

Vol. 1, No. 38.
1898.

308

308.625

TARTALOM-JEGYZÉK

„CSALÁDI KÖR“

1878. évi folyamára.

Költemények.

Egy virággal, Szász Károlytól 1. sz.
 Az én dalom, a te szived, Várady Antaltól 2. sz.
 Esik a hó . . . Pósa Lajostól 3. sz.
 Te csak mulass, Vay Saroltától 4. sz.
 A hű jegyes, Várnay Gécától 5. sz.
 Búli dalok, Rudnyánszky Gyulától 6. sz.
 Sára anyó, Kuliffay Edétől 7. sz.
 Modern románcz 1. 2. Ney Ferencztől 8. sz.
 Mit csinálunk, Csengey Gusztávtól 9. sz.
 Vásárban, Arany Jánostól 10. sz.
 A jó emberek, Földváry Istvántól 10. sz.
 Tetemre hívás, Arany Jánostól 11. sz.
 Nem mondom . . . Gáspár Imrétől 11. sz.
 Dalok, Szabó Endrétől 12. sz.
 Új tavasz, Vay Saroltától 13. sz.
 Tűz mellett üldögélek . . . Bartók Lajostól 14. sz.
 Mért haragszol . . . Somló Sándortól 15. sz.
 Könyvek, Darmay Viktortól 16. sz.
 A tengerpartról, Kompolthy Tivadartól 17. sz.
 Midőn hallgatva . . . Csengey Gusztávtól 18. sz.
 Az Adrián, Ábrányi Emiltől 19. sz.
 Dalok, Z. Géresy Ilkától, I. II. 20. sz.
 Magunk vagyunk, Szabó Endrétől 21. sz.
 Viszontlátáskor, Földváry Istvántól 22. sz.
 Oh inért nem maradt . . . Szántay Aladártól 23. sz.
 Nem bánt semmi . . . Filó J. Lajostól 24. sz.
 Memento, Várady Antaltól 25. sz.
 Tavaszkor, Káplány Géztől 26. sz.
 Shakespeare sonettjeiből, Szász Károlytól 27. sz.
 Tehetném . . . Dengi Jánostól 28. sz.
 A radványi parkban, Vay Saroltától 29. sz.
 Dalok, Gáspár Imrétől 30. sz.
 Egyedül, Reviczky Gyulától 31. sz.
 Tul a tengerről, Kompolthy Tivadartól 32. sz.
 Margit dalniból, Somló Sándortól 33. sz.
 Vitkovics Mihály emlékére, Erdélyi Bélától 34. sz.
 Kis barna fürtöm . . . Csengey Gusztávtól 35. sz.
 Ábránd, Gáspár Imrétől 36. sz.
 Kis leány névnapjára, Rudnyánszky Gyulától 37. sz.
 Egy ifju költő végdala, Ney Ferencztől 38. sz.
 Dalok, Endrődi Sándortól 39. sz.
 Ifjúkori barátnémnak, Szász Károlytól 40. sz.
 Csillagtörténet, Gáspár Imrétől 41. sz.
 Dalok, Pap Kálmántól 41. sz.
 A farkas és a juhász, Greguss Ágostól 42. sz.
 A kik a tapsot kedvelik . . . Reviczky Gyulától 43. sz.
 Csöndes éjben, Fannytól 43. sz.
 Zöld erdőben, Heteyi Gábortól 44. sz.
 Az első dal, Gáspár Imrétől 45. sz.

Bocsás, bocsás már . . . Heteyi Izidortól 46. sz.
 Két népdal, Benedek Aladártól 47. sz.
 Kedvesemnél, Heteyi Gábortól 48. sz.
 Alma felice, Gáspár Imrétől 48. sz.
 Gilda, Váradi Antaltól 49. sz.
 Nóta, Gáspár Imre költeményeiből 50. sz.
 Levetem a gyászt . . . Köln Gyulától 50. sz.
 Karácsony-dalok, Gáspár Imrétől 51. sz.
 Majd, Szabó Endrétől 52. sz.

Beszélyek és hasonneműek.

Egy pár galamb, Vértési Arnoldtól 1. 2. 3. 4. sz.
 Az első meissneri thea-edény, közli Szegei Mór 1. 2. sz.
 Amor, Sima Ferencztől 3. 4. sz.
 A zsebárus szomszédja, Bodon Józseftől 5. 6. 7. 8. 9. sz.
 Az ápolónő, Locher Ágostontól 5. sz.
 1803, Tódortól 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19.
 20. 21. 22. 23. sz.
 Az árva kandalló, (karczolat) Samegi Kálmántól 10. sz.
 Az ágról szakadt, 11. 12. 13. 14. 15. sz.
 A melegített hamu, Brankovics Györggyel 16. 17. 18. 19. 20.
 21. sz.
 Elbeszélés az erdőben, Székely Viktortól 22. 23. 24. 25. 26.
 27. sz.
 A Kegge család, hollandi beszély, fordította Lisska Béla 24.
 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. sz.
 Margit asszony házi szerei, Véka L.-tól (Vajkay) 28. 29. 30.
 31. 32. 33. sz.
 Az áldozat, olasz beszély, fordította Mócs Zsigmond 32. 33.
 34. sz.
 Hogy lehet meggazdagodni, Mikszáth Kálmántól 34. 35. 36. sz.
 A névjegy, Levin Schükking beszélye, fordította Kremmer Adolf
 35. 36. 37. sz.
 Szegény Loránt, Nyitrai Józseftől 37. 38. 39. sz.
 Litogatás a karczerben, Eckstein Ernő után Lisska Bélától
 39. 40. sz.
 Néhány száraz ibolya, Vértési Arnoldtól 40. 41. 42. sz.
 Az igazságszolgáltatás áldozata, Sr. M.-tól 41. sz.
 A vihar gyermekei, Br. D. Gy. után K. E. 42. 43. 44. 45. 46.
 47. 48. 49. 50. 51. 52. sz.
 Három modern házasság, Brankovics Györggyel 43. 44. 45.
 46. sz.
 Dalos pacsirták, Véka L.-tól 47. 48. 49. 50. 51. 52. sz.

Életrajzok.

Dr. Fleischer Frigyes, arczképpel, Szegei Mórtól 4. sz.
 Wéber Györgyné, arczképpel, —y-tól 8. sz.
 Náray Lászlóné, arczképpel, —s-tól 13. sz.
 Bignio Lajos, arczképpel, P. K.-tól 18. sz.
 Báró Vay Miklósné, arczképpel 22. sz.
 Gróf Csáky Anna, arczképpel, Szegei Mórtól 26. sz.

György Aladárné, arcképpel, *Sz. M.*-től 30. sz.
 Mária Henrika belga királyné, arcképpel 35. sz.
 Csiky Gergely, arcképpel 39. sz.
 Greguss Ágost, arcképpel 44. sz. *Sz. M.*-től
 Váradi Antal, arcképpel 49. sz. *Sz. M.*-től

Ismeretterjesztő és irányezikkek.

A divat és gyermeköltöztetés, *Kemenczky Kálmántól* 1. 2. 3. sz.
 A trakk és a cilinder, *p. k.* 1. sz.
 A szerelmes levelekről, *G. P.*-től 2. sz.
 Egy fejezet a főzésről és evésről, *K. J.*-től 3. 4. 5. sz.
 Az önfejűség, *E.*-től 4. sz.
 Dilettansok és dilettantizmus, *M. F.*-től 5. sz.
 A párisi konyhák titkai, *Hussár Imrétől* 6. 7. sz.
 Téli élet Lapporszámban, közli *Szegfi Mór* 6. sz.
 A római nagy napok, 7. sz.
 Apró madarak hagymával, *Hermann Ottótól* 8. sz.
 A fekete szemekről, *Dengi Jánostól* 9. sz.
 A nő helyzete a múzeumnoknál, 9. sz.
 A hiúságról, —*ro*-től 10. sz.
 A fiatal gonosztevők életéből, *Szegfi Mór*től 10. sz.
 Hogyan neveljük leányainkat, *Emiliától* 11. 12. 13. 14. sz.
 A kávéivás elterjedése, *Kemenczky Kálmántól* 11. 12. sz.
 Angol nagy uri élet, közli *Szegfi Mór* 14. sz.
 Billet doux, *Revicsky Gyulától* 15. sz.
 Az eszkimókról, *Sz. M.*-től 15. sz.
 Husvét, *Szegfi Mór*től 16. sz.
 A kávé, vegytani tekintetben, *Kemenczky Kálmántól* 16. sz.
 Szeretetcsók, *Dengi Jánostól* 17. sz.
 Az chető madártípusok szedése, *H. Á.*-től 17. sz.
 A szemek, *H. Á.*-től 18. sz.
 Hamlet és Faust, *Prém Jósseftől* 19. 20. sz.
 A kaméliáról, *F. O.*-től 19. sz.
 A lóversenyekről, 20. sz.
 A római nők piporéje, *T. L.*-től 21. sz.
 A méhek életéből, *Sz. M.*-től 21. sz.
 Egyiptomból, *Stoczek Károlytól* 22. sz.
 A vendégszeretet, *Szegfi Mór*től 23. sz.
 Kiállítás a műcsarnokban, *Prém Jósseftől* 23. sz.
 A világkiállításról, *K. Irmától* 24. sz.
 A taps eredete, annak üdvös és káros hatása, *ifj. Huber Károly-*
től 24. sz.
 Az ingyencsésgről, *König Páltól* 25. sz.
 A dalolók ellenségei, *Szegfi Mór*től 25. sz.
 A köölaj, *H. Á.*-től 26. sz.
 A babona, *Emiliától* 27. sz.
 Egy apáca fölszentelése Rómában, *W. Alberttől* 27. sz.
 A boldogságról, *Szegfi Mór*től 28. sz.
 A legyező, —*x.* 28. sz.
 A hajról, *Sz. M.*-től 29. sz.
 Az ó-világot az új világ látja el hussal, *Sz. M.*-től 30. sz.
 Az unalomról, *Komjáthy Jenőtől* 31. sz.
 A köszönés, *H. Á.*-től 31. sz.
 A barátságról, *Gáspár Imrétől* 32. sz.
 Az utczeni porról, *Szegfi Mór*től 32. 33. sz.
 Bosznia és Hercegovina, *Sz—k*-től 33. sz.
 A francia nők a nagy forradalom alatt, *Szegfi Mór*től 34. 35. 36. sz.
 A meggyilkolt keresztfája, *C. V.*-től 36. sz.
 Egy ismeretlen ismerős, *Sz. M.*-től 37. sz.
 Az élelmiszerek és közhasználati cikkek hamisítása, *Szegfi*
*Mór*től 38. 39. sz.

A czedrua, 38. sz.
 Betegápolás, *Emiliától* 40. sz.
 A szeszélyről, *H. Á.*-től 40. sz.
 Jókai Mór mint regényíró, *Gáspár Imrétől* 41. sz.
 A vakok intézetében, *Szegfi Mór*től 41. sz.
 A harsnya életrajza, *Szegfi Mór*től 42. sz.
 Aphrodite szigete, *Szegfi Mór*től 42. 43. sz.
 A keztyű, *H. Á.*-től 42. sz.
 Az új nemzedék, *K. Z.*-től 43. sz.
 A bokról, *M. . . K.*-től 43. sz.
 Tyroli rajzok, *Bay Ilonától* 43. sz.
 A mi őrző angyalaink, *Emiliától* 44. sz.
 Utolsó látogatásom a párisi világkiállításon, 44. sz.
 A jeggyűrű, *Sz. M.*-től 45. sz.
 A móva, *K—s Jánostól* 45. sz.
 Drák békekövetsége Windischgrätznél, *Csengery Antaltól* 46.
 47. sz.
 Egy kedves kis néger népecake, közli *Szegfi Mór* 47. 48. sz.
 A rovarok nyelve, *T. J.*-től 49. sz.
 Hogyan éltek a régi világban, *Sz. M.*-től 50. 51. sz.
 Két karácsonest, *Sz. M.*-től 51. sz.
 Yankes-játék, *Kompoly Tivadartól* 52. sz.

V e g y e s e k .

A háboru, 2. sz.
 Farsangi napló, 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. sz.
 A bál, *K. K. E.*-től, 9. sz.
 Erkel zenekari hangversenye, 11. sz.
 Pesti életkép, *Csaszitól*, 16. sz.
 A Rákóczy-induló, Párisban, 19. sz.
 Apróságok, 21. sz.
 Bukaresti élet, 22. sz.
 A tüsszentés, 25. sz.
 Szépek albuma, 28. sz.
 Apróságok, 29. sz.
 Szliáci levél, *Iréntől*, 35. sz.
 A haza lelkes leányaihoz, 36. sz.
 Levél Bukarestből, 37. sz.
 Itthon — levélfele, —*y Sándortól*, 37. sz.

Azonkívül minden számban:

Heti tárcza, *Gáspár Imrétől*.
 Közügyek.
 Budapesti hírvivő.
 Rózsás napló.
 Halálozások.
 Vidék.
 Külföldi hírek.
 Irodalom és művészet. (Önálló cikkek *r. e.*, *G. J.*, *R.*
Gy. és másoktól.)
 Szinbirálatok. (Önálló cikkekkel *r. e.*, *Molnár György.*
Sz—k J—s és mások tollából.)
 Divattudósítások.
 Szám- és sakkrejtvény.
 A t. rejtvényfejtők névsora.
 Megbizások tára.
 Kérdések.
 Feleletek.
 Egyveleg.
 Hirdetések és
 Heti naptár.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvtári példány díj félénként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
Országut 29-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetési díja:
Egy negyven hasábozott sorért
5 kr.

1. SZ.
Jan. 6-dikán
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.
minden színezett ábrával.
Kvintál
tizenkét kötet könyvművel-
lettel.

A könyvek megkötése egész
évi járattal kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Egy pár galamb

— Elbeszélés. —

Vértesi Arnoldtól.

I.

Nem igazi galambok voltak. Csak mi hittük úgy őket.
Gondolom, Huba Márton bátyánk nevezte el úgy elő-
ször. A galambkák! Tinódy Zeiga aztán röhögve vitte tovább
a kaszinóból a nemsokára nem is volt már más nevők az egész
komposzeaszorításban, csak a „galambkák.”

Fiatalkor volt. Két éve éltek együtt, de úgy éltek,
mint egy pár turbékoló galamb, a kiknek nincs egyéb dolguk
mint sügni bugni, csókolózni.

Akár mikor ment hozzájuk az ember, mindig együtt
találta őket. Délutánonként gyakran láthattuk egymás mellett
ülve a fiatal férjet és nejét házuk előtt a sapadon, a kis rácsos
kertben. Az orgonabokrok félig eltakarták őket, de azért
észre lehetett venni, hogy szorosan egymáshoz simulnak s a
nő feje csaknem egészen férje vállán pihen. A férj olvasott, a
nő valami himzésen dolgozott, de gyakran leeresztette ülée a
himzést s olyankor kezét kézbe szorítva ültek ott, míg a beal-
konyodott égen a narancs és biborszíni felhők lassanként sár-
gászürkébe és mocskos sötét lilaszínbe olvadtak át s a haza-
térő sortésnyáj és tehéncsorda által fölvert por átláthatlan
felhőbe burkolta a láthatárt és az épen szemközt álló kis tem-
plom tornyában megcsendült az esti harangzó.

A kertrács előtt a kaszinóból haza ballagó komposzeasz-
zorok majd kövér, majd vékony alakjai tűnődtek el, mint
meg annyi árnyak a sűrű porban és esti szürkületben. Lép-
teik nem hallatazottak a puha homokban s halkán egymás
közül váltogatott megjegyzéseik sem hallatazottak el a kertben
üldögélő párhoz.

Egyébként azok a megjegyzések mindig ugyanazok vol-
tak, mindig ugyanazon félig lenéző, félig szünakozó hangon

kiejtve s mindig ugyanazon arcfintorgatásokról és vállvonog-
tatásokról kísérve.

— A galambkák megint együtt vannak, — mondta
Huba Márton bátyánk.

— Pali megint a felesége szoknyáját őrzi, — röhögött
Tinódy Zeiga.

— Hja! nem csoda, ki miből él, arra visel gondot, —
szólt a harmadik, vagy negyedik.

Geszti Pali úgy jutott a vagyonhoz felesége útján, mert
neki magának semmije sem volt, sem itt nálunk a mi közbir-
tokos reszpublikánkban, sem egyebütt. Szegény legény volt s
nem is a mi megyénkből való, hanem csak úgy házasodott ide
a felföldről.

Az apjának van ugyan valami birtoka a felföldön, de
kilencz gyerek fog osztani rajta, ha még maradna valami,
mert az öreg Geszti Sámuel nyakig lubiczkol az adósságban s
már itt a menyénél is járt kölcsön kéregetni.

Az öreg vig ezimborá most is és mikor itt lent járt úgy
megbarátkozott mindenkivel s úgy meghódította az egész
komposzeaszorítást, hogy azóta a fiát is jobban szívelhették;
hanem eleinte bizony mindenfelé csak irigy, gunyos pillantá-
sokkal találkozott. Nem bocsáthatták meg neki, hogy a leg-
gazdagabb leányt elkapta előlük.

Valóban olyan hirtelen is történt az az egész dolog, hogy
mindnyájan csak ámultunk-bámultunk, mikor meghallottuk,
hogy Szigetvári Emma jegyet váltott a parádi fürdőben, hol a
nagyúrnéjével volt s két hónap múlva lesz az esküvő. Aba Gé-
zát mintha a guta ütötte volna meg arra a hirre, úgy elnémult
s csak egy fanyar mosolyból állt egész felelete, mikor Huba

Márton bátyánk fölpattant, hogy így meg úgy, nem kellett volna ám idegennek engedni a szép leányt, meg azt a kilencz-száz holdat, nem kellett volna azt a csufot magunkon hagyni, teringöttöt!

No de már változtatni nem lehetett a dolgon s ha Huba Márton bátyánk még egyszer úgy dörmögött és Aba Géza még egyszer oly nyalkán kipödörte volna is a bajuszát s még egyszer annyi szerelmes verset küld is ama bizonyos rózsaszín borítéku divatlapba, az idegent ki nem turhatták már innen. Emma árva leány volt s azt tehette, a mi neki tetszett.

Huba Márton bátyánk még a házasság után is sokáig dörmögött; de Aba Géza azt mondta:

— Ej, hagyja el, bátyám. Emma nem találhatott volna inkább neki való férjet, a ki egész nap úgy csókolgatja a kezét s úgy iparkodik megszolgálni az ebédet, melyet ingyen kap.

Efféle megjegyzéseket nem egyszer lehetett hallani a kaszinóban. A leányt csak elfelejtette volna, hanem a kilencz-száz holdat nem bírta elfeledni Aba Géza s olyan kétségbeesett verseket küldött a rózsaszín borítékos divatlapnak s úgy elátkozta bennök az eget, földet, minden rajta élő lényvel egyetemben, hogy végre az a budapesti szerkesztő is megsokalta s egy pár azokból a desperátus versekből alkalmasint a papirkosárba vándorolt, mert Aba Géza azontul határtalan megvetést tanusított mindennemű költészet iránt s kizárólag az agn-rászatra szentelte idejét.

Egyébként igyekezett úgy mutatni, mintha ő ezt az egész dolgot föl sem venné, mintha reá nézve teljesen közönyös volna, valjon férjhez ment-e Emma és kihez s mintha ama desperátus versek is egészen más alkalomból irattak volna; de ha a kaszinóban találkozott Geszti Palival, soha sem állhatta meg egy kis csipkedés nélkül.

— Ej! milyen szerencse, hogy egyszer téged is láthattunk. Hát eleresztett a feleséged?

Vagy pedig:

— Nem ülsz le velünk tarokkozni? Ha egy pár hatost elvesztesz is, nem haragszik meg a feleséged, ne félj.

Mindez bár barátságos enyolgas színébe öltöztetve, egy-egy tűszúrás volt Geszti Palinak. Láttam, hogy sokszor arczába szökik a vér; de félt, hogy nevetségessé teszi magát, ha minden tréfálkozó szóra föllobban. Nevetett ő maga is a novetőkkel és leült tarokkozni, hogy elveszítse a pár hatost, a mint Aba Géza megjósolta.

— Maradj még, maradj, — kiabáltak neki a játszótársak, mikor föl akart kelni; — a kilenczszáz holdból telik még.

Geszti Pali erre is szokott azelől mosolyával felelt. Telik, pereze hogy telik. Hanem ajkai körül megrándult egy vonás és szemeiben is megvillant valami, a mi egyáltalán nem hasonlított a tréfás jókedv fölvilanásához. Arcza olyankor egészen lángpiros volt, megtörülgette homlokát s egy pohár vizet kért, mert kiállhatatlan itt bent a meleg.

— Az örökös turbékolásba jobban bele melegeghetel, öcsém, — mondta arra Huba Márton bátyánk. — Nehéz nap-szám az, mindig hizelegni. Egy kis szórakozás is kell közbe s ha az ember néha-néha ki nem rugna, hát bizonyosan megpukkadna.

Geszti Pali bámulva nézett a kaszinó érdemes elnökére, mintha az, a mit Huba Márton bátyánk mondott, valami érthetetlen idegen nyelven lett volna mondva.

— Magyarázza meg neki, bátyám, mert nem érti. — röhögött Tinódy Zsiga.

— Na majd megérti később, — szólt a kaszinó érdemes elnöke, hosszú ősz szakálát simogatva.

Geszti Pali nem felelt semmit; de mindogyre ritkábban jelent meg a kaszinóban.

— Nem közénk való, — vélte egyik másik komposzesszor társ.

— Gyáva papucshős, — szólt Aba Géza czvikkeres szemével hunyorgatva.

— Hitvány zangori, — toldotta meg Tinódy Zsiga, ki két év óta hiába várta az ingyen vacsorákat.

— Ne bántások a galambkáinkat, — vágott közbe gúnyosan az öreg Huba Márton.

— Ej, hát ha kizavarnók őket kisse a fészekből? — szólt egy hetyke legény.

Mindnyájan Aba Gézára tekintettek. Az fitymúlólag intett a kezével.

— Nem érdemes... De ha éppen akarjátok... a tréfa kedvéért... nem bánom.

II.

Mikor e beszélgetés után körülbelül egy hét múlva Geszti Pali ismét eljött a kaszinóba, majd az egész komposzesszorátust együtt találta a pipázó szobában. Furcsa pillantgatásokkal kacsingattak egymásra, a mint Pali belépett. Világosan lehetett látni, hogy itt valami készül; csak Pali nem vette észre.

Egy darabig egyről másról folyt a beszélgetés, majd akadozva, majd meg nagy buzgósággal. Geszti Palihoz különösen nyájas volt ma mindenki. Tinódy Zsiga néha-néha félrefordult s a markába röhögött.

Borus ősz nap volt s hamar esteledett. Künn csepergett az eső, lassan unalmasan. Csipp csupp, csipp csupp. Minden olyan vízben áztatottnak látszott, a parasztházak szalmafüdelei, a sárgás gyér levelű ákáczták a kaszinó ablakai előtt. Egyik komposzesszor oda lépett az ablakhoz.

— Kár ilyen czudar időben haza menni.

— Maradjunk együtt, — kapott rajta mindjárt a többi, — maradjunk együtt reggelig.

— Nem becsületes ember, a ki előbb elmegy, — toldotta meg Aba Géza, ki úgy tett, mintha már kissé pityókos volna.

— Nem becsületes ember — visszhangozta utána Tinódy Zsiga, a ki igazán pityókos volt s csak úgy düllöngözött jobbra balra.

Geszti Pali kissé elpirult és zavartnak látszott.

— Nekem haza kell mennem, — szólt mentegetőzőleg.

— Én nem veszem vissza a szavamat, — hetvenkedett Aba Géza.

— Én sem, — dadogott utána a haszontalan korhely Tinódy Zsiga.

Geszti Pali arczát lángpirosság borította el. Szótlán visszaült az asztalhoz, a hová Edua, a kaszinó szolgálja, hordani kezdte a tele palaczkokat.

Tinódy Zsiga szemtelenül röhögve fordította fejét a kelepezébe csalt „galambka” felé s abban a pillanatban Geszti Pali arczáról eltűnt a lángpirosság és egészen sápadt lett; de még akkor sem szólt semmit, csak kedvetlen képpel, némán ült az asztalnál.

Ugy látszott, mintha gondolkoznék. Két halántékán vastagon kidagadtak az erek s szemei komoran tapadtak a földre.

Az egész komposzc-szorítás nagy mulatságot talált abban, hogyan aggódik a szegény ember.

— Fél, hogy a felesége kipirongatja, — sugta Aba Géza egyik szomszédjának, de oly hangosan, hogy Geszti Pali is meghallhatta.

Ez fölállt most az asztaltól. Sápadt arcza újra lángpirossá vált, szemei szikráztak. E pillanatban cseppet sem látszott valami szelid galambkúnak.

Néhányan a józanabbak közül meghökkentek. A tréfának még rossz vége lehet, gondolták s közbevetették magokat. Huba Márton bátyánk lenyomta a székre Palit s kezébe erőtetett egy tele poharat.

(Folytatása köv.)

Egy virággal.

(Deczember 25-dikén.)

Szász Károlytól.

Ha a bájos virágot nézed
Lásd benne ifjan tonmagad,
Gondold meg, hogy a jó természet
Hő közt is nyit virágokat.

Ha nézed pieziny angyalkánkat,
A mint viráglónt rád tekint:
Szívedben ama régi lángnak
Szikrája lobbanjon megint.

Hagyj engem is, ki úgy szeretlek,
Boldog gyönyörrel nézni rád:
Hogy édesítik éltedet meg
Gyermekmosoly s nyíló virág!

A divat és a gyermeköltöztetés.

Kemenosky Kálmántól.

Sokan és sokat irtak már a testi növelés módjairól és eszközeiről, s beható tárgyalásuk végeredményében mindannyian megegyeznek abban, hogy a gyermeknek, a szülők részéről, különösen az első években követett phisikai nevelési módszer minősége rakja le egész életre kihatólag és döntőleg, a testi fejlődésnek, egészségnek és évek számának, sőt — mondhatni — részben a szellemi fejlődésnek is alapkövét.

Fiatlalomunk egy része phisikailag a romlás felé siet, szemlátomást hanyatlik erőben, különtéleképen nyilvánuló körjelenségek emésztő sulya alatt. Szomorú világítást vetnek a statistikai adatok különösen a gyermekkorra, a meny nyiben a gyermekek halálózása nagyon kimagasan huzánk statistikai számtábláján. De nemcsak itt látható aggasztó jelenség, hanem a fölnevekedés, a fölcsaperodás korába lépő ifjakknál, fiuknál és leányoknál egyaránt, s vizsgáldásunk tárgyává téve a körülményt, úgy találjuk, hogy gyengélkedésüknek és szynlódásuknak kezdete és alapoka többé-kevésbé a kora gyermekévekre viheto vissza, s hogy a test szervezetében gyökeret vert baj keletkezését sok esetben a szülők, igen gyakran pedig egyedül az anyák hibás nevelési rendszerének, életrendtan-ellenes, helytelen és észszerőtlen eljárásának lehet tulajdonítani. Ezen elerőtlenedés, ezen szenvedő, beteges test-tulajdonítani. Ezen elerőtlenedés, ezen szenvedő, beteges test-alakat, mely mint az élet komor kísérője, a szabad létezés olvét, a természeti rendeltetésnek úgy phisikai, mint morális erejét

keskeny határok közé szorítja, a gyermek és ifjukur még amaz első, reményteljes szakában mutatkozik, midőn egy-egy rögzött betegség épenséggel természetellenes; midőn a szülő éber figyelme, szorgos gondja és helyes, észszerű nevelésből folyó eljárása bizonyára hathatós villámhárítóul szolgálhatott volna a betegség gyuanyagának távoltartására.

Es jelentkezik sokszor a kár a nélkül, hogy mindig láthatókká válnának a tulajdonképeni okok, melyek a romlást előidéztek. De máskülönb is, általában hajlandók azt a szülők minden más ártalmas behatásnak tulajdonítani, csak annak nem, a minnek valóban kellene; csak az egyedüli és igazi okot: a gyermek hibás phisikai nevelését nem jut eszökbe vagy nem akarják az elerőtlenedés, hosszas szynlódás vagy kora halálózás okának betudni.

Veszületott gyengeség, rossz táplálkozás mód, egészségtelen lakás, a gyermek tisztán tartásának elhanyagolása, vagy éppen elmulasztása: leginkább idáig terjednek a szembeötlő körülmények, mint okok, és ez onnan van, mivel itt az okok és okozatok egybekapcsolódása világosabban és összefüggőbben lépven előtérbe, az emberek által inkább ismerteknek, inkább méltattnak figyelemre. De nem áll ez az eset egy körülménynél, mely daczára kézzelfogható behatásának és ártalmas volta könnyű megítélhetőségének, éppen nem méltányoltatik jelentőségében; sőt miként a tapasztalás bizonyítja, a kik a szomorú okozatnak tudatával bírnak, legtöbbnyire azok is vétkes közönyösséggel, elutasító kicsinyléssel néznek keresztül rajta, és készkarva, öntudatosan ignorálják.

Ezen ártalmas körülmény, mely sok gyermeket megfoszt egészségétől, eredetileg képesített phisikai ereje normalis kifejlődésétől, s mely a gyermeket bimbó- és virágkorában hosszasan szenvedéssel fenyegeti, melynek nem egyszer gyászos elmulása a végeredménye, ez: a gyermekek, kiváltképen a leánygyermekek szélelles és öltöztetés.

Csodálatosnak, hogy, úgy mondjam, rejtélyesnek látszik valóban, hogy ily világos, ily szemmel látható dologban, mint minő az öltöztetés, melynek észszerűsége vagy káros észszerűtlensége iránt mégis csak minden anyának, főleg pedig minden művelt anyának többé-kevésbé józan ítélő-tehetséggel kellene bírnia: tanusítanak legkevesebb realis értelmet. Szűk látkör, helyes fölfogás és önnálló ítélet hiánya nem szolgálhat e tekintetben mentésül. Ha a józan ész nem nyújt vezérfontalat a szülőknek a gyermek egészségtani öltöztetésére s általában phisikai nevelésére nézve: kevés fáradsággal és még kevesebb jóakarattal mellett megtalálhatnák azt az idevágó népszerű művekben, melyeknek egyedüli céljuk, hogy fölvilágosítással, utmutatással szolgáljanak ott, a hol arra éppen szükség van. Némely szülők elméletben tisztában látszanak ugyan lenni a követésreméltó helyes eljárás iránt, s bár teljesen meg is vannak győződve annak üdvös voltáról, gyakorlatba át nem viszik, hanem állhatatosan megmaradnak a folytatott ártalmas eljárás mellett, s csökönyös makacsságukkal elzárkoznak az okosság parancsolta körültekintéstől, bolátástól, elszigetetik magukat a rossz megorvosolhatóságának lehetőségétől. Tudatlanságnak szeretném ezt nevezni, ha egyéb nem volna. De ennek alapoka egy, amaz nagy erőre kapott hatalomban fekszik, mely ép oly különösen, mint titokteljesen a civilizált népeknél uralkodik leginkább, s mely itt is a legműveltebbek értelmét és jó ízlését tartja sulyos bilincseiben.

E hatalom; a divat hatalma.

Egy despota ez, kinek uralma az emberi természet gyen-

geségén alapszik: ki az érzéki ember itélő tehetőségét, a jó és szép iránti benső érzéket magával ragadja és nem egyszer megsemmisíti, de ugyanakkor a phisikai egészség föltételét sem tartatnak általa tiszteletben; innen van, hogy célját követve, folyvást hangzó, változatos parancsa nyomában számos áldozatot hagy maga után.

A divat e hatalma a modern kulturnépeknél, legközelebb pedig hazánk ifju sarjadékánál, tekintve gyorsan változó klimatikus viszonyainkat, sok szegény ártatlan gyermeket elvisz a haláltáncba, úgy hogy némely gyermeknél már a bölcsőben jogosultnak látszik ama kérdés, mely a lübecki Mária-templom egyik régi festménye alatt írva van, s melyet, rá mindjárt meg is felelve, egy gyermek megható naiv hangon intéz a halálhoz:

O Dot, wo soll ich dat versta'n?
Ich soll danassen unde kan nich gahn!

A divat hatalma — mint fentebb mondánk — az emberi természet gyengeségén alapszik. Ez a gyengeség abban áll, hogy az ember a maga és mások szemében feltűnő jelenségképpen kíván tetszelegni, és ez fölébreszté a divatüzés hajlamát, megvan minden időben és mindenütt, a hol emberek társas életet élnek. Ez ösztön erős támaszul látszik szolgálni arra, hogy az ember csapán az érzékiségnek és önzésnek tömjenezzen, hogy mindjobban eltávozzék a valódi, igazi természet-től. A kedves jelenség természetes föltételeit és módjait megveté, mesterkélt fogásokhoz folyamodott s a szépnék egyetemes mintáját az idő változó izlésében és eszesélyében állította föl, mely minta csakis hamis lehet, midőn a természetes élet-elevenesség alakjait és törvényeit teljesen elidegenítve, a legbizarrabb szélsőségekig fajul. — Első tekintetre valóban nem foghatni meg: miként lehet az abszolút rutat, a fonákot, a természetesség és egészséges elveivel homlokegyenest ellenkezőt, gyakran egy párisi divathölgy agyzüleményének, kórágának avagy talán rosszakarata kaprice-ának leleményproduktumát, a követendő jó izlés és ész- és észszerűségi tekinteteknek is megfelelő irányzat fölé helyezni? A divat korlátlan hatalmát nemcsak az öt bálványozók föltűti gyakorolja, nemcsak a dévaj, piperkőcz és változatoságot hajhászó világot kapja szárnyaira, nemcsak azokat, a kiknek édesen esik érezni szárnya legyintését; de utánzásra kényszerítettnek a józanabb, komoly gondolkodásu oly tisztességes egyének is, kik ama divatot különben izléstelennek tartják; még azokat is, kik előtt az egyszerűség bir egyedüli belbecsével, ellenállhatatlanul magával sodorja rohamos árja, s mire szabad lélekzethez jutnak, azon veszik észre magukat, hogy az erőszakos nyomás alatt a észszerűségi tekintetek, a szép és igaz iránti érzékek egyszerre csak megsemmisült.

A divat ezen magával ragadó áramlatának természete, kényuri hatalma korántsem oly titokteljes, mint azt futólagos pillanatra gondolnók. Természete, hatalma egyedül a társadalmi viszonyok szellemében fekszik, mely minden egyest nyűge alá kényszerít; mely a észszerűségi, egészségi s általában helyes elvi tekintetek parancsa szerint összeállított öltözetben, mesterkéletlen egyszerűségben, másoktól mintegy elszigetelten szembeeszkő módon való megjelenést: egyenes opponálásnak, a bálványozot divat elleni nyílt merényletnek tekinti s legyen bár ez a divat a legfonákabb, a társaság szeme előtt minden vele nem haladó többé-kevésbbé metező gunyok, gyöngédtelen megjegyzések czéltáblájául teszi ki magát utón utófélen; társaságban meg nem jelenhet, avagy ha túltéve magát az emberi gyarló előítéleteken, megjelenni mindazáltal bá-

torkodik, bizvást el lehet rá készülve, hogy nevetséges és figyelemre nem méltó jelenség gyanánt tűnik föl, s kényelmetlen, lenlázó helyzetét el nem viselhetve, elvégre is kénytelen onnan megszökni.

Oly erőszakot gyakorol a divat, mint valamely megholázhatatlan vizár, mely mindent magával sodor, mit útjában talál; vagy ha tán itt-ott egy-egy fával, mely mélyen földbe gyökerezve áll, megbirkózni nem képes: legalább futásának iránya felé hajlítja.

De zsarnoki hatalmát a divat ez idő szerint nem csapán a nagyok, a teljesen felnőttek felett gyakorolja, hanem azt közvetve a gyermekekre is nagy mértékben kiterjeszti, még ezeket sem hagyja érintetlenül. Ez az, mire különösen egészségi szempontból súlyt kívánunk fektetni, s a mit határozottan kárhoznunk kell, ha annak a gyermekek phisikai és erkölcsi jólétére irányuló, sokszor igen messze kiható káros befolyását komolyan fontolóra vesszük; ha nem feledjük, hogy a divatos öltöztetésnél rendszerint csak a gyermek külsőleg kellemes megjelenéséről, nem pedig annak normális kifejlődésének és erősülésének phisikai életföltételeiről van gondoskodva, s hogy a hiu anyák, részint öntudatosan, részint öntudatlanul, a látszatért áldozatul hozzák a lényegét.

Ez a visszaág, ez a fonákosság kegyelve és ápolva látszik lenni különösen az által, hogy a divat követésére fogékony női nem mérv- és irányadó a gyermekek későbbi öltözködési módjára is. Az anyák hiu érzéke, öntetzelgő, fitogtató ruhaviselet utáni vágyódása és törekvése az ideiglenes divatizlésben, rájuk is csakhamar átszármazik, s mint az anyának kedvencei, hűségének tárgyai s mint kész divatbábok, mikor már érzik, hogy az ő szavok is nyom talán valamit a latban: egész kategorice kinyilatkoztatják, hogy ők más gyermekek divatos ruhái mögött hátramaradni nem akarnak; mint elvakított, elkényeztetett és tetszavágyó gyermekek ezt hangoztatják szüntelen, majd nevelésök természetéhez hiven, követelőleg lépnek föl, még akkor is, ha tán a család anyagi jóléte néhány fokkal alább szállt, vagy éppen közel áll a megsemmisüléshez. Kinek jutna eszébe ezért a gyermeket hibáztatni?

A világ szemében kivétel nélkül minden hiu anya pompázni szeret gyermekével, különösen leánygyermekével már kicei korában is, s azt minduntalan oly jelenségképpen iparkodik fölmutatni, mely megfeleljen ama típusnak, melyet a divat szigora előír, de a mely mégis az izlés, választékoság és ügyesség arányához mértén, érdemlegesen szokott magyaráztatni. Innen van azután, hogy sok anya egyebet sem tesz, csak öltöztet, mi miatt — ha ugyan e mellett gondja még más valamire is kiterjedne — nem ér rá a gyermek lelkére is nemcsak öltöztet, hanem a házban és szabályszerűen öltöztetnek, mihielyt a világ szeme elé kerül, vagy igen könnyű, a gyalias, tehát a fejletlen, laza testszervezetet nem eléggé melegítő, vagy igen nehéz, összezsorító és kényelmetlen, tehát mekítőző öltözetbe burkolják, diszaplant akasztanak nyakába, fölczafrangozott nehéz posztókalapot huznak fejébe, álla alatt széles szalaggal keresztülkötve; mert hát az anya phantastikus izlését, vagy a háznak valóágosa vagy legalább látszólagos jólétét és fényűzését a gyermekkel külön is képviselni kell. Így halad azután fokozatosan a gyermek öltöztetése tovább, évről-évre, az új divatok mezején, míg nem eléri az ifjukort, de ugyanakkor az anya is előri a divathajhászat legfelső fokát, s van is rá gondja, hogy a család hírneve veszélyeztetve ne legyen, hogy leányát hatvá-

nyozott fantázia után öltöztessé, s kápráztató nimbuszal vegye körül, miben korunk érzékies szelleme általában szeret gyönyörködni, mert hiszen a mindennapi életfolyam a házban és a házban kívül ugyis a materialismus prózájával kínál.

(Folytatása köv.)

Az első meissneri thea-edény.

1707-dik évi karácsony táján a régi Erbflorenz — a mai Drezda — lakosai némi izgalomban voltak. Miként a fölrebentett madarak, különös hírek szállongtak II. Ágoston király akkori székvárosában, melyeknek senki sem tudta urát adni. Hogy tudniillik már jó három hó előtt nagy öreg éjszaka a felséges ur parancsára valami idegen férfit hoztak ide Königssteinből, hol fogva tartották volt, és itt a „Jungfernbastei“-on, a mostani Brühl-féle terrasse-on, egy ujonépült házat adtak rendelkezésére; azonban ez is csak afféle börtön, mert csak kevés embernek van ott szabad bejárása, magát az idegent pedig nem lehet másképp látni, csak zárt, fűdött kocsiban, a melyben naponkint rendszeren sétát tesz. Örege-apraja azt uttogta egymásnak, hogy a titokteljes férfi híres aranycsináló, a kit a király kiragadott a porosz uralkodó kezéből, és a kit most már nem fog elébb szabadon bocsátani, a míg Drezda városában a házak cserépteteit és az utcák kövezetét tiszta sáranynyá nem változtatta. Mert hát a felséges urnak pénzre vala szüksége, sok pénzre — új meg új építkezésekre és egyéb szép dolgokra, és a hű alattvalóknak szintén. Egész magától érthetőnek találták tehát, hogy akár a szemük fényére, úgy vigyáztak és ügyeltek a caudatevő férfin, és hogy a király eleinte olyan nagy kényelemmel látta el Drezdában, a milyent az ember csak kívánhat. Valóságos caudadolgokat beszéltek a szobák pompájáról, a melyeket az idegen lakott, a király diezhintaja naponkint ott állt a háza előtt, azon hajtatott ki a városból, egy-egy félre eső tájra, levegő-szini és kissé kijáratni magát, drága egészsége végett. A mi pedig asztalát illeti, arról külön királyi szakács gondoskodott, és e szerint a király vendége semminek sem vala hiányában, csak is egy kis csekélységnek — a szabadságnak.

És folyt a munka éjjel-nappal titokteljes módon. Az olvasztó kohákban izzott a tűz és fekete alakok szünetlenül ide-oda sűrögtek. A munkások fölött Fischer udvari fazekasmester állt, és ugyszintén Engelbrecht Péter, ennek jeles segéde, a ki sokat megfordult Hollandia és Belgium fayencgyárjaiban, mindvalamennyinek pedig főben járó eskü alatt tiltva volt, bármit is elárulni a titkokból, a melyekben az idegen által beavatottak. Meg is volt erre nézve mindenik részéről a jóakarát, és hogy az udvari fazekasmester urna mégis csak megszegte esküjét, annak oka nem annyira ő volt, mint inkább csinos felcséje. Ez addig-addig szötte-fonta Éva leányainak ismeretes csábító mesterségeit; addig-addig cizrogattanyalogatta férjét, és addig-addig kacsintgatott, duzzogatott, a míg csak a legmélyebb titoktartás pecsétje alatt ki nem vette belőle, hogy az országfejedelemnek ama nagy kegyence senki más, mint az egykori gyógyszerész-segéd: Böttcher Frigyes Schleizből, a ki a Meissen mellett Albrechtsburgban egy Tschirnhaus Valter nevű emberrel titkos tudományokban buvárkodott, egy afféle boszorkakonyhában, a mit ott külön e ezélra maguknak berendeztek vala, onnan aztán Böttcher Frigyes Berlinbe ment, a hol azonban egy szép nap nagy titokban felkapták a tiz körméről és erős katonai fődözet alatt ide hozták Königssteinra.

Nem mondhatom meg egész bizonyossággal, mit mindent nem árult el ezen felül fazekasmester uram; annyi azonban áll, hogy néhány órával ezen beszélgetés után egész Drezda városán csak arról beszélt, hogy a Jungfernbastei-on koránt sem aranypor végett ful a füst és fől ezüst; hanem csak agyagot pitliznek ott finom kártyon kereszttül, a mit elébb márványlemezeken apróra zuznak és azon felül meg is örölnek. Mivelhogy mindössze csak új cserépedényről van szó, olyasmiről, a mire udvari fazekasmester uram szánólag mosolygott. Egyszerre aztán az is világos lön az emberek előtt, miért hogy király ő felsége úgy egyszerre felhagyott az ő látogatásaival a Jungfernbastei-on. Kell is neki az a micsoda, a miben ott mesterkednek. Afféle törékeny edényportéka annyi van már, mint a köles, mióta Tschirnhaus, a góczytűkör feltalálója, a tejüveget feltalálta és már három üveghutát is állított föl Szászországban. Még azt is megtudták, hogy ez a Tschirnhaus gyakran ide-ide látogat, és ilyenkor mindig néhány napon át maga is segít a Jungfernbastei-on. Voltak ugyan még mindig olyan hírdöltek, a kik erősen állították, hogy Böttcher Frigyes egy oly pornak van birtokában, a melylyel az ezüstöt arannyá változtathatni, fájdalom azonban úgy látszott, hogy ő felsége nem tartozott ezen hívők közé.

Az érdekek eme csökkenése folytán Böttcher Frigyes hovatovább kevésbé szigorúan őriztetett, annál szigorubbán ellenőrizték most már a költségeket, melyekbe folytonos kísérletei kerültek. Az udvari díszkocsi is ritkábban volt látható lakásán előtt, a szakács is hanyagabbul járt el tiszájében, csak a munkásokban nem csökkent az iránta való hit és bizalom; ezek, mikor úgy éjeken át utasításait adta nekik, úgy tekintettek reá, mint valami felsőbb lényre.

Böttcher Frigyes akkor még alig haladta volt meg a 24 évet, a mellett igen megnyerő modorai voltak. Csinos arcza, azzal a kissé csintalan mosolylyal ajkai körül, midőn kocájának függőnyei mögül látható volt, a véletlenül előtte elhaladó nő a legtöbb esetben önként, vagy önkénytelenül, de okvetlenül rajta felejté szeméit. Általában azt lehet mondani, hogy a Jungfernbastei-on sokkal többet beszéltek róla a nők, mint a férfiak, és ha munkások helyett munkásnőkre lett volna szüksége, akkor Böttcher Frigyes bizonyára azt se tudta volna, hová legyen a sok utána nyuló piezi kacsonak miatta. Ha valjon volt-e neki tudomása a nővilág ezen titkos érdeklődéséről? — Isten a megmondhatója — szívét és elméjét semmi cestre nem zavarta az fől. Mint a madár az ágon, olyan szabad volt a szíve, és nem egyszer monda tréfásan, hogy a azilárd olvasztó tégely sokkal imádandóbb tárgy előtte a legszebb nőnél, és ha szeméi egy idő óta komoran maguk elé merengtek, és arcza egyre-egyre halaványult, ennek valóban nem a szerelmi bubánat, hanem inkább a királyi kegyelem forgandóságán való elkecsereedés és a jövőjén, vagyis inkább találmányának jövőjén való aggodás volt az oka. Élete — törődött is azzal! Hanem találmánya, törekvésének hön sovárgott czélja, az huzódott előle, a messze távol sötétébe, máris értésére adták, hogy a felséges ur nem hajlandó tovább is olyan nevezetes összegeket kockáztatni bizonytalan és haszontalan kísérletekre, és hogy az ország java iránti tekintetből nem sokára kénytelenek lesznek, néhány olvasztó kohában időre megszüntetni a munkát.

Egyik novemberi estén egyik pazar fényű termében Drezdának, sőt talán ama kornak legszebb hölgye nagy izgatottan járt fel és alá. Hoyimb, Szászország akkori államminiszterének neje volt az, a későbbi Cosel birodalmi grófnő,

amaz új csillag az udvar egén és a király szívében, a lübbajos Königsmark valamennyi utódai közül a legtündöklétesebb szépség. Csak néhány hete, hogy féltékenyen szerelmes férje jószágairól a székvárosba érkezett. Az istenfő, szelid lelű királyné szíves barátsággal fogadta az idegen nőt, logkevéssébbé sem sejtve a nagy kínos fájdalmat, melyet nem sokára szívének okozand; a magas arisztokrácia irigységgel vegyes csudálkozással tekintett a fiatal, hódító szépségre. Nem a félénk ibolya volt ő, mely a rejtekben érzé magát boldognak; hanem a kelyhét táró, nagyvilágban tündökölni vágyó róza. És a király azemei be nem telhetének a fejedelmi virág igézetes szépségének látásával. Az azon korbéli tudósítások egytől-egyig nem győzik magasztalni a híres és hírhedett Cosel grófnő nagy szépségét, vidám társalgási modorát és ragyogó szellemét.

Most azonban még Hoymb államminiszter neje volt, és a szép asszony ma egész nap felette rossz kedvben szenvedett. Először életében ejtett volt ki forró kívánságot férje előtt, és először életében meg lőn az tagadva tőle. Előtte való nap, egy kis ünnepély alkalmával, a királyné termeiben, gyönyörű majolica-edények voltak az asztalon és a csukros gyümölcsök olyan tányérokra jártak kézről-kézre, melyeknek gazdag aranyozása és gyönyörű festései, valamint a felhők mögül kisan-dikáló bájos amourette-fejecskék első pillanatra magukra vonták a fiatal hölgy figyelmét. Kérdősködésére megtudta, hogy ezen nagybecsű tányérokra a festések Rafael saját műve és a királyné a pápától kapta azokat ajándékba. És a szép állam-miniszterné előtt egy ilyen nagybecsű tányérkészlet a földi boldogság összes mindenségét foglalta most magában. Valami olyanak birtokában lenni, a mit az egész udvar irigyelne tőle — megragadó egy gondolat! Miért hogy nem csak Rafael, hanem a világ valamennyi híres festőművészeit nem támaszthatja föl halottaikból, hogy ilyen nagybecsű tányér-készletet készítsenek neki, egyedül csak neki! Maga a királyné mondta volt, hogy a legbecesebb ékszer, a mivel a nő dicsekedhetik, az ilyen készlet, és — ezt hallania borzasztó volt ő neki.

Hoymb Anna tehát bármi áron, bármi uton-módon, de okvetlenül ilyen majolica-készlethez akart jutni, és egész szívbéli hevesiséggel adá tudtul férjének ezen kívánságát.

— Édes, kedves lelkeim — szólott ez rá nyugodtan, mivel hogy a férjek minden időben ezt az ismeretes megszólítási formát használják, mikor neijüktől megtagadnak valamit, — lehetetlenséget kívánsz. Előbb élőkkel kellene tenned a halottakat, engem meg Croesusá, hogy az ilyen drága kincseket meg tudjam fizetni. Ép úgy nem vihoted ki az egyiket, mint a másikat. Az az aranycsináló Jungfraubastei-on, egyedül csak az segíthetne rajtad, ha ugyan ügyesebb volna. Csakhogy azon már a király is szívesen tudadna, mert sok pénzünkben van, míg ígéretei közül egyetlen egyet sem birt még beváltani. A király hallani sem szeret már róla. Ma is egy levél érkezett be ama varázs mestertől, tele van könyörgéssel és ígérettel; hanem bizony át sem merem adni a királynak.

A hogy most a lübbajos asszony fülelt és tudakozódott, és a hogy hizelkedett és sürkészkedett addig-addig, a míg csak a nagy hatalmas miniszter, kinek ránczolt homlokától annyian félték és reszkettek, olyan tehetetlen nem volt, mint a kis gyermek és annyira ide oda forgatható, mint a virág levele, a melylyel a piczi esti szellő is kénye-kedve szerint játszadoz! Oh, az a bársónypuha kéz, a mint a nagyméltóságú orczákat édesdeden simogatja, az a ragyogó szem, a mint ellenállhatlan ígérettel szinte

a férj szemébe tündököl; az az észvesztő száj, a mint tő idérájkai-val mosolyog és esdekel! És akkor aztán a fő-főminiszter egy hajszállal sem különben az udvari fazekasmester urainál, szép sorjában kifecsegett mindent, a mit nem lett volna szabad, és végre még Böttchernek a királyhoz intézett levelét is oda adta a szép asszonynak. Az meg de hogyan olvasta azt el; és mint mult el róla rossz kedve, akár csak a márcziusi hó a napvilágtól; és mint fogadta föl férjének, hogy hallgatni fog, mélyen, miként a sir, és mind a mellett a mint csak magában volt, az udvari fazekasmesterné asszonyért szalajtottta egyik cselédjét, azzal a meghagyással, hogy tüstént ide jöjjön hozzá! Ezt a látogatást várta Hoymbné Anna, midőn most olyan nagy izgatottan fel-alá járt termében, hogy élénk színd virágokkal áttört zöld selyem köntösének uszálya úgy zugott és zajgott háta mögött, hogy a háborgó Balaton hajjai se jobban.

Hát még a gondolatok a hajporzott kis fejecskében, azok meg hogy üzték-kergették egymást! Tálczák és virágtartók, csészék és tányérok valószínűs boszorkatánczot jártak abban és még sem törtek el! — Hogy mikép lehetne segítségére az a csudatévő ember ott a Jungfernbastei-on, arra nézve nem volt ugyan egészen tisztában, beszélnie azonban minden áron kell vele, és mivel ennek nem volt szabad kimozdulni a házból, ő megy majd el hozzá, a csinos kis fazekasmesterné meg kísé-ronője lesz neki oda.

Kis idő múlva a cseléd már vissza is volt, azzal a jelentéssel, hogy a fazekasmesterné künn van már az előszobában; diadalmas mosoly lebbent végig Drezda legazobb asszonyának arcán, midőn a hamiskás barna szemű, kedves fiatal asszonyka a terembe lépett, és pillanat múlva a két nő már egymás mellett ült, magukban, a pamlagon, zárt ajtók mellett, melyek előtt, ovatosság tekintetéből, még a sűrű szőnyegek is le voltak bocsátva. Minden hosszas bevezetés nélkül, — a diplomatikus kerülgetés nem tartozott Hoymb Anna tulajdonai közé, — nyájas leereszkedéssel tudakozódott vendégénél a jungfernbastei-beli idegen titokteljes dolgai felül, egyuttal fényes arany lánczot akasztgatván a csinos cziukosnő nyakára és a kaczkias kis főköttöt arany rezgő-tűvel erősítvén dus gesztenyeszín hajához. Ugyan melyikünk állhatott volna ellent ennyi csábnak, különösen egy nagy fali tükörrel szemben és az arany láncz és rezgőtű láttára, azon gondolattól megkapva: „Mégis csak egészen mást mutatunk ilyen fényességben!” Persze, hogy mindenek előtt egyik is, másik is a log-ünnepélyesebben felfogadta, hogy az egymással kölcsönösen közlendő veszedelmes titkok a szív legmélyeségebb rejtett fiókjában maradnak örök időkre elzárva, azonban mégis csak egyik szó a másikat adta, egyik is, másik is elbeszélte, a mit tudott, sőt még annál is többet, és midőn a csinos fazekasmesterné, miután újra meggyőződött volna, hogy az ajtók csakugyan csukvák és közölről-távolról egy lélek sem hallja szavait, végre bevallotta, hogy úgy egykor-máskor férje után nézve, Böttcher Frigyes egész közölről látta, és így jó lélekkel mondhatja, hogy — természetesen férjét, az udvari fazekasmestert kivéve, — annál szebb férfit teljes világ életében nem látott; Hoymbné ő nagyméltósága, fölkelve ültéből: „Most mindjárt elmegyünk hozzá”, — mondá; Őn egy öltö-zeket szerez nekem e célra; tudja, csak a maga hétköznapi ruhája közül egyet, és senki sem állhatja ott utunkat; azt mondjuk majd, férjeinket keressük! Csak ne sokat tétovázzék, én felelek mindenért; mindjárt el is megyek önnel, lakására.

(Vége köv.)

A frakk és a czilinder.

Kettőért kell mindenek előtt bocsánatot kérnem; az egyik az, hogy önöknek tisztelt olvasóink, e kizárólagosan női lapban férfi-öltözékről szólok, a másik pedig az, hogy nemcsak férfi divat-cikkekről beszélek, de ezek közt is a legbarátságatlanabbul fogndott öltözetéről akarok egyet-mást elmondani. Magyar nők előtt nem is tudom, melyik nagyobb bűnöm?! Hiszen nincs még távol az idő, mikor a köcsög-kalapban s a fecske farku kabátban kész hazafiatlanság rejtett, s mikor uton-utfele a két öltönydarab volt mindenek közt a legnagyobb guny tárgya.

De az idők változnak; ha elvélve, itt-ott hallunk is egy-egy elnyelt morgást a czilinder láttára s észreveszünk is egy-egy ferdo tekintetet, a nagy többség végre is hozzá törődött s megtűri e kiátkozott német holmikat. Mivel nem szidjuk többé a németet (nem is használta, hiába szidnók,) s mivel hozzászoktunk már úgy-ahogy a német barátságához, a ruháját is elsziveljük valahogy. És ma már azt hiszem a legkisebb vidéki városban sem átalják fölvenni a frakkot a fiatal urak, ha bálba mennek.

Mert különös, mi nálunk csak azért volt a frakk és a czilinder üldözés tárgya, mert azt tartották róla, s valószínűleg tartják ma is aokan, hogy német öltönydarabok. Pedig hát tudni lehetne, hogy a világon egyetlen egy nemzetnek sincs polgári öltözeke, csak a francziának. (No és nekünk, miután mi csináltunk magunknak a mi díszöltönyünk mintájára polgári öltözekeket, csakhogy kizsorigatuk a másikat, és elhiteztük magunkkal, hogy az a sujtásos, fonott gombos, felálló gallérú attila, az a vitéz-kötéses azük magyar nadrág és sarkantyus csizma polgári öltöny, pedig dehogy az; — nemesi öltözet az is, csakhogy kevesebb díszszel van kiállítva.) Csak a francziának van polgári öltözeke, s mióta a nemesi díszöltözekek köz-viselése kiment a divatból, azóta minden nemzet, az angol, az olasz, a német és a többi, a franczia polgári öltözekeket fogadta el s azt viseli. Hanem mivel mi közvetlenül a németektől, helyesebben mondva, az osztrákoktól kaptuk, azokon láttuk, mivel nálunk a Bach-világban az osztrák hivatalnokok viselték, s mivel ezeket egy csep okunk sem volt szeretni, hát velők együtt kiutasítottuk a divatot is, melyet viseltek s csináltak más, magyarsot, és elfeledtük, hogy negyvennyolcz előtt arra a divatra nem mondtuk, hogy német, s nem gondoltuk meg, hogy uralkodjanak fölötté s ha pillanatra legyőzik is, csakhamar felülkerekedik s nyakára ül a győzőnek. Így történt nálunk is, és ma már a frakk és czilinder korlátlan uralmat gyakorolnak ismét a báltermekben és az ünnepélyes elfogadó szobákban.

A frakkról és czilinderről beszélni tehát ismét jogosult, most különösen az, mert itt az idényők is ez öltöny-daraboknak, melyek nélkül he nem bocsátuának a bálterembe nem csak itt a fővárosban, de alkalmasint a nagyobb vidéki városokban sem. És igazán különöznek találom, hogy ez öltözeke a bálokon és ünnepélyeken oly kizárólagos hatalmat nyert. Vagy nem találták-e önök soha sem furcsának, hogy a nagy fényes mulatságokon, hol minden csillog és ragyog, hol a nők rózsaszin és kék és sárga s más egyéb élénk színekben jelennek meg, a melyek az örömhöz, a vigasághoz leginkább illenek, a férfiscereg fekete ruhában jelen meg, mintha temetésre menne?! Nem találták önök fonák dolognak, hogy a férfiak azt az öltözekeket viselik a fényes vigalmakon, a melyben gyászolni szokás?! Ez a komor megjelenés egy cseppet sem illik az ünne-

pély öröméhez, és mégis kísértené meg valaki színes öltözekeket venni magára, mikor táncmulatságra készül! Komoly öreg uraknak még csak megjárni, ámbár ezektől is megvárnám, hogy ha a fiatalág vigalmán megjelennek, hagyják otthon sötét kabátjokat, s ne komorítsák vele a vidám hangulatot. Bezzeg másként volt egykor, midőn még a díszöltözetek nem mentek ki a divatból, akkor volt csak igazán ünnepies, élénk, vidám kinézése a bálnak, melyen vörös, kék, fehér s mindenféle színű selyem és bársöny öltözetek pompáztak, csillogva az aranytól, ezüsttől és drágakövektől. Hanem természetesen az költséges öltözeke volt, s az ember hajlandó lenne azt gondolni, hogy nem is más, csak a takarékoság, a szükség hozta be a divatba a fekete bálruhák használatát. Mert szent igaz, hogy semmi a világon nem kerül kevesebbe a férfiaknak, mint a bál. A nőknek mennyit kell költeni öltözekekre, s két bálban egy ruhában már nem lehet megjeleni, a férfiak, — csináltatnak egy frakkot s a vállukon libeg az egész farsangon, azonkívül jó minden komoly látogatásra, ünnepélyre, stb.

A frakk és czilinder tulajdonkép ebben a században jött divatba. Mind a kettő határozottan a párisi szeaszély eredménye a franczia jellegét meg nem tagadhatná. A frakk fokozatosan fejlődött, helyesebben mondva, apadt, oda, a hol most van.

XVI. Lajos franczia király korában kezdték a kabát széleit fölhajtani, s oda gombolni. Utóbb a fölhajtott részt egészen lemetasztették s ez a lekanyarítás mind határozottabb alakot öltött, míg végre előállt a frakk. Kétségtelen, hogy ezélszerűségi szempontból tették. A kabát előrésze akadályul szolgált a járásban, (nem nagyon rég épen ezért az osztrák katonák fehér kabátja is frakk-alaku volt,) a táncban természetesen még szabadabb mozgás kívántatik, mint a járásban. Ezért maradt meg a frakk-szabás a bál öltözekeknél. Hanem azért nem lett volna szükség a ruha szövetét feketőre változtatni.

A németeket bosszantotta az, hogy a francziáktól kénytelenek a divatot átvenni, azért nem rég száműzni akarták a frakkot. Berlinből indult ki a mozgalom s pártolásra talált egész Németországban. Csakhogy ha eldobják a frakkot, mivel helyettesítsék?! Ez volt a kérdések kérdése. A németek dísz öltönye épen nem alkalmas arra, hogy polgárosítsák, sőt ha szigoruan tekintjük a dolgot, tulajdonképen nincs is a németeknek kizárólagos nemzeti jelmezök. A sok kapkodás, habozás vége az lett, hogy a németek utoljára is kénytelenek voltak meghódogolni a franczia divat előtt. Hiába, a német csak német marad mindig, — a francziával soha sem mérkőzhetik. És hiába győzte le a német a francziákat a harcstéren, kénytelen meghódogolni izlés, gazdagsága és műveltsége előtt, azért csak a franczia ipar az ur a berlini piacon, a diplomácia nyelve mégis franczia, s a diplomáciai öltöny a frakk. Bismark megpróbálta, katona-kabáttal helyettesíteni a frakkot, de nem megy, ez az egy pont az, melyen még Bismark ereje is meg-törik.

Ne szidjuk tehát mi a frakkot, alkalmas öltöny darab az, a toat mozgását semmiben sem korlátozza, a természet előnyeit kitünteti, és — franczia ruhadarab. Ez a körülmény békítse ki vele ellenségeit, ha még vannak, s az, hogy a németek tehetetlen dühvel küzdenek ellene s le nem győzhetik. A németek mellé pedig csak nem állunk talán?!
pk.

Egy hét története.

Januárhó 2-dikán.

Új évi kívánságok. — Új évi üdvözlések. — Az írói segély-egylet közgyűlése.

Ha mind az a sok jó kívánság beteljesedik, a mikkel ezen a héten az emberek egymást uton, utfelel elárasztották, úgy nem lesz boldogabb ország a mienknél. Hiszen az tagadhatatlan is, hogy alig van ország, melyre annyira ráférne egy kis jobb lét, mint a mienkre, csak hogy én úgy emlékezem, hogy a mult esztendőben is épen ily hőkezűek voltunk egymás irányában a jó kívánságokban a az esztendő letelt a nélkül, hogy a jó kívánságnak fogantatja lett volna. Az ur isten nem tartotta érdemesnek meghallgatni a mi kívánságainkat, melyeknek aligha is volt különbség értelme mint ez: mivel szokás e napon egymásnak jókat kívánni, hát tegyünk eleget a szokás kötelességének, — s ha őszinték akarnánk lenni, be kellene vallanunk, hogy ha arról lenne szó, hogy beteljesüljenek azoknak a másokra pazarolt jó kívánságok, legnagyobb részét magunk számára szeretnők megtartani. És úgy háromnegyed rész komédia s csak egynegyed rész őszinteség levén a mi kívánságunkban, nem is csoda, ha az ur isten nem sokat törődik vele.

De most már túl estünk rajta s számot vethetünk tárczáinkkal, mennyibe kerültek nekünk másoknak a jó kívánságai. Alkalmasint többbe, mint a mennyit ama jó kívánságok jövedelmezének, ha a tenébbi arány szerint realizálhatók volnának. Ennek daczára én legkevesebbet sem sópáncodom és nem állok be azoknak a kórusába, a kik a fölött jajveszékelnék, hogy mily tömördek pénzt vittek el tőlük az ujévi gratulációk. Én azt hiszem, hogy állásához aránylag minden emberre egyforma rész esik ebből az adóból, s így nekem is lenne annyi okom a panaszkodásra, mint másnak, én mégis azt mondom, hogy nem sajnálom azt a néhány forintot, a melyet ujév napján kiosztanom kellett. Benne van az már az ember természetében, hogy bizonyos napokon azoktól, kik hozzá tartoznak, szeretetök, figyelmük és megemlékezések jeleül ajándékot várnak, valamint az is természetünkben van, hogy azokat, a kiket szeretünk, névnapjokon, születés-napjokon, karácsonkor, akármivel meglepjük. S miután ez így van, csodálhatni-e, ha azoknak, kik az év folytán egyben, másban szolgáltak minket, szintén jól esik, ha ujév napján kapnak valami ajándékot, ha megvárják azt tőlünk? A levélhordó, az ujsághordó, a színházi zártszéknyitó, a fodrász, a pinczér, a kapus, és a többi, kik mindnyájan szolgálatunkra voltak, a nélkül, hogy az év folytán ezért tőlünk közvetlen jutalmat vettek volna, — hát nem érdemlik-e meg tőlünk azt a pár forintot a mivel ujév napján megajándékozunk? — Azt tartom, igen, s ezért sa-vanyu arc nélkül, szívesen adom azt, a mit adhatok, — s bizony, ha nem tartanám őket e csakélységre érdemesnek, inkább nem adnék, mintsem aztán napokig lamentáljak a megsaccolás miatt.

Azt tartják, hogy ujév után semmi közünk az elmúlt esztendőhöz, mégis arra kell kérnem önöket, engedjék meg, hogy visszatérjek itt egy mozzanatra, mely a mult évet befe-

jezte. Az írói segély-egylet közgyűlését értem, mely a mult év végén, s még e héten tartatott. Az írói segély-egylet mindenestre megérdemli, hogy közgyűlésével foglalkozzunk, annál is inkább, mivel évek telnek el, míg a nemes czélú egylet egy közgyűlést tart. S nem is fölösleges emlegetni ez egylet nevét, melyet a közönség fájdalom, lassankint kezd elfeledni.

A közgyűlés az akadémia kis termében tartatott gróf Lónyay Menyhért helyettes elnök vezetése mellett. Ő megnyitván az ülést, mindonekelőtt az írói segély egyletnek nemes céljait fejtegette és elősorolta azon gyér forrásokat, melyek az egylet segélypénztárának rendelkezésére állanak. Sajnálkozott, hogy oly közönyt tanusít a nagy közönség az ügy iránt s valóban alig volna lehetséges a kitűzött céloknak távolról is megfelelni, ha nem akadnának a vagyonos honpolgárok s különösen a hölgyek köréből nemesszívűek, kik alapítványokkal növelik a segélytőkét. A lefolyt tíz évben, a mióta közgyűlés nem tartatott, nagyobb összeget a következők áldoztak az egyletnek: Király ö Felsége 1000 frtot. Az Athenaeum a P. Napló 25 éves jubileuma alkalmával 1000 frt. Batthány Fülöp herczeg 2000 frt, Bezerédi Istvánné 1865 frt. A Családi kör olvasói 2336 frt 83 kr. Fox Antal 1000 frt, özvegy Gubics Andránné 1000 frt, Ipolyi Arnold 1000 frt, Káldy Miklós 4000 frt, Karácsonyi Guido gróf 2400 frt, Károlyi György gróf 2000 frt, Károlyi István gróf 10,000 frt, Károlyi Alajos gróf 2000 frt, Latinovits Cecília 1000 frt, Lukács Béla 1000 frt. Első magyar általános biztosító társaság 1000 frt. Névtelen 12,000 frt. Névtelen sorjegyekben 580 frt. Névtelen sorajáték utján 28,832 frt 88 kr. Első hazai takarékpénztár 6200 frt. Weisz B. F. 1200 frt, Wenckheim Frigyesné grófnő, született Wenckheim Krisztina grófnő 10,000 frt.

Az elnöki beszéd után Gyulai Pál titkár olvasta fel az igazgató és ellenőrző bizottságok jelentéseit. A jelentésben is sok a panasz a közönség részvétlensége ellen. Az alapszabályok szerint az egylet tagja lehet mindaz, ki havonként legalább 1 frtot fizet a pénztárba; ilyen fizető tag pedig van összesen 18, köztük csak kettő, kinek kötelezettsége a jövő évre is kiterjed. Már pedig egy forint csak nem sok az irodalom munkaképtelen, elbetegesedett szegény bajnokai fölsegítésére. A titkári jelentés szerint ártott az egyletnek a sajtó agitációja egy hirlapírókat nyugdíjazó pénztár érdekében; s kúrhoztatja a mozgalmat, mely a tervezett nyugdíjintézetnek nem használt semmit. Áttért ezután az egylet jövedelmi forrásainak előadására: alapító tag van 314, adományozó 247, tagdíjas 18, összesen 579-en vettek részt 10 éven át az egylet tőkéjének öregbítésében. Az egyleti vagyon az 1877 végével: értékpapirokban 109,330 frt, követelésekben 58,390 frt, készpénzben 2125 frt 43 kr, összesen 169,845 frt 43 kr. A pénztárt 1869-ig Szathmáry Lajos kezelte, azóta a magyar földhitelintézet gondozza az egylet vagyonát. Segélyt az egylet csak oly elagott vagy inségben levő íróknak, s ezek özvegyeinek árváinak ad, kik az irodalom valamelyik szakmájában kitűntek volt. A rendszeres segély évdíjak alakjában tétetik folyóvá, a rendkívüli csak

pillanatnyi nyomor enyhítésére szolgál. Jelenleg négy elaggott író és 38 özvegy és árva részeseül rendes segélyben, melynek maximuma 500 frt, minimuma 100, renkívüli segély fejében mintegy 1500 frt adatott ki. Gyulai azután meleg szavakban ecsetolá a jótékony hatást, melyet az egyleti segélyezések a nyomorban levő írókra s ezek családjaira gyakoroltak. Végre bejelenté, hogy nagy elfoglaltsága miatt, a titkári állásról lemond.

Ez az utóbbi bejelentés a legfájóbb hatást keltette, mert Gyulai igen lelkes és fűradhatlan titkára volt az egyletnek, s nemes szíve gyöngédséggel párosítva mindig fölkereste a szükségben levőit. Az elnök sajnálattal vette tudomásul e lemondást, a közgyűlés pedig élénken megéljenezte a derék férfit.

Következett az új igazgató és ellenőrző bizottmány tagjainak megválasztása, a szavazatok beadatván, s összeolvasztatván, Károlyi Gyula gróf felolvasta a szavazás eredményét. Az igazgató választmány tagjai lettek: Károlyi István gróf, Csengery Antal, Greguss Ágost, Gyulai Pál, Lukács Mór, Pompéry, Szathmáry Lajos, Urváry Lajos, Korizmics László, Lónyay Menyhért gróf, és Jókai Mór. Az ellenőrző bizottmány tagjai: gróf Károlyi Gyula, Mórocz István, Weisz Bernát. Az egylet titkára Gyulai helyett Vadnay Károly lett. Greguss Ágost végül indítványozta, hogy az egylet felhívásokat bocsásson ki mindazon tekintélyes és vagyonos honpolgárokhoz s testületekhez, kik még eddig az egyletet anyagilag nem támogatták, hogy az egyleti pénztárt alapítványilag gyarapítsák, s a felhívás szövegéül ma felolvasott elnöki megnyitójának buzdító szavai használtassanak. Ez indítványt a közgyűlés elfogadta s azután elosztott.

És mi szívünkben ohajtjuk, hogy e felhívás sehol se tévessze el hatását, s különösen ohajtjuk, hogy a Családi kör tisztelt olvasónöi, kik már eddig is igen tekintélyes és méltó helyet foglaltak el az adakozók díszes sorozatában, jövőre is következetesen maradjanak önmagukhoz. — p.

Budapesti hírvivő.

•• (Jótékonyság.) Király ő Felsége a pestmegyei Hajós község tűzkárosult lakosai részére magánpénztárából 500 frtot, továbbá a kis pesti római katolikus templom építésére 100 frt segélyt adományozott.

•• (Rózsás napl.) Rónaszi ki Guasztáv fiatal színész Szabadkán jegyet váltott Szentessy Vilma kisasasszonnyal, az ottani színtársulat kedvelt énekesnőjével. — Saly István, magyar államvasúti könyvvezető Budapesten eljegyezte Nagy Fanny kisasasszonyt, Nagy Mihály ur leányát. — Péchy Mihály honvéd huszár-százados eljegyezte Degendorf Mari grófnőt. — A kassai köztársasági iskola királyi felügyelője, jágócsi Péterffy Zoltán eljegyezte Szászországban Limbachban özvegy Esche Emmi gyártulajdonosnő bájos leányát, Esche Lujza kisasasszonyt. — Okolicsányi Sándor, a szentpétervári osztrák-magyar követség tanácsosa, Szentpétervárott eljegyezte egy orosz hercegnőt: Lobanov-Rostovakoját Olgát.

•• (Rudolf trónörökös) tudvalevőleg 2000 frtot küldött át Thaisz Elek főkapitánynak a fővárosi szegények közötti szétosztás végett. A pénzhez a főudvarmesteri hivatal következő levele volt mellékelve: Rudolf trónörökös ő fensége a beálló téli idővel nagyobb mérveket öltő munka hiány által indítatva elhatározta, hogy saját magánpénztárából két ezer

frtot szentel Budapest szegényeinek. Ő fensége ez adomány szétosztását egészen ngod belátására bizza, de azt ohajtja, hogy a fölötté kisösszegekre való szétforgácsolás lehetőleg megelőzve legyen. Midőn e megbízásnak czennel eleget teszek, van szerencsém stb. Thaisz főkapitány a levél határozott utasítása értelmében az adományt nem egy-két frtnyi összegekben akarja szétosztani, mely esetben csak a professionatus koldusok kapnának belőle. A segélyt aránylag nagyobb összegekben szegény és beteg hivatalnokoknak és polgároknak akarja juttatni. Minthogy körülbelül négy ezerre megy azok száma, kik segélyért folyamodtak, fölötté meg van a szétosztás munkája nehezítve, mert a sok kérelmező közül igen nehéz ki tudni, ki érdemes valóban a segélyre és ki nem. Ennek következtében kissé lassabban történik. De már folyamatban van s a valóban segélyre érdemesek közt a szétosztás nem sokára belesz fejezve.

•• (Új évi ajándékul) Andrássy gróf az aranygyapjas rendet kapta a királytól. Ez oly kitüntetés, a minőben rendszerint csak az uralkodó házak tagjai szoktak részesülni s a magyar fő urak közül csak a következők vannak annak birtokában: Eszterházy Miklós herceg, Pálffy Antal herceg, Cziráky János gróf, Nádasdy Miklós gróf és Festetics Taszilo gróf. A két első 1862-ben, Nádasdy 65-ben, Cziráky János gróf 67-ben, Festetics Taszilo 59-ben kapták e rendet. Ez a legmagasabb rend, melyet ő Felsége adományoz. — Az aranygyapjas rend, melyet most az osztrák császár és spanyol király oszthat ki egyedül, aranyból való gyapjas bárányszőr, csillogó tűzkövel s a zománczos latin fölirattal: „Pretium laborum non vito”. A rendjelt a lovagünnepken ékköves lánczon viselik, máskor piros azalagon. Az osztrák rendöltözet fehér tafotabélésű piros bársonytalár s hófehér atlaszszal bélelt, a mellen szétvetett köpeny, hogy a nyakban függő rendjel lássék. A fején biborszín aranyos barett van, lefüggő bélással s balfelől csokorral. A lábbeli vörös selyem harisnya és cipő. A rend ünnepnapja november harminczadika vagy az azt követő vasárnap.

•• (Az új év első napja) a tél minden költészetével s az élet teljes prózaiságával köszöntött be. Az utozák fehér lepedője csillogva ragyogtatta vissza a nap erősen sugarait; és a mit csak kevés télen láthat a főváros: csöngve-bongva sikamlottak a szánkák a hópályán végig. Az utozákon sűrűn sürgött-forgott a közönség, lépten-nyomon boldog újévet kívánva egymásnak. E kívánnatot visszhangozta minden ajk, irta minden toll, — daczára annak, hogy a reform emberei már a jó kívánnatokat is ki akarják hozni a divathól. Egy boldogabb jövő utáni remény töltött el minden kebelt, mint az anyáét, midőn csecsemője bölcsője mellett elundalog. Mert hát az új év is egy ily kis csecsemő, a vén időnek ujonnan született gyermeke, melynek dajkája a remény. Bizony el is férne már sok csapástól meglátogatott hazánkon egy jó esztendő, elég régen tépte már a balorta. — Az új év a postán is nagy forgalommal kezdődött. A levél postát illetőleg a gratulációk még nagyobb forgalmat idéztek elő, mint tavaly. A levélhordók számát tavaly év elején 50-nel kellett szaporítani; az idén is szaporítás tétetett a napjában 5-szöri kihordással is alig birtuk kötelezettségüknek megfelelni az elcsigázott levélhordók. A székérpostai forgalom is igen nagy volt.

•• (A magyar gazdasszonyok) országos árvaházában a karácsonyi ünnepély, mint már említve volt, díszes közönség jelenlétében tartatott meg. A már említett adományokon kívül újabban begyűlt 451 frt 50 kr. közpénz. Ráth Károlyné,

Scherz Józsefné Aradról, özvegy Jálcs Ferenczné, Krausz, Szentgyörgyi Imre, Trumán, gróf Batthány Lajosné 10—10 frttal, Valavszky Jánosné, Velics Hajnald Terezia, özvegy Mihajlovics Györgyné, Bubics Zsigmondné, Földváry Emilia, Buzzi Bódogné, Kiss Albertné, Neuvelt, Rohilandné, Barach Józsefné, gróf Hadik Ilon, dr. Hegedüs János, Kisovits József, Kemenes Ferencz, Ráth Károly főpolgármester 5—5 frttal, Tarnay Károlyné 4, Bisitz Dávidné, Weiszhut Lajosné, Baumgarten J., Bogisits, Sebastian Amália 3—3 frttal, számosan ezeken kívül kisebb összegeket adományoztak. Adakoztak továbbá özvegy Halbauer Lajosné nagy mennyiségű gyapju szövetet és pamutot, Valavszky né több kelmedarabot, Mössmer József egy tucsat törülközőt, özv. Hajekné egy csomag gyapju szövetet, Keller és Zsittvay ruha kelme maradványokat, közelődöt és gallérokat, Ács és társa 5 ruha szövetet és 2 gyapju kendőt, Votitz egy ruha kelmét, Müller Károly 12 ruha maradványokat, Kirschknopf és Ádám gyapju fejkendőt, Joel 2 vég barchet ruha szövetet, Schneider József ruha kelmét, meleg harsányát és gyapju szövetet, Kunast perkálmardványokat, Adler Antal 15 kl. dió és 15 kl. száraz szilvát, Adler Antalné egy nagy karácsonyfát; sokan gyümölcsöt és karácsonfadíszítéseket adtak.

*(Az országos nőképző-egylet) ez évi január hó 11-dikén esti 7 órakor a Hungária szálloda dísztermében jótékony célú felolvasást rendez. Név László ez alkalommal: A nő Petőfi költészetében, cím alatt fog értekezni. Jeney Vilma kisasszony, a nőképző-egylet egykori tanítványa pedig soknemű kísérletekkel egybekötött természettudományi felolvasást tart a legújabb tudományos vívmányok alapján a telefonról. A távbeszélgetés 7 angol mértföldnek megfelelő térben fog bemutatattatni.

*(Liszt Ferencné) új év napján igen sokan tisztelegtek, nők és férfiak egyaránt. Ezenkívül özönlött a sok üdvözlő jegy, melyek közt nem egy érkezett távoli pontokról, igen érdekes személyektől. Némelyek újévi emlékeket is küldtek. Eredeti szép volt ezek közt egy budapesti szellemes hölgy ajándoka: fehér porcellán tea-service, a csészéken s a tálcza alján a mester tizennégy magyar rhapsodiájának bevezető hangjegyeivel. A mily gyöngéd és sajátos volt az ötlet, ép oly jól sikerült a kivitel. A nagy zenészt igen megörvendezteté a szép gondolat megtestesítése.

*(Arany János) nagy költőnk, kinek elvonultságát évek óta selyette szépirodalmunk, újra megszólal a magyar Parnassus csúcán, hol eddig csak néma társalgást folytatott a muzsával. Két kisebb költeményét olvastuk közelebb, most örömmel vesszük át a hirt, hogy a nagy a költőtől nem sokára egy kisebb elbeszélői művet is fogunk hallani, talán mint felolvasást a Kisfaludy-társaság nagy gyűlésén. Továbbá prózadolgozatait már saját alá rendezte az akadémia könyvkiadó vállalatára számára. Bármilyen kerüljön Arany János mesteri tollából: költemény vagy próza, egyenlő nyereség báramlik az irodalomra, mely nem lehet eléggé büszke ily kiváló szellemre s nem adhat elég hálát a gondviselésnek, hogy e megőszült homlok még ép erőben hordja hervadatlan koszorúját.

*(A Petőfi-társaság) új év napján tartotta meg választó közgyűlését. Az alapszabályokon eszközölt változtatásnak nem maradt el jó hatása, mert szép számban azaporodnak a társaság pártoló tagjai, a mire szükség is van, ha a társaság a nemcsak cél, melyet kitűzött, s mely felé rövid fennállása óta elég szép sikerrel törekszik, elérni kívánja. Vannak már alapító tagok is. A keddi közgyűlésen kettőt jelentett be a

titkár, Bokros Lajos és Kégl György országos képviselőket. A pártoló tagok száma már meghaladja a 100-at. Új tagokul megválasztottak: Atala, Bodon József, Bodnár Zsigmond, Csengey Gusztáv, Csépreghy Ferencz, Margitay Dezső, Rádl Ödön és Szabó Endre. Tisztségviselőül a régiek választottak meg, kikhez még segédtitkár dr. Várady Antal lett. Végül a január 6-dikán tartandó közgyűlés programját állapították meg következőleg: Az elnöki megnyitó beszédet Jókai Mór fogja tartani; ezután Szana Tamás terjeszti elő titkári jelentését; Bartók Lajos, Endrődy Sándor, gróf Zichy Géza és Várady Antal költeményeket, Vértessy Arnold egy elbeszélést és K. Papp Miklós Petőfi polyákja címen egy rajzot fog felolvasni. A közgyűlést Kézaki Károly alelnöki zárszavával fogja berekesztetni.

*(A nemzeti színház) múlt éve, ápril elsejétől deczember végéig a következő eredményt mutatja föl: A dráma 40,392 frtot, az opera 70,411 frtot jövedelmezett. Eredeti új dráma csak kettő került színre: a Dormándi Kálmán Bereznitől, (öt este 1848 frt jövedelemmel) s a János, Csiky Gergelytől, (három este, 1196 frttal.) Új dalmű is kettő volt: Pál és Virginia (öt este, 3779 frt) s Piccolino (hat este, 3779 frt.) A külföldi ujdonságok közt legtöbbet jövedelmezett a Nagyon szép asszony (nyolcz este 3442 frtot;) legkevesebbet a Gulács, (egy este 149 frtot.) Az egész évben legnagyobb bevétel (1956 frt) ama Faust estén volt, midőn Elmn Berta asszony és Hajós együtt énekeltek. A drámában vendégek voltak: Komáromi Mari, Jány Gyula, Hetényi Béla, Egressy Ákos és Szabó Antal; az operában: Trebelli Zelia, Gerster Etelka (nyolcz este, melyeken 10,357 frt volt a bevétel.) Kauserné asszony, Lucca Paulina, Donadio Bianca, (14-szer, 7574 frt.) Singer, Perotti, Ernst Henrik, Hajós (tizenhárom este 10,186 frt.) Carina Anna (három este 1163 frt.) Riegl kisasszony. Ünnepegy a nyolcz hó folytán egy volt: ápril 16-dikán a Feleki Miklós jubileuma.

*(A műcsarnoknak) rövid időn érdekes ujdonságok lesz; Székely Bertalanak a párisi világkiállításra szánt Murányi Vanna befejezéséhez közel és elküldetése előtt a műcsarnokban fog kiállítatni. A kiknek alkalmuk volt a festményt a művész műtermében láthatni, egyhangulag fölébe helyezik Székely minden eddigi műveinek a Murányi Vannát, mely úgy a conceptio, mint kivitel tekintetében győzelmesen állja ki a versenyt honi műtermékeink legjelesebbjeivel. A festmény azon jelenetet ábrázolja, midőn a ravasz Amor Murányi hősnőjének szívét szerelemre lobbantja a vár lovagias ostromlója, Wesselényi iránt. Fényes felhők között közeledik a szerelem istene és Zrínyi Ilona félig le van győzve, sisakja és kardja lábainál hever, csak az arany mellvért ragyog még keblén. Az alakok életnagyságuk. A rajzolás és színezés ritkítja párját s a mű minden tekintetben méltóan képviselondi Párisban a magyar művészetet.

*(Derék tere.) Tervben van egy millió aláírással díszes albumot juttatni a szultán kezéhez, a magyar nemzet rokonszenvének imponans bizonyítékául. A terv élénk pártolásra talált s most már komolyan hozzálátnak a valóztatásához. Ugy tervezik, hogy az album ezer lapból álljon, minden lapon ezer aláírás, — ötszáz az egyik, ötszáz a másik oldalán. A táblák vert ezüstből lennének zománcozott arany díszítésekkel és kapcsokkal. A költséget, mely a számítások szerint 6—7 ezer forintot rug, maguk az aláírók adnák össze, mindenik egy krajczárt fizetvén le az aláíráskor. Ezt bizony könnyen megteheti a legutolsó szegény ember is. S mivel az eképegyü-

lendő összeg 10,000 frtra menne, a fölösleget valamely jótékony célra, — leghelyesebben a török sebesültek javára — fordítanak. A terv nem rossz, s hisszük, hogy nem sok fáradsággal akad egy millió magyar ember, ki a török nemzet iránti rokonszenvének eként kifejezést adni kész leendő.

(Az örültek karácsonjáról) érdekes leírást olvastunk egyik lapban. A nagy diszterem ünnepiesen föl volt díszítve. A falakon a királyi pár megkoszorúzott arcképei ékekedtek s a terem közepén állt az óriás ragyogó karácsonyfa, két oldalt pedig hosszú asztalok, ajándékokkal. Jobbra a nők, balra a férfiak álltak, ápolódik kíséretében, hátrább pedig az intézet igazgatója, az összes tisztikar, a fő- és másodorvosok s a fővárosból kijött vendégek foglaltak helyet. Mily hatása volt ez ünnepnek a szegény betegeknek! Egy buskomor barna fiatal asszony csillogó szemmel örül az új ruhának; egy ifjú leányt a ragyogó karácsonyfa, a csillárok az egykori fényes termekre emlékeztetik; mások nyugtalanul számolták a perczeket: csak még ne lenne e szép, derűs ünnep vége! egy kis öreg ember boldogan szorítja kezébe új tajtékipipáját: mindenét; egy szép, szegény leányka, ki magát isten anyjának tartja, eddigi minden szokása ellonére úgy megmosolyog az új öltözetnek, mint annak a rendje. De a legtöbb arc mégis közönyös, hideg, részvétlen. Az ő lelkük szürke, áthatlan fátyolán nem bír áttörni a karácsonyfa nyájas világa sem. Némán, komoran vezettetik magukat vissza ápolóikkal a kórtermekbe s élük tovább egyhangú, derűtlen, boldogtalan életüket.

*(Bodenstedt Frigyes) a jeles német költő, e hó közepén csakugyan eljön hozzánk két felolvasást tartani. Ez érdekes estélyeket Lafite ur, könyv- és művés, rendezi a zenekedvelők termében. Az első január 20-dikán (vasárnapon) este fél nyolczkor lesz, a második pedig 23-dikán. Először a keleti költészetet fogja ismertetni, másodízben az oroszok kitűnő költőit. Mind a két tárgy igen érdekes, s vonzerejüket időszerezés is emeli. Bodenstedt járt keleten és északon, tehát a forrásoknál ismerte meg azt a nép- és műköltészetet, melyet ismertetni fog előttünk.

*(Farsangi napló.) A magyar athletikai klub több tagja február 12-dikén a fővárosi vígadó termében a klub alapítókéje javára bált rendez. — A jogász-bálra nagyban folynak az előkészületek; a bálbizottságnak sikerült házi asszonyul herczeg Odescalchy Gyulánét megnyerni. A meghívók már szétküldtek. A kik nem kaptak volna s arra igényt tartanak, forduljannak a joghallgatókat segítő egyesület irodájához (egyetemi épület II-dik emelet) a délelőtti órákban a bálbizottsághoz. — Az orvosbálra, mely január 19-dikén lesz, szintén nagyban folynak az előkészületek. Számos előkelő család igérte megjelenését és sok leány e bálon lesz bemutatva. Lesz Medikus csárdás Gedeon Kálmántól; Lázpolka Halász Jenőtől, Medikus élet, keringő Müller Bélától. — Nem tartjuk érdektelennek itt közölni az egész farsangi naptárt, vagyis összeállítását a farsangon tartandó tánczvigalmaknak. Január. 1878. Szombat 12-dikén bölcészek bálja az Európa szállodában, vasárnap 13-dikán fővárosi mentő társulat álarczos bálja a fővárosi vígadóban; kedden 15-dikén technikások bálja ugyanott; szombaton 19-dikén orvostanhallgatók bálja ugyanott; vasárnap 20-dikán pesti jótékonyági nőegylet álarczos bálja ugyanott; hétfőn 21-dikén vígadói házi bál, szerdán 23-dikán jogászok bálja a vígadóban, szombaton 26-dikán Gyógyszerészek bálja ugyanott; vasárnap 27-dikén nőképző-egylet álarczos bálja ugyanott; szerdán 30-dikán pesti bölcse-de-bál ugyanott. Február. Szombaton

2-dikán álarczos bál a vígadóban, vasárnap 3-dikán magyar gazdaszony-egylet álarczos bálja ugyanott; kedden 5-dikén írók és művészek bálja ugyanott; csütörtökön 7-dikén frtos közvacsora ugyanott; szombaton 9-dikén vígadói házi bál, vasárnap 10-kén izraelita nő-egylet álarczos bálja, kedden 12-kén athleták bálja, szerdán 13-dikán budapesti pinczér egylet bálja Európa szállodában, csütörtökön 14-dikén országos nőképző-egylet bálja Európa szállodában, vasárnap 17-dikén calicot álarczos bál vígadóban, vasárnap 24-dikén álarczos bál ugyanott; hétfőn 25-dikén vígadói házi bál. Márczius. Vasárnap 3-dikán Bohóc estély a vígadóban; kedden 5-dikén bohóc estély ismétlése ugyanott.

*(A Családi kör) t. olvasónőit, kik a lefolyt év példányait díszesen és izléssel beköttezni kívánják, figyelmeztetjük Kirhagen Károly a budapesti akadémia-épületben lakó könyvkötő bekötési tábláira, melyek szép kiállításban és aranyozással vörös, zöld vagy kék színben 1 frt 60 krért nála megrendelhetők.

*(Halálozások.) Ledényi Ferenczné, született Vajdasy Matild urnő e hó 2-dikán Budapesten meghalt. — Joó Mariiska kisasszony Szabudkán 25 éves korában elhunyt. — Kamonn, a főváros legismertebb nevű kávésa december 31-dikén meghalt. — Ivánkovich János, magyar királyi nyugalmazott törvényszéki elnök, december 28-dikán Szent-Gotthárdon elhunyt. Béke hamvainkra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. December 29. Sába királynője. — December 30. Viola. — December 31. Godelot-hotel. — Január 1. Aida (Perotti első föllepő) — Január 2. Milton. — Január 3. Hunyady László 1 felvonása. — Dánkán 2 felvonása. — Coppelia. — Január 4. Galathea.

Várszínház. December 29. Neuma és polgár. — Január 1. Idegek. — Január 3. Kéregző nő. — Nyelvtan. — Grimshaw stb.

Népszínház. December 29. Kisasszony feleségem. — December 30. Sárga csikó. — December 31. Kapitány kisasszony. — Január 1. Sárga csikó. — Január 2. Felnőszása. — Január 3. Kisasszony feleségem. — Január 4. Sárga csikó.

Személyváltozások lesznek a nemzeti színháznál. Az igazgatóság Kölesi Mariskának, Sánthánának, Körösmezeynek, Faludinak és Hevesinek felmondott, s Márkus Emiliát, Ditrőinét, E. Kovács Gyulát, Egressy Ákóst és Földényi Bélát szerződtette. Az új szerződtetések ellen nem lehet senkinek kifogása, az elbocsátottak három elsőjének távozását azonban sajnáljuk. Kis szerepekben amaz ifjú hölgyek igen használhatók voltak, s az új tagok e szerepeket nem fogják elvállalni. A rendezésben is előnyös változás történik. Ismét egy kézben lesz összpontosítva, a Paulai kezében, kiképzett, értelmes, jeles rendező, jobbat nem is lehetne találni.

Az operától az öreg Ellinger távozik, nyugalomba lép, melyet bőven kiérdemelt. Utódja, Perotti már be is mutatta magát, s a közönséget ki fogja elégíteni, habár olaszul énekel, s azon felül drága is. De hát ebbe bele kell nyugodnunk. Hajót nem akarták szerződtetni, s Hajós után jobb választást csakugyan nem tehettek volna.

A fővárosnak e héten érdekes vendége volt: Delibes Leon, a Coppelin ballet, a Petaud király operette kitűnő szerzője. Bécsben volt, s kirándult hozzánk is, hogy meghallgassa gyönyörű zenéjét a magyar színházban is. És ő vezette a zenekart. E figyelmet francia íróktól rég nem tapasztaltuk. Berlioz volt még a negyvenes években, ki hozzánk lefűradt.

Természetesen a nézőtér egészen megtelt; látni akarta mindenki a Coppelia szelleműs szerzőjét. A páholyok is mind megteltek, egyikben ott láttuk az ősz Liszt Ferenczet is. Delibes Pázmándy Dénes páholyában hallgatta végig Hunyady László második felvonásának azúmtalan változását és Bánkban harmadik felvonását. — miután, mint tudva van, az igazgatóság eleget akart tenni e jeles francia író óhajtatásának s bemutatni neki a magyar opera-zenét. Nos, az előadás sok kívánni valót hagyott ugyan fenn, s Ellinger Lászlójában, Bánkbanjában vajmi kevés gyönyörűsége telhetett az idegen zeneirónak: a zenekar azonban kitett magáért s kitűnően játszott. Delibesnek különösen Bánkban tetszett s élénken megtapsolta.

Aztán Coppeliára került a sor. Midőn az érdekes szép szőke fiatal férfi a karnagyi emelvényre lépett, melyet ez alkalommal babérkoszorú övezett, fölriadt a taps s szünni nem akart. A zenekar pompásan működött, s a szerző meg lehetett vele elégedve. Felvonás közben Delibes a zenekarban maradt s elismerő szavakat intézett az érdemes közreműködőkhöz. A második felvonás előtt pedig Böhm kilépett a függöny elé, s pompás babérkoszorút nyújtott át a jeles szerzőnek a nemzeti színház nevében.

Ez este lépett föl Rotter Irma is először hosszas betegsége után, s a közönség tapssal s koszorúkkal fogadta.

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: L á b z s á k o k r a, t a k a r ó k r a s t b. való csífmázatos rajz, a közepén G és R nagy alaku betűkkel.

A 2-dik szám: csipke-betét, point de lace szinórkákból összeállítandó.

A 3-dik szám: színes himzés rajza asztalterítő k, ruhácskák, kosárcák körül, hosszú egyenes öltésekkel, csak a közepén levő inda tambour öltésekkel dolgozandó.

A 4-dik szám: Z betű.

Az 5-dik szám: gyermekruhákra, színes alsó szoknyákra való tambourirozási minta.

A 6-dik szám: L és W betű.

A 7-dik szám: színes himzés mintája függönyökre, agytakarókra stb.

A 8-dik szám: sima lvek alsó szoknyákra.

A 9-dik szám: C és A betű.

A 10-dik szám: egy reggeli cipő elejére való himzés mintája.

A 11-dik szám: J és L betű.

A 12-dik szám: J és T betű.

A 13-dik szám: M és V betűk.

A 14-dik szám: M és D betűk.

A 15-dik szám: gyermek-gallér mintája point de de lace-ból és csipkeöltésekkel dolgozandó.

A 16-dik szám: Ismét D és M betű, más formában.

A 17-dik szám: N, J és R betűk.

A 18-dik szám: F és G betűk.

A 19-dik szám: E és U betűk.

A 20-dik szám: A 10-dik szám alatt levő reggeli cipő hátrésze.

A 21-dik szám: G és M betűk.

A 22-dik szám: óratartó vagy párnácskára való kerek himzés rajza.

A 23-dik szám: tőpárna rajza, fehér mollra himzendő és színes selyem párnára borítandó.

A 24-dik szám: csipke-és keskeny battist szalagokból és csipkeöltésekből összeállítandó. És végre

A 25-dik szám: J és B betűk.

Sakkrejtvény.

K. Károlynétől.

1. Szórási azazint megfejtendő.

ed-	rú-	Si-	her-	ér-	Meg	si-	lok
ol,	vadó	dig	né-	rod-	koszo-	ted	hoz,
nem	reg	gott	Te	sok	rod-	sétá-	rus
virá-	lok,	zem	tet-	tál	ra	a	ke-
fi-	tem,	vol-	boru-	ott	ül-	min-	ki
kó-	got,	ró-	Mi	de	e	sor	vol-
zsát	a	sok	Te	én	Te	ran	föl-
A	nyes	mit	nem	Gyak-	dön.	tál	gek,

Megfejtési határidő: január hó 30-dika

A f. é. 49-dik számában közölt rejtvény értelme:

Erzsébet magyar királyné.

Helyes megfejtését következő t. előfizetők küldték be:

Sárosy Mari, Moosy Gézőné, Fereneserics Teréz, Steiner Janka, Koronagh Serk Hermin, Batori Sigray Istvánné, Jánosy Lajosné, Bronts Barolta, Lukács Jolán, Marosy Etelka és Izabella, ifj. Hermann Jánosné, Pesina Edéné, Gergely Lászlóné, Saary Etelka, Zala Dömötör Ida, ifj. Szilávik Nándorné, Szabó Péterné, Horváth Janka, Magyar Matild és Felicia, Mednyánsky Margit és Erzsé, Haintz Mari, Liebnor Gizella, Török Péterné, Farkas Netti, Ivády Miklósné, Nánágy Sándor Ilona, Biró Irénke, Poterdi Pap Erzsébet, Sándor Amanda, Szokolay Marietta, Dzinich Penez Mária, Henyey Vilma, Strosanyák Hermin, Farkas Izabella, Máty Józsefné, Fodor Ilka, Fényes Mariska, Tóth Mihályné, Csinádi Klára, Gomba Juliska, Mógész Antónia, Gergely Lulza, Flöz Krisztina, Márty Etelka, Szatmáry Ilonka, Valkó Anna, Ujbelyi Emilia, Tóth Juliska és Ida, Kócsa Aranka, Török Julia, Nagy Károlyné, Szász Margit, Deák Szidónia, Tiborecz Anna, Balogh Mária, Mécsáros Olga, Raviczky Juliska, Törke Mari, Lukács Sándorné.

A 48-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Dzinich Penez Mária, Tóth Izabella.

Tartalom.

Egy pár galamb, Vértési Arnoldtól. — Egy virággal, Szász Károlytól. — A divat és a gyermeköltöztetés, Kemenczy Kálmántól. — Az első molnari thea-odény. — A frakk és a csillor. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

1. kötet 2. kötet
1-ső szám.

egész év megvált
Január 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest. 1878

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Országot 39. sz

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Iszraeliták naptára	Hold-járás	N a p - kelte nyugta	
							óra perc	óra perc
Jan.	6	Vasárnap	F. Vizkereszt	F. Vizkereszt	25 B 32 N. karác.	2	7 49	4 23
	7	Hétfő	Bálint, Rajm.	Bálint	26 Egypt. futás	3	7 49	4 24
	8	Kedd	Szörény ap.	Fodor	27 István vért.	4	7 48	4 26
	9	Szerda	Marcellin Jul.	Erős	28 2000 vértanu	5	7 48	4 27
	10	Csütörtök	Pal püspök	Erő	29 Apró szent.	6	7 48	4 28
	11	Péntek	Hygin	Tilda	30 Anizia	7	7 47	4 29
	12	Szombat	Erő püspök	Jambor	31 Melania	8	7 47	4 30

V i d é k i t á r c z a.

Tállya. december végén 1877. Tisztelt Szerkesztő! Engedje meg, hogy ismét néhány sorral tudósítsam a tállyai kiadódóvodáról. — Ugyanis annak népszerűsége már annyira növekedett, hogy 150 gyermeknél ez idő szerint több látogatja, kik az őket illető dolgokban nagyon szépen haladnak. A nagyobb gyermekek igen csinos kézimunkákat készítenek, melyeket csak örömmel tekint meg az ember. A gyermekek előhaladásánál nagy érdeme van az intézet új vezetőnőjének, Ódor Ilona kisasszonynak, ki fiatal kora mellett, igazán páratlan ügyességgel, türelemmel és szakavatottsággal végzi tisztét.

Mint már egy levelemben említém, a tállyai nőegyletnek fő célja a kiadódóvás ügyét népszerűsíteni, a helybéli kiadódóvodára felügyelni. A nőegylet, karácson alkalmával ez idén is szép örömet szerzett az intézet növendékeinek a karácsonfa felállításával. Daczára annak, hogy szegény városunk, két évi csekély szűret és a legközelebbi nagy tűzvész miatt, igen ezenvedett: mégis volt sok jó szívű nő, kik a karácsonyfa felállításához szorgalmat nyújtottak, annyira, hogy minden gyermek kaphatott ajándékot, a szegényebbek különösen ruhát. Isten áldása rájuk! A példandásban lelkesen jár elől a kiadódóvoda védasszonya, báró Vay Miklósné és Nagyméltósága, ki a kiadódóvoda ügyét is, mint minden szépet és jót, annyira szívén viseli. Ő igazi áldás ezen a vidéken. Nincs beteg, szegény vagy megszorodott, hogy nála enyhülést, segítséget és vigasztalást ne nyerne. Az Isten tartsa meg őt igen sokáig nekünk!

A nőegylet egy tagja.

A halaton-füredi szeretetházban is kedves karácsony volt. A tanács-terem egy részét ügyesen fölállított asztalpad (Keud Józaef hajókapitány műve) foglalta el. A díszleteket Metzger a szeretetház egyik tanára festette. A nézőtér a szorongásig megtelt a az ünnepi hangverseny jól sikerült. A kis gyermekek a pástorjátékot szabatosan, hibátlanul játszották el. Az énekrészek és a szavatok is jól folytak. Szóval Nagy Áron, a szeretetház igazgatója mindent dicséretesen rendezett a a hallgató közönség meg lehetett elégedve az ünnepi est élvezetével. A sorrend végeztével a fiúk közt szétosztották a karácsonyi ajándékokat, melyek egytől-egyik praktikus, hasznavehető tárgyakból álltak. A bevásárlások földözésére a Savanyuvízen gyűjtést rendeztek, még pedig szép sikerrel, s így a kis árva gyermekek is boldog karácsonyt élvezhettek.

A tiszta-roffi nőegylet múlt heti műkedvelői előadása és táncszünet oly kedélyes, sikerült mulatság volt, hogy az új Jász-Kun-Szolnokmegye közönsége nem fogja egyhamar feledni. A közönség fiaskolája csinos színházzá volt alakítva (a Karácsoni Erzsike kisasszony ügyes kezei által) a a világot

ideiglenesen jelentő deszkákra három mulattató apróság került színre: Az én csillagzatom Scribetől, Berezik Árpád Egy szellemes hölgye a gróf Fredro Reggeli előtt című kis vígjátéka. A női szerepeket gróf Waldeck Valéria, Magyary K. Samuné, Bárczay Ida, Bárczay Birike, Bárczay Sarolta és Dill Teréz urhölgyek játszották élénken, jó kedvvel, ügyesen. Volt sok megérdemelt tetszés, taps. Előadás után bál következett a Zöldfa nagytermében a tartott egész huj-nulhasadtig. Jelen voltak az előadásban résztvevőeken kívül: ifj. gróf Waldek Frigyesné, Szaploneczay Miklósné, Kormos Ödönné, Plossekné, Böck Bertalanné asszony leányaival, Csolnakosi kisasszony seb. A szép mulatság háromszáz forint jövedelmezett a jótékony egyesületnek a a siker fő érdeme Bárczay Gyuláné, báró Kemény Ida asszonyéi.

Marosvásárhelyi karácsony harmadnapján nagyon jól sikerült táncszünetet rendeztek az ottani székely leányárvalház javára. A rendező bizottság elnöke: Illyés Károlyné, született Ballagi Jozefin, (Ballagi Mór kedves leánya) különösen dicséretet érdemel.

Szegeden a múlt szombaton nagy szerencsétlenség történt, melynek több emberélet esett áldozatul. Az általános részvétet előidéző baleset előzményét az képezte, hogy pénteken este a Klauzál-téren levő fűszerkereskedéshez tartozó pinczében egy félakónyi hordóban volt ligroin meggyulladt az udvaros vigyázatlansága folytán. Gyorsan betölttek a pincze ablakait és ajtaját, úgy, hogy a tűz pár óra múlva megazúnt. A pinczét így elzárva hagyták mánap reggelig. Minthogy semmi gyanús jel nem mutatkozott, a ház tulajdonosa reggel hét óra felé Kemény belvárosi biztosért küldött, hogy annak jelenlétében a pinczét fölnyitasson. Mire ez megtörtént, akkorra már többen gyűltek össze. Az ajtó fölnyitván, először egy hordár ment le a pinczébe körülnézni, a ki egy megtúlt macskával kezében jött vissza, jelentvén, hogy semmi tűzfélét nem vett észre, csak a levogót találta fojtónak. Erre a többiek is bátorságot kaptak a a hordárok után mind lementek a pinczébe. A legutolsó, Zombori fűszeres, még a lépcsőnek alig hogy második fokára lépett, midőn bekövetkezett a katasztrófa: egy iszonyu lángrobbanás a a következő pillanatban tíz ember szanaszét hevert, összeéégve a részben eszméletlenül. Egyetlen egy volt, a rendőrhajdu, ki a rémisztő veszélyből aránylag csekély pörköléssel menekült, a többiek mind nagy a részben életveszélyes sérülésekkel menekültek. Hír szerint a robbanást azon vigyázatlanság okozta, hogy a hordárok egyike a gázzal telt pinczében gyufát gyújtott meg.

Különfélek.

*(A Deák-szobor javára Bécsben) az ottani magyar ifjak társas köre hangversenyt rendez. A rendező bizottság elnöke Andrássy Tivadar gróf. A bizottság a hangverseny fényét emelendő, a bécsi arisztokraczia kiválóbb magyar hölgyeit a lady patronesse tisztség elvállalására kérte fel, mit következő urhölgyek fogadtak el: Gróf Andrássy Gyuláné, gróf Apponyi Gézané, gróf Apponyi Lajosné, gróf Erdődy Ferenczné, gróf Széchenyi Kálmánné, örögróf Pallavicini Hypolitné, gróf Wenckheimné, gróf Wickenburg Ödönné és gróf Apponyi Gyuláné. A hangverseny január 11-dikén fog megtartatni a Bösendorfer-féle teremben. A közreműködők Bécsben és Pesten élő magyar művészek és művésznők, kiknek iamert és fényes neve elég biztosíték arra, miszerint a hangverseny egyike lesz az idény legelővezetdusabb estélyeinek. A közreműködők közül megemlítjük: Wickenburg-Almásy grófnőt, Schratt kisasszonyt, gróf Zichy Gézát, Bignio, Doppler, Hellmesberger és Róbert urakat. Doppler ur ez alkalomra egy új zeneművet fog írni: A honvéd és tilinkója, ének, fuvola kísérettel.

*(Courbet francia festő) Gentben a napokban meghalt. Az utóbbi években különösen az által lett neve Európában ismertté, hogy ő volt az, ki, mint a commune tagja, Napoleon szobrának eltávolítását indítványozta a Vendôme-térről. A communeben való részvételeért 6 havi fogságra és 500 frank pénzbírságra, a Vendôme-szobor ledöntéséért pedig teljes kártérítésre ítéltetett. Utóbb a kormánynyal kiegyezett 10,000 frank

évi kártalanítási összeg fizetése mellett. Mint tájképfestő igen kiváló művész volt; mint alak-festő Michel Angelo erejével bírt. Napoleon a becsületrendet adományozta neki, de ő azt visszautasította. Legjobb képe 1850-ben volt látható a bécsi művészházban; ez kövérőket ábrázol. Az utóbbi időben Svájcban keresett szív baja miatt enyhülést.

Megbízások tára.

Temesvárra A. J. urhölgynek: El van küldve.
Ivádra I. M. urnőnek: Postára van adva.
Kecskemétre H. Á. urnak: Köszönettel vettem.
Jász-Kis-Erre S. N. urnak: Bocsánatot kérek, de ez uton nem kívánok hozzá járulni a „köz boldogsághoz.”
Miskolcra N. N. K. urnőnek: Nem vettem a csomagolási díjat. El van küldve.
Könyörra H. J. urnőnek: Magánlevelet írtam.
Némethybe B. K. urhölgynek: A múlt évben csak 52 vasárnap lévén, 53-dik szám nem lehetett.
Cs. Gyimesre Sz. S. urnőnek: Legközelebb készül el a kívánt. A másikat is igen szívesen megtettem.
Nyir-Acsádra S. K. urnőnek: Készletben ugyan nincs, de igyekezni fogok kívánságát teljesíteni, csak egy kis várakozást kérek.
Szatmárra E. S. urnőnek: Igen, pontosan vettem.

Elofizetési felhivas

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhasabások és könyvismertető arcképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévénként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Elofizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévénként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetők megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,” „Ifjabb iróink és művészeink arcképcsarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, december hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.
Országut 39-dik sz., 3-dik emelet.

Fontos a szikviz-készítőknek.

Figyelemre méltó!

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom az eddig Magyarországon csak általam készített

szikviz-készülékeket,

melyek, a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi kölföldi fölülmulnak. Ezen készülékek segítségével mindenki annyira kedvelte lett, egészséges pezsgó italt saját maga készítheti. A szikviz-készülékek ára mérsékelt a következő árszabály szerinti, melytartalommal:

2	meszely vagy $\frac{1}{10}$ l.	7.50
3	"	8.50
4	"	10.-
5	"	11.-
6	"	12.50
7	"	13.-
8	"	15.-
9	"	16.-
10	"	17.-
11	"	18.-
12	"	10.-

1. üvegcső — 40
1. gyűrű — 12
Készíték szikvizet is syphonban igen olcsón, s szállítom azt kívánatra a város minden irányában.

H O R N,

Budapest, kerépesi-utl. bazár. 26. számú bolt.

a nemzeti színházal szemben.

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép úgy mindenféle javítás a legjobban s legelőbban teljesítetik.

Bekötési disztáblák a „Családi Kör”-hez.

Hogy a t. közönös jutányos áron dísz- és tartós könyvekben őrizhesse meg kedvelt lapját, elhatárota, mint a külföldi értékebb vállalatoknál már régebben szokás, a „CSALÁDI KÖR” minden évfolyamához bekötési táblákat készíteni.

Egy ily valódi angol vázonból készült, gazdag aranyozással és a legdisebb fekete nyomással ellátott bekötési tábla, 1 ft 60 kr-ért kapható tetszés szerint választott vörös, sárga vagy fekete színben.

Ily táblák a „CSALÁDI KÖR” eddigi és a jövőbeni évfolyamaira rendelhetők meg, mely évfolyamok alakja és terjedelme egyenlő.

E táblákat kíváncsan ajánlja díszes költőjük, mely alkalmasan teszi, hogy bármely család könyves asztalának

vagy könyvtárának

díszére szolgáljanak, valamint tartósságuk és olcsóságuk, s a leggyorsabb kötés arába kerülnek.

Az ily táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Megrendelhető csakis H I R D E T E S E K

KÁROLY könyvkötészetenben,

Budapest (Akadémia bérház.)

Alapított 1860. évben.

Legolesőbb bevásárlási forrás a téli idényre

n legujabb női divatképek és elegáns kész toilettékben,

ugyszintén minden e szakba vágó rőfőscikkok.

Grossmann József, divat és vászon

raktárban,

BUDAPEST, király-utca 27

„A magyar koronához.”

Minták kívánatra ingyen és bementve küldetnek. Kész ruhák rendelésekor a mérték beküldés kötetik.

Alapított 1860. évben.

Hölgyeknek fontos!

80 centim. hosszú valódi hajfonatokat igen tömöttlen hirtel nélkül, egyedül természetesen tisztán mosott hosszú emberi hajból csak 2 1/2 ft.; szebbek: 3 ft. 3 1/2 ft. 4 ft. egészen 5 ftig legpompásabbak nagy színválasztékban ajánl

Löwenheim J.,

első a leghíresebb bajfont a chignon-gyára Budapest. kis mező-utca 30. sz. 1-ső emelet (a terésvárosi templom közelében.)

Levélbeli megrendelések pontosan lelkimeretesen s tükéletesen a beküldött hajminta szerint, postautánvétellel teljesítetnek a meg nem felelők kártyával kicserélhetők. — Hajfürdők a legdisebb választékban s minden nagyságban 2 1/2 fttól egészen 5 fttig.

Temesváry Móric

cipőgyára Budapest.

Király-utca 2-ik szám

Br. Orsz. ház.

HÖLGYEKNEK:

Párizs topánka erős bőrből, lakk orral és szőgezett kottós talppal, esős időre 2.90
Húzó topánka erős chagrin- vagy borjubőrből, szőgezett és szőfolt kottós talppal, esős időre, tartósak 3.—

URAKNAK:

Topánka fényesbőr- vagy bagaria-bőrből, szőgezett és szőfolt kottós talppal, igen erősek 4.—
Topánka finom chagrin bőrből, díszes lakk-orrall 3.60
Topánka oroszlán lakk-bőrből, szőgezett kottós talppal és szőfmunkával, erősebb használatra és esős időre 6.—
Vadászeszima vimentes kottós bagaria-bőrből, háromszorosan szőfolt kottós talppal 3.80
Ugyanaz oroszlán-bagaria-bőrből 12.—

Megrendelések pontosan utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legjobban teljesítetnek. Árjegyzékek kívánatra bementve küldetnek.

T. c. Török József

gyógyszerész urnak Pesten.

A megrendelt k ö s z v é n y v á s z n a t megkaptam, s a hasonló betegségben szenvedők érdekében őszintén s nyugodt lélekkel bizonyíthatom, hogy a gyógyszer valóságos jótétemény. Én kilenc hétig súlyos köszvényben szenvedtem, s mindenféle gyógyszer sikertelen volt. Ez idő alatt sem kezeimet, sem lábaimat nem voltam képes mozgatni, s mozdulatlanul feküdtem mint egy fa. Hosszas, kínos szenvedésem közben eszembe jutott, miszerint önnél köszvényvászonn kapható, melyet haladéktalanul meghozattam. A javulás csakhamar bekövetkezett. Mult év január 26-án dagadt kezeimre s lábaimra foltattam a köszvényvászonn; 27-én már képes voltam fájós tagjaimat megmozdítani, s naponként jobban lettem annyira, hogy ez év január 24-kén már a templomba mehettem (ez időközben már szobámban sétáltam s látogatásokat is tettem), mit anyakönyvemmel bebizonyíthatok. E sorokat a szenvedő emberiség érdekében ohajtom nyilvánosságra hozni.

Nagy-Bozsván, 1872 ik évben.

Bácskay Sándor,

ref. lelkész.

Legkitünőbb gyógyhatású magyar édes mustár

Farczányi Ármin

gyógyszerész Budapest.

X. ker. Köbányán.

Ezen gyógyszerészileg készített mustár, köbányán minden eddig ismert mustároktól az által, hogy az nemcsak a hasznosító ételek használatánál legjobban s legkellemesebb élvezetet nyújt; — hanem egyszerűen, mint a legkitünőbb s legjobb hatásúak debizonyított és gyógyszer is. Nervezetesen a rozs itvágyánál, az ételek gyenge emésztésénél és az onnan eredő savanyu felbőgőgésnél és szorulásoknál valamint az idült és uzual makacs váltólás után és scorbutnál. Kiválólag pedig az idült gyomorhurutnál, folulmulhat augyógyhatású asor, a mely a gyomorban lerakodott nagymennyiségű nyálkát, a mely az emésztést hátráltatja, fololvasztván, s azt egészen a gyomorból eltávolítja, és annak további képződését megakadályozza; a gyomorban és a belekben keltő és kellemes meleglet előidézésén, s ezekután a huru is végképen elmaradt; — ugyszintén az agygyorsított számár és fulladozó hurutnál, (Schleim álmánál) valamint a gyomor és a mell elnyálkásásánál, és az aranyérben szenvedőknek legjobban ajánlható.

Ára egy nagy üvegnek 1 ft. kis üvegnek 50 kr. postán szállítva a csomagolás külön számítottatik. Kapható valamint a készítőnél Budapest Köbányán, úgy a következő raktárakban Budapest: Török J. gyógyszerész, király utca 7. sz. — Sztupa Gy. gyógyszerész, szénnáton. — Edeskuhi Ernőbőrtőren. — Radocnay és Baugay urak utca. — Molnar J. régi városháster. — Hubenay J. újvilágtele. — Neruda N. Halvanintesa. — és Huber Karoly Lipót és kalap utca sarkán. — Budán a várbán Udvari győgytarban Wlaszek E. gyógyszerész, Krisztinavároban — Szegszardon Unger D. gyógyszerész — B. Gyarmaton Gazdik L. kereskedő. Ismét eladók kedvező áránálkban részeseülnek.

F o g p a p i r.

A. t. c. közönös külföldi ügyelmébe ajánlatik még. Farczányi Ármin gyógyszerész által föltálat és cs. kir. kizár szabadalmazott „Fogpapi” a mely valamint a fogfájást, úgy a csomós fogfájalmat, arcz-és fül szaggatást rögtön megszünteti. Ára egy egész csomag 1 ft. egy fél csomag 50 kr. postán szállítva 10 kr-ral több. — Kapható valamint a föltálatónál Budapest, Köbányán úgy Török J. gyógyszerészénél király-utca 7. sz. azonkívül több budapesti és vidéki gyógyszerésztárban.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
 Értéke 3 frt. — felelve 6 frt
 egész évre 12 frt.
 Kiszámlázási díj felelve 20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
 Irányít. ut. 20-ik szm. 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy négyzetes hasábrótt sorát
 8 kr.

2. SZ.
 Jan. 13-dikán.
 1878.

Havonkénti színezett
 dívatkeppel,
 minden színesen díszített rajzzal.
 Készenlét
 tizenkét hatót könyvmel-
 lőttel.

A könyvek megkezdése egész
 évi járattal köteleztetést foglal
 magában a lap irányában.

Egy pár galamb.

— Elbeszélés. —

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Őcsém, — szól a kaszinó érdemes elnöke, hosszú ősz szakulát simogatva, — üritsük ki a testvériség, a barátság poharát e mai nagy napra.

Őszekocczintotta poharát a Geszti Pali poharával, megölelte a fiatal embert s megcsókolta mind a két orcáját. Aztán jöttek a többiek, sorban valamennyien, mind őszekocczintották poharukat a Geszti Paliéval s mind összeölelkeztek vele.

Mikor Aba Gézára került a sor, Geszti Pali kiadó habozott.

— No, kocczintassatok hát, — nógatta Huba Márton bátyánk.

S csaknem erővel egymáshoz tolt a két íljut.

Aba Géza lehető legjámorabb arcot öltött s oda nyújtotta kezét, Geszti Pali megrázta az oda nyújtott kezét, kocczintotta s összeölelkezett.

Most már megint olyan szeliden ült ott a többi közbirtoke társ közt, mint ha bocsánatot akarna kérni tőlük, hogy ide betolakodni bátorkodott. De igazi jó kedve nem kerekedett, bár ugyancsak sok pohár bort megittattak már vele s Huba Márton bátyánk a cigányokat is elhozatta, hogy egy-kissé fölvidítsa a busulókat.

Mindegyre zajosabb lett a jókedv; csak Geszti Pali nem vett benne teljes lélekkel részt. Olyan szótlan, elmélyedve ült ott székein, hogy szomszédainak folyton szoligatni kellett.

Tíz óra tájban egyszer csak fölkel megint az asztaltól.

— De most már igazán haza kell mennem.

Két oldalról bele esimbajkoddak szomszédjai.

— Nem megysz innen, pajtás, egy tapodtat sem.

— Ne bontsd meg a társaságot, — kérlete Huba Márton bátyánk.

— Feleségem nyugtalan lesz már azóta, — szól Geszti Pali halkán s izzadó homlokát törülgette.

— Itt van la, megint a felesége! — Kiáltott föl Tinódy Zeiga. — Hát hiszen nekem is van feleségem.

Hangos kacagás támadt az egész asztal körül. Geszti Pali arca megint színét változtatta. Nem tudta, őt illeti-e a kacagás vagy Tinódy Zeigát, a ki nem kívánczik haza ahhoz a lompos, száraz gereblye feleségéhez?

Gunyos arcokat látott maga felé fordulni Geszti Pali; de a kacagást mégsem számíthatta egészen a maga rovására s szomszédai az asztalnál egyszerre megkettőztették sziveségüket, nyájaságukat, miközben egyik az egyik, másik a másik kezét fogta.

Csak Csaby Kálmán szólott oda az asztal tulsó oldaláról:

— Ereszsétek már el, hadd menjen haza; majd ide jön még közénk hivatlan is, ne féljete.

Keservesen sohajtva hajította föl poharát Csaby Kálmán, aztán oda lépett a mi galambkánkhoz s vállára tette izmos, széles tenyerét.

— Hej, pajtás, előbb utóbb mindnyájunkra rá kerül a sor. Terád később, de azért rád kerül. Majd fogsz még te is hazulról szökni, mint a hogy én szokom.

Edus, a kaszinó szolgálja lépett be s valamit sugott az elnök ur fülébe, mire az fölkel s kiment. Mikor két vagy három percz múlva bejött, hosszú szakulát simogatta s egészen utyni hangon fordult Geszti Pali felé:

— Na most már én is azt mondom, Pali, siess haza, mert

a feleséged nagyon haragszik a ide üzentetett, hogy rögtön menj. A kocsisotok hozta az üzenetet.

Gunyos arcok fordulnak ismét a fiatal férj felé. Aba Géza végtelen kicsinylő, szánakozó pillantással néz végig rajta, Tinódy Géza hangosan röhög.

— Most már vissza veszem én is a szavamat, — szól Aba Géza; — látom, hogy nem maradhatsz, mert a feleséged már azt üzenre, hogy menj. Isten áldjon pajtás, nem tartóztatlak.

Geszti Pali lángvörös arcán meg-megrándultak az izmok.

— Hol az a cseléd? — kérdezte ingerülten.

— Nem akart várni, — viszonzá Huba Márton bátyánk, tisztes ősz szakalút simogatva; — azt mondta, mondjam meg neked, hogy nagyon haragszik már a feleséged.

— Hát csak eredj hamar, — unszolták a komposzeaszor társak a fiatal férjet.

De az nem mozdult, csak szemci villogtak fenyegető lánggal.

— Nem becsületes ember, a ki innen elmegy, — szól, visszaülve az asztalhoz a tele töltve poharát.

III.

Huba Márton bátyánk igazat mondott; tíz óra tájban csakugyan ott járt a Gesztiék kocsisa. Urát kereste.

Az üzenet ugyan úgy szól, hogy a nagyságos asszony rosszul van; hanem Huba Márton bátyánk tudta már, mit jelent az. Az asszonyok úgy szokták, az ő felesége is azt tette valamikor; persze, hogy az régen volt a csak az első hónapban, mert később még az asszony biztatta, hogy csak mulasson, csak menjen, kóboroljon.

Huba Márton bátyánk követte is a jó tanácsot. Megmutatta, hogy férfi. Szökött hazulról, mihelyt szökhett. A rossz világ nyelve ugyan azt beszélte, hogy az ispán azalatt többet van bent a szobában a nagyságos asszonynál, mint künn a béreseknél; hanem Huba Márton nem törődött azzal a pletykával a csak azért is megmutatta, hogy férfi. Egyik cimborá házából a másikhoz ment, mulatott a egy héttig, két héttig sem jött haza.

— Nem hagytam magamat járomba fogatni, öcsém — dicsekszik Huba Márton bátyánk; — mert az asszony szép azerivel vagy máskép. hízkeléssel vagy sirással, de mind arra törekszik, hogy a férjét befogja.

Valóban e pillanatban úgy rémlik Geszti Palinak, mintha az ő neje is csak arra törekednék: járomba fogni őt. A bor fölhevítette a fiatal ember agyát, a kiméletlen üzenet aztán egészen fölláztatja. Mit akar Emma? Guny tárgyává tenni őt az egész világ előtt?

Beszusan harapdálta ajkait Pali a mindegyre sűrűbben hajtogatta a boros poharat. Most már nem fog haza menni, azért sem fog haza menni, gondolta magában.

Hanem valami mégis furdalta lelkét; úgy érezte, mintha valami súlyos, valami megbocsáthatatlan nagy vétket követne el az ellen a kedves nő ellen, ki mindig oly jó, mindig oly gyöngéd volt hozzá a ki most sohajtva, talán zokogva várja őt.

Az a gondolat, hogy Emmát megezomorította, mázsa súlylyal nehezedett szívére. Hiába igyekezett azzal nyugtatni meg magát, hogy hiszen Emma az oka, Emma tette neki lehetlenné a hazatérést; hiába páncélozta körül szívét a dacz, a haraggal. Az a dacz, az a harag mindegyre jobban olvadt.

— Ej, talán nem is úgy szól az az üzenet? — gondolta

magában. — Az a buta cseléd nem tudta elmondani. Nem, nem, a gyöngéd, szelid Emma nem küldhetett oly durva, sértő üzenetet.

Perczről perczre nyugtalanabb, levertebb lett a fiatal férj. A bor még folyvást izgatta, de nem vidította föl. Bozankodott önmagára gyöngeségeért, hogy itt maradt; de most már érezte, hogy nem távozhatik a nélkül, hogy nevetségessé ne tegye magát, pedig nyugtalanúsága most mindegyre határozottabb alakot öltött.

— Ha valami baja történnék Emmának? — gondolta megdöbbenve.

(Folytatás köv.)

Az én dalom, a te szíved . . .

Várad Antalról

ly egyszerű, de milyen őrző,
Oly tiszta mindenek felett,
Ugy telve van hő szerelemmel
Az én dalom, a te szíved.

Azért oly rokonok egymással;
Bundák magamra ismerők, —
Hiszen sajátom mind a kettő —
Az én dalom, a te szíved.

Most elszakadtunk messze, messze,
Az összhang ott maradt veled;
Azért van telve fájdalommal
Az én dalom, a te szíved.

N csak az vigasztal: hogy a végső
Tőlem akármit elvehet, —
Enyém marad vigasztalásul
Az én dalom, a te szíved.

A divat és a gyermeköltöztetés.

Kemenesky Kálmántól.

(Folytatás.)

Általában a családi élet fölött csendben elmélkedő naponként ama szomorú tapasztalatot meríti: hogy minél egyszerűbb, pusztább és sivárabb valamely család benső érzéke, benső élete; minél korlátozottabb eszelleme a nyomasztó anyagi helyzete, annál buzgóbban erőlködik házon kívül annak ellenkező látzatát külső megjelenésében mutogatni, a figyelmet magára vonni, üres caecsebecséknek becsét tulajdonítani, a hogy a modern élet némely családnál semmi dicsőbbet, semmi magasabbat nem ismer az anya, mint ha fölciczomázott, angyalruhába bujtatott gyermekének tüneményeszerű csulóka képeben gyönyörködhetik a benne másokat is gyönyörködni vél.

Távol van tőlünk, hogy a változó divatot lépésről lépésre kísérjük. Csak megjegyezzük, hogy az újabb divat igen messze ment: az anya most már nem gyermeke tekintetében kívánta fölűntetni korát, hanem fiatalítani akarta magát az által, hogy a kis leányok öltözeténél azok korát oltagadó szabásokhoz folyamodott. Majd később, midőn a sok részben czélszerűtlen k r i n o l i n - specieat, melyet sok gyermekre szintén rátküldtek, hogy vele őket eltorzítsák és meghülsenek legyenek kitéve, — szives volt a divat ama másik öltözködési móddal fölcserélni, mely az idáig szélkében

hosszában kiöltözött anyákat és felnőtt lányokat igen rövid és szűk öltözetben gyermekes, mindenképpen megifjodott alakban tüntette fel, valóban nem lehetünk tisztában az iránt: vajjon iskolás vagy eladó lány-e, nő vagy anya-e, a ki a távolból felénk közelget? És ezt követte egy másik, a testnek egész hosszában nekifeszülő ruhaszabása, mely az uralkodó planéták közt, talán éppen találgató volt miatt, a leghosszabb életű, a mely nagyon alkalmas arra, hogy a kis lányok erkölcsi érzelmeit bizonyos tekintetben megrontsa.

Az öltözködési módokat ezen elméletébe kisé bele kelle becsütköznünk, hogy a fizikai és erkölcsi egészségtan ócsárlását, kisobbitását és ignorálását, halvány vonásokban bár, föltűntessük, és bebizonyítsuk, hogy a magában is ép oly botor, esztelen, mint a gyermek normális kifejlődésére, egészségére ártalmas, a nővilág, főképp az anyák által üzdött, örökösön változó divat s annak hajhászata mennyire befoly a gyermekek öltözködési módjára is, és hogy tekintet nélkül a test-szervezet épségének feltételeire, oly szabású öltözetet adnak rájuk, a minőt tulajgizott fantáziájok, tetszvágy és eszesély megteremt. — Egészen mellőzve a divatújság káros befolyásának részletes tárgyalását a gyermek érzelme és az életmódra nézve, a ruhaviséletnek itt csak a fizikai oldalára igyekszünk szorítkozni.

Ha a gyermeköltözetnek és itt különösen a kis lányok öltözetének czélszerű és czélszerűtlen volta fölött ítéletet akarunk mondani, legalább is tisztába kell jönnünk az iránt és jelezniük: melyek az egészség feltételeinek általában megfelelő követelményei, s mit kell általában „czélszerű” ruházat alatt értenünk?

Minden öltözetnek, a kulturnépek még oly különböző nemzeti jellegűt viselje is magán, két főfeltételt kell betöltenie. Egyik: hogy a testet környező légmórsékhoz s égalji lég tulajdonságához és lakhelyi természettani tekintetekhez legyen a ruházat alkalmazva: a másik, hogy akkor is, ezen minőségben, az életműködés közvetlenül vagy közvetve háborgatva ne legyen, egyáltalában minden oly alkalom és mód elkerültessek, mely zavarólag hathatna a testszervezetre s mely azt veszélyeztethetné.

A gyermekruházatnak nem szabad igen melegnek, de még kevésbé igen szellősnek, könnyűnek lenni, nem szabad a test melegségének nedvét elvesztetni, sem egészen visszatartani; nem szabad egyes ruhadarabok által nagy ellentétet, meredélyes légmórséklekülönbséget eszközölni, nem az életműszerre nyomást gyakorolni, az idegeket, véredényeket szorongatni, a tagok szabad mozgását megkötni, hanem — a nélkül, hogy a csontok laza összeköttetésére egyoldali nyomás gyakoroltatnék — a testnek, saját horderejében ismeretes, bizonyos kellemes érzést kell adni a mozgásban; nem szabad végre a test felületét igazgatni, a kigőzölést korlátozni, s valamint egyföldi a ruha kelméjének, alakjának, szabásának és tömegének mindenkor az évszakhoz, helyhez és foglalkozáshoz mértnek kell lenni, úgy másfelől figyelembe veendő, hogy a ruhaanyag alkatrészeiben semmi egészségveszélyeztető tulajdonságot ne foglaljon magában. (Ez utóbbi különösen a színváltozatot kedvelő fiatal lányokra nézve fontos, a mennyiben az újabb időben nagyon sok arsenicum tartalmu mérges női ruhakelmék vannak használatban.)

A mi európai ruhaviseltünkénél, dacára a divat örökös változásának, általában a férfiak igen melegen, a nők pedig igen könnyedén és egyenetlenül öltözködnek, s rendszerint

azok a testrészek takarítanak be tulmelegen, vagy hagyatnak igen könnyen, melyeknél az egészséges élet feltételei éppen ellenkezőt kívánnak. Míg a nőnem öltözete a nyakat, mellet és a vállakat egészen meztelenül hagyja, vagy csak a szemre nézve könnyedén elleplezi, addig a legtöbb férfnál a nyak melege van burkolva. Bizonyos fokig testét mindenkinek mindenhez hozzá kell szoktatni és megedzeni előbb, hogy a többféle képen nyilvánuló külső befolyás ártalmát legyőztesse; csak hogy az a szoktatás, edzés, nem ám a meglelt korban, hanem kora ittjuszagtól kezdve szabályos, czélszerű öltözködés által, télen nyáron egyaránt hideg vízzel való mosdás, gyakori fürdés, tornázás és más egyéb kellékek hozzájárulásával történhetik csupán. Már a gyermeket olyan ruhához kell szoktatni, a mely meleget tartson ugyan, de ne hevüljön fel általa, és ne érezze azt mintegy teherképpen ráncshezadni, s a melyhez hideg légben, tél szakában se adassék több és tömöttetebb darab, csak a mennyi és a milyen éppen szükséges arra, hogy a hideg érzését elhárítsa. Mert nem a ruházat adja meg a saját-képeni, szükséges melegséget, hanem azt a korlátlan lélekzés a szabad, tiszta légben, az anyagváltozás chemia-fizikai tevékenységének folyamata, a vérkeringés organikus munkásságát szerzi és tartja meg, az izmok mozgása által gyámolítva. A honnan a tulmeleg ruha okozta elpuhulás, elkényeztetés, a vér élénk pezsgésének, forgásának szünetelése, vesztelő életmód, romlott légben való lélekzés, nemkülönbben későn és mérték-telen vacsorálás és napközben való alvás által a gyermek bágyadtá, horzongóvá tétetik, a külső levegő iránt érzékenynyé, ingerlékenynyé válik, és ilyenkor alkalmat szolgáltat arra a hibás rendkövetésre, hogy a helyett, hogy a test melegségét természetes módon iparkodnék nevelni, több rossz melegvezetőt, azaz több ruhát vesz magára. Persze könnyen meg efféle melegítő anyagokat a gyermeknek ruhájához tudni, de annál bajosabb azután azoktól elszokni. A kinek nem a vér természetes pezsgése ad meleget, többé-kevésbé fázni fog a szobában és szabad levegőn egyaránt, még oly nagyon beburkolózva is, aőt fázékonyságát csak fokozza ez a beburkolózás gyakorlata.

E tekintetben is közönségesen nem az anya józan belátásától és az orvos tanácsától függnek a gyermekek. Ams helyes fizikai nevelés, melynek szabályszerű, gondos keresztülvitele a gyermek testszervezetének erőteljességet, tartósságot és szívósságot biztosít, nem annyira az anyák értetlenségén és még kevésbé rossz akaratán, mint inkább s talán egyedül: az okos belátást és jó tanácsot háttérbe szorító előítéleten, szeszélyein, kényeztető érzésein, gyakran rögeszméin törik meg. Ha némely anya például fázik, szorinte a gyermeknek is fáznia kell, és abban a nyomban vastag, meleg gunyába bujtatja; ha az anya nyakát és mellét modern meztelenségben hordja (ő maga since ugyan ahhoz szoktatva, de elég ha a divat parancsolja:) akkor már a gyermeknek is abban a félmeztelenségben kell lenni, különben ki tudhatná meg, hogy az az ő leánya? . . .

De ismerünk olyan anyát is, kit sem divat, sem eszesélykórósággal nem lehet illetni, de a ki rettenetes rögeszmében szenved. Eszküdt ellensége ő a természet áldásos, életető elemeinek: napnak, üde lének, hideg víznek, ugyszintén tornázásnak, táncznak, futásnak, gyors lépésnek, éneklésnek, szóval mindannak, a mi a test edzésére irányul s a mi életet ad. Van is rá gondja, hogy gyermekei, kicsiny és nagy, fiuk és lányok, még november havában is, ha a szobát elhagyva egy-egy halottkisérésszerű sétára kelnek, terjo-

delmes ernyőkkel védjék magukat a nap bágyatag sugarai ellen, nehogy szurást kapjanak; van rá gondja, hogy nyári napokban is már napszálla után talak közé vonuljanak, nehogy az üdítő lég, mely minden élő lényre oly jótékonyan hat, nekik megártson. Hideg vízzel testük még nyár derekán sem érintkezik: meleg vízzel mosatnak mindig. Szerinte a tornázás démoni találmány, a gyermek kintpadra huzrolása. Tánczról hallani sem akar, mert a gyermekek kinelegazeknek és kész a nagy veszély; futni, vagy csak gyors lépésben is menni isten mentsen! mert fölbuknak, lábok törnek vagy kifecszamodik; énekelni vagy kiáltani szintén nem szabad, mert tüdejöket érheti veszély. Öltözködési, étkezési módjokról nem is szólunk: azt meg épen ne kérdezzük: mi lesz az ilyen gyermekekből? minő szerepe lehet itt a tanítónak vagy nevelőnek, s hol a tere, hogy szellemi előmenetelőket kellő sikerrel eszközölhesse. Pedig a várakozás azért az anya részéről nem hiányzik, mi annál különösebb, mivel itt is úgy látna helyén, ha a tudományt a gyermek fejébe egyszerre, tölcseren lehetne betölteni, nem pedig folyton folyvást könyvvél, betűvel nyomorgatni. Ki tenné föl, hogy a ki illetékesen viszi a gyermeknevelés szerepét: nem valami felületes, egyszerű, faragatlan teremtetés, hanem igen is művelt nő?

Általában véve, de különösen az uralkodó divat szerint, tulajgha azoktak a szülők esni a gyermekek öltöztetésénél: vagy nagyon beburkolják, a mint a gondos, aggódó, divathajhászó vagy piperekóros anya magának előre szépen kiezirkalmazva meghatározza. És e szabály nyűge alatt leginkább a leányok szenvednek, mivel hogy azok az anyai izlésnek, szépségnek és akaratnak legfogékonyabb, leghálásabb a legalkalmasabb játéktérreül kínálkoznak.

Hogy a gyermek öltözködésére nézve a melegség általános támaszpontját és mértékét fölállithassuk, tekintettel az ok-és-az-ért edzésre, valamint szem előtt tartva ama feltételeket, a melyeket az organismus helyminősége és annak terékenysége kívánnak, az időjárás naponkénti befolyásához képest, azt az alapelvet kell követnünk: hogy a test ama részei, hol a vérkeringés szabályszerűen lassabb, tehát a hol a természetes melegség fejlődés csekélyebb, vagy a hol a funkciók, azok chemikus működéseinek tekintetéből magasabb hőmérsékletet tesznek szükségessé, gondosabban, melegebben takargatandók. E szerint a fej, a nyak és a mell szabadon hagyandók, ellenben a gyomrot, hasat és a hátsó részeket melegebben kell öltöztetni. Ez a szabály általában az egészségesekre nézve áll; a gyengélkedőknél vagy a betegeknek indokolt módosítási körülményhez képest lenne a mell és nyak könnyedén öltöztetés követendő, mire még visszatérünk.

De hogy a nevezett testrészeket, az illemhez és erkölchöz mérten, csak könnyedén lehessen vagy épen ne kelljen takarni, szükségese, hogy azok zseme koruktól fogva uhoz legyenek szoktatva, tehát a légmőrsékletváltozás befolyásai ellen edzeni, azaz a visszahatás erejének képességét idejekorán mindinkább fokozni kell. Egészséges gyermekek, a kiknek fejét, nyakát és mellét a tulóvatos vagy könnyeztető anyák melegebe takargatják, elpuhulnak, szervezetükben vérbőséget kapnak, s ama részek ingerlékenysége vált felbőre a legcsekélyebb fokú hűvös léghen is meghűlóának lesz kitéve, meghűboritárait az elpuhult testrészekben mihamar kisebb-nagyobb mérvű fájdalom kíséri, majd gyakori főfájások, szeme-gyuladások, torokgyik, mellhurut és khronikus tüdőbajok előállását eredményezi.

Az orvosi tapasztalat számos oly esetet ismer, hol a fo-

nák öltöztetési eljárás lett a gyermeknél sok gyuladással betegség okozója, leginkább a belső legfontosabb életműszerek támadtatván meg általa. Főképp azért vannak a gyermekek sokféle és nem ritkán súlyos betegséggnek kitéve, mióta a divathajhászat az anyáknál annyira lábra kapott, s mindjobban háttérbe szorította az öltöztetésnek ok- és észszerű módját. Sok anya valóban alig van józan tudatával annak, mit hiúságának szánalomraméltó tárgya, gyermeke — főleg leánya — öltöztetése közül elkövet. Egyik tulságtól rendszeren a másikba esik: most nagyon is dédelgeti, takargatja, tulmeleg gyapjuszővetruhában, izzaasztó szőrmeköpenybe, nagy kendőbe burkolja, majd meg tulvékony köntösbe öltözteti vagy felmeztelenül hagyja, és teszi mindezt sokszor csak azért, mivel a divat kívánja: az egészség ilyenkor csupán másodrendű kérdés. Az ember meztelenül jön ugyan a világra, de csak a vadságra és nem a relativ egészséges művelt életre nézve s midőn az eredeti egészség paradicsoma és-azülők előtt bezáródott és a kulturélet munkájához s lassan-lassan társadalmi viszonyok megteremtéséhez kezdtek az emberek, mindenkor az égül kívánsága szerint öltözködtek, nem csupán szemérem-érzetből, hanem mivel a természeti ösztön s a józan ész őket eme testi szükséglet tudatára ébrezté.

A gyermekeknek kétségtől mindig a szellősebben kell öltözve lenniök, mint a felnőtteknek, mivel amazok jóval több tulajdon melegeget produkálnak, a rossz melegvezető ruhákból testüknek kevesebbre van szüksége. Hogy pedig ez a szellősebb öltöztetési mód minő határok között mozogjon, arra nézve egyedül a szülők józan belátása és megítélése lehet mert mőrvadó, annak idő- és helyi viszonyok, a légmőrséklet milyensége, általában élettani tekintetek szabhatnak határt. Némely családnál, hol az anyát üres hiúság vezérli, s gyermekének a világ előtt való fitogtatása a főgondja, már a csecsemő szem elé állításánál, annak már első öltöztetésénél is ösztelenül, egészségellenesen járnak el. Valóban, szinte rosszul esik olnézni egy-egy szinehagyott, vézna, gyenge, vőrszegény, vagy ellenkezőleg, elhízott, bőnedvű, pirospozsgás gyermeket öltöztetésnek nyomasztó sulya alatt: föl-pántlikázott, tollazott, cizfrán kiteremtettézt nehéz diasztakaróval hátán, s kereasztomák és komaszonyok által ajándékozott terhével... Így kell a szegény teremtetének parádézni, vizitelni a hiu anya kedvéért és dicsőségére. Az alatt nyög, aohajt, tohászkodik, izzaad a gyermek, arcát savanyuan elvonogatja (mi az anya szerint: jól áll neki), nyugtalanul föl-főlsikoltva és verejtékecspeket csurgatva; minek azután rendszeren az a következtetése, hogy az így megkinozott gyermek egész éjén át „rosszakodik“, láz és bágyadság szállja meg, s mivel hogy mindennek tulajdonképeni okát az anya elgondolni nem tudja: másnap szépen megjelen az orvos a háznál. Az orvosok általában, de kivált a gyermekek betegségenél, főleg pedig előtők homályos kóreseteknél, könnyen hajlandók a bajt meghűlés következményének tartani, s legtöbb esetben igazuk van, igazuk lehet különösen a gyermekeknek, kiknek testszervezetük még igen laza és tág s mint ilyen, kevésbé képes az ártalmas külső behatásoknak ellentállani: de az is tagadhatatlan másfelől, hogy az orvosok épen a gyermekek gyógykezelése körül követnek el legtöbb tapintatlanságot és vétéséget, és abban nekik sokszor maguk a rövidlátó, körültekinteni nem tudó anyák nyujtanak segédkeztet.

(Vége köv.)

Az első melissneri thea-edény.

(Vége.)

Es riadt-e valaha nő vissza regényes kalandtól? — A kicsi udvari fazekasmesterné ugyan égre-földre kérte új pártfogónőjét, állna el veszedelmes szándékától; az államminiszterné azonban felelet helyett tulajdon hófehér kezével egy szívet is akgatott az arany lánczra, és pedig rubintból metasztett, a főkötőbe meg finom ujjacskájával egy újabb rezgőtollat tűzött, és erre a fazekasmesterné végre is kénytelen volt engedni; mert hát a költő szavai azerint:

Arany kabát, arany csabít
Nőt és férfit egyaránt.

Böttcher Frigyes dolgozó szobája a jungfernbastei-beli sokat emlegetett házban koránt sem volt olyan elbűvölően berendezve, mint a milyennek mondták. Csaknem olyan forma rend volt benne, mint a néhai doktor Faustéban. Össze-vissza furecsa alakú és idomú edények, szelenczék, tége-lyek és palaczkok lábatlankodtak benne, az asztalon meg porlepte kéziratok, pergamentekercsek, mindenféle rajzok és mértani műszerek heverték. A mint most gondolatokba merülve, faragványos támlájú bőrzékében ült, különben üde, fiatal arca szinte élemedettnék látszott, és máskor mosolygós ajkai körül bubánatos komolyság borongott. Hogy is ne, mikor olyan aulyos-terhesen nehezedett rá legközelebbi jövőjének gondolata! Levelére nem kapott választ, — semmi kétség többé: kihűlt a király érdeklődése találmanya, és bizalma személye iránt. A király hetek óta nem mutatta magát többé nála, még csak megbízottat sem küldött hozzá, hogy vizagálódásai eredménye felül értesüljön, és mi több, egyszerre csak számadást követelnek tőle minden egyes kiadásról, és ezen kiadásokat aprólékos kalmárkodással mindenképen megnyirbálják. Nyíltan adták értésére, hogy veszett tőkének tartják a pénzt, a mit eddig részére engedélyeztek, kedves két segédjére nézve pedig, kiknek egyenkint egy-egy arany járt ki naponként fizetésül, azon óhajtott fejezték ki előtte, hogy rövid idő alatt okvetlenül elbocsátása őket, és Berlinbe való átköltözése iránti szándékát most már csak azon okból ellenzik, mivel az általa elvesztegetett tenger pénzért legalább némi kárpótlást remélnek azon azerencsés javításban, melyet a tejűveg előállításában tett: veszett fejszének a nyelo!

Poroszország részéről titokban fényes ajánlatokat tettek neki, azért a fiatal embernek eszébe sem jutott, oda adni mostani fogságát Szászországban, a más országban való szabadságért. Mert a szó teljes értelmében azíve minden szálával ragaszkodott a földhez, a mely most hordozá, és mely egyedül szolgáltathatta neki az anyagot, melyre szükeége volt találmanyanak kivitelére, azon találmányára, mely éjjel-nappal szívét-lelkét eltölté. Ha azt mondják neki: másutt mindentűt gazdagság, bőszég várják, itt ellenben valószínűleg ugyan találmanyan, de nyomor és inség lesz jutalma; pillanatig sem habozott volna, az utóbbit választani, — ez a föld volt neki az egyedüli haza földje, a legdrágább föld azéles e világon, — és most hiába lett volna annyi éven át testet-lelket emésztő fáradozása?

Egyre sűrűsödő ködfelhőként ereszkedett lelkére a zibbasztó bubánat, biztos győzelmének derült láthatára egyre távolabbn huzódott lelkében; egyszerre csak a magas röptű lelkek és hő érzésű szíveknek azerte dúló kórsága, az életunalom ragadta meg. Mire való is ez élet-halál küzdődés, ez az éjt nappallá tevő lázas fáradozás és törődés? Hiszen mégis

csak az lesz a vége, hogy csufondárosan elkergetik, mint olyat, a ki szentül adott szavát he nem váltotta, — minek tehát ezt bevárnia? — A távolból olyan csalogatóan hallatazott el hozzá az Elbe csapkodása; ablakán át tisztán láthatta hullámainak kergetődző csillanását, — szinte hitták, — mit is tévovázik? Egy ugrás a mélységbe, egy rövid ideig tartó küzdelem és az izzó fű kihűl, és a világ tovább folytatja útját, Böttcher Frigyes nélkül, és ama kedves képek nélkül, a miket ez a fej álmaiban látott.

Kinos töprengéséből belépő inasa zavarta föl, a ki titokteljes, és egyszeremind mosolygó arczzal jelentette, hogy két munkásnő beazélni kíván vele. Minden tilalom mellett nem volt épen ritkaság, hogy egyik-másik munkásának anyja, arája, nővére vagy felesége eljött a caudatevő férfihoz, személyesen szót tenni nála valamely szeretettjét érdeklő ügyben; most is tehát azt mondta az inasnak, hogy becsátasa be a két munkásnőt. Hanem csak az egyik közeledett feléje; a másik, nagy ékes bókolás után, azonnal vissza fordult az inasal együtt az előszobába. Böttcher Frigyes azért mégis legott megismerte benne a kis udvari fazekasmesternét, a kivel nem egyszer évelődött volt, midőn azon ürügy alatt, hogy férjét keresi, mellette ellebegett. Nagyon csudálkozott tehát rajta, hogy a kis menyecske most az egyszer olyan hirtelen kipenderedett a szobából, holott eddig legkisebb félénkséget sem tapasztalt benne az ő személye iránt, és csak azután fordult kíváncsian az elburkolódzott másik nő felé.

Ez hirtelen hátra vetette köpenyét és Böttcher Frigyes előtt most egy csuda szépségű hölgy állt, a kire első pillanatban szinte ámulattal mereaszté szemét. Kicsoda az, a ki így mosolyogva viszonozza kérdő tekintetét; kié ez a szem, ez a száj, ez a gyönyörű termet? Közönséges munkásnő az nem lehet! Ösztönileg mélyen meghajtotta magát, és azéket tolvaleléje, kérdé: „Mit parancsol, nagyaságos asszony?”

— Azért jöttem, hogy megtudjam, ha valjon elvállalna-e számomra egy munkát?

— Munkája válogatja. Kézbeli legyen, vagy — szívbeli?

— Meglehet, ez is, az is, még fejbéli is hozzá! Egy kicsit el kellett magam bugyilálni, hogy boszorkakonyhájába lopódzhassam; nem vagyok én az a szegény asszony, kinek látszom, — meg birom én fizetni az ön főztjének az árát.

— Még akkor is, ha magam szabom meg az árát?

— Meglehet; de nehogy elvesztogeassuk az időt. Van nekem egy kívánságom, a mely szívemet égeti. Férjem nem akar nekem olyan majolica-készletet venni, a milyen egy a királynénak van, én pedig nem mindig birom elviselni azt a gondolatot, hogy örökké csak a Rafacel-féle tárgyokról beazéljen a világ és hogy én valakitől irigyeljek valamit; azt akarom, hogy a világ engem irigyeljen! — Azt mondják, ön boszorkamester! Ön maga szem-nem-látott dolgokat ígér a királynak egyik hozzá intézett levelében, melyet én tegnap láttam — és én bizom önhez. Boszorkázzon hát nekem valami szem-nem-látott dolgot, afféle gyönyörű asztalra valót, theakészletet mit — meg fogok önnek fizetni érte.

— Tudja-e, asszonyom, hogy életemmel játszom, ha felséges uramon kívül valakinek dolgozom? A bizony, világ legszebb hölgye, életemmel játszom! De mit is mondott Kegyed? Azt, hogy bizik hozzám, nemde? Jó, akkor dolgozom is Kegyednek, és bánom is én ezt az életet!

Hoymb Anna csak nézett annak a fiatal embernek lázasan hervult arczúra. Olyan csudálatos vonzónak tetszett előtte ez arcz, mint még soha férfit. Mintha nem egy, de azíz élet

sugározni reá e szemekből, mindannyian készek a halálba menni érte. Most először járta át egész teljességében saját szépségének tudata és leírhatatlan az öröm, a mit erre érzett. Együttal azonban hő szánalom öntötte el szívét. Egyszerre dörének és bűnösnek találta a kívánságot, a mely ide hozta. Szabad-o annak teljesülni ilyen élet árán!

— Feledje el kérésemet, — szolt tehát kis idő múlva szemlesütve. — Én miattam semmi legkisebb veszélynek nem szabad önnek kitenni magát. Hallja ön, nem engedem! — tévé hozzá, szinte parancsoló hangon, mialatt a kék szemcsillagok ujra előntötték fényükkal az ifjut. — Ha a király egyáltalában nem engedi, hogy számomra dolgozzék, akkor felejtse el kérésemet, mint a hogy én elfelejtem.

Milyen igézetesen csábító volt e nő e pillanatban! Mint a virág koronája, olyan volt e karcsu nyakon az a csudaszép fő. A máskor büszke kifejezésű arczon most gyöngéd nőiség ömlött el, — ajkai mintha félelemben vonaglanának.

A fiatal ember szívét egyszerre, mint a vakító, hevítő napsugár, reménysugár járta át.

— Bájós hölgy, — tudja-e, hogy a Kegyed kezében van az én sorsom? Mint valami mindenható bűvésznő, olyannak tűnik föl Kegyed előttem; egyetlen szavától függ, és én meg vagyok mentve.

— Nem értem önt.

— Kérje meg a királyt, ezekkel a szemekkel, ezekkel az ajkaival, engedje teljesítenem a Kegyed parancsát.

— És ez czölrä vezetne?

— Csudát mivelne, oly találmányt tartana fenn, mely különben veszendőnek indul.

Es az ifju arcza égett, és egész testében remegett a fölhevüléstől.

— Hogyan volna ez lehetséges?

— Bár ki legyen ön, legszebb asszonya a világnak, fog sükerülni önnek, rá bérni a királyt, hogy a legközelebbi öntésnél személyesen jelen legyen. Kegyed azt mondja, hogy olvasta a levelet, melyet hozzá intéztem. E szerint nem adták át ő fölségének, akkor tehát Kegyednek kell azt neki átadni! Ah, jóságteles asszonyom, valóban nem lesz oka megbánni, hogy bizott hozzám! Érzem, mint nőnek meg szárnyaim, mint tér vissza bátorságom és életkedvem. Birja rá a királyt, hogy ujra bízzék bennem, és akkor nem Kegyed fogja irigyelni a királynékat, hanem megfordítva: ezek Kegyedot fogják irigyelni ezen én kezem munkájáért.

Hoymb Anna ámulattal tekintett a szinte átszellemült ifjura, és ha már elébb is nem azt teázi vala, e pillanatnál fogva rendületlen-szilárdan hitt volna az ifju csudatévő erejében; egész lényének büszke önbizalma, a győzelem világos érzete, a mint most szemében lángolt, megragadó hatással voltak reá. Egész elfeledte az okot, a mely ide hozta, hia vágya elpárolgott szívéből, magasztosabb sovárgás töltötte el szívét: megmenteni e vívódó lelket.

— Csendesedjék le, — szolt halkal ugyan, de szilárd határozottsággal; — fogok beszélni a királylyal, én magam, Hoymb Anna, az államminiszter neje, és az ön találmánya ne menjen veszendőbe. Jó éjtszakát!

Fehér ujjai gyöngédeden érintették meg az ifju kezét, azután kiment a szobából. A kis udvari fazekasmesterné is láthatóvá lön ujra, a tekintetek még egyszer ide-oda cikáztak, azután mint a ki mély álomból ébredoz, úgy állt Böttcher Frigyes, bele meredve gyöngén világított dolgozó szobájának kétes derengésébe.

Néhány nappal ezen látogatás után ujra egész Drezdát végig szállingozta a hir, hogy a Jungfernbastei-on még nagyobbra fogták az olvasztó-kohókat, a legnagyobbik kohóban hat nap, hat éjjel ki nem aludt a tűz, ezen egész idő alatt Böttcher Frigyes nem mozdult mellőle, mindenféle edények forogtak a korongon, titokteljes kísérletek tétettek a tűzben, a királyi palota és a Jungfernbastei közt csak úgy repültek a hírvivők ide-oda, szakadatlan-szüntelen. Végre pedig olyan egy nap következett el, a melyen a munkáscsapat a fölzavart hangyabolyhoz vala hasonló. Maga a király megígérte, hogy jelen leend kísérletétől, és most nagyszerű készülötek folytak fogadására. És midőn csakugyan megérkezett a fényes menet, és a felséges ur a legazebb hölgy társaságában ünnepélyes bevonulását tartotta ott és lehető kegyesen üdvözölvén mellőzött kegyenczeit, engedelmet kért tőle, hogy a döntő kísérletnél személyesen jelen lehessen, e pillanatban az ifju fogoly tekintete Hoymb Anna tekintetével találkozott, csak egyetlen röpke tekintet volt az, de egész nagy történet lappangott benne, tele halálal és büszke diadalérzettel. A szép asszony pedig gyönyörű jelenség volt, a mint fenséges alakjával a kocsiból kiszállva, fejedelmi méltósággal odanyujtá ujjá hegyét a királynak, és ettől vezettetve indult a legmagasabb vendégek számára díszesen kiállított emelvényre.

Nagyszerű látvány tárult most föl a kápráztató fényben uszó, magas boltozatu munkateremben! Mint valamely megelovenült ókori monda, a Cyclopok idejéből, olyan volt e látvány, és mint valamely óskorbéli mágus, úgy állt ott Böttcher Frigyes a parancsát leő fekete munkáscsereg közepett. Arcza igaz, halálos-halovány volt a nagy jelentőségű mozzanat izgalmától; hanem azért homlokán meglátszott a szikla-szilárd önbizalom és szemében lánggal lobogott a győzelmi öröm.

Es midőn végre egy téglya kivétellett az olvasztó kohóból és az ifju azt vízbe merítetté, és a gyönyörű szép theakantát kivette a vízből, akkor a jelenlevők ámulva látták, hogy semmi legkisebb repedés, avagy pattanás nincsen rajta: egyszerre légrengető éljen tölté meg a terem. Böttcher Frigyes pedig oda vivé a gyönyörű szép művet a legszebb hölgyhez, és térdre ereszkedve előtte, úgy nyujtotta át neki. Kézről kézre járt most az első sikerült kísérlet, és semmi kétség, teljes-tökéletes volt a mű, a német majolika előállításai módja föl volt találva.

Ezen első meissenai porcellánnak néhány darabja még mai nap is meg van; a drezdai világhírű japáni palotának egyik nevezetes példánya az. II. Ágoston pedig azzal jutalmazta meg Böttcher Frigyeset nevezetes találmányáért, hogy az első királyi porcellán gyár igazgatójává nevezte ki. Vala pedig ezen első meissenai porcellán gyár Albrechtshurgban, jó messze Drezdától, minél fogva az akkori drezdai gonosz nyelvek, — a milynek minden időben és minden városban találtnak, — azt suttozták egymás közt, hogy az az igazgatói hivatal nem annyira jutalom, mint inkább büntetés vala a király részéről a fiatal Böttcher Frigyesre nézve, azon hallatlan vakmerőség mián, hogy midőn az első porcellán kantát a gyönyörű szép Hoymb Annának átnyujtá, jutalom fejében egy csókot kért volna tőle, és még mai nap sem lehet egész bizonyosat mondani arra nézve, ha valjon megis kapta-e azt a csókot, vagy nem.

Közli:

Szegfi Mór.

A szerelmes levelekről.

Tudják-e önök, mi a szerelmes levél? . . . Jobban mondva: tudják-e, mik azok a szerelmes levelek? Egész halmozai azoknak a kis, sűrűen tele irt lapocskáknak, melyek oly végteljes szerepet tudnak játszani a legtöbb ember életében? A meglelt férfikorban rendszeren meghazudtolja az élet az ifjú képzeletében feltűnő álmképeket; de bármily komorakká váljunk az alkony napjaiban, bármennyire meghasonlottunk legyen is mindennel, még talán önmagunkkal is — mindnyájunknak megvan az a gyengesége, hogy emlékezetével örömeit visszazarándokol abba a virágos kertbe, a hol az idyl kezdetét és végét érte; örömmel időzik minden pontnál, a hol valami nevezetes történt, — a hol a szív először adott visszhangot a szerelem hívó szavára; vagy a hol a délibábok először feltűntek, s talán szét is foszoltak örökre. A dajkamesét, a melyet a hat éves gyermek félig ébren hallgatva, álmában tovább folytatott magának; az imát, melyre a gondos anya összetett kezekkel tanít, elmondva az ájtatos szavakat; az iskolában megtanult „arany-szabályokat” és klasszikus verseket; a hasznos és meddő tudományokat a kárbavesztett idő folyamán megszerzett temérdek ismeretet, mind, de mind elfeledjük az idő folyamán. Az emlékező tehetség gyengül, a kor halad s vele az ismeretek s tudományok tárháza kibővül; az agyvelő pedig lépést tartva szegényedik el — s a leggazdagabb lángész arra ébred, hogy unokájának ábc-és könyvéhez tér alamizsnát kérni. Történet, bölcsészet s a tudományok egész tömkelege, sőt a művészetek birodalma könnyen emancipálja magát a vénülő koponya zsarnoki uralma alól — s minthogy a szellemi tevékenység villanytelepe az agyban fészkel — a telep erejének fogytával az agy nagy hatalmi állása is csökken, s a hüszke ember kiszorulván féltékenyen szeretett szellemi birodalmából, lassankint önmagától megriadva, önmagát kicsinyelve vonul vissza, közönyössé lesz tudomány, ismeretek iránt, s bevallva önmagának, hogy elvesztette az uralmat, — könnyen szakítani tud azokkal a rideg emlékekkel, melyeknek villanyfolyama csak az agyban cirkulált, s a szívhez nem ért el soha.

Nem így vagyunk a szív emlékeivel.

Az idő komolyakká, sőt komorakká, bizalmatlanokká tehet; megsebezhetnek a csalódások; elvérezhetünk félig a szívünkön ejtett sebekben, — sőt egy fél élet nem ritkán merő haldoklásból állhat. — de lehetetlen szakítani azon emlékekkel, melyeknek szárai a szív világát hálózta körül.

A pástorfiutól a világhódító császárokig, minden ember szíve hódol a rózsabimbók hatalmának — és míg a sebes röptű sas nem tér be minden falusi házikóba, vagy nem jut be minden palota ablakán, addig a szerelmes galamb minden kis gunyhónak tornácán lezálhat, minden palotának ablakát megkopogtathatja csőrrel, hogy beadja rajta azt a kis levelet, mely a szívek nyelvén van írva.

Millió és milliónyi ember el tud lenni e világon a nélkül, hogy hatalmas lett volna, parancsot osztott, uralkodott, zsarnokoskodott, pénzt, kincseket szerzett s pazarolt volna . . . Sirba száll a nélkül, hogy észre vette volna, hogy még csak hírből sem ismerte, mi az a hír, tudomány, hatalom, bölcsesség és dicsőség . . .

De reáztatott a világ mindig azoktól a hatalmasoktól, kik szeretni nem tudtak, úgy viszont szerelemre nem találtak; félbolond volt minden bölcs, a ki mellőzött, vagy fogékonytalan szívét dobta a mérleg egyik serpenyőjébe, hogy megítélje az embert, az életet, a világot. Kárhozatot tanított

a tudós, lelket és szívet mérgezett dalával a költő, és rémalakokat, idélen szürnyeket tereintett a művész, a melynek szereleme, szívvilága nem volt. És el tudtak feledni a világ óriásai mindent, hatalmat, dicsőséget, bánatmat, vereséget, bukást, fényt, nyomort — földre dobtak mindent, zsoltárt, tudományos könyvet, kardot, mérges kelyhet, babérkoszorút, — és királyi palástot — de az élet legretteendőbb tusájában is rab-szolgái, engedelmes hívei maradtak a szív emlékeinek. — Hiába barangolták be a világot a vérszomjas martalócok hódítók, hiába volt a zsarnok szájában szitok és káromkodás, hiában tagadott iatent, ölt embert, és rázta össze a földtehet — szívében mindeniknek volt egy kis oltár, mely előtt az emlékezet örök lámpája égett; melyen áldozatot mutatott be minden pillanat, — a melyek evangéliuma — örök imája volt a sirig . . .

A tudományos könyvek, iratok, lapok, diplomáciai jegyzékek — mind ezek lejárják magukat. A világnak egy évázad egy pillanattal ér föl, — s e pillanat kincsei eloszolnak, ujjakat szednek elő a tűzhől, vízhől, levegőből, földből, — melyeket fejleszteni, megörökíteni, s hagyományosan átruházni lehet. De a szív kincsei a feltalálóval vannak összekötve; azokat áruba bocsátni nem lehet. Ha elvesztettük, többé föl nem lelheti más, mert nem rendelkezhetik vele, s ha sirba szállunk jó és rossz emlékeivel elköltözik velünk. Társunkká szegődik az ifjú korban, s a koporsónál vesz bucsút a meghalt szívtől, hogy az égbe repüljön szárnyat öltött lelünkkel. Átszűrődik az élet minden fázisán; uralja egész kedélyvilágunkat, kormányozza elveinket, hajlamunk és tetteinket — s tőle függ, hogy az ártatlan csecsemő ne mint vérszopó hiéna kerüljön ki a társadalomba . . .

. . . Az évek évek után eltelnék. A hagyományos költözökös napok évről évre előjönnek s mikor házrólháza vándorolunk, hűségesen magukkal hordjunk ezen emlékek szent bibliáját — szerelmes leveleinket. B-járhadjuk a félvilágot; eladjuk butorainkat, könyveinket, ruhaneműinket, ékszereinket, műkincseinket, emlékeinket. Összetépjük nemeslevelünket, diplománkat és szabadsági jogunkat és mindent, és mindent . . . De a szerelmes leveleket mindannyiszor előszedjük, — felbontjuk, átlapozzuk. Kétszer háromszor megnézzük az aláírást, és a bohókás utóiratokat. Az édes, mézes szavakon elgondolkozunk lassan: sokáig mosolygunk, megcsodolgatjuk a kis piezi lapokat — aztán arozizmaink elkezdnek rángadózni; halk sziszegés hallatazik, kezünkre forró csepp gördül alá — s ha a tükröz nem bizonyítaná, el sem akarnók hinni, hogy úgy van! — Pedig úgy van! Az öreg szívű ember sirni kezd . . .

Ha az is véget ér — a levelek szépen összecsomagoltatnak, nagyobb gonddal, mint valamely ezreket érő okmány. S a szerelmes levelek a legazabb helyet kapják az uti táskában, melyik elrejtett, biztos oldalzsebében. Így követnek el az északi sarktól a „Jó remény fokig;” Európából Amerikába, Ázsiából Afrikán át Ausztráliába, tengeren, léghajón és szárazföldön, — boldogság — és boldogtalanságba, — az élet sajkán egészen a koporsóig. Itt aztán a csipkesheműsugója el a bucsuztatót. A levelek ugyan hátra maradnak. A kincs azonban, mely bennük rejlik, a melegség, a forróság, az édesesség, az édesesség mind elvész, örökre semmivé válik, s azok a sorok, melyek két szív keresztleveli és halotti bizonyítványi valának — érthetetlen betűkhalmazzá lesznek más előtt.

Ez a szerelmes levelek tragoediája!

G. P.

Egy hét története.

Január 9-dikén.

A jégre! — A nemzeti zenede ünnepélye.

A jégre! — ez most a jelszó. A ki ez időtájt látni akarja Budapest szépeit és fiatalágát, öltözzön magára jó meleg felöltőt, gomholkozzék be állig, s kocsizzék ki a városligetbe. Ott van most naponkint az egész szép világ. A jó jege aczélményre befagyva, a kocsolyázó egylet által tükör-simára csiszoltatva, nincs rajta egy gombostű-fejnyi csomó, az egyleti csarnok kényelmes termei pompásan befűtve, mindenről gondoskodva van, minden úgy hívogat, csalogat, legellenállhatlanabb módon pedig a jégen fel s alá suhanó, bundába öltözött tündér-sereg, melynek hívogatását nincs, a ki nem követi.

A jégre menni most divatos időtöltés, melyet csak az mulaszt el, a kinek lábát zsibbasztja a köszvény, vagy a „tüdeje viszket a száradástól”; szép fiatal lányok, fiatal asszonyok ide sereglenek, hogy jó meleg felöltőben, kurta-szoknyákban, a piczi topánjokhoz erősített acél talpakon végig suhanjanak a síma pályán. S mily gyönyörűség nézni azt a pajzán kötekedést, melylyel egy-egy jókedvű fiatal nő a pályán kevésbé biztos és otthonos udvarlót meghurcolja, kifárasztja. Olykor-olykor kaczer mosolylyal visszatekint váltig buzgolkodó kísértőjére, s mintha megzárni látszanék, kisértő lassítja futását; amaz új erőt merít e kegyből s még buzgóbban türi magát, s mikor már csaknem közelébe jutott, — huss, a kis hamis egy gyors fordulattal hirtelen más irányt vesz s villámsebességgel tova repül, amaz pedig, ki kevésbé urn lábainak, nem bírja őt e gyors fordulathoz követni s messze elsikamlilik egészen más irányban. Mennyi iparkodás kell aztán, a míg megint közelébe juthat. Az sem ritka eset, hogy a Seladon nagy hevében elveszti az egyensúlyt, melynek még úgy sincs biztosan birtokában s mikor észre sem veszi, úgy kirepül alóla a két lába, mintha nem is az övé volna. S hullani azt a gnyos kaczajt, melyet a csintalan menekülő ajkán balesete fakaszt, — oh be keserves lehet szegénynek.

Nem érdektelen az sem, mikor egy-egy szép hölgy először teszi lábát e síkos pályára. Hogy remeg, hogy fél szegényke, talpa alatt nem érezvén szélesebb talajt egy jókora czereszalnál. Milyhev ragaszkodással fogódzik a két ügyes fiatal ember karjába, kik udvariasággal felajánltak neki szolgálatukat. (Rendkívül kellemes szolgálat.) Mintha üvegen állna, mely minden pillanathan beroppan könnyű terhe alatt, a világért nem mer egész súlyával ránehezedni, — csaknem a levegőben függ két kísértője karján; s mintha nádból volnának lábai, melyek mindjárt eltörnek, alig mer velők megmozdulni. S ilyenkor a kísértők mindig szeretetreméltó a kedves emberek; annyi bizalommal és ragaszkodással viseltetik irántok, — ha éléte volna a kezökben, akkor sem lehetne már ragaszkodóbb hozzájuk. De hát hogy is ne?! Benn van a pálya közepén, száz meg száz szem van rajta, ha most ezek le vennék róla a kezöket, ha őt magára hagynák, — rettentő még csak elgondolni is. Mert alig képzél borzasztóbbat annál, hogy ő itt annyi nő és annyi férfi szeme láttára eleshetik. Hiszen ez halálos szégyen lenne. Csakhogy az udvarias karok el nem eresztik, de-

hogy eresztenék el egy világért. Sőt a lelkek elszomorodik belé, mikor a szép kedves nő, ki e bátortalanágában s ez odaladó ragaszkodásában százszorosa kedvesebb, kijelenti, hogy visszatérni ohajt a mamához, vagy a férjhez, ki a partról kíséri szemmel az ő bátortalan lépteit. Vajjon mit gondolhat ilyenkor egy férj, egy mama?! Vajjon azon aggodalma közé, hogy a kis lányka, a kedves kis feleség eleshetik, nem vegyül-e egy másik, még aggasztóbb gondolat, ily szorosan, bizalmasan össze fogódzva messziről látván azt, a kihez nem mehet. Mert hej veszedelme pálya ez a jég, veszedelmesebb száz bálterem síma pallójánál!

Hanem a jég-sport szórakozásai annyira még sem foglalták el a főváros művészet iránt érdeklődő közönségét, (s büszkséggel jegyezzük meg, hogy ez jelentékeny nagy többségét képezi az összes fővárosi közönségnek,) hogy megfeledezhetett volna arról a kegyeleten szép ünnepélyről, melyet a nemzeti zenede e héten a Hungária dísztermében rendezett. A zenede igen fontos szerepet játszott a művészet terjesztésében, s játszik jelenleg is, és az ünnepély, melyet vasárnap rendeztek, ez intézet három legértedemesb főntartójának jubileuma volt. Bizonyára kevésnek van annyi érdeme abban a sikerben, melyet a zenede fölmutatott, mint Huber Károlynak és Szuk Lipótnak, kik már huszonöt év óta buzgó és fáradhatlan tanárai e jeles és hazafias intézetnek. Barabás Antal pedig, a harmadik jubiláns, harminczöt éven át mint tevékeny pénztárnok sokat fáradozott az intézet anyagi fentartásának biztosításában.

Az ő ünnepők volt a vasárnap, sajnos, hogy az egyik, Huber Károly, betegsége miatt személyesen nem jelenhetett meg az ünnepélyen. A terem annyira tömve volt, hogy sok nőnek nem is jutott ülőhely. Hat óra után éljen zajlott fel, midőn Liszt az intézeti előljárók kíséretében megjelent; a második éljenzés akkor hangzott, mikor az ünnepeltek ketteje a díszasztal mellett helyet foglalt. Az emelvényen legelőbb is vagy huszonöt hegedűs jelent meg, játszva szabatosan s kifejezéssel Ridley Kohne vonós négyesét. Utána Bartay Ele igazgató olvasta fel ünnepi beszédét, melyben nagyobb vonásokkal vázolta az intézet keletkezését abban az időben, midőn még a kievárosias és németes Pesten merészség volt egy ily műintézetet alapítani; olmondá aztán annak fejlődését, gyarapodását s az ünnepeltek érdemeit. Hallottuk tőle, hogy a hetven éves Barabás Antal Pál, ki eleintén kereskedő volt, műszeretével csakhamar egészen a zeneügy támogatásához fordulva, már 1836-ban azok közé állt, kik nagyobb zene művek előadására a hangászati egyletet hozták létre, s a zenede megalapításán, vagyis 1840 óta folyvást buzgó pénztárnoka az egyletnek. Hallottuk, hogy Huber Károly, mint hegedűművész, karnagy, tanár és zeneszerző, mily jeles érdemeket szerzett; a nemzeti színházban Székely leány operáját, a Vig czimborákat, ez első magyar operettet adták elő tőle, a népszínház megnyitásakor pedig A király csókja czimű operettet, s van még egy előadatlan ily zeneműve is: Ármányos horbély, melynek szövegét Feklenkő írta; továbbá Huberé az érdem,

hogy az első magyar hegedűiskolát, a hegedűoktatás e jeles vezérfonalát, megírta általában zeneművészetünk emelése körül sokoldalulag, buzgón és sikeresen működött. Szuk Lipót, e szerény gondokaművész, szintén úgy a színházi zenekarnak, mint a zenede tanári testületének sok időn át egyik fődíszét képezte. Mind a hárman oly csekély évdíj mellett szolgáltak és szolgálnak ma is nagy buzgósággal az intézetet, hogy ennek részéről nagyon megérdemelték azt az elismerést, melyben ezuttal részeseültek. Az igazgató beszéde után gróf Zichy Géza egyleti elnök meleg szavak mellett nyújtotta át az intézet emlékeit: a két tanárnak egyforma szép ezüst koszorúkat, az ősz pónztárnoknak nagy ezüst bilikomot, s mindhármuknak aranyozott piros kötésben az egyleti határozatot, melynél fogva ők a tiszteleti alapítók sorába emeltetvén, joguk van, a míg élnek, évenként egy-egy növendéket díj nélküli oktatásra vétetni föl az intézetbe. Éljenzés hangzott újra föl, aztán még Huber Károlynak a Szózatra írt a ritka zenei érzékkel szőtt változatait hallottuk a vonós hangszereket ügyesen kezelő növendékektől; végül pedig az éneknövendékek nagy seregétől egy lendületteljes záróéneket: Szállj föl lelkem képzeletnek szárnyán, melynek dallama az intézetnek kezdet óta maig jeles énektanára: Engeszer Mátyástól való, szövege pedig az ő elhunyt fiától.

Az előadások után lakoma volt, melynél százötvennél többen vettek részt, hölgyek is számosan. Az első toasztot gróf Zichy Géza mondá a királyi párra; Bartay Ede a jubiláltakat s a zenede régi támaszeit élteté; Bogisich káplán magyarul. Wöhler tanár pedig németül, szépen gondolt és elmondott toasztban, Liszt Ferenczet; Weisz B. Ferencz királyi tanácsos a zenede jeles ifjú elnökét, ki másodízben a hölgyekre emelte poharát. Hangzott még több meleg felköszöntés s tizenegy óra elmúlt, midőn a nagy társaság szétszórlott.

Ez az ünnepély a magyar zene-művészet ünnepé volt.

A h á b o r u

A harcziéren rohamosan fejlődnek az események. Plevna eleste óta a törökök egymásután vesztik el hadállásukat. A kemény hideg daczára gyors menetben nyomulnak előre a zord éghajlathoz szokott oroszok, s a törököknek nincs elég idejük magukat bárhol megerősíteni, már is hátrálniuk kell, különben Ozman sorsára jutnak. Már Sofia is orosz kézben van, legújabb hírek arról értesítnek, hogy a Sipka-szoros hőse védelmezői is kénytelenek voltak letenni a fegyvert. Már csak Drinápoly áll Konstantinápoly előtt, ha ez is elesik, a török székvárosra zudul az ellenség.

A fejét természetesen mindenki elvesztette e nagy zavarban. Sulejmán, az egyetlen hadvezért is letették már a kapkodás igazgatója a hadakat. Nincs, a ki már megmenthesse Törökországot, ezért a porta békére gondol a lépéseket tett az alkudozások megkezdése iránt. És ezt kívánnunk is kell, miután a harctól nincs többé mit remélni. És Anglia s monarchiánk szerepe most következik. A békekötésnél oly feltételeket biztosítani, melyek az osztrák-magyar és az angol érdekeket nem fenyegetik. — a mi egy Törökország fentartásával, — ez most monarchiánk s Anglia feladata. Ha ennek megfelelően, még helyre hozhatják, a mit elmulasztottak.

Budapesti hírvivő.

Lapunkra bármikor előfizethetni. Előfizetési ára egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyedévre 3 frt, tizenkét kötet ingyen-könyvmelléklettel, csak a csomagolásra 20--20 kr. Január 1-től teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

*(Jótekonyság.) Király s Felsége a bölcsészeti hallgatók segélyegyletének 100 forintot, — csehii hitközségnek iskolaépítésre 100 forintot, — Renget és Csizmó szűkölködőinek 300 forintot, — királyné s Felsége, Angolországba utazása alkalmából a főváros szegényeinek 500 forintot adományozott.

*(A királynő és a trónörökös Angliában.) Ő Felsége, Erzsébet királyné ó-év napjára érkezett meg Londonba, és másnap Rudolf trónörökös, a nápolyi király, Larich gróf és Festetics grófné kíséretében meglátogatta Westminsterben az irgalmas nének zárdáját. Onnét a vasúthoz hajtatott és 12 órakor Northamptonba utazott, honnét Cottesbookeba ment s itt fog időzni. A trónörökös, ki Londonba maradt, a királyné elutazása után a nápolyi királynál reggelizett és este Beust grófot látogatta meg s jelen volt az ebéden, melyre a nagykövetségi személyzetten kívül több előkelő személy volt meghívva. Deczember 31-dikén este Teck herczeg tette tiszteletét a Claridge-hotelben királyné s Felségénél; ugyanazt tették a francia és a török nagykövetek, továbbá Brazília, Svédország, Hollandia és Khina követei. — Rudolf trónörökös meglátogatta Chislehurstban Eugénia császárnőt is.

*(Rózsás napl.) Jegyesek: Hermann Béla fővárosi tisztviselő, és Rákossy Fanny kisasszony a népszínház tagja. — Palóczy Lipót tanár és Con Olga kisasszony Drezdából. — Juhász Ignác miniszteri hivatalnok és Teller Ida kisasszony. — Dr. Osterlamm Szilárd fővárosi orvos és Osterlamm Mariiska kisasszony. — Ujházi Imre és Molnár Teréz kisasszony, Szalontay József és Dóka Anna Juliska kisasszony Kecskeméten. — Szász Béla törvényszéki bíró és Broncsán Gabriella kisasszony Kolozsvárott. — Kovács Kelemen járásbíró Felvinczen és Szabó Lujza kisasszony. — Gajzágó Manó budapesti aljárásbíró és Gajzágó Irén kisasszony. — Kiszely Andor tanár és Kolozsári Sarolta kisasszony Mohácson.

*(A képviselőház) ismét együtt van, megnépesültek a folyosók és a buffet, s a három hélig tartó egyhangú esendet és némaságot ismét zsebaj és élet váltotta föl. Kisebb nagyobb csoportokat lát a szem minden felé, s végig menve köztük, mindenikből egy- és ugyanazon felkiáltások, az üdvözlések azonos nyilvánulása, s egyforma kérdezőzködések ütnek meg a fület. Egyelőre a politika is háttérbe vonul s helyet ad a vizionlátás szívélyes öröm-nyilvánulásainak. De ez csak az első öt perczen van így; azután a kérdezőzködések lassankint egy közös pontba futnak össze, mely a lefolyt három hét legkiemelkedőbb momentumai. Ez Viktor Emánuel váratlan halála, mely az egész országot, az egész világot fájdalmasan meglepte, s melyről most mindenki megdöbbenéssel beszél. S Verhovay és Miletics ügye többé senkit sem foglalkoztat, még Hefli Ignácot sem, kinek komoly, mely megindulást kifejező arcza mintha mondaná: a fájdalom s a gyász csak engem illet. Siet is az elnökhöz, nehogy a kegyeletos megemlékezéssel valaki megelőzze a parlamentben. — A képviselőház most már husvétig szakadatlanul működni fog.

*(Az országos kisdedek egyesület) vasárnap ülést tartott Tisza Kálmánné elnöklése alatt a megyeház termében. Előbb az egyesület gyűjtő osztálya ült össze a február 7-kén tartandó közvácsora ügyében, melynek helyisége a vígadóban lesz.

Mindenelőtt asztaloknál működésre jelentkezett hölgyeket jelentettek be, kiknek száma a hatvanat már is meghaladja. A rendezésre, ifj. gróf Ráday Gedeon és Nagy György képviselők vezetése mellett, különböző ifjusági körök és az írói kör elnökeit fogják fölkeríteni. A működésre ajánlkozott hölgyek bemutatása az elnöknőnél a hó 20-dikán 11 órakor lesz. A választmányi ülés jelentékeny tárgyai voltak: a gróf Brunszvik Teréz ötvenéves működésének megünneplése, ki első „aranykertjét” Budán 1828-ban nyitotta meg. Ez ünnepély programjának elkészítésével a titkár bizták meg.

*(A magyar gazdasszonyok) januári választmányi ülésén bejelentettek a Dörachug Antalnét, Greger Miksánét, Tannárky Gyula, Böke Gyulánét, Nyiri Lajosnét, Melnyánszky Sándornét, Sebők Imrénét, Nagy Kálmánnét, Lovassy Ferencznét, Rüger Miklós, Kánitznét, Singernét, Schwingenschlögel, Jubek, Báthory és a gőzmalmok által tett szíves adományok. Forgó Istvánné végrendeletileg 200 forint hagyományozott. Új tagul bejelentetett: Békássy Károlyné, Herczl Sarolta, Dobos József és Kléh István.

*(A női pár-egylet) saját iskolájának javára azombaton tartotta meg a rendezési batyu bálját. Mint tavaly, úgy az idén is nagyon jól sikerült, kedélyesen és felelőtlenül folyt a mulatság, Rácz Pali zenéje mellett kiválóan kiviradtig. Ott voltak az iskola bizottság tagjai közül: György Aladárnét, Kühnel Ignácznét, Halász Dezsőnét, Kölber Károlynét, Békcsy Imrénét és Kendelényi Vilma urhölgyek. A művész világ Bulyovszky Lilla és Lendvayné által volt képviselve. Az első franczia négyest 50 pár táncszolta, a csárdásokat pedig ugyan-csak vígan járta a fiatalaság.

*(Az izraelita nőegylet) múlt pénteken érdekes hangversenyt rendezett, melyben kiváló művészi erők vettek részt. Nachez Tódor hegedült, Felckinét szavalt. Ez utóbbit szíves közreműködéséért emlékül szép brilláns gyűrűvel lepte meg az egylet.

*(Az akadémia pályázatainak) eredményét mennyiségre nézve hétfőn jelentette be a titkár. (Minőségükről később fog jelentést tenni a bíráló bizottság.) A Teleky pályadíjra 14 tragoedia, a Karácsonyi pályázatra 9 vígjáték, a Nádasdy-alapítványból költői beszélyre kitűzött pályadíjra 9 pályamunka. A Sztrokay alapítványból perorvoslatok rendszere kidolgozására kitűzött pályadíjra 3 nagy terjedelmű pályamű adatott be; a Dóra alapítványból a vasúti politika feldolgozására kitűzött pályadíjra 4 mű, a Marczibányi jutalomdíjra a kötszók használatáról egy pályamű, s végül a Horváth-Fraknói jutalomdíjra Révai életleírásáról két pályamű lett beadván.

*(Estély Liszt Ferencsnél.) Az ősz maestro pénteken estélyt adott zeneakadémiai lakásán, melyre fényes társaság jelent meg az irodalom, művészet és főrangú világ köréből. Az estélyen Delibes is megjelent, kinek itt egygyel több alkalom adatott megbámulni a magyarok udvarias vendégszeretétét. A társaságnak viszont Delibes szeretetremóltóságában volt alkalma gyönyörködni. Az estély hőse maga Liszt Ferencz volt, ki vendégeit — mint még ma is uralkodó zongora király — fejedelmileg ajándékozta meg. Liszt utóbbi időben még nagyon körben sem szokott zongorázni: ezuttal kivételt tett s eljátszotta Beethoven egyik legremekesebb művét, az ugynevezett Holdvilág-sonatát. Hogy mily hatást tett a hallgatókra a játék s mit éreztek az alatt, míg az ősz költő, sötét árnyékban álló zongorája előtt ülve, magyarázta Beethoven mélységes szellemét, azt lehetetlen leírni. Vacsora után Zichy Géza mutatta be egyik balkézre írt románczát, a nemrég ki-

adott Etudjeiból, melyekre Delibes kíváncsi volt. Delibes maga sem bujhatott ki a zongorázás alól, eljátszotta a Sylvia nyitányát, s egy valso-t a költői szép balletből. Delibes kitűnő virtuóz a zongorán a rendkívüli hevét itt sem tagadja meg. Végül Mihalovics Ödön, a nagytehetségű zeneköltő, zongorázta Szellő című kéziratban levő szerzeményét négy kézre Véghe Jánosnál. Az estély éjjeli utao végződött.

*(Huber-estély) volt szerdán a Hungáriában. Számosan vettek részt benne, elismeréssel adózva idősebb Huber Károly zeneszerzői és karnagyi érdemeinek. A jubilált, ki a zenedei ünnepély alkalmával beteg volt, most teljes egészséggben jelent meg s méltó kitüntetésekben részesült. Tánczos Béla, a dalkör elnöke, melegen üdvözlé s átnyújtotta az egylet díszajándokát: egy ezüst tollat. Follmann Alajos tiszti elnök a vidéki dal- és zeneegyletek novében adott át ezüst babérkoszorút; Horváth Károly tiszti elnök a fővárosi tisztelők nevében emléktárgyat; Sámson Antal egyleti tag a miskolci dalegylet ajándokát: szép gyűrűt; Hermann Mariska kiasz-szony pedig tanítványai nevében pompás koszorút szalagokkal, — mindezt a közönség éljenzése mellett. Ez a meleg hangulat uralkodott a hangversenyen is, mely jobbára Huber szerzeményeiből állott. Végül kedélyes lakoma fejezte be az ünnepélyt.

*(Pósa Lajos) tehetséges fiatal költő előfizetést hirdet költeményeire, melyek február hó végén fognak megjelenni. A kötet 9—10 ivre terjed. Az előfizetések és megrendelések február 15-dikéig, lakására (Budapest, IV. z. földfa-utca 27. sz. földszint) küldendők. Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Legközelebbi mutatványt közlünk ez egészséges zamatú költemények közül.

*(Bodenstedt.) a jeles német költő január 20-dikán a persén, 22-dikén pedig az orosz költészetéről tart előadásokat a zenekedvelők nagy termében. A Bodenstedt-bizottságban a főváros legkülönböfélé osztályaiból vannak tagok. Főurak, tudósok, írók, művészek és kereskedők, sőt hölgyek is. Tiszteletére estélyeket adnak Liszt, Pulszky Ferencz, gróf Zichy Géza s Wahrmann Mór, nem is említve az írók és művészek részéről rendezendő lakomát. Petőfi legújabb fordítói, Neugebauer László és Schulzner Ignác ugyancsak társadoznak rajta, hogy a fordítók nagy mestere megelégedéssel távozzék Budapestről.

*(Miletics pörét) e héten tárgyalják. A közönség sokkal csekélyebb érdekeltséget tanúsít iránta, mint gondolni lehetne. A pörben sok tanu van fölidézve, többen vádolják, mások védik a fogolyt. Legsúlyosabban terheli őt Rankovics tanu állítása, a ki azt vallotta, hogy Miletics Belgrádban egy lakomán fölköszöntőt mondott, s ebben fölkeltést helyezett ki-látásba a magyarországi szerb részekben az csotré, ha Szerbia győz, s e részek Szerbiához csatoltatni fognak. Ez a vád alapja, melyet Miletics tagadása és a felhívott tanuk czáfolatai ügykeznék meggyengíteni.

*(Aranylakodalom.) Ötven évi békés és boldog együtt-lét szerencséje jutott Kugler Henrik magyar királyi udvari czukrász édes atyjának: Kugler Antalnak és nejének Borbálának, kik hétfőn tartották a szerenczések templomában arany menyegzőjüket. A templom zsufolásig megtelt közönséggel. Az ezüst hajú menyaszonny Röck Szilárd ur vezette a templomba; az egyházi szertartást Janikovics hatvani prépost végezte. Kugler Antal soproni polgár volt és sokáig volt ott városi képviselő; Jelenleg 77. neje pedig 74 éves. Boldog házasságuk alatt nyolcz gyermeknek adtak életet s most

aranylakodalmukat számos unoka és nagykörű rokonság örömtől kísérve ülték meg.

*(Farsangi napló.) A farsang beköszöntött, s mire a lap megjelenik, az első csata — az első bál végbement. Ez a bölcsészeké, mely szombaton, 12-dikén tartatik; a házi asszony Bischitz Dávidné urnő. Vasárnap a szeretotház álarczos bálja lesz, fényes és elragadó mulatság. — A technika-bálra már kaphatók a jegyek a bálbizottság irodájában: két nyul utca, 5. szám, műegyetemi épület, I. emelet, a segélyegyleti irodában; s pedig délelőtt 10—1-ig, délután 2—5-ig. — A gazdasszony-egylet február 9-dikén rendezendő elitebüljének Damjanichné és Kármán Lajosné elnököskön kívül Apáthy Istvánné, Balajthy Imréné, Ivánka Imréné és Ráth Károlyné urhölgyek lesznek a házi asszonyok. — A bölcsőde-egylet e hó 30-diki bálján Blaskoviczné-Edelapacher Marianna urhölgy lesz a házi asszony. A rendező bizottság elnöke: gróf Bethlen Markus, al-elnöke Miklós Ödön. — A józsefvárosi kör termében február 8-dikán bál lesz a városrész szegény tanulóit segélyző egylet javára. A rendezés élén Békey Imréné urhölgy áll. — Az írók és művészek február 16-dikán megtartandó báljára már nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség a meghívók szétküldésével foglalkozik. A bál a vigadó termeiben lesz. — A budai fiatalság január 19-dikén a Fácán helyiségében a török sebesültek javára táncszvigalmat rendez. — Az országos nőképző egylet január 27-dikén (vasárnap) a vigadó termeiben álarczos Flóra-bált fog rendezni. — Fényes opera-bálunk is lesz a farsangon. A budai várszínházban fog tartatni a budai házi szegények javára. A nagy érdeket ígérő vigalom házi asszonya báró Lipthay Béláné asszony lesz. — A jogász-bál rendezősége folyton buzgolkodik a mulatság érdekében; a tánczrendek (mind hazai iparművek) igen szépek lesznek, a kotillon-jelvények is díszesek és elmésiek. — A protestáns árva-ház és nőképző-egylet javára lesz megint zártkörű tánczestély, melynek létrehozásán gróf Teleki Sándorné fáradozik, a rendező bizottságot pedig Miklós Ödön alakítja.

*(Halálhírek.) E hét folytán meghaltak: Benedek Sándor altábornagy 55 éves korában. — Ráth Adolf nyugalmazott ezredes, a budapesti főpolgármester testvére 58 éves korában, Budapesten. — Spitz Gyula vasuti felügyelő neje: Vida Magdolna, 27 éves korában. — Simonics György vasuti felügyelő 45 éves korában Kolozsvárott. — Sücs Samuel, nyugalmazott főtörvényszéki tanácsos 80 éves korában, Nagyváradon. — Háczky Kálmán országos képviselő neje, Csabrendeken. — Idősb Szabó Pál nyugalmazott tanító 65 éves korában Monoron. — Dr. Németh Pál, nyugalmazott tanár, Nagyváradon. — Nagy Elek, nyugalmazott miniszteri tanácsos, 62 éves korában, Kolozsvárott. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Január 5. A hugonották. — Január 6. Liliomfi. (Nagy Julecs kisasszony vendége) — Január 7. Az idegen nő. — Január 8. Piccolino. — Január 9. IV. Henrik király. — Január 10. Mártha. — Január 11. Kék szoba — Magnus. — Exrodés lánya (Mind a három először)

Várszínház. Január 5. Az attaché — Január 6. A sevillai borboly. — Január 10. Három kalap.

Népszínház. Január 5. A talléros péknő. (Új betanulással először.) — Január 6. A sárga csikó. — Január 7. A toloncz. — Január 8. Lumpáczius. (Új betanulással először.) — Január 9. A sárga csikó. — Január 10. Lumpáczius. — Január 11. A talléros péknő

A nemzeti színháznak vasárnap élvezetes estéje volt; népszínművet láttunk, népdalokat hallottunk, melyeket a falak közt oly régóta nélkülözünk. A közönség tüntetéssel fogadta a népdalt s zajosán tapsolt. Az énekesnő szerepét Nagy Julecsa énekelte. Ő sokat haladt, a mióta nem hallottuk. Meglepetéssel, csinnal énekel és hangja is sokat csiszolódott. Hangvételeknél, átmeneteknél elcsúsztatott ugyan némi rossz modori, a miről azonban könnyen leszokhatik. Játéka élénk volt és kellemes. Az est hőse mégis Vizvári volt. Régóta nem láttuk őt ennyire elemében. Humora kiapadhatatlannak látszik, ábrázolása mesteri. A közönség mindvégig a legteljesebb élvezettel nézte Szellemfjét s nem győzte tapsolni. Halmi elég ügyes volt Liliomfi szerepében. A mi énekét illeti, a tegnapi előadás után természetesen alig fogja nekünk elhinni az olvasó, hogy Halmi egykor — énekes-színész, operette-énekes volt. Sántha jóra való Kányai korcsmáros volt, valamint Komáromi és Császárné játéka ellen sem lehet kifogásunk. Gyuri pinczéért Körösmezei játszta s talpraesetten. Az igazgatóság beláthatná, hogy e derék színésznek mennyi hasznát veheti.

E héten egy Shakespeare-darabot is adtak: Negyedik Henriket, Szigeti páratlan Falstaffjával. Az előadás igen élvezetes volt. Szigeti József Falstaffja egy minden ízében tökéletes, kifogástalan alak; a jeles művész genialitása, bő humora nyilvánult minden szavában, minden mozdulatában s minden szemhunyorításában. A budapesti közönség büszke lehet Falstaffjára, mely ezidőszereint páratlan. Nem is fősvénykedett a tapában és kihívásban, ámbár az elismerés nem közelíthette meg a művész érdemét. — Nagy Imre elég jó Henrik, Szigeti Imre Percy II. szerepében ezuttal kevésbé pattogott, mint máskor.

A népszínházban a napokban a múlt év egyik operettjét, a Talléros péknőt elevenítették föl s a régi bohózatot: Lumpácziust. Az első soha nem kellett nagyon a közönségnek, most sem rajongott utána, a utóbbinak újra színre hozása azonban még szerencsétlenebb volt. A prolog, melyet Csapregi csinos versekben hozzája írt, bár magában vére elég élvezetessé nyújtott, teljességgel elmaradhatott volna. Csak azért volt, hogy legyen. A bohózat maga, bár átdolgoztatott, távol marad a mai izlés követelményei mögött. Az előadók iparkodtak, de azért csak az első felvonás tarka jelenetei idézhettek elő derűtséget. Aztán mind sűrűbb lett az ádítás.

A színi képezde házi matinéből kell még megemlékeznünk. A drámai növendékek a Velencei kalmárból, Racine Iphigeniájából játsztak el néhány jelenetet jelenetben, s egy kis egyfelvonásos vígjátékot adtak elő. A férfiak közt legkiválóbb tehetség Gyenes László negyed-éves növendék, értelmesen, szépen szaval, már is tud alakítani, habár csak részletek sikerülnek neki, melyek közt elég hézag van. Portiát Ramazetter Jolán ábrázolta kellemmel; megnyerő külsejű szép színpadni alak, s tehetsége figyelemre méltó. Turcsányi Irén Portia társalkodónéja jelentéktelen szerepében is figyelmet keltett. Megemlítiük Kéler Ilonát, ki emelkedettséggel szaval, s Csillag Terézt, kinek szavalatában bensőség nyilvánul. Az opera kiválóbbjai: Walch; gyönyörű bariton hangja van, melyből sokat lehet csinálni. Kántor Gizella, Handtel Ilka szintén szép hanggal rendelkeznek. Örley Flóra rendkívüli kedves jelenség, s szavalata, játéka és éneke egyaránt bájosak és vonzó; hangja nem erős, de operette-szerepekben, melyekre a fiatal hölgynek határozott hivatása van, kielégítő. Jó operette-énekesnő lesz Kordin Mariska is, kinek hangja már is eléggé képzett.

Divattudósítás.

A nagyobb és kisebb táncvigalmak idejét éljük, lehet-e, szabad-e ez idő szerint e rovatban mással foglalkozni, mint bál ruhák leírásával, általános és részletes utmutatással az új szép ruhák elkészítésére? Fialat hölgyeink mellett megnehezítenék, ha ezt elmulasztanók és azért mondjunk el lehetőleg mindent, a mi e hét körébe való.

Néhány jó mama fejét csóválta már (és az apák tán mással is megvoldották az ártatlan fejmozdulatot) mikor olvasták, hogy a bál ruhák többnyire selyem aljjal készülnek, mi kivált fiatal leányoknál, nem épen szükséges. Fájdalommal kell azonban azon tényt constataálnunk, hogy rég elmúlt azon idő, midőn a fiatal leányokat fehér, mosható moll ruhában, egy kis kék vagy rózsaszínű szalagsokorral átkötött derekkal a legfényesebb táncszatólyra lehetett vinni. A fényűzés, mely a társadalom minden rétegét olyan fenyegető módon meglepte, a táncszateromben mutatja ki tulajdonkép egész befolyását és fényét, és nohé selyemuszályok suhogása uralkodik ott, a hol évekkel szelődött egy-egy mousselin ruha könnyed lebbenése villongott. De mai szemmel tekintve a jelen állapotokat, a selyemruhák divata bál öltözköztetéstől és olyan leányoknál, a kik többször mennek nagy társaságba, még sem olyan egészen kárhóztatandó, mint első pillanatra látszik. Igaz, hogy egy gaze vagy tarlatan ruha kiállítása sokkal olcsóbb, de mégis drágább lesz, ha elgondolja az ember, hogy egy táncvigalom tönkre is teszi azt a lenge, átlátszó hullámtengert. Egy fehér, rózsaszínű vagy kék selyem princesse-ruhát egész frissességében simán, csak egy virágfüzérrel és a kisebb felhuzott szálcsokorral egy csokorral, a derekon is virággal díszítve, néhányszor is fel lehet venni. Ha aztán elmúlt a ruha fénykora, akkor következik a finom toll, tarlatan vagy gaze-val való felső díszítés, a melyeknek segítségével aztán husszor is át lehet változtatni az öltözköztetést. Más virág, szalag- vagy bársonydísz, többféle színek összeegyeztetése, és kész az új, csinos öltözköztetés, még pedig aránylag csekély kiadással. És e miatt igen czélszerű jószág a világos selyemruha fiatal hölgyek ruhatarában, és jöhet bármennyi meghívás, soha sem lesz zavarban az egyes hölgy, mikép igazítsa el öltözköztetését. Ha azonban egy-egy idényben csak egy-két táncvigalom van kitűzésben, akkor nem érdemes a selyem alsó ruha, és igen czélszerűnek lesznek a könnyed, lenge bál ruhák is. A tarlatan és crépe-lisse ruhák még most is divatosak, elborítva plissé fodrokkal, dudorokkal, melyek közü virág vagy faillé csokrokat lehet tűzni. A fehér és piros róza, fehér orgona-virág, maguerite, nefelejts, gyöngyvirág, hóvirág, ezeket kedvelik leginkább fiatal leányok. Igaz, hogy az időn is egész kis kertek virulnak egy-egy díszes bál ruhán, de azért az egyszerűbbet jobban kedvelő hölgy beéri, ha szoknyáját három virágcsokor díszíti, egy a derekát, egy pedig a hajzatot. A 17—22 éves koru fiatal leányokat nem szépíti a túlságosan feldíszített ruha.

A bál csipők rendezen vagy fehér atlaszból valók vagy a ruha színéből. Sokkal egyszerűbb és czélszerűbb az egészen fehér csipő, melyet aztán a ruha színéből összerakott szalagsokorral és a közepén egy kis fényes csattal lehet díszíteni. A bál csipők hat és nyolcz gombosak, a legyezők közül pedig a fehér csipekelegyező, vagy a fehér selyemből való, finom festéssel díszített legkedveltebb táncvigalmakon.

Végül pedig nézzük mai divatképünket, mely szintén bál öltözköztetést mutat be.

Az első alak finom kék faillé-ből készült öltözköztetést tüntet elő, tarlatan díszszel, utánzótt brüsseli csipkével és a szoknya előrézén három sor virágfüzérrel díszítve. E fényes öltözköztetés ára 160 forint.

A második alak tiszta fehér crépe-lisse-ből készült ruhát visel; az alja plissé-fodrokkal és dudorokkal van díszítve. Ára e szép egyszerű ruhának 40 forint.

Számrejtvény.

Bitó Szilárdától.

15. 12. 13. 10. }
5. 4. 17. 10. 16. } Két szó, de egy rut fogalom,
Herét a tuncat ha kapcsolom:
Lassú egyről egy egész halom.
Főleg honyét ha rádom.
11. 9. Mi ő? Anya? Vagy szörnyeteg?
Hol így, hol úgy nevezgetik
En azt hiszem: csak egyreleg,
Ember, kitől jó a rossz telik.
4. 2. 1. 3. 16. Imára hí testvéreket;
Szól és szorul a nagy mecset

Caucusos torony hirdet Alláh-t,
S ha kérded: mi? Felel: barát!

6. 7. 5. 8. 16. }
11. 12. 5. 2. 14. } Rövidített néembernevek,
Sokak előtt szép- és kedvesek.
A m a z t nagyak megtoldja: Ma;
Egészben a z híres mama.
14. 8. 9. Ha bus: úgy én is az vagyok,
Tanítják ezt magyar dalok.
Térrel rokon társaképelet.
Tényleg sehol meg nem leled.
11. 7. 2. 4. 17. Falank hulló pihen vízen
S földik abban sok vízi mén,
S ha áradoz térségeken:
Akkor dalol sok szorocsen.
7. 15. A néni is im ezt teszi,
Midőn e sort körmölgeti.
Fordíts a szón s olvashatod
Könyvsz szemből a bánatot.
1—18. Jól megfigyeld, tanácsolom,
Mire tanít, bölcs mondatom;
Árnyék után kapást kerüld.
Mindenben a valót becsüld,
A gyáva jajt a pangást nevesd,
A tegnapiat ma ne keresd,
Ősz fejjel is nyerhetsz sokat —
Az ősz is ad virágokat —
De te csak úgy szakaszthatod,
Ha most nyujtod értük karod.

Megfejtési határidő: február hó 6-dika.

A t. é. 50-dik számban közölt rejtvény értelme:

Magyarország.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárogy Mari, Stelner Janka, Korenagh Serk Hermin, Ferencsovics Teréz, Batori Sigray Istvánó, Gergely Lászlóné, Jánosy Lajosné, Marosy Ktelka és Izabella, Moesz Gézné, Haintz Mari, Szmodits Irma és Hermin, Liebner Gizella, Török Péterné, Farkas Netti, Nádasz Sándor Ilona, Bíró Irénka, Magyar Matild és Felicie, Mednyánszki Margit és Erzsé, Péterdi Pap Erzsébet, Sándor Amanda, Szokolay Mariotta, Kovács Morvay Julia, Stresznák Hermiu, Kliment Mariiska, Bohus Gyuláné, Fényes Kamilla Hamar Berta, Tóth Juliska, Vajda Krisztin, Tamásy Sándorné, Kusza Mária, Nemes Izabella, Jón Margit és Ida, Andaházy Jolán, Balázs Tivadarné, Károlyi Ilonka, Piros Ida, Szanyi Miklós, Szép Katalin, Pogarsay Emilia, Máar Zsófia, László Teréz, Nagy Kamilla, Márton Tinka, Cserepesi Mari, Tomosváry Erzsébet, Klug Julia, Kiss Vilma és Zsófia, Magyar Ernőné, Szeless Gizella, Marfy Lilla, Szankay Sarolta, Novák Luiza, Tálosy Nagy Irma, Pál Anna.

A 49-dik számban közölt rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Bohus Gyuláné, Marosy Ida, Novák Luiza, Pál Anna.

Tartalom.

Egy pár galamb, Vértess Arnoldtól. — Az én dalom, a te szíved... Váradi Antaltól. — A divat és a gyermeköltöztetés, Kemenczy Kálmántól. — Az első meissneri then-edény. — A szerelmes levelekről. — Egy hét története. — A báborn. — Budapesti hírviró. — Szinházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Külföldiek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

2-dik szám.

Január 13-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL

Országut 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p - hőmérséklet ma - pént. óra - pént.	
Jan.	13	Vasárnap	F 1 Veron, Vid.	F 1 Vidorka	1 A Január 1878	9 Xyloforia	7 46	4 32
	14	Hétfő	Bódogh hitv.	Mór	2 Szilveszter	10 Izrael	7 45	4 33
	15	Kedd	Rem. P., Mór ap.	Rem. Pál	3 Malachias	11 Izák	7 45	4 34
	16	Szerda	Marcel, Géza	Győző	4 70 tanítvány	12	7 44	4 36
	17	Csütörtök	Remete Antal	Remete A.	5 Theopompt	13 Jáfet örömnep	7 44	4 37
	18	Péntek	Piroska	Piroska	6 Epiphania	14	7 44	4 38
	19	Szombat	Márius Sára	Márius	7 Ker. Jáno	15 Sub. Bo	7 43	4 39

Vidéki tárcza.

A pozsonyi honvéd tisztikar e hó 3-dikán a Magyar király helyiségeiben tombolával egybekötött tánczeletyt rendezett. Ezen minden tekintetben jól sikerült mulatság élén Králitz Dénes honvéd ezredes ur állott, ki mindent elkövetett, hogy az estélyt minél kellemesebbé tegye. Jelen volt a mulatságban Dobay tábornok ur is nevével. A hölgyek nagy része egyszerű, de izlésteljes öltözékben jelent meg. A kedélyes és fesztelenséggel párosult mulatságnak csak a közelgő hajnal vetett véget.

A lécai dalárda újévnapi dal- és zeneestélye várakozáson felül jól sikerült. Belcsák Vilma, Germanecz Teréz ur hölgyek és Bakó Ferencz énekeltek, Nyitray Mariska kisaszonny Fischer Kálmán és Belcsák László zongoráztak, mindannyian nagy tetőzés mellett. Az előadásokat vidám táncmulatság követte, melyben a közreműködött urhölgyeken kívül igen sokan vettek részt.

Szentes és Hód-Mező-Vásárhely közt telephon-hangverseny volt a minap. Szentesen egy férfi-négyes énekelt és a másik városba olyan ámulva hallgatták, hogy el is feledtek tapszolni; mire a szentesi négyes egy tagja átkiáltott: „Hát a taps hol maradt?” Persze ekkor bőven pótolták a mulasztást. Hód-Mező-Vásárhelyre Hódy Piroska kisaszonny dalolt a meszeszelőba és a szentesieknek nem kellett biztatás: tapoltak, éljenek bőven.

Eger városn törvényszéki helyiségül az egri érsek-uralomhoz tartozó Oroszlán czimű vendéglőt megvette 7300 forintért, melyet részletekben kellett volna befizetni az érseki pénztárba. Mikor újév alkalmából Tavassy polgármeester a városi tisztikarral üdvözölni ment Samassa érseket, a főpap viszonzául egy iratot nyújtott át, mely nyugta volt 7300 forint kifizetéséről. Az épületet az érsek ez irat által Eger városának ajándékozta.

Kiskun-Félegyháza városában a roncsoló toroklob uralg, holott jelenleg a város a gyógyszereket a megye meghagyása folytán ingyen szolgáltatja, és a betegeket is ingyen kezelteti; a megye pedig havonként december óta a megyei főorvost két ezer küldeti le ellenőrzés végett. A betegek száma az utóbbi nyolcz nap alatt 58-al szaporodott, és meghalt az alatt 26; így tehát eddig elhunyt az 1114 megbetegült közül 479, meggyógyult pedig 615 és így 20 maradt gyógykezelés alatt.

Kalocsán új év napján négy ember csengetett Molnár János kanonok házában. A kanonok öreg családja kinyitja a kaput; ezt félrelökték és halállal fenyegetve őt, ha szólni mer, felmentek az emeletbe és késsel és fegyverrel követelték a ka-

nonok pénzét, azt állítván, hogy még tizen állanak az utcán. A megrémült kanonok odaadta a rablóknak pénzét, kik azzal elillantak. Kalocsán ezen eset annál feltűnőbb, minthogy ott rablás eddig nem igen történt.

Különfélék.

.. (Viktor Emánuel meghalt.) Az olasz király, kit rendszeren regalantuomónak neveztek, az egységes Olaszország első királyn szerdán délután fél háromkor elhunyt. Senki sem várta halálát, hiszen csak pár napja, hogy beteg, és állapotát nem tarták veszélyesnek. Lázai voltak, tüdőgyulladás, végre himlő kezdett rajta kiütni és meghalt. A pápa elküldé hozzá az apostoli palota sekrestyését Marinelli borbokot, és a haldokló király annak gyónt meg. Fia, Humbert még az nap kikiáltatott Olaszország királyává.

.. (A spanyol király) és Mercedes hercegnő esküvőjekor, Madridban tartandó fényes ünnepélyességek között a Teatro Real-ban is díszelőadás lesz, a melyen Lucca Paulina asszony fog föllépni, mint Margaréta. A művésznek már január 2-dikára meg is kellett érkeznie Madridba. — Ez a színház nagyobb, mint a bécsi udvari opera. A zenekar igen nagy, 96 tagból áll. A tenorista Gyarre, kit Lucca Paulina már régebbi időkből Bécsből ismert, a bariton pedig a rokonszenves Padilla.

.. (Indiai rendjel.) Viktória angol királynő, mint India császárnője új rendjelt alapított, az indiai korona császári rendjelét királyi hercegek, ind hercegek nejei és előkelő nők részére. E rendjelt a walesi hercegnő, a német trónörökös neje, a hesseni nagyhercegnő, Christiana, Lujza és Beatrix hercegnők, az edinburghi, cambridgei hercegnők, a mecklenburg-strelitzi nagyhercegnő és több előkelő ind és angol hölgy már meg is kapták. — A világ összes rendjeinek száma 153, melyeket 51 uralkodó osztogat. Olyan halandó nincs, ki az összes 153 rendjel viselésének jogával bírna. A német császárnak mellé is csak 88 dísziti. A rendjelek az egyes államok közt ekkép osztanak meg: Bajorországnak 5 millió lakossággal mellett 13 rendjele van, Spanyolországnak ugyanannyi 17 millió lakossággal mellett. Erre következik Poroszország 12 rendjellel, az osztrák-magyar monarchiának van 9, Oroszországnak 8, Nagy-Britanniának 7, Braziliának, Olaszországnak, Portugáliának, Svéd- és Norvégországnak hat-hat, Hesseennek, a pápának és Szászországnak öt-öt. Négy rendjellel beéri Németalföld, Württemberg és Siam; hárommal Baden, China és Törökország; kettő fölött rendelkezik Belgium, Dánia és Perzsa.

A legtöbb állam csak egy rendjelt osztogat s ezek: Anhalt, Birma, Braunschweig, Cambodje, Franciaország (a becsületrend), Görögország, Hawaii, Honduras, Japan, Monaco, Montenegro, Nicaragua, Oldenburg, Szász-Weimar, San-Marino, Tunis, Oláhország, Venezuela s Waddeck.

•* (Amerikai jótékonyág.) Az elhalt Stevart által New-Yorkban alapított munkások szállodája nem sokára elkészül. Az építés és behutorozás körülbelül 2 millió dollárba került. Ezen szállodában több mint 5000 magánszoba van, ezek között 30 láb hosszú és 16 láb széles kettős szobák, melyekben két nő lakhatik, míg az egy személyre szánt szobák felényi nagyságuk. Nagyszámu elfogadó termekben a lakók megvendégelhetik látogatóikat is. A könyvtár 2500 kötetet foglal magában. A főétteremben 600 személy étkezhetik. Ez épület ezélja a nőket, kik maguk keresik kenyerüket, hetenkint 5 dollárért a legjobb szobákkal, butorzzattal, kiszolgáltatással és élelemmel ellátni. De az ezen óriási házban étterem azok számára is, kik nem laknak a szállodában.

•* (Mennyi egy billió?) Ezen kérdéssel foglalkozik néhány nap óta a Times több beküldött ezikke. Legujabban Bessemer ur azt beszéli, hogy 31,687 esztendő, 17 nap, 22 óra, 45 perc és másodperc kell, hogy leteljen egy billió másodperc, pedig egy-egy napban 86,400 másodpercet számolunk. A billiót tizenkét zerussal írjuk.

Megbizások tara.

Ca n b a. Ca ü d r e P. E. urnőnek: Köszönet lapom és irántam tanusított szives részvételeért.

Cs an á l o s r a H. A. urnőnek: Magánlevelet írtam.

S a l g ó - T a r j á n b a O. M. urhölgynek: El van küldve.

M u n k á c s a r a G. S. urnak: Magánlevelet írtam.

C a. S o m o r j á r a K. urnőnek: Olyan nagyon szivesen volnék szolgálatára, de ilyesmit sajátkezűleg kellene kiválogatni, megnézni! Bár közelebb volna, hogy ez lehetséges lenne!

K ö l e s d r e C a. I. urnőnek: Szivesen küldtem el köszönetem esakély jeleit. Eltaláltam velük izlését?

Z a n l o b i n á r a K. G. urnőnek: Logközelebb a lapban veszi a kívánt szabást.

B. N. B a j o m b a L. A. urnőnek: Magán levélben értesítettem.

P. K o v á c s i b a D. G. urhölgynek: Mindenesetre illőbb a kék a feketénél.

M a k ó r a M. E. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

A r a d r a Sz. K. urnőnek: Ezzel is úgy vagyunk akár a fogfájással, ezer az elleni ezer, és mégis mindennél jobb a — foghuzás, az alapos gyógyítás.

S z é k e s f e h é r v á r r a Sz. M. urhölgynek: Mäskor is parancsoljon velem.

G. T e l e k r e A. B. F. urnőnek: Ára 12 frt.

Z a l a S z t. G r ó t h r a St. S. urhölgynek: El van küldve.

M a r c z a n l i b a K. F. urnőnek: Szives köszönettel vettem kedves küldeményét és várom a másikat is.

Előfizetési felhivás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölvaltva szinezett divatképek, női munkalapok, természetü nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmatu arczképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévönként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítené is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynök is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemcs irányu könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmelléleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hívei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmelléletekért félévönként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetők megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,“ „Ifjabb íróink és művészeink arczképesarnoka,“ (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénynyel kedveskedünk.

Együttal felhivom t. előfizetőimet, hogy bármí megrendelni valójuk volna, Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszivesebben és azonnal intézem el megbízásukat.

Budapest, december hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.
Országut 39-dik sz., 3-dik emelet.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül):
Évnyegyre 3 frt. — félévre 2 frt.
egész óvra 12 frt.
Könyvesmagulási díj félévenként
20 fr.

Szerkesztői kiadói iroda:
Dorog-ut 39-dik szám. 3. dík
személy.
Hirdetések díja:
Egy négyszor hasznosított sorért
8 kr.

3. SZ.
Jan. 20-dikán
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.
minden színesen a díjatrazakkal.
Kvenként
tizenkét képet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meg hozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Egy pár galamb.

— Elbeszélés. —

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

Oly állapotban hagyta otthon a fiatal nő, midőn az két-szeres gyöngédséget igényelhet férjétől. Egy boldog családi esemény küszöbén álltak, egy kedves kis picziny angyal érkezését várták, a ki szárnyak nélkül jön s bámuló szemecskéivel csodálkozva tekint e világba.

Ha otthon volna Pali, bizonyára most is róla beszélne-nek, a kedves kis vendégről, kit az ifju anya alig győz már várni s kiről órák hosszáig el tud beszélni, mialatt pirulva hajja fejét térje mellére s csak néha néz föl ragyogó szemei-vel, boldogságtól mosolygó arczával.

Most is róla beszélne-nek, suttogva, édesen és találgatnák, fia lesz-e vagy leány, szőke-e, mint az anyja, vagy barna, mint az apja? Kékek lesznek-e szemei vagy feketék? És Emma már számíthatná az időt, mikor gagyogni fog, mikor járni fog s büszkeségtől, gyönyörtől dobogó kebelével erősítené, hogy mily okos és mily szép gyermek lesz, s tudja, előre tudja.

Aztán kaczag, átöleli férje nyakát és majd megfojtja Palit forró csókjaival. Nem tudja, mit csináljon, oly boldog, ugy örül. Százszor is kirakosgat mindent, a mit a piczike szá-mára elkészített, a kis ingecskéket, a fejkötőket, a fodros ván-kosokat, a sok rózsaszín, kék, piros szalagot és sorba mindent megmutogat Palinak és minden darabnál megkérdezi:

— Ugy-e jó lesz? Ugy-e szép lesz? Ugy-e illeni fog a piczikének?

És folyvást csak arról beszélnek, csak arról és semmi egyébről s mégis oly gyorsan eltelik az est, hogy bámulnak, mikor az óra már tizenegyet ver.

Itt is tizenegyet üt most épen, de oly lassan mulik percz percz után. Schogy sem érzi magát helyén Geszti Pali. Meny-

nyivel örömeztőbb volna most otthon, mint itt e társaság-ban, hol nem talál élvezetet sem az ivásban, sem a durva tréfákban.

Hanem azért csak iszik mint a többi, sőt jobban mint a többi, mert azt a zaklató nyugtalanságot akarja eltompítani szívében.

— Eh! csak a megszokás nyugtalanít, — mormogja magában. — Megszoktam otthon ülni s azért vagyok most nyugtalan. Mi baja történhetnék Emmának a miatt, mert én egy éjjel kimaradok?

Azóta bizonyosan elaludt már Emma, gondolja a férj.

— Megüzente bátyám, hogy itt vagyok? — fordul most Pali Huba Márton bátyánszhoz.

— Persze hogy megüzentottam, persze, — felel tisztes ősz szakálát simogatva a kaszinó érdemes elnöke.

Csak magában mosolyog, mert az az üzenet, a mit a ko-csis által küldött, nagyon furcsa tizenet volt.

— Az uratokat keresitek, fiam? Itt bizony nincs. Nem szokott itt maradni. Hanem tán a postamesteréknél lesz. Lát-tam, hogy a szolgálójuk két hatosért theát vitt a boltból s mindjárt gondoltam, hogy valami vendégök lesz. Ott megnéz-hetnéd, Jóska fiam; hanem otthon ne szólj róla. Érted-e?

— Igenia, értem, — felelt a legény, ámbár a dolgot se-m értette.

Nem a faluból való volt s nem rég óta szolgált még ott.

— Ugyan mondja csak, Julia, — szól a szakácsnéhoz, mikor a hasztalan járkálás után haza ért, — miért mondta Huba Márton teins ur, hogy ne szóljak itthon róla, hogy a postamesteréknél jártam? S miért mérgeskedett a vén posta-

mester, mikor az urunkat kérdeztem, hogy nincs-e ott? Még pofonnal is fenyegetett, ha mindjárt el nem takarodom.

— Ugy? — szól a szakácsné fejét csóválva; — még pofonnal is fenyegetőzött? Oh, te vén semmirevaló! Hanem maga csak hallgasson, Jóska. Érti-e?

IV.

A kocsis hallgatott; de bezzeg nem hallgatott a szakácsné. Őt percz múlva már tudta a nevezetes ujságot a szobaleány is és a következő öt percz alatt megnyugtatta vele a szobaleány aggódo asszonyát is. Ne tessék a nagyságos ur miatt aggódni, a postamesteréknél vacsorál.

A fiatal asszony, mint villámcsapástól sújtva, mozdulatlan, sápadtan, csaknem félholtan állt ott. A leány maga is megrémült a hatástól, melyet szavai okoztak. Nem akart egyebet mint egy kis csipést ejteni asszonya szívére, a mi olyan jól esik valamirevaló cselédnek, hogy igazán nem hagyhatja abba, ha ily kedvező alkalom kínálkozik reá.

Főkép mikor ily ártatlan képpel cselekedheti. A leány jól tudja ugyan, hogy mifélek a postamesterék, ismeri azt a két kisasszonyt, a kik mindig oly czifrák, hogy majd elröpülnek, pedig százötven forint az apjuk egész évi fizetése s még jegyző korából tartozik egy csomó pénzzel, a mit adó fejében bezedett s elköltött és a mit most lassanként kell visszafizetgetnie. Tömlöczben ülne most a vén tolvaj, ha az urak akkor el nem simították volna a dolgot.

Hja, a kinek két olyan hamisszemű esinos leánya van, az könnyen boldogul. A jegyzőégből kitétték ugyan, hanem az urak megazerezték neki a postamesterséget s azóta még jobban pávaskodik az a két leány meg az anyjok, mintha nem tudná az egész világ, hogy honnan kerül az a sok czifra ruha, meg az a pulyka, liba, hizott sertés, az a sok zsák buza, a mit oda küldöznek a házhoz, az az ingyen kukoricza, krumpliföld, az az arany függő a kisasszonyok fülében, meg azok az ezüst kanalak, melyeket olyan dölýsösen rakosgat ki a postamesterné térs asszony, mikor ott vacsorál valaki az urak közül.

Mindenki jól tudja azt, a Gesztiék szobaleánya is tudja, hire van annak az egész helységben, meg a környéken is; hanem a leány úgy tesz, mintha nem tudná a csak akkor bánja meg, a mit mondott, mikor látja, hogy asszonya halálaápadtan áll ott s az asztalhoz támaszkodik, mert talán másképp eleának.

Ijedten fut akkor oda a leány; hanem urnője büszkén int neki, hogy távozzék. A fiatal asszony egyedül marad.

Tántorogva megy végig a szobán Emma. Ugy érzi, mintha jéghidegség zábliaaztaná el testét, alig bírja mozdítani lábait.

Tehát férje ott tölti ez estét annál a megrovott családnál? Azoknál, kikről ő maga is mindig oly megvetőn nyilatkozott? Mily szégyen!

— És én ugy aggódtam miatta, ugy féltem, hogy valami baja történt! — kiált föl Emma elkeseredve.

A fiatal nőnek egész lelke fölhaborodik. Nem féltékenység, hanem undor az, a mit érez. Lázasan reszket, harag és fájdalom szaggatja szívét. Tehát ott mulat az ő férje?... Ott?... És épen most?... Most!

Ajka remegnek. Összekulcsolja két kezét a szegény ifju nő. Hát most omlik össze boldogságának egész képzelte légvárán, most, midőn azt hitte, hogy eléri a boldogság tetőpontját?... Midőn a végzetes percz közelget?... A percz, mely

életet és halált hozhat... az ohajtott, a remegett, az édes, a kinos percz.

És férje nincs itt mellette! Férje hitvány kaczer nők társaságában mulat azalatt! Heves görcsök rohanják meg az ifju nőt, veritékecsappek gyöngyöznek forró homlokán. Összeszorítja fogait, a fájdalom nem esik ki ajkáról egy hangot sem.

Előbb a félelem, az aggodás szorongatta szívét férje szokatlan kimaradása miatt; most már a kétségbersés fájdalma foglalja el ama kinos aggodás helyét. Nem törődik többé saját állapotával, nem gondol reá, hogy ez eset lázas izgalmai talán vészthozók lehetnek reá és ama kedves kis angyalra, ki még meg nem született.

Nem gondol most már semmire, csak arra, hogy mily jó volna meghalni. Meghalni, nem érezni, mindent elfelejteni!

V.

Hajnali szürkületkor vetődött haza Geszti Pali, nehéz fejjel, tántorgó lábakkal.

Csak ugy homályosan emlékszik, hogy éjjel után elkezdtek kártyázni s hogy sok pénzt vesztett, mind elvesztette, a mi nála volt s még azonfölül is. Adós maradt Aba Gézának és még másoknak is, de nem tudja már tisztán, hogy kiknek, azt sem tudja bizonyosan, hogy mennyivel. Csak arra emlékszik, hogy Aba Géza azt mondta:

— Gavallérnak a szava is annyit ér, mint a pénze.

És az tetezett neki. Még most is emlegeti, a mint betántorog a kapun:

— Gavallérnak a szava is annyit ér... Derék fiu az a Géza!

A lassu őzi eső még most is egyhanguan csapereg. Csipp csupp, csipp csupp. Enyje bizony az ember egészen elálmosodik mellette. Geszti Pali érzi, hogy fejével bóbiakol.

Még nem világosodott ki egészen s Pali azt gondolja, hogy felesége még bizonyosan alszik. Nem akarja felköltetni őt.

Ámbár most sokkal daczosabb és elzántabb hangulatban érzi magát, mint az esti mulatság kezdetén s elváláskor meg is ígérte Huba Márton bátyáknak, hogy megmutatja otthon, hogy férfi; hanem mégis némi szégyent érez így megjelenni neje előtt. Tudja, hogy a lába kissé keresztbe jár s a nyelve is akadóz; azért hát inkább ledől szobájában a dívánra s kissé alszik. Még ugy is nagyon korán van.

Hanem a cselédek mind ébren találja már a folyosón. Ott sugdosnak s ugy látszik, mintha egyenesen őt várnák.

Na, erről a szemtelenégről majd leszoktatja őket, gondolja magában. Meg kell mutatni, hogy férfi s hogy ő itt az ur. Kissé összeszedi magát, hogy nyelve ne dadogjon.

— Takarodok onnan? — mordul reájok.

De azok nemcsak hogy el nem takarodnak, hanem még közelebb jönnek s a szakácsné összecsapja a két kezét.

— Jaj istenem! hol járt a nagyságos ur?

Geszti Pali már felelni akar rá, hogy micsoda szemtelen-ség ez? De akkor elkezd óbégatni a szobaleány is.

— Oh! jaj, szegény nagyságos asszony!

Az ur megdöbben.

— Mi történt a feleségemmel?

Hanem a sok óbégatásból nem bírja megérteni s talán a feje is zürzavaros még az éjjeli mulatságtól. Hevesen benyit neje alvó szobájába.

Lámpa ég még a szobában s a lámpa ernyője épen árnyékot vet az ágyra. Az első pillanathan mitsem lát ottan

Geszt Pali. A másik pillanatban egy öreg asszony jön elejébe a megállítja.

— Csitt! — szól halkán, szájára nyomva ujját.

Geszt Pali megismeri a bábát.

— Nos? — kérdezi halkán, remegve.

Az öreg asszony némán fölemel egy takarót. Egy halott gyermek fekszik ott.

Éles kin nyilal át a férfi szívéen, két kezével összeszorítja homlokát. Ugy érzi, mintha egyszerre kijózanodott volna s még sem bírja elhinni, a mit maga előtt lát. Kétségbeesetten, habozva tekint az öreg asszonyra, még mindig vár ajkáról valami megnyugtató szót. Talán csalódnak szemei?

Az öreg asszony megint letakarja a lepellel a gyermeket.

— Meghalt? — kérdezi akkor az apa reszketve.

— Meg, — válaszolva az öreg asszony halkán s ujját ismét szájához emeli, mintha csöndességre akarná figyelmeztetni a ház urát.

Hanem az már nem hallgat rá, lázasán, kétségbeesett arccsal neje ágyához rohan.

— Az isten szerelméért! nagyságos uram, — szólal meg a bába, — a nagyságos asszonynak nyugalomra van most szüksége.

De a férj oda borul neje ágyára.

— Emma! Emma! — kiált lázasan.

Egy halálsápadt márvány arc tekint rá hidegen.

A férjnek a vér fagy meg ereiben. Borzadva nézi neje sápadt arcát, e modulatlan, hideg vonásokat. Irtózatossá válik, lelem szállja meg.

— Emma! . . . én vagyok . . . Szólj, élész még?

A sápadt márvány arc elfordul.

— Oh istenem! . . . ő elfordul tőlem! — kiált föl a férj, arcára csapva két kezét.

S tántorogva ment ki a szobából.

(Vége köv.)

Esik a hó...

Pósa Lajostól.

Esik a hó, rug a vad orkán.
Majd betöri az ablakot.
S én idehont rózsás kedélyvel
Tavaszi dalt dudolgotok.
Szegény szívem, szokatlan órzés,
Meleg sugar villanja át . . .
Oh, szép az élet, szép az élet,
Tegnap vettem egy máza fát!

Le-lelőlk a kályha mellé,
S a multba egy elmélyedek!
Eszembe jutnak mind az átvált
Hideg, havas, kemény telek.
De kibékít a pattogó tűz,
S kacagom a vihar dalát . . .
Oh, szép az élet, szép az élet,
Tegnap vettem egy máza fát!

Eszembe jut sok, sok nagyon sok
Szerencsétlen földönfutó,
Kik most, ki tudja, hol bolyongnak,
Vori a szél, vori a hó.
Kapuk alatt vörjak talán a
Könyörülő, fagyos halált . . .
Oh, szép az élet, szép az élet,
Tegnap vettem egy máza fát!

Klóveszem kedvenz postám,
Sorsán el-oltóprenkedem.
Szegény! ő is sokat idldegett
Szobában és az őrhelyen
S forró szívének láughavével
Melegető mindig magát . . .
Én is szívemmel fűtök, a mint
Elégtem a máza fát!

A divat és a gyermeköltöztetés.

Kemeneczy Kálmántól.

(Vége.)

A gyermek ruházatának, a divatizálás minden módozataiban és változásában, mindig az öltözet szükségletének egészségi alapföltételei: kell előtérbe lépni engedni és azokat hiven betölteni. Ugyanis: védelmezni kell a gyermeket a hideg és a hőség ellen; melegíteni, elpuhítás nélkül, hűsén tartani a nélkül, hogy meghűljön; egyarányosság egyes testrészek nagyobb vagy csekélyebb befűdésénél, kerülése minden szorongatásnak, minden feszességének és izgatásnak, melyet a ruha eszközölhetne; nemkülönben mellőzendő a nehézség, fityegő bőség, miáltal a deréknek szabad mozgása is erőltetetté válhatnék, vagy a szokásnak különös módját tehetné a gyermek által sajátjává. A ruházatnak emez alapelvek nyomán két általános szabályra kell szorítkoznia, ugyanis: hogy az egyenlő viszonyokhoz, és évszakhoz (sokszor a naponkénti légváltozáshoz) legyen alkalmazva, a test kifejlődésének normális alakulására kellő mód nyújtásának és a testszervezet természetes működésében semmiképen ne háboríttassék.

A fugyermekeket, mint legalkalmasabb, nyáron vászon- vagy gyapotszövetből készült rövid zubbony-kabát illeti meg, derékon két ujjnyi széles övvel kényelmesen körülkötve, a nyakat a mell felső részét szabadon hagyva. A kabát alatt és az ing felett mellényke viselendő, melynek kolmője a hónapok légmértéklete szerint változik, majd ritkább, majd tömöttebb szövetből. A nadrág, a zubbonyhoz vagy kabáthoz hasonló szövetből, a lehető legbővebb szabásu s a lábakra felső részéig terjedő legyen. — Télen a ruha meleg gyapjuszövetből álljon, de ekkor a nyak körül kevésbé mélyen kivágva s hosszú ujjakkal ellátva; a nadrág formájára nézve ugyanaz marad, csak a szövet változik; a gyapottól vagy vászonból viselt nyári mellénykét egy másik molegebb, szintén gyapjuszövetből vagy tömött flanelből készült mellényke helyettesíti.

Phisikai és erkölcsi tekintetek egyaránt kíváncsossá teszik, hogy fiuk, a meddig csak lehetséges, ne viseljenek nadrágot, a nadrágnak vannak ugyan jó oldalai, de ellene több tekintet bizonyít. Erre nézve azt tartjuk, hogy ha a gyermekek annyira előhaladtak éveikben, hogy más fiú- és leánygyermekkel felügyelet nélkül társaloghatnak és játszhatnak, s ha az iskolában járás ideje nálok elérkezett: akkor mára nadrágviselés úgy egészség, mint erkölcsiség szempontjából kétségtelenül szükségessé vált. De ne legyen az sem nehéz, sem szűk, ne legyen kemény, kényes, a testet dörzsölő, és míg fölserdült korba nem lépnek, a vállakon függő nadrágtartót ne viseljenek, hanem egy csipőn nyugvó széles övvel láttassák el. Szabadba való kiemenetelkor télen a gyermekekre ujjas köpeny adandó, de a mely ne legyen nehéz és a szabad mozgást akadályozó; a nyak közül könnyű gyapju- vagy selyem kendő kö-

tendő, a kezujjakat pedig — ha tudniillik járást vagy erős mozgást nem művelnek — fej és keztyűvel kell oltalmazni a hidegséptől és megfagyás ellen. A szobag lég körletlen élvezésétől a gyermeket megfosztani soha sem szabad, nem még télen sem, még oly csikorgós legyen is az idő; csupán az éles, metsző hideg szél, mely a legvitatagabb, legtömörtebb ruhán is keresztül hat, tehet kivételt; annak befolyását az erős mozgás sem képes ellensúlyozni elegendőképen.

A mi másfelől a leányok öltöztetését illeti, az a mondottakban már csaknem szintén ki van jelölve, a mennyiben a leányok ruházódása módjának természetani indokai a az öltönytárbok állomásának feltételei körülbelől ugyanazok, miket a fiúk öltöztetésénél láttunk; a leányok ruhájának és nadrágocskájának szabásánál történik csak szükségképeni módosítás. Ezen különben egyszerű módosításánál némely anya igen helytelen eljárást követ.

A beteges vagy gyengélkedő gyermekeknél általában ama vezérelv legyen irányadó, hogy azok melegebben tartassanak, mint az egészségesek, jelesen: hogy azok teste a hűvös, hideg lég behatásától gondosan megóvassék. Gyengélkedő gyermekek sokkal kevesebb szervi tulajdon melegeztetnek, tehát a melegvesztésüket oly gyorsan és egyenletesen a vér helyre nem pótolhatja, miáltal a benső műszerek működésük könnyen megháborítását szenvedhetnek; itt tehát a test melegeztetést mesterséges uton kell eszközölni, fokozni, hogy a passzív melegeztetésben levő vér a szükséges hőfokot megnyerje a a szervek működését mindjobban elősegítse; másrészt pedig, hogy a vér rendes keringésének szünetelése által megakadt és erejét, valamint a lég iránti visszaható képességét elvesztett bőr meghűlése elkerültesék. A mostani gyermekek rendszerint izomgyengék, könnyen meghűlnek a legcsekélyebb hűvös szellő legyintésére is, torokbajjal sokat vesződnek, idegzeteikben ingerlékenyek, izgatottak, túlságos érzékenyek, görcsökre fogékonyak, és lázgyakorra jelentkezik náluk. Ezekre nézve, dacára némely edzési téves elvekből eredő ellenmondásnak, a legjótékonyabb és leghasznosabb, mit csak bevezetésül tenni lehet, ha a gyermekek már korán, a mint járni tudnak, gyapju-ingecskét vagy ennek megfelelő flanel-mellénykét viselnek. Erre suly fektendő, mert ezen eljárás nélkül minden más, a gyermek erőbilitására irányult életrendi és orvosi fáradozás csekély előmenetelt eredményez, sőt gyakran eme csekély javulás is megakadályoztatik. Később azután, természetesen a gyermek testi erejének gondos tekintetbe vétele és kellő óvatosság mellett, az edzés tényleg alkalmazásba veendő. A testszervezet tömörítésére, javítására kell működni, a minthogy alkatrészeinek összeköttetése, összetartása igen laza és tág, oda kell hatni, hogy az összetapadó vagy rugó-erők tömör alakulásnak induljanak, szívóerőt nyerjenek, mit izgató eledetek gondos kerülése, a középszerűnél valamivel melegebb mérsékletű tiszta lég élvezése, puhító és tulhevítő pelyhes ágymellőzése, koronként fürdők használása, friss vízzel való naponkénti mosdatás a megmosott részeknek mindjárt utána száraz és kisértő ruhával dörzsölése, gyakori testmozgás, majd annak idején rendes és fokozatos tornagyakorlatok által érhetni el.

Ne ijedjen vissza a szüle gyöngye gyermekének edzésétől a ne mondjon le arról olyanok szavára, kik talán csupa merő jó tanács szelveléséből avagy rövidlátásból lebeszélnek akarnak; ne mondjon le: mert üdvös eljárásával gyermekének másodszor fog életet adni, és ez lesz a „valódi” élet. Csak az eszközök helyes, és okos megválasztásában elegendő

tapintattal járjon el, a fokozatokat szigorúan megtartva haladjon, ne pedig rohamosan, mintha az erőt és egészséget kicsikarni akarná. A tulhajtott buzgalmat, ép úgy mint a semmit nem tevést, üdvös eredmény, siker nem koronázza.

A m o r.

(Hozzájár.)

Sima Ferencztől.

I.

Gyönyörű tavaszi nap volt, milyen az az áprilisban csak egyszer szokott lenni. Én a mezőre sétáltam ki. — Oh a mező leggyönyörűbb a fejlődés első pillanatában. Az ifjuság istene — Hebe ül a természet minden nyomán. Egy varázserő kapja meg a szemlélő lelkét.

Egy bokor fa mellett álltam meg, emelkedett lélekkel tekintettem körül: azemeim előtt a végtelen messzeségbe nyúló zöld bársonnyal takart róza terült, mely — mint valami drága köntös gazdagon vala kedves tarka virágokkal himezve; minden kis virág kelyhében egy-egy édes könnycsepp ragyogott, melyeket Auróra airt örömeiben, midőn megérkezett kedvesét — Flórát keblére öltötte.

Egy pillanatig némán álltam, hol lábaim elé a virágokra, hol a beláthatlan messzeségbe merült tekintetem; majd lanyha, illatterhes szellő fuvalt végig arcomon, — fürkészve tekintetem körül: a kedves illat az egész léget betöltte. Pár lépést tettem tovább; szemem előtt néhány ibolya is tűnt föl, körül rakva kinyílt szücskékkal: lehajoltam, hogy mind letépjem a kedves virágokat; de a szellő féltékenyen susogott fülemben: te vakmerő! ne érintsd őket durva kezeiddel.

Nem azakitottam le egy szálát sem, leheveredtem a virágok mellett a selymes puha fűbe; fejem a lágy zöld vánkossa merült. — lelkem pedig a kék égen uszkáló rózsza fellegcsék közt járt; sokáig mélyen merengtem a természet és egy láthatlan mindenség nagyságán, azemeim nyitva voltak a mégis úgy tetézett, mintha álom volna az egész, egy varázsalom, mely elbűvöli a halandó lelkét. A lágy szellő szellemi nyelven susogott körülöm, olykor gyöngéden végig legyintve arcomat, mely oly édes volt, mint az angyalok szerelmi csókja.

Sokáig hevertem így — elbűvölve — a zöld puha szőnyegen; egyszer fájdalmas furulyahang vert föl édes merengésemből. Szívemhez kaptam, fölugrottam a pázsitról: a dal, melyet a szellő hozott fülemben, megmozdítá koblemben a szívem; éreztem valamit, mit nem bírtam magamnak megmagyarázni. Meglepetve tekintetem körül: nem messze tőlem egy pásztor hevert leterített subáján, körülötte egy falka juh a vigan szökdécselő báránykák legeltek. A pásztor meglátott; pillanatra abban hagyta szívem emésztő dalát. Szívem lázasan dobogott; oda akartam futni a pásztorhoz, hogy folytassa dalát: de nem volt rá szükség, — a dal ismét megcsendült; — ez nem az előbbi volt, szebb és fontosabb volt amannál. Nem volt e dalban a művészek keresett harmoniája, mely köztetszést és tapsot ohajt; egy mélyen érző szív tolmácsa volt ez, egy reményt vesztett lélek fájó lehelle, egy ihletett sohaj, mely belopja magát szívünkbe, hogy érezzük a seb fájdalmát, melyet a nem várt megcsalás ütött a reményt vesztett, kesergő szívében.

A dal elnémult, bámulva néztem a fájdalom tette művészre; sajátságos, eddig nem ismert érzés ragadta meg lelkeimet, mintha valami láthatlan finom kéz tapintott volna az-

vemre, hogy fölébressze a gyermeket ártatlan szendregésből. Lázaa, dobogó szívvel közeledtem a pásztorhoz. — Ez egy érdekes külacjű, barna ifju volt.

Köszöntöttem a szabad természet panaszos dalnokát.

A legény közeledésemre fölkelte fekhelyéről a botjára támaszkodva mondott egy „adjon isten”-t.

— Már ol akartam haza menni, — szólék az ifjuhoz: de az a szomorú, panaszos dal oly főséges volt, hogy nem tudok addig elmenni, míg meg nem ismerkedem a kesergő dalnokkal.

A legény bámulva nézett rám, én viszont rátekinték; nagy fekete szemeiben a leküzdött remény halvány tűzét láttam csillogni.

— S mit akarna az urfi tőlem? — kérdé az ifju mély remegő hangon.

— Még egyet azokból a dalokból, melyek oly megfoghatatlan érzést csálnak lelkembe.

Egy percz múlva újra megcsendült a dal, — ismét gyönyörű volt ez, tán megragadóbb, mint az előbbiek; de lelkem kibontakozott a dal gyöngéd hullámai közül, — szemeim, melyek az ifju arczára tapadtak — elvonták a dal hatalma alól a lélek figyelmét.

Sok arcot láttam már; de ily benyomást nem gyakorolt lelkemre egy sem: a szenvedő lélek ott ült a halvány mozgó vonásokon, melyek élénk tolmácsai voltak a lázongó belső érzelmeknek.

Ez nem volt színészi érzékes, egy szent fájdalommal telt lélek működése volt ez. Az arc benyomásával éreztem igazán a dal hatását is, melybe az ifju lelkét ohajtotta volna lehelni. — hogy ketté metsze az égő fájdalmat örökre, — mely még titokba volt burkolva előttem.

A dal elnémult; a pásztor remegve tekintett rám, de mintha behunyta volna szemeit, hogy ne láthassak lelkébe. Én is behunytam szemeimet; de azért mégis láttam, midőn az ifju két nagy könnyecséppel törült ki barna öklével szemeiből.

Egészen meg voltam illetődve, szívemre hullott a két könnyecsépp; éreztem egész valójában az ifju fájdalmát, megmozdultam, hogy vigasztaljam őt; de ajkaim lebilincselve maradtak: nem tudtam szólni, csak lelkem gondolkozott, itélt rohamosan. Az ifju pásztor idegen volt előttem, a én ifju valék, oly ifju, ki még nem ismeri a világot, az embereket, ki előtt még a világ egy gyönyörű tájkép, melyre a tarka-barka színvegyülék az anyai jószág gyöngéd keze csemeté, a oly összhangzással, mely kizár magából mindent, mi rossz ítéletre vezethetné a szemlélőt; de én azért gondolkoztam a itéltem. Elém képzeltem az ifju multját. Valakit nagyon-nagyon szerethetett a szerettét egyszerre elveszté — gondolám, — s most a lélek csak alig bírja hordozni a veszteség fájdalmát. Pillanatokig inercngtem így, midőn finom női hangon nem messzi tőlünk egy új dal csendült meg.

A pásztor mintha villám érte volna, arcabibor piros, majd halotthalvány lett.

Balról — néhány holdnyi területen egy éves tölgy vágás volt; a következő dalt a lombos bokrok közül hozta felénk a szellő:

Én is sírok keservesen te érted;
De mi haszna nem lehetek a tiéd.
Nem lehetek soha — soha istenem!
Pedig szívem nélkülöd megrepešti
A szerelem

A bokrok még mindig eltakarták a dalnokot. A juhász esdőleg tekintett rám; — urfi, hagyjon magamra, — ő jön a rozszul csnék neki, ha valakit itt találna.

Néhány lépésre vonultam hátra a egy bokorfa tövéhez heveredtem le, honnan én mindent láthattam, de engem nem egy könnyen lehetett észre venni.

Pár percz múlva a vidék leggyönyörűbb leányát tartá a juhász kebelén.

Meglepetésemet nem bírtam elpalástolni; halk kiáltás tört ki ajkamon, de a két szerelme nem vette ezt észre.

A leány, ki a juhász vállára hajtá gyönyörű fejét — Békási Vilma — egy gazdag földes ur leánya volt.

Mintha ezer év óta nem láttalak volna, mondá a legény mindig szorosabban keblére vonva a kisasszonyt: azt hittem, hogy már nem is látlak soha. — Istenem! mért nem szakad meg e pillanatban szívem?!... Azután elbocsátá a leányt a elkeseredve kiáltá: menj! hagyj magamra — míg meg nem szakad bánatában a szív; hallottam dalodat, még most is égeti agyvelőmet.

— Jancsi! — kiáltá a leány közelebb lépve a juhászhoz.

— Istenem! de vádolhatlak-e téged? — mondá keseredőn a pásztor. — Nem, te nagy, nemes lélek vagy; én valék az örült, ki szemeimet rád mertem vetni, a többet vártam, mint egy nyomorult juhász megérdemel.

— Jancsi! ne ejts kétségbe! még nem is mondtam semmit.

— Ugy, — mondá a legény összerézzenve; hát mondani is akaraz valamit?

A kisasszony ismét átfonta inda karjaival a juhász nyakát a kétségbe esve nézett szemeibe; de ez elfordítá fejét.

— Ne szólj! látom tekintetedből, hogy minél előbb szét akarod marcangolni szívemet. A legény kibontakozott a leány karjai közül.

— Jancsi! — mondá lecsüggeasztott fővel a kisasszony: ne üzz el magadtól; mert többé úgy sem fogsz látni. — most bucsuzni jöttem hozzád.

— Bucsuzni? — mondá a legény megrázkodva. — Apád talán megtudott mindent a most büntetésül zárdába visz, hol leimádkozhatsz a szenyfoltot, melyet egy nyomorult juhász önzetlen szerelme ejtett mindent megbánó lelleden. — Menj. — mondá félelme suttogással, a tépő ki az emléket szivedből, mely e ballépésre vezetett, — menj! — a én is majd elfeledlek valahogy mindent. A koldus könnyen feled mindent, csak a kenyeret nem, mit szájából vettek el. Én is szegény vagyok, a a kenyérkereset gondja elhallgattatja szívemet. — S ha ellenkezőleg történnék, ha a lázongó szenvedély életem kívánná áldozatul: nyugodtan adom lelkem a rideg halál kezébe, mert a te terheden könnyitek: ha még ekkor emlékezel reám!

— Te szivtelen! — mondá a leány, selyem köténytét szemeihez emelve: ezt nem érdemlettem meg tőled. Majd holnap jőjj el az oltárhoz a ott fogod tapasztalni, hogy szeretett-e Vilma? ... A leány azzal rohamos lépésekkel megindult.

A juhász szemeire tapasztá két kezét a úgy állt, mint egy szobor. En megrendülve keltem föl a bokor mellől, a szorongó szívvel közeledtem a legényhez, — vállára tettem kezeimet. Összerázkodva bámult reám; megrettentem ezektől a szemektől — az örület lángja lobogott azokban.

— Vilma hol van? — suttogá a legény körültekintve.

— Ő elment.

— Istenem! mintha örült volnék, ég, lángol mindenem és mégis reszketek.

— És Vilma nem mondott semmit?

— De igen! — azt mondta, hogy: „jőjj el holnap az oltárhoz a ott meg fogod tudni, hogy szeretett-e Vilma.”

— Oltárhoz?

— Igen! — holnap lesz esküvője Czakóhalmi Elekkel.

A legény hidegen tekintett rám, azt akarta mutatni, hogy közönynyel fogadja a hirt; de én borzasztót olvastam szemeiből.

— Tehát Vilmának holnap menyegzője lesz?

— Minden bizonynyal.

— Honnan tudja az urfi? — kérde sötéten a legény.

— Én is ott leszek a lakodalomban.

A legény sokáig mereven bámult maga elé. Azt gondoltam, hogy ez előkészület egy borzasztó viharhoz, mely a szabad, féktelen ember kormányja alatt eltép minden korlátot; csaldótam: a pásztor reszketve törte meg a csendet. — Urfi, ... én igen, igen szerencsétlen vagyok, s nem kívánok tovább élni egy pillanatig sem; ön úgy látom becsületes ember, tegyen meg nekem egy felebaráti kötelességet.

Bámulva néztem emberemre, meg nem foghatám, hogy mit akar.

— Örömmel! — mondtam: kívánjon bár mit is ...

— E pillanatlan úgy érzem, hogy utálok az életet, örömmel válok meg tőle; de én szeretem és imádom Vilmát, s talán ő is szeret még engem; — így — míg én élek; nem fogja őt senki az oltárhoz vezetni s azt nem tudom, hogy holnapig meghalok-e.

— Talán párbajt akar? — kérde megglepetve.

— Igen! — volt a tompa felelet. — Így ha eleszem, nem bánk a földalatti rideg ágyban semmi sem. — Tegye meg urfi, járjon el ügyemben; csak arra az egyre kérem, hogy: legyen titoktartó.

— De ha Elek nem akarna egy szegény pásztorral megvini? — mondtam zavartan az ifjunak. Nem tudtam kibontakozni bámulatomból.

A legény néhány pillanatig komoran nézett rám. — Akkor, — monda — ott állok majd az oltár mellett s erőszakkal követelem ki halálomért a díjt.

Összehorradva néztem az előtttem álló emberre. A juhász alakja pillanatok alatt átváltozott, magatartásán a büszkeségnek bizonyos neme ömölt el, halvány arcán bíbor pir égett, szemeiben a vad szenvedély lángja lobogott. — Igen! — monda ijesztő hangnyomattal: ne jusson eszébe annak a „nagy urnak“ megvetni egy koldus kihívását.

— Jól van, — mondtam: én eljárak tisztemben.

— De meg ne csaljon ám urfi.

Az ügy eldöntését másnap kora reggelre tüztük ki; az erdőben jelöltük ki a helyet. Aztán magára hagytam a legényt; de megígértem, hogy nap lementé előtt még fölkeresem.

Komor gondolatokkal indultam haza: lelkemben egy csodálatos valóság megfejthetetlen titkával küzdöttem. Békási Vilma szerelmi viszonyát az ifjú pásztorral nem tudám magamnak megmagyarázni. Egy aristokratikus földes ur leánya és egy koldus pásztor összeférhetése csodálatos volt előttem. De ezzel most nem sokat törődtem; egy barátomat kértem meg és elmentünk Czakóhalmi urhoz. A jó ur romantikusnak találta a juhász kívánságát; de nem utasította vissza. — Ugy is régen nem gyakoroltam magam a lövésben, — monda. Ugy látszott, hogy legkevésbé sem vette komolyan az egész dolgot.

A nap hanyatlani kezdett, midőn a mező felé vettem ismét az utat. A pásztort sirva találtam. — Igen sokat szenvedek, — monda szánandón az ifjú, szemeit kitörölve bő ingujjával. Midőn elbeszéltem, hogy ellenfele elfogadta a kihívást, a szen-

vedő arcz egy pillanat alatt eltűnt, a sötét fekete szemekben a világgyűlölet tüzeit láttam lobogni.

— Az isten áldja meg urfi! — monda — megszorítva a kezemet. Aztán vállára vette subáját s velem együtt indult haza felé.

— Hát a nyáj itt marad? — kérde bámulva a legényt.

— Itt!

— De ...

— Ne féljen urfi, nem károsítok meg senkit; a farka az enyém, s tőlem már mehet szét a világba.

Mennyit szenvedhet ez az ember, gondolám. Komoly ember egy láttatra halga érzélgésnek nevezte volna az egészet; de több volt ez annál. Ámor tartotta itt törét tövig a szerető szívében, melyet onnan kitépni csak az élet kioltásával lehetett.

A városba érve kétfelé váltunk. A legény megígérte, hogy reggel korán a kitűzött helyen lesz.

Másnap reggel barátommal korán az erdőben voltunk; ugyan abban az új vágásban, honnan Békási Vilmát láttam tegnap szomorú dalával előjönni.

A juhász egy szomorú dallal fogadott bennünket. Ez utolsó dala volt; mintha érezte volna: oly mély fájdalom szült e dalból, hogy megesezt szíve az ifjú pásztoron. Barátom nem volt annyira érzékeny; legelőször is azt kérde a legénytől, hogy tud-e jól pisztolylyal bánni.

— Nem akarom ön elejteni ellenfelem urfi! — monda a legény szomorúan.

Tovább nem beszélhattünk, mert Czakóhalmi jött. Most csakugyan láttam, hogy kovásba veszi ellenfelét; egyedül volt, minden segéd nélkül.

— Ezer pokol! — monda a jó ur; öcsém tudod-e, hogy nekem ma lakodalmam lesz!

A juhász nem szólt semmit, némán mérte végig ellenfelét.

Czakóhalmi ur negyven év körüli ember volt, erős, izmos testalkattal.

— Isten veled Vilma, — susogá a pásztor — aztán egy pisztolyt vott kezébe.

— Megállj legény! — monda Czakóhalmi ur: addig nem fogok a mulatsághoz, míg el nem beszélted, hogy mi ok indít e párbajra.

— Az urfi nem mondta volna el? — kérde a legény halkán.

— A mennyit szükségesnek láttam.

— Ugy nincsen mit beszélnem.

A lőtávolságot kiléptük; az ellenfelek elfoglalták helyöket.

Czakóhalmi lőtt először. Egy halk kiáltást hallottunk s a pásztor összerogyott.

(Vége kör.)

Egy fejezet a főzésről és evésről.

Egy szellemes francia azzal felelt meg azon hozzá intézett kérdésre, vajon mi különbség van az ember és állat közt, hogy az ember az egyetlen állat, mely főz, mely felelet ugyan semmi esetre nem talál kegyelmet az alaposságot kutató németek előtt, de azért mégis találó.

Az embert, még a félig cultivált embert is túlhaladja egyik-másik állat, egyik-másik képességeivel, műveivel, tulajdonsá-

gaival, — de azért még sem készíti el magának az állat az ő eledelét!

A főzés feltalálása által az ombor függötlenne lett a természet változatos jelenségeitől, ez által lett képessé magának az eledelt sokkal szélesebb körből megszerezni, mint az állat, mely fajoként csak igen kevésre van utalva.

A főzés feltalálása továbbá arra is tanítá az embert, mikép lehessen a természet bő áldásait vegyítés, főzés, sütés által izesebbé és az emésztésre könnyebbé tenni. Mikor történt ezen, az egész emberiség történetére nézve fontos találmány, azt bizonyosan nem tudhatjuk, sőt még megközelítőleg sem tudjuk ez időt meghatározni.

A főzés mesterségét természetesen a tűzzeli bánásmód és ismeret előzte meg. Annyi bizonyos, hogy a fazekak, lábasok csak egy későbbi időszak találmányai és így régi őseink csak is sütés, sülés és piritás által tették izesekké eledelüket. Egy alapos német buvár ugyan a fazekak találmányát még ama korban vezeti vissza, a midőn az emberiség főleg még csak vadászatból élt.

Az emberi nem művelődése tehát lépést tartott a mindinkább terjedő főzésiképességgel, a kereskedelmi és földművelés általa lett terjesztve és fejlesztve; hisz a gabonaszemek csak is az által lettek előbb hasznosokká, aztán pedig nélkülözhetlenné az embereknek, mikor ezeket el is készíthették. A főzés által fejlődött ki tulajdonképen az izlés is, és minél több igényeket támasztott ez az emberekben, annál inkább igyekezett a jobb felő törekedő ember a természet titkainak kifürkészésére és magáévá tette a legjobbat, a mit a természet gyümölcse, hús, zöltség és gabonában adhatott neki. A nyugtalan emberelme kikutatta az erdőket, a hegyeket, a lapályokat, sőt a vizek mélysége sem maradt idegen előtte, csak hogy új tápszerkeket nyerjen, a melyek a mindinkább növekedő kereskedelem által, keresetforrásokká lettek, és javításokra, gondolkodásra adtak alkalmat.

A jobb főzés művészetét a persáknak tulajdonítják, ezektől örökölték azt a görögök, hogy később a rómaiaknak hagyományozzák. A fényűzés, mely legelőször is a tulajgos fűszerezésben nyilvánult, mindinkább lábra kapott, úgy, hogy az a római császárság ideje alatt már majdnem örületes inyenckedéssé fajult. Lucullus fényűzése és pazarlása örökre emlékeztetéssé teszi nevét az evés történetében, és Verus ki egy tizenkét személyre való vacsorára egy negyed millió tallért pazarolt el, méltó társa volt neki. Sőt Vitellius még túlhaladta emezt pazarlásában, mert hét hónap alatt 42 millió tallért pazarolt el csupán lakomákra. A bűnös hanyagviség amaz időben annyira ment, hogy az ételeket drága kővekkel és gyöngyökkel szórták be, arany tálakban adták az asztalra, a drágaságokat pedig mind a vendégek közt osztották szét ajándékkul.

Közép-Európa konyhái amaz időben még nagyon egyszerűek voltak és csak többféle káisaneműek és húsféle képezték a régiek jó válogatott falatjaikat. De a rómaiak minden oldalról terjesztették finomult izlésük vívmányait, míg minden oldalról mi is részesültünk a civilizáció többféle áldásaiban.

Mióta Nagy Károly császár a földművelést és kerti vetemények ültetését szigorúan elrendelte, Németország is gyorsan előre haladt a konyhaművészetben, a kereszties háborúk pedig éppen terjesztették és javították azt nálunk is, miután a kereszties vitézek keletről hozták haza magukkal a finom fűszereket és gyümölcsöket.

A római lakomák túlesigázott fényűzése, a német és még a mi elődeink tömeges és tuion-tuli sokfélecsége az ételeknek nagy fényűzési hajlamokra és telhetetlenségre mutattak ugyan, de sommi finomított izlésre; ezt csak később találjuk fel Olaszországban, a honnan előbb Franczinországba vette útját, onnan pedig az egész civilizált világba.

Már a legrégibb időben is a főzés tisztje a nők kezében volt, a hol, aránylag kevés kivétellel, mai napig is megmaradt. Volt idő — és sajnálkozva teszünk említést róla — a hol e foglalkozás olyan alanti fokunak tartatott, hozzá nem férhetőknek a nő méltóságához, hogy az ugynevezett jobb házakból való nők egyáltalában megszégyenítőnek találták a főzéssel való foglalkozást, és fiatal hölgyek majdnem sértésnek vették, ha még mást is kívántak tőlük, mint csak külső mázát az ugy nevezett, vagyis ugy csufolt műveltségnek: egy kis idegen nyelvet, zongorát. Természetesen itt is sok volt a dicseretes kivétel, kivált nálunk, a hol szorgalmas, fáradhatlan és felette ügyes gazdaszonyaink és házas erényű nőink más nemzetek női között is első helyet foglalnak el. De vannak időszakok és áradatok, a mikor az ellenséges indulatok egész veszélyes sebhosszúval borítják el a társadalmat, és ilyen áradat volt azon néhány évtized, a mikor a nő nem találta el igazában azt a helyet, mely őt megilleti. Egyik szélsőségéből a másikba csapott át, a mi erős alap nélküli nevelésénél fogva, könnyen meg is magyarázható. Csak kevesen tarták kezeik közt a magasabb rangú asszonyok közül a ház eszélyes és erélyes belkormányzatát, a mely pedig a konyha szorgos felügyelete nélkül, nem is képzelhető. De a kik erényeik gyakorlatául a házi tűzhelyet választák, azok működése áldásos volt egész környezetükre, mert szoros kapcsolatban állott a rend, a csin, az egészség és jólét fogalmával.

Észrevétlenül, terv és rend nélkül és csakis a tapasztalatok és észleletek nyomán szivárgott be a háztartásokba a vegyészet is, és ütötte fel fejét kivált a konyhában, a hol alkalmuk nyílt a házasasszonynak savak, fűszerek által izesebbé tenni ételeiket, nem különben a főzés által hozzá jutni a kemény burkolatokba zárt hüvelyes és más ételekhez. Régebben bizonyára öntudatlan cselekedet volt az anyag észszerű feldolgozása, és a nők rendes magyarázatát sem bírták adni működésüknek. Ma azonban, midőn a tudomány által a vegyészet lépett be konyhánkba, és előbb megvizsgálván az élet szükségleteit, megtanított bennünket, mikép vegyítsük az anyagokat úgy, hogy a test azoknak legjobban hasznát vehesse, ma, midőn a vegyi folyamatok még a konyhában sem öntudatlanul vitetnek véghez, ma a főzésnek alapos tudása és gyakorlata megtisztelő és szükséges a nőre nézve. A tudomány bizonyára hathatósan elősegítette az örömdetes fordulatot, és ez által a nőnek jutott ama nagy feladat, a konyha által gondoskodhatni övéi egészségéről, jólétéről, mert tudja mikép egyeztesse és vegyítse az anyagokat, melyek az emberi test fenntartását és minden napi újból felépítését a legezelszerűben eszközlik. Ez olyan nagy feladat, mely minden öntudatosan működő és gondolkodó nőt igazi örömmel és büszkeséggel töltheti el.

De az ember nem az egyetlen állat, mely főz, hanem az egyetlen, a mely igazán eszik is, és evésének, táplálásának mi-volta, éppen úgy mint a főzés, zainórmértékül szolgálhat műveltségének. Erről a jövő alkalommal fogunk beszélgetni.

K. J.

Egy hét története.

Januárho 16-dikán.

— A népszinmű és Soldosné. —

Rég nem beszéltek annyit a színházról, mint most. Utó-
utófélon csak azt hallja az ember: mi újabb hír?! Tehát már
bizonyos?! Elhatározta magát?! Kitől hallotta?! A lapok is
hosszú cikkekben és tárcákban beszélnek róla a tárgyalják
a kérdést több, kevesebb higgadtsággal. A népszinműről van
szó, s a népszinművek lelkéről: Soldosnéról. A nemzeti szin-
ház igazgatósága elhatározá, hogy vissza fogadja kegyelmébe
e kitagadott árvát, s természetesen a míg Soldosnék van,
addig nem lehet beszólni a népszinműről a nélkül, hogy ő róla
is ne beszéljünk, s ha már a nemzeti színház elhatározá, hogy
népszinműveket fog ismét adni, első kötelességének tartá Sol-
dosnéval alkudozásba bocsátkozni. És most erről, a népszinmű
visszavételéről és Soldosné vissza szerződteséről beszél az
egész város.

Elsők voltunk, kik a népszinművek kiszolgáltatása miatt
aggályainknak kifejezést adtunk. Midőn ez egyetlen nemzeti
műfajról a nemzeti színház levette a kezét, s kényére engedte
egy másik intézet magán vállalkozójának, mindjárt megmond-
tuk, hogy a népszinmű meg fogja adni az árát e mostoha intéz-
kedésnek. Akkor senki sem hallgatott ránk, mindenki el volt
telve az örömmel, a fölött, hogy egy külön csarnok emelkedett
a népszinművek s egyéb könnyebb műfajok számára. Sőt még
megmosolyogták felszólalásunkat, midőn a népszinművet
nem örömet láttuk a népszínház kizárólagos tulajdo-
nába átengedni.

S a tapasztalás nekünk adott igazat. A népszinmű be-
költözött abba a fényes palotába, a hol aztán ugyancsak szegé-
nyes sorsra jutott. Soldosné és Tamási mindent elkövettek
ugyan, hogy a kedvenc műfaj iránt a közönség érdeklődését
fenntartsák, de nem sikerült. Oly szánalmas volt a keret, melyet
az ő kitűnő alakításukhoz a színház többi személyzete szolgálta-
tott, hogy a közönségnek nem volt kedve többé a népszinmű-
vek e parodiáját nézni, elmaradozott a színházból. Ezt látva
az igazgató, a régi darabokat félre tette, s ujjakkal próbált
szerencsét. Csakhogy az új darabok, a miket előadott, oly si-
lányságok voltak, hogy még a nemzeti színház kitűnő sze-
mélyzete sem menthette volna meg azokat a bukástól, — így
hát rendre kihulltak a műsorozatból. Operettek, látványossá-
gok foglalták el a tért s a mi eredményt Rákosi fölmutathat,
e műfajoknak köszönheti, főképen az operetteknek, melyek-
nek megválasztásában elég szerencsés volt, s melyek sikerült
előadásához igénybe vehette Soldosné kitűnő tehetségét is. A
mi érdeme van Rákosinak a főváros szemmel látható magya-
roedásában, azt, bárki mit mond, az operetteknek köszönheti,
mert senki ne higgye, hogy a népszinmű, főleg a mint azt
oda kinn adták, képes lett volna a német színházak közönsé-
gét elhódítani, ha nem volt képes akkor, midőn a népszinmű-
veket oly kitűnő erők adták elő a nemzeti színházban.

Az egyetlen magyar műfaj megmentése végett szükséges
azt ismét fölvenni a nemzeti színház műsorozatába, azt belátta
a nemzeti színház, s belátta a közönség, mely elfogulatlanul,

pártatlanul ítél. A népszinmű pedig addig, míg Soldosnék
van, nélküle nem képzelhető, nem lehet tehát hibáztatni a
nemzeti színház igazgatóságát azért, hogy népszinműi előadásai
teljessé tétele végett Soldosné visszaszerződteséről gondos-
kodik. A népszínház üldözését, a germánizáció terjesztését
csak a rossz akarat láthatja ebben. Hiszen ha igaz, — s mi
nem vonjuk kétségbe, — hogy a magyarosodásnak a népszin-
ház nagy szolgálatokat tett, ezt, mint már említők, kizárólag
csak az operettek által eszközle, melyek fényesebben, élvezeto-
esebben adtak itt, mint a gyapju utcában, de hiszen azt
mindenki tudja, hogy Soldosnének az operettek csak mellék
szerepköre, a népszínházhoz szerződtesékor eleinte vonako-
dott is azt elvállalni, másrészt nagyon jól emlékszünk, hogy a
mult nyáron, mikor Soldosné beteg volt, s Lecocq két szép
operettje állandóan nagy közönség előtt adatott, a népszínház
igazgatójával jobb viszonyba levő lapok csaknem világo-
san kimondták, hogy Soldosné nélkül is ellehet már a nép-
színház, Vidmár Erzsiben oly drága kincset fedezett föl. Az
igaz, hogy azóta e drága kincset is elveszté, a minnek sem a
népszinmű, sem a nemzeti színház nem oka.

Ugy áll a dolog, hogy gondoskodják Rákosi jó operette-
kekenőről, — hiszen a ki Vidmár Erzsit fölfedezte, az nem lesz
szerencsétlen kilátásában ez alkalommal sem, — s gondoskod-
ják jó operettekéről, mindjárt nem kell félni a népszínházat.
A kis menyecskét hányszor megnézték Soldosné nélkül is,
Nanon csaplárosnének pedig Soldosné művészetének összes
hatalmával sem volt képes közönséget toborzani. S maradjon
meg a népszínház a mellett a két műfaj mellett, melynek ed-
digi sikerét köszönheti, s a mely sikerre eddig oly nagy hang-
gal hivatkozott, valahányszor egy népszinművet sürgöttünk,
adjon operettet és látványos szinműveket, a népszinműveket
pedig és Soldosné engedje át a nemzeti színháznak.

A népszinmű visszavételében sokan eltérést látnak a
nemzeti színháznak eredeti rendeltetésétől s beszélnek a nem-
zeti színház méltóságáról, melylyel ez alsóbb fokú műfaj meg
nem fér. Hogy a nemzeti színháznak csak az lenne a feladata,
hogy mindig csak klasszikus drámákat s vigjátékokat adjon,
bajosan tudjuk elhinni. Igen is, ha el akarjuk riasztani a közön-
séget a színházról, hát akkor adják minél gyakrabban a
régi klasszikusokat, melyek, tapasztalás mutatja, mai napság
senkinek sem kellenek. A kik a nemzeti színház e magasb
rendeltetését hangoztatják, előbb bizonyítsák be azt nekünk,
hogy nem a színház van a közönségért, hanem a közönség a
színházért. A míg ezt be nem bizonyítják, addig soha se erő-
tesseék a színházra a kothurnust, melyben úgy is nehézkesen
lépked. Nagyon is nehézkesen, s úgy áll a dolog, hogy a szin-
ház, még ha akarná sem lenne képes megfelelni e magasb ren-
deltetésének."

S a mi a népszinművet, mint műfajt illeti, teljességgel
nem osztozhatunk némelyek kicsinylésében, melylyel azt lené-
zik. A műfajokat nem szokás szinterők és szereplők után
megítélni. A csárda és a lobogós ing ép oly méltó és alkalmas
tárgyak költői feldolgozásra, mint a szőnyeges terem és a frakk.

Még nem hallottuk, hogy egy különben remek ballada ellen azt a kifogást tették volna, hogy nem lovagok a szereplői, hanem pusztai betyárok. Minden műfaj kitűnő, ha kitűnően van művelve, s egy jó népszínmű több költői becsületet bír, mint egy selejtes tragédia. S egy jó színésznek ép úgy ambícióját képezheti a Csikóst, vagy Finum Rózsát becsülettel eljátszani, mint a másoknak Lear királyban, vagy Opheliában megállnia a helyén. Soha se fumigáljuk azt a népszínművet!

Soldosnénak a nemzeti színház nem csak a népszínműben színdékozik hasznát venni. A mint a népszínházban, a népdalokon kívül, kitűnően énekelte az operette-szerepeket, úgy itt reménylik, hogy a könnyebb szabású vig operákban előnyösen értékesíthetik szép hangját. Tagadhatatlan, hogy Carmen, Piccolino szerepei nem fognak veszteni hatásukból az ő kezei közt, sőt az a meggyőződésünk, hogy még fokozódni is fog az, mégis csak mellék-szerepköre lesz az Soldosnénak. Ő a népszínművekre született, ezekben hasonlíthatatlan, páratlanul áll, az opera nem fog neki oly babérokat teremni. Azért örömmel fogjuk látni mint szilaj cigány leányt, vagy mint szerelmes kis festőfiut, ajkán a bájos sorrentói dallal, meg is tapsoljuk, de azért ünnep nekünk csak a vasárnap lesz, mikor Finum Rózsát, vagy a korcsmárosné szerepében (Strikeban) látjuk. Ne is ereszse el a színház Nádainét, a kire véletlenül éppen most jött a menőkéje.

Farsangi napló.

Megnyitjuk farsangi naplónkat, habár az első lapokra nem épen örvendetes dolgokat jegyezhetünk föl. Vagy talán azon ne is ütközzünk meg, hogy az első bálók nem sikerültek? Vigasztaljuk magunkat a későbbiekkel. Valóban ez lesz a leghelyesebb, hiszen lám már a harmadik bál sokkal lendületesebb volt, mint a két első.

Megnyitá a sort a bölcsészek bálja. Felfordult világ, mondhatta mindenki, a farsangi naptárban első helyen a bölcsészek bálját látván bejegyezve. Hogy a komoly tudományoknak élő, az élet legkomolyabb példájára készülő fiatalok menjen elől példájával a farsang vigalmaiban: ez új a nap alatt. Nos, hát a természet-ellenes dolog azzal büntette meg magát, hogy a bál nem sikerült. Értvén ez alatt azt, hogy nem volt nagy közönség. Hogy kevesen voltak, hogy az első négyest csak tizenkét pár lejtette, ez úgy látszik, a bölcsészeket, — legalább egyelőre — nem aggasztotta, s oly vigan járták a szünóra utáni csárdást, mintha legalább is annyi fölöleg mutatkoznék a pénztárban, mint a mennyi a defezit. A tánczrend kerek paiza volt török színekből a félholddal és csillaggal, — közepén lelánczolt görbe karddal.

Az álarczos bálók elsője, melyet vasárnap a vigadóban a szeretetház javára rendeztek, szintén rosszul ütött ki. Talán mert a farsang úgy is hosszú lesz, s a későbbi mulatságokra tartogatják kedélyöket, vagy mert az időt szomorúnak tartják a bálózásra, — elég az hozzá, hogy a vigadó bánatosan kongott. Álarczosok is alig voltak, de a kik voltak, azok is szerfölött nélkülözhetőeknek mutatkoztak.

A kik kezdettek reményt veszteni az idei farsang iránt, megnyugtató tudomásul vehetik, hogy csak az első lépés ment nehezen; kedden már a legzebb közönség jött össze a technikások báljára. Szó a mi szó, a rendezőség is csüggedni kezdett már a leplezhetlen aggályt a fiatal arczokon, midőn a bál kezdetekor az akkor még üres teremben körültekintettek. De a sötét felhők mind inkább oszlottak, a

mint a szebbnél szebb fiatal nők egymás után érkeztek derült arccal. Félóra alig telt el, s a bált terem a legzebb virágkerthez hasonlított; bár merre tekintett a szem, mindenütt mosolygó, üde szépségek. Az arisztokracia sem vonakodott most már megjeleni. Az első négyest öven pár tánczolta, a jó kedv szabadon csapongott a szünet utáni csárdásban egész lázban égve. A házasszony Blaskovichné született Edelpacher Marianne volt, kit szeretetreméltóságban senki felül nem mult. Az öltözékek fényesek, gazdagok voltak, az egyszerűség aligha lesz az idei farsang erénye.

Budapesti hírvivő.

Lapunkra bármikor előfizethetni. Előfizetési ára egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyedévre 3 frt, tizenkét kötet ingyen-könyvmelléklettel, csak a csomagolásra 20—20 kr. Január 1-től teljes számu példányokkal szolgálhatunk.

•• (Jótekonyság.) A király ő Főlsége Küllő község tűzkárosult lakosai segélyezésére — magánpénztárából — 100 forintot adományozott. — Király ő Főlsége, Pálffy Teréz és Dezső Katalin grófnők kérelmére, a pozsonyi kereszttestvérek nevű intézet házában 300 frtot, a körmezbányai állami főreáltanodai tápintézeti-egyletnek 150 forintnyi segélyt, a velencei helvét hitvallású egyházközségnek iskolája és lelkeszlaka helyreállítása céljából 150 frt, a magyarországi és gyulházi helvét hitvallású evangolikus egyházközségnek pedig egyenként 100—100 frt segélyt adott. — Királyné ő Főlsége évi ötezer forintot adományozott a kolozsvári nemzeti színháznak.

•• (A királyné és a trónörökös) Angliában jól találják magukat. Ő Főlsége már több vadászatban vett részt a igen jól mulat, a trónörökös pedig London nevezetességeit nézi meg. Az angol királyné közelebb ebédre hívta meg ő Főlségét. A királyné ebédjén jelen voltak: Beatrice hercegnő, az osztrák trónörökös, Connaught herceg, az osztrák-magyar nagykövet, Bombelles gróf, Eschenbacher őrnagy stb. Az osztrák trónörökös, osztrák-magyar nagykövet, Bombelles gróf és Eschenbacher őrnagy január 12-dikén bucsuztak el az angol királynőtől. Connaught herceg az Alberta yachton kísérte a trónörökös Portsmouthba. Itt sir George Eliot tengernagy, lord John Hay a manche centornai hajóraj parancsnoka és számos előkelő tisztviselő fogadta trónörökösünket. A látogatás incognito történt, azaz a szokásos szertartások és disztések elmaradtak. A trónörökös 1/4 órát töltött a Minotaur hadihajón; a Thundereren, mely az angol hajóhad leghatalmasabb hajója, az osztrák himnussal üdvözölték a főherceget; itt két órán át magyaráztatta magának a rettenetes hajó berendezését; azután még a torpédo telepet és az Infexible hadihajót nézte meg. A látogatás után Elliot tengernagy uzsonnával vendégelte meg fenséges vendégét; ezen, a főherceg kívánságára, megjelent Vandenberg portsmouthi osztrák-magyar consul is. Londonba visszajövet a walesi herceg látogatását fogadta a főherceg, este pedig Beust grófnál ebédelt.

•• (A Rudolf főherceg) által a főváros szegényei számára adományozott 2000 frtot a napokban osztotta ki a főkapitányság 20, 10 és 5 frtos részletekben. A könyöradományban részesültek nagyobb része ugynevezett házi szegényekből állt, kiknek nem mestersége a kéregetés. Elszomorító volt látni e sok inséges embert, kik között olyanok is voltak, kik rövid idővel ezelőtt még háziuraknak nevezhették magukat. A fő-

kapitányság tekintettel volt az elszegényedett régi honvédekre is. Az utóbbiak közül a szabadságharcban vitézül küzdött nő-honvéd: Károly főhadnagy is részesült segélyben.

*(Valéria királykisasszony) felségesen érzi magát Gödöllőn, úgy, hogy e hó 20-dikáig ott marad. A főherczegnő a tanórák után testgyakorlatokat is végez és minden nap kikocsizik Ferenczy Ida kíséretében s ilyenkor tejképet ugyancsak rózsásra festi az udvariatlan hideg. — Egészségi állapotáról, hogyléteről minden nap táviratilag értesítik szerető anyját, az Angolországban vadászó királynét.

*(Henrik főherczeg neje.) Waidek Leopoldine asszony a maga és törvényes utódai részére a bárói rangot kapta. Henrik főherczeg Bécsbe utazott, ő Felségének köszönetet mondani a nejeének adományozott czimért.

*(Rózsás napló.) Jegyesok: Szép Sámuel derecskei ügyvéd és Jákó Viktória kisasszony. — Párgura Antal vállalkozó és Anger Otil kisasszony Mármaros-Szigeten. — Czukor József nyiregyházi ügyvéd és Lichtschein Fanny kisasszony. — Mudrony Pál fiatal író és Gábrriel Emma kisasszony Budapesten. — V. Nagy János egyetemi tanácsjegyző és Gál Róza kisasszony Kolozsvárott. — Kompolthy Tivadar fiatal hírlapíró és Liedl Riza kisasszony Budapesten. — Kubinszky Muki és Kliment Mariiska kisasszony Békés Csabán. — Az arisztokrácia körében, négy érdekes eljegyzés van kilátásba helyezve; jegyet váltanak: Cziráky gróf Eszterházy grófnővel, Eszterházy László gróf leányával; továbbá Trautenberg báró Cziráky Lujza grófnővel; Révay báró Fiáth bárónővel, özvegy Waldstein grófnővel, és végül Fiáth báró a veszprémi főispán fia, Migazzi grófnővel. — Egybekeltek: Somogy János zalaegerszegi törvényszéki bíró és Vésita Teréz kisasszony. — K. Biasini Sándor kereskedő és Nemessányi Kati kisasszony Kolozsvárott. — Regényi Lajos szabadványi ügyvéd és Lichtneckert Gizella kisasszony.

*(Viktor Emánuelről) a meghalt olasz királyról, kit általában re galantuomónak, gavallér királynak neveztek, számtalan adomát és történetkét elevenítnek föl a lapok. Egyet, mely gavallér melléknévét leginkább igazolja, mi is fölemlítünk. Egy alkalommal valaki felhívta a király figyelmét azon körülményre, hogy kormányja nagyon sok rendjelt osztogat. — „Két dolog van, melyet az ember nem utasíthat vissza, ha kéri tőle,” — viszonzá a király. „Egy virágbokréta a hölgyeknek, a egy érdemjelet a férfiaknak.” — A meghalt király temetése csütörtökön ment végbe. Képzeltetni, mily ropant tömeg volt jelen a gyászmenetben. Csak a küldöttségek száma 2850-re megy, az idegeneké, kik ez alkalomból az olasz fővárosba utaztak, a 60 ezeret meghaladja. Az idegen államokat mind kitűnő állásu, jobbára az uralkodó családhoz tartozó egyéniségek képviselték. Németországot a trónörökös, monarchiánkat Rainer főherczeg, a meghalt olasz király apósa. A holttestet a Pantheonban temették el.

*(Arany János) ama balladájának, melyet a Kisfaludy Társaság jövőhavi közülésén fognak felolvasni, ez a címe: Tetemre hívás. Festi a középkor egyik fajta istenítéletét, mely szerint a meggyilkolt holttestéhez hívták a gyanu alatt állókat, abban a hitben, hogy a seb újra vérzik, ha a valódi gyilkos áll mellette, ez új ballada a nagy költő egyik legkitűnőbb ilyenmű műve. Különösen drámai erejűnek mondják a szép fia megölése miatt hozzat szomjazó apa lelkiállapotának tömör és igaz festését.

*(A műcsarnok) első kiállítása, melylyel az országos képzőművészeti társulat saját házában megkezdte működését, minden tekintetben jól sikerült, míg a második tárlat, sokkal mostohább pártolásban részesült, noha külön karácsonyi és új évi kiállítással volt összekötve s több, mint száz új művel gazdagodott. A díszes, kellemes légfűtésű terem sokszor üresen álltak, a minek oka, úgy hisszük, nem is más, mint hogy a korcsolyázás, a farsang s zene szezonjában vagyunk. Az első kiállítás alatt a fizető látogatók száma 11,237 volt, ezek közül 4,411 lezállított áru 20 kros jeggyel nézte meg a tárlatot. A teljes jövedelem 4 395 frt és 20 krra rug. A közel 400 műből összesen 7-et vett meg a közönség. A mostani műtárlat bezárása után márczius hó vége előtt nem lesz kiállítás.

*(Bertha Sándortól.) ki Párisban nagy sikerrel folytatja zenészetit tanulmányait s kitől a nagy párisi hangversenyeken a mult idényben több zeneművet adtak elő, Menuet című zongoraszerezmény jelent meg Leduc párisi kiadónál. A Menuet a szerző egyik symfoniájából van véve. Bertha ezt tavaly az írói kör estélyén bemutatta, s a bájos zenemű általános mély tetszést keltett föl. Bertha számos tisztelője bizonyára szívesen fogadja a hírt, hogy az említett zenemű most nyomtatásban megjelent.

*(Zichy Mihály képet.) (Erzsébet királyné Deák Ferencz ravatalánál) e hó végén szállítják Bécsbe, hol hat hétig fogja a Kunstverein nagy termét díszíteni. A szállítási költségek természetesen a bécsi egyesület rovására állanak. A nemzeti muzeum a képet szíveségből engedi át, s tán szabad remélünk, hogy a Kunstverein hasonló szíveségből részesíti majd muzeumunkat is.

*(A nőképző-egylet) felolvasó estélyének, pönteken este nagyszámu közönsége volt a Hungária dísztermében. A jelen voltak tulnyomó részét nők képezték. A vendégeket — élükön Vörös Pálné elnökővel, — egyleti hölgyek fogadták. Hét óra után, Névy László tanár az emelvényen lévő kis asztal mellé ült és hozzáfogott. A nő Petőfi költészetében című értekezésének felolvasása, melynek tárgyait Petőfi néhány kiválóbb költői elbeszélésének nőalakjai képezték. Jeney Vilma kisasszony az egyleti tanoda egykori tanítványa szintén élénk figyelemben részesült a telephonról tartott népszerű értekezésével, melyet meglepő otthonossággal adott elő s sokféle kisérlettel és egy nagy palatáblán rajzokkal is bemutatta a meszeszólókat. Midőn Jeney kisasszony befejezte értekezését, zajosan megtapsolták.

*(Az izraelita nőegylet) a mul év három utolsó havában, ösztöndíjakra, szegényeknek, künn tartott árvákra stb., 2699 forintot adott ki. Ugyanez időben az egylet levesosztó intézetében 21,000 ember kapott enni, hitkülönbség nélkül, köztük 1328 személy ingyen. Az árvaházból négy leányt jól elhelyeztek s a nővédek számát ismét 38-ra emelék. Az árvamenhelyben tizenkét kis leányt ápoltak. Ez idő alatt az egylet 1700 frt hagyatékból s 200 frt nagyobb adományban részesült. Továbbá a német színházban tartott két előadás 883 frt 45 krt, a Kayserling rabbi felolvasása 146 frt 47 krt, a Brüll Franciska urhölgy által rendezett európai estély pedig 450 frtot jövedelmezett tisztán.

*(A budapesti orosz főkonzul) Blumer ur. aggodalomban tölti napjait. Husz éves fia ugyanis a török-orosz háboru folyamán alatt beállt a gárdába hadnagyi ranggal, s a csatatérre ment, hol Plevna alatt küzdött, s atyját mindig híven értesítette aorsáról. De most egy hónapja elmaradtak a levelek s Blumer ur azóta a fiáról semminemű értesítést nem kapott.

•• (A világtárlati dal-sarnokban) minden nemzet zenéje képviselve lesz. Bogyó Alajos, ki megszűnt a nemzeti színház tenoristája lenni, másodmagával készül Párisba, hogy ott a jó magyar nótát képviselje a csarnokban. Felhívja tehát a népszínműnekeasókat, vagy műkedvelőket, kik hajlandók ez utra vállalkozni, hogy öt február 16-dikáig értesítsék. A fizetés biztosított lesz. A dalokat népviseletben adják majd elő.

•• (A Falu rossza finn előadása.) Annak idején említettük, hogy Julava (Almberg) Antal, ki sok időt töltött Budapesten a magyarul is megtanult, a Falu rosszát lefordította finnre. Tóth Ede népszínműve ép úgy hódított a finn színpadon, mint a magyaron. December ötödikén adták először Helsingforsban, három este egymásután mindig telt ház előtt ismételtek a szöveget igen gyakran játszik. Finnországi tekintélyesebb lapjai igen kedvezően írnak a darabról és előadásáról. Az Uusi Suometar című lap azt hiszi, hogy a darab a finn színházat még számtalanszor fogja megtölteni. A Morgenbladet kiemeli a magyar népdalok nagy hatását. Almberg egy magánlevélben említi, hogy a Fogadásom tiltja dalt Aspegren asszony magyar nyelven énekelte.

•• (A Miletics-pör) tárgyalása véget ért. Hat napot vett igénybe, mely alatt több tanút kihallgattak. Az utolsó napot vád és védbeszéd vették igénybe. A királyi ügyész halált vagy holtig tartó fogságot kért Mileticsre, kit Polyt. képviselőtársa, nagy szenvetelenséggel védelmezett. E védbeszédtől a szerbek értékes emlékekkel akarják őt megtisztelni. Miletics a tárgyalás folyamán alatt Odessából a táviratot vette: „A bilincsek kettészakadnak, a rabzoltság el fog veszni, ellenségeinket elviszi az ördög. Dusan utódai karddal kezükben nemso-kéri meghozzák a szabadságot; téged, szerb martyr, tisztel: Lázár Stejkovica, és még 9 aláírás. — A törvényes pénteken hirdette ki az ítéletet, mely öt évi börtönbüntetést mér Mileticsre.

•• (Az árvíz ellen.) A Duna vizállása a hóolvadások és esőzések folytán ma három centiméterrel növekedett. Az onyhe hőmérséklet folytán valószínű, hogy az áradás a legközelebbi napokban egyre tartani fog. A budai polgárság már értekezletet is tartott mentő bizottság alakulása tárgyában. Az árvízveasélyek közvetlen okául a sorokaári gátat tartják és veaszély esetén egy küldöttséget fognak a közmunkaminiszterhez küldeni, mely szorgalmazni fogja a sorokaári gát átalakítását.

•• (Mai költeményünk) mutatvány Pósa Lajos költeményfüzéréből, melyre mult számunkban már felhívtuk a közönség figyelmét, s mely a jövő hó elején fog megjelenni. Megismerhetik olvasóink a mutatványból is költészetét, mely üdén foly, mint a hegyi patak. Megjegyezzük még, kiigazítván multkorai sajtóhibánkat, hogy az előfizetési pénzek zöldfa-utca 37. sz. n. küldendők.

•• (A háború) talán nem sokára be lesz fejezve a véget ér a vérontás. A törökök minden ponton érzékeny vereségeket szenvedvén, hadseregük szétszórva, vagy fogságban, békeért fordultak az orosz főparancsnokhoz. Ésa a muszka hajlandónak is mutatkozik a békére, — természetesen súlyos feltételek mellett, mert hiszen ő a győztes, és azt követelheti, a mi neki tetszik. A fényes porta két pasát küldött az orosz főhadiszállásra a fegyverszünet iránt alkudozni. Ezek még nem érkeztek meg. várják az angol parlament szavát, melyben azonban nincs mit bizniok. A béke megkötéséhez szólni akar Anglia is, — talán monarchiáknak is lesz hozzá szava. Későn. Valóban megérdemelnék a diplomata urak, kik Törökországot elvérezni engedték, hogy most nélkülük kössék meg a békét.

•• (Halálozások.) A letolyt héten meghaltak: Polák Mátys a budapesti kereskedelmi és iparkamra iroda-igazgatója. — Rákosi Jenő igazgató és író Hedvig nevű kis leánya. — Bárány Vayné, azülettett báró Draskóczy Izabella urnő Pozsonyban. — Eöry József, heveamegyei tisztviselő 63 éves korában. — Bakay Ferencz, Kun-Szentmiklós főbírája 61 éves korában. — Özvegy Beniczky Ödönne születtett gróf Keglevich Stephanie urnő Budapesten. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Január 12. Ördög Róbert. — Január 13. Csók. — Január 14. Mignon. (Eh n n Berta asszony vendég fellépése.) — Január 15. A járvány. — Január 16. Mágus. — Az ezredes leánya. — A kék szoba. — Január 17. Carmen. — Peregrina. — Január 18. Julius Caesar.

Várszínház. Január 12. Galatea. — Január 13. A csapodár. — Január 16. Ördög Róbert.

Népszínház. Január 12. Kiszasszony feleségem. — Január 13. A sárga esikő. — Január 14. Lumpáczius. — Január 15. Kis doktor. — Január 16. Kozki. — Január 17. Lumpáczius. — Január 18. Ancsi sir, Jancsi nevét. (Előszór.) — A szenes leány. (Előszór.) — Az ugrosó lőrő.

Három eredeti új darabról kell számot adnunk, melyek a mult pénteken adattak elő a nemzeti színházban.

Első volt Csiky Gergely Mágusa. Tragoedia két-három jelenésben. Egy pap szerepel benne, egy mágus, kinek az a mestersége, hogy bolondítja a világot a ezt oly becsületes arccal teszi, hogy szinte hajlandó az ember elhinni neki, hogy tette tisztességre. Nero császárnak meghal a kedvese, és ez az élelmes ember, csak hogy ekép bejussan a császár kegyébe s pontifex maximus lehessen, előkeres valahonnét az utcákról egy bukott nőt, ki hű hasonmása a halottnak, s a kit most a császárnak szándékozik átnyujtani, elhitetvén vele, hogy a holt kedvest föltámasztja. Csak hogy a mágus is ember a beleszeret az ál-Phoebébe a ez baj. A lány is lángra gyul a nagy férfiú iránt, s megnevesülvén az igaz szerelem tüzeben, az, ki előbb minden jött mentnek kényére volt, most inkább megmérgezi magát, mintsem a császár kedvese legyen. Meghal, a mágus is tört dő szívébe. Mind ez el van mondva rövid néhány jelenetben, — de a mágus oly unalmasan pathetizáló férfiú, — a Nagy Imre rettentően eltalálta a hangot, — hogy az ember alig várja, hogy a végére jussan. Felekiné szépen ábrázolta az ál-Phoebét.

A második darab, Bercsényi dramoletje: az Ezredes leánya, — az már egészen más. Általában ez volt legjobb a három közt, s egyéb hibája nincs is a darabnak, csak az, hogy az előzményeket a főszereplő nagyon hosszadalmasan meséli el. Az ezredes leányának szomorú esete, — különben minden-napi történet: hogy szeretett s megcsalott, untatja a hallgatót, főleg ha egy beteg nyögi el. Különben a darabot kényelmesen ki lehetett volna három felvonásra bővíteni, s akkor talán érdekesebb lett volna.

Igy is bővelkedik a hatásos jelenetekben. Egy négy éves kedves fiúcska is játszik a darabban, a kinek a szerző akkora szerepet adott, hogy keresni kell rá gyereket, a ki előadhassa. A nemzeti színháznál szerencsére van ilyen, a kis Tárnoki leánya. Máshol aligha adhatják épen azért, mert nem lesz, a ki a kis lurkó szerepét eljátszassa. Pedig kár, mert csinnal irt kis mű.

A harmadik darab furcsa egy vígjáték. Címe: A kék szoba. Egy fiatal ember eldicsekszik egy légyottjával a kék

szobában s úgy esik, hogy barátja, kinek elbeszéli, éppen azt a nőt akarja nőül venni. A fiatal ember természetesen mindjárt retirál, mit a nő nem ért, s okát keresi, mire aztán a dicsőítő kénytelen a legapróbb részletig elbeszélni a légyottot, mely a kék szobában közte, — s a mint a végén kiderül — a szép nő szobalánya közt lefolyt. De legalább szellemmel lenne írva; hiszen a francziáknál gyakran tapasztaljuk, hogy a legfurcsább dolgokat ugyancsak élvezetes finomsággal tudják előadni. A Kék szobában ugyan ne keressünk sok szellemet. Az eleje unalmas, a vége — a törvényszéki kihallgatás, — már kissé mulattatóbb lenne, ha a szerző szerencsétlenségére nem ismerünk a Rablógyilkost, s azonkívül még egy tucsat darabot, melyekben ez a jelenet sokkal mulatságosabban van előadva.

Hétfőn este Ehnn Bertát volt alkalmunk hallani. A közönség szorongásig megtöltte a nézőtér, s bár kezdetben nem nagy tüntetéssel fogadta a jeles hírű kamarai énekesőt, később annál büvébben adózott az elismerés tapsaival. Ehnn Berta Mignont énekelte s gyönyörű hangjának összes báját élveztük. Ő Mignonban jobb Haucknál, megközelíti, sőt a poudre-áriában felül is mulja Donadiót. Hogy mennyi lágyaság, mennyi kellem rejlik az ő hangjában, arról ebben az áriában győződünk meg. A közönség elragadtatással tapsolt, tombolt s négy-szer kihívta a művésznőt az ismétlés után is. Az első felvonás-beli románczot (Imered-e a hont...?) nem énekelte annyi költőszettel s oly közvetlenséggel, mint Donadio, de itt is fölmelegít s elragadta a közönséget, s hogy hangja még teljes erejében van, arról is meggyőződhattunk. Philinet Balászné különösen szépen énekelte. Kitűnően volt disponálva s szép coloraturáját sok alkalmunk volt megtapsolni. Odry Lothariója is kitűnő volt.

Divattudósítás.

A báli idény bár eléggé elfoglalja hölgyeinket és figyelmünket a báli ruhák összeállítására irányozza, mégis a — menyasszonyi öltözékek meghatározásával, elrendezésével is kell foglalkozni, eljegyzések és menyegzők kaszójában lévén. Igaz ugyan, hogy éppen a menyasszonyi öltözékekről lehet legkevesebb változatot felmutatni, de időnként mégis eleget, hogy egyik-másik hölgy újabb utasítást adhat, némi igazítást tehet.

A formára nézve a lehetőleg sima, testhez álló princesse-szabás most is a legkiválóbb, olyannyira, hogy alig láthatni már más szabást. A fehér szín és a myrthus virág szintén változatlan kellékek és így tulajdonképen csak is a szövet, és az összeállítás, a ruha díszre köpezhető bosszútörlesztés tárgyat, valamint a hajzat elrendezése, a koszoru és fátoly feltűzése, a melyek szintén alá vannak vetve a divat befolyásának.

A fehér faille azon körkedveltegű szövet, kivált telén, a melyet leginkább menyasszonyi ruhákra használnak, kivált most, a hol a különben szép, könnyed mousselin nem igen mer a sorompóba lépni. Az említett szöveten kívül még a fehér atlaszt is felkapták, de vannak hölgyek, a kik azt fényességénél fogva csak is díszítésre, szegélykékre, passepoilra, fodrokra kedvelik. A siciliano is szélszerű szövet, kivált azért, mert a későbbi festést nagyon jól állja. Netovábbjai a fénynek és gazdagságnak természetesen a damask, brocat, brochirozott hárszony, a melyek annál hatásosabbak, ha vegyest használnak a szelid fényű faille-lal. Fejedelmi hölgyeket az ezüsttel áttört damask illeti meg. Így a két porosz királyi menyasszony számára is ezüst brocat ruhák készültek legújabbban. Könnyed csipkefodrok díszítendik az ezüstös rózsákkal és myrthusokkal átszőtt ruhákat.

Már említém, hogy a sima princesse-szabás a legkedveltebb, főleg szép hosszú vonalai miatt, melyek előnyösen emelik ki a fiatal alakot. Nagy előszeretettel viseltetnek hölgyeink a ruha elejébe, egész hosszában alkalmazott betét iránt (plastron), mely kivált akkor emeli a ruha formáját, ha kétféle szövetből készül az. A menyasszonyi ruhák derekát gyakran a mellénykeféle dísz emeli, valamint az uszály is külön részből áll. Ezek olyan eltérések, melyek egészen az egyéni ízléstől függenek, és az összegről, mely rendelkezésünkre áll. A selyem erépe is olyan kedves, lágy szövet, melyet

menyasszonyi ruhák díszítésére nagyon szeretnek felhasználni. A plissé-fodrok, az écharpe-féle ránczolatok, az ujjak és nyakkivágás körüli bodrokra is igen alkalmas a szövet. Ezen kívül még kedvelik díszítésül a brochirt selyem gazdát, a gazdag himzűségeket chinal erében, csipkéket, vagy hatyuprimet, de mégis csak legszebb marad a fehér faille-ruha, az egyszerű princesse-szabással, erépe-, incho-aknal és myrthus virággal díszítve. Mint új kísérlet, mely azonban eddig nem talált még utánszókat, fel kell említenünk egy előkelő menyasszony különös ízlését, a ki esküvői ruháját gazdag fehér rózsafüzérekkel díszíté, csak itt-ott egy kis myrthus ággal tarkázva. A koszoru is fehér rózsából állott. De mint említettük, eddig még nem talált utánszót ezen kísérlet, és nem is hisszük, hogy leányaink egy oly hamar mondjanak le az egyetlen egyszer életükben kiálkozó alkalmáról, hogy a szép virággal díszítve lépjenek az örök boldogság küszöbére.

Mai mellékletünk egy négy-szög kivágású báli ruhaderék szabásából áll. Az első szám a hónaljig érő elő-részt jelöli, a második a hátrészt, a harmadik pedig az oldalrészt. A ki ért a ruha varráshoz, ezen jó szabás szerint nagyon könnyen fog magának bár melyen szövetből is derekat varhatni.

Számrejtvény.

Tiszatárjani Honkától.

4. Sokan öltymálják s megvetik,
Borban már többen szeretik,
3. 4. Boldog ház, mely ezzel tele,
Inkább, ki meg éri vele.
1. 2. Akadéka ez sok ténynek
S kecsegtető szép reménynek,
1. 2. 3. Állandó, vagy napi vendég;
A tetőn, ez fő ékesség.
1. 2. 3. 4. Jól tudjuk, hogy vizre viszen;
Mégis benne mely sok hiszen!?
1. 1. 2. 3. Beszáll az ember keblébe,
S el-olárpöppen jó messzire.

Megfejtési határidő: február hó 18-diká

A f. é. 51-dik számban közlött rejtvény értelme:

Repülj fecském ablakára.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárogy Mari, Nánágy Sándor Ilona, Batory Sigray Istvánné, Korenaghy Serk Hermin, Steiner Janka, Jánossy Lajosné, Peterdi Pap Erzsébet, Sándor Amanda, Kovács Morray Julia, Mednyánszky Margit és Erzsé, Henyey Vilma, Haintz Mari, Magyar nővérek, Farkas Izabella, Zekó Dömötör Ida, Bohne Gyuláné, Possina Edéné, Lukács Györgyné, Stánek Lukárdy Kliza, Fényes Camilla, Lázár Anna és Lóra, Temesváry Erzsébet, Fodor Matild, Kiss Lajosné, Buday Mariska, Magyar Juliska, Amuer Lina, Molnár Izabella, Sipos Margit, Károlyi Martha, Ónody Jolán, Nagy Istvánné, Holics Flóra, Madar Nina, Mátyás Zsófi és Mari, Mednyánszky Emma, Apáthy Luiza, Hoffmann Mari, Nagy Teréz, Olgyay Paula, Sós Klára, Lukács Irma, Bagi Teresi, Új Mari, Mérey Paulin, Szöllősy Mihályné, Gyal Ida, Joób Clementine, Lengyel Paulin, Zalka Mária, Sámuel Juliska, Rotter Erzsébet, Gönczöl Anna.

Tartalom.

Egy pár galamb, Vértessé Arnoldtól. — Esik a hó. — Pósa Lajostól. — A divat és a gyermeköltöztetés, Kemenczky Kálmántól. — Amor, Sima Ferenczától. — Egy fejezet a főzésről és evésről. — Egy hét története. — Farsangi napló. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfűjtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy báli ruhaderék szabásmintája.

Felolós szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

3-dik szám.

Január 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Országot 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p - kelte nyugta	
							óra perc	óra perc
Jan.	20	Vasárnap	F 2 Jézus sz. n.	F 2 Feb., Őrsét	8 A 1 György	16	7 42	4 41
	21	Hétfő	Agnes szüz	Agnes	9 Polieuct	17	7 41	4 43
	22	Kedd	Vincze v.	Vincze	10 N. Gergely	18	7 40	4 44
	23	Szerda	B. Assz. eljegyz.	Imrike	11 Theonoz	19 Jázon	7 40	4 45
	24	Csütörtök	Timót	Timót	12 Titiána	20 Jer. Nizk. hal.	7 39	4 47
	25	Péntek	Pál fordulása	Pál fordulása	13 Hermyla	21	7 37	4 49
	26	Szombat	Polikárp pápa	Polikárp	14 Szabhasz	22 S. Bealah.	7 36	4 51

 Teljes számú példányokkal meg folyvást szolgálhatunk.

Vidéki tárcza.

Ungvárt január 12-dikén. Az ungmegyei nőegylet a hó 26-dikán sorshuzással egybekötött bált rendez, az ügyviteli elnökséggel a választmány által Nehrebetzki Natália urnő van megbízva. Igen jó választás, mert a nevezett urnő mindig lelkesen karolta fel a nemes czélú ügyet a fáradhatatlan buzgalommal elkövet mindent, hogy a bál minél látogatottabb legyen és a jövőrelem az árvák ügyének és édes mindnyájunk öhojának kielégítő sikerrel végződjék. E hó 8-dikán Nehrebetzki Natália urnő a bál rendezés fölötti eszmecsere végett 100 személyből álló vendégséget hívott egybe házához. Rövid kis tanácskozás után természetesen fényes lakoma és tánczszal végződött az „értekezlet” a reggel fél hatkor távoztak a vendégek. A bál eredményéről, ha szabad, később. *) P. Cs. L.

A **kisasszonyi** jogászba két-háromszáz frt tiszta jövedelmet juttatott a segélyző egyesületnek. A szépen díszített teremben a házi asszony: gróf Forgách Kálmáné Pongrácz Eleonóra bárónő kilencz órákor jelent meg. A rendezőség szép kaméliabokrétát nyújtott át neki. Negyvenöt-ötven pár tánczolt. Jelen voltak: báró Barkóczy Mihályné, Hedry Lőrinczné, Fedák nővérek, Juhász Margit, Kemniczer Hortense, Keczer kisasszony, a három Reviczky nővér, Pacor ezredesné, gróf Sztáray Sarolta, Szinyey Pálné, Szmeceányi Jenőné, Szmeceányi nővérek, Szentlélek Margit, gróf Vay nővérek. Négyen: Szirmay Mathild, a két Virkler nővér és Vecsey Anna kisasszony (az elhunyt Vecsey Oláh Károly országos képviselő leánya) először itt mutatták be magukat bálban. Nagy előnyére vált a mulatságnak, hogy a frakk legalább háromannyi volt, mint a tarka hölgyruhák; a tánczosnők így kézzől-kézre jártak: volt élénkség, jó kedv nagy a csak a kora regg vetett véget a vigalomnak.

Selmeczbányán szombaton volt az akadémiái segélyző egyesület álarczos bálja. A siker teljes a rendezők meg lehetnek elégedve. A tánczterem egészen megtelt díszes közönséggel, tarka-barka vig álarczokkal. Házi asszony: Farbak Kürthy Piroka urhölgy Fortunát ábrázolta igen szép jelmezben a körülte sürgött a többi jelmezes alak. Legérdekeesebb volt a Turandot klinai udvara (a Schiller bohózatán után), Turandot hercegnő Pöschl Eveline kisasszony, a herceg pedig Pöschl Ede volt, körültek pedig a vagy huszonöt tagból álló udvar, közte: Richter nővérek, (Adelina és Zelina) Schmutzer Janka, Csapanovszky Mariaka stb. Az udvartól független terrénumon is nagy volt az élénkség. Wiesznér Emma kisasszony tavasz volt, Szikray Irma és Mialovits Ilona kisasszony cserkeszleányok, Tóth N. ügyvéd és neje, Jupiter

és Juno, Mialovits Rolla és Moesz kisasszony virágárusleányok, kiknek bokréta kósarkája szépen jövedelmezett a segélyző-egyesületnek. Kuschl Aranka kisasszony török rabinő-jelmezt viselt, Titra Minna kisasszony, mint kalózkirályné szerepelt, Stokosza Irma kisasszony, mint norvég leány. Az akadémiái hallgatók is mind jelmezben jelentek meg a bemutat-tak a tizenötödik századból mostanig sok nemzet viseletét.

Az **egri** jogakadémia bálja szerdán volt a régi kaszinó nagytermében. Kitűnően sikerült a bevétel több mint hat-száz frt. A háziasszony Graeffl Károlyné urnő volt a jegyét százhatvan frton váltotta meg. A tánczrend izléses volt a török színekből összeállított puza, rajta az izaszág jelvénye a mi dícsértes, nem külföldi készítmény. A süzértánczot ötven pár járta. A jelenvolt hölgyek közül Graeffl Sarolta, Fülöp Berta, Danielik Ilona, Alexy Boriska, Répássy Hajnalka, Hartl Vilma, Subich Mariaka, Erdélyi Anna, Kliegl Pannika, Tarnay Mariaka, Radics Melanie, Rapaics Róza, Galambos Ilona, Babics Anna, Eötvös Giza, Remenyik Teresike, Brudermann András, Janik Róza, Elek Ilona, Fántzl Betti kisasszonyokat, Csernyus, Mészáros, Szuhányi, Kiss nővéreket, dr. Hubertné, Erdélyiné, Rupeczkyné, dr. Feketé, Martino-vichné, Kölnerné, Belánszkyné stb. asszonyokat említik.

Szécsenben a hó 9-dikén Balogh Antal, egy tekinté-lyes és messze szétágazó nógrádmegyei család törzseje, me-nyegzője ötvenedik évfordulóját ünnepelte Tersztánszki Amá-liával, B. ur egyik veje, Szojka Emil szolgabíró házában, a rokonok nagy részének részvéte mellett. A templomi szertar-tás után vig lakoma volt, melyen Komjáthy Anzelm megyei főjegyző beazéddal és Csalmajsi alkalmi verssel üdvözölte a derék párt.

Különfelék.

.. (A spanyol király) arájának, Mercedes hercegnőnek egy Párisban készült skatulyát ajándékozott. A skatulya lapis lazuliból készült, négy oroszán körmön nyugszik, 40 centi-méter magasságu és 80 centiméter szélességű. A díszítményt aranyos rózsaguirlandok képezik, melyek kivitele meglepő. — Maga a kis kulcs mestermű és egy kicsi föllyilt rózsát ábrá-zol bimbóstól. A skatulya belsőjét szintén lapis lazuli burkolja a szegek gyémántból készültek. A skatulya arra szolgál, hogy a fiatal házaspár intim levelezését tartalmazza. Alfonso király egyelőre nyolcz sor gyöngyöt tett belé. E helyen megemlítjük, hogy az esküvőt Viktor Emánuel halála miatt néhány nappal elhalasztották.

.. (A bécsi magyar hangversenyéről) a Bösendorfer-

*) Örömmel vesszük.

teremben péntek este a Deák-émlék és a bécsi egyetemi magyar olvasó és társaskör javára hangverseny volt a magyar főúri családok pártfogása mellett. A terem nem volt tulságosan tele, de egyfűt volt a bécsi magyar arisztokrázia teljes számban és a bécsi nemesség számos képviselője. A hangversenyt Dóczy L. prologja nyitotta meg. A prolog, melyet magyar ember írt magyar közönség számára, ezen szempontból ünneplő Deák Ferencz, a nagy magyar hazafi és népember emlékére. Robert ur hévvel, lendületteljesen adta elő a költeményt és zajos tetszést aratott; ebből a többi daraboknak is részük volt. Sajátos jellemet adtak a hangversenynek a bécsi koncertekben idegen magyar népdalok, melyeket Wickenburg-Almágy grófné és Bignio ur adtak elő. Utóbbi előadott egy magyar dalt, melynek szövegét Hevesy Lajos írta, zenéjét Doppler szerző. Gróf Zichy Géza ismét bámulatot keltett a bravour által, melylyel balkezével a zongorán játszik. Hellmesberger udvari karmester Weber Berceuse-jét adta elő. A hangverseny sajátos jellegére emlékeztetett még a tape, mely néhány fokkal erősebb volt, mint a hogy bécsi hangversenyekben hallanisztokták, nem különben a nagyszámban megjelent magyar tanulók éljen kiáltásai.

(Az Ozman pasa nyerge.) melyet esatáiban használt, most Bécsben van. Kérült pedig úgy oda, hogy Dumba Miklósnak, az ismert osztrák képviselőnek Zimnicza mellett van egy birtoka. Mikor a fogoly Ozmán pasát Bukarest felé vitték, épen e jöszágon tartott pihenőt. A jöszágitagzó vendégszeretettel, kitüntetéssel árasztotta el a legyőzött hadvezért, ki midőn tovább kellett utaznia, hálásan szorította meg a derék ember kezét és kérte, fogadja el tőle emlékül nyergét,

melyet még harci piripája viselt; egyebet most úgy sem adhatna. Dumbát rögtön értesítették az eseményről és a nyereg most a képviselő híres műgyűjteményében van.

Megbízások tára.

Nagyváradra K. I. urnőnek: El van küldve.
Holicara G. A. urhölgynek: A legszívesebben megküldtem.
Egerbe K. K. M. urnőnek: Csak az előfizetési iven kitett könyvekkel szolgálhatnék még.
Makóra L. Gy. urhölgynek: Egész szívemből viszonzom a jó kívánságokat!
X. X.-nek: Igen, a legszívesebben.
Czinkotára I. R. urhölgynek: Igen szívesen fogom közölni.
F. Szelibé T. E. urhölgynek: El van küldve.
B. Ujvároshoz F. I. urnőnek: A kívánt könyvek nem az én kiadásomban jelentek meg, szerezzem-e meg könyvtársai uton is?
Győrbe Szt. I. urnőnek: Pontosan vettem, a miről a 2-dik szám pontos megérkezése is tesz tanuságot, a lap azonban ki volt már nyomva, úgy, hogy azt nem közölhettem már.
K. Ladányba K. M. urhölgynek: Szívesebben venném a szó vagy számrejtvényeket! Aránylag sokkal kevesebb hölgy foglalkozik a rejtélyek megfejtésével.
Pohorellára G. J. urnőnek: Pontosan vettem I. szíves üdvözlétet küldi.
Nagyváradra B. I. urhölgynek: Legközelebb igérik az elküldést.
Verebélyre B. G. M. urnőnek: Magánlevélben feleltem a kedves kérdésekre.
Cs. Csüdre P. E. urnőnek: A kedves sorokat tartalmával együtt köszönettel vettem.

Elofizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fűlváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és nyomtatu arczképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévénként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Elofizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmelléleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmelléletekért félévénként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetők megrendelhetik továbbá következő régebbi műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,“ „Íjabb íróink és művészeink arczképeiről,“ (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásait.

Budapest, december hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.
Országút 39-dik sz. 3-dik emelet.

A nemzetközi gyógyászati egyletszervezetek által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatósága vegzett a magas es. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett.

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúszkban, instagatás, mell, gerincfájdalmak, keresztcsontfájás (Hæmorrhoid), láb-köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 frt 5. kettős csomag 2 frt 10 kr.

Hufeland hírneves orvos mondja orvostani műveiben: „Ket betegséget van, melyek ellen az orvosi tudomány hesszalan létezik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek legköszvény és a podagra; a gyógyszer a fentebbi köszvény-vászon használata által fölfoldoztatott.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyvesedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán külföldre 10 krrel több. Valóban Pestben egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ut. gyásterében, király-utca 7. sz. — Debreczenben: Rothschneek ut. gyásterében. — Szombathelyen: Pillich Ferenc ut. gyásterében. — Mohácsban: Jászics Károly — Kolozsvár: Wolf Gyula. — Pécsen: Zsolnay. — Szegeden: Weiglein György, Kovács Gyula. — Temevaron: Kraus. — Aradon: Pringer Gyula. — Nagyváradon: Molnár Gyula. — Szekes-Fehérvár: Dieballa Gyongyoson: Vossy Gyula. — Brasso: Fabik Gyula. — Szigetváron: Ehrenfeld W. — Miskolc: Ujlázy Gyula. — Pozsony: Saltz. — Kussan: Eowig Ede és fia gyásterében.

Kollarits József és Fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött gyári raktárunkban az „YPSILANTI”-hoz

Budapestben, vaczi-utca 4-ik szám alatt áruhazban.

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműek, vásznak és asztalneműek a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi-ingek. hamburgi, hollandi és írlandi vászonból, darabja 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7, 8, 10, 12 ft.

Férfi-ingek. himetűek, madapolanból, mellé vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frt.

Férfi madapolan-ingek. darabja 1,20, 2, 2,50, 3, 3,50 ft.

Férfi színes ingek. 1,50, 2, 2,50, 3 frt. Ket külön gal- lerral 2,50, 3 frt.

Férfi színes angol oxford-ingek. darabja 2,50, 4, 7,5, ket külön gallerral darabja 3,50, 5 frt.

Férfi-gatyák. magyar, felmagyar vagy francia sa- basra pamutból 1,20, 2,30, 1,75, vászonból 1,50, 1,80, 1,75, 2 frt, hamburgi vászonból 2,25, 2,50, 3, 3 frt 50.

Férfi felharisnyak. pamutból, fehér vagy színes, tu- ciatja 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8—14 frt, cziaraból, fehér tuciatja 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9 frt 14 frt, felharisnyák, fehérített vászonból, varrottak, tuciatja 4,50, 6, 7 frt.

Férfi-zsebkendők. fehér vászon, tuciatja 3, 4,30, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 10 frt.

Férfi-zsebkendők. vászonból, fehér színes szálal 7 frt, 10 frt, batistból, színes szálal 7 frt, 8 frt 50, színes pamutsebkendők darab 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut batistsebkendők színes szálal, tuciatja 3 frt.

Férfi-gallerek. legfinomabb tuciatja 3 frt, 3 frt 50.

Férfi-kezek. tuciatja 12 pár, 5 frt, 6 frt.

Női ingek. hamburgi vászonból, sima darabja 2,25, 2,50, 3, 3,50, 4, 5 frt, slingelt 3, 3,50, 4, 5 frt, francia mellvarró és himetűek 3,50, 4, 5, 5,50, 6, 7, 8, 10 frt, madapolanból sima 2,50, 2 frt, slingelt 2,50.

Női háló-csoszottak madapolanból, egyszerűek 1,50, 1,50, disztett 1,75, 2,25, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 10 frt.

Női labravolók. madapolanból, sima egyszerűen dísz 1,60, slingelt 1,80, disztett 2,25, 2,50, 3, 3,50, 5 frt.

Női alszoknyák. madapolanból, szegélyekkel és díszítéssel, darabja 2,50, 3, 3,25, 3,50, 4, 4,50, 5, 15 frt, szálaljal 4, 5, 6, 7, 8, 10 frt.

Női harisnyák pamutból, kitűnő minőségben, darabja 4, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 8, 22 frt, cziaraból tuciatja 10, 11, 12, 13, 22 frt, színesek pamutból, párja 70, 80, 90, 100, 120, 130, 150, 150 krig.

Női zsebkendők. fehér vászonból, tuciatja 2,50, 3, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8, 10 frt, angol cziarabattiból, fehér, 4, 5, 6, 7, 8, 10 frt.

Női francia derekluzók (Midiert), darabja 1,20, 2,30, 2,75, 3, 3,50, 4 frt 50 krig.

Flu-ítek. 6 évesek számára, madapolanból, darabja 1,40, színes 1 frt 25, 1,40, vászonból 2,10, 2,40, felmagyar gatyák 1,10, 1,20, 8 éveseknek ingek madapolanból 1,10, 1,20, színesek 1,25, 1,50, vászonból 2,20, 1,45, gatyák 1,25, 1,40, 10 éveseknek, madapolanból 1,10, 1,20, színesek 1,30, 1,75, vászonból 2,30, 2,65, gatyák 1,35, 1,80, 12 éveseknek ingek madapolanból 1,50, 1,80, színesek 1,65, 1,90, vászonból 2,50, 2,80.

Asztal- és asztali terítők. 6 személyre 5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8, 9, 10, 24 frt; 12 személyre 12, 12,50, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 40 frt; 18 személyre 25, 27, 32, 48 frt; 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frt.

Kávéskendők színes és fehér, darabja 3, 3,50, 4, 5, 5,50, 6, 11 forintig, esemény-kendők tuciatja 3, 3,50, 4, 5, 5,50 krig.

Csipeklőgöngyök. 1 ablakra 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 8, 9, 10, 15 frt.

Agytérítők. darabja 4,50, 5, 6, finom ripsből 9,50, asztalterítők 3,50, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.

Azypokroczus. kisebbek 4,50, 6,50, nagyobb 6, 6,50, 7,50, 8,50, 11, 14 frt 50 kr.

Ményasszonyi készletekkel 180 forint 1800 frt — Bővebb, kész fehérnemű és vászonban a legzebb kiállításban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kívánságára bementesen beküldjük.

Az árak legjutányosabbban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi okból fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt ha az árszervizünkkel el van látva, nemcsak szívesen kicseréltetik, de kívánságra az érte fizetett összeg is visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan elkészítetnek és csomagolási díjt nem számítunk.

Legkitűnőbb gyógyhatású magyar édes mustár

Facszányi Ármin

gyógyszerész-től Budapestben,

X. ker. Kobányán.

Ezen gyógyszeréssleg készített mustár, a lombérek minden addig ismert mustároktól az által, ha az nemcsak a husnemű ételek használatánál legjobban a legkellencezőbb élvezetet nyújt; — hanem egyszerűen, mint a legkitűnőbb s legjobb hatásúnak bebizonyult, mint a gyógyszer is. Nevezetesen a rozsvágytól, az ételek gyenge emésztésétől és az onnan eredő savanyu felbőgörgéstől és szorultságoktól valamint az elott emésztési makacs váltólás után és Scorbutinál. Kiválólag pedig az idült gyomorburutnál, felülmehet a gyógyhatású szer, amely a gyomorban lerakodott nagy mennyiségű nyálkát, amely az emésztést hátráltatja, felolvasztva, s azt egészen a gyomorból eltávolítja, és annak további képződését megakadályozza; a gyomorban és a belekben kóli és kellemes meglepet előidézővé ezután a hurok is végképen elmarad; — ugyanezt az ugyanezt színt és fulladó hurokól, (Schleim arthmál) valamint a gyomor és a mell elnyálkása szánál, és az aranyérben szenvedőknek legjobban ajánlható.

Ára egy nagy üvegnak 1 frt kis üvegnak 50 kr. postán szállítva a csomagolás külön számítatik. Kapható valamint a készítőnél Budapest Kobányán, egy a következő raktárakban Budapestben: Török J. gyógyszerész, király-utca 7. sz. — Szitupa Gy. gyógyszerész, azénatér. — Edesktthi Erzsébetter. — Radocsny és Bányay ur utca. — Molnár J. regvárosbástya. — Hubenay J. újlágutca. — Neruda N. Hatvanutca. — és Huber Károly Lipót és család utca sarkán. — Budan a várbán Udvari gyógyszer-tarban Wiasek E. gyógyszerész, Krisztinavárosban. — Szegszardon Unger D. gyógyszerész — B. Gyarmaton Gazdik L. kereskedő. Ismét eladók kedves szánálókban részesülnek.

F o g p a p i r.

A. t. ez. köszönség különös ügyelmébe ajánlatik még. Facszányi Ármin gyógyszerész-től föltalált és es. kir. kizár. szabadalmazott „Fogpapi” a mely valamint a fogfájást, egy a csúsz. fojféjfalmat, arca és szagát rögtön megszünteti. Ára egy egész csomag 1 frt, egy fél csomag 50 kr. postán szállítva 10 krrel több. — Kapható valamint a föltalálónál Budapest. Kobányán egy Török J. gyógyszerész-nél király-utca 7. sz. azonkívül több budapesti és vidéki gyógyszerárban.

Általános elismert

Legszebb bali toilették, jelmez-costümekek és belépők.

Bali toilették tartatánál frt 25, 30 és feljebb; ugyanazok atllasz derekka frt 40, 45 és gazdagon virággal díszítve frt 50, 55 és selyem ruhák minden színben frt 70, 80, 200 frt; belépők frt 12, 15, 20 egész 60 frt.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szoknya előhosszának szíves beküldetése kéri.

Elegans és izléses aratulették készítésére bátorodom műtermemet a n. é. holgyközönségnek ajánlani, annál inkább, mert számos elismert irat hirdokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó híremet legfenyesebben igazolják, melyeket kívánatra szívesen előmutatok illetőleg beküldök. Teljes tisztelettel

Rózsay

Confectionneur.

Deák-utca 5. a „Francis” szobor

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — felevre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvcsomagolási díj felevenként
20 fr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Törvényszék-utca
21-ik és 22-ik emelet.

Hirdetések díja:

Először negyven szavazott sorért
8 kr.

4. SZ.

Jan. 27-dikén
1878.

Bavonkint színezett
druvkeppel.

nemben színezett himetrajakkal.

Ezenkint
tizenkét kővet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Azt a férfit, kinek
arczképét ezuttal sze-
rencsém van t. olva-
sóiinnak bemutatni, úgy
ismerik egész Felső-
Magyarországon, mint
akár az adószedőt. Ő
is, miként ez, többet
van utban, mint oda
haza; hanem azért van
egy kis különbség közte
és az adószedő közt. Ő
érte úgy küldik a ko-
csit, messze földről,
néha tuczat-számra is,
elfogják, a hol előta-
lálják, és hogy fogad-
ják! Láttára tűnik az
aggodalom, mulik a fé-
lelem, új remény szállja
meg a sziveket, mint
mikor haragos zivatar
után a szivárvány biz-
tató képe tetazik föl az
égen.

Ezek után, ha nem
állna is neve előtt az az
árulkodó két betű, t.
olvasóm mégis tudná,
hogy orvosról szölok.
Szép is az az orvosi hi-
vatás, épen azért, mert
lépten-nyomon a ha-
lállal áll szemközt. Mi-

Dr. Fleischer Frigyes.

kor az orvost szeretik,
meg van az szeretve!
Több az a szeretetnél,
hit, megvigasztalás és
bizalom is van benne,
csak hogy arra rá is
kell szolgálni; nem elég
erre a tudomány; a tu-
domány a fejben van, a
szeretet a szivben. Sok-
szor egy hajszálon mu-
lik, és lesz a hű nőből
párjavesztett özvegy és
a tehetetlen gyerme-
kekből apátlan árva;
az anya meg, mikor
beteg gyermekénél vi-
raszt, a félelmek, me-
lyek akkor szerető szí-
vét dölják; nem a fej,
az ő tudományával: a
szív az ő érzésével ak-
kor a segítő; a tudo-
mány az „cset”-et nézi,
engedi lofolyni az ő
többé-kevésbé „érde-
kes” jelenségei szerint;
nem úgy a szív, az ér-
zés; a szomorúság haj-
lékában részvét fogja
el, a szenvedők fájd-
alma lelkét járja át,
és akkor az orvos két-
szeresen tudatára jut

magasztos hivatásának; a tudomány embere egyfelül, a szív embere másfelül kezét nyújt a segítségére.

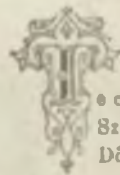
Mindegy ha szegény, ha gazdag! — Ime egy vonás dr. Fleischer életéből.

A mult nyáron a városon kívül, — ugy-e bár, megmond-tam már, hogy Lőcse városán szerencsés lakosának mondani a jeles emberbarátot? — egy szegény embernek megbetegszik egyetlen kis fia; a szegény apa első gondolata dr. Fleischer volt, de nem találta honn. Szaladt tehát egy másik derék orvoshoz; ez megnézi a gyermeket, orvosságot rendel neki, a betegség azonban nem akart mulni, hanem napról-napra súlyosabb lett, maga a rendelő orvos is azt mondta már, jó lesz dr. Fleischert hívni consiliumra; képzelhetni, hogy szaladt a szegény apa dr. Fleischerhez, a ki azonban ismét megint nem volt honn; mikor találni azt otthon? És képzelhetni a szegény apa kétségbeesését, őt honn nem találván! Látni azt az ő fiatal életét, szemtől-szembe hervadni, mint a letört virág; ott ülni mellette órákig, a melyeknek minden percze egy-egy örökkévalóság, tele eget ostromló fájdalommal; hallani a kicsi élet lázas nyögését, kínos vergődését; látni a megtört szemek esdő pillantását, a mint az atyai tekintetet keresi, és abba beleakaszódik, mintegy utolsó menedékül az előtte még olyan irtóztatóan rémes halál elől; és az atya olyan szíves-örömet oda adná saját életét, hogy az övét, azt a még csak azután leendő megváltás, és nem tehet érte semmit, és még csak nem is könyezhetik, nehogy ez a remegő élet meglássa, és annak vegye, hogy már siratják is; és meg csak nem is távozzhatik mellőle, mert nem tudni, mikor szakasztja le szívéről a halál, és állni nyugodtan a gondolatok hőszült tusakodását, és egyszerre csak nyílik az ajtó, és belép dr. Fleischer, mikor már senki sem várta, senki sem hívta; kijött magától, egy jó fél órányira, késő éjjel, nagy fáradtan, a mint csak haza érkezve, hirtül vette, hogy a szegény ember gyermeke beteg; és oda ül a beteg gyermek ágyához, és nézi, nézi, vizsgálgatja, kutatgatja szíve dobogását, ajka lihegését, szeme forgatását; azután újra ül és néz és néz, tenyerébe fektetett arczeval, lélekbe látó tekintettel, óráhosszat mozdulatlanul; azután fölkel és ír orvosságot, hogy ezt azonnal meg kell csináltatni, szedetni a beteggel, és hogy holnap újra el fog jönni, és nem jön holnap, hanem még azon éjjel, alig három óra múlva, és a mint egy tekintetet vet a kis betegre, azt az örömet, mit: örömet! azt a boldogságot látva, a melylyel a még mindig kétségbeesésében remegő apának mondja, hogy ne horgasza már le úgy a fülét, — ilyen percekben nagyon szereti a tréfát, — fiának semmi baja, egy-két hét múlva kicsi lesz neki ez a kert, úgy fog rajta le a föl nyargalászni, és mint kacagja ki a szegény atyát, a ki helyét sem találva, hálálkodni szeretne, ha nagy örömeiben könnyeivel nem kellene küzködni, — ezt a pillanatot nem lehet leírni, azt látni kellett volna; maga dr. Fleischer sem látta. A mint a boldog apa valami tiszteletdíjat akart neki adni, „Majd máskor“, mondá neki, úgy is el fog még jönni, most dolga van, azzal elsietett, és dehogy jött újra, nem is volt rá szükség, az az egy orvosság megtette, addig nézett és nézett, míg rájött az igazira; lelkével nézett, a mint a nagy emberszeretettől ihlet szállta meg, — hogy ne szeretnék tehát ezren meg ezren, áldó szeretettel!

Dr. Fleischer szegény emberek gyermeke volt. Szepes-megye Mátévíz falujában született, 1813-ban, és az ottani iskolában kapta első oktatását. Később Eperjésre ment, ott végezte a gymnasiumi osztályokat, legnagyobb részt saját erejéből, magántanítással tartva fenn magát; így Vachott

Sándornak és Imrének is tanítója volt; az egyetemi évek alatt is folyvást nevelősködött, testvérbátyja, egy fejérmegyei gazdatiszt fia mellett, és mikor letette a szigorlatot, két évig az egyetemen segédkedett, csak azután tért vissza szülőmegyéjébe, de nem volt itt soká maradása; ki, a világhírű tanárokhoz vágyódott az ő lelke; kiment Berlinbe, az akkor nagy hírű Diefenbachhoz, kinck rövid idő alatt egyik legkedvesebb magántanítványa volt. Két évet töltött külföldi egyetemen, csak azután tért vissza, és csakhamar nagy lett az ő híre. Különösen egy eset alapította azt meg neki. Egy uri kisasszony évek óta súlyos beteg volt, hozták a legelső orvosokat, egyik sem tudott segíteni, akkor az „új orvos“-hoz fordultak, és alig három hó múlva a fiatal urhölgy olyan egészséges volt, hogy öröm volt rá nézni. Viazont az urhölgy örömmel nézett az ő életmentőjére, és a szülőknek sem volt kifogásuk ellene, meg volt tehát a „gazdag partie“; de dr. Fleischer nem úgy értette a dolgot. Más a tudomány, és ismét más a szerelom. Az ő testvérbátyja gazdatiszt volt, és a gazdatisztok nem igen szoktak vagyont szerezni; hanem igen is volt neki egy kis lyánya, ez a kis lyány még diák korában szeme fénye volt Fleischernek, annyira kedves és élénk és szellemea volt, azért már akkor mondogatta volt magában: Vagy az, vagy senki, és a kit akkor szívébe foglalt, azt aztán az egész életre szívéhez is ölelte, és nem volt oka meghánni, hogy inkább a szívre hallgatott, mint az arany csábra, mert a jó feleség nagy áldás. Van ezzel gazdagság, boldogság, minden, szeretott neje az igaz, tiszta, magyar jószág, magyar kedvesség, szívre, szóra, erkölcsre, gyöngédségre példányképe a magyar nőknek, évek óta egymásnak öröme, gyermekeik áldása. Szegfi Mór.

Te csak mulass...

Vay Saroltától

Te csak mulass, a csillogó fény
Szédítsen meg, ragadjon el;
Dörög minden álmom — ábránd
Szorvedésink nem éri fel!

Vig hál! zajban rám se gondolj;
Bus aryam nem való oda;
Gyötörne engem — a coloneban
Látni, — miként suhansz tova.

Ha látnám arcod fölhevülve
S lángolni két sötét szemed,
Szilaj táncában, — oh! fájna mindaz,
Kérlek feledj ott engemet.

De ha a mámor tova röppen
S nyugodul térsz a bál után,
Midőn látod, hogy raj, hű fény
Tűnő kaprázat, füst csupán.

Midőn csöndesség lesz körülöd
Akkor jussak eszedbe én,
S hogy a mézes, hazug szavaknál
Forró szerelmem többet ér.

Oh! akkor tudom érezned
Majd magad is én kedvesem,
Hogy milyen nagy átvágy néha
Egy olyan fényes táncatorom!

Egy pár galamb.

— Elbeszélés. —

Vértesi Arnoldtól.

(Vége)

VI.

A tréfa pompásan sikerült, a galambkakat kizavarták fészekből. A komposzcserő urak, ha esetenként haza mentek a kaszinóból, nem látták már őket ott üldögelni egymás mellett a rácsos kis kertben a ház előtt.

— Tudtam én, hogy az a turbékolás nem tart örökké, — mondta Huba Márton bátyánk nagybölcse.

Hogyne tudta volna? Mindenki tudta a kaszinóban, még az a barom Tinódy Zsiga is. Mindenki tudta, hogy egyszer majd beleun Geszti Pali abba a turbékolásba s csak meg kell egyszer kószolnia a szabadságot, majd elmarad ő aztán biztatás nélkül is hazulról.

Persze, hogy eleinte nagy zajt ütött, dühöngött, agyon akarta löni Aba Gézát, meg a többi czimborát, meg magát s talán igazán valami szerencsétlenség is esett volna, ha Huba Márton bátyánk ki nem békíti a dühös embert.

— A mi történt, megtörtént, Pali. — szólt a kaszinó érdemes elnöke. — Ártatlan tréfa volt; de ha vérünket szomjazod, azt is odadjuk a barátságért.

En ugyan nem értettem, hogy mit akart azzal mondani kaszinónk érdemes elnöke: hanem azt láttam, hogy nagyon szívreható szavak lehettek, mert Tinódy Zsiga, a ki soha sem volt teljesen kijózanodott állapotban, bögni kezdett s nyakába borult Palinak.

Aztán a pap is közbeszólt a keresztyén vallás ígéivel s mindenki úgy nyujtogatta kezét az elbusult embernek, hogy igazán nem tehetett egyebet, mint hogy sorba szorítgatta azt a sok baráti kezét.

— A mi pedig az isten áldását illeti, — szólt a tiszteletes ur, — abból még bőven juthat. Csak nagyon is sok ne legyen majd.

A tiszteletes ur ismert egy házaspárt, a kiknek tizenöt élő gyermekük volt, négy pedig meghalt. Sőt Gömör megyében volt egy rektor, — azt ugyan nem ismerte, csak hallotta a tiszteletes ur, de hiteltelen személyektől hallotta. — annak a rektornak huszonhárom gyereket szült a felesége.

— Na, mit tetszik hozzá mondani? Az aztán bő áldás volt!

De a férfi, kinek vigasztalására hozta föl ez épületes példát a tiszteletes ur, semmit sem szólt hozzá, csak lehorgasztotta fejét és hallgatott.

Olyan busan lézengve járt aztán egy darabig, úgy került az embereket; hanem Huba Márton bátyánknak ebben is igaza volt, ez a busulás sem tartott örökké. Egyszer csak mikor már valami másfél hónapig nem láttuk a kaszinóban, újra megjelent ott Geszti Pali.

Nagyon sápadt volt, szemci lázra tűzben égtek, alig szólt egy-egy szót, hanem annál többet ivott, leült a ferbli kompánia közé s azt hallottam, hogy valamikor éjfél után két óra tájban ment haza.

Attól kezdve gyakran lehetett őt a mulató kompánia közt látni, Csaby Kálmánnak a mindennapos pajtása lett. Mindketten egyformán kerültek a házuk tájékát, pedig mindkettőnek szép fiatal felesége volt otthon. Csakhogy nagy különbség volt ám a két asszony közt s Geszti Palinó még most

is olyannak látszott ahhoz a kuvély, hideg szépséghez képest, mint valami szelid galamb.

— Igen, most is ép oly szelid, — szólt Pali, mikor egy bizalmasabb órában kitartha előttem szívét, a mi pedig nem igen volt szokása. — ép oly jó, ép oly türelmes, minden dolgát elvégzi a háznál, minden kényelméről gondoskodik, soha panaszt, soha egy duzzogó szót, soha barátságatlan arcot nem látok tőle; de valami rettenetes, halálos, zsibbasztó szomorúság látszik rajta szüntelen, arcán, beszédén, minden mozdulatán. Nem vádol, nem tesz szemrehányást s ha néha mentgetni akarom magamat, ha bocsánatot akarok kérni tőle, szeliden félbeszakít. Nem, nem... miért kérnék bocsánatot? Mert egy éjt barátaim közt töltöttem?... S arcvonásain, hangjában nincs semmi harag, semmi neheztelés; csaknem úgy látszik, mintha ő kérne tőlem bocsánatot. De azért még sem állom ki tovább... nem, nem állom ki!

Oly lázasan, oly késéggel eseten ejtette ki ez utolsó szavakat, hogy megdöbbenve tekintettem reá. Szemei villogtak, ajka hevesen rángatózott.

— Vádat, szemrehányást, haragot, gyűlöletet, akármit inkább elviselnék, mint ezt a néma, változatlan, végtelen szomorúságot.

Nem tudtam mit mondani Pali vigasztalására. Félttem, hogy ez a házaselet, mely oly boldogan kezdődött, nagyon szomorúan fog végződni; segitnem azonban mégsem lehetett. Ha szétszakadt a férj és a nő ezíve közt az összekötő kapocs, idegen kéz soha sem forrasztja azt össze.

A tiszteletes ur persze, hogy megkíséértette a házi béke helyreállítását; de legkenetesebb szavai közepett szakította őt félbe a fiatal asszony:

— Köztünk nincs harag, tiszteletes ur, csak szeretni nem tudunk már úgy, mint azelőtt.

Erre a szelid szomorú hangra elakadt a pap is mondókájával. Mit mondhatott volna még?

Igy folyt ez hónapokon át. Az őszre tél jött, a télre tavasz. A tulipán virított, az orgonabokrok kiszödltek a kis kertben a ház előtt; hanem azok arczi, kik ott a házban laktak, mindegyre komorabbak, sápadtabbak lettek.

A férj haza készült szüleit látogatni a felföldre. Sokáig készült, már két hónapja volt, s hétről hétre halogatta utazását. Ugy látszott, mintha nehezen esnék megválnia e szomorú helytől.

Nem mondta ugyan senkinek, de úgy sejtettem, hogy nem fog soha többé visszatérni. Figyelemmel kísértem intézkedéseit s észrevettem, hogy minden ügyet elintéz, mindent rendbe hoz a háznál s a külső gazdaságban, mindent följegyez a számadó könyvbe, mielőtt elindul. Minden jel arra mutatott, hogy nincs szándéka visszatérni.

Mások is észrevették e jeleket, de úgy okoskodtak, mint Aba Géza, a ki vállvonítva jegyezte meg, hogy:

— Kilenczszáz holdat nem hagy el oly könnyen az ember.

Bizonyos, hogy ő nem hagyta volna, a költői mázzal bevont üresszivű dandy.

Hanem Geszti Pali miatt nagyon aggódtam. A mint utolsó este elbucuzott tőlem és szemébe néztem, olyan zord elhatározást olvastam ki azokból a szemekből, hogy egész éjjel nem alhattam miatta s hideg borzongás futkosott át a hátamon, valahányszor rá gondoltam.

Attól remegtem, hogy az az ember nemcsak a kilenczszáz holdat, hanem az életet itt hagyja s oda utazik, a hová nem

szoktak semmit átvinni erről a világról, sem bánatot, — oda az örök nyugalom hazájába.

Alig virradt, nem bírtam tovább otthon maradni, felöltöztem s Geszti Paliék házához siettem.

Még nem utazott el az ur, mondták a cselédek, még alszik.

Leültem a kis kertben a fapadra, hol oly sokszor láttam együtt ülni a boldog fiatal párt.

— Hát oly könnyen elmúlhatik mindaz, a mi az élet zamat, a boldogság, a szerelem? — gondolám magamban. — Hát egy szellő, egy lehellet mindent elfújhat?

Leverő gondolat volt az nagyon, hogy két lény, kiket oly gyöngéd kapocs fűzött hajdan egybe, kik minden gondolatot allestek egymás szeméből, oly idegenné válhatott most egymás iránt, hogy nem képesek már egymás szeméből semmit kiolvasni... Semmit? Nem lát a nő semmit abból, a mi férje lelkében végbe megy?

Jó darabig ültem már ott a padon, a nap magasra emelkedett már az égen, gyönyörű tavaszi reggel volt, az orgonabokrok virítottak, egy pacsirta szállt föl előttem vidáman trillázva a levegőben. Egyszerre lépteket hallok hátam mögött, hátrafordulok s egy mosolygó fiatal párt pillantok meg hátam mögött.

— Hát te mit csinálasz itt ily korán? — kérdezi nevetve Pali barátom.

— Még egyszer elbucsuzni jöttem, mielőtt kocsira ülez, — mondtam neki, de már inkább tréfálózva mint aggódva.

Kissé elpirultak mindketten, ő is, neje is, aztán láttam, hogy Emma szorosabban oda simul férje oldalához, mintha még most is féltené. Valami borus árnyék huzódik át homlokukon, hanem az csak egy pillanatig tart, aztán elnevetik magukat; de jól láttam, hogy a nő szemeiben azért könny csillog.

— Nem indulok már ma, — szól Pali; — azaz, hogy együtt indulunk majd...

Egymásra pillantanak s abban a pillantásban újra bent van a régi szerelem, a régi boldogság.

Á m o r .

(Beszély.)

Sima Ferenczről.

(Végén.)

Mind hárman odarohantunk. A golyó szívéen furódott keresztül; melléből patakként tört elő a vér. Szépen végig nyújtóztattuk a fűvön.

Pár perczig élhet, mondá barátom.

— Szegény fiu, én nem így akartam, mondá Czakóhalmi azomorun.

— Isten önökkel fiatal emberek — azzal eltűnt.

— Istenem! csak a vért el tudnók állítani, mondám.

— Hadd el barátom, nincs itt már többé semmi erő, mely megmentse az életet.

— Szaladj haza kocsiórt.

Barátom szót fogadott, néhány pillanat múlva eltűnt.

Én ott térdeltem a haldokló mellett, kimondhatlan fájdalommal éreztem, mintha egy igen jó barátot vesztettem volna el az ifjuban; nem bírtam visszatartóztatni könnyemet.

A vér mindegyre bugyogott melléből, a légvétel mindig gyengébb lett.

Tenyéremet a vértolulásra tettem, hosszabbítani akartam ezáltal néhány perczet az életét; de ő esdőleg tekintett

rám; elér tettem a haldokló kérését, — levertem tenyerem melléről: a visszazoritott vér hangoz bugygyanással szökött elő, a mell egyet hörgött, — s az ifju, kinek dala még tegnap elragadott: megazúnt élni.

Ennyi az élet, mondám keserűen. E néhány óra egy vnatag hályogot vett le szememről, egy leplet vont félre, mely eddig nem engedé valódi színében láttatni a világot. Ajkaimról, mely eddig a valódi meglegedés visszhangzója volt: egy fájó sohaj lebbent el. Ez hát az az élet, melyben én még idáig mindenütt az igazság nyomát láttam. Egy embernek meg kell halni, mert tiszta, önzetlen szerelmét nem képes kitépni lelkéből. Elvoltam fogulva, könnyeim ujából megeredtek. Most a tegnapi dal csendült meg hátam mögött. Rémülve ugrottam föl, elakartam futni, de lábaim a földbe gyökereztek. A dal mindig közelebb ért, egy pillanat múlva előttem állt a leány; nem mertem rá nézni, szemeim a holtra meredtek, kezdett velem forogni a föld. A leány ajkán a látmányra megfagyott a dal, egy kétségbeesett tompa kiáltást hallottam.

— Irgalmas isten, mi ez?!...

A fájdalmas meglepetés villámként sújtá a nőt, a kiáltás után össze roskadt.

Kábultan rohantam oda hozzá. Az ájulás csak pillanatnyi volt, a szép hölgy fölnyitá szemeit, zavartan tekintett körül, szemei az enyéimmel találkoztak: — ugy-e álom volt csak, auttogá: ő él, ugy-e, ő él?

— Néhány perczet ezelőtt meghalt, — mondám megfogva a nő kezét.

— Szent isten! s ön itt Viktor? — mondá fuldokolva a nő.

— Az én karjaim közt adá ki lelkét.

A gazdag urinő oda térdelt a meghalt pásztor mellé s sokáig könyezett.

En néma tanuja voltam az önzetlen szent fájdalomnak. Perczek múlva kocsizörgést hallottam. — Kisasszony! mondám: barátom kocsival jön, mindenesetre kellemetlenül érintené önt, ha e helyen több idegennel találkoznék.

A nő kitörölte szeméből a könnyeket. — Egyet mondjon csak meg, mondá esdőleg tekintve rám: hogy halt ő meg?...

E kérdésre el voltam készülve; nem volt szándokom megmondani a valót; de e tekintettel azemben, mely lelkem bensejéig hatolt: nem tudtam igazat nem mondani.

— Párhajban esett el kisasszony.

— Elég! mondá a szép nő hidegen; még egyszer lehajolt az ifjuhoz, félre törölte fehér hideg homlokáról a hullámzó barna fürtöket; egy csókot lehelt rá: aludjál csendesen, — mondá, — kedvesednek ma lakodalma lesz; ha te nem jöhetsz, lelked jöjjön el az oltárhoz.

Megrendültem e szóra, csodálatos sejtelmem támadt: tegnap is ezt mondá az ifju pásztorinak.

A kocsi igen közel zörgött. A kisasszony fölállt; kezét nyujtá felém.

Én egy szóritás helyett csókot leheltem rá.

— Kérem legyen gondja az eltakarittatásra, a legnagyobb halára fog kötelezni.

— Lesz gondom rá kisasszony s az ön részvéte a megholt iránt a föl hívása méginkább kötelezőségemmé tesz.

— Isten önnel! auttogá — s azzal eltűnt a bokrok közt. S épen jókor: mert barátom eljött a kocsival.

II.

Néhány órával később a juhász halála után sebezsen fölöltözve Békési Vilmaék kertjében sétálgattam, zavart gon-

dolatok közt föl a alá; a mai csemények, s a még bekövetkezendőkkel foglalkozott lelkem.

Az egész ház, erkély, udvar, előtér tele volt nyüzsgő vendégnéppel, köztök előre jól mulató ifjúsággal. Én félre vontam magam a kert egy szögletébe, hol szabad tért engedhettem merengésemnek.

Majd egy padra vetém le magam, a más baja mellett, saját bajomat is érzém. Vilma mai képe bevészte magát lelkembe, s akaratérőm sokkal gyengébb volt, minthogy letudtam volna küzdeni. — De aztán ismét a szegény pásztorra gondoltam s ez újból elfoglalta lelkem.

Most a hátam mögött, hol két, három bokron át szintén ut vezetett — hangokat hallottam.

— Ez ugyancsak furcsa lakodalom lesz ám, a kisasszony még ma mindig sirt. — Ez a hang a nevelőnőé volt.

— Dehát nem szereti ezt a Czakóhalmit? Ezt a hangot nem ismerém meg.

— Nem, egy mákszemnyit sem.

— Akkor — miért megy hozzá?

— Szülei erőszakolják hozzá.

— Az nincsen helyesen; de hát, hogy van az, hogy oly hideg Czakóhalmi iránt, — talán mást szeret?

— Igen, — mondá bizalmas közlékenységgel a nevelőnő: — neked csak elmondok mindent, gondold csak, egy pásztor ifjával van tele a feje.

— Megfoghatatlan. Gyermekes ábránd az csak, mely há komoly ítélet alá jön: önmaga kinevet.

— Lehet később, egyelőre több a mindennapi szerelmenél.

— Csodálatos, de hát mi nyújtott ennek kifejlődésére alkalmat?

— A ficzkó regényesen kezdte: először is megmenté a kisasszony életét.

— Ne beszélj.

— Ezelőtt egy évvel, talán épen ebben a hónapban, hárman kimentünk a mezőre: ő, én és tanítványom, Berta. Az idő igen kellemes volt, sokáig sétálgattunk a tarka mezei virágok közt. Haza felé jövőben épen a csorda mellett haladtunk el. Vilma kisasszonyon pirossal díszített ruha volt. Én is vigyázatlanul valék, nem jutott eszembe, hogy a szarvasmarha nem szereti a piros színt. A bika elkezd bömbölni. A pásztor káromkodva kiabált ránk, hogy vigyük el gyorsan azt a piros ruhát. — De már késő volt; a bika üldözőbe vett bennünket. Mind a hárman futni kezdtünk; de Berta nem sokáig győzte s nekem vele együtt be kellett várni a dühödt állatot. Ez azonban nem üldözött minket, bömbölve vágatott Vilma kisasszony után. Én kétálgébe voltam ekkor, a bika mindig közelebb ért, már szarvával érinté ruháját, mikor egy ember előttem a földhöz s a bika a másik pillanatban földön hevert.

A csordások előrohantak, mi is oda siettünk, mert a kisasszony nem mozdult egy tapodtat sem.

A böszült állat rugott, kapálózott a földön, de a győző pásztor — szarvával fogva félre tekerve tartá nyakát, s nem lehetett szabadulnia.

A pásztorok most ránk parancsoltak, hogy siessünk e helyről, mert addig nem bocsáthatják föl a bikát.

A kisasszony megkérte megmentőjét, hogy jöjjön el a Békási házba, hol meg fogja köszönni szolgálatát. — S a pásztor el is jött s épen olyan időt választott, mikor egyedül találta a kisasszonyt, — s mint hallottam, igen sokáig beszél-

gettek együtt. — Szóval, itt beteljesült, hogy a szerelem nem néz sem palotát sem gunyhót.

— S a szülők tudnak-e, e bizonyos titokban üzött szerelemről valamit?

— Semmit. Annyit hallottam a pásztorról Békási ur szájából s épen a kisasszonynak mondá: milyen büszke a te pásztorod, semmi jutalmat nem fogadott el lovagiasságáért.

— Nemes büszkeség, — mondá emelt fővel a kisasszony.

— S mennyire fejlődött az a szerelem?

— Néhány nappal ezelőtt még láttam a juhász karjai közt.

— Szerencsétlenek.

A párbeszédből ennyit hallhattam; a beszélgetők elhaladtak.

Vilma s a pásztor közti viszony meg volt fejte előttem, s én nem vádoltam a nőt, sőt önzetlen nemességnek találtam, hogy a rangdögöt nem engedé előtérbe jutni, midőn az ifjú szerelmével jutalmazá.

Sok ideig merengtem, midőn egyszer nevem hallám említeni. A vendégek közzé siettem; a vőlegényes ház megérkezett: már a koszoru-menetet rendezték. Én is a koszoru legények közt valék, azért kerestek. Előbb nagy érdekeltséggel vártam e menetre, most parányit sem törődtem az egészzel; nem bántam akármelyik leány tüzi is mellemre a kísértői jelvényt. Félre huzódtam a sarokba, s midőn a rózaa tüze kezdődött, a menyasszony állt meg előttem; ő tüzte mellemre a virágot: ez annak a jele volt, hogy őt én fogom a templomig kísérni: némán, remegve néztem a nő szemébe, a máskor nyájasa, piros arc most jéghideg és halott-halvány volt. Midőn föl volt a rózaa tüze, karom nyujtám neki a megkezdők a sort.

A menet megindult, mondhatni hangos csevegés közt, mindenkinek volt beszélni valója, még a vőlegény is mulattatá koszoru-lyányát; csak mi haladtunk némán, szótlanul. Már közel voltunk a templomhoz, midőn megtörtem a hallgatást.

— Kisasszony, kegyed egy félóra mulva átvitorlázott az élet egy részén, kikötőbe ér, hol minden bizonynyal egy új, boldog világra lel.

— Ön mondja ezt nekem? — mondá sértett önérzettel a nő. — Lásd; én csak a partig viszem sajkám, mert a lázongó elemek működnek ellenem s kénytelen vagyok; de a partnál megszűnt hatalmuk, ha ki nem kötök is.

Fejem zugott e beszédre, nem szólhattam egy hangot sem, mert a templom ajtóban álltunk. — „Jőjj el az oltárhoz” — e szó lebegett előttem.

Pár percz mulva Czakóhalmi és Vilma az oltár előtt álltak.

A lelkész előbb ékes beszédet tartott, azután kérte az összekelők esküjét.

Én remegve ültem székemben, szemem a menyasszony ajkára meredt. Nem hallottam a vőlegény esküjét, vártam a nő ajkáról az ígét. — Egy szót vártam a pap kérdésére: „szerelem.” Reszkettem, midőn Vilmára került a sor.

A lelkész föltette a kérdést.

— Tisztelendő atyám! — mondá a leány reszkette, de hallható hangon; istenem előtt állok, hol a szívnek nincs titka, e szent helyen csak a való esküre tehetem kezemet, — e gondolat megfogyasztja ajkamon a szót, midőn esküt akarok mondani; mert szívem hideg mint a jég.

Ez utolsó szavakat már alig lehetett hallani a megbotránkozott kedélyek hangos nyilvánulásától.

A lelkész kivette a lány kezét Czakóhalmi kezéből, s érezve hangon mondá: — leányom! fölmentelek az eskü alól, mely tiszta lelkedet beszonyezné.

III.

— A nép zugva tódult ki a templomból. Vilmát én vettem újra karra, s a völgy helyt én kísérttem haza.

A lakodalom helyett lett óriási zavar a Békási házban. Ez esemény engem is fölizgatott. Házunknál a cselédség hangosan beszélte egymásnak a templomi eseményt. Egyik a völgy elnémulását, másik a menyasszony isteni alakját festette, midőn az isten színe előtt nyíltan kimondá, hogy amazt nem szereti.

Én két tenyerembe baltott fővel merengtem sötét aggasztó gondolatok között, a csodálatos érzés, melyet a juhász dala költött, ébredt föl bennem, most égetni kezdő lelke. Szívem, melynek szentélyében eddig egyedül csak anyám képe állott, most lázasan dobogott, éreztem, hogy a kép kerete, mely eddig szívem egész belsejét betölté, mint nyomul össze, hogy egy másikká, melylyel versenyezni nem bír, helyet adjon. Lelkem előtt Vilma képe állott; behunytam szemem, hogy semmit ne lássak; egy megfoghatatlan érzés el akart vonni e kép delejes köréből; de szívemem égőbb fájdalmat éreztem minden egyes távozó lépésnél: nem bírtam szabadulni, bár lelkem előtt a juhász kísérteties alakja is megjelent. Az első föllobbant szerelem szent heve lángolt föl szívemben, melyet elnyomni az ész száraz ellenmondásainak nem lehetett; bár előre éreztem, hogy ez elragadtatás keserű könyeket fog nekem okozni.

Egy óráig üzhettem reménytelen gondolataimat, midőn egyszer Czakóhalmi látom ablakom alatt elhaladni; a másik perczen kopogtattak ajtómon.

— Lehet!

Czakóhalmi lépett be hozzám. A halvány, hideg arczon kegyetlen boszu égett.

Én székkal kínáltam meg; ő hidegen vissza utasította.

— Néhány szavam van csak, — mondá, — azt el tudom állva is mondani.

Első meglepetésemben e különös hangra azt gondoltam, hogy nem értem a jó urat; de ő nem engedett sokáig tévelyegni.

— Uram! én kegyetlenül meg vagyok sértve; ma egy város, holnap az egész ország fog fölöttem kacagni: ezért boszut akarok állani. Ön tudni fogja kötelességét.

— De nem értem önt uram!

— Nem?! — mondá az ember rémitően kacagva: én értem önt s értem a szegény juhász halálát, kit ön gyávasága palástolására kibérelt: hogy ongem oltegyen utjából. Szerencsétlen, s én elég gyáva valék a szegény ördögöt ellenfelemnek tekinteni.

Láttam, hogy ez ember tévedésben van; de kegyetlen vádja s kihívása annyira megzavart, hogy nem valék képes melegséggel elhárítani az összeütközést.

— Ön meg fog velem vinni és pedig rögtön: segédekre nincs semmi szükség, — kövessen.

Czakóhalmi ur durva, követelő modora kivett nyugalmamból s röviden kijelentém, hogy vele nem fogok megvinni.

— Jól van; — mondá és azzal távozott.

Még ki sem bontakoztam fölzaklatásomból, midőn anyám dult arccal rohant szobámba. Lelkem elszorult, tekintetéből iszonyut jószoltam. Tudtam, hogy Békásiéktól jön. — Anyám az istenért mi lelt?! — kiáltám.

— Békási Vilma meghalt; megrepedt a szíve.

Összezúzva tántorodtam hátra; a hír iszonyu volt: sokkal kevesebbet vártam anyámtól.

Egy óra múlva Czakóhalmival álltam szemben. Most volt először pisztoly a kezemben — a végre, hogy azzal élete oltsak ki. Előbb remegtem volna a haláltól, — most közönyös hidegséggel fogadtam a lélek által elő idézett csontváz alakot, még az sem jutott eszembe, hogy anyámtól sem bucsuztam el. Czakóhalmi hidegen szögezte rám pisztolyát: úgy látszott, hogy ő rá nézve is közönyös az élet. Par másodpercig tartott e halált jósló készülés; a két kar élet-oltó sovárral meredt egymás felé, egy—egy rántás s mindketten megszüntünk élni. Ujjam az elhatározás pillanatán állt, midőn Czakóhalmi lebecsátá lövésre irányzott karját. — Egy pillanatra uram, maradjon veszteg! — szolt remegő hangon. — Ha én estem el: mondja meg Vilmának, hogy ő érte haltam meg.

Fájdalmam oly nagy volt, hogy más iránti érzékenységem tompa, béna legyen; de ez ember remegő hangjára olfo-gult lelkem; alig bírák magam összeszedni, hogy választ adhassak. Csak annyit tudtam mondani, hogy Vilma egy órával ezelőtt meghalt.

Ellenfelem halvány arca olzöldült e szóra, kezéből kihullt a pisztoly.

— Istenem! lehetséges-e ez?! — kiáltá, homlokára szorítva két tenyerét.

Czakóhalmi komoly, akaratörővel bíró ember volt; pillanat alatt leküzdte elárult fájdalmát. — Nem fogok vinni, — mondá tompán; pisztolyát zsebre rakta. — Nyomorult önzés, el van égetve szárnyad.

Nem vívtunk meg. Az ohajtott halálnak csak fagyos lehellete csókoltá arczomat.

Másnap Vilma és Barna Jancsi temetése volt. A juhász temetése az én felügyeletem alatt ment végbe; — a két ifjut az öreg Békási egymás mellé tétette. — Ez Berta kívánsága volt, ki ismerte testvére viszonyát az ifju pásttorral.

Milyen jó volna velők együtt nyugodnom a zöld bársonnyal takart sirhalom alatt, hol egyedüli balzsamot lel a szív sebére, melyet csairájában szétépett első szerelme ütött rajta gyógyíthatlanul!

Egy fejezet a főzésről és evésről.

(Folytatás.)

Ha tiszta csinnal terített asztalunknál ülünk, számtalan nélkülözhetlen kellékeit látjuk, és gyermekségünk óta bennünk megszoktatott tiszta módon költjük el ebédjeinket, vacsoráinkat, majdnem érthetetlen lesz előttünk, hogy régi előd-jeink még akkor is, midőn-ételeiket már főzték is, azokat egészen állati módra, fogaikkal és ujaikkal eltépve otték meg. De nem is kell az óserégi korba pillantanunk, hisz, bár minő hihetetlen, de még a nagy angol királynő, Erzsébet és udvarhölgyei, sőt Stuart Mária is, villák nélkül ékezték, még pedig rózsás ujacákáik segélyével. Ez pedig tény.

Az étkezési szokások és tárgyak már régóta folytonos javítás és ujitás alatt voltak, és egy pár évszázad kellett hozzá, míg az egyik-másik tárgy kiegészítette a régibbet, míg végre egymáshoz illő egészet képezett. Az étkezés módja nem volt mindig és mindenütt egyforma, de fővonásaiban most már ugyanolyan az egész civilizált világ, mert azt tapasztalhatjuk, hogy a műveltség és finomodás haladása is reá teszi a simító kezét a mi ebédlő asztalainkra is.

Csak akkor lehetett szó étkezési szokásokról, midőn a közös lakomák kezdtek szokásba jönni; ez által az udvariaság keletkezett. A közös étkezésnél tanulta meg az ember magát embernek viselni, itt kellett megzaboláznia vad kívánságait és önzését. A közös asztalnál tanulta meg az ember legelőször a mások iránti tekinteteket és magát a felvett szokásokhoz alkalmazni, melyek a haladó műveltséggel mindinkább nagyobb követeléseket tettek.

Egy nagy német író, Jean Paul, azt mondja, hogy az evés csak a társaság, vagyis a társalgás által lesz emberi eslekedetté. És csakugyan úgy látszik, hogy az emberi természet megkívánja a közönséget étkezéseinek, hisz még Homér is társaságban egyesíti hőseit a lakomáknál, és a rómaiak később szintén együttesen költék el ételleiket, félig a baloldalon fekvő, a jobb kézzel nyulva az ételek után.

A régi németek szalma és szőna kötegeken ülték körül az alacsony, gyalulatlan faasztalokat és szintén kézzel láttak a nagy tálakban kínálkozó ételekhez, így tettek a mi elődeink is. Később a magasabb faszékek és asztalok pótolták a kezdetleges üléseket, a faszékekre pedig az előkelő vendégek számára szénával tömött párnák helyezettek. Csak jó későn kezdtek az asztalokat letakarni, előbb bőrtakarókkal, később pedig, a 16-dik században, e célra készített abroszokkal, e fényűzést azonban akkor csak az előkelők engedhették meg maguknak.

Franciaországban készültek legelőször az asztalkendők, miután azonban igen drágák voltak, csak is főjedelmi családok szerezhették meg. Ugyan ilyen fényűzési cikk volt a villa, csak a legelőkelőbb és leggazdagabb emberek szerezhették meg maguknak eleintén. Mint történelmi tény emlegetik, hogy a szép Fülöp burgundi herczeg, egyik fényes lakomáján minden férfitvendég egy-egy késsel, a mellette ülő hölgy pedig egy-egy villával lett kitüntetve!

Még mielőtt tányérok léteztek volna, érezte az ember az ételéhez való alapnak szükségességét és nagy kenyér darabokból állott az első tányér, míg helyét a futótányér pótolta, ezt követte a cseréptányér, ezt ismét kiszorította a czintányér. Ez utóbbi sokáig tartotta fenn magát, mindaddig míg végre a porcellántányérok foglalták el helyöket.

Ma már a művelt népeknél az asztali készletek és szokások majdnem ugyanazok, de azért vannak mégis ezek között is nemzetek, a melyek egyik-másik sajátságáról nem mondanak le, de ezek mind nem lényegesek, miután az asztali szokások és szükségletek is a divatnak és a javítások eszméinek ki vannak téve. De annyi önállóság, tapintat és műveltség már uralkodik az emberek között, hogy mindenki igyekszik lehetőleg csinosan és észszerűen rendezni be ebédlő asztala készleteit.

Tán megengedi a nyájus olvasó, hogy egy a mai kor színvonalán álló terített asztalhoz vezessem, a mely természetesen most az egyszer egy „előkelő” asztal lesz, a szokásos, reá parancsolt törvények szerint feltüntetve. Ezen kívül még a bevett evési szokások egyik-másikát is felemlitendem, ámbár tudom, hogy erre nincs is szükség, és ez csak is kiegészítője a terítésnek és tállás rendjének.

A divat mindenütt hatalmas pálcáját suhogtató követelménye sok hasznos, de sok nélkülözhető tárggyal is rakja teli az asztalokat, de azért a megállapított rend ellen világért sem szabad vétetni és szép sorjában fel kell rakni az elfogadott tárgyakat.

Legelő gond, hogy az asztal olyan hosszúra ki legyen huzva, hogy a körülötte ülőnek 55—60 centiméternyi szabad helye legyen, aztán, hogy az edények változása lehetőleg kevés zajt okozzon, az abrosz alá valami posztó féle terítőt is kell tenni. Az abrosz természetesen finom, fényes, hófehér damaszk legyen.

— De mi ez? — Komoly előadásom elején gunyos mosoly játszik ajkaik körül a hófehér abrosz felemlítésénél! És igazuk van, hisz a legújabb divat tarka szegélyzettel látja el az abroszokat! Nem rendeli ugyan el egész hatalmával és nem száműzi a hófehérségeket a lomtárba, hanem csak — megkívánja. Sőt még többet ohajt, mert már a nagy gazdagságu előkelőktől azt kívánja, hogy kitűnő finomságu abroszaik és asztalkendők — finom aranynyál áttört csipkével legyenek körülvarva, igazi, roppant drága csipkével, és nem valami keskeny, díb-dáb ezérna fülecskéekkel, hanem az abrosz körüli csipke lehet vagy 20, az asztalkendők körüliek pedig vagy 10 centiméternyi szélesek. Erre a pompás asztalra természetesen már a szép rendezés ezüst és arany nem elegendő értékes és fényes, és azért minden darab az evésszközök és a többi asztaldiszek gazdagon meg vannak aranyozva. Az éles elméjű olvasó azonnal eltalálja, hogy egy ilyen asztalra nem tesznek már porcellán tányérokat, hanem mind nehéz, gyönyörű művi ezüst edényt, gazdag aranyozással díszítve. Hanem mind ezeknél meglepőbb volt a szóban levő asztalt díszítő kristályüveg készlet. Ezek az előkelő és dús gazdag emberek úgy látszik jól tudták, hogy salátákat, aspikokat és a többi savanyu ételeket nem jó ezüst edényekre tálni és róluk enni, és olyan üvegtányérok adattak fel, mely mindegyike pompás volt, és összhangzatban áll a poharakkal, üvegekkel. Ez az üvegedény valóban gyönyörű. Mint fénylik minden jegecse, minden aranyos szegélyzete, mintha csak csipkével volna befoglalva az is! Ezzel a mesés fényű asztali készlettel egy amerikai nábob ajándékozta meg menyaszonyját, egy szeretetreméltó, de nagyon szegény orosz hölgyet.

De ime, asztalt akartunk teríteni és el hagytuk magunkat ragadtatni az amerikai nábob asztalától, térjünk tehát vissza a mi asztalunkhoz és hagyjuk meg csak nyugodtan a hófehér finom abroszt, rakjuk le illő távolságba a szép porcellán tányérokat, tegyük le a jobb oldalra a kést, villát és kanalat, balra pedig egy kis darab kenyeret vagy fehér zsemlyét, aztán két-két tányér közé a vizes poharat, valamint a boroknak való kicsinyeket is. Az asztalkendőket csak egyszer, kendőalakban behajtva kell minden tányérra tenni; a mesterséges, mindenféle alakzatokba való összehajtogatása az asztalkendőknek már nem divatos, nem finom, de nem is szép. Ezután osztjuk el a fehér és vörös borral tölt üvegeket, két-két teríték közé mindig egy-egy közönségesebb üveg bort, felváltva egy fehérét és vöröset, aztán oda tesszük szintén a finomabb, csemege borokat is, a vizes üveget pedig befejezésül kisé beljebb az asztal közepe felé. Az üvegek alá nem feleldjük el feltenni az ezüst kis tálcákat, (alferide) valamint a kések és villák alá a kis ezüst padocskákat sem.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Szigligeti Ede.

Váratlan nagy csapás érte a magyar színművészetet és irodalmat: Szigligeti Ede szombaton éjjel meghalt. Megrendülve hallotta másnap reggel mindenki a szomorú hírt, senki nem akart hitelt adni neki, a midőn harmadik, negyedik ismerőstől ugyan ezt a hírt hallá, midőn a színház homlokzatáról aláfoló nagy fekete lobogó, s a fejevesztett rendetlenség a színház udvarán mind annak igaz voltát bizonyíták, még akkor is kételkedve állottunk meg. Előtte való napon még járt-kelt, beteges volt ugyan, egy fél év óta szívbjai bántotta, de senki nem gondolta volna, hogy ily hamar elveszítjük őt. Még előtte való napon részt vett a nemzeti színháznál folyó népszinmű visszavételi izgalmaiban, tűrte a kiméletlen megtámadásokat, s másnapra már halva volt.

Ki mondhatná meg, mily nagy a veszteség, mely halála által a színházat és irodalmat érte? Nemcsak teremője, megalapítója, évek hosszú során át csaknem egyedüli fenntartója és művelője volt, hanem, mondhatnók, hogy ő maga volt a magyar drámai irodalom. Mikor ő föllépett, még nem volt drámánk, s alig szólalt meg Katona Bánk-bánja, mely csend következtet be ismét hosszú ideig. A színpadot idegen termékek foglalták el, míg Szigligeti vissza nem hódította azt. Vigjáték-irodalmunkat megalapította Kisfaludy Károly, de a ki azt kifejleszté s élettéljes alakot adott neki: az Szigligeti volt. És az ő érdeme: a legmagyarabb, sőt szigorúan véve az egyedül magyar és nemzeti műfajnak, a népszinműnek megteremtése. E műfaj kezei alatt, gyöngéd ápolása mellett szépen kifejlett, megizmosult, s most nemzeti büszkségünk és föltett kincsünk.

Élete érdemeiben oly gazdag volt, hogy vázlatunk, melyet róla a pár sorban nyujthatunk, csak szegény lehet. Hatvanhárom éves volt, tehát nem élt hosszú ideig, írói munkásságának ideje negyvennégy évet foglal össze, s már pár év előtt meghaladta szindarabjainak száma a százat. Nagyváradon született, családi neve Szathmáry József volt, melyet akkor cserélt fel a Szigligeti Ede névvel, midőn színész lett, s a Szigligeti név, melyet szülői szegyeletnek, a nemzet büszksége lett. Papnak szánták, mérnökhöz adták, s színész lett belőle. Az egykori budai színésztársaságnak, Megyerinek, Barthának, Kántornénak nagy érdemök van abban, hogy nekünk Szigligetink van. Első színpadi kísérlete 1834-re esik; ez évben adott tőle a budai társaság egy drámát a Megjásztott cselek cím alatt. A darab gyenge volt, nem élt sokáig, de következtet utána a második, mely már jobb volt; a harmadik műve, (Dienes,) melyet 1836-ban írt, már nagy tetzés mellett adatott. Először 1840-ben nyert jutalmat Rózsájával, és 1859 óta, a midőn a Teleki- és Karácsonyi-díjak kitűzettek, csaknem minden évben pályázott és nyert, — sokszor mind a két díjat. Az első népszinművét, Rontó Pált 1839-ben adták elő, azóta írt még 19-et, utolsó népszinműve, egyszeremind utolsó műve a Kényes Bertók volt, melyet már a népszínházban játsztak. Az akadémia 1840-ben választá tagjává, a Kisfaludy-társaság tagja pedig 1845-ben lett. 1872-ben századik darabjának előadása nemzeti ünnep volt.

A színész Szigligeti nem volt oly szerencsés, mint az író. 1834-ben lett színész, s kapott mint kartánczos, kardalnok, ügyelő és szavaló színész 12 frt, utóbb 14 frt havi fizetést. A tényleges színészkedéssel utóbb föl hagyott ugyan, de azért állandóan tagja volt a nemzeti színháznak, mint ügyelő, majd mint titkár, mint rendező, mint dramaturg, s végre mint igazgató. Ez utóbbi állását négy év előtt foglalta el s viselte haláláig. Ez az állás okozott neki legtöbb keserőséget, legtöbb bajt.

Nincs kétség benne váratlan halálát főleg az utóbbi napok keserőségei nem kis mértékben siettették. Halála napján eléggé derült kedélyvel ment haza a színházból és fel a alá járkált a szobájában, a népszinműi kérdéssről beszélve nejével és Mari leányával. Ugy látszik, ez a kérdés foglalkoztatá az utolsó időben kiválólag. Tíz óra tájon feküdt le, kivételesképpen nem dolgozó szobájában, a hol ágya állt, hanem a másikon, a hol neje is aludt. Még az ágyban is a népszinműkérdés forgott agyában s tréfálva monda: „Az a holdogtalan Blaháné (mert ő még mindig e néven hitta Soldosnét), milyen jó dolga lehetett volna nálunk későbbben is.”

Alig monda ki a szavakat, mikor egyszerre fölkiáltott: „Cseppeket!” — A cseppek mindig ágyánál állottak, mióta szívbjait érzett, s azok sokszor segitettek görcsös rohamain. Most azonban nem segitettek. Ajka el kezdett halványodni, még egyszer felsóhajtott „Végem van! nincs segítség!” s egy negyed óra múlva vége volt. Dr. Hutiray s két más orvos már csak a halál bekövetkeztét konstatalhatta.

Temetése méltó ünnepélyességgel ment végbe. A főváros átérte a veszteség nagyságát s a széles kerepesi úton végig óriás embertömeget látott a szem, azok sokaságát, kik a nagy halotti végtisztaségtételére megjelentek. A felállított rendőrök csak nagy bajjal voltak képesek fentartani a rendet. A két színház személyzete, a színészeti tanoda növendékei testületileg megjelentek, az akadémia, a Kisfaludy-társulat, a főváros, a Petőfi-társaság, az írók- és művészek-társasága tekintélyes számban volt képviselve. A kormány részéről ott volt Tréfort miniszter, báró Komény államtitkár, Ribáry, Szász Károly miniszteri tanácsosok. A törvényhozó testület részéről is számosan; ott láttuk Haynald érceket, Bánó Józsefet, Várady Gábort, a képviselőház alelnökeit, Ürményi Miksát, Apponyi Albert grófot, Sztupa Györgyöt, Irányi Dánielt és többeket még, kiket most el nem sorolhatunk.

A holttestet csak délfelé szállították át a nemzeti színházhoz zárt kocsiban a halottas háztól, hol csak a család benső barátai látogathatták meg az elhunyt ravatalát. Fekete magyar ruhába öltöztetve, kis keresztet fogva, feküdt ott az egyszerű érczkoporsóban nyájas szelid arczeal. Arcza a halálban is oly jóságos, minő az életben volt. Átállítatván a színházhoz az előcsarnokban impozans ravatalra helyezték a holttestet. A csarnok megható képet nyujtott. A falak fekete kárpittal voltak bevonva, két sorjával komoran lobogott a gyertyák lángja, s a háttérben nagy fehér keresztre esik a megdőb-benő tekintet. A koporsó lábánál a koszorúk voltak elhelyezve.

A nemzeti színház igazgatósága, a dráma és opera személyzete külön-külön babérkoszorút tettek a koporsóra. A népszínház személyzete és igazgatója szintén külön-külön. A kolozsvári színházról három koszorú érkezett; egyiket a személyzet, másikat Korbuly Bogdán intendáns, a harmadikat Kovács Gyula küldte. Ott feküdt Soldosné koszorúja is, valamint a Feleki páré, Nagy Imréné, a színi tanodáé, a nemzeti színház több tagjáé, Berezik Árpádé, az akadémia, az írói kör s a Petőfi társaság koszorúi.

Kevészel 3 óra előtt megérkezett a gyászoló család. Az özvegyet Podmaniczky báró és Szigligeti József vezették. 3 órakor megjelent az egyházi személyzet díszornátusban, s kezdetét vette a szertartás, melynek bevégezte után Feleki lépett a szószékre s meghatott hangon búcsúzott el a halottól a nemzeti színház személyzete nevében.

A beszéd bevégezte után a nemzeti színház énekkara egy gyászdalt énekelt. 1/2 óráig tartott, míg a közönség a zeufolúság megtelt kettős csarnokból s az udvarból az utcára jutott. — Az 1-ik temetkezési intézet díszbe öltözött házi tisztjei a koporsót a 6 fekete ló által vont gyászkocsira helyezték. A színházi zenekar elkezdé Donizettinek, Dom Sebastian című operájából a halotti indulót játszani s a menet 2 fekete zászló elővittele mellett lassan megindult a kerepesi temető felé. A közönség legnagyobb része követte a koporsót a népszínházig, hol a menet megállt, s az egyház beszentelé a koporsót. Most Rákosi, a népszínház igazgatója, tartott rövid beszédet.

Ezután ismét folytatta útját a gyászoló tömeg s meg sem állt a temetőig. Itt először Várady, utóbb pedig Pálffy mondott búcsúszót.

S a koporsót leeresztették a sírba, mely bezárult fölötte és Szigligeti nincs többé.

Farsangi napló.

Az orvosok bálja szombaton éjjel a farsang hanyatló tekintélyét visszaállította. Ha ezt első lépésnek tekintjük a siker felé s fölteszszük, hogy a lépések ezentúl mindig csak előre fognak haladni, kilátásunk lehet rá, hogy az idei farsang nem kerül a bukott hatalmasságok sorába. A redoute nagy termében a legdíszesebb társaság jött össze, melyben a fiatal lányok egész virágnyelvre való anyagot szolgáltathattak volna. A kis terem ugyan zárva volt ezuttal is, de ebben inkább magasabb nemzetgazdasági szempontok dönthettek, miután a társaság volt olyan számos, hogy a kis teremnek is juthatott volna belőle. A lady patroness, Tisza Kálmánné körül a főrangú világ sok kitűnőségét láttuk. Az első francia négyest körülbelül 90 pár tánczolta, s a csárdások — kivált a szünóra utáni — a legnagyobb tüzzel folytak.

A vasárnap éjjeli második álarczos bál is hasonlíthatatlanul jobban sikerült az elsőnél. A budapesti nőegylet vonzereje életet, pezsgést varázsolt a redoute csarnokába. A dominók nem egyenként, hanem nagy csoportokban üzték titokzzerű hódításukat, s a kék vörös, zöld, sárga és rózsaszín ruhák festői vegyülékben keringtek a fekete frakkok és fehér nyakkendők körül. A viszonyok javulását egy pár barlequin is példázta, kik nem lejtettek ugyan oly ellenállhatlan kecsesül mint Campilli a Piccolino 3-dik felvonásában, hanem annál élénkebb handa-bandával jelezték fölírásukat. A csamegeteremben a nőegylet előkelő tagjai s az álarczatlan szépek fogyasztották a hűsítőt, míg a nagy teremben és a folyosókon

erősen hullámozott a közönség, mely még 3 óra felé sem gondolt a hazamenetelre.

A jóga zok bálja fényes sikert eredményezett. Nagyön javára vált, hogy ez idén hátrább szorult. Tizenegy óra felé a vigadó nagy terme telve volt a legzesebb báli közönséggel és a szünóra előtt kellemetlen tolongás is volt érezhető. Nagy számban jelentek meg a fiatal lányok, kik először tettek kísérletet a bálterem sima pallóján. A terem felső végén foglalt helyet a bál anya, Odescalchi hercegnő egészín selyem ruhában, hajában gyémánt diadémmal. Körötte láthattuk az arisztokraczia számosabb képviselőjét, az Andrássy grófokat nejeikkel, Tisza Kálmánt nejével stb. Számosan jelentek meg az egyetemi tanárok közül is. Az első négyest százhusz pár tánczolta, a cotilliont is legalább nyolczvan pár, a tűzről pattant csárdásoknak pedig nem volt végök hozzaszuk. Egy ismerősünk a bál szépei közül a következőket jegyzé fel lapunk ezámára: Horváth Irma (Horváth Boldizsár legfiatalabb leánya), Mihályi Krieszina Turkeviből, Weninger Irma, Kövér Károly országos képviselő két bájos leánya, Takácsi Ilona Tatárol, Fornazek kisasszony, Gyulay Aranyka, Perczel Crescence, a Pserer nővérek, Muzslai Anna, Smeskál Irén, a Csengeri nővérek, Nendwich Gizella, Blaskovits Gizella stb. A bálon Bodensedt is megjelent. Hoffmann Pál által vezetve, s sokáig gyönyörködött a tarka képen s a vidám mulatságban. Sokáig nézte a csárdást is, melyet lelkes tüzzel járt; előtte a fiatalnő és nagy buzgalommal húzott a állébe Rác Pali.

Budapesti hírvivő.

Lapunk szerkesztőségét és kiadóhivatalát Ó-utca, 21. szám, II. emeletre helyeztük át, miről mindazokat értesítjük, a kik bármily ügyben hozzánk fordulni kívánnak. Ugyan ide küldendők az előfizetési pénzek is.

•• (Jótekonyság.) Király ő Felsőge Kapuvár mezőváros tűzkárosult lakosai részére magánpénztárából 100 forint segélyt adományozott.

•• (Rudolf trónörökös) tiszteletére Beust gróf londoni nagykövetünk estélyt adott, és a gróf, hogy a trónörökösnek ez irányban is kedveskedjék, a londoni társadalom két legzesebb hölgységét is meghívta a lakomára. Az egyik az ugynevezett Jersey Bolle, Jersey szigetén született fiatal hölgy, a ki mióta a londoni előkelő világban megjelent, mindenkit meghódított. A másik meghívott nő Marietta asszony volt, egy londoni spanyol bankár neje, a ki szépségéről igen nevezetes. A követségi titkár nejét, Deym grófnőt, ki a házinaszony teendőit végezé, méltán sorolhatjuk a két előbbihez, ő ép oly szép, mint szeretetreméltó, s az osztrák-magyar követnégnek az ily házinaszony csak becsületére válik. A többi vendégek közül megemlítendő a cambridge-i herceg, annak testvére Mary hercegnő, Teck herceg, stb. — A trónörökös utazási programját Scherzer udvari tanácsos s Bombelles gróf udvarmester úgy állíták össze, hogy az alatt a rövid idő alatt, mely a királyi főhercegnek rendelkezésére áll, Anglia legfontosabb városait s gyárait megazemlölhesse.

•• (Részös napló.) Jegyzetek: Veigl Gyula városi tisztviselő és Matta Etelka kisasszony Nagyváradon. — Egybekeltek: Ujházi Ede színművész és Valette Lujza művésznő Budapesten. — Papp Sándor tanító és Pacher Róza kisasszony Kapnikbányán. — Popper Samu kereskedő és Wieländer Mari kisasszony Budapesten. — Péky Géza tanár és Vaszary Kati kisasszony Kaposvárott.

*(*Ole Bull*.) a nagyírű hegedű virtuóz, ki évtizedek óta járja be a világot s még most sem érzi a pihenés szükségét, Bécsből, hova hangversenyezni hívták, egy-két napra lerándult Budapestre. A világhírű hegedűs tisztán azért tette meg az utat Bécsből Budapestre, hogy meglátogassa Liszt Ferencet, kihez régi barátság és sok nagy emlék köti. Ole Bull Liszt vendége volt. Könnyen elképzelhető, hogy az órák hamar teltek köztük, kiknek annyi mondani valójuk akad. Ole Bull körülbelül olyan időse, mint Liszt. Haja már őszbe csavardott, de kedélye még mindig lángoló s társalgása a legélénkebb. Örömmel emlékezett vissza arra az időre, mikor a nemzeti színházban hangversenyzett s a budapesti művészek társaságában annyi jó órát töltött. — Ole Bull európai és amerikai körutjain nemcsak dicsőséget, hanem sok pénzt is szerzett. Ma Ole Bull a milliommások közé tartozik. Ő maga becézi, hogy egész külön szigetje van Norvégiában, hol a világtól teljesen elzárva élhetne, ha ugyan eltudna élni a világ nélkül.

*(*Az országos Inoképző egyesület*) most vasárnap e hó 27-dikén tartandó álarczos bálján a vigadó termében, egy mohlepte sziklás dombon, virágfüzerekkel díszített fenyőlugas fog állani, ezen lugaiban lesznek a kisoraolásra azért ezüst tárgyak kiállítva, huzásuk ez alkalommal fog megtörténni. Az itt működő bájos hölgyektől 10 kros nyerő számokat vehetni. Tizenhét szerencsesorsár lesz virágjelmezes hölgyek közreműködésével, mely kosarak a mellettök működő urnók jelmezével összehangzólag lesznek díszítve. Minden belépti jegy (ára előre váltva 1 frt 50 kr) egy nyerő szelvényt is szolgáltat az illetőnek kezébe, mely díjmentes utalvány lesz valamelyik szerencsesorsárhoz. — Az egyesület érdekében működő számos urnó dominóban fog megjelenni, egy része fehérben, más része feketében; külön jelvény fogja őket a többi álarczostól megkülönböztetni. Ezeknek egyenkint való felismerése bizonyosan a legmagasabbra fogja fokozni a bál közönségének kíváncsiságát. — Belépti jegyek előre válthatók a plakátokon olvasható helyeken kívül még Pantó József ur szívtörzsdéjében, Páris városához címzett és minden nagyobb vendéglő kapusánál. — Nincs kétségünk benne, hogy az eddigi bálók közt ez lesz a legélvezetesebb.

*(*A Wagner-féle párbaj-ügyben*) a királyi tábla e hó 22-dikén 9 órakor tartott tanácsülésben hozott ítéletet. A következő ítélet hirdettetett ki: Az első bíróság ítélete megváltoztatik és Wagner László a törvényszék által reá mért 1 évi börtönbüntetés helyett 6 havi fogságra, Szüry Dénes, Leövey Sándor és Ivánka Oszkár, a párbaj részesességben vétkezeknek mondatnak, az első bíróság által kiszabott 1 havi börtönbüntetés 1 havi fogságra, Szitányi Ödönre nézve a tulnyomó enyhítő körülmények tekintetbe vételével az egyhavi börtön 14 napi fogságra változik át. A költségek tekintetében az első bíróság ítélete helyben hagyatott. Wagnernál enyhítő körülményül vétetett kedély állapota és családi nyugalmanak megsértése, s feddhetlen multja. A segédeknel szemben a feddhetlen mult, továbbá a békéltetés megkísérlése enyhítő körülménynek tekintetett a büntetés kiszabásánál.

*(*Bodenstedt Frigyes*) a híres német költő és műfordító, mint előre jeleztük, a héten fővárosunkban időzött. Míddön megérkezett, az indóházánál Hoffman Pál elnöklése alatt a fogadó bizottság több tagja várt reá, kik egész a Hungáriáig kísérték, hol tisztelőinek egész serege gyült össze. Vasárnap többen meglátogatták: báró Lipthay Béla, Wahrman Mór, Hoffmann Pál, Pulszky Ferencz és még többen. — 10 óra után

megjelent a Petőfi-társaság által kiküldött bizottság, mely a társaság díszokmányát nyújtotta át neki. Bodenstedt meghatottan mondott érte köszönetet. Erdővel perzsául és törökül beszélt hosszabb ideig. Dícsérte Hafiz magyar fordítását, melyből a fordító azonnal is kedveskedett egy példánnyal. Később a Liszt-egylet zene-reggélyére ment, hol nem győzte eléggé magasztalni Liszt művészi fölülmulhatlan játékát. — Hétfőn felolvasást tartott a Hungáriában nagy közönség előtt. A felolvasás után tisztelői bankettet rendeztek a Hungária dísztermében, melyben nevezetesebb írókon kívül Liszt Ferencz, Pulszky Ferencz, Hoffmann Pál, Wahrmann, Apponyi gróf és a fővárosi nővilág közül számosan vettek részt. A pohárköszöntések sorát Hoffmann Pál kezdte meg, éltetvén az ünnepelt vendéget. Majd Pulszky emelt poharat és humoros felköszöntőben Bodenstedttel való háromszori találkozását beszélte el. Erdő Béla perzsául, Schnitzer I. pedig versben köszönté fel a költőt, ki hosszabb beszéddel felelt, melyben kedélyesen beszélt el egyetmást élményeiből, egyszerűen megköszönte az iránta tanúsított vendégzeretetet. — Kedden Bodenstedt tiszteletére báró Lipthay Béla rendezett lakomát budai palotájában, hol az arisztokrácia több kiváló tagja is megjelent.

*(*A Liszt-egylet*) vasárnapi matinéja szorongásig telölt a zeneakadémia helyiségeit. A meghívott vendégek közül nem igen szokott elmaradni senki, ha Liszt játszik. Közfegyver tárgya volt ezuttal Bodenstedt, a meate régi barátja. Engesser szépen előadott Üdvözlétével kezdődött az előadás, azután gróf Apponyi Albert fordult Haynald érsekhez elmondva, hogy püspöki jubileuma elteltével most a Liszt-egylet őt úgy ünnepli, mint műbarátot. Az érsek melegen köszöntö meg a rakoszeny e bizonyosságát. Aztán Liszt játszott elragadólag, Mihálovich-csal együtt, ez utóbbi Sellőjét; a Liszt-egylet, magánelőadókkal énekelte Véghe János emelkedett cantate-ját: Lent és alant; Kauserné Gerster Berta asszony adta elő szépen a Szent Czeccilia legendát, Liszt utólérhetlen zongorakiséréte mellett, végül pedig Rossini Inflammatusát, s az ő énekei közben gróf Festetics Leo harmonium-játéka és gróf Zichy Géza etudeje állt.

*(*A budapesti olaszok*) segélyző ogylete Umberto királyhoz táviratot küldött e napokban, melyben fájdalommal fejezte ki Viktor Emanuel király halála felett. Egyszeremind elhatározottatott, hogy az új olasz királynak egy művészi kiállítás felirat fog küldetni, melyben a Magyarországon élő olaszok Umberto iránti alattvalói hódolatuknak fognak kifejezést adni. — Depretis olasz miniszter-elnök táviratilag köszöntö meg a megemlékezést.

*(*Árvíz-veszély*) fenyegette a héten fővárosunkat. Már az utóbbi hetekben beszélték, hogy a Duna-jégpánczéla aggályt keltő módon emelkedik, a közönség legnagyobb része azonban föl sem vette azt. Láttunk mi már két év előtt külön dolgokat is, — azt felelte rá mindenki. Hanem bezzeg elkomolyult a nevetők arca, midőn hétfőn összeült a vezérbizottság és elrendelte, hogy a pinczékből a mélyebben fekvő földszinti lakásokból ki kell mindent hurcolni, s mikor a bizottság ülése szakadatlan lett. Kedden már tenger-nép hullámozott a rakparton, melynek lépcsőzetén, fenyegető komolysággal lépdelt felebb-felebb az ár. Mikor már az alsó rakpart is víz alatt volt, ágyukat állítottak föl a parton, melyek lövése a veszély beálltát jelentse, fulragasok pedig tudatták, hogy 22 lábnyi magasságnál már megdörödulnek a lövések. Kedden este már a 21 láb is felül volt a víz, mikor végre kinyitották a soroksári gátat s a víz rögtön szállni kezdett. Most már ismét túl vagyunk a veszé-

lyen, azért Budán és Ó-Budán már tetemes a kár, valamint Pesten is, hol több helyen a csatornák fölfakadtak s a pinezést megtöltötték vízzel.

*(A szegény Margitsziget) az idén is árvizet kapott. Mikor a Duna a 18 láb magasságot elérte, az ár tulcsapott a szigetcaucaokon, s a zajlás tömör, éles jégtáblákat zuditott a gyönyörű fasudarakra. Számos futórza megsérült, több sudarat a víz gyökereitől kimosott a talajból. A vízvezetéken át az ár utat talált a sziget mélyébe, s elönté a féltett virágpartikat, fiatal ültetvényeket, csamány iszapos árvízzel. A szigeti épületek mindenikének pinezeje színig vízzel van telve, — és nincs a ki szivattyúzza. S az idén már a harmadik éve, hogy a kies paradicsomnak tél idején ki kell téve lenni az elemek pusztító hatalmának.

*(Szigligeti egyetlen színpadi sikere.) Szigligeti, akár csak Shakespeare, rossz színész volt. Shakespearenek tudvalegleg legkedvencebb szerepe volt Hamletben a — szellem; Szigligetinek viszont a Szökött katonában Gémesi notárius. A notárius azonban énekelve lép fel a színpadra, Szigligetinek meg [czudarul] rossz énekhangja volt, s a betyáros nótával so-hogy sem tudott hatást csinálni. Megyeri azután egyszer azt ajánlotta neki, hogy [füttyölje] el a nótát. Szigligeti azonnal reáállt, és a közönség [méltó] meglepetésére, a legközelebbi alkalommal füttyölve lépett ki éneklés helyett a színpadra. Ez az extemporizálás nem téveszté el hatását, s a közönség zajosan megtapsolta. Ez volt neki, mint színésznek, egyedüli színpadi sikere.

*(A spiritistáknak) közelébb közgyűlésük volt vagy husz férfi s öt-hat nő jelenlétben. Az egyet nem igen virágozik s deficitben szenved. A jelentés panaszkodott a sajtóra, hogy annak gunyolódása következtében sok tag lépett ki, pedig hát a szellemeket sikeresen idézték. Így a Petőfi szelleme a pesti spiritistáknak nyilvánítá ki először, hogy az erdélyi Munasszes gaz csaló. Közelébb a Viktor Emánuel szellemét idézik meg, hogy mondja el: mi lesz a pápai szék jövő sorsa. Ily nagy dolgok történnek s mégis fogynak a tagok.

*(Háború) most nincs, csak kegyetlenkedés, embertelenség. A török többé nem ellenség, ellen nem áll, békét akar kötni, az orosz pedig irgalmatlan föltételeket szab, s azalatt nyomul előre. A török menekültek százazrekre mennek; nyomorban, inásgben cserével vesznek el. Nincs jobb dolguk a fogásba esetteknek sem. És Európa hallgat s nyugodtan néz mindent. Kívánhatja az orosz a szultántól birodalmát, oda kell adnia, nincs a ki megvédjé. Végtelenül szomorú, ránk nézve pedig szegyenletes állapotok ezek!

*(Halálosások.) A múlt héten meghaltak: Szigligeti Ede 64 éves korában Budapesten. — Mocsonyi Mihályné 71 éves korában Budapesten. — Strohmayr Ferencz fővárosi polgár 68 éves korában. — Ildényi Károly fővárosi iparos. — Rajeczky Mátyás ciszterci pap 35 éves korában Székes-Fehérvárott. — Wargha Gábor mérnök Nagyváradon. — Fölvány Lajos kamarás 92 éves korában Pozsonyban. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Hideg élesztős tészta.

Egy kávéscsésze tojás sárgáját, ugyan annyi olvasztott vaját, annyi lágy meleg tejszint, fél csészényi élesztőt és kevés sót elvegyítünk előbb meleg helyen tartott liszttel, de

csak annyira, hogy a közönséges rétes tésztánál kissé keményebb legyen; azután felferjük addig, míg sima és finom lesz; egy asztalkendő írósvajjal megkenve, a tésztát tágan beledöktve, hideg vízbe kell tenni, s addig benne hagyni, míg a tészta a víz felületén nem uszik; ezután kivenni s liszttel meghintett deszkán fél ujnyi vastagra nyujtva, szarvasokat készítenünk, mit finom befőttel megtöltünk. Az ekként elkészített szarvasokat tojással megkenve, cukor és mandulával hintjük meg. Jó e sütemény mák töltelékkel is, de akkor mandulával nem kell meghinteni.

Mákos patkó.

Tésztánk 5 megszűl lisztet deszkára megszűzve, s 24 lat írósvaját levelenként hozzá adva elnyujtjuk finomra; 12 tojás sárgáját, 6 kanálnyi tejfölt, 4 kanálnyi jóféle élesztőt, 1 kanálnyi törött cukrot s kevés lágy meleg tejszint hozzá vegyítve, egy széles késsel dolgozzuk el. (Kézzel nem szabad érinteni.) Ha a tészta együtt van, elosztjuk tetezés szerinti cipókra, egy liszttel meghintett deszkára tesszük s kendővel betakarva, jól megkelni hagyjuk. — Ezalatt készül a máktöltelék (mint a mákos réteshez) a cipókat hosszas darabra sikkálva, késfoknyi vastagságra kenjük rá a tölteléket, össze tekergetve a sültő bádagon kissé megkelni hagyjuk; utoljára letört tojással megkenve, szép sötét sárgára megsütjük.

B. Sarolta.

Az írósvajas tészta készítés módja.

Egy font lisztből, egy tojásból, sóból és annyi vízzel a mennyit a liszt kíván, a nyújtó deszkán széles késsel tésztát kell készíteni és egy negyed órára hideg helyre félre tenni. Ezalatt egy fontnyi darab friss vaját lapos cipóra nyujtva elkészíteni. Erre a tésztát tál nagyságúra kinyujtani, a vaját a közepére tenni, a tészta szélével letakarni és lassan kisodorni, ismét reáborítani a négy széleit és újból hideg helyre félre tenni. Ez ismétlődjék négyszer, közbe-közbe mindig egy negyed óráig pihenni hagyva a tésztát, a melyhez kézzel nem szabad nyulni. A négyszeri elodrás után a tésztából akár szarvasokat, akár pedig lapocskákat vághatunk, megtölthetjük befőttel és megsüthetjük.

D. Giza

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton: Aida. — Vasárnap: Az attaché. — Hétfőn Szigligeti Ede halála miatt a színház zárva. — Kedden: Lohengrin. Szerdán: Salomé. — Csütörtökön: Fekete domino. — Pénteken: Ifjabb Fromont és idősb Rizler.

Várszínház. Szombaton: A nők iskolája. — Vasárnap: Norma. — Csütörtökön: Julia. — A kék szoba.

Népszínház. Szombaton: Anesi sir, Jancsi nevet. — Az agrosó kőrő. — A szenes leány. — Vasárnap: Sárga csikó. — Hétfőn: Tolonez. — Kedden: Kapitány kisasszony. — Szerdán: Lumpáczius. — Csütörtökön: Sárga csikó. — Pénteken: Rlpacsos Pista dolmánya.

A népszínházban múlt pénteken két kis operettot adtak elő. Ezek egyike Anesi sir, Jancsi nevet címűt visel. Egy kis molnárlány kezét és malmát szeretné egy szőlősgazda a fia számára megnyerni, csak hogy a molnárlány egy molnárlányt szeret, s azért, hogy a kőrőt elriasztva, örökké síró lány gyanánt mutatja be magát, majd átöltözik fiúnak, s mint pajkos, mindent felforgató testvér veszi el a kőrő kedvét a házasságtól. Van ezenkívül több alakoskodás is, — a szőlősgazda vén lánynak, a molnár legény gőhös vén embernek öltöznék egymás bolondítására. — Láthatni, hogy ócskaság biz ez, s a zene sem ér többet a szövegnél. Offenbachnak korábbi művei közül való. Az előadók közül Külpnait és Erdélyi Mariettát lehet megdicsérnünk.

A másik darab címe: a Szeneas leány. Szemben laknak egy szénáros lány és egy szénáros legény s a legény nyakon veri a leányt, mivel ez dalával elcsalogatta vevőit. De-likát dolog nemde, tisztelt publikum?! — Mindketten pa-naszra mennek a rendőrséghez, ott kipörölik magukat, majd szépen kimosdva visszatérnek, s egymást nem ismerve föl, egy-másba szeretnek. Soldosné soha ily kegyetlen nem volt bájai iránt, mint ez este. Igaz, hogy kimoskodva annál takarosabb volt. Találó vonásokkal ábrázolta a veszekedő paraszt lányt, és Solymosiról, a szeneas legény szerepében ugyanezt mondhat-juk. Egy-két dal csinos és tetszett.

Soldosné nem megy a nemzeti színházhoz. Addig buzta, halasztotta az elhatározást, hogy végre a nemzeti szin-ház megalakulta, annál is inkább, mivel a művész mind a két igazgatósággal alkudozott. Podmaniczky báró intendáns tehát levelet írt a művésznek s a szerződési ajánlatot vissza-vonta. A népszínház nyer Soldosné maradványával, de a nép-színház nem, mert ezt most már nélküle kell előadni a nem-zeti színházban.

Végre hallottuk a Fekete Dominót is Nádainéval Angela szerepében. A feladat nehéz volt, az „egyetlen Fekete dominó” nagyon elkényeztetett s rátartóvá tett. Tehetünk-e róla, ha még most sem feledhetjük el, annyi év után s midőn ma Nádainét hallgattuk, nem menekülhettünk az összehason-lítgatóaktól.

S ha ennek dacára azt mondjuk, hogy sokszor tapsol-tunk, hogy az aragoniai dalt, s a harmadik felvonásbeli balla-dát megujráztuk, s ha hozzá tesszük, hogy most az egyszer egy csipet sem udvariaskodtunk, — talán meg lehet Nádainé elégedve az eredményével.

Reméljük, hogy a Fekete dominót ezentul gyakrabban fogjuk látni.

Divattulósítás.

Ma többször volt alkalmunk kiemelni, hogy az izlés és a kor divat-törvénye megkívánja és első helyre teszi az egész öltözködés összhangját. A bársony vagy nemzetalap hozzá illjek a ruhához, vagy a ki feketét visel, igyekezzék a tisztítás által, t. i. tollak, csokrok, befoglalás által a ruha színét is bemutatni. Ezen összhang még a keztyűre és harisnyára is kiterjed. Min-den ruhához tökéletesen illő topánnal birni olyan nagy fényűzés, melyet csak igen gazdag és előkelő nők engedhetnek meg maguknak, a kiknek ko-csi is áll rendelkezésükre. A gyalog kimenetelre a fény nélküli finom bőr topán a legesinosabb; ezen topánkát begomboltatnak és nem magas sar-kuak, hanem egyszerűek, semmi fehér vagy színes tűréssel, a mi egyáltalában nem finom izlés többé. Olyan hölgyek, a kik az egyszerűséget kedvelik, a háznál fekete fényes szörkeféléből készült csipőt viselnek, elől fekete faille-csokorral és félig magas sarkkal, a fényűzőbbek azonban maroquin bőrből, színes failléből vagy atlaszból, köröskörül rüchek-ekkel. Legnagyobb fény-űzés nyilvánul az uban a csinos reggeli csipőkben, melyek a pongyola öltö-zeteket egészítik ki. Vannak himzett atlasz csipők sarkokkal, de kényelmesebbek és melegebbek a vattázott selyemmel beült casbeim reggeli csi-pők, a melyeket atlasz rüche vest körül, elől pedig a láb fejen csokor dí-sít. Társasági öltözékekhez fehér vagy fekete atlasz csipőket viselnek mind azon hölgyek, a kik meggondolják kiadásukat; a feketeket a sötétebb, a fe-hér csipőt pedig a világos színű ruhákhoz, hanem azon nők, a kik mindon-den hű és vak követői a divatnak, a ruha színéből és szövetségéből készítetnek csipőket is, a rózsaszínű ruhákhoz rózsaszínű csipőt, a kékhez kékeket stb. Legnagyobb feka a fényűzésnek az arannyal himzett csipők, aranyos sar-kokkal, és néhány olyan fényűzési tárgy, melyet a pillanat szeszélye felkap, hogy ismét eldobjon magától. Ilyen tulságos jelenségekhez tartoznak a bal-vány rózsaszínű foulardból és csipéből való ingek, valamint a himzett atlasz fűzők stb. Pedig ezek nélkül is nagyon szépen lehet öltözködni!

Miután ezuttal a női öltözködés kiegészítő tárgyairól esegvünk, nézzük

meg egy kissé az alsó ruhákat is, a melyekre jelenleg nagy súlyt fektetnek annál inkább is, mert a felső ruha állása egészen csak az alsó ruha szabá-sától függ. A felső ruhák jelenlegi szabásánál fogva lehetőleg kevés alsó ruhát szabad viselni. Egy divatos urhölgy nappal beéri egy rövid, nagyon szűk ékben vágott, vattázott és kockázásu keresztül tűzött foulard alsó szok-nyával, rózsaszín, kék vagy fehér színben, melyet sokan egy színes, himzett flanel szoknyával is pótolnak. Ezen szoknya fölé jó egy másik színes, gaz-dagon himzett nemez vagy moire szoknya, a mely kivált nedves időben igen jó szolgálatokat tesz. Még a fekete atlasz szoknyák is nagyon kedvel-tek, alól fekete bársonnyal befoglalva. Több szoknyát e kettőnél nem en-ged magának a divatos urhölgy, a ki a szűk, toathoz álló ruhákat kellőleg fel akarja tüntetni. Hozzá még a második alsó szoknya sem igazi, egész szoknya, mert nem ér derékig, hanem ekbe vágott rüchek egy csipőn alul érő sima korcra varratnak fel, nehogy felesleges ráncok szőlezhessenek a ter-jedelmet. A társasági öltözék egészen fehér alsó ruhákat követel. Az első alsó szoknya, legyen az selyemből vagy gyapott szövetségéből, nagyon rövid szokott lenni. Ezt egy fehér hosszú mandapolan szoknya takarja be, az alján himzett vagy csipkés mollfodrokkal. A ruha belső szegélyét mindig egy csipkével szegélyezett moll plüssé köríti.

Számrejtvény.

Báthori Sigray Istvánútól.

11. 10. 9. Városban, sem falun, de erdőn sem leled,
12. 10. 9. 13. 11. Míg emost ellenben mostan élvezheted,
1. 6. 3. 16. Főkép ha, 12. 17. 14. és 4.
Könyvedén utána tudom hogy nem még.
14. 13. 15. 4. 6. Tavaszszal meg meg jó de elvonul ősszel,
9. 13. 12. 8. Sok vész évenre Pesten ilyen őssze.
3. 17. 15. 16. Tűrs nélkül mit sem ér, mégis pénzért adják,
5. 10. 11. 9. 6. Így csufoljak s nőha párnákba is fogják.
7. 2. Rövid kis szó, ámde minden nap újra él,
1—17. Az egészről pedig egy kedves kóp beszél.
Megfejtési határidő: február hó 29-dika.

A f. é. 52-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ne szólj szám, nem fáj fejem.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Mednyánszky Margit és Erzsé, Steiner Janka, Haintz Mari, Lukács Györgyné, Muma, Sztánek Lukárdy Eliza, Magyar Matild és Felicie, Fényes Etelka, Nagy Mariska, Tóth Tivadarné, Maar Lenke, Hor-váth Kamilla, Fodor Juliska, Buday Hermán, Matyasovszky Malvin, Kiss Varga Cecília, Ónody Anna, Szentmiklósy Ella, Mészáros Janka, Lipthay Irén és Ida, Wagner Matild, Soós Aranka, Vass Riza, Ludwig Mariska, Nagy Károlyné, Bíró Luiza, Novák Olga és Lóra, Lóvay Róza, Potoczky Lajosné, Hamar Izabella, Köröskényi Jolán, Molnár Andrásné, Erdődi Ilka és Ma-riska, Tóth Erzsébet, Gergely Juliska, Váscsolyi Eszter, Tamási Fanny, Kemény Emilia, Lázár Józsefné, Menyhért Irma, Kalocsay Sándorné, Mihály Nándorné, Szigothy Anna, Dabassy Sarolta, Károlyi Irén és Etelka, Sziklay Ida, Márton Teréz, Vadász Györgyné, Zakariás Ilonka, Miskolczy Klára, Varga Józsefné, Ujfaluzy Janka, Kovács Jánosné, Otto Ágnes, Vecsey Krisztin, Dzsinech Pecz Mária, Peterdi Pap Erzsébet.

Tartalom.

Dr. Fleischer Frigyes, (arcképpel.) — To csak mulass... Vay Sa-raltától. — Egy pár galamb, Vértesi Arnoldtól. — Amor, Sima Perencztől. — Egy fejezet a főzésről és evésről. — Egy hót története. — Farsangi napló. — Budapesti hírviró. — Gazdaszónokoknak — Színházak — Divattudósít-tás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n t: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlölök. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Dr. Fleischer Frigyes arcképe.

Feloldó szerkesztő, kiadó a lap tulajdonosa: EMILIA.

4-dik szám.

Január 27-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

(Országút 89. sz.)

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és proteatans naptár		Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold- járás	N a p kálta nyarta óra perc óra perc	
Jan.	27	Vasárnap	F 3 Arany sz. J.	F 3 Krizosztom	15 A Thehai Pál	23 Bőjt. 10 t. h.	7 36	4 52
	28	Hétfő	Margit sz.	Margit N. Kár.	16 Péter sz.	24 Job	7 34	4 53
	29	Kedd	Szal. Ferencz	Valér	17 N. Antal	25	7 33	4 54
	30	Szerda	Martina szüz	Adelgunda	18 Athanáz	26 Jónás	7 32	4 56
	31	Csütörtök	Noloskai Péter	Virgil, Gilla	19 Makár apát.	27 Jonathan	7 30	4 58
Febr.	1	Péntek	Ignác püspök	Brigitta	20 Euthym	28 Jóram	7 29	5 0
	2	Szombat	Gyertya sz. b. a.	Gyertya sz. b. a.	21 Maximin	29 S. Jethro	7 28	5 1

ES Teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

A munkái nőegylet ez évi január 19-dikén rendezett tánczvigalma kitűnően sikerült, bár a mai idők viszonyai e bálon is meglátszottak, a mennyiben fél annyian sem voltak, mint a múlt- s az előtti évek mulatságain. Névsorunk, melyet az első 28 pár által tánczolt négyes alatt állítottunk össze a következő: Hosvay Ilonka (teherben, gyönyörű jácint virággal); Tolorffy Emma, Jászay Hermin és Jolán, Komka Vilma, Horváth Anna, Oláh Piroksa, Lang Etelka, Petri Vetti, Babinetz Mariaka, Janiczky Zsenni, Szabó Izabella, Saller Teréz, Halpert Viktória, Burget Ilka stb. A tánczvigalom sikerében nagy része volt a nőegylet buzgó elnökének, Borczay Jászay Irén urnőnek, ki a tevékenységben fáradhatlan volt; a tánczterem izléssel volt díszítve s különös figyelmet érdemelt a terem háttérében levő természetes lugas, előtte a pompás eszékőkuttal. A táncz öt óráig tartott.

— h — a

Pozsonyban a házi ipart terjesztő egyesület női házi ipar-tanintézetet alapított oly tanítónők kiképzése végett, kik háromévi tanfolyam után kis városokban, vagy községekben az alkotandó műhelyeket szakértőleg vezessék. Ez intézet hatvan leányra van berendezve s jelenleg már ötven növendéke van s melyért negyedfélezer forint évi bért kell fizetni, meg akarja az egylet e házat venni, a mire ötvenezer forint kellene. Ezt az az országban összegyűjteni szándékoznak s kéri a hazafiakat és honleányokat, hogy e jó célhoz tehetségek szerint járulni aziveskedjenek, adományait a pozsonyi iparbankhoz küldve. A kérelmet özvegy báró Jeszenák Jánosné, gróf Szapáry Istvánné, gróf Eszterházy Istvánné, özvegy Balló Józsefné, gróf Pálffy Istvánné, Szubek Gusztávné és Hackenberger Katalin írták alá.

Szombathelyen a tornaegyesület e hó 19-dikén saját pénztára javára bált rendezett, melyben vagy öt megyéből összejött bájos hölgyek vettek részt. A nők közt voltak: Kramiczné, Istóczyiné, Beiczyné, Kroneggerné, Nagy Ilona (Szemere), Horváth Ilonka, Magyar Irén, Brauner Gizella (Német-Ujvár), Rytel báróné, Farkas Mariaka, Tulok Emilia, Oláh Kamilla, Benner Ilka, Holzheim Emilia, Reitermayer Mari, Egerváry Irma, Vidos Malvin, Mészöly Lenke, Rácz Orsika, Beiczyné Ida, Bertalanfy Stefánia kisasszony stb. A táncz virádig tartott.

Kalocsán az önkénytes tűzoltók e hó 16-dikán tartott tánczvigalma nem volt oly látogatott, mint a mind más években szokott lenni. A leányok köréből Szauter Orsika, Szabóky Irma, Szinnek Luiza, Karácsonyi Mariaka, Tittler Laura, Handzlik Fanny és Luiza, Tomaich Viki, Modor Hermin és Rózsa kisasszonyok vettek részt benne. Díszeset érdemelt

Csernyus tűzoltó-parancsnok, ki a táncztermet tűzoltói-eszközökkel igen csinosan és izléssel díszítette föl. A táncz reggeli öt óráig tartott.

Déca vidékén vig lakodalmat tartottak. Folyt az áldomás és táncz, midőn egyszerre a mellék szobában két lövés dördül el, az egyik nászvendég agyonlőtte magát! Midőn hozzá siettek így szólt: „Most már, hála Istennek, meg kaptam a magamét, s nem kell továbbra is élnem a gyűlölt ember formák között.” A fiatal ember alig 23 éves, álnév alatt több elbeszélést írt a lapokban. Megmentésére kevés a remény.

A décai reáliskola segélyző egylete múlt évben több gyűjtőívet küldött azért. E felhívásokból alig 10 % érkezett vissza, pedig a számadás összeállításánál szükség van rájuk. Az iskolai igazgatóság tehát általunk is fölkeri azokat, kiknél még ilyen ivec vannak, hogy azokat e hó végével még az esetben is visszaküldeni aziveskedjenek, ha gyűjtésök eredménytelen volna is.

Óztlányban Nyitra megyében gróf Pálffy 12,000 frtra rugó remanentialis követelését ezündékozott behajtatni a napokban ügyvédje által a község lakosain. Az asszony nép azonban ellentállott a végrehajtásnak, s az ügyvédet és embereit jól elverte. Másnap pandurok segélyével kísérlették meg a végrehajtást, de sikertelenül, most már a férfiak is csatlakoztak az asszonyokhoz. Táviratilag kellett 40 honvédet requirálni Nyitrából, de ezek is csak azurony rohammal bírták azért verni a lázadókat. A vizagálat meg van indítva. A ügyvéd a kapott sérülések folytán betegnek fekszik.

Különfélék.

••• (A Pantheon,) hova Viktor Emánuel temették, régi római épület, az egyház nyelvén ma Sancta Maria ad Martyres, a népnél Santa Maria Rotonda. Építette Marcus Agrippa, Augustus unokanővese, konzulatusa 3-dik évben, Kr. előtti 27 évvel. Agrippa Augustusnak, unokabátyjának akarta fölajánlani, de visszautasítottván, Mars és Jupiter Ultorának ajánlta emlékeül Augustus győzelmének, melyet ez Marcus Antonius és Kleopatra fölött vívott. Egyszersmind Cibe, minden istenek anyjának temploma is volt, mert benne föl volt állítva valamennyi isten szobra, s innét kapta a templom nevét is: Pantheon, mely görög szó annyit jelent, hogy minden isteneknek. Még most sincs eldöntve, vajon a Pantheon eredetileg templom volt-e, vagy fürdő. Sz. Bonifáczius pápa az épületet ajándékba kapta Focas császártól és 608-ban, május 13-dikán felszentelte Isten, a sz. Szüz és valamennyi mártyr tisztele-

tére. Bernini római építész a templom kupolájának érczfede-
lét leazedte és abból öntötte Péter templomában az első pápa
sírja fölötti mennyezetet. A római magistratus Mindenezentek
napján e templomnak egy ezüst kelyhet és viaszfályákat szo-
kott volt ajándékozni. A mostani municipium meg fogja uji-
tani az ajándékot II. Viktor Emánuel sírja fölött. A Panthe-
onban már több nevezetesség aluszasa az igazak álma: Con-
salvi bihornok, Baldassare Peruzzi festő és építész, Pierin del
Vaga, Giovanni da Udine, Annibale Caracci és Taddeo Zuc-
caro festők és végül a festők királya urbinói Raphael.

°. (Garibaldi tábornok.) ki tudvalevőleg nem vett
részt gyengélkedése miatt Viktor Emánuel temetésén, mint
Rómából írják, fölötte érzi az aggáság terheit. Az ősz szabad-
sághős gyermekessé vált a jobbadára kintornát forgat unokái
mulattatására.

°. (Ozman pasa sebei) már teljesen begyógyultak. E hó
17-dikén érkezett meg Charkowba, hova internálva lett. Kisé-
retében Tefik pasa és több tiszt van, kikkel együtt a „Belle
vue” czimű vendéglőben lőn elszállásolva.

°. (Fiatal házaspár.) A fiu 17, a leány 15 éves. Szerel-
mük lángja öt év óta lobog, öt évi hűség köti össze szíveiket.
Sheridán (ez a fiu neve) Lujzáját mindig haza kísérte, ha az
intézetből jött. Sheridán atyja, Badger ur, hiába kísértett
meg minden eszközt, hogy fia szívéből kiszakítsa Lujza képét, a
fiu szeretett... Elküldte őt az anyai háztól, kereskedésbe
adta. De hiába, Sheridán és Lujza eltűntek. Hiába volt a szü-
lők minden kutatása, keresése: a két gyermeknek még csak
nyomára sem lehetett jönni. Két nappal ezután messze város-

ból jön egy levél Lujza szülőihez, melyben leányuk férjezett
Badger Lujza tudatja velök, hogy Jay tisztelendő ur meg-
vette őket és hogy most Sheridánnal férj és feleség. Pár nap-
pal ezután visszatértek szülőikhez azon szándékkal, hogy ho-
csánatukat fogják kikérni.

Megbízások tára.

Mezőkövácsházára F. N. A. urnak: Magánlevél-
ben feleltem.

Boczabányára B. Gy. urnőnek: Azonnal meg-
küldtem.

Kónajba H. J. urnőnek: A tudva levő tárgy ugyan
még meg nem érkezett, hanem azért ohajtását a legszívesebben
teljesítem.

B. Ujvárosba F. urnőnek: Leszállított áron ezek
nem kaphatók. Szabad újból e czimeket kérem?

Szatmárra Cs. F. urnőnek: Köszönet meglepő jó-
ságáért!

Lugosra A. E. urhölgynek: Azonnal átadtam.

Almásra Z. G. urhölgynek: Fájdalom, eleget foglal-
koztak már a lapok e szomorú magán ügygyel: ne bolygassuk
többé!

Veszprémbe P. L. urnőnek: Ára 45—50 frt.

Székesfehérvárra O. P. urhölgynek: Igen is, bár-
mikor a legszívesebben.

Előfizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölvaltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások
és könyvmatu arczképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden kü-
lön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévénként; összesen
tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítené is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem
a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmelléleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik ma-
gukat, hogy egész évig hűei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is
küldhetik be. — A könyvmelléletekért félévénként 20—20 kr. csomagolási díj beiktatását kérjük.

Ugyancsak új előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,”
„Ifjabb irók és művészeink arczképesarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai
szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet
érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármí megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én
a legszívesebben és azonnal intézem ol megbízásaikat.

Budapest, december hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője,
VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2. dík emelet.

A nemzeti gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatóságra vetett a magas és kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett.

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúsz (Rheuma), inzzagadás, mell-, gerincfájdalmak, kereszt csontfajás (Herenichuss), láb-köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 frt 5, kettős creju 2 frt 10 kr.

Hufeland hírneves orvos mondja orvostani műveiben: „Ket betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek fejköszvény és a podagra; a gyógyszer a fentebbi köszvény-vászon használata által fölfüggőztetik.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, gonyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krajt több. Valódián Poston egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyosztárában, Király-utca 7. sz. — Debreczenben: Rothschneck ur gyosztárában. — Szombathelyen: Pillich Ferencz ur gyosztárában — Mohács: Jazovics Károly. — Kolozsvár: Wolf gyosztár. — Pécs: Zsolnay. — Szeged: Weiglein György, Kovács gyoszt. — Temesváron: Kraul. — Aradon: Prinner gyoszt. — Nagyváradon: Molnár gyoszt. — Szekes-Fehervár: Dioball: Gyöngyösi: Vozary gyoszt. — Brassó: Fabik gyoszt. Szegedváro: Ehrenfeld W. — Miskolc: Ujházy gyoszt. — Pozsony: Sölts. — Kassan: Kewig Edu és fia gyosztárában.

Kollarits József és Fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött gyári raktárunkban az „YPSILANTI“-hoz

Budapesten, vaczi-utca 4-ik szám alatti áruházban.

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműek, vásznak és asztalneműek a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi-ingek, hamburgi, hollandi v. irlandi vászonból,

darabja 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7, 8, 10, 12 ft

Férfi-ingek, himzették, madapolanból, melle vászon,

darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.

Férfi madapolan-ingek, dbja 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4 ft

Férfi színes ingek, 1,50, 2, 2,50, 3 frt. Két külön gal-

léról 2,50, 3 frt.

Férfi színes angol oxford-ingek, darabja 2,50,

4,75, két külön galléról darabja 2,80, 5 frt.

Férfi-gatyák, magyar, felmagyar vagy francia szá-

basra, pamutból 1,20, 1,30, 1,75, vászonból 1,50, 1,60

1,75, 2 frt, rumburgi vászonból 2,25, 2,50, 3, 3 frt 50.

Férfi felharisnyák, pamutból, fehér vagy színes, tu-

cuzatja 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8—14 frtig,

czernából, fehér tucazja 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9 frt

14 frtig, felharisnyák, fehérített vászonból, varrot-

tak, tucazja 4,50, 5, 7 frt

Férfi-zsebkendők, fehér vászon, tucazja 3, 3,50, 4,

4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 10 frtig

Férfi-zsebkendők, vászonból, fehér színes színel 7 frt,

10 frt, batistból színes színel 7 frt, 8 frt 50, színes

pamutsebkendők dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut ba-

tistsebkendők színes színel, tucazja 3 frt

Férfi-gallerek, legfinomabb tucazja 3 frt, 3 frt 50.

Férfi-kezek, tucazja 12 pár, 5 frt 6 frt.

Női ingek, rumburgi vászonból, sima dbja 2,25, 2,50,

3, 3,50, 4, 5 frtig, slingelt 3, 3,50, 4, 5 frtig, francia

mollvarrassal és himzették 3,50, 4, 5, 5,50, 6, 7, 8, 10

frtig, madapolanból sima 1,50, 2 frt, slingelt 2,50.

Női halo-corsek, madapolanból, egyszerűek 1,30,

1,50, disztett 1,75, 2,25, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 10ftig

Női labraválók, madapolanból, sima szegélyezett dbja

1,60, slingelt 1,90, disztett 2,25, 2,50, 3, 3,50, 5 frtig

Női alsosoknyak, madapolanból, szegélyekkel és

disztéssel, darabja 2,50, 3, 3,25, 3,50, 4, 4,50, 5, 15

frtig, uszálylyal 4, 5, 6, 7, 8, 10 frtig.

Női harisnyák, pamutból, kitűnő minőségben, tucazja

4, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 8, 22 frtig, czernából tucazja

10, 11, 12, 14, 22 frtig, színesek pamutból, párja 75,

80, 90 kr, 1 frt, 1,20, 1,30, 1,50, 5,50 krig.

Női zsebkendők, fehér vászonból, tucazja 2,50, 3, 3,50,

4, 5, 6, 7, 8, 15 frtig, angol czernabatistból, fehér, 4,

5, 6, 7, 8, 30 frt.

Női francia derekfűzők (Mieder), dbja 1,80, 2,30,

2,75, 3, 3,50, 4 frt 50 krig.

Fin-ingek, 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1,

1,40, színes 1 frt 25, 1,40, vászonból 2,10, 2,40, felma-

gyar gatyák 1,10, 1,20, 8 éveseknek ingek mada-

polanból 1,10, 1,50, színesek 1,25, 1,55, vászonból

2,20, 1,45, gatyák 1,5, 1,10, 10 éveseknek, mada-

polanból 1,10, 1,60, színesek 1,40, 1,75, vászonból 2,30,

2,65, gatyák 1,55, 1,10, 12 éveseknek ingek mada-

polanból 1,50, 1,80, színesek 1,65, 1,90, vászonból 2

frt 40, 3, 3,50, gatyák 1,55, 1,80; 14 éveseknek in-

gek madapolanból 1 frt 40, 1,30, színesek 1,75, 2,75,

vászonból 2,65, 3,15, 4 frt, gatyák 1,65, 2 frt; 18 éve-

seknek madapolanból 1,50, 2,10, színesek 1,75, 2,20,

vászonból 3 frt, 3,50, 4, 4,50, gatyák 1,75, 2,25.

Kész fehérneműek leányok számára, minden

nagyságban és minőségben, ugyisze eszesemők szá-

mára, melyekről kívánatra nagy árjegyzekünket bór-

mentesen beküldjük.

Törökből nagy raktárunkat vászon és asztal-neműekben.

Hamburgi vászon, 42 méter (51 rőf) vége 23, 24, 25,

26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.

Hollandi vagy irlandi vászon, 89 méter (50 rőf)

22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frtig.

Hollandi vászon gyermek-fehérneműekre és ágyno-

műekre, 32 $\frac{1}{2}$ méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 19, 20,

21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 50 frtig.

Cras-vászon, 23 $\frac{1}{2}$ méter (30 rőf) vége 10, 50, 11,

11,50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 9, 20, 30 frtig.

Lepedő-vászon egy szelben, 29 méter (37 rőf), 12

lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.

Férfi pamutsebkendők, ágyneműekre, 1 méter 38, 46,

48, 55 kr.

Madapolan vagy Chiffon, vége 25 méter (32 rőf)

6,75, 7,25, 7,75, 9,25, 11,25, 11,75, 12,25, 13,75, 16,75.

Színes kanavasz, 23 $\frac{1}{2}$ méter (30 rőf) 9, 9,50, 10, 11,

12, 13, 14, 15 frt.

Színes ruhaperkálók dua választékban, 1 méter 36,

38, 48, 50, 52, 54, 56 kr.

Vászonsebkendők hálógyék és urak számára, tu-

cazja 2,50, 3, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 frtig.

Törölközők, tiszta vászon, tucazja 5,50, 5,80, 6, 6,90,

7,50, 8, 9, 10, 20 frt.

Asztalkendők, tiszta len, tucazja 4, 4,50, 5, 5,50,

6,30, 7, 8, 9 frt, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 szemelyre,

darabja 1 frt 30 krtól 14 frtig.

Dama 4 asztali terítkek, 6 szemelyre 5,50, 6, 6,50,

7, 7,50, 9, 10, 24 frtig, 12 szemelyre 12, 12,50, 13,

14,50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig, 18 szemelyre 25, 27, 32,

48 frtig, 24 szemelyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.

Kéves kendők színes és fehér, darabja 3, 3,60, 5,

5,50, 6, 11 forintig, esemeske-kendők tucazja 3, 3,50,

4,50, 5,50 krig.

Isipkefüggönyök, 1 ablakra 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50,

6, 6,50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.

Agytérítők, darabja 4,50, 5, 6, finom ripából 9,50,

asztaltérítők 3,80, 4, 5 frt, ripából 7 frt 50 kr.

Agypokroczok, kisebbek 4,50, 6,50, nagyobb 6,

6,50, 7,50, 8,20, 11, 14 frt 50 kr.

Menyasszonyi készletekkel 180 frttól 1800 frtig és

feljebb, kész fehérnemű és vászonban a legszebb kiál-

lításban szolgálhatunk, ezekről árjegyzekünket kíván-

ságra bementesen beküldjük.

Tarlatan

mindennemű és legszebb éjjeli színekben drbja 1 frt továbbá elegáns

Báli toilettok

selyem, moll és creplis-ből legolcsóbb kapható

Grossmann József

Budapesti Király utca 27 sz. a
a „magyar. koronához.”

Alapított 1860. évben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás a téli idényre

a legújabb női divatkelemék és elegáns
kész toilettekben,

ugyszintén minden a szakra vágó rófoscsikkek.

Grossmann József, divat és vászon

raktár- rában,

BUDAPEST, király-utca 27

„A magyar koronához.”

Minták kívánatra legyen ön bementve külfetnek.
Kész ruhák rendelésekor a mórték beküldése követhet.

Alapított 1860. évben.

**A gyomor hurut ellen legbiztosabb
gyógyszer.**

*Tekintetes Fücsányi Armin gyógyszerész urnak
Budapest-Kőbányán.*

Miódon örömmel tudósítom, hogy a mult de-
cember elején nekem megküldött gyógyhatásu
mustárjának három heti használata után, a szen-
vedett gyomorhuruttol teljesen megszabadultam,
miért is önnek őszinte hálaköszönettel vagyok;
kivánatom uraságotat ismételve megkérni, misze-
rint nekem most ismét abhól a jó mustárból há-
rom üveggel mielőbb posta-utánvételt mellett kül-
deni sziveskednék. Tisztelettel maradok.

Besztercebányán, 1878 január 18-án.

Rippely Antónia s. k.

Fogorvos.

Dr. ÁRKÖVY J.

Orvos- és sebész-tudor, fogász-mester.

(Londonban képzett fogdómű)

Lakása: václ-utca 21. a „Nagy Kristóf” átel-
lenben.

Általános ellismert

Legszebb báli toilettok, jelmez-costümekek és belépők.

Báli toilettok tarlatánból frt 25, 30 és feljebb;
ugyanazok atltasz derekkal frt 40, 45 és
guzdagon virággal disztitve frt 50, 55 és
selyem ruhák minden színben frt 70, 80 200 frtig;
belépők frt 12, 15, 20 egész 60 frtig;

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és
a szoknya előhosszának szíves beküldetése követhet.

Elegáns és izléses aratollettok készítésénél
bátorkodom műtermemmel a n. é. hölgyközönség-
nek ajánlani, annál inkább, mert számos ellismert
irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában
szerzett jó hírnevet legfényesebben igazolják, s
melyeket kívánatra szívesen előmutatok illetőleg
beküldök. Teljes tisztelettel

Rózsay

Confectionneur.
Deák-utca 5. a „Francia nőhöz.”

Az árak legjutányosabban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból
akár mi oknál fogva tetszesre nem lenne, 14 nap alatt ha az árszövényünkkel el van
látva, nemcsak szívesen kiadóztatjuk, de kívánságra az erte fizetett összeg is visszaadatik.

Level általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pon-
tosan eszközöltetnek és csomagolási díjt nem számunk.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Férfyre 3 frt. — felelőre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvesmagolási díj felelőre
20 sz.

Szerkesztői és kiadói iroda:
VI. kerület, Terebessy-utca
21-23. sz. 2. dík emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyzetes sorozott sorért
5 sz.

5. SZ.
Febr. 3-dikán.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.
minden színezett ábrával.
Kivétel
tisztán két ábrával
llettel.

A könyvek megfizetése egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A zsibárus szomszédja.

— Elbeszélés —

Bodon Józseftől.

I.

Az öreg Demeter parányi boltocskájának mindig akadt bámulója. Jó időben, rossz időben egyiránt lézengett a kirakat előtt néhány ácsorgó ember; némelykor pedig oly tarka-barka népség vetődött össze, mintha legalább is vásár lett volna. Nyalka bakák a rozsdás kardokat, kopott érdemrendeket nézegették; a vásárlásra indult szakácsnék egy csuda állaton szörnyűködtek, mely négy fejjel bámult rájuk borzasztó szelű töltött üvegéből; a diák csaperecső hajszát csipegetve merült el a régi tallérok szemléletében és a pénz állhatatlanságára gondolt. Még komoly öreg urak is megállottak egy-egy pillanatra, hogy valamely híres történeti alak arczképét szemügyre vegyék a fejét csóváltassanak az árra, mely a festmény alá volt függesztve nagy írott betűkkel.

Volt ott különben minden. Egy végtelenül tarka muzeumot zárt füstös falai közé a kis boltocskát. És ha e mindenféle lim-lom megszólalhatna, mennyi érdekes történetet tudna elmesélni az emberekről, kiknek a kezén átment, még ide került. Egész drámák gördülnek le a hallgató előtt; paloták tarka nyomorúsága, fényes takargatott árnyak, hiúság, önzés, családi boldogságok romjai pislognak e lomokról.

Az a fekete bőrös vén karszék, melyben az öreg Demeter üldögél reggeltől estig, sokat beszélhetne a derült napokról, melyeknek tanuja volt a kis család körében. Az ősz nagymama nagyon szerette a vén jószágot, mert jó puha és meleg volt. Kipárnázott karjairól az apró unokák füstös feje mosolygott felé, mikor belekapaszkodtak, hogy hangos erőlődések között tolják az asztalhoz délben. Mintha még most is hangzanék a vidám kacaj, csengő sikongatás, az apró tenyerek szapora csattanása a nagy munka bevégezése után. De az öreg Demo-

ter, a vén zsibárus nem hallja azt. Olyan hideg arccal ül, vagy motozkal e beszélő ódonágok közt, mintha ő maga is csak afféle ódonág volna már. Hja, a vén Demeter régi ember ám, aztán mióta az esztét tudja, mindig ódonágai között él; itt született a apja is zsibárus volt.

A boltocskát ajtaja mindig egy időben nyílik fel reggel és mindig egy időben záródik be este. A vén Demeter egész életében a pontosság mintaképe volt a ha boltocskája fölébe ezimet írat, az nem lehetett volna más, mint „A pontossághoz.”

Bolt-zárás után kopott házi sikkját foltotta a fejére, aztán csendesen áthallagott a kis szobába, mely a boltból nyílt. A nagy asztal már meg volt terítve, ültök is mellette vagy heten, mert az öreg Demeter szépecskén megáldotta az isten gyermekekkel.

Mikor szünetet vetnek a szerény vacsorával, rendszeren megnyílik az ajtó, a keskeny nyíláson egy fej hajlik előre és bekukkant. Hogy ez a fej is mindig oly pontosan jelenik meg az ajtóban, egyszerű titka nem más, minthogy előbb rendszeren az ablaknál lekelődik. A világot sem nyitna be addig, míg a család vacsorája mellett ül.

A gyermekek apróbb része vidám zajjal fogadja a sajtós mozgólattal belépő alacsony férfit; Demeter barátgosan nyújtja a kezét, mit a kis termetű férfi a tisztelet félreismerhetetlen jelével szorít meg; feje előre hajlik, arczán derült mosoly terül el. E mosoly minden este egyforma a szokásos kézszorítás alkalmával. A mozgékony, sürgő kis ember mindenfelé biccent a fejével, az öreg Demeter ez alatt nagy-titkosan elosan mellőle és pár pillanat múlva egy megtömött pipával közelget felé. Mikor a pipát átnyújtja, fontos képpel hajlik a

füléhez a bele sugja: „Az utolsó budai basáé volt, ma vettem, szíjjon belőle.” A kis ember magas áhitattal szemlélgeti meg a ritka régiséget és gyönyörködve szippantgatja az ereklyéhez méltatlan füstöt. Az öreg Demeter szavát mindig készpénzül veszi s ha némelykor egyben-másban kétségei támadnának is, azokat soha sem mondja ki. A legnagyobb komolysággal hallgatja az öreget, mikor régiségeiről beszél; együtt hámul, együtt csudálkozik, lelkesül vele s olykor együtt, egyszerre kiáltanak fel: „Nagyszerű!” Az öreg roppant nagy összegekben szeret beszélni; az ezresek, tizezresek csak úgy ömlenek belőle. Beviszi a kis embert a boltjába, sorra mutogat neki mindent; egy-egy ritka darabnak elmondja a történetét, mely mindig csudálatos, olykor megfjejtetetlen történet; élénken lefesti a nehézségeket, melyeken átment, míg felfedezhette és hozzá juthatott. Azután megáll, mosolyog, a fejét biczegetti, ravaszul hunyorgat és kérdi:

— Nos, mennyit érhet ez? Mit gondol, mi a véleménye? ... Megsugom. Huszonötezer pengő.

A kis ember e roppant összegek hallatára félénk tisztelgetet érez, a lélekzete is elszorul, mert képzelő ereje hirtelenében át sem tekintheti e csudás mennyiségű pénzt. Önkénytelenül eszébe jut az ő huszonöt forintocskája, melyért egy álló hónapig irogat a megyeházánál, mint napi díjas őrök. Mert a mi Péterünk napi díjas őrök volt már néhány esztendő óta. És ő e kicsike kis pénzecskét oly csudálatos ügyességgel be tudta osztani, hogy szükségét soha sem látott. Elképzelhetetlen nehézségeket küzdött le, míg ez állomást elnyerte; gondolom, hat egész hónapig dolgozott ingyen s csak a jó isten tudná megmondani, hogy ez idő alatt miből, miképen éldogélt. Ezért tehetett szert ama csudálatos ügyességre is, mert e hónap alatt a fizetésses napdíjasság folytonosan úgy lebegett lelki szemei előtt, mint a távol homályában ragyogó eszmény. És ez idő alatt szüntelen tervezgetett, agyában háztartási gondolatok kerengtek s egy nehéz számtani művelettel bibelődött, a huszonötös számot osztogatta el annyi részecskére, a mennyiféle az élet szükségcei elágaznak. Az osztás igen szépen sikerült s a mi Péterünk ettől kezdve csak a multakból ismerte a gondot.

Igaz hogy minden elképzelhető élvezetet megvont magától; még a fényesebb utcákat is kerülte, hogy a fény, a pompa látása elérhetetlen vágyakat ne ébresszen benne. A szabók fényes kirakatai előtt gyorsan elauhant, a pénzváltók arany és ezüst halmaira egyetlen tekintetet sem vetett, legfeljebb egy óriási sonka előtt állapodott meg néhány pillanatra s a kolbász-koszorukat, a szalonna tövisekkel-borított nyulakat nézte meg futólagosan.

Hanem az öreg Demeter kirakatát szerette szemlélgetni. Azon a sok, tarka-barka kopott régiségen el-gyönyörködött, a feliratokat pontosan elolvagatta s olykor valamit jegyzett avult tárczájába, miért a mellette állók rendszeren meghámul-ták. Egyszer valami avas mentőn czédulát pillantott meg, kiadó-szobácskát hirdetett rajta az öreg Demeter. Ép arra az időre esett ez, mikor a mi Péterünk fizetésses őrökságának mézes heteit élte s így történt, hogy Péter a zsinháros család tőszomszédságába került.

Otthon ülő ember volt s így aztán az ismerettség gyorsan haladt előre a népes családdal. Péter szeretett beszélgetni bizalmas körben s meg voltak a kedvencez tárgyai. A gyerekek, sőt édes anyjok, a mosolygós képű, örökké vidám Deme-terné is örömeit elhallgatta az eleven beszélő kis embert. A mosolygós képű asszonyka foltozgatott és serény munkája

közben nem egyszer tolta föl a pápaszemet, nem egyszer veszte-gelt kezében a tű. Különösen akkor történtek ezek, mikor Péter egy ritka érdekes történetet beszélt el a szerencse fiáról. E történetet Péter is kiválóan kedvelte s oly nagy élvezettel adta azt elő, hogy az egész családot elragadta vele. A sze-gény Jónás nehéz rabságában őt számot ülmódott egy éjjel Fehér galambok hozták a számokat s apró körmeikkel kar-czolták fel a börtön falára. Jónás megkérte a hajdút, tenné be azokat a számokat a lutribá s átadta minden pénzét a haj-dunak. Hát uramfia mi történt? Két hét múlva vig zeneszó mellett vonult be egy menet a megyeház udvarába; fehérbe öltöztetett lánykák emelnek egy ládát, melyre szebbnél szebb koszoruk vannak függesztve, a koszoruk közepén egy citrom. Mennek egyenesen a Jónás börtöne felé. Kinyitják az ajtót, a ládát leteszik Jónás elé és megmondják neki, hogy meg-nyerte az egész lutrit. Szegény Jónás csak áll, csak áll egy darabig merőn, a szeme csudálatosan fénylik, a zene vigan szól az ajtó előtt. S egyszer a szegény Jónás megrázkódik és leroskad a láda mellé. Meghasadt a szíve a nagy szerencsében.

E történetet mindnyájan ritka figyelemmel hallgatták, az érdekesebb helyeken közbe-közbe kiáltottak: „Az egész lutrit?” ... „Az egész lutrit” — ismétlő Péter, gyönyörködve a nagy hatáson. „És meghasadt a szíve, igazán meghasadt a szíve?” Kérdezik mély ajánálattal. „Meghasadt a szíve” — felelé Péter. „No, az onyém ugyan meg nem hasadna” — mondá az öreg Demeter, mire mindnyájan a kemény szívű öregre tekintettek s a mosolygós képű asszonyka nagy ko-molysággal jegyzé meg; „Ki tudja édes öregem. Nagy dolog ám az, megnyerni az egész lutrit; juj! rágondolni is alig merek.”

E kedves, jó ízű tányat még tovább szövögetik, a gyer-mekek pártokra szakadnak a nehéz kérdés felett, hogy kinek hasadna meg a szíve, ha az egész lutrit megnyerné. A komoly Jónás és sürge Demeter apjok mellett szavaznak, a parányi Juliska édes anyjához simítja szőszke kis fejét és sugva mondja neki, hogy az ő szíve is bizonyosan meghasadna.

A beszélgetés rendszeren benyulik az öreg estvébe. Ha Péter felkel s menni készül, mindenki marasztalja, a gyer-mekek kabátjába kupaszkodva huzzák vissza a székre s ketten-hárman mondják egyszerre: „Erzsike még úgy sem jött haza a színházból.” Mert Erzsike csaknem minden este a színházba jár, de csak az olyan estéken, a mikor táncz, vagy néma kép-letek fordulnak elő a darabban. Nem azért megy csupán ilyen-kor, mintha ő csakis ezekben gyönyörködne, hanem csak azért, mivel Erzsike tánczosnő.

Végre megérkezik ő is. Lassan nyitja be az ajtót s alig várja, hogy leülhesen. Sokszor nagyon kimerülten jő haza. Édes anyja veszi le róla a kendőt. Juliska kapaszkodik a ka-lapja után, mit általános derűtség között sikerül leemelni a nénje fejéről. Az anya derűlten siet a kályhához, hogy a me-logre tett vacsorát előszedegetse; kezét az edényhez nyomja egy csipetkét ki is vesz belőle a kanál hegyén, megkóstolja, vajjon meleg-e még. „Épen a legjobb édesem,” — mondja vi-dáman, és nagy, nagy gonddal rakogatja elébe az ételt s azu-tán egyet-kettőt simit kezével a leányka homlokán.

Péter e kézsimitásnál már az ajtó kilincsét fogja s onnan kíváncsít nyugalmas jó éjszakát.

(Folytatás köv.)

A hű jegyes.

— (Juan de Ribera románcza. *) —

Várnai Gézától.

essze földről érkezett hős
Jőjj, pihenj egy keveset,
Tázd a földbe azt a lándzsát,
S hűsd a fához méenedet;
Ujságot kérdeznék tőled,
Jegyesem' ha ismered.

— Asszonyom, mondd, mily jelekről
Ismerem meg férjeden?

„Férjem ifju, kedves és szép
Lovagias és nemes;
Koczkajáték-, sakkozásban
Párja nincsen, oly ügyes.
Kardja gombján grófi címort
Hord bevére, fényeset,
És visel arany-szövésd.
Drága öltönyt, himeset.
Lándzsáján meg portugáli
Zászlót hordoz, mint babért,
A melyet egy francián nyert.
Hűs hajvivásáért.“

— E jelek után itélve,
Férjed, asszonyom, halott;
Valenciaiban egy olasznál
Életére történek.
S koczkajáték közt egy álnok
Milanól álta meg.
Mennyi ifju hűlgy siratta.
Mennyi pánczélos vitéz!
Ámde az olasz leánya
Jobban árt a többinél.
Volt róá ok; azt beszélik,
Kedveséért árt a lány...
... Oh szeress hát engemet, ha
Még szeretni tudsz talán!

„Ah, uram, ne kórd — kívánd azt,
Ne okoz új kint nekem;
Mert előbb látam, mint apácát,
Hogysem én azt megtegyem.“

— Asszonyom, ne légy apáca,
És kolostorba ne térj;
Mert kit oly híven szeretél,
Im előtted áll a — férj.

Dilettansok és dilettantizmus.

Egy régi mondás szerint: „a művészet legnagyobb ellensége a dilettantizmus“ ...

De vajon ki a dilettans és mi a dilettantizmus? — A művész az első kérdésre bizonyosan Goethe szavait megfordítva fog válaszolni: hogy tudniillik dilettans az, ki mindig a jót akarja, s egyre csak a rosszabbat teremti meg.

*) Ez érdekes kis költemény — tárgyánál fogva — ama régi spanyol románczok közé sorolható, melyek elmúlt századok hagyományaként ivadékról-ivadékra szállottak; s Juan de Ribera valószínűleg nem is szerzője, hanem csak gyűjtője s talán javítója volt az általa kiadott románczoknak. („Nueve romances, Ac. por Juan de Ribera.“ 1605.) — Ránk nézve érdekes a románcz azért is, mert meglepő hasonlóság van közte és Bajzának ismeretes románcza: „A sarándok“ között, a melynel azonban sokkal kedvesebb, sokkal sikerültebb.

Azonban a dilettans és a dilettantizmus illetén meghatározásával aligha fog valaki megelégedni, — annál inkább maguk a műkedvelők. Próbáljuk e fogalmat a szó szoros értelmében meghatározni. Dilettans vagy műkedvelő az, a ki valamely munkálkodást (legyen az művészi vagy nem) a nélkül visz végbe, hogy azt életfeladatává tenné és technikailag alaposan tanulta volna; mert vannak műkedvelők a politikában épen úgy, mint a vadászat vagy főzés mesteregében. Mi azonban jelenleg a dilettantizmus csak azon nemével kívánunk foglalkozni, melynek mezeje a szabadművészetek (tehát festészet, zene, színművészet) tere.

A legelső kérdés, mely az ilyen műkedvelősködés körül felmerül: vajon a szabadművészetek illetén gyakorlása által ellenségei vagy károkozói-e a dilettansok a művészetnek? Úgy véljük, nem. A műkedvelő az által különbözik az igazi művésztől, hogy ő a művészetet csak néha-néha önmulattatása és szórakoztatása végett gyakorolja; egész erejét és idejét nem szánhatja e célra, mert mindkettőt igénybe veszik élethivatásának kötetmei, s így csak nyugorái maradhatnak fenn a művészi ténykedés számára. A dilettans ennél fogva soha sem lehet teljességgel képzett a művészet gyakorlatára, mivel sokkal is inkább hiányzik ideje, melyben annyi ügyességet és ismeretet szerezhethetne, hogy megbírná uralni az előtte felmerülő anyagot. Minél inkább többre és magasabbra vágyik, annál is inkább csak műkedvelő marad Ambíciójában a fokozatos haladás lépcsőzetének egész sorait ugorja keresztül, a mikkel az ifju művész sok fáradtság s munka után ismerkedett meg. Ebből következik az, hogy tudása és tehetsége messze elmarad jóakarától, az anyag határozott felsőbbiséget gyakorol rajta; míg ellenben a valódi művész az anyagot a szellemmel valódi harmóniába hozza... Ámde ezért egyszóval elítéljük a szegény dilettansot, ki azt hiszi, hogy benne legalább is egy féltiten lakozik, s megnyugvása óráit arra fordítja, hogy a művészetnek áldozzon?

A dilettans műkedvelősködése által örömet és kedves szórakozást szerez magának. Hivatásának kötetmei egész nap odakötik a műhely vagy az irodához; de elő az est, a vasár- vagy az ünnepnap, a mikor kereskedés, hivataloskodás szünetelnek; ilyenkor nyugalom és kellemes szórakozás után vágyakozik az ember, — nem a test és szellem tunya tétlensége (különben kivétel mindig találkozik) vesz rajta előnyt, hanem valami kénytelen munkálkodás, a mely egyszersmind élvezet nyújt. Például van benne egy kis elrejtett tohóság, érzi ezt, s a megfelelő irányban tovább szeretné fejleszteni. Oly élvezet ez, melyet senkitől sem lehet, nem szabad elvitatni. Másfelől meg másoknak is kínálkozik ez által élv és szórakozás. Szíves örömmel hallgat meg az apa egy dalt, mit leánya elénekel, egy waltzert, a mit a zongorán játszik; a vőlegény el van ragadtatva arájának egy sajátzerű album-rajza által; a műkedvelői színi előadások pedig minden társaságban köztetészéssel szoktak találkozni. Mindenesetre helyesebb, ha egy fiatal a zongorával, mint rossz regények izgalmas fejezeteivel bajlódik; ha egy fiatal ember rajzolással, mint tudja az ég minő nagyvilági élvezetekkel tölti idejét. Hisz az órák, melyeket a dilettans a művészetnek szentel, órák a kötelező-teljesítés száraz sivatagjai mellett; ezek emelik fel a hétköznapiából a magasabb sphaérákba, s ha egyelőre mást nem is — legalább sejtetni engedik vele a létező szép, jó és igaz magasasztos eszméit.

A dilettans a művészet gyakorlásán közben a szép iránt meleg érdeklődésre sorkentetik. Azt pedig senki sem tagadhatja, hogy ez az egyesnek épen úgy előnyére válik, mint az

összesnek, miután a művészetben egyik leghathatósabb tényezőjét tudjuk az emberiség művelődésének. A művész már ez okból sem panaszkodhat a dilettantizmusra, miután neki minden körülmények közt a nagy közönség ítéletére kell számítania, mert mentől inkább van ez képesítve művészetének megírására, annál jobb és előnyösebb rá nézve. Ámde ezzel korántsem olyasmit akartunk mondani, hogy minden dilettans eo ipso jó műkritikus; hanem legalább is érdeklődő fél, a ki tud méltányolni, nem mint a tudatlan tömeg, a a ki elnézőbb a gyengeség és hibák iránt, és fogékonyabb a szépséget illetőleg. Azoknak az ítéletével, kik megvető vállvonogatással iparkodják eltitkolni tudatlanságukat, épséggel nem törődhetik a művész, — s ezek többsége valóban nem kereshető a műkedvelők közt.

Egyet lehet roszalni a dilettanának, s egytől nem lehet eléggé óvni; hogy öntehetsége és önerejének tulbecsülése folytán ki ne lépjen a szűk, családias körből, melyben mozogni és tenni eredetileg hivatva van. A legtöbb műkedvelő elhagyja magát kaptatni, egyre szélesebb körre terjeszkedik, mert addig nem bír megnyugodni, még csak a nyilvánosság elé nem lépett. Igaz, hogy némely dilettans föllépte kielégíti a közönséget s bizonyos reményekre szolgáltat okot, de azért valamenynyien jól tennék, ha lehetőleg visszatartanák magukat a nyilvánosság közterétől. Egy sőt képmutatásainkon, a hangversenyek látogatása, a színház, — sokszor fényes bizonyosságot tesznek arról, hogy elegend, kik „művészeknek” híresztelik magukat, még csak a dilettantizmus alsóbb fokain támo-lyognak. Ez oldalról valóban veszélyes a dilettantizmus a művészetre. Meg kell tisztítani a művészet szent templomát a hivatlanoktól! Mert ez a dilettantizmus álöltözetben: a művészet hajlékába lopózik, és elárulja azt.

Végül annyit, hogy az a régi mondás: „a művészet legnagyobb ellensége a dilettantizmus” — soha sem bizonyul be, ha a dilettans csak dilettansnak ismeri magát s végig megmarad műkedvelőnek, és ha a művész nem bitorolja a szép címet, hanem annak teljes mértékben megfelel. U. F.

A z á p o l ó n ő .

(Elbeszélés.)

Locher Ágostonról.

Épen most lesz három éve, hogy utolsó vizagámat jól megállva, a „dr”, két betűcsekét immár joggal és nem csekély meglepődésemre nevem elé tehettem.

Ekkor határoztam el, hogy egy rég ígért látogatást teszsek R. földbirtokosnál Hevesben, mivel jó anyám részéről oldalsági rokonságban is voltam.

E czélból irtam az öreg urnak, hogy küldjön értem kocsit a vasuti állomáshoz.

Küldött is kocsit, és örömeiben maga is eljött rajta.

Dehogy örömeiben. Bujában. Nagy nyomoruság volt házánál, azért iparkodott, ha csak tehetne, távol lenni otthonától, hová máskor, ha terjedelmes gazdasága házánkivül elfoglalta, mindig annyira ohajtott visszatérni. Nem is csodálkoztam azon senki, mert tudva volt, hogy R. háza a szeretet és igazi magyar barátság hajléka.

A viszontlátás örömeinek első kifakadásai után rögtön észrevettem, hogy a máskor mindig oly humoros kedélyű öregnek valami nagyon nyomhatja a szívét.

Nem is kellett őt soká faggatnom, hogy megtudjam, mi bántja; nyílt közlékeny természete nem volt hivatva a titkolózásra.

Csakhamar elmondá mi keseríti az ő, és családja életét oly nagyon.

Midőn legutóbb a kedves család vendége voltam — ezelt mintegy négy évvel — megismerkedtem R. bátyám két leányával is, kik épen akkor váltak meg végkép egy elsőrendű nevelőből.

Az egyik lehetett úgy tizennégy és fél, a másik tizenhárom éves.

A boldog szülők szeme fénye volt a két gyönyörű gyermek.

Nemcsak, hogy műveltség tekintetében messze meghaladták életkorukat, ez részben a kitűnő nevelő érdeme, hanem testileg is oly szépen fejlődtek, hogy egy olyan harmadikat odagondolva, teljességgel magam előtt láttam a három gráciát!

Egy nap Jolánka, a másikon Etelka szolgáltak az asztalnál.

Mennyi báj volt a két kis tündérben! Oly fesztelenül járt ki és be és a vendége legkisebb ohaja, mielőtt az azt nyilváníthatta volna, egy kedves mosoly kíséretében már teljesítve lőn.

A hasonlóság a két nővér közt oly nagy volt, hogy elejétől végig rendesen azt neveztem Jolánaknak, kit Etelkának hívtak, s megfordítva.

Egyforma volt ott minden, testalkat, báj és szemszín, de még a ruházatuk is.

Végre is csak úgy találtam utat a módot őket össze nem tévesztetni, hogy megkértem a hájos testvérpárt, miszerint köszenek legalább különféle azinű nyakkendőit, hogy vége legyen örökös s már miként én hittem, neveléséimnek.

Megtették ugyan kívánságomat, de napközben elcserélték a nyakkendőket és én bizony felsültem! Persze, hogy ilyenkor volt nevetés elég, megvallom, hogy az egyik, kit Jolánaknak hívtak, — nem vagyok azonban bizonyos felőle, hogy nem-e mégis Etelka, ifju szívemre igen nagy benyomást tett, s csak a sok tanulás és a lefolyt hosszú évek mosták el lassankint ez emléket szívemből.

De most sem végleg, mert gyakran, ha szerény hajlékomban Hyrtl boncztanával előttem virasztottam át az éjjeleket, a hájos alak támadt elő emlékezetemben, s úgy tudom, hogy olyankor bármily fáradt s kimerült voltam is, új erővel folytattam a félbeszakított munkálkodást.

Midőn tehát öreg R. bátyám szomorúan elmondá, hogy Jolán leánya Mária napján az apai házat örökre felcseréli a zárdával, szívem fájdalommal feljajdult.

— Bajod van, öcsém? — kérdé R. bátyám.

— Nem, — viszonzám, — csak fárom egy kisé, — s a gondos házi asszony által számomra küldött bundát szorosan összehuzva magamom, mély gondolkodásba merültem.

Folytonosan azon tűnődtem, hogy a két leány közül melyik megy a zárdába?

Az-e, ki miatt egykor oly nyugtalan óráim voltak, vagy a másik?

Oh bár a másik lenne!

Ha Jolán honn maradna, mily végtelen boldogság volna ez reám nézve!

Érezni kezdtem, hogy szívem új életre kelt. Az érzés, mely eddig előttem ismeretlen volt s mely egyszerre oly hév-

vel tört ki rekeszéből, hogy azt hívém, nem bírom el soká ez édes fájdalmat.

Szerettem! igen, szerettem, a szerelem legelső hevével, a ki tudja nem-e boldogtalanul?

Hiszen, most már tudom, kiért virasztottam át azon számtalan éjjeleket tankönyveim mellett! Ő miatta!

S most, midőn elértem a czélt, mely után törekedtem, midőn sok évi fáradozásom elég szép gyümölcsöt hajtana, a könyörtelen sors tán őt, kit imádok, mint előtte senkit, — ki nélkül életem mit sem ér — elvesztettem?!

Ilyen, s hasonló gondolatok repültek keresztül lázas agyamban, fejem nehéz lett, idegeim meg-megrázkodtak, s mire az udvarba behajtottunk, a szívesen várt vendég helyett, R. bátyám egy nehéz s csaknem eszméletlen beteget hozott házába!

Hogy mi történt velem az első nyolcz nap alatt, arról semmi tudomásom nincsen.

Midőn legelőször felnyitottam bágyadt szememeimet, egy angyali szűzet láttam, ki ágyam mellett ülve, himzéssel volt elfoglalva.

Egy ideig azt hívém, hogy ez csupán egy szép álom, s meg sem mertem mozdulni, nehogy e hájos alak eltűnjék, miként a tündérvilágról szóló mesékben gyermekkoromban gyakran olvastam, hogy azok, ha földi ember szeméi által meglesve érzik magukat, rögtön eltűnnek.

De midőn egyszerre azt kérdé tőlem: — Hogyan érzi magát orvos ur? — akkor kezdtem omlékezni, hogy tulajdonkép hol vagyok és mi történt velem.

Szívem hangosan dobogott s azt sugalta, hogy ez ő, ez Jolánka!

— Köszönöm, kisasszony; jól, igen jól érzem magam; kérem, — mondám gyenge hangon, — mióta fekszem már betegen?

Akkor elmondá, ezüst csengő hangjával, hogy veszélyes betegségem estem keresztül. Ideglázam volt.

— Nagy aggodalmunk volt, — fejezé be bájos mosolylyal, — hogy elvesztjük, de most már, hála az égnek, minden veszélyen szerencsésen túl van.

— S mindezt, ugy-e bár, kegyed gondos ápolásának köszönhetem?

— Oh, kérem, — mondá zavartan, nagy fekete szeméit lesülve a leányka, — a beteget ápolni hivatásom.

Nem sokára kedves ápolónőm áldozatkészsége és ifju erős természetem segítségével el hagyhattam betegágyamat, s lassan bár, de visszanyertem egész egészségemet.

Midőn egy szép tavaszi napon Jolánka engedelmével R. bátyám karján a tágas virágos kertben sétáltam, hol a bokrok s fák már a legszebb smaragd színben ragyogtak, s a csalogány vigan csattogtatta dalait, az enyhe levegőben szívem ragult s véghetetlen boldognak éreztem magamat.

— Édes jó bátyám! megtud-e hocsátani, hogy oly hoaszú ideig ily alkalmatlan vendége voltam? — mondám jobbját megragadva.

— Soha se gondolj vele, édes öcsém, csak hogy meg vagy s semmi bajod; az a ördögös láz ugy is inajd megölt!

Aztán tudod-e szerelmetes öcsém, hogy tulajdonképen mi tartoznánk neked köszönettel?

— Hogyan? — kérdém kíváncsian, látva, hogy az öreg némi zavar leküzdésével hajmolódik.

— Hát csak ugy — mert — izé — no hát Jolánka most már egy idő óta mit sem szól a zárdába menetelről, s egész nap dalol, mint a fülemüle, holott még ezelőtt néhány héttel olyan volt, mint az alvajáró és szavát is alig lehetett hallani, nem hogy nevetett volna! — mondá az öreg ur, azután szinte megkönnyebülve, hatalmas flutfellegeket ercsztgetett tajtpipájából.

— Iguzán? — mondám én, kellemesen meglepetve, — én még sokkal többet mondok ám kedves urambátyám, azt mondom, hogy soha nem is fog a zárdába menni, míg én életben vagyok! Tudja meg bátyámuram, Jolán nélkül az élet nekem semmi, mert mód nélkül imádom, s régebben birja már szívemet, mintsem bátyám azt sejtethné!

— No, jól van fiam, ez mind igen szép, csakhogy ne nekem beszéld ezeket, hanem mond meg annak, a kit illet, — mondá mosolyogva az öreg ur.

Nyomban követtem tanácsát; míg ő régi jó humorjával utánam kiáltott:

— Ne félj semmit, csak bátran. — Ha aztán megegyeztetek, jertek ide, hadd adjam reátok apai áldásom.

Miként ő mondá, ugy is történt.

A szomorodott rokonok már folyton várták a rozg hirt, mely tudtukra adja, hogy Jolánka a világ örömeiről lemondva, ekkor s ekkor a zárdába vonul vissza az élettől.

A helyett a következő tartalmu nyomtatott levelek érkeztek:

R. Jolánka,

Dr. K. Gyula

jegyzek.

Hogy e sajátságos „lemondás“ ép oly nagy meglepetést, mint örömet okozott a távol levő rokonok között azt tudom, a ki csak tehette, sietett személyesen tolmácsolni szerencsekívánatait.

Rövid időre azután összeadtak bennünket, kik már évek óta élünk egymásért, a nélkül, hogy e hajlamot egyik vagy másik sejtette volna; és az én saját szerű balesetem nélkül, melynek csaknem áldozata lettem, talán soha össze sem is kerülünk.

Ezen idő óta különös előszeretettel gyógyítom az idog-bajokat, s csak azt sajnálom, hogy nem az enyémhez hasonlóan szoktak végződni.

Egy fejezet a főzésről és evésről.

(Vége.)

A saláta elköltéséhez is tesszünk kissé hátrább, balra, egy-egy kis tányérkát, mely ugyan azt a vonalat érheti el csak, mint a felállított poharak és üvegek. Így legyen. És most helyezzük el még ama iczi-piczi edénykéket sóval, borssal, paprikával, diázsituk föl az asztalt gyönyörű virágokkal telt kosárákkal, edényekkel vagy virágtartókkal, melyet rendez sorban az asztal hosszában felállítunk. Az asztal közepét a legnagyobb ezüst vagy kristály készlet foglalja el, mely szépségével és finom csukorsüteményeivel, valamint válogatott gyümölcszeivel a szemet gyönyörködtetése művészi összeállításán által. Ezenkívül rakjuk illő helyekre a csemegével telt tányérokat, valamint a kristály tálcákban levő szép színű csukorbefőttöket, meg nem feledkezvén a friss gyü-

mölcscsel telt porcellán kosarakról. Igyekezünk mindent a legjobb helyre tenni, könyedén, izléssel, hogy a szemnek is legyen mivel foglalkoznia.

Igaz, fényes, nagy lakomáról lévén szó, majdnem elfelejtettük volna a csinos étrendeket az asztalra tenni, még pedig mindig két-két személy közé egyet, oda, a hol nincs sótartó. Az eczet, olaj vagy mustártartót most most már hiába keresnők egy divatos asztal felületén, azt csak azon ételekhez szokás körülhordani, melyekhez való, más ételeket ezzel az íze, vagy otthoni szokása szerint elkölteni, társaságban teljességgel nem illik. Azelőtt a háziasszony az asztalnál készítette el a savanyu salátát, de ez czélszerűtlen volt, és nem is jó, mert a salátának tovább kell fektüdnie az eczet, olaj, mustár stb. jó ízű nedvében, azért most jóval előbb készíti el azt a háziasszony, vagy a vele megbízott.

Legrégül a helyek megjelölése maradt, és ez nem csak ékező dolog, mert nem szabad elfelejteni mind azon tekinteteket, melyekkel vendégeinknek tartozunk; a kor, a rang, szellem, baráti és — valljuk be csak őszintén, némelykor még egy kis ellenséges indulatot is jószágosan tekintetbe kell venni. Mai nap már nem a felső, az ablakok felőli részen van a főhely, hanem az asztalhosszában a közepén ül a háziasszony, átellenben a házi ur, és ezektől jobbra és balra, ezek a kitüntetett főhelyek. Tegyük tehát a kedves vendégeink nevével ellátott papírszeleteket a tányérokra és mindenki könnyen rá fog akadni egy órai tartózkodási helyére, melyet a tapintatos háziasszony szomszédja által mindenki számára kedvesé tud tenni.

Az asztal elkészült, de úgy-e bár a türelmes olvasónő még azt is ohajtja tudni, hogy mikor is van hát az ebéd ideje? Mert ez is alá van vetve a divatnak, és a 12 órai ebéd bizony még csak vidéken maradhatott divatban itt-ott.

A régi időben nem ettek délben, hanem jókor délelőtt, s este következett csak a vidám estebéd. A 17-dik században 11 órakor ebédeltek Franciaországban, és ugyanazon órában étkezett Angolhon nagy királynője: Erzsébet is. A haladó divat azonban mindinkább későbbre tette az órát, a miben Angolországban mindig egy pár órával előbbre sietett. Minél később ebédelt valaki, annál előkelőbbnek tartotta magát, és így történt, hogy Franciaországban többnyire csak 6 és 9 óra közt ülnek ebédhez, Angolországban pedig 8 és 10 óra közt. Orosz- és Olaszországban 4 és 7 órakor esik többnyire az ebéd, csak észak felé, Sved, Dánországban, valamint Németországban és nálunk is az ebéd ideje nem igen halasztódik későbbre 2—3 óránál, kivételt természetesen az arisztokraczia tesz, a ki e tekintetben is majdnem külön, önálló államot képezvén a társadalomban, hol franczia, hol pedig angol módra élnek.

A hol a férjek foglalkozása ezt megengedi, tán az 1 és 2 óra közti óra a legkellemesebb az ebédhez, ámbár a későbbi ebéd ideje is időnyereség lenne, ha általános szokássá válnék, mert reggeltől kezdve egy folytában többet végezhetnénk, a körülményes vacsora, a kétzeri nagyobb étkezés is elmaradna, a mi pedig nálunk Magyarországon tulságosan fontos foglalkozás lett.

És ime, ha ön mint tölem legjobban kitelhető jó háziasszony ebédhez ülök vendégeimmel, ha ügyesen végeztem el délelőtti teendőimet, ha vidám hangulatban foglalhatok helyet kedveseim között, úgy azon fogok lenni, hogy minden vendégem is kedves, hozzá való szomszédot kapjon.

Nagyon jól tudom, hogy mai nap minden, még félig-meddig művelt ember is tudja már, mint viselje magát asztalnál, és kivált hölgyeink közül egy sem rakja fel karjait az asztalra, mi egész alakját rossz színben tüntetné föl és levest sem fogja hangosan szőrcsölni, a kanalat oldalt a szájába tolni a sőt újjával az ételre szórni, a vizet az abroszra önteni, az ételt a tálról letolni, hangos nyikorgatást előidézni a kés és villa használatánál stb. Azt is tudom, hogy nagyobb társaságban nem fog másodszor levest vagy halat venni, a mi az udvariassági szabályok ellen van. Hisz már a családi körben tanulták meg kedves olvasónőink, hogy a rut étkezés valóban visszataszító figyelmetlenség embertársaink jó izlése ellen, a felette nagy adagok kiszédése nem illik, a mennyit pedig kiszedtünk, azt meg is kell enni, még pedig a villát a bal, a kést pedig a jobb kézben tartva, azért mind e csakélységekről nem is szólunk, valamint csak futólag említjük meg azt is, hogy a halat mégis csak a jobb kézzel, a villával kell enni, a kést pedig mint szükségtelet használatba sem venni, a kenyeret épinséggel nem szabad késsel vágni, hanem csak ujjainkkal törni, késsel semmiféle ételt a szájba vinni, vagy az asztalkendőt a nyak körül kötni stb.

Mind ezeket mai nap a gyermek is tudja és azért tudom, hogy bármelyik kedves olvasónőm nem fog vétetni az illem törvényei ellen, ha bár milyen előkelő ebédhez legyen is hivatalos.

Miután azonban sokkal nagyobb azon emberek száma, a kik gyalog és nem kocsin járnak, úgy valószínűleg több olyan ember is van, a ki nem bír drága porcellán, üveg és ezüst asztali készlettel, — erre nézve hiányoznak még a statisztikai adatok — úgy vigasztalásukra mondhatjuk a gyalogosoknak, azaz a csont és fa evőeszközökkel bíróknak, hogy kellő rend, csín, és csak némi középosztálybeli vagyoniassággal is rendezhetni el csinos asztalt, csak a kellő arány és izlés legyen meg, de mindennek felett a tisztaság. Ha ettől csillog minden pohár, tányér, ha egyszerű kiállításban, de mégis mindennek meg van a maga helye, az ételek jók, csinosan találvák, ha nem is szakács, de tán a háziasszony és káziasszony főztje, ha ügyesen, megszokott csendes rendben megy minden, semmi nyugtalan keresés, kapkodás nem mutatkozik a háztartásban, de főleg ha a háziak nyájas vidorsága fűszerezi az ételeket, akkor könnyen felejtetheti el még az is az egyszerűbb, igénytelenebb kiállítást, a ki fényhez volt szokva, mert a legerényesebb körülmények közt is ki lehet fejteni izlést és annyi szépségzeti érzést, mely megvesztegeti a szemet, élénkíti a kedélyt és megazelidíti az igényeket is.

Tehát tisztaság, rend és izlés étkezéseinknél is!

A z ö n f e j ű s é g.

Az önféjűség az önzés sarja, s már a kisdede knél nyilvánkozik, miként erről az anyák és nevelők tanúságot tehetnek, kik annak gátat vetni gyakran hasztalan ügyekazenek. A gyermeknek, kinek mindent megtesznek, a mit akar, kinek a kívánt tárgyat rögtön kézhez szolgáltatják a helyett, hogy a kívánt dologhoz odavezetnék, okvetlenül önféjűnek kell lennie. Engedni kell, hadd sirjon egy kicsit, különben sirása, mely kezdetben kérés volt, parancsossá leazen, s az ilyenekből származnak azután az ugynovezett „grands enfants, petits hommes.” (Nagy gyermekek, kis emberek.) Absolut akarat, vagy önféjűség közönséges tulajdona a lángésznek; de sokkal na-

gyobb keményfejűek a hájfejűek, kik gondolkozási tehetetlenségökben az egyszer megragadott eszménél maradnak, a nélkül, hogy a nehézségeket belátnák; s mégis gyakran czélt érnek. Az ismeretes köménybogár, mely a legesekélyebb érintésre dögliöttnék téteti magát összehuzott lábával, épen úgy megérdemlette nevét: Pertinax, mint a hasonló nevű római császár.

A német szó (Trotz) után, mi is „trucz”-nak nevezzük, midőn az önfejűség kívánságának nincs más tárgya, mint egyedül saját akarata, tekintet nélkül annak előnye, haszna, vagy élvezetére. S innét a „trucz” leginkább uralkodik a nők-nél, kik közül némelyek ezért méltán nevezhetők „nagy gyermekeknek.” Tapasztalhatjuk továbbá tudóveszes és rásztkóros (hypochondrikus) férfiaknál, különösen tudósok- és aggoknál.

Vannak oly önfejű ostobák, kik azt, mit mások a legelső balsikernél abbahagynának, addig erőszakolják, míg kékre nem veretnek, s inkább meghalnak, semhogy engedjenek. Zsarnoki önfejűség szintén közönséges rosz tulajdona a nagy és kis hatalmaknak, kik nagylelkűség s kellő belátás hiányában, akaratuk helyes megváltozását nagyobb szégyennak tartják, mint makacsfőjűségök minden jogtalanúgát és nevetségességét. Az ellenmondásra való hajlam a nők önfejűsége. Oxenstierna udvariattalan állítása szerint az önfejűség az állatok, gyermekek, nők és bolondok tulajdona. De a férfiak közt is találunk rá kiváló példát, minő a többek közt XII. Károly svéd király volt.

XII. Károly már gyermekkorában vakmerően bizonyíttatta nagyanyja ellenében, hogy az ő kék kabátja fekete; s miután nagyanyja nem akarta neki az ajtót kinyitni, addig verte fejét az ajtófélfébe, míg eszméletlenül összerogyott. Midőn pedig egy eb megmarta a kezét, ezt szabkendőjébe kötözte, hogy meg ne lássák mindaddig, míg a nagy vérvessztés folytán iamét önkivülthe esett. Egykor egy a törökök által elvett magyar vár térképén e fölíratot olvasta: „Az ur adta, az ur el is vette.” Ő azonban a rigai vár térképére ezt jegyezte föl: „Az ur adta, az ördög sem veszi el.”

A narvai csatában, melyet 18 éves korában nyolcz ezer svéd harcossal 100 ezer orosz ellen vívott, harianyában (miután csizmáit a mocsárban elvesztette) tábornokainak óvatos intését e szavakkal utasította vissza: „A ködben nem fogják észre venni, hogy oly kevesen vagyunk.” Majd megsebesült lováról hirtelen egy másik ménre ugorva, így kiáltott fel: „Hadd lássák a muszkák, hogyan tudok tornászni.”

Kopenhága előtt, midőn első volt, ki a partra ugrott, s golyók fűtyöltek feje körül, ekként kiálta: „Ezentul ez lesz az én zeném!”

Midőn egykor Svédországban egy hosszú lovaglása alkalmával, hol kísérei nem bírtak vele versenyt tartani, lova elháltta összerogyott, kapta magát, vállára vetette a nyeret és kantárt, s a legközelebbi parasztkunyhóhoz érve, ott a pór lovát fölnyergelte s rá akart ülni. A paraszt azonban nem engedte lovát elvinni, s Károlylyal e miatt bírokra kelt. Az öklözködés javában folyt, midőn a fejedelem kísérete megérkezett. Ekkor tudta meg a paraszt, kivel birkózott. A király lábai alá vetette magát. De Károly megdicsérte bátorságát.

Valami alacsony kapu előtt Károly soha sem szállott le a nyeregből, hanem kényszerítette ménét, hogy meghajolva vigye át lovagját a kapun. Egy medvevadászat alkalmával

pedig csupán egy furkós bottal rohant a medvére. A medve lekapta Károly fejéről a parókát, de a fejedelem a jövő pillanatban a bunkóssal úgy föbe vágta a maczkót, hogy azonnal leazédült és a szánhoz köttetett.

A mint 18 éves korában Stockholmot elhagyta, melyet többé nem látott, — azontul bort soha sem ivott, csak vizet, tábori köpenyébe burkolva földön aludt, barna kenyérrel s a legegyszerűbb cledelkekkel élt; durva kék kabát rézgombokkal, s egy pár lovagsaru nagy vas-sarkantyúval, hatalmas szablya, kisdud piszkos kalap, bőrnadrág s nagy durva lovageztyűk képezték az egész garderoberjét. Nőkről hallani sem akart. Ő vala a legnagyobb spártai, saját északi spártabeliei között. Őcska bőrnadrágja és mellénye oly zsiros volt, hogy akár kilehetett volna sütni, s fejéreműit addig viselte, míg piszkos és rongyos voltak miatt kényszerült eldobni. Rövidre nyírt szőke haját ujjaival fésülte, s kenyerén a vaját küvelk-ujjával kente el. Az is önfejűség volt tőle, hogy francziául, bár tudott, soha sem beszélt. A francziákat, ha jó kedvű volt, latinul szólította meg; különben tolmács által érintkezett velők.

Midőn a svédek nyugtalankodtak hosszú távolléte miatt, Károly azt izento nekik, hogy majd a csizmáját küldi el kormányzóknak számukra. S ha csakugyan megtette volna? — Nem tett-e Caligula római császár egy lovat konzullá?

Ki tudja, elvesztette volna-e a pultavai csatát, ha nem kényszerül azt, sebei miatt, hordozékból vezényelni, miután vitéz avédjei hozzá voltak szokva, hogy fejedelmüket mindenütt ott lássák, hol legnagyobb volt a veszély, gyors paripáján, ágyudörgés, löporfellegek között.

Midőn Bendert háromszáz évvel az egész török hadsereg ellen vakmerően vődelmezte, így kiállított fel: „Most pro ris et focis (oltárunk és tűzhelyünkért) harcolunk!”

Stralsund ostrománál pedig épen levelet diktált, midőn egy bomba szobájába hullt. „Bomba! bomba! — kiálta titkára elsápadva, s kihullt a toll reszkető kezéből. „Mi köze a bombának ahhoz a levélhez?” — mondá Károly hidegvérű mosolylyal, s tovább diktált.

Midőn Demotikában megfészkelte magát, betegséget színelte, s nem akart onnét kimozdulni; egy muzulmán azon tanácsot adta a nagyvezérnek: „Üzend meg neki, hogy ott maradhat a meddig kedve tartja; de ne küldj neki egy garaat sem. Meglátod, azonnal el fog kotródni.” — S o muzulmán csakugyan jobban ismerte önfejűségét, mert Károly azonnal ott hagyta Demotikát, honnét kanyargós utakon Stralsundig 300 mértföldet 16 nap alatt tett meg, s annak kimutatására, hogy egy cseppet sem elfáradva, álló helyében egyik lábát nagy csizmától együtt a nyakába kanyarította.

Károly folyvást jó kedvű volt és szabadelvű. Bizalmas embereit gyakran nógatta őszinteségre. „Jertek, rá-galmazzuk egy kisse a királyt” — szólott hozzájuk, magára czélozva.

Friedrichshallnál egy golyó — állítólag orgyilkos kezekből — leteríté őt. Mint valódi hő, állva halt meg, kezét kardjára nyugasztva. Zsebében Gusztáv Adolf arczképét és egy imakönyvet találtak.

E.

Egy hét története.

Januárho 30-dikán.

Sár-veszély. — A főváros teli kepe. — Az országban. — A legzárabb ellenzék. — Deák emlékezet.

A viz-veszély elmúlt, most itt van a sár-veszély. Budapestet, Magyarország húszke szép fővárosát az a veszély fenyegeti, hogy egy csunya reggelon csak elüllyed a sárban és össze-csap karsu tornyai, díszes palotái fölött a mocskos iszap. Biz ez elég szomorú állapot tekintettel arra, hogy nem az alföld valamely elhagyott falujáról van szó, hanem a fővárosról, melynek utcáit méreg-drága pénzen gránit és asfalt burkolattal vonták be, s melyek tisztántartására évenként nem tudom hány ezer forintot fizetnek az adózó polgárok. Mert ezt a sártengert első sorban ugyan a felhős égnek köszönhetjük, mely jó vastagon beborítja utcáinkat s a házak tetejét szép hólepellettel, de isten után a fővárosi hatóság munkája, miután béleunt abba az eddig gyakorlatban volt szokásban, hogy mi-helyt leesett a hó, azonnal kiadta a rendeletet, hogy a házak tetei letisztíttassanak, az utcákról pedig szekerek szállítsák ki a hó-garmadákat a városból.

Egyébiránt hiszen nem lehet rossz néven venni, ha a város-atyákat is megszállja egy kicsit a romantikus hangulat. Egész életüket a szűk utcák közt töltvén, fogalmuk sincs arról a regényes képről, melyet a szabad természet falun oly bő változatban nyújt. Egyszer aztán leesik a hó s csillogó fehér lepel csügg alá az ereszekről, s ez egyszer hasonlít a város a faluhoz. — lehet-e csodálni, ha a tanács-uraimék a főváros e regényes képét egyszer fenntartani szeretnék, a meddig állhat. Aztán a kedélyes szánkázás, — hiszen itt a fővárosban csak hirtől ismerik ez élvezetet, csak meg kellett izleltetni ezt is, mikor oly szép alkalom kínálkozik rá.

És így történt, hogy a mit máskor fél napig meg nem tűrték: az idén hétszámra hóréteg borítja a házak tetejét, míg a nap sugarai el nem olvasták, s ennek köszönhetjük, hogy a mit máskor az első napon eltakarítottak, most az utcákon hatalmas hó-garmada volt mindenütt mindaddig, a míg a lovak patkói össze nem törték s az enyhe idő sárt nem csinált belőle. És élveztük a fülusi tél kellemeit. A házak tetejéről hol előtűntünk, hol utánunk zuhant le egy-egy lavina, úgy, hogy hazulról távozva, mindig elbucsúztunk mieinktől nem tudva, vajjon szerencsésen haza fogunk-e érkezni s nem temet-e magunk alá a hó. Még nagyobb gyönyörűség volt kocsin járni. Mert a gyalog-járdákról az utca közepére összehányt hóból oly takaros halmok keletkeztek, hogy az embernek, ha kocsin ment, folyvást a két kilincsen kellett tartani a kezét figyelve, hogy a következő pillanatban melyik oldalra borulunk, hogy a másik oldalon idején kiugorhassunk nyak-törés nélkül.

Most már ennek a regényes képnek természetesen vége. Megenyhült a lég, a hó-buczkák leolvadtak, a háztetők fehér burka is lecsorgott, s lett az utcákon víz és sár. Hanom hiszen ezzel is meg lehet barátkozni. Nagy csizmákat huzunk, s csaknem élvezettel toppantunk bele a pocsolyába. A térdig érő nagy csizmák divatba jöttek. A nők ugyan még nem barátkoz-

tak meg a csizma-viselés gondolatával, pedig nem is állna nekik roszul, s bizony nagy hasznát vennék, egyelőre mégis maguk szára bőrtoppanokkal tesznek kísérletet. Természetes, hogy a ruhák rövidek, bokáig érők.

Azonban ez a sáros világ hölgyeinket éppen nem akadályozza abban, hogy divatos passzióinak éljen. Ezek most: nap-pal az országgyűlés, este a táncsterem látogatása. Az utóbbi természetesen, hiszen farsang van, az előbbi pedig a divat hozta magával. Divat ismét politizálni; a képviselőház karzata köröskörül tele van szebbnél szebb hölgyekkel s igazán úgy tűnik föl, mint valami óriás virágkoszorú a tisztelt ház feje fölött. Már tíz óra után elfoglalják helyeiket, és kitartanak a honatyákkal két óráig, s nem riadnak vissza attól a sok rendkívül gyors szónoklattól, melyet végig hallgatniok kell a legnagyobb türelemmel. Az is igaz, hogy kárpotlásul hullanak szép beszédek is, melyeket érdemes meghallgatni, más részt pedig a képviselőház fiatalabb, gavallér tagjai elég udvariasak az unalmas beszédek alatt fölkeresni a karzat szépeit s az üres díkeziót átkurizálják. Ez a figyelem szép kollégialításra mutat és lehetne kötelezve érte a meg nem hallgatott képviselők.

Kimondjuk-e, hogy a karzat határozottan ellenzéki. Szinte sugárzik az arca e szépek mindenikének, valahányszor egy-egy ellenzéki képviselő feláll, hogy beszédet tartson a kormány ellen; feszült figyelemmel lesik minden szavát, arcukról leolvashatni a helyeslést és a piczi kacskók nem egyszer fölemelkednek, hogy megtapsolják a szónokot, s ha nem intené őket a falakon kifüggesztett „figyelmeztetés a közönséghez,” bizony nem is kerülne el Tisza Kálmán, hogy még csak a hölgyek csengő hangja is beleazólna abba a hatalmas „helyesbe”, mely az ellenzéki szónokok beszédét kísérni szokta. De ne csodálkozzunk azon, hogy a nők ily buzgó ellenzékiek lettek, hiszen a rájuk nézve legfontosabb, mondhatni élet-kérdés forog szóban. Arról van szó, még drágább legyen-e a ruha, a csipke, még többbe kerüljön-e a háztartás, dráguljon-e a cukor, a kávé és minden. És ez nem tréfa dolog. A kormány mindenre nagy vámot akar vetni és az ellenzék ezt nem akarja engedni. Hát nem kedves emberek ezek az ellenzékiek? Ellenkezgülnék annak, hogy a selyemért kétszer oly magas vámot kelljen fizetni, mint eddig, s hogy a ruhaszöveteket megdrágítsák. Természetes, hogy a nők csak az ellenzékhez tar-tozhatnak. És most már nem is sok időt adok Tisza Kálmán uralmának. Mindaddig, a míg a nőket meg nem haragította, mindig szilárdan állott miniszterelnöki széke, nem kellett félnie, hogy felfordul alatta. De mihielyt a nőkkol meghasonlott, ezeket ellenségévé tette, buknia kell. Meglátsák.

Miután pedig már a politikával kezdünk foglalkozni, talán megemlékezhetünk Deák Ferenczről is, kinek halál-évfordulója e hétre esik, mert mint tudva van, most két éve, január 28-dikán vesztettük el a hazai bölcsét. Ha ő most élne! — így sohajtott föl mindenki, a ki e napon visszaemlékezett a nagy hazafira. Akkor nem lenne most e zürzavar, felfordulás, nem lennének az osztrákok kapzsiságának kiszolgáltatva és hölgyeink sem lennének ellenzékiek, mert — nem

emelnék föl a selyem és egyéb szövet, s más mindennek a vámját. Az ő hatalmas szava nem engedné.

A főváros iskoláiban kegyeletesen megülték e napot. A lipótvárosi főgymnázium dísztermében, szépezámu hölgy- és férfi közönség előtt Kurcz Antal mondott emlékbeszédet nagy hazánkná felett. Pálffy Gábor sikerült költeményt szavalt, és kioszták az e nap emlékére tett alapítvány kamatait a legszorgalmasabb tanítványok között. A Jágics-féle intézet nyilvános körép tanodájában szintén tartatott Deák-ünnepély, mely alkalommal Gyapay Pál emlékbeszédet tartott, Poppel, Jankovics és Justh szavaltak, Isépy László pedig Mosonyi gyászindulóját játszta. Jágics Ignác igazgató zárbeszédével véget ért az ünnepély. Lélekemelő volt az izraelita hitközség fiárvaházának Deák-ünnepélye. Délután 11-kor tartották meg a requiemet Deák Ferenczért. A gyászisteni tisztelet egy magyar egyházi dallal vette kezdetét, melynek magánrészét Friedmann Mór főkantor énekelte, harmonium-kiséret mellett. Utána dr. Kohn hitszónok mondott egy valóban lélekemelő rövid emlékbeszédet, a nagy halott szellemének dicsőítésére, melyben többek között a következőket mondá: „Deák Ferencz áldott neve nem pusztán név, hanem fogalom, mely legfenségsőbb, legszentebb eszméinket fejezi ki. Szenteld meg elménket örök mindenható, hogy e fogalmat megérthessük, megbecsülhessük s mindig szentnek tarthassuk, s hogy az ő szelleméből, a bölcsesség és belátás, a jámborság és igazság, az ember- és hazaszeretet szelleméből, szálljon valami mi ránk és nemzetünkre, hogy Deák Ferencz számunkra az maradjon, a mi volt: Atyánk, tanítónk.” — E remek beszéd után az intézet árvái együttesen egy héber imát mondtak el, az elhunyt lelkiüdvéért, mit egy zárénak követett, mely befejezte az ünnepélyt.

Elismerés illeti meg a tanintézeteket azért, hogy ily szép ünnepélyek által fenntartják az ifjuság szívében a nagy hazafi emlékezetét.

Farsangi napló.

Az egyetemi ifjuság ez évi utolsó bálja szombaton volt: a gyógyszerészeké. Sikerült volt ez is, habár csak a kis teremben folyt le, mely egészen megtelt s a közönségből nem hiányoztak az idei farsang szépei. Daruváryné teljesíté a háziasszony tisztét, trónja körül két bájos leánya, Etelka és Gabriella s egy szinguszdag hölgykoszoru, melyből tudósítónk a következőket emelte ki: Sztupa Jenny, Ivánka Imréné, Vértessy Irma, Tomsics Irén, Szerényi Feliciánné, Bruckner Emma, Török nővérek, Corda Gizella és Etelka, Gödl nővérek, Szathmáryné, Troján nővérek, Augner Teréz, Jármay Gyuláné, Róthberger nővérek, Hlatky Berta stb. A cotillont kötélbelül 60 pár tánczolta. A tánczrend csinos bárszony notiz volt, rajta Asakuláp hotja, a rúcsavarodott kigyóval. Morzsányi műve.

Az országos nőképző-egylet álarczos bálja, mely vasárnap tartatott meg a vigadó termeiben s teljesen megfolelt a hozzákötött várakozásnak, a mi pedig nem épen csekély volt, mert a nőképzőegylet már annyira elkényeztette a közönséget, hogy tőle mindenki csak kitűnőt vár. Különbben már megazoktuk, hogy minden, a mit a nőképzőegylet rendez, fényesen sikerül, s a siker elmaradhatlansága felől annyira meg volt győződve a rendezőség, hogy megmeréselte nyitlatni a vigadó kis termét is, az idén először a tulán utoljára. Csakugyan meg is telt mind a két terem a legdíszesebb közön-

séggel; álarczban igen sokan jelentek meg, többnyire dominók, s különösen három fehér atlasz-dominó általános figyelemben rézesült. Hogy kik rejlettek alattuk, csak a rendezőség mondhatná meg, mert a bájos ismeretlenek hivatalos szerepben mulattak; sherrit mértek egy kis teremben felállított lugasban. A nagy teremben számos szerencsekosár volt felállítva, értékes és csinos nyereményekkel; úgy vettük azonban észre, hogy inkább a kosarak felett örködő szép arcok, mint a nyeremények képezték azon vonzerőt, mely oly sokakat ösztönzött néhány — tájdalom többnyire üres — papirdarab kihúzására. A tolongás csak két óra tájban kezdett kissé csökkenni, nagy része a közönségnek azonban még jó ideig mulatott a fényesen díszített termekben.

A bölcsőde bál kedden szokott fényével ment végbe a vigadó nagy termében. Mig más bálók jövője soha sem elég biztos, a bölcsődebálról mindenki fölteszi, hogy sikerülni fog. Ez azt bizonyítja, hogy a farsangban is van hagyomány, s e hagyomány nagyon erős a bálózók szívében. A bölcsőde-bál kiválóan elegans jellege ezuttal is a legnagyobb mértékben megvolt, s e külső fényt csak növelte az ifjuság és szépség ama gazdagsága, mely a tánczó hölgyek arcán csillogott. A lady patronesse, Blaskovicsné körül láttuk Tisza Kálmánét, gróf Andrássy Aladárnét, Edelsheim Gyulai bárónét stb. Körülbelül 100 pár tánczolt a ragyogó teremben.

És végül megemlítjük, mely első helyet is megérdemelte, a művészek tánczestélyét, melyet szombaton este rendeztek a Hungáriában. Graeff L. építész és Németh Ilona kisasszony zongoráztak s ezenkívül különbnél-különb és szerfelett meglepő produktiók mulattatták a jelenvoltakat. Ágai hemutatta, hogy huzzák a bécsi „Stadt Belgrádban“ a csárdást, azután pedig igazi virtuozitással huzta a tánczó párok lábai alá a valódi, tűzről pattant magyar tánczot. Huszár Adolf is meg akarta mutatni művészetét, midőn Ágai kifáradt, ő vette kezébe a hegedűt, s a tánczók e zene mellett reggelig járták volna a tánczot. A tűzértáncz alatt megérkezett Bodenstedt is. Lafitte és Neugebauer kíséretében, ennek tiszteletére és kérelmére a cigányok ismét csárdást kezdtek huzni, úgy, hogy az egész estét, a magyarok kedvencz táncza dominálta. A fesztelen és kitűnő mulatság reggelig tartott, s a résztvevők csak a „viszontlátásig“ bucsuztak el egymástól.

Budapesti hírvivő.

Lapunkra bármikor előfizethetni. Előfizetési ára egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyedévre 3 frt, tizenkét kötet ingyen-könyvmelléklettel, csak a csomagolásra 20—20 kr. Január 1-től teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

•• (Jótekonyság.) A király saját, valamint a királyné és a trónörökös nevében, a bölcsőde-bál jótekonyság czéljára 200 frtot adományozott.

•• (Erzsébet királyné) mult szombaton délután kíséretével Cotlesbrookból visszatért Londonba a Claridge hótalba. Utközben látogatást tett a nápolyi ex-királynál. Ebéd után, melyen a nápolyi ex-király és Beust gróf is részt vettek, meglátogatta a királyné a Hengler-féle lovardát. E hó 26-dikán reggeli misén volt az irgalmas apáczáknál a Carlisle-Streeten. Délután meglátogatta a walesi herceget és hercegnét, továbbá a cambridgei hercegnét, Teck herceget és hercegnét. Este összea kíséretével Beust grófnál vacsorált. — A királyné, hir szerint, február 20-dikán fog visszatérni Bécabé, hol rövid ideig fog tartózkodni és néhány udvari eseményen is részt veend.

Még a farsang folyama alatt Gödöllőre fog lerándulni és nálunk is fog udvari estély tartatni. — A kis Valéria főhercegnő még mindig Gödöllőn van, a még egy ideig ott is marad.

•• (Rudolf trónörökös) igen ünnepélyesen fogadták Edinburgban. Ugy az egyetemen, mint a városban minden nevezetességet megmutattak neki. Edinburgból Glasgowa utazott, hol Hamilton herceg és a hercegnő vártak a trónörökösre, kikkel aztán a Hamilton-palotába kocsizott. Scherzer udvari tanácsos már előre megtette az intézkedéseket, hogy a trónörökös minden nevezetességet megtekinthesen.

•• (Rózsák napja.) Jegyzék: gróf Zichy József volt miniszter és herceg Odescalchi Ilona kisasszony Budapesten. — Szalay Péter miniszteri titkár és Fleisch Ilona kisasszony Budapesten. — Fodoróczy Sándor földbirtokos és Thassay Matild kisasszony Felső-Bőn. — Tóth Elek és Mihalicza Róza kisasszony Eperjesen. — Lindenfeld Lajos kerekedő és Rosenfeld Emma kisasszony N. Bajomban. — Markovics Gyula és Kaizer Anna kisasszony Uj-Szönyön. — Bartha István és Kerekes Ida kisasszony Nagyváradon. — Dr. Mezey Sándor ügyvéd és Bakonyi Sarolta kisasszony Budapesten. — Dr. Buraszký Dániel ügyvéd és Rakita Irma kisasszony Budapesten. — Morelli Gusztáv tanár és Wild Anna kisasszony Sopronban. — Péter László és Csintalan Erzsike kisasszony Ludányról. — Egybekeltek: Plathy Miklós földbirtokos és Beóthy Lóra kisasszony Nagyváradon. — Németh Mátyás ügyvéd és Törley Ilona kisasszony Szabadkán. — Drippe-Klein Kálmán miniszteri fogalmazó és Fehér Ilona kisasszony Budapesten. — Kerecsényi Imre miniszteri fogalmazó és Kecskés Irén kisasszony Debreczenből. — Sir Lajos gazdatiszt és Axman Irén kisasszony Bátorban. — Perczel Gyula és Kollerich Vilma kisasszony Budapesten.

•• (A képviselőház) nagy munkába fogott: a vámegyeség és vámtarifa tárgyalásába. Elhalasztást indítványozott az ellenzék, miután Ausztriában a kormány lekötözt épen ez egyesség miatt, s így tanácsosabbnak látszik bevárni, míg megint lesz kivel egyezséget kötni. A kormány azonban a tárgyalást sürgette és győzött. De csak kis többséggel, pártja nagyon lepadt. Kétszáznál nagyobb volt kezdetben a többség, most már csak 19-ből áll. Félni lehet, hogy ez is elolvad, mire a tárgyalások véget érnek.

•• (Deák-szoba.) Már régebben alakult az országgyűlési képviselők között egy szövetkezet azzal a czóllal, hogy Deák Ferencz hagyatékának azon részét, mely arra alkalmas, közadakozás útján begyűlt pénzből megvásárolják a e tárgyakat alkalmas helyen egy szobában, a mennyire lehetséges, úgy rendezzék be, amint azok az ő életében szobájában állottak. E szövetkezet nevében most Kovács László országos képviselő a fővárosi tanácsnál a czélra a város valamely házában egy szoba átengedését kérte. A tanács már ki is küldte Alkér Gusztáv tanácsnokot, hogy alkalmas helyiséget keressen.

•• (Az országos nőiparegyület) ipartanodájában mult hó 27-dikén tizenegy tanítvány szép sikerrel tett vizsgát, a ruhazabálás és varrás elméletéből s az ezzel kapcsolatos számtanból. A növendékek saját szobta s varrt ruhákban jelentek meg. E vizsgálat azért is figyelemre méltó mert bár a fővárosban többen foglalkoznak a ruhavarrás tanításával, első eset, hogy a ruhavarrónők, mint iparosok, elméleti oktatásban részesülnek. A vizsgálaton több egyleti hölgy volt jelen.

•• (A magyarországi központi Fröbel-nőegylet) választ-

mánya által, Edelsheim-Gyulai báróné elnöklése alatt, ez év január 27-dikén tartott ülésben szegény gyermekeknek a gyermekkerthen leendő díjtalan fölvétele iránt, számos folyamodvány intéztetett ol. Rosenzweig-Saphir Sarolta egyleti alelnök urnő, újonnan belépett tagul bejelenté Győri Vilmos urat, ki az iskolaügyi bizottságba tanácsossá azonnal megválasztattott. Ugyanezen ülésben határozatott, hogy ez év február 24-dikén gyermekünnepély tartassék a Hungária szálloda dísztermében, melyet tánczvigalommal összekötött hangverseny követ.

•• (A nemesi kaszinó) vasárnap délelőtt tartotta meg ez évi rendes közgyűlését. Elnökül a közgyűlés egyhangu felkiáltással ismét Mikes János grófot választotta meg. Igazgatók lettek: Szapáry Antal, Wenckheim Béla és Ifj. Károlyi István. E közgyűlésen olvasta fel Vay Miklós báró néhai Károlyi György fölötti emlékebeszédét, melyet a jelenvoltak lelkesült éljenzéssel fogadtak. Ezután gróf Szapáry Antal, a kaszinó intéző igazgatója, tett jelentést az igazgató választmány mult évi működéséről s a kaszinó beléletének főbb mozzanatairól.

•• (A közvacsora,) melyet a kiesedővő egyesület február 7-dikén rendez, kétségkívül igen népszerű és érdekes lesz. Az asztalok és ital-mérők körüli foglalkozásra az egyesület tagjain kívül, a nemes czél iránti részvétből, több kiváló hölgy ajánlotta föl közreműködését. Eddigél az asztalokhoz következő névsor van följegyezve: Péchy Berta, Mórész Margit, Lukács nővérek, Olé Jolán, Dapay Margit, Fülöp nővérek, Lőzert Mariska, Puky nővérek, Heronymi Károlyné, Weninger Irma, Balassa nővérek, dr. Heinrichné, Lendvay Mártonné, Vadnay Károlyné, P. Szathmáry Károlyné, Ocsvay Piroška, Füzesesély Ilon, Hegedüs Sándorné, Jókai Róza, Stöger Adél, Schnierer Aladárné, Meiszl Irma, Torma Mariska, báró Rudnyánszky Ilona, Horváth Irma, Balajthyne, Tóth nővérek, dr. Mandl Pálné, Braun-Krausz Paula, Csávossy Béláné, Kratochvínszky Vilma, Krausz Róza, Mészáros Mariska, Török Ilona. A buffet-hez Ivánka Imréné, Korányi Frigyesné, Németh Miklósné, Tisza Kálmánné, gróf Andrássy Aladárné, Fröhlich H. Mária, Ráth Károlyné, Kármán Lajosné, Dókus Józsefné, Várady Gáborné, Bónis Sámuelné, Kauzer Jakabné, Jókai Mórné, Bayer Karolina, herceg Odescalchi Gyuláné. E névsor azonban napról napra növekszik, úgy, hogy magokból s a működő tagokból is szép számú, díszes mulató kör telik ki.

•• (Szigligeti iránti kegyelet) szülővárosa Nagyvárad is siet leróni. Elhatározta, hogy Szigligeti szülőházát, mely Olasziban, a főcsa utcán van, s mely ma a Szikszay családé, emléktáblával fogja ellátni. E czélra már egy bizottság is alakult, a polgármesterrel élén. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a jeles szimmdíró síremléke javára Sílmegi Kálmán és Váradi Antal Szigligeti-Albumot szándékoznak kiadni. Munkatársakul több tekintélyes író nyertek meg. Az albumban Szigligeti arcképén és rákosi tuskulumának rajzán kívül egész életéről, működéséről s költői munkáinak jellemzéséről nevezetesebb íróinktól lesznek értekezések.

•• (Az üvegfestészeti telep) fővárosunkban a közelebbi időkben felállítatják. Kraczmann Ede az országos képtár igazgatójának fia a napokban megkötö a szerződést a közoktatási miniszteriummal, melynek nyomán tartós állami megrendelés és még másnemű állami támogatás segélyével már májusban felállítja üvegfestő telepét a fővárosban. A telep a fűvészkertben fog felállítatni.

•• (Munkácsy legújabb festménye.) Munkácsy egy nagy-azertű művel készül számos tisztelőt meglepni. A festmény,

melyen most dolgozik és mely már közel áll a befejezéshez, nem genrékép, hanem nagyobb szabású történeti kép: „Milton az Elvesztett Paradicsomot költi és tollba mondja leányainak.” A nagy költő lecsukott szemekkel ül és a három leány feszülten figyel a költő ajkairól áradó szavakra és siet a röpke aranszavakat lekötöni, hogy az emberiség gyönyörködhesse bennük. A festmény a párisi világkiállításra készül.

*(A magyar zene külföldön) napról napra jobban hódít, kívülről Párisban már nagyon megkedvelték. Egy francia műúrus felszólította Bartalus István és Bertha Sándor urat, hogy magyar átiratokból állítsanak össze neki egy kötetre való. A párisi Journal de Musique Bartalus két szép átiratát közli: az „Elvite a viz az egri hegyet” és a „Nyolczan vannak a mi ludaink” cziműeket. Ezeket még több fogja követni. Ugyan e lap január 19-diki száma Delibes budapesti fogadtatásáról is megemlékezik és ez alkalmából elismeréssel szól gróf Zichy Gézának balkézre írt tanulmányáról.

*(A Kisfaludy-társaság) szerdán tartott havi ülésén döntött a pályázatok kérdésében, senkinek nem adván ki a díjakat, miután a beküldött pályaművek arra érdemtelnek. A gyűlés ugyanazon pályakérdéseket tűzte ki a jövő évre is. Ezután a titkos szavazással a tagválasztás vette kezdetét. A megüresült helyekre Ábrányi Kornél, Zichy Géza gróf és Imre Sándor választattak meg. A külföldi tagági szék Puchler Faust bécsi könyvtárőrrel töltesse be.

*(Sulejman seihk.) a Magyarországon járt török küldöttség volt elnöke, Erődi Bélának levelet írt, melyben meghatározott szavakban mond köszönetet hazánk nemes költő hölgyeinek azon segélyért, melyet pénzben és tépésben a török sebesültek- és menekülteknek juttattak. E köszönetet ő a mi új évünk alkalmára írta. Levélben boldogabb új évet kíván azon haza leányainak, mely oly nemesen viselte magát az elnyomott testvérek irányában, mint a mily újév a szerencsétlen török népre felvirradt. Meghatón ecseteli azután a szegény nép nyomorát, mely az éhségnek, hajléktalanságnak és egyéb nélkülözéseknek van kitéve. A levél czimén, a czimzett néven kívül, kifogástalan magyar írással e két szó: „Magyar leány” olvasható.

*(Olma Berta) kisasszony, a fővárosi német színház kedvelt énekesnője számára nemrég Angolországból egy kis láda érkezett e fölirattal: „Tartalma: mentőöv.” A kisasszony tréfát gyanított a dologban, hazahozatta a csomagot s felbontotta. Legnagyobb csodálkozásra a „mentőöv” egy csillogó, gyémántos karperecz volt s mellette egy papíron e szavak: „Folkestonei emlék.” Ekkor értett meg a kisasszony mindent. Mikor tudniillik Londonban volt szerződötve, gyakran kirándult a folkestonei tengeri fürdőbe, hol nem győzték eléggé bámulni, mily kitűnően uszik. Egy nap, mikor a tengerparton járt, hirtelen siralmas jajvezékelést hallott. Egy kis gyermek küzdött a habokkal; valami kóbor hullám kisodorta a fürdőhelyről a mély vízbe. Olma kisasszony ruhástól, a mint volt, belevetette magát a tengerbe s nagy bajjal kimentette a gyermeket, ki oly görcsösen kapaszkodott belé, hogy majd mind a ketten elmerültek. A parton Olma kisasszony a nélkül, hogy bevárná az anya hálálkodását, eltávozott. Ez eset valamennyi angol lapot bejárta akkoriban s a gyermek anyja csak most, mikor Olma kisasszony csaknem elfeledte az egész történetet, hálálta meg a bátor énekesnő önfeláldozását.

*(A házasság.) Nem rég halt meg Eibner fővárosi polgár, ki vagyona jelentékeny részét férjhez menő lányoknak hagyta. A nemzeti színház tánczkaráról sem feledkezett

meg. A napokban közölte a színház igazgatóságával Budapest hatósága végrendeletét, melyben a végrendelező a nemzeti színház nyugdíj-intézetének is hagy 2000 forintot, azon kikötéssel, hogy annak két-két évről összegyűlt kamatai, szegény tánczosnők kiházasítására fordíttassanak.

*(A Gellérthegy alatt) nem tanácsos lakni; az agg sziklatömeg megunt az állást s bomladozni kezd. A napokban egy nagy, körülbelül 70—100 mézes nehézségű szikladarab leszakadt róla, s a budai úldunasor 44. számú házának a hegyoldalhoz épített részét bezúzta. A házban, melyre a szikladarab esett, három nő volt, szerencsére azonban mind a hárman megmenekültek. A szikla leszakadását, mely borzasztó robajjal ment végbe, valószínűleg a hegyről rászivárgott nedvesség okozta.

*(Roppant hófúvások) miatt a vasuti közlekedés hétfő virradóra majdnem minden vonalon megakadt. A vasárnap Bécsből elindult Érsekújvár és Esztergom közt megakadt Kürth állomás előtt és csak nagy nehezen jutott késő éjjel az állomásra. A gyorsvonat összesen tizenhárom órát késett, úgy, hogy a pénzügyminiszter csak hétfőn fél tizenkettőkor délben érkezett a fővárosba. Budapest és Bécs között egyéb vonatok is elakadtak. A bécsi személyvonat, melynek reggel kellett volna a fővárosba érni, délután 2 órakor még nem érkezett meg. A debreczeni vonat szintén elkészt. Folyton tartó szélvész és havazás miatt a magyar nyugati vasut székesfehérvár-szombathelyi vonalának közlekedése szintén beszüntetett. — Természetesen most már a hó leolvadt, s megint rendben van minden.

*(Irodalom.) Az Athenaeum kiadásában újabb megjelentek: Theuriet Andrétól A marquis keresztfia, (egy törvénytelen fiúnak hatással és kitűnő stílusban írt története, derült hangon és véggel) fordította Leöwey Gyula, egy kötet, ára 1 frt 20 kr; Miss Braddon Lady Czeczilje, fordította Zichy Kamilla, két kötet, három forint; White Mellville Rózsikája, (történet a véres forradalomból) fordította Mudrony Pál, egy kötet, 1 frt 50 kr. — Weinberger Alajos ily czimű munkát ad ki: A rajzolás elemei hálózatban, népi iskolák számára és magán használatra. A két kötet 10 füzetben fog megjelenni. Megszerezhető legjutányosabban előfizetés útján, mely a két kötetre 1 frt 50 kr. Bolti ára 2 frt.

*(A háború) helyét békenalkudozások foglalják el. Az orosz és törökök közt már-már kész lenne a béke, hanem most Anglia, s a mint látszik, monarchiánk nincs megelégedve a feltételekkel. S „a helyzet komoly,” a mint Bécsből minden nap távirják. Politikusok mondják, hogy nem lehetetlen, hogy az oroszokkal háborúba keveredünk. De ha Andrássynak ez volt a célja, nem jobb lett volna korábban, mikor a török még nem volt leverve?!

*(Lapunk mai számához) mellékelve veszik olvasóink Kispál Sándor róza-árjegyzékét. Ajánljuk figyelmébe a róza-kedvelőknek.

*(Halálosítások.) A hét folytán meghaltak: Balogh Viktorné, született Végh Hermin asszony, 34 éves korában, Budapesten. — Litnasy Józsefné, született Ilanko Ludmilla asszony, 23 éves korában, Budapesten. — Chapon Lajos, hírneves vívótanár, 76 éves korában, Kolozsvárott. — Szűcs Pál közjegyző, Sümegen. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton: Sába királynéja. — Vasárnap: Mátyás király lesz. — Hétfőn: Nagyon szép asszony. — Kedden: Fekete domlón. — Peregrina. — Szerdán: Galathea. — Kénytelen házasság. — Csütörtökön: Mártha. — Pénteken: Caverletné.

Várszínház. Szombaton: Salome. — Vasárnap: A kőműves. — Csütörtökön: A mama.

Népszínház. Szombaton: Kozíki. — Vasárnap: A verebaj. — Hétfőn: A talléros pékné. — Kedden: Tündérlak Magyarhonban. — Szerdán: Kisasszony feleségem. — Csütörtökön: A vízből. — Pénteken: A csirkésfogó. (Előszór.)

A nemzeti színház mult szombati drámai ülésében báró Podmaniczky Frigyes intendáns meghatva adta elő ama veszteséget, mely az utolsó ülés óta nemzeti intézetünket, főleg annak drámai ágát érte. Elősorolta továbbá az intézkedéseket, melyeket az intézet vezetésére nézve tett. Ő maga átvette ideiglenesen a drámai és adminisztratív igazgatóságot; Paulay Edét megbizta a dramaturgi teendőkkal, a ki egyezersmind főrendezői állását is elébb fogja most már elfoglalni, mint tervezve volt; a drámaíró bizottságban lévő üres helyre pedig Tóth Kálmánt nyerte meg. Ez alkalommal elhatározták, hogy a Szigligeti Ede jeles darabjainak czimsorát összeállítva, tervszerűleg, a műfaj változatosságára való tekintettel, minden hóban színre hoznak tőle két-három darabot a születésének napját is mindig egy-egy jeles művének előadásával fogják megünnepelni.

Divatindóztatás.

Polytassuk tudósításunkat a fontos „apróságokról.”

A széles, nagy gallérok és kélzók egészen háttérbe szorították a keskeny vászongallérlakat és kélzöket, a melyek pedig övek óta olyan nélkülözhetlen részét képezték a női öltözködnék, míg most csak egyszerű utcai kimenetelre vagy utazások alkalmával tűnnek meg csak. A szép csipkegallérok és kélzók nagyon emelik az öltözők díszét. Legszébb a fehér csipke, mely az arc színéhez is igen jól illik, kivált sötét bársony ruhákon, de még faile és cashemiron is; a legigénytelenebb öltözők egy pár percz alatt díszessé válhatnak, ha csipkekészlettel, aztán az ujjakon, a nyakon, a szoknyán néhány szalagszalaggal élénkítjük, úgy, hogy akár ebédre, hangversenyre, színházba stb. mehetünk el benne. A legkiválóbb csipkék természetesen az igazak, az angol applicatiók, az alenconi, a brüsseli vagy a régi renaissance-csipkék, de ezek mind drágák is egyezersmind. Minő jó, ha a háznál valami gondos mama, vagy nagyamama szorgosan összerakosgatja divatból kiment csipkeit, és minő jól lehet a legcélszerűbb dírb-darabok felhasználni! A gallérok a legegyszerűbben úgy készülnek, hogy előbb a formát kék papírból kivágva, a csipkét, melyből készíteni akarjuk, szép sorban rá tűzzük, ezeket aztán finom csipkeöltésekkel összekötjük, az meg lóvón, az egész gallér körül egy simán felvarrt csipkefogórt alkalmazunk, lefejtjük a színes papír-alapról és imo meg van a szép, jó csipkéből való divatos gallér, még pedig, ha az említett kegyeletes forrás rendelkezésünkre lehetett, minden költség nélkül. Ha azonban nem rendelkezünk igazi csipkével, úgy az új, utánzótt csipkéből is igen szép gallérokat készíthetünk. Ezen széles gallérok himzett botótekből is állíthatók össze csipkebotótekekkel vagyitve, vagy közbe-közbe egy kis molludort alkalmazva, csipkével, vagy moll plissé-vel befoglalva, vagy, a mi még csinosabb, egy Pompadour-csipkével körülvéve. Tűjékozással meg kell mondanunk, hogy a Pompadour-csipke nem valami csipkefaj, hanem bármilyen csipkét ilyenre lehet tenni, ha tudniillik alája egy sor színes selymet teszünk, vagy színes selyemmel himezzük ki a csipkét. De bár miből készülnek is gallérjaink és kélzódink (a melyeknek mindig egyformáknak kell lenniük,) a szalagszalagok vagy virág ne hiányozzék róla, mely akár a gallért, akár pedig a kélzót foglalja össze. Csokrokul e perczben legdivatosabbak a két színű atlasz szalag, tudniillik olyan, a melyeknek egyik másik oldala is más színű. Például kék és sárga, vagy gesztenye szín és a másik oldala halványkék, vagy rózsaszín, zöld és kék stb. A szalag színének természetesen összhangoznia kell a ruhával.

Végül pedig ajánljuk t. olvasóinknak mai mellékletünket, mely egy szép butortakaró vagy ablakfüggöny horgolási mintájából áll, s melyet tudom sokan szívesen vesznek és utánolni fognak.

S a k k r e j t v é n y.

P. Edénétől.

Légyrészerint megfejtendő.

so-	hall-	én	jak	Fáj	szom	Ha-	nam
azt	Hul-	kat ;	meg-	nem	lát-	a	na
gat-	én	oly-	kat.	tal-	pa-	ha	gyon ;
lő	nem	nák.	De	lek	o-	gosz-	azi-
nám	nák,	Pa-	au-	Kik	nem	na-	rok,
mu-	kő-	bat-	le-	ját.	si-	vem	vi-
Bus	nasz-	im-	tom.	va-	gen	ár-	kor
nye-	ta-	szi-	kod-	nek	Ak-	met	i-

Megfejtési határidő: február hó 27-dike.

A f. é. 1-ső számban közlött rejtvény értelme:

Gyakran kísértálok koszorus sirodhoz,
Megnézem ott a sok hervadó virágot,
A sok könyes rózsát, mit én ültettem,
Mit a féreg eddig nem rágott el.

Sirodra borulok,
Te érte kesergek,
Te voltál e földön,
Te voltál mindenem !

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Báthori Sigray István, Nagy Izabella, Tamasváry Erzsébet, Steiner Sarolta, Lukács Györgyné, Magyar Matild és Felicio, Szatán Lukárdy Eliza, Horváth Berta, Oborny Janka, Bagi Mariska, Pessina Edéné, Lankó Irén, Mednyáski Margit és Erzsé, Stresznayk Hermin, Patardi Pap Erzsébet, Király Zsófi, Hánrich Udvardy Antónia, Hosszu Elek Matild, Endrődy Géza, Gaál Berta, Szokolay Marietta, Imre Ludmilla, Fényes Károlyné, Nagy Ida, Tóth Tivadarné, Nagy Erzsike.

T a r t a l o m.

A szibárus szomszédja, Bodon Józseftől. — A há jegyes, Várnai Gézától. — Dilettansok és dilettantizmus. — Az apolón, Locher Agostontól. — Egy fejezet a főzéstől és evéstől. — Az önfejűség. — Egy hét története. — Farsangi napló. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divatindóztatás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

M a i s z á m u n k m e l l é k l e t e: Egy butortakaró vagy ablakfüggöny horgolási mintája és Kispál S. rózsá-árjegyzéke.

Felelős szerkeztő, kiadó a lap tulajdonos: EMILIA.

5-dik szám.

Február 3-dikán.

Családi-Kör

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL

Országot 39. sz.

H. E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár			R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Iszraeliták naptára	Hold- járás	N a p - kelte nyugta óra perc óra perc	
Febr.	3	Vasárnap	F 4 Balázs p.	F 4 Balázs	22 A Timotheus	30 Roschodes		7 27	5 2
	4	Hétfő	Izidor, Veron	Izidor	23 Kelemen	1 Ad. Rosch.		7 25	5 4
	5	Kedd	Ágota szűz	Modezt	24 Xenia	2		7 24	5 6
	6	Szerda	Dorottya szűz	Dorotiya	25 Gergely hitv.	3 József	☾	7 22	5 8
	7	Csütörtök	Romuald apát	Rikárd	26 Xenophon	4		7 21	5 9
	8	Péntek	Máthai János	Salamon	27 János Chrisost	5		7 19	5 11
	9	Szombat	Apollonia szűz	Apollonia	28 Syriai Esfrem	6 S. Miopath.		7 18	5 12

 Teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Temeamegye nem sokára száz éves jubileumát üli. Mária Terézia királynő 1779. évi ápril 23-dikán kiadott királyi diplomája által a török uralom alól visszaszerzette a országrészeket, melyek temesi kerület — Districtus Temesiensis — vagyis Bánát nevezete alatt ismeretesek voltak, és vármegyékre felosztva az anyaországhoz visszacsatoltattak. Temes vármegye holdog emlékeztető gróf Niczky Kristóf, temesi gróf a bánáti vármegyék felállításán és szervezésén véget kapott királyi biztos elnöksége alatt 1779. évi június 22-dikén tartotta első közgyűlését. Temeamegye és Temeavár városa e jubileumot ünnepélyesen üli meg s e czélból Ormos főispán felhívást intézett mind az említett város, mind a megye hatóságához.

A **Kolozsvári** színházi választmány Benedek Józsefet, a budapesti nemzeti színház tagját három évre szerződtette művezetőnek 4200 forint fizetéssel a bizonyos százalékkal az esetleges jövedelemből. A szerződtetések kérdése egészen a Benedek kezébe van letéve, ki nemcsak művezető, de rendező is lesz, a rendezőségért külön díj nem illeti. A társulat nyárára Váradra operát nem fog vinni. Lesz-e Kolozsvárra a télen opera? az még függő kérdés. A társulat egyelőre csak a nyári hónapokra lesz szerződtetve. — Megemlítjük, hogy Szigligeti halála gyászául Kolozsvárra mult kedden a koszorús költő egyik legzebb, legsikerültebb tragédiáját: „Fény aranyai”-t hozták színre félig telt ház előtt és igen jó előadásban. A darab előadását egy igen sikerült tableaux előzte meg, mely a költő műveiből egyes jeleneteket ábrázolt: a nézőtérrel számolva balra a „Csikósból”, jobbra a „Czigányból”, középen a „Szökött katonából”, a „Csikós mögött”, „Grittiből” a ugyanebből a „Czigány” mögött egy-egy kiváló jelenet, végre az előadott darabból a 4. felvonás végjelenete; a háttérben emeltek talpon az elhunyt költő állott (Ditrói által személyesítve), a mint az előtte nemtöklök álló Pannonia babérkoszorút nyújt feléje.

A **Duna jegén** nagy veszedelemben forgott mult hó 20-dikén három férfi és egy leány, kik Verőczéről Kis-Orosziha azándékoztak átmenni. Alig értek a folyam közepére, midőn az addig azilárdul állt jég iszonyu ropogással megindult, magával ragadva a négy szerencsétlent. Szerencsére a tovaragadtak nem veszítették el lélekjelenlétüket. Folytonos életkockázattal mellett egyik jégdarabról a másokra ugorva, sikerült egy kis szigetre kijutniok. Azonban a jégzajlás miatt a Duna áradni kezdett, a lapályos sziget csakhamar víz alá került. A szerencsétlenek kénytelenek voltak fölkapaszkodni néhány fiatal, vékony fára, melyek majdnem letörték testük

súlya alatt. E borzalmas helyzetben, ég és víz között függve, azivszakítón kiáltottak segélyért, de a távol parton nem vállalkozott senki sem az életkockázattal járó mentő munkára. Végre megült a megtorlódtott jég. A négy szerencsétlen helyzetén azonban ezáltal nem lett segítve, mert a fákról le nem szállhattak. E válságos pillanatban érkezett a helyszínre a szolgabíró: Balás Ferencz, ki többet magával életveszély közt eszalonkon megmentő a megszorultakat.

Újpesten a mult vasárnap éjjel szörnyű gyilkosságot követtek el Rózsa István és Gyula mészáros legények. Bajor Ferdinánd asztócsot és nejét meggyilkolták és elraboltak tőlük több gyémántos gyűrűt, arany karpereczet, egy kéken zománcozott arany női órát hosszú aranylánczozal, egy pár arany függőt a mellűt, néhány sor korall gyöngyöt, több arany órát, ezüst evőszereket hat személyre, arany pecsétgyűrűt, két ezüst gyertyatartót s egy ezüst csengettyűt. A budapesti fenyítő törvényszéktől a királyi ügyész és a vizsgáló bíró a helyszínén a déli órákban megjelent a a szükséges intézkedéseket megtette. A tetteseket egyik külvárosi kórcsarnokban még másnap elfogták.

Különfélék.

*(Viktor Emánuel halála után.) Mint Rómából írják, Umberto király magára vállalta atyjának adósságait s el nem fogadta a parlament által megszavazandó segélyezést. Umberto ennek folytán a királyi udvartartásban a legnagyobb takarékoságot rendelte el. A római nők elhatározták, hogy Viktor Emánuelért hat havi gyászt öltenek. A senatus pedig azt határozta, hogy az elhunyt király összes trónbeszédeit diszkórásban kiadja. A római városi tanács a hivatalos karnevált eltöltötte.

*(A spanyol király esküvőjéről) néhány érdekes apró részletet jegyezhetünk föl. A királyi asszony fehér selyem ruhát viselt csipkedíszítéssel és rongeteg uszálylyal, melyre fehér rózsák voltak tűzve. Ugyanily színű, gazdagon prémzett köpeny függött vállai körül. Fején pompás gyöngydiadém ragyogott. A korona, melyet csak mint királyné tett fejére, majdnem 5000 brillianttal bir, melyek között 15 karatnyi aulylyal bírók is vannak. A menyasszony, kinek halvány arcza fölűnő ellentétben állt piros ajkával, általános csodálat tárgyát képezte. A király igen megfőrfiasodott trónralépte óta. Gündör barna haja, kis bajsza és barkója van.

*(Telephon és szerelem.) Szép szerep jutott a telephon-

nak Alfonz spanyol király házassága alkalmából. Spanyol szokás szerint ugyanis a jegyeseknek az esküvő előtt néhány nappal rövidebb ideig nem szabad egymást látniok. Donna Mercedes — most már spanyol királyné — e napokat az aranjuezi kastélyban, Alfonz pedig Madridban tölté. A király, hogy e pár nap alatt is biztosíthassa menyasszonyát szerelméről, az aranjuezi történelmi nevezetességű kastélyt a madridi királyi palota között telephont alkalmaztatott, melyen a legforróbb szerelmi vallomásokat tehetné mostani nejének.

*(Bikaviadatok Madridban.) A spanyol király házassága alkalmából nem maradhattak el a nemzeti bikaviadatok. Január 25-dikén a király s a királyné fényes kísérettel kocsiztak a viadatok színhelyére. A pompásan díszített arénában körülbelül 16,000 néző foglalt helyet. A királyi páholy szomszédságában a madridi községtanács tagjai, az ország grand-jai, a miniszterek, a nagy követek stb. foglaltak helyet. A viadalt a „picadorok,” a „banderillok” s a „toraderok” tisztelgése előzte meg. Mindezen vakmerő szűkök, kiknek különböző szerep jut a viadalonál, festői nemzeti öltözetben vonultak a királyi páholy elé. A viadatok baleset nélkül folytak le. A „matadorok” (kik hosszú, egyenes, vékony karddal ledöfték a bikát) pompásan teljesítették földadatukat. Következő napon azonban, spanyol fölfogás szerint, több volt az élvezet. Egy bika nyolcz lovast hasított föl szarvaival, egy másik pedig súlyosan megsértett egy halálra sebzett lováról lebukó picadort. Szóval a „mulatság” teljes volt. Jegyezzük még meg, hogy a viadalon a spanyol arisztokracziu legszebb és legelőkelőbb hölgyei jelentek meg, tündökölve gyémántoktól, me-

lyek egy szakértő szerint, összesen egy milliárd franknyi összeget képviseltek.

Megbízások tára.

Szegedre E. S. urnak: Kívánsága szerint megküldtem.

Farkaspatakra Cs. F. urnőnek: Vettem hecaes sorait és annak idején pontosan veszi a félévi könyveket. A jövő évnegyedben új czimzalagot is fogunk nyomtatni.

G. Patakra O. G. urhölgynek: A rózsaszínűt ajánlanám.

Debreczenbe M. E. urhölgynek: Posta fordultával megküldtem.

Egerbe F. M. urnőnek: Szabad-e sorainkat szives figyelmébe ajánlani?

Rozsnyóra I. J. urhölgynek: Biztosítom, hogy a nagy szomorúságról nem volt tudomásom!

Kolozsvárra G. M. urnőnek: Ilyen életbe vágó kérdéssel sziveskedjék valami jó hírű orvoshoz fordulni; tudjuk, hogy Kolozsvár nincs híjával ezeknek.

Rimaszombatba S. B. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

Félegyházára O. F. urnőnek: Köszönettel vettem.

Lázira R. M. urnőnek: A kedves levél megérkezett, a másik azonban eddig még nem.

Ökörmezőre S. G. K. urnőnek: Vettem kedves sorait és az újabb megrendelést is megtettem.

Előfizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmatu arcképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévénként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítené is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmelléleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei legyenek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmelléletekért félévénként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régiebb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,” „Ifjabb írónk és művészeink arcképcsarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése.” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legzivesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, december hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21 dik sz., 2-dik emelet.

Fogorvos.**Dr. ÁRKÖVY J.**

Orvos- és sebész-tudor, fogász-mester.

(Londonban képzett fogtömő)

Lakása: FERENCZIEK BAZARJA.

Hirdetéseket**CSALÁDI KÖR**

részére elvállal

GOLDBERGER A. V.

Szerviták-tere 5. sz.

Kollarits József és Fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött

gyári raktárunkban az „Y P S I L A N T I“-hoz

Budapesten, váczi-utca 4-ik szám alatti áruházban,

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműek, vásznak és asztalneműek **a legnagyobb választékban és különösen minőségben a legjutányosabb árakon****Férfi-ingek,** hamburgi, hollandi vagy írlandi vászonból, darabja 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7, 8, 10, 12 ft.**Férfi-ingek,** almittek, madapolanból, melle vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.**Férfi madapolan-ingek,** dbja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft.**Férfi színes ingek,** 1.50, 2, 2.50, 3 ft. Két külön gal-**Férfi színes angol oxford-ingek,** darabja 2.50, 4.75, két külön galériával darabja 2.50, 5 ft.**Férfi-gatyák,** magyar, felmagyar vagy francia szabásra pamutból 1.20, 3.50, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2 ft. hamburgi vászonból 2.75, 2.50, 3, 3 ft. 50.**Férfi felharsnyak,** pamutból, fehér vagy színes, tucatzja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14 frtig, csernából, fehér tucatzja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 ft.**14 frtig, felharsnyak,** fehérítettlen vászonból, varrott, tucatzja 4.50, 6, 7 ft.**Férfi-zsebkendők,** fehér vászon, tucatzja 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 ft., 10 frtig.**Férfi-zsebkendők,** vászonból, fehér színes szírel 7 ft., 10 ft., batistból színes szírel 7 ft., 8 ft. 50, színes pamutzsebkendők dbja 30 kr., 35 kr., 40 kr., pamut batizsebkendők színes szírel, tucatzja 3 ft.**Férfi-gallerek,** legfinomabb tucatzja 3 ft., 3 ft. 50.**Férfi-kezek,** tucatzja, 12 pár, 5 ft., 6 ft.**Női ingek,** hamburgi vászonból, sima dbja 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 5 frtig, francia mellvarrassal és himettket 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolanból sima 1.50, 2 ft., slingelt 2.50.**Női halo-csattok,** madapolanból, egyszerűek 1.50, 1.60, diszitett 1.75, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 10 ftig.**Női labravatok,** madapolanból, sima szegélyezett dbja 1.60, slingelt 1.50, diszitett 2.25, 2.50, 3, 3.50, 5 frtig.**Női alsoszoknyák,** madapolanból, szegélyekkel és diszitással, darabja 2.50, 3, 3.50, 3.50, 4, 4.50, 5, 15 frtig, uszalylyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig.**Női harsnyak,** pamutból, kitűnő minőségben, tucatzja 4, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 22 frtig, csernából tucatzja 10, 11, 12, 14, 22 frtig, színesek pamutból, párja 75, 80, 90 kr., 1 ft., 1.20, 1.30, 1.50, 5.50 krig.**Női zsebkendők,** fehér vászonból, tucatzja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 15 frtig, angol csernabattistból, fehér, 4, 5, 6, 7, 8, 30 ft.**Női francia derekfűzők (Mieder),** dbja 1.30, 2.30, 2.75, 3, 3.50, 4 ft. 50 krig.**Fiú-ingek,** 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1, 1.40, színes 1 ft. 25, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, felmagyar gatyák 1.10, 1.20, 8 éveseknek ingek madapolanból 1.10, 1.50, színesek 1.25, 1.55, vászonból 2.20, 1.45, gatyák 1.25, 1.40, 10 éveseknek, madapolanból 1.20, 1.60, színesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60, 12 éveseknek ingek madapolanból 1.50, 1.80, színesek 1.65, 1.90, vászonból 2

ft. 10, 3, 3.50, gatyák 1.55, 1.80, 14 éveseknek ingek madapolanból 1 ft. 40, 1.90, színesek 1.75, 2.75, vászonból 2.65, 3.15, 4 ft., gatyák 1.65, 2 ft.: 18 éveseknek madapolanból 1.50, 2.10, színesek 1.75, 2.20, vászonból 3 ft., 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2.75.

Kész fehérneműek leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugyancsak csinosmók számára, melyekről kívánatra nagy árjegyzékünket bérmentesen beküldjünk.**Továbbá nagy raktárunkat** vászon és asztal-neműekben **Hamburgi vászon,** 42 méter (54 rőf) vége 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.**Hollandi vagy írlandi vászon,** 39 méter (50 rőf) 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frtig.**Hollandi vászon** gyermek-fehérneműekre és ágyneműekre, 32¹/₂ méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 50 frtig.**Cres-vászon,** 23¹/₂ méter (30 rőf) vége 10.50, 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig.**Lepedő-vászon egy szélben,** 29 méter (37 rőf), 12 lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.**Férfi pamut-sívat,** ágyneműekre, 1 méter 38, 46, 48, 58 kr.**Madapolan vagy Chiffon,** vége 25 méter (32 rőf) 6.75, 7.25, 7.75, 9.25, 11.25, 11.75, 12.25, 13.75, 16.75.**Színes kanvasz,** 23¹/₂ méter (30 rőf) 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ft.**Színes ruhaperkalok** dus választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50, 52, 54, 56 kr.**Vaszonzsebkendők** hálgyek és urak számára, tucatzja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 frtig.**Törölközők,** tiszta vászon, tucatzja 5.50, 5.80, 6, 6.90, 7.50, 8, 9, 10, 20 ft.**Asztalkendők,** tiszta len, tucatzja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9 ft., abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre, darabja 1 ft. 90 krtól 14 frtig.**Dama 1 asztali terletek,** 6 személyre 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 18, 14.50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32, 48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.**Káves kendők** színes és fehér, darabja 3, 3.60, 5, 5.50, 6, 11 forintig, esemege-kendők tucatzja 3, 3.50, 4.50, 5.50 krig.**Csipekfűzők,** 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.**Agyterítők,** darabja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50, asztalterítők 3.80, 4, 5 ft., ripsből 7 ft. 50 kr.**Acypokroczok,** kisebbek 1.50, 6.50, nagyobb 6, 6.50, 7.50, 8.50, 11, 14 ft. 50 kr.**Menyasszonyi készletekkel** 180 krtól 1800 frtig és feljebb, kész fehérnemű és vászonban a legszebb kiállításban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kívánásra bérmentesen beküldjünk.**Bizonyítvány.**

Alulírott, — ki talán lakom, hol lehet legtöbb különféle betegségben szenvedőket látni. A köszvény ellen többféle szerket szoktak az abban szenvedők használni minden siker nélkül. Látván ezeket, az ugynevezett köszvény vészát ajánlottam nekik mi általam hozatott meg Pestről Torok Józse gyógyszerészről, s felragasztás után mindazok kik ezen köszvény viaszomat használtak, tökéletesen kigyógyultak. Sőt alulírott, hűtés miatt ballábára több hetek elteltéig nem álhatott, ágyban kellett-vén feküdni az egész ideig, míg a köszvény vészát meg nem hozatta, öt nap múlva a felragasztás után az egész község bűmlatára templomi és iskolai szolgálatomat végeztem, végzem jelenleg is. Ezen köszvényben szenvedő embertársaimnak mint sikeres gyógyszert lelkiismeretesen ajánlom.

Kelt Tiszesen, szept. hó 8-án 1870.

Szöllösi István.

ref. néptanító.

Tarlatan

mindennemű és legszebb éjjeli színekben drbja 1 ft. továbbá elegáns

Báli toillettek

selyem, moll és creplis-ből legolcsóbb kapható

Grossmann József.

Budapest, Király utca 27 sz. a „magy. koronához.”

Alapított 1860. évben.**Legolesőbb bevásárlási forrás a téli idényre****a legujabb női divatke'mék és elegáns kész toillettekben.**

ugyszintén minden e szakba vágó rőfcsikkok.

Grossmann József divat és vászon

raktá- rában.

BUDAPEST, király-utca 27

„A magyar koronához.”

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Kész ruhák rendelésekor a mörtek beküldése kérietik.

Alapított 1860. évben.**Altalanos elismert****legszebb báli toillettek, jelmez-costümek és belépők.**

Báli toillettek tarlatánból frt 25, 30 és feljebb: ugyanazok atltasz derekkal frt 40, 45 és gazdagon virággal diszitve frt 50, 55 és selyem ruhák minden színben frt 70, 80 200 frtig; belépők frt 12, 15, 20 egész 60 frtig;

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék a szoknya előhosszának szíves beküldetése kérietik.

Elegáns és izléses aratoliettek készítésére bátorodom műtermemet a n. é. hölgyközönségnek ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó híremet legfényesebben igazolják, s melyeket kívánatra szívesen előmutatok illetőleg beküldök. Teljes tisztelettel

Rózsay Confectionneur, Deák-utca 5. a „Francia nőhöz.”

Az árak legjutányosabban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt, ha az árszálvényünkkel el van látva, nemcsak szívesen kicseréltetik, de kívánságra az érte fizetett összeg is visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási díjt nem számítunk.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvesmagolási díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói Iroda:
VI. kerület, Teregyháza, 6-ntesza
21-ik sz. 5-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyven sorosított sorért
5 kr.

6. SZ.
Febr. 10-dikén.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden szükséges ábrával, rajokkal.
Ezenkívül
tízvenkét kétféle könyvmelldé-
lettel.

A könyvek meg hozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A zsibárus szomszédja.

— Elbeszélés. —

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

II.

Igy folydogáltak az esték, mióta Péter az öreg Demeterék lakójává lett. Csendes lakó volt, még szavát sem lehetett hallani soha, pedig otthon üldögte át minden üres idejét. Csak vasárnap délutánoként fordult be valamelyik külvárosi kávéházba, hol lármás mesterlegények tekéstek, néhány felgyűrűzött ujjú hentes kártyázott könyökig feltűrt kabátban, elégült képű kisebb háztulajdonosok olvasgattak, vagy politizáltak a szedett kabátjuk hátára a fal meszt és egy vasárnapiasan kicsipett őrmester tette a szépet a kávéházi kionszony-nak. Péter itt is tanubizonyosságát adta ritka ügyességének: oly csudálatosan osont be a oly tüneményeszerű módon vegyült el a nyüzsgő tömegben, hogy a legzemesebb kellner sem fedezhette fel benne az ujonnan érkezett vendéget; így aztán rendesen elkerülte az alkalmatlan kérdést: „mi tetszik?” Péter pedig csak ezt akarta, ezért fejtette ki minden ügyességét, mert havi költségvetésébe „kávéházi kiadások” czimén nem vehetett fel egy krajezárt sem. Nagy figyelemmel olvasott el minden újságot, a mi csak a keze ügyébe akadt az első betűtől az utolsóig. A tartalom neki mindegy volt, egyforma élvezetet talált mindenikben; elolvasta a regények folytatását is, bár az elejét nem ismerte. Olyan asztalkát szemelt ki magának, melyen üres csésze, vagy pohár álldogált a a csészét észrevétlenül rántotta maga elé. Néha azonban minden ügyes fogások mellett is megtörtént, hogy az elébe hajolt kellner ajkáról elhangzott az alkalmatlan „mi tetszik.” Péter ilyenkor felütötte a fejét, mintha komolyan gondolkodnék, hogy mit rendeljen, aztán zavartalanul mondá: „Egy kicsikét később.” És egy kicsikét később kionsant a kávéházból.

Mondhatni, hogy a mi Péterünknek minden mulatsága ennyihöl állott. És ő a vasárnap délutánokat mégis sovárogván várta; nagyon sokszor gondolt rá hétközben, míg azorgalmasan másolgatta az iratokat. Ujabb meg újabb cseleken, fortélyokon is törte a fejét, melyekkel az alkalmatlankodó kellnereket legsikeresebben kijátszhatná és ilyenkor ugy elmosolyodott magában, hogy szomszédjai is észrevették. Valamelyik meg is kérdezte tőle, hogy min nevet.

— Tudni szeretnék? — felelte Péter. — Hát azon gondolkodom, mekkora élvezet lehet egy jó ebéd, vagy pompás vacsora finom peccsenyékkel, kitűnő borokkal. Én ezt képzelni sem tudom, mert komolyan még egyszer sem laktam jól életemben. De komoly, igazi jollakást érzek.

Péter erről szeretett beszélni és sokszor oly étvágy ingerlőn festette a jollakás gyönyöreit, oly erős színeket használt, hogy társai a nyelveikkel esettentgettek hozzá a az egyik közbe kiáltott: „Ne folytassa, az istenre kérem.” Némelykor fel is ugráltak és tenyerükkel fogták be a száját, hogy elhallgattassák.

Hanem hogy milyen élvezetes este várakozik rá legközelebb, arról egy kukkot sem szólt senkinek. Már két hét óta gondol a legnagyobb gyönyörrel ez estére, két hét óta készülődik rá folytonosan. Kiadásait szűkebbre vonta, a reggelizéssel felhagyott a eltörülte a mindennapi vacsorázás fényűző szokását. Ily módon egy kis pénzecskeje gyűlt össze, ezt azonban hosszabb számítások után kevésnek találta a célra, melyet maga elé kitűzött. Még egy egész forint hiányzott az összegből a ennek az előteremtése nem kis gondokat okozott

neki. Végre a tizenegyedik órában kicsinálta ezt is, és áldotta a gondviselést, hogy avult nyári kabátján ekkoráig tul nem adott, most a legkitűnőbb szolgálatot tette a becsületes ruha darab.

A vásárlásokat a legnagyobb titokban hajtotta végre karácson szombatján. Már lezállt az este, a gúzlámpák javában lobogtak az utcúkon, mikor haza felé ballagott szokatlan gyorsasággal. A csikorgó hideget most egy cseppet sem érezte, sőt derült, vidám gondolatai a legkellemesebb meleggel árasztották el egész valóját. Arcza piros volt és mosolygós; madár könnyűséggel lépdelt előre a konyhán oly azerencsésen átosont, hogy egy lélek sem vette észre haza jövetelét. A tűzhely körül pompás kalácsok piroslottak a egy akkora pulyka sistergett a tepsin, hogy akárki juhnak gondolhatta volna. Bizonyosan himpulyka volt. Péter mindezeket átfutotta mosolygós tekintetével a a kitűnő illatból néhányat szippantott. Azután kis szobájából hallotta, a mint a háziasszony kicsoszog a konyhába a fenhangon így szól:

— Péter ur sokáig késik, pedig mindenünk készen van. A kalácskánk igazán gyönyörű lett Erzsikém, nézd csak, olyan akár a rózsza. Hát ez a rettenetes állat, hisz isten meg nem eszazuk ma a szörnyű jószágot.

Mig beszélt, a Péter szobájából néhány jó hangos köhentés hallatszott, mire Erzsike jegyezte meg, hogy Péter ur itthon van. A háziasszony nyomban beütötte mosolygós képét a Péter ajtaján a a legvidámabb hangon mondá: „Tessék.” Péter hátra tett kezekkel jött ki a különösen ódalgó lépésekkel haladt keresztül a konyhán; a kis csomót senki sem vette észre a kezében. Csak a fürge Juliska pillantotta meg, mikor Péter nagy-titkosan eresztette le a kopott kanapé sarkába. A kis csomó egy perc alatt meg lett rohanva, tartalma szétyl-szedve a egyes darabjai ujongó örömek közt meghurezolv a szobában, konyhában.

A vacsora igazán kitűnő volt. Még az öreg Demeter is megdörzsölte utána kezét és így szól: „Anyókám, ma remekeltél.”

Az asztalt egy szempillantás alatt elszedték a újra mellé ültek. A háziasszony egy nagy rakás diót öntött ki a megkezdődött a játék. Péter Erzsike mellett ült a ha fogynak volt az Erzsike diója, mindig esusztatott elébe egy-egy csomót. Közbe-közbe jóízűket kacagtak a tévedéseken. Később az ifju Demeter dalra gyujtott; lassan-lassan mindnyájuk hangja beleolvadt a dalba a a játékot abba hagyták. Mindenki újabb dalokat kezdett; az öreg Demeternének is oly jó kedve szotytyant, hogy általános bámulat közt kezdte rá kedves leánykori nótáját: „Csendes völgy ölében, kit fed e sötét kápolna itt” . . . A többiek már nem igen tudták a régi dalt, de azért buzgón dudolták utána. És a mosolygós képű öreg olyannyira fellelkesült az egykori kedves dal hangjainál, mely vissza varázsolta rég letűnt ifjuságát, hogy midőn e helyhez ért: „Él a szent kereszt vitéze, kinek hunytát könyezed” — hát az ő szeméből is kicsordult a könnyü. De el is mosolyodott rajta nyomban és még nagyobb lelkesültséggel fujta tovább az ő kedves nótáját vékony gyengécske hangján.

Vidám dalolgatás közben észre sem vették, hogy egyszer csak tánczra kerekedtek. Péter soha-sem tánczolt életében, és most oly széles jó kedvvel rakta, hogy ugyan. Erzsike alig bírta nagy hevét mérsékelni; mosolygott, nevetett a csudálatos mozdulatokon, de Péter nem törődött azzal semmit. Az öreg Demeter is dudolt, az öreg Demeterné is dudolt velök együtt a az öreg Demeter még kezével is beletapsolt, mire Péter még nagyobb tűzzel rakta.

A gyermekek el nem álmosodtak volna a világ kincseért, még éjjél után is belecsimpajkoitak a Péter kabátjába, hogy maradjon még. Aztán dalolva nevetgélve kísérték át a konyhán a még egyszer kezet szorítottak vele mindnyájan.

III.

A Péter szobáskájában még akkor is vigan lobogott a tűz, a kis vaskályha derekasan meg volt rakva a oly jó kedvvel huhogott, mintha a Karácson estének örvendene ő is. Péter egészen elbámult, mert fa nélkül nem képzelhette a tüzet, neki pedig egy darabka fája sem volt.

Nem is tudná megmondani, mikor fekült le ily derült jó kedvvel, mint most. A vacsora pompás, a mulatság kitűnő, a meleg nagyon kellemes volt. A kis kályhában megigazgatta a tüzet a egyetlen ugrással az ágyban termett. Karját a legnagyobb élvezettel csapta végig a takarón a a lobogó tűzhez nézett. Alig bírta megállni, hogy ne kacagjon. Már jó ideig heverészett, mikor egyszer félhangon mondogatá:

— Még az öreg asszonyka is danolt, még az öreg Demeter is tapsolt, én pedig tánczoltam. Igazán különös. Soha se hittem volna, hogy én tánczolkak, hogy én valaha tánczolkak.

És Péter elgondolkozott, mintha ahogy se térne a fejébe az a csudálatos valami, hogy ő tánczolt. „De hát csak ugyan tánczoltam volna?” Kérdéze mintegy magától. Azután oly tarka-barka gondolatai támadtak, hogy fejére huzta a takarót és komolyan aludni akart. De nem tudott. Egy gondolat különösen kivált a többi közül, az nem hagyta őt aludni. Karácson estéjén, a családok eme nyájas, szeretetteljes ünnepén Péter a családi életre gondolt. Eddig még csak eszoágában sem fordult az meg soha, most egyszerre, váratlanul előbukkant és a Péter szeméről elverte az álmot. Minthogy a gondolat már meg volt: képzelődése többé nem ismert határt. A kis szoba kitágult, két ablakos utcai szoba lett belőle; az egyik ablaknál varró asztalka, a sarokban egy bölcse — nem, bölcse még nem volt, csak a varró asztalka mellett ült valaki. Ugy van, a varró asztalka mellett ült valaki a igen apró ruhácakákat himezgetett. Ő még az ágyban heverészik, felki-lenczkor is ráér felkelni, mivel az a valaki ugy is helyébe viszi a finom meleg kávé. Délben izletes ebédre várja, vasárnapokon szárnyas került az asztalra, utána sütemény, turós béles, vagy almás pite. Egy héten kétszer borocska is — nem, borocska még nem lesz, ezt majd későbbre hagyja, ha az igtatói állást elnyerte. Akkor fekete kávé is iszik minden nap a télére jóféle szilvóriumot is kerit, reggelenként egy-egy pohárkával igen kitűnő lesz. Minden este színházba megy — azaz csak a színházig kíséri el az ő egyetlenét. Az előadás végét kávéházban várja meg; lapokat olvasgat a mellette valami kiválóbb italt szörpöl, teszem fel: theát, citromhoz dörzsölt ezukorral a rummal. Aztán együtt sétálnak haza. Otthon újra theázik az egyetlenével; itt már hideg sültet is harap hozzá; így olvasta ő egy könyvben, hol csupa nagyurak szorrepeltek a az író minden tizedik lapon otette itatta őket.

A Péter képzelote egyre merészebb utakon csapongott. Már némi fényűzési dolgokra is gondolt, például egy hosszú szaru csibukra; sőt a karácsoni éj esendjében egy meleg hálókabátban a e képnél esendesen elmosolyodott, azután nem sokára igen jóízű mély álomba szenderült.

Velo együtt a kis kályha is elaludt lassanként a az ablakra jégvirágait kezdte rajzolgatni a csikorgó karácsoni éj. A varró asztalka, turós béles, csibuk, hálókabát eloszlott a nagy semmiségben; a szép tágas utcai szoba összezsugorodott egy

kicsike kis lyukba, melyben először is a jobb füléhez kapott mikor felébredt, gyorsan dörzsölgetve a tenyerével, mormogá: „Sokáig feküdtem a baloldalon és a jobb fülem megfázott.”

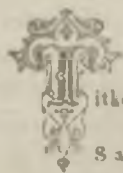
Képzeteének merész szárnyalásaira talán vissza sem emlékezett többé, mert az este egy kis horoszkáát is itták az öreg Demeterrel, hogy utólagosan ezt is megemlítsük. Valószínű, hogy a családi élet gondolatánál egyéb nem maradt meg Péterünkönél, de ez határozottan megmaradt Karácson első napján is, és nem halt meg az évvel.

Valóban nem halt meg az évvel. Péter ápolgatta, mellette lelkében a gondolatot, mint anya a kisedét és úgy érezte magát mellette, mintha többé nem volna egyedül. Vele volt az utcán, elkísérte hivatalába a olykor-olykor csábítóan kedves képeket szövögetett álmai közé. Az álmok pajzán, enyelgő tündére majd a lutrin nyeretett vele egy csinos summácskát, majd valóágos, rendes írnokká léptettek elő hatszáz forint évi fizetéssel, sőt egyszer mint igátót mutattna be önön magának, mivel ő egészen más valaki volt álmában.

(Folytatása köv.)

B á l i d a l o k.

Rudnyánszky Gyulától.

Itthon követlek szemeimmel,
Kis bujdosó világom.
S a míg tovább lejtessz mosolygva,
Megérzem árvaságom.

Mint a szegény fiút, ki nem volt
Meg fényes bálteremben,
S bűmulva lát sok cifra bábót,
Oly érzés fog el engem.

Halványan állok a sarokban,
Bágyolt merem szemekkel,
Mint egy király, kit öldös a sors,
S nagy bírodalmat vesz el.

Mindenki vidám, boldog, élvez,
Nem tudja, mi a bánat;
Köröttem léha fecsegőknek
Nagy páva-serge támad.

S te osztod a kegyelmiizistát,
Kacagasz, ha ők nevetnek!
De látom én, hogy e loder zaj
Nagyon fáj jó szívemnek.

Mind azt hiszik, hogy már öreg vagy,
S dicsekszenek a törpék;
Szeretnék birni lelkedet, hogy
Könyelműn összetörjék.

Én reszketek, s bár nincs jogom rá,
Felttek lányka teged,
S én érzem át, míg ők mulatnak,
A kint a az ördösséget.

II.

Keringsz előttem, mint a szellő,
Horzá simulsz a tánczosodhoz;
Nézelek, s habkönnyű lobbanéssal
Szívembe izzó bánatot hoz.

Mit ér egy perczig birhatásod,
A táncz forrongó mámorában;
Ha nem mondhatlak, szép királynőm,
Enyémnek életben, halálban?

A párisi konyhák titkai.

Az emberi élet ellentétei sehol se lépnek oly kézzel foghatólag előtérbe, mint egy világvárosban. Itt a legdrágább fényűzés dúlakodik a legszönyöbű nyomor mellett. Míg ezek nem ismernek fontosabb feladatot, mint: „hogyan verjem el ma százfrankos bankjegyeimet a lehető legnagyobb kényelemmel és élvezettel?” addig más ezer meg ezer ember azon nyomasztó öntudattal ébred fel, hogy annyi sincs a zsebében, a mennyivel egy tányér meleg levest vagy egy falat kenyert vehetne magának. E két véglet közt az összekötő fokozatok egész láncolata van, melynek megfigyelése ép oly mulattató, mint tanulságos. Ha olvasóink is osztják e nézetünket, kérjük kísérjenek el bennünket kis körutunkon a francia főváros számos helyiségeibe, hol a párisi társadalom különböző osztályai naponként étkezni szoktak. Az első rangú éttermeken kezdjük és végre azon régiókba fogunk érni, melyekről az ember csak személysé tapasztalat alapján alkothat magának fogalmat. E rétegekben megszűnik allegória lenni azon közmondás: „Oly rosszul él mint egy eb” és a lépcsőzet legalsó fokán azon sápadt kísérteteket találjuk, mely úgy vigyorog reánk, mint az emberiségre szórt guny — az éhhalált.

Azon helyiségek, hol az ingyenczek éliteje szokta elkölteni pazar fényű lakonáit, csaknem összesen a város központjában vannak, a „Madeleine és a Chateau d' eau” közt, mint a párisi mondani szokta. A Café Anglaisban, a Café Bignonban, a Maison Doréban, a Frères Provencieuxnél, Véfournál, Brébantnál egy normalis ebéd alig kerül 20 franknál csekélyebb összegbe. Normalis ebéd alatt körülbelül következő étlapot értenek: Ostriga. Leves. Hal. Sült. Főzelék. Édes tészta. Sajt. Gyümölcs. Egy palacska asztali bor. Mihelyt valaki e rendes étlaptól eltér és ugynevezett különleges ételeket követel, az ebéd ára a kiszámíthatatlanságig fokozódik. Így például a Café Anglaisban divatozó Cemerani levesből egy adag ára 25 frank. Ezen étel ép oly drága, mint sajátos vegyületekből áll, melynek legfőbb alkotórészét kövér tyúktojás mája képezi, s e mellett gastronomia okoknál fogva feltétlenül szükséges, hogy az illető szárnyasok egy villanyüteg által ölessenek meg. A valódi ingyenczek hihetetlen makacssággal ragaszkodnak e mellőzhetlen feltételhez és az éttermek tulajdonosai természetesen drágán megfizettetik az együgyű emberek e hőbortját.

Ily vállalat ügyeinek teljes átértéséhez okvetlenül szükséges egy pillantást vetnünk a színtalak mögé. Hagyjuk el tehát a voltaképeni étkező helyiséget, melynek pompás, de unalmas butorzatán kevés figyelemreméltót találunk és lépünk be a konyhába.

A helyiség egy földalatti nagy csarnok. Figyelmünket mindenekelőtt egy óriási tűzhely vonja magára, melyen nyolcz vagy tíz nyársat tart folytonos mozgásban egy óraszerű gépezet. A tűzhely kémény-párkányán csillognak és ragyognak azon eszközök, melyeket a főszakács „ütegeinek” nevez, tudniillik 80—100 réz üst, serpenyő, fazék s egyéb edény. — Délután négy óra van; a munka kezdődik. — A Grand-Chef vagy Chef-Chef méltóságteljesen jár fel a alá és kormányozza alárendeltjeinek működését. Megtekint minden ételt, éles szemét nem kerül el semmiféle halfogás vagy rendetlenség. Itt egy kukta utasít rendre, kinek öltözéke nem egészen szabályos, ott egy pástétom elkészítési módja felett tesz szakértő megjegyzéseket; amott sajátkezűleg dob néhány késhegynyi borsot egy nem kellőleg fűszerezett saucba. Fáradságáért nagyon tisztességes fizetést huz, azonkívül ujévi ajándékot és a pinczerek borra valóiból osztalékot kap. Egészen véve fize-

tése eléri a 4000 frankot, ide nem számítva az ingyen élelmezést.

Közvetlen alárendeltjeik ezime „Chef de Partie”, kik közül mindegyik három vagy négy segéddel dolgozik. Ezek működési körükhöz képest pecszenyesütők, főzelék-, sauce- vagy télesztaszakácsok. Mindegyiknek legalább 1800 frank évi fizetése van. Nem kevésbé fontos szerepet játszik az éléskamra felügyelője. Ez szolgáltatja ki tetteleg működő kollégistáinak a hus- és halanyagot. Az éléskamra közvetlenül a konyha mellett van; a készletek léczes polczokon fekszenek és naponként megújított jég által tartatnak friss állapotban. (A Café Riche naponként átlag három mérte jeget fogyaszt.) Az éléskamra felügyelője rendei ezenkívül az összes hideg ételeket és ezeknek kocsonyával, gyümölcsacsal, tojással való feldisztetését, melynek rendezésében nagy tér nyílik ízlésének és ügyességének. Fizetése 3000 frank.

A „segédek” ezen összeg negyedrésszével is beérik, de kárpótlásul joguk van a „bijou”-ra, vagyis a konyhában többé fel nem használt maradékokra, melyeket olcsó áron szoktak eladni az úrucsarnokokban, hol mindig készséges vevőkre találunk.

Az első rangu konyhák személyzetéhez tartozik még egy különösen e célra alkalmazott „öblögető fiu”; a kisebb etablissementokban ez a segédek teendői közé tartozik. — Az öblögetőnek csak 60–70 frankja van havonként, de jövedelemforrás nyílik számára azon óriási üstben, melyben a tányérokat és talakat mosogatja. Leaszedi a zsírt, mely a mosogató víz felszínére emelkedik és apró hordoskákból eladja a szappangyárosoknak. A Vachette restauráció öblögetője így módon havonként 300 frank mellékkeresményt nyel bir. Ha a gőzölögő üst melletti munka nem volna oly ártalmas, ez lenne — jobb állomás az egész személyzet keretében, de mint a higany hányák munkásai, úgy az öblögető is rendszerint gyógyíthatlan betegségben szenved.

Ha ezenkívül tekintetbe vesszük a nagyon jelentékeny konyhaszemélyzetet és a tetemes házbért, alig csudálkozhatunk az étlap magas árain, mert nem szabad felednünk, hogy mindennemű ételek készen tartása, melyeket talán hetekig se keresnek, az egyes ételek árát rendkívül felesigázza. Egy első rangu étterem évi forgalma százezerekre rug és e kategória vendégei aranyos diplomatákból, gazdag orvosokból és ügyvédek, mindenféle parvenükből, a „Figaro” munkatársai, hercegekből és operaénekesekből állunk.

(Vége köv.)

1 8 0 3.

(Előszó.)

M . . Tódortól

I.

Ősi idők óta szokás volt a Mainz-választófejedelemség régi jó Erfurt városában, hogy az urnap után következő első vasárnapon az urnapi fényes egyházi ünnepet vidám népiünnep követte.

Urnapkor a magas papság vonult át a virággal és füllel hintett, fölgalyazott utcákon, szent éneklés és gycrták lobogása közben, kicziczomázott gyermekcsoporthoz, a komoly polgárság és számtalan hívő által kísértetve. A rákövetkező vasárnapon pedig bohócok tarka serege özlött végig ugyanazon úton, s az úgy nevezett „kis urnap” nagy és általános vigás napja volt, melyen a legbolondabb csínyek a legjobbak voltak.

Az 1803. évi kis urnapja a lehető legszébb, legderültebb reggellel köszöntött be. Egész Erfurt tele volt vidám, nevető emberekkel, a kik örültek a szép időnek s az ünnepnek.

A Péter-hegyről, a székes-egyház és minden templom tornyáról zászlók lobogtak; a házak mindenfelől föl voltak virágozva, az ablakokból szőnyegek lógtak ki, a harangok zúgtak s az utcákat zsivajgó néptömeg tölté meg.

Legnagyobb volt a tolongás a székes-egyházhoz vezető főúton. Erre volt a tarka álarcos menet elvonulandó. Két sorban katonák voltak felállítva az osztrák helyőrségből s a mainzi zászlóaljából, hogy a rendet fentartsák, mert ez alkalomra idegenek is ezren meg ezren jelentek meg a városban. Számtalan vidékit lehetett látni a thüringiai hegyek közül; asszonyokat, nagy szalagos fejkötőkkel, leányokat, rövid vörös szoknyákban, szűk fekete ingvállakban s fehér gyolcskötényekkel; férfiakat és legényeket lapos, háromszegletű kalapokkal és hosszú kék kabátokban, melyeknek tollérnyi ércz gombjai a napon ragyogtak.

Mind e nép a székes-egyház felé törekedett, városi mestere emberekkel, legényekkel és szolgálkával vegyes. Azonban a katonák senkit sem erőszakkal fel a lépcsőkhöz s gorombaságukkal majd nem annyi bosszúságot idéztek elő, mint némely fiatal tisztjeik, a kik félretűrt kalappaikkal délezegen és hetykén járkáltak a tömeg közt, a lányok állait csipkedve, ablakokban ülő delnökre kacintgatva, s kardmarkolataikkal figyelemre intve a polgárokat és parasztokat, a kik nem elég gyorsan tértek ki előlük.

— Teringettél! kiáltott fel egy ily gyöngéden érintett polgár, karját dörzsölve. — Megálljatok csak, majd jönnek már a poroszok nem sokára és lehúzzák rólatok a fényes egyenruhát, a melyben meg sem látjátok a szegény embert.

— Azt hiszi, hogy akkor tán jobbra fordul az állapot? — kérde megvetőleg azomazódja. — Meg nem foghatom, hogyan remélhetitek némely ember! majd meglátják akkor, hogy milyenek a poroszok. Még rosszabbul bánnak a polgárokkal, mint ezek. Eben gubát cserélünk. Szégyen, gyalázat már az is, hogy eladtunk, mint a barmok; mert a francziának úgy tetszett, hogy hadi-kárpótlás fejében a poroszé legyünk, hát leszünk a poroszé. Emlékezzetek meg rá, hogy a mainzi érsek és választófejedelelem már néhány száz év óta urunk és sok jót tett velünk. Tessznek-e majd a poroszok? majd meglátjátok. Tény az, hogy eladtak bennünket, mint a barmot, melynek nincs szava. Szeretném én azt a jogot látni, melynél fogva a regressz rendelkezett felőlünk, melynek tagjai a porosz, meg a muszka.

— Mindenki vesz a német birodalomtól, a mit vehet! — azólt közbe egy harmadik. — A papok elég ideig zsaroltak bennünket, s tudjuk, hogy a papzaáknak nincs feneke; hanem most rájuk került a sor, hála istennek, s majd megnézhetik, hogy mijők marad.

Tetazás-nyilvánítások követték szavait, hanem az előbb szólott hevesen kiabált közbe.

— Majd ti is megbánjátok még, ti papi-ellenségek, hogy a görbe páztor-bottól elfordultatok s a protestáns Poroszország alattvalói lettetek. Sirni kellene a pogány gazdálkodás telett, melyet majd véghez fognak vinni, s ti e helyett gunyoljátok és szidjátok a papokat. Így vagytok a katonákkal is, a kik pedig nagyobb-részt városok fiait, veletek egy test egy vér; ingerlitek őket, míg dühösek lesznek és saját honfiakat tartják legnagyobb ellenségeiknek. Naponként van verekezés a kocsmákban, s tudom, hogy ma is lesz elég véres fej.

A vélemények megoszoltak. Némelyek Poroszországot pártjára állottak, mások a mainzi választó-fejedelemségére, s élénk vita fejlődött, melyből tisztán lehetett látni, hogy mint álltak akkoriban a dolgok Erfurt városában.

A protestánsok a poroszok részén voltak, s ők képezték a lakosság színét-javát, gazdagabb, szabadabb és tevékenyebb többségét; a katolikusok a mainzi érseket és választó-fejedelmet, a jó öreg Dahlberget, pártolták. Mindkét rész nehéz szemrehányásokat tudott a másiknak mondani.

Mint hódíták meg a mainziak Erfurtot a francziák segítségével; mint foszták meg a várost ősi jogaitól s mint pusztiták ki, hogy a papok meggazdagodjanak; mint vándorolt a kizsárolt zsákmány a Rajna partjaira, hogy ott kéljögő praelatusok elfecséreljék; mint állnak most egész házak és utcák üresen; mint pangó ipar és kereskedelem, s mint maradt az egykori hatvanezer lakosból csak huszezer. Ezt mondták a protestánsok.

A katolikusok a magok részéről vitézül vissza adtak minden vádat. Szerintük a protestánsok elégedetlensége, viszálykodása és kiköltözködése oka a város romlásának. Mert az ország fejedelmét kinevetik és kigunyolják. Nemcsak a poroszoknak, hanem a francziáknak is barátaink. Forradalom és felforgatásban telik kedvük. Az ifjúságot elrontották, hogy újatossággal s előljárók iránti tisztelet nincs többé bennök. Hanem a poroszok majd eljönnek kaplárpülczájokkal s megadják nekik, a mit kívántak. S eljönnek a francziák is, a kik ugyis az egész Rajnapartot zsebükbe akarták dugni.

Kis hiba volt, hogy a veszekedés verekedéssé nem fajult, a mint az többször megszokott történni, midőn egy herkulcsi természetű férfi lépett a feleselők közé, s hatalmas hangjával esendőt parancsolt.

— Elhallgattok mindjárt, beste lelke fia! — kiáltott. — Nincs még elég baj a világon, hogy ezt az egyetlen vidám napot is el akarjátok rontani?! Meg ne mukkanjau, a ki nem akarja, hogy velem legyen dolga. Ime, itt jó az osztály úrjárat a Péter-hegyről, fent a székes-egyház előtt pedig ott áll. Fitz-Patrik hegyes orrával: mit akartok? befogattatni? Vigyázatok! Fitz-Patrik megesküdt, hogy mielőtt elmenne, hegyes orrára tűz mindenkit, a ki nyugtalankodni merészel. Reszkesetek! ha ez megtörténik, tudom nem isztok többé életetekben egy csepp borocskát sem.

Az utolsó élez kideríté az arcokat, melyek a megelőzőtt fenyegetések miatt elsötétültek.

— Hisz ez Baier Ferencz, — mormogák többen, — a vig korcsmáros.

És sokan barátságosan integettek az ifjú polgár felé, a ki valóban oly alak volt, hogy polgártársainak méltán tetézhetett. Nagy izmos férfi széles vállakkal, egészséges piros arccal, melyből élénk kék szemek tekintettek körül bátran és értelmesen. Látazott rajta, hogy nem ijed meg az árnyékától, s mindenütt ott szokott lenni, a hol szükség van rá. Azonkívül a világért sem volt valami gögös, előkelő ur, hanem kedélyes polgár a népből; azért tudott a nép nyelvén beszélni és hamar megértette magát.

— Nemde ismernek? — folytatá vidáman mosolyogva tekintve körül nyílt arcával. — Szomszédok, ne csináljunk több rossz vért, mint a mennyi már ugyis van. Azért azt mondom, hogy a kinek az élete kedves, ne tartson se a poroszokkal, se a francziákkal, vagy osztrákokkal, hanem tartson velem. Nálam mindig talál jó tanácsot és jó bort. S most nyomuljunk őszébb, mert ime, itt jön az egész diámenet.

Minden szem a székes-egyház felé pillantott, s a vitának

vége lőn. A vig korcsmáros azonban visszavonta magát, s a mainzi zászlónál egy fiatal tisztjének nyujtá kezét, a ki szemlélődve állott a tömeg mögött s már egy idő óta integetett feléje.

— Te is rendőr lettél Ferencz? — szóla barátságosan, — s békét csinálasz? Azt hiszem, az országgyűlésben kellene ülnöd, hogy az európai békét helyre állítsd. Bizonyos vagyok felőle, hogy neked jobban sikerülne, mint a szentséges római birodalom minden tanácsosának és államférfiának.

Baier Ferencz nevetett.

— Magam is azt hiszem, — mondá, — mert bizonynyal nem azért ülnék ott, hogy egy kis apátságot, vagy grófságot érdemeljek magamnak, hanem ingyen tenném. Mennydörgős gazdálkodás megy most végbe mindenféle, Buchholz. Hát veletek mi történik, ha a poroszok jönnek? Csakugyan lehúzzák a katonai kabátot rólatok és húzaküldenek?

— Akkor mindnyájan korcsmárosok leszünk, — szólt vállvonva a fiatal tiszt. — Ez a legjobb üzlet a világon.

— Ohó, fizessétek meg előbb a régi adósságaitokat. Átalában ki fogja az adósságokat megfizetni?

— A porosz király ő felsége.

— Buh, ez annyit ér mintha azt mondanád, hogy a nagymogul vagy a marokkói császár.

— Nem, vigasztalódjál Ferencz, mi mindnyájan, vagy legalább a többség porosz szolgálatba lépünk.

— Azaz a nemes urfiak átlépnek, ti pedig a kik polgári vérből származtok, mehetek világgá, nemde így van?

— Körülbelül Ferencz. De tesznek néhány kivételt. A mi engem illet, engem az ezredes megkérdezett, hogy akarok-e maradni.

— Ki? Fitz-Patrik?

Buchholz igenlőleg intett.

— Szeret engem az öreg! — mondá.

Baier fölírántá vállait.

— No persze, fiatal értelmes katona vagy, — szólt, — míg a többiek nagybárra haszontalan nép, a ki papi, vagy asszonyi pártfogásnak köszönheti tisztii kineveztetését. De a polgári származás nagy akadály, pajtás. Lennél csak valami kegyencznő fia, azóta régen külön azázadod volna.

— Így is remélek egyet nemcsakára kaphatni, Ferencz.

— Hogyan? Sok szerencsét kívánok hozzá. Na, ennek valaki nagyon fog örülni. Legalább reménylem. Régóta látom már, hogy majd kinézi szemecskéit fejből, hogy téged a tömegben fölfedezhessen.

Buchholz barátja pillantását követte szemeivel, s az átelleni sarokház első emeletén több hölgyet látott állani az ablakokban.

— Mi? kit gondolsz Ferencz? — kérdé élénk zavarral.

Ferencz ismét hangosan nevetett.

— No no, hadnagy ur, — mondá, — azt hiszed, hogy nem látok át csinyeiden? Oh, te török! Tán nem tudom, hogy a kis Belling kisasszony jó szemmel néz rád, te?! Nos aztán mi van benne? megérdemled!

(Folytatása köv.)

Téli élet Lappországbán.

Vége felé közeledett a rövid ideig tartó, de annál gyönyörűbb lapp nyár, és fájdalommal esett a gondolat, hogy nem sokára oda kell majd hagynom a kedves Kubiczot. Egy napról a másikra halasztám elutazásomat, mert nem bírtam

magam kiragadni a helyről, hol néhány legboldogabb hónapját töltöttem volt életemnek. Azután házigazdám iránt is valószínű tisztelet és vonzalom gyökeredzett meg bennem, valamint a többi itteni apró szemű lakosság iránt is, a mely rendesen szíves nyájasággal köszöntött, isten nevében virággal, gyümölcscsel és jó szagú fűvekkel ajándékozott meg, és igazi liliput módon földre telepedett körülöttem.

Kubliczról még édes-keveset tudnak a nagy világban. Meglehetősen kicsi lapp helység, Svédországhoz tartozik, jó utjai vannak, határában sok számos kicsi patak folydogál, itt-amott egy-egy tavacska is csillog, és jobbra-balra csupa nyíló virág, pirosló bogyó, üdítő illat, egész nyáron át; tul a határon meg, a messze távolban magas hegyormok sötétlenek, a Kjölen hegység, hatalmas erdőségeivel, míg észak felül a földszarki örökös jéghegyek meredeznek, már egész tűmérdek felségében az óriás jeges medve czaumog, egész éktelenségében sivalkodik a jeges rucza, fogalmuk sem levén arról, hogy puskás emberek is vannak a világon, — hát ezért a kerek földért megtette-e volna az én derék házi gazdám, hogy ama jéghegyekhez közeledjék, mikor annyi ezifrábbnál ezifrább mese szól róluk, és virágos nyolván másképp nem is nevezi azokat az itteni nép, mint: boszorkák tanyájának!

Azután meg minek is mozdult volna ki az én derék házi gazdám az ő kedves Kubliczájából, mikor ott minden, de minden olyan szép és kedves és marasztó! Azok a sátor forma házikók, melyeknek teteje alig látszik ki a földből, és az is csupa eleven pázeit! Köröskörül meg az ezernyi virág, földi bogyó, cserjés gyümölcs, moha, csak úgy kápráztatja a szemet színük tündöklése! Máguk a szakadékos sziklák is, mintha csak úgy öntöttek volna el gyümölcscsel, az ingoványok és mocsárok szinte karmazsin tengerben usznak, a rengeteg bogyótól, hogy ki sem látszottak alóluk, és milyen fenséges izűek! Pétervárott drága nyálánkságul a nagy urak naptalán diszlenek, itt meg az iram úgy daskul benne, hogy akár csak vérben fürdött volna, olyan egy vörösa bőre tőle. Igaz, egyéb gyümölcse nincsen is a lappnak, hanem ezzel az egygyel bőven meg van áldva, és ez aztán a gyümölcs, és a madarak dalolása, és a nyár, olyan fenségesen szép és fűszeres illatu és szíverítő fényes, a milyent én még nem láttam. Nem is lehet erről sejtelve sem annak, a ki nem látta, valamint arról az ujjongató nagy jókedvről sem, a mi csak úgy szakad ki az itteni kicsi emberkéek szívéből, mikor kilencz hó múlva, a meddig tudniillik évenként tél van itt, egy szép reggel egyszerre csak ilyen nyárra ébrednek.

Es — mondtam már, hogy ez apróka emberkéek nagyon szíves, nyájas, tisztesség-tudó emberkéek. Nem volt az a látogatásom, a mit valamelyőknél tettem, — igaz, hogy nem annyira lépve, mint négy-kéz-láb mászva tettem, — hogy nagy örömlükben tejben-vajban, azaz hogy halban, husban és pálinkában nem füröszöttek volna; sőt arra is volt eset, hogy nagy kerek barna kenyeret is tettek elébem, a lehető legnagyobb kitüntetés ez, a lehető legnagyobb fényezés az itteni világban, minthogy nagy messze földről, egész Norvégiából hozzadják a kenyeret, és azért a legnagyobb ritkaságok közé tartozik itt. Hogy ne szerettem volna tehát meg e babszem népséget? Egy szó sem igaz abból, a mit Svédországban és Norvégiában felőle hallottam, hogy tudniillik ilyen-olyan pogány hitű, emberevő. Nem csak hogy meg nem ettek, de még csak meg sem koprasztottak, a mit pedig az ugynevezett polgárosult nemzeteknél nagyon sokan a tisztesség pulástja alatt egész jó szívvél és nagy isteni félelem mellett visznek végbe.

A házaik, vagyis inkább kunyhóik, az igaz, azok csak amolyan zöld gulyakból és mohából készültek, és pedig igen elnő módon. Egyik felül földig ér, másik felül két ducez tartja, olyanformán, mint valami esernyőt; ez azonban csak a tetejük, vagyis a nyári lak; a tulajdonképeni lakás a földben van, kinyúló tapasztott kéménnyel, és az egész be van sutva eleven zölddel, egyformán minden házikó, a mi az egész falunak valami kedves gyermekdedséget ad.

Most azonban már nagyon itt volt az ideje, fűszedni a nyári sátrakat, mivel már erősen bucsuzóban volt a nap, és: — Eredj, eredj. — mondta Vó Péter, az én derék házi gazdám — te nem ismered ezt az északi világot; eredj, eredj, mert egyszerre csak rád szakad a nagy sötétség.

Lázna izgalomban voltam. Mi is volna aliban, ha itt telelnék! Három hava éltem már itt, és nappali világosság, éjjeli sötétség, de jóformán aludni sem bírtam, annyira csudálatos és különös volt itt minden, a mit láttam, annyira hatalmas benyomással volt itt rám minden; mért ne töltöttem tehát itt a telet is, mely október végén beáll és június végeig tart. Milyen lehet az a földalatti élet, azzal az örökös sötétséggel a föld felett? Valjon ki bírnam-e az ilyen életet? Ugy van, ugy van, meg kell azt látnom, és el voltam határozva, a lappok közt tölteni egy telet.

— Csak azt mondom neked, fiam, eredj; mert nem ismered még az itteni telet, — szólott újra Vó Péter, szíves jó akarrattal; de én nagyfennem oda vágtam neki a feleletet: — Épen az, hogy nem ismerem! Meg akarom ismerni! — Vó Péter vállat vonogatott, felesége a kezét csapta össze, három legény fia pedig, valamint két lánya tátott szájjal bámultak rám; én azonban leolvastam nekik a kilencz hónapra való tartásdíjat, 50 species-tallért, és erre egy az öregek, valamint a fiatalok arczai egyezéiben kiderültek ismét, szíves, nyájas szóval marasztottak, mert hát eddig is nagyon megtetszett nekik a sok svéd, finn és norvég dal, a mit úgy nyári estéken eldaloltam nekik, hát még télen; azután még hegedűn is tudtam czinczogni, és flótázni is egy keveset, azonfelül egy zenélő órának is birtokában voltam.

Elfoglaltuk tehát téli szállásunkat, és első tapasztalatom az volt, hogy a lapp lakásnak olyan két tulajdonsága van, a melyekkel az idegen földi ember csak nehezen bír megbarátkozni. Tudniillik nagyon is tul van népesedve, és nagyon is halzsír-, fagygyu- és bőr szagu. Műrészt azonban Vó Péter háza eléggé tág és kényelmes volt, bőven ellátva párnákkal és egyéb mindenféle kényelmességgel. Hogy is ne, nagyon jól bírta magát, legalább is hatszázig volt az irama. A padló végtől-végig medvebőrökkel volt beterítve, azonképen a falak belül felettébb ékesen veres, fehér és kék bőrökkel bélelve, közben mohával és virágokkal díszítve, párnák és derékaljaknak pedig valószínű bőségekben volt a család.

Alvónak mindegyiknek külön egy-egy függő ágya volt, csak nekem, idegen voltamnál fogva, rendeztek be külön szobaformát, és pedig eléggé kényelmesen; valószínű rometének való kis fülke volt, a melyben a szó szoros értelmében távol a zajos világtól, háborítatlanul lehetett imádkozni.

Alig helyezkedtünk el földalatti lakásunkban, egy délután meghívtak, hogy én is részt vegyek az itteni rendezévi bucsujárásban, egy közeli hegyre, mikor a nap utolszor látható az évben. Mindvalamennyien kimentek a falubeliiek, egy lélek sem maradt otthon, és a mint ott álltak, elől a kis gyermekek, utánuuk az idősebbek, és így tovább, kor szerint, fokozatos rendben, szótalan csendben, a sok, sok időre távozó éji

királynőre tapadt szemekkel, — valami kimondhatlan szív-szorongató volt azt látni. Különösen egy őz aggastyánon akadt meg tekintetem, hófehér szakála melléig ért, levett kalapjával egyik kezében, a másikat meg szeme elé tartva, állt és nézett, minlalt ajkai imádságot rebegtek és arcán könyek peregetek alá. Egyszerre jéghidegség borzongott végig rajtam, épen most merült el a nap utolsó pereme a láthatár szélén; az emberek még egyre álltak, most már valamennyien halkal imádkozva; önkénytelenül egy sóhász szakadt ki elsorult szivemből; valami bánatféle szállt meg, talán mégis elhamarkodott dolog volt tőlem, egy egész telet töltenem itt lapp földön; mit: a földön? föld alatt, mint valami vakondok! És nem lehetne már ezen változtatni?

Egyszerre, mint valami varázslatra, a nyári táj hamuszín homályban borongott, mire a nép ajkairól valami őskorbeli pogány dallam zendült meg, és örege, ifja földre borult arczczal, megcsókolá azt, utolsó Isten-hozzád-ul a napnak.

Haza mondt komény észak szél kerekedett. — Hó lesz — szól az őz aggastyán, kit kézen fogva vezeték. — Holnap már nem lesz a leányoknak hol virágot szedni ékeségül; hó lesz; — és milyen szomorúan monda ezt az az öreg ember! Erősen magam körül csavartam borítókendőmet, annyira általtárt a szomorú hang, vagy a fagyos szél? Tudtam is én, hogy mi; csak azt tudtam, hogy nagy kedvem lett volna, azon módon csónakba ülni, és indulni a nap után, el, a verőfényes, meleg világba, — csak ne szégyeltem volna magam, az én fennhéjázó hegykeségem mián a derék Vó előtt.

Este aztán Vó Péter nagy mulatságot adott, az egész falu hivatalos volt nála, nyolcz legény csöditette össze, dob-bal, sippal, öregét, apraját, szépét, rutját, és folyt a nagy dárídó, a gyermekek mindenféle nyálánságot kaptak, a fiatal-ság táncz-közben meg mindenféle legyeskedést űzött, ki itt, ki ott, egy-egy sarokba is huzódott; az örege meg pálinkázott. Végre hat hajadon lány egy virággal és gyümölcsösrel telideden ékesített iraműnt vezetett be, ezeket meg hat deli legény követte, mindenik egy-egy villogó karddal a kezében, és most az az örööm volt, hogy amaz őz pogány korbéli kardostánczot láttam járni, sajátságos zene mellett, a melyben a szilaj jókedv egyszerre bánatos kesergésbe csap át, és táncznak és zenének nagyon sok hasonlatossága van a mi régi magyar palotás tánczunkkal és ugynevezett andalgóinkkal, csak hogy mégis más volt, — soha életemben ilyet nem láttam, nem hallottam.

Vó Péter természet is első ember volt a faluban. Lehetett vagy öt láb, és a mint most a vigadó nép közt nagy kényesen lépegetett, azzal az égő-vörös süvegvel fejében, azzal a mellét verdecő fehér szakállal, és barna öltözkében, csakugyan emlékeztetett a földalatti babaszem-ország királyára, a melyikről az északi mesék annyi szépet tudnak.

A lapp fiatalság jóformán egytől-egyig szépek, csak hogy, mint látszik, az északon is ép úgy, mint a délből, a nők korán hervadnak; mert hiába kerestem szép matronarczot, a milyen pedig sok van nálunk. A virító szépség itt úgy szólván egyszeriben elváltozik. Öreg férfit ellenben eleget látni itt szépet; a mellett virgonczok, erősek, csupa tűz és élet.

És mire a zajos éj után másnap reggel fölébredtem, nagy álmélkodásomra, igaza volt a tegnapi őz aggastyánnak; az egész világ fehérbe volt öltözve, a kedves virágok és cserjék zuzmarával takarva: a lányoknak nem volt hol virágot szedniük ékeségül; egytől-egyig oda voltak, oda, egész a jövő júliusig, mikor majd az új nyár új életre szólítja őket. És a hó-

lepelre újabb-újabb hórétegek borultak, hogy a hirtelen kivirult kedves virágok legalább ne fázzanak.

Most a téli ruhák kerültek elő, és kezdődtek a téli foglalkozások és téli mulatságok. Csak az óráról lehetett tudni, ha nappal van-e, avagy éjjel, és pedig a mécsvilágnál, a mely ki nem aludt soha. És azonképen a hegedű-, dob-, csont furulya- és kürtész soha meg nem állt. Rendes ebéd ideje azintén nem létezett; kiki akkor evett, mikor éhes volt, és mikor elálmósodott, lefeküdt és aludt. A tűzhelyen, tudomra legalább, csak kétszer aludt ki a tűz, egész kilencz hó alatt, a meddig a tél tartott. És ugyancsak a tűzhelyen négy hatalmas bogrács lógott alá a tűz felett, tele íramhussal, hallal és tejjel. A mi pedig a foglalkozást illeti, az állt gyönyörű szép fonás és faragásból, hálókötésből, és — mesemondásból, melyre mindig nagy számmal voltak az ájtatos hallgatók. Így folyt az éjjel-nappal szüntelenül, én olyan voltam, mint az alvajáró, mintha nem is a világon volnék; felesleges mondanom, hogy egész idő alatt se levelet, se hírlapot nem láttam; az első hóval itt minden postai közlekedés megszakad.

Azért még sem mindig voltunk barlangainkban, mert sokat jártunk ki vadászni, és volt is mit! Fehér farkast, nyulat, menyétet, sok mindenféle madarat, rókát, medvét pedig nem kevesebbet, mint tizenhetet lőttünk, és minden egyes ilyen alkalommal egy pár jeles lövészünknek csunyául meggyült a baja a maczkóval. Azután milyen szánkázások estek! A befogott négy-négy íram villámsebesen vágatott, és a kocsis mégis szóval, dallal egyre tüzelte őket. Valóságos kábító az ilyen szánkázás, sebesebb a vágató gözkocsinál; egyszer majd megvakultam a kápráztató hótól, mert otthon felejtettem a szemellenző üveget; kétszer meg majd megfagytam a hidegtől, és hóval kellett életre dörzsölni megmoredt testemet, mind a háromszor egy-egy álló két hétig ki nem mozdulhattam a házból, azért mégis legnagyobb élvezetem az ilyen szánkázás volt, nem is lehet azt leírni.

Igy mondhatni, kellemesebben, mint gondoltam, telt az idő, csak azon kértem Isteneimet, hogy valamiképen meg ne hegedjem, mert ez esetben mulhatlanul a „javások“ kezébe jutok, a kik itt az orvosi mesterséget gyakorolják; ez egy Kubliczban négyen valának ilyenek, két férfi, két nő, és különösen a nők nagy tiszteletben álltak, mivelhogy az ő „ráolvasás“-uk nagyon foganatosnak bizonyult.

És a lappországi téli gyönyörűségekről szólván, természetesen a csudaszép észak ki főnyról sem lehet megfellekezniem, a melyot annyiszor alkalmam volt egész fenséges nagyszerűségében csudálni! — Maga ez az egy csudaszép tünemény is kárpótol a lapp téli szállásért.

Nevezetesen egy tél is volt az rám nézve, és szinte sajnáltam, midőn végre nagy zeneszó mellett megint ama hegyre fölmentünk, az ujan érkezett nap üdvözlétére. És ismét együtt volt az egész falu, egy lélek sem hiányzott, kivéve amaz őz aggastyánt, a kit a naptól való bucsuzásunkor könyezni láttam. Ezt az egyet örök nyugalomra kísértük a télen.

Most újra fölüzdeltek a nyári sátrakat a házak elején, mert miként a tél, úgy a nyár is egyszerre egész hatalmas erejével köszöntött be; akkorra azonban már a hajó várt rám, és szíves bucsuvétel után derék házi gazdámtól és kedves családjától, viszatértem a polgárosult világba, a hol mégis csak valamivel kényelmesebb és kellemesebb az élet.

Közli:

Szegfi Mór.

Egy hét története.

Februárho 6-dikán.

A háború és a kiegyezés. — Az idei farsang és a divat. — A Csirkefogó.

Furcsa világot élünk. Ide haza az országgyűlésen a képviselőház legtekintélyesebb tagjai szövetkeznek, hogy megbuktassák a kormányt, melynek kiegyezését károsnak tartják, az alatt oda fenn Bécsben Andrássy egyebet sem tesz, mint sürgönyöket olvas és sürgönyöket diktál a kiadja a parancsot, hogy a szabadságot katonák el ne hagyják a várost, a falut, a hol vannak s mindenöket tartsaak rendben, mert a jövő pillanatban talán már menni kell a muszka ellen. Furcsa idők, tagadhatatlan. Szegény törököt leverni engedték, s most, midőn összetörve kénytelen beleegyezni bármily szigorú békefeltételekbe, midőn azt követelik tőle, hogy még kezei közt levő várakat s tengerparti erődjait adja át az orosz hadseregnek s nyissa meg Konstantinápoly kapuit a győztes sereg előtt. A török mindenbe kénytelen beleegyezni s most már a diplomácia szólul föl ellene, — nem a törökök kedvéért, azokért bizony kis ujját sem mozdítaná meg egyik diplomata nagy ur sem, hanem mivel veszélyesnek tartják az orosz hadsereget a török várakban.

S Andrássy tiltakozott az orosz feltételek ellen, meglátszik, komolyan tette-e, vagy pedig csak tréfált. Mert a mint látszik, az oroszoknak ugyan eze-ágában sincs komolyan venni a tiltakozást, föl sem teheti rólunk, kik oly jámborak és szelídek voltunk eddig, hogy még mi is vizet tudjunk zavarni. Andrássy pedig komolykodik tovább, sőt, hogy még inkább elhiggyék neki, hogy most az egyszer nem tréfál, ki is adta a rendeletet a mozgósításra. Tehát háborúra készül.

Hiba lehet, de mi egy cseppet sem tudunk hinni ennek a komoly ábrázatnak, az oroszokkal azt hisszük mi is, hogy csak mókázik a kedves külügyminiszter ur. Már akár tréfa, akár komoly dolog, akár megegyezésből, akár véletlenül történik, az az egy bizonyos, hogy Andrássy soha jobb szolgálatot nem tehetett volna Tisza ingadozó állásának megszilárdítására. Mert az tagadhatatlan, hogy a kiegyezés, a mit Tisza létrehozott, oly rossz, hogy még neki magának is csak kelletlenül kell, pártjának hűbjei elkénszeredett arczfintorítások mellett nyelik le, a tőle távolabb állók pedig a pártfegyelem fölő helyezve a lelkiismeret és meggyőződés szavát bátran ki is jelentik, hogy ha Tisza állásába kerülne is, akkor sem fogadják el ez alkut, melyet rossznak tartanak, s csakugyan komoly oka lehet tartani a kormányelnök urnak attól, hogy a széke alatt megindult talaj egyszer csak ketté nyílik s elnyeli őt székeától és miniszteri tárczától. És íme, beűt a háború híre, a népszerű háborúé, az orosz elleni hadjáraté, melyet az egész ország sürgetett s melynek késlekedéseért elég szidalmat kellett kiállnia Tiszának is, sőt még az ablakát is beverték miatta. S most már ki beszéljen többé miniszterbuktatásról?! Most egyeknek kell lennünk mindnyájunknak, a belső egyenlenséget félre tesszük, s egyesült erővel neki menni a négy gyűlölt ellenségnek. Mikor aztán azt megvertük, ismét csívakodhatunk egymás közt, s buktathatunk minisztereket, ha már éppen arra jön kedvünk.

Ugy látszik azonban, hogy a háborúval való fenyegetést nem csak a muszka s — én, hanem még mások sem veszik nagyon komolyan. Nem veszik a honatyák, kik azért csak oly tartózkodás nélkül kimondják kárhoztató véleményöket a kiegyezés felől, s nem veszik úgy a — honleányok, a kik bizony nem sokat rémülgetnek az Andrássy diplomáciai boszorkánusátje fölött kavargó füst-fellegtől s a legzavartalanabb kedélylyel adják át magukat a farsang örömeinek és szórakozásainak. A farsang elején nagyon féltek a bálrendezők, hogy az idén nem lesznek eléggé látogatottak a tánczvigalmak, bezzeg meg lehetnek most már elégedve a sikerrel. Minden bál szebbnél szebb társaságot hoz össze, s ha nem tudnánk mit csinálni a jó módban, akkor sem fejthetnék ki nagyobb fényt, nagyobb pompát.

Isten mentsen, hogy ezért megrójjam szépeinket. Bár megittélnek érte, soha sem szerettem azokat a bőjti praedikációkat, melyeket némelyek a divat fényűzése ellen tartanak. Minden ember szabja magát erszényéhez, ezt helyesnek, bölcs dolognak tartom, csak hogy megtoldom azzal: a kinek pedig nem telik a divat s a mai izlésnek megfelelően öltözködni, az ne keresse föl a fényes tánczvigalmakat, hanem kereszen szórakozást az estélyeken s szűkebb, bizalmasb körű bálokon. És ne mondja senki, hogy csak a fényes elite-bálokban lehet jól mulatni; lehet biz azt, s talán még jobban a kedélyes házi összejöveteleken is, hol a mint mondani szokás, egészen „magunk közt” vagyunk s nem geniroz senkinek kicsinylő, méregető tekintete, s nem kell magunkat alá vetnünk azoknak a feases, kényelmetlen szabályoknak, melyek a nagy bálók termeiben uralkodnak, és a mi fő: nem járnak fej-fájást csináló nagy számlákkal.

Hanem ha egyszer arra szánjuk el magunkat, hogy elmegyünk a redoute nagy elite-báljára, hol minden a mi fényes, előkelő, drága, gazdag és elegáns, föltalálható, akkor bizony készen kell lennünk arra is, hogy megnyitjuk erszényünket. Mert az egyszerűség szép dolog, de fényes bálokban hiába keresnők, s azokra a duagazdagokra, hercegekre s grófokra, kik a bálokon megjelennek, nem lehet rájuk disputálni, hogy a mi kedvünkért hagyják otthon gyémántjaikat s öltözeteikben a mi erszényünkhöz tartsaak magukat, a hol pedig a közönség egy része csillog és vakít, ott aztán az egyszerűség nem jól találja magát. Így fogják föl a redoute-bálokat, úgy látszik, a főváros szépei is, azért uszott fényben minden tánczvigalom, s hogy a fényűzés nem merít ki a — papákat és férjeket, mutatja az, hogy minden bálnak több és több látogatója van.

A farsangról szólván egy másik rovat körébe csaftam át s tetézem most e hibámat azzal, hogy berontok egy harmadikba is, — a színház-rovatba. Legalább röviden elbánhatunk azzal a színházi újdonsággal, mely a napokban adatott először és — utolszor a népszínházban. Nem is érdemli, hogy bővebben foglalkozzunk vele. Ugy látszik, a népszínház igazgatója nem is adta volna elő, ha megmutatni nem akarta volna, hogy ő biz a sajtóra nem sokat ad, s bármit sopánkodjék is ez a

népszinmű hanyatlása miatt, csak azért is pihenteti a régi jó darabokat, s adat helyettök értéktelen főczműveket. Így került aztán a Csirkefogó színre.

Őnök elengedik nekem a bukott darab mesejét. Mindössze kétszer adták elő, s örökre letűnt a színpadról, minek idéznők hát föl azokat az örök nyugalomra tért alakokat? Csak annyit jegyzünk meg, hogy a szerző maga is érezvén darabja hiányosságát, az által vélte azt tetszetőssé tehetni, ha Soldosnéval minél többet énekeltet. És a jobb sorára érdemes művész nő fujta is, a meddig csak bírta. Képzeltetni, mennyi népdal van a darabban, mikor még a közönség is jóllakott már vele, s azt mondta: elég! Pedig máskülönbén Soldosnét elhallgatná az ember három napig, oly kedvesen, annyi bájjal tud énekelni. A többi szereplő is kitett magáért, látszott rajtuk, hogy rendezők darabját szeretnék megmenteni a bukástól akárhogyan is. Csakhogy halál ellen nincs orvosság. Meghalt, kiszorodott. Nyugodjék békében.

S most már várjuk Rákosi következő népszinmű-ujdonságát.

— P.

Farsangi napló.

A gazdaszony-egylet vasárnap éjjeli álarczos vigalmán oly fényes volt, hogy a siker a legmerészebb várakozást is messze túlhaladta. Az eddigi álarczos bálok csak előjátéknak voltak a tegnapi mulatságnak, mely magát a nagynagyszerű előadást képviselte. Szébb, zajosabb, élénkebb, tarkább sokaságot évek óta nem láttunk a vigadó termeiben. A vigalom kezdetén igazi tolongás fejlődött ki a lépcsőkön, a folyosókon és a ruhatárban. Tizenegy órától tizenkettőig fejlődött ki a mulatság a maga egész pompájában. A nagy terem, a kis terem, a csemege-terem, a karzatok, a folyosók, a vigadó minden szaga occupálva volt. A dominók csak nagy nehezen törhettek utat a fekete frakkos tömegben, hogy ki-keressék választottjaikat, vagy egy-egy pikáns szót vessenek oda. Nemcsak a sokaság volt nagyvessző, de a hangulat is, mely a sokaságot áthatotta. — A dominók egy kézre játszottak. A fekete dominó átadta áldozatát a fehérnek, a fehér a rózsaszínűnek, a rózsaszínű a kéknek, a kék a sárgának, a sárga a zöldnek s egyik a másikat multa fölül a fekgatás művészetében. Ha az álarczok alatt csak sejtethetők a fővárosi szépek sorát, az álarczatlan hölgyvilág meggyőzhetett arról mindenkiket, hogy a főváros szépei nagy számmal jöttek össze a gazdaszonyok vigalmán. A szerencse-urnák körül az elite-bálok több ismert szépsége váltotta be a szelvényeket s a csemegeteremben a legdiszesebb társaság ült össze. A mulatság hajnal felé ért véget.

Az írók és művészek bálja kevésbé sikerült. Kivált eleinte oly gyér volt a közönség, hogy a bölcsézesek ajkain kárörvendő mosolyokat vettünk észre. Az első csárdás alatt azután mégis megnépesedett a vigadó nagy terme egy kissé, úgy, hogy az első negyest már 40—50 pár tánczolta. A hangulat kezdetben kissé nyomott volt, — csak lassan tért magához a közönség meglepetéséből, mert azt senki sem várta, hogy az írók és művészek annyira el lesznek az idén hanyagolva. Éjtél felé azonban általánossá vált a jókedv, s nem csökkent legkevésbé sem egész éjjel. — A bálanya Tizsa Kálmánné, tíz óra tájban jelent meg, herczeg Odessalchi Paula és gróf Almásy Erzsike kisasszonyok kíséretében; körülötte voltak még gróf Andrássy Aladárné, báró Kemény Kálmánné és Trefort kisasszony. A női közönség nagyobb ré-

sze az írói és művészi körökből alakult; ott láttuk Soldosnét, Nádaynét, Vidmár Erzeit, Erdélyi Mariettét, Szabó Karolát, Saxlehner Emmát, Rotter Irmát, Sánthánét. A nem művészek közül Dárdaynét, Komócsynét, Ramazetter nővérek és a Hamza kisasszonyt említhetjük. A rendezés ellen logikesebb kifogás sem tehető azon egyen kívül, hogy a tánczrenden a tánczos nevének hely alig jutott. A közönség csak reggel felé kezdett széteszlani.

Budapesti hírvivő.

Lapunkra bármikor előfizelhetni. Előfizetési ára egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyedévre 3 frt, tizenkét kötet ingyen-könyvmelléklettel, csak a csomagolásra 20—20 kr. Január 1-től teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

*(Jótékony-ság.) Király ő Felsége a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetnek meghagyta, hogy a szűkölködő menekültek között 10,000 forintot osszon ki. — Király ő Felsége a Komárommegyébe kebeleztet Tolna római katolikus hitközségnek iskola és paplak javítására magánpénztárából 100 frtnyi megélyt, a kőaljaohábai görög katolikus egyházközségnek templomépítésére 200 frtot adományozott.

*(A királyasszony és a trónörökös Angolországban.) Erzsébet királyasszony január 28-dikán reggel 9 órakor Fesztetics grófnő, gróf Larisch Henrik és dr. Lang kíséretében elhagyta a Claridge hőtelt, s visszatért Cottesbrookba. Ugyanazon a vonaton mentek a királyasszony vadászakastélyába Lichtenstein herczeg, Kinszky herczeg, két fiával és Clam-Gallas gróf, míg báró Nopcsa főudvarmester és Larisch gróf, csak később követték a társaságot. Napoleon herczeg látogatást tett a Claridge hotelben, hogy a királyasszonynál tiszteletét fejezze ki. Azok között, kik a királyasszonynál a látogató könyvbe bejegyezték nevüket, voltak: Gleichen gróf nejével, Lord Suffield, báró Rothschild Ferdinánd, Eszterházy Lajos herczeg, Sir Dighton Probyn tábornok és Teesdale ezredes. — Rudolf trónörökös ugyanazon napon Liverpoolban járt, melynek nevezetességeit megemlélt. Minthogy a trónörökös inkognito utazik, hivatalos látogatások vagy tisztelegések nem történtek, azonban gróf Bombelles főudvarmester elment a Lord Mayorhoz, s ő fensége köszönetét fejezte ki a tett szolgálatokért. A trónörökösöt Dublinban igen megszerették, főleg midőn híre járt, hogy ő fensége gazdagon megajándékozta azon hajó legénységét, mely épen akkor egy ott megfenneklett osztrák brigg matrózeit megmentette. A trónörökös megnézte azt a stelekopot is, melyet Grubb dublini mechanikus 80,000 forintért készít a bécsi csillagvizsgáló számára, s a mely ha augusztusban elkészül, a maga nemében legnagyobb lesz a világon.

*(Mária Valeria) királykisasszony még mindig Gödöllőn van s ott is marad talán felsége anyja visszatérteig. Ez már úgy sem sokáig lesz. Ő Felsége e hó 20-dikán elhagyja Angliát, Bécsben rövid ideig tartózkodik, ott néhány udvari estélyt ad s még a farsang vége felé vissza akar térni Gödöllőre. Lehet, hogy Budán is lesz egy udvari estély.

*(Rózsás napló.) Dr. Herrich Károly miniszeri osztálytanácsos jegyet váltott Kammern Sarolta kisasszonnyal Budapesten. — Hermann Béla nőül vette Rákosi Fanni kisasszonyt, a népszínház tagját, s Rákosi Jónőnek a népszínház igazgatójának a nővérét. — Deoleva Béla és Antal Ilka k. n. jegyesek. — Köbling József nagyszalontai gyógyszer-

rész a napokban vezetett oltárhoz Pauer Gizella kisasszonyt. — Aradon közelebb a lyceum két tanára lép házasságra: Ábray Lajos reáliskolai tanár a hó 20-dikán tartja esküvőjét Szomján Mariska kisasszonnyal Békés-Csabán; Szunter Nándor főgymnáziumi tanár pedig szintén a hónapban kel egybe Edelmüller Mathild kisasszonnyal Aradon.

*(A képviselőházban) még folyvást tart a vá-n-harcz. A kormányt legerősebben pártjának legtekintélyesebb tagjai támadják meg, a az ellenzékkel kimutatják, hogy ez a kiegyezés, a melyet Tisza csinált, tönkre juttatja az országot. A kormánynak csak itt-ott akad védelmezője, azonban védi magát, kitartóbb párthiveinek éljenzése mellett. A vita még eltart pár napig a utoljára is a kormány győzelmével végződik, miután a horvátok feljönnek a a kormánynyal fognak szavazni.

*(A pápa meghalt.) Nem váratlanul jött a hír, mégis meglepett mindenkit. Hiszen már évek óta haldoklott, a kimúlását már minden órán várni lehetett. Roszul léte csütörtökön reggel négy órakor következett be; a Rómában levő összes bibornokok azonnal a Vatikánba idéztettek; délfelé a pápa állapota aggasztóbb lett a fél 2-kor vette kezdetét a haldoklás. A bibornokok a szomszéd teremben voltak egybegyűlve. A halál pillanatában jelen voltak a pápai udvar egyéb méltóságaival. — Szerdán a pápa könnyebbéget érzett lábaiban a pár lépést is birt tenni, a mozgás azonban rossz fordulatot idézett elő állapotában. — A vallás vi-gaszaiban Panebianco bibornok részesíté a pápát. Délután négy órakor halt meg.

*(III. Béla király földi maradványai.) A várbeli Mátyás templom stílszerű átalakítása alkalmából a főoltár alatti sírboltban levő holtesteket más helyre kellett átszállítani. E végből tegnap egy vegyes bizottság ment a helyszínére és úgy találta, hogy a sírboltban 127 halott nyugszik, ezek közt III. Béla király és neje, Beatrix királyné. A csontvázakat új koporsókba teszik és egyelőre a Zichy-kápolnában helyezik el, hova azelőtt csak jezsuitákat temettek. Ha az ujtási munka be lesz fejezve, a nevezetes személyiségeket ismét a főoltár alatti sírboltba teszik, a többiekot pedig a temetőbe viszik ki, miről az elhaltaknak netán levező családait értesíteni fogják.

*(Szigligeti Ede emlékünnepe) márczius 8-dikán, mint elhunyt jelesünk születése napján fog megtartatni Nagyváradon. Az emléktábla fehér márvány lesz, szürke gránit aze-gélyzettel, a aranyozott felírással, melyet egy három tagu bi-zottság fog megállapítani. Az ünnepély, melyre a gyászoló család, a magyar tudományos akadémia, Kisfaludy- és Petőfi-társaság, a pesti és kolozvári nemzeti színház fognak meg-hívatni. — gyászmisével kezdődik, az v. olaszii plébá-nia-templomban. A szülőháznál a leleplezési ünnepély alkal-mával Sal Ferencz polgármester, esetleg Rácz Mihály fog em-lékbeszédet tartani. A tulajdonképeni emlékünnepe a jog-a-kadémia dísztermében megy végbe, hol a nagyváradi dalárda énekelni fog. Szigligeti Ede működéséről vizlatos értekezés fog olvasatni Rádl Ödön által — a alkalmi költemény szaval-tatnék. Így állapítá meg a kiküldött bizottság.

*(A műcsarnokban) ezuttal kivételesen ritka nemű műtárgyak láthatók. A nagy lépcső feljárata melletti terem-ben ugyanis ki vannak állítva báró Bánffy Ádám érdekes fa faragványai: két magas hátú szék a egy nagy szekrény. Mind-három mű gazdagon van díszítve, stílszerűen faragott rennis-sance domborékművekkel, a különösen nagybecsű a szek-

rény, melyen számos alakból álló kompozíció is látható: Sa-lamon király ítélete. E műveket a főúri művész, a párisi világtárlat számára készíté, a a műcsarnokban csak ideiglene-sen vannak kiállítva.

*(A múzeumképtár a párisi közkiállításon.) Eddigi megállapodások szerint a magyar nemzeti múzeum képtára a párisi közkiállításon csak négy festményt fog küldeni; Ben-czur Gyula Szent István-ját, Mészölyi Gézától, Keleti Gusztáv-tól és Brodsky S.-tól egy-egy tájképet, esetleg még Szol-datis egy újabb művét. Kár hogy a határidő, február hó 15-dike, nagyon közelre esik, a addig Ligeti Antal nem ké-azülhet el azon derült világításu nappolyi tájképpel, melyen jelenleg dolgozik.

*(A képzőművészeti társulat) tagjai számára 1878-ra is-mét a legnagyobb művészi esinnal készült albumlapokat adta ki, melyek bármely terem díszére válnak. A képek a követke-zők: Csalládi kép Gonzales Coquestól, férfi arcok Murillótól, Violenta Palma Vecchiótól, Szent Ildefonso oltárának külseje Rubenstól, Schlosshof Canalettotól.

*(Magyar műemkek a párisi közkiállításon.) Roth S. budapesti üveggyáros az országos iparegyesület szakülésén egy több mint 3000 darabból álló üveglakot mutatott be a állított ki, minden szinből összeállítva, mely nagyszerű czirád-festményt tüntet elő. A ritka műdarab a párisi kiállításon küldetik.

*(A Zichy Mihály) nagy festményét: Erzsébet ki-rályné a Deák Ferencz ravatalánál, csütörtökön szállították vasuton Bécsbe, hol a Kunstverein kiállítja. Az óriási kép csomagolásán sok bajjal járt. A roppant keretet négy részre szedték szét a külön-ládákban küldék el, a vásznat magát pe-dig óriási hengerre göngyölve inditák utnak. A bécsi közön-ség nagy érdekléssel várja Zichy Mihály ez olaj festményét azok után a gyönyörű aquarellejei és crayonrajzai után, melyeket most egy önálló tárlatban csodált. Kétségkívül párhuzamot is fog vonni a művész a két genreja közt, a aligha kell soká ta-nakodnia, melyikre termett inkább.

*(Matinée.) Fayl Frigyes zenedei zongoratanár vasár-nap délelőtt saját lakásán zenészeti matinét rendezett, mely minden tekintetben sikerültnek mondható. Nagy és intelligens közönség hallgatta végig az érdekesen összeállított program-mot, melynek minden egyes pontja tetazést aratott. A vendé-gek között ott láttuk Liszt Ferenczet és Haynald érseket is. A szép Ehrlich nővérek kitűnő szabatosággal és technikával játszták Beethoven török indulóját, melyet a közönség zajos tapssal jutalmazott. Úgyesen és szépen játszott Tömöry Gi-zella kisasszony is mind a harmoniumon, mind a zongorán. Bloch J., a nemzeti zenede kis virtuozsa Sarasate Nagy ábránd-ját Huber Károly kísérete mellett meglepő ügyességgel adta elő. Fayl ur jeles tanmódjáról tettek bizonságot Grünzweig és Stern kisasszonyok, továbbá Hochhalt Ferencz játéka is. A sikerült matinée déli egy órakor ért véget.

*(A magyar zenészeti lexicon) második füzeté is meg-jelent már a valamennyi zenemű-kereskedésben kapható 70 kron. A második füzet Füredi életrajzával záródik be. Ajánl-juk olvasóink figyelmébe a jeles vállalatot, mely páratlan a maga nemében és uttörő a magyar irodalomban. Böven tartal-mazza a zene-műszavak ismertetését, zencirók és művészek életrajzát stb. Az egész munka négy füzetből fog állani és egészben Sággh József zenészeti író munkája.

*(Magyar színművek Bécsben.) A német színpadra eddig még csak Döczy Csókja nyert bebocsátást, közelebb azonban

még két más magyar színművet is lefordítanak a előadják a Carl-színházban. Ezek Szigligeti Lelencze és Tóth Ede Falu rozsa, melyet különben Budapesten már adtak németül. E kezdeményezés a színház új igazgatójának Tewele urnak érdeme, ki eddig a Stadttheater kiűző tagja volt, Jauner ur tudvalevőleg megváltik a Carl színház igazgatóságától s ezentul csak az operaház igazgatója lesz. Mint halljuk, koszorus irónknak Szigligeti Edének még négy tragédiája, (A fény árnyai, Valeria s még kettő) vár előadásra a bécsi Burgszínházban.

*(Hogcard) A de Gerando család szalonjában pénteken este, többek kérésére, egy újabb tárgy előadást tartott: Hugó Viktor „Chatiments”-járól (III. Napoleon ellen írt költeményeiről.) A jövő héttől fogva aztán visszatér a tizenhetedik század francia irodalmához, melyről még nyolcz előadást fog tartani, s ezek tárgyai lesznek: Montaigne, Amyot, Jodelle, a ligue predikátorai, Sahie Menippée és a gunyiratok, Regnier, a tizenhatodik század női és d'Aubigné.

*(A nőképzőegylet) február 14-dikén az Európában tartandó báljának háziasszonya, az özvegy gróf Teleky Sándorné lesz. Az elnökök állanak a női rendezőség élén, mely fáradhatlan buzgalommal mindent elkövet, hogy a tánczestély a lehető legfényesebb legyen. Több ifjú leány, köztük a háziasszony kedves leányai is, -- ezen a bálon fognak bemutatattatni, nagyon sokan készülnek ez estére; szóval ez az ideai farsang egyik legérdekesebb tánczestélye leend.

*(Hugó Károly sírkövére.) A sokat hányatott költő hamvai idegen földben nyugszanak, a milánói temetőben, csaknem jeltelenül. A nemzeti színház igazgatósága, mint halljuk, legközelebb előadatja az elhunyt költő egyik maradandó értékű darabját, a Bátor és bunkárt (az egyetlent, mely nálunk műsoron van) s az előadás jövedelmét egy Hugónak emelendő síremlék javára szenteli. Ha csak egyszerű követ emelnek is porai fölé, ezzel a felirással: poeta ungherese, — legalább meg lesz téve a kegyeletnek hozott áldozat.

*(Török bazár Budapesten.) A török menekültek s menekülők segélyezése végett alakult bizottság elhatározta, hogy tekintettel a Törökországból ujabban jelzett nagy nyomorra, a lapokban ujabb adakozásokra fogja felhívni a közönséget s egyuttal felhívja a fővárosi hölgyeket s különösen a nőegyesületek elnökeit, hogy a menekültek javára nyilvános bazárt rendezzenek. A török consuleság részéről kilátásba van helyezve, hogy a bazárban egyenesen Törökországból s célra küldött iparcikkre árulhatnak.

*(Lóvasút a Margithidon.) A pesti és budai közuti társaságok, évek óta folytatott alkudozások után végre valahára teljesen megegyeztek abban, hogy a pesti közuti társaság, ha elfogadható feltételek mellett engedélyt kap a Margithidon átvezető lóvasúti vonalra, megveszi a budai közuti társaság összes vállalatát 110,000 forintért. Kétségtelen, hogy illetékes helyen nem fognak akadályokat gördíteni a főváros egyesített részeinek lóvasúti összeköttetése elé.

*(Az árvíz-veszély) Budapestet már nem fenyegeti többé, hanem Pestmegye alsóparti községei még egyre félhetnek, mert Adonynál, Duna-Pentele és Vecse közt óriási jégtorlaszok állanak fenyegetőleg. Ennélfogva erősíteni kell a védgátakat, helyre állítani a Solt és Dunapataj közt két helyen is átszakadt vejtei gátat, különben nagy vízveszély lehet. Az alispán a belügyminisztériumtól sürgetősen is kérte a szakértők (folyammérnökök stb.) segélyét s eshetőleg katonai erőt a dömsödi, szalk-szentmártoni és hartai segélymunkálatokra. Az is szóban forog, hogy a folyam roppant jégtorlatait nem

lehetne-e torpedókkal szétrobbantani. A megyei tisztviselők buzgón működnek a különösen dicsérik Kiss Mihály eszenbiztos erélyét a védmunkálatok keresztülvitelénél, továbbá Szilágyi Lajos ráczkevei szolgabíró, ki a víz apadását felhasználva, a Csepel szigetén gyalog tesz körutat, néha besüppedve hóba, jég közé, de megint tovább menve kíséretével, hogy intézkedjék.

*(A „bál” szó eredete) régi német szokásban gyökerezik. Ez a szokás abból állt, hogy falvakban husvét napján összegyűltek a föléseperedett lányok, hogy a férjhez ment asszonyoknak, kiknek lakodalmán tánczoltak, pompás bojtos labdát adjanak át. Ünnepeles menethen magas párnára kötve vitték megtisztelő ajándékukat a fiatal menyecskéhez, ki kötelezve volt a tánczolhatnám-társaság tiszteletére még az este tánczmulatságot rendezni. A hány fiatal házaspár volt a faluban, annyi labdát és ennek következményeül, annyi tánczmulatságot adtak husvétól pünkösdig. E vig szokástól származik a beszédmod is: „bált adni.”

*(A kártya,) mint állami segélyforrás, fölmerült újra a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésében. Kerkápoly Károly indítványozta régebben, hogy a kártyagyártást monopóliummá kell tenni. Most Wahrmann Mór és Somssich Pál figyelmeztették erre a pénzügyminisztert, ki megígérte, hogy a kártya-monopólium-tervét tanulmánytárgyává teszi.

*(Csodás véletlen.) Egy fiatal jogász két év előtt elvesztette az atyjától emlékül kapott nagy arany pecsétgyűrűjét, melybe a családi ezimer volt vésvé. Az is lehet, hogy ellopták tőle s ő letett a reményről, hogy valaha birtokába jusszon. A napokban a korona-utczában a kövezeten egy csillogó tárgyat pillant meg, felemeli és — oh öröm — a két év előtt elvesztett pecsétgyűrű volt. Nem valószínű, hogy az ékzes két évig heverjen az utczán; sokkal hihetőbb, miszerint eddigi jogtalan birtokosa vesztő el s a sors sajátságos rendelkezése folytán, a megtaláló a jogosult tulajdonos volt.

*(Háború) Csak tartzuk még meg egy ideig ezt a czímet és rovatot, ki tudja, nem lesz-még rá huzamosb ideig szükegünk?! Legalább úgy áll a dolog, hogy ha az angol nem csak szájhő, és ha monarchiánk kimondott szava mellett megáll, akkor kénytelenek háborút vinni az oroszoknak. Mert hasztalan tiltakozott mind a kettő a török várak elfoglalása és Konstantinápoly ideiglenes megazállása ellen, az oroszok átvették a várakat és bevonultak Konstantinápolyba. És ezzel a török-orosz hadjárat már be is van fejezve. A török birodalom fővárosával együtt orosz kézen, török hadsereg pedig nincs sehol. És most már várunk kell, csak pár napig, hogy hékén nézi-e ezt a dolgot az említett két hatalmaság?! Ha igen, akkor tudhatjuk, hogy ártatás volt minden beszéd, monarchiánk és Oroszország közt kezdettől fogva szerződés áll fenn, mely megköti kezünket, bármit tegyen az orosz, akár ellenünkben is. Kár, hogy egy füst alatt Magyarországot is el nem foglalja a czár. Mi biz odaadnók!

*(Halálozások.) A hét folytán meghaltak: Palotás János, a magyar zene jeles művelője. — Özvegy Pethő Jánosné, született Schraud Mária asszony, Budapesten. — Tanner István, opera-énekes, 50 éves korában Budapesten. — Back Soma aradi törvényszéki bíró. — Zerpák János ezimzetes püspök 69 éves korában, Győrött. — Gróf Pálffy Rudolf Pozsonyban. — Kollarits Frigyes, az Ypsilanti-cég főnöke 62 éves korában Budapesten. — Wagner Frigyes kolozsvári kereskedő 61 éves korában. — Jelen szék János hivatalnok 40 éves korában Kolozsvárott.

— Mátray György honvéd-hadnagy 27 éves korában Egerben. — Erlanger Rafael, az Erlanger-czég főnöke. — Nyirák Ignác 39 éves korában Etyeken. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton: Bánkban. — Vasárnap: Dora. — Hétfőn: Szleburdi. — Gringoire. — Kedden: Álarcsos bál. — Szerdán: Csalódások. — Csütörtökön: Piccolino. — Pénteken: Benoiton család.

Varszinház. Szombaton: Kostyú és legyező. — Vasárnap: Fekete dominó. — Csütörtökön: Caverletné.

Nepzsház. Szombaton: Csirkefogó. — Vasárnap: Sárga csikó. — Hétfőn: Liposcs Pista dolmánya. — Kedden: Tolonez. — Szerdán: Kapitány kisasszony. — Csütörtökön: Lumpáczius. — Pénteken: Huszárcsiny.

Kisfaludy Károly emlékét a nemzeti színház szerdán valamennyi gázláng följújtása mellett a 41 év előtt elhunyt költő vigjátékának, a Csalódásoknak előadása által ünnepelte meg. Szép közönség gyűlt össze, nem csupán kegyelotból, hanem azért is, mivel visszamenlékezett a most egy éve élvezett előadásra. Mert tudva van, hogy az igazgatóság már évek óta végleg levette a repertoireiról a magyar vigjáték megteremtőjének darabjait, — a Csalódások kivételével, ezt is egy évben egyszer szokta előadatni, ezen a napon.

Az előadás kitűnő volt. Lombay tisztartó szerepét Vizváry ez alkalommal játszta először s minden ízében sikerült alakot mutatott be. A kertész egyike Ujházi remek genre alakjainak, melyeket a közönség tapsai minden jelenés után visszaidézni szoktak a színpadra. Mokány Berezi tipikus alakját Szigeti Imre jól eltalált vonásokban ábrázolta s tetszett, — ép így Szathmáryné nagyzerű vén kisasszonya s Nádatnak kisaé talán tulozva vázolt piperkőcze. A többi szereplők is egytől-egyig derekasan megállták helyöket, s a közönség jól mulatott.

Divattudósítás.

A szebbnél szebb öltözékek vannak előttünk, alig tudjuk, melyiket mutassuk be először is t. olvasóinknak, olyan nagy a választék, olyan finom az ízlés, melylyel kiállítják.

Igyekezünk azonban megis egy kis sorrendet tartani és vegyük szemügyre legelőször is ama fehér lenge tarlatán ruhát, melyben legelőször mutatnak be egy szép ifjú leánykát és mely fehér tafeta ruha felett tarlatából készült plissé fedrokkal van elborítva, csak hátul sima a ruha és csak az uszályon látható ismét öt sor plissé fedor. E ruha gazdagon van díszítve fehér gyöngyvirág csokrokkal, ugyan ilyen csokrok díszítik a derekat, az ujjakat és a magásra felfűzött hajszatot is.

Ama halvány kék faille ruha ott gaze-zal van borítva, dudorokba szedve és a dudorok közt fehér rózsák nyílnak arasznyi távolságban egymástól.

Azon a fehér tarlatán ruhán még öt sor sárga rózsafűzőr fut körök körül, ugyanez látszik a derek körül, a hajban. és csupa illatos sárga rózsából áll a bokréta is.

Egy fehér gaze ruha rózsaszínű atlacz kockákkal van borítva, a tunique rózsaszínű hosszú csokrokkal folozdva, oldalt pedig rózsaszínű akacsvirágból egy hosszú virágfűzőr látszik, mely végig fut az uszályon és a másik oldalra egész a derékig fölfut. Egy másik fehér ruha díszet tarka mezei virágok és bogrók képezik, olyan ízléssel elosztva a buzavirág, vad rózsza, zsálya, pipacs, sárga gyűrűvirág stb., hogy menten azt kell binnünk, hogy kis ékes tavasz közeledik felénk. — Egy rózsaszínű gaze ruha meg nefelejtűfűzerekkel van borítva, egy halvány zöld pedig arany kalászokkal, az a sárga ruha ott gyönyörű árvácskával, többféle színezetben, élőthíven visszaadva a kedves virág bársonyát, puhaságát.

A mai divatközponton látható első alak sötét oliv-zöld indiai cashe-mirből készült kimenő ruhát visel, a jaquette és a hátusó uszályos rész világosabb zöldes failleből való; e ruha ára 90 frt. A parányi kalapka szintén oliv-zöld, világos kék csokrokkal.

A második alak fényes kiállítású estélyi ruhát tüntet elő. A fő és alap szövet nehéz fehér faille, gazdag selyem rojtozattal, crépe-soie fodrozattal és hosszú uszálylyal. A ruha mind két oldalrészről kék failleből készült, egész hosszában ívekbe vágva és selyemmel kihimezve. Egy élénk vörös rózsafűzőr zöld levelekkel veszi körül az egész ruhát. A gazdag kiállítású ruha ára 160 frt, de természetesen tarlatanból, vagy más könnyű szövetből sokkal olcsóbban is lehet e mintára készíteni szép estélyi vagy báli öltözköt.

S z á m r e j t v é n y.

Molnár Lajosnéól.

2. 10. Nem élő lény s kalauzod
Vezet a merre akarsz.
1. 2. 5. 6. 11. Tudományban és a vízben
Szokott működni az ilyen.
5. 4. 3. Erdő, mező a tanyája.
1. 2. 3. 2. Eret lakja ezt jobbára.
3. 6. 10. 8. 7. Táborozás alkalmával
Kémkedik sok százával.
13. 14. 3. 6. 11. Közönséges szárnyas állat,
7. 8. 13. Láthatasz ezen sok fűszálat,
S emlékeztet mult időkre
S mulandóság eszméjére.
- 1- 14. Büszkén emlékezik erre,
A kinek ott omlott vére.

Megfejtési határidő: márczius hó 6-dika.

A f. é. 2-dik számban közlött rejtvény értelme:

Elmult időt ne sirasd.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Korenágh Serk Hermin, Báthori Sigray Istvánné, Obermayer Janka, Steiner Janka, Sztánek Istvánné, Bányay Erzsike, Stiglsmayer Zsófia, Krakkay Mária, Hámrich Udvardy Antónia, Molnár Lajosné, Katona Linda, Lankó Irén, Jánossy Lajosné, Proszly Luiza, Ruder Vinczéné, Óhidy Szigethy Nándorné, Mednyánszky Margit és Erzsé, Stresznayák Hermin, Ujfalussy Károlyné, Poterdi Pap Erzsébet, Haintz Mari, Magyar Matild és Felicie, Valkó Lászlóné, Király Zsófi, Kappocz Vilma, Hosszu Elekes Matild, Endrődy Géza, Gáál Berta, Hidassy Paksy Ida, Weiss Teréz, Köller Luiza, Bobus Gyuláné, Papp Józsefné, Pessina Edéné, Potoczky Antónia, Majorszky József, Becker Irma, Korom Józsefné, Kuthy Róza, Hayden Izabella, Pajor Lenke, Tóth Margit, Fodor Izabella.

Az 1-ső számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Bobus Gyuláné, Korom Józsefné, Kuthy Róza, Fodor Izabella, Tóth Margit.

T a r t a l o m.

A szibárus szomszédja, Bodon Józseftől. — Béli dalok, Rudnyánszky Gyulától. — A párisi konyhak titkai. — 1803. M. . . Tódortól. — Téli élet Lapporországban. — Egy bét története. — Farsangi napló. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvény-fejtők névsora.

A b o r í t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különsfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felölös szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

6-dik szám.

Február 10-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ES KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL

Országút 30. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár			R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Iszraeliták naptára	Hold-járás	N hét	A napja
					</				

hól. Umberto király e kérésnek azonnal eleget tett és értékes műemléket küldött a királynőnek, melyet az olasz lapok nem jelölnek meg közelebbről. Viktor Emanuelért a második gyásznapja e hó 11-dikén lesz a Pantheonban, melyet nagyzerüen átalakítanak. A misére Milotti zeneigazgató külön gyászindulót szerzett, melyet a római polgármester ajándékol nyújtott át a királynak.

*(A londoni magyar egylet) e hó 7-dikére bált tüzött ki, melyen jelen lesz az Angliában időző Rudolf trónörökös is. A bálrendezők által kitűzött nap véletlenül éppen akkorra esik, mikor a porosz követ is bált akart adni, s arra Rudolf főherceg is meghívott. De mivel a kiszemelt táncstermet az egylet egész farsangon át máskor meg nem kaphatná, a főherceg közbenjárt, hogy a porosz követ bálja elhalasztassék. A bál érdekében gróf Beust, londoni osztrák-magyar nagykövet is közreműködik, s remélik, hogy királynénk is jelen lesz azon. A fiatal Napoleon herceget is meg akarták hívni.

*(Szerencsétlenség a jégen.) Bréma mellett a napokban horzasztó szerencsétlenség történt a jégen. Egy helyen, hol a jéghegyek nem volt elég erős, hat gyermek beszakadt, eltűnve a mélységben. Egy szomszédos házban lakó szabó bátor elszántsággal sietett a gyermekek megmentésére, de a jég úgy alatta, mint utána siető neje a többi más egyén alatt leszakadt. Erre több oldalról siettek elő emberek deszkákkal és lécekkel. A mentési munka, fájdalom, csak részben volt sikeres. Tizenhárom egyén (hét felnőtt és hat gyermek) közül csak ötöt sikerült élve kihozni a partra. A szabó és neje a holtak között vannak. Ez a nagy baleset az egész vidéken általános részvétet idézett elő.

Megbízások tára.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Pontosan és köszönettel vettem.

Debreczenbe E. J. urnak: El van küldve.

Lipártra Sz. I. urhölgynek: A legszívesebben megküldtem.

Bocza bányára B. Gy. urnőnek: Egészen jól volt beküldve, csak az egyikre nézve már elkésve.

Veszprémbe K. Zs. R. urnőnek: Szíves figyelmébe ajánlom a jelen évre kiadott előfizetési felhívásomat; abban név szerint vannak feljegyezve a munkák czímei, a melyekkel t. új előfizetőinknek kedveskedünk.

X. X. Azonnal kívánsága szerint cselekedtem.

Ivanochfalvára M. J. urhölgynek: A legszívesebben fogom megküldeni a maga idején.

Siklóra A. I. urhölgynek: Fogadja legőszintébb szerencsekíváratomat. A csomag legközelebb kezei közt lesz.

Lentire A. B. urhölgynek: A számrejtvény egyik nélkülözhetlen tulajdona, hogy minden egyes betűnek jusson egy kis szerep, aztán meg a szó vagy mondat úgy legyen választva, hogy egy kis változatot, egy kis ellentétet lehessen benne kimutatni. Kérek tehát másikat. A kívántat már megküldtem.

Vercsapatokra K. Gy. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Cs. Ujfaluha. Magán uton feleltem.

Lázira R. M. urnőnek: Kedves sorait vettem.

Elofizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két íven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölvaltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmatu arcképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet teljes regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt fél évenként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemzeti irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Elofizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — fél évre 6 frt, — negyed évre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei legyenek lapunknak. — habár az előfizetést fél évi, vagy negyed évi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért fél évenként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetők megrendelhetik továbbá következő régebbi műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,“ „Ifjabb íróink és művészeink arcképcsarnoka,“ (két műlap) „József főherceg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regény nyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásukat.

Budapest, december hóban 1877.

Emília,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.

VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2-dik emelet.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyugdra 3 frt. — félévre 6 frt
egyszer 4 frt 12 frt.
Könyvcsomagolási díj felevenként
20 kr.

Szerkesztői irodái:
VI. kerület, Törökutca, 11-ik sz. 2-ik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyven napig tartó hirdetés
8 kr.

7. SZ.
Febr. 17-dikén
1878

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden szükséges hímszrajzokkal.
Ezenkívül
tíz-hét kötet könyvmel-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A zsibárus szomszédja.

— Elbeszélés. —

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

E napáig fogva a legnagyobb szorgalmat fejtette ki; a szó szoros értelmében neki feküdt a munkának. Hivatalába korábban ment egy félórával s oly mozdulatlanul ült és másolt asztala mellett, mintha elhagyta volna a lélek. Pedig csak most dolgozott igazán lélekkel. Ezen kívül otthon is másolatot folytatott, hogy írását szépitse; míg reggelenként egy fél óracsakát a hátán feküdt, addig is nagy kezdő betűket rajzoltatott a levegőben mutató ujjával. Főnöke iránt az aprólékosságig menő figyelmet tanusította; segített a kabátját lehuzni ha jött, felöltöni, ha ment. S mindenkor oly gyorsan mellette termelt, hogy senki sem előzhette meg. Írás közben is gyakran átpillantott hozzá, hogy nincsen-e valamire szüksége. Arczáról, mozdulataiból leolvasta ohajtásait. Például tobákos piksziaét kabátja zsebében felede a főnök s szippantani szeretne, de restelkedik érte menni, a második szompillantásban már hangzik a háta megett egy halkao kiejtett „méltóztassék” s Péter nyújtja a piksziaét. És több efféle. A sürge kis ember minden szolgálatra készen állott s ha a főnök ur köhinteni talált, vagy lábát mozdította meg a padlón: Péter villámgyorran felütötte a fejét s arra nézett, mint egy hű vizala. Rossz volt a tolla a főnök urnak, Péter szaladt s újat tett a tollszárba; megsűrűsödött a tinta a főnök ur kalamárisában, Péter szaladt tintát töltöni bele. A legesekélyebb nevezetű sem kerülhetett el a Péter sülét, pedig oly mélyen belemerült a másolásba, hogy még az orrával is írni látszott.

Hija! a Péter lelki szemei előtt most már a rendszerinti irnokság lebegott. Ha ezt elérheti, ezzel együtt a családi élet szép gondolata is testet ölthet; egy rendszerinti irnok az anyák előtt már tényező, a kivel számolni lehet. Ezért feszítette meg minden erejét, ezért veregette le zsebkendőjével a főnök ur csizmájáról a port, ezért tűrte irnok-társainak csipkedéseit, kik magásra törő vágyait sejteni kezdték és rossz elcseikből kifogyhatatlanok voltak.

Péter nem törődött ezekkel semmit. Olyba vette mint a szenvedélyes csillagvizsgáló a fülére szállt legyet, mikor a nagy mindenségnek valamely rendkívül érdekes tüneményét szemlélgeti messzelátóján. Számtani bizonyossággal állithatni, hogy a csillagvizsgáló nem kap a füléhez ilyenkor. Pétert is csiphették bátran, legfejebb elmosolyodott és koronként így szólt: „Jól van jól, csak adja meg ön a forintomat, aztán viczeljen.” Mert említésre méltó körülmény, hogy Péter kölcsönözgetni is szokott társainak egy-egy kis pénzecskét, a miért azok hébe-hóba elhivogatták vacsorára „A vig magyarhoz,” hol a két nemzeti sült: a paprikás és gulyás közül Péter mindig ez utóbbit választá.

Az elmondottak után Karácson estéjét méltán nevezhetjük forduló pontnak a Péter csendes folyású életében. Még pedig oly nevezetes forduló pont volt az, mely életét mintegy kétfelé szelte s új vágyak, új törekvések magvait hintette el lelkében.

Nem állithatni, hogy Péterünk a szellemi élvezetek iránt valami ritka hajlamot árult volna el valaha. Ugy homályosan rémledezett ugyan emlékében gyermek korának egy jelene, melynek tárgya színházba szökési kísérlet volt a szomorú nyomait néhány hétig viselte a testén. Ez a balvégzetű kísérlet minden esetre a mellett tanuskodik, hogy a fogékonyság nem hiányzott teljesen nála, de később az élet durva gondjai elnyomták. Most azonban Péterben felébredt a vágy, hogy

legalább egyszer, egyetlen egyszer eltekintve a színházba. Néhány napig folytonosan elolvasgatta a színlapot, mert csak tánczos darabba ohajtott elmenni. Végre előkerült egy tánczos darab.

Karzati jegyet váltott, mert másra nem telt s azon az estén nem vasorált. Már alkonyat táján a színház körül őgyelgett, hogy mihelyt az ajtó felnyílik, azonnal felszaladhaszon s a lehető legjobb helyet biztosíthassa magának. Másoktól hallotta, hogy így kell cselekedni, különben a jó helyeket izibe elkapkodják. A jegy először a mellényc zsebében volt, de innen egy kis idő múlva kivette és kicsike avult tárczájába zárta el, attól tartva, hogy a zseéből könnyen kiránthatná. A tárczát is többször előhuzogatta és bele pillantott, megvan-e a jegy?

A legelső között ért fel az emeletre a igen kitűnő helyet foglalt el, szemközt a színpaddal. A mennyezet pompás festményei, a ragyogó fény, a gáz élenken lobogó apró csillagai az első pillanatokban kábítóan hatottak rá s fejét a nyaka közé huzva félénken tekintgetett szét. Eleinten összefolyt a szeme előtt minden s a fényben uszó terem, hatalmas arányai-val, pompájával, a saját kicsiségének tudatát ébresztette fel benne. Szegénységét, parányiságát talán soha sem érezte mélyebben, mint most, midőn csaknem összezsugorodva bámult minden felé s fülében az érkező közönség folytonos zaja zsongott. A káprázatos fényben selymi ruhák suhogtak, pompás öltözötű hölgyek alakjai tűnedezték elő, mint egy hullámozó, nyüzsgő világ-gomoly tarka-barka képe. Révedező tekintettel szemlélgette a azokatlan csillogást, ez eleven festményt a ragyogó rámban. Egy-egy merészen kívágott ruháról megzavarodva kapta el a szemét s szomszédjaira pillantott, hogy nem kapták-e rajta a nézésen. Várta és hitte, hogy a ruha hiányát kendővel fogja pótolni a bűjos szép hölgy s a hitében később arra felé pillantott. Ekkor még több hasonló öltözetet is észrevett s csendesen csóválgatva fejét mormolá magában: „De ennyi ember előtt; igazán csudálatos.”

A zsongás tompa zaját lassanként elnyelte a zenekar hangolása; a hegedűk, sipok, czimbalmok zagyalék veraenyre keltek, majd a nagy bőgő is belemordult s az öreg dob hatalmasat roppant, a kisebb dobok csakcsán peregetek mellette. Azután elhallgatott minden, a függöny felgördült.

Péter mozdulatlanul tapadt a színpadra s mély áhitatszerű figyelemmel kísérté a játékot. A játszó személyek minden mozdulata, szava, öröme, bánata hívon visszatükröződött a kis napdíjas őrök arcán, mint valami tükrörben. Együtt kacintott a szerelmeessel, ránczba szedte homlokát a hőssel, felhuzta az orrát a vén dámával, összecsucsorította a száját a pajkos szobaczi-czusán, a ki aszonyát utánózta. Ez a felett világ annyira magával ragadta, hogy némelykor auttogva mondogatá: „Szegény.” Egyszer csaknem hangosan asaladt ki a száján: „Lökje ki a czudart.” Szomszédjai ránéztek és elmosolyodtak, ő nem vett észre semmit. Jobb oldali szomszédja egy éltes anyóka volt, folytonosan almát rágiesskált, a mi egészen úgy hangzott, mintha egy házi nyul káposzta levelet morzsolgatna. Alkalmazint kevéssé fogva volt már az anyókának s az inyével kellett szétmorzsolgatni az almát. A rágiesskálás mellett két fiatal lánynak beszélgette, mi fog történni ezután, hogy lövés is lesz, majd ő megmondja mikor, hogy a fülöket mind a hárman bedughassák. A hős sorsát igen érzékenyen festette; hátra dőlt, karjait kiterjesztette és sohajtott, mire a két lány szintén elérzőkenyült s az egyik sós pereczetel kínálta meg az anyókát, mit az anyóka mosolyogva

fogadott, botakargatta koczka kendőjébe és halkán motyogta: „Haza viszem a kis unokámnak, a ki tegnap óta nyomdász inaaka s igen jó gyermek.”

A második felvonás már vége felé járta s a táncz még sem következett. A zenekar lágy panaszos dallama mellett aranyba öltözött férfiak, nők jöttek be komoly méltósággal lépkedve a trón körül foglaltak helyet. Jött a király is, a legfényesebb kiérettől környezve s a földi isten előtt porig hajtotta magát mindenki; az alázattal görnyedők sorfala közt vonult fel a trónusára. Ekkor mély csend lett s minden arc a felséges szemeken csüngött, mintha a felséges kéznek egyetlen intését lenné. A felséges kéz valóban fölemelkedett, mire a zene felharsant, a dobok ropogtak, a réztányrók csengtek s a vakító fény árasztotta el a színpadot. E fényben tündéri alakok lobogtek elő oly könnyű lebbendéssel, mintha csak a levegőt tapodnák.

Péternek szeme szája elállott a látványon s alig birt felocaudni ámulatából. A tündérek lenge öltönye, a zene mámoros, pajzán dallama, a kábító lehetetlenségű táncz, mely mint egy virágfűzér kigyózott, majd a forgószerű gyorsaságával pördült mint az orsó, majd lábujhegyen iramlott előre, majd a levegőben csattantak össze a karsu bokák: mindez összevéve Pétert egészen kivette sodrából. Félénk megdöbbenéssel kereste a játézi enyelgő tündérek közt Erzsikét a egyszer megpillantotta; mindjárt az első sorban lebegett, suhogott: haja fel volt bontva, mint a többinek, fényes fekete hullámokban folyta körül karsu vékonyka termetét. A kis napdíjas őrök elkapták róla tekintetét, az előtte ülő háta megé huzódott, hogy valamiképen a lányka észre ne vegye: bizonyosan restelni fogná előtte a dolgot. Ő sem fogja elárulni hogy itt volt; a világ összes kinevését meg nem mondaná neki. Hisz ez mégis szörnyűség, illetén képen lépnie ennyi szem elébe; erről igazán nem is álmodott; ez valami rendkívül különös. Félszemmel, lopva pillantgatott a színpad felé a fejét csóválgatva. Vajjon tudnak-e erről valamit az öreg Demeterék? Hogyan léphetett ez életpályára Erzsike; gondolkozik-e néha róla?

A kis napdíjas őrök ezek felett tündökött és többé nem ügyelt a darabra. Az éltes anyóka ismét almát rágiesskált mellette, ismét beszélt a két fiatal lánynak. E közben a tündérek kisurrantak, a közönség tapsa felharsant s az egetverő tombolásban csak a felséges király ülte nyugodt méltósággal trónusát, meg a kis napdíjas őrök maradt mozdulatlan. Még az öreg anyóka is letette kezéből az almát, hogy tenyereit összeverhesse; a két leányt oldalba lökészel sarkalta hasonló működésre, kik aztán az izzadásiig dolgoztak. A tündérek visszalebbentek, a tánczot ismételték, az anyóka újra rágiesskált almáját, Péter újra az előtte ülő háta mögé huzódott.

Azután még egyszer jelent meg Erzsike a színpadon, most már nem tündér, hanem apród volt valóságos férfi ruhában. Péter azonnal felismerte s jobbra balra kapkodta a fejét, a mint a csinos, fürgé kis apród erre vagy arra mozdult. „Hát még így is?” sohajtá Péter magában. „Ez nagy fekete haját hová tette? No ez igazán csudálatos.”

A legzavarosabb benyomásokkal hagyta el a színházat. A zaibongó nevetgélő ember-tömegben ide-oda löködött a kis napdíjas őrök elmélázó alakja, tobák színű kopottas kabátjában. Néhány pillanatig még a csarnok előtt ácsorgott; megbámulta az előrobogó fogatokat, melyekbe fényes öltözötű hölgyek lebbentek könnyed hullámozó szokkenéssel; észrevette azokat a finom uracskákat, kik ilyenkor a pieziny lábakat, csinos bokákat szokták szemlélgetni és minden kocsinál megál-

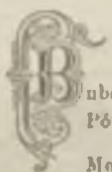
lanak, melyből hölgyek szállanak ki, vagy be. Hőszasan nézett egy kis szőszke leánykára, ki a karzaton vizet árulgatott s most a krajczárokat olvasgatta az édes anyja markába, mi alatt koronként nagyokat harapott a székek közt talált sópérecz maradványából. Egy mellette elsurranó hölgy után valami szokatlan finom illat csapódott felé, miből oly hangosan szippantott kettőt hármát, hogy a hölgy félig vissza fordult s tetőtől talpig megnézte igen méltóságos magatartással. A fogatok elrobogtak, a szőszke kis leány élményeit mesélgetve koczogott haza felé az anyja mellett s Péter csendesen ballagott utánuk.

(Folytatása köv.)

Sára anyó.

— Életkép. —

Kuliffay Edéttől.

Bubos kimentezénel a jó öreg Sára
Pörgeti az orsót, nől a fenál szála.

Mellette a patkán, húzódván sarokba,
A vén csirnos is fon, zug-bug, mint a rokka.

Elnyulva a padlón, Sára lábainál,
A házőrző kuvasz kedvére szundikál.

Mely csand a szobában. A jó öreg Sára
Szeretettel gondol távoli fiára.

„Édes Piata fiám, szerelmes magzatom,
Piros két orexidat mikor csókolhatom?”

„Látlak-e, vagy soha? ... — s aláhajlik feje. —
Híred se hallottam harmad esztendője ...”

Egyszerre odaki közöleg valaki,
Sarkantyupengést és karicaörgést hallani.

Közelebb, közelebb ... most megáll. A neszre
Fölérez a kuvasz, fülét hegyezve.

Elejti az orsót a jó öreg Sára,
Reménykedve figyel ajtó nyílására.

Még nem látja: ki az? — a szívén keresztül
Megis ödes sejtés subanása rezdül.

Hát a másik perczen öröme mind lesz,
Ha fiára ismer és felsikolt: „Ó ez!”

Hát még, ha ölelve süggnek egymás nyakán,
S csókuk közt susogják: „Fiám!” — „Édes anyám!”

A párisi konyhák titkai.

(Vége.)

Menjünk egy fokkal alább. A másodrangu házak mintaképeül szolgálhat a Ronvalet étterem a Temple boulevardon. — Az uvatatlan első tekintetre nem vesz észre nagy különbséget. Csak a közönség látszik előtte kevésbé előkelőnek. Az ételek réazben ép oly jók, mint az előbbi osztályhoz tartozó éttermekben, csak a választék kissé korlátoltabb. A helyiség küllénye sem oly ragyogó, mint amott, de mégis elég pompás arra, hogy pazar jóllét érzését ébreszaze bennünk. Ezen osztály lényeges megkülönböztető jele az aránylagos olcsóság. Itt már az ember kissé megeresztheti a gyeplőt, a nélkül, hogy a készülőndő számlától előre kellene rettegnie. A húseletek, halak, pástétomok kifogástalanok; a bor jó és ol-

csó; három egyén két aranyért minden kigondolható asztali élvezetet megszerezhet magának. Egy teljes ebéd nem kerül hat franknál többre és megjegyzendő, hogy az adagok rendkívül éhes gyomorra vannak számítva. — A közönség, mely e helyiségeket látogatja, a középosztályhoz tartozik.

A harmadik osztály magában foglalja mindazon éttermeket, melyekben szabott áron lehet étkezni. Ezeknek élén áll a „Diner de Paris.” Az ebéd ára 4 $\frac{1}{2}$ frank. A ki nem szereti ételeit személyesen válogatni, jól érezheti magát némelyikében ezen éttermek közül, de általában nem sok jót lehet róluk mondani. A 4 $\frac{1}{2}$ franktól leszáll az ár 65 centimeig, de a 2 frankos ebéd már nagyon rossz. Van számos étterem, hol másfél frankért oly ebédet adnak, mely első tekintetre lehetetlen-ségnek látszik: levea, három étel szabad választás szerint, csemege, fél palaczk bor és kenyér tetszés szerint. De senkinek se tanácsolnám e horogba beleharapni. Nézzük csak, hogyan képes egy vendéglős az élelmi szerek nagy drágasága mellett másfél frankért a fennemlített ebédet kiállítani. Levea. De érdemli-e e nevet azon sárgás zöld lé, melyet eléd állítanak? Három vendég közül kettő tányérjához se nyul, a levest tehát vissza viszik a konyhába és vissza öntik a fazékba. Ez tehát mint látszik olcsó mulatság. — Egy adag hal! Ha étvágyadat nem akarod elveszteni, ne kérdezd meg életrajzát attól a ten-geri haltól, melyet eléd adnak, hanem vágj neki bátran és fogd be az orrodát. Az efféle vendéglősök az árucarnokokban a maradékot azokták összevásárolni és a frissesség hiányát erős illatu fokhagyma mártással és egyéb ilyesmivel igyekeznek elpalástolni. A vad is hasonló gyarlóságban szokott szenvedni, nem is említve, hogy a főszakács nem mindig különbözteti meg szigoruan a macskát a nyultól. A rostheaf a vincennei löversenyekre omlékeztet, száz meg száz életunt ló találja dicstelen sirját a „szabott áru” éttermekben. A csemege egy szerény almából, fél narancsból vagy néhány szilvából áll. Az egész összesen nem kerül a vendéglősnek egy frankba. A külföldinek főleg a „fél palaczk bor” imponál, de csodálkozása csakhamar megszűnik, ha meg tudja, hogy azon hordó, melyből a vendéglős 800 fél palaczkot mér ki, fogyasztási adóval együtt csak 120 frankba kerül.

S ezzel elértünk a voltaképeni népkonyhához. A nagy fogyasztás és minden külső kényelem hiánya itt jobb és egészségesebb táplálék kiszolgáltatását teszi lehetővé, mint a szabott árral dolgozó éttermekben. Ezen osztályt méltólag képviseli a „Californie” a Maine sorompó szomszédságában. Ezen óriási intézet hónaponként 100 ökröt, 500 ürüt, 350 borjut és 2500 házi nyulat fogyaszt. Termeiben 2000 ember fér el, kik gyalult asztalok mellett ülnek és cseréptányérról esznek. Minden vendég maga hozza el adagját a konyhából és az átvételkor fizet. Pinczerek voltaképen nincsenek, helyöket izmos házi szolgák pótolják, kiknek feladatuk a rendet fenntartani és szükség esetén kitenni a rendzavarók szűrét. A bort korsókban szolgálják fel, a palaczk nagyon csábító fegyver volna esetleges ezivakodások alkalmával. A közönség éktelenül lármázik, folytonos ének és füttyülés sérti az ember fülét; e mellett a házalók áruikat zajosan magasztalják, koldusok rimázkodnak, kutyák ugatnak, ezóval bábeli zűrzavar uralkodik. Ha egy vendég felkel, öt-hat ficzkó rohan möhön az ételmaradványokra, melyeket a tányéron hagyott és összeverekedik egy lerágott csont vagy kivájt burgonya héj miatt. Itt 80—90 centimeért bőven lehet étkezni, de az igaz, hogy erős idegzet kell hozzá.

A népkonyha mind kisebb, rosszabb és szegényesebb lesz.

A féktelen lármá elcsendesül. A nyomor színhelyére jutottunk. Lépünk be. Mily környezet! Egy alacsony, szűk, füstös üreg, melynek egészségtelen légköre csaknem lehetetlenné teszi a lélegzést. Egy szennyos vén asszony három garasért egy sajátoszerű ételt szolgál fel, melynek alkotórészei az első pillanathan nem különböztethetők meg. . . . Nézzük meg közelebb-ről. . . . Halfejek, csontok, meredék húsdarabok, kenyér szeletek, káposzta levél . . . mind ez össze van itt vegyítve, félig elronthadt állapotban undorító keverékké. Mindenféle árucarnokok, vendéglők és mézárászok megromlott maradéka ez. A hulladékot nagyrészt az utcáról szedik fel a rongyoszedők, kik csendesen a szemetet felkutatják, azzal dicsekszenek, hogy ők a konyhák fő szállítói. . . . Páris rendőrségi krónikáiban egy eset van foljegyezve, mely jellemző az ottani viszonyokra. Azelőtt egészségügyi szempontból a rendőrség hotenkint razziát tartott az árucarnokokban, a megromlott halakat kivitték Villettebe és ott a sárca-tornába dobták. Egyszer a rendőrök két ficskót fogtak el, kik a „zavarosban halásztak,” vagyis kiszedték a halakat azon leírhatlan folyadékból, hogy — elképzelni is borzasztó! — emberi gyomor számára elkészíttessék.

Hova jutottunk! A Café Riche és a lebuji! De bármily megfoghatatlan módon éljenek is a nyomorultak, mégis csak eltengetik szerencsétlen életüket.

Páris „obédelóinek” legelső osztálya éppen nem ebédel. — A hivatalos jelentések hallgatnak az éhhalál áldozatairól, pedig tény, hogy naponként százán és százán esnek a táplálék hiány áldozatául. Minden 16 lélekre jut itt egy-egy szerencsétlen, ki semmivel se bír és semmit se keres. Mit tehetnek a jótékony-sági intézetek ily óriási nyomor ellen! Az összegek, melyekkel rendelkeznek, nevetésgesen csekélyek a látszó szűkeghez képest. De ha mindenki, ki naponként öt franknál többet költ ebédjére, szűkülködő embertársainak juttatná azon összeg huszad részét, melyet a fényes éttermekben költ el — egyszerre segítve lenne az egész bajon. Csakhogy fájdalom! az emberiség egyik fele nem tudja, hogyan él a másik.

Eckstein E. után

Huszár Imre.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M . . . Tódortól

(Folytatás.)

— Csendesebben, Ferencz, — kérlelé a hadnagy. Lásd, nagyon kényes dolog ez. Tény az, hogy ha őt meg akarom nyerni, okvetlenül föl kellennem a porosz egyenruhát.

— Ez az, a mit én nem vagyok képes belátni! — veté ellen a korcsmáros. — Hisz ha egy leány egy férfit szeret, gondolom, nem a czifra kabátot szereti rajta. Aztán ki meg-gondolja a katona viszontagságteljes életét, a veszélyeket, melyeknek minden lépten-nyomon ki lehet téve, úgy vélem, még imádkozni kell, hogy a szeretett ne legyen katona.

— Hisz Sarolta nem is banná, — mormogá magában a hadnagy.

— No hát? — folytató Ferencz. — Hisz neki van elég vagyon, hogy nem szorult férje fizetésére!

— De van egy anyja is, barátom, — szóló aggodalmasan a hadnagy — a ki még így is igen nehezen nyugszik bele, hogy leánya engem válasszon; azonkívül van egy bátyja, a ki maga is porosz huszár kapitány. Láthatod, hogy élttem boldogsága attól függ, miszerint Fitz-Patrik magával vigyen a po-

rosz szolgálatba és kapitányi kineveztetést eszközöljön számomra.

— Épen itt jó az érdekes ur, látom már orrát világitani! — mondá a korcsmáros.

— S itt jönnek a bohócok, Ferencz. Isten áldjon meg. Fölmegyek a hölgyekhez ott az ablakban. Ha estére korán szabadulok a kaszinó-bálból, betérek hozzád és csevegni fogunk egy keveset.

Megrázták egymás kezét, a korcsmáros gyönyörködve tekintett gyermekkori barátja után, a ki gyorsan haladt át a tömegen és eltűnt az ódon szürke házban, melyben özvegy Bellingné lakott.

— Derék fiu, — mormogá a korcsmáros. — Régi jó thüringiai vér. De fejemet tenném egy fületlen gombra, hogy azívesen levetné a czifra kabátot és lenne oly egyszerű polgár, mint bármelyikünk, ha a körülmények nem volnának. Hja, a körülmények azok nagy urak!

Ez alatt az álarczosok menete közeledett. Előbb azonban Fitz-Patrik ur érkezett meg, a mainz-választófejedelem-ségi zászlóalj parancsnoka, a mintha szántszándékkal totte volna, épen a korcsmárossal szemközt foglalt helyet katonái sorfala közt, több tisztje társaságában, miután a szürke sarok-ház ablakai felé udvariasan köszöntek.

Fitz-Patrik ezredes, születésére nézve irlandi. ötven év körül járó uri-ember lehetett, és Erfurt lakosságának legnagyobb része előtt nem valami nagy kegyben állott. Magas sovány ember volt, hosszú kemény ábrázattal, melyen egy hegyes vörös orr és hegyes vörös bajusz játsza a főszerepet. Heves, önkény és erőszakosságra hajlandó természete már nem egyszer felingerlé a polgárságot, a mainzi érseki udvar azonban méltányolta szolgálatait, a minél jobban elégedetlenkedtek és morogtak a polgárok, annál magasabbra emelkedett Fitz-Patrik előjárói kegyében. Hanem a polgárok égtek a vágytól, hogy durvaságát és elbizakodottságát valamiképen torkára forrasztassák.

— A gyermekek félve térnek ki utjából, — mormogá magában Baier Ferencz, — a ez rossz jel. A kit a gyermekek szeretnek, annak legalább jó arca van a az isten adott neki olyasmit, a mibe az ártatlanok örömeiket lelik. De ennek az arczán rajta van a kain-jegy, mely félelmetessé teszi őt a kiadédek előtt is.

Az ezredes észre venni látszott valamit abból, a mit a korcsmáros fogai közt duruzsolt, mert egy perczig merőben nézett át reá, egy egész fejjel kivált a környező tömeg közül, a homlokán egy pár mély ráncz képződött, Baier Ferencz azonban a maga részéről egy cseppet sem jött zavarba, sőt összefonta karjait mellén a olyan arcczal nézett vissza, mely mondani látszott:

— Tessék! kezdj valamit, ha kedved van hozzá, de te bánod meg.

A dobok és trombiták e közben mindig közelebb szóltak, a bohóc-menet mindinkább közeledett a vele együtt a taps, kacnj, kiabálás és éktelen zivaj.

Sajátságos és mulattató látvány is volt az valóban, mely most a közönség előtt feltárult. Egy csomó álarczos és mindenféle szeszélyes tarka öltözetekbe hujt alak a fogoly philiszteusokat akarta jelképezni, a kiket Sámson, kezében a számár állkapcsával, maga előtt hajt. Sámson maga egy óriási ficskó volt, iszonyu fogcsikargató fejjel, melyen egy réz-üst nyugodott sisak gyanánt, tetején forgóul egy egész sasnal, vagy pulykakakassal. Mellette egy kaczer női alak haladt, Delila

s utánok ismét egy nagy csoport aláarczos, derekukon és kezökben kötéllel, a kik zsidókat akartak előtűntetni, a mint nagy szakálaik, köpködő beszédök s oldalain a tömött pénztürczák igazolták.

Az egész menet e bibliai jelenetet tárta elő, azonban a nép közt csakhamar elterjedt a hír, hogy van ennek mia jelentése is. E szerint a philisteusok az eddig számtalan szubadalmmal ellátott lovagok, bárók, grófok, püspökök voltak; Sámson: a demokraczia vagy Bonaparte; a zsidók pedig a változások által megguzdagodott bankárok, oroszok és francziák; míg végre Delila nem volt más, mint a jó Germánia, a ki hasztalan igyekezett a veszedelmet a derék philisteusokról elhárítani a az első perczben kész volt a hő Sámson elárulni.

E magyarázat általános tetszést aratott. Csak a hivatalnokok és katonák oszták azt, és Baier Ferencz látni vélte, hogy Fitz-Patrik hevesen fenyegetőzött Sámson, vagy éppen ő felé, miközben környezetével hangosan beszélt és szokása szerint tele szájjal köpködött szerte.

Hanem haragja nem változtatott e dolgon semmit. A nép nem engedte magát jókedvében háborgattatni, valamint Sámson sem, a ki jobbra-balra ütötte a philisteusokat a hólyag állkapocsaival, hogy csak úgy csattogott, sőt másokat is, a kik keze-ügyébe estek.

Igy történt, hogy a mint közvetlenül az ezredes elé ért és körüle hodonázott, véletlenül vagy szándékosan, nem lehetett megállapítani, elég az hozzá, hogy egy ügyetlen, vagy ügyes suhintástástól az ezredes három szegletű kalapja és czopfos parókája a levegőbe repült. A körül álló tisztek úgy kapták meg.

Hangos kacaj követte ez eseményt, mely több ok miatt sokkal jobban a nép szája-íze szerinti volt, sem hogy fölötto való meglepődését el bírta volna rejtetni.

Az ezredes az első perczben kardja markolatához kapott, hanem rögtön összeszedte magát és belátta, hogy meg gondolatlan heveskedés által még csak rosszabbá tenné a dolgot. Megvetőleg mosolygott tehát, és sietett parókáját és kalapját ismét föltenni, miközben csunya sovány arcát sötét pir borítá el s sürkésző szemekkel tekintett körül, hogy fölfedezze a vakmerőt.

A hol ádáz tekintete végig vonult, meg is szűnt ott a nevetés mindjárt!

Igy állott még néhány perczig, míg a menet elhaladt s az ujongó néptömeg utána. Akkor ő is megindult s éppen Baier mellett ment el, a kit erősen megnézett apró szürke szemcivel. A derék polgár azonban ez által nem érzé magát ösztönözve, hogy kalapját levegye, vagy hogy arca kifejezését megváltoztassa, csak egy lépést tett hátrafelé és helyet adott, nehogy összeltközésre kerüljön a dolog, mert megemlékezett, hogy csak néhány nap előtt szurta át egy katonatiszt a fiatal Beust gróftot csekély szóbeli összekonczczanás miatt. Olyan idők voltak akkor!

— A sőpredék szemtelensége már nem ismer határt, — mondá nagy hangon az ezredes, midőn mellette elment, mintha csak egyenesen hozzá intézte volna szavait, pedig kísértőihez szólott. — Ez az egész eset kicsinált dolog volt. Hanem tudjam csak meg a tetteseket és kerüljenek kezeim közé...

— Tán éppen engem gondolsz? — gondolá magában Baier.
— No, akkor várhatsz!

Sokáig nézett mozdulatlanul az ezredes után s látta őt,

kísérőitől elválva, Bellingné házába betérni. Akkor ő maga is haza indult, a hol nő és gyermekek vártak reá.

— Kíváncsi vagyok, — mormogá magában, midőn a nagy szürke sarokház mellett befordult, — hogy mint fog ez a dolog végződni, mert mint hallom az öreg macska maga is forgolódik a szép kisasszony körül. Hanem hatalmas tréfa volt, s a kis lányok az ablakban úgy nevettek, mint megannyi koboldok. Most megy és meghoszulja magát s mindenki retteghet, a ki utjába körül. Buchholz leginkább; annak, szegénynek legtöbb baja lesz a vén rhinóczerussal.

Mintha csak végzetes jóslatot mondott volna ki!

II.

Az ezredes ezalatt belépett Bellingné elfogadó termébe, a hol egy egész csomó ifju hölgyet és urat talált, kik beléptével nagy hajlamot éreztek elárulni, hogy az utczai komikus jelenetre nagyon jól emlékeznek.

Bellingné asszony, egy kis, kövér, büszke tekintetű hölgy, ropogó selyem ruhában, rizsפורos fürtökkel, magas-sarku himzett veres cipőkben s akkora hajékkal, mint egy torony, mind azon méltóságos fesszel lépett magas vendége elé, melyet az akkori idők szelleme egy magát műveltnek tartó urnától megkivánt. Abronca-azoknyája nagy kört képezett a kis asszonyság körül, nehéz selyem ruhája hosszú uszályban suhogott utána, minden ujja tele volt gyűrűvel, karjai arany-pereczekkel, s egész alakját, mint valami felhő, mindenféle szeszek, hajkonők és szappanok édes illata övezte.

Bellingné asszony az érscki város vagyonos nemességéhez tartozott. Ifjúságát a pazar és kéjtelgő mainzi udvar körében tölté, a hol néhai férje annak idejében magas tisztséget viselt. A régi fény, igaz, egy kissé szűkebb körre szorult, de azért az özvegy háza egyike volt Erfurtban a legtekintélyesebbnek; hivatalos volt a weimári udvari bálókba, s maga körül folyvást a legelőkelőbb városi nemességet gyűjté.

Az ezredes udvariasan megcsókolta a még mindig szép asszony kis gömbölyű fehér kezét, s ezért hálából kézenfogva vezettetett a belső boudoirba, melynek ajtaja nyitva volt, s ott a sárga selyem divánon jelöltetett ki számára hely, mert nem csak, hogy a város első és legtöbb katonai parancsnoka volt, hanem tudvalevőleg az ősi Fitz-Patrik grófi családból származott. Az ilyen urakkal pedig akkoriban nagyon udvariasan volt szokás bánni.

A vendégszerető ház különben gyakori vendégeül számíttá az ezredest, s a fáma a mindenféle pletykákat hordott szét, ámbar még teljes bizonyossággal nem volt is megállapítható, hogy a gyakori látogatások a mama, vagy szép leánya kedvéért történnek-e? Némelyek ezt gondolták, mások amazi.

A száraz magas törzatiszt áldott keveset törődött az egész többi társasággal. Csak Belling kisasszony előtt hajttá meg egy kissé fejét, a ki barátnői körében állott s egy papirtekercset tartott kezében. Épp ily papirtekercset tartának kezeikben a többi urak és hölgyek, a többi közt Buchholz barátunk is, a ki előljáróját katonai tisztelgással üdvözlé. Az ezredes azonban elnézett feje fölött s ép e perczben intett a házi kisasszony felé, ajkai körül futó mosolylyal, mely vigyorgásnak is beillett, s mely csunya hosszú arcát lehetőleg még csunyábbá tette.

A háziasszony ropogó selyemruhájával szintén helyet foglalt a mellékszobában vendége mellett s első dolga volt, megbotránkozását nyilvánítani a kihágás felett.

— Vérlázító, — mondá ezenvelgő selypegéssel, a mi

akkor előkelő divat volt, — mily merészégeket engednek meg maguknak ez emberek. S ez mind csak az előjáróság tekintélyének kisebbitése végett történik. Ésszajnos, oly időket élünk, melyekben nagyon engedékenyeknek kell lenni.

— De nem leszünk engedékenyek! — kiáltott az ezredes oly hangon, mely a szomszéd szobába is kihallatszott, melynek szárnyajtai különben is nyitva voltak, miközben kardját lába közé véve, a földnek támasztá, magát pedig dacosan hátra veté a paulag sarkában. — Szigorú vizsgálatot fogok rendelni, a jaj annak, a ki kezeim közé kerül.

— A vizsgálat véleményem szerint nem sok eredményre fog vezetni, — mondá az urnő, mert szerintem nagyon sokan vannak jelenleg, a kik ily vétke merényekben örömeiket lelik.

— Na, utójjára volt alkalmuk rá, — morgott mérgesen az ezredes. — Betiltok minden ily nyilvános mulatságot.

— Kár volna, — veté ellen a háziaszony, — hisz a nép vidámsága magában véve nem káros, csak kicsapongóvá ne fajuljon. S aztán a kaszinóból s az előadás? Bizonyynal tudja ezredes ur, hogy a bál előtt műkedvelői előadás lesz? Itt látja összegyűlve mind a művészeket és művészuőket. Épen próbát tartanak. Estére még egy, a főpróba lesz a színpadon, s akkor hiszem, hogy minden jól fog menni.

— Sarolta kisasszony is játszik? — kérdé nagy érdekléssel az ezredes.

— Nem állhattam ellen az általános kérelmeknek. Aztán mind oly egyének működnek közre, a kik a mi társaságunkhoz tartoznak.

— Például Buchholz hadnagy?

— Ő az egyetlen polgári személy, — viszonzá némi zavarral, mentegetőleg Belligné — de ő nélkülözhetlen, ő nélkülül összedőlne az egész. Aztán Buchholz igen tisztességes, derék, művelt fiatal ember. Őn maga is többször dicsérőleg nyilatkozott felőle, ezredes ur.

Az ezredes több ízben hajtogatja fejét, miközben szeméit félíg behunyta.

— Jó katona, — mormogá, — nagyon jó katona; értelmes, pontos és ügyes.

— S a mellett nem is a közönséges polgári osztályból származik, — tevé hozzá Belligné; — hanem valóságos patricius-családból, mely bár mindig kézművességet űzött, de kiváltságokkal birt czimerét még ma is házuira tűzni.

Az ezredes kicsinylő, megvető mosolyát nagyon jól illusztrálta egy hanyag kézmozdulata, mintegy jelentve, hogy nem érdemes az egész dologról beszélni sem.

A bosszúság kifejezése arcán még növekedett, midőn egy fiatal hölgy, minden szertartásoskodás nélkül, könnyedén a szobába lebbent s félíg pajkos, félíg gunyos modorral nézett a marczona harezfira.

— Özveggy Hartensteinné unokatestvérem Weimárból, — szólt bemutatólag Belligné, — a ki egész utazást tett, hogy komédiát játszassék.

Az ezredes meghajolt, a mennyire az udvariaság kívánta, hanem tekintete, arcának minden porcikája tanuskodott az ellenszenvről, melylyel a szép fiatal asszony iránt viseltetett. Épen oly szigorú, vizsga pillantással szemlélte annak zöldcaiku, piros ruháját, fehér csipkeujjait, melyeken az ingerlő gömbölyű karok fohérsége ácsillámlott. arany szövött övét, mely karsu termetét szorítá s a rokokó legyezőt, melyet kezében tartott, mint a milyennel valamely muskétását bírálta volna, a ki rosszul tisztítá ki bőrkésztségét.

— Oh, — mondá aztán cinikus gunynyal, — már ré-

gebb idő óta van szerencsém ő nagyságát ismerni, s így épen nem lep meg, hogy ő semmiféle komédiánál nem hiányozhatik.

A szép özveggy oly mély bókot csinált, hogy gazdag redőzetű ruhája messze elterült körülö a padlaton. Komikus szerénységgel hajtá meg fejét, úgy, hogy — mint mondák — „à la neigo” hajporozott fűrtel, mint valóságos hógomolyok hulltak homlokára; kinyitá és ismét becsukta legyezőjét, s alázatos tiltakozással mondá:

— Az ezredes ur sokkal régibb és szenvdélyesebb tisztelőm, sem hogy tőle csakély tehetségeim ily magas méltatása meglephetne.

(Folytatása köv.)

A római nagy napok.

A keresztény világ fejedelme halott. Krisztus világi helytartóját, a 86 éves aggot, küzdelmes élet után az Ur magához szólítja. Az örök város gyászba borult és az egész világ szemé Rómára van függesztve.

A nagy halottat hagyományos szertartások mellett temetik el, valamint elő vannak írva azon formások is, melyek mellett utódját, az új pápát a bibornokok testülete megválasztja. Oly általános érdeklődés fűződik e két nevezetes eseményhez: a meghalt pápa eltemetéséhez s az új pápának megválasztásához, hogy kedves olvasónk kívánságának megfelelően vélünk cselekedni, ha e szertartások két esemény lefolyását úgy, a mint azt a pápaság történetének és hagyományainak könyvében feljegyezve találjuk, itt elbeszéljük.

Először tehát a pápa temetéséről.

A mint a pápa visszaadta lelkét teremőjének, a szent szék helytartó annak megürülése ideje alatt, a camerlengo, — ez idő szerint Pecci bibornok, peruggini érsek, violaszin gyászmezbe öltözik s a pápai lakosztályokba s először is a halottas szobába megy, a hol a szent Péterbeli ferencz rendű poenitencziárusok már jelen vannak. E vezeklők a földön fekve s hangosan imádkozva őrzik a holttestemet, melynek arca violaszin fátyollal van le borítva. A camerlengo és kísérete a holttest előtt térdre borulnak, maga a pápai vicarius végzi az imát, melynek bevégeztével megparancsolja, hogy emeljék le a fátyolt a holt arcáról. Ekkor ezüst kalapácsal háromszor megkopogtatja a halott homlokát, mindannyiszor nevével szólítva őt, aztán a jelenlevők felé fordulva így szól: „Papa vere mortuus est.” (A pápa igazán meghalt.) — Ekkor elimádkozván a „De profundis”-t, megszenteli a holttestemet szentelt vízzel. Erre a maestro di camera, — pápai kamarás — a hullához lép, lehuzza ujjáról a halászgyűrűt s a camerlengo ujjára tűzi föl. E gyűrű a másnap tartandó bibornoki gyűlésen kettő töretik. Az apostoli jogyzó, notaro di camera, térdén állva olvassa a jelentést, melyben a pontifex elhunyt konstataztatik, valamint az is, hogy a halászgyűrű a camerlengonak átnyújtott.

A camerlengo elhagyván a termet, a pápa holttestét illatos vízben megfürösztik, aztán bebalzaamozzák. Majd felöltöztetik pápai díszruhájába s a Sixtus-kápolnába viszik. Első nap ott van s nomes díszőség veszi körül. Másnap átvisszik a Péter-templomba, hol épen úgy, mint az első napon amott, a bibornokok és egyéb egyházi méltóságok imádkoznak körülte. Másnap beszentelik, lezárják hármaskoporsóba, ezek egyike ciprusfából, a második ólomból a harmadik egyszerű

fából áll. A holttest mellé annyi arany, ezüst és réz pénz-darabot tesznek, a hány évig az elhunyt uralkodott. Harmadnapon a bibornokok jelenlétében misék mondatnak az elhunyt lelkeért, még pedig a Péter-templomban 200, Róma többi templomaiban száz-száz mise, aztán ismét beszentelik a a főoltár mögötti sírboltba teszik, honnét elődje holttestét kiveszik, a hol aztán ismét addig fog nyugodni, míg leendő utódja meg nem hal.

Ime: a meghalt pápa temetése hagyományos szokás szerint ekép megy végbe.

Az új pápa megválasztásának pedig ez a szertartása:

A választás előzményei a pápa halálát követő harmadnapon kezdődnek a bibornokok congregatióiban, melyek több napon át tartatnak a gyászszertartással párhuzamosan. Az első congregatióban felolvasatnak a pápaválasztási szabályozó bullák, melyek megtartására a bibornokok ünnepélyes esküt tesznek. Erre a camerlengonál lévő pápai halászgyűrű és pecsétetek a szertartásmester által összetöretnek, — mi azt jelenti, hogy e pillanattól fogva sem bullák sem brevék ki nem adatnak. Ezután kiválasztatik két bibornok az első hogy gyászbeszédet mondjon a pápára, a másik a választási beszéd megtartására: és más kettő az építendő conclave feletti felügyelőkre. A második congregatió a conclavét vezető bibornokok jelentését hallgatja meg. A következő három gyűlésben megválasztatnak a conclave számára szükséges két orvos, egy sebész, egy gyógyszerész és két borbély, segédcsúll. A hatodikban a bibornokok sorhuzás útján felosztják egymás közt a conclave ezellait; aztán hat szertartásmester és felügyelőt választanak. A hetedikben minden bibornok a conclave tartamára a szabály szerint két szolgán kívül még egyet kívánhat magának. E három közül rendszerint egy pap, kettő világi. E oselédék egyéb kedvezményeken kívül 10,000 skudit kapnak a pápai kincstárból. — Visszaélések kikerülése végete a bibornokok rokonai e szolgálatra nem alkalmazhatók. A nyolczadik congregatióban elkészítik a conclavéba zárandó idegenek névsorát. — A két utolsó gyűlés megválasztja azon három bibornokot, kiknek dolga a conclave belső anyagi ügyeit ellátni. E congregatiókban a külállamok követei meg szokták a bibornoki testületet látogatásukkal tisztelni. Az exequiákra kiszabott kilencz nap elmulván, a tizediken, tehát a pápa halálát követő 10-dik napon a bibornokok a Pétertemplomba gyűlnek, hol a bibornok-dékán misét mond a pápaválasztási sikeréért. — Erre az e ozélra kijelölt bibornok elmondja választási beszédét s abban inti társait, hogy arra méltó embert válaszeszanak. A bibornokok ezután ünnepélyes menethen vonulnak a conclavéba.

A conclave IV. Kelemen óta Rómában és rendszeren a vatikáni palotában tartatik, melynek tágas helyiségeiben legkönyebb a szükséges ezellákat felállítani. A palota nagy folyosóján annyi kis kamrát készítennek, ahány bibornok van jelen: és pedig fából. Minden kamra két szobából áll a bibornok és szolgálai számára, egy ebédlőből és egy kis kápolnából. A ezellákat csak egy-egy magasan fekvő kis ablak világítja. A conclavénak a pápa halála utáni hatodnapra készen kell lennie. A conclave azon napon, melyen a bibornokok bevonulásukat tartják, nyitva marad s lakói látogatókat is fogadhatnak. Éjféltkor azonban ünnepélyesen bezáratik; és ekkor minden kivézető ablakot és ajtót egynek kivételével befalaznak. Ez egy ajtónak két két kulcsát két bibornok őrzi. E szigorú eljárás azonban ma már inkább csak formalitás, mert a bibornokok

most már a konklavé alatt is fogadhatnak látogatókat, csak-hogy csupán ablakon keresztül beszélhetnek velük.

A conclave feladata a választás, melyben minden jelenlévő bibornok köteles részt venni. A tulajdonképeni választógyűlések azonban csak a harmadik napon kezdődnek. A választás három módon történhetik: sugallat, egyezkedés vagy ezedulával való szavazás által. A harmadik mód képezi a szabályt.

Ez három részből, az első és utószavazásból s a kettő közt a tulajdonképeni szavazásból áll. Az előszavazásnál beadott szavazóezedulák, melyekre a szavazó úgy saját, mint jelöltjének nevét felírja, lepecsételtetnek, úgy hogy a ezedulán csak a jelölt neve látható. — Erre következik a tulajdonképeni szavazás. Minden bibornok az oltár elé lép, megesküszik, hogy legjobb meggyőződése szerint szavazott és ezeduláját egy kehelybe dobja. A beteg bibornokok szavazó ezedulai ezelláikból viternek el. Erre egy szavazatszedő kiszedi és megszámlálja a ezedulákat. Ha számuk nem felel meg a szavazókénak, a szavazás semmis, a ezedulák elégettetnek, s új szavazás kezdődik. Ha a dolog rendben van, a szavazatszedők felolvassák a ezedulákon álló neveket. Ha a szavazás megadta a szükséges két harmadnyi többséget, az utószavazás csak a szavazatok új megszámlálásából és a ezedulák elégetéséből áll. — Hancem akkor megindul a korteskedés, s a több szavazatot nyert jelöltek hivei társukat megnyerni törekcszenek. Ha ez sem használt, az actus félbeszakítottatik, a szavazás másnap újra megkezdődik; és ismételtetik mindaddig, míg eredményre nem vezet.

A bibornokok versengései nemcsak hetekre, hanem gyakran hónapokra, sőt évekre is elhúzzák a conclavét. X. Gergely három évig, X. Kelemen négy hónapig, XII Imre öt, s XIV. Benedek hat hónapig tartó conclave által választattak meg. Volt eset arra is, hogy a bibornokok választási szerződést kötöttek a választandóval, mint II. Pál választásakor 1464-ben, kinek előre köteleznie kellett magát a bibornokok bizonyos kívánatainak teljesítésére. — A conclavé tartama alatt Rómában tömérdek misét mondanak és prédikációkat tartanak a választás szerencsés kimenetelért.

A mint az egyik jelölt megkapta a szavazatok két harmadát, a neve háromszor kikiáltatik, a közelében ülők tiszteletteljesen elhagyják helyeiket a megválasztott azon kérdésre, hogy a választást elfogadja-e, igent mond, külön nevet választ, kezére teszik a halászgyűrűt és a bibornokok kéz- és lábcsokkal hódolnak neki. Egy bibornok a vatikán főerkélyére siet és kiáltja, hogy „Habemus papam” és megmondja a nevét. IX. Pius utóda a 267-dik pápa lesz; elődei közül 81 szentté avattatott.

A választást követő ünnepen a koronázás történik, melyek fénypontja az, midőn a pápa a Szent-Péter templomának főbejárata feletti nagy páholyban a nép előtt a trónra lép és a bibornok diaconus fejére teszi a hármass koronát e szavak kíséretében:

„Fogadd a három koronával diszitett tiarát és tudd meg, hogy te vagy a fejedelmek és királyok atyja, a földkerekség uralkodója és helytartója urunknak, Jézus Krisztusnak, kinek neve dicsőíttessék mindörökkön-örökké. Amen!”

A pápa áldást mond „urbi et orbi,” két bibornok teljes bünbocsínatot hirdet, a pápa ismét megáldja a népet és a katolikus világnak ismét van látható feje.

Egy hét története.

Februárhó 13-dikán.

— Egy irodalmi öröm-ünnep. —

A Kisfaludy-társaság vasárnapi nagy gyűlését nevezhetnők Arany-ünnepnek. Mert nevezetes irodalmi ünnepély volt az, melynek központja a nagy költő: Arany János. Annak az örömmnek a lélekemelő ünnepe volt ez, hogy az évek óta hallgató ősz költő ismét megszólalt s most már ismét gyakrabban nyujt azokból a mesteri dalokból, melyek nemzeti költészetünk főbűszkeségét képezik. Második virágzása ez a fának, mely tavaszszal oly dusan virágzott, aztán szirmait elhullatva sok ideig állt virágtalanul, míg végre az őszinapnak verőfőnye új bimbókat fakasztott az ágakon, melyek most ismét a tavasz üde pompájában bolyongatnak felénk. Az irodalom öröm-ünnepé volt ez, mely ismét bírja oly soká hallgatólag költőjét.

A nagy közönség is élénk érdeklődést tanúsított ez ünnep iránt. Hirdetve volt, hogy a nagy gyűlésen az ősz költő egy új balladáját fogják felolvasni, s az akadémia dísztermét szebbnél szebb, nagyszámu s előkelő hölgyek, kitűnő férfiak és a lelkes fiatalság foglalta el egészen: Tisza Kálmán miniszterelnök neje, Csengeriné, Széll Kálmánné, Majláth György országbíró, Bittó István, Kállay Béni, — hogy csak egy-két kiválóbb nevet említsünk a sok kitűnőből.

Érdekes volt a nagy gyűlésnek minden részlete, de nem tehetünk róla, ha Arany János kiemelkedő alakja annyira lekötöti figyelmünket, hogy érdeklődésünkben nem juthat érdemök szerint azon jeleseknek, kik ez ünnepély többi számainak betölték. És ez az oka, hogy Lukács Móríczt valóban meghatón szép elnöki beszédét, melyben oly mélabus hangon emlékszik meg az elmúlt idők jeleiről, kortársairól, magát az új élet-erős nemzedék között élőhalottnak tekintvén, — Gregus titkári jelentését, mely meleg hangon emlékszik meg a társaságnak a múlt évben elhunyt tagjairól: Fábian Gáborról, Steinakerről és Szigligetiről, — Gyulai Pál remek emlékbeszédét Kriza János fölött, — s Szécsen Antal gróf nagybecsű Dante-tanulmányát csak megemlítjük.

Arany balladája a sorrenden harmadik volt, s Gyulai emlékbeszéde után következett. Tetemre-hívás, — ez a címe, Szász Károly olvasta fel, — nem szavalt, átgondoltsággal, átérzve, a remek költeményhez méltóan. A ballada tárgya a középkori istenítéletek egyik neme, midőn a gyilkosság gyanujában levőt a megöltnek a holtteste mellé állíták abban a hitben, hogy az igazi gyilkos érintésére vér fakad a halott sebéből. A költemény így kezdődik:

A radványi sötét erdőben
Halva találták Bárczi Benőt.

A kétségbeesett apa a tetemre hivatja fiának minden ellenségét, minden ismerőst, barátját, végre még szép szeretőjét is, és ime: a mint a leány oda lép, kibugyan a friss vér a holt sebéből. A leány áll, mint a szobor, s harmadik felszólításra elmondja, hogy ifja jól tudta, hogy ő szereti, mégis unszolta, hogy mondjon igent, ha nem teszi, hát kivégzi magát,

az ara meg leányos daczból csak azért sem mondta, hanem gúnyosan tört adott neki. És az ifju csakugyan kivégzé magát, s most a leány látva daczosságának szörnyű következményét a nép közé fut s dalol.

Dala vég: „Egyszer volt egy lány,
A ki játszott a legénynyel,
Mint a macska szokott az egérrel.”

Megörült. Ez vége a gyönyörű balladának. Mindenki el volt ragadtatva, éljen-rindás tölté be a termet, midőn egyszerre, váratlanul három ifju vált ki a tömegből és az elnöki asztal elé állt. Az első gyönygyel kivarrt, aranyrojtos megyszin bársony párnán exult babérkoszorút tartott a kezében, és elmondta, hogy ők a két egyetem ifjusága nevében jöttek ide, hogy az ifjuság örömét fejezzék ki a nemzeti nagy költőjének újra megszólalása fölött s kérte az elnököt, hogy a koszorút adja át a költőnek. Lukács Móríczt köszönetet mondott a költő nevében s a közönség meghatottan éljenzett ismét.

A nagy gyűlés után a társaság tagjai és az egyetemi ifjuság küldöttei az akadémia palotájában lakó költőt keresték föl, hogy átnyujtsák neki a koszorút. A költő meg volt lepve s Lukács Móríczt üdvözlő szavaira meghatottan válaszolt. Nem hitte — úgy mond, — hogy e balladája hatást csináljon, nem mintha nem tartana rá semmit, hanem mert azt hitte: egy hallásra bajos megérteni. Örül, ha tetszésben részesült. Hogy maga nem jelent meg a közülésen, oka az, mert ideg-beteg, kinek óvakodnia kell minden felindulástól, az örömtől is, meg a másféltől is. Aztán kezét fogva a tagokkal, kérte őket, hogy tartsák meg szeretetükben s oda fordult az ifjakhoz, megköszönve a kitüntetését, mely oly váratlanul érte, hogy csak töredezett szavakban fejezheti ki magát. Nem tartja — úgy mond — e koszorút új balladája jutalmának, mert e koszorú elébb elkészült, semmint a művet hallották; hanem annak jeléül tekinti azt, hogy az ifjuság szereti a költészetet s minthogy az a költő, ki még ma is a magyar poezis élén állhatna, ifjan halt meg, utána őt is a magyar költészet vezérei közé számíták, — tehát most őt keresték föl a rokonszenv jelével. Megéljeneztek az ősz költő szerény, komoly szavait, eltelve köszönettel, hogy a társaság közülését egy remek balladával tette emlékeztetéssé.

Még ezzel nem mondtunk el mindent. Az alatt, míg a ballada elszavalása után Szécsen jeles tanulmányát felolvasta, a Petőfi-társaság küldöttei: Ábrányi Emil, Várady Antal és Neugebauer László mentek föl az ünnepelt költő lakására, hogy átnyujtsák neki a Petőfi-társaság tiszteletbeli tagságának díszoklevelét. Épen Szász Károly volt nála, a költemény kitűnő szavalója, ki a ronkvüli határról, a lefolyt lélekemelő jelenetről tett jelentést. Arany János a Petőfi-társaság küldötteit a legbarátságosabban fogadta. Várady Antal nyujtotta át a díszoklevelet, rövid és velős beszéd kíséretében, kérve a nagy költőt, hogy a Petőfi-társaság hódolatának e kifejezését ne utasítsa vissza. Arany János átvette az okmányt, s megköszönve a figyelmet, válaszában kiemelte, hogy a Petőfi-társaság ezután mindig számíthat rá. E hivatalos ügy elintézése után a nagy

költő szívesen társalgott a fiatal irodalom tagjaival, kik meghatottságukat alig voltak képesek leküzdeni. Társalgás közben a Szigligeti-albumra került a szó, melynek egyik szerkesztője épen Várady Antal; a szerkesztők (Várady Antal és Sümegi Kálmán) egy héttel ezelőtti levélben kérték föl Aranyt az album dolgozó társai közé. A költő a választ későbbre ígervén, a jelen alkalmat ragadta meg, hogy az album szerkesztőit igazán fejedelmi ajándékban részesítse. Íróasztalából egy hosszabb költeményt vett ki, ahhoz sajátkezűleg jegyzeteket írt, s néhány apró javítást téve rajta, átnyújtotta Várady Antalnak. A költemény címe: *Tengeri-hántás* s annyit már most elárulhatunk, hogy a költemény Arany János költészetének valódi reneke. Egy népies ballada, melyben a hangulat szinte bűbajos, s a kidolgozás a virtuozitás netovábbja.

Ez alkalommal a küldöttség tagjai még nagyobb meglepetésben is részesültek. A költő a Szigligeti-albumnak azánt költeményt egy kéziratcsomagból, egy vastag füzetből vette ki, mely csaknem egészen tele van kiadatlan költeményekkel. Elátvány úgy hatott a küldöttség tagjaira, mintha hirtelen egy rejtett bánya kincseire bukkantak volna. Érezték, hogy a füzet mily rendkívüli értéket képvisel s magukban áldották a gondviselést, hogy Arany János alkotó erejét, költői lángját, munka-kedvét egyre fenntartja, s hiven megőrzi a nemzeti irodalom újabb dicsőségére.

Farsangi napló.

Az athleták bálja fényesen sikerült. A második francia négyes alatt 120 pár állott colonneban. Tudósítónk a következő neveket jegyezte föl azemléke közben: Gyulay Aranka, Horváth Irma, Lócsert Marietta, Tóth nővérek, Farkas Alice, Kende Claudine, Takács Ilona, Reiter Angela, Jaross nővérek (Komáromból) Páherer nővérek, Rapp Irma, Jurián Lujza, Sacelláry Irén, Keler nővérek, Püszesséry Ilon, Hets Ödönné, Ramazatter Jolán és Irén, Degré nővérek, Luxné, Asbóth Flóra, Draskóczy Lenke, Dobóczy Malvin, Csekonics comtesse, Gyulányi nővérek, Bamberger nővérek, Danielik Ilka, Kardhordó Irén, Puky nővérek, Vértessy Irma, Martini nővérek, Tömöröy Gizella, Strada Irma, Kacsokovics kisasszony, Fülep nővérek stb. A művészvilágból láttuk Saxlehner Emma asszonyt és Buljovszkynét. A házi asszony: Robozczy Gidáné körül a fővárosi körök több kitűnősége vett részt a fényes bálban. Az athletikai jelleget főképp a *souper-csárdás* tüntette ki; ezt másfélórásig táncolták fáradhatatlanul. A füzertáncz kitűnően sikerült.

Az izraelita nőegylet álarczos bálja az idén is oly kitűnően sikerült, mint a múlt években. A főérem Bischitz Dávidné urhölgyé, ki buzgón fáradozott a mulatság érdekében. A redoute mind két terme zúfolva volt hullámozó sokasággal s még a czukrászat, a couloirok is valódi gibraltári szorost képeztek. Hanem a mily nagy volt a tömeg, olyan nagy volt az álarczosok kedélytelensége. Annál élénkebb volt a czukrászat, hol az egylet hölgyei foglaltak helyet. Ott volt a minden álarczos-bálról elmaradhatatlan Wahrmann Mór is, ki ez este különösen jó kedvében volt a nem fukarkodott jóízű elmésségével. Az igazi arisztokratikus elem igen kevés számmal jelent meg. Még 2 órákor is hullámozott a termekben a tarka áradat s csak a három órai harangszóra tért haza a roppant közönség.

Budapesti hírvivő.

*(Jótekonyság.) Király 6 Felsége Poráca község tűzkárosultjainak 500 frtot, Teplitz község jégkárosultjainak 200 frtot adományozott. — Simor János hercegprímás a pozsonyi koronázási templom chorusának stilszerű helyreállítására tízezer frtot, a komáromi igralmas nének javára szintén tízezer frtot adományozott; ezenkívül elrendelte a párkányi templom kiépítését, s az esztergomi kereskedőifjúság, valamint az ottani izraelita ifjúság jótekonny czélutánczvigalma jóvedelméhez egyenként 25 frtall járult.

*(A királyné) c hó 23-dikán tér vissza angolországi utjából Bécsbe, honnét rövid tartózkodás után február végére Gödöllőre érkezik. A kis Valeria hercegnő egészen jól érzi magát Gödöllőn. Míg a hó állt, naponkint volt számára fölállítva a királyi parkban egy hóember, a minék a kis hercegnő nagyon örült és sok ideig szökdécselt körülötte néger törpéjével. Valeria hercegnő nagyobb kocaizásokat nem tesz, hanem a parkban mulat kecskefogatával.

*(Részis napló.) Jegyzék: Bessenyei Kálmán nagyváradi kereskedő és Lőrinczy Marietta kisasszony B. Ujfaluban. — Beniczky Antal upesti főjegyző és Szerényi Feodóra kisasszony. — Dr. Goldziher Ignác fiatal tudós és Mittler Laura kisasszony Arad-Szt. Mártonon. — Ranschler János belügyminiszteri tisztviselő és Löw Fanny kisasszony Budapesten. — Bárány Fekete Ferencz huszár főhadnagy és gróf Dessewffy Erzs kisasszony Debreczenben. — Schuh Ármán Bécsből és Kohn Vilma kisasszony Enyingen. — Páspöki Emil fővárosi ügyvéd és Kautz Ilka kisasszony Budapesten. — Dr. Sidlauer Soma tisztifüredi orvos és Metzner kisasszony. — Németh István körjegyző és Sörös Gizella kisasszony Borsóban. — Czobor Lipót és Jóna Szerena kisasszony Mező-Telegden. — Hármay Márton az igazságügyminiszteriumból és Mády Vilma kisasszony. — Büchler Béla királyi mérnök és Lustig Emma kisasszony Budapesten. — Toldy József ügyvéd és Funták Izabella kisasszony Budapesten. — Egybekelték: Bod Lajos tanár és Csémegi Matild kisasszony Székes-Fehérvárott. — Danilovics János tanár és Putz Jolán kisasszony Lőcsén. — Kuluncsics Viktor ügyvéd és Latinovics Emma kisasszony Borsodon. — Gróf d'Orsay huszár főhadnagy és Klobusiczky Ilona kisasszony Nagyváradon. — Juhász Imre fővárosi képviselő és Tellér Ida kisasszony Budapesten.

*(Deák Ferencz szobája.) Alkér Gusztáv tanácsnok, kit az öreg ur reliquiái számára alkalmas helyiség keresésével a főváros törvényhatósága részéről megbíztak, a közgyűlésnek az ó városház első emeletén azt a szobát fogja az említett kegyeletos czélra ajánlani, melyet azelőtt Kada alpolgármester használt s a hol most az illetékkiszabási hivatal van elhelyezve. A szoba két nagy utcza ablakkal bír, nagy kétazárnyu ajtaja a főfolyosóra szolgál, — egyébként a többi hivatalhelyiségektől teljesen el van különítve. Nagyságára nézve ép akkora, minő az öreg ur szobája az Angol királyné fogadóban volt s így az összes butorok és egyéb ingók ép úgy rendezhetők el, a hogy az Angol királynénál voltak.

*(A fővárosi szeretetház) választmányi ülésében, Weisz B. Ferencz elnökle alatt előterjeszték a múlt évi mérleget, mely szerint a bevétel 7965 frt 73 kr, a kiadás 7800 frt volt. Az intézet küzd a kellő pénzalap hiányával, ennél fogva a pénzügyintézeteket segélyezésre kéri föl, a várostól pedig a budai városmajorban fekvő volt szegényházi épületek egyikének át-

dását kéri, hogy ne keljen házbért fizetnie. Szóba került a gróf Nádaady Lipót által évek előtt megindított lelenczházi alap holléte is, mivel ez összeg e rokonintézet javára lenne fordítható. A választmányba új tagoknak választák meg Glaczné Ebeczky Matild, özvegy Grün Jánosné és Koller Fuchs Henriette urhölgyeket.

*(A nőképző-egylet) álarczosbálján végbe ment ezüst sorsjáték alkalmával Máday Sándor ur, közjegyzői munkadíjának elengedése által 30 frttal járult a jótékony cél előmozdításához. Vigyázó S.-né urnő 10 frttal, Babics kanonok ur 5 frttal váltotta meg jegyét; Máday Jánosné, Herzfeld Dinora urnők 5—5 frtot, N. N. és Dóricz ur 2—2 frtot, N. N. 1 frtot küldtek. Különös elismerés és köszönet illeti meg Cserhalmay Ferenczné urnőt, ki fáradhatlan buzgalmat és áldozatkészséget fejtett ki a termék disztitése körül; a gyönyörű művirágok Nadányi Albertné urnő közbenjárására Zirzen Janka és Dusoczky Károlyné urnők szíveseége folytán két tanító nőképezde növendékei által készítették. Mindezekért meleg köszönetet mond általunk az egyleti elnökség.

*(Egy kitűnő főúri nő) hunyt el a napokban. Gróf Károlyi Gyuláné született Károlyi Georgine grófnő, hosszas szenvedés után huszonöt éves korában. E kitűnő fiatal hölgy, (gróf Károlyi Ede és Kornis Clarissa grófnő szeretett gyermekük.) nemes szívvel, ártatlan kedélyvel, képzett elmével minden szépre és jóra fogékony szellemmel bírt. Különösen szerette és alaposan ismerte a hazai irodalmat. A betegség, mely férjhez menetele után egy évre meglepte, sok szenvedés és igen korai halált mért rá. Két gyermeket hagyott maga után.

*(A király tollasfővege.) A király gyakran meg szokta látogatni a bécs-újhegyi katonai akadémiát. Egy alkalommal váratlanul toppant be egyik osztályba szárnysegéde kíséretében. Az uralkodó kérte a meglepett tanárt, hogy folytassa az előadást, s egy padra téve tábornagyi fővegét, figyelt az előadásra. Egy növendéknek, a ki elé az uralkodó véletlenül tévé kalapját, nagyon megtetszhetett a kalap tollbokrétája s ügyesen kirántott egy tollat belőle. De mivel társai is ohajtottak volna egyet, a fiatal ember folytatta a fosztogatást, miközben a kalapot leverte. A király hátra tekintvén rögtön észre vette, hogy mi történt. Képzeltetni a szegény fiu ijedségét. „Mit szándékozik tenni e tollakkal, kedvesem?” kérdi a király. „Emléksül akartam eltenni” felelt a király kegye által nekibátorodott fiu. „És ön egy tollal is beéri?” „Nem, felség” viazonza ez bátran, „tárcsaim is ohajtanának egyet-egyet.” -- „Akkor hát nem tehetek egyebet, mint hogy önöknek adjam az egész bokrétát, szolt mosolyogva a király és sajtákezüleg bontá szét a pompás tollbokrétát, melyet a boldog fiunak nyújtott át. „Kapitány ur,” szolt aztán a tanárhoz fordulva; „szíveskedjék nekem fővegét kölcsön adni!” Viharos éljenzés kísérte a távozó fejedelmet.

*(A magyar művészek) élénken érdeklődnek a párisi kiállítás iránt. A magyar képzőművészeti társaság az okostálya Zichyt. Munkácsit és Tódesót kérte fel az onnét beküldendő művek előleges megbírálására. Zichy Mihály Fény és árny című nagy festményén kívül, mely a Jó és Rossz harcát fogja tárgyalni, még Hulló csillagok című régibb kompozícióját is újabb átdolgozásban akarja bemutatni. Munkácsi Mihály ama kőc képén (az Ujjonczokon és a saját Műtermén) kívül, melyek műtárlatunkban is láthatók voltak, egyikét festi a szánta nekünk leendő legszebb képeinek: Miltont leányaival. Jelentkeztek ezenkívül Weisz Adolf, a ki külföldön nagy elis-

merést vívott ki, most egy elzászi menyasszonyt, egy szláv menyasszonyt és egy kéregető nőt ígért a magyar osztályba. Bruck Lajos, Flesch Tivadar, Pál László, Paczka szintén érdekes műveket helyeztek kilátásba.

*(A Széchenyi-lakoma,) melyet a nemzeti kaszinó évenként a „legnagyobb magyar” tiszteletére tartani szokott, vasárnap ment végbe. Az emlékbeszédet Apponyi Albert gróf tartá. Előtte állott a borral telt „Széchenyi-serleg.” Emelkedett beszédben emlékezett meg az elhunyt nagy hazafiról, a nemzeti kaszinó alapítójáról. Vácolta a haza jelen helyzetét, melyben egy Széchenyire volna szükség, mélyen ki átérzezo, hogy ezen kívül „nincs számunkra hely.” A kedélyes lakoma csak nyolcz órakor ért véget.

*(Toldy Ferencz síremléke ügyében.) A Kisfaludy-társaság azon kérelemmel fordult a fővárosi tanácshoz, hogy Toldy Ferencz hamvainak elhelyezése céljából olyan sírboltot engedjen át, melyen a meghalt nagynevű tudóshoz méltó síremléket lehessen fölállítani. A tanács e kegyeletes óhajnak eleget tett, az és említett célra a 296. számú sírboltot engedte át a Kisfaludy-társaságnak.

*(Jókai Mór) eladta regényei népszerű kiadásának második száz-kötetes sorozatát Pfeifer Nándor könyvkereskedőnek, tizenötezzer forintért. Egy kötet másfél száz forint. Az új sorozat a Szerelmek bolondjaival és Fekete gyémántokkal kezdődik s az egész vállalat hat év alatt jelenik meg. Az első sorozatot a Franklin-társulat adta ki.

*(A török bazár) ügyében értekezlet volt az új város-ház díszes társalgótermében. A török sebesülteket segélyző bizottság tanácskozott a jótékony nőegyletek elnökeivel, Damjanich Jánosné urnő és Földváry Mihály elnöklete alatt. Jelen voltak: Bulajthy Imréné, Bischitz Dávidné, Süsmegnő, Ráth Károlyné, Földváry Emilia, P. Szathmáry Károlyné, Kralovánszky Istvánné urnők, több képviselő s városi tanácsi tag stb. Helfy Ignác szolt először, ajánlva a török bazár eszméjét a magyar hölgyek figyelmébe, s megemlíté, hogy az első tárgyakat a török főkonzul, Halil bej, fogja ajándékozni s már intézkedett is meghozatalukról. A bazár kiválóan keleti tárgyakból fog állani. Az értekezlet abban egyezett meg, hogy a bazár védnökeül Tisza Kálmánné asszony kéresek föl. E kérelemmel egy küldöttség fog a miniszterelnök nejéhez járulni, s e küldöttség tagjai: Damjanich Jánosné, Bischitz Dávidné, Veressné-Beniczky Hermin urnők és Ráth Károly, Földváry Mihály.

*(A magyar Dante.) Dante Pokol című nagyszerű műve dr. Angyal János által eszközölt új fordításának mutatóványát közli, terjedelmes bevezetéssel a Figyelő legújabb füzetébe. Gróf Csokonics Leona az egész mű megjelenését lehetővé fogja tenni. Ugyan e lelkes urhölgy nagylelkűségének fogja irodalmunk Dante egyéb munkái fordításának megjelenését is köszönni.

*(Jordán Vilmos.) a Nibelungen-rhapsod, pénteken szavalt először a redoute kis termében. A vándor költő már tizen négy év óta jár Európában és Észak-Amerikában városról-városra s szavalja nagy eposzáit, a Nibelunget. Most ötvenkilenc éves s még e művet megírta, sok mindenfélét dolgozott összevissza. Irt forradalmi költeményeket, mysteriumot a Faust második része szellemében, görög drámákat, lyrai vigjátékokat stb.; de ezek mind nyomtalanul szétfolytak az idő homokjában. Ezután írta meg a Nibelunget s elkezdett művével vándorolni, mint egy rhapsod s szavalta mindenütt. Aból indult ki, hogy a költőnek tudnia kell műve közvetlen hatását, mert különben „munkái oly virágokhoz hasonlítanak,

melyek sötét helyen növekedve, halványak és betegesek lesznek a elfonnyadnak, ha a nap éri őket. — Hogy ez elmélet ér valamit, bizonyíthatja, hogy Jordán Nibelungeit úgy átdolgozta tizennégy évi vándorlása alatt, hogy egy sor sines benne a régiből. Csak ezután adta ki művét nyomtatásban. Jordán Bécsben tizenhatszer, Berlinben tizenkészer, Prágában négyszer fordult meg.

•• (Estély.) Özvegy Geist Gáspárné urhölgy szerdán este nagy táncestélyt adott kecskeméti-utezni házában. A legzisebb vendégszeretettel fogadta vendégeit a a szeretetreméltóság gyakorlásában buzgón osztottak vele leányai Szeniczey Ödönné, Pfeifferné urhölgyek a Geist Clarissé kisaszony. A női körben voltak: Kövörné, két leányával, Marsovszky Ádámné, két nővérével, Geist Györgyné, Jolics Gézáné, Szénássy Károlyné, továbbá Jolics Kálmánné, Tüköryné, Langheinrichné és Wenigerné, (mind a négyen leányaikkal.) Kautz Mariiska, Gyulai Aranka és Margit (Gyulai Pál kedves leányai), Horváth Mariiska stb. Rácz Pál zenekara játszott, a táncz vigan folyt a a mulatságnak csak nyolcz órakor, az izletes reggeli után lett vége.

•• (Irodalm.) Földváry István kiadja költeményeit, melyek a lapokban elszórtan megjelentek, pótolva néhány kiadatlanul. Földváryól nem egy csinos verset közölt már lapunk is, a így azt hisszük, hogy költemény-füzérét ajánlhatjuk olvasóinknak. Ára 1 frt. Az előfizetési pénzek a szerző lakására: Sándor-utca 3 sz. küldendők. — Benedek Aladár Csöndes órák cím alatt márczius elsejétől lapot indit, a erről multkori lapjának előfizetést a olvasóit értesítjük.

•• (A szegedi Szakácskönyv.) Rézi néninek e gyorsan népszerűsége vergődött kitűnő műve, második kiadásban is megjelent, még pedig most már bővítve és javítva egy a szövegben, mint különösen az étlapokban. A díszes színnyomatu, kemény kötésű, 401 lapra terjedő mű ára 2 frt. Ajánljuk minrendű és rangu gazdasszonyaink figyelmébe.

•• (Külföldi tyuktojások.) Az állatkertben lévő kitűnő fajú külföldi tyukok tojásaira megrendeléseket elfogad az igazgatóság, és kíváncsi árjegyzéket is küld bérmentve.

•• (Ajánlközés.) Egy jó családból való, anya nélküli fiatal leány hajlandó volna valamely jó házhoz mint házi kisaszony elmenni. Szerkesztőségünk szívesen igazítja utba azokat, a kik hajlandók egy derek hölgyet házukhoz fogadni.

•• (A háboru) még nem mult el, sőt tartunk tőle, hogy még csak most kezdődik igazán. Kétségen kívüli, hogy az orosz a törökkel békét kötött, az előbbi átvette a török várakat, serege ott áll Konstantinápoly előtt. Az angol pedig mindezt nem nézhetvén hideg vérrel, oda küldé hajóhadát Konstantinápoly alá. A porta a még nem nagyon rég örömmel látott vendég érkezése ellen tiltakozott, sőt rá is ágyuztak az angol hajókra, azonban azt csakhamar abba hagyták a beérték a tiltakozással. Az orosz most már azt mondja, hogy kötelessége Konstantinápolyba bemenni a ha ezt megteszi, kész az európai háboru. Monarchiánk is komolyan készülődik, a katonaságnak kiadták a rendeletet, hogy készen legyen, jövő-menés van, miniszteri értekezlet, hadi tanács és többféle gyanus dolgok. Valószínűbb, mint nem, hogy háborunk lesz, még pedig nem csak az oroszszal, hanem a — törökkel is, kik most már szövetségesek. Azonkívül az olaszok is készen állanak, hogy belénk kössenek. Ime, ide jutottunk, a mind ezt megakadályozhattuk volna, ha a háboru kezdetén, mikor a török még erejében volt, erőlyesen felléptünk volna. Most már azt is sürgetik, hogy az országgyűlés ne vessződjék a kiegyezési vitával,

mely még javában foly, a mely az egyetértést lazítja, a mire pedig most nagy szükség van.

•• (Halálozások.) A hét folytán meghaltak: Özvegy Emich Gusztávné, 56 éves korában, Budapesten. — Gróf Szapáry Imre huszárkapitány, Jászberényben. — Fodor Mihály ügyvéd, 58 éves korában, Tasnádon. — Ferenczy János, 38 éves korában, Jászberényben. — Olsay Ferencz mérnök, 66 éves korában, Nagyváradon. — Havas József udvari tanácsos, 83 éves korában, Budapesten. — Litassy Pál bányatiszt, 30 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton: Bánkban. — Vasárnap: Jósolt. — Hétfőn: Budapesten. — Kedden: Fekete domino és Coppelia. — Szerdán: Romeo és Julia. — Csütörtökön: Hugonották. — Pénteken: A javulás utján. (Előszőr.)

Var-színház. Szombaton: Benoiton család. — Vasárnap: Piccolino. — Csütörtökön: Csallósok.

Népszínház. Szombaton: Veres baji. — Vasárnap: Huszár-csiny. Hétfőn: Fala ossza. — Kedden: Kis néma. (Előszőr.) — Szerdán, csütörtökön: ugyannaz. — Pénteken: Szökött katona.

A népszínházban kedden új operettet adtak, a Kis némat, mely aligha éri meg a 30-dik előadást, mint a Kisaszonyfeleségem a a többi sikert aratott operettek. Tárnya elég pikáns lenne: egy kis menyecske szerepel benne, ki az esküvőről hazamenve kocsijával felfordul és megnémul, a az orvosok véleménye szerint csak akkor nyeri vissza szavát, ha szíve is megszólal. Ez meg is történik, csak hogy a ki szívet megszólaltatja, az nem a férj, hanem egy kis testőr ezredez. A szerző látta, hogy tárnya frivol, simítani akart rajta és — ellapította. A pikáns mese unalmassá lett, a az élénkítőre azant olcsó ötletek izetlenek. Zenéjét Serpette írta, a ki ért a hangszerezéshez, de fájdalom ez összes érdeme. Az operettenek szingazdagnak, változatosnak, tarkabarkának kell lenni, ezeket nem igen találjuk benne. Az is igaz, hogy a mit nyújt, az kellemes, csinos; Rafael a kis ezredez egy csupa-tűz kis dala az első felvonás végén, a harmadik felvonás serenadeja, a még egy két szám rendkívül kedves és eredeti, de mit ér, ha a szerző fősvény módjára részeltet belőle.

A czimszerepet Szabó Karola csinosan és ügyesen játszta. A kisaszony hangja kollomes, üde, szépen cseng, és folyvást erősöbül. Gazdagöltözéke az utolsó csipkéig, szalagig kitűnő izlésről tanuskodik. Don Rafael, az ezredest, Erdélyi Marietta énekelte, szép coloraturáját dicsérnünk kell. Solymosi a férjet, a vén gúthős don José d'Albatrost játszta a alakítása kifogástalan volt.

(G. I.) Az országos szini tanoda febr. 11-diki matinéjéről írunk néhány sort. Az igazgatóság igen jól teszi, hogy az ifju növendékeknek ily alkalmat szolgáltat a nyilvánosság megszokására, a az intézet dicséretére legyen mondvá, máris képes előadásai által némi élvezetet nyújtani. Tanuskodik mellettünk azon körülmény is, hogy közönség mindég szép számmal van jelen, s épen nem fukar a tapsban. A műsor első szakaszát képezte a „Bá ró és b a n k á r” 2-ik felvonása. A bárót Somló Sándor (IV. oszt. növ.) játszotta. Igen csinos alakja, rokon-szenves hangja, a játékában kivált a ezenvedélyes végjelencet lőn tapaszal, sőt kihívással is jutalmazva. Megemlitjük, hogy

az ifju színész csinos dalokkal lépett fel a lapokban is. A bankárt Gyenes László (IV. o. n.) szintén tehetséggel játszott. A multkor emeltük ki Shylokját. Ezuttal egy nap alatt tanulta be szerepét, s mégis ügyesen adta vissza. Czecz Katalin, Adél, szintén melegen játszott. Következett „Hamlet”; szintén a 2-dik felvonás, s ebből a színészek jelenete Ophéliával. Hamlet Tolnai Andor volt. Nem e szerepkört tartjuk hozzá illőnek. Alakja mégis csinos s játéka átgondolt volt hozzá. A színész királyt Gyenes hűvel szavalta. Ophéliában Dömjén Rózát (III. o. n.) láttuk; gyöngéd hangja, szép megjelenése, érzelmese játéka tapsot aratott. Őt és Tolnait ki is hívták. Krámer Sándor (III. o. n.) jó Polonius volt. — Következett az opera. Az Egy nő ki az ablakon kiugrik énekeit szépen adta elő Kordin Mari (IV. o. u.) ki ugyilászik erősen követi Soldonét. Welch gyönyörű baritonját Rossini Moseében, s Borgiában, — ott Fáraót, itt Alfonsot énekelve hallottuk. Hegyesszi (IV. o. n.) jó tenoristának bizonyult Moseában mint Amenofi, még a Kántor Gizella Borgiája játék, és erős hang által tűnt ki. A Kordin Marival együtt szerepelt Bárdi Lajosnak (II. o. n.) csupán idegenzserű kiejtését kellene elhagynia. Ennyit a reményekre gerjesztő matinéről s ifju bosciról.

Divattudósítás.

Néhány év óta kevés igazi, nagy újítás nem történt az öltözékek birodalmában. A divat évkönyveiben az elmúlt 1877-diki évet egész nyugodt lélekkel a tukok korszakának lehetne elnevezni, mert soha sem viseltek szűkebb, jobban a testhez feszülő tokszerű ruhákat, mint most, és valóban kellő figyelmet és tapintat kell hozzá, hogy az öltözék megmaradjon az illem korlátai közt, és mégis megfelelőhessen a divat kívánalmának, valamint az egyéni sajátosságának is. Mert hiába, a divatot nem teremtik mindenki számára és ha az előtt kevesebb volt a változatosság, úgy mai nap olyan sokféle módosítást enged meg az magának, hogy nincs az az alak, az az egyéni sajátosság, a melyhez illő és mégis divatosan alkalmazott öltözéket ne lehessen kigondolni. Régebben, ha rövid ruhák voltak divatban, senki sem mert volna uszályt viselni, — mai nap látni rövid ruhákat ép úgy mint hosszakat. A divatos szabók most már művészekké lettek: tanulmányozták a régi arczmetszeteket, hagyományos családi képeket, azokban korosvén új „gondolatokat” divatos kiállításokra. A hatalmasan működő ipar pedig a legszebb sima és mintázott szövetekkel segíti elő ezaljaikat. A faille, moure, atlact, a szinpompás brocat gazdag virágaival, könnyebb fényes selyemszövetek zöldes aranyszínű, rózsaszínű, villanykékes és más szemképráztató visszfényekkel, melyeket a divatos regyeszet felfedezett, állatszó selyemgázok, a melyek a keleti hölgyek irigységét is felkelthetnek, a lágy, simolókony chinai cröpe, préselt bársony, — ezek és még számos más szép szövetet használ fel a divat, hogy a nőket díszítse és szépségüket emelje. Még a szörkelme sem lép fel most már egyedül, egyszerű mivoltában, hanem olyan színekben és mintákban, melyek képesek teszik a legfényesebb utczai öltözékek kiállítására. A bársonyt nagyon kedvelik most ruhákra, de annál kevesebbé használják már felöltőkre. A préselt genuai bársony (sötét virágok vagy arabeszkok világos alapon), damask, brocat, ezek a drága, pompás öltözékek fő szövetei. Azért mondjuk fő szövetei, mert nehézségüknél fogva csak alapul szolgálhatnak, mintán echarpe-oknak. ránczolatokunk ugyan ezekből nem használhatók. Brocat vagy bársonyból állanak az öltözék sima részei, mint a köté alaku előrész, a mellényke, a derék hátrész és a hosszú, nehéz uszály; ezen gazdagon mintázott szöveteket nem illeik pliszékra vagy ránczos részekre elhasználni, és nem is mutatónak semmit. Minden, a mi ránczos, összehajtogatott, vagy huzott dudorokba van szelve, annak lágy, egyzsinű selyemből vagy failleből kell készülnie. Magától értetődik, hogy az ilyen pompás öltözékeknek még inkább kell a színek összhangzatát szem előtt tartani, mint a könnyebb utczai öltözékeknek.

Mai mellékletünk

Egy gyermek-leányka köté, mely két részből áll. Az egyik, az első szám a derékat védő és hosszú része egészen hátra nyúlik a 2-dik

számú köté vége részére, a hol egy gomb és gombház tartja össze a köté. Egy kis arasznyival lejjebb még egy szalagsokkal és össze lehet kötni a köté. E köté készülhet fohér chiffonból vagy más színes szövetből és nélkülözhetlen tárgy kis leánykánk ruhái köté.

Számrejtvény.

Steiner Jankától.

17. 1. 21. 12. 8. Legjobban a nagymamánál,
Egérből is pathányt csinál.
1. 19. 16. 17. 27. 23. Érté élet és halál,
Felsők felett is ez áll.
17. 18. 25. 14. 16. Logdobbban mennek most eléje,
Kik örömmel, kik remegre.
24. 22. 11. 5. De mindnyájunknak reszket lelke,
Middn felel a kérdésre.
26. 9. 11. 15. Órizkadjél ha lehet tőle,
Mert nincs jó következménye.
7. 4. 5. 9. Sok kedves hölgynek a neve,
De itt meg van rövidítve.
20. 2. 13. 10. Hogy ha az arczod ilyen,
Lukabb nézed a tükörben.
6. 24. 3. 14. 16. Habár nem logzebb mesterség,
Mégis van olyan is ológ.
1—27. Nem kell sokat kalkulálni,
Hamar ki lehet találni;
Magyar népek közmondása,
Nem jó ha ránk alkalmazza.

Megfejtési határidő: márcziushó 13-dika.

A f. é. 3-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ohaj — hajó.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőkünk küldték be:

Sárosy Mari, Marosy Etelka és Izabella, Korenigh Serk Hormin, Jánosy Lajosné, Rudér Vinczéné, Stelner Janka, Ohldy Szigethy Nándorné, Pressly Luiza, Trotyák Jánosné, Báthori Sigray Izvánna, Steiner Sarolta, Magyar Matild és Felicie, Korencsovics Teréz, Krakkay Mária, Kappocz Vilma, Mednyánszky Margit és Erzzi, Gocsmán Karolín, Hosszu Elekcs Matild, Endrődy Gérané, Gaál Berta, Imre Kónya Róza, Halutz Mari, Szatnek Eliza, Ujfalussy Károlyné, Keller Luiza, Bohus Gyuláné, Papp Józsefné, Pessina Edéné, Potoczky Antónia, Horváth Berta, Majovszky Jozefa, Becker Irma, Korom Józsefné, Kuthy Róza, Hayden Izabella, Pajor Lónke, Spiró Emilné, Dzsiniich Pencz Mária, Kiraly Zsófi, Marton Berta, ifj. Krieger József, Molnár Katalin, Petördi Pap Ernőbet, Obermayer Janka, Lukács Györgyné, Fodor Klára, Gyulai Laura, Múar Mariska, Fényes Gyuláné, Darvas Jolán, Extergomi Anna, Kiss Antalné, Jóó Ilka, Török Malvin, Temesváry Ernőbet, Takács Ilka, Kovács Zsolnay Róza, Németh Alajosné.

A 2-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Dzsiniich Pencz Mária, Temesváry Ernőbet, Papp Jolán és Etelka, Takács Ilka

Tartalom.

A zsidórus szomszédja, Bodon Józseftől. — Sára anyó, Kuliffay Edétől. — A párisi konyhák titkai. — 1803. M. . . Tódortól. — A római nagy napok. — Egy hét története. — Farsangi napló. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A berítőkön: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy gyermek-leányka köté szabásmintája.

Foeléd szerkesztő, kindó s laptulajdonos: EMILIA.

7-dik szám.

Február 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két íven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL

Vörösmarty utca 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	S a p - keltés nyerés
Febr. 17 Vasárnap	F Donát és Jul.	F Hetvenedv.	5 A Triod. kezd.	14 Purim katon	7 5 5 24
18 Hétfő	Simon, Flavián	Concordia	6 Bukol püspök	15 Judás	7 3 5 26
19 Kedd	Mansvét püspök	Zsuzsánna	7 Párhén püspök	16 Kabriel	7 1 5 28
20 Szerda	Eleuther	Eukária	8 Tivadar	17	7 0 5 30
21 Csütörtök	Eleonora	Eleonora	9 Nicephor	18	0 58 5 31
22 Péntek	Péter székfogl.	Üszög. Péter	10 Karalamp	19 Lázár	6 56 5 33
23 Szombat	Jézus sz. tövisk.	Villi	11 Balázs	20 S. Mezeve	6 54 5 34

Vidéki tárcza.

Győr február 8-dikán. Kevés vidéki város élvezhet oly sok örömet mint mi Kassainé művészies játéka által. Ki a *Haza és Szülőjka* című darabokban, de különösen a tegnapi előadás Phaedrában Racónének hírneves színművében remekelt. A színház zafololásig megtelt, s nem volt egy hely, mely üresen maradt volna. S midőn az ünnepelt művész a színpadra lépett, egész virágcsóval számos csukor és koszorúval fogadtatott. A legremekebb pontját az képezi, midőn Phaedra férje fiának megvallja szerelmét. Ez oly remekül, oly művésziesen adatott elő, hogy keblünk emelkedett, és ropant csund volt, egészen elbűvölt bennünk remek játékával, s azünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadtatott. Szombaton lép felutóljára Essex grófban.

Az iparos körben Bierbauer tanár előadása a „fényről” kitűnően sikerült, és a számos kísérlet, mely vonzóvá tette előadását mind egytől egyig sikerült. r. l.

Miskolc február 10-dikén. A nőegylet bálja, mely mindig a legfényesebb s eleganebb, valódi elite bál szokott lenni, tegnap tartatott meg a megyeház termében. Házi asszonya Xivkovichné Pálta Erzsébet 6 nagysága volt, ki önmert, kedves, nyájas, szeretetreméltó modorával, tisztjét páratlan kellemmel teljesíté, s mindenkre s mindenre kiterjedő gyöngéd figyelmével az egész társaságot lekötölte. A bájos lady patroness remek, izlésteljes moh szín selyem ruhát viselt. A figyelmes rendezőség a kellemes házi asszonyt gyönyörű virágokrátálal tisztelte meg. Ott láttuk a vidáman lejtő kedves táncosnők között: a Sipos, Orczy, Oláh, Losonczy, Sturman, Kiszely, Tatár kisasszonyokat stb.; jelen voltak még Szepessy Gyuláné, Pallavicini grófné, Ragályi Miklósné urnők stb. A vigalom reggeli nyolcz óráig tartott, mi arról tanuszkodik, hogy a bál nagyon sikerültnek mondható, minnek oroszlan része a kedves megnyerő modoru házi asszonyt illeti. r. l.

Vág-Sellyén február 10-dikén. Városunknak a szépért, jóért és nemesért lelkesülni és áldozni tudó közönösége, a tornóci önkénytes tűzoltó egylet tisztikara által január 23 dikán rendezett zártkörű tánczvigalmán és a bazáron tömegesen és valóban kiemeléssé méltó áldozatkészséggel járult a jótékony cél fősegéléséhez. De meg is érdemelte, sőt fényesen viszonozta a tánczvigalom a t. vendégeknek nagybecsű pártolását. Mert úgy a rendezőség: — a bál helyiség valóban kitűnő izléstől tanuszkodó földszíttése, a vendégeknek fogadása, logkényelmesebb eljárása és folyton a legéberebb figyelem és előzékenység által, — továbbá a tánczvigalom kedves házi asszonyai: Fülöpné és Hertelendyné 6 nagyságaik lekötölező szí-

véségükkel mindent elkövettek, hogy a jelenvoltaknak egy élvezetes éjt és felejthetlen jó emléket biztosítsanak. A vidék szépei közül jelen voltak: Fülöp Irma, Kocskeméthy és Foltán nővérek, Rudnyánszky Gizella, Seyler Jolán, Fülöp Leonie, Hunyady Mariska, Szabó, Paurál, Braunsteiner urhölgyek, Árkövy, Schamlern és Engeltardt tüzről pattant fiatal menyecskék stb. S folyt a tüzes csárdás a nyitrai kitűnő zenekar játéka mellett kivilágos virradtig. Az anyagi siker megüti tisztán a 200 frtot.

Mező-Turon a nőegylet bálja a kisedővő intézet javára sikerült és vidám mulatság volt. A házi asszony: Bolváry Antalné született Teleky Eszter urnő köré nagy, díszes közönös csoportosult; a kisedővő intézet igazgatónője: Ménárd Sándorné, özvegy dr. Szűtőné, Tóth Mihályné, Ernzt Mihályné, Báthoriné, Schreiber Pálné urnők, mint a bál gazdaszonyai, Ádámné, Szilasyné, Spettné urnők, Bolváry Fanny, Miskolczy nővérek, Hajdu Erzsike (Turkevidől), Nagy Mari és Julianna, Külley Gizella (Szarvasról), Schreiber Hermina, Bordács Róza (Kisujszállásról), Cantó Zsuzsika, Fischer Berta, Schlesinger kisasszonyok stb. Az első négyest negyvenhat pár tánczolta s a jövedelem 257 frt.

Különfélék.

„(A londoni magyarok) által Rudolf trónörökös tiszteletére rendezett bál fényesen sikerült. A tánczvigalmat a „Canonstreet” fogadó termében tartották, mely virágokkal, magyar s osztrák zászlókkal, Magyarország nagyszabásu czimereivel s a király életnagyságu arczképével volt díszítve. „Lady patroness”-k angol szokás szerint tizenketten voltak, köztük Eszterházy Miksa, Batthyány Edmund és Domin grófok nejei, Lutherlang hercegné, a francia követ neje, a londoni lord-mayor neje stb. A tiszteletbeli és működő rendezők, továbbá a magyar egylet választmányi tagjai magyar nemzeti színű csokrokat viseltek mellükön. Rudolf trónörökösét magyaros éljenzéssel fogadták, de a trónörökös nem foglalta el a számára készített emelvényt, hanem ottlétének egész ideje alatt a vendégek tömegében mulatott. Diósy Márton hazánkfrü francia születésű nejehez többek között így szólt: „Férjének ne hagyjon békét, mig Magyarországba, a szép Magyarországba el nem viszi. Hanem előbb magyarul kell tanulni, mert az nagyon szép nyelv.” — A bálon jelen volt gróf Suvaloff orosz nagykövet is, ki a vacsoránál egyik melléte ülő hazánkfrüával beazólgot-

vén — enyelegve azt mondá: Némí tartózkodással jövék el, attól tartván, hogy a magyarok eldűngetnek, pedig higgye el ön, mi 1849-ben sem nyomultunk volna Magyarországra, ha az osztrák császár be nem hí bennünket.

(A Vatikán kertjében.) Rómából egy bécsi lap tárczáirója következőket írja: Midőn tegnapelőtt elhagytam a vatikán könyvtárt, nyitva s őrizetlenül találtam a nagy kertbe vezető úját. Fölhasználva a kedvező pillanatot, beléptem a profánusok előtt máskor zárva tartott berekbe. Cserjések, halimok, bokrok, fák, virágágyak, kioszkok, házak és szobrok hullámszerű és számos faor által megszakított átláthatlan kertet képeznek. Nagy élvezettel sétáltam a fák alatt s a teraszokon, gyönyörködve a Tiberis s a város látványában. Valóban, ha a Vatikán börtön, akkor a világ legpompásabb börtöne. A pápai párthoz tartozók a paloták, kertek, muzeumok, egyházak, kápolnák, istállók stb. tömegéről azt mondják, hogy nagyobb Turin városánál, honnan Olaszország új királyai származnak. Nem tudom, vajon igaz-e ez, de hogy a Vatikán van olyan nagy, mint egy bécsi külváros, az valószínű. Látva, elhiszi az ember a mondát, hogy tizenegyszer szobával bír. S a termekben kápráztató gazdagságban vannak fölhalmozva a föld legbecesebb kincsei: a legszebb, legnagyobb és legjobb, a mi az antik művészetből fennmaradt s a mit a renaissance teremtet. A leggazdagabb udvartartás személyei járnak a termekben föl alá. A kapuknál középkori egyenruhát viselő testőrök állanak divatos gyűjtés puskákkal: svajcezi zsoldosok és francia önkénytesek.

Megbízások tára.

- Bájsra T. F. S. urnak: Magánlevelet irtam.
 Simontornyára M. L. urnőnek: Tisztelettel értesitem, hogy lapunk évnegyedí előfizetési díja: 3 frt.
 Hevesre P. M. urnőnek: El van küldve.
 Irinybe I. Sz. urhölgynek: Nemde vette küldeményemet?
 Ó Szivaczra D. L. urhölgynek: A félévi könyvek mindig május és júniusban küldetnek szét.
 Sárdra Sz. P. urnőnek: A legszivesebben küldtem meg.
 Mezőkovácsbázára F. N. A. urnak: Eddig az illető már megérkezett.
 N. Megyerre R. E. urhölgynek: Évnegyedenként is lehet. A könyvek félékenként küldetnek szét.
 Z. Szt. Gróthra St. S. urhölgynek: Magánlevelet irtam.
 Kapolcára K. M. urhölgynek: Köszönettel vettem.
 Selmeczbányára H. U. A. urnőnek: El van küldve.
 Makóra L. Gy. urnőnek: Köszönettel vettem.
 Lázira R. M. urnőnek: Vettem a másik kedves levelet is. Legközelebb magánlevélben felelek.
 A. Dobronyba G. I. urhölgynek: Ugy-e hár jókor jött és megfelelt ízlésének?

Előfizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölvaltra színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvomatú arcképek.

A mellett a jövő évben is tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félékenként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítené is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre sorkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A jövő évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félékenként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régiek mellékleteit, n. m. „A nagymama kis foglya,“ „Ifjabb írónk és művészeink arcképcsarnoka,“ (két málp) „József főherceg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

IS T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszivesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, február hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.
 VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2-dik emelet.

A PESTI HAZAI

„ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET” ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSE

folyó 1878-dik évi február hó 26-dik napján délutáni 4 orakor

sug az intézet helyiségében megtartani.

T á r g y a i:

1. Igazgatósági, és
2. Felügyelőbizottsági jelentés az 1877. évi üzleteredményről.
3. A mérleg és a tiszta jövedelem iránti határozathozatal az alapszabályok 20. §-a értelmében.
4. Igazgatósági előterjesztések.

Mely közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében szavazati jogát csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye 1877. év utolsó napjáig nevére iratott és a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig a társaság pénztáránál szelvényeivel együtt letétetik.

Kelt Budapesten, 1878. február 8.

Az igazgatóság.

(Után nyomtat nem díjaztatik.)

A nemzetiügyi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatósága végett a magas és kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenfélé köszvény, csúsz (Rheuma), inasragadás, moll, gerincfájdalmak, kereszt csontfájás (Hernia scapulae), láb-köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 frt 5. kettő 3 frt 2 frt 10 kr.

Hofeland hírnemes orvos mondja orvostani műveiben: „Ket betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan litazik korábbi erőteljes gyógyszereket; ezek frtköszvény és a podagra; a gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfüdtetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenfélé sebek, ganyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódián Pesten egyedül csak TÖRÖK JÓZSEF ut gysztárában, király-utca 7. sz. — Debreczenben: Rothschneek ut gysztárában. — Szombathelyen: Pillich Ferencz ut gysztárában. — Moharson: Jazovics Károly. — Kolozsvart: Wolf gysz. — Pécs: Zsolnay. — Szegeden: Weiglein György, Kovács gysz. — Temesváron: Kraul. — Aradon: Prinner gysz. — Nagyvaradon: Molnár gysz. — Szekes-Fehérvár: Dieballa György-gysz. — Vozary gysz. — Brassó: Fabik gysz. — Sziget-arott: Ebronfeld W. — Miskolcz: Ujházy gysz. — Pozsony: Söltz. — Kassan: Kewig Ede és fia gysztárában.

Általános elismert

Legszebb báli toilletek, jelmez-costümek és belépők.

Báli toilletek tartatánból frt 25. 30 és foljebb; ugyanazok attlasz derékkal frt 40, 45 és gazdagon virággal díszítve frt 50, 55 és selyem ruhák minden színben frt 70. 80 200 frtig; belépők frt 12, 15, 20 egész 60 frtig;

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szoknya előhosszának szives beküldetése kériatik.

Elegáns és izléses aratoilletek készítésére bátorodom műtermemet a n. é. hölgyközönségnek ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó híremet legfényesebben igazolják, s melyeket kívánatra szivesen előmutatok illetőleg beküldök. Teljes tisztelettel

RÓZSNAY

Confectionneur,
Deák-utca 5. a „Francia nőház.”

VADÁSZ FERENCZ

özvegyének UTÓDA

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

Koronaherceg (urti)-utca 1. szám alatt Párisi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillek szappanoknak, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett piperezerekkel.

Arjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

Főüzlet, József-ter 12. szám alatt.

Hölgyeknek óvásul

kik hajfonatot, tiszta és szép emberhajból nyerni óhajtanak, túlbalmazott késszel miatt olyat jutányos áron, osakis

Dankovszky István

uri és női műfodrásznál Budapesten kaphatnak.

Hajfonatok minden színben rőfnyi hosszúságban módos és fényűző 2 frttól fölfebb. Gondozott hígítások 2 1/2 frttól fölfebb. Női parókák 1/2 frttól fölfebb. Oskák haját mustra szerint festetik. Kihullott hajak a legzebb hajfonatok és frizurákhoz 1 frttól készíttetnek, — vagy új hajért becseréltetnek; valamint a szakmában vágó csikkek, w. m. uri és női parókák minden alakban stb. rendkívül olcsó árért kiszolgáltattak.

Különös figyelembe ajánlunk szociális eljárást, hogy az összes csikkek jóállásom mellett, és az ártalmatlan módjával kavarók nélkül készíttve vannak.

Vidéki megrendeléseket mintá szerint pontosan és utánvét mellett, ünnepélyes alkalomokhoz női frizurákat, Párisi divat szerint készíttetnek.

Hölgyműfodrászatban tanórák adatnak.

Flók a nemzeti színház épületben.

Tarlatan

mindennemű és legszebb éjjeli színekben drbja 1 frt továbbá elegáns

Báli toilletek

selyem, moll és creplis-ből legolesőbb kapható

Grossmann József.

Budapest, Király utca 27 sz. a „magy. koronához.”

Alapított 1860. évben.

Legolesőbb bevásárlási forrás a teli idényre

a legújabb női divatke-mek és elegáns kész toilletekben.

ugyszintén minden a szakba vágó rőföscikkek.

Grossmann József. divat és vászon

raktár- rában,

BUDAPEST, király-utca 27

„A magyar koronához.”

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Kész ruhák rendelésekor a márték beküldésén kériatik.

Alapított 1860. évben.

Hirdetéseket

CSALÁDI KÖR

részére elvállal

GOLDBERGER A. V.

Szerviták-tere 5. sz.

Előfizetést díj (illetmények nélkül)
Egynyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvmagazin díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-nak
21-23 sz. 3-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy magyar nyelvű sorért
8 kr.

8. SZ.
Febr. 24-dikén.
1878.

Havonként színezett
divatképpel.
Minden színezett képmellett
Egyenlő
tizenkét kötet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meg hozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Mi teszi a nőt ha-
sonlókká az angyalok-
hoz? A jótekonyság.
A kisedek számára az
alapnevelésnek annyira
fontos eszközeiről gon-
doskodni, ekép meg-
vetni erkölcsi alapját a
jövő társadalomnak: a
szűkölködőkön, csapás-
tól sújtottakon, elag-
gott szegényeken segí-
teni, szomorú sorsukat
elviselhetővé tenni; e-
kép megédesíteni a
hosszu küzdelemben
kifáradt élet alkonyát,
— lehet-e ennél neme-
sebb, magasztosabb fel-
adat, s nem méltán
megilleti-e a földi an-
gyal elnevezés azt, ki
életét a nemes feladat
betöltésére szentel?!

Istennek hála, nem
panaszodhatunk a mi-
att, hogy ily nemesen
érző női lelkek hiával
vagyunk. Most már
országazerte jótekonny
egyletek alakultak, me-
lyek nemes hűvvel és
lankadatlan buzgalom-
mal a magasztos csele-

Wöber Györgyné.

kedetek gyakorlására
szövetkeztek, áldásos
működésöknek minden
irányban fényes ered-
ményét látjuk, bár-
merre tekintünk, föl-
találjuk a gyöngéd női
kezek áldó nyomait.
A kármit mondjanak a
semmi nemes iránt ér-
zéssel nem bíró hideg
gunyolódók, a jótekonny
nőegyletek, aránylag
szerény eszközökkel
annyi könyvet felszűri-
tottak, s a nyomor ál-
tal sújtott szíven kö-
nyitettek, hogy mások
százai, sőt milliói fe-
lényi eredményt sem
képesek felmutatni.
Mert csak a nők éles
tekintete tudja az igazi
nyomort és szűkséget
fölszámolni, csak a női
kéz gyöngédsége ta-
lálja el a legjobb mód-
ját annak, hogy segé-
lyezésre kétszerez ha-
tású legyen a fájdalom
ne okozzon, és csak a
női lelekben van meg
az a csüggedetlen buz-
galom és kitartás, mely

a jótékony cselekedetek állandó és folytonos gyakorlására szükséges.

A kinek arczképét lapunk mai számában kedves olvasóinknak bemutatjuk, egyike azoknak, kiknek a nőegyletek a jótékony cselekedeteiben legtöbb részök van. Mint elnöke a szegedi jótékony nőegyletnek, a legbuzgóbb tevékenységet fejt ki az egylet szép céljainak elérésében. Ha van valaki, a ki e buzgalomért minden jók elismerését bőven kivívta magának, úgy Wöber Györgyné urnő bizonyára az. A szegedi nőegylet harminczkét esztendeje fennáll, s nem mutathat föl ez érdemekben gazdag jótékony egyesület egyetlen eredményt sem, mely Wöberné urnő kiváló közreműködése nélkül vivatott ki. Pedig harminczkét esztendő nagy idő, sok jót lehet cselekedni ez idő alatt, ki, mint e jeles nő, oly lankadatlanul betölti a nemes nők legazobb hivatását.

Wöberné urnő nevével már az első választmányban találkozunk, mely 1846. tavaszán alakult, s azóta bármit tett e buzgó s fúradhatlan egyesület, (pedig csakély anyagi erejéhez képest, s tekintve a nemzeti elnyomatás nehéz éveit, melyekben még jót tenni is alig volt szabad honfitársainkkal, bizony sokat tett.) Wöberné mindabban a legélénkebb buzgalommal részt vett. Mondhatnók, a szegedi nőegylet harminczkét éves története egyszerűsággal e ritka nő élettörténete, a mit a nemes lelkű nő tett, az mind azon a lapon van feljegyezve, a melyen a szegedi nőegylet jótéteményeinek hosszú sorozata olvasható, azért kitűnő érdemeit akarván felsorolni alig követhetnénk biztosabb módot, mintha a szegedi nőegylet harminczkét éves működését bemutatjuk.

Csak hogy nem kis feladat ám elsorolni mindazt, a mit e buzgó hazafias egylet harminczkét éves fennállása alatt tett. A nemes, magasztos cselekedetek láncolata az, a terünk oly szűken van kimerve, hogy még megtizedelve is alig férünk el vele. Az egylet főfeladatául kisedővő intézet létesítését tűzte ki maga elé, s hogy e feladatnak mily sikerrel felelt meg, mutatja az, hogy már az első évben, 1846-ban abban a helyzetben volt, hogy olyan intézetet megnyithatott, melyben 170 gyermek részesült az alapnevelés jótéteményeiben. Tíz év múlva, 1856-ban már a második óvoda is megnyílt, míg végre a harmadikat 1872-ben adta át a derék egylet a gyermeknevelésnek.

De e főcél mellett a jótékonyaság egyéb cselekedeteiről sem feledkezett meg a buzgó egylet. Mindenki tudja, mily szörnyű pusztítást vitt végbe 1848-ban szegény Losoncz városában a hazánkba berontott orosz hadsereg. Por és hamuvá égett a hazafias város, és a szegedi nőegylet az első közt volt 500 forint adományával a károsultak felségelésében. Hogy a segély e mérvét kellőleg méltányolhassuk, tudnunk kell, hogy az egylet akkor még alig rendelkezett egy-két ezer forint fölött. E hazafias tette miatt sok zaklatást kellett aztán kiállnia az egyletnek az elnyomatás szomorú napjaiban, mind az által megállott szilárdan, fejlődött, erősült, s a szükség jankiáltására mindenütt megjelent. 1859-ben, 1870-ben az olasz és a porosz hadjárat idejében a sebesültek javára gyűjtött, az 1863-diki Dunaúrvíz, ugyancsak az 1863-diki s az 1867-diki szárazság által nyomorba jutottakat segélyezé, s ugyan ez időben létesített Szeged városában négy levesosztó intézetet, mely annyi szűkölködőt megmentett az éhenhalástól.

Nem folytatjuk, mert hiszen nem is lehet feladatunk, de meg terünk sem engedni, hogy mind azt elsoroljuk, a mit e jeles egylet tett. Ezeket is csak példaképen említettük föl.

Tisztelettel hajlunk meg e derék egylet, s annak érdemekben gazdag, nemcsak elnöke, Wöber Györgyné urnő előtt, ki mind e felsorolt nemes tetteknek főintézője volt, s végezzük azzal, vajha minél több ily jeles honleánnyal büszkélkedhetnénk!

— y.

Modern románca.

Ney Ferenczről

I.

Szülő haza, szülő vitta
Szép ígéreted;
Rózsá-ajkon rópké szózat;
Lange szív feled.

Azt ígérted, mosolyogtad:
Nőmmé léasz legott;
Jött egy öltös, — gazdag ember:
S fényvel áldozott.

Elkap élvezetnek úrja:
Csipke, dus fogat...
Minden vágyad bimbajából
Rózsá-dísz fakad.

Rózsá: gyémánt-, szíparanyból!
S meg se boldogit?
Bankodis viharja járja
Kobled mélyeit?

És ha járja, én ha dúlja:
Múltó bánhódót!
Hervad ajkad; de ragyog gyöngy:
S női szív feled.

II.

Ah, mi dörren? — Azt, ki tőlem
Elszeret vala,
Eltemette kincsés vára
Füstött színfala.

S nincs-e senki már, ki teged
Folkarolni kősz?
A kik asztalodnál bíztak — ?
Szétveré a vész. —

Szürke mezben, esthomályban
Tántorog felém
Egy dördögő nő alakja:
„Ah... könyörgéném...”

Oh nagy isten! Ily nyomorban
Látlak-e viszont!
Egy kihalt világ könyője,
Mit szemed kiont.

S én mit adjak? Almazsnát?
Számoljak veled? —
Jer szívemre! Férőss szív
Nem bosszúl: — feled.

A zsibárus szomszédja.

— Elbeszélés. —

Bodon Józsefről.

(Folytatás.)

IV.

Az isteni gondviselés csudálatra méltó intézkedése ép ez idő tájban szölitotta ki obból az árnyék világából a törvény-

széki igtatót. Ő csak egyetlen szögecske volt abban a bámulatos gépezetben, mely az igazságot méregeti a földön. És ez egyetlen szögecske kihúatásával három parányi lyuk szakadt a bámulatos gépezeten. Az igtatói állást egy rendszerinti írnok fogja elnyerni, a rendszerinti írnokét egy napdíjas, a napdíjasét egy díjtalan szegény örökö. Ez a természet változhatatlan örök rendjén alapszik; a természetben nincs ugrás.

A törvényszék nagy írótermében egy kis mozgalom támadt mindjárt a temetés utáni napon. Egy csoportban a rendszerinti írkok, a másikon a napdíjasok, a harmadikon a díjtalanok süttögtak. „Ki lesz az igtató?” Ez a kérdés zsongott keresztül-kacul a termen. Még a fal órája, mely a gyakori előre-hátra tologatások miatt örökösen lázas állapotban volt, még az is azt látszott kotyogni: „Ki lesz az igtató, ki lesz az igtató?”

Péter egyik csoporttal sem tartott; asztalánál ült és másolt szorgalmasan, csak akkor ütötte fel a fejét, mikor az ajtó megnyílt és a főnök úr belépté a süttögő csoportok gyorsan szétrebbentek. Hogy a mi Péterünk miért nem vett részt a süttögésben — bajos volna megmondani, mert a kérdés olyannyira érdekfeszítő volt előtte, hogy fél fülével minden süttögő szót elfogdosott. Sőt azt is látta, vagy inkább megérezte, hogy egyik napdíjasára titkon felé kacsintott a felszemével, mikor az írnyi állás elnyeréséről süttögtak. Ez a kacsintás Péternek rendkívül jól esett, más egyéb körülmények hozzá vetésével nem kis reménységet kezdett táplálni. E reménységet több aprólékos esemény növelte napról napra. A főnök úr szokatlanul nyájas tekintete egy délelőtti, szintén ez események közé tartozott.

A Péter tobák-ezínű kabátja zsebéből kikandikáló papiros azetlekek különféle jegyzeteket tartalmaztak. Péter ugyanis elérkezettnek látta az időt, hogy némely dolgokban tájékozást szerezzen magának. Ellátogatott néhány szerényebb butorkereskedőhöz, kikérdezgette a butorok árát és mindent feljegyzett. Néhol alkuba is bocsátkozott, egyelőre csupán azért, hogy a legielegutolsó árakat kipuhathassa. A rőfős kereskedőknél szöveget nézegetett és apró darabkákat kért mintának és mindenütt azt mondta, hogy egyik vidéki ismerősének küldi, a ki nagyobb meonyiságban ohajt vásárolni. Az ezüst-mivesek kárakatai előtt a gyűrűket szemlélgette meg és egy csinos karpereczet szemelt ki a többi közül, melyet jegyajándéku szánt. Egy női bundának az árát is megtudakolta a többi rendbeli kifogásokat tett a prém és bélés ellen. „Világosabb színű és gazdagabb prémet ohajtanék a bélésnek tengeri nyulbőrt, vagy efféle jó meleg bélést.” A kereskedő is annyira belékapaszkodott, (a kabátjánál fogva is vissza huzogatta egypárszor) hogy végtére kényszerítve volt valamit ígérni a bundára. Egy kicsike kis öszöget ígért, talán harmincát a megszabott árnak, vagy ennnyit sem. S még így is megszeppent, hogy a nyakán vész a bunda és hirtelen elhagyta a holtot. Utközben bekukkant a madárkereskedőhöz, ki éppen akkor egy uri hölgy kedves ölebecskéjét nyírta. Ott volt a hölgy is, kutyácskájára fejét tartotta és egyre beszélt hozzá: „No, légy türelmes Pumika; várj csak, mily szép lesz a Pumika; egyél ezukrot Pumika.” Péter kanári madarak után kérdezősködött; az árakat feljegyezte és egy csinos kupola alakú kalitkát is kizemelt. E közben megtudakolta a madarásztól, hogy kanári madarai valódiak-e, mert ez iparágnál sok visszaélés történik, a verebeket és sárinányokat beszórták festeni és elárusítják kanári helyett. Az ember nem lehet eléggé óvatos ilyen nagy városban. Megjegyzendő, hogy ezt az öreg Demetertől hallotta; a vén zaib-

árusnak kitűnő tapasztalatai voltak az effélékben és Péter most rendkívüli ügyességgel alkalmazta az öreg tapasztalásait.

Az ekképen öszegyűjtött jegyzeteket, árszabályokat otthon előszedegetvén, Péterünk számításokat tett. Alapul természetesen a rendszerinti írkokasággal járó fizetést vette és úgy okoskodott, hogy felét szépen megtakarítja az első esztendőben, sőt még valamikéivel többet. Ebből oly csinos öszszögecske kerekedik ki, hogy az esztendő végén mindent beszerezhet és komoly, tisztességes szándékával az öreg Demeteréknél bekopogtathat. Számításai közben azon sajnos tapasztalatra jutott, hogy a bundáról egyelőre le kell tennie, a karperecz megszerzését elhalasztani; kanári madárról és kupolás kalitkáról pedig szó sem lehet.

Elérkezettnek látta az időt arra nézve is, hogy az öreg Demeteréknél némi czélzásokat tegyen. Csak az volt a bökkenő: hogyan, mi módon kezdje el; a tárgy kényes természetű, a határvonal, a meddig elmehet: komoly megfontolást kíván. Néhány este csakis e felett tündökött a végre legalkalmasabbnak találta, ha legelőször a szövet-mintákkal tesz kísérletet, ezeket mutogatja meg a mosolygós képű Demeternének. Az időt úgy választja ki, hogy Erzsike ép akkor jöjjön haza, mikor ők a szöveget szemlélgetik az öreggel. Az öreg majd kérdezni fogja, mi czélból szedegette össze a ruhamintákat ily óriási mennyiségben. Ő erre titkosan mosolyog és a többi magától jön.

Ugy történt. A szövetdarabkákat Erzsike is megnézegette és néhányat igen finomnak talált. Hanem a titkos mosolyt nem akarta elérteni senki; Péterünk tehát a titkos mosoly mellé még köhöntgetett is, de a fogékonyság oly csekély mértékben volt kifejlődve náluk az efféle finomabb jelek iránt, hogy a köhöntgetés sem használt. Péter jóformán megzavarodott és akadozva mondá:

— Az ember, tetszik tudni... izé... tetszik tudni... olyan... izé... körülmények közé juthat, hogy... tetszik tudni... szükségé lehet egy a másra.

— Ahá! — ezült az öreg Demeterné — Péter ur háza...

— Azaz hogy... nem éppen... vagyis hát a szándék tetszik tudni, egy szerencsés körülmény teljesedéséig feltételeződik — vágott közbe Péter, ki életében először használt ily szokatlan szavakat és maga sem győzött elegendő bámulni rajta, hogy az ily kitűnően sikerült.

— És mi az a szerencsés körülmény? — kérde az öreg Demeter, ki a kályha mellett somolygott a kis napdíjas írkok csudálatos megzavarodásán.

— Egy véletlen haláleset, — felelte Péter.

— Jómódu nagybátya, vagy távolabbi rokon?

— Igtató, kérem, a törvényszéki igtató... Dehát persze még nem bizonyos, ámbar no... és a fejével ravaszul biccentett.

— Annyi mintha bizonyos volna; igaz-e? — mondá az öreg Demeter és széles, barna kezével a térdére csapott. Péter válasza helyett folytatta a ravasz biczengetést a titkon Erzsike felé pillantott, de a sötét barna szemekben a hatásnak semmi jelét nem vehette észre. Még csak nem is mosolygott, mint a két öreg; hidegen, szórakozottan hallgatta a beszélgetést, mintha lelkével jelen sem volna.

Ennyi elegendő volt, gondolta Péter. A czélzás ugyan nem úgy ütött ki, mint tervezte; jóval edébb ment, aztán nem is oly módon történt, a hogy ohajtott, most azonban már mindegy. Az öregek ismerik tisztességes szándékát és ez egye-

lőre untig elég. Erzeikével majd négyzsem közt beszél, kilesi mikor a színházba indul s hozzá csatlakozik. Itt az ideje, hogy érzelmeit nyíltan feltárja előtte, hogy szépeket mondjon neki, hogy kilátásait, reményeit vele közölje. Legelőször csak távolról kezdi, teszem azt: a csendes családi élet festegetésével. Leírja a kis szobát, a minőt ohajt, a butorokat egyenként fogja elsorolni: az egész nem sok lesz. Lerajzolgatja a napok folyását egyik hétfőtől a másikig, a többi aztán mind ilyen lesz az évben. Ugy mellékeesen megéri a jövőt, mely egészen biztosítva van: negyven esztendei szolgálata után nyugdíjba lép s hátra levő napjait a nyugalom édes párnáján pihenni át. Ezután egy lépéssel közelebb jön; a legszebb szavakkal fogja előadni, hogyan ébredt fel lelkében a családi élet vágya. Ez érdekes pontnál részletekbe bocsátkozik s a Karácson estét élete legboldogabb napjának nevezi. A legelőkelőbb és legmelegebb azineket válogatja össze e kedves este képéhez. Még gyermek s ifju korára is visszatér, azt a kevéske vidám vonást onnan is előhossa, hogy a kép annál szebb legyen. Azután . . . azután vallomást tesz.

A szépen kifőzött terv már napokig pihent a Péter agyában, mikor még egy gondolat ütötte meg. Nem jó volna-e valami ajándékokakával lepni meg Erzeikét a négyzsem közti találkozás előtt? A bizony nem lenne rossz. Ez mintegy sejtetni engedné, hogy komoly céljai vannak s előkészítene a napra. A gondolat egyben megtetszett Péternek s azon melegebben nyélbe kívánta ütni. Nem pusztá nézegetésről, hanem komoly vásárlásról levén szó: a drágább kereskedéseket gondosan elkerülte. Azokban oly felcsigázott árakat követelnek minden csakélységért, meg a kopottas külsejű vevővel oly foghegyen beszélnek, hogy szóba állani sem érdemes velők. Ő tehát a kapuk előtt és tornácok alatt árulató szerényebb kereskedők közt tekintett széllyel. Ezek nem oly nagyralátók, igényük csakélyebb s télen át egy-ujju keztyűjökbe tapingolnak, nagy zairos csizmájukat szaporán verik a kövezetbe s a fülükre huzott bárányszőr sapka alól lesik a vevőt; különösen vidéki atyafiakra vadászatnak, mint a keresztes pók a kövérebb legyekre.

(Vége köv.)

~~~~~

1 8 0 3.

(Elbeszélés)

M . . . Tódortól

— Kérem, kérem, — siettetett a gunyt folytatni az ezredes, — méltatásom soha sem lehet oly magas, a mint tehetőségi érdemeimnek.

— Melyeket a színészet terén kifejték? — novetett föl egyszerre természetes kedélyességgel a szép hölgy. — Persze, mi weimáriak e tekintetben előnnyel bírunk a többi németek fölött; nagy szellemeink kifejték szépérzékünket, a színészet kedvencez mulatságunk lett, s nincs oly kannibál, a kinek kalapját és parókáját fejébe nyomva, szerepet ne játszattunk vele.

— Czeczil! — kiáltott be e perczen az ajtón keresztül Sarolta, — jöjj, jelenésed van!

Vidáman dugta be mosolygó fejét az ajtón, s jókedvűen intett anyjának, a ki azonban feltűnőleg zavartnak és boszusnak látszott.

— Jelenésem? — kiáltott fel Czeczil. — Akkor megyek. Visszontlátásig, szeretetreméltó tisztelőm, visszontlátásig! Reményem, hogy az előadáson derekasan fog nekem tapsolni. Ezzel oly gyorsan eltűnt, a mint jött.

— Czeczil elbizakodott, mint mindig, — szolt távozta után a ház asszonya. — Ugy látom, hogy ön iránt nagyon bizalmas és szeretettel önnel ingerkedni.

— El van kényeztetve, — felelt mérgesen az ezredes. — Senkit sem lehet oly hamar elkényeztetni, mint a szép asszonyokat, a ez itt . . .

Nem fejezte be a mondatot, csak fejét csóválta nagy megvetősen. Bellingné is hallgatott, s valószínűleg a régi mesére gondolt a rókáról s a anyanyu szőlőről.

— Czeczilben sok szellem van, — jegyzé meg végre hosszas szünet után, miután látta, hogy vendége ébenséggel nem akar beszélni, — fiatal férje meghalt, jelentékeny vagyona van, s Weimárban jelenleg igen szabad hang az uralkodó.

— Ezek a kis udvarok! — mormogá még mindig boszusan az ezredes. — Az ottani élet! Ez teszi ez asszonyokat családvőkké és kacérokká, a kiűrtja keblökből az erkölcs utolsó szikráját. Az isten mentsen meg az ily kis udvaroktól, a hol asszonyok uralkodnak.

Bellingné nem rejthette el, hogy kellemetlenül érintetett, mert ő is ily kis udvar körében tölté el ifjúságát.

— Ah, nagyságod kivétel, — sietett magát mentetgetni az ezredes, — s akkor tán nem is voltak még oly szokások, mint most. Látni az ellentétet ez asszonyosság és Sarolta kisasszony között. Én nem is engedném meg, hogy érintkezzenek egymással.

— De nem lehet megakadályozni, — veté ellen Bellingné, a ki szokva volt nyers vendége részéről ily rátartó bizalmaskodáshoz.

— Mindent lehet! — kiáltott az ezredes heves modorában, kardja végével a padozatra ütve, — nincs semmi lehetetlen!

Sötét arca kiderült, a mint szomszédnőjére nézett.

— Lásd nagyságos asszonyom, — folytatá csakhamar, egészen más, sokkal szelidebb és nyugodtabb hangon, — én mindjárt ajánlhatok egy eszközt, hogy miként volna ez lehetséges.

— Kérem, — szolt várakozásteljesen Bellingné.

— Egy biztosan eredményre vezető eszköz. — S miközben ujjával mellére mutatott, hozzá tévé: — Én vagyok az az eszköz, én!

Bellingné zavart sejtélemmel sütő le szeméit és ruhája bodraival kezdett játszani.

— Nem értem önt! — mondá.

— Nagyságod tudja, — folytatá az ezredes, — hogy mindnyájan poroszok leszünk. Az egyesség már meg van kötve; mi kabátot cserélünk, s a csere előnyös lesz ránk nézve. A ki megmarad, mind előléptetésben részesül. Egy csomó tiszt azonban elbocsátatik. Minden az én kezemben van, én tölem függ. Én magam megtartom ezredesi rangomat azon biztosítással, hogy rövid idő alatt tábornok leszek.

— Tábornok! — kiáltott föl Bellingné olvadozó tekintettel.

— Igen, tábornok. Mi Poroszországba megyünk, s Erfurtot porosz helyőrség veszi át Wartensleben tábornok parancsnoksága alatt. Minden megváltozik itt, és Szent Patrikra, házam védazentjére mondom, ez elbizakodott nép majd megtanulja, hogy mi az a katonai fegyelem, a szigorúan katonai fegyelem.

— A szigor csak üdvös lehet, — mondá a házi nő, midőn az ezredes elhallgatott, — s a poroszok nem szoktak tréfálni.

— Nem azoktak tréfálni! halál! helyesen volt mondva, nagyságos asszonyom. S miután mi is poroszkok leszünk, illő, hogy komolyak legyünk. Nagyságod tudja őszinte vonzódásomat; érzelmeim nem lehetnek nagyságod előtt ismeretlenek. Azért egyszerűen kértem, — a szavaknak nem vagyok nagy mestere, — de nagyságod megért engem, — megnyerem-e azt, a mit kérek?

— Ezredes ur — igen meg vagyok lepetve, — legalább engedje meggondolnom a dolgot! — habozott szégyenlősen Bellingné.

— Eh mit! miért soká gondolkozni? Én szavát akarom birni!

Bellingné a nyitott ajtóra mutatott melyen át az előadást zúgosan és kacagások által többször félbeszakítva próbáló urak és hölgyek hangjai behallatszottak, alakjaik belátazottak.

— Mit sem tesz! — szólt az ezredes felállva, — hívja be Sarolta kisasszonyt, s intézzük el a dolgot rögtön. Mondja meg neki, hogy mit akarok, tegye kezeinket egymásba és áldjon meg. Ennyi az egész. Mennydörgős adtát, katona módra!

— Leányomat?! — kérdé nagy szemeket meresztve és szörnyű zavarral Bellingné.

— Természetesen! Hát kit gondolt? — kérdé a maga részéről megzavarhatatlanul az ezredes, és arczán egy erőszakkal visszatartott mosoly rángása cikázott át, a mint arra gondolt, hogy ez a hímes vén asszony tán azt hitte, miszerint őt akarja nőül venni.

— Még oly kevésbé gondoltam Sarolta férjhez adására, ezredes ur, — mondá Bellingné magát hirtelen összeszedve, méltóságosan, — ő annyira gyermek még, hogy tartok tőle, miszerint nagyon meg lesz lepetve, ha az ön mindenesetre megtisztelő szándékát előkészítés nélkül közlöm vele.

— Ha meg lesz lepetve, annál jobb, — mondá az ezredes. — Egyébiránt a mint gondolja, asszonyom!

— Azt hiszem, — folytató mereven, büszkén, kezét kabátja köze dugva, — hogy ajánlatommal nem követtem el sértést. Az igaz, hogy nem vagyok valami tejfelképű, illatozó ifju uraca, a ki az udvari bálokon ugrál, sem komédiás, a ki szerepeket tanul be, — mérgesen nézett az ajtón át a hadnagyra, — de Fitz-Patrik ezredes vagyok, asszonyom, a Fitz-Patrik grófok családjából, s azt tartom, hogy a velem való közelebbi összeköttetés Erfurt egy családjára nézve sem lehet lealázó!

— Oh korántsem, — sietett magát mentesíteni Bellingné s fezzes meghajlásal kísérte szavait, — én teljesen méltánylom a kitüntetést, mely ajánlatában rejlik. Nem is azért...

— Nos tehát? Nagyságod ismeri állásomat, s tudja, hogy nőm mily rangot fog elfoglalni a társaságban. Én ismerem Sarolta kisasszonyt; ő teljesen alkalmas arra, hogy feleségem legyen. Jószágomból három ezer font sterling évi jövedelmem van; tisztí fizetésem szintén jelentékeny, s ha tábornokká ki neveznek, még több lesz. Módunkban álland, betölteni a társadalomban azt a helyet, mely bennünket megillet. Én más-különben kevés igényű ember vagyok, szeretem az egyszerűséget, és Sarolta kisasszonyról is tudom, hogy nem vágyik cifra rongyok, hiu szórakozások után. De ha vágnék is, én képes leszek minden legkisebb szeszélyét kielégíteni, s boldogítani fogom leányát, legyen nyugodt, nagyságos asszonyom.

— Oh Sarolta igen házias nevelést nyert! — jegyzé meg Bellingné anyai dicsőkével.

— Ezt akartam mondani, — viszonzá az ezredes. — O

oly házias, szorgalmas! Az ember nem jöhet oly időben látogatóba, hogy őt valamivel foglalkozva ne találná. Vagy köt, vagy horgol, rajzol, vagy éppen olvas. Ez tetszik nekem rajta. Ezért gondolom, hogy jó feleség lesz.

— De meg van-e győződve ezredes ur Sarolta hajlandóságáról? — veté ellen kénytetve az anya.

— Hajlandóságáról? — kiáltott az ezredes szeméit tágra nyitva, mintha nem értette volna a kérdést. — Én ajánlatot teszek kegyednek, asszonyom. Megkérem leánya kezét. Kell még ehhez egyéb? Vagy tán már másnak tett ígéretet? Ez esetben...

— Oh, a világért sem. De válaszom csak leányom feleletétől függhet.

Az egész társalgás oly nyitlan, oly kevés kerülgetéssel folyt; az ezredes nyers, elbizakodott modorával s a nyelv tökéletlen ismeretével oly kevésbé tudott több ildommal fellépni s Bellingné annyira izgatott volt, hogy a fenebbi határozott nyilatkozat éppen alkalmas befejezést képezett.

— Ohó, — mondá az ezredes természetes, durva vidámságával, — ez annyit jelent, hogy nagyságod semlegessé teszi magát és nekem engedi át a csatát, hogy a győzelmet kivívjam, ha tudom. Ám legyen; beleegyezem. Ugy fogok fellépni, mint egy valódi katona. Kegyeskedjék leányát behívni. Őt perc alatt készen leszek.

Bellingné a mási szobába ment és csakhamar leányával tért vissza, miközben az ajtó egyik szárnyát annyira behajtá, hogy kívülről nem lehetett a bekövetkezendő jelenetet látni.

Sarolta kisasszony sejtelmével sem bírt a történeteknek és történetendőknek. Ártatlanul mosolyogva lépett be, egész lényén látszott a színi próba izgalmas öröme, s kedves őszinte szeméit tartózkodás nélkül függeszté az ezredesre, aztán kérdőleg tekintett anyjára, a ki őt bevezetve, így szólt:

— Az ezredes urnak némi beszólni valója van veled, leányom.

— Velem? — kérdé csodálkozva Sarolta, — talán valamit elő akar velem adni, ezredes ur?

— Előadni! — nevetett az ezredes. — Igen kedves. Természetesen akarok, egy vigjátékot.

— Csak bohózat ne legyen belőle! — szólt egy csendes hang az ajtó mellett.

Hartensteinné volt, a ki szintén be akart lépni, de nénije intésére gyorsan visszavonult.

Az ezredes nem gondolt vele, vagy talán nem is hallotta a megjegyzést. Mosolyogva lépett egészen Sarolta elé és megfogta kezét.

— Igen kisasszony, — mondá kitelhető udvariasággal joviálisan, — egy vigjátékot, melyben csak két személy szükséges, kegyed és én. Tudniillik mi összekelünk, s az egész négy hét múlva a házasságon végződik. — De mi lelte kegyedet kisasszony? hogyan néz rám? Nem tréfálok; teljesen komoly való; kérdezze meg akár a mamától. Fitz-Patrik ezredes eszedik szép kezéért. A mama beleegyezését már birom. De mi ez? hisz kegyed elájul! mily halvány lett egyszerre!

A fiatal leány anyja keblére menekült s hevesen reszketve ölelte át nyakát.

— Légy nyugodt, Sarolta, csillapodjál! — biztató anyja. — Fitz-Patrik ezredes, érdemes barátunk igen megtisztelő ajánlatot tesz neked, mely miatt csak hálás lehetsz iránta. Hanem azért csak szíved szavára hallgass, miközben válaszolsz. Távol áll tőlünk minden kényszerítési szándék.

— Ne csupán szívére hallgasson, kisasszony, — vágott

közbe az ezredes, éles tekintetét vetve a tanácsadónőre, — ne csupán szívére, hanem eszére is. Gondolja meg, hogy Fitz-Patrik ezredes, tábornok, ajánlja kegyednek kezét, nőül akarja kegyedet venni s minden ohajtását teljesíteni.

(Folytatása köv.)

Apró madarak hagymával. *)

Tudom, hogy az a czim, a melyet e sorok élére tettem, tekintettel a helyre, a melynek e sorokat szántam, paradoxonnak vagy legalább is bizarr ötletnek látszik. Igaz is, hogy minden ember inkább a szakácskönyvben, az étkezési lap hasábjain, mint egy szépirodalmi közlönyben keresné.

De valójában e czim kétfelé szolgál. Egyfelől csiklandoztatja Brillant-Savarin híveinek inyét, másfelől kiszólitja a gondolkodást egy oly háztartás felett, a melyben az ember háztartása, sok félszükségeinél fogva csak mulandó, türt, gyarló állam egy nagy, örök, tökéletes állam közepett.

Nos hát vegyük a dolognak egyik oldalát. A czimet valóban a vendéglők étkezési lapjaiból szedtem. Sok éven át kizárólagosan csak németül volt az írva a sörházak németes háztartásában, úgy fővárosunkban mint Bécsben és künn a „Reich“-ban is: „Kleine Vögel mit Zwiebel“. Ujabb időben a magyarosabb vendéglők konyhái is befogadták és kiszolgáltatták. Ez étel maga nem tartozik azok közé a tápszerek közé, a melyeket az ember nem nélkülözhet, és távol van attól is, hogy a „mindennapi kenyér“ fogalmához akár csak kiegészítésképen hozzájáruljon. Ez az étel mindenképen csak inycsiklandoztató rándás, legtöbbször pedig étele az olyan embereknek, a kik bőségben élve, soha sem jutnak el az egészséges, igazi megéhezéshez; ők bevetődnek a vendéglőkbe, mert ütött az étkezés órája a toronyban, de nem gyomrukban. No de hát, a miért hogy éppen evés ideje van, esznek valami „könnyűfélélt“, a minek sült hagymától eredő ingerlő szaga eltompult idegeiket még fölingerelni képes.

Ott ül azután a szélcare-vastagra ereszkedett alak; a telt arcznak, melynek vonásait a zsírréteg párnás volta elmosta, elenyésztette, a szem sajátságos fénye, bizonyos meredezése a mohóság jellegét kölcsönzi. Az asztalnak dülve, szélesre könyökölve keresgél, válogat a barnára sült apró teremtesek között; a mellecskét lezedi, a czombocskát már nem kell, mert az a madárszorgalom megcsönkította az inakat, megkeményítette az izmokat, azok „szálkásak“; azután kimártogatja zsírsját-levét, s mikor készen van, a test tulsága gyarapodott annyival, a mennyivel pár harapás kenyér tápláló ereje is gyarapította volna.

Ha az a kerek fej az élet fölött gondolkozni tudna, tudhatná, hogy a kis „semmiség“ elköltésével eltemette a természet háztartásának 6—8 nélkülözhetetlen, szorgalmas, hasznos munkáit s nagy csorbát ejtett saját gyomra érdekén is.

No de hagyjuk egyelőre az idetartozó gondolatokat, s lássunk egy más képet: azt a működést, mely Brillant-Savarin hívének a válogatott falatokat szerzi.

A tél meghozta a nagy havat, s a hó eltakarta azt a táplálékot, melyet az anyaföld nyílt koble mindig készen tart szárnyas gyermekei számára. Az egyenként vagy családcsoporthban szerteharangoló hívek nagy csoportokba gyülekeznek, mert bekövetkezett az időszak, a melyben a táplálékot nagy, igen tágas körben kell összekeresni, s éppen e miatt s a vele

járó veszedelem miatt nagy összetartásra van szükség. Mert a hó rétegétől vakítóan fehérlel mezőn az apró szárnyasok könnyen föltűnnek, s ezt tudja a kis karvaly (Astur niaus,) az apró sólyom (Falco aesalon;) résen is vannak naphosszat. Az egyes kis madárral vajmi könnyen boldogulnak, mert bizton és következetesen alkalmazhatják azokat a ravasz, szédítő sebességű fogásokat, a melyekkel a megrémült, s éppen azért tétovázó áldozat fölé kerekednek, hogy egy lökással véget vessenek mindennek; de nem boldogulnak oly könnyen a nagy csapat-tal, mely a veszedelem perceiben ezer szemmel látja a rabló közeledését, ezer szemmel lezi minden mozdulatát és a hang ezerféle modulációjával figyelmezteti az egyeseket. És azután ha a rabló valami bokor vagy földhullám által fedve, mégis megközelíti a csapatot, ha rajta üt is, a csapat tagjai össze-vissza röpkednek és ekkor a rabló esik tétovába, nem tudván: melyik áldozatra vessen magát?

Igy csapatosan barangol azután az apró szárnyas társadalom a hólepte mezőn és szedi az oly gyomnak és guznak a magvait, mely szára magasságánál fogva kiáll a hóréteg fölött.

A karvalyon és sólymon kívül tudja ezt egy más, még kegyetlenebb teremtes, az ember is. Szemfényvesztő, orzó készletével kiszáll a mezőre, megrakja a kiálló kórokat, gyomokat lépvesszőivel, lőszőrhurkokkal, alkalmas helyeken csapóhálókcal; elhinti csulékait, kivevzi a kamra sötétségében tartott szegény foglyot s kalitkabörtönével együtt kiviszi a mezőre, körülrakja az örökzöld Viacummal (madárbogyó) és a szegény rabmadár szíve a napfény és zöld láttára hevesen kezd lüktetni, elfeledi rabságát, a tavaszi kedv, a szabadság és szerelem érzelmei fölgerjednek benne és egyszerre hivatni kezd: kerítővé lett saját rokonai vesztőre.

A madarász pedig — rendszeren egy-két czimborájával — még másképen is kerít: a csapatot nagy távoból körülállják, s lassan közeledve, a lépvesszők felé terelik.

A mint a szegény madárraj a veszedelemből lecsap, lecsap a háló is, pereg a lépvessző a reáragadt prédával s kezdődik a vergődés és szivindító madárhaj. Ekkor a madarások oda rohannak s kezdődik a „szüret.“ A tengeliczek, a zöldikék, a pintyökek szebbje elevenen kerül a kalitkákba a madárkereskedők számára, a többi ott helyben a legborzasztóbb módon kivégeztetik és zsákba kerül. A madarász balkézével megmarkolja az áldozatot, a jobb kéz mutató ujjával alulról fogja a fejét, a hüvelykujj durva, megnövesztett körmével pedig behorpaszja a koponyát, rándásul még kitöri az áldozat nyakát is. Az e fajta embereknek a szivtelenség oly foku, hogy azt a kegyetlen gyilkolást oly egykedvűséggel végzik, mint akár csak a borsó kihüvelykezését.

S így a nagy havak idején, a „jó fogásra“ következő napon, a vendéglők étlapjain pontosan megjelenik az új fogás, már mint étel: „apró madarak hagymával“; a gyarló ember gyarló háztartása rendben van.

Eddig a kedvelt, finom zamatu, a táplálkozásra nézve fölösleges sült nyalánkság története.

Most lássuk az érem másik oldalát is.

Tévednénk, hogy ha azt hinnők, hogy a beköszöntő tél megakasztja a nagyobb szerű mozgalmat a madárvilágban, ha feltennők, hogy a melegebb tájakra költözött szárnyas vándorok után élettelennek marad az erdő, a mező, a nádlak sűrűje. Csak a madárvilág jellege változott meg, alkalmazkodott az évszak jellegéhez.

Még a legnagyobb világvárosok közepében is tapaszt-

*) A Ter. Kr.-ből.

taljuk a madárvilág téli mozgalmát, melynek jellege a tömegesség.

Estefelé bizonyos alkalmas helyeken egyszerre jelenik meg a vorebek sokasága; egy megfigyelés hamar reátanít, hogy a serog naphosszat távol van, egy irányból tömegesen érkezik hálóhelyére, s hogy reggel hiába keresnők: ott barangol az mértőöldnyi távolságokban a szabad mezőn és végzi a végzendőket.

Igen nagy havazások idején, a mikor a földfelület tökéletesen el van borítva, annyira, hogy az elhalt növényzet szára sem látszik ki a takaró alól, oly vendégeket lát a város, a melyek máskülönben messzire elkerülik az embert és hajlékát: a pintyek, a sármányok s a szabad országut örökösen fűtyörésző népsége, a pipiskék, megjelennek a szekerek állóhelyein, az istállók környékén, s avval nyomorognak, a mi a szemétdől és hulladékból tolik. A nyomor öszszetereli a legkülönbözőbb fajokat is.

A varjak serege szintén így cselekszik.

A szabadban még sokkal élénkebb képét nyerjük a téli mozgalomnak.

Egy fuvolahangszerű, lágy hívás reáirányozza figyelmünket a süvöltőmadárra — köznéven „gimpli“, — melynek nyárazakán nagy társaságát, de még egyesét is hiába keresnők; a hegyipinty (*Fringilla montifringilla*) roppant serege csak ilyenkor jelenik meg nálunk; a kis „zsezac“ (*Fringilla linaria*) szintén csak ilyenkor látogat el hozzánk ezrekre rugó seregekben; a fenyőrigó, a selymes *Bombycilla* ekkor érkezik és tartózkodik nálunk tömegesen. Szóval, a mit a meleg évszak idején csak a havasokon vagy épen a távol éjszak ridegebb ege alatt találhatunk meg, az télen csak úgy özönlik az ember által lakott és mivel tájakra, s itt léte csupa szorgalom, csupa munka, melynek roppant nagy a jelentősége.

A míg az erdőben, a gyümölcsösökben a ezinkék és harkályok előre is korlátot szabnak a rovarvilág szaporodásának, kiszedvén annak alvó petéit, álezáit a legtitkosabb rejtekből is, addig a magvaikkal táplálkozó madárseregek ugyancsak teszik a növényzettel, a midőn minden képzelhető növénymagot fölszednek, megemésztetik.

Látni kell azt a buzgóságot és felülmúlhatatlan ügyességet, a melylyel a tengelicz csapat kiszedi a legszurósabb bogáncs magvát is; és ezt a munkát megbecsülheti az, a ki hallotta a panaszt: „a bogáncs ellepte, megölte a vetést!“ Gondolhat egyet, a midőn azokat a hasznos teremtetéseket százával is látja a madarászok piszkos kalitkáiban, mint igyekeznek menekülni, mint vérzenek a munka és szabadság után való vágy után.

Az a sok gazdasági dudvaműnév, mint: perje, paréj, vad-repcze, atb., mely oly szépen ellepi a előli a gazda szorgalmának gyümölcsét, a legszorosabb viszonyban áll azokkal a lépveszőkkel, csapdákkal, tökökkel, bodzakalitkákkal, s ezek révén avval a finom szaggal, a melylyel az „apró madarak hagymával“ oláraztják a ház táját.

Mindeddig leginkább csak az a viszony lett méltatva, a mely a madárvilág és a rovarok szaporodása között fönnáll; a madárvédelem érdekében keletkező mozgalom is leginkább a „rovarvéd énekesek“-re fektette a súlyt s én aligha többször, mint épen egyszer találtam egy futólagos megjegyzést, a mely a gyomok és magevő madarak között fönnálló viszonyra vonatkozik.

Annak nem lehet eléggé örülni, hogy ujabb időben a magyar hatóságok nem sajnálják az erősebb rendeleteket, a

melyek a kis madarak védelmét czélozzák. Budapest hatósága első sorban áll: mult tavaszkor százával bocstotta szabadon a fülemüléket, a zordon évszak beálltával erőlyesen rendelkezett a madarászok ellen. De azért a madárkereskedések előtt kifüggesztett kalitkáiban százával vergődtek az istenadta boldogtalan kis rahok, s az étlapokról csak nem tűnt el az „apró madarak hagymával.“

Ezelőtt mintegy tíz évvel egy szolgabíró barátom Erdélyben megmutatott nekem egy megyei rendeletet, mely minden gazdát arra kötelezett, hogy a tél folytán köteles 100 madárfejet a hivatalnak bemutatni; ma talán ugyanaz a szolgabíró az ellenkezőt rendelheti el: üldözés helyett védelmet parancsolhat. Ez haladás, de még nem minden, a mit tennünk kell.

Mondhatjuk, a madárüldözés, a fészkelő helyek irtása ellen a művelt államok teljes akczióban vannak. A legjelesebb tudósok és gazdák egyiránt fölemelik szavukat; sőt a dolog már egy nemzetközi kongresszus tárgyát (Flórenczben) is képezte. A mozgalomban — elég sajtóságos — Németország elől jár, ugyanaz a nemzet, mely a madarászatot a legrégibb időktől fogva a képzelhető legnagyobb szenvedélylyel űzte, melynek egyik császárját „Heinrich der Finkler“-nek nevezték, ki a madarászó helyen kapta koronáját s intézte az ország dolgait; melynek egyik híres dalnokát épen efféle miatt „Walter von der Vogelweide“-nek nevezték; s melynek a madarásatra, annak alkalmára és eszközeire nézve minden bizonynyal a leggazdagabb műnyelve van, mi már magában véve is eléggé bizonyítja, hogy ott az a mesterség ősidőktől fogva szorgalmasan gyakoroltatott.

Az érzelgősségből, mely a mozgalmat eleintén — kivált az öreg Brehm apó befolyása alatt — jellemzé, kibontakozott a gyakorlati irány, mely kivált a Gloger által ajánlott s gyakorlatilag alkalmazott fészkelő házikók felkarolásában nyerte kifejezését.

A fészkelő házikók készítése ma már iparággá fejlődött s a természetrajzi megfigyelések alapján rendszeresen műveltetik.

A madár nagyságához, szokásaihoz mért apró házikók alkalmas helyekre, például gyümölcsfákra és effélére megerősítettnek s lassankint állandóan benépesülnek. Nagyobb házikók menedékhelyet nyújtanak a tél didergő munkásainak. S mind ezekkel karöltve jár a táplálékhintés, mely azonban csak olyankor indokolt, a midőn nagymértékű havazások közöntenek be, s a kis madarak faj szerint egyes csoportokban csödülnek az emberi lakások közelébe: máskor a táplálék elhintése csak árthat, mert a madár is hamar megszereti a táplálkozásban való kényelmet, s hűtelen lesz ahhoz a munkához, melyet a természet háztartásában végeznie kell, melyet csak ő végezhet el.

Az a kis kép és egyszerű eszmemenet, a melyet az étlapról vett gyarló czim révén kifejtteni iparkodtam, talán nem egészen haszontalan valami, mihelyt emlékünke idézzük azt a sok panaszt, mely tavaszkor s nyárhozzat hangzik a sok rovarkár és a vetések elgazosodása miatt. A téli évszak nem halála, de álma sem a természetnek, mindössze csak befejezi az élet, az erő örök forgásának gyűrűjét, hogy legott, megszakítás nélkül, újból kezdje a pályafutást. És ehez az örök folytonossághoz legyen kötve az ember minden intézkedése, melyet a természet közepette saját léte érdekében tervez és végrehajt.

Herman Ottó.

Egy hét története.

Február 20-dikán.

A nagy szavazás — A javulás útján.

Végbement a nagy szavazás, melyre három hét óta napról napra fokozódó izgatottsággal várt a főváros és az egész ország. A karzatok mind végig szebbnél szebb hölgyekkel voltak tele, s igazán hálás dolog volt e vitában részt venni különösen ellenzéki képviselőnek, főképen pedig ha azonkívül még fiatal is, mert soha ennél szebb és válogatottabb közönsége nem lesz, sem pedig ennél nagyobb kitüntetés nem éri, midőn bármerre tekintett, köröskörül lángoló tüzes szép szemek mondák a helyest, az úgy van-t. A kormánypárt már a vita folyamán határozott vereséget szenvedett; de hogy is ne?! Hiszen a nők, legalább e kérdésben bizonyára mind ellenzékiek, s azonkívül a kiegyezésnek csak amolyan unalmas öreg urak voltak a védelmezői. Egyetlen fiatal ember a kormánypárti szónokok közt az előadó volt, s arra is olyan sajnálkozva tekintettek; milyen fiatal és csinos ember, be kár! — lehetett hallani nem egy szép ajkról.

A vita utolsó napján az izgatottság már tetőpontját érte el. Tudva volt, hogy még csak két szónok van hátra, s aztán következik a szavazás. Igaz ugyan, hogy bir szerint a pénzügyminiszter még egyszer kíván beszélni, a pénzügyminiszter pedig nem az az ember, a ki egyhamar abba hagyja, ha egyszer belefog, de mégis azzal biztatták magukat, hogy délelőtti tíz órától délutáni háromig nagy idő van, az alatt három ember csak kibeszélheti magát s juthat idő a szavazásra is. Azért hát reménykedtek. Természetes, a jegyeket már az előtte való napon elkapták, néhány nőnek, kinek már nem jutott, a magánasok karzatán szorítottak egy kis helyet, a mi most történt meg először. És elfoglalta ki ki a maga helyét már tíz óra előtt és türelmesen ott várakozott, csaknem percenként számíttatva az időt, melyet a szónokok elvesztegettek. A két ellenzéki szónokkal meg lehettek elégedve, egyik sem beszélt sok ideig; még nem volt tizenkét óra, már rákerült a sor a pénzügyminiszterre. Na, hiszen csak nem beszél három óráig, — gondolta mindenki és várt türelmesen. De bizony hiába várt. A pénzügyminiszter ur lassankint neki melegegett, s úgy megeredt a szava, hogy a ki ismeri, föltehetné, hogy most már estig meg nem áll. Nem is állott meg, csak mikor az óra hármát mutatott, akkor aztán kénytelen volt bevégezni beszédét. Azt mondják, a pénzügyminiszter hatásos beszédet mondott, meglehet, de az bizonyos, hogy oda fenn a karzatokon, a szép hölgyek sorában csak egy hatása volt: a bosszankodás.

A szavazás tehát másnapra maradt. Az ülés tizenkettőre volt hirdetve — nem a requiem miatt, melyet délelőtt a meghalt pápa lelki üdvéért mondtak, inkább azért, hogy idejük legyen a nőknek toilettjökkel kényelmesen elkészülni. Az óra ütött, s a karzat megnépesült. Lázos izgatottság uralgott mindenütt. Lenn a képviselők jöttek mentek, leültek, meg felálltak, nem találták helyüket, a folyosókon zsongás-bongás, fogadások, találgatások, a buzgóbbak még az utolsó pillanatban is korteskedtek, s egy egy „kétes“ szavazatnak két-három oldalról is neki estek. Végre az elnök csenget, ki ki helyére megy,

csend áll be. Csak most lehetett igazán szemlét tartani. A képviselőház ülésterme soha ily látogatott nem volt. Látni lehetett soha nem látott arcokat, olyan képviselőket, kik talán ez alkalommal voltak először a házban (pedig már a harmadik év vége felé járunk.) Az elnök megszólal, felteszi a kérdést, kihuzza az urnából azt a betűt, a melynél a névsor felolvasása kezdődik. A G. betűnél. Máskor ennek van jelentősége, mert a ki korábban szavaz, haza mehet, de most mindegy volt, mert senkinek sem volt eszé ágában sem az eredmény kihirdetése előtt távozni. Nem is jöttek-mentek a képviselők, mint más szavazáskor; mindenki ott ült a helyén, s a második felolvasás, midőn a távollevők nevei még egyszer felolvasatnak, hogy ha netán időközben megérkeztek, szavazhassanak, — ezuttal csak formalitás volt. A kik távol voltak, — mindössze negyvenen, — azok távol is maradtak, azokat már igazán komoly ok akadályozott a megjelenésben.

A szavazás után mély csend állt be: összeolvasztattak a szavazatok. Aztán az elnök kihirdette: a kiegyezést elfogadta 219, elvetette 183, a kormány többsége tehát 36 szavazat. Tehát győzött a kormány! Ugy van, de milyen győzelem ez! A miniszterek arcza elég világosan megmondta. Ebben a 36 szavazatban van 19 horvát és 7 szász szavazat, már pedig úgy a horvátok mint a szászok ellenzéket képeznek, külön klubjuk is van, ki is jelenték, hogy bizalmatlansággal viseltetnek a kormány iránt s ez egy kérdésben szavaztak vele; ezekre tehát számítani nem lehet. E huszonhat szavazatot tehát leszámítva marad tíz a többség. S ez a tíz áll a hét miniszter és négy államtitkár szavazatából, vagy is, ha a kormány maga-magának bizalmat nem szavaz, már egy szavazattal nagyobb az ellenzék.

Ez az a győzelem, melyet a kormány kedden a bécsi kiegyezés tárgyában a képviselőházban aratott. Ez eredményből a következtetést levonni a politikusokra hagyjuk, mi csak a hét legkiemelkedőbb eseményéről adtunk e helyen számot.

És most a színházba (a nemzetibe,) vezessük önöket, ha úgy tetszik, a hol e héten új darabot adtak. A színmű franczia, czíme: A javulás útján. Ki van a javulás útján? Barsanne asszony, kinek a férje szeretőket tartott, a miért az asszony megboszulta magát, a férj pedig nem vette tréfára a dolgot, elvált nejétől, sőt még kis leányát is elvette tőle. Barsanne asszony belátja hibáját s most már erényes élet álltal akarja visszanyerni a társaság becsülését és kis leányát. A javulás ez útján találjuk Barsanne asszonyt a darab elején, s meg is marad ez uton mindvégig, a mikor végre olnyeri a mire törekedett: a világ bocsánatát s kis leányát. Máskülönbén ő a darab meséjén kívül áll, s nincs egyéb küző a nézők előtt lefolyó történethez, csak mint egy jó szellemnek, a ki örködik a történet két gyöngéd szereplője: egy szenvedő feleség s annak a kis leánya fölött. Mert úgy áll a dolog, hogy ismérlődnék az ő története, ha ő nincs, a ki az övéhez hasonló helyzetben levő nőt támogatja, hogy mint ő, el ne bukják.

Mert d'Augerolles marquis szakasztott mása Barsanne urnak; ő is könnyelmű viszonyt folytat Bocarellivel, egy rossz-

hird kisasszonynyal, a kihez elszökik Trouvillebe, nejét a kis lányát egy másik tengeri fürdőben hagyva. Ez alatt a kis lány a tengerbe esik, bele is veszne, ha Barsanne asszony ki nem mentené, a miért aztán d'Augerollesné hálás barátságát tanúsít iránta, daczára a kalandos kirándulásról visszatérő férj intéseinek. Pedig nagy szükség van Barsanne asszony barátságára, mert a szegény elhanyagolt nő ingadozni kezd annál is inkább, mivel Laverdac vicomte csábító, mézes ajku udvarló. Barsanne asszony óvja a bukástól a fiatal nőt, de hasztalan. Mikor ez megtudja, hogy férje szeretőjének a lován mint annak a jokeya akar futatni, fölháborodik s elhatározza, hogy meglátogatja Laverdacot, kit elutasított, s ki, hogy magát megölje, d'Augerolles megelőzi a gyepen, ő ül fel helyette a táos lóra, mely egyik ugrásnál belebuktatja az árokba, s ez alkalommal veszedelmesen megsérül. D'Augerolles névtelen levél értesíti neje a lépéséről, rohan Laverdac lakására, ürügyet találva a szobákat rendre járni akarja, heves összetűzés a két férfiú közt, s az utolsó pillanatban Barsanne asszony lép elő az oldal-szobából, ki barátnőjét megmenteni jött.

Ez az eset természetesen épen nem használ a „javulás útján” levő asszony hírnevének sőt, fájdalom, azt eszközli, hogy már-már visszanyerni remélt gyermekét ismét, ki tudja mily hosszú időre, elveszíti. D'Augerolles maga az, ki Barsannának írni készül, figyelmeztetvén őt neje újabb félrelépésére. A szegény asszonynak csak egy szavába kerülne, hogy a szigorú erkölcs-bíró megajlásra kényszerítse, de barátnőjét nem akarja elveszíteni. Ő hallgat, de annál inkább érzi d'Augerollesné, hogy ez áldozatot elfogadnia nem szabad. És őszintén bevall férjének mindent, — hiszen mind össze sem sok az. S a férj megy, — nem megvívni Laverdac-kal, ki örökre elutazott, hanem, hogy karján vezesse vissza Barsanne asszonyt, ki ekép rehabilitálva van, s leányát is visszanyeri.

Ime, eddig van a történet és a darab. És d'Augerollesné? Bocánatot nyer és férje keblére borul. És d'Augerolles marquis?! Mint a ki valami rendkívüli nemes tettet követett el, erkölcsi fensőbbiséggel tekint végig a jelenlevőkön s tiszteletünk egy ellen, egy fél óra múlva — Bocarolli piczi lábán elött hever. Természetesen, most már a helyzet egészen más: feleségének ezentúl tőrnie kell a férj csapodárságát, ki a jövő versenyen bátran megülheti a demimonde lovát (ha az le nem veti) és viselheti színeit. — E sorokkal rámutattunk a darab erkölcsi hibájára, melyet azért emelünk ki, mert a darab erkölcsi tendenciája akar lenni. Nos, a férfiak Leroy és Regnier uraknak megköszönhetik azt a kényelmes morált, mely nekik mindent megenged, a nők botlása fölött pedig kerülhetlen szigorúsággal mond ítéletet. Lehet, hogy némely társadalmi felfogás helyesnek tartja ezt a morált, — az általános felfogás, hála istennek, eddig még nem.

Ettől eltekintve a darab igen ügyesen, szellemmel van írva, hatásos jelenetei vannak, s hozzá még a kifogástalan előadás, melyben színészeink bemutatják, biztosítják jövőjét a színpadon.

— P.

Farsangi napló.

A farsang vége felé jár. Az utolsó előtti elite-bált a nők ópzó egy let tartotta az Európában. A termeket a legszebb és legvilágosabb közönség foglalta el, melyben a rang, vagyon, szépség és ifjúság gazdagon volt képviselve. — A nőképző egy let elnöke, gróf Teleky Sándorné volt a bál háziasszonya.

A szeretetreméltó lady patronessa elhozta magával leányát, ki a bálók fényes parkettjére s egyszerre mind a világ színpadára ez este lépett ki először. Vele voltak azon kívül a Vay-comtessek, s az aristokraczia több kiűnösége. A tánczoló hölgyek sorából tudósítónk a következő neveket jegyezte fel: Tömöry Gizella, Csengeri Leonie, Pachner nővérek, Draskóczy Lenke, Kis Ella, Steiner Ágnes, Patay Irma, Végess Gyuláné, Winckler Elvira, Berger nővérek, Kralovánszky Ilka, Förster nővérek, Hirschler Mariska, Hellebrantné, Nickl kisasszony, Winter Gizella, Török Ilona stb. A társaság soraiban láttuk Edelsheim bárónét is s a művész-világból Bulyovszkinét. A francia négyeseket 60—70 pár tánczolta.

A calico-bál megtartotta jó hírét az idén is. A vigadó termek egészen megteltek a legszebb közönséggel, volt calico elég, és szelleműsük sokan. A közönség éjjeli tájban hullámzott leghatalmasabban, s két óra után oszlott.

Budapesti hírvivő.

*(Jötekönyság.) Király ő Felsége a hajdu-doroghi helyét hitvallásu egyházközségnek, temploma és iskolája felépítésére 150 forintnyi, a farkas-aszói görög katolikus hitközség templomának felépítési költségeihez pedig szintén magánpénztárából 100 frtnyi segélyt, a patosfai római katolikus hitközségnek iskolaépítésére és a magyaróvár-mosonyi ágostai hitvallásu evangélikus egyházközségnek templomépítésére 100 frt segélyt, Katlóc községi lakosai segélyezésére 300 frtot adományozott. — Királyné ő Felsége és Rudolf trónörökös Bombelles gróf főudvarmester utján ötven font sterling adományt küldöttek a londoni magyar egy let alaptőkéje javára. Ugyan e czélra Beust gróf 10 font sterlinget adományozott. — Dr. Zachariás Mihály hosszufalusi állami felső fiiskolai gondnoksági tag és községi orvos, a Hosszufaluban felállítani tervelt felső leányiskola javára 100 frtos alapítványt tett. — Zalka János győri püspök a lébenyi román stylló templom felújítására 1000 frtot ajándékozott.

*(Részlet napló.) Jegyzék: Dr. Gyergyay Árpád és Wieland Czeiczil kisasszony. — Deme László tanár és Kovács Irma kisasszony Budapesten. — Egybekeltek: Ehmán Ferenc tanár és Kobzy Teréz kisasszony Székes-Fehérvárott. — Sigray Pál fővárosi ügyvéd és Szélke Petronella kisasszony. — Nyomárkay Aurél aljárásbíró és Gyöngyösi Piroka kisasszony Eörsben. — Molnár József jogtudor és Kocsisovszky Borcsa asszony Budapesten.

*(A Deák Ferencz sírmléke) ügyében kiküldött parlamenti bizottság vasárnap délelőtt nagy gyűlést tartott Ghyczy Kálmán elnöklété alatt. A műszaki albizottság bejelenté ez alkalommal, hogy Gerster műépítész (ő az, kinek terve elfogadtatott) az építési költségvetést leszállítá 99,704 frtra, ez összegbe azonban nincs befolglulva a művezető díja és a sarkophag költsége, mely maga 10,000 frt, s azonkívül az építéshez szorosan nem tartozó költségek, melyek 25,000 frt ruznak. A bizottság a sarkophag tervét egyelőre elejté s elhatározá, hogy az előirányzatot ez egy tétel hiával elfogadásra fogja a képviselőháznak ajánlani. Az építkezés első évben 62,000 frtba fog kerülni, s ez összeg mindjárt utalványozandó lesz, — a többi a jövő évben.

*(Gyászmise a pápáért.) Az elhunyt pápáért kedden délelőtt tartott meg mindenütt a gyászistentisztelet. A fővárosi templomok ez alkalomra fényes közönséggel teltek

meg. A várbeli helyőrségi templomban Haynald érsek pontifikált. Hoffmann várprepost és Ráth apát segédkezése mellett. A hivatalos világ nagy számmal jelent meg a szertartáson. A miniszterek közül ott voltak Wenckheim, Trefort, Perczel, Bedekovics, Szende; jelen voltak továbbá Majláth György, Ghyczy Kálmán; a törvényhozás két házának számos tagja, Ráth főpolgármester, Kammermayer és számos bizottsági tag, sok katonatiszt stb. A hivatalos személyiségek a a főurak többnyire fekete magyar ruhában jelentek meg. A templom padjainak egy része fekete posztóval volt bevonva ez alkalomra, az oltárt szintén fekete szövet borította nagy fehér kereszttel. Középen volt felállítva a ravatal, melyet számos viszgyertya vett körül; a koporsóra volt téve a pápai hármass korona, kehely és kereszt; a ravatal oldalára a körül a falakra a pápa címere volt kifüggesztve. A templomot a közönség a szorongásig megtöltötte. — A többi budapesti római katolikus templomban szintén tartott requiem; ezek közül kiváló fénynyel folyt le a plébánia templombeli, hol gróf Pongrácz Adolf vágújhelyi prépost szolgált a misét. A templomban több kiváló személyiség közt Liszt Ferenc is jelen volt.

*(Az új pápa) már meg van választva. Hamarosan ment a választás. A conclavét kedden este hetedfél órakor zárták be nagy szertartással. Hatvanegy bibornok mögött falazták be a hagyományos ajtót a Sixtus kápolnában hívták segítségül a Szent-leket. Az első szavazásnál mindjárt egyetértésre jutottak. Szerdán délelőtt történt ez, 36 bibornok Peccire adta szavazatát, erre aztán meg néhányan rögtön csatlakoztak amazokhoz, s kilelt a kellő szám, vagy is a bibornokok kétharmada: 40. A bibornok-diakon délután felkeltőkor már jelenté, hogy Pecci lett a pápa XIII. Leo név alatt. Félőtkor már be is mutatta magát az éljenző tömegnek. Érdekes, hogy a pápa-választó collégiumnak 61 tagja volt, és pedig 36 olasz, tíz francia, négy spanyol, három angol, két osztrák, két magyar, két német, egy belga, és egy portugaliai.

*(A pesti nőegylet) e hónap 1795 frt segélyt utalványozott házi szegényei számára. Megjegyzendő, hogy az egylet idei álarczos-bálja vagy ezer forintot jövedelmezett tisztán. A választmány ennél fogva jogyzókönyvi köszönetet nyilvánított mindazoknak, kik a sikert előmozdították, többi közt a gáztársulatnak, mely a világítási költségekből ötvennégy forintot engedett el.

*(A nőipar-egylet) közgyűlése márczius 3-dikán (vasárnap) egy hétre) délelőtt tíz órakor lesz, az egylet helyiségében: kereszt-utoza, 2. sz. a. Tárgyai: az elnök megnyitó beszéde, titkári és pénztárnoki jelentés a múlt évről, új elnök választása és a választmány kiegészítése.

*(Liszt arcképe.) A nemzeti zenede a célra alapította Egressy Béni halálakor az Egressy-alapot, hogy ennek kamatiból saját termet a nemzeti muzeum számára a kitűnő magyar zeneköltők és művészek arcképeit lefestesse. Eddig az arcképek legnagyobb részét a zenede a muzeumnak engedte át, most azonban Barthay Ede indítványára a választmány oda kívánta módosítani a szabályzatokat, hogy az Egressy-alapból szerzendő képek ezentúl ne a muzeumban, hanem kizárólag a zenede termeiben függesztessenek fel. A kérdést rendkívüli közgyűlés elé került, mely Barthay indítványát egyhangulag elfogadta. Együttal elhatározta a közgyűlés, hogy első sorban az Egressy-alapból Liszt Ferenc, a zenede első alapítójának arcképét fogja lefestetni.

*(Bem tábornok emlékszobra) már javában készül Huszár Adolf szobrászunk városligeti műtermében. A kilencz láb magas és bronzból öntendő emlékszobrot Huszár a nyáron elfogadott vázlat után készített segédminta szerint alkotja. A hírneves tábornokot hajdon fővel ama mozzanatban tünteti föl, midőn ütköző hadserege fölött szemlét tart a csatát vezényli. Bal lába azéttört ágyun nyugazik, egyik kezében a történelmileg emlékezetes kis ostort tartja, a másikkban távcsövet. A napokban a szobor-bizottság három tagja: Zarándi Knöpfler Vilmos, Borosnyai és Bereczky képviselők megazemlélték a segédmintát a teljes elismerésüket nyilváníták fölötte. A szobor leleplezési ünnepe a jövő év tavaszára van tervezve.

*(Barabás Miklós) veterán művészünk összes műveiből nyilvános kiállítást fog megnyitni jövő hó 15-dikén az országos képzőművészeti társulat új palotájában a e végett az egyes családoknál és testületeknél lévő képek kiállítására megnyerése érdekében lépéseket tettek. Valószínű, hogy az érdekes művész arcképe a műcsarnokban szintén ezen alkalommal fog lelepleztetni.

*(A zenekedvelők terme) szépen megtelt szerdán a beteg zenész javára rendezett hangversenyre. Ott voltak Liszt Ferenc és Haynald érsek is. Mind a műsor, mind az előadások méltó tetszésben részesültek a Bereczkiné Stottner urhölgy virtuóz zongorajátéka, a Dunkl jeles közreműködése, a Ney D. éneke, Ruhoff gordonka- a Krancsevics hegedű-játéka, a Márkus Emilia kisasszony érdelemteljes szavalata (Az éji látogatás,) a Káldynak az e költeményhez írt, sikerült melodramai kísérete sok tapsban, elismerésben részesültek. A rendezés főérdeme a Dunkl.

*(A farsang) végére jár a már is hallhatni híreket a hangversenyekről. A központi Fröbel-nőegylet ezen a vasárnapon rendez hangversenyt öt gyermekkertje javára a Hungária dísztermében. Műsora ez: Silas gavotte-ja, Schumann-tól románca a Schubert Erkönyje a Liszt átíratában, zongorán előadja Seidl Mária urhölgy, ki Liszt Ferenc tanítványa Bécsből; Liszt Lorelei című dala, éneklő Maleczkyné Ellinger Jozefa asszony; Mozart larghettoja és Popper mazurkája, gordonkán előadja Ruhoff; Rubinstein Valse capricea, zongorázza Seidl Mária urhölgy; ária a Thomas Mignonjából és a dal a Sárna csikóból, éneklő Maleczkyné; Farsangi predikációk (egy ifju agglegény panasza,) Don Pedrótól, szavalja Vizvári Gyula. A zongorakíséretet Göczy Rudolf vállalta el. A hangversenyt táncszünet követi.

*(A vámügyi tárgyalások és a háztartás.) A most folyó vámügyi tárgyalásokat nem ok nélkül kíséri oly élénk figyelemmel a közönség. Ha a vámok elfogadtatnának, jelentékenyen megdrágul legtöbb háztartási cikk. Például idézzük itt egyik osztrák képviselőnek beszédéből azt, a mit (hogy csak egy cikket említsünk) a petroleumra mondott. „Számításom szerint — így azólt, — a kormány előterjesztése alapján a petroleum literje 15 krajczárral fog megdrágulni a forgalomban. Minthogy jelenleg 50 krajczárt fizetnek egy liter petroleumért, ezentúl 32 krt kellene fizetnem. Ez oly összeg, mely háztartásomban már igen érezhető. Képzelnék már most maguknak egy munkást, kinek a petroleumra mulhatlanul szüksége van munkájához. A szt.-pölteni bányákban hetenként 4—4 frt 50 krajczárt keres egy munkás, azaz évenként 208—232 forintot. Ha nő a két gyermeke van, legalább is 350—400 frtra van szüksége évenként, hogy megélhessen. Az asszonynak, sőt a gyermekeknek is kell tehát dolgozniok, hogy megélhessenek. Bécsben egy pamutszövő hetenként 7—8 fu-

rintot, azaz évenként 364—400 forintot keres. Kérdelem van-e bátorságuk megdrágítani ezek után a szegény emberek rovására a petroléumot?

*(Estély.) Szilassy János pestmegyei országgyűlési képviselő e hó 16-dikán kedélyes táncmulatságot adott, melyet finom vendégszeretet és igazi magyaros, csapongó jó kedv kedves emlékvé tesznek mindazok előtt, kiknek szerencsésük volt részt vehetni benne. A háziaszony, Szilassy Jánosné született Dobozy Terézia úrnő és leánya, Szilassy Juliiska kisasszony, a pesti bálók egyik kedves tánczosnőjének bájos előzékenysége mindenkit lekötölezett. A fiatalág jó kedve nem is csak kivilágos kiviradtig, hanem templomba harangozáig tartott. A tánczosnők a házi kisasszony kívül Bánó Mariska, Kovács Gusztá, Moyach Mariska, Puky Anna és Máli, Háder Sarolta kisasszonyok, a Rónay és Földváry nővérek stb., voltak.

*(A drámaírókat) különösen fogja érdekelni a nemzeti színház igazgatóságának legújabb elhatározása. Megtörtént néhányszor, hogy egyes szerzők vidéki színpadon adatták először új színműveket és aztán nyújták be a nemzeti színház drámaírói bizottsága elé. Az a kérdés merült tehát föl, hogy ily művek, elfogadtatásuk előadás esetében, részesülnek-e az első három est harmadrész jövedelmében, mint az oly színdarabok, melyek legelőször a nemzeti színpadon kerülnek előadásra? A megállapodás az lett, hogy máshol már előadott eredeti színművek szerzőit az első estéken is csak a jövedelem tíz százalékában részesíthetik. — Ez eddig helyén volna, hanem vajjon intézkedtek-e az iránt is, hogy a benyújtott és elfogadott daraboknak mennyi idő alatt kell előadatniuk. Mert megessék ám, hogy egy-egy darab évekig elhevert a színház fiókjában, és ily esetekben aztán nem esoda, ha a türelmét vesztette szerző vidékre menekül.

*(Vándorló régiségek.) A múzeum számára a napokban a lipótmegyei likavai vár romjai közül érdekes ezüst régiségeket ajánlottak fel megvásárlás végett. Összehasonlítás után azonban kitűnt, hogy a régiségek tulajdonkép Budapestről valók. Pár évvel ezelőtt ugyanis az egyetemi könyvtár építésénél a tót napszámások nagy ezüst pohárt leltek telve ezüst kapcsokkal a más régiségekkel, köztük Ulászló és II. Lajos pénzével, melyek világosan mutatják, hogy egykori gazdájuk ezeket valószínűleg a mohácsi csata hírére rejtette el. A tót napszámások a kincsek egy részét eltitkolták és azok most Lipótmegyéből kerülnek vissza. Az említett régiségek leginkább Mátyás korából valók és több tekintetben érdekesek.

*(A zongora játszókra) nézve nem lesz érdektelen tudni Beregszászi, hírneves zongora-készítő új találmányáról. Ismeretes az általa feltalált hegedűalakú hanghullámzó, mely találmányt Bösendorfer szerezte meg és melynek fontosságát Európában és Amerikában is elismerték. Ez alapon tovább haladva, Beregszászy legújabban oly rendszert talált fel, melyben a zongorahurok a hanghullámzó nyergére vannak akasztva, mi által a hang mind dallamosságára, mind erőre (menten az eddigi rendszer szerint a hanghullámzóra fekvő hurok nyomása által tompított, úgy nevezett fahang-tól) egészen újnemű, bájos csengésű és erős színezetet nyer. Egy így készített zongora, mely a párisi világkiállításra van szánva, megtekintésre vagy próbálásra Beregszászi termében a közönségnek rendelkezésére áll.

*(Halálozások.) A lefolyt héten meghaltak: Mészáros Ferencz, osztálytanácsos a közoktatási minisztériumban. — Staffenberger István, tekintélyes fővárosi polgár,

82 éves korában. — Elekes Károly gyulafehérvári református lelkész. — Balázsovich Kálmánné, született Mosch Irma úrnő, 21 éves korában, Budapesten. — Nagy József ügyvéd, 78 éves korában, Nagyváradon. — Orlay Gyula orvosnövendék, 23 éves korában, Budapesten. — Szegedi Enach Imre aranykulcsos, 66 éves korában, Nagy-Kanizsán. — Udvardy Fanny, 33 éves korában, Székes-Fehérvárott. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton: Carmen. — Vasárnap: Idegensek. — Hétfőn: A javulás útján. — Kedden: A kőműves. — Gizella. — Szerdán: Iskarióth. — Csütörtökön: Mignon. — Pénteken: A járány.

Varszinház. Szombaton: A pajtáskodás. — Vasárnap: Mártha. — Csütörtökön: Szeleburdi. — A miniszter előszobájában.

Népszínház. Szombaton: A kis néma. — Vasárnap: A sárga csikó. (Szigligetiné első föllépte.) — Hétfőn: A betyár kondója. — Kedden: A kis néma. — Szerdán: A sárga csikó. — Csütörtökön: Koziki. — Pénteken: Kapitány-kisasszony.

A népszínház igazgatója egy új énekesnőt szerződtetett, elhunyt Szigligetink bájos fiatal menyét Szigligeti Józsefnét. És szerencsés lehet vele a népszínház; Szigligetiné még fiatal, csinos színpadi jelenség, kedély, sziv. hivatottság van benne, tud énekelni és hangja kellemes. Még csak kezdő, de ha gondos vezetője lesz, és el nem kényeztetik, lesz belőle idővel.

A mellett Soldosné szerződtetéséről sem feledkezett meg Rákosi. Ő mégis csak utólréhetlen, s ha ő nincs ott, üres az a színház. Szerződtetése sok ideig elhúzódott, mert Rákosi vonatkozott elfogadni Soldosné méltányos feltételeit, végre is mind ketten engedtek.

Mignon csütörtöki előadása az által vált érdekessé, hogy a kis udvarló deák, Fridrik, szerepét Benedek József helyett Saxlehner Emma asszony játszta és elénekelte az eddig kihagyott ének részeket. Már előbb megtehették volna a cserét, akkor azt a csinos dalt, melyet Saxlehner asszony a második felvonásban izléssel énekel, nem kellett volna a közönségnek nélkülözni. — habár talán mondanunk sem kell, hogy a férfi személyesítő játéka mégis csak jobb volt. Saxlehner asszony igen kecses jelenség volt, a dalát megújrazták. Mignont Nádainé ma is csinosan énekelte, habár kevesebb szerencsével, mint eddig. Azt hisszük, ezért főképen Ehnnt lehet okolnunk.

Új tehetség tűnt fel szerdán este, a vakok intézetében azük körben tartott zeneestélyen. Elvonultan, szerényen, szorgalmas munkálkodásban, küzdve az anyagi viszonyokkal, de a valódi tehetség lázas lelkesedésével, nem csüggedve dolgozott a fiatal zenész: Szabó Ferencz, ki Ahasver Rómában című nagyrészt kész dalművéből mutatott be több részletet a nemzeti színház zenekarának tagjaival, kik szíveségből működtek közre. A részletek nagy hatást tettek; igazi talentumra vallottak és a fiatal szerzőt, mint tüneményt mutatták be, ki egyszerre a legszebb reményekre jogosító világításban kelt ki a homályból, hová addig a szerénység bátortalanúsága szorította. Szabó Ferencz évek óta dolgozik nagy operáján, melynek szövegét Bayer aradi tanár írta Hamerling Róbert nagyhatású költeménye után. A fiatal zeneszerző ezenkívül több symphoniát, hangverseny-darabot írt, de még eddig mitsem hozott nyilvánosságra. Halmazokban hevernek partitúrái, melyek egy szép tehetség gyümölcsei. Odry Lehel, a

derék művész volt az első, ki a vele szorosabb barátságban levő zeneszerzőt arra vette, hogy az a színház zenekarának szíves tagjainak közreműködésével egy szűkebb körnek mutatta be a rejtetegetett kincset. Maga Zajongival, a nemzeti színház énekesével vállalkozott arra, hogy néhány áriát előzetesen is betanul. Hat részletet mutattak be. A kis zenekar tagjai körülbelül tizenketten voltak; a fuvó-hangszereket zongora pótolta. A nyitány, Nero császár áriája, az induló, a harmadik fölvonás előjátéka, a ballet hacchannale a különösen az első fölvonás záródéka: Nero és Ahasver duoja nagy hatást keltettek. A fiatal zeneszerző Wagner híve s hű tanulmányozója. A reminiscenciák ki is érznek alkotásából, de nem az önnállóság rovására. Néha a tulságig tömött és cifra; egyszerre három-négy ária foly egymásba, de e tulgazdagság a lelkiismeretes kezdőnek az aprólékosáig alaposágára vezethető vissza. A zeneköltő nemes eszményiségre törekszik, képzelete merészen csapongó, gondolatai fenkölték s kiválóan hangszerelemre meglepően hatásos és művészi. A nem-mindennapi dalműből Erkel Sándor a nemzeti színház egész zenekarának közreműködésével egyik philharmoniai hangversenyen több részletet be fog mutatni a nagy közönségnek is.

Divattudósítás.

Az ideai bál ruhákat egész biztonsággal két osztályba kell számítani: vagy a princeesse szabásúakba, failléből vagy selyemből készültökbe, finom szövetekkel való szép díszítéssel, vagy olyan mindenféle jelleggel bíró különzködéssel kiállítottakba, a melyeknek még sincs jellegük, de hiányuk is róluk az igazi izlés és szépség. Az arany- és ezüst mintázzattal elszórt indiai gazo, és más keleti szövetek nagyon kedveltek, és arany vagy ezüst csipkével díszítve ama erőes sultana écharpe-okra használtatnak fel, melyek a világos színű selyem ruhák legkedveltebb díszét képezik. Ilyen izlésű bál ruha valóban fényes kiállítású volt és állott egy gyönyörű szép színű atlacsból készült uszályos szoknyából ezüst csipkével gazdagon díszítve és dusan megvakva zöld viráglevelekkel, melyek a zöld szín minden árnyalatából készült. A szoknyát két ezüst gataból való écharpe vesé körül; apró ezüst virágokból állott a szélekre varrott rojt. A kivágott derékat ezüst csipkeberthe vessz körül, szintén zöld levelekkel díszítve. Egy másik öltözköz fehér atlacsból készült, három crêpe-écharpe-pal a szoknya körül, melyek mindegyikét egy sor vörös fuchsiából álló rojt vessz körül, a fuchsiák levelei fekete és zöld bársonyból valók. Egy harmadik hasonló izlésű ruha bársvirág című failléből állt, faillé-plissé-ekkel és arany csipkével díszítve. Egy gyönyörű aranyos szőlőfürt-fűzér díszíti a ruhát, a zöldes levelek és indák mind arannyal vannak behintve.

Az egyszerűbb és fiatalosabb öltözközökre gyönyörű virágdísz áll rendelkezésünkre. A tavaly egy időben oly nagy élénkséggel felkapott előszeretett a gyümölcs díszek iránt csakhamar véget ért, és az oprek, cseresznyék, kicsi narancsok, szilvák, apró sárga répák és rettek, spárga stb hamar lejárták magukat. Új előszeretettel tértek vissza a hölgyek a tavasz és nyár hájos gyermekeihez. A divatos bál ruhákon többnyire kétféle virágdísz vehettünk észre: rózsákat, más, többnyire fehér virágokkal vegyítve. Így a folyondár többféle nemo kedves társa a rózsának. Ez utóbbiból állítatnak össze a csokrok, melyek gyakran hátul a szoknyára tűzotnek fel, a folyondár pedig a hátul levő bokrétaiktól kezdve egészen fel a derékig fut, közébe egy pár rózsát is mutatva, a derék kivágása, a picziny ujj, minden indákkal van körülhúttatva, mely a haját is díszítheti, ámbár egy pár egyes szép rózsza is olegendő hajdísznek.

A fényes világos gyöngyök felette divatosak a bál és estélyi öltözközköz, nem csak ékeserül, de a ruha díszül is, és említettük is már egy alkalommal a gyöngyökkel kivatott ruhákat és écharpe-okat. A hajba is nagyon viselik a fényes gyöngyű díszeket, akár tűknek, akár pedig fésűkön. A nagy gyöngyök megszártt színes fűegéből is nagyon divatosak, elől hosszú, szép alakú cseppekkel. A világos kövekkel vagy gyöngyökkel díszített fésűket oldalt tűzve viselik, valamint a többi új divatu fésűket is.

Számrejtvény.

Bittó Szilárdától.

3. 15. 22. 17. 5. Régmúltakat fényképezi,
A roszt is jórá teszi.
18. 14. 7. 8. 31. 10. A nőt, mi a z, megismeretod:
Szép-e, nem-e, nem kérdezed.
28. 9. 7. 24. Remeg a lány, ha róla hall,
Mert majd egykor korára vall.
13. 17. 5. 11. Boldog család, melyben honol!
A hol letűnt: ott a pokol.
25. 26. 21. 32. Belőle is, de avval is
Olvasgat a picziny hamla.
24. 28. 7. 24. 4. Lóláb s szaru volt ezimere,
Most emberarcz a jelmeze.
23. 20. 6. 2. 16. 9. 15. Nőt más miatt ki elveszen,
Az meglakol keseryeszen.
27. 30. 29. 32. Lég-, tűz-, víz- és földről beszélt
Hajdan, ki e szóról mesélt.
32. 29. 30. 27. 4. Tölen szobád, mindig szived
Ilyen legyen, — a boldog hived!
1. 12. 19. Tégy Sámuel hozzá s királyt:
Idézni fogsz gyászos vizályt.
1—32. Borus napok, nehéz idők
Jöttek, földik érczád redők,
Borítja hó győrált hajad
S barátokat nem vonz szavad.
Hol lelsz vigaszt? A múltba el!
Ott rámutat a hű kobel
Tádkörre és abból eget —
Megnyílt eget láthad szemed
Tekints reá s nevezd nekem
Az üdvöt, mely romon terem!

Megfejtési határidő: márcziushó 20-dika.

A f. é. 4-dik számban közlött rejtvény értelme:

Nagymama kis foglya.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőkink küldték be:

Sárosy Mari, Hosszú Elek, Matild, Szatnek Eliza, Lukács Györgyné, Bobus Gyuláné, Papp Józsefné, Pessina Edéné, Potoczky Antónia, Steiner Janka, Becker Irma, Korom Józsefné, Kuthy Róza, Mednyánszky Margit és Erzi, Valkó Lászlóné, Haintz Mari, Zeller Istvánné, Kovács Zsolnay Róza, Stigmayer Zsófia, Németh Alajosné, Endrődy Gézáné, Gaál Berta, Baráth Ida, Temesváry Erzsébet, Nagy Flóra, Pényes Károlyné, Görög Lilla, Szilárdi Adél, Omor Anna, Potoczky Mari, Ujfaluzy Károlyné, Tóth Sándorné, Kalmár Izabella, Nagy Lina, Maár József, Pényes Lilla, Siklósy Margit, Kovács Georgin, Faludy Krisztin, Debrecezeni Gabriella, Károlyi Lenke, Dorogi Anna, Kiss Panna, Megyessy Lilla, Selloi Andorka, Oláh Imréné, Szép Vilma, Tamás Julia, Mihály Janka, Hollósy Izabella, Pálffy Mária, Harsányi Mariska, Szabóky Emilia, Galambos Piroška, Segesváry Lenke, Sobo Ferencsné, Gorgely Anna, Szabó Ilona, Lengyel Zsuzsika, Ágh Piroška, Turcsányi Ida, Ferenczy Irma, Szeless Katinka.

Tartalom.

Wóber Györgyné. (arczkóppol.) — Modern románcz, Ney Ferencztől. — A szibarus szomszédja, Bodon Józseftől. — 1803. M. . . Tódortól. — Apró madarak hagymával. — Egy hét története. — Farsangi napló. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítókon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Wóber Györgyné arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

8-dik szám.

Február 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országot 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p	
							hét	nap
Febr.	24	Vasárnap	F Mátyás	F Hatvanadv.	12 A Hetvenedv.	21 Lévi	6 53	5 35
	25	Hétfő	Valburga	Gothárd	13 Martinian	22	6 51	5 37
	26	Kedd	Sándor Győző	Sándor püspök	14 Auxentius	23 Zor. temp. sz.	6 48	5 39
	27	Szerda	Leánder	Leánder	15 Pamfil	24	6 46	5 41
	28	Csütörtök	Román	Román	16 Onezim	25 Mathez.	6 44	5 42
Márcz.	1	Péntek	Albin püspök	Albin	17 Elek Tódor	26 Mathuzalem	6 43	5 43
	2	Szombat	Simplicius	Simplicius	18 Leo püspök	29 Sab. Sekal.	6 42	5 44

V i d é k i t á r c z a.

Az **ungmegyei** nőegylet bálja mult hó 26-dikán fényesen sikerült. A négy szomszéd megye díszje és virága jelen volt e kitűnő mulatságon, melynek tiszta jövedelme megközelíti az 500 frtot. A jelen voltak közül csak néhányat említhetünk fel, Nehrebetzkynét, Bernáth Dezaóné urnőket, a Sztráray és a Török grófi család női tagjait, Pásztélyi görög katolikus püspök kedves családját stb. Sok szép fiatal leány volt együtt, a szemek csak úgy káprázott ennyi szépség láttára a fiatalágnak. A fényes sikerben mindenesetre kiváló érdeme van Nehrebetzky Natália elnök urnőnek és Farkas Ferencz egyleti titkár urnak.

A **szombathelyi** nőegyesület jelmezbálja nagy és díszes közönséget vonzott mult vasárnap a Sabaria szép termébe. Nemcsak szebbnél-szebb jelmezek voltak, de nem hiányzott az igazi jó kedv sem. A siker főérdeke az elnökknő: Leporioné urnő. Tudósítónk a jelmezes hölgyek közül a következőket sorolja föl: Rohrer Irén Kissasszony feleségem öltözetben, Hencsey Antalné, spanyol cigány menyecské a társ: Baumann Anna spanyol cigányleány, Stegmüller Karolin kissasszony postagalamb, Babos Böske arató leány, Hodász Eszter phantasia, Kreutz Edéné kártyavetőnő, Markus Irén a Pálffy nővérek, mint magyar parasztleányok, Stefánia Kálmánné éj-királynő, Stirling Paula csillagosa ég, Grünwald Ignáczné fényűzés és kellem, Michold Lina phantasia, Kemény Nelli török nő, Oltay Kamilla marokszedő leány, Brauner urhölgy vadász-öltözetben, Pongrácz Ida pierotte. Jelmez nélkül jelentek meg: Nagy Jenőné, Kronekker Józsefné, Jagnica Gizella, Botffy urhölgy, Nagy Sándorné, Ritter Gizella, Zackenbacherné stb. Hatvan pár tánczolt.

A **gyönggösi** nőegylet közvacsorával egybekötött tánczestélye minden várakozást felülmúlt. A Vaskorona dísztermei egész virágkertekké voltak átalakítva; az első teremben állt a csukrárszat, hol a nőegyleti tagok ritka buzgalommal fáradoztak; a tánczterem pedig meglepőleg volt berendezve, az ajtó fölött szép zöld koszoru, mely alatt Betekincs csárdafeliratsal tábla függött; az asztalok terítve, melyek körül bájos hölgyek mint felazolgálók futkostak, jó ételeket és italokat áruva olcsó áron. A csárdás-táncz, kilencz órakor kezdődött. Az első négyest hatvan pár tánczolta. A mulatság reggeli 6-ig tartott. A tiszta jövedelem körülbelül 350 frt.

A **Nagy-Kállóban** e hó 9-dikén fényes bál volt a megyeház termében. A jövedelem több mint hatazáz forint, a megyei kórház javára. A megye kiválóbb egyénei közül számosan jelentek meg a női társaság igen díszes volt, köztük: a szeretetremóltó házasszony: Gencsey Ferenczné született

Vörösmarthy Borbála urhölgy, a Zoltán nővérek, Hollenstein comtesse, Gencsey Margit, Kállay Viola és Szeréna, Jármy Margit, Srékely Eliz, Bónis kissasszonyok, Okolicsányi Hermin, Kállay Anna, Vay Róza, Szentmiklóssy Ida, Básty Berta, Gergelyfi Anna, Megyery Boriska, Erdődy Máli, Somossy Erzsi, Dohos Karolin és többen, szebbnél szebbek. Az asszonyok közül; gróf Bethlenné, Gencsey Berezné, Jármy Elekné, Kállay Ákosné, Okolicsányi Lajosné, Kállay Kornélné, Zoltán Ödönné, Deézy Ferenczné, Jármy Mártonné, özvegy Kuzsanyné, Szikszay Pálné, Megyery Gézné stb.

A **Sopronban** Kis Jánosnak, a magyar irodalom egyik érdemes művelőjének szobrát akarnak emelni. A mozgalmat a dunántúli ágostai hitvallású egyházkerület indította meg, melynek Kis hosszú ideig superintendense volt és Sopron megyét és városát, meg a soproni irodalmi és művészeti kört is felszólította, hogy 6—6 tag kinevezésével járuljanak a bizottság megalakításához, mely az ügyet intézze. A város lelkesedéssel fogadta az indítványt, — s így alapos a remény, hogy a bizottság rövid idő alatt teljesen megalakul. A szükségese pénz beszerzését már meg is kezdette a soproni protestáns főiskola derék ifjúsága, saját pénztárából kétszáz forintot nyújtott fel a szép célra s tagjai között aláírást is nyitott, melynek már eddig is szép eredménye mutatkozik.

A **Liptó-Szent-Miklóson** az ottani tótok kevés kivétellel nyiltan kezdik hirdetni a magyarok és zsidók kiirtását. Ha valaki társaságukban magyarul beszél, gunyolják és elhallgattatják. E hó 10-dikén egy a panszlávok által rendezett tánczvigalommal összekötött szini előadásán, midőn a szünóra alkalmával néhány fiatal ember magyarul beszélgetett, ezért egy Hurbán nevű ügyvéd — a hírhedt emlékü 18-diki tót vezér öccsége — által megtámadtattak, s talán nagyobb összekocczanásra kerül a dolog, ha a fiatal emberek, látván az ellenfél roppant többségét, a magyar társalgással föl nem hagynak. — Idáig jutottunk!

Különfélék.

(A pápa hagyatéka.) Már említve volt, hogy a pápa íróasztalában a végrendelet mellett egy csomagot találtak, mely a halász-gyűrűvel és a Mastai család pecsétjével volt lepecsételve és a folirattal ellátva: Utódomnak. Mint a Fanfulla jelenti, a hibornok Camerlengo a csomagot az új pápának fogja kézbesíteni. Az íróasztal egyik

sókjában találtak még 80,000 scudit aranyban és francia bankjegyekben; ez idő szerint még nem ismerik a pénzüsszeg rendeltetését. Ugy hiszik, hogy a pápa külföldi és olaszországi pénzüsszeletekkel biztosította utódja civilliatáját, és a szent-
szék több szolgalmányi járulékát; o ezélra letett 126 millió
lirát, részben a párisi Rothschild háznál. A pápai udvar költ-
ségei, beleértve a megye nélküli püspökök segélypénzét,
650,000 frankra rugnak.

*(Ozman pasa) most már nem zárkózik el annyira a
külvilágtól. Január 25-dikén meglátogatta a színházat, mely
alkalommal főleg a zenekar kedvező benyomását gyakorolt rá.
A rendező kérésére Ozman pasa bejegyezte nevét a színház
vendéglékönyvébe, ekkép: „Marechal Hazi Ozman.“ Szület
közben a színészek öltözőjébe ment, hogy dohányozhassék.
Ozman pasa, kiről sokáig azt állították, hogy nem tud fran-
cziául, nemcsak jól beszél és ír francziául, hanem orosz nyelven
is eléggé jól társalog. Folyvást török egyenruhát visel a kard-
jától soha sem válik meg.

*(Esüst államkocsi.) Kalkuttai lapok írják, hogy a
gheredi Maharadsha (ind fejedelem) számára egy kocsi ké-
szült, melynek fa-és vasrészei, rugói, kerekei és rudja tömör
ezüstlemezekkel van bevonva, a hátsó pedig csupa ezüst. Az
egész kocsi gazdagon van aranyozott lotuszvirágokkal díszítve
az ajtókon a Maharadsha ezimere látható tiszta aranyból.
Négy lámpa szintén ezüsből van készítve és aranyozott czil-
rasággal ékítve.

Megbizások tára.

Néhány későn érkezett új előfizetőt nagyon lekötöle-
hetne az, a ki a Családi Kör 4. 5. és 6-dik számot e lapok
szerkesztőségéhez beküldeni sziveskednék.

Kémőre N. A. urnőnek: Csakugyan nem volt be-
küldve a csomagolási díj.

Z. Szt. Gróthra St. J. urhölgynek Köszönettel
vettem.

Kaposvárra L. A. urnőnek: Kivánsága szerint meg-
küldtem.

Vasadra S. A. urnőnek: Magánuton feleltem.

Köleadre Ca. I. urnőnek: Legközelebb kezei közt
lesz a kívánt csomag.

Szegedre O. A. urnőnek: Szives köszönettel vettem.

A. Szállásra M. G. urhölgynek: A 300 frtos nehe-
zebb és ez által értékesebb is. Én részemről bár melyiket is
szivesen elküldöm.

Temesvárra K. L. urnőnek: Ezen, fájdalom, már
nem lehet segíteni! El kell viselni!

L. Rózsahegyre A. L. G. urnőnek: Az isten tartsa
meg jó kedvét, bizalmát! A csomagot azonnal átadtam.

Jászberénybe O. R. urhölgynek: Én soha sem
gyűjtöttem levélbélyeket, de szivesen adtam időnként egyik-
másik ismerősömnek néhány szívat is egyszerre, a kik ezzel
szórakoztak. Néhány hét múlva szintén rendelkezésére áll egy
jó csomó, szivesen fogom félre tenni minden nap.

H. Á. Kecskeméten. — A négy forintot vettem s
rendeltetése helyére juttatom, kérem azonban, a kísérő levelet
sziveskedjék még egyszer beküldeni.

H I R D E T E S E K.

Füzlet, Jozsefster 12. szám alatt

Hölgyeknek óvásul

kik hajfonatát, tiszta és ép emberhajból nyerni óhajának,
tűlhalmozott készlet miatt olyat jutányos áron, csakis

Dankovszky István

uri és női műfodrásznál Budapeston kaphatnak

Hajfonatok minden színben rózsai harsaságban mo-
sás és fényűzős 2 főtől fölfebb. Ön-
dörzöttchignonok 2 1/2 főtől fölfebb.
Női választék állóhaj 3 1/2 főtől fölfebb.
Ócska haját musta szerint festetik. Ki-
hullott hajnak a legszébb hajfonatok és
frisurákhoz 1 főtől készíttetnek, vagy
új hajjót becsoróztatnak; valamint e
szakmában vágó csikkek, u. m. uri és
női parókák minden alakban stb. rend-
kívüli árért kiszolgáltatnak.

Különös ügyelemben ajánlom azon
körülmenyt, hogy az összes cikkeknek
jótállásom mellett, és az ártalmatlan mű-
haj kaverék nélkül készítve vannak.

Vidéki megrendeléseket miuta szor-
int pontosan és utánót mellott, ünne-
pélyes alkalmakhoz női frisurákat, Párisi divat szerint osz-
kösztöltek.

Hölgyműfodrászatban tanórák adatnak.

Fiók a nemzeti színház épületben.

Fogorvos.

Dr. ÁRKÖVY J.

Orvos és sebész-tudor, fogaszmester
(Londonban képzett foglómó)

Lakása: FERENCZIEK BAZÁRJA.

Tarlatan

mindennemű és legszébb éjjeli színekben dréja
1 főt továbbá elegáns

Báti toltottok

selyem, mólí és creplis-lól legolcsóbb kapható

Grossmann József.

Budapest, Király utca 27 sz. a
a „magy. koronához.”

Alapított 1860. évben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

a téli időnyre

a legújabb női divatke'mek és elegáns
kész toltettekben.

egysztén minden e szakba vágó rőfcsikkek.

Grossmann József. divat és vászon

raktá- rában,

BUDAPEST, király-utca 27

koronához.”

Minták kívánsára ingyen és bérmentve küldetnek
Kész ruhák rendelkezésére a műriék beküldése kőrélik.

Alapított 1860. évben.

VADÁSZ FERENCZ

üzvegyének UTÓDA

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherceg (urti)-utca 1. szám alatt Párisban
köz Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és fran-
cziá illatszerek, hajkenőcsök, ola-
jak és toltette szappanoknak, továbbá
füg-, köröm- és hajkefék, mindennemű fé-
sőknek; ugyszintén nagy választékban a
többi itt fel nem említett piperezereket.

Árjegyzékek kívánsatra beküldetnek,
és vidéki utóvételi megrendelések azonnal
pontosan teljesíttetnek.

Hirdetéseket

CSALÁDI KÖR

részére elállal

GOLDBERGER A. V.

Szeretők-tére 5. sz.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szerek bizonyított szereplő, napfény, folt, bőrbaj és kezelek ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème eltér az addig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-on kívül semmiféle hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt, 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom piperezsappan minden kívánt előnyeivel bír. Ár 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek egy fertőzőkkel is, borotválás után nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandula-szappan és spermacéttől készítő, a legártatlanabb arc- és kéz bőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kátsuk-tyukszemgyűrűk és essencia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapest, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt, 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Joy-Club 2 frt. Huile philomane de la société hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr. Savonne Thridace Violettes Parisian 1 frt. Illatos szappanok (eachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Göllistől

Eddig még utól nem értett hatására neve az emésztés és vertikalitás terén, s a test táplálása és erősítése névre. Ez által naponta kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, meg-ma-las betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek puhultsága, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görbén, gaga, sapadtág, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rak, időszakos főfajások, ferges és köves betegségek, túlnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökéres szer a meggyűzött kőszimny és melibajban (tuberculose), Ásványvíz gyógyasznál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 94 kr.
Főraktár Budapest, Török József gyógyszerész uránál.

A hamisítástól meg-ma-ekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Göllistől pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védjeggyel s kívülől ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des dr. Göllis in Wien.
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlshof.)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jószágú szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű szar, olaj, szarok, faggyu, vaj, kocsikenő, olajos foltok, hajkenő- és izzadásg által bármily keményen, a ruhában, szőnyegben, bársonyban, kertyében, bútorokban, szobakárpitokban, acélművekben okozott prósárat ki lehet tisztítani. Ár egy üvegnek 1 frt.

Pilules Dehaut

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legártatlanabban használják. Ellentétben más hashajtó szerekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó táplálék étellekkel és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó húslevesrel stb. vesztik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által tisztulása legyen, választhatja azon óráit és evési időit, mely elvágya- vagy foglalkozásával leginkább megegyezik. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész uránál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Csomagolási díj 20 krral több. Elbe mellett Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedi készítője: Dr. GELSZ F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK, pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grúczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Nenbauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletek előidézték, már világhírt vívott ki magának mint orz-dest és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden-nemű belső bajok ellen, hanem elterjedésében még föltűnő hatatlan orz-ser a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendki-vüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70 "
Salicyl-fogpor	50 "
Salicyl-fogpep	60 "
Salicyl-szappan	60 "
Salicyl-hajkenő	50 "
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	50 "

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél
Budapest, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen s több orvos által megpróbált

fehér mellszörp.

oly gyógyszer, mely meg soha sem használtatott a legkiegítőbb eredmény elő-idezése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótkönyan hat, sőt a görcsös és hők-hurutnál elősegíti a nyúlós és megrekedő nyálka ki-köhögését, azonnal enyhíti a gége ingerlekenységét és rövid idő alatt eltávolít minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegségek köhő-zést, és a verhenyást is.

Ára: 1 egész üveg 3 00, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél, király-utca 7. sz.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akármiféle színű haját tetszés szerint és tartósan feke-tére, barnára vagy szőkére fest-hetni, legfőlebb 10 perc alatt; hatása olyannyira ismeretes, hogy további dicséretre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való cszközök, úgy mint két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:

Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél, király-utca 7. szám.

Féreg-Parzó

Fécskendője

megveendő. Az említett por egymond-ható természetén től erővel bír, meg-semmisíti a

Poloskat, Bolhat, Svabba-garat, muszkaferget, molj, le-gyek és hangyaférgeket, egyáltalán az egész férgek létét csodálatos gyor-san, biztosan és pedig olyképen hogy a férgekből semmiféle maradekot sem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80, kr. 1 frt. egy darab Féreg Parzó kepenek ára 45 kr. kapható Budape-ten Török József gyógyszerháza kirá-ly u. 7 sz. (a. és Párisban a fo-gyaszttal egyetel.

Oxford eszencia

A legértékesebb és legaromásabb min-den máskor fogfájó dalmat. Hatású a foggyógyászati legke-resebb. Egy üvege ára 50 kr.
Raktárak: Bécs és az ország minden nagyobb gyógyszerházaiban léte-znek. Nagyban megrendeléseket elfogad Züllin G. cs. kir. szabad. tulajdonos Trientben. Főrak-tár Pest a vállalkozó névre: Török József gyógyszerészénél, király-utca 7. sz.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
 Évfolyamra 3 frt. — félévre 6 frt.
 egész évre 12 frt.
 Helyszállítási díj félévenként
 20 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
 VI. kerület, Törvényszék, 6. sz. szoba
 21-23. sz. 2-dik emelet.
Hirdetési díja:
 Egy negyven soros hirdetés
 8 kr.

9. SZ.
 Márcz. 3-dikán.
 1878.

**Havonkénti színezett
 dívatképpel.**
 minden színes képpel
 és
 tízenkét hatet könyv mellé-
 lettel.

A könyvek meghozatala egész
 évi járatási kötelezettséget foglal
 magában a lap irányában.

A zsibárus szomszédja.

— Elbeszélés. —

Bodon Józseftől.

(Vége.)

Péter a legelsőnél megrekedt a vásárlásán a legkitünőbbben ütött ki. Sokféle is volt, jutányos is volt. Különösen megtetszett neki egy pompás üvegecskébe zárt illatszer; a kereskedő állítása szerint legjutányosabb minden illatszer közt; neki magának két annyiába van, de fel akar hagyni a kereskedéssel, hát isten neki. Péternek kiváltképen az üvege tettszett, mely csupa ezirada, csupa ékitemény volt a keresz nyakát egy darabka fehér szattyán övezte. Ezen kívül vett egy varró párnácskát piros bársony és a legkitünőbb angol aczéllal; így mondta a kereskedő. Vett egy piros körtét, mely tulajdonképen szappan volt a sz színtén rendkívül megtetszett neki. Néhány perczig sodorgatta az ujjai közt az áránál fogva és nevetett. Ha jól tudom, egyebet nem is igen vett. Dehogyan nem! Vett egy iczi-piczi kést „valódi gyöngyház” nyéllel és a „legkitünőbb angol” pengével; a kereskedő kétszer lehelt rá a mig letörülte, így szólt: „Tessék megnézni, akár a tükör”, és Pétert tekintetes urnak ezimezte.

Mindezekhez oly bámulatos olcsó áron jutott, hogy mikor az utcára ért, kétszer háromszor is vissza-vissza pillantott félazemmel, vajjon nem kiált-e utána a kereskedő, hogy már megbánta. Ennek okáért egy kicsikét meggyorsította lépteit a néhány pillanat alatt otthon termett. A legnagyobb óvatossággal bontogatta ki a kis csomót, hogy a ritka szerencséjével vásárolt finom holmikat itthon is megsemmisítse és legalább néhány perczig gyönyörködjenek bennük. Ugy is csak más nap délután adja át, mivel az átnyújtás módosatairól még egy kicsikét gondolkozni szeretne. A szemlélgetés után kabátja ujjával törülgette meg a finom tárgyakat a egyenként jó puha vatta közt takargatta, hogy minden lehető veszed-

lemtől megóva legyenek. A jó puha vattát téli rokkjának a léleke alól huzogatta ki, mivel ottan egy kicsikét összegyűremlett a alkalmatlan volt.

Más nap reggel a legvidámabb hangulatban ballagott hivatalába. E szokatlan jó kedvnek róható fel okvetlen, hogy most a szomszéd szatócsához is beosont a apró kortyocákakban ivott meg egy pohárka szilvóriumot, melytől sokáig köhögött a még déltájban is olyan formát érzett a torkában, mintha reszelnék. A hivatalban még csak két napdíjas túra lézengett. Az egyik rögtön elébe szaladt a csafondáros hangon kérdé:

— Tudja már az ujságot?

— Mitéle ujságot?

— Hogy az igtatót kinevezték.

— Nagyon helyes — mondá Péter vidáman. — És kit neveztek ki?

— Közülünk senkit, mert tudja, most a kivételek korszakában élünk. Jöjjön, megsugom... Az elnök ő méltóságának van egy sógora: törvényszéki bíró; a törvényszéki bírónak van egy keresztfia: első jegyző; az első jegyzőnek van egy nagybátyja: levéltárnok; a levéltárnok kereszt komájának, illetőleg a keresztkomája öccsének van egy fia. A többi diácul van, hm, hm, hm!

— Ez lett az igtató! — szólt Péter mintegy álmodból felébredve, és a jó puha vattába takargatott finom ajándékra gondolt. Most már ezek pihenhetnek a jó puha vattában, mert az átadásról többé szó sem lehet. Egy kicsikét félre fordult, érezte, hogy a szemei megnedvesedtek a jó ideig bámult a sarokba, hol a tintás palaczkok állottak portól és pókhálótól belepve.

— Hát már bizonyos, egészen bizonyos; nincs valami tévedés a dologban? Teszem azt: névcsere, vagy ilyesféle?

— kérdé azután, és szörnyű erőlködéssel mosolyogni kezdett.

— Hát még mire gondol? Névcseré a hivatalos ujságban? — mondá amaz nevetve.

Péter nem szólt többet; csendesen ült le asztala mellé s azonnal munkához látott. Néhány napig oly szótalanság vett rajta erőt, hogy még az incselkedésekre sem felelt. Pedig ha a főnök ur nem volt a szobában, a dévajság egyben megeredt. Meghuzogatták a kabátját, tollszárral babráltak a tarkóján, mintha légy mászkálna rajta s több efféle. Pétert nem hozta ki a sodrából semmi; csak a főnök ur iránt tanusított figyelmét kettőztette meg. Lassanként kedélye is visszatért a szokott kerékvágásba, mint afféle jó, rugalmas kedély. Ujra bizni kezdett a jövőben s hitte, hogy az ajándék átadásának napja egyszer elérkezik.

V.

És e nap valóban el is érkezett. Péterünk megérte az örömet, hogy egy szép reggelen úgy ébredt fel, mint valódi rendszertartó. A májusi nap derült meleg fényéből az ő elrejtett kis szobájába is jutott egy sugár; az egykori napdíjas őrök arca most együtt mosolygott a barátságos sugárral. Péternek igen jó kedve volt, csupa tűz, csupa élet szállta meg minden porcozáját. Egészen új fekete ruhába öltözködött, mivel a hivatalos eskü letételére készült. Az új ruhát hiteltelbe vásárolta; biztosítékul kinevezési okiratát és egy kötelezvényt adott át a szabónak s hogy kinevezési okiratával valami hamisítás, vagy egyéb baj ne történhesék, előbb két példányban párjálta le a maga számára. Öltözködését befejezván, néhány pillanatig gondolkodott, ne tegyen-e virágot kabátja gomblyukába, mint azoknál a finom uracsoknál látható, kik mindig ily pompás ruhában járnak, minő az övé most. De erről lemondott, csupán keztyűjét vette elő, melyet akkor vásárolt, mikor ő nagyméltósága a miniszter ur, ő méltósága az államtitkár ur, ő nagysága az osztálytanácsos ur és a jó ég tudná elsorolni, kiknél kért kihallgatásokat, hogy a rendszertartó őrök elnyerje. A keztyű egy kicsikét már kopott volt, az ujjai fonyorodottak és kérgesek voltak, bizonyosságul, hogy igen sok ajtó kilincsen megfordult a mondott időben, mert Péter egyébkor nem viselte; asztala fiában tartotta egy vastag könyv lapjai között.

A szép fekete ruha igazán pompásan állott, mintha csak ráöntötték volna. Péter nagy gyönyörűséggel tekintette végig elől, mind a két oldalán és hátul, mi alatt a lábujja hegyire kellett állani, hogy teljesen megsejmelhesse. A zsebeket egyenkint vizsgálta meg minden darabon s kitűnőnek találta valamennyit. Egy kicsike kis zseb a mellényen, a nagy zseb fölött különösen megtetszett neki s rögtön elhatározta, hogy abban fogja hordani az óráját, melyet nem sokára vásárol. A kabátot először végig begombolta, de egy kis idő múlva kigombolta, hogy a mellény is látható legyen s így indult meg a törvényszék felé. Néhányszor monct is végig végig tekintett a szép új ruhán s ha port, vagy ilyesmit vett rajta észre, keztyűs kezével azonnal levergette.

Délután látogatást tett az öreg Demeteréknél s szerfoltott örült, hogy ruháját mindnyájan megnézegették. A mosolygós képű Demeterné igen finomnak, az öreg Demeter tartósa jó posztónak mondotta s mind a ketten megmorzsolgatták az ujjak közt s csaknem egyszerre mondták: „Egészséggel viselje el az új ruhát.” Péter igen vigyázva ült le a

székre és csak a legszéltre ült, mint a hogy azok a kisasszonyaink szoktak, kik a nevelő intézetből mostanában kerültek haza. Fél keztyűjét szintén a kezén hagyta, mert ez ünnepélyes napon keztyűsen ment be az öregekhez. Így várta az Erzsike hazajövetelét, egyik lábát a másikra téve, mosolyogva s keztyűjével veregetve a térdit. De Erzsike nem jött meg a szokott időben; Péter várt még egy darabig, de hasztalan: a jól ismert ruha-suhogás nem hallatszott a konyhán.

— Erzsike kisasszony ma sokáig késik — mondá csendesen.

— Hát nem mondtuk még az ujságot? — szólt a mosolygós képű asszonyka csudálkozó hangon. — Igazán nem mondtuk volna? Erzsike ma délből elutazott, el bizony a külföldre. Mond csak öregem, miért is ment el Erzsike a külföldre?

— Hogy magasabb kiképzetésben részesüljön, — szólt az öreg Demeter, mire a mosolygós képű Demeterné fontos arccal tekintett Péterre.

A mint mondani szokás, Péter se holt, se eleven nem lett e szavakra. Meredt tekintettel bámult hol az egyik, hol a másik öregre, aztán suttogó rekedt hangon kérdé: „Elment? Igazán elment? Valóban? De hát hogyan... mégis?”

— Ő bizony igazán elment — felelte az öreg Demeter. Még egyebet is motyogott utána, de szavai oly homályosak, oly rejtélyesek voltak, hogy Péter nem tudott belőlük kiokosodni. Az öreg valami „magas pártfogót” is említett; rang, fényes kilátás, váratlan szerencse is megfordult a szájában, de mindez oly összefüggéstelenül, oly csudálatosan elburkolva, hogy Péter csak hűledezve bámult maga elé s tulajdonképen nem értett az egészből semmit.

Kis idő múlva már a Duna partján kóválygott mélyen leütötte fejjel, szomorun. Zavaros gondolatni közül csak a „magas pártfogó” és a „magasabb kiképzetés” homályba burkolt eszméje vált ki; e kettő mégis olyan kézzel foghatóbb dolognak tűnt fel képzelete előtt, melyet a váratlan esemény a legrövidebb képekkel népesített meg. E két eszmével tépelődve lézengve észre sem vette, hogy a színház előtt áll s egy kis színésznek beszél valamit, erősen dadogva. A kis színész az énekkarban működött s mint asztaltársak ismerkedtek meg a korcsmában, hová Péterünk járogatni szokott a maga gulyásosára.

— Hisz ez nagyon régi dolog — mondá a kis színész — itt egy csivalló lélek sincs, a ki ne tudta volna.

— Régi?... És egy csivalló lélek sincs?... Különös, nagyon különös... Álmélkodik Péter igazi őszinteséggel.

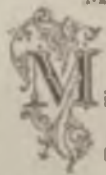
— De hát miért kérdezi ön ezt? Talán udvarolgatott a kis táncosnőnek, mi?

— Még nem — tudja, még nem; de a szándék — tudja — nagyon komoly, nagyon tiszteletes volt. Most már persze vége, örökre vége. Egy kicsikét elkéstem, tudja, az volt a hiba, tudja; de isten látja a lelkemet, hogy az oka nem én voltam.

És a mi Péterünk harmadfél napig nagyon-nagyon szomorú volt e váratlan esemény után. Ez idő alatt csak tisztán húsleveset evett, csupán s könyökére támasztott fejjel bámult az asztalra, a másik kezével morzsákat csipegetett a terítőn. De a harmadik nap délutánján már egy kicsikét magához jött és este igen jó étvágygyal elfogyasztotta rendes gulyásosát, sőt még pörköltet is kért, a pörkölt után pedig sajtot evett. És a harmadik hét vége felé a finom ajándékokat elvitte egy harisnya-kötő mester lányához, Koller Erzsikéhez, a ki dere-

kasán megtermett, gömbölyű arcú, igen csinos lányka volt s kifogás alá semmi tekintetben nem esett. Ez alkalommal Pétert az egész család nyájasan fogadta s mikor a finom ajándékokat egyenkint szedegette elő a jó puha vatta közül: Koller Erzsike igen meghatótnak látszott és egy kicsikét elpirult.

Mit csinálnak...

Osongoy Gusztávtól.

It csinálnak a tündérek
Ott a tenger fenekén?
Oda megyek szép szivedhez,
Elmerülök benne én;
Előcsalom csókjaimmal
Szíved hablonnyait,
Hadd zugjék el remegőn
Legődesebb álmaid!

Mit csinálnak az angyalok
A csillagok kök égén?
Elmegyek én szép szivedhez,
Föl az égbe szállok én,
Előcsalom csókjinimmal
Szíved legszebb angyalát,
Hadd zengjen el remegőn
Az üdvösség lágy dalát.

Elmegyek én szép szivedhez,
Oda, oda megyek én;
A mi szép van, a mi jó van,
Ott van szíved rejtekén;
Ott nyeresz én a ragyogást,
Az illatot, meleget —
Csak te vagy szép dalaimban,
Miket zengek te neked.

A fekete szemekről.

A szemvizsgálók azt tartják, hogy a kék szemtől az ég szelídsége mosolyog reánk, a fekete szemből pedig a ragyogó nap tüzes sugarai. Én szeretem mind a két szemet, sőt azt is, mely se nem kék, se nem fekete; mert régi dolog, hogy a szép lélek kedvesé teszi előttünk tulajdonosának azokat a snajátságait is, melyek talán mások előtt nem azok; s nem egy embert ismerék, ki a macakuszemeket tartotta a világon a legszebbeknek, mivel annak szemei voltak azok, a kit szeretett. Én senkit nem szeretek (no mert nincs, a ki engem szeressen!) ennélfogva részrehajlással, kedves olvasóim, egyáltalában nem vádolhatnak; tehát sietek bevallani, hogy a szemek közül a legcsodálatosabbnak, a leghatásosabbnak a fekete szemet tartom.

Tudja isten, hogy van ez? De valahányszor fekete szem löveli reám égető sugarait, megbűvölve érzem magamat, csodálatos hatalmat, kimagyarázhatlan nyomást érzek lelkemre nehezédni, lábaim gyökeret vernek a földben, szavam eláll s mint a bűvös kigyó hatalmába került áldozat, bámulok, nézek s nem tudom, merre s nem tudom, mit?

Csodálatos erőből megigézve állok, szemeim két sötét pontra merednek, elfeledem saját éneket, elfeledem mindent, csak azt a tüzes két, fekete pontot látom. Előttöm tánczol a sötétség birodalmának minden szelleme; körül lebegnek a pokol rémeinek fekete kísértetei, hallom, mint hinak, mint csalogatnak, mint édesgetnek... s én nem bírok ellenállni a csábos édesgetésnek, megyek, rohanok, tárt fülemben az elkárho-

zottak kinos jajjai visszhangznak az emésztő lángok közepén s ijesztő lidérczek szárnyasapásait érzem is mollettem borzadalmasan suhogni. Nincs erő, mely visszatartsa, lázas szenvedéllyel, emésztő vágyakkal s tépett kebellet rohanok a sötétség birodalmába. Rémek, lidérczek eltűnnek és irítozatos sötétség vesz körül, melyhez a viharos, legkoromfeketebb éjszaka valószínűs tündöklő nappali fényár. Fekete labirinth kigázolhatlan tömkelegében érzem magamat, semmit se látva, semmit se halva, egyedül, elhagyva; ismeretlen remegés vesz erőt rajtam, félni kezdek a koromsötét éj rottentó csendjétől, behunyom szemeim s zokogni kezdek hoaxan, szaggatottan... Szemeim felnyílnak, s a legnagyobb paradicsomi fény sugároz körül; látom a cherubok pajkos incselkedéseit, hallom az angyalok boldog szerelmi suttogásait s az üdvözöltek leirhatatlan boldogságát; az angyalok, a cherubok magukhoz intenek s én mennék is, de a vakító fényesség tűzszagarni nem engednek, minél tovább lépek, annál jobban égetnek, perzselnek. Lelkem, mint a forró nap lánghevétől a gyöngye, üde virág, eltonnyad s mint az éji lepke a vonzó lámpafénytől, megég... Mernék, de nem lehet! Szívem erősen dobogni kezd, enyhíthetetlen szomj epezt s az előbbi pokoli sötétség minden kinjait keblemben érzem... és mégis, mégis olyan boldog vagyok!...

Önkéntelenül is kitörök:

Honnét az a sötét szempár
S csodálatos lángja, fénye?
Látom, érzem s még sem értem:
Valóság-e, illúzió-e?

Bele nézek... s azt hiszem, hogy
Bolygok sötét éjszakában...
Pedig dehogy! Benn vagyok a
Legragyogóbb menyországban!

Nemde csodásnak, megfoghatatlannak kell lennie a szemnek, mely egy pillanat alatt annyi érzéssel ragadja keresztül a halandót? Oh azok a sötét szempárok melyek pillái több hatalmat rejtenek maguk alatt, mint a világ minden koránypáléja. Valahányszor egy fekete szem villama csik reám, szívemben villámszerű ütést érzek, vérem, mint a felkorbácsolt óceán, háborgani kezd, ereim kiduzzadnak, édes szédülés környékezik; úgy szeretném e villámokat kikerülni s mégis oly imáddással csüggök rajtuk, mint a pogány bálványán csügghetett valaha!

Az a tűz, az a láng, mely ezer kohó erejével lövell ki onnan, egész lényünket lángba borítja, forró lázba ejti s oly édes abban a kinok között vergődni!

S ennek a koromfekete szemnek mesészerű ragyogása is van, melyből a legüdvözítőbb titkokat lehet kiolvasni. Egy szerelemtől ittas s ennek fényében tündöklő lélek vergődik benne, mely szerelmet, emészthetetlen, lángoló szerelmet susog feléd s az égi üdvnek és paradicsomnak boldogságával kínál. E ragyogás fénye erősebb, hatalmasabb talán a nap fényénél is; nem bírjuk kiállani, elégeti lelkünket s elbűvölve, megsemmisülve rebejjük:

Ne néz reám, süsd le szemed,
Elégeti a lelkemet!

Mindenesetre snajátágos az, hogy a költők többnyire a fekete szemet szerették vagy szeretik. Ha kedvem volna, ki tudnám ezt az én feketeszemű olvasóimnak egytől egyig mutatni. Nem vonom kétségbe a kék szépségét sem; de, hogy ennek oly hatása nincs a lélekre s az emberre, az igaz. A kék szem szelíd, csöndes melósága és nyugodtsága szintén sok szépet és édeset regél; a fekete szemből azonban egy tűzokádó

vulkán romboló hatalma, a meny csillagának őszes fénye
ömlik reánk s a szenvedélyesebb szerelem gyémántjait ra-
gyogtatja.

Nem hiába hasonlítják a naphoz, csillagokhoz annyiszor:

Fekete szem éjszakája,
Hány csillag ragyog le rója,
Hány csillagból van a szemed...
Hogy egy egész menyországgal ragyogsz rám?

Pedig a kék szem is hasonlít a meny azurjához, csak-
hogy annak elbűvölő fénye, megragadó ragyogása nélkül. A
kék szem olyan mint a felhőtlen, nyugodt égazur; mosolyog,
de nem kábit el, szerelemre kész, de csendes, nyugodt, szen-
vedély nélküli szerelemre.

Ha igaz ez, hogy a szem a lélek tükre, akkor annak leg-
tisztább tükre a fekete szem. Különböztetve véleményem már a
szentírás is kifejezte, mondván: „Teated azövéneke szemed.”
(Lukács 14, 34.) Tehát világító fáklya, melynek fénye az egész
testet és lelket leragyogva s láthatóvá teszi. Azért szoktunk
mi a szemekből mindig olyan sokat olvasni.

A fekete szem csodás hatalma s fölénye mellett a kék
szem dicsőítői is tanuskodnak. Komócsy például:

Még egy szelet papiros lesz
S hozzá tinta, toll vagy írón:
Én szerelmes dalsimat
Csak a kék szemekről írom.

Oh a kék szem én előtttem
Nevezetes igen nagyon —
Bár mostani kedvesemnek
Szép fekete szemő vagy on.

Egy szó mint száz: a fekete szemnek párja nincs e vi-
lágon; a mennyi mese, csodás tündéri a világon van, az benne
a legmegragadóbb harmoniában egyesül; pokol és menyország,
üdv és kárhozat tündöklék abban; nem csoda hát, ha olyan
zavarttá, elfogulttá, megbűvöltté teszi azt, ki abba egyszer
belenézett s ki annak hatalma alól többé menekülni nem bír.
Mindazáltal, bár a legtöbbször a fekete szem is tetszik, nem
fekete szemű olvasóim teljesen megnyugodva lehetnek, mint-
hogy folytonosan akad olyan egyén, ki így kiált fel:

Nem fekete a te szemed,
Nincsen annak sötétsége;
Nem ismerem ragyogását,
Azt so tudom: lángol, ég-e?

Nem is olyan a te szemed
Mint a kék azur az égen:
Mégis ez a legkedvesebb,
Mégis ez a legszebb nekem!

Dengi János.

Gyermekekori emlékek.*)

Rudnyánszky Gyulától.

Gyermekekoriomban, a mikor még
Nem tudtam, mi a szerelem?
Te gyakran keblemhez simultál,
S cseregtél nyájasan velem.

A kis folyó partján leültünk,
S a csillagokra bámulánk,
S őrangyalunk a magas égből
Széleden mosolygott reánk

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő költeményeiből.

Köröttünk nyíltak a virágok,
És énekelt a csalogány;
Hanem te csak reám figyeltél,
S én téged láttalak osupán.

Akkor nem is sejtettük azt még,
Hogy láng van szívünk miatt;
Kacagva néztünk a jövőbe,
Nevettük a fájdalmakat.

Most életünk megváltozott már,
Szívünkbe kicapott a láng;
És elfeledtük, hogy mi egykor
Játszó, vig gyermekek valánk.

Szándékosan kerüljük egymást.
De szenvedélyünk egyre nő,
Új vágyakat fakaszt minden nap,
Mint új bimbót a rózsát.

És addig járunk busan, némán.
Mig végre szívünk megszabad,
És egyikünk se fogja tudni,
Hogy megölte a másikat!

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól

(Folytatás.)

— Oh, anyám, lehetetlen! — suttogá a szegény szoron-
gatott leány anyja keblén.

— Miért volna lehetetlen? — mondá az ezredes, — én
nem látok benne semmi lehetetlenséget.

— Csendesedjél, leányom, csendesedjél, — szólt közbe
bátorítólag az anya, — vedd higgadtan a dolgot. Tizenhatsz
éves vagy, s teljesen szabad akaratodra bizzuk a választ.

— Igen, válaszoljon, kedves kisasszony! — sürgeté az
ezredes is, — mondja ki ítéletemet, de gondolja meg, hogy
kegyes ítéletet kérek.

Sarolta lassan lefejtett anyja kebléről s megállott az ez-
redes előtt.

— Igen sajnálom, — mondá félhangon, leütött szemek-
kel, — de reményem, hogy az ezredes ur nem fogja rossz né-
ven venni öszinteségemet; én igen nagyra becsülöm a ki-
tüntetést, melylyel megtisztelt, hanem kénytelen vagyok meg-
köszönni.

— Megköszönni? mit köszön meg, kisasszony? — kiál-
tott fel Fitz-Patrik, hátralépve.

— Kedves ezredes, — vágott közbe finom eleganciával
Rellingné, — azt hiszem, legjobb lesz, ha mára ezt a tárgyat
egészen elejtjük.

Szerető anyai gondoskodással simogatta le leányának
egy kis felborzolódt haját, homlokra csókolta őt és zseb-
kendőjével megdörzsölve halvány arcza, nyájas biztatással
szólt hozzá:

— Most eredj vissza a próbához Sarolta és játszszál
tovább. Mint jó színésznőnek, bizonyára tudnod kell érzel-
meiden uralkodni.

S midőn leánya csendesen, zavartan távozott, a lehető
legelfogulatlanabb hangon folytatá az erede felé fordulva, a ki
még mindig mozdulatlanul állott, kezét kabátja hűtőkébe
dugva:

— Foglaljon helyet, kedves ezredes. A próba nem so-
kára véget ér, s akkor a fiatal nép villáreggelit kap. Remény-

lem, ön is velünk marad. Hiszem, hogy az előadás vidám lesz, s a bál...

Ugy beszélt, mint egy finom-érzékű jó urnőhez illik. El akarta osztatni a kellemetlen benyomást, mit a kosár idézett elő.

Az ezredes azonban oly dühösen nézett rá, hogy egyszerre félbeszakította beszédét.

— Asszonyom, — szólt Fitz-Patrik gorombán, kalapját fölragadva, — én gyűlölök mindenféle komédiát, azért nem kérek belőle.

Bellingné elsápadt a hirtelen nem tudott szóhoz jutni; az ezredes pedig hidegen meghajlítta magát és gyorsan távozott, a nélkül, hogy a műkedvelőket a nagy teremben csak egy futó köszöntésre is méltatta volna.

Midőn a lépcsőre ért, egyetemes hangos kacagást hallott háta megett.

— Megálljatok! — mormogá fogai között, — majd megtanítalak én benneteket nevetni! S ha kitudom, hogy kihez kötötte magát ez a kis bábu, az tudom istenem, megemlegeti Fitz-Patrik ezredesét!

III.

Ugyanazon este végbement a nagyzerű műkedvelői előadás, mely a kaszinóhállal összeköttetésben volt. A ki csak a jó társasághoz számítá magát, kötelességének tartá a megjelenést, s a hol csak hely volt, mindenütt székek helyeztetek el, melyekre jegyek osztattak ki. Meghívót kapott minden valamire való ember.

A nagy terem helyőrségi tisztekkel, előkelő hölgyekkel, vagyonos polgársággal és sok idegennel telt meg, a kik csak ideiglenesen időztek Erfurtban. Fényes világítás árasztá szét sugarait a tarka képen. Mindenki igyekezett lehetőleg ékesen megjelenni: a hölgyek teljes díszben ragyogtak, s az uracsok is az akkori idők fényűzése szerint selyemben, aranyban és drága kövekben gazdagon volt képviselve.

Az átmenet korzakája volt az a régi nehéz merev viseletből az új, könnyedebb és szabadabb franczia formákra. A rízipor, a czopf, a szépségflastromok és abroncsszoknyák még küzdöttek a rövid haj, halcsonttalan derék és szűk ruhák ellen. Az atlasz frakk, arany- és ezüstös szövettű mellény, selyemharisnya és csatos cipő nem egy könnyen engedték át az uralmat a szövett gombok, szalonrokkoknak, pantallonoknak és topánoknak. A hölgyek különösen nehezen határozták el magukat, hogy megváljanak az ékes színekben játszó brocat-szővetektől, melyeknek pompájáról a mai kornak fogalma since a legfőbb muzeumokból ismeri. Hanem azért voltak egyesek, a kik a forradalom divatát forradalmilag utánozták, bár itt-ott még vakmerő selforgatóknak, „freigeistek“-nak tartottak.

Hosszu előkészületek után, mialatt a helyek mind megteltek s a vélemények a jelen és távollevőkről és napi eseményekről a publikumban kicseréltek, végre föllebbent a függöny s megkezdődött az első vigjáték.

A jó öreg Schrödör egy műve volt az, a milyenekkel e szelleműs férfi tucatzatárura ajándékozta meg a német Tháliát, s melyeket ez háladatosan lomtárba tett.

Egy tapasztalatlan fiatal leány játszta benne a főszerepet, a kit egy fősvény vén gyám szorgosan őriz. Általában akkor a fősvény vén gyámok igen hálás színpadí alakok voltak. Ez a fiatal leányt egy szintén oly vén kapitánynak, régi jó barátjának, akarja uőül adni, hogy pénzét megka-

parithassa. Hanem a terv az ifju unokaöcsben, egy korhely diákban, hatalmas ellenzőre talál. Egy szerfölött vig és dévaj unokahug segítségével, nagyszerű bonyodalmak és cselszövények után, melyek fölött a néző bámulja, hogy a szereplők miként nem tudtak rajtok átlátni, végre az öreg imádó csufosan legyőztetik. A vén fősvénynek ki kell adnia a leány pénzét, az illető fiatalok öszekerülnek, a két öreg pedig legvégül kötelességszerűleg derekasan elpáholja egymást. Ez képezi a darab legfőbb komikumát.

Az előadás, természetesen a lümpaláz lezámításával, lehetőleg vidáman és élénken folyt. A közreműködők ugyan nem annyira jellemeket, mint karrikaturákat nyújtottak; de nem is volt egyéb vágyuk s a szerepek nagyszerűen megfeleltek egyéniségeiknek. Az ártatlan tapasztalatlan kis leányt természetesen Belling Sarolta kisasszony játszá; a csintalan unokahugot Harzensteinné asszony; s a két öreg urat a kaszinó két vidám tagja; a fiatal unokaöcs szerepe aztán — szintén természetesen — Buchholz hadnagynak maradt.

Főérdekét az előadásnak képezte azonban az, hogy mint később kiderült, Harzensteinné kérelme és rábeszélései folytán, az öreg kapitányt személyesítő ur a megszólamlásig hűn utánnoztá Fitz-Patrik ezredes érdemes alakját, modarát, számtalan ismeretes tulajdonságával, rossz szokásával együtt. E sikerült kísérlet nagyszerű tetszés-zajt idézett elő, és buzdító tapsok jutalmazták a merész szereplő minden kiváló momentumát.

A bizonyosság, hogy az ezredesnek kevés barátja van, nyilvánvaló volt. Alig akadt valaki a zsufolt teremben, a ki nyíltan, vagy titokban ne örült volna illetlen kicsufoltatásának. Utóbbi magaviselete a polgárok és katonák közti viselkedések elintézése körül, még jobban a fejére zúdítá az általános ellenszenvet, s a mai jelenet a számár állkapocsosul már a nélkül is komikus személylyé bélyegezte őt; azonkívül tudva voltak szenvedélyes nyilatkozatai a városi lakosság ellen, melyekből az ezredes nem is csinált titkot.

Csak a tisztek tartózkodtak, a mennyire lehetett, részt venni az általános vidámságban. Részint félték a következményektől, részint bántotta őket, hogy egy katona s mi több: ezredesök, ily nyilvánosan pellengérré állítatják. Feltámadt bennök a testületi szellem s nem egy sötét tekintet repült végig a nevetőkön, vagy még inkább Buchholczon, a ki a történettel közvetlen összeköttetésben állott, s mint katona, közreműködésével komprimittálta a katonai fegyelmet.

A nevető tekintetek is aggodalmasan kíméltek azonban körül az ezredes után; hanem ő nem volt jelen, s a függöny minden botrány nélkül gördült le.

De a mint a függöny leeresztetett, egyszerre mozgás támadt a teremben; az ismerősök öszesiettek, hogy megjegyzéseiket közöljék egymással, auttogtak, buttogtak, ismételték a hatásosabb helyeket, s az általános örömmámorba most már némely mérsékeltbeknek rosálása is vegyült, a kik helytelennek találták, hogy ildomtalanságokkal újabb kellemetlenségek okoztassanak.

Bellingné az egész előadás alatt igen kellemetlen helyzetben érezte magát. Elül ült a legelső sorban néhány barát-
nőjével. Bármekkora oka volt is, hogy az ezredesre haragudjék, mégis igen rosszul hatott rá a kikarrikírozás. Bár senki sem tudhatta, hogy mi történt ma reggel házában, mégis könnyen származhatik pletyka, s hamar öszeköttetésbe hozhatják e sértést amaz eseménnyel. Jól észre vette, hogy minden szem feléje fordult, hogy nevető arczok egyetértőleg integettek neki, s hogy öreg és ifju hölgyek mindenfelé auttogtak egy-

mással, miközben rá néztek, úgy, hogy auttogásuk tárgyát épen nem volt nehéz kitalálni.

Minden jelenéssel növekedett tehát nyugtalansága és rossz kedve. Szívából ohajtotta, hogy bár soha se adta volna beleegyezését, miszerint Sarolta közreműködjék, a dühös haraggal telt el Czeczil ellen, mert tudta, hogy e rossz tréfa mástól nem származhatik; látta gonosz kárörömét a színpadon.

Alig ereszkedett le a függöny, midőn fölemelkedett a színpadra rohant, hogy haragját unokahoga bűnös fejére kiöntse. Saroltának azonnal vele kell jönie, mert csak ez által vonhatják ki magukat a világ előtt minden együtteség vádjai alól. Vissza akarván térni, csipkekendőjét és legyezőjét a széken hagyta, melyen ült, s így indult nagy haragosan fel a színpadra.

Hanem jó időbe került, míg az álfalak közt tájékozni bírta magát, mert itt rendetlenség és még nagyobb zűrzavar és élénkség uralkodott, mint a teremben. A színészek barátai felrontottak a színpadra, hogy szerencsekívánataikat nyilvánítsák; hangosan ismétlék a gunyolódásokat és nagyszerűen mulattak. Más részről meg a második darab előkészületei folytak.

Végre mégis megtalálta a női öltözdét és haragosan nyitott be.

Itt is a lehető legnagyobb rendetlenség uralkodott.

Hartensteinné egy asztalon ült, mert a székek és padok jelmezekkel és mindenféle ruhákkal voltak elborítva. Ott ült teljes színpadi mezében, festett arcczal, mint valami trónon, s egy kis ollóval mindenféle papíralakocskákat szabdalni ki, vidáman magyarázgatva jelentésüket társnőinek, a kik jobbra-balra dőltek nevetőkben. Csak Sarolta kissaszony nem vett részt a dévaj vigaságban, mert átöltözéssel volt elfoglalva.

Bellingné gyors beléptére és szigorú hangjának hallatára, melylyel leányának parancsolá, hogy siessen, mert azonnal vele kell mennie, az ifjú hölgyek zavartan rebbentek széjjel. Csak Hartensteinné maradt nyugodtan az asztalon ülve; nagy gonddal folytatta munkáját, miközben kedélyesen szólt nagynénjéhez:

— Kegyed el akarja vinni Saroltát? Úgy látszik, haragszik, cousine. Pedig ez nagyszerű est. Régen nem élveztem ily örömet.

— Szégyen kegyedre, Czeczil! — viszonzá komoly szemrehányással Bellingné. — Viselete menthetetlen, hogy megfellebbezve minden tekintetről, ily botrányt idéz elő, melyből számtalan bosszúság és kellemetlenség fog ránk háramlani.

— Mi? mit idéztem elő? — kérdé tettetett meglepetéssel a bájos cousine.

— Még kérdezi! — riadt rá hevesen Bellingné. — Kegyed idézte elő az ezredesnek ily szégyenteljes kigunyoltatását. Ez egészen a kegyed természetéből foly. Kegyednek öröme telik abban, hogy mindenütt nyugtalanságot és zűrzavart csináljon, de a mennyire engem és családomat érdekel, kikérem magamnak.

— Nini, kegyed komolyan megharagszik, chère cousine! — kiáltott fel a szép asszony őszinte csodálkozással. — Meg nem foghatom kegyedet. Nézze inkább, — folytatá tovább, miközben egy papíralakot tartott nénje elé, — a nagy művész, gyönyörűen sikerült. Az utolsó jelenetben tünteti őt elő, midőn korbácsütéseket kap. Ah, ezt holnap reggel meg kell kapnia a kávéja mellé.

Bellingné dühösen kapta el a papírdarabot és széttépve, darabjait a földre szórta.

— Kegyed tulságos kezd lenni! — kiáltott, nem méréskelhetve magát. — Gondom lesz rá, hogy ezentúl leányomat megmentsem példaktól és tanusításoktól, melyek csak kárára válhatnak.

— És az erény, az nem üres agyrem! — szavalá vigpáthosszal Hartensteinné, leszállva az asztalról. — Sarolta, kedvesem, igyekezzél mindig becsületes és erényes maradni. Édes cousine, fogadja köszönetemet az ékes prédikációért.

Bellingné szó nélkül mérte végig a bájos javithatlant, s leányát maga előtt tuszkolva, nagy robajjal hagyta el az öltözdét, míg Hartensteinné nevetett, hogy a terem csengett bele.

Csakhamar ezután félig felnyit az ajtó, s egy szerény hang kérdezte, hogy szabad-e belépni.

— Tessék, rendező ur, tessék! — sietett felelni nyájas készséggel a szép asszony s egészen kinyitá az ajtót. — Lépjen be. De mi lelte őnt? Ön is egészen meg van zavarodva. Mi történt? az ég nevére kérem, mondja gyorsan!

— Tudommal semmi! — felelt a fiatal ember.

— Semmi? Oh, semmi miatt nem forgatjuk a szemünket és nem szögezzük a földre, mintha át akarnók fújni, mint Hamlet, midőn a lelket keresi. Ön kitűnően játszott, Buchholz ur. Az ön tüze, szenvedélye, érzelm nyilvánításai oly természetesek voltak, hogy egészen művésziek-, vagy oly művésziek, hogy egészen természeteseknek látszottak. Különösen pompásan tud átölelni; bizonyosan olvasta és megértette ön az öreg Poloniust. És mi a semmi? A semmi minden! Értve nem csupán a földet, eget, napot és csillagokat, a mikhez utóvégre nagyon kevés közünk van, hanem minmagunkat, rövidke életünket, érzelmeinket, sokajainkat, melyek mind semmivé válnak, ha a kiszabott idő kitelik. Reményilem, ön philosoph, Buchholz ur?

— Legalább hiszem, hogy lehetnék! — felelt kénytetett mosolygással a hadnagy.

— Hagyja el! Az sem ér semmit. Mit csinálnak a bolondok ott kint? Nevetnek még?

— Egy kissé alább hagytak a nevetéssel, — felelt zavarodottan Buchholz, — és én...

— No? és ön?

— Én egy pár komoly bolondtól szemrehányásokat kaptam s azon utasítást, hogy siessék magamat minden itteni összeköttetésből kiszakítani és tisztázni a lehető vádak alól.

— A komoly bolondok a legostobábbak, s a legostobábbak a legveszedelmesebbek, — jegyzé meg a szép asszony. — Mit fog ön tenni?

— Miután a tisztelt társaság rendezőnek választott, maradok és teljesítem kötelességemet.

— Teljesítem kötelességemet! Nagyszerű! Ugy volt mondván, mint egy németnek beszélnie kell, a ki nem ismer mást, mint kötelessége teljesítését. Bellingné, az én szeretetreméltó cousineom, is kötelességét teljesíté, midőn a megszemérodott Saroltát a bűn e barlangjából magával vitte. Németországban mindenki kötelességét teljesíti a császártól és kormánytól kezdve le a legutolsó bérszolgáig; azért van olyan jó dolgunk, s ezért lesz Fitz-Patrik kannibál legközelebb tábornokká, s ha majd a vastag vállrojtokkal jön, nőül veszi a kis Saroltát. Ez is kötelesség. Miért néz oly ártatlanul s telve mély gondolatokkal rám, Buchholz ur? Figyelje el ön, hogy ez mind igaz, és teljesítse kötelességét, azaz fusson környezetéből, mert utóléri őnt a Nemezis.

— Hisz a Nemezis elől nem lehet elfutni! — vélé a fiatal hadnagy, miközben a szép búszke szemekbe tekintett. — Az utólér bennünket mindenütt.

— De nem mindig büntet; néha jutalmaz is, — mondá kaczerán a csábító asszony. — Van önnek bátorsága? de mit kérlem, hiszen katonák! tehát nyujtsa karját a kísértőre. Kinevezem önt lovagommá.

A szegény hadnagy nem kis zavarba jött. A fiatal asszony kinevelte érte.

— Már látom, hogy egyedül kell monnem, — mondá, — és nem itélem el önt miatta. De mi tartóztatja önt e siralmas körülmények közt? Miért nem jön ön hozzánk Weimárba, a hol csak mégis különben lehet élni, mint itt, mert ott a szellemre adnak valamit. Miért marad az előítéletekkel, göggel, butasággal eltelt szatócsok, katonák és papok közt? Nálunk volna ön méltó helyén!

E perczen az ajtó ujjalag feltárult: rajta inkább be- rogyott, mint belépett Bellingné, félig tartva, félig követve leánya által, a kinek kedves arczát könyek boriták, míg ő maga közel látzott lenni az ájuláshoz. Hevesen reszketett, nagy csipkekendőjét és legyezőjét görcsösen szoritá kezében, arca halvány volt, ajkai majdnem kékek. Így roskadt a legközelebbi székre.

(Folytatása köv.)

A nő helyzete a muzulmánoknál.

Nem épen irigylendő a helyzet, melyet Mahomet törvényei a nők számára kijelöltek. Előbb gyöngé és ítélőtehetőség nélküli lénynak nyilvánítják a nőt, aztán ennek daczára számtalan kötelességet rónak rájuk, melyek közül az egyik szövevényesebb és kellemetlenebb, mint a másik.

Igy például a nők a mosakodás tekintetében végtelenül sok vallási szokásnak és szertartásnak vannak alávetve. Egy török nőnek, ki magát a teljes orthodox tisztaságban akarja tartani, bizony elég dolga van. Különböztet az efféle gondozással előmozdítja életének egyedüli célját, mely abból áll, hogy kedvessé tegye magát az Isten és férje előtt.

A Korán egyetlen szót se szól a nők kötelességeiről a család iránt. Ellenben legelső kötelességük a setr-avret, vagyis a fátyolviselés, még pedig oly sűrű fátyol viselése, hogy férjükön kívül senki más ne láthassa, sőt meg se pillanthassa vonásait. E törvény valódi rabszolgákká teszi a nőket és ugyazólván megkötözi kezeiket és lábait.

A Korán rendelte szerint a nőnek késő vénaéig, mindig tetőtől talpig fátyolba kell magát burkolnia. Bünt követ el ha csak haját vagy kezét látni engedi, az utóbbiakat csak akkor mutathatja, ha a nyomor koldulni kényszeríti, minden más esetben botrányozást idéz elő. Mahomet kétségkívül jól tudta, mily csábító rejlik egy aszép kicsi és fehér kézben.

De a próféta még tovább ment, azt is megtudta, hogy idogen ember meghallja a nők hangját, pedig a női hang már magában is bűbáj. E tilalmat szűkeésképen a teljes elzárásnak kellett követnie. Azon naptól fogva, midőn elhatározott, hogy a nő alakja elrejtésék a kíváncsi szemek elől, és hangja elnémuljon, nem volt más mód a törvények végrehajtására, a büntőnépítésnél.

Ehez képest az összes muzulmán városokban magas falakkal vették körül a gazdagok házait, hogy a szomszédok

be ne láthassanak az udvarra és a kertbe. Valamennyi ablak a belső udvarokra nyílt, és ha véletlenül mégis vágtak ablakot az utcza felé, az erős redőnyök daczoltak minden kíváncsi pillantással. A nők csak hosszú köpenybe és sűrű fátyolba burkolva mentek az utczára, és ha véletlenül férfival találkoztak, tiszteletteljesen hátat fordítottak neki, míg elhaladt mellettük.

Ki győzné előszámlálni mindazon rendszabályokat, melyeket a muzulmánok féltékenysége kieszelt a próféta azon parancsának végrehajtásában, hogy a nő láthatatlan legyen. Ugyanazon rendszabályok maig is fennállanak, bár a gyakorlat kissé enyhítette. Igy például a régi falak maig se döntettek le, a redőnyök maig is oly sűrűk, mint hajdan voltak, de a kalitkából néha kiröpülnek a madárkák, kik most már szelidebbek, hogy sem hátat fordítsanak hámulóiknak.

A fátyol is változáson ment át. Hajdan a szépség e légmentes előfüggönyei durvák és nehezek voltak; ma azonban már oly finomak, lengék és átlátszók, hogy szinte azt se tudjuk el vnn-e fátyolozva alatta a nő, vagy sem.

Ezen aránylagos emancipáció csak az utcán szól, mert otthon a nők most is félrevonulnak és nem szabad a férj barátainak társaságába vegyülniök. Igy tehát a mai szokások megtiltik azt, hogy a nők a házon kívül megintathassák hájaikat bárkinek, még azt is veszélyeztetve, hogy kalandokba bocsátkoznak ismeretlenekkel, míg másfelől otthon nem szabad részt venniök ártatlan családi összejövetelekben.

Törökországban nem tudják, hogy a legjobb iskolát hol nők és férfiak egyiránt legjobban megtanulhatják egymást kölcsönösen tisztelni, épen a családi és barátságos összejövetelek képezik, melyeknél a mindkét nem képviselve van. Itt ismerkednek meg a nők a gyakorlati élet ügyeivel, itt tanulja meg a férfi az udvariasságot és a tartózkodást. A nők jelenléte a legbiztosabb megfékezője a férfiak nyers szenvedélyeinek. De a törökök nem ismerhetvén tapasztalathól ezen igazságot, inkább darabokra engednék vágani magukat, hogy sem neveiket bevezetnék barátjaik körébe.

Egyébiránt a török nők e részleges emancipációjára csak Konstantinápolyra és környékére szorítkozik, mert a fővárostól tíz mérföldnyire még a régi rendszer uralkodik teljes szigorában. A mai anatóliai nők ép ugy hátat fordítanak a férfiak láttára, mint nagyanyáink tettek.

A setr-avret szigorú szabálya csak egyetlen kivételt tűr; a szultánok kiváltságai közé tartozik a nőket fedetlen arczczal látni; e részben a férfiak féltékenységének tágitania kellett az orthodoxia előtt, mert a szultánt, mint a próféta helytartóját összes alattvalói atyjául tekintik, nincs hát semmi rossz benne, ha gyermekei fátyol és köpeny nélkül jelennek meg előtte, nem ugyan mindennap, se magán kihallgatáson, de a császári palotában tartott nagy elfogadásokon. Ilyenkor a miniszterek és a fényes porta főhivatalnokainak nejei bemutatják magukat a Felséggel, leányaik és menyek és legszebb rabnőik kíséretében, a mi valóban szemkápráztató és fejedelmi látvány.

Egyébiránt megjegyzendő, hogy az ottomán fejedelmek, e bizalomnak megfelelően, ovatosan kerülnek, hogy okot adjanak alattvalóiknak a féltékenységre, nem is említve azt, hogy egy óraégi törvény előre lehetlenné tesz minden viszonyt a szultán és alattvalónői közt. E törvény, mely áthághatlan válaszfalat emel a császári család és a nemzet közt, elég biztosítékul szolgál a loggyanakvóbb természetű férjre nézve is.

Egy hét története.

Februárhó 27-dikén.

Tavaszi séta és kehe-kehe. — Egy régi körmendés csáfolata. — Carneval herczeg visszavonulása. — Czirkuszi kedvtelések, a miro nők bászok nem lehetnek. — A háborn.

Az a legfrissebb, s hozzá tehetjük: legkellemesebb új-ság, hogy várjuk a fecskéket. Az utcák sarát kiszűrítá a szél s a napsugár, s a tiszta járdákon keresu hölgyek sétálnak, kibontakozva téli bundáiknak a természet bájnait elrejtő prémjeiből, s fiatal urak egy szál kis kabátban feszítenek merevre vont derékka, gomlyukaikban illatozó ibolyával. Elhíttetjük magunkkal, hogy itt a tavasz, pedig nem kell egyéb, csak valami goromba felhő tolakodjék közénk s a mosolygó nap közé, vagy hogy egy kőbóri szellő meglebbentse kabátunk szélét, mindjárt eszünkbe jut a hálátlanul megvetett jó meleg téli felöltő, s ha ennek daczára erősebb bennünk az ál-szö-gyen, mint az okos elővigyázat, s a helyett, hogy melegebb gunyáért haza sietnénk, tovább is kedvünk van ott feszelegni a corsón, vagy a sugáruton, este aztán egymást kergeti a prüszentés, meg a kehe-kehe s a Jancsi a thea-főzés mellett nem győzi a „kedves egészséget” kívánni.

Annyi bizonyos, hogy a tél kindta a mérgét, marczona arcza nyájasabb lett, s miután haragjára nem sokat hajtot-tunk, mosolyra erőtetí magát, nekünk pedig meg van az a jó természetünk, hogy hamar megbocsátunk, hamar feledünk s könnyen hiszünk. Ez az oka aztán, hogy délutánonkint az egész Budapest a sugáruton van. Fényes fogatok kergetik egymást a zőrej nélküli faburkolaton, a rozzant omnibuszok bárkúja megrakodtan döcög a két vén gebe után, a széles járdákon pedig sürge gyalogolók sétálnak ki a ligetbe. Pedig a liget most meg egy cseppet sem különb a városnál; a szá-raz galyakon verebek csiripelnek s zöld pázsit helyett a mult évi fakó, száraz leveleken taposunk. Hanem azért jól esik mégis több havi szoba-áristom után kimenni a szabadba s kímélni a fák alvó rügyét s pálczáinkkal turkálni a haraszt között, keresve nem többet, csak egy csipetnyi zöldet.

És így ezuttal meg van csáfolva az a mondás is, hogy a természetben nincs ugrás. Ime, még benne vagyunk a far-sangban, pedig ez, senki nem tagadja, legfőképen a téli mulat-ságok szíszona, este bálra öltözünk, felül téli ruhákba burko-lózunk s tánczolunk reggelig, ekkor aztán haza megyünk, pár órát alszunk s egy, kettő: könnyű kaczer ruhát öltünk fel, kilépünk az utcára s azt mondjuk: tavasz van. Egyéb-iránt hiszen az is igaz, hogy maga Carneval herczeg is belátja, hogy uralkodásának ideje már lejárt s fújja a visszavonulót. Miután két hónapig szilaj hadseregével megszállva tartotta a fővárost, elküvetett sok bohóságot, a burnótos nénikék és köszvényes urak orra alá sok borsot tört, megzavarta fejét annyi fiatal leánynak és férfinak, és az idő: mostohaságára semmi tekintettel, irgalmatlan sarcozt azedett mindenkitől, most már békét köt s bucsut vesz tőlünk. Mehet már mikor annyi galibát csinált; pusztításait sok papa meg mama ki nem heveri aratásig. A fiatalság persze könnyen veszi, az nem bánna, ha a farsang örökké tartana, a mit különben nem is lo-

het tőle rossz néven venni, miután a fiatalságnak előjoga van a mulatságra.

Van azonban a fiatalságnak most egyéb időöltése is, a mit már egyáltalában nem nézhetünk helyesléssel. És sajnos, hogy e kedvtelésben, nem is a férfiak mint inkább a nők vi-szik a főszerepet. Értjük azt a czirkuszi gyönyört, melyet nők jelenleg a budavári Fortuna-épületben keresnek. Az újpesti gyilkosok pörét tárgyalják ott, és Shakspero és Mo-liere remek színművei iránt nem tanúsítanak nagyobb érde-keltséget, mint a tárgyalás iránt. És főképen a művelt osz-tályhoz tartozó gyöngéd nők, kik más tekintetben annyira finyásak szoktak lenni. Egész ostromot kell kiállania a jegy-zőségnek egy-egy jegyért. A hallgatóság számára fenntartott hely legnagyobb részét nők foglalják el, kik már egy fél órá-val korábban megjelennek, nehogy elkéssenek s valaki helyö-ket elfoglalja. S mily bámulatos kitartással bírnak; feszült figyelemmel kísérnek minden mozzanatot, mohó tekintettel le-sik a rögzött gyilkos minden vonását, vallomásaiknál nem képzelnék érdekesebbet, s minél idegrázóbb, borzalmasabb az előadás, annál nagyobb az élvezet. S a színészek, — akarom mondani: a vádlottak kitünően viselik magukat. Nincs az az élénk képzelőmű és ékes szavu beszélyíró, a ki hivatban a hall-gatóság elé tudná varázsolni ama borzalmas jeleneteket, me-lyeknek híre megfagyasztá a vért.

Mi igazán elazomorítónak tartjuk, hogy oly sokan nők közül egyének nem tekintik e sötét büntett tárgyalását, csak mulatságnak, színjátéknak, mely az ő szórakoztatásukra ren-deztetett. Hol a női gyöngédség, ha ily tárgyalásokban is ér-dekeket és mulattatót lehet találni. S hihetetlennek látszik: a hallgatóság közt 16—17 éves leányokat is lehetett látni. Ferde, helytelen irány ez nagyon, nem szeretnők, ha általánossá lenne.

Egyébiránt a kik az izgalmakat kedvelik, azoknak, tar-tunk tőle, nem sokára bőven lesz bennök módjuk. Andrásy gróf derült, sima homloka kezd mindinkább ránczba szedődni. A külügyminiszter ur békét kíván és komolyan készülődik a háborura. Már régóta beszélnek róla, de azok után, a miknek tanui voltunk, azon áldott nagy és határtalan türelmesség után, melyet a külügyminiszter ur érdekeinknek a török orosz háboru alatt oly sokszor történt megsértésével szemben tanu-sított, senki nem akarta róla elhinni, hogy a muszkával össze-huzni bátorsága s kedve legyen. S ime! Andrásy gróf kezd komolykodni, hatvan milliót kér hadi czélokra, — igaz, e pénz két napra sem elég, ha komolyan megindul a mozgósítás, de mégis, ha már Andrásy hatvan milliót elkölteni szükségesnek lát, ok nélkül nem teszi, s vagy nem kér semmit, vagy kérni fog hamarosan többet is.

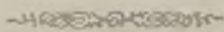
Tehát háboru készül. És különös, hogy most már koránt sem lelkesül többé a magyar nép az orosz elleni háboruért, mint pár hó előtt, mikor zajos népgyűléseken sürgette, köve-telte a külügyminisztertől, hogy tűzbe vezessék. Akkor az elkeseredés a legnagyobb fokot elérte, sőt a miniszterelnök ablakainak beverésekor (emlékezünk még a sajnos jelenetekre,)

már-már forradalmi jellegget kezdett öltetni a háborus mozgalom s most, midőn végre már a kormány is megsokalta az oroszok telhetetlenségét s ellenszegülni készül a feltartóztatás nélkül előre nyomuló győzelmesnek, a nemzet hidegen marad, úgy szólva nem is érdeklődik iránta, akár beveszi a muszka Konstantinápolyt akár nem.

Ennek oka abban rejlik, hogy akkor a török még nem volt letiporva, hősileg állott Plevna sánczai mögött s maroknyi hadsereggel hónapokig tartartóztatta az egész rengeteg Oroszországot. Akkor segítségére menni a töröknek, megmenteni e hősi nemzetet az eltipratástól s korlátok közé szorítani a lelketlen hódítót, ez az egész nemzet ohajtásával találkozott volna, — azonban most, mikor Törökország nincs többé s hadba szállásunk föl nem támaszthatja, hogy akadályul szolgáljon a szláv áramlatnak, mely Európát, s első sorban hazánkat eltemetni készül, most a nemzet elkésett vér és pénz-vesztegetésnek tartja a tervezett háborút.

Pedig jobb későn, mint soha. Ezt meggondolhatnak a háboru ellenzői, s azt, hogy ha csakugyan háboru lesz, az egész nemzet lelkesedésére szükség lesz.

De talán elég is lenne ebből a tárczán kezdődő — vezérczikkből?!

A b á l.

Mi hívós szó!

Hány szív dobog lelkesülten hallatára, hány fehér rózsaszín válik pirossá említésénél! Hány emlék fűződik fogalmához, vidám és szomorú, gyermekkorunk, ifjuságunk szakából! Gondoljunk csak vissza ama rég elmúlt időre, mikor édes anyánk ágyacskánkhoz lépett, hogy jó éjszakára megcsókoljon, milyen ragyogó, pompás volt ő szép selyemruhájában, éppen olyan mint az a jó tündér, melyet meséinkből olyan jól ismertünk és a ki színt úgy ragyogott selyemben, csipkében, virágokkal díszítve! Mint nem akartunk elaludni, hogy visszavárjuk azt az édes, kedves, szép mamát, a kit alig ismertünk meg a szokatlan díszben! És aztán, a távozó kocsi után hallgatódzván; mégis csak édesdeden elaludtunk, de természetesen egész éjjel nem álmodtunk egyébről, mint gyönyörű tündérekről, és ezek mind, mind azakasztott másai voltak jó, szép mamánknak.

És kinek nincsenek báli emlékei, a melyek még a gyermekkorba vissza vezetnek? Hisz közülünk öregek közül is sokan vannak, a kiket szintén vittek gyermekbálokra. Akkor a bál főértelme egy fehér ruháskában állott és egy kis színes szalagban, büszkeségünk tárgya volt, melyet aztán barátaink ruháival és szallagjaival is bátorkodtunk összehasonlítani; aztán hogyan feledhetnők el barátaink, iskolatársaink fitavéreit, a kik bennünket tánczra kértek fel, aztán — ne tagadjuk — az a sok jó csukorsütemény, fényes torta és az a fagyalt! Néhány év múlva már kicsinylő lenézéssel tekintünk ezekre a gyermekbálokra, a melyekből kinőttünk, akár a ruháinkból, és milyen vágygyl nézünk eléje a napnak, mikor egy igazi bálba megyünk!

De édes istenem, mennyi scálát kelle addig eljátszani, hány egész nagy darabot betanulni, míg ez a boldog óra ütött! Mily boldog az ember, ha idő közben egy kis házi mulatságra hívják meg, a hol már az a kilátás is kecses, hogy egy felnőtt hajszos fiatal ember szólít fel tánczra! Hisz olyan lenlázó mindig csak fiukkal tánczolni, mikor a leány már — kisaszonyunk érzi magát! De — ezt is valjuk be őszintén — nem teljesült-e leghőbb vágyunk, ha akkor vala-

melyik szép, feketébe öltözött, fehér nyakkeudós uracs vitt el tánczolni?

A gyermekkor napjai elröpülnek. Végre, végre tizen-nyolcz évesek lettünk.

Oh, bár mindig azok maradhatnánk. Az ártatlanság, a boldogság, a remények és ábrándok édes korszaka ez, a hol az egész világ rózsafényben ragyog. Ez az első bál boldogító hangulata.

Az első bál! Ez emlék mosolyt csal az ajkakra, örömteljes sugár villan fel a szemekben, még akkor is, ha az évek már megőszítették a haját és az élet keserőségei barázdákat vontak az arcokra. Már előre is milyen soká ábrándoztunk az első bálról, mennyit beszélgettünk róla és öltözékünk fontosabb volt előttünk a világ minden más eseményeinél. És ki ne gondolna szívesen vissza közülünk ama szép fehér moll ruhára, melyet nekünk édes anyánk az első bálra csináltatott, az egyszerű virágra, mely hajunkba volt tűzve és a fehér atlacz-czipőkre, a melyek kicsi lábunkra természetesen mindig tulságosan bőveek voltak! Lázasan türelmetlenséggel vártuk mi is az indulás óráját és a máskor annyira siető édes mama éppen ma olyan megfoghatatlanul lassan öltözködött, és a kocsi is késedelmezett, pedig pontban fél kilenczre volt ide rendelve!

Végre a kocsiiban ülünk, a ruhát szép vigyázva az ülésre szétterelve, csak hogy össze ne gyűrődjék; most a tánczterem elé értünk, dobogó szível ugrunk ki a kocsiból, fel a lépcsőre, utközben az öltözőben még egy vizsgáló pillantás a tükörbe és — a bálteremben vagyunk.

És mit mondjak a tündérország e fényes csarnokáról? A hangzavar, a szemképráztató világítás, a fényes öltözékek, a virágok kábitó illata, a zene édes csábhangjai mind, mind szédítőleg hatnak a tapasztalatlan leány lelkére. Mintha álom fogná körül édes varázsszal, csak úgy vezeteti magát a tánczba, félíg öntudatlanul; a tánczosok észrevételei milyen szellemdusnak, melyeket máskor tán nagyon hétköznapiak is találna, és mosolyog, sőt kacag olyan tréfákon, melyekből jóformán csak egyes szavakat hall, ért. Oh, milyen az az első bál és a tizenennyolcz év! Később sajnálattal gondolunk vissza e boldog korra, melyet mindenkorra elvesztettünk.

Világba léptünk nem sokára férjhezmenetelünk követi; majdnem azt kell hinnünk, hogy sietve igyekszünk megrovidíteni a boldog leánykor bájos napjait, a melynek zavartalan édes emlékei mélyen bevésik magukat lelkünkbe, mert a keserv könyve nem homályosítja el még tiszta forrásait.

Férjhezmenetelünkkel vége a gyermekded zavartalan boldogságnak. Mosolyogni még mindig tudunk, de — könyvek közt mosolygunk. A világ és az emberek elvesztik rózsafényüket, mely fiatal szívünk előtt dicsővé tette őket, más szemmel nézünk mindent. Nem élünk többé magunknak, magunkért, hanem férjünkért, gyermekeinkért. A való életbe léptünk, kötelességeket kell teljesítenünk, gondokkal küzdeni, és ha rózsák is nyílnak még életünk utjain, tövisai is mi gyakran sebzik meg szívünket!

És azért azon nőre nézve, a ki szerető hitves, anya és házi asszony lett, a bál nem érdekes többé, elvesztő minden bűbáját, és csak akkor kezd ismét érdeklődni iránta, mikor saját gyermeke, az a kicsi rózsabimbó, serdülő leánykából nagy leánynya virult föl. Most élvezzük újból az elmúlt ifjuság aranyálmait, de nem közvetlenül, hanem gyermekünk szívével, azemével.

Boldog a nő, a ki egész szívéből leánya kiművelése kö-

rül fáradozott, és nyugodtan élte keresztül gyermekei körében az élet örömeit és bánatát.

Az ilyen anya újból fiatalnak érzi magát, ha szépségben, hájban, boldogságban uszó leánykáját vezetheti az első bálna.

A nyájas olvasó pedig, a ki netán idáig is elkísért, ne feledje el, hogy azok a kis álmatag kinézésű mamák, nénik, garde de dames-ok ott a táncsteromben, (az az unalmas háttér,) egy pár évtizeddel ezelőtt ép olyan élénkek és boldogok voltak, mint ama rózsás arcú tánczoló fiatal leányok, és legyenek elnézéssel egy öreg mama édes emlékei iránt.

Mind ezek pedig eszébe jutottak az öreg mamának a legutolsó fényes tánczvigalom alatt, a midőn negyedik leányának gyönyörködött édes, boldog mosolyában. K. K. E.

Budapesti hírvivő.

*(Jótekonyság.) Király ő Felsége a vas megyei gródnoi római katolikus fiókközségnek, temploma építéséhez 100 frtnyi segélyt, Zlatócz község tüzkárosult lakosai segélyezésére 300 forintot, a királyné ő Felsége pedig a vótzei görög katolikus egyházközségnek temploma felépíttetése céljából 100 forintnyi segélyt adományozott magánpénztárából.

*(Az udvar köréből.) A királyné szombaton reggel külön udvari vonaton érkezett meg Bécsbe Angliából. Az indóháznál a király várta felsége nejét. Szívélyes üdvözlés után a királyi pár a „burgha” kocsizott. Ő Felsége másnap már ki is kocsizott a praterba, hol a bécsi közönség lelkesülten megéljené. A fasorban megpillantá ő Felsége az ott lovagló Andrássyt, magához inté, s Andrássy gróf azután, beszélgetésbe merülve, sokáig időzött ő Felségei a király s a királyné oldalán. A kis Valeria főhercegnő is fel fog utazni Gödöllőre Bécsbe, felséges mamájához, s a jövő héten aztán együtt jönnek le ismét Gödöllőre. Ő Felsége hazatérte vasárnap a bécsi burg redoute-termeibe fényes udvari bál volt. Az ünnepélyesen feldíszített helyiségek alig tudták a nagyszámu látogatót befogadni. Az arisztokracziát a legszebb hölgykoszoru képviselte, s a diplomacia, a miniszterek, az udvari méltóságok majdnem teljes számban jelentek meg. A nők toilettje előkelő, nagyszerű dísz által tűnt ki. Nyolcz órakor léptek a király és a királyné a kis terembe, mely ez alkalomra valóságos virágos kertté volt varázsoltva. Itt zárt nyitók mellett 10 óráig cercle tartatott. A bál féltizkor vette kezdetét. A királyné a hannoveri trónörökös karján jelent meg, galambszürke ruhában, fején brillant koronával, a ruha dereka szintén gyémántokkal volt díszítve, melyeknek közepében galambtojás nagyságu smaragd tűdökölt. A király tábornagyi egyenruhában Rainer főhercegnőt, Károly Lajos főherceg Erzsébet főhercegnőt, Lajos Viktor főherceg Mária Krisztina főhercegnőt, Rainer főherceg Mária Antoinette főhercegnőt vezette, ott voltak még Albrecht Vilmos, Károly Szalvator és Frigyes főherczek. Ő Felségeik csak rövid ideig maradtak a nagy teremben az uralgó hőség miatt és csakhamar visszavonultak a kis terembe. A hőség dacára a vendégek éjfélig járták a tánczot.

*(Rózsás napló.) Polatsck Sándor nagykereskedő és Mandel Fanny kisasszony egybekeltek Budapesten. — Benard Ágost főhadnagy oltárhoz vezette Kölblér Ilka kisasszonyt Budapesten. — Toldy József ügyvéd és Funta Izabella kisasszony Budapesten.

*(XIII. Leó pápa) megválasztatásának öröme vasárnap országszerte Te Deumok voltak. A fővárosi hivatalos istentiszteletet Haynald Lajos kalocsai érsek pontifikálta a budavári garnizontemplomban. A vörössel bevont szentélyben a miséző főpap számára mennyezetes trón állt. A piros szőnyeggel bevont első padokban jelen voltak: Trefort és Perczel miniszterek, a felső- és alsóház elnökei, Ipolyi Arnold püspök, a fővárosi hatóságok fejei, a megye képviselői, az egyetemek rektorai és dékánjai, a közös hadseregbeli tisztikar stb. A megerősített zene- és énekkar ünnepi misét adott elő.

*(A képviselőház) már letárgyalta és megszavazta a vámszerződést és vámtarifát, úgy a hogy a kormány előterjeszté, változtatás nélkül. Azután a Lloyd-szerződésről került a sor, mely évenként 700,000 terhet ró az ország vállaira tíz éven keresztül. Ezt is megszavazták. A honatyák úgy látják, ugyancsak belejöttek a szavazásba. Egyébiránt még csak pár napig ülnek együtt, s aztán pár hétig pihenőt tartanak, mialatt a delegációk boldogítják a hazát.

*(Az országos nőképző-egylet) mult hó 19-dikén Veres Pálné urhölgy elnöklete alatt tartott választmányi ülésén az elnök jelentést tett az egylet tanintézetének egészségügyi állapotáról, mely oly kedvező, hogy a jelen tanév folyamában a növendékek között egyetlen betegedési eset sem fordult elő. Bejelentett továbbá több újabb adakozást s az egylet új alapító tagjait: Szilágy József urat és Tölgyessy Andrást, Kovách Ödönné urnőket és Winkler Gyuláné urnőt, mint igazgató tagot. Végül egy, szakférfiak és egyleti hölgyekből álló bizottság küldetett ki az egylet által felépítendő tanintézet tervének előleges megállapítása céljából.

*(A központi Fröbel-negylet) gyermekünnepélye mult vasárnap délután igen kedves látványban részesíté az összegyűlt közönséget, főleg a szülőket. Ártatlanabb örömet, csengőbb kacagást, naivabb elragadtatást ez a hosszú farsang nem látott sehol. A kicsinyek hogy örültek az ajándékoknak, mily vigán játszottak, tánczoltak azt nehéz volna leírni. Minden szem gyönyörködve nézett rájuk. A kis Gyulay Honóra igen kedvesen deklamált, Schlesinger Malvinka, Dezső Irénke, meg a többiek is derék gyermekek módjára működtek. A délutáni órák a kisdedekéi voltak, míg este a nagyok léptek előtérbe, hogy egy sikerült hangverseny s aztán a táncz élvezetében részesüljenek.

*(Az országos kisdedóvó egyesület) vasárnap tartá rendes választmányi ülését, melynek egyik legérdekesebb tárgyát Tisza Kálmán elnök jelentése képezte a február 7-dikén tartott közvacsoráról. A közvacsora összes tiszta jövedelme 3057 frt 94 kr; mi minden várakozást felülmúlt s az egyesület méltó köszönetét idézte fel az elnök, rendezők és kegyes adakozókkal szemben. Nevezetesebb adakozásokat tettek: Ő felségeik: a király, királyné és Rudolf főherceg 200 frt, Samassa egri érsek 100 frt, Ghyecy Kálmán 40 frt, Krúcsik János címzetes püspök 30 frt, gróf Batthyány Lajosné, gróf Wenckheim Krisztina és Greger Miksáné 25—25 frt, gróf Degenfeld Imre, gróf Almásy Kálmán és Mihajlovits József érsek bíbornok 20—20 frt. Ezenkívül sok apróbb felülfizetés történt a jegyeknél és a vacsoránál is. Az egylet e nagylelkű adakozásokért, valamint más nemű szives ingyen-szolgálatokért köszönetét nyilvánítá. A választmány elhatározta azt is, hogy gróf Brunswick Teréz első angyal kertjének fél százados emlékét az őszszel meg fogja ünnepelni, s közgyűlést márczius 31-dikén tarja.

•• (Palotási műveit) a szerencsétlen véget ért kitűnő zeneköltő barátja, Rieszner József Jászberényben kiadja az elhunytak szükséggel küzdő családja javára. Ugyan e nemes szívű barátnál rendelhetni meg Palotási 15 válogatott művét egy kötetben két forinton. A ki megrendeli e műveket, azonkívül, hogy becses zongora-darabok birtokába jut, szép felebaráti cselekedetet is gyakorol.

•• (Zichy képe) Becsben nagy feltűnést keltett s folyvást nagy számmal nézik. A lapok némelyike magasztalja, mások ellenben kifogásokat tesznek ellene; főkép a képleti részek miatt szólalnak föl. Nem tartják a modern még élő szereplő alakok közé valóknak. A hatás mégis rendkívüli; Zichy Becsben is diadalt aratott művével.

•• (Bodon József) elbeszéléseinek egy részét össze- gyűjtve egy diszes kötetben szándékozik a közönség elé bocsátani. Bodon egyike az újabbkori beszélyírók legtehetségesebbjeinek; alig pár éve, hogy a nyilvánosság elé lépett s csakhamar a legkedveltebb írók sorába lépett. A mit ő ír, az mind forma, mind nyelvezet, mind beltartalom tekintetében becses mű. Lapunk is nem egy jeles elbeszélést volt szerencsés hozni tőle s épen most végeztük be egyik szintén igen sikerült beszélyének közlését. Azért a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe beszély-gyűjteményét, mely két forintnyi előfizetési áron ez évi ápril 15-dikéig megrendelhető a szerző lakásán, Mária-utca 13. sz.

•• (Az ifjabb írói nemzedék) egyik alapos készülségű s egyik legszorgalmasabb tagja hunyt el hétfőn este: Sámii Lajos. Irodalmi működése főleg a földrajz, népiame és természettudományok művelésére terjedt ki. Sok szerencsével és tapintattal merített idegen forrásokból, fáradhatlan levén a szakmájába vágó külföldi művek tanulmányozásában. Széles körű nyelvismerete — jártas volt a német, franczia, angol és olasz nyelvekben — nagyban megkönnyítette sikeres munkálkodását. A Vasárnapi Ujság legrégibb s legtovábbmívelt munkatársát vesztí el benne. Néhány évvel ezelőtt súlyos csapás érte: két kis fiát a diphteritis ragadta el. Később ő is e bajba esett, majd meg tüdőgyuladást kapott. Özvegyet — született Kele Jankát — s árvát hagyott hátra, vagyon nélkül.

•• (Sándor gróf meghalt.) Az újabb nemzedék nem ismeri e számtalan eredeti ötletéről nevezetes grófot, a régibb emberek azonban sok adomát tudnak róla elbeszélni. Szombaton halt meg bécsi palotájában. Sándor gróf tudvalevőleg Metternich herceg leányát vette nőül, s még erről az alkalomról is maradt fenn utána egy bonmot. Apón az öreg Metternich bizalmasan tréfált vele: Vőm uram, reményelem, hogy több boldogságot el nem követ. Nem, vágott vissza a vőur — ez volt az utolsó. Hogy az utolsó volt-e, nem tudjuk; de hogy számtalan volt az előző az bizonyos. Átlovagolt a Dunán, mikor a jég zajlott, jégtábláról jégtábláról ugratva; lelovagolt a budai várból a lépcsőkön; felment egy grófnő szalonjába lóháton az emeleire. Egyszer arra fogadott, hogy Vácra egyszerre indul el a gőzhajóval s hamarabb ér Pestre mint a hajó. A fogadók nagy megütközésére azután felszállt lovastul a hajóra s lóháton maradt egész Pestig. De így csak egyszerre érkezhetett meg a hajóval; már nevettek is. Hanem aztán a pesti hajóállomással beugrott a Dunába, s mire a hajó kikapart, kiderült, hogy víz ellen fordulva kiköthetesen, gróf Sándor kiusztatott a partra; s csakugyan hamarabb ért oda, mint a hajó. Egyszer meg női társaságot kocsikáztatott meg kitűnő négyes fogatán; a legebbersébb vágatás közben a fogatot a Duna felé fordította, — azzal a lovak közé csapta a gyeplőt.

Mikor a hölgyek félholtá ajuldoznak, épen egy lépésnyire a Dunától, egyetlen szóval megállította a kitűnően dressirozott vágató lovakat. És a többi: ki tudná azt mind elősorolni.

•• (Miniszter confrater.) Trefort vallásügyi minisztert vasárnap igtatták be a ferenczrendiek szerzetébe, mint confratert. Ez alkalomból a szerzet nagy ebédet rendezett, melyen Liszt Ferencz is jelen volt, ki szintén confratere a szerzetnek. A confrateri cím nem olyan üres titulus, az a jog jár vele, hogy az illető hármikor eljöhessen a szerzet asztalához vendégnek.

•• (Farsangi napló.) Még két táncszivalmról kell megemlékeznünk. Egyik a protestáns bál, mely utolsó elite-bál volt a farsangon, s méltó az előbbiekhöz minden tekintetben. A lady patronesse Teleki Sándor grófnő körül a felekezeti aristokratia képviselői és a közélet számos kitűnőségei csoportosultak. Ott láttuk Tisza Kálmánét, Blaskovics Miklósnét, Aczél bárónét, Péchy Tamás minisztert, Ráth Károly főpolgármestert, Türr tábornokot, báró Vay Miklóst, s Tisza testvéreket, Győry Vilmos superintendenst. A megjelent szépségeket pedig ki vállalkoznék felsorolni. — A másik a népszínházi álarezos bál, mely ha nem sikerült is úgy, mint ohajtottuk; mégis eléggé látogatott volt. Az előkelő világból nem sokan vettek részt, miután épen az este volt a mánás-piknik is, s a csamege-terem nem nyújtott olyan szép látványt, mint máskor. Báró Lipthay Béla nevével jelentek meg; a népszínházi választmány, igazgatóság és személyzet voltak legjobban képviselve. Soldosné asszony egész kísérettel jelent meg. A nemzeti színházat Lendvayné, Sántáné, Köles Mari, Vizvári, Sánta képviselték. Álarezos sok volt: dominó is, jelmez is.

•• (Halálosok.) A lefolyt héten meghaltak: Gróf Sándor Móricz, Becsben. — Sámii Lajos, 33 éves korában, Budapesten. — Rumy Miklós, 52 éves korában, Becsben. — Rakovszky Endre, 60 éves korában, Budapesten. — Özvegy Simoncaics Józsefné, született Hyros Borbála, 86 éves korában, Budapesten. — Sebastiani Géza, fővárosi tisztviselő, Budapesten. — Fährndrich Simon, kereskedő, Budapesten. Béke hamvainkra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton: Lobangrin — Vasárnap: A lenca. — Hétfő: Tartuffe. — Csütörtök: Caesár thea. — Kedden: Troubadour. — Glizella. — Szerdán: Mágus. — Ezeres leánya. — Kek szoba. — Csütörtök: Don Pasquale. — Peregrina. — Pénteken: Házaság hajdan. — Bál kópány. (Előszór.)

Városi színház. Szombaton: Mágus. — Ezeres leánya. — Kek szoba. — Fekete dominó.

Népszínház. Szombaton: Kis néma. — Vasárnap: Csikós. — Hétfő: Sárga csiló. — Kedden: Heszár-csiny. — Szerdán: Koziki. — Csütörtök: Lumpáczius. — Pénteken: Ambrus bácsi. (Előszór.)

A nemzeti színházban szerdán Tartuffet adták egészen tele ház előtt. Bercsényi Tartuffe tipikus szenteskedő alakját hív, találó vonásokban állítá elénk, a szerelmi valloásban azonban még erősebb színeket ohajtottunk volna, Tartuffe itt nyilatkozik a maga valóságában, minden szenteskedő szerelme állatias. A többi szerepek, talán az egy Orgon kivételével, egytől-egyik új kezekben voltak. Orgont Lendvayné játszta, elég jól; Mariannát Márkus Emilia sok bájjal; Szigeti Jolán Dorinája, Szathmáriné Orgon anyját s Szigeti József Orgont kifogástalanul játszták.

Divattudósítás.

Hölgyeinket tán érdekelni fogja, ha egy bécsi lap nyomán az udvari bali tojletteket bemutatjuk nekik is:

A balon a forme princesse bouszu szögletes uszályllyal volt az elfogadott genre: a forma egyenes vonalait duzzadás nem szakította félbe; himzések, virágok, csipkék laposan voltak odaillesztve, a mi igen előnyösen juttatá érvényre a magas, sugar alakok természetét. A hajfonatok mind rövidke voltak, nem takarták el a nyakat; a leggazdagabb hajzat is teljesen eltűnt a drágakövek, smaragdok és rubintok széles diadémja alatt, melyet virágok is díszítettek, vagy olykor hosszú strucc tollak. A királynő szürkés fehér ruhát viselt, melyet gazdag csipkehullámok folytak körül, a derék pazarul volt ékítve ékkövekkel és smaragdokkal; hajdísznek brillantok és smaragdokkal kirakott koronát viselt és nyakán hasonló nyakóket. Mária Christina főhercegnő fehér faille-ruhát viselt, hajában drága köveket és fehér rózsákat. Rainer főhercegné galambszürke ruhát, csipkével szegélyezve, haj és nyakéke drágakövekből és gyöngyökből; Auersperg Janka hercegnő crémefaille ruhát, karminpáros selyemhímzéssel három színárnyalatban; az uszályt rózsacsokrok övezték Auersperg gróf kisasszony, kit ezuttal mutattak be az udvarnál, rózsaszín túllélegekben volt; szerfelett szép volt Andrássy grófné tojletteje: nehéz, bordeau-piros bársony rózsaszín atlacx-derékkal; az uszályt és a derekat három színárnyalatú selyemmel himzett fuziakoszoru szegélyezte, melyen egyes kis drágakövek harmatcseppenként függtek; haját brilliánt és rubint csillagok, és egy fuziakoszoru díszíték. Két leánya, kik közül a fiatalabbik ezuttal jelent meg először az udvarnál, fehér atlacx ruhát viseltek; arannyal átszőtt toll a derékon, mely ezenkívül el volt lőpve arany-hímzéssel. Windischgrätz Hugó hercegnő két színárnyalatú faille és damasce bronze ruhát viselt; az uszályt vastag habos rüchö vette körül, derekát brilliántokkal kirakott levélkoszoru, fejét ugyanily koszoru és drágakő diadém ékíté. Thun grófné, az. Trautmannsdorf hercegnő piros selyemmel, arannyal és viaszgyönggyel himzett sárgásfehér ruhát viselt; mellén a kivágott ruhát friss rózsák szegélyezték. Hardegg grófné ezuttal himzett fehér faille ruhát, rózsaszín atlacxbotéttal: a botét egyik oldalát és a kivágást a mellén rózsák és sötét bársony levelek szegélyezték. Attems grófné orgonavirágokkal és rózsákkal díszített fehér faille-öltönyt viselt; Hunyady Alexa grófné kék faille ruhát, buza virágokkal díszítve, fején hosszú kék tollat, mész virágokat és brilliánt kalászatokat. A terem fehér és aranyszínű magas falainak nemes pompája emelte az előkelő színezett képet, mely a néző előtt feltárult; a csillárok fényárja kétszerezte a nők diadémjeinek és nyakékeinek csillogását, de a számos láng a hőséget is annyira növelte, hogy azon nők, kik nehéz ruhát választottak, gyakran alig bírtak kiállani.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: point de lace-ból és egyszerű csipkeöltésből készült csipke fehéreneműekre.

A 2-dik szám: egyszerű ívek, fehéreneműekre.

A 3-dik szám: J betű.

A 4-dik szám: nagy felső gallér rajza, point de lace-ból és egyenes csipkeöltésből.

Az 5-dik szám: himzett betűt rajza.

A 6-dik szám: A és T betű.

A 7-dik szám: B és V betű.

A 8-dik szám: reggeli cipő hátrészére való lapos himzés rajza, selyemmel, élénk színekben dolgozandó.

A 9-dik szám: fehéreneműekre való himzés rajza.

A 10-dik szám: zsebkendő sarkába való himzés rajza, a közepén E és V betűkkel.

A 11-dik szám: fuchsia fűzér rajza, akár linom fehéreneműekre, akár pedig színes selyemmel hímözve kosárhák, terítők stb. díszítésére alkalmazható.

A 12-dik szám: J és K betű.

A 13-dik szám: rózsabokréta rajza, a reggeli cipő elejére.

A 14-dik szám: H betű.

A 15-dik szám: J betű és

A 16-dik szám: R és S betű.

Számrejtvény.

Király Zéltől.

8. 3. 10. Ez testünknek egyik részét teszi,
Visszafelé cselekvést fejez ki.

3. 8. 3. 10. 5. 2. Ha ez meg van benned, kezdhetez mindent,
10. 5. 1. Hazánkban is van egy népfaj ilyen.
3. 10. 3. 6. Ez egy város a Maros mentében,
6. 3. 4. 5. 10. 6. 3. Sok alakult ilyen Budapesten.
5. 10. Sokszor roppant nagy károkat tehet;
3. 10. 3. Boldog vagy, ha bírhatsz ilyent egyet.
2. 7. 8. Márványról mondhatod leginkább el,
9. 4. Régi mérték, s használják még sok helyt.
1-10. Nagyon fiatal még, tizenkilecz éves,
Sok hölgy szereti, s neki igen kedves.
Vajha földerülne immár az a nagy nap
Hogy minden hölgy ezt megszerezze magának!!

Megfejtési határidő: márczius hó 27-dike.

A f. é. 5-dik számban közlött rejtvény értelme:

Fáj a szívem igen nagyon,
Hanem én azt nem mutatom,
Akkor sirok ha nem látják,
Hulló könnyeimnek árját.

Panaszkodhatnám én sokat,
De nem lelek olyanokat,
Kik panaszom meghallgatnák,
Bus szívemet vigasztalnák.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Sellyoi Szabó Krisztina, Steiner Sarolta, Jánossy Lajosné, Lukats Györgyné, Báthory Sigray Istvánné, Hayden Izabella, Steiner Janka, Sárkány Ilka, Pajor Lenke, Spiró Emilné, Tallián Sarolta, Petérdi Pap Erzsébet, Mednyánszky Margit és Erzsé, Obermayer Janka, Juhaszovics Terézia, Magyar Matild és Felicie, Molnár Lajosné, Hánrich Udvardy Antónia, Ratkovszky Emilia, Laukó Irén, Kovács Zsolnay Róza, Hort Róza és Erzsé, Német Alajosné, a kisteleki olvasó kör, Vlasits Nina, László Soltész Ida, Endrődy Gizellé, Gaál Berta, Baráth Mariska, Nemes Vikol Anna, Stresznayk Hermin, Szokolay Marietta, Gyergyó Alfalvi Török Antalné, Nagy Mariska, Koromné, Kuthy Róza, Kapiczay Vilma, Bacskay Katalin, Zeller Istvánné, Veres Róza, Jávör Anna, Giesmann Karolin, Király Zéfi, Marton Berta.

A 3-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Nagy Mariska, Tóth Juliska, Menner Mária.

A 4-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Dzsinih Pencz Mária, Tóth Juliska, Arany Nella, Szívós Jolán, Máár Zsófi, Hamar Bella.

T a r t a l o m.

A zsebkendő szomszédja, Bodon Józseftől. — Mit csinálnak... Csengy Gusztávtól. — A fekete szemekről. — Gyermekkori omlék, Rudnyánszky Gyulától. — 1803. M... Tódortól. — A nő helyzete a muzulmánoknál. — Egy hét története. — A bál. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtőknévsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélék. — Megbízások tára — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felölös szerkesztő, kiadó s lapulajdonos: EMILIA.

9-dik szám.

Márczius 3-dikán.

Családi-Kör

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Országot 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
							kelte	nyugta
							óra perc	óra perc
Márcz.	3	Vasárnap	F Farnangvasár.	F Ötvönödvas.	19 A Hush. v. k.	28 Antiók. ren.	6 40	5 45
	4	Hétfő	Ózseb	Kázmér	20 Leo püspök	29	6 38	5 46
	5	Kedd	Hushagyókedd	Ad. Jenő	21 Timoteus	30 Roschod M.	6 36	5 48
	6	Szerda	Hamvazószerda	Frigyes	22 Eugenia	1 Viad., Ro.	6 34	5 50
	7	Caütörtök	Aquim. Tamás	Felicitas	23 Polikárp	2	6 32	5 51
	8	Péntek	Jézus 5 sz. sebe	Zoltán	24 Filemon	3	6 30	5 52
	9	Szombat	Czirill és Metúd.	Francziska	25 Tarasius	4 Sab. Pek.	6 28	5 54

V i d é k i t á r c z a.

Érmihályfalva február 22-dikén. Mult hó 20-dikán az itteni izraelita nőegylet. saját tőkéjének gyarapítására táncmulatsággal egybekötött közvacsorát rendezett, mely a szó legszorosabb értelmében teljesen sikerült. Juttattunk az árvák és szegények gyámlolására is, mulattunk is, még pedig világos viradtig a legkedélyesebben. A siker oroszlánrésze a mulatság rendezőjét, — ki egyszersmind bálanya is volt, — t. Feldmann Fáni urhölgyet illeti; lehetetlen azonban nem dicsérőleg emlékezni meg azon t. hölgyekről is, kik különféle teendők magukra vállalásával igyekeztek előmozdítani a kitűzött cél elérését, nevezetesen: Glück Juliánna urhölgy az elnöknő, Glück Adolfné urhölgy a — tán legkellemetlenebb — Bachus italának kiszolgáltatása körüli, Feldmann Regina kisasszony a cukrásznő, Spitz Berta kisasszony a szivarárúsnő, Feldmann Ernezstine kisasszony a gyümölcsárúsnő, Spitz Ella, Grünvald Gizella, Rosenfeld Josefa, Reizmann Emma, Fried Etel, Schwartz Regina, Klein Róza, Klein Ida és G. B. kisasszonyok pedig a pinczéznő teendőket voltak szívesek teljesíteni, hogy minő sikerrel, bizonyítja a befolyt jövedelem, mely körülbelül 250 forint tesz.

Győr, február 11-dikén. A tudomány egyik legújabb s méltán mondhatjuk legérdekesebb vívmányát szemlélhettük e hó 18-dikán. Ugyanis Szabó József főreál tanár ur a „légköri villanyosság”-ról tartott felolvasása után, bemutatta a telephont, eme legbámulatosabb készüléket. A készülék egyike az emeleten, a másika a földszinten volt elhelyezve, mi körülbelül 120 meter távolság lehet: s dacára a zajnak, mely mindkét teremben uralkodott, egész tisztán volt hallható a felülről lebeszélők minden szava. Sőt az egyes beszélők hangjait is tisztán ki lehetett venni. Mind azon által a készülék még javításra vár, s a villany távirda helyett alig lesz alkalmazható, mert ellenőrizni nem lehetősége. Szabó tanár urat az érdekes felolvasásért méltán éljenezték meg.

Szegeden a dalárda caütörtöki, dal- és tánczenestélye igen szép mulatság volt. A dalárda ezzel nyitotta meg hangversenynyel egybekötött táncvígalmainak idei sorozatát s ha az előző sikeréből következtetni lehet a későbbiek eredményére, úgy a szegedi értelmiség állandó vendége lesz a dalárdának. E folyvást törekvő egyesület igyekszik is magát az elismerésre méltóvá tenni. Mutatta ezt a kiváló gondnal összeállított műsor és annak jeles előadása. Teljes összhanggal éneklé a Csata-dalt Hubertól, a Könyeket Witt-től, a Télen nyáron népdalt a végül Genée Olasz anátáját, mely utóbbiban a tenor-szóló a dalárda buzgó karnagya: Roth Endre tetőzés közt adta elő. Közben Zsótiér Sarolta kisasszony énekelt

néhány kedves népdalt a Weislákné urnő, Takács Károly és Kovács Oktáv adták elő Schubert Tavaszi regg trióját élénken, szabatosan. A nagy és díszes közönség elégedetten tapsolt. Hangverseny aztán vig táncmulatság következett hajnali harangszóig.

Kecskeméten a mult hó utolsó napjaiban kedélyes társaság gyűlt egybe Sárközy nővéreknél „mulé-estélyre.” A társaság nem követve a fennálló — fájdalom igen elterjedt szokást, az az nem mulatá magát mások bírálgatásával vagyis megszólásával, hanem e helyett társas játékokat kezdé játszani, a mely alkalommal 4 frt. gyűlt be a török testvérek szenvedő sebesültjei részére. Ez összeghez járultak: Sárközy Ágnes és Julia urhölgyek 1 frt 60 kr, Gnál Ferencz 1 frt 10 kr, Katona Zsigmond ur 1 frt, Dr. H—th János ur 20 kr, Szappanos J. tanácsnok ur 10 kr. Nem nagy ez összeg, de példa arra, hogy még társas játékok alkalmával is tehetünk jót a szerencsétlenekkel.*)

Tapolcsányban az újpestihez tökéletesen hasonló gyilkosság követtetett el. Február 15-dikén reggel több vásárolni szándékozónak feltűnt, miszerint Neuman Ferencz fűszer- és élelmieczikk-árus boltjának belső üvegajtaja délelőtt 10 órakor is még elzárva volt, holott a külső ajtó kizárva voltak. Tomán Rudolf alezolgabíró behatolván az üzlet helyiségébe, annak tulajdonosát homlokán és arcán iszonyatos sebekkel a földön elterülve, vértócsában, megmerevült állapotban holtan találta. Konstatáltatott, miszerint a gyilkosság megelőző nap este felé követtetett el. A gyilkos Justh Géza királyi aljárásbíró által, a bajnai királyi mentelepnél tényleges szolgálathoz álló Vacz Ferencz (mosonymegyei német származású, 23 éves) közhaszár személyében már harmad napra kézre kerítettett. A gyilkos 251 frt 60 krt készpénzben, órát, revolvert s több nemű apróságot rabolt el.

K ül ö n f e l é k .

*(Egy magyar művész kitüntetés.) Barnay Lajos huzánkfiát, ki Németország egyik legnagyobb színművészeként ismeretes, újabb kitüntetés érte, az által, hogy a mecklenburgi nagyherceg őt, kitűnő művészete elismeréséül, a koronás arany érdemkereszttel díszítette föl.

*(Hatásos befejezés.) Kassalben a Meyerbeer-féle „Hugenották” közelebbi előadása alkalmával komikus inter-

*) Átszolgáltatam.

merző történet, mely általános derűtséget idézett elő a hallgatóság között. Midőn ugyanis az utolsó felvonás vége felé a St. Bris-t személyesítő énekes Raul-ra, Valentine-ra és Marcellre „tűzet” vezényelt, a fegyverek, melyek valószínűleg vigyázatlanságból már régebben kilövettek, megtagadták a szolgálatot. Marcell azonban, ennek dacára is, — talán az ijedtség következtében — „találva” rogyott a földre és — meghalt; míg Raoul-nak volt elég jelenléte, kardot rántani és előbb kedvesét aztán önmagát kivégezni. Scribe bizonyára elbámult volna, ha librettojának ilyen változtatását megéli.

•• (Becsés értékpapir.) A morvaországi vallásalapítvány törzsvagyonát egy 11.009,300 frt — azaz tizenegy millió kilenczezerkilencszáz forintból kiállított kötvény képezi. Ez aztán oly becses papíros, mely nagy rakás arannyal és ezüsttel ér föl.

•• (Egy csók.) Mint prágai lapok írják, ott egy közlelőbb megtartott bálon botrányos jelenet történt. Egy fiatal ember annyira megfélemedezett az illemtől, hogy táncosnőjének vállára csókot nyomott. A fölháborodott hölgy arczul úté a heves imádót, mire a kisasszony jegyese is beavatkozott. Az utóbbi is az imádó között tetlegességekre került a dolog. A dulakodásnak csak gyertyák elolítása által lehetett véget vetni.

Megbízások tára.

M. Berénybe P. V. urnőnek: A kívántat azonnal megküldtem.

B. Ilvára B. I. urhölgynek: El van küldve.

M. Kovács házára F. N. A. urnak: Örülök a jó sikernek. A kívántat szívesen megküldtem.

Siklóara A. I. urhölgynek: Magánlevélben feleltem kérdéseire.

Dabronyba G. I. urhölgynek: Nagyon örülök a jó sikernek. Múkor is kérem forduljon hozzám.

Győrbe R. J. urnak: A csomagot pontosan vettem, azonban tulajdos terjedelme miatt kénytelen vagyok azt rendelkezése alá bocsátani.

Kisfaludra H. V. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

M. Kályára M. K. urnőnek: El van küldve.

Kolozsvárra Sz. B. urhölgynek: Köszönet jóleső bátorításáért.

M. Vásárhelyre V. E. urhölgynek: Az említett sorokat nem vettem.

Verebélyre G. G. M. urnőnek: A második megbízásnak is a legszívesebben tettem eleget.

Pozsonyba O. P. urhölgynek: Szíves köszönettel vettem a váratlan meglepetést.

Kis Létára F. J. urhölgynek: Ismét viaszaküldték lapját K. Létáról! Kérem tehát ez iránt rendelkezni, mert Pestről rendszeren el lesz küldve a megjelölt czím alatt.

H I R D E T E S E K.

Balitzky Sándor utódai-nál

Budapesten váczi-utca 16. sz. alatt

az önkéntes végeladás még mindig fennáll.

Tekintve azon általánosan ismert körülményt, hogy első rangu üzletükben csakis a legszébb és legfinomabb tárgyak vannak készletben, melyek most rendkívül olcsó áron kerülnek eladásra, tisztelettel felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy ezen ritka alkalmat idejében és kellőleg felhasználja.

VADÁSZ FERENCZ

üzvegyének UTÓDA

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherceg (ur)-utca 1. szám alatt Párizsban P. P. P. P.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toille szappanoknak, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyancsak nagy választékban a többi itt fel nem említett piperezsereket.

Árjegyzékek kívánságra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek.

Beeresztő viaszkot

pép-alakban, kockás padozat és puha fapadlók számára, félkilós pléhszelencékben 60 kr. al, 1 kilo 1 frt 20 kr. ajánl

N e r u d a N á n d o r

hatvani-utca 10

Tarlatan

mindennemű és legszebb éjjeli színekben drója 1 frt továbbá elegáns

Bőli toillek

selyem, moll és creplis-ből legolcsóbb kapható

Grossmann József.

Budapest, Király utca 27 sz. a

a „magy. korandhoz.”

Alapított 1860. évben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

a téli időnyre

a legújabb női divatke'mék és elegáns k'ész toillekben,

ugyanint minden a székba vigó rézfűrészek.

Grossmann József, dívat és vászon

raktárban,

BUDAPEST, király-utca 27

„A magyar korandhoz.”

Minták kívánságra ingyen és bérmentve küldetnek. Kérem rendeltetésekor a mérték beküldése kértetik.

Alapított 1860. évben.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szereplő, naposítás, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekeknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak általános frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom piperezsappan minden kívánt előnyeivel bír. Ár 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél úgy fertőznek is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacotból készítő, a legártatlanabb arc- és kézisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautszuk-lyukszemgyűrűk és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész Budapest, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszer.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Eau-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Huile philocome de la société hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt. kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savon de Thridace Violettole Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 50 kr. Eau dentifice de Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől

Eddig meg utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítése nézve Ez által naponta kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még ma is betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mellégés, a gyomor túlterhelése, a belső petyhüdtégek, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvén, guga, sápadtság, sárgaságban, valamenyű idült bőrbaj, rák, időszakos fájások, ferges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megfogyzott közsvány és mellbajban (tuberculose). Ásványvíz fogyasztással, úgy szelődött, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerrel is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapest, Török József gyógyszerész uránál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védjeggyel a kirtól ily ezimel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zweitthof)

Párisi peeséttisztító.

Kitűnő jószág szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű seir-, olaj-, szorok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festek-, hajkenő- és izadásg által bármily helyen, a ruhában, mely-muszallagban, bárszonyban, kertyőben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott peesétet ki lehet tisztítani. Ár egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó szerekekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló étellekkel és erősítő italokkal, v. m. bor, kávé, tea, jó busvevessel stb. vétetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hasztatulása legyen, választatja azon órat és avási időt, mely etvágya vagy foglalkozásával leginkább megegyez. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész uránál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a laterő fentartása, helyredállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Csomagolási díj 20 krral több. Elbe mellett Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedi készítője: Dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK, pipere-czikkék.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden nemű bors hajok ellen, hanem csodálatos összetételben még földmulthatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együtt eltonik az azal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70
Salicyl-fogpor	50
Salicyl-fogpép	60
Salicyl-szájvíz	60
Salicyl-hajkenőcs	50
Salicyl-lintőpor (lábak izzadása ellen)	50

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapest, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen s több orvos által megpróált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkiegészítőbb eredmény előidézése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, sőt a görcsös és hők-hurtnal elősegíti a nyulós és megrokedő nyálka kiköhögését, azonnal enyhíti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolít minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegségi köhögést, és a verhanyszt is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. felső ujjonon föltalált tengertuli pora nem a közbüzségis fereg pornak vehető hanem egy túlközönséges direkt készített 1000-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speciális pornak tekintendő. — Az Andel J. felső ujj föltalált tengertuli pora használatához egy nagyon praktikus és olcsó új szerkezetű

Féreg-Porzó

Fecskeendője

megveendő. Az említett por ugyanolyan természetes túli orvól bir, megsemmisíti a

Poloskat, Bollhat, Svabgarat, muszkaferget, molj, legyek és hangyalegkeket, egyáltalán az egész fereg létét csodálatos gyors

san, biztosan és pedig olyképen hogy a fergekből semminemű maradékot sem hagy vissza.

Ára üvegenként, 30, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab Féreg Porzó kepeknek ára 45 kr. kapható Budapest Török József gyógyszerházában király u. 7 sz. m. és Pozsonyban a fogyasztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akárniféle színű bajat tetszés szerint és tartósan feketére, harnára vagy szőkére festhetni, legfőlebb 10 perc alatt; hatása olyannyira ismeretes, hogy további dicsőre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való eszközök, úgy mint két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:

Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen, használata után rögtön hat.

Ára 50 kr. n. e.

CSALÁDI KÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Ernegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Külföldi előfizetési díj félévenként
20 frt.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Törvényszék, 6. sz. szoba.
21-23. sz. 2-3. sz. szoba.

Hirdetések díja:

Egy negyed évi hirdetésért
8 kr.

10. SZ.

Márcz. 10-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,

minden színes képpel díszítve.

Ezenkívül

titzenhét képet könyvmel-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

A z á r v a k a n d a l l ó .

— Kézirat. —

Sümei Kálmántól.

Juj, be hideg van! Ugy fázom, borzong minden tagom. Künn süvölt a szélvész; a szeazélyére bizott hópelyheket szilaj tánczban kavargatja a léghen a zuzmarás száraz fákat majd tőből csavarja ki. Tombol, átkozódik a neki vadult természet. A hideg nap ki-kieszillan, meg elborul, mint a csalfa remény. Fáznak a járó-kelők, a fagyos rög csikorog lábaik alatt. A zugó vihar meg-megzörrenti az ablakot, melyen a homályos pára lassan — foszladozva alakokat ölt s megszületik a kaczerkoldó jégvirág... Jobb időkben, midőn lobogó lángok hevíték bensőmet, úgy elgyönyörködtem bizarr vázlataikon, most fájó érzés borzongat, ha rájuk tekintek. Szomorú emlékeket idéz fel előttem s én nem szeretek buslakodni. Megszoktam a barátságos, kedélyes életet; az emberekkel megszoktam keblem melegét, a miért ők is úgy szerettek. E ridegség most úgy bánt; fáj viszagondolni a letűnt szép múltat. Hiába, minden sorsunktól függ! A jólét mosolyt csal az ajakra a nyomor keservet önt a szívre. — De nem jó ily árvának, elhagyatottnak lenni! Brrr!... Hogy sívit a szélvész, mily fagyasztó legroham futott végig rajtam. Ugy fázom, borzong minden tagom...

„Új mellem a kandallóhoz,

Pel van szíve melege...”

Be büszke voltam egykor a külföldi barátságos köszöntésére! Oh, mert én is ismerem az ő melabus regéit. Téli estéken körülem gyűlt egybe a jó magyar család s ilyenkor sokat hallottam a regék hőies várurairól, dalilás leventéiről s epedő leánykájairól, kik harcza siető kedveseit várták-várták, de hasztalan... Komoly arcu ifju olvasgatott a derengő lámpánál. Megleivenült ajakán a beszéd s a többiek áhitattai hallgatták a vérese lakta, bus omladék szomorú történeteit. Pel-

feldobbant az öregek szíve a régi dicsőség hallatára s könyek szöttek az asszonyok szemébe, ha egy-egy leányka s ifju, kik hön szerették egymást, csufos ravasság áldozataivá lőnek... Komor hangulat szállt a lelkekre s órákig elmerengtek lobogó tüzem nyájas világánál.

Mintha most is látnám őket. Magas hátú, ezéles karoszekékben üldögélt az öreg házigaazda. Őt illette egyedül e hely. Ezüstös hajával, deres hosszú szakálával s azokkal a halványuló szemekkel, melyeknek megtört fényén is áteszámlott a lélek csöndje, a szív nyugalma, úgy bele illett a család trónjába. Közel hozzá, mindjárt a „kedves kandalló” mellett volt a nagymama helye. — Be, áldott, jó asszony volt ez! Az isten is kedvét találta benne, úgy szerette gyermekeit, úgy rajongott unokáiért. Aztán a koldus soha sem ment el üres kézzel az ő küszöbétől, az utas jó szón kívül meleg szobát, izletes vacsorát, vetett ügyet is kapott nála. Maga volt a szelidség, sziveség. Engem is igen szeretett. Naphosszat ott üldögélt mellettem a hamvadó zsarátnokomat gyakorta felélesztő azokkal az áldott kezekkel, melyek sok szegénynek chét, sok koldusnak nyomorát megnyihitették. Egyszerű bársony főkötő takará fejét, szemüveget viselt és harisnyát kötött. Reszkető, aszott ujjai oly ügyesen forgatták a vékony tűket, hogy a kis Gizi, a kedves unoka, ki akkor tanulta azt a furfangos mesterséget, bizony sokszor irigykedve tekintett villogó fegyvereire. Lelkéből örült ennek a jó asszony, mutogatta — tanitgatta, hogyan kell egyik sorról a másikra átmenni, ha lecsik a szál, hogyan kell felfűzni; a sarokkötést meg maga megcsinálta kis unokája helyett, de csak titokban, nehogy az „édes anya” megtudja.

Mert ez sokkal szigorubb volt a gyermekek iránt. A

nagymama csak szeretni, csókolni, ölelni tudta őket, de ez a szeretet mellett meg is fedette, meg is pirongett a kis csintalanokat. Láttam én sokszor, hogy a nagymama jelenlétében mily szabadon pajkoskodnak a fiúk, nem tartva semmi büntéstől, míg édes anyjuk társaságban óvakodtak minden dévajástól. Pedig nem volt rajta semmi a mi félelmet gerjeszthetett volna. Jóságától, gyöngédségtől sugárzott egész alakja. Szemeiből szeretet mosolygott, hangja szelid volt, modora kedves és mindenben nőies. Gyermekai nem is rettegtek, csak tartottak tőle és hallgattak szavára. A nagymama a szívükhöz szólt, ez a lelkökhöz is; annak nyájaskodása könnyen tova surrant a gyermeki kedélyen, ennek csókjaiban is volt valami oktató, mely játszva tanított, valami varázs, mely észhez és szívhez szólt egyszerre, valami csodás erő, melylyel csak az anyai csókok bírnak...

Oh, be sokszor gyönyörködtem e szép családi életben! Akkor is sokszor tombolt künn a vihar, de akkor e most lakatlan szobában boldogság volt élnem. Pattogó tűz lobogott öblömben s nyájas meleget áraszték magam körül. Döbörgő zakatolással csufolódtam a síró szélvészszel a vidám duzzogással, szikrázó kacajjal csevegtem a körülülőekkel. Boldog voltam a boldogok közt.

Azóta is sokszor feltűnt emlékemben e derült családi kép s téli estéken, ha magamra voltam, el-elmerengtem rajta. Mondhatlan bűbajt találtam benne, mely márvány keblemet is megindította, magasztos kéjt, mely a föld hamis csalárdságai között tán legközelebb áll a mennyei üdvösséghez...

Változtak az idők. Az én kedves családom kihalt, vagy szétfűzlött a nagyvilágban, más lett a szoba lakója. És más lett itt az élet. A régi butorokat kihányták, a családi ereklyéket a sutba dobták, egyedül engem hagytak meg helyemen. Urnőmnek, a szép Paulának megtetszettem s így megkegyelmezték vén tagjainknak.

Nehezen szoktam az új környezethez. Az elmúlt szebb napok visszfénye rajzott emlékemben s a válás keserve borongott bensőmben, hogy a régi butortársak, csüngő családi képek, az emlékezetes karosszék helyén új és új tárgyakat láttam. Bántott az a kirívó csillogás, melylyel ezek a pazar pompájú butorok kacérkodtak, a pajkoságokat ábrázoló modern festményekre sem a legjobb szemmel néztem s maga a szép asszony korántsem pótolta a kedves családot.

Különös, titokzatos tünemény volt. Szép, mint egy tündér, csábjai hódítók, mint egy sellője. Mikor először láttam, azemeiben még pajzán tűz csillogott, arcán rózsás pir égett s hamiskás ajakán ott lebegett az a dévaj mosoly, mely száz és száz férfiu esztét zavarta meg.

Rajzottak körül, mint a dongók a virág körül. Öregek, ifjak tették neki a szépet. Jaj, be sok ostobaságot kellett hallanom! Nincs nevetségesebb, mint egy léha udvarló, kivált ha az egy kopasz Romeo, vagy egy köszvényes Don Juan. Ezekhez sokszor volt szerencsém. Soha sem kacagtam, soha sem csufolódtam annyit, mint ez időben!

Ugy látszott asszonyom mulatott a férfiak badarságain. Én legalább azt hittem, hogy tetszik neki a bohó játék a hízlel lelkének a hódolat, melylyel, mint egy istennőt, körülvették. Pedig a csillogó zajban, a ragyogó társak közt nem élvezetet hajhászott a szegény, hanem csak feledni akart. Örökös mosolyt, soha el nem boruló derűt óhajtott maga körül, hogy minél kevésbé jusson eszébe az a sötét fájdalom, mely lelkén,

mint féreg, rágódott. Kerülte a bukomorágot s kacajjal fojtá el a kebléből fel-feltörő bubánatot.

Rendesen francia regényeket olvasott. Izgalom, mámoros láz kellett nyugtalan vérének s örökös változatosság. Hamar megunt mindent. Gyakran türelmetlenül dobta félre a könyvet, néha zongorájától néhány szilaj dallamu akkord megzendítése után hirtelen ugrott fel; voltak olyan pillanatai, mikor semmi sem tetszett neki, sem a maga tette, sem a másoké.

Rám is gyakorta megharagudott. Olykor az volt a baja, hogy pattogó tüzem nagy hőt árasztott, máskor meg, hogy hideg voltam.

— Megfulladok a hőségtől! — kiáltott fel néha s lázas izgatottsággal tárta — nyitotta ki az ablakokat, melyeket a síró szélvész kaczagva csapdosott a falhoz.

S ő is kaczagott a viharral. Istennem, minő kaczagás volt ez! Egy boldogtalan asszony mély keserve, egy tört lélek viaszszalhatlan fájdalma rezgett abban és szívfacsaróbb volt, mint mások zokogása...

A vezetékre, mi szívét kinozta, nem talált enyhét és vigaszt. Gyötörte a tudat, hogy maga játszott a boldogsággal, hogy maga tette életét pokollá.

Neki is volt menyországa, neki is volt — családja. Láttam tépelődéseit, hallottam sohajait; egy szép multat siratott, egy eljátszott boldogsággért epedt azokban.

Hiába akart feledni. A zajos estélyek mindjobban fűrasztották, az üres bókók untatták; majd közönyössé, majd idegessé tették. A férjet, kit megcsalt s a gagyogó fucsakát, kit eldobott karjaiból, nem pótolhatta semmi...

Gyászos napok emléke horzongat. Félek az akkor történetekre visszagondolni!... Oh, milyen rémes éj volt az! — Bömbölt a vihar, a szél kavarta a hódarát, a fák csikorogtak. A halvány éji lámpa kísértetiesen libegett-lobogott. Ott ült mellettem a szép asszony, fázott, didergett; pattogó tüzem nem melegíté föl. Hasáb után hasábot dobott öblömbé lázas mohósággal. Csapongó lángom a kürtöt nyaldosta, csillanó aziporkáim a kéményen keresztül röpködtek a viharos ójbe. S a szép asszony egyre fázott, egyre didergett. Szemeiből kihalt a fény, arca sárga volt, mint a viasz, meg-megránduló ajkai fölig megkékültek. A karcsu test megtörve rogyott a ke-revetre, minden tagjában reszketve, éjszötét haja kuszáltan csüngött vállaira s onnan foszlányosan lihegő keblére. Beteg volt a szép asszony, nagyon beteg... A kétségbeesés hidege rázta testét s az örület fagyá dermeztő meg lelkét... Oh, milyen rémes éj volt ez!...

Kihamvadt zsarátnokom hamuját kuszálja-zavarja a síró fürgeteg, a mint a kéményen jajgatva végig fut. Nincs a ki tüzet éleszenen jéghideg koblomben. A szép asszonyt eltemették az élőhalottak nagy koporsójába. Mogorva arcú emberek jöttek érte, a kiknek sokat beszélt fürjéről, gyermekéről s kérte őket, hogy vezessék azokhoz, mert ő feleség és anya...

A nap kicsillant s ragyogó sugarai megtörve kacérkodnak a falakon. Fényesség derűje rezeg e szomorú szoba pusztaságán, melyet csapongó képzeletem benépesít a régi jó idők kedves alakjaival. Im ott látom vén karosszékeiben az ezüsthaju öreget, mellette a jó nagymamát, odább a gyermekeivel bajlódó édes anyát s a komoly arcú ifjút, a mint a lámpa de-

Előfizetési díj a lapra, minden további kötelezettség nélkül:

Egész évre 12 frt. — félévre 6 frt., — evnegyedre 3 frt.

A 6 kötet csomagolási díja 20 kr. — Az azonnal küldendő régebbi kötetek ára kötetenként 10 kr.

T gyűjtő neve: Lakása: Utolsó posta:

A t. előfizető neve:	Lakása:	Utolsó posta:	A lapra	A könyvekre.
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 40%;"> <p>EMILYANNA</p> </div> <div style="width: 10%; text-align: center;"> <p>Előfizetői bére:</p> </div> <div style="width: 40%;"> <p>Bessen</p> </div> </div>				

buzgalomunkra, melylyel minden nemes kezdeményezést felkarolunk.

Mert mire vezet a hűség üldözése, mely eszközökhöz nyul az leggyakrabban? A hazugsághoz. Először iparkodnak

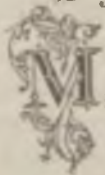
a fiatal leánynyal elbitetni, hogy testi hibái vannak, hogy csalódásban él, midőn e vagy ama külső tulajdonainak némi becsület tulajdonit, tele beszélnek a fejét mindenfélével a külső szépség mulékonyaságáról, veszélyességéről, mely bűnre csábít stb. stb. Vagy elhiszi ezeket a fiatal leány, vagy nem; ha elhiszi, elhanyagolja magát, elkedvetlenedik, komor kedélyű lesz; — ha el nem hiszi, hazugságra, színlésre szokik.

Ez eljárást tehát nem lehet helyeselni. Soha se üldözzük hát az ártatlan hiuságot míg illő korlátok közt marad, kevés roszra vezet az, sőt ellenkezőleg, nagyon sok jónak a szülője. A hiuság szoktat rendre, tisztaságra, a hiuság ösztönöz az önművelésben, ön-tökéletesítésben, a hiuság tart fenn sok üdvös intézményt, a hiuság őriz meg sok, különben talán ingatag jellemet, a hiuság tart meg igen sokat a becsületesség ösvényén. Ez nem paradoxon, ez tiszta igazság, melyet bőven bizonyít számos példa, midőn a név, a tisztelt állás, a közbecsületetés hiusága nem egy törekény erényt mentett már meg a bukástól.

Előbb említettem egy másik irányt, melyen haladva a hiuság tulzásai elkerülhetők. E másik irány az erkölcsösség, a vallásosság szilárditása és az izlés nemesítése, ezekről azonban más alkalommal fogunk szólni.

— ro —

A jó embereknek.*)

Földváry Istvántól.

„i soknak szálka az szemébe”,
Hogy bánatomban olykor verselek,
„Ugyan hagyj már föl egyszer véle!”
— Mondják szívökből a jó emberek
„Nagyon göröngyös utra tértél
Meglásd sűrű keserves lesz a kenyered!”
— Oh hagyjatok ez uton engem,
A sors akarja s róla én nem tehetek!

Mondják, hogy köny lesz osztályrészem,
A mely forrón leperdül arcomon,
Bánat egy kínos ifju éltén,
S tán vén korig kitartó fájdalom.
S ki tudná mindazt véges végig
A mit beszélnek, a mi fenyeget...?
Oh hagyjatok szenvedni engem,
A sors akarja s róla én nem tehetek.

Szelid anyám, hogy elriasztják,
Tán meg is könnyez néha a szegény,
Sötétre festik fia sorsát
A mely rá vár az élet-tengerén.
Lédér, iszákos, rongyos koldus
S mindent rosszat jósoznak a jó emberek,
— Ne busulj értem oh anyácskám,
Beszéljenek csak róla én nem tehetek.

Rómitnek, hogy nem kell a dal ma,
Hisz gyár, vasút, telegraf a világ.
S a muzsán csendes hajlokába
Pénzért rohanva régen elhagyák!
Telekkönyv kell a lánynak most már,
És nem „dalos könyv” mondják a jó emberek,
Ha elhagyának, hagyjanak csak,
A sors akarja, s róla én nem tehetek.

Én számon est az ócska rongyot,
A melyet mindig újra festenek
Ha már a régi héj leomlott —
S világnak hívják a jó emberek

*) Mutatvány.

Egy szobba hazáha vágyik lelkem,
A mely fölött a szóp, a jó, s igaz lebeg,
— Felé visz lassan éltem utja —
A sors akarja s róla én nem tehetek.

Legyen tehát köny osztályrészem.
Habár a jóslat vége máské van...
Ne is beszéljetelek ti nékem
Soha, soha meg nem adom magam.
Legyen koldus rongy, kin nyomorral
S átéljem bár az őrájás szenvedéseket,
Játék leend mind ez csak nékem.
Ha én e könyű árért költő lehetek.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól.

(Folytatás.)

Buchholz és Hartensteinné ijedten siettek segélyére. Buchholz egy pohár vizet kerített elő az öltözdei mosdó-szekrényből, a szép özvegy pedig szagos-üvegét tartá az ájuldozó orra alá.

— Mi történt? — kérdék egyszerre.

De feleletet nem nyertek. Sarolta térdeire omlott a szék mellett s anyja kezét csókokkal halmozta el; Bellingné pedig hátra támasztá fejét a szék karjára és behunyta szemeit.

— Beszéljetelek hát! — kiáltott élénk türelmetlenséggel Czeczilia. — Azt látom, hogy valami szerencsétlenség történt, de mindketten éltek, tehát nem a legnagyobb.

— A gyalázatos, nyomorult ember! — tördelé végre Sarolta. — Mily aljas boszu!

— Boszu? miféle boszu? Ki? mit? Oh, most már értem! Bizonyosan senki más, mint Fitz-Patrik kannibál! De hát mit tett az isten szerelméért!?

Bellingné csak egy elhaló sohajjal felelt. Aztán szenvedélyesen tört ki:

— Csak fiam itt volna, akkor bizonyosan nem lennék védelem nélkül.

— Asszonyom, — esett szavába önfeledten Buchholz, — kegyetek ninosenek védelem nélkül; mondja, hogy mit tegyek

Bellingné hálásan tekintett rá megtört szemével, de fejét rázta.

— Ön nem tehet semmit! — mondta alig hallhatóan. — Különben sem akarnám, hogy házunknak egyik legjobb barátja magát kellemetlenségnek tegye ki miattunk. De meg ön úgy sem vonhatja ezredejét, előjáróját, felelősségre. Szerezzen egy kocsi, a melyen haza juthassunk. Azt hiszem, ez utolsó napom. Mily szőgyen! mily botrány!

Buchholz elsietett, Hartensteinné pedig ápolva és vigasztalva maradt hátra s apránként megtudta cousineja azakgatott előadásából az egész történetet.

Midőn kevésé előbb Bellingné leányával a nézőtőren ülőhelyéhez ért, hogy azt ismét elfoglalja, a lehető legfélemlítőbb és leajutóbb jelenet fogadta őket.

Fitz-Patrik valamivel előttük lépett a terembe s bár a hátsó padokon tán volt még néhány üres hely, egész a zenekarig nyomult előre és minden oldalra tekintgetett. Teljes egyenruhában volt, a diezkard oldalán, tollas kalapja kezében. Valószínűleg jelentették neki az előzményeket s ő sietve lakolás és megtorlás végett jött, mert sötétben nézett körül az

arczokon s igyekezett a nevetőket fölfedezni. Heves modorából látható volt, hogy erőszakosságokról sem retten vissza.

Egy darabig keresztbefont karokkal támaszkodott a zenekear támlájához és kihívólag, hátratett kezekkel, büszke tekintettel, gunyosan nézett a közönségre. Senki sem volt képes éles, baljóslatu tekintetét kiállani. Homályos félelem fogta el a legbátrabbakat is, s a kik azelőtt a leglármásabbak voltak, azok lettek most a legcsendesebbek és szégyenlősebbek, mert azemeiket mindig lesütve tarták. Senki sem mert föltekinteni a megsértett katonatisztre, a ki mint a homba jelent meg a vidám társaságban, mikor már nem is várták. Az ezredes élvezhette azon elégtételt, hogy hatalmát, tulsúlyát nyíltan elismerék.

Végre megelégedni látszott dicsőségét a a székre pillantott maga mellett, melyen Belligné kendője és legyezője feküdt, azon nyilvánvaló szándékkal, hogy leüljön rá.

— El van foglalva! — szólt udvariasan a barátnők egyike, a kik körül ültek.

— Elfoglalva?! — riadt rá rekedt hangon az ezredes és apró szürke szeméit egy darabig rámereszté, hogy a aze-gény asszony közel volt az ájuláshoz, s nem volt képes felelni.

— Valóban, — mondá egy másik hölgy, a ki tán bátrabb volt, vagy még nem részesült az ezredes ádáz tekintetében, — Belligné asszony mindjárt vissza fog térni.

E perczen az ezredes arczkifejezése valóban ördögi volt s ahoz alkalmazkodék magaviselete is. Összefogta a csipkekendőt és legyezőt, mint valami haszontalan lomot s a székek melletti szűk folyosóra dobta épen Belligné elé, a ki — mintha villám érte volna, — állott meg és gépiesen emelte föl tulajdonát.

Egy perczre mély, ijedt csend állott be, aztán az elégedetlenség és elszörnyedés zugása hallatszott. Az ismerős hölgyek felugráltak és Belligné körül csoportosultak. Egynek volt bátorsága megkérdezni az ezredestől, hogy tán nem halotta, miszerint e azék Belligné asszonyé.

Az ezredes azonban mogorva fintorlattal nézett a megsértett urnőre, hidegvérűleg ülve maradt és nyílt megvetéssel vizionzá:

— Itt nincsenek számozott helyek. Üljön le az a hölgy valahová máshová.

S a nélkül, hogy tovább az egész dologgal törődnek, oldalt dőlt a karzékban és kegyetlen arczélét fordítva a közönség felé, fél szemmel fixirozta a titokban dühöngőket, s azok hallgatva türték a méltatlan bánásmódot; legalább nem akadt közöttük egy sem, a ki nyíltan föl mert volna lépni.

Belligné maga részéről egy szót sem volt képes kiejteni; elrémült, arcza elsápadt, szeméi könnyekkel teltek meg és semmikép sem tudta méltóságát fentartani, a mint illeti és bizvást lehetett volna. Rogyó léptekkel hagyta el a termet leányával. Szíve a mélyen érzett aljas sértés miatt nem annyira megvetéssel tölt el, a mit az érdemelt volna, mint inkább dühbel és boszuvágygyal. Mert ily állapotban haza nem mehettek, leánya az öltözdébe vezette őt vissza, a hová félig öntudatlanul követte.

Midőn Hartenstoinné az egész dolgot megtudta, nagyobb vágyat érzett a nevetésre, mint a megilletődésre.

— A tigris, a kannibál! — kiáltott föl. — Lám, cousine, milyen kár, hogy eltépte azt a kis papirfigurát! De se baj! újra kivágom és holnap mégis megkapja kávéja mellé. A szörnyeteg! No megálljon! Meg nem foghatom azonban, hogy mint nem tudnak vele bánni. Miért nem tanulnak tőlem? Én legjobban ítélem őt meg a legjobban felfogom. Nem kell

tőle megijedni, ennyi az egész. Mint minden zarnok, úgy ő is gyáva. Az elefánt, a nagy állat, fél az egértől, a kicsinytől! Tőlem jobban fél e nagy gyermek, mert ostobasága miatt nem lehet másnak nevezni, mint az egész többi emberiségtől együttesen, s nagy kedvem volna, ha kegyed ismét azéke birtokába ohajt jutni, e törekvésében segélyére lenni. Biztos vagyok felőle, hogy a mint engem meglát e vérengző kaimán, elszalad és átengedi a azéket.

(Polytátása köv.)

A fiatal gonosztevők életéből.

Jelen közlemény czélja nem az, hogy a mostanában annyira kapós „törvényszéki irodalom” módjára, egy kis borzongtatási mulatságot szerezzen az olvasónak; mélyebb és maradandóbb érdeklődés keltésére törekszik az, a mint ez már címéből is kivehető. Meg akarja mutatni, hogy nincsen az a nevelési ág, a melyen annyi sok a toendő és a mely mégis annyira el van hanyagolva, mint az, mely a romlott erkölcsű gyermekeket kiragadja süllyedtségükből, és a becsület és hasznos élet számára menti meg. Nem az a czélunk, hogy vitát indítsunk meg arra nézve, valjon kinek a hivatása, segíteni e bajon; sem az, mily módon segitendő rajta; ezt döntsék el azok, a kik illetékesek rá; minket tisztán a dolog érdekel, és velünk együtt százakat meg ezreket, az összes hazát, az összes polgári társaságot, a melynek vajmi rossz szolgálatot tesznek azok, a kik az „ellenesége elemeket” kitaszítják kebelükből, holott megengedve kell azokat visszahozni neki, és a mit a fiatal gonosztevőknél egyedül a nevelés vihet végbe. Hány család van, és pedig nem csupán a szegényebb körökben, a melyet egy-egy romlott fiatal tagja szíve mélyén megszorított az „elveszett fiú”, — borzasztó csak gondolni is rá apának, anyának, és — iszonyu sebesen harapódzik el a romlottság a fiatal szívben; az anyai gyöngédség és keserves könnyhullatása ép úgy tchetetlenek ellenében, mint az apai tekintély és szigorúság. Vannak olyan szerencsések, a kik idejekorán rászánták magukat, a javító-intézetnek adni át az ilyen fiukat, és ezek hálát adnak az Istennek, hogy azt megtették: az ilyen szülék azonban a ritka kivételek közé tartoznak, a legnagyobb rész, sok számos tekintetnél fogva, nem bírja magát arra rázárni, később aztán keservesen megbánják ebéli gyöngédségüket; ezen késői megbánás tekintetéből közöljük az alábbiakat, nem költött dolgok azok, mutatja a cikornyátlan előadás, hogy csupa tiszta valóságot közlünk; minek ott a válogatott, ékes szó, a hol maguk a tények beazélnak magukért?

A . . . i javító-intézet kapuja előtt ugyancsak megráztották a csengetyűt, benn a házban az emberek minden felül kíváncsian összefutottak, és kinyilván az ajtó, egy csendbiztos egy nyurga suhanczot tuszkolt be rajta, a ki lehetett egy tizenhárom éves. A csendbiztos az igazgató után tudakozódott, és mert ez épen távol volt, én hozzám vezették be, mint ideiglenes helyetteshez. Mire a biztos egy csomó hivatalos iratot adott át nekem, és a keze alatti suhanczra mutatva, főnöke megbízásához képest, lelkemre kötötte, hogy ugyancsak rajta legyen a szemünk, azzal katonailag tisztelegve távozott. A fiut aztán szobámba vezettem és előlegben is egy kis vallatáshoz fogtam. Az eredmény ugyanaz a szomorú volt, a mi majd minden e fajta fiunál, a melyik még hozzánk került. Ez is egyenesen a rendőrség börtönéből került ide, hol harmad ízben ismételt lopásért két heti fogságot kellett kitöltenie.

Vallatás előtt egy ideig arczút vizagáltam. Tekintetem az övével találkozott és erre ő elpirult. Ez elég volt nekem, hogy a lelkébe láthassak, és bár a kékes alju szürke szemek zord ólálkodással szegeződtek rám, a javító-intézetben tett eddigi tapasztalataimnál fogva jó jelnek vettem ezt az önkénytelen arcpirulást. És legott az első szavaknál a fiu szemei könnyel teltek meg, hangos zokogás közt vallotta be elkövetett lopásait, végre kezemet megragadva, szíve mélyéből megtérést, javulást fogadott.

Másfél éve voltam akkor az intézetnél, tele szent buzgósággal és meleg részvétellel az elhanyagolt zsenge fiatalember iránt, eddigi működésem nem volt épen eredménytelen, és ezt nagy részben azon körülménynek köszönhettem, hogy nem vettem egészen szó szerint a boterjesztett hivatalos jelentést az intézetbe került fiatal bűnösökről, a mely jelentések rendszeren oda lyukadtak ki, hogy a bűnös fiu már legmélyebb gyökerében meg van romolva és javulásról szó sem lehet többé nála. A fiuk átvétele és elhelyezése az igazgató teendői közé tartozván, most először volt alkalmam első vallatást végeznem ilyen fiatal bűnösénél, egész uj volt tehát előttem, a mit most tapasztaltam, azért egész őszintének tartottam a fiu bűnbánását, mind a mellett, hogy a hivatalos jelentés tökéletesen összeütött a csendbiztos figyelmeztetésével a bűnös irányában szükséges szigorú és őberséget illetőleg. Tulzottnak tartottam a figyelmeztetést. — Este aztán haza érkezett az igazgató és én jelentést tettem neki az új „eset”-ről. Ez is, mint rendszeren, lehetőleg gyöngéded véleménynyel volt Mátyásra nézve, — így hívták a fiut, és alig telt bele néhány nap, már meg is kedvelte a szerencsétlen fiut. Csakugyan úgy elmebeli tehetségek és finom illedék, mint előzőkeny szolgálatkészség és testi ügyességre nézve valamennyi társai fölött állt. Ezek közt csakhamar bizonyos felsőbbiségre is tett szert. Ezzel együtt azonban a mi őberségünk is megkétaszerezedett irányában, és a legközelebbi értekezleten Mátyás nem az utolsó szerepet játszotta. Én ugyanis egy némoly látszólag csekély jelenségek alapján azt indítványoztam, hogy ne higyjünk a fiunak, hanem tartassuk még egy ideig szoros felügyelet alatt, és minden legkisebb megkülönböztetésnek határozottan ellene voltam. De nem hallgattak rám, minthogy úgy tapasztaltam, a fiu szellemi és testi ereje nemcsak társainál, hanem még a felügyelő és szolgaszemélyzetnél is némi tiszteletet vívtak ki maguknak, és ennél fogva maga az igazgató is úgy találta, hogy jó lesz némi előnyökben részesíteni őt ama kiváló tulajdonságok fejében. Mátyás három hétig pontosan és rendszeren végezte dolgait. Én már-már hajlandó voltam szintén áttérni ama szelidebb nézetekre irányában, midőn — egy vasárnap reggel volt és az egész intézet az isteni tiszteletre készült — egyszerre csak semmi nyoma Mátyásnak, és vele együtt az egyik felügyelő kabátja, csizmája és erszénye is eltűntek. Nyomban rá fölfedezték a helyet is, hol a kert falán átmászva, elillant. De nem sokáig örülhetett szabadságának. A távirda szerte vitte a parancsot, hogy a rendőrség utána nyomozzon, fényképe után már azelőttől ismerték, és így utána való reggel már ugyanaz a csendőrbiztos szolgáltatva be hozzánk, a ki első ízben is ide bekísérte volt. Most már egyenesen a harmadik emeleten levő börtönbe kellett vándorolnia, a mely azonban csak annyiban volt börtön, hogy az illető szobának csak egy ablaka volt, és lakóinak szigorú felügyelet mellett napestig a szabóságban kellett magukat gyakorolni. A börtön ideje egy hétre lett az igazgató által megszabva. Eltelt a hét. Szombaton értekezlet volt. Én mielőtt a tanácssterembe mentem, még egyszer bete-

kintettem a börtönszobába, a kicsi ablakon át. Este volt már és Mátyás az ágyban feküdt. A napos felügyelő azt jelentette nekem erre nézve, hogy Mátyás nap közben főfájásról panaszkodott és már esti hat órákor nyugalomra tért. Én azonban mint eddig is, nem hittem neki egészen, hát ha csak tettei a főfájást? Bementem tehát a szobába, megtapintottam Mátyás üterét, homlokát, egész rendszeren találtam állapotát. Még inkább gyanakvóvá tett az a körülmény, hogy tapintgatásom alatt föl nem ébredt, holott máskor mindig igen gyöngé álma szokott lenni. Figyelmesen megvizsgáltam a szoba ajtaját, kályháját, ablakát. Ez utóbbi erős vasrostélylyal volt ellátva, azonban szokatlan módon olyan rostélylyal, a melyen a felső rudak negyedkör-alakban, a keresztvas meg egyenesen kifelé álltak. Ennek folytán a rostélyban alulról nyílás volt, de a mely erős fatáblával volt olrekesztve, úgy, hogy mikor e tábla be volt téve, csak kilencz hüvelyknyi nyílás volt a rostélyon, kinyitva meg a görbe vasrudak fogták. Ezen ablakon át, a harmadik emeletről egyáltalában szó sem lehetett azükkéről. Az ajtó zárját ellenben meglehetősen lazának találtam eresztőkeiben. Figyelmeztetésemre tehát kívülről lakatot is tettek az ajtóra, így aztán tökéletesen nyugodtak voltunk foglyunkra nézve, lehetetlenség neki megszöknie.

Másnap reggel, az intézeti harang még a hat órát sem jelenté, már az udvarról felhallatszó szaladgálás és zajongás keltettek föl. Az ablakhoz szaladtam, és: „Mátyás eltűnt” volt az első, a mit hallottam. Öt percz múlva már ott voltam az üres szobában. Az ablakon át szökött meg. A vasrostélyon még ott csüngött a hosszú göcsös váazonszál; a szélylyel vágott lepedő. De hogyan jöhetett át az épen maradt ablaktáblán és mikép jutott alá a földre a harmadik emeletről? Egy kis fiu megtalálta rá a feleletet. Ekként ezolt: Mátyás kinyitotta az ablaktáblát, megerősítette a váazon kötelet, keresztül szoronkozott a kilencz hüvelyknyi nyíláson és aláereszkedett az első emelet ablakáig. Itt betörte lábával az ablaküveget, megfogódzott az ablakfába, aláereszkedett a fel-futó szőlővesszőkig, azokon a földig, és elillant. Sok számos jel a falon és lent a homokban mutatta, hogy csakugyan úgy történt. És Mátyás nyomtalanul oda volt. Mindent elkövettünk kézrekerítésére, tudakozódtunk rokonainál, vallattuk a fiukat, a kikkel jó barátságban volt, végre a rendőrségnél is jelentést tettünk, mind hiába. Két fiu két helyre figyelmeztetett, hol talán ideiglenesen elrejtőzhetett, egy nagyon alsó-rendű kávémérés volt az egyik és egy rossz hírű lebuja a másik; újra meg újra oda mentem, ama lebuja igaz, mindig csak rendőr kíséretében, a napnak különböző óráiban, hiába való fáradság, öt hét telt el így, és Mátyásnak se híre, se hamva.

Akkor, — épen szombat napja volt, és országos vásár ideje, — eszembe jutott, hogy a vásári nagy sürgés-forgásban Mátyás aligha nem munkát remél azurkos keze számára, és a gondolatától nógatva már délutáni egy órákor kikérezkedtem az igazgatótól, meg is mondtam neki, mi célból. Négy óráig a bódék körül czirkálódtam és midőn ez idő tájt a nagy ember-sokaság széledezni kezdett, én is otthagytam a vásártér, és az egyik utcasarkon, a merre legnagyobb volt a tolongás, megálltam. Ott is hiába álltam. Elhagytam tehát állásomat, és más irányban, egy másik utcasarkon állítottam föl magamat, újra hiába. Egész kedvetlenül és meglehetősen kimerülten már-már letettem minden reményről, szinte öntudatlanul fordultam be egy másik utcába, elhaladtam a színház előtt, akkor már hat óra után volt az idő, Shakespeare „Makrancos hölgy”-ét

adták, de már ezt megnézem, mondám magamban, legalább ez egy gyönyörűségem legyen a sok hiába való bosszankodás után. Jegyet váltottam, de még jókor volt, visszafordultam tehát az utcára, az utca sarkán egy mûárus kirakata van, mindig egy pár szép kép van benne, mindig sok nép áll elõtte, én is odaálltam, oda néztem, de nem a képeket, hanem a kirakat üvegtábláin át az átellenes járdán jövõ-menõ népet; elfelejtettem megmondani, hogy az elõbb is az utcasarkokon állásomban mindig valamelyik kirakat üvegébe nézve, úgy vizsgálgattam az átellenben járó-kelõ embereket.

És egyszerre csak az átelleni járdán a hol az én Mátyásom, karöltve két vele egykoru suhanecczal. Elõ pillanathban nem hittem szememnek. Az öt hét óta hosszúra nõtt haj és a finom, új divatu öltözék elõnyére változtatták meg a fizikót. Perez mulva azonban tökéletesen megismertem, és sajátos érzés nyilallott át. Örültem, hogy az intézetnek szolgálatot tehettek, másképp mégis kellemetlenül esett az a félig-meddig kémazero, a mit vittem. Ej mit — nincs más mit tenni el kell csipni a gazembert! Nem fordultam meg azonnal, hanem hagytam menni egy darabig a három jó madarat, a kik egész el voltak merülve szivarozásukban, egész az utca sarkáig. Ott befordultak a másik utcába, én utánok siettem, egyszerre csak Mátyás hátra tekint, meglát, megismer, kifejlõdik társai karjaiból és abban a pillanathban ill a berek, nád a kert, be, a szomszéd utcába, én utána, õ fufangból, az emberek közt, hol könnyebben elveszhet szemem elõl, én a kocsiuton, hol az az elõnyöm volt fölötte, hogy nem kellett untalanul kitérnem az emberek elõl. A postaépületnél végre utól értem. Elõször is jobb kezét ragadtam meg, mivel gyanusnak tetszett elõttem az a mód, a mint zsebébe akart vele nyulni, a melybõl még kétszáz forintot is rántathatna ki ellenem. Kis viaskodás keletkezett most közöttünk, Mátyás kizsábadítá kezét az enyémbe, a zsebébe nyult, és pillanat mulva — egy marék ezüst pénzt tartva feje fölött: „Hol ez a pénz, loptam! Hol van a városi biztos, ki-érjen be!” kiáltá torka szakadtából.

E jelenet természetesen egész sereg embert csodított körénk, lehettek úgy kétszázan, köztük félelmetes arcú egyének, a kik egész közelemben furakodva, vad fenyegetések közt szerették volna kiragadni a fiut kezeim közül, csak hogy ez akár a vas pánt úgy tartotta annak balkezét csuklójánál. Voltak azonban tisztelegõ emberek is a köröttünk gyûlt csoportban, ezek aztán, midõn néhány szóval fölvilágosítottam õket a fenforgó körülményekrõl, két felül utat csináltak számomra, én meg hirtelen eleresztettem a fiu kezét és ugyan abban a pillanathban azonban már ismét a gallérjánál fogva nyakszirtén tartottam, magam elé tuszkoltam és mikor az út tágasb lett, siettem vele a keskeny utcából, az országútra, ott egyfogatuak állnak. Az egyik egyfogatu már messzirõl meglátott, intettem tehát neki és mire oda értem hozzá, már nyitva volt a kocsi ajtaja, a kocsi meg már a bakon ült; belelöktem a fiut a kocsiba, én meg utána, aztán elhajtattam a bámészkodó sokaság közepe, a javító-intézethez. Az egész alig néhány percig tartott és Mátyás szinte meg volt hódulva attól, a mi ilyen nagy gyorsasággal vele történt. Csakhamar azonban tudatára jutott a helyzetnek, lábainhoz borult, és kezeit tördelve sirva könyörgött, ne vigyem vissza az intézetbe, hanem szolgáltatassam át a rendõrségnek, a törvénynek, mert hiszen õ tolvaj, õ lopott, ime, a pénz, ezt mind lopta, vegyem el tehát tõle a pénzt, aztán adjam át a törvénynek. Elõ kívánságát megtettem neki, elvettem tõle a pénzt, ide adta egy krajczárig, többet tett ki harmincz forintnál, csupa 10 és 20 krajczáros,

mind lopta, mondta, és pedig mindent hölgyek zsebeibõl. Éa hasonló nyíltan mondta el, hogy viszik azt végbe,*) aztán újra az elsõ könyörgésre tört vissza. Csak midõn látta, hogy e részben hajthatatlan vagyok, hagyta abban. Megadta magát soraának.

Most megállt a kocsi. A kocsi megrántotta a csenge-tyüt. Épen munka vége volt, a fiuk valamennyien az udvaron voltak, vagy az udvar közelében. Elõ is szaladtak minden felül és Mátyást megpillantva, nagy ujjongatva kiálták: „Mátyás megkerült! K. ur kézre kerített!” A fiuk tudták, mennyire érdeklõdtem e dolog iránt, azért õk is érdeklõdtek iránta, csak hogy ez is, az is más-más okból. Egyik-másik csakugyan sajnálkozott rajtunk a bosszúság miatt, a mi a rosz fiuval volt; mások szégyen-nyalázatnak tartották az intézetre, ha újra is maguk közt megtûrik a gonosz fiut. — ezek is jó uton voltak már; míg egy része csak azon jártatta az eszét, ha valjon sükerül-e újra kézre keritenünk Mátyást, vagy nem; ezek szemmel láthatólag örültek neki, hogy Mátyás olyan ügyes, agyafurt gazember, és újabb, még az eddiginél is fufangosabb fortélyokat tettek kilátásba részérõl, — ezeken legkevésbé fogott még az intézet, mindvalamennyien azonban nagy dolgot láttak benne, hogy én ebéd után egy órakor azzal a világos szándékkal indultam el hazulról, hogy Mátyást okvetetlenül kézre keritem, és ime ki is vittem, a mit felfogadtam. Azt hitték, a titkos rendõrséggel vagyok egy kenyéren, és ez a vélemény annyiban jó volt, hogy a netaláni megugrási szándékot egyszer-mindenkorra csirájukban fojtotta el.

Mátyás pedig minden várakozás ellenére, egész nyugodtan viselte magát. Eleinte meg volt törve, mintha lélek sem lakoznék benne, a miért másodszori ezõkése is hiába volt, a miért csak újra be kellett adni nyakát a munkának, a rend és figyelemnek. Lassan-lassan azonban magához tért ismét, csak hogy akkorra szinte új ember lett belõle; hova-tovább nagyobb kedvet kapott a munkához, egész elkomolyodott, erkölcseiben egész megszilárdult; egy év mulva már õ volt a fiuk egyik felügyelõje, és becsületére vált ez állásának; a második év elteltével az igazgató tetszésére hagyta neki, hogy elhagyhatja az intézetet, akkor már maga kérte, hagyná még itt egy ideig, nagyon jól érzi magát mostani állásában; akkor rendes felügyelõnek lett kinevezve, és az is maradt egész huszonegy éves koráig, csak akkor hagyta el az intézetet, kilépett az életbe, gyökeresen megjavítva, az életben senki sem tudja multját; legalább azok közül senki, a kiknek a körében most hasznos, munkás életet él, és közbecsülésben áll. Nekem pedig napról-napra ott van elõttem az asztalon egy fatányér, azzal a körirattal: „A mi mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma” — Mátyás faragvány, Mátyás emléke, — ime a javító-intézetek gyümölcse, áldása, egy elveszett élet helyett egy hasznos, boldog, megváltott élet, csak hogy hol van az az intézet? Nálunk is van egy, a balaton-füredi „Szeretet-ház”, az sem egészen az, és ez is csak egy, nagy Magyarországon.

Közli:

Szoffi Mór.

*) A másik két fiu csinosai voltak. Egyik közülük a hölgy elõttem elmentében, a kit vásárlásai közben szemmel tartottak, oda surlódik hozzá, és ez alatt hirtelen megtapintás által bizonyosságot szerez magának róla, hogy csakugyan ruhája zsebében van a pénztárcája. Akkor a másik fiu valami ürügy alatt a másik felül a hölgybe botlik, mi által a hölgy figyelmét arra felé fordítja. És ebben a pillanathban a harmadik fiu kieseni a pénztárczát a másik felül levõ zsebébõl, és villámsebességgel az elsõ fiunak adja át. Ez utóbbi fogásnak az az elõnye van, hogy totten kaptatás esetében, a lopott jószágot nem találják meg a tolvajnál. Mátyás mint legfûrgébb kezû, rendszeren a harmadik mûveletet végezte.

Egy hét története.

Márcziushó 6-dikán.

Ambrus bácsi. — Hazaság hajdan. — Béli leány.

Mihelyt a lapok egy új népszínmű előadását hirdetik, sajátos érdeklődés tapasztalható a közönség között. Mintha valami nagy újság készülne, úgy beszélnek róla, s ha felviradt az előadás napja, úgy siet a közönség a színházba, mintha ünnep volna. S nem fárasztja ki, nem szegi számát a rendkívüli érdeklődésnek még az sem, hogy már jó rég-ido óta folyvást csak rossz népszínmű kerül színre. Mintha valami babonázás lenne: mióta külön temploma van a népies muzsának, a népszínműnek, azóta jó formán alig láttunk egy valamire való népszínművet. S a közönség még sem veszté kedvét, még mindig jót vár az előre hirdetett új darabtól s előadáskor szinte látszik, mily nehezére esik az újabb csatlódás, mennyire szeretné a darabot megmenteni, mint igyekeznek az itt-ott előtűnő parányi jót megjutalmazni bő tapsokkal s mily elnéző a gyengeségek iránt. Mindenki érzi, hogy az egyetlen nemzeti műfajról van szó, melyet kiveszni hagyni halálos véték lenne, melyet föntartani kell akár mesterségesen is.

Most ismét új darabot hirdettek, hozzá még jó nevű írótól, Abonyitól s így az érdekeltség még fokozottabb volt. Mindenki remélte, hogy végre-valahára mégis csak jutunk egy valamire való népszínműhöz is, és előadás napján már nem lehetett jegyhez jutni, oly nagy volt a tolongás. S csatlódva jött-e haza a közönség? Erre a kérdésre hajos határozottan választ adni. Ambrus bácsinak, ez címe Abonyi új népszínművének, az a legtöbb hibája, hogy szerzője inkább regény-, mint drámaíró. A drámaíró bizonyára észrevette volna, a mi a regényírónak fel nem tűnt, hogy az a sok tere fere, csiri-csári, ingerkedés és a többi, a mi az első felvonást egészen s a másodiknak is nagyrészt kitölti, szindarabba nem való, melynek gyorsan indulni s folyvást haladnia kell. Azért ha Soldosné és Tamási igazán gyönyörködtető kőtekdéseit, mókáit, a félreismerés mulatságos jeleneteit szívesen néztük is, lehetetlen volt azt nem mondani magunkban: ez mind szép, mind csinos, hanem szeretnénk már látni, mi akar hát lenni tulajdonképen. S ha Abonyi már az első felvonásban eljuttat oda, hogy Freszák a bujdosó Ambrus szabadságát Juczika birhatásához köti, a darabja ellen általánosan emelt legfontosabb kifogásnak elejét vette volna.

Hanem azért van a darabnak egyéb hibája is. Így például egyáltalában nem lehet megbocsátani, hogy az ál-Ambrus, e derék, jóra való fiatal ember, oly könnyelmű tréfát űz a Suki-család kegyeletre méltó érzelmeivel. Csak legalább az elején megmondaná a közönségnek, nehogy ezt az illetlen komédiát csak azért játssza, hogy a szép kis Juczikát kedvére ölelgethesse. Bizony könnyen elhinnők, s a mily kedves, csókolni való kis Juczikája volt, szívesen meg is bocsátnók neki. De mikor oly későn mondja! Epen ezt a komédiát játssza az az igazi Ambrus is, midőn a Freszák-familiával szegény öreg anyját s a többieket oly sokáig megboszantja. E hibákon örömmel tapasztaltuk, a későbbi előadásokon már lehetőleg javítva van.

Más különben a darab nem lenne rossz, a mese pedig épen ügyes és érdekes. Sukinénak fia, Ambrus, bujdosó honvéd, kit tíz év óta hiába várnak. Végre levelet küld barátja Ambrus által, s tudatja, hogy hazatér. A család a levél átadóját nézi az igazi Ambrusnak, az pedig nem világosítja fel őket, mert a kis Juczika „testvéri” csókja nagyon édes. Azonban Freszák, e falánk Bach-huszárról, ki ott alkalmatlankodik Sukiéknál s Juczika kezére ühitozik, már el akarja fogatni az ál-Ambrust, ha Juczikát neki nem adják. Mivel az igazi Ambrus is előjön, az ál-Ambrus helyette elfogatja magát, így aztán Juczikának nem kell hozzá menni a csuf csehhez. S hogy később se legyen baja Ambrus bácsinak, a kérő Freszákot elnémitják az által, hogy Csehországban hagyott vén feleségét és hat gyereket, — kit Ambrus magával hozott, s kit anyja az ő családjának tart, — rá eresztek. A darabban sok talpraesett alak mozog, s a személyesítők ez alakokat egytől egyig kitűnően érvényre emelték. A dalok is tetszetek. Soldosné nem győzte azokat ismételni. Jó-e hát a darab? Azt feleljük rá: tetszett. Már pedig beszéljenek a kritikusok akármit, az író a közönségnek ír. E tan ellen lehet kifogása némelyeknek, de végtére is így van az.

De nem csak a népszínháznak volt újdonsága e héten, hanem a nemzeti színháznak is, hol két francia vígjáték került először színre. A sajtó nem helyeselte a választást, miután az egyik darab, (címe: *Házasság hajdan*), egy kicsit csakugyan sikamlós, a nemzeti színházba pedig fiatal leányok is járnak. Mivel azonban a darab máskülönbén igen mulattató, az előadóknak kellene egy kicsit kevésbé kiszínezni a triviol helyeket, mintegy átsiklani fölöttük, s a darab mindjárt kifogástalan lenne.

A múlt század azt a furcsa szokását gunyolja, melynél fogva a leányok és fiúk még gyermekkorukban férjhez adattak, aztán egyiket is, másikat is iskolába adták s mikor felnőtten a férj és feleség ismét találkozott, nem is ismert egymásra, szerelemről természetesen szó sem lehetett. E fonák dolgot tárgyalja a darab. Meséje ez: Premailly marquis gyermekkorukban férjhez adja két leányát, Angelát Maillebois grófhoz, Aurorát Grandvallon Hektor báróhoz. Aztán a leánykák zárdába mennek. Évek múlva az öreg marquis elmegy a zárdába, hogy Aurorát átadja férjének. Angela még várhat. Csakhogy nem így gondolkodik Angela, s kapja magát: megszökik a zárdából. Utközben diákokkal gyűl meg a baja, s De la Fare lovag szabadítja ki a kalandból s ezért Angela hálás. Elérkezik egy hótélbe, ugyan oda száll be Maillebois, a ki szintén nem várhat tovább s kis feleségeért megy. Megérkezik De la Fare is. A két gavallér összevész egy ló miatt, mert nincs több, azonban De la Fare megpillantja Angelát s most már szívesen átengedi a lovat, csakhogy nevet s utlevelet cserél a gróffal, mert neki egy párba miatt menekülni kell. Mig amaz el-siet, jön is a rendőr, s De la Fare nyugodtan előmutatja Maillebois utleveleit. Angela nem tud a cseréről, s a nevet hallva, azt hiszi, hogy megmentője a férje, (kinek arcára nem is emlékszik,) s megőrül. Megérkezik Aurorával az öreg

marquis is, ki Granvallonnal, másik vejével, ismeretlenül összevadászt, utóbb, egymást fölismerve, sem bocsát meg neki, s az új pár, jóllehet szívelik egymást, elválás előtt áll. Végre megérkezik Maillebois is sárosan, megtudja, hogy neje már megelőzte, ki is rájön a cserére, a minék éppen nem örül.

A másik felvonásban azok, kiket az öreg marquis szétválasztott, jól értik egymást, a másik pár azonban ugyancsak hideg. De la Fare is megjön éppen akkor, midőn az Aurora és Grandvallon frigyét felbontó pápai engedély megérkezik. Egy kis sikamlós félreértés után az engedélyi okmányt Millebois és Angela írják alá, a másik pár pedig marad együtt, Angela, — mondani sem kell — De la Fare neje lesz.

Ez az a joggal szörnyen elítélt vigjáték. A másiknak ezime: Bál-i köpeny. Rövid kis bolondság. Chamoiseau neje bál-i köpenyében egy jegyzőkönyvet talál, ebben e sorokat: „Kedden este 8-kor; pontos lesznek. Chavinet Achille.” Természetesen, Chamoiseau-nak nincs sürgősb dolga, mint ezt az ismeretlen Chavinet halálos párbajra hívni. Közli ez esetet Des Ursins-nel, ki a köpenyben neje sajátjára ismer: most már ez keresi halálra a csábítót. Azonban Des Ursins is csalódott: a jegyzőkönyv Duchaussier nejeé, így hát neki van oka nyakát kitekerni a szerencsétlen Chavinetnek. Ezt végre fölhalálják, ki ugyan nem néz ki don Juannak, mert, mint később kiderül, ő nem egyéb, mint szegény zongoramester, kit Chamoiseau-né estére szerződtetett. S vér nem folyik, s a darab azzal végződik, hogy Chavinet leányát Luizát nőül veszi régi imádjója: Ribaille, — azt hisszük, nem egyébért, csak mivel minden vigjátéknak házasságon kell végződni.

Az előadás kitűnő volt. Általában a nemzeti színház ritkítja párját társadalmi azindarabok előadásában. Ez egyetlen büszkesége.

Farsangi napló.

Utolsó lapját írjuk a vig naplónak az idén: eljött a hamvazó szerda, s bucsút vevén a jó kedvű Carneváltól, bezárjuk a vigalmak e krónikáját s átadjuk magunkat a visszaemlékezésnek. Előbb azonban beszámolunk az utolsó hét báljairól.

Szombaton a magyar tiszviselők egyletének volt kedélyes és látogatott tánczvigalma a Hungária disztermében. Daczára annak, hogy ez este volt a budai kereskedelmi bál is, 9 óra után mindegyre özönlöttek a szobhnél-szebb jelmezes nők az egész zsufolásig megtelt terembe. Tíz óra előtt csakhamar csárdás tánczra perdült a fiatalság. Az első négyest 90 pár tánczolta. Jelen voltak: Motusz Irma (nyári évszakot képező jelmezben), báró Tunkel Adolphin (mint éjkirályné), Jungk Ottilia főrangú szerb urhölgy, Kovács Ilonka (magyar menyecske), Egerváry Aranka (Zulejka), Czokelius Ilka, Kalmár Lenke (hollandi halásznő), Mátyásy Ottilia (virág árusnő), ki a török sebesültek javára ez alkalommal 18 frtot gyűjtött a virágcsokrok eladásából Gyenes Linka (magyar porleány), Schwendtnér Ilona (magyar leány), Bassa Lina, Gellén Cornelia, Kokály Erzsébet, Kubinyi Béláné, Balog Ilka, Ramazetter Jolán, Beck Győzike, Zeilinger N. (Angol), Zimmermann Ferenczné stb.

A budai kereskedelmi bál a Fácánban szintén minden várakozáson felül sikerült. A táncztermet kereskedelmi jelvényekkel díszítették föl s a háziasszony emelvénye egész kerttő volt alakítva, oldalt egy kis szökőkútta, melyből illatos vizsugár emelkedett. A háziasszony Telegdy Károlyné urhölgy volt s szeretetreméltó modorával mindenkit lekötelezett. Kö-

rében voltak: Freiburger Józsefné, Szvirák Ágostonné, Eberling Józsefné, Maukachi Józsefné, Szabó Ferenczné, özvegy Dorn Manóné, Kapu Józsefné, Keller Róza, Farkas Mariaka és Ilka, Kollár Paula, Hámoszky Gizela, Iványi Hedvig, Illés Borcsa, Szász Ida, Liebentritt Józsa, Brukner Julcsa, Koller Anna, Wagner Róza, Erhardt Mariska, Böhm Anna, Broche Ilka és még többen. Az első négyest nyolczvanhat pár járta. A kedélyes s minden ízében magyarjellegű tánczestély reggeli fél hét órákor ért véget.

Hanem minden álarczos és jelmezes tánczmulatságnak a koronáját a budai vára színházban a gyermekmenhely javára rendezett estély képezé, s ez volt bucsuestéje a farsangnak. A hölgyek nagy része érdekes, szingazdag jelmezeket hordott. Voltak impozans jelmezek: Stuart Mária, széles csipke gallérral, voltak pikáns jelmezek: spanyol gitárak, török odaliskok, oláh és magyar menyecskék, rococo-dámák XV. Lajos korából (mellettük egy abbé, a korhűség kiegészítésül) bachansnők stb.; voltak költői jelmezek: Opheliák. A férfiak nem vetekedtek a hölgyekkel jelmez dolgában, de egykettő kifogástalanul képviselte a „másik fél” érdekességét. Volt egy Don Febrero, a kinek sikerült Solymossy emlékére a társaság phantasziájába vegyíteni. Volt egy pár Mortimer is — Stuart Mária körül. A színház czélszerűen volt berendezve, mint a mult alkalommal. A színpadon étterem és cukrászda; a kóristák öltözőjében „dohányzó”; az előcsarnokban „zöld lugas”, hol el lehetett játszani a farsangi pásztorjáték epilógját, limonáddal vagy a nélkül. A páholyok zsufolva voltak, nem kevésbé a tánczterem s nem kevésbé a színpad, hol báró Edelsheim-Gyuláné, báró Lipthayné és Ivánka Imróné voltak a szívélyességben felülmúlhatlan háziasszonyok.

Utolsónak a bohóc-estélyt említjük meg, mint az igazán utolsó tánczvigalmat e farsangon, mely elég ügyesen volt rendezve. Közönsége rendezéért csak az alsóbb osztályokból szokott kitelni.

És ezzel bezárjuk naplónkat, a viszontlátásig — jövőre!

Budapesti hírvivő.

Mai számunkhoz mellékelve vessük kedves olvasónkunk előfizetési felhívásunkat a következő évnegyedre. Midőn e felhívást szíves figyelmükbe ajánljuk, egyszersmind biztosítjuk t. előfizetőinket, hogy miként eddig, úgy ezután is legbiztosabb törekvésünk lesz minden igényeiket lehetőleg kielégíteni s oly lapot adni, mely méltó és nélkülözhetlen olvasmányokat nyújtson minden művelt családnak. Teljes reményben vagyunk, hogy e buzgalunkat, törekvésünket a t. olvasó-közönség mint eddig, úgy ezután is megérdemelt s szíves támogatásban fogja részesíteni.

*(Jeltekonyosság.) Királyné és Felsége a bakonyezett-lászlói római katolikus hitközségnek 100 frtot adományozott. — Az első hazai takarékpénztár a pest-megyei vízkárosultak részére 1000 frtot adott.

*(Rudolf trónörökös) Angolorazághól azigoru inkognitóban átment Párisba s ott néhány látogatást tett. Meglátogatta Mac-Mahon köztársasági elnököt is, ki a látogatást még az nap viszonzotta. A trónörökös egy hetet töltött Párisban, hol minden színházban volt s igen jól mulatott. Párisból Berlinbe ment, s hol fogadtatása nagyszerű volt. A császár várta a vasutnál, megölelte megcsókolta s együtt kocsiztak a királyi kastélyba, hol a császárné fogadta trónörökösünket. A berlini látogatásnak nincs ugyan politikai jellege, mégis bir jelentőséggel most, midőn monarchiánk „készül” az orosz-

szal szemben határozott állást foglalni. A trónörökös ez utjáról több érdekes feljegyzést találunk. Párisban igen szeretetreméltónak találták a főherceget. Egy hölgy így beszélt róla: „Il est vraiment charmant! Ó oly fiatal ember, ki mindenkit elbűvöl. Mi hölgyek ép úgy rajongtunk érte... mint ő a hölgyekért.” Mi feltűnő is van ebben egy 20 éves ifjunál? Ugyan e hölgy azt beszélte, hogy a főherceg igen beszédes volt a férjes nők társaságában, — a leányoknak azonban úgy kitért, mintha mindegyiknél egy-egy házassági ajánlatot sejtett volna. Viktória királyné, ki a főherceget rendkívüli szeretetreméltósággal fogadta s kinek a „házasság-szerzés” szenvedélyét képezi, tréfálódzott a fiatal főhercegnek a leányok iránt tanúsított ez idegenkedés felett.

*(Udvari bál Bécsben.) Márczius 5-dikén tartatott meg Bécsben az idei utolsó udvari bál a „burg” helyiségeiben. A bálterem, mely ez alkalomból pompásan ki volt díszítve fehér és piros azaleákkal, már nyolcz órakor teljesen megtelt. A diplomacziái testület tagjai, a miniszterek és az arisztokraczia majdnem teljes számmal voltak képviselve. A női öltözékeket kiváló elegancia, de egyuttal egyszerűség is jellemezte. Kevéssel nyolcz óra után megjelent az udvar, következő rendben: Gróf Hunyady János főceremoniamester, huszárezredesi egyenruhában; utána Hohenlohe herceg főudvarmester; aztán a királyné a hannoveri trónörökös karján, majd a király, ki dragonyosrezedesi egyenruhát viselt és Mária Terézia főhercegnőt vezette karján, továbbá párosan: Albrecht főherceg s a koburgi hercegnő, Károly Lajos főherceg s Erzsébet főhercegnő, Rainer főherceg és Klotild főhercegnő stb. A királyné halvány-fehér, arany virágokkal himzett s testhez simuló fehér ruhát viselt, hosszú uszálylyal, melyre igen izlésszerűen rendezett ibolyacsokrok voltak tűzve. A fejedelmi hölgy nyakát pompás gyémánt nyakék díszítette. Kiválóan izléses öltözékek által gróf Andrássy Gyuláné és gróf Andrássy Mánóné tűntek ki. Előbbi mályvaszínű, csipkével díszített, utóbbi pedig halványrózsaszínű ruhát viselt, aranyhimzetű girlandokkal díszítve. A mint a királyné helyet foglalt, a táncz megkezdődött, melyben főleg Lajos Viktor főherceg vett részt nagy buzgalommal. A király — s ez föltűnt — a terem egyik sarkában majdnem félóra hosszan társalgott gróf Andrássy Gyula külügyminiszterrel, ki honvédtábornoki egyenruhát viselt. Később az uralkodó báró Schönfeld vezérkari főnökkel merült hosszú és komoly beszélgetésbe.

*(Rózsás napló.) Jegyesek: Urs Ferencz fehérmegegyei jegyző és Ritter Lenke kisasszony. — Haán Sándor kisturi földbirtokos és Skadra Fanny kisasszony. — Dr. Hedry katonanovos és Bronta Sarolta kisasszony. — Althan Sándor Eszéken és Adamovics Irma kisasszony. — Szerviczky Ödön és Bessenyei Margit kisasszony. — Papp Sándor és Amann Karolina kisasszony Kulán. — Mayer Mihály kereskedő és Halászy Ilona kisasszony Győrben. — Gróf Apponyi Sándor és gróf Eszterházy Alexandrine kisasszony. — Egybekeltek: Czobel Dávid gazdatiszt és Fonn Szerena kisasszony Mező-Telegden. — Baranyay Zsigmond győri jogtanár és Eöry Szabó Emmi kisasszony. — Göttmann Károly gazdatiszt és Tattay Ilka kisasszony.

*(A nőipar-egylet) vasárnap tartotta meg évi közgyűlését. Ezt megelőzőleg szombaton az egylet választmánya, tanári kara és növendékei melegen vettek búcsút az elnöki állásról lemondott Kühnel Ignáczné urnától, kinek e hasznos egylet létesítésében és fentartásában fő érdeme van. Ennek

elismerése és kifejezése képezte a szombati szép ünnepély tárgyait. A választmány meghívta az elnököt s nevében Halász Dezsőné alelnök, a tantesület részéről György Aladárné tanodai igazgató, a kilenczven növendék részéről egy fiatal leányka vettek a távozó elnökötől búcsút. Kifejezték, hogy ő volt az, kinek buzgóssága akkor sem lankadt, midőn a közöny már-már megazúléssal fenyegette ez üdvös irányu egyletet, s főleg neki köszönhető az intézet mai gyarapodó működése. A fiatal leányka pedig úgy búcsuzott el tőle, mint a növendékek valódi anyjától. Egyuttal emlékeket is nyújtottak át neki: a tanári kar nagy asztali órát üvegharang alatt és két virágvázá, a választmány ezüst tálczá s karos gyertyatartót, a növendékek pedig friss virágbokréta. Az elnökő meghatva köszönte meg e gyöngédségeket, melyre nem számított, ígérte, hogy az egyletnek ezentúl is buzgó tagja lesz, köszönetet mondott a tanári kar működéséért és a választmány buzgalmáért, végül pedig a növendékekhez fordulva mondá: hogy ne felejtsek el őt s ha felnőnek, működjenek ők is mások érdekében, mint ő működött az övékében. — A vasárnapi közgyűlésen helyébe Rupprechtné Demidoff urnót választották meg elnöké, kit éljenezve fogadtak s ki megköszönte a bizalmat, ígérte hogy előmozdítani törekszik az egylet ügyeit s azonnal átadott kétszáz forint alapítói díjat. Báró Baldacci is üdvözölte az új elnököt s ötszáz forint évi segélyt ígért.

*(Dokt. Ferencs hagyatéka) tudvalevőleg az irói segélyegylet, a fővárosi árvaházak s a balaton-füredi szeretetház javára lőn hagyományozva. Vörösmarthy Béla, a végrendelet végrehajtója, úgy intézkedett, miszerint, hogy a jótékony célra minél nagyobb összeg gyűljön be, ezen hagyatékok (könyvek, butorok, apróságok stb.) magánuton adassanak el. Ily módon remélhető, hogy sokan lesznek hajlandók maguk számára emléket szerezni, s azt megváltani. Az első eladási nap még e hónapban leend. 23-dikán, az akadémia épületében.

*(Batthyányi Lajos gróf mauzóleumát) legközelebb fölíratokkal fogják ellátni. Az épület homlokán levő, arányosan felosztott lemezek egyikén a vértanu neve, születési és halála napja lesz följegyezve; a másakra pedig rövid, négy sorra kizabott epitaphium, melyet a városi bizottság felszólítására Tóth Kálmán írt, mint következők: „Nagy küzdés közt folyt le élete, Sokak által félre érve; Oh de oly szent volt halála: Életét megmagyarázta!”

*(A műcsarnok) díszes termeiben javában foly a Barabás-féle kiállítás rendezése. A veterán képiro félazados működését híven tünteti fel e nagyérdemű műtárlat, mely egy kisebb terem kivételével az összes kiállítási helyiségeket elfoglalja. A többi közt az ország majdnem minden nevezetesebb férfjának s hölgyének régibb, újabb arczképével találkozunk itt s általában a kiállítás nemcsak művészeti, hanem művelődéstörténelmi szempontból is igen fontos lesz. A műtárlat márczius 15-dikén nyílik meg.

*(Kossuth Lajos) levelét közlik a lapok; a levél Zlinszky Istvánné urhölgyhöz van intézve ki a Kossuth atyja sirjának helyreállítását és emlékkövel ellátását eszközöl s annak — Kossuth szavai szerint; „örzö angyalává” lett. A legmelegebb háláérzettel köszöni meg a nemes hölgynek a kegyeletes érdeklődést, gondoskölést, sürdozást s így folytatja: „En az önkény foglya voltam, midőn atyám meghalt. Nem én zárhattam le azemeit, s 29 év óta hontalan: sirját sem én gondolozhatom. Legyen ön áldott, asszonyom, hogy a fiui kegyelet adóját a lelkes honleány tevékeny részvételével nagylelkűen

pótolni vállalkozott. Atyámat a halál sok hazafi-butól, bánattól mentette meg, mely nekem életfáradt fiának osztályrészül jutott. Csak már végén volnék. Én idegen földben fogom aludni az örök álmot, ott, a hol aluszszaik szerettem: nőm, leányom. Csak legalább ama biztos reménnyel szállhatnék síromba, hogy a föld, melyben atyám hamvai nyugsznak, nemzetem földje marad, mint volt a múltban ezred éven át. Kimondhatatlanul fáj lelkomnek, hogy még azt is meg kellett érnem, hogy e felől magamat biztosnak nem érezhetem. Hazám jövője sötét képben áll lelki szemeim előtt. Irítózató veszelvények felé látom sodortatva nemzetemet azoknak példátlan vakágnál által, kik sorsát tehetetlen kézzel intézik. Oda vitték a dolgot, hogy nemzetünk az élethalál-harcot, mely létele fölött dönt, már csak a gyáva megadás öngyilkosságával kerülheti ki. S bizony-bizony meglehet, hogy a hazán, melyet atyám és én oly híven szeretünk, osztozkodni vágyók harci lovai fogják széttiporni a hantot, melyet ön, t. asszonyom, oly nemes kegyelettel gondja alá von. De bizzunk nemzetünk erélyében, melyen már annyi vihar megtört. Hanem bármint hozzon is a jövő, vegye ön, asszonyom, megilletődött szívem forró haláljának kijelentését jószágért; nem engedély, nem beleegyezés az, a mi önt tőlem megilleti, hanem a legőszintébb köszönet, melyet ama kéréssel nyújtok át önnek és mindazoknak, kik ön nemes szándékának megvalósításához hozzájárultak, hogy legyen tovább is atyám sírjának őrző angyala."

*(Jubiläum.) Havas Ignác, a főváros e sok és fényes érdemű polgára, vasárnap nevezetes ünnepet ült. Most 50 éve, hogy az egyetemen megkapta az orvostudori oklevelet. Az egyetem orvosi kara ez alkalomból igen díszes jubiláris oklevelet állított ki az érdemekben megőszült kartársnak. Az oklevelet az orvosi kar háromtagu küldöttsége déli 1/12 órákor vitte el a megtisztelt tudornak. Rupp, orvoskari dékán az egyetem orvosi kara nevében beszédet intézett hozzá, melyben kiemelte filaszáznados működésének érdemeit és meleg szeretetszivárvánatakat fejezte ki. Havas meghatóttan köszöntö meg a kitüntetést.

*(A zenekedvelők egyesülete) hétfőn tartá ez évi első hangversenyét, nagy és díszes közönség előtt. Vonzerőt az érdekesen összeállított műsorozat gyakorolt. A hangverseny hét számában, a közkívánatra előadott Svendsen-féle szerzemények és Lisztől a Warburg-dalok mellett, csupa érdekes új-donságokat adtak elő. Legérdekesebb szám kétségkívül Beethoven ama skót dalai voltak, melyeket Bécsben a múlt évben Gomperz-Bettelheim asszony, Liszt, Helmesberger és Hummer adtak elő a Beethoven-hangversenyen. E dalokat Handl Ilka kisasszony énekelte, a közönség zajos tetszésnyilvánításai mellett, a zongora-, hegedű- és gordonkakísérett Káldy, Streliszky és Harrach József által igen jó kezekben volt, kik e finom zenét teljes szépségében emelték érvényre. Nagy hatást keltett a széphangu és tehetségű Kórdin Mária, gyönyörű magyar népdalokkal. A karok is teljes sikert arattak Mendelssohn és Liszt szép dalaival. Érdekes szám volt a Magán-dal Erkel Ferencz Erzsébet című operájából.

*(Finn vendég Budapesten.) Dr. Geretz Antal finn egyetemi magántanár érkezett közelebb a fővárosba nejével együtt, hogy a magyar nyelvet eltanjítsa. Szép, szőke, erőteljes, alig 35 éves férfiú. Mint nyelvész a finn dialektikusok nyomozásában tüntette ki magát. — Szombaton este ismerői: dr. Budenz József, Barna Ferdinánd a dr. Simonyi Zsigmond lakomát adtak tiszteletére. Vendégünk fél évig szándékozik Budapesten időzni.

*(Károlyi György gróf gesztenyefája.) A gróf Károlyi-család hagyományos szokásai közé tartozik, elhunyt tagjai emlékének kegyeletesen azzal is megőrizni, hogy minden haláleset alkalmával egy-egy gesztenyefa-csemetét ültetnek el. A gróf Károlyi György emlékére, még az öreg gróf halála napján az egyetemutcai palota kertjében ültetett gesztenyefa-csemete már is szépen kihajtott.

*(IX. Pius szentté avatatlása) már közelebb meg fog történni. A volt pápa egyik titkára, Nocella az, ki erősen buzgólkodik ez ügyben és ki már február 17-dikén a bibornokok előtt tartott gyászbeszédében is IX. Piusról úgy emlékezett meg, mint szentről.

*(A nagyváradi Szigligeti ünnepély) programja a következő: a) Az ünnepély kezdetét vette ez évi márczius 8-dikán reggeli 9 órákor a váradi-olaszi plébánia templomban, — mely egyszermind gyülekezési hely is. — Itt az elhunytért gyászistentisztelet tartatott, a n.-váradi dalárda és ottani műkedvelők közreműködése mellett. b) A templomból a menet a rendező polgárok vezetésével, a fő- és uri-utczán át a Szigligeti-utczában (Nagy-Füzes-utczán) lévő születési ház elé vonult s ott a n.-váradi dalárda által elénekelt „Hymnus” után következett a polgármester: Sal Ferencz ünnepi szónoklata, mely után az emléktábla a „Szózat” hangjai mellett lelepleztetett. c) Innen a menet a közelfekvő jog és államtudományi kar nagytermébe ment át, hol Rádl Ödön a Petőfi-társaság tagja, Szigligeti Ede irodalmi működését méltatta.

*(Vége a háborúnak,) a béke megkötöttet s a szultán és a czár barátságos sürgönyöket váltottak egymással. A békepontok terhesek, de a leverett Törökországnak el kellett azokat fogadnia. Ázsiában is jelentékeny területet veszít el a szultán hidikárpótlás fejében, Európában pedig oda csaknem egész birodalma. Bolgária kibővítve megegyezszen akkorára külön tartomány lesz, fejedelmet kap, s egy ideig orosz scrog fogja megazállva tartani. A béke az európai hatalmak nélkül kötöttet, s nem valószínű, hogy a conferenciának sok hozzá szólása lesz. Andrassy és Tisza legalább eddig mindig azt mondogatták, hogy nem engedik meg, hogy keleten a területi viszonyok változzanak, s most megválnak nem csupán azó-bezéd volt-e az?! Egyébiránt komolyan hírcsztatik, hogy a „területi és hatalmi viszonyok megváltoztatását” magunk is eszközölni fogjuk egy kicsit Bosznia és Hercegovina elfoglalása által, miután ez a két tartomány különben is elszakítva áll már Törökországtól s köztük lesz a bolgár fejedelemség. A delegátusok Bécsben meglehet most ez országok elfoglalására szavazták meg a rendkívüli hitelt. Szegény Törökország, szegény Magyarország!

*(Halálosások.) A hét folytán meghaltak: gróf Zichy Sándorné, született Karácsonyi Adrienne comtesse, 24 éves korában. Seregélyesen. — Róder Alajos, egyházi író és nagyváradi kanonok, 66 éves korában, Budapesten. — Döry Lajos, 66 éves korában, Budapesten. — Bethlenfalvy Rezső, államvasutak felügyelője, Budapesten. — Rigó Dániel, Nagy-Kátán 30 éven át kántor-tanító, 63 éves korában. Béke hamvaikra!

*(Hiba-igazítás.) Múlt számunkban Csongey Gusztáv jóles tollából egy csinos költeményt közöltünk Mit csinálnak... kezdő sorral. E vers első szakaszának hetedik, valamint a második szakaszának szintén hetedik sorában sugja helyett hibásan z u g j a áll, mit ezennel kiigazítunk.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, márczius 2. Zsidóné. — Vasárnap, márczius 3. Bonoiton család. — Hétfőn, márczius 4. Házasság hajdan. — Báli köpeny. — Kedden, márczius 5. Fekete dominó. — Coppelia. — Szerdán, márczius 6. Szellemdus hölgy. — Tartuffe. — Csütörtökön, márczius 7. Bánkban. — Pénteken, márczius 8. Mátyás király loss.

Várszínház. Szombaton, márczius 2. Tartuffe. — Vasárnap, márczius 3. Troubadour. — Csütörtökön, márczius 7. Járvány.

Nep-színház. Szombaton, márczius 2. Ambrus bácsi. — Vasárnap, márczius 3. Ugyanaz. — Hétfőn, márczius 4. Kisasszony feleségem. — Kedden, márczius 5. Ambrus bácsi. — Szerdán, márczius 6. Sarga csikó. — Csütörtökön, márczius 7. Huszár-csiny. — Pénteken, márczius 8. Keserű mézeshelek. — Farsangi kaland. (Blóször.)

Érdekes vendége volt vasárnap a budai várszínháznak. Valé kisasszony lépett föl, Richterné tanítványa. A kis előkelő származású művelt hölgy, Bolberita altábornagy leánya, művészi nevét szülő városának (Léva) anagrammája képezi. A kisasszony első föllépéteül azért választá Budát, mert a városnak szeretett, és immert kedves lakosa már évek óta. Föllépéte igen díszes és nagy közönséggel töltötte meg a budai várszínház nézőterét, — a jegyek már szombaton elfogytak. A kisasszony Azuccenát énekelte a Troubadourban, s az a zajos taps, a többszöri kihívás nem csupán a személyes ismerőst illette, hanem főkép a szép jövőjü énekesnőt. Mert Valé kisasszony előtt szép jövő áll. Hangja erőse, terjedelmes, csengő tiszta, iskolája alapos, játéka pedig kifejező. S ha ezekhez tekintetbe vesszük, hogy alakja megnyerő, arcza rokonszenves, nem követünk el hibát, ha a kisasszonyt díszes jövővel kecsegtetjük. Mielőtt külföldi útjára indulna, még egy szerződést fog lépni a Hugonottakban.

Divattudósítás.

Ki tagadná, hogy a fej legnemesebb része az emberi testnek? Szellemi műveltségről és jelentőségéről azonban e rovatban semmi esetre sem fogok elmélkedni, hanem csak ama látható külső fejről, a melyre legelőször is önkénytelenül is irányul a tekintet és a mely természetesen a hölgyek kiváló figyelemének tárgya, és csakugyan igényli és meg is érdemli a leggondosabb ápolást. A fejnek a nap minden órájában rendben kell lenni, és hölgyek a kik tartanak magukra csakugyan mindig olyannak teszik a hajzatot, mely illik hozzájuk, és melyet eszesnek tartanak. És azért még a látszólagos borzasság, néhány hanyagnak látszó hajfonat, vagy engedetlen hajfűrt még nem jele a kevés gondnak, hanem ellenkezőleg, tán még emeli a pedáns egyformaság unalmas formáit. És azért leginkább a fejre, az az a hajviseletre lehet alkalmazni az aesthetikában is elfogadott azon elvet, hogy még a szép rendtelenségben is rejlik némi művészi hatás. Azért minden esetben jelentékenyek ama tárgyak, melyek a hajon kívül még díszítéssel szolgálnak a fejnek, ezek pedig a virágok, fejkötők, fejdíszek és kalapok. A finom fehérneműek közt a fejkötőcske jelenleg tiszteltetelmű helyet foglal el. Nehéz leírni a csipkéből, szalagból összeállított fejkötőknek nevezett valamiket, melyek közül határozott formával csak is a mi magyar fejkötőink bírnak, ezek közt pedig leginkább az annyira kedvelt Blaháné-fejkötő és a Corday-formájú, vagy a bűbő-fejkötő. Láttunk négyzetes olasz fejkötőcskéket is, melyek egy egyszerű négyzetű darab fodorított csipkeszövetből, vagy selyemből állanak, aranyos tűkkel a fejhez erősítve, a mint az olasz nőket ábrázoló képeken látjuk. A fejdíszek csipkéből, virágból, tollakból sőt még ékszerből is állnak. Minel fiatalabb a hölgy, a ki viseli, annál kisebb lehet a fejdísz. A virágcsokrokkal és csipkeborozattal készült kicsi fejdíszek a középkorú nők kiváltsága, míg fiatal asszonyok theatrálisakból álló koszorúkat viselnek, hatul néhány sötetes föld szalaggal díszítve, vagy egy kis csipkével vegyítve. Sőtintén nagyon divatosak a szebbnél szebb és valóban művészi kivitelű főkötők is, melyek most annyira kedveltetnek, s melyek a legnagyobb választékban kaphatók majdnem minden áron.

Mai mellékletül

Egy Blaháné-fejkötővel szolgálunk t. előfizetőinknek. E fejkötő mintáját előbb kemény papírral ki kell szabni, aztán a hogyes,

előre eső részre két sor rüche-t, vagy két sor moll plissé fodrot, vagy csipke-fodrokat felvarrni, aztán hátul összetűzni, és vagy szines, kendő alakban vágott selyemmel, vagy csipkeszövettel beborítani, hátul kereszt vére, csokrot kötni belőle, vagy pedig a szövetet elvágni és külön szalagcsokrot alkalmazni, melyet, ha kedvünk tartja, elől is ismételünk.

S a k k r e j t v é n y.

Király Zsófia.

Lógrósa szerint megfejtendő.

Bol	po	el	tál,	sá	ved.	Ez	mo
en	Szép	dog	csa	visz	lyog	gem	szi
dár	on	retsz	re!	Es	ru	mo	ja,
nok.	gem	kü	Hogy	sze	rök	lan	ha-
döz	lott;	gem	o	gek	tál,	bir	rám
a	jő	e	gnt	kor	a	mar	Hüt
Más	tél	mon	ba;	bol	telt!	en	ki
nak	sir	a	az	do	Egy	dog	le

Megfejtési határidő: április 6-3-dika.

A f. é. 6-dik számban közölt rejtvény értelme:

Budavár ostroma.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárogy Mari, Valkó Lászlóné, Korenagh Serk Hermiu, Laukó Irén, Steiner Janka, Jánosy Lajosné, Bagi Mariska, Steiner Sarolta, Kovács Zsoltay Róza, Stingelmeyer Zsófia, Magyar Matild és Felicio, Batori Sigray Istvánné, Lukács Györgyné, Hort Róza és Erzi, Német Alajosné, Vlasits Nina, László Soltész Ida, Pajor Lenke, Endrődy Géza, Pál Berta, Ujfaluzy Eszter, Baráth Mariska, Potoczky Mari, Mednyánszky Margit és Erzi, Krakkay Mari, Halutz Mari, Nagy Mariska, Koromné Kuthy Róza, Kapóczy Vilma, Spiró Emilné, Hacskey Katalin, Zeller István, Dzinich Poncez Mária, Veres Róza, Javor Anna, Juhászovits Teréz, Keller Luiza, Horváth Alexandra, Ujfaluzy Károlyné, Sinkó Hermia, Potoczky Antónia, Hárlich Udvardy Antónia, Vladar Olga, Solmayr Anka, Polgár Róza, Temesváry Erzsébet, Fényes Matild, Nagy Károlyné, Szűcs Klára, Kovács Oltványi Mariska, Szász Lilla, Gyenes Laura, Baráth Paula, Soós Janka, Molnár Berta.

T a r t a l o m.

Az árva kandalló, Sümegi Kálmántól. — Költemény Arany Janostól. — A húságról. — A jó embereknek, Földváry Istvántól. — 1803. M. . . Tódortól. — A fiatal gonosztervek életéből. — Egy hét története. — Farsangi napló. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások téra. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Blaháné-fejkötő szabásmintája és előfizetési felhívásunk.

Feloldó szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

10-dik szám.

Márczius 10-dikén.

Családi-Kör

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL.

Országut 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Israheliták naptára	Held-járás	N a p - kezte nyarta	
							óra perc	óra perc
Márcz. 10	Vasárnap	F 1 40 vértanu	F 1 Invocavit	26 A Zsirh. v. v.	5		6 26	5 56
11	Hétfő	Heraklius	Szilárdka	27 Porphy	6		6 23	5 58
12	Kedd	Gergely pápa	N. Gergely	28 Prokóp Bazil.	7		6 21	5 59
13	Szerda	Rozina	Rozina	1 Márcz. Endokia	8	9	6 19	6 0
14	Csütörtök	Mathild kir.	Szendike	2 Theodóz	9		6 17	6 2
15	Péntek	Jéz. sz. töv. kor.	Krisztina	3 Eutrop.	10		6 15	6 4
16	Szombat	Heribert püspök	Ábrahám	4 Gerasim	11 Sab. Zahor		6 13	6 6

V i d é k i t á r c z a.

Győr február 26-dikán. Egy szép mulatságról akarom a lapok t. olvasóit tudósítani, mely e hó 23-dikán a győri vígadó termében folyt le. Ez a korecsolya egyesület bálja volt, melynek jó híre már évek óta Győrött s vidékén ismeretes. A legfényesebb bálja ez Győrnek, hol a bájos tánczosnők megmutatják, hogy nem csak a jégen, de a terem sík padlatán is lehet gyönyörködtetőn mozogni. Az idén is mint máskor a korecsolya egyesület bálja szépen sikerült. Mintegy 30 pár tánczolt, nem nagy szám ugyan ez, de annál inkább lehetett mulatni, annál kedélyesebb volt az estély. Igazi magyaros jókedv uralgott, s a mulatás általános volt. A jelen volt szépek neveit nem írhatom mind le, legyen elég csak néhányat említenem. Itt találunk a bájos Békettő nővéreket Szőnyről, Bezeredy Sarolta és Balogh Ilona urhölgyeket s Némethyné úgy Kiss Jenőné urnőket stb. A jelen voltak valamenynyie megérdemlené, hogy neveiket felsoroljam, de hisz legyen elég a sok szép közül — e néhány. A mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

Kolozsarórott a múlt hét este fényes bál volt a vígadó termeiben. A tiszti kar tartotta második estélyét s e sikerült, vig mulatság új bizonyítéka volt annak, hogy az a rideg válaszfal, mely még évek előtt is fönnállt a katonai és polgárosztály közt, végkép elomlott. Fesztelenül vígadtak egész reggelig. A hölgyközönség nagy részét menyecakék, fiatal asszonyok képezték, köztük: dr. Gajzágó Lászlóné, dr. Csiky Viktorné, Kőszegváry Gyuláné, Gajzágó Istvánné, Dobál Antalné, Maczedonfi Vinczéné, Trandafir Miklósné, Somlyainé, Gyarmathy Miklósné, Gegenbauerné, Vikolné stb.; a lányok közt: Aubin Clemence és Róza, gróf Csáky, Végh, Macskási, Flóris, Katona, Ugron stb. kisasszonyok. A társaság fényes nappalig mulatott együtt.

Turóc-Szent-Mártonban a nőegylet tombolával egybekötött tánczvigalmat rendezett. A megyeház terme egészen megtelt díszes közönséggel a bár, tekintve a rossz időket, a belépti díj csak is egy forintra és a tombolajegyek ára igen alacsonyra volt szabva, a tiszta jövedelem meghaladja a kétszázötven forintot. Az est sikeréhez az elnök: Beniczky Ruttkay Mária urnő s az alelnök: Lehotzky Ujhelyi Ella urnő buzgólkodása mellett különösen hozzá járultak: dr. Haas Jakabné, Haas Dávidné, Rakossányi Gusztávné, Glücksthal Jónásné, Hercsuth Albertné, Greiner Manóné, Hoffmann Edéné urnők és Csécsényi Adél, Csink Luiza, Zwillinge Ida kisasszonyok stb., kik mind a tombolajegyek árulásánál, és mint virágárusnők stb. hasznos tevékenységet fejtettek ki.

A **pozsonyi** háziipar tanítónőket képző intézet május 10-dikén fog megnyitni. A képezde fölött a felügyelést Jagócsi

Péterffy József kormánybiztos gyakorolja, a női felügyelő bizottság tagjai a város legkitűnőbb urhölgyei, kiknek neveit már más alkalommal említettük. A tanfolyam három évig tart s ez idő alatt belépő fiatal lányok (15—18 évesek) — az elméleti tárgyakon kívül — varrást, himzést, szalmafonást, keztyűvarrást stb. tanulnak. A három év leteltével a végzett növendékek államérvényes bizonyítványt kapnak s rögtön alkalmazást nyernek. Egyévi ellátási, tanítási díj százötven forint. Kérvények, tudakozódások az intézet igazgatóságához, Pozsonyba, Duna-uteza 299. sz. küldendők.

Nagyvárpadon az elhalt görög katolikus püspök Oltránu János hagyatéka a napokban árvereztetett el. A hagyatékban nagy mennyiségű ékszer is volt, melyek birói zár alá vétetvén szintén elárvereztettek. Azonban, a mint kiderült, ez ékszerek nagyobb része hamis, és legfőlebb a munka bir rajta némi csekély értékkel. Vannak, kik ennek folytán tetemes károkat szenvedtek. Az ezen ékszerekből befolyó összegek már le is tiltattak, s a mennyiben lehet, tulajdonosaiuknak vissza fognak adatni.

Jászberényben múlt szombaton végezték ki Tóth Ferenczet, gróf Szapáry gyilkosát. Tóth Ferencz rögtön az ítélet kihirdetése után megfosztatott tiszti rangjától és érdemeitől, s a honvédség kebeléből kitaszított... Az elítélt katonai őrség közt, polgári ruhában, a helybeli református lelkes által kísérve jelent meg a vesztőhelyen, a királyi törvényszék udvarán hátul, a börtönök mögötti, magas falakkal kerített téren, a rabok sétatályán, mely a megjelent összes helybeli honvédség által volt ellepve. A hadbíró újra felolvasta az ítéletet. Az elítélt nyugodtan viselte magát; se féltelmet, se dacot nem mutatott; Isten áldását kérte bajtársaira, azután csakhamar vége lőn az eltévesztett, bűnös életnek.

Különfélék.

*(Egy kétnéjű miniszter.) Crispi olasz minisztert kétnéjűséggel vádolják és mint bűnrészeseket Marini igazságügyminisztert, Lafrancesca főügyészt, San Donato herceget, Napoly polgármesterét, nevezik meg. Crispi ugyanis januárba elvette Barbogallo Lina grófnőt, pedig neje Rosalia, kivel Maltában kelt egybe, még él. Neje vele volt a száműzetésben, Palermóban megmentette férje életét, Flórenczben Viktor Emánuel királynak mint Crispinét lett bemutatva az udvari bálokon. Második házassága megkötésekor dispensációt kapott Mancinótól, hogy polgári állapotának kimutatása nélkül esküdhessék meg. A nápolyi polgármester elfogadta

(A Cleopatra tüpét) megmérték: 182⁷⁴ tonnát nyom. Talpán és szélein cszonka, különben 187 tonnát nyomna. A mérés számítás által történt; a gránit köblábjá ugyanis 2⁴⁴ uncziát nyom; e számmal sokszorozták az obeliszknek köblábjában kifejezett térfogatát és így jött ki a fentebbi szám.

Tinnyére Sz. V. urnak: Köszönettel vettem.
Barabásra P. P. E. urnónek: Akkor bizonyosan
nem kaptam meg becses sorait.
Selmeczbanýára H. U. A. urnónek: Köszönettel
vettem.
Aranyos-Maróthra V. J. urnónek: A legalapo-
sabbban el van intézve és nem fog többé ismétlődni, biztosi-
tom róla.
Makóra L. Gy. urnónek: Magánlevelet irtam.
Veszprémbe S. A. urnónek: Posta forgultával meg-
küldtem.
Temesvárra L. G. urhölgynek: Várom szíves vá-
laszát.
Koermondra F. B. urnónek: Nemde vette levele-
met? A csomaggal egy kis fennakadás történt, de azért elazál-
liják azt Hollandiába is, csak egy kis türelmet kérek.
Vácra J. O. urhölgynek: A 14 méter mind a két
darabra elég lesz.
Aradra M. E. urhölgynek: E hiszalom nem csak meg-
örvendeztet, hanem meg is tisztel egyzersmind.

Flók a nemzeti színház épületén.

Dropka és Pollack.

Beeresztő viaszkot

1 ft 20 in. alól

Veruda Nándor
Lutani-uka 10.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szepülő, napstés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikertelt egyesítése a legártatlanabb szerekeknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalági frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek úgy férfiaknak is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézműsor.

mandulaszappan és spermacéttől készítve, a legártatlanabb arc- és kézisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyűrűk és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszer.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Huile phlocomée de la société hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savon de Thridace Violettole Parisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Göllistöl.

Eddig még utól nem érteztet hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítésére nézve. Ez által naponta kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még ma is betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek pettybűdtése, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvénység, g. uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos fájások, ferges és köves betegségek, túlnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökös szer a megroggyzott közvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványvíz gyógyszerként is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetnek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Göllis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védjegygel s kívülről ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des Dr. Göllis in Wien
Főszállítóhely: Bécsben, Stefanplatz 6. (Zwettlhub.)

Párisi peccsétisztító.

Kitünő jószágú szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szu-
rok-, faggyu-, vaj-, kocsikonó-, olajos foltok, hajkonó- és izsadaág által bá-
mily kellemetlen, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, ketrűben, bú-
torokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott peccsétet ki lehet tisztí-
tani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban
legáltalánosabban használtatik. Ellenben más hashajtó sze-
rekkel, és csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló etelekek
és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó húslevesek stb.
vételük be és emésztik meg. Hogy az embernek ezen pilulák
által hastisztulása legyen, választhatja azon órát és évszázadot,
mely évtárgya- vagy foglalkozásával leginkább meggyez. —
Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
urnál, Posten, király-utca 7. szám

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítésére.

Egy nagy palack ára 2 frt 50 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Csomagolási díj
20 krajczár. Előre meg kell adni Dr. Romershausen szem-essentiájának egye-
dül kószatója: Dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK, pipere-czikkék.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyártó Grúczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon
felette kórokozó eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner
stb. tanár urak kísérletei előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint erje-
dést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden-
nemű belső bajok ellen, hanem cselirányos összetételben még fölülmulhatlan
óvász a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticriptikus hatása különösen rendki-
vnlí; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal
járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70
Salicyl-fogpor	50
Salicyl-fogpep	60
Salicyl-szájvíz	60
Salicyl-hajkenőcs	50
Salicyl-bintőpor (lábak izzadása ellen)	50

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél
Budapesten, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen s több
orvos által megpróbált

fehér mellszörp,

ily gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégítőbb eredmény elő-
idézése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat,
sőt a gőresés- és hők-huronnal elősegíti a nyúló és megrokkadó nyálka ki-
köhögését, azonnal enyebíti a gége ingerlekenységét és rövid idő alatt eltávolít
minden, ba meg oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegségi köhö-
gést, és a verhangyast is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. féle ujjonnan feltalált
tengertuli pora nem a közönséges fe-
reg pornak vehető hanem egy túlkö-
zönséges direkt készített 1000-szer
megvizsgált és kitünőnek talált speci-
álítás pornak tekintendő. — Az Andel
J. féle új feltalált tengertuli pora haaz-
nálásához egy nagyon praktikus és ol-
csó új szerkezetű

Féreg-Forzó

Fecskendője

megveendő. Az említett por ugymond-
ható természetesen túli erővel bír, meg-
semmisíti a

Poloskat, Holhat, Svabhu-
garat, muszkaférget, molj, le-
gyek és hangyaférgeket, egyáltalán
az egész férgek létét eszálaltatos gyor-

san, biztosan és pedig olyképen hogy
a férgekkel semminemű maradékot
nem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80,
kr. 1 frt. egy darab Féreg Forzó
gépnél ára 45 kr. kapható Budape-
sten Török József gyógyszerháza kirá-
ly u. 7 sz. a. és Pozsonyban a fo-
gyasztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien),
melylyel akár miféle színű haját
tetszés szerint és tartósan feke-
tére, barnára vagy szőkére fest-
hetni, legfőlebb 10 perc alatt;
hatása olyannyira ismeretes,
hogy további dícséretre nem
szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való cszkösök, úgy mint
két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:
Budapesten TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerésznél, király-utca
7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen,
használat után rögtön hat.

Ára 50 kr. u. e.

laháné reggeli főkötő szabásmintája

A „Családi-Kör” melléklete márcz. havában 1878

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvtármegjelölési díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terebintz, 6. sz.
21-ik sz. 2-ik emelet.
Hirdetési díja:
Egy sorozat havonta 1000 frt.

11. SZ.
Márcz. 17-dikén.
1878

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden színezett képpel.
Évenként
tízszázötven kötet könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi juttatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Az ágról szakadt.

(Elbeszélés.)

Szépfoládi Ö. Ferenczről.

I.

Egyszerű fenyőfa koporsó volt, a legegyszerűbb fehér színre befestve. Oda tették az udvar közepére, míg a pap be-szentelte. Nem állott mellötte senki; még az a pár öreg asszony is, ki rendesen ott szokott siránkozni a szegények temetésén, most otthon maradt. Csak egy feketébe öltözött fiatal ember könyezett a koporsóra dőlve. Senki sem tudta, testvére, rokona, jegyese, vagy valami jószívű szamaritánus, ki jobb szelleme sugallatából érkezett, hogy legyen valaki, a ki a halottat a temetőbe kíséri.

A pap elvégezte rövid könyörgését a koporsót feltették a halottas szekérre. A fiatal ember mind ez ideig csak könyezett; de midőn a szekér megindult, kezével eltakarta arcát a így szólt: „Gyógyítani akartam őt, és megöltem. Megöltem magamat is!”

Lehorgasztott fővel haladt a gyászkocsi után egészen a temetőbe, hol még egyszer ráborult a koporsóra, a midőn a güröngyöket dobták, bedobta a sirba a virágbokrétát gomblyukából, lehuzott ujjáról egy arany karikagyűrűt s bele vetette a rögök közé. Sirt, sirt s addig maradt a friss hant mellett, míg néma lett minden körülte. „Veled el vagyok én is temetve Mari!”

Ez volt a mit utoljára mondott, és többet nem mondott.

A halottat ám nem csak ő siratta; hanem siratta az öreg asszony is, ki otthon maradt beteg. Ez siratta még csak igazán, mert mindenét elvesztette.

A fényképet levette ágya mellől a falról s össze-vissza csókolta. „Marim! Marim! édes Marim! Kivittek a sirba? Nem látalak többé? A pondrók emésztik föl azt a két ragyogó

szemet, szép homlokot, azt a kedves arcot! Lányom, jöjj vissza, ne hagyd itt szerető anyádat!”

Az öreg asszony jajgatására az arcokép nyájasan mosolygott; de feleletül csak a hideg téli szél csapkodá a rozszant ablakot, beveré a táblákat a csörrentető rémcson az utcák borbélyműhelyein kifüggesztett réztányérokat. A kandallóban is végezt lobbant a tűz s a mécse s pirola fénye alig volt képes megvilágítani a fénykép nyájas vonásait.

Igéző leánykát mutatott be e kép. Arcza pirja még így sem mosódott el; haja simán hátra volt fésülve; karcsu dereka még jobban kiemelte válla gömbölyűségét. Az ártatlanság és jószág látszott megtestesülve.

„Haltam volna meg én, ki vén vagyok, csak te maradtál volna meg. A tavasz nem arra való, hogy elhervassza a virágot, de, hogy kivirítsa. Ha a gonoszszal meg nem ismerkedtél volna, most is élhetnél!”

Az öreg asszony panaszkodott, szitkozódott s fenyegetve emelte föl kezét, mintha az eget is sújtani akarná, mely ilyet megengedhetett.

Az öreg asszony fiatalabb korában virágokat árult s ebből öltözködött, míg férje, a csavargó pinezér minden vagyonkáját elköltötte s aztán ott hagyta nyomorúságával és gyermekével. Keservesen nevelte a kis Marit, míg tíz éves lett. A kedves, vidor leányka ekkor már jövedelmet szerzett a háztartáshoz; mert annyi virágot adott el naponként, hogy édesanyja felét sem szerezte meg régi virágjaival.

A gyermeket, szőke fürteivel, kék szemével mindenütt szívesen fogadták. Más leányok oda mentek a vendégek asztalához a vendéglőkben, nyakra-főre kínálhatták bokrétaikat

s a kis Bozót Marinak elég volt, ha csak belépett és már hívogatták minden felé. Hatszor is haza futott édesanyjához és újra meg újra színig tölté virágos kosarát. Hangja csengett, mint az ezüst; beszédje kellemes és okos volt, hogy mindnyájan csodálkoztak a kis leányon. A virágok úgy illettek kosarába, mintha édes testvérei lettek volna. Izléssel kötötte; minden vendégnek, hol megjelent, tudott valami bókot mondani, a nélkül, hogy hizelegni akart volna. Angyalnak lefesthették volna az oltárképekre. Nyájásabb, kellemesebb, szabályosabb képű angyalkút a fantáziá sem teremthetett.

Vajjon mi lesz a leányból? Hova vezeti a sors? Mi szokott válni a virágáros leánykákból? Az idő nem áll meg senki fölött. A virágok elhervadnak a árulatójuk elhervad velök. Mielőtt a redők jelentkeznének, hágyadt lesz az arc, hamvasak lesznek az ajkak, a szemekből elvész az élet. Még szerencsésnek mondhatja magát, kit családnak befogad valami derék uri ház. Az angyal napról-napra enged értékéből a pár év múlva nem akad még szobafestő sem, ki mintául választhatná.

Szegény, szegény jó leány! Mig gyermek vagy, adj el sok virágot; mert később mosolyodat, nyájasságot, pillantásodat félre értik és ellopják szivedből a nyugalmat, arcodról piros színedet, feldulják világodat, melyben most még remény a boldogság terem. Vagy úgy járhat, mint anyád, kit egy csavargó pinczér hagy a faképnél a eladott virágaidon vásárolhatsz magadnak koldusbotot a végig járhat az utcán koldulva, könyörületes emberek kegyességére bízván magadat.

El, el a rémes gondolatokkal. . . Az ifjúság nem arra való, hogy felháborgassuk. Oly kristálytisztán foly a kis paták, meredekről lejtőre kerül, vidékeket fut be a megőrizi tisztaságát; miért dobnál bele sarat, hogy elkeverje, szaladgálj tovább kedves gyermek; ünnepeld meg minden évben születés- és névnapodat, menj el a templomba a imádkozzál pár szót az istenhez és nyugodtan adogathatod tovább virágaidat.

Mari is elérte tizenötödik évét. Új év napján ismét megtöltötte édesanyja a virágos kosarat, áldólag tette kezét fejére, megcsókolta sokszor egymás után a így szólt: „Már nagy leány vagy, jól vigyázz magadra. Kevesebbet nézz, kevesebbet mosolyogj és ne csevegj sokat senkivel!” — „No bizony anyácskám, akkor fel is sülünk és nem sok virágot hozunk haza; mert az urak sokat szeretnek beszélgetni. Meg aztán magam sem félek a szótól. Mit is árthat? Ne félts engem jó anyám; olyan leszek, a milyen voltam!”

A leányka nem vette észre, hogy nagy leány a vidáman szökdécselt tovább virágaival és kiáltozá: „Tessék friss virág! Ibolya, rózsák, szép virág!”

II.

A három ablakos kis ház, utcára nyíló ablakajtájával még mindig ott van az egyik külvárosban. A ház mellett kertecske, melyről télen át alig lehetne valaki a legjobb véleménynyel a nem is gondolhatná egyébként, mint valami elhagyatott házhelynek, hol a majorság kényekedve szerint üthet tanyát, akár egy szemétdombon.

A ház színe valaha fehér lehetett; de az idő viszontagságai különféle színre mázolták be. Így a gazdának nem a rendőrséggel, mely a fehérre való meszelést szigorúan tiltja, — sem a zsebének, mely a kiadást meg nem engedi, baja nem lehetett. Az ablakok is a házacska összevissza vannak repedezve, hasogatva; itt-ott azonban a buzgó háziaszonnának gondossága papírszeletekkel foltozta be az udvariátlan vihar a a családok ügyetlenségét.

A nyár azonban újja teremtett mindent; az elhagyatott házhelyből gyönyörű kert lett; a pusztaságon kényelmes bódék és sátrak emelkedtek, melyek alatt a külváros szomszagos népege sör és bor mellett szokta elcsevegni az unalmas üres időt. A lugasok és sátrak oldalán felfutó repkény oly udvarias, hogy még a napaugarait is csak félve bocsátja a mulatók közé.

Az ital jó, a kinek strucz gyomra van, néha ép oly épen viheti haza, mint magával hozta.

A gyomrát magával viheti; de, hogy a szívet ott hagyja, az már olyan bizonyos, mint a kétszer kettő négy.

A „Három rózsák” korcsmárosné a legvirítóbb rózsák az egész vidéken, még saját kertjének rózsáit is beleszámitva. Az a sok vendég, ki naponkint oly szorgalmasan fölkeresi, sötét borát, rostólyosát, meg a felfutóját a hüvös lugasait is rég a faképnél hagyta volna; de attól a pár bogár szemtől, fekete hajtól, piros ajkaktól a hab termettől ki válhatna meg? Ilyen asszony mellett a rossz bor is nektárrá változik, az ihatatlan sört inkább kiöntik a homokba, mint másutt a szomszagos gyomorba.

Rózsák uram azt is megtette kedves élete párja a jó vendégei kedvéért, hogy a mult kolera alkalmával elköltözködött az árnyékvilágba. Azóta mindig is van egész csapat Luczi asszony udvarában. Ha teljes életében nem hallott volna szépet és édeset, most annyit hallhat, hogy kölcsön is adhatna belőle a szomszédasszonyoknak.

Eddig még azonban nem fogott rajta a jó szó; bár a másikkal utcában levő korcsmáros Gyuri fia, meg a „Zöld róka” szatócsbolt tulajdonosa, sőt az egyik esendőrbiztos is ugyancsak csapta körülte a levet.

(Folytatása köv.)

Tetemre hívás.*)

(A Budapesti Szemléből.)

Arany Jánostól.

radványi sötét erdőben
Halva találták Bárczi Bonót.
Hosszu begyes tör ifju szívében.
„Ime bizonyosság isten előtt:
Gyilkos erőszak ölte meg őt!”

Kastélyába vitette föl atyja.
Ott leterék a bús palotán.
Ki se' terített, meg se' mosatja:
Verben, a hogy volt, nap nap után
Hever egyszerű ravatalán.

Állata őrzeni négy alabárdost:
„Lélek ez ajtón se' be, se' ki!”
„Hátha az anyja, szép baba már most
Jönné siratni?” — „Vissza! neki;
Jaj, ki parancsom, élve, szegi!”

Fojtva teremről rejti teremre
Halk zokogását asszonyi bű.
Maga, a pecséttel „hívja tetemre”.
Kit szemre vesz, élyként, sanda gyanú.
Logyan a seb vérzése tanú.

*) A középkori istentételek egy neme, midőn a gyilkosság gyanújában levőket a meggyilkolt holtteste fölé állították, hogy az újra megeredő vér bűnös voltokat bizonyítsa. Istentételeknél házaikban egyházi részről a káptalanok ügyeltek föl; világi részről a pristaids nevű tisztviselő járt el. Ezért van jelen a költeményben egy kanonok a az itt (minden további Igény nélkül a nev helyes voltára) p r o s t ó n a k mondott pristaids. Ha a ballada, ezéjához képest, a tetemre hívás törvényes szokásain naltalan tulment: költeményben ezt megfogalmazhatónak vélte — a szerző.

A palotát fedi fekete posztó,
Déli verőn sem süt oda nap;
Áll a totemnél tisztí p o s z t ó,
Gyertya, feszblot, kánoni pap;
Sárga viaszfényt nyughelye kap.

„Jöjjenek ellenségi, ha voltak!”
Jő, kit az apja rendre nevez;
Hiába! nem indul sebe a holtnak
Állva fejenél az, vagy emez:
„Gyilkosa hát nem ez... újra nem ez.”

„Hát ki? — riad fel Bárczi östötten, —
Boszúlatlan nem foly ez ősi vér;
Ide a gyilkost!... bárba pecséttem
Vaddal az önnön szivemig ér:
Mindenkü gyanús nekem, a ki él!”

„Jöjjenek úgy hát ifju baráti!”
Sorra belépdél sok dalia;
Fáj nekik a hőst véribő látni
S nem harca mezején elomlania.
Erre se' vérzik Bárczi fia.

„Jöjjön az udvar! apraja, nagyja...
Jöjjön elő Bárcz, a falu, mind!”
Mogkőnyezetlen senki se' hagyja,
Kedves urára szánva tekint.
Nem fakad a seb könyre megint.

„Jöjjön az anyja, hajadon húga!”
Künn a leány, már messze, sikolt;
Anyja reá rogy, öleli búgva:
Mindre nem érez semmit a holt,
Marad a tört vér — fekete folt.

„Jöjjön utolszor szép szeretője,
Titkos arája, Kund Abigél!”
Jő: — szeme villan a tapad a tőrre,
Arcza szobor lett, lába gyökér,
Sebből pirosan buzog a vér.

Könnyre se' pordül, jajja se' hallik.
Csak oda kap, hol fésszel az agy:
Iszonyu az, mi oda nyilallik!
Döbbenet által a sziv ere fagy:
„Lányom, ez ifju gyilkosa vagy!”

Kétzeri mendást — mint lebüvölten —
Hallgat el, aztán így rebeget:
„Bárczi Benőt én meg nem öltem.
Tannam az ég s minden sorogi!
Hanem a tört ő n adtam neki.

„Birta szivem' mar hű szerelemre,
Tudhatta, közöttünk nem vala gát:
Unszola mégis e z ó v a l „igenre”,
Mert ha u o m : ő kivégzi magát.
Bnyelgve adam a tört: nosza hát!”

S vadul a sebből a tört kinyagadja.
Szeme szokatlan lángot lövell.
Kaczag és sir s fentillogtatja
S vércse-vísongással rohan el.
Vetni kezét rá senki se' mer.

Oda kinn lefut a nyílt utcza során,
Tánczolni dalolni se' szégyell;
Dala vig: „Egyszer volt egy leány,
Ki csak úgy jutzott a legénynyel,
Mint macska szokott az egérrel!”

Hogyan neveljük leányainkat.

Emiliától.

Nem is szükséges, hogy valami nagyon bele tekintsünk egyfelül az életbe és más felül azon testi és lelki tulajdonságokba, melyekkel a jó Isten a nőt megajándékozta; csak némileg komolyan ha szemügyre vesszük azokat, azonnal reá jövünk, hogy a kör, a melyben a nő egyedül otthonosnak érezheti magát és annál fogva áldásosan működhetik, áldásosan önmagára csakugy, mint a házára és az emberiségre: a családi hajlék. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy olyan kiválóbb tehetségek, a melyekkel a tudomány vagy a művészet terén hírt és nevet szerezhethet magának, és nagy szolgálatot tehet a hazának; korántsem; vannak olyan nők is, és az olyan kiválóbb tehetségek kellő kifejtésére és gyakorlásba vételére az illető nő minden esetre szűknek találja a családi hajlékot; kétértelműen vannak ilyen nők; voltak is, lesznek is, de csak ezriben egyszer; miként az álóe csak minden századik évben egyszer virít, azonképen az ilyen lélek a legnagyobb ritkaságok közé tartozik; nem csak a nőknél, hanem a férfiaknál is; ezeknél is csak kivételes az olyan szellem, a melynek fényes ragyogása az összes emberiséget, vagy akár csak a tulajdon nemzetét világítja be; a legnagyobb rész nem emelkedik túl a középátlóságon, csak szűkebb körben használhat, férfi csak úgy, mint nő; csak szűkebb körben működhetik áldásosan és ezt téve buzgón és hűséges odaadással, bőven eleget is tesz emberi kötelességeinek, földi rendeltetésének, férfi csak úgy, mint nő; meg van ennek a maga eredménye és a maga érdeme; az erős férfinak künn az élettel, az okos nőnek benn a családi hajlékban való tusakodásban, a vállalkozó férfinak a szerzésben, a gondos nőnek az összetartogatásban; a bátor férfinak a családi hajlék biztossá, a gyöngéd nőnek annak kellemessé tételében. Világsora ez és a természet rendje, az együvé tartozás, a kölcsönös kiegészítés és közös gyarapodás mulhatlan föltele, azért a női nevelésnek is általában olyannak kell lenni, hogy a nő mindenek előtt és mindenek felett eleget tudjon tenni a háziaaszony kötelességeinek; olyan, hogy nyugodt lélekkel rá lehessen bízni a családi hajlékot, ennek anyagi, erkölcsi és szellemi gondviselését. Még abban az esetben is olyannak kell a női nevelésnek lenni, ha netalán a szülői viszonyok a leányoknak a rendestől némileg eltérő neveltetését teszik kíváncsiassá vagy szükségessé; teszem azt, ha a szülők annyira gazdagok, hogy emberi számítás szerint leányuknak férjhez menetele után nem lesz szüksége magának vinni a háztartás gondjait; vagy annyira szegények, hogy leányuk férjhez adásához nem igen lehet reményük, és azért olyan foglalkozási pályára kell neveltetniük, a melyen a maga erejéből becsületes uton fenn tudja magát tartani; mondom még ezen két esetben is mulhatlanul szükséges úgy nevelni a leányokat, hogy lehetőleg alaposan értsék a háztartást; gazdag szülők leányát a kellő felülvizsgálás végett, a mely utóljára mégis csak az ő hivatáskörébe fog tartozni, és ha nem ért a háztartáshoz, nem csak az, hogy jobbrol-balról lopják-csalják, tizszeres árakban számitják föl neki a cselédek az általuk vásárolt cikkek és háztartási költségeket, hanem felül rá hát mögött ki is nevetik; kaczagják tudatlanságát; hogy engedi magát rászédetni; és így aztán elveszti tekintélyét, a tiszteletet, mely minden körülmények közt mulhatlanul szükséges az alárendelték részéről a fölebb valók irányában, mert a tiszteletérzetnél fogva szigor és keménység nélkül tartani meg a cselédet a kellő rend és erkölcsben, önként végzi kötelességeit, és örömet, jól tudván, hogy akkor elismerésre

számolhat az urnő részéről, és az elismerő szónak csak akkor van becsé és értéke előtte, ha olyantól kapja, a ki maga is ért a munkához és meg tudja különböztetni, a jót a rosztól, különben dicsérést, ócsárlást egyformán semmibe sem vesz.

Szegény ember gyermekét meg, a kit kenyérkereseti pályára szükséges neveltetni, azért mégis a háztartásba is lehetőleg alaposan kell avatni, éppen azért, mert minden oda mutat, hogy egymagában fogja lefutni élte pályáját. A nap legnagyobb része az iskolában, vagy a boltban, vagy egyébütt, a hol kenyerét fogja keresni, telik majd el, szabad óráit azonban az ő otthonjában fogja tölteni, és hogy ez igazán otthonja legyen neki, tudnia kell azt rendben is tartani, kellomessé, kedvessé is tenni magának, tudnia kell tehát foglalkozni körülötte, mert csak az kedves előtünk, a mivel örömet foglalkozunk. Azután éppen nő léteére száz olyan dolog van a háznál, a mit nem igen lehet másra bízni; csak az ugynevezett agglényeket vegyük; ezek is hogyan jöttek belé sok mindenféle apró dolog elvégzésébe, a mihez a családosa férfi nem is igen ért, pedig azok férfiak, mennyivel inkább a nő, a ki, bár milyen pályán foglalkozzék is, azért csak meg marad nőnek, és ha nincs neki oda haza mivel „gazdasszonykodnia”, az otthoni hajlék is otthontalan neki, a szívében is ürességet érez; olyan az a nőnek, mint a kis gyermekleánynak a bábuzás. Látni még az ugynevezett „vén kisasszonyok” kutyákkal, macskákkal elvesződnek; onnan van az, mert foglalkozás után eszjog a szívé, a háztartáshoz meg nem értvén, vagyis arra nem neveltetvén, kutyának-macskának kell tehát kitölteni szívé ürességét.

Első sorban tehát okvetetlenül a háztartás, a családiasság és családi élet számára kell leányainkat nevelnünk, és később bővebben lesznek bátor kifejtési iránti nézetaimet; ezuttal csak azért hochaótottam ezt előre, mert a leányok szellemi neveltetéséről akarván szólni, el akarom háritani magamtól egyfelül azt a félreértést, hogy én talán csupa-merő „tudós nőket” kívánok hasámnak, és másfelül azt a gondolatot, mintha talán magam is abban a hibában ezenvednék, hogy „Asszonynak konyhában a helye.” Egyik olyan szélsőség, mint a másik, és azért egyik is olyan téves, és annál fogva káros nézet, mint a másik.

Éppen azért, mert jó házi asszonyokul kívánom neveltetni leányainkat, tartom szükségesnek rájuk nézve az alapos szellemi kiképeztetést, és károsnak úgy az afféle tudakos nevelést, — a mitől azonban nálunk még eddig nem igen van, és jó ideig nem is lesz, mit tartani, — mint a felületes, vagyis az olyan szemre való nevelést, a mely, fájdalom, nem tartozik éppen a ritkaságok közé nálunk.

Nem lehet az mai nap igazán jó házi asszony, a kinek szellemi láthatára a konyhán és majorságon tul nem terjed. Egykor, régen, talán igen; akkor mások voltak a viszonyok, mások az igények; a mely asszony szépen szónni-fonni nem tudott, még ha „uri asszony” volt is, nem igen gyönyörködhetett sok finom fehérneműben, mert nem igen voltak sem szövőgépek, a melyek most halomszámra készítik az effélé, sem pedig vasutak, a melyek a világ egyik végéről a másikig potom áron szállítják. És a mely nő a sütés-főzésben nem jeleskedett, még ha uri nő volt is, nagyon kevés becsülete volt annak a férje előtt; mert akkor, a műveltség csakély voltánál fogva, az eszem-izsom volt az uri házak egyik legfőbb gyönyörűsége, és nem hogy jó, de még rosz szakácsnét sem igen lehetett kapni semmi áron, ha csak maga az urasszony valamelyik jobbágynak a lányát a „maga kezére” nem nevelte, és akkor is csak afféle parasztlól lett szakácsné volt biz az, a

kire csak a nagyját bízhatta a konyhabeli művészetnek, a javát és finomabbját magának kellett végezni. Mig mostanág nagy ritkaság az olyan jobb házból való férfi, a ki egy kis lelket is ne keresne feleségében, önmagáért is, de még inkább a gyermekek végett, hogy ezek az ő azerettjei finom nevelésűek legyenek, és ha feleségében nincsenek meg az arra való kellékek, megérzi azt a férj is, de még mennyire a feleség, ha még úgy ért is a sütés-főzéshez; nem sokat enged ez tehát a felületes nevelésnek, a melyről alább bővebben lesz szó, szomorú hatásban a családi élet öröme és boldogságára nézve.

Egyfelül tehát a háziasság és háziass munkásság, más felül a lelki tehetségek lehető kifejtése, e kettő együtt teszi igazán azt a nőt, a minőt a mai kor nőgatólag követel. A nővel született finomabb érzés nem elegendő; mert minél nagyobb mértékben vannak meg a szép és gyöngéd tulajdonságok valamely gyermekben, annál inkább szükséges, hogy gondosan ápoltsassanak és kifejlesztessenek, különben rosz utat törnek maguknak, a köznapiaságba, a selejtesbe, az áskálódásba és pletykálásba tévelyednek, a legjobb esetben pedig félénk, bátortalan nő teszi az ilyen nőt a kellő nevelés hiánya, egész odáig, hogy szinte butának látszik. Érti a jót és szépet, és nem tud neki kifejezést adni, sem szóval, sem tettel; szinte szánalom tárgya mások előtt csakugy, mint önönmaga előtt.

Szó sincs róla, a női lélek már természeténél fogva gyöngéd és érzékeny, de sok esetben kényes is és lengeteg; éppen azért támasztékokra van szüksége, olyanokra, melyek szintén a lelkében gyökörödenek, a csupa-merő testi foglalkozás pedig távolról sem elégséges arra, egyedül a szellemi munkásság, vagy is az értelm és szívvel való munkásság adja meg neki a szellemi erőt és az erkölcsi öntudatosságot.

Nem a tudálékoságnak akarok ezzel szószólója lenni, ez távol van tőlem: hanem igen is ama műveltségnek, a melyből az igazi szívbeli jóság és szívbeli tisztaság származnak, megvilágítván a lelket és megszabadítván azt a tudatlanság elfogultságától és előítéletességétől.

A műveletlen nő ha jó, csak öntudatlanul az, és azért a válság, a kísértés pillanatában nem bízhatik teljesen magában; nem tudja tisztán és határozottan megkülönböztetni a jót a rosztól, különösen ha ez totszetős álarczban jelenik meg előtte, a mi pedig természetében van a bűnnek. Ezt megismerni, különösen az igazi műveltség tanítja meg a lelket, és az ellentállásra is ez adja meg neki a kellő erőt, és azon felül sok egyebet.

Igy azt is, hogy a szívbeli szelidség ne csupán nyugodt pillanataiban, hanem mindig, a megbotránkozás, a fölháborodás perczeiben se tagadja meg magát benne. Mert nem ritkák az esetek, hogy a felindulás által egynémely nő szinte végletekre ragadtatik. Alig lehet ráismerni, annyira ki van kelve képéből teste lelke. A milyen szelid rendcen, olyan kegyetlen ilyenkor; valószínű megacera; mind ez onnan van, mert a természetből szívbe oltott jóság és gyöngédség egész legmélyéig nem hatottak bele lelkébe, nem hatottak pedig azért, mert nem részesültek kellő táplálékban, a kellő táplálékot pedig csupán az alapos nevelés, az igazi műveltség adja meg nekik.

Kellő műveltség mellett a női szív minden időben és minden körülmények közt hű marad magához, egyformán külsőleg, belsőleg; egyformán szépen és jobban, — csak az a kérdés, hogy mit értünk ez alatt: alapos nevelés és kellő műveltség?

(Folytatása köv.)

Nem mondom...

Gáspár Imrétől.

Nem mondom, oh! ez volna végem,
Hogy nem szeret már kebeled.
Csak azt, hogy messze, messze, rogen
Elutazál... Isten veled!

Járj, kelj, bolyongj, menj szobor világba,
Szeress mást, nélkülem, tovább.
Keress, ne csüggedj, hogy hiába,
Sok az ember, nagy a világ!

Haza, haza kívánczik még,
Ki annyit bolygott, utazott...
„Isten veled” kísére innét,
Mosoly fogad, s „Isten hozott!”

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódotól.

(Folytatás.)

— Nem ohajtok én semmit, csak hogy mielőbb haza juthassak azobámba és ágyamba, — sohajtá megtörtén Bellingné. — Ugy érzem, hogy soha sem heverem ki a csapást!

— No bizony, érdemes is volna! Csak az a kár, hogy ez a Buchholz éppen az ő ezredében hadnagy és nem áll közelebb a családhoz. Ő legjobban ki tudná a dolgot egyenliteni, a mint azt hűséges német szemeiből láttam.

— Fiamat fogom híni, hogy bennünket megbosszuljon!
— tört ki a keserűség Bellingnéből.

— És golyót repítsen a kannibál kemény koponyáján keresztül, vagy nyilvános bűnbánásra kényszerítse. Helyes! — jegyzé meg a szép cousine alig elrejtendő vidámsággal.

— A kocsi előállott! — jelenté Buchholz, az ajtót föltárva.

— S vége a bál nagyszerű mulatásának! — kiáltott fel sohajtva Hartensteinné, — mert azt hiszem, hogy legjobb és okosabb lesz, ha mindnyájan távozunk.

A színpadon a második vigjáték előadása folyt nagy csendben, kénytetve és kodvetlenül, miközben Buchholz a hölgyeket a kocsiig kísérte aztán visszatért, hogy rendezői kötelességét a második darabnál is teljesítse.

Baier korcsmájában hallá aztán némely ismerőseitől, hogy az ezredes is csakhamar távozott brutális fellépése után. Mindenki dühvel volt iránta eltelve, de senki sem rejté el reménytelenségét, hogy ez aljas eljárás megbozultatik.

— Hiesz ki mer ellene fellépni? — szólt méltatlankodva az óriási korcsmáros, midőn az esetről töviről-hegyére értesült. — S ha merne is valaki, hol emeljen panaszt? Ki áll itt fölötte a általában mily elégtételt szolgáltatathatnának? A poroszok Halléban készen állnak, hogy bevonuljanak, a Fitz-Patrik nagy emberük. Tulajdonképen azerencse, hogy csak egy kendőt és legyezőt vágott a földhöz. Tette volna ezt véletlenül egy emberrel, akkor sem lenne semmi bántódása. Ingereltetett, fogják mondani a tiszték, a Bellingné az oka mindennek. Így fogják a dolgot elferdíteni; azokéauk. Tény az, hogy ha valakinck, neked gyűl meg ez ügyben a bajod, szegény Buchholz!

IV.

Több napig nem volt egyébről szó a városban, mint a kaszinói botrányról; a legtekintélyesebb család durva meg-

sértéséről. Mindenki Bellingék pártját fogta, szívből kívánták mindnyájan, hogy a vén ir medve mesterére találjon, s így általános őszinte örömet keltett a hír, hogy az ifju Belling megérkezett.

Belling Lipót, a fiatal porosz huszár-kapitány, casinós, délczez tisz volt, a kiról fel lehetett tétélezni, hogy erélyesen lépénd föl. Arannyal gazdagon megrakott sujtásos egyenruhájában, szép bátor arczával, széles domboru válláival valóságos félistennek tetszett az ezredes göthös száraz alakjával azemköztt. Nagyban növelte az általános rokonszenvet iránta, hogy jöveteleének okából éppen nem csinált titkot; nyíltan elmondá ismerősei előtt, hogy Fitz-Patrikot illemre akarja tanítani, mely tantárgyból, úgy látszik, nagyon hiányos ismeretei vannak.

Megérkezése órájában irt az ezredesnek, felvilágosítást kérve tőle a történetekről, s azon biztosítást függesztve hozzá, hogy ha huszonnégy óra alatt válaaszt nem kap, oly elégtételt fog követelni, a milyen nemes emberek és katonák között szokás.

Nagyszerű találgatásokra adott okot, hogy mint fogja magát az ezredes viselni. Az iránt körülbelül mindenki tisztában volt, hogy hibáját nem fogja beismerni és bocsánatot nem fog kérni; sokkal kevélyebb és makacsabb volt, sem hogy ezt tehette volna. Másrészt azonban az is nagyon kétséges volt, hogy kora és rangja miatt elfogadjá-e az ajánlott párbajt.

A kíváncsiság valóságos lázzá volt fokozva.

Azon nap reggelén, melyen az ezredesnek a kapitány levelére válaszolnia kellett, Baier Ferencz bodor füstfelhőket eresztgetve hozaszuszáru pipájából, ablakában ült és kedélyesen nézdegélt ki az utcúra.

Egyazerre Buchholzot látja teljes egyenruhában háza előtt elcsietni.

— Hová, hová ily kora reggeli időben diszkarddal és kalappal? — kiáltott rá vidáman. — Gyere be egy korty szíverősítőre. Nagyon jó lesz a meghülés ellen.

— Nem lehet, Ferencz, — viszonzá komolyan a hadnagy, — szolgálatban vagyok.

— Felmégy? — kérdé Baier, a Péter-hegy felé mutatva, a hol az ezredes lakott.

— Fel. Hajnalban hivatott.

— A vén dörmögő? Hat üveget reá a javából, hogy a történetben akar felhasználni, a melybe maga bonyolítja magát.

— Valószínűleg.

-- Tartand magad erősen, Buchholz, és ne segíts neki; hadd igya ki a levest egyedül, a mit maga főzött. Ne szólj se mellette se ellene, ez lesz reád nézve a legjobb. Nem akarlak sokáig feltartani, de közölnöm kell veled, a mit némely tiszt uraktól korcsmámban hallottam. Rossz vért okoz, hogy te a történetek után is mindennapos vendég vagy Bellingéknél, s a fiatal Belling jó barátod. Mondhatom, hogy sok irigyed és ellenséged van köztük; nem a legjobb indulattal nyilatkoztak felőled. Bántja őket, hogy komolyabb vagy és többet tanultál, mint ők s bár polgári családból származtál, még sem keresed társaságukat a nem érzed magad kitüntetve barátságuk által. Így akarnak beléd kötni. Azt mondják, hogy a tiszt bocsület ellen van, miszerint te még folyvást fenntartod az őszeköt-tetést Bellingékkal. Vizagálatot fognak ellened kérni. De te ne hagyj magad; ne engedj magadon kifogni.

— Köszönöm figyelmeztetésedet, — szólt a hadnagy, barátja kezét háláosan megrázva. — Félni nem félek, mert úgy

viseltem magamat, a mint helyzetemben bármely becsületes embernek viselnie kellett. De örülök, hogy megtudhatom, mint vélekednek felőlem ez emberek, a kiket valóban megvetek. Isten veled.

Ezzel a hadnagy elsietett föl a Péter-hegy bástyán, míg az ezredes lakásába ért, a ki meglehetősen sokáig várakoztatta őt társalgó-termében s elég időt hagyott neki, hogy meggondolhassa, mit lézen teendő.

Mindenféle találgatások és gondolatok repültek át agyán. Fölvette a dolgot minden oldalról, s minden eshetőségre előkészült.

Azért még sem érte magát nyugodtnak. Sejtelmével sem bírt, hogy mit akar az ezredes vele. Valami jót épen nem remélt.

A nyitott ablakhoz lépett és sokáig nézett ki rajta. A sánczon tul ott feküdt előtte a nagy város, hatalmas házaival és templomtornyaiival. A kis kertben fülmile csattogó reggeli dalát; édes, illatos balzsamot hordott szét a szél.

A hadnagy fölfedezte a Belling-ház tetejét s elkezdett nagy busan ábrándozni.

— Oh, ha ő az enyém lehetne! — sohajtott fel. — Mily szívesen dolgoznám érte, mint oly sok más. Ha nem kellene mások kegyétől függőm és bénító körülmények járma alatt nyögnöm.

A bu és sohajtás egy nyomasztó családi viszonyt illetett, melynek súlyát szegény Buchholz nagyon érte. Egyetlen nővére három gyermekkel özvegyen maradt, s azon keserves fölfedezést tette, hogy boldogult férje sokkal több adósságot hagyott reá, mint vagyont. Buchholz magához vette az egész családot, együtt lakott velök, s küzdelmesen gondoskodott róluk. Térképeket és hadi tervet rajzolt, egy pár katonai tankönyvet adott ki s értekezéseket írt: azok jövedelmét mind reájok fordítá, de az mind kevés volt, mégis sok nehéz nélkülözést kellett tűrniök, sokszor gyakorolniok önmegtartóztatást, különösen a hadnagynak, a kinek jól be kellett osztania szerény jövedelmét, hogy a rangja által megkívánt életmódot és gondatlanságot mutathasson.

Erre gondolt és arra, hogy mégis mily reménytelen e küzdés; mint összeütköznek a körülmények; mennyi akadály áll minden lépten-nyomon útjában, mert véletlenül szegénynek és polgárnak született. Mily terhet kell viselnie egész életén keresztül, s ki tudja mégis, mire fordul sorsuk; nem fognak-e nyomorban és elhagyottságban elveszni?

Keserű szorongás fogta el szívét, midőn egyszerre névén hallá magát szólíttatni; hirtelen megfordult, s a mellékszoba nyitott ajtajában ott látta állani az ezredest, a ki barátságosan nyújtá feléje kezét.

— Jó reggelt, Buchholz, jó reggelt!

Házi-kabátban volt, s kezében tollat tartott, a mint valószínűleg épen az írás mellől kelt föl. Öszülde haja, mely még ma nem kenetett és poroztatott be, borzosan oszlingott homlokára, s olyan külsőt adott neki, mint valami boszorkány mesteré lehet, a ki épen vagykonyhájából jön.

A mint megfogta a hadnagy kezét, el sem is ereszté addig, a míg jósaágos örvendéssel a másik szobába nem vezette.

— Szép, hogy oly rögtön eljött, — mondá. — Bocsnat, hogy várakoztattam.

A szomszédaszoba faragott tölgyfa butorokkal volt el látva; egyik oldalon meredt az óriási ágy, a czifrán faragott régi modoru mosdó-szekrényvel; középen egy nagy kerék asztal állt, az ablak előtt a rengeteg íróasztal, iromány-halmazzal borítva.

A középső asztalon befödött ezüst puncs-edény állott, kacsakaringós fogantyúju fedővel befedve, oldalán a Fitz-Patrikók ősi czimerével; mellette két pohár.

(Folytatás köv.)

A kávéivás elterjedése.

Kemenczky Kálmántól.

Midőn t. olvasóndim kedvelt italukat, a kávé, szörpölgetik, bizonyára nem igen jut eszükbe egyszermind olyan valami kérdés, a mi ennek a most már világszerte használatos italnak mimódon való elterjedésével, tehát történetével, állana kapcsolatban. Meglehet, nem is kíváncsiak rá, talán még az ugynevezett „kávésenénikék” sem, a kik pedig a kávéital élvezése nélkül csak egy rövid félnapig is el nem lehetnének, — talán nem kíváncsiak tudni: hogy mi módon kaptak rá az emberek a kávéivásra? Kik, hol és micsoda körülmények között s mi módon tettek először merész kísérleteket a kávé élvezésével? honnan indult ki, honnan terjedt el legelőször? kellett-e akadályokkal is megküzdieniök a használatát terjesztőknek? szóval: hogy mi módon foglalta el a kávé állandó helyét az egész művelt és nem művelt világ háztartásában? Megelégszenek azzal, hogy a párolgó csésze elő ülnek, ha nem olé édes, megédesítik és aztán szépecskén elköltik tartalmát. Egészségökre válják! Hát hiszen így is jó. Hogyan tudhatná az ember mindennek, a mit különböző állományban és különböző módon naponként élvez, a történetét! A boszélgetésre, fejtegetésre meg, kávézgatás mellett, van ezernyi más érdekes tárgy, melynél szintén össze lehet egyeztetni a hasznossal a gyönyörködtetőt. Majd kijön a sora mindennek.

Hogy azonban csakugyan mielőbb kijöjjön a sora oly tárgy körül forgó elbeszélésnek is, mely t. olvasóndim legkedveltebb italának naponkénti élvezésével nagyon szoros összefüggésben áll: becses engedelmökből képzeletben magam is társaságukhoz szegődöm egy csésze kávéra, és szörpölgetése közben, élvezése elterjedésének nem érdektelen történetét röviden elbeszélem. Mielőtt azonban tulajdonképeni tárgyamhoz kezdenék, bevezetésül magáról a kávéfáról mondok el egyet-mást.

A kávéfa (*Coffea arabica*) Arábiában és Jávában öt-hat méternyi magasságra nő, Nyugat-Indiában már nem nyúlik olyan magasra, mivel ott megnyesik, hogy terebélyes koronát bocsátván, ez által több gyümölcsöt adjon és könnyebben leszedhető legyen. A kávéfa ágai átellenben állanak egymással szintugy a levelei is, melyek sötétek, simák és fényesek, s melyek némileg hasonlítanak a babér leveleihez s mint ezek, am azok is mindig zöldek. Illatos fehér virágai rövid tököcsínokon a levélbokrok között sűrűn mintegy beékelve, csomós fürtökben ülnek. Mikor a kávéfa virágzásban van, olyannak látszik a lomb a rárakodott sok fehér virágtól, mintha hóval volna fedve; látványa szépségben a mi gyümölcsfáinkat messze felülmulja, egy-egy virágzásban levő kávéfa-erdőnek látványa meg épen elragadó. Virágzás után az ágakon bogynemű piros gyümölcs látható, a melynek színe és alakja a cseresznyéhez hasonlít. A gyümölcs hústömege két magvat rejt magában, melyek egyik oldalukon domborúak, a másikon laposak, ezen oldalakon hosszában, középpütt, keskeny bemélyedéssel. Ezt nevezzük mi kávébaboknak, a mi nem egészen helyes elnevezés, a mennyiben gyümölcs nem hüvelyes vetemény.

A kávéfa már a második évben terem ugyan, de a tulajdonképeni szüret, vagy szedés, először csak a negyedik vagy

ötödik évben áll be. A kávénak meleg éghajlat szükséges, s a hol az terem, a közép melegség nem lehet kevesebb 16–17 R. foknál és a hőmérő nem szállhat tíz foknál alább. Egyébiránt a tulságos nagy hőséget sem bírja ki. Oly vidékeken, a hol nagyobb a meleg, mint a minőt kíván, csakis más fák árnyai-ban tenyész. Azonkívül gyakori esőre vagy mesterséges öntözésre van szüksége. Ezen melegségi és nedvességi viszonyokból következik, hogy a kávéfa csupán a naptérítőkön belül, vagy legfeljebb a 20-dik szélességi fokig tenyészhet, és hogy ezen az égövön és nem a sík tegerparti-környékeken, hanem a hegyes tájakon tenyészik leginkább. A nyers kávé jóságára főleg a föld és éghajlat minősége foly be határozólag.

Az arab félsziget éjszaki részén a talaj legnagyobb részét száraz homok, az éghajlat igen forró, száraz és esőnélküli; ugyanez áll az inkább délre fekvő, a Vöröstenger közelében elterülő partinellékről is; míg a tengertől némi távolságra a félsziget legdélibb részén, meglehetősen hegyes vidék emelkedik, mérsékeltabb éghajlattal, elegendő esővel és gazdag növény-zettel. Itt Yememben, vagyis az ugynevezett boldog Arábiában keresték hosszú időn át kizárólag a kávé otthonát. Ma már tudva van, hogy az nem egyedül itt és Abissiniában fordul elő, mint tenyésztett növény, hanem az attól dél felé fekvő Enarcs és Cassa vidékein is, hol műveltetik, de az erdőkben vadon is tenyész. Egyébiránt igen valószínű, hogy a kávéfa Arábiában nem vadon nőtt, hanem amaz afrikai hazájából származott odaát. Egész addig közeledik az egyenlítő felé, a meddig ismereteink terjednek; éjszak felé mint tenyésztett növény a Tsana tavánál tűnik fel. Körülbelül a 12-dik szélességi fokig, Arábiában pedig 18–20 szélességi fokig.

A kávébab fölfedezésének történetére vonatkozó nem egy adat homályba van burkolva. Közöségesen mesészerű elbeszélések lépnek a valódi tények helyébe. Ide kell számítaniunk azt az elbeszélést is, mely a kávébab használatának első alkalmát következőképen adja elő: Egy mohamedán zárda főnöke észrevevén, hogy a kecskék, a melyek a gyümölcseszel jóllaktak, igen éberek, fürgék lettek, úgy hogy egész éjen át ugrándoztak és szükdéscseltek, e tapasztalat a főnököt arra indította, hogy a kávébabból italt készítsen, melylyel magát és derviseit öbren tartsa, ha velők az egész éjet templomban kell töltenie.

Hogy a kávéivás az újabb idő szokásai közé tartozik, annyi bizonyos. A régi görög és római írók mélyen hallgatnak ez italtól. Egy a párisi könyvtárban levő arab kézirat, mely a XVI-dik század vége felé Abdulkader által íratott s melyet Galland orientalista adott ki, a kávéval első közös-séges használatát Yemenben nem tovább, mint a XV-dik század közepe tájáig viszi vissza, tehát négyszáz évet számíthatunk napjainktól.

A mondát következőleg adja elő az arab író: Adenben, Arábia déli partján élt egy Gemaledin nevű mufti (török főpap), a ki Adjamba történt utazása alkalmával a Vöröstenger nyugati partján néhány földijével találkozott, kik a kávé italtul használták. Hazatértekor eszébe jutott neki, hogy hátha ez az ital az ő egészségre is jótékony hatással lenne. A próbátételek után meggyőződött róla, hogy az csakugyan hathatós szer, a fejet könnyűvé teszi, az álmodást elűzi, miért is ajánlotta azt az őrtálló derviseknek is, a kik másokkal egyetemben csakhamar úgy találták, hogy bíz a nagyon pompás ital, s hogy nemcsak éjszakának idején jó az, hanem nappal is igen élvezetes. Ez időtől fogva a kávé Adenben közhasználatává vált, honnan nem sokára azután Arábia többi részeiben is el-

terjedt, a ugyanazon század (XV.) vége felé Mekkába is eljutván, ott szintén meghonosodott. Itt mi természetesen a kávéivásnak nem szokásba jövedele időpontját, hanem annak általános használatát jelzők Arábiában.

A XVI-dik század kezdetén (1511.) az egyiptomi szultán Mekkába egy új főkormányzót nevezett ki. A főkormányzó, ki a kávé eddigelé még hírből sem ismerte, nagy haragra lobbant, midőn egyszer egyik nagy mecsetben néhány dervist rajta kapott, a mint ott egy szögletben meghúzódva mohó kortyintgatás közt kávé szörpölgettek. A mecsetből őket azonnal kikergette, és a város theologusaiból, törvénytudóiból a más tekintélyes férfiakból legott zsinatot hívott össze. Sokáig disputáltak a rémséges fejtörő, fontos tárgyon, s oly komoly képpel, mintha legalább is országok hódítását célzó haditerveket főznének. A tanácskozás folyamában a jelenlevő tudós férfiak egyike jóízűn megnevetette a zsinatot: ama kedélyes és bölcs magyarázatával, hogy a kávé ép úgy megrészegeti az embert, mint a bor, s mivel hogy ez által el találta ismerni a szónok, hogy ő ebből a tiltott italból már ivott, a tilalom áthágásáért azon nyomban melegen kikapta ő kemo a törvény által kiszabott botbüntetést.

A bölcs zsinat nem tudván eligazodni a kérdéses ügyben, az orvosoknál keresett menedéket. A főkormányzó tehát föl-szólított két persa orvost véleménynyadás végett, és ezek oda nyilatkoztak, hogy bíz a kávé az egészségre ártalmas, mire a concilium is rögtön kimondotta kárhóztató ítéletét. Ettől fogva az ital árulása és ivása, szigorubban mint eddig, eltiltatott, valamennyi kávékészlet lefoglaltatott és elégettetett, és a kire rábizonyult a szörnyű vétség, hogy kávé inni merészelt, azt büntetésül első sorban számárháton hurezták meg a városon keresztül-kasul.

A tilalom azonban később, hosszú idő multán, visszavonatot, mivel kiszült, hogy Kairóban (Egyiptomban) maga a szultán ő kigyelme ugyanosan mohón szűrőcsőlgeti a jó fekete kávé, miután az ő mély tudományu orvosi fakultásának összes tagjai egészen másképp észlelve a dolgot, oda nyilatkoztak, hogy a kávé nemcsak hogy nem ártalmas, de sőt nagyon egészséges, és így élvezése bizvást megengedhető. Ezen győzelem folytán a kávé most már még ismertebbé és elterjedettebbé lön.

Husz évvel később ugyancsak Kairóban, hol a kávéivás már egészen közös-séges és megszokott dolog volt, egy tul-buzgó, heves prédikációban pattogott ellene a templomban, fejtegetvén, hogy a kik kávé isznak, azok nem lehetnek jó muzulmánok. A templomi gyülekezet erre annyira neki bős-zült a kenetteljes beszédétől, hogy a templomot elhagyva a kávéházakat megrohonták, ott a csészéket és asztalokat izzéporrá törték, az épen kávézgató jámbor vendégeket pedig jól megagyabugyálták. — A város két párira szakadt, s a dolog komoly alakot kezdde ölteni. A város legfőbb bírása látván, hogy fele se bolondság, egybegyűjtő a tudósokat nagy hirtelenséggel, és lön ámulat és rettegés városzerre... Ezek összhangzólag megmagyarázták, hogy hiszen az már rég el van döntve, hogy a kávéivás ép oly megengedhető, mint hasznos, és hogy azért ki-ki lehet jó muzulmán. Erre az elnök nyom-ban megvendégelte kávéval társait, ő maga nyulván az első csésze után. Ez újabb diadal meg inkább elterjesztette a kávéital jó hírnevét és tekintélyt vivott ki számára.

(Vége kór.)

Egy hét története.

Márcziushó 13-dikán.

— Cinq-Mars — L'Est-matinée. —

A nemzeti színháznak új operája van. Szombaton adták elő, s mivel egy évben ritkán szokás több új operát bemutatni kettőnél, háromnál, s mivel a most adott opera a közönség előtt legjobb híren álló franczia szerzőtől, Gounodtól való, Faust és Romeo és Julia szerzőjétől, s mivel a nemzeti színház ide s tova egy fél év óta készül ez előadásra s nagy hatást várt tőle, szükaég bővebben szólni róla.

Az új opera czime Cinq-Mars. Kimondjuk tartózkodás nélkül, mit tartunk felőle. Ez újabb mű nem felelt meg a várakozásnak, habár elítélleg sem szólhatni róla. Ha más írta volna a nem Gounod, bizonyára sokkal nagyobb hatást idézett volna elő, mert különben élvezetes mű, és számos szép részlete van. Mögötte áll ugyan Faustnak, Romeo és Juliának, Gounod ez előttünk ismert s mindig nagy tetszés mellett adott operáinak, mégis kisugárzik belőle Gounod lángelméje s minden ütenyén észrevehetni a nagy zeneszerző keze nyomát. Mélyebb szenvedélyt soha sem találtunk Gounod zenéjében, azonban a meleg érzelmek, megkapó hangulatok ecsetelésében mester ő ez új művében is. Megdöbbenő, sötét színek kezeléséhez nem ért, nem is akar érteni, az ő eszközei a ragyogás, a fény, az édes illat s a lágy fuvalom. Keze virágot szór, s nem menyköveket. Ő sötét zord váromladékot nem tudna festeni szeliden fölkuaszó zöld folyondár nélkül, mely himbálva enyeleg a játszi szellővel a ragyogó napsugárnál. Ez új művének tárgya komoly, drámai, de azért zenéje óvatosan kerüli a megrázó hangokat, s a legsötétebb jelenetek boruját tüstént a szerelem ragyogó fényárjával üzi el.

A darab a 17-dik században játszódik. Cinq-Mars történelmi alak; kegyencze volt XIII. Lajosnak, ki ellen összeesküdött s vérpadra került. Az első felvonás hősnők várkastélyában játszódik. Cinq-Mars és Mária hercegnő szeretik egymást, s ekkor jön a két szerelmes rossz szelleme: József atyja, Richelieu megbizottja, ki két lesújtó hirt hoz: az egyik Cinq-Mars az udvarhoz szólítja, a másik Mária hercegnővel tudatja, hogy a lengyel király kezét kéri. A felvonást gyönyörű szerelmi kettős zárja be, melyben Cinq-Mars és Mária örök szerelmet fogadnak.

A második felvonás az udvart mutatja be, azt a mulatni, élvezni szerető elégedetlen udvart, mely a szigorú, zsarnok Richelieut gyűlöli. Cinq-Mars az elégtelenek közé áll, mivel a bibornok el akarja szakítani kedvesétől, daczára annak, hogy a király frigyökbe már beleegyezett. Marion Delorme terme az összeesküvők gyűlhelye. Marionnál fényes tánczvigalom van, pásztori némajáték. Ez alegorikus jelenet legkedvesebb része a darabnak, s habár a cselekvényt nem segíti is elő, a világegyetent bele nem egyeznének kihagyásába. Pásztor-öltözetben jelennek meg mindnyájan, Marion egy gyönyörű dalt énekel az üdv honáról, a hátulso függöny fölgorul, a pásztor-fiúk és leánykák belebegnek s a néző előtt kedves szerelmi jelenet folyik le. Marion intésére minden eltűnik, föllépnek az össze-

esküvők és Cinq-Mars, barátjával de Thouval élükön elrohan. E felvonás hatalmas finaléja nem tévesztheti el hatását. Ez az egyetlen részlet, melyben több az erő, mint báj.

A harmadik felvonás képe a saint-germaini erdőt tünteti elő. A háttérben látszik a királyi palota, elől egy kis kápolna áll, melybe, sohas tudhatjuk, hogyan férhet be az a sok énekes, kik megjelennek, s egy vadászkar eléneklése után oda belépnek. Jön Mária is és Cinq-Marsal a kápolnába megy, hol gyűrűt váltanak. Majd a királyi vadászok jönnek, s a király, ki előbbi ígérését feledve a megérkező lengyel követnek oda adja ura számára Mária kezét, ki József atya fenyegetéseitől megrémülve ebbe beleegyezik.

Az utolsó felvonás börtönbe vezet. Cinq-Mars fogoly. Mária megjelen, esküszik, hogy szereti kedvesét, egy édes, szerelmi kettős, mely ragyog a fénytől és áradozik az illattól, s azután Mária távozik s jönnek, hogy Cinq-Mars és barátját vigyék a vérpadra. Megható halotti induló hangzik, mialatt azokat elviszik. Mária heroban, kedvesét a vérpádon látja, felsikolt s élettelenül összerogy.

A mint már mondtuk is, az operának nem egy igen szép részlete van. Az első felvonás kettőse (Cinq-Mars és de Thou éneklők) igen hangulatos, a második felvonásban pedig Fontrailles pajzán dala, Mária és Cinq-Mars kettőse, Marion dala, a ballet-zene, s a felvonás végén az összesesküvők kara egytől egyig igazi költői becsesel bírnak. A harmadik felvonás hármasa, a szerzetes magándala, a negyedik felvonásban az arckép-ária, az azt követő kettős s záradécul a halotti induló mind igen szép részletek, melyektől lehetetlen megtagadni az elismerést.

Perotti Cinq-Marsot e lángszívű meggondolatlan lovagot, ama kor ifjainak hű képmását, találó vonásokban ábrázolá. Énekében hű és izlés nyilatkozott, játéka elegáns és tökéletes. Magyar kiejtés általános bámulatot keltett. Elismerés illeti meg mesterét: Sasvári urat. Odry de Thou szerepét első rendűvé emelte: nemes és lovagias, hű, önfeláldozó barát életben halálban, a mindőt csak abban a korban találunk. Tannerné Maria de Gonsague szerepét nem tudta eléggé érvényesíteni. Az érzelm közvetlen heve nem nyilatkozott énekében. — Nádainé Marion de Lorme kis szerepét érdekessé tudta tenni, ugyancz mondhatjuk Saxlehner Emmára is, ki a pásztorfiu sonettjét (a balletben) sok bájjal énekelte. Maleczky énekéből hiányzott a simaság.

A jelmezeket és toilleket különösen ki kell emelnünk. A nemzeti színház nem kímélte a költséget, s főleg a ballet kiállítására pazar fényű és izléses. Tannerné öltözékei különösen a második felvonásban, ugy szintén Nádainé bál öltözéke pompás. Általában a jelmezek korhűk. A zenekar és tánczkar egyaránt kitűntek. A balletben Rotter Irma könnyű, elegáns tánczát sűrű taps kísérte. A díszletek, habár csak részben újak, — eléggé emelték az összehatást.

Ennyit az új operáról. Tetszeni fog egy ideig, de hosszú élete aligha lesz.

És miután már a bójtben vagyunk, szóljunk röviden egy matinéről, mely a bójti magasabb élvezeteknek, a hangverseny-idénynek legméltóbb megnyitása volt. Ez a Liszt-matiné, melyet Siposs Antal vasárnap délelőtt Liszt Ferencz tiszteletére az Európában rendezett, s mely kitűnően sikerült. A közönség csapán meghívottakból: az irodalom s a művészet több kitűnőségeiből, s műpártolókból, az ősz mesternek egytől egyik kiváló tisztelőiből állott. Természetes, hogy Liszt képezte a központot, minden tekintet rajta függött, ki szokott udvarias modorában társalgott környezetével.

A hangverseny számait mind Liszt szerzeményei képezték, — a záradék kivételével, mely Gobbi cantate-nyitánya volt a Liszt jubileumára, s ekép bizonyos tekintetben szintén helyet foglalhatott a Liszt-programmban. Az előadók jobbára Siposs szép tehetségű tanítványai voltak. Songoth Ilonka, Csik Ludmilla kisasasszonyok s Krisztinkovics B. és Winter Fülöp urak a Szent-Erzsébet legendából vett interludiumot adták elő szabatosan, összefüggően; Simay Róza kisasasszony a Don Carlos ábrándot játszta el, Kövér Jolánka kisasasszony a 6. számú rhapsodiát, Keczer Ida kisasasszony a Szentivánéji álomból vett nászindulót és a tündértánczot meglepő értelemmel. Szíves volt közreműködni Kauzerné asszony is, ki a Dumas szövegére írt Jeanne d'Arc a máglyán című szerzeményt énekelt el sok bensőséggel, franczia nyelven s Liszt abban a renkívül kellemes meglepetésében részesíté a hallgatóságot, hogy maga kísérette Kauzerné énekét. Mily kitüntetés a tisztelt urnőre, és mégis mily szerencsétlenség, mert ki csodálná, hogy a közönség figyelmét sokkal inkább leköté a kíséret, mint az ének, és hogy a riadó tapsok a művészi játékot illették és csak kis részben az izléses, kitűnő éneket.

Végül, mint már említettük is, Gobbi cantateját Simay Róza, Batizfalvy Ilonka kisasasszonyok, Siposs Antal és Gobbi adták elő, igazán méltó befejezéssel a sok élveznyújtó matinének, mely után a társaságot kedélyes lakoma várta az Európa éttermében.

Erkel zenekari hangversenye.

A farsang vigalmi miatt a zenekari hangversenyek közönsége jó ideig türelmes várakozásra volt utalva. Most a bójt beálltával ismét rákerült a sor a magasabb élvezetekre is, és Erkel nem várakoztatá sokáig a zenebarátokat, első zenekari hangversenye szerdán ment végbe a vigadóban.

Természetes, hogy a redoute tágas nagy terme egészen megtelt válogatott, díszes közönséggel. A program különösen érdekesen volt összeállítva. Első volt Berlioz, kinek Romeo és Juliájából a 2-dik részt adták elő. Sajátságos zürzavaros zene, olyan mint Berlioz egész lélekállapota, mely egyik szélsőségtől a másikba csapott. Legérdekesebb volt meggyőződni belőle, hogy Wagner Richard a Bolygó Hollandi legszébb részét, a fonódal motivumát Berlioztól kölcsönözte ki.

A 2-dik számban: Saint-Saëns 2-dik, b-moll zongora-hangversenyében Rössl ur mutatta be magát a budapesti közönségnek. Rössl ur Liszt tanítványa; még fiatal, s már is kitűnő művész; a legszébb jövő áll előtte. Finom, elegans játéka behízelgő s az a kis mélység, mely e kifogástalan eleganciájába vegyül, csaknem hódító. A nagy közönség a hangverseny minden részleténél megtapsolta s végül 3-szor hívta ki a tribunere. A Saint-Saëns-féle költemény második része megkapó hatást gyakorolt. Ebben van hangulat s egy kiemelkedő, bájos motivum.

A 3. szám: Wagner Richard Siegfried-idyllje altató hatású volt. Wagner új compositiója úgy altat el, mint az oceán. Kivált a hatalmas befejezés, mely szinte hullámokat hány s bug, suttog, enyeleg, gördül, mintha láthatlan partokat verdesne. A közép-rész vontatott. Eleje és vége idézik föl a jelzett kellemes illúziót. Wagner egygyel többször mutatta meg e műben, hogy legeleső hangszerelője a világnak.

Végül Beethoven Eroica symphoniája következett. Ajtatos kogyelettel hallgattuk a 2-dik rész gyászindulóját, melyben Beethoven halhatatlan emléket emelt az első consul, Bonaparte halottjainak. A zenekar — Erkel Sándor vezetése alatt teljes elismerést érdemel.

Erkel Sándor zenekara e bójt folytán még csak egy philharmoniai hangversenyt fog adni a nagy teremben, e hó 27-dikén. Ennek nevezetes vendége is lesz: Wilt Mária, a bécsi énekesnő, ki Wéber Oberon-jából az oceán-áriát s Thomas Hamlet-jéből nagy magaojelenetet fog énekelni; a zenekar pedig Mendelssohn A-dur szinfoniáját. Liszt Dante szinfoniájának Pokol-ját s Wéber Örömnitány-át fogja játszani. A harmadik hangversenyt a kis terebbe tervezik magyar zenekari művekkel.

Budapesti hírvivő.

••. (Jótekonyság.) Király ő Felsége a pozsonyi katonai aggastyán egyesület segélyezésére 200 frtot, úgy szintén a sóvári tűzoltó egyesület részére 200 frtot, továbbá a fogarasi római katolikus hitközség temetőőri lakának felépítésére 100 frtnyi segélyt adományozott.

••. (Királyunk atyja.) Ferencz Károly főherczeg mult pénteken meghalt. Nemes szívű, jótekonny férfiú volt, kit mindenki tisztelt. Temetése kedden ment végbe megszámlálhatlan népsokaság részvétele s a szokásos szertartások közt. A temetési ünnepélyen jelen voltak a király s a királyné, s az uralkodó ház összes tagjai, továbbá Amadeo, aostai herczeg, Hohenzollern Lipót herczeg, György szász herczeg, Sándor heesseni herczeg, az összes miniszterek, mind a magyar, mind az osztrák kormány tagjai, a képviselő- és főrendi házak elnökei, mindkét törvényhozó testület s mindkét delegáció tagjai. A főnemesség teljes számmal volt képviselve, azonkívül jelen voltak még: Schwarzenberg herczeghibornok, Haynald kalocsai érsek, a bécsi községtanács, Budapest főpolgármestere az általa vezérletett budapesti küldöttséggel, az összes bécsi egyletek és testületek s küldöttségek a birodalom minden részéből. A bécsi érsek, Kutschker bibornok, végezte a besztertelést. Az udvar hat hónapig fog gyászolni az elhunyt főherczegért. És pedig az első két hónap alatt a legmélyebb, a második két hónap alatt, tudniillik május 12-dikétől július 11-dikéig bezárólag a mély és az utolsó két hónap alatt, tudniillik szeptember 11-dikéig bezárólag a kis gyász fog tartani.

••. (Rudolf trónörökös) pénteken este 7 órakor érkezett kíséretével együtt Bécsbe. Csütörtökön reggel hagyta el Berlint s esti 9 órakor ért Frankfurtba. Itt kapta meg Ferencz Károly főherczeg meghetegedésének hírért, mire a trónörökös rögtön félben hagyta útját s a kölni vonaton Bécsbe indult.

••. (Rozsás napló.) Jegyzék: Incze Kálmán mérnök és Fráter Gabriella kisasasszony Kolozsvárott. — Miskolczy Barna közjegyző és Németh Lujza kisasasszony B. Gyulán. — Veres László földbirtokos és Nagy Piroksa kisasasszony Beregben. — Salamon Zsigmond törvényszéki

jegyző és Gál Jolánka kisasszony Szegeden. — Sellér jogtanár és Nagy Gizella kisasszony Kassán. — Turry Károly vasuti hivatalnok és Széliga Paula kisasszony Körnendön. — Fellner Ignác kereskedő Székesfehérvárott és Wohl Sarolta kisasszony Szolnokról. — Egybekeltek: Mocáry Béla főkönyvvivő és Polányi Aranka kisasszony Ungvárt. — Ura Ferencz és Ritter Lenke kisasszony Rác-Almásán. — Okolicsányi Géza ügyvéd és Ujhelyi Emma kisasszony Nyiregyházán. — Kázy János ügyvéd és Sárkány Ilonka kisasszony Budapesten.

*(A gazdasszony-egylet) évi közgyűlése e hó 24-dikén délelőtt tíz órakor lesz az új városház társalgó-termében. Ez egylet tagjai folyvást szaporodnak. A választmány közelebbi ülésében is bejelentettek egy százforintos alapító-tagot: Paczko Józsefet, két rendes tagot: Ribáry Józsefnét a özvegy Steindl Terézt s öt pártolót, mind férfiakat. Az egylet bevételéről is öröndetes adatok vannak: a tanügyi miniszter ötszáz forintot adott a polgári osztályok tanszereire, az első hazai takarékpénztár hatszáz forintot az építkezés költségeire s négyezszáz az árvaház folyó kiadásaira, a főváros hatósága háromszázat, a külvárosi takarékpénztár tizet. Váradi Béla 25-öt, az elhunyt Horváth Józsefné is hagyott tíz frtot. Továbbá az álarczon-bál tiszta jövedelme 1464 frt 37 kr volt, az európai tánczestélyé pedig 272 frt 80 kr. Ez eredményért a választmány köszönetet nyilvánít a rendező és működő hölgyeknek, a közönségnek, a felülfizetőknek s a légszecsztársulatnak is, mely 54 frtot elengedett a világítás díjából.

*(A nőképző egylet javára) a két egyetem dalegyesülete e hó 20-dikán hangversenyt és zánkörü tánczvizalmat rendez a Hungária dísztermében. A hangverseny műsora ez: Farkas Ödöntől a Schubert-féle Tavaszi dal, előadja a dalegyesület ének- és zenekara; Onslow György Ötöséből az allegro grandioso e non troppo s a Presto, előadják: zongorán Apáthy Jolán kisasszony, hegedűn Cautor Sándor, mély hegedűn Kraft Rezső, gordonkán Bugár Ferencz, gordonon Könyves Károly, kik a budai philharmoniai társulat tagjai; Lisztől Mezőlik, ősi mondák, férfi-négyes kar, előadja a dalegyesületi énekkar; Meyerbeer Prófétájából ária és Rubinstein Der alte König dala, éneklí Valé Bolberitz Clemence kisasszony; ifj. Hertzog Sándor A Kárpátok villije, symphoniai zeneköltemény, Tompa Mihály hasonló czimű regéje után, előadja a dalegyesület zenekara; Lisztől a Rossini Air du stabat mater átírata, zongorázza Apáthy Jolán kisasszony; Sarasate-tól a Faust-ábránd, zongorakiséret mellett hegedűn előadja Darvay Fülöp egyesületi tag. Huber Károlytól Olyan a te dalod, férfi-négyes kar, előadja az énekkar. Kezdeté fél nyolczkor. A karokat Schmidt Tivadar egyesületi karnagy vezeti. A tánczvizalom rendezőségének élön ifj. Herczeg Sándor áll. — A műsor és a közreműködők neveinek közlése után szükségese a hangversenyt a közönség pártfogásába ajánlanunk?!

*(A bölcsőde) és gyermekmenhely-egyletek csütörtökön délelőtt tizenegy órakor kegyeletos gyászünnepelet rendeztek az elhunyt gróf Károlyi Gyuláné emlékezetére, ki ez egyletek jöltevője és választmányi tagja volt. A nagytemplom-utczai intézetben számosan gyűltek össze az egyletek tagjai közül. Az ünnepély részleteit képezték: Boglisch M. káplán alkalmi éneke, Novák Lajos titkári gyászbeszéde és Halász Dezső emlékkölteménye, melyet nyomtatásban is kiosztottak a jelenvolt tagok közt.

*(A magyar írók segélyegyletének) múlt évi számadása már megvizsgáztatott. Az egylet vagyona a múlt év utolsó

napján 171.625 frt volt. Segélyezésekre az egylet 1877-ben 11.062 frt 72 krt fordított, vagyis 1207 frt 96 krral többet, mint 1876-ban, midőn a segélyezések összege 9.854 frt 76 krra ment. Hogy azonban az egylet így évről évre nagyobb mértékben gyakorolhassa üdvös hivatását: ahhoz az irodalomszerető közönség részvételének újabb föllendülése kellene, vagyis az, hogy a vagyonosak alapítványokat tegyenek, mások pedig az ördijás tagok sorába lépjenek havonként egy forint befizetésével; mert bármily szépen felgyarapodott is az egylet tőke- vagyona: annak kamatai ma már nem elegendők a mutatkozó szükség főlözésére.

*(A budavári Mátyás-templom) sirboltjából a napokban vették ki az ott nyugvó tetemeket a kultuszminiszterium képviselője, a főorvos és Ráth apát jelenlétében. A tetemeket egyelőre a Zichykápolnában helyezik el s visszaviszik, ha a templom újítása be lesz fejezve. A kiásott tetemek között van egy, Perényié, ki a maga korának legnagyobb embere lehetett. Koporsója oly roppant nagy, hogy egy nyíláson sem fért ki s ki kellett feszíteni a falakat. A tetemet a Zichykápolnában Ráth apát beazentelte.

*(Zichy Mihály egyik képét,) mely a festő munkája közben gyermekével játszva ábrázolja a Zichy képei között egyike a legkiválóbbaknak, Fersen gróf orosz főlovászmester, ki több magasrangú egyénnel érkezett meg Oroszországból Bécsbe, megvette. A képek legnagyobb része részint a párisi kiállításra küldetik, részint tulajdonosaik által vitetik el s így Zichy nem engedheti át képeit azon számos műintézeteknek, melyek azokat kiállítani akarták.

*(A batyubál,) melyet a nőiparegylet a zenekedvelők termében rendezett, a legszebben sikerült. Már kilencz órakor nagy volt a sürgés-forgás. Az egylet hölgyei azíves „hozza isten“-nel fogadták az érkezőket. A fő-fő háziasszony, Ruprechtné Demidoff Kornélia urhölgy, tíz órakor jelent meg, himzett bordure-rel és virágokkal díszített világoskék moir ruhában, nyakán fekete hárszonyazalagon gyönyörű gyémánt keresztrel, hajában pedig szintén gyémánt rezgővel. A jótékonyságban fáradhatatlan elnököt örömteljes tisztelettel fogadták. A táncz nagy hévvel folyt. A fiatalág, mint mondani szokás, elemében volt. A tánczosnők köre igen kedves volt. A négyeseket kilenczven pár tánczolta. A rendezőség ügyes fiatal emberekből állott, többi közt Lisznyay Tihamér, Nikolita Sándor, Szvetenay Incze és Farkas Béla fáradoztak teljes sikerrel. Reggeli hét óra volt, midőn e minden tekintetben sikerült mulatság véget ért.

*(Reményi Ede Párisban.) Marcére francia belügyminiszternél mult szerdán nagy ebéd volt Párisban, melyen többek között az osztrák-magyar, spanyol, olasz, német és orosz nagykövetek vettek részt. Ebéd után fogadás volt, mely alkalommal a belügyminiszter termei a politikai világ kitűnőseivel, sok republikánus senatorral és képviselővel, hírlapírókkal stb. teltek meg. A művészeti előadások fénypontját Reményi Ede kitűnő hegedűjátéka képezte, ki egészen elragadta az előkelő társaságot.

*(Márczius tizenötödikét) országoszerre a szokottnál nagyobb ünnepélyességgel ülték meg. A főváros sem maradt hátra e részben s az ifjuság gyűszlobogó alatt meglátogatta a vértanúk sirjait. A honvédek sirja felett Szilágyi Lajos technika, gróf Batthyányi Lajos sirjánál Barabás Béla joghallgató, Forinyák sirjánál pedig Dózsa Endre szónokolt. Este pedig díszes lakoma tartatott a Hungáriában.

*(A delegátusok) Bécsben vannak és hallgatják An-

drásey gróf nyilatkozatait a „helyzetről.” Andrásey előadta nézeteit és megnyugtatta a delegátusokat az iránt, hogy az állam érdekeit minden körülmények közt megóvni fogja. Csak egyszer tudnók már, mit ért a külügyminiszter ur az állam érdekei alatt? A 60 milliót, melyet azért kért, hogy szava a konferencián súlylyal bírjon, megszavazták neki, de azzal a nyílt kijelentéssel, hogy csak komoly háborúra használhatja, nem pedig holmi bosniai foglalásokra. Egyezersmind azt is kijelenték, hogy e szavazat nem bír a bizalmi nyilatkozat jellegével.

•• (A népszinkási alap) javára rendezett sorajátékra a huzás ez évi április hó 30-dikán fog megtartatni. Az értékes és kiváló csinnal kiállított nyereménytárgyak, nevezetesen az arany és ezüst tárgyak Schletter ékszerészénél, a dísz- és könyelmi cikkek Kertész Tódornál, végre az optikai szerek Hataek Mórnál (hatvani utca) a bizottmány által már beszerzettek, a e hó 1-seje óta az említett üzletek kirakatában közszemlére vannak kiteve. Ez alkalomból a bizottmány egyuttal felhívja mindazon magánosokat, kik a bizottmány részéről sorajegyküldeményt kaptak, miszerint a sorajegyek árát, avagy a meg nem tartott sorajegyeket ez évi április hó 15-dikéig Kléh István bizottmányi tag urhoz (IV. kerület egyetem utca 2. sz. II. em.) okvetlenül visszaküldeni sziveskedjenek.

•• (A műcsarnokban) rendezett Barabás-féle kiállítás csütörtökön nyílt meg. Közel 1000 mű látható itt, melyek a veterán festő félszázados működését tüntetik fel. A képzőművészeti társulat az ország minden vidékéről gyűjtötte össze ezen műveket, melyek testületek, intézetek és magánosok tulajdonait képezik. A teljes kiállítás kétszer oly gazdag is lehetett volna, sok tulajdonos azonban nem kívánt részt venni a kiállításban. A legrégibb keletű mű egy 1822-ből való quodlibet, melyen a művész mint 16 éves ifju látható; a legújabb 1878-ból az agg művész saját arczképe. S e nagy időközben az alkotások egész hosszu, véget nem érő sora áll, mind mennyi nevezetes egyént tüntetve fel. Valóban a kiállítás a közönségre ritka vonzerővel bírhat, mert végigmenve a 7 termen az utóbbi 5 évtized egész történetét látjuk feltüntetve. A 30-as és 40-es évek szereplő egyéneit, a forradalom dicső bajnokait, az utána következő korszak hőseit és gyászlovagjait a az újabb napok híres embereit mind együtt találjuk itt. A régi emlékek egész özönével ébrednek fel a szemlélőben e már-már elfeledett művek láttára. A nagyérdékű kiállítás április 8-dikáig tart.

•• (Megdöbentő eset) tartá a napokban a fővárosi közönséget izgatottságban. Mihala Géza, szigorló orvosnövendék és egyetemi tanársogéd, strichninnal megölte magát. Igen szorgalmas és képzett fiatal ember volt. Scheuchthauer tanár segédje volt a Rókusban. Szegény szülőknek volt gyermeke és kevés fizetésből atyját is segélyezte. Öngyilkosságának közvetlen oka az volt, hogy az utolsó orvostudori szigorlaton W. tanár őt a belgyógyászatból megbuktatta. Ennek következtében veszélyeztetve lőn Mihalának tanársogédi állomása. E feletti szégyenében mérgezte meg magát.

•• (A debreczeni arany cserkoszoru-hizottság) elnökének, Vay Dániel urnak, az ottomán császári főkonzulság Budapestről Debreczenbe a következő sorokat küldte: „Az ottomán főkonzul. Budapest, márczius 2-dikán 1878. Gróf ur! A császári miniszter, kinek én átküldöm a koszorut, melyet önnek nemes polgártársai küldöttek szultán ő felségének, aiet kifejezni hivatalosan az elfogadást. Felséges uralkodóm, kinek az bemutatott, azt a legélénkebb érdekléssel (satisfaction) fo-

gadta, és én aietek parancsára kérni gróf urat, fejezze ki Debreczen városa polgárainak legőszintébb köszönetét, ezen újabb bizonyítványáért azon rokonszenvennek és ragaszkodásnak, melylyel az ottomán birodalom és uralkodója iránt, a nemes magyar nemzet viseltetik. Fogadja gróf ur legkitünőbb tiszteletemnek nyilvánítását. Főkonzul Halil.”

•• (A Kisbér tulajdonosa.) Baltazzi báró gondnokság alá helyeztetett. Ennek okát egy sportaman egy-két korty viznek tulajdonítja. Tudvalevő, hogy Baltazzi hírnevét és vagyonának nagy részét Kisbérnek, a híres versenylónak köszönheti. Kisbér Londonban a Derby-díjat, Párisban a nagy díjat nyerte, s a ló máshol is nagy összegeket nyert tulajdonosának. Kisbér legközelebb a liverpooli versenyen vett részt. Természetes, hogy a híres versenyparipának nem igen kellett félnie a többi versenyzőktől a kis angol vidéki városban. Ennek következtében Kisbérre óriási összegben fogadtak, s a fogadásban Baltazzi is részt vett. Kétségtelen, hogy az istállóban sok mindenfélét lehet tenni a versenylóval, a mi annak versenyképességét növeli, vagy apasztja. A ló futási erejének emelésére egyike a legegyszerűbb fogásoknak az, hogy nem adnak neki a futás előtt italt. Minden csepp folyadék, melyet kap, megnehezíti a ló futását. Bármily hihetetlennek látezik is, hogy ily híres lóra nem ügyeltek fel kellőleg, bebizonyított ténynek mondják, hogy Kisbér a futás előtt egy pohár vizet kapott. Beszélük, hogy egy Kisbérrel versenyző ló gazdája közvetlenül a verseny előtt az istállóba jött s a jockeyt megkérte, hogy elfelejtett felső kabátját hozza le neki szobájából. Mig a jockey távol volt, Kisbér néhány korty vizet kapott. Ennek eredménye az volt, hogy a Derby-díj hírneves nyerőjét egy harmadrangu ló megverte. E néhány csepp viz nyelte el Baltazzi nagy vagyonát.

•• (A telefon Budapesten.) A vízvezetéki iroda legújabbán a vígadó egy harmadomeleti helyiségébe tétetett át; de miután összeköttetésben kell lennie a szivattyuzó állomással, Wein vízvezetéki igazgató azt javasolta a tanácsnak, hogy ez irodahelyiség és a vízmű közt telefon-összeköttetés létesítesék, a mi 913 frtba kerülne.

•• (Az artézi kútnál) megint baj van. Az árvíz idején nem tudták, hová vezessék a vizet, hát egyszerűen elzárták a csövet. A viz azonban a csövek és a földkéreg közt pangván, annyira megrongálta a csöveket, hogy azok helyreállítása 600 frtba fog kerülni. Az artézi kut befejezésére még 4500 frt szükséges. Ezen összeget a tanács kiutalványozta, azon reményben, hogy az artézi kútnál használt gépek eladásából ugyanennyi pénz be fog folyni.

•• (Czigány bál.) Czigányaink is kivették e héten részüket a farsang örömeiből, melyeket addig arczuk veritékében oly bőven osztogattak. A soroksári utcában, a két medve termeiben gyűltek össze Berkes, Patikárus, Rácz meg Kecskeméthy, most sorban váltakoztak és huzták láb alá a lassukat és kedvverítő Irisaeket. Volt is aztán jó kedv és vigság kivilágos kiviradtig. Az öreg Rácz Pali is úgy járta, hogy szinte rengett belé a három omeletes ház. Más fajta urak is voltak ott különben, s a tüzes szemű cigányleányokat és menyecskéket úgy megforgatták, hogy még most is tánczolnának, ha a verőfényes hajnal véget nem vet a cigánybálnak is.

•• (Irodalom.) Megjelentek közelebb a Franklinnál: a Falusi könyvtár 25. és 26. füzeté, két gazdászati munkát tartalmazva; a kis nemzeti muzeum 39—41 füzeté, melyek Pestalozzától tartalmazznak egy becses művet; az olcsó könyvtárban megjelent Sand George Leoni Leo című irgénye. Michelot

Lengyel- és Oroszország korzerü műve és Fleglernek Kölcseiről írt tanulmánya; a történelmi könyvtár pedig négy érdekes történelmi művel gazdagítja az irodalmat. Megjelentek továbbá Pósa költeményei is, melyekről legközelebb bővebben fogunk szólni.

*(Halálozások.) A hét folytán meghaltak: Id. Csáthy Károly, Debreczen egykori főbírája, 68 éves korában, Budapesten. — Edvi Illés Gyula ügyvéd, 58 éves korában, Budapesten. — Özveggy Gózon Lajosné, született Rimer Ida Siklóson. — Liptay Gábor, 78 éves korában, Léván. — Szalay István, szentesi református esperes, 62 éves korában, Szentesen. — Rákóczy János, Pestmegye egykori főjegyzője, Rákócson. — Özveggy Petrichevich-Horváth Dánielné, született Tholdy Katalin grófnő, 72 éves korában, Székely-Udvarhelyen. — Bück Józsefné, született Pamlényi Izabella, Gyöngyösein. — Luka Antal. — Hudák György nyíregyházai tanító, 74 éves korában. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, márczius 9. Cinq-Mars (elsőszőr.) — Vasárnap, márczius 10. Házasság hajdan. — Bali köpeny. — Hétfőn, márczius 11. Ibolyafaló. — Kedden, márczius 12. Királyunk édes atyjának temetése napján zárva. — Szerdán, márczius 13. A jó hazafiak. — Csütörtökön, márczius 14. Aida. — Pénteken, márczius 15. Hamlet.

Var-színház. Szombaton, márczius 9. Házasság hajdan. — Bali köpeny. — Csütörtökön, márczius 14. Ibolyafaló.

Népszínház. Szombaton, márczius 9. Keserű mézes hetek. — Farsangi kaland. — Vasárnap, márczius 10. Tündérlak Magyarhonban. — Hétfőn, márczius 11. A sárga csikó. — Kedden, márczius 12. Keserű mézes hetek. — Farsangi kaland. — Szerdán, márczius 13. Falu rossza. — Csütörtökön, márczius 14. Szökött katona. — Pénteken, márczius 15. Keserű mézes hetek. — Farsangi kaland.

Divattudósítás.

Soha ilyen felfordult világot nem élünk időjárás dolgában, mint most! Egy órában verőfényes aranyos napsugár esalogat ki a levegőre, a másikkban pedig zilált öltönyökben, hópelyhekkel borítva menekülünk a meleg szobákba, és jaj annak, ki bízza az aranyos ígéretekben egy-egy tavaszi felöltőt vagy ruhát sietett mielőbb bemutatni. Ez a roppant változékonysága az időnek okozza, hogy nem csupán tavaszi öltözékekről kell e rovatban szólnom, hanem másféleképp is, mert ha el is múlt már a farsang, benne vagyunk még az estélyek és egyéb hazi- és egyleti mulatságok idejében, a melyeknek a hideg esték kedvezni látszanak.

De engedjünk meg a pillanatokra be-bemerosolygó vendégnek — a tavasz-nak — egy kis előjogot, és mondjuk el, hogy ellentétben az eddigi kizárólagosan sötét színekben tartott utczai öltözékekkel, néhány új kísérlet tettezt a kockás, élénk színezetű sötét tartanból való ruhákkal, melyeken gazdag díszítést láttunk az ezüst gomboknak. A ránczokba szedett derekak is úgy látszik divatba fognak jönni, sőt a bővebb, díszített szoknyák is. — de hogy ezen merész újítások csakugyan keresztülvitethetők-e, ezt előre meghatározni senki sem merné. Hogy azonban a tuni-pon ismét vissza helyezettik jogos helyére, és a princeesse ruha nem kizárólagosan foglalja el az előtér, az megis tény. Ez által a külön derekak, az örek, az utóbbiak a ruhától előtű színben, ismét divatba jönnek.

Az új tavaszi kelmék közül sok olyant láttunk, melyek sötetes alapon világos és élénk színd mintát mutatnak. A mohai- és mérthuszárd szín, az aranyos barnás, a páva tollak fényes utánzásai, a fakó voróssal szín számtalan változatai, a sötét kék, szintén új árnyalatokban nagyon kedveltetnek.

A szövetek közt a bourette, de főleg a szép kelleti selyemszövetek, széles mintáival, nagy sávolyaival kezdeneek lábra kapni, ha állandóan-e, még nem tudhatjuk.

A legutóbb megtartott fényesebb estélyeken láttuk, hogy a sárga- és aranyszín díszítésekre felhasználva nagyon tetszetek, kivált a fehér vagy

fekete ruhákra alkalmazott ilyféle díszítés. Aranyos, széles rojtok, arany gyöngyök, arany himzések csak úgy ragyogtak a csillárok fényében. Igen csinos volt egy fehér crêpe ruha könnyű arany rojttal gazdagon díszítve. A crêpe ruha alatt fehér faille szoknya látszott, mely a crêpe-et még fehérebbé tette, az arany pedig nagyon emelte az egész fényes öltözék hatását. A szoknya alján levő dudorok közt futott végig az arany rojt, elől kötő alakú díszítésben alkalmazva, a nyakkivágás körül is rojtok fénylettek valamin a vállakon is, hol sűrű vállrojtokat képeztek. A sötét hajba egy nagy pompás vörös róza volt tűzve, arannyal behintett levelekkel, a derékon is ugyan ilyen róza díszlett, hervatag, lenge levelekkel. Hasonló kiállítású öltözékek készülnek még a jövő héten tartandó pár estélyre is, a melyek közül egy pár világos kék és zöldet, valamint egy feketét is láttunk, melyek mind arannyal lesznek díszítve.

A mai számunkhoz mellékelt divatkép leírását a jövő számban hozzuk.

Számrejtvény.

Öbidy Szigothy Nándornétól.

13. 12. 11. Nem élt és mégis lett szent,
8. 11. 2. Csak a pórnap szeret illyent.
1. 2. 3. 4. Számesan vannak bazánkban.
4. 15. 14. Meg van örökítve dalban.
10. 13. 9. 11. Nem jó hogy ha ebben maradsz.
2. 12. 5. Verselésben ezzel haladsz,
8. 7. Nem nemes érez s életet ol,
- 1-15. Ez az ember soha sem volt,
- És mégis köz közön forgott.

Megfejtési határidő: aprilis hó 10-dike.

A f. é. 7-dik számban közlött rejtvény értelme:
Ki mint él, másról is úgy itél.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Péterdi Pap Erzsébet, Nagy Clementine, Mészáros Karolin, Máar Jozsefa, Kiss Margit, Török Elekné, Fényes Matild, Mednyánszky Margit és Erssi, Potoczky Ida, Faragó Eszter, Lukács Emilia, Faragó Erzsébet, Sipos Jolan, Körösy Tinka, László Ida, Nagy Sándorné, Weiner Mariska, Mészáros Erzsébet, Fodor Anna, Fehér Edéné, Miskolczy Irma, Fényes Margit, Olgyay Olga, Madarassy Klementin, Klekes Paula, Lukács Kornélia, Siklósy Teréz, Hámosay Janka, Mohai Petronella, Odor Mariska, Márkus Laura, Kovács Karolin, Csontó Julia, Szalay Viktorin, Szalmássy Miksané, Bagi Jolán, Pálffy Ella, Grimm Piroksa, Túry Mari, Tátray Zsanika, Rád Aloisia, Tapay Emma, Sebestyén Sarolta és Margit, Fűrödi Róza, Kabós Gyuláné, Losonczy Izabella, Szappanos Flóra, Király Sándorné, Botka Mária, Székely Antónia, Bihary Emilia, Vlasics Terka, Horváth Kiss Bella, Kuzsinszky Luiza.

A 6-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Hayden Izabella, Preszly Luiza, Kiss Anna, Fényes Margit, Horváth Janka.

Tartalom.

Az ágról szakadt. Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Tetemre hívás, Arany Janostól. — Hogyan neveljük leányainkat, Emiliától. — Nem mondom... Gáspár Imrétől. — 1803. M... Tódortól. — A kávéivás elterjedése, Komenczky Kálmántól. — Egy hét története. — Erkel zenekari hangversenye. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora.

A borítákon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különszélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Feloldó szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

11-dik szám.

Márczius 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Országot 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	S a p -	
							kele	nyugra
							óra perc	óra perc
Márcz. 17	Vasárnap	F 2 Gertrud	F 2 Reminisc.	5 A 1 böjtben	12		6 11	5 7
18	Hétfő	Sándor, Ede	Sándor, Ede	6 42 vértanu	13 Eszterf. böjt		6 9	5 8
19	Kedd	József ur. n. atyj.	József	7 Cherson Bazil.	14 Purim		6 7	5 10
20	Szerda	Joak. patriarcha	Hubert	8 Theophil	15 Susannapurim	☉	6 5	6 11
21	Csütörtök	Benedek apát	Benedek	9 40 vértanu	16		6 3	6 13
22	Péntek	Oktavian vér.	Lea	10 Kodrat	17		6 1	6 14
23	Szombat	Victoria	Victoria	11 Sophron	19 Sab. Zav.		6 59	6 15

Vidéki tárcza.

Cyőr márczius 9-dikén. Örömmel tudathatom, hogy városunk élénkülni kezd. Alig mult el a farsang, — mely az idén szokatlanul élénk volt, a utolsó kedden 8 kisebb-nagyobb bál tartatott városunkban — máris mulatunk, de szellemileg. Ugyanis a jogász segélyző egyesület, alaptökejének gyarapítására e hó 7. és 8-dikán a helybeli színházban műkedvelői előadás tartatott. 7-dikén Benedix jól ismert vígjátéka a Fogház került színre; a örömmel mondhatom el, hogy a szereplők valóban kitettek magukért, úgy, hogy még színészeknek is dicséretökre válnék. Különösen kiemelendőnek tartjuk Szombathy Fanni urhölgyet, ki Szarazné szerepében minden tekintetben megfelelt a szerep követelményének. Közreműködtek még Füleky Janka a Szombathy Teres urhölgyek. Dicséretet érdemel Erdős Kálmán ur, ki mindent elkövetett a darab sikeres előadását illetőleg.

8-dikán a Feltékenyek és az Első beteg című 1 felvonásos színművek kerültek színre. Közreműködtek: Füleky Janka, Hoffmann Irma és Farkas Ida urhölgyek. Közönség mindkét alkalommal szépen volt képviselve, különösen a pályókban.

A győri olvasótársaság a böjt tartama alatt felolvasásokat rendez minden pénteken. A belépti díj egész idényre 2 frt. Tegnap tartatott az első felolvasás, Bierbauer Lipót főgymnáziumi tanár ur által, melyen városunk előkelősége volt képviselve.

Mint ritkaságot megemlítem, hogy tegnap déli 12 — 1-ig verébtörés nagyságu jégdarabok hulltak alá, oly sűrűn, hogy a rövid idő alatt 3 cm. magasan fűdte az utcát. Sőt erős menydörgés is volt, s a Rába folyóba bele is ütött. r. l.

Balassa-Gyormaton a farsangi mulatságokat márczius 2-dikán egy fényesen sikerült közvacsorával végezték, melyet a megyeház termében Fáy Armin kezdeményezése folytán a város és közel vidéki urnői rendeztek a helybeli tűzoltók egylete javára. Harmincz család önkénytea adományaiból gazdagon terített négy asztal állott a fogyasztó közönség rendelkezésére. A pecsenye-asztalnál báró Pongráczné, Simonyi Sarolta és Némethy Kálmánné vezetése alatt, Fridoczky Matild, Bérczy Anna, Fülkel Mariiska és Kék Blanka sűrűtek-torogtak; a tésztasütemények asztalánál Tillmann Károlyné, Kleyn Ignáczné, Nagy Emma, Bogovits Alexandrin, Markovits Erzsike, Gágoncz Natalie, Baldenvegh Paula és Dömök Ilon; a borasztal körül Desewilly Elekné, Andrassy Gyuláné és Kormos Gáborné, Bérczy Mariiska, Szerény Irén, Kohn Helén és Farkas Lila; a thea-asztal körül pedig Fridoczky Lajosné, Szerény Gáborné, Kallay Irén,

(Egerből.) Komjáthy Erzsike és Koczmaurek Mariiska szolgáltak. Kohn Berta kisasszony, virágárusnő volt. Jó áron keltek a szivarok is a vacsora után kivilágos kiviladtig tartó tánczra kerekedett a társaság. A jótékony célra százhuaz frton felül maradt tiszta jövedelem, mi, tekintve, hogy ugyanez este más mulatságok is voltak, méltán szép eredménynek mondható; maga az itt új eszme pedig a társas életre volt a legjobb hatással.

Eperjesen a nőegylet ez évben is megtartotta álarczos-bálját farsang utolsó napján. Legérdekesebb volt a gyermek-jelmeztelen, mely körülbelül harmincz apró-cseprő párból állott. A nagyok közt is sok érdekes jelmez volt, a többi közt Beör Ilonka kisasszony mint Pompadour marquise udvarával, Nehrer Zsani (tündér,) Smid Ilka (Üstökös) Csáthi Szabó Ilonka (fonó-leány,) Kéler Gizela (jósnő,) Kuzmik Margit és Smid Iluska (lepkék) stb. A termek zsufolásig megteltek a tánczra csak éjfél felé lehetett gondolni. Ott voltak: Beör Kálmánné, Péchy Ödönné, Xantusné Dolechall Gabriela (Miskolczi), Niemetz századosné, Szaliovich Imréné, Krajzell Aladárné, Bánó Gizella és Margit, Benzur Jolán, Kéler Nina, Kuzmik Zsani, Kollár Berta, Zsitkovszky Gizella, Beör Gizela, Semsey Natália, Semsey Mariiska és Anna urhölgyek stb. A tiszta jövedelem nyolczszáz frt. a e siker főérdeme Semsey Kosch-Kornélia urnót illeti.

Palánkán a kaszinó álarczos-bálja ugy jó kedvre, mint jövedelemre nézve sikerült volt. A négyeseket negyven-ötven pár tánczolta a a közönség kétharmada álarczban jelent meg. Részt vettek a mulatságban: Hipp Irma és Lindenmayer Emma, mint cigány-nők, Georgievita Melanic és Hipp Anna, mint pierotteok, Buchberger Malvin és Kohut Ilka, mint pillangók, Nagy Irma és Buchberger Leopoldina vadászöltözetben stb. A tánczvigalom sikere Klein Ferencz kaszinóegyleti igazgató és neje érdeme.

Székelv-Udrarhelytől e hó 2-dikán a főreáliskolai tanárok műkedvelői előadással egybekötött tánczmulatságot rendeztek. Hennequin Három kalap vígjátékát adták elő a a szereplők sok tapsot, virágot kaptak élénk játékukért. Előadás után a táncz következett a vigan folyt reggeli négy óráig a a cotillon változatos volt, mi a fáradhatatlan rendező Konez Armin érdeme.

Márczius 15-dike évfordulóját az országban sokfelé megülik. Nagyváradon a jogakadémia dísztermében Gottlieb Mór joghallgató alkalmi felolvasást tartott; aztán Nagy Sándor tábornok emléktáblájánál a Rulikovszky sirjánál volt ünnepi szónoklat és gyászének. Szegeden a felsőkerületi népkör

Hennertől, „Jeanne d'Arc” Bandrytől, „Krisztus a bíróság előtt” Doré Gusztávtól, „XIV. Lajos tülemléi Condét” Geronmetől, „A bourgeti templom elfoglalása a németek által” Neuvilletől, „A vak Milton” Munkácsytól s mások.

*(Festmények a párisi kiállításon.) A kiállítási jury a festmények fől vételét illetőleg bevégezte főladatát. A mű bírálok korántsem szólnak lelkesedéssel a minőségéről. A kiállított festmények a középázerűség színvonalán állnak. E körülmény oka abban keresendő, hogy a kitűnőbb művészek nem a közkiállítási téren, hanem az elysai mezők képzőművészeti palotájában fogják kiállítani műveiket. Az utóbbiak között elsőrendű művek: „A holt Krisztus” és „Magdolna”

Karczagra K. S. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Droppa és Pollacsek.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult a szepő, napstíves, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítés a legártatlanabb szerekeknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak általános frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-creme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél úgy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacéttől készült, a legártatlanabb arc- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kausuk-tyukszemgyűrűk és eszencia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapest, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszer.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt., nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Huile phlocomie de la société hygiénique 1 frt. 50 kr. Eau Athenienne 1 frt. 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Parina 1 frt., kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt. 50 kr. Savonne Thridace Violettole Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (enchou aromatisé) 50 kr. Eau dentifrice du Dr. Hamocque 2 frt.

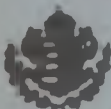
Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Göllistől.

Eddig még utól nem értett hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítése nézve. Ez által naponta kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még máskor betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mellégés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdsége, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvénny, g uga, sapadttság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos fájások, ferges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökéres szer a megtrógyított kőszőny és mellbajban (tuberculose.) Ásványvíz fogyasztatnál, egy aselőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 54 kr.

Főraktár Budapest, Török József gyógyszerész uránál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Göllis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védőbéllyel s kívülről ily címmel van elzárva:

K. k. concos. Univ - Speisen Pulver des dr. Göllis in Wien
Főszállítóhely: Bécsben, Stefanplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecsétlisztító.

Kitűnő jószág szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikénő-, olajos festék-, hajkenő- és izadátság által bármily kellemében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kecskén, bőrben, szobakárpitokban, acélmetasztokban okozott pecsétet ki lehet tisztítani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó szerekekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló ételkel és erősítő italokkal, m. m. bor, kávé, tea, jó húsléveszel stb. vétetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hastisztulása legyen, választhatja azon órát és évet időt, mely ötvagy- vagy foglalkozásával leginkább meggyez. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész uránál, Posten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Csomagolási díj 20 kr-rel több. Előre mellőli Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedül készítője: Dr. OESZ P. O., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK, pipere-czikkelt.

Kielhauser H. ökl. gyógyszerész és illatszergyártó Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felülte kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előidézték, már világhírt vívott ki magának mint orzédést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem célirányos használatában még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a serült szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70 "
Salicyl-fogpor	50 "
Salicyl-fogpép	60 "
Salicyl-szájvíz	60 "
Salicyl-hajkenőcs	50 "
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	50 "

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél Budapest, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen s több orvos által megpróbált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégítőbb eredmény előidézésére nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, sőt a görcsös- és hők-haragot elősegíti a nyúlás és megrekedő nyálka kiűzését, azonnal enyhíti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolít minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegségek köhögését, és a verhaugást is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. felo ujjonon feltalált tengertuli pora nem a közönséges fereg pornak vehető hanem egy túlközséges direkt készített 1000-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speciális pornak tekintendő. — Az Andel J. felo uj feltalált tengertuli pora használatához egy nagyon praktikus és olcsó új szerkezetű

Féreg-Forzó

Focskendője

megveendő. Az említett por egymondható természetűen töli erővel bír, megsemmisíti a

Poloskat, Bollhat, Svabborat, mészkefereket, molj, legyek, hangyafergeket, egyáltalán az egész fergék létét csodálatos gyors

san, biztosan és pedig olyképen hogy a fergékből semminemű maradék sem hagy vissza

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab Fereg Porzó gépnek ára 45 kr. kapható Budapest József gyógyszerházában király u. 7 sz. a. és Pozsonyban a főgyasztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akármiféle színű haját tetszés szerint és tartósan feketére, barnára vagy szőkére festhetni, legfőlebb 10 percz alatt; hatása olyannyira ismeretes, hogy további dicséretre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hosszú való csokorok, úgy mint két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:

Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél, király-utca 7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer foglájás ellen, kasználás után rögtön hat

Ára 50 kr. o. e.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyed 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvmegvétel díj felelősként
20 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:

VI. kerület, Tereztársas. útca
21-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyed évi határozott sorért
5 kr.

12. sz.

Márcz. 24-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatkeppel.

Minden színezett képet a kiadónak

beszélve

házonként kétféle könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járattal köteleztetést foglal

magában a lap irányában.

Az ágról szakadt.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ö. Ferenczről.

(Polytás.)

A korcsmárosné asszony azonban azért korcsmárosné, hogy a szíve úgy körül legyen savanyítva, hogy semmi mézes-mázos édességek közelébe ne juthassunk. Luczi asszonynak ezen felül még a kréta is rendelkezésére állott, melylyel tudvalevőleg az ördögök szokták magukat körül barrikádozni. Ámde, ha az ördögöknek sikerül ez a manœuvre, miért volna kizárva belőle az angyalok?

Az igaz, hogy Luczi asszonyt csak is úgy lehetne angyallá avanzoiztatni, ha valamelyik képirónak állna mintául; mert a képek rendszeren meg vannak áldva azzal az erénnyel, melylyel a néma emberek is dicsekedhetnek, hogy rendkívül keveset beszélnek.

Oh, valóban! Festve alig lehetett volna szebb angyalt képzelni, mint Luczi. Azok a szemek ragyogtak akár egy egész világító torony, azok az ajkak piroslottak, mint egy kárminnal telt skatulya, s azok a fürtök oly sültésséget terjesztettek, hogy a kéményseprők czóhc, meg az éjszaka együtt járhattak volna iskolájokba. Murillo meglehet, hogy másféleképp festette az angyalokat; de ebben a genre-ben maga Murillo sem festhetett volna szebb angyalt.

A nyelvét veszedelmes lett volna még lefesteni is. A fiatal korcsmárosné épenséggel nem szándékozott sem a karthauzik, sem a trappisták kolostorába belépni, onnét fogva nem is kimélte a szót. Reggelenkint oly koncerteket rögtönzött a pinczerek s a többi családok közt, hogy a szomszédok legjobb álmaikból verettek föl. Néha dörgés sem volt, sőt a nap engárni világoltak be s mégis oly csattanást hallottak, hogy azt hitték a villám csapott be valahova. Pedig egy-egy ártatlan, de ügyetlen pinczér vagy szakácsnő kapott az arcához, hogy

könyebben elfeledje a csillagokat, melyek két szemükből szikráztak — a korcsmárosné közbenjárására.

A zivatar sem a „Zöld róka”, sem a rendbiztos, sem a korcsmáros fia nem volt képes csillapítani; csak is akkor hagyott alább, midőn Sas Kelemen lépett át a küszöbön.

Gyűlölték az imádók mind, mégis örvendtek; mert ilyenkor a szép szemek mosolyogtak s nyájias fényt terjesztettek mindnyájokra.

Sas Kelemen ügyvédbojtár volt, ki nem járhatott ugyan tizenöt forint havi fizetéssel a fellegek közt, mint többi druszája; de abban a szerencsében mégis részesült, hogy a korcsmárosné szívét meghódította.

Ő kapta a legjobb falatokat, legjobb bort, legjobb sőt; sőt esténként még az a ritkaság is megtörtént, hogy Kelemen kedvéért Luczi asszony még theát is készített s a többi udvarlókat is megvendégelte.

Sas Kelemen, ki Csuka Bálint ügyvéd ur irodájában körmölgetett, nem haragudott a véletlenre, mely a kis korcsmába vezette s hol azóta minden nap rendszeres látogató lett. A tizenöt forintból bizony fel is kopott volna hamar az álla.

Csuka Bálint nem is győzött eléggé csudálkozni, hogy Kelemen ur soha nem kér előleget, sőt még a mellékes jövedelemmel is hűsögesen beszámol; holott az azelőtti bojtárok egész hónapokra előlegeztették a fizetésüket s aztán soha sem fordulta a lelkiismeretük, hogy örök időre adósnak maradtak a derék princípálisnak.

Nem tudjuk, hol szedte magát Sas Kelemen; hanem annyi bizonyos, hogy takarosán kikerült a világra. Szépe szép arca volt, ábrándos kék szemei, göndör, sűrű haja s

olyan deli termete, hogy beillett volna bárhova urasági huszárnak.

A Luczi asszony szeme azonnal meg is akadt a szép bojtáron; de a bojtár sem idegenkedett a kedves korezmárosné ismeretségétől, hogy nem sokára szent lett a barátság a fiatal pár közt. Kelemen ur, ki eddig nem tudta mi az a szerelem, esküdni mert volna, hogy most szerelmes.

III.

Ha Kelemen nem is kért pénzt Csuka Balint ügyvéd urtól, kivette a pénzt időben. Ezt szívesebben előlegezte az ügyvéd ur; mert úgy sem volt annyi póre egy rakáson, hogy mindkettőjüknek bőségesen telt volna a dologból.

Kelemen egy idő óta soha sem jött rendesen az irodába, sőt néha kissé későn is állított be. Az ügyvéd ur soha sem szólt neki.

Egyszer egy végrehajtási végzés felzetén verset pillantott meg az érdemes principális a ekkor kissé szeme közé nézett Kelemen urnak. Nagyon meg volt lepve. A vers „Luczi”-hoz volt írva; de szerencsére a három rózsza czimere nem festé föléje s így a principális ur mit sem tudott meg a részletekből és csupán arra intette a szórakozott Sas, hogy ne legyen szórakozott, mert Csuka becsületére fogadja, hogy kiröpíti az irodából.

Beh unalmasak ezek a vén ügyvédek! Semmi fogékony-ságuk nincs a mélyebb érzelmek iránt! Aktáik közt úgy elfásulnak, hogy mathuzálemi közönynyel hallgatják a sohajtásokat a legfőlebb azt gondolják, hogy a fiatal embernek talán nincs vacsorára való pénze.

Csalódol derék Csuka; mert Kelemen urnak mindig van olyan vacsorája, meg ebédje, hogy a püspök szakácsa is megnyalná utána az ujját. A mi baja van, azt te meg nem érted; azért tedd csak viasza duzzadt bugyelárisodba azt az árva forintot és ne igyekezzél segíteni a szegény Kelemenen.

A napok mindig közelébb vonták az ügyvédbojtárt a szép korezmárosnéhoz, kinek igen megtetszett az ábrándos ifju.

Rózsa Flórián becsületes korezmáros volt, midőn Kőrmös Luczi kisasszonnyal, a szorgalmas Kőrmös János csizmadia mester bájos leányával megismerkedett. A leány megtetázt neki és Kőrmös János meg sem kérdezte leányát: ha tetázik-e vagy sem; hanem hozzá adta. A lakodalom előtt annyit mégis megemlített, hogy Rózsa Flóriánnak van egy háza a Józsefvárosban, egy meg a Ferenczvárosban, és hogy e szerint leánya boldog lesz.

Luczi kisasszony alig haladta el a tizenhatodik évet s így nem sok fogalma volt a világ folyásáról és oly mellékes dolgokról, mint a szerelem. Atyja mondta s maga is látta, hogy más leányok is férjhez mennek. Férjhez ment tehát ő is.

Meg is volt elégedve, mert Rózsa Flórián ur igen udvarias korezmáros és ép oly galant férj volt, ki nejének minden kívánságát teljesítette, mindjárt első intrádára olyan három selyem ruhát csináltatott feleségének, hogy mindenki irigykedve tekintett a drága azövetekre.

Őt esztendeig boldogította Rózsa Flórián bájos élete párját. Ekkor a járvány nagy szomorúságára elragadta az udvarias férjet s érdekes özvegységre juttatá a szép asszonyt.

Van-e kellemesebb állapot, mint huszonegy éves korban özvegyen maradni, szép szemmel, viruló arczczal, formás alakkal s mellette oly vagyonkával, mely feleslegessé tesz minden hiába való busulást.

Rózsa Flórián jó, becsületes ember volt, s ha ripacsos arcza egy reggelre kitisztult volna valami princessin wassertől, talán csunyanak sem lett volna mondható. Ötvenhárom éve sem nyomott még annyit a mérlegen, mely okvetlenül a sirba huzta volna; de azért Luczi asszonytól még sem lehetett rossz néven venni, ha egy év múlva kissé eltűnedezett az emlékezetéből.

Gyászolta egy évig, mint a szokás parancsolja s megemlékezett róla egy egész évig. Pedig ezt nem is parancsolja a szokás; hanem a két ház, kert, meg a jó üzlet, melyet ráhagyott, megérdemelte.

Egy délután épen a jó rántott csirkét sütötte a korezmárosné a vendégei számára s nagyon melege volt. Kiállott tehát a konyha ajtajába, hogy kissé lehüljön; bár a künn levő levegő nem volt alkalmas a hűtkérezésre, mert a nap oly melegen sütötte az özvegy korezmárosné rózsás orczáit, hogy mindig nagyobb rózsákká pirultak s virultak orczái.

Ebben a pillanatban lépett az udvarra Sas Kelemen, ki épen egyik járásbírósnál volt valami akta megtekintése végett, s most nagy szomjúságát jött oltani a zöldlugasoa, repkényes vendéglőbe. Arra, hogy még egy szép korezmárosné is fog akadni a repkények és friss sör mellett, Sas Kelemen a legtávolabbról sem számított.

Rózsáné ha legdünzecebb rózsaszín vagy zöld selyem ruháját vette volna föl, nem lehetett volna oly hatással, mint így volt. Gömbölyű két karján egészen fel volt gyűrve az ing s a duzzadt karok elkábitották a nézőt; eléje fehér kötény volt kötve, hajába piros rózsza volt tűzve, nyakán fekete keresztcske díszelgett, vállai pedig egész pusztán voltak kitéve a nap melegének, a szellő csókjainak s a vendégek szemének.

Udvarlói mind különasztaloktól gyönyörködtek az élő szobor előnyeiben. Sas Kelemen leült az első asztalnál s onnan nézett a gyönyörű asszonyra. Mikor a pohár sörét kihörpintette, megkérdezte a pinczértől: ki az a szép asszony ott a konyha ajtajában? „Özvegy Rózsáné, a szép korezmárosné, mindenki tudja ezen a vidéken”, mondá a pinczér és Sas Kelemen ügyvédbojtár urnak szégyenszemre be kellett vallania, hogy nem erre a vidékre való. Magában azt is bevallotta, hogy ezután többször fog itt sörözni, még akkor is, ha épenséggel nem is lesz dolga a járásbírósnál.

A konyhában többször hívták már a „ténssasszony”-t s még sem mozdult meg. Rézi, a kuktáné már azzal is ijesztette, hogy a pachbiändli egészen megég és Rózsáné még mindig úgy tett, mintha hűtkéreznék. Pedig most még nagyobb melege lett, mert a konyha tüze, a nap sugárjai mellé még annak az új vendégnek a szemei is melegítették. De — úgy érezte — ez a meleg legkellemesebben esik. Várta, hogy a vendég elmenjen s kívánta, hogy maradjon.

Kelemennek sok dolga volt; kifizette tehát sörét és még néhány pillantást visszalövdözve a szép asszonyra, távozott.

Ez idő óta Kelemen ur minden napos vendége lett a „Három rózsá”-nak s állandó udvarlója Rózsánénak. Soha míg él, olyan bókokat nem hallott senkitől Luczi asszony, mint a bojtártól. Néha majd elolvadt a forró mondások melegétől.

(Folytatása köv.)

D a l o k.

Szabó Endrétől.

I.

iros rózsán, bokor rózsán —
Szóko kis lány szakít róla,
Bimbót szakít odatéve
Dobogó kis kebelére.

Mért nem vagyok én most rózsán,
Haj heh szép halálom volna:
Leszakítom kebelére
S elhervadnék ottan érte.

Haj de mit tehetek róla,
Hogy én most nem vagyok rózsán,
Hogy fel se tűz kebelére,
S elhervadok mégis érte.

II.

Jaj be szép az, mikor ajkad
Jaj be is szép, mikor hallgat,
S némaságot bidogatól
Ha megfagy a lelkem:
Egy mosolyod fénye alatt
Uj életre serken.

Ne mondd, ne, hogy szeretsz engem.
Hagyj egy kicsit kételkednem:
Jobban esik álmodni,
Forró csókok nekem,
Ha szívemet ott leli a
Kétség örvényében.

Hogyan neveljük leányainkat.

Emiliától.

(Folytatás.)

II.

Nevelésről levén szó, természetesen az iskolára kell fordítani tekintetünket. Nem mintha a szülei háznak semmi része nem volna a gyermek szellemi fejlődésében; van az ennek is, még pedig nagy! A környezet, a példák, melyeket itt szóban, tetteben maga előtt lát és hall; a hajlamok, kedvtelések és modorok, melyek itt uralkodnak, mindannyian úgy szólván lenyomódnak a bámulatatosan fogékony gyermeklélekben, ezért mégis a szülei ház csak a talajt munkálja meg, a föld a mag, a mit bele vetnek, az iskola, ez veti be a zsenge lelket ismeretekkel, melyek, ha kikelnek, megtermékenyítik elméjét eszméikkel, melyek ha kinyílnak, a világot derítik föl előtte; minden attól függ tehát, hogy mire tanitassanak leányaink az iskolában és miképp tanitassanak?

Első pillanatra a felelet a kérdésre egész egyszerűnek, a dolog természetéből folyóknak látszik; nézzük egy felül a leányi lelket, más felül leendő hivatását, e kettő szinte ujjal mutat az ismeretekre, melyek kiválóan az ő számára valók. Ugy van; és mégis, mi az oka, hogy az igazán művelt hölgy még mindig a ritkaságok közé tartozik? És pedig nem csak a szegényebb sorsunk közt, hol a leányok kellő iskolázására a szülők részéről nem telik, az állam részéről még jó formán semmi sem történt még; hanem a közép és felsőbb rendűek közt is, hol a szülőkben meg van a tehetség és egyiknél-másiknál az akarat is; ezek aztán áldoznak is leányuk kiművelésére, mondhatni: többet, mint a fiukra, és fájdalom, —

sok esetben hiába, mert csak ritkán érik el a kívánatos célt. Nem egy olyan leányt tudok, a ki 4—5 évet is töltött ugynevezett leány-növeldeben, és onnan kikerülve, kisebb gondja is nagyobb annál, hogy akár a természetben, akár a művészetben, akár az emberi életben, akár végre önmagában az igazi szépet áhitozza, vagy csak felfogni is képes volna. Nem telik bele 1—2 év, és azt is, a mit az iskolában tanult, úgy elfelejtette, mintha soha fejében sem lett volna, nem hogy gyarapítására gondolna. Még azt a kevés francziát is, a mivel pedig nagyra voltak mikor haza került; még azt a kevés zongorázást is, a mivel pedig úgy elkinozták szegényt 3—4 óráig is naponként és jó drágán külön megfizették a minden áldozatra kész szülékekkel. Legfőlebb, ha egy-egy könnyű csárdást így-annúgy el tud kalimpálni; annál inkább rajong az új ruha után; ezzel, és csupán csak ezzel akar kitűnni mások fölött; üres óráiban meg, — a mi pedig sok van neki, — legfőlebb ha valamely regényben lapozgat, ezeknek is csak az alja, a selejteset tetszik neki, és ezek is csupán meséjük végett; az eszméket, ha még olyan szépek is, átugorja; a lélek-festéseket, ha még olyan költőiek is, unalmasnak találja. Ilyen lélek mellett milyen feleség és asszony lesz majd belőle, mikor az örökös ruha nem járja, mikor egy egész világ lesz rá bízva, épen olyan nagy, a milyen kicsinek látszik, mert azt mind lélekkel lehet csak benépesíteni, a feleség, a nő lelkével; a helyesen kifejtett női lélek istenáldása ez, házat, szemet, szívet földcsináló, az üres lélek azonban képtelen rá; mondom tehát, mint van, hogy az ilyen lelkek még mindig nem tartoznak a nagy ritkaságok közé?

Ujra attól tartok, hogy talán félre is érthetik szavaimat. Nem azt akarom mondani, hogy a fiatal leány ne törődjék külsőjével. Hogyan is mondhatnék ilyent, mikor a csín és tetszetős iránti hajlam mintegy velünk születik és azt lehetőleg kifejteni és kellőképen alkalmazni: leánynak, nőnek egyformán elutasíthatlan kötelesség; mert ez uton teszi kedvesé és kellemessé nem csak magát, hanem házat is, környezetét is, mindent, a mihez csak keze ér. Nincsen is valami rutabb és bosszantóbb a — rendetlen külsejű, lompos nőnél, — és az ilyenek háza, egész gazdasága is asszonyára vall, — épen azért, mert nő léte, a szépséget, vagy is inkább: a csín és rend iránti érzéket kapta osztályrészül a jó Istentől. Korántsem az ellen szólalok tehát föl, a mi igazán széppé teszi a nőt, és a mit ép azért mindenképen ápolni és fejleszteni kell.

Megfelelő nevelés mellett a szép iránti érzék a legnemesebb érzések egyikévé fejlődik, azon érzéssé, a melynél fogva sem különkünk, sem lelkünkön, semmi olyast nem tűrhetünk meg, a mi nem szép, és annál fogva azt sem, a mi nem jó; mert az erkölcsi világban a szép együtt jár a jóval; viszont a kellő nevelés hiányában ugyan az a szép érzéke sok esetben hiúsággá fajul el, és ez ellen van intézve az én jóakaratom szóm; ezt kell a fakadó lélekben ideje-korán megakadályozni. A hiúságból lesz a fényűzés, a tetszelgés, és sok egyéb ilyen hajlam és szenvedély, a melyek semmi esetre sem a jó Isten adományai, hanem a rossz nevelés szomorú eredményei, mert soha semmi jó nem származik belőlük, és már csak azért is szükség, világosan tudni, milyennek kell tehát lenni a leányok nevelésének?

Erre azonban csak akkor nyerhetünk világos utmutatást, ha előbb azon kérdésre nézve vagyunk tisztában: mi a nevelés célja?

A nevelés célja, — mondja ezer éves tapasztalat alapján a tudomány, — művelté tenni az embert, műveltnek pe-

díig csak az olyan embert mondhatjuk igazság szerint, a ki a lehetőségig tiszta tudatával bír a szépnek, jónak és igaznak, és ezen hármass tudatot cselekedeteivel, egész életével igazolja.

E három lelki tulajdonság: a szép és jó és igaz tudata és az életnek azokhoz való alkalmazása teszi az ember emberi voltát, Istennel való rokonságát. De hogyan juttathatni őt ezeknek tudatára?

Ismertet utján; és az ismeret is háromféle: az önismeret, a külvilág ismerete és az Isten ismerete.

E három rendbeli ismeret közül legelső, vagy legfőbb: az önismeret. Már a régi görögök is ezt irták föl templomuk homlokzatára: „Ismerd tenmagadat!” A ki igazán ismeri önmagát, nem csak jó, de rossz hajlamait és indulatait is ismeri és azért fékezni is tudja ezeket, vigyázni is tud rájuk, ha egy-egy óvatlan pillanatban mégis ki-kirontanak, csakhamar hatalmába tudja őket keríteni, újra az erkölcs rakoncátjába szorítani.

És — minmagunkat nem ismervén, embertársainkról sem lehet tiszta ismeretünk, hiányozván a mérték értékének meghatározására. Így aztán sem magát, sem másokat kellőképpen nem ismervén — természetesen kissé más értelemben véve ez szót, mint a hogy a közönséges életben „ismeretiséget kötnek”, mert itt a lelki tulajdonságok megismeréséről van szó, — az Istentől sem lehet az illetőnek tiszta fogalma, az Istentől, a kinek valósága érzék alá nem eshetik és csak világitézésre teszen tanúságot az ő mindenhatóságáról és örökönörökké valóságáról. Hogyan is lehetne felismerni a mulandóban az elmulthatatlant, a földiben az Istent annak, a ki önmagában nem képes fel- és megismerni a lelkét, az istenit!

És a mennyire fontos, mondhatni: egész erkölcsi és értelmi világunkra kiható a minél tökéletesebb önismeret, annyira nehéz is. Ugy szólván énünk legmélyebb fenekére kell tudnunk aláereszkedni; mert miként a tengerben, azonképpen az emberi lélekben: legfennekén vannak az undok szörnyetegek: a gonosz indulatok, valamint a drága gyöngyök: nemes tulajdonságok; az egyiket tehát ott kell agyonfojtani, vagy legalább jó erősen leazorítani; a másikat viszont onnan alulról kell kiszabadítani, akarattunkhoz közel hozni, hogy úgy szólván, kezünk ügyébe essenek.

És a milyen fontos az önismeret, olyan nehéz hozzá jutni. A legelfogulatlanabb és legrészrehajlatlanabb bírónak kell tudnunk lenni minmagunk felett, minden gondolatunk és minden érzésünk felett, holott ha valaki iránt, úgy önmaga iránt elfogult és részrehajló az ember. „Minden embernek maga felé hajlik a keze,” tartja a közmondás is, és azért, ha a legnagyobb szigorral nem járunk el a magunk megbírálásában, akkor nincsen az a gondolatunk és érzésünk, melyre mentő, vagy legalább azépitő okot nem találunk, még a legrobotabbra is, és pedig úgy, hogy sok esetben magunk sem vesszük észre az önáltatást, a melybe tévelyedtünk; komolyan hiszszük, hogy helyesen cselekedtünk, helyesen gondoltunk, helyesen éreztünk, annyira az erény álarozát ölti magára a bűnös gondolat az emberi lélekben, ha jól a kezére nem nézünk. És a legnagyobb gonosztevő sem mindjárt a főben járó bűnökben kezdte, hanem a kicsikén; jó is, rossz is, szép is, rút is, csupa kicsi szálcakákban vannak meg az emberi lélekben, és a szerint a mint az egyik, vagy a másik tápot kap, fejlődik nagyobbra, vagy az egyik, vagy a másik, lassan, észrevétlenül, és ha az önvizsgálódás, az önismeret szigorúan nem őrködik, multhatatlanul a rút és rossz kerekednek felül; — azért már a

gyermekkorban kell megvetni az önismeret alapját, hogy mire a lélek ébredezni kezd, az első ifjúságban már részen álljon; akkor az indulatok és hajlamok ugyyszólván még közelebb állnak őseredeti állapotukhoz, könnyebb szeszrel megkülönböztetni egyiket a másiktól, és természetünkhez képest táplálni és erősíteni az egyiket és sanyargathatni a másikat és pusztíthatni a másikat. Azt tartom tehát, most már csak az a kérdés, hogyan és miként juttathatni a fiatal lelket önismeret-hez? És erre is biztos utmutatást ad a jó, öreg tudomány.

(Folytatása köv.)

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól.

(Folytatás.)

A mint beléptek, az ezredes fölemelte a fedőt, s valami sárgás folyadékkal tele tölté a két poharat. Rögön kellemes meleg illat áradt szét a szobában.

— Izlelje ön, — szolt az egyik poharat fölemelve s a másik felé intve, — valódi whisky-punca. Sógórom, a hercezeg ajándéka. Mondhatom, hogy nagyszerű. Jó szerencsére és jó barátságra, Buchholz!

Kocszintott és egy hajtásra kiüríté a pohár tartalmát.

— Így! — mondá aztán meglegedetten.

Buchholz csak kételkedve mert a kínált pohár után nyulni és inni. Ez épen nem várt szívélyes fogadtatás egészen megzavarta, főként miután különben is tudva volt előtte, hogy mily teszes és tartózkodó volt az ezredes az alárendelt tisztaság iránt; azonkívül meg épen ezemrehányásokra és komoly előterjesztésekre volt elkészülve. Most minden előre betanult mondókája, melylyel a netáni megtámadásokat visszautasítani akarta, kárba veszett.

— Hány éves ön? — kérdé egyszerre az ezredes.

— Huszonnyolcz, — felelt Buchholz.

Fitz-Patrik jóakaratu gyönyörködéssel nézett rá.

— Hm, eléggé fiatal kapitánynak! Szép pálya áll ön előtt. Föltettem magamban, hogy őnt pártfogolni fogom, s a mellett maradok.

— Ezredes ur! — szolt közbe háláaan meghajolva Buchholz.

— Nem hagyom magam tévutra vezettetni, — folytatá az ezredes, — némi rossz akaratu mendemondák által, melyek arra vannak számítva, hogy ön ellen ingereljenek.

— Én tisztának érzem magam, ezredes ur! — vágott közbe a hadnagy elpirulva.

Fitz-Patrik nevetett s ismételve kezét nyujtá neki.

— Hisz ismerem önt, — mondá, — s ez elég. Nem bánom, hogy Bellingék iránt udvarias maradt, s nem hiszem, hogy egy kukkot is tudott volna előre a kaszinóbeli rossz élel felől. Épen azért hívtam önt, hogy bebizonyítsam, miszerint bizalmam ön iránt egy cseppet sincs megingatva.

Buchholz figyelt. Várakozása nagyon fel volt izgatva.

— Itt sok ellensége van önnek! — mondá Fitz-Patrik, — a kik nincsenek meglegedve modorával, s vizsgálatot akarnak kérni ön ellen. Én meg akarom önt menteni minden kellemetlenségtől.

— De én nem félek a vizagálattól, ezredes ur!

— Nono, barátom, az akasztáshoz mindig kerül kötél. Hanem én ki akarom önt vonni a hinárból s minden száját betömni. Ön a poroszokhoz fog monni Halléba. Wartensleben tábornok irt nekem s egy értelmes tiszatot kért, a ki az itteni viszonyokkal ismerős. Keresve sem találhattam volna alkalmasabb embert, mint ön. Ezzel aztán kezébe lesz önnek adva szerencséje, csak föl kell az alkalmat használnia. Előnyére fog szolgálni, hogy a tábornok megismeri; öntől függ, hogy magát megkedveltesse vele. Egyébiránt itt e levélben érdeme szerint ajánlom önt neki.

Egy hivatalos levelet vett föl az íróasztalról s átnyújtá a hadnagynak.

— Még ma el kell önnek utaznia. Nem adok a készülődésre több időt két óránál. Ez alatt elbucuzhatik barátaitól; úgy sem sok van, azt hiszem. A pénztárnál elég pénzt fog ön kapni; itt az utalvány. Mint hallom, ön testvérét három árva-jával együtt tartja. Derék ember ön. Abból a pénzből jut nekik is, hogy az ön távolléte alatt hiányt ne szenvedjenek. Majd ezentúl is gondoskodni fogok önről. Igaz, még egyet. A fiatal Belling egy levelet irt nekem tegnap. Ugy mondják, hogy mint egy kakas kukorikol utánam az utcán. Ön közelebbi viszonyban áll vele?

— Igen ezredes ur; gondoltam, hogy a fennforgó kellemtelen ügy elintézésénél tán közreműködhetném.

Az ezredes egy percig gyanakodva tekintett rá fürkésző azürke szemcivel. Aztán sajtóságon vinnyogott és meg-rázta fejét.

— Ezek az emberek javithatlanok, — mondá, — azt hiszik, hogy a világ majd úgy tánczol, a mint ők fujják. Vigye a patvar, én áldott keveset törődöm velök.

Kezét a hadnagy vállára tette, s egészen atyailag nézett rá.

— Buchholz hadnagy, én tiszteltem önt, adok valamit önre. Barátom ön?

— Bizonyynyal, ezredes ur! — sietett felelni a fiatal ember.

És valóban e perczen meleg, őszinte jóindulatot érzett az öreg rideg katona iránt, a ki tán még sem oly rossz, szivtelen ember, mint általában hiszik.

— Akkor tanácslom önnek, folytatá az ezredes, — hogy menjen Halléba s feledjen el minden cselezővő aszonzsémélyt. Nem érdemesek egy hajító-fára. Ez az öreg delnő is most fiát uszítja a nyakamra, mintha nekem kedvem és időm volna, mindenféle fiatal szeles bolonddal összelövdödzni egy vén aszony kedvéért.

— Hisz ezredes urnak csak nyilvánítania kellene, hogy sajnálja a történeteket, — szólott esdőleg Buchholz, — s azt hiszem, hogy ezzel vége volna az egésznek.

— De nem akarom, épen azt nem akarom! — kiáltott az ezredes, egyszerre azokott mérgeskedő hangját véve föl. — Nem, és százszor nem! Ha én ön volnék, vagy ön én, akkor tán lehetne; de így, ördög és pokol! nem, csak azért sem. E nép gyűlöl engem; én nem törődöm vele, megvetem. Ily diadalt nem nyújthatok nekik.

— De akkor Belling ragnazkodni fog kibívásához.

— S én? én nem fogadom el! Mi az ön véleményo?

— Szerintem a párbaj egyáltalában nem alkalmas módja a sérelmek megtorlásának.

Az ezredes hirtelen megállt előtte, a mint a teremben le s föl sétált és meglepetten nézett rá.

— Teringottét! — kiáltott fel, szemöldeit összeránczolva, — mit mondott ön, Buchholz hadnagy? hogy mondá? Az ördögbe, egy gentlemannak és katonának mindig készen kell állnia karddal és pisztolylyal; ez becsületbeli dolog. S én igen sajnálom, hogy Belling urnak nem állhatok szolgálatára. Hanem nem lehet! Én itt parancsnok vagyok, s jelenleg épen nagyon fontos ügyekkel elfoglalva. Ön még tán találkozni fog vele, mielőtt elutaznék. Mondja meg tehát ezt neki, kérem. Menjen ő vissza a garnizonba s várjon, míg én itt az átadás körüli teendőket elvégzem; majd ha mindnyájan porosz egyenruhát fogunk hordani, akkor jelentkeznek ismét; addig azonban ne beszéljen velem. Isten önnel! Igyunk még egy pohárral, mielőtt elmenne. Isten áldja meg, szerencsés utat, Buchholz kapitány!

A fiatal tiszt a legsajátságosabb érzelmek közt hagyta el ezrede szobáját. Egy részről meg volt örvendeztetve, hogy a várt intések és fenyegetések helyett ily előzékeny fogadtatásban részesült s ily előnyös megbízást nyert, mely biztosan maga után vonandja előléptetését; más részről azonban némi homályos szégyent és önvádat érzett, mintha nem teljesen úgy viselte volna magát, a mint kellett. Mintha nagyon meghunyászkodó és gyáva lett volna! Tulajdonképen mi is volt az ezredes célja? Hogy őt elszakítsa Bellingéktől, eltávolítsa körükből, mert más módon nem vélte ezt elérhetni. Szidta előtte Bellingéket, igaztalanul, szenvedélyesen kikelt ellenük, s ő egy hangot sem szólott védelmükre. Ime, a másoktól való függés első eredménye. Ellenmondásba jön az ember külső modora bensőjével. Ugy érezte, mintha nem járt volna egyenes uton, mintha allatomos lett volna.

Tudva volt előtte, hogy mily zokon eshetett az ezredesnek, hogy ő ama botrány után is folytatta látogatásait Bellingéknél. Minden ismerős tiszt visszavonta magát, csak ő nem. S ezredes nem parancsolhatá ezt meg neki.

De mind a mellett kötelessége lett volna, vagy ha nem tette, akkor nem lett volna szabad az ezredestől semmi sziveséget elfogadnia, mert két urnak nem lehet egyszerre szolgálni, kivált ha azok ellenségek.

Eh. vigasztalá magát aztán, ha a poroszok bevonulnak Erfurtba, Fitz-Patrikot kinevezik tábornoknak a elteszik valami jó távol eső zászlóaljhoz, ő pedig porosz kapitány lesz; mi közük lesz akkor egymáshoz? s mi fogja akadályozni, hogy a szeretett leányt nőül véve, boldog ne legyen.

Fölvette a pénztárnál az utalványozott összeget, mely elég jelentékeny volt, aztán postakocsit rendelt és hazasietett, gyorsan bepakolt, s egy félóra múlva Bellingék lépcsőjén haladt föl.

Gondolta magában, hogy bucsuzás nélkül csak nem távozhatik; aztán meg az ezredes megbízása teljesen indokolja ez utolsó látogatást. Elhatározta, hogy barátját rá fogja beszélni, hogy vagy hagyjon fel az egész dologgal, vagy fogadja el az ezredes ajánlatát és várjon.

Hanem megbízást, barátot, feltételeket, mindent feledett, midőn az elfogadó-teremben Saroltát egyedül találta a himzőkeret mellett. Elfeledve az életnek minden apró-cseprő gondját, kellemetlenségeit; csak a derült, verőfényes oldalakat látta. Arcza egészen ragyogott az örömtől, a mint a kedves leányhoz sietett s kezét megsókolta.

— Oh Sarolta kisasszony, — mondá, — mily megbecsülhetlen áldás a sorsnak, hogy egyedül találom kegyedet!

— Mi történt önnel? valami nagy örömmnek kellett önt

érnie, hogy ily derült kedélyben van, — kérde a maga részéről Sarolta.

— Legnagyobb öröm az, hogy itt vagyok s így mindjárt közölhetem kegyeddél. Egy óra múlva indulok Halléba Wartensleben porosz tábornokhoz; legfőlebb egy hónapig maradok oda, s mire vissza térek, kapitány leszek, porosz kapitány.

Kitörő jókedvében majdnem táncolni kezdett a szobában, mint egy gyermek; csak lassankint birta a történeteket értelmesen és összefüggőleg előadni.

Sarolta kisasszony arca is fokonként kiderült; reá is elragadt az öröm; mosolyogva néztek egymásra, s e mosolyban sok minden ki volt fejezve, boldogság, remény, szerelem.

— De mit fog az ezredes mondani, ha megtudja, hogy ön az utolsó órában is itt volt? — kérde végre aggodalmasan Sarolta.

— Hát mit szólhatna? Semmit! — felelt könnyű kedéllyel a hadnagy. — Különbben is az ő megbízása folytán jöttem; Lipótnak hoztam tőle üzenetet. Azt persze nem tudja, hogy mily meny vár itt reám, s ne is tudja meg előbb, csak mikor már nem tehet ellene. Egyébiránt ő nem olyan rossz ember, mint a milyennek némely tette után itélni lehetne.

Sarolta kételkedőleg rázta fejét. Nem volt bátorsága elmondani a néhány nap előtti eseményt, hogy az ezredes megkérte kezét, csak ennyit suttogott tehát elboruló képpel:

— Én nagyon félek tőle. Ő keserű ellensége mindnyájunknak.

— Én úgy vélem, hogy irántam jobb, mint a hogy érdemelném. Lehet, hogy ezt csak azért teszi, mert egészen magához akar lánczolni. Bármilyen legyen is célja, szívem ügyeibe nem engedem őt avatkozni soha. E tekintetben szabad vagyok s az akarok maradni, ha másként függök is tőle. Ha e részben csatlakozik bennem, ő az oka, nem én.

— Én valahányszor rá gondolok, — mondá félősen Sarolta, — mindig úgy képelem, mintha hátunk megett állana s valami rosszat akarna nekünk tenni. Tartok tőle, hogy ön, bosszúsan meg, sziveségének elfogadása által csak újabb okot adok neki a gyűlöletre.

(Folytatása köv.)

A kávéivás elterjedése.

Kemenosky Kálmántól.

(Vége.)

A kávéivás a XVI-dik század első felében terjedt el Aleppóban, ugyancsak Damaskusban és több más városban is, s ugyanazon század közepe táján Konstantinápolyba is eljutott. 1554-ben nyitott itt két magánzó egy kényelmes pamlagokkal ellátott helyiséget, hol kávé szolgáltatott ki a vendégeknek s hol azok egyszersmind sakkozgattak és mulatnak. Egy török költő sonettet is írt a kávé dicsőítésére. Midőn azonban a kávéházak száma nagyon megsaporodott, a papság lamentálni és zugolódni kezdett a miatt, hogy az emberek tömegesebben látogatják a kávéházakat, mint a templomokat. A mufti azt magyarázgatta, hogy a kávéivás a Koránnal homlokegyenest ellenkezik, mely magyaráztatásnak a vége az lett, hogy valamennyi kávéház bezáratott.

Hanem az új mufti már másképp vélekedett, mint elődje. Ő egészen neki keseredve kardoskodott a kávé mellett, s

miután irigylésreméltó buzgósággal hozzálátott a magasztalt folyadék élvezéséhez, csakhamar a papság, az udvar és a város apraja nagyja is követte példáját. Később a kávéházak politikai okokból néha-néha megint bezárattak, mivel úgy tapasztalták, hogy a népnek azokban szerfölött jó alkalma van a szultán ellen merényleteket szőni, eljárását, tetteit szapulni és róla összeviesza fecsegni mindent. A tilalom csupán a fővárosra szorítkozott s nem is találtak ott többé kávéivókat nyilvános házakban. A kávéval való élés mind a mellett egy csépet sem csökkent; csupán nyilvános jellegét vesztette el a közhelyek bezáratásával. A magánházaknál a jövevényeket kávéval traktálták, s valamint nálunk a szolgálattevők „borravalót” kapnak, úgy ott a „kávépénz” volt napirenden. Nagy házaknál a kávé készítésére és szervírozására külön eszédek voltak alkalmazva; sőt a kávé annyira döntő szerepet játszott még a házastársak erkölcsi életében is, hogy egy török törvénycikk szerint: ha valamely férj nejétől a kávé megtagadta, a nőnek törvényes joga volt az elválásra.

Ennyire volt vala megerősödve a kávéval való élés a XVII-dik században Levanteban és Egyiptomban körülbelül 150 évvel azután, hogy Arábiában kezdetét vette.

A XVII. század közepe előtt Európában (Törökországot kivéve) csak igen kevés tudomással bírtak a kávéról és annak használatáról. Prosper Alpin páduni botanikus, ki a XVI-dik század vége felé Egyiptomban járt, ez italt ott mint közönségest, Európában ellenben mint ismeretlent emliti. Müvének Vesling által eszközölt második kiadásában már úgy szól a kávéról, mint ritka gyógyszerrel Európában. Nem valószínűtlen, hogy a kávé Velenczébe jött először. Van egy levél Pietro della Vallä-től, Konstantinápolyból keltezve, melyben azt írja, hogy néhány kávészemet magával szándékozik vinni, ha Itáliába visszatér. 1660-ban néhány Lévantéből Marseille-be visszatérő kereskedő vitt magával egy kis csomag kávébabot, és azt valamint a hozzátartozó eszközöket úgy mutogatták, mint valami ritkaságot. Kovással később a kávé ott a kereskedő házaiban élvezni kezdték, a 1671-ben egy kávézóhelyiség nyitott.

Az első, a ki a kávé Angliába vitte, hasonlóképen egy Smyrnából hazatérő kereskedő, Edwards volt, ki egyszersmind egy görög leányt is vitt magával, hogy ez számára kávé készítsen. A leányt nem sokára nőül adta saját kocsisához s az új házaspárral az első kávéházat nyitatta Londonban.

De különösen használatba hozott a kávé Párisban, mi leginkább onnan eredt, hogy IV. Mohamed szultán követé ott huzamosabban tartózkodván, az általa rendesen élvezett új italt az udvarnak is figyelmébe ajánlotta. Az első kávéház Párisban 1672-ben nyitott. Marseille-ben, a hol — mint fentebb említők — a kávé Smyrnából hazatérő kereskedők valamivel korábban hozták használatba, villongásra szolgáltatott okot a kávé élvezése, minthogy az orvosok revoltáltak miatta. Az orvosok ugyanis ez ital elterjedése következtében, melyet ők egy általában ártalmasnak tartottak az egészségre, nyugtalankodni kezdettek és maguk közt azt végezték, hogy ezt az ártalmas italt nyilvános vitatkozás tárgyává teendik. E végből egy programmal, mely még ma is meg van s mely úgy hangzik, mint valamely hadi manifestum, értekezletet csöditettek össze a tanácsházba, törekvésőknek, vagyis inkább hű erőködésűeknek azonban ép oly kevés fogantatja lett a kávéivás betiltását illetőleg, mint ama tulbuzgó mohamedán támadásának. Hogy egyébiránt a kávé védelmezői nem mindig

jó érveket használtak, onnan is látszik, mert a nyilatkozványt azok czáfolták meg, a kik annak bizonyítékául, hogy a kávé jó ital, azt hozták föl, hogy törökül bon-nak nevezik és hogy boldog Arábiából vette eredetét.

Dániába a kávé valamivel később jutott. Hogy a XVII-dik század kezdetén a kávé Dániában még nem volt ismeretes, a híres Bartholin „De pharmacopora danica 1685. (a dán gyógyszeréről) című munkájából látható. Ebben többi közt az mondatik: „A kávé igen gyorsan kezd meghonosodni Európa udvarainál; de nem azért, mert inyökre való, hanem mert ujdonság. Mondják, hogy jó étvágyat csinál és ébren tart. Itt tehát alkalom nyílik rá, hogy Seneca szavait megerősítsük, midőn így szól: „Esztelenségek könnyen zavart okoznak, az igazság ellenben lassan halad és mértéket tart.”

A kávénak folyton növekedő fogyasztása és terjedése Európában, öregbítette Arábia termelését, különösen midőn a XVIII-dik század elején nem elégedtek meg a kereskedési közvetítő uttal Egyiptomon át Marsoilleba, hanem jó reménység fejében közvetlenül Arábiába mentek. Természetes, hogy ily módon arra is gondoltak, hogy a hegyes kávéfát más országokba is átárazmazzassák és meghonosítsák. A hollandi kormányzó Hoorn, csemetéket vitetett Batáviába, azonban a kávétermesztés ott csak valamivel később (1723.) birt némi-
leg „zöld ágra” vergődni. Ugyancsak Hoorn 1713-ban Witten amsterdami polgármesternek is küldött néhány csemetét, a egy évre rá Párisba is eljutott belőle egy darab. Itt több palántát ültettek magról, és kevésbé azután, nevezetesen 1717-ben, eme növényekből Declieux egyet elvitt magával Martinique-ba (Nyugat-India.) A Nagyoczeánon való átutazás földünk túlsó oldalára sok nehézséggel járó és hosszadalmas volt; nagy szükségét láttak víz dolgában, de Declieux hőles számításával saugorgatta saját vízkészletét, hogy a győngye kávéfa csemetéje valamikép fogyatkozást ne szenvedjen.

Azt állítják, hogy ettől az egy kávéfától származott Nyugat-Indiának és Braziliának valamennyi kávéfája. S ha az csakugyan való (mert nem lehetetlen:) akkor ama roppant mennyiségű kávénak legnagyobb része, mely Európában jelenleg főlemésztek, közvetve annak az egyetlenegy fának köszönhető, mely botanikus-kertben neveltetett föl.

Martinique-ból a kávéfa csakhamar átplántáltatott az. Domingóba és a többi nyugat-indiai szigetekre, valamint Surinamba is, míg a Bourbon és Ile de France szigetek 1718-ban egyenesen Arábiából nyerték a kávéfát. Hosszu időn keresztül az. Domingó maradt az amerikai kávétermelés főtelepe és góczpontja. Ez a sziget a négerek idejében egymaga hetvenhat millió font kivittet eszközöit, tehát sokkal többet, miut a mennyit Arábia egykor szolgáltatott. A négerek fölkelése által azonban tetemesen alászállott a kávé produkció és megcsökkent a virágzó keresetűg, a fehér telepítvényesek onnan Cubába, Jamaikába és Amerika szárazföldre menekülvén. Ezek a tartományok, melyek csak a múlt század vége felé kezdettek kávétermeléssel foglalkozni, most rendkívül sokat termelnek. Majd később Brazília is követve amazok példáját, erősen hozzájárult a termeléshez, és nemakára hatalmas versenytársuk lett a kávékereskedésben. — A mi az egyes termelő-országokat illeti, a kávéáruhól Nyugat-India szolgáltatja a legnagyobb mennyiséget, főleg az. Domingó: utána következik Cuba, azután Brazília és Délamerika többi kontinense, majd Jáva és végre Arábia. A többi tartományok, ezekhez viszonyítva, alig számbavehető csekély mennyiséget szolgáltatnak.

Nincs módunkban, hogy a kávétermelés, kereskedés és fogyasztás forgalmi viszonyait statisztikailag pontosan előtűntessük. Mint valamely nagy folyam indul ki Amerikából: Arábiából és Jávából már jóval kisebb erővel, és tart egyenesen Európának, hol azután maradandólag igen sok apró ágakra oszolva, a nagy kereskedő-városokból a kisebbekbe, ezekből meg szerteszét a falvakba folydogál, majd ismét állandóan keskeny csatornákon udvarokba, hasonlóan a vízvezetőcsigerekhez, melyek a test minden részeiben szerteágaznak.

Örvendetes jelenség gyanánt kell tekintenünk a kávéivás elterjedését, ugy egészségi, mint erkölcsi szempontból, a mennyiben a szeszos ital mértéktelen használatára csökkentőleg foly be, csak hogy persze nem olyan mérvben, mint minőben a szeszos italok, különösen a pálinka ivásának csökkenése kívánatos volna.

Sok országban a kávéivás már a köznép rétegében is el van terjedve. A mi köznépünk háztartásában a kávé nem igen fordul elő, még sátoros ünnepnapokon sem, sőt azt nálunk — csekély kivétellel — idáig még az ugynevezett módos gazdember háza tájéka is jóformán csak hírből ismeri, holott a felesége és a leánya selyem viganóban a alácsüngő rojtos selyemkendőben járnak s maga a gazda is amolyan finomabb fogásu gálai posztórúhát visel még a hétköznapiok folyamában is, és egyben-másban a hajlék belsője és környéke is magán viseli a civilizációt. A kávé a mi köznépünknek általában nem is fog rendszer italként szerepelni mindaddig, míg egy kilogramm kávé árán öt-hat liter pálinkát vehet. Ezt a butító, testet lelket megmérgező italt néhol a nép akkora adagokban élvezi, a minőkben más tisztességes néposztály a kávé. Igen helyesen jegyezte meg az országgyűlésen a kávévám tárgyalása alkalmából egy ellenzéki képviselő, hogy a kávé kérdésénél az alsó néposztály érdekeire is különös tekintettel kellene lenni. Az ember valóban elszomorodik, ha látja, vagy hallja, hogy egyes, különösen felvidéki tót, kiváltképen pedig hazánk keloti részén fekvő ruthén és oláh községekben, mily mélyen fetreng a nép a pálinkával mértéktelen élvezetének posványában, és és fetreng örege, ifja, férfi, nő, legény és leány, még a gyermekeket sem véve ki. Hazánk jól felfogott erkölcsi és phisikai érdeke napról napra égetőbben követeli, hogy a köznép lelki testi egészségét, épségét nagy mértékben veszélyeztető pálinka élvezése valami módon a lehető legszűkebb határok közé szorítsák.

Végre megemlítjük még, hogy a kávé, mely hihetőleg az éthiopiai Caffa nevű vidéktől, mint a kávé eredeti hazájától, vette nevezetét, az arab kava h vagy kah nah s a török kahveh után ment át számtalan nyelvbe, és csekély, csupán hangzószereiben álló módosulatokban csaknem minden művelt nemzet és nem művelt nemzet nyelvében ugyan az maradt. Így például, hogy csak néhányat említsünk: a magyar kávé, a német kaffee, a franczia café, az angol coffee, a spanyol café, a szláv káva, a román cafea, a latin cofene, a görög kafé, a héber kava h stb. etymologinilag, sőt tisztán hangzatra nézve is mind közeli rokonságra mutat egymással, s eredete Abyssiniában, a Caffa vidékére és Arabiába egyenesen visszavezethető.

Egy hét története.

Márcziusho 20-dikán.

Az időjárás — A Barabás-kiállítás. — Benedek bucsu-fellépte. — Az utó-farsang. — A takarékpénztári tisztviselők estélye. — A budai zór tánc-vigalma. — Buda magyarosodása.

Senki ne csodálja, ha tárczánkat az idővel kezdjük. A rossz társalgók hibájába most önkénytelenül bele kell esnünk, mert egyebet sem hall az ember, ha ismerőseivel találkozik, mint panaszt és zugolódást a hóbotos szeszélyes időjárás ellen. A „bőjti szelek” ugyancsak rakonezetlenül tujdogálnak s illetlenül ki s be forgatják a járókelők gondosan összehuzott felöltőjét, s a nap verőfényét sivító vihoggással gunyolják. Nem is igen szeret kimenni senki, a ki nem kénytelen vele, a minek a kerekedők éppen nem örülnek.

Még inkább meglátszik a kellemetlen időjárás a Barabás-kiállítás látogatóinak mérsékelt számán, miután nem nagyon sok embernek van elég elszántsága megtenni a nagy utat ki a sugáruti műcsarnokig, melynek két termében a tárlat kiállítva van. S ezt sajnáljuk is, főképen a közönség érdekében, miután ritkán nyílik alkalom ily érdekes kiállítás megtekintésére és sokat veszít, a ki nem látja. S nem csak azért érdekes e kiállítás, mivel becses művek gyűjteményét van alkalma együtt látni a szemlélőnek, hanem azért is, mivel egy nevezetes művész munkái vannak itt összeállítva, egy félszázados tevékeny múlt eredménye. Barabás az első, az uttörő képművészek egyik legjelesebbje a művei főképen időszakiai, egyes koruk a kifejezései. Jobbára arcképek, különböző kor nevezetes férfainak képmásai, egy egész félszázad történelme tárul föl előttünk e kiállításban, a magyar társadalom, irodalmi, művészeti s politikai életének főszereplőit látjuk magunk előtt. A forradalom előtti és utáni idők férfainak arcképei ezek, azon sorrendben, a mint azok készültek. Első műve 1824-ből való, két iskolai jó barát arcképe ez, azután következnek nevezetes írók és államférfiak Damjanich, Leiningen, s a többi forradalmi nagy férfiak arcképei, nem egy közülök egyetlen példány, mely most sehol sem látható. Némelyik nevezetes férfinak több arcképe is van kiállítva különböző korból; Petőfinék ötféle arcképét láthatjuk itt. De Barabás nem csak arcképeket festett; még érdekesebbek tájképei, genre-képei, továbbá különbnél külön rajnai. A kiállítás nem sokáig lesz nyitva, s jó lesz sietni, a kellemetlen idő dacára is, nehogy valaki elszalassza az alkalmat, mely soha többé vissza nem jő.

A kiállításról szólva, melynek bizonyos ünnepélyes jellege van és némi tekintetben kapcsolatban áll a nem rég tartott Barabás-jubilaeummal, — egy másik ünnepélyről kell megemlékeznünk, mely szerényebb jelentőségű ugyan, de a művészetek barátjai előtt szintén nem lehet érdektelen. Benedek József bucsu-felléptét értjük, ki szerdán lépett föl — nem akarjuk mondani, utolszor, de bizonyos, hogy nagy időre utoljára a nemzeti színházban egyik legjobb szerepében, Molière Fösvényében. Benedeket 1863-ban szerződtette Radnótfűy Debrecenből, hol Ressler színtársulatának volt első rendű tagja. A nemzeti színháznál kezdettől fogva igen hasznos, nélkülözhetlen színész volt csaknem minden szerepkörben. Legkitűnőbb

volt mégis a genre szerepekben, s Tibureziust (az Idegesekben), az öreg szép irántanárt (a Három kalapban), az öreg Boldizsárt (az Egyetlen leányban), Moulinót, a vén bokróvás irnokot (a Nagyon szép asszonyban), s több más kitűnő szerepét sokáig nem fogjuk látni az övéhez hasonló kifogástalan, mesteri alakításban. Kitűnő alak Fösvénye is, habár feledhetlen Tóth Józsefünk Harpagonját elébe kell is tennünk.

Benedek nem csak mint jeles színész, de mint a budai színház rendezője, mint jelmez-felügyelő, mint a színházi takarékpénztár könyvvezetője is hasznos és jeles tagja volt az intézetnek; évek előtt nem egy kitűnő darabot is fordított a színház számára francziából és németből.

Bucauzása megható volt és nem egy szemben köny csillagot. Szerette és becsülte őt a színháznál mindenki, mint egyenes jellemű embert, mint a rend és pontosság barátját. A közönség is nehéz szívvel veszi távozását, bebizonyítja ezt tegnap, midőn bucsu-felléptére a nézőtér egészen megtelt, s bizonyította az a riadó taps, mely megjelenését fogadta. Két igen szép és értékes koszorú is hullott lábaihoz.

A perczekig tartó tapsvihar lecsendesülése után Bercsényi Béla kilépett pályatársai sorából, kik csaknem teljes számmal megjelentek a színpadon, s rövid, megható szavakban mondott bucsut a távozónak, ki könyekig megindultan, azótlanul borult pályatársa kebelére. Azután Szigeti Jolán himzett vánkoston egy diszes és értékes arany órát nyújtott át a bucsuzónak, mint a pályatársak emléket. Az óra belső lapján e fölirat olvasható: „Benedek Józsefnek emlékül a nemzeti színház tagjai, márczius 17. 1878.”

Az előadás kitűnő volt; Benedeket elfogultsága eleinte akadályozta, később azonban annál kitűnőbbben játszott s a közönség minden jelenet után zajos tapsokban nyilvánította rokonszenvét és kitüntetését.

Benedek, mint tudva van, Kolozsvárra megy, hogy az ottani színház művezetését átvegye. A nemzeti színház igazgatója, báró Podmaniczky ur, azzal a nemes ajánlattal bontá föl itteni szerződését, hogy helyét egy évig az eddigi főtételek mellett fentartja számára.

Művészetekről, művészi estélyről szólván nem feledkezhetünk meg egyéb szórakozásról sem, az utó-farsangról, mely évről évre hosszabb kezd lenni. Hiába, a jóból minél többet kívánunk, s éppen nem lehet azon csodálkozni, ha ebben a viszonytagságos időben minél több szórakozás után vágyunk, hogy bajainkat feledjük. Az idén ugyan nem panaszkodhattunk a farsang rövidsége miatt, de azért úgy szokott az lenni, hogy mikor már teljesen kimerültünk is a farsang vigalmaiban, olyan felvillanyozólag hat, hogy: még egy utolsó mulatságot! Így kaptak lábra a bőjti bálók, melyeket a leleményes eszű rendezők különféle czimek alatt kitaláltak. Nem nevezik nyilvános vigalomnak, hanem azért meghívóik mindenkit fölkeresnek, kik farsangolni szeretnek, bálnak nem nevezik, csak táncestetélynek, hanem hogy a tánczvigalom és tánczestély közt tulajdonkép mi lényeges különbség van, azt még az akadémia sem tudná megmondani. A közönség nem is töri magát az elnevezé-

sek fölött, örömmel veszi a meghívót és megjelen a mulatságon s már csak azért is jobban mulat, mint a farsangon, mivel van e vigalomban valami rendkívüli.

Nem emlékezhetünk meg mindenik ilyen „tánczestélyről;“ nem lehet czélunk e mulatságokról rendes jelentéseket közölni s nem is lépnek azok föl oly igénynyel, hogy a nyilvánosság előtt bírálják. Igen meg vannak elégedve rendezők, ha szép közönségük volt, mely kitűnően mulatott s kellemes emléket vitt haza. E mulatságok különben is inkább házias jellegűek. Ilyen volt az első hazai takarékpénztár tisztségviselőinek mult szombati tánczestélye a Hungáriában. Fölös számmal nem voltak, és a fesztélytelen kedélyesség feledhetlenebb emléküvé tette e mulatságot a farsang legfényesebb tánczvigalmainál. A vendégek csak meghívottakból állottak, s jobbra ismerősök. Névsort nem közlünk, csak annyit jegyzünk meg ismételve, hogy a kik részt vettek e vigalomban, kitűnően mulattak.

A kölcsönöség kedvéért, hogy aztán ez utó-farsangra vonatkozó megjegyzéseinket befejezzük, szólunk a budai kör-hölgyestélyéről, mely, ellentétben az imént említett mulatsággal, különösen tulságos látogatottsága által tűnt ki. Az nem is csoda: a budai bálók és estélyek mindig arról voltak nevezetesebbek, hogy termékekben alig lehetett megfordulni. Nem csak a budaiak sietnek részt venni e kiválóan az „ő mulatságukban“, hanem a pestiek is szíves örömet vesznek a meghívást, mivel a budai vigalmakat főképen a kedélyesség, a fesztélenség jellemzi, a mit a pesti bálók legtöbbször hasztalan keresnének. Pest világvárosához illőleg fezes, kimért, Buda ellentétben az egyesülés után is megtartotta mulatságainak bizalmas jellegét.

A mult szombati hölgyestély azért is volt annyira látogatott, mivel a tánczot műkedvelői előadás előzte meg, az pedig még azokat is oda csalta, a kik talán különben fel nem keresték volna a vigalom e kedves helyét. Tóth Kálmán Nők az alkotmányban czimű vígjátékát adták elő, még pedig a szerző véleménye szerint is, kit különösen meghívtak a mulatságra, oly kitűnően, hogy az előadás teljesen élvezhető volt, dacára annak, hogy e darabot a közönség a nemzeti színházban kitűnő művészekről láthatja. A mint mondtuk, tulajdon nagy közönség volt, a termékekben alig lehetett férni s a fiataloknak ugyan nagy munkájába került, míg egy kis helyet kinyújtítani képes volt a tánczolóknak számára. A mulatság kitűnően folyt, a mi fő, minden ízében magyar jellegű volt, a mi a német ajkú budaiak közt nagy ritkaság. S hogy mégis ily nagy közönség gyűlt össze, örömdetes jelölül vehetjük a magyarosodás terjedésének. Némely ismerős nevű család ugyan, éppen mivel a mulatság tisztán magyar volt, távol maradt, de bizony e miatt senki sem busult. Most már úgy áll Budán a magyarosodás ügye, hogy a ki nem akar hozzá csatlakozni, hát biz az szépen otthon maradhat és unatkozhatik magában.

Budapesti hírvivő.

•• (Jótékony-ság.) Király ő Felsége a nyárasdói római katolikus hitközségnek, iskolaépítésből származó tartozása törlesztésére magánpénztárából 150 frtot, továbbá a kányi görög katolikus hitközségnek iskolaépítésre 100 frtot, végre Bábolna azütközdőinek 200 frtot adományozott.

•• (Ferencz Károly főherczeg végrendeletéről.) A főherczeg örökösévé fűt tette; azonkívül egész udvartartásáról bőven gondoskodott. Kisérőiről és szolgáiról a főherczeg

nyugdíjjal emlékezett meg, sőt a végrendelet több pontja megnevezi azokat a személyiségeket, kiknek az elhunyt ajándékokat hagyott hátra. A végrendelet jótékony czélokat sem hagyott tekintet nélkül. — A boldogult főherczegért csüörtökön gyászisteni tisztelet tartatott a budavári helyőrségi templomban, mely ünnepélyességgel ment végbe. Részt vettek a polgári s katonai legfőbb hatóságok. Előbbiek képviselve voltak a miniszterek, főrendi és képviselőház tagjai s a főváros küldöttjei által. Jelen voltak: Trefort vallás és közoktatási miniszter, Mailáth György országbíró s Ráth Károly főpolgármester; a katonaság részéről jelen volt báró Edelsheim-Gyulai, több tábornok és törzstiszt. A misét Ráth József budavári apát végezte nagy segédlettel. A zenekar igen sikerülten adta elő Duschek C-moll requiemjét. Ez alkalommal megemlítjük még, hogy az elhunyt főherczeg emlékére a pesti izraelita hitközség templomában vasárnap márczius 24-dikén, délelőtt 12 órakor gyászünnepély fog tartatni.

•• (Bírási napló.) Jegyzetek: Stoll Béla ügyvéd és Gellért Ida kisasszony Nagybányán. — Dr. Tóth Béla orvos és Szárita Anna kisasszony Szabadkán. — Tatraassy földbirtokos és Ujfaluay Nina kisasszony Szolnok-Doboka megyében. — Placsek Károly kolozsvári ezredparancsnok és Kornis Janka kisasszony. — Kiss Gábor törvényszéki bíró és Kránczlein Ida kisasszony Győrött. — Szilágyi Emil miniszteri fogalmazó és Glatz Janka kisasszony Budapesten. — Berczelly Jenő miniszteri tanácsos és Zoltán Etelka urhölgy Budapesten. — Váradny Aladár és özvegy Oppolczér Illés Aranka urhölgy Budapesten. — Singer Béla kereskedő és Kramer Eugenia kisasszony Budapesten. — Edl Tivadar bécsi bankár és Bogen Jenny kisasszony Pozsonyban. — Egybekeltek: dr. Barina Antal pártói orvos és Oláh Irma kisasszony.

•• (A központi Fröbel-nőegylet) vasárnap tartotta meg évi közgyűlését Majláth Györgyné egyleti védnökne elnöklése alatt, számos nő- és férfitag jelenlétében. Miután a titkár felolvasta a mult évi számadást, melynek főbb adatait már említettük, továbbá az ez évi költségvetést, melyet elfogadtak, szönyegre került Szögyényi M. Lászlóné urhölgy lemondása az elnöki tisztről. A gyűlés jegyzőkönyvileg ad kifejezést a lemondás fölötti sajnálkozásának s egyzersmind a t. urnőt megválasztá tiszteletbeli elnöknek élet-hossziglan. Aztán elnöknek báró Edelsheim-Gyulainét választák meg egyhangulag; alelnöknek Bulyovszky Lilla urhölgyet; tiszteleti tagoknak pedig dr. Reich Armin és Havas Ignácot.

•• (A Deák Ferencz hagyatékának) árverelését — Bécsben időző delegátusok s más távol levő tisztelők kérelmére — szombatról (márczius 23.) elhalasztották márczius 28-dikára, vagyis a jövő hét csüörtökjére. Ez árverelés aznap délelőtt tíz órakor az akadémia palota hátsó részében, a képzőművészeti társulat régi helyiségében lesz. A vevők minden tárgy mellett igazolványt is fognak kapni arról, hogy azt a Deák hagyományából vették.

•• (A zenedében) hétfőn délelőtt ünnepély lesz: Liszt Ferencz arczképének, Thán Mór sikerült művésnek leplezése az intézet termében. A növendékek ez alkalommal Bartay Ede és Engesszer Mátyás által szerzett ünnepi karokat adnak. Az nap a zenede felsőbb osztályainak növendékei a Hungária termében is hangversenyt fognak adni.

•• (Kossuth-forrás.) Márkus Ignác iparos és hatósági képviselő fölkérte Kossuth Lajost, hogy új kezerű forrását az ő nevével nevezhesse. Kossuth aztán válaast küldött neki,

elmondva, hogy e kérea tulvitt gyöngédség kifolyása, mert nem hiszi, hogy ily elnevezésre az ő engedélye szükséges volna; minthogy azonban kívánja, szívesen adja beleegyezését, ohajtva, hogy az ő neve ne ártsa a gyógyforrás tulajdonosa érdekeinek. „Mert — úgy mond — mi tagadás benne, Magyarország oly erős magyartalan szél fu, hogy én valószínűnek tartom: a Kossuth-forrás vize még ha tisztán gyógyforrás is, szélesebb körökben aligha lesz kelendő.” Ez a kételkedés alap nélküli aggodalom.

•• (Érdekes hangverseny) rendezett szerdán este az egyetemi dalegyesület a nőképző egyet. javára. Oly nagy közönség jelent meg, hogy a díszterembe több már nem férhetett volna. Ott voltak többi közt gróf Teleki Sándorné leányával és Vay Lilla bárókisasszonyával, Damjanich Jánosné, Pauler Tivadar családjával, Veres Pálné, Klauzál Gáborné leányai-val, Ráth Károly, Kármán Lajosné, Kralovánszky Istvánné urhölgyek stb. A hangverseny programja hét számból állott. Kezdte a dalegyesület Schubert Tavaszi dalával. Aztán Onslow quintettjéből játszottak. Apáthy Jolán kisasszony zongorán, Jámbor Géza, Ritter Sándor, Allaga Géza, és Bugár Ferencz vonós hangszereken. Darvay Fülöp a Sarasate Faust ábrándját adta elő hegedűn. Valé (Bolberitz) Clemence kisasszony a Prófétából egy áriát énekelt. Rubinsteinől pedig a Der alte Königet. A széphangú és előadású énekesnőt háromszor hívták ki. Bocherini menuettejét a dalegyesület zenekara általános elismerés mellett játszotta. Következett Liszt Air du stabat materja, melyet zongorán Apáthy Jolán kisasszony játszott, kit négyszer hívtak ki. Végül a dalegyesület Huber Károlytól az Olyan a te dalod kart énekelte. Alig hangzott el a szép énekes: a székek gyorsan eltűntek a kezdődött a táncz. Ebben igen sokan vettek részt, a csak néhányat említhetünk meg a szemünk előtt elcsuhanó bájos tánczosok közül. Ezek Sulyi Gizella, Tóth Fanni és Erzsi, Förster Irma és Gizella, Kovácsnay Sarolta kisasszonyok, Végess Gyuláné, Csávossy Béláné, Helebronth Jánosné, dr. Zach Jakabné, Dubovay Gizella és Emilia, Walter Margit, Zach kisasszony, Siebenlist Gizella, Holub Mariánka, a Hrubovszky nővérek, Asbóth Flóra, Kralovánszky Vilma, Reizig Irén, Sebestyén Gézáné, Ligeti Margit, Vajkay Lina, Dobóczy Malvin, Meisel Irma, Rombach Anna, Schnierer Aladárné, a Pesti, Vagner és Láng nővérek. Hogy hajnalig tartott a mulatság, azt már mondanunk sem kell.

•• (Katonai ünnepély.) Jövő szombaton az újépületben ritka katonai ünnepély leend. Báró Edelsheim-Gyulai főhadparancsnok nagybátyja ugyanis nagylelkű alapítványt tett a 33. számú Kusevita, ezélt gróf Gyulay nevű gyalogezred számára. Ezen alapítvány kamatjai évenként az ezred vitézei között kiosztandók a novarrai és mottarrai ütközet évfordulóján. Micsét Fuchshuber Ignác katoná plébános fog mondani, a mise után az ezredes egy beszédet fog tartani a legénységhez. Ezen ünnepélyvel egy díszbéd is szokott összeköttetni, de az udvari gyűsz miatt ez máskorra halasztatott.

•• (Tűz az egyetemi könyvtárban.) Hétfőn déltájban az a rémhír terjedt el, hogy az egyetemi könyvtár ég. Temérdek kíváncsi gyűlt csakhamar a ferencziek terére. Valóban, füst-felhők csaptak ki az egyetemi könyvtár első emeleti ablakai-ból. Mindenki azt hitte, hogy a könyvtár ég. Szerencsére azonban a tűz a földalatti helyiségben támadt és innen tolt fel a forró füst az emeletbe. A fűskamrában a fűkészet gyult meg, hogy mikép, azt még nem tudják. A fűskamara mellett a könyvkötő-helyiség füsttel telt meg, a kapus konyhahelyiség-

gében az ablakfák kigyultak és már ott is égni kezdett. Az időközben megérkezett tűzoltók a füstgomolyon keresztül behatoltak a fűskamrába és alig egy negyedórán erélyes locsolás után sikerült a lángokat elfojtaniok. A könyvtermekben és tisztviselői azobákban nem volt semmi veszély.

•• (Wagner László) párbajának bűntényét tárgyalta a napokban a legfőbb ítélőszék első büntető osztálya. A legfőbb ítélőszék a királyi tábla általunk is közölt ítéletét oly változtatással hagyta helyben, hogy Wagner László büntetése 6 óról 3 óra lezállítassék. Leövey Sándor, Szűry Dénes, Szitányi Ödön és Ivánka Oszkár segédek pedig büntethető cselekvény tárgyi tényálladéka hiányából fölmentessenek.

•• (Huber Jenő,) az érdemes karnagy és tanár, Huber fia, most egyik ünnepeltje azon fővárosi társaság köröknek, kik a művészet iránt érdeklődnek. Huber ur alig 20 éves ifju, a már is oly hegedűművész, ki zajos tapsokat arat mindenütt, a hol fellép. Ő három éven át a berlini konservatoriumnak volt növendéke, a hol Joachim vezérlete alatt tanult, a közelebb Párisba utazik tanulmányai folytatására. A sikerről, melyet Huber Jenő már is elért, elég annyit fölemlíteni, hogy közelebb egy magán körben. Földváryné asszony fényes termeiben Liszt Ferencz játszott a fiatal művésszel, Liszt saját szerzeményét, a magyar rhapsodiát játszva, az ehez Joachim által irt hegedűkíséretet pedig Huber Jenő játszotta. A meghívottak gyönyörködtek a nagy mester játékában és szerencsét kívántak az ifju művésznek, kit a mester ily kitüntetésre tart méltónak.

•• (A párisi kiállításra) a kormány által kiküldött bizottsági tagok már elutaztak. Az indóházhoz rokonok, barátok kísérték ki őket. Foglalkozási ügyük különféleasége szerint három — nyolcz óra terjed megbízatásuk. A kiküldöttek ezek: Harkányi Frigyes kormánybiztos, Lechner Lajos helyettes kormánybiztos, Bernolák Sándor tükár, Kauzer József építész, Nendtwick Gusztáv segéd-építész, Szakvály Károly főkezelő, Schwarz Ernő alkezelő, Gesell Sándor, magyar királyi bánya-geológ, mint felügyelő; továbbá a gazdasági és iparosztályból a következők: Gamauf Vilmos, Rubin Simon, Komáromy György és végül még Burghardt Mátyás szolga.

•• (Bucsu-zenetársulat) tart a Berkes Lajos nemzeti zenetársulatata, melyet a párisi világtárlatra szerződöttetek a közelébb már oda kell utaznia. A Hungária dísztermében lesz az estély, belépti díjakkal s a jövedelmet az uti költségre és díszöltözetre fordítják. Tíz számból áll a program; fele magyar, (közte a Rákóczi-nő: a bihari dalok czimbalmon,) másik fele Roszini, (Tell,) Offenbach (Carotte,) Meyerbeer (Dinorah.) Reméljük, hogy a jeles zenetársulat párisi programja csupa magyar darabokból fog állani.

•• (A Rózsá-testvérek) rablógyilkossági bűnperében a budapesti királyi törvényszék már kihirdette a királyi tábla marasztaló ítéletét a pestvidéki törvényszék hörtönében, hol jelenleg fogva vannak, Rózsa István kötel általi kivégeztetése a megyeház udvarán valószínűleg szombaton hajtatik végre, ha csak a király kegyelme az ítéletet fogaágbüntetéssé nem változtatja.

•• (Márczius-havi közmondások.) Derült márczius örömet hoz a gazdának. A márcziusi hó égeti a vetést és szőlőt. Ha sok hó esik márcziusban, akkor zivatáros nyár lesz. Eaős márczius, száraz nyár. Ha márcziusban menydörög, akkor április nem mulik el hózivatáros nélkül. Márcziusi menydörgés termékeny évet hirdet. Ködös márczius, deres május. Száraz márczius után bő termés következik. A márcziusi por aranyat ér. Ha már-

czuában megszólal a kakuk és kelepel a gólya: akkor embernek, állatnak jól lesz dolga. Márcziában széthányt vakondtúrás szaporítja a széna-termést. József-nap megszünteti a telet. Ha József-napkor szóp idő jár, termékeny évre számíthatunk. Ki gyümölcsöt akar enni, József-napra lehernyózza fáit. Ha gyümölcsöt boldogságonyra a birka nem él meg a legelőn, akkor megcsízi évi jövedelmét.

*(Halálozások.) A lefolyt héten meghaltak: Rötzer Ferencné, 22 éves korában, Budapesten. — Pálffy Ferenc, benedekrendi tanár, 33 évet korában. — Beke Jánosné, született Hojta Mária urnő, 61 éves korában, Budapesten. — Korda Benő, 47 éves korában, Szegeden. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Magyar diós béles.

Egy kilogramm lisztből rétestésztát kell készíteni a következő módon: a liszt közepébe gödröt csinálván, egy kanálnyi zsirt, három egész tojást, öt evő kanálnyi tejfelt, sőt és annyi langyos vizet, a mennyit a liszt megkíván.

Mind ezeket kézzel mind addig jól össze kell veresni, míg hólyagos lesz. Ekkor a tésztát két cipőra kell osztani és liszttel behintve a nyújtó deszkán molegen betakarva fél óráig pihenni hagyni. Ekkor ki kell egy kisét nyújtani a tésztát, meleg zsírral megkenni és egy hosszú asztalon a szokott módon kinyújtani, zsírral meglocsolni és szikkadni hagyni. Azután az asztalon olyan nagyságúra el kell vágni a tésztát, a minő nagy a tepsi, a melyben sütni akarjuk a tésztát. Ezen tepsibe aztán teszünk tizenöt levél tésztát, egyiket a másikára.

Most a töltelékkel kell a tésztára tenni, melyet már jó előre elkészítettünk. Még pedig következőké: 100 diót tisztítottunk meg szép tisztára, vagy annyit, a mennyi egy fél kilogramm tisztított dióhoz elegendő. E diót apróra el kell vágni és egy tálba téve, egy fél kilogramm tört cukrot, egy negyed kilogramm nagy szemű mazelát, egy citromnak levágott héját és egy darab citronádot, hozzá adván még egy kávé kanálnyi fahéjat és egy kis szegfűszeget. Mind ezeket jól összekeverve a tésztára kell rakni, tetejét egy kis zsírral meglocsolni, a fölívágott téasztából vagy husz levelet rá tenni, a tészta széleit az ujjakkal jól lenyomkodva. Most felvert tojással megkenve a tésztát, kés fokával kockásan nyomkodunk olyan nagy kocka alakokat az egész tésztára, a minő nagyságu kockákra kívánjuk azt később elvagdálni. Mérsékelt meleg sütőben valami másfél óráig sültön a tészta, akkor pedig ki kell venni, a deszkán a megjelölt helyeken elvágni, és cukorral behintve az asztalra adni.

Dio-felfújt.

Nyolcz tojás sárgáját egy negyed kilogramm cukorral jól el kell keverni, ha már habos, ugyanannyi finomra megtört diót kell belé tenni, valamint három evő kanálnyi zsemlyemorzsa, egy kis tört fahéjat és szegfűszeget, végre pedig a nyolcz tojás fehéréből vert kemény habot. Egy vajjal kikent formába öntve a tésztát, a sütőben meg lehet sütni, vagy a formát egy forró vízzel telt edénybe állítva, kifőzni, tálaláskor pedig befőtellel leönteni.

R. N.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, márczius 16. Cinq-Mars. — Vasárnap, márczius 17. Az attaché. — Hétfőn, márczius 18. A fősvény. — Kedden, márczius 19. Cinq-Mars. — Szerdán, márczius 20. A Benoiton-család. — Csütörtökön, márczius 21. Piccolino. — Pénteken, márczius 22. A kis hó botos (Előszőr)

Várszínház. Szombaton, márczius 16. A jó hazaflak. — Vasárnap, márczius 17. A hugonották. — Csütörtökön, márczius 18. Házasság hajdan. — Béli köpeny.

Népszínház. Szombaton, márczius 16. A talléros pékné. — Vasárnap, márczius 17. A két pisztoly. — Hétfőn, márczius 18. A toloncz. — Kedden, márczius 19. Kisasszony feleségem. — Szerdán, márczius 20. A betyár kendője. — Csütörtökön, márczius 21. A falu rossza. — Pénteken, márczius 22. A színház zárva.

A Teleki-pályázat eredményét tegnap hirdette ki az akadémia bíráló bizottsága. Tizenhat pályamű adatott be, melyek közül tizet a jury még csak részletes bírálatra sem tartott érdemesnek. Jelentése szerint gyenge mű a többi is, a absolut becsaczel egyik sem bír, mégis, mint viszonylag legjobbnak, a Tamóra címűnek ítélte oda a száz aranyat. Tamóra tárgya nagyon kuszált, légből kapott, mesés, de hatásos jeleneteket ígér. Szerzője Váradi Antal, Iskariottnak és Mózesnek derék költője. Tamóra után legjobbnak Marozsiánát találták a bírálók, melynek írója hir szerint Csiki Gergely.

Lalla Roukhot, David Felicien e gyönyörű költői operáját, mióta Paulinó elnémult, nem hallottuk. A nemzeti színház operai igazgatója most ismét színre akarja hozatni. Myrztát Nádniné fogja énekelni, Lalla Roukhot pedig Tannerué. Ez érdekes és bizonyára örömmel fogadott hir után megemlítünk egy másikat is, melynek fogadtatása szintén csak kellemes lehet. Massenet Lahorei királyát, e kedves kis operát, mely Párist egészen elbájolta, az igazgatóság meghozatta e ősszel adatni fogja.

Szigligeti Ede síremléke javára a nemzeti színházban husvét másodnapján délelőtt nagyobb szabásu zene-, ének- és szavalási akadémiát rendeznek. A rendezésre 10 tagu bizottság alakult írókból és művészekből. A bizottság elnöke báró Podmaniczky Frigyes; tagjai: Erkel Sándor, Feleki Miklós, Gyula Pál, Odry Lehel, Paulay Ede, Sümegi Kálmán, Szigeti József, Vadnai Károly, Váradi Antal, Vizvári Gyula. A bizottság e hó 24-dikén, vasárnap, tartja első ülését.

A népszínházban legközelebb érdekes előadás lesz; Tisza Kálmánné pártfogósága mellett a gyermekmenhely javára gyermekelőadást rendeznek, előképekkel és tánczczal, a mi nálunk egészen új dolog; Londonban karácsonkor szoktak ilyeneket rendezni nagy sikerrel.

A népszínház új donsága, melyet szombaton este adtak először, a így lapunkban már nem tehetünk sikeréről említést, egy francia operette, címe: A cornevillei harangok. Az operettet igen dicsérik; XIV. Lajos korában játszik, Normandia egyik kis városában. Párisban a darab nagyon tetszett, háromszázszor adták egymásután. A háromszázadik előadás alkalmából, mely mult szombaton volt, a Folies dramatiques igazgatója, mely színházban az operette előadatik, mindazok számára, kiknek nem volt módjukban az operettet eddig láthatni, ingyen megnyitá színházát. Képzelné lehet, mily nagy volt a tolongás már kora-reggel a színház előtt. A jegykerők sora a szomszédos utcákba benyult. Öt órakor sört és több mint 2000 darab lepényt osztottak ki az igazgató költségén mindenkinek, a ki csak a színház előtt volt

s az ajtók megnyitására várakozott. A színház homlokzata fényesen ki volt világítva, s általában az igazgató mindent elkövetett, hogy a kedvelt operette háromszázadik előadása minél ünnepélyesebb legyen. Az előadása kitűnően folyt ez alkalommal is, s hogy az eddigi előadások egyikének a közönsége sem volt annyira hálás és lelkes, mint ez ingyen-előadásé, azt mondanunk fölösleges. — A népszínházban pénteken a főpróba miatt nem volt előadás.

Soldosné ez idő tájt Székesfehérvárott vendégszeressel és szombaton lépett fel először a Súrka csikóban; a jegyek csak fölemelt árak mellett voltak kaphatók s ennek dacára Székes-Fehérvár soha még oly tele-házat nem látott, mint ez este. Minden hely a legválogatottabb közönség által volt elfoglalva, sőt még a karzatok tömött sorai közé is számosan szorongtak, kik máskor sokért nem mutatták volna magukat e demokrata helyen. Virág- és taps-zápor úgy szakadt, hogy a tisztelt művésznek nem győzte meghatni köszönéssel. A Vereshajuban lépett föl hasonlóképp óriás közönség előtt s leirhatlan tetzés mellett. A műsor szerint Angotban, a Huszárcsinyben, a Falu rozszájában fog fellépni, és azon kívül még kétszer. Székes-Fehérvárról, Kaposvárra utazik a művész, hol Somogy megye vendége lesz, és Siófoknál dísz-küldöttség fogja fogadni. Kaposvárott csak egyszer lép föl a megyeház nagytermében emelt színpadon, a város és megye előkelőiből alakult műkedvelő-társasággal.

Divattudósítás.

Néhány napsugaras óra azon hitbe ringatott, hogy itt a tavasz, és a minden utcáson kinált ibolya és hóvirág látása még növelte e kollektos csalódást. Igaz, hogy a fák és bokrok kevés életéről és belső működéséről tesznek még tanúságot, de hát ezeknek a boldogoknak nem is kell gondoskodniuk tavaszi ruhákról, felöltőkről, úgy is fel lesznek öltöztetve minden évben új ruhába. A hölgyek, a kik nem olyan boldogok, mint a fák és bokrok, már szelídében készítik az új ruhákat, habár nem lehet őket még érvényre hozni és csak az állandó jó idő fogja azokat is az utcára csalni. Eddig még nagyon keveset lehetett az utcán látni az új öltözékekből, de azért megsughatjuk kedves olvasónóinknak, hogy a szövetekre nézve is némi változat lesz észrevehető a tavaszi divatban, a mennyiben a könnyebb szövetek lesznek előnyben a vastagabb és nehezebb szövetek felett, melyeket már évek óta olyan nagyon kedveltek. Így kedvencek szövetek lesznek az idénynek a keskeny csikosak; azonkívül az indiai cashemir, a bodri boige és a plush-fele rigogne. A prinsesse-ruha mellett még a felhuzott ránccolatok is kedveltetnek. A buzott, rüch-szerű fodrok is divatosabbak a plissé fodroknál, a melyeket kezdőnek megenni, a nélkül azonban, hogy még elhagynak. Egy legujabb tavaszi kimenő ruha félig hosszú szoknyája állott gesztenyeszín barna failleből, alul huzott fodorral díszítve. A princesse szabású felső ruha nemez-szürke cashemirből állott, elől kis aranyos gombokkal összetartva. Elöl mind két oldalon a polonaise fel van huzva, úgy, hogy a felső ruha mind két oldalon erős felhajtásokat mutat. A felhajtott végek barna faille-lal béleltetnek. Ugyan így van felhajtva a szoknya hátul is.

A tavaszi kalapok közül is láttunk már szép és gazdag küldeményeket, sok új formát, díszet, de sok feltűnő ízléstelenséget is körtük. Legkedveltebb szalagok a félig atlacz- és félig grongrainból valók, melyek gazdagon pompáznak a kalapokon, de leggyakoribb díszítését a kalapoknak mégis a gyöngyök teszik, melyek a kalap karimáját veszik körül, bár milyen formájú is legyen az. Legujabbak a borsónyi nagyságu fehér és világos színű gyöngyök. A fekete szalimasfonatú kalapok arany gyöngyökkel hímzett bordúrral díszítetnek, valamint sok fényes csilgaház, a holdvilágról elnevezett sárgás fényes gyöngyökkel, (lair de lune) a melyekről már említést tettünk. A virágokra nézve az idén úgy látszik nem fogják már olyan hűségesen utánozni akarni a természetet, bajos gyermekeik, mert az új készletekben nagyon sok „lehetetlen” virágokat is láttunk, mint kék szegfűket, barna margeritteket és barna rózsákat. Az olajzöld, halványkék és cardinal vörös színek az uralkodók a kalapok díszítésére, valamint a szalagokra, csukrokra is, melyeknek amazokkal összehangzóknak kell lenniök.

A bőr- és másféle pénztárczáknak is hadat izentek a divatos hölgyek, a mennyiben pénztárcát horgolt selyemerszényben viszik magukkal, a melyek — természetesen — olyan színű selyemből készültek, a mely illik a ruhához.

Mai mellékletünk egy tavaszi felöltő szabás mintáját adja t. hölgyeinknek. A szabás egyszerű. Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt és a harmadik az oldalrészt. Az előrészbe két erős bevarrást kell alkalmazni. A ruha szövetéből, vagy hozzá illő selyemből a felöltők igen jó kiegészítői a tavaszi ruháknak.

Számrejtvény.

Király Józseftől.

19. 2. 21. 1. 23. Ohajtla ezt gazdag, szegény,
16. 22. 8. Elég terem a tő szélén,
27. 4. 24. 8. 18. Szarvasmarhát fognak ebbe.
18. 25. 7. Könnyen megszar, nem ügyelve.
14. 17. 7. 25. 9. Hasznos táplálékkal lize,
5. 8. Főzni e nélkül nem lehet,
20. 6. 27. 14. 8. 10. 27. 11. Ezen mennek a hiuba.
18. 28. 3. 26. 10. Csak ez állatnak van tolla.
5. 26. 10. Hogy ha esik, mindig van ez,
23. 11. 10. 8. 20. 14. 28. Fialat leánynevet jelez.
10. 15. 23. 14. 18. 25. 9. Szegénységre vezet ez.
4. 24. Roppant kárt viszen véghez.
1—28. Megleled a „Honfi dalban”
Lelkesedést adó hangban.

Megfejtési határidő: április hó 17-dike.

A f. é. 8-dik számban közlött rejtvény értelme:

A legkedvesebb emlék az első szerilem.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Kapéczy Vilma, Steiner Janka, Steiner Sarolta, Korenagh Sork Hermin, Ivády Rózsa, Jánossy Lajosné, Magyar Matild és Felicie, Juhászovits Terézia, Hsintz Mari, Siprák Vertics Berta, Petordi Pap Erzsébet, Mednyánszky Margit és Erzsé, Stigmayer Zsófia, Potoczky Antónia, Ferencsics Teréz, Méry Kollár Katalin, Udvardy Hénrich Antónia, Lukács Györgyné, Gocsmann Karolin, Király Zéfi, Marton Berta, Kirch Gyuláné, Wikoll Anna, Pessina Edéné, Hayden Izabella, Rudér Vinczéné, Bacskay Katinha, Németh Alajosné, Kuthyné, Korom Rózsa, Sinkó Hermin, Ujfaluzy Károlyné, Dacinich Pencz Mária, Nagy Mariska, Bohus Gyuláné, Jánossy Lajosné, Odor Tinka, Soós Natalie, Mészáros Olga, Timár Janka, Prileszky Margit, Szent-Iványi Mariska, Lóhr Ella, Kun Eszter, Nagy Andrásné, Kollár Teréz.

A 7-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Németh Alajosné, Koromné Kutby Rózsa.

Tartalom.

Az Ágról szakadt, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Dalok, Szabó Endrétől. — Hogyan neveljük leányainkat, Emiliától. — 1803, M. . . Tudortól. — A kávéivás elterjedése, Komenczy Kálmántól. — Egy bét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasztyonokunk. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítókon: Heti naptár. — Városi hírek. — Közbizalmak. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Tavaszi felöltő szabás mintája.

Felelős szerkesztő, kiadó a lap tulajdonos: EMILIA.

12-dik szám.

Marczius 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Országut 85. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Iszraeliták naptára	Hold-járás	N a p	
							kele- tűz	nyug- tűz
Márcz.	24	Vasárnap	F 3 Gábor főan.	F 3 Oculi	12 A 2 Theophil	19	5 57	6 16
	25	Hétfő	Gyüm. oltó b. a.	Gy. ó. B. Aasz.	13 Nicephor	20	5 55	6 18
	26	Kedd	Jenő, Manó	Manó	14 Benedek	21	5 53	6 20
	27	Szerda	Rupert püsp.	Rupert	15 Agapina	22	5 51	6 21
	28	Csütörtök	Sixtus p. Guszt.	Virány	16 Sabinus	23	5 49	6 22
	29	Péntek	Eustáz, Jónás	Jónás	17 Elek	24	5 47	6 23
	30	Szombat	Angela szüz	Angyalka	18 Cyril	25 S. Pár a H.	5 44	6 25

Vidéki tárcza.

A selmeczbányai evangélikus lyceum önképzőköre mint mindig, úgy ez évben is megülte a márczius 15-dikét. Az eléggé tágas könyvtárterem zsúfolásig megtelt a legdisztesb közönséggel, mint Farhaky Kürthy Pirooska, Reviczky Paula, Scholcz Vilmosné, Jezsovic Károlyné, Bendáné stb. urhölgyek. — A föllépők közt legnagyobb tetazésben részesült Hánrich Árpádnak Előőrán és A magyarokhoz című költeményei, és Komárom című prózája; továbbá Buszek J., Leidenfurt T. és Pongrácz B. — A szavalók közt gróf Ráday Pál és Szilávik Gy. — A dalárda és zenecgylet is közreműködött.

K—y Á—d.

Bereettyó-Ujfaluban a kiadódó és gyermekkert jávára e hó 8-dikán élvezetes műkedvelői hangversenyt rendeztek. A városház terme egészen megtelt a a jótékony célra vagy száz forint lett a tiszta jövedelem. A zenekar indulót játszott, a férfi-négyes magyar népdalokon kívül az Ujonez és Szerelem című dallamokat énekelte, Kopácsy Vilma urhölgy Petőfi A hazáról, Bernáth Lajos pedig Arany János A walesi bárdok című költeményeit szavalták, Lederer Dező a Hellmesberger Melancholie-ját adta elő hegedűn, Csapó Etelka kisasszony (a debreczeni zenede növendéke, ki szép mezzosopran hanggal bír,) Ernániból áriát énekelt a aztán magyar dalokat nagy tetazés mellett, Vass Jenőné negyleti alelnök pedig a zongorkiaéretre volt szíves vállalkozni. A községben új és öröndetes élvezet volt e hangverseny. Utána reggelig tartó kedélyes táncmulatság következett.

Déván, a kaszinó termében, vasárnap este énekekkel és szavallattal összekötött felolvasási estély lesz, a főreál-tanodai vegytani szertár gyarapítására. Az estély sorrendje ez: nagy ária Donizetti „Belisario” dalművéből éneklék Olariu Elekné urhölgy és Csérny Alajos, zongorán kíséri Balogh Ella kisasszony; A nőkről, felolvasa König Pál tanár; magyar népdal, Lázár Anna kisasszony; Az égés tüneményei, vegytani kísérletekkel előadja dr. Hankó Vilmos tanár; Tetemre hívás Arany Jánostól, szavalja Réthi Lajos tanfelügyelő; A telefon, bemutatja Csönka Lajos tanár.

Kolozsarároft márczius 14-dikén közvacsorát rendeztek a nemzeti színházban, mely mulatság fényesen sikerült. B. Bornemisz Anna, az estély egyik legérdekesebb jelensége, Végh Ella, pompás jelmezében festői alak a hasonlóké a legbuzgóbb pinczéznők közé tartozik. Nem különben Katona Ilona, Hye Adrienne, Kállay Clarisse, Ugron Ilona, gróf Haller Fanni, Boér Hermin, Molnár Sándorné, Ditróné, Páuczel Ilona, Kánitz Ágostonné stb.; ki tudná mind felsorolni a szép hölgyek e koszoruját, kik az „est hűsöit” képezték! Az

árucarnokban báró Szentkereszty Anna csinált pompás üzletet pezsgőjével, melyet minden férfi-vendégnek meg kellett izlelnie. Boér Emma szőlője, narancsai is nagy kelendőségnek örvendtek; a sátrakban ott sürgölődtek még Maczedonfy Vinczéné, Groisz Gusztávné, Kauffmanné, Fanghné stb.

Debreczenben török menekültek vannak, egy plevnai török kereskedő és sógornője látogattak el oda. Előbb Konstantinápolyba mentek, honnan egy egész hónap óta voltak utban. A magyarok jószívűségéről, vendégszeretetéről, mit hazánkban utközben tapasztaltak, igen sokat beszélnek. Debreczenben egyik külvárosi szállóhelyen huzták meg magukat. A férfi neve Moussa Ilin, kereskedő volt Plevnában a igen jó módnak örvendett, a háboru azonban minden vagyonától megfosztotta. Derék kitermett férfi, sötétbarna arczzinnel. Haja itt-ott őszülni kezd, de fiatal tűzben csillogó szemei még ma is ifjunak tüntetik elő. A nő, sógornője Granati Lea, férje Smýrnában gombkötő volt. — Arcza egyrésze fehér kendővel van törökmódra eltakarva, sötét fekete szemei gyújtó hatását a fehér lepel feltűnően emeli. Tolmácsul egy debreczeni nő. Bihari Teréz van mellettök, ki másfél év előtt jött haza Törökországából, hol hét évig lakott a hova báró Maldényi gyógyszerész családjával ment ki. A török nyelvet teljes folyékonyssággal beszéli. — A rendőrség 48 órai engedélyt adott a szegény menekülteknek könyöradományok gyűjtésére, de továbbra is itt tartja őket a debreczeniek vendégszeretete. Ügyöket Debreczenben leginkább gróf Vay Dániel karolta fel.

Pozsonyban e hó 13-dikán a Magyar kör egy évi fennállásának megünneplésére zene, szavallat a felolvasással egybekötött estélyt rendezett. A nagy számmal egybegyűlt diszes közönség nagy érdekléssel hallgatta végig az előadást. A műsor érdekes a változatosan volt összeállítva a dr. Révfy László megnyitó beszédével vette kezdetét, ki a kör egy évi működésének eredményét rajzolta. Ezt követő Hunyady László dalmű nyitánya, előadva Németh Ilona kisasszony a Gokesch Kondé Paula urnő által. Ezután Vörösmarty Petiko című költeményét szavallta Sziklay Ottó ur. Folytatólag következett Dea Geigers letztes Stündchen, hegedűn játszva a kis Révfy Anna, zongorán kísérve Révfy Zoltán által. Ezt követő Hegyi Pál felolvasása: „A hölgyek az eazmek világában.” Végül a műsor befejezéséül következett Dávid tanár ur kitűnő hegedű- a Németh Ilona urnő zongorajátéka. Az előadás minden tekintetben sikerült a szabatos volt, méltó a kör céljához. Az estélyt táncmulatság fejezte be több csinos hölgy, köztük Simonyi Gyuláné, Illés Olga, Gály Kamilla, Ollé Irma a több más részvételével.

Különfelék.

„* (Wilt asszony) szombaton lépett föl utolszor a bécsi operaházban. A Hugonottákban bucsuzott el a közönségtől, mely viharos tapsokban nyilvánítá rokonszenvét és elismerését a távozó művésznő iránt. A színpad borítva volt koszorúkkal. Az ötödik felvonás után, midőn a taps lecsendesült, Jauner igazgató kilépett a egy gyönyörű babér-koszorút nyújtott át a művésznőnek a szavakkal: „Ön hallja, mindnyájunknak mily nehezünkre esik e bucsuzás. Mint igazgató, csak a közönségnek adok kifejezést, midőn kérem önt, térjen vissza hozzánk ismét a ne hagyjon itt minket örökre.“ Wilt asszony meghatottan látezik, de azért tagadólag rázta fejét. A tapsvihar ismét megújult, mialatt a függöny, mely Wilt asszonyt „az ő kedves bécsiétől“ — mint őket nevezni szokta — örökre elválasztá, lehullott.

„* (Érdemjellel kitüntetett angol hölgy.) A szultán Boudett Coutts bárónőnek, a török menekültek iránt tanúsított emberbaráti tettei elismerésül a Medzsidje-rend nagyszalagját adományozta. Első eset, hogy nő ilyen kitüntetésben részesül a szultán részéről.

„* (Felfedezett műremek.) Egy velencei palotában Michel Angelonak két eddig ismeretlen szobrát fedezték fel. Egy méter magas bronz-szobrok ezek, két párdücsöt ábrázolva hátukon egy egy faunna vagy satyrral. A két szobrot Rothschild báróné Párisban vette meg 350 ezer frankért a nem sokára közazemlére is kiállítja.

Megbízások tára.

D. Vecsére G. Gy. urnőnek: Azonnal megküldtem.
Gorujánra P. B. I. urnőnek: A megrendelési levélben utolsó postának nem D. volt megjegyezve, hanem Krasova, azért lett a lap oda küldve, a hová megrendeltetett.

Derzsre B. K. urhölgynek: El van küldve.

P...re B. A. urnak: Szíves tanácsát megfogadtam és — a papirkosárba tettem.

Braesóba P. I. urnak: Szíveskedjék csak jól utána nézni, a regény a harmadik kötetben véget is ér.

Tenkére K. K. R. urnőnek: Az elmás számrejtvényeket jobban szeretem amazoknál.

Ivádra I. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kölesdre L. S. urnőnek: Becses sorainak vétele után azonnal megküldtem. Ez volt első felszólítása, mit vettem.

Bukurestre A. L. urhölgynek: Pontosan vettem a decemberi levelet. A kívántat megküldtem.

Nagy-Lakra S. V. B. urnőnek: El van küldve.

Zomborba Sz. M. urhölgynek: El van küldve.

Tallosra H. Gy. urnak: Magánlevelben feleltem.

Boczabányára B. Gy. uronőnek: Becses sorait e szerint nem vettem! Szíves tisztelet.

Nagyváradra J. L. urnőnek: Szíves felvilágosítását köszönettel vettem.

T. Voraenyro F. B. urhölgynek: A levélben nem találtam a 20 krt, csak is a forintokat, tán feledékenységből nem tétetett bele.

Nagy-Lakra L. E. urhölgynek: Ajánlom Schuster J. selyemfestő, duna-utca 1. szám.

H I R D E T É S E K.

BIRKL JÓZSEF

mű- és selyemfestészete

Budapest, akácfa-utca 33. szám,
(megrendelések egyetem-utca 7. sz. alatt is elfogadhatók) ajánlkozik szövetek, mindenféle selyem uri ruhák,shawlok és kendők stb. tisztítására és festésére.

Temesváry Mór

czipő-gyára Budapest,
Király-utca 2-ik szám
Br. Orsz. ház.

Hölgyek számára:

Regatta feltopán chagr. vagy eberlasting lakkórral . 2.30
Eberlastin vagy bőr zug czipő magas szárral dupla talppal és lakórral . 3.—
Eberlasting fűző topánok, szegezett duplatalppal lakórral magasan vágott . 2.70
Pompadour topán mainzi-salonlaktól, duplatalppal, roco-csuszokkal, finoman díszítve . 3.80

Urak számára:

Bőr és szövetrengőli czipő . 1.20
Topánok fénymázos- vagy bagaria-bőrből, szegezett és sró-folt kettős talppal, igen srósek . 3.80
Topánok legfinomabb chagr. bőrből, díszített lakkórral és erős talppal . 3.80
Vadászeszima vízmentes kettős bagaria-bőrből, háromszorosan sró-folt talppal . 4.50
Chagr. vagy vikszos bőr csizmák, ráncos linom divatu, magas szárral . 4.80

Megrendelések pontosan utánvót vagy az összeg beküldése mellett a legjobban teljesítettünk. Nem teterő tárgyak készíggel kísérőltetnek. — Itasítás árjegyzékek beismertve küldetnek.

Jelentés a hölgyeknek.

Párisból visszatértem, ajánlom újdonságaimat készöltőnyök, felöltők, köpenyek, jaquetok, eső- és utliköpenyekből feltehetőbb mersókelte árak mellett. Kereskedők nagy olönyben részesítettünk.

RÓZSA V., nőöltőnykészítő.

Deák-Ferenc-utca 5. sz.

Női divatárú és készöltőny üzlet.

A nagyérdemű t. c. közönségnek azon tiszteletteljes jelentésünket tesszük, miszerint mi a koronaherceg (uri) utcában, a „Kikyo“ gyógy-szertár atellenében

női divatárú és készöltőny üzletet

nyitottunk. Azon reményben, hogy mi a mélyen tisztelt hölgyközönségnél eddigi működésünk köréből az Áts és tarsai s illetőleg a Theia Lipot és fia cégénél, a legjobb emlékezetben fenntartattunk. Ígérjük legszolidabb és legjuttányosabb kiszolgálásunkat a esedezünk számos szíves pártfogásért. Mély tisztelettel

Droppa és Pollacsek.

Beeresztő viaszot

pép-alakban, kockás jadorat és puha fapadlók számára, félkilós pletszelencékben 60 krral, 1 kilo 1 ft 20 kr. ajánl

Neruda Nándor

hatvani-utca 10.

Fogorvos.

Dr. ÁRKÖVY J.

Orvos- és sebész-tudor, fogász-mester.

(Londónban képezett fogorvos)

Lakása: FERENCZIEK BAZÁRJA.

Hirdetéseket

CSALÁDI KÖR

résztára elvállal

GOLDBERGER A. V.

Szerviták-tára 5. sz.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Külföldi előfizetési díj félévről
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Törvényszék. Árkádja
21-ik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyedre háromszori sorozat
5 kr.

13. SZ.
Márc. 31-dikén.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden színes és fekete rajzzal.
Ezenkívül
tízszázötödik könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Nem rég az ország egyik legrégibb nőegylete érdemdús elnökének az arczképét volt alkalmunk kedves olvasóinknak bemutatni; — ezuttal az egyik legfiatalabb nőegylet kitűnő érdemű elnökével ismertetjük meg önöket.

Nem pusztán véletlen az, hogy a közélet kiválóbb jeleségeinek arczképcsarnokába — imé egymás után két tiszteletre méltó kitűnő hölgy arczképét vesz-
szük föl, azándékosan adunk elsőséget a nyilvános élet szász terén a szépeért vagy a jóért küzdő érdemes férfiak vagy nők fölött azoknak, kik egy jótékony egylet élén állva, egy egész testületet képviselnek, melynek minden tagja arra törekszik, hogy jót tegyen a gyámok nélküli kiskorúakkal, az árvákkal és a szegényekkel. Mert lehet ugyan nem kevés

Návay Lászlóné.

érdemet szerezni a társadalmi élet bármely terén: a tudomány, az irodalom, a művészet körében, a közpályán és a magánéletben, de ez érdemek egyike sem ér föl, bármily tűndüklő legyen is, a jótékonyság azon nemes cselekedeteivel, melyekben több lelkes, jószívű emberi gyöngéd érzéssel telt hölgynek az egyesülete egész csendben, feltűnés, zaj nélkül részesíti azon elhagyatottakat, kiknek nincs senkiök, a szegény kis árvákat, a kiskorúakat. Oly magasztos cselekedet, hogy semmi sincs, ami azt fölülmulhatná, és a hatás, melyet a társadalomra gyakorol, beláthatatlan. Csak gondoljuk el: megmenteni, a társaság hasznos, egykor talán kitűnő tagjává tenni azt az elhagyott árvát, ki a fölkarolás nélkül ki tudja, mivé lenne?! Legtöbb

esetben a társadalom nyűge terhe, fájdalom, sokszor méltatlanság és fekély. S mily megmérhetetlen fontossága az ember további fejlődésére nézve az, minő nevelésben részesült a gyermek, öntudatra ébredése első napjaiban. Ettől függ egész erkölcsi világa, itt vetik meg az alapot, melyre a későbbi nevelés, oktatás művét építi. És ez alapnevelést a kiadandó intézetek adják meg, azon intézetek, melyeket jobbra mindenütt a női jótékonyosság teremt és tart fenn.

Csak hogy egyesek jótékonyága csak ritka esetekben képes e nagy fontossága eredményeket fölmutatni, egyesülés, többeknek szövetkezése szükséges ahhoz a közös szent célra, — ime azért óhajtuk mi szívünk mélyéből, vajha minden városban alakulniának nőegyletek, azért örül a lelkünk, ha halljuk, hogy egyik nemes egyesülettel ismét több van.

A makói nőegylet a legfiatalabbak közé tartozik; múlt év május havában alakult meg, tehát nincs még egy éves. S a kinek az egylet létrejöttében legtöbb, mondhatni csaknem minden érdeme van, a ki addig járt-kelt, fáradozott s küzdött a rábeszélés minden fegyverével, s a kinek az alkításban megbecsülhetlen érdemeit az új egylet az által jutalmazá, hogy egyhangulag, lelkesedett fölkiáltással első elnökévé választá: az azon nemes uró, kinek arczképét lapunk mai száma hozza.

Földeáki Náray Lászlóné, azül. kadicatalvi Török Czeczilia uró buzgalma hozta létre a makói nőegyletet, mely alakuló gyűlését a múlt év május havában tartá meg. Az alapszabályok több hóval később, októberben fogadtattak el, a kormány megerősítését pedig csak novemberben nyerték meg, így az egyletnek tulajdonképeni rendszeres működésére vajmi kevés ideje volt még, de azért már e rövid idő alatt is szép eredményt képes felmutatni. Alig alakult meg ugyanis az egylet, már is közébe vette a városi szegények menházának eddig elhanyagolt ügyét, a vagyontalan árvák, az érdemes házi szegényeket azonnal segélyezésben részesíté, tánczvigalmakat, színi előadást rendezett, hogy pénztárát gyarapítsa, s jelenleg abban fáradozik, hogy kiadandó intézeteket állítson föl, melyekre a 80,000 lakossal bíró Makón bizony nagy szükség van. Az egyletnek jelenleg 33 alapító és 101 rendes tagja van, vagyona pedig már eddig is közel 4000 ft-ra megy.

Ez az egylet bizonyára elérni fogja célját, mert nem is lehet másként, a míg ily fáradhatlan buzgalma elnöke lesz, minő a jelenlegi.

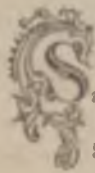
Az isten áldása legyen minden lépésén, melyet az egylet érdekében nemes céljainak kivitelében tesz, s áldás legyen rajta jó aziveért!

— 8.

U j t a v a s z.

— 1877. márczius. —

Vay Baroltától.

zép tavaszi verőfény űlt;
Oly mokolygó, derült az ég,
S a víz partján euyho szélben
Imbolyognak a jegenyék.

Hallgatom lágy suttozásuk,
Míg a kicsi kertben járok,
És lelkemben fölédredek
Rég szonyadó vagyok, — álmod.

S itt, hol annyit voltunk együtt,
Érzem, hogy foladni tőged
Sohsem foglak, s a régi seb
Újra sajog, — újra ég.

Akár merre votem szemem,
Minden bokor, mindenik is
A mult rövid boldogságát, —
Emlékedet hozza vissza.

Fejemet búsan lehajtom;
Nézek a kék messzeségbe,
Élet nyüzsgő mindenfelé...
Pacsirta dal fűt a légbe.

A ligetre új tavasz jó.
Virág borul minden rögre; —
Csupán az én megtört szívem
Vérzik és fáj mindörökre.

A z á g r ó l s z a k a d t.

(Elbeszélés)

Szépfaludi Ö Ferenctól.

(Folytatás.)

IV.

Azt sem lehetett mostantól fogva ráfogni Rózsánéra, hogy nagyon eüreglődnék-forgolódni a konyhában; legfőbb néha-néha tekintett ki, mikor bizonyos volt benne, hogy Kelemen ur nem vetődik le a Három rózsá-ba. De hát hol van a jó istennek oly matematikusa, ki bizonyosan, pontosan kiszámithatná, a szerelmes ember mikor vetődik valahová?

Kelemen déledött, délután, tárgyalás előtt és után, napközben és este felé mindig a szép özvegyasszony vendéglője körül ügyelgett. Ürügyül mindig azonjasságát hozta föl, voltaképp pedig szeme, azive nem tudott betelni a szép Rózsánéval.

Talpra esett asszony is volt, tüzzől pattant, mindig kész a felelettel, szerelemre vágyó, igaz szív után epedő, égető szemű menyecske. Férjét, kihez először ment nőül, nem szeretette jobban mint akármelyik felebarátját, kivél korcsmájában vagy korcsmája előtt találkozott. Most akar tehát szeretni szive mélyéből.

Erre legalkalmasabbnak találta Sas Kelemen ügyvéd-bojtár urat, ki a szerelmet szerelemmel viszonzta. A „gaest”-hez ugyan az polturányit sem hozhatná; de hiaz özvegy Rózsáné nem is vágyik már pénzre, vagyona, csak arra a kincere, hogy megezeretve legyen isten igazában. A szegény ember pedig — tapasztalás szerint — ha egyebet nem tud is, szeretni tud.

Egy este Rózsáné ott ült a nyári pénztárnál, egy zöld lugas árnyékában. Mellette szokás szerint Kelemen, ki jobban tanultatta Luczi asszony bogár szeméit, mint a „Corpus Jurist,” midőn egyszerre virágkosárral belép egy alig tizenöt éves leányka. Arczán ártatlanság űlt, szeméből jószág sugárzott. Azt hitte volna az ember, nem is virágáros leány, de az ég valamelyik angyala szállott alá.

„Tessék virágot venni! Illatos, friss virágot!” Szólt a leányka s ment körül a vendégekhez, kik sorban vettek. Még a tobákos öreg urak is, kiknek nincs kedvesebb illatjuk a búr-nótnál a vonzóbb mulatságuk az alvásnál, felébredtek szendergésökből s szívesen adtak két-három krajczárt, sőt egy hatost is az oda kínált bokoráért.

„Tessék friss virág! A legszebb virág!”

A fiatal leányka oda került végre a pénztár elé, a zöld lugas árnyékába.

Érdemes csoportozat volt együtt: a szép özvegy asszony, a fiatal leányka és a fiatal ember, mellettök a felfutó repkény,

mely keretül szolgált. Azt gondolta volna bárki, ha valamely festő vette volna esetjé alá a jelenetet, hogy egy modern Páris nem tud választani; melyiknek adja át a szépség almáját?

A tüzes szem, fekete haj, junói termet egész ellentéte volt az ábrándos kék szemnek, leomló szőke hajnak s a lenge alaknak. Kelemen merőn tekintett a leánykára, ki szintén viszonozta a tekintetet s rögtön el is pirult.

„Tessék friss virág!”

— Kis hugom, hát illik-e utoljára hozni ide a szép asszonyhoz a virágot?

— Az asszonyág hajában minden virág a legszebbé válik. Hanem azért a legszebbet hoztam ide: piros rózsát, zöld levéllel igen jól illik a barna fürtök közé, — viszonzá a leány.

— Nekem adja Linka. Hadd én ajándékozzam meg az asszonyágot.

— Kérem Mari vagyok s nem Linka. A mi rajtam szerezni való az csak a nevem, meg virágaim. Ez utóbbiaktól napokint meg kell válnom; de nevemet nem adom senkinek. Azért kérem, nevezzon engem ön is Mariának.

— No, jól van Mari! Hát csak kösse a legszebb bokrétát a legszebb asszonynak s fogja e husz krajczár virágáért.

— Ön nagyon is bőkezű, Kelemen, — jegyzé meg Rózsáné. — Két hatost egy ily kis bokrétaért?

— Két aranyat is adnék érte!

— Hogy ily szép leánytól veszi? — Kérdé különös pikáns mosolylyal az özvegy.

— Nem, csupán, hogy ily szép asszony számára vezem!

Rózsáné kezét nyújtá a fiatal embernek, ki hevesen megszorítá s oly forró csókot nyomott rá, hogy a legszebb korcsmárosné is meglepődhetett vele.

Mari átadván a virágot, fogta kosarát s árulta tovább virágait. Kelemen alkalmat talált, hogy minden lépten nyomon dicsérje a pompás harmoniát, mely e hulló fürtök s piros rózsák közt van; így aztán az sem tűnt föl, ha a kis Mari szépségét, ártatlan kinézését, egész szende valóját, jó ízlelését fölvette beszédjébe.

— Kár az ilyen kedves teremtségekért, hogy ily életmódra adják magukat.

— Hisz ez a legmulatságosabb s legkönnyebb!

— Nem oly könnyű, mint sokan hiszik. Nyájának lenni mindenkivel, azzal is, kivel nem akarunk, sokkal nehezebb még, mintha minden ételből akarnánk enni, melyet élénk tálnak! — jegyzé meg az ügyvédségéd egy korcsmárosné által is felfogható szellemességgel.

Kelemen ur nem mert utána sohajtani, utána mosolyogni, de még pillantani sem, mert észre vette, hogy a szép özvegy asszonynak nincs inyére.

Mikor egyedül lehettek, Rózsáné meg nem állhatta, hogy Kelemenről meg ne kérdezze, ha igazán szereti-e? Kelemen erősen állította, hogy az első percztől, a mint a Három rózsához belépett.

Lucza asszonynak soha sem esett oly jól e szerelem-valomlás és Kelemen urnak soha sem volt annyira nehezére ez ömlengés, mint épen ma. Kétségbe kezdett esni állhatatossága fölött. Hisz hónapok óta azt hiszi, hogy ezt a szép özv. asszonyt szíve mélyéből szereti, s ma midőn igazán meg kellett ígérnie hűségét, szerelmét, valami szívébe nyílatott, mintha tiltakozott volna e „házugság” ellen.

Micsoda? Házugság volna, ha szerelemnek mondaná azt az érzést, melyet a szép özvegy asszony iránt érez? Hálátlan Kelemen! te nem érdemled meg sorozhat. Annyian epeked-

nek annak a derék korcsmárosnénak bírása után, a mézárós, meg a kiakerekesedő a föld legboldogabb halandóinak tartanak magukat, ha Lucza asszony csak egy igazi nyájas mosolylyal is boldogitná; míg neked nyakad körül fonja gömbölyű karjait, oda adja kezét kézcsókra, ajkaiddal érintheted homlokát, fekete szemét, puha hajfürtöit s te mégis töprengsz!

Az a kis szőke leány, ábrándos kék szemével, szendeségével az egész Három rózsát, korcsmárosnétól, lugasostól, vagyonostól kitaszította azivedből.

A szép asszony megérezte, hogy ügyvédbojtárja veszedelemben forog; körülhálózta egész szeretetével, gyöngédségével. Most már a többi vendégekkel alig törődött, minden gondozkodása Sas Kelemen felé irányult.

V.

Sas Kelemen amaz idő óta, hogy Marit meglátta, ki oly kedvesen tiltakozott, hogy nem Linkának hívják s virágaival és Mari nevén kívül egyebbe sem, el nem feledheté a kis virágáru leányt.

Rózsáné asszony ugyan minden módot felhasznál, hogy Kelemen hivatalos teendőin kívül minden idejét nála töltsse; azonban Kelemen urat sem hiába képezte a prókátorságra természete, mert talált elég „hivatalos” időt, melyet a kis szőke leány keresésére fordított.

Megtudta nem csak, hogy merre jár, de azt is, hol lakik, hogy tartja édes anyját. Nyájában köszönt mindig Marinak, vett is tőle virágot s mellette oly nyájas szavakat mondott, melyek a leányt nem sértették, hanem igazán tetszetek. Ugy tetszett a virágáru leánynak, mintha Kelemen ur sokkal kellemesebb fiatal ember volna a többiekénél, kik még szerelmükkel is ostromolják szegénykét. Volt olyan toladódó, ki husz krajczárjáért, melyet a virágért adott, még csókot is kívánt volna a szép leánytól.

Kelemen csak azt kívánta, arra kérte Marit, engedje meg, hogy haza kísérhesse. Mari egész őszinte örömmel megengedte, azt egyszer hívta, jöjjön be s látogassa meg; majd bemutatja az édes anyjának, bizonyára szintén fog örövendeni.

Kelemen nem sokat kérte magát, de bement; Bozóné csodálkozva nézett leányára, mi történt, még eddig soha senki sem kísérte leányát haza. Mari biztosította, hogy Kelemen ur egészen más fajta gavallér, mint azok a többiek, kiket ő nem szokott meghallgatni. Kelemen ur „szegény.”

A mamára jó hatással volt a szegény szó... A kincstől, a pénztől, mely szemet kápráztat s vakít, irított, bár magának és leányának ugyancsak nem volt alkalmuk eddig vakulniok. A szép, nyájas szavaktól, édes beszédétől, melylyel az ügyvédségéd, ha még oly szegény is, bírhat, épeenséggel nem volt félelmök.

Bozóné még meg is köszönte Kelemen urnak, hogy szegény házát s leányát méltatá a látogatásra.

Kelemen most már két helytt volt otthon. Gyakran eljárt Mariékhoz, még oda is ült a lőczára, ládára s szedegette Marinak a virágokat, melyeket ez aztán bokrárába fűzött és este eladta a Három rózsánál, Kék ibolyánál, Hordónál és a többi vendéglőkben s kávéházakban.

Mari már nem is érezte magát jól, ha Kelemen nem jött el s nem együtt szakították a virágokat, rendezték a bokrétákat.

Egy reggel Kelemen már azzal a kéréssel is elő mert állani, hogy Mari hagyjon fel a virágáruval.

— Ne áruljam többé kis virágaimat, az én kedves testvéreimet? — kérde a szép leány.

— Ha engem szeretsz, megteszed. Féltetek a többi férfiak nyájaskodásától, ölelésétől, féltetek még a szemétől is. Azt hiszem, meg kell halnom, ha más szorítja meg kezdet.

— Bohó! Ez a szív még nem szeretett senkit rajtad kívül. De ne vedd el tőlem virágaimat, mert hidd el, beteg leszek.

— És én már beteg vagyok rég, mióta először megláttalak.

— Azóta szeretlek én is. Hát a szép asszony, azt nem szereted?

— Soha sem szerettem. Csak nyájaskodtam vele, míg te szivembe vagy foglalva. Most tudom csak, mi a szerelem, mi a kin, mi a féltékenység.

— Te talán még a virágoktól is féltesz!

— Féltetek azoktól is, mert jobban szereted nálamnál, pedig azt akarnám, úgy légy az enyém, a mint te az én egyetlen gondolatom vagy. Szeretlek szivemből, lelkemből, a mint te soha és téged soha sem fog senki úgy szeretni.

— Többet mondasz Kelemen, mint a mennyit megtartani képes vagy. Jobban szerettelek, még nem bizonyoztad szerelmedet. Csak meg ne bánd!

A szép leány elgondolkozott, de az ügyvédségéd csakhamar rámondta:

— Eb a ki megbánja. A szivemből mondtam.

A pillangó szállt két felé a mindkettőt azt hitte, már az övé. E szép színes pillangóhoz ragaszkodott mindkettő, mintha valami drága kincset bírnának benne.

A Három róza koreszmárosnéja szinte rosszul lett a várakozásban, ha szeretett Kelemenje csak félórával késett; Mari pedig már virágaiban is csak úgy talált gyönyörűséget, ha az ügyvédségéd sengített a szakításban, válogatásban.

Egy izben Kelemen ismét azt az ohajtását nyilvánította, hogy nagyon szeretné, ha Mari felhagyna a virág-árulással, mely igen szép foglalkozás, de kissé veszélyes. Sokaknak szemet szur a szendőség még jobban, mint a kacérság, száz olyan akad, ki kincseket áldoz és az áldozatra kiszemelt végre is megtántorodik a szomorúság a vége.

Mari biztatja Kelemen, hogy az ő szeme csak addig fut végig egy-egy vevőn, míg virágját megvette; ha odább áll, már el is felejtette. Hogy is ne felejtene el mindenkit, ha láthatja Kelemenjét.

(Polytátása köv.)

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól

(Polytátás.)

— Kegyed kárhóztatja magamviselőt, Sarolta?! Ez fáj: — kiáltott a fiatal tiszt elkomorodva. — Mint viseltem volna magam? Mit tehettem? Meg kellett volna neki a teljes igazságot mondanom, kegyét visszautasítanom a kijelentésem, hogy megvetem őt az alávaló sértés miatt, melylyel kegyeteket illette? Mit használtam volna vele? Ő korlátsim közé utasított volna. Én — egy szegény hadnagy; ő: ezredes! Nem maradhattam volna többé katona; kényszerülve lettem volna, hogy leveassem a ruhát. Pedig — folytatá kitörő szenvedélylyel,

majdnem a könyekig megindultam, — ehhez van életem boldogsága kötve. Hisz csak így, csak ez által nyerhetem meg kegyedet. S egész életemnek, minden lépésemnek e vágy, e törekvés adja meg irányát. Kegyedre gondoltam, midőn így tevék; hisz mindent kegyedért teszek! A mint ott álltam vele szemközt, egy perczig azt hittem, hogy mindent meg kell neki mondanom, leszidnom őt és csúnyán összevesznem vele, a mint érdekelné a vén gazember, pedig oly nyájás és jó volt hozzám, hogy el sem mondhatom; de kegyedre gondoltam, és uralkodtam magamon. Oh, miért oly átok a szegénység és függés, hogy nem engedí az embert bátornak, igaznak és nyíltak lenni! Miért oly irigylésre méltók a gazdagok és hatalmasak? Mert nem kell okosoknak és számítóknak lenniök, melléktekinteteket azamba venniök, hanem bátran mondhatják és tehetik, a mit helyesnek tartanak, a nélkül, hogy meghánnák. Őszes reményem előléptetésemtől függ, Sarolta! Hisz mit mondana édes anyja, ha mint elbucszott hadnagy lépnek fel kezéért, vagyon nélkül, rang nélkül? Nem, legyen isten, vagy ördög, a ki segélyt ajánlja, nekem nem szabad, nem lehet e segélyt visszautasítanom.

Ily ékes szónoklat nem tévesztette el hatását. Sarolta fokozott közelebb hajolt a hadnagyhoz, s midőn ez szavait bevégezte, felindultan, mindent feledve, veté magát keblére. Mily nemes, mily derék férfi az, s mennyire szereti őt!

Buchholz nem tehetett okosabban, mint hogy szépen átelelte őt és összecsokolgatta arcát, ajkait.

E perczben a folyosón ismeretes köhentés hallatszott, s alig volt idejük egymástól egy kissé eltávolozni, midőn felnyílt az ajtó, s belépett a mama.

Első pillantásra észrevette a fiatalok zavarát és arcán nehéz felhő jelent meg, de a menyörgésre és villámlásra már nem maradt ideje, mert háta megett megjelent a fiatal Belling is, nagy nevetve mutatván Buchholznak egy nyitott levelet:

— Ime, itt van a vén Bramarbas válasza! — kiáltott hangos kacajjal, melynek hangjába jó adag bosszúság és keserűség is vegyült. — Előre tudtam, hogy kifogások alá fog menekülni, hanem lelkemre, nem használnak neki semmit. Ördög és pokol! Nem olyan könnyű dolog egy párbajt elutasítani, mint ő gondolja. No megálljon, majd sarokba szorítom én a medvét, hogy tudom istenem, még a bőréből is kibujik. Hallgasd csak, mit ír!

S mulatságos hanghordozással és taglejtéssel felolvasá az ezredes rövid, de határozott levelét, melyben majdnem szóról-szóra azt írta, a mit Buchholznak szóval mondott.

— Nos, mit szólasz hozzá? — kérde aztán villámló szemekkel, a levélre ütve. — Kötelességeket hoz elő, hivatalos elfoglaltságát! Ördög és pokol, ürügyek alá bujik, mint valami öreg asszony.

— Ha méltányosak akarunk lenni, barátom, — mondá meggondoltan Buchholz, — úgy el kell ismerni, hogy neki igen fontos dolgai vannak Erfurt közlgő átadása miatt.

— S a város átadása miatt kell nekem várnom! — kiabált a heves huszár. — Menyköteringettét! egy nemes embernek és katonatisztnek minden perczben készen kell állnia a párbajra, ha az ellenség a halasztásba nem egyezik, ha a pápa és a császár parancsolják is az ellenkezőt. Én pedig nem egyezem a halasztásba, milliomteremtettét, mert jól látom, hogy hová céloz a vén róka. Ha egyszer porosz szolgálatba lép és porosz ezredes, vagy pláne tábornok lesz, akkor nekem le kell köszönöm, ha ki akarom híni. Akkor minden előny az ő részén lesz,

a nekem számtalan kellemetlenségem. Mit nekem Erfurt átadása! En kényszeríteni fogom őt, hogy most vivjon meg.

— Nagyságos asszonyom, — szólt Buchholz, egyenesen Bellingnéhez fordulva, a ki belépte óta mereven és büszkén szemlélte őt, a mi rá nézve szerfölött feszélyező volt, — a nagyságod anyai szívére fellebbezem az ügyet és kérem, hogy tartóztassa vissza az én derék, hanem igen heves barátomat minden erőszakosságtól, mely semmi jót sem eredményezhet. Nekem egy óra múlva Halléba kell utaznom, mert az ezredes Wartensleben tábornok mellé rendelt.

— Ime, megint egy bosszantás a vén gazember részéről! — kiáltott fel Lipót. — Tudja, hogy jól vagyunk együtt, tehát eltávolít.

— A feladat, melyet reám ruházott, igen megtisztelő. — viszonzá Buchholz, — s azonkívül biztosan maga után fogja vonni kapitányi kineveztetésemet. Kérlek, Lipót, mérsékelj magadat. Gondold meg, hogy ha az igazság és jog részeden van is, ha Fitz-Patrik valóban csak ki akar is bujni a párbaj alól, ezer eszköz áll rendelkezésére, hogy ezt tehesse. Felebbvalói az ő pártján lesznek, s ha jó szántodból nem engedsz, kényszeríteni fognak, hogy végkép felhagyj a dologgal, s akkor még csak a reményt is elveszíted, hogy őt valaha átellenesül nyerhesd. Őt mindenki magasztalni fogja mérséklétéért, téged pedig elítélnék meggondolatlan heveskedésed miatt.

— Mindegy! — kiáltott fenekedve a huszár. — Érveid nem hatnak rám. Neked jó okod lehet, hogy az ezredes mentegess, mert kiküldetésed előnyt nyújt és hálát értesz iránta. Engem azonban nem feszélyez semmitőle mellétekintet. Fel fogom őt keresni a diszazemle alkalmával, tisztjei körében s nyilvánosan úgy fogok vele bánni, mint egy gyáva semmirekellővel.

— Azt nem fogod tenni, — szólt határozottan Buchholz, — mert ily fellépés következményei méltán végkép megronthatnának. Híj össze katonatisztekéből egy becsületbírásgot s bocsásd azok ítélete alá az ügyet, ha nekem nem akarsz engedni; de hidd meg, biztosíthatlak, hogy ítéletük rád nézve kedvezőtlen lesz. A mi engem illet, én szívesen meghocsátom gyanúsító szavaimat. Hódoló tiszteletem családot, barátságom irántad azt hiszem, sokkal ismertebb, semhogy feltehetném, miszerint te komolyan gondolhattál volna egy perczig is arra, hogy engem Fitz-Patrik megvesztegetni, megtántorítani képes volt. Ha figyelembe veszed helyzetemet, be fogod látni, hogy én magamat másként nem viselhettem, hogy örömmel kellett a kiküldetést fogadnom. S ha csak egy kissé ismeresz, akkor meg vagy győződve, hogy változatlan hű ragaszkodással irántatok fogok viszatérni.

— Egy pillanatig sem kételkedtem! — mondá melegen az ifju Belling és engesztelésül kezét nyujtá.

Bellingné arcáról is eltűnt a hadnagy nyugodt, komoly szavai alatt a hideg kevély seaz, mely eddig árnyalta. Kellemezen érinté őt a higgadt szerénység, melylyel Buchholz magáról beszélt, a eszébe jutott az őszinte meleg részvét, melyet a család iránt mindig tanusított.

Mosolyogva lépett leányához, a ki belépte óta aggodalmasan vizsgálta arcát, megeimogatta fűreteit, megesókolta homlokát s néhány szót sugott fülébe, melyek miatt Sarolta elpirult, de csakhamar kigyuladt szemekkel tekintett Buchholzra.

— Buchholz urnak igaza van, — szólt a nagyságos asszony, szintén a beszélgetésbe elegyedve, — azt tartom, szintúgy bizhatunk tapintatában, mint jóindulatában.

Buchholz tiszteletteljesen csókolta meg a kegyes urnő kezét.

— Ez elismerés legfőbb jutalmam, — mondá bensőséggel, — s minden törekvésem oda fog irányulni, hogy e bizalmat mindig megérdemeljem. Utóvégre valóban mit nyer Lipót vele, ha végletekre vetemedik, hogy az ezredes párbajra kényszerítse? Azt hiszem, hogy eléggé meg van már ő büntetve a közvélemény által, mely hangosan nyilvánítá kárhóztató ítéletét fölötte. A nagyságod becsülete szerintem nem érintetett, mert ez esetben ki van megbecatelenítve? Az, a ki saját becsületéről oly durva módon megfeledkezett.

— Ugy beszél, mint egy pap, mint egy tulvilági erkölcabíró, — szólt közbe kedvetlenül a huszár tiszt. — De mi e világról valók vagyunk! S kétkem, hogy anyám örülne neki, ha ily könnyedén meghuznám magam. Hohó! Kérdezd meg Saroltát, hogy meg van-e elégedve az eddigi elégtétellel? Kinevetnének, barátom, kinevetnének engem és mindnyájunkat.

— Mindig jobb, hogy a bolondok neveessenek, mint hogy az okosak sirjanak. — viszonzá caendes vérrel Buchholz, do apránként mindinkább nekihevült. — Isten ítélete-e a párbaj? — folytatá. — Mindig a sértett fél győz-e benne? Nem a legtöbb esetben a sértő, a gazember, a semmirekellő? Hisz mi intézi a rettentő sorjátékot? A vak véletlen, vagy gyilkos ügyesség, de soha sem a jog, igazság, vagy épen valami isteni vélemény-nyilvánítás. Nem akarok az erkölcáról, emberi érzésről állani, melyek oly jogosan kelnek ki a párbaj ellen, nem idézem több nagy férfi kárhóztató nyilatkozatát felőle, csak kérdelek: hol marad az elégtétel, meg van-e becsületed mentve, ha például magad lennél párbajod áldozata? Nem képzelhetem a fájdalmas gondolatot, hogy te ifju életedet így szakíthatnád ketté. Lipót, barátom, csak gondold meg, nem többre érdemes-e a te életed? Nincs valami magasabb czélja, reménye, hogy odadod az első ostoba golyó elé?!

— Hisz félig-meddig igaz, a mit mondasz, — szólt kénytetve Lipót, — s tudom, hogy a legjobbat akarod, de mint katonatiszt, magad sem cselekedhetel a szerint, a mint beszél. A világ, barátom, a világ! Elfogultság ez talán, előítélet; de hiába, rajjai vagyunk s nem tehetünk ellene. Meg vagyok győződve, hogy anyám és Lotti igen szeretnek engem, de kétkem, hogy valami nagy örömeikre szolgálna, ha e dologból vissza vonnám magam.

— Reménylem, — vágott közbe, fejét büszkén föl emelve, Bellingné, — hogy Buchholz ur nem is azt gondolja, miszerint végkép visszavond magad, csak az időt add meg neki, a mit kér. Buchholz ur, mint katona, bizonynyal tudja, hogy mi a katona kötelessége, és egy Belling sem engedett még foltot azáradni nevén. Természetesen jobb volna, ha az egész világ békében és szeretetben élhetne együtt, de ez — sajnos! — nem lehet.

E perczben Hartensteinné lépett a terembe. Szerencséje volt Buchholznak, mert különben gyökere vélemény-cserére került volna a dolog közte s a büszke urnő között s az egy cseppet sem vált volna előnyére, mert a büszke nemes urnő bizonynyal nagyon erősen megítélte volna — felvilágosultságáért, s azon büszke nemes urnő véletlenül épen Sarolta anyja volt.

A szép asszony, Hartensteinné, teljes uti-öltözetben volt s épen bucsuzni jött, miközben kocsisa fogott.

Elbeszélte magának a történeteket és kedélyesen nevetett mellé.

— Uad agyon, Lipót, — biztatá unokatestvérét, —

üsd agyon, ne kiméld a vén kannibált; de magadat ne engedd általa agyonütni. Ennyiből áll összesen minden vivás és párbaj mestersége. Hogy az ember vágásokat és szurásokat adjon, de egyet se kapjon. Csak ezt a tudományt kell tudni, a többi aztán magától megy. A ki azonban ezt nem tudja, az bizony elég bolondul cselekszik, ha kiáll valakinek, a ki már a nélkül is eléggé megkínózta és hosszantotta a ráadásul még egy ütést a fejére vagy golyót az oldalbordái közé hálás szívvel elfogad tőle. Látjátok, mily előnyben vagyok én! Én, miután a vén sarkányt a vérig ingereltem papir-alakjaimmal, most megelégedetten elutazom, míg szegény Lipót kénytelen az utcán le a föl berzenkedni, mint egy haragos puskakakas, a ki alig várja, hogy elvágják a nyakát. Hanem kedves Lipót gondold meg, hogy így van ez mindenütt a világon. Egyik kannibál megy, a másik jön. Nem ér az egész semmit.

Aztán egyenkint bucazni kezdett minden jelen volttól és külön emlékmondatokkal kísérte buca szavait.

Bellingnéhez így szólt:

— Kedves cousine, aztán máskor legyen elnézőbb irántam. Lásd, ha volem lett volna, a kannibál nem merte volna kendőjét bántani. Mégis vagyok én jó valaminek. Kannibál-ijesztőnek.

Lipóthoz:

— Isten veled, Lipót! Aztán ha nem vágják el a nyakadat, látszad magad Weimárban!

Saroltához:

— Pá báránykám. Óvakodjál a farkasoktól, a kik nem báránybőrben ugyan, hanem egyenruhában, karddal és vállrojtokkal járnak körül, keresve, hogy kit egyenek meg.

Végre Buchholzot is észrevette.

— Ön tehát Hallóba megy, Buchholz ur, hogy beszózza magát porosz katonának? Sajnálom, hogy nem fogom önt látni, midőn majd viaszajó, rengeteg nagy csizmákkal, szűk gallérral és fényesre kent czopffal, a mint majd az én feledhetetlen kannibálomnak tiszteleg. Az igen mulatságos látvány lehet majd. Isten önnel!

Általánosan meghajtá magát az egész társaságnak és ellejtett.

Mig a mama és Lipót a cousinét kikisérték, Buchholznak maradt néhány percze, hogy Saroltával egy pár meleg szót váltson. Sarolta a maga részéről közölte vele, hogy a mama az imént azt sugta fülébe, miszerint jól látta, hogy Buchholzot megcsókolta, de nem nagyon haragzik érte, csak egy kicsit.

(Folytatása köv.)

Hogyan neveljük leányainkat.

Emiliától.

(Folytatás.)

Saját magán kezdeni a lélekvizsgálatot — mondja tovább a jó öreg tudomány, szinte lehetetlen és pedig különösen azért, mivel először is a vizálgatásra tudatosság szükséges, a fejletlen léleknek pedig nincsen tudatossága. Lát, hall, beszél, sőt tesz-vesz is a nélkül, hogy igazán tudná, miért és mi célból. Csak érzékei működnek, de nem bír a dolog mélyébe hatni, csak annyit tud, a mennyit lát, a mint azt sokszor találhatni az életben, kis és nagy gyermekeknél. Beszélnek óra hosszat, fűről-fáról, megtoldva, fölciffrázva, gondolatra azonban, avagy csak

mélyebbre ható észrevételre nem képesek; nem tudnak önállóan gondolkodni, mert a lelkük mintegy álomba van merülve. Azt tehát előbb föl kell költöni, gondolkodásra tanítani. Oly tudomány ez, a mit nem lehet könyvből tanulni, azért mégis könyvek kellene hozzá, olyan formán, mint a költészet, nem a szabály, hanem a példa költi föl a tehetséget. Meglátja a tudatlan, tapasztalatlan lélek, hogyan nyilatkozik ez erről is, arról is, a mi neki is akár hányszor szeme előtt volt, és mégis mennyire más mond róla amaz, mint a mit ő; mit mindent nem látott meg rajta az, a mi tökéletesen kikerülte az ő figyelmét! Ezt fölfejtván előtte a lélek lassan-lassan megtanulja az utat, hogyan kell fogalmakat összekötni, ítéleteket megállapítani, következtetéseket levonni, egy szóval önállóan gondolkodni, és gondolkodva beszélni. És mikor ezt megtanulta, nem jár többé a szája oktalanul, hanem a mint a szót kimondja, úgy szólván a lélek szűrűjén megy át; mindig előbb gondol, és csak azután beszél, mert — igazi értelemben véve — a beszéd nem egyéb, mint a fennszóval való gondolkodás, miként hogy a gondolkodás nem egyéb hangtalan beszédnél, és azért a gondolat a szó, a szó meg a gondolatot termi meg a léleknek. Látni ezt a buta embernél, nincsenek gondolatai, de szavai sincsenek. Látni ezt a fejletlen népeknél is; nyelvük is fejletlen, alig néhány száz szóból áll, míg a nagy szellemek okvetlenül szavakban is dugazdagok. Kiszámították Shakespeare-nél, ennél a nagy világszellemnél, és ki lehet mutatni nálunk is Aranynál, Jókainál.

Ez tehát az az ut, a melyen a lélek öntudatos munkálkodásra készítetik, a nyelv az az ut, ha a fejlődő lélek ezt minél alaposabban megtanulja. Nem a pusztá szabályokat értem, ámbar az is hozzá tartozik, ez azonban másodrendű, első maga a nyelv, mint az élő lélek első működésének teste, olyan teste, a mely szintén nincsen anyagból, azért akár az üveg, olyan tisztán keresztül lehet látni rajta, is olyan tisztán mutat mindent, a mit magában foglal, egyformán lényegét, színt, alakot.

Azért a legalkalmasabb lélekébresztő a nyelv, tudniillik a lélek nyelve, a gondolatok, érzések és eszmék nyelve, a költők nyelve, a melyen műveikben a jelen és jövőhez beszélnek. Ezt a nyelvet megértotván a lélekkel, maga is megtanul lélekül beszélni, azon gondolkodni, és erre természetesen csakis az a nyelv taníthatja a lelket; ennek a szavai nagy részben már emlékezetünkben vannak, tehát jó közel a lélekhez, nagyon könnyen juthat tehát a másikhoz; azután a folytonos hallás által, egyik szó a másikat, valamennyien meg a lelket tartják ébren, míg az idegen nyelv távolabb is esik a lélekhez, ritkábban is hallja, olyan, mint az idegen a háznál.

És nem épen úgy van az, a mint egy némelyik hiszi, hogy tudniillik az anyanyelvet úgy is tudja a gyermek, és azért erre nem is kell időt fordítani; azután meg az anyanyelvet a család is tudja, azért nem érdemes időt fordítani rá. Egészen más: beszélni, a mit gondolunk és érzünk, és beszélni a hogy gondolunk és érzünk. Olyan tudomány az, a mely úgy nagyságra, mint fontosságra a legelsőkk közé tartozik.

A legnagyobb írók, a legnagyobb költők mind csak arról panaszkodnak, hogy nem bírják eléggé a nyelvet; nem tudják kimondani, a mit gondolnak és éreznek, úgy, a hogy gondolják és érzik; ők a mesterek, a lángelmék, a kikkel ugyazólván terem a nyelv!

De maga a szó még nem teszi a nyelvet, hanem az, hogyan tudunk vele bánni, hogy a mi lelkünkben fukad, gondolat, érzés, olyanul meg is zendüljön, a maga ő eredeti valóságában, tisztaságában, hamvaságában. Ha akkor viszont, a milyen

a nyelvünk, olyan a gondolkodásunk, érzésünk, egész lelkünk, eredeti, üde, tiszta. „A milyen az ember, olyan a nyelve”, tartja a franczia, és csak olvassuk Berzaenyit, Petőfit, Aranyt, Eötvöset, Keményt, Gyulát, Jókait, Széchenyit, Kosauthot, Deákot, ugyan az a tárgy, mégis mennyire más a nyelve ennek is, annak is, a forma, a gondolat, az érzés, a test és lélek. Mindenik más és más, mégis mindenik ragyogó, fenséges, mint a csillagos ég; és ezt a nyelvet már nem beázóli a cseléd, és odahaza sem mindig halljuk; erre csak is a nagy példák, a nagy lángelmék tanítják a lelket; azért — az is hiba, mikor a fiatal lelket idegen nyelv tanulatásával kinozzák, abban a korban, mikor még a nemzeti nagy költők és írók műveiben gyönyört nem talál, még akkor sem, mikor ezek a művek az ő gondolata világából valók. Annak a jele az, hogy lelke még nem elég erős, nem bírja követni a költőt, még akkor sem, mikor leereszkednek hozzá, és ilyen gyöngé korban még idegen nyelvet akasztani a lélekre! Később egészen más, mikor már ugyezőlván, hazája van a léleknek, akkor, a hány nyelvet tudunk, annyi nemzet lelke nyílik meg számunkra, csak hogy az idegent is lehetőleg alaposan kell megtanulnunk; a felületeség, mint mindenben, itt is csak a lomot szaporítja, és az idegen nyelvekkel, a mit leányaink az iskolában tanulnak, sok esetben úgy szokott az lenni; csak így-amúgy tanulják, éppen csak annyit, hogy legyen mit elfelejteniök 1—2 év alatt, ezt is csak úgy, mint a zongorát. És nem is lehet ez másképp; 3—4 év édes kevés, még ha naponként egy órát fordítanak is rá; legfőleg ha alapját le lehet annyi idő alatt rakni, de ép ez alappal törődnek keveset nálunk, mert hisz az nem „mutat” semmit! És ha meg is van az alap vetve az iskolából kikerülve, csak akkor van a fiatal leánynak kedve tovább folytatni az idegen nyelvnek egyáltalában nem könnyű tanulását, ha meg van benne a vágy, megtudni, mint gondolkodnak és éreznek másutt a nagy szellemek, és ezt a nagy vágyat ismét csak az anyanyelv, vagyis a nemzeti irodalom útján lehet fölgerjesztani a lélekben. A ki a magáé iránt nem érdeklődik, nem érdeklődik az a másé iránt sem.

A gondolkodással tehát, mint láttuk, nyílik ki a léleknek a világ, de — még csak az egyik, a külső, a melyiket érzékeivel be tud járni; ezek hozzák meg neki a feldolgozni való anyagot: a képzeteket; a másik világ azonban, a belső, még zárva előtte; holott pedig az ő legdrágább kincseit éppen ez foglalja magába, azokat a tulajdonságokat, a melyek egész élete fölött határoznak: hajlamokat és indulatokat az akaratnak és erőnek tetűre indítóit.

Oda alá, abba a mélységes világba, önönmagába is kell tehát tudni alábecsátkozni a léleknek, és mindjárt egyszerre nem lehet oda eljutni, még csak utat sem talál hozzá, olyan nagy ott a sötétség. Csak néha ünti el egy-egy világosság, mint a kiröppenő villám zivataros éjben, akkor is csak pillanatokra, az ihletesség menyetei, és az önvád pokoli pillanataiban, a melyekről azonban a fiatal léleknek még csak sejtolme sincsen.

És mégis jókor kell neki azélylyelnézni a tengorfenekei otthonjában, hogy eligazodhassék benne, melyik a jó, melyik a rossz, és a magáéba még csak bele sem pillanthat; másokét kell tehát kinyitni előtte, azokba hogy belenézzen, és megtudja, mi minden nem lakozik ottan, és élő ember lelke szintén nem lehet az; nagyon nehéz beletekinteni abba; csaknem nehezebb, mint a magunkéba; a távolállókéba a távolágtól, a közellevőkéba a közelségtől; ott a körvonalok mosódnak el, a közelség meg kápráztat; ismerősünk irányában mindig el

vagyunk fogulva. Azután erkölcsi tekintetből sem tanácsos élő emberek megbíráására szoktatni a fiatal lelket; könnyen elkapattatja magát itélni mások felett, fiatal foggal, és — mint az fájdalom, nem éppen ritkaság az életben, — fennhéjázó ki-méletlenséggel, holott az öreg tapasztalt csak nagy ovatosan mond véleményt élő emberről, ítéletet pedig soha, mert ismeri az emberi elme végea voltát. Hanem itt van a földi örökkévalóság, az ő testetlenül élő embereivel: a történelem, mely tiszta valóságukban, tetteikben mutatja föl az embereket; hogy lett ebből is, abból is az, a mi; az indulatokat és szenvedélyeket, a melyek ragadták, jóra az egyiket, rosszra a másikat, míg ezrek és milliók közül kiváltak; milyenek voltak a zsenge hajításokul, és mivel táplálkozott lelkük, hogy ekkorúra nőttek bennük, és lett az egyikből ezrek áldása és a másikkól milliók átká. Erre is, arra is hűségesen szolgáltatja a példányokat a történelem, a hazai csak úgy mint az általános, csak eléje kell őket állítani, előbb a hazaiakat, ezek közelebb állnak szívéhez és erősebben megfogják, ezt kell tehát feltárni előtte, nem csupán az események végett, hanem főleg a jellemek és lelki tulajdonságok végett, a melyekből az események származtak. Kár, hogy nincs még olyan hazai történelmünk a fiatalság számára, de így is lehet azt pótolni, az iskolában vagy a szülei házban, különösen, ha az anyában meg van hozzá a jó akarat, arany akkor az anyai száj, és nem is kell hozzá nagy tudomány, mindössze csak annyi, hogy a viselt dolgokból a lelki tulajdonságokra tudjon következtetni, az indokokra és érdekekre, melyek cselekvésre sarkalták; az indulatokra és szenvedélyekre, melyek lelkét tüzelték, attól fogva, mikor még csak gyöngé erecákék voltak ez és a történelmi nevezetesség lelkében, egész odáig, mikor özönlő árra növekedtek, áldást termő az egyik, pusztító a másik, — mikor erről „mesél” az anya, vagy beszél a tanár, mint hallgatja őt a fiatal lélek! Miként a tiszta csendes tó a napaugarakat szívja magába, úgy ez annak minden szavát, és ép úgy neki is egész mélyét világítja be, és megpillantja benne minden hajlamát, minden indulatát; most még csak gyöngé kis hajítások, azért mégis meglátja, megismeri és csendes éjszakákon, a magányos órákban, midőn az üres lélek ködös ábrándokat szövöget, az övé világos eszményeken mereng, a miket a történelem szolgáltat neki; fin, leány egyaránt össze méri a maga tulajdonságait azokéihoz. Így az évek haladtával egyre jobban és jobban jut a lélek saját mivoltának ismeretére, és — szónak is milyen szép ez a mi magyar „lélek ismeret”-ünk; erkölcs és igazság egyűtt van meg benne.

Az anya nyelv és történelem tehát az a két tudomány, mire először tanitassuk gyermekeinket; ez uton jutnak a lélek ismeretére, a honnan az igaz és jó és szép megismerésére csak egy lépés.

Harmadikul következik a természet ismerete, az a tudomány, a mely, mint semmiféle más tudomány, az örökkévalóság édes érzését költi föl és tartja életben a lélekben, a szép és fenséges és jószágteles érzéseivel együtt, a mik azal rokonságban vannak; azért csudálatos-jótekonyn hat az egész életünkro; földeríti szívünket, eloszlatja bánatunkat; de — ezuttal csak arról akarván szólni mi m u l h a t l a n u l szükség leányaink nevelésére, hogy hivatásuknak megfelelhessenek. Még csak egyre akarom felhívni t. olvasóim figyelmét.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Ket színházi este.

Mióta a színházi élvezet nem fölösleges időtöltés többé, hanem nélkülözhetlen szellemi táplálék, azóta mindig eseményt képez egy kiváló becsű azini termék első előadása. Ilyen eseménynek kell tekintenünk a népszínház mult szombati estéjét, minthogy valóban az is volt, bizonyítja az a rendkívüli érdeklődés, melyet az előadott új darab iránt minden körben tanúsítanak, miután azóta mindenütt csak arról beszélnek, annak dallamait dudolják és magasztalják azoknak, kik még nem hallották. Bizonyítja továbbá az is, hogy mind az a tömérdek zongora-kivonat, egyes kiválóbb részleteknek zongora-átírata melyet Rákosi Párisból hozatott, úgy elfogyott az előadást követő első napon, hogy este már nem lehetett kapni semmi áron.

És épen nem csodáljuk, hogy ez új operette ily nagy érdeklődést keltett; a mi fővárosi közönségünk már teljesen kifejlett érzékkel bír a művészetek iránt, s tudja méltányolni azt, a mi arra érdemes. És oly sokszor kénytelen kedvetlenül, előgedetlenül távozni a színházból előadások után, hogy természetes, ha örömeinek, tetszésének rendkívüli módon ad kifejezést, midőn egyszer egy oly darabot lát, melyet elejétől végéig élvezhet, melyben semmi sincs, a mi szép-érzékét sértethetné, vagy szórakozást kívánó kedélyét untathatná. És a Cornevillei harangok ilyen sikerült, ilyen kivételes mű. Kellemes, mulattató, dallam, tűz, élénkség van minden ízében, tárgya is érdekes és a mi leginkább kivételessé teszi: nem abban a frivol légkörben mozog, a mely nélkül azt hiszik sokan, operette meg sem élhetne.

Szerzője Planquette, egy huszonhét éves szép fiatal ember; néhány hó előtt még senki sem ismerte, most az egész Páris kedvence. Története van annak, hogyan lett ő operette-író. Planquette katona volt, de fejből még a fogyveres gyakorlatok sem tudták kiűzni azokat a kedvesen csengő-bongó dallamokat, melyek lelkében rejtve voltak. Így történt aztán egy alkalommal, hogy elfeledkezve arról, hogy szolgálaton van, egy dalt dudorászott, melynek motívumai épen abban a perczen szülemlettek meg agyában.

— Mit dalol ön?! — rivalt rá szigorral az ezredes.

— Egy dalt, — mendá zavarodottan a szegény katona, — mely még nincs készen.

— Eh, ha ön még a szolgálaton is dalokon töri a fejét, büntetésül huszonnég óra alatt egy indulót fog írni ezredének zenekara számára!

Az induló 3 óra alatt elkészült és sikerült, Planquette pedig fölismerte ebből hivatását, csakhamar ledobta az egyenruhát és zeneköltő lett. Előbb apróbb dalokat írt kávéházi énekesek számára, utóbb nagyobb művel tett kísérletet. S ime az eredmény előttünk áll: a cornevillei harangok az első és kitűnően sikerült kísérlete a fiatal zeneköltőnek, ki ez egyetlen művével egyszerre veszedelmes versenytársa lett régi, már világra szóló hírnevű zeneíróknak, sőt ha így halad, a mint megindult, megeshetik, hogy veszedelmes versenytársa lesz Lecocqra nézve is, a kit pedig ma felülmulhatlannak hirdet az egész Páris, s utána az egész világ.

A Cornevillei harangokat nevezhetnők francia népszínműnek zenéje és szövege után egyaránt. Csupa dallam, játszi báj, kellem, pajkosság nyilatkozik minden ütenyében, és a mellett minden egyes száma népies. Nem találunk ez operettben legkevésbé sem, a mi unalmasnak látezhatnék, ellenben minden száma oly behízelgő, oly fülbemászó, hogy előadás után egyik a másikat üzte ki a fejükből, és akaratlanul folyvást a fülükben csengtek. Hiszen, hogy mennyire ellenállhatlan zene, mutatja az is, a mit már az imént említettünk, hogy az egyes részek zongorakivonatait, melyeket Rákosi nagy mennyiségben hozatott Párisból, mindjárt az első előadás alatt, s a rá következő napon az utolsóig elkapkodták.

De érdekes a szövege is. Egy nép-babonán alapul. A cornevillei kastély husz év óta lakatlanul áll. A gróf politikai üldöztetés elől menekült, magával vive unokáját. Azóta a kastély zárva van, a nép éjjelente mégis világot lát az ablakokban, sőt árnyakat is lát ott elsubanni, melyek nem lehetnek mások, csak kísértetek. De a babona szerint egyik kísértet a kastély harangjainál örökös, s mihelyt haza jön az örökös, meghuzza a harangokat, mire a kísértetek azonnal eltűnnek. E mesét elmondja a nép az ép most ismeretlenül hazuérkezett cornevillei grófnak. Ez rossz csinyt sejt, s felteszi, hogy a dolognak nyitjára jön. Előbb azonban cselédeket fogad. Először is a kis Serpolettet: ez egy pajzán kedvű kis paraszt leány, kit Gáspár apó a répföldön talált és fölnevelt, de a kinek házából most a rossz bánásmód miatt szabadulni akar. Aztán Gremicheux, kocsiának. Ez egy naplopó, egykor Serpolettet boldondítá, de ott hagyta, mert Germaine kezére áhitozik, a ki a dúsgazdag Gáspár apónak az unokahuga s a ki megígérte neki, hogy neje lesz, mert egyszer az életét menté meg. A gróf felfogadja még Germainet is, ki azért szökött meg nagybátyjától, mert ez a vén városbíróhoz akarta erőszakolni nőül.

Henry gróf új és régi kíséretével fölmege a kastélyba. Ott egy tárczát talál, abban Luceney gróf kisasszony keresztlevelet, kinek születési éve a Serpolettével megegyez s egy levelet, Gáspár apóhoz czimczve, melyben egy kis lány gondjaira bizatik. E bizonyítékok szerint tehát Serpolette grófnő lesz. Azonban mind elrejteznek, s várják a kísértetet. Ez el is jön, aki nem más, mint Gáspár apó, világot gyújt, lepedőt ölt, pár-szor mutatja magát az ablaknál aztán a kincsekben gyönyörködik, melyek a várban voltak s most e mese következtében az ő tulajdonai. Egyszerre megkondulnak a harangok, Gáspár ismerve a mesét megrémül, majd énekkart hall, előlép a gróf, kardjával a kincs közé vág, mire Gáspár megőrül.

Nos hát Serpolette csakugyan grófnő lett, de nem találja magát jól Versaillesban, hazajön, s régi barátjával tánczra is perdül. A gróf pedig beleszeret Germaine-be, megtudja, mi köti ezt Gremicheuxhoz. Ekkor jön rá, hogy e semmirekellő hazudott, mert a ki Germainet megmenté, és a parton levő suhancznak, Gremicheuxnak az alélt lányt karjaiba tette, az ő maga volt. Megtudja a valót Germaine is, a ki szintén szereti urát. A gróf ünnepélyt rendez, meghuzatja a harangokat, melynek hangjai az ott ödöngő Gáspárt örültségéből fölébresztik és el-

mondja, hogy Luceney grófnő nem Serpolette, hanem Germaine, mivel ő sok kincset kapott. Henry gróf nőül veszi az új grófnőt, Serpolette pedig marad, a mi az előtt volt, fürge csintalan kis paraszt lány.

Az előadás nem volt minden tekintetben kifogástalan. Germaine ábrázolójn, Sziklai Emilia, nagyon színtelen volt, Serpolette személyesítője ellenben Szigligetiné, az izlés rovására élénk volt, tulzott. A gróf szerepe pedig nem való Solymosinak, de hát kinek adják?! Csak Együddöt dícsérhetjük föltétlenül, ki Gáspár apót művésziileg játszta. Az énekkel sem lehattunk megelégedve; Sziklainak kevés a hangja, Szigligetinének már több van, csak hogy egyik sem tud énekelni. Ez a baja Solymosinak is. Hanem azért a közönség szívesen elnéző volt a szép zene kedvéért és újrázott a tökéletlen előadás daczára.

E heti krónikánk homlokán két színházi estéről szölkünk. E második este a Tóth Kálmán Kis hőbortosáé volt. A szerző érdeme és a sorrend szerint is első helyen kellett volna említenünk s ha mégis másodiknak hagytuk, azért történt, mivel ez újabb művet nem soroljuk azok közé, melyek az országazerte kedvelt költő babérjait szaporítják. Nem sikerült egészen; Tóth Kálmán nagyon is magasan jár, a mai világ nem képes és nem is vágyik fölemelkedni abba az ideális légkörbe, melyben színműve mozog, — ime, ez, valamint a nyelv, a gondolatok mértéken aluli egyszerűsége az oka annak, hogy a darab nem arathatott kívánt sikert.

Meséje ez. Egy kisvárosi bálteremben vagyunk, hová Páliné leányával épen megérkezik. A kis hőbortost, — így nevezik azt a szegény árva, kit házuknál tartanak s kinek sokat kell „jóltevőtől“ szenvednie, — otthon hagyták, mert hibázott: meglátogatta Pálinének ellenjelöltjét a nőegyleti elnökségre: Feluerna. A kis hőbortos mégis eljön, mert ha elzárták bál ruháit, volt tiszta batiszt ruhája, s eljön abban. Szidják is érte Pálik s gyámatyja: Zaláni igazgató, hanem azért a kis hőbortos jól mulat Tarsöldi tanárral, egy nemes jellemű, gazdag örökös. Ez az első felvonás.

A kis hőbortos távozni akar irigyei házából s levelet ír Budapestre, a Közélet szerkesztőjének, ki már meg is ígérte hogy gondoskodik számára állomásról. Esetleg épen a Közéletben a minapi bálról vidéki levél van, e levél csak a kis hőbortosról emlékszik meg. Rá fogják, hogy ő maga írta a tudósítást, elfogott levele táplálja a gyanút, melynek Tarsöldi is már-már hisz, mikor egy borítékba zárt arcképet koboznak el a kis hőbortostól, s ez arckép a Tarsöldié, az is kiderül, hogy a bál tudósítást Sas Sándor írta; Tarsöldi boldogan távozik. Ez történik a második felvonásban.

Páliné leánya, irigykedve rázánja magát, hogy nőül megy az igazgatóhoz. Tarsöldi jön s följánlja a kis hőbortosnak kezét és kétszáz ezer forintját. A leány szereti, de a vagyoni egyenlőtlenséget gátnak tekinti. Miután Tarsöldi nem képes őt más gondolkozásra bírni, inkább a tűzbe dobja kétszáz ezer forintját. Leégették számára kéregetnek; most ajánlják mind a ketten, hogy a pénzt elégették: mennyi jót lehetett volna tenni azzal. Azonban szerencsére kiderül, hogy Tarsöldi felindulásában tévedésből versének csomagját dobta a tűzbe a pénz helyett, melylyel most már a kis hőbortos is megbarkozik.

Itt végződik a darab. Nincs-e igazunk, hogy az ily ideálistmust a mai izlés nem élvezheti többé?! Ezt belátta a szerző is, a ki visszavette darabját és lényeges változtatásokat tesz rajta főleg a harmadik felvonáson.

Mi is akkor szölkünk majd bővebben róla, ha e változtatások után ismét elénkbe kerül.

Budapesti hírvivő.

Lapunk mai száma utolsó ez évnegyedben. Az eredményt, melyet felmúlatunk sikerült, teljes megnyugvással becsáljuk kedves olvasóink ítéllete alá s nem kélkedünk, hogy megelégedésüket kiérdemeltük. E meggyőződésben ajánljuk lapunkat további szíves támogatásukba.

•• (Jótekonyság.) A király az egyházas-radócsi római katolikus hitközségnek, leégett iskolája fölépítésére 100 frtot adományozott. — A király Sztrippa község tűzkárosult lakosai segélyzésére, magánpénztárából 200 forintot, a selmeczbányai ágostai hitvalásu evangélikus egyházközségnek, főgymnáziuma költségeinek fedezésére, magánpénztárából 500 frt segélyt adományozott. — Rencz Albert pécsi lakos a boldogasszonyfai római katolikus iskolai alap javára 200 frtot adott.

•• (Részás napló.) Jegyesek: Horváth Jenő sődi ügyvéd és Beksics Lujza kisasszony Igalban. — Abafi Gyula szekszárdi ügyvéd és Madarász Ilka kisasszony Pécsen. — Rotter Miksa kereskedő és Hay Róza kisasszony Szolnokon. — Fekete László ügyvéd és Csizsár Erzsiko kisasszony Sátoralja-Ujhelyen. — Deutsch Zsigmond Ujpestről és Schwarz Izabella kisasszony Budapesten. Rauacher Lajos tanár és Mialovics Lujza kisasszony Budapesten. — Heinrich Sándor birtokos és Bodn Mariska kisasszony Kálózon. — Sztráril Ferencz mérnök és Szász Erzsike kisasszony Nagyváradon. — Szokolay Lajos és Galambos Ilona kisasszony Egerben. — Schlézingér Kálmán adóbiztos és Deutsch Róza kisasszony Szentjobbon. — Vizoly Imre tanár és Grün Eliz kisasszony Déván. — Pilder József táviró és Hayder Kornélia kisasszony Kolozsvárott. — Benczik József ügyvéd és Kovács Erzsike kisasszony Ugocsában.

•• (Néhai Ferencs Károly) cs. és kir. főherczeg lelki üdvéért gyászisteni tiszteletet tartottak vasárnap az izraelita templomban, melyet ez alkalommal teljesen kivilágítottak s az oltárt gyászba vonták. Az ünnepély gyászenekkel vette kezdetét; — ezután dr. Kohn rabbi a szósékre lépett s hazafias, magyar szónoklatot tartott, melegen emlékezvén meg az uralkodóház halottjáról. Az ünnepélyt szent Dávid zsoltárjával végezték be. Nemcsak az izr. hitközség előljárósága s a rabbi seminárium tanári kara vett részt az isteni tiszteletben, hanem a képviselőház elnöksége is: Ghyczy Kálmán és Bánó József, továbbá Ráth Károly főpolgármester, több orsz. képviselő, s több egyleti küldöttség zászlóval. Díszes és nagy közönség töltötte meg a padokat.

•• (Rudolf trónörökös) legközelebb Olaszországba utazik. Milano városa már is kapott hivatalos értesítést a látogatásról. A főherczeg gróf Bombelles és Bialovics őrnagy fogja kísérni. Az osztrák-magyar nagykövetet is várják az olasz udvarban; ő szintén részt vesz Rudolf trónörökös olaszországi körutjában.

•• (B. Eötvös József) Eresiben állítandó síremlékére eddig 3500 frt gyűlt össze; a gyűjtés még folyamathan van. A síremlék a temetői kápolna mellett lesz, egészen a Dunaparton, 12 méter magas, úgy hogy a fővárosból is látni lehet. Az emlék szeptemberre valószínűleg egészen elkészül. Nem ily biztató hírek vannak azonban a fővárosban föllállítandó Eötvös

szoborról, melyet ez év tavaszán már le akartak leplezni, s a talapzatát már készítik is a Dunaparton a Steinház előtt. A Huszár által mintázott szoborral azonban baleset történt Bécsben, öntés közben. A minta megrepedt, az olvasztott érc pedig szétfolyt a földbe. Most a mintát újra kell készíteni, s míg az egész szobor elkészülhet, beletelik néhány hónap, sőt tán egy év is.

•• (Simor János) bibornok hercezeprimás a fővárosba érkezett a budavárbeli palotájában a fővárosi papság által ünnepélyesen fogadtatott. Ráth József apát latin beszéddel üdvözölte a primást, mire ő eminentiája igen szívélyesen válaszolt. Beszédében elmondá, hogy 36 órai conclave után meg volt az új pápa, sőt már az első választásnál meg lett volna, de forma-hiba miatt meg kellett a választást semmisíteni. Meg lehet a katolikus világ győződve, hogy valamint Pius, a szent emlékeztű, rab volt, úgy lesz rab és fogoly Leo is, ki a jelen viszonyok között szintén át nem lependi a vaticán küszöbét. Ha mártyr volt Pius, még nagyobb vértanu lesz Leo. Mit Pius hátragyott vagyonáról meséltek, az csak mende-monda; mert Pius gazdag volt, de csak szegénységben. Ez tette őt oly tiszteltté.

•• (A gazdasszony-egylet) vasárnap az új városház tanácsstermében tartá közgyűlését. Damjanich Jánosné elnök üdvözlé a tisenhét év óta buzgón működő egylet tagjait. A mult évi tevékenység képét beszélő adatokkal tükrözte vissza Sztupa György jelentése. Az árvaháznak 86 növendéke van, köztük 51 ingyenes árvalány. A jövő tanévben már a negyedik polgári osztályt is megnyitják. Az intézetben van lengyel, orosz, olasz és tirolai születésű árva is. Mult évben több néptanító árváját vették föl. A kilépettek közül három az állami nőtanítóképzésbe jutott, a többi vagy gyermekkertész nő lett, vagy szolgálatot talált. Az állam, főváros, hazai első tükarék-pénztár, Unger Henrik örökösei s az egylet számos barátja jelentékeny összegekkel gyarapíták az egyletet. Van jelenleg 330 alapító tag (68,529 frt erejéig,) 258 rendes s 54 pártoló tag. Az összes bevétel (beleszámítva a rendezett mulatságok, ünnepélyek szép jövedelmeit,) 21,526 frt 56 kr. volt, a kiadás pedig 19,582 frt 14 kr, s így ez évre 1944 frt 72 kr. maradt. A lemondott Ráth Károlyné helyett alelnöknek gr. Batthyányi Lajosné választák meg, kinek köszönetet szavaztak, hogy e tisztet elfogadta, valamint Sztupa Györgynek is a kifejtett buzgóságért. A választmány maradt a régi. Pénztárnoknő Czayuga Józsefné lett. Választottak új tiszteleti tagokat is, köztük Weinz B. F. kir. tanácsost.

•• (Paulay Edét) a belügyminiszter végleg kinevezte a nemzeti színház drámai igazgatójának. Egyszeremind végezni fogja a dramaturg és a főrendező tisztét is; az adminisztratív igazgatást, melyet eddig a drámai igazgató vezetett, Podmaniczky báró intendáns vállalta el. A legőszintébb örömmel üdvözöljük ez intézkedést, mint a színház érdekében leghelyesebbet. Paulay kitűnő képzettségétől s e téren már ismert tehetségétől a legjobbat várhatjuk.

•• (A budai honvédelem) érdekében ismét élénk mozgalom indult meg a régi s az új honvédség körében. Azon van, hogy az emlékezokor a jövő év májusában a budai ostrom harminczadik évfordulóján már felállítva legyen.

•• (Liszt Ferenc) arcképét a nemzeti zenede vasárnap szép ünnepélyességgel leplezte le. A nagy terem egészen megtelt meghívottakkal, kik lelkesen éljenzik a maestrót, mikor megjelent. Megnyitásul Engeszer egy alkalmi kardsalát adták elő, aztán Wenzel, a zenede elnöke, emelkedett hangra beszédet

tartott, kiemelvén a nagy művész halhatatlan érdemeit. S lepleztetett a kép, mely Than műve, s a zongorakirályt életnagyságban tünteti föl. A kép eléggé sikerült. Lisztet egészen meghatotta ez ünnepély s elfogadva mondott érte köszönetet Bartay urnak, a zenede igazgatójának. Majd Kucséra kisasszony csinos alkalmi vers kíséretében babérkoszorút nyújtott át a nagy mesternek, ki a kisasszonyt homlokon csókolá. Végül Bartay egyik új dalát adta elő a zenede, s az ünnepély véget ért.

•• (A Barabás-fele kiállítás) a sugáruti műcsarnokban most már folyvást sokan látogatják. A csarnokban számos új képpel szaporodott az emlékkiállítás. A többi közt gr. Batthyány Kázmér egy régibb aquarell arcképe, továbbá a Lónyai és Pejacevich családok tizenegy tagjának képei által gazdagodott a műtárlat. A közönség különösen vasárnap tölté meg a termeket. E napon, valamint ünnepeken is, a bemeneti díj délelőtt és délután csak 20 kr.

•• (A Thern-testvérek) hosszas külföldi körutjokból hazatértek a april elején hangversenyt adnak a redouteban. Művészi játékokon kívül sajátos érdeket nyújt e hangversenynek az is, hogy ama két zongorán fognak játszani, melyeket Beregszászy Lajos a párisi köztárlatra készített általa fölulált új rendszerben. A hurok ezekben nem a hangfenékre nehezkednek, hanem fölötte mintegy lobognak s ezáltal rezgésük egyenletesebbé, tömörebbé válik. A közönségnek alkalmi nyílik a Thern-testvérek játéka közben meggyőződni ez új zongorák hangszépségéről.

•• (A zenekedvelők hangversenye) díszes közönség előtt tartatott meg. Megnyitásul az ősz Volkman klasszikus G-dur szerenadéját adták elő szabatosan. Azután Massenet „festői jelenetei” következtek, a legszebb várakozásra jogosítva föl a közönséget e szerzőnek nemsokára a nemzeti színházban bemutatandó operája, a Lahorei király iránt. Legérdekesebbek voltak Szabó Ahasver operájának részletei. E hazánkban eddig szerény elvonultságban működve most egyszerre bámulatba ejté a közönséget művével. Szabó nagy hivatottságu zeneköltő, eszmedua, tartalmas, hangszerezése kitűnő, általában pedig minden kellék meg van zenéjében, mely a költőt világíróvé teheti. Ahasver még nincs készen; Odry e lángész felfedezője énekelt tőle néhány megkapó részletet Zajongival. Szabó rá méltán felhívjuk a közönség figyelmét.

•• (Ritka vendégek) voltak e héten a fővárosnak, Ghika és Stourdza hercegek, kik az európai udvarokat rendjárták, védelmet keresve Románia számára Oroszország ellen, mely hálából a tett jószolgálatokért egyik tartományukat akarja tőlük elvenni. A hercegek nem sok biztatást hallottak sehol. Andrássy még el se fogadta őket, — talán attól félt, hogy a csár zokon veszi. A hercegek most hazautazóban vannak s itt időzésük alatt fogadták az itteni román ifjuság tisztelgését s ez alkalommal felemlíték Miklós nagyhercegnek egy sürgönyét, melyben Károly fejedelmet menyre-földre kéri, hogy szívesen segítségére, különben végök van. Ime, most hogy hálálják meg a barátságot. A két herceg megnézte színházainkat, középületeinket s már eltávozott. — Azonkívül itt járt még Chatrea francia herceg, Lajos Fülöp király fia, ki némelyek szerint a bolgár fejedelmi székre van kiszemelve. A herceg szereti a jó magyar bort és magyar zenét és Rácz Pulit a Pannoniában ugyancsak gyönyörködve hallgatta.

•• (A zenekadémiában) a napokban érdekes matinée volt, szép és talán kelleténél is nagyobb közönség gyűlt össze, annyira hogy még a Liszt hálózobáját is elfoglalta. A tanítványok

mutatták be előhaladásukat; Agghúzy Károly és Roussel D. (oroéz) Volkmann versenyművét kitűnően játszották, valamint Almásy Miklós is, a Beethoven-féle változatokat a Nikó Hortense az Ábrányi magyar ábrándját. Chopin jól volt képviselve: Rennebaum Augustus nocturne-t, Menezel Erzsébet impromptu-t, Krautwald Josefa (a tábornok lánya) polonaise-t, Smítalczka Feliczia (lengyel nő) adagiót játszottak tőle szabatosan. Roth Bertrand (lípcei) Henselt háladalát a vihar után mutatá be kiképzett technikával, érzéssel. — Wagnertől két művet hallottunk: Siegfried és az erdei madárka átíratát Ravasz Ilonka tapsramélto előadásában és végül a Mester dalmokok előjátékát Hunna Hermin, Steinacker kiasszony, Voigt Gizella és Zaphiri Helén kiasszonyoktól. Schumanntól Barnai Kuapp Ilka játszott novelettet a Steinacker Irma pedig románcot és nocturnot, mind a ketten igen szépen. Hatás tekintetében a Bécsben is tetészés mellett hangversenyzett Raab Antónia asszonyé volt az elsőség, ki egészen fölmelegíté a közönséget Tausig magyar cigány dalaival. A hallgatóság élénken megtapsolta az előadókat és a mestert, Lisztet, ki meg lehet elégedve tanítványaival.

*(Deák Ferencz hagyatékának árverezése) csütörtökön délelőtt vette kezdetét az akadémia épület azon termeiben, melyek azelőtt a képzőművészeti társulatnak szolgáltak kiállítási helyiségül. Már 10 óra körül megtelt az utolsó terem érdeklődőkkel. Ott voltak többek között Tisza Kálmán és Perczel Béla miniszterek, Ghyezy Kálmán, Bánó József, a főrendiház több tagja, sok képviselő, Ráth Károly főpolgármester, továbbá ügyvédek, kereskedők, néhány író stb. Először egy sötéteárga pamlagból, két támlásszékből s hat székből álló garnitúrát kiállítottak ki 50 frton. E butorokat Kende Kanut képviselő vette meg 110 forinton. Egy sötétbarna ripasz-pamlagot, melynek kikiállítási ára 50 frt volt, Zeigmond Vilmos vette meg 61 forinton. Három nádfonatu karszék közül kettő 10, a harmadik pedig 20 frtéért kelt el. Egy mozdó-szekrényt minden hozzátartozóval Gorove István szerzett meg 85 forintért. Legjobb, sőt mondhatni rendkívüli áron keltek el az apróságok. Egy ócska, gyönggyel himzett szivartárczát Kroll Károly vett meg 22 frtéért. Egy barna gyufatartóért, melyet Deák rendszerint magánál hordott, Tisza Kálmán 50 forintot ajánlott, de Neuhofter János ügyvéd 70 frtéért lett tulajdonosa. Egy bádóg gyufatartót erre Tisza Kálmán vett meg 37 frton. Bohus Zeigmond egy tajtpipát, melynek becsára 50 frt volt, 66 forinton szerzett meg. Fölötte érdekes volt az árverés egy tajtpipára, melyet gróf Széchenyi István ajándékozott Deák Ferencznek. Gromon Dezső főispán és Neuhofter ügyvéd licitáltak e pipára, melyet végre, élénk éljenzés közben Neuhofter szerzett meg 500, mondó ötszáz forintért. Egy kis gyufatartót a nemzeti kaszinó 16 frtéért, egy szivartartó bőrtáskát pedig Gromon Dezső vett meg 104 forintért. Turr István tábornok egy szivartárczát s egy levélnyomót egyenként 30 forintért szerzett meg. Az árverés több napig tart.

*(Erkel zenekari hangversenye) utolsó ez idényben, ugy azellemi, mint anyagi siker tekintetében az eddigiek magas színvonalán állott. A nagy redoute-terem utolsó zuga is szorongásig telt meg s a műsornak ritka élvezettel kecsesgató több száma volt. Megnyitotta a sort Mendelssohn A-dur symphoniája. Erkel hangverseny-zenekara különösen tömörség s impozans tartalmasság által szokott tündökölni, mind az által finomabban, elegansabban alig lehetne előadni e remek symphoniát. S következett az est hősnője: Wilt asszony. A mint megjelent sárga-fehér uszályos ruhában, fürteiben brillantokkal,

fölriad a taps, mintha egy tenger viharzanék. Azután mély csend áll be, a selyem suhogó neszt is meghallhatni. Wilt Weber Ozeán-dalát énekelte Oberonból, s a közönség visszafojtott lélekzettel hallgatá azt a lágy sohajt, mintha a hullámok sinia fodrain a szellő suhanna végig, s a haragvó vihar erőteljes lüktetését. A hatás óriási volt, melyet csak az mulhatott felül, melyet a művész Ophelia balladája által előidézt. Wilt asszony több ízben hallottuk már, de csak most vagyunk képesek igazán felfogni a bécsiek veszteségét. Lisztől is hallottunk egy remek művet: a Dante symphonia első részét. A közönség hatalmas tapsokban fejezte ki hódolatát a nagy mester iránt. A rendkívül érdekes hangversenyt Weber Örömnitánya zárta be, a közönség kifáradt lelkesedése mellett. Reméljük, hogy Erkel, a kitűnő karmester, jövő évben sem fog megelégedezni e műértő, elismerő közönségről.

*(A párisi kiállításra) szűnt tárgyak beküldésének határideje ápril 1-jén jár le. Minthogy azonban még igen sok bejelentett tárgy nem érkezett meg a kiállítás helyiségébe, tudomásul hozzatik az érdekelteknek, hogy a már bejelentett tárgyakat ápril hó 10-ig lehet beküldeni, még pedig legezélszerűbben posta útján a magyar osztály kormánybiztosához. — Megemlítjük egyuttal, hogy dr. Szabóky Adolf, az országos magyar iparegyesület elnöke, összegyűjtötte a magyar nyelven megjelenő összes hírlapokat azon czélból, hogy azokat a párisi világkiállításra beküldje. A vasakos csomag, mely 800 kilogrammal többet nyom, már el is küldetett Párisba. A kiállítás bezárta után, ezen díszes kötéau gyűjteményt Szabóky a magyar nemzeti muzeumnak fogja ajándékozni.

*(A pestmegyei árviskárosultak javára) rendezendő tánczvigalom, mely f. évi ápril 6-án fog megtartatni a fővárosi redoute termeiben, előreláthatólag fényesen fog sikerülni. A rendező bizottság tiszteletbeli elnöke Földváry Mihály, elnöke Sztupa György, alelnöke Bucsanaszky Bertalan. A jótékony czél tekintetéből melegen ajánljuk ezen tánczvigalmat az omberbarátok s főleg hölgyeink figyelmébe. Személyjegy ára 2 frt, családi jegy 5 frt. A bizottság felülfizetéseket köszönettel fogad s azokat hírlapilag fogja nyugtázni.

*(Háboru lesz) a mint látszik, megint. Nem volt elég a vér, mely két év óta elfolyt, nem volt elég az emberáldozat. Oroszország tulzott békeföltételei, melyeket Törökországra erőszakolt, nem hagyják nyugodni az angolt, a ki érdekeiben mélyen sértve érzi magát azok által sok határozott hangon lépett föl, hogy a háboru a két hatalmasság között már-már elkerülhetlen. Hát a mi monarchiánk, melyre ama béke sokkal nérelmesebb, mint Angliára nézve? Mi bizony szépen hallgatunk s csendesesen meghuzzuk magunkat. Andrásy, mióta terve, a congressus, megbukott, nem tudja, mihez fogjon. Az alatt Ignatieff Bécsbe érkezett és iparkodik monarchiánkat megnyerni. Sikerülni is fog, — természetesen, nem ingyen. Kárpótlásul majd csak nekünk is jut egy kis maradék a prédából.

*(Irodalom.) Vetter Antal, a 48-iki magyar tábornok agg napjaiban a biblia ellen írt munkák egybevetésével tölté idejét s észleleteit Tanulmányok czime alatt megírta, s Tisza László ur most azt sajtó alá bocsátja. Az ősz elmélkedő mindazt, a mi a szentírásban foglaltatik, bebizonyítottak találja az ujabbkori tudomány által. A mű nemcsak tárgya, de irójánál fogva is érdekes és ajánljuk is pártoláshoz. Ára 2 forint; az előfizetési pénzek Tisza László urhoz küldendők Budapestre, Sándor utca, Degenfeld-ház. — Aradi József Mariska emlékére hirdet előfizetést. Ára 1 frt. Az előfizetési pénz Tetteihez küldendő.

.. (Halálozások.) E hét folytán meghaltak: Idősb Wendler Frigyes, Kolozsvár nyugalmazott polgármestere 68 éves korában. — Dr. Simon Józsefné Budapesten. — Özvegy Sántha Istvánné született Horváth Anna 84 éves korában Tinnyén. — Pekry Albert 75 éves korában. — Puskás József a képviselőház háznagyi titkára 35 éves korában Budapesten. — Halász Ábrahám 71 éves korában Dabason. — Thaly Lászlóné született Schiller Paula Pozsonyban. — Lintzy Károly ügyvéd 56 éves korában Temesmegyében. — Bogdánffy Antalné született Szenkovich Klára 43 éves korában Kolozsvárott.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, márczius 23. Lehenrin. — Vasárnap, márczius 24. II. Rákóczy Ferencz fogása. — Hétfőn márczius 25. A miniszterelnök bálja. — Egy játszma piquet. — Felhívás keringőre. — Kedden, márczius 26. Pal és Virginia. — Szerdán, márczius 27. A nagyon szép asszony. — Csütörtökön, márczius 28. Cinq-Mars. — Pénteken, márczius 29. Gauthier Margit.

Var-színház. Szombaton, márczius 23. Fősvény. — Vasárnap, márczius 24. Fekete domino. — Csütörtökön, márczius 28. A miniszterelnök bálja. — Egy játszma piquet. — Felhívás keringőre.

Nep-színház. Szombaton, márczius 23. A cornevillei harangok. (Előszór.) — Márczius 24–26. Ugyan ez. — Csütörtökön, márczius 27. Peleskai notárius. — Márczius 28–29. A cornevillei harangok.

Dívattudósítás.

Az élet egy nagy mozaik, mondá egyszer egy vidám hölgy, de azért nem állunk jól, ha csakugyan eredetileg ő mondta ki először a véleményét, vagy egy nagyobb szellem utánzásába esett-e. De bár honnan is vette hasonlatát, több tekintetben igazsá van. Hogy apró részleteiből, hogy tarkabarka kicsiségből, a nagy és magasatos, és gyakran a parány és silányságból van az összerállítva, ha csak a külső életet is vesszük, a körülöttünk hom-zsigó forrást! Hát még a divat, az öltözködés terén! Mennyi minden tartozik egy öltözékhez, és hány-szor nem változik az! A mi ma szép, rövid időn már megmosolyogjuk, hosszabb idő múlva pedig alig értjük már, miért volt ez szép, kíváncsot előtűnk! Vegyük csak a hajrészletet! Néhány órral ezelőtt nem lehetett eléggé felborzolni a haját, nem is említve a felette nagy mennyiségűt, mely a fejeket díszlett, akár megadta a természet azt a dús-gardagságot, akár nem. Most pedig szerények és izélteljesebbek a kicsi kontyfele, magasra felfűzött frizurák, a melyek közé hangversenyek, estélyek alkalmával, vagy a színházban nem csupán egyes rózsákat tűznek, hanem keskeny, finom fűzereket is, koszorukat, melyek eddig még nem nagyok és teljeseek, hanem keskenyek és könnyed kótsúnek. És milyen sokféle a fűzők formája, színe, mely a hajba van tűzve! A koronaalakú csontfésűk, golyókban vég-ződve, megis a legkedveltebbek, valamint a nagy spanyol fűzők, oldalt tűzve a hajba.

A néhány verőfényes nap kicsalta már a barna vastag fonatu szalma-kalapokat is, melyek már néhány év óta el vannak fogadva tavaszi és őszi kalapokul. A legújabb formák igen változatosak, a kis csapotte-ok, a bébe-formák, az egyik oldalon felhajtottak; a kerék, a hegyes, a lapos és a magas kalapok mind elő kerültek iamét. Ugy látszik azonban, hogy az jiden valami-vel székebb közzel mérük majd a virágot és a díszítés inkább bársonybol, himzéskből és kőféle szalagból fog állani, csak bőzbe-közbe egy kis finom virággal díszítve.

Egy megszorodott kedves olvasónónknak a gyszöztörzések miatti kérdésére azt feleljük, hogy a mely gyászhoz készülő fénytelen, mely fekete színű ruhák díszítése nagyon egyszerű legyen, hisz a helyhangulattal mérő ellentétben is állana a fájdalom csapás után cifra ruhában jelenni meg. Díszítésül a tulajdon szövethől való fedrol a legillőbbek, vagy a leg-sűrűbb crepe alkalmazása. Csak az első felev vagy három hó eltelte után engedhetők meg a fényesebb szövetek, valamint a selymruháik viselése. Egyszerű csak is a fekete közzén, jót vagy felfaragványokból készült gyém-nyók, karpocczek, medaillonok, kereszték és mellétek járják.

Gyermekeknel nem kell olyan szigorúan ragaszkodni a szomorúság

külső jeleinek kimutatásával, azért már tavasszok felválthatni fekete ruhái-
kat fehérrel, és csak fekete övek és szalagok jelöljék a szorosságot, mely
őket érte.

S z á m r e j t v é n y.

Molnár Lajosné-től.

7. 11. 9. 10. Hallatára elkomorul
Még az is, a kit nem illet
Fájdalom, még is lehet, hogy
Apa-ajkról hallasz flyet.
11. 14. 11. 12. 13. Hajdnában reges regon
Gyűlölit volt e napfaj nálunk,
De azt tartom vele mostan
Sem a legjobb lábom állunk.
8. 6. 5. 13. 11. Daczol bősüzt elemekkel
Századok s ezredeken át.
3. 9. 1. 4. 14. Ezt meg erdőben találod.
S nem is roz táplálékot ad.
5. 3. 14. 6. Szemora dolog mostani
Napjainkban igen nagyon.
Hogy ilyen ember közöttünk
Igen-igen kevés nagyon.
2. 10. 2. Izadni szokott az nagyon,
Ki sokat jár kel utána.
- 1 - 14. Üzenetet hord koronként
Kinek-kinek, a ki várja.
És megismertetéseül
Mit is mondjak még felőle? —
Azt, miben ezt gyakran látod:
Szerezd meg s no válj meg tőle.

Megfejtési határidő: aprilishó 24-dike.

A f. é. 9-dik számban közlött rejtvény értelme:

Családi Kör.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Steiner Janka, Temesváry Erzsébet, Tóth Izabella, Steiner Sarolta, Serk Hermin, Stiglmaier Zsó-
fa, Poteczky Antónia, Ferencsovicz Teréz, Ratkovszky Emilia, Moosy Gó-
záné, Lukats Györgyné, Jánossy Lajosné, Goemann Karolin, Király Zsó-
f, Márton Berta, Mednyánszky Margit és Erzel, Kirch Gyuláné, Magyar Ma-
tild és Folcio, Mérey Koller Katalin, Wikoll Anna, Pessina Edéné, Molnár
Lajosné, Spiró Emilné, Marosy Etelka és Izabella, Zeke Janka, Handon Iz-
abella, László Soltész Ida, Rndör Vinczené, Pressly Luiza, Haintz Mari, Sinka
Hermin, Koller Liza, Németh Alajosné, Kuthyné Komárom Róza, Ujfalu-
sny Károlyné, Dszinich Poncez Mária, Ivády Miklósné, Prillszauer Mariska, Nagy
Mariska, Bobus Gynláné, Thulmon Emilia, Nagy Sándorné, Pajor Lenke,
Káty-szy Vilma, Péterdi Pap Erzsébet, Török Ilka, Frantz Albert Adél,
Hosszu Elekes Matild, Hort Róza és Erzi.

A 8-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Frantz Albert Adél, Török Ilka, Hosszu Elekes Matild, Ujfalu-
sny Károlyné.

T a r t a l o m.

Návay Lászlóné. — Uj tavasz, Vay Saroltától. — Az ágról szakadt,
Szépfaludi Ö. Ferencz-től. — 1803. M. ... Tódortól. — Hogyan neveljük
leányainkat, Emiliától. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Szin-
házak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki bírok. — Különfélék —
Megbírázok tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Návay Lászlóné arcz-
képe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

13-dik szám.

Márczius 31-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~
Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Országhut 39. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Israheliták naptára	Hold-járás	S a p.	
						előre	hátra
Márcz. 31	Vasárnap	F 4 Kornélia	F 4 Laetare	19 A 3 Chrysanth	26	5 41	6 27
Apr. 1	Hétfő	Hugó püspök	Hugó	20 Joh. Ser.	27	5 40	6 29
2	Kedd	Paulai Ferencz	Paulai Ferencz	21 Jakab ap.	28	5 38	6 30
3	Szerda	Richard	Dárius	22 Vazul	29	5 36	6 31
4	Csütörtök	Ambrus, Izidor	Ambrus	23 Artom	1 Nizan, Ro.	5 34	6 32
5	Péntek	Ferrari Vince	Iren, Abigai	24 Nicom rem.	2 Áron gy. hal.	5 32	6 34
6	Szombat	Czelesztin püsp.	Ireneus	25 Gyüm. olt. b. a.	3 Sab. Zaszr.	5 30	6 36

Vidéki tárcza.

Kolozsvárt mult szombaton új Shakespeare-előadás volt: a VI. Henrik harmadik része, melyet a nemzeti színházban sem adtak (s alig is adnak valaha) elő. Színpadalkalmazta E. Kovács Gyula, ki egyik helyi lapban tanulmányt is írt róla. A nézőtér azonban csak félig telt meg. A jelenvoltak igyekeztek ugyan a kellemetlen hatást enyhíteni s E. Kovács Gyulát és nejét (kinek jutalomjátékára adták a művet,) három szép bokrétaival és koszorúval tisztelték meg s érdeklően nézték az elég összevágólag folyó előadást; de a valószínű azonban, hogy a nagy fáradtsággal jelenetezett és betanult mű ismételtetendő legyen E. Kovács Gyulát nemes lelkesedés vezette a mű színre-hozatalában. Ő, ki művezetőségének ideje alatt számos külföldi klasszikus szomorujátékot, (még a Göthe „Faust”-ját is) sikerrel vitte színre, be akarta mutatni Shakespeare ama történeti színművét is, mely sok tekintetben a III. Rikárd előjátékának tekinthető s melynek ismerete után III. Rikárd jellemét jobban lehet érteni és bámulni. Egykettőt kivéve, Shakespeare király-drámáit sehol sem adják és nézik, Londonban sem.

Pátyánban a mult héten érdekes kiállítás volt, ama tervek és tárgyaké, melyeket Majsisovics Vilmos királyi főmérnök a párisi világtárlatra készített. A tizenhét rendbeli fénykép és terv díszes keretbe van foglalva s három csoportot képez: az észak-nyugati magyarországi földöntöztések, a felsőolaszországi földöntöztési művek és mesterséges halternyezések csoportját. Nagyságánál és díszes kivitelénél fogva különös figyelmet keltett északnyugati Magyarország földtani térképe rajta öntöző csatorna tervével, mely a Csálóközben a Vág, Nyitra, Garam és Ipoly völgyeiben 923,344 holdat öntözne. Minden fényképhez és tervhez a magyarokon kívül franczia magyarázó szöveg is van csatolva.

Gödörén hét országra szóló lakadalom tartatott közelebb, minő csak a régi jó időkben lehetett. A lakadalmat három háznál tartották, hol összesen 300 vendég volt jelen, melynek negyedrésze az intelligenciából került ki. Öt mássa marhahúst főztek levegőnek, 20 székácsnő főzött. Elfogyott 200 kenyér, 200 darab birómf, (melyek közt 25 pulyka áldozott élével), 11 darab borjú, vagy 2000 darab tojás, 30—40 akó bor a javából: közönséges tudja iaten mennyi? Az előjáróság muzsikált, és pedig a primás a kiskereszturi bíró volt. A lakadalom három nap és három éjjel tartott. A tudósító azonban elfelejté azt is közölni, kinek a lakadalma volt.

Külömfélék.

*(A német császár) a napokban ülte meg 81-dik születése napját. Most ő a legidősebb uralkodó. Az uralkodók így következnek életkorban: A németalföldi király 61, az orosz császár 60, a dán király 60, Victória királynő 50, a württembergi király 55, a brazíliai császár 53, a szász király 50, a svéd király 49, a mi királyunk 48 éves. — Alfonz király 21, a bajor király 33, a görög ugyanannyi, Humbert király 34 éves. Legrégbben uralkodnak: Victória királynő 41, Dom Pedro 38, a mi királyunk 30 évig.

*(A persa sah) a jövő hét végén kezd meg nagy utazását. Ezuttal Tebris és Tiflis felé indul utnak. Az első városban több napig fog tartózkodni, mielőtt orosz területre lép. A sah és kísérete számára egy bécsi szállodában 35 szobát tartanak készen. Bécsben tíz napig fog tartózkodni s ez alatt több gyártelepet is meglátogat.

*(Liszt-hangverseny Párisban.) Saent-Saëns e hó 18-dikán az olasz operában nagy zenekari hangverzenyt rendezett Liszt műveiből. A százötven zenészt maga igazgatta. A nagy nézőtér egészen betölté a díszes közönség, mely a hatalmas hangszerelt műveket zajos tetézésel fogadta. Az előadott művek ezek voltak: Ünnepi hangok szinfonai költemény, Dante szinfóniája egészen, a Krisztus oratorijából Pásztorok a bölcső mellett s a három király indulója, a Faust szinfóniából egy részlet s végül egy magyar rhapsodia. Először történt Párisban, hogy Liszt zenekari műveinek egész sorozatát mutatták be.

*(Rossini özvegye) született Pelissier Olympia, e hó 22-dikén párisi nyaralójában meghalt. Már 78 éves volt, s több mint két millió frankot hagyott hátra, mely mind saját vagyona volt, miután férje mindenét egy Pesaróban építendő zene-konservatoriumra hagyta, mely a nagy zeneköltő nevét viseli. Özvegye is jótékony célra hagyta nagy vagyonát. Végrendelete szerint az összes hagyatéka öt évig tökéltendő; öt év múlva franczia és olasz énekművészek számára menedékházat fognak építeni e pénzből, oly módon, hogy mindenki, a ki abba felvétetik, külön szobát kapjon s teljes ellátásban részesüljön. Közvetlen környezetéről sem feledkezett meg, mindenkinek több-kevesebb évfjáradékot biztosított. A párisi nyaralót Páris városa örökölte. Ennek egy kis története van. Rossini a császárság első éveiben véglegesen Párisban telepedett le s itt kívánt meghalni. A város ekkor a nagy költségek tiszteletéből egy szép, tágas telket akart ajándékozni, hogy azon tetézése szerinti nyaralót építhesse. Rossini azon-

ban vonakodott a telket elfogadni. „Nem vagyok elég szegény arra, mondá, hogy ajándékot elfogadhassek, elég gazdag sem arra, hogy megvehessem.” Végre is abban állapotok meg, hogy Rossini igen mérsékelt árt fizetett a telekért azzal a kikötéssel, hogy halála után a város fogja örökölni. Ez azonban meghagyta az özvegy birtokában, annak haláláig.

°. (Irodalmi kongresszust) terveznek a párisi kiállítás alkalmára. Az eszmét a párisi írók társulatának egyik bizottsága pendí é meg, melynek elnökségét Viktor Hugó vállalta el. A kongresszus június 6-dikától 15-dikéig fog tartani, valamelyik városi középületben. A világ valamennyi irodalmi nevezetessége meghívást fog kapni a kongresszusra.

°. (A legrégebbi kovácsolt vasat) hihetőleg a Belzoni által a Sphinx-szobor talapzata alatti talált aarlók, továbbá azon kardpenge képezik, melyet Wyse ezredes talált bealazva az egyiptomi nagy gulában. Ezen érdekes régiségek a brit múzeum tulajdonát képezik, arról tennakodva hogy a vasat és kovácsolásának mesterségét előbb ismerték már a régiek, mintsem hittük.

Megbizások tára.

Debreczenho D. J. urnak: Elvárom szives küldeményét.

Ocsvára J. A. urhölgynek: A maga idején pontosan el lesz küldve.

Nagyváradra N. I. urhölgynek: Ha csak az év ele-

jén értesített volna kívánságáról! Felszólítás nélkül csak nem küldhetem el lapomat folytatónak, bár milyen régóta is van szerencsém előfizetdím között tisztelhetni.

N. Rápoltra K. Z. urhölgynek: Ama lap szerkesztősége és kiadó hivatala: belváros, korona hercege utca (a régi uri utca) 4. szám.

Ságra B. G. urnőnek: A legszívesebben fogom ohajtását teljesíteni.

F. Gyarmatra G. L. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Verebélyre G. B. M. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Vnakóhrra R. G. urnőnek: Megbizásában a legszívesebben jártam el. Most már kezei közt lesz a csomag.

Marozaliba K. F. urnőnek: Várom ám a folytatását! A küldeményt pontosan vettem.

Siófokra B. S. I. urnőnek: Akkor becses sorait nem vettem.

Kia Bérrre P. Ő urnőnek: Csak hamarabb ha értesített volna kívánságáról, akkor most nem volna semmi fennakadás. De így is eligazítom a dolgot.

Istenmezejére O. J. urnak: Kívánsága egy pár hó múlva teljesítve lesz.

N. Megyerre R. E. urhölgynek: Az első évnegyedi előfizetésekor beküldött 20 krnyi csomagolási díj pontosan be van írva.

H I R D E T É S E K.

BIRKL JÓZSEF

mű- és selyemfestőszeto

Budapest, akácfa-utca 33. szám.
(megrendelések egyetem-utca 7. sz. alatt is elfogadhatnak) ajánlkozik szövetek, mindennemű selyem uri ruhák, shawlok és kendők stb. tisztítására és festésére.

Temesváry Mór

ezpő-gyára Budapest,
Király-utca 2-ik szám
Br. Orsz. ház.

Hölgyek számára:

Rogatta feltopán shagr. vagy eberlasting lakkórral . 2.20
Eberlasting vagy bár zug cipő magas szárral dupla talppal és lakórral . 2.70
Eberlasting (sző) topánok, szegezett duplatalppal lakórral magasan szegett . 2.70
Pompalour topán ma'uzi salonlakból, dupla talppal, roccosarokkal, finom díszítés . 3.80

Urak számára:

Bőr és szövetrengeli cipő . 1.50
Topánok fenymszőr- vagy bagarin-bőrből, szegezett és sró-folt kettős talppal, igen erősek . 3.80
Topánok legfinomabb chagrin bőrből, díszített lakkórral és srós talppal . 3.80
Vadászcsizma vízmentes kettős bagarinbőrből, háromsorosan sró-folt talppal . 8.50
Chagrain- vagy víkizos bőr csizmek, ranczos finom díszítés, magas szárral . 8.60

Megrendelések pontosan utánvót vagy az összeg beküldése mellett a legjobban teljesíttetnek. Nem totaró tárgyak kezeséggel klesorlattelnek. — Készletes árjegyzékek bérmentre küldetnek.

Beeresztő viaszkot

póp-alakban, kozmikus pavozat és puha lapadlók számára, félkilós pléhszelencékben 60 krral, 1 kilo 1 frt 20 kr. ajánl

Neruda Nandor
hatvani-utca 10.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszert-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronahercege (uri-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten).

Ajánlja főraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillelle szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyesintén nagy választékban a többi itt fel nem említett *pípereszkereket*.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek.

Hölgyeknek óvásul

Dankovszky István

uri és női műfodrász Budapestben kaputnak.

Hajfonatok minden színben rényi keszességben megadva és frizálásra 2 frutál állékba. Gáborított elhigyezők 2 1/2 frt/ál állékba. Női vállastók állókaj 3 1/2 frt/ál állékba. Össze haját mutra szorított festett. Kihullott hajak a legcsabb hajfonatok és frizurákhoz 1 frut készíttetnek, vagy új haját beszerdítetik; valamint a szakadóban vágó csálók, u. m. uri és női parókák minden alakban stb. rendkívül árért kicserdítetnek.

Különbö ügyelomba ajánlom azon kérésre, hogy az összes csáléket módálom mellé, és az árálmas m. haj keverés nélkül késztve vannak.

Vidék megrendeléseket mintá szorított pontos és utánvét mellett, únépélyes alkalmas női frizurákat, Párisi út 47. sz. szorított.

Hölgyműfodrászatban tanorák adátnek.

Fiók a nemzeti színház épületben.

Török József gyógyszer-tára, király-utca 7. sz.

Glycerin-Créme a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szerek bizonyult szelíd, napsütés, folt, bőrbaj és kelesek ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalági frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bír. Ára 36 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédőbb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél úgy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyűrűk és essencia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Joker-Club 2 frt, Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt. kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr. Savonne Thridace Violettlől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocqua 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistöl.

Eddig még utól nem erőtelt hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítése nézve. Ez által napenkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még ma-lacsa betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túl-terhelése, a belek petyhüdsége, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvesség, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos főfajások, ferges és köves betegségek, tulajálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökéres szer a megrogzított közvegy és mellbajban (tulerculose,) Ásványvíz gyógyszerrel, úgy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerrel is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.20 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamistástól megmenekülésre figyelmeztetek minden-
kit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Gölis pec-
sétjével van elzárva, s minden skatulya a védhellyel
s kívülől ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien
Főszállítóhely: Börsen, Stefansplatz 6. (Zweithof.)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jószág szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szor-
ok-, fagyn-, vaj-, kocsikén-, olajos festék-, hajkeud- és izzadság által bá-
mily kellemetlen a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kegyében, bá-
torokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott pecsétet ki lehet tisztí-
tani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban
legáltalánosabban használtatik. Elletetben más hashajtó sze-
rekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló étel-
ekkel és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó húslevessel stb.
vétezik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák
által tisztultatása legyen, választhatja azon óráit és évszázadit,
mely étvágya- vagy foglalkozásával leginkább meggyez. —
Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
urnál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Elbe melletti
Aken. Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ
F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon
felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner
stb. tanár urak kísérletei előidézték, már világhírt vívott ki magának mint erje-
dést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden-
nemű belső bajok ellen, hanem célirányos összetételben még fölülmulthatlan
óvszor a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendki-
válti; megakadályozza a sérült szorvek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal
járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toiletto-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toiletto-víz	70 .
Salicyl-fogpor	50 .
Salicyl-fogpép	60 .
Salicyl-szájvíz	60 .
Salicyl-hajkeudcs	50 .
Salicyl-bintőpor (lábak izzadása ellen)	50 .

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél
Budapesten, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen! s több
orvos által megpróbált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégítőbb eredmény elő-
idézésére nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat,
sőt a gőrgőd- és hők-hurutnal elősegíti a nyúlós és megrokedő nyálka ki-
köhögését, azonnal enyhíti a gége ingerlekenységét és rövid idő alatt eltávolít
minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegségi köhő-
gést, és a verhanysant is.

Ára: 1 egység üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayce G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. féle ujjonnan föltalált
tengertuli pora nem a közönséges fé-
reg pornak vehető hanem egy túlkö-
zönséges direkt készített 1000-szor
megvizsgált és kitűnőnek talált speci-
álítás pornak tekintendő. — Az Andel
J. féle új föltalált tengertuli pora hasz-
náláshoz egy nagyon praktikus és ol-
csó új szerkezetű

Féreg-Porzó

F e c s k e n d ő j e

megveendő. Az említett por ugymond-
ható természetesen túli érvel bír, meg-
semmisíti a

Poloskat, Bolhat, Svabho-
garat, muszkaferget, moljt, le-
gyek és hangyaférget, egyáltalán
az egész férgek létét csodálatos gyor-

san, biztosan és pedig olyképen hogy
a férgekől semminemű maradékot
nem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80
kr. 1 frt. egy darab Féreg Porzó-
gépnek ára 45 kr. kapható Budape-
sten Török József gyógyszer-tárában ki-
rály u. 7 sz. a. és Pozsonyban a fo-
gyasztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien),
melylyel akár miféle színű haját
tetszés szerint és tartósan foke-
tére, barnára vagy szőkére fest-
hetni, legfőlebb 10 perc alatt;
hatása olyannyira ismeretes,
hogy további dicséretre nem
szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való csokizók, úgy mint
két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:
Budapesten TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerésznél, király-utca
7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen,
használat után rögtön hat.

Ára 50 kr. o. 6.

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

magában a lap írásvázaiban.

— Ha szeretsz, feleséged leszek. Nem akarom, hogy to-

vább is szegény légy. Legyen tiéd minden velem együtt. Légy te az ur, parancsoló, én pedig a te szófogadó hívesed, ki el fogja lenni minden óhajlásodat.

— Oh!

— Ugy-e nemsokára megtarjuk lakodalmunkat? Felhagyunk ezzel az üzlettel, mely már úgy is untat. Oda költözködünk, hol neked legjobban tetszik. Hal' istennek van elég pénzünk, jól fogunk élni, s neked nem lesz többé semmi aggodalmad.

Kelemen önkénytelenül megindulva e jóságon, karjaiba zárta Luczi asszonyt, csókot lehelt arcára s legholdogabbnak mutatkozott most, midőn legszerencsétlenebbnek érezte magát.

Minden pillanatban úgy tetszett, az ajtó nyílik s azon egy szőke kis leány lép be, fenyegető kézzel, siró arccal. „Oh te nyomorult ember! szerelmet esküszöl itt is, midőn pár órával előbb másnak ígértél örök hűséget!”

Kelemennek úgy tetszett, mintha hallaná e szavakat és összereszent.

VI.

A Három rózsához címzett korecsma tulajdonosnéja nem az az asszony, ki sokáig késleltet volna terve kivitelét. Nem hiába riasztotta el magától, a szatócsot, a mézáróst és a többi imádókat, az csak nem lehet, hogy ép az, kinek szívet, szerelmét oda adta, az ne legyen az övé.

Kelemennek nem volt mit haboznia, vagy rögtön elárulta, hogy Luczi asszonyt soha sem is szerette és jódotéményeit csak számitólag élvezte.

Egy valóságos ügyvédséget még soha sem fogott el a szomorúság úgy, mint Kelemen. Kezde saját becsületeségét, jellemét, latba vetni és úgy látta, hogy a nélkül, hogy akarta, előre meggondolta volna, beláthatlan bünt követ el. Szakított-e ezzel vagy amazzal? Nem lehet; Luczi asszony azája és Mari szíve volt mindig előtte, Luczi asszony is szép, jó; de e szépségét, jóságát még csak elfeledte volna, hanem mit fog reá mondani, hogy fogja megszólalni! Mari szegény, az csak sirni fog; panasz alig ha jó ajkára.

Véletlen körülmény jött közbe, mi szíttette a lakodalmat. Mari megbetegedett és nem volt többé módjában magát keresményével fenntartani. Az éjjelezések, varrással töltött napok, kimerítették erejét. Láz fogta el.

Betegségében csak az az egy vigasza maradt, hogy Kelemenért tette, s ez a jó ember majd körpótolni fogja jóságával, ha egyszer férje lesz. Attól legtávolabbról sem félt, még csak sejtelve sem volt, hogy ez az ember már eddig is őt rutul rászedte; neki esküszik szerelmet és mást vezet oltárhoz.

Azt hinnéd jó lélek úgy-e, hogy ez nem igaz; ha mondanák is, hogy holnapután lesz a Sas Kelemen lakodalma, kinevetné a rágalmozókat? Bizony pedig kár volt elhagynod virágaidat, kedves, ártatlan testvéreidet; azok több örömet okoztak neked, mint ez az ember, kiért őket feláldoztad.

Az öreg asszony önfeláldozólag ápolta leánykáját, s ápolás-közben nem egyszer mondta: „Bizony gyermekem mondtam, mondtam, de nem hallgattál rám: kár volt magadat annyira megerőltetned!”

Az elhagyott virágokért hozott helyébe Kelemen újakat, frisseket, szebbeket. Mari nem egyszer mondta anyjának: „Látod! Kelemen mily figyelmes! Tudja, hogy szeretem a rózsát és ibolyát, minden nap tesz egy bokrétát ágyam mellé.”

Kelemen csakugyan el is járt mindennap Mariskához. Ugy érezte, hogy azt, mi ott tesz, meg kell tennie azért, kit igazán szeret. Hisz Marinak nyomorognia kellene, ha ő

pénzt nem kapna Rózsáné asszonytól, s e pénzzel nem fizetné ki háztartását, orvosát és a többi szükségeseiket. Még a Mari virágai is Luczi asszony vagyonából kerülnek.

A bizony, a szegény ügyvédségéd bármint igyekezett, havonként husz-huszonöt forintnál többet nem birt keresni, ez pedig arra sem volt elég, hogy magát eltartsa, nem pedig, hogy feleséget vegyen, vagy pedig másokat segélyezzen. Ezt a körülményt néha mentőgöl is szokta felhozni Kelemen. Ha már el nem vehetem szegényt, legalább jót teszek vele. A beteg megfogja nekem bocsátani, mit az egészséges ellen követtem. Vannak körülmények, melyeken változtatni nem lehet.

Csak hogy e körülményeket nem mindeki érti meg s nem mindenki fogja föl úgy, mint Kelemen ur. Mari virágai közt nem volt úgy beavatva a politikába, mint a derék ügyvédségéd, ki azt hitte, hogy még talán jót cselekszik, midőn a szegény leány gyógyszerait kifizeti.

Kétszerez a csalást követett el: Luczi asszonyon és Marin, ráadásul még megesalta önmagát is, mert azzal ámitotta, hogy kettőt lehet egyszerre szeretni felsülés nélkül.

Az igaz, hogy a szerelemvallással könnyen elbánt. Nem akadt meg sem egyik sem másik helyen, mert eléggé begyakorolta magát az egyik és a másik helyen.

A boldogság napja elérkezett. Rózsánéknál ugyancsak sürgelődtek a konyhában. Luczi asszony e napon még a konyha közelébe sem akart kerekedni, nehogy valami kozma illat lopózzék barna fűrtel közé. Két szakácsné süttött-főzött a vendégeknek, kik ma úgy el lesznek látva minden jóval, hogy évek mulva és megemlegetik, mikor vett el ügyvédségéd egy gazdag korecsmárosnét. A mennyi liba, kacsa és apró malacz található volt a környéken, az mind megairatta a mai szent napot.

A végletek találkoznak és találkoztak itt is. Mig az egyik helyt mulattak, táncoltak, a másik helyt egy szegény leány lázas álomban, a halállal küzdve emlegeti a Kelemen nevet.

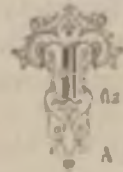
Eddig még mindig meglátogatta, csak most maradt el. Felűnő lett volna, ha menyasszonyát, kinek csak imént esküdött az oltár előtt örök hűséget, azonnal ott hagyja, hogy „idegen” betegeket látogasson. Bűmi történik egy két napig nem távozhatik el Luczi asszony köréből, ki most már esküvel hozzá erősített felesége.

Marinak láza mindenféle rémképeket támasztott agyában. Majd arra látta Kelemen s utána kiültott, hogy ne hagyja el. Az orvosát sem akarta bevenni. De ha azt mondták: Kelemen megharagszik, még lázában is megszeli-dült és ajkához emelte a keserű gyógyszert. Ha méreg lett volna, talán még jobb lett volna a szegény leányra, mert nem tudja vala meg soha, mit követett el ellene egy szívtelen ember, ki akkor képes volt táncolni, vigadni, midőn ő felette a halál lebogett.

Szegény Mari!

(Vége kör.)

Tűz mellett üldögélek . . .

Bartók Lajostól.

Az mellett üldögélek.
Nem szíved melegít!
A tűzbe vándorolnak
Régi leveleim.

Lángjok, mint egy szelvény.
Oly rövid életű.
Égő szemekkel néz rám
Minden edes betű.

De a szemek lehunynak.
A sóhaj nesztelen
Irott búság, szorolmed,
Füst és hamu lészen.

S lánczokra száll föl, a mult
Gyász kísértetekent.
Oh, ha elégethetném
Emléket is ékent!

Hogyan neveljük leányainkat.

Emiliától.

(Vége.)

A magamegismerésre juttatáson túl a nevelés célja, előkészíteni az embert jövő hivatására, és itt válnak el a nevelés utjai fiú és leány között. Mert más a tér, melyet egy a természet, valamint — ennek alapján — a polgári társaság ennek is, annak is munkásságára kijelölt.

Nem is szólok a nő testi alkotásáról és sajátlagos hajlamairól; csak az életet ha vesszük, a hogy ez szervezve van, mindenütt egyformán két részre látjuk azt felosztva: külsőre és belsőre, vagyis nyilvánosra és családira; egyik sem előbbvaló a másiknál, mert egyik sem lehet el a másik nélkül, egyik a másiknak feltétele és kiegészítője, olyan formán, mint a szerzés és gazdálkodás, a munka és erőgyűjtés.

Azért csak egy-két szót akarok szólni e részben; hadi derüljön ki a maga egész tiszta valóságában az a világ, melyet úgy szólván, Isten-ember egyiránt a nő számára kijelölt.

Hogy az a családi kör olyan szűk, olyan egyhangu, mondja egy némelyik, és nincsen is abban elegendő tere a női léleknek teljesen kifejtetni az ő gazdag istenadományait; innen az a vágy egyiknél-másiknál ki, a nagy világba.

Tegyük föl, hogy úgy van, szűk a családi kör, a melyben a nő az uralkodó csillag, és — a férfié, az valjon tágasabb? Csak nézzük a férfiakat, a hogy ezek dolgoznak. A lángészről nem szólok; ez — mint már föntebb láttuk — kivétel; egy üstökös a polgári társaság csillagrendszérében, és van annyi lángész nő, mint férfi, legfőlebb a körben van különbség. De a rendes életet ha nézzük, a munkatévő embereket; vegyük például a gazdát; onnek, talán tágabb a munkaköre? Éveken át a földéken van, vagy a jóság körül, egyik nap csak úgy, mint a másikon, veszőlve kocsiassal, béreessel. Vagy a kereskedőt; napestig ott áll a polcz előtt, vagy ül az üzletkönyveknél, egy más tetejébe rakva a számokat, a míg csak a feje bele nem kábul; — ez valami széles világ? Vagy a hivatalnokokat; kicsinye, nagyja egyformán ott görnyed az iratesomagoknál, husz, harmincz, negyven évig, egyik nap úgy, mint a másikon, mindig azon egy ügykörben, ez valami széles birodalom? Vagy a tanárt; éveken át ugyanazt a pár tételt fejtegeti, már akkor is a kis ujjában voltak neki, mikor először oda állt a fiatalság elé, ujat sok ha egyet lát az évben, ez az a nagy világ? Vagy az orvost; kora reggel kezd, késő este végzi; se éjjele, se nappala, egész életén végig ugyan azon lázdukt alakok a keresves kórágyon, ugyan azon halálos félelmek a szerető arcokon, ez az a változatosság?

Sem tágasságban, sem változatosságban nem igen mulja tehát fölül a férfi munkaköre a nőét, honnan van mégis, hogy azok úgy szerénykednek élethivatásukban?

Talán a kör zajosabb, élénkebb volna ennek oka? Épen-séggel nem, sőt ellenkezőleg; minél tisztább szívvel jár el valamely férfi hivatásában, annál kevésbbé szereti a sok emberrel való érintkezést. Mert az emberek, az emberek! — Az ember, az ő fényes lelki tehetségeivel, az valami szép, Istenre emlékeztető, és az emberiség, az ő évezredek tusakodásával, és az ő lassu bár, de folytonos előrehaladásával, az erkölcsi és értelmi tökéletesedésben, az valami nagyszerű és lélekemelő; de az emberek, az élet nagy sokadalma, a hiúság szemfényvesztése, az érdekek kigyó gomolyodása, az indulatok ittassága, a szenvedélyek vadállati öklöklése, a bűn és romlottság ezer undok képeivel, a testvér a testvért hagyja veszni, az élet nagy piaczn ilyenek az emberek; ezer közül, egy ha nemesebb sugallatokat követ, és ez rendesen áldozatul is esik ott, az ő védtelen tehetetlenségénél fogva, a miért nemtelen eszközhez nem tud nyulni; mondom, ez az élet csak nem adja meg a férfiak az a szívósságot, a melylyel szűk és egyhangu körében lankadatlanul küzd és fáradoz! Sőt inkább, valami nagy-nak kell lenni az ő lelkében, hogy az éktelen zivajba bele nem kábul, az örökös hánykódásba bele nem un, és a tömérdek piszokban annyira-mennyire is lelke tisztaságát megóvjá; a nő pedig még hálát adhat Istennek, hogy az ő hivatási köre félre esik e rut nyüzsgéstől, és csak messziről hallja azt az idétlen zivajt, emberek ajkáról, emberek szívéből.

Csakugyan nagy is az a valami a férfi lelkében, — a kötelesség érzete. Jókor reggel még, első ifjúságában, a mint csak világosodik benne, az ő hivatása áll előtte; arra készíti magát elő testének és lelkének minden tehetségeivel. Azért tanul, ehbe türi magát belé, és a mire bele válik, szép és kedves is az neki; érte fáradoz, otthon tudja magát benne, és — a nevelésnek ez a része felette hiányos még a leányoknál.

Ezek is tanulnak, és ezek is tudják, hogy a családi kör az ő hivatásuk célja, azért mégis az iskola nem dolgozik kezére e célnak. Tanulnak, tanulnak, de mentül kevesebbet olyat, a mi majdan akár mint feleségnek, akár mint házi asszonynak kedvessé és kíváncsossá teszi nekik hivatásukat; mentül kevesebbet olyat, a minek jövő életükben igazán hasznát vehetnek. Sőt ellenkezőleg, tanulnak, hogy ha tanulnak, sok olyant, a minek gyakorlati értéke jóformán semmi, hanem mint az ékzernek, csak akkor van fénye, ha csillogtatják; ilyen az idegen nyelv, a zene, tudniillik, a hogy az iskolában többnyire tanulják. Azért — nem azt mondom, hogy erre ne taníttassanak leányaink; hogy is mondhatnék ilyet! Csak az, hogy kik és mikép! Tudok nem egy olyan nőt, fiatal korában kezdte a nyelvek és zene tanulását, folytatta hajadon korában, folytatta nő korában, és most ebben is, abban is kitűnően érti a klasszikusokat, gyönyörködik is a fényes világokban, a mit előtte kitárnak, a mellett mint gazdasszony és anya is ritkítja párját; mert ez volt a tanulás célja; tartottak, mert tarthattak neki mestereket, még menyasszony korában is, és a mint ezek távoztak, itt volt az anya, maga is kitűnő gazdasszony, az beavatta a háztartás ezer szépségeibe és áldásaiba; így aztán minél jobban világosodott ki a lelke, annál ragyogóbbnak látta maga körül a családi kört, és mikor rájött, hogy miként most édes anyjától, úgy egykor ő tőle is egy egész ház ily vele lehet fényes tündökléssel, még azázezer nagyobb kedvvel folytatta a tanulást, még most is folytatja, nagy költők, nagy tudósok örömmel keresik föl hajlékát, és —

épen azért egész világa neki az ő hajléka, gyermekszobásta, konyhásta, mindenestül; nem is tehetne már másképp, oda van már nőve az ő lelke; előbb a kötelességérzetből eredő szeretet, később — anyját otthonjában — a szeretetből eredő kötelességérzet forrasztotta így össze az ő istenáldott, fényes lelkét az ő fenséges női hivatásával, az ő családi körével.

Ilyennek képzelem tehát magamnak a jó módú azü-lék részéről a leány nevelését; a szellemi neveléssel lépést tartva, a gazdaságonyi teendőkhöz avassák be; telik arra idő az iskola napokon is és különösen a szünetnapokon; valami nagy fáradsággal sem jár, szinte magától vonzódik hozzá a leányi lélek, és ha az édes anyjától is látja, épen gyönyörűséget talál benne; a mellett egészségesre is hogy szolgál, több órai ülve tanulás után egy kis erő mozgás; több órai fejbeli munka után egy kis jó testi munka; a kezét pedig nem kell féltetni, megmarad az azért puhának, fehérnek; az orvosok is hogy sürgetik fiatal leányoknál a tornázást; szükségesebb nekik, mint a fiuknak, mondják, és nem sokkal változatosabb-e a házi munka a tornánál? Hozzá még, a mit semmiféle torna nem képes, megtanítja a leányt olyan tudományra, a mit, ha tud, még egyszer olyan kedves; arra tudniillik, hogyan lehet a háztartás körül becsületesen dolgozni, és az emberek előtt mégis mindig tisztán megjelenni; hogyan lehet a konyhában sütni-főzni és a ruhán még csak meg se lássék. Olyan leány lehetett az, a melyikről Petőfi azt a gyönyörű költeményt írta: „Béfordultam a konyhába.” Tudomány az, és pedig a szó szoros értelmében a szép tudománya.

A középrendű szüle meg, a kinek nincs kilátása, hogy leánya gazdagul fog férjhez menni, — és jó, nem ámitani magát e részben; mert a „regényes” házasságok csak a rossz regényekben gyakoriak, az életben annál ritkábbak, és ezek is majdnem mindig szerencsétlen házasságok; — az olyan szüle, mondom, valósággal vétkezik, ha olyasmire taníttatja leányát, a mit, kikerülve az iskolából, sem komolyan folytatni nem fog, sem későbbi életkörülményben hasznát nem veheti neki. Felületes lesz tőle, elégedetlenséget kelt benne, hiu vágyakat más kör után, annál veszedelmesebbeket, minél kevésbé ismeri a való életet és annál fogva különben is ábrándokra hajló. Nagyon könnyen úgy elszertelenkedik benne az üres ábrándozás, hogy egész lelkét megrontja. Nem találja helyét az egész világon, legfőleg a rossz regények mellett, no meg léha uracsoktól körülöngicsélve; az élet prózasága olyan súly előtte, olyan „fatigante”, — tán az egyetlen francia szó, a mit még el nem felejtett. A helyett nem mondom, hogy ne taníttassuk leányainkat, de hogy mondom! hiszen a tanulatlan ember, férfi, nő, gazdag, szegény, egyformán szánandó! Csak azt mondom, hogy egészséges, tápláló nevelést adassunk neki, és ne haszontalan külsőségeket.

Itt a történelem, a költészet, a népszerű természet-tudományi művek, az igaz, a szép és jónak e kimerithetlen kincstárak, ezekből az iskolából kikerülte után, magában is folytathatja lelki tökéletesebbítését, e három egység által rátalál az Istenre, az emberiségre, a természetben, önmagában, mindenütt a világon, és akkor szeretni fogja a munkát, e nagy lélekderítő, e csodatevő balzsamot, és nem fogja kicsinyleni sem a házi kört, sem a női munkát, mert a ki igazán ismeri ezt a kört, nem kicsi az akkor annak, akár a munka sokaságát, akár a munka hasznosságát ha vesszük; annyi ott a teendő, hogy a jó gazdaságony nem is győzi, és egytől-egyig szép is; épen azért szép, mert ő általa lesz széppé; szobában, konyhában, minden felül csak úgy ragyog ránk a nagy rend és tiszta-

ság-, és a ruhaszekrényekben, mint őrködik felettük a gondos szem és szorgos kéz, hogy egy kis gombocskára hiba se legyen ottan, és az ételeknél, az az okos számítás, kerülve minden felesleget, de a mi asztalra kerül, szinte maga-magát kínálja, úgy van elkészítve, feltűlva, — mind szebbnél-szebb szépségek ezek, szívet lelket megragadók.

És hát még, a mit az idegen szem meg se láthat, de annál inkább érzi, a kit az isten egy ilyen nővel kötött össze; azt az áldást, a mit a józan gazdálkodás maga körül terjeszt; azt a szívbeli derűséget, mely a kevéssel is megelégszik; azt a hatalmas serkentést, mikor a félretett krajczárokból forintok lesznek; azt a nagy boldogságot, mikor a kiaded hajlék a jelennek jól őrzött fészke és a jövő hűséges magtára, — nagy világ akkor az a kis hajlék, sokkal nagyobb annál, a hol a férfi küzd és fárad, mert az ezt is magában foglalja; innen meríti a férj kötelességérzete az erőt és a kedvet, és ide hordja össze munkájának termését, a hasznát, a mit hajtott, a tiszteletet, a mit kiérdemelt, szeretet és hála fejében, mert ehhez is, ahhoz is, ő általa, a hű nő által juthatott csupán; — ide neveljük tehát leányainkat; neveljük mondom, mert műveltség kell hozzá, valódi műveltség, az, a mely igazán tudja, mi a szép és jó; az, mely ott keresi a női boldogságot, a hová testével-lelkével tartozik, a családi körben és úgy, a hogy a tisztá női lélek sugallja: sorény munkássággal és igénytelen szeretettel; akkor aztán meg is találja, az ő már magában, az ilyen nő, a kész boldogság.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódotól.

(Folytatás.)

Ily körülmények között természetesen a bucsuzás nem lehetett valami szerfölött érzékeny és szomorú. Hisz az egész távollét rövid volt, s a viaszatéréshez oly szép remények és biztatások kötvé.

— Isten önnel, Buchholz ur. — mondá az elváláskor Bellingné egész kegyességgel, — s ha visszatér, mint kapitányt ohajtjuk üdvözölhetni; de ha ez nem történhetné is, szívesen látjuk a régi jó barátot, Buchholz hadnagyot is. Ugy-e Sarolta, erről teljes határozottsággal biztosíthatjuk?

Ez örvendetes csélzás, de még inkább a felelet által boldogíttatva, melyet a kérdésre szép szerelmes szemében olvasott, a fiatal tiszt vidáman és megelégedetten távozott. Utközben még beszólt Bajerhoz egy rövid bucsu végett, s midőn hazaért, már az előtt látta állani a postakocsit két nehéz erőslóval. Sietve elbucsuzott nővérétől is; ezzel elvégezte minden bucsuzgatását, mástól nem is tartá érdemesnek bucsut venni egész Erfurtban; kivitette a kocsi a bőröndjét s egy negyedórával a kiszabott idő előtt elzökögött a rázás bricskában, a postakocsi hatalmas trombitatrillái közben, melyek mint vidám madarak, megelőzték a kocsit, a mint a sötét sánczfalak közül a nagy és szabad természetbe kihaladt.

V.

Történetünk idejében, vagyis e század elején, még nem voltak csinált utak. Midőn az első műutat jóval később építeni kezdték, jó apáink azt hitték, hogy valami nagyszerű, csodálatra méltó dolgot vittek véghez, és ép oly elégedettek voltak vele, mint mi most gőzkocsiinkkal és hajóinkkal, melyek pedig

egy fél, vagy egész század mulva, bizonynyal ismét tul fognak szárnyaltatni valami új találmány által. Például ha a léghajó kormányozhatóságuk titkára rájönnek.

Akkor azonban a mellékutak sokkal jobb karban voltak tartva, mint jelenleg. Minden falu és város gondoskodott a maga utjáról, melyen a szomszédba juthatott; a mélyedések szorgalmasan kitöltettek, a kövek eltávolítottak, s a hidak és gátak kijavítottak. E miatt aztán az utazó minden faluban kénytelen volt ut-, hid- és kövezetvámot fizetni. Rengeteg volt az ily vám-privilegiumok száma. Sok helyen magúsan álló házak is megadóztatták az utast, s igénybe vették erszényét. A jog szállott apáról fiúra s megvehető, elcserehető vagy adományozható volt.

A mai kor szülöttének fogalma sem lehet arról, mit tett az: akkor a kedves Németországban utazni, s ha könyvekben és leírásokban olvassa utazó őseink változatos kinyait és kalandjait, hajlamos érez magában, mesének tartani az egészet.

Aránylag még legelőnyösebb volt a postával való utazás, mert a posta számtalan privilegiumával minden más privilegium fölött uralkodott. Hanem a postakocsi a legkikeresettebb kintő-szekrények közé tartozott, melyekről az irás csak emlékezik. Egy négyszögű, kerek deszkalkotmányból állott, két paddal, melyek ha nagyon kényelmesek akartak lenni, bőrrel szegezettek le. E padon kellett rázódni a szegény utasnak, s irgalmatlan vesződséggel huszonnégy óra alatt legfőlebb nyolcz-tíz mértföldet hagyhatott hátra, melyen napjainkban a gyoravonat egy pár óra alatt átrobog. Ez okból a ki csak tehette, kerülte a közönséges postakocsit, és drága pénzen külön kocsit fogadott magának. Hanem ezt se gondoljuk valami kényelmes hintónak, ez sem különbözött a többitől, legfőlebb, hogy fedele nem volt, s egy szalmazsák azolgált ülésül.

Ha összehasonlítjuk a mostani viszonyokat az akkoriakkal, csodálkozunk kell, az emberiség roppant haladásán ily aránylag rövid idő alatt, és kénytelenek vagyunk bizni az emberiség életrevalóságában, mely szerint még tovább is fog haladni.

Az a jármű, melyen Buchholz barátunk utazott, sem kelthet fel a jelenkor elpuhult nemzedékének irigységét. Egy ódon caéza volt, megfakult sárga festéssel és inogó kerekekkel.

A boldog hadnagy azonban nem sokat törődött vele. Kényelmesen hanyatt veté magát a kényelmetlen ülésen s édes álmadozásba mélyedt, melyből csak a kocsi nagyobb zökkenősei voltak képesek koronkint felriasztani. Pár nap előtt esett s a jó agyagos thüringiai föld ilyenkor mindjárt gödrökkel telik meg; a ványolodott kerekek ugráltak le, s föl, csuszak, hajlottak, simultak bámuláraméltó megszokottsággal. A postakocsi erősen hajtá a lovakat s csak néha nézett a kerekek után. Egyszerre hirtelen megállott, leszállt, megvakargatta fületővét s azt monda, hogy az egyik pánt el van pattanva, azt a legközelebbi faluban a kovácsnál meg kell forrasztatni.

Szerencsére a legközelebbi falu már nem volt messze, tehát csakhamar elérték; hanem Buchholznak szerfűlött kellemetlenül esett a feltartoztatás és kedvetlenül nézett a nyomorult falusi kunyhókra, melyeknek kerítései mellől s apró ablakaiból kíváncsi szemek leskelődtek reá, midőn egyszerre nevé hallja magát szólítani. Meglepetve tekint föl s ime, a kocsi előtt egy hintót lát állani s benne egy urnót, a ki szerfűlött barátságosan integet feléje.

Hartensteinné volt, a ki épen tovább akart utazni. Midőn megtudta az esetet, azíves készséggel ajánlott helyet Buchholznak hintójában.

— Ha tudtam volna, hogy Weimáron utazik át, — monda, — akkor még Erfurtban megkértem volna, hogy legyen uti-társam. Így azonban e kis szerencsétlenség épen szerencsésen jött, hogy helyrehozzuk a mulasztást. Üljön be és hagyja e jó emberre, hogy caináltassa meg kerekét, a hogy tudja. A mi nem nyomja a vállunkat, az alatt ne görnyedjünk.

Öt percz mulva Buchholz a szép asszony mellett ült az uri-hintóban, a szobaleány meg kint a kocsi mellett a bakon, s a kocsi gyorsan görgött ki a faluból.

Hartensteinné egy darabig tréfálozott a véletlen találkozás fölött, hanem egyszerre így szólt:

— Ez mind nem igaz. Találkozásunk nem véletlen. Én vártam önt. Midőn Erfurtban az ön lakása előtt eljöttünk s ott láttuk a postakocsit önre várakozni, egy gondolatom támadt, oly gondolat, mely méltó a thüringiai erdő bármely uton-állójához. Az gondoltam, hogy el fogom önt rabolni. És feleségesen sikerült. Ön nem vett észre semmit. Szobalányom ott elől értelmes hölgy, az ön postakocsisa szintén értelmes fiaskó. Elhatározták, hogy törött kerékkel fog a faluba érkezni, s így történt. E szerint ön az én foglyom.

— S mely sötét várba szállit engem, asszonyom? — kérde Buchholz mosolyogva.

— A legbiztosabba, a melylyel rendelkezem.

— S mennyi időre leszek ott elzárva.

— Életfogytiglan. Feltéve, hogy meg nem szökik.

Buchholz — mit tehetett mást? — tréfára vette a dolgot és tréfált tovább; enyelegve csókolgatta össze a kegyetlen börtönőr szép piczi kezét.

Egy darabig nevettek e különös szűktetés felett, aztán így szólt Hartensteinné:

— Félre a tréfával. Én önt Weimarba viszem, ott jelentést tehet ön a hatóságnál egy gyalogsági hadnagy nyilvános elraboltatása felől az országuton, vagy erőteljes kísérletet tehet a megszabadulásra, mely biztosítom hogy eredményes lesz. De szó, a mi szó, kedves barátom, nem a legkedvezőbb alkalom volna-e ez, hogy ön minden béklyótól megszabaduljon, melyek nyugözik?

— Miféle béklyók? Én nem tudom...

— Csak hallgasson! Ön az egyetlen ember az egész szentséges mainzi filiában, a ki iránt őszinte érdekltséget érezek. Nyíltan szólva, sajnálom önt. Ön fiatal, ügyes, művelt, szeretetreméltó s érzi a szellemet, mely a sűrű német ködön átvonult a nélkül, hogy el bírná oszlatni. Buchholz ur, ha kívánja, ön bemutatom önt herczegünknek s megismertetem környezetével. Itt egészen más, megfelelőbb életet fog ön látni, mint Erfurtban. Maradjon egy pár napig nálunk, s nézze meg, hogy élünk mi. Azt hiszem, kellemesen fogja ez egy pár napot eltölteni. Nekem mindenfelé nagy befolyáson van, s gondoskodni fogok, hogy ez egy pár nap ne váljék kárára.

— Mennyire sajnálom, asszonyom, — viszonzá megzavarodottan Buchholz, — de azigora rendeletem van, hogy egy órát se veszítsek, és a kötelesség...

— Már megint ez utálatos szó! Hajtsa egyszer pokolba a rendeletet és kötelességet, s engedelmeskedjék nekem.

— Édes engedelmeség volna, de mi lenne az eredménye?

(Folytatása köv.)

Angol nagyuri élet.

Az angol született ariстокrata, merő ellentéte a francziának, a ki született demokrata. Angolországban a mint valaki pénzhez jut, kutyát, lovat tart, inast fogad, nem úgy, mint az egyszerű német ember, a ki, midőn gazdag örökséghez jutott, azzal mutatta ki, hogy már most ő milyen nagyra van magával, hogy fényes nappal ágyba feküdt, bort hozatott magának és megitta, mert hát olyan két rendbeli dárídót még soha életében nem engedett volt meg magának.

Az idegennek, a ki először van Londonban, okvetlenül először is a sok paszomántos inason, hintón, diszparipán és kutyán akad meg a szeme. Mikor aztán egy-egy kutyán át orra bukkant, mivelhogy ezeknek semmi legkisebb kedvük sincsen, kitérni az ember előtt — a mely szép szokás alkalmasint gazdájuktól ragadt rájuk — és ha botot mutat is nekik, azt is „kutyába” sem veszik, sőt most már „csak azért sem” akaródzik nekik kitérni; akkor az idegen lassan-lassan rá fog jönni, hogy itt a kutya egész más „társadalmi” állást foglal el, mint nálunk. A hol „ur” az ur, ott a kutya sem kutya. Az urfi meg az ő „vizslája”, ez itt a közmondás, és van neki abból nem egy, hanem egész falkával, és minél nagyobb a falka, annál nagyobbra van magával. Brightonba érve, az első, a mi a város alatt szemembe ötlött, egy meglehetősen terjedelmes és eléggé csinos épület volt, nálunk akárhány faluban iskolának is palotaszzerű volna. Oda huzott a kíváncsiság, belenéztem az ajtónyíláson az udvarra, hát Isten a megmondhatója, hány száz kutya sétált ott fel és alá. Épen pihenő órájuk volt. Mert az a díszes épület kutyaegyetem, itt „képeztetnek ki” tehetség szerint különböző „grádusok”-ra, együtt laknak a tanárokkal (ezimet talán mást viselnek, fizetésre azonban sok tanárnál fényesebben állnak, azért tehát ne méltóztassanak megütközni a czímen). Van külön háló-, ét- és tantermük, t. i. a kutyáknak. Ha idegen ember vetődne közéjük, okvetlenül vége volna, széttépnek, mert pihenő óráikban egészen „maguk urai”, és ugyancsak harapós kedvűek. Azért is van a város végén. Magánintézet, Chichester lord tartja fenn, igazán „kutyakötelesség”ből; azt hiszi, tartozik magának vele, nagyuri voltánál fogva, és költ rá évenként kétezzer font sterlinget, vagyis huz ezer forintot. Hiába, minden állásnak meg vannak a maga terhei.

Ilyen nagy szerepet játszik Angolországban a kutya, és mivel különös jó bánásban részesül, általában az itt a hit, hogy a kutyának esze van, egész olyan mint az embernek, azt pedig, hogy gondolkodik, számtalanszor egész komolyan állították előttem.

Es van itt „kutyadivat” is; most ezt, majd azt a fajt kapjuk fel; nem ritkán minél rosszabb, annál kapósabb, hiába, divatja van. A „Times”, az a világlap, első oldalán nem a nagy emberek dolgait közli, hanem azt, hogy kinek milyen kutyája veszett el tegnap és most a vigasztalhatlan gazda a világlap útján körözteti. És a mi különösen a szívükhöz van nőve, azok nálunk a „dakszli” név alatt ismeretesek egy válfaja (terriers), talán azért, mert horzászó csunya. Az ember nem tudhatja, hol kezdődik és hol végződik, annyira egy szőrgubancz. És minél gubanezabb, annál kapósabb; 20—30 font sterling (200—300 ft) darabja. Még ördöngösebb külsejű egy szelindekfaj náluk; sima szőrű, vastos fojtó, görbe lábu kicsi koholdok, és kíváltk arról híresek, hogy patkánynyal, macskával és — garotterrel (éjjeli hurokvető) bátran szembe szállnak. Ennek tohát mégis van „gyakorlati értelme”, hogy megbocáullik.

Hanem az ölebecskéknek is mesés ára van itt. Ismerek egy urhölgyet, ennek van egy ilyen vakkantója; fekete, mint az ördög, és még annál is csunyább, épen azért 50 fontot, (500 forintot) adott érte, most pedig nincs az a pénz a világon, a miért megválna tőle, annyira szereti, a miért olyan borzasztó csunya; ilyen a divat!

Magától értetik aztán, hogy a drága kutyákat Angolországban nagyban „szőrzik”; olyanformán, mint annak előtte nálunk az alföldi betyár a más csikáját; azért nem ritkaság, hogy a gazda a tulajdon kutyáját jó áron megvásárolja mert bujos dolog, bebizonyítani, hogy az valaha az ő kutyája volt, „billog” nem lévén a tomporáján, mint a csikónak. Rendesen pedig Londonba viszik a lopott kutyát, mert nem, mint Budán, egyszer, hanem minden nap van kutyavásár, és pedig felette népes, különösen ősszel és tavasszal; mondhatni Albion egész uri világa légyottot ad ott magának.

Mikor az újságok azt hirdetik, hogy: „Április elsőjén kutyavásár lesz az Ördögürkában,” akkor az nem afféle áprilisi tréfa, hanem tiszta valóság, és annyit tesz, hogy együtt lesz ott, a ki csak a rókavadász czimre igényt tart Angliában; ilyenkor aztán nemcsak a kutyának, hanem az Ördögürka vendéglőének is aranyos napjai vannak. Mister Fackernek hívják, különben is aranyos kedvű ember, olyan jóízűeket tud az ő vendégein nevelni, mikor tudniillik már elmentek, mert egytől egyig nagy uri vendégek; és olyan kedélyesen tud egyet-mást elbeszélni a rókavadászatok rejtelmeiről, a melyek évenként az ő vendéglőjének határában folynak.

Reggeli után — beszélte el nekem egy ilyen alkalommal — vagyis 10—11 óra tájban seregesen jönnek a lovasok, ki skarlátaszínű, ki más czífra öltözékben, köztük fiatal és nem fiatal urhölgyek, csatlós kíséretében, vagy a nélkül, a hogy jön. Esetik akkor baltasó is, nincs az a hatalom, a mely otthon tartóztatná. Sátoros ünnepek ezek a napok a dologtalan angol uri népnek; így verik el az unalmat és tesznek szert hatalmas étvágyra, a vacsora számára, a mit ők perze ebédnek neveznek, mert náluk más óra-rendje van az időnek. Lőfegyvert nem hoznak magukkal, a rókát meg, mintegy tisztesség okáért, egy darabig hagyják aszaladni, nehogy nagyon is könnyű dolga legyen vele a kutyáknak, a melyek, ki tudná megmondani, hány százan vannak ott együtt.

A vadászat itt nem annyira róka pusztítás, mint mulatság. Nagyobb dolog a szilaj lovaglás, no meg egy-egy gyöngéd kis udvarolgtatás egyik-másik fiatal hölgy körül, a rókánál.

Ő kemo azonban tudja hogy „baj van Köpeczen.” Azért nem is sokat teketóriázik, hanem eszébe véve, hogy: legjobb az egyenes út, azon ügyekszik, hogy minél előbb valamelyik rókalyukba vehesse magát. Ahoz azonban persze a kutyáknak is van egy kis hozzászólójuk, erre aztán ucczu neki, a szó szoros értelmében tüskén-bokron keresztül, a kutyák a róka, az urak meg a kutyák után; sokáig azonban nem igen tarthat a gyönyörűség, mert hát: sok kutya rókát győz, és mire az első lovas oda ér hozzá, akkorra már izre-darabra van tépve; hanem azért a lovas-ur nagyra van a diadalmi jellel, már mint a róka farkával.

Eddig a kedélyes Mister Facker, és egyébként is sokat beszéltek és irtak már ezen ép oly embertelen, mint nyaktörő mulatság ellen, eddig azonban vajmi kevés sikerrel. A kakasviadalokat és öklözést (boxirozást) csak ki lehetett irtani az angol életből, a rókavadászatok azonban még mindig állják

a zápor módra rájuk ömlő gúnyolódást és korholást; nem is csuda, nagy ur a hiúság, nem bánja az, akár mint vélekedik is róla a józan ész, nem hederít az még a mindenható csufolódásra sem; a nagyur azért, mert nagyur, a kisur meg, hogy nagyur számba menjen, ha mindjárt úgy üli is meg a lovat, mint az az öreges ur, a kivel egy alkalommal a „csapás”-on találkoztam, csak hogy nem a hajrában, a hol nekem semmi keresetem nem volt, hanem a vasút-menti vendéglőben.

Rajta levén a bivalykergető zeke, szóba ereszkedém vele: — Tehát már vége a hajrásnak, ha szabad kérdeznem?

— Oh, dehogy! Hanem a lovam megsántult és vagy kétszer le is vetett. S ime, láthatja, mivé lettem! Jónak látam tehát abban hagyni a mulatságot, a dögömet a lovúszomra hagytam, az majd csak lábra állítja megint, én meg indulásig így ül, egy kis ale-lel locsolgatom az időt. Nem adok egy pohár ale-t egy veder pezsgőért.

Ekként vigasztalódott szívbeli nagy szomorúságában, hogy kikopott a mulatságból.

És ennél még sokkal rosszabb kedve volt egy fiatal vezreszekésnek, a ki rövid időn szintén betért a vendéglőbe.

Fütyörészett, de olyan fütyülés volt az, mint a kinek az orra vére foly, az arca meg olyan volt, mint a kinek a jég verte el a határát.

— Nos, hogy mint van? Nem hörpintünk egyet? — szólta meg az idősbik.

— Nincs ihatnékom! — és újra fütyülni kezdett. — Agyonlőttem a lovamát; száz fontomban van; bele ugrott egy karóba és fölnyársalta magát.

Ízasanakint aztán a többi is mind odagyülekeztek, a kik végig kiállták a hajrárt, és most a vonat indulását várták. Többé-kevésbé mindnyájának valami baja esett, kinek a testében, kinek a jószágában, se baj, azért a róka még is ott hagyta a foga fehérét, a farkát meg ahol ni, ott fitogtatja az egyik, ez megéri a költségét.

A kutya után mindjárt a ló, ez után meg a fogat, a czimerek és az inna következik az angol uri gyönyörűségeken. Mindenikre külön-külön nagy adó van kirova, hanem az nem tesz semmit; szívesen fizeti; teheti is, de meg az urat is nagyon szereti adni.

Mutatja az inastartás; a mennyi léhűtő cseléd az angol főúr házában lopja a napot, arról nálunk fogalma sincsen az embernek; csak czim szerint is felsorolni őket, feladat. Itt van először a házi szolgál, a mosogató szolgál, a szakács, a kocsis és egy sereg lotó-futó inna. Azután következik az erdész és a fáczányos kerülő. Az uri kastély majorságában ugyanis évenként sok száz foglyot és fáczánt költetnek ki tyukokkal, ezeket aztán kieresztik, hogy a szegény paraszt buzáját megdézsmálják. A fáczányoskerülő pedig korántsem egy a kertészhez, a kertész meg legalább is kettő van: fő és al. Ép úgy külön-külön van ló futtató és a lovász; amaz csak futtatásnál, míg ez a közönséges lovaglásnál szolgálja urát. Azután következik az étkező, és a felszolgáló legénység. A hány vendég van az asztalnál, ugyan annyi legény áll a székek mögött. Nőcselédnek nincsen helye az ét- és ivó-terekben; ez, azt tartják ott, nagyon ellenc van az illodéknek. A felszolgáló legénység bérruhában vagy fekete frakkban, fehér nyakkendősen szolgálja a vendégeket.

Ezek csak a férficselédek, a melyek közül azonban még a pinezemeesterről nem is szóltam, és nőcselédnek még sokkal nagyobb számmal vannak; megkísértem czim szerint felsorolni őket: ruhatárnoknő, szobalyányok, komorna, aurolólyány,

mosogatólyány, takarítónők, pesztonka, fő- és alszáraz dajka, szoptatósdajka, ringatósdajka, gyermekszobafelügyelő, kulcsárnő, csamege tárnoknő, kiadó, pinezeügyelő, pinezérnők, gazdasszonyok, fehérnemű-tárnoknők, szakácsnők, sütemény készítő, angol ételekre való főzőnők, egy szóval: Isten a megmondhatója mennyi itt a tenger szolgál.

És a mi a rangfokozatot illeti, arra itt a cseléd csak úgy néz, valamint a gazdája. Tudok esetet, hogy egy előkelő család téli-re Londonba átköltöztvén, ott egész házat vett ki, természetesen a legnagyobb fény és pompával berendezve. Az első napokban nem is volt semmi baj, egyszerre azonban zenebona ütött ki a cselédség közt. Először is a főkomornyik állított be, hogy ő nem marad. Jól van, mehet. Erre következett a kocsis. — Már az kissé kellemetlen, hanem hát, Isten hírével. — Így ment az sorjában, férfi, nő egyformán hucsat vett az uraságtól. Már ez mégis több volt a valaminél, mert már a Sophy is, a lady komornája elbocsáttatását kérte; az urnő erre már kijött a közönyös: „Jól van!” és „Mehet!” hangulatúból: „De hát mi az Isten csudája ütött hozzátok, és különösen téged mi lelt, Söphy, mikor tudom, hogy nincs okod elmenni; miért mondasz tehát föl, te és a többi mindannyian, így egyszerre?”

— Kénytelenek vagyunk vele, méltóságos asszony! Lehetetlenség itt maradnunk tovább; nem bírunk elhelyezkedni se ebédnél, se vacsoránál. Mert hogy az asztal kerek, nincsen sem feje, sem vége, és így nem foglalhatjuk el körülötte rangszerinti helyünket.

— Akkor hát csak azt mondd, hogy arra való ebédlő asztalt keritsünk az asztalokra! — jegyzé meg az urnő mosolyogva, és a zendülés oka szerencsésen el lőn hártva.

Lovagolni, mint már fentebb mondtam, itt urak, hölgyek egyaránt nagyon szeretnek, és a kocsisának is nagy kedvelői. Nem ritkaság, hogy az urnő maga hajtja a lovakat és pedig eléggé ügyesen. Annyira jól tartja a lovakat czukorral, süteménnyel, és annyira magához édesgeti, hogy az okos állatok szinte vonzódással vannak hozzá, azért ha még olyan tüzesek is, a világért sem ragadnának, mikor az ő kezében érzik a gyeplőt. Magam is akárhányszor kocsikáztattam magam ismerős urhölgy által, és mindannyiszor nem győztem bámulni ehbeli ügyességüket.

Lóháton az urhölgy öltözéke: fekete posztó nadrág, felálló fehér gallér, pörge kalap és az ismeretes hosszú ruha. Ez többnyire fekete, de néha hamuszínű is, vagy barna. Ez utóbbi előkelőbb, mivel hogy a bérelt ilyenmő ruha mind fekete színű.

Ugy illik, hogy a lovász illő távolságban kövesse urnőjét; az pedig, hogy a lovász az urhölgy mellett lovagoljon, és még inkább, hogy az urhölgy beszédbe ereszkedjék vele lovaglás közben, a legnagyobb mértékben illetlenségnek tartatik. Mondják, hogy onnan ez a nagy szigor e részben, mivel volt eset, hogy az urhölgy elszöktette magát lovászegénye által; ez azonban már nem tartozik én rám. Erről az angolnagyi életről nem akarok ezuttal szólni.

Közli:

Szegfi Mór.

Egy hét története.

Áprilishó 3-dikán.

Első április — A tűzoltók április-járása — A diplomácia. — Mit csinálnak Bécsben, Londonban és Konstantinápolyban?! — Politikai körünk legnagyobb fordulata. — Magyar-román szövetség. — Politika az akadémián. — A négyszáz aranyos Ellenállhatlan. — A Daák-sínek arverése.

Első április is elmúlt a nélkül, hogy nagyon bolondítani engedték volna magunkat. Egy kicsit, na azt ki ne tűrné el, mikor még nagy diplomaták sem röstellik egymással és a világgal áprilist járni, a nélkül, hogy zokon vennék egymástól. Tulságos érzékenykedés lenne tehát megaprehendálnunk, a miért egyik, másik jó ismerősünk vagy barátunk egy kicsit felültetett, s a fővárosi tűzoltóknak sem kellene oly mérgesen fenyegetőzni összeszorított ököllel azt a jókedvű kereskedőt, ki őket szerkocsistól, fecskendőtől, teljes személyzettel a nemzeti színházhoz futtatá azzal a rémhírrrel, hogy a színház ég. A tűzoltók pört akarnak elbolondítójuk nyakába akasztani e tréfáért, s ha meg nem nyerik, (a mi valószínű,) akkor azzal bosszúlják meg magukat, hogy nem sietnek oltani, ha esetleg tűz találna kiütni a kereskedő üzletében, (a mit az isten ne adjon.)

Sohas érzékenykedjenek a tűzoltók, ismételjük, ha még csak az államférfiak sem csinálnak sokat abból, ha valamelyik tisztelt kollegájok felülteti, sőt ha egész Európa a legnagyobb egykedvűséggel fogadja, hogy minduntalan megtréfálják. Egyébiránt a diplomatiának ez a mestersége; olyasmit hitetni el másokkal, a mi a valóságnak éppen ellenkezője, ebből áll az egész tudomány. És most ezen a tavaszon, ebben az áprilisban a legtagabb mezeje nyílt e mesterség üzésére. Csupa egymás bolondítása az, a mit a nagy politikusok ez időtájt véghez visznek. Ignatiew Bécsben, Beaconsfield Londonban s Miklós nagyherceg s a szultán Konstantinápolyban. Az oroszok bolygó diplomatája Bécsben tovább egy hétnél csak abban fáradozott, hogy Andrássy eszét megzavarja, s viszont Andrássy mindent elkövetett, hogy Ignatiewvel elhitesse, hogy célját elérte. Az angol kormány hirdeti világszerte, hogy háborút indít Oroszország ellen, ha el nem áll a san-stefanoi békepontoktól s folyvást készül, pedig ha komolyan akarná a háborút, nem híreztelné hétről hétre, hogy ellenfeleinek ideje legyen az ő rég felszerelt hadi hajóival szemben felkészülni, hanem beszéd helyett tenne. Komédiát játszanak Konstantinápolyban is, hol Miklós nagyherceg a szultánnak kedves vendége, a két új jó barát a legszeretettelőbb módon nyájaskodik egymással s minden második szavuk annak az erősítgetése, hogy e barátság nem színteti, hanem őszinte, titokban pedig a törökminiszterelnök az angol nagykövettel sug-bug, az orosz pedig annyira bizik a törökben, hogy a fogoly török katonákat még belebb küldi Oroszországba, s olyan jó barát, hogy hadseregét folyvást erősíti a Konstantinápolyt környező magaslatokon, melyekről az első gyanus mozdulatra minden pillanatban a legkényelmesebben halomra lehet lövetni a török főváros pompás palotáit.

Hát az vajjon őszinteség-e, vagy csak április-járatás, a mi budapesti politikai körökben pár nap óta történik?! Vajjon

az a párt, mely napról napra növekszik, komolyan gondolta-e, hogy Romániát nem kell magára hagynunk, s szövetségünkre kell vele?! Hiszen még csak pár hó előtt is a legkeresettebb szavakban szidtuk e tehetetlen kis államot, mely elhagyatottságában kénytelen volt az orosz császári sas szárnya alá bujni. És most szánjuk azegényt, mint áldozatot, és beszélünk régi gyűlölség elenyészéséről, a régi ellenségek kibéküléséről és szövetségéről, sőt némely heves képzelmű politikus agyában már megszületett a magyar-román szövetséges birodalom, mint többé épen nem kicsinylendő védháza a Szláv áramlatok ellen.

Hja, ez a politika! Kibékülünk azzal, kit tegnap még szidtunk, s összeveszünk tegnapi jó barátunkkal. Egyébiránt, csakugy melleleg jegyezve meg, magában véve nem egészen rossz gondolat az, a román elemekkel kibékülni. Körül vagyunk véve nemzetiségekkel, melyek valamennyien ellenségeknek látják bennünk s elvesztenének egy kanál-vízben, ha tehetnék; ha ez ellenséges indulatu nemzetiségek valamelyikével kibékülni tanácsos dolog, úgy főképen a román testvérekkel szemben az, kik ép oly természetes ellenségeknek láthatják a panaszvizmusabau, mint mi magyarok. S így azok a politikusok, kik a legutóbbi időben a román-szövetséget sürgetik, nem egészen badar dolgot akarnak.

Hanem ime itt van: ez elől kiállhatlan politika elől már a szépirodalmi tárcza-hasábjai mögé is hiába menekül az ember, ott is fölkeresi. Hiába, ez most a levegőben van, hiszen még csak a tudós akadémia sincs kivéve e nyomás alól s a ki legközelebbi ülésén jelen volt, a „rumuny nemzetiségről” volt kénytelen tudományos értekezést hallani. Csakhogy az akadémia egyebet is tesz. Így például négyszáz aranyat osztogat öröm-sugárzó arcu dráma-íróknak. Ép most adta ki e nagy díját, melyben kilencz év óta egyetlen színmű író sem részesült, (akkor boldogult Szigligeti nyerte Trónkeresőjeért,) Csiky Gergelynek, ki csak pár év óta jelent meg az akadémiai pályázatok sorompója között és majd mindig győztesen tér onnét vissza. Ime, vigjátékát, az Ellenállhatlant most is „ellenállhatlannak” találták a bírálók s oda ítélték neki a legnagyobb jutalmat, melyben nálunk szindarab részesülhet, a két évről összegyűlt Karácsonyi-díjat, a négyszáz aranyat. Azt hisszük, hogy most már még ellenállhatlanabb lesz.

Magáról a darabról ez alkalommal miért szólnánk részletesebben?! Bizonyára színre kerül a nemzeti színházban nem sokára, akkor lesz annak ideje, hogy bőven s kimerítően ismer-tessük s elmondjuk véleményünket róla. Most csak annyit, hogy az Ellenállhatlan egy tetrazelgő, hiu férfi, a ki meg van arról győződve, hogy egyetlen tekintete elég arra, hogy a leg-szebb nőket meghódítsa. Nos hát egy ily hóbortos rendkívül alkalmas tárgy vigjátékra, — habár a gondolat nem új. Moretonnak van egy vigjátéka, a Szép Diego, ez szakasztott ilyen ellenállhatlan. A bírálók e körülményt hátrányául is említék föl a darabnak, a mint hogy kétségtelenül sokat le is von eredeti becséből annál is inkább, hogy az Ellenállhatlan szintén spanyol gavallér, don Radrigonak hívják, s az egész ugyan

ott ugyan abban a légkörben mozog, a melyben Moreto vigjátéka.

Ha már az akadémiában vagyunk, lehetlen föl nem látogatunk a képzőművészeti társulat által üresen hagyott terembe. Most ismét igénybe van az véve, nem ugyan festményeket találhatni ott, mint inkább régi pipákat, könyveket, gyufatartókat a mindenféle magukban véve nem nagy értékű, de ezuttal rendkívül becses tárgyakat, melyekhez most árverés útján jó áron hozzá juthat, a ki akarja. És sokan akarják, mert az olvasó talán már el is találta, hogy Deák Ferencz apró-cseprő tárgyaitól szólunk, melyeknek árverése már a mult héten megkezdődött. Most vasárnap folytatták, s meg lehet, jövő vasárnapon bevégeznek. Mert csak ünnepnap tartanak árverést, hogy senki akadályozva ne legyen a részvételben. S van nagy versengés, a legcsekélyebb tárgyak ugyancsak nagy áron kelnek el, — de hiszen mennyi sok tisztelője van a boldogult hazafinak, a ki iparkodik egyet-mást az ő holmija körül emlékül megszerezni.

S a verseny sokszor érdekes jelenetet nyújt. Így például Lustkandel oxzrak író közjogát, melyet az öreg ur sürün aláhuzogatott kék meg vörös plajbászszal, hogy aztán hatalmas érvekkel megczáfolja a hamis tételeket, — a muzeum számára megvételt akarta Lévay Henrik száz forintot. Neuhofter ügyvéd azonban nem tágított s tullicizálta Lévayt s az övé lett Lustkandel 150 frtért. Fraknoi nehéz szívvél nézett a muzeum számára elveszettnek vélt könyvre, mikor Neuhofter hozzá lép s átnyújtja neki a könyvet, mint a muzeum tulajdonát. Ez csak egy jelenet, de egy-egy árverésen többel is találkozzunk ilyenekkel.

Siessen, a ki emléket ohajt birni a nagy hazafitól: még nem késő!

Budapesti hírvivő.

*(Jótekonyság.) Király ő Felsége a schönwaldi tűzkárosultaknak 50 frtot, Fertő-Szent-Miklós község tűzkárosult lakosainak 100 frtot, a szombathelyi egyházmegyéhez tartozó Kogli római katolikus hitközség plébánia-temploma főoltára és orgonájának kijavítására, magánpénztárából 100 frtnyi segílyt adományozott.

*(Visszás napló.) Jegyzék: Lám Gyula és Pásztyélyi Ilona kisasszony Ungvárott. — Dr. Schmidt József orvos és Frantaik Irén kisasszony Tapsonyban. — Tihanyi Dénes és Ujhelyi Ilona kisasszony Rakitócson. — Lázár Kálmán és Openhauser Octavia kisasszony Békés-Gyulán. — Dr. Osváth Pál és Plavaszky Berta kisasszony Mező-Keresztesen. — Moskovics Miksa és Schlesinger Czeza kisasszony Sió-Maroson. — Bencsik József és Kovács Erzsi kisasszony Nagyszőlősen. — Egybekeltek: Molnár Ágoston és Libera Gizella urhölgy Szabolcsban. — Garam Jenő törvényszéki bíró és Berezzy Mariika kisasszony Balass-Gyarmaton. — Mócs Zsigmond és Thian Mária kisasszony Fiumében. — Gonda Béla tanár és Nagy Irma kisasszony Budapesten. — Eckerdt János ügyvéd és Hadházy Paula kisasszony Kassán.

*(Jótekonyságok.) Az egy év előtt elhunyt Dománaszky Ferencz fővárosi polgár ezer forintot hagyott jótekonyságokra: u. m. a nemzeti színház nyugdíjalapjára, az írói segélyegyletre, a Rókus-kórházra, a városi árvaházra s a szabótársulat elszegényült tagjai számára, egyenkint két-két száz forintot. E hagyatékot az elhunytak főörököse: Lő-

vényi Józsefné született Dománaszky Klára asszony, e napokban kifizette.

*(Az országos kisedőlvé-egyesület) vasárnap tartotta Tisza Kálmáné elnökelete alatt rendez évi közgyűlését. Az egyesület tevékenysége főleg arra irányult, hogy különösen a régi terjesztő egyesületnek, részint a közbejött nagy politikai események, részint más okokból elhanyagolt pénzügyi viszonyait rendbe hozza; az elévült alapítványokat kinyomozza és lehetőleg folyóvá tegye. És mindez nagy részben sikerült. A gróf Festetics Leóféle alap a báró Sina Simon örökösével kötött egyezés alapján, legalább tükéjében visszakerült, s a kamatok fejében az örökösök 1000 forint alapítványt tettek.

*(Liszt Ferencz) vasárnap este távozott el fővárosunkból. Az utolsó két napon sokan látogatták meg, hogy búcsút vegyenek tőle. Mielőtt távozott volna, Trefort miniszternek írt a Szabó Xav. Ferencz szép zeneiről tehetségéről s őt mint az állam ösztöndíjára érdemest ajánlotta. A mester egyelőre Bécsbe megy s onnan Rómába, hol ismét a herceg Hohenlohe bíchornok vendége lesz az „esztei villá”-ban. Az a bécsi hír, hogy a mi zeneakademiánk vezetéséről lemond s ismét külföldön fog lakni, alaptalan mendemonda. Ellenkezőleg az évben és a következőkben is mindig korábban, már szeptemberben vissza fog térni nyári távollétéből.

*(A Thern-testvérek hangversenye.) Válogatott közönség gyűlt össze a vigadó kis termében, meghallgatni a Thern-testvérek játékát, mely a maga nemében méltán nevezhető unikumnak. Az előadó művészet történetében kevés példa van arra, hogy két ember alkosszon egy egyéniséget, hogy a kettő közül mindegyik elejtve a maga külön egyéniségét, egy művészi egészbe forrjon, melyben az összhang ép oly tökéletes, mintha ez összhangot egy virtuoz fejlődése tüntetné föl. A Thern-testvérek ketten tesznek ki egyet; az „össze játszást” oly magas fokra emelték, hogy e fokon ma egyedül állanak. A Thern-testvérek jellemző sajátosága az előadásbeli lágyaság, a részletek lelkiismeretes és szép kidolgozása, menten a hatásvadásztól és a virtuozitás kapkodásaitól. Hangversenyük műsora a régibb és újabb zeneszerzők kiválóbb műveit tartalmazta. A hangversenyt Saint-Saenának egyik nagyobb értékű darabjával nyitották meg: Változatok Beethoven-thema fölött. A legnagyobb hatást Chopin Fantasia-impromtuójával keltették. A hangversenyben a nemzeti színház szép tehetségű énekesnője, Maleczky-Ellinger Josefa asszony működött közre három dallal.

*(Figyelemreméltó indítványt) tesz az Ellenőr. Most mult félszázada, hogy Kultsár István meghalt. Neki sok érdeme van az irodalom körül. Ő adta ki először a Mikes Kelemen leveleit s számos történeti és nyelvemléket; az ő Hazai tudósítások című közlönye, melynek első száma 1805 július 2-dikán jelent meg, képezi a pesti magyar sajtó kezdetét; ő volt 1813 óta a magyar játékszin legbuzgóbb apostola, ki igazgatott, röpiratokban sürgette egy állandó színház építését, s e célra telket is vett a széputczában; ő volt, ki saját költségén sokak munkáit adta ki s másokéira ötven-száz példánnyal fizetett elő; ő hirdette folyvást Hasznos mulatságok című mellék-lapjában a nyelvrégiések becsét, 1804-től 1809-ig három nyelvészeti kérdést tűzött ki s első kezdett közölni népdalokat és mondákat; az ő háza volt az írói kör egyik főtalálkozó helye, a hol készített el a Tudományos Gyűjtemény és az Aurora tervét is; ő volt az akadémiai létrehozásának is egyik folytonos serkentője. Azt még megérte, hogy 1027-ben az akadémia felállításán törvénynyé vált, de életbe léptének már nem

lehetett tanuja; az állandó színház megnyitása előtt pedig tíz évvel hunyt el. Az Ellenőr az indítványozza, hogy az érdemes férfit mellazobrárt a nemzeti színház foyér-jában kellene fölállítani. Ennek elkészítése nem volna nehéz, mert a pestbelvárosi plébánia-templom balföldi harmadik oldal-oltára előtt látható az ő domborfaragásu fehér márvány mellképe (Feren-czy munkája e fölirattal: Kultár Istvánnak a nemzeti-ségre buzgó serkentőnek kesergő özvegye. Született 1790-ban, meghalt 1828-ban.)

*(Egy fiatal költő) halt meg a napokban: Darma y Viktor, családí nevén Viczmándy Győző. Még csak 27 évet élt. Költeményeit két kötetben adta ki, azonkívül pár évvel ezelőtt élezzapot is szerkesztett, erős ellenzéki szellemben. Költeményeiben legtöbbször a hazát és a szerelmet énekelte meg, mind a kettőt valódi szenvedélyvel. Élete gyorsan lobogó lánghoz hasonlított, s e lobogást ő maga még szítani igyekezett. Utolsó időben a fővárosba jött lakni, hol szív baja rohamosan kifejlődött s az orvosok szülőföldjére, a zemplén-megyei Kozmára küldték hova — idő előtt megtörve — csak lelkét kilehelni ment. Nyugodjék békén!

*(A magyar írók s művészek társasága) vasárnap tartotta közgyűlését. Az évi jelentés szerint a társaság kezdeményezte a múlt évben az írói s művészi nyugdíjintézetet, rendezett két hangversenyt a török sebesültek javára, részt vett Barabás Miklósa, Kovács Pál s Feleki jubileumának megünnepelésén, s a kerepesi uti temetőben nyugvó nagynevű halottak sírjaiknak ápolásáról s emlékkövekkel megjelzéséről is gondoskodott. A társulat vagyona meghaladja a 4000 forintot, a múlt évi kiadás 7814 frt s ezen kívül maradt 218 frt készpénz. A jövő évi költségvetés tárgyalása alkalmával a hírlapokra s könyvekre előírányzott összeg jelentékenyen fölemeltetett. A kiadás még így is csak 5790 frt, miután a társaság ősszel az újvilág utcza Ilkey-házba költözködik, hol a házbér jelentékenyen csekélyebb. Bevételül 6820 frt van előírányozva. A közgyűlés elhatározta, hogy a választmány az alapszabályokat revideálja. A tisztújítás folytán a régiak választottak meg. Szigligeti Ede elhunyt elnök helyébe (kinek özvegyéhez a közgyűlés is intéz részvényt nyilatkozatot) Ejszaki Károly, a Kolozsvárra távozó s a közgyűlés által is kitüntetésben részesült pénztárnok, Benedek József helyére pedig Együd István választott meg.

*(A fővárosi iparosok körének) vasárnap ismét hangversenye volt, ezuttal is érdekes műsorozattal. Schütze Rezső zongorán Chopintól egy Polonaise-t és Liszt Ferencztől egy Rhapsodiát játszott, Ranczenberger Joacsin kisasszony fivérével, Ranczenberger Ágostonnal négy kézre a vindsoori vig nők dalműből adott elő egy szép részletet. Gózon Angyalka kisasszony zongorakisérette mellett Bély Róza kisasszony A sárga csikóból több dalt énekelt. Wolf Adolfine urnő a Troubadour-ból adott elő egy dalt. Cziterujáték is volt; Lengyel Amália kisasszony mutatta be e hangszeren ügyességét. Képesy Kornélia és Esz Matild kisasszonyok szavaltak, mint a többi közreműködő, nagy tetszés mellett. Hangverseny után kedélyes táncmulatság következett.

*(Az akadémia) amaz öttagu bizottsága, melynek tiszte volt: az 1877-ben eszélekkessé vált Karácsonyi-féle négyszáz arany hováfordításáról javaslatot adni, tegnap e tárgyban ülést tartott. Az egybangu határozat lett; az első osztálynak azt ajánlani, hogy négyszáz arany tiszteletdíj mellett Arany János biznassék meg Aristophanes összes vígjátékainak lefordításával, mint a melylyel már ugy is évek óta foglalkozik.

*(A bibornok herczeg-prindás) műpártolásának ismét kitűnő jelét adta. Idősb Markó Károly örököseitől megszerezte azt a hét nagyérdékű albumot, melyekbe a hírneves tájképfestő apróbb tanulmányait gyűjtötte. Az egyik albumban a kompozíciók, vázlatok, tervek vannak, aquarellben vagy tollrajzban, melyek közül a művész többe nagyban is kidolgozott. A másik tehát a staffage-tanulmányok foglalják el; természet után készültek, jobbra aquarelleiben. A két gyűjtemény kétszáznál több kiválóan érdekes laphól áll a Markó egész művészetének fejlődése és szelleme tükröződik bennük.

*(A jelmezes gyermekbál,) melyet Müller Lajos táncztanár a Hungáriában rendezett, igen kedves látvány volt. Házi asszony egy négy éves leányka volt rococo helyben, kit egy piezi marquis (különben szintén leánygyermek) vezetett be. Ilmácska ugy ült a behozott kis divánon, akár egy igazi marquis a látszó kicsinyítő üvegén nézve, a marquis-k pedig oly kifogástalan kellemmel hajlongtak előtte, mint a Trianon udvarlói. Tizenhat pár jött be utánok a terembe, menuette lépésekkel. Egy sem vétett a forma ellen. Igen kedves volt a két magyar pár solo-palotása is, valamint a Müller által szerzet atirienne á la cour, melyet tizenkét gyermekpár tánczolt. Jelmezt a mamák sok szépet és drágát csináltattak s a rococókön marquis-kon kívül láttunk pávát, olasz nőket, tengerészeket, tiroliakat, policinelt, satanellát, Margarétát, Angot-t, halászt, eskót, csinos magyar népviseletet. Ugy tíz óra felé lett vége a gyermek-ünnepélynek s aztán a Berkes zenéje mellett a nagyok kezdtek egy kis tánczra.

*(Beteg írók számára.) Gróf Károlyi Gyula az írói segélyegylet igazgató bizottsági ülésén bejelentette, hogy ő is, mint boldogult anyja totte éveken át, a parádi fürdőben készséggel adat díj nélkül lakhelyet, fürdőjegyeket s gyógykezelést egy oly beteg író, vagy író özvegye, árvája számára, ki az egyleti titkár ajánlólevelével megy oda. Szűlőcson dr. Hasenfeld Manó igazgató főorvos alapított e nyári idényre két ily helyet, melyek egymásután lesznek használhatók.

*(Magyar Dante.) Szász Károly a Kisfaludy-társaságban azt mondá ugyan, hogy az egész Dantét csak akkor fordíthatná le, ha a társaság utalványozna számára üres időt, éveket, képeaséget, mind a mellett (mint örömmel halljuk,) elhatározta az egész Pokol lefordítását. Kétségkívül, hogy e munka folyama alatt is valósulni fog a francia közmondás: „évés közben megjő az étvág.” Különben is a Kisfaludy-Társaság utalványára nincs szüksége, minthogy nagyobb hatalomtól nyerte már azt: a természetől, mely képeasé totte, hogy néha évek munkáját egy év alatt végezze.

*(Plevnai hősök) Szadik és Edhem pasák, időztek e héten fővárosunkban, s nagyon el voltak foglalva fővárosunk nevezetességeinek megazemlélésével. Többek között voltak Gül Baba sírjánál is. Délután a két pasa dr. Erődi Béla kíséretében meglátogatta Jókai Mórt s egy órát töltött vendégazeretű családjá körében. A kölcsönösen kellemesen töltött látogatás után, nyájasan és érzékenyen bucsuztak el a plevnai hősök, kifejezést adva azon reményüknek, hogy majdan szerencseesebb napokban fogjuk egymást viszontláthatni. Örömmel megy haza, mondá a 70 éves Szadik pasa — ha otthon maradt családjára gondol; de fájdalom szállja meg lelkét, ha elgondolja, hogy nem így remélték őt viszontláthatni Konstantinápolyt, hazájuk fővárosát. A tiszteletükre adni szándékozott bankett elmaradt. Innen Triestbe utaztak, hol egy két napot akarnak szórakozva tölteni.

*(Magyar csárda Párisban.) Illmer, a Hungária szál-

loda bérleje, Párisban, a Marsmezőn, a magyar kiállítás parkjában csárdát építtetett. A csárdában Berkes Lajos fogja a magyar zenét képviselni. Berkes 15 tagú társasággal megy ki, vörös és kék magyar öltözetben. Ilmor, bemutató a kiállítási országos bizottságnak úgy Berkes Lajost, mint az ujon szervezett saját nemzeti konyháját, (mert neki a csárdában csupán magyar ételeket szabad felszolgálni) — mult szombaton a Hungária egyik termébe meghívta a bizottság tagjain kívül még a kormány egyes tagjait, továbbá Liszt Ferenczet, Mihalicovicsot, Véghet atb. Szükségtelen mondani, hogy a vacsora igen vig volt, jó ételek, jó borok, jó zene s jó toastok voltak, köztük az első Trefort miniszteré a bizottságra.

•• (Egy magyar mérnök kitüntetése.) Retter Gyula, helybeli mérnök a párisi világkiállítási csarnok építésvezetői által föléje helyezettett mindazoknak, kik az ottani óriási kupola építésére pályáztak, (a mely mű kivitelére a jelenkor legkiválóbb mérnökei versenyeztek). Hazánkfiát igen hízegő módon hívták meg táviratilag Párisba. Retter pesti születésű; — ő készíté a nemzeti színház bérháza és az egyetemi könyvtár kupoláinak tervezetét, és továbbá ő rajzolta az indóház csarnokának tervezetét. — A meghívásnak már eleget tett, a mennyiben Párisba utazott.

•• (Kedélyes bucsu-lakomát) rendeztek a távozó Benedek József tiszteletére író és művész barátai az írói körben. A színház számos tagja jelen volt, s nem kevesebben az írók közül is. Felköszöntések természetesen, főleg ily alkalommal, nem maradtak el. Érdekes volt a távozó művész toasztja, melyben az ily melegen nyilvánuló barátságot s ragaszkodást meghatottan köszönte meg. Felköszöntésében visszapillantást vetett harmincznégy éves színész-pályájára s kedélyesen emlékezett vissza arra, mily nagy küzdelmébe került, míg Feleki Miklós, (ki a lakomán épen mellette ült,) akkor színigazgató, társulatába fölvette. A makacs igazgató mindaddig hajthatlanul nemet mondott, míg végre a primadonna, (Dériné) közbe lépett s a fiatal embernek pártját fogta. A lakoma éjszél után ért véget.

•• (Egy orosz herczegnő.) az orosz vörös kereszt s a Sante Anconciation irgalmasrend főnöknője, Sabinine Mártha urhölgy néhány napig a fővárosban időzött, gyógyszeres és sehszki eszközök vásárlása végett. Az Európában volt szállva s kedden Liszt Ferencznél, egykori mesterénél ebédelt, az estét pedig O'Donell Henrik gróf, rokona, családja körében tölté. A jelen voltak lámulták gyönyörű zongorajátékát. Sabinine Mártha urhölgy nagyon panaszkodott a harezteren duló hangymáz járvány miatt; az ápolók egy harmadrésze typhusbetögeket ápol. A főnöknő már vissza utazott keletre.

•• (Bodon József) tisztelettel kéri ivtartóit, sziveskedjenek közöknél levő gyűjtőiveit e hó 15-dikéig hozzá beküldeni, hogy a nyomtatandó példányokra nézve magát tájékozhassa. (Mária-utca 13-dik szám.)

•• (Halálozások.) E hét folytán meghaltak: özvegy Hoffmann Istvánné Székes-Fehérvárott. — Pongrácz Guido Trencsénben. — Gelsei Gutmann Henrikné Nagy-Kunizán. — Athenaczkovics Tassy 21 éves korában Budapesten. — Kocsis Sándor miniszteri segédfogalmazó Budapesten. — Varga Ákosné született Kelemen Róza 21 éves korában Nagyváradon. — Volny József nyugalmazott főorvos 72 éves korában Kassán. — Berger András benedekrendi áldozár 69 éves korában Zala-Apátiban. — Sárosy Gábor 48 éves korában, Jász-Fényszarun. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, márczius 30. A hugonották. — Vasárnap, márczius 31. Budapesten — Hétfőn, április 1. Ármány és szerelem. — Kedden, április 2. — Alarcos bál. — Szerdán, április 3. Az égben. — A kis ördög. — Csütörtökön, április 4. Fekete dominó. — Coppelia. — Pénteken, április 5. A legújabb botrány. — Béli köpeny.

Varszinház. Vasárnap, márczius 31. Piccolino. (Utolsó előadás.)

Nepszinház. Szombaton, márczius 30. A kornevillei harangok. — Vasárnap, márczius 31. Huszár-esiny. — Hétfőn és kedden, április 1. és 2. A kornevillei harangok. — Szerdán, április 3. Sárga esik. — Csütörtökön, április 4. Falu rossza. — Pénteken, április 5. A kornevillei harangok.

A Szigligeti Ede siremléke javára tartandó nemzeti színházi előadás műsorozatát vasárnap állapította meg végleg a rendező bizottság. Az előadásnak három szakasza lesz. Az első szakasz: Erkel Ferencz Báthori Erzsébet dalművének nyitánya; Arany János Tengeri-hántása, szavalja Nagy Imre, népdalok Szigligeti népsziműveiből, éneklí Odry Lehel. A második szakasz: Szabó Ferencz Ahasvér Rómában operájának nagy ouvertureje, a nemzeti színház teljes zenekara által s Szigligeti Perényiné tragédiájának első része. A harmadik szakaszban az opera és a ballet működnek közre. Előadják Hunyadi László második felvonását, fényes kiállítással s a harmadik felvonás nászünnepe, mely alatt a tánczkar a rendező magyar tánczon kívül a Dózsa György nagy segyvertánczát is eljáruja. Az előadás, mint említettük, husvét vasárnapján lesz.

A nemzeti színházban közelebb elő fogják adni a Boldogtalan asszony című szép magán-jelenetet, melyben Markus Emilia kisasszony, még mint a színészeti tanoda növendéke, nagy hatást keltett. A magán-jelenet valamely rövidebb darab pótlásául fog adatni. Általában az utóbbi időben kezd meghonosulni az a párisi jó szokás, hogy a három felvonásos sziművekhez olykor, hogy úgy mondjuk, száj-izelítől egy kis rövidke vígjátékot, vagy dramolettet adnak elő. E helyes szokás most állandósíttatni fog.

A nyári félév a színházak e kevésbé jövedelmező szezona, beköszöntött s a nemzeti színház igazgatósága idejekorán gondoskodik vonzerőről, mely a gyérülni kezdő közönséget összetartsa. Ehn asszony szombaton kezd meg vendégszereplési ciklusát, mely, habár rövid tartama miatt nem sok ideig, bizonyára biztosítja a tele házat. Husvét után Donadio lép föl néhányszor; nem valószínűtlen azonban, hogy a budapesti közönség e kedvencének vendégszereplése Chioni Emilia föllépései utánra marad, kit május 4-dikén fogunk hallani először Faustban, azután még Luczia, Mártha és Mignon operákban.

A városi színházban szerdán érdekes hangversenyt rendeztek a budai Mária Erzsébet jótékony egylet javára. A közönség nagy és díszes volt. A műsorozat változatos volt a két szakaszban tíz azümből állt. Az első szakaszt a budai philharmoniai társulat kezdte meg, Flotow Stradella nyitányának ezabatos előadásával. Valé (Bolberitz) Clémence kisasszony midőn a színpadra lépett, élénk tapsot s egyik piholyból nagy virágbokréta kapott. Szépen, keresetlen egyszerűséggel énekelte el a Lascia che io pianga magándalt Haendeltől és a La manollat P. Harrietől. Ép oly rokonszenvesen fogadta a közönség Ravasz Ilona kisasszonyt is, kit zongorajátéka után (Polonaise Lisztől) ötször hívtak ki. Schmidt Ferencz magyar népdalokat énekel. Dreecher Rajmond vadászskürtjével aratott tapsokat. A második szakasz bevezetését a Maurer által négy hegedűre irt Andante és Rondo képezte, előadva

Spiller négy tanítványa: Strelisky, Quittner, Stein és Graff által; majd Stegman kisasszony énekelt magándalt Haendel-től szabatosan, stilszerűleg. Utána ismét Ravasz Ilona kisasszony zongorázott (magyar ábrándot Ábrányitól) s ismét négyezer hívták ki, K. Jászay Mária asszony helyett Helvey Laura kisasszony szavalta el Arany János Tetemre hívás című balladáját. Végül Valé kisasszony énekelt egy áriát Borgia Lucretiából. Szóval élvezetes hangverseny volt, jelentékeny jövedelemmel a kitűzött jótékony célra.

Az olasz opera-társaság e hó 15-dikén és 17-dikén lép föl a népszínházban. Az első este Faustot (Faust: Faure, Margareta: Nilsson,) a másik este Hamletet (Hamlet: Faure, Ophelia: Nilsson, a ki számára Thomas az operát írta,) adják elő. Nilsson már nem ismeretlen közönségünk előtt; Faure hírnév tekintetében nem áll Nilsson mögött. A bécsi-eket az ő művészete még jobban elragadta, mint a Nilssoné. Azt mondják: Nilsson lehet a világ első Opheliája, de mint énekeső Pattit el nem homályosítja, Faure azonban egyedül áll versenytársa nélkül. Az előadások mindenesetre rendkívül érdekesek lesznek. A helyárak ugyanazok lesznek, mint a múlt évben, vagyis jó borsosok: egy páholy 50 frt, egy zártszék 10 frt.

Divattudósítás.

Cseregyünk egy kissé a gyermeköltözékekről is.

A gyermeköltözékek ritkán esnek lényeges változás alá; jelenleg a kis világ ruhái is a princesse-formára lesznek csinálva, mint már néhány év óta. Az előréssze alkalmazott betét által, kihajtások, écharpe-ok, zsinórok és himzévek segítségével elég változatosságot lehet létre hozni, a fő az, hogy az alapforma mindig ugyanazt maradjon. Kivételt az ölbeli kis gyermek ruháskái tesznek, a kiknek bő, zubonyalaku szoknyácskák készülnek. A szűk egyenes vonala princesse formájú ruha csak olyan testhez illik, a melynek már erős tartása és egy kis formája is van, a kicsi gyermek dereka pedig tulajdonoson hajlékony és puha. Igaz, hogy a kis gallerkával készült gyermekruháknál a fiatal, kissé hízó mamácskáknak nincs annyi alkalmuk azesüket és a tulajdonos szép iránti hajlamukat, kívánságukat szerint kifejezni, pedig ez eleven babacsákkal nemelykor egy kissé tünetni is szeretnek. És így történik, hogy ha a fiatal anya nem tud o hajlamról lemondani, a kicsi teremtetések valóságos martyrjai lesznek a divatnak és fényezésnek! Ha azok a kicsi jószágok, a kiket gyakran görnyedve látunk a sok cécizomától, megszélni tudnának, tudom, vissza könyörögnék az ő kényelmes, bő zubonyákat, melybe olyan hamar bebújhatni, mely olyan puha, jó! — A későbbi korban már csakugyan jól illenek a kis leánykáknak a princesse ruhák, kivált ha a derék nem tulajdonos hosszú és a kedvelt széles écharpe nem lesz nagyon mélyen lent a szoknyán körülkötre. Széles vászon vagy csipkegallerkák és közelök előnyösen emelik még a gyermeköltözékeket is.

Még a kis fiúk is ugyanezt a princesse-formát viselik. Egy legújabb szabású ruha az előrésszen, valamint a hátrészen hat széles plissé ránczot mutat, míg a két oldal része a ruhának egészen sima; e ruhácska oldalt gombolódik: az összhang kedvéért azonban mind két oldalra van egy-egy sor gomb varrva. Egy széles öv, mely elől záródik, veszi körül a derekát. Körülbelül öt éves korukig viselik a fiúk ezt a szabású öltözetet. Csinos öltö-zék készült egy hat-hét éves fiúnak sötétbék sorgebből, mely áll egy zubonyból és szűk térdig érő nadrágból. A zubonyka balról jobbra, lengyel módra gombolódik és köröskörül öt sor fehér zsinórral van díszítve.

A felnőttek öltözékét is némi újdonságokat mutatnak. Csudálatos, hogy egy némely újdonságnak több időre van szüksége mint egy másiknak, hogy általánosan elterjedjen. Ezen észrevételünket igazolja a ránczos derékak és a rövid ruhák lassú terjedése. Mindig azok ezélszerűségéről hallunk beszélni, de azért mégis ritkán találkozunk még velük sőt még a legfőbb szavazattal bíró világváros döntő köreiben is csak egyenként szemlélhetni azokat. Szintén újdonságul mondhatjuk, hogy a sötét és látogatói öltö-zékekre alkalmazott fodrok és plissék nem lesznek többé bevezetve, hanem köröskörül finom zackokba kivágyva, vagyis kiütve. Ez kivált előnyös van a plissé-fodroknak melyeket ez által könnyebben lehet ránczba rakni, és az egész díszítés sokkal könnyedebb kinézetet nyer.

Mai mellékletünk három horgolási mintából: tudniillik három bót mintából áll, mely paplanokra párnabotétkra és sok más női munkához kellemes és hasznos minta lesz.

Sakkrejtvény.

Király Zsűrtől.

Lángósa szerint megjelölt.

d	a	U	k	l	Sz	r	b
r	i	a	k	o	o	o	i
n	gy	á	M	o	u	a	b
n	a	r	n	n	k	v	l
n		B	d	s	u	n	k
m	t	n	o	o	n	g	e
a	e	n	í	á	t	a	l
h	s	j	b	cs	k	sz	a

Megfejtési határidő: májushó 1-jeje.

A f. é. 10-dik számban közlött rejtvény értelme:

Boldogságom hamar letelt;
Hűlen szíved csapodár lett;
Más a boldog, a ki bírja,
Ez visz el engem a sirba.
Egykor én rám mosolyogtál,
Szépnek, jónak mondogattál,
Esküdöttél az egekre,
Hogy engem szeretsz örökre!

Helyes megfejtését következő t. előfizetünk küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Stelner Janka, Décai Lidia, Marosy Etelka és Izabella, Lukács Györgyné, Rudér Vinczéné, az örkönyl Hölgyköszoru, Zeko Janka, Németh Alajosné, Magyar Matild és Felicie, Koromné Kuthy Róza, Moesz Gézné, Gocsmann Karolin, Marton Berta, Molnar Lajosné, Prilissauer Mariska, Sella Szabó Kristtina, Nagy Mariska, Rohas Gyuláné, László Soltész Ida, Mednyánszky Margit és Erzi, Jánossy Lajosné, Pessina Edéné, Kapéczy Vilma, Peterdi Pap Erzsébet, Hosszu Elekcs Matild, Királyhegyi Fanny, Hort Róza és Erzi, Kohn Adolfné, Ratkowszky Emilia, Mórey Koller Katalin, Spiró Emilné.

Tartalom.

Az ágról szakadt, Szépfaludi Ö. Ferenczről. — Tíz mellett üldögélek... Bartók Lajostól. — Hogyan neveljük leányainkat, Emiliától. — 1803. M... Tódortól. — Angol nagyuri élet. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők neveire.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Horgolási minta.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

14-dik szám.

Április 7-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DÍVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT K. CSI SANDORNAL

Országos 39. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p - nyuszt	
							óra perc	óra perc
Apr.	7	Vasárnap	F 5 Fekete vas.	F 5 Judika	26 A 4 Gábor	4 Manasszes	5 29	6 37
	8	Hétfő	Dénes	Dénes	27 Marina	5	5 27	6 38
	9	Kedd	Dömötör Seles.	Hugó	28 Hilarium	6	5 25	6 39
	10	Szerda	Ezechiel próféta	Dániel	29 Márk püspök	7	5 23	6 40
	11	Csütörtök	Leo pápa	Arezlán	30 Klimaki János	8 Mózes	5 21	6 42
	12	Péntek	Fájdalmas szüz	Gyula	31 Ipacs	9 Nabukodon.	5 20	6 43
	13	Szombat	Ida	Ida	1 Aprilis	10 Sab. Hag.	5 18	6 44

Vidéki tárcza.

Egerben az izraelita nőegylet étek-bazárral egybekötött karton-bálja szombaton volt. Az eredmény főleg az egylet elnöknője Schwarz Hermanné urhölgy buzgólkodásának köszönhető. A bazár maga közel száz frtot jövedelmezett. Az első négyest hatvan pár tánczolta. Az egri nőegyletek elnökei: Sipos Károlyné és Kürthy Nánásy Luiza urnők, kik ez új egylet iránti rokonszenvüket behizonyíták jóakaratu támogatásaikkal, szintén megjelentek. A mulatság tisztá jövedelme háromszáz forint.

Sopronban szombaton az irodalmi és művészeti kör havi estélyt tartott, melyen nagyszámu közönség volt, főleg a nővilágból. A műsor ez volt: Szabó Lajos felolvasása a színházokról; Rubinstein magyar népdal-ábrándja, zongorázta Altdörfer Viktor; Petőfi Örülje, szavalta dr. Deszkáasy Boldizsár; három szép magyar dal, énekelt Wallner János; Arany János Álom, való költeménye, szavalta Veres József; végül Frankenburg Adolf A modern nevelés alapvonalai című szatirikus felolvasása. A tetzés általános volt. Általában a kör hatással működik.

A **bethleni** állami népiskola jeles tanítónőjét több hónappal nzelőtt áthelyezték iskola-vezető minőségben Déákknára s azóta e házagot az illető szülők és gyermekek nagyon érezték, fájlalták. Azonban gróf Bethlen Sándorné, hogy e majon segítsen, a rendes tanórákon lejár az iskolába s a tanuló leánykákat nagy sikerrel oktatja, tanítja a különféle női munkákban s a mikor beteg s ki nem járhat, palotájába hivatja a leánykákat s ottan tölti ki velők az órákat.

Kaposvárról írják: Soldosné asszony a márczius 27-diki esti vonattal érkezett Kaposvárra, Miklós István, Gruber János, Scröder Sándor műkedvelőtársulati bizottsági tagok és férje kíséretében. Az indóház körül azázakra menő közönség várta. A mint a coupéból kilépett, a közönség szíves éljenzéssel köszöntötte, melynek elhangzása után Roboz István szerkezett, a műkedvelőtársulat elnöke, üdvözölte pár szóval az óhajtvá várt művésznőt. Miután ő is szívélyesen köszöntötte a közönséget, az éljenzés ujra felhangzott. A művésznő Makfalvay Géza ügyvéd vendége volt, kinél este nagy vacsora volt tiszteletére. 28-dikán disztribúció, este előadás, utána a Korona vendéglőben társas vacsora és táncz. Távoli vidékekről, 7-8 mértföldnyiről is számosan jöttek kocsin, hogy hallhassák az orszáug csalogányát. A megyeház nagy terében, hol a színpad felállítva volt, a művészet ünnepét ülte ez estén Somogy megye és székvárosa.

Békes, e jó magyar város, szombaton vésznapot ért meg: délelőtt tűz ütött ki s a nagy szélben néhány óra alatt

harmadfélsszáz lakház égett le, sanyaru sorara juttatva sok családot. Csaba, Mező-Berény, Gyula, Dohoz lakói siettek vízipuskáikkal a nagy égést oltani, esto pedig élelmi szereket szálítottak. Szomorú csak le is írni e hirt e derék magyar városról. — Szent-Antalon is, a Coburg herczeg birtokán, volt az nap tűz, husz ház leégett s a kastélyt és templomot a selmecz-i tűzoltók buzgósaaga menté meg.

Hosszuház (Németfalu) községe, mely S.-A.-Ujhelytől mintegy negyedórányira van, tönkre van téve. Mult hó 31-dikén délután fél egy órakor még eddig ismeretlen okból tűz támadt, és 4 órakor már hat ház hivételével az egész község porrá égett. — A lángok láttára kivonultak ugyan a tűz színhelyére a s.-a.-ujhelyi tűzoltók, azonban késő volt, ott már ember nem segíthetett. A község lakói, vasárnapi nap lévén, nagy részben S.-A.-Ujhelyen voltak templomban. Képzeltetni a kétségbeesést, mely a szegény lakosokon erőt vett, midőn meglátták egészen lángba borult falujokat. A kár még eddig fölszámíthatlan, de azon kívül emberélet is esett a vad elemnek áldozatul. Ugyanis két gyermek teljesen elégett, több ember pedig megsebesült. — A házak nagyobb része nem volt biztosítva.

Különfélék.

••• (Elárveresendő ékszerek.) Izabella exkirálynő ékszerei július havában árverezésre kerülnek. Ez ékszerek jelenleg a franczia bankban vannak letéteményezve, s eltekintve történelmi becsüktől, több milliónyi értéket képviselnek. Az árverezést maga a tulajdonosnő kívánja, mivel nem akarja, hogy oly óriási tőke továbbra is terméketlen heverjen.

••• (Gerster Etelka) berlini fogadtatása mindent felül mul. Egyik bécsi lap szerint oly nagy a közönség lelkesedése, a melyhez hasonlót még nem láttak. Első fölléptekor a színpadra dobott virágok értékét 3-4 ezer márkára becsülhetni. Midőn a művésznő előadás után kocsiába lépett, mintegy ötszázan vették körül és lelkesedetten éljenzették. Némelyek arra is gondoltak, hogy a lovakat kifogják a kocsiából, azonban a rendőrség jelenléte megakadályozá e szándék végrehajtását.

••• (A konklave költségei.) Hogy a konklave tagjai mennyire nem éltek levegőből, bizonyítja a Times egy római távirata, mely szerint a konklave költségei 1.100.000 frankra rugnak. Három hónapra való élelmet vásároltak be, hogy ne legyen tönkadás, ha a választás igen soká tartana; összehásvároltak azután mindenféle orvosszert, hogy a netán megbetegedő hi-

hornokat a konklave-helyiségekben lehessen gyógykezelti. Az említett összegekben befoglaltatik az összes személyzet fizetése, az arany és ezüst érmék veretésének, a butorok, a konklave-helyiségek adóptiojának költsége stb. Az élelmiszerek nagy részét megint eladták, de a konklave 36 órai tartama alatt a fogyasztás tömördek volt.

°. (Boytan kapitány újabb bravourja.) A világhírű uszó legújabbban a gibraltari tengerszoroson uszott át. A kapitány a vakmerő vállalkozását egy levélben következőleg írja le: Szerencsésen sikerült a gibraltari szoroson átnasznom, csak hogy ez rendkívül nehéz feladat volt. Miután Tarifából (Spanyolországból) márczius 20-án elindultam, 21-ikén reggel 1 órakor 17 órai utazás után Tangerbe (Afrikába) érkeztem. Ez utazás sokkal veszedelemesebb volt, mint a La Manche csatornában átvészelt a pedig a szokásos áraknál sokkal magasabbak voltak, melyek gyakran kitérítettek tulajdonképeni pályámból. Utközben sok csapást láttam, melyek elég szerzetreméltón nem falkak föl, miért is nagy köszönettel tartozom nekik. Nagyon sokat szenvedtem a naptól és a sós víztől, mely mindig szememet érte, úgy, hogy csaknem fél vakon érkeztem Tangerbe. Minthogy itt senki sem várakozott reám, megfujtam tülkömet, mire néhány testőr közeledett, megnézendők, hogy mi jön itt. Midőn azután furcsa öltözetben kilépni láttak a tengerből, elfutottak, bizonyára, hogy fellármúzzák a várost, mikép az ördög maga érkezett meg. Tangert még azon a napon elhagytam a gőzössel.

Megbizások tára.

Beazterezebányára Gy. B. A. urnőnek: Azonnal a legszivesebben megküldtem.

Nagyváradra O. G. urhölgynek: Nem késott el vele, hisz régi bevett szokás szerint az új évnegyed első számát minden előfizetőnek beküldjük, akár beküldték bár előfizetésüket, akár pedig nem. Azoknak pedig, a kik az előfizetéssel a könyvekre küldték be a megrendelést, már kötelességből is tovább küldjük a lapot, reájuk bízván a lap további díj beküldését. Hogy azán találkozik olyan, a ki a bizalommal visszaél, a ki az önkényt elvállalt kötelezettségnek meg nem felel, ez által kárt és kellemetlenséget okoz. — az bizony elég szomorú, de ez már fájdalom vele jár az étellel. Ezt sem Keggyed szives jó akarata, sem a mi fáradhatlan buzgalomunk nem tudja elhárítani úgy is gyenge vállunkról.

Szatmárra W. I. urnőnek: Pontosan el lett küldve, egynek sem szabad hiányozni, tessék csak utána járni, a mint azt a magán tudósításban megjelöltem.

N. Kendre S. J. urnak: A kívántakat megküldtük, többel már nem szolgálhatunk.

Iskőre F. G. E. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Zomborba Sz. M. urhölgynek: Minden hóban egy dívatképpel szolgálunk t. előfizetőinknek. A kívántat legközelebb el fogjuk küldeni.

Kráskára P. P. urhölgynek: Azonnal megküldtem a kívántat. Egyébíránt a név-aláírás az előfizetésnél mind a két évnegyedben a Kornélia név volt.

Ludásra M. G. F. urnőnek: Köszönettel vettem.

H I R D E T É S E K.

GROSSMANN JÓZSEF,
Budapestben király u. 27.
a „magyar koronához“
ajánlja
dúsan felszerelt divat- és vászonraktárát,
ugymint:

Legújabb Néző és Képzőbörök	szövetek legújabb váln. a.	1 mtr.	— 36 — 1 50
Fekete és színes sima tustro			— 39 — 9
Fekete és színes Noblesse			1.60 — 3.50
Fekete és színes lyoni faille			2.60 — 3.40
1/2 és 3/4 fekete tornó, alapin és			
double Cachemir			— 78 — 3.50
Frauentia mosó Crottonok			— 35 — 50
Csipefoggyönyök			— 35 — 1.
Fekete tornóeszközök selyemrejt.			2.20 — 15

Egyes részeit ajánlom nagy gyári raktáromat rumburgi creas és fonal vaszonból. 30 és 35 rétos agy és asztalruhákat chiflon, mint szintén minden a szakba vágó ezikeket igen olcsó árakon. — Különösen ajánlom a t. hölgyeknek nagy ruháraktáromat ugymint:

1 elegans hölgyruha	18 frttól — 100 frttól
1 elegans mantellott tornó v.	
fonalszövetből	10 — 40
1 női kabát ugyann szövetből	6 — 30
1 utazó kápany	9 — 16

Továbbá saját készítményű férfi és női kócsa felhársmítéket minden áron.
Minték színi megrendelések a legjobban a legjutányosabban teljesíttetnek.
Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek, és minták kívánsatra ingyen és barmintva küldetnek.

Beeresztő viaszkot
pép-alakban, kőzhas padozat és puha lapadlók számára, felkötés pléhszelencékben 60 krral, 1 kilo
1 frt 20 kr. ajánl
Neruda Nandor
hatvani-utca 10.

Főúter, József u. 12. szám alatt.
Hölgyeknek óvásul
Dankovszky István
uri és női műfodrászati Budapestben kaphatnak.
Hölgyeknek minden színben rényi harszáléban, nőről és férfiról is 2 frttól kezdve. Grön-díszített ebizonyok 2/3, frttól kezdve. Női válasszék állóhaj 3/4, frttól kezdve. Össze-haját mutató színes fűtött. Ki-höllyet hajak a legújabb hálókészítők és frizurákhoz 1 frttól kezdve. vagy új haját becsiszolták: valamint a szakmában vágó ezikek. u. m. urt és női parókák minden alakban stb. rend-kiválti árért kártyáztatnak.
Különös figyelembe ajánlom azon kőröndöket, hogy az összes ezikeket (fűtött) mellett, és az árvalmas női-haj koverék mellett kővelés vanak. Vidéki megrendeléseket mintá sze-rit pontosan és utána és mellett, deno-pályas alkalmakkor ebi frizurákat, pártai dívat színi szes-küldtetnek.

Hölgyműfodrászatban, janórák adatnak.
Fiók a nemzeti színház épületben.

Jelentes a hölgyeknek.
Paraból visszatérve, ajánlom ujdonsgidmat kész-öltönyök, felöltők, kőpönyök, jequettok, nő- és utikőpönyökből felöltők, mernakelt szak mellett. Kőröndöket nagy előnyben részesíttetnek.

RÓZSA V. nőöltönykészítő.
Deák-Ferenc-utca 5. sz.

Temesváry Mór
ez fő-utca Budapest,
Király-utca 2-ik szám
Ba. Orsz. ház.

Hölgyek számára:
Regatta állóruha eleg. vagy oberlating lakóruha 2.50
Eberlating vagy leir rug cipő magas szárral dupla talpjal és lakóruha 3 —
Eberlating fűtő ruha, színes zeti dupla talpjal lakóruha magasan végezt 2.70
Pompás ruha mai nizi-salonlakó, dupla talpjal, reco-csoszokkal, finoman díszítve 3.80
Úrak számára:
Bőr és szövetreggeli cipő 1.50
Topánok finyman- vagy bagaria-bőrű, színesített és aró-folt kettős talpjal, igen erősök 3.80
Topánok legfinomabb chagrin bórű, díszített lakk-orrall és erős talpjal 3.80
Vadászruha vimentes kettős bagaria-bőrű, háromzoro-san arófűt talpjal 4.60
Chagrin- vagy vikozos bőr eszímek, ráncos finom dívata, magas szárral 8.00
Megrendelések pontosan elkészítve vagy az öszeg beküldése mellett a legjobban teljesíttetnek. Nem telve-tárgyak kőszírevel kőszíreketnek. — Bismet és egyéb kőszíreket kőszíreket.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème

a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szepítő, napfényt, folt, bőrbaj és kelesek ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème oltoz az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerekkel, melyek a glycerin-on kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom piperszappan minden kívánt előnyével bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek egy forrásknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacéttel készítve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 10 kr.

Amerikai káutuk-tyúszemgyűrűk és essentia, ára 50 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bonquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt. kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt. 50 kr. Savonne Thridace Viollette Parissan 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Hesseque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistöl.

Eddig még utól nem érzett hatására nézve az emésztés és vertisztatás terén, és a test táplálására és erősítésére nézve. Ez által nap-után két szeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még ma kacs betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-egés, a gyomor túlterhelése, a belső petyhüdség, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvesség, égő, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos fájások, ferges és káros betegségek, túlsúlyosodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökös szer a megállított köszvény és mellbajban (tuberculose), ásványvíz gyógyszerként, egy arólott, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerként is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 1 kr.

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész úrnál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Gölistöl peccsével van elzárva, és minden skatulya a vedélyeggyel és kivitől ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des Dr. Gölist in Wien.
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwetthof.)

Párisi peccsétisztító.

Kitűnő jószág szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szarok, fagyó-, vaj-, kocsik-, olajos festék-, kájkén- és izadási által bármilyen kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kecsyában, burokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott peccsét ki lehet tisztítani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen nővényt használt szer az, mely Franciában használtatják. Előszörben más használt szerrel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló étellekkel erősítik italekkel, a. m. bor, kávé, thea, jó húslevesek stb. vétetik be és emésztik meg. Hogy az embernek ezen pillulák által használtatás legyen, választhatja azon orvosi és erősítő, mely ételre vagy foglalkozásával leginkább meggyez.

Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Postán, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartására, helyreállítására és erősítésére.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Előre mellőzi Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedül készítője: Dr. GEISZ F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Graczbán.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előidézték, már világhírt nyert ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak feynesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem célirányos kezeléssel még folámulhatlan órszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a bőrrel szerre rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toiletto-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toiletto-víz	" 70 "
Salicyl-fogpor	" 50 "
Salicyl-fogpép	" 60 "
Salicyl-szájvíz	" 60 "
Salicyl-hajkenőcs	" 50 "
Salicyl-hintőpor (lábak izadása ellen)	" 50 "

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tudó nyalkásodás ellen s több orros által megpróbált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkiegítőbb eredmény előidézésére nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, sőt a köhögés- és hők-lurufnál elősegíti a nyulós és megrekedő nyalka kiköphetését, azonnal enyhíti a gége ingerékenységet és rövid idő alatt eltávolít minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegséget köhögést, és a verhaszt is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayr G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. felső ujjonon föltalált tengertuli pora nem a közönséges fereg-pornak vehető hanem egy túlközzönges direkt készített 1000-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speciális pornak tekintendő. -- Az Andel J. felső ujj föltalált tengertuli pora használatahoz egy nagyon praktikus és olcsó ujj szerkesztő

Féreg-Porzo

Fecskendője

megveszendő. Az említett por egymondható természetén tőli orvosi bír, megsemmisíti a

Poloskat, Bollhat, Szabharat, muszkalercet, molj, leányok s hunkatereket, egyáltalán az egész ferges létet enedálatos gyor-

san, biztosan és pedig olyképen hogy a fergesből semminemű maradvány sem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab Fereg Porzo-gépnek ára 45 kr kapható Budapesten Török József gyógyszerháza király u. 7 sz. a. és Pozsonyban a foggyasztási egyeletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akármiféle színű haját tetszés szerint és tartósan feketére, barnára vagy szőkére festhetni, legfőlebb 10 perc alatt; hatása olyannyira ismóretes, hogy további dícséretre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való eszközök, úgy mint két kefe és két csőre 50 kr.

Főraktár:

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen, használás után rögtön hat.

Ára 50 kr. o. 5

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvesmagolási díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői irodai irodát:

VI. kerület, Törvényszék, 6. emelet.
21-dik sz. 2-dik szoba.

Hirdetési díja:

Egy negyedre havihozott sorért
5 kr.

15. SZ.

Április 14-dikén.

1878.

Hivonkinti színezett
dívatképpel.

minden szükséges huzattaljával.

hivonkint
tízcentés kővel hűtő mellék-
lettel.

A könyvek meg hozatala egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

A z á g r ó l s z a k a d t.

(Elbeszélés.)

Szépfoladi Ö. Ferenczöl.

(Vége.)

VII.

Kelemen nem ment Mariékhoz egy hétig. Már nyughatatlankodni kezdett nem csak Mari, Bozóné asszony, hanem maga Kelemen is. Tudta, hogy a pénz, melyet elég bőven hagyott ott a szegény embereknek, nem lesz képes Marit hosszabb időre megnyugtatóni.

Bozóné egy délután meg is kérte alázattal a házmesterét, hogy legyen fönny lányánál addig, míg ő a városban széjjel néz és hoz lányának orvosságot a valami jó husfélét. Pedig csak azért ment, hogy tudjon valamit Kelemenről, ki annyi szerelmet, gyöngédséget mutatott leánya iránt és most van szíve ilyen sokáig elmaradni. De talán ő maga is beteg? Nem jó senkit gyanúsítani.

Az öreg asszony alig indult ki, az országúton találkozott Kelemennel, ki karonfogva vezette Rózsánét és mellette egész szerelmesen pillantgatott a szép asszonyra.

A mint meglátta Kelemen Bozónét, azonnal irányt akart változtatni, de Rózsáné, most már édes felesége, kérte, hogy menjenek itt tovább az egyenes úton, hadd lássák minél többen az ő boldogságát. Bozóné nagyon megnézte Kelemen, ki elpirult, de nem volt bátorsága szembe nézni vele.

Az öreg asszony sietett a Három róza felé, hogy valami bizonyost tudhasson meg. A kocsmá már nem volt a Rózsáné, mert férjhez menván nem akart továbbra is kocsmárosné maradni. Mit nem tett volna meg Kelemenért!

Bozóné tudakozódott, hogy ki vette el Rózsánét? Mire azonnal felvilágosították és az is elég világosnak tűnt föl előtte, hogy miért pirult úgy el Kelemen, mikor őt az utcán meglátta.

Az anya elkezdett tántorogni, mintha őt érte volna valami nagy csapás. „Mit fog szegény leányom csinálni, ha megtudja? Isten őrizd meg!”

Bozóné felkerekedett a megtudakolta, hol lakik özvegy Rózsáné, most már Sas Kelemenné asszony. „Ha a leányomat megölte, ne éljen ő sem boldogságban!” kiáltá a szegény meg-szomorodott asszony.

Luczi asszony ép egyedül volt otthonn, mikor Bozóné hozzá belépett s kérdezte, ha nagyon boldog-e férjével.

— Igen boldog vagyok! — viszonzá a fiatal asszony.

— S hiszi azt is, hogy boldog marad?

— Ki zavarhatná meg boldogságomat?

— En! Tudja-e asszonyság, ki vagyok én?

— Nem tudom derék asszony, de azt látom, rosszban működik.

— Hát én csak az mondom, hogy én vagyok annak a szegény Marinak, kit Sas Kelemen ifjú ur szeretett, ámitott és megcsalt, az édes anyja!

Az öreg asszony lerogyott a földre, fejét térdére horgasztá és úgy zokogta: „Mari nem is éli tul azt a fájdalmat. Verje meg az isten, a ki oka volt!”

— Ne átkozzon senkit jó asszony; a jó isten úgy is tudja kivel éreztessze büntetését. Ha tudtam volna, hogy más boldogságának árán kell megvásárolnom az enyémét, sohase lettem volna a Kelemen felesége!

— Mondja meg asszonyság annak az embernek, hogy becsülje meg önt jobban, mint meghecsülte az én szegény leányomat. Naponkint hozta a virágokat számra, naponkint

ígérte, még egy hét előtt is, hogy feleségül veszi, ha ügyvéd lesz és ma már mást nevez hitestitársának. Hogy lehetett ily gonoszság, elvetemedettség elrejtve az alatt a szép arcz alatt? Mondja meg neki asszonya, hogy ha egy hétre elakarta a el tudta hagyni leányomat, oda be ne tegye többé a lábát, mert isten bizony a harapó vassal fogam kitolni a két szemét!

Az öreg asszony lecsújtva a fájdalomtól, kétségbeesve hagyta el a nőt, ki maga is rettenetesen szenvedett. Ha látta volna, hogy úgy szívére veszi ez a dolgot, talán nem is szomorította volna el ennyire. Az első fájdalomban a boszu érzete sokkal jobban elfogja az ember szívét, hogy sem meg lehetne akadályozni indulatait. Kelemen ez alatt felhasználta az időt és ellátogatott Mariékhoz, hogy ismét valamivel ámitsa és okát adja hosszas elmaradásának. Örült, szinte csillogtak szemei, midőn látta, hogy a fiatal leányka nagy betegségeiből már javulóban van. Elhitette vele, hogy nagy dolga volt, mely miatt egy hétig el kellett hagynia a fővárost; de azért folyton folyvást imádkozott életeért.

Könnyezve csókolta meg Mari kezét és biztosította, eljő majd az idő, midőn boldogok lehetnek.

Alig mondá ki a hazudott szerelmi szavakat, egyszerre fölnyílt az ajtó és az öreg asszony lépett be. Az első perczen elfeledkezett beteg leányáról, a bajról, melybe hirtelen föllépése sodorhatja; nem jutott eszébe, hogy a meggyalázás nemcsak a gyalázót, de saját leányát is sújtja. Egész haragjával lépett az ágy elé és oly erővel, mely férfinak is becsületére vált volna, rántotta el a fiatal embert.

— Pusztulj gyáva alávaló e szent helytől! — kiáltott mérgesen Bozóttné.

— Mi lelt anyám? — kérdé megdöbbenve a beteg gyermek. — Nem látod-e hogy Kelemen van ágyamnál?

— Ő, a ki meg csalt, rászédett és mást szeret!

— Az nem lehet, anyám te bizonyosan tévedsz; ő csak engem szeret. Ugy-e Kelemen csak engem szeretsz?

Kelemen hallgatott, mint a tolvaj, kit a büntetlen rajta kaptak.

— Nos, tagadd, hogy megdöcsültél? Vagy Rózsáné nem a feleséged? — folytatá az öreg asszony.

— El kellett vennem, mert szegény vagyok; de mindig csak téged szerettelek Mari! — mondá Kelemen és letérdelt a beteg leány ágya elé.

Mari hangosan nevetett és fejét a váncosokba rejté, hogy könyeit ne hallja senki. Aztán elvette az orvoságos üvegeket és egyenkint csapta a falhoz.

— Hadd semmisüljek meg magam is, mint a gyógyszeres üveg, melynek az a hivatása volt, hogy orvoságával meggyógyítsa szenvedéseimet!

Az üveg csőörömpölése rémesen hangzott. Kelemen azt gondolta, az eltört üvegek mindenik cserépdarabja szívét karczolta meg. Futott, rohant ki a helyről.

Alig veszett el léptének zaja, a fiatal leány nagyot sikoltott. Jaj meghalok!

A fiatal leány mondá és meghalt.

VIII.

Kelemen azt hitte, azért a szenvedésért, lelki furdalásért némi elégtételt fog nyerni a gyöngéd, szerető hitves körében, ki semmiről sem tud és őt még mindig jóra való, becsületes embernek tartja.

Vigan tütyörészve, hogy a történt dolgoknak még lát-

szatát is eltakarja, indult haza felé a midőn lakása elé ért, valósággal kacagni kezdett.

— Mégis jó, ha az ember előre látó. Ha most nem gondoskodtam volna egy másik asszonyról, megölne a bubánat!

Ezt a magán beszédet szerető hitvese nem hallotta; de nem is kellett hallania, úgy is tisztában volt a felől, hogy mitévő legyen.

Kelemen be akart menni a házba, és az ajtót becsukva találta. Csöngetett; senki nem jelent meg. Újra csöngetett és ismét sokáig kellett várakoznia.

Nagysokára jött ki a cseléd.

— Ugyan sokáig várakoztatják a gazdát. Hát nincs itt hon az asszony?

— Itthon van, de nem fogad el senkit.

— Engem sem? — kérdé nevetve Kelemen ur.

— Önt legkevésbé uram; mert azt mondta, ha ön jó, csak a levélkét adjam át.

— Majd elolvasom benn.

— Azt üzentette asszonyom, hogy tessék elolvasni künn vagy bárhol, csak benn nem.

E szavakkal a cseléd hátra hagyva a levelet, belépett a szobába és becsukta maga után az ajtót.

Kelemennel most kezdett azédülni a világ. Alig merte felbontani a végzetes levelet. Végre mégis vágyott megtudni, kinek és minek köszönheti a kegyetlen bánásmódot. A levélben ez állott: „Uram! Ön mikor nekem hűséget esküdött, másnak is ugyanezt esküdte. Vagy engem szedett rá, vagy őt csalta meg kegyetlenül. En önt visszadom annak, ki számol önre, ki önt magáénak vallja. Felejtsem el a kerülje a házat, hol annyit hazudott. Ha mégis közelembbe tolatkodnék, cselédeimmel fogom kidobhatni. Egész életemen át fogok vezekleni azért, hogy önnek, rövid időre bár, neje voltam.”

Kelemen meg volt alázva a porig. Két szék közt a pad alá került.

Nem volt ereje többé az ügyvédi irodába térni vissza, hanem elment a korosmákba. Nem volt szállása, élelme, csak-ugy egyik helyről a másikra vetődve szerezte a napi fenntartására szükséges kiadásokat. A ki pár hónappal előbb látta, azt hibette, árnyékát látja ide a tova kóborolni.

Sylvester estéje volt. A Józsefváros azon a helyén, hol a Három róza volt, több gyanus külsejű egyén iddógált. Mindenik vidám poharazás közt akarta eltölteni az év utolsó éjszakáját. Ki tudja holnap ki mire virrad?

A cigányzene szólt. Egy primás a egy kontrás huzta, midőn éjtél felé új vendég érkezett a korosmába.

Nyári kabátot viselt, szalmakalapján arasznyira volt a hó, lába kilátszott azét hasadozott csizmájából. Desperátusabb gavallért még nem láttak ezen a helyen.

— Egy liter bort a javából! kiáltá a pinczérnek.

— Ki tudja kelmed fizetni? mert hitelre nem adunk, ki sem lökhetjük aztán, ha nem fizet.

— Itt a forint! Több aztán nincsen, sem égen sem földön! (Ezt is öt nap alatt koldultam és beváltottam.) A mennyi bor és pálinka jár érte, mind hozzák ide az asztalomra!

— Nézzétek az ágról szakadtat, hogy henczeg! — szölkak hozzá a másik asztalról. Ámde ő rájuk sem hederített.

A mint előhozták a bort ivott, ivott folytonosan; közben aztán felkiáltott néha néha: „Csak szegény Mari ne halt volna meg. Őt igazán szerettem!”

Egyik poharat a másik kísérte. Az utolsó két poharat

ugy megnézte, mintha üvegeztől mindenestől el akarta volna nyelni.

Reggel felé ki ment a temetőbe, ledőlt a Mari sírjára és többé föl nem kelt.

Reggel halva találták meg a szegény ittas embert, körül csak nagy hajjal voltak képesek megállapítani, hogy egy év előtt még Sas Kelemen ügyvédsegéd volt.

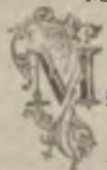
A csavargóknak a kocsmában igazuk volt, hogy soha sem tudja az ember, mire virrad.

Meglehet különben, hogy a szegény ágról szakadt nagyon is tudta, hogy ő arra virrad, hogy soha sem fog többé felvirradni.

Luczi asszony csak később tudta meg, hogy férjét eltemették. Halából csináltatott számára cifra keresztet.

Most már meglehet a szatócs vagy a mászáros sem epekednek hiába. Valamelyiket csak férjül választja és megnyitja ismét a Három rózsát, hol boldogtalanul végződött szerelme oly boldogan kezdődött.

Miért haragszol...

Somló Sándortól.

Miért haragszol? mond miért a könyvek,
Miért a hosszú, kínos hallgatás?
Reim haragszol? vagy tán féltess, ugy-e?
Ajakdon folyvást a vallatás!
No jőjj, borulj keblemre mint a multkor,
Majd olpanaszlom szenvedésemet,
S a szenvedésekből megértheted majd,
Hogy én csupán téged szerettelek!

Azért, hogy arcom néha elcsúszni,
S nem látogatlak meg vagy két napig.
Kegyelmezz egy kis szegény fejemenek
Fordítsd felém szemed sugarait!
Köszönts vidám mosollyal érkezésem,
Bármint susogjanak az emberek,
Hiszen maholnap ugy is tudni fogják,
Hogy én csupán téged szerettelek!

Most olmegyek — de visszatérek újra,
Dicsőséggel tetézve, gazdagon,
S már mesziről kiáltom: „Itt vagyok hát,
Készülj a nászra szép menyasszonyom!”
Mint megcsodálnak majd az ismerősök,
Üdvözlőnkre tódul nagy tömeg,
S az oltár lépcsőjén büszkén bevallok,
Hogy én csupán téged szerettelek!

Az az — bevallanám ha... már bocsánat —
Kimondom én — mi törős tagadás,
Szíves vagyok — utam nagyon göröngyös,
Szegény vagyok, s nem leszek soha más, ...
— És így, elunva ezt a hosszú várást, —
Megírod egy nap: — „elfeledtelek!”
S boillik majd egy mélabus regének —
Hogy én csupán téged szerettelek!

Billet doux.

Reviczky Gyalától

A nyul nem vízben élő állat, nem is szereti a vizet; de ha a kutyák kergetik, bizony neki megy a folyónak is és úszik. Nekem is ilyen nyulazivem van. Nem szeretem az emberek társaságát, de ha a bánat és gond, ez a két mérgező

tya sarkamban van, akkor adieu szeretett édes magányom; farewell, te zajtalan, dölőbábo ábránd, bele kell magamat vetnem a társadalom hullámaiba, ha nem akarom, hogy mérgező ühlözöm darabokra tépjék szívemet. A sebzett szív ép úgy nem élhet nyugodt életet, mint az üldözött szarvas nem legelhet az erdő lombos árnyában.

Az az ember, a ki szereti a magányt, bizouyára sok örömben részesült, mert hisz az öröm nem a világban található föl, hanem enszivünkben. Nem csak a fizikai, de a lelki hangok is tisztábban vehetők ki a magányban. A boldogság legcélszerűbb, ha nem más emberekkel, hanem saját magával társalog, és a fájdalom legkiálthatlanabb, ha kénytelen önmagára gondolni.

Ezért ábrándozni, vagy lelkileg kinlódni csaknem annyit tesz, mint egyedül lenni. Ösztönszerűleg keresik a boldogok a csendet és a bűnatosnak a zajt, mely tulkiabálja a fájdalom jajgatását, a mámort, mely izgat és feledtet. Igen, a bánat feledni megy társaságba s mint a szegény nyul, gázol a társadalom büneiben, csak hogy megmoneküljön reitenetes üldözötől, a magános gondolatoktól. — Világ rendje, hogy a boldog emberek jó emberek is, és a szerencsétlenek aljas emberek.

Magamon is tapasztaltam, hogy csak örülni tudtam egyedül, bűnködni nem. Dözsöltem, ha nem tehettem másképp, vagy a lombos fák alá heveredve elmerengtem a tavaszi fényes égbolton, ha időm volt ily szelid álmódosításokra.

Sokszor azonban, bármennyire ohajtjuk a magányt, kell az emberek közé mennünk, hiszen, mint valamelyik régi költő mondja: „Rendeltetésünk nem magános élet.”

Nagyon igaz mondás, jóllehet csak a paraszti verebek ütik fel mindenütt seregenként tanyájukat; de a madarak királyai nem élnek társaságban.

Annyi bizonyos, és nem csak Schiller, de az új filozófia is tanítja, hogy éhség és szerelem mozgatják az egész világot.

A szerelem ezélja, hogy az emberek áldott faja, a világ diceőségére szaporodjék s az éhség életfentartási ösztön, kenyérkereset vagy akárhogy nevezzük, a világ nagy gépezetének a második főrugója egymásra utalja az embereket. A társadalmat tehát a testi szükség hozta létre. Boldog Eldorádóban bizony aligha volnának vásárok, börszék, jour-fixek, sörházak és ... poéták.

De nagyon eltértem tárgyamtól. Elég az hozzá, nekem is e világmozgatók egyike, tudniillik az éhség azt tanácsolta, menjek vacsorálni s én elég okos voltam neki szótfogadni. Nagy bolondja lévén a zenének, a legelső vendéglőbe nyitottam be, a hol zene volt. Hogy is ne, mikor épen az én édes nótámat húzták: „Csak egy szép lány van a világon!” Azon föltevésével ültem le a vendéglő legelhagyatottabb zugába, hogy csak eszem-iszom, zenét hallgatok, de nem beszélek senkivel, mert ... mert az én ismerőseim közt kevés a szolid ember. Bosszuságomra azonban megláttak régi pajtások s minthogy már régóta nem voltam Budapesten, mind asztalomhoz csődültek. Volt is aztán kérdezősködés, mikor jöttem, hogy vagyok, mit műveltem azóta, micsoda terveim vannak stb.

— Ejnye, beh jó azinben vagy! Hanem igazán semmit se változtál! Még egy kicsit falusi levegő után szagolsz. De az istenért, ne beretválkozzál, mert valami kicsapott komédiának néznek az emberek! hullott a megjegyzések zápora árva fejemre. Nekem annál kevesebb megjegyezni valóm volt. Rám is olvasták az ítéletet, hogy még mindig a régi ügyetlen ábrándozó vagyok, hogy mindent fitymálni szeretek és hogy az életben soha sem fogok boldogulni.

Igazuk volt; de én válsz helyett a legnagyobb phlegmával mártogattam beafateekemet a mustárba.

Annál többet és annál hangosabban beszéltek a puzi-pajtások.

A mily ábrándossá tett engem a zene, oly kaczagó hangulatba hozta őket a bor. Az egyik eme jókedvében látván, hogy se nem iszom, se nem beszélek, azt a megjegyzést kockáztatta: „szerelmes a gyerek!”

In vino veritas. Következett erre nagy kaczagás, mialatt nekem volt időm hozzágondolni: „De nem a ti szerelmeitekkel!” Phlegmám azonban ekkor se hagyott el. Néma maradtam, mint a hal s a jeunesse d'orée boszankodva bevallotta, hogy felsült s megállapodott benne, még se vagyok szerelmes, különben nem maradnék ily közönyös.

Már késő volt, mikor hazavetődtem s még se tudtam sokáig elaludni.

Egy sáros oláh falutól, egy zöld ablakos, fehér zsindegyű háztól, abban egy barátságos kis szobától s még barátságosabb lakójától sehogy se tudtam szabadulni. A beafateek is alkalmasint megfeküdte a gyomromat, mert a mi nálam nagy ritkaság, álmodtam. Holdvilágos nyári est volt. Én egy folyó partján feküdtem a tüben s hullámaiban a magam ingó-lengő árnyékát néztem. A holdfényes habok zúgtak, először halkán, aztán erősebben, mindig erősebben. Szóltak is hozzám valamit, de én nem értettem beszédüket. A folyó mindig dagadt . . . dagadt . . . én föl akartam ugrani és nem birtam. A hullámok már egészen elborítottak . . . egy ideig usztam az árral; de végre ebben is kitáradtam és partot nem láttam sehhol. Behunytam szemeimet s engedtem, hogy a hullámok ragadjanak, a hova nekik tetszik. Csodálatos, nem merültem alá. Ugy éreztem magam, mintha ringó bölcsőben feküdtem volna, s mikor végre fölnyitottam szemeimet, rózsák és rezedák között feküdtem s egy napfényes arczu, hófehér ruhájú alak hajolt fölém. Egészen közel . . . közel ért hozzám s megcsókolta homlokomat, ajkamat.

Késő lehetett, mikor fölébredtem. A lapok, levelek már asztalomon heverték.

Hogy összeviszsa csókoltam azt az egyik levelet! micsoda gyermekes örömmel kiáltottam fel:

„Piros a pecsétje,
Finom a hajtása,
Oh áldott, oh áldott,
A keze irása!”

Az a tündérleány írta, a kiről álmodtam.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M . . . Tódortól

(Folytatás.)

— Na, kapitánynak nem nevezik önt ki, az bizonyos. De mit viszit vele? Hát oly nagy szerencse az: egy porosz kapitánynak lenni, mesés-azinn gallérral és hosszú pálczával? Jószágos ég, mily vigasztaló kilátás; mindig egy kannibál szeszélyétől függni, a többi káromkodó hajtárral disz szemlére menni s egyéb ily szelleműs mulatságot megosztani. Ön különbs sorsot érdemelne és mégis, igen, mégis kogy gyanánt tekintik, ha önt reá méltatják, mert ön nem nemes származású. Én magam is többször hallottam ezt tisztárai által felhánytorgatni. Ez embereknek fogalmuk sincs a szellem, a lélek nemességéről. Ez új találmány, vagy inkább igen régi, de soha

sem ért valami sokat és még soká nem fog valami sokat érni. A czimer, még ha nincs is mellette egyéb, mint durvaság és ostobaság, mindig megelőzi a valódi érdemet. Megundorodik az ember mindennap látva és hallva még oly emberektől is, a kiről nem tételezte föl a világért sem. De e buták, bolondok, csuszómászó hizelkedő gazok és hazug tettetők elfogult csoportjaiban soha sem fog a sötétség, lelki-vakság, előítélet és a pharizeuság minden neve hiányozni. Ha Németország ma elcsúlyodna, nem maradna egyéb belőle, mint egy óriási czopf és egy káplárpálcza. Ezek vannak a felszínen. Ha önre még a mainzi ezredben is télvállról néznek polgári származása miatt, mennyivel inkább fog ez történni a poroszoknál, a hol ti azt nem is lehet, vagy csak nagyon ritkán és kivételesen polgár, mert nem tételezik föl belőle, hogy bátorsága és képessége volna. Nem tudom, hogy Fitz-Patrik ajánlatának daczára elfogadják-e önt; de ha el is fogadják, borzasztó sors lesz, magát minden junker által megelőztetve látni, a kinck összekötetései, pártfogói vannak, míg ön csak kiváló szerencse folytán juthat előbbre egy-egy lépéssel, ha régen megérdemelte is. Azonkívül ön többször nyilatkozott a párba, mint erkölcsi képtelenség felől. Ezt nem feledik el önnek, mert azt látják belőle, hogy ön nem bír a lovagiaság ama szellemével, mely csak a nemesek örökölhető tulajdonát képezi. Higgyen nekem, barátom, ön rövid idő alatt el lesz veszve. De legyen bátor. Törje szét a bilincseket, szakítsa ki magát e kötelékekből, hagyja el e tulért kasztot; bizzék magában, mint emberben; más pályán is ki lehet magát virnia, s bármelyiken boldogabb lesz, mint ezen, mely egyáltalán ellentétben áll természetével, nézeteivel, körülményeivel. Ön sokkal inkább ember, érző lény, mintsem jó katona, gép lehetne.

A fiatal tiszt mogorván fordítá el fejét. A szép asszony szavai vajmi igazak voltak, de Saroltára gondolt! Már benne volt a lében; ki kellett őt vinnia.

Azt a fölfedezést is tetto, hogy Hartensteinné még soha sem volt ily szép. Egyedül ült vele a szűk kocsiban, melynek ernyője a nap ellen le volt eresztve. A szobalány a kocsiassal a bakon fecsegett; senki sem látta őket; bátran leborulhatott volna előtte a kocsiban, vagy éppen karjaiba vonhatta volna őt.

Hosszu élénk beszéde miatt felizgatva, gyönyörű finom arczu kipirult, szemei villámokat szórtak. Fűrészölög és kaczerán nézett Buchholzra.

— Akar egy kérdésemre felelni? — kérdé aztán kis idő múlva csábosan.

— Szívesen! — felelt Buchholz.

— Szeretett ön már valaha?

A fiatal hadnagy mély, bizalmas tekintettel pillantott reá s hangja olvadékony volt, midőn felelt:

— A legutóbbi időig nem soha; de most, asszonyom, most nagyon.

— Komolyan?

— A lehető legkomolyabban!

Saroltára gondolt, s arczát a szonvedély tüze önté el.

— Mily szép ön így! — suttogá a fiatal asszony, — mily büszke és bátor.

— Szabad kegyednek egy vallomást tennem, kedves barátom, — folytatá Buchholz, a közlékenység azükegét érezve. — Feltárhatom kegyed előtt szívemet?

— Ne most és ne itt! — mondá a szép özvegy, hirtelen kezét nyujtva, melyet a hadnagy ujjal megcsókolt. — Már bent vagyunk Ettersbergben. De ismétlem kérdésemet: nem akarna néhány napot körömben tölteni?

— Nehéz próbára tesz, asszonyom, — sohajtá Buchholz, — mily örömet igénybe venném szíves meghívását, hanem a becsület parancsol . . .

— Ilyenek a férfiak! — vágott közbe elképedve a szép özvegy. — Számtalan esetben könnyelműek és szeszélyesek, s a hol esküsznek, hogy csupa tűz és láng, ott lelkiismeretesek és meggondoltak. De legalább írni fog nekem Halléból? Ezt ígérje meg.

— Ezer örömmel!

— Azonnal, mihely megérkezik. Henrik Czecziliához! Ez elég költőien hangzik. Tárja fel előttem egész szívét, mondjon el nekem mindent; nagyon kíváncsi vagyok rá, és gyönyörrel fogom levelét olvasni. Még egyet. Én is egy vallomást akarok önnek tenni, mely fölött, kérem, gondolkozzék majd egy keveset, ha egyéb dolga nem lesz. Körülbelül gyermek voltam, midőn férjhez adtak. Ön tudja, hogy az ég jónak látta korán özvegyé tenni. De férjnel-létem rövid ideje alatt nehéz fölfedezéseket tettem, keserű tapasztalatokat szereztem. Férjem mogorva, opés, világgyűlölő vén ember volt, a ki engem kintott és körülbelül szintén világgyűlölővé tett. Mikor özvegy lettem, számtalan öreg és fiatal ur tisztelt meg azzal, hogy vágyó szemekkel nézzen reám. Én nevettem fölöttük, de kigunyoltam őket, ha unalmasak lettek. Mintha ön azért lennék a világon, hogy az első jött-ment bolondhoz újra nőül menjek, ismét lekössem magam. Teremtve kell annak a férfinak lenni, a kit én választani fogok. E miatt aztán mindenféle rosszat beszéltek rám. Hogy kaczer vagyok, hiu; hogy nincs szívem, vagy ha van, hát üres, csőcsap, megromlott; hogy nem tudok szeretni. Hiszi ön ezt?

— Gyalázatos hazugság és rágalom, drága barátom! — mondá melegen Buchholz. — Előtte egészen más színben tűnik kegyed től. Én ismerem és tudom, hogy magasan állva a hétköznapi tömeg fölött, megveti és gyűlölí a butaságot és elbizakodottságot, de szíve minden szép, jó s nagy iránt lelkesül. Undorodik az aljastól és rostól és szellemdusságával gunyolni és ostromozni képes azt.

— S mindig így fog gondolkozni? soha sem fog engem elítélni, megvetni? — kérdé a szép asszony, kezét a hadnagy karjára téve és mélyen nézve szeméi közé.

— Soha!

— Akkor isten veled és légy hű! — auttogá a csábos lény, a egy forró csók égett Buchholz ajkain.

A kocsi abban a pillanatban megállt s a szobalány a kocsi ablaka elé hajolt.

— Itthon vagyunk, nagyságos asszonyom. Beforduljunk az udvarra.

— Nem, Margit. Ereszd le a hágesót, hadd szállok ki. Te pedig Jakob, vidd a hadnagy urat a postára. Sok mulatságot Hallében uram és jó eredményt. Isten önnel; szerencsés utat.

Ezzel elsieltett egy kerti övényen, a kocsi pedig tovább haladt.

— Mi volt ez? — kiáltott Buchholz magában. — Ő szeret és hűséget követel? Mennyire félreértett. De hogy ábrándítsam ki csalódásából?

Az uton elég ideje volt, mindezek felett gondolkozni.

VI.

Másnap este megérkezett Buchholz Halléba s harmadnap délelőtt tiszteletét tette Wartensleben tábornoknál.

A tábornok szigorú öreg katona volt, merev czopffal és

hosszuszáru csizmákkal, a ki nem valami nagy tiszteletet volt képes ébresztetni tudománya és szellemi képességei iránt. De akkoriban a többi tábornokok sem voltak jobbak nála s nem adtak a műveltségre semmit.

Elolvastatta fia által, a ki hadsegéde volt, az ezredes levelét, aztán az elfogadó-szobába ment, a hol a hadnagy várt reá.

A fiatal ember karcsu termete és szép arcza láthatóan kellemes benyomást gyakoroltak az öreg urra; hanem magatartása nem volt eléggé katonás, hogy tetszését valami nagyon kiérdemelje.

Hosszu sor ügyleti kérdés után, melyekre Buchholz pontosan és kimerítően megfelelt, miután körülményes felvilágosításokat adott az erfurti állapotokról, az erődítményekről, a mainzi zászlóaljról s az elvonuló osztrák helyőrségről, a tábornok néhány személyes megjegyzésre is áttért.

— Ön Fitz-Patrik ezredes ur által mint kiválóan alkalmas tiszt ajánlatik, s neve a porosz szolgálatba átlépők közé van véve, — mondá.

Buchholz meghajolt. A tábornok megcsóválta fejét.

— Teringettét, — folytató. — Szép kis társaság lesz, gondolom, melyet a nyakunkba fognak sózni. Önök, uraim, nem tudják, mi a szigorú katonai fegyelem; önök kényén és hosszú pórázon élnek odaát. Fogalmuk sincs arról, hogy mit tesz az: helyén minden gomb és minden testrés, s a szem ne mozduljon a fejben. Ön a többi közt tanult tisztnek tartatik. Fitz-Patrik írja, hogy könyveket is adott ki.

— Egy pár katonai kézi-könyvet, tábornok ur, — mondá Buchholz újra meghajolva.

— Mennydörgettét! ne hajlongjon! — riadt rá a tábornok gorombán. — Nálunk a tiszt egyenesen áll, midőn előljárójával beszél. Na, nem akarom oly szigoruan venni, mint a szolgálatban s ön még nem is porosz tiszt; hanem jó ha korán hozzászokik a rendhez, hogy ne feazelegjen, kabátját végig begombolja, a gallért összekapcsolja és ránczot ne tűrjön.

Bíráló és ellenszenves tekintetet vetett a hadnagy nyitott gallérára s meglehetősen kényelmes egyenruhájára. A hadnagy pedig Czeczilia jóslataira gondolt.

A tábornok egy kissé kiengesztelődött, a mint a fiatal ember zavarát látta.

— No, majd menni fog az mind, — szólt szelidebben, — majd magával hozza a szűk porosz egyenruha s a porosz önértet. Nem-e ön?

— Nem, tábornok ur.

— Hanem régi városi családból, melynek czimero van, a mint az ezredes írja?

— Családom a legrégibbek egyike Erfurtban.

— Bah! — kiáltott fel a tábornok, — ezzel ugyan nem valami sokat mondott. A porosz hadsereg tisztjei mind jó nemesek; hanem mégis jobb, mintha a közönséges polgári osztályból volna.

— Ha tábornok ur tán nem használhatna, mert polgári származásu vagyok, — szólt egy kis keserűséggel Buchholz, — akkor talán legjobb volna, ha rögtön írnék az ezredesnek, hogy küldjön egyet nemes bajtársaim közül.

A tábornok összeránczolta homlokát és sokáig megütődött, roszalólag nézett a hadnagyra.

— Hát ezt hol tanulta? — kérdé. — A porosz hadseregben az okoskodás sincs szokásban. Nálunk szabály: hallgatni és engedelmeskedni. Ön ide rendeltetett és itt marad, a

mig nekem tetszik. Értettük? Ördög és pokol hadnagy ur, tán tanítgatni akar engem?

— Nem akarok mást, tábornok ur, — viszonzá megfélemledés nélkül, sértődve, de mérsékelt higgadsággal, Buchholz. — mint nem tűrni magamon mocskot. Van szerencsém katonatiaztnak lenni, s ha méltónak tartatom, hogy a király szolgálatába fölvegyenek, érdemekkel kell birnom, melyek a férfit nemessé teszik, akár van czimere, akár nincs!

— Ohó, hadnagy ur, ohó! — kiáltott a tábornok, két lépést visszafelé téve és szemeit meresztve, mindamellet bizonyos nyers jóindulattal. — Így vagyunk? Mindjárt gondoltam! Ön is az ujitók közé tartozik, a kik sajnos! csak úgy hemzsegték most a király körül s elvéve a hadseregben is találkoznak. Pokolba minden szobatudósán, tollvitézzel és szelkeppel, a kik semmit sem akarnak régi helyén hagyni! Még a czopfot is le akarják vágni! Rettenetes!

(Folytatása köv.)

A z e s z k i m ó k r ó l.

Az északi sarkvidék lakói, és így az eszkimók is, bizonyosan t. olvasónőink előtt is meglehetősen ismeretesek. Az újabb kor kutató szelleme ezeknek is már minden zego-zugát följárta, és szolgálatkész írókollak siettek kielégíteni az — ezuttal egészen helyén levő — kíváncsiságot. Egy dologról azonban egész a legújabb időkig csak igen csekély tudomása volt a világnak: az eszkimók vallásáról, erre nem igen terjeszkedett ki a kutatók figyelme, és ez természetes is, mert bolehatni valamely nép lelki világába, arra nem elég pár hét vagy hónap, és európai írástudó ember rendszeren csak ennyi időt szokott ezen a vidékeken tölteni; sok évi megfigyelés és tanulmányozás szükséges ahhoz. Annál nagyobb örömmel fogadta a művelt világ dr. Luik Henriknek közelebb megjelent „Dán Grönland“ című művét; *) e jeles tudós tizenhat telet töltött az eszkimók között, egyre figyelve, tanulmányozva és jegyezgetve, és így azoknak vallásos fogalmainról is sok újat és érdekességet közöl; sietünk tehát t. olvasónőinket is megismertetni, a mit e könyvben e részben találtunk.

Az eszkimók keresztényének ugyan, de csak névleg, valójában még felette kezdetlegeseek az ő vallásos fogalmaink. Így például azt hiszik, hogy nem csak az embernek, hanem az állatnak is van lelke, és pedig, mint alább látni fogjuk, afféle vandor lelke. Egy istenben is hisznek, de úgy, hogy mellette még sok egyéb földfeletti hatalmasság is részt vesz a világ kormányzásában. Ezt a mi földi világunkat ugyanis sok számos gonosz szellem lakja, és ezek fölött van a „Tórnáruk“, a legfőbb isten, a ki maga a jóság, és csak ő neki köszönhetik az emberek, hogy a gonosz szellemek kedvüket nem hűthetik rajtuk, minden kigondolható kártételekben. A kik hozzá fordulnak, azoknak vagy személyesen, vagy valamely szellem útján adja tudtul isteni akaratát, igazi mivoltát azonban csak az „anyakok“ vagyis a tökéletességekben ékeskedő pap ismerheti meg. Tórnáruk hazája az alvilág, tudniillik a roppant nagy oszlopokon nyugvó föld és tenger közti világ.

Van azonkívül földfeletti világ is, és a megholtak lelkei. Tórnáruk akaratához képest, vagy az egyik, vagy a másik tulvilágba jutnak; csak hogy az alvilágban sokkal kellemesebb, mint a földfelettiből; mert ott jó meleg van és nagy bőség finom eledelében, a milyen különösen a foka hús és a hal-

zár; míg a földfeletti világ lakói csak afféle sátrakban tanyáznak, azért sokat is fáznak, hozzá még koplálnak, és hogy az idő mégis muljék, „Irmua“-t játszanak, vagyis laplázna, és mert igazi lapda ott nincsen, egy-egy rozsmár fejével lapdázna. Fejünk felett az ég ama felvilág padlózata; a padlózaton sok kicsi nyílás van, azokon át néznek alá a lelkek egykori hazájukra, a földre, természetesen nappal csak úgy, mint éjjel, a naptól azonban csak éjjel láthatni őket: a csillagok azok, egy-egy lélek szeme, a mint a nyíláson át alá kukucskál a földre.

A Tórnáruk mellett még egy első rendű természet fölötti hatalmasság van, az: „Arnaknajsák“, vagyis: vén asszony. Ennek a tenger fenekén van a hazája, és mikor a halak nem vetődnek föl a víz színére, akkor az onnan van, mivel az arnaknajsák rossz kedvű és a tengerfenéken olrekesztette őket, és akkor, hogy az emberek szükeget ne lássanak, nincs más mód, mint valamelyik anyákokat alábocsátani a tengerfenékre, az istenasszonyhoz; ez tudja mivel megbékéltetni és akkor újra megengedi, hogy a halak feljöjjenek a tenger színére és a jó eszkimóknak újra van mivel jóllakniuk.

Az első embert nem az Isten — már mint a tórnáruk — teremtetten, hanem csak úgy magától kelt ki a földből, Kallak-nak hívták, a ki aztán asszonyt alkotott magának, jóféle vályoghó, és hogyan vette számára a lelket? Az a legkönyebb. Kapni azt akármennyit az eszkimók földjén. Mert ott a lélek még az ember életében sem tartozik együlvé a testtel, hanem egész külön valami; ki is költözhetik belőle, nem kell a testnek azért meghalni, egy idő múlva megint visszatér belé; alvás alatt pedig mindig kiköltözik a testből. Látni, igaz, csak a „kettős látás“-u szem láthatja, mert nagyon finom, légies teremtes, alakra azért egész olyan, mint az ember, és tetszése szerint beleköltözhetik egyik testből a másikba, egyformán emberbe, állatba, sőt darabokra is szétválhat, mégis megmarad léleknek, — hogy ne juthatott volna tehát Kallak uram egy kis lélekhez, az ő vályogfelesége számára!

Ilyen vallás mellett nagyon természetes, hogy az eszkimók közt kísértetek és hazajáró lelkek is nagy számmal vannak, ezek ellen aztán legjobb ótalom az: „Arnunt“, vagyis a csudatevő nyakba való, a mit a pogány hitű tisztelendő urnál, vagyis az anyákoknál kaphatni. Ez rendszeren egy darab medvebőr, valami állatformára szabva, azért mégis meg van neki az ereje, hogy az igézetet elhajtja, sőt magát az igézőt veri meg, akár szemével, akár pedig ráolvasással igézett legyen.

Az anyákoknak különös szentlélek, vagyis „Inua“ segítségével van az a csudatevő hatalma. Nem is könnyű dolog anyákokká lenni; kora ifjuságtól ki kell erre taníttatni azt, a ki arra méltónak találta. Maga az anyákok választhatja ki csupán az arra való fiút, és ez akkor először is a „kettős látás“-t kapja tőle ajándékba. Mire aztán kezdődik a böjtölés, anyargás és ájtatoskodás, mindaddig, a míg csak a lélek le nem oldódik testéről és az egész földi világról. Akkor következik a nagy próbatétel, a mi abból áll, hogy olyan biztosan kell tudnia a hegyes szikla pedéseken haladni, akárcsak a sima havon. Ha ezt a próbát szerencsésen kiállta, — mert ha nem állja, halál fia, magát is agyon zuzza, de meg a nép is agyon veri, — akkor következik a fölszentelés, valamely barlangban. Hogy ez miiben áll? A nép csak annyit tud róla, hogy napok múlva alóltan találják ott, és mikorra kikerül onnan, birtokában van az „Inua“-nak, vagyis a szentléleknek, maga tórnáruk a nagy isten ajándékozta meg vele, innen az ő nagy

*) „Danish Greenland“ London 1877.

batalma minden lehető igézet ellen, és az ő nagy tekintélye a nép előtt. Mert — ismét az eszkimók hite szerint — borzasztóság, a mit azok az igézők végbe nem vihetnek a jámbor ember megrontására! Rosz halszüret, nyavalya mind az igézet-től esik. Csak egy kis fókacsontot tegyenek bizonyos órában bizonyos sírra, és a kire foga van az igézőnek, egész életére meg van nyomorítva, semmihez nincs szerencséje. Még a szigonyokat is, a mivel a csetro vadásznak, meg lehet babonázni, és nincs ellene más orvosság az egy anyákok nyakra-valójánál!

Lehet tehát gondolni, milyen nagy az anyákok vagy pap hatalma ezen nép fölött, mely úgy szólván, még egészen kívül áll a polgárosodáson. Az anyákok a törvényhozó, a bíró, az orvos és a házasságszerző, és hogy ez a hivatal szépeeskén jövedelmez is neki, talán nem szükséges bővebben bizonyítani. Míg a többi eszkimó egytől-egyig a szó szoros értelmében kicsi korától fogva holtá napjáig nehéz munkában görnyed, az anyákok valóságos uri életet él, tudniillik mentől kevesebb dolog mellett mentül kényelmesebben. Dolgozik érte a butaság. Akár mit mondjon is neki az anyákok, elhiszi. Így szentül hiszik, hogy az anyákok ki tudja szedni a beteg ember beleit, és miután jó tisztán kimosta belőlük a betegséget, újra visszateheti helyükre, így gyógyítják a beteget; persze, hogy ezt a műtétet a közönséges halandó nem láthatja, nem is szabad azt másnak látni, csak az anyákoknak, és ha a beteg mind a mellett meghal, se baj, akkor is használt az ő gyógyítása, sőt jobban, mintsem az illető rokonság kívánta; egész a más világba segítette a beteget, a hol most már nem is lehet megmondani, milyen jó dolga van a drága betegnek. Sőt azt is hiszik, hogy föl tudja támasztani a halottat, természetesen nem a régi testben, azt már elnyűtte; hanem újat szab rá, — ilyen a vakhit!

Ha Isteni tiszteletük? Ez is eredeti. Este össze gyülekeznek valamely házban, a melyben semmi világnak nem szabad égni. Gászbán és rossz hírben levő emberek kívánnak zárva. És együtt levén az ájtatoskodók, az anyákok hátra kötteti kezeit, azután leül a földre, térde közé dugva fejét. Mellette a földön nagy dob van. Most a gyülekezet egy himnust zendít meg, és ennek végétével az anyákok hő könyörgéssel fordul tónár-zukhoz, hogy alázza meg magát és jelenjen meg körülben. Addig-addig könyörög, míg csudák csudája! a dob megszólal, természetesen magától, és ez annak a jele, hogy könyörgése meghalattatott, a mindenható tónárzuk itt van már köztük. Erre az anyákok felhívja a gyülekezetet, hogy a kinek valami baja vagy kívánsága van, adja elő monden, és megtudják, mit határozott benne tónárzik; az ő ajkával fogja azt az illetőnek adni, és mialatt a meglepő orakulumazertű feleleteket adja, egy-egy fényes szikra röppen föl azon a helyen, a hol a szent férfi ül, olyan formán, mint nálunk faluhelyen a „csapűzők“ szájából, a miből világosan látszik, hogy a szent férfi a szemfényvesztéshez is ért egy keveset.

Meseviláguk is csupa babona. Van egy meséjük, mely némileg a mi Babasemjankóról szóló népmesénkire emlékeztet. Kagzagzug náluk a Babasemjankó; egy ökölnyi legény, a kinek van mit szenvedni gonosz mostoha anyjától. Még a házba sem ereszti be. A fészert alatta helye, a kutyákkal egy vacsikon. Enni is csak az alja maradékot veti oda neki; annál többet ütik-vetik, csufolják, nem mehetnek el mellette, hogy orránál fogva ne húzgálnák, ettől aztán nagyobb az orra egész magánál. Egyszer aztán a gonosz mostoha kiküldi az erdőre, és mondja neki, csak azt kiáltva ott: „Érőnek ura, itt va-

gyok;“ mert hát úgy csinálta volt ki a gonosz mostoha, hogy erre előjön egy nagy farkas és megeszi szegény Kagzagzugot. Ez ki is megy az erdőre, elmondja, a mire a mostoha tanította, a farkas is előjő, nyakezirten is kapja, földhez is vágja. Kagzagzugnak azért semmi baja; mindössze is csak egy darab csont hullott ki belőle. Az pedig fókacsont volt, ezzel babonázta volt meg a gonosz mostoha, hogy olyan cseppnek maradt. Ötször is belekapott a farkas, és az lett belőle, hogy mind az öt darab fókacsont kihullott belőle, a mennyit tudniillik a gonosz mostoha belé dugott volt, és egyszerre csak úgy állt a farkas előtt, mint egy óriás. Meg is ijedt most a farkas, és csak azt nézte, merre van tágasabb. Kagzagzug meg most már nem eresztette; mi bajod volt velem, hogy úgy belém kötöttél? kérdi. A farkas meg így és úgy, apróra elmondja, a mostoha bujtotta. No hát jól van, csak azt akartam tudni, mondja rá Kagzagzug, most már elmehetesz. Nem is kellett azt annak kétszer mondania, mintha nem is ő volna, úgy elszelelt. Kagzagzug meg vissza haza, egyenesen a fészertbe. Csak nézett a mostoha, hogy lehet, mint lehet, mert hát Kagzagzug újra visszaváltozott törpére. Hogy azonban telire vált az idő, a csónakosok egy éktelen nagy szálát usztattak a partra, tovább aztán nem hirták, akkora nagy volt, soha ilyet nem láttak. Kapja magát Kagzagzug, éjszaka kimegy a partra, haza hozza a szálát, oda teszi a ház elébe, reggel aztán a mostoha is meglátja, hogy lehet, mint lehet, ez se tudja, az se tudja, Kagzagzug meg csak nevet magában, és dehogy szólna csak egy szót is! Az emberek meg csak tovább is ütik, vetik, és majd hogy éhen nem vész, ha egy szegény leány néha egy-egy kis halacs-kával titokban meg nem szánja, úgy koplaltatják. Egyszer aztán három darab medve tör ki az erdőből, egyenesen a falunak. Senki sem mer elébük állni, olyan éktelen borzasztók. Mondja most Kagzagzug: „Anyámaseszony, adja csak a csizmáját, hadd lássam, miféle féreg az ott.“ Örül neki a mostoha, oda adja neki csizmáját, eredj csak, nem is jössz te többet vissza. Kagzagzug meg neki az erdőnek, egyenesen a medvéknek, az egyiket hátulsó lábainál fogva feje fölött megforgatva, úgy hajítja el az emberek közé, soha se állt az többet lábra. Nosza a második, azt is lehajítja, a harmadikat meg nyakánál fogva, bunkósan pörgetve, hozza le magával, és: „Nesze neked czi-bálás! Nesze neked csufolkodás!“ mondja most ennek is, annak is, a kik eddig úgy bántak vele, mint a rossz kutyával, és nagyokat üt rajtuk a fenevad medvével, a míg ez ki nem adja párját. Csak a mostohát nem bántja egy szóval sem, a három medve bőrét is neki hagyja: „Ütött kend, vétett kend“, mondja neki szeliden „mégis anyám volt, ha nem is a szivéről, mégis az apámról, azért hát tisztelem, és köszönje meg Istennek“; azzal odafordult ama bizonyos kis lányhoz; leghátul állt a népek közt, utolsó volt a faluban, égen, földön senkije: „Csak te mutattál hozzám jó szívet, megszántál, szegény árvát, megosztád velem szegényeségedet, én is tehát hasonló, feleségül veszek, holtomig szeretlek“; úgy is volt, és bezzeg lett most szegény Kagzagzugnak becsülete! Csak a mostohát ette a méreg, a nagy szégyentől, meg a gonosz irigységtől, a miért „annak a kölyök“-nek az ur Isten úgy fölvitte a dolgát. Nem is bírta soká, harmadnapra elvitte az ördög, Kagzagzug és a felesége még tán most is élnek, ha meg nem haltak.

Közli:

Sz. M.

Egy hét története.

Áprilishó 10-dikén.

A hangverseny-idény végén. — Az idei saison. — A színház. — A „bemutatók”. — Az opera. — A vendégszerelvények rendszere.

Azon veszzük észre magunkat, hogy a hangverseny-saisonnak a végére jutottunk. A húsvét pár nap múlva itt lesz, akkor pedig be szokás zárni a hangverseny-termeket, melyek aztán csak kivételesen nyílnak meg egy-egy elkészült virtuóz kedvéért. Legfőbb ideje tehát már elmúlt a magas műveltségű izlés e kiváltságos szórakozásának. — csak hogy tulajdonképp volt-e az idén hangverseny-saison? Erkel rendezett egy-két minden bizonnyal kiváló műveltséget nyújtott zenekari hangversenyt, a zenekedvelők is nem egy igen kedves emlékü zeneestélyt adtak, azonkívül volt még egy pár hangverseny, kiválóbb jelentőség nélküli, s ezzel vége.

Nem ily sovány idényhez szoktattak minket az előbbi évek, midőn egymást érték fővárosunkban a világ leghírneveiből zongora- és hegedű-művészei, midőn rövid egymásutánban hallhattuk Sarasatet, Wieniavszkyt, Rubinstein, Menter Zsófit a hírneves gordonka-művész férjével Popperrel, s a kit mindenek előtt és mindenek fölött kellett volna emlitenünk, gyönyörködtünk a zongora-hercegnak, a mi Lisztünknek csodás hatású művészetében. Általában nem mult el hangverseny-idény a nélkül, hogy út-hat világhírű művész föl ne kereste volna a magyar fővárost, melynek műértő, művelt közönsége babérjait a többihez bizony nem méltatlan koszorúval gazdagítja.

S az idén, ha a csaknem lezajlott saison programjai közt lapozunk, alig akadunk egy-két vendég-művész nevére, s a kikre bukkanunk, azok is jobbára a másodrendű hatalmaságok közül valók voltak. No az igaz, eljött és hallottuk az öreg Ole Bullt, de ő is inkább ősz barátját Lisztet látogatta meg, s leginkább e körülménynek köszönhetjük, hogy művészetében gyönyörködhettünk. És ő az ősz maestro, a mesterek mestere, csakugyan kérlelhetlenül megtartotta mult évben tett nyilatkozatát, hogy nyilvánosan többé nem játszik: egyetlen egyszer sem lehetett őt hallani, kivéve azokat, kiket ritka szerencséjük a zongora-herceg személyes ismeretségének és kitüntető figyelmének kegyében részesített. S a nagy művész már el is utazott, s azon bálványozói, kikről a zenetudósítások a „közönség” gyűjtő név alatt szoktak megemlékezni, legfőleg a jövő évre nézve biztathatják magukat egy nagyon de nagyon is kétséges talán-nal.

De mi oka lehet a hangverseny-idény e hirtelen beállott meddőségének? Talán a közönség fáradt bele ezen bizonyos magas zenei műveltséget feltételező élvezetekbe? Epen nem mondhatni; a mi közönségünk mennyire szomjazza a hangversenyek sublimis gyönyörét, mutatták a zenekari hangversenyek, melyeket a nemzeti színház kitűnő opera-igazgatója, Erkel Sándor a redoute termeiben rendezett. A nem méretekelt helyárak dacára minden alkalommal szorongásig megtelt a nagy terem minden zuga, míg hátul a kis teremben az álló közönség egymás sarkára hágott. Fővárosunk elismerése miatt sem lehet okuk a világhírű művészeknek elégedetlenségre,

mert hisz köztudomású dolog, hogy talán az is a bajunk, hogy nagyon is hősegesen elárastunk minden vendéget tapsal, köszorúval. Vagy talán a világ fővárosait bejáró művészek is olyanok, mint az üstökösök; most fölöttünk vonulnak el, bámuljuk, csodáljuk őket, aztán oltúnnek láthatárunkról, ki tudja, hol merre járnak a nagy idő kell rá, míg ismét vissza kerülnek?!

Bár mi legyen az oka, mi ezuttal nem kutatjuk, csak a tényt konstatáljuk, hogy az idén rendkívül szegény volt hangverseny-saisonunk. Mi természetesebb, hogy így aztán a színházba inkább vonzódott a közönség. S meg kell adni, hogy a színház, ezuttal a nemzetet érte, előadásainak különös érdekességéről most, a tél vége felé fáradhatlanul gondoskodik. Folyvást föllép valaki, vagy egy új tag, a kit a közönségnek okvetlenül meg kell nézni, hogy tudhassa, minő erővel gyarapodott a személyzet, vagy pedig valamely hírneves művész, vagy művésznő, ki mint vendég látogatott el hozzánk, párszor föllép, s aztán ki tudja, mikor hallhatjuk újra, azért a ki teheti, siet, hogy jelen legyen föllépésin.

Új tagokkal csak a drámai személyzet gazdagult. Általában az utóbbi időben az igazgatóság különösen nagy figyelemmel részesíti a drámát. Mindenek előtt megnyerte hozzá rendezőül azt a jeles férfit, a ki e téren tudományosság, szakértelem, tapintat, izlés tekintetében egy maga áll. Paulay Ede oly rendező, a kit méltán irigyelhetőlünk a világ bármely elsőrendű színháza. Az igazgatóság azonban nem csak rendezőt adott a drámának, hanem gondoskodott figyelemre méltó, részben kitűnő erőkről. Gondoskodott egy tragikus hősről, s egy másik szintén jeles tragikai tehetségről, kinek neve a legjobb hangzásu, s ki a névre iparkodott méltó lenni. A társalgási darabok számára van új salon-hősünk, új salon-komikusunk, mindkettőt irigylőlünk a vidék, — azóval a dráma személyzete most már alig hagy kívánni valót.

Az új tagok bemutatása már kezdetét vette, sőt egynek kivételével ismerjük már valamennyit és a közönség elismeréssel fogadta az új tagokat.

Egyik ily „bemutató” előadásán mondotta valaki:

— Igen szép, hogy a dráma ily hatalmasan szervezkedik, hanem mikor fogják már bemutatni az opera új tagjait, melyre sokkal inkább rátérne egy kis „ujonczozás.”

Hanem azt hisszük, ez a jóra való ur sokáig várhat még az opera új tagjainak a bemutatására. Igaza van; a dráma személyzete eddig is csaknem egészen teljes volt, s az egyetlen távozó Bonedek helyett az öt új tag valóban bő helyettesítés, az is igaz, hogy az opera eddig is szánandóan szegény volt, s szegény most is, csak hogy az operához nem olyan könnyű dolog új tagot találni. A szép és jó hang ritka dolog, s egy kicsit borsos az ára. Ime, most nyugalmaoznunk kellett a derék öreg Elingerünket, s évenként 18 ezer forintba kerül a helyettesítése, s hozzá még azt is el kell néznünk, hogy a szabály ellenére egy ideig olaszul fog a máskülönbben jeles és kitűnő új tenorista énekelni. S nem csak az ő hangja kerül a színháznak 18 ezer forintjába, s cinos kis összegekre rug az is, a mivel a

többi kedvelt énekesek, énekesnők hangját fölvaltánunk kell bankópénzre.

Ezért az opera csak kölcsönökből él. Más nagy színházak világhírű művészeit, művésznőit kölcsön kéri, hogy egy pár este hallhassunk mi is legalább részben élvezetes opera-előadást. Most Ehn Bertá van itt; híres művésznő, a bécsiek büszkéi rá, hogy a télen Szentpétervár válogatós, Pattihoz, Nilssonhoz, Gersterhez szokott közönségét is tapokra ragadta s mi szerencsések vagyunk, ha legalább négy előadásban hallhattuk a kimerült, kifáradt művésznőt. Hallani fogjuk Bigniót, Donadiót, kívülük még többeket, miután az igazgatóság egész sorozatát állítja össze a vendégszereplő művészek s művésznőknek.

Tagadhatatlan, örülünk e kitűnőségek látogatásának, hanem mégis önkénytelenül fölmerül a kérdés, hogy az olyan színháznál, a hol tizenhatszáz ezer forintos primadonna van, ugyan annyiba kerülő tenorista, igen jól díjazott első, és másodrangú személyzet, praktikus dolog-e a vendégszerepeltetési rendszer, mely tetemes költséggel jár? Azt felelik rá: ott az eredmény. Ehn egyetlen föléptére sem lehetett jegyet kapni, előre lefoglalták valamennyit, holott máskor kong a színház. De ha így áll a dolog, akkor kénytelenek vagyunk megfordítani a kérdést: vendégszerepeltetési rendszerrel célszzerű-e költséges állandó személyzetet tartani?!

Mert hogy a két drága rendszer együtt jövedelmes legyen a színházra nézve, az alig hihető.

Budapesti hírvivő.

*(Jótékonyág.) A király a szarazáni görög keleti egyházközség részére, temploma felépíthetése céljából, 100 forintot; a Mramorák községbeli önkénytes türeltő egyesület részére tűzoltó szerek beszerzésére saját magánpénztárából 100 forintot; a hankovai ágostai hitvallású evangélikus egyházközség részére, temploma felépítése céljából, 200 forintot; a kassai egyházmegyéhez tartozó tolcsvai római katolikus hitközségnek, temploma helyreállítási költségeinek fedezésére 100 forintnyi segélyt adományozott magánpénztárából; a királyné pedig a nagy-szebeni oltáregyesületnek 100 forintot.

*(Rudolf trónörökös.) miután külön udvartartást kapott, köztudomás szerint több rendbeli utra indult, s így eddig hivatalos fogadás sem volt nála. Az előkelőbb köröket, melyeket a trónörökös még nem ismer, a jövő héten kezdi fogadni ő fensége, s pedig: hétfőn a nagyküveteket, a külföldi udvarok meghívottjait (köztük a görög, japán és spanyol ügynököket); kedden és szerdán a titkos tanácsosokat, csüörtörtökön a bécsi helyőrség altábornagyait, tábornokait és ezredeseit, pénteken a kamarásokat, végre szombaton a külügyminisztérium és az osztrák minisztérium osztályfőnökeit és miniszteri tanácsosait.

*(Rövid nap.) Jegyzetek: Valentini Gyula és Szmodics Irma kisasszony Kis-Görbőn. — Günther Antal ügyvéd és Kegl Emerica kisasszony. — Posztóczky Károly és Jankovics Olga kisasszony Rác-Almásán. — Máriássy Manó földbirtokos és Sturman Hermin kisasszony Miskolcon. — Weiszmaár Sándor honvédszázados és Dürr Augusta kisasszony. — Dr. Szabó Alajos és Popovics Aranka kisasszony N.-Becskekerken. — Makó Lajos színész és Schwarz Anna kisasszony színésznő. — Petschacher József műépítész és Weninger Irma kisasszony Budapesten. — Sulyán Sándor és Sziklay Matild

kisasszony Rozsnyón. — Együlkeltek: Galgóczy József birtokos és Nagy Viola kisasszony.

*(A központi Fröbel-nőegylet) választmánya Röser M. egyleti tanácsos idítványára egyhangulag elhatározta, hogy mivel a fővárosi lapok szerkesztőségei az egylet közleményei számára mindig szívesek tért adni: viszonzásul jövőre az egylet által rendezendő mulatságok tiszta jövedelméből mindenkor tizenöt forintot fognak átengedni a magyar írók segélyegyletének. Megemlítjük egyszeremind, hogy a központi Fröbel-nőegylet választmánya köszönetet nyilvánított a hazai első takarékpénztár és a fővárosi hatóság száz-százforintos adományáért; továbbá elhatározta, hogy az egylet nagymezői-utczai gyermekkertjében e hó 10-dikén (szerdán) a budai főutiban pedig e hó 13-dikán lesz az ideai vizsgálat, melyre az egylet minden barátját és jóakaróját tisztelettel meghívják és szívesen látják.

*(A nőképző-egylet) választmányi gyűlésén jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak az egyetemi dalgyeületnek márczius 20-dikán részben a nevezett nőegylet javára tartott táncvigalom és hangverseny jövedelméből adott hetven forintért; valamint az első hazai takarékpénztár által megszavazott száz forintért. Ez alkalommal új igazgató tagokul bejelentették: Lovassy Ferenczné, Simó Lajosné és Püspök Jánosné urnőket.

*(A Deák-szoba.) Kovács László, képviselőházi ház-nagy, tudvalevőleg felkérte a várost, hogy az el nem árverezett Deákereklyék megőrzésére engedjen át a városházán szobát. A tanács tegnap tárgyalta ez ügyet és úgy nyilatkozott, hogy a Deák iránti kegyeletnek jobban felelni meg, ha erekyéit valamely országos épületben pld. a muzeumban, akadémiában vagy az egyetemi könyvtár épületében őriznék. De ha ez nem történhetné meg, a tanács igen szívesen enged át e célra szobát és pedig a régi városház első emeletében, a főügyési helyiséget, mely azelőtt Kada alpolgármester hivatalos szobája volt.

*(Érdekes emléktárgy.) A Deák-hagyatékok közt jövő vasárnap egy olyan finom faragvány is árverelés alá kerül, mely beillenek bármelyik muzeumba. Ezt csak azon esetben adják el, ha megadják az árát. Barna-sárga kemény fából faragott miniature lovas-szobor az, laboritva hosszas üveg harangocskával, melynek szélei a talapzathoz erősitvék. A talapzat alján pedig e finom szobrocska története olvasható a következő szavakban: E mű faragvány egy párisi díszművész készítménye, ki ezt Napoleon hercegnek ajánlotta föl; ez aztán az olasz királynak ajándékozta; ez egy magyar kegyencének, ez egy főurnőnek; ez egyik fiának; ez ifj. B. S.-nak (Bertha Sándor); ez édes atyjának, idősebb B. S.-nak; s ez az 1865-diki istensugalta husvéti cikk — meg a többiek irójának, 1868. husvét napján.

*(Deák Ferencs hagyatékának) árverését vasárnap folytatták, az eredmény azonban csakély. Gömöri Szontág Pál vett néhány értékesebb tárgyat. — egy művésziesen fából faragott szivarszipkát Funták Sándor 15 forint vett meg; Rüh Károly főpolgármester egy széket 24 forint, Hindy Árpád 4 forint egy Dissertationes című művet, Péchy miniszter 14 forint egy asztalkát, Bossányi egy hasonszenvi gyógytárt 5 forint, Chorin Zsigmond 13 forint Staats-lexikont, Páriz Pápay szótárt Grafi József 11 forint, ifj. Rádny Gedeon két ivó poharat 12 forint vett meg. Élénk ígért folyt egy kis lombfűrés árverelésénél; báró Liptay Béla tulajdonába jutott 36 forintért, ugyan ő vett egy orosz regényt 10 forint, Salamon Ádám vett egy 19 kötetből álló regény és történelmi művet 10 forint, Eöt-

vöe Magyarország 1514-ben 11 frton, Fábián Gábor Argonautikonját Várady Gábor nyerte el 10 frtért, egy famértékért 7 frtot adott ifj. gróf Ráday, egy darab virágtaplót 6 frton vett meg Légrády Károly; egy kis konyhakés, melylyel Deák faragni szokott, több igérő figyelmét magára vonta, Rudics Józsefé lett 25 frt árban; egy zsebkésért báró Wodianer Albert 40 frtot adott. Tisza Kálmánné testvérével, Károlyi Tiborné grófnéval szintén az árverezők közé lépett, Károlyi grófné vett egy tintatartót 24 frton, egy kis ezüstkannalat 22 frton; legdrágábban kelt el gyönyörű faragvány a levélnehézíték, Wodianer báróé lett 43 frnyi ígértet mellett. Horváth Mihály művei olcsóbban keltek el, mint a könyvkereskedésben kaphatók, alig volt már ígérő 4 óra után; egy márványból faragott nyílt kagylót, ékszerszobrot 25 frton vett meg Zsivora György, egy vasszekrényt Jekelfalussy 25 frton; apró tárgyak, egyes füzetek, zsebkendők, gyufatartók stb. mind fele, sőt harmadárban adatott el, mint a múlt árverés alkalmával.

*(A Barabás-fele kiállítást) a sugáruti műcsarnokban vasárnap a kiállítás utolsó napján, nagy közönség nézte meg. Hétfőn a műcsarnok termeiben már újra kezdődött a munka. A mostani kiállítás tárgyait leszedték a április 15-dikén már új műtárlat nyílik meg, a műcsarnok tavaszi nagy nemzetközi kiállítása, melyen a hazai festőkön kívül a külföld jelesb művészei is képviselve lesznek.

*(Deák Ferencz külföldi tisztelője.) Angliában sir Richard nagy tisztelője volt Deák Ferencznek, s ennek elhunytá alkalmával osztotta gyászunkat. Most, hogy a nagy hazafi ingóit átverezik, 15 font sterlinget küldött egy budapesti barátjának, azon megbízással, hogy ez összegből neki egy emléktárgyat szerezzen Deák ingóiból. Barátja jövő vasárnap fog megbízásában eljárni.

*(A házi ipar-egylet) rég tervezi, hogy bazárt nyit ez ipar termékeinek eladására. Ugy halljuk, hogy e célra a Harris-bazárban bérelnék ki néhány boltot s a nőiparegylet iskolájában készült czikkeket is ott fogják vásárra bocsátani.

*(Heckenaat (Gusztáv meghalt.) E hír érkezett csütörtökön délután Pozsonyból, igaz megilletődést keltve az irodalom emberei s a művelt olvasóközönség közt. Az elhunytnak kiváló érdeme van a magyar könyvkereskedés emelése körül. De nemcsak üdöztatkész kiadó, hanem buzgó irodalom- és műbarát is volt. Előbb mint a Lauderer és Heckenaat cég társa, utóbb önnállóan állt ama kitűnő műintézet élén, mely ma a „Franklin-társulat” birtoka. Nyomdájá történeti nevezetesség: benne nyomtatták a magyar szabadsájtó elő sorait: a márczius tizenötödiki pontokat. A hatvanas évek elején az új életre serkent nemzeti szellem irodalmi terményei jobbra az ő kiadó-intézetében látnak napvilágot s ezóta folyton virágozik e nagy üzlet, mely nemcsak typographikai tekintetben versenyez a külföldi nyomdákkal, de irányára, szellemére is kitűnő. Mióta a nagy üzletet átadta a „Franklin-társulat”-nak, Pozsonyban lakott visszavonultan, élve tanulmányainak s a zenének, melyet annyira szeretett s bőkezűen pártolt. Elhunytá váratlan volt. Kétséggkívül országazerte a leginélyebb részvétet fogja kelteni, mert megérdemli a kegyeletes gyászt a Maccenas-kiadó, ki az irodalommal, nemzetiségünkkel is emelte.

*(A budai zenekadémia) szerdán bemutatta Schumann Paradicsom és Péricziusi nagy oratoriumát, mely e mély kedélyű zeneköltő legszebb alkotásai közzé tartozik. Szövege Moore Tamás költeményén alapszik. A budai zenekadémia nagy igyekezettel mutatta be a nehéz oratoriumot s egyes részleteivel még e műigényeket is kielégítette, ámbár egész-

ben sok volt a fogyatkozás. Leginkább helytálltak a női magán-dalok. A zenekar néha tévedezett.

*(Estély.) Weninger Vincze bankigazgató szép nürnbergi stílusú villája elé a sugáruton szombat-este sok kocsi robogott. Kettőse ünnep volt az aranyoszöld tetejű nyári lakban, a házi ur névnappja s a hájos házi kisasszony eljegyzése. Sokan csaknem százán vettek részt a mulatságban, köztük: gróf O'Donnell kedves nejével, báró Wodianer, Hieronymi álamtitkár, Csengeri Antal, Konek egyetemi tanár, Arany László, Hamza tanácsnok, Wagner G., Braun, Heinrich, Robicsék, Takács stb. urak családjaikkal. A táncozók voltak a házi kisasszonyon kívül: Péczely Irén, Pulszky Polixena kisasszony, Csengery, Hamza, Konek nővérek stb. A kis Patikárus Ferkó zenéje mellett reggelig tartott a mulatság.

*(Az utolsó séta.) Somossy Lajos osztálytanácsos a pénzügyminiszteriumban vasárnap délután arra kérte nejét, menjen vele egyet sétálni. A nő eleinte vonakodott, mert házi dolgaival volt elfoglalva. De a férj ismételte kérését, s tréfálva így szólt: Kedves feleség, tedd meg a kedvemért, talán ez lesz utolsó sétám. A nő mosolyogva megjegyzé, hogy férje olyan egészséges ember, hogy bizony még jó sok éven át fog sétálhatni. De azért el ment vele a bástyára; a tanácsos az egész uton igen beszédes volt, s hazatérve később a vacsoránál is olyan vidám, jó kedvű volt, mint régóta nem. Vacsora után csakhamar lefeküdt, mert mint mondá, nagyon elfáradt. Éjfél tájban egyszerre kiáltást hallottak szobájában. Midőn a háziak a szobába jöttek, a tanácsos: magán kívüli állapotban ügyében fekvé találták. Azonnal orvost hívtak, de minden fáradság hasztalan volt. Szélhűdés véget vetett a tanácsos életének. A gyászhir tisztviselői körökben általános rézsvétet keltett. Somossy 65 éves volt, s csaknem negyven éven át szolgált az államot. Özvegye s serdülő leánya gyászolja a megboldogultat.

*(Hauser hangversenye) a zenekedvelők termében szép közönség jelenlétében folyt le. Hauser világtalan művész, és mély részvét és valódi műélvezet vegyült a hallgatóban e sajtászerű hangversenyen. Nem számítva a hangversenyző technikáját, mely nála kétszerezesen bámulatos, előadása oly érzelmegazdag, hogy a lelket még akkor is meghatná, ha nem tudná az ember, hogy e játék egy boldogtalan lét méla fájdalmát panaszoja. Beethoven harmadában a nehéz zongorarészt kifogástalanul képviselte s mindenkit mélyen meghatott az Andantéval; később Chopintól a Berceuset s Reineckétől egy Gavotteot adott elő. A Bölcsődal andalgását szebben fejezte ki, mint sok nagyhirű virtuoz. — A hangversenyben a nemzeti színház zenekarának négy előkelő tagja és egy ismeretlen kisasszony: Molnár Ella kisasszony vett részt. Molnár Ella kisasszony többek közt Faustból az Ekszer-dalt énekelte.

*(Polgárbál) rendeztek szombaton a vígadóban a pest-megyei árvizkárosultak javára, a mulatság azonban nem sikerült egészen. Összesen csak huszonhatsz pár táncolt. Ráth Károlyné urhölgy (a főpolgármester neje) igen szeretettelmentősen töltötte be háziasszonyi tisztét. A jelenvolt hölgyek köréből megemlítjük Kármán Lajosné, Dulácska Gézné asszonyokat, Sztupa Jenni, Bárczy Ilon, Helvig Róza, Klassier Irma, Deutschländer, s két Voit, Hölle és Schutz kisasszonyokat.

*(Köz-lakoma.) Várakozáson felül jól sikerült a Krisztina város befűtására mult vasárnap a Hungáriában rendezett lakoma. Vagy háromszázán lehettek az ebédelők. A feketekávét huszonnégy kisasszony szolgáltta ki, nagyrészt izlésses angolváson öltözetben s akárhányan voltak, kik ohajták:

bárca az egész ebéd fekete kávéból állt volna. Hét óra után eltávolították az asztalokat a Rüz Puli átvette zajos birodalmát, ezuttal többnyire csárdist huzva. A kevés négyest, a mi volt, nyolczvan pár tánczolta. A névsor: Borek nővérek, Podhorezky Elza és Gizella, Vogel Irma, Strobentz Anna, Draskóczy Lenke, Dobóczy Malvin, Danielik Ilona, Füzesséry Ilona, Kövér Mili és Jolán, Förster Irma és Gizela, Vértessy Irma, Nagy Anna, gróf Odescchalchi Erzsike, Jankovich Kati és Erzsike, Troll Ilka és Josephin, Rónay Ágnes, Janka és Ilona, Szilassy Juliska, Kovács Auguste; az asszonyok körében: báró Edelsheim-Gyulayné, Ráth Károlyné, Kármán Lajosné, Kubinyi Béláné, Pukyné, Márkus Sándorné, Tost Gyuláné, Molnár Istvánné, Harsányi Józsefné, dr. Kovács Ödönné, Földváry Emília atn. A háziasszonyok Balajthy Imréné, Draskóczy Lászlóné, Ghyezy Emilné, Riháry Ferenczné és Swartzer Ottoné urnők voltak. Meg lehetnek elégedve a mulatság sikerével.

*(Az ügyfészeti műterem,) melyet állami költségen a közoktatási minisztérium épített megrendelések fejében, a közelebbi időben elkészül az üllői-uti fűrészkertben. A fiatal Kratzmann, kinek számára a műterem épül, május elejére már hazatelepül s átveszi az intézet vezetését.

*(Károlyi György gróf arcképét) rendelték meg az örökösök Barabásnál az akadémia számára. Az elhunyt főúr egész alakban, életnagyságban van ábrázolva azon korában, midőn az akadémia számára az alapítványt tette. Mintául egy egykoru arcképe szolgál, mely Londonban készült, s az élte delén levő ifjút skót viseletben ábrázolja. E kép természetesen csak a fejhez szolgál mintául, mert Barabás díszmágyarban festi, s az akadémia ez idei nagygyűlésére fel is állítatik.

*(Egy veterán magyar író.) Szigeti Gyula Mózes, irodalmunk egy régi veteránja, ki évtizedek óta elfeledve s elhagyatva élt, a napokban hunyt el Kolozsvárott. A szegény agg világtalan volt. Szeme világát már akkor elvesztette, mikor 1824-ben Kassán megjelent Eredeti mesék című könyve, melyhez Kazinczy Ferencz írt ajánló előszót. Kazinczy Szigetit a világtalan Pfeffel német meseköltőhöz hasonlította. A 30-as években több folyóirat dolgozó társa volt; olvastatta magának a lapokat, könyveket, s azután diktálta könyvbírálatait, történeti czikkeit. A szabadságharc óta élő halottá vált, s neve eltűnt az irodalom köréből, csak az írói segély egyeslet jegyzőkönyveiben fordult elő évről-évre, a rendesen segélyezettnek rovatában.

*(Halálhíradások.) E hét folytán meghaltak: Vostrí Gyula 49-diki honvédszázados. — Hubenay János a nemzeti színház nyugalmazott tagja, Pócsamegyeren, 58 éves korában. — Özvegy Karas Simonné született Fuló Julianna 99 éves korában Hernád-Büdön. — Fülöp Geráné, született Schulek Emma, 26 éves korában, Szászvároson. — Özvegy Décsy Ferenczné, született Halmágyi Cecília 90 éves korában Körtyvélyesen. — Szeghy Miklós törvényszéki bíró 38 éves korában. — Özvegy Mihálovicz Péterné született Szallopek Teréz Budapesten. — Mikos Dánielné, született Király Petronella 60 éves korában Budapesten. Bóke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, április 6. Faust. (Ehnn föllépte.) — Vasárnap, április 7. Szentivánéji álom. — Hétfőn, április 8. A rablói. — A nyelvtan. — Egy játszma piquet. — Kedden, április 9. Mignon. (Ehnn

föllépte.) — Szerdán, április 10. A velencei kalmár. — Csütörtökön, április 11. Aida. — Pénteken, április 12. A trónkereső.

Nepzínház. Szombaton, április 6. A kornvillei harangok. — Vasárnap, április 7. A vereshajú. — Hétfőtől péntekig, április 8–12. A kornvillei harangok.

A szentivánéji álom vasárnap nagy részben új szereposztással került színre. A tündér-világ urat s urnőt cserélt; Oberon szerepét Sánhánéiól, Titániút Kölesi Mariskától láttuk. Mind a kettő igazán tündéri szép alak volt, a ki azonban azt várta fiatal, csaknem kezdő képességüktől, hogy Lendvayné s Molnárné játékát elhomályosítsák, magát okolja, ha kielégítetlenül hagyta el a színházat. A két szerelmes ifjút is mások adták: Hetényi és Benedek Lajos; és a csere nem vált az előadás hátrányára; az előbbi szereplők játékán szinte látszott, hogy kicsinylik szerepüket. Végre Vaczkort, az eltávozott Benedek József e pompás szerepét, Vizvári játszta bő humorral, eredetien; az ő szerepét (Thisbe) Földényi játszta. A régi közreműködők közül lehetlen említetlenül hagynunk Szigeti József páratlan Zubolyát.

Ehnn Berta szombaton este lépett föl először a nemzeti színházban. A közönség lelkes örömmel fogadta bécsi udvari opera e híres művésznőjét, ki jóllehet nem volt egészen disponálva, s rekedtséggel küzdött, mégis gyönyörű éneke által zajos tapsokat aratott. Második fellépte Mignonban ugyan azt a benyomást tette a közönségre, a mit az első, hogy a hírneves művésznő nincs eléggé disponálva. Bizonyos bágyudtságot, lankadságot vehetni észre, nem csak a hang csengésében, hanem a színezésekben is. Ugy látszik, a szentpétervári tél egy kissé kimeríté. Ennek dacára éneklése ezuttal sem nélkülözé azt a ritka kellemet, mely a művésznő hangjának főjellemét képezi s nem maradt egyetlen száma megtapogatlanul, a Mignon-románcz nagy hatást keltett, a poudre-áriát pedig, melyben sordina-szerű pianissimoi a közönséget egész extasiába hozták, ismételnie kellett. A „móink” ellen egyetlen zok-szavunk sincs. Odry Lothariója a régi kiűnő volt; Philiné-Balázsné kedvvel és sikerrel trillázott, Pauli-Meister szintén hangjánál volt és sok csinnal énekelt. Saxlehner Emma Friedrik egy csinos dalát kellemmel, sok tapsot aratva adta elő. — Ehnn mint szombaton Carment énekelte, szólni fogunk e fölléptéről is.

Glatz Ferencz tenorista hazánkfia, ki Gassi néven a párisi olasz operaház szerződött évi 40,000 frank fizetéssel, jelenleg Budapesten időz e hó végén föllép a nemzeti színpadon az Ayda, Lucia és Trobadourban. Glatz Ferencz erőteljes hangját a budapesti közönségnek már volt alkalma hallani, de azóta — mint beszélik — e hang jelentékenyebben kifejlődött. Párisban Etienne Roy, az olasz opera énektanára képezte.

A nepzínházban nagy buzgalommal dolgoznak Columbus kiállításán; két festő három segéddel, két szabó tíz emberrel és a gépész tizenhat legénynyel, jóformán éjjel-nappal dolgoznak. A darab, melyből az olvasó próba már megtartott, Amerika fölfedezését, általában Columbus első útját, viszontagságait, élményeit szúrazon és vizen s diadalmas vizszatérését Spanyolországba tárgyazza. Az egész darab, történeti alapon kidolgozva, Csépreghy Ferencz műve.

Erdekes színlapot közöl a nagyváradi Bihar, New-Yorkból küldték neki, hol a mint látszik, még mindig tartja magát az a Lothár Zsigmond művezetés alatt álló magyar színtársulat, melynek egyik színlapját több hó előtt a lapok közölték. A most küldött színlap Falu rosszát hirdeti ez évi márczius 15-dikére. A rendező most is Lothár, ki Göndör

Sándort játszta; Finum Rózsát Groszné asszony személyesíté, Bárti Terezt Grant Regina, Boriskát Grant Antónia, Gonosz Thuróczy. A többi előadó neve közt Sántára, Hetykére, Olaszra, Angyalra, Pálra akadunk.

Divattudósítás.

Ha a divat változatossága már példabeszéddé is vált, mégis vannak oly tárgyai is, a melyek nem változnak. Ezekhez tartoznak többek közt a fekete öltözetek, melyeket soha sem un meg az ember és melyek mindig czélszerűek.

Egy fekete selyemruha egyiránt illik városban és vidéken, reggeli, délutáni és estélyi öltözökhöz, a templomba és táncsterembe. E ruha nem esik éles bírálgatás alá, öreg nőnek éppen olyan jól illik az, mint fiatalnak, sőt az előbbinek a legillőbb keret. A fehér ruha is sok előnyt egyesíthet, azon különbséggel azonban, hogy a fehér ruha megkivánja a fiatal, édes arcot is, ez a különbség. És ezért ne is hiányozzék egy hölgy ruhatarából sem egy csinos fekete öltözet, miután az minden esetűséggel megfelel. Mi sem könnyebb, mint a némely alkalomhoz tulajdos komor jellegű fehér csipkék, színes szalagsokrok vagy virágok által megzölidíteni, ha éppen czélszerűnek tartjuk. Ha az uralkodó divat szerint akarunk díszes fekete öltözetet készíteni, úgy annak előállításához okvetlenül kétféle fekete szövet szükséges: az egyik legyen sima, a másik pedig mintázott. Az utóbbiból — mely lehet damask, brocat, vagy másféle nobél selyemszövet — készüjön az elődru közepé, az ujjak díszítése, a többi pedig sima failleból. A fiatal leányoknak készülő fekete selyemruhákban a divat jelenleg az egész elő- valamint a hátrész közepét is más színű, világos failleból kívánja csináltatni, úgy, hogy a derék és a szoknya öme dísz egy hosszú V betűt ábrázol. Az uszály kis fodrokkal díszítetik, a melyek keskeny, színes befoglalása a másik, világos színt hozzuk emlékünkre. A legelső fodor az egész ruha bőséget foglalja el.

A divatvilág meghódíthatatlan világvárosa, Páris, az újdonságok előállításában az idén is kifogyhatatlan. Most az egyszer a Balsamo névvel tisztelte meg új alakításait. Azért ugy-e bár még eddig nem hallottak a Balsamo-kalapokról, a Balsamo-kendőcskékről, a Balsamo-felöltőről és a Balsamo-napernyőkről, noinde? Nem is csuda, hisz azon legújabb nagy vonzerővel bíró szindarab ezme ez, melylyel Dumas Sänner az Odeon színházban ragadja el a nagyszámu közönséget. Az ilyen divatos nevet aztán felhasználja a szemes iparos világ a maga újdonság képviseletére, és tán Dumas sem nehezelt az ő gyermeke nevének illető népszerűségének. A Balsamo-kalap tehát a legújabb szalmakalap, falusi használatra szánva; formájára nézve a magas tetejű kalapokhoz hasonlít, csak jóval alacsonyabb, szélesebb karimával, mely az egyik oldalon fel van hajtva; leginkább szalmából készül e kalap és többnyire az öltözők szinéből, vagy hozzá illőből: gesztenyeszin, marín-kék, szürke, drap vagy fekete szalmából. Díszítése tollakból és bársnyóból áll, nagy fényes lemez csatokkal. Sok hölgy még az egyes szárnyakat is szereti rajta, melyhez egy finom fátlyolt is alkalmaz. A Balsamo-kendőcske (fichú) crêpe-ből vagy gaze-ból készül finom, halvány színekben, a szélén finom lapos himzéssel, vagy négy sor könnyű csipkével díszítve. E kendőcskéket ebédeknél vagy kisebb társaságokban viselik. A Balsamo felöltő elszórt virágokkal tarkított nehéz brochirozott kelméből készül, ugyanazon szövetből, a melyet régente, midőn Mária Antoinette Párisba érkezett ő viselt és azonnal divatba hozott, úgy, hogy akkor az ő tisztelőire Dauphine-nak nevezték. A felöltő szabása igen művészi, derekat és szoknyát is képez, mintha egy darabból volna szabva; a legeredetibb rajta mégis a három mellény, melyet mutat, az egyik a legelső a szoknyára borul, a hol nagy gombok díszítik, a másik kettő pedig a derékhoz tartozik. Aczéi- vagy bronz színű selyemszövetből kiválóan szép felöltő az. A Balsamo-napernyő ismertető jelle pedig az ő nyele, mely régi maiisneri porcellánból való, a mi elegendő ok, hogy rendkívülkép keresett cikké lön Párisban. Az előbb említett felöltő tán legelső példánya a híres Rothschild Hanuah kisasszony kezgyelében is volt, még pedig sötét aranyszínű brochirozott selyemből, melybe fehér és kék csíkok voltak szőve, azon felül pedig az egész szövet apró rózsákkal előntve. A nagy oldalzsombok tallér nagyságu gombokkal voltak díszítve, a melyek aranyfárga alapon a legfinomabb szeszélyes himzést mutattak.

Végül pedig nézzük mai divatképünket, a melyen két tavaszi öltözetet látunk.

Az első alak drapszin princessa ruhát visol hosszú tunique-kol, a

drap finom gyapjukolme és a ruháj színű barna faille igen jól illik össze. E ruha ára 90 frt.

A másik alak nagyon díszes látogatási ruhát ábrázol. A ruha marín-kék failleból való, nobél Hamégo selyemszövettel keverve. E díszöltözet ára 170 frt. A sötétkék kalap is ugyanilyen szövetből van díszítve.

Kevésbé drága szövetekből jóval olcsóbban is lehet ilyen szabásra ruhákat kiállítani.

E szép öltözetek Alter és Kiss udvari-szállító urak vacsi utczai dísz választéku divattermekből valók.

Számrejtvény.

Gocsman Karolinától.

1. 4. 3. Álmunkban ez sokszor megjelen,
3. 2. 1. Ki ezt szokta tenni, az nyer könnyen,
2. 5. 6. 1. 3. Boldog az, ki a lánghoz így szólhat,
5. 2. 3. De még rosszabb, ha rá ily választ kap.
2. 1. 4. 5. 6. Az a nő szép, a kiből ez megvan,
- Mert megmarad ez lén is a sírban.
- 1-6. Petőfy ezt rossz lánynak nevezi,
- Ki minden embert egyaránt ölel.
- Ha rá pazarlod legszébb kincsedet
- Az ifjúságot; akkor elhagy, ol!

Megfejtési határidő: májushó 8-dika.

A f. é. 11-dik számban közlött rejtvény értelme:

Gróf Monte Christo.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Steiner Sarolta, Zeke Janka, Peterdi Pap Erzsébet, Ujfaluzy Károlyné, Horváth Alexandra, Spiró Emilné, Hosszu Elekcs Matild, Rudér Vinczéné, Bányay Tinka, Tóth Mariska, Bárány Tilda, Mészáros Kamilla, Jávör Matild, Joo Ludmilla, Kiss Lajosné, Molnár Margit és Irma, Rudnyánszky Jolán, Székely Hermiu, Pápai Kleonóra, Kövesy Luiza, Pajor Irma, Fényes Lászlóné, Hambalok Mari, Károlyi Lilla, Erdőlyi Anna és Ida, Bányász Róza, Galgóczy Frida, Kiss Imréné, Buday Emma, Orosz Milka, Varga Mariska, Zoltán Bella, Szentkirályi Jolán, Mátyás Józsefné, Pokorny Emilla, Katona Margit, Wagner Szidónia, Bálint Sándorné.

A 9-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Kollarits Vilma, Potoczki Mari, Tóth Mariska, Pálffy Anna, Nagy Boriska, Ruttkay Vilma.

A 10-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Szokolay Marietta, özv. Lékay Arsénné, Ruttkay Vilma, Tóth Mariska, Kiss Ella.

Tartalom.

Az ágról szakadt, Szépfaludi Ö. Ferenczről. — Miért haragszol, Somló Sándortól. — Billet doux, Reviczky Gyulától. — 1803, M. . . Tódortól. — Az esküvőről. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Szinbázak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

15-dik szám.

Április 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL

Országút 39. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Iszraeliták naptára	Hold-járás	N a p	
							kele	nyugra
							óra perc	óra perc
Apr.	14	Vasárnap	F 6 Virágvas.	F 6 Palmarum	2 A 5 Makrina	11 Böjt. M. hal.	5 16	6 46
	15	Hétfő	Neste szűz	Neste	3 Titus	12 Náthán	5 14	6 47
	16	Kedd	Turibius	Turibius	4 Nicetas	13 Nathaniel	5 12	6 49
	17	Szerda	Rudolf (Rező)	Rező	5 Theodul	14 Husv. előest.	5 10	6 51
	18	Csütörtök	Nagycsütörtök	Nagycsütörtök	6 Eutich	15 Pest., h. 1. ü.	5 8	6 52
	19	Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek	7 György	16 Husv. 2. ü.	5 6	6 53
	20	Szombat	Nagyszombat	Nagyszombat	8 Prochorus	17 Sab. Ach.	5 4	6 55

Vidéki tárcza.

Pozsonyban a Széchenyi-kör igen szépen megünne-
pelte a „legnagyobb magyar” halálának évfordulóját. Dr.
Vutkovich Sándor akadémiai tanár, a kör buzgó elnöke, tar-
totta az emlékezésedet. A kör tagjai a Szózat elénekzése után
társasvacsorát tartottak. — Itt a fővárosban semmit sem tud-
tak e napról.

Nagycsárdon a régészeti és történelmi kiállítás ren-
dező bizottsága a város hölgyeihez is intézett felhívást, mely-
nek jó eredménye lett. Többen engedtek át már eddig is régi
szép tárgyakat: így a Des Echerolles Kruspér család több-
féle hecses luxus-cikket, özvegy Ercsey Zsigmondné régi
csipkéket, Veress Antónia kisasszony antik arany lánczot, öz-
vegy Gáspár Gusztávné két ódon szövetet, Grosz H. kisass-
zony kövekkel kirakott két tüt, a Huzella testvérek japáni
háziipari tárgyakat. A kiállításra a fővárosból is több kitűnő
vendég fog érkezni: Pulszky Ferencz, dr. Fraknoi Vilmos, (ki
e napokban is ott volt, mint új kanonok, Bubics apát, Koloza-
várról Finály Henrik muzeumi tanár, Debreczenből Kovács
János tanár stb.

Zentán a községi kórházban mult hó 18-dikán hosszas
betegeskedés után nem éppen mindennapi ember adta ki lelkét.
Neve Szél György, 40 éven keresztül szolgált mint katona
hazáját, a mint 22 éves ifju részt vett az 1815. évi június 18-
dikán kivívott waterlooi ütközetben, hol első Napoleon serege
a szövetséges hadak fegyverei által tönkretétetett.

A bekési nagy tűzvészről még a következőket írják: A
tűz pálinkafőzés által támadt a malomvégi városrészben és
égett addig — minden oltási erőfeszítés mellett — míg a szél
irányában nem volt több ház. Két asszony és egy beteg gyer-
mek a szó szoros értelmében porrá égett. Többnyire a szegé-
nyebb néposztályt érte a tűz, mely reggeli fél 10-től délutáni
2 óráig dühöngött. A leégett épületekből 243 volt lakóház, a
többi mellék és gazdasági épület, gazdasági eszközökkel, gab-
nával, élelmi szerekkel. Hajlék nélkül 300 család maradt. Be-
liczey István főispán 100 forintot adott a nyomor pillanatnyi
enyhítésére, gróf Wenkheim Károly 200 frtot és nagy meny-
nyiségű élelmi szert. A város előjárósága adakozásra hívja
fő a környékletes szívűeket.

Nagy-Kanisáról óriás hordót küld a párisi kiállí-
tásra a Guttman-cség. A hordó, mely közelebb volt látható
a n.-kanisai indóházban, 1000 hectoliter (mintegy 2800 akó)
ürtartalommal bír, nyom 160 méter mészát; egymás mellé
állva, elérne benne 150—160 ember. A hordó került 10 ezer
frtba, meaterét Striegel Alajosnak hívják, szétszedve 3 vasuti
kocsiban küldik Párisba.

Különfélék.

•• (Umberto király.) Mirafiori grófnőnek, atyja morga-
natikus hitvesének, 120,000 lira évi díjat engedélyezett. Ha-
sonló összeget kap a grófnő fia, ki Larderral livornói grófnővel
lépett házasságra. Ellenben Spinola marchesa, Mirafiori grófnő
leánya, csak 20,000 lira évi díjban részesül, minthogy férjhez
menetele alkalmával már is jelentékeny hozományt kapott.

•• (A Voltaire ünnepély) rendezése céljából e hó 4-di-
kén Hugó Viktornál senátorokból, képviselőköl a írókból álló
értekezlet gyűlt össze. Louis Blanc azt indítványozta, hogy ezzel
kapcsolatban Rousseau emléke is ünnepeltessék, hanem Hugo
ellene volt. Beszédében Voltairt a nagy forradalom előhírnö-
kének s a 18-dik század legnagyobb lángelméjének nevezte.
Hugo Viktor egyszersmind tudattá azon szándékát is, hogy a
világtárlat ideje alatt a Trocadero palota valamelyik termében
a szegények javára nyilvános felolvasást fog tartani Voltaire
fölött, s hogy a maga belépti jegyöt 1000 frankon váltja meg.

•• (Strauss János,) a hírneves bécsi zeneirő neje, Hen-
riette Treffitz, a napokban meghalt. Mint szelleműs, művelt, az
irodalomban jártas nő igen széles körben tisztelet és figyelem
tárgya volt. Korábban énekeső volt és háza az irodalom és
művészet színe-javának találkozó helye volt. Mint levélíró
különösen magasztalják s ha összegyűjtenék nagy mennyiségű
leveleit, három évtized irodalmi, művészeti s társadalmi viszó-
nyaira megbecsülhetlen kincses bányát birtának. Straussnak
tizenöt év óta neje és nem egy művészeti kérdésben meghall-
gatott tanácsadója volt. Az ő ösztönzésére irt Strauss a szín-
pad számára is.

•• (Doré mint szobrász.) Doré Gusztáv az ünnepelt festő
a nemzetközi kiállításban mint szobrász fogja magát a világ-
nak bemutatni. Egy négy méter magasságu, 2 méter átmérőjű
vázát fog kiállítani, melyen gyermekek ülnek; a váza talapját
kis bachanaliai alakok díszítik, férfiak, nők, gyermekek, faunok
és dryndok, kiket Sylenus egy krokodil hátán ülve, vezet;
Sylenust lomb fedi, melyben lepkék, gyíkok stb. effélék látha-
tók. Merész, de hatalmas eredetiséget tanúsító tehetség. Min-
den alak egy-egy tanulmány és a váza feltűnést fog kelteni.
Doré most egy másik szoborcsoportozaton dolgozik, melynek
címe: „A dicsőség jutalma;” egy fiatal hőst ábrázol, ki a di-
csőség csókjától meghal; szép csoport, a dicsőség istennőjének
arczkifejzésén azelid melancholia tükröződik le; sem a tárgy,
sem a kivitel nem árulja el a festőt; a csoport egy igazi szob-
rász műve és Doré tehetségeit egészen új oldalról a legkedve-
zőbb világításban mutatja be.

.. (Lincoln Abrahám özvegye,) ki az örültek házából való elbocsátása után egy ideig nővérénél lakott Springfieldben, jelenleg visszavonultan él Közép-Franciaország egy félreeső helységében. Az özvegy nem akar visszatérni hazájába, mert azt képzei, hogy ismét az örültek házába zárnák. Most nyugodtan éldegél és sok mindenféle haszontalanságot vásárol össze, melyeket azután szekrényeibe dugdos. Csak kevés remény van, hogy a szerencsétlen teljesen kigyógyul elmebetegségéből.

.. (Barbárság.) Bécsben történt. Ezt azért bocsátjuk előre, mert hogy ha véletlenül nálunk történik meg, úgy kedves szomszédaink szelvében beszélnének a „barbár” magyarokról. A bécsi St. Marx temetőben a napokban meggyalázták Mozart sírját. A pompás gránitemlék talpkövéből kifeszítették a beleillesztett négy művészi kivitelű nagy érmét, melyek egyike a zeneköltő féldombor arcképét mutatta. A tett végrehajtói sokáig időzhettek gyalázatos munkájuk mellett, mert a csavarokkal megerősített nagy érmek a gránitba voltak forrasztva s kifeszítésük nem lehetett könnyű feladat.

.. (Ritka eset.) Bécsben közelebb hunyt el Schmidt Gáspár magánzó, 88 éves korában. Életében az az egy feljegyzésre méltó ritkaság, hogy 88 évig, tehát egész életén át, mindig ugyanazon házban lakott, ugyanazon három szobában. Sem a házon, sem a lakáson nem történt ezalatt semmi változás. Schmidt bár vagyonos ember volt, azért még sem volt Bécsen

kivül sehol sem, más helyen, mint lakásán, még csak egy napra sem szállott meg.

Megbízások tára.

Szegedre V. J. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Debreczenbe T. I. urhölgynek: Nagyon megörültem szives jóságának, melylyel lapom terjesztését mindenkor eszközli. Fogadja érte szives köszönetemet. A kívántat megküldtem.

N. E nyedre G. J. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de mind elfogytak a régibb kindáru könyvek, és így nem szolgálhatok velük. A kívántak közül azonban néhány regény még Aigner Lajos könyvtára ur által szerezhető meg. (Város-ház-tér.)

Szegedre E. S. urnak: Magánuton feleltem.

N. Szalontára P. J. urhölgynek: Azonnal irtam az igazgatóságnak, és bizonyára megküldte a kívántat.

Bécsbe G. A. urhölgynek: Szives részvétele egy szomorú órán segített tul.

Makóra M. E. urhölgynek: Ma már 80—85 frton jól lehet kapni.

Kolozsvárra A. E. P. urnőnek: A legjobb akarat-al sem lehetséges!

H I R D E T É S E K.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, díszes és tartós kötésekhez juthasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakot készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja díszes külsejük, mely alkalmas arra is, hogy bármely család könyves asztalának vagy

könyvtárának

díszere szolgáljanak, valamint tartóságuk és olcsóságuk, s a leggyengébb kötés árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni revolyuciókhoz is megrendelhető.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csak a finom arannyal aranyozva ellátott bekötési díszablak egy egész évszámhoz készítve melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krert kapható totális szorint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkészítő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokban aszinnal készítő különösen ajánlhatók a nivaségyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szives megrendeléseket kérem levelező lap utján eszközölni, a cím név és lakás világos megjelölése mellett. — Megrendelhető csak az egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve olcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök egy szintén a vidékre is.

Beeresztő viaszkot

pép-alakban, koczkás pudozat és puha fapudlók számára, félkilós pléhszelencékben 60 krral, 1 kilo 1 frt 20 kr. ajánl

Neruda Nandor
hatvani-utca 10.

Jelentés a hölgyeknek.

Parizból visszatérvén, ajánlom újdonságaimat kesz öltönyök, felöltők, köpenyek, jaketok, eső- és alköpenyekből felöltők mérsékelt árak mellett. Kereskedők nagy előnyben részesítenek.

ROZSAY. nőöltönykészítő.
Deák-Ferenc-utca 3. sz.

Török József gyógyszer-tára, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szappó, naponta, folt bőrök és koldok ellen. Ez egy igen sikeresítve a legaristokratább szernek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak vitalitási frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-cream elter az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerekkel, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom piperezszappan minden kívánt előnyeivel bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédibb fehér színt adja, és tisztasága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél egy férfiaknál is, borotválás után nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacétból készítve, a legaristokratább arc- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kauluk-tyuk-zemgyűrűk és eszencia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violetti Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem értett határa név az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítése név. Ez által naponta kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, meg-ma-kas betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvén, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi időlt bőrbaj, rák, időszakos felfújások, férgek és kövek betegségei, túlfűlés, túlfűlés, stb. Ez az egyetlen és gyökere szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculoze.) Ásványvíz gyógyszerrel, úgy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerrel is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védjegyvel s kívülről ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlthof.)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jószág szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szu-rok-, faggyu-, vaj-, kocsikénő-, olajos foltok, hajkenő- és izzadság által bá-r-mily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kosztűben, bú-terekben, szobakárpitokban, acélműszerekben okozott pecsétet ki lehet tisztí-tani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó sze-erekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló etelekkel és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó húslevesek stb. vétetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hastisztulása legyen, választthatja azon órák és evési időt, mely étvágya- vagy foglalkozásával leginkább meggyez. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra név: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Elbe mellett Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ P. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK,

Kielhauser II. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heydon vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint erjé-dést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden-nemű belső bajok ellen, hanem csúszkányos dazetételben meg fölülmulhatlan övszer a bőrre, hajra és fogakra név, Auticéptikus hatása különösen rendki-váli: megakadályozza a sérült sterrek rothadását, s ezzel egyfűt eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70 .
Salicyl-fogpor	50 .
Salicyl-fogpep	60 .
Salicyl-szájvíz	60 .
Salicyl-hajkenőcs	50 .
Salicyl-bintőpor (lábnak izzadása ellen)	50 .

Főraktár Magyarországra név: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmnak, sok évi rekedtség, torokbajok, a tüdő nyálkásodása ellen s több orvos által megpróált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégítőbb eredmény elő-idézése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, sőt a zöreses- és hók-hurutnál elősegíti a nyulós és megrekedő nyálka ki-köhögését, azonnal enyhíti a gége ingerlőkenységét és rövid idő alatt eltávolít minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesebb szarazbetegségi köhög-kest, és a verhangyast is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. fele ujjonon feltalált tengertuli pora nem a közönséges fő-reg pornak vehető hanem egy túlkö-zönséges direkt készített 1400-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speci-álítás pornak tekintendő. — Az Andel J. fele új feltalált tengertuli pora hasz-náláshoz egy nagyon praktikus és ol-csó új szerkezetű

Féreg-Parzó

Fecskendője

megveendő. Az említett por egymond-ható természetesen túli erővel bír, meg-semmisíti a

Poloskát, Bolhat, Svabba-garat, muszkaferget, molj, le-gyek és hangyaférgeket, egyáltalán az egész férgek létét csodálatos gyor-

san, biztosan és pedig olyképen hog-a férgekől semminemű maradékot sem hagy vissza.

Ára üvegünkint, 20, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab Féreg Parzó-gepek ára 45 kr. kapható Budape-sten Török József gyógyszer-tárában ki-rály u. 7 sz. a és Pozsonyban a so-gyasztiási egyeletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akármiféle színű haját tetszés szerint és tartósan feke-tére, barnára vagy szőkére fest-hetni, legfőlebb 10 perc alatt; hatása olyannyira ismeretes, hogy további dícséretre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hosszú való csokörök, úgy mint két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen, használás után rögtön hat.

Ára 60 kr. o. 6.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 5 frt. — félévre 3 frt
egész évre 12 frt
Könyvesmagyarországi díj felvételért
20 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
VI. kerület, Terebessy utca 21-ik sz. 2-dik emelet.
Hirdetési díja:
Egy sorozat havonta 1000 szavatt
8 kr.

16. SZ.
Április 21-dikén
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden színezett képmellett
Évnyegyed
tizenkét kötet könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi járattal kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A melegített hamu.

Brankovics Györgytől

I.

— Ugyan mit akar e próza ezimmel?

— Hölgyeim, az életben a legkisebb elemnek is fontos hi-
vatása van. Az én melegített hamum pedig egy családi bol-
dagságot tett tönkre, egy reményteljes életet semmisített meg
s így megérdemli, hogy az irodalmi termékek czimeinek ki-
tünőségei közé emeljem.

— Egy családi boldogságot? egy életet? a melegített
hamu? No már ezt el nem hiteti velünk, még akkor sem, ha
Jókai páratlan képzelő tehetségeinek virágait mind átültette
volna szellemi kertjébe, s ha Gyulai veséig ható bírálatának
bizonyító erejét önméltó ruházta volna is át!

— Sajnos, az elsőnek hiányát nagyon is érzem, a máso-
diktól pedig csak rettegni tudok. Ámde foglaljanak, kérem,
szellemi légköröm helyét s repüljenek velom — a Niagara
eséséhez? — nem, csak a Zugligetbe, a főváros nyári édenébe!
Látják ott a hegyoldalban azt a gyönyörű nyári lakot? A leg-
újabb kor ízlése szerint épült, bátran oda lehetne állítani
„corso“-nkra, legkevésbé sem homályosítaná el pulota tár-
sait. Oszloptos tornácához tizenkét ivkör alaku márvány-
lépcső vezet s bensejében valóságos amerikai kényelem s
perzsa tény vakítja a szemet. Árnyékos fákkal körített sétá-
nyait s virágdus kertjét vasrácsoszat köríti, kapujánál oldalt
egy kedves borostyánlugas áll s előtte a hintaszékek egyiké-
ben Emma ül, a miliomos Sax János uram egyetlen leánya.
Emma a fővárosi fiatalok bálványa. Fürteit — melyekkel
onyelegve játszik a szél — Venus rakta fejére; nyakát a
költők imádozt madarától, a hatyutól kölcsönzé; termetét
ajándékba kapta Juno istennasszonytól; karsu derekát a há-
tulról oda lopózkodott lepke, szárnyaival majdnem egészen
átöleli, s a fővényen hanyagul heverésző lábuk oly piezinyek,

hogy minden husz éves fiatal embernek azt tanácslom, misze-
rint — ha nyugodtan akarja fejét álmra hajtani — vagy be-
hunyt szemekkel haladjon el a vasrácsoszat mellett, vagy — a
mi még okosabb, — kerülőutakon térjen haza. Arczvonásából
az összes gráciák mosolyognak, és a szemek, oh azokról csak
annyit mondhatok, hogy az ég, csupán csak a teremtés első
pillanatában volt oly szűzies tiszta kék; de hogy mit fejeznek
ki, azt leírni nem tudom, azt leírni nem lehet, mert a világot
sem emeli föl a könyv lapjairól, melynek tartalma összes ér-
zékeit lebilincselte.

Ugyan lopózkodjunk lepke módjára a háta mögé s les-
sük meg, mit olvas.

„Van az eltűnésnek egy bizonyos módja, a mely a fel-
tűnésnél is szembeötlőbb. Ha rózsabokor akarsz lenni, a mely
körül az udvarlók mint a méhek rajzanak: tűnjél el úgy,
hogy még jobban feltűnj. De jól vigyázz! Az udvarlók egye-
dűli célja az leend, hogy téged a lehető legolcsóbban birto-
kukba kerítsenek, te pedig azon légy, miszerint a lehető leg-
drágábban add el magad. Meglehet, hogy e tekintetben saját
szíved fogja a legnagyobb akadályt képezni. Jaj neked, ha idő
előtt megszólal, vagy oly tárgy hatott rád, a mely csak a
szemeket elégítheti ki. A szép nemnek ezerféle elajándékoz-
ható csaczebecsége van, de a szívnek mindig hatalmában kell
maradnia. A míg e palládium kebled rejthelyén nyugszik:
nincs erő, a mely legyőzzön. — Légy minden udvarlód iránt
előzékeny, de egyet se tüntess ki. — Önkárosodás nélkül el-
ajándékozható kegyeidet a legparányibb részekre osztsad fel.
Szemeidnek egy pillantása már kiváló kegy legyen; ama kö-
zőket, melyek a közöny és a felbátorítás. — ez utóbbi és a
gyöngéd vonzalom között léteznek: töltsd ki, ha lehet, — egy

szép leánynak mindig lehet — száz egyéb oly dologgal, a mely az érzelem tengerén csolnakázott, az egyik révtől eltávolítja, s a másikhoz közelebb viszi. Valódi szándokodról azonban a játéknál a leplet fel ne bilestad, nehogy udvarlódid elővigyázatra figyelmeztessenek. — Orakodjál egyuttal magad felől azon véleményt kelteni, mintha szíved minden hatásnak ellenállana. A reményből, mindegyiknek nyujts egy augárt, de tetteidet s szavaidat akként intézd, hogy mindenkor hatalmadban álljon, kitüntetni azt, a ki elég győnge, ingereidnek önmagát a boldogságot feláldozni. Jól érte meg, a sokféjű kürlmények alapos megvizsgálása után megérdemli a férfi azt az áldozatot, melyet én-ed s szabadságod viszont hoz. Az ily férfinak, ha a seb, melyet szíved szemeid ütöttek, mérgesedni kezd: tudomására adhatod, miszerint szeretői is képes vagy.”

— Mily bölcs ez a bolond Diogenes! — szólt halkán Emma, s a könyv kisiklott a hóvirág kéz szíromujjai közül. — Szóval azóra követtem eddig. — folytatá magánbeszédét, — de tovább nem lehet, a végső pont végrehajtásának nagy ideje elérkezett!

S a gondolkozó fej hátra hanyatlott a szék támlájára, a szemek ott merengtek testvérükön, a láthatár felé siető napon.

Mit, Diogenes, az örült Socrates művét olvassa ez a husz éves üvegházi leány?

Oh kérem, ezen egyáltalában ne csodálkozzanak. Emma kisaszony a világirodalom minden regényét már tizenhét éves korában könyv nélkül tudta s három év óta csak bölcsészeti művek olvasásával tölti idejét.

De hát uram Istenem, mit is csináljon Sax János urnak, a főváros leggazdagabb nagykereskedőjének egyetlen leánya! A papa reggeltől estig a szállományok átvételével, az árucikk-ek rendezésével, a „Haben“ és „Soll“ egyensúlyának a helyreállításával foglalkozik s huszonnégy segédjével annyira kipörli magát napközben, hogy este örül, ha a nyelvét nem kell mozgatnia. A mama harminczegy nőegyletnek a választmányi tagja, s nincs az a hangverseny, bál, forintos vacsora, vásár, telephon-felolvasás, népiünnepély, kirándulás stb, a melyben főrendezői szerepet ne játszanék. És ez hidjek el, nem könnyű dolog!

Na, az ezredes urhoz kell menni látogatóba: hogy a katonai zenekart legalább fele áron engedje át; holnap Falk bácsinak, a részvény nyomda igazgatójának kell egy kicsit hizelegni: hogy a falragaszok s a jegyek nyomtatásért ne kíváncsion semmit. A kereskedők mind azt kiabálják, hogy az üzlet pang: kénytelen tehát szomélyesen boltról boltra járni s a nyereség-tárgyakat beexequalni. Ez a végrehajtásilag eszközölt önkényes adakozás eltart két hétig. Utána ki kell kocsizni a légvess-társulat igazgatójához, hogy a redouti kivilágítás árát ne követelje, mert a redoutnak kemény szívű bérlője a szerződésileg megállapított kétezer forintból csak a fűtés költségeit hajlandó a számlából kitörtilni. Most jó a gőzhajó-társulat, most a Margitsziget fenséges birtokosa. Annak ingyért kell a vendéget szállítani, ennek le kell mondani a szigetre való belépti díjról, stb. Eonyi teendő mellett nem esoda, ha a leány az anyját csak a mátoros ünnepeken látja s azt is csak ugy, ha történetesen nincs akkor közgyűlés.

Van ugyan a háznál egy néni, de ez a ház gondjainal annyira el van foglalva, meg aztán a cselédek között annyira prózai lön: hogy nem lehet vele egy okos szót se váltani. A zongorát, bár kitűnően játsza, csak akkor keresi fel, ha nagyon szépen kéri. Így szokta meg. Énekelni csak nyilvánosan szeret, ha nem hallgatják: nincs élvezete. A néni házi gondjait

oarsza meg? Mi ezélből? A konyhába soha sem volt, mert a nevelőbe belesepegtette, hogy a ruha magába szedi a konyhaszagot, s ily profán illat a salonba nem való! Varrjon talán és himezzon? A tő öaszesszorkálja a rózsaujjakat s a mama ugy is folytonosan két varrónőt etot a házáál. Nem marad tehát egyéb hátra az olvasásnál, a mely kötelességnek lelkiismeretesen meg is felel.

De im, felemelkedik nyugvó helyzetéből a Minerva-fej, lólobogás hallatszik, szemeit a felfelé kanyaruló utra szögzi, a porfelhőből egy kifogástalan négyes fogat hontakozik elő s egy percz alatt a vasrácsozat mellett terem.

A négyes fogat tulajdonosának megpillantásánál a gyönyörű hölgy elméjén, arany szárnyu délibábként, egy futó gondolat iramlott át, a mely varázsával megragadta, de szint oly hirtelen elködösült ismét. Pedig Tóváry Gyula nem megvotendő férfi; harmincz év, szép, nemes, barna arc, szellemduz modor, háromezer hold birtok: mind oly tulajdonok, melyek a fővárosi leányos mamákat már három év óta izgatottatagban tartják.

Még fel se emelkedett ülőhelyéből a bájos Emma, a gyeplők már a szerezsen lovász kezében voltak s Gyula már a vasrácsozaton belől járt.

— Igen szép öntől, — szólt a jött felé nyujtva kezét, — hogy vig társait elhagyá s magányomban is fölkeres. Reménylem, szellemduz vidámságát nem feledte honn! — folytatá, célzással a komoly arcra.

— Vidámságom eltűnt, lelkem sötétjét csak Emma nagysád oszlathatná még el! — válaszolá a kézesókoló ifju.

— Ön egészen elrémit!

— Bucsuzni jövök, — sohajtá Gyula, — Szatmárba megyek, jó anyám temetőére.

— Ha az őszinte részvét képes fájdalomát némileg enyhíteni: akkor legyen meggyőződve, az enyém a legőszintébb. De jerünk fel a salonba, ha tetszik...

— Időm rövid s jobb szeretem, ha e kis lugasba térünk, melyben három év óta oly sok szép órát töltöttem. Mindenekelőtt fogadja köszönetemet részvéteért, mely a legkedvesebb előttem s ne vegye rossz néven, ha e pillanathan, midőn szívem elveszté üdvének egyik torrását, önhöz folyamodom s a kárpótlást öntől várok.

— Hozzám? Tőlem?

— Őszinte leszek s érthető. Emma nagysád igen jól tudja azt, ha eddig nem is nyilatkoztam, — folytatá Gyula, mintán a lugasban helyet foglaltak — miszerint három év óta határtalanul szeretem; ismeri jellememet és gondolkozásomat s így tudni fogja, képes lehetek-e önt boldogítani. Részemről meg vagyok győződve, hogy nagysádon kívül másat szeretni nem tudnék, de elvégre is ez nem elég, tudnom kell, ha vajjon viszonsszerelemre számithatok-e, ha vajjon csekélységem többet nyom-e szívének mérlegén, mint udvarlóinak bármelyike, kikkel eddig egyenlő kitüntetésben részesültem.

— Tóváry ur, ön valóban zavarba hoz! — szólt a leány szemlesütve.

— Bocsánat, de mielőtt a fővárosból eltávozom, mielőtt jó anyám holttestére borulok, megakarom tudni, számithatok-e szívére, szerelmére. Egy szóval én kezét kérem. Legyen nőm, — esenge a féltérdre cseszkedett ifju, — legyen nőm, s biztosítom róla, szeretőbb férjet soha se fog találni.

— Az Istenre kérem, keljen fel! Mit gondol, itt e lugasban? ...

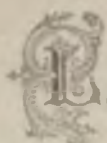
(Folytatása köv.)

K ö n y e k .*)

Darmay Viktortól.

I.

Begyem utolsó ez a dal.
A mit te hozzád írok;
Az emlék hunyja be szemét
S hallgassanak a kinok.

Vád, szemrehányás vegyemnek
Örökre bocsint tőled;
És dalaim kísértete
Ne háborgasson többet.

Legyen nyugalmad, — öltödd
Aludd mosolygra végig,
S ne tudj, hogy ágyad szüvegén
Az én verem sötétlik.

II.

Körültem sírok és halottak:
Emlékek, mik remények voltak.
Remények, mik korán születtek
S elhaltak meg korábban,
Mint törőrheng a hárfa hurján,
Mely megrezdül magában.

Öreg, bús hangszert szívern! Hallod,
Miért nem nesz már többé hangot?
Szép, édes hangot hurjaidról
Oh legalább csak egyszer!
Szakadva bár utána kettő
A húr vele a hangszert.

H u s v é t.

Tavaszi boldogság, húsvét szép ünnepe! Ég és föld testvérül újra ölelkezik; ott fenn a verőfény, itt meg a kikelet, az a sok napsugár, az a vig madárdal, és a nyíló virág, egy édes mosolygás, akár a gyermekszom!

És a szív, az ember, égnek-földnek édes boldogsággal engedi át magát, mintha csak újra született volna a világra. Hiszen égnek-földnek egyformán édes születője ő, és ettől is, attól is mit nem kell szenvednie! Nincs az a temető, szívéhez fogható; öröm virágai, szeretet szárai, évek reményei mind abban porlanak, a egyszerre megzendül ég és föld egyformán, egyformán boldogan: Ime föltámadunk! Innen az a nagy, szívet-lelket előzőldő boldogság húsvét szent ünnepén.

Ugy van, föltámadunk. Miként a természet minden új tavasszal téli sirját szétrepeszti, és a holtak vélt virágok új életre kelnek; akint a szívben is, a mint az ég malasztja hozzá ér, szölylyel repedeznek a kín és fájdalom göröngyei, újra hajt a szeretet, kivirít az életkedv, s megszólal a remény is, az a könnyű szárnyu pacsirta, az ő szívbe találó édes dalolásával, fűről-fűről boldogság illatja száll radnk, és ez mind attól a ragyogó naptól ott fenn a fejünk felett, a ki míg a földön volt, úgy szenvedett, mint senki sem, és mert olyan dicsően állta, a szép és jó és igazért állta, feljutott az Istenig, és tudva lőn a halandó világnak, mi az a föltámadás!

Ha egyébire nem tanítja is Krisztus a világot, az az egy igazság, hogy ártatlanul szenvedni: megdicsőülni, méltóvá teszi őt a Megváltó czimére minden időkre. Ez az egy igazság visszadja az embert önmagának és az Istennek. „A te orczád-

nak verejtékével egyed a te kenyeredet”, — átoksúly gyanánt nehezedett testére-lelkére századokon át ez a szó. Szenvadni, örökké csak szenvedni, és miért? Ezért a földi életért, a mely ha csupa öröm is, a szappanbuborékhoz hasonló, volt — nincs, és mégis izzadni, fáradni, szenvedni érte! Hiszen akkor sokkal irigylendőbb az okatlan állat, a melynek nincsen szenvedése! Ilyen volt az emberiség élete, földhez ragadt, nem tudott röpködni, mert nem volt neki hová; nem tudta az utat az égbe, hogy írt találna sebeire, vigaszt bánatában, csak egy szikrányi kis világot a kinok éjjelében; a míg csak ő nem jelent meg a földön, egy új igével megtoldani az emberiség hitvallását, az az isteni igével, hogy: Igen is, a te orczád verejtékével áztatod a földet, ámde a te verejtéked megváltás a földnek, és a te töviskoszoruid a te sugárkoronád. A te szenvedésid világokat teremtenek, szép eszmék ragyogó világait, és a mint tanítá, be is igazolta, szenvedés volt élete, isteni halála, és erre miként az angyalok a menyben, azonképen az emberek ihletve zengették: Aleluja! Aleluja! Csak most ismerték föl az egy igaz Istent, a természetben és önmagukban, mindenütt azonos egy ő, mindenütt egyformán a szép és jóért szenvedvén, lesz a föltámadás, s hogy ezt az ember tudja, látja: ez az ő megváltása.

Azért olyan feneéges a húsvéti ünnep. Mintha csak szándékkal épen erre az időre halasztaná a természet is az ő feltámadását; a keresztény emberiség semmi esetre nem színe ugy édes örömmel napaugarat, madárdalt, virágillatot szívébe, ha egyszeremind saját szent hitének nem látná benne mintegy visszaverődését. Nem az, a mit lát és hall, ringatja el szívét édes gyönyörökbe, hanem az érzék feletti, az eszme, a mi az ő lelkének egyik hitvallása; az az eszme, hogy mégis csak nem szenvedés a mi végzetünk; mégis csak nem azért élünk, hogy meghaljunk; hanem azért halunk meg, hogy éljünk, feltámadjunk, az eszmében, a melyért élünk, és melyet a szenvedés megdicsőít. Ugy van ez évezredek óta, a nemzetek életében csak ugy, mint az egyes emberében. Az eszméért vannak a világon. Így a magyar nemzet azért, hogy a polgárosodást a barbárság ellen megóvalmazza. Első megtelepedése óta a haza földjén mind e mai napig ez az eszme volt lételének alapja, ezért szenvedett, sokat, és minden újabb szenvedésre újabb megdicsőülés, újabb föltámadás következett rá. Ezren és ezren meghaltak, csak azért, hogy éljenek, az eszmében, a melyért meghaltak. Életük az eszmébe származott át, és ez: a haza eszméje, annál dicsőségeiben folytatja életét, azért a haza dicsősége az ő dicsőségük. És épugy az egyes ember élete; kinek szenvedés ez majdnem mindnyájunknál, mert majd mindenki valamely jó vagy szép eszmének él: a család, a hivatás, a tudomány, a művészet, mind megannyi eszme, megannyi ága a haza fájának, és mindnyájának van mit szenvednie vihartól, förgögtől, emésztő rovarától; a fa, a haza fája azért erősödik, izmosodik, és az egyes ágak dicsősége ez, ezek ótatmazzák meg és tartják fenn életükkel és halálukkal, és mert annyi millió és millió vannak, a kik az élet vészes viharaitól rázatnak, tépetnek, — olyan fenségesen szép a húsvét szent ünnepe; millió meg millió szívben a megváltás és föltámadás tudatát idézi föl.

És — csak a húsvéti szokásokat ha vesszük, a hímestojást és öntözgetést. Most már csak gyermekjátékok, holott egykor régen, — miként a régiségbuvárnak egy-egy őskori kő- vagy csontdarab, olyan sokat tudnak azok is elbeszélteni. Avagy: miért épen tojás, öntözgetés, és miért épen húsvét napjain divik ez a szokás? Pogány maradvány az nem lehet, mert a pogány korban majd minden népnek más-más volt a

*) A boldogult költő kívánsága szerint, a költeménye húsvét vasárnapján jelenik meg. Első eszme: „Utolsó dal” volt.
A szerk.

vallása és azonképen mások a vallásos szokásai, holott a himes tojás és öntözgetés az egész föld kerekén egyformán divatban van. Bizonyosan tehát keresztyénségi szokások azok, és akkor vajon mi lehetett az értelmük? Mert minden népszokásnak mélyebb, és a legtöbb esetben erkölcsi értelme volt egykoron; így ennek is, és — én azt hiszem, hogy kitaláltam, és mert nagy kár volna, ha végképen veszendőbe menne, meg is mondom azonnal.

Mint tudjuk, husvét a föltámadás, vagyis a lélek halhatatlanságának ünnepe. A keresztyén vallásnak egyik alaptétele ez, azért terjedt el keletkezésekor olyan bámulatosan rövid idő alatt és épen az akkori idő legműveltebb népei közt. Ezeknek kétszeresen fájhatott az élet, és hol merithettek volna edesebb megnyugvást, mint abban a kinyilatkoztatásban, hogy a földi szenvedés csupán csak a Golgotha, mely az örök üdvösségre vezet? Azért minél jobban üldözték az első keresztyéneket, annál mélyebb gyökeret vert lelkükben az új hit és annál inkább terjedt. Ép az üldöztetés volt a terjesztője, az üdvösségnél fogva, melylyel lelküket eltöltötte a szenvedés. Nyíltan bátorítani és biztatni egymást azonban nem lehetett, a sok üldözönnél fogva, a mely körülöttük ólálkodott. Jelképekhez kellett tehát fordulniok, afféle „virágnyelv“-hez, a mely az avatatlan előtt egész ártatlan, a beavatottnak azonban édes titkokat beszél el. Ilyen jelképes beszédre nagyon alkalmas a tojás. Nem mutat semmit, mégis a keresztyénség alapigazságait juttathatja eszünkbe. Alakja kerekded, se eleje, se vége, épen mint az örökkévalóságnak, azon felül egy leendő életet foglal magában, épen mint a halál utáni föltámadás. Ezzel ajándékozták meg tehát egymást az új vallás hívei abban az időben, mikor a husvétot nyilvánosan meg nem ülhatték, azzal adták egymásnak értésére e nap fenséges jelentőségét, mintegy hitet vallottak ekkép egymásnak, olyan nyelven, a mit csak ők értettek, egy csekély ajándék képében.

És az öntözgetés? Ez meg az előbbi szokás kiegészítője lehetett az őskorban. És a jelentése? Megváltás nélkül nincs föltámadás, és lelki megtisztulás nélkül nincs megváltás; az öntözgetéssel tehát arra figyelmeztették egymást az új vallás hívei, hogy tisztítsák meg lelküket, csak akkor igazán föltámadás ünnepe a husvét; akkor minden évben újra föltámad a Megváltó, a hívők lelkében, és a megújhodott lélekben újra kihajtanak a krisztusi virágok, a szent elhatározások, élni úgy, mint ő, az igaznak, a szépnek és a jónak.

És így vége e két szokásnak, minden régiségük mellett is nagyon szépek azok; kár tehát, hogy most már csak a gyermekek tartják fenn; de igaz; mi idősebbek jelkép nélkül is tisztán érezzük e napok lélektisztító jelentőségét; mi nekünk nem csupán a templomban, és nem csupán a természetben, hanem a szívünkben is föltámad a Megváltó; minden évben újra ott tűzzük föl az ő életét és az ő halálát, világító fátylaul, követendő példaul, legalább élni annak kedvére, a ki meghalni tudott értünk; legalább emberekül törekedni oda, a hol ő Istenül örökkévaló. — boldog ünnepeket!

Szegfi Mór.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól

(Folytatás.)

— Francia cizmék fúrják fejeiket a fel akarják a világot forгатni. Kartács és bomba! nem vonom kétségbe, hogy tudomá-

nyos tisztnek is meg van a maga érdeme; igen jó hasznát lehet venni az irodákban, számvitelnél, rajzolásnál és a többi; vagy jó szolgálatot tesz a tűzvédegnél, a hol a születést nem is veszik nagyon szigoruan. De a serezedben — ezt már csak tisztán akarom látni! S a gránátosoknál van mindenkor az ország legjobb vére. Ne vegye rossz néven, hadnagy ur, én nyíltan szoktam beszélni. Ön különben tetszik nekem, s a mi rajtam áll, mindent megteszek érdekében; a többi aztán Berlinből jön. Holnap dísz-szemle lesz. Jöjjön el és nézze meg az én ficskóimat. Ezek aztán gyerekek a talpukon, mutogatni lehetne őket. Nem papi katonák, az egyik egy fejjel magasabb, a másik egy fejjel alacsonyabb, mint kellene. Na ne vegye rossz néven, hadnagy ur.

Apránkint úgy megharátkozott a hadnagygyal, hogy meghitta ebédre s midőn fia belépett, jelentve, hogy a hadgyakorlat kezdődik, megismertette őket egymással, aőt magával vitte a hadgyakorlatra és bemutatta törzstisztjeinek. Ezek jóindulatát megnyerni azonban még nagyobb feladat volt, mint a tábornokét. Egytől-egyig korlátolt szellemi tehetségű öreg urak voltak, méltóságuk és fontosságuknak szűkkörű és tulzott, rideg tudatával. A kapitányok és főhadnagysok közt is alig látott Buchholz egy-egy fiatalabb embert, míg a hadnagysok és zászlótartók még csak most vetették le a gyermekcipőket. Ezek hányi-veti pökhendi suhanczok voltak, a kiknek talán csak tanulatlan butaságuk volt nagyobb, mint elbizakodottságuk, s a kiknek rakonezátlan csinjeik a porosz hadsereget akkoriban rettegett hirbe hozták.

Az első benyomások egy cseppet sem volt alkalmasak arra, hogy szegény Buchholz barátunkat megvigasztalják a valami nagyszerű reményekkel és jó kilátások előérzetével töltsék el.

Egészen másként ohajtotta volna ő mindezt. Erősen érezte, hogy valóban nem való közéjük. Még otthon, Mainzban, Erfurtban csak másként volt minden. Mindenki ismerte egymást és jól bántak a katonával. A szolgálat nem volt sem igen nehéz, sem igen szigorú. Az egészen bizonyos familiáris színezet ömlött el; az utóbbi összeütközésekig a polgárokkal minden katonának meg voltak a maga családi a polgárság körében, a hol azívesen látták. A tiszteket nem szólították rangjuk után, hanem nevükön; a közkatonaikat is embereknek tekintették, ismerték apjukról, anyjukról s nem büntették mindjárt, ha a történytáska egy kissé balra állt, vagy a fegyver egy kissé jobbra, vagy ha pláne egy gomb valamiképen hiányzott is.

Itt gyönyörködhetett egy jól iskolázott, szigoruan fegyelmezett hadseregben. Minden hajszál helyén. Egy ember: egy automat, egy gép. A zászlóalj mind csupa öreg katonából állott; némelyik lehetett köztük hatvan éves is. Nagy fényes gránátos-sívegeikben, vörös hajtókás kék egyenruháikban és csillámló fegyvereikkel jó harezina képet nyújtottak. Minden vezényszó pontosan teljesítettett, minden mozdulat szabályos, az egész zászlóalj egy lélek, egy test, a homloksor oly egyenes, mintha vonalzóval mérték volna ki.

A tábornok gyönyörködve nézett végig embercsoin és mosolyogva tekintett vendégére, kíváncsi lovon a hatásra, melyet e látványnak tenni kellett.

Buchholz azonban nem gyönyörködött, s magában titkos megjegyzéseket tett, melyek a tábornoknak semmi esetre sem lettek volna inyére. Ez emberek arczai sötéteknék, alattomosoknak és fenyegetőknek tünnek föl előtte. Mintegy megdermedve egy démoni hatalom alatt, arczaikon nem változott

egy vonás sem; de kifejezésük vad, állati és fenyegető volt. Meghunyázkodtak, megbutultak a bot és korbács miatt, a kívülről minden élet belülré költözött. Mily elnyomott szenvedélyek lázonghattak kebleikben!

Buchholz látta, hogy gyermek-suhanczok mint taszigáltak, ütöttek, verték az öreg embereket, s azok még csak szomöldöküket sem vonták össze. Látta a boturalom szörnyű erejét, melyet Nagy Frigyes alapított birodalmában, s melyet ezek most is fen akarnak tartani, midön szelidebb, felvilágosultabb kor jött el, mely az emberek értékét és jogait hirdeti.

Az ebédnél pedig alkalma nyílt látni az akkori porosz katonai előkelőségek műveltségi állapotát. Mennyivel különb emberek ezeknél azok odaát, Mainzban és Erfurtban! Bármily kéjelgő és elpuhult volt is akkoriban a mainzi udvar, derék művelt emberek mégis mindig találkoztak benne; s bármennyire süllyedtek is a papok, a művészetet és tudományt mégis mindig jobban szerették, mint bármely világi fejedelem, a kik többnyire katonai nevelést nyerve, irtóztak minden komolyabb tanulástól és magasabb lelki fejlődéstől.

A nők is, a kik a grófi asztalnál jelen voltak, egytől-egyig az akkori, ámbár hiányos műveltség színvonalán alul állottak. Az öreg kövér és czopfos czredések és örnagyok közt pedig egyet sem talált, a kit Fitz-Patriknak eléjő helyezett volna. Felvett modoruk voltak, s a vékony csiszoláson, a mi bizonyos lovagi színezettel bírt, minduntalan elő-előtört a természetben rejlő durvaság, gög, felfuvalkodottság, előitélet, elfogultság. A nők még lehetőleg tultettek ostoba rangkór dolgában a férfiakon, és Buchholz sohajtva gondolt a szeretettreméltó, szellemes Hartensteinné, a ki minden előitéletet kigunyol és a kedves, vidám Saroltára az ő szerény háziasságában, mennyire nem képes semmi rosszra és csunyára.

Egy barátja azonban mégis tett szert a diszes és válogatott társaságban. Ez a tábornok fia volt, a fiatal Wartensleben Waldem gróf, egy gynogsági hadnagy és apjának hadsegéde, a ki mellette ült az asztalnál és beszédbe elegyedett vele. Szép, délczeg fiatal ember, vig, kissé elbizakodott, mindenféle testi előnyökkel megáldva, kalandvágyó, nők kegyence.

— Éatére egy kis barátságos lakománk lesz, bajtára, — szólt hozzá az ebéd végével. — Mind csupa jó pajtás, vig ezimbora fog összegyülni bizonyos helyen. Holnap nagy dísz-szemle lesz. Már ez így van. Az öreg urak nem lehetnek el a nélkül, hogy bennünket ne kinozzanak. Mi aztán úgy kárpótoljuk magunkat, hogy átkorhelykedjük az egész előtte való éjszakát. Másként nem lehetne kiállani. El kell jönni, hadnagy ur, legyen vendégem. Föl kell köztünk melegednie és réaszt kell vennie életünkben, miután ugyis innen-onnan hoz-zánk fog tartozni, a mint hallom. Tíz órakor elmegyek önért és magammal viszem. Szép hölgyekben sem lesz hiány; kedves gyermekek a színházról a nem valami szezes bábuk, mint például ezek itt. Nem szabad önnek hiányozni; én már bejelen-tettem és bizonyosra várják.

Buchholz megigérte, hogy elmegy vele s midön a tábornok végre elbocsátá, hogy néhány öreg törzsiszittel szokott l'hombre partitiet eljátszassa, lett néhány szabad órája, hogy magára és ügyeire gondolhasson. Megemlékezett ígérteréről, mely szerint Hartensteinnének kellene írnia, hanem nem érzé magát alkalmas kedélyhangulatban. Nem tudta, hogy mit és miként írjon neki; zavart volt és bizonytalan, hogy mint tegye a kellemetlen leleplezést. E helyett tehát inkább Belling Lipótnak írt egy hosszú levelet, aztán testvéreinek mostani útjáról, megérkezéséről és kilátásairól, a nélkül, hogy Hartenstein-

néval való találkozását említette volna. A Lipótnak írt levél tele volt ömledzéssekkel, hogy mennyire sajnálja, miszerint a kedves család köréből el kellett szakadnia; csak a közeli viszontlátás reménye vigasztalhatja némileg, és a többi. Sarolta kis-asszony érthetett belőle, ha akart.

Még egészen el volt merülve édes álmodozásaiba; nem is vette észre, hogy az idő telt és késő este lett, midön egyszerre nagy robajjal feltárult az ajtó s rajta kipirult arczezal, vidáman becsörtetett az ifju Wartensleben gróf.

— Hohó! — kiáltott fel, tollas kalapját maga körül csóválva, hogy a papirok csak úgy röpkedtek szét az asztalról, — mit csinál? Könyveket buj? Tíz órára ígértem, hogy jövök, egy kissé elkéstem, már majdnem tizenegy, azt hittom, hogy majd kipirongat, és ime, könyvek és papirok közt látom ülni, megfélekedve az egész világról!

— Leveleket írtam! — mondá zavarral Buchholz, a papirokat gyorsan kapkodva össze.

— Leveleket, verseket! No, csak az öreg meg ne tudja, mert az nem szenvedheti. Azt tartja, a mi Nagy Frigyes. Egyszer csinált életében verset: „Will er Verse, — mondá, — so mach er se!“ Ennyi volt az egész tudománya. A mi azt illeti, nem is kell abból több.

S a fiatal ezimbora hangosan nevetett. Aztán ismét föltette kalapját fejére.

— De nem addig van az, bajtára! — szólt nevetséges komolysággal, — hanem előre. A társaság már együtt van és vár. De mi az ördög! ön oly magában mélyedett, mint egy tábori lelkész a front előtt. Mi lelte? miért nincs jókedve? Tulán csak nem oly álmazuszék, hogy a paplant a fejére huzza, ha az éji ór a kilencz órát elfujta? Vagy szerelmes, mi? Eltaláltam ugy-e? Ne is tagadja!

Buchholz mormogott valamit, miközben ő is felkészült.

— Jó, jó! — nevetett Wartensleben, — hisz nincs abban semmi rossz. Fiatalság bolondság. De menjünk csak mi egyszer Erfurtba, fogadom, hogy mind elütjük kezeitekről a szeretőiteket.

Könnymű modorában oly sok vidám, jóakaró kedélyesség mutatkozott, hogy lehetetlen volt rá haragudni.

Buchholz nem is vette tehát komolyan a dolgot csak azon vágyát nyilvánítá, hogy daczára a fenyegetésnek, bár mielőbb mennének már Erfurtba.

— Szerfölött jogos és méltányos kívánság, — jegyzé meg pártfogólag Wartensleben, — melyett tökéletesen osztok, bajtára, mert lelkeimre mondom, torkig vagyunk már e diák-várossal. Rettentő unalmas dolog, hogy az ember meg nem csipheti valami tanár leányának az arcát, hogy abból nagy dolgot ne csináljanak. Az öreg meg folytonosan szid bennünket. Azt kívánná, hogy szolidul viseljük magunkat. Ördög és pokol, ő sem volt másforma, mikor fiatal volt. Mit gondol ön?

— Azt, hogy az öregek nem méltányolják a fiatalokat.

— Egy ceppet sem. S ezek az átkozott dísz-szemlék! Az ember gyalogoljon, vagy üljön nyeregben hét-nyolcz óra hosszat. Kegyetlen dolog ez! Hanem egy jó hirt mondhatok önnek, bajtára. Ez a holnapi dísz-szemle az utolsó lesz itt, aztán megyünk Erfurtba. Tehát vigan, ezimbora; busuljon a ló, elég nagy a feje; mi azonban siessünk, mert elszedik a hölgyeket előlünk.

— Én szívesen átengedem osztályrészemet! — vélé mosolyogva Buchholz.

— Eh mit! ördög és pokol, bajtára?! mi az ördög? Egy

hajszaínyit sem a jogból, ezt tartom én. Átkozottul keveset tudok a bibliából, de egy történet megragadt az emlékezetemben, azé az ostoba Józsefé, tudja, a szép Putiphárnéval. Már most, kérdelem, mint vélekedik ön e dolog felől?

— Azt hiszem, hogy József semmi esetre sem volt porosz gyalogsági hadnagy és hadsegéd.

— De nem ám, hanem südevő szárvas-állat volt, a kit meg kellett volna korbácsolni.

Ezzel nagy nevetéssel és kardesörtetéssel karon ragadta Buchholzot és elvezette.

VII.

A sarkon a kávéház előtt még néhány tiszt csatlakozott hozzájuk és csoportostól mentek a gyűldei vendéglő felé. Utközben nem egyszer botránkozott meg Buchholz az idétlen és betyáros tréfák fölött, melyeket ez urak megengedtek maguknak, a melyekhez — úgy látszott, — szokva voltak. Majd egy-egy tisztességes polgárt löktek földre, majd valami lányt ölelgettek meg és üldöztek, majd kivilágított ablakokon leskelődtek, bezárt boltajtókra döngettek és hangos vihangzózással fenyegették a megfutamlókat, a kik inkább oldalutezakba, kapuk alá menekedtek, semhogy szemközt menjenek a széles utcát egészen elfoglaló, éneklő, kacagó és kardesörtető csoporttal, melytől nem várhattak semmi jót.

E csinyeket és lármás modort igen jó mulatságnak tarták, pedig tulajdonképen legalább is nagyon egyoldalu volt, mert csak a tiszt urak maguk mulattak rajta.

A fővárosban, Berlinben, komoly összeütközéseik is voltak a polgári rendőrséggel, sőt a fegyveres csendőrökkel is; de így, vidéki helyőrségen a polgárok sokat türtek tőlük, a a parancsnokok mindig katonáik pártját fogták, ha e gyermekes haszontalanságok miatt keserű panaszok emeltettek is.

Buchholz hideg megütődéssel nézte e kihívó magaviseletet. Nálunk, Mainzban vagy Erfurtban ilyeneket még sem tesznek a tisztok. Újabb időben ott is úgy vannak egymással a katonák és polgárok, mint a kutya meg a macska; de azért ily ingerkedéseket a tisztok mégis méltóságukon alulinak tartának, a polgárok pedig nem tűrnék el megtorlás nélkül. Itt ezek nagyon meg vannak hunyászkodva.

Ép oly csudálkozással tölté el, hogy a mint egy pár kaszárnya és magánház előtt is elhaladtak, a hol a rendszer szerint, hogy egyik a másikra felügyeljen, és ekkint az elezőkés nehezítették, tömegesen katonák voltak beszállásolva, mindenütt élénk világitást láttak a az embereket teljesen felkészülten.

Kérdést tett iránta, hogy miért nem feküsznek ezek le, mikor holnap fűrésztó dísz-szemle lesz, és pihenniük kellene.

A tisztok hangosan nevettek. Végre egyik magyarázni kezdte a dolgot.

— Látszik, hogy új ember Izraelben, bajtára. Azonban majd megtanulja és még untig lehet része ebben a mulatságban. Hisz épen azért vannak fent a feneteremtették, mert holnap dísz-szemle lesz. Mert ha lefeküdnének, hát az ürdögbe, csak képzelje, hogy készülhetnének el a gazemberek? A csopók befonna, felsütve, három fűrt balra, öt jobbra, minden hajszaí helyén. Ha csak a falhoz dől is vele, összehorzolja, s akkor aztán lesz korbácseső holnap. De így apránként egyik a másikat elkészíti, az altisztok meg felügyelnek; ha valamelyik ültében elalszik, azzal csillagot rugatnak, vagy tollat dugnak az orrába, úgy tartják ébren, mert a csopoknak rendben kell lenni reggel.

(Folytatása köv.)

A k á v é.

(Vagyti tekintetben.)

A kávé természetani szempontból, valamint a kávéivás elterjedésének a történetét közelébb már megismerttettem olvasóimmal. Jelenleg — előbbi cikünkéből nyert ismereteinknek mintegy kiegészítésül — a kávé tisztán vegy- és élettani szempontból fogom igen röviden tárgyalni, feltüntetve először is az egyes kávéfajok színét, azután elsorolva a kávéital sajátosságait és hatását, ugyszintén alkatrészeit, mint a melyeknek a hatás tulajdonítandó, és végre ama föltételeket, melyek a kávékészítésnél gazdaszanyaink által figyelembe veendő, s melyektől a kávének kellemes íze, zamata és egyáltalában jósága függ.

A kávéfajok színre és nagyságra nézve lényegesen különböznek egymástól. Az arab vagy mokka-kávé aprószemű és sötétsárga színű; a jávai és keletindiai kávé nagyobb szemű és világosabb sárga; a ceyloni, costaricai, braziliai és nyugatindiai kávének pedig kékes vagy szürkés-zöld színe van. Mikor a kávétermés leszederék a fájáról, még korántsem mondható tökéletesen érettnék és használatra alkalmasnak. Minden kávéfaj csak huzamosabb (három, öt, tíz, sőt több évi) tartogatás folyamata alatt érik meg teljesen. Az apró szemű arab vagy mokka-kávének három évre van szüksége a tökéletes megérésre; míg a legsilányabb amerikai (főleg braziliai) fajta csakis tíz-tizenégy év alatt válik élvezhetővé.

A kávé sajátosságait és hatását sokkal jobban ismerik olvasóim, hogysen részletekig menő fejtegetésére szükség lehetne. A mit hajdan a kávéitalra rákapott arab dervisek és mustik is tapasztaltak, azt mi szintén tapasztaljuk és érezzük, hogy nevezetesen a kávé derűtséget, kellemes izgatottságot okoz, frist és ébren tart (kávézás után rendszeren élénkebbek és kiasé beszédesebbek vagyunk, mint kávézás előtt); továbbá csillapítja az éhséget, elősegíti a gyomor tevékenységét, új erőt ad a hágyndt testnek és a nyugalom bizonyos kellemes érzésével tölti el egész valónkat; s míg a testet általában megnyugtatja, és nagyobb tevékenységre serkenti az agy szervezetét. — De a kávének ezenkívül még tetemes gyógyeroje is van. Igen jó az a fáradtság, ugyszintén betegség vagy mákony (opium) által okozott görcsös állapot és lankadság ellen; továbbá szeszos italok, különösen a pálinka mértéktelen élvezésénél, mely italoknak ártalmas következményeit nem csakély mértékben csökkenti; ugyszintén hathatós csillapító az a kávé: állat- és növénymérgezéséknél, nevezetesen hurka, sajt, hal stb., nemkülönb azépaszanyvirág vagy maszlagos nadragulya, hunyor vagy lóvirág, sisakvirág, mezei sáfrány, a bürökfajok, a mérges gombák stb. mérgezésénél, és végre, kiváló gyógyszernek bizonyult a kölerakodás és a köszvény ellen is, miről eléggé tanulkodnak a sok kávé élvező angol, portugál, spanyol és franczia gyarmatok, valamint Törökország is, hol e betegségeket jobbra csak névleg ismerik. A kávé tehát nem csak üdítő, erőt adó, éhségcsillapító s a gyomrot tevékenységre ösztönző ital, hanem többféle betegségnél és betegség ellen hathatós gyógyszer is.

A kávé főalkatrészei: bizonyos illó olaj, egy kevés esszav és az ugynevezett thein, vagy — miként ez esetben nevezik — caffein.

Az illó olaj, mely a kávészemben csakély mennyiségben jelenlevő anyagból pörkölés közben a hőség befolyása alatt fejlődik ki, legfontosabb része a kávének; főleg ennek tulajdonítandó az a hatás, melyet a kávé az emberi testre gyakorol. Ennek az olajnak a mennyisége a különféle kávé-

fajoknál különböző, s minthogy zamatját és hatásának erejét a kávé ettől nyeri, önként következik, hogy a különféle kávéfajok értékét is ez határozza meg. — A második alkatrész: a csersav (kávé cserav, chlorogensav) csak igen csekély mennyiségben foglaltatik benn a kávéban, s fanyar, összehúzó tulajdonságáról ismeretes. E sav, habár a pörkölés folyamata alatt különböző változásokon megy át, állandóan megtartja összehúzó tulajdonságát, és szintén hatásos van a testre. — A harmadik alkatrész végre: a thein vagy caffen. Ez, mennyiségre nézve, a különböző kávéfajokban szintén igen különböző. Ötven kilogram kávéban átlag rendszeren $\frac{1}{2}$ kilogramnyi caffen van. Megjegyzendő e helyütt, hogy mindezek az alkatrészek a theában is megvannak, még pedig sokkal nagyobb mennyiségben; ez az oka, hogy a then-készítésnél általában sokkal kevesebb anyagot használunk föl egyszer-egyszer, mint a kávéfőzésnél.

Minthogy a kávé legfontosabb része, az illó olaj, a pörkölés folyamában fejlődik ki, igen természetes, hogy a pörkölés módja a legnagyobb befolyással van a kávéital erejére, zamatjára és jóságára, s hogy általában a pörkölés mivelete az, a mire kiváló gond fordítandó. A gazdaszemonyok rendszeren itt követik el a hibát. Ha nem izletes a kávé, ha nincsen zamatja: fojesórálgatás közt mondogatják: „A legjobb fajtából hozattam, hozzá kitűnő tejet adtam, és még sem jó.” Nem ám! A dolog bibéje nem is itt van, hanem a pörkölésnél. A jó tej a fehér kávénál, hogy jó legyen, lényeges kellék ugyan, de ez nem csinálja meg a rosszul készített fekete kávé. Tény, hogy igen kevesen értenek a kávépörkölés mesterségéhez. Némely gazdaszemony a kávé szántásándékkal minél barnábbra pörköl, égeti, hogy kávéja annál feketébb legyen. És ezt a célt tökéletesen el is éri, csak azt a másikat nem (a mit pedig kétségkívül szintén akarna), hogy tudniillik „fekete” kávéja egyszeresimind jó is legyen. A mely gazdaszemony ez utóbbi célt, mely bizonyára sokkal fontosabb amannál, el akarja érni, annak bizonyos határt kell ismernie a pörkölés miveleténél. Tudnia kell, hogy a tulságos pörkölés a kávéból minden becses alkatrészt kihajt s hogy a feketére pörkölt kávészem nem kávé többé, hanem a zén, mely ilyen alakban nem tartozik az élvezni való anyagok közé. A hosszasan tartó és igen erős pörkölés mellett némi kellometlen szag is szegődik a kávé becses zamatjához. A kávépörkölésnél a gazdaszemonynak a tűz mennyiségével (vagyis a hőséggel) is számot kell vetni: belőle csak annyi alkalmazandó, a mennyitől a kávé világosbarna (a nyers gesztenyéhez hasonló) ezint nyer. Zamatja csak így lesz kellemes, csak így marad meg az azt okozó becses alkatrész: az illó olaj, mely — miként a neve is mutatja — illékony, azaz könnyen elmenekülő anyag, s melynek latja — ha tudniillik a kevésbé finom kávéfajok javítása céljából árulhatnák — közel nyolcezsáz forintba kerülne. Nagyon ügyelni kell tehát arra, hogy a tulságos pörkölés ezt az alkatrészt ki ne hajtsa a kávéanyagból.

A kávéital izletes voltára nézve, a pörkölés módozatán kívül, némi befolyással van még: a hozzá használandó víz vegyalkatbeli tulajdonsága is. A kávéfőzéshez nem minden víz alkalmas: a kávé egyik víz használatánál erősebb és izletesebb, mint a másiknál, s ki van mutatva, hogy az olyan víz adja a legjobb kávéforrázatot, a mely feloldva bizonyos sókat tartalmaz. Dániában, Norvégiában, Hollandiában és más országokban ezért szokták ásványos vízzel főzni a kávé. Azt a sótartalombeli tulajdonságot különben a gazdaszemony könnyűszerrel maga is megadhatja a kávéfőzéshez használandó

víznek oly módon, hogy néhány szemernyi szénsav nátront (sziksót) tesz bele.

Végre figyelmeztetni kívánom olvasóimat arra, hogy a bolti őrlött kávé használatától a mennyire csak lehet, tartózkodjanak. Nem csupán azért, mert a kereskedő maga sem ért a kávépörköléshez s mert ha elég volna is tőve idevonatkozó föltételünk követelményének, az őrlött kávéanyag huzamos állása már magában is csökkentőleg hat a kávé jóságára; hanem kiváltképen azért, mivel tiszta őrlött kávé alig kapható a kereskedésben. A porlaku áruknál igen könnyen megy a csalásra az ártított keverés. Hogy csak egyet említsünk, kézzel foghatólag tapasztaljuk azt általánosán kedvelt hazai fűszerünkönél: a paprikánál, melynek tiszta állapotban való kapása a lehetetlenséggel határos. A fűszerárak jobbra katánggal hamisítja őrlött kávéját, hogy többet nyerjen rajta. Használunk ugyan egyéb azért is keverék gyanánt, de mindmennyi között leghasználatosabb az uton-utfélen vadon tényező növény: a mezei katáng, (*Cichorium Intybus*), mely Európa több országaiban, különösen Németországban nagyban tenyésztetik is, s melynek orsó-alaku gyökerei, mielőtt a növény fölmagzanék, a földtől kiszedve, megmosva, megszáritva, csokolád színre pörköltve és megörölve, szolgáltatja a katánggyökérport. Nedves és ragacsos liaszt alakjában a katánggyökér sok helyütt nagyban használják kávépótszerűül. Egy időben ugyancsak „pótszerelték” vele a mi gazdaszemonyaink is a kávéét; ma már nem annyira. Némely kávéházban ez teszi oly ihatatlanná, oly csodálatosan kellemetlen utóhatásúvá, sőt nem ritkán rosszullét okozójává a kávé, és senkinek sem jut eszébe az okot egyenesen a nem annyira élvezett, mint inkább csak megivott kávéban keresni. Ugy látszik, hogy némely dolognál a közönség maga támogatja a csalást, melynek ártalma sokszor nemcsak a zsebére hat ki, hanem a testére is. Egyébiránt mai napszág még a katánggyökérpor is alig kapható már tisztán a kereskedésben: majdnem felerészben megszáritott és megörölt fehér- és sárgarépával van keverve, s nem lehetetlen, hogy a boscói kéz e nemű miveletéről magának a jóhiszemű kereskedőnek sincs tudomása. E miskuláncziánál azonban, a család témáját eltekintve, marad némi vigasztalás, az nevezetesen, hogy az elegyítésül használt anyagok teljesen ártalmatlanok.

A katánggyökér alkatrészei korántsem foglalják magukban ezt a dicséretes tulajdonságot. S ez nem annyira a benne levő illó olajnak róható fel, mely némi csekély agyizgató, s ideg- és éhségcsillapító hatására nézve hasonló a then és a kávé illó olajához: mint inkább bizonyos keserű nyagoknak, mely alkatrészek csekély adagban és hőbekorba használva, nem ártalmasak az egészségre, de velők huzamosabb ideig és gyakrabban élve: gyomorgörcsöt, savanyu szájizt, étvágyvesztést, reszketegséget, álmatlanságot, szívdobogást, ideg- és elmetompulást stb. okoznak. Az őrlött kávénak katánggyökérrel való elegyítésére, a mi meg nem bocsátható család, igen egyszerű módon nyomára jöhetünk, ha tudniillik hideg vízbe tesszük a gyanús kávé. A katángnak és a kávénak a hideg víz iránt tanúsított magatartása egymástól egészen különböző. A katángpor ugyanis a hideg vizet is megfagyasztja, a mit a kávépor nem tesz; minél feketébb lesz tehát a hideg víz azine, annál több kávékban a katángporkeverék és annál nagyobb okunk van az ilyenben mesterkedő kereskedést ezen árura nézve mellőzni.

Kemenzky Kálmán.

Pesti életkép.

Ime a sok árnyoldal mellé egy kis fényesség, a melynek a ritkságon felül még az is adhat némi érdeket, hogy valósággal megtörtént dolog.

A váci utcán egy fiatal nő halad, öltözéke egyszerű, kezében ruhacsomag, szabályos arcza halovány, szelíd bánat is borong rajta, mint a ki drága halottat gyászol, talán a legdrágábbat az életben, a hitet az emberekben, és a reményt a jövő iránt.

Az ilyen jelenség a váci utcában nem marad sokáig észrevétlenül. A mi fiatal leányunk is csakhamar két uracsnak költé föl érdeklődését. Valjon ki lehet? — sugá az egyik társának, a kivel körölteve járt.

— Azt magam is szeretném tudni. Mert azt, hogy micsoda, a ruhacsomag mondja meg, a mi a kezében van. Varrónő, a ki most viszi haza az elkészített munkát.

— Ugy van, — hagyja helyben a másik — varrónő, és akkor bátran meg is szólíthatjuk, — tevé hozzá, és sietett előre, egész a fiatal leány mellé, hogy megszólítsa.

A mint azonban szemébe nézett, a szó elhalt ajkain. Vannak tekintetek, azóta maradtak meg a földön, hogy a Megváltó a keresztfán kiszenvedett; a leány szemében is volt most egy belőlük. A léha uraca testét-lelkét járta át e tekintet, a leány nyugodtan folytatta útját, egy boltba ment be, kis idő múlva meg kijött a boltból, és ugyanazon uton, a melyen jött, haladt vissza felé, a két uraca még mindig nyomában. Vannak hitetlen lelkek is; ama tekintet óta, a mit a fiatal leány szemében megláttak, még nagyobbra nőtt érdeklődésük, közeledni azonban hozzá, nem volt többé bátorságuk.

Követték a leányt messziről egészen ki, egy félre eső külvárosi utcának egyik alacsony kis házikójáig, ott a leány befordult, az uracok még akkor sem mozdultak, most már igazán kíváncsiak voltak; ilyen azépség, és ilyen zugban senyveszteni el viritó fiataliságát!

Pár perc múlva az utcára szolgáló ablak megvilágosodott, az uracok az ablakon át a szobába néztek, és — nemcsak láttak, hanem hallottak is olyan dolgokat, a melyekre legkevésbé számítottak.

A fiatal leány az ablak előtt kis varóasztalnál ült, munkával a kezében, de nem varrt, nem tudott varrni, a könyektől, a melyek csakugy ömlöttek ki szemeiből.

— De ha nem kaptam többet! — szóló zokogva.

— Az nekem mindegy! Én nem várhatok tovább! Egy óráig sem várhatok tovább! — Hogy ki mondta ezeket, azt az uracok nem tudták, mert valahonnan a szoba közepéből hallatszottak a szavak; annyit azonban mégis kivehettek, hogy nő mondta őket, és pedig keményszívű nő. Lehet azt kivenni, nem csak a szavakból, hanem a hangból is.

— Hoztam új munkát — viszonzá a leány — egész éjjel fenn leszek, holnapig elkészítem, akkor megint kapok pénzt és majd azt is odaadom.

— Holnap! Holnap! Addig meg újra éléli a mit keres, és megint csak a régiben leszünk! — vágott vissza a nő a szoba közepéből.

— Hát tehetek én róla, hogy egy hétig beteg voltam! — szakadt ki a leány szívéből a keserves fájdalom, hangja azért mégis tele volt önmegadó szelidséggel.

Ennek a hangnak, úgy látszott, a kemény lelkű asszony mégis csak nem bírta ellent állni, de meg az egyik uracs sem; egyszerre csak benn termett a szobában.

— Kisasszony; bocsánat, de, — rebegé, a fiatal leányhoz lépve.

— Kihez legyen szerencsém? — kérde az, szintén rebegve, a meglepetéstől.

Az uraca most bemutatatta magát; nem írjuk ki a nevét, nagyon ismeretes nő ez az országban.

— És miben lehetek szolgálatjára? — kérde most a fiatal leány. És miként előbb a szemében, úgy most a hangjában volt valami, a mitől a fiatal uracsnak elhalt ajkain a szó. És a fiatal leány egész lényén is volt valami, a mitől a léha uraca jónak látta, ezereszer hocsánatot kérni, de eltévesztette a ház számát, az ajtót, és több efféle mentegődzést hebegve, oldalgott ki a szobából.

Az a jó következménye mégis volt e váratlan jelenetnek, hogy a rideg lelkű „szobanasszony“, a milyen terjedelmes volt, akkorát nevetett, és annál fogva nem zsörtölődött többet a szegény varróleánnyal, a miért egy heti munkájáért nem kapott annyit, hogy régi tartozását is kifizethette volna neki.

A fiatal leány most hozzá fogott a munkához, egy ideig serényen folytatta, egyszerre azonban a munka kiesett a kezéből, halovány arcza mintegy megvilágosodott, egy gondolat, a melynek fénye szelid szemeiben ragyogott föl; egy gondolat, a mely a milyen természetes, azért mégis eredeti, attól a gondolat, hogy: Ime, ez a fiatal ember, előkelő család sarja; ha ő segítséghez fordulna, nem ilyen fajta uracshoz, hanem valamelyik főurunkhoz, a kinek nemes jószívűsége országul ismeretes, és a kihez koránál fogva a fiatal leány is bátran fordulhat segítségért szorult helyzetében.

Ezzel leült, levelet írt egyik jeles hazafinak, előadta neki a nagy csapásokat, a melyek szüléit érték, és a melyek egymás után sirba vitték és most ő egyedül van a világon, alig egy hete, hogy nagy betegségből kigyógyult, és így tovább elmondott mindent, bizalomteljes őszinteséggel, mint a hogy az igaz szívű gyermek a szeretett édesanyjának szokott, és mikor készen volt, fölkeré derék „szobanasszony“-t, legyen szives a legközelebbi gyűjtő szekrénybe dojni a levelet, és csudák csudája, a derék „szobanasszony“ készségesen megtette neki e kérését; a jó ég tudja, mit gondolhatott, hogy kinek szól e levél, de mióta a „kisasszony“ úgy ki tudta nézni ama hivatatlan vendéget a szobából, maga is egész más szemmel nézte a szegény varróleányt.

És midőn a szobanasszony elment a levéllel és a szegény varróleány egyedül volt a szobában, testén-lelkén reszketés szaladt végig; az jutott eszébe, hogy ha az a nemes lelkű főúr csakugyan meghallgatja kérését és segíteni fog rajta, akkor, oh akkor ő alamizsnát fogad majd el tőle, koldusként áll majd előtte, hogyan fog a szemébe nézhetni! És úgy szerette volna

viszահívni a szobaasszonyt és darabokra tépni a levelet; de ez nem volt többé lehetséges, mert a szobaasszony már viszatért utjából, a leány nem merte megkérdezni, mit csinált a levéllel, a derék asszony meg magától dehogy szolt volna csak egy szót is; úgy látzott, visszacsatt természet szerinti rossz kedvébe, egy szót sem szólva bontotta föl ágát, beletemette magát a párnákba és pár perc múlva már a lehető legmélyebben aludta az igazak álmát, míg a szegény varróleány csak hajnaltájban dőlt le pár órai nyugalomra, és utolsó gondolata is az volt, hogy hiába emésztí magát, az az országos hírfőúr minden híres volta mellett is csak olyan, mint száz meg száz más ember ezen a világon, a mint el fogja olvasni levelét, szépen a papirkosárba fogja hajítani, törődnek is mai nap a szegény ember bajával, és — így is jól van az, majd megsegít a jó Isten, volt utolsó gondolata.

És ugyanilyen gondolatokkal ébredt föl másnap reggel, és vette elő újra munkáját, és dolgozott rajta serényen, szakadatlanul, és a serény munkának meg van egyebek közt az az istenáldása, hogy az ember elfelejti mellette bánatát, az egész világot így most a szegény varróleány is, már délre járt az idő, midőn készen volt a munkával, akkor eszébe jutott, hogy reggelizni is kéne valamit, de — beszélte le magát, — előbb haza kell vinni a munkát, a derék szobaasszony végett, hogy ez hadd lásson előbb egy kis pénzt, és akkor, gondola hozzá mosolyogva, itt lesz az ebéd ideje, és ez is egy kis nyereség. Nagy gyorsan összehajította a munkát és indult vele ki a szobából.

A kapuba érve azonban bérruhás inassal találkozik, és milyen nagy volt a szegény leány ámulata, midőn a passzomántos legény azt kérdezte tőle, ha itt lakik-e ez és az nevű varróleány, és ez a név ép az ő neve volt.

A szegény leány alig bírta kimondani, hogy ő az, szinte a tulajdon nevét elfelejtette, és hát még, midőn az inas azt mondta neki, hogy tessék vele jönni, ő méltóságra beszélni szeretne vele, t. i. az a főúr, a kihez ő tegnap este a segélyt esdő levelet intézte.

Hogyan érkezett oda, azt a szegény varróleány mai napig sem tudja; csak arra emlékszik, hogy egyszerre csak fényes toromban találta magát, és a fényes teremben egy férfi ült, olyan arccal, a mely első pillanatra szinte a lelkét veszi meg az embernek, annyira tele van azzal a fenséges méltósággal, a melybe, mint tiszta nyári este a magas égből, minél tovább nézünk, annál kevésbé bírjuk levenni tekintetünket. A tisztelet keltő szőke fej mellett az a bizalom keltő meleg tekintet a szemben, a szegény varróleány úgy szeretett volna térdre borulni előtte, mégis lába szinte le volt szegződve, a szegény és elfogódástól; egy szót sem birt szólni, csak állt, mintegy megigézve, egy érzéstől, a melynek nem lehet nevet adni, a mely, mint a szerelem, egyetlen pillanat alatt a lelket járja át, csak-hogy sokkal magasabb és szorélelemnél, mert a mi ígértebe ejt, nem a test, hanem a lélek.

Hogy meddig tartott a szegény varróleány ilyen el-rejtőzése, azt ő ismét nem tudta, csak arra tért magához, hogy az a jószágteles arczu férfi kézen fogva egy székhöz vezeté, és felkérte, adja elő neki élelőszóval az ő körülményeit, és e hangra, — valami olyan édes nyári volt e hangban, — a szegény varróleány lelkéről elmúlt minden félénkség, minden szegénylőség, mint a gyermek hű szüleje előtt, úgy tárult föl szíve-lelke e lélekbe látó szemek előtt, önkénytelenül.

És aztán — a milyennek első pillanatban látta, olyan is ő valóban, az ország tisztelettel említi nevét, a nagy hazasze-

retetnél fogva, mely istenáldott életét körülragyogja, a nagy emberszeretetről azonban, mely e szívben lakik, az országnak nincsen tudomása, annál inkább tudják azok, a kik, miként a szegény varróleány, közelébe juthattak, és ezek oh heh szeretnek azt nevével együtt a világgal tudatni, hála és szeretet jeleül, és nem tehetik, nem szabad csak egy szót is szólni arról a jóról, a mivel a but oszlatja és a könyeket fölszárasztja, — én is tehát csak annyit mondhatok itt neki, hogy ha száz életem volna is, mind szíves örömet odalátnám érte! Czeczil.

Budapesti hírvivő.

•• (Jótékonyág.) A király a viszei görög katolikus egyházközség részére temploma helyreállítása céljából 100 frtot, a bilkei helvét hitvallásu evang. egyház részére 100 frtot, a jakabfalvi ágostai hitvallásu evangélikus egyházközség részére, iskolája felépítése céljából, 150 forintnyi segélyt engedélyezett magánpénztárából. — Simor János hercegprímás a győri katolikus leányárvaház alaptőke javára 1000 frtot, az esztergomi érseki megye tanítónak nyugdíjalapjára 180 forintot; az esztergomi kisedovodára 100 forintot; a budai Erzsébetegyletnek 100 frtot; a felső-esztergályi templomra 100 frtot; a győri árvák intézetének 100 frtot; az esztergomi ujonan építendő gymnasiumra pedig 5000 forintot adományozott.

•• (Részlet a napló.) Jegyesek: Szentimrey Gellért abaujmezei földbirtokos és Szontagh Ágnes kisasszony. — Gróf Beckers Frigyes huszárhadnagy és báró Radivojevich Berta kisasszony Nagyváradon. — Báró Fiáth Antal és Jankovich Ella kisasszony. — Aranyosi László ügyvéd és Wenninger Jozefine kisasszony. — Kozma Elek ügyvéd és Hellner Gizella kisasszony. — Michnay Jenő járásbíró és Birnbaum Emilia kisasszony. — Bay Károly földbirtokos és Nagyidai Bórn kisasszony Verőcezen. — Ifj. Biasini Domokos és Plachy Paula kisasszony Budapesten. — Herczeg Oettingen-Spielberg és herceg Metternich Sophie kisasszony Bécsben. — Egybekeltek: Dr. Mutschénbacher Béla orvos és Gombos Anna kisasszony Budapesten. — Heiser Gyula ügyvéd és Obláth Laura kisasszony Ó-Moraviczán. — Szürnyeghy Mihály aljárásbíró és Sturm Juliaka kisasszony Budapesten.

•• (A nagy hét.) az ájtatosság hoto volt a világ minden részében. A munka úgy szólva szünetelt a az emberek templomba jártak, hol az egyház megható szertartások által ünnepelte az Üdvözítő utolsó napjait a kinszenvedését. Már virágvasárnap kezdődtek az ünnepélyességek a barka-szentelések által, nagy-csütörtökön még komolyabb jeleget öltött az áhitat szertartása, a harangok elnémultak, a nagy pénteken az egész város egyik templomtól a másikhoz zarándokolt. A koreasztyón világnak valóban megható ünnepnapjai ezek, lehetlen, hogy könnyősen hagyják a legérzékenyebbet is. Különösen érdekes a nagy-csütörtöki lábmosás, melyet Bécsben maga a király és királyné szokott végezni. Ez így történt. Az uralkodó pár az udvari kápolna oratoriumában hallgatta végig az egyházi szónoklatot. Az istentisztelet után a királyi pár a szertartási terembe ment a szegények etetését és a lábmosást elvégzendő. Az ételeket apródok hordták fel. A király elvette az ételeket a mindegyik jelenlevő öreg elé tett egy tányérral. A királyné csak a legidősebb asszony elé tett ételt, a többieket a főhercegnők látták el. Az ételek elhordása után az öreg emberek

és nők czipói lehuzattak, — utóbbiakat a palotahölgyek huzták le — azután lepedőt terítettek térdoikre. Ekkor egy udvari káplán a napi evangéliumot kezdi önekelni. A királyi pár letérdelt, elvégezé a lábmosást, az öregek nyakába akasztá az ezüstpénzes zacskót s ezzel visszavonult.

*(*Arany-gyapjas vitézek.*) Ő Felsége e hó 13-dikán kelt kéziratával következőket emelte az aranygyapjas vitézek sorába: Ferencz Ferdinánd eszei, Lipót Salvátor, Károly, István és Eugén főhercegeket, gróf Eszterházy Móriczot, Majláth György felsőházi elnököt s gróf Károlyi Alajos nagykövetet, gróf Goesz Antal őrnagyot, gróf Wrba Rudolfot, Thurn Taxis Imre, Auersperg Adolf (kormányelnök) Croy Dülmen Rudolf, Schönburg József Sándor hercegeket, gróf Belerédi Richárdot, gróf Trautmansdorf Ferdinándot s gróf Taaffe Eduard tiroli helytartót.

*(*Aranymenyegzők.*) Báró Vay Miklós, a köztisztviselőben álló koronaőr, e hó 13-dikán ünneplé aranylakodalmát: nejével Geymüller bárónővel. E szép családi ünnepélyt Bécsben tartották meg, hol a bárónő rokonai laknak, a sz. Mihály templomában, hol 50 évvel ezelőtt összehadtak. Fényes közönség volt jelen: nagy számmal gyűltek össze tisztelők az örömmünnepre. Báró Geymüller pedig fényes estélyt rendezett tisztelőitükre. — Hasonló örömteljes ünnepet ült vasárnap Budapesten közéletünk érdemes veteránja Lónyay Gábor és neje született Kazinczy Ottilia urhölgy. Török Pál szuperintendens ujtá meg a félazásad előtti esketést. Násznagy gróf Lónyay Menyhért volt, mely tisztet ötven év előtt az ő atyja teljesítette.

*(*Ezüst- és aranylakodalmak.*) Ez évben öt ezüst és egy arany lakodalmat fogtak megülni a különböző udvarokban. Arany lakodalmuk lesz szeptember 9-dikén Erzsébet királyasszonyunk szülőinek, Miksa bajor hercegnek és Ludovika hercegnőnek. Ezüst lakodalmat ünnepelnek április 28-dikán Ernő altenburgi herceg s neje Ágnes, május 26-dikán Frigyes hesseni nagyherceg és neje Anna, június 18-dikén Albert szász király és Karolin királyné, augusztus 22-dikén, II. Lipót belga király és Mária királyné, végre György waldecki herceg s neje Ilona. Ugyanezen ezen évben két ezüst uralkodási jubileum is lesz, még pedig július 8-dikán a szász-weimari nagyhercege és augusztus 3-dikán az altenburgi hercege. A következő 1879-ik évben június 11-dikén ismét egy arany lakodalom lesz, a német császári páré, azonkívül négy ezüst lakodalom: márczius 14-dikén Mac-Mahon marsallé s nejéé Erzsébeté, április 22-dikén Frigyes anhalti hercege és Antoinette hercegnőé, hét nappal később az osztrák-magyar uralkodó páré, végre november 29-dikén Frigyes Károly főhercege és nejéé, 1880. márczius 2 dikán Sándor csár üli meg urakodásának ezüst jubileumát.

*(*Török bazár.*) A helybeli török konzul a budapesti jótékony nőegyesületek felhívása folytán egész sereg apró tárgyat rendelt meg Konstantinápolyban, hogy azok itt a török sebesültek s menekülők javára elárussítsanak. A küldemény a napokban érkezett meg. Mintegy hatezer forint értékű s közel 50 ezer darabból álló török csecse-becse, toilette-czikk, háziesszközök, pipakészlet stb. van a csomagokban. A török konzul mindezt díjtalanul engedte át a rendező bizottságnak. Nőegyesületi elnökök fel fogják szólni az illető nőegyesületek választmányi tagjait, hogy a török bazár létesítésében s a tárgyak elárussításában részt vegyenek. Az ajánlkozók nevei a jövő hét végeig közlendők az elnökökkel. A bazár valószínűleg május hó első napjaiban lesz s egy része a városligetben

sátrak alatt fog elárussítani. Ha vidéki nőegyesületek ajánlkoznak e czélra, néhány ezer darab az ő számukra is átengedtetik. Igen czélszerű leendő ezekre nézve, ha ajánlataikat Damjanich Jánosnéhoz (VIII. kerület muzeumutca 1. szám) mielőbb beküldik.

*(*A magyar gazdaszszonyok országos együletének*) ápril havi választmányi ülésében több felvételi kérvény bejelentése és az illető bizottsághoz való áttétele után a gazdasági bizottsághoz való áttétele után a gazdasági bizottság elnöke által beterjesztetett, február és márczius hóról az árvaház fentartási folyó költsége. Február hóban 1297 frt, 16 kr és márczius hóban 1158 frt 87 kr. szükségeltetett, — egyszersmind bejelentetett a gyermekek által február hóban 449 és márczius hóban 506 darab női munka-készítmény, valamint hogy az egészség a növendékek közt kielégítő volt. Ezután a szakbizottságok lettek megválasztva. Végre bejelentetett, hogy az árvaház javára rendezett percelyekből a kibocsájtott szőzat következőben kívánatra 200 szétküldetett, nagy részben vidékre.

*(*Az országos képművészeti csarnok*) új kiállítása vasárnap délelőtt nyitott meg. A kiállítás igen érdekes, több mint száz festmény van benne hazai, francia de főleg német festőktől. Carlo Boninichnak van kiállítva egy nagyszerű festménye: A lissai tengeri csata, melyet a nemzeti muzeum vett meg. Az utóbb oly nagy hírnévre szert tett Makart egy tanulmányfővel: Közép kori jelmezű nő van képviselve. — Abramovics Boniszláv, krakói fiatal festő egy nagy festményt állított ki: IV. Károly lakodalmá 1336-ban. E képen Nagy Lajos királyunk is szerepel, IV. Károly jobbán ül. A hazai művészek festményei közül megemlítjük Brodsky Sándor és Mészöly tájképeit, továbbá a Vastag György által kiállított több szép főt.

*(*Deák Ferencs*) hagyatékának árverezését vasárnap csékely számú közönség előtt folytatták. Élénkbb érdeklődés különösen a már említett miniature-lovasaszbort iránt mutatkozott. A kikiállási ár 50 frt volt, hosszabb versenyzés után végre Rudich báró vette meg 300 forintért. E napon leginkább apróságokat árvereztek el, elég magas árak mellett.

*(*A művészestély.*) Fölöttö kedélyes mulatság volt szombaton este a Hungária dísztermében. A társaság csupa toll-, ecset- és véső-forgató férfiakból s szép hölgyekből állott. Igen érdekes volt az ez alkalomra készített műkiállítás. Néhány értékesebb komoly vázlaton kívül (Ligeti, Brodsky tájképei stb.) mind oly szén- vagy kréta rajzok voltak, melyekben a festők saját kollégáikat s azok munkáit gunyolták ki. Néhány karrikatura kitűnően sikerült, így Székely Murányi Venusa (kövér eltorpaszkodott tót szolgáló alakjában,) Madarász Petőfi (Szegény Petőfi aláírásával,) Jankó János Batthyánija (ölömkatonákkal Paprika Jancsi színház alakjában) stb. A kifigurázott művészek maguk is kedélyesen fogadták a tréfát. A műkiállítás minden egyes darabját kisorsolták. Az ünnepély alatt éjfél tájban egy szintén művészeti dolgokkal telt humoristikus lapot is adtak ki, melynek képeit s szövegét Vastagh, Feazty és Tölgyessay készítették. A táncz világos viradtig tartott. A jelenvolt hölgytársaság közül Gyalay Aranka és Margit, Telepy Mariska, Ligeti és Greguss kisasszonyokat emeljük ki.

*(*Széchenyi Ödön gróf,*) ki a török hadseregben ezredessé neveztetett ki s ezért a budapesti tüzoltói főparancsnokaságról lemondott, a helybeli önkényes tüzoltó egyület ez évi közgyűlésén örökös tisztelhetbeli főparancsnokká választatott.

Az erről szóló diszokmány már elkészült s egy üdvözlő felirat kíséretében elküldik a grófnak Konstantinápolyba.

•• (Halálozások.) E hét folytán meghaltak: Burián Ignác, nyugalmazott uradalmi ügyész Pozsonyban. — Szathmáry Pál, borsodi főmérnök, 72 éves korában Miskolcson. — Döry Gyula kamarás, 50 éves korában Bécsben. — Győngyösi Mihály tanító. — Reindl Gyula jogász, Nagyváradon. — Károlyi Pálné, született Búdosy Julianna 57 éves korában Magyar-Gencsen. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

A török Bachlava készítmódja.

Négy tojásból, egy tojás nagyságu vajból, egy kevés sósvizből, és az elegendő mennyiségű lisztből, laska tészta keménységű gyurmát készítsünk, szukgassuk ki ludtojás nagyságu cipókra s ezen cipókat egyiket a másik után szóp vékonyra kell kinyújtani. Egy tepert vajjal kikenven, minden lovél tészta a kinyújtás után olvasztott vajjal meg kell locsolni, tört cukros dióval jól meghinteni és sorban csigaformán a tepsibe kerekíteni. Most már míg a tészta jó meleg kemencében megsül, egy font cukrot egy ivó pohárnyi vízzel kétzer-háromszor föl kell főzni, s mikor már a tészta szép piros, lassan rá kell önteni, folytonosan rázogatóván a takaréktűzhelyen mind addig, míg a tészta a cukrot föl nem itta, a milhez 3—4 perc kell. Most kéz ezen igazán nagyon izletes török sütemény a minek még azon előnye is meg van, hogy soká megtart.

Gy. Albertné.

Mandula csók.

Három tojás fehérét fél font ezítált cukorral egy jó fél óráig folyton el kell keverni, ha jó kemény, egy fél font finomra metélt héjas mandulát kell közé vogyíteni, egy lemezt viaszkal kikenni, vagy oatyával kirakni, és az egész keverékből kávé kanállal kis csókocskákat rakni ki. E süteményt langyos sütőben kell megazáritani.

B. Sarolta.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, április 13. Carmen. (Ehnn Berta fölépte.) — Vasárnap, április 14. A klub. (Előszőr.) — Hétfőn, április 15. A klub. — Kedden, április 16. Romeo és Julia. (Ehnn Berta utolsó fölépte.) — Szerdán, április 17. A klub. — Csütörtökön, április 18. Ernani. (Bignio első fölépte.) — Pénteken, április 19. A színház zárva.

Nep-színház. Szombaton, április 13. Huszár-esiny. — Vasárnap, április 14. Sereg csók. — Hétfőn, április 15. A cornovillei harangok. — Kedden, április 16. A cornovillei harangok. — Szerdán, április 17. Hamlet (az olaszok fölépte.) — Csütörtökön, április 18. Szökött katoná. — Pénteken, április 19. A színház zárva.

A nemzeti színházban vasárnap új darabot adtak, melynek címe a Klub. Hatása kedvező volt, habár a kritikusok fölhozzák a darab ellen, hogy nincs meseje, nincs cselekvénye s csupán episodikus jelenetek láncolatából áll. Ez igaz lehet, csak hogy mi ezt nem tartjuk hibának mindaddig, a míg ez episodok mulattatók s érdeket költenek. Sokkal szívesebben végig nézünk olyan darabot, melynek ugyeszólvá semmi cselekvénye nincs, a dramaturgia szabályainak meg nem felel, de alakjai eredetiek, mulattatók s egymást váltják benne a sikerült episodok, — míg a szabályoknak mindenben megfelelő, de unalmas szindarabokat örömet átengedjük a pedáns kritikusoknak.

A Klubnak is csak egy csipotnyi a cselekvénye, azt is előlik az episodok, csak hogy ezek kedvéért, mert mulattatók, elengedjük amazt. Az a hibája inkább, hogy nagyon is tul

van terhelve mellék-jelenetekkel, alakokkal, s a közönség figyelmé szétforgácsolódik, kifárad. Mintha bravourt akartak volna a szerzők csinálni, a második felvonásban oly mesterileg foglalkoztatnak állandóan vagy husz embert; egyik is, másik is jön, szól egy-két szót s tovább megy, találkozik egy harmadikkal, annak is mond valamit, mislalt az előzint már ismét mások foglalták el, s ez így megy folyvást a nélkül, hogy a dolog mesterkelt lenne, s a vékonyka cselekvény s pár-szavu jelenetek által folyvást halad előre. Négy terem táru föl a néző előtt, elől a klub társalgó terme, jobbra a billiard-szobába lát az ember, balra az olvasó-terembe, míg a háttérben az ótterem asztalait látjuk, mely mellől egymásután kelnek föl a klub-tagok. Paulai kitűnően rendezte e fölvonást, melynek tarkaságát és elevenességét még fölülmulja a harmadik felvonás, mely bazárt mutat be úru-sátrakkal, örökös zibongással.

Hadd mondjuk el egy-két szóval a darab meséjét is.

Savenay Roger vicomte, a hölgyek kegyence, és Maurannes báró, nejétől elválva élő gavallér, összevesznek egy bálban egy rózsaszín-dominó fölött. A párvarból párba készül, s a segédek: Mauves gróf, Pibrac, Born Abel és Chambois épen a föltételek fölött tanácskoznak, mikor Maurannes megjelen köztük s kijelenti, hogy nem verekszik, mert a rózsaszín dominó — neje. A keztyűt most az egyik segéd Mauves gróf akarja fölvenni Savenay ellenében, mivel ezt Maurannes asszony udvarlójának tartja, kibe ő szerelmes, pedig Savenay nem a rossz nevű Maurannes báróné, hanem az ő felesége, Mauves grófnőért rajong. Pibracné pedig férjét gyanúsítja Maurannes asszonynyal, ki miatt a szegény férjnek sokat kell túrnie. Mauves grófnőt férje magaviselete elkedvetleníti s már-már hallgat a csábító Savenayra, midőn Pibracné a vélt vetélytársnőt egy bazárban csúffá teszi, s Mauvesné saját jövőjét látja e nő megvetett sorsában s visszautasítja Savenayt, mire férje is visszatér hozzá.

Elmondván a mesét, csak névleg említhettük Born Abelt, s szeretetreméltó jókedvű fiut, ki örökké alszik, s ha ébren van, fecseg és élezel, (Halmi rokonszenvesen ábrázolá): Chambois Maximeot, a mindig zsörtölődő, elégtelen klub-tagot, (Feleki pompás szerepe) Pibracot, a végtelen jámbor férjet, a kinek a hűtlenség ahogy sem megy, (Vizvári humorral játszta) Savenay modern don Juan, (Hetényi nehézkesen adta,) Mauves gróf közönséges csapodár férj, (Körösmezey nem tudott sokat csinálni belőle.) Jó alakok még: La Grésotte, vén fecsegő, kinek mindig rosszor jár el a szája, (Ujházi derűtséget kelte ábrázolta,) Lubersac marquis, Mauves apósa, máskülönb: roud, (Szigeti József kedélyeskedett benne,) Clavières orvos, ki mindig betegéhez készül, valahányszor játszani hívják, (Szigeti Imre találón alakítá,) Wilfrid, a ki halálra üldöz mindenkit egy elesépt adomával (Földényi jó alakot csinált belőle.) és a többi. Sikorültek a női alakok is.

Rendkívüli élvezetben részesült e közelebbi napokban az opera közönsége. Ehnn Berta most fejezte be vendégszereplését a nemzeti színházban. Szombaton Carment énekelte, azonban a költői, gyöngéd alkotásu művésznő nem adhatta hiven vissza e kőbri cigány leány szilaj, vad, szenvedélyes alakját. Nem is idézett elő vele akkora hatást, mint előbbi fölépteivel. Utolsó fölépte Romeo és Julia volt. Valóban kár, hogy a hírneves művésznő állandó rekedtsége ez operát sem engedte teljesen élveznünk. Kedvetlennek is látszott a művésznő s ezért alakítás helyett beírte a körvonala zásul. A fővárosi közönség elégtelenkedett is e miatt.

Ehnn után az olaszokat hallottuk, helyesebben: a

francziákat, mert nem csak maguk a közreműködők francziák, hanem az opera is, melyet előadtak (Hamlet,) s a nyelv is, melyen előadták. Ugy volt, hogy kétszer lépnek föl, azonban a közönség rézavétlensége nem engedé. Különben nem csoda: oly magas helyúrakat kértek, hogy a mai időben kevés embernek lehet egy este élvezetére annyit kiadni. Máskülönben kénytelenek voltak vele, mert csak az elsőrendű közreműködők tisztelet-díja egy este 16,000 frank. — A színház nem volt egészen tele, pedig sokat veszített, a ki Nilsson Opheliáját s a Faure Hamletjét nem hallotta. Ez opera mintha kizárólag csak az ő számukra íratott volna, a mint hogy Opheliát Thomas csakugyan Nilsson számára írta s a roppant hatást, melyet az opera annak idején Párisban előidézett, az új svéd csalogány bűbajos énekén kívül Faure utolérhetlen művészetének köszönheti. A közönség neheztelt Nilssonra, mert őt okolá az első előadás elmaradása miatt, ez okból eleinte hidegen fogadta; s e fagyot csakis a negyedik felvonás nagy jelenete által volt képes a világhírű művésznek teljesen eloszlatni. Itt, midőn a svéd csalogány azon a mélabus, gyönyörűen hullámzó lágy hangján énekelte a svéd balladát, a közönség többé semmire sem gondolt, csak arra, hogy ez ének tündéri, s hogy ilyet még nem hallott. Faure Hamletje új volt a közönség előtt. Mi meg vagyunk szokva a dán királyfit lecsüggesztett fővel látni, a mint méla bánattal felsohajt és elmereng; Odry Hamletje ily bus alak, körülvéve költőiséggel. Faure Hamletjében kevesebb s költőiség, ábrázolása sem felel meg a dán herceg felől alkotott általános felfogásnak, mégis érdekes volt és művészi a szó teljes értelmében. Faurenál nagyobb énekművész ez idő szerint nincs, ez volt az általános vélemény.

Végül csütörtökön Bigniót hallottuk, a főváros régi kedvencét, a ki nem Faure ugyan, de azért szeretjük és élvezettel hallgatjuk akárhányszor. Ernániban Don Carlost énekelte és e szerepet régen nem láttuk már így betöltve. Bignio tömör, hajlékony, érzés, kitűnően iskolázott hangja nagy mű-élvezetet szerzett közönségünknek, mely elismerése zaja jelcivel halmozta el a vendégművészt, ki pompás virágcsokrot is kapott.

Divattudósítás.

A mintázott szövetek mellett a tavaszi idényben a csikósak is divatban vannak. Leginkább és újból kedveltek ismét a széles csikó szövetek, például rózsaszín és gránátzöld, sötétzöld és aranyzöld (a régi arany barna színvegyülete), a melyek aztán sima fellel együtt ruhákra használtatnak fel. Mintának egy ilyen kétféle szövetből való ruhát mutatunk be t. olvasónkunknak, a melynek tán hasznát fogják venni. E ruha mohaszínű zöldes tafatából és egy szörkefehérből van összeállítva, mely zöldes alapon mohaszínű keskeny csíkokat mutat. A príncessza szabású felső ruha a csikós szövetből való, alól négyszögben kivágva, a melyen alól végig mohaszínű tafatából álló betét (plastron) látható, melynek két szélét olajzöld gombok foglalják be. A derek kivágását egészen fel a nyakig egy fehér ünnomi blüzetű alsó gallér foglalja, a nyak körül sűrű fodorral. A könyökig szűk ujjak azonnal mindig bővebbek lesznek, és két tafatafodorban végződnek. A felső ruha szegélye nagy hullámos ívekbe van kivágva, mohazöld színűvel befoglalva. A szoknya, mely sötétzöld könnyű szövetből készült, (mely egy sem látható, alól egy széles tafota fodorban végződik, és fejezi be az izléses öltözködést.

Legnagyobb részt azonban jelenleg az egyszerűbb öltözködés, az utcára, utazásra, vagy vidékre nem készülnek többé selyemből és gyapjuszövetből vagyest, hanem csak az utóbbiból. A beige és bourette szövetek képezik a legcsinosabb összeállításokat. A fehér gombokkal való gazdag díszítésük még mindig közkedveltségűek. Ezek közt a fehér fényes gyöngyház-gombok még mindig első helyet foglalnak el. A zsebek is megmaradnak még régi helyükön, az az, csak jóval lejjebb felvarrva, mint addig.

Az utcai felöltők között a félig testhez álló kabát a legdivatosabb, hossza körülbelül 90 centiméter. Díszítésre gyakran, kivált fiatal leány számára egy matrós gallérból áll. A csinosabb felöltők mind fekete selyemből készülnek, körökörül kivert sűrű róchekekkel befoglalva, melyek egy sor gazdag rojtnak szolgálnak befejező fejezősként. A fényes fekete gyöngyökkel való kivarrás, valamint az elszórtan alkalmazott altűz szalagcsokrok, fekete csipkével vagyítve, csak emelik a fekete selyem felöltők értékét és divatosságát.

Az újabb hajfrizurákat majdnem csak a saját hajból lehet előállítani, a mi kezdetnek valóban elég a hajviselet sokféle elferdítése után, melynek az utóbb években tanúi voltunk. A legújabb 1878-diki divat fő törvénye elől sima vagy hullámos hajat rendel, hátul egyszerű kontyval, mely lehet fonott, vagy nyitott hajból; a hosszú fűrtök szintén divatba jönnek, valamint a Ninon féle fűrtöcskék is. A walesi hercegnő után elnevezett fűrtök nem érnek le csak nyakig, leglátal egy hosszú fűrtű. A fej közepén díszítő konty vagy is chignon az alkalomhoz illően vagy egészen egyszerűen marad, vagy viraggal, gyönggyel és szalaggal lesz díszítve.

Végül csak egy pár szóval mutatjuk be mai mellékletünket, egy jó a j s z a b á s t, melynek t. olvasónkunk nem csak legutóbbi szabásunkhoz, a tavaszi felöltőhöz, hanem ruháinknál is jó hasznát vehetik.

S z á m r e j t v é n y.

Juhász Iónkától.

4. 5. 3. 2. 6. Mindig akad szorgos kéznek,
1. 7. 8. Kuforrása baj és vésznek.
14. 11. 10. Más borába azt ne öntünk,
15. 12. 13. 10. Olyanforma a mi földünk.
6. 2. 9. 4. A nap is elborul tőle,
3. 14. 8. 6. 12. 15. 10. 6. Ilyen a lélek, ha dőre.
12. 11. 13. 10. Virágra száll tarka szárnya,
1. 7. 3. 1. 7. 3. A töröknél csalogány a'
- 1 - 15. Hű szívem most ezt kívánja.

Megfejtésel határidő: május hó 15-dike.

A f. é. 12-dik számban közölt rejtvény értelme:

Áldás a honra, áldás reája!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Géza, Koronagh Serk Hermin, Marossy Etelka és Izabella, Párencsevicz Teréz, Stejner Janka, Horváth Ella, Steiner Sárolda, Báthori Sigray Istvánné, Janossy Lajosné, Lakács Györgyné, Hort Róza és Erzsi, Zeke Janka, Ujfaluzy Károlyné, Nagy Mariska, Móry Koller Katalin, Nagy Sándorné, Thulmon Emilia, Potoczki Mari, Spiró Emilné, Mednyánszky Margit és Erzsi, Magyar Matild és Felicie, Haintz Mari, Kerschner Mariska, Széchy Mariska, Majorszky Margit, Hosszu Elekcs Matild, Weiss Izabella, Rudér Vinczéné, Potoczky Antónia, Liebner Józsefné, Rosenfeld Gizella, Szokolay Marietta, Pajor Lenke, Dölnich Pencz Mária, Kirch Gyuláné, Revisnyei Reiczky Erzsébet, Peterdi Pap Erzsébet, Gocmann Karollé, Marton Berta, Nemeth Alajosné, Kappéczy Vilma, Kubinszky Makiné, Kliment Mariska, Cserepnyés Károlyné, Joó Zsuzsanna, Korom Józsefné, Molnár Lajosné, Krakkay Mari, Jávör Anna.

A 11-dik számban közölt rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Korom Józsefné, Nagy Matild.

T a r t a l o m.

A melegített hamu, Brankovics Györgytől. — Könyvek, Darmay Viktortól. — Husvét — 1903, M... Tódortól. — A hóv, Kemenczy Kálmántól. — Pestl életkép. — Budapesti hírvivő. — Gazdaságynoknak. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Új szabásmintája.

Feladó szerkesztő, kiadó a laptulajdonos: EMILIA.

16-dik szám.

Április 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL.

Országot 39. 11.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	S a p -	
							ár	per
Apr.	21	Vasárnap	F Husvétvasár.	F Husvétvas.	9 A 5 Vajhi	18 Nehemiás	5	2
	22	Hétfő	Husvéthétfő	Husvéthétfő	10 Herodes	19 Nikanor	5	0
	23	Kedd	Adalbert (Béla)	Béla	11 Antipás	20 Nonh	4	58
	24	Szerda	György vértanu	György	12 Terentius Vazul	21 Husv. 7. ü.	4	56
	25	Csütörtök	Márk evang.	Márk	13 Nagycsütörtök	22 Pes. ü. vége	4	54
	26	Péntek	Ervin, Kilit	Marcellin	14 Nagypéntek	23 Odóm	4	52
	27	Szombat	Peregrin hitv.	Zita	15 Nagyszombat	24 Sab. 1. per.	4	51

V i d é k i t á r c z a.

Pécsen a nőegylet e hó 10-dikén és 11-dikén a Rudolphinum árvaház javára előadásokat rendezett, nyolczszáz forint tiszta jövedelemmel. Nagy közönség s általános tetszés volt mind a két este. Első este Egy fiatal asszony, kinek vőleánya van czimű mulattató vígjátékot játszották. Következett az album nyolcz képe, sok szép leány ábrázolásával; a vörösbetűs, arany betűs czimű emlékkönyv pompás tartalma volt; az első lap például két elzászi nőt mutatott, egy másik lap pedig két aratónőt. A pécsi németek kedvéért volt német vígjáték is; végül élő szép képlet: V. Károly a Titian műtermében. Másnap a Szellemdua hölgyet játszották, az album bemutatását ismételték, azzal a változtatással, hogy az első kép most a Hit, remény és szeretet volt. Végül tableau volt: a Decameron hét hölgygyel és három urral. A pécsiek rég élveztek kedvesebb két estét s a közreműködőket bőven részesíték tapsokban.

Cegléden a félér előtt megalakult női énekkar élvezetes hangversenyt adott a kiadódó egyesület javára. Öshangzóan, dallamosan énekeltek s a magánszereplőkkel együtt (Havadtőné asszony, Negyedi, Dobos, Doucha és Fabianek kisasszonyok) sok tetszést arattak a dalegyesület hölgyei. Dobos E. kisasszony és Felicides asszony, tapsok mellett szavaltak. A hangverseny tiszta jövedelme 138 forint s o sikerben nagy érdeme van Matocsyné báró Kass Melanie urhölgynek, ki sokat buzgálkodott az ügy érdekében.

Nagyváradon Fraknoi Vilmost Nogáll éneklő kanonok iktatta be új kanonoki állomásába. Lipovniczky püspök pedig ez alkalommal diszebedet adott, felköszöntésében kiemelve: mennyire örül, hogy azt a tudós férfit megszerezte egyházmegyéjének, a kit az akadémia azzal tüntetett ki, hogy egy Arany János főtitkári helyettesévé tett. Jelen volt e lakomán Fraknoi édes atyja is, kit a püspök már régóta Érsekújvárról ismer; jelen voltak továbbá Szilágyi Sándor és Pauler Gyula jeles történetíróink is. — Megemlítjük egyuttal, hogy a nagyváradi régészeti és történelmi kiállításra folyvást sok tárgy érkezik. A debreczeni főiskola muzeumából is küldenek 123 értékes tárgyat a nagy könyvtárból pedig 224 darabot. Az ünnepélyes megnyitás husvéthétfőn délelőtt tizenegy órakor a megyeház nagy termében lesz o programmal: Ünnepi dal, éneklés a független dalkör; báró Döry József főispán elnöki megnyitó beszéde; Vitéz János váradi püspök, értekezés dr. Fraknoi Vilmos kanonok s egyleti tagtól. A vendégek tiszteltetésére este nyolcz órakor tánczezal egybekötött társas estély lesz.

Kolozsvár közönsége E. Kovács Gyulától melegen, lelkesülten bucsuzott el. Utolsó jutalomjátéka a Wallenstein

halála volt, mely ezuttal először került magyar színpadra. A gondos, bár kevés próbára történt előadást roppant közönség nézte; még a zenekar is ülőhelyekké volt átalakítva. A derék művészt folyton a legnagyobb kitüntetésekkel halmozták el. Az első felvonás után az egyetemi ifjak küldöttsége beszéd mellett pompás habérkoszorút nyújtott át az ünnepeltnek. E. Kovács Gyula meghatottan válaszolt. A második felvonás után ismét küldöttség jelent meg a színpadon s értékes emléktálczát adott át. Perzeze volt sok koszorú, bokréta, a karzatról pedig bucsukölteményeket szórtak le. Előadás után az egyetemi ifjuság fáklás zenével tisztelte meg a kedvelt művészt. Kétszáz fáklán fényében nagy tömeg hullámozott a színháztéren. A dalegyesület énekelt, voltak szónoklatok s E. Kovács Gyula ismét szép beszédben mondott köszönetet. Az ünnepélyt társas vacsora fejezte be az Európa éttermében.

Máramarosmegyében, Lónyay János főispán közbenjárására, a kereskedelmi miniszterium nagy sajtógyártó telepet fog állíttatni, mely már júniusban meg fogja kezdeni működését. A sajtógyár vezetésére egy képzett svájczit hoztatnak, ki mellett a gazdák elnőjathatják a sajtkészítés hálós mesterségét. Az oda e végett menni kívánó gazdák e hó végéig folyamodhatnak az említett miniszteriumhoz, mely nekik a sajttelepen díj nélkül adat lakást és oktatást. Ez a vállalat nemzetgazdaságilag igen fontos tény. Máramaros százezer holdnyi pompás havasi legelője eddig parlagon hevert s jövőre nagy hasznot hajthat. A turó mázsáját most tizenkét forintjával adják el, a sajtát negyvenével fogják eladhatni, és sok pénz, mely eddig külföldre tolt ki sajtért, benn marad.

Különfélék.

••. (Egy fejedelmű, mint költő.) Erzsébet román fejedelmű már számos költeményben adta jelét költői tehetségének. Legujabban igen sikerülten németre fordította Alexandrinak, a legkiválóbb román költőnek egy hős-költeményét a román dorobánczok tetteiről a most lefolyt hadjáratban. A fordítás a bukaresti Epochá-ban jelent meg névtelenül.

••. (Lakoma a konstantinápolyi osztrák-magyar követségnél.) Konstantinápolyban e hó negyedikén ünnepies ebéd volt gróf Zichy Ferencz nagykövetségnél. Jelen voltak: Mukhtár pasa, jelenleg a hadsereg tábornoki főnöke, Ozman pasa, most a testőrség feje, Mehemed Ali pasa, Számi pasa, Kréta egykori kormányzója, hajóparancsnokok és tábornokok, Daemil, Tokfik pasák, Izzet bej atb. A követség személyzete csekély kivé-

tellet megjelent. Az ünnepély hőse Mukhtár és Ozman pasák voltak. Mukhtár megnyerő alak; jól beszél francziául, egész lénye salonias s nem látszik meg rajta, hogy tizennyolcz évet töltött az ázsiai tartományok vadonjaiban és táborozásban. Ozman tekintete nyílt, erélyes, és mikor mosolyog, végtelen jószág kifejezése világítja be arcát. Csak törökül tud. Gróf Zichy Ferencz jobbán ült a Számi pasa tolmácsa mellett beszélgettek. Ozman pasa köszöntö a nagykövetnek a magyarországi kivilágításokat a plewnai nagy győzelem alkalmából s a sok diszpolgári okmányt, melylyel Magyarország városai megtisztelték.

(A telephon Kínában.) A messzeszóló mára mennyei birodalomban is talált alkalmazást s Kína már ekkorig több mint 500 mértföldnyi hosszúságu telephon összeköttetéssel bír. Lehet, hogy ezen új találmányt a mennyei birodalom czopfos fia fogják tökéletesíteni, mert ez rájuk nézve fontosabb, mint a tűviró. A telegraphnak ugyanis nem vehetik hasznát, mert nincs abécéjük.

Megbizások tára.

T. Ujlakra R. V. M. urnőnek: Becsés sorait vettem. Bővebben magánlevélben értesítettem.

Kecskemétre H. A. urnak: Köszönettel vettem.

N. Kállóra W. T. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesz küldeményem.

Gécsre K. S. urnak: Magánlevelet írtam.
T. Dobra P. I. urnőnek: El van küldve.
G. Kereszturra G. Gy. urnőnek: A legszívesebben tettem.

Nagyváradra O. L. urnőnek: Az eredményről a lapok igen dicsérőleg nyilatkoztak.

O. Patakára D. E. urhölgynek: Az a költő Bacsa-nyi János volt, született 1763-ban, meghalt 1845-ben. Az idézett versszak pedig így hangzik:

Ne félj, ne félj kedves lélek!

Ne távozzál előllem!

Mondtam, hogy már nem reméllek...

Miért tartasz hát tőlem! stb.

Pozsonyra P. O. urhölgynek: Szót sem érdemel az egész. Nagyon szívesen tettem.

Segesvárra L. J. urnőnek: El van küldve.

Martonfalvára Z. E. urhölgynek: Ára 7 és 9 frt; de mérték nélkül nem készítheti el.

Aradra D. J. urnőnek: Legjobb szeretem a kedves olvasónőim által kipróbált, biztos ételek és egyéb házi dolgok készítését közölni és ez által másoknak is szolgálatot tenni. A hány ház, annyi szokás, és — holtig tanul a jó — gazdaságon. Ezért fogadom tehát a legszívesebben az ígért gazdaságoni utasításokat egyszersmind többi olvasónőimet is hasonló közlésekre buzdítván.

H I R D E T É S E K.

Füzlet, Jozsefer 12. szám alatt.

Hölgyeknek óvásul

kik hajfonatot, ti-ta és ép emberhajból nyerni óhajának, túlhalmozott készlet miatt olyat jutányos áron csahia

Dankovszky István

uri és női müfodrásznál Budapeston kaphatnak

Hajfonatok minden aszuben rofnyl hok-zanágban mo-
a és főnléhes 2 fttől föllebb. Ön-
dörzöttelignonek 2 1/2 fttől föllebb:
Női választók állóhaj 3 1/2 fttől föllebb.
Ócska haját musta szerint festetik. Ki-
hullott hajak a legembb hajfonatok és
frizurákhoz 1 fttől kószítottnek, vagy
új haját becsérőltotik: valamint o-
szakmában vágó szikkek, u. m. uri és
női parókák minden alakban stb. rend-
költhi árért kiszolgáltának.

Különös egyambe ajánlom azou
körülményt, hogy az összes szikkek
jótállásom mellett, és az ártalmas mü-
háj koverék nélkül kószítvo vannak.
Vidéki megrendeléseket mintá sze-
rint pontosan és utánvét mellett, ánn-
pólya alkalmakhoz női frizurákat, Párizsi divat szerint osz-
kószítottnek.

Hölgymüfodrászatban tanorak adatnak.

Fiók a nemzeti színház épületben.

Zamatos mosó fény-keményítő

Schmidt R. Magdeburgban 1 csomag 30 kr.

E keményítő megkönnyíti és egyszerűsíti a
vasalást a vasalásnál nem rántódik össze, a vasalt
fehérműnek vakító fehér fényt s kellemes illatot
ad, keménynyé s mégis hajlekönnyű teszi, köny-
nyen mosódik, mosás után semmi kekes foltot
sem hagy hátra a fehérműben.

Főraktár Magyarország részére:

Neruda Nandor
Batvani-utca 10.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

Illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronahereczeg (url)-uteza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és franczia illatszeret,*
hajkenőcsök, olajok és toilette szappanoknak, továbbá
fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűeknek; ugyszintén
nagy választékban a többi itt fel nem említett
piperezereket.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi
megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

BIRKL JÓZSEF

mű- és selyemfészete

Budapest, akácfa-utca 33. szám.

(megrendelések egyetem-utca 7. sz. alatt is
elfogadjának) ajánlók szövetek, minden-
nemű selyem url ruhák, shawlok és kendők
stb. tisztítására és festésére.

Temesváry Mór

cipő-gyára Budapest,

Király-utca 2-ik szám

Br. Orsz. ház.

Hölgyek számára:

Rogatta föltopán chagr. vagy oberlasting lakkórral . 2.20
Eberlastin vagy bőr zug cipő magas szárral dupla talppal
és lakórral . 3.—
Eberlasting fűző topánok, szegezett duplatalppal lakórral
magasan vágott . 2.70
Pompadour topán malnzi-salonakból, duplatalppal roco-
cusarokkal, finoman díszítve . 3.80

Urak számára:

Bőr és szövettregell cipő . 1.20
Topánok fénymazok vagy bagaria-bőrből, szegezett és sró-
folt kettős talppal, igen sróvek . 3.80
Topánok legfinomabb chagrín bőrből, díszített lakkórral és
srós talppal . 3.80
Vadászsiszma vízmentes kettős bagaria-bőrből, háromszoro-
san srófolt talppal . 8.50
Chagrain- vagy vikszes bőr csizmák, ránczos finom divatu,
magas szárral . 8.00

Megrendelések pontosan utánvét vagy az összeg
beküldése mellett a legjobban teljesítetnek. Nem tetasz
tárgyak készíggel kicserőltetnek. — Részletes árjegyzékek
bermentve küldetnek.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napcsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyével bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyönyörűbb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek úgy férfiaknak is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kaucuk-tyükszemgyűrűk és essencia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt. kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr. Savonne Thridace Viollettől Párisban 1 frt. Illatos szappangyöngyök (cachou aromatisés) 60 kr. Eau dentifrice de Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Göllistől

Eddig még utól nem éreztett hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálására és erősítésére nézve. Ez által naponként kétszeri és sokszor folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még máskor betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvén, gunga, sapadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos (Majások, ferges és köves betegségek, tulnyálkásulásban, stb. Ez az egyetlen és gyökéres szer a mozgásgátló kőszőnyeg és mellbajban (tuberculose.) Ásványvíz gyógyszerrel is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 4 kr.
Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetnek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Göllis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a vedélyeggyel a kívülről ily csímmal van elzárva:

K. k. concess. Univ - Speisen Pulver des Dr. Göllis in Wien
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlbhof)

Párisi peccéttisztító.

Kitűnő jószágú szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szarok-, fagyó-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izmólaj által bántott helyeken, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztöbén, bútorokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott peccéttel ki lehet tisztítani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen nővényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó szerekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló étellekkel és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó húslevesrel stb. vételek be emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hashajtulása legyen, választhatja azon órák és órási időt, mely étvágy- vagy foglalkozással leginkább megkönyez. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látás fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Előre mulleti Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előideztek, már világhírt vívott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulthatlan óvász a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a sorolt szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70 .
Salicyl-fogpor	30 .
Salicyl-fogpép	60 .
Salicyl-szájvíz	60 .
Salicyl-bajkenőcs	50 .
Salicyl-blutpor (lábak izadására ellen)	50 .

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen* s több orvos által megpróbált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkiegészítőbb eredménnyel köhögés ellen. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jóhatékony hatást a köhögés- és hők-hurutnál elősegíti a nyúlós és megrekedő nyálka kiköphögését, azonnal enyhíti a gőge ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolít minden, ha még oly heves, sőt magát a legrosszabb szarzhetőségű köhögést, és a verhaugást is.

Ára: 1 egész üveg 3.50, 1/2, üveg 1.80, 1/4, üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. féle újjonnan felfalált tengertuli pora nem a közönséges fereg-pornak vehető hanem egy túlközséges direkt készített 1000-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speciális pornak tekintendő. — Az Andel J. féle új felfalált tengertuli pora használatához egy nagyon praktikus és olcsó új szerkezetű

Féreg-Portó

Fecskeendője

megrendő. Az említett por ugyanahatározott természetű túli orvoslás, megseminszíti a

Poloskat, Bolhát, Nyabhogarat, muszkaferget, moljt, legyek és hangyaterkeket, egyáltalán az egész fergek létének akadályozó gyor-

san, biztonság és pedig olyképen bog- a fergekből semminemű maradvékot sem hagy vissza.

Ára üvegenként 20, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab fereg-Portó-gepnek ára 45 kr. kapható Budapesten Török József gyógyszerésznél király u. 7. sz. a. és Pozsonyban a főgyógyászati egyetemen.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akármiféle színű hajat tetszés szerint és tartósan feketére, barnára vagy szőkésre festhetni, legfőkébb 10 perc alatt; hatása olyannyira ismeretes, hogy további dicsőre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hossza való csökkönök, úgy mint két kefe és két ecsetre 50 kr.

Főraktár:

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer foglajás ellen, használás után nagyon hat.

Ára 50 kr. o. e.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvesmegállási díj feleankint
30 kr.

Szerkesztői skindól iroda:
VI. kerület, Terebintson, Östera
Erdők sz. 2-ik emelet.
Hirdetések díja:
Egy sorozat ámszertől sorért
8 kr.

17. SZ.
Április 28-dikán
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden szöveghez illusztrációkkal.
Ezenkívül
tizenkét hűtet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A melegített hamu.

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

— Oh én az egész világ előtt szeretnek lábainál tér-
delni! Kérem válaszoljon, e térdelő helyzetből vagy ajkaihoz
emel, vagy még jobban a porba taszít!

— Megvallom, erre nem valék elkészülve — szabadkoz-
zék Emma — ajánlata a milyen megtisztelő, ép oly meglepő
s így megbocsát, ha rögtön válaszolni nem tudok. Hogyha
majd szomorú kötelességét elvégezte, ha bánata némileg eny-
hült: forduljon kérem atyámhoz, s az ő válaszával az enyémet
is meg fogja kapni.

— A bizonytalanság rosszabb a legrosszabb valónál, s
én ama nehéz utra, mely a sirhoz vezet, erőt ohajtok az ön
válaszából meríteni. Atyjával már beszéltem.

— És atyám?

— Beleegyezett!

E szónál sötét felhő vonult a leányka homlokára, sze-
meiből vérszíjzó pillantást lövelt a még mindig térdelő ifjura
s azután hevesen mondá:

— Tehát az „üzlet“ megkötöttet!

— Az égre kisaszony! — kiáltá Gyula a neheztelés
hangján, térdelő helyzetéből felugorva, — az égre, Ön félre
ismer engem.

— Lehet, de ismerem atyámat, s tudom hogy ő szívében
is kereskedő.

— Én atyja jelleme felett ítéletet mondani nem vagyok
hivatva, de úgy hiszem, elég gazdag vagyok, hogy ily gya-
nut távol tartsanak magamtól. Üzletről pedig köztem s atyja
között annál kevésbé lehet szó: mert részemről előre lemond-
tam minden hozományról, minden évi járadékról!

— Ezt igen helytlenül cselekvé, ez által megnehezítette
jövendőbeli kérdőimnek állását.

— Jövendőbeli kérdőinek? — ismétlé az ifju remegve.

— Igaza van, — folytatá Emma hidegen — a bizony-
talanság rosszabb a legrosszabb valónál s ha már atyám sza-
vát bírja, hallja meg az én válaszomat is.

— Kérem!

— Tóváry ur, én tiszteltem, becsülöm, szeretem mint fe-
lebarátomat, de nem úgy, hogy neje lehetnék. Boldogítani
soha se tudnám.

— Tehát igaz, hogy —

— Hogy?

— Emma Nagysád csakugyan Vas Edét, atyja egykori
könyvvivőjének a fiát, az irkászt szereti!

— Nos igen, én Vas Edét, az író szerettem.

— De gondolja meg, Ede szegény, ön pedig minden te-
kintetben a kényelemhez szokott.

— Ede tegnap óta belügyminiszteri titkár s így nem
szegény, s az irodalom terén is oly nevet vívott ki magának,
hogy kenyerét mindenkor megfogja keresni.

— Igen, ha a hivatal öröke s az irodalom aranybá-
nya volna!

— Az ész: a jég hátán is megáll! És én még szegényen is
többre becsülöm a szellem munkáit, kik reménytelenül s
éhezve fáradoznak az emberiség tökélyesítésén, mint ama du-
sgazdagokat, kik őseik szerzeményeit kényelmesen pazarol-
ják el!

— Kegyed egészen megelégedezik atyjáról, a ki e há-
zaságba soha sem fog beleegyezni. Irózva gondolok a szel-
lemi s az anyagi küzdelmekre, a melyek Önre várakoznak,
ha szülői áldás nélkül menne az oltárhoz!

— Elvégre is atyám nem fogja vagyionút a sirba vinni,

addig pedig értékesítem ismereteimet, nyelv és zongora órákat adok, avagy színésznek leszek, hisz Ön mondá, hogy hangommal bátran szerepelhetnék a párisi nagy operában is!

— Ön, a milliomos leánya? Nyelv és zongora órákat adni?

— Ha kell s ha atyám kényszerít rá, miért nem? Avagy nem tartja azt becsületes kenyérkeresetnek?

— Nincs arról szó, de arról, hogy az embernek mindenhez teremtvé, illetőleg nevelve kell lennie. S valamint a nagyurból soha sem lesz jó napszámos, úgy a gazdagból soha sem lesz megelégedett szegény.

— Ebbeli állításához igen sok szó férne, de ne vitázzunk e fölött; válaszat birja, a nap lealkonyodott s ön utazik.

— Ertem — szóla Gyula ajkaiha harapva s kalapja után nyúlt.

— Bocssáson meg Tóváry ur, ha őszinteséggel fájdalmat okoztam Önnek. Legyen meggyőződve, miszerint összes ismerőseim között legtöbbször becsültem, de szeretni —

— Más szeret, — vágott szavába az ifju — és e két szóval romba dönté három éves álmaimat, tönkre téve jövőmet. Anyámmal boldogságom, szerelmem is sirba száll; de nem, feledni Önt Emma nem fogom soha. S bármily körülmények között is, bármikor is jusszon eszébe: hogy van egy jó barátja, a ki életét mindenkor kész leend Önért feláldozni.

— E nyilatkozat nemes szívének díszére válik s én igen örvendek, hogy mint jó barátok válunk el! Isten önnel! — Mondá Emma kezét nyujtva.

— Oh ne még, ha már utoljára élvezem hangjának zenéjét, hadd tekintsek még egy perczig égi szemeibe! Ön azt mondá, hogy mint felobarát szeret. Engedje meg, hogy szívem éjjelében egyetlen egy világító sugárt vihessek el innen; oh adjon a koldusnak, a jó barátoknak, a boldogság desztaláról egy morzsát, engedje meg hogy hosszú szenvedéseim előleges jutalmául, szűzics homlokát megszókolhassam!

— Uram, — hangzott e perczben a lugas bejáratánál, — ezt csak az „irkász” engedhetné meg, és az „irkász” megtagadja.

— Ede! — kiáltott a leány s kedvesének keblére hajtá fejét.

Mereven nézett Gyula egy másodperczig a boldog írón s azután némán meghajtva magát, távozott.

II.

Vasárnap volt. Tudják-e önök, mi a vasárnap a kereskedőre nézve? Pál fordulásának a napja! Hat napig az egész világnak kész szolgálja, de a hetedik napon az egész világnak az ura, mert vasárnap az egész világ az övé!

E napon, a kis kereskedő, ki nyári lakot még nem szerezhetett nyereségéből, korán reggel felszedi családját s a zöldbe megy ebédelni: a takarékosabb beéri azzal, hogy színházba viszi gyermekeit. A kereskedő fiataleág, délelőtt „plein parade” ott udvarolgat a vaczi utcza járdáin; délután a „firtlik” — kik ez osztályánál is bőven vannak — egy bérelt paripán kilovagolnak a városligetbe, az egyszerűbbek köz-költségen a Svábhegyre kocsiznak s a még egyszerűbbek, a kávéházakban „grand-seigneur”-ként örködnek a tekeasztalnál. Egy szóval, urat játszik mindegyik és jól teszi! Mindenesetre helyesebben azoknál, kik hat napig uraskodnak s a hetedik napon koplalnak.

Vasárnap volt rendesen az a nagy nap, a midőn Sax János uram nyaralóját látogatásával megszokta tisztelni, a midőn Wagneri selyem felöltőjében reggeltől-délig a kert árnyékos fái alatt sétálgatott s déltől-estelig a tornáczon hevert

kerevetén, gyönyörködve a vasrácaozatnál megállók irigy pillantásain. Ilyenkor a családnak látogatást fogadni, vagy vendégeket hívni, tilos volt, mert Sax János uram kijelenté, miszerint hétköznapon nem bánja, ha fel is fordítják a házat, de vasárnap neki senki se lábatlankodjék, mert nyugodni akar. Az egész világon csak egyetlen egy ember volt, a ki a fekete kávéhoz s a külföldi szivarokhoz rendesen elvárt, a ki nélkül nem izlett a kávé s a szivar nem szelelt. Ezt az egyetlen embert is csak azért szerette, mert nem kellett vele nyelvét koptatnia, beszélt az magától eleget, fureszábbnál fureszább dolgokat, elmondta az egész hét piquant-cseményeit, az ujdontat új adomákat, leírta a diplomaták salto-mortáléit s mindezt oly elmésen, oly jóízűen tudta előadni, hogy Sax János uram csak azon vette magát észre, miszerint ő is — nagyon jóízűt elaludt.

Ébredésekor azután, csupa hálából felesengetett egy két palaczk egrit vagy somlyait s e mellett hétről hétre, szóról szóra elmondta hogy:

— Lásza Ede öcsém, miért nem követte tanácsomat, miért nem lett kereskedő? Atyja tiz esztendőig volt nálam könyvvivő, és soha sem panaszkodott. Ha most meg volna az a szép összeg pénze, mit atyja után örökölt, s a mit tudományos könyvei, egyetemei, utazásai szépen felemésztettek: vagy társam lehetne, vagy önnálló, derék kereskedő volna; nem szorulna az ujságyszerkesztők öt forintos kezgyére, nem hivatná magát — hogy is mondják csak —

— Ujdondásznak! urambátyám, — segített mosolyogva Vas Ede, mert ő volt az az egyetlen egy ember, a ki Sax János uramat el tudta altatni.

— Más szóval: éhenkórászoknak! — viszonzá az öreg, egy óriási flut felhőt röpitve a levegőbe. — Örökké sajnálom, hogy gyámatai jogaimat szigorubban nem gyakoroltam, ámde tanárai bele voltak öcsémbe bolondulva s addig addig kürtölték a fejembe: milyen nagy érz, milyen nagy ember lesz: míg örökségét szépen kiadogattam s az eredmény?

— Díjtalan dijnokság! urambátyám, — egészíté ki Ede.

— Más szóval: nesze sommi, fogd meg jól! Vízbe potyant tőke, homokba hullt lánysz! — replikázott az öreg s két akkora füsttőmeget szoritott ki a fogai közül, mint előbb.

— Hiszen urambátyám se volt azonnal nagykereskedő s belőlem is lehet még valami!

— Majd elvállik. Csak annyit mondok, hogy az én nevelésemre egy fagarast se költöttek. Nyolcz éves koromban kereskedő inas lettem, a könyvvezető megtanított írni és számolni s tizenhat éves koromban már tiz ezüst forint havi fizetésem volt. Most önök tizenhat évig tanulnak, nevelésük belekerül husz-harminez ezer forintba s még huszonhat éves korukban is díjtalan dijnokok! Ez az új kor vívmánya! No de se baj, a ki az ég madarairól: majd gondoskodik az a díjtalan dijnokokról is! Gyujtsaon rá Ede öcsém.

(Folytatása köv.)

A tengerpartról.

(Kis testvéreimhez.)

Kompolthy Tivadartól

Ismeri családunk tiszta kék egérő!
Lefutva rég legfőbb csillagunk!
Lotant s homály borítá szép egérőket —
Ez újból többé fel nem virradunk...
Nehéz setét időkben ki kalauzolt

Minket, a hold, — mi gondos jó anyánk.
S fénylő világa, melyet hinte ránk.
Letűnt napunknak kárpótlásul volt...
És élt soká a kis család szerényen.
A boldogságnak ringató ölében —
Szellőn égett holdja négy csillagnak...
Oh, mért is, hogy már nem úgy állt ragyognak?!
Ragyog a nap; szelíd, arany sugára
Ráint családunk három csillagára, —
A negyedik lefutva, messze távol
Egy ismeretlen égen bujdosol, —
Nyugalma nincs, bár merre jár — sehol!
Kerülve messze elhagyott vidéken,
Barangol poszta tájakon —
Hol gyer világa bágyadtabb, a hol
Halál terem hősz hullámormokon...
Ragyog a hold — szelíd arany sugára
Ráint családunk három csillagára!...

Esténkiut a tengerparton állók,
Elmerengre — csendesen;
Este van, a szegény tengerórszél
Nem jarancsol senki sem —
Itt állok testem pihentve a lelkem
Egy boldogabb világba néppen át...
Hisz kis családunknak körébe szárnyal
S míg ott lebeg fölötté, könnyű szárnyal —
Fölötti szívem minden bánatát!
Előtem áll a kis szülői lak,
A domb, a melyen állá egykoron,
Átnézve egy kanyargó házioron —
A melyben lefolyt szép gyermekkorom:
A ház, a kert rég elpusztultanak...
Vajh, emlékeztek-e rojja még?
S a kis patak, hol annyit fürdöttünk —
S honnan, midőn a nap lement megöztünk,
Vigan dalolva törtünk jó anyánkhoz,
Ki aztán szép regét mesélt nekünk!
Olykor kimentünk viruló mezőre
S katonavirágokból koszorút fonánk —
Hogy örült ennek a mi jó anyánk!
Emlékeztek-e még a szép időkre?
S ha néha utunk vitt a temetőnél.
A kőfalon át kisedd sirra nőztünk...
Egy hantolatlan sir! Fölötté ének —
Kis madár zeng atyánk szellemének!
Mert jött idő, midőn
Boldog családunk tiszta kék egéről
Letűnt legfénylőbb csillagunk, a nap!
S a szende hold, a négy árva csillag
Azóta sötét éjben jártanak...

Kedves anyánk köré csoportosulva,
Kicsinyko körben látunk, édesim —
S míg ajkátok tán ép rólam beszéltek,
El-elmerengtek a régmúltakon.
Miket a végtelenség átká nyom!
S a vig öröm, mely lelketekben áll,
Eloszlik újra; szívetek sötét
S mi megvilágítani bus ójjetét;
Nincs semmi fény, remény!

Ragyog a hold; szelíd arany sugára
Ráint családunk három csillagára,
A negyedik egy ismeretlen égen...
Sápadt arcza visszatákrözdök
A tenger vizében!

Szeretetcsók.*)

A szeretet nem más, mint két szív vonzódása egymás-

*) Mutatvány „A csók könyve” című nagyobb munkából.

hoz; e vonzódáshoz legtöbbször a tiszteletnek és becsülésnek egy neme is járul, melyek közül különösen az első oly sajátos, alig látező fátvolt von a két vonzódó szív közé, mely azokat mindig — vagy többször — bizonyos tisztes távolban tartja egymástól. Két ilyen mérsékelt tisztelettel és becsüléssel szerető egyén ajkainak érintkezése: a szeretetcsók. E csók tulajdonképen tehát nem más, mint a gyöngéd, meleg, minden hevet és forróságot kizáró szeretet külső jele.

A szeretetcsók rendszerint szülők és gyermekek, testvérek, barátok és vér- vagy hitrokonok közt fordul elő; többnyire teljes és ritkábban egyoldalu, mert minél kevessebb ezer tehető fel az az eset, hogy oly egyén, kinél az ezt megkívánó vonzódás a másik irányában hiányzik, ennek csókját vizionozza.

Régiségre nézve minden csóknemnek elője teszzük a határozottan kimondjuk, hogy minden csók közül a szeretetcsók a legrégibb. E tekintetben elég lesz, ha csupán a szülői csókra hivatkozunk; első, mivel világrajzotte első perczeiben az ember érintkezik, a szülői s különösen az anyai ajak. Azt a hosszas, kínos várakozást a szeretetben, azt az örömet, mely egy lelkéből szakadt, édes szerelmi gyümölcs első megpillantásában nyilvánul, azt a holdog tudatot, hogy ez a drága kincs egész éltében kizárólag övé s élő emléke lesz ama szerelomnek, melynek lankadt lánjai helyett most a szeretet csöndes, melegítő s világító fényei lobognak; mondom, eme várakozást, ez örömet, e holdog tudatot mikép lehetne másképen az édesen szerető anyának kifejeznie, ha nem a csók által, mely minden nemesebb és istenibb érzelemnek a legmagasztosabb kifejezője? S lehet-e gondolni népet bármely időben, melynél az anya, a szeretet ez élő Memnon-szobra, keble édesen boldogító érzelmeinek e perczben önkénytelenül is jelét és ily jelét ne adná? ki az ártatlan s még ugyaszólván időnküli kiadást, lelkének, saját magának mását, önmagát lázas reszkető örömmel keblére ne zárná s csókkal ne horitana? Nem lehet; az anya minden népnél anya volt, nő volt s a magzatja iránti szeretet ki nem halhatott szivéből.

Eötvös az anyai csókot minden csókok közt a legtisztábbnak tartja s a nap éltető, meleg sugaraihoz hasonlítja, mely áldja, termékenyíti s boldoggá teszi mindazt, mire áldásos fényét árasztja. S valóban csak is ez a csók az, mely mint a napfény egész életünket beragyogja, mely mindig és mindenütt ugyanaz és változatlan. Erjen szenvedés, nyomor, a világ megvetése, hagyjanak el az emberek, kerüljön a szerencse: az anyai csók mindig készen áll számunkra, mindig és egyenlő szeretetet sugároz reánk, mely boldogít, megvigasztal, felel, véd és üdvözít.

De menjünk sorban; az édes anyai csókot először akkor érezzük, midőn a világra jöttünk s onn talán drágább, szebb, nemesebb ajándékot nem is kaphatnánk.

Das schönste Angebinde an dem ersten
Des Tages, den der Mensch Geburtstag heisst,
Ist der beseligende Mutterkuss.

mondja Willkom („Buch der Küsse” 1837. III. 7. 1)

Vagyis:

Legszebb ajándék, melyet kaphatunk
Születésünknek első reggelén:
Az üdvözítő, drága anyacsók;
E csókba rejlik mind, a mi azontul
Bűben, vesztélyben fölemel, vigasztal,
Ha boldogságunk, örömhöz az élet
Nyomora kinja megzavarja majd.
Egy csók csupán az, semmi több, a melylyel
Fájdalmasan szült magzatot szülője

Csodás világnak fényében fürösztli.
 E csók kitarja a jörőt neki.
 A holt, a mult fölőbród oh elötte,
 Mint villanyszikra futja át a szívet
 S fölkel benne azt az életért,
 Mely örökcsoókja szívnek és kebelnek.
 E csók tanítja meg a gyermeket
 Az általános ember szeretetre,
 Mely életén vezérszövéstnek;
 Az ártatlan, tudatlan lény előtt
 Az anyacsókja a homályt kinyitja
 S a szeretet, a megoldott talány
 Fénylő titok lesz, mert anyához vonzza.
 A kis kacsók kitarulnak a vágytól
 És színek az anya keblire,
 Csak ott boldog, csak ott van temploma,
 E szentélyben volt ajtatos előszőr.
 És az anya mosolygva néz reá
 S mosolyra néz fel a kicsinyke is,
 S ez üdvözlő találkozó tekintet.
 Gyökereket ver, virágot hajt a szívben,
 A lélek zsenge, himporos virágát;
 És a virág, mint hajnalcsillag, ég
 És beragyogja az egész világot;
 A percekkel, az órákat, napot.
 Megörökíti áldozat gyanánt.
 E szép virág a forró szeretet
 És táplálója az anyai csók...

E csók védője aztán a gyermeknek egész életén keresztül; ez az az ajándék, melylyel a fejlődő kisedet szerető anyja naponként elárasztja; ez az a csók, melyet a felnőtt fiú és leány távozásakor kap, midőn:

Kinek égnék a szülőkebelben
 Búcsúcsókunk egymásra lehelvén,

mely szent talizmánként az idegenek közt vele van, mely bajtól és kísértéstől megvédi a melyet drága ereklye gyanánt őriz; ez az a csók, melylyel a hazatérő ifjút és hajadont fogadja a mely ilyenkor mindnyájok koblét a viszontlátás édes gyönyörével önti el. Mily megható például Petőfink „Füstbe ment terv” című verse, melyben a csók hatalmát írja le!

Egész uton — haza felé —
 Azon gondolkozam:
 Miként fogom szólítani
 Rég nem látott anyám?

Mit mondok majd először is
 Kedvest, szípet neki?
 Midőn, mely bölcsőm ringatá,
 A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan
 Szobbnál szebb gondolat,
 Míg állni látszék az idő
 Bár a székér szaladt.

S a kis szobába toppanék...
 Röpült felém anyám...
 S én csüggytem ajkán szótlannul
 Mint a gyümölcs a fán.

(Petőfi S. összes költeményei I. k. 242. l.)

Ez az a csók, melylyel a menyasszonyt és vőlegényt az anya utolszor megajándékozza a mely az élet küzdelmeiben, vagy boldogsággal ragyogó világában, családi szentélyükbe mint vestaláng, őrizve, figyelve, kiophatatlanul, a sűrű örökre él!

Miért hozzunk fel példákat az anyacsók minden időben létezésére? Meg volt, meg van a meg lesz az minden időben, minden népnél, hol anyák és gyermekek voltak, vannak és lesznek.

Ugyanilyen, de már nem oly meleg, oly üdvöztető az apai csók is, mely ritkábban ugyan, de azért mindig létezett és létezik. Kisebbszámú a mérsékelt használat az azonban nem az apai szeretet hiányáról, hanem csupán annak férfiúi biggadtaságáról a komolyabb voltáról tesz tanúságot. S kevesebb számának talán nem is mindig az atyában rejlik oka. Tudja isten, hogyan? de a gyermekek — legtöbbször — már születésüktől fogva inkább vágynak az anyai csókra, mint az apaira; talán ösztönyszerűleg érzik azt, hogy már természetileg is közelebb állnak hozzá, vagy több szeretetet látnak az anyában? Az igazat megvallva az utóbbi inkább is rászoktatja őket a gyakori csókolgatás által.

Érdekes a tekintetben a gyermekek egymás iránti irigysége vagy féltékenysége. Ha a szülő, kinek több gyermeke van, ezeket megcsókolja a véletlenül az egyiket kevesebbszer mint a másikat: a másik elszontyolodik, szomorú lesz, sir és a csókoló szülőnek szemrehányásokat tesz. Azt hiszi az ártatlan teremtetés, hogy őt bizonyosan kevesebb szeretik. Ime, a csók-kok számából a szülői szeretet van feltételezve. És a sejtésük a gyermekeknek gyakran nem is minden alap nélküli; mert tény az, hogy a kit kevésbé szeretünk, nem is csókolunk meg annyiszor. Azonban ha ily eset elő is fordul, ajánlatos a szülőknek, hogy azt külső jelekben (csókban) ki ne mutassák; mert ez által egyik gyermekben az elbizakodást, gőgöt stb., a másokban pedig az irigységet a néha a bosszú érzetét költik fel és táplálják, mely lassankint magát kinővén, azoknak erkölcsi érzületére csak ártalmassá válik.

A rómaiaknál meg volt határozva, hogy a szeretet csókjával a rokonok közt kiket lehet és szabad illetni. Római jog szerint ugyanis a család tagjai a felmenő és lemenő ágba és az oldalágon az unokatestvérekig bezárólag éltek egymás irányában a „ius oculi”-val vagyis a csókjoggal. No, hogy ezt nem nagyon tartották meg, az tudva van és érthető is. Vegyük például magunkat. Rokonaink irányában mi is birunk a csókjoggal, éppen mint a rómaiak birtak, csak azzal a különbséggel, hogy nekünk nincs kiszabva a törvény által, hogy meddig nehetünk. Előttünk törvény e tekintetben a vágy és az illem azokott lenni, minek az a természetes eredménye, hogy ritkán megyünk túl a római jog szabta határon, néha meg addig se élünk vele. Hogy a rómaiak vezérelvül szintén inkább a vágyat és illemet (ez utóbbit ugyan nem nagyon!) vették a törvény helyett, könnyen megérthető.

A szeretet csókja volt az is, midőn Jupiter az istenek atyja leányával beszélt és „subrivens natae oscule dedit” (Virgil Aeneis).

Publius Macnenius kétségtelenül az ártatlanság szigorú védőjéül akart szerepelni, midőn megbüntette szabadosát — bármennyire szerette is őt — mert hallotta, hogy az felnőtt leányát megcsókolta (Valerius Maximus 17. 7.); azt hitte, hogy üdvös hatást fog elérni, ha példás büntetés által az erkölcsiséget edzi, a gyöngy szűzben arra számítván ez által, hogy a férj jövődöbéli nevében ne csak tiszta szűzet, hanem ennek első csókját is kapja. Ez eljárás jóakaratra a jövődöbéli férj iránt megjárja, de arra, hogy valaki atyától tiltsa el gyermeke megcsókolását, semmiféle uralkodónak joga nem lehet. Az atyának mindig joga van szeretni gyermekét a szeretetet tetszése szerint nyilvánítani is.

Tiberius a tisztelőcsóknál említett rendelete a közeli rokonok közt is megtiltotta a gyakori csókolódást, félvén, hogy az által a szemérem csökkeni fog. Rosz néven is vették tőle a Valerius Maximus (II. 6. 17.) kénytelen volt őt védelmezni.

A rómaiak ez erőltetett erényességét Grügen is megerősíti a nélkül, hogy elítélné.

A régi keresztyéneknél szintén így állt a dolog a nem tartották becsületes és szemérmes asszonynak, ki a csók körüli szabályokat meg nem tartotta. E szigorú tartózkodás azonban — úgy látszik — hogy csupán a pogányok irányában nyilatkozott, mert az egyházhoz tartozó hívek egymás közt egészen hivatalos színezetűvé tették a csókot, jelekül a keresztyének közötti benső közösségnek, szövetségnek, hitrokonságnak s felebaráti szeretetnek. Az ájtatos keresztyének egymást a béké csókjával (osculo pacis) üdvözölték, az imának végét is csókkal jelezték, (osculo obsecrari) kivéve a bűjti napokat. Ezenkívül szokásban volt náluk, hogy urvacsora előtt, mely minden este tartatott, a diaconus felhívta őket: „osculamini vos invicem osculo sancto” (csókoljátok meg egymást kölcsönösen a szent csókkal!) Ima végeztével szintén csók következett s ez volt az „amen reale,” de a nők és férfiak külön ültek, mint az ma is az evang. hitvallásuknál szokás s csupán ima végeztével koveredtek össze; a jeruzsálemi templomban ez rendszeres szokás volt. E csókok azonban a testvériség, barátság és hitrokonság csókjainál többet nem jelentettek s nem is akartak jelenteni. Miután a katechuménok az egyházból elbocsátattak, ez ottmaradt hívek közt előrebocsátott ima után a megáldott kenyér és bor kiosztatott s a testvéri szeretet jelekül egymást megcsókolták. (Pálffy József: A keresztyén anyaszentegyház története.)

Némely eretnek secta szerint a csók halálos vétkeknek tartatott s szigorúan lett megbüntetve. Az egyház főnökei, az egyházatyák azonban másképp vélekedtek s Chrysostomus szerint „szent a csók, mert érezzük, hogy társítja a lelket, kibékíti a kedélyeket, egyesíti a testeket, mert mintegy egygyé válni látszatunk.” Itt a szent atya kissé természetesen túl is menti a szeretet csókja határán.

Később a keresztyén férfiak a nőkkel szerelmi vendégségeket tartottak, mely alkalommal egymást megcsókolták a ezen csókot testvéri csóknak (osculum fraternitatis) nevezték. E szokás tovább tartott négy századnál, míg végre elfajultsággá változván, eltörültetett. Eleintén 17 különböző keresztyén társaság létezett. Azok, kik a legorthodoxabb valláshoz számították magukat; a legnagyobb trágárságokra vetemedtek. A pietisták az első keresztyének módjára a gyülekezethöz szétoszolván, egymásnak békécsókot adtak és egymást testvéreinek nevezték. A ugynevezett galambkeresztesek se voltak egyebek csókolódók együleteinél. Nem régeből Oroszországban egy új secta alakult, melynek tagjait „krisztus véreinek”, másként „csókoló szülőknek” nevezik, miután csakis ártatlan leányok lehetnek a felekezet tagjai, kik a testvéri szeretet csókját váltják egymás közt. Ezeknek fürdeniök nem szabad, édes étkeket nemhetnek, puha ágyban aludniök tiltva van. Hogy testüket az elpubulástól megóvják, mosakodniök is csak nagy ritkán szabad. Ha egy csókoló azú megbetegszik, nem vehet be orvosságot, miután „az isten küldte rá a betegséget s az ő akarata ellen tenni nincs megengedve.” Különbben férfiakat is megcsókolhatnak s azért adta rájuk a nép a csókolódó elnevezést. Ez alapítója egy tönkre mont paraszt, ki időnkint híveit megszokta látogatni, hogy tőlük pénzt kölcsönözzön.

Az ó-szövetségben (tehát Krisztus előtt) is számos példájút találjuk a szeretetcsókoknak. Ha a szülőtől leányaik távoztak „megfogván, (bízottleg megölelven) megcsókolák és elbocsáták.” (Tóbiás 10, 12. Z. Fües: A szentírás új

concordantiája 259. l.) Vagy midőn Jákob hazafelé közelgett, Ezsau meglátván őt, elébe rohan, „nyakába borul, megöleli és megcsókolja.” (Czuczor: Bibliai történetek, 25. l.) Midőn az egyiptusi József testvéreinek fölfedezi magát, Benjamin öcsének nyakába borul és sir. „Benjamin hasonlóképen sirvala: és sirva csókolá össze valamennyit.” (Czuczor: Bibliai történetek 34. l.) Vagy mikor a tékozló fiu hazatér s atyja meglátván őt „elébe sietett, nyakába esett és megcsókolta.” (Czuczor: Bibliai történetek 124. l.)

A rómaiak haldokló barátaikat csókolgatták, hogy a lelket ez által tovább föntarták benne.

Egyáltalában a szeretetcsók, a hitrokoni csókot kivéve, nálunk és minden népnél mai nap is fenn van; a szülő gyermekét, a gyermek szülőjét, a rokonok, barátok és testvérek egymást ma is illetik e csókkal, mint szeretetük legtöbbit mondó kifejezésével.

Dengi János.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól

(Folytatás.)

— Ez igen kinzó lehet, kivált ily öreg embereknek, — jegyzé meg Buchholz.

— Kinzó! — kacagott fel egy másik. — Hát persze, hogy nem is lehet valami nagyon kellemetes. De kellemetes dolgokat nem ígértünk az akasztófa virágainak. Hiez ha őket kérdezné az ember! Ha nem tetazik, pálcza nekik! Ha a pálcza nem volna, rég a nyakunkra nőttek volna. Hitemre mondom, nincs igazabb azó, mint a mit egyszer nagy Frigyes mondott Zietennek. Tudja ön, kérdi a király, hogy mi a legjobb a hadseregben? Zieten csak találgatja, hogy ez vagy amaz. Egyik sem, mondja nevetve a király, hanem hogy nem értenek egyet. Mert ha egyet értenének, azonnal megölnének bennünket, még pedig legelőször is engem, aztán pedig önt édes Zieten.

Nevetés és zaj közt vonultak be az illető vendéglőbe. Itt már egy egész nagy társaságot találtak, mely a lehető legvidámabb hangulatban kezdett lenni. A nagy terem sűrű dohányfüst tölté el, a bár egy hosszú asztalon tíz-tizenkét gyertya égett, mégis alig lehetett a sok fiatal ur arcát megkülönböztetni, a kik fekve és ülve az asztal körül helyet foglaltak. Az egész méltó utánzásául szolgált egy bachansi ünnepevénynek az ó-korból. Félíg és egészen üres üvegek és poharak fődék az asztalt, azonkívül tányérok csészék, kenyérdarabok, dugók, koppantók és keresztbe vetett kardok. Egyik végén énekeltek, a másikon négy tarokjátzó ült nagy csendben. Az ifju tiszték némelyike leveté a feszélyező egyenruhát, mások csak kigombolták s a nyakkötőt dobták a pokolba. Legnagyobb volt a zaj az asztal közepén, a hol egész csomó torlódott össze, mely nevetett, káromkodott, esküdözött és nyüzsgött. Itt voltak az est királynői, néhány asinész az helybeli színháztól, pár öregebb barátnő által ellenőriztetve, a kik tudták, hogy mint kell fiatal kegyuraikkal és tisztelőikkal bánni. Mint a hanyagul széthajigált pezsgő-palaczkok bizonyíták, ezek bőkezűek voltak ma irántuk. Ahoz a fajhoz tartozó szépségek voltak, mely mint Göthe mondja, „míg a választott keblén pihen, pillantásaival már másnak ígérkezik el.” Nem annyira szépek voltak mint csábítók, nem annyira szellemdusak, mint elbizakodottak; fürteik szabadon csapongtak szerte, szemek sokat ígérőleg villogtak, ruháik kivágva, ked-

vők pajzán. Csókokat osztogattak jobbra-balra, a nélkül, hogy féltékenységet keltettek volna fel; nem ijedtek meg a kevésbé finom élektől sem, sőt kétszeresen adták vissza, nagy nevetést és tetazészt nyerve félrészeg imádoók részéről.

Hogarthi kép volt ez éjjeli tivornya „a porosz herceg” vendéglőben; még az óra sem hiányzott, mely körülbelül éjfél mutatott. A mint a jövevények beléptek, zajosan fogadták őket. Ugy látszott, hogy Wartensleben általános kegyben áll.

— Huhó Wartensleben! — kiabáltak eléje, — ily későn? Ide Wartensleben! Eckstein elhódította Philliadet. Phillia, nézd Wartensleben úgy áll itt, mintha kővé vált volna. Eredj, öleld meg, mert nélküled nem élhet.

Phillia, a legszebb és legpajkosabb színésznő, a kit valami operette-ből hittak így, felállott, felragadta a poharat Eckstein ölében, hanem nem ment eléjük.

— Egészségedre Wartensleben! — szavalá. — Ennyi most összesen, a mit érted tehetek. Hanem ha tisztességesen akarod magad viselni, ülj közénk és igyál. Ámde ki az, a kit oldaladnál látok? Mely tengerentuli idegen lény az?

— Ez, kedves Phillia, — szavalá Wartensleben ugyanoly pathosszal, Buchholzra mutatva, — ez nem a te számodra való falat. Mert a bölcsesség és erény e férfi, a János pap országából jön és fogadást tett, hogy aszonymra nem néz soha.

— No, ha veled van, kis Wartensleben, akkor nem sokkalig tartja meg fogadását.

— Szent Antal ellen állt a kíséretének, midőn legerősebb volt az. Próbáld meg, oh Phillia, le tudod-e venni e szent köpenyegét? Öleld meg őt és adj neki inni ama csábító italból, melyet közönségesen champagnernek neveznek és mely készíttetik az istentől elrugaskodott francziák földén.

E szavakkal leoldá és sarokba támasztá a gróf kardját, kalapját egy üres tüvegre tévé, s míg egyik kezével egy poharat kapott fel, a másikkal szelid erőszakkal nyomta le Buchholzot egy székre.

Az idegen tisztet mindnyájan a lehető legszivesebben fogadták. Megbocsátották neki, hogy papir katona, s mindenki kedvét kereste.

Buchholz igyekezett, hogy — mint magát kifejezte, — vonitson a farkasokkal, s a bőre mind a mellett a magáé maradjon. Ivott, mikor kínálták; elfogadta a tréfát; nem hagyott kérdést felelet nélkül. A hölgyek úgy találták, hogy szerfölött érdekes, szép, délczag fiatal ember; nagyon különbözik a többiétől; modora nem sebes, nem komoly s mégis úgy elejét veszi minden frivolitásnak. Ez igazi férfi.

A tiszték köréje gyűltek s egy ideig ő volt az est hőse. Egyik az asztal alá akarta őt inni, hanem az elégnél többet nem ivott; a másik élezzekkel akart rajta kifogni, hanem visszahadta; a harmadik Phillia által igyekezett róla a szent köpnyegét levétetni, de oly erélyesen ellenállott, hogy még a könnyelmű leány önérzete is fellázadt. Végre, hogy mi sem használt, valaki kártyázást indítványozott, a mi általános tetészére talált.

Rögtön a kártya lett a figyelem központja, s még Phillia is elfordult a hálátlan barbártól, a kire cselvetéseit hasztalan pazarlta.

Buchholzot csakhamar egészen elfelejtették, s így ő kényelmesen nézhette a játékot és játszókat. A hölgyek szintén a játék körül csoportosultak, mondva, hogy szerencsét visznek az illetőnek s e ezimen pénzt kérve tőlük.

Buchholz teljesen megelégette, a mit látott és hallott, s azon gondolkozott, hogy mint lehetne észrevétlenül eltűnnie, midőn egyszerre feltárat az ajtó.

Egy délczag fiatal főhadnagy jelent meg, kezei közt egy vonogatózó ifju leány tarva; a kinek féltelmét és huzódzását durva hizelgésekkel és biztatásokkal igyekezett eloszlatni.

— No ne bolondozzál, leány, — kiáltott, — ördög és pokol, nem lesz bánúsod; károm se legyen benne. Nem élünk mi zsidóhussal, de gyere!

A leány csak vonogatózott, a tiszt pedig huzta. Egyik karján hátraveté a köpenyt, hogy annál kényelmesebben foghassa zsákmányát, míg másik kezével egy hárfát vont elő köpenye alól, magásra tartva.

— Zene, fiúk! — kiáltá. — A vén gazember nem akar jöni. Huzzátok be!

A játék azonnal félbeszakadt. Mindnyájan felugráltak s az ajtóhoz rohantak. A főhadnagy már akkor bevonazolta a leányt, a többiek meg egy öreg embert tuszkoltak be, a ki különben a leány után magától is ment.

— Mi az, Mons? — kiabált össze-vissza több hang.

— Az isten trónjára! ez a vén zsidó és leánya, a kik soha sem akarnak nekünk játszani. Be velük, hadd halljunk egy pár nótát.

— Hogy hiják e szép Sháron-rózsát, öreg? Rachel, Rebekka vagy Sára?

— Légy vesztog, vén farizeus, legyen eszed!

— Bocsásd el azt a leányt!

— Lökjétek ki a vén kutyát, csak a leányt tartssátok itt.

— Ki a vén Makkabeussal!

Az öreg zsidó szorosan tartá magát a leány, valószínűleg leánya mellett, és daczosan, keserű dühhel nézett. Megfeledkezett róla, hogy erősek között a gyengéknek egyetlen fegyverök a türelem és megadása, kezében egy cziterát tartott, s a mint a nagy főhadnagy még sem eresztő el a leányt, sőt még jobban ölelgetni kezdte azt, a vaeas eszközzel jó erősen karjára ütött. A következő perczben az öreg ember vérző arc-czal feküdt a földön, cziterája összetiporva, s a nagy főhadnagy dühtől lángolva akart rá rohanni, hogy összetépje, de a leány az öregre veté magát, öntestével ótalmozta s e közben szivrehatólag könyörögve segélyért, irgalomért.

— Oh, gazember! — kiáltott Mons, dühtől reszkető hangon, tajtékozójakkal és egészen sápadtan, — no megállj! majd megtanítalak én, hogy merj egy nemes embert megütni. Meghalsz ma. Majd megtanítalak én, hogy szegülj ellen, ha egy katonatiszt valamit parancsol.

— Akaszszátok fel! szurjátok agyon! — rivalgott a khorus.

— Megyek az utcán, — magyarázkodók barátai előtt Mons rekedten, — látom, hogy ez a vén gazember, meg a leány egy csomó diáknak zenél. Gondolom, elhozom őket ide; javukat akarom; adok nekik egy aranyat; enyit sem mindon nap keresnek. Mert a leány vonogatózik, karon fogom elvezetom. Hát ok ez, hogy ez az akasztófára való megücsön? Vagy oda sülyedtünk már, hogy zsidók is csak úgy könnyedén verjenek bennünket?!

— Itéljük el! — kiáltott közbe egy nagy hangu junker.

— Pecsételjük szákálát az asztalhoz! — vélé mindjárt egy másik.

— Tömjétek disznóhussal, a mig megful.

— En korbácsoljátok meg! Elő a sarokból! korbácsoljátok, a míg térden állva nem kér bocsánatot!

Egész csomó hasonló emberbaráti tanács hallatszott még. A színésznők a székekre álltak és úgy tapsoltak, mint valami komikus bohózatban; a tisztok jobbra-balra káromkodtak és kiabáltak; éktelen zivaj, lármá tölté be a termet, a szegény vén bűnös sűrű kör állta körül, az meg szegény félájtultan hevert leánya karjai közt, a ki hasztalan cedett számára bocsánatot.

Nem tudni, hogy mi lett volna a dolog vége, ha Buchholz hirtelen közbe nem lép. Nem tudott többé magán uralkodni és szorosan a megtámadottak elé állva, félig ingerült, félig engesztelő hangon mondta:

— En azt gondolnám, uraim, legjobb volna, a szegény ördögöt futni hagyni. Térítsük meg neki ezteráját, aztán hadd menjen isten hírével.

Bármily mérsékelték és higgadtak voltak is a szavak, mégis szörnyű visszatetszést szültek. Minden tiszt elförmedt, Mons, a nagy főhadnagy, legjobban.

— Nem tudom, a papoknál mi a szokás, bajtára, — mondá gunyos, kihívó lenézéssel, — de mi nálunk szokás, hogy katonatisztet büntetlenül megütni senkinek sem lehet, annál kevésbé ilyen nyomorult vén dögnek, és ha mégis teszi, a katonatiszt addig korbácsolhatja, a meddig neki tetazik, és senki sem szól bele oly dologba, a melyhez semmi köze.

(Folytatás adt.)

Az eheto madár-fészkek szedése.

Anglia és Scothon sziklás tenger-partjain sok ezer ember él, de nem a föld terményeiből sem pedig halászatból, hanem a kopár kősziklákból, melyek a vízből kiemelkedve, merészen nyujtják fejüket a fellegek felé. E kopár kőtömegeken semmiféle növény nem tenyész, de annál tömegesebben fészkelnek körülük a tengeri madarak megszámlálhatlan ezrei ezen tengerpart minden zugában, hézagában és üregében és itt rakják le évenként a különböző színű, alakú s nagyságu tojások millióit, melyek oly elütők egymástól, mint maguk a madarak. E sziklás tengerpart lakóinak nagyrésze a tojással él, melyet életveszélyek közt szednek össze a kopár sziklafalakról. A tojásszedést rendszerint társaságban üzik. A tulajdonképeni tojásszedő könnyű bőr ruhába van öltözve s a kiálló sziklacacsokról eresztik le kötélén; jobb kezéhez egy vékony zsinag van erősítve, mely által különféle jeleket adhat a szerint, a mint magát jobbra-balra, előre vagy hátra, feljebb vagy alább akarja eresztetni. A tojásokat, melyeket a körülte rikácsoló s néha oly sűrű repkedő madarak között keresi, s melyek őt veszélylyel fenyegetik, egy a hátára kötött kosárnemű zsákba helyezi. Minden a szedő erejétől, ügyességétől és elővigyázatától függ; egy kis vigyázatlanság és a hullámozó tenger áldozata lesz. Azonban a veszély nem gátolja a többi, hogy madár-tojásszedjenek. Mivel a tengeri madarak tojása sokkal hevesebb és izletesebb, mint bármely másféle tojás, tojásszedő mindig igen sok kerül, bárha évenként igen sok elveszti életét.

Sokkal veszélyesebb és nyaktörőbb az eheto madár-fészkek szedése Java szigetén s a nagy és az indiai Óceánok több szigetein. Itt a fecskék egy fajának fészkeire valósgos vadászatok tartanak, mivel a gazdag chinaiak a fészkeket drága pénzen vásárolják meg.

Legsűrűbben fészkelnek a madarak egy a tenger által sokszorosán kivájt sziklán Bagela tartományban egy kis szigeten, melyet a hollandok hajtottak uralmuk alá. E hegy Kurang-Balong nevet visel s nem épen magára nyulik ki a tengerből, azonban csodálatosan különös alakja van. A tenger a sziklát ugyanis folytonosan öblögetve s csapkodva alól-felül s minden oldalról, lassankint egy mindentelől sziklafalakkal körülzárt feneketlen üreget vájt ki. Ezen szikla azután a zigzugok, hézagok és odúk sokaságát képezi. A szikla-tetőskőn fészkel azon fecskefaj, melynek fészke a gazdag chinai legfőbb nyálánkságául szolgál. A kicsiny szürkésfekete madarak ezen üregekben laknak millió számra, mert itt biztosnak érzik magukat az ember és állat ellen. Emlékező tehetségük ugyanis nincsen annyira kifejlődve, hogy az évenként háromszor visszatérő emberek rablására visszaemlékezzenek. Keresik fel a várost a hollandok hasznára, a benazulótt babonás feketék veszélyére. Ez utóbbiakat évenként háromszor fanatizálják és opiumizálják ezen nyaktörő vállalatra, mert senki se esuszniék le ezen üregben oly könnyelműleg a tájékozó tenger fölött lebegve egy kötélhágcson és nem szedné ki rejtekeikből a fészkeket.

Ha a fészkeszedés ideje közeleg, a hollandi kereskedők, támogatva a kormány által, mely ezen madárfészkek kereskedésből évenként másfél millió tallér adót vesz be, vallásos ünnepélyeket rendeznek a benazulóttak vallási szokásai szerint, a kiknek hegyi és más féle isteneik ilyféle barlangokban lakoznak. Ezen vallásos szertartásoknál főképp Njai Natse Kidoel, a tenger királynője játézik nagy szerepet. A nagy tárház bejáratánál, melybe az összeszedett fészkek szállítanak, áll egy pompásan feleziczomázott díszágy, melyben a tenger királynője pihenteti fáradt, szép tagjait. Az egész fészkeszedés ideje alatt hetenként egyszer hoznak neki áldozatot s évenként nagyzerű tűzi-játékot rendeznek nyugvóhelye mellett.

Eféle vallásos ámitások és szemfényvesztések által felköltik a babonás nép képzelmet s a veszélyes fészkeszedést önző céljaik érdekében összeköttetésbe hozzák a benazulóttak babonájában előforduló csodás lényekkel. S így míg más hódítók fő kötelességüknek a nép érületének, szokásainak, vallásának és nyelvének elnyomatását tartják, addig ezek ilyféllel nem törődve, roppant nyereséget szereznek.

A fészkeszedés ideje alatt még tovább mennek; nevetesen az erre alkalmas embereket ivás táncz és opium által tompítják el az őket fenyegető életveszélyekkel szemben. Opium özöne közt énekelnek s ugrándoznak viradtig. Ekkor énekelnek s vigadva vonulnak ünnepélyes menetben a közelben lecsüngő kötélhágcsokhöz, melyek a szikla párkányáról a feneketlen mélységbe merülnek, hol a fészkeszedőnek a tájékozó hullámok fölött függve és kuszva kell a gyakran szerfölyött elrojtott fészkeket keresniök. Némelyik eleszédül s le bukik a hullámozó tengerbe, máskor pedig a kötél szakadván el, hanyatt-homlok rohan a szedő veszedelmébe. Így tehát a fészkeszedés nem ritkán számos ember életébe kerül.

A fészkek ragadós anyagból áll, melyet a fecske egyrészt magából, másrészt pedig különféle füvekből ragaszt össze. A fészkek értékesége nem annyira izletességében rejlik, mint inkább a chinaiak és más keletiek azon babonájában, mely szerint az az életerőt nagyban gyarapítja. Ez a hit teszi az eheto madárfészkek becset oly nagygyá.

Közli:

H. Á.

Egy hét története.

Április 24-dikén.

Husvét után. — Az ünnepek megtartásának haszna. — Az öntözések. — A piros tojások. — Kirándulások. — Színházak.

Elmult a husvét és kimulattuk magunkat. Hiába, mi még annyira nem civilizálódtunk, hogy az ünnep is hétköznapi-számban menjen, nálunk bizony az ünnep még mindig pihenés és mulatság napja. S nem baj az, hogy így van; nem sokat veszünk az által, hogy egy napra, kettőre félre teszünk a munkát, megpihenünk és jó embereinkkel egy jó napot csinálgatunk magunknak. A tapasztalásra hivatkozunk, hogy a mely nép a vallásos érzelmeket megőrzi, soha sem volt egészen boldogtalan s mindig talált vigasztalást s reményt, míg abban az országban, hol az üzleti szellem teljesen kiirtott a lelkekből minden vallásosságot, számtalan a szerencsétlen, kétségbe esett ember. — S ez nagyon természetes is. Az olyan nagyon üzleti szellemben élő kalmár-országban is nagyon sokan vannak, kiknek a szerencse vállalatukban nem kedves, vagy élelmes verseny társuk kaparitja el előlük a nyereséget, s akkor aztán vallási vigasz és remény nélkül csoda-e, ha az ilyen szerencsétlen kétségbe esik?!

De nemcsak a vallási tekintetből helyeselhetjük az ünnepek megtartását, hanem főképen társadalmi szempontból. Az ünnepek összehozzák, együtt tartják az embereket, fölujtják szíveikben azokat a meleg emberbaráti érzelmeket, melyek az élet küzdelmében mindinkább kihűlni szoktak. A kedélyt, mely különben lassankint elfásulna, megkérgesednék, meglágyítja, fogékonytá teszi a szelidebb s felebaráti érzelmekre. Az ünnepeknek köszönhetjük, hogy egymás iránt barátsággal viseltetünk, jó embereink baján segítünk s hogy általában egymást támogatjuk.

Azért bizony soha se szégyenkedjünk hát vidékiek, egyszerű ünnepléseink miatt, inkább örüljünk, hogy még fogékonyak vagyunk a régi patriarchalis érzelmek iránt. És bizony mi itt a fővárosban is szépen megőriztük a fogékonyágunkat. Lehetett azt látni — nem a kocsmákon és közmulató helyeken csupán, melyek az ünnep mind két napján telve voltak mulatókkal és szórakozókkal, hanem lehetett észlelni az általános hangulaton, mely a járó-kelők arcán előmlött, s mintegy megázólt. Még inkább tapasztalhattuk ezt a husvét hagyományos szokások megtartásában. A gyógyszerértárolók nem győzték a kicsiket és nagyokat kölni vízzel. Akár merre ment az ember husvét másodnapján, mindenütt csak öntözést lehetett látni. De mennyien voltak olyanok is, kik megállva a boltajtóban, vagy a ház kapujában csak lesték várták hátradugott kézzel, merről jön egy leány vagy fiatal asszony, és nem ment el előtök egy sem a nélkül, hogy az arcukra ne hintett volna egy-két csep szagos vizet, a miért éppen nem látszott nagyon megharagudni egyik sem, habár teljesen idegen volt is. Hát még az a tenger sok piros tojás, a mi elfogyott! Lehetetlen, hogy a tojás ára föl nem rugott. Pedig a ki csak tehette, nem érte be az egyszerű piros tojással, hanem a fényes boltok gazdag husvét kirakatai közül választott ajándékot.

A délutánok, mint már említém, a kirándulásokéi voltak.

Legtöbbször a „zöldbe” mentek, habár a zöld még aligha adhattott volna árnyékot. Na csak hogy erre most még szükség sem volt. A nap sugarait, melyekkel, becsületére legyen mondva, a két ünnepnapon nem fősvénykedett, el lehetett viselni. Este pedig a színházak teltek meg nézővel. Oh, az ünnepek szórakozásában a színházak sem az utolsó számot tették, melyről illik külön megemlékezni.

Mindenek előtt a Szigligeti-diszeloadásról szólunk. A program változatos, fölötte érdekes és egy kissé talán nagyon is gazdag volt, s ama nagy közönséget, mely husvét vasárnap estéjén a nemzeti színházban együtt volt, a műsorozat ép úgy vonzhatta, mint a kegyelet. Az előadás, mint mondtuk, nagyon is gazdag volt, a műsor nagyon is hosszú, s mire végre ért, szinte belőfáradt a közönség.

Bevezetésül Szabó Ferencz Ahasver operája harmadik felvonásának előzenéjét hallottuk. Szabó kétségtelenül nem közönséges tehetség, sokat tanult, és ismeri a zeneírás titkait, erről tett tanúságot a vasárnap bemutatott előzene s a nymphák táncza, mely a program második szakaszát megnyitá. Vannak gondolatai, s megtalálja azok kifejezésére az igazi hangokat, a hibája talán az, hogy nagyon is rabja tanulmányainak. Ahasver még nincs készen, de a mint halljuk, befejezéséhez közel van, s reméljük, hogy az igazgatóság majd, ha az egész mű előtte lesz, alkalmat fog adni, vele megismerkedhetni a közönségnek, mely a részleteket ily rokonszenvesen fogadta s a szerény megjelenésű szerzőt ismételt kihívásokban részesíté.

Az első rész érdekes száma Arany János nép balladája volt, melynek címe: A tengeri-hántás. Az előadást okoljuk érte, hogy nem élvezhettük a remek költeményt teljesen. Nagy Imre sentimentálisan szavalta, pedig elég lett volna egyszerűen elolvasni, akkor sem vezetett volna el a remek mű legkisebb része sem, míg így legtöbbször csak találgathatták, hogy miről is szól az ének?! Dalos Eszti és Tuba Ferkó történetéről, mely nagyon szomorú, mert hitt a legénynek, a ki őt elhagyta, a leányt aztán a szégyen a sirba vitte, míg a hazakerülő legényt folyvást üzte a bánat, míg egyszer a torony tetejéről alázuhan. Ezt a történetet beszélik el a tengeri-hántók s az elbeszélést megmegezzük a közbekiáltások. Különösen megfigyelhető a népies balladai hang, mely a költeménynél előmlik. Szépségeit csak akkor élvezhetjük egészen, ha majd a nem sokára megjelenő Szigligeti-albumban olvashatjuk.

Az első szakasz végén Odry magyar népdalokat énekelt érzésteljesen. Megtapsolták és megújráztatták. Ugy ő, mint előbb Nagy Imre, nem a szabályszerű salon-öltözetben jelent meg, hanem fekete dísz-magyarban, a mit korántsem kárhoztatás végett említünk. A második szakasz Szigligeti Perényiné című drámájának két első felvonásából állott. Nehéz lenne a részletből ítéletet mondani az egész mű fölött, melyet nem ismerünk; úgy látszik, hogy a bemutatott két felvonás nem is annyira expositio, mint inkább előjáték, a később következő darabhoz. Az első felvonásban a büszke, vakmerő és nagyravágyó Perényi, neje marnasztalásai daczára, Szulej-

manhoz megy (a két király korában játszik a darab,) hogy megtévesse magát Szapolyai- és Ferdinánddal szemben harmadik királynak. A második felvonásban Perényi fegyveres-társa busan visszajön a elmondja ura vállalkozásának szomorú kimenetelét a közli Perényinével a szultán kegyetlen parancsát, — mely atyjáért zálogul Perényi kisebbik fiát követeli. Fellekiné az anya fájdalmát, lelki küzdelmét megkapóan játszta, Perényi szerepét Egressi egy kicsit hadarva szavalta el. A darab nagy részben rimés alexandrinekben van írva, s ez alkalmat adott színészeinknek a kadenciák ékes pattoztatására.

Az utolsó szakaszban Hunyadi László opera több részletét adták elő. A czinszerepét Ellinger énekelte bravórral; Erzsébetet Benzától ballottuk, ki ezuttal ismét jól volt disponálva. Díczéret illeti még Maleczkynét, ki Mariát izléssel énekelte. A díszelöadás jövedelme 1200 forint.

Hogy a nemzeti színháznál megmaradjunk, Liliomfi előadásáról adunk röviden számot. Szigligeti e sikerült bohózata husvét hétfőjén pompásan mulattatta a nagy közönséget. Halmi, mint Liliomfi, rokonszenves, szeretetreméltó alak, Vizvári Szellemfiújének pedig nincs párja. Az előadásnak különös érdeket adott Kordin Mariiska föllépte, ki ez alkalommal lépett először színpadra Mariiska szerepében. A kisasszony kétségtelenül tehetséges kezdő, a ki már is otthonossággal mozog a színpadon, a mi meglepő, tekintve, hogy alig egy éve tagja a színészeti tanodának. Hangja elég erős, kifejezőteljes, de nem elég lágy. A kisasszonynak, ha iparkodik, jövője van.

A népszínházban mindkét este szorongott a közönség, s a pénztárt az ostromlók előtt be kellett zárni. Első napon Soldosné énekelt a Sárga csikóban s kapott annyi tapsot, a mennyi a sokáig nem lankadó kezekről kilelt, a második este a Cornevillei harangok tölték meg a színházat. Szigligetiné kellemmel énekelt, mint mindig.

Budapesti hírvivő.

•• (Jótekonyság.) A király a budai tanító egyletnek 100 forintot adott alapja gyarapítására. — Simor János hercegprimás az esztergomi főgymnázium javára 5000, Kruesz Chryzostom pannonhalmi főpát pedig 20,000 forintot adományozott.

•• (Rózsás napló.) Jegyzék: Schmidt Antal színtiszt és Mayer Klára kisasszony Budapesten. — Szabó Árpád zemplénmegyei tisztviselő és Erben Anna kisasszony S.-A.-Ujhelyen. — Jeczenazky Károly mezőberényi evangélikus lelkész és Hrencsik Ilonka kisasszony Selmeczen. Baritsch Sándor Lőcséről és Balázsovich Emma kisasszony Nagyváradról. — Novák Károly ügyvéd és Horváth Mariiska kisasszony Gödöllőn. — Dr. Távolgy Gyula orvos és Sárkány Ida kisasszony Pílisen. — Egybekeltek: Ifj. gróf Zichy József és herceg Odescalchi Paula kisasszony Budapesten. — Oettingen-Spielberg Albert és herceg Metternich Melanie kisasszony Bécsben. — Gróf Apponyi Sándor és gróf Esterházy Alexandrine kisasszony Pozsonyban. — Vizvári Gyula színész és Szigeti Jolán kisasszony színésznő Budapesten. — Dr. Günther Antal ügyvéd és Kégl Emerica kisasszony Budapesten.

•• (Rudolf trónörökös) külön vonaton fővárosunkba érkezett, — és azonnal tovább utazott, Slavóniába megy. Ő fensége számos kísérettel utazik, Luitpold bajor hercegen és gróf Bombelles szárnysegéden kívül dr. Brehm a híres ornitholog

és Homeyer Jenő, a német ornithologiai társulat elnöke van társaságában. Mindegyik vadászöltönyt visel. A mint a trónörökös a coupéból kilépett, azonnal a gőzhajó állomáshoz hajtatott, a hol a Rudolf gőzös várta. Thiaiz főkapitány állt hódolatteljesen a bejáratnál s ő fensége azt mondá neki távozásakor: Isten önnel! A gőzhajó kevés percek múlva könnyedén szelte a Duna vizét és tova iramlott. A trónörökös vadászatra megy. Adonynál ki fog szállni a részt vesz egy vadászaton s azután tovább folytatja útját Slavonia felé. Brehm és Homeyer urak a hazai madárvilágot szándékoznak tanulmányozni.

•• (Fényes főúri esküvő.) Csütörtökön délelőtti 11 órákor vezette oltárhoz Vasonkeői gróf Zichy József volt kereskedelmi miniszter Odescalchy Ilona hercezkisasszonyt, Odescalchy Gyula herceg országos képviselő bájos és művelt leányát az egyetemi templomban. Az aristokraczia majdnem teljes számmal képviselve volt. Künn a templom előtt a folyton tartó eső daczára temérdek nép állott s nézte a fényes násznépet, mely pontban 11 órákor érkezett a templomba. A menyasszony hosszú uszályos fehér selyem ruhát viselt, drága csipkével díszítve, fején brilliant diadem s myrthus koszorú volt, kezében gyönyörű fehér rózsabokrétát tartott. A nyoszolya-hölgyek rózsaszín atlasz ruhát viseltek, hajukban piros rózsafüzér, kezükben rózsabokréták. A vőlegények, a vőfélyek s a tanúk mind drága díszmagyarban jelentek meg, értékes nyakláncokkal, kardokkal és forgókkal. Nászleányok voltak Odescalchy Pauline s Irma hercegnők (a menyasszony nővérei); Tisza Pauline (Tisza Kálmán leánya) és Almási Mari grófnő, mindannyian egyforma szép rózsaszín ruhában. Az esketést a vőlegény öccse, az ez alkalomra Rómából ide érkezett gróf Zichy Ferencz fiatal áldozár, a római egyházi diplomatia-akadémia tagja, teljesítő, ki közvetlen az esketés előtt megható szép magyar beszédet tartott a jegycesekhez. A szertartás után a násznép kocsikra ült és visszahajtott a hercegi palotába a nászlakomára. Tervben volt, hogy az új házaspár még azon a napon trencsénmegyei jószágára utazzék, a kellemetlen esős idő miatt azonban az utazás elnapoltatott. Ugyan abban az órában kelt egybe Metternich herceg leánya Melanie Bécsben a családi kápolnában Oettingen-Spielberg Albert herceggel. Az esketési szertartást, melyen jóformán az összes bécsi aristokracia jelen volt, Kutscher hibornok érsek végezte. A menyasszony fehér atlaszruhát viselt gazdag ezüst himzéssel, hajában pompás diademmel. Nyoszolya leányok voltak: Metternich Pascaline hercezkisasszony és Eszterházy gróf kisasszony. A vőlegény, ki máltai díszlovag, máltai egyenruhában jelent meg, kísérve Oettingen-Spielberg Emil hercegtől és Königsberg Feri gróftól. Mint násznagyok Metternich Pál és Oettingen-Wallerstein hercegek és Almásy Mór és Königsberg Alfred grófok szerepeltek. A fiatal pár délután Olaszországba utazott.

•• (A Szigligeti-Album.) melyet Sümegi Kálmán és Várad Antal szerkesztenek s adnak ki a Franklin-társulatnál Szigligeti Ede síremléke javára, a jövő hó elején remélhetőleg sajtó alá kerülhet. Az album jónévű munkatársai közül sokan már beküldték becses dolgozataikat a szerkesztőknek. Az első kézirat Arany Jánosé volt, ki a Tengeri hantás című népies költeményével emelte a kegyeletes vállalat érdekességét s fokozta a munkatársak ambícióját: a legjobbat adni a koszos költő nagyrabecsült társaságában. Az irodalomban újabb időben szebb koszorút aligha gyűjtöttek össze, mint a minővel az album meglepi az olvasó közönséget. Nem soroljuk el az írók neveit, kik ez albumba dolgozatot

adnak, csak annyit mondunk, hogy csaknem az egész irodalom képviselve lesz benne. Az album képeit kitűnő festőink rajzolták. Szigligeti Ede arcképét Pálik Béla, rákosi tusculánumát Fecsy Árpád, a népszínművekből jeleneteket Jankó János, Greguss Imre és mások. Szigligeti nagyváradi szülőházának fényképét Rádl Ödöntől, ki ahhoz ismertetést írt, már megkapták a szerkesztők. Az albumra nemcsak a szétküldött fölhívásokon, de postautalvánnyal is elő lehet fizetni a Franklin-társulatnál (egyetem utca 4. sz.) A díszesen kiállított nagy alaku kötet fűtve, illusztrált borítékkal három forint; a fényes diazkiadás öt forint.

*(Petőfi Sándor egy érdekes rajza.) Nagy költőnk rajzai közül több ismeretes, de eddig legalább nem tudták, hogy Petőfi az ő „kedves atyját” Bémét is lerajzolta. Mint a Hon értesül Kertbeny most Országgh Antal hagyatékában talált egy képet, mely alá Petőfi aláírásának utánzásával a szavak állanak: Petőfi Sándor fecit 1849 sous Temesvár, továbbá köre rajz. Országgh Antal. Alul imp. Lemairer Páris. Petőfi aláírása (y-nal), minden esetre különös. Ki adhatta az emigránsok közül e képet Párisban Országghnak? azt még sem tudjuk. Annyi tény, hogy Bem, ki arcképben, mellén a magyar kormány nagy érdemrendjével van lerajzolva, teljeesen fölismerhető a bizonyosságul szolgál annak is, hogy Petőfi a rajzönt ügyesen kezelte.

*(Jótekönyveszélő hangverseny.) A fővárosi szeretetház bizottsága az intézet alapja javára május hó 3-dikán a vigadó kis termében hangversenyt rendez. Részt fognak benne venni: Soldosné asszony, Jókainé asszony, ki Arany Tetemre hívását szavalja, Huber Jenő és végül Jókai Mór, ki egy beszélyt olvas föl. A közönség a mellett, hogy egy igazán jótekönyveszélőnek hoz belépti díjával áldozatot, egyszersmind, mint a műsor mutatja, valódi művészi élvezetnek is lesz részese.

*(Nagyértékű fölfedezés) A nagyváradi régészeti kiállításon Pulszky Ferencz vizsgálván a báró Gerliczy Felix által kiállított bogláros díszlőszerszámot, a díszítmények között több figyelemre méltó darabra bukkant, melyeket gondosabb megfigyelés alá vett s ennek folytán azon örvendete fölfedezésre jutott, hogy azok árpádkorabeli készítmények. Egy rózsaboglár pedig Mátyás korabelinek bizonyult. Az érdekes műdarabokat a tulajdonos a nemzeti muzeumnak azonnal föl is ajánlotta.

*(Rendkívül érdekes előadást) terveznek a jövő hó első napjaira a budavári színházban. A budapesti jótekönyvesegylet fölkérésére s az egylet javára a nemzeti színház kitűnőbb tagjai két vígjátékot fognak előadni, ezek közt pedig Soldosné és Odry a Cornevillei harangok című fölkapott operettből több kedvelt dalt fognak énekelni.

*(Gróf Széchenyi keletázsiai expedíciójából) már is szép haszna van a nemzetnek. Lőczy Lajos a Vöröstenger partjáról a nemzeti muzeum számára csinos gyűjteményt küldött. Legutolsó tudósítás Darjeelingből (Calcutta mellett, Kőrös Csoma Sándor nyugvóhelyéről) jött felőlük. A levél márczius 1-zején kelt s 31-dikén érkezett ide. April vége felé az expedíció Singapóréból tovább indul.

*(Az országos dalünnep) központi bizottsága megálapította, Erkel Ferencz elnöklése alatt, az idei pécsi dalünnep műsorát. Új magyar négyes íráására Zimay Lászlót kérte föl. Közös előadásra e karénekeket tűzte ki: Erkel himnusza, Mosonyi Ébresztője, Mendelssohn kara a Művészekhez, Lachner Szövetségdala, Liszt Katonadala, Volkmann Esti dala és Ajkára loptam csókomat, szerzeménye, Erkel Dalárindulója s

Engeszer Mátyás új magyar Dala Komócsy szövegére. A jövő hóban idősb Ábrányi Kornél egyesületi titkár Pécsre fog utazni, hol dalcarnoknak a tornaegylet tágas földött helyiségét alakítják át, hová két-háromezer ember befér.

*(A Kisfaludy-Társaság) szerdán délután tartá az Akadémia heti ülés termében Lukács Mór elnöklése alatt rendezet havi ülést. Az ülés kezdetén Vadnay Károly olvasott föl Kisfaludy Atalától egy Jehova című költeményt. A második felolvasás tárgyát Vadnay Károly a felolvasó, nagy intrikus című rajza képezte. E rajz az ötvenes évek irodalmi viszonyait és szerző élményeit tárgyalja; később áttér Szigligeti életének egyes mozzanataira, különösen kiemeli, mily őszinte pártfogásban részesített ő minden tehetséges drámaíróit, s mennyire nem igaz azon ismeretlen törpe óriás állítása, ki szerzőnek a nemzeti színházban egykor úgy mutatta be Szigligetit, természetesen csak úgy hátmegett, hogy az egy nagy intrikus, a ki utjában áll a fiatal tehetségeknek, mindenkit elnyom. csupa irigységből, önzésből. Utána Beöthy Zsolt olvasta föl Mese című rajzát. — Mindkét felolvasás tetszett. Dr. Szemák István Gudron című német irodalom-történeti aesthetikai tanulmánya a jövő havi ülésre halasztatott. Helyette Győri Vilmos olvasta föl a Várnay Géza által beküldött kilencz Cid románcz-fordítás közül hármat. Az ülés végével Gregus Ágost titkár Moliérnek L' improptu du Versail című 1 felvonásos vígjátékát mutatja be Majthényi Flóra fordításában. A fordítás megbirálás végett Szász Károlynak adatott ki. Az ülés, melynek csekély, de díszes közönsége volt, 7 óra után ért véget.

*(A királyi palota kertje) Budavárban az idén is tetemesen díszesbedett. Néhány ezer fával gazdagították s az árnyas helyek számát ezzel nagyon növelék. A virágágyakra is a régi gondot fordítják s az egész kertet oly állapotba igyekeznek helyezni, hogy ő Felsőge a királyné, bármely órában jöjjön, kerti sétáit teljes élvezettel végezhesse.

*(A párisi magyar egylet) gondoskodik ama hazánkfiairól, kik a világtárlatot meg akarják látogatni. Utasító, jó tanácsokkal teljes párisi kalauzt fog számukra nyomtatni, addig is pedig a kormánybiztosi hivatal által tudatja, mint kell eljárni a Párisba utazónak. Már a simbach állomáson vagy Münchenben jó a szerény utasnak magát élelmi szerekkel ellátnia, mert a Párisig eső állomásokon minden méregdrága. Párisban jutányos vendéglőket sorol föl, többi közt a Rue Grenelleben levő Hôtel meublét, melynek bérldje derék magyar ember. Az egylet közli a bérkocsiszabályzatokat is. A kiállítás tartama alatt az egylet helyiségében esti nyolcz órától éjfélig naponkint egy napos rendező fog hivatalos órákat tartani s azívesen szolgál a hozzáfutóknak tanácssal, fölvilágosítással.

*(A városligeti artézi kut) befoglalási munkájával már néhány nap alatt elkészülnek. Most az a kérdés állt sürgetőleg elő, hogy mit tegyenek e kut gazdag vizével, mely melegebb a karlsbadi Sprudelnél is. E végett kisebb bizottságot alakítottak, melynek elnöke dr. Harva Ignác, s többi közt tagjai: Ybl és Weber Antal építészek is, tervek és költségvetés készítése végett. Első lépésül határozták el: fölkérni a közoktatási minisztert is, hogy a kut vizét elemeztesse dr. Than Károly vegytanárral. Zsigmondy Vilmos, a kutat furató bányamérnök, azt ajánlja, hogy e hővizet magánházakba is kellene vezetetni, a mi nem kerülne sokba, (ötven-hatvanezer forintba,) s e tőkét be lehetne szerezni a háztulajdonosoktól, kik e pompás meleg fürdővizet be akarják vezetetni épüle-

teikbe. Tanácskozás közben egy bizottsági tag a felállítandó fürdőre nézve legalkalmasabb pontul a pávaszigetet nevezte meg. Ennek elhatározása azonban későbbi földadat. A fürdő-építés kétségekívül magánvállalkozás dolga lesz. Felmerült az aggodalom is, hogy a kiümlő sok meleg víz nyáron nem okoz-e betegségeket; de erre azt mondták, a hővizet le lehet vezetni a Rükös-árkon át a Dunába s ennek eszközzése csak néhány száz forintba kerül.

•• (A lipótvárosi bazilika) csigalásúsággal épül. A legújabb építési terv szerint a két hátulso tornyot leszedik, a két elsoit pedig fölemelik és tetőzettel fogják ellátni. A templom oldalfalaiból pedig mindkét felől 10—10 ölet lebontanak a tornyok mellett; a közepén maradó réaszt pedig összekötik a templom főhajójával, miáltal a templom kereszt alakot fog nyerni. A szentélyt képező félkör eleibe pedig még két sor oszlopot fognak felállítatni. A munkálat befejezése Ybl terve szerint 5 év alatt megtörténik és csak azután fognak a kupola építéséhez.

•• (A fővárosi iparosok körében) husvét vasárnapján tartott az utolsó hangverseny. Az élvezetesen összeállított műsorozatot szép számu közönség hallgatta végig. A szereplők közül megemlítjük Stoll tehetséges tanítványát, Valentin Lajos fiatal énekest, ki csengő, férfias hangjával valóságos tapsvihart idézett elő. Haris Mihály népdalai is gyújtottak. A műsor többi részét Engel Ottó, Némédyné, Knaztner Károly, Nadler Gizella, Ranczenberger Josefín és Ágoston, végül Szukovics Lajos töltötték be. A hangversenyt sikerült táncmulatság követte.

•• (A béke) remény-számai egyenkint elszakadnak. Eddig még mindig valószínű volt, hogy az orosz és angol közt nem kerül törésre a dolog, ma már kétségtelen. Anglia már katonaságát is hajóra szállítja s utnak indította, az orosz pedig mindinkább megfészkelte magát Konstantinápolyban, hol a kedélyek egyre izzóbbak lesznek. A szultán gyöngye ember s hajlik az oroszok felé, ezért letételéről beszélnek s testvérét, Rásádot akarják székebe ültetni. A lapok szerint már minden kész a letételre s ez esetben az új szultán Ázsiába menne, Konstantinápoly megvédését pedig az angolokra bízna. Ausztria-Magyarország pedig hallgat. Nem valószínűtlen, hogy az orosz-angol háboru kitörése esetében is tétlen nézői leszünk az események folyásának.

•• (Czetvertynszky herceg balesete.) A fővárosunkban is jól ismert, jelenleg Bécsben tartózkodó Czetvertynszky herceg kedden egy kétkerekű járművön, melynek hátulján egy szolga ült, a Prateren kocsizott végig. A herceg, egy rendőr figyelemztetése daczára, gyorsan hajtott a Stubenthor hidon végig és az osztrák muzeum épülete előtt az egyenkint befogott két lovat még gyorsabb ügetésre készítette. A lovak azonban megbokrosodtak és rendkívüli gyorsasággal futottak az Aspernhidhoz, előbb egy oszlophoz, majd több gáztartóhoz ütdöve, melyek ennek következtében tönkre zuzattak. A megbokrosodott lovak utközben egy aszonyt is elgázoltak, a ki ennek következtében meg is halt, neve Müller Julia. A féket vesztett lovakat csak akkor lehetett megállítani, midőn a herceg és szolgája a széttuzott kocsirol lezuhantak. A bécsi rendőrség a herceg ellen, ki különben semmi sérülést sem szenvedett, vizsgálatot rendelt el.

•• (Szerecsent kereszteltek) pár nap előtt a lipótvárosi templomban. Neve Minigo, 14 éves. Ő Bécsben b. Köller szolgálatában volt, de midőn urának a Nachthebel-ügy miatt Bécsből el kellett mennie, ifj. Frohner szolgálatába állt, ki

Budapesten őt megkereszteltette s keresztatyja lett. A keresztelésben a szerecsen a Károly, János neveket nyerte. A keresztelésre a szerecsen szlon öltözetben, fehér nyakkendővel jelent meg; a szertartásnak nagy nézőközönsége volt, melyet a tény ritkasága vonzott a templomba.

•• (Czakó Zsigmondot.) a kitűnő magyar drámaíró, kinek művei másfél évtizeden át gyakoroltak vonzerőt a közönségre, az új nemzedék nem ismeri. Műveit újabb termékek leszoríták a színházi repertoírról, neve csak az irodalomtörténetben, korrajzokban fordul már elő, — sirjáról senki se tudja, hol fekszik; nem is törődik vele. Kinn a Ferenzváros elhanyagolt régi temetőjében, a közvágóhíddal párhuzamos dűlön, rendetlenül nőtt bozótok közt pár sírkő darabjai fekszenek a földön. Sírdombnak nyoma sincs a temető ezen részén, az időjárás elpusztította annyi év leforgása alatt, hogy a temetkezést e helyen beszüntették: a zápor elmosta, a hó besüppedt a sírhalmokat. A kőkeresztek kidültek, darabokra máltak a földön. Darabjait aztán a járók szét-hordák, hogy a temető egyik másik pontján üld pad gyanánt használják. A mondott helyen négy ily üldpad fekszik s egyiken következő vésett írás olvasható: Itt nyugszik Czakó Zsigmond. Élt 28 évet. Meghalt 1847. De... A lapok figyelemztetik a költőnek még életben levő kartársait, barátait, nem különben az elhalt jelesünk sírjainak gondozására alakult bizottságot, hogy Czakó emlékéhez méltó síremlék felállításáról gondoskodjanak. Egy másik hír szerint Czakó sírja a kerepesi temetőben van.

•• (Lépcsőlesakadás.) Az alduinasor 32-dik számu ház fölépcsőzetéből a harmadik emeleten a felsőbb lépcső szombatn este közepén ketté törve, az alatta levő lépcsőt is magával sodorva, a földszintre lezuhant s esése közben még hat lépcsőt rántott magával. Ezen valóságos perex előtt a házban a III. emeleten lakó Czorda Dódog királyi kuria bíró neje és két lánya csak pár pillanat előtt haladott föl a lépcsőn, kiket Kosztolányi Árpád bölcsészeti hallgató követett, ki a 3-dik emeletből a lépcsővel együtt leesett, szerencsére azonban csakis csakély ütdést szenvedett. A baleset után a lépcső a rendőrség részéről mindenki előtt rögtön elzáratott. A tett helyén a városi-mérnöki hivatal kiküldötteiből alakult bizottság a szükséges intézkedéseket megtette.

•• (Zeneművek.) Rózsavölgyi és társa műkereskedésében három új hangjegy jelent meg. Egyik Székely Imre Magyar ábrándja, a Magasan repül a daru, Nagy az isten csodája s Debreczenbe kéne menni jó magyar nótákra van írva, zongorára s Nagy Sándornak ajánlva; ára 1 frt 20 kr. — A másik egy keringő-ábránd: A kornevilli harangok, Planquette operettjének dallamai után írta Hess Adolf, (ára 1 frt 20 kr) a czímlapon Szigligetiné Serpolette-alakja van. Harmadik zenemű a Reverie du matin (reggeli ábránd, 70 kros füzet.) P. Nagy Alberttől.

•• (Új könyvek.) Dömötör János munkái megjelentek a Franklin-társulat kiadásában. A szomoru véget ért költő barátai rendezték sajtó alá e kötetet, mely teljesen érdemes arra, hogy az olvasó közönség figyelmére méltassa. — Nemzeti könyvtár ezímen magyar remekírók népszerű kiadását indítja meg Aigner Lajos. Olcsó, 30 kros füzetekben adja ki Kazinczy Ferencztől Vajda Péterig husz régibb írónk oly munkáit, melyeket ma is méltó olvasni. A sorozatot Kazinczy Ferencz, Mikes, Dayka, Kármán és Vitkovics műveinek közlésével kezdi meg. Május közepétől havonkint két vagy négy füzet fog megjelenni. Így igen olcsón szerezheti meg bárki is

a magyar remek írók munkáit. A kik tiz füzet árát (8 frt) előre beküldik, a füzeteket bérmentve kapják meg. A vállalatra aláírás van nyitva s az aláírási kötelezettség száz füzetre terjed. A füzeteket az aláírók egyenkint is rendelhetik meg maguknak (Aigner-nél, Váci-utca 1 sz. a.) utánvétellel.

(Halálosások.) A hét folytán meghaltak: Deák Henrik plebános, Gyarmaton. — Galamb József ügyvéd, 69 éves korában, Veszprémben. — Locotelli László pénzügyi igazgató, Sopronban. — Psenyeczki Nagy Sándor nyelvtanár Debreczenben. 47 éves korában. — Kern Lipót földbirtokos, 43 éves korában, Nyírbátorban. — Tornallyay Józsefné, született Bay Lujza, 29 éves korában, Tisza-Keczenben. — Hankovics Károly érdemcs polgár, 53 éves korában, Nagyváradon. — Horváth József birtokos, 71 éves korában, Tamásiban. — Csonth Lajosné, született Márai Antónia, 24 éves korában, Szirakon. — Sulyok Mór az ügyvédi kamara elnöke Temesvárt. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, április 20. A színház zárva. — Vasárnap, április 21. Dísz-előadás Szigligeti emlékére. — Hétfőn, április 22. Liliomfi. — Kedden, április 23. Fekete dominó. — Coppelia. — Szerdán, április 24. Ferróol. — Csütörtökön, április 25. Tell Vilmos. (Bignio fölépté.) — Pénteken, április 26. A Klub.

Várszínház. Vasárnap, április 21. Dora.

Nepszínház. Szombaton, április 20. A színház zárva. — Vasárnap, április 21. Sárga csikó. — Hétfőn, április 22. A cornevillei harangok. — Kedden, április 23. Ugyanaz. — Szerdán, április 24. A toloncz. — Csütörtökön, április 25. A cornevillei harangok. — Pénteken, április 26. Ugyanaz.

Bignio csütörtökön este Tell Vilmost énekelte. A nagyszámú közönség teljes gyönyörrel hallgatta bensőség-teljes, meleg énekét, nemes előadását. A szabadság-hős Tellt rég nem láttuk színpadunkon ily tökéletes ábrázolásban. Szép tisztán csengő hangja hív kifejezője volt a nagy hős hatalmasan lobogó szenvedélyének. Játéka plastikai és énekéhez méltó volt. Legkitűnőbb a harmadik felvonásban volt, a a közönség alig tudta tapsát türtöztetni a felvonás végéig, mikor aztán többszörös kihívások által adott kifejezést elragadtatásának. Arnoldot Ellinger hévvel énekelte, s ismét jó napja volt. Matildot Maleczkyné igen szépen adta elő; az a sűrű taps, melyben részesült, valóban megilleté. Ney is kitett magáért Melchtal szerepében. Gemyt Kurzweil Janka ezuttal énekelte először. Csinosan csengő hangja érdemes a fejlesztésre.

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: tambourirozási minta alsószojnyákra, gyermekruhákra, terítőkre stb.

A 2-dik szám: W és I betűk zsebkendőkre.

A 3-dik szám: fehérneműekre való betét mintája, angol himzés.

A 4-dik szám: H és I betűk.

Az 5-dik szám: zsebkendőre való csipkemunka rajza, point de lace-ból készíthető és az összekötő csipkeöltésekkel. E rajz a zsebkendő negyed részét képezi.

A 6-dik szám: szélesebb betét rajza gyermeknadrágokra stb.

A 7-dik szám: O betű.

A 8-dik szám: H betű.

A 9-dik szám: B és D betű.

A 10-dik szám: női nyakkötő végére való rajz, szintén point de lace-

ból készíthető és színes szalagra, vagy fehér finom mollra vagy gazra arandó fel.

A 11-dik szám: T és G betűasztalnémetekre.

A 12-dik szám: nyakkötő végére való csipkemunka rajza, point de lace-ból készíthető.

A 13-dik szám: fehér himzés rajza, fehérneműek szegélyére.

A 14-dik szám: C betű.

A 15-dik szám: M betű.

A 16-dik szám: szívtartó tárczára vagy pénz tárczára való himzés rajza, tarka selymmel himzendő vagy himzőpapíron, vagy pedig bőrre.

Számrejtvény.

Hárich Udvardy.

5. 4. 18. 7. 8. Egy kedves hangszor ez, melyben
Gyönyörködtek régen szívesen.
10. 11. 12. 2. 22. 25. 25. 24. 19. 7. 16. Hosszu begyláncz messze messze;
Tűzhányóktól elrepeztve.
30. 31. 30. 21. Sokszor felvidítja kebledet
Ámde könnyen el is vesztetheted.
33. 1. 28. 27. 25. 32. 9. Igen kedves virág, szép fehér,
Noha virága díszszel is felér.
13. 14. Szép aszony förtjével is e nélkül.
Színek vele meg nem békül.
15. 25. 24. 21. Gyakran halljuk a nép szájából,
Hogy nem esik messze alma fájától.
17. 23. 9. 31. Miveletlen talaj neve,
Dudva, gazdal is jó tele.
26. 27. 28. Kétféle is van, egyik mindig tagad,
A másik meg több fajra szakad.
29. 7. 6. Oh beh szép az nyáron, este,
Fény és árnyékkal kifestve.
1-33. Köszöndás ez, arra szól a'
Bűnös ut nem vezet jóra.

Megfejtési határidő: májushó 22-dike.

A f. é. 13-dik számban közölt rejtvény értelme:

Megbizások tára.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőkink küldték be:

Moesz Gézáné, Korenagh Berk Hermin, Stelner Janka, Forencsacics Teréz, Báthori Sigray Istváné, Lukács Györgyné, Jánossy Lajosné, Marosy Etelka és Izabella, Hosszu Elekcs Mari, Welsz Izabella, Zeka Janka, Steiner Sarolta, Ujfaluzy Károlyné, Blau Janka, Mérey Koller Katalin, Rudér Vinczéné, Potoczky Antónia, Liebner Józsefné, Rosenfeld Gizella, Magyar nővérek, Hanzulovits Berta, Pajor Lenke, László Soltész Ida, Haintz Mária, Dávidich Puncz Mária, Mednyánszky Margit és Erzi, Kirch Gyuláné, Revinyey Reviczky Erzsébet, Petordy Pap Erzsébet, Gocsmann Karollin, Marton Berta, Majorszky Margit, Nagy Mariska, Németh Alajosné, Kappóczy Vilma, Kubinszky Mukinó, Kliment Mariska, Korom Józsefné, Krakkay Mari, Jávora Anna, Holzer Henrik, Dumcsa Ottília, Szűcs Margit, Fényes Ella, Mészáros Gyuláné, Tamásy Gizella, Fodor Lenke, Szabó Éva, Hajós Judit, Károay Lilla, Várady Olga, Nemes Lilla, Nagy Józsefné, Boldog Mária, Váry Teréz, Papp Mihályné, Kántor Paulin, Sulyok Anna.

Tartalom.

A melegített hamu, Brankovics Györgytől. — A tengerpartról, Kompolthy Tivadartól. — Szeretetsók — 1803, M. . . Tódortól. — Az ebetó madár-fészkek szedése. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felolós szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

17-dik szám.

Április 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold- járás	N a p . kelte nyugta	
							óra perc	óra perc
Apr.	28	Vasárnap	F 1 Fehér vasár.	F 1 Quas. gen.	16 A Husvétvas.	25 Okozia	4 50	7 6
	29	Hétfő	Maximin	Antalka	17 Husvéthétfő	26 Bőjt, Joz. h.	4 49	7 7
	30	Kedd	Sienai Katalin	Eutrop	18 Husvétkedd	27	4 47	7 8
Május	1	Szerda	Fülöp és Jak. ap.	Fülöp, Jakab	19 János	28	4 46	7 10
	2	Csütörtök	Athanáz, Zsig.	Zsigmond	20 Theodor	29 Oziás	4 44	7 11
	3	Péntek	Jézus g. és szög.	Kereszt fölfed.	21 Janár	30 Roschodes	4 42	7 13
	4	Szombat	Monika, Floria	Flóra, Amália	22 Paracletus	1 Iz., R. S. 2. p.	4 40	7 15

V i d é k i t á r c z a.

Déa társaságát a negylet szokta időnkint zene- és felolvasási estékkel feleleveníteni. Már megszokták, hogy az egylet minden vállalatán jól sikerüljön s ezért a jótékony czélok előbbrevitelét saját egyleti ügyei mellett rendszeren innen remélik és várják. Husvét hétfőjén a sétatér javára rendezett hangversenye a negyletnek jól sikerült, bár a korábbiakhoz képest kevésbé volt látogatott. Pedig ennek műsorozata is szintoly változatos és valóban sokat ígérő volt. A megye egyik kitűnő zongorajátékosa, Hollaky Arthur, Tannhäuserből és népdalainkból adott elő részleteket művészi technikával; László Ilka kisasszony népdalokat énekelt tiszta, csengő hangon; Horváth Eugenia kisasszony Luciából egy részletet mutatott be zongorán s Popp Benjamin kitűnő hegedűjátékát (Faustból) kísérte. Balog Ella kisasszony zongorán kísérte az énekrészleteket. Sándor D. és Kövesdy J. kettős dala is köztetszést aratott, valamint Réthi L. felolvasása (Petőfi Széchy Máriaja) és König Pál tanulmánya (az ékezetéről).

Nagyváradszék nagy érdeklődéssel mellett nyílt meg a régészeti kiállítás. A fővárosból is voltak tekintélyes vendégek: Pulszky Ferenc és fia Károly, Fraknoi Vilmos, ki felolvasást is tartott, Hunfalvy Pál, dr. Humpel József muzeumi ör. Pulszky Ferencet nagy tisztelettel fogadták megérkezésükkor. A pályaudvaron dr. Römer Flóris üdvözlé a megyei régészeti egylet nevében; a független dalkör szereződéssel tisztelte meg s midőn a kiállítási terembe lépett, éljenzéssel fogadták. A megnyitó ünnepélyre szorongásig megtelt a megyeház nagy terme. A dalkör éneke után báró Döry József mondott megnyitó beszédet, aztán mindenki feszült figyelemmel hallgatta Fraknoi becses felolvasását „Zerednai Vitéz János nagyváradi püspökről.” Következett a kiállított tárgyak megtekintése. A tárlat gazdagabb, mint a rendezők is remélték. Sok becses régiség és ipartörténelmi emlék van benne. Egy Mária Theresia által ajándékozott ezelenzében még a burnót is benn van. A tárlat nyolcz napig fog tartani. A „Fekete Sas”-ban rendezett társas estély jól sikerült; az előkelő családok nagy számmal vettek részt benne.

Szokolcsaról (Liptómegeyéből) írják, hogy ott a hó 17-dikén roppant tűzvész támadt, mely 16 lakház kivételével az egész falut elhamvasztotta. A szegény lakosok most éhezve és hajléktalanul barangolnak. Az összes gabnamagtárak és gazdasági eszközök, sok marha, ruha, és egyetlen eledelük, a burgonya, mind a lángok martalékává lettek. A nyomor leírhatatlan. A liptó-szent-miklósi szolgabíró felszólítja a nemes emberbarátokat, hogy cseyhítsék a szegények nyomorát bármily csekély ajándékkal is.

K ü l ö n f e l é k .

„(Leo pápa) gyengélkedik, mindazonáltal sok kihallgatást ad s szorgalmasan dolgozik. Naponként reggeli 3 órakor kel, hétig íróasztalánál dolgozva ül. Aztán misét mond s újra munkához lát. Kilencz órakor kezdődnek a kihallgatások, melyek rendszerint délután kettőig tartanak. Ekkor ebédjét költi el a pápa, három órakor pedig nyugágyon a kertbe viteti magát, hol — ha lábfájása nem igen tulságosan erős — sétálgat is. Öt órakor ismét kihallgatásokat ad, melyek estig tartanak. XIII. Leo megszüntette a klauzurát a pápai termekben s a hölgyeket dolgozó-szobájában fogadja el. A pápa gyengélkedése miatt husvét vasárnapján az „urbi et orbi” adandó áldás elmaradt.

„(Gerster Etelka) a napokban lépett föl utolszor Berlinben a királyi opera-házban. Már az előtte való éjjel egész tömeg ücsörgött a pénztár rácszata előtt, hogy a reggeli pénztár-nyitástól el ne késsék. Reggelre a színház előtti tér már egészen tele volt urakkal, asszonyokkal, livrées janasokkal, családokkal és minden rendű és rangu néppel. A jegy-árusítók, kik már az előbbi napokon összevásárolták a jobb helyeket, hogy aztán boros áron adjanak tul rajtok, távolabb álltak s mosolyogva nézték a tolongást, mely a pénztár megnyitására formális dulakodással fejlődött. Természetesen, a legnagyobb rész üres kézzel, boszusan távozott. Ekkor kezdődött a magán jegy-árusítók üzlete. Egész raja lepte meg őket a bérruhásoknak s az előkelő rajongóknak s fizették a busás árakat, a mennyit kértek. Egy elsőrendű helyért száz markot is adtak. Hogy előadás estéjén aztán csaknem bedöntötte a színház falát a lelkesedés, azt minek is mondanók?!

„(Az aranygyapjasok ünnepélyes miséje.) Bécsben husvétnapján az aranygyapjas vitézek ünnepélyesen összegyűltek misére. A főhercegek a burg tükörszobájában, a titkos tanácsosok és kamarások pedig a titkos tanácsosi szobában gyülekeztek. — Midőn a szertartás-mester értesítette Schwarzenberg herceget, az aranygyapjasok legidősebbjét, hogy minden készen van, ez a tükörszobába ment, bejelenteni a királynak az egyházi szertartást. Az aranygyapjas vitézek következő sorban mentek a templomba: gróf Tassse, herceg Schönburg, gróf Károlyi, gróf Trautmannsdorff, gróf Belcredi, herceg Auersperg Adolf, herceg Thurn és Taxis, Mailath György, gróf Wrba, gróf Goessa, gróf Eszterházy, gróf Andrássy, gróf Larisch-Mönnich, gróf Fürstenberg, gróf Crenneville, herceg Matternich, herceg Liechtenstein Frigyes, herceg Hohenlohe-Schillingsfürst, gróf Grünne, gróf Clum Gallus. A királyt

a rend két legrégibb vitéze, Schwarzenberg herceg és Szász-Coburg Gothai Ágost herceg, továbbá Koller báró és Fratricsevica gárdakapitányok a főszárnysegédek kísérték. A templomban a király, a trónörökös, Lajos Viktor, Ferdinánd toscanai nagyherceg, Salvator Károly, Albrecht, Frigyes Vilmos, Lipót és Rainer főherczegek a belső oratoriumba mentek, a többi aranygyapjas vitézek a külső udvari oratoriumba. A mise alatt a király megáldozott. Az istentisztelet után a király és a főherczegek visszatértek a belső lakosztályokba.

(Gyilkossági merénylet.) Bécsben vasárnap, midőn a löversenynek vége volt, Thurn-Taxis herceg főlovászmester Hunyady gróf főszertartásmesterrel haza felé hajtattván, a prater-viaduct alatt az ott összegyűlt tömegből két lövés tépett rájuk. A lövések egyike a viaduct vas oszlopába, a másik a levegőbe ment. A merényletet egy Wild Bernát nevű kereskedelmi ügynök követte el, ki rögtön elfogtatván, a rendőrségnél bevallá, hogy szándéka volt Thurn-Taxis herceget meggyilkolni, mivel ehhez állásért folyamodván, kérvényére ismételen elutasító választ kapott. A herceg semmi sérülést sem szenvedett és a nélkül, hogy az izgatottságnak legkisebb jelét árulta volna el, csendesen hajtattott be a városba. A merénylet híre futótűzként járta be a várost és a herceget csakhamar üdvözölték minden felől, így a király, a főherczegek és az aristokratia részéről.

Megbízások tára.

Makóra P. J. urhölgynek: A legszívesebben tettem.
T. Ujlakra R. V. M. urnőnek: Tökéletes rendben van.
Sz. Kereszturra K. E. urhölgynek: A levelet vettem, a kívántat pedig megküldtem.

Dobozra Sz. N. urnőnek: Azonnal megküldtem.
Kistelekre H. H. urnak: Köszönettel vettem sorait.
S. A. Ujhelyre V. M. urhölgynek: Mindent meg fogok tenni, hogy lehetőleg hamar ezélt érjen.

Zomborba Gy. E. urhölgynek: Magánlevelet írtam.
Pécáre O. I. urhölgynek: Itt is 30—35 frtba kerül az, ha csak egy kissé csinosabbat ohajtuunk.

Rózsahegyre T. E. urnőnek: Postára van adva.
Miskolczra M. Gy. urnőnek: Minden jó volna, minden szép volna, ha csak — igaz volna.

Pozsonyba O. L. urhölgynek: Másokat fognék kérni és úgy írva, hogy azokat el is lehessen olvasni.

Bécsbe Z. A. urhölgynek: Becsületére válik e szép tény nem csak a magyar hölgynek, hanem a nőnek is. De azért még sem a nyilvánosság elé való az olyan kegyeletes tett, a melynek nyilvános felemlítésével az illetőnek csak megsértendők gyöngéd érzetét. Hisz már rég megírták: Ne tudja meg a te bul kezéd . . . stb.

H I R D E T É S E K.

Főújság, Józseftér 12. szám alatt

Hölgyeknek óvásul

kik hajfonatát, tiszta és ép emberhajból nyomon dhajtanak, túlbalmosított készlet miatt nyírt jutányos áron csakis

Dankovszky István

uri és női műfodrásznál Budapeston kaphatnak.

Hajfonatok minden színben rósnai lemezszálgban mosás és fésüléshez 2 fittól fölfebb. Öndörögtszerebigyponok 2 1/2 fittól fölfebb; Női válnaték állóhaj 3 1/2 fittól fölfebb. Ócska bajat muatra szerint festetik. Kihullott hajak a legszébb hajfonatok és frizurákhoz 1 fittól késvitteinek, vagy új haját becsoróltotik; valamint a szakmában vágó esikkek, u. m. uri és női parókák minden alakban stb. rendkívüli árért kiszolgáltattak.

Különös figyelembe ajánlom azon körülményt, hogy az összes esikkekkel jóállásom mellett, és az ártalmatlan mőhaj keverék nélkül készitve vannak. Vidéki megrendeléseket mintá szerint pontosan és utánvét mellett, únnegyélves alkalmakhoz női frizurákat, Párizsi divat szerint eszkészíttetnek.

Hölgyműfodrászatban tanórák adatnak.

Fiók a nemzeti színház épületben

Zamatos mosó fény-keményítő

Schmidt R. Magdeburgban 1 csomag 30 kr.

E keményítő megkönnyíti és egyszerűsíti a vasalást, a vasalásnál nem rántódik össze, a vasalt fehérneműnek vakító fehér fényt s kellemes illatot ad, keménynyé s mégis hajlékonyná teszi, könnyen mosódik, s mosás után semmi kékes foltot sem hagy hátra a fehérneműben.

Főraktár Magyarország részére:

Neruda Nandor
hatvani-utca 10.

A „Török Szultán“-hoz

czimzett

NÖI DIVAT és kész RUHA-RAKTÁRBAN

Budapest hatvani-utca, az újvilág-utczával szemben

kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb áron kaphatók: fész pedig 15 frt, 18 frt, 20 frt és 25 frtért igen finom belmőköl.

sekre tornó-ruhák 20 fittól kezdve.

Megrendelések is ugyanezen áron pontosan és gyorsan teljesíttetnek, és kíváncsra minták küldetnek.

Nagy választék kész tavaszi felöltőkből párizsi minták szerint 6 fittól kezdve

CZIM. A „Török szultán“-hoz. Budapest, hatvani-utca.

Temesváry Mór

cipő-gyára Budapest,
Király-utca 2-ik szám
Br. Orczy ház.

Hölgyek számára:

Rogatta főtópán chagr. vagy eberlasting lakkórral . 2.20
Eberlastin vagy bőr zug cipő magas szárral dupla talppal és lakórral . 3.—
Eberlasting főtópánok, szegezett duplatalppal lakórral magasán vágott . 2.70
Pompadour topán mainzi-salonikból, duplatalppal, rococo-sarokkal, finoman díszítve . 3.80

Urnak számára:

Bőr és szövotreggeli cipő . 1.20
Topánok fénymazos- vagy bagaria-bőrből, szegezett és aró-folt kottós talppal, igen erősek . 3.80
Topánok legfinomabb chagrín bőrből, díszített lakk-orrall és erős talppal . 3.80
Vadászsiszama vizmótos kottós bagariabőrből, háromszorosan aró-folt talppal . 8.50
Chagrín- vagy vikszes bőr eszímák, rancias finom divatn, magas szárral . 8.80

Megrendelések pontosan utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legjobban teljesíttetnek. Nem totszó tárgyak készségről kicsoróltotnak. — Részletes árjegyzékek bérmentve küldetnek.

FOGORVOS.

Dr. ÁRKÖVY J.

Orvos- és sebész-tudor, fogász-mester.

(Londonban képzett fogtűző)

Lakása: FERENCZIK BAZÁRJA.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Créme a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napcsimán, folt, bőrhaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekeknek, melynek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak általános frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-crème eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerekétől, melyek a glycerin-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 90 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom pipere-szappan minden kívánt alkalmával bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédőbb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek úgy férfinaknak is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacéttől készíttve, a legártatlanabb arc- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukaszemgyűrűk és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapest, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Parina 1 frt, kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savon de Thridace Violetből Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Menocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistöl.

Eddig még utól nem érzett hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítése nézve Ez által naponként kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, meg-makara betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek pettybűdsége, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvén, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrhaj-, rák, időszakos fájások, ferges és köves betegségek, túlnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökérszer a megfigyelt közvény és mellbajban (tuberculose), Asványviz gyógyszerrel, úgy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerrel is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapest, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelemztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védőbéllyel a kívülről ily címmel van elzárva:

K. k. conc. Univ.-Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zweitthof.)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jószágú szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocmén-, olajos festék-, hajkenő- és izzadási által bármilyen kellemetlen, a ruhában, selymeszallagban, bársonyban, kertyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott pecsétet ki lehet tisztítani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó szerekekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló ételekkel és erősítő italokkal, n. m. bor, kávé, tea, jó buslevessel stb. vétetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hastisztulása legyen, választhatja azon órat és évési időt, mely évszáz- vagy foglalkozásával leginkább megegyez. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Előle mellett Aken. Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyártó Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon felülte kedvös eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindenféle belső bajok ellen, hanem exalirányos összetételben még fölálmulhatlan övszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Antiseptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel egyet említni az azaljáró kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	70 „
Salicyl-fogpor	50 „
Salicyl-fogpép	60 „
Salicyl-szájvíz	60 „
Salicyl-hajkenőcs	50 „
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapest, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen s több orvos által megpróbált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkiegítőbb eredmény elérésére nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékony hatást, sőt a zúros- és hők-hurutnál elősegíti a nyulás és megrekedő nyálka kiköhögését, azonnal enyhíti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolít minden, ha meg oly heven, sőt magát a legveszélyesebb szarvbetegségi köhögést, és a verhumást is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerész, király-utca 7. sz.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. féle ujjonon föltalált tengertuli pora nem a közönséges féreg pornak vehető hanem egy túlközbületes direkt készített 1000-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speciális pornak tekintendő. — Az Andel J. féle ujj föltalált tengertuli pora használatához egy nagyon praktikus és olcsó ujj szerkezet.

Féreg-Portó

Fecskendője

megveendő. Az említett por ugymondható természetesen túli erővel bír, megsemmisíti a

Pulostat, Bollhat, Svabbor, garat, muszkaferget, molj, legyek és hangyatergeket, egyáltalán az egész féreg létét esodálatos gyorsan.

san, biztosan és pedig olyképen hog a féregből semminemű maradékot sem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab Féreg Portó-gépnek ára 45 kr. kapható Budapest Török József gyógyszerházában király u. 7 sz. a. és Pozsonyban a fő gyantái egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akár miféle színű haját tetetés szerint és tartósan feketére, harnára vagy azókére festhetni, legfőlebb 10 perc alatt: hatása olyannyira ismeretes, hogy további dicséretre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való csekörök, úgy mint két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:

Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen, használás után rögtön hat.

Ára 50 kr. o. é.

CSALÁDI KÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvtármagolási díj félévesenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Terézváros, Csütös
21-22b sz. 2-dik emelet.

Hirdetési díja:

Egy sorosor háromszori sorért
5 kr.

18. SZ.

Május 5-ikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,

minden szükséges hímzésrajzzal.

Ezenkívül

tizenkét képet könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járattási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Alig hisszük, hogy kedvesebb szolgálatot tehetnénk olvasóinknak, bemutatván arczképét ama kitűnő ének-művésznek, a ki pár nap előtt végezte be nemzeti színházunkban dicsőösüteljes vendég-szereplését, s a kit, bár a bécsi udvari operának a tagja, mégis büszkén nevezhetünk magunkénak. Mert Bignio, a nagyhírű és jeles művész nem csak annyiban a miénk, mivel magyar anyja szülte s a hazában látott napvilágot, hanem mienk ő szívvvel, lélekkel egészen; nem olyan ő, mint több más jelesünk, ki külföldön aratva az elismerés babérjait, azt tartja, ubi bene, ibi patria, — a hol jó dolgunk van, ott a hazánk; — Bignio a haza határán kívül is mindig haza vágyott, azivc haza vonzta, a bár kicsinyes szűkmarkuság lehetlenné tette, hogy

Bignio Lajos.

állandóan körünkben maradjon, mégis, mi-helyt csak tehetne, haza sietett, és számtalan-szor hallani lehetett tőle, hogy csak itthon érzi magát igazán jól.

Legutóbbi, most be-végzett vendég-szerep-lésében is sok része van e honfiai érzelmenek. Ő, a dicsősége, hírneve delén levő kitűnő mű-vész, válogathatna a tekintélyes színházak között, melyeknél a legnagyobb örömmel üdvözlőlnék vendég-föllépéseit, Bignio azon-ban örömeoseb fogad-ta azt a meghívást, mely innen hazulról hangzott feléje és siet-tett körünkbe, hogy egy pár napig ismét „otthon” legyen. És haza jött, és ismét gyönyörköltünk művészi, nemes játékában s hall-hattuk gyönyörűen csengő szép, tiszta hangját, melyet ő any-nyi művészettel kezel, hogy kevesen külön-

ben, a mely oly közvetlen, a lélek legbensőbb hurjaig ható kifejezője a költők magasztos érzelmeinek s gondolatainak. És Bignio nem csak mint énekművész nagy; annyi nemesség, izlés, hűség és tökély van az ő játékában, hogy díszére válnék a legkitűnőbb drámai színművészek is.

Bignio régi nemes család ivadéka; Pesten született, 1839-ben. Atyja államhivatalnok volt, ki korán elhalt, s az alig tizenegy éves gyermek nevelése több testvérével együtt, az anya gondjaira maradt. Iskoláit is itt Pesten végezte, azonban lelkét már korán egészen más vágyak tölték be, melyeket az iskolai száraz tanulmányok ki nem elégíthettek. S mivel a matematika s a görög nyelv nagyon kedvetlenül, immel-ámmal ment, hogy tanárainak jóindulatát részére hódítsa a templomban hévvel énekelt. Ekkor tűnt föl először hivatása az énekművészetre. A boldog emlékeztető Szepeesi Imre, Bignio derék tanára, ki maga is nagy kedvelője volt az éneknek és zenének, gyakran mondogatta az orvosi pályára szánt ifjunak: „A kinek ily szép hangja van, menjen a színházhoz; az legyen orvos, a kinek nincs hangja.”

És e figyelmeztetések nem maradtak hatástalanok. Bignio a gimnáziumi tanfolyamot bevégezve, beiratotta ugyan magát az egyetemre, mégis nem ennek, hanem a zenéde énekiskolájának volt szorgalmas látogatója. S hogy könnyebben fenn-tarthassa magát, egy kis hivatalra is sikerült szert tennie a pestvárosi árvaszéki bizottmánynál. De a hivatal csak mellékes volt neki. Az énekművészet teljesen igénybe vette, s hogy a nemzeti színházba szabadon bejárhasson, hangversenyt rendezett, mely a színházi nyugdíj-intézet javára 100 forint eredményezvén: a művészet e csarnoka megnyílt előtte.

Természetes, hogy itt a zenédeben csak nagyon kezdetleges kiképzetésben részesülhetett. Nem sokára fölment tehát Bécsbe s a jóhírnű Rossiniól vett leczkékot. Gyorsan haladt, s rövid idő alatt szép hangja annyira kiképezve volt, hogy az itteni német színházhoz szerződtek. Itt tűnt föl különösen. A fővárosi közönségnek mindinkább kedvence lett a gyönyörű hangú baritonista, s Ráday gróf, az akkori intendáns, szerződéssel kínálta meg a nemzeti színházhoz. Itt még inkább megkedvelték. Játéka már akkor is plastikai és kifejező volt, hangja lágyan hullámzó, kellemes, poetikus csengésű és már is kitűnően iskolázott, s a mi szintén nem kis előnye volt, a magyar szöveget kevesen tudták oly szépen, minden szótagját oly tisztán érthetőleg kiejteni, mint ő. Azonban baj volt, hogy az akkori színházi vezetés kapkodó és határozatlan volt; ebből kifolyólag Bignioval is összevissza énekeltek mindent, a minek aztán nem maradt el a hatása: berekedt és huzamosb ideig kénytelen volt a színpadtól visszavonulni s már sokan azt hitték, hogy e gyönyörű hangot nem fogják élvezhetni többé. Azonban kiépült, hangja még tisztább, még csengőbb, s erőteljesebb lett, mint az előtt volt s két év múlva abban a kitüntetésben részesült, hogy meghívást kapott a bécsi udvari operához vendégszereplésre. A bécsieket is meghódította s vendégszereplési ciklusa végén igen hízog ajánlathat részesült. Bignio habozott azt elfogadni; ő magyar volt szívevel, lélekkel, jobb szeretett volna itthon maradni. Megkísérlé a nemzeti színház igazgatóságát méltányos feltételekre bírni, fájdalom azonban ez nem sikerült s ő csakugyan kénytelen volt a bécsi meghívást elfogadni.

1864-ben lett Bignio a bécsi udvari opera tagja. Oda fenn még inkább tökéletesíteni akarta magát és Salvi Marchesi, e kitűnő énekmesterek útmutatásait követve s csakhamar európai tekintélyű állást vívott ki magának az énekművészet-

ben. Föllepett többször külföldön is; a németországi kritika első Wolframnak nyilvánítá (Wagner Tannhäuserben); Londonban a Her-Majesty színházban, hol a világ legelső művészei szoktak vendégszerepelni, szintén nagy hatással énekelt annyira, hogy a kristály-palotában, a Saint-James Hallban, az Albert-palotában, több más világhírű művészek társaságában énekelnie kellett.

Bignionak gazdag repertoira van; legkitűnőbb szerepének Wolframot tartják; a mi véleményünk szerint mint Don Carlos (Ernániban), mint Don Juan, mint René (az Álarczos bálban) ép oly kitűnő, mint amabban. Ő mint hangverseny-énekes is sok megérdemelt babért aratott már; alig van nála hitebb tolmácsa Schuman, Schubert, Liszt, Brahms költői eszméinek.

Bigniot Bécsben szeretik; még inkább szeretjük a vonzódnak hozzá mi s az ő lelke is mi hozzánk huz, — hátha az igazgatóság lépéseket tenne az ő visszahódítása iránt?!

Semmivel se kötelezhetné le jobban a közönséget. p.

Midőn hallgatva...

Osengey Gusztávtól.

Midőn hallgatva ős a társaságban,
Mire gondolsz oh lelkem életo?
Egy pillanatra emlékem ha feltőn:
Édes szerelmed vágyra ébred-e?
Meglátogat-e, ha a képzeletnek
Az esedős gyors tündér szárnyat ad?
S ha elpihensz, elküldd-e szívemhez
Az ébrenlétnek végső sóhaját?

Lásd on örökké csak te nálad élek,
Lényed körül leng lelkem, életem.
Téged kísérlek csodás áhitattal
S viharzó lázzal... mindig... végtelen...
Föl-felhajít a hullám szép egembe,
Majd visszahullok bűm örvényibe...
De hűben, udvarban él benned szerelmed,
Mint egy világot alkotó ige.

Oh szent igém te, oly tökéletes vagy!
Talán azért vagy elérhetetlen ég?
De én — nagy isten! — Oh nézd el hibám!
Én jobb, nemesb csak általad levők
Adjon türelmet a szép öntudat, hogy
Szíved világa lett az én egem...
S én áldoztlók, hogy ha a világot
Az élet harcát által szenvedem

Nem fáj e harc, hisz érted vívom én azt,
Te veted reám szép hajnalsugarat,
S átfenyeshl a láthatár körültem —
A hit vitorlám — és sajkám halad.
Nem fárom én, ha átvap is hajómon
Balsorsom véres hideg tengere;
Hisz átmelégszik, hogy ha szép napom te
Egy pillanatra olmerülz belő!

A melegített hamu.

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

Ma is az „eredményig” jutott az öreg, de a midőn Ede a díjtalan díjnak helyett azt felelte, hogy: valóságos belügyminiszteri titkár, oly rettentő zavarba jött, hogy a havanna füstjét is lenyelte, felemelkedett fekvő helyzetéből s merően

nézett Ede szemei közé, nem volt tisztában magával, ha valjon jól hallott-e? S a midőn további magyarázatképen Ede a kinevezési okmányt is kiterjeszté előtte, lekapta kopasz fejéről házi sikkáját s úgy megrázta a csengettyűt, hogy nemcsak a szobaleány, hanem a mama, meg a leánya is kirohantak a tornácra.

— Hozzátok fel azt a 36-diki tokajit! — kiálta Sax uram. — Gyorsan gratuláljatok a titkár urnak! S hogy valamiképen meg ne előzzék, megragadta az ifju kezét s megrázta amugy istenesen.

— Örülök, nagyon örülök! Most már látom, ember lesz belőled öcsém. Roppant nagy kő esett le szívemről! Ha viszontlátom atyúdat, úgy hiszem azemrehányás nélkül fogad! Halálos ágyán nagyon a lelkemre kötötte, hogy az anyátlan gyerekből embert csináljak, te pedig kisiklottál a kezeim közül! No de se baj, most már jó úton vagy!

S örömben észre sem vette, miszerint a mama meg a leánya olyan formán mosolyogtak egymásra, mintha ők már régen tudták volna ezt a nevezetes előléptetést! Sax János uram megtöltött négy poharat s a titkár ur egészségére a nőknek is kociztatni kellett. A mama helyet foglalt — kivételesen — a kereveten, Emma pedig, miután egy biztató pillantást vetett Ede-re, rögtön eltűnt, azaz csak a nyitott ablak függőnyei mögé rejtőzött.

Sax János ur feltette szemeire nagyító üvegeit s mintha egy „váltót presentáltak” volna neki, oly alaposan vizsgálgatta a kinevezési okmányt.

— Csakugyan a miniszter aláírása s a belügyminiszteri pecsét! — mondá elégtűlen. No öcsém, ezt az okmányt jól megőrizd, ez az első biztos lépcső a megélhetésre, ezután tőled függ, hogy mielőbb osztálytanácsos légy. A szép fizetéssel gazdálkodni kell s talán legjobb volna —

— Ha megőszülne! — egészíté ki a mama.

— Magam is azon töröm a fejemet, — sohajta Ede.

— Nem kell ahhoz fejtörés öcsém, csak bátorság.

— Épen tanácsát és támogatását akartam kikérni urambátyám.

— A patvarba, hát már annyira vagyunk? No édes Ede, előre is figyelmeztetlek, ha szegény leányra s valami nőegyleti tagra vetted a szemedet, akkor elvesztél!

— S te még sem vesztél el! — vágott oda a mama.

— Igen, mert van miből más gazdasszonyt is tartani a háznál, de a szegény embernek nincs!

— Épen az a baj urambátyám, — sietett Ede a kitörendő vihart elhárítani, — hogy a leányka nagyon gazdag!

— Az csak szerencse, nagy szerencse! Hidd el, a nyomor, az anyagi küzdelemnek a szerelem gyilkosai. Reménylem, hogy szeret a leányka is!

— Meg vagyok róla győződve. De kétséges, valjon atyja beleegyezik-e a házasságba s aztán kijelenté, hogy leányával, míg él egy krajczárt sem ad, mert ő a tőkét nem bolygatja meg.

— Azt okosan teszi; lásd öcsém a megbolygatott tőke kész veeztesség, s a mi fő, az öregek jobban értik a szerzés, a megtartás mesterségét, mint a fiatalok. De már a mi a beleegyezést illeti, szeretném tudni, mi kifogása volna ellened? A leányoknak mai nap nincs mibe válogatni. Te pedig csinos, művelt, solid fiatal ember vagy, most már szép állásod is van. Valami évi járadékot csak ki lehetne belőle préselni, mi?

— Ha urambátyám oly kegyes lesz irántam s jószágát ez esetben sem vonja meg tőlem!

— Közbenjárok öcsém, s ne félj, itt a kezem, tiéd lesz a leány s lesz évi járadék is; tudod, ha Sax János valamit megígér, azt meg is szokta tartani.

— Köszönöm! — rebegte az ifju, az oda nyujtott kezét megragadva.

— De hát, ki az a boldog leány? Vagy még nem szabad tudni?

— Papa! az én vagyok! — szólt a tornácra kisiető Emma s oda borult atyjának a térdeibe.

Ha a villám Sax János ur raktárának a kellő közepére esapott volna le, nem ijed meg annyira, mint e szavaknál. Összerántotta szemöldökét, mondani akart valamit, de a fogai annyira össze voltak szorítva, hogy ajkait nem bírta felnyitni. Némán nézett majd leányára, majd Ede-re, majd a mosolygó anyára. A tikár ur látva a veszedelmet, oda simult Emma mellé, mefogta az atya és a leány kezét s megtöré a csendet.

— Igen, mi szeretjük egymást s boldogok csak egymással lehetünk. Ön atyámnak a halálos ágyán megígérte, miszerint embert csinál belőlem, már pedig Emma nélkül azzá soha sem leendek. Kérem, könyörgöm, ne tagadja meg tőlünk áldását!

— Titkár ur, atyjának tett ígéretében leányomról szó sem volt, — szóla végre hidegen az apa, — a leányom tegnap óta Tóváry Gyulának a menyasszonya.

— Édes öregem — közbe szólt a mama — Tóváry Gyula tegnap úgy vált el Emmától, hogy többé soha sem látja, más szóval: kikoszorúztatott. Kár volt leányunk meghallgatása nélkül, szíve s keze fölött határozni.

— Asszony, én nem avatkozom egyleti dolgaidba, te se avatkozzál az én dolgaimba. Még egyszer mondom titkár ur, leányom hivatalnok s író neje soha sem lesz! — S ezzel feltette bársony fővegét, haragosan felkelt s szobáiba vonult.

Hasztalan sietett utána az anya és a leánya, hasztalan kért beocsúztatást Ede, magára zárta a szobát, hallani sem akart róluk, nem is vacorált az nap, sőt másnap reggel is inkább gyalog ment be a városba, csakhogy valahogy fel ne ébredjen a családja s ne legyen kénytelen velők találkozni.

A kereskedésben azután biztosnak érezte magát, visszanyerte nyugalma s megelégedett mindenről, meg az élet két főtevéteijéről: a szokás és az asszonyi eselszövényről is! Hogy e kettő közül melyik hatalmasabb, nem tudom, de azt hiszem, hogy az elsőnek minden ember ruhja s a második mindent legyőz!

Ki tehet róla, Sax ur is ember volt. Nem szólt ugyan senki többé az Ede és Emma közötti házasságról, de nem volt többé vasárnap délutáni alvás sem. A fekete kávé ott hidegült meg az asztalon, a szivar csak félig égett, a másik felét el kellett dobni; hiányzott Ede, hiányzott a jóízű elbeszélés. Ez a szokás.

A néni határozatlan időre szabadságot kapott, s a mama megszűnván az egyletek gyűléseibe járni, átvette a háztartás vezetését, mindennap, de különösen vasárnap, oly cseté-patét csinált a családokkal, hogy minden hétfőn újakat kellett fogadni. És Emma? Már öt hét óta fekvő beteg! Ez a családszövény!

Sax ur végre kezdte belátni, hogy ez az állapot tarthatatlan s a hatodik hét vasárnapján szépen elszakadt türelmének a fonala, elhatározta, miszerint a mamát s a leányát elküldi — tengeri fürdőbe. E célból hétfő reggel bevárta a doktort s együtt kocizott vele a városba. A kedves doktor pedig, mintha tudta volna, miért részesül ily nagy kitüntetésben, rögtön rákezdte a nótát:

— Kétségbe vagyok esve, az én tudományom kimerült, folyamodjanak más hírneves orvoshoz, — pedig ő volt a főváros leghíresebb orvosa — hozassanak valakit Bécsből vagy Párisból, de annyit mondhatok, hogy azt a kedves természetet senki sem fogja megmenteni. Lássa édes Sax ur, mi csak a testi bajokat tudjuk gyógyítani, de a „psychomachiák” ellen nincs gyógyszerünk. Emma kisasszony pedig lelki betegségben szenved, szerintem: „nervus medicenensis” valóságos szerelmi fonalféreg! A hová az beveszi magát: nincs az a hatalom, a mely kiölje. Elsatnyul, elhervad, s végre ha a „morbus frigidus” az aszkór nem talál többé táplálékot, — a mi — két három hét múlva bekövetkezik — „psychagogá”-ba, ájulásból ájulásba esik s azután hetekig a „mors apparens”-be tetszhalotként fog feküdni. Ez borzasztó állapot, de még borzasztóbb az, hogy nem lehet a valóságos halál bekövetkeztét megállapítani. Ilyen eseteknél sokszor megtörténik, hogy élve temetetik el a beteg s hogy sirjában felébredve, irtózatossá kinok között újra szörnyet hal! Ily felelősséget nem vehetek egyedül magamra, azért ismételve tanácslom, hívassanak más orvost is. Legcélszerűbbnek találnám azonban, ha ön, mint atya, kikutatná a lelki baj okát, beszélne leányával s ha lehet, addig igyekeznék segíteni a bajon, a míg a végelgyengülés be nem következik.

Sax urnak a psychomachia, nervus medicenensis és a morbus frigidus is agyába kergette a vért hát még mikor a psychagogá-t, a mors apparens-t, a tetszhalált az élve eltemetést hallotta említeni, kevésbé mult hogy maga is „morbus attaninus”-ba nem esett; a guta legalább nagyon közel járt hozzá, mert homlokáról halálos veríték hullott. Kikiáltott a kocsinak, hogy: sebesebben hajtson, megszorította az orvos kezét s a kocsi szögletébe húzódva, némán törülgette izzadságát.

Kereskedése elé érkezve, husz éves fiatal ember ruganyosságával ugrott ki a kocsiból, a doktort haza vitette, de ráparancsolt kocsisára, hogy rögtön térjen vissza.

Hasztalan köszöntgettek segédei, oda se nézett; hasztalan jelenté mosolygva első könyvvivője, hogy az oláhorazági X-vics ház meg nem bukott, oda se hallgatott. A szögletbe vágta kalapját s botját, leült asztalához, előrántott egy iv papirost s irt a mint következik.

„Vas Ede urnak. stb. Helyben. Hat hét előtt azt mondtam önnek, hogy a mit Sax János megígér: azt meg is tartja. Igaz, ígéretem alkalmával nem tudtam, miszerint saját leányomról lesz a szó, s így annak beváltására nem is volnék kötelezhető. De Emma azóta veszélyesen beteg s én — habár sokkal nagyobb terveim valának — elvégre is atya vagyok! Itt küldöm kocsimat, menjen ki rögtön a nyaralóba, gyógyítsa meg, s ha valóban szeretik egymást, legyenek boldogok, én nem ellenzem többé egybekelésüket. A mi azonban a pénzbeli viszonyokat illeti, ragaszkodom a Tóváry urral megállapított feltételekhez. Nem mondom, hogy idővel, ha látom, miszerint leányom csakugyan boldog, bizonyos évi járadékban nem részesítem. Vasárnap elvárom a feketéhez. Sax János.”

Mire a levél elkészült, már a kocsis is jelentette magát. Kezébe nyomta levelet, rámutatott a címre s csak annyit mondott; siess! okvetlen kézbesíted!

S mit mondjak még én? A boldog Ede, nemisokat törődve a levél záradékával, sietett ki a jóhírrrel a nyaralóba és — a következő vasárnap délutánján Sax János ur megint ott szunyókált kerekétén a tornáczon, csak hogy most Ede meg Emma együtt altatták el az öreget, mit a vendégül hívott orvos arra használt fel, hogy minduntalan azzal incselkedett,

miszerint ha ő csókot nem kap, a halálos betegség körülményeit rögtön elárulja; s hogy ez valahogy ne történjék a jó néni — ki ismét átvette a háztartás vezetését — elcsalta az orvos bácsit a kertbe, onnan pedig ki az utra, a mama eleiből sétálni, mert a mama ismét bekocsizott a magyar gazdaszönyök rendkívüli közgyűlésére.

Két hét múlva a világ minden része felé vitték a hírlapok azt az örömdetes hírt, miszerint a pénz-aristokrácia a szellemi aristokráciával egyesült: tegnap tartá Vas Ede a bájos Sax Emmával menyegzőjét!

S hol a melegített hamu? kérdik önök! Az én történetem ott kezdődik, a hol másé végződni szokott. A melegített hamu még csak ezután jó.

(Folytatása köv.)

~~~~~2023~~~~~

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól

(Folytatás.)

— Azt hiszem, — szólt nyugodtan Buchholz, hogy nem talál nagy dicsőséget és elégtételt abban, ha egy tehetetlen agg embert, a ki már különben is eléggé érezte tulsúlyát, megver.

— Én azt teszek, a mi nekem tetszik, — tört ki hevesen Mona, a ki véletlenül báró is volt a így szükségképen kétszeresen gögös és elbizott. — kinek mi köze hozzá? Nem hittem volna, hogy a katonatisztek közt találkozzék valaki, a ki e vén kutyanak védelmére keljen.

— Ha egy kissé meggondolja a dolgot, — veté ellen mérsékelten, de szilárdan Buchholz, — igazat fog nekem adni.

— Mi az ördög? — riadt fel Mona, — hát tisztelt bajtársán azt hiszi, hogy mi nem gondolunk meg semmit? Tán önnek kizáró kiváltsága van a gondolkozásra?! Jer elő kucskódból vén semmirekellő, hadd mutassam meg, hogy mint gondolkozunk mi.

Az öreg reszketve fogózott meg védőjébe.

Buchholz nem tágitott egy lépést sem.

— Én nem fogom engedni, — kiáltott büszkén, csengő hangon, villámló szemekkel, — hogy ily igaztalanság történjék, a míg meggátolhatom.

— Félre! — kiáltott elvakultan Mona, — vagy ki azzal a pengével.

Azzal dühösen kirántá kardját. Buchholz mereven összefonta karjait s egy porczikája sem mozdult. Wartensleben és többen azonban megfogták és lefegyverezték a dühöngőt.

— Megveztél, Mona? — kiáltott az ifju Wartensleben, — hát érdemes e vén haszontalanért összeveszni? Tartoztasd magad. És ön, mi az ördögért szólt ön bele uram? Micsoda érdeke van önnek abban, hogy e vén génzeguz egy pár ütés-sel többet kap-e vagy kevesebbet életében? mi köze önnek hozzá? Ne, vén korhely, csináltasd meg a cziterádat, hordjádok el magatokat mindketten. Ki, ki! Mona, legyen eszed, mérsékelj magad.

Ugy vitték erőszakkal a szoba másik oldalára, Buchholz pedig gyorsan kinyitá az ajtót s kituszkolta a zsidót és leányát, a kik néhány rövid hálásztó rebegve, elsiettek.

A tiszték összebujva csendesesen tanácskoztak a másik szögletben.

— Nem, az nem lehet! — szólt félhangon Wartensle-

ben, — atyám sokat tart rá, jó katona. Ha kiutasítjátok, én is vele megyek, mert vendégem.

— Akkor rögtön elégtételt kell nekem adnia! — kiáltott Mons, mi közben Buchholzhoz fordult. — Bajtárs, — folytatá, — mi kölcsönösen megsértettük egymást. Itt van elég tanu s tér is, rögtön elintézhetjük.

— Uram, — viszonzá Buchholz komolyan, — kettőnk között én vagyok az öregebb, s úgy látom, higgadtabb is. Illő tehát, hogy én nyújtsam kezemet először a kibékülésre. Ha valamivel, akaratom ellenére, megsértettem volna önt, ezenel bocsánatot kérek. Ön pedig nem sértett meg engem. Egy szava által sem érzem magam sértve. Isten látja lelkemet, hogy gyáva nem vagyok, és nem féltém életemet kockáztatni, a hol szükséges; többször mentettem meg embereket mély víz árjából, égő házból, olragadt lovak lábai alól, de párbajt nem vívtam soha és nem is vívok, a míg csak ki kerülhetem.

— Mit? — kiáltott fel bámulva az ifju báró míg a többiek is homlokaikat ránczolták, — ön megtagadja az elégtételt? Uram, itt mind derék tiszt és jó nemes van jelen...

— S én, az egyetlen polgári, megtagadtam az elégtételt. Igen. Mert nem akarom az ön vérért kiontani, valamint a magamót sem ily okok miatt. Szükségem van az életre, hogy házámnak, nemzetemnek s a királynak szolgáljak vele, mint jóra való katonatiszt, nem pedig hogy odadobjam egy korcsmai verekedésnek.

Hidrogén nyugalma hatott. Mons megzavarodottan tekintett róla társaira, mintegy tanácsot kérve tőlük, de azok maguk sem tudták hirtelenében, hogy mit gondoljanak a dolog felől. Némelyik megvetőleg mosolygott; többen félig-meddig érezték a polgári tiszt szavainak igazságát. Hanem Wartensleben ismét közbelépett és elsimította a dolgot. Tréfára fordítá, a mi a lehető legrosszabb volt.

— Változzam zsidóvá, — mondá az érdemes fiatal ur, — ha derék erfurti bajtársunk nem bölcsebben beszélt, mint bölcs Salamon. Az ürdögbe, haszontalanság az egész. A vén zsidó minden pereputyával sem érdemli, hogy hajbakapjunk miatta. Aztán ha az öreg megtudná, hogy mi felett és hogyan vesztünk össze, no hiszen lenne vizsgálat, fogság és hosszú képek. Mert az én jó tábornok-apám kegyetlenül szigorú; egy cseppet sem érti a tréfát. Na, ide a kezdet, Mons! itt az öné, Buchholz! béküljenek ki, mint jó katonákhoz illik. Üljetek le, így ni! Nektek jó barátoknak kell lennetek! Nekem soha sem volt jobb két cimborám. Hej, pezsgőt ide! Leöntjük az utolsó haragos gondolatot is, aztán minden rendben lesz. Gyere ide, Phillisz, simogasd meg egy kicsit ezt a Mont, hadd legyen jobb kedvű. Ti meg többiek kezdjétek énekelni. Hogy is van csak? Gyönyörűletünk is van nekünk, gyönyörrel teljes életünk! Na, kezdjétek el!

Igy apránként sikerült neki Mont megengesztelni, mert Buchholz nem is haragudott. Az ének és a pezsgő csakhamar viszehozták az előbbi jókedvet, vidámságot, s mire a hajnal pirkadni kezdett, a fiatal kéjelgők legnagyobb része torkig volt édes borral. Akkor egyszerre megjelentek a katonai szolgák, hozva az urak diáruhátát, s azok folytonos élcelődés és tréfálgatás közt elkezdtek ültözködni. A szűk fehér szarvasbőr nadrágokat félnedves állapotban kellett felhuzni, aztán behinteni valami fehér porral, melyet, mikor a nadrág a testen megezáradt, megint ki kellett kefélni. Aztán jött a hajgöndörítés és a czopf beporozása.

Mindezen műveletek a lehető legnagyobb zajjal, nevetés-

sel vitettek véghez. A színésznők nem hagyták magukat ifjuak ültözködése által elriasztatni, hanem együtt kergetőztek a részben már felsütött és szarvasbőrözött urakkal a teremben, mely dohányfüst és hajpor felhőkkel volt tele. E felhőket Buchholz arra használta fel, hogy észrevétlenül kioazont.

Midőn az utcára kiért, már mindefelé verték a dobokat. A katonaság vonult a diákszemplére, mely pedig csak nyolcz órakor volt kezdődendő.

VIII.

Az utolsó diá-szemle nem lett a legutolsó. A helyőrség átmenetele hétről-hétre huzódott; az átadás ügyében folyvást kisebb-nagyobb akadályok merültek fel.

Buchholznak ez idő alatt nagy mértékben sikerült a tábornok jóindulatát megnyerni. Nem csak az irodában volt nagyon használható, hanem más egyéb körülményekben is úgy viselte magát, hogy a tábornok kénytelen volt bevallani, miszerint „ürdögösen ügyes és életrevaló fickó, csak az a kár, hogy nem nemes.”

— Mind a mellett is javát akarom, — mormogá magában az öreg ur, — rajtam nem fog mulni semmi, szót teszek érte Berlinben; de hadségeddé nem tehetem, mert nem nemes. Bolond dolog.

A törzstisztek között is nem egy pártfogót talált, a kik kénytelen-kelletlen belátták érdemeit. Némely rész nem volt ellene, mert a tábornok pártfogolta; mások azért szerették, mert a fiatal tisztekkel amaz eset óta nem a legjobb viszonyban állott.

Az az eset nem maradhatott titokban. Hallott felőle valakit a tábornok is. Akkor aztán elbeszélgette magának fia által az egészet.

Az ifju Wartensleben néhány csipős megjegyzéssel kísért közlöményét. Az igazsághoz hű, körülményesen előadta, hogy mint kelt Buchholz az öreg zsidó védelmére s aztán midőn Mons elégtételt követelt tőle, mint tagadta meg azt.

— Ugy látszik, — mondá végül egy kissé ellenszenves gunnyal, — hogy e hadnagy ur jobban tud nyelvével, mint kardjával bánni s bátorsága hamar az inába száll.

Mily nagy volt azonban csodálkozása, midőn látta, hogy a tábornok éppen nem nevet, a mint remélte, hanem védelmezni kezdi a kegyenczet.

— Ostoba egrifülesek vagytok, — mondá komolyan a tábornok, — s ha egy megállapodott és értelmes ember keveredik közétek, bizonynyal a szemetekre hányja, hogy mily oktondiak és semmirekellők vagytok. Örülök, hogy Buchholz a zsidót védte. Mert ti nem tudjátok, de én úgy hiszem, hogy a zsidó is csak ember, és csunyan bántatok vele.

— A világért sem, papa, — viszonzá az ifju segédtiszt, — csak a szakálát akartuk egy kicsit az asztalhoz szögezni.

— Bolond vagy! — kiáltott a tábornok és nevetett, hogy hasát kellett fognia; aztán komolyan folytatá: — Hálaank lehettek Buchholz iránt, hogy ily örültségtől visszatar- tott, mely könnyen torkotokra forrhatott volna. Hanem leg- jobban szeretem, hogy nem állt ki rögtön Monsnak, hanem ismételtelen eléje tárta igaztalanságát és vérért a hazának tartá meg. Ez szép mondas volt. Na nevezes Waldemár, te számár vagy ehhez s az elég kár. De azt mondom, hogy Buchholz- nak békét hagyjatok és ne üldözzétek, mert majd más nótát ta- lállok fujni.

Az ilyenmő fenyegetések egy cseppet sem voltak alkal- masak, hogy az ifju tiszteket Buchholz részére hangolják.

Nem hitták meg többé gyűldéjökbe s ha az utcán vagy kávéházban találkoztak vele, szerfölött hidegen fogadák a szigorú erkölcsbíró, a ki valóban nem illett körükbe. Ő azonban a maga részéről nem sokat törődött vele. Nem is ohajtott velük bővebben érintkezni. Egy volt, a kivel minden ellentétessége daczára folyvást jó viszonyban maradt a fiatal Wartensleben. Ez őszinte tiszteletet érzett iránta és ragaszkodott hozzá. Többször meglátogatta, atyja házában gyakran együtt voltak és folytonosan jóakaró barátsággal bántak egymással.

Buchholz még örült, hogy magára hagyták. Így legalább háborítatlanul gondolhatott imádott Saroltájára és olvashatta levelét, melyet az édes, kedves jó leány bátyja által titokban intézett hozzá és írhatott reá hosszú válaszokat, melyeket rendesen eltepett, mert nem elégíték ki. Ertesült barátja ügyéről is; megtudta, hogy neki volt igaza. Midőn az ezredes másodízben sem fogadta el kihívását, a heves fiatal ember csakugyan egy becsületbírásgot hitt össze, s ez ellene határozott. Lipót nem hagyta annyiban a dolgot, felebezzett az érseki székhöz s magához az érsekhez, de mindenütt nyugalomra intették. A papi török nagyjából mind a nemességhez tartoztak s így nem voltak a párbaj ellenségei; de hisz Fitz-Patrik nem is vonogatózott a párbajtól, csak halasztást kért s a város átadásával oly fontos okokat hozott fel, hogy meg kellett azt neki adni.

A fiatal huszár kapitány szenvedélyes leveleket írt barátjának, szidalmak közt elemezve az ezredes nyomorult gyávaságát, mely szerint bocsánatot sem akart kérni, párbajt sem akart vívni, hanem csak mulatta magát dühös ellenfele fölött, a ki sehol sem birt vőle találkozni. Másrészt az ezredes is írt neki néhány levelet, válaszul hivatalos jelentéseire. Ezekben igen barátságos hangot használ iránta s régi szívélyes biztatásait ismétli, sőt írja, hogy ajánlatai Berlinben általánosan elfogadtattak s a kinevezések azonnal meg fognak érkezni, mihelyt az átadás megtörténik.

E bir új tápot adott a fiatal ember vágyakodásának; de más részről majdnem ugyanazon időben érkezett egy másik tudósítás is, mely rossz előérzettel tölté. Hartonstoinné írt neki Weimarból, s levele feltárta az okot, mely miatt Fitz-Patrik Bellingék iránt oly durván viselte magát. Más részről levele Buchholzra nézve egy más ijedséget is tartalmazott, melyről az utóbbi időben egészen megfeledkezett.

A levél következő volt:

„Kedves barátom! Czeczilia hetek óta hasztalan vár a hűtlen Henrik levelére. Nincs Henriknek Czeczilia részére semmi mondani valója? Vagy mi köti meg kezét a muzsák füstös városában, hogy ne írjon? Tán valami szőkefürtű tünar-leány bilincselé le, a ki saját gyöngéd ujjával tanítja, hogy mint kell czopfot csinálni és megkötni? Vagy ez alkalommal is a borzasztó kannibál az oka, a ki mindenféle unalmas rendletekkel és munkálatokkal rabolja a drága időt? A kötelesség, barátom, a kötelesség? Legyen bármi. Egy országot egy levélért! Őn ígerte, hogy mihelyt megérkezik, azonnal írni fog s így tartja meg ígéretét, hogy ennyire pazarlónak kell lennem ígéreteimben egy levélért?

Erfurtból azon idő alatt két levelet is kaptam az én Sarolta báránykamtól. Szegény kicsike igen nyugtalan és regényesen érző hangulatban van. Csak most tudtam meg, hogy ama kaszinói előadás napján a kannibál lábai elé tette szívét és irgalmatlan kosarat kapott. Ez némi részben nevetséges, más részben szomorú. Tévedések vigjateka. Ha a kannibál véletlenül néém előtt hull térdre, ő bizonyynal nem hagyja

fekve, s akkor semmi esetre sem történik az, a mi történt. Szegény Lipót tánczolhatott volna apja lakodalmán, míg most gyilkos gondolatokkal és szándékkal sompolyog körülé. A kis bárány oly érzékenyen ír, oly panaszosan sohajtozva és holdkórosan, miszerint azt hiszem, megbánta, hogy tábornokné nem lett. De már most késő. A koczka el van vetve. Szivecskéje hangosan dobog egy másik bárány után, a kivel szeretne a mezőn együtt szaladgálni, játszani, legelni és virágokat csenni. Oh, kedves kis báránykám, én értem és méltánylom sovárgásodat. Én is sovárgok, az én szívem is dobog, de más-ként. Én koblemre hívom szerelmesemet, karjaim közé, felajánlva neki mindent, hogy szabad és boldog legyen. De előbb egy levelet. A felelet nem fog késni.”

Buchholznak nem kis nyugtalanságot okozott e levél. Mint mondók, a lefolyt idő alatt többször akart a szép asszonynak írni s ígéretét beváltani, de csak mindig abbamaradt s haladt egyik napról a másikra. Most komolyan figyelmeztetve lőn, még pedig figyelmeztetve azon tudat megerősítésével, miszerint neki sikerült akaratan kívül elérni azt, mire mások oly hasztalanul törekedtek. A szép fiatal, előkelő és gazdag asszony őt szereti, de mi haszna? Ő nem veheti igénybe; még csak el sem fogadhatja e szerelmet.

Midőn a gunyos csipkelőzéssel és odaandó ígéretekkel telt levelet elolvasta, kinzónak és elviselhetlennek tetszett előtte ez asszony tévedése. Élénk szemrehányást érzett, hogy szintelen és habozó viselkedéssel talán ő adott rá okot. Az első fölhevülésére elhatározta, hogy helyre hozza hibáját, nyíltan fog neki írni, fölfedezi előtte az egész tévedést. Hanem a mint tollat fogott kezébe, nem tudta, mint kezdje. Érezte, hogy nem vallhatja meg ez asszonynak, miszerint Saroltát szereti. E pillanatban szentségtörésnek tetszett ez előtte. Jobbnak találta tehát, egyikét írni ama hideg udvarias leveleknek, melyekben az ember mindenről beszél inkább, csak arról nem, a miről kellene.

A „nagyasságos asszonyom!” megszólítás után szokásos és kimért mentegődzések következtek, hogy miért hallgatott oly sokáig, aztán ügyeinek és dolgainak tüzetes előszámolása, melyek az írástól tartóztatták. Aztán érintette a híreket, melyeket Erfurtból kapott s melyek különösen Bellingékre vonatkoztak. Hosszan fejtegette Lipót eljárását s a mindenféle hatóságok ítéleteit. „Ha szabad véleményemet nyilvánítanom, — folytatá tovább, — szerintem az ezredes magaviselete a lehető legostobább és brutálisabb. Igen, ő ily aljas úton akarja magát megboszulni. De ugy kellett neki! Nem értem, hogy mint meré ő azemeit a szendesség és ifju ártatlanság oly kedves mintaképére vetni, mint Sarolta kisasszony. S most gyávan elbujik kötelességei mögé, mert vonogatózása nem egyéb mint ravasz gyávaság. Kegyed tudja, hogy mint vélekedem én a párbaj felől, de ő lovagias elvekkal dicsekszik; szerinte egy katonatisztnek és nemes embernek mindig készen kell lennie kardra, pisztolyra, s imo... holott tudja, hogy ha porosz szolgálatba lép, akkor Lipót többé nem hihatja ki, ha egész jövőjét kockáztatni nem akarja.”

Ily hangon folyt még egy darabig tovább. Buchholz elolvasta, a mit írt, s egy perczig habozott, hogy valjon ne tépje-e szét az egészet. De ingerült volt; bőszítette a gondolat, hogy e vén, kétszínű durva ember elég merész volt Sarolta kezéért föllépni s aztán őt aljas módon megsejteni. Eddigelé nem tudta e körülményeket; most értesült róluk először, és némi irigy féltékenység vegyült a sértődés közé, melyet Czeczilia gunyja Sarolta fölött okozott.

Sietve írt tovább, s az ezredes gyalázásáról áttért Bel-
lingék dicserésére. Kifogyhatlan volt magasztalásaiban; aztán
némi burkolt érzatokat ejtett a természetes érzés és erőza-
kon érzélgés, az ellenállhatlan vonzalom s a képzelt, mester-
kelt hajlandóság felől. Így akarta a valót Hartensteinné-
nak tudtára adni.

„Képzelteti, — írta aztán, — hogy mily nagyon vágya-
kodom hazra. Itt nincs semmi társaságom. Áthághatlan a gát,
mely a katonát a polgárságtól elválasztja. Nem méltányolhat-
tom eléggé a tudomány, művészet, azellem és kedély férfinát,
midőn az elbizakodottan fellépő butaság és durvaság elől visz-
szavonulnak. Én is azt teszem, miután egy szerfölött kellemet-
len jelenetem volt a tiszt urakkal. Egy öreg embert mentettem
meg, igaz, hogy csak zsidó volt, a legméltatlanabb bánásmód-
tól. Más nap eljött, megköszönni segélyemet, leányával együtt.
E leány egyetlen női személy, a ki iránt itt némi érdeklődést
érzek, ámbr csak zsidóleány és korecsmái énekesnő. Szép sőtét
szemeiben oly mélységet, oly kifejezhetlen érzelmvilágot
vélttem fölfedezni, mely csodálattal és szánalmas rokonszenvvel
töltött el. Tanácsoltam neki, hogy hagyják el a várost, mon-
jenek Erfurtba, hol mégis jobbak az emberek s pénzt adtam
nekik, melyet alig akartak elfogadni. Bizonyynal nem látom
őket többé soha. Isten minden áldását kívánták reám, s hogy
minél előbb tábornok legyek. Azt hitték, szegények, hogy
valami nagyon nagyot és jót kívántak. Most legalább meglát-
juk, hogy meddig terjed Jehova segítése s mily mértékben
könyörögték ki gyermekei szánomra. El vagyok szánva, hogy
katona maradok. Jól tudom, mennyi akadálylyal kell küzdenem;
a kegyel jóslatai nagyon is igazak; de Wartensleben tábornok
jóakaróm, bizom benne. Rajta kívül még fia, tökéletes mintaképe
egy porosz gyalvának minden hibáival és erényeivel, képezik
társaságomat. Ha kapitánynak kineveznek, a mi bizonyos . . .”

Itt meghüborítottatott írásában, mert ajtaja feltárult, s
rajta az ifjú Wartensleben szökölt be, vidáman énekelve a
csatadalt: „Fel, bajtársak, lóra fel, lóra fel!”

— Holnapután megyünk, kedves barátom, most már bi-
zonyos. Legújabb rendeletek Berlinből. Írja bele levelébe. Bi-
zonyynal nagy örömet fog az illetőknek okozni. Aztán siessen
atyáimhoz, a kinek fontos és sürgős közleni valói vannak önnel.

Buchholz be sem fejezte a fentebbi mondatot. Csak meg-
írta az örvendetes ujdonságot és végezetül ez írta:

„A többit tehát fentartom magamnak, kedves barátom,
hogy szóval mondhasam el. Néhány nap múlva úgy is talál-
kozunk Erfurtban, s nekem alkalmam lesz, hogy személyesen
kérhessem bocsánatát, ha hibáztam.”

(Folytatása köv.)

A s z e m e k.

Elkezdve a legrégibb időkől, le a legújabb korig, a mióta
költő énekel és a meddig költő lesz, mindenik dicsőíti és di-
csőíteni fogja a szép szemeket. Egész könyvtárt lehetne gyűj-
teni a szép szemekről írt költeményekből. Hűla az égnek szép
szemek még most is vannak, még pedig igen nagy számmal, de
fájdalom a jó szemek, melyek megbecsülhetlen értékkel bir-
nak mindinkább ritkuluak. Legtöbb szemhajnak magunk va-
gyunk az okai, de ezt már csak akkor valljuk be, midőn már a
szembaj oly erősen támadja meg látórnket, hogy vagy épen
nem, vagy csak nagy erőfeszítés mellett nyerhetjük vissza
szemünk előbbi egészséges állapotát.

Jó szem csakis egészséges testben lehet. Alig van talán
betegség, melyet meg ne érezne a látó. — Nem csak a na-
gyobb betegségek hatnak károsan a szemre, hanem a jelen-
téktelenebbek is. Így például a gyomor túlterheléséből szár-
mazó apró bajok pusztítólag hatnak a szemre. Szesz italok
nagy mértékben való élvezete nem egyszer okozott már töké-
letes vaktságot. Hasonlóan általánosn elfogadott nézet az, hogy
a harag nagy mértékben elősegíti a szemek gyengülését.

Nem róható meg eléggé azon rossz szokás, melyszerint a
vasuton utazók rendszeren olvasással üzik el az utazás unalmát.
A kocsis is, így a bennülők is folytonos rengésben és ringásban
vaonnak s a szem és az olvasott tárgy közötti távolság ugy-
szólván minden perczen változik; a szemnek alkalmazkod-
nia kell minden pillanatban a szerint, a mint a távolság kisebb
vagy pedig nagyobb lesz. E rossz szokás, ha csak olykor-olykor
történik, szemfájást okoz, gyakori ismétlése azonban a szemnek
gyengülését vagy rövid látását vonja maga után. Hasonló ve-
szélylyel van egybe kapcsolva a vasutikocsi nyitott ablakán való
kinézés, mely nem egyszer vált oly egyéneknek, a kik hivata-
luktól fogva kénytelenek voltak sűrűn utazni, gyógyíthatatlan
szembaj forrásává.

Az erős fény a szemre szintén pusztítólag hat. A napba
tekintés vaktságot okoz; ha este valamit dolgozunk, bármiféle
fény világítása mellett, a világosság csak is a tárgyat világó-
sítsa meg, nem pedig egyszersmind a szemet is. Ezt az által
szokták eszközölni, hogy a szem fölő ernyőt alkalmaznak, mely
meggátolja a fény sugárnak a szemre való hatását.

Hasonlóképen a homályban vagy rossz világítás mellett
való dolgozás a legveszélyesebb szembajok forrása lett. Ez a
leggyakoribb ok, melyből gyógyíthatatlan szembajok kelet-
keznek. A szemnek ugyanis ily esetben minden képességét
össze kell gyűjteni, a mi roppant megerőltetésbe kerül.

Sokan panaszkodnak a felől, hogy az ő szemeiket az ol-
vasás rontotta meg. Tiszta fehér vagy egy kissé sárgás pa-
pirra nagy betűkkel nyomott olvasmány élvezése egyáltalában
nem ártalmas a szemre nézve, kivált ha az nem vitetik a tul-
ságha. Hanem igenis a rossz szürkés papirra kis betűkkel sű-
rűn nyomott olvasmány, főleg ha az tulságha vitetik, a legve-
szélyesebb szempusztító valami, melynek élvezése erős szemet
rövid látóvá tesz, a gyöngye szemet pedig nem ritkán egész
látó képességétől megfosztja.

A szinok közül általában az élénk szinek, különösen pe-
dig a riktó sárga és vörös hatnak ingerlőleg a szemre, ezek-
kel szemben a zöld szín még a meggyengült szemre is gyógyi-
tólag hat.

Feltűnő azon körülmény is, hogy a homokos vidékeken
makkal több szemfájás van, mint a keménytalajú tájakon. Ezt
abból magyarázzák, mikép a por pusztítja a szemet.

Egy időben — talán még most is — divat volt a rövidlátás
affectálása. A szemüveg egészen divatcikk lett; mennyi „dan-
dyt“ tett szerencsétlenné a „zvikker“, s a többiek még sem
okulnak példájukon. A szemüvegek megválasztásánál a legna-
gyobb elővigyázat kell, mert a rosszul megválasztott szem-
üveg a látórn lassanként való gyengülését vonja maga után.

Legfőbb szabály: nem kell soha a szemet megerőltetni,
továbbá este lefekvéskor és reggel felkelés alkalmával mosunk
meg szemünket jó hideg vízzel. Ez a szabály az, a melyet ha
követünk nem csak a szép szemek, hanem a jó szemek
sem lesznek ritkák.

Közli:

H. Á.

Egy hét története.

Májushó 1-sején.

Május elsője. — A hajnali zeneszó. — Az első majális. — A költőzködés. — A színházak nyara.

E sorok fölé május elsője van írva s vajjon van-e, a kit e napon, habár pillanatra, a szokottnál egy kissé emelkedettebb hangulat meg nem száll? Május elsője, a tavasznak hagyományos és szokás által megszentelt első napja. Még a legridegebb lelkű ember is bizonyos meglepedéssel tárja föl ablakát e napon a friss levegő előtt s barátságos tekintettel kíséri a gyors szárnyu fecskék röptét. A költészet iránt fogékony lelkekről nem szólunk, a kik már szürkületkor talpon vannak és fürge lábakkal iparkodnak a még ily kora-reggel meglehetősen csipős levegőben ki a szabadba, a zöldbe, hogy ott üdvözljék a nap felkeltét. A lustákat az utcákat bejáró katonazene költi fel álmukból s ha már kényelem-szeretők azt meg nem engedi is, hogy az ablakhoz menjenek, annyit még is megtesznek, hogy a másik oldalukra fordulva, lecsukott szemmel, édes fél-szendergés mellett hallgatják a vidám dallamokat, melyek mellett oly jól esik ismét elszunyadni.

Tartok tőle, hogy e leírásom többekben azt a gyanút ébreszti föl, hogy magam is az utóbb említett lusták közé tartozom, és én, habár némelyek előtt kedvezőtlen színben tűnöm is föl ez által, legjobbnak tartom e kérdést eldöntetlenül hagyni. Annyi bizonyos, hogy akár az ágy puha párnái közt, akár pedig kinn a szabadban a harmatos fűben taposva hallhatjuk is a május elsőjén megharsanó zene hangjait, mindenképpen kellemes az. Jól esik a tudat, hogy végre megszabadultunk a tél hidegétől, fagyától és kellemes dolog a galyakon friss lombokat szemlélni s a vidáman röpkedő fecskék oly kedvesek előttünk, mintha nekik jelentékeny részek lenne abban, hogy végre tavasz van. Természetesen, a mi örömünk fővárosiaké sokkal egyszerűbb alakban nyilvánul, mint a vidéken, a falukban, a hol a régi jó szokások még életben vannak. Mi a májusfát csak hírből ismerjük, s a fővárosi illedelem és kimért tartózkodás még csak annyit sem enged meg, hogy egy-egy szerény csokrot tűzzünk a ház ajtajába, a hol szép leány lakik. Uram fia! ezen a pedáns fővárosban már az is tiltva van, hogy a lángoló lelkű ifjú a szép kedvest zeneszóval ébreszsze föl hajnali édes álmából. A katonai zene szól mindenki számára, a külön hajnali zenék annyi teketóriával járnak, hogy a leghevesebb imádónak is le kell róla mondania. Ovadékpénz letétele, hatósági assistentia s az isten tudná mi minden szükséges ahhoz, hogy nálunk valakinek éji, vagy hajnali zenét adni lehessen. S jusson eszébe valamelyik fogfájó szomszédnak tiltakozni a gyöngéd meglepetés ellen, a rendőrbiztos azonnal félbeszakítja a dalt. Csak jobb a vidéken mindenképen!

A májusi mulatságok nevezetesei és általánosan szokásban vannak; a sok fiatal ember és szép leány hetekkel előbb nem gondol másra, mint a majálisra. Lesz a fővárosban is elég, a nőképző-egyletet azonban senki meg nem előzi, mert az még május első napján megtartotta. Az idő reggel hűvös volt ugyan egy kissé, de a fiatal vér azt nem érzi, este pedig az eső zavarta azét a mulatókat, de ki nem foghatott rajtuk, mert az

állatkerti vendéglőnek jó fedett terme van, melyben oly vígan folytatták a tánczot, mintha a legderültebb nap lenne odakinn.

A mulatság, a gyerekeké, kora reggel kezdődött, csakhamar bele vegyültek a nagyok is. Ez utóbbiak előbb csak nézők, s annyiban voltak „közreműködők”, a mennyiben a vendégeket szeretetreméltó módon ellátták, mint pinczérnők, étellel, itallal. Megemlítjük ezek közül a Degré nővéreket, Dobozky Malvint, Ligeti Margitot, Dedinszkyt, Bánó kisasszonyt, Bánóné-Laffert Matildot, Rosenberg Augustát, a művészvilágból Soldosnét, Kölesai Mariskát stb. Délután a felhők kis permetegget improvizáltak, de a kellemetlen rögtönzés csak kissé zavarta meg a mulatságot. A leánykák, míg ki nem fogytak a tiszta időből, labdajátékkal s más efélével mulattak a pázsiton. Esti 8 órakor föld alatt táncz kezdődött s éjfél utánig tartott. Az eladott portékákból pedig mindent eladtak, a mit csak el lehetett adni, különösen apró virágbokré-tát, melylyel minden fiatal ember kabátját földiszitették, és így szép jövedelem marad a nőképző-egylet tanintézetének.

Az idei május elsőjére derült szép reggel volt a város-
ligetben jobban nyüzsgött az élet, mint máskor a legnépesebb vasárnap délutánokon. De benn a városban is élénkség uralkodott, főképen az árnyas köztérek körül, a hol a katonazene egyre játszott. Hanem hogy ismét zugolódásra fordítsuk a beszédet, kedves vidéki olvasók, hát nem szörnyűség az, hogy nekünk, szegény fővárosiaknak még csak ez egy szép napot sem lehet egészen kellemesen és zavartalanul eltölteni? Mert önök nem tudják, hogy május elsője nálunk nem csak a tavasz ünnepélyes beköszöntését jelenti, hanem azt is, hogy új évnegyed kezdődik és itt a hurezolkodás ideje. És a kinek már fogalma van az itteni hurezolkodásokról, az megmondhatja, hogy ennél nincs borzasztóbb a világon. Természetesen, a vidéken legtöbben a maguk házában laknak, s ha nem, ritkán költözködnek. A ki megtelepedett egy házban, ha nem az övé is, elrendezkedett a szobákban, az udvaron, a kertben, az bizony nem egy hamar mozdul ki onnét. Bezzeg nálunk mintha a gonosz szellem hajtana mindenkit: a leghosszabb utcákon végig mehetünk, de mennyin, a míg egyetlen házra találunk, a melynek lakói negyed elején nem változnak. Hanem az, hogy egy-egy házból öt-hat háznép kihurezolkodik az rondes dolog. S az utca, a kapu alja, az udvar, a lépcsők, a folyosók mind-mind tele vannak butorral, székekkel, szekrényekkel, edényekkel, mindenféle lim-lommal annyira, hogy egész munkába kerül, a míg az ember a lakására elvergődhetik. Elismerem, hogy nem jámbor kívánság, de én mégis semmit se kívánok annyira, minthogy az isten, legalább egynéhány esztendőig, minden évnegyed elején olyan országos esőt adjon, hogy a hurezolkodók egy hónapig ne tudják holmijaikat használható állapotba hozni. Akkor talán hamarabb leszoknának az örökös költözködésről. Egyőbiránt egy kicsikét rendesen teljesedni is szokott; az idén is megtette, hogy egy kicsit permetezett az eső. De hát az mind semmiség; a tükrök keretje egy kissé foltot kap, a szekrények, ágyak fénye némileg elhomályosodik, ennyi az egész. Ezt bizony föl sem veszik.

A színházuknál minden gyorsan szokott menni, ott a tél egy nap változik nyárrá; tegnap, április 30 dikán még a télen voltunk, ma, május 1-én már a nyári idénybe léptünk. Tegnap még voltak primadonnáink, ma már nyári színidejüket megkezdik s egyetlen hangjokat sem hallhatjuk többet. Így történt mind a két színházunkban; Soldosné és Benza Ida egy este hucsutak el közönségüktől jó hosszú időre. A közönség nehéz szívvel vált meg kedvenceitől s mikor haza ért, azt mondotta: na most már vége a színházban járásnak a jövő télig. A nyári idényben nem szokás színházba járni; nemcsak azért, mivel rendszerint nem is élvezhetni ott épen az imént említett körülménynél fogva oly teljes előadást, mint télen, hanem mivel nyáron jobb szereti a közönség a szabadban, friss levegőn tölteni el az estéket. Nem sokára még a fővárost is itt hagyja az, a ki csak teheti.

Az igazgatók ilyenkor aztán meaterséges fogáshoz nyulnak; ritka külföldi vendégeket hívnak meg, a kiknek éneke becsalogassa a szétszűllő közönséget, mint a nemzeti színházban történik, vagy pedig kitalálnak valami nagy hüböt, valami fényes látványosságot, a melyet minden embernek meg kell nézni, s azt adják addig, míg csak a közönség egészen el nem telik vele, mint ez a népszínháznál szokott lenni. Most már mával mind a két színháznál nyári idénye beköszöntött; a nemzeti színháznál javában folynak a vendégcsereplések, a népszínházban pedig Columbus kezdi meg utazását a tengeren és az új világban.

Sok szerencsét neki!

Budapesti hírvivő.

*(Jótékony-ság.) Király ő Felsége a tiszaladányi református templom fölépítésére 200 frt, a nyugtódí római katolikus hírközség roskadozó templomának helyreállítási költségeihez 200 frt és az alsó-járai római katolikus hírközség temploma és iskolája helyreállítási költségeihez 100 frtnyi segílyt adományozott. — Albrecht főherceg, ki a lébenyi román stílusú templom megnyitásához egy ízben már tetemes összeget adományozott, ezen célra ujlag 400 frtot küldött Mosonmegye alispánjának. — Az esztergomi főkapitán az esztergomi gymnázium építési költségeihez ujabban 2400 frttal járult.

*(Rozsás napló.) Jegyesek: Gencsi Béla földbírtokos és Putny Margit kisasszony Gombán. — Kósa Miklós gazdatiszt és Schier Ilonka kisasszony Székes-Fehérvárott. — Gyöngy Richard biztositó társasági titkár és Helfer Ilka kisasszony Budapesten. — Dr. Vittman Mór orvos és Beer Regina kisasszony Budapesten. — Sárkány Gyula ügyvéd és Csernyus Berta kisasszony Kalocsán. — Kovács Benő törv. telekkönyvvezető és Hannzik Lujza kisasszony Kalocsán. — Schöberl Károly nagykirályi kereskedő és Gabányi Mariiska kisasszony Szatmárrt. — Sójer Zsigmond és Smekall Ilona kisasszony Debreczenben. — Pintér Nándor jegyző és Lollok Eleonóra kisasszony Putnokon. — Egybekeltek: Debreczy Imre távirótiszt és Ábrahám Ida kisasszony Budapesten. — Dr. Szentimrey Ákos és Burián Erzsike kisasszony Budapesten. — Ujlaky József és Tamássy Laura kisasszony Szatmárrt. — Mihályi Viktor és Dunka Matild kisasszony Szébenben. — Szalay Péter miniszteri titkár és Fleisch Ilka kisasszony Budapesten. — Tóth Elek törv. elnök és Sebastiani Leonóra kisasszony Budapesten. — Steinaecker

Arthur belga alkonzul és Than Irma kisasszony Budapesten. — Láng Henrik és Haas Hermine kisasszony Budapesten. — Gróf Cavriani Miklós főhadnagy és gróf Vécsey Augustina kisasszony Bécsben. — Herceg Oettingen-Spielberg Emil és gróf Eszterházy Mária kisasszony Bécsben.

*(Rudolf trónörökös) kedden hajnalban külön hajón Csereviczre érkezett Brehm tanár társaságában és Cserevicz és Beocsin közt a Fruška górában parlagi sasokra vadászott; 2 szép példányt le is lőtt. Az éjjel a trónörökös Kamenitzon Karácsony Guido gróf kastélyában halt meg és ma reggel a Dunán átkelvé, Futtakra ment, Chottek Otto és Rudolf grófok jószágán, az Uj-Futtak és Vizics pusztá közt elterülő nagy erdőben vadászni.

*(A nőképző-egylet) közgyűlése vasárnap tartatott meg az új városháza termében. Verec Pálné elnök melegen üdvözölte a szép számmal összegyűlt tagokat, elmondá, hogy a tanodában jelenleg is negyvenegy leány nyer díjmentes oktatást s közülök több szegény leány ingyen-ellátást is, elmondá továbbá, hogy a negyvenezer forintért megvett zöldfa-utcza telken saját épületet akarnak emeltetni s a ki ehhez ezer forinttal járul, díjmentes oktatásra küldhet az intézetbe egy leányt, a hatezer-forintos alapító ajánlottját pedig mindig ingyen fogják el is látni. A pénztári jelentés szerint: tavaly az egylet pénztárában volt 74,792 frt 52 kr; ebből kiadtak (a telek vételével együtt) 67,120 frt 20 krt. Az egylet vagyona: 12,600 frt alapítvány, 9069 frt felszerelés, száz forint érték-papír, 7572 frt 32 kr kész s a negyvenezer forintos telek. A sok alapítón kívül van 135 ötförintos s 62 három tag. Az egylet a múlt tanévben huszonnyolcezer forintnál többet adott ki tanintézetére, melynek bevétele alig volt huszonkétezer forint. Bihary Péter tanár azt javasolta, hogy a tanintézettel kapcsolatban álló nevelőnő-képezde felállítására tegyenek lépéseket; s célra az eddig két éves felsőbb tantolyamot három évszerre egészítsék ki; ebből az első év kiegészítése s befejezése legyen a négy elemi év négy polgári osztályban nyert általános képzésnek s így összesen kilencz éves nőveldei tantolyamnak; egyszersmind előkészítő év a tizedik és tizenegyedik osztályból álló tulajdonképeni nevelőképezdére; a jelenleg két évre beosztott tantárgyakhoz ujakul járuljanak a német, francia és angol irodalom bővebb története s a művészetek történelme; a paedagogiai tárgyak a házi nevelés elméletével s a nőnevelés történetének és irodalmának tüzetesb ismertetésével bővüljenek mindezek a sajátképeni nevelőnő-képezde számára eszközöljön ki nyilvánossági jogot. A helyes indítványt éljenzéssel fogadták s öttagu bizottságot alakítottak, mely a javaslat létrehozására törekedjék.

*(Uj Fröbel-egylet) alakult Buda egy oly távolabbi városrészében, hol még igen nagy szükség van a magyarításra. Ez az „országút,” hol a lakosság nagy része németajku szőlőművesekből áll. Az iskolaszék még februárban bizottságot küldött ki a végett, hogy egy felállítandó gyermekkertre tegye meg az előintézkedéseket. Rövid időn a polgárság köréből kétszázán kötelezték magukat, hogy három éven át a gyermekkert-egylet tagjai lesznek, négy forintot fizetve évenként; köztük nyolcz lett alapító, fizetve egyszersmindenkora ötven forintot. A sikerben főérdeme van Jeny József ügybuzgó igazgató-tanítónak. Az egylet alakuló ülése mult vasárnap ment véghez. Elnöknek megválasztották Rupp Zsigmondnét, alelnöknek Reischl Károlynét, titkárnak Jeny Józsefnét, pénztárnoknak Deutsch Annát. A huszonnégytagú választmány fele nőkből, fele férfiakból áll. Ez új egylet kiváló szolgálatokat

tehet a kisednevelés és magyarosodás ügyének, mert gyermekkorra mindenütt van ugyan szükség, de sehol nagyobb, mint a budai országuton, hol a munkás lakosság egész nyáron át a szőlőkben dolgozik a gyermekeit nincs kire bízni a hol ez osztályban még csak kevesen tudnak magyarul.

„(A *Deák Ferencz síremléke*) tárgyában kiküldött országos bizottság közelebb tartott ülésében tárgyalás alá vette s elfogadta az albizottság javaslatát, s ennek alapján megállapodásra jutott az építés megkezdése körüli teendők iránt, névszerint építészeti bizottságot küld ki, melynek tagjai lesznek az országos albizottság elnökének, Gorove Istvánnak elnöklété alatt a művészeti bizottság tagjai, továbbá tekintettel a teendők gazdasági részére Korizmics László és Jolics Kálmán s végre a kormány által kiküldendő szakférfi. Kimondatott továbbá, hogy a kiviteli munkálatokra zártkörű pályázat fog hirdettetni.

„(A *műcsarnokban*) rendezett nemzetközi képműállítás folyvást vonzó hatással bír a sugáruton sétáló nagyszámu közönségre. Itt a képzőművészeti társulat palotájának díszes és kellemes hővösségű termei, kényelmes bársony pamlagnival és támlásszékeivel a legjobb pihenő-helyek, a hol aránylag csekély bemeneti díj mellett a művészet számos érdekes és ritka szép remekeiben gyönyörködhetünk. A kiállítás több darabjait, ugymint: Makart Németalföldi hölgye (tanulmány-részlet a nagybiru mester: V. Károly császár bevonulása Amsterdamban című rendkívüli zajt keltett művéhez) Koller V.: Faust és Margitja, Becker K. Farsangi jelenetek című (szindus festvénye), Bolonachi K. Lissai tengeri ütközete, Krah F. Római kertek című nagy képe, Ambramovicz lovag IV. Károly lakodalmi ünnepélye és Zumbusch G. Beethoven-szobra, mely Liszt Ferencz becses tulajdona, mind e műveket folyton sokan állják vagy ülnek körül. A műtárlat mostani alakjában május hó 8-dikáig marad meg, a midőn újabb képek érkeznek, s az egész kiállítást másképp rendezik.

„(Csokonai ismeretlen költeményei.) A régi magyar költészet barátai örömmel fogják fogadni a hírt, hogy egy szerencsés véletlen Csokonai Vitéz Mihálynak néhány oly költeményét mentette meg, melyek eddig teljesen ismeretlenek voltak. Az irodalom terén sikerrel működő Brankovics György volt honvédtiszt egy bécsi ház padlásán régi könyveket talált, melyek a század legelején maradtak még ott egy gárdista után. A könyvek közt egy kis írott füzetre is akadt, s ebben néhány „Cs. V. M“-mel jegyzett költeményre, melyet bővebb megtekintés végett Beöthy Zsoltnak küldött le. Ettől értesülünk, hogy a füzet két teljesen ismeretlen Csokonai verset tartalmaz; „Egy sírhalom felett“ és „A Sz. Piniplá felé segítség!“ A harmadik „Konstantinápoly“ című érdekesen egészíti ki a Toldy Ferencz töredékes közlését. A jegyen s belső okokon kívül — mindegyik egészen a Csokonai szelleméből fakad és verselésök is tisztán az övé — bizonyítja hitelességüket az a körülmény is, hogy a füzetnek néhány darabja, mely alá szintén Cs. V. M. van jegyezve, ismert Csokonai-munka. Egy hosszabb költemény iránt: „Csokonai és Földi közt halálontúli beszélgetés“, még nem mert Beöthy határozottabban nyilatkozni, a ki különben az egész leletről kimerítő véleményt készít.

„(A *képzőművészeti társulat*) megtartotta közgyűlését, először a saját házában, a műcsarnokban. Pulszky Ferencz elnökölt s nagyszámu közönség volt jelen. Keleti Gusztáv olvasta föl az óvi jelentést, mely szerint a társulatnak jelenleg 333,346 frt vagyona van, 54,912 frttal több, mint a múlt évben. Az első nemzetközi képműállítást 11,737 fizető személy

látogatta meg, s 4395 frt lett a jövedelem. A társulat 17937 frton vett meg képeket. A társulatba olvadt képcsarnok-egyesület pénzből megszerezte a nemzeti muzeum számára a Munkácsy Ujonezozását is. Jelenleg 86 pártoló, 174 alapító és 932 rendes tagja van az egyesületnek. (A közgyűlés gróf Andrássy Gyula és Trefort minisztereket tiszteleti tagoknak választá meg.) Jövő évre a költségvetést 26,500 frtban állapították meg. Alelnök gróf Erdődy Sándor lett.

„(A *Szigligeti-emlék és szobor*) javára rendezett díszelőadás összes jövedelme 1180 frt volt, melyből a levonások után megmaradt 444 forint. Ehhez adva a felülfizetéseket, (a nemzeti színház igazgatósága 121 frt, Szigligeti Ede özvegye 129 frt, mint Perényiné esedékes tiszteletdíja, Erkel Ferencz 38 frt, szintén mint írói tantiéme, Csiky Gergely 25 frt, Podmaniczky Frigyes báró, Várady Béla, Ráth Károly főpolgármester, Nagy Imre 10—10 frt stb.) a szép célra 811 frt maradt. A rendező bizottság emlék-bizottsággá alakult át, mely első feladatának tekinti a síremlék fölállítását. A bizottság fölhevítést fog intézni a színtársulatokhoz, a műkedvelő társulatokhoz, hogy e célra szintén rendezzenek előadást. Mondani sem kell, hogy a Szigligeti-Album, melyet a közönség bizonyára meglepő pártolásban fog részesíteni, szintén e célra jövedelmez.

„(Az *írók és művészek társasága*) hangversenyt rendez május első heteiben a vígadó kis termében. Odry énekelni fogja a Cornevillei harangok szép keringőjét és a „Madárka elszáll“ kezdetű gyönyörű dalt Pál és Virginiából. Közreműködnek még Márkus Emilia, ki szavalni fog, Váradi Antal, ki felolvasást tart s Tomka zongoraművész.

„(A *Gerster Etelkáról*) nem szép dolgokat beszélnek a lapok. A művésznő az utóbbi napokban szülővárosában, Kassán időzött. Az ottani nőegylet a város előkelő hölgyeiből álló küldöttség által fölkérte a művésznőt, hogy a városi árvák és szegények javára rendezendő hangversenyt emelje közreműködésével, a művésznő azonban kereken kijelenté, hogy ő jótékonycélú hangversenyekben föl nem lép. A küldöttség egyik tagja kassai születésére figyelmeztette a művésznőt, mire ez éppen nem azeretetreméltó módon azt felelte, hogy ő a kassaiaknak semmivel sem tartozik s hogy a kassaiak semmit sem tettek ő érte. A küldöttség e szűklelkűség fölött indignálódva távozott s az esetet a helyi lapban nyilvánosságra hozta. A városi közönség igen föl van háborodva a művésznő ellen, ki jobbnak látta ottani tartózkodását megrövidíteni, s mivel nezeit vette, hogy a pályaudvarban kellemetlen demonstráció készül ellene, csaknem szökve kocsin utazott a közelebbi vasúti állomásig. Ez a történet legkevésbé sem fogja emelni a művésznő hírnevét.

„(A *Margitsziget*) május elsei ünnepélyes megnyitásának kedvezett az idő, szép közönség jelenlétében és a tizennégy tagból álló nagykanizsai cigány-zenekar erőteljes, magyaros zamatú játéka mellett nyitották meg; délután pedig az alsó vendéglőt nyitották meg katonai zenével. A felső vendéglő új cigány zenéje nagy előnyére fog válni a szigotnek. Kovács Gábor primás, ki már az 1875-diki idényből ismeretes a fővárosi közönség előtt, eredeti képességű cigány, gyújtó magyar nótákkal beszél a szívhöz, előadása ezikornyátlan, bandáját kitűnően vezeti, a főszólt a jobbnál jobb magyar nótákra tekintetvén. Határozottan jobb zenekar ez, mint volt a múlt évekbeli pápai álmos zenekar. Mind a két étkezőhelyiség konyháját Kapsz vendéglős vette át, kit eddig is eléggé pártolt a közönség, illő lesz tehát, hogy a vendéglői monopólium ne váljék kétélű késsé kezében, melylyel nemcsak a közönség er-

szényén, de a saját üzletén is sebet ejthet. A nyert tőkéért jóízű ételekkel és olcsóbb étlappal szolgálja meg a közönség pártfogását. Jövő azombattól kezdve a pesti oldalon közlekedő és Újpestre járó minden fél- a budai oldalon járók pedig minden órában érintik a sziget kikötőjét. Ez új menetrend ily korai életbeléptetése Medgyaszay igazgató ur előzékenységének tulajdonítható. Megemlítjük még, hogy Józsaf főherceg családja számára a régi kastélyépületet rendezik be az eddigi megállapodás szerint június elejére.

„*(Az utolsó családi estély)* Ez idényben vasárnap volt az iparosok körében. Három szindarabot adtak elő: a Teatvérek című dramolettet, melyben Némegy Jenőné urhölgy, Mayer Boldizsár és Némegy Jenő játszottak; a Cox és Box bohózatot, czimazerepeiben Péterffy Frigyes és Kéler Kálmánnal, a női szerephez Stolz Gabriela kisasszonnyal; végül Die neue Magd német bohózatot Ess Matild és Justina, Komáromi Emma kisasszony atb. közreműködésével. Ez este minden közreműködő hölgyet virágbokrétával leptek meg s végül a műkedvelők pompás babérkoszorút nyújtották át Novelly Antalnak, a kör estélyei buzgó rendezőjének, ki erről, egészségi okból, lemondott. Fabricius Endre kérte föl, hogy folytassa eddigi működését, Ráth Károly körelnök pedig megköszönve több évi sikeres fúradozását, reményét fejezte ki, hogy a rendezés vezetésétől nem fogja megvonni támogatását. Az ő működésének a kör német származású tagjainak magyarsításában is jelentékeny eredménye volt.

„*(Egy cigány házimunkája.)* A zay-ugróci műfaragó iskolában van egy fiatal cigány, kit az intézetbe még annak alapításakor felvettek és aki már akkor meglepő tehetséget árult el a műfaragásban. A fiatal cigány gondos oktatás mellett jelentékeny előhaladást tett, úgy annyira, hogy két műve, ugyanis egy ébenfa asztal-ék és egy állatka, mely iróasztali dísznek használható, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium meghagyása folytán a párisi világtárlatra küldetett. Ezen műveket azonban fölülmulja egy képkeret, melyen a fiatal cigány már félév óta dolgozik, és mely a legkisebb részletig művészileg van kidolgozva. Ezen képkeretet, melyről szakemberek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak, főntemlített kormánybiztos a királynénak ajándékkul ajánlotta föl, mint a fejedelmű el is fogadott. A tehetséges ifjút Münchenbe küldik további kiképzetés czéljából.

„*(A lipótmézsi tébolydában)* gyilkosság történt. Nem büntetett, mert örült követte el. Egy Glucsák Gábor nevű csöndes elmebeteget a konyhában rendesen apró házi szolgálatokra használtak fel. A napokban a tébolyodott ebéd után békén surolgatott a konyhában, mikor egy szintén ártalmatlan örült: Józan Ferencz bejött, lekuporodott a tűzhely mellé, pipáját megtömté s ráakart gyújtani. Glucsák ráförmedt a pipásra: Takarodjál ki! — s mikor nem ment, úgy vágta nyakon egy surolókéfével, hogy rögtön szörnyet halt. A tébolyda igazgatója két ápolót vádol a szerencsétlenség miatt. Harmadéve is történt hasonló, szerencsére kevésbé nagy bulcsot, mikor egy gyógyulófélben levő elmebeteg barátságos séta közben hirtelen úgy ütötte arczon a vele beszélgető orvost, hogy napokig megfeküdt. Mikor kérdőre vonták, azt mondá: Egyezzerre az esengett a fülemben: „üsd, üsd, mert különben ő üt,“ ezért ütöttem meg.

„*(Halálhírek.)* A lefolyt héten meghaltak: dr. Csécsi Imre fiatal orvos, Nagy-Bajomban. — Bárány Lajos, Pozsonyban. — Ferencz Józsaf, miniszteri titkár, 57 éves korában, Budapesten. — Békeffy Armin gazdatiszt, 31

éves korában. — Galambos Lipót ügyvéd, 60 éves korában, Egerben. — Lidy Nándor, minoritarendű tanár, Aradon. — Vagács Cezár, a komáromi benczések házfőnöke, 61 éves korában. — Rottér Józsefné, született Kapronczay Anna, 71 éves korában, Budapesten. — Kugler Antalné, született Leimberger Borbála, 75 éves korában, Budapesten. — Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház, Szombaton, április 27. Ernani. (Bignio fölépte.) — Vasárnap, április 28. Csók. — Hétfőn, április 29. Dora. — Keddén, április 30. Sába királynője. (Benzalda szabadságideje előtt utolsó fölépte.) — Szerdán, május 1. Tartuffo. — Ezredes leánya. — Csütörtökön, május 2. Tannhäuser. (Bignio utolsó vendégfölépte.) — Pénteken, május 3. A javulás útja.

Népszínház, Szombaton, április 27. Tündérlak Magyarhonban. (Az Eötvös-egylet javára.) — Vasárnap, április 28. A vereshaju. — Hétfőn, április 29. A cornuillei harangok. — Keddén, április 30. Egy nő, ki az ablakon kiugrik (Először). — Szoncs leánya. — Szerdán, május 1. Ugyanazok. — Csütörtökön, május 2. A színház zárva. — Pénteken, május 3. Columbus. (Először).

Bignio befejezte vendégfölépését. Szombaton Ernani-ban lépett föl ismét; a közönség elragadtatással tapsolta nemes, plasztikai játékát a gyönyörű énekét. Utolazor Tannhäuserben láttuk. Az ő Wolframja egyike a legköltségesebb alkotásoknak. Csütörtökön este hallottuk a kitűnő művésztől, vendégfölépéseinek ezuttal utolsójául, e szerepet, és bizonyára mindenki mély benyomással távozott a színházból. Gyönyörű, kristálytisztaságú egyenletesen hullámozó hangja mintha csak a szerepre lenne teremtvé, annak magasan szárnyaló költészetét, nemcsak föllengző hevét aligha lehetne hitebben visszaadni. Fenséges idealizmust lehel minden ütenye, ennek kinyomatát láttuk minden mozzanatában. Ének és játék a legteljesebb összhangban volt a közönség rég nem élvezett ennyire csodálatlanul.

Tannhäuser Perotti énekelte ezuttal először és magyarul. Már más alkalommal mondtuk, hogy Perotti nem született Wagner-operákra. Sem hangjának jelleme, sem éneklési és játékbeli előadása nem valók abban a légkörbe, melyben Wagner alakjai élnek. Most is bebizonyult ez, habár szép hangjával, iskolájával több mozzanatban megérdemelt tapsot aratott, egészben nem nyilatkozhatunk felőle megelégedéssel. Magyar kiejtése ma nem volt oly szabatos, mint Cinq-Marsban, ennek oka azonban abban rejlik, hogy alig több három heténél, hogy a szerep tanulásához fogott. Az előhaladás így is dicséretére válik.

Egy nő, ki az ablakon kiugrik, Scribe e régi magyarított vígjátékának keddi esti előadását a népszínházban első előadásnak tekinthetnők, a mennyiben a darab meg sem tudjuk mondani, mióta nem adatott már, a népszínházban pedig soha sem. A vígjátékban különben csak két alak ér valamit: Török Bálint uramé és élénk kis felesége, Rózsáé, s Tamási Soldosnéval husból és vérből való egészséges alakokat csináltak belőle. Népdal is van egynélány a darabban, valamennyi valószínűleg még Hegedűsné idejéből, de azért ez ócskaságokat csak oly élvezettel hallgatta, csak úgy tapsolta a közönség, hogy Hegedűsné ajkáról sem különben. A többi szerep nagyon egyhangú, színtelen; Rákosi Fáni egy fiatal asszonyt játszott, elég cínosan, Eöry egy fiatal férjet, Horváth Vincze pedig, egy ugyancsak kényelmesen öltözött öreg bácsit, a kit mindenki bárónak nevezett.

Soldosné szombaton jótékony czélra énekelt: az Eötvös-egylet javára. A színház szorongásig tömve volt, mint

rendesen, ha Soldosné énekel, a közönségnek mégis volt bizonyos „játékonyasági” kinézése; bárhová tekintettünk, mindenütt csupa idegen, új arcokat láttunk, némely páholyban hetével, nyolczával. Nos hát, abban semmi baj nincs, az ilyen ritkán színházba járó közönség nagyon tud lelkesülni és Soldosné régen kapott annyi tapsot, mint ez este. Az egyet pedig egy gyönyörű babérkoszorúval tisztelte meg. Az „egyetlen” ezuttal is egyetlen volt. A Tündérlakban Mariakát játszta, s önök tudják, hogy Soldosné és Tamási e darabot, különösen a reggeliző jelenetet, úgy játszották, hogy jobban, hűbben, tökéletesebben már nem lehet. Az is igaz, hogy e jelenetben a két művész játéka mintegy kiegészíti egymást; sem Soldosné más Gyurival, sem pedig Tamási más Mariskával nem játszhatnak ily kitűnően. Ketten együtt igazán felülmulhatnak.

Divattudósítás.

Mintán husvét után itt a fővárosban és a vidéken is gyakoriak a menyegzők, úgy ma a menyegzői öltözékekről fogunk kizárólagosan beszélni.

Más ruhával kezdeni mint a menyasszonyival, valóban gyöngédtelenség volna és így természetesen legelőször is azt említjük fel. Az előrehaladt idő nem enged már annyi tért a fehér atlasznak, mint eddig, és azért jelenleg, amikor az idő a fehér mousselin és gazet, mely nyáron olyan kitűnően illik fiatal menyasszonyoknak, még meg nem engedi, a faillet és gros-graint szemeltetni kedvenc szöveteiké az ilyen alkalomra. A más ruhák összeállításánál is divatos elve a két szövetségnek, a menyasszonyi ruhákra is alkalmaztatik, és azért a sima faillet brochirozott damaskkal összekötöni, igen kedvenc összeállítás, és az egyik szövet csak emeli a másik fényét. A tiszta ezüstsín fehér szövetek helyett sokan a sárgás fehér szöveteket szeretik, mint a melyik jobban is illik nőnely arcszínhez. A szabását illetőleg általánosan a princesse-formát alkalmazzák a menyasszonyi ruhákra is, ámár a személyes ízlés némi módosítást is enged rajta, úgy például némely ruhának hátul lebenttyűje van, míg elől a szokott hosszú vonalban húzódik lefelé. Egy huszonnégy éves menyasszony számára legközelebb a következő pompás öltözék készült. A ruha faille és brochirt damaskból állott. A princesse-formájú ruha eleje, mely derékon négyszögben volt kivágva, failleből készült, a szintén princesse-formájú hátrész pedig damaskból. Két, ránczba rakott faille-écharpe, csipkével díszítve, vette körül a szoknyát és képezte hátul az ízléssel elrendezett dudorokat, a melyeket myrthus- és gyöngyvirág csokrok erősítettek meg. A négyszögű uszály a brochirozott damask kelméből készült és gazdagon volt díszítve faille csokrokkal és a fennemlített virágokkal. A derék négyszögű kivágását töltötte be, a kivágásra pedig egy sor drága csipke volt varrva, mely a kivágástól lefutott egészen végeig a szoknyának, aztán hátra fordult az uszályra, mindenütt myrthus és gyöngyvirág csokrokkal sűrűn letűzve. A brochirozott ujjak csak könyökig értek, ott pedig szép csipkefodor képezte a bő ujjat. A hosszú négyszögű fátyol a szegély mellett még három sor behúzott fehér selyemszálalát látunk; egy csipkével gazdagon körülszegélyezett battist zsebkendő, szalag csokorral díszített fehér atlasz csipő és hosszú fehér keztyű fejezi be e pompás öltözéket.

Sokkal egyszerűbb, de tényleg azért nem kevésbé szép a következő öltözék, mely egy tizenkilenc éves menyasszony díszét fogja képezni. A fehér sima gros grainból való princesse ruha alját négy sor 10 centiméternyi széles finom selyemtőlbből készült plissé fodor díszíti; e négy sor plissé fodor veszi körül a kerekre vágott uszályt is. A szoknyát szintén tollból való écharpe veszi körül, mely hátul haanyagul egymásba fonva, széles végeit az uszályra terjeszti szét. Ezen díszítés igen könnyed jellegűt kölcsönöz a ruhának. A derék hátul magas, elől négyszögű kivágású, de tollplissé-kel eltakarva. Egy myrthus csokor van a kivágás bal oldalára tűzve, valamint az ujjakra is. A fehér tollfátyol szintén négyszögű, hosszú és igen bő, a zsebkendő valenciai csipkével fodrozva, a csipők fehér gros grainból készültek toll csokrokkal.

A menyasszonyi ruha után a nyoszolyó leányok öltözékei érdekesek leginkább. Ezek is öltözködhetnek fehérbe, tarka virágokkal, de divatosabb, ha színes ruhában jelennek meg. Az idén néhány új és könnyű gaze-szövet jött divatba, mely különösen az öltözékek számára való, tudniillik a damask-gaze, a csikos algiri gaze, a virágos chinai gaze, mely könnyű szövetek faillel vegyítve igen szép öltözékeket adnak. E ruhák is a princesse formára ké-

szülnek, tunique-féle écharpe-okkal, plastronokkal, csokrokkal stb. díszítve. A derék kivágás négyszögű vagy szívalaku, az ujjak pedig csak könyökig érnek. Ezért szükségesek a hosszú száru keztyűk is, melyek többnyire fehérek vagy a ruhához illő loghaltványabb más színből is lehet. Legesimább a fehér legyező, fehér csont- vagy gyöngyház fogóval, fehér tollakkal díszítve.

Sakkrejtvény.

Ratkovszky Emiliától.

16 sugrás szerint megfejtendő.

fi.	nul-	köl-	daj-	ri,	tá-	tó-	ez
alt	ha	El-	csa-	tónk:	ság	tő-	bau
ta-	fér-	jon	ó-	ká-	U-	a	szor-
És	cső-	a	fe	bad-	Pe-	a	fi
a	szőr	ja	tól	el-	mely-	e	két
di-	mek;	len	sza-	lejt-	za	Sán-	ha-
lősz-	ki	a	mond-	et	Lál	szó	két
gyer-	és	E-	het-	és	szót	Ha	dor.

Megfejtési határidő: májushó 29-dike.

A f. é. 14-dik számban közlött rejtvény értelme:

Bokorban ül kis madár,
Ugy dalolgt benne,
Mintha csak a bokornak
Szíve azája lenne!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Hosszu Elek, Matild, Steiner Janka, Báthori Sigray Istvánné, Petterdi Pál Erzsébet, Gocsmann Karollna, Marton Berta, Németh Alajosné, Lakáts Györgyné, Molnár Lajosné, Kubinszky Mukiné, Maurer Vilma, Jankovics Gizella, Fényes Ida, Kovács Károlyné, Mészáros Zsuzsika, Ányos Ambró Mariska, Tóth Elvira, Szentmiklósy Jolán, Rombach Lina, Dráskóczy Malvin, Elekcs Flóra, Kiss Nina és Teréz, Suhajda Bálintné, Temesváry Erzsébet, Khóor Terezi, Berényi Anna, Buday Emília, Rottor Jánosné, Ratkovszky Emília.

A 12-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Jávör Anna, Holzer Henrik, Rombach Lina, Khóor Terezi, Buday Emma, Török Ella, Semsey Pannika.

Tartalom.

Bignio Lajos. — Midőn hallgatva... Csegey Gusztávtól. — A megleített hamu, Brankovics Györgytől. — 1803. M. ... Tódortól. — A szemek. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Külföldiek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Bignio Lajos arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

18-dik szám.

Május 5-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Iszraeliták naptára	Hold-járás	N a p - kelte		nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Május	5	Vasárnap	F 2 Pius p. Goth.	F 2 Pastor bon.	23 A 1 György v.	2			4 39	7 16
	6	Hétfő	János ol. főz.	Gizella	24 Zakeus	3			4 37	7 17
	7	Kedd	Saniszló	Áldor	25 Márk ev.	4			4 36	7 18
	8	Szerda	Mih. jelent.	Ákos	26 Basileus	5	☉		4 34	7 19
	9	Csütörtök	Niz. Gergely	Gergely	27 Simon pápa	6			4 33	7 20
	10	Péntek	Antonin pápa	Hermína	28 Jazon és Soa.	7			4 32	7 22
	11	Szombat	Beatrix, Mamert	Berci Asp.	29 9 vértanu	8			4 30	7 24

Vidéki tárcza.

Baján a nőegylet kitűnően sikerült közvacsorát rendezett husvéthétfőn a Bárány termeiben. Sokan voltak jelen nem csak a városból, de távol vidékről is; a legalább négyszáz főnyi közönség nagy része nem fért el az asztalok mellett. Jellemző fiatal hölgyek szolgáltak ügyesen, sokat fáradva és elég sokat szerezve az egyesületnek. Az estély közel hatszáz forint jövedelmezett, felerészben a nőegylet s felerészben a tűzörtyöröny javára.

Nagy Abonyban a dalegyesület és a kórház javára husvéthétfőn sikerült hangverseny volt a közbirtokosok épületének izléssel díszített termeiben. Közreműködtek a dalárdán kívül: Lukács Gizela, Márton Etelka, Predics Jolán és Veres Tihamérné urhölgyek a több ur. Volt zongorázás, ének, szavalat a szereplőknek bőven kijutott a tapsból. Hangverseny után (persze) táncz következett, melyben részt vettek: Pulazky Polyxena, Lukács Ilona, Füredi Lenke, Márton Biri és Irén, Gajzágó Mariiska, Sivó Jolánka és Mariiska, Kovács nővérek, Zsembinszky Irma, Tüner Ágota, Csapó Ilon kisaszonyok, Gullner Gyuláné, Gullner Pálné asszonyok s a közreműködött urhölgyek. A díszes társaság korareggelig mulatott vidáman.

Kunszentmiklóson az ifjuság husvét vasárnap és hétfőn tartotta meg a farsangi időnyről az árviz miatt leszorult jótekonyczélú zártkörű tánczvigalmat. — A rendezőség izléssel díszített fel a városház nagytermét. Az öltözetekben díszes és egyszerűség uralkodott.

Nagyváradon a biharmegyei régészeti és történelmi egyesület kiállítása három hétig lesz nyitva. Folyton nagy közönség látogatja a szerdán a dr. Hampel József és dr. Pulazky Károly előadását is aunyian hallgatták, a mennyien csak befértek a helyiségbe. A harmiezhaz szekrényben sok kiváló és hecses tárgy látható itt. Tizenhárom szekrény a biharmegyei régészeti és történelmi egyet. Östörténelmi leletek, egyiptomi régiségek, a nagyváradi latin és görög káptalanok kincsei, edények, ékszerek, a város 1809-diki zászlaja, csipkék, fegyvergyűjtemény, pecsétek, czéhládák, remekék, szabaduló-levelel nyomó rézlemezek stb. képezik a csoport érdekes látnivalóit. A többi szekrényt muzeumunk, a többi régészeti egyesület tárgyai s a magánkiállítások foglalják el. A debreczeni főiskola bronztárgyakat, a birsa Rákóczi-harang kirepedt darabját, a nemzeti és az erdélyi muzeumok magyar tárgyakat, a szabolcsi, békésmegyei, tiszafüred-vidéki, gödöllői, délmagyarországi archaeológiai társulatok, özvegy Vertán Andrásné, báró Gerliczy Bódog a Des-Echerolles-család stb. sok szép régiséget küldtek a tárlatra. Pulazky Ferencz, báró Gerliczy Bódog egy bogláros lószerszámáról azt állítja, hogy Árpádkori készít-

mény, egy rózsaboglárban pedig Mátyás idejebeli ötvösmunkára bukkant. A tulajdonos mindkét hecses műkineset a budapesti nemzeti muzeumnak ajánlotta föl.

Külömfélék.

*(A párisi világkiállítás) szerdán május elsőjén nyílt meg. Délben 2 órakor a Trocadera-palotában egybegyűltek: Mac-Mahon tábornagy, a köztársaság elnöke, a miniszterek, a senátorok, képviselők s a diplomatiái testület. A kiállítási bizottságok, s a külföldi osztályok főnökeinek bemutatása után (kik közt a walesi herczeg és Amadeo herczeg is voltak) pontban 2 órakor 100 ágyu-lövés hirdeté a világkiállítás megnyitását. Mac-Mahon szavait, melyekkel a kiállítást megnyitottnak jelenté ki, viharos felkiáltások kísérték: „Éljen a köztársaság! Éljen Franciaország!” Az elnök és kísérete ekkor áthaladott a kiállítási helyiségekben. Az esős idő daczára borzasztó néptömeg volt jelen, a házak fellobogózva. Midőn a tábornagy-elnök a megnyitás után fejedelmi vendégektől környezve a kiállítás helyiségeit bejárta, a Mars-mezőre érkezve, itt a magyar zenekar kezdett játszani, mi nagy tetazással találkozott. Mac-Mahon s a környező herczegek megálltak, hallgatni a magyar zenét. Erre a még nem egészen kész osztrák-magyar osztályt is meglátogatta a menet.

*(A világ legkisebb könyve.) A párisi világtárlaton a nyomdászati terén a ritkaságok között lesz egy „Divina Comedia,” mely oly kis alakban van kiállítva, hogy óralánczon lehet majd viselni. Ezen mikroszkopikus kötetecske, melyet csakis nagyító üveg segítségével lehet olvasni, Paduában nyomtatott és piros bárszonyba van kötve. Ezen paduai „Divina Comedia” a legkisebb könyvecske, melyet eddigelé nyomtattak.

*(Ötvenéves szerkesztői jubileumát) ünnepelte meg nem rég dr. Carruthers az Inverneshen (Skótorországban) megjelenő „Courier” szerkesztője. Minden esetre páratlan esemény a journalistika évkönyveiben.

*(Boszorkány-pör) folyt ez idén (1878-ban) a jekaterinodári orosz esküdtzék előtt. Egy falusi bírót ítéltek el, ki egy vén asszonyt meg akart égetni a bebörtönzött, mert bűvitalokat szokott készíteni. S nemcsak ezt a szerencsétlent vádolta boszorkánysággal, hanem több más személyt is a czeknek tüzet kellett átugrálni, istenítéletkép. Egy boldogtalant, ki a „tűzrehívás”-kor varázslónak derült ki, fölakasztottak, hogy csak lábhegye érte a földet s tövisekkel korhácsolták. Végül két lobogó máglya közt kellett neki tánczot járni, hogy ki-

pusztuljon belőle a gonosz. Valamennyi vádlott, míg csak a halandós bíró el nem fogták, sőtét pinezékbe volt esukva a e lyukakban agyonvert kutyák is voltak halomra hányva, mert ezeknek a tüdővel étették a bűnösöket, csak hogy ne legyen több internális hatalmok.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, a kik a jelen évnegyedi díjat még be nem küldték, a könyvek megrendelése által pedig az egész évre jegyezték be neveiket, a hátralevő negyedévi díj mielőbbi szives beküldésére.

Ivanochfalvára M. M. urhölgynek: Még eddig nem vettem, de a legszivesebben fogom fogadni.

Veszprémbe K. Zs. R. urnőnek: El van küldve.

Aradra G. Gy. urnőnek: Tökéletesen megfelelt céljának.

Pozsonyba M. E. urhölgynek: Nem, fájdalom nem lehet!

Nyitrára Sz. M. urhölgynek: Ajánlom figyelmőbe mai divattudósításunkat. Ugyannazon tárgyról szól.

Kassára O. Sz. urnőnek: Köszönettel vettem.

Temesvárra F. I. urhölgynek: Jelenleg Pozsonyban laknak, de hol, azt nem tudjuk.

Farkasfalvára P. M. urnőnek: E bajnál egy lelkiismeretes orvos sem vállalhatja olc gyógykezelést — levél útján.

Ilyen esetben a legközelebbi jó orvos is többet ér a távoli hírnév orvosnál, a ki az egyént soha sem látta.

Rozsnyóra Sz. M. urhölgynek: Magánlevélben értesítettem a küldemény sorsáról.

M. Vásárhelyre M. O. urhölgynek: Vértessy S. illatkerekedésében Kristófiér fogja azt hamisítatlan állapotban megkapni.

Aradra E. M. urnőnek: Lakása: Magyar utca 35. sz.

Pécsre H. I. urhölgynek: Örömemre van, hogy szolgálatára lehetünk egy szomó levélbélyeggel. Ha t. előfizetőink közül még valaki ohajt elhasznált levélbélyegeket, a legszivesebben gyűjtjük össze részére.

Siklóra A. I. urhölgynek: Örömmel teljesítjük kívánságát.

Szegszárdra S. H. urhölgynek: Legközelebb kezei közt lesz. A fennmarad összeget kívánsága szerint a jövő évnegyedre irtam be.

Portelekra G. B. urhölgynek: Szivesen vettem küldeményét.

Pécsre M. J. urnak: Eddig még nem tudhattunk meg bizonyosat, mert a hír egy másik lap után volt közölve lapunkban, de a mint csak lehet, kimerítő választ fog kapni fontos kérdéseire.

N. Kállóra W. T. urhölgynek: Olyannyira el vagyok látva ilyenmő dolgozatokkal, hogy szives türelmét egy ideig még igénybe kell vennem.

H I R D E T É S E K.

25 %-kal olcsóbb mint bárhol.

GROSSMANN JÓZSEF,
Budapest, király u. 27.
a „magyar koronához.”

ajánlja
dusan felszerelt divat- és vászonraktárát,
ugymint:

Legújabb Nalga és Kuckerbokor szövetek legdivább válna	1 metr.	— 36 — 1 30
Fekete és színes alma lustra	—	— 39 — 90
Fekete és színes Noblessa	—	1 67 — 3 50
Fekete és színes lyoni faille	—	2 60 — 3 40
1/2 és 3/4 fekete terno, alapin és doublé Cachemir	—	— 78 — 3 50
Franczia mosó Gertonok	—	— 36 — 50
Csipkefüggönyök	—	— 35 — 1 —
Fekete tornékendők selyemrojt.	—	2 20 — 15

Egyezemennyel ajánlom nagy gyári raktáromat ruinburgi creas és fonal vaszonból, 30 és 35 ráfós nagy és asztalneműeket chilflan, mint mintén minden e szakba vágó esikket igen olcsó áron. — Különösen ajánlom a t. hölgyeknek nagy ruharktáromat ugymint:

1 elegans hölgyruha	18 frtól — 100 frtig
1 elegans mantellott terno v. fonalszövetből	10 — 40
1 női kabát ugyan szövetből	6 — 30
1 utazó köpeny	9 — 16

Továbbá saját készítményű férfi és női kász felérneműket minden áron.

Más tők szerinti megrendelések a legjobban a logjutányosabban teljesíttetők.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek, és minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25 %-kal olcsóbb mint bárhol.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vadász Ferenc özvegyének utóda
Illatszer-tára
„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherceg (ur)l-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toilette szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű festőknek; ugyazintén nagy választékban a többi itt fel nem említett *pípereszkereket*.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BIRKL JÓZSEF
mű- és selymestészete
Budapest, akácfa-utca 33. szám.

(megrendelések egyetem-utca 7. sz. alatt is elfogadhatók) ajánlkoz szövetek, mindenemű selyem-úri ruhák,shawlok és kendők stb. tisztítására és festésére.

Zamatos mosó feny-keményítő
Schmidt R. Magdeburgban 1 csomag 30 kr.

E keményítő megkönnyíti és egyszerűsíti a vasalást, a vasalással nem rántódik össze, a vasalt fehérneműnek vakító fehér fényt s kellemes illatot ad, keményíté a mégis hajlékonyává teszi, könnyen mosódik, s mosás után semmi kétes foltot sem hagy hátra a fehérneműben.

Főraktár Magyarországrészére:
N e r n d a N a n d o r
Hárvani-utca 10.

Török József gyógyszerértára, király-utca 7. sz.

Glycerin-Créme a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szepítő, naposítás, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítés a legártatlanabb szerekek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalági frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-creme eltér az addig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kívül nemminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyével bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek úgy férfiaknak is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacéttől készítő, a legártatlanabb arc- és kézbőrtisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautuk-tyukszemgyűrűk és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 50 kr. Vinalgre de Bully 1 frt 50 kr, Savonne Thridace Violetti Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (eachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Göllistől.

Eddig még utól nem érott hatására névze az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítésére névze. Ez által naponként kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még ma-kacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túl-terhelése, a belek petyhüdsége, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvesség, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos fűfájások, ferges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökere szer a megrogzított köszvény és mellbajban (tuberculose.) Ásványvíz gyógyszerként, úgy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetnek minden-
kit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Göllis pec-
sétjével van elzárva, s minden skatulya a védőhellyel
s kívülől ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speison Pulver des dr. Göllis in Wien.
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwetthof.)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jósa-gu szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szu-
rok-, faggyu-, vaj-, kocménkő-, olajos festek-, hajkenő- és izzadás által bá-r-
mily kellemőbe n. a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, konytűben, bő-
terekben, szobakárpitokban, acélmetasztokban okozott pécsetet ki lehet tisztí-
tani. Ára egy üvegnek 1 frt

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban
legáltalánosabban használják. Ellenértben más hashajtó sze-
rokkal, és csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló utelakkal
és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, thea, jó húslevessel stb.
vetetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák
által hashajtulása legyen, választhatja azon órát és évesi időt,
mely étvágya- vagy foglalkozásával leginkább megenged. —
Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra névze TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
urnál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítésére.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebbé 1 frt 20 kr. Elbe mellett
Akan. Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ
F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK,

Kielhauser II. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heynen vegytani laboratoriumából, azon
felülte kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner
stb. tanár urak kísérletel előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint orje-
dést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden-
nemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételhen még fűlelmulhatlan
övszer a bőrre, hajra és fogakra névze. Anticeptikus hatása különösen rendki-
vűli; megakadályozza a bőrtől szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal
járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	7 .
Salicyl-fogpor	50 .
Salicyl-fogpép	60 .
Salicyl-szájvíz	60 .
Salicyl-hajkenő	50 .
Salicyl-bintőpor (lábak izzadása ellen)	50 .

Főraktár Magyarországra névze: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél
Budapesten, király-utca 7. sz.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen s több
orvos által megpróbált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soba sem használtatott a legkielégítőbb eredmény elő-
idézése nélkül. Ezen szörp már az első használatakor feltűnőleg jótékonyra hat,
sőt a gőresés- és hő-k-hurufnal elősegíti a nyulós és megrekedő nyálka ki-
köhögését, azonnal enyhíti a gégé ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolít
minden, ha még oly boves, sőt magát a legrosszabb szarazhetegegi köhő-
gést, és a verhangást is.

Ára: 1 egész üveg 3.60, 1/2 üveg 1.80, 1/4 üveg 90 kr

Mayer G. A. W. Breslauban.

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. féle ujjonnan föltalált
tengertuli pora nem a közönséges fe-
reg-pornak vehető hanem egy túltö-
zönéses direkt készített 1000-szer
megvizsgált és kitűnőnek talált speci-
álítás pornak tekintendő. — Az Andel
J. féle új föltalált tengertuli pora hasz-
nálasához egy nagyon praktikus és ol-
csó új szerkezet

Féreg-Porzó

Fecskendője

megveendő. Az említett por ugymond-
ható természetesen túli erővel bír, meg-
semmisíti a

Poloskát, Bolhat, Svabho-
garat, muszkaferget, molj, le-
gyek és hangysárgákat, egyáltalán
az egész férgek létét csodálatos gyor-

sau, biztosan és pedig olyképen hog
a fergékből semminemű maradékot
sem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80
kr. 1 frt. egy darab Féreg Porzó-
gépnek ára 45 kr. kapható Budape-
sten Török József gyógyszerértárában ki-
rály u. 7. sz. a és Pozsonyban a fo-
gyasztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien),
melylyel akármiféle színű haját
tetszés szerint és tartósan feke-
tére, barnára vagy szőkére fest-
hetni, legfőlebb 10 perc alatt;
hatása olyannyira ismeretes,
hogy torábbi dícséretre nem
szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való eszközök, úgy mint
két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:
Budapesten TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerésznél, király-utca
7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen,
használat után rögtön hat.

Ára 50 kr. o. o.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvtármagánul 10 félévnyi
= fr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Törvényszék: Öntöz-
22-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyed évi hirdetésért
5 fr.

19. SZ.

Május 12-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,

minden színezett dívatképpel.

Havonként
tizenkét dívet könyv-mellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A melegített hamu.

Brankovics Györgytől

(Folytatás.)

III.

A tiszta, borutlan boldogság napjaiból körülbelül egy év telt már el a fent leírt események után. Az ifjú pár, a titkári fizetéshez képest egyszerű, de tisztességes háztartást rendezett be magának. Hogy a háztartás s a gazdaszonykodás gondjaihoz nem szokott Emma, miként érezhette magát egyetlen egy cseléddel: annak megítélését olvasóndóimra bízom! Önök tudhatják legjobban, mennyit kell a fiatal asszonynak — még akkor is, ha leánykorában a mama mindenre figyelmeztette s mindenre oktatta — küzdenie s tanulnia, míg ama százfejtű hydrával szemben, mit háztartásnak neveznek, önállóságra vergődik. Hát még annak, a ki előtt a gazdaszonykodás titkairól soha sem lebbentették fel a leplet, a kívül azelőtt a legnagyobb dolgokat sem figyeltették meg s a kinek egyszerre a legcsekélyebbeket is önmagának kell végeznie!

És ah, ezek a legcsekélyebb dolgok: mindig a legfontosabbak, a legnehezebbek!

Emma dícséretére legyen azonban mondván, új és nehéz hivatásának teljes erejéből igyekezett megfelelni. Megtanulta könyveiből, hogy az élet bölcsesége: a körülményekhez való alkalmazkodásban áll s hogy nincs oly nehéz dolog, a mit megtanulni ne lehetne, ha kellő akaraterővel látunk hozzá!

Sax János uram ugyan eddig még nem győződött meg leánya boldogságáról, mert az évi járadékról bölcsen hallgatott, Ede pedig sokkal büszkébb volt, semhogy megpendítette volna a dolgot, ámde itt volt a mama, a néni, ezek lelkiismeretesen kezére jártak a fiatal asszonynak s tudjuk, hogy a jó tanács sokszor többet ér a készpénznél! És Emma ki is aknáztatta tudományukat. Az étlapot rendszeren előre készítette el egy egész hétre s vasárnaponként, míg Ede a papával kávézott,

megmagyaráztatta magának az egyes ételek elkészítési módját, feljegyezte szorgalmasan s végrehajtotta pontosan. Ugy, hogy Ede menyei gyönyörűséggel telt el, a midőn meglátta a kecses nőt, hófehér kötényével a főzőkanállal tábornokként forgolódni a konyhában, s a midőn szaglási érzékét megcsiklandozta az ételek jó illata. Ilyenkor azután nem állhatta meg, hogy egynéhány csók kíséretében el ne mondja:

— Soha se hittem volna, hogy az én könyvbuváromból ilyen talpra esett szakácsné válik.

Persze, a szerelmes férjnek a kozmós étel is izlik s azután fogalma sem volt arról, hogy addig, míg ő haza jött: épen két rántás égett el, a levesbe való tészta csak harmadszori gyúrásra sikerült; a palacsinta tésztába régi tojás is került s ujat kellett csinálni; a sültnek felét már megette a „Mopsi”, mert kicsit nagyon megpörköldött, a kávé háromszor kellett befőzni, mert először a tegnapi „alja” főzték, másodszor nagyon forrt mikor beöntötték s az egészet a tűzhelyre lökte, mielőtt bele keverhették volna stb. De hát uram isten, a jó gazdaszony holtig tanul s évek kellenek hozzá, míg a gazdaszonykodás legparányibb részleteibe belehatolhat a házi nő; s azok a csekélységek, a mint mondtam, a legborzasztóbb dolgok!

Egy hideg októberi napon egész rekedten jött haza Ede a hivatalból.

— Nagyon sokat beszéltem, kimelegedtem s azután egy pohár hideg vizet ittam. Majd elmulik. Biztatta az aggódló kis feleséget.

De biz az el nem mult, sőt ellenkezőleg délután oly mérveket ültött, hogy beszélni sem tudott. A fiatalasszony ijedté-

ben, Ede minden ellenzése dacára, személyesen átfutott a házban lakó orvosért s szívszorogva leste a rendelvényt.

— Nem lesz semmi baj, — hangzott a válasz, — egyelőre elég, ha ágyba fekszik a jól kiizzad. Egy-két csésze bodzavirág tea s egy kis melegített hamu a torokra megteszi a hatását. Ezzel vette a kalapját a kisietett. Sok a betege — kevés az ideje.

A tea még csak hagyján, de a melegített hamu! Hogy kell azt elkészíteni, hogy kell azt a torokra adni? Még ha melegített káposzta volna, azzal csak el tudna banni, de hát melegített hamu! Mit csináljon?

Férjétől restelte a dolgot kérdeni; az orvos tudja é g már merre jár; a család délutánra szabadságot kért s öreg estig haza sem jön; a házmesternét megkérdezhetné, de akkor az egész ház megtudja, hogy a fiatal asszony még hamut sem tud melegíteni! Meg van, hiszen úgy is el kell menni a gyógyszer-tárba a theáért, kocsiba ül, a mamához hajt és tíz perc alatt megjárja a hatvani utcza s a Szervitátor közötti utat s Ede észre sem veszi.

S a mint gondolta, úgy tén. Lefektette férjét, megcsókolt szépen s elment a theáért! De véle ment a halvégezt is, oda tapadt a ruhájához, beült véle a kocsiba és — a midőn a Károlykaszárnya kapujához ért, éppen akkor lépett ki abból a katonai zenekar, s egy hatalmas: dzsin! tra! bum! hangzott egyszerre a lovak füleibe. Egy oldalugrás, s a kocsi lerepült a bakról; a megbokrosodott lovak eszeveszetten iramodtak a Szervitátor s az új hécsi utcza át. A megrémült Emma kétségbe esetten kiáltott segély után, de a kiáltás a lovakat csak jobban vadította s egy perc alatt már ott rohantak az Erzsébet sétány mellett. A fiatal asszony egy kétségbe esett lépésre határozta el magát, felemelkedett a kocsi s kiakart ugrani. E perczben egy harsány hang ütötte meg fülét, megértette tisztán figyelmeztető „ne ugorjon!” szavakat s a következő pillanatban felismerte a lovak felé rohanó Tóváry Gyulát, a ki egy merész ugrással megragadta az egyik ló zabla szíjait; még látta, hogy a lovak Gyulát is tovább huzcolják, még látta őt a lovak alá hanyatlani, de többet nem látott, magán kívül hanyatlott a kocsi ölbe vissza.

Am a kéz erős, a szíj nem szakad, a lovaknak lassabban kell ügetniük s rögtön ketten hárman is beléjük kapaszkodnak, míg végre megállítják. Emmát leemelik s a legközelebbi boltba viszik, hol egy pohár üde víz magához téríti. A mint felnyitja szemét, legelső gondja megmentője után kérdezősködni.

— Ép most emelték be a kocsiba, lakására viszik — magyarázgatta az ajtóban álló kereskedő segéd — nincsen lényeges baja, csak az egyik lábát zúzta össze a ló patkóival.

Emma szívét egy ismeretlen érzés szorította össze, közel volt az újabb ájuláshoz, de össze szedte magát, megköszöntö a kereskedő szíveségét s elcsietett. Az első gyógyszer-tárban megvette a theát, megkérdezte a hamu elkészítésének s alkalmazásának a módját, egy cseppet sem törődött a fiatal gyógyszerész mosolyával, a ki a forró hamut különösen harsányan ajánlotta kötni, s egy kendővel a torokra javalta szorítani, ment, futott, mint az üldözött őzike haza.

Otthon azután halál sápadtan borult az ágyban fekvő férjre, és sirt, sirt keservesen. A szegény férj nem tudva a történeteket, s látva a szenvedő nőt, a legellentétesebb a legborzaztatóbb gondolatoknak lőn az áldozata! S mire Emma fuldokló zokogás közt, élményeinek a végére jutott: Ede oly izzadába jött, hogy már tea sem kellett, a melegített hamu is elma-

radhatott, visszakapta a hangját, elmúlt a rekedtsége. A min mind a ketten egyszerre elkezdtek nevetni, s nevettek addig, míg az átélt izgatottságtól megmonokodva, az idegek egyensulya helyre — s a nyugalom be — nem állott.

— No de azért megiszom a theát édes Emma s azt a végzetes hamut is ráteszük a torokra — mondá a férj mosolyogva — mert holnap ki akarok menni, megtudom ki volt az a derék fiatal ember, a ki téged megmentett, felkeresem s megköszönöm lovagias tettet.

IV.

Hogy hogy? a fiatal asszony Tóváry Gyula nevét elhallgatta volna? Ez hiba! Azt mondják önök.

En is azt mondom de egyszer mind azt kérdezem, melyiknek volna önök közül hölgyeim annyi bátorsága, hogy hasonló körülmények között, egészen őszintén bevallanak, mi szerint életüket férjük vetélytársára menté meg, az a vetélytárs, a ki férjük füle hallatára örök hűséget esküdött önöknek?

Nemde hallgatnak! Pedig a házasság életnek alapköve az őszinteség, s mindig jobb, ha a házasság felek — még a legrosszabbat is — egymástól tudják meg, mintha azt másoktól hallják. Felebarátjainknak ugyan is meg van az a jó szokásuk, hogy nem szorítkoznak egyedül a pusztán tényekre, hanem képzelő tehetségük szerint rendesen megtoldják s egy két csipős megjegyzéssel fűszerezik is. A gyanu és a bosszankodásnak pedig a legtisztább kővel sem állhat ellent.

Igy történt Vas Edével is. Alig lépett ki másnap az utcára, rögtön felbosszantá egyik jó barátja.

— Jó reggelt titkár ur! Hogy van ő nagysága a tegnapi „affaire” után? Valóban rendkívüli, nagyzerű megmentés! Sajnálom, felette sajnálom hogy nem én valék a megmentője!

— Talán tudod, ki volt? — kérdé Ede.

— Tudom-e? az egész város tudja és te még nem tudod?

— Nem én, éppen kérdezősködni akartam, hogy hálámat leróvhassam.

— Ah ez nagyzerű! az összes hírlapok ujdonságai között ott áll vastag betűkkel: Vas Edéné és Tóváry Gyula! És ő nem tudja! Hahaha!

Tóváry nevének hallatára olyan forma csipést érzett Ede, mintha kigyó marta volna meg szívét, sárga sápadtság vonult át arcán, szerencsére, hogy fecsegő barátja észre nem vette, mert nyelve még csipősebb lett volna.

— És nőd valóban elhallgatta megmentője nevét? Oh vagy úgy, pardon, hiszen ti vetélytársak valátok a a nőcske alkalmasint fél az Othellótól, no de ez affaire de coeur. Feledni kell barátom a multat — folytatá a kegyetlen fecsegő — szegény Tóváry lábait a bősébb lovak tönkre tették, megérdemli, hogy meglátogasd. Tudod a világ rossz! Isten veled! Au revoir!

A megkinzott férj összeszorította fogait az affaire-es jó barát után csak egy: szemtelent, sziszogott s a legközelebbi szivarboltba lépett. Megvette a „Neues Pester Journal”-t, kocsiba ült, s ott olvasta út nejének szerencsés szerencsétlenségét.

S ha már felbosszantotta őt fecsegő barátja: azok a vastag betűk s az az ujdondászi maliczia, hogy nejének neve mellé a Tóváry nevét nyomtatták: valóságos dühbe hozta.

(Folytatása köv.)

~~~~~ ❦ ~~~~~

Az Ádrián.

Ábrányi Emiltől.

Ingasd szeliden, tenger,
Magányos csolnakom,
Rengsd, a merre tetszik,
A tiszta, mély habon...

Vitorlám összevona,
Az evező pihen,
Merengve némán, nyugszom
A sájká mélyiben...

Oh! hogyba most meghalnék,
Itt, a habok felett!
Nem tudná soha senki,
A vándorból mi lett!...

Te lennél a ri ágyam,
Te, örök óceán!
Csak a süvöltő szélvész
Akadna néha rám!...

Határtalan nagy síkján
Úszó a csolnakot...
Nyitott szemekkel, benne
A bús, merev halott!...

Hamlet és Faust.

Prém Józseftől.

I.

A drámairodalom két legnagyobbberű alkotása Shakespeare „Hamlet”-je és Góthe „Faust”-ja. A két legnagyobb-
szerűnek mondom a nem a két legkifogástalanabbnak, mert
Shakespearenek nem egy tragédiája van, mely kritikai szem-
pontból tökéletesebb, s mert Góthe drámái költeménye (noha
ő „tragédia”-nak nevezi) úgy a mint van, nem adható elő a
színpadon, a mi egy tragédiára nézve mindenkor hátrányos.
Mindazáltal e két mű az, melyben az angol és német nemzet
két legnagyobb költőjének szelleme egész nagyságában nyi-
latkozik.

„Faust és Hamlet bizonyos tekintetben a német és angol
nemzet tükörképe”, — mondja a többi közt Reichlin-Meldegg
báró, kinek egy felolvasását jelen tanulmányunk alapjául
veszszük. „Hamlet” a brit népmondából van merítve s a leg-
mélyebb s leggondolatdúsabb költemény, melyet a brit szellem
valaha teremtett. Hasonlót mondhatni „Faust”-ról, melynek
mondája a német nép szelleméből származott, s melyből Góthe
egy kis világot alkotta.

Ha a német és angol, — e két rokonszemű, — nem-
zetet mélyebb vizsgálat alá vesszük s egyuttal összehasonlit-
juk két legnagyobbberű tragédiájukat: azt fogjuk tapasztal-
ni, hogy e két költemény a két nemzet érintkezési pontja.
„Faust”-ban és „Hamlet”-ben internationalis aesthetikai ele-
met találunk. Mindkét költemény ó-german mondákból ered, s
mind a két költő, ki e mondákat földolgozá, a german nép-
törzshöz tartozik.

Mielőtt a két mű között részletesebb párhuzamot von-
nánk: vegyük mindegyiket külön szemügyre.

Hamlet gondolkodó, de elveit nem mondja ki nyíltan, ha-
nem az őrütség álcája alatt nyilvánítja azokat. Az udvaron-
czok előtt álazerepet játszik. Egy helyütt például azt mondja,
hogy: „a világ börtön! mennyi rekesz, őrhely és dutyi van

benne! s Dánia egyik a legczudarabb”, — mire Rozenkranz
válaszol: „Mi nem így gondolkozunk főnség!” — „Nektek
hát nem az; — felel Hamlet, — mert nincs a világon se jó, se
rossz; gondolkodás teszi azzá. Nekem börtön.”

De nemcsak itt, hanem mindjárt ama jelenetben, midőn
atyja szelleme megjelenik neki, mutatja mennyire hatnak rá a
gondolatok.

„Király, atyám, fejedelmi dán: felelj!
— mit jelent ez, hogy te, holt tetem,
Egész aczélban így följársz a hold
Fakó fényére, borzasztván az éjt?
S mi, természet bohói, annyira
Megrázkodunk sok rémos gondolattól
Mely túlhaladja értelmünk korát?
Szólj, mit jelent ez? miért van? mit tegyünk?”

Hamlet nem az isten és világ, hanem saját természete
fölött elmélkedik; az ember lénye, ezéja a földadata felől gon-
dolkodik, — magába mélyed és bölcsekedik. Gondolatai be-
felé irányulnak, az ember lelkébe. Első sorban ama kérdések
foglalkoztatják, melyek az ember magasabb hivatására, a hal-
hatatlanságra és gondviselésre vonatkoznak.

Az első fölött ama híres monologban elmélkedik, mely a
3-dik felvonás 1. jelenetében áll:

„Lenni, vagy nem lenni: az itt a kérdés.
Akkor nemesebb-e a lélek, ha tűri
Balsorra minden nyugtát s nyílalt;” stb.

A gondviselés kérdése pedig különösen akkor foglalkoz-
tatja, midőn Laerteszel való párbaaja előtt gonosz sejtélem
szállja meg s Horatio kényszeríteni akarja őt, hogy vissza-
lépjen: „Tapot se, — kiált föl, — daczolunk e baljósattal;
hisz egy verébfi sem eshetik le a gondviselés akaratja nélkül.
Ha most történik: nem ezután; ha nem ezután, úgy most tör-
ténik; s ha most meg nem történik, eljő mákor: készen kell
rá lenni; eddig van.”

Bölcsészeti gondolatait nem csak szónoki ékességgel, ha-
nem költői képekben is fejezi ki. Hamlet nem csak bölcész,
hanem költő is és Shakespeare gyakran önmagát festi benne.
„En egy idő óta, bár nem tudom miért, — mondja egy he-
lyütt, — elvesztettem minden kedvemet. S fölhagytam minden
szokott gyakorlatimmal: és igazán, oly nehéz hangulatba es-
tem, hogy ez a gyönyörű alkotmány, a föld, nekem csak egy
kopár hegyfok; az a dicső menyezet, a lég, ez a felettem függő
kiterjedt erősség, ez arany tűzekkel kirakolt felsőges boltozat,
no lássátok, mindez előttem nem egyéb, mint undok és dögle-
tes párák összeverődése.” — Képzetele igen élénk s kuröltve
jár a költészettel.

Hamlet idealista, ironikus, humorista, különösen ha ki-
rályok-, udvarok-, uralkodás-, szolgálásról s az emberi szen-
vedélyről szól. Lelke a folytonos izgalmak rabja, s bár miként
igyekszik szabadulni azoktól: nem bír. Gyakran melancholikus
s a brit nép lelkületének képviselője; könnyen összetéveszthető
a közönyössel s még sem phlegmatikus, hanem — ideges.

S a mily nagy Hamlet, mint gondolkodó, ép oly nagy-
nak tűnik föl előttünk, ha érzelmeit vizsgáljuk.

Mily szeretettel csüng atyján s Horatió, mily szenvedé-
lyesen támad föl benne élte földadata által visszafojtott szerelme
Ophelia iránt, midőn ennek sirja előtt áll! Anyja iránti gyön-
gédtelessége is mily hamar változik meg, midőn az jó taná-
csokat ad neki; ez a gyöngédtelesség — szeretetet jelzi.

Sőt élte némely pillanatában tettezeje legyőzi akarat-
erejét.

Midőn barátjai atyja szelleméről tudósítják őt: velők megy az örállomásra, s midőn a szellem megjelenik egy neméai oroszlán erejével kiszakítja magát karjaiból s a temetőbe követi a szellemet. — A büntényt gyorsan vizsgálat alá veszi ama színmű előadatásával, mely nagybátyját megdöbbsenti s ép oly gyorsan megöli Poloniust, vélvén, hogy Claudius rejtzik a függöny mögött. — A Nagy-Britániába evező hajón megmenti életét; a harez hevében ő az első, ki a kalóz hajóra szökik. S mily erős tetterő nyilatkozik benne, midőn Ophelia sirjába ugrik, hogy Laertes-azel megbirkózzék! Az elhátározó pillanatban pedig, midőn Claudius lezurja, valóban hős is.

És mégis, mily tehetetlen-, mondhatni ügyetlennek tűnik föl mindvégig Hamlet!

Mennyiszer szalasztja el a jó alkalmat, melyben atyját megboszulhatná. Egész cselekvése abból áll, hogy — kételkedik!

De mi e kételkedés oka?

Nem, — mint sokan vélik, — gyöngeség, gyávaság vagy közönyösség, mert Hamletnek imént elősorolt tettei épen nem bizonyítják azt, hogy e tulajdonok jellemeznék őt, — sem pedig tulságos lelkiismeretesség, mert midőn a színjáték által meggyőződik Claudius vétkeisége felől: nincs oka tovább is gondolkodni a bosszu fölött. Kételkedését maga is hitványnak nyilvánítja:

„Lelketlen álmok, fajtalan gazember!

Oh bosszu!

Ki alija? Mily számár vagyok!

A blazirtság vagy világtájdalom sem köti le karját, mely a bosszu törét villogtatja, miután egy vonás sem jellemzi őt, mint lelki vagy testi beteget.

Kételkedésének oka egyedül a tényben gyökerezik: Minden ember nagy lehet gondolkodása, érzése s akarata által, de azt, a mi élte célját képezi: soha sem hajthatja végre. — Bölcselkedése megakadályozza őt, — érzelme s gondolkodása által keltett hangulata megakadályozza tettében. Hamlet a következő szavakban fejezi ki e hangulatát: „Oh boldog Isten! Egy csigahéjben ellaknám s végtelen birodalom királyának vélném magamat, csak ne volnának rossz álmaim!”

E gonosz álmok azok, melyek tettét hátráltatják. Fájdalma erősebb, mint tett-ereje. Érzelmei túlhaladják természeti ösztöneit. Miközben az eszköz, idő, hely, alkalom s következmények fölött gondolkodik; megfélekedezik tulajdonképeni céljáról, a bosszuról; — vagy elmékedése által keltett hangulata nem engedi, hogy azt gyorsan kivigye.

A Hamlet-tragedia e théma variációja: „A lélek erős, de a test gyöngé. Az ember történetét képezi e költemény s a léleknek a természethez, a gondolatnak a tethez, a szabadságnak a szűkkeséghez, az akaraterőnek az erkölcsi kényszerhez s az idealitásnak a realitáshoz való viszonyait tárgyalja.

Nem egy embert, nem egy külön lélekállapotot, vagy szenvedélyt fest e tragédia, hanem az egész emberiség küzdelmeit, vágyait s tetteit rajzolja. „Hamlet” ennél fogva az emberiség tragédiája s ez értelemben közzel rokona „Faust”-nak.

Lássuk most a második műremeket.

A középkori Faust-monda többféle változatban fordul elő. Mindegyiknek hőse egy tudós, kinek tetteiben a középkor minden boszorkánysága, ördögös szerződése egyesül. A tud- és élvágy letépi korlátait s az egyén a gonoszsággal fog

kezet. A régi Faust-könyvben ez áll: „Faust azt akarta szeretni, a mit nem szabad; azért éjjel-nappal küzdött és fáradott; szászárnyakon a magasba tört s az ég és föld titkait kutatta. Meg akarta ismerni az elemeket. Azt hitte magáról, hogy óriás, kikerül a poéták énekelik, hogy a hegyeket mind egymásra rakták s hadat akartak üzeni Istennek. Azonkívül könnyelmű volt, vigan akart élni s tombolni.” — E végett szerződést kötött „Mephistopheles”-szel, mint a Faust-könyvek a gonosz szellemet nevezik.

Göthe a számos variáns közül az 1599-ben megjelent s Widmann által szerkesztettét választá, melynek számos helye lényegesebb átdolgozás nélkül meg van művében.

Mint Hamletben Shakespeare, úgy Faustban Göthe is gyakran önmagát jellemzi. A különbség csak az, hogy míg Shakespeare kevésbé lépi át tragédiája eszmekörét (s ezt épen a tárgy, mely a színpad számára dolgozott föl, kívánta meg), addig Göthe (mint a ki tulajdonképen nem a színpad számára írta művet) szemlélődései folytán többször elhagyja tragédiája körét s az emberi természet általános lényegét és küzdelmét vizsgálja.

Faust, mint tragédia hőse, az emberi nem képviselője. A világ kettős alakban jelenik meg előttünk; az egyik a reális, vagy érzéki, — a másik az ideális világ. Az előbbi a külső jelenségeket mutatja föl, az utóbbi az igaz, szép és jó végnélküli gondolatát jelzi. Faust élv- és birtványa folytán pedig az ideális világhoz tartozik.

Az ember ösztönét, vágyait a természet korlátozza. A test és lélek erősebb vagy gyöngébb alkotása határozza meg, mennyire küzdhetjük le ez ösztönt s vágyakat. Minél erősebb lelkünk hatalma, minél szenvedélyesebb vágyaink: annál jobban érezzük a nyüzgő korlátokat. A korlátok hosszantának s elégedetlenné tesznek. Le akarjuk küzdeni azokat, de nem bírjuk. Mephistopheles már a menyei prologban ilyenek jellemzi Faustot:

„Ugyancsak különös egy hived a,
Nem földi a boldognak éte, itala.
Porrása őt a távolba hajtja,
Hóbortját félig tudja táu —
Az éztől legszebb csillagát óhajtja,
A földtől minden legfőbb kéjt kíván,
S minden közelség, minden messzeség
Meg nem nyugasztja fölkaart szívet.”

A tudvágy arra ösztönzi Faustot, hogy megismerje a mindenség titkait, hogy megtudja, mi a világ éltető eleme. A világ szomorú sorsa kutatásra késztí őt. Midőn Mephisto kijelenti az Urnak, hogy a föld mily gyarló: egyszeremind tudtára adja, hogy Faustot e gyarlóság ellen fölingerelni fogja.

Faust szövetséget köt az ellenkezés és tagadása szellemével, de nem azért, hogy az élvezetet könnyebben hajhászhasssa, hanem, hogy tudvágyát az élet örömei és fájdalmai által csillapítsa. Megismeri a szerelem fájdalmait s szenvedéseit s a szerelem által okul és megtisztul. Göthe Faustjában e tételt világítja meg: „Tévedni emberi, igyekezni isteni dolog!” — Az emberiség végezője nem a pokol, hanem a számtalan tévedés és hiba által való megtisztulás.

Göthe „Faust”-ja ennél fogva nem csak az egyes ember, hanem az egész emberiség tragédiája.

(Vége köv.)

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tüdortól

(Folytatás.)

IX

Harmadnap csakugyan bevonultak a poroszok Erfurtha. A várakról a fekete-fehér zászló lobogott; a városban katonák nyüzsögtek. A mainzi helyőrség beosztott a porosz ezredbe. A tisztek némely része megkapta elbocsátó levelét, a többiekét összegyűjté Wartensleben tábornok a várudvaron és éke beszédet tartott előttük, kijelentve, hogy a király ő felvétele által méltóknak találtattak, miszerint porosz szolgálatba lépjenek; a kinevezési okmányok egy hét alatt elkészülnek és mindenki meg fogja kapni. Aztán megölelte Fitz-Patrik ezredes a megküszönte neki a fontos szolgálatokat, melyeket az ügynek tett; a többi tisztekkel kezét fogott és az egészet egy nagyszerű diszebed fejezte be a parancsnoki lakban, mely alkalommal a tábornok a polgári előjáróság hivatalos tisztelgését fogadta, miután a város teljes ünnepélyes szertartással átdatott.

A város polgárai, azok kivételével, a kiknek a változástól hasznuk volt, az első három-négy nap alatt nem sok jót tapasztaltak és nem sok szép reményt alkothattak a jövőre. Szokatlanul esett nekik a merev és gögös katonai uralom, mely most feltárult előttük. Ilyenben még nem volt részük. A porosz tisztek kevélyen léptek föl, mint urak és parancsolók, az elbocsátott mainziak pedig meghunyászkodva sompolyogtak körül és békén engedék magukat kinevetetni. A vig korecsmárosnál, Baier Ferencznél, minden éjjel mulatság volt, mely néha reggelig tartott; a junkerek épen úgy viselték magukat, mint Halléban. Éktelen zúg, kacaj és jodlirozás tölté el az utcákat, a mi azelőtt nem türetett. A város régi jó kiszolgált éjiőrei annyi megtaszigáltatást és lökést kaptak, hogy félve osontak felre, ha kiabálást és kardcsörgést hallottak. Ez másforma gazdálkodás volt, mint az eddigi; igazuk volt azoknak, a kik megjövendölték. A polgárok nem vétettek semmibe; meg sem állhattak a katoná-urak előtt.

Baier Ferencz a maga részéről bár néha pokoli vadnak, de általában jövedelmezőnek találta ezt a dolgot, és nem zugolódott. A porosz uraknak sok pénzük volt és épen nem kimélték; Baier meg mintha csak a számukra született volna, úgy megfelelt igényüknek, melyet a korecsmáros irányában alkottak. Szolgálatkéaz volt, mindig vidám, értette a tréfát és óriási erejével, melyet néhányszor kimutatott, elejét vette minden komolyabb garázdálkodásnak, csakélyebbtől pedig nem ijedt meg.

A bevonulás után négy-öt napra meglátogatta Buchholz régi barátját. A lehető legnagyobb örömmel fogadtatott.

— Gyere be a belső szobába, Buchholz, — mondá Baier, — ott háborítlanabban beszélgethetünk. Olyan vagy, mint valami pacsirta a buzavetésben. Szerencse föl! De vigyázz, hogy korán ne énekelj, csak akkor majd, ha biztosan teheted.

Buchholz kérdést akart tenni; de bejöttek a nő és a gyermekek, és mindnyájan igen örültek, hogy láthatták a régi ismerőst. Más tárgyakra tért át tehát a társalgás; előjöttek a régi történetekkel, melyeket együtt éltek át és úgy érzékenykedtek egy darabig.

Csak mindön ismét egyedül maradtak, szólt Baier:

— Én meg nem foghatom, Henrik, hogy te oly derék jó gyerek vagy, becsületes, nyílt arezod és barátságos, előzékeny modorod van, és mégis oly sokan haragusznak rád!

— Igen? hát sokan haragusznak rám? — kérdé érdeklődően Buchholz.

— A porosz tisztek egytől-egyig megfojtának egy kanál vízben. Hallom, midőn így együtt mulatnak a zöld szobában, hogy mint nyilatkoznak felőled.

— Ne gondold vele, Ferencz. Nem tömhetem be a szájukat, hanem a magam részéről nem is sokat törődöm vele. A tábornok, dacára előítéleteinek és polgári származásomnak, oly jóindulattal van irántam, hogy saját hadsegédévé és az iroda főnökévé választott.

— No, az derék, pajtás; hanem csak mégsem fér az az én fejembe, hogy miért kell neked ez cifra kabátban feszelegned és farkasóválva állnod és porosz vezényezőrá rángaróznod e Wartensleben körül.

— Hagyd el, Ferencz; mindenkinek meg van a buja. Nekem ez, másnak más. Hiába, így van a világon.

— Elég rosszul van! De ha isten teremtsései jobbak lennének, akkor jobban is lehetne.

— Igen, — veté ellen mosolyogva Buchholz, — de akkor a korecsmárosoknak sem volna szabad a papok dolgába vágniok és keresztelniök, tudniillik hort.

— Még a keresztelés! ez csak nem a legrosszabb dolog a világon! — viszonzá szintén mosolyogva a vig korecsmáros. — A bor csak bor marad, ha megkeresztelik is. De mire valók például a katonák a világon? Mire való Fitz-Patrik, a ki most egy fokkal még magasabban hordja az orrát, mint eddig? Használnak ők valamit az emberiségnek? Nem! csak fogyasztanak, de nem dolgoznak. Ingyenélő henye népség. Kizsarolnak, kifosztanak bennünket és még mellé kormányoznak is, a mint ők mondják. Igen, lenéző megvetéssel bánnak velünk és a fejünkön akarnak tánczolni. Hát az öreg dörmögővel hogy vagy?

— Néhány nap múlva megérkezik kapitányi kinevezésem, Wartensleben hadsegéde leszek és aztán nem sok közünk lesz egymáshoz.

— Vigyáz a vén medvére, Henrik. Nem hiszem, hogy nagyon szívelhetne. Csak fel akar használni, mint saját teremtményét.

— Nem lesz belőle semmi! — nevetett Buchholz. — Hálas lehetek iránta és az is vagyok, mert némi-részben neki köszönhetem előmenetelemet. De más tekintetben légy nyugodt Ferencz; nem fog ki rajtam. Tudod-e, hogy épen a nagy szürke házba indultam és egy óra múlva mint vőlegény térek vissza.

— Igazán? — kiáltott fel Baier, iszonyu öklével hatalmasan az asztalra ütve. — Na, ennek örvendek. Ennek valóban nagyon örvendek. Ez jó fogás lesz. De hát bizonyos?

— Körülbelül. Hanem egyelőre még titok. Nem akarom köztudomásra juttatni, csak majd ha porosz kapitány, hadsegéd és irodafőnök leszek. Lásd barátom, ha ez a zsinóros kalap és cifra kabát nem volna, nem nyerhettem volna meg a világ legbájosabb és kedvesebb teremtményét. Tehát katonáknak is kell lenniök.

— Eh, — kiáltott a korecsmáros, miközben vendégét kisérte, — ha katonák nem volnának, kisasszonyok sem volnának, a kik az egyenruhába bolonduljanak. S ha kisasszonyok nem volnának, nem volnának nagyságos asszonyok és urak sem; nem volna a világon rang és osztálykülönbség, nem léteznének szalagok és rendjelek, hanem csak érdem és emberek, a kik emberiebben éreznének és cselekednének, és mindjárt jobban menne a világ sorja.

— Ej, te veszedelmes felforgató vagy. Vigyázz, hogy meg ne fogják a füledet.

— Ne félj tőle! Bolondnak tartanak, ha ilyeneket beszélek. A mi azonban téged illet, hát csak vágj bele bátran. A lakodalomhoz én adom a bort, s jót állok róla, hogy az kivételesen nem lesz megkeresztelve.

Tíz percz múlva a fiatal tiszt az ódon szürke ház lépcsőin haladt fel.

Szive hangosan dobogott, mert Saroltát az ablakban látta állani, a mint feleje intett.

Midőn az ajtón belépett, szemközt találta magát a forrón szeretett leánynyal, a ki egyedül volt a teremben.

Majdnem reszkette nyujtá egymásnak kezeit.

— Kedves Sarolta! — suttogá Buchholz akadozó hangon, — egyedül? hát a mama?

Sarolta a szomszéd szoba felé intett.

— Épen jó alkalom, — folytatá rohamosan Buchholz, — megkérdezni kegyedet, hogy nem változott-e távollétem alatt? Ugy van-e még minden, a mint volt, midőn elmentem s a mint levelében írta?

Sarolta szemrehányólag nézett reá hűséges ártatlan kék szemcivel.

— Kétkedhetik?! — susogá alig hallhatóan.

— Oh nem, a világért sem, — sietett magát igazolni Buchholz, — hanem boldogit, hogy ajksairól hallhassam a biztosítást. Én jó eredménnyel jártam, s oly kedvező tudósításokkal jövök, melyek úgy hiszem a mamát is részemre fogják hangolni. Kapitányi kinevezésem már alá van írva Berlinben; néhány nap alatt megérkezik. Azonkívül Wartensleben tábornok hadsegédeül és irodája főnökeül szemelt ki. Ajánlott Rűchel tábornoknak, a ki a király körül mindent tehet. Egy év alatt őrnagy lehetek.

Sarolta arca örömtől sugárzott; büszkén és boldogan nézett a szeretett férfira, a ki kezét forró csókkal boritá, aztán féltérde ereszkedett előtte, ő pedig csendesen vállára borult, s a nélkül, hogy maga is tudta volna: miként? elcsattant az első édes szerelmi csók.

Egy ismerős köhentés risztá fel őket boldog önfeladésgökből. Megrettenten váltak azért, de már későn volt; a szomszéd-szoba nyitott ajtajában ott állott a mama, és — Buchholz majd kővé vált ijedtében és zavarában, — Hartensteinné.

Bellingné azonban nem látszott nagyon haragosnak és megütdöttnek.

— Aaszonyom. — szólt hozzá füle tövéig elpirulva Buchholz, — hallgasson meg, mielőtt ítélne.

— Kedves Buchholz, — viszonzá a kegyes aaszonyoság, kezét nyujtva neki, — tökéletesen elég volt, a mit a consine-nal hallottunk a kiváltképen a mit láttunk. Gondolhatja, hogy egy anya szemei előtt nem lehetnek leánya érzelmei sokáig elrejtve, s miután Lipót is oly élénken közbelépett az ön érdekében, miután magam is régóta nagybecsülöm a kivált miután Sarolta oly nagyon szereti: ember ne válassza szét, a mit isten összekötött, tehát . . . legyetek boldogok . . .

Könyek fojták el szavait.

— S fogadjátok az én áldásomat is! — szólt malaszteljesen Hartensteinné.

Arczán nem látszott semmi változás, és Buchholz nem tudta, hogy mit gondoljon felőle. Csak oly szeretetreméltó pajkos gunnyal mosolygott, mint mindig; Buchholz azonban valami hideg azurást, önvádat és aggodalmat érzett szívében, maga sem tudta voltaképen, hogy miért? de sokáig nem tudott zavarából kibontakozni.

Kevés idő múlva hazatért Lipót is, és családi tanácskozás tartatott a teendőik iránt.

— Azt hiszem, — nyitá meg az ülést Bellingné, — hogy a dolog nagy feltűnést fog kelteni, s hogy ki lesz felotte legjobban megütdöve, nem is kell mondanom.

— Fitz-Patrik? — kiáltott fel élesen Hartensteinné, — képzelem, hogy nem valami kellemesen lesz meglepetve.

— Épen azért esedezném, — vevé át a szót Buchholz, — hogy szerencsém és boldogságom még néhány napig titokban maradjon. Én az ezredes iránt hálára vagyok kötelezve. Ha céljai mások voltak is, mint melyeket mutatott, mégis jót tett velem; nélküle nehezen lennék ott, a hol vagyok. Azért szeretném kapitányi kineveztetésemet bevárni, mielőtt eljegyzésem közhirre jutna, hogy ez oldalról se lehessen megtámadható.

(Folytatása köv.)

A kaméliáról.

Haladó korunkban, midőn minden téren más új eszmék váltják fel a régieket, midőn egymást üzik a szárnyrakelt teoriák és lángészre mutató találmányok, nem maradhatott változás nélkül a nőknek hódítási tere sem, melyen az ártatlan hadműveletek mesterkelt és öntudatos, néha ügyetlen és öntudatlan kiviteléről mennyi sok férfi számot adhatna! — Hadműveletek mondom, — mert ezen harczi világban kétszeres jogom van annak nevezni azon sokszor szigorú taktikát követelő operációkat is, melyeket a szív mint király, egy-egy kellemes szépségű tartományka annektálása céljából elkövet. — Ily „foglalások“-nál a bevezetést soha sem végezték meddő diplomáciai konferenciák, hanem a természet válogatott gyermekei — a virágok. — Ezek azon kedves hódítási eszközök, melyekkel a szív, mint hatalmas despota, megparancsolja az észnek, mint kitanult „stratégnek“ a „mozgositást.“ — Ezek szolgálnak titkos táviratul, melyeknek az érzelmes kelet képzett virágnyelve mellett is, annyiféle értelem adható, hogy ahhoz megfejtő „kulcsot“ semmiféle „nagyhatalom“ nem talál s a házi rendőrség a papa s mama deciffrizozni nem képes. — Igaz, mint említettem, hogy e tekintetben jelen korunkban nagy változás történt. A klasszikus régieknél egy myrtuszág, vagy epirusi rózsza elég volt a szerelmi frigy megkötésére, míg az Anjou-házi királyok alatt a deli magyar lovag egy szerény rozmarin-szállal tudatta szívharezt; most ezen pezsgő lukratív századunkban mindenütt kaméliát követel a divat! — és nem csak egy szálat, hanem egész bouquetet, sőt nem egy bouquetet, hanem egész seregét azoknak.

De hadd kezdjek ezen növény ismeretének komolyabb részébe s keressük fel a kaméliát eredeti hazájában, Japán és Chinában, hol a vadon növény kameliák más örökzöld növények társaságában elszórtan 25—30 holdnyi erdődarabokat képeznek: még pedig nem csupán mint eszjék, hanem mint Siebold leírja szürkehejtű 6—7 méter magas fák alakjában is. Virágaik ugyan nem oly tarkák, mint a kerti ápolásban, de az öt szírom annál élénkebb piros szímben ragyog. Hogy mily pompás növényzeti képet nyujthat egy teljes virágzásban díszlő kameliaterdő Chinának decemberi havában, azt ezen növénynek kedvelői abból is képzelhetik, hogy a természet költőiségét is rendesen a száraz tudomány keretébe vonó tudós Crevelle s Siebold utazókat e nagyszerű látvány az elragadtatás legnagyobb fokára hozta.

Ily hatást azonban a hazája természeti szépségét megszokott chinaira nem gyakorol; mert Nangszaki mongol lako-

sai nem érezve az aeszterikai benyomásokat, melyekben az európai ömleng, a kamélia fáját kisebb faragványokra dolgozzák fel, vagy egykedvűen rózsákba gyűjtik, hogy azok tűzénél otthon theájokat vagy rizs süteményeiket elkészíthessék. Ezen irigyelhető luxust a chinai kertész még avval tetézi, hogy theaültetvényeihez kameliát használ védelmező kerítésnek s gyakran annyira össze nyirbálja s cserjéssé idomítja azt, mint nálunk a fagyal vagy galagonya bokorral történik.

A thea és kamélia ezen együttes ápolása különben nem volt jó következménnyel a kereskedőkre s theaivókra, mert ama egyformaság, mely a két cserjének levelei között van, hamisításra ingerelte a mindenben nyereszkedő chinait s a thea aromatikus levelei közé majdnem észrevétlenül csempéazta be a kamélia illat nélküli leveleit. — Ez ugyan nem oly goromba hamisítás, mint az európai kereskedők részéről a kökénybokor leveleivel történik, de sokáig igen nehéz volt kipuhatolni, mert a thea s kamélia fiatal levelei között különleg nincs különbség s csak mikroszkopikus uton lehet némi eltérést észlelni.

A mongol női világ, mely a piperére s szépítő szerekre ép úgy reászorul, mint kaukázai művelt rokonnak, a kaméliának egy specialis hasznát is veszi, a menyinyiben a *Camelia oleitera* és *Camelia sasanqua* fajok gyümölcseiből olajat, vagy szagos vizet készít s haját naponként avval kenni, illetőleg mosni. Tudvaló pedig, hogy a niponi s chinai szépek majdnem messérek dus hajzatukról. Az angol s francia piperekereskedők ezen kölcsönös tényekből kiindulva, néhány év előtt óriási reklámmal léptek fel egy kenőcs mellett, mely kamélia olajból készült volna s melynek „jótékony” hatása a ritkuló hajazat, és — hogy azeliden fejezzem ki — leritkult fejekre is bámulatra indítana mindenkit. A híres csodaszer azonban egyszerre eltűnt. Azt jegyzi meg erre egy a hamisításokat ellenőrző német lap, hogy a kamélia épen azért tűnt el oly hamar a hűnővesztők piacáról, mert valóban jó hatással volt az erőtlén fejekre. Igaza lehet s úgy látszik, hogy a párizsi parfumeurök s fodrászok megijedtek találmányuk nemzetgazdasági következményeitől; mert ha csakugyan oly szert hoztak vala életbe, melynek erejétől minden férfi meghorzasodik s minden nőnek földig hullámszik sűrű haja — akkor a most nagyon virágzó paróka és chignonkereskedés teljesen tönkre lenne téve. Már pedig a statisztikai adatok 1875-ből azt igazolják, hogy Amerikából 800 ezer s a chinai-orosz kereskedelmi vonalakon több mint 560 ezer font haj jön az európai piacokra s ez oly évi nyereséget biztosít a „hajgyártók”-nak, hogy azt 15 évi kamélia pórnádé elfogyasztása sem pótolhatná.

A kaméliákat a japánok mint kitűnő kertészek művelik is s a többnyire beoltás által nyert teltvirágu fajtákkal állandó kereskedést űznek mind a szomszéd chinaiakkal, mind pedig az európai nagy kertészekkel. A templomai körüli tért bizonyos előszeretettel ősi szokásukhoz, kaméliáikkal ültetik be, s az ugynevezett „lámpaünnepet” azon időben tartják meg, midőn isteneik szent helyein a kaméliák virágzásának indultak. A sintoismus e nagy ünnepe azonos az európai keresztény népek halottasnapjával, mint ez Kämpfer, Siebold, Rosny utazók leírásából kitűnik. Vallásos érzelmekkel tódulnak ekkor Mikado alattvalói az elhalt rokonok és nagy regeshők Kanni temetőjéhez, hogy az ezer meg ezer tarka lámpától tündöklő sírokra néhány örökzöld kamélia ágat rakjanak le a hatalmas napisten engesztelésére.

Európai története a kaméliának csak a 18-dik század elején kezdődik, midőn egy brünni születésű tudós jezsuita, ki mint missionarius Chinában megfordult, két cserjét hozott

magával s azokat London akkori legnagyobb virágkedvelőjének Lord Petrenek jó pénzért át is engedte.

Ama megmagyarázhatlan enthusiasmus vagy inkább virágdüh, melybe a hollandi tulipánok terelték az európai közönséget, akkor már teljesen kialakóban volt; mert több mint 80 év telt el, hogy a tulipánnál őrült vad szédélges és hallatlan tragikomikus történetű kereskedés, az illető kormányok tiltó rendeletei folytán megszűnt. Attól lehetett volna tartani, hogy ama szenvedélyes idők a kamélia megjelenésével újra felélednek. Ez ugyan nem történt oly nagy mértékben, de mégis elegendő a határtalan virágszeretet illusztrációjára ama tény, hogy Lord Petre, mivel kertészének ügyetlensége által, a pártértól vett két kaméliája elszáradt, e feletti bujában meghalt! Gordon, a kertész talán még jobban busulva urának sorsa felett, avval vélte hibáját helyreűtni, hogy saját költségén kiterjedt kertészetet nyitott, hová sikerült neki néhány cserjét Japánból ufolag behozatni. E cserjék lettek Anglia kaméliái-nak anyatörzsei.

A 18. század vége felé már a belgiumi roppant kertészetekben is felűtötte magát a kamélia. Mint a kertészeti lapok feljegyezték, bizonyos van Cassel és van de Wösten nevű genti virágtenyésztők jutottak először egy-egy példányhoz; ezek virágzásai idején még távoli városokból is jöttek a csodálók s roppant árakat fizettek egyetlen virágért. A tulajdonosok azonban semmi pénzért sem mondták volna meg, hogy a növényeket Angolhonból nyerték, sőt feltékenységökben, a legutakább huzugságokkal, oly világárszékbe terelték a kíváncsi közönséget, melyekben soha sem volt kamélia.

Egy gazdag sűtőmester Mortier, kit virágszeretete miatt „botanische Bäckmeister”-nek hívtak, sok kérés és unazolás után megvette ama két cserjét s teljesen megválva a zsemlyesűtés mesterségétől oly kitartás és buzgóssággal adta magát a kamélia tenyésztésre, hogy ő lett az első, ki ügyes szemzés és keresztezés által számos teltvirágu fajtákat létrehozott s egyáltalán Gentet a kaméliák akkori törzshelyévé emelte.

Genti kertészekből kapta Josephine Franciaország császárnéja is, 1809-ben az első kaméliaküldeményt. A francia udvar divatteremtő hölgyei között lázas izgatottságot szült az új toilette-díszlet megjelenése, minden háznál a császárné kaméliáiról beszéltek, minden gazdag a csodálatos szép virág forrása után kérdezősködött s a született csinosítási hajlam és hiuság bármely pénzösszeget is feláldozott volna, hogy csak a hajazat között ragyoghasson a niponi rózsza. De e szerencse eleinte csak az uralkodóház szubadalma maradt s csak Josephine halála után, midőn Tamponnet udvari kertész nagy rak-tárt nyitott, volt lehetséges más köröknek is a kaméliához jutni. Amde mily árak mellett! Feljegyzett esetek vannak, hogy egy darab kamélia 6–800 frankjával fizettetett s hogy Tamponnet s más párizsi kertészeknek voltak oly példányai a nagykeletű cserjéből, melyek évenként 45 ezer frankot jövedelmeztek. — A kíváncsi tömeg kielégítésére, — jobban mondva kizsákmányolására mindent elkövetett a kereskedői virtuozitás; egyik kertész világárszóló reklámot tereített sőt piroso fajtáinak, másik ezrenként adott el sorjegyeket, melyek között a nyerőszám kamélia volt. Ily sorjegyekkel bizonyos Verschaffelt még 1841-ben is 21 ezer frankot tett zaebré minden huzás után.

Ma már annyira általános e virág, hogy többé a ritkaságok közé nem számíthatjuk.

F. O.

Egy hét története.

Májushó 8-dikán.

Kolumbus Kristóf. — Őszi napsugár. — Az új tragikus. — Chiomi.

A népszínháznál már beköszöntött a nyár. Nem a nézőtér hőmérsékletét értjük, mert ez ott kánikula közepén egészen telt házzal is elviselhetőbb, mint a nemzeti színházban most, a tavasz elején, a hol már is csak úgy „olvadozunk“, habár félig vannak is elfoglalva a zártszék-sorok. A népszínház nyarának beköszöntését Kolumbus, az új látványosság megjelenése jelzi. Mert ott az a szokás, hogy minden nyárra gondoskodik az igazgató egy látványos darabról, melynek ki kell tartani az egész nyáron át, mikor aztán ismét hűvösödik az idő, a repertoire ismét érdekes és változatos lesz. Az idei látványosság, mint már mondtuk, Kolumbus amerikai utazása, és pénteken már volt is szerencsénk hozzá. A darabot Csepregi irta, kinck a népszínház már nem egy sikerült látványosság vázát közzönheti. Mert a látványos színművekkel is körülbelül úgy van az ember, mint régebben az operákkal: a szöveg, az mellékes; a mi a látványos színműnél a fő, az a díszlet, a gépezet s a jelmezek. A szöveg, az csak a váz, melyet a díszletfestő s a jelmez-szabó kötelessége teleakgatni, fölcziczomázni a közönség szemének gyönyörködtetésére. Az ily szövegtől elég, ha alkalmat nyújt a díszítőnek és a gépmeisternek, valamint a rendezőnek szabadon működni.

Csepregi szövege több is ennél, jól van kigondolva, ügyesen szöve. Alakjai is talpraesettek — lennének, de már ezek igazán csak vázlatok s elnagyolva vannak kidolgozva. Szerkezete sokban emlékeztet Strogoffra. Kolumbus nagy vállalatra indul s irigye, vetélytársa Pinson, vele megy, s mindent elkövet, hogy vállalatát meggyőztesse, és két kísérő: don Rodrigo és don Alonso ennek minden cselét kijátszozák és megsemmisítik; Pinson mármár diadalt ül vetélytársa fölött, midőn Kolumbus előterem s leálcázza a fondort. Strogoffnak egy szelid leány, Nádia a védangyala, Kolumbusnak a szintér ellentétcs voltához képest egy vad leány, Czoczo, a védangyala; Strogoff vakaságot színel, Czoczo, némaságot. Sajátságos véletlenből még az előadók is ugyan azok: Strogoff, Kolumbus; Együd: Ogarew, Pinson: Tihanyi; Strogoff és Kolumbus két jó barátja: Eöry és Solymosi. Mindezekből nehogy azt higgye valaki, hogy Kolumbus Strogoffnak utánzata vagy ismétlése. Új és eredeti az egészen és meséjében nincs legkevesebb reminiscencia.

Egyébiránt hiszen ítéljenek önök.

Az első szín Cordova egyik utcáján játszik, Beatrix erkélye alatt. Kolumbus lecsüggesztett fővel jó, mert tervét nem viheti ki, ellensége Pinson senn eszteliz az erkélyen a szép özvegygyel, ki Kolumbust szereti. Pinson Kolumbus hívására lejön, összetűznek, Beatrix azonban megigéri Kolumbusnak, hogy a királynét rézére hódítja. — Az esti kép, a kellő hold által megvilágított házak és márványlépcsők szép látványt nyújtanak. A második szín a király tanácsstermét mutatja be; sikerült kép, az elhunyt Lehmann mestor stíljében festve. Beatrix beváltá szavát: a királynő hajót ad Kolumbusnak, de társul mellé rendeli hívragyban és szerelemben vetélytársát,

Pinson, a szép özvegy pedig megesketi don Alonsot, egyik könnyelmű, de jó szívű és furfangos udvarlóját, hogy Kolumbust el nem hagyja. Az indulás a palosi kikötőből történik. Még utra sem keltek, Pinson már is fölláztatja a hajósnepet Kolumbus ellen, az azonban lefegyverezi őket szavaival. Elindulnak; velők megy don Rodrigo is, Palos tönkrejutott, de még mindig a nagylelkű játosz s nemesen érző ura, és Francisco szerzetese, Alonso bátyja.

Utban vannak. A hajósok békétlenkednek; don Alonso élökre áll, a lázadás kitör, Kolumbust megkötözik, Pinson már a tengerbe vettetné, de Alonso megmenti, sőt azt is ki-viszi, hogy tovább folytatásuk utjokat, mikor az őrmatróz örömtelten kiáltja: föld! föld! A hajósok Kolumbus lábaihoz borulnak, — a mint azt már festvényeken láthatták. Hatásos képzet. Következő kép: Cuba vadonja. Megérkezés. Pinson Czoczozal, a kaczika lányával s a hajókkal megszőkik Haiti szigetére. Új kép: Azték város Haiti szigetén. Érdekes látvány. Pinson a kincsekkel haza akar térni, Kolumbus hajóját megfuratja. Don Alonso azonban az osztzkodásnál zavart támaszt s a hajósok visszatérnek Kolumbushoz. A hetedik kép Pinson hajója földézetén játszik. Míg Kolumbus itt szemlét tart, az alatt az ő hajójába égő kanóczot dug Pinson egyik bérence. Kolumbus visszatér hajójára, mely abban a pillanatban a levegőbe röpül. — Kolumbus mégis megmenekül s Lisabonba jut, hol társaival a király fogja. Azonban földrengés támad; Alonso alig menti meg barátait, a királyi palota s a város összeomlik. Igen sikerült és hatásos kép. Végül Barcelona főterén vagyunk. Pinson fényes bevonulását tartja kincseivel, ritkaságaival. Czoczo és atyja két bivaly által vont diszkocain jönnek. A menet festői, megkapó. A király éppen megjutalmazni készül a szerencsés hajóst, midőn az addig némaságot színel Czoczo megszólal, megérkezik Kolumbus is társaival és — vége jó, minden jó.

Már megdicsértük a díszleteket; legsikerültebb Azték város képe, Lisabon összeomlása és Barcelona főtere. A fiatal Lehmann többször kihívták érte. A mi az előadást illeti, kiemeljük Rákosi Fanni játékát. Kolumbust Együd nemes egyszerűséggel játszta. Tihanyi elég jó Pinson volt; dicsérünk kell még Eöryt, Horváthot (a barát személyesítőjét) és Solymosit.

Elmondván Kolumbus meséjét, a nemzeti színház egy kis újdonságára térünk át, melyet vasárnap adtak elő Dumas egyik régebben bemutatott színművével, Alfons ural. Nem szólnánk a kicsiségről külön, ha nem lenne oly ügyes mű, s ha a közreműködők nem tették volna a nemzeti színház állandó repertoire-darabjává. Ez Meilhac és Halevy egy felvonású színműve, címe: Őszi napsugár. Őszi napsugár, késői szerelem, az a darab tárgya. Az ősz Briquerville unokaöccsével meghasonlásban él, mivel ez egy kárpitosnak a leányát vette nőül. Az öreg ur haragjában az ifju pár minden közöledését lehetleníti, ez tehát cselhez fordul. A nő az öreg ur gazdaszónya hugának adja ki magát, a ki néjő látogatására megy, s szeretetreméltósága által annyira megnyeri az öreg ur szí-

vét, hogy végre már nőül akarná venni, csak hogy a kedves fiatal hölgy örökre nála maradjon. Ekkor fölfedik előtte a cselt, az öreg ur szörnyen meghuragszik, utóbb mégis meghocsátja fiatal öcsésének azt a bolondságot, a melyet ő ősz fejjel kész lett volna elkövetni. Ujházi az öreg urat remekül ábrázolta; a közönség nem győzte tapsolni. Helvey Laura a kisére kaczér, de kedves fiatal asszonyt bájosan adta, igen jól játszott Szathmáryné is. kinek Briqueville ur gazdasszonyának a szerepe jutott, Hetényi a fiatal férjet játszta; úgy látszik, kezd hozzá szokni színpadunkhoz.

A társalgási darabokat nálunk kitűnően adják, színpadunk e tekintetben kiállja a versenyt Európa bármely színpadával — Páris kivéve. S hogy a klasszikai dráma se maradjon hátra, mivel már évek óta nagy szükségét éreztük egy hőstragikusnak, az igazgatóság szerződtette Kovács Gyulát, a kolozsváriak művezetőjét. Örvendünk e szerződtetésnek; Kovács öntudatos, önérzetes, törekvő és tehetséges színész, bár szervi hibái folyvást akadályozzák. Színpadunkon Othellóban lépett föl. Felfogását kifogásolhatjuk, — azonban azt elvitatni nem lehet, hogy a mint ő felfogta Othellóját, úgy ki is domborította minden ízében. Hibája a nagy szenvedély, mely organumát hamar kimeríti. Hangja tompa, ércztelen és kevés erőltetésre kedvtető teszi. Így járt most is; a harmadik felvonás végén már csak susogott, szenvedélyes kitörései pedig egy kifáradt kortes hangját juttaták eszünkbe. Pedig e baja nem új; évek előtt láttuk már tőle Othellót, akkor is éppen így járt vele.

Az új tagok fölléptetése mellett a vendégszereplések is napirenden vannak. Most Chiomit hallottuk. De haj, bár csak ne kellett volna hallanunk! Őszintén bevallva az igazat, ez a vendégszereplés nem fogja az igazgató büszkeségét képezni. Egyébiránt erről már a próbán meggyőződhetett mindenki, a minthogy valóban a próba után úgy is volt, hogy nem léptetik föl. Impressariója azonban sürgette a közönségre felebbezést, ez pedig, mivel egyik német lap előlegelesen ugyancsak „lerántotta” az énekesnőt, mivel olyan rossznak nem találta, engedélylésül, elégtételleken egy kicsit jobban megtapsolta, mint kellett volna. E sok tapának köszönhetjük, hogy a miss (Chiom angol hölgy) másodszor is, harmadszor is föllépett. Na, a második még hagyján, hanem a harmadik föllépés Mignonban, az már tökéletes botrány volt. Hiszen a feladat nehéz is volt; mi e szerepet eddig csak nagyhirű külföldi művésznőktől hallottuk. Nádainé csak a legutóbbi időben tett vele kísérletet, mely sikerült is. — Mignonnal szemben tehát mi válogatásnak vagyunk. Csak hogy ezt a Mignont, a Chiomijét a legnagyobb elnézés sem mentheti.

Az igazgatóság megtanulta e fölléptetésből, hogy ne hallgasson az impressarióra, hanem az énekesnőre, mielőtt a szerződést aláírja.

A Rákóczy-induló Párisban.

A párisi Figaro egyik közelebbi száma hosszabb cikket szentel a szellemes tárczaíró Wolff Albert tollából a mi Rákóczynknak, mely Párisban most, hogy Berkesek a kiállításra gyakran játegetszák, ismét kapós lett.

Az érdekes cikket egészen szeretnők közölni, kénytelenek vagyunk azonban csak a különösen érdekes befejezéssel beérni.

A cikk vége arról szól, mily szerepet játszott a Rákóczy a forradalom után.

Az európai közönséget és az elszéledt magyar zenészeket — egymond — egymáshoz kapcsolta a szabadság vágya. A

magyar zenészek hangversenyei politikai események lettek. A közönség, midőn a Rákóczy-indulót megtapsolta, ezzel egyuttal a diadalmaskodó militarismus kihágásai ellen tiltakozott. Mily távol vagyunk már ez eseményektől és mégis mily közel hozzájuk!

A magyar zenészeket külföldön leirhatlan lelkesedéssel fogadták. A Rákóczy-induló, melyet hazájából kiűztek, diadalmas körutat tett; a kétségbeesett harosok, melyeket a magyar hadseregek annyi ideig folytattak, fájdalmas jelentőséget adtak e csatadálnak. Az emberek e száműzöttek láttára elérzékenyültek és fulrengető tapsokba törtek ki.

Egy este — ifjúkorom egyik legmeghatóbb emléket akarom elbeszélni — egy ily magyar hangversenyben voltam. A volt Kossuth-czred zenekara játszott. A terem zsúfolásig telt meg. Az emberek álltak a székeken, tolongtak a folyosókon. A zenészek éppen a Kossuth-indulót játszották, mely éppen olyan pendantja a Rákóczynak, mint a girondiak dala a Marseillaisben.

Egyszerre zokogás hallatszik a nemzeti dallamok közepe. Egy páholyban egy feketébe öltözött nő, leküzdhetlen érzelmektől elkupatva, keservesen sirva fakadt.

Egy perc alatt talpon volt az egész közönség, minden szem a páholy felé fordult. Ki lehet ez a nő? Valaki ráismert és neve csakhamar szájról-szájra járt. Most megértették fájdalmát. A száműzött magyarok láttára eszébe jutottak boldogabb napjai, a haza és a haldokló honfiak fájdalma.

Batthyány grófné volt. Azon magyar miniszter özvegye, kit a győzők főlélvették.

A mi ezután történt, azt lehetetlen leírni. Mint egy villanyos ütés folytán az egész közönséget mély megindulás járta át. A részvét általános érzete ébredt fel valamennyiben. Frenetikus taps hangzik fel; a nők kendőiket lobogtatják a páholy felé. A megindulás általános. Minden szemből könny pereg és az egész közönség hangosan felkiált: — A Rákóczyt! A Rákóczyt!

A zenészek, kiket ugyan ezen nemcs érzelmek fogtak el, már megragadták hangszereiket; katonásan üdvözlők a szerencsétlen honleányt, ki félrevonult páholyában. És megzendül a hazafias dal. Felvillanyoztatva a közönség által, elragadtatva a haza gondolatától, lázas hévvel adják elő az indulót; haragtól reszkető kézzel szorítják a nyirettyüt, hogy a hurok szinte feljajdulnak. Az induló az általános felháborodást juttatja kifejezésre, mit a győző kérelhetlen kegyetlensége felkeltett. Soha így nem voltam meghatva.

Én ép úgy, mint az egész közönség Batthyány grófnéban, nem a nőt láttam, kit legszentebb érzelmeiben megbántottak, hanem a levert, letaposott haza megtestesülését, a megsértett emberiség jelképét.

Mikor eljátszották az indulót, még frenetikusabb taps tört ki, a közönség ismét a páholy felé fordult, hogy üdvözlője a vértanu özvegyét. A grófné kitűnő tapintattal távozott a tüntetés elől, de lelke mélyében magával vitte a vigaszt fájdalmáért és a reményt a haza jövője iránt.

Budapesti hírvivő.

*(Jótékony-ság.) Király és Felsége a bártfai tűzkárosultaknak 1000 frtot, a lipót-szent-miklósi tűzkárosultaknak 600 frtot, a szászvári önkényes tűzoltó egyletnek 50 frtot, a gácsi tűzoltóknak 100 frtot adományozott. — Hirsch báró az osztrák és a magyar iparmuzeumoknak egyenlő ré-

szekben 100,000 forintot adományozott. — **Bonnáz Sándor** csanádi püspök a csanádi iskolanővérek számára 60,000 forintos alapítványt tett. — **Schuster Konstantin** kassai püspök a bártfai tűzkárosultaknak 600 forintot adott.

*(A királyné) május 1-zején váratlanul incognito Pozsonyba érkezett. Csak az állomásfőnök tudta ezt előre. A királyné az I. osztály váróteremben megreggelizett, Festetics grófnéval azámozatlan bérkocsiba ült és a Pozsony közelében fekvő gróf Henckel-féle birtokra hajtatott, hol megnézte a híres méncst. Időközben a pozsonyiak megtudták, hogy a királyné, ki már 1857 óta nem volt városukban, 4 órákor visszatér Bécsbe. Csakhamar lelkes ovátiót rögtönöztek. Fellobogózták a középületeket és délután a hajóhidnál sűrű néptömeg gyülekezett. Midőn a királyné megérkezett, a sok ezernyi közönség lelkes éljénekbe tört ki. A színházterén az arisztokraczia tagjai várták fogataikon a Felsőleges asszonyt és üdvözltek. A hajóhídtól a indóházig a várakozó nép tiszteletteljesen üdvözölte a királynét. Az indóháznál is volt lelkes ováció. A királyné gyászruhában volt. Nyájassan megköszönte a közönség hódolatát. Az udvari vonat szünni nem akaró éljenzések közt hagyta el az indóházat.

*(Rudolf trónörökös) hétfőn reggel Lipót bajor herceget, Bombelles gróf, Brehm tanár, Homayer stb. összesen 14 személy kíséretében gőzhajón ide érkezett és egyenest a vasúthoz ment folytatni útját Bécsbe. Az indóháznál Thaisz főkapitány üdvözölte; a trónörökös nyájassan megszólította őt, beszélt neki a vadászati kirándulásról, melynek örvendetes sikere lett. Számos sást és kócsagot ejtett zsákmányul, fészkeikből kiszedett sok fiatal sást és baglyot. Lipót herceget meglepetését fejezte ki a szép corsó és a sugár-ut és általában a főváros széépülése felett; megjegyezte, hogy e széépülés az itt lakóknak, kik a haladást napról-napra észlelik, fel se tűnik, míg az idegent, ki évek multával látja viszont a fővárost, kellemesen lepi meg.

*(Részös napló.) Jegyesek: **Lenk Gyula** törvényszéki jegyző és **Babics Anna** kisasszony Egerben. — **Ifj. Nyeviczkey József** és **Nemessányi Anna** kisasszony S.-A.-Ujhelyen. — **Thomay József** evanglikus lelkész és **Hancz Emilia** kisasszony Szegeden. — **Dr. Bajnizer Antal** főorvos és **Schlezingher Hermina** kisasszony Kécskeméten. — **Schimly Sándor** bérlő és **Csabay Ida** kisasszony Székesfehérvárott. — **Domonyi István** birtokos és **Kürthy Sarolta** kisasszony Péczelen. — **Dr. Szadovszky József** ügyvéd és özvegy **Juhász Antalné**, született **Duza Vilma** urhölgy Budapesten. — **Márki Sándor** tanár és **Spilka Juliska** kisasszony Aradon. — **Vass Pál** aljegyző és **Kovács Éva** kisasszony Szegeden. — Egybekeltek: **Kövecsei Lajos** és **Lengyel Czezil** kisasszony Szegeden. — **Dudás István** és **Cséry Zsuzsanna** kisasszony Főthön. — **Szilágyi Emil** miniszteri fogalmazó és **Glatz Janka** kisasszony Budapesten. — **Goszleth Ferencz** és **Seyderhelm Anna** kisasszony Budapesten. — **Mackér Sándor** tisztartó és **Szetsödy Gabriella** kisasszony Egerváron. — **Eörfög Albert** miniszteri titkár és **Wimmenthal Amália** kisasszony Budapesten. — **Simenazky Kálmán** erdőmester és **Nagy Mariska** kisasszony Veszprémben. — **Dr. Herich Károly** miniszteri osztálytanácsos és **Kammer Karolina** kisasszony Budapesten. — **Dr. Sebeczk Antal** főorvos és **Hübel Szidónia** kisasszony Kassán.

*(A képviselőházban) végre annyi félbeszakítás után befejezték a költségvetés tárgyalását. Azután a népgyűléseket megazorító miniszteri rendelet fölött folyt élénk vita, melyre

Pestmegye fölrata adott alkalmat. A kormány ezuttal is heves megtámadásokban részesült, sőt **Simonyi Ernő** kimondta azt a mérész szót is, hogy a nép a kormány erőszakával azemben erőszakot fog használni. E kérdésen is átesünk valahogy és ismét szőnyegre kerül a kiegyezés, melyet Bécsben most már végleg megállapítottak. A háboru költségét is meg kell szavazni; a kormány már elő is terjeszté az e czélra szükséges 60 millió kölcsönről szóló törvényjavaslatot. Meg fogják szavazni, pedig azt sem tudják, mire. Mert háborura a muszka ellen, nevetséges kevés, békés czélra pedig nem kell. Hanem arra igen is elég lenne, hogy a boszniai bevonulás költségeit fedezze.

*(**Deák Ferencz hagyatékához**) tartozó tárgyak közül még néhányat árvereztek el vasárnap délben. 11 órára volt az árverés kitűzve, de csak 12 óra tájt lehetett megkezdni. Gróf **Zichy Jenő** vett meg jobbadán minden felmutatott tárgyat. Egy zsebkendőt 5 frton, egy kis fogót szintén 5 frton, egy körzöt 6 frton, egy méter-mértéket 3 frton, egy göröcsövecakét 6 frton. — Később jöttek árverezők, de 15 frtnál nagyobb ár nem folyt be. **Kovács László** egy uti bőröndöt 15 frton vett meg, **Vörösmarty Béla** egy fa utazó szekrényt, melyre a czimet **Deák Ferencz** sajátkezűleg írta, 14 frton vette. **Tisza Kálmán** is vett néhány apró tárgyat 1—3 frton, két órákor beszüntették az árverést. — Magán-uton jobb árakat ért el az árverező bizottság, így egy sál szőnyegért **Jekelfalussy** minisztertanácsos 100 forintot ígért.

*(A képművészeti társulat) örvendetesen gyarapszik a hivatásának egyre jobban megfelel. **Szent-István** napjára is rendezni fog alkalmi kiállítást, lehetőleg tisztán magyar művekből. A tagilletményi albumlapokat már szétküldte; ingyen kapja minden tag e képeket, melyek Németországban negyven márká (több mint husz forint) bolti ár mellett is kapósak. A külön műlap-vállalat első füzeté is megjelenik közelébb. Az **Eszterházy-képtár** albumát kitűnő rézmetazetekben és karcokban fogja kiadni a társulat. A **Barabás-kiállítás** 667 frt 40 krt jövedelmezett s ebből a műcsarnoknak vagy ötezáz forintja maradt, s a válaaztmány hálás elismerést szavazott **Barabás Miklósnak**, e tárlat rendezése körüli fáradozásaiért. Közélebb a társulat kétezáz-forintos alapító tagjai lettek: gróf **Almásy György**, gróf **Zichy Géza**, **Adler Mór** kereskedő és **Molnár József** képiró. A tizforintos évdijas tagok száma pedig ujabban negyvenegygyel gyarapodott.

*(**Zichy Mihály**) világtárlati képe valóságos diplomáciai eseményt képezett Párisban. A világtárlat megnyitása napján a kép már nem volt látható a magyar osztályban. A maró szatirának, melylyel a **Zichy** ecsete e képen a civilizált évtizedet, a „vallásos” és a „békés” két császár az átkozódó pápát ostorozta, hamarosan híre terjedt, s a mint jelentik, a német és orosz nagyküvetek felszólaltak uralkodóik ilyenén pellengérre állítása ellen. A francia kormány erre a tárlati főbiztos útján a magyar bizottsághoz fordult, emlékeztetve arra a kölcsönös megegyezésre, hogy harcziás, politikai vagy pártczélzatú képek nem állíthatók ki, mivel ingerültséget, vagy elkieseredést okozhatnának; Franciaország is tekintettel volt erre, Németország nemkülönben: sajnos volna tehát, ha mégis más részről történnék egy olyan provokáció, melynek kellemetlen következményei lehetnének. Így történt aztán, hogy a képet egész cöndben visszavonták a tárlatról.

*(**Apácák fölvatása**.) Megható ünnepély folyt le szerdán délelőtt a budai Erzsébet-apácáknak ez alkalomra ünnepélyesen földszített templomában. Négy apácza-növendék beöltöztése és egy fiatal apacza eskütételének ünnepélye

volt ez, mely a templomba nagyszámu közönséget vonzott. A misénél Hoffmann várplébános és Hampel Ignác ferenczrendű gyóntató szolgáltak. A négy növendék, kik közül három linzi és egy budapesti — előbb világi öltönyben, a főoltárnál térdelve, fogadták a szentséget, innét a sekrestyébe kísérték őket, hol apáczuöltönyt kapva, ismét visszazatértek a templomba. Miután a növendékek, kiknek 5 évi próbaidőt kell végleges föl vételükig kitölteniök, a hozzájuk intézett kérdésekre, hogy szabad akaratukból mondanak le a világról és a rendbe való föl vételük ellen semmi akadály sem sorog fenn, megféleltek, következett a fiatal apácának, egy gyönyörű 19 éves leánynak esküetele, mire a hajlevágásnak szertartása, mint a világi örömeiről való lemondás jelvénye, befejezte az ünnepélyt. Az új apácza Martine testvér nevét kapta. A többiek, Fűringer Hedvig főnöknővel élükön üdvözölték az új testvért, ki egy pillanatra elveszté lelke szilárdaságát és könnyekbe tört ki. A jelenvoltakra megrendítő hatást tett e jelenet. A szertartás az apácának a sekrestyébe való visszatérésével véget ért.

•• (Gróf Batthyányi Lajosnak) a ferenczrendi barátok csütörtökön délután 4 órakor emléktáblát állítottak a templomuk alatt levő kriptában, hol a dicsőült hazafi tetemei 2 évtizedig nyugodtak, míg a főváros közönsége jelenlegi nyugvó helyükre a kerepesi temetőbe szállította azokat.

•• (A nőképző-egylet) folytatólagos majális a városi-geiben vasárnap minden tekintetben jobban sikerült mint előző. Az estéli órákban alig lehetett asztalhoz férni, oly nagy számmal gyűlt egybe a válogatott közönség. Volt is sürgősforgás, s keletje a sok zamatos ételnek itálnak, kivált a midőn oly kedves kezek nyújtották. A csinos pinczérnők kik mult alkalommal is oly buzgón fáradoztak az egylet érdekében, most is fáradhatlanul kedveskedtek frissítő itallal és halászlével. — A táncz igen későn kezdődött, de annál nagyobb hévvel és kitartással járták. Késő éjszéléig tartott.

•• (A szerethetőség javára) pénteken este rendezett hangversenyt megrontá a késői színházi esték és hangversenyek legfőbb ellensége: az enyhe tavaszi idő, mely sok embert igazán rendkívüli élvezettől fosztott meg. Soldosné dalai természetesen gyűjtottak, s élénk tapsokban részesült a tiszteletre méltó Jókaié kitűnő szavaiata is. Arany János Tetemrehívás című balladája, melyet a nyugalomba vonult művésznő egykori fényes diadalaira emlékeztető mély drámaisággal adott elő. Jókai egy fejezetet olvasott fel közelebb megjelenő regényéből hatás mellett. Deutsch Vili zongora- és Huber Jenő hegedő-játéka is megérdemelt elismerésben részesült.

•• (A társasbédnek,) melyet a Hungáriában mult hó elején tartottak, most végezték be végszámadását. E szerint a tisztajövedelem 810 forint, melyből a krisztinaváros befűtására 300 frt, az írói segélyegylet javára pedig tíz forint lett föltárlva. A rendezőség köszönetet mond a felülfizetőknek, név szerint: Tisza Kálmánné urhölgynek, Pauler, Poór és Braun uraknak, továbbá: az ingyenvilágításért a gáztársulatnak s végül: elismerést Illmer urnak a Hungária bérlőjének a mérsékelt árakért és pontos kiszolgáltatért.

•• (Bem apó névjegye.) Érdekes névjegyet ajándékozott Szilágyi Zsigmond a biharmegyei régészeti egyletnek, s ez Bem generalisnak, a magyar szabadságharc ezen legnépszerűbb alakjának a névjegye. A névjegy egyik oldalán ezen eredeti felirat van: Bem Generális, a mi eléggé jellemzi az öreg apó magyaros érzelmeit. A névjegy másik oldalán írónnal a következők vannak írva németül de latin betűkkel: „Ich bitte

Herrn Hodosay und den H. Földváry die ersten Rekruten-Gewehre und Bekleidung auszuliefern dem 32 Honvéden Bataillon 7. Deczember. G. Bem.“ Az öreg Bem történelmi nevezetességű rossz németiségét jól sem lehetne fedezni e sorokban. Az érdekes névjegy már kedden délután ki volt állítva a régészeti kiállításon.

•• (Türr tábornoktól) a muzeum érdekes emléket kapott. Ez egy fehér selyem zászlószalag, melyet 1862-ben, midőn a magyar emigránsok be akartak törni hazánkba, a montenegrói fejedelemtől ajándékozott hímzett számukra. A szalagon aranyos hímzett szláv felirat van. Bélése vörös és kék színű selyem.

•• (Az israelita süketnéma-intézet,) ez impozáns palotát a Rottenbiller-utca mellett, a hó 26-dikán fogják megnyitni. A mindenét jótékony célokra hagyott Fochs vagyonából építették a berendezésre, felszerelésre valóban mintaszerű. Százhusz növendéknek van benne helye, de jelenleg még csak harminczat tanítanak a két osztályban. A módszer nem a régi mutogató lesz, a tanterv pedig lehetőleg a népi iskolainak fog megfelelni.

•• (A Mercur elvonulása) a napkorong előtt hétfőn történt. Ez nevezetes esemény a csillagászokra nézve, mert alkalmat ad távolsági számításokra. A legutóbbi ily elvonulás 1868. november 5-dikén történt; a legközelebbi, a hétfő után 1881. november 8-dikán. Ó-Gyalláról Konkolyi Miklós ur távirja, hogy a Mercur átvonulását jó idő mellett észlelte s méréseket tett. A tűnemény szabad szemmel nem volt látható.

•• (Magyar iroda Párisban.) Egy társaság „Bureau de la Correspondance hongroise“ czim alatt Párisban (Boulevard de Strassbourg 56 szám alatt) irodát nyitott, melyet melegen ajánlunk a Párisba készülő figyelmébe. A kérdések irodá mindennemű megkeresésre azonnal fölvilágosítást ad s megbízásokat gyorsan és pontosan teljesít. Késznek nyilatkozik egyuttal mindazon honfiaiunknak, kik a kiállításra készülnek s utazásuk előtt legalább 10—14 nappal hozzá fordulnak, lakásokat teljesen díjtalanul szerezni. A megkereső felek csupán az első válaszlévéért fizetnek 1 frt 50 krt, minden továbbiért pedig 1 frtot.

•• (Egy főúr balesete.) Gróf Batthyányi Elemér új szilaj lovakat próbált hajtani, miközben a gyepölőzajak elszakadván, a lovak megbokrosodtak, a gróf pedig kénytelen volt a kocsi-ról leugorni. Térdére esett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy azóta ágyban fekszik és mozdulni nem bír.

•• (Miletics Szvetosár) felség-árulási bünpörének tárgyalását hétfőn kezdték meg s szerdán végezték be a legfőbb ítélőszéknél. Előadóként Osztrovaszky szerepelt. A hallgatóság, mely zausolásiig megtöltte a neki szánt helyet, nagyobbbrészt szerb származásu egyetemi hallgatókból állt, kik közt vádlott Miletics neje is látható volt. A tárgyalás a legfőbb ítélőszék nagy termében reggeli 9 órakor kezdődött s mindenekelőtt a budai Fortuna-épületben tartott végtárgyalás részleteiről felvett törvényszéki jegyzőkönyv felolvasása rendeltetett el. E felolvasás (a jegyzőkönyv mintegy 18 ivre terjed) délutáni 1/2 órakor ért véget, mire elnök még a budapesti királyi törvényszék ítéletét s annak indokait olvastatta fel, mely csak délutáni 1/2 órakor ért véget. A tárgyalás szerdán fél kettőkor fejeztetett be; a legfőbb ítélőszék helybe hagyta az alsóbb foku bíróság ítéletét, mely öt évi börtönbüntetést ró Mileticsre. A teremben a tanács asztalnál, háttal a közönség felé ült dr. Miletics is; arczán meglátszanak a börtön nyomai.

*(*Patay István meghalt.*) Az országazerte ismert s kormánypárti lapok által egykor sokat meghurczolt derék hazafi e napokban hunyt el Debreczenben, élte 75-dik évében. Lovagias jellemű, nyiltazivű férfiú volt, ki 1848—49-ken bátran szolgált hazáját karddal, előbb mint huszárnagy, később mint ezredes. Bizonyára jobb katona volt, mint politikus. Mint ilyen a szélső bal legazalsóbb képviselői közé tartozott. Egyike volt azon 7 képviselőnek, kik a 67-diki koronázást törvénytelennek mondták ki. A debreczeni függetlenségi párt egy hete tartott tisztújítási közgyűlése alkalmával nagy lelkesedés közt egyhangulag ismét őt választá meg elnökének.

*(*Váltó a királyhoz.*) Egy ujbpesti lakos közelébb környü szerrel akart szorongatott helyzetén segíteni. Ugyanis levelet irt ő felségéhez s mellékelte hozzá egy ezer torintra szóló váltót, hogy a király írja alá. A váltó viessza érkezett Ujpestre a községi előljáróságához, hogy az illetőnek kézbesíttessék. Természetesen nem volt aláírva.

*(*Halálhírek.*) E hét folytán elhunytak: Kovácsy Albert, árvaszéki úrnök, 56 éves korában, M. Szigeten. — Tarajosy Antal jegyző, 59 éves korában, Császártöltésen. — Szalay János, 54 éves korában, Orosházán. — Patay István, 75 éves korában, Debreczenben. — Udvary Ferencz jogász, Csákányon. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, május 4. Faust. (Chio mi kisasszony első fölépte.) — Vasárnap, május 5. Őszi napsugár. (Első szíj.) — Alfons ur. — Hétfőn, május 6. Othello. (Kovács Gyula szerződött tag első fölépte.) — Kedden, május 7. Hammermoori Lucia. (Chio mi kisasszony második fölépte.) — Szerdán, május 8. Samu bácsi. — Csütörtökön, május 9. Mignon. (Chio mi kisasszony harmadik fölépte.) — Pénteken, május 10. Házasság hajdan. — Őszi napsugár. — Egy boldogtalan asszony.

Nepszínház. Szombaton s a következő napokon: Kolumbusz Kristóf.

Divattudósítás.

Minél jobban halad a tavaszi időny, annál erősebb munkásságot fejtenek ki mind azok, a kik szorosán tartják törvényeiket, és feszült figyelemmel várják netáni változásait. És mikor nem esik egy-egy változat! E perczben leginkább azon fontos kérdés van előtérben, vajon rövid, az az a lábat szabadon előtűtető, vagy hosszú ruhákat fognak ezentúl viselni? Ugy látszik, hogy csakugyan a félhosszu ruha lesz a győztes. Mindinkább gyakrabban látni a rövidebb ruhákat, kevés hosszú derékkal, övvel és mellényekkel. A mellények mindig más szövethűl készűlnek, mint a ruha, a könnyebb szembetűnés végett, és azért többnyire selyemből vagy bársonyból való a szőruhákhöz, vagy legalább más színűek a ruhánál; csinos hatással van, ha a mellény mintázott, brochirozott szövethűl való, míg a többi öltözék simából készűl. A rövidebb öltözékekhez nagyon fogják viselni a palotókat, ujjakkal és ujjak nélkülieket, de azért a kis köponyók őzbarna cashemirbol vagy könnyű posztóbol selyemrűchekek körűkőrűl igen kedveltek; továbbá divatosak a zsinórokkal gazdagon kivarrt bő dolmányok, shálók, kis ujjaskák, mind gazdag paszomántokkal díszítve és gyöngyökkel kivarrva. Már most is észlelhetni, hogy a melegebb napok beálltával a vászon és vastagabb meső ruhák igen nepszerűek lesznek, a legvilágosabb színekben csak egy, mint a tartós sötét árnyalatokban. A sötétebb ruhákat fonott csipkével díszítik leginkább, a világosabbakon pedig sok himzés lesz látható, a szövetre való könnyű himzéssel, mely végig futja a felrokat, a derék és többi részek sima vonalait. E himzés színes mosható gypattal készűl, a mi minden esetre élénkíti a ruhákat. A szoknya körűli écharpon is végig fut a himzett csik, valamint ama kis kendőcske is ugyan ezen himzést mutatja, mely egészen könnyedén a vállakat takarja. A szoknyát részentesen átkaroló écharpok mindinkább divatoznak, még pedig nagy fényűzést is fejtenek ki ezekkel is mind azok, a kik általában a tekintetben szeretik a csillogást és

hódolnak a felmerűlő tündöklő áramlatnak. Az estélyi öltözékekhez viselt écharpok elbűl crépen a legfinomabb és leggazdagabb selyem himzést mutatnak, vagy gázon ha készűlnek, arany és ezüst virágokkal és arabeszkekkel vannak borítva; a fekete csipke écharpok pedig zsenillával himzestetnek, gazdag gyöngy kivarrással élénkítve, selyem vagy zsenillia rujt sem hiányozhatik róluk. Néhány új öltözéken két keresztbe vetett écharpa veszi körül a szoknyát, de ennél mégis divatosabb az egy széles écharpa. Ezt meglehetősen lenn a ruha szoknyáján alkalmaznak, úgy hogy rojtjai a lábakig érnek. Az écharpok előnyösen díszítik a princessé szoknyák egyenes vonásu szabását, és mert egyszer a divatozikkot megkedvelték, a most kilitásban levő új rövidebb öltözékekre is kívánják alkalmazni, helyettesítendő a tunique-t.

Mai melléklelet pedig egy tavaszi hosszú mantille alakú gallérral szolgálunk t. előfizetőinknek az ugynevezett Erzsébet mantille szabásával, mely után a legkönnyebben készíthetik maguk is a nélkülözhetlen és kényelmes ruhadarabot. Cashemirbol vagy failleből, sőt a ruha szövethűl is csinoshak ezek. Díszítése tökéletesen tetszőnkűtől függ. Körűkőrűl kirojtzott rűche, csipkebrodroszat, gyöngy kivarrás, zsinórzás, selyem himzés, vagy szép selyemrojt, az mind divatos és csinos is. E gallérok bélése könnyű tafeta legyen.

Számrejtvény.

Király Zsófi!

6. 13. 5. 10. Ha ez vagy, légy igazságos.
9. 15. 14. 1. 13. So nem sárga se nem piros.
1. 10. 1. 10. 1. Erdőben egy madár így tesz,
16. 8. 14. 7. Nagy baj, ha nem sikerűl ez,
11. 12. 4. 1. Ez a fő közt vigan szalad,
11. 12. 8. 3. 8. 1. So nem ifju, de se nem agg.
2. 14. 4. 11. 12. A ki ilyen, Kain neve.
15. 14. 13. 5. 12. Hazánknek ez nagy költője.
16. 8. 7. 8. A slvtag hazája ez.
1—16. Ezen példabezűd minden embert illet,
Mert gazdag áldást csak e szerint reműlhet!

Megsejtési határidő: juniushó 6-dike.

A f. é. 15-dik számban közlött rejtvény értelme:

Remény.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Kapoczy Vilma, Moesz Gézáné, Kubinszky Mukiné, Kliment Mariska, Steiner Janka, Ujfaluzy Károlyné, Korenagh Sork Hermín, Zeke Janka, a szombathelyi Olvasókör, Báthori Sigray Istvánné, Korencovics Teréz, Jánosy Lajosné, Marosy Etelka és Izabella, Krakkay Mari, Jávör Anna, Magyar nővérek, Haintz Mari, Steiner Sárolda, Horváth Alexandra, Holzer Henrik, Lukács Györgyné, Kireh Gyuláné, Király Zsófi és Berta, Francsek Berta, Weiss Teréz, Molnár Lajosné, Peterdi Pap Erzsébet, Ratkovszky Emilia, Robus Gyuláné, Hosszu Elekés Matild, Geőnczöl Rorsitzky Paula, Veress Róza, Pajor Lanko, Fűnyes Clotild, Szabó Kálmánné, Biró Katinka, Selloi Jolán, Tóth Károlyné, Tamás Bella, Mihályfy Róza és Berta, Szép Matild, Szilágyi Janka, Fülöp Margit, Mihály Lanko, Harsányi Éva, Halmi Ilka, Oláh Anna, Potoczky Kamilla, Kelemen Juliska és Mari, Horn Mária, Bonczur Tilda, Lakó Kani, Pálffy Eleonóra, Gáspár Ilonka, Szegedi Borcsa, Juhász Mihályné, Kálmán Krisztina, Szentmiklósy Berta.

Tartalom.

A megleített hamu. Brankovics Györgytől. — Az Ádrian, Ábrányi Emiltől. — Hamlet és Faust. Prem Jusztól. — 1804. M. . . Tódortól. — A kaméliáról. — Egy hűt története. — A Rákoczy-induló Párisban. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Hetű naptár. — Vidéki hírek. — Kölönfűlök. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Erzsébet-gallér szabásmintája.

Felölös szerkesztő, kindó a laptulajdonos: EMILIA.

19-dik szám.

Május 12-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzoum-körut 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Iszlám naptár | Hold-
járás | N a p -
kelte
óra perc | | nyugta
óra perc | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|---------------------|----------------|----------------|-------------------|------------------------------|------|--------------------|--|
| Május | 12 | Vasárnap | F 3 Sz. Józsa. olt. | F 3 Jubilate | 30 A 2 Jakab | 9 Salamon | | 4 29 | 7 25 | |
| | 13 | Hétfő | Szervác püsp. | Mucius | 1 Május | 10 Sámson | | 4 27 | 7 26 | |
| | 14 | Kedd | Bonifác püspök | Bonifác | 2 Nagy Athan. | 11 Böji, frszekr. | | 4 26 | 7 27 | |
| | 15 | Szerda | Zsanna szűz | Izidor | 3 Timotheus | 12 Illés pr. eml. | ☉ | 4 25 | 7 29 | |
| | 16 | Csütörtök | Nep. sz. János | Nep. sz. János | 4 Pelágia | 13 Sámuel | | 4 23 | 7 31 | |
| | 17 | Péntek | Ubalp Püsp. | Ubalp | 5 Irene | 14 Pessah semi | | 4 22 | 7 32 | |
| | 18 | Szombat | Ven., Lib., Bód. | Libor, Ivó | 6 Iliob Flóris | 15 Sab. 4. per. | | 4 21 | 7 33 | |

Vidéki tárcza.

Miskolcson április 28-dikán kegyeletes ünnepély volt az evangélikus egyházban: az elhunyt Teörcök Sándor törvényszéki bíró s egyházközségi buzgó jeles tag arczképének leleplezése s az ő hagyatékából amaz értékes könyvtár átadása, melyet az elhunytnek nővére: Teörcök Vilma kiaszazony engedett át közhasználatra. Sokan gyűltek össze ez ünnepélyen s megyei küldöttség is volt jelen, élén báró Vay Béla főispánnal. Az evangélikus egyház dalárdája énekkel kezdte s végezte az ünnepélyt, melynek lényegét Zelenka Pál evangélikus lelkész emelkedett szónoklata képezte. Elmondá, hogy a könyvtár, mely 2472 kötetben 1110 műből áll s maradandó emléke az elhunyt kitűnő férfinak általános műveltségének, hertenként kétszer lesz nyitva s élő kincstárt fog képezni azokra nézve, kik szeretik a jó könyvet.

Bajánán gróf Sándor Mór temetése a megye és vidék nagy részvétele mellett mult hó 30-dikán kedden történt meg. Jelen voltak a rokonság részéről herczeg Metternich Richard nejevel, herczeg Metternich Pál tábornok, továbbá Boussignole gróf és Bernhard őrnagy, ki az elhunyt utolsó éveiben nagy türelmü gondozója vala. Esztergommegye alispánjának, Kruplanicz Kálmánnak vezetése alatt küldöttségileg képviseltetett, mely küldöttséget temetése után a gyászoló herczeg Metternich Richárdné, mint az elhunyt leánya, kihallgatáson fogadván, meleg szavakban köszöntö meg a részvét nyilatkozatait. A grófi uradalom kegyuri községeinek papjai, előljárói, az uradalmi tisztaság díszgyászban és temérdek nép kíséretében vitték örök nyugalomra a boldogultnak hült tetemeit, s midőn a sirbolt ajtai becsukódtak, a család férfi ivadéka utolsó tagjának sirja felett a ezimer-paizsot visszafordították.

Eperjesen Széchenyi-kör czimü közművelődési egyesület alakult, melynek czélja a hazai irodalom és művészetek pártolása, ismertetése, terjesztése s általán a közművelődés előmozdítása. E czélra az egyesület társas összejöveteleire és eszmecserére tért nyit helyiségében, folyóiratokat, könyveket és művészeti termékeket rendel meg, időnkint nyilvános felolvasásokat, zenei, szavalati estélyeket, műkedvelői színi előadásokat rendez s műtárgyak kiállítására vállalkozik, művészek s ezintársulatok fölléptét s működését közvetíti, pályakérdéseket tűz ki és évkönyvet ad ki.

Ungmezyében Pálócson, Hadik-Barkóczy Ilona grófné birtokán, április 28-dikán iszonyu szélvész mellett 32 ház égett el. A tűz, mint mondják, félre dobott szivar következtében támadt a falu közepén, s midőn a lakosok a templomban voltak. A vészhirre kirohanók egymást taposták, de kiérve, már három házat láttak lángba borulva. Leégett az iskola és

az iskolamester háza, úgy, hogy a szegény mester semmit sem menthetett meg. Tovább terjedvén a tűz, a plebániát is elhamvasztotta; innen a templomra csapott át a láng, melynek teteje és tornya leégett, a harangok pedig leolvadtak. Az orvosnak közelben álló lakása szintén leégett, ez azonban már az utolsó ház volt, mert a többi épületekről, az urasági istállókról lebontották a fűdeleket.

Külömfélék.

*(Eugenia császárné) évi jövedelmét az angol lapok 625.000 frankra teszik. Ezenkívül övé a Camilla-House Chislehurstban. Az ex-császárné nagyon megkövkedett, s olyan egyszerű öltözködik, mint Viktória királyné.

*(A párisi előkelő hölgy napirendje) a mult eszisonban a következő volt: délelőtt tizenegyor fölkelni; két órakor kezdődnek a matinék s tartanak négyig. Az urhölgy a napot elegáns fehér gypot, vörössel bélelt reggeli köntösben kezdi s e mellé piros szalagos fehér csipkeszőkötőcskét tesz fejére. Fél tizenegyor fekete princessé-szabásu robe-ban, fekete matelassé paletotban, fekete kalappal, fekete tollakkal kimegy. Délfelé hazatér s még arra since ideje, hogy a villásreggelihez öltözetet cseréljen. Két órakor van az olaszok matinéje; ehhez világoskék brocatelleruha kell, gazdagon díszítve kék egy színű faille-lel vastag kékselyem zsinórokkal és bojtokkal. Fehér halványkék tollas kalap van a fön, mely bájosan hajlik meg olykor a zene ütemei után. A matiné négyig tart, de ő nem várhatja végét, mert de B. asszonynál ma jour fix (elfogadó nap) van s ott kell egy órácskát elfecsegni; tehát hazasiet, a fehér kalap helyett gránátvirágos tüll-fejfedőt tesz föl s fekete Metternich-köpenyket ölt, csipkéekkel. Hat órakor van az ebéd, s hazamenve, összegyűjti fejecskéjében a látogatáson hallott pikantiériákat, hogy dínér alatt jól mulattassa férjét. Ebédhez barna selyem peignoirt ölt, melyet köröskörül persz himzések ékitenek. Lábbelit is cserél s mikor a házi ur az étterembe lép, ott látja feleségét a kandalló előtt egy hintaszéken, piczi aranyos bürsöny papucsokat balenceozva lábcsakáin. Nos, hát asztalhoz; de alig érintette ajkával a feketekávés csészé szélét, siet vissza a hálószobába, a nagy toilettéhez készülni, mert ma estére ez meg ez a követség báljára hivatalosok. Először a fodrász remekel fésűjével, sütyővassal s aranykalászkodat ragyogó zöld makkokat sző művészien a hullámzó szőke fürtökbe; az öltözet: csillogó fehér selyem princessé-robe crépe lissével, díszítés rajta: arany kalászkod, szűterek, makkok, tölgylobok. Mikor a férje tíz óra után kopog az aj-

tón, hogy nejét a bálba vigye, madame oly bájosan, könnyen lép eléje, mintha nem is fáradt volna egész nap annyit, mint az imént elmondtuk. Ez is élet.

.. (Egy magyar főúr mint persz sah.) A párisi túrlaton az osztrák kiállítási bizottság tagja Zichy Ödön gróf, ki ezuttal is, mint sok más alkalommal, beállt osztráknak. A gróf szép és szakállával, ölnyi magas termetével s erős kifejezésű arcvonásaival feltűnő alak s még inkább az, ha felölti pompás magyar díszöltözetét. Ott állva a kiállítás megnyitására a bizottság többi tagjai közt, sokan kérdik: ki ez? Senki sem tudja megmondani. Egyszerre azt kiáltja egy hung: „A persz sah!” Ez állítás szájáról szájra járt, s bármennyire tiltakozott is ellene a gróf, rajta száradt, hogy ő a persz sah.

.. (Régi római emlékek.) Torma Károly, kolozvári egyetemi tanár, a napokban kutatásokat tett, régi római emlékek után az egész Kalotaszegen s a vele szomszédos falvakban. Fáradozását ritka szép siker jutalmazta. Alig 4 nap alatt 10 egynehány eddig ismeretlen római feliratot fedezett fel, megtudta a sebészvári római castrum nevét, az egész vár és mellette fekvő vicusáról igen érdekes helyrajzi adatokat gyűjtött s az erdélyi múzeumnak becses emlékeket vásárolt össze.

Megbízások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, a kik a jelen évnegyedi díjat még be nem küldték, a könyvek meg-

rendelése által pedig az egész évre jegyezték be neveiket, a hátralevő negyedévi díj mielőbbi szíves beküldésére.

Boczabányára B. Gy. urnőnek: El van küldve.

Hadadra M. Gy. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Zilahra O. R. urhölgynek: Köszönettel vettem.

M. Komáromba K. H. urnőnek: Várom szíves megbízását.

Győrbe S. K. urhölgynek: A dolog pedig fájdalom nagyon is gyakori!

Bécsbe H. M. urhölgynek: Az árkülönbség igen csúf, alig lesz több a postai költségeknél.

Nagyváradra O. L. urhölgynek: Minden esetre csak én vagyok a vesztes, hogy ez élvezetben nem részesülhettem.

Bajára T. P. urnőnek: Igen foglám kérni szíves igértetnek mielőbbi beváltását.

Marosvásárhelyre Z. J. urhölgynek: Kérem szépen csak 67 számból áll! Hogyan szakítsunk helyet olyan óriási alkotmánynak! Rövidebbet kérek tehát.

Szegedre S. Sz. K. urnőnek: A legszívesebben viszozom jó kívánságait.

Aradra M. M. urnőnek: Igen kérek bővebb felvilágosítást e dologra nézve.

Kocsakemétre H. J. urnőnek: Az előhaladt idő ezt már lehetetlenné teszi.

H I R D E T É S E K.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak

a „CSALÁDI KÖR“-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, díszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint os kiállításon már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E táblák kiválóan ajánlja díszes külsejük, mely alkalmassá teszi, hogy bármely család könyves szobájának vagy könyvtárának díszére szolgáljanak, valamint tartóságuk és olcsóságuk, s a leggyorsabb kötés árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni évfolyamaihoz is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva el látott bekötési díszablak egy egész évfolyamban készítő melynek alakját az íté latható rajz mutatja 1 lrt 60 kr-ért kapható totális saorint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is színórral készítő különösen ajánlatos is olvasóegyletek, szallodák, kávéházak stb. részére.

Szíves megrendeléseket kérem levelező lap utján csakószolni, a című név és lakás világos megjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRBAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akademia bérház.) 1

Minden más bekötéseket, hogy ha hoztam legyenek beküldre legelőbb áron, gyorsan és jól eszközöltek egy szintén a vidékre is.

Zamatos mosó fény-keményítő

Schmidt R. Magdeburghan 1 csomag 30 kr.

E keményítő megkönnyíti és egyszerűsíti a vasalást, a vasalásnál nem rontódik össze, a vasalt fehérneműnek vakító fehér fényt s kellemes illatot ad, keményítő s mégis hajlékonyra teszi, könnyen mosódik, s mosás után semmi kekes foltot sem hagy hátra a fehérneműben.

Főraktár Magyarország részére:

Seruda Andor
Batvani-utca 10.

BIRKL JÓZSEF

mű- és selyemfestészete

Budapest, akacsa-utca 33. szám.

(megrendelések egyetem-utca 7. sz. alatt is elfogadhatók) ajánlkozik szövetek, mindenféle selyem uri ruhák, shawlok és kendők stb. tisztítására és festésére.

Kollarits József és Fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött
gyári raktárunkban az „Y P S I L A N T I“-hoz

Budapesten, váci-utca 4-ik szám alatti áruházban,

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműek, vásznak és asztalneműek
a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi-ingek, rumburgi, hollandi vagy írlandi vászonból,
darabja 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7, 8, 10, 12 ft

Férfi-ingek, himzették, madapolanból, melle vászon,
darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.

Férfi madapolan-ingek, dbja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft

Férfi színes ingek, 1.50, 2, 2.50, 3 ft. Két külön gal-
léról 2.50, 3 ft

Férfi színes angol oxford-ingek, darabja 2.50,
4.75, két külön gallerral darabja 2.50, 5 ft.

Férfi-gatyák, magyar, felmagyar vagy francia szá-
básra pamutból 1.20, 1.50, 1.75, vászonból 1.50, 1.80

Férfi-ingek, rumburgi vászonból 2.25, 2.50, 3, 3 ft 50

Férfi felharisnyák, pamutból, fehér vagy színes, tu-
czatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14 frtig.

ezernéből, fehér tucztja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 ft

14 frtig, felharisnyák, fehérítettlen vászonból, varrot-
tak, tucztja 4.50, 6, 7 ft.

Férfi-zsebkendők, fehér vászon, tucztja 1, 1.50, 4,
4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 ft, 10 frtig.

Férfi-zsebkendők, vászonból, fehér színes széllel 7 ft,
10 ft, batistból színes széllel 7 ft, 8 ft 50, színes

pamutzebkendők dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut bat-
istzebkendők színes széllel, tucztja 3 ft.

Férfi-gallerek, legfinomabb tucztja 3 ft, 3 ft 50

Férfi-kezek, tucztja, 12 pár, 5 ft 6 ft.

Női ingek, rumburgi vászonból, sima dbja 2.25, 2.50,
3, 3.50, 4, 5 frtig, slingelt 3, 3.50, 4, 5 frtig, francia

mellvarrással és himzették 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15
fttig, madapolanból sima 1.50, 2 ft, slingelt 2.50.

Női háló-cosettek, madapolanból, egyszerűek 1.50,
1.60, díszített 1.75, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 10 ftig

Női labravonók, madapolanból, sima egyszerűek dbja
1.60, slingelt 1.80, díszített 2.25, 2.50, 3, 3.50, 5 frtig.

Női alsó-zoknyák, madapolanból, egyszerűek és
díszítéssel, darabja 2.50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15
fttig, uszályai 4, 5, 6, 7, 8, 10 frtig.

Női n-risnyák pamutból, kitűnő minőségben, tucztja
4, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 22 frtig, ezernéből tucztja,

10, 11, 12, 14, 22 frtig, színesek pamutból, parja 75
50, 60 kr, 1 ft, 1.20, 1.30, 1.50, 1.50 krig.

Női zsebkendők, fehér vászonból tucztja 2.50, 3, 3.50,
4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol ezernéből, fehér, 4,
5, 6, 7, 8, 30 ft.

Női francia derekfűzők (Mieder), dbja 1.30, 2.00,
2.75, 3, 3.50, 4 ft 50 krig.

Férfi-ingek, 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1
1.40, színes 1 ft 25, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, felma-

gyar gatyák 1.10, 1.20; 8 éveseknek ingek mada-
polanból 1.10, 1.50, színesek 1.25, 1.55, vászonból

2.20, 1.45, gatyák 1.25, 1.40; 10 éveseknek, mada-
polanból 1.10, 1.50, színesek 1.50, 1.75 vászonból .30,

2.60, gatyák 1.35, 1.50; 12 éveseknek ingek mada-
polanból 1.50, 1.80, színesek 1.65, 1.90, vászonból 2

ft, 40, 3, 3.50, gatyák 1.55, 1.80; 14 éveseknek in-
gek madapolanból 1 ft 40, 1.80, színesek 1.75, 2.75,

vászonból 2.65, 3.15, 4 ft, gatyák 1.65, 2 ft; 18 éve-
seknek madapolanból 1.50, 2.10, színesek 1.75, 2.20,

vászonból 3 ft, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2.55

Kész fehérneműk leányok számára, minden
nagyságban és minőségben, ugyazinte csocsondók szá-
mára, melyekről kívánatra nagy arjegyzekeket ber-
mentesen beküldjük.

Továbbá nagy raktárunkat vászon és asztal-neműekben.

Rumburgi vászon, 42 méter (61 rőf) vége 23, 24, 25,
26, 27, 28, 29, 31, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 100 frtig.

Hollandi vagy írlandi vászon, 39 méter (50 rőf)
22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frtig.

Hollandi vászon gyermek-fehérneműekre és ágyno-
múkra, 32 $\frac{1}{2}$ méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 19, 20,
21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 50 frtig.

Crem-vászon, 23 $\frac{1}{2}$ méter (30 rőf) vége 10.50, 11,
11.5, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 9, 20, 30 frtig.

Lepedő-vászon egy szelben, 29 méter (37 rőf), 12
lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.

Férfi pamut-szövet, ágyneműkre, 1 méter 38, 46,
48, 58 kr

Madapolan vagy Chiffon, vége 25 méter (32 rőf)
6.75, 7.25, 7.75, 9.25, 11.25, 11.75, 12.25, 13.75, 16.75.

Színés kanavasz, 23 $\frac{1}{2}$ méter (30 rőf) 9, 9.50, 10, 11,
12, 13, 14, 15 ft

Színés ruhaprkalok dus választékban, 1 méter 36,
38, 48, 50, 52, 54, 56 kr.

Vászonzebkendők hülyék és urak számára, tu-
czatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—10 frtig.

Turkó-zok, liszt vászon, tucztja 5.50, 5.80, 6, 6.90,
7.50, 8, 9, 10, 20 ft

Asztalkendők, tiszta len, tucztja 4, 4.50, 5, 5.50,
6.30, 7, 8, 9 ft, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre,

darabja 1 ft 30 krtól 14 frtig.

Duna t asztali terítékek, 6 személyre 5.50, 6, 6.50,
7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 13,
14.50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32,
48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.

Késsz kendők színes és fehér, darabja 3, 3.6, 5,
6.50, 6, 11 forintig, csomage-kendők tucztja 3, 3.50,
4.50, 5.50 krig.

Csipekfűzők, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50,
6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.

Agyszerűk, darabja 4.50, 5, 6, finom ripaból 9.50,
asztalterítők 3.80, 4, 5 ft, ripaból 7 ft 50 kr.

Ágyprörzök, kisebbek 4.50, 6.50, nagyobb 6,
6.50, 7.50, 8.50, 11, 14 ft 50 kr.

Menyasszonyi készletekkel 180 frttól 1800 frtig és
fejebb, kész fehérnemű és vászonban a legszebb kiál-
tásban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kíván-
ságra bementesen beküldjük.

XX 25 % -kal olcsóbb mint bárhol. XX

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király u. 27.

a „magyar koronához“

ajánlja

dúsan felszerelt divat- és vászonraktárát,

ugymint:

Legújabb Neige és Knickerbucker

szövetek legelővőbb vála- 1 mtr —.36—1.50

Fekete és színes sima lustre —.39—

Fekete és színes Noblesse . . . 1.60—3.50

Fekete és színes lyoul faille . . . 2.60—3.40

1/2 és 3/4 fekete terno, alspín és

double Cachemir . . . —.78—3.50

Francia mosó Crettonok . . . —.35— 50

Csipekfűzők . . . —.35—1.—

Fekete torúkendők selymrojt. 2.20—15—

Egyszerűen ajánlom nagy gyári raktá-
rom rumburgi creas és fonal vászonból, 30 és

35 rőfös agy és asztalneműket chiffon, mint

szintén minden a szakba vágó cikkeket igen olcsó

árakon. — Különösen ajánlom a t. hölgyeknek nagy

ruharkátfomat ugymint;

1 elegans hölgyruha . . . 18 frttól — 100 frtig

1 elegans mantellált terno v.

fonálzavtóból . . . 10 — 40

1 női kabát ugyano szövetből 6 — 30

1 utazó köpeny . . . 9 — 16

Továbbá ajánl készítményű férfi és női

kész fehérneműket minden áron.

Mérték szerinti megrendelések a legjobban

legjutányosabban teljesíttetnek.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan

teljesíttetnek, és minták kívánatra ingyen és bér-

mentre küldetnek.

XX 25 % -kal olcsóbb mint bárhol. XX

Főújszlet, Jozsefstr 12. szám alatt.

Hölgyeknek óvásul

kik hajfonatát, színt és ép emberhajból nyerni óhajfonat-
túlhalmozott készlet miatt olyat jutányos áron csakis

Dankovszky István

uri és női műfodrásznál Budapestén kaphatnak.

Hajfonatok minden színben rőnyi hosszúságban mo-
rda és fé-álóshoz 2 frttól fölfebb. Óda-

drószottchignonok 2 $\frac{1}{2}$ frttól fölfebb.

Női választék állóhaj 3 $\frac{1}{2}$ frttól fölfebb.

Ócska haját mustra szerint festetik. Ki-
ballott hajak a legszebb hajfonatok és

frizurákhoz 1 frttól készíttetnek, vagy

új hajért becszerítetik; valamint a

szakmában vágó cikkek u. m uri és

női parókák minden alakban stb. rend-
kívüli ártat kiszolgálatainak.

Különös figyelemmel ajánlom azok

közeliményt, hogy az összes cikkekkel

jótállásom mellett, és az ártalmas ná-
haj kaverók nélkül készíttetnek.

Vidéki megrendeléseket mintá szor-
int pontosan és utáni el mellett, ártat-

pályos alkalmakkor női frizurákat, Párisi divat szorint es-
készíttetnek.

Hölgyműfodrászatban tanórák adatnak.

Fiók nemzeti színház épületben.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherceg (uri)-utca 1. szám alatt Párisi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek,
hajkenőcsök, olajok és toille azappanoknak, továbbá
fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyazintén
nagy választékban a többi itt fel nem említett
pípereszkereket.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi
megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek.

A „Török Szultán“-hoz

czimzett

NŐI DIVAT és kész RUHA-RAKTÁRBAN

Budapesten hatvani-utca, az újvilág-utczával szemben

kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb árakon kaphatók: és pedig 15 ft,
18 ft, 20 ft és 25 frttól igen finom belmőkkel.

fekete terno-ruhák 20 frttól kezdve.

Megrendelések is ugyanezen árakon pontosan és gyorsan teljesíttetnek, és kívá-
natra minták küldetnek.

Nagy választék kész tavaszi felöltőkből párisi minták szerint 6 ftól kezdve

CZIM. A „Török szultán“-hoz. Budapest,
hatvani-utca.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvesmagolási díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Yvettaváros, Üstös-
utca 21-ik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyven sorabizott sorost
5 kr.

20. SZ.

Május 19-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden színezett színezéssel.

Kézenként

háromkötő kötet könyvművel-
léssel.

A könyvek megfizetése egész

évi járattal kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

A melegített hamu.

Brankovics Györgytől

(Folytatás.)

Máskor véghetetlenül örült volna a sok rézvétnyilatko-
zatnak, de most örömecepekként fogadta azokat, mert utó-
gondolatokat vélt mindenütt felfedezhetni. Hasztalan feküdt
neki a munkának, egy jóra való gondolatot sem volt képes a
papirosra tenni.

Az affaire de coeur és az affaire d'amour megtette hatá-
sát. Az ördögöt becsempészték lelkébe.

Miért hallgatta el Emma Tóváry nevét? Nem ismerte
fel? Lehetetlen! Miért nem őszinte? Csakugyan Othellónak
tartja? Hiszen ez csak azon esetben lehetséges, ha érzi, misze-
rint van szívében egy hur, a mely a feltékenységre okot szol-
gáltathatna! S ez még gondolatnak is borzasztó! Ezt nem
hiheti. És ha még is! Tóváry három évig udvarolt Emmának,
igaz, hogy elutasított, de az első szerelemről azt szokták
mondani, hogy vak, sőt azt is állítják, miszerint a legtöbb nő
csak a férjhez menettel után jó érzelmeivel tisztába! Nevetsé-
ges! Emma ez a leány volt, Emma okos nő! A veszőly per-
ceiben megtörténik, hogy az ember legjobb barátjait sem is-
meri föl. Födolog a nyugalom. Ha ő hallgatott, én is hallga-
tok. Az idő majd mindent felderít.

Ily töprongó okoskodás közben teltek el a hivatalos
órák. Hazafelé Tóváry lakása mellett haladt el, de visszatért,
bement a házmesternéhez, kikérdezte Tóváry hogyléte felől s
ettől megtulta, miszerint Gyula éppen egy hónap előtt érkezett
a fővárosba, hogy tegnap a szerencsétlenség előtt az Erzsébet-
téren sétálgatott. Nyughatatlan lőn. Hát a melegített hamu
mögött egy „légyott” rejlik! Az okos nők is csak olyanok
mint az okos férfiak, gyakran a legjobb akarattal is — bakot
lőnek.

Otthon a régi mosoly, a régi csók fogadta, csak a társal-

gás nem tudott a régi kedélyes hullámvízébe jönni. Hasztalan,
ha az ember lelkét valami nyomja, ha valamit titkol, vár vagy
le, ha valamitől fél: minden erkölcsi erő daczára sem képes
hangulatán teljesen uralkodni!

Eltelt az egész nap s a baleseményről egy árva szócskát
sem ejtettek.

Másnap reggel Ede íróasztalán felejtette a „Journal”
amú bizonyos számát s elment. Alig lépett be a fiatal asszony,
rögtön szemébe ötlöttek a hirdetések; megdöbbsent, eddig a
hírlapokra nem is gondolt; felkapta mint a vérese a galamb-
bot, felbontá s íme — még vörös írónnal is alá voltak huzva a
vastag betűk!

— Tehát tudja, — sohajtá a megrémült nő — s nem
ezölt semmit! Haragszik! S ez a nem szólás, különös, úgy
bántotta őt, hogy észre sem vette, midőn két könyvesep aietett
le az arczán.

Valjon az önvád vagy a lüszólagos megsejrtés szülte a
könyveket? Ki tudja, hiszen a nő kedélye oly csodálatos, érzelmi
oly kipuhathatatlanok: mint az istennek az utjai!

Az újságot összehajtogatta s visszatette helyére, mintha
kezében sem lett volna s elhatározta — már a következetesség
kedvéért is — miszerint még férje nem — addig ő sem szól. S
ugy is lőn. De a hírlap másnap is ott hevert s Emma megint
kezébe vette.

Az élénk tollu újdondász oly kirívó színekkel esetezte
Tóváry elszántságát, hátorságát, oly véres vonásokkal beszélt
a lábzuzódásról, hogy a fiatal asszony maga elé képzelte a
szenvedő ifjút, érezte a fájdalmakat, melyeket miatta szenved,
hallotta a jujt, mely ajkain kitör! S mily rettentő állapot, még
csak meg sem köszönheti, hálátlannak kell lennie! De hát

Ede? Oh az nem teszi, hiszen Tóváry őt lenézte s a kikosarázása ama végzetes estéjén, erkölcsileg meg is sértette. Pedig megtehetné, már csak neje iránti szeretetből is! Hiszen ha Tóváry nincs, most ő feküdnék itt összezuromtan, ő jajgatna keservesen! — Ezek a férfiak, csak addig szeretik igazán a nőt, míg nem bírják s azután — a nyakát szegheri mindegyik, nem bánják, s ha megmenti valaki, még meg se köszönik!

S a kis sophista egyszerre csak azon vette magát észre, hogy férjére — komolyan haragszik!

Első harag: első szerelem! Egyik olyan, mint a másik. Az első szerelem után jön a második, jön több is; az első harag megszűli utódjait s végre elmúlik valamennyi.

Ne higgyék! Az első szerelem gyökeit ki nem tépi soha senki, az első harag nyomai el nem tűnnek soha! És különösen jusson eszükbe Jupiternek leánya „Ate”, ki atyja által haragjában az Olympusról letaszított s most a földön kóborol, s az embereket érdekeik elleni cselekvésre csábítja. Ilyen Ate-ja van minden embernek, ilyen „bajszövdő” nője volt Emmának is.

Körülbelül tizednapon a déli órákban beállított Emma lakására egy egyszerű anyóka s négyszemközt kívánt vélo beszélni. Emma bevezette a szobába s megkérde: mi a kívánsága?

— Ne haragudjék nagysád, — így kezdé az Ate, — hogy ide bátorkodtam jönni; én Tóváry urnak ápolónője vagyok.

— Oh! — lebbent el az ifjú nő ajkairól s egy különös fényugár jelent meg szemében, a mi az anyóka figyelmét legkevésbé sem kerülte el s nyelvét azonnal bátrabban mozgató.

— És hogy van Tóváry ur? — kérdezé Emma.

— Nagyon rosszul nagyságos asszonyom, már hat nap óta szobában szenved, csak néha, néha tér magához s akkor is csak azt kérdezi: vajjon nem kérdezősködött e még nagysád utánna, aztán ismét visszacsúsz önkívületébe.

— Ha Tóváry ur ismét visszanyeri öntudatát, kérem, mondja meg neki, miszerint nemes tetteért örök hálával tartozom neki s felette fájdalom, hogy miattam szenved!

— Oh kedves nagysád, ha ezt személyesen mondaná meg neki!

— Asszonyom, ön feleli, hogy férjes nő vagyok!

— Igaz; de Tóváry ur életét tevő kockára, s ha azt el talán nem is veszíti, de nyomorékká lesz s ön egyetlen egy szóval, egy öt percznyi jelenléttel megmenthetné.

— Mit gondol, miként mehetnék én az ő lakására? Férjemet csak nem csalhatom meg!

— Nagysád, a ki kötelességét teszi: az nem csal! Nagysádnak pedig kötelessége volna őt megmenteni. Ma az orvos ur is azt mondá, hogy jelenléte megmenthetné őt; de így ha az életét meg akarja tartani, a lábát alkalmasint le kell vennie.

— Ez borzasztó! De én nem tehetem. Férjem, a világ!

— Hallgasson rám nagysád. Gondoskodunk róla, hogy senki meg ne lássa, én bennem meg bízhatik. Lásza engemet csak jó szivem hozott ide, én az orvosnak se szóltam semmit, s nem is szólok, pedig mindent tudok, mert szegény Tóváry ur lázában mindent kibeszél, mindig önről beszél; százszor is elmondja napjában, mily határtalanul szereti; egyszerre felkiáltja, hogy: „ne ugorjon” majd azt rebegi: meg van mentve, végre susogva mondja: „csak egyszer láthatnám, meggyógyulnék!”

— Én ezt mind elhiszem, elhiszem, hogy ön jószívű, becsületes asszony, de ha valaki meglátja!...

— Ne féljen, nem látja meg senki, este felé felöltözik egészen egyszerűen, sűrű fátyolt vesz magára, a mellék utcá-

kon oda jön, ha kívánja valamelyik szögleten várakozni fogok önre. Tóváry ur lakásának ajtaja éppen a lépcső mellett van s azután csak egy két perczig kell ott lennie!

— Nem, nem lehet!

— Igen, mert nem akar, mert nem akarja az életét megmenteni. Higgye el, ez lelkiismeretes dolog, s én nem tudnék így meghalni, önnek majd számot kell adnia egykor az Istennél ezért az ifjú életért.

— Lelekiismeretemmel majd csak magam számolok. Távozzék! — kiáltá Emma felhevülten.

— Bocsanat nagysád, hogy eddig alkalmatlankodtam — szóla kifelé hajlongva a bajszövdő nő, — azt hittem, hogy érző szíve van, de csalódtam! Szegény Tóváry!

Lehajlott fővel állott Emma néhány perczig a szoba köpén s azután az anyóka után futott.

A lehajlott liliumnak hárszony levelei megszáradnak, s a szellő lehellelte földig hajtja őt, de a romboló villámárban szép fejét felemeli újra.

S a nő: lilium!

V.

— Hová? hová oly sebesen? — kérde a lánczhidtéren, Ede karját hatalmába kerítve, egy zömök uri ember.

— Az akadémiába édes doktor ur!

— Tudományos felolvasás, pályázat, mi?

— A Kisfaludi-társaság ülésén egy szerény munkácskát olvasnak fel tőlem s ott szeretnék lenni, úgy titokban a karzaton.

— Csak előre szellem kapásai, még nagyon sok a teendő, még meassze vagyunk a tökélytől.

— Oda talán el se jutunk. De mondja csak doktorkám, hogy van Tóváry?

— Rosszul harátom, rosszul; holnap konsiliumot tartunk s alkalmasint levágjuk a lábát!

— Ez borzasztó szerencsétlenség!

— Baj, baj! de hát szükségcs. Inkább a lábát, mint az életét, vagy jobb szeretné megfordítva, mi? Nono, nem kell oly annyira haragudni az egykori vetélytársakra!

— Sőt ellenkezőleg, éppen holnap akarom meglátogatni.

— Szép, igen szép; talán jobb volna ma, mint holnap, ma kissé jobban van, de holnap, holnap, kérdés hogy leszünk. Tudja mit, jöjjön velem!

— Azonnal? Nem lehet, az ülésbe kell mennem.

— Jó, jó; én is benézek, meghallgatom szellemi gyermekének jajjait, azután együtt megyünk.

— Akkor siessünk.

A míg Ede az Akadémiában időz Tóváry Gyula orvosával, nézzünk be a szerencsétlen ifjuhoz, a ki — jól tudom, — az önök részvétét is felkelté.

Tóváry állandó lakást s cselédséget tartott a fővárosban, úgy, hogy elegans szobáiban — habár egy év óta távol volt — most is a legnagyobb csín és rend uralkodott. Lány és vastag szőnyegek borították az összes lakosztályt, melyeken elhalt a léptek zaja. Az ebédlő s a nappali szobán át haladva, egy kisdéd, izlésteljes hálószoba ajtajához jutunk, melynek nehéz függőnyeit szétvonva, a lámpa halvány fényénél rögtön szemünkbe tűnik a hófehér ágyon fekvő beteg, fekete szakállal körített sápadt arca. Bessett szemei majdnem észrevétlenül tévedeznek a falak képein s a tetőzet bohókás alakjain; ajka körül néha-néha a fájdalom rángása vehető észre, mit egy bus tekintet követ, mely a jégborította láb felé irányul.

— Hány óra van? — kérdi halkán, a lábainál ülő s általunk már ismert ápolónőt.

— Öt percz múlva hat lesz!

— Oh, valjon eljön-e?

— Hogyne jönnö, — biztatá az anyóka — jól megmgyaráztam neki a járást, nyitva hagytam minden ajtót, minden biztonnyal eljő!

— Nem hiszem, — sohajtá a beteg.

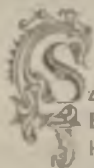
De e perczben kettő váltak a függönyök s ott állt az ajtóban sápadtan, lihegve — Emma.

(Vége köv.)

D a l o k.

Z. Géza Ilkától

I.

Szomorú fűz lehajlott a Dunába,
Harna leány alatta ül buvába:
Kinyílt virág van ölébe' s kezébe',
Ki hiáné, hogy fájó köny van szemébe'.

Letört virág hervad a lány kezébe',
Oda teszi dobogó hő keblére;
De koble még százszor jobban hervasztja,
Fáj a szíve . . . szeretője elhagyta.

Szomorú fűz te láttad, hogy örültem,
Mikor itt volt kedves babám körültem:
Ha erre jő, beszéld ol a keservem,
Hogy itt jártam, sírva-ríva kórosam.

Itt hagyom én a letépett virágot,
Virág nélkül bejárom a világot:
Virág helyett találjon majd harasztot,
S hervadjon ol, ki engem leszakasztott.

II.

Azt beszélik, hogy én vagyok
A drávapart csillaga —
Talán azért, hogy szívemben
Örökkös az ójzanka?!

Jöjj napoddal, sugárodal,
Boldogító szerelem!
Hadd ragyogjon, hadd dobogjon
Örömtől a kobelem!

Hamlet és Faust.

Prém Józseftől.

(Vége.)

II.

Lássuk már most mily rokonelemeket találunk a két műremekben.

Mind a két költemény a hajlankor mythosáiból és mondáiból keletkezett, mind a kettő ó-german eredetű, Bár a jüt Hamlet-monda régiebb, mint a Faust-monda: mindazáltal sem Góthe sem Shakespeare nem merített mondája legrégibb forrásából. A mondák mindkét hőse műveltségét, gondolkodásmódját Wittenbergben, a nemes reformáció, az új tudományosság és ujkor első városában nyerte. Mind a kettő érintkezésbe jön a vallás és kísértetieség minden érzéki tapasztalaton túl lévő világnak magicus körével; e szellemektől mindketten nem sejtett dolgokat hallanak és tanulnak, melyek

életsoreukra hatást gyakorolnak, mindketten szerződést vagy szövetséget kötnek e szellemekkel és azon mód által, a hogy a szellem-szózatra hallgatnak, saját vesztüket eszközlik, de vesztükben mind a ketten megtisztulásukat, kiengesztelésüket és megdicsőülésüket találják: mindketten az éjen át jutnak a világosságra; mindketten egyenlő nagyok a gondolkodásban, érzésben, akaratban s részint a cselekvésben is erősek, — de elvesztik főcéljukat.

E tévedés vesztük forrása

Mindketten szabadságuk használata által saját sorsuknak teremtoi, még pedig az által, hogy a kísértetek magicus hangjait követik; mindkettő philosoph, gondolkodó, töprengő költő, idealista, kiknek egyoldalú eszményiségek végpusztulásra vezeti őket, mert a világtörvények szabta céljukat nem változtathatják. Mindketten önmagukkal, Istennel s a világgal elégedetlenek, bensőjüket folytonos forrongás uralja; a világot s annak örömeit másoknak nézik, mint a milyenek valóban.

Mindkettőnek a gonosszal kell megküzdeni, mely nemesebb törekvéseiknek útját állja. Hamletnek például Claudiuszal és saját kételyeivel. Claudius realista, praktikus, s az alávaló, de eszes cselekvés embere, mindenben Hamlet ellentétese, nem habozik, hanem cselekszik, de azt teszi, a mit nem szabad, míg Hamlet nem cselekszik nem teszi, a mit kellene. Faust Mephistoval vagy a gonosszal küzd, melyet mint személyesített lényt a középkori néphit alapján a költői fantázia teremtett. Mindkettő életét a szerelem teszi széppé s mindkettőre nézve szerencsétlenül végződik a szerelem.

Ophelia és Gretchen tiszta, szende, ártatlan, gyermekes kedélyű, a szerelemben egészen odandó lények s mindkettő imádott érzeményük iránt való szerelmük folytán vesznek el. Ophelia akaratja ellen örült állapotában ful a vízbe s Gretchen szellemét is elfátyolozza az örütség, gyermekének kétségbeesztő meggyilkolása következtében. Mindkettő örütsége a leghensőbb, legkiolthatatlanabb szerelmet hirdeti s eroticus jellemű. Mindkét költemény nem egy embert, egy szenvedélyt, egy lélek állapotát, a szellemnek egy oldalát rajzolja, hanem az emberi természet tévedéseinek lényét s tisztulását tünteti föl, vagy is az ember érzeményi küzdelmét annak realis cselekvéséhez viszonyítva. Mindkét költemény az emberiség tragédiái s az emberiség teljes bölcsészét és történetét tartalmazza. Sőt Hamletből szabad átdolgozásához dalok is mentek át Goethe Faustjába. Így a Valentindal két strófája melyeket az örült Ophelia (IV. felv. 5. jel.) dalol, feltalálható Goethe Faustjában, valamint a szerelem gúnydala, melyet Mephistopheles Gretchen ajtaja előtt citra mellett dalol, hasonlóképp meg van Goethe Faustjában a sírással három strófája (Hamlet V. felv. 1. jel.)

Azonban dacára ezen többszörös találkozásnak, a két költemény lényegesen különbözik egymástól.

Nem akarunk itt azon idő különbségéről, melyben a két költemény keletkezett, vagy szerzőik különbségéről beszélni. Mi itt a két költeménynek csak alakját és tartalmát érintjük. Hamlet egy tökéletes tragoedia művészien felvonásokra osztva, melyek mindegyike az előzménnyel és következménnyel összefüggő különvált alapgondolatot tartalmaz, míg Goethe tragoediája egy mozaik kép egyes tarka életképek sorozatából van összeállítva. A nagy mozaikképben minden egyes képecsko önmagában különálló jellemmel bír. Az egész inkább epikai, drámai formában van írva, azért kevésbé alkalmas az előadásra, mint Hamlet. További Hamlet királyfi, Claudius leendő utóda a

trónon. Hivatása nem csak önmaga, hanem népe érdekében is van. Dánia Claudius nyomása alatt szenved. Hamlet hivatása egy egész országra és népre vonatkozik. Még haldokolva is erre gondol és rendelkezik birodalma jólété felől. Ellenben Faust mint magán-személy, mint tudós lép föl és legközelebb saját ismeretének és élv hajlamának egyes lényegeiből indul ki. Csak a második rész végén lesz parancsoló urra és fejedelmi kötelességeket is kell teljesítenie. Hamlet Fausttal össze hasonlítva szenvedélyesen vívja magát. Megölik atyját, szeretett anyja a gyilkoshoz megy férjhez, atyja szelleme egy másvilágból jön hozzá a nélkül hogy erről valamit tudna, vagy őt keressené, a kísértet szózatában egy előtte eddig ismeretlen feladat bizatlik reá. „Állj hozzát a testvére által meggyilkolt királyért, atyáért.” Nem így áll a dolog Fausttal. Ő a tudomány és élvezet mélyét kutatja, kutatja a szellemvilágot, tanulmányozza és fölidézi azokat, törekszik a szellem felé, melylyel szövetséget köt. Hamlet más valaki által vonatik be a szellem-szövetségbe a jóbarátok közleményei és atyja megjelenése által; Faust maga sodorja bele magát ezen körbe és a mellett cselekvő. Ő nem csak titáni gondolkodó, mint Hamlet, hanem igazi titán s már a legrégibb Faust-könyv az égostromlóhoz hasonlítja. Hamlet a szenvedő Faust, Faust a cselekvő Hamlet. Mindkettő összetartozik és mégis azzal bír az egyik, mi a másiknak hiányzik. A kísértetek lénye is, melyekkel mindkettő találkozik, nagyon különböző. Hamlet kísértete: atyja szelleme, jó szellem, kinek megváltását előre látjuk, arra van kúrhzoztatva, hogy addig bolyongjon éjjelenként, míg a hit alkotta tisztító tűz földi bűneit el nem enyészeti. Azért ezen szellem az erkölcsi törvények betöltésére hívja föl. Mint égi vigasz, a fiu haragja és az anya közé lép, az anya és ennek küzdő lelke közé. Nincs addig nyugta, míg a bűnök eltörülve vagy kiengesztelve nincsenek. Nem így Faust kísértete, ez a tagadásnak és rombolásnak a jó istentől elpártolt szelleme, ki örömet találja a pusztításban, a gonoszban és minden erkölcsi kötelesség megszegésében. Hamletben és Faustban mind a két kísértet az kiáltja mindegyik szövetségeseinek: „tenned kell!”

De a felhívás kényszerűségében van a különbség. Mit Hamlet kísértete akar, az a legmagasabb erkölcsi törvény parancsa, mert a boszu itt úgy tűnik fel, mint a bűn jogosult tüntetése. Az ember feladata van az egyes kötelesség parancsában föllállítva. A mit Mephisto akar, azt az ember se ne akarja, se ne tegye. Hamlet tartozását róvja le, ha követi kísértetét, Faust, ha annak ellenáll. Hamlet nem követi szelleme szózatát a helyett, hogy cselekednék, az az a helyett, hogy szellemének parancsát követné, passiv marad és haboz, nem teszi mit tennie kellene és abban fakad vesztének forrása. Ellenben Faust kísértőjével, Mephistophelessal szemben cselekvő, azt teszi, mit nem kelle tennie. Amaz vétkezik, a cselekvés elfelejtése, ez annak kivitele által, amaz a habozó, ez az égostromló.

Bár eredeti alakjukban mindketten bölcseszek, idealisták, ábrándozók, költők: de Hamletnél az irány csak a benső felé fordul, tündölik és gondolkozik az ember lénye és föladata felül, önmagába mélyed, bölcselkedik a halhatatlanság és végzet fölött. A másik (Faust) nem fordul anját alanyisága felé, hanem a külső tárgyra, a tárgyilagossra, a dolgok magvát akarja megismerni a világ lényét kifürkészni. Az ő iránya a külső tünetmények velejére, istenre vonatkozik. Ugy lesz philoszophus és költővé, ha a természet titkaiba láthat és abban az örök igazat, szépet és jót, a szentet, az istenit találja. Így szól már az első monologban, ha tudni akarja, mi a világ legbelsőbbjét összetartja, úgy a magános erdei barlangban, mi-

után Gretchentől elvált, ha tekintetét a magasztos föld szellemre fordítja és a természet koblébe mint egy jó barát koblébe tekint, mert titokteljes életét érti, mióta szeretni megtanult, így a fűnséges kerti jelenetben, melyben Gretchen tőle vallásbeli hitét kérdezi. Mind a ketten Hamlet és Faust önmagukkal, Istennel és a világgal elégedetlenek, mindkettőben benső forrongás hullámzik, mindketten másként látják a dolgokat képzelő erejük foliánsában mint vannak. De ezen tünetmények okai és következményei mind kettőnél egészen mások.

Hamletben ok a megbotránkozás az atyján elkövetett, égbekiáltó bosszutan gonosztett miatt, az önmagával való elégedetlenség, hogy az erkölcsi parancsot nem teljesíti, Faustban ismeretek semmiség és az élvezetek korlátozottsága. Hamletet az elégedetlenség önmagába űzi vissza, úgy hogy folytonos habozásában semmit sem képes keresztül vinni. Faustot pedig ki a világba, a tettvágy égostromlóvá teszi. Mondja is találóan és igazán Mephisto Faustról:

„Ihn treibt die Gährung in die Ferno
Und alle Naho, alle Ferno
Befriedigt nicht die tiefbewegte Brust.“

Két hősrünk természete is különböző. Faust sanguinicus vagy cholericus, Hamlet melancholicus véralkatu, Faust gondolkodó ember, ha már egyszer törekvése a tudománytól eltávolította, Hamlet a földet gondolatával annyira el van telve, hogy csupa gondolkodás miatt nem tud cselekvéshez jutni. Ha lefejtjük a külső dogmatikai héját a szellemekről, kikkel hőseink érintkezésbe jönnek és a symbolum magvába hatolunk, Hamlet kísértete úgy tűnik föl előttünk, mint intő lelkiismeret azon szózatban, mely bensőnkben a cselekvésre hi föl, Faust kísértete, mint a gonosz, az érzéki élvezéssel egybekapcsolott esz, mely bennünket a minden földi törekvés körül vont korláton át emel és ez által vezetünket eszközli; Faust és Hamlet szerelmének tárgya is, bár mennyi találkozásai pont mutatkozik és különben Gretchenben és Opheliában, különböző. Ophelia szót fogad atyjának, külsőleg, cselekvéseiben követi tört szívvel parancsait, vissza adja Hamletnek leveleit és ajándékait és megzakítja viszonyukat. De Hamlet iránt való érzelmét el nem fojthatja, meg nem semmisítheti. Öntudatlanul is egyre el ezen szerelem és midőn ennek tárgya atyja gyilkosa lesz, örült-ségben tör ki.

Csendesen és igénytelenül él, csupán szerelme által boldogítatva és nyomorultá tétve; de meghal tébolyában a eszbitás mérgea lehelletéről érintetlenül. Hasonlít a homály édes illatát árasztó éji violához, melyet a vándor lába eltipor, a gyöngéd hópehelyhez, mely fölolvad mielőtt a földet érintené. Nem egészen így Gretchen. Ez nem oly légies, nem oly eszményi mint Ophelia. Ő közelebb áll a valóság hiányvaival. Nem ismer más parancsot, mint a szerelmet. Vallás, erkölcs és szerelem öntudatlanul egygyé olvadt szívében. A Mephistopheles által másodszor azekrényében tett ékszer megmutatja szomszédnőjének, megtartja azt anyja tudta nélkül, ennek háta mögött, nyakába akasztja a gyöngyfüzért és arany láncot, találkozik Fausttal a szomszéd nő kertjében, szoros szerelmi viszonyt köt, mit anyja elől eltitkol, s ennek Faust által készített álomport ad be s midőn annak éjjel szobája zárát nyitva hagyja és el van határozva Faust kívánságára anyjának adni az italt, nem tud miat kifogást tenni, mint azt, hogy: „nem árt meg neki?” Eleásbitják a Faust által elhagyatva, kétségbeesésében gyermekgyilkos lesz. Azonban megmarad Gretchen lelkében azután is mint azelőtt az isteni szeretet azikrája. Midőn Faust őt a börtönből ki akarja szabadítani és ezen célra Mephisto vele szövetozik, Gretchen az isteni szeretet felé fordul ezen szavak-

kal: „Gericht Gottes! Dir hab ich mich übergeben! Dein bin ich Vater! Rette mich!“ stb.

Faust megdicsőülése jelenetéből Mária az örök nőiség képe, melynek legmagnasztosabb erényei a „szűzi“ és „anyai“ egyesülnek.

Tévedése, bűnhődése és megtisztulása: szerelme volt. Gretchené is az.

Mind a két költeményben örökké bámulni fogjuk az emberi természet nagyságát és kiválóságát; a egyszerre mind családdal adózunk a két költő-királynak, ki e két művet teremtéssel vele az emberiséget megajándokozá.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól

(Folytatás.)

Mint Wartensleben tábornok hadsége, föl leszek mentve e tekintetben is minden felelősség alól. A tábornok pedig örülni fog, hogy ily tisztelt és előkelő családdal lépek rokoni összeköttetésbe.

Az ajánlat igen észszerűnek látszott és általános méltánylásban részesült. Bellingné már előre örült a dühös irlandi bosszankodásának, midőn megcsalattatását észreveszi, hogy ő szolgált eszközül akarata ellenére a jó ügy diadalának.

— Csak egy kérés van, Buchholz! — szól a nagyságos asszony. — Ennek teljesítését meg kell ígérnie. Lásd, én nem adok a születésre semmit; véleményem szerint lehet valaki derék ember, ha polgár is, s a jó isten előtt tökéletesen egyforma, hogy valaki nemes-e vagy polgár. De, ne értsen felre, a világ mégis követeli tőlünk, hogy jóhangzásu nevünk legyen, hogy adjanak ránk valamit. Nemesítse magát. Hisz önnek ez könnyen fog menni, mert családja régi és czimere is van. Ugy-e, Czezil, igazam van? — fordult Hartensteinnéhez, midőn látta, hogy Buchholz nem igen lelkesül.

— Oh persze, természetesen! — sietett felelni csipős gunnyal a szép asszony, jelentékeny pillantásokat vetve Buchholzra, — hiszen már erről volt is szó közöttünk Buchholz urral. Az ember nem is boldogulhat, nincs is előmenetele jó név és czimer nélkül. Mondtam én ezt már egyszer neki. S azt hiszem, hogy neki nem is lehet semmi jogos kifogása, miszerint ezután magát egyszerűen Buchholz helyett „von“ Buchholznak czimeztesse. Mit is gondol, az istenért? Sarolta hozzá van szokva, hogy a legjobb társaságokban forogjon. Már most képzelje, mily érzés lenne az neki és családjának, ha némely kényes körben nem fogadnák el, vagy félvállról beszél-nének vele! A legcsakélyebb udvarnál, még a liliputinál sem jelenhetne meg; nem volna udvarképes, térje polgári származása miatt. Ah istenem, hisz ez rettenetes volna! En is azt tartom tehát, hogy elengedhetlen követelmény, miszerint Buchholz ur magának minél előbb kék vért szerezzen. Ha itt a dolog valami nehézségekbe ütköznék, írjon Bécsbe; ott nem veszik ezt szigorúan. A lovagság ott ötszáz arany, a báróság ezer. Ott vesz az ember legjobban, a hol legjutányosabban vesz! a római szent birodalomban pedig szükség van a pénzre, tehát olcsón adják a nemességet, még az úgiót tán le is számítják, ha nagyon alkuszik és kézpénzben fizet az ember. Ajánlatos volna egyuttal vagy nyolcz ót is rendelni. Darabja husz-harminez arany. Egy kissé drága biz ez, de adandó alkalommal jó hasznát veheti az ember.

— Menjen, önnek nem lehet egy komoly szót beszélni! —

pirongatá Bellingné a kötekedő unokahugot. — Azt hiszem, hogy vőm uram Berlinben is megkapja, a mit kíván.

— Rosz természetem, kedves cousin, hogy nem vagyok alkalmas komoly tanácskozásokra, — mondá egyszerre komolyan Hartensteinné, — de az ég szerelméért, minek is törődnek oly dolgokkal, melyeket az idő magától fog megérlelni? Buchholz ur annak idejében be fogja látni, hogy mit kell tennie, mire vállalkozott, mi válik előnyére. Hanem előbb hadd legyen porosz kapitány, hadségél s mit én tudom még mi, s hadd szabaduljon meg Fitz-Patriktól, a mi, mint mondja, boldogságához elkerülhetlenül szükséges. A többi aztán magától megy; de ne építsek az emeletet, mielőtt a talapzat állna, Buchholz ur még ingyen is lehet nemes ember.

Ebben aztán mindnyájan megnyugodtak. Buchholz hálásan tekintett Hartensteinnére, a ki védelmére kelt, bár épen nem oly modorban, a mint ő ohajtotta volna. Ő is mormogott néhány szót, hogy minek a dolgot erőszakolni? Majd meghozza a jövő és igen örült, hogy így enyelegve is kikerülhetne a nyílt válszt.

Egy pár óra aztán szerelmes boldog édelgésben telt el. A jegyesek egyedül maradtak, a felhők között jártak és csak koronként rántatva vissza a prózai földre Bellingné által, a ki be-bement hozzájuk, hogy a jövőről alkotott terveit közölje velök, melyet ők is gyönyörködve színezték ki, hanem persze egészen másként, mint a nagyságos anyós. E közben beszélt Sarolta vagyonáról is, mely jelentékeny volt. Apja végrendeletében bőkezűen volt róla gondoskodva férjhezmenetele esetére. E mellett Bellingné saját vagyonából tekintélyes összeget adott rendelkezése alá, sőt egy nyaralót is átengedett nekik a város mellett, melyben mindaddig lakhatnak, míg Buchholz Erfurtban marad. A hálanyilváníások ömlengése után hossza és bonyodalmas tanácskozások következtek a kiházasítás és lakodalmos felől. Számtalan kérdés, kérés, ellenmondás és felvilágosítás váltogatá egymást. Sarolta egészen beleélte magát ez új érzelmek izgalmas édenébe; elmerült a selymek, csipkék, vásznak és ékszerek fényes labirintjába, mely anyja előadásai nyomán képzelete előtt feltárult. Barátnőire gondolt, azok csodálkozására, aztán a szép napokra, melyek következni fognak, és Buchholz még növelte boldog elragadtatását, miközben tovább festé előtte a jövő derült képeit, örök szerelmet esküdött neki és figyelmes érdeklődést tanúsított gyermekes csavogása iránt.

A fiatal tiszt, miután egyelőre semmi dolga sem volt, új rokonainál maradt ebéden. Délután pedig kikocsiztak a nyaralóba, mely lombos virágos kert közepén feküdt, egészen alkalmasan, hogy az ifju pár ábrándjait megvalósítani igé-kezzék.

Buchholz egészen másként érezte volna magát, egészen másként élvezte volna a boldogságot, ha oldala mellett, mint valami kherub a lángpallossal, ott nem lett volna Hartensteinné. De a szép asszony jelenléte nyomasztó árnyként vegyült az üdv-erőfénye közé. Nem ejtett ki egy hangot sem, a miből csalódásának fájdalmát lehetett volna kimagyarázni; tele volt élezczel, elmés ötlettel, csipős megjegyzéssel, sarcasmussal, ironiával, mint rendesen; hanem épen e teljes hallgatása, e kerülése a kényes tárgynak zavarta meg Buchholzt. Koronként úgy rémlett előtte, mintha a szép özvegy kifejezésáteljes sötét szeméi sártón és megvetéssel nyugodnának rajta, midőn Sarolta átölelte és édelgéseit viszonzására kényszeríté. Oly kelletlenül estek ezek neki e tanu előtt.

Egyszer meg akarta e varázst törni, miközben elbeszélte, hogy mint támadt szerelme Sarolta iránt; mily soká járt re-

ményletlenül a Belling házba, még azzal sem merve magát kecsogtetni, hogy észrevették, míg végre apránként látta, hogy mint sugárzanak Sarolta szemei eléje, ha jött és fölfedezte a szerelmének számtalan más apró jelét, melyek csak annak figyelmét nem kerülik ki, a ki érzi.

— De még csak ekkor gyűlt meg a baj igazán, — folytatá, — mert mily kilátásom lehetett, hogy őt egykor elnyerem. Fitz-Patrik azonban átvette a kedvező végzet szerepét, a nélkül, hogy tudta volna. Midőn Halléba küldött, már bizonyos voltam dolgom felől. Már akkor megvallottam szerelmemet Saroltámnak s előttem állott a lehetőség, hogy őt birni fogom. De titkomat mélyen magamba kellett zárnom mindenki, még azok előtt is, a kik a legnemesebb érdeklődéssel viseltettek irántam.

E szavaknál Hartensteinné nézett, a ki azonban alig látszott reá figyelni, mert Lipóttal volt nagyon elfoglalva, a kit dévajkodva virágokkal hajigált és kényszerített, hogy őt megkoszorozza s így térdén állva örök hűséget esküdjék neki.

E mulatozást vendégek érkezése szakította félbe, a kik a városból jöttek. Mivel az eseményt titkolni akarák, csak Sarolta és Lipót mentek anyjukkal fogadásukra.

Buchholz és Czeccilia egyedül maradtak

— A nap melegen süt, menjünk árnyékba, — szólt a szép asszony, miközben Buchholz Henriket egy sűrű fásorba vezette, mely mellett egy kis patak csörgedezett, — Így, itt elmondhatja, a mi közölni-valója van velem.

— Nekem? kegyeddél? Valóban, igen bajos szavakba foglalni, a nélkül, hogy sértsem, — viszonzá Buchholz. — Bocsanatát akarom kikérni és további jóindulatát.

— Ennyi az egész? — suttogá indulatosan Hartensteinné. — Jó. Tehát miután ön nem beszél, valószínűleg nagylelkűségből, hogy engem kiméljen, majd beszélek én. Meg kell engem értenie. Látom, hogy csalódtam önben; de meg kell önnek mondanom, hogy külön embernek hittem önt, magam sem tudom, valami kiválónak, úgy, hogy még most is, még most is úgy tűnik fel az egész előttem mint egy álom.

— Kedves, drága barátom. — mondá szelíden Buchholz, — az volt az oka, hogy már szerettem. Tévedés volt. Bocsanat!

Megcsókolta kezét, mely az övébe tévedt. A szép asszony hosszan, mélyen nézett szemei közé, mint egykor régen a műkedvelői öltözdében. A szél lágyan lengeté finom barna hajszálait; fején a koszorúval gyönyörű volt, mint valami druida papnő... A patak halkán mormolt; a fák levelei enyhén zizegtek fölöttük, s egy közel bokorban csalogány csattogott.

— S ha ez az árny nem állna közöttünk, — kérde lihegre, miközben a ház felé pillantott, — ha szabad volna ön, Henrik?

— Ne kérdezze, asszonyom, ne kérdezze. A körülményeket megváltoztatni nem áll hatalmunkban.

— Hát ha?! — kiáltott fel a csábító asszony, kitörő szenvedélyvel. — Milyen élet vár itt önre? mily szerencsét vívott ön ki? jól meggondolt-e mindent? Hiszi ön, hogy e gyermek kielégíti önt s ön kielégíti őt? Ne feleljen. Tudom, mit gondol; de higgye meg, hogy tévedésben ringatja magát. Szerencséje jégre épült; lábai alatt üres a talaj; egy lökés, és minden romba dől.

Buchholz kedvetlenül fordítá felre fejét.

— Miért ítél ily kicsinylőleg azok felől, — mondá, — a kik oly kegyesen fogadtak körülükbe, mint barátot és rokont?

— Mert ismerem őket! — viszonzá hevesen Harten-

steinné. — Kevély nagynéném beleegyezését részint Fitz-Patrik elleni boszúból nyerte meg, a kit megesz a mérög, ha megtudja a dolgot, részint azért, mert Wartensleben pártfogolja önt s így kilátása van, hogy gyorsan emelkedik, sőt a nemesség sorába is jut. De essék ki egy kő ez épületből, majd meglátssa ön, hogy mi marad hátra.

— És Sarolta, a ki ezert, a nélkül, hogy számítsa? — kérde Buchholz.

— Mit várhat ön egy viaszbábtól, egy gyermektől, a kinek nincs akarata, jelleme, öntudata?

— Ne tovább asszonyom. Kegyed igen balul ítéli meg Saroltát.

— Vigyázzon, hogy ön meg tulságos kedvezően ne ítéljen. Ne tegye próbára szerelmét. Vagy ám kísértse meg, merészelje próbára tenni. Jelenjen meg előttük és mondja, hogy kinevezetése helyett elbocsáttatása érkezett meg; hogy Wartenslebenel összeveszett. Merje ezt tenni, s majd meglátja, hogy mennyit ér a kabát és mennyit az ember.

— Nincs igaza, — mormogá félhangon Buchholz.

— De igazam van, s ön nagyon jól érzi, hogy igazam van, azért nem czúfolja élénkebben, — kiáltott dalmatosan Hartensteinné. — Ha azonban szép reményei né tán meghiusulnának, ha biztosnak látszó számítása rutul megcsalna, ha az utolsó ág is kezébe törnék, ha mindenki elhagyná, a kiből bizott: akkor gondoljon reám, egyetlen igaz barátjára, a kinek szívét ön kegyetlenül eltaszítá és lábbal tiporta. Én nem kérdeztem kabát, hajtókát, név és cím után. Én az embert néztem és azt szerettem. Szerettem még most is, Henrik! Mily kicsinyes viszonyok közé sodortatik ön? mint elcsúszd ön! mint vesz ki önből apránként az ember, a mint lesz hétköznapi örmény, ezredes, vagy tábornok, minden magasabb vágy és törekvés nélkül. Lelke szárnyai elolvadnak, izmai összezsugorodnak. Sajnálom önt, barátom. Én holnap elutazom.

— Asszonyom, — szólt szigorun, hidegen és büszkén Buchholz, — én Saroltát őszintén és igazán szerettem, s más érzelem nem üt tanyát szívemben soha. Én nem vagyok képes hazudni, sem magamat lealacsonyítani. Eljen kegyed boldogul! azt hiszem, örökre elválunk egymástól.

Hartensteinné mosolyogva állott előtte s a koszorút tépegette, mely előbb fején volt. A bokrok közt Sarolta fehér ruhája látszott és kedves hangja hallatszott, a mint bátyjával közeledett.

— Nyujtsa karját, Buchholz ur! — mondá hirtelen a szép asszony.

— Hol rejtőztök? — kiáltott eléjük vidáman Sarolta, a mint meglátta őket, — vendégeink szerencsésen tovább vándorolnak, s mi alig bírunk megtalálni ez örömhírral benneteket.

— Ime, sértetlenül visszaszolgáltatom vőlegényedet, a kit oly nehezen tudsz nélkülözni, — nevetett Hartensteinné, — őrizd őt tüztől és világosságtól, nehogy kár történjék benne.

Sarolta kedveskedve simult Buchholz karjára, de e perczben egy gyöngye sikolyt nem tudott elfojtani. A kert kerítése mellett egy gyalogösvény kigyózott s azon most egy lovas alak léptetett. Feje kilátzott a fagyalbokrok közül s a kertbeli csoportra Fitz-Patrik ezredes haljóslatu sörét arca nézett, azonban már a következő perczben eltűnt, mint valami tűnemény, csak lova léptei hallatszottak, a mint távozott.

(Folytatása köv.)

A lóversenyekről.

Ez a cikk talán nem is annyira nők lapjába, a mely hozzá még kiválóan szépirodalmi lap, — mint inkább a férfiak számára szerkesztett ujságba, vagy talán épen sport-lapba való lenne. És mégis, ha látjuk, mennyire érdeklődnek a mai világban legelőkelőbb hölgyeink a lóversenyek izgalmai iránt, ha látjuk, mily díszes női közönség foglalja el a verseny-tér párholyait és karzatait, talán még sem egészen helytelenül cselekszünk, ha megismertetjük hölgyeinkkel ez oly nevezetes kedvtelés szervezetét. Az ismertetés talán száraz lesz, de jót állunk érte, hogy tökéletesen kimerítő.

A versenyeket valamely helyen megalapító és rendező társulat versenyegyletnek nevezik; alapszabályai vannak, melyeket a tagoknak csak úgy meg kell tartani, — mint bármely más egyletét. A pályatisztaságot az egylet saját kebeléből választja, mely áll: bíró, intéző, indító, titkárból stb.

A versenydíjakat részint az állam, részint egyes társulatok (lovaregylet, lovaglók egylete stb.) vagy végre magánosok adják. A magánosok által adottak ismét örökre megállapított, holtig tartók, vagy csak bizonyos feltételekhez (propositions) van kötve.

A versenyek a talajt tekintve, melyen történnek, felosztatnak sík, gát és akadályversenyekre, az első sík, a második sörvényekkel átszelt, a harmadik végre sörvény, árok, fal, farakás stb. által megnehezített talajon megy végbe.

Minden lovat előre be kell a versenyre jelenteni egy bizonyos zárhatáridőig, azaz nevezni, melyben felemlítendő a ló tulajdonosa, kora, színe, neve s a teher, melylyel a ló futni fog. Ha a ló a futásra készen áll, akkor bizonyos pénzösszeg-tételt fizetendő tőle, de ha a lovat a nevezési határidőtől kezdve a versenyig valami baj éri, vagy tulajdonosa bármely más okból nem akarja futtatni, visszavonja lovát s csak bánatot fizet, mi leggyakrabban a tétel felét teszi.

Ha a feltételekben ez áll: nevezés az oszlopnál, akkor rendszeren félórával a verseny előtt kell a lovat a bírópáholy előtt bejelenteni; ilyenkor nincs bánatpénz, hanem azon esetben is, ha a ló nem fut, az egész tételt kell megfizetni, mit e szavak fejeznek ki: „fuss vagy fizess.” Minden a gyepen megjelenő lótól egy bizonyos összeget, mint gyep- és indulási pénz fizetendő.

Az indítást két indító viszi véghez, ezek egyike az egy sorban felállított lovak mellett közvetlen, a másik egynéhány öllel előbb áll, mindkettő feltartott zászlócskával, a mint az indulási jelre a lovak elindulnak; ha az indulás helyes volt, a lovak mellett álló s ezt látva az előbb álló indító is, lebecsálja zászlóját, mi annak a jele, hogy a lovak továbbroghatnak; ha az indulás helytelen, azaz valamely ló állva marad, akkor a zászlót mindkét indító továbbra is feltartja, mire az előre ment lovak visszafordulnak az indulási pontra.

A lovakat a pályabírók, kiknek ülésével szemközt a nyer-oszlop (winning post) van felállítva, beérkezésük rendje szerint helyezik el. A nyerpont előtt 2—300 méternyire van a távoszlop; azon ló, mely a távoszlopig sem ért el akkor, midőn az első már célnál van, távolozott, azaz nem lesz helyezett.

Különböző távolságú versenyek vannak, és pedig egészen 5—6 angol mértföldig. Fiatal lovak sebesebbek, idősek gyözelesek, azért fiatal lovakat csakélyebb távolságra szokták futtatni, még azért is, hogy testi szervezetük nem léven annyira kifejlődve, magukat igen meg ne erőltessék.

Fontos szerepet játszik a versenynél a teher, melyet a lónak vinni kell. Az angolok, belátván azt, mily káros behatással van a ló szervezetre s mozgására a nagy teher, iparkodtak azokat minden fölösleges tehertől megszabadítani, miáltal lovaik javulását nagy mérvben előmozdították. Mindenek előtt a nagy szögletes nyereg helyett, kicsit és könnyűt tettek a ló hátára s a durva vastag zabolákat vékonyokkal cserélték fel; a lóra rakott terhet mindig annak erejéhez és nagyságához mérték. Ily eljárást követtek a terhet vonó állatoknál is.

A versenyeknél a teher háromféle: korteher, handicap és szabadteher.

a) Korteher, midőn a teher kor szerint van kimérve a lovakra, például 3 éves 50, 4 éves 55, 5 éves 60 kilogrammot tartozik vinni. b) Handicap, teherazulás, midőn minden lóra külön eredetéhez, erejéhez, korához s előbbi tevékenységéhez képest van a teher kimérve. Ennek célja valószínű reményt nyújtani minden lónak a nyerhetésre, azaz a lóvak jósága közt létező különbségeket a teherrel kiegyenlíteni. A teher, melyet valamely lónak vinni kell, nagy befolyással van annak sebességére; két egyenlő jóságu s kora ló közül az, mely például 10 kilogrammal több terhet visz hátán, bizonyára el fog amattól maradni. A legalkalmasabb handicap az, midőn a lovak egy csomóban jönnek a nyerponthoz. c) A szabad teher teherkiegyenlítés nélkül; itt a lóra rakott teher a tulajdonos tetézésétől függően, természetesen, hogy mindenki fog iparkodni lovára minél könnyebb lovat ültetni.

Derék futás, ha 2 vagy több ló közvetlen egymás mellett vágat; holt verseny, ha 2 vagy több ló oly egyszerre érkezik a nyerponthoz, hogy a bíró nem tudja meghatározni, melyik az első, ilyenkor döntő futásnak van helye, azaz még egyszer futnak, vagy pedig a tulajdonosok kiegyezkednek, s az egyik ló körüljárja a pályát, ez csak a forma kedvéért van, mert minden versenyben kell egy nyertesnek lenni, melynek sok más versenyben bizonyos kötelezettségeket kell viselni, melyektől a nyeretlen ló ment.

Körüljár a ló, ha csak egy maga indul egy versenyben.

A ló kora január 1-étől napjától számítottatik, minden 1878-ban született ló, 1879 január 1-én egy évesnek tekintetik.

Hack Stakes, paripa (félvér) verseny.

Vigasverseny, ebben oly lovak futhatnak, melyek egy bizonyos versenyszak alatt futottak ugyan, de nem nyertek.

Eladó verseny, (Selling Stakes) midőn a nyertes ló bizonyos meghatározott áron eladók, néha a többi lovak is.

Elegyverseny, (Sweepstakes) midőn több mint két versenylótulajdonos kötelezik magukat, hogy a kanczáknak a szintén megnevezett méntől való ivadékaikat, a bizonyos évben kitűzött versenyben együtt futtatni fogják.

Különverseny. Két versenylótulajdonos közti magánfogadás.

Tízsteletdíj, midőn a verseny értéke nem pénzösszeg, hanem valami értékes tárgyból áll.

Üzleti lovar (Jockey), ki pénzért lovagol. Urlovar, (Gentlemen rider.) A jockeykat majdnem kivétel nélkül Anglia adja a világunk, hol meaterségüket valamely nagyobb idomító intézetben kitanulják, bizonyítványt kapnak, mely által képesítvők bárhol is a versenylóvaglást gyakorolni.

Egy hét története.

Majushó 15-dikén.

Nagyuri passiók. — Mágnes-gyűlés a Rákoson. — Cserkoszoru és pengő aranyok. — A lóversenyek. — Kincsem. — Az egyetem ünnepe. — Jutalmak. — Fáklyásmenet. — Egy tántetés. — A legnépszerűbb ember.

Kedvelik a nagyuri időtöltéseket, barátai-e, az úgy nevezett „nemes passióknak”? — Ez a hét kiválólag ezeknek volt szentelve. Ha a hírlapok nem beszéltek volna is róla, ha az utczausarkakról nem kiabálná is a fülébe lángvörös falragasz a járó-kelőknél: mégis tudni lehetne, mert soha annyi mágnes nincs együtt fővárosunkban, mint ily időtájtban, mikor a nagyuri passióknak áldoznak, és soha a kaszinó előtt annyi fogat nem ácsorog, mint ebben az időben, — oda fenn pedig azok a tágas nagy ablakok késő reggelig kivilágítva, a fehér nyakkendő, hajasztalan, változt képi cselédesség pedig oly nagy sürgést-forgást visz véghez a lépcsőkön, folyosókon, mintha halálos beteghez doktort keresni indulna. Egy jámbor vidéki néptanító, ácsorogva a kaszinó előtt és látva azt a nagy mágnes-forgalmat, együgyűségében azt kérdezte a portástól, hogy talán a mágnesek országos közgyűlése tartatik most, azt gondolván, hogy a mágnesek is épen úgy tartanak évi közgyűlést, mint a tanítók, vagy a természetvizsgálók.

Máskülönben annak a vékony dongáju néptanítónak igaza lehet; csakugyan országos mágnes-gyűlés tartatik most, még pedig, mint a vitéz elődök méltó utódaihoz illik, ősi szokás szerint, a Rákoson. Ott gyűlnek össze főuraink, mágnesaink évenként kétszer, nem ugyan az ország dolgait elintézni, (intézik azokat most elegend, bár kevesebben intéznék,) hanem olyaszerű mulatságot rendeznek, mely fölér a régiak bajvivásával, mely az újabb kor modern szellemének nyomait viseli magán, nem maguk az urak tusakodnak egymással talpig páncélban lándzsával: a vita eldöntését lovaik lábának fürgeségére bízzák, sőt jobbára nem is lovagolják maguk a pályát, lovásznikra bízzák a verseny fíradalmait; csak is a nehezebb feladatokra vállalkoznak ők, melyek esetleg nyaktöréssel is járhatnak egy-egy sörény-kerítés, egy-egy vízzel telt árok átugratásánál. A díj sem egy olcsó cserkoszoru többé, mint hajdanában, — oh, sokkal reálisabb annál: szépen csengő aranyokban számolják le a szerencsés győzőnek a jutalmat, melyet senki vissza nem utasít, habár nem szép hölgy nyújtja is át, (egyébíránt képtelenség is volna, ha az ötszáz, ezer arany-jutalmakat szép asszonyok kezéből kellene átvenni.)

Hanem azért a mulatság nem folyik le hölgyek nélkül; megjelennek a legelőkelőbb asszonyok, lányok a legdíszesebb öltözékben, helyet foglalnak páholyaikban és mint hajdan, az ő szép szemeik előtt foly le a verseny, piczi kezeik tapsolnak a győztesnek, a ki előtt bizonyára becsesebb az aranyok fényénél az a lángoló tekintet, mely a szép szemekből feléje sugárzik.

Az idej lóversenyek különösen látogatottak. Eleinte, mikor a legnagyobb magyar, Széchenyi István gróf ez angol kedvtelést nálunk, a lónemesítés érdekében meghonosította, alig volt más közönsége, mint csak a kikerülő közvéletlenül érdekelt. Azonban évről évre szaporodtak kedvelői, a nagy közönség is

szépen hozzá édesedett, s ma már, főleg ha a programm valamely hírneves ló futásáról értesít, a tribunöket és karzatokat egészen megtölti a kíváncsi közönség, sőt még nagyszámu sörény-publikum is van, mely belépti díjat nem fizet, hanem a pálya sörényc mellett egymás hátára kapaszkodva annál lelke- sebben hurráz, ha kilátás van rá, hogy a kedvencz ló (minden versenynek van ilyen prima donna ja,) legyőzi társait.

A Rákos hőse az idén s a múlt évben, a Kincsem, ebben már egyetért a páholyok, a tribunök és a — sörény publi- kuma. Kincsem, ez az igénytelen külsejű, csontos, sovány barna pej, melyre ha rá néz az ember, szinte kedvet érez fogadni rá a totalizateurnél, hogy — utolsó lesz. S ez az igénytelen ló uralkodik most a gyepen és folyvást szégyenben hagyja a leg- bűszkébb tartásu pompás paripákat. Hja, a Kincsem, az burok- ban született. A reáltanoda-utczán van egy elegáns kis pa- lotta, a Blaskovich Ernőé, a Kincsem szerezte azt neki a múlt évben. Az osztrák-magyar gyepen legyőzhetetlen hírből áll ó, szinte félnek vele kiállni a legkitűnőbb lovak tulajdonosai. A közönség pedig feltétlenül bizik benne. Nem tántorítja meg az sem, hogy a Kincsem tovább mint a pálya feléig, leghátul kullog; néha száz lépésnyire is elmarad iparkodó társai mö- gött. A közönség csak mosolyog ezen, nem kételkedik kedven- czében. S csakugyan, a pálya kétharmadán, a Kincsem s a többi versenyző közt kisebbedik a távolság, már utolérte őket; amazok elnyulva, mint az agár, erőködnek, hogy elébök ne csapjon a veszedelmes versenytúra, a lovászok ostora pedig folyvást suhog s ujjnyi vastagon ott hagyja a nyomát a szegény állat oldalán minden ütésre. Nem használ semmit; a Kincsem, mint a madár, repül, könnyedén, a legcsekélyebb erőködés sem látszik mozdulatn, csak úgy suhan a léghen, az ember két- kedik, hogy a lába érinti a földet, s a lovász kevélyen tartja fenn az ostorát, a világit meg nem mozdítaná, nincs arra semmi szükség: Kincsem a célnál ugyanannyival van társai előtt, mint előbb mögöttük. S míg azokról szakad a hab, a lo- vász kezében pedig csak a tuskója maradt meg az ostornak, a Kincsem jóformán meg sem izzadt, csak erei duzzadnak ki ha- talmasabban, a jockey pedig bemutatja gazdájának ostorát, melynek selyombojtja még csak föl sem borzolódot.

A verseny első napján hasztalan várta a nagy közönség a Kincsemet; nem jelent ez meg a gyepen, s a közönség, bár kü- lönben a verseny érdekes volt, elégtelenül ment haza. Hiába! Kincsem nélkül nincs érdekes verseny. Hanem bezzeg a má- sodik napon aztán meg volt a közönség öröme: futott a ked- vencz is, és akkor csinálta azt a bravourt, melyet ép az imént elbeszéltünk.

A Kincsemmel az idén nem tanácsos senkinek össze- mérkőzni.

De talán elég is volt már ebből, beszélhetnénk a hét egyéb, jelentősebb mozzanatáról is. Például: az egyetem ün- nepélyéről, mely hétfőn tartatott meg. E napon ülte meg az alma mater 98-dik évfordulóját újjáalakításának, és e napon az egyetem mindig kegyeletesen meg szokta ünnepelni. Az ifju- ság igen nagy számmal vett részt az ünnepélyen; a nagy terem

és a karzat zausfolásig teltek meg, úgy hogy igen sokan a folyosókra szorultak. Dr. Hoffmann Pál ez évi rectort, midőn belépett, harsány éljenzéssel fogadták, nem különben a többi tanárokat is. Dr. Hoffmann Pál az ünnepélyt tartalmas emlékbeszéddel nyitotta meg, melyben hangaulyozta, hogy az intézet létesítője előtt nem a felekezeti szempont, hanem kiválóan a nemzes önálló kulturális életének érdekei lebegtek. Végül fejtegette egyetemünk kulturális jelentőségét és kivívott sikereit. Dr. Herczeg Mihály, a jogi kar dékánja, felolvasta a karok jelentéseit a lefolyt évben kitűzött egyetemi pályázatok eredményéről. Konstatálta a pályázatok örvondatos sikerét; egyet kivéve, minden pályakérdésre jöttek munkák, melyeket jutalomra érdemesítették, sőt a bölcsészeti karnál a Berzeanyi életére kitűzött jutalomért öt munka versenyzett. Díjakat nyertek a hittani karnál: Bauer Antal (ki egy más pályázatnál is dícséretet nyert) Krécsy Károly, Puchovszky István, Bezey Lajos és Vémer Pál. A jogi karnál: Kovács Gyula, Szűcs István és Schwartz Gusztáv (a kettő közösen nyert) és Salzmann József. Dícséretet nyert Szabady József. Az orvosi karnál: Finkelstein Adolf és Alexander Béla (közösen) Gaál János, Bókai Árpád, Dimitreanu Ágoston, Fischer Ármán, Goldstein Adolf és Munkácsy Pál; dícséretet nyert Friedl A. A bölcsészeti karnál: Kvassay Mihály és Laczkányi Imre, Bárány Gyula és Sirokai Albert (közösen) Engel Dávid, König Gusztáv. Dícséretet nyertek Owanka Elek, Kucséra László, Németh Kálmán. A kitüntetteket, midőn a jutalmat egyenként átvették, sorban megéljenézték.

Ez után az ifjuság fényes fáklásmenettel tisztelte meg rektorát. Több mint 200 tanuló vitt fáklát, a nagy tömeg kíséerte a menetet a rektor lakásáig a Sándor-utca muzeumi sarkához, hol Barabás Béla joghallgató üdvözölte a rektort, mire Hoffmann Pál válaszolt, az egyetem iránti ragaszkodás kifejezésének mondván ez ünnepélyes tüneményt.

Terveben volt, hogy a fáklás menet Hoffmann Pál Szilágyi Dezső ablakai alá megy üdvözölni őt, kit a képviselőház utóbbi vitái pártvezérre tettek, az ellenzék legfélelmesebb szónokává s kinek ékes szólása annyira kihozta a kormányelnököt sodrából, hogy önfeladten a kitűnő férfi tanári működését hánytorgatta. Az ifjuság ezért elégtételt akart adni érdemes tanárjának, mégis meggondolták, hogy a Szilágyi Dezsőnek adott fáklásmenetet pártszempontból fogják megítélni, azért elhatározták tehát, hogy másnap reggel az egyetemi tanteremben tüntetik ki Szilágyit, a gyülekezési jogot védő tanárt, a pártállására vonatkozó minden czélzás mellőzésevel. A terembe lépő tanárt nagy éljenzéssel fogadták s Brix István fejtezte ki az ifjak érzelmeit, szemben ama kemény szavakkal, melyekkel őt, a tanárt, a kormányelnök illeté. Szilágyi röviden, nyugodtan felelt s többi közt mondta: „a tantermet én soha sem fogom összetéveszteni az országház termével s ez az oka, hogy most bővebben nem nyilatkozom; a tantermet ép úgy megóvóm saját indulataimtól, mint a mások befolyásától.”

Szilágyi Dezső ez időtájt a legnépszerűbb ember az országban.

Budapesti hírvivő.

*(Jótekonyság.) A király a homok-terezni római katolikus iskola építési költségeire 100 frtot engedélyezett magánpénztárából. — Manachön elhunyt iparos 30,000 frtot hagyott különböző jótekonyság czélokra.

*(Részlet napló.) Jegyesek; Csiky Lajos kereskedő

és Korbuly Klementin kisasszony Kolozsvárról. — Salamon Zsigmond törvényszéki jegyző és Gaál Jolán kisasszony Szegeden. — Zedlicz Emil százados és Hertelendy Ilona kisasszony Zalában. — Goldzieher Ignác és Mittler Laura kisasszony Aradról. — Egybekeltek: Kiss Gábor törvényszéki bíró és Kränzlein Ida kisasszony Győrött. — Klement Ottó és Veöreös Lenke kisasszony Győrött. — Ámon György adóhivatali tiszt és Seidl Matild kisasszony Kulán. — Szabó Barnabás honvéd főorvos és Pongrácz Anna kisasszony Marosvásárhelytől. — Kovács Ferenc építész-mérnök és Hoffmann Gizella kisasszony Budapesten.

*(A magyar írók segélyegylete) számára Reviczky Bay Ilona urhölgy Debreczenből száz frtot küldött azzal a kijelentéssel, hogy czélja: majdan az egylet alapítói közé is belépni. A segélyegylet iránt a budai fűrdőintézetek igazgatóságai is a legmelegebb részvétet tanúsítják. A császárfürdő gondnoka: Csermelyi Sándor már a tavasz elején felajánlta az intézet szíves készségét az egylet által ajánlott beteg írók támogatása végett. A ráczfürdő igazgatója: dr. Heinrich Kálmán tegnap küldött harmincz fűrdőjegyet egy beteg számára.

*(Az izraelita nőegylet) e párisi világtárlatra csinos fűzetet küldött, melyben magyar, német és francia nyelven le van írva a jótekonyság társulat tizenkét éves áldásteljes működése. A leány-árvaház, a szegények táptáplálása, a leányárva-ház. 1866-ban, az alakulás évében, csak 641 tagja és 107 alapítója volt az egyesületnek; tavaly már 1093 rendes és 181 alapító tag járult illetékével a jóttevő czélokhoz. Tizenkét év előtt 4850 frtot tettek az összes bevételek; a múlt évben 12,250 frtot. Az egyesület vagyona jelenleg közel ötvenezer frt s fenállása óta összesen 85,834 frtot adott ki jótekonyságra. Oly számok, melyek a külföldi tiszteletet fogják kivívni a magyar izraelita hölgyek számára.

*(A képviselőháznak) e héten különösen érdekes vitái voltak. Előbb a népgyűlési jog korlátozására kiadott rendelet fölött váltattak heves parlamenti röppentyűk, azután a hadi czélokra kért 60 millió megszavazása foglalkoztatta a házat. Ürményi az egyesült ellenzék részéről kimondatni kívánta, hogy a pénz nem fog az orosz tejeszkedés elősegítésére, sem pedig Bosnia sokszor emlegetett elfoglalására fordíthatni, s bár Tisza Kálmán mind a két pontra nézve szokása szerint burkoltan nyilatkozott, Ürményi az indítványt mégis visszavonta, mert nem akarta kiténni a kérdést leszavaztatásának. Az osztrákok vigyázóbbak voltak, ők nem szavazták meg a kölcsönt a bevárják, míg Andrásy a közelebb ismét összeülő delegációk előtt határozott nyilatkozatot tesz.

*(A műcsarnokban) e napokban megint szép ünnepély volt: a tanács terem megnyitása s benne az arcképek bemutatása. Az építő bizottság s a képzőművészeti társulat választmányának számos tagja volt jelen, köztük Trefort miniszter, Pulszky Ferenc elnök, Schlauch püspök, Szilágyi József, gróf Karácsányi Guidó, gróf Apponyi Albert, báró Lipthay Béla, Ráth György, Barabás Miklós, Ligeti, Keleti Gusztáv, a főpolgármester, Zichy Antal stb. Majláth György megnyitván a gyűlést, gróf Erdődy Sándor társulati alelnök fölkérte a jelenvoltakat, hogy tekintsék meg a tanácskozó termet, mely most adatik át a használatnak. Ez a főváros egyik legszebb terme. Építéseit Láng Adolf, festéseit Lotz Károly készítik. A sötétzöld kárpitos falon függött az öt arckép: a Majláth György, melyet Angeli Henrik festett ajándékol a műcsarnokban, a Trefort Ágostoné Vastagh Györgytől, a Pulszky Ferencé

Székely Bertalantól, a Ráth György é Than Mórtól s Barabás Miklósé önmagától. Az új teremben Greguss Ágost mondott a választmány nevében köztetszéssel fogadott beszédet. Gregussnak s a választmánynak Majláth György köszöntö meg a kitüntetését, melyben őt és négy társát részesíték s kívánta, hogy a műcsarnok és társulat ügye mindig ment maradjon viszálykodásoktól. Trefort miniszter a művészet iránti érdeklődés növekedéséről beszélt, a mi annnyival öröndetesb, mert a művészet, nemesítő hatásánál fogva, fontos művelési tényező; ígérte egyszeremind, hogy mindig a művészet érdekeinek előmozdításán fog törekedni. A miniszter szavait lelkes éljenzés kísérte s aztán az építő bizottság tartá ülését, melyen Ráth György részletes jelentést tett a műcsarnok építéséről, a befolyt összegekről s a társulat még létező terheiről. Majláth György kijelenté, hogy az építő bizottság most már befejezettnek tekintheti működését s még csak az a teendője van hátra, hogy azokat, kiket pártolásra hívott föl, de a kiktől még válasz nem érkezett, föl fogja kérni a még fennlevő terhek törlesztésének elősegítésére. Végül Pulszky Ferencz fejezte ki a társulat köszönetét annak nagyérdemű pártfogója: Majláth György iránt.

*(A tavaszi kiállítás) a képcsarnokban már megnyílt. Sok új festmény van benne, a többi közt Ligeti Antalról két nagy keleti tájkép s Capri szigete, Pálik Bélától Kincsem híres versenyparipa eredeti olajfestvénye, Keleti Károlytól tájkép, továbbá Badisz Ottó, Lotz Károly és Fesztai Árpádtól több szép kép. A díszterem egy nagy falán az érdekes vízfestvények egész gyűjteménye látható. A híresebb külföldi művészek közül Rousseau Fülöp, Schleich és Ádám Benő van képviselve. Ez utóbbi, a királynő kedvencz kutyájának Plátónak nagy képét állította ki, Charlemont (három kép), Darnaut Gude, Lichtenfels és Gagen szintén érdekes műveket küldtek. A bemeneti díj negyven kr. Ünnepek és vasárnapok délutánján a fele.

*(László József,) a nemzeti színház egykori kitűnő művésze, mult pénteken reggel Kolozsvárott meghalt. Már több év előtt nyugalomba vonult s a mai nemzedék csak a régi emlékeztetéseiből ismeri a ritka bonvivant színészt, kit felülmulthatlannak tartottak, s kinek szerepeiben azóta is alig mertek válalkozni szintén kitűnő utódai. László József 1808-ban Biharmegye M. Váárhely községében született; iskoláit Kolozsvárott végezte, hol nevelő is volt s a legelőkelőbb családok pártfogásának örvendett. A színészeti pályára 1827-ben, tehát alig 20 éves korában lépett, honnét 1828-ban pártfogói ösztönzésére a királyi táblához visszament. Lelke azonban mindig a színészetnél maradt s már 1829-ben ismét színész lett, az akkori erdélyi részvényes társaságnál. Azután felváltva Debreczen, Kassán, Miskolcz és B. Füreden játszott folytonosan haladva; 1837-ben a nemzeti színpad megnyitása alkalmával Pestre jött, s ő volt, ki az első szót elmondá a nemzeti színművészet e csarnokában. Vörösmarty Árpád ébredésében a sírszellemet játszta. Tehetsége leginkább a könnyű, elmés francia vígjátékban talált anyagot, melynek: Ne nyulj a királynéhez, Babel lovag, Szeleburdi. Tett kísérleteket a drámában is, de a komoly muzsa nem számította őt kedvencei közé. Mintegy husz év előtt vonult nyugalomba, állandó tartózkodási helyül Kolozsvárt választván, hol még kis ideig művezető és igazgatói tisztet vállalt az ottani nemzeti színháznál, de csakhamar végkép visszavonult s csak a színi bizottságnak maradt azon is tagja. Színészi ötvenéves jubileumát a mult évben ünnepelte. Ma már ő is halott.

*(Magyar zene Párisban.) Mióta a párisi közkiállítás megnyílt s a magyar csárdában Berkes pattogó csárdásaiban gyönyörködik a párisi közönség, folyton emelkedőben van a magyar zene iránti rokonszenv, úgy hogy, mint egy onnan vett levélben olvassunk, rövid időn a magyar zene divatba jő Párisban s a Pompiet de Nanterre s egyéb népszerű francia dalok és indulók mellett hallható lesz mindenfelé a Rákóczy-induló és magyar dal is. Még a francia szaklapok is kiterjesztik figyelmüket a magyar zenére. Így a Journal de Musique című hetilap, melyet Gouzier Armande szerkeszt, Párisban élő hazánkfia Bertha közvetítése mellett közzétette Bartalus István néhány magyar zeneművét, most pedig, miután a magyar csárdában meghallotta Szabadi Frank Ignác magyar-török indulóját, ezt is, sőt nevezett szerzőnek egyéb szerzeményét is készül a francia zenevilágnak bemutatni. — E czélból Gouzier úr közelebb levelet intézett Szabadi Frank urhoz, mely elismeréssel szól az induló felől. — Hogy mily nagy mértékben nyerte meg az a Journal de Musique szerzőjének tetazását, kitűnik onnan is, hogy levelében a következő megjegyzés kíséretében írta le hangjegyekben az induló két sorát. „Már e két sornak ideigatásából is láthatja ön uram, hogy mennyire meglepett engem az ön mélabus és mégis lelkesítő zenéje.”

*(Érdekes történeti adat.) Azon alkalmából, hogy a napokban gróf Batthyányi Lajos régi nyughelyét emléktáblával látták el, híre járt a lapokban, hogy azon három szerzőt közül, a kik a holttestet elrejték, ma már egyik sem él. Erre vonatkozólag Tóth Károly sz.-Ferenczrendű áldozár Gyula-Fehérvárról a M. Államnak a közetkezőket írja: A hármak egyike én valék, ki Isten kegyelméből még ma is élek, mit az igazság érdekében kijelenteni kötelességemnek tartok, és magát az eseményt röviden jelezni: a kivégeztetés napján ugyanis esti 10 óra után hozzám jött zárdaőnökünk Dank Agáp és ijedve mondá: gróf Batthyányit idé hozták, az udvaron van egy szekéren, mit csináljunk?! Az én rövid válaszom volt; hát majd letesszük a sirboltba: el is indultunk azonnal és frater Zenótól kísértetve, ki a szükséges lámpákat és kulcsokat hozta, a sirbolthoz mentünk, a holttestet oda leszállítottuk; itt körülnézván, tanakodtuk, hová rejtjük azt, s legezéslazerűbbnek találtuk a lemenetnél balra a legelső üresen álló helyet, mielőtt azonban oda betennénk, mondám: rendkívüli időket élünk, és mi felelősek vagyunk elfogadásáról a családunk, nézzük meg, ben van-e a koporsóban? erre nagy erőfeszítéssel felszakítottuk az egyszerű fakoporsó fedelét és valóban benne azemléltük gróf Batthyányi Lajos testét, szép, illedelmesen elhelyezve, hosszú hálóköntösbe burkolva, csak homlokán a golyó által furt nyílás volt fekete selyem kelmével beragasztva: lezártuk tehát ismét, s miután a katolikus egyház szertartása szerint beazenteltük s imánkat buzgón elvégeztük, örök nyugalmat és békét ohajtván, a kiszemelt üregbe betoltuk és azonnal be is falasztuk. A sírkövet később gróf Zichy Károly készítette.

*(A nőképző-egyesület majálisa) közel négyezáz forintnyi tiszta jövedelemmel járult az egyleti tanintézet költségeinek fedezéséhez. Ez összeget adományokkal a következők is gyarapították: báró Edelsheim-Gyulainé, Vigyázó Sándorné született Podmaniczky báróné és Blumer orosz főkonzul tiz-tiz frttal; Majthényi Alajosné urnő és Baldácsi báró öt-öt frttal. Az egyleti elnökség ez akadozóknak köszönetet nyilvánít.

*(Az idei löversenyekre) szép idő jár a közönség szempontjából, mert a sportmanek nem nagyon örülnek ennek a szép időnek. A verseny első napja vasárnap volt. Sokan voltak kinn, a miniszterek is, az egész főrangú világ. Az első díjt

a General Hope nevű társaság Criteriuma, az egyesült nemzeti díjt gróf Honckel Hugó Sabinusa, az asszonyágok díját Baltazzi Tallósa, az akadályversenydíját, mivel a melyeknek a díjra legtöbb kilátása volt: a Comfortable megbotlott a lovasát leveté, gróf Kinszky Prince Gregoireja nyerte el. — A második nap Eassterházy-díjat gróf Festetich Pál Erzsije, a hazafidíjt: gróf Sztáray Altonája, az állandíjt: Kincsem, a handikap díját ifj. gróf Festetich Tasziló Berlickje, a Sándor díjt ismét Kinsky Prince Gregoireja nyerte el. Volt fogadásvárosa is ifj. Kiss Miklós May Flowerje és báró Uchtritz Zsigmond Fanny Learje közt. A nyertes az utóbbi lett.

*(A Franklin-társulatnál) közelebb a következő új könyvek jelentek meg. Bakahumor az utcán, kaszárnyában és háboruban. Összegyűjté a rokkant huszár. Ára füzve 1 frt. — Huszár-humor az utcán, kaszárnyában és háboruban. Összegyűjté a rokkant huszár. Ára füzve 1 frt. — Ifjusági iratok tára. Az országos közélettanodai tanár-egylet megbízásából szerkeszti dr. Kármán Mór. IV. füzet. Tartalma: Mexico felfedezése és meghódítása. Castiloi Diaz Bernal elbeszélése után átdolgozta dr. Brózik Károly. Egy térképpel. Ára füzve 1 frt 20 kr. — Történelmi könyvtár. A magyar népnek és ifjuságának ajánlva. E vállalatnál következő újabb füzetek jelentek meg: 44. füzet: Velence alapítása és fénykora. Irta dr. Lázár Gyula. 45. füzet: A francia forradalom története. Irta Áldor Imre. 46. füzet: A rémuralom története. Irta Áldor Imre. 47. füzet: A régi Egyiptom története és miveltége. Irta dr. Lázár Gy. 48. füzet: Görögország története nagy Sándorig. Irta Áldor Imre. 49. füzet: India története. Irta dr. Lázár Gyula. 50. füzet: Kyros és a régi perzsaák története. Irta dr. Lázár Gyula. 51. füzet: Phoenikia története. Irta dr. Lázár Gyula. 52. füzet: Kossuth Lajos élete és pályája. Irta Áldor Imre. Egy füzet ára 40 kr. — Az élet iskolájában elbeszélések levelekben. Irta Krón Klára, fordította Kozma Józsefné — Gentessy Etelka. Ára 1 frt 20 kr.

*(Nemzeti könyvtár) Aigner Lajos vállalatából megjelent az első füzet: Kazinczy Ferencz költeményeinek hat első íve. Cinos külsejű kötetke, erős papíron, tiszta, izléses betűkkel a ára csak harmincz krajczár; öt krajczár egy ívét, valóban nem sok. Havonkint két, három sőt négy füzet fog megjelenni, öt-hat ív tartalommal. A megrendelők száz füzet megvételére kötelezik magukat a ha tíz füzetért egyszerre három forintot küldenek be, a szállmányokat bérmentve kapják. Ajánljuk a Nemzeti könyvtárt olvasóink figyelmébe.

*(Gr. Vay Sarolta) költeményei május hó folytán Tetty Nándornál megjelennek. A 8—10 ívnyi kötet ára 1 frt. Ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe.

*(Sajtópör.) A budai Fortuna épületben csütörtökön délelőtt esküdtszéki tárgyalás volt, Scheffer László, az Egyetértés munkatársa ellen. Az államügyészség ama czikkért inkriminálta, melyet a Verhovay Gyula befogatásakor írt a kormányelnök eljárása felől. Scheffer László rozonyói születésű, huszonnégyéves fiatal ember, elismerte, hogy a kérdéses cikket ő írta. A közvádó (maga Kozma Sándor királyi főügyész fungált) beszédében hangsúlyozta, hogy a vétés nem politikai, hanem közönséges bűntény: rágalmozás és becsületsértés a kormányelnök ellen. „Mint magánember Tisza Kálmán megvetheti vagy személyesen megboszulhatja, — mondá többi közt a főügyész, — az ilyen inszultust; de a miniszter, a király tanácsosa, az ország első tisztviselője nem hallgathatja el, hanem esküdtektől kér elégtételt.” Komjáthy Béla ország-

gyűlési képviselő védte a vádlottat, kit az esküdtek nyolcz szavazattal négy ellen bűnösnek nyilvánítottak. A törvényszék (Bogisich Lajos elnöke alatt) egy évi börtönrre és ötezsz frt pénzbírságra ítélte. A védősemmiségi panaszszal élt; az elítéltet Csávolszky Lajos és Komjáthy Béla szavatoossága mellett szabadlábra helyezték.

*(Ajánlunk) t. olvasóink figyelmébe egy hölgyruha szabási tanintézetet. Budapesten, gyár-utca 7. sz. I. emelet, 4. sz. alatt, a hol a hölgyek a gyakorlati mértékvétel, valamint a műtani rajzolásra és szabásra, továbbá a hölgyruhák minden nemének legújabb divat szerinti készítésére, a legújabb rendszerek szerint kaphatnak oktatást. Ugyanott elkészítésre is fogadtatnak el női és gyermek ruhák.

*(Háldozások.) E hét folytán elhunytak: Özevy Pap Istvánné, született Oláh Klára Inotán. — Gyene Károly, 73 éves korában, Szathmárit. — Bodonyi Ágoston, 64 éves korában, Irsán. — Özevy Novák Miklósné, született Vinter Szidónia, 63 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, május 11. Romeo és Julia. — Vasárnap, május 12. Nagyasszony hóortja. (Előszőr.) — Hétfőn, május 13. Ugyanaz. — Kedden, május 14. Tannhäuser. (Perotti utolsó föllépte szabadságideje előtt.) — Szerdán, május 15. Egy pohár víz. — Csütörtökön, május 16. Aida. (Gasssi első föllépte.) — Pénteken, május 17. Lear király.

Nepeszi színház. Szombaton, május 11. Kolombus. — Vasárnap, május 12. Sárga csikó. — Hétfőn, május 13. Kisasszony feleségeim. — Kedden, május 14. Huszár-csiny. (Soldosné utolsó föllépte szabadságideje előtt.) — Szerdán, május 15. Csütörtökön, május 16. Pénteken, május 17. Kolombus.

A nemzeti színházban e héten új darabot adtak, czime: A nagy zászóhortja. Szokásunk ellenére nem foglalkozunk részletesebben e darabbal, mely helyiely-közzel jó ízűen megkacagztató bohózat ugyan, (főleg oly kitűnő előadás mellett, a minő a nemzeti színház személyzetéé,) mégis alább rendő színházakba való, melyet valóban nem a leghelyesebb dolog volt a nemzeti színház repertoírjára fölvenni. Tárgyát kifejezi a cím; a szerző (Rosen) a nagyzólokat ostromozza, élesen, de finomság és szellem nélkül. Alakjai (egy bankár, a ki azt hiszi, hogy ért a politikához, egy bankárné, született grófnő, ki leányai által akarja helyrehozni a hibát, melyet szerinte ő elkövetett, rangján alul menván férjhez, egy gymnazista, a ki költőnek hiszi magát, egy anya, a ki fiút phoenmennek tartja, egy tudós, a ki a tisztult idealismus és az „anyagtalanság” hive stb.) — kitűnők, csak hogy a mesében, a cselekvényben, a jelenetek egymásutánjában nincs semmi lélektani igazság, semmi valószínűség. Jönnek, mennek benne a szereplők, mint a zsinóron rángatott bábnok, megnevetetik a közönséget, a elmennek, hogy helyet adjanak a másoknak.

Színészeink kitűnők játsztak. Különösen Szigeti József, Náda, Vizváriné, Vizvári remekeltek.

Gasssi-Glatz csütörtök esti föllépése Aidában a benn uralgó afrikai hőség dacára azorongásig megtölté a színházat. A közönség nem kevés várakozással nézett e föllépés elé. Glatz a főváros szülöttje, széles rokonsága, ismeretsége van, szűkebb-tágabb körben gyakran hallották már szép hangját, mely akkor általános bámulatot keltett annyira, hogy Richter a Niebelungok Siegfriedjeül szemelte ki.

Aztán eltávozott a fővárosból; a Niebelungokat előadták nélküle, csak annyit hallottunk róla, hogy Párisban képezi hangját. Mintegy két hó előtt aztán azt halottuk, hogy a mi Glatzunk, Gasssi név alatt föllépett a párisi olasz operában, hogy

nagy hatást keltett, hogy szerződötték, a most egyszerre betoppan a nemzeti színházba, mint a bécsi udvari operaház első tenoristája.

S ma este föllépett Aidában, s Radamezt énekelte. Az első románcz elénekzése után az volt az általános benyomás, hogy e dalt ennyi finomsággal, ennyi lágyssággal és kellemmel még nem hallottuk színpadunkról. Iskolája kitűnő, előadása művészi, pianói gyönyörűek. Hanem csakhamar azt is észre kellett vennünk, hogy Guasi tulajdonképp magas bariton. Közép hangjai gömbölyűek, teljesek, tartalmasak, ellenben felső hangjai érczelenek, forceirozottak és gyöngék. De, mint tanult énekes, hangját nagyon jól tudja beosztani (művészi öntudat) és guzdálkodik vele. Talán mértéken túl is: éppen ezért a harmindik felvonásban, a szerep fénypontján, a szenvedély hatalmasan lüktető hevét, mely fölmelegít, magával ragad, hasztalan vártuk előadásában. Ellenben, a hol a szenvedély pihen a lágyabb érzelmek lépnek előtérbe, előadása remek.

Játéka tökéletlen; folyvást úgy látszik, mintha hatalmas termete terhére volna.

Aidát Benza Ida énekelte és kitűnően, gyújtó hatással. A félhavi pihenés meglátszott hangján és előadása biztosságán. A Monastrot Maleczky szépen, sikerrel énekelte. Helyesebb lenne a szerepet meghagyni nála.

Divattudósítás.

Sokkal fontosabb szerepet játszanak a jelen idényben a felöltők, mint az előtt, mert most selyem- vagy szőrfeöltő nélkül nem is teljesen berögzött az öltözék. A férfias jellegű felhőszu kabátok kivételével, melynek gallérja és ujjfelhajtokái vannak, sokféle mantillo, kendőcske és köpenyke látható, a melyek különféle szabásnak és mind gazdag díszítések. Tollakból készült dísz, selyemrűchek, csipkebodorzatok, sűrű rojtok fényes selyemfonásokból készítve, széles selyemzsinórok és gazdag paszomintos munkák gyöngyökkel és a nélkül, fényes szálakból fonott zsinór, mely rojtcskákból végződik, ezen kívül himzés, csipkék, stb. fodrok mind megannyi díszei a felöltőknek. Egy fekete cashemirből készült mantillát kedveltek meg nagyon, köröskörül csipkerűchekkel díszítve, a melyeket gyöngyökkel kivarrt zsinór erősít meg, a mi igen csinos díszítés és kivált fiatal nők és leányok kedvelik nagyon. Egy spanyol eredetű gallér alakú felöltő szintén cashemirből való, köröskörül gazdag fekete guipúr-csipkével fodrozva és gazdagon kihímézve, a himzés közé gyöngyökkel tarkítva ki, továbbá nagy shalokot is viselnek fekete failléből vagy cashemirből, köröskörül széles nehéz selyem rojttal díszítve. Ezen burkolatokat kivált idősebb nők fogják nagyon kedvelni. Fiatal hölgyek a keskeny fényes selyemből vagy chinai erüpeből való hosszú gallérokat is fogják viselni (Lamballe), köröskörül plüssé fodorral szegélyezve. A selyemből és évegéből való kis makkocskák is nagyon kedveltetnek, a csipke vagy rűcho-díszítés közé alkalmazva.

A nyári kalapok közt a kis capote-formájú, ugyan az, melyre a tavaszi kalapok is készültek, a legdivatosabbak. A fej és kalap széle közti kis üres tért vagy rűchek töltik ki, vagy egy kis bársony fonás, selyem bodrozat, vagy egy sor fényes gyöngyből álló rojt. A kalapok külsején ismét sok virág látható, valamint kétszínű selyemszalag. A kerek kalapok az egyik, a bal oldalon fel vannak hajtvva, úgy hogy a fej bal fele szabadon látható, a felhajítás színes selyemmel van beletve, egy virág fűzőr reá tűzve, mely a homlok felé mindinkább szélesedik. A sok virág közt arany erecskék és ágak is láthatók, de ez már tulságos és nem kellemes hatású, mikor az erdő, rét és kerti virágok egyes utánzásai elég változatosságot és gazdag választást engednek. A finom fehér kalapok fehér tollakkal díszítetnek és halvány rózsákkal.

Az új napernyők nagyon fényes kiállításnak. Többnyire csipkefodor vagy áthuzas, selyem rojt, vagy tollfodor díszíti azokat. Legdivatosabb a köröskörül himzés. Legnyilvánvalóbban azonban a napernyőknek csak egyik részére alkalmaznak himzést, egy-egy bokrotát, egy egyes szép virágot, vagy monogrammot; a himzésnek igen finomnak kell lenni, az egyes virágnál kezesetlenebb festőnek, mintha csak véletlenül oda tévedt volna; köröskörül valami bordűret vagy keskeny fűzért alkalmaznak himzést. Színe nézve tulajdonképp fekete napernyőket látunk az idén, világos vagy fehér bélessel.

Világos rubákhöz azonban sok fehér és halvány színű napernyő tűnt fel a mostani löversenyeken. Egyszerű, délelőtti öltözékekhez a nagyobb terjedelmű, béleletlen fekete vagy kék ernyők még mindig kedveltek. Az egyszerű ernyők ára 4-6 frt, a himszettek ára pedig 12, 15, 16, 20 frtig emelkednek. Ha előfizetőnőink közül valaki Pestről akar napernyőt hozatni, a legzűvesebben járunk el megbízásában, az ár és szín meghatározása mellett.

Mai divatköpünk magyarázata:

Az első alak: barackszin csikos erőnből készült nyári ruhát mutat be, az alján két sor plüssé fodorral a hosszú tunique két écharpe-ot utánoz, mely két sor plüssé fodorral, valamint három sor fehér himzéssel van díszítve, hátul pedig a végek csokorba kötve. A szorosan testhez álló casaque kötfelől szintén csipkével van díszítve, valamint az ujjak is. Ez öltözék, mely mint a másik alakon látható, Alter és Kiss, királynő ő Felsége udvari szállító urak divattermekéből való 50 frtba kerül. Egyszerűbb kiállításal sokkal olcsóbb nyári ruhák is kaphatók ugyanazonról. A ki maga közzitheti ruháit az 15-16 méterből csinos nyári ruhát állíthat ki magának. A capote-alaku kalap szalag- és tollakkal van díszítve, ára 12 frt.

A második alak failléből és hamvas szőrkelméből összeállított kimenő ruhát tüntet elő, a bő hátrész drapp faillacsokrokkal van díszítve, a szoknya alja pedig fodrokkal körülvéve. E ruhá ára 90 frt.

A lehajló karimájú kalapon drapp toll látható, ára 10 frt.

Számrejtvény.

Majovszky Margittól.

11. 10. 8. 9. Jámbor ember napi szava.
1. 2. 7. 4. 9. Hiszünk benne, s ki sem látta,
5. 8. 6. Étkel sokszor megrontott már.
5. 4. 12. 8. Tompa irt volt, legszebbeket,
13. 9. 9. 11. Jézus urunknak rokona,
2. 4. 5. 8. 12. A nélkül most bajunk volna,
5. 8. 2. 7. A ki ilyen, nem lesz gazdag,
11. 5. 13. 14. Itt hulltak el legbátrabbak.
3. 4. 2. 8. Hallgatják ezt sokan hévvel
- 1-14. Kevés ember érte ezt el.

Megfejtési határidő: június hó 12-dike.

A f. é. 16-dik számban közlött rejtvény értelme:

Boldog ünnepeket!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Korenagh Sorà Hermin, Báthori Sigray Istváné, Steiner Janka, Kubinszky Mukinó, Steiner Sarolta, Jánosy Lajosné, Holzer Henrik, Zeke Janka, Majovszky Margit, Moesz Géznó, Lukács Györgyné, Kirch Gyuláné, Király Zsó és Berta, Liebner Józsefné, Rosenfeld Gizella, Rosenfeld Ilona, Molnár Lajosné, Peterdi Pap Erzsébet, Bohus Gyuláné, Hosszu Elekcsa Matild, Ferencz Ferencz Teréz, Potoczky Antonia, Veress Róza, Dzsiniich Pencz Mária, Jávor Róza és Mariska, Oláh Irma, Böhm Nelli, Remcsák Tekla, Török Póli, Major Luiza, Simay Juliska, Kottara Jolán, Mészáros Jánosné, Elekcs Tóth Malvin, Szigetby Emilia, Koron Ida, Radó Malvin, Juszko Mari, Kiszoly Olga, Révay Ilona, Szabó Istváné, Beszterczey Frzseke, Ujhelyi Gabriella, Kócs Józsefné, Hidvéghy Anna, Gyürky Leonóra, Barszán Lilla, Szentkirályi Gizella, Korék Teresi.

A 15-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Dzsiniich Pencz Mária, Kiss Betti, Füzessy Janka.

Tartalom.

A meglejtött hamu, Brankovics Györgytől. — Dalok, Z. Géresy Ilkától. — Hamlet és Faust. Prem Józseftől. — 1803, M. . . Tódortól. — A löversenyekről. — Egy hét története. — Budapesti hírvirő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora. A boríték on: Heti naptar. — Vidéki hírek. — Különsfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatköpünk.

Felelős szerkesztő, kindó s laptulajdonos: EMILIA.

20-dik szám.

Május 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | O-naptár | Israeliták naptára | Hold-
járás | N a p -
költségek | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-----------------|-------------|----------------------|-----------------|----------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Május | 19 | Vasárnap | F 4 Prud., Ivó | F 4 Cantato | 7 A 3 Sz. ker. felt. | 16 | 4 20 | 7 34 |
| | 20 | Hétfő | Bernardin püsp. | Bazilla | 8 János hittudor | 17 | 4 18 | 7 36 |
| | 21 | Kedd | Hospitius | Bálint | 9 Izaiás | 18 Lag B'omer | 4 17 | 7 37 |
| | 22 | Szerda | Julia szűz | Julia | 10 Vizazentel. ün. | 19 Simeon | 4 16 | 7 38 |
| | 23 | Csütörtök | Dezsa p. | Dezsér | 11 Motius vért. | 20 | 4 15 | 7 39 |
| | 24 | Péntek | Janka | Janka | 12 Epiphan | 21 Szem | 4 14 | 7 40 |
| | 25 | Szombat | Orbán püspök | Orbán | 13 Pakóm | 22 Sab. 5. per. | 4 13 | 7 41 |

V i d é k i t á r c z a.

Szamosújvár műkedvelőtársulatának jótékonycélu előadásairól sem ritkán olvashatni a lapokban. E társulat tizenöt év előtt az akkori érettebb koru tanuló ifjuságból alakult össze, a n Kisfaludy Károly Szeget-szeggel című egyfelvonásos vígjátékával a egy hangversenynyel kezdte meg működését. Azóta csinos színpadi diazleteket is szereztek be és igen sokszor segítettek elő játékuik jövedelmével szép és jótékony czélokra. Az előadásokat többnyire ünnepeken a nagy rendező-teremben tartják, a mulatság vége rendszeren kedélyes tánczvigalom. Már az előbbi években is (mielőtt még a téli időny alatt tartani szokott házias jellegű köreastélyek életbe léptek volna) az ottani társas életnek jelentékeny lendületet adtak ez élénk mulatságok. Kezdetben mindössze két hölgy és öt férfi játszott a társaság kis színpadán; évek multán azonban az előadásokban eddig résztvevő szereplők száma immár körülbelül százra szaporodott föl, nem számítva azokat, kik másnemű közreműködések, (zene, ének, szavaltat, felolvasás stb.) által vettek részt. Voith Miklós ügyvéd, a társaság buzgó igazgatója és Mihályffy Imre, városi jegyző, az ügyes rendező, valóban elismerést érdemelnek fáradozásaikért.

Kolozsvárról László József, az elhunyt jeles színművész temetése május 12-dikén ment végbe. Az elhunyt tisztelői, barátai és pályatársai oly nagy számmal jelentek meg, hogy azon utcát, melyben a halott kiterítve fekü lt, a tömeg egészen ellepte. A halottas háznál Szász Gerő mondott könyörgést a koporsó felett, emelkedett, költői hangulatu beszédben emlékeztetvén meg az elhunytrol. A könyörgést a színházi énekkar két gyászdala előzte meg és követte, azután a négyfogatu gyászszekérre emeltetvén a koporsó a ruhelyezettvén a szebbnél szebb koszoruk (egy Kolozsvár sz. kir. városa nevében, egy a kolozsvári, egy a pesti nemzeti színház személyzetétől, egy a színházi választmánytól, egy a Feleki-pártól, egy a pesti nemzeti színház igazgatóságától), megindult a gyászmenet, elől a nemzeti színház gyászlobogójával, a katonai zenekar által játszott, Dom Sebastian operából vett kedélyrázó gyászinduló dallamai mellett. A színház előtt megállott a menet s az énekkar egy gyászdallal bucsuztatta el a kitűnő pályatársat a nemzeti színművészet ama csarnokától, melyben ezeltől felszázaddal kezdette meg a megholdogult a később annyi diadaloknak közepette megfutott pályáját. A bejárat előtti állványon Abonyi színész, hosszabb beszédet tartott. Ezután a több ezer emberből álló menet a torda-utczai temetőbe vonult. A sírnál még egyszer felzendült a dal és aztán lebocsátották a koporsót örök nyugalomra.

Potgárdin nevezetes régészeti leletre akadtak. Egy

ezüst római tripost találtak, sulya tiz kilo, értéke 7—800 frt; a tudomány szempontjából pedig egyenest megbecsülhetetlen, mert az olasz muzeumok is csak bronz-triposokat bírnak. A nagy érdekű leletet Pulszky bemutatja a párisi közkiállitáson.

Különfélék.

*(A czár születésnapja.) Nem minden aggodalom nélkül tekintett az orosz uralkodó család ápril 29-dike elé, mikor Sándor czárnak 60-dik évét kellett betölteni, mert a Romanoff-családból még senki sem élte meg a hatvanadik életet. A czár maga is babonás félelmek alatt állt. — Midőn évekkkel ezelőtt Helena hercegnő közvetlenül hatvanadik életéve előtt halt el, a czár iszonyu fölindulásban volt, melyet alig lehet leírni. Attól a naptól kezdve kétszeresen nehezedett rá a halál tudata, a mi kedélyét még inkább elkomorította. Néhány nap, születésnapjának, április 29-dikének, éjféle után tehát a czár miutha ujja született volna. Személyes magatartásában oly szelid és barátságos, a milyen évek óta nem volt. Viktória angol királyné a czár születésnapjára barátságos levélben fejezte ki jó kívánatait, mire a czár is barátságos levélben felelt.

*(A persa sah) nagy kísérettel indult európai körutjára. Vele vannak Mirza Hussin kül- és hadügyminiszter, Ali-Riza herceg igazságügyminiszter, Mirza-Ali khán a kabinetiroda főnöke, Aga-Ibrahim tárczanélküli miniszter, Nasserul Mulk, volt londoni nagykövet, továbbá a persa hivatalos lap szerkesztője, a sah magánpénztárnoka, három ceremóniamester, az udvari orvos, három kamarás a egy lovászmester, a megfelelő szolgálazeméllyzettel.

*(Bismarck herceg betegségről) a legujabb, május 8-dikáról kelt hírek nem a legkedvezőbben hangzanak. A herceg házi orvosa, dr. Struck még mindig Fridrichsruhében van. Azt jelentik, hogy a herceg közelebb is aligha részt vehet a parlamenti tárgyalásokban; hanem mihelyt állapota megengedi, fürdőbe megy.

*(Női klub.) A londoni hölgyek nem rég klubot alakítottak, kényesen berendezve, a férfiaké mintájára; az uraknak, persze, magylelkűen szintén megengedik a belépést. De a dohányzás, billard és kártya ürdöge az épület egy mezzszobájába van száműzve; semleges terület az étterem, az olvasó-, író- és zeneszoba, a hölgyek elérhetetlen szentélye pedig egy fényesen berendezett szalon. E klubhoz hasonló apró körök már régóta léteznek, az első en gros kíséret azonban ez.

*(Merényket a német császár ellen.) E hó 11-dikén délután, a mint az agg császár leányával a badeni nagyherceg-

nővel átakocsizásából hazatért, egy Hödel nevű 21 éves fiatal cimber revolverrel kétszer rálőtt a császárra, azonban golyója nem talált. Hödel, ki most öngyilkosságot kísérelt meg szintén sikertelenül, rögtön elfogták. Képzelné lehet, mily általános volt az izgatottság. A nép a császári palota felé hullámozott és éljenzések által fejezte ki örömét a fejedelem megmenekülése fölött. A császár többször megmutatta magát a népnek, még az este a színházakba is elment, hol szintén lelkes tüntetésekben részesült. Az uralkodók táviratilag fejezték ki szerencse-kívánataikat. Az üdvözlők közt első volt Mae-Mahon a francia köztársaság elnöke. — Hödel a socialdemokratákhoz tartozik, elfogatásakor számos socialis irást találtak nála. Tagadja, hogy a császárt megölni akarta, ő csak magát szándékozott kivégezni a császár szeme láttára, hogy tudja, mily kétségbeesett most a munkások helyzete. A vizsgálat erőlyel foly a majd kideríti, politikai bűntény esete forog-e fön, vagy pedig egy megzavarodott fejűnek örült tette.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, a kik a jelen évnegyedí díjat még be nem küldték, a könyvek megrendelése által pedig az egész évre jegyezték be neveiket, a hátralevő negyedévi díj mielőbbi szives beküldésére.

Szegedre O. B. urhölgynek: A munka két kötetből áll. Ára 2 frt.

Somorjára S. A. urhölgynek: Köszönettel vettem.

S. A. Ujhelyre V. S. urhölgynek: Azonnal elintéztem. Marosvásárhelyre O. I. urhölgynek: Sziveskedjék egy más, méltóbb tárgyat választani. A kidolgozás különben elég ügyes.

Kassára Sz. D. urnőnek: A legszívesebben tettem.

Csongrádra M. V. urhölgynek: Posta fordultával megküldtem.

Székesfehérvárra Sz. J. urnőnek: 1864-ben jelent meg és minden könyvkereskedésben kapható. Szives tisztelet.

Szombathelyre O. G. urhölgynek: A fürdői idény már megkezdődött, legezélszerűbb lesz tehát egyenesen a fürdőorvoshoz fordulni tanács miatt, a ki a forrás erejéről, hatásáról, mivoltáról stb. a leghitelesebb adatokat fogja nyújthatni.

Tengeliczre B. M. urhölgynek: Múkor is örömmel teljesítem kívánságát.

Debreczenbe K. B. urnőnek: Most még Pesten van, de 10 nap múlva Párisba készül.

Esztergomba D. N. urhölgynek: Igenis, helyes volt.

Nagy Károlyba P. H. urhölgynek: A legpontosabban vettem.

N. Kállóra N. K. urhölgynek: Ára 12 frt.

Szalánára O. P. urhölgynek: Szives köszönet jószágáért!

Titelbe P. E. urhölgynek: Nagyon sajnálom, hogy előbb nem értesített róla.

Dusnokra D. P. M. urnőnek: Igen kérem újbóli beküldését.

H I R D E T É S E K.

Vadász Ferenc özvegyének utóda

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

Koronaherceg (uri)-utca 1. szám alatt Párisi ház Postán.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillelle szappanoknak, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyancsak nagy választékban a többi itt fel nem említett piperezsereket.

Árjegyzékek kívánságra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

BIRKL JÓZSEF

mű- és selyemfestészete

Budapest, akaczfalu-utca 33. szám,

(megrendelések egyetem-utca 7. sz. alatt is elfogadtatnak) ajánlkozik szövetek, mindennemű selyem uri ruhák, shawlok és kendők stb. tisztítására és festésére.

Zamatos mosó fény-keményítő

Schmidt R. Magdeburgban 1 csomag 30 kr.

E keményítő megkönnyíti és egyszerűsíti a vasalást, a vasalásnál nem rántódik össze, a vasalt fehérneműnek vakító fehér fényt s kellemes illatot ad, keménynyé s mégis hajlékonyná teszi, könnyen mosódik, s mosás után semmi kékes foltot sem hagy hátra a fehérneműben.

Főraktár Magyarország részére:

Neruda Nándor

hatvani-utca 10.

RÓZSAY, confectioneur,

Budapest, Deák-Ferencz u. 5.

„A francia nőhöz.“

ajánlja dúsan felszerelt raktárát a legszebb parisi toillették, felöltők, dolmányok, és mantillekbol, Claire de lune vagy más új gazdag díszítőmónnyal kiállítva.

Mennyasszony-l toillették nőhöz atlasz vagy failleből 50 frittól 100 frittig.

Utazó és ruh koponyok 10 frittól 30 frittig. Megrendelések a vidékről jótállás mellett legpontosabban eszközöltetnek.

A „Török Szultán“-hoz

crimseti

NŐI DIVAT és kész RUHA-RAKTÁRBAN

Budapest hatvani-utca, az újvilág-utczával szemben

kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb áron kaphatók: ez pedig 15 frt, 18 frt, 20 frt és 25 fritt igen finom belmekből fekete terno-ruhák 20 frittól kezdve.

Megrendelések is ugyanezen áron pontosan és gyorsan teljesítetnek, és kívánságra minták küldetnek.

Nagy választék kész tavaszi felöltőkből parisi minták szerint 6 frittól kezdve

CZIM. A „Török szultán“-hoz. Budapest, hatvani-utca.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szappán, napadtság, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét tartják fenn. A folyékony glicerín-crème eltér az addig közönségesen használt glicerín-illatszerektől, melyek a glicerín-on kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom piperezappau minden kívánt előnyeivel bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngyösebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél úgy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyűrűk és eszenlla, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész Budapest, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt. Jokey-Club 2 frt. Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 50 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr. Savonne Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szappánok (cachou aromatisé) 80 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására név az emésztés és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítésére név. Ez által naponta kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, még ma kacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdsége, ideggyengeség, mindenemű aranyeres bajok, görvesség, a gyom. napadtság, kargaságban, valamennyi időt bőrbaj-, rák, időszakos fájások, feges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és győztes szer a megrögzött kőszvény és mellbajban (tuberculosa.) Ásványvíz gyógyszerrel, úgy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerrel is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.26 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapest, Török József gyógyszerész uránál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a vedbéllyel és a kívülről ily címmel van elzárva:

K. k. concoss. Univ. - Speisen Pulver des Dr. Gölis in Wien.
Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jószág szer, melylyel néhány percz alatt mindennemű zsír-, olaj-, szu-
rok, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festék, hajkenő- és izadásg által bá-
mily keletkező, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kertyőben, bú-
torokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott pecsétet ki lehet tisztí-
tani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban
legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó sze-
rekekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló otelakkal
és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, thea, jó húslevesek stb.
vetetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák
által hastisztulása legyen, választhatja azon órat és evési időt,
mely otvágya- vagy foglalkozásával leginkább meggyez. —
Egy dohoz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra név: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
uránál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebbé 1 frt 20 kr. Elbe mellett
Aken Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ
F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK,

Kielhauser II. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratóriumából, azon
felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner
stb. tanár urak kísérletei előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint orjo-
dést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül minden-
nemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulthatlan
óvszer a bőrre, hajra és fogakra név, Anticeptikus hatása különösen rendki-
váll; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltűnik az azal
járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-víz	" 7 "
Salicyl-fogpor	" 50 "
Salicyl-fogpép	" 60 "
Salicyl-szájvíz	" 60 "
Salicyl-hajkenőcs	" 50 "
Salicyl-bintőpor (Lábak izadása ellen)	" 50 "

Főraktár Magyarországra név: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
Budapest, király-utca 7. sz.

Engelhofer J. fele izom és ideg essentiája

illatos alpesi virágokból külső használatra rheumaticus arcz és testi bajok ellen
fejfájás, szédülés, szúrás, derékfájás, testrészek gyengesége; de különösen
megerősítő és tulkásgos jákálás ellen, általános testgyengeség és oldalnyilam-
lás ellen, végre az altesti bajban szenvedőknek különösen ajánlható

az izom és ideg essenciát

Övegenként 1 frtjával o. é. a felhasználás utasításával együtt valódi minőségben
egyedül Török József gyógyszerész uránál Budapest király u. 8. szám alát
kapható.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. fele ujjonon feltalált
tengertuli pora nem a közönséges fe-
reg pornak vehető hanem egy túlkö-
zönséges direkt készített 1000-szer
megvizsgált és kitűnőnek talált speci-
álítás pornak tekintendő. — Az Andel
J. fele új feltalált tengertuli pora hasz-
nálásához egy nagyon praktikus és ol-
csó új szerkezetű

Féreg-Porzó

F o c s k e n d ő j o

meggyesűd. Az említett por ugyemend-
ható természetén túli erővel bír, meg-
semmisíti a

Poloskát, Bolbat, Svabhu-
garat, mészkaferget, moljt, le-
gyek és hangyaférgeket, egyáltalán
az egész férgek letét csodálatos gyor-

san, biztosan és pedig olyképen hog
a férgekkel semminemű maradékol
nem hagy vissza.

Ára övegenként, 20, 40, 60 és 80
kr. 1 frt. egy darab Féreg Porzó-
gépnek ára 45 kr. kapható Budape-
sten Török József gyógyszerháza ki-
rály u. 7 sz. a. és Pozsonyban a fo-
gyasztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien),
melylyel akármiféle színű haját
tetszés szerint és tartósan feke-
tő, barnára vagy szőkére fest-
hetni, legfőlebb 10 percz alatt;
hatása olyannyira ismeretes,
hogy további dicsérotre nem
szorul.

Ára 2 forint.

A hosszú való cszközök, úgy mint
két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár:
Budapest TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész, király-utca
7. szám.

Feytona.

A híres amerikai szer fogfájás ellen,
használás után rögtön hat.

Ára 50 kr. o. é.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Külföldi előfizetők díj kifizetését
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terebnyás, 6-utas
21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyed évi hirdetés díja
4 fr.

21. sz.
Május 26-dikán
1878

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden színezett képpel
kísérlet
Havonként két könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi juttatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

A melegített hamu.

Brankovics Györgytől

(Vége.)

Tóváry ajka körül egy üdmosoly lebegett, nehézkesen vonta elő kezét s egy „köszönöm” kiejtésében a nő felé nyújtá azt.

— Tóváry ur — szólalt meg végre Emma remegő ajka — én a felebarátot jövék meglátogatni. Ne magyarázza félre lépésemet, én a felebarátnak jövék nemcsak tetteért köszönetet mondani, a felebarátnak, a ki önmagát értem feláldozá.

— Az áldozat s a szenvedés is üdv nekem, — susogta Gyula, — ha önért van. Csak még egyszer ohajtottam látni — most már örömet meghalok.

— Ön nem fog meghalni; ön fiatal, erőteljes, én imádkozni fogok az ég urához, hogy gyógyítsa meg s hogy az ön halála ne terhelje az ön lelkemet. És most —

— Oh ne még, hiaz jelenléte olyan, mint az egyház csendes éneke, mely felolvasztva a szívet, imára ringatja a lelket. Most hogy itt van, háttérbe szorulnak a fájdalmas érzések, szemközt látom a mesés földmunka szigetét, melynek jéghegyén túl nem tudom boldogság vagy sikek út-e vár-e reám? De nem kutatom, nem kérdezem, csak el ne hagyjon még!

— Én férjem tudta nélkül jövék, azon hitben, hogy megjelenésem jótékony hatást fog önre gyakorolni. Jo hirem s nyugalomam vezélyeztetésének nagysága hosszabítsa meg emlékezetében titlétének rövidségét! Az ég ura gyógyítsa meg.

— Csak egy szót még! — csenge Gyula a nő kezét lázasan megragadva. — A mit az élettől megtagadt, a félig halottól nem fogja megtagadni. Engedje homlokát megcsókolni.

— Az istenért, feleli, hogy férjem van!

— S én nyomorult vagyok! Esküszöm önnek, ha ezt az egyetlen kérésemet teljesíti, soha sem látom többé, ha felgyógyulok is!

S az a beteg kéz oly görceaösen szorítá az ifju nő kezét, oly erővel vonta magához; az a beteg szem oly pokoli tüzet lövelt feléje; az a remegő ajk oly vágyólag nyílt ketté s a talaj úgy égett a lábai alatt, hogy maga sem tudta miként, de lehajtá a beteg ajkaihoz homlokát és — ugyanazon perczen ismét ketté vált az ajtó függönye s azon belépett — Ede, az orvos.

Az ifju nő gyorsan felkapta fejét, ki akart aietni, de a mint megfordult, férje szemeivel találkozva, egy sikojjal a földre hanyatlott.

A sóbálynynya vált férj végre megtöré a csöndet; egy megvető pillantást vetve neje, a beteg Tóváry felé fordult:

— Uram, én egy lovagias tettét jövék megköszönni, de úgy látom a lovagias tettek: nagyon lovagiatlan indokni valónak. Ha felgyógyul, reményilem, fogja tudni mi a kötelessége, ha lábával együtt a becsületét is le nem vágják!

A beteg arca vérvörös lett, de szólni nem tudva, csak fejével intett igent.

— Orvos ur, — fordult erre Ede az orvos felé, — kérem, kísérje e nőt haza szülőihez s ha magához jó, kegyeskedjék tudtára adni, miszerint „melegített hamura” többé nincsen szükségem!

VI.

A berlini Erzsébet-termekbe vezetem olvasónőmet.

Az Erzsébet-termek, II. Frigyes porosz király neje után nevezettek el s habár távoli állanak a császári lak dísztermek királyi fényétől, habár kisebbek s egyszerűbbek is, de ama körülménynél fogva, hogy a berlini udvar fejedelmi vendégeit ide szokta szállásolni; hogy — a kép, porcellán és bronz

diszleteken kívül — Schüter művészi kezének freskóiban leginkább itt lehet gyönyörködni, és végre hogy a koronahercegi pár a termekben szokta táncünnepélyeit rendezni: csak oly nevezetesekek, mint amazok.

Az első udvari bál után rendesen a koronaherceg bálja következik, a melyben a berlini előkelő világ, a diplomaták, az ország és az állam méltóságai s kitűnőségei, a tudomány és a művészet bajnokai, az ipar és a kereskedelem tagjai annál szívesebben s örömelebb szeretnek részt venni, mert a hercegi háziur s háziasszony előzékenysége, természetes kedvesége, vidámsága számúzi a feszességet, mindenkit elragad, mindenkit megigéz.

Ma is főnyárban usznak a termek, ma is fesztelenül hullámzik az ezer és egynéhány száz vendég, a szem ma sem tudja kire s mely irányban tekintsen előbb. A hölgyek válasszékos öltözeke; a föld sötét öléből a szőke hajfürtök közé büvölt gyémántok; a tenger fenekéről a hófehér nyakra vándorolt gyöngyök; a hálósövetekhez tapadt természetű virágok s levelek: oly leírhatatlan képet varázsolnak a szemlélő elé, hogy teljes öntudat mellett is, a mesés ezer-egy-éjszakába képzelet magát.

Az udvar — pont tíz órakor — szokásos ünnepélyességgel vonul a tánczterembe, a hol a diplomácia testület s a tánczó hölgyek és urak rég összegyűlekeztek. A hercegi pár szívélyesen üdvözlöi vendégeit s cerclet tart.

Egyezzerre jelt ad az udvarnagy s a zene ráhuzza a „lengyelkét.” Már ott repül a koronaherceg szárnysegéde, mint előtánczos a koronahercegnő egyik udvarhölgyével s utána a királyi családhoz tartozók lejtének. Az első fordulat csupán ezeket illeti meg. A második fordulatot a koronaherceg a követek nejeivel s a hercegnő a követ urakkal tánczolja végig. Ezzel a bál meg van nyitva. A királyi ház hölgyei az emelvényen foglalnak helyet s a következő keringőt már az ifjuság járja.

A hercegi háziur s a háziasszony ezalatt végig járják a termeket, sorról sorra kezét szorítanak vendégeikkel, vidáman társalognak, nevetgélnek, tréfáloznak s a hercegasszony egészen a polgári elem, a művészek s a tudósok társaságában feleli magát.

De im megszólalt az első négyes jele, térjünk vissza a tánczterembe s legeltesük szemeinket a virágoszloposorokon.

— Ugyan kérlek, — kérdezem Károly barátomat, a ki szintén a diplomáciai testülethez tartozott s a kinek szíves közbenjárása folytán én is az Eszébettermek vendége valék, — ki lehet az a feltűnő szépség, a kivel L... herceg tánczol?

— Az barátom, a velők vis a vis tánczó Tóváry Gyulának, követségi tanácsosnak a neje!

— En e nőt valahol láttam!

— Elhízem azt, hiszen honfi, a dúsgazdag Sax Jánosnak a leánya.

— Lehetetlen, hisz az Vas Edéhez ment férjhez!

— Igen, de Vas Ede párbajban elesett s a szép Emma özvegy lőn!

— Mit mondasz, Vas Ede párbajban elesett?

— Még pedig Tóváry Gyula keze által!

— És e nő férje gyilkosához ment férjhez?

— Barátom, hasztalan észleljük a szívet, hasztalan buvárolod a lélektant, vannak tünemények, melyeknek helyes megfejtését nem tudjuk adni, melyeknek magyarázatához nem leljük meg a valódi kulcsot. A női szív örökké megfoghatatlan marad, ellenmondások, láng és fagy, üdv és vész összege az.

— De ha jól emlékszem, három év előtt, épen a midőn Amerikába indultam, Tóváry Gyulának a lábát vették le!

— Csak akarták barátom. A láblevételt előtti este meglátogatta Tóváryt Vas Ede s ott találva nejét, oly jelenet fejlődött ki, a mely a beteg Tóváry vérének düh és forrongásba hozta, egyszóval, oly nagy mérvű izgatottságot idézett elő a betegben, a mely izgatottság az egészséges embert tán megölte volna, nála azonban javulást idézett elő. A consilium alkalmával a láznak már nyoma sem volt, a jó vér átdolgozta magát a romlásnak indult véren s az orvosok nem merték többé levágni a lábat. Két hó alatt talpra állt a beteg s a megsértett férjnek elégtételt szolgáltat s Vas Ede halva maradt a ví-téren.

— És az özvegy?

— A gyász-év letelte után külföldre utazott s Tóváry nejévé lőn!

— No barátom többé soha sem vonom kétségbe annak a francia mondatnak:

„Souvent femme se varie.

Mat habille qui s'y fie!”

(Az asszony gyakran változik:

Bamba ki benne bízik!)

a helyességét.

— Hja! melyik virág az, a mely még lombjával a karóra ráhajol, a tarka pillangónak keble bencsében helyet ne tartana?

— De hát kivételek nincsenek?

— Vannak barátom, ámde azért az élet még sem egyéb mint: „egy kis szerelem, egy kis bor: sok nagyravágyás azután por.” S miután ezt mi ketten nem változtathatjuk meg, jeriünk az Apolló-terembe, a caemegék s a pezsgő közé s borítsunk fátyolt a szép nők multjaira!

Tegyenek önök is úgy szép olvasónőim, — ha unalmas valék, — a „melegített hamuval.”

Magunk vagyunk...

Szabó Endrétől.

Magunk vagyunk... a lúgas lombjai
Reánk borulnak csöndesen...
Oh ne remegj... hisz nem jár senki itt...
Jer kölsz bédés-kedvesem,
Ne tartsd vissza fakadó könyeid,
Halvány arcomra halljanak,
Ne vond epedő csókjaimtól el
Láztól piruló ajakaid...

Hajtsd le ide vállamra szép fejed
És panaszd el bánatod —
Oly régen nem beszéltem miut veled,
Alig hiszem, hogy itt vagyok.
Azóta mennyi néma fájdalom
Gyűlt fel össze lelkedben!
Tudom: nem mondhatod el senkinek;
Oh panaszd el mind nekem...

Te hallgatsz... csak egy szomorú sohaj
Hullámortatja kobledet,
Csak villog szemed az öröm miatt —
Szegény teremtes értelek.
Hol is vennél szavakat, oh hol is,
Hogy elhozzád fájdalmaid!
S nem feledted-e minden szorvedést
Hogy ölelkezünk újra itt?

— Mennyi sokat akartam mondani,
Mennyi sokat te én-nekem!
S alig tudunk egy-egy szót ejteni
Szakgatva, töredékesen —
És elváltunk, és szenvedjük tovább
Sötét, bús szenvedéseink,
Hogy sokára megint találkozzunk
És csak sírunk, sírunk megint. —

A római nők pipereje.

A római nők, bár teljesen önállóak voltak, nagyobb tisztelgetben részesültek mint a nők Görögországban, a polgárságság és műveltség ezen országában. A római nőknek szabad volt minden nyilvános ünnepélyen részt venniök, míg a görögöknél nemcsak hogy eltiltattak a férfiakkal való érintkezéstől, hanem arra is voltak kárhoztatva, hogy a gynaeceumokban (női szobák, a hárem egy neve) vesztegeljenek. A római nők által élvezett szabadság daczára Rómában századokon keresztül épségben maradt az erkölcsök tisztasága.

A római nép telhetetlen hódítási vágya szükségképen aláásta az erkölcs régi egyszerűségét, a mértékletességet és megelégedést. Az elfoglalt tartományok nem csak óriási pénzüsségeket, hanem nagymennyiségű élelmiszereket is szolgáltatottak a világ fővárosának és a könnyű szerzési mód elpuhulást és erkölcsi romlottságot eredményezett, mely napról-napra annyiival is inkább naggyobbodott, mivel a rómaiak folyton új meg új élvezetekkel ismerkedtek meg.

Az erkölcsi romlottság ráragadt a római nőkre is a függetlenségök most már csak kárukra vált; a leány már tizenkét egész tizenöt éves korában a gyermekszobából egyenesen a világ zajába lépett s önálló urnővé lett.

Ennek daczára Róma története a hanyatlás korszakából is több nemes nőt mutat fel, kik nem csak szellemre és képzettségre nézve, hanem jellem dolgában is kiváltak a tömegből; mindazáltal elmondhatjuk a római nőkről, hogy a kicsapongásban vereséget szenvedtek a férfiakkal, sőt sokszor felül is multak őket e téren.

A szilaj élvezet ezen idejéből különös leírást bírunk a római nők cziczomájáról s fényűzéséről.

Lépünk be egy római nőhez, hogy jelen legyünk reggeli öltöztetésénél.

A finom arczszin megóvása céljából a hölgy egész arczát kenyérből s számartejből készült tézta-kéreg fedi. A szépség fenntartására szolgáló ezen álcát Nero neje a hírhedt Poppaea találta fel. Hogy a test többi részén is gyöngéd puha maradjon a bőr, az előkelő hölgyek számartejben fürödtek s napjában hetvenszer is mosdottak vele. Nero nejeről azt írja Plinius, hogy kirándulásain mindig egész csapat számartej-kéret vitt magával, hogy így folyton kezénél legyen a híres szépségi ezer.

Mihelyt az urnő felemelkedik fekhelyéről s fellebbenti hálószozája bejáratúnak függőnyeit, azonnal besietnek a kézenálló rabazolganők, hogy felöltöztessék és földiszítsák urnőjüket. A test minden része, mely simitandó, festendő, ékitendő volt, külön rabnővel bírt. Nehéz mesterség volt ez, de mivel a rabnők évek hosszúáig csak ezzel foglalkoztak, nem sokára nagy ügyességre tettek szert.

Legelő volt a „Skaphion” nevű rabnő; teendője abban áll, hogy langyos friz számartejjel levette a kenyértésztát az arczról. Utána következtek a „kosmeták”, a fehér és piros fes-

téssel dolgozók, a szemöldfestőnők és a fogtisztítónők. Valamint a mi divathölgyeink csak azt szokták becsülni, a mi egyenesen Páriából jön, úgy a római hölgyek is görög nevet adtak a toilette kellékeknek, még ha az illető „szépítő művész” a szomszéd faluban is született.

Mielőtt „Phiale”, a festő leány, hozzáfogott kosmetikus munkájához, egy ércztükörre kellett lehelnie, melyet az urnő azután orrához vitt és megszagolt. Ha a hölgy helyesülleg biccentett fejével, a leány lehellate tiszta és illatos volt; de ha rázni kezdte fejét, a hanyag leánynak távoznia kellett és büntetést kapott, a miért nem rágott előbb elegendő illatos labdacsoot.

A festőleány dolga abban állt, hogy fehérre és pirosra festette urnőjének megmosott, simított orczáit. A festéket éhgyomorral levő asszony nyálkájával kellett feleresztetni, mert csak így nyerhette a kellő simaságot és tartósságot. A festék, melylyel elrutították az emberi arczot, a teremtes remekét, a női pipere legbecsesebb részét képezé. Ez okból elefántcsontból vagy hegyiyegeczből készült dobozban tartogatták az értékes kincset.

Phialét a „Stimmi” váltotta fel, ki a szemöldököt és pilákat festette be; e festék finom porrá tört ólomfénymázból vagy dárdanyból állt. A római hölgyek annál szebbeknek tartották magokat, minél inkább hasonlítottak e festmények a skorpió ollójához.

Ez előkészületek után a „Mastiche”, a fogkefélő leány, Chios szigetéről való mastixot nyújtott át az urnőnek. A mastix-gyantát a római nők minden reggel rágicsálták, hogy rothadás ellen védjék fogukat. Előfordult olyan eset is, hogy némely hölgynek nem is volt már foga, de azért mégis rágta a mastix-gyantát, vagy legalább úgy tett, mintha rágná, hogy czáltal megóvja a külszínt. Az ügyes rableánynak olyankor kötelessége volt a mesterséges fogakat, melyeket csinos doboz takart el idegen szemek elől, urnője szájpaddlásába beillesztetni.

Ha a szépséhes hölgy meg volt elégedve a toilette eddigi menetével, kezdetét vette a hajdisztitónők munkája, kik a természetes vagy mesterséges hajból gyönyörű tekercseket és fűrtöket tudtak elővarázsolni. Először is a „Nape” aranykenőccsel kente be az urnő haját; a zaurnok divat már akkor is azt a szépséget gyakorolta az emberekben, hogy a szépség elengedhetlen feltételül tekinték a halványasárga haját.

A „Napét” négy más rabnő váltotta fel, kik elvégezték a fésülés és hajdisztítés nagy munkáját.

A „Kalamis” hihetlen ügyességgel és gyorsasággal forgatja a sütvasat; villámsebességgel követi egymást a fűrtök, egyik szebb és karcsubb a másiknál. Azalatt a „Paekas” drága nárdusolajat és más illatozó keleti esszenciákat fecskendez a legfinomabb permet alakjában urnője hajába, de nem valami szerzőség segélyével, hanem tulajdon szájával és szerfelett ügyesen.

A „Kypassist”, egy felette ügyes, takaros néger rabnő ér a dicsőség, hogy betetözze a művészi alkotmányt. Gyönyörűen befonja az urnő haját, a tekercseket a fejtetőn összefoglalja s egyetlen tüvel összetűzi. A Herkulánumban talált hajtűk bizonyosságot tesznek a nemes antik műizlésről, mely a női toilette e csekélységeire is kiterjedt. E tűk 7—8 hüvelyk hosszúak voltak, nemes ércből, aranyból vagy ezüstből művésziességgel készültek és sok esetben mellképekkel vagy egész alakokkal, sőt kis csoportokkal is voltak díszítve.

Midőn a teremtes remeke már egész fényében s magasztosságában ragyogott, a rabnők serege dicsőre kiáltásokban tűrt ki. A „Latois” azáltal vetett véget a csodálkozásnak,

hogy drága kövekbe foglalt értékes érczükröt nyújtott át az urnónek, melyben személyesen bámulhatta, vajjon helyesen végezték-e a rabnők munkájukat. — Ha a domina meg volt elégedve rabnőivel, nyájas mosolylyal bocsátotta el őket. A tükrök kezdetben czinkből vagy rézből, később ezüstből készültek s rendesen tojásdadok vagy gömbölyűek voltak.

A toilette végeztével megjelentek a legyezőtartónők, hogy a kertbe kísérik urnőjüket. A római hölgyek ugyanis méltóságukon alólinak tartották, hogy magok vigyék a legyezőt vagy a napernyőt. E célra külön rabnőkkel, a flabelliferákkal rendelkeztek, kiknek kötelessége volt nap- és szunyogszurás ellen védeni a dominát.

T. L.

1 8 0 3.

(Elbeszélés)

M... Tódortól

(Folytatás.)

X.

Midőn Buchholz este a Belling házból távozott, boldogabb volt, mint valaha. Szíve bátran és szabadon dobogott, hogy Hartensteinnel is el van intézve az ügy. Igaz, hogy nem békésen és engesztelőleg, a mint ő ohajtá, de örökre eltemtetett. A mit utóljára mondott, rejtélyes fenyegetése és jóslata, az úgy tűnt fel előtte, mint egy pillanatnyi ötlet, melynek nincs komolyabb értelme, mely jön és megy s mondatott csak az izgatottság hevében, a visszaütött szenvedély haragjában. A mit az anyagi körülmények előnyös befolyásáról felhozott, a felett Buchholz maga is elégszer gondolkozott. De utóvégre nem a körülményektől függ-e a világon mindenütt a szerelmesek sora? Az osztályok, melyek az embereket elkülönzik, nem elszakítják-e sokszor a szerelmeseket is egymástól? Attól függ, hogy mint tudják az akadályokat eltávolítani. Gőgnek, vagyon-, rang- vagy születési büszkeségnek, önzésnek vagy előítéletnek nevezzük bár az okot, tény az, hogy senki sem szívesen keres rokonságot az alsóbb osztályokban. Mindenki fölfelé törekedik. Ezzel régen tisztába jött.

— Csak egy pár nap még, — gondolá aztán megnyugtatólag magában, — s aztán elmúlik minden bizonytalanság. Holnap bizalmasan beszélék a tábornokkal. Látogatása hízlegni fog Bellingné hiúságának, s ha egyszer eljegyzésem nyilvános lesz, dühönghet aztán Fitz-Patrik, a mennyit tetszik.

— Hé Buchholz hadnagy! — szólal meg egyszerre háta megett egy mély hang, s a mint hátra fordult, az ezredest látta alig néhány lépésnyire, a mint egy házból kilépett. — Honnan, honnan? — kérdé barátságosan, melléje csatlakozva. Buchholz tiszteltgett.

— Bellingéktől! — mondá egy kissé megzavarodottan.

— Még mindig vigan vannak?

— A barátok köre egy kissé megritkult, de azért csak megvannak.

— Hm, szép. S ön még mindig hívük.

— El-eljárom hozzájuk. A mai délutánt például egészen náluk töltém.

— Láttam önt a kertben. A kapitány tehát elhallgatott párbajával? Ugy történt, a mint mondtam, mindenütt elutasították ostobaságaival. A vén asszony, a ki nyakamra uzsított, most más komédiát kezd, mindenféle pletykákat gyávaságról s a többi. Ezt nem tanácelom. Én előljárom engedelmeivel dolgaim miatt vontam vissza magam a párbajtól, de

már néhány nap múlva rendelkezésre állok, ha a fiatal urnak úgy tetszik. Ezt megmondhatja nekik. Hartensteinné ismét itt van? Ugy tetszik, őt láttam volna a kertben.

— Ő volt.

— Őrizkedjék ez asszonytól, Buchholz. Veszedelmes egy asszony, erkölcstelen és szégyennélküli, s nincs előtte semmi szent. A weimari udvartól eltiltották gonosz nyelve miatt.

— Nem tudom, de nincs tőle mit tartanom, — nevetett Buchholz, de nevetése egy kissé erőszakolt volt.

— Tény, hogy kitiltották, — folytatá az ezredek. — Csunya pletyka, árulkodó. Hát a kicsike, Sarolta, mit csinál? Ugy vettem észre, hogy ön bizalmas lábon áll vele?

— Én? bizalmas lábon? — kérdé vállvonva Buchholz. — Azt épen nem lehet mondani, ezredek ur. A kicsike még valóban nagyon fiatal. Még csak azután kell az életet megismernie.

— Ugy van! — szólt fejcsóválgatva az ezredek.

A felelettel meg volt elégedve.

Néhány percig hallgatott. Akkor egyszerre megállott.

— Valamit mondok önnek, — folytatá fontoskodva, jóindulattal, — a miből látni fogja, hogy mily részvétellel viasítottam ön iránt. Az öreg Wartensleben hadsegédévé akarja önt tenni. Jó. De én biztos forráshól tudom, hogy őt nemsokára nyugalmaztatni fogják, s akkor ön elveszti minden reményét a boldogulásnak, mert a tisztek mind ellenségei. Tudja mit? Jöjjön velem. Én magammal viszem önt ez ellenszenves körből, s a mint eddig gondoskodtam önről, ezután is fogok úgy, mint ez itt.

— Ezredek ur, — viszonzá Buchholz meglepetve és akadozva, — jósa egészen meghat, de...

— Mit de?

— A tábornok...

— Hagyja el. Én majd holnap beszélék vele, s hiszem, hogy minden jól lesz. Lásan, logjobb lesz nekünk innen mindketőnknek távoznunk. Engem a polgárok nem szenvedhetnek, önt a tisztek. Hagyjuk itt őket. Tudja Buchholz, nekem nincs gyermekem s azt hiszem, nem is lesz, de ön iránt oly atyailag érzek. No jól van. Csak semmi érzékenység. Isten önnel. Jó éjt. Holnap látjuk egymás.

Mi volt ez? Buchholz megszeppent, majd kövé váltan maradt állva. Kétszínűsködik ez az ember? vagy csalakozik benne, a kit annyi megcsalt? Keserű érzés vonult át szívében; valami, a megbánáshoz hasonló.

A ezredek megszorítá kezét, hirtelen félre fordult s mert épen Buchholz lakásáig értek, magára hagyta őt és gyorsan vissza felé kezdett menni a Péter-hegy felé.

Az est már jó előre haladt. Meglehetősen sötét volt. Csak az utcák sarkain égtek a lámpák.

Egy homályos küznél egy női alak lépett az ezredek mellé. Fátyol és kalap annyira elfedték, hogy az ezredek nem tudta arcát kivenni.

Kezében valami fehér tárgyat tartott feléje.

— Mi az? — kérdé az ezredek.

— Egy levél! — suttogá a rejtélyes alak.

— Nekem szól?

— Olvassa!

Ezzel a mily rögtön mellette temett, oly rögtön el is tűnt mellőle.

Az ezredek előbb el akarta dobni a kezébe csusztatott papírt. Nem igen lelkesült az oly kalandokért, a milyennek ezt gondola.

— Igen, ha fiatalabb volnék! — mormogta magában. — Him, mégis nézzük. De schol egy kis világosság. Hó, a méregkeverőnél nagyszerűen égnak a gyertyák. Megiszom nála egy meszely bort, a legalább farkas-szemet uézek vele s a levelet is elolvasom.

Baier Ferencz nagy csodálkozva látta az ezredeset korcsmájába lépni. Mindig gögösen és durván bánt vele, s a legrosszabb érzelmi emberek közé számította. Soha sem volt korcsmájában, sőt tisztjeitől is rossz néven vette, ha látogatták.

Most mogorván belépett, bort parancsolt magának s leült a belső-szoba egy szegletében, hol egészen egyedül látta magát. A tisztok csak később szoktak jönni, s reggelig maradnak.

Miután a vig korcsmárost egy sötét pillantással eltávolította magától, elővette a levelet s minden oldalról nézegetni kezdte. Az egész csak egy összehajtogatott papírlapból állott, boríték, czim nélkül.

— Az irás mintha ismerős volna, — mormogá. — Hó hisz ez Buchholz... megálljunk csak... ördög és pokol!... gyalázat!...

Felugrott. A levelet összehajtogatva, zsebébe rejté. Kezei oly hevesen reszkettek, hogy alig volt képes ezt megtenni. Homlokán ujjnyi vastagságnyi kidagadtak a kék erek, fízett, kalapját fejébe nyomta és elhagyá a korcsmát.

XL

Másnap reggel Baier Ferencz ismét kinézett hosszúszáru pipájával az ablakon, és Buchholzot látta a ház előtt elhaladni.

— Hová, hová oly gyorsan? — kérdé kezét nyujtva feléje az ablakon keresztül. — Épen úgy sietsz, mint ama reggel, midőn a vén mormogó Halleba küldött. Most is hozzá mégyasz?

— Hozzá.

— Hivatalosan?

— Nem. Látnod, hogy nincs kardom.

— Nem szabad hordanotok?

— Csak a régi kabátot. Várnunk kell, míg a porosz bojtok megérkeznek s a porosz kabátok elkészülnek. Szabóm derekasan munkában van. Estére, Ferencz, készen lesz a kapitányi kabát.

— Viseld egészséggel, Henrik. De te, mi történt tegnap Bellingéknél?

— Miért? tudtommal semmi egyéb, mint a mit mondtam. Tartad kézen menyegzői borodat, minden rendben van.

— S te most felmégy a vén dörmögőhöz?

— Korán reggel hivatott.

— És megmondod neki?

— Nem én, csak majd ha mindenkinek megmondhatom.

— Kár! — szólt aggodalmasan Baier. — Én azt tanácslom, hogy ne menj oda. Egy egész csomó porosz tisztet láttam inár felmenni, a legvadabbakat s legnagyobb ellenségeidet. Én nem mennék közéjük!

— Miért nem? Nincs okom tőlük tartani.

— Akkor vigy magaddal kardot és pisztolyt, s üsd és lödd le, a ki hozzád közelit.

— Ördögöt! Azt hiszem, poharakkal fogunk mi ott nagy vigan verekedni.

— Én meg nem hiszem. Tegnap legalább... hó, te nem tudod, hogy Fitz-Patrik tegnap este itt volt?

— Álmodtál? vagy lelket láttál?

— Körül-belül olyan volt. Ott ült ama szegletben, egy

meszely bort rendelt, de csak félig itta ki; valami levelet olvasott. Nem tudsz e levél felől semmit?

— Egy hangot sem.

— Kellemetlen dolgok lehettek benne, mert rettentőn káromkodott, vissza sem kért a bor árából, csak elrohant, mint a nagy templomban az a kép, mely a dögvészt ábrázolja.

— Nos és mit tartozik az én reám?

— Nem értettem, hogy mit mormogott magában, de úgy rémlett előttem, mintha a te nevedet ejtette volna ki.

— Bolondság! Én közvetlen előtte beszéltem vele, és soha sem volt irántam jobb indulattal.

— S én mégis azt mondom, hogy ne menj oda. Vagy ha még... tudod mit tennék én a te helyeden? Eléje állnék az ezredesnek, s azt mondanám neki: uram, mi nem vagyunk tisztában. Tisztázzuk ügyeinket idejekorán. Tudatnom kell önnek, hogy Belling Sarolta kisasszonyt, a kinek ön oly nagy ellensége, eljegyeztem. Már most öntől függ, hogy jó barátok maradunk-e továbbra. Hidd meg, hogy nagyon boszantani fogja őt alattomos hallgatásod és csalásnak fogja magyarázni. Az volna a leggyengébb ut, a mit én mondok. Akkor aztán üss az oldaladra, fel a fővel s felelj meg neki, akármit mond. Mutasd meg a vén medvének, hogy jó erfurti vér foly ereidben, mely nyílt, őszinte, nem tűr hazugságot s nem ijed meg a maga árnyékától; jusson eszedbe, hogy őseid lovagokkal csatáztak egykor!

— Ferencz, Ferencz! — szólt csendesén nevetve Buchholz, — egészen neki melegedel. Ugy képzellek, mintha négyszáz évvel hátrább volnánk, s hírnökök jelentenék, hogy Gleich vagy Reichlingen gróf elfoglalta az áruszekereket, és meg kell mentenünk. Hagyj alább a harczkodással, s ne féltse engem. Elintézem én a dolgot az ezredessel kard és pisztoly nélkül is, s a nélkül, hogy megcsaljam. Én nem csalom; ő maga csalja magát, ha csalja.

— Ám te lássad! — dörmögé lejjebb hangoltan a vig korcsmáros és roszkodó fordult el, míg barátja a parancsnoki lakás felé indult, hová csakhamar meg is érkezett.

Egy kis nyugtalanságot mégis érzett midőn a szép verőfényes napról a komor sötét épületbe belépett, de sejtelmével sem birt anuak, a mi történni fog. Ha lett volna, tán móg visszafordul. Így azonban nagy léptekkel ment végzeté elé.

— Csak még ma, még csak egy napig e kénytelen színelés, — mondá magában, — holnap nyíltan tudtára adhatom az egész világnak titkomat, s bármily haragos lesz is az öreg, kérelmekkel és felvilágosításokkal majd megengeszteltem.

A mint belépett az ezredes elő szobájába, egyszerre vele magával állt szemközt. Az asztal reggelire volt terítve, a nagy puncsos edény, melynek édes tartalmát Buchholz már egyszer izlelé, a közepén. Az ezredes mellette állott, s épen az edényt látszott ráhelyezni az edényre.

Porosz egyenruha volt rajta, gazdag vállrojtokkal és aranyozott vitézkötéssel.

Midőn a puncsedény mellől fölegyenesedett, Buchholz megemlékezett Baier szavára; épen olyan volt, mint a dögvész képe a templomban. Sötét, fáradt, boszus.

De ez csak egy perczig tartott. A másikon már szívólyesen mosolyogva lépett eléje az ezredes, és kezét nyujtá.

— Jó reggelt, Buchholz, jó reggelt, isten hozta. Derék, hogy ily korán jött. Legalább beszélgethetünk egymással egy kissé négy szemközt, bizalmasan. Mert bizalom köztünk a jelszó, nemde, kedves barátom?

— Ugy hiszem, ezredes ur, — felelt Buchholz meglepetve, de nem gyanakodva.

— Én is úgy hiszem, édes barátom! — folytatá az ezredes, kezét dörzsölve. — Nagy kincs az, egy ember bizalmát bírni, a jó dolog, oly bizalmas jóbarátoknak lenni, mint mi vagyunk egymással, Buchholz. A kiknek nincs titkuk egymás előtt. Ilyen jó barátom ön nekem, Buchholz?

— Nem fogok késni bebizonyítani, ezredes ur.

— Én is mindig jóindulattal voltam ön iránt. Javát akartam. Atyjául ajánlkoztam atyja helyett. Nos, megfontolta ön a dolgot? velem jön? A mint látja, minden jól megy. A kincvezések megérkeztek, a rajtam már porosz egyenruha van. Hát az öné elkészült-e?

— Estére készen lesz.

— Ugy jól van. Ott ama puncsedényben valamit fog ön találni, a mi nagyon meglepő lesz önre nézve. Emelje csak fel a fedőt.

— Talán kineveztetésem? — kérde Buchholz, egy lépést téve az asztal felé.

— Vagy házassági ajándék, szép uracskám! — kiáltá az ezredes. — Fel azzal a fedővel!

Szemci szikráztak. Egész arcza eltorzult. Nem tudott már tovább színlélni, magán uralkodni.

Buchholz fölemelte a fedőt és elsápadt. Az első tekintetre megismerte levelét, melyet Hartensteinnének írt Halléból.

— Olvassa! — kiáltott az ezredes tajtékozó dühbel. — Olvassa fenhangon. Az ezredes gyáva, ily aljas módon csak a kosárért akarta megboszulni magát, a kötelességeit használja ürügyül, hogy a párbaj alól kibujhasson. Ön írta e levelet? Ember, ha a becsületnek még egy szikrája él keblében, feleljen: igen, vagy nem?!

— Én írtam, — felelt Buchholz megzavarodva, de nem megijedve, — hanem hallgasson meg...

— Te írtad?! — ordította az ezredes, egész testében reszketve a felindulástól. — Nyomorult, alávaló, gaz! Én gyáva?! Jer, jer rögtön. Lássuk, ki a gyáva! Oda az asztal sarkára, és válaszsz!

Reszkető kézzel két pisztolyt nyújtott Buchholz elé. Buchholz nem fogadta el.

(Folytatása köv.)

A méhek életéből.

Nem kell épen hitelt adni azon mai nap annyira felkapott nézetnek, hogy az állatnak csak olyan lelke van, mint az embernek, vagyis inkább: hogy az embernek is csak úgy nincs lelke, mint az állatnak; annyi azonban mindenesetre áll, hogy vannak az állatok közt is fajok, a melyek észlelnek, megkülönböztetnek, gyűlölnek, akarnak, nem akarnak, — mind olyan tulajdonságok, a melyek úgy még egyáltalában nem teszik azt a fenséges valamit, a mit csak is az ember érez magában és közönségesen léleknek nevezünk; hanem azért felette érdekes figyelemmel kísérni, mily módon nyilvánul egyik-másik állatnál egy-egy elmebeli tehetség. És a milyen érdekes, ép oly nehéz is. Meg kell őket lesni életük különböző folyamataiban, erősen szemügyre venni mozdulataikat, állásukat, repülésüket, hangjukat, testhordozásukat, és akkor is csak találghatunk, következtethetünk elmebeli működésükre, bizonyosat nem mondhatunk róla, minthogy a lélek egyik legdicsebb isten-adománya: a nyelv, a beszéd, legalább az a beszéd, a melyet az ember is megérthet, hiányzik nekik.

Általában véve, a testi szervezetre nézve fejlettebb fajok-

nál sokkal jobban fizeti ki magát ebéli vizagálódásunk, mint a kevésbbé fejlettekénél; van azért ezek közt is egy-egy faj, a melynek életmódja magasabb elmebeli működésre enged következtetni, ilyen állatfaj a méh is. Nagyon érdekes figyelemmel kísérni ennek az életét és működését, de egyszersmind kissé fáradságos mulatság. Legalább sokkal könnyebb kitanulni a ló, a kutya, vagy a macska természetét, mint a méhét. Amazok bizonyos részben megérteneek minket, és maguk részéről is megtudják magukat velünk értetni, hang és morgás útján; nem úgy a méh. Ezt még csak közelünkben sem engedhetjük úgy, mint a kutyát vagy a macskát, és tanítani sem lehet úgy, mint ezeket, mivel a köpűjétől elszakasztott méh rövid idő alatt oda lesz, az egész köpűt pedig valamire kitanítani szinte leküzdhetetlen nehézségekkel járna. Mert a méh élete kizárólag az ő összes népének közös érdekeire van irányulva; ezeknek fejlesztése és előmozdítása veszi igénybe minden erejét, testit úgy, mint elmebelit, ez az ő hivatási köre. Egy-egy nagyszámu társulat tagja lévén, csakis erre van gondja, olyan kitartással és önfeláldozással, a mi méltán bámulatba ejthet. De épen azért, mivel olyan ernyedetlen buzgalommal az összes társulat fenntartásáról gondoskodik és egymagában nem számít, a maga részéről is mindazt, a mi az összeségnek hasznára, avagy kárára nem szolgál, semmibe sem veszi. Épen azért teljes lehetetlen irányt adunk az egyes méh munkálkodásának, és nagyon nehéz dolog: mélyebbre behatolni az ő elmebeli működésébe. Egész élete egyetlen-egy célra van irányulva, és azért szűk határok közé is szorítva; egészen sajnátságos egy élet ez, olyan élet, a mely ropant távolságra esik az emberi elme életétől, a miből azonban nem következik, hogy az a szűk határok közé szorított élet jelentéktelen; sőt inkább: lehet az azért a maga nemében tökéletes, miként hogy a méh élete valósággal az, a mint ezt azonnal látni is fogjuk.

Az egyes köpű lakosságát olyanformán képzeljük magunknak szervezve, mint valamely nagy családot, az anyaméhkel az élén, és bizonyos pontig talál is e hasonlat. Mert miként a családnál, úgy az egészséges köpűben is első dolog a rend és pontosság. De — honnan van, hogy midőn a sok ezer családtag mindvalamennyien csupán csak az összeség érdekében dolgoznak, minden egyes méhecske azért mégis olyan pontosan és célszerűen végzi a maga feladatát, az egyik ezt, a másik azt, mintha csak közös megállapodás útján ennek is, annak is külön-külön ki volna szabva? Van-e valami nyelvük, melynek segítségével megértethetik magukat egymással; vagy talán más módon közölhetik egymással szándékaikat; vagy végre minden egyes méh csak a vele született ösztönnél fogva, önkénytelenül űzi a maga foglalkozását? A ki csak egyszer is figyelemmel nézte egy-egy köpű méh sürgösét-forgását, okvetetlenül ezeket kérde magában. Mert ha csupán bizonyos jelek által közlekednek egymás közt, akkor csak cselekedeteikből következtethetjük, hogy a mit tesznek, előlegez megállapodás folytán teszik, ezeknek a jeleknek pedig vajmi nehéz nyomára jutni. Ellenben ha bizonyos hangokkal közlekednek egymás közt, bizonyos szóra, a melylyel az egyik adja, a másik meg fogadja a parancsot, akkor mindjárt sokkal könnyebben találhatjuk meg a nyitját. És — csakugyan vannak nekik bizonyos hangjaik, könnyen felismerhetők úgy a méhek, valamint a figyelmes szemlélő részéről. E hangok nem számosak, de annyira sajnátságosak, hogy könnyű szerrel felfoghatjuk, megkülönböztethetjük és felismerhetjük őket. Hangok útján jelenti ki a méh örömét, bánatát, haragját és undorodását.

Erős zümmögés ez, melyet nem szálltában, hanem egy helyben állva, szárnyának lebbegtetésével hallat, és ilyenkor feje aláfelé lapul, hátulso testét meg meredten kinyújtva tartja két hátulso lába felett. Mikor a zümmögés nem szakgatott, össze-viszazavarodott, akkor örömet fejez ki, míg a szakgatott, zavaros zümmögés azt jelenti, hogy szegény méhikének valami bánata van. És az a különös, hogy a méhnek ilyenén zümmögése az emberi fülnek is bánatosnak tetszik. Annyira különbözik az öröm tiszta hangja a bánatétól, hogy csupán e hangokat hallván, és ügyet sem vetve arra, hogy minő hatással vannak azok a méhseregre, mégis teljes biztossággal tudjuk: ugyancsak jó dolga van, vagy: szegény köpű, valjon mi lelte!

Csak az a kérdés, ha valjon a méhek maguk közt is érik-e ezen sajátos hangokat? Mert ez esetben nem pusztán hangok azok nekik, hanem valóságos nyelv, a melyen kölcsönösen örömeiket és bánatukat tudtul adják egymásnak? Ez esetben továbbá az is világos lesz előttünk, hogy a méh meglehetősen tiszta tudomásával van annak, a mit tesz. Erről tehát okvetetlenül bizonyosságot kell szereznünk.

Nos tehát, jérünk csak valamely új köpűhez, vegyük ki belőle az anyát, vagyis az ugynevezett királynőt, azután hagyjuk magára a köpűt néhány órára, akkor nézzük meg, hogy viselik magukat benne a méhek.

Hát biz ezek ki- s bezállnak, hordani azonban épen séggel nem hordanak, hanem üres kézzel, illetőleg lábbal, a mint távoztak, úgy is térnek vissza. Alig bujtak ki a repülő nyíláson, már vissza is fordulnak, zavart fejjel ide-oda mászkálnak a köpűn, egész olyan formán, mintha valamit keresnének. És belül a köpűben, ott valjon milyen világ van ilyenkor? Nagyön felforgatott világ. A hányan csak vannak, annyi felé bolyonganak; azt sem tudják, mit csinálnak; a munkában levő sejték azon félben hagyja; a rend tőből felbomolva, fülünket pedig siralmas hangok csapják meg. Valóságosan a nép siralma ez, siratja anyját, a melyről nem tudja, hová lett, holott az ő élete az összes nép élete, és ha ő oda van, mindnyájuknak utána kell vezetni!

Azért tehát, elég obból ennyi, visszaviszszük a királynőt helyére. Ebben a szempillantásban az összes nép mintha csak ki volna eserelve. A szomorúság panaszos hangját örömhangoz váltják föl. A királynővel elsőbben összetalálkozó méhek felujjongnak, és e hang ragadás, egyik a másiknak adja tovább, és egyszerre csak az egész nemzet egy örömujjongatásra fakad. Mindvalamennyien elértették, hogy azok oda fenn, a királynő közelében, miről adtak hirt a többinek. Egy-két szempillantás alatt ilyen roppant változás! És ez csupán csak amaz örömteljes zümmögés folytán; mert örege-apraja arra felé tódul, a merről először hallatszott az örömhír, más egyéb jel egyáltalában észre nem vehető. Más alkalommal lehet látni két-három méhet, sőt többet is, fejeiket összedugva, egy helyben állva, csápjaikat föl-alá mozgatva: a jelen esetben azonban ez nem történik. Nem tud ez most egy helyben állni, és jó sokáig is tartana, míg ilyenén jeladás útján ez a sok ezer méh egyik a másiknak tudtul adná: „Itthonn van már, a kit kerestünk.” Csakis az örömujjongatást halljuk most, a melyet a méh különben is ismer, és melyet ezuttal is jól megért. Pár perc múlva aztán a nép lecsendesedik ismét, kívül és belül a köpűn ki-ki újra fölveszi rendes munkáját, és híre-nyoma sincsen többé rendkívüli izgalomnak. Ekként váltakozott néhány perc alatt öröm és bánat az onegy köpűben. És nem is, hogy minden egyes méh maga győződött meg a királynőnek újból

való jelenlétéről; a legnagyobb rész csupán az örömhangozokból tudta meg, hogy az elveszettnek hitt anya megkerült, és ismervén e hangot, és tudván az ő értelmét, az általános életkedv is megkerült.

És ép úgy száll a szózat szájról szájra: „elveszett a királynő!” Elsőben azok a méhek, a melyek legtöbbet vannak körülötte, étetik, gondozzák, vették észre eltűnését, keresték is nyomban, és mivel hiába keresték, bus panaszra fakadtak. És hogy örömhangoz semmerről nem hallatszott, tudva lón az összes nép előtt a nagy csapás, a mely érte.

Az egy esetet kivéve, hogy elvesztette királynőjét, a méh ritkán fakad panaszhangokra; legfőlebb midőn a petéket, vagy a lépet veszik el neki, és akkor is nem valamennyien egyszerre fakadnak panaszra, és úgy ide-oda sem bolyonganak akkor. Örömet ellenben igen sokszor hallatnak a méhek, a mi gyanítatni engedi, hogy természeténél fogva a méh jókedvűségre hajló; akár csak az ember, a melyik dolga és takarékos.

Tegyük csak néhány méhet valami edénybe és tartsuk ott vagy felőrára elzárva, milyen félelem szállja meg szegény szivecskéjüket, és hogy mennének, csak lehetne is. Akkor leveszszük a fűdelet az edényről, és most azt hisszük, hogy a megszabadult méhek ebben a percben el fognak szállni. De nem teszik. Előbb örömrre fakadnak a visszanyert szabadság miatt, és szárnyaikat csapkodtatva, darabig ott maradnak még az edényen, csak azután szállnak vissza köpűjökhez, és oda érve, újra hallatják örömhangozjukat, ez a „kedélyállapot” tehát egész uton haza felé megmaradt bennük.

Vegyük ki továbbá egy tábla lépet a köpűből, a méhekkel együtt, a melyek rajta vannak, és tegyük más valahová, teszem valami üres köpűbe. Kis idő múlva aztán vigyük őket vissza köpűjökhez, és támaszszuk a repülő-nyíláshoz. Az egyik nekibátorodva, oda száll a nyíláshoz, rákezd a „hivogató”-t, ezt meghallja a másik, az is oda száll, szintén rákezd a „hivogató”-t, és nem telik bele két-három perc, mindvalamennyien ott vannak a nyílásnál, és egy-sziv-egy-lélek rázendítik az örömteljes zümmögést, szerencsés hazaérkezésük miatt.

Mikor a méhesgazda új rajt köpűbe fogván, azt az örömmümmögést hallja az új lakásban, neki magának is jó kedve kerekedik, mivelhogy ez a zümmögés azt becéli el neki, hogy egyetlenegy méh hija sem lesz az új rajnak. A szerencsétlangozó fiatalaság tudniillik ez örömhangoz hallván, azon módon a köpűbe száll. Az örömhangoz egyszeremind szólítgatásul is szolgál a méheknek.

Tavaszzsal meg, első kiszálláskor, akárhányszor láthatni, a visszatérő méh mint áll meg a repülő-nyílásnál, és zengi az ő nagy szívbéli örömet. Onnan van ez, mivel örül a lelke, hogy az első utat, a melyen pedig még nem igen tudott eligazodni és azért vajmi könnyen el is tévedhetett volna, olyan szerencsésen megjárta. Ép úgy a hidegvette méh, mikor fölveszik a földről és elviszik a köpűjéhez; és azonképen az új rajbéli méh mikor első útjáról szerencsésen haza került; mindannyian mielőtt a köpűbe bujnak, a felhágón meg-megállnak és egyet örülnek, csak azután térnek be testvéreikhez.

Látni való tehát, hogy a méh nem csak örülni és szomorodni tud, hanem úgy az egyiket, mint a másikat felebarátjának is hívul adhatja.

Közli:

Sz. M.

Egy hét története.

Májushó 22-dikén.

A mivel nem dicsekedhetünk — A színházak gyöngyös közönsége. — Gassi és Sigfried. — Egy országos csapás.

Hiába! Nincs csunyasabb dolog a kíváncsiságnál. S ettől még a főváros magasb fokú civilizációja sem ment; ép úgy töri magát a rendkívüli látványosságért a budapesti is, mint a kisváros népe. Ime, itt rá az újabb bizonyosság. Nincs okunk dicsekedni vele, de a héten egyébről sem lehetett beszélni az emberekkel, csak az újpesti rablógyilkos Rózsa István kivégztetéséről. Midőn híre terjedt, hogy a kegyelmi tanács már fölterjeszté az ügyet a király elé, egész izgatottsággal várta mindenki a királyi válasz leérkezését s bevalljuk-e, hogy legtöbben aggodtak, hogy a király élni fog legfölségesebb, legkirályibb jogával s megkegyelmez a gonosztevőnek. Oh, világért sem szigorú igazságérzetből folyt ez az aggodalom, a közönség azzal nem sokat gondolt, nagy bűnös-e Rózsa István, megérdemli-e a halált, vagy pedig nem; — a főváros népe csak azért nem ohajtá a királyi kegyelmet, mert akkor az izgalmas látványosság elmarad.

És a lapok a közönség c gyöngéjét csak legyezgették s iparkodtak tápot adni neki. Nem csodálkozhatunk rajta: a sajtó magasb missiója ma már háttérbe szorul az üzleti szellem előtt. A közönségnek szája ize szerint írni, a lapot kapossá tenni, minél számosabb előfizetőt összetoborzani, ez a főczél. E mellett aztán, ha abba nem ütközik, lehet egyéb missiónak is szolgálni. E materialistikus szempont vezette lapjainkat most is, midőn minél részletesebb leírását iparkodtak adni az elítelt utolsó napjainak. Főleg mikor a királyi kegyelem elfordult a bűnösötől; a lapok tudósítói egymást váltották föl a siralomházban s nem maradt az elítéltnék egyetlen szava, mozdulata, tekintete följegyzetlenül. A közönség pedig olvasva a lapok újabb s legújabb híreit, csak azon törte a fejét, hogy minő furfangos uton-módon juthatna egy belépti jegyhez a fegyház udvarára, hol a kivégzés véghemenni fog. Mert az ügyészség nagyon főványkodva küldé ezt meghívóit (A szerencsésebb hűlandók meghívattak a látványra, mint valami cirkusi látványra.) És mikor elérkezett a szomorú végrehajtás napja, a távol eső fegyház előtt már reggeli öt órakor nagy néptömeg állta el a közlekedést, s irigykedve nézte az önelégült arcokat, melyek előtt, a megfizethetetlen becsű belépti jegy fölmutatására, a kapuk föltáruultak. Mikor pedig megérkezett fekete frakkban, fehér nyakkendővel, kellő számú szárnysegédekkel Kozarek, a hóhér, a nap hőse, a római gladiátorokra nem néztek nagyobb kíváncsisággal.

Hogy oda be mi történt, azt persze a nagy tömeg nem láthatta, képzelme azonban anuál élénkebben elővarázsolá a szomorú cselekvényt, s e képzelem kiegészítésére ismét csakhamar kéznél voltak a hírlapok. Mert alig táruult föl a kapu ismét, alig távoztak el némán; hallgatagon azok a meghatottságtól elötétült arcú alakok; a másik perczben már serény hordárok ugráltak elő s a nyomda festéktől nedvesen ezrével osztották szét (természetesen, nem ingyen) a legfrisebb kiadásu lapokat, az izgalmas jelenetnek lehetőleg részletes és hajme-

resztésig hű leírásával. S uramfia! a szöveg elé átkozott rozszul sikerült képe is oda van bigyesztve az idegrázó esztnek, s e kép, bármily silány, még kapósabb, mint a szöveg s körülbelől megbízható leírása. És az sem nagy baj, hogy a magyar lap más csoportosításban, a német ismét másban tünteti elő a jelenetet, senkinek eszébe nem jut, hogy hiszen vagy az egyik, vagy a másik csalás, az pedig még kevésbbé, hogy mind a kettő a legnagyobb mértékben világholondítás, mert hiszen e képek még a kivégzést megelőző napon készültek. Azért csak úgy kapkodják az ékes illusztrációkat s a lap tulajdonosa, a kinek a közönség ez inkább szánalmat, mint mosolyt keltő gyöngesége takaros összeget jövedelmez, elégtelen markába nevet.

Elszomorító dolog ezt látni, s még szomorubb, ha az ember meggondolja, hogy e kóros állapoton a civilizáció sem segít, a mint azt Bécs, Páris példán látjuk, hol a miénknél fejlettebb műveltség sem képes mérsékelni legkevésbbé sem ez igazán állatias hajlamot. Ne is beszéljünk tovább erről, s valóban tartunk tőle, hogy már eddig is kelleténél tovább foglalkoztunk e társadalmi betegséggel.

Beszéljünk egyébről, a színházakról, melyek művelt közönséghez minden bizonynyal méltóbb látványosságot nyujtanak, s melyeknek, fájdalom, ugyan csak megcsappant a közönsége. Természetesen: beköszöntött a nyár, mindenki inkább szabadban szereti tölteni az estét, mint a színházak rekkenő légkörében. Legtöbben málháznak is már, egy-két nap még s a vasut a szélrózsa minden irányában szétröpíti őket s leteszi egy-egy fürdőhely árnyas lombjai alá. A fővárosnak csak addig van közönsége, míg a lóversenyek tartanak, ezek bezárják a téli félét, s a nyárit nem kellemes városban tölteni, s nem is nagyuri divat. Így aztán a színházak tulajdonképeni közönsége ugyancsak lepad, s a ki pedig itt marad, mert itt kell maradnia, az meg az által kárpótolja magát a fürdői s fürdősi élet nem élvezhetett kelleméiért, hogy mihelyt hanyatlik a nap, fölkerelkedik családostul s upraja, nagyja ki a városligetbe, a Margitezigetbe, svábhegyre.

Nem csuda hát, ha a színházak üresen állnak; nem vonz a legérdekesebb előadás sem, csak is az egy Gassiért tesszünk kivételt, a ki városunk szülötte, s a kit meghallgatni mégis csak hazai kötelesség. És élvezetes is, mert a mint már említve volt e lapokban, ritkán hallunk a nemzeti színházban oly tökéletes iskolával, annyi nemes izléssel, oly hatásadászat nélküli egyszerűséggel énekelni. A hangja fölött összepöröltek a lapok. Gassi tenorista, éneklí a legmagas szerepeket, ez okból sokan megtámadják azokat, kik tapasztalva, mennyire hasonlíthatlanul gyöngék és éreztelenek a fiatal művész felső hangjai a tömör, erőteljes alsókhoz képest, hajlandók őt inkább baritonnak tartani.

Bármí legyen, annyi bizonyos, hogy gyönyörűen énekel és a nemzeti színház igazgatósága semmivel sem feledtethette volna el jobban a Chiomi-féle fiacot, mint a Gassi vendégszerepeltetésével. Gassi nálunk csak bemutatta magát, s a bécsi udvari operaházhoz van szerződötve még pedig kizárólag csak Sigfried szerepére. És így mégis úgy lesz, a mint Richter

tervezte. Midőn ő, akkor még a budapesti nemzeti színház opera-igazgatója, Gassit, (akkor még Glatzot) meghallotta, mindjárt neki szánta Sigfriedet a baireuthi Wagner-előadásokra; Wagner időközben talált magának más Sigfriedet, és most Richter, mint a bécsi udvari opera művezetője szerződte az immár teljesen kiképzett Gassit Sigfriedre.

Egy gyászszecsről kell még megemlékeznünk, egy országos csapásról, mely a tudományt, az orvosi kart a múlt hét végén érte. Kovács Sebestyén Endre halt meg, az országos hírű orvos. Pénteken ebéd után a Vadászúrtban lakó Vojnics Sándorhoz ment látogatónak. Alig váltott azonban Vojnicsnéval egy pár szót, midőn hirtelen fejéhez kapott és roszullétről panaszkodott. A megrémült Vojnicsné vizet adott neki. Ez mit sem használt; Kovács egy székre rogyott s eszméletét egy pillanatra sem veszítve el, itt fejezte be érdeműs életét. A közelből előhívott Spuller azonnal elkövetett mindent, hogy megmenthesse életét, de hasztalan volt minden kísérlet — Kovács fuldokolni kezdett. A házinaszony azonnal értesítette Kovács családját. Neje és két fia éppen jókor jöttek, hogy jelen lehessenek a férj és apa haldoklásánál. Időközben dr. Wagner, dr. Korányi, dr. Lumnitzer, dr. Fromm és dr. Kétly is odaérkeztek, ezek azonban már csak a halált konstatálhatták.

Temetése közrészvét mellett ment végbe. Koporsóját számos koszoru díszíté. Az egyik koszoru szalagján e fölirat állt: „Magyar királyi belügyminisztérium;“ másikon: „Az országos közegészségügyi tanács Elnökének,“ a harmadikon: „A magyar tudományos akadémia;“ a negyedik: „A Rókus-kórház első sebészeti osztálya;“ az ötödiken: „Kovács Endrének a Darányi-család — kézben fegyverrel harcban elesni dicso;“ a hatodikon: „A Székács-család hálnjelül;“ a hetedik: „Török József családja;“ a nyolczadikon: „Az emberiség jövőjének emlékéül;“ a kilenczediken: „A legjobb barátának emlékéül;“ a báró Wenckheim Béla által letett pálmakoszoru szalagján: „Magyarország kormánya“ stb. — A temetés nagy fénynyel és ünnepélyességgel ment végbe. Az elhunyt József-terti lakását beláthatatlan sokaság vette körül; a rendet lovas és gyalog rendőrök tartották fenn. Az udvaron a meghívott gyásznap foglalt helyet, közte a min. közül Wenckheim Béla b., Trefort Ágoston, Széll Kálmán, ott voltak továbbá: gr. Lónyay Menyhért, Majláth György, Ghyezy Kálmán, az akadémia képviselői: Arany János és Csengery Antal, az egyetemi tanárok közül sokan, a kórházak, egyesületek küldöttei stb. A nemzeti színház férfikara gyászalt énekelt s ezután Török Pál mondott ékesenszóló, megleghangu búcsúztatót. Ezután a koszorukat rakták a koporsóra; báró Wenckheim Béla a kormány nevében tett pámút Kovács Sebestyén Endre hamvaira. A koszorukat külön két gyászkoesi vitte a hatfogatu halottas szekér után. Hosszu kocsisor s tengernyi nép kísérté a menetet, melyet az egyesületek nyitottak meg fátyolos zászlókkal. A Rókus-kórháznál dr. Navratil Imre és dr. Szárnyassy mondtak búcsúszavakat a koporsó fölött. Ezután a kerepesi sírkertbe vonult a menet s ott Györfy Vilmos tartott emelkedett hangú beszédet, mely után letették a halottat a hideg sírba, örök nyugalomra.

A p r ó s á g o k.

— Elnézést gyakorolni ott, hol az embernek joga volna büntetni, erre csak igazán nemes lélek képes.

— A remény mindennapi kenyere a szerencsétleneknek.

— Felfogni az istenséget annyi, mint felfogni az igaz szeretet lényegét, és magunkat is felfogni benne. Az istenséget magunkban érezni pedig annyi, mint elfeledni földi természetünket.

— Légy a bűnös iránt is kiméletes és jó; légy segítségére, a hol lehet, mert el sem képzelheted, mily nyomorult az ő létele, mennyi erőt pazarol el arra, hogy legalább külsőleg a jobbak közé számíttassa magát!

— Még a gyanuval se sértsük meg embertársainkat.

— A külső élet magányossága még tűrhető lehet, a szívbéli magányosság azonban megsemmisítő!

— A művészet igazság, és az igazság vallás, tanulmányozása és hirdetése pedig a kegyeletes kötelesség szent műve.

— A milyen könnyűnek látszik annak a szó, a ki kiejti, olyan nehéznek annak, a ki felkapja és megfontolja.

— A nők és félénk emberek csak saját veszedelmükben tétovázók, és bátrak és elszántak, ha másokat látnak veszélyben.

— Az öröm könnyei olyanok, mint a reggeli harmat, a melyben a felkelő nap tükröződik vissza.

— Jaj annak, a ki halni készül, és életében senkinek sem adá egész szeretetét! Jaj a korsónak, mely cserepekben hever, és egy szomjuhozónak sem adott üdítő italt!

— Hogy a természet által boldogok lehessünk, romlatlanul kell megőriznünk az ő legszebb ajándokát és jótétomonyét: az igaz érzést. Az igaz érzéshez pedig nélkülözhetlen a tiszta gondolkodás.

— A jóakarát nem azon pillanatnyi, érzésünket megkapó hevülete a sajnálkozásnak, hanem azon folytonos meleg érzés, mely szívünket betölti az emberiség szenvedései és előmenetele iránt.

— Légy olyan tiszta és jó, mintha még ma meg kellene halnod, és olyan munkás, mintha még holnap is élned kellene.

— A féltékenységet measzólátóvá és egyszerűminké vákka is tesz. Lát, mint egy jó vadász, és úgy lő, mint egy gyermek.

— A phantázia, ha megazépití, megaranyozza az élet köznapiságát, az életnek egyik leghatalmasabb meghosszabító eszköze.

— Ne félj a külső zavaroktól, hanem a bensőben uralkodóktól. Igyekezéssel belső egység után, de ne keresd azt az egyformaságban; igyekezéssel nyugalom után, de nem nyugodt tétlenség, hanem a lelki és szívbéli egyensúly által.

— Titkod legyen olyan mint egy drága halott, kinek emléket szentül megőrzöd szíved mélyében.

Budapesti hírvivő.

•• (Játékonyaság.) A király a weidenthali római katolikus hitközségnek temploma építéséhez magánpénztárából 300 forintnyi segílyt adott.

•• (Rózsás napló) Jegyesek: Szilágyi Elemér és S. Tóth Eszti kisasszony Mezőtúron. — Vajda Bálint postatiszt és Vinczy Jolánka kisasszony Nagy-Kanizsán. — Csikász Ferencz bérlő és Alaga Flóra kisasszony Buján. — Rakovszky Aladár bankár és Podhorszky Gizella kisasszony Budapesten. — Ifj. gróf Cziráky János és gróf Almásy Eliz kisasszony. — Ifj. Szlavek Nándor erdőgazd és Haty Mariska kisasszony Mezőberényben. — Schimly Sándor bérlő és Csahay Ida kisasszony Székesfehérvárott. — Menzlik Sándor ex. k. hadnagy és Gondos Julia kisasszony Munkács. — Egybekeltek: Kozáky Gyula mérnök és

Lehmann Lenke kisasszony Budapesten. — Morelli Gusztáv és Wild Anna kisasszony Budapesten. — Mezey Sándor ügyvéd és Bakonyi Sarolta kisasszony Budapesten. — Dr. Goldziher Ignác tanár és Mitler Laura kisasszony Aradon. — Péchy Bertalan miniszteri fogalmazó és Kapy Asztika kisasszony Budapesten. — Fándy József jegyző és Voszprémi Janka kisasszony Debreczenben. — Lukács József ügyvéd és Schönflug Lujza Nagy-Károlyban.

*(Udvari házasság.) Frigyes főherceg e napokban eljegyezte Croy-Dülmen Izabella hercezkisasszonyt Párisban. A vőlegény huszonkét éves, a menyasszony öt hónappal idősebb nála. Frigyes főherceg az elhunyt Károly Ferdinánd főherceg és Erzsébet főhercegnő elsőszülött fia, Károly főherceg, az „asperni győző” unokája. Nagybátyja: Albrecht főherceg, már régebben őt nevezte ki általános örökösének. Frigyes főherceg a huszonötödik gyalogezredben őrnagy. A menyasszony atyja a porosz uralkodó tagja a uralkodónk közelébe diaszté fel az aranygyapjas renddel. Croy-Dülmen Izabella hercezkisasszonyt pedig főhercegnői rangra fogja emelni az uralkodó. E házasság a legmélegebb szívbeli vonzalomról ered. Ferencz Károly herceg, ki már régebben tudta a fiatalok titkát, halálos ágyán király ő Felsége kegyébe ajánlotta e frigyet.

*(Petőfi Sándor születésnapján) Kis-Kőrösön 800 forintot vette meg az Írók és művészek társasága. Az aláírt szerződés szerint: a jelenlegi tulajdonos élte végeig a házban marad, s a jogáért az előfordulható apróbb javításokat ingyen teljesíti. A szerződés megkötése körül Kis-Kőrös doré orvos: dr. Magyar Sándor ur fáradozott. — Az írói és művészi kör — egyesülve a Petőfi-társasággal — a ház utcái szobájában, hol a nagy költő született, múzeumot fog berendezni Petőfi kézírataiból, költeményeinek különféle kiadásából, s más reánk maradt ereklyéiből.

*(A magyar gazdaszönyeg) országos egyletének májusi választmányi ülésében a következő ajándékok jelentettek be: a Plathy Gyula urnál tartott színi előadás 10 frt, Kopf Berta Pilis-Csabáról 6 frt, gróf Battyány Lajosné 10 frt, Walavszky Jánosné 5 frt, Velits Hajnal Teréz egy arany, Adler Antalné eleség; új tagnak bejelentetett Magyar Gyuláné. A választmány köszönetét jelenté ki a közoktatásiügyi miniszternek az árvaházban iskolának juttatott tanszerekért.

*(Budavár bevételének) 29-dik évfordulóját, hétfőn az öreg honvédek példás kegyelettel ülték meg. Délután 8 órakor mise tartatott a krisztinavárosi templomban, délután pedig a folyton borus idő és eső dacára szép számmal gyűltek össze a honvédegyletek központi választmányának, s a pesti, budai honvédegyleteknek tagjai, a menház rokkantjai, s más a fővárosban élő régi honvédek. Gyülekezési hely a Horváth-kert volt, honnan folytonosan esőben, árban ment a 400 főnyi tömeg a krisztinavárosi temetőbe, melyet ködfátyol takart el előlük. A ködfátyolból kilátazott a Budavár bevételénél elesett honvédek hamvai fölő emelt síremlék. A menet itt megállt, levett főveggel állta körül a sírokat, s Degré Alajos 48–49-diki honvédszázados adott kifejezést az érzelmeknek. A mély benyomást tett beszéd után a honvédsírt megkoszorúzták, a Szózatot énekelték, s haza tértek.

*(Fényes bál) rendezett vasárnap az utolsó lóverseny napján, gróf Andrássy Aladár ujonnan berendezett, fényes termében. Az arisztokracziának Budapesten időző tagjai nagy számban gyűltek össze e bálra; — ott voltak Koburg herceg,

Edelsheim-Gyulay báró nejével, Wenckheim Béla báró, néhány püspök. Zsedényi Ede is eljött, mivel ez az utolsó bál az időnyben és így utána következő bálokra nem lesz kénytelen elmenni. Az első négyest 28 pár járta és a mulatók reggel 4 óráig maradtak együtt.

*(Kossuth Lajosról) az a hír érkezett, hogy gyöngéledik. Arcza fájdalmai, melyek azelőtt is gyötörték, ujultak meg. E hír hallatára minden magyar ember szíve mélyből kívánja, hogy nagy hazánkfa mielőbb visszanyerje egészségét.

*(A képeiszlóhús) ismét pihen. Hamarosan letárgyalta a quotát, aztán a delegatusokat utnak bocsátotta s szétozolt. Az utóbbi tárgyalásai a magyar törvényhozásnak nagyon egyoldalúak voltak. Az ellenzék támadott, s a többség nem védett. A miniszterek még csak tettek egy-két észrevételt az ellenzéki szónokok érveléseire, a kormánypárt azonban hallgatott állhatatosan. Nem ok nélkül idézte föl tehát az emlékezetbe Apponyi Albert gróf egyik ülésen Napoleon híres miniszterének e szavait: „Parlez, messieurs, nous voterons!” — Ti csak beszéljétek, a mennyit tetszik, mi szavazunk és leszavazunk titeket. Szomorn a parlamentarizmus e hanyatlását látni, s aggodva kérdezzük magunktól: hová fog ez vezetni?! Oda-e, a hová Napoleont vezették a parlamenti hasonló viszonyok: Sedanhoz?! Örömmel gondolunk arra, hogy ma-holnap lejár e parlament ideje, elérkeznek a választások, melyek talán egészelesebb alapokon nyugvó törvényhozást fognak megteremteni.

*(Lendvay-Latkócsyné asszony) nagy veszélyben forgott. Szélhűdési rohamok közt találták lakásán. Lendvayné asszony, a nemzeti színház egykori büszksége, mélyen fájlalta régi orvosa: Kovács Sebestyén Endre elhunytát, s egész elhagyatva érezte magát, azt hite, hogy ezentul senki sem fog segíthetni baján. A roham is e képzolódés közt érte, de szerencsére gyorssegély veszélyen kívül helyezte. Sok ismerőse a mily részvétellel hallotta rozszülléte hírét, ép oly örömmel fogja teljes egészegeben viszontlátni.

*(Kletser Feri) gordonka-virtuóz mult hétfőn kierlingi nyaralójában, Bécs mellett elhunyt. Huszonöt év előtt híresebb neve volt, mint az utóbbi időkben. A szabadságharc alatt mint honvéd szolgált s Komárom kapitulációja után külföldre ment, hogy gordonkájával szerezzon rokonszenvet a magyar-nak s hirt magának. Dícsősegteljes körutat tett a külföldön és itthon. Utóbb visszavonulva élt s huzamosb idő óta betegeskedett.

*(Az egyetemi olvasókör) esztergomi kirándulása vasárnap jó mulatság volt. Kora reggel indultak el vagy hatvanan külön gözhajóval és Patikáros Ferkóékkal. A társaság középpontja Pulasky Ferencz volt; a fiatalok kérésére örömet magyarázta szellemesen, tréfálva, a visegrádi romokat. Esztergomban mozsárlövések, nagy néptömeg, a tűzoltók díszőrsége, zene fogadta az érkezőket. A Fürdő-vendéglőben banquet volt, persze tömérdek köszöntővel. Ebéd után az érseki képtárt, a bazilikát s ebben az ujonnan restaurált gyönyörű Bakacs-kápolnát nézték meg. Este jelen voltak a Völgyi színtársulatn előadásán is, de a Ripacsos Pista dolmányának csak egy felvonását várták végig; sietni kellett a táncestélyre. A Fürdő termében már kilencz órakor este nagy, díszes közönség volt jelen: Esztergom és vidéke szépei, izlése, egyszerű creton ruhákban. Csakhamar megeredt a mulatság s járták reggeli négy óráig. A válás képzolhetőleg szomorú volt, de a gözös sipja elrikkantotta magát, a csöngő megkondukt s indulni kellett.

•• (Reményi Fülénk,) ki közelebb hegedűjátékával gyönyörködtette a párisi közkiállítás magyar csárdájában reggelre összegyűlt francia zenészeket és hírlapírókat, az utóbbiak gyémántokkal környezett smaragddal díszített gyűrűt adtak át emlékül „au nom de la presse parisienne” (a párisi sajtó nevében.) Harkányi ur ez alkalommal Gerengyi István erdélyi bornit izeltette meg a francziákkal, kik a zamatos nedűt szerfölött dícsérték. A párisi lapoknak e reggeliről hozott közleményei folytán a csárda annyira látogatott volt, hogy a tokaji bor, mely a kiállítás egész tartamára volt szánva, már utolsó cseppig elfogyott. A csárda meglehetősen kis helyisége most egy előkerttel nagyobbították. A szükséges tért a „szomszédok”: Spanyolország és Japán készséggel engedték át.

•• (Dr. Wagner László) tanárnak, kit az ismert párbajügyben a legfelsőbb törvényszék három havi fogságra ítél, a király megkegyelmezett. Porcelan igazságügyminiszter, hír szerint, mellőzni kért minden büntetést ezen párbajnál, melynek az ő fia áldozatul esett.

•• (A jogászok majálisa,) szordán a Margitszigeten szépen sikerült mulatság volt. Pedig az idő nem igen kedvezett, borult levén az ég s hűvös a lég. A hat- és hétórni hajóval érkezett ki a közönség crémeje s a legtöbb szép leány, kik várva várták a Balázs Kálmán talp alá való nőtit. Ugy nyolcz óra felé meg is jöttek a barna fiúk, mivel azonban a tánczosnők száma jóval több volt, mint a tánczosoké, Balázsék, némely kis leánynak csak a szomorúságára huzták a csárdásokat és polkákat. Vagy száznegyven pár tánczolt. Ott láttuk a többi közt — a szép Dietzel Annát, Mikó Irma, Degré Erzsé és Katicza, Klauzál Emma és Mariska, Kovács Auguszt, Farkas Irén és Gizella, Szilassy Juliska, Márkus Emilia, Ligeti Margit, Tóth Erzsé és Fanni, Magyar Ilka, Németh Ilona, Kozma Ilka kisasszonyokat, Svertnik báró-kisasszonyt, Stráda Hermint, a Hamza, Czorda, Gyulányi és Zlinszky nővéreket. A nézők közt Damjanich Jánosné, Csernovits Roxana és Reizig Irén kisasszonyokkal, Daruváry Alajosné kedves leányaival, Danielik Józsefnét, Dobóczy Ignácznét és leányait. A hölgyek nagyrésze egyszerű utczaí vagy estélyi öltözékben volt.

•• (A világtárlaton) a magyar osztály már csaknem egészen kész s méltó figyelmet gerjeszt a tömörked fényes, érdekes látnivaló közt is. Budapest főváros kiállítása berendezését a napokban fejezték be végleg; mindenki elismeri, hogy a gyűjtemény egyike a legkiválóbbaknak az egész tárlaton. A főváros impozáns óriás térképéhez fogható kartographiai művet alig lehetett még valahol látni. Dícséretet vall Magyarország a Bánffy Ádám báró művészi tászaragványaiival is, melyek méltó föltűnés okoznak az ipar-művészeti csarnok magyar osztályában. Midőn e művészi munkák (állószekevény és két szék) a kolozsvári műtörténelmi tárlatban voltak kiállítva, volt róluk lapunkban bővebb ismertetés. Legérdekesebb a szekevény középpontján levő nagy dombormű: Salamon ítélete, melyen a bölcs király, a két anya, a gyermekeket kettévágni akaró poroszló stb. mind kifejező biztos művészi kéz által dolgozott faragásban vannak föltüntetve.

•• (Kincsem,) a híressé vált versenyló, nagy körutut fog tenni ez évben. Bécsben az 1000 és 600 darab aranyból álló allamdíjért, Hamburgban pedig a nagy díjért fog versenyezni. Onnan Kincsem Angliába megy, a hol a goodwodi futtatásokon valószínűleg a leghírnevesebb angol lovakkal fog versenyezni. Futni fog végül a longe-champs-i s a baden-badeni versenyeken is.

•• (A divat) lefoglalta a kornevilli harangokat. E névre

nevezettek a legújabb párisi női kalapok, melyek olasz szalmából készülnek, s harang alakunk. Nincs rajtok más díszítés, mint coqok színes moiréeszalagokból s egy sötét toll aranyos hegygyel és pedig úgy, hogy elől csak a szalag látható, míg hátulról a toll a hajig függ le.

•• (Egy neki vadult ló) nagy szerencsétlenségeket okozott e hó 17-dikén este a fővárosban. Báró Duka Péter fölbirtokos lova az erdő-sorban levő istálló udvarában eltörve a szekér rudját, a rud darabjával együtt kiszáguldott a sugár-utra, melyen az esti órákban hemzsegett a nép, innen aztán a városban keresztül a dunaparti sétáló helyre, a corsóra, mely minden kocsi-közlekedéstől el van zárva. A sugáruton többeket letiport, egy gyermeket holtra gázolt. Legborzasztóbb volt azonban, mikor az ezrek által ellepert korszóra tört be. A nép nem tudott hová menekülni hirtelenében, s egymást toltá föl. A bőségtől állat itt Schlesinger nevű nagykereskedőt tiporta össze, úgy hogy a szerencsétlen ember több csontja eltört eszméletét vesztette, s meghalt. Végre a Hungária szálloda előtt egy pinczér feltartóztatta a lovat. Az utána vonzolt rud csapkodása itt is többeket megsértett. A megvadult lónak Schlesinger Arminon kívül még más ember is áldozatul esett. A sugáruton ugyanis egy ismeretlen öreg asszonyt (valószínűleg napezamos) annyira elgázolt, hogy eszméletlen állapotban vitték a kórházba, hol másnap meghalt. Ezenkívül elgázolta Hartl János 5 éves fiát, valamint Humpatüdter Lipót kőművelégynt, mindannyian könnyű testi sérelmet szenvedtek. A vigyázatlan kocsisokat Domján Pétert és Szloboda Istvánt a rendőrség elfogatta s a fenyítő törvényszéknek adja át.

•• (Nyilatkozat.) Néhány buzgó gyűjtőm felszólítása folytán elbeszéléseimre az előfizetés határidejét június 1-ig meghosszabítom. Ez oknál fogva művem is később — június közepén — jelenhetik meg. Kérem tehát t. gyűjtőmet, szíveskedjenek a kezdőknél levő íveket június elsejéig okvetlenül beküldeni, hogy a kitűzött határidőre művem akadálytalanul megjelenhessen. Budapest 1878. május 15. — Bodon József.

•• (Halálozások.) E hét folytán meghaltak: Özvegy Tormássy Józsefné, született Novák Szidónia, 52 éves korában. — Szluha Gáspár ügyvéd, 67 éves korában, Szegeden. — Özvegy ifj. gróf Zichy Miklósné, született Festetics Fanny, 52 éves korában, Budapesten. — Ramazetter Vilmos, jótekonyságáról ismert veszprémi polgár. — Gróf Laszberg Károlyné, 57 éves korában, Győrött. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, május 18. Pál és Virginia. — Vasárnap, május 19. A klub. — Hétfőn, május 20. Béli köpeny. — Attache. — Kedden, május 21. Troubadour. (Gassai vendégjátéka.) — Szerdán, május 22. A másoló. — Galathea. — Csütörtökön, május 23. Piccolino. — Pénteken, május 24. A 47-dik ezikk. (Előszőr)

Népszínház. Szombaton, május 18. Columbus. — Vasárnap, május 19. A csikós. — Hétfő, kedd, szerda, május 20–22. Columbus. — Csütörtökön, pénteken, május 23, 24. A cornevilli harangok.

Kovács Gyula kedden este Lear királyt játszta s örömmünkre szolgál kijelenteni, hogy sikerültebben, mint Othellót. Felfogásában nem volt semmi új, semmi keresett eredetiség, alakítása nem volt egyoldalú és sem ideges vén embert, sem hirtelen haragu, mindjárt dühöngő öreget nem mutatott be, hanem a milyennek egyszerű, természetes felfogás szerint Learnek lennie kell: egy elkényeztetett vén gyermek volt, a ki hizelgéshez szokott, erélytelen, határozatlan vén ember, a ki

ingerültségbe jő, ha eszesélyeinek ellen mondanak. S leszámítva a leszámítandókat, alakítása mind végig hű volt e felfogáshoz. Különösen sikerült volt az a jelenete, mikor keserűen felkaczag Regan azon szavára, hogy mi szüksége van az öreg királynak habár csak egy szolgára is. Igen szép, sikerült volt megörülése; mint örült, mikor törvényszéket tart leányai fölött s mikor fején szalma-koszorúval kiszalad, kevésbé sikerült. De már az a jelenet, midőn magához tér a Cordeliát fölhameri, ismét igen szépen volt csinálva. Jelenete Cordeliával, börtönbe vitele előtt, nem volt egészen kifogástalan; örömeinek még gyermekeesebbnek kellett volna lennie, s korábbi szenvedélyes kitöréseire emlékeztető felkiáltása, hogy: kárhozat arra, ki őt sirni látja, fölösleges volt a rontás a jelenetet. S végül midőn Cordeliával bejön, karjai közt tartva agg. megtört szíve minden örömet — örökre megsemmisítve, ismét jól eltalálta a hangot, meghalása is szép volt.

Cordeliát Márkus Emilia bájos egyszerűséggel, nemesen játszta, gyönyörű Cordelia volt. Kassainé kitűnő Goneril volt, s Lendvayné Reganja is kiállja a kritikát. Pintér Glosterje jó, nemes, kerek alakítás volt; Edmundot Egressi játszta, s a mit Jágonál szívesen hajlandók voltunk elengedni: a sarcasmus éles színezését, itt sajnálat nélkülöztük. Edgárt Nagy Imre jól játszta; szegény Tamása azonban olyan volt, mint minden szegény Tamás. Szigeti József szolgának öltözve kitűnő Kent volt, Vizvári bolondja pedig nagyon is jó szívrű bolond. Ő is úgy fogta fel a szerepet, hogy ez embernél csak álarcz a bolondság, csakhogy ő ez álarczot jobbra csak a kezében tartotta s szinte látszott, valahányszor a fájdalom által gyötört király fölött élczelődött, hogy nehezére esik. Szükséges, hogy a guny és élez metaszószavaiiban ott csillogjon a eziv meleg rokonszenve és részvéte, csakhogy ennek nem szabad a guny élet egészen eltompítani. A rendezés kitűnő volt, a díszletek gondnal összeválogatvák.

Soldosné nem egyhamar megy ismét Pozsonyba vendégszerezelpni. Az ország elkényeztetett csalogányát ez ő király-koronázó város oly rideg fogadtatásban részesíté, hogy örökös szégyenfolt marad a pozsonyiak hírnevén. Fölléptein a nézőtér csak így-amúgy telt meg. A magyar fiatalság utóbb megrostelte a dolgot és Soldosné utolsó fölléptére tele házat varázsolt elő. Volt taps, koszoru is elég, általában fogadtatása határozottan tüntetésszerű volt. Legcsattanósabb volt mégis az a tüntetés, melyet néhány magyar fiu annak a sógornak az arczára mért, a ki elég otromba volt a művésznd gyönyörű dalaira piszszegni. A culturnation ez érdemes képviselőjét aztán, mivel a magyar népdalok annyira sértették a fülét, szépen kilóditották a színházból.

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

- Az első szám: D és H betűk.
A 2-dik szám: K betű.
A 3-dik szám: A és L betűk.
A 4-dik szám: D és E betűk.
Az 5-dik szám: B, J és S betűk.
A 6-dik szám: E és F betűk.
A 7-dik szám: C és P betűk.
A 8-dik szám: M és A betűk asztaluemlékekre.
A 9-dik szám: Tambourirozási minta gyermekköntőkre, ruhákra stb.
A 10-dik szám: B és A betűk.

- A 11-dik szám: szivartárcza rajza, bőrre, ripsre vagy tafetára, színes selyemmel vagy aranyszállal tambourirozandó.
A 12-dik szám: D betű asztaluemlékekre.
A 13-dik szám: M és B betűk.
A 14-dik szám: V betű asztaluemlékekre.
A 15-dik szám: L és I betűk.
A 16-dik szám: finom battist szívbendő körüli franczia himzés. Ezen munkát tűllre is lehet alkalmazni és csak a közepére battistot tenni.
A 17-dik szám: C és V betűk. És végre
A 18-dik szám: ágyneműkre, köpenyekre stb. fehérneműkre való finom himzés rajza.

Számrejtvény.

Marton Bertától.

2. 3. 5. Ez őriz minden értéket,
1 6. 7. 8. Ez meg a jó s tiszta mézet.
8. 10. 11. 12. Elvitázhatlan dologról
Mondjuk el ezt olykor-olykor.
5. 10. 2. E nélkül nem volna krajcár.
3. 6. 4. 3. 11. 12. Szerelmünk sokszor ezzel jár.
11. 10. 9. E nélkül egy féreg sincsen,
9. 10. 11. Korunk egykor ilyen lézen.
4. 10. 2. Az édes csók ilyen fajta,
1—12. T. olvasóm! töprengsz rajta?

Megfejtési határidő: június 6 19-dike.

A f. é. 17-dik számban közlött rejtvény értelme:

Addig jár a korsó a kutra, míg el nem törik.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Steiner Janka, Tóth Izabella, Steiner Sarolta, Koronagh Serk Hermin, Moesz Géza, Báthori Sigray Istvánné, Hidassy Pakay Ida, Jánosy Lajosné, Magyar nővérek, Petordl Pap Erzsébet, Ferencsevics Teréz, Liebner Józsefné, Rosenfeld Ilka, Kubinszky Mukiné, Potoczki Antónia, Veress Róza, Pajor Lenke, Revizsnyei Reviczky Erzsébet, Kirch Gyuláné, Gedenczöl Gáspárné, Jávor Anna, Sámfalvi Bittó Margit, Krakay Mari, Nemeth Alajosné, Ujfalusi Károlyné, Lukács Györgyné, Nagy Mariska, Marton Berta, Gocsman Karolin, Király Zsófi, Majovsky Margit, Györffy Gyuláné, Nagy Tilda, Korom Mariska, Török Elekné, Tamás Izabella, Mátyai Lóra.

A 16-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Jávor Anna, Krakay Mari, Nemeth Alajosné, Nagy Mariska, Marton Berta, Gocsman Karolin, Király Zsófi, Györffy Gyuláné, Mandula Ida.

A 15-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Nagy Mariska, Marton Berta, Gocsman Karolin, Király Zsófi.

T a r t a l o m.

A melegített hamu, Brankovics Györgytől. — Magunk vagyunk... Szabo Endrétől. — A római nők piporéja. 1903. M. . . Tódortól. — A méhek életéből. — Egy hét története. — Apróságok. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

21-dik szám.

Május 26-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-kőrt 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p .	
							kelte	nyugta
							óra perc	óra perc
Május 26	Vasárnap	F 5 Nerei Fülöp	F 5 Rogate	14 A 4 Izidor	23 Bójt G. elf.		4 12	7 42
27	Hétfő	P. Magdolna	Béda, Gyula	15 Glyceria	24 Szeth		4 12	7 43
28	Kedd	Vilmos	Emil	16 Tivadar	25		4 10	7 44
29	Szerda	Maximin	Maximin	17 Andronik	26	☉	4 11	7 45
30	Csütörtök	Áldozó csüt.	Áldozó csüt.	18 János D.	27 Tóbiás		4 9	7 46
31	Péntek	Petronella	Györgyike	19 Patrik	28 Bójt S. p. h.		4 8	7 47
Junius 1	Szombat	Nikodem. Juv.	Blandina	20 Thallolaeus	29 Sab. 6. per.		4 8	7 47

V i d é k i t á r c z a.

Tisza-Roffon a nőegylet tavaszi mulatságot rendezett mult vasárnap ifj. gróf Waldeck Frigyes közeli birtokán, a regényes fekvésű Bibiczhat ligetben. E mulatság az ottani vidék nagyszámu birtokos családjainak volt találkozója; oly számosan jelentek meg, hogy az elnöknő, Birczay-Kemény Ida bárónő és Magyary-Waldeck Valeria grófnő terve szerint felállított csemegésátor, (melyet a nőegylet tagjai a szükségességekkel bőven elláttak) reményen felül jövedelmezett. A tiszta bevétel százötven frt volt. Este a kirándulást táncmulatság követte a roffi vendéglőben, melynek nagy szobáját Magyary Waldeck Valeria grófnő buzgó fáradozásai folytán valódi díszteremmé varázsozták. A falakat virágzöngye borította. A tánc csak hajnalban ért véget.

Balaton-Füred idényét most vasárnap nyitják meg ünnepélyesen. Évtizedek óta nem volt olyan szép és gazdag ott a tenyészet, mint jelenleg a május oly kellemes, mint az idén. A megnyitás napjától kezdve a Kisfaludy-gözsze napjában kétszer közlekedik Siófokkal a kéjutazási jegyek (fele árral oda és vissza) már érvénybe léptek. A mint a lapok hónapok előtt írtak Balaton-Füredről a ennek szépüléséről, emlékedéséről: az nem mese többé a az újabb építkezések bárkit is meggyőzhetnek arról, hogy a kedvelt fürdőhely egy jobb jövő közömbén áll. Már maguk a földött folyosók a az új kávéházi csarnok, a fölötté álló verandával: oly előnyök, melyeket nem lehet elég sokra becsülni. A gyógyterem földszintjének előcsarnoka a földött sétány közepén szintén kézen áll, további alapjai megálla a meglevő falai, addig is, míg a munka tovább folyhat, rögtönzött tetőzet alá vonva.

Szarvason Kontur Kornélia kisasszony, Kontur József járásbíró a földbirtokos kedves leánya, a hó 6-dikán, Horváth Pál fővárosi ügyvéddel történt egybekelés emlékéül száz forint adományt küldött a Richard Irma kisasszony vezetése alatt levő a 1862 óta Szarvason fenntartott nőnővelőnek, melynek két éven át ő is növendéke volt. Az igazgató választmány köszönet iratot küld a fiatal nőnek, kit nagyon szépen jellemez az, hogy holdogsága ünnepén elismeréssel emlékezett meg az intézetről, hol jó nevelést nyert a megemlékezést áldozatkész tettel tanúsítá.

Az érdi községházát elliczítették. Gránár János volt érdi tanító öt éven át nem kapott fizetést Erd községétől; benmaradt 285 frt és 85 mérő buzája. Sehogy sem juthatván követeléséhez, bepörölt a községet, a az illetékes bíróság elmarasztalta a községet, és határidőt tűzött a fizetésre. A községi tanács a fülöhegyét sem billentette a bíróság ítéletére, hanem bevárta, míg végrehajtást eszközöltek a község ellen és lefog-

lalták a községházát, bevárta továbbá az árverés napját. De senki sem jelentkezett a kótavetyéire, a a tanács nagyot nevelt. Hanem bizony nagy szemeket meresztettek, midőn a második árverésen, mely folyó hó 10-dikén tartatott meg, a 2300 frtra becsült és a község tulajdonát képezett házat becsáron alul eladták 301 frton.

A temesvári török konzul, Dagués effendi megtette az előzetes lépéseket egy Temesvárt tartandó esti ünnepély rendezésére, melynek tiszta jövedelme a nyomorral küzdő török menekültek javára lesz fordítandó. A Temesvárt vendégszereplő magyar színtársulat is készségesen nyilatkozott a hó 28-dikán az estét a nemes szélnak szentelni a Fekete dominó dalművet színre hozni. Az ünnepély bankettal a valószínűleg táncvizsgálommal lesz összekötve.

K ü l ö n f e l é k .

*(A walesi hercegről) írja egy francia lap a csinos jellemvonást: Általában fölött, hogy mult vasárnap a walesi herceg nem jelent meg a Páris melletti longchamps-i futtatáson. Ez abban leli magyarázatát, hogy a vallásos Angliában vasárnap semminemű szórakozás nincs megengedve. A herceg ez alkalmából levelet intézett Viktoria királynőhöz, hogy megengedi-e neki, hogy Franciaországban való tartózkodása alatt kivételt csináljon, és részt vehessen a futtatásban? A királynő azonban táviratilag tagadó választ küldött engedelmes fiának.

*(Világtárlat Rómában.) Mint római magánhírek jelentik, a kormány 1881-ben nemzetközi kiállítást szándékozik rendezni Rómában és azt az állami pénztárból 15 millio lírával fogja támogatni. Hír szerint ez a király óhajára történik.

*(A nápolyi virágáros leány.) A nápolyi nyilvános élet legérdekesebb jelenségeinek egyike Angiolina. Hogy ki az a Angiolina? Egy fioraja, egy virágáros leány. Önök mosolyogni fognak és nem hiszik el nekem, ha biztosítom önöket, hogy lehetséges, miázerint alig egy év alatt egy 800,000 lakossal bíró városban egy egyszerű virágárosleány a közfigyelmet magára tudja vonni. Magam is mosolygok és ugyanezt mondom — azonban még is úgy van: Nápoly talányait nem lehet megfejteni. Angiolina szép — az igazi szépeknek nincs superlatívusa — a mellett élete olyan mystikus, regényes. Nappal csak egy órára jelenik meg a corson egy fogatban. Előkelő eleganciával öltözve támaszkodik a kocsi párnájára, közönyösen tekintve a körül zseibongó emberrajra a közönyösen fogadva

a bámuló tekinteteket is, melyeknek minduntalan ki van téve. A kocsai egyszerre csak eltűnik a sétányról és egy órával később azon leány, kit csak az imént berczegetni lehetett tartani, egyszerű, fekete ruhában barangol az utcákon föl s alá, karjáról virágkosár csüng alá. Így lép be a kávéházba, nem csekély bámulatára az idegen embernek, a ki ezen szép fejet csak nem rég bámulta valamelyik művészi kiállításán, bizonyára Reni Guido mesterműveinek egyik megtestesült alakját látva benne. Mindenkinél egy-egy virágot nyújt és az érte kapott soldit kosárkájába teszi. Csak egyszer lehetett látni, hogy valaki visszautasította virágját. Ez a valaki is — vak volt. Esti 10 óra felé nyomtalanul eltűnik, hogy másnap ismét mint nagyvilági hölgy, majd mint szíjára tűnjék elő. E mellett mindenki tudja, hogy ezen szép leány, kinek rézpénzt nyomott markába, igen gazdag, hogy nagy tőkéje hever a nápolyi bankban és hogy egy nagy földbirtok tulajdonosa.

Megbízások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, a kik a jelen félvi. vagy évnegyedi díjat még be nem küldték, a könyvek megrendelése által pedig az egész évre jegyezték be neveiket, a hátralevő negyedévi díj mielőbbi szíves beküldésére.

Segesvárra. Sz. M. urnőnek: Nagyon sajnálom, de teljes, csonkítatlan példány már nincs, és így kívánsága szerint az előfizetés szeptember végeig szól.

Kolozsvárra D. E. urhölgynek: Már többfelé kértam lapom idei 6-dik számát és ha megkapom, a legzivesebben fogok vele szolgálni.

Pápára S. L. urnőnek: A mint lehet, örömmel.

Nyitra V. J. urhölgynek: El van küldve.

Egerbe K. K. M. urnőnek: Postára van adva.

M. Komáromba K. S. H. urnőnek: Bocsás sorait csak e hó 22-dikén vettem, azért csak most tudósíthatom, hogy igen, a legzivesebben vállalom el. Szíves tisztelet.

M. Hegyessre F. A. urhölgynek: El van küldve.

Tölgyessre T. A. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Pécsre O. J. urhölgynek: Magánlevélben feleltem kérdésére. Szíves tisztelet.

Csoknyára T. P. urnőnek: El van küldve.

Debreczenbe T. I. urhölgynek: Magánlevelet írtam. Szíves üdvözlöt.

Szt. Gróthra St. S. urhölgynek: Köszönet szíves részvételeért! Hál' istennek túl vagyunk már a hajón!

Moroczra L. Gy. urnőnek: El van küldve.

Marmaros-Szigetre M. L. urnőnek: Várom szíves megrendelését, hogy azonnal végrehajtsam azt.

Makóra L. Gy. urnőnek: Nem kaphatnék rövidebbet, kevesebb betűből állót? Aztán kérem szépen a megfajtását is elküldeni. Fogadja szíves tiszteletemet.

Rozsnyóra Sz. M. urhölgynek: Legközelebb el fogom küldeni.

Debreczenbe D. J. urnak: Pontosan vettem.

H I R D E T É S E K.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

Illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronahereczeg (url)-uteza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillette szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt nem említett *pépecszereket*.

Arjegyzőkek kívánságra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal, pontosan teljesítetnek.

RÓZSAY, confectionneur,

Budapest, Deák-Ferencz u. 5.

„A francia nőhöz.“

ajánlja dúsan felszerelt raktárát a legszebb parisi toillettek, felöltők, dolmányok- és mantillekből, Claire de lune vagy más új gazdag díszít-ménnyel kiállítva.

Menyasszonyi toillettek nehéz atlatz vagy sállebből 50 frttól 160 frtig.

Ujazzo és eső köpenyek 10 frttól 30 frtig.

Megrendelések a vidékről jótállás mellett leg-pontosabban eszközöltetnek.

Zamatos mosó fény-keményítő

Schmidt R. Magdeburghan 1 csomag 30 kr.

E keményítő megkönnyíti és egyszerűsíti a vasalást, a vasalásnál nem rántódik össze, a vasalt fehérneműnek vakító fehér fényt s kellemes illatot ad, keménynyű s mégis bajlékonyú teszi, könnyen mosódik, s mosás után semmi kezes foltot sem hagy hátra a fehérneműben.

Főraktár Magyarország részére:

N e r u d a N a n d o r

hatvani-utca 10.

A „Török Szultán“-hoz

ezimzett

NŐI DIVAT és kész RUHA-RAKTÁRBAN

Budapesten hatvani-utca, az újvilág-utczával szemben

kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb áraton kaphatók: ez pedig 15 frt, 18 frt, 20 frt és 25 frtért igen finom belinekből.

fekete terno-ruhák 20 frttól kezdve.

Megrendelések is ugyanezen áraton pontosan és gyorsan teljesítetnek, és kívánságra minták küldetnek.

Nagy választék kész tavaszi felöltőkből parisi minták szerint 6 frtól kezdve

CZIM. A „Török szultán“-hoz. Budapest, hatvani-utca.

Török József gyógyszerháza, király-utca 7. sz.

Glycerin-Crème a legjobb bőr- és arcztisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szappán, naplítás, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyenlítő a legártatlanabb szerekek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak természetes frissességét tartják fenn. A folyékony glycerin-creme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-on kívül semmiféle hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt, és a finom piperezszappan minden kívánt előnyével bír. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngyösebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek úgy férfiaknak is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézborítástó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kávék-tyuk-szemgyűrűk és essencia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. szám.

Angol és francia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jockey-Club 2 frt, Athenienne 1 frt. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinalgre de Bully 1 frt 50 kr. Savonde Thridace Violetti Párisban 1 frt. Illatos szőgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice de Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig meg utól nem éretett hatására nézve az emésztés és tisztítás terén, s a test táplálása és erősítése nézve Ez által napenkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos, meg-makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belső petyhadttság, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvén, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos fájások, ferges és kóros betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött kőszvény és mellbajban (tuberculose), ásványvíz gyógyászatnál, úgy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitűnő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: 1.20 kr. Egy kis skatulya 84 kr.
Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Göllis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védjeggyel s kívülről ily címmel van elzárva:

K. k. concess. Univ. - Speisen Pulver des dr. Göllis in Wien.
Főszálltobhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof)

Párisi pecsétisztító.

Kitűnő jószágú szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szarok-, faggyú-, vaj-, kocsikén-, olajos festék-, hajkenő- és izadátság által bármilyen kellemében, a ruhában, szelyemszallagban, bárszutyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmeztetekben okozott pecsétet ki lehet tisztítani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használtatik. Ellentétben más hashajtó szerekekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tápláló itelokkal és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó buslevessal stb. vétetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hastisztulása legyen, választatja azon órit és orvosi időt, mely étvágya- vagy foglalkozásával leginkább megegyez. — Egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, Pesten, király-utca 7. szám.

Dr. Romershausen Szem-Essentiája

a látóerő fenntartása, helyreállítása és erősítése.

Egy nagy palack ára 2 frt 20 kr., kisebb 1 frt 20 kr. Elbe melletti Aken. Dr. Romershausen szem-essentiájának egyedüli készítője: Dr. GEISZ F. G., gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Hayden vegytani laboratóriumából, azon felette kiváló eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kísérletei előidézték, már világhírt vívott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, nem csak fenyvesen érvényesül minden nemű hóleő bajok ellen, hanem ezélmányos összetételben még főfőlmulhatlan óvszor a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a szőrt szerek rothadását, s ezzel egyet eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-tojlettő-szappan	darabja ára 50 kr.
Salicyl-tojlettő-víz	7
Salicyl-fogpor	50
Salicyl-fogpép	60
Salicyl-szájvíz	60
Salicyl-hajkenőcs	50
Salicyl-hintőpor (lábak izadása ellen)	50

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 7. sz.

Engelhofer J. fele izom és ideg essentiája

illatos alpesi virágokból késző használatra rheomaticus arc és testi bajok ellen fejfájás, szédülés, fázangás, derékfájás, testrészek gyöngesége; de különösen megerősítően és tudósos jákálás ellen, általános testgyengeség és oldalsnyílhamlás ellen, végre az altesti bajban szenvedőknek különösen ajánlható

az izom és ideg essenciát

Üvegenként 1 frtjával o. é. a felhasználás utasításával együtt valódi minőségben egyedül Török József gyógyszerész urnál Budapesten király u. 7. szám alatt kapható.

Andel J.

Tengertuli Pora.

Az Andel J. fele ujjonon föltalált tengertuli pora nem a közönséges főreg pornak vehető hanem egy talkázónságes direkt készített 1000-szer megvizsgált és kitűnőnek talált speciális pornak tekintendő. — Az Andel J. fele ujj föltalált tengertuli pora használatához egy nagyon praktikus és olcsó ujj szerkezet.

Féreg-Porzó

Fecskendője

megvendő. Az említett por ugyemendható termőszetűen tüll erővel bír, megsemmisít a

Połoskat, Bolhat, Svabhogarat, muszkafogót, molj, legyek és hangyaférgeket, egyáltalán az egész férgek létét csodálatos gyors

san, biztosan és pedig olyképen hog a férgekől semmiféle maradékot sem hagy vissza.

Ára üvegenként, 20, 40, 60 és 80 kr. 1 frt. egy darab Ferris Porzógépnek ára 45 kr. kapható Budapesten Török József gyógyszerházánál király u. 7. sz. a és Pozsonyban a főgyaztási egyletnél.

Francia hajfestő folyadék

(Chromatique Parisien), melylyel akármitőle színű haját tetszés szerint és tartósan feketére, barnára vagy szőkére festhetni, legfőlebb 10 perc alatt; hatása olyannyira ismeretes, hogy további dicséretre nem szorul.

Ára 2 forint.

A hozzá való eszközök, úgy mind két kefe és két csésze 50 kr.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészénél, király-utca 7. szám.

Feytona.

A hírs amerikai szer fogfájás ellen, használás után rögtön hat.

Ára 60 kr. o. é.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félsévre 6 frt
egész évre 12 frt.

Könyvtáraknak is díj ellenében
20 k.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Törvényszék, 6. sz. sz.
91-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyed századosra 5 frt.

22. SZ.

Junius 2-dikán

1878

Havonként színezett
dívatképpel.

minden negyed századosra 100 k.

Éveskiadás
tizenkét kötet könyvmellék-
kötet.

A könyvek megkötésére egész
évi járattal kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Közelebb egy arany-
lakodalomról olvashat-
tak e lapok szíves ol-
vasói, egy érdemekben
gazdag kitűnő főúri há-
zaspár egybekelésének
ötvenedik évfordulójá-
ról. Mindig közérde-
keltséget szokott kel-
teni, ha egy pár em-
ber ötven évet töltött
együtt jó sorában, bal-
sorsban, ha megéri fe-
hér hajjal ugyan, de
még mindig fiatal lé-
lekkel nemcsak ezüst-,
hanem aranylakodal-
mukat is. Mert be sok
idő az az ötven év, egy
félszázad, kétszer lesz
az alatt a pályás gyer-
mekből embernyi em-
ber, a hatalmas tölgy
mellett kétszer nő ki
a gyöngye csemetéből
erős, viharokkal da-
czoló fa; szép dolog
az, ha ezt az évet a
régii törzs megéri, ha
koronája nem roskadt
le az alatt, hanem büsz-
kén fennáll a kimagas-
lik a későbbi hajtások
közül. Ötven évet el-

Bárá Vay Miklósné.

tölteni egy pár ember-
nek együtt, örömben,
búban, átélni annyi vi-
szontagságot, nemze-
dékeket látni születni,
felőzni és alámerülni,
átélteni a világ félszáz-
ados történetét annak
minden változataival,
melyek az alatt az em-
beriség ki tudja hány-
szor színt, alakot, for-
mát változtatott, —
nagy dolog ez, és ön-
kénytelenül tiszteletre
keltő.

Bárá Vay Miklósnak
és nejének arany-la-
kodalmára mindazáltal
ezen, a főnébb elmon-
dottak folytán könnyen
érthető érdekeltségű
is nagyobb figyelmet és
országos érdeket köl-
tött. Mert e főúri pár
nem csak előkelő szár-
mazásuk, hanem egész
életük, nemes példájuk
által méltán magukra
vonták az ország fi-
gyelmét. Hazafias szép
tettek jellemzik egész
működésüket, félszáz-
ados múltjuk a minta-

szerű főuraké, mely buzdító például szolgált a társadalom kö-zép és alsóbb fokú rétegeinek, a egyszerűságra azon főuri osz-tálynak is, mely hála Isten, nem szűkölködik ugyan kitűnő hazafiakban, mégis, valljuk be, számos oly példát is mutat, mely bizonyára nem illenék az ország színe-javának osztályához.

Nem lehet szándokunk azok felsorolása, a miket a férj, Vay Miklós báró tett e félszázad alatt; mi lapunk köréhez illőleg most csak a nemes bárónőről szólhatunk e helyen, kinek arcképével ezuttal alkalmunk van olvasóinknak kedveskedni. És nagy lelki örömeinkre szolgál, midőn e derék főuri nőről megemlékezhetünk, ki nem csak egy tekintetben tanulságos mintaképül szolgálhat sok főuri hölgynek.

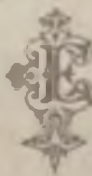
Elsőször is abban, hogy míg fájdalom számos előkelő hölgy magyar léteire inkább lenne számítható akármelyik nemzethez, csak a magyarhoz nem, addig Vay Miklósné bárónő, német nő léteire, magyar mágnáshoz menvén férjhez, magyar nő lett, nem csak megtanulta nyelvünket, de szívvvel, lélekkel e nemzeté lett, s gyermekeit is tiszta magyar eszelem-ben nevelte. Vay Miklósné bécsi nő, báró Geymüllernek, a nagyhirű bankárnak a leánya, ki férjhezmeneteléig egy árva szót sem tudott nyelvünkéből, s mégis rövid idő alatt magyar nő lett, s még pedig abban az időben, midőn sajnos magyar főuri szokás volt csak a külföld felé huzni. Vay Miklósné kö-vette férjét Zemplén megyébe, a férje, mint alispán központja levén a megyei életnek, házuknál állandó találkozója volt a magyar nemzeti pártnak s a társasélet, melyet Sátor-alja-Ujhelyen, utóbb Debreczenben teremtettek, fentartója, élesztője lett annak a nemzeti eszelemnek, mely utóbb meg-ővta e hazát a megsemmisüléstől.

Vay Miklósné bárónő mint család-anya is példás nő volt. Említettük már, hogy gyermekeit magyar eszelem-ben nevelte; s hogy bizonyos lehessen arról, hogy hazafias cél-zata a nevelők kezében, távol a szülői háztól megvalósul, sze-mei előtt nevelte föl gyermekeit, ezek képezték legfőbb kin-cseit, legnagyobb büszkeségét. S hogy a nevelés áldásait saját háza és családja körén kívül is terjesztse, lakhelye egész vi-déken kiadódó intézetek fölállításán buzgólkodott; így lak-helyén Golpon, az általa jelentékeny összegben vásárolt telken szép óvodát állított, melyet nem csak hogy saját költségén tartja az óvodát, hanem a községbeli gyermekek ápolására és gondo-zására maga is felügyel. A szomszéd Tállyán ugyan csak az ő befolyásával alakult meg a kiadódó egyesület, melynek ő védnöke és erkölcsi és anyagi támogatója. Valóban, a nemes bárónő érdemei e téren is feledhetlenek lesznek. Mint vallásos nő is sok érdemet szerzett magának. Férje a tiszántúli evan-gélikus helvét hitvallású egyházkerület főgondnoka volt, ő pedig iparkodott jótékonyságai, vallásos célú bőkezű adako-zásai által méltó neje lenni az egyházkerület világi fejének. Áldás kísér az ő minden léptét s nemes cselekedetei örökre feledhetlenek lesznek.

Báró Vay Miklós és neje szép életkoruk dacára még mindig friss erőben vannak; dicő pályájok még nem érkezett el a végére, ők még folyvást nemes példa adói a magyar főuri társadalomnak. Eltesse is őket sokáig az Isten az ország, a nemzet javára!

Viszontlátáskor.

Földvály Istvántól.

Ujra láttalak! midőn szerelmed
Már elcsérélte szolymért, drága gyöngyökdért,
Midőn nem volt szabad többé szeretned,
S rajonganod, mint egykor ifju álmokért!

Mosolyt hazudtal hervadt ajkaidra,
Jó férjedet dicseréd, szűnsz szüntelen,
S szemedből már kibált a gyújtó szikra,
Mely egykor átcsikázott árva szívemen.

Beszéltél boldogságról, búsza fényről,
A melynek élni vágyol, mely körül vezen,
S én tudtam, hogy szegény szíved csak gyűlöl,
S egy néma átok az, mit huzcolsz élteden.

S szívemből tört elő a könyv pataja,
A mely kezedre hullt, mint langyos permeteg,
Hisz én tudom csak igazán mi volt a',
Mi benned boldog, sápadt aszony elveszett!

Elbeszélés az erdőben.

Szokoly Viktortól.

Vasárnap dobolták ki faluhoszaszat, hogy november 26-dikán a k—i erdőben husz nyilast a lábán fognak elárverezni.

Két birtokos a szomszéd községből épen látogatóban volt nálam. Még fiatal férfi mindkettő s jó gazdák, kik minden ügyüknek személyesen igyekeztek a végére járni.

— Ez derék. — jegyzé meg egyikük, Honti Rezső, ki három évig vidéki lapot is szerkesztett. — Együtt mehetünk ki az erdőre, hogy nyilásainkat előre kiszemeljük.

— S mikor?

— Holnapután, ha úgy tetszik, — veté közbe a másik, Gyermeli Péter.

— De jókor legyetek nálam, mert az ut hosszú, a napok pedig már rövidek.

Tudni való, hogy negyven és néhány év előtt még a mi határunk legnagyobb részét is őserdő borította; de a birtoko-sok elszaporodtak, vidékünkön több kőszénbányát nyitottak s mert az ország fővárosa csak öt mértföldnyire van hozzánk, azért a fát igen jól lehetett értékesíteni. S hol azelőtt felbőszült tengerként zúgott a rengeteg, midőn fölötte elszárgultak a Vértes felől jövő viharok; hol a cserjésekben, a szakadékok vékony vizereinél a nemes szarvas üte föl kémlelő fejét, ott most mindenfelé munkás földmivelő nép nyüzög a szántóföl-deken. Ritka években még ellátogat egy-egy bolyongó szarvas hozzánk, harmadéva is egyik egészen összegázolta gyöngye ku-koriczástomat; de látva a letarolt vidéket, tovább huzódik a Pilis alján elterülő herkekbe, meglátogatja a burgundi répás ültetvényeket s késő ősszel visszavonul a Vértes hegyei közé.

Erdeink kiirtása gyökeresen megváltoztatta tájunk képét s népünk életmódját. Mert a fa igen megdrágult, a járásbíró-nak csak falunkból évenként husz-harmincz erdei tolvajjal van dolga.

Harmadnap már napfelkelte előtt udvaromban toporzé-koltak két barátom paripái. Mig kocsisom Freyámat nyer-gelte, azalatt rövid reggelihez láttunk. Negyed óra mulva már egymás mellett lovagoltunk a szőlők alatti elég tágas és elég jó uton.

Felséges napkelte volt. Az ég tiszta, a lég átlátszó. Jobbra a völgyületekből mosolygó falvak tárultak elénk, a háttérben Zsámbék méltóságos romjaival s távolabb a bicseki magaslát-tal. Ha van nálunk távcső, a velencei tó tuloldulán Sukoró meredélyét is magunk elé varázsolhattuk volna.

Az egész mult héten esett, ma azonban zérus alatt volt a higany s az utunkba eső apró pocsolyákat vékony jégártya borította, mely paripáink léptei alatt ropogva pattant szét apró, csillogó kristálydarabokra.

A p—i erdőszélhez értünk, melyen végig igen jó, egyenes ut vezet. Bal oldalt a kerítés földhányása s azon áttörhetetlen sűrűségű orgona-, iszalag-, kecskerágó-, fagyal-, vadrózsa- és kökény bokrok; jobbra lapályos rétek és ngar-azúntóföldek. Benn az erdőben már elhúnyta lombját a természetes tölgy s csak itt-ott láthatni ágai közt a fagyöngy haragos zöldjét; a bokrok deres levelei azonban a sárgától az élénk pirosig ezerféle színárnyalatban pompáznak s az iszalag fehér hajfűrtjei, a vadrózsa vörös csipkéi, a kökény hímvas-kék bogói, a fagyal piros papsipkái díszbokrétává alkotják az egészét.

A legvigabb hangulatban kanyarodtunk be az elejénte ritkás, mert csorda-járta erdőbe. Százféle hangvogyület fogadott. Itt galyfészkéből nehézkesen röppen föl a kánya, reggeli kirándulásra készülve a mezei egerekhez. A bozótot képező gyalogfenyő bokrai közt fürge ökörszem cikáz s a falusi lakok téli tollas barátja cizinog. Amott egy elvénhedt kőrös odvas csomóinál pirosfejű harkály kopábol, míg fölötte gyilkos vérese hallatja síró szavát. A vörösbogy csodálkozva tekint reánk, zajjal járó hivatlan vendégekre, sőt még a legkomikusabb madarat, a tarka-barka tollazatu, hatalmas fejéül bankát is megpillantom a marhacsapás nyomain, mely madár mindig eszembe juttatja a „Bazár” divatja szerint öltözködő mézárósnékat.

A mint egy szakadásba vájt keskeny és mély uton egyenkint áthatottunk s egy, gyalogfenyővel sűrűn benőtt dombot magunk mögött hagytunk, a nap lassanként homályosodni kezdett. Finom köd ereszkedett le az erdőre, mely a völgyekben és hegyoldalokon perczenként tömörebbé vált. Darab idő múlva a napot már csak fénytelen ezüst-tányérnak láttuk, milyen azokott lenni a teli hold délelőtti kilencz óra tájban. A mindent eltető égitest végre egészen eltűnt szemeink elől s most már oly sűrű, meleg fojtó volt a köd, hogy alig láthattunk tovább lovunk fölénél.

Aggódni kezdtem, mert a vezető szerepét én vállaltam magamra, ki annyiszor barangoltam be ezt a Budáig lenyúló rengeteget. Kezdem tájékozottságomat elveszíteni, mint hajót a viharban, ha megfosztatott delejtűjétől.

Az ut, melyre az egymást átmetező százféle kerékvágás, vad-nyom és gyalogösvény közt tértem, perczről perczre járhatatlanabbá lett, még ránk, lovagokra nézve is. Az ut majd meredőken vitt föl valamely orom gerinczére, majd meg szédítő lejtőben ereszkedék le.

— Halló! — kellett minduntalan barátaim felé, hátra kiáltoznom. — Fogjátok egészen rövidre a kantárszárat. Itt a nedves harszattal fődött lejtő taluja jégalma szikla; a ló orra bukik, ha nem vigyáztok.

Egy óráig haladhattunk így s ekkor már egyáltalán nem tudtam: az erdőség melyik részében vagyunk? Néhány éves sűrű vágásba bonyolódtam belé, melynek kuszált, magas hajtásai hol lovam szügyébe, hol arczomba vágódtak.

— Hahó! álljunk meg, mert a galyak kiverik szomunket, — kiáltottam most meghuzva Freya zablóját.

Társaim lehetőleg közelemben állapodtak meg.

— Nem fűtök? — kérdezém. — Engem egészen átjárt a nedves köd; csak úgy remeg minden eszontom. Egy korty fölmelegítene. Melyiteknel van a fonott kulacs?

Péter szó nélkül átnyújtotta a szilvaszeszeszel töltött butykot, melyből jól huztam s aztán tovább adtam. De a szesz önbizalmamat nem adta vissza s már ki akartam jelenteni, hogy tökéletesen eltévedtem, midőn kelet felől távoli tűlök hang ütö meg füleimet.

— Hop! nem tévedtünk el, — ujongtam. — Ez a hang Csaba vagy Szent-Iván felől jön: egyik vagy a másik kanász hívja össze a csűrhéjét. Tartsunk balra, tisztásra kell érnünk.

Nem csalódtam. Alig száz ölnyire volt tőlünk a tisztás, közepén jó ut által átszelve s o mellett egy gyönyörű bükk-csoport, jó ismerősöm s azelőtt többször pihenő helyem.

— Egy óra múlva a nyilasoknál leszünk, — mondtam vigan s további utunkat tréfálva, ügetve folytattuk, de nem sokára ismét egyenkint kellett lépegetnünk, mert ujolag sűrűségbe értünk.

Egyszerre egy vércsepár s utána egész csapat varju szállott föl előttünk.

— Itt valaki jár, — jegyzé meg Péter.

— Ilyen időben? az lehetetlen, — veté ellen Rezső. — Sőt azon is kételkedem, hogy a kerülőt kint találjuk.

Azonban Gyermeki gyunitása alapos volt, mert a ködből most egy rongyos alak bontakozott ki, meggörnyedt hátán vagy két mázsányi fát czipelve. Alig hallhatólag köszönve vonult el mellettünk.

Néhány percz múlva tizenöt-busz fatolvajjal találkoztunk, kik egymásután s egyenkint haladtak a keskeny ösvényen, mint a Pyrenaeok csempészei. Látásból, vagy közelebb-ről is ösmertem legnagyobb részüket; jobbra szegény, népes családú zsellérek voltak, de találkoztak köztük derék szál, munkabíró fiatalabb férfiak is, kik a fuorzáat kenyérkeresetül gyakorolják. Tanyájuk télen-nyáron az erdő, honnan legfőlebb két hátnyi fával térhetőek meg egy nap, de azt is csak úgy, ha már éjjélkor indulnak ki zaúkmányukra. Egy-egy hátnyi fáért nem kapnak többet a zsidóktól harmincz krajczárnál, becsületes nyári napezámmal pedig 1 frt 20 krt is megkereshetnének.

Megállítottam a csapat vezetőjét s ezzel az utána jövők is megállottak, fölhasználva az alkalmat, hogy megterhelte hátukat egy-egy fa törzséhez támaszták s pillanatig pihenjenek. Mindegyiknek melle hullámként dagadt és súlyodt a nagy fáradságtól; fuvó, ziháló lélekzetük hallatszott, mint az üldözött vadé s veritéktől átjárt hajuk csapokban tapadt homlokukra és hulántékaikhoz.

— Hé Gábor, nem látták valamerre a k—i kerülőt? — kérdezém a vezetőtől.

— De biz' igen a „János halála” völgyében, — mondá ez furcsán mosolyogva. — Elfogta szegény Vig Istvánt, most azzal bajlódik a mi szerencsénk, mert azalatt bizton mehetünk hazafelé.

— Vig Istvánt! — kiáltott fel Honti Rezső csodálkozva. — Soha sem hittem volna, hogy ez a becsületes ember is...

A „fászerzők” vezetője fanyaron huzta ol a száját.

— A szegény ember rá kényszeredik, — jegyzé meg. — Isten áldja meg tekintetes uraim.

Ezzel ők északnyugatnak indultak, mi pedig délkeletnek.

— Azt a Vig Istvánt nem ismerem. — szoltam menet közben.

— Az természetes. — mond Honti, — mert nem falubeli. Nálunk lakik három éve, de régebből is ösmertem. Visszamenet majd elbeszélem elég különös történetét, melynek tanulsága az, hogy egy gomblyuk egész család sorsát intézheti.

— Elbeszélésekre számolunk, — szakítám meg szavait, s valóban számoltam is rá, mert Rezső barátom sokkal jobb ízűen tud történeteket elbeszélni, mint leírni.

— Hát az a „János halála” völgye micsoda név? Ennek is van története? — kérdezé Gyermeki.

— Van, de nagyon rövid, — viszonzám. — Hét év előtt ott találták meg a s—i bírót feje meg jobb karja nélkül. Bírópálcájáról meg a zsebében volt adó-naplóról ismertek rá. Schimmel János bíró feje meg karja soha sem került meg.

— Már most csak találjunk oda a „János halálához”, mert a köd egyáltalán nem oszlik.

Valóban, negyed óra múlva ismét eltévedtem az utat. Ha legalább láthattam volna az egyes ormokat, dombokat! Egyszerre azonban jó eszmém támadt: elővettem revolveremet s három csövét a levegőbe lőttem. A dördülést ezerszeresen visszhangoztatták a bérczoldalak. Pillanat múlva távoli kutyaugatás s „Hophopp! Ho-hó-hopp!” kiáltások üték meg füleinket.

— Jó helyen járunk! A kerülő meghallotta lövéseimet.

Vigan s bizalomteljesen siettünk a hangok irányában. Nem sokára, szeszélyes alaku gyertyánok között moha-füdt, omladozó torony-alaku aziklát pillanték meg, s most már teljesen birtam magamat tájékozni. Két perc múlva a „János halálában” leszünk.

Nem csalódtam. A jobbról-balról felénk nyuló galyok s innen-onnan kibukkanó sudarakon kívül még semmit sem láttunk, e helyett azonban majd haragosan szitkozódó hangok, majd kérlelő szavak szálalóztak elénk, melyek értelmét azonban nem vehettük ki, mert a kerülő szép kopója már mellettünk termett s finom ösztönével jóban járó embereket ismerve föl bennünk, farkasóvással s vig csaholással ugrándozott paripáink előtt, mintegy vezetőül szolgálva.

Beértünk a „János halála” völgyébe. Jól ismertem e vadon, komor helyet, mely ma épen úgy ködfátyol alá rejtődék, mint az egész vidék. Nem völgy ez, hanem azük hegykatlan. Balról több öles sziklafal emelkedik, hasadékaiban gyalogfenyő-, som- és törpe cserbokrokkal; jobbra íhar, magyal, barka, kőris és gyertyánnal benőtt meredek hegyoldal s szemben árokzerű kapaszkodó. Maga a „völgy”, vagyis katlanfenék alig tizenöt négyszeg ölnyi, de kocsival itt sem lehetne megfordulni, mert rajta szabálytalanul elszórva öt-hat hárs emelkedik magasra, eget, léget és világosságot keresve.

Ezen hársak alatt pillantottuk meg a kerülőt. Kettős csövű fegyverét egy fához támasztotta, mellette egy csomó tűzsehevert, kezében viseltes, bárányprémes köntöst tartott s előtte egy ingben, füdetlen fővel, halvány, beteges kinézetű, értelmes de kétségbeesett arcú férfi állott.

— Ne tegye rajtam, kérem azt a gyalázatot; adja vissza bekecsemet, — könyörgött a szegény ember.

— Ez Vig István; a boldogtalan! — sugta Rezső barátom, mert némán állottunk meg a különös jelenet előtt, a nélkül, hogy a nagyon felindult kerülő észrevett volna.

— A bekecs nálam marad zálogban, — kiáltott a kerülő haragosan. — Hogy hívnak, gazember?

— Esküszöm, hogy ez egyszeren kívül még soha sem vittom fát; most is csak a nagy azükség kényszerített rá. Feleségem s legkisebb gyermekem hideg szobában, betegen fekszik; nincs egy garasom sem; munkám kevés, azt is alig véghezvehetem, mert szemeim megint homályosak... kegyelem, erdész ur!

— Eh, ha megcsipnek, mindnyájan tudtok ilyen szép kifogásokat. Semmi közöm hozzájuk; ezekre hallgatni a járásbíró dolga. A bekecs itt marad. Hogy hívnak? hadd irom be. Szaporán!

— Esküszöm, hogy soha sem teszem lábamat többé az erdőbe; inkább fagyjunk meg mindnyájan, csak az a szegény

ne érjen, hogy mint tolvajt vigyenek be. Lássá erdész ur, most is csak száraz galyat tördeltem.

— Hát van ezédulád?

— Nincs.

— Nos, akkor loptál; te rőzsét, a többi élő fát is. Voltatok vagy huszan; majd kivallod a neveiket.

— Istenem, istenem!

— A nevedet; gyorsan.

— Nem mondom meg, inkább meghalok.

— Majd kivallja a bekecsed; csak ráismernek a község házánál.

— Erdész ur!

— Most már takarodhatol.

— Adja ki a bekecsemet s az isten is megáldja.

Rezső e közben lezállott lováról, s azt kantárszáron vezetve, oda lépett a kerülőhöz. Kezét vállára tette.

— Ah az urak! — kiáltott föl ez. — Ugy-e a nyilasokat jöttek megtekinteni? No lásd, dolgom van; takarodjál gazember!

A mint a szegény egyingés ember minket megpillantott, halvány, beteges arcát egyszerre pirosság futotta el, mit gyorsan halásápadtsággá váltott föl.

(Folytatása köv.)

1 S O 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól.

(Folytatás.)

— Előbb meg kell hallgatnia! — mondá.

— Mit? vonogatózol? nem vivsz párbajt? — kiáltá az ezredes, majdnem örvongve dühében, — tehát ki a gyáva, nyomorult, becsstelen, rágalmozó?

— Nem vivok párbajt, — viszonzá Buchholz lehető nyugodtan, — legalább most, így és itt: nem! Ez gyilkosság volna, nem párbaj.

— Hah! gazember! — dühöngött az ezredes, s egyik pisztolyt az asztalra vetve, a másiknak öblét fordítá Buchholz felé, — meghalsz tehát!

— Öljön meg, ha tetszik, — szólt rendületlenül Buchholz. — Öljön meg egy védtelen embert.

— Nem, nem öllek meg, hanem úgy bánok veled, a mint érdemled! — fuldoklá az ezredes, s egy lovagkorbácsot rántva elő, végig vágott Buchholz vállán.

Második ütésre már nem volt ideje, mert Buchholz kicavarta a korbácsot kezéből s megragadva mellén a gazdag vitézkötést, úgy vágta a falhoz, hogy csak úgy nyekkent. Hanem ugyanekkor feltárult a szomazél szoba ajtaja, s a küszöbön tiz-tizenkét porosz tiszt állott, gunyosan, kárörvendően kacagva és tapsolva.

— Meg van korbácsolva! Le róla a katonai kabátot! Ki vele! — ordíták a vad junkerek, s minden oldalról körül fogák Buchholzt.

— Ez alávaló ocsmány eljárás szégyenét visszaháritom azokra, a kik rendezék! — kiáltá Buchholz sápadtan és reszkető a dühtől.

A jövő perczben feltárult az előszoba ajtaja, s Buchholzt az inasok, közkatonák és őrség szemeláttára kilökték, némelyik régi ellensége még lábbal is rugott utána.

Gunyakaczaj hangzott utána, az őrség nem tiszteltgott neki, a mint megtépve, ziláltan elhaladt. Asszonyok és gyermekek

látták és kiáltoztak körül. El volt borulva előtte a világ. Feje zugott, majd szét pattant; nem látott, nem hallott semmit; úgy érzé, hogy meg van halva. Csak ment, csak törtetett öntudatlanul előre, míg egyszer a barátok kertjébe tévedt. Ott csend volt, egyedül látta magát, s egy padra rogyott le, kezeivel borítva el arcát.

Sokáig ült ott majdnem eszméletlen állapotban. Végre, órák múlva, ocsudni kezdett.

— Saroltához! — kiáltott fel, — hozzá akarok menni, hogy elpanaszoljam a méltatlan gyalúzatot, melyet érette szenvedék. Hisz mi is történt tulajdonképen velem? Egy örült dühöngő megütött. De azért kevésbbé az vagyok-e, a ki voltam? Ő meg fog érteni és vigasztalni.

Egy negyedóra múlva az ódon szürke ház lépcsőjén haladt fel. Az ajtót zárva lelé. Csengetett.

Egy cseléd nyitott ajtót, a ki zavartan, részvéttel bebogd, hogy nincsenek itthon. E részvét jobban fájt, mint a guny.

Megrogyó léptekkel távozott, s a sarkon visszapillantva, Saroltát látta az egyik ablakban állani, kisírt szemekkel, kezét tördelve, s úgy vette észre, mintha valamit intett volna feléje. De a másik perczben elrántatott onnan, s bátyja sötét fenyegető arca tekintett le az alant állóra.

Tovább ment. Az emberek félig gunyos, félig szánakozó pillantásokkal méregették őt és tisztá egyenruháját.

A korecsma ajtajában ott állott a gyermekkori játszótára, Baier Ferencz és elfordult tőle.

Egy perczig még gondolkozni látszott, hogy ne szólítsa-e meg, hanem aztán hement.

Mindenki, mindenki elhagyta! mindenki kerüli, mint valami dögvészt; mindenki megveti.

Tántorogva ment haza és zokogva veté magát ágyára.

Ennyi csapás, ily rögtön, ily borzasztó bukás, a legszebb remény teljesülésének biztos kilátásától a legkétségbeesettebb nyomorig! ez sok volt. Heves fájdalom, bu, világgyűlölet vett erőt az elbukott emberen, s három napig őrizte ágyát, még csak a szoba függönyeit sem engedve félre vonatni. Ugy akart lenni sötétben, egyedül!

S az inség e megpróbáló idejében, midőn mindenki elfordult tőle, egy nem hagyta el, a kit eddig tehernek tartott, a szegény nővér. Ennek szívét nem keményíté meg az általános megvetés, szeretete elé nem volt képes gátat emelni. Gyöngéd kimélettel ápolta a lázas beteget vad deliriumában, engedett eszeszélyeinek, s tapintatos figyelemmel kényszeríté, hogy valamit egyék, különben elpusztult volna. Hosszu vigasztalan órákon keresztül ült ágya mellett s türelmesen hallgatá a féktelen kitöréseket, inkább jelenlétével és néma részvétével, mint szavakkal szerezve lassu gyógyulást. Így halálta meg a jót, a mit vele bátyja tett.

XII.

Három nap múlva egy kisné magához tért az elvek üldözöttje.

Wartensleben tábornoktól levelet kapott, melyben felhívja, hogy miután kapitányi kineveztetése megérkezett, nyujtsa be lemondását, vagy vizsgálat fog ellene megindíttatni, melynek vége szintén elbocsátás lesz. Az öreg tábornok, eddigi pártfogója hideg, merev szavakban adja tudtára, hogy soha sem moshatja le magát a gyalúzatot, s hogy ne jelentse magát olótte.

Ezt már majdnem egészen nyugodtan tudta venni. Sok-

kal több fájdalmat okozott egy másik levél, melyet Bellingné irt neki. „A történetek után még csak gondolni sem lehet reá, hogy köztünk bármiféle viszony is fennmaradjon!” — írja a hüszke urnő, valószínűleg fia által is ösztönöztetve.

— Nyomorultnak, elvetemültnek, becstelennek tekintenek, — mormogá a szegény fiatal ember, — becstelennek! Ők, a kiknek egész becsületérzésük mind csak külsőségekre vonatkozik. Volnék kereskedő, vagy kézműves, azt mondanák, helyesen cselekedtem. De mert tiszt vagyok, katona! Hát a katonának mindig a középkorbeli ököljog sötét előítélete alatt kell nyögnie, hogy életét meggondolatlanul oda dobja bármely dühödt őrzöngőnek, vagy részeg suhancznak, a ki belé köt?!

Egy finom, illatos névjegyet is hoztak. „Hartensteinné.” Alatta írónnal vékony vonások: „Holnap utazom!”

— Nem hánom, ha a pokolba is! — kiáltá Buchholz, miközben a névjegyet elcápte.

Aztán hosszan elgondolkozott.

— Utóvégre is miért tette, a mit tett? — mormogá magában. — Mert szeretett! Szeret még most is. S ime, igaza van. Minden beteljesedett, a mit jövendőlt Mindenki elhagyott, mindenki meghidegedett irántam; csak ő nyujtja változatlanul kezét. Megragadjam a nyujtott kezét? Nem! Örődög és pokol! nem! Hiuság és azivtelenség volt tőle: így elárulni őt s nem riadni vissza a legocsmányabb eszöktől sem, hogy gyászos diadalt ünnepelhessen. Ne örüljön diadalának!

E töprengések és tündödések közben lassan felnyilt az ajtó s egy ismeretes magas, széles termet tolt be rajta magát.

— Beh pokoli sötét van itt! — szölt egy mély hang.

— Te vagy Ferencz? — kiáltott Buchholz az ágyból.

Egy ember volt, a kinek örülni tudott.

— Hát ki volna? — kérdé dörmögve Baier, a vig korecsmáros. — Nem vehettem a lelkemre, hogy itt elepedsz magad. Gondoltam, hogy eljövök, s itt vagyok.

— Köszönöm! — suttogá érzékenyen Buchholz.

— Soh' se köszönd. Nem csak a magam jószántából jöttem, hanem küldtek is. Először is a feleségem. Nem hagyott békét, míg csak meg nem ígérték neki, hogy eljövök. Aztán meg Bellingné...

— Bellingné?

— No igen, hát Bellingné! Mi? van ebben valami különös?

E közben szétvonta a függönyöket és széles világsugár tolt a szobába. E világosságnál szemlélte barátját.

— Bizony rossz színben vagy, átkozott rossz színben vagy Henrik, — mondá, — de én egy egész csomó jó hírrel jövök, a mi bizonyosan felvillanyozza véreidet.

— Nincs nekem már talán vérem sem, Ferencz! — sohajtá Buchholz.

— Ej, az ördögbe! ne hagyd el magad, légy férfi! Szedd össze magad! A dolog korántsem áll oly rossz lábön, mint talán gondolnád. Belementél a verembe, mert elvesztetted a fejedet. Mért nem hallgattál reám? Én mindig mondtam, hogy hagyd ott őket, mert nem közjük való vagy, ved le a cifra gunyát, s ne lépj porosz szolgálatba, állj a magad lábára és ne hajlongj, ne ugrálj senki körül, hanem ki a mellel és légy szabad ember. Nem hajtottál szavamra, s most ime benne vagy a hínárban nyakig. De, mint mondom, — folytatá mérekeltebben — a dolog nem áll oly rosszul, mint gondolod. Bellingné felnyire sem oly haragos már, mint volt. Lipót visszament ezredéhez, s nem akar az egész dologról semmit sem tudni többé. A kis Sarolta fekszik, beteg, no ne ijedj meg, nem hal bele,

hanem betegsége mégis hatott az anyjára. Azonkívül az egész városban tudják már, hogy mily ocsmány, alávaló módon bántak veled, mint ejtettek törbe, mint rohantak meg, nem hagytak kibeszélni a mily véletlenül ütött meg a vén medve, mert tudta, hogy pisztolyát nem fogod elfogadni. Az egész ki volt számítva, előrekészítve. Ha elfogadtad volna a pisztolyt, majd más hurokat pengetett volna. Hanem peraze neked nem természeted és elved a párbaj. Nekem sem. De ez esetben, szemközt a vén kutyával azt mondtam volna: gyere hát erre meg amarra, nem fogsz ki rajtam, hanem előbb tanukat elő, a kik megnézzék, hogy minden rendben van-e, mert neked nem hiszek gazember! Ezt tettem volna.

— Hisz én is tettem, — veté ellen Buchholz, — mondtam neki, hogy hallgasson ki, s aztán szolgálatára állok. De nem hallgatott, hanem ördögve rohant rám.

— Mindez tudva van, fiam. S azért változott meg a véleményem felőled. Most mindenki részeden van, a te pártodat fogja. Azt mondják, hogy jól cselekedtél, úgy, a hogy egy értelmes emberhez illik, a ki nem akar mint valami barom a vágóhidra menni, hanem előbb megnézi, hogy miért hal meg. Erre számított a vén menydörgő is, és jól számított. Terve pompásan sikerült. Kifogott rajtad. Feltékenysége és boszúja ki lehet elégítve. Kinyilvánult azóta, hogy ama levelet kijátszotta kezei közé. Senki más, mint Hartensteinné. Maga dicsekedett vele Bellingné előtt. Bellingné aztán kiadta neki az utlevelet. Ma délelőtt el is utazott, mert némelyek a vízbe akarták fojtani. Ördögös egy asszony.

— Valóban az! — hagyá helyben fejcsóválva Buchholz.

— S mégis te vagy a hibás, hogy így tönkre tenni engedted magad. Hibás vagy, mert ha neked elved az, hogy nem vívsz párbajt s nem ölöd meg embertársadat, akkor a korbácsütésre még büszke is lehetesz. Nem kellett volna magad homályos szobába rejtened buban, haragban duzzognod s várnod, míg a kabátot és kardot elveszik tőled, hanem szépen összecsomagolnod és elküldened, ezt üzenve mellé: elvetem magamtól azt a tisztséget, mely elveimmel ellenkezően kényazerit cselekednem. Polgártársaid elé pedig lépj emelt homlokkal, és mondd: Ide nézzetek, barátaim, ezt szenvedtem én, mert nem akartam isteni és emberi törvények ellen vétetni!

— Igazad van, teljesen igazad van! — kiáltott Buchholz fölegyenesedve.

— Ennek már vége van, ezzel már nem élhetsz, — szólt fejcsóválva Baier. — Hanem most már le kell mosnod magadról a szégyent; vérrel kell lemosnod, mint a junkerek mondják. Ördög és pokol! Miért nem viáelted magad úgy, a mint tanácsoltam. Most már nincs más hátra, mint golyó vagy kard. Most le a szégyent Henrik, mutasd meg az írlandi kutyának, hogy van bátorságod.

— Hát azt hiszed, bátorság hiányából nem fogadtam el a párbajt?

— Én nem hiszek semmit. Csak azt mondom, hogy nincs más módod az emberek becsületét újra visszaszerezni. Most már benne vagy. Tehát csak előre. Lődd vagy szurd agyon a vén gazembert, s még minden jóra fordulhat. Mondok neked valamit. A kis Sarolta még mindig szeret és betegesen fekszik. Állapota nagyon meghiúsította az anyját. Magához hivatott tehát, mert tudta, hogy milyen jó barátod voltam és vagyok, s így szólott hozzám: Mondja meg Buchholznak, hogy ha becsületét helyreállítja, még elnyerheti leányomat. Saroltának van elég vagyona, s még talán jó, hogy jövődöbéli férje nem lesz katoná. Nos mint szólasz ehhez? Most belátják, a mit régen be-

kellett volna látniok. Neked azonban nincs más hátra, mint hogy a hosszalábu írlandival megverekedjél. Fel tehát Henrik, öld meg; de siess, mert úgy hallatazik, hogy el akar utazni. Ne hagyd távozni szent Erfurt városából; pompás temetőink vannak itt, hathatósan megszentelt földben nyugodhatnak. Villám és háboru, öld meg. Koporás, vagy menyasszony; csak e kettő közt lehet választanod.

(Vége köv.)

E g y p t o m b ó l.

(Kiroditi levél.)

Alexandria, máj. 8.

Igérttem elutazásomkor, hogy uti tapasztalataimról koronkint értesíteni fogom. Legyen szabad, habár talán egy kiesé későn, mert egy országot, Palestinát, már bejártam, ez ígéretemet beváltani.

Jeruzsálemet elhagyva utamat a homok sivatagokon át Port-Saidba vettem; mindig hallottam, hogy ez ut veszedelmesebb, mint a negyven állomás, melyet az embernek a damaskusi sivatagon keresztül Mekka felé kell tenni. Hogy a mekkai ut mily veszedelmes, azt több uti leírásokból olvastam, de hogy annyira borzadalmas legyen a sivatagi utazás, mint azt Jaffától Port-Saidig (a szuezi csatorna torkolatáig) tett utam alatt tapasztaltam, minden képzeletemet föllülmutta. — Az első nap, a sivatag végtelenül sokat mondó siricsöndje, hatalmas varázserővel hatott lelkemre. A folytonos veszély, hogy szomjan elveszhetek, vagy a Beduinok által darabokra vágva, vagy a mi még rettentőbb a homok torlaszok által elevenen eltemettetem, szüntelenül kísértett; éjjel nem mertem lefeküdni, attól tartottam, hogy mély álomba merülök és a Hyenák és kigyók martalékaul esem. Másnap délfelé teljesen kimerülve egy-két halász kunyhóra akadtam a tengerparton, midőn oda értem a népség épen a déli ebédhez nyult, a mint megtudták, hogy magyar vagyok, azonnal megkínáltak, az avas juhzeir aromája már messziről facsarta az orromat; a ronda körös fatál s még rondább kezek — no de az ember nem gondol vele, az óriási étvágy eltakar minden hiányt, s az éhség tudvalevőleg legjobb szakács, bele markoltam a körös tálba én is és ... kitűnő étvágygyal fogyasztottam a moslékfőle edelt. Egy kis pihenőt tartva barátságosan utba igazítottak; a nap sugarni már hanyatlani kezdtek, midőn az első távirtdai őrházhoz elértem. A felügyelő európai német ember levén, testvéri szeretettel fogadott és vendégtelt meg; az ut fáradalmait kipihenve, csak harminadnapra értem el hossza küzdelmek után Port-Saidot. A roppant hőség és a meleg „Samum” szél miatt kénytelen voltam utamat Alexandriába gőzhajóval folytatni. Sokat szomjuhoztam és szenvedtem ez utam alatt, csak erős és szívós természetemnek köszönhetem, hogy e rendkívüli fáradalmas utat minden utóbaj nélkül keresztül éltem.

Egyiptom már a bibliai történetből ismeretes, határos keletre Arábiával, délre Nubiával, nyugotra Sahara és Barka sivatagokkal, északra pedig a földközi tengerrel. Hossza a tartománynak 120, legnagyobb szélessége 100 mértföld. Kiterjedése 8800 □ mértföld, de ebből csak 1975 □ mértföld van művelés alatt.

Eghajlata s levegője az évnék legnagyobb részében egészséges, hanem a Nilus folyó árvizének lefutása után az ártalmas kigőzölgések sok betegséget okoznak; azért az ősz egészségtelenebb, mint a tavasz, nyár és tél. A forró déli szeleken kívül a „Samum” meleg szél is egyik útka e szép tarto-

mánynak, csak hogy ez nem oly tartós és nem is annyira nyomasztó. Ez rendszeren délkeletről jön a egész por és homok felleget hajt magával, ilyenkor a finom homokszemek még az épületbe is behatnak, és hogy Egyiptomban a vakaság oly gyakori betegség (ez ország lakosságának harmadrésze szembajban szenved) e körülménynek tulajdonítható.

A hőmérő — a rendelkezéseimre bocsátott adatok alapján — a leghűvösebb télen 16—18 C. a a legmelegebb nyáron 28—32 C. közt változik. Földjének legnagyobb része sivatag homok, csak a Nilus völgye és torkolatai által képzett Delta nagyon termékeny.

Folyóvize egyetlenegy van, a pompás Nilus, Afrikának legnagyobb folyama; ered ez az Abyssiniai havasokban, s Egyiptom egész hosszában folyván, két torkolattal a földközi tengerbe ömlik. (A két torkolat közti tér képezi a termékenységeről híres Deltát.) Vízömlését tekintve, vele egy európai folyam sem vetélkedhetik. Egész hosszában hajókázható, s rajta számos hajók járnak. E folyóvíz Egyiptomnak megbecsülhetetlen áldása, mert nem csak környékét termékenyíti meg áradásával, hanem számtalan kisebb mellék csatornák segédelmével a távolabb eső földek is megöntöztetnek, mi ezen csöten (csak télen van egy kis eső) tartományban kimondhatatlan jótétemény.

A földek Egyiptomban két részre osztályoztatnak, először oly földekre, melyeket maga a Nilus szorgalom hozzájárulása nélkül is megtermékenyít, és másodszor olyanokra, melyek csatornák és szivattyúk s így kézi öntözés által tétetnek termő földekké. Az elsőrendű földeket évenként egyszer vetik be, midőn az árvíz leszalad, (október végén) rendszeren búzával, árpával, lencsével, borsóval stb. Ellenben a mesterségesen eszközölt földek évenként három aratást adnak; először: mint az elsőrendű földek búzával és árpával vettetnek be, másodszor tavasszal köles, indigó, gyapot s más ily növényekkel, s végre harmadszor, midőn már a Nilus áradni kezd, (azaz június—szeptemberig) ismét köles, kukoricza, dohány stb. jön a földbe. A Nilus völgye már a régieknél mesés termékenységeről volt nevezetes, s ez jelenleg is bámulandó gazdag. Terem itt mindenféle gyümölcs és zöldség; a lóhere és lucerna oly buján tenyészik, hogy a marhák alig látszanak ki belőle. Van szarvas-marhája, juha igen nagy és erős zamara, öszvérje, tevéje, dromedárja, bivalya; a Nilusban krokodilja, sok hala és vadállatai. (Mintán a vadászat szabad, annyi koczavadászt sehol sem látni mint itt.) A régi Egyiptomiak azon szokásút, miszerint tyuktojásokat mesterségesen költették ki, a mostaniak szinte nagyban gyakorolják. Az egész országban e czélra saját intézetek állítottak, melyek tulajdonképen számos apró kementzéből összefűzött épületből állanak s tűzeggel fűtetnek. Ily intézet van legkevesebb Egyiptomban 150, s ezekbe a földmívelők évenként közép számítás szerint 200 millió tojást visznek be; ki nem kelt tojásokra $\frac{1}{4}$ rész számítottatik, s a tojás-költő intézet birtokosa rendszeren minden két tojásért egy kis csibét ad ki.

Ásványokból van: szalmiak, salétrom, só, gránit és márvány; erdőben azonban nagy hiányt szenved, hanem pálma, platán és akáczfűk jól diszlenek.

Népessége mintegy 3 millió lélek; a lakosság főleg földmíveléssel foglalkozkodik, a műipar még gyenge lábón áll; a mostani alkirály azonban sok és mindenféle gyárt állított, még pedig a maga költségén. Ellenben kereskedése felette fontos és roppant jövedelmet hajtó. Fő behozatali czikkek Európából: posztó, mousselin (turbánokra) selyemkelmék, bársony, fegy-

ver, kard, órák, üvegek, mindenféle vasművek, deszkák, érczek és francia borok. (A magyar borok hitelét a lelkiismeretlen kereskedőink teljesen tönkre tették, magyar borokat nem mer itt senki sem vásárolni.) Kiviteli czikkek: buza, kukoricza, rize, főzelék, gyapot, indigó, fűszer, déli gyümölcs és strucc toll.

Egyiptom az újabb időkben nagy politikai változáson ment keresztül, az alkirály eliameri a magas porta kegyuraságát, annak a szokott évi adót rendszeren megfizeti; azonban szerződésnél fogva háboru idején tartozik 40 ezer főből álló sereget adni, s végre köteles a birodalom alaptörvényeit megtartani; különben az országot minden tekintetben függetlenül kormányozza, saját hadsereget és hajóhadat tart, s a közjöveldelmeket és kiadásokat maga szabja meg.

Egyiptom a mostani alkirálynak sokat köszönhet, s a földművelést csatornák ássása által előmozdította, mindennemű gyárakat állított; a kereskedést törvények hozása, vámonok szabályozása, hajózás előmozdítása s más intézkedések által nagy virágzásba tette, a vallási türelemnek utat egyengetett, s iskolák állítása által az értelmet és felvilágosodást láthatólag elősegíté; azonban oly gyökeres reformot egy ágában sem tett a közigazgatásnak, mint a honvédelmi szervezetben. Ő hadseregét mind fegyelemre, mind gyakorlatra és értelemre nézve egészen európai lábra állítá, annyira, hogy az egyiptomi sereg jelenleg akármelyik művelt európai állam hadával mérkőzhetik; Angol-, Francia- és németországi tanult katonatiszteket vesz föl seregébe, s ezeket pazarul fizeti. Ezen kívül akadémiát, mérnöki-, tűzéri-, hajózási- és orvosi tanintézeteket állított föl.

Alexandria alsó Egyiptomnak egyik legnagyobb városa, fekszik a földközi tenger mellett s 300 ezer lakosságot számlál; a város Nagy Sándor által alapított, több ízben, különösen 1517-ben Selim török szultán által teljesen leromboltatott s csak a múlt században kezdett ismét emelkedni, úgy annyira, hogy jelenleg elsőrangú kereskedelmi várossá nőtte ki magát, van két tágas és biztos kikötője, tengerészeti kórháza, számos felsőbb tanintézete, két rendkívüli nagy tőzede épülete, csinos szállodák és kávéházai; utcái szépen vannak kikövezve, szélesek s egyenesek, a házak — nagy része — három-négy emeletesek és kőből épültek, van gázvilágítása, és pompás vízvezeték a Nilus csatornából; szép sétaterületei különösen a Consul sétatér Mohamed-Ali lovas ércz szobrával és szökőkútjaival páratlan a maga nemében. A katolikus templom is gyönyörű szép és nagy, valamint a számos másik is.

A város régente 800 ezer lakost is számlált s dicső előkorának most is több nagyszerű romjait mutatja; ily régi emlékek: a katakombák, a 88 láb magas Pompejus-oszlop a legszebb és legkeményebb gránitból; a tengerpart mellett egy kis dombon áll a 70 lábnyi magasságu Cleopatra-tűje párja, mely 66 lábnyi magasságu volt, múlt évben Londonba szállították.

Az araba lakosság nagy része egészen európaisan viseli magát; de erősen megrovandók azon temérdek tivornyák és orkölcstelen bűnbarlangok, melyektől Alexandria csak úgy hemzseg. Itt azon sajtáságos tapasztalatra jutottam, hogy az araba férfiak és nők nagy része a benső áhitatosság után, azonnal a leggyalázatosabb tivornyákba rohannak; egész Alexandria erkölcsi romlottságát leírni teljes lebetetlen.

Ea most bezárom hosszúra nyult soraimat, azon ígérettel, hogy legközelebbi leveleimet Kairóból (Egyiptom fővárosa) fogom küldeni.

Sztoczek Károly.

Egy hét története.

Májushó 29-dikén.

A 47-dik cikk. — A népszínház majálisa.

„A ki egyezer gályafogságra íteltetett a büntetését kiállotta, rendőri felügyelet alatt tartandó, s Párisban tartózkodnia tilos.” Ime, így hangzik a büntetendő codex végzetes 47-dik cikke, mely czimúl és alapul szolgál Belot Adolf új eziművének, melyet mult pénteken a nemzeti színházban előadtak.

Az eset ez: Du Hamel György kedvesével a creol Corával Amerikából hazatér Francziországba. A szilaj vérű és lángképzelmű s ritka szép Cora, Európa földjén érezvén lábait, szabadulni akar a féltékenykedő kedvestől, ki egy heves jelenet közben pisztoly után nyul, mely csúls s véletlenül Cora állát ellövi. A szép nőből ez által rut nő lesz, ki most bosszúból kedvesét esküdtszék elé állítja, mint gyilkost és tolvajt, mire ürügyet Du Hamelnél levő váltói szolgáltattak.

Az első felvonás a tárgyalási teremben folyik le. Érdekes látvány volt egy felől a törvényszék s az államügyész emelvénye, előtte leterített asztal mellett a vádlott ügyvédével, más felől az esküdtek tribuneja s a hírlapíróké, oldalt pedig a tanúk padjai, míg hátul a karzat tele kíváncsi közönséggel. Paulay e felvonást mesterileg rendezé el s a szín szertőlött érdekes képet nyújtott. A tanúk mind Du Hamel mellett bizonyítanak, az esküdtszék mégis kimondja a „bűnös”, s a vádlott öt évi gályafogságra íteltetik. A tanúk érdekes tarkaságban következnek egymásután. Egy tiszteletreméltó ősz után jön két fiatal gavallér, ezek után egy nyelves, magát nagyon is otthoniasan viselő szobalány, majd egy nyárpolgár, a ki előre örül, hogy vallomása nyomtatásban megjelen, s elesik tőle, mert az államügyész fölélegetes tanúnak nyilvánítja.

Nyolcz év telt el. Du Hamel kiállta büntetését s álnév alatt egész visszavonultságban Párisban tartózkodik. A szomszéd De Rives gróf szivbajban szenvedő leánya Marcelle belésszeret a komoly, hallgatag férfiába, ez is szereti a nőt, s a gróf, hogy a szerelmi bánat miatt napról napra hervadt leánya életét megmentse, összeházasítja őket.

A következő szín Duchamps asszony termeit tünteti föl. Ez asszonyságnál gavallérok kártyázni szoktak, s ez asszonyság nem más, mint Cora. De Rives gróf is itt tölti éjeit, és Du Hamel érte jön, mivel Marcelle rosszul van. Cora és Du Hamel találkoznak. Amaz megparancsolja ennek, hogy a parkban várakozzék rá. Ugy lesz. Cora a történetek daczára birni akarja áldozatát, s azt követeli tőle, hogy éjeit az ő termeiben töltsse, különben — mindent megmond Marcellenek. A szerencsétlen du Hamel két hétig engedelmeskedik megadással, egyezer azonban gyanakvó neje utána megy s betoppan. Nehogy a megcsalás tudata megölje a gyöngye nőt, du Hamel inkább elmond mindent nejének, a kivel távozik, s Cora, áldozatát kisiklani látván kezéből levelet ír az államügyésznek s du Hamelt följelenti, (a 47-dik cikk!) azonban kétágybeesett küzdelmében megőrül. A levél pedig csak aggályt okoz az ismét összehétkült párnak, de veszélyt nem, mert Mazilier Victor, egy szeretetreméltó roué, Cora termeinek egyik látogatója, du Hamel kezébe juttatja a levelet.

Látszik a darabon, hogy Belot regényíró, azért nyújtá oly szükségtelenül hosszúra a második és harmadik felvonást, melyekből egyet lehetne csinálni. Látszik, hogy regényíró, azért visz szinpadra ily torzalakat, minő Cora, s ezért játszat le a közönség előtt oly idegcseszítő jelenetet, minő Cora megőrülése. S csak legalább Prielle Kornélia ne játszott volna a realizmusnak oly megrendítő művészetével! Egész lélektani tanulmánya volt az a megőrülésnek, keresztülvive vérhagyasztó hűséggel. Nem egy gyöngye idegzetű nőnek nyugtalan álma lehetett az éjjel, ez előadás után.

Mit mondjunk Halmi játékaról?! Művészi, kifogástalan volt az. Annyi szeretetreméltóságot tudott önteni e külsőleg léha, könnyelmű roué ábrázolásába, hogy Szerdahelyi Kálmán jutott eszünkbe. Mellette meg kell dicsérnünk Földényit, ki ezuttal is igen ügyes, tehetséges színésznek bizonyult be, a ki a nemzeti színháznál hézagot tölt be. Vizvári a nyárpolgárt, Vizváriné az élénk szobalányt ügyesen, kedélylyel játszták. Helvey Laura beteges Marcelloje igen finom, nemes alak volt.

Színházból jerünk a színészek majálisára. Mindenesetre kellemesebb időtöltés lesz, mint benn ülni a fülledt levegőn izzasztó gázlángok alatt. Áldom az esztét annak a derék színésznek a népszínházról, a kinek legelőször eszébe jutott, hogy jó lenne majálist tartani s dicsérem a rendezők ügyességét, buzgalmit és találékonyságát, melylyel ezt a mulatságot oly pompásan nyélbe ütötték. A rákos-palotai kiserdőben ment ez végbe oly kedélyesen, oly fesztelenül, hogy igazán csak az a kár, hogy minden héten legalább egyszer nem lehet ilyen mulatságot rendezni. Hiába, régi dolog az, hogy genialisan csak is az írók és művészek tudnak mulatni.

A majálist tulajdonkép a népszínház férfiszemélyzete rendezte, de természetesen nem hiányoztak onnét a nők sem. A komolyabbik testvérintézetől, a nemzeti színházról kevesebben jelentek meg; hja, ott mindenki félti a hangját; mi lenne, ha egy kis üde szellő találná érni?! Bezzeg a népszínház primadonnái nem olyan finyások. Soldosné az előtte való napon még ágyban feküdt, olyan rekedt volt, azért a majálisa mégis kiment s kinn volt estig s bizony meg nem ártott neki. A többiek, Szigligetiné, Sziklai Emilia és a többi kisebb kitűnőség természetesen az éj hűsétől sem rettent vissza. S járta a táncz igazán kiváló viradtig. Igaz ugyan, hogy a cigány átkozottul össze-vissza huzta, de mit tesz az, mikor oly csapongó a jókedv?! A kik pedig nem kedvelői az ilyes testgyakorlatnak, azok az asztalok körül csoportosultak s a pohárcsengés, a jóízű nevetés zenéjében több volt a harmonia, mint a szedett vetett cigányok játékában. A szüneteket dal töltötte ki; a hol a társaság fele a dal fia és a dal loánya, ott természetesen, hogy gyakori az ének. És a kardalnokok soha annyi hévvel, annyi erővel nem énekeltek a szinpadon, mint most. A kik pedig (az ábrándosak) a magány után vágytak, azok az erdő félreeső övényeit keresték föl párosával, és kar karban, szóltanul lépkedve egymás mellett, elandalodva hallgatták a dal egy-egy töredékeit, melyeket a szellő elkapott s feléjük hozott.

Bukaresti élet.

Vége én is adok némi életjelt magam felől, hogy legalább az igen tisztelt szerkesztő tudja meg, hogy még élünk, a hogy még eddig az annyira rettegett epidemiánk egyik neme sem söpört el. A melyekről pedig a külföldi lapok már is rémséges dolgokat tudnak beszélni, kivált a bécsi lapok bukaresti levelezői. Ezen urak tudósításai szerint itt már eddig is nagyban pusztítanak a különféle ragályos betegségek, kivált a fekete tífus, a a rémület oly nagy volna, hogy az ország lakosságának nagy része, a ki csak teheti, fut innét a szélrőzsza minden irányában, lehetőleg biztosítani becses életét. Csudálatraméltó, hogy ezen urak mennyire értenek a nagyítás mesterségéhez, a a különféle légből kapott badar hírek kürtöléséhez. Egyáltalán Bukarestből most igen sok valótlán politikai híreket is terjesztenek szét. Én épen nem akarom azt állítani, mintha e nyár folytán nem lenne elég okunk tartani a ragályos betegségektől, sőt ellenkezőleg igen is valószínű, hogy lesz benne részünk itten eléggé, ha csak a véletlen szerencse meg nem óv valamiképen, mert úgy a hatóságok, mint egyesek ezt valóban nem fogják tenni: hanem még most távol van minden e féle csapás tőlünk.

Még eddig óva őrködött a mindenható büles berendezése az itteni lakosság felett, a a meddig ennek kiható ereje terjed, addig meg is leszünk óva minden veszedelemtől, hanem aztán jaj nekünk, Izrael szabadon átveheti az oláhok birodalmát a kedve szerint pusztíthat öldöklő pallósával, semmi nem fogja akadályozni, a kis és nagy hatóságok épen oly resignációval fognak meghajolni öldöklő hatalma előtt, mint most a muzsika felelő mindenhatósága előtt, bizván a cselekvését, a rendcsinálást másokra, a kiknek leginkább érdekekben áll úgy a fizikai, mint politikai ragályok tovább terjedését meggátolni. Hiába, minden nemzetnek megvannak saját hajlamai és gyengéi, a melyek már a nemzet majd minden fiával vele születik, így az oláh legfőbb hajlama a semmit nem tévé.

Hanem arra annál inkább van hajlamuk, hogy a pénzt mentől könnyebb módon zsebbre rakhassák, különösen megilleti e dicseret az itteni háziurakat, igaz, hogy ez erénnyel más országok házi urai is hőven megvannak áldva, hanem annyira még sem, mint az itteniek. Mint egy viszhang képen a Csáládi Kör egyik közelebbi tárczacikkére én is megemlíthetem, hogy a boldog hureczkodási és házbérfizetési idő itt is épen most e hó 5-dikén volt, az az oláh Szt. György napján, létezik pedig ilyen háziurak ünnepe csak is kétszer egy évben itten, most és Szt. Mihály napkor novemberben. Lám, mily büles beosztás és előzékenység a azegény lakók irányában a háziurak részéről, fogva mondani a Cs. K. tárcza írója, a kiknek nem adatik alkalom négyszer is egy évben a csapások e legkellemetlenebbének ismétlésére. No, kivált egy bukaresti hureczkodás az itteni szállítók és eszközökkel a pestihez képest csupa mulatság és tréfa. Se tekintetben igazat is adok a tárcza írónak, hanem nem úgy a fizetés tekintetében, mert egy fél évre egyszerre letenni a házbért, bizony nem minden tárcza állja ki aulyos csapás nélkül, kivált az itteni magas házbérekkel, a melyek a pestiekkal igen vetekednek. 50, 60 arany egy 3 szobás kis és jobb, csinosabb lakásért nem is sok, a 35, 40 aranyos már csak is igen szerény igényeknek felel meg, míg a nagyobb, elegansabb lakások 100 aranyon is jóval feljebb vannak, de persze azon esin és kényelemeiről, a mely a pesti ily fajta lakásoknál található itt szó sem lehet.

Végül még nem hagyhatom említetlenül azon tényt, mely szerint a románok kezdik minden magyarázat nélkül is

tökéletesen érteni, hogy miért rokonezenvezünk mi magyarok a törökökkel a miért nem a muzsákkal, ők ugyan keservesen adják meg minden tekintetben a tavalyi nagy előzékenységet árát, rajtuk ugyan azó szerint teljesült azon közmondás, fogadd be a tótot atb. Hanem iparkodnak is ám most a mennyire csak tőlük telik a megunt vendégek iránt boszúságukat kimutatni, kávéházak, korcsmák a a féle helyiségek nem ritkán egész csatatérre változnak a hol aztán oláh, magyar, török egyesülve harczol a muzsika ellen egész elkeseredetten. Oh most itt a török foglyok szivesen látott vendégek, úgy szintén a magyaroknak is nagyban emelkedett az értékük, epedve tekintgetnek most Magyarország felé a várják onnét a megváltás művét. Vannak ugyan a kik e pillantásokat másként is magyarázzák a az oláhokat alattomos nagyravágással vádolják, mely szerint Erdélyhez szeretnének szép módjával jutni. Hogy mi igaz mi nem, nem az én feladatom felderíteni, gondolkodjanak felőle azok, a kiknek hivatásuk a nemzetek sorsát a jövőjét intézni. Én csak annyit tehetek hozzá, hogy elővigyázonak, óvatosságnak lenni épen oly szükséges és hasznos egyeseknek, mint egész nemzeteknek.

I.

Budapesti hírvivő.

*(Jótekonyság.) Eger városa Samassan érsékben ki fogyhatlan jótekonyságu pártfogót bir. A derék főpap az egri törvényszéki épület átalakításához ujabban 40,000 db téglával járult.

*(Rózsás napló.) Jegyesek: Hoffer András mezőhegyesi uradalmi tiszt és Szilágyi Sarolta kisasszony Ráczkeven. — Egybekeltek: dr. Bakay Lajos orvos és Endrey Melania kisasszony Orosházán. — Kovács Lajos orvos és Szőgyény Róza kisasszony Székes-Fehérvárott. — Kriza Gyula pénzügyi fogalmazó és Arringer Gizella kisasszony Deesen. — Vercs Ernő és Komjáthy Anzelma kisasszony B. Gyarmaton. — Gróf Apponyi Antal és Montenuovo hercegnő Bécsben. — Andrássy Gyula honvédezredes és Gencsy Irén kisasszony Budapesten.

*(A királyné szülői.) Miksa József bajor herceg és neje Ludovika Vilhelmina, jövő őszszel fogják aranylakodalmukat megülni. — A herceg 1808. decz. 4-dikén, fenséges neje pedig 1808. aug. 30-dikán született. Egybekeltek 1828. szept. 9-dikén. Miksa József fia az 1837. aug. 28-dikán elhalálozott Pius Ágoston bajor hercegnek; Ludovica Vilhelmina pedig leánya I. Miksa bajor királynak. — Az aranylakodalmra készülő párnak 8 gyermeke közül, Erzsébet Magyarország királynéja lett; Mária a nápolyi királyhoz ment nőül: Helena Thurn és Taxis hercegné volt neje.

*(A Kisfaludy társaságnak) szerdán igen érdekes havi ülése volt. Gyulay Pál felolvasta a második részt Orlay Petrich Somának Petőfiről írt visszaemlékezéseiből. Érdekesen írja le Orlay Petőfi életének azon korát, melyben a nagy költő a pápai kollegium önképző-körében jeleit adta fényes tehetségének, továbbá azt, midőn mint vándorezínész nyomorogva járta be az országot, végül hogy mikép lépett szorosabb összeköttetésbe a 40-es évek irodalmának jeleivel. A másfél óráig tartó felolvasás tele volt érdekesebbnél érdekesebb reminiscenciákkal, a jelenlevők mindvégig nagy figyelemmel hallgatták és zajosan megtapsolták. — Ezután Szász Károly bemutatott néhány részletet Mikler Samuak majdnem teljesen elkészült Gudrum-fordításából, továbbá egy részt dr. Szemák

Istvánnak a Gudrunról írt szépirodalmi tanulmányából. Beöthy Zsolt bemutatja Csokonai Vitéz Mihály néhány érdekes, eddig ismeretlen versét. Áttérve a folyó ügyekre titkár jelenti, hogy Hadsics Antal a szerb Maticza titkára, szépen írt levél kíséretében beküldte Arany János Murány ostroma című költeményének és Jókai Mór Tarka Világ című novella gyűjteményének igen sikerült szerb fordítását Joanovics Jánostól, továbbá hogy beküldtek a társaságnak két új Molière fordítást: a Fegyelmelmi kérdőket és az Ujdonsült nemest.

*(A kisedővő egyesület majálisa) a városligetben nem úgy ütött ki, a mint remélték, — kis közönsége volt. Egyéb-iránt, ha a majálisnak — a kedvezőlen idő folytán — közép-szerű is volt a sikere, azért az anyagi eredményt mégis kielégítőnek, sőt szépnek mondhatni. Az egyesület néhány tagjának s különösen Tisza Kálmánné és gróf Szapáry Gyuláné urhölgyek érdeme ez, kik a siker érdekében most is odaadással buzgólkodtak. E majálisa is mindketten sok jegyet adtak el s a majális színhelyén a drót-szigeten is láttuk őket a pénztárnál fáradozni, ott láttuk továbbá Balajthy Imréné, Ráth Károlyné, Kármán Lajosné, Kralovánszky Istvánné, P. Szathmáry Károlyné és Halász Dezsőné urnőket, mind az ügy érdekében buzgólkodva. A majális négy órakor kezdődött s két zenekar játszott, a Balázs Kálmán bandája és egy katonai zenekar. A csárdást hullva, meg nem állhatta a fiatalelő, hogy tánczra ne kerekedjék abban a kis kioszkban, melyet a szigeten erre a célra tartogatnak. Az egyesület említett hölgyein kívül a társaságban voltak báró Edelsheim Gyulayné, Szapáry tábornok neje, Veres Pálné, Karlovaskyné urnő, a kedves Förster Irma és Gizella kisasszonyokkal, Ivánka Imréné, Soldos Sándorné, Kürty Oszkárné, Csávossy Béláné, Kövér Károlyné, Török Józsefné, Móricz Pálné, Füzeses Gyézáné, Birlyné s Tanárky Gedeonné urhölgyek leányaikkal, Kralovánszky Vilma a két Kauser s Ocsvay Piroksa kisasszonyok stb. Kár, hogy az estefelé nekieső pörögött eső sokat rontott a mulatságon.

*(Vig mulatság) volt vasárnap a Lipótmezőn. Kedélyes társaság gyűlt egybe: tisztviselők, írók, ügyvédek s ezek családjai. Egy részük még reggel kiment, a délelőttöt a „szép juhászok“-nál, a délutánt pedig a „Szép kilátás“-nál tölteni. Alkonyatkor a társaság az alsó vendéglőbe ment, s megkezdődött a vig táncz. A hölgyek közt voltak többi közt Luby Gyuláné, Mikó Irma, báró Rudnyánszky Ilona, Varga nővérek, Asbóth Flóra, Torma Mariska, Tassy kisasszonyok stb.

*(Az írók és művészek társasága) választmányának vasárnapi ülésén elhatározott, hogy Réthy síremléke, mely már egészen elkészült, szeptember végén fog felállíttatni és ünnepélyesen lelepleztetni. Valószínűleg ugyanekkor lesz Egressy Gábor síremlékének leleplezése is, melyet a nemzeti színház kebelében alakult szoborbizottság állíttatott fel. — A kör ősszel költözik hatvani utcza új helyiségébe s azt újból felszereli. Egy szobában Szigligeti arcképén kívül több fiatal festő e célra ígért festménye lesz állandóan elhelyezve. A kör alapszabályainak revíziója is foganatba vétetett.

*(Dr. Kautz Gyulától) az egyetem doré tanárától, III-al éves hallgatói hétfőn vettek búcsút s ez alkalomból szeretett tanárunknak arany tollat nyújtottak át. Az ifjuság szónoka Földváry Miklós meleg szavakban adott kifejezést azon tisztelet és szeretetnek, a hálának, mely őket Kautzhoz fűzi. Földváry szép beszédjére a mélyen megindult tanár igen szívélyesen válaszolt s őszinte köszönetét fejezte ki tanítványainak iránta mutatott ragaszkodásukért. A tüntetés — távol minden politikai vonatkozástól — egyedül az ifjuságnak a

tudomány iránti hódolatát fejezte ki. Tanártársai pedig lakomát rendeztek tiszteletére az Angol királynőben. A lakomán részt vettek a kar összes tanárai. Az ünnepelt mellett ott ültek volt tanárai, (Pauler, Konek,) iskolatársai (Hoffmann stb.) és tanítványai (Szilágyi Dezső, Hajnik Imre, Lechner stb.) A lakoma, melyet e körülmény kétszeres érdekűvé tett, vígan folyt le. Folközönségekben nem volt hiány, melyek tárgyát kivétel nélkül az ünnepelt képezte. A díszes társaság késő este oszlott szét.

*(Batthyányi holttestének elrejtéséről) új adattal találkozunk a Vasárnapi Ujságban. A hírlapokban újabban fölmerült közleményekre vonatkozólag Reményfy Rezső posta-igazgatósági titkár nevezett lapban azt írja, hogy az elrejtésnél tizenheten voltak jelen, Dank Agáp zárdafőnök, Tóth Ferencz és Szép Anzelm szerzetesek, továbbá a halottat hozott kíséret, a zárdához tartozó családtagok, s még néhányan, köztük maga a felszólaló is, ki a jelen voltak közül Korétka Antal kassai köztisztviselőben élő polgárt ismeri még. Reményfy a többiek között ezeket is írja: Dank Agáp gárdián, hogy a Batthyány-család iránt tartozó felelősséget magára vállal-hassa, a koporsót fölnyitatta, meggyőződendő a dicső halott valódi tetemeiről, mi jelenlétünkben meg is történt. A mellén és kezén kapott golyóseben kívül, a fejet átfúrt golyó helyét is megvizsgálván, Batthyányra ösmertünk. A végtisztviselőt megadván a vértanúnak, mielőtt éjfélkor a legmeghatottabban távoztunk volna, a derék Dank Agáp, ki mindnyájunkat személyesen ösmert, — összeszámolt minket, hogy hányan vagyunk jelen.

*(Az athleták két bajnoki versenye) szombaton délután 5 órakor az Orczy-kertben szép számmal összejött közönség jelenlétében tartatott meg. Versenyhírák voltak: Kenessey Kálmán alelnök, Porzsolt Gyula és Ráth Lajos választmányi tagok. Időmérő Porzsolt Ernő, indító Zsinger Mihály művezető. Első verseny: bajnoki síkverseny két angol mértföld hosszú pályán; kitűzött idő 15 perc. A védő Kis Aladár betegségi ok miatt nem jelenhetvén meg, csapán a kihívó Molnár Ignác orvosnövendék versenyzett „idő ellen.“ A két angol mértföldet 12 perc s 30 másodperc alatt futotta meg. A második futam bajnoki gátverseny, 1/4 angol mértföld, 12 gáttal s 80 másodpercnyi időtartammal. A védő Barcza Károly és a kihívó Koller Károly egymás ellenében versenyezvén, Barcza a kihívó által legyőztetett s így a bajnokjelöltségtől elesett. A győztes 61, míg Barcza csak 68 másodperc alatt ért a célponthoz. A közönség elégiúten távozott. A verseny, a mily rögtönzött volt, oly jól sikerült; a tért Császár F. titkár rendezte be szerényen és ügyösen a verseny alkalmára.

*(Izsó síremléke) érdekében felhívás jelent meg. Három éve, hogy az eddig legnagyobb szobrász meghalt, de sírja még ma is jeltelen, csapán egy női kéz ápol ott nagy gondnal virágokat, szelblnél szebb árvácakákat. De a szegényül hagyott özvegy nem állított eddig sírkövet, mert aligha van miből; ez a pályatársak s a nemzet azon fiainak kötelessége, a kik Izsó Miklós nemzeti jellegű remekműveit méltatni, hatását felfogni képesek. S nincs benne kétség hogy ha a képzőművész pályatársak s a műharátok közül néhányan az ügy élére állnak: a jövő év május 28-dikán, mint Izsó halála évfordulóján, hozzá méltó síremlék fogja már díszíteni nyughelyét. Miután úgy a tervezet, mint annak kivitele művész kollegák által kétségkívül költséghatékossággal eszközölhető, s a költség is jutányosabban megacerezhető lesz, mint más számára, ugyanazért 5—600 frtból Izsó Miklóshoz méltó sírem-

léket lehet állítani s hogy ennyi pénz egy felhívásra össze gyűljön, abban nem kételkedünk.

•• (Egy magyar műfordító kitüntetése.) Dux Adolf jeles műfordítónk a szászweimari hercegnek megküldte Steinacker fölött tartott beszédének és az Ipolyi püspök utolsó munkájának általa németre fordított egy-egy példányát. A nagyherceg köszönetet nyilvánított érte és elismeréssel emlékezik meg Dux tevékenységéről, ki mint a magyar és német szellemi élet közvetítője, huznos szolgálatokat tesz a előmozdítja, hogy a két nemzet kölcsönösen becsülje egymást.

•• (Az állat- és növényhonosító társulat) csütörtöki gyűlésén felolvastatott az igazgatóság évi jelentése, melyből kitűnik, hogy a lefolyt évben az állatkert 52,290 egyén látogatta, kik belépti díj fejében 13,356 krt. fizettek, 1877 év december 31-dikén az állatok létszáma következő volt: 127 emlős, 203 szárnyas, 8 teknő, 1 kigyó, összesen 421 darab. A létszám a múlt évhez képest 372 darabbal szaporodott és viszont 370 darabbal csökkent. Az összes pénzüri bevétel 28,768 forint 78 krajczár s az összes kiadás 27,054 forint 41 krajczár volt. Az állathonosítás terén annyiban jelez haladást a jelentés, hogy a jó fajta baromfit az állatkertben sikerrel tenyésztik és terjesztik. A növényhonosításnál fő célja volt a társulatnak oly növényeket honosítani, melyek után gazdasági vagy ipari haszon várható, végre megemlítették, hogy Semsey Andor saját költségén egy új pompás madárházat állíttatott. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, Semsey Andort pártfogól, Battyányi Elemér grófot, Csetverinszky Boris herceget pedig örökös tagokul egyhangulag megválasztá.

•• (A holt idény) ma holnap kezdődött. Az egyetemen szombaton tartották az utolsó előadásokat a pár hét múlva az utcák és közhelyek legélénkebb közönségét hasztalan keressük. — A fürdő-idény már kezdetét vette. Balaton-Füredre napról-napra sűrűbben érkeznek a vendégek az ország minden részéből s a külföldről. A fővárosból is számosan fogják a nyarat ott tölteni. Tóth Kálmán ma utazott le. A szintársulat Aradi Gerő igazgatása alatt pünkösdkor kezdi meg előadásait.

•• (A magyar sen.) ugy a mint azt cigányaink képviselik, valódi diadalokot ül Párisban. A „Figaro,” Franciaország ezen egyik legterjedtebb lapja, fíradhatlan Berkes zenekarának magasztalásában. E lapban ismét egy hosszú cikket találunk cigányainkról, telve elragadtatással és dicsérrel. „A virtuozok ezen kis zenekarát — mondja többek között a „Figaro” — oly eredetiség jellemzi, melyhez semmi sem hasonlítható, s mely naponként magához vonzza és visszatartja az Illmer-féle csárda zenészeti oázisában a kiállítás látogatóinak színe-javát.” A közlemény aztán kiemeli a cigányok csodás fíradhatlanságát, leírja a czimbalmot s lelkes szavakban jellemzi népzeneink játékát.

•• (Békével) kecségetnek újra. Suvalov gróf, londoni orosz nagykövet odahaza volt Szent-Pétervárról, beszélt a csárral, előadta az angolok célját és ízenettel vissza is tért Londonba. S a mióta megérkezett, békésebb hírek kezdenek szállingózni. A muszka puhul, nem köti magát makacsul a san-stefanói békeszerződés minden pontjához, vagy legalább nem ellenzi, hogy egy európai congressuson az egész tárgyalás alá vétessék. Meg lesz tehát az Andrássy által indított nyozott congressus, mely határozni fog Törökország jelene és Magyarország jövője fölött.

•• (Zsidóország helyreállítása.) Istóczy Győző képviselő, ki zsidó-ellenes felszólalásairól ismeretes a Jövőnk című saját lapja legutóbbi számában ezeket jelenti: „Tízelt elvbaráta-

inkat ezennel értesítjük, hogy e lapok szerkesztője, mint országgyűlési képviselő, a képviselőházban, a pünkösdi szünnapok után, egy indítványt fog beterjeszteni azon, a zsidó nép nagy része által is hön táplált eszmét illetőleg, hogy a keleti kérdés megoldásával kapcsolatban, Zsidóország, akár a magas Porta fenhatósága alatt álló autonóm tartományként, akár pedig önálló zsidó államként, az e célból kellőleg megnagyobbított Palaestinában visszaállíttassék.”

•• (Egy fa halála.) A Margitsziget alsó végén évszázadok óta egy nyárfából álló sűrű facsoport látható; a nyárfák gyökerei egybefonódtak, sőt még a törzsek is térdig érő magasságig voltak összenöve. A nyárfák egyike azonban nem állott közelebbi összeköttetésben szomszédaival. Ezen nyárfára pár nap előtt teljes szélcsend mellett egyezerre csak gyökereiből kitépve a földre zuhant, derékvastagságú ágakat törve maga után a szomszédos nyárfákról. Mint a csakhamar elősietett szakemberek konstatálták, a szegény nyárfára életének sorvadás vetett véget; a belső egészen el volt rothadva, a gyökerek megtagadták a táplálékot és a kétszáz éves fa úgy terült le, mintha villám sújtotta volna a földre. Nagy szerencse, hogy az óriási fa, melynek lombjai alá egy kis padocska volt alkalmazva, éppen akkor dült le, midőn onnan a csak nem rég ott játszott gyermekek eltávoztak.

•• (Ada Kalk vára,) melybe bevonult a báró Sokacs-vics-féle 78-dik számú gyalogezred egy része a egy osztály utász és tüzérség, majdnem közvetlenül Orsova alatt, a hasonló hosszú és keskeny szigeten fekszik. Buja növényzet borítja a folyam felszínénél csak pár lábbal magasabb szigetet. Repkény takarja a szürke és porladó bástyákat s a minaretnek egykor fényes réztetején sűrű mohréteg zöldül. A vár az enyészet képét tárja elénk. A lőrésből fenyegető kitékintő ágyukat annyira megrongálta a rozsdaság, hogy vakmerőség volna elűteni őket. Mindazonáltal a vár nagyobb mérvű átalakítások és javítások által igen jelentékenyvé volna tehető. A tulajdonképeni vár háromszoros védelmi vonalból áll, összesen 11 bástyával 3—4 meter magasú falakból, melyeket egymással kazametta-szerű földött folyosók kötnek össze. Az egyes védelmi vonalak között meglehetősen széles és mély árkok fekszenek, melyeket maiglan is fekete-sárga korlátok öveznek, jelezve, hogy e vár egykor Ausztriáé volt. Két más bástya: a Csengell-Tabin és a Liman főleg a folyamot uralják. A vár öt kapuval bír, melyek a sziget partjainak különböző részeire nyílnak. A várban néhány kaszárnya, a polgári lakosság több háza, pár kávéház s egy csinos bazár látható.

•• (Osman pasa, mint a csavargók réme.) A városligeti arénából nem rég este, az előadás után, Feld igazgató egy köpenyt vetett vállára és színadi jelmezében sietett közellevő lakására. Sötét volt, a szélvész üvöltött. A mint Feld kilépett, egy igen magas termetű asszony azt kérde tőle, hány óra van? Az igazgató megmondja. Erre az asszony igen gyanús mély hangon azt mondja, hogy vonja elő a kért óráját, a mit Feld megtagadván, az asszony kért vont elő. A színész erre kibontja köpenyét — az alól felesillog Osman pasa aranyos egyenruhája (Feld éppen a pasa szerepét játszotta) a karddal. Az asszony elrémülve tovább fut. Az utonálló asszony egy ismeret csavargó, ki asszonynak öltözve veszélyeztetni a külső arcnauton a közbiztonságot.

•• (Halálosások.) E hét folytán meghaltak: báró Ringelsheim Anna, 60 éves korában, Budapesten. — Kralovanszky Gyula városi főkapitány Nyiregyházán. — Rosenstingl István árvaszéki úrnők 57 éves korában, Sop-

ronban. — Barnay Ignác, az izraelita hitközség volt titkára 72 éves korában Budapesten.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, május 25. A törvén. — Vasárnap, május 26. A 47-dik cikk. — Hétfőn, május 27. A 47-dik cikk. — Kedden, május 28. Hammermoori Lucia. (Gassai utolsó vendégjátéka.) — Szerdán, május 29. A nagyasszony bóbortja. — Csütörtökön, május 30. Alvajáró. (Human Erzsébet vendégjátéka.) — Pénteken, május 31. Bánkban.

Népszínház. Szombaton, május 25. A cornillei barangok. — Vasárnap, május 26. Sarga csikó. — Hétfőtől csütörtökig, május 27–30. Kolombus Kristóf. — Pénteken, május 31. A szekrény rejtelmel.

Human Erzsébet ma este hallottuk az Alvajáróban s örömmel jelentjük ki, hogy várakozásunkban nem csalódtunk. Ritka szép, tisztán esengő, erős és egyenletes hangja van, s biztos, csakis a legfelsőbb hangoknál észlelhetni néha némi bizonytalanságot. Iskolája máris kitűnő, öntudattal énekel s már mai első föllépésekor meggyőződhetünk, pedig nem volt egészen ment a lámpaláztól, hogy tud bántani a hangjával. Előadásában van izlés, kellem, cs. n. — egy kevéssel több melegség azonban nem ártana, a mi, reméljük, később majd megjön. Staccatói biztosak és trillái már is eléggé könnyűdek és szabatosak. Játéka még nem tökéletes, tartózkodó s épen ezért sokszor melegség nélküli. Egyszóval: Human kissé szűk olyan kezdő, a kinek az én-jövője van, s a kire előrelátó szinigazgatóknak tanácsos idejekorán reflectálni.

Divattudósítás.

Az új és legújabb tavaszi szövetekről, melyek tél óta divatba jöttek, már ismételve tettünk említést; megneveztük a sima és mintázott szöveteket, a többféle színű pelyhes és pettyes mintákat, a hourette, moba, a paha egyszerű balzsamokat és cashemirokat, valamint a könnyű crêpe-jellegűeket is, melyeket a divat egyiránt kegyel. A különféle szabású ruhákról is beszéltünk már, de azért mégis találkozik mindig valami, a mit még meg nem mondtunk, és a mit tudni sokak előtt érdekes. A jelenlegi utozai öltözék a megrövidített princesse-szabásra készült, mert egészen és végkép lemondani a princesse formáról még sem lehetett. Kedvenc szín a szürkés kék (palla-kék) szín; a sima tafeta szoknyákhoz ugyanilyen színű mintázott szövetből készült a felső ruha. A szoknya egészen uszály nélküli ugyan, de azért hátul mégis a földig ér. Egy tafeta öt szorítja össze a derekat elől fényes, de sötétszínű csattal. Kedveltek az ugynevezett kicsi háromsoros Carriek-gallérok, a mintázott szövetből készülnek, köröskörül tafetával befoglalva.

Nehogy azonban tisztelt olvasóim azt higgyék, hogy selyemszövet segélye nélkül már nem is lehet ruhát készíteni, tehát bemutatunk néhány csupán csak szörkalméből összeállított öltözetet. Bizony nagyon csinos öltözeteket lehet kötféle szörkalméből is készíteni, a melyek közül az egyik sima, a másik azonban mintázott legyen; az egyik szín legyen sötét, vagy legálább bomályos (semleges!) a második pedig élénkabb, vagy több színű. Aztán százfélékép is lehet azokat összeállítani. Nezzük csak.

1. Egy princesse-ruha egész eleje, szoknyája, valamint dereka is a mintázott szövetből állhat, míg a többi részei a sima szövetből valók. A sima nyjakon mintázott hajtokák legyenek.

2. Egy másik öltözet készülhet felső ruhával. A hátrész brochirt, mintázott vagy pelyhes (neigouse) szövetből áll és majdnem a szoknya szegélyéig ér, az előrész szintén mintázott és az oldalrészek simák. Az egész szoknya ellenben sima szövetből készül, elől azonban a mintázott szövetből álló részes fodorokkal, vagy szegélyekkel díszítve. Az ujjak díszítése megfelel a többi díszítésnek, és a szoknya alját egy plissédodor foglalja el.

3. Ismét egy másik öltözet külön derékkal készül. A derék előrései mintázottak; a tunique tulajdonképen csak két széles écharpeből áll, egy simából és egy mintázottból, és ezek a sima szoknya fölé vannak izléssel ránczolva. A szoknyát két plissédodor veszi körül, az egyik sima, a másik mintázott szövetből.

4. Még a mellénykére készült ruha is igen divatos. A sima szövetű hátrész hosszú, kabatszerű, elől nyitra áll, hogy a mintázott mellény egészen látszassék, a sima szoknyára a mintázott szövetből vannak széles be-

tétek alkalmazva. Vannak, a kik a hosszú mellényeket szobeknek találják a princesse-formánál.

Nemde szívesen elengedik nekünk t. olvasóim ezuttal a még hátralevő 96-féle ruha leírását?

Sakkrejtvény.

Lukács Györgynétől.

Légyrészt szerint megfejtendő.

a	rág-	Meg-	Ól	kor	jál	bol-	ka-
Jot;	ket!	ha-	ad-	fi-	za	ti	bő
vi-	gabb	ját.	Ak-	ls-	lesz	lá-	dog-
dán-	ki	és	za.	bu-	ze-	ter-	az
do-	ja	még	ten	ket.	tá-	a	szát.
ki	föl-	mű-	a	Oly-	ad-	a-	mé-
ad-	bol-	áld	De	ma	se-	U-	gaz-
meg	vol	ki-	kor	ta	da;	Kl-	dót.

Megfejtési határidő: június 26-dika.

A f. é. 18-dik számban közölt rejtvény értelme:

Haza és szabadság, ez a két szó, melyet
Először tanuljon dajkájától a gyermek;
És ha csatában a halál eléri,
Utószor e két szót mondja ki a férfi.

Elfelejtethetlen és dicsőült költőnk: Petőfi Sándor.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Elekcs Hosszú Matild, Jánossy Lajosné, Báthory Sigray Istvánné, Kirch Gyuláné, Jávor Anna, Magyar nővérek, Kubinyi Antalné, Steiner Janka, Zeke Janka, Németh Alajosné, Ujfalussy Károlyné, Antalffy Gizella, Lukács Györgyné, Nagy Mariska, Marton Berta, Gócsman Karolin, Király Zsófi, Győrffy Gyuláné, Bauer Sandorné, Peterdi Pap Erzsébet, Pajor Lanke, ifj. Liebner Józsefné, Rosenfeld Gizella, Molnár Lajosné, Dobay Sarella, Bay Flóra, Maar Zsófia, Tury Róza, Temesváry Erzsébet, Fényes Olga és Margit, Lukács Lászlóné, Török Blma, Kiss Ferenczné, Rombach Laura, Ádám Jolán, Bohus Gyuláné, Spiró Emilné.

A 17-dik számban közölt rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Molnár Lajosné, Joób Luiza, Dobay Margit, Sándor Ilka, Ember Karolin.

Tartalom.

Báró Vay Miklósné, (arczképpel.) — Viszontlátáskor, Földváry Istvánról. — Elbeszélés az erdőben, Szokoly Viktoról. — 1803. M. . . Tódortól. — Egyiptomból. — Egy hét története. — Bukaresti élet. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora.

A borítékra: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások téra — Híregetések.

Mai számunk melléklete: Báró Vay Miklósné arczképe.

Felelős szerkesztő, kindó a lap tulajdonos: EMILIA.

22-dik szám.

Junius 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Ismereték naptára | Hold-járás | N a p -
holte
óra perc | | N a p -
nyugalom
óra perc | |
|-----------------------|---|-----------------------------------|----------------|------------|----------------------|------------------|------------------------------|---|---------------------------------|------|
| Junius | 2 | Vasárnap | F 6 Erasmus | F 6 Exaudi | 21 A 5 Szil. és Ilon | 1 Siván R. | | 4 | 8 | 7 48 |
| | 3 | Hétfő | Klotild, Korn. | Kornélia | 22 Basilicus | 2 | | 4 | 7 | 7 49 |
| | 4 | Kedd | Quirin püspök | Quirin | 23 Mihály püspök | 3 Zakarjás | | 4 | 6 | 7 50 |
| | 5 | Szerda | Bonifác püspök | Marczián | 24 Simeon | 4 | ☉ | 4 | 6 | 7 51 |
| | 6 | Csütörtök | Norbert | Pálka | 25 Áldozó csüt. | 5 Zakheus | | 4 | 5 | 7 52 |
| | 7 | Péntek | Róbert | Pulcheria | 26 Kárpus | 6 Seb., p. 1. ü. | | 4 | 4 | 7 53 |
| | 8 | Szombat | Medárd | Medárd | 27 Therapius | 7 P. 2. ü. S. N. | | 4 | 4 | 7 54 |

V i d é k i t á r c z a.

Ercsiben az Eötvös- emlékoszlop leleplezési ünnepélyét szeptemberben megtarthatni remélik. A terv Ybl Miklós felügyelete alatt készült piramis alakú oszlop, közepén b. Eötvös mellékképével carrarai márványból. Az oszlopot alkalmasint a előkúti bányatársaság fogja készíttetni. A költségből már csak néhány száz forint hiányzik. Ybl, Szász Gyula szobrász és többen a mult hét közepén fából és papírból készült mintát állítottak fel a helyszínén s a jó hatásról meggyőződtek. Ybl szükegesnek tartaná a sírbolt megnyitását és egy ravatal készítését is, mert most az Eötvös koporsója a földön fekszik, a mi nem jó benyomást tesz a sírbolt látogatóira, kiknek száma évenként igen nagy.

Sopronban az irodalmi és művészeti körnek mult szombaton ismét sikerült estélye volt. Bayer Ferencz tanár „Egy lap Bacányi életrajzából” czimmel érdekes töredéket, (a Martinovics összeesküvésére vonatkozót) olvasott fel e napokban megjelenő irodalomtörténet könyvéből; Böör Henriette és Fest Vilma kisasszony Mendelssohntól kettős dalt énekeltek oly élénk hatással, hogy közkíváncsún ismételnök kellett; Arnhold Károly „A Nyüge Pali” czimű kedélyes falusi rajzát olvasta föl; Czeglédi Gyula a Hummel d-dur nagy szonátáját adta elő zongorán; végül Greguss Agostnak „Az utolsó karácsonyfa” czimű s ez alkalomra küldött költeményét mutatta be Szigethy Sándor, néhány bevezető szóval melegen emelve ki e jeles írónk érdemeit s abbéli készségét, hogy a soproni kört is megörvendezteti néha egy-egy művével. A kaszinó terme ez estélyen megtelt díszes közönséggel, melynek egy része az éttermekben maradt, barátságos vacsorára.

Uj-Pesten nagy tűzvész dühöngött kedden. A Linzer-Krausz-féle szeszgyár takarmányos kertje kigyuladt s az ég felé csapódó láng borzasztó látványt nyújtott. A kert négyzetet képez, melyben szénásboglák vannak felállítva kettős sorban. A tűz, úgy látszik, az istállóhoz közel levő sorban ütött ki, minthogy e tájon több kazal egész a földig leégett. Egyéb-iránt még másnap d. u. 2 órakor a tűz nem volt eloltva. Vízben nem volt hiány. Az oltási munkálatokat Krause tűzoltó-parancsnok vezette. 1 $\frac{1}{4}$ órakor a katonaság is megjelent a vész színhelyén. — A tűz keletkezéséről azt beszélik, hogy a lángokat akkor vették észre, midőn a szénát lerakták. A lángok oly gyorsan terjedtek, hogy alig volt idő a szénáskocsiba befogott lovak istrángjait elvágni, hogy a lovakat megment-ék. Több kocsi el is égett.

A pestmegyei Taksony község kis Dunáján a napokban hálót vetettek ki a halászok, s a közellevő hús árnyas alatt tartották delelőjüket. Egyszer csak azon veszik észre

magukat, hogy valami nagyobb állat vagy talán valami bo-
szorkány keveredett hálójukba. Gyorsan leszaladtak a vízhez s egy fuldokló állatot pillantottak meg, mely a háló tekervé-
nyes falaiba keveredve végvonaglásban szenved. A hálót gyor-
san kihúzták s egy szép agancsos szarvas állott előttük, a tova-
iramlására gondolva. — Nagy volt a halászok öröme, hogy
hálójuk így jutalmazta meg őket, de annál nagyobb sajnálko-
zásuk s bánatuk, midőn az uradalom vadászai a szarvasat tőlük
követelve elvette. A halászok ezen ügyüket a járásbiróság elé
vitték, mert a halászatot a Dunán ők bírják, de a vadászati
jog sem illeti a kis Duna ezen részén az uradalmat — s így a
szarvas jogosan őket illeti. Kiváncsiak vagyunk a szolgabíró
salamoni ítéletére.

Bánfalván a napokban egy Schütze nevű huszár kapi-
tány halt meg, ki, hűltötemeinek eltakarításáról akként ren-
delkezett, hogy testét vigyék föl a közellevő vashegyre, ott
tegyék máglyára, az egészet öntsék le petroleummal s aztán
égessék el.

Nagy-Becsikereken a villám e hó 21-dikén agyon-
sújtotta Richter Gusztávot, herczeg Thurn-Taxis Egon tisz-
tartóját, ép midőn a városba hajtatott. Mellette ülő fiát a lég-
nyomás vagy öt ölnyire eldobta s ez megmenekült, valamint a
kocsis is, ki csak kisebb sérülést szenvedett. A kocsiha fogott
lovak agyonzuzattak. A szerencsétlenül járt derék gazdatisztet
Écskára szállíták, hol másnap megszűnt élni.

Külömfélék.

•• (Persa sah utazása.) Nasr-Eddin, a perzsák uralko-
dója európai körutjában e hó 23-án érkezett Szentpétervárra,
hol öt napig szándékozott időzni. A fellobogózott pályaud-
varban a czár, a nagyherczegek s sok méltóság fogadta őt. A
mint a vonat megállt, a zenekar a perzsa himnuszot zendíté meg.
A czár vendége elő lépett s kezét nyújtott neki, erre bemutatná
neki a nagyherczegeket, kik egy sorban sorakoztak előtte. A
tolmács utána mondta a neveket perzsául, s a czár mindannyi-
szor egyet hajlongott. A sah sötét színű egyenruhában volt, s a
csak csónka kup perzsa fővegével vált ki. Az orosz András-
rend volt nyakában, a ezérében meg a perzsa nap- és oroszlán-
rend. A sah most 48 éves s jó husban van. Közlebb Bécsbe
jön, aztán Párisba és Londonba megy.

•• (A pápa.) XIII. Leó elutazni készül Rómából. Az
olasz kormány kijelentette, hogy a garancia-törvényt, ha a pá-
pa vidékre menne, kitorjeszti új tartózkodási helyére is. A
pápa tehát, hír szerint, Péter és Pál napja utáni hétfőn a

monte-casinoi zárdában vagy Perugiába megy 4–5 hétre. A pápa egészségi állapotára vonatkozólag az „Italie” azt írja, hogy altesti bántalmakban szenved, melyek nyáron fokozott heveséggel lépnek föl. Perugiában ezt még csak valahogy eltűrte, de a vatikáni levegő rosszul hat szervezetére. Testvére Don Giuseppe Pecci meg is mondta véleményét, midőn Leót pápává választották: „Kedves bátyám — ugymond — megválasztásod azt a benyomást teszi rám, mintha elevenen a sírba temetkeznel.” — „A külváros-hegyre megyek,” felelte XIII. Leó. A pápa reggel 7 órakor kel föl félórai séta után a IV. Pius pavillonban misét olvas. Azután néhány meghittjével a hűvösben sétál a lassan visszavonul lakozóháiba. A pápa a kertben mindenkor hordágyat használ, mert a friss reggeli levegő alkalmatlan neki.

„(Az olasz opera-társulat költségei.) A bécsi opera az olasz vendégeknél a következő díjakat fizette: Nilssonnak 10 estéért 50,000 frankot, Faurenak 15 estéért 63,000 frankot, Luccának 4 estéért 12,000 frankot, Masininak mint általányt 27,000 frankot, Campanininak 10,800 frankot, Padillának 10,600, Salla kisasszonynak 9000, Litta kisasszonynak 12,600, Trebelli asszonynak 16,000, Zuchininak 5000, Arditinak 6000, Rokitanszkynek 6000, Ferandónak 1200 a a sugónak 1000 frankot aranyban. Nilsson ezenkívül a vendéglői számla kiegyenlítésére és jelmezekre 9000 frankot kapott; Rosabella kisasszonynak pedig (a rossz világ ezt a nevet Rosenfeldnek olvasan) ki a próbán megbukott, úgy, hogy nem lehetett fölléptetni, 500 frankot fizettek. A bécsi udvari operának az olasz vendéglátóközből 17,700 frank deficitte volt.

„(A párisi divat.) Mint minden évben, úgy az idén is a párisi magas pénzkörökben kötött házasságok nagy mérvű divatáru-megrendelésekkel járnak. A menyasszonyi hozomány divatcikkéből álló része oly fénynyol és gazdagsággal állítatik ki, hogy alig lehet e tekintetben túlzatos leírást adni. Különös ízléssel és fénynyel állítatnak ki a menyasszony-ruhák, leginkább fehér failleből és Crépe de Chineből készülnek Point d'Alençon diszítéssel. Néhány ily ruhát, a legkiválóbbak közül röviden, a a hogy rajz nélkül lehet, leírunk. A ruha két részből áll: az első mélyen kivágott ujj nélküli princeesse-ruha, fehér failleből, melynek alsó része széles csipkével és faille-ruche-sal van ellátva. A ruha előrésze a kivágástól kezdve ruche-okkal és csipkével van körítve, melyek a derékon összefutó széles tablies alakban vonulnak végig le a ruhán. — Ezen ruha felé magas polonnais alkalmaztatik fehér Crépe de Chineből, mely elül nyitva van. A polonnais a nyak körül, valamint szélein és egész körületén szintén fehér Point d'Alençonnal van szegélyezve, a derekon fehér szalaggal fűzetik össze, mely egyszerűsággal a polonnais alsó részeit redőkbe vonja a ruha hátulsó része felé. A félrovid nyitott ujjak hasonló módon vannak diszítve. Az utazó ruha indiai cachemirből készül ötétkék bársony diszítéssel; felette világosabb cachemir-polonnais van. Szürke kis kalap, szürke tollal és sötét bandeouval, szürke faille-ernyő entone formában ötétkék béléssel egészit ki az öltözkéket. Igen szép látogató toillette, fekete failleből, princeesse formában, sötét-uszulylyal, sötét-veres és halványsárga diszítéssel. E toillettehez capot Stuartot viselnek fekete bastból, elől vörös szalagdiszítéssel és fekete csipke-cascado diszítéssel. Elöl halványsárga virágok láthatók. E toillettehez jár két színházi ruha; ezek egyike rózsaszín selyemből, fehér csipkével, másika szalmasárga szövetből rózsaszín atlasz diszítéssel. A rózsaszín ruha ságon mayenage van készítve a az alsó rész fehér selyemből készül relief-

hímzéssel; a második ruha princeesse forma a coeur kíméttéssel, rövid duchesse-ujjakkal, melyek csipkével vannak diszítve. Az első rózsaszínű struccollakból készült kis Toque egészit ki gyémánt agraftal; a másodikat fehér tüll-kalap sárga tollal és rózsaszínű szalagokkal. A reggeli ruhák oly könnyűek, mintha nem is volnának használatra készítve, a leginkább halvány-rózsás flanelből, világoskék cachemirből és fehér pluchéból állanak. Az ember nem tudja, melyiknek adjon elsőséget a három közül. Vattenau módjára vannak készítve a mindegyiknek selyem alsó ruha képezi kiegészítő részét. Mindegyikhez megfelelőleg diszített csipkefőkötő és himzett selyem-papucs jár.

„(Mérgezés keztyűkkel.) J. órnagy Schlesvighól Berlinbe utazván, Hamburgban tengerkék színű keztyűket vásárolt, azokat Berlinben fülhuzta a több helyen látogatást tett velük. Nemsokára azonban rosszul érezte magát a beteg tenget visaza Schlesvigbe. Sajátságos, a kezelő által sem ismert kiütések támadtak kezén a egész testen bizonyos lankadtat állott be. A betegnek sajátságos baja fölött gondolkozván, eszébe jutottak uj keztyűi és figyelmeztette is erre orvosát, ki elöintén mosolygott e föltevésen, de aztán a keztyűket egy gyógyszerésznek adta át megvizsgálás véget. A vizálat kiderítette, hogy a keztyű festéke mirenyt tartalmazott.

Megbizások tára.

Ivanochfalvára M. M. urhölgynek: Még eddig nem láttam, pedig várom.

Buda-Pestre Cs. M. urnak: Nagyon sajnálom, de nem lehet! Még most nem válik be.

Nagyváradra O. P. E. urnőnek: Bizony sok baj származott belőle, a min már segíteni sem lehet!

Szendre B. R. urhölgynek: Magánlevélben feleltem kérdésére.

A. Draskóczra M. M. urhölgynek: Ugy-e bár a lap folytonos küldése világos felelet?

Pécsre D. A. I. urnőnek: El van küldve.

Pozsonyba Z. E. urhölgynek: Igaza van. Nem szeretem a tárgyakat nyilvánosan megnevezni. Az illető úgy is tudja, miről van szó, az idegent pedig vagy nem illeti meg, vagy pedig nem is érdekli.

Makóra L. Gy. urnőnek: Forró köszönettel vettem azeretete gyöngéd jelét, de bocsánat, az én lapomban nem hozhatom nyilvánosságra. Félre magyaráznák, kigunyolnák „jó embereim”, a kiknek tán létezésem is rosszul esik, pedig látja, hogy nem adok okot sem rossz éleztékre, sem pedig megrovandó utbaigazításokra. Nyugodtan, elvonulva élek hivatásomnak. Fogadja tehát ismételve köszönetemet jószágáért!

Siklószára Z. L. urnőnek: Magán sorokban köszöntem meg a ziven részvétét.

Debreczenbe K. S. urnőnek: A legszívesebben tettem.

Székesfehérvárra O. I. urhölgynek: A 3—4 forintosak igen gyengék. 6—8 frton már csinos kapható.

Szegszárdra J. L. urnőnek: Nagyon sajnálom, de már elkészt vele.

Aradra A. S. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Besztercebányára J. B. urnőnek: Lakása: Béca, Stadt, Schottensteig Nro 13.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, díszes és tartós kötéshez jutasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékes magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlják díszes külsőjeik, mely alkalmasá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtarának díszere szolgáljanak, valamint tartósságuk és olcsóságuk, a a leggyorsabb körben árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni évtolyamához is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva ellátott bekötési díszablak egy egész évfolyamhoz készíthető melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krért kapható tetsző szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyen számokhoz is színórával készíthető különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szíves megrendeléseket kérem levelező lap útján elkészíteni, a cím: név és lakás világos megjelölése mellett. Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül.

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.
Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök úgy szintén a vidékre is.

Vadász Ferencz özvegyének utóda illatszer-tára „A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherceg (urj)-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillette szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyancsak nagy választékban a többi itt fel nem említett *pípereszközöket*.

Árjegyzékek kíváncsra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal, pontosan teljesítetnek.

RÓZSAY, confectionneur, Budapest, Deák-Ferencz u. 5.

„A francia nőhöz,”

ajánlja dúsan felszerelt raktárát a legzobozó parisi toillettek-, felöltők-, dolmányok- és mantillekből, Claire de lune vagy más új gazdag díszítésménnyel kiállítva.

Menyasszonyi toillettek nőhöz atlasz vagy failleből 60 frttól 160 frtig.

Utazó és csó köpenyek 10 frttól 30 frtig.

Megrendelések a vidékről jóállás mellett legpontosabban eszközöltenek.

Alakult 1860-dik évben.

GROSSMANN JÓZSEF,
Budapest, király u. 27.
a „magyar koronához”

dúsan felszerelt divat- és vászonraktárát,

ajánlja:

Legújabb Néző és Képesbók

szövegek legújabb válogatása

Fekete és színes albumok

Fekete és színes Nővilág

Fekete és színes Nyári felhő

1/2 és 1/4 fekete terítők, aljain és

dobozok Cashmire

Francia női Cretin

Csipekgyöngyök

Fekete és színes szőnyeg

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Kézszereműk

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante múlt heti küldeménye barátomim körében teljesen elkelvén, — szíveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő eredményű bőrlégyölő szerből ujlag 12 üveg 1 frt 50 kros és négy 2 frt. 50 kros nagy üveg valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-öt küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok rótele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barátomim közül, kik fürdőre vagy kórházra készülnek, ezen nélkülözhetetlen és mindamellett ártalmatlannak bizonyult szépitőszerszerrel magukat ellátni ohajtják.

Szeged, 1878. május 8-án.

Teljes tisztelettel B... n Amália

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Evnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyveslapok díj felevenként
30 kr.

Szerkesztői irodájuk Irodájuk:
VI. kerület, Terebnyai, Ötletes
21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyedre használt sorért
5 kr.

23. SZ.
Janus 9-dikén.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden színezett képpel.
Ezenkívül
tíz-hét díjat könyvmellék-
lettel.

A könyvek meg hozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Elbeszélés az erdőben.

Szokoly Viktortól.

(Folytatás.)

— Ha nem kockyelmaz, végem van! Nagy szerencsétlen-
ség fog történni, — börgé inkább, mint dadogta a tántorogva
indult meg a nesztelen, nedves harasztan. Husz lépés után a
köd elnyelte alakját.

— Indulhatunk, urak. — jegyzé meg most a kerülő.

Egyikünk sem mozdult.

— Én ismerem azt a szerencsétlent, — szólalt meg Re-
zső. — Mindig becsületes ember volt s csak a legmélyebb nyo-
mor vihette e lépésre.

— Meglehet.

— Kockyelmazzen meg neki, Mihály ez egyszer. Én kifí-
zetek minden kárt, azt is, a mit a többi lopott.

— Nem lehet.

— De mégis. Ön is családos ember, Mihály...

— S azért szűkégem van becsületes kenyeremre. Főles-
ketett kerülő vagyok.

Rezső több ellenvetést nem tehetett.

Mihály bal vállára akasztotta lőfegyverét, a zálogos be-
kecsét panyókán magára vette, fülttyentett kopójának s meg-
indult.

— Kövessenek az urak.

A velünk szemben levő meredek árkon vezetett fölfelé,
mit a hegyek olvadó hava s nyári vadvizek vájhattak. Jaj
annak, kit ilyen helyeken zápor ér utól.

A mint fölértünk, a csász megállott, hogy lihegő pari-
páinkat kifújthassuk.

— Pedig mégis sajnálom azt a szegény embert, — dány-
nyögé mintegy magában. — Nagyon becsületes az a van.

E szavakra meg nem állhattam, hogy meg ne kínáljam
öt butykorommal.

— Köszönöm, — monda hatalmas bajszát törülgetve. —
Hanem hát kötelességem volt őt megzalogolni, annál inkább,
mert a gaz tolvajok már nagyon is vőrszemet kaptak. Nem
elégszenek meg a holt fával, nem elégszenek meg azzal, hogy
csak magok számára esenjenek tüzelőt, de már kereskedést is
űznek a lopott portékával. Nézzék csak az urak, ott is három
fiatal kőr is kivágva: olyan egyenesek voltak, mint a gyertya-
szál. Bognárt, parasztgazdát ők látnak el szerszámfúval. Aztán
a három-négy éves esemetéket száz számba ássák ki tövestől;
az uri házak diszkerjei ezen a környéken majd mind a mi er-
deinkből kerültek ki, sőt vannak köztük oly szentelenek is,
a kik városi piacra viszik az élő esemetét. Hozzá még vador-
zók is; őzünk kevés van, de azt is elfogdoszák már gidó korá-
ban, a törben fogott nyulak darabját pedig hatvan krajczárjá-
val árulják.

Tovább mentünk s mert a vastag, nedves harasztérteg
szőnyegként felfogta lovaink lépteinek zaját, azért folytathat-
tuk beszélgetésünket.

— S miért fogta el Mihály épen azt a szegény embert?
— kérdezé Rezső.

— Két okból. Először is, mert mint maga mondta: nem
lát jól s így nem vott idejekorán észre; aztán meg, mert az
ilyen ujjonozok könnyebben vallják be társaikat is. Másodszor
pedig, mert azokat a begyakorolt gazembereket nem olyan
könnyű ám nyakon csipni. Oh, ha tudnák uraim, milyen fur-
fangosak ezek a kópék! Már gyermekkorukban járják az er-
dőket s azok minden zege zugát jobban ismerik a legvénebb
kerülőnél. Egész szövetséget képeznek s meg vannak kötve
kémeik. A kerülők minden lépését ismerik; tudják, mikor
járnak melyik dűlőben, mikor mennek be a faluba jelentést

tenni az erdésznek, vagy tisztartónak; mikor kell a favágókra, makkszedőkre, ültetőkre, rőzsekötözőkre felügyelniök vagy a lerakódó helyeken megjeleniök. Rendesen mitsem érő olyan rongyokba öltöznek, melyek egyikét a másikatól meg nem lehet különböztetni. Rendesen csoportosan indulnak ki, csupán egy-egy ócska kötelet vive magukkal s az erdőben aztán el-azélednek, hogy egynél többet soha sem csíphetünk meg. De elazéledve is összeköttetésben vannak; csak általuk ismert jellel értesítik egymást a közel veszélyről s ilyenkor egyszerre, mintha a föld gyomra nyelte volna el őket, úgy eltűnnek: sziklák mögé, bokrok közé, szakadékokba. Zsákmányukat oly helyekre dugják, hol nem tűnik szembe, de a hol ők estére, vagy holnap bizton föltalálják. Szereszeim: zsinagra kötött horog, melylyel az ágakat szokták letördelni, fejsze és tilló-fűrész; ezeket az erdőben tartják; megfigygyuzzák, rongyokba csavarják s harasztal fűdik be. Ha sikerül is valamelyiket elfognunk, nem igen sokra megyünk vele: rajtuk semmi értékes sincs, szereszeim eldugva s ha csak nem ismerjük őket, hamis nevet íratnak föl velünk; a kiket társaink bevallanak, azoknak is mind hamis nevet adnak s azután sok szép tréfa történik, mikor az erdési hivatal panaszára a bíróság beidézi a fölirt fatolvajokat. Tavaly például egy kilenczvenöt éves uri asszonyságot idéztek be, ki nyolcz év óta nem lépett ki a szobájából köszvénye miatt. Az erdési hivatal felszámolása szerint csak a mi uraságunknak évenként több ezer forint áru kárt tesznek. De urak, helyen vagynak.

Megszemléltük a hegyoldalban kijelölt nyilasokat, melyekben szereszeimnek és építeni való fák szép számmal találkoztak; kijelöltük a nekünk legalkalmasabbakat a elhatároztuk, hogy 26-dikán, azaz holnapután ismét kijövünk az árverésre.

— Aztán Mihály, jól vigyázzon ám favágóinkra; a borra-
valóról nem feledkezünk meg, — jegyzém meg s kihuztam órámat.

— Dél már elmúlt, — folytatám kissé meghökkenve. — Sietnünk kell, hogy estig haza érjünk. Szerencsénkre a köd oszladozik s így nem fogunk eltévedni.

— Csak vihart ne kapjunk, — veté közbe a kerülő. — Bal karomban nagyon nyüzsgő régi lösebem s ez mindig rossz időt jósol. Én is sietek be az erdész urhoz, hogy zálogomat még ma átadhassam. Isten áldja meg az urakat.

— Szerencsés utat, Mihály.

Elváltunk s ellenkező irányban kezdtük meg haza — utunkat. Egy óra tájban a köd egészen eloszlott s a tiszta kék égről szinte melegen sütött a nap, miként az aszeszéyes, köddel kezdődő novemberi napokon gyakran megtörténik.

A „János halála“ völgyébe érve, azt inditványoztam, hogy kösük lovainkat a hársakhoz, telepedjünk le s vegyük elő élelmiszereinket, mikkel gondos nőm jól megtömte nyeregtáskáinkat.

Inditványomat mindkét barátom ellenezte; Honti azért, mert ő még ma otthon akar lenni, miután kis fia beteg, Gyarmati pedig a kerülő jóslatára figyelmeztetett.

S valóban, negyed óra múlva egyszerre megfoghatlan hideg kezdett lenni. A fák lombtalan koronáin zizegtek a galyak s a mint nyiltabb helyre értünk, hatalmas szél csapott arcunkba, úgy, hogy paripáink sörénye is lobogott.

— Siessünk, siessünk! — ismételteté Gyarmati Péter. — Észak felől nagyon gyanus felhők borítják az eget.

S ez igaz volt, hanem a sietést könnyebb volt javasolni, mint végrehajtani, először is, mert a sikos sziklás uton könnyen

nyakunkat szeghettük, azután pedig, mert a szél vihar teljes erejével kitört.

Csak annak lehet helyes fogalma Dante jajongva zajgó pokláról, kit életében valamikor, mély erdőben bolygása közben vihar ér utol. Százados fák galyai egymáshoz ütődnek s mint csontvázak zörögnek; töredező ágak recsegnek; a sudarak koronáin zug, bug, jajgat, nyög, sivit a szél s a hol a bérczoldal szikláin megtörve kettős erővel rohan ama kis barlang szájának, ott bömböl, ordít, mint ezer mesebeli sobzett sárkány. S mindez százszorosan visszhangzik.

Vadász köntöseink csuklyáit fejünkre huzzuk, hogy füvegeinket el ne kapják az utunkba kinyuló, ingó-ringó ágak s bősz szélvész, de már ez nem sokat használt, mert megeredt a fagyos, havas eső, arcunkba csapkodott, mintha tűzpor hullana bőrünkre s kénytelenített szemünket behunyni.

Egészen lovainkra kellett magunkat bízunk, annál inkább, mivel vékony keztyűs megdermedt ujjain a kantárszúrát sem bírták tartani. Kezeinket zsebünkbe dugtuk.

Vezető lovam darab idő múlva egyszerre csak megállott. Fölnyitám félig összefagyott szemhéjaimat. Az okos állat merdek lejtő ormúra érkezett s biztatás, parancs nélkül nem mert a sikos talajon leereszkedni; s ezt jól tette, mert nagyon könnyen történhetett volna valami nagy baj.

Lovainkat szél mentében fordítottuk meg, hogy szegény párak könnyebben lélekhessenek s nekünk is csak hátunkat verdesse a vihar. Most körül tekintettünk. Azalatt, míg szemünket csukva tartottuk, egészen más külsőt öltött a táj.

A szélvész kissé enyhült, de a hó nagy és sűrű pelyhekben hullott, oda tapadva a galyakra, a fák mohás törzszeire, a harasztos talajra. A földet arasztnyi vastag fehér lepel borította s ez egyhangú, egyeznő vidéken egyáltalán nem lettem volna képes megmondani, hogy hol vagyunk.

Honti azt inditványozá, hogy menjünk vissza lovaink lépteit nyomán. Amde nyomot látni nem lehetett, mert azokat a szél rögtön betöltötte hópelyhekkkel.

Négy óra felé járt az idő s november vége felé, kivált hóviharos napon, ilyenkor már sötétedik.

A nélkül, hogy kifejeztük volna, mindnyájunkat közös aggodalom fogott el: az, hogy a rengeteg közepén, szabad ég alatt, hóviharban kell majd eltöltenünk az éjt. S még csak melegebb köntös sem volt rajtuk! Magunkon még csak segíthetünk valahogy, ha lemászunk valami szakadékba, hol nem ér annyira a szél s nagy tüzet rakunk; de paripáink ilyen helyre nem követhetnek s éltlen, szomjan, a beretvaként metező hidegben, takarók nélkül reggelig bizonyára megdermednek.

Maradt még egy reményünk. Mihályt, a kerülőt épen úgy utól kellett érnie a viharnak, mint minket s így lehetetlen, hogy ilyen időben falujába érhesen; bizonyára még az erdőségben van a megvonult egyikében azon csőszgunyhóknak, melyeket minden dűlőben cleve készíteni szoktak ilyes alkalmakra. Honti ugyan kételkedett ezen eshetőségben, mert szerinte a kerülőt hátban éri a szélvész s így az még könnyíti lépteit, maga előtt hajtva őt; szeméit is nyitva tarthatja, hogy utat ne téveszsen, vele van okos kuttyája is, mely hófuvatagból is kiásná s legnagyobb előnye az, hogy ismervén minden fát, követ: árkon, bokron keresztül, egyenes irányban tarthat haza felé.

(Folytatás köv.)

Oh mért nem marad . . .

Szántay Aladártól.

Oh mért nem marad mindörökké
A sziv, fű, fa, virág meddő :
Mikor minden bábaj, szépség,
Halálra válik, veszendő.

Hogyha nekünk, az üdv, remény,
Délbábként perczig játszik :
A bu sötét szürnya kísér,
A ciprus fa bua árnyáig.

A szenvedély, mely úgy lángolt
Oh csak perczig lobog égvé . . .
A csók havo, thoz kiből . . .
A gyönyörnek ez a vége!

Az elmúlás tengereiben
Egy-egy emlék busan gyászol;
Elmerül, majd újra fel jó
A feledés homályából.

Szemünkbe titkon könny téved,
Aztán legördül a porba . . .
A mélysegből sohaj lebben
Szárnyaszegetten, zokogva.

Estünkbe jut bus dallama
Egy elfeledt szép regének;
Oh hogy róla már ma csupán
Könyvek, sohajok beszélnek!

A vendégszeretet.

A műveltség, szoros értelemben véve, nem más, mint az erkölcs; társadalmi és államintézmények, egyház és iskola, tudomány és művészet mind valamennyi csak azon egy célnak szolgál, hogy az emberi nem tulajdonságokat lehetőleg elősegítsék és minél gyakoribb és minél hathatósab nyilvánulásukat lehetővé tegyék. Még a polgárosodás által megállapított külső illedelemnek is ez a célja. Mintegy korlátok közé szorítja az érzéseket és indulatokat, hogy még a pillanatnyi fölhevülés alkalmával is az erkölcs tartsa meg a kormányt. Azért mindaz, a mi nem az erkölcsnek szolgál, a mi jóra, szépre (lelkileg szépre) nem buzdít, csak külső máza lehet a műveltségnek, de nem maga a műveltség, egész nemzeteknél csak úgy, mint az egyes embernél; az igazán művelt nemzet erkölcsiében is kiváló; a jelenkor egyik legfényesebb példája erre nézve: Franciaország.

Mennyire nincsen azoknak igazuk, a kik erkölcsi tekintetben ócsárolják e nemzetet! Azért, hogy a világváros: Párisban helyyel-közzel a bűnök és förtelmek is szertelenek, az egész várost, vagy épen az egész nemzetet erkölcsatlonek híresztelni, csak olyan igazság, mint mikor valamely fényes palotáról a miért félre eső helyen pöczegödör is van benne, azt mondanám, hogy éktelen, ronda! De vegyük csak e nemzetnek erényeit, ezek milyen bámulatosan nagyok! A hangyaszorgalom mellett a nagy takarékoság; hogy szerette volna Bismark egy kicsit koldussá tenni, de nem lehetett ám; csak vagy száz ezer millióig nyomorítottta meg, és most, pedig még nyolcz éve sincsen, meg se látozik rajta; olyan világkiállítást rendez, a milyen még nem volt: módja nem hozzá, és pedig nemcsak anyagi, hanem erkölcsi is; vagyis inkább: az anyagi módot az erkölcs adja meg neki. És hogy hánta ki magából a napolconi üszögöt, mint a folyóvíz az iszapot! És

hogy nemrég Mac-Mahonnak egy-két ugorka-fára-kapaszkodhatnám-embere kedvet mutatott, a köztársasági alaphoz nyulni tisztátalan kézzel, hogy állt ezemközt vele egy-test-egy-lélek az egész nemzet! És a tudománya és a művészete; milyenek a költői, és a közönség, hogy szereti őket; milyenek a tudósai, és az állam mennyire a kezökre jár nekik; és a jótekonyság, a mi nem is erény ott már, hanem kötelesség, egyformán az az egyesek mint a kormány részéről. — óriási nagy nemzet az, erkölcsre mutatja, milyen nagy az ő műveltsége.

Miből azonban nem következik, hogy a műveltség első fokán levő népek egyáltalában minden erkölcs nélkül szükkölködnének. Van ez minden népnél, csak az, hogy miképen mutatja ki magát a műveletlen népeknél. Az emberben már természeténél fogva a jó és rossz csirája egyformán van meg. Nem úgy, hogy ez is, az is egyenlő mértékben van meg minden gyermekben; mert van rá eset, hogy egynémelyik gyermeknek már kicsi korában nagyobb hajlama van a rosszra, mint a másoknak, és nagyobb munkába kerül, oda hajlítani lelki tehetségeit, hogy a jó felülkerekedjék benne; a lelki tehetségek különbözők; általában azonban nincsen az az ép lelkű gyermek, a melyikben jóra való hajlamok is ne volnának, és azonképen nincsen az a nép vagy faj, még a legalsó fokon levő is, a melyben szép erkölcsök is ne találkoznának; csak az, mikép nyilvánulnak, és hogy milyen célokra használják, ebben különböznek a művelt nemzetek a műveletlen népektől, csak úgy, mint a művelt ember a művelentől. Egészen úgy vannak az Istentől való erkölccsel, mint némely ember a gazdagsággal. Bizonyynal nagy istenáldás a gazdagság, de mikép veszi neki egynémely ember hasznát? Míg a művelt ember kezébe magának is másoknak is hasznos munkálkodásra szolgál eszközü, izlésfinomító kényelmet, szivnemesítő élvezeteket szerez magának, és százaknak, ezreknek tisztelőre méltó jóllét alapját veti meg vele, a műveletlen ember, még a jó is, lehet mondani, az ablakon hajigálja ki; sitogtatja hiúságát, egy sereg léhűtőt hizlal, maga meg lopja az időt, azért ur, hogy henyéljen, tartja; az élvezetek meg, dárídó, tobzódás, jütek és több e fajta; inkább még romlására van neki, semmint javára a nagy istenáldás, és a végén még sokkal szegényebb, mint lett volna a nélkül; a legtöbb esetben anyagiilag is, erkölcs dolgában mindig, és tökéletesen úgy van a dolog a műveletlen népek erkölcsi tulajdonságaival.

Csak a vendégszeretetet ha veszszük, egyiko a legszebb erényeknek; áll: emberszeretetről, társaság kedvelésből és a legfenekén, jótekonysági hajlamból. A vendégszerető embernek jól esik, ha feleslegével másoknak is szerez egy-két jó órát; maga is mindjárt jobban örül akkor az Isten áldásának; de mily módon gyakorolja ez erényt a művelt ember, és mily módon a műveletlen! Az első, az ő emberszeretetének fogva, azon törekszik, hogy igazán hasznára váljék embertársainak, azért nem vesztegeti feleslegét léhűtő pajtásokra, hanem juttatja olyanoknak, a kik rá vannak szorulva, a kiknek segítségökre van vele; társaságul is nem holmi naplopó frátereket szeret maga körül, a kik csak az időt segítik neki agyon ütni, hanem olyan egy pár jó emberét, kikkel vidáman mulatva a lelki erő új rugalmasságra gerjed, az elme és érzés felfrissülnek, a bőkezűséget végre oly módon gyakorolja, hogy az valósággal jótekonyság; nem hívja meg asztalához azt a félvárost, a melyiknek nála nélkül is van mivel jóllakni, hanem elosztogatja bőségét azok közt, a kiknek a falat kenyér is istenáldás; az a sok szegény tanuló, szép tehetségekkel megáldva, égető tudománysozomjjal a lelkökben, és hányan közü-

lök küzdenek a mindennapi szükséggel, se szállás, se kenyér, sokszor hetekig nem látnak főttest, ezeket tekinteni vendégeinek, vagy egy-egy sorsüldözött becsületes családot, — van-e ennél édesebb vendégszeretet a világon? A művelt ember tehát ily módon gyakorolja ez erkölcsöt, míg ellenben a műveletlen ember, ebben is ugyanazon erényekből alakul az össze; ez is szereti az emberiséget, de mily módon nyilatkozik benne ez a szeretet? Ez is kedveli a társaságot, igen, de milyet? Ennek is örül a lelke, ha másokkal oszthatja meg az Isten áldását, igen, de kinek mi haszna benne? Nem tudom, ha van-e t. olvasóim közül valamelyiknek ilyes vendégszerető ismerőse, de ha van, ne sajnálja csak úgy magában utána számolgatni, mennyibe van neki ez az ő vendégszeretete? Ugy-e, hogy szép pénzbe, és kinek mi jót teszzen vele? ugy-e, hogy talán az egy fűszerkereskedőn kívül senkinek? Pedig hát a vendégszeretet magában véve nemes lélek tulajdonsága, de mit ér a lélek természetesen nemessége, ha a kellő műveltséggel nem párosul? Azért mondtam, hogy csak az igazán művelt ember igazán erkölcsös.

Ezek után egy olyan jelenség lesz világos előttünk, a mely első tekintetre kissé különösnek tetszhetik; az a jelenség tudniillik, hogy köztapasztalat szerint, a műveltség első fokán levő népeknél a vendégszeretet általában inkább van divatban, mint a művelt nemzeteknél, holott ezeknek éppen előre haladott műveltségüknel fogva az erkölcsben is szükségképp előbbre kell lenni, és e szerint a vendégszeretetet is buzgóbban kellene gyakorolniuk a kevésbbé művelt népeknél.

Ez a jelenség azonban csak látszólag viaszos, valójában egész természetes. A művelt nemzetek csakugyan nagyobb mértékben gyakorolják a vendégszeretetet, csak hogy nem abban az alakban, mint a műveletlenek. Ezeknél a vendégszeretet a maga kezdetleges módjában üzetik, a melyben, mint fennebb láttuk, semmi ésszerűség, semmi nemesebb cél nincs; míg a művelt nemzeteknél, ép az előrehaladottabb erkölcsöknél fogva, a jó tékonyság kerekedett felül. Lehet mondani, hogy a kevésbbé művelt népeknél első a vendég, a művelt nemzeteknél ellenben első a szeretet. Ott dinomdánom, itt segítség; ott mulatság, itt lelki élvezet. A művelt nemzetek jobbjai tudományos intézeteket gyámolítanak, a költészetet pártolják, a művészeteket segítik fölvirágoztatni; kórházak, gyámintézetek, szeretetházak, árvaházak stb. fölállításán buzgolkodnak, azonkívül a nem érdemelt szegénységet enyhítik, és ez az igazi, a krisztusi vendégszeretet, és ha van t. olvasóim közül valamelyiknek ilyen ismerőse, — és hogy is ne volna, mikor a vendégszeretet egyik ősi erényünk nekünk magyaroknak, és a művelt nemzetek közt is méltóan foglalunk helyet, — az megmondhatja, milyen igazi szeretet lakozik annak a szívében; és milyen édes gyönyörűsége van neki ezen vendégszeretet gyakorlásában.

Es most nézzük, mikép gyakorolják egyik-másik elmaradott népfajnál a vendégszeretetet.

Az első hely az arabokat illeti meg e részben. Lehet mondani, hogy az arabnál a vendég az ur a háznál, azaz hogy a sátorban, mert házról itt még édes-keveset tudnak. A miye csak van, az utolsó rizsszemig mind megoasztja vendégével, és ha az utolsó szem rizs is elfogyott, és a vendégnek még mindig nem tetszik odább menni, a gazda ha mindjárt a föld alul is, de kerit, és ha szép szerivel nem tud, hát lop, csak a vendég ne lásson szükségét; pedig azt se tudja, ki fia; ur, koldus, jó ember, rossz ember mindegy, a mint az ő hajlékának küszöpet átlépte, szent előtte az ő személye; így parancsolja vallása.

Udvariasság dolgában meg a kaukázusi népfajokat illeti meg az elsőség. Így az oroszoknál a vendég az ebédnél ül, a gazda meg állva szolgálja, és ha nincs szüksége szolgálatra, nagy bottal a kezében, a ház előtt plántálja föl magát, hogy az ő kedves vendégének semmi legkisebb alkalmatlansága ne legyen oda benn. Az ingusz nemcsak, hogy maga szolgálja vendégét, azonfelül csak akkor eszik, mikor a vendég kínálja, és és csak azt, a mivel megkínálja.

Az északamerikai indiánoknál hasonlóképp a vendég az első személy, és kivétel nélkül mindennel, a mi és a ki a gazdáté, szabad rendelkezési joga van; sőt egynémelyik indiántörzsnél nagyon zokon veszik a vendégnek, ha a lehető legkorlátlanabbul nem él ezen szerelmes joggal.

Azon idő alatt, hogy a vendég valamely arabs, vagy amerikai indián hajlékában tartozkodik, a gazda felel élete biztonságáért. Még ha gyilkosság miatt üldözik is, egy hujja szálát sem szabad neki bántani, és ha magát a gazdát illeti meg a vérbozsu, akkor ez hátat fordít vendégének beléptekor és eltakarja arcát, nehogy gyűlöletes tekintet essék reá szeméből. És mikor elhagyja hajlékát, a gazda egész a falu határáig kíséri, csak ott hagyja magára, és csak onnan tul szünik meg az ő felelőssége életéről és biztonságáról. Sőt tul a falu határán is, a míg csak a gazda mellette van, sőt ha elvál is tőle, csak valami jegyet adjon neki a maga részéről arra nézve, hogy indián hajlékban menedéket talált, ha még annyira gyilkos is, nem szabad őt többé bántani senkinek.

A cserkeszeknél azon felül még az a szokás dívik, hogy mikor a ház asszonya valamely vendégének anját tejéből ad, azzal egyszeriben fia, és illetőleg tagja lesz a családnak, és ez aztán védelemmel és vérbozsuval tartozik neki.

A vendégjog megsértése természetesen a legnagyobb ritkaságok közé tartozik ezen népeknél, és nagyon súlyos büntetéssel, rendszeren halállal sújtatik. Viszont a vendég is, a míg valamely néptörzs uralma alatt áll, magára nézve kötelezőknek tartozik elismerni ezen törzs törvényeit, szokásait, és mindenben azokhoz alkalmazkodni, az ezen törvények alapján fennálló, vagy kiszabandó büntetések terhe alatt.

És a kiváltságos állás, melyet ezen népeknél a vendég elfoglal, minden esetre az erkölcsi érzés kifolyása, de azért az ottani műveltségi és helyi viszonyoknak is nagy részök van benne. Olyan országban, hol a vendéglőnek híre nincs, hová lenne a vándor, ha a vendégszeretet a vallás által kötelezettségévé nem volna téve a lakoságnak? Olyan vidéken, hol az utas ember napokon át rengeteg pusztában, tikkasztó hőben, sivó homokban kénytelen bolyongani, míg emberi hajlékhoz ér, ki-merülve, elrongyolva, ismét csak természetes, hogy a lakoságnak vallásánál fogva kötelezettségévé van téve, testileg-lelkileg gondoskodni róla, hogy a hozzá hevetődő utas újra emberi állapotba jusszon, és pedig hogy tovább folytathassa útját, lehetőleg rövid idő alatt: azért tartozik neki mindent rendelkezésre bocsátani, a miye csak van, vagy a mit csak elő bir keríteni számára. Végre olyan népek közt, hol az indulatokat és szenvedélyeket az egy Istenen kívül jóformán semmi sem fekezi, minden ember ítélőbíró és végrehajtó egy személyben, a kihágások és vétések nem megtorolhatnak, hanem az érdekeltek részéről megboaszultatnak, a vérbozsu nemzedékről nemzedékre száll, és nem ritkán a szomszéd törzs, a szomszéd falu idegen, avagy éppen halálos ellenség, a kit öldökölni és kipusztítani nem csak hogy nem vétek, hanem még vitézség és dicsőség is; ilyen viszonyok mellett, mondom, szintén a dolog természetéből foly, hogy a vendégjog egy a menedékjoggal, és

födél alá kerülvén, az üldözött élete legalább ideig-óráig biztosítva legyen.

Igaz, sokkal okosabb volna, ha hol kocsmákra és szállóhelyekre van szükség, az illető lakosság közös erővel ezekről gondoskodnék, és hogy az idegen ember élete fölött épen úgy, mint nálunk, a törvény őrködnék; hanem hát az embernek néha kiassé nehéz feje szokott lenni, kivált mikor arról van a szó, hogy valamely eddig követett szokásáról, vagy eddig vallott nézetéről letegyen; egyik nem tudja belátni, a másik nem akarja beismerni, hogy ez a nézet hibás és az a szokás nem jó szokás; így van ez másutt is sok helyütt, miért ne volna tehát az araboknál, vagy a félig vad indiánoknál is? Majd talán egyszer, az igaz műveltség terjedésével; mert bizony: igaz műveltség, igaz erkölcs, két-egy dolog az, belül is, kívül is, benn a szívben, és künn az életben.

Sz. M.

1 8 0 3.

(Elbeszélés.)

M... Tódortól.

(Vége.)

— Meg fogok verkedni! — kiáltott Buchholz villámló szemekkel.

— Na, ezt már szeretem. Most már egész férfi vagy! — monda az érdekes kocsmáros és távozott.

Buchholz pedig felöltözött, az asztalhoz ült s egy rövid levelet írt az ezredesnek:

— „Uram! Azon nyomorult alattomos megtámadás miatt, melylyel ön engem megbecsteleníteni merészkedett, most már én követelek öntől elégtételt. E soraim átadója fel van hatalmazva, fegyver, hely és idő feletti értékezésre. Buchholz.”

E levélkével egy elbocsátott bajtársát kereste fel, a ki némi vonogatózás után vállalkozott elvitelére.

Egy félóra múlva dühösen, káromkodva tért vissza.

— Nos? — kérde Buchholz.

— Tisztjei körében találtam, — referált a küldött, — s olvasatlanul, gunyos hahotával adta vissza leveledet. Mindnyájan nevettek s még nekem is volt mit hallanom, hogy ily ügyben fel hagyom magam használatni. Az ezredes, mondák, egy oly embernek, a kit megkorbácsolt, más fegyverrel nem adhat elégtételt, csak ismét korbáccsal.

— És te? és te? — kérde megintogva Buchholz.

— Mit tehettem egyebet? Eljöttem. Sajnálak, barátom, de nincs más hátra, mint hogy rá less az utcán és lelődd vagy leszurd. Azt tenném én legalább.

Másnap reggel Buchholz jó korán elhagyta lakását. Polgári ruhába volt öltözve, kezében egy kis könnyű sétatálcával. Az utcán járó-kelők részvétellel és szánalommal néztek utána. Máskülönbén oly jó, barátságos szelid arca most sápadt volt és torz a fájdalomtól és kétségbeesett dühtől, dőlczeg termete meghajlott, szemei lázasan kigyultak.

Egy jóóráig járkált a fő-utcán, mely a parancsnoki lakhoz visz, nem közönlönyösnek, nem is tekintve senkire, midőn a parancsnoki lak felől egyszerre az ezredest látja közeledni.

Sietni látszott. Fején sipka volt, vállain köpeny, mintha utra készült volna.

A mint Buchholzot megismeré, ki akart előle térni, de Buchholz eléje került. Ekkor megállott és köpenye alatt kotorászott valamit, aztán daczosan szemközt ment a közeledővel.

Ezredes ur, — szólítja őt meg Buchholz, — egy szavam volna önnek.

— De nekem nincs önnek, — szól Fitz-Patrik, csudálkozó megvetéssel tekintve rá, — félre az utból!

— De inkább ön álljon meg. Semmirekélő magaviseletéért elégtételt követelek.

— Azt már megkapta. Kotródjék.

— Meg kell velem vivnia! Szégyen és gyalázat önre, gyáva, arezátlan! — kiáltott fel Buchholz, az ezredes köpenyét megragadva.

— Nyomorult kölyök, neze! — kiáltá az ezredes és köpenyét szétesapva, mesztelen kardot rántott elő és Buchholz mellébe szurta.

Még midőn Buchholzot megpillantá, kivonta köpenyege alatt kardját, valószínűleg attól tarva, hogy az általa oly rutul bántalmazott ember fegyverrel van ellátva és meg fogja őt rohanni.

Az orgyilkosi döfés azonnal eldönté a dolgot. Buchholz kebléhez kapott, a közeli ház falához tántorodott s a mellett lerogyott. Szemei gyorsan megtörtek; a vér patakként özönlött melléből.

— Istenem! anyám! testvérem; Sarolta! — hörgé.

— Gyilkos! — kiáltott egy harsány hang. — Fogjátok meg! Előbe!

Fitz-Patrik vadul körültekintett, kezében a vértől gözölgő kard. Egy ezterás öreg zsidó szaladt elő az utca szögletéről, egy sötét szemű, halvány szép zsidóleánnyal, a ki hárfát tartott kezében és rögtön a sebesült mellé térdelt.

— Szent isten, — jajgatott, midőn a haldoklót megismeré, — a mi védőnk, barátunk! Oh, atyám istene, ne hagyd őt meghalni! Világosság angyalai, tartsátok vissza lelkét! mentsétek meg! mentsétek meg!

S keblére ölelve a lehanyatlott szép főt, melyen apránként ismét szelid, kiengesztolt kifejezés jelent meg, önfeláldozóan halmozá. Mind hasztalan! A zsidónő ölén elszállt a nemes lélek.

A megfutnivaló gyilkos után azonban az atya mind hangosabban és dühösebben hallatá kiáltásait. Az emberek kiszaladtak házaikból, de az ezredes elvakultan vagdalkozott maga körül a karddal, senki sem merte feltartóztatni.

Ekkor egy hatalmas, herculesi természetű férfi veté magát oldalról hirtelen reá, kicsavarta a kardot kezéből, mint valami gyermek kezéből a játékezert, s felkapva őt a levegőbe, földhöz vágta, mint egy nyomorult patkányt.

Baier Ferencz volt.

A néptömeg reá rohant a földhöz csapottira. Ütötték, rugták, tépték, kardját eltörték, köpenye, kalapja, parókája foszlányokra szagkötve, darabokban röpkedett szerte.

A méltán felzudult népdüh bizonyosan megöli a nyomorultat, ha az őrség fegyverbe nem lép és meg nem menti. A katonák fölemelték és szuronyok közt vitték az őrházba.

— Agyon kell verni! Gyilkos! megölte Buchholzot, városunk fiát. Le vele! Le az írlandi kutya! — kiáltották a polgárok, s nem egy kő találta az ezredest kísérei között, míg mások a katonák közül is találtak néhányat.

Összetörve, vérezve, sárosan, fülíg eszméletlenül szörnyű látványt nyújtott.

Csakbamar megharsant a riadó, s a porosz katonaság tömött sorokban vonult le a Péter hegyről; előttük Wartensleben tábornok.

— Elégtételt követelünk! — kiabálták eléje a polgárok.

— Elégtételt! — kiáltott közvetlenül a tábornok előtt Baier Ferencz.

A tábornok ránézett és gyönyörködve szemlélte szíves természetét.

— Meglesz! — mondta, — de hadd vigyék a foglyot háborítás nélkül a várba. Bizonyynal szigorúan fognak fölőtte itélni. De ez a hatóság dolga. Igérem, hogy a lehető legfényesebb elégtételt fog szolgáltatni. De az átszállítást nem kell akadályozni, és csend és nyugalom legyen, különben lövetek!

A kis poczkos ur fonyegedően nézett körül jovialis veres arczával, mely inkább tréfára látszott ösztönözni, mint félelemre. De azért látszott rajta, hogy most nem tréfál.

A polgárok széledezni is kezdtek, kivált midőn látták, hogy a fogoly szoros fedezet alatt csakugyan a várba szállított.

A meggyilkolt fiatal ember holttestét haza szállították a szegény testvérhez, a kinek kétségbeesését el lehet képzelni. Egyetlen gyámolától, három árvájának egyetlen pártfogójától fosztatott meg. Másnap délután el is temették szépen.

Éjjel pedig megjelentek az ifjú tisztok a fogoly börtönében, feltárták előtte az ajtót, ellátták pénzzel, lóra ültették és elszöktették, mert az ő fogalmaik szerint nem követett el semmit, a mi a becsülettel ellenkezett volna, a miért büntetést érdemelve. Sőt inkább: minden katonatiszt úgy viselte volna magát helyzetében.

— Ez náluk a becsület! — dühöngött Baier Ferencz, rettentő ökleivel verve az asztalt, midőn e hirt megtudta. — Ezt nevezik ők becsületnek!

A polgárok, a kik jelen voltak a korcsmában, mind zugtak:

— Szégyen, gyalázat!

— Hagyjátok el, barátim; — folytató a vig korcsmáros higgadtan és oktatólag. Így van ez a világon és így lesz mindig, míg az emberek jogot és igazságot máshol keresnek, mint saját bensejökben; míg önállóan látni, itélni, gondolkozni nem tudnak. Ez az idő sokára, de lassankint mégis el fog jöni. Azért tanítsuk, neveljük gyermekeinket, hogy igaz emberek legyenek. Buchholz meghalt, őt senki sem támasztja fel többé. Nem sokára fű nő a dombon, mely alatt történetével együtt nyugszik. Nem első és nem is utolsó volt, a ki az emberiség büneiért halt meg. Erette már semmit sem tehetünk, de a mennyire telik, gondoskodjunk az árvákról, a kiket hátra hagyott.

Szavai általános lelkesedést keltettek, és a körülhordott tányérban meglehetősen kis összeg gyűlt össze a szegény nővér és gyermekei számára.

Igy végződött Buchholz Henrik története, a ki dacolni akart kora előítéleteivel, de nem volt eléggé férfi hozzá. Hamar elfeledték a történetet, mert mozgalmas idők következtek. Három év múlva Nagy Frigyes birodalma összeomlott, és a fényes elbizakodott fiatal junkerek nagyobbbrészt elpusztultak a harcban, czipfjaikkal és kardbojtjaikkal egyetemben.

Belling Sarolta soha sem ment férjhez. Ezzel áldozott első szerelme emlékének. Hosszu évek múlva, mint agg hajadon halt meg.

Fitz-Patrik ezredesről sokáig nem lehetett semmit hallani, míg egyszer — mintegy tíz év múlva a leirt események után — nagy pecsétos levél érkezett Dublinból a város előljáróságához, egy végrendelet hivatalos másolatával, melyben Fitz-Patrik James, egykori ezredes, minden vagyonát, mely több ezer fontra rugott, Buchholz Henrik egykori hadnagy nővére kiskoru gyermekeinek hagyja. Azok már akkor mind szélylyel voltak mesterségben, szolgálatban, úgy kellett őket

hosszas kereséssel összezedni, a mikor aztán képzelhető, hogy mennyire örültek a gazdag örökségnek. Talán soha sem tudták meg, hogy nagybátyjuk vérével vásárlá azt számukra.

Fordította:

M. Béla.

Kiállítás a műcsarnokban.

(Hazai és külföldi festők.)

Az országos magyar képzőművészeti társulat nem csak féltékeny földadatot tűzött maga elé, midőn elhatározta, hogy most tavaszkor is nagy nemzetközi kiállítást rendez a sugáruti szép műcsarnok palotájában, a midőn úgy a hazai mint a külföldi művészek legjobb alkotásait a párisi nagy nemzetközi versenyre küldték. Más országokban is ép e miatt nem a legfényesebben sikerültek a tavaszi műtárlatok, mert ezeket ama művekből rendezték, melyek visszamaradtak a Szajna mellől, tudvalevőleg pedig csak a selejtebb dolgokat szokás visszatartani. Daczára e körülményeknek azonban a magyar műcsarnok mostani kiállítását sikerültnek mondhatjuk. Változatos műtárlat ez, melyben sok az érdekes, és sok a becses kép is. Nem találunk úgy nevezett sensationi-képeket benne, de egyik vagy másik megközelíti a nagyobb jelentőség határát.

A nagyobb szabású képek egyike Bolonachi Károly müncheni festő „Lissai tenger ütközete”-e. A művész ama mozzanatot választá, midőn az osztrák és az olasz hadi hajó raj egymás ellen lö, különösen a két főhajó. Sok életteljesség és erő nyilatkozik e műben, melyet a nemzeti muzeum vásárolt meg. Nagyon is illik valamely galleriába. — Érdekes compositio Abramovicz Bronislaus lovag, krakói művésznek „IV. Károly császár lakodalmi ünnepélye” című képe. E mű tárgya következő: IV. Károly császár a lengyel király Kázmér unokáját vette nőül 1363-ban Krakó városában. A krakói polgármester ama kegyet kérte ki magának, hogy a nászon jelen levő minden fejedelmet és előkelő nemest a saját házában megvendégelhessen. A császár magadta neki a kegyet. A lakoma végén aztán a polgármester 100,000 arany értékű becses ajándékokat osztott szét a jelen volt magas vendégek közt. Abramovicz ama jelenetet tüntető föl a midőn az ajándékok kézről kézre járnak. E tárgy jó alkalmul szolgált a festőnek, hogy színezést és csoportosítási képességét bemutassa. Bizonyos tekintetben dicséret is illeti, mert a közel 50 alak e nagy terjedelmű képen jól van elrendezve, de hiányzik a festvényből a „levogó távlat” és ez nem jelentéktelen hiba. Az előkelő vendégek közt ott látjuk I. Lajos magyar királyt is.

Sokkal jótékonyabban hat Becker Károly „Farsangi jelenetek” című szintén terjedelmesebb műve, mely velencei jelmezes alakokat mutat. Szindus, élénk, pezsgő szellemű mű, melynek folyton sok bámulója van a kiállítás dísztermében. Egész novella, sőt dráma olvasható le e compositióról, melyben bána-tos lovag szerepel, ki a vetélytárs karján hirtelen belépő kedves láttára megdöbben és több ilyesmi. Az egyes maszkok jellemzése igen szerencsés. — A kiállítás egyik legbecsesebb műve Koller Vilmos brüsseli művész „Faust és Margitja”-ja. Ára nem kevesebb, mint 6000 frt, pedig alig három lánnyi magas kép. A „Faust” szebb jeleneteit számtalanszor rajzolták és festették, de ritkán alkottak oly jellemzetes művet, mint a milyen ez, mely a séta-jelenetet ábrázolja. A kép úgy hat, mint egy régi németalföldi festvény. Az előtérben a fiatal szerelmesek andalognak, míg a háttérben Mephisto és Schwertloin asszony jelenlétük által parodizálják a szerelmi boldogságot.

A műtárlatban egy Makart is van. Csak „Női tanulmányfej”, de oly mű, mely a festői hatás minden eszközével

érvényt igyekeznek szerezni magának s ezt teljes mértékben el is éri. E németalföldi jelmezbe öltözött női alak — állítólag egy részlet a nagy hírt festő „V. Károly császár bevonulása Amsterdamba” című művéből s mint ilyen kétszerte érdekes. Ugy a felfogás, mint a kivitel eredeti és jellemző. A nemzeti muzeum valószínűleg meg is vásárolja. — Makart szereti a vörös haját, majdnem minden nő alakja ilyenekkel pompázik s a vörös haját e genialis festő, kinek elhunyt nejének (a Comaro Katalin mintája) szintén vörös haja volt — egész kultuszá tette. De nem Makart az, hanem Philips Herman az, kitől ezuttal pompás vörös haját látunk. Egy alvó „Bachans nő”-t küldött e művész, kiben sok makarti vonás van s ez mindenestre nem csekély érdem.

A német művészek között Schause F. tanár, ki mythologiai tárgyokat szeret érzéketten jól van képviselve „Eros és Anteros” („Szerelem és ellen-szerelem”) című képe által. A bécsi Ruben F. L., ki különösen velencei életképei által szerzett magának hangzatos nevet, a többi közt egy „Alarczos nő”-t küldött e kiállításunkba. Ez alaknak kezei rendkívül szépen vannak mintázva; s az arc jellemzése is vonzó. — Friedländer Frigyes szintén bécsi életkép-festőnek „Falusi mulatság”-a, néhány rajz hibát leszámítva, jó hatású kép. — Chelmonski J. és Kozakievics Antal pedig orosz és lengyel tárgyú műveikkel keltenek figyelmet. — Sok szerencséje van Makart János egy tehetséges tanítványának, Charlemont Hugónak, ki mesterétől csak annyit tanult, a mennyi szükséges, hogy önállósága megmaradjon. E kiállításban a többi közt egy nagyobb képe látható, mely két gyermeket ábrázol. Mindkét arc a megszólamlásig élettelen és szokatlan nemes fölfogású. Szemléletére eszünkbe se jut valami fénykép, melyet most annyi arcképfestő oly jogtalanul használ, a helyett, hogy a természet után alkotna. Ugyan e művész egy „Női alak”-ja (egy budapesti szép hölgy) mesterének hasonló képeire emlékeztet, de távolról sem reminiscencia. Kedves mű egy kisebb festvénye: „A dolgozó szobában”, mely pazarul díszített lakosztályt tüntet föl s abban egy rokokó ruhás férfit. Pompás szín-tanulmány.

Mint humoros életképfestő Van der Venne jól ismert művész, kinek két képe soknak tetszik. Ugy szintén Touraaint L., továbbá Rendachmidt M. is érdekes művek által vannak képviselve. Haug J. „Várakozás”-ában a fehér paripát tartó lovagló hölgy bal válla szélesebb és hosszabb mint a jobb. Ilyen rajz-hiba néha megesik az emberen.

A külföldi tájképfestők között, kik e kiállításon szerepelnek, tán leghíresebb Daubigny Károly. „Tájkép erős hangulattal” című műve vázlatszerű ugyan, de teljes hatású kép. — Nagy szabású mű Knab Ferdinánd „Emlékezés Róma kertjeire” című festvénye. Igaz, római költészettel lehet e kép, mely úgy hat mint Göthe egy-egy elegiája, melyet ott az örök városban költött. — Wenglein József, Lier Antal, Willroider L. mindmegannyi jó név, mely egy-egy sikerült tájkép alatt olvasható. — Az állatfestők közül a külföldiek Rousseau Fülöp élén jelennek meg. Egy kutyát s macskát ábrázoló képe a természetesség és élettelenség példányképe. — Tetszetősebb (különösen a közönségre nézve) Adam Beno egy műremek „Plató”-t, a királyasszony kedvence kutyáját ábrázolja. A mű azonban inkább tárgyanál fogva érdekes, noha a festő a nevezetesebb német művészek közé tartozik. Tanítványa: Laux Mária „Két kutya etetése előtt” című festvénye bizonyos tekintetben sikerültebbnek mondható.

A magyar művészek távolról sincsenek oly nagy számmal, mint a külföldiek s ez valóban sajnálatra méltó dolog, melyet ezuttal valóban csak az ment némileg, hogy a párisi közkiállítás a legjobb erőket igénybe veszi.

A ritkábban beköszöntő külföldön lakó magyarok közül Dux Zsigmond és Kern Ármán ezuttal több genre-képet küldtek amannak „Merengő”-je (egy szőke hölgy nyílt csarnokban) sikerült mű; az utóbbinak életképei között is egyik másik tetszetős úgy kivétel, mint tárgyánál fogva. Azonkívül sok humor nyilatkozik bennök. — Nevezetes arcképfestőink közül Vastagh György két képet küldött e kiállításba. Az egyik „Bárá Kochmeister Frigyes”, a másik egy „Nő arckép”. Mindkettő sikerült mű. Kovács Mihály hasonlóan két arckép által megfelelően van képviselve.

Jelen életképfestőnk Böhm Pál egy képe „Alkonyat a tanyán” oly mű, mely e sokfelé közkedvelt művészünknek is sikerültebb alkotásai közé tartozik. Nem csak a számos jól egyenített alak, hanem a kép berendezése, a szerencsés színvegyülék, az esti homály érdekes hangulata, de legfőképp az az egészséges, eredeti magyar jelleg, mely e képen a humor egész költészetével hat: mind oly kellékek, melyek csak ilyen szerencsés alkotásokon észlelhetők. Szintén Münchenből küldött egy képet Baditz Ottó, e törekvő fiatal festőnk, „Magyar életkép” én sok élettelen vonás akad meg.

A sportsmanok kedvence Pállik Béla most állította ki a „harmincznégyeszeres győző”-nek, a híres „Kincsem”-nek eredeti olajfestvényét. Mind ama tulajdonok, melyek e verseny paripa előnyeit képezik, a karcsú könnyed „termet”, a vékony nyak és lábak stb.; mindezt a festő híven adta vissza és jellemzetes művet alkotott. — Mint ló-festő szintoly tehetséges Lotz Károly, kinek „Fuvaros”-a a kisebb-fajta genre-képei között valószínűs gyöngy. — Szemlé Mihalýtól egy aquarelle látható. Címe: „A gyümölcs árú” s kedves kis kép, találó életképies vonásokkal.

Tájképfestőink derekasan vannak képviselve. Hogy a fiatalabbal kezdjük: Feszty Árpád három vízfestvényt állított ki. Kísérletet tett oly technikával, melyet eddig nem gyakorolt, de nem sok sikert ért el. A három kép között azonban a „Homokbuczkák” című csinos. — Brodszky Sándor és Molnár József, kik évek óta szorgalmasan gazdagítják a magyar műtárlatot most is több képet küldtek. Brodszky „Balahni táj”-a gondosan, csinnal kivitt mű, úgy szintén Molnár három tájképe is, melyet a képzőművészeti társulat vásárolt meg.

A keleti és déli forróbb égalkak mindig szerencsés visszatekrőztetője Ligeti Antal három elég terjedelmes festvénye által most is élénk figyelmet kelt. Régibb képei közé tartoznak ugyan, de az exotikus növényzet más képein sem oly jellemző, oly finoman rajzolt, mint itt a „Damascus város és vidéke” című képén, a levegő-távlat által a „Berlehem” is érdekes; az a varázsa pedig, melyet a napsütötte sziklák s a tenger csilámló-vakító fény-játéka a „Capri szigete” című festvényének kölcsönöz, mint Ligeti minden képén, úgy itt is teljesen hat. — A jeles Keleti Gusztáv, valamint Gerhard Alajos is több érdekes képet állított ki e műtárlatban.

Ime a közel 300 mű közül az érdekeesebbek. Csak futólagos szemlét tartottunk, mert hisz részletes bírálatra sokkal több tér kellene. Célunk csak az volt, hogy olvasóink érdeklődését fölkeltsük az iránt, a mi a sugárúti díszes műcsarnokban látható.

Prém József.

Egy hét története.

Junius-hó 5-dikén.

Az életben minden ismétli magát. — A régi színművek följutása. — A régi és az új Myrza. — A Szekrény rejtelve. — Mért tetszett egykor annyira. — Művészek majálisa.

Azt tartják, s tapasztaljuk is, hogy a kik a divatot csinálják, olykor-olykor megfordítják a mintaképek esomagját s megtörténik, hogy a mi husz, harmincz év előtt divatban volt, ismét előkerül. Nos hát, a mi az öltözőeknek megtörténik, előfordul az egyebekben is, jelölül annak, hogy a teremő képzelem is kifárad olykor s kénytelen pihenőt tartani, s hogy a társadalom minden fényezője ismétli magát, semmi sem tűnik le örökre a világ színpadáról, hanem évek múlva ismét fölmerül és hódít.

Megtörténik ez a színpadon is. Mai napság tiszter, huszszor annyit termel a színiróadalom, mint husz, harmincz év előtt, és mégis azt tapasztaljuk, hogy még Páris is, melynek színiróadalmi termékenysége pedig mi az egész Európa színpadát ellátja, még csak e világváros is előszedi a színházi könyvtárak elzárt, bepókhálósodott szekrényéből a régi műveket s csaknem oly érdeklődéssel gyönyörködik bennök, mint harmincz év előtt, midőn ama művek először adtak. A Tamás bátya kunyhóját, Ernánit, Borgia Lucretiát, a Nyomorultakat már mi is évtizedekkel ezelőtt elfeledtük, s ime Párisban egymás után ismét színre kerülnek és számtalanszor adják folyvást telt ház előtt.

Ezt a följutást a mi színházaink is gyakorolják. E héten mind a két színházban találkoztunk két ily rég nem adott darabbal, s nem lehet mondani, hogy a közönség nem örömmel fogadta a rég nem látott ismerősöket. A nemzeti színház egy gyönyörű, elbűvölő zenéjű operát ujitott föl, mely nem is nagyon régen szorult le a műsorozatról. David Feliciennak költői operája ez, a Lalla-Roukh. Van ez operában egy kimondhatlanul kedves kis szerep, melyet a nemzeti színház egykori, fájdalom, korán elnémult, feledhetlen primadonnája énekelt anynyi bájjal, hogy még most is lelkünk előtt lebeg. Midőn ő elhallgatott, az opera üde, illatos zenéje is a penészes lomtárba került sok silány, unalmas darabnak hozzá méltatlan társaságába. Hiába, nem volt többé Myrza, s nem akadt oly vakmerő, a ki ő utána e szerep elénkélésére vállalkozott volna.

Sok év után föltűnt végre egy fiatal művész, a kinek jogosult ambíciója lehetett az ő örökségét elfoglalni. Kiséretetett a Fekete dominóval, ama feledhetlennek egyik legbájosabb s legfinomabb alakításával, s a közönség, mely még nem feledte el a régit, meglegedetten tapsolt az utódnak s e taps sokat jelentő volt, e taps bátorítá föl a fiatal művésznőt arra, hogy próbát tegyen Myrzával, és visszandja a közönségnek a rég óta nehéz szívvel nélkülözött szép operát. S Nádainé nem vált szégyenére a régi Myrzanak, bájosan, gyönyörűen énekelte a réginek még most is sokszor emlegetett dalát s a közönség tetézése tapsviharban tört ki s Nádainának meg kellett ismételnie a szép dalt. A régi Myrzanak, tudjuk, nem volt nagy hangja, de pianissimói elbűvölők voltak; az új Myrzanak szép, erőteljes, kellemes hangja van, mely el tud lágyulni s

képes előidézni azt a hatást, a mit a régi. Játékában nincs meg az a kedvesség, a mi a régiben volt, de kétségtelen a képesség, mely egykor e tekintethen is tökéletesebbet fog fölmutatni. Egy szóval a kik Lalla-Roukhot a régi előadás visszaemlékezéseivel néztek végig, nem hagyták a színházban régi illúsióikat.

A népszínház Szigligeti régi jó színművét ujitá föl. A Szekrény rejtelmét a negyvenes években csaknem annyiszor adták, mint a Szökött katonát, vagy a Csikóst, az elhunyt jeles szerző e legtöbbszór adott színműveit. Nem is csoda; tekintve attól, hogy a darab már magában véve is rendkívül érdeket keltő mű s számos kitűnő alak van benne, melyet akárhányszor szivesen megnéz az ember, — a Szekrény rejtelmének abban az időben különös vonzereje volt. A nevezetes 38-diki budapesti árvizet még ma is sokan emlegetik és élénken tudják elbeszélni annak borzalmas részleteit; csoda-e, ha az a darab, mely e szörnyű catastrophát tárgyalja, melyben annak egyik romantikus részlete van feldolgozva, folyvást nagy közönséget gyűjtött. Azok, a kik átéltek ama borzalmakat, de még azok is, a kik oly sokat hallották róla, s kik annak nyomait minden lépten láthatták, siettek a színházba, mikor azt a darabot adták, mely ama napokra visszaemlékezteté. Azonkívül a mit a Szekrény rejtelve tárgyal, az valóban meg is történt. Egyik házomlás föltárta egy szerencsétlen fogolynak sötét börtönét, hol őt egy gonosz lelkű fősvény rejtegette, hogy vagyonát ármány által kezéhez kaparíthassa. A szörnyű titok, melyet a féktelen áradat romboló hullámai fedeztek föl, akkor nagy szenatiót keltett, arról beszélt mindenki, s így a darab kétszeresen érdekes volt.

Ma már ez a speciális vonzereje nincs meg többé a Szekrény rejtelmének, hanem azért érdemes megnézni sikerült bonyodalmaért s azokért az egészeágea, törőli metszett alakokért, melyek az akkori Pestet a legteltesebb hűséggel képviselik. A divatárusnő, (Szigligetiné kedvesen játszta,) a ki korántsem a mai többé, az akkori iparlovagok példányképe, a a festőt, a tót házmester, a jókedvű, fesztelen kereskedősegéd, (a kihez a maiak korántsem hasonlítanak,) az akkori magyar pesti polgár, a hirtelen haragu mérsáros, az uzsorás, — mind mind páratlan kitűnő alakok, melyekhez hasonlót a mai irodalom nem képes fölmutatni.

A népszínház e régi ujdonságának nem volt az a közönsége, a mi Lalla-Roukhnak a nemzeti színházban. Pedig az előadás kifogástalan volt. Szigligetiné oly szépen énekelt, akár a pacsirta s kedvesen játszott. Solymosi remek házmester volt, Tamásihoz pedig nemcsak fogható a kereskedősegéd szerepében, míg Szombathelyi az uzsorás ábrázolása által oly kiváló tehetséget tanusított, melyre nem ok nélkül reflektálhatna a nemzeti színház is.

Színházokról szólva nem tesszünk nagy ugrást, ha egy — majálisról emlékezünk meg, melyet művészek rendeztek a rákospalotai kis erdőben. A múlt hét legáikerültebb mulatása a színészek majálisa volt, e héten a festőköt illoti meg az elsőség. Hiába, régi dolog, el is mondtuk már, hogy ha mu-

latság kell, csak az író- és művész-nép: kell bizni annak a rendezésén, senki sem ért ahhoz olyan jól, mint ezek. A festők majális is ritkítja párját, és nem maradt mögötte a genialis művészek téli mulatságainak, melyek páratlanok voltak. Gőzhajón, lovasuton szép és világos társaság gyülekezett össze a színes lámpiókkal díszített csarnokban és sátor alatt, hol a fiatal rendezők lekötözött figyelemmel gondoskodtak mindenki mulatságáról. A Rákos portengerén keresztül érkezett toiletek között nem egy lett ugyan szürkévé; de a kedv végig a legragyogóbb rózsaszín maradt. A tánczot egy kis séta előzte meg a híres kis erdőben. Egy rövid táncz-ouverture után a sátor alatt jó magyar vacsorához telepedett a társaság a halászlé és rántott csirke mellett jó kedvvel nyelte a felköszöntőket is. Tansztokat mondtak többi közt Vastagh György, Vizvári és Pulszky Károly a nőkért, Szász Károly a művészekért; éltették Gyulait, Szász Károlyt Barabást, stb. A női társaságban voltak: Keleti Gusztávné, Jankó Jánosné, Ligeti Antalné és leánya Margit, Pártos Gyuláné, Telepi Károlyné, Gabriella, Jakabeyné, Gyulai Aranka és Margit, a Szász Károly kedves leányai, Kéler Napoleonné és huga, Feszty Adolfné, Vizváriné, Aigner Lajosné, Reichardt Vilma, Hampel Lujza, Liphay Margit, Greguss kisasszony, Mihalovich Lujza, (Rauscher tanár menyasszonya,) Némoth Ilona kisasszony stb.

Ha még jó mulatságot akarunk, most már a zenészeket, s az írói kört kell zaklatnunk, hogy kövessék a színészek és a festők példáját.

Budapesti hírvivő

Melegen ajánljuk kedves olvasónk szíves figyelmébe a mai számhoz mellékelt előfizetési felhívásunkat. Nem ígérünk sokat, de a mit ígérünk, azt meg is tartjuk pontosan, lelkiismeretesen. — Bizonyosság rá lapunknak most már tizennyolcz éves múltja. Kevés szépirodalmi vállalat éri meg e szép időt, mely azt mulatja, hogy nem az üres, nagy-hanga szavak, hanem a tettek embere vagyunk. Azért kérjük tisztelt hölgyeinket, részesítsék továbbra is becses pártfogásukba vállalatunkat, s szeresszenek annak barátnőiket ismerőseik körében.

*(Jótékony-ság.) A király az isaszeghi tűzkárosultak segélyezésére az át pénztárából 1000 forintot adományozott; a weidenhali római katolikus hitközségnek egyházi célra 100 forintot adott. — A királyné a nyujtói római katolikus egyházközség templomának helyreállítására 50 forintot adott.

*(Részis napló.) Jegyesek: Gróf Forgách Károly kamarás és b. Rauch Mária kisasszony. — Frank Károly gazdatiszt és Kepes Mari kisasszony Nagyváradon. — Fekete Márton jegyző és Jurenák Mariska kisasszony Szentese. — Péter Mátyás főhadnagy és Matkovich kisasszony Kaposvárott. — Egybekeltek: Kőczán Miklós és Darvas Malvin kisasszony Onga-Ujfaluban. — Posztóczky Kálmán aljegyző és Szűcs Irén kisasszony Székesfehérvárott. — Deák György gyógyszerész és Detrich Mariska kisasszony Nagyváradon. — Gróf Pongrácz Ágost országos képviselő és Senyi Amália kisasszony Nagy-Únyomban. — Novák Károly ügyvéd és Horváth Mariska kisasszony Ungvárott.

*(Füves esküvő) volt kedden a budapesti egyetemi templomban. Gróf Cziráky Béla vezette oltárhoz gróf Eszterházy László leányát: Mariettát. A szertartást Pauer székesfehérvári püspök végezte a papnöveldei előjáróság segédlete mellett. A térfiak magyar díszruhában voltak. Az esküvőn ott voltak gróf Károlyi István, Tisza Kálmánné, gróf Szapáry

Gyula, a Batthyány, Orczy, Czekonica, Zichy és egyéb főúri családok számos tagjai és nagyszámú közönség, mely a templomot egészen megtöltötte. Az utcán is sok nép nézte a násznépet.

*(A hazai művészet pártolása.) A nemzeti kaszinó egyhangulag elfogadta báró Liphay Béla azon indítványát, hogy évenként a műcsarnokban időközönként kiállítandó magyar képek néhányának megvételére 1000 forintot szavazzon meg. A festvények a nemzeti kaszinó termeit fogják díszíteni s teljesen méltó ékitmények gyanánt is fognak szolgálni. Nálunk, hol nagyon kevés a műbarátok és mecenások száma, a legelső hazai társas egyesület e határozata igen fontos s valóban kívánatos volna, hogy utánzandó példát képviseljen, mely szélesebb körre is kihat, első sorban pedig a fővárosra, mely előtt Páris városa példája is állhat, mely évenként 100 ezer frankon vásárol franczia képműveket festvényeket.

*(Az artézi kut értékesítése.) A fővárosi tanács tudva levőleg egy albizottságot küldött ki, hogy dolgozzon ki egy tervezetet, mely szerint a városligeti artézi kut olyképen értékesítsék, hogy a vize a pávaszigetre átvezetessék és a már ott levő épületek fürdői helyiségekre alkalmaztassanak. A kiküldött bizottság előadta javaslatát, mely szerint ajánlják, hogy fogadtassék el a pávaszigeten létesítendő ideiglenes fürdő felállításának terve. A befektetési költségek a beadott tervezetek szerint összesen 36,560 forint és a várható jövedelem 19,260 forint rugna. Az üzleti kiadás összesen 11,075 forint, melyet a bevételből levonva, maradna tisztán 8185 forint tiszta haszon, mi a beruházási tőke 22 21%-ának felelne meg. A fürdő 27 kádralal lesz berendezve, egyes fürdő 50 kárral van számítva. Az albizottság tervezete egyhangulag lett elfogadva és Kada alpolgármester kiemelte a terv minél előbbi kivitelének szükségességét. Királyi Pál szükségessének találja, hogy a kutnál már most egy orvos alkalmaztassék, ki szükség esetében a látogatók rendelkezésére állni köteles. Ezen nézet általános viaszhangra talált és e célra dr. Scherman Adolf — ki szolgáltatit ingyen ajánlotta — fog a tanácsnak javaslatba hozatni. Végül egy fedett csarnok felállítása lett elhatározva.

*(Hitbizományok.) Gróf Károlyi Ede sárospataki, radványi, sompatak-ó-hutai, bistei, virányi, pálházi, villyi, kajátai fétkézházi, komlói, pusztai, kápolnai, nyíri, füzéri, holloházi s mátyásházi birtokaiból első szülőtségi hitbizományt alakított, melynek élvezetére az alapító halála után gróf Károlyi László és fiutódai lesznek hivatva. A király gróf Károlyi István belső titkos tanácsosnak szintén megengedte, hogy hitbizományt alapítson. A gróf két első szülőtségi hitbizományt alkotott és pedig szegvári s derékegyházi birtokaiból gróf Károlyi Ede fiága részére. — főthi, rákospalotai, esomádi, derékegyházi (másik rész) s pusztai-királyi birtokaiból gróf Károlyi Sándor fiága részére. Az előbbi javak élvezetére gróf Károlyi Ede és fiutódai, az utóbbiakéra pedig gróf Károly Sándor és fiutódai vannak hivatva!

*(Érdekes képgyűjtemény) vett ujabbán a hercegprimás Rómában, hogy azt az általa Esztergomban bőkezűen alapított képtárba bekebelezze. Az említett római képtár 60 művészi képet foglal magában a régi olasz iskolából. Tulajdonosa Bertinelli római kanonok volt, ki nagy szorgalommal és műértelemmel gyűjtögette. Bekövetkezett halálával az örökösök áruba bocsátották és a hercegprimás 20,000 forintért megvásárolta.

*(A műcsarnokban) vasárnap a közönség számára is megnyitották a tanácskozó termet, melynek menyeretét a Láng Adolf és Lotz Károly által festett szép ékitmények, to-

vábbá tizenhét leghíresebb festő, szobrász és építész arcképei díszítik. Ugyannyit látható amaz öt olajfestmény, mely a műcsarnok építése és a hazai képzőművészet emelése körül kiváló érdemeket szerzett férfiakat ábrázolja. S valóban érdekes legjobb arcképfestőink (Thán M., Barabás M., Székely Bertalan és Vastagh György) e művét összehasonlítani, mely Bécsben élő hazánkfa, a hírneves Angeli Henrik Mailáth György országbíró ábrázoló képével vetélkedik.

•• (Híres férfiak ereklyéi.) Pulszky Ferencz a nemzeti muzeumban egy nagyobb termet úgy fog berendezni, hogy abban a magyar közélet híres férfainak hátramaradt ereklyéi együtt lesznek láthatók. Abba helyezik a Deák szoba értékes és érdekes műtárgyait, a József nádor, Petőfi és Széchenyi István után maradt emlékeket, a Kmetty tábornok kardját és sok egyéb érdekességet. A terv fogantatásához akkor kezdenek, mikor Pulszky Ferencz haza jön a világtúrlatról, hova ő a muzeum régiségtárának néhány igen becses darabját vitte: a szolnoki arany-leletet, az ezüst triposzt, rézgyűjteményt. E sokat érő kincseket, melyek számára a világtúrlaton három négyezög méternyi tért tartottak fenn, a világ régiség-tudósai bizonyára nagyban fogják méltányolni.

•• (A Zichy Mihály nagy történeti képe) kizárását a francia lapok közül több a sajnálkozás és tiltakozás szavaival kísérte. A párisi „La Presse”-ben például a kitűnő tollú Jules Claretie így ír a többi közt: „E képet, (mint a belga osztályban is történt egy „vallásellenes” festményvel,) visszautasíták. Fölélesztették Zichyt vázra elvitelére s ő a megnyitás órájában vette azt le. Határozottan a tárlat számára alkotá. S ime hazaülve. Az annyit felülről és oly felsőes kompozíció, az a megragadó festőiség, az az idealizmus, mely azért még sem zárja ki az eset merészését, nagy becsületre vált volna Magyarországnak. Tudjuk Théophile Gautier kitűnő tanulmányából, hogy ki az a Zichy Mihály. De a francia közönség szerencsés lehetett volna, ha megismerkedik ama mesterrel, ki fölött most nem ítélt; és Zichy nagy jelentőségű képe oly művel gyarapította volna a kiállítás, mely meghaladta volna a Munkácsy festménye színvonalát is. De ugyan, igazán, mi lehetett volna, mi e merész és ragyogó műben valaki érzékenységet sértheti vala? Abban nem egyik vagy másik nemzet az, mi Zichy ostoroz; az maga a háboru, az anyáktól gyűlölt háboru. Talán a pápa alakjának belévonása lehet a képen az egyedüli ok, mely kizárhatja a kép klerikás voltának gyanúját. Ezért Zichy, mielőtt művét külföldön kiállítaná, el fogja távolítani arról a francia köztársaság békés alakját, mint mely tőle vendégszeretetét megvonta, s azt a Krisztusával helyettesíti, ki magához engedte a kisdedeket s a ki bizonynyal nem találná oly helytelennek e nagy mű bekoszerető ihlettségét. A festő barátai „A rombolás démona”-nak egy külön helyiségbe való kiállítására ösztönzik a művészt. Akkor látnók, mily művész az, kit nekünk Théophile Gautier bemutatott s mit vezetett Magyarország az egyetemes művész versenytéren a kép kizárása által. Zichyben e sajnos eljárás inkább a magyar ember hazafiságát, mint a művész hiúságát sérté. De ismétljük: bizonyára lesz még alkalma a francia közönségnek is, ha nem is hivatalosan, de legalább félhivatalosan meglátni e kitűnő képet.”

•• (Az izraeliták nőegylete) Bischitz Dávidné urhölgy elnöklete alatt megtartá közgyűlését. Ez az egylet nagy dícséretére szolgál a főváros izraelita hölgyei buzgalmának és áldozatkészségének, mert tizenkét év alatt aligha gyakorolt egy ilyenmő egylet is annyi és oly sokféle jótekonyságot, mint

ez. Elégge bizonyítják ezt Friedmann Gábor titkári jelentésének adatai a múlt évről. Az egylettől segélyezése gyanánt 2507 szegény kapott 10,710 forintot. A bevétel e célra 11,817 frt 46 kr volt s a segélyzési alaptőke márczius 31-dikén 45,399 frt 26 kr-ra ment. Az egylet lányárvaháza még kedvezőbb képet mutat. Ennél az alaptőke 98,897 frt 28 kr; a tavalyi bevétel 11,146 frt 53 kr, a kiadás 11,297 frt 57 kr. A kiházasítási alaptőke 8621 frt 70 kr. Az egylet legújabb alkotása: az árvamenhely, hol jelenleg tíz gyermeket tartanak s az évi kiadás 2,972 frt 98 kr volt. A szegények tápintézetében 74,801 szegénynek adtak ételt, 6705-nek egészen ingyen. E jótekonny intézet kiadása 9820 frt 19 kr, bevétele 8752 frt 71 kr volt, alaptőkéje pedig 10,524 frt. A közgyűlés hálás köszönetet szavazott Bischitz Dávidné elnöki buzgóságáért; ő meg a tagok fáradozását köszönte meg.

•• (Irái segélyegyletünk) kezd a monarchia másik felében is figyelemtárgya lenni. Ezt bizonyítja egy szép példa, melynek hírért hiteles forrásból kaptuk. A stájer rendek gyűlése ugyanis elhatározá, hogy ezentul nyarankint rohitai fürdőjében egy osztrák és egy magyar beteg írónak lakást, fürdést, sőt étellemezéi havi pénzt is fog adni. Az osztrák író a bécsi Concordia, a magyart pedig a mi segélyegyletünk hivatalos ajánlatára fogják e kedvezményben részesíteni.

•• (A Kisfaludy-Társaság) szerdán rendkívüli havi ülést tartott, alapszabályainak módosítása végett. Voltak, kik a szépirodalom pártfogóiból egy új kategóriát ohajtottak volna fölvenni: a tiszteleti tagokét; de a közgyűlés megmaradt az eddigi szervezetnél. A rendes tagok száma marad, mint eddig volt, ötven; a külső tagok (ezentul levelezők) számát tízről huszra emelték. Más fontosabb változás még az, hogy ezentul a tagok választása s a pályázatok fölötti döntés az ünnepélyes közülést megelőző napokban lesz; továbbá az elnökök és titkárok választása (minden három év múltán) a közülés után.

•• (Zárkó letélti ünnepély) az izraelita niketnémák országos intézetét vasárnap délelőtti nyitották meg, átadták a budapesti izraelita hitközségnek és letették a zárkövet. A megnyitási ünnepélynél nagy és díszes közönség volt jelen. Ott voltak a többek között Ghyczy Kálmán, báró Kemény Gábor, Tanárky Gedeon, Kammermayer, Gerlóczy, Thaisz Elek, Hoffman Pál atb. — és a vidéki hitközségek küldöttségei. Az ünnepély énnekkel kezdődött, azután Neuvelt Ármin szép magyar beszédben üdvözölte a meghívott vendégeket. Ének közben elhelyezték a zárkövet. A beszéd, melyet dr. Kohn hitazonok tartott, nagy hatást tett a hallgatóságra. Nyilván látszó volt a megindulás, midőn néhai Foch Antalról, kinek fenséges adományából épült e ház — beszélt. — Ráth Károly főpolgármester a főváros hatósága nevében szól. Ezután a vendékek vizsgálata következett. Beszélt még Tanárky is. Az ünnepély énnekkel lett befejezve. — Dícséretére válik a fővárosi izraelita hitközségnek azon körülmény, hogy az egész intézetet magyar szellem lengi át.

•• (Csónakverseny.) A budapesti csónakázó egyesület május 29-dikén jól sikerült regattát rendezett, mely hajókereszteléssel és táncmulatsággal járt. A Carl Ludvig gőzös délután 4 órakor indult a Margit-sziget alsó felére. A fedélzet felső részén katonai zenekar játszott, az alsó részen a fiatalok nagy csoportja sürgölődött a hölgyek körül, kik nagy részben bál öltözködést hordtak. E könnyű toilette-ekkel a szél nagyon gorombán bánt a Duna hullámai fölött. A regattát a hajó keresztelés vezette be. Négy evezős outriggeres csónakot kereszteltek Aranka névre. Ráth Lajos mondott alkalmi beszédet,

üdvözölve a keresztanyát, Jankovics Miklósnét, ki szép selyem lobogót (színe piros, fehér, kék) nyújtott át a tagoknak. A rövid szertartás után elkezdődött a verseny, nem minden huzavona nélkül, 5 óra után. Az outriggeres versenyben (távolság 1000 yard fölfelé, 800 yard lefelé) az új keresztelt Aranka és Pogány versenyeztek. Aranka az indítás után csakhamar elébe vágott Pogánynak, s azután mind nagyobb távolban evezett előtte. A közönség már-már közönyvel nézett a biztos eredmény elé, — ekkor egy tragikomikus eset hirtelen felkavarcsolta érdekltségét. A hátul küzdő Pogányt a viharos hullámok elsodorták, s az evezősök beugráltak a Dunába, csak a kormányos maradt helyén. A beugrált urak szerencsésen partra usztak, s a hideg fürdőn kívül egyéb baj nem történt. A szerencsétlen csónakot négy matróz vontatta ki. A rowloekos versenyen (táv. 800 yard) az Egyetértés és a Janka versenyeztek. Győzött az Egyetértés. A „single sculling-versenyen” Szikra és Szellő közül a Szikra győzött. A halászverseny elmaradt. Regatta után a társaság nagy része a Margitszigeti vendéglőbe ment, hol a táncz csakhamar elkezdődött.

*(Egy mazur Jóczi Daczil.) Berkes Lajos a párisi kiállításán többi közt egy mazurt játszott el, mely nagyon megtetszett Langlois párisi zeneműkiadónak. Hallomás után kótára szedte a darabot és elküldte Pázmándy Dénes urnak azon kéréssel, szerezné meg neki e darab kiadási jogát. Küldött is négyezszáz frankot a jog megazérésére. Azt írja levelében, hogy a mazur Jóczi Daczi szerzeménye. Hanem itt Budapesten senki sem ismeri, sem a darabot, sem annak állítólagos szerzőjét.

*(Majális.) A nőiparegylet kedden este vig nyári táncmulatságot tartott a városligeti Clemensféle teremben. Fiatal leánykák árultak kis virághokkrétákat és sorajegyeket s egy fa alatt állt a sorajáték asztala, körülveve egyleti hölgyektől s megrakva csinos porcellán és másnemű nyereleménytárgyakkal. Nyolcz órakor vonult fel a társaság a csinos és tágas terembe, hol a fiatal rendezők hamar vig tánczra eleveníték a hölgyeket. Az első négyest vagy ötven pár tánczolta, s szürkült már, midőn a mulatság még javában folyt. Ott künn volt az egylet jótekonyságú elnöke: Rupprechtó Demidoff Kornélia urhölgy; továbbá Halász Dezsőné alelnök, kinek tevékenysége soha sem fárad ki az egylet ilyenmű mulatságainak sikeres rendezésében.

*(Vegyesek.) Schöffner László sajtpörét hétfőn tárgyalta a semmitdészék és az ítéletet helyben hagyta. — Zichy Mihály képe: Királynénk Deák Ferencz ravatalánál hétfőn érkezett vissza a bécsi Kunstvereintől, hol több hónapon át volt. Felállítják a muzeumban régi helyére s újra látható lesz. Abba, hogy a világtárlatra kiküldjék, a művész nem egyezett bele.

*(Halálozások.) A lefolyt héten meghaltak: Halma-gyi Márton, 78 éves korában, Magyar-Sárdon. — Özregy Sennye Erzsébet bárónő, 84 éves korában, Bécsben. — Kállay Iván, 24 éves korában, Szolnokon. — Martinovics Béláné, született Joó Emma, 31 éves korában, Almáson. — Deák Lajos tanító, 60 éves korában, Nagyváradon. — Basa Mihály, harastosi református pap, 80 éves korában. — Virágh Pálné, született Ambrózy Malvina, 37 éves korában, Rimaszombaton. — Zöch Fridolin, aranymésés áldozár, 78 éves korában, Győrött. — Dr. Czifra Ferencz, kolozsvári tanár, a Lipótmezőn. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, június 1. Lalla-Roukh. — Coppelia. — Vasárnap, június 2. Három gyertyatartó. — Házassági három parancs. — Hétfőn, június 3. Őszi nap sugar. — A szeloburdi. — Kedden, június 4. Lalla-Roukh. — Coppelia. — Szerdán, június 5. Az új ézég. — Csütörtökön, június 6. Alarczos bál. — Pénteken, június 7. Budapest.

Nepzínház. Szombaton, június 1. Egy szekrény rejtelve. — Vasárnap, június 2. Ugyanaz. — Hétfőn, kedden, szerdán, június 3–5. Kolombus. — Csütörtökön, június 6. A kornevillei harangok. — Pénteken, június 7. Egy szekrény rejtelve.

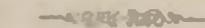
A nemzeti színházban most szombaton a Varázsfuvolát adják elő. E klasszikus művet, hosszas nélkülözés után, nagyrészt új szereposztásban fogja élvezni a közönség. Az új királynőjét, Benza Ida e gyönyörű szerepét, Malczkyné fogja énekelni s érdeklünk a debüt elé. Nem kevésbé emeli az előadás érdekét az a körülmény is, hogy Papagenát, Nádainé szerepét, ezuttal Kurzweil Janka először fogja énekelni. A kisasszony a színháznak tehetséges fiatal tagjai közé tartozik; ez lesz második nagyobb szerepe. Végül hallani fogjuk Greczky-Görögöt is, a fiatal lengyel bassistát, kinek próbaénekéről és szerződteséről közelebb szözlöttünk. Görög Talián szerepét fogja énekelni, még pedig magyarul, dacára, hogy nyelvünket nem érti. Sasvári ur ismert ügyessége azonban ezuttal is segíteni fog. — Kurzweil Janka kisasszonyról, ki már közel egy éve tagja a nemzeti színháznak, ez alkalomból megemlíthetjük, hogy a jövő hó közepén Nagyváradra rándul négy vendégazereplésre. A kisasszony nagyváradi születésű, s otthon mindenki a legnagyobb érdeklődéssel kíséri haladását. Szépen csengő, üde, erős hangját ott ismerték fel, s most a város bílszke, hogy e szép reményekre jogosító tehetséget sajátjának mondhatja. Nagyváradi levelezőnk már előre is biztosítja a kisasszonyt, hogy az ottani nagy szinkör mind a négy fellépé alkalomával szöklnek fog bizonyulni, mit annál inkább kívánunk, mert a kisasszony e vendégazereplésével kettős célt óhajt elérni. Először is be akarja mutatni szöklővárosának, hogy mennyit haladt mióta utolazor hallották, — másodsor pedig jótekonyságot és gyermeki kötelességet kíván teljesíteni az által, hogy ott élő öreg szöklit némi anyagi támogatásban részesíthessék.

Teltház üdvözölte szombaton este Lalla-Roukh újból megjelenését a nemzeti színház szinpadján, és a rég nem hallott kedves zene első ütenyei egészen fölvillanyozták a közönséget. Mirzát Nádainé a legteljezsebb sikerrel énekelte. Gyönyörű dal az első felvonásban a közönséget egészen elragadta, s a színész nő nem tagadhatta meg az ismétlést. Nemes izléssel, melegséggel, lágyan és sok kellemmel énekel s játéklában is volt sok természetes kedvesség. Kétségtelen, Mirza Nádainé gazdag repertoírján a legkitűnőbb helyet foglalja el. Pauli Nouredint szintén csinosan énekelte, vele együtt méltó dícséret illeti meg Köszegit is, ki kifogástalan Baskir volt. Csak is Tannerné képezett kivételt a szép óaszhangban, a kinek éneklében hasztalan keresük azt az intensív lágyaságot, a szerelemnek azt az átmelegítő hevét, mely nélkül Lalla-Roukbot nem képzelhetjük. A zenekar Erkel Sándor vezetése alatt kifogástalan volt, a rendezés, a kiállítás díszes, jeles.

Három gyertyatartó cím alatt a napokban kellemes kis francia vigjátékot adtak a nemzeti színházban. Egy kastélyban több vendég jön össze, s köztük egy ifju találkára vár egy kaczer asszonyt, de a helyett fiatal lányka tévedt az ifju ember szöklájába, ki elebb ott azállásolt barátánőjét keresi. Távoznék, de nem lehet, mert közeledő ember hangját hallja

s el kell bujnia a szobában. A kaczer asszony férje jó, ki fél a maga szobájában, mivel ahhoz egy rémeset emléke van fűzve. A fiatal ember azonban eliuszkolja. Később a férj ismét viszesztér, féltékenységgel keresve nejét, kit nem talált szobájában. Gyanuja támad, hogy a fiatal embernél van, kutnt, az erkélyre is ki akar lépni, de az ifju nem enged, már párbaft emlegetnek, midőn — a veszedelmet megelőzendő, kilép az odabújt ifju leánya. A bajt a fiatal ember úgy hárítja el, hogy megkéri a leány kezét, mivel a rejtegetések folyása alatt úgy is megszerették egymást. Éjjel történvén az egész, egyik gyertyatartó az ifju, másik a leány, harmadik a férj kezében van, s a féltés gyanuját az is növeli, hogy néha egy, néha két gyertyatartót lát az asztalon. A kis vigiátékot Vizvári (férj.) Halmi (fiatal ember) és Márkus Emilia kisasszony (Bertha) élénken, rokonszenvesen, mulattatólag játézták.

A népszínház ezredik előadása az őszazel lesz, és ez estét Rákosi ünneppé szándékozik tenni. A jubilaum terve még nem kész, de hiszen arra még van is idő. Bátorj Romancsik Mihály, a Szini lapok szerkesztője ez alkalomból díszes emlék-lapot szándékozik kiadni, mely a népszínház elsőrendű tagjainak arcképét fogja magába foglalni.

Divattudósítás.

Egy kedves barátom, ki a párisi kiállítás megnyitáson jelen volt, a divatra nézve olyan érdekes részleteket közöl, hogy bemutatva levelének ama részét, bizonyára másoknak is egy kis szórakozást fog szerezni és fényes világot vetni a legelső világváros még a divat világban is nagyszerű mozgalmira. Egy darab művelődési rajz az, okulásra, gondolkodásra serkentő és olvasva a világ nagy színpadának legalább egy részéről a rejtő függőnyt.

Nézünk a kedves tudósítást, mely így hangzik:

„A mult hó elsején megnyitott világkiállítási ünnepélyre az előkelő és nem előkelő világ hallatlan készüléket tett a fényes és feltűnő öltözékek klondolásában, egyike is, másika is a hangadó közögeknek mély titkot tartva a világ első vezetői alkotisokról. Fájdalom, majdnem egészen kárba vészett a sok gond és fáradság, mert, habár a francia nemzet nagy és szellemes, az égiekkel még sem tud még rendelkezni, és így a megnyitási ünnepély legfőbb színpadja megvilágítója: a sugárzó nap, távol maradt az előadástól, és a legjobb akaratnál sem lehetett mindent bemutatni, a mi szintén emlegetni vala az ünnepély nagyzerű fényét, és nem egy drága ruha siratta az égi könyvek maradandó hatását. A tribüne-ekről nézve, a trocadero kertjében csak is esernyők megszámlálhatlan mennyiségét láthattunk ide-oda mozogni. De végre mégis csak megláttam sok olyasmit is, a mit női kíváncsi szemem ez órában hön ohajtott: a fényes öltözékeket, melyek kivált a köztársasági elnöknő tribünéjén fejlődtek ki a legpompásabban.

Magenta hercegnője ezüst színű nehéz failloruhát viselt, majdnem egészen elborítva finom valenciennes csipkékkel, kalapját pedig csupa fehér toll díszíté; a spanyol királynő ecrű színű nehéz selyem ruhát viselt vörös szallagokkal díszítve; ugyanilyen volt kalapja is. A külföldi nők közül az amerikaiak fejtették ki legnagyobb fényűzést, és köztük csillogott a legtöbb arany és ezüst kalap. Egy külföldi nábob szép nején feltűnt egy korállrózsaszínű failloruha, gazdagon türkizkek selyemmel hímézve, ugyanilyen kék szalagcsokrokkal és valenciennes csipkével bőszegesen elhalmozva; az arany szalma kalapról egy hosszú kék toll omlott a vállakra. Az igaz, kiváló párisi hölgyek öltözékei azonban több isletről, elegantiáról és — egyszerűségről tanuskodtak. Sokan közülök kerek ruhában is jelentek meg, így például egy szászgrófnő és szerzetesreméltóságáról híres grófnő egy ezüst színű indiai cashemir ruhában láttam, melynek szoknyája a skót öltözékek mintájára plüssfodrukba volt szedve, a tülque hátul könyvedén felhúzva, a derék blousc-formára, elől apró aranygombokkal elzárva, a derék körül pedig kok grosgrain övvel. A nyakon is egészen szalagcsokor, a kalap pedig egészen nefelejtmekből összeállítva, a közepén egy nagy vörös rózsával. — Egy másik rövid öltözk is emlékemben maradt még, mely világos oliv zöld selyemből készült, a tülque ugyanolyan színű chenilla-rojttal beszegve, a rojt közt itt-ott egy-egy aranyszál csillogott; a szoknya díszítése egy zöld chenillával és hímzett arannyal áttört szegélyzetből állott. A fehér szalmakalapon zöld

toll látszott, mely arannyal volt behintve. A kivágott csipkék látni engedték a zöld selyem barisnyát arannyal áttört mintázzal az oldalon. A napernyő ugyanilyen oliv-zöld selyemből állott, chenilla-rojttal és egyik részén egy aranyszálból finoman hímzett — pillangóval; a napernyő nyelo finom mesterséges porcellán-munka.

Az ezernyi ruha, felöltő, virágzó szép arcok, feltűnő, híres egyéniségek megható szízsavarából valóban csak eme néhány öltözk emléke maradt fenn számudra, kedves Emilia, boesáss meg tohit mint szerkesztő, és készíts magyarázatot magadnak azon mesés ragyogású egészről, mely előtt — boesinat — eltörpül még egy divattudósításban nyilvános fellépés dicsősége is!

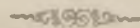
Mai mellékletül egy divatos matrőzgallérral kedveskedünk t. előfizetőinknek. Készülhetnek e gallérok csipkebetéttől és hímzett betétektől, nem különben mollból vagy tüllből, kőrőskőről 3—4 sor csipkével fodrozva. De készülhetnek e gallérok a ruha szöveteiből is, ugyan azon modorban díszítve, mint a ruha. Leginkább reggeli ruhákban és felöltőkön kedvelik e gallérokat.

Számrejtvény.

Dzsainich Penez Máriától.

13. Boldog szűd ob hányszor ez zavarta!
6. 5. 12. Lelket emel, szívet gyújt gyakorta.
1. 2. 3. Híres búszke nép az ősi korban,
Fegyverétől veszték igen sokan.
11. 9. 10. 11. 12. 13. Nem híres — s háboruban mégis ezért
Küzdve küzdnek, s ontják a hősi vért.
1. 13. 3. A középő betű hogy ha rövid,
Csak ott érzed magad jól s kedvesid.
1. 5. 11. 5. Szegény! — Ha boldognak láthatnának
Nem gyötörnének többé a vágyak.
6. 2. 3. 5. Hazánk áldása és búszkesége,
De ha pusztit millióknak vézse.
8. 9. 3. 4. Díszes virág — az ég kegyeltje ez,
Bus, szívekre írt gyakran ő szerez.
1—13. Árva nemzetteknek dísz, fénye
Mért nincs most is sok ily leventéje!?

Megfejtési határidő: július hó 8-dika.

A f. é. 19-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ki mint vet, úgy arat.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Mossz Gézaú, Jámbor Gizella, Fényes Ottilia, Füzessy Janka, Maár Józsefné, Kiss Betti, Szentkirályi Gizella, Szabó Istvánú, Bezerterczey Erzsike, Juczko Mari, Radó Malvin, Mészáros Jánosné, Revay Ilona, Ujhelyi Gabriella, Kiss Natalie, Szilágyi Mártonné, Kirsch Gyuláné, Geönczöl Gáspárné, Magyar Matild és Felicie, Zeko Janka, Steiner Janka, Steiner Sarolta, Ferencsevics Teréz, Bátorj Sigray Istvánú, Ujfaluzy Károlyú, Ivánka Terézia, Nagy Mariaka, Koronágh Sork Hermin, Haintz Mari, Takács Tóbiásné, ifj. Liebner Józsefné, Jánosy Lajosú, Lukács Györgyné, Györffy Gyuláné, Peterli Pap Erzsébet, Prillizner Mariaka és Karóla, Dzsainich Penez Mária, Pajor Lenke, Majovsky Margit, Hosszu Elekés Matild, Molnár Lajosné, Dobay Sarolta, Bohus Gyuláné, Zeko Lajosú, Spiró Emilné, Krakay Mari, Lányi Berta, Soós Gabriella, Károlyi Mariaka, Turcsányi Bólané, Hamar Olga és Ida.

Tartalom.

Elbeszélés az erdőben, Szokoly Viktortól. — Ob mért nem marad... Szántay Aladártól. — A vendégszeretet. — 1803, M... Tódortól. — Kiállítás a udasarnokban. — Egy hét története. — Budapesti birvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b e r t e k e n : Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy divatos matrőzgallér szabásmintája és előfizetési felhívásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

23-dik szám.

Junius 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | R. katolikus és protestáns naptár | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N
hétje | A
napok | P
nyári |
|-----------------------|-----------------------------------|--------------|--------------------|----------------|------------|------------|------------|
| Junius 9 Vasárnap | F Pünkösöd vas. | F Pünk. vas. | 28 A 6 Nicetas | 8 | 4 | 3 | 7 54 |
| 10 Hétfő | Pünkösöd hétfő | Pünk. hétfő. | 29 Theodoz | 9 Zorabábel | 4 | 3 | 7 54 |
| 11 Kedd | Barnabás | Barnabás | 30 Izaiák | 10 | 4 | 3 | 7 55 |
| 12 Szerda | Fak. Ján. Kántor | Tóbiás | 31 Hermias | 11 Abigail | 4 | 3 | 7 55 |
| 13 Csütörtök | Páduai Antal | Páduai Ant. | 1 Junius Jusztin | 12 | 4 | 3 | 7 56 |
| 14 Péntek | Vazul püspök | Elizeus | 2 Lucillian | 13 | 4 | 3 | 7 57 |
| 15 Szombat | Vitus, Vid | Kresc. Lybia | 3 Metrophus | 14 S. Behalot. | 4 | 3 | 7 57 |

V i d é k i t á r c z a.

Ungvár, junius 3. Tisztelt szerkesztőnő! Miután jól tudom, hogy nagyrabecsült lapja mindig kiváló érdeklődést tanúsított a nőegyletek iránt, azt hiszem, meg fogja nekem bocsátani, ha pár sorban értesítem a mi nőegyesületünk közgyűléséről, mely a közelebbi napokban tartatott meg. Nem kis önelégültséggel tezem ezt, mert ha tekintem a szép eredményt, melyet együletünk a legközelebbi évben fölmutatni képes, azt a lelki megnyugvást adja, hogy isten segítségével mi sem maradtunk tétlenül, a fáradságunkat siker koronázta, a mely miatt nincs okunk szégyelni magunkat.

A közgyűlés igen látogatott volt, s az egylet nagy-lelkű és fáradszathatlan elnöke, gróf Hadikné, született Barkóczy Ilona urhölgy nyitá meg. A felolvasott évijelentésből legyen szabad kiemelnem a következő, a legszebb szavaknál is ékeesebben szóló adatokat. Az egyesület vagyona jelenleg 2560 forint; az árvaház sokat emlegetett eszméje közel áll rég ohajtott teljesüléséhez, és az egyesület már is abban a helyzetben van, hogy 600 forintot megazavazhatott épület-vételre. A szép eszme nem sokára létesülni fog tehát annál is inkább, mivel nagy lelkű elnökünk azt az áldozatkész ajánlatot tette, hogy az árvaház vételárát részben maga fogja fedezni. A közgyűlés e szép ajánlatot hálás köszönettel fogadta, valamint köszönetet szavazott Lipsey Józsefné urnőnek, kinek az árvaház létesítése körül feledhetlen érdemei vannak, valamint Nehrebeczky Györgyné urnőnek is, a kinek főleg az egylet tánczestélye sikerében van sok érdeme.

Isten adjon több ily lelkes honleányt az országnak!

r. l.

Miskolczon a dalegyesület zászlószentelése szép ünnepély volt. Már szombaton érkeztek a vendégek mindenszól; dr. Bódogh Albert a dalegyesület elnöke üdvözölte őket. Este hét órakor díszelőadás és hangverseny volt a színházban; ügyes műkedvelők (Bizony Vilma, Kahle Berta urhölgyek, Bónisz Bertalan és Simon István.) A nyolczadik pontot játszották, a dalegyesület pedig az ünnepély alkalmából Miskolczra jött londoni énekkarral hatásos dalokat adott elő. Este fáklyás zenét vittek dr. Bódogh Albertné Szepessy Malvin urnőnek, a zászlóanyának. Vasárnap tizenegy órakor volt a városháza előtt a szertartás. Nagyon sokan voltak jelen; harmincz fehérruhás leány, Borsodmegye egyházi és világi notabilitásai, köztük Horváth Lajos, Lichtenstein József és Ragályi Aladár képviselők. Déli egy órakor nagy közebed volt sokak részvételével és köszöntőivel. Öt órakor a tűzoltók tartottak látványos gyakorlatot, este pedig igazi jó magyar kedvű bál volt a városháza nagy termében. Reggel (bál után) a vendégek nagy

rézre ellátogatott a közel tapolezai fürdőbe. A zászlószentelés három napja soká kellemes emlékü lesz mind Miskolcz városának, mind pedig a jelen volt vendégeknek.

Kaposvár a ligetes Cserben vidám népiünnep volt az építendő díszelőadóház javára. A környékből is számosan vettek részt benne s összesen vagy másfélezer vendég gyűlt össze. A Cser keleti részén, a lobogós rotundában, a népkönyha körül sürgött-forgott a buzgó hölgyek serege; odább volt a Café Metropol, majd szomszédságában A szerencséhez címzett pavillon, melyben szép menyecske osztotta a szerencsét a szerencsétlen sorjátékosoknak. Volt még Betekints, tekerőhely s a legkedveltebb pont: a táncz helyisége. A hölgyek ellenállhatatlan szeretetreméltósággal szecizáltak. Volt egy-egy virág-bokrétá öt forint. A somogyi szépek egy csoportban bájos kószorut képeztek. A jövedelem fényes volt; csak a belépti díjakból több mint 500 forint gyűlt be este hét óráig. A rendezők, élükön a város polgármesterével, sokat buzgólkodtak a jótékony cél érdekében, de még sem tudtak kifogni az áldozatkész hölgyeken. Mindig is híresek voltak a somogyi szépek s illő, hogy szép hírük messzebb is szálljon a megye határainál.

Kun-Szent-Miklóson a polgári olvasóegylet vig majálisát tartott, mely az egylet házvételére száztizenöt forintot jövedelmezett tisztán. Elterjesztették a hírt, hogy e majálison korteskedés lesz; de azért a majálison mégis csak jobbnak látták nem korteskedni, hanem vigan mulattak a Főris Sándor jó zenéje mellett. A környékről is voltak vendégek. A háziasszonyi tisztet Tábori Józsefné, Bauer Gáborné, Prokay Györgyné s többen vitték sok szívesággal. A létrehozás érdeme pedig az egylet elnöke, jegyzője és egy pár választmányi tagjé.

Szegeden megújult a dícső 3-dik honvédzászlóalj s vele a 48—49-iki nagy napok emléke. A még életben levő bajnokok, kik 30 év előtt a hősök hősnéek, Damjanicsnak, kedvencez zászlóalj alakulásánál és Szeged városában jelen voltak, az örökméltű nap 30 éves fordulóján találkozót adtak egymásnak ama város kebelében, hol a szabadság zászlója alú együtt esküdtek föl. A legnagyobb rész mult szerdán érkezett meg s ezek azon este kedélyes estét töltöttek el együtt a szőlőfürt vendéglő kertjében, a melyen nem hiányoztak a lelkes fölköszöntések. A többiek is megérkeztek aznap éjjel. Mind meglelt-korú, öszbeesavarodott férfiak lész a szép csoport egész nap együtt volt. Reggel 8 órakor csöndes miniet hallgattak a felsővárosi templomban, hol egykor zászlóaljuk is fölsküdtetett. A misén népszámu, intelligens közönség je-

lent meg a mise végével a kar a Szózatot énekelte nagy hatással. — Délelőtt a főispánt és polgármestert látogatták meg, azután vidám zeneszó mellett együtt ebédeltek a szállófürdő árnyas udvarkertjében. — Este ugyanott vacsora volt, a melyen már a főispánon s néhány főbb tisztviselőn kívül a polgárság köréből is többen vettek részt mint meghívottak. Az ünnepély hősei meleg hangon írt üdvözlő levelet kaptak Damjanics özvegyétől. Az összejövetel emlékeül mindannyian lefényképeztették magukat.

Vidéki vegyesek. Fél százados jubileumát ünneplé meg mult szombaton az eperjesi kollegiumi önképzőkör. — Fél egy házában a mult napokban tették le ünnepélyesen az új izraelita templom alapkövét, mely alkalommal az építő vállalkozó, Orbán Pál sikerült beszédet mondott. — A pillangók milliói lepték el Kolozsvárt a külső Torda-utczát. Emberemlékezet óta ott még ennyit nem láttak. Az embereknek a szó szoros értelmében védelmezniök kellett azemeiket, hogy a lepkék beléjük ne vágódjanak.

Különfélék.

*(Beaconsfield Andrásról.) Londonból írják: Beaconsfield a maga íróasztalán Andrásy arcképét tartja. A napokban Andrásynak egy barátja az angol kormányelnöknél járván, kérde, hogy miért tartja épen Andrásy arcképét azeme előtt? „Szeretnék — így felelt — ezen férfinak szívébe látni.“

*(Magyar hangverseny Párisban.) Május 31-dikén Párisban a Tuilloriák kertjében nagy s fényes jótékonyezélu ünnepély volt, melyben többek között Reményi Ede és Berkes zenetároulata is közreműködtek. A közzétett hirdotmények az ünnepély programjában magyar hangversenyt említettek. Ugyannazon alkalommal Kesler Béla zeneművész hazánkban is bemutatta a vezetése alatt álló zenekart.

*(Újabb merénylet Vilmos császár ellen.) A német császár ellen vasárnap újabb merénylet követtetett el. Midőn az agg uralkodó a mondott napon délután két órakor a „hárfák alatt“ egyedül kocsizott, egyik ház ablakából kettős lövés dördült el, s a császár vérrel boritva hanyatlott le a kocsija ülésére. A kocsi rögtön megállott s a császár vadásza a kocsiba ugrott s karjaiba fogta a sebesültet, míg egy kereskedő kendőjével fődte be az agg uralkodó vérrel borított arcát. A gyilkos nem golyóval, hanem őz-sréttel lőtt a császárra, melyekből harminczhárom talált. Haza érve rögtön ápolás alá vették a sebesült császárt s legtöbb sréttel ki is vettek fejéből, arczából, vállából és karjából s baja nem is lenne veszélyes, ha bár a sok vérvesztés az agg uralkodót nagyon elgyöngíté, ha attól nem tartanának, hogy a kézauklóba furódott sréttel nem fog sikerülni kivenni, szükség lesz az egész kezét levágni, a mit a császár 84 évével aligha lesz képes kibírni. — A merénylet elkövetőjét dr. Nobilingnak hívják, tudományosan képzett ember, s vallomása szerint azért akarta megölni a császárt, mert az által az államnak vélt jó szolgálatot tehetni. Egyébiránt úgy látszik, Nobiling nincs egyedül s a multkori merénylet is annak az összeesküvő szövetségnek a műve, mely Nobiling kezébe adta a fegyvert. Nobiling a social-demokratákhoz tartozik, s úgy látszik a társaságnak jelentékeny része van a merényletben. A gyilkos, mielőtt elfogták volna, lelötö a vendéglostat is, ki először szobájába lépett, azután magát akarta megölni, a mi azonban nem sikerült: a golyó fejébe furódott, de rögtön meg nem ölte. Annyi azonban bizonyos,

hogy aligha fog az igazságszolgáltatás kezébe jutni: sebe halálos. A császár halálára is számítanak; helyette regens-képen már is a trónörökös vette át az államügyek vezetését. Ez az eset általános megdöbbenést keltett, s az uralkodó család remegésben van, mert Nobiling kimondá, hogy utána mások fognak következni. A minisztertanács rögtön összeült és a legszigorubb intézkedésekhez szándékozik nyulni a social-demokraták elnyomására.

*(Elmult szép napok.) Husz év előtt John C. Fremont amerikai tábornok az Egyesült-Államok legnépszerűbb és leggazdagabb embereinek egyike volt. A köztársasági párt őt jelölte ki elnökül, a Mississipi melletti németek bálványozták, a forradalmi harezokban mint hőst tiszt ki. E mellett St.-Louisban úgy élt, mint egy uralkodó. Magyar testőrök környezték, háza fényes palota volt, háztartása udvari. Később New-Yorkba ment lakni. Mindenki milliommósna tartotta. Pedig kevesebb volt a koldusnál. Vasuti szédeltésre adta magát s a megehalt francia részvényesek Fremontot „in contumaciam“ elítélték. Ettől fogva rohamosan fogyott tekintélye, gazdagsága. Mindenét elárverezték. családja jászivú emberek kegyelméből él, ő pedig Washingtonban állást keres, de soha sem talál és — éhezik.

*(Nagy szerencsétlenség) történt mult pénteken reggel az angol partok mellett. Három német pánczélos frogatt jött Dower felől s kettő közülök: az óriás „König Wilhelm“ s a „Grosser Kurfürst“ Deal és Folkestone közt összeütköztek. A „Kurfürst“ bordáit betörte a „König Wilhelm“ s a frogatt rögtön elsülyedt, miközben gőzkazánja is fölrobbant. Legénységéből huszonhárom tisztet és százhatvan embert meg tudtak menteni; háromszázan a tengerbe sültek. Eleinte táviratok érkeztek, melyek szerint a „König Wilhelm“ is elsülyedt; ez azonban nem volt alapos hír. A német birodalom legnagyobb hajója csak megsérült elő részén s személyzete közül nem vesztett el senki. A szerencsétlenség színhelyére rögtön kereskedelmi hajók, gőzösök siettek, menteni. A német trónörökös, ki Londonban időzött akkor, Münster gróf nagykövettel rögtön Dowerbe utazott, külön vonaton.

Megbizások tára.

Nagy-Enyedre R. P. urnőnek: Mély részvétellel vettem kedves sorait. Igaz, vigaszt csak is tőle várhatni!

Acsára M. E. urhölgynek: El van küldve.

Szabadkára I. I. urnak: Rögtön újból megküldtem.

N. Tapolasányba G. B. P. urnőnek: Magánlevélben értesítettem a kívánról.

Komáromba J. G. urhölgynek: Már 10 napja elhagyta Pestet.

Esztergomba H. A. urhölgynek: Fájdalom, ez nem ritka eset már nálunk.

Szegedre Z. J. urhölgynek: A legszívesebben és azonnal intézkedtem.

Nagyváradra O. P. M. urnőnek: Balaton-Füredről azon lakonikus felelettel küldték azt vissza, hogy ott nincs olvasó terem! Ez jellemző. Szíveskedjék tehát másképp rendelkezni, vagy az ottani igazgatóságot e — szívessegre felkérni.

Kolozsvárra P. S. urhölgynek: Köszönettel vettem.

L. Apáti ba Sz. K. urhölgynek: A kék és rózsaszínű dísz még most is igen divatos.

Dobokára M. L. urnőnek: Fájdalom, lehetetlen!

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák a „CSALADI KÖR”-hez.

Hogy a t. e. közönség jutányos áron, díszes és tartós kötésekbe juthasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékeőbb magyar irodalmi vállalatokhoz disztáblákat készíteni.

E táblák kiválóan ajánlja díszes külsejük, mely alkalmassá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszére szolgáljanak, valamint tartósságuk és eleganciájuk, a a leggyorsabb kő és árba kerülnek.

Ily disztáblák e mű minden előbbi és jövőbeni evfolyamához is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis linom arannyal aranyozva el látott bekötési disztábla egy egész évfolyamban készítve melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krtól kapható totális azaz választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is színnel készíthető különösen ajánlatos az olvasógyűjtemények, színlódák, kávéházak stb. részére.

Szíves megrendeléseket kérem levelező lap utján eszközölni, a cím név és lakás világos megjelöléssel mellette. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzáj lesznek bekötve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök úgy szintén a vidékre is.

Vadász Ferenc özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherceg (uri)-néze 1. szám alatt Párizsi ház Párisban.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillette szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyancsak nagy választékban a többi itt fel nem említett *piperezereket*.

Árjegyzékek kíváncsra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

RÓZSAY, confectionneur,

Budapest, Deák-Ferencz u. 5.

„A francia nőhöz,”

ajánlja díszes fűszerelt raktárát a legcsébb parisi toillettek-, felöltők-, dolmányok- és mantillekkel, Claire de lune vagy más új gazdag díszít-ménnyel kiállitva.

Aranyaszonvi toillettek nehéz atlasz vagy sállebből 80 frttól 160 frtig.

Ungvári és más kópnyek 10 frttól 80 frtig.

Megrendelések a vidékről jóállás mellett leg-pontosabban eszközöltnék.

GROSSMANN JÓZSEF,
Budapest, király u. 27.
a „magyar koronához”

ajánlja

díszes felszerelt divat- és vászonraktárát,

ugymint:

Legjobb Noige és Kuberbaker

szövetek legolcsóbbára 1 mtr — 36 — 1.50

Fekete és színes ulma tette . . . — 39 — 90

Fekete és színes Noblesse . . . 1.60 — 3.50

Fekete és színes lyoni fallo . . . 2.00 — 3.40

1/2 és 3/4 fekete terne, alapja és . . . — 75 — 3.50

double Cachemir . . . — 30 — 50

Francia mod Crestum . . . — 35 — 1

Csípőfogók . . . 2.20 — 15

Fekete tornászokk súlyozott . . . — 30 — 1

Egyesreminő ajánlom nagy gyári raktáro-

mat rumburgi vörös és fonal vászonból, 30 és

35 rófia egy és azafel neműket chiffon, mint

színi minden a szálba vágó szöveteket igen olcsó

árakon. — Különbő ajánlom a t. bőlgeknek nagy

ruharkáronai ugyint;

1 elegans blgyruha . . . 18 frttól — 100 frtig

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

1 elegans mantillek terne . . . 10 . . . 40

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante mult heti küldeménye barátom körében teljesen elkölvén, — sziveskedjék ezen **küldemény** és valóban **niglelep** eredményt **bőrflinomitó** szerből ujulag 12 üveg 1 frt 50 kros és négy 2 frt. 50 kros nagy üveg valódi párisi Dr. Lejosse-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt a sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barátom közül, kik fürdőre vagy kéjutazásra készülnek, ezen nélkülözhetetlen és mindamellott ár-talimatlanoknak bizonyult szőpítőszerszerrel magukat ellátni ohajtják.

Szeged, 1878. május 8-án.

Teljes tisztelettel B n Anna.

Előfizetési díj (postadíj nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolati díj félárúknál
20 kr.

Szerkesztői kiadói irodák:
VI. kerület, Törvényszék, 6. sz. szoba.
21-22. sz. 2. díj emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyed évi hirdetés 5 kr.

24. SZ.
Janus 16-dikán.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.
minden szöveghez képmelléklettel.
Havonkénti
díjat két könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Elbeszélés az erdőben.

Szokol'y Viktoról.

(Folytatás.)

— 'Tegyük meg a kísérletet, — mondám a revolveremből ismét elkezdtem lövöldözni, a példánkat társaim követék. Csak a vízhang válaszolt, a mennyire a vihar bömbölésén át kivehetők. Azután két tenyerünket tücsök-alakban szájunkhoz tartva, teljes erőnkkel kiáltottuk az egymást kereső vadászok „Ho-ho-hopp!”-ját a oly pokoli zárvajt vittünk végbe, hogy a fészallott éji madarak versenyt szivottak a szélvészszel. De schonon semmi reményt nyújtó válasz.

Az éj már beállott. Egy helyben nem maradhattunk, Gyermeli indítványára tehát elhatároztuk, magunkat egészen paripáink jó ösztönére bízni a e határozat bölcsessége csakhamar kitűnt.

A sötétség nem volt teljes, mert a még mindig sűrűn hulló pelyhek daczára a hólepel némi derengést terjesztett, melyet a ködfátyol-képek változásainál szoktunk tapasztalni a mely emberre nézve inkább utóvesztő hogysen kalauzol. Freya azonban, a mint magára hagytam, szélmentében egyenesen indult visszafelé a jobbra fordult. Szép, derült nyári napokon sokszor barangoltam vele ezen erdőség lombátora alatt, hol ismert minden itató, legelő helyet.

Lépteit egyszerre meggyorsítja; tisztásra értünk. Két perc múlva hirtelen megállott, fülnerített a lábával kapálni kezdte a havat, a mi mindig jó kedvét mutatja.

— Gunyhó, gunyhó! — kiáltott föl mindkét barátom, kik, mert vadászok, nálamnál élesebb szemmel észlelhetettek.

Vigan ugrottunk le paripáinkról, mert nem kételkedtünk, hogy a már említett császargunyhók egyikéhez vezetett okos állatom. A gunyhó hegylejtőjébe ásva, sátorszerűleg volt nyers szálakkal betetözve a a totó földdel borítva. Elő-
része megfordított nagy V alaku volt a ennek közepén a

csak gyönlön zárolt ajtó, mit betaszitanunk nem volt nehéz feladat.

Csakhamar barátságos rőszetűz lobogott a félíg fa-, félíg földgunyhó közepén, mely különben elég tágas volt mindnyájunk számára, lovainkat is ideértve, melyeket hátsó részébe kötöttünk a durva gerendákhoz.

Elő dolgunk volt a tűz élesztésén kívül szegény, elesé-
gázott állatainkról gondoskodni. Szerencsére a gunyhó egyik sarkában haraszt és erdei sarjuból vetett ágy állott, mert a kerülőknek ezek a vityillók némelykor hetekig is szolgálnak lakásul.

Volt hát takarmányunk, ha nem is a legjobb, vizet pedig valami ócska cseberben hóból olvasztottunk, míg Honti nyeregtáskáink tartalmát találta föl a tűz mellé. Nem emlékszem, hogy életemben valaha jobb étvágygyal ütem volna lakomához a társaim ugyanext állították magukról; így tehát méltán következtethetők, hogy paripáink is jobb étvágygyal fogják sovány takarmányukat elfogyasztani, mint otthon a muhart és zabot.

A mint jól láttunk, lovainkat elláttuk a biztos fődél alatt éreztük, fűtülhetett miattunk a szél: jó kedélyhangulatunk teljesen visszatért. Nőink nem aggódhattak miattunk, mert mint ez falusiaknál szokás, elmaradásunkon megnyugodtak, tudva mindig, hogy valami esetleg egyik vagy másik ismerősünkkel marasztott. Egyikünk sem mondta, de mindegyikünk elhatározta, hogy az éjt itt töltjük a gunyhónkat addig el nem hagyjuk, míg a vihar el nem vonult fejünk fölött.

Székek helyett nyergeink szolgáltak. Rágyujtottunk egész napon át nélkülözött pipáinkra a más jobbnak hiányában butykosunkat jártattuk körül, egyről-másról beszélgetve, mert még nem lehetett több hét óráról.

Rátértünk arra a szegény, beteges fatolvajra is.

— Midőn eltámoltygott, ez volt az utolsó szava: „Ha vissza nem adja a bekecsmet, nagy szerencsétlenség fog történni,“ — jegyzém meg. — Ezzel csak nem fenyegette a kerülőt?

— Nem hiszem, — válaszolt Honti Rezső röviden.

— Mert néha megesik, hogy ezek a kerülők buzgalmuk áldozatául esnek. Harmadéve is egyet baltákkal agyonvágva találtak. A p—i alerdész pedig, ki csak fél év előtt nősült, egyszerre eltűnt, hiába keresték. Csak tavasszal, a hófúvata-gok olvadása után lelték meg csontvázát egy szakadéokban, vén ihar törzséhez kötözve; többi részét a ragadozó madarak, még talán farkasok, rókák temették el.

— Hogyan ismertek rá?

— A lába körül heverő róka- meg őzfejcs ércgombok-ról, miket kabátján viselt.

— Vig ilyes tette képtelen, — erősíté Rezső. — Sokkal jámborabb, becsületesebb és jobb családból való, hogysem ilyesmire képes volna. Ismerem őt gyermekkorától.

— Beszélj el tehát történetét; a „János halálában“ úgy is megígérted.

— Szívesen, hanem ne felejtsetek el a tüzet élesztetni.

Ezzel újra megtöltötte pipáját, egyet húzott a butykos-ból s így kezdő:

— Vig István legnagyobb szerencsétlenségét egy gomb-lyuk okozta...

— Egy gomlyuk?

— S miért ne! Ha a gomb szokszor nagy szerepet ját-szik az emberek életében, méltányos, hogy a gombyuk is kö-vetelje a maga részét. Csak az előbb hallottam, hogy egy csontvázban gombjairól ismertek a p—i alerdészre. Egy ismer-ősom gombja színházi tolongás alkalmával bizonyos hölgy óralánczába akadt s ezzel az órárt is magához rántotta a nél-kül, hogy tudomása lett volna róla; tolvajsaági gyanuba keve-redett, de tisztázta magát az özvegy hölgy előtt, miből ismer-etség, majd házasság, boldogtalan élet s csakhamar főbelövés keletkezett; gombja nélkül ismerősom maig is élhetne. Egy methodista prédikátor meggyilkolta ellensége nejét, a szegény teremtes azonban halálos nyögései közt is küzdött a gazzal, kinek egyik kabátgombja a szerencsétlen áldozat megdermedt ujjai közt maradt; ez a gomb árulta el azután a gyilkost és juttatta akasztófára. Egy batusz zsidó baktatott az ország-uton...

— Az istenért, ha nem szakad vége a gombos történetek-nek, soha sem érünk a gombyukhoz, — vágott közbe Gyer-meli. — Halljuk a gombyuk történetét.

— Tehát ott kezdem, hogy Vig szülei születésem falva ezomszédjában laktak. Atyja derék, de szegény kurta nemes volt, afféle hét szilvasia. Szerencsétlenségére a jó öregnek több volt a gyermeke mint szilvasia, mert a maga részéről családfájára újabb tizenegy hajtást jegyezhetett, tudniillik nyolcz fia és három leány nevét. Szerencséjére azonban a mily mértékben pusztultak szilvasiai, azon mérvben haltak el egyenkint gyer-mekei, de ebben meg az volt a szerencsétlensége, hogy a sok temetési költség lassan mindenőt fölemészttette, mert a bánat-ban felesége is szülőttei után költözött. Szerencséjére mégis megmaradt két fia: a legöregebb, Sámuel s a tizenöt évvel fia-talabb István s úgy nem kellett magát úgy éreznie, mint az ágaitól teljesen megfosztott vén csernek. Ti azonban ugyancsak megköszönnétek az ilyen szerencsét, ha arról kellene gondol-koznok, mint az öreg urnak, hogy miként adtok fiaitok szá-

jába botevő falatot, hogyan ruházzátok, hogyan nevelitek őket? E hajban is akadt szerencséje: idősebbik fia száz forin-tos ösztöndíjat kapott s abban a régi időben nyolczvan forint-ért busásan el lehetett mindennel látni egy tanuló ifjút, azért nyereség reményében Sámuel egyik távoli rokonuk, gazdag de zsugori pesti prókátor magához vette kiképzetés végett. Ámde az ifjabb Istvánnal mit csináljon? mert arra nincs eset, hogy egy család két gyermekének egy időben adjanak stipen-diumot; ezen kérdés megfajtése megoldati, ha már amugy is nem lett volna egészen galambfehér. Salva guardiát, kuriát, nemesi rátát, jobbágyokat, urbáriális zselléreket, de még csak nyomoru takasokat sem hagyhat Pistikájára, mik mellett ab-lakán kikönyökölve, szép csendesen végigpipázhatná az éle-tet; így tehát más módon kellett jövőjéről gondoskodnia. Sze-rencséjére közeledett a forradalmat megelőző utolsó megyei tisztujtás s az öreg kurta nemesnek reménye lehetett rá, hogy a megyei székvárosban legalább egy hétig ingyen — ételben, italban részesül, meg voka árában néhány ezüst huszas is üti a markát. Egy még feleségéről rá maradt fehérítettlen ab-roszból a helybeli szabóművészszel nyári ruhát varratott Pis-tikának s a fiut is magával vitte. Ugyan ki is volt akkor az első vicziapán-kandidátus?

— Neve talán nem tartozik a dologra, — jegyzé meg Gyer-meli.

— Neve nem, de maga az alispánjelölt lényeges befolyást gyakorolt ifjú hősünk jövőjére, mert párthívót, az öreg kur-tanemeat egy jómódu szabóhoz szállásoltatta.

— No, most már a gombyukhoz érünk — szóltam én.

— Még nem; de hallgassátok. Ennek a szabónak több szölleje volt a város határában s a mult őszszel igen jó termése, miből következik, hogy házában az öreg nemes oly vig napo-kat élt, a melyekben már régóta nem volt része. A nem épen élesezű, de élelmes szabó a poharazás közt ejtett sóhajtasok-ból csakhamar kivette, mi nyomja vendége szívét s azért egy este így szólott az öreghez:

„Ha nálam hagyná a téns ur ezt a kis ficzkót, a Pistikát, felfogadnám őt inasomnak.“

„Abból ugyan semmi sem lesz. Inasának? A kölyök pre-dikátumos nemesnek született. Neve: Stephanus Vigh de Setéthfalva és Szomor.“

„Hiszen nem úgy értettem, hogy az én szolgáló inasom legyen, hanem az emberi burok szabása művészetének gya-kornoka, a mely pályán sokra viheti.“

„Ezt már szeretem hallani, — mond az öreg, újra meg-töltve poharát. — De hát én nem fizetek a kölyökért; nemesi princípiumon soha, semmi szín alatt sem fizetni. Meg kell az embernek őriznie ősi, nemesi szabadságát.“

„Hála istennek, a fizetésre nem is szorulok. Nálam jut is, marad is. En magam tanítom, ruházom, élelmezem a ficzkót s ha megbecsüli magát és remekelt, neki adom feleségül most héthónapos egyetlen leányomat, no meg kis üzletemet s halá-lom után minden vagyonomat.“

„Maga Ollósi hercules embernek látszik, ámbátor nemtelen. Ide a tenyerét, hadd csapok belé parolát.“

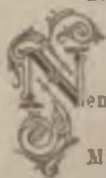
Ily módon az alku megtörtént s a mi ritkaság, mind a két fél azt hitte, hogy sokat nyert, különösen az élelmes szabó, ki már látta, mily tekintélyt nyújt üzletének az a körül-mény, hogy predikátumos nemes fia benne az inas; már csak azért is fölkeresi őt a felváros polgársága, hogy elmondhassa, miként nadrádját nemes ember szabta. Aztán meg ha remekelt

a fiú elveszi a kis Zeuzsit és átadja neki az üzletet, hogyan fogják bámulni az ujezég ezen feliratát; „Nemes Szomori Vig István szabóüzlete az Magyar Mágási Mentéhez.”

(Folytatása köv.)

Nem bánt semmi...

Fild J. Lajostól.

Nem bánt semmi, nem fáj semmi...

Nem ad semmi örömet,
Mint ha volnék sudár, melyről
A korona letörött.
Mint ha volnék kihűlt fészék,
Melyben ősi szél lakik...
Számítgatom a perczeket
Máig... holnapig...

Ugy szeretnék sírni, mint a
Bús vadonban a patak,
Hogy a piros levelek is
Sírva reá hullanak.
Hiez' a búban az örömmek
Fénye visszacsillanik...
Számítgatom a perczeket
Máig... holnapig...

Ködsz ójól bús idején
Jönnék régi szellemek,
Megcsókolnak, sugnak egy szót,
Aztán tova longonek.
De az a szó csöng a szívben,
Melytől az nem alhatik...
Számítgatom a perczeket
Máig... holnapig...

En az a szó, a mely annyit,
Annyit összerángott,
S mégis odadobnak érte
Ezt a rozsdás életet.
Részeg istenek álmaiban
Megszületett végtelen,
Magasztosabb nyelven: pokol —
Itt a földön: szerelem!

A világkiállításról.

Paris, májushó 28-án 1878.

Kedves barátom! Képzelem, hogy várod már leveleimet, és, hogy három hete már ígértem azokat neked innen, hányszor fordulhatott meg elmédben ez a mi közmondásunk: „Az ígélet szép szó” stb. De — az mégis csak nem egészen úgy van. Mikor neked azt az ígéletet tettem, nem tudtam én még akkor, mi az a Páris, és most, hogy tudom, — azt mondtam, hogy a világkiállításról fogok neked írni, de, három hete, hogy itt vagyok, és — tegnap voltam először benn! Azaz hogy másodszor. Másnap, hogy megérkeztem, azonnal kimentem a Marsmezőre, mert ott van a kiállítás, de csak néztem, csak néztem, és minél tovább jártam, annál inkább olyan volt a fejem, mint a szita, végre is táncolni kezdett körülöttem az az ezer meg ezerféle csudálatos szépség, talán el is ájulok, ha ki nem sietek a tiündéri rengetegből, vissza a városba; és azóta minden istenadta nap kimegyek a városba, napcsig nem teszek egyebet, csak bolyongok, egyik utcáról a másikra, és — hogyan lettem volna képes írni, mikor jóformán gondolkodni sem bírok! Azt mondják, hogy a párisi ember könnyelmű, de

magamról itélve, azt hiszem, hogy ez nem annyira természeti hajlam, mint kénytelenség. Repülni kell ott a gondolatnak, hol pillanatról-pillanatra egy-egy világ repül el a szem előtt, és azért szellemesnek is kell itt lenni az embernek. Hogy én miért nem lettem? Azért, mert most még semmilyen sem vagyok, most még csak a szememet tátom; de várj csak, néhány hét múlva, néhány hét múlva! Oh, milyen város ez a Páris! Nem is város az, hanem egész világ, egy valóágos eleven tenger. A mint kimegyek az utcára, megragad egy-egy élő emberáradat, és sodor magával, és azt mondják, hogy ez nem csak most, a világkiállítás alkalmával van így, hanem mindig. Az a százezer ember, a ki most a világkiállítás kedvéért naponként több érkezik ide, azt mondják, meg se látszik. Most vasárnap százezer napja volt a kiállításnak, tudniillik annyian voltak a látogatói, én lettem volna a százezeregyedig, éppen azért nem voltam az; kissé mégis sok lett volna a jóból; „itt honn” maradtam tehát, és „itt honn”, olyanformát éreztem, mint az egyezéri tudós, a kinck a macska a három font husz ette meg a kamrában; és azután elébe hozták: „A három font hus meg van, de hol a macska?” százezer ember a kiállításon, a városban meg, akár egy csepp a tengerben, meg se látszik, hogyan irhatnék tehát róla, három heti itt-mulatás után!

Megállok az utcákon — hogy melyiken? Mindegy, akár melyiken, egyik olyan, mint a másik; nézem a jövőmenőket, a mindenféle kocsikat, a melyek előttem elrobognak. Nem lehet megszámolni őket, szakadatlan láncolata az a kocsiknak, a fényes hintótól kezdve a zöld vagy kék színre festett tárkocsig, a melyben a jó lsten tudja mit visznek. Kérdeztem egy urat, azt mondta, tengeri nyulacskát valamelyik vendéglőbe, bornyu-szelotnek. Nem értem rá, megkérdezni, ha komolyan mondja-e, mert elsietett. A párisi ember nagyon udvarias, de a hosszú utcai diskurzusokat nem szereti. A hányat még megszólítottam, mind a legnagyobb készséggel megadta a feleletet, és még nagyobb készséggel elsietett azonnal. Azért meglohet, hogy nem is tengeri nyulacskát monddott; meglehetősen tudok francziául, de itt az nem elég; párisul kell itt tudni, az egészen sajátágos franczia nyelv, a mit csak Párisban lehet megtanulni. A hogy itt a szavakat összeszorogtatják; azért mégis olyan szép csengő, olyan ezüst hangú; de ez talán a mosolygástól van így, és ezen ismerzik meg a párisi nő a többiől; olyan okosan mosolyogni, mint Párisban, ahol sem tudnak a világon. Még a férfiak is. Van e mosolyban jó adag önhiúság is — hogy is ne, Párisban tölti életét! — de ledérséget nem igen látni sem a szemben, sem az ajkak körül, tiszteletérzetet sokkal inkább; de igaz — az örökös kocsirohogásról szóltam, és a kiállításra is kíváncsi vagy; jó, mondom, tegnap voltam künn másodszor, illetőleg először, elmondok tehát egyet-mást abból, a mit tegnap láttam.

A tegnapi nap hőse megint Károly Lajos főherczeg volt. Megint, mondom, mert a főherczeg már tovább egy hétnél van itt, minden nap kimegy a kiállításra, először is természetesen az osztrák-magyar osztályokat mutattatta meg magának, és annyira apróra nézett meg mindent, hogy az illető biztos urak, különösen eleinte, nem egyszer zavarba jöttek, lévén akkor még nem minden a legszébb rendben. Most azonban valóágos gyönyörűség nézni a magyar osztályt; csak így együtt lehet fogalma az embernek drága hazánk roppant természeti kincseiről; az a számtalan mindenféle arany, ezüst, és egyéb érczek, só, kőszén, és mit én tudom, geológusnak kellene lennem, hogy én azokat mind névszerint felsoroljam, és itt is legszébbek a magyar opálok, nem csak a magyar osztályban, hanem

az egész világon. Valóságos igézetes szépség, harmatcsepp és napugár kövé válva, és mekkora harmatcseppek! Mint a mutató-ujjam. A főherczeg is jól megnézte, és körülbelül úgy tetszettek neki, mint a magyar csárda. Mert az is van itt, és pedig gulyáshus és cigányzene dolgában tősgyökeres, maga a csárda azonban egy kicsit kicsípte magát, épen úgy, mint a cigányok, veres és kék színűek, szintén efféle kiállítási czikk; jönnek is csudájukra, napestig zausolva a csárda, és a ki egyzer benne van, nehezen vál meg tőle, a magyar zene végett; mondhatni máris az egész világot meghódította a mi édes-kedves nemzeti zenénk. Huzza is az a Berkes, de ezt minek noked földicsérnem, mikor magad is eleget hallottad. Csak néhány magyar pár járná is hozzá, igazándi magyar kedvvel; ha ezt itt a kiállítás idején naponként látnák, nem kételkedem benne, hogy a jövő farsangon világítanez volna a csárdás.

Májushó 30-án.

Félbe kellett hagynom irásomat, látogatásom volt, és ime, három nap óta nem juthatok a folytatásához! Ilyen itt az élet, valósággal elnyeli az embert elevenen. Én kárpótollak a kis várakoztatásért; voltam a Voltaire-ünnepélyen; tegnap ülték meg írói dicsőségének századik évfordulóját, a Gaité-színházban. Lehetett benne úgy 10 vagy 20 ezer lélek, a színpad is telided-tele zausolva, és most gondold el, milyen lehet az, mikor ennyi tenger ember elkezd tapsolni és éljenezni, és pedig nem egyszer, hanem legalább is huszszor, perczekig ugye bár jó meleg lehet akkor a világ? És én mégis meg sem érztem, annyira el voltam bűvölve, egy tüneményes alaktól, galambősz hajjal, galambősz szakállal, fiatalosan lángoló szemekkel és szívet megkapó csengő szép hanggal.

Viktor Hugó volt az a férfi, egy 80-on felül levő ember, és egész tartása olyan ép és erőteljes, hogy már a látása is elbűvölt, hát még a mikor beszél! Egy valóságos monda korbéli próféta, glória fényével homloka körül. Ő volt az utolsó az ünnepély három szónoka közül; Spuller, Deschapel és Hugó; ő is, miként a másik kettő, Voltairet dicsőítette, voltaképen azonban az emberiség és szeretet apotheozisa volt az ő beszédje, és perczről perczre megújult a tengersokaság tapsvihara, és mikor a végén azt mondta, hogy minden háboru gyilkosság, és a tizenhatszázadik század azellemét kéri, hogy a tizenkilencedik századot a háboru rémeitől óvják meg, — ehhez hasonló lelkesedésre és elragadtatásra bizonyynal még csak a magyar képes. Csakhogy a magyarnak nem volt Voltaire-je, és nincsen Viktor Hugó-ja. De — másnak sincsen, sem az egyik, sem a másik, és talán épen azért, mert az egyik nem volt nekik, a másik nem lett neki; azért tehát — Isten áldjon meg, máskor kevesebbet írok, mégis több lesz benne.

K. Irma.

A Kegge család.

(Holland beszély.)

Beets Miklóstól

I.

Ki ne ismerné azt a szörnyű betegséget, melyet a közéletben a félelmetes idegláz néven neveznek? Kinek nem ragadta el egyik drága barátját vagy rokonát? Ki nem volt soha sem tanuja e szörnyű hareznek, melyben az idegek és a véredények az uralomért viaskodnak, míg a beteg e vívást életével fizeti meg? Lelkembem szomorú emléket hagytak e betegség jelenségei. Látom még a szenvedőt megtört szemével, fekete

ajkával, száraz kezeivel, nyugtalan ujjával. Látom a mint lázas álmairól és látományaikról mormog, hihetetlen erővel felemelkedik és mintegy kimondhatlan félelemtől gyötörve, erőtellenül visszahanyatlik. Látom csendesen feküdni, a halál közeldét jelző szomorú pillanatokban. Még érzem a kámfort és pészmat, melytől a körülállók úgy félnek. Még tudom a félelmet és reményt, az éj ijesztő beálltát, a reggel utáni vágyat, az orvos várását. Még hallok hozzátartozóinak kérdését: „nem ez volt a krízis?” Még látom őket csodás csalódásokba ringatózni, a nekik jó jelnél reményleni, az orvost tulzónak nevezni, szavaik reménylő szívük szerint magyarázni, míg, váratlanul bár, bebizonyul a kemény igazság, hogy kába volt a remény, hogy a halál elutasítatlanul jelentette be magát.

De hál' istennek! felgyógyultakra is törnek elő édes emlékek így rám, ki ifjú erőm egész teljével harezoltam át e szörnyű kinokat, és ki többeket láttam a halál torkából kiragadva, új életre virulni. Láttam többé már el nem torzított vonásaikat, a lassankinti egészséges elalvást, az első ébredést a gyógyulás érzetével, a szemeknek oly régen kívánt nyugodt tekintetét, az éhséget, az első felülést, a gyermeki háladozást az orvos által megengedett pohár borért! Oh, az egészség mérhetlen kincs; de a nehéz betegségből fellábadni, az boldogító kék!...

Leydenben tartózkodásom harmadik évének elején, egy demerary-i születésű ifju hurezokodott szomazédombba. Egyetem polgárok ily esetben egymást meglátogatják. Az ifju tetszett nekem. Jelleme nyílt, szeretetreméltó és kedélye gyöngéd vala. Nagy gyöngédséggel és ragaszkodással emlékezett meg övéiről, kiket még gyermekkorában hagyott el és kiket csak tanulmányai végeztével lehet viszontláttnia. Ezért szerettem úgy meg; és habár nem voltunk egykoruak és egészen más tanulmányokkal foglalkoztunk, mégis gyakran felkerestem. Ez igen tetszett neki is, mert velem nyíltan beszélhetett a szívét érdeklő dolgokról, míg fiatal barátai vagy gyermekeknek vagy igen komolyaknak tarták azokról beszélni.

Egyik látogatásomkor fáradtságról és lomhaságról panaszkodott és nem sokára hallottam, hogy barátom Kegge Vilmos csakugyan rosszul van. Beteg tanuló soha sem szűkölködik társaságban és talán némelyik a tulajdos ápolás miatt hal meg. Azon órát választam tehát meglátogatására, melyben kevés barátot véltem nála találni. Ágyban feküdt. Habár bizonyos, hogy a házi fogságra ítelt tanuló hamarabb fekszik le, mint a szorgos nő, barátom még is rosszabbul volt, mint hittem. Vilmos igen vig volt. Mindjárt láttam, hogy lázban van. Két barátja ült ágyánál. Hogy szórakoztassák, bíróul birták fel, hogy egy bizonyos kártya a l'homme játszmaiban kiadandó-e vagy nem, mi által kényszeríték a huszonkét kártyát mindenféleképen egybevetni — a mi igen kellemes időtöltés egy betegre, de mégis fárasztó. A két barátot megkértem, hogy hagyják el e tárgyat és távozzanak. Aztán csendességre intém a beteget, a lámpát lecsavartam és leeresztém az ágy-függönyöket.

Vilmosnak orvost akartam hozatni. De arról tudni sem akart. Egy barátja majd nála marad, míg elalszik, különben a holnapot majd bevárja.

Már másnap kora reggel nálam volt gazdaszönya.

— Az ifju ur rosszul van! Ejjel felébredt, theát főzetett és szokásán kívül mogorva volt hozzám. Olyan vadul nézett rám, hogy majd lerogytam és még most is lábaimban az ijedség. Azt hiszem nem volt jó, hogy annyit ült a nyitott ablaknál, idegenek ehhez nincsenek szokva stb.

Felöltöztem és azonnal hozzá mentem.

A ház ereje növekedett. Elégedetlen volt ágyával, hálószobájával, gazdaszonyával — szóval mindennel. Be akart fűtötni, attól várt jobbulást.

En kértem, maradjon nyugton és orvost hozattam.

Az orvos megjött és a betegséget aggasztónak mondta. A tanuló szobából betegszoba lett. Azonnal irtam tutorának. Ez néhány nap múlva megérkezett; vén agglegény, ki soha sem volt betegágy mellett és kinek kezei ferdén álltak, kevés eszü és zord kedélyű ember. Mindenben szabadságot hagyott nekem. Szerencsére a gazdaszony igen ügyes, nyugodt, tevékeny és egyuttal érzékeny nő is volt. Mindenben szívesen szolgált; az orvos is mindent megtett és néhány tanuló, kiket a beteg mellett virrasztani akartok csapatából kiszemeltem, velem együtt minden lehetőt elkövetett. De hiába. A betegség folytatta véres útját; és remegve átélt és virasztott három hét után eltemettük Kegge Vilmost.

A tanuló temetése ünnepélyes. Az élet virágában álló emberek hosszú sora, mely gyászruhában kísér ki a temetőre egy holtat, mutatja, hogy az élet virága sem biztosít a halál ellen. A koporsót rendszeren az elhunyt földieit viszik, vagy ha nincsenek kellő számban, a vele egy világrészből valók. Vilmos számára nem volt található tizenkét földi. Tehát legjobb barátai vitték ki. Csak rövid ideje volt az egyetemen. . . . És talán ezek közt nem volt egy sem, ki előtt valaha kitért a szíve. Talán én voltam, ki legritkábban láttam, legbensőbb barátja. Utolsó éjjel legalább, mikor ép magánál volt, egy gyémántos és belül M. E. betűt viselő gyűrűt vont le ujjáról.

— Őrizze meg, — mondta gyenge hangon, — nekem nagyon drága volt.

Többet nem mondott.

A jogkari dékán, melyhez Vilmos tartozott, rövid beszédet tartott a sirnál. Mi, ki őt vittük a gödörbe, szórtuk a maroknyi földet és a gyám megköszönte a jelenlevőknek az elhunyt iránt tanúsított végtelen tiszteletet. A menet az egyetemre tért vissza és ott azétosoltunk. A fekete kabátokat levettük, a fehér keztyűk kiszolgáltak. Mindegyik visszatért foglalkozásához, mulatságaihoz, élő barátjaihoz. Hat hétig egyik-másik viselte kalapja mellett a keskeny gyászszalagot. De mikor karácsonykor megjelent a tanulók évkönyve és az évi jelentést olvasták, melyben néhány sor Kegge Vilmos emlékének is volt szentelve, nem egy egyetemi polgárnak kellett megerőltetni emlékező tehetségét, hogy Kegge Vilmost elképzelje.

A hányszor gyámja arról beszélt, hogy majd ír Nyugat-indiába, oly zavarba jött, hogy végre én vállalkoztam az előkészítő levél írására, melyet az üvé volt követendő a halálhírről és beszámolóval az elhunyt holmijáról. Megtettem e szomorú kötelességet; és a két levél elküldése után nem sokára Vilmos apjától kissé tulzó hálálkodással és barátságajánlással telt választ nyertem.

Két év múlva rá a Kegge család maga Németalföldre jött és — mint később megtudtam, gazdagon települt le Rhenen városába. Az első hírt erről egy katulya havanna-szivarral kaptam, melyet következő, kissé különös tartalmu levél kísért: „Hálaldosságnunk kis füstáldozata szülő-hazánkba tértünk alkalmából. Jöjjön Rhenenbe, tudakolja csak a Nyugat-Indiából jött családot és szívesen látja önt: Kegge János Ádám.”

II.

E „füstáldozat” átvétele után nem sok időre, melyet barátaim nem késtek helyettem is elszíni, egy esős októberi reg-

gel, melyen nem keltem fel igen korán, gondolatokba merülve ültem a reggelinél, midőn alól szokatlan lármá hatott fel hozzám.

— Mit, még magasabban? — kérde egy előttem ismeretlen lármás hang. — Ördögbe, hisz ez tyukketrecz! Ejnye, beh adtát van! Tyuk legyenek, ha valamit látok!

Az ajtó kinyílt és belépett egy módos öltözetű, körülbelül negyven éves férfi. Arcza nem volt igen előkelő, de kifejezése vidám, nyílt. Barna arczazine déli égaltat sejtetett. Szemei élénkek, szürkék és pofaszakállja fekete. Haja, halantékán már meggyörülve, itt-ott szürkével vegyült. Zöld felöltője volt, melyet azonnal kigombolt és mutatta fekete ruháját, meg finom atlaczmellényét, melyen nehéz arany óraláncz fityegett. Kezében szép borostyán gombu bambuszrudat tartott.

— Kegge! — kiáltá felém, midőn csodálkozva felkeltem üdvözlésére. — Kegge vagyok, Vilmos apja! Jöttem, hogy önt, a muzeumot meg a várat lássam, és ha azután velem jó székelyemre, ördögösen megörvendeztet.

E látogatás meglepett és ama név hallása meghatott. Bevallom, hogy ritkán gondoltam a szegény Vilmosra, de a rögtöní visszamelekezés és még hozzá az atyai emlékeztetés fájdalmasan érintett. Kifejeztem örömet, hogy elhunyt barátom apját megismerhettem.

— Kár volt a fiúért, — mondá Kegge ur óráját nézve. — Derék ember válhatott volna belőle. Szívbeli sajnálom. (Itt elhuzta az ablakfüggőnyt.) Ön ördögös magasan lakik, de a kilátás szép. Ez a széles-ut, ugy-e?

— Szemben lakott Vilmos; ott hol most a faalkotmány áll.

— Hisz akkor szomszédok voltak! Kár, bizony kár, kár! . . . Ez Scott Walter arczképe, mi? Olvas ön angolul? Szép nyelv ugy-e bár? Kaphatnék itt egy teljes Scott Waltert? De ezép és drága kiadást akarok. Ki nem állhatom a közönséges rongypapírt. Gyermekeim egy Scott Waltert már félig eléptek. (Itt ismét óráját vette elő.) Mikor lehet a muzeumba menni? El kell mennem a holt vadállatokhoz. Mognézhetem az egyetemet is? Van itt még más nevezetesség?

Ez esős októberi napon elvándoroltam vele a muzeumba, hogy előbb a természettudományi osztály kitömött vadállatait, majd az ál-történeti osztály holt Pharaonit, azután az embertani osztály soha sem élt gyermekeit és a gyűlésteremben a mindig élő tanárok arczképeit, kezdve a vörös palástu Scalligertől a fapalástu Borgerig megnézzük. Változatosság okáért meglátogattuk az állítólag a friezektől származó várat.

Befejezésül megnéztük Siebold khinai és japáni ritkaságait és végre megpihentünk az egyetemi Minerva-körben. A „Nap” fogadóban ebédeltünk, hol Kegge egy hosszú ur csodálkozásait és megütközését kelté fel a paprika mértéktelen élvezetével, a kelkáposzta megvetésével és a bordeauxi borok lenézésével, mely utóbbinál fogva kénytelen voltam vele portert inni.

Az ebéd után elutazott Kegge ur; meg kellett neki ígérem, hogy közelgő vizsgálatom után néhány hétre hozzá rándulok; akkor majd megmutatja, hogy szokott ő vendéget fogadni és mily jeles a pinczéje.

— Ha tanulni is akar egyuttal, — mondá — van elég könyvem; ha addig valami új jelenik meg Bulwertől vagy egy másiktól, hozza el magával számlámra; de e legjobb kiadás legyen!

Néhány héttel későbbben levelet kaptam, mely ígéretemre emlékeztetett, kísérv egy óriási fazék indiai nyalánksággal — a

mennyire kiokosodtam, rhebarbara szeletek és nagy, finomított czukorba rakott nád-darabok. Kegge ur jelenté, hogy felesége és leánya, mellesleg mondva szép barna hölgy, égne a vágytól engem ismerni.

E kívánságának eleget tettem és néhány nap múlva — két spanyol agár ugatása közt — szemközt ültem az asszonnyal és a szép barna leánynyal Kegge János Ádám házában.

III.

A szoba, melyben voltam, hanyagsággal párosított nagy pompát mutatott. Tul volt tömve vilasztékos butorokkal, melyeken mind az újdonság fagyos fényessége tünt ki. Jobbra széles nyitott zongora állt, terhelve jó csomó könyvvel, össze-vissza dobált kótákkal és egy gitárral. Egy szép kótatartó azon tartalmával, mely nem hevert a zongorán, egyik spanyol agár mulatott. Kis asztalkán illatszer-üvegek, kézi tüzernek, kagylók, szivartárczák, drága könyvek képes kiadásni heverték. A karrarai márvány-kandalló-párkányon ezüst óra és az előtt két ezüst edény állt és a vele szemben levő óriási tükör alatt egy állványon gyönyörű kitömött madár-csoport állott, hegyes csőrrel és hosszú farkkal. Mellette ruhaszekrény nyitva. A szoba négy sarkában négy nehéz aranyozott karos gyertyatartó pompázott. A szőnyeg világos vörös, s a finom függönyökön naranccsinű és világos kék selyem szegély. Mint minden hű család nál, úgy itt is a „háziur” és „házi asszony” életnagyságu képei függtek a falon: Kegge ur prémes kerek köpenyben és felsuvalkodott pénzemberhez illő tekintettel; felesége pedig nagy gyöngysorral nyakán, gazdag csipke-betéttel ruháján és drága karpereczekkel. Egy harmadik kép négy gyermekből álló csoportot ábrázolt, melyen a szép barna leány nem volt a legrutább. A legidősebb gyermeknek, Vilmosnak arczképét fájdalommal nélkülöztem. De ez igen természetes vala, a csoportot csak a család átköltözése után festették. A kerevet előtt, melyen a ház szép leánya ült, vöröszegélyű tigrisbőr terült el; az anya karszéke pedig oly öblös és kényelmes volt, hogy egészen elmerült benne.

Mikor beléptem, a háziasszony az Azor agárral ölében, melyben nem volt oly zenei kedv, mint Mimiben, ült széken és czirógatta, míg leánya, letéve himzését, egy nagy, fehér kakaduval mulatott.

Keggéné inkább alacsony volt mint nagy, férjénél fiatalabb, leányánál barnább és bármilyen vala is azelőtt, európai most nem tarthatta szépségnek. Öltözéke igen egyszerű, sőt némileg hanyag volt; az igaz, hogy sokat akart tenni jóvá a homlokán díszelgő diadem és keblén himbálózó nehéz arany láncz — noha ezek az ékszerek olyanok voltak, mintha nem ille nének Keggéné jelenlegi ruhájához. Látogatásom zavarba ejtette, úgy látszott nagyon könnyen zavarba jött az őt környező pompán és azerepén, melyet játszania kellett.

Leánya segítségére jött, — bizonyos anyákra nézve szép és jó dolog az okos leány!

Üdvözlésemre kissé feszesen felállt, míg a néger-inas székett közelébe, aztán örömet fejezte ki, hogy megismert.

— Atyám úgy örült az ön látogatásának! Most ugyan nincs hon, de nem sokára megjő; sürgős ügyben kelott elmennie.

Kegge ur leánya bizony szép volt. Ép oly finom metazésű szája és orra volt, mint Vilmosnak, de szemei szebbek fivéréénél. Gyönyörű, fekete, fénylő, lélekbe ható szemek. Ha felnézett tüzesen és merészen csillogtak; ha pedig lesütötteket, csodás szendőség, alázatoság honolt bennük. Haja hosszú, fényes

fürtökben angolosan, környezé kissé halvány, de telt arcú. Tudtam, hogy a most körülbelül husz éves Vilmosnál három évvel fiatalabb; de a meleg égövi lakók szerint teljesen ki volt fejlődve. Fehér battiszt és sok ránczu túll pongyola borítá karcsu termotét; más ékszert nem visolt, csak ujján vérvörös rubin gyűrűt, mely piczi, puha kezére vonta a figyelmet.

A szép barna leány ügyesen tudta a társalgást vezetni; a szüneteket avval tölté be, hogy a kakaduval tréfált és kétszersült falatokkal etette, mi alatt én halálfélelmet álltam ki szép ujjaiért. Könnyen érthető, hogy a kedvelt madarat igen megdicsértem.

— Oly szépen cseveg! Koko, hogy hinak engom?

És oly gyöngéden simogatta Kokot, hogy szerettem volna helyében lenni. De a drága név ép oly kevésbé hangzott el a kedvencz kemény ajkáról, mint azt én eláruhadtam volna. Hosszas czirógatás után megszólalt: „Vakard a fejem.”

Ez tévedés volt és Koko drágán fizetett érte. A szép szemek villogtak és hájos kezével a feledékeny kedvencz fejére ütött, hogy Koko félrefordított fejjel hátrált.

— Atyám néha tréfából ily szavakra tanítja, — mondá a haragvó szép, — de ezt kellemetlennek találom.

(Folytatása köv.)

A taps eredete, annak üdvös s káros hatása.

Van-e azínház a föld kerekiségén, mely nélkülözne az ugynevezett fizetett tapsonczoikat, van-e költő, zeneszerző, színész, énekes, szobrász, festész, ki pályafutásában ne találkozott volna a klikk és klakkal? — a válasz e merészen felvetett kérdésre nagyon egyszerű, — nincs s nem is lesz soha.

Nem akarván e sorok szives olvasóit untatni, az úgy is kellőkép ösmeretes, s fővárosunkban meglehetősen divó klikk elhagyásával röviden a klakkra térek át, mindenekelőtt annak eredetét kutatva.

A fizetett tapsonczoik vagyis a klakk eredete a régi rómaiak idejébe esik, Neró császár volt tudniillik az első, ki többeket megvesztegetett, hogy oly alkalmakkor, midőn ő a nép előtt nyilvánosan énekelt — tapsoljanak.

Ő tehát megalapítója e nupjaiakban a tökély netovábbját elért mesterségnek.

A párisiak valószínűleg ez oknál fogva nevezik a fizetett tapsonczoikat, ide érte a csokor dobálókat s lelkesülést előidézőket nagyon találóan rómaiaknak.

Szerintök különben rómaiak ez értelemben azok is, kik nem csak pénzért, hanem szokásból, vagy valódi lelkesülés következtében tapsolnak.

A ki feltűnően tapsol, — római, a ki borura, derűre dicséri ezt vagy amaszt a művészt, művésznőt, festményt vagy költeményt, — eo ipso római, s így számtalan alfajokat lehet megkülönböztetni.

Bizonyosan volt már alkalmad szives olvasó oly anyával beszélned, a ki szeretett leánya szépségét, szeretetreméltóságát émelységig magasztalja, előbb-utóbb pedig kisül, hogy az eldicsért angyal nem is annyira szép, mint inkább ostoba, az ily anya a szó szoros értelmében vett római nő, egyike a legveszélyesebb alfajoknak az ezekeli társalgás, különösen a fiatal emberekre nézve veszélyes, mert daczára annak, hogy leányaitkat dühösen szeretik, mégis várva várták ama szomorteli pillanatot, melyben szerettöket egy férj karjára fűzhetik.

A szerzők s a kritikusok nem mindig élnek jó egyetértésben, ez már régi igazság, hány oly színműíró, regényíró, költő létezik, ki nem annyira szellemi szüleményei classicitására, mint inkább jelleme egyik vonására nézve mondható rómainak, s mi okozza azzá lettét? Az önérdék, a sértett hiúság.

X. szerző például annak tudatában, hogy rövid idő múlva egy képzeletileg jelentékeny színművel lepi meg a közönséget, nyakra-főre kezdi dicsérni Y. kritikust, kit különben gyűlöl s nem egyszer, hanem számtalanszor színművének declarált.

A mű megjelenik s Y. kritikus nem akarván római lenni, azt gyöngének, gyarlónak mondja, erre az érdemes szerző majd kibuvik a bőréből, Coriolánként kigyót, békát kiált a kritikusra, részrehajlónak nevezi s remekművét a közönség ítéletére bizza. A nagy közönség nagyon természetesen nem tudja, hogy a 9 felvonásos szomorujátékban körülbelül 1000 ember szereplése kívántatik, arról sincs tudomása, hogy a vígjáték erkölcsrontó tendenciát tartalmaz.

A művésznők férjei többnyire rómaiak, magam is többeket ismertem e fajtából.

A plebs alias római csócsalék azokból alakul, kik esténként a színházba, hangverseny termekbe elrándulnak, hogy ott a műveket s azok előadóit pénzért megtapsolják.

A taps, alig hihető s mégis úgy van, mesterség s az általa elidézett hatás főleg attól függ, hol s mi módon alkalmaztatik. Legközönségesebb módja a tapanak, ha kezeinket oly célból, hogy nagy zajt üssünk, egymáshoz csapkodjuk. Zárt ujjakkal a halkéz tenyér üregébe csapkodni elegansabb modor, melyet a distinguáltabb közönség használ, az előbbi a tapstanfolyam első éves gyakorlója s a karzat látogatóinak szokása.

A páholyban ülő fertálmágnus a mennyire csak lehet kihajol a páholyból, kezeit feltűnően egymáshoz közelíti inkább mint csapkodja, mintha csak azt mondaná: Nézzétek ti többiek szegény halandók, ő nagysága tapsol.

Vannak azonban olyanok is, kik valódi elragadtatásuk által ösztönözve tapsolnak, ezek tetszésüket akép nyilvánítják, hogy mialatt hevesen tapsolnak, fejüket jobbra-balra kapkodják, lábaikkal dörömböznék az illető művész, vagy művésznő nevét, éljent, vagy ha kaszinó tagjai bravót, kiabálnak.

A komoly öreg ur, képzeljünk például egy öreg bankárt, nyugdíjazott ezredes vagy bíró, a világ minden kincseért sem használná a zaj elidézére kezeit, helyesebbnek tartja botját lassu tempóban a padlóhoz ütögetni.

A művész még ezt sem teszi, neki hallgatnia kell, logteljebb fejével bólintgat, érzelmeit, ítéletét tollára bizza.

Hihetetlen majdnem, ha azt állítom, hogy még a zenekarokban is akadunk itt-ott rómaiakra, — s mégis úgy van. Ezek aztán a valódi nemes rómaiak, mert lelkesedésök minden egyéb körülménytől eltekintve, egyedül művészi ösztönükben leli indokát.

De nem is lelkesül egy-egy ilyen büszke római mindenért, a megszokott, a köznapias untatja. Egy, a közönségesnél csinosabban eladott ária, a vendégművész hangja, játéka, mely a nagy közönség élénk tetszésével dicselkedhetik, őt csak figyelmeztet, ritkán teszi elragadtattá.

Könnyen érthető a művészi érzék ezen mintegy eltompulása, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy közülök akárhány van olyan, ki például „Faustot” vagy „Don Juant” ötvenezer is hallotta, — „Margitot” „Zerlinát” tizenöt-husz művésznőtől látta személyesítve majd jobban, majd rosszab-

bul, — mennyire kitűnő és kiválónak kell tehát azon művészetnek lennie, mely e sokoldalú tapasztalat ellenére is hatást képes gyakorolni, viszont mennyire büszke a művész és művésznő, ha ezen művészeteket is a dicsőségét hangoztatók sorába látja lépni.

Magam voltam egykor tanuja egy ily jelenetnek, mely örökké emlékemben fog maradni.

Egy mindnyájunk által ismert művésznő fellépte alkalomával történt, — a közönség el volt ragadtatva, tombolt örömeiben s hétszer hívta a lámpák elé kedvencét, hullott a sok koszorú s bokréta.

Felvonás végével a kritika kitűnő képviselői, a kaszinó matadorjai a színpalak mögé siettek, hogy üdvözöljék a művésznőt, mindezen rendkívüli hódolatokat bár örömmel fogadta is a kitüntetett, azon hatást nem idézték elő, mely előre látható a várható volt. Egy színpal mögött állva láttam, midőn a zenekar elsőkelőbbjei csupa 20—30 éves támasza színházunknak, előlépve magok a társaik nevében köszönetet mondanak a szerzett élvezetért. „Nagysád” mondá a megbízott „Kegyed ma nekünk felejthetetlen élvezetet szerzett, fogadja szíves köszönetünket” . . . ha Lady Dudley összes kincseit rakták volna a művésznő lábai elé nem hiszem, hogy nagyobb örömet érezhetett volna, mint ezen egyszerű szavak hallatára. A pirosító és az átélt izgatottság daczára félig pirulva dadogó köszönetét s ráadásul még szeméi is könybe lábadtak.

Büszke is lehetett e jelenetre, mert nemzeti színházunk fennállása óta, ez volt tán a második.

Évek multak. — s most már feledés borítja e művészi nevet, de „Ophelia” emlékezete él s élni fog azok közt, kik őrle hallották először.

Hogy a taps szóval a közönség tetszésnyilvánítása üdvös, azt nem fogja tagadni senki. — okkal, móddal alkalmazva buzdítja, és serkenti a kezdőt s jutalma a megérett tehetségnek.

A fizetett taps, a bérlett rómaiak méltelyei azonban a valódi művészetnek, megölik azt magvában, s vajmi gyakran támaszai a középazertárságnak.

Jaj annak a színháznak, melyben gyökeret verve alattomos működésével, kereskedik, eltekintve attól, hogy a harmóniát a színpad és a közönség közt elenyésztí, a művészet terén amugy is elkerülhetlen irigységet szítja s ingataggá teszi a közvéleményt.

Az utóbbi időben gyakran merültek fel panaszok e téren, különösen nemzeti színházunkat illetőleg s méltán szült megbotránkozást amaz eljárás, melyet e fogadott tapsoneczokból álló római tábor tanusított. Ezen bérenczek azonban csak viasz bábok, melyeknek titkos rugói a háttérben, jobban mondva a homályban keresendő, ezen titkos rugók figyelmébe ajánlom azon mindenesetre szem előtt nem tévesztendő faktort, mely közönségünkben bírja támpontját.

Közönségünk értelmessége és az őt kiválóan kitüntető intelligenciája alapján nem fogja megengedni, hogy hazánk első műintézete fogadott tapsoneczok tanyája legyen, s ha beketűrd is, rövid idő alatt megtelik a mérték s akkor fog módot s eszközt találni, melyek segítségével a sötétben turkáló vakandokat napfényre hozza, azokat a megvetésnek szolgáltatandja át.

iff. Huber Károly.

Egy hét története.

Juniushó 12-dikén.

A korcsmárosok és kirándulók bróme. — Hogyan szokott a fővárosi nép kirándulni a „zöldbe.” — A tisztviselők egyletének esztergomi kirándulása. — A színházak az ünnepek alatt. — A munkások és a nyomdászok nagy gyűlése.

Sem a zöldbeli korcsmárosoknak, sem pedig a mulató polgárságnak nem lehet oka panaszra: a pünkösdi ünnepekre nem lehetett volna szebb idők megrendelésre sem. Hogy a vidéki gazdák mit mondanak ehhez a „szép időhöz,” az egészen más kérdés, nekik bizonyára az lett volna a legeszebb idő, ha sötétre heborult volna az ég boltozatja s reggeltől estig csak úgy dőlt volna az áldott jó eső, — csakhogy az ünnepelni ohajtó városi nép, mely nem gondol tovább, s eszébe sem jut, hogy utóvégre is a vidéki emberek rossz kedvét megérzik a városiak is, na meg a korcsmárosok, kiknek e két nap egész lutri, mely boldoggá teheti, — ezeknek betölt a kívánságuk. Jutalmat lehetett volna kitűzni annak, a ki képes lesz egy tenyérnyi felhőcskét felföldözni az égen.

Használták is az időt. Akármerre ment az ember, mindenütt kirándulókra bukkant a bokrok alatt, a domb tövében, a terebélyek árnyában. Tudják-e vidéken, hogyan szokott a budapesti polgár-család kirándulni? Az asszonyok kora-reggel nyakát szegik egy-két csibének, libának, megsütnek vagy két tepsi csereenyés rétest, a férfiak pedig megtöltetnek öt-hat palaczkot (két litereseket természetesen,) jó féle asztali borral, hozzá egy-két üveg savanyu-víz, s mindezt gondosan asztalkendőkhöz göngyölítve be egy jókora táskába. Aztán az asszony-nép könnyedén felöltözik, a gyerekeket is felöltöztetik, s mind megindulnak a nagy utra: a zugligetbe vagy a városligetbe. Legtöbbször gyalog mennek s van is mit czepelni az elemózsiás táskán, de azívesen czepelek, mert a czélnál meg lesz a fáradságnak édes jutalma. S kiérkezve kiválasztanak valami jó félre eső árnyas helyet, hová letelepednek, a táskát fejtől teszik és — azívják a jó levegőt. Mikor megéheznek, kibontják a táskát, egy abroszt leterítenek a friss gyepre s van jó ízű falatozás és poharazás, — bizonyára a császár asztalánál sem jobb ízű.

Es ez a mulatság eltart estig és ha az ember nem sajnálja a fáradságot, csak egy kis területen talál ilyen csoportot százat; minden bokorban más-más társaság, nevetésük, adomázásukat is hallják, de legkevésbé sem feszélyezi egyiket sem. Nem látják egymást, a bokor hűs válaszfal, s nem törődnek egymással, jól érzik magukat, megelégedettek.

Lám, mily kevés kell az egyszerű embereknek a megelégedésre, — ki ne irigyelné? Mi törjük a fejünket a különbnél különben, s rendszeren tenger-pénzbe kerülő mulatságokon, melyek felényire, tizedrésznyre sem elégítenek ki; minduntalan unatkozunk, vagy bosszankodunk, emésztjük magunkat, rontjuk egymás kedélyét s jó, ha este nyugvásra térve azt mondhatjuk: hála istennek, csakhogy ez a nap is elmúlt valahogy!

Egyébiránt hiszen buzgó fiatal emberek most az egyszer gondoskodtak róla, hogy a pünkösdi ünnepe ne muljék el tőlünk ilyen egyhanguan, unalmasan. Az országos tisztviselők

egylete, mely a télen át oly sok jó estót szerzett a fővárosi közönségnek, az ünnepekre is kigondolt valami szórakozást, melyért hálásak lehetünk. Nem más ez, mint egy kedélyes kirándulás Esztergomba. Ünnepe másodnapjára volt tervezve. Jókora reggel, még hat előtt, mintegy háromszáz tagból álló szép társaság gyűlt össze a Dunapartjára, a gőzhajó társaság indulási helyére, hová már messziről hívatott Rácz Pali heggedűje. A vizen föllobogózva vígan himbálózott a karsu „Hildegard”, mintegy türelmetlenül várva az indulás percét. Mert azt nem lehetett pontosan megtartani — hölgyek is levén a kirándulásban résztvevők közt, a kik pedig, hiszen tesszik tudni! Végre félhétkor együtt volt az egész társaság: egyleti tagok, meghívottak, szép fiatal hölgyek, vig fiatal emberek. A Hildegard megindult, s vidám csevegés közt észre sem vette a társaság, hogy már Vácznál van, hol ismét többen csatlakoztak a kirándulókhoz. A megérkezést taraczkok durrogása jelenté, s a partról fölhasant a tűzoltók jeles zenekarának zenéje, a nagy közönség pedig, mely a hajó érkezését várta, szívélyesen üdvözlö az érkezőket.

Végre partra szállt a társaság; Földváry István szép üdvözlő beszédet mondott az esztergomiak nevében, aztán mind valamennyien fölkerelkedtek a zeneszó mellett a bazilika megtekintésére indultak. Ezután mindnyájan vissza a hajóra, melynek fedélzetén már terített asztalok várták a társaságot. Biztatás nélkül helyet keresett magának mindenki s bizony négy utánig nem is gondolt senki a fölkelésre. Ekkor egy kör-séta állt a programmon, melyet sokan elengedtek, de bezzeg nem ám a program követező számát, a táncmulatságot a fürdővendéglő nagy termében. Igazán fürdőben találta magát a társaság, gőzfürdőben, hanem azért nehogy azt tessenek hinni, hogy a tánczolók sora idővel ritkult. Ellenkezőleg, óráról órára tömöttebb volt a terem s általános volt az elégedetlenség, midőn este tizenegy órakor jelenték, hogy a hajó indul vissza a fővárosba. Hanem hát menni kellett. Hildegard nem sokára gyorsan siklott lefelé az éj sötétében a hűs hullámon, a társaság nagy része pedig, (kevesen keresték föl a nyughelyeket,) a fedélzeten enyelegve, tréfálva, dalolva élvezte az éjt, míg végre három óra után, (már a hajnal kipirítá az arcokat,) ismét ott voltunk, a honnét elindultunk, a Dunaparton.

Hát a színházak? A pünkösdi színházakra nézve nem szokott jövedelmező lenni, azonban régi dolog, hogy Rákosi szerencsés csillagzat alatt született, s míg a nemzeti színháznak az ünnep mind a két napján: csak „tisztelőbeli közönsége” volt, addig az ő pénztárától kénytelenek voltak visszamenni a későn érkezők. A nemzeti színházban az első napon a 47-diki czikk adatott, melyben Prielle idográzó művészettel játszik. Nagy jelenése a negyedik felvonás végén most is vérfagyasztó hatást keltett. Halmi és Földényi két rouéja kitűnőek voltak. A második napon láttunk egy régi és egy új francia vígjátékot. Az utóbbi czíme Visszatérés Japánból, szellemmel, finoman írt kis bluotte, melyben Nárai, Helvey Laura, Bercsényi és Sántháné csinosan játszanak, s melyet hosszabb darab izo-

litőjeül máskor is szívesen megnézünk. A másik: A házasság rokantjai. Régi bohózatos vígjáték, melyet Feleki magyarított talán az ötvenes években, ha nem előbb. Kétségtelenül mulattató darab, melyet érdemes volt újra színre hozni, a rendezőt azonban kérnünk kell, hogy a közreműködőknek ne engedje meg ily felemás-módra megjelenni. A darab most játsszik, a török-orosz háborúról is van benne szó, hogy eshetik meg hát, hogy peati bálon egyik attilában, a másik frakkban jelen meg?! A közreműködők valamennyiét dicséret illeti meg. A népszínházban ünnep első napján a Sárga csikó adott, melyben Szigligetiné s Vidor aratták a tapsokat, a második napon a Cornevillei harangok kedves zenéjében gyönyörködött a közönség.

Abban a kevés közönségben is, mely a színházakat az ünnepek alatt látogatta, föl lehetett ismerni, hogy nagy része idegenekből áll. De az utcákon is szokatlan számban találkozhattunk idegen arcokkal. Ennek is meg van a nyitja. A magyarországi nyomdászok, valamint az országos munkásgyűlés ez ünnepnapokon nagy gyűléseket tartottak a fővárosban. A munkásoknak régi sérelmeik vannak, melyeknek orvoslását azonban sem egy, sem tíz nagy gyűlés nem adhatja, az időtől kell azt várni, mely a mai társadalmi viszonyokat átalakítani fogja, s mely bekövetkezik bizonyára. A munkás gyűlés különben szokatlan rendben és nyugalomban folyt le; a berlini események miatt a hatóság a legnagyobb mérséklést rendelé el, s ott volt a miniszteri biztos, a ki minden perczben feloszlatni kész volt a gyűlést, mihelyt ez ama határokat átlépi.

Nem is volt aztán érdekes a munkás gyűlés. Határoztak, de határozatuknak értéke nincs. És ez így lesz minden munkásgyűléssel, mert mint említém, a munkás kérdést nem gyűlések és tanácskozások, hanem az idő oldja meg.

Budapesti hírvivő.

*(A király) azeptember havában Galicziába megy, hogy jelen legyen a Wadowice és Lemberg mellett tartandó hadi gyakorlatokon. Angol lapok pedig azt a hírt újságolják, hogy ő Felsőge a nyáron a párisi kiállítást is meglátogatja; de e hír mellett semmi sem bizonyít.

*(Rudolf trónörökös) prágai utazását július közepéig halasztották el. A trónörökös fogadtatása céljából nagy előkészületek történnek az egyes kastélyokban és indóházakban. Prágában különösen pompás lesz a fogadtatás s a város polgármestere úgy intézkedett, hogy az ünnepélyességek rendezését maga a városi tanács vegye kezébe.

*(Rozás napló.) Jegyesek: Schumacher Frigyes postamester és Lelbach Krisztina kisasszony Baján. — Pap Mihály és özvegy Császárné született Bihary Mária urhölgy. — Walder Bálint táviró-tiszt és Maár Sophie kisasszony Duna-Penteléről. — Egybekeltek: Vass Pál városi aljegyző és Becsey Éva kisasszony Szegeden. — Döry Vilmos birtokos és Karácsonyi Erzs kisasszony Budapesten. — Mécsáros János miniszteri fogalmazó és Fülöp Irén kisasszony Budapesten. — Andrássy Jenő tanár és Wiedermann Anna kisasszony Pozsonyban. — Csikás Ferencz bérlő és Alaga Flóra kisasszony Baján.

*(A magyar gazdasszonyok) országos együletének június havi választmányi ülésében számos árvalány-felvételi s egyéb kérvény, valamint a folyó ügyek elintézése után, köszönettel vétetett gróf Zichy N. János urnak 1000 frt adománya, ki az

alapítók sorába iktattni határozatott; köszönettel vétetett még több apróbb adomány. — Végül bejelentetett a házi bizottság elnöke Liszy Istvánné által az intézetre tett május havi költség, mely 1295 frt 48 kr-ra rug, valamint a gyermekek által készített 185 darab kézi női munka.

*(A központi Fröbel-nőegylet) a császárfürdő udvarán tánczvigalmat és tombolát szándékozik rendezni öt gyermek-kertje javára. A tombolát azonban a fürdő igazgatósága nem hajlandó megengedni. Miért nem? Hisz annak olcsó sorsjegyeit nem erőszakolják senkire s ép a tombola az, mely reggeltől estig folytonos eleveiséget idézhet elő, a mire pedig a császárfürdőnek szüksége van. E jó karba helyezett intézet meg is érdemli, de legyen is rajta, hogy régi nagy közönségét teljesen visszatérítse.

*(Az országos nőképző egyesület) tanintézetében (zöld-fautca 28.) e hó 15-dikétől 23-dikáig tartják meg a közvizsgálatokat. 15-dikén lesznek a vallástani próbatétek, felekezetekint külön termekben, 16-dikán az ének és zenevizsgálatok, 17-dikén az elemi osztályok próbatétei, 18-dikán az első, 19-dikén a második, 21-dikén a harmadik, 22-dikén a negyedik polgári iskolai osztály vizsgálata. 23-dikán a felső tanfolyam első osztályaé. A vallás- és zeneprobatétek délután három órakor kezdődnek, a többi kilenczedétől órákor reggel. — A II. kerületi állami tanítónőképzőintézet évi zárvizsgálatait e hó 16-tól 21-ig tartják meg.

*(Gróf Károlyi György) fiatalkori nagy álló arczképét Barabás Miklósa kitűnően készítte el az akadémia számára. Dismagyar ruhában, fiatalon, szép arczczal ábrázolja az elhunyt grófot abból az időből, midőn akadémiauk alapítására a pozsonyi diétán (1825. november 3-dikán) egy évi jövedelmének felét ajánlta föl. Az arczkép hű s egy akkori párisi festvény után készült. A vasárnapi nagy gyűlésen zöld növények csoportja közt lesz felállítva az akadémia emelvényén, hol a nagy-emlékü alapító fölött gróf Lónyay Menyhért fog emlékbeszédet mondani. Ép ezért a megnyitót Csengery Antal tartja, ki ez alkalommal egész tanulmányt írt, főleg műveltségi közviszonyainkról.

*(Siposs Antal) felsőbb képzésű zenointézetének tanítványai e hó 7-dikén zártkörű nyári mulatságot rendeztek, mely kellemes idő mellett minden váratkozásnak megfelelőleg sikerült. A háziaszony Batizfalvy Sámuelné és a rendezőség minden kigondolhatót elkövettek vendégeik mulattatására. A rendezőség nagyobb része hölgyekből állott, kik közt voltak: De Adda Mariska, Batizfalvy Erzsike és Ilonka, Helvey Irénke, Just Ida, Krivácsy Ilonka, Szongoth Ilona, Zaphiry Helenka. A hölgy-vendégek közt láthatók voltak: Krivácsy József ezredesné, született Marescotti grófnő, kedves leányával Gizellával, ifj. Péchy Béláné, még tavál az intézet kitűnő tanítványa. Csáky Tivadar grófnő, az énekosztály kitűnő tanárnője, Jolánka leányával, Barnáné Teréz; Pongrácz baronessé, Mallász Vilma, Thury Ilonka, Patrona Erzsike, Petz Anna, Vörös Erzsé, Szalay Anna, Kresko Fanny és Kuppics Natalie kisasszonyok. Ebéd alatt élénk felköszöntések folytak. Almásy Miklós emelte poharát elsőizben az összes tanítványok nevében Siposs Antalra, azután mesterére Lisztre, továbbá Krivácsy Marescotti grófnőre és a háziaszonyra. Utána Klinger Sándor újból Siposs Antalt éltette. A táncz 6-kor vette kezdetét és éjfélig tartott, a négyeseket 22 pár tánczolta. A tiszta jövedelem, mely a magyar zongora-verseny alkalmával a tanítványok által kitűzendő arany és ezüst éremre lesz fordítva, meghaladja a 80 frtot.

.. (Fényes zászló-szentelési ünnegélyt) tartott az Edelsheim-Gyulai nevét viselő hadastyán-egylet vasárnap a vérmezőn. Reggel 6 órakor a zenekari ébresztő hozta össze a résztvevőket, kik a budai proviant-téren összegyűltek a fölállítottak. Ráth apát tartott tábori misét, melynek befejeztével a zászló beszenteltetett. Az apát ur magyar és német nyelvű beszéde katonái, huzdító volt. Az egyesületnek, mely most zászlószenntelését tartja, tagjai régi vitézek, a hazát szolgálták, visszatértek polgári körükbe, de ha a haza hívni fogja őket, ismét készen állnak. A mise alatt a zászló szentelés-kor az ó-budai régi gárda díszlővéseket tett szabatosan. A szögek beverését ismét az apát ur kezdette meg „isten nevében.” Utána Ráth főpolgármester ő Felaége a király és családja; Albrecht és több főherceg nevében vert a zászlóba szöveget. Megbízott képviselők ezt a miniszterek, főváros, több tábornok stb. nevében folytatták. Ezzel az ünnepélynek még nem volt vége, mert a hadastyánok a az összes egyletek, küldött-ségek (a honvéd-menház tagjai kivételével, kik kocsin haza mentek) „olléptettek” a zászlóanya — Bárá Edelsheim-Gyulainé — előtt a visszamentek a budai lövölde elé, hol a szög-beverést folytatták. Délután az egyleti zenekar hangversenye volt ünnepi beszédekkel, este pedig bál.

.. (Liszt Ferencs) jelenleg Párisban időz, mint a zenei jury tagja. E hó 24-dikéig marad ott a akkor az erfurti zene-ünnepre megy, hol több zenekari művét adják elő Bülow vezetés alatt. Az a hír tehát, hogy augusztusban nézi meg a világ-tárlatot, valótlán volt. Akkor ő már Augusz bárónál lesz Szegszárdon.

.. (Kongressusra) gyűltek össze Európa leghíresebb politikusai és diplomatái Berlinbe és ekép Andrássynak kedvencez terve létesült. Csütörtökön délből nyílt meg a kongressus a birodalmi kancellári palotában, Bismarcknak, mint házi gazdának elnöklete alatt, kit aztán Andrássy indítványára a tisztében meg is erősített a kongressus. A diplomaták már szerdán megérkeztek Berlinbe a mindeniknek a lakása előtt dísz-öröng áll. A kongressus tagjai Németország részéről: Bismarck herceg, Bülow államminiszter és Hohenlohe herceg párisi nagykövet; Ausztria-Magyarország részéről: Andrássy gróf külügyminiszter, Károlyi Alajos gróf berlini nagykövet és Haymerle báró római nagykövet; Franciaország részéről: Waddington külügyminiszter, és St.-Vallier gróf nagy követ; Angolország részéről: Beaconsfield lord miniszterelnök, Salisbury marquis külügyminiszter, Russel lord; Olaszország részéről Corti gróf külügyminiszter, de Launay gróf nagykövet; Oroszország részéről Gorcsakow herceg államkancellár, Suvalov gróf, londoni nagykövet, d'Oubril báró nagykövet; Törökország részéről: Karatheodory pasa közmunkaminiszter, Sadullah bey, és Mehemed Ali pasa. A kongressuson ebben a sorrendben ülnek a patkóalaku asztal mellett. A tanácskozások egyelőre titokban tartatnak.

.. (A tudomány és irodalom halottjai.) E héten több kitűnő tagját veszte el a tudomány és az irodalom, a kik közt első helyen kell említenünk: Fogarasi Jánost, a hazai tudománynak egyik buzgó munkását, ki szélhűdés következtében elhunyt. Fogarasi a legidősebb tagjai közé tartozott úgy az akadémiának, mint általában a tudományos életnek. 1801 április 17-dikén született Felső-Kézsmárk helységben Abaujban. Tanulmányait Szikszón kezdte meg és Sárospatakon fejezte be. Az ügyvédi pályára készült, azonban e pálya nem felelve meg természetének, egy gazdagabb nemzeti családnál nevelői állást vállalt a már akkor megkezdé irodalmi munkásságát,

melyet azontúl egy fél századon át szakadatlanul folytatott. Hivataloskodását 1841-ben kezdé meg az akkor fölállított váltótörvényszéknél, mint tanácsjegyző. 1848-ban István főherceghez nádori titkárral, a magyar miniszterium megalakul-tával pedig a pénzügyi miniszteriumhoz tanácsosul hivatott meg. A forradalom után 1850 végén hivatalt vállalt mint tanácsos az ideiglenes pesti főtörvényszéknél. 1853-ban a pest-megyei törvényszéknél büntetőügyi tanácsának elnöke lett, — majd a kereskedelmi és váltótörvényszék elnöke egész 1863-ig, midőn a hétszemélyes táblának lőn közbirója. E mellett az irodalom terén is rendkívüli munkásságot fejtett ki, a nyelvészet és jogtudomány körül. Legbecesebb hagyatékát kétség-kívül a „Magyar nyelv szótára” képezi, melynek hat roppant kötetét Czuczor elhunyt után egymaga fejezte be. Az akadémia 1838-ban levelező, 1841-ben pedig rendes tagjává választotta. — Temetése szerdán ment végbe. Az akadémia ennek következtében a szerdai és csütörtöki napra kitűzött nagygyűlést e hó 23-dikán és 24-dikén fogja megtartani. A temetés nagy részvét mellett ment végbe. — Meghalt Balogh Zoltán is, az ismert költő, Tokajban. 1833-ban született Budapesten. Tanulmányait a forradalom megszakította mint 15 éves gyerek beállt honvédek, végigszolgálva a szabadságharcot Világosig. Aztán a festésre adta magát. Megismerkedvén az akkori Lisznyay-Sárossy-féle körrel, az irodalommal kezdett foglalkozni. Több kötet költemény jelent meg tőle, drámákkal is tett kísérletet. 1859-ben Szemere Bertalan unokahugát Jakabfalvy Jolánt vette nőül a szőta Zemplénben Csabajon lakott, hol gazdasággal, költéssel, képzéssel foglalkozott. Mindig a közjogi ellenzékhez tartozott. Most szándékozott Budapestre tenni át lakását s itt egészen a festészetnek élni. Derék polgár, jó hazafi a művelt férfi szállt vele a sírba. — A tudomány további halottjai: Szkalniczky Antal, elsőrangú építő művész, az akadémia palotájának (Ybl-lel együtt) építője a magyar tudományos akadémia levelező tagja, e hó 9-dikén a lipómezei örültek házában elhunyt. — Dr. Zimmermann Jakab, bölcsészettudor a nagyváradi megyei áldozár, a kecskeméti állami reál-főtanoda rendes tanára, munkás élete 71-dik évében e hó 5-dikén kimúlt. Sok jeles tankönyvet ír.

.. (A svábhegyen) a pünkösöd másodnap bucsu kegyeletes megemlékezésre adott véletlen alkalmat. A „kärthauzi kolostor” kies völgyében néhány száz kiránduló telepedett a puha gyöpre s daloltak, fecsegték, játszottak, mint azt a fővárosiak teszik, ha legalább órákra kimenekülhetnek a háztömeg prózájából, porából. Egyszerre fölkel egy fiatal ember a erőteljes, csengő hangon ékesen emlékezett meg a „kärthauzi-ház” nagy lakójáról, báró Eötvös Józsefről. Meghatottan hallgatták, végül pedig viharosan éljeneztek.

.. (A Széchenyi-szoborral) botrány fenyegeti Magyarországot. Az Engel mintázata oly rossz alakot, oly buta képet adott Széchenyinek, hogy bár mennyibe került is az, csak össze kell törni, mert Széchenyit és az országot azzal csúffá tenni nem lehet, pedig a minta már az öntődében van, és ha 2—3 hét alatt a bizottság meg nem gondolja magát, vagy a kormány erkölcsi befolyását föl nem használja, hogy kapacitálja a bizottságot, akkor lesz egy óriási, otromba, buta Széchenyink, ki Deákától elfordítja arcát. Pedig azt hisszük, hogy nincs olyan sok szobrunk, hogy legalább azt jól meg ne csináltassuk, a melyekre nagy nehezen pénzt gyűjtünk.

.. (A patouristák majálisa) csüt. azépon sikerült. A mar-gitezigeti, vendéglő körül már 6 órakor nagy közönség hullámozott. Hűdég lévén, csak a teremben táncoltak. Annyian voltak

benn, hogy a franczia négyest sem járhatták. A szenvedélyesebb tánczosok és tánczosnők reménykedtek, hogy a tíz órai hajóval sokan elmennek s akkor szabadabb lesz a tér, de hiába reménykedtek, mert ezen az estén a közönség nagy részét megazárolta a táncz vágya és tíz óra után mind ott maradtak a szigeten. A nagy és díszes társaságból íme a következő női névjegyzék: Luby Gynlándé, Dalmady Győzőné, Özvegy Erdélyi Józsefné, Polgár Ignáczné, Szilágyi Emilné, Kégly Józsefné, Földváry Emilia asszony, Sulviné, Schnierer Aladárné, Küry Oszkárné, Hindy Gázné, Glazer Gynlándé Somogyból, Förster Irma és Gizella, Kralovánzky Vilma, Kausser Katalin, Kujon Katalin, Daruváry nővérek, Erdélyi Anna és Gizella (Sirokból Heves-megyéből), Márkus, Thaly, Gynlányi, Filep, Voigt, Martin, Ronbach, Bornemisza és Varga nővérek, Ruffy Natália, Draskóczy Lenke, Degré Erzsike, Balassa Irma és Gizella, Glatz Mathild, Füzesáry Ilona, Tassy Mariska, Torma Mariska, Funták Izabella, báró Pongrátz Mariska, Molnár Ella, Derék Ilona, Vecsey Ilona, Klauzál Emma és Mariska, Lipthay Margit, Siraky Ilka, Csillag Sári és Kornélia, Farkas Alice, Vida Jolán és Andrásovits Gizella kisasszonyok. E névsor csak mintegy nyolczad részét képezi ama névsorok között, melyeknek kedves tulajdonosnői a mulatságban részt vettek. A rendezőség ügyes és udvarias fiatal emberekből állt, kiknek tiszte s nagy tömkelegben tisztezes fáradsággal járt. Ámde szívesen fáradhattak, mert buzgalmutat a legszebb siker koronázta. Már kukorikolt a kakas hajnal hasadtára, midőn a mulatság véget ért.

*(Díszes szökököt) állítását ajánlotta föl évek előtt az első hazai takarékpénztár a ferencziek terére, s az ennek költségére megszavazott pénzösszeg azóta folyvást kamatozik. Az új szabályzat szerint azonban e tőrből egy széles utca lesz s így ott szökököt nem állíthatnak föl. Az intézet beleegyezett, hogy a Kalvin-tér közepén létesítsék. De ez is szabályozatlan s a napi vásártól meglehetősen dísztelen piac.

*(Ada-Kaleban a török nők) szívesen látjuk a katonáinkat. Mikor a törökök kivonultak a várból s a Sokeszevia ezred sort képezett, egy mélyen lefátyolozott török nő közelített a tisztek csoportja felé, kezében pompás fehér rózsákkal telt kosárral, melyből sorra kínálta a tiszti urakat. A tisztek mosolyogva fogadták az ajándékot, mire a hölgy a legénységet akarta meglepni rózsáival. De a legénység ép „vigyázz” alatt állt, mozdulatlanul, mire a nő egy távolabb őrködő bakut kezdett kínálni fehér rózsáival; de ez is oly mozdulatlanul állt, mint egy szobor. Erre a török nő teletűzdelte a baka egész kabátját szép fehér rózsákkal s odább ment, jobbra-balra osztogatva a béko török jelvényeit. Ezalatt a török lakosság legidősebbje, ki egyszerre mind valami bíróféle hivatalt is visel a községben, az ezred parancsnokát megkérte, hogy küldje a zenekart a várba a török hölgyek tiszteletére játszani, kik a hangversenyt majd a váron kívül fogják hallgatni. Az ezredes ígérte, hogy a zenekart elküldi Ada-kaléba, de a török hölgyek csak maradjanak ott. Nagyot csóvált erre fején a vén török s valamint morgott szakállába vallásos tilalomról vagy miről. A vége az lett a dolognak, hogy a zenekar a várban játszott, a török hölgyek pedig az Ada-Kale alatt levő mezőn sétálva hallgatták a „tiszteletökre” rendezett hangversenyt.

*(Halálozások.) A lefolyt héten meghaltak: Papp Sándor czimzetes görög keleti püspök Nagyváradon. — Mayer József orvos 74 éves korában Dettán. — Nagy Ignác birtokos 83 éves korában Tolcsván. — Gyurgyek Antal iskolai igazgató 57 éves korában Baján. — Maróthy

Pálné született Balogh Eszter 88 éves korában Domahidán. — Hajós Berta Dömsöddön. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, június 8. Varázsfuvola. — Vasárnap, június 9. A 47. cikk. — Hétfőn, június 10. Visszatérés Japánból. — A házasság rokksajtjai. — Kedden, június 11. Faust. (Human Erzsébet föllépte.) — Szerdán, június 12. A másoló. — Három gyertyatartó. — Visszatérés Japánból. — Csütörtökön, június 13. Fekete dominó és Peregrina. — Pénteken, június 14. Oedipus Kolonosban.

Népszínház. Szombaton, június 8. Toloncz. — Vasárnap, június 9. Sárga csikó. — Hétfőn, június 10. A kornavillai harangok. — Kedden, szerdán és csütörtökön, június 11–13. Kolumbusz. — Pénteken, június 14. Kapitány kisasszony.

A Varázsfuvola előadása a múlt szombaton érdekes volt, s természetesen, hogy az új közreműködőké volt a főérdekeltség. Egyik Maleczkyné, a kitől az új királynőjének nehéz szerepét ezuttal hallottuk először. Maleczkyné igyekezett megfelelni a hozzá kötött várakozásoknak. Szerepének nehéz futamait tisztán énekelte s ha hangjának ereje lépést tartott volna iskolájával, előadásával sikerültnek mondanók. Papagena cinos szerepét ezuttal Kurzweil Janka énekelte csinosan s kellemmel, kifejezéssel, hibátlanul. A kisasszony kétségbevonhatatlan szép tehetségnek adta jelét ezuttal is, melynek csak tér kell, hogy kifejlődjék. Sarastrot Ney most is erővel és lévvel énekelte, s hogy Kőszeghy pompás Papagena, azt tudja már a közönség.

Human Erzsébet kisasszonyt hallottuk Faustban s örömmel jelentjük ki, hogy teljesen megfelelt várakozásunknak. Ezuttal még játéka ellen sem lehetett kifogást tenni, Gretchenje az a gyermekes, ártatlan lányka volt, a minőnek Goethe és Gounod képzelék; járatlansága a színpadon, a körülmény, hogy e szerepet először énekl, segítettek ifjúságának s szerepet igazi eredetiségében tüntetni föl. S a hangja, éneke? Mondottuk már első föllépéskor: ritka szép csengő, erőteljes és tiszta hang; iskolája csaknem bevégezett, hangvételei biztosak. Egy szóval oly megbecsülhetlen hanganyag, mely a legszebb kilátásokra jogosít. Meglepte a közönséget már a fonódallal; nem érzelegve dalolta el, mint a többi Gretchenek szokták, hanem egyszerűen, fel s alá sétálva, közbe-közbe rá gondolva a szép ismeretlenre. Az ékező-áriánál a a további részletekben is hagyhatott itt-ott kívánni valót a szigorú kritikusnak, de a ki tekinti, hogy egy kezdő áll előtte, nem tagadhatja meg elismerését a ritka szép tehetségtől, mely előtt szép jövő áll.

A népszínház ezredik előadása alkalmából nagy ünnepélyt rendez. Az ünnepély napja augusztus 18-dika. Este a színházban nagy díszelőadás lesz, alkalmi allegorikus tableauval. Másnap, 19-dikén, künn, a szabadban, (hol, még nincs megállapítva) nagyzerű bankett, melyre hivatalosak lesznek a népszínház benső barátai. Este táncszünet zárja be az ünnepélyt.

Az őszi időnyre érdekes repertoirról gondoskodott a népszínház igazgatója. Négy új operettet hozott Párisból, melyek közül kettő ott roppant hatást keltett. Ezek a Kis hercege, mely a Renaissance színházban állandó teleházzal adatik a Lecocq legsikerültebb operettje, a másik Niniche, mely a Variété-színházat tölti meg minden este. Niniche csaknem oly sikerült mű, mint a Kis hercege, vagy a Cornevilli harangok, s e három darab az idej Párisnak legkapósabb operettjei.

Divattudósítás.

Ki ne tudná jól, hogy egy fekete selyem ruha nem csak nélkülözhetetlen öltönye minden, csak egy kisse a világban élő hölgynek, hanem nőbányával ez előtt még a legtartósabb ruhák közé is tartozott egy fekete selyem ruha. E nézet azonban mai nap egészen megváltozott. Valjon mi lehet ennek oka? A fekete selyem rossz minőségében, kedves olvasónom! Fénye, színe, nehézsége, minden tökéletesnek látszott rajta, még a szabóné is el volt ragadtatva szépsége által, és midőn az elkészült ruha először díszítórúdját, a család férfitagjai őszinte tetszéssel fogadták azt, mert melleleg mondván, észrevették, hogy kivált a férjek legjobban szeretik nejelket: nehéz fekete selyem ruhában látni. És csudálatosan gyakran kínálkozik mai napéig alkalom a fekete selyem ruha felöltésére, hangversenyek, thea estélyek, rendezett regélyek, részvétlátogatások stb. Kevés idő múlva azonban, alig merjük jól szemügyre venni ijedtünkben, vesztélyes fényesség tűnik fel a ruha felső részén, épen a derék mellett, nem sokára már az ujjak kezdenek idegen fényt kapni; négy hét múlva már az összevarrások mellett vékony, ijesztő csíkok mutatkoznak, és végre valódi szörnyűkérdéssel látjuk, hogy a plüssök csupa torzínakat mutatnak. Egy szóval, fájdalmas önmegadással be kell vallani, hogy a szép fekete ruha, ruháink kedvelt dísz, búzkeségünk, rohanva közeledik feloszláshoz! Mi ez, miért van ez? Ebben valami titokzzerűség van, valami boszorkányság, ugy-e bar? Hisz a selyem természeti állapotban sokkal erősebb minden más szálnál, melyet szövetekre feldolgoznak. Ki van mutatva, hogy a selyemszál háromszorosan tartósabb, mint a leustál, és kétszer olyan erős, mint a len. A selyem e csudálatraméltó szívóssága fő oka a jó selyemszövetek nagy tartósságának, egy másik ok pedig az a tapasztalat, hogy a selyemnek nem árt meg egy könnyen a nedvesség sem. De nem csak tartóssága emelte a selymet már rég óta első helyre, hanem ezen kívül még szépsége, fénye, színe és a megilapó viszony, melyet az egész arcszínre gyakorol. Ez volt oka, hogy a selyem minden más szövetnél kedveltebb lett és minden időben a nagyok és előkelők ruházatát képezte. A divat semmiféle változata nem tudta megingatni a selyemszövetek régi jó hírnevét, egy szövet sem volt képes út az első helyről lecsorítani. Mégis, mi hát valódi oka, hogy most vesztély tenyegeti ez elsőséget?

Kísértünk meg ezt világosan megmagyarázni.

A selyemtenyésztő ártatlanságban mossa kezét és a selyemfestőt vádolja, a ki a nyers selymet nem csak gummi és nehéz festő anyaggal dolgozza fel, hanem még vasat és más romboló savakat is vegyít a festék közé. A festő a gyárost okolja, a ki szorító bűvészművel követeli, és a gyáros a kereskedőt hibáztatja, a ki nélkülözhetlenné teszi az ilyen fogásokat, miután az olyan selyemszöveteket követel, melyek az első minőségű drága szövetek nehézségét és szépségét mutassák — olcsó áron. A kereskedő is ártatlan szemekkel nézi a dolgot és továbbra menti magát. És szorint, mi törés tagadás, a hölgyekre háromlott vissza a selyem régi hírnevének elvesztése. Azt állítják ugyanis, hogy a hölgyek nem elégisenek meg, ha olcsóbb selyemszövetet vesznek, az egyszerű, könnyű tafetával, hanem minden selyemruha legyen ripsből, nehéz szövettől, erős rovatozkkal. De azért: ne legyen ám drágább, legalább nem sokkal drágább az a nehéz szövet sem, mint az egyszerű tafeta, melyet régebben viseltünk. És ez az olcsósága a selyemnek lett az ő megfontója. A vevők kívánságának eleget teendő, és az elsőrang olcsósága utáni élénk vágy mozdította elő a selyem szép külsejét, de ennek egyszerűsége mind silányosságát is idézte elő. A szépségnek fel kelle áldozni a jószágot és tartósságot. Innen magyarázható meg az új selyemruhák rohamos elpusztulása; hisz valódi alapja vagy nagyon vékony, gyakran silány, mert pamuttal kevert, és csak a család, mesterei festőanyagok adják meg neki a kitűnő minőség családja kinézetét.

Mi tevék legyünk tehát az ilyen káros vétel megakadályozására? Kérde nem egy kedves olvasónom. Megmondjuk. Először: mindenkinek el kell szánnia magát a jó portékáért illő árt is adni. Másodszor pedig nagyon vigyáznak kell lennünk a vásárlásnál. Egy kis figyelemmel épen olyan könnyen lehet a jó selymet a rosszól megkülönböztetni, mint egy fekete bárányt a fehérek közül meglátni. A selyemszövet vételénél nem annyira a nehézségre legyünk tekintettel, mint inkább arra, ha selyem fogás-e, nem kemény, ragadós, leginkább a kihuzgalt selyemszálak győznek meg a selyem minőségéről, ha azonban a kereskedésben ezt a próbát nem engedik meg nekünk, akkor a szövet egy darabját részletesen összehajtván, kézzel ismét egyenesre kell húzni. Ha a selyem olyan ráncz nyomait hagyja hátra, mintha papírból volna, akkor csak tegyük felre, ha azonban a szövet hamar kisimul, akkor biztosak lehetünk, hogy jó választást tettünk. Ha meg akarjuk tudni, hogy a festéshez csakugyan vasat vegyítettek-e, akkor a selyemszövetet könnyedén nyelvünkkel érintjük, és azonnal megtudjuk. Még a színre nézve is van biztos jel. Keressünk kékes feketeségű selyemszövetet, olyan fényességet,

mint a hollók szárnyain látunk. A ki tudja, minő nehézségekkel jár a kékes fekete szín előállítás, az tudhatja, hogy a selyemfestő ezt a fáradságot csak is a jobb szövettől selymekre fordítja; a zöldes vagy barnás fekete szín tehát mindig a csekélyebb minőségű selyem ismertető jele.

És most tekintünk meg mai számunkhoz mellékelt divatképeinket.

Az első alak díszes kimenő öltözetet visel, a szoknya barna sállebből készült, kagyló forma díszítéssel. A világosabb színi polonaise drapp crépeből való, gazdag gubacs rojtokkal díszítve. Ára e díszes öltözeteknek 125 frt. A kalap világos sárga szalmafonatból áll, kék toll és szalagdíszrel, ára 12 frt.

A második alak ruhája csikós, mosó, ugynevezett ajourirt grosgrainból készült, és egy szoknyából és testhez álló жаquet-ből áll. A szoknya gazdagon van díszítve kötött czérna csipkével, és kék és rózsaszínű szalagcsokrokkal, mi nagyon emeli a ruha szépségét. A ruha ára 90 frt, természetesen sokkal kevesebbe kerül otthon készítőre, vagy olcsóbb kiállításra. A kalap az öltözetekhez illően, kék és rózsaszínnel van díszítve, és 14 forintba kerül.

Mind két öltözet Alter és Kiss urak udvari szállítók váci-utcai divattormokból való, és ajánljuk t. előfizetőink figyelmébe az ott található nagy választéku szöveteket, valamint a kéz és a legrövidebb idő alatt elkészíthető ruhákat és felöltőket is.

Számrejtvény.

Marton Bertától.

9. 10. 6. 3. Ez testünknek egyik része,
4. 2. 5. 6. Női név megrövidítve.
7. 8. 9. 10. Sok szép van ilyen hazánkban,
5. 8. 7. Ez egy eszköz a konyhában.
10. 9. 8. 7. 4. 3. Sok állat szája telt ezzel,
7. 6. 5. Nem mérnek most e mértékkel.
3. 8. 9. 10. 6. Rá-rácsap a majorságra,
1. 2. 3. 4. Szép, ki ezt tanulja játszva.
1. 10. Köztetek, ki ezt is készít
- Nagyon sok van, de hány!
- T. olvasom! gondolkozz csak,
- Mi is lehetne ez ám?

Megfejtési határidő: július hó 10-dike.

A f. é. 20-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ismerd ten magad!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Steiner Janka, Ujfalussy Károlyné, Korenagh Serk Hormin, Ivánka Terézia, Jánosy Lajosné, Steiner Sarolta, Petordi Pap Erzsébet, Magyar nővérek, Knau Arany Luiza, Priliszaner Mariska és Karóla, Drzinich Pencz Mária, Pajor Lenke, Ifj. Liebner Józsefné, Rosenfeld Gizella, Takács Tobiásné, Hoassz Elekcs Matild, Dobay Sarolta, Molnár Lajosné, Lukács Györgyné, Bohus Gyuláné, Mednyánszky Margit és Erzi, Gónczöl Borsitzky Paula, Krakkay Mari, Nagy Mariska, Brúnauer Katinka, Fényes Margit, Simay Kleonóra, Buday Irma, Tóth Juliska, Mészáros Olga és Laura, Tóth Aranka, Tóth Elekcsné, Nyitrai Georgin, Nedelko Riza, Somogyi Juliska, Sarkady Anna, Topscher Mariska, Vixy Elvira, Györgyi Juliska, Holitska Ilona, Horváth Károlyné, Pelei Ida, Török Irma, Szász Kata, Dobos Róza és Nell, Lippe Mária, Sass Hortense, Rotter Aranka, Magyar Róza, Szalay Paula, Samuel Lajosné, Bene Ilona, Temesváry Erzsébet, Szakál Lajosné, Koch Imréné, Ivánka Paula.

Tartalom.

Elbeszélés az erdőben, Szokoly Viktortól. — Nem bánt semmi, Filó J. Lajostól. — A világiállításról. — A Kegge család, Beets Miklóstól. — A taps orodeto, annak üdvös s káros hatása. — Egy hét története. — Budapesti hírviró. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyírók névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképeink.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

24-dik szám.

Junius 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Múzeum-kőrut 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katholikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N
kelte | | P
nyerés | |
|-----------------------|----|------------------------------------|------------------|---------------|--------------------|----------------|------------|------|-------------|------|
| | | | | | | | óra | perc | óra | perc |
| Junius | 16 | Vasárnap | F 1 Sz. Hár. v. | F Sz. Hár. v. | 4 A Pünkösöd v. | 15 Makak. gy. | 4 | 2 | 7 | 58 |
| | 17 | Hétfő | Jézus szent vére | Marczel | 5 Pünkösöd hétfő | 16 | 4 | 2 | 7 | 58 |
| | 18 | Kedd | Marczellián | Gyárfás | 6 Visarion | 17 | 4 | 2 | 7 | 58 |
| | 19 | Szerda | Protáz, Gyárfás | Flóra, Erd. | 7 Theodotus | 18 | 4 | 2 | 7 | 59 |
| | 20 | Csütörtök | Ur napja | Alajos | 8 Theodor vért. | 19 | 4 | 2 | 7 | 59 |
| | 21 | Péntek | Alajos hitv. | Albán | 9 Cirillus | 20 Athália | 4 | 3 | 7 | 59 |
| | 22 | Szombat | Paulina, Akos | Szidónia | 10 Timoté | 21 S. Slahleha | 4 | 3 | 8 | 0 |

Vidéki tárcza.

Békés-Caabán a pünkösdi ünnepe egyezersmind az ipar ünnepélye volt. Az országos iparos ifjak szövetségese tartotta ott vándorgyűlést a rendezett munkakiállítás. Szombaton is éjjel-nappal folyt a munka, mert a kiállításban sok rendeznivaló volt hátra. Huszonöt városból 420 kiállító vett részt, több mint ezer tárggyal. Szombaton délután két órakor érkeztek meg a szegedi egyleti küldöttek: Reiner elnökkel a Gelléri Mór titkárral és a veszprémi: Benkő elnökkel és Véghegyi Dezső városi főjegyzővel. Az indóházban zeneszóval fogadták őket a nagyszámu közönség volt künn. Lundner mondott üdvözlő beszédet, a mire Benkő felelt. A városba zászlók alatt vonultak be a az „ifjusági egyesület” helyisége előtt Gelléri Mór beszélt. Este a ligetben ismerkedési táncmulatság volt. A fővárosi iparoskör küldöttei az éjjeli vonattal érkeztek meg. A budapestiek fogadtatása szintén igen szívélyes volt. A munkakiállítás megnyitására Bakay Nándor buzdította az iparos ifjakat, hogy mentien a socializmus vészes tannától, továbbra is a mostani józan irányban haladjanak: a tovább képzés és önszegély útján. E szellemben folyt a vándorgyűlés a Ráth Karoly iparos a országos képviselő elnöklete alatt. Volt jelen egy főrangú vendég is: gróf Zichy Jenő, kinek meghívására elhatározták, hogy a harmadik vándorgyűlést Székesfehérvárra fogják megtartani. A kiállítási bíráló bizottságba hölgyeket is választottak. Megemlítjük még, hogy volt lófuttatás is, és hogy a fővárosiak kirándultak a kigyósi puszta, megnézni az Ybl által épített gróf Wenckheim-féle pompás kastélyt.

Pozsonymegye derék tanfelügyelője: Róth József száz arany frank jutalmat tűzött ki a pozsonymegyei nemmagyar tannyelvű iskolákban működő tanítók részére, kik a jövő tanév végével a magyar nyelvből a legszebb előmenetelt fogják növendékeikkel fölmutatni. Ez összeget a tanfelügyelő kilencz római katolikus a ágostai ev. esperes körületben tiz-tiz frankos darabokban fogja szétosztani a igéri azonfelül, hogy a nyerő tanító nevét a kormányynak is tudomására fogja juttatni. A szép eszmét ajánljuk a többi tanfelügyelő figyelmébe is.

Egy újpesti gyármunkás a német császárhoz mult szombaton egy német táviratot küldött, melynek szövege így hangzott: „Vilmos császár a felségének Berlinbe. Én képes vagyok szerétmagokat minden fájdalom és operáció nélkül kieszteni a sebből, lennének bár a hüvelyknyire a sebben. Válasz kéretik, Eichman Mátyás.” -- Eddig Eichman választ nem kapott a úgy látszik, hogy a német császár nem veendi igénybe ügyességét. A nevezett táviratozó egy körülbelül 45 éves gyári munkás, ki ifju korában „jáger legény”, később pe-

dig saját bevallása szerint huzamosb ideig orvvadász volt. A táviratért 1 frt 25 kr díjt koczkaztatott.

Különfélék.

„* (A berlini merénylethez.) A császár állapotáról szóló jelentések folyton megnyugtatólag hangzanak. Csak étvágya hogy fenn kívánni valót. Vasárnap a nap nagy részét nyitott ablaknál karos székben ülve töltötte, a hétfő reggelre jelentékenyen erősebbnek érezte magát a zavartalan éji nyugalom után; jobb karján a daganat is apadni kezd. — Hoftfeuer, a Nobiling által megsebzett szállodatulajdonos állapota is kedvezőbbre fordult, csak első nap forgott fenn életveszély; folyékony tápszerekkel úgy ellátják, hogy életerő nem csökkennek, a ma már biztosan számíthatni, műtét nélkül, teljes felgyógyulására, bár oly nehéz sebek begyógyulása természetesen hónapokat igényel. — Nobiling állapotában nem állott be javulás, még mindig eszméletlen állapotban fekszik.

„* (A nemzetközi irodalmi kongresszust) pünkösdi másodnapján nyitották meg Párisban. A francia írókon kívül képviselve volt Ausztria, Magyarország, Németország, Anglia, Olaszország, Spanyolország, Belgium, Hollandia, Scandinavia, Oroszország a Svájc külön küldöttek által. Hugó Viktor akadályozva levén, About mondta el az üdvözlő szavakat, fejtegetvén, hogy a kongresszus feladata a szellemi munkának érvényt szerezni. Az üdvözlő iratok felolvasása után az elnökség állapított meg. Minden országból egy elnök választott. Az első ülésen Turgenjev elnökölt.

„* (A delegátusok és Uchatius.) A magyar delegáció tagjai megnézték a mult héten a bécsi fegyvergyárt, az arzenált, hol Uchatius, Müller ezredes és a tüzérkar több tisztje fogadta őket az arzenál főudvarán és Uchatius, a kölcsönös bemutatás után, magára vállalta a vezető szerepét. Elvezette a delegátusokat saját találmanyu ágyui gyártásának minden processusához, a műhelyek egész tömkelegén át; a legnagyobb részletességgel magyarázott meg mindent; felmutatta az udvaron azon első ágyuját, melyből 3230 lövés történt, csővében dynamittal romboltak és mégis teljesen használható állapotban van, megmutatta 15 centimeter átmérőjű uj ágyucsövét, a 40 centiméteres óriási csőnek mintáját; feltárultak a delegátusok előtt a Wänzl- és Werndl-fegyverek készlettárai, a legszébb rendben és teljesen megrakott ágyutalp és felszerelési depót; mindenütt (kovács, lakatos, asztalosműhelyekben) a legnagyobb szorgalommal foly a munka; míg Uchatius új ter-

ven töri fejét. A delegátusok a legnagyobb élvezettel hallgat-
ták az ép oly szerény, mint ezek tábornok magyarázatait.

(A szerencse kegyence.) Rómában jelenleg egy de
Mattia nevű nápolyi pap a nap hőse. Ez az uri ember ugyanis
2 millió 152,640 lírát nyert nyolcz sorjegyével. Ez összegből
a jövedelmi adó már le van vonva. A pap most naponkint há-
romszáz ezer lírát kap a kincstárból, míg az egész összeg ki
nem lesz fizetve. A nápolyi nép, mely tudvalevőleg ezenvedé-
lyesen rakja a lutrit, nem tudja, mit csináljon izgatottságában.
Mindenki nyerni akar s azért rettenetesen játszik. A kincstár
ebben találhat kárpótlást.

Megbizások tára.

Pécsre O. J. urhölgynek: Azonnal újból megküldtem.

Szegedre O. P. G. urnőnek: Köszönettel vettem.

T. Zsáandányra H. M. urnőnek: Annak idején minden
esetre el fogom küldeni.

Egerbe D. E. urhölgynek: 10—12 frton már csinosat
és tartósat kaphatni.

Aradra Sz. E. urhölgynek: Azonnal tudattam az il-
letővel.

B. Ujvárosba H. K. urhölgynek: Pontosan vettem
szíves küldeményét.

Szegedre F. S. urnak: Azonnal újból megküldtem.

Sz. L. Kátára B. K. urhölgynek: A legszívesebben a
jövő évnegyedben teszem meg a változást.

Pozsonyba Sz. G. urhölgynek: Azt könnyen előre
lehetett jósolni. Szíves tisztelet.

G. Apátiha Z. J. urhölgynek: P. K. tiszteletét küldi:
az idén nem teljesítheti ohajtását, rendkívüli elfoglaltsága
miatt.

Szabadkára O. M. és G. J. urhölgyeknek: Nagyon
sajnálom, de az illető nem kívánja tudatni igazi nevét, és új-
ból megkért a titoktartásra. Szabad-e akkor szólnom? Még
akkor sem tehetem, ha olyan szeretetreméltó modorban va-
gyok is erre felszólítva.

Mohácsra F. E. urnőnek: Nagyon szívesen tettem.

Szombathelyre B. L. urhölgynek: Valóban lehe-
tetlen! Meg vagyok győződve róla, hogy egyszer még szépen
meg is köszöni, a lehetetlent, mely ma talán kisé kégyetlenül
is hangzik!

Székesfehérvárra B. I. urhölgynek: Köszönet szí-
ves jóakarataért, és lapom iránt érdeklődéséért. A jövőben is
igyekezni fogok, hogy kedvesen várt barátodje maradjon az a
szerény kék köntösű lap.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások
és könyvmatu arcképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden kü-
lön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévenként; összesen
tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól	8 kötet.
Mit tegyünk? Bernyasevskytől	3 „
Fülöp szerelme, Feuillet-től	1 „
Vinetta, Vernertől	3 „
A gavallérok, regény, Csengey Gusztávtól	2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-jaival, összesen 240 kr.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítené is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem
a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmelléleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik ma-
gukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is
küldhetik be. — A könyvmelléletekért félévenként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak uj előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,”
„Ifjabb íróink és művészeink arcképcsarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai
szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfizető után 12 kötet
érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármí megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én
a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, június hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2. dík emelet.

Kollarits József és Fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött
gyári raktárunkban az „YPSILANTI”-hoz

Budapest, vaczi-utca 5-ik szám alatti áruházban.

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműek, vásznak és asztalneműek
a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legjutányosabb árakon.

Férfi-ingek, rumburgi, hollandi v. irlandi vászonból,

darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12 ft

Férfi-ingek, himzették, madapolanból, melle vászon,
darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.

Férfi madapolan-ingek, dbja 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4ft

Férfi színes ingek, 1,50, 2, 2,50, 3 ft, két külön gal-

lerral 2,50, 3, 3,50

Férfi színes angol oxford-ingek, darabja 2,50,

4, 7, 10, 12 ft, külön gallerral darabja 2,50, 5 ft.

Férfi-gatyák, magyar, felmagyar vagy francia szá-

bárra, pamutból 1,20, 1,50, 1,75, vászonból 1,50, 1,75,

1,75, 2 ft, rumburgi vászonból 2,25, 2,50, 3, 3 ft 50.

Férfi felharisnyák, pamutból, fehér vagy színes, tu-

czatja 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8—14 frtig,

ezernéből, fehér tucztja 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9 ft

14 frtig, felharisnyák, fehérítettlen vászonból, varrot-

tak, tucztja 4,50, 6, 7 ft.

Férfi-zsebkendők, fehér vászon, tucztja 3, 3,50, 4,

4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 ft, 10 frtig

Férfi-zsebkendők, vászonból, fehér színes színel 6, 8,

10 ft, batistból színes színel 7 ft, 8 ft 50, színes

pamutsebkendők darabja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut

batistsebkendők színes színel, tucztja 3 ft.

Férfi-gallerek, legújabb tucztja 3 ft, 3 ft 50.

Férfi-kezek, tucztja 12 pár, 5 ft, 6 ft.

Női ingek, rumburgi vászonból, szíma dbja 2,25, 2,50,

3, 3,50, 4, 5 frtig, slingelt 3, 3,50, 4, 5 frtig, francia

mollvarrassal és himzették 3,50, 4, 5, 5,50, 6, 7, 8, 10

frtig, madapolanból szíma 1,50, 2 ft, slingelt 2,50,

Női halo-cserekek madapolanból, egyszerűen 1,30,

1,50, disztett 1,75, 2,25, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 10ftig

Női labraválók, madapolanból, szíma szígyezett dbja

1,00, slingelt 1,30, disztett 2,25, 2,50, 3, 3,50, 5 frtig

Női alszoknyák, madapolanból, szígyekkel és

disztessal, darabja 2,50, 3, 3,25, 3,50, 4, 4,50, 5, 15

frtig, szígyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig.

Női harisnyák pamutból, kitűnő minőségben, tucztja

4, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 8, 22 frtig, ezernéből tucztja

10, 11, 12, 14, 22 frtig, színesek pamutból, parja 75,

80, 90 kr, 1 ft, 1,20, 1,30, 1,50, 1,50 krig.

Női zsebkendők, fehér vászonból, tucztja 2,50, 3, 3,50,

4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol ezernabattistból, fehér, 4,

5, 6, 7, 8, 30 fr.

Női francia derekfűzők (Mieder), dbja 1,50, 2,30,

2,75, 3, 3,50, 4 ft 50 krig

Férfi-ingek, 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1,

1,40, színes 1 ft 25, 1,40, vászonból 2,10, 2,40, felma-

gyar gatyák 1,10, 1,20; 8 éveseknek ingek mada-

polanból 1,10, 1,50, színesek 1,25, 1,55, vászonból

2,20, 1,45, gatyák 1,35, 1,40; 10 éveseknek, mada-

polanból 1,10, 1,60, színesek 1,40, 1,75, vászonból 2,30,

2,65, gatyák 1,35, 1,60; 12 éveseknek ingek mada-

polanból 1,50, 1,80, színesek 1,65, 1,90, vászonból 2

ft 40, 3, 3,50, gatyák 1,55, 1,80; 14 éveseknek in-

gek madapolanból 1 ft 10, 1,90, színesek 1,75, 2,75,

vászonból 2,65, 3,15, 1 ft, gatyák 1,65, 2 ft: 18 eve-

seknek madapolanból 1,50, 2,10, színesek 1,75, 2,20,

vászonból 3 ft, 3,50, 4, 4,50, gatyák 1,75, 2, 2,25.

Kész fehérneműk leányok számára, minden

nagyságban és minőségben, ugyiszinte csecsemők szá-

mára, melyekről kívánatra nagy árjegyzékünket ber-

mentesen beküldjük.

Továbbá nagy taktárunkat vászon és asztal-neműekben.

Rumburgi vászon, 42 méter (54 rőf) vége 23, 24, 25,

26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.

Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf)

22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frtig.

Hollandi vászon gyermek-fehérneműekre és ágynemű-

ekre, 32 $\frac{1}{2}$ méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 19, 20,

21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 50 frtig.

Creas-vászon, 23 $\frac{1}{2}$ méter (30 rőf) vége 10, 50, 11,

11,50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig.

Lepedő-vászon egy szélben, 29 méter (37 rőf), 12

lepedőre vége 34, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.

Fehér pamutestruval, ágyneműekre, 1 méter 38, 45,

48, 55 kr.

Madapolan vagy Chiffon, vége 40 méter 10,40,

10,50, 12, 13,50, 14, 17, 19, 18,50, 21, 25

Színes kanvasz, 23 $\frac{1}{2}$ méter (30 rőf) 9, 9,50, 10, 11,

12, 13, 14, 16 ft.

Színes ruhaperkalok és választékban, 1 méter 36,

38, 48, 50, 52, 54; 55 kr.

Vászonzsebkendők bőlgys és urak számára, tu-

czatja 2,50, 3, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—10 frtig.

Torniközök, tiszta vászon, tucztja 5,60, 5,80, 6, 6,90,

7,50, 8, 9, 10, 20 ft

Asztalkendők, tiszta len, tucztja 4, 4,50, 5, 5,50,

6,30, 7, 8, 9 ft, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 szemelyre,

darabja 1 ft 90 krtól 14 frtig.

Dama t asztali terítők, 6 szemelyre 5,50, 6, 6,50,

7, 7,50, 9, 10, 24 frtig, 12 szemelyre 12, 12,50, 13,

11,50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig, 18 szemelyre 25, 27, 32,

48 frtig, 24 szemelyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.

Káves kemény színes és fehér, darabja 3, 3,50, 5,

5,50, 6, 11 forintig, csemegé-kendők tucztja 3, 3,50,

4,50, 5,50 krig.

Csipekugzonyok, 1 ablakra 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50,

6, 6,50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.

Agyszerítők, darabja 4,50, 5, 6, finom ripsből 9,50,

asztalterítők 3,50, 4, 5 ft, ripsből 7 ft 50 kr.

Azypokroczok, kemény 4,50, 6,50, nagyobb 6,

6,50, 7,50, 8,50, 11 14 ft 50 kr.

Menyasszonyi készletekkel 180 frtól 1800 frtig és

fejjobb, kész fehérnemű és vászonban a legazabb kiál-

lításban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kíván-

sagra bementesen beküldjük.

XX 25 %-kal olcsóbb mint bárhol. XX

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király u. 27.

a „magyar koronához”

ajánlja

dúsan felszerelt divat- és vaszonraktárát,

ugymint:

Legújabb Neigo és Knickerboker

szövetek legdöbbenetesebb vála-z. 1 mtr — 36—1 50

Fekete és színes sima lustro . . . — 39—90

Fekete és színes Noblesse . . . 1.60—8.20

Fekete és színes lyoni faille . . . 2.60—3.40

%, és %, fekete terzo, alapin és

double Chebonir . . . — 78—3.50

Francia mosó Crettonok . . . — 35—50

Caipacu-öbnyök . . . — 35—1.

Fekete tornókecskő helyemrejt. . . 2.20—15.

Egyeserumind ajánlom nagy gyári raktá-

mat rumburgi eream és fonal vászonból, 30 és

35 rőfos agy és asztal-neműeket chiffon, mint

szintén minden e szakba vágó cikkeket igen olcsó

árakon. — Különösen ajánlom a t. bőlgyskeknek nagy

ruharaktárait: ugymint;

1 elegans hölgyruha . . . 18 frtól — 100 frtig

1 elegans mantellett terzo v.

fonál-szövetből . . . 10 . . . — 40 .

1 női kabát ugyano szövetből 6 . . . — 30 .

1 utazó kápony 9 . . . — 16 .

Továbbá saját készítményű férfi és női

kész fehérneműeket minden árakon.

Méltók aszerinti megrendelések a legjobban

legjutányosabban teljesíttetnek.

Világi megrendelések azonnal pontosan

teljesíttetnek, és minták kívánatra ingyen és bér-

mentesen küldetnek.

XX 25 %-kal olcsóbb mint bárhol. XX

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lajos-féle Ravissante mult heti

küldeménye barátnőim körében teljesen elkelvén.

— sziveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő

eredményű bőrlinomitó szerből ufolag 12 avog

1 ft 50 kros és négy 2 ft. 50 kros nagy üveg

valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-

ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után

azonnal utnak indítani, minthogy többen barát-

nőim közül, kik furdőre vagy kéjutazására készül-

nek, ezen nélkülözhetetlen és mindamellét ár-

talmatlannak bizonyult szépitőszerszerrel magukat

ellátni ohajtják.

Szeged, 1878. május 8 án.

Teljes tisztelettel B . . . n Amália.

Vadász Ferenc özvegyének utóda

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherceg (arl)-utca 1. szám alatti Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek,

hajkenőcsök, olajok és toille azappanoknak, továbbá

fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyazintén

nagy választékban a többi itt fel nem említett

piperezsereket.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi

megrendelések azonnal, pontosan teljesíttetnek.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Külföldi előfizetőknek
30 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:

VI. kerület, Terebnyai utca
21-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyzer sorosú sorozat
4 kr.

25. SZ.

Június 23-dikán.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

Minden színezett dívatképpel.

Ezenkívül

tízvenkét tüdő képmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járattal kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Elbeszélés az erdőben.

Szokoly Viktoról.

(Folytatás.)

Az öreg ur mindenképen azt követelte, hogy ezt az alkut írott szerződés pecsételje meg, a mi megtörtént, valamint a dus áldomás is. De a kurta nemes akkor érte a legnagyobb szerencsétlenség, midőn a legszerencsésebbnek vélte magát; az áldomás előtt nagyon sokat evett, utána még többet ivott s mert amugy is tulvérmes volt: megültötte a guta.

— Hála istennek! — sóhajtott föl Gyermeli.

— Hát van neked emberi érzésed? — neheztelt az elbeszélő. — Midőn egy derék nemes embert megült a guta azt mondani reá: hála istennek!

— Nem a gutaütésre értettem, de arra, hogy az öreg Vig históriája már egyszer véget ért.

— De nem ért véget, mert a jó nemes el is kellett temettetni s ezt Ollósi a maga költségén eszközölte; még festett családi czimereket is akasztatott a koporsójára, de biz költségét soha senki sem térítette meg, mert Setéthfalvi Szomor Vig uram után jó emlékezet és adósságon kívül egyéb nem maradt... Már most tegyetek új rőzsöt a tűzre.

Megtették. Honti megnyomkodta a dohányt kialudt pipájában, rágyújtott, egyet huzott a szalmaszorosból és folytató:

— A legkisebbik Vig tehát el van helyezve a derék szobánál. — Keressük föl már most Sámuel, a bátyját —

— Szent isten! ezt is? — kötekedik Gyermeli, de az elbeszélő mintha nem is hallotta volna a megjegyzést, tovább fűzte szavait.

— Sámuel tehát Patvari János épen oly gazdag mint zsugori ügyvéd keze alá jutott. Elvégezte iskoláit s aztán gyakorlaton is nála maradt. Meg kell jegyezni, hogy Patvari teljes életében a megtestesült fontosság, rend, takarékos-

ság és józan számítás volt, mind a mellett örvényolez éves korában megbolondulni látszott: megházasodott. Ezt a megjegyzést irigyci tették, mert azon személy, kit nőül vett, igen sürge és csak tízenyolez éves teremés vala és hozzá született baronesse! „Az ám, baronesse! augdosták a jóakarók, csak-hogy szegény mint a templom egere s a mellett társalgó az öreg ügyvéd egyik kliensének házában, hol migraines urnője kegyetlen szeszélyeitől annyit kellett tűrnie, hogy örömost férjhez ment volna a babkaróhoz is, hahogy az kéri meg a kezét.” Mennyi volt igaz ezen pletykákból, azt én nem tudom, annyi azonban valószínűnek látszik, hogy a ravasz Patvarit e fontos lépésénél sem hagyta el számításai hajlama; a mint megnősült, azonnal elbocsátotta régi gazdasszonyát, ennek teendőit a fiatal asszonyra bízva s úgy nem csak egy család jelentékeny fizetését és tartását gazdálkodta meg, de azt is, mit az bevásárlásoknál lassan ellopogatott. Ügyvédünk patvaristái a háznál étkeztek, mely pontos műtetre reggelinél őt, ebédkor tizenöt percz volt engedélyezve; a princípális nem haragudott, ha étkezés közben a fiatalok udvarias szavakat intéztek nejéhez s különösen kedvelte, ha elbeszélték a mult esti színházi előadás meséjét, a miből kettős haszna volt; először is, felesége ingyen mulatságban részesült, másodszor pedig, mert a ki ötfelvonásos dráma meséjét tizenöt percz alatt igyekezik elbeszélni, az nem igen nagy pusztítást tohat az ételekben.

Midőn tehát Patvari ur két évi csöndes házasság után a Czicerók szellemeihez átköltözött, fiatal özvegyére tetemes vagyont hagyott.

Minthogy Patvariné törvényszék előtt nem, csak a könyhában perlekedett, azért a gyakornokokra nem volt szüksége. El is széledtek ezek a magyar szent korona minden sugarának

irányában, csak Sámuel maradt az ország fővárosában, hol (mert öreg nevelőjétől ő is elsajátította a számítás tehetséget) az ügyvédi pályát bíróival cserélte föl. Sámuel csinos fiatal ember volt, a milyen majd mindenki huszonhat éves korában s azért Patvariné nem haragudott, hogy özvegyi hajlékát gyakran meglátogatta.

A gyászév letelte után Sámuellel az történt, a mi az első Eszterházyval, ezen dinasztia-család szegény alapítójával; a fiatal, szép, gazdag és bárói születésű özvegy odadta neki kezét és vagyonát.

Sámuel föltette magában, hogy az első Eszterházy példáját fogja követni, ki szintén alacsony származású fakó prókátor volt csak, mint ő s hogy nagy családot fog alapítani. Nejének nagy vagyona céljait hatalmasan elősegítette, egymásután magas bírói polczokra jutott, méltóságos ur lett s olyan érdemrend tulajdonosa, mely folyamodás útján és a taksák megfizetése után báróságot ad neki, és minden törvényes utódjának.

Hogy hétszilvás szegény atyafiságával minden viszonyt örökre megszakíthasson s homályos múltjára örök fátyolt vethessen, nevét másképen írta s kieszközölte az udvari kanczelláriánál, mikép új predikátumot vehessen föl. Így lett a szegény ösztöndíjas Vig Sámuelből a Peri és Patvari Vilgh bárói család alapítója.

— És szükséges volt ezt nekünk megtudnunk? — kérdezé Gyermeli.

— Minden esetre, a mint majd látni fogod a következőkben.

— De a gomblyuk! hol marad a gomblyuk? — sürgettem én.

— Mindent sorban, mint az egyszerű hóhér mondta a jajgató elítéltnak, kinek előbb kezeit, aztán lábait vágta le s csak azután a fejét. — veté közbe az elbeszélő komolyan. — Most már visszatérhetünk Vig Pistikánkhoz, kit Ollósi szabónál hagytunk.

A gyermek inas-évei úgy folytak le, mint annyi más czeré: dologban és pajkosságokban, kivéve, hogy ő kevesebb verést és több ételt kapott mint a többi. Nem is volt olyan sápadt és olyan sovány, melyek a szabóinasok rendesen. Zauzait — jövődöbelijét — ő dajkálta, s mikor már saját lábán tudott járni a kis poronty, ő huzta kocsiban. Együtt dolgozott a szőlőkapásokkal, szüretkor ő ügyelt föl s a pinczét ő kezelte s ez mind egészségére vált. A családok „urfi“-nak hívták, a mi az egész szabócsaládnak tiszteletére vált, mert senki sem titkolta, hogy ő fogja elvenni Zauzait, ha megnő.

Pista „urfi“ meglehetősen nagy kamasz volt már, mikor inasból legénynyé szabadult s egy év múlva, a székek ősi szokása szerint, elment vándorolni.

Ez időben Ollósi uram vagyoni állapota már nem volt oly virágzó, mint mikor a „téná“ urral Pistát illetőleg megkötötte a szerződést. A forradalom nagyon megrántotta. Vállalkozott ezer darab barna atilla és honvédnadrág szállítására; hitelben összevásárolta a posztót s összeszedte a munkásokat, kiket kész pénzzel kellett fizetnie s így a szállítványnyal készen lett idejére. Az igaz, hogy szép csomó Kossuth-bankjegyet kapott s most a helyett, hogy sietett volna hitelezőit kifizetni, azoknál meghosszabbította váltóit, a sok pénzt pedig ládája fenekére rejtette. Hej! hányan tettek akkor így.

Beköszöntöttek a gyászos napok s Ollósi uramat is elfogták. A honvédnadrágok miatt tetemes pénzbírságot kellett

fizetnie s egy várban fél évig ülnie. A bírság két szöllejét nyelte el, fogsága ideje alatt pedig üzlete mindinkább hanyatlott. E miatt haza nagyon megszükkült s kezdett több időt töltetni a boros pinczében mint a műhelyben. Régi hitelezői is nagyon zaklatták s mire azokat kifizette: lakóházánál s egy szöllejénél nem maradt egyebe. Mikor Pista vándorlásából haza került, jó Ollósi uram már csak másodmagával: egy kis inassal dolgozott, azt is hogyan! A nála varratók panaszkodtak, hogy öltései mértföld hosszúak s azoknak is egyike csalóra, másik hajezra áll.

Ideje volt, hogy Pista visszakerüljön s ifju erővel újra építsen a romlás helyén.

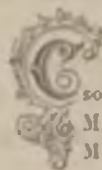
Csinos arcza, jótermerű, értelmes és mindenek fölött becsületes fiu volt ez a Pista s ezért, bárha különösebb vonzalmat nem érzett is Zauzai iránt, de mert még nem szeretett, megkérte az öregektől. Hogyne adták volna oda neki, midőn a „téná“ urral kötött szerződés óta csakis erre számítottak. A lakodalom nem sokára megtörtént s Ollósi uram átadván vejének az üzletet is, (a miben ugyan nem sok köszönet volt,) ő maga nyugalomba vonult, azaz tartatta magát az új mester által.

A boltajtó fölött néhány nap múlva ott pompázott az új cég felirata: „Nemes Setétfalvi és Szomori Vigh István férfi-öltöny üzlete a Magyar Mánási Mentéhez“ s mert a vidéki-városiak mindig kíváncsiak, sokan megnézték. De a jó polgárok pruszlikot, mándlit, bekecsét szabatni nem igen jöttek vissza: tartottak tőle, hogy ezen polgári gunyák nem illelenek össze a mánási mentével. Abban az időben nagyon sok arany-csillagos „diäten-classe“ zöld attilát viseltek, ilyeseket azonban politikai bűn lett volna olyan műhelyben varratni, honnan ezer darab barna atilla került ki s így az új mester leginkább a székváros nagyreményű fiatalágára szorult, mely bőven rendel meg ugyan divatos köntösöket, de nagyon szűken fizet.

(Folytatása köv.)

M e m e n t o.

Váradi Antaltól.

sodálatos az emlékek világa.
Mi elfodó ködön által derül
Megváltozott arczával áll előmbre,
A tövisek virágokkal behintve
S a rózsák porczek tövistelenül.

Az, a mi fáj a múltban: most megennyhit
Az öntudatban, hogy atszonvedöm
S mi boldog illatot lehel s virágozott,
Romján viselvén a mulandóságot
Most fáj, mivel csak volt s most nem euyém!

S mikép eltört játékszerét a gyermek,
Könyezve nézem multak romjait,
Képzelmem ósazonakni megkisérti
S mig gyermekálmodt álmodik a férfi,
Feljti azt, hogy még csalódhatik.

Mert minden emlék egy-egy új családás,
Mig belelélem újra magamat,
Felejttem azt, hogy elmúlt, hogy szétfoslott
S mire mint tündérialom széjjel oszlott
A jelen fájóbb, vigasztalanabb.

Körültem lengnek még a röpke szellők,
Melyek a m a virágot ringaták,
Fölöttem ég a nap, mely beragyogta,
De hol a szirmok színes barsonyfodra,
Hol hagyták el a szellők illatát?

Ki tudja hol? az örök csend homában,
 Hová a gyermek vig kacajja ment,
 Hová a népsz zeneje halni tér meg,
 Hová utolsó sehajtásunk érnek
 Mind, mind egy csöndös helyre . . . odalent!

Csak egy levélkét a tavasz korából,
 Csak egy virágot, mely akkor virult,
 Csak egy dalt, melyre akkor felvidultunk!
 Nincs, nincsen egy is, eltömte multunk,
 Mi vagyunk a jelen, — az csak a mult.

Ne mondja senki: éljek a jövőnek,
 A zöldelő fa bárha égre néz,
 Minden levelkő, minden lomb az ágon
 A mult gyökére vall . . . az én világom
 A mult . . . Benn' lelkeim élni, halni kösz!

Az ingyenczségről.

Enni . . . enni . . . mily megvetéssel mondja ki e szót sok nagy tudós! Ingyenczség! — Ősfejfű papák, mamák perhonestálják gyermeikben a tudós képpel mondják a kicsinek, hogy nem szabad válogatni . . . mindent meg kell enni! Azelőtt valószínű megvetéssel beszéltem az ingyenczségről én is mindazon perczig, hogy Brillat-Savarin remek könyve „Physiologie du goût” akadt a kezembe. E perczig a gourmandise-ben a legbrutálisabb, a legotrombább szenvedélyt láttam. — Brillat-Savarin olvasása után resteltem, fájlaltam, hogy nem vagyok ingyencz. Valóban, ha az ember annyi finomságot, elmésséget, vidámságot és bölcseséget talál egy ingyenczben, sajnálja, hogy az asztal gyönyöreinek élvezésére nincsen elég képessége. Olyba veesszük, mintha valami testi fogyatkozásunk volna, mintha érzekeinkből hiányzanék egy; s ha e testi fogyatkozásunk nincs is akkora, mint a világtalanság vagy sikettség: bizonyos tekintetben rövidlátók, nagyot hallók vagyunk mégis. Azon gőg, mely abból származott, hogy nem vagyunk ingyenczek, hasonlít azon hűséghez, mely a miért arany szemüveget hord lenézi azt, ki nem azorult pápaszemre.

Nincs-e meg mindnyájunknak a maga ingyenczségünk? nem kéjeleg-e mindnyájunk a szinben s illatban? Nem ingyenczség-e, ha az alkony rugyogványaiiban, a holdfényes éjszakában, szép virágban, vagy nagy elmék remek műveiben gyönyörködünk? Valjon a zene nem billenti-e ki coturnusából a legkomorabb embert is? — Rácz Pali zenéje nem ugratja-e a leggyorsabb csárdásba a fekete vérű szerencsétlen szerelmeit? Mámoritó hatása alatt kicsinynek találjuk a kaszinót és bálterem építését határozzuk el!

S mi az ingyenczség koronája . . . ? ne vegyék rossz néven a vén ingyencznek Savarinnek, ha azt mondja, hogy a . . . szerelem!

Savarin hatodik érzéknek nevezi az ingyenczséget! . . . A reáltanoda minden szótárát átkutattam; — Calepinustól — Balingiig, Litttrétől — Moléig, Czuczor — Fogarassytól — Stein Náthánig, hogy megtaláljam az ingyencz szó jelentését s mindenhol torkosságnak, nagyvadászúnak, sőt még falánkságnak is találtam nevezve, miből azt következtetem, hogy ezen urak bár nagy tudományu, tiszteletreméltó férfiak, de nem tartoznak a tudósok azon kedves fájához, kik a fácskásiültet, szalonkacszombot kollemmel, élvezettel tudnák megenni, s reu 25 éves tokajit, 40 éves ménesit, vagy akár harminadéves sashegyit valódi áhitattal tudnának meginni.

Mi tehát az ingyenczség? az ingyenczség szenvedélyes, megfontolt és második természetű vált előszeretot oly anyagok iránt, melyek jól esnek izlésünknek! A ki elrontja gyomrát vagy loicsza magát, annak Savarin örök ellensége a kiközösíti őt a tizedik muzáinak, — Gastereanak egyházából. Erkölcsei tekintetben pedig engedelmeskedés a teremő parancsának, ki kötelességünkbe tette ennünk, hogy éljünk, a ki étvágyat adott, hogy ehecsünk, s adta jutalmul az izlés gyönyörét, hogy parancsát teljesítjük.

A nép, mely nem ismeri az ingyencz-t, rabszolga — s az is marad örökre. A hindu csak kenyeret eszik s vastag ételt, — s mi a sora? az, hogy 168 millió engedelmeskedik 600,000 angolnak, ki az elválasztás után azonnal roast-beuf-öt s beafsteak-et kap enni.

Az ingyenczség nagy hatalom. Franciaországot ez tette a milliárdok hazájává és hiánya tette Németországot anyagiilag, szellemileg függővé tőle.

A konyha titkai ismeretlenek előttem, de titkait, ha lefoszlik rólok a lepel, örömmel üdvözlöm az asztalon. „Egy új tápláló étel fölfedezése fontosabb az emberiség boldogságára nézve egy új hollywood fölfedezésénél” — mondá századunk legnagyobb csillagásza, ki a szépnemnek is nagy tisztelője volt, különösen az ingyencz hölgyeknek.

Nincs szebb jelenség, mint az ingyencz hölgy, ha eszik. Asztalkendője izletesen van összehajtvva, egyik kacsója az asztalon nyugezik, másikkal szájához viszi az izes falatot, melyből harapnia kell, róza ajkai közt fölcsillannak hófehér fogai, szemei ragyognak, minden mozdulata a bevezgett tőkély mintaképe, túraingán tele szellemmel, szikrával. Ily jelenséggel szemben a legvadabb nőgyűlölő is elfelejti rögeszméjét s térdre borulna, hogy szerelmet valljon, ha a mama jelenléte vagy sajtát félénksége nem tartóztatná vissza.

Miképen kell az evőeszközzel bánni, kevesen tudják nálunk. A francia villa csak kivételesen fordul elő, — jobb szeretjük a szénnahányók másolatát, mint az eredeti alakot. A két kézzel való evést hosszú torna és számtalan szájmegdöfés után a legtöbben elcsúsztatották ugyan már, de van a ki hegedülni könnyebben megtanult, mint balkézzel szurni a falatot. A két annál sürdöbben tolja a szájába, — s ez oly barbárság, melytől a francia nő ideges lesz, az angol lady pedig fölkel az asztaltól, hogy a pamlagra ájulhasson. Barbárságok közé tartozik még a halat és burgonyát késsel vágni.

Ebéd alatt valakit meglátogatni, őt üdülésnek e nagy órájában háborgatni nálunk mindennapi dolog, s a chablonszerű bocsánatkéréssel elűthetni veljük a dolgot. Nagy oka van e visszaélésnek; a hányan vagyunk, mind más más órában ülünk asztalhoz.

Mi este ebéd helyett vacsorálunk, még pedig milyen vacsorát! — gyakran éjfélig elülünk az asztal mellett, s szarban uszó étkeinkre iszszuk a keménynél keményebb borokat, vagy a puffasztó sert, és asztal után jó éjt kívánunk egymásnak. Ilyenkor jó éjt! Szent János álomlátási gyermekjátékok a mi vacsora utáni álmainkhoz képest. Reggel pedig nem tudjuk kinyitni szemcinket, tagjaink sürdöttebbek, mint lefokvés előtt. A kúvét izetlennek találjuk, pedig bivalytejből öntik, s étvágytalanságunkat azzal mentjük, hogy nem szoktunk reggelizni. 10 óra után a férfivendégeket már boróka vagy szilvaszeszszel kínálják, mely torkunkat a helyett, hogy érkeke-nyebbé tenné, eltompítja, kiégeti, gyomrunkat összehúzza, beleinket összehúzza, s a helyett, hogy jó étvágyat adna, a még megmaradtat is megsemmisíti. Mint harczképtelenek ülünk

asztalhoz, hogy végig együnk esetleg 12 tál nehéz ételt, 5 féle gyökérből s még az isten tudja miből készült salátának nevezett zöldséggel.

A francia házi asszony asztalára rendkívül kényes. Oly izléssel állítja ki, hogy már az is gerjeszti étvágyunkat. Madame La Salle du Pontoise ebédjét, asztalát, melyhez meghívta tavaly társaságunkat St-Denis nyaralójába, — soha, de soha nem feledem el. Tőle hallottam legelőször, hogy a házi asszonynak nagy arc- és lélekiamerőnek kell lennie, különben ebédje bármily kitűnő volt is, nem fogja kielégíteni vendégeit, — s kedves humorral kezdé jellemezni egyenkint a társaság tagjait. A részleteket elhallgatom, csak az általános vonásokat emelem ki beszélgetésünkéből.

A született inyenczek mondá, — középtermetűek s gömbölyű vagy négyyszögletes arcuk van. Szemeik fénylők, homlokuk alacsony, orruk rövid, ajkaik kövérek, álluk gömbölyű. A hölgyek arcvonásai hasonlóak, — inkább csinosak mint szépek s hajlandósággal bírnak a házasa. A nyálánk hölgyek vonásai finomabbak, termetök karcsu, s a nyelvökkel való különös csettentésekről lehet őket felismerni.

Az ily vendégek a legkellemesebbek, mindent megesznek, ha hibátlanul van készítve, — lassan esznek, fontolgatva kóstolgatnak. Ebéd után nem sietnek haza, estig maradnak a társaságban s ismerik mindazon játékokat, melyek a jelenlevőket mulattatják. Szellemes társalgók, finom udvarlók, ha férfiak, s szívesen fogadják az udvarlást, ha nők.

Kiktől a természet megtagadja az inyenczséget, hosszú arcunk, orruk hegyes, szemök élettelen. Magas termetűek, soványak, ők találták fel a hosszú nadrágokat. Az asszonyságok, kik e nagy hibában sinlenek, szögletesek, az asztalnál unják magokat, s legkellemesebb foglalkozásuk a kártyázás, plotykálás.

Az inyenczek nemcsak születnek, hanem lesznek is. A bankárok első helyen állanak; Gastoreának ők a legbuzgóbb imádói. Az orvosok szintén inyenczek. Kivált ha elegantiájok kifogástalan. A doktor mindenkor szívesen látott vendég, ha nem is örömmel — ha csak nem jó barát.

A szerzetesek mind híres inyenczek — szakácsaik a legkitűnőbbek. A lángelmék mind inyenczek. Szellemöknek megfelelőleg van alkotva testök. Az inyenczek hosszúéletűek, mert gyomruk jó karban tartására nagy gondot fordítanak.

A nemzetek közt inyenczség dolgában a francia a legelső helyen áll. Következnek az angolok, — nem másodsorban egyrangúak a francziákkal.

Az oroszok csak jóllakni tudnak, élvezni nem. Ázsiai marad még akkor is, ha Páriában nőtt fel, — ki legjobban akkor érzi magát, ha torkig evett, ivott. Önmagunkat ismerjük.

Az igazi inyencz mindig valódi áldás a fiatal menyecskének, bár eleinte kétségbe ejti a tapasztalatlan, folyton a manára támaszkodott asszonykát. Tanácsa, figyelmeztetése a kezdő gazdasáson nézve értékesebb az anyai oktatásnál, az apai intéseknél.

A H. után

König Pál.

A Kegge család.

(Hollandi beszély.)

Beets Miklóstól.

(Folytatás.)

Anyja félénken nézett rá. Én új társalgási anyagot kerestem és ép az arczképekre akartam áttérni, midőn Kegge ur belépett.

— Halhatatlan barátom! — kiáltá felém, mintha egész életünkön át ismertük volna egymást — halhatatlan barátom, ezt jól tette! Ez pompás. Még semmit sem ivott? Mi kell? Madeirai, teneriffai, malagai, konstantinai, fehér portói vagy gyümölcsbor? Ném, kedvesem hozass liqueröket. Mi lelt papagáj?

— Megvertem — felelé leánya — mert mást mond, mint a mire tanítam.

— Ostobaság! Monnál több szót, annál jobb. Puszt és vakard a fejem! Ostoba...

— Jobb szeretném atyám...

— No, Harriet my dear! Nem teszem többé... De mit mondasz vendégünkhöz? És vendégünk mit leányomhoz?

Mind ketten zavatra jöttünk és semmit sem mondtunk egymáshoz.

— Ostobaság! — kiáltá Kegge ur. — Majd megismerkedtek. Ezentul semmi „uram“ és „nagysád“, hanem a keresztneveinken szólítjátok egymást, érte Henrietto?

Kegge Henrietto felkelt, hogy a zongorán egy könyvet keressen. Az inas behozta a kívánt italokat. Kegge ur szavai szerint, igen lekötöztetem volna őt, ha mind a hat palackból iszom. Egy pohár madeirával köszöntött fel.

— Ez hát a házam, ez feleségem, ez legidősebb leányom és mindjárt bemutatom apró testvérségemet. Akkor nagyjában otthon lesz. Nálunk Nyugatindiaiban sokkal bizalmasabbak. Itt Európában félszes minden. Vannak itt nemesek és nagy Jancsik; nem vagyok közéjük való, nem bizony; nem vagyok nemes, sem nagy Jancsi; én szerencsés vagyok, ha úgy tetszik.

Henrietto elhagyta a szobát.

— De nem is kell a a többiekre ügyelnem. Éljen a szabadság, különösen itthon. Ugy tesz ön is nálam, a mint akar; alszik a meddig akar, jól eszik, iszik... ez a házi szabály. Hol van Henrietto.

— Szobájában — felelt Keggené. — Ebédhez öltözik.

— Akkor jöjjenek a gyermekek.

Csengetett. A négernek kiadta a parancsot és a gyermekek megjelentek. Legelőször két szép fiu lépett be, egyik kilencz, másik tíz éves. Fekete azemeikből kitűnt pajkosságuk. Kék ruhájuk volt, a vállakon arany gombokkal, szélesen kihajtott, szögélyes galléruk nyakkendő nélkül és alacsony cipőjük fehér harisnyával. Utánuk jött egy hét éves hosszú fekete hajú leány vérvörös ruhában; öt éves fiu tarka zubonyban; ismét egy három éves leány vörös cipővel meztelen lábán; végül egy csacsomó dajkájával, egyik kezében arany csörgőt, a másikban kenyérhaját tartva.

— Ez itt az egész csapat — szólta atyjuk a legkisebbet elvéve a dajkától és vállára ültetve, min az kedves nevetésbe tört és meztelen lábával rugdalózott, hogy öröm volt nézni. — Tizenegy rákom volt. Vilmos, kit ismert, Henrietto: kit látott. Most nagy ür támadt. Egy koraszülött és egy holt gyermek következett. A negyedik tíz éves korában lázban halt meg. Most jött Róbert és Ádám, hunczutabbak apjuknál, mikor hasonlókor volt. Köztük és a leányok közt volt még egy, ezt egy néger nő mérgezte meg másodfél éves korában. Ez a leányka, Hanna, olyan mint az anyja, ugy-e bár csinos gyermekek? Ezt a kis fiut Jánosnak hívják, ugy-e paraszt? Itt van még Zoófi és a legkisebb Kitty!

E felsorolás után mindegyiknek egy pohár malagabort adott, a kis Kittyvel is kóstoltatott, de az elfintorgatta arczát, mi igen tetszett apjának.

— No most vissza a gyermek-szobába! Előre gyerekek! Igen örültem!

Az egész csapat nevetve futott el.

— Ha hálószobáját akarná megnézni halhatatlan barátom — szólta Kegge, ki úgy látszik e megnevezést tartogathatta számomra — jöjjön velem; egyuttal megnézheti a könyvtárt is.

Másodemeleti szobámba vezetett. Soha sem aludtam még ily fényűzés közepette: menyegzős ágy, pamlag, chaiselongue, inga-óra, Psyche-szobor, atlaczfá mosdó szekrény. Szobámnak a kertre volt kilátása.

— Csak nem fél e fegyvertől a sarokban? — mondta Kegge ur néhány indus ivre és tizenkét mérgezett nyilveszőre mutatva. — Itt a csengettyű; ha valami kell, csengessen, hogy a ház zugjon belé.

A könyvtárba mentünk, hol vidám tűz pattogott és képes kiadások és a napi irodalom kincsei pompás kötésben voltak találhatók.

— Ide menjen, ha unatkozik. A kerévet még használható lesz. E fiókban rézmetszetek vannak; mindent Angolországban vettünk és most Henriette foglalkozik kiegészítésével. Én nem foglalkozom ilyen lírifárral. Henriette két évig volt egy arnheimi nevelő-intézetben. De mikor Hollandiába jöttünk, magunkhoz vettük. Felnőtt már; most maga segítsen magán. Angolul már tudott és ki két év alatt nem tanul meg francziául, nem tanul meg soha. Hoosszu iskoláztatás ostobaság. Egy gyermekemet sem küldöm többé nyilvános iskolába; dorék tanítókat fogadok nekik. Gouverneuröket és gouvernante-okat nem tűrök. És a mi a leányokat illeti: nőm kukkot sem tud francziául és mégis tizenegy gyermeke volt... Nézzé ezt a kitömött tigrist, magam löttem ezukor ültetvényemen. A semmirekellő már három borjumat csente el.

Tovább mentünk és alig telt el félóra, Kegge ur a ház összes szobáit, az istállót és a kocsiszint megmutatta nekem — mindent egyenlő gyors és váltakozó beszéd közben, melyből mindinkább kitűnt, hogy Kegge János Ádám sokat tart gazdagságára, gyermekeire és főleg magára. Meg volt arról győződve, hogy gazdagsága mérhetlen és hogy ő derék ember: tízszer többet érő mint a „nagy Jancsik és nemesek” és teljesen jogosítva arra, hogy minden földi gondot és társadalmi figyelmet kedvencz szavával az „ostobaság”-gal ellűszön.

IV.

Mire mindent megnéztünk, Keggéné már az ebédlőben várt. Henriette kék selyem ruhában jelent meg, mely nem illet úgy rá, mint fehér pongyolája. Közte és anyja közt kaptam helyet. Kegge ur velem ült szemközt és a gyermekek kedvök szerint sorakoztak. A legidősebb fiu terítéke mellett szintén boros palaczk volt, mint az enyémnél. Az asztal végén üres szék állt és mikor mind letelepedtünk, egy alacsony, Keggénénél barnább asszony lépett be. Ugy hatvan éves lehetett. Fekete ruhát viselt, csak válán volt keletindiai vörös selyem kendő. Nagy kutya követte, mely a mint a nő leült, ölébe hajtván fejét és mellő guggolt. Volt valami tiszteletreméltó jelenségben, habár senki sem vette figyelembe a belépőt. Nagyanyjuknak szólították. Keveset beszélt; de egyszer jelentősen ránta a fejét, mikor Kegge ur elbeszélte, hogy új hintót vett és most kényelmesen kocsizhat a templomba.

— Semmi fejrázogatás! — kiáltá. — Ostobaság. A város legszebb kocsija lesz és a nagy Jancsik meg nemesek tanulhatnak rajta. Czímert is festetnek rá.

— Én csak K. J. Á. betűt festetnék rá — mondá az öreg asszony szárazon. — A betűket azután kiczifráztathatnád tetszés szerint.

Ebéd után a néger inas kávéét szolgált fel és nekem skót liqueurt kellett innom, mely tűzként égott torkom.

Az öreg asszony ebéd után azonnal felkelt és hű kutyája kíséretében elment. A gyermekek az ebédlőben maradtak.

— Ne haragudjék, hogy most a könyvtárba vonulok — mondá rosszul palástolt ásitással Kegge ur — ez az én tanóráim.

Felesége kényelmesen hevert a pamlagra, tarka selymekendőt terített arczára és szintén a pihenésre készült.

A szép barna hölgy és én, úgy szólván magunkra maradtunk a félhomályban, melyet csak a kandalló lobogó tüze világított meg. A leány egy ablaktülkébe ült és örömet fejezte ki ily kellomes társaság felett. Ez igen udvarias volt; de én megjegyeztem, hogy egy magányos óra is ér valamit. Az felelelte, nem szereti a félhomályt. Csak sok világot, sok beszédet, sok embert.

— De fájdalom, — tévé hozzá — itt nincs társadalmi élet.

Csodálkozásomat fejeztem ki e jelenség fölött egy ezekre menő lakosságú városban.

— Hej, — felelt Henriette, — az emberek itt szörnyen szézesek; csupa clique, melybe senkit sem vesznek fel. Van ugyan itt több család, mely velünk közlekedni szeretne, de ezek meg nekünk nem tetszenek.

Megértettem ez állapotot. Minden városban vannak családok, melyek nincsenek tisztában álláspontukkal — felfergődött családok, melyek csodálkoznak és felháborodnak, hogy az első körök nem fogadják tárt karokkal és melyek gögősek az egyszerű, derék polgárokhoz, de elfelejtik, hogy szüleik nagyapái szintén egyszerű polgárok voltak. Honnan ez a rártartóság? Kedves asszonyom, mert sérje hat, hét nagy urral egyenrangú hivatalt visel, elfelejtse-e a hat, hét nagy ur neje, hogy kegyed polgári származású, viseletű? Vagy nem tetszik kegyednek, a gazdag kalmár nejének, hogy a felsőbb körök zárva önök előtt, habár férje a város legelőkelőbb körében lakik, gazdag nyárilakot építtetett, inasait egyenruhába bujtatta, kocsit és lovakat, meg tán nemesi birtokot vett? És kegyed, szép urhölgy, mert apja néhány tonna pénzzel jött Indiából és a tisztelt patriciust, a derék nemesi gazdagságának hencszegő fitogtatásával el akarja homályosítani, a tisztelt nemes, derék patricius azonnal kezét azorítson rokonságával és kegyedet fia számára nőül kérje? Nem tudja-e, hogy ha a körök, melyekbe lépni óhajt, teljesíteni kívánságát, mindig félni kellene apja azámazására, bitorolt rangjukra célzó megjegyzéstől? Nem volna-e jobb, ha ahhoz az osztályhoz csatlakoznának, melyhez tartozók, mely ép oly jó mint a felsőbb és melyben tisztelnék és becsülnék? Nem kellene inkább a polgárok közt elsőnek lenniük, mint a nagyok közt az utolsó, csak eltűntek? Inkább értem azok visszavonultságát, mint önök becsvágyát. Csak hozzájuk hasonlókkal közlekednek; nem akarnak engedményeket tenni, melyeket később megbánnának; a nők tán pirulni volnának kénytelenek új ismeretségeik miatt; félnek, hogy elárulhatnátok ujdonsült rangotokat, ferde helyzeteket azon osztályban, melyben csak megtűnnek, de titkaiba nem avatnak. Szóval: nem látják be, miért kell ép titket körükbe fogadniok. De ti magatok, kik lábujjhegyre álltok, hogy az ablakon át butorzatukat, szokásukat, inasukat ellessétek; kik kihívjátok gunyjukat öltözkétek gazdagabb

kiállításával, mely az övék majmolása, parodiája, karrikatúrája; kik az előkelő nők pogány gögjét szidjátok, mely hozzájuk nem való családok előtt nyitót zár, de ti becsapjátok nyitótokat a hozzátok való családok előtt: nem tudom, mért nem hagyatok fel már régen e dőre dicavágygyal? Egy közönséges tyúk ép oly jó, vagy talán jobb a fűczánnál, de azért nem tartozik az aranyasinűek közé. Ha megveti a ketreczet, hát üljön egy fenyőfa alá, tollaszkodjék és hitesse el a kúcsákkal, hogy nagynénje tizedik ízben fűczánn. De a többi tyúk a ketreczben ép úgy fog mulatni, mint az a magányban, becsülik egymást, megcsodálják tojásaikat és kodácsolnak örömmel. De számatokra más hasonlat való. Ti denevérek vagytok, kiket a madarak nem tisztelnek és az egerek megvetnek és kik az esthómályban nekik alig illő szárnyfelével libegnek.

Ez úrában megtudtam, hogy a szép Henriettet ily dicavágy kinozza. Anyját még nem ismertem. De Kegge ur, bár mindenben mi nagy és magas volt nevetett, sokat fecsegett a nagy Jancsikról és nemesekről, hogy kilátszott belőle a titkos irigység. Bűszke vallomásában, hogy szerencsésfi, talán ép annyi bozúság, mint őszinteség rejlett.

Társalgás közben Henriette csodás dolgokat mesélt nyugatindiai házakról, lovakról és rabszolgáikról. Egy rabszolga a zsebkendő, egy a legyező, egy az imakönyv, egy az illatszer üvege az számára. A nevelőt is szóba hozta és panaszkodott a minden leánytól gyűlölt igazgatónőre, beazélt a kedves Hogyia-hijják Klementináról, legjobb barátnejáról, kivel mindenben rokonszenvezett. Nagyon szeretett volna a fővárosban lakni vagy Svajczba utazni és a nők által soha meg nem mászott hegyeken kóborolni. Kiállhatatlannak találta, hogy itt az alkakon néznek ki az emberek lovagló nőt látva és hogy e városban nem lehet férfival nyilvánosan megjelenni, hogy hirbe ne jöjjenek az illetők — oly panasz, melyet valamennyi hölgy valamennyi város ellen emel, noha mindezek dacára nem látom a szörnyűséget oly szörnyűnek.

(Folytatása köv.)

A dalolók ellenségei.

Azok a vigan hangicsáló kis madarak odakünn a szabadban, mintha csak kicsi szívükben el se férne a nagy jókedv, annyira tele zengik vele a tavaszi világot; pedig hát ezeknek is megvan a maguk szomorúsága, és még mennyi, és még mekkora! Az az ő egész világuk, az a kis fészek, mennyi vész és viharok van az kitéve! Az emberekről, a kik úgy üldözik, pusztítják őket, tekintet nélkül arra, ha ártalmasak-e, avagy hasznosak; tekintet nélkül a gyönyörűsége, a mit szereznek, a mint úgy tavasz és nyáron át erdő, bokor csattogó dunnázóra fakad tőlük; az emberekről nem is szólok; ritka földön terem meg a hála, és kiki úgy fizet, a hogy tud. Hanem a természet, az az istenáldott természet, és a magukfélék, azoktól is mit mindent nem kell nekik azegényeknek szenvedni! Ezeket elgondolva, önkénytelenül a költő jut az embernek eszébe. Ez is, soha senkinek nem vét, egyebet se tesz, csak dalol, tele zengi a sziveket, azért mégis szomorú az élete, szenvedés a végzete; — de nézzük csak a madarakat.

Egyik-másik zengő faj már kora tavasszal szépen összerakja az ő fészket, bele ülteti az ő szíve lelkét, így a rigófészkekben márczius végén vagy ápril elején már tojásokat találunk. És egyszerre csak megváltozik az idő, lerázza magáról az utolsó havat, és eltakarja vele a fakadó új életet. Meglátja

ezt a hideg északi szél, nosza rajta, ez is vissza vadul, végig száguldja az új tavaszi világot, szembe kaczagja a napot, a ki váltig iparkodik, eregeti sugarnit, pusztítja, olvaszszák a zsendülő élet ez öldöklő rémeit, de a gonoszság fortélyos is egyszeremind; most is, a szél csunya felhőket kerget a sugarak elő, és a mig ezeket keresztül hasgatják, félholtan érkeznek alá a földre, és akkor, szegény madarak, az az élő-haló szeretet a szerelem zálogai iránt, az az élet-halál küzdelem hideggel, hóval, úgy oda lapul a hű nő a kis tojásokra, valósággal testével-lelkével takarja be őket, a társa meg piczi két lábát neki meresztgetve, ázva, fúzva, dideregve, a kis fészket támogatja, hogy a vihar el ne hordja, és ha egy-két napig lecsendesedik újra az idő, meg is mentik drága mindenüket, tovább azonban nem bírják; az éhség, a hideg, az életőszton, kin nézni ilyenkor szegényeket, a mint nehéz szívvel elszakadnak a fészektől, félíg holtan, elébb a him, azután párja, és akkor is nem mészire, a hol legközelebb ótalmat, élelmet találunk, s akkor is hol az egyik, hol a másik vissza-vissza röpked, megvan-e még a drága hajlék is benn a jövő reménye? Ha megvan is, nem lehet bonno többé reményük, megvette a hideg, és mikor ezt megtudják, akkor aztán mennek, de úgy, hogy soha tájára se repülnek többé, — sok, sok ezer hurok és egyéb rigó pusztul így el mindjárt tavasz elején, kései fagyoktól.

Később meg a jégverések tesznek nagy pusztítást a kedves kis dalolókban. Összetörök a tojást, belepik a fészket, a vihar meg, a melylyel az ilyen zivatarok rendszeren járnak, meg rongálja a fészket, kiszórja a tojásokat, nem ritkán a már kikelt kicsinyeket is, és ha nem is ezeket, a víz keresztül járja a fészket, megbontja, megrontja, különösen azokat, melyek vékony, hajlós vesszőkön rakvák, vagy lazán, lengőn összeillesztvük. Mert van a madarak közt elég olyan szoleszkodó, immel-ámmal dolgozó. Ilyen például a tengelicze, nincsen benne semmi komolyság, nem gondol a holnapra, zivataros vészekre, a melyek érhetik; csak a daloláson jár a lelke, az ő édes kedves párját csakhogy csókolhatja, s a fészket is ott rakja, a hol épen helyet talál magának, csak is épen úgy, hogy legyen, valóságos poéta, törődik is az a világgal, ámde a gyermekek, a gyermekek; mikor aztán baj van, szél és vihar kerekedik, hogy terjeszti ki szárnyait drága kicsikéi fölött, és feszíti ki lábait, esze nélkül szembe száll vész és iszonyatossággal, drága övét hogy megvédje, s mind e bátorságnak az a vége, hogy mind hiába, kedves fészke ott hever a földön. Erős zivatar után nagy számmal találunk kicsi fiókokat megmeredve; még a tollasodottak közül is sokakat kizavar a fészkekből, és ezek is ha hirtelenben biztos menedéket nem találunk, ott vesznek a földön.

És arra nézve is, hogy a fiókok hamarabb vagy később keljenek ki a tojásokból, sokat tesz az időjárás. Nedves, hideg időben kevesebb a rovar, az anya rozabbul táplálkozhatik, a him nem kereshet rá eleget, neki magának is utána kell látni az élelemnek, gyakrabban oda hagyni a tojásokat; költés elején még csak hagyán, java idején azonban könnyen az ébreny életébe kerülhet a tojás kihülése. A kikelt fiókok fejlődésére és megmaradására is sokat határoz az időjárás, szintén a tápláléknál fogva. Jó időben az öregek többet hordhatnak nekik, jobban tarthatják, és miként az embernél, úgy itt is, a hogy zsenge korban táplálják, úgy gyarapodik a test, és olyanul marad is aztán egész életére.

A pacsirtának is van mit szenvedni a záportól; elrontja a fészket, különösen azokat, a melyek martos helyen vannak, hát még a vízi madarak mennyit szenvednek, mikor a nagy esésektől a víz a partokat önti el! Különösen a billegény és

nádika gyönyörűen rakott függő fészkei nagy veszedelemben forognak; a hősasas esőzésektől megdagadt folyóvíz egész a kedves madárcák hajlékába tör be és elmosza azt, mindenesztől, a mi benne van. Igaz, a kedves madarak, különösen az öregebbek és tapasztaltabbak bámulatos éleselműséggel keresik ki a helyet, a hol fészket raknak, elannyira, hogy még a tudomány emberei közül is többen oda nyilatkoztak, hogy a madaraknak valóságos előérzetük van, abban a részben, hogy a mely évben vízáradások lesznek, akkor ők magasabb helyeken rakják fészkeiket, és e szerint ezen jelenségről jó előre, koratavaszal tudhatni, ha lesz-e ott azon a nyáron vízáradás, vagy nem. Ez ugyan nem való, mert, mint mondtam, mindössze is csak annyi van a dologban, hogy a „száját kárán tanul“ nádika és egyéb e fajta vízi madár köztve hiaz a csalárd, hig elemnek; azt azonban meg kell nekik adni, hogy a mennyi elmésséget mutatnak nemcsak abban, hogy a magasabb helyeken is olyan tájon rakják fészkeiket, a hová a vízáradás idején is el nem juthat, hanem még abban is, hogy oly módon szerkesztik össze fészkeiket, hogy ha el is jutna odáig a víz, még se bírja általjárni; mondom, a mennyi elmésséget mutatnak e részben, bizony egynémely embernek is becsületére válnék. Hanem azért sorukat ők is csak nem kerülhetik ki; a vad elemek nevetik a halandó ovatoságát, nem lehet előre kiszámítani azoknak határát, és azért ő rajtuk is évről-évre megveszik a dézmát.

És hát még a tollas és tollatlan haramia állatok, ezek milyen kegyetlen karmokkal nyulnak a mi kedves dalolóink családi szentségébe! Most a sólyom vagy karvaly suhogó csapása a hű férjet sújtja le, és ezzel az egyetlen gyilkos csapással egy egész fészket, tele tojással, vagy már élő kicsikékkal lett semmivé. Mert a magára maradt házastárs egymagában nem bírja fölnevelni őket. Nem az, hogy talán nem volna benne elég szeretet; mert a hogy az anyamadar az ő kicsinyeit szereti! Több az a szeretetnél, valóságos önfeláldozás az, és tudok esetet, hogy egy barázdabillegető, — a himet szemem láttára egy vén kandur fojtotta volt meg — magára maradván is fölnevelte mind a négy árváját. De ez nagyon kivételes eset, és csak úgy volt lehetséges, hogy a hű anya már költés vége felé vesztette el kenyérkeresőjét, és költés után jó sokáig állandó szép idő volt, telt tehát bőven az élelem a kicsikék számára, és magában is győzte hordani azt nekik. Rendes körülmények közt azonban minden önmegtartózkodás mellett kudarcot vall az anyai szeretet, nem bír eleget keresni fiókjai számára, napról-napra sorvadnak és rövid időn elvesznok.

A sólyom, karvaly és a többi, ugynevezett nemes ragadozó madár mégis nem egyenesen pusztítja a fészkeket, csak az öregektől fosztják meg őket, nem úgy a mindenféle ölyvek, ezek magukat a fészkeket dülják föl. A kegyetlen gyilkosok valamely közeli bokorban, vagy valamely fa lombos ágai közt elbujva, rá lesnek az öregekre, hová hordják a táplálékot, így tudják meg a fészkeiket, azután rajta rontanak, elpusztítanak tojást, fiókat, a mit csak találnak benne. A szarka meg a szajkó éppen kutatásokat is tesznek e czélból; följárják a bokrokat, a fáknak minden zege-zugát, bámulatos ravaszsággal és fortélylyal, hogy az öregek valahogy meg ne lássák őket; gonosz fejvel megtudják különböztetni, melyik régi, lakatlan fészket és melyik új; a régivel nem törődnek, az újat azonban csakugyan tartják, el-ellátogatnak hozzá, néha többször is napjában, és mindannyiszor olyan csudálatos éles eszü furtanggal, hogy a künn levő lakók soha sem veszik észre, és a mint tojás van a fészkekben, azonnal ellopják, kihasználják, és ezt így űzik napról-napra, a lakók meg, szinte látszik rajtuk, hogy busul-

nak, el nem tudják gondolni, hová lett az ő családi boldogságuk ujjabb-ujabb reménye; a nő végre mégis csak rá jön, kilcsi a rablót, és akkor megadja párjának azt az általuk jól ismert jelszót, hogy nincs itt biztonságban az ő boldogságuk; erre aztán ott hagyják a fészket, más vidékre szállnak, új házat építenek maguknak, és a milyen a szarka és a szajkó, egy hajzállal sem jobb a varju meg a csóka; nárga rigó, fekete rigó, mindegy nekik, pusztítják, a mit elől-utól találnak a fészkekben; sőt még a mi szívesen látott vendégünk is, a nagyorrú gólya, meg se látszik rajta, hogy az milyen nagy gyilkos! Mikor úgy hórihorgas lábával nagy méltósággal a laposokon lépeget, az ember azt hinné, hogy legalább is világboldogító eszméken mereng; pedig kisebb gondja is nagyobb annál. A kedves kis daloló madarakon jár az esze, azoknak a járását-keletét sürkészet; azoknak a fészkeire, vagyis inkább a tojásukra és kicsinyeikre táj neki az a csunya, hosszú orra. De még a drágulatos seregély is, az a nagy kópé, az a csupa móka, az is milyen gonosz! Nincsen az a lelke, hogy a pintyőke, vagy más efféle korán költő madarak tojásait ne hantaa; sőt még magát a fészkeiket is szélylyel ránczizálja, és a mi puha pihét, ezalat talál benne, nem ellopja és a maga fészket pártizza ki vele? Sőt többet mondok, valóságos gyilkos természetű van annak! Még a kicsi fiókokat is kilopja, megfojtja, és a maga porontyait éteti a husukkal! Végre a kakuk, országvilág tudja, hogy az milyen anya! A más tojásait kilopja, felszopja, és a magát csempészi helyébe, hadd neveljék föl idegen szülék. És különben is gyilkos madár a kakuk, kegyetlenül pusztítja a kis dalolók tojásait, fiókait.

És a négy lábúak közül mennyi ellensége van az éneklő madaraknak! Itt van mindjárt a mi macskánk. Mindnyájan tudjuk, hogy kuttog, ólálkodik a kertben, hogy nyulik el valamelyik bokorban és fekszik mozdulatlan óráhosszat; egyszerre csak felrobban, és megfogta, és iramodik rova, a vonagló prédával, egy-egy kedves kis madárcával utálatos szájában. Épp úgy a menyét, a görény is; tavasz- és nyáron át egyebet se tesznek, csak kutatnak, sürkésznek, hol és merre vannak a kicsi madárfészkek, és rendre pusztítanak, tojást, fiókot, a mihez csak férnek. És a sün is csak olyan.

Azután a pölyű, a cziezkány, amaz a rigó-, ez meg verebég, billegető és egyéb lombi madárcák halálos ellensége; sőt volt alkalmam a vakondokat is rajta érni, a mint egy félholt ökörszem fiókot turán felé tologatott, semmit sem törődve sem a szegény áldozat kínos vergődésével, sem az öregek kétségbeesett röpködésével és jajveszékelésével. Végre ki tenné föl a kedves kis mókusról, hogy ennek is vérengző szíve van? Pedig az is csak olyan, rettenetes tojás- és madárpusztító; valóságos kedvencz eledel az neki.

És azt is meg kell még említenem, hogy azok a kedves kis hangicsálók néha-néha maguk közt is úgy össze marakodnak, hogy csak az egyik fél halála választja el őket. Rendesen valamely fészkeknek alkalmas hely miatt kapnak össze. A veréből nem is szölok, hogy ez mint hajigálja ki a fecskefészkekből a tojásokat és kicsinyeket, és maga ül belc az idegen hajlékba; nagy mihaszna madár az, és nem is a dalolók közül való. Hanem a cziake, ez se különb; — hiába, mindenütt egyformán küzdelem az élet, mindenütt egyformán nem ismer ez sem kegyelmet, sem kiméletet, mindenütt egyformán az önérdék uralkodik.

Sz. M.

Egy hét története.

Az akadémia disz-ülése.

A tudomány ünnepéről szólunk ezuttal, melyet e hóten ült meg az akadémia. Meg vagyunk győződve, hogy legtöbben (nemcsak a vidéken, de még a fővárosban is) nem is tudtak róla, mert hiába, nem alaptalan a vád, melynek az akadémia egyik elnöke Csengeri Antal kifejezését adott: hogy a nagy közönségben, a nemzetben kihalóban van az érdeklődés a magasabb tudományosság s annak művelője, fejlesztője, az akadémia iránt. Bizony ily közöny mellett aligha jöhetett volna létre az a tudós társaság s aligha állana ott a Duna partján az a díszes palota. Nem ily közönyös volt a korábbi nemzedék, más idők voltak azok, midőn egy Széchenyi egész évi jövedelmét, 60 ezer pengő forintot felajánlotta a tudományos intézet alapítására s mikor egy Károlyi György 40 ezer pengővel járult ama nagylelkű adományozáshoz.

Honnét ez az érdeklődés-hiány?! Talán már annyira tökéletes és kifejlett lenne nyelvünk, tudományosságunk, hogy fölösleges azt rendkívüli uton gyámolítani, fejleszteni?! Ezt bizony senki sem mondhatja, és ha meggondoljuk, hogy az annyira kifejlett nyelvű francia nemzet még most is folyvást és szakadatlanul nyelve tökéletesítésén fáradozik, s ha látjuk, hogy az angol tudományosság, mely páratlanul áll, lankadatlanul buzgólkodik, hogy a tököly még magasabb fokához jut-hasson el, akkor bizony szégyenkedve kell a mi tétlenségünkre, közönyünkre gondolni, kiknek nyelve most sem tiszta s még folyvást habozó, s kik tudományosság tekintetében annyira hátra vagyunk.

Azt mondják a politika az oka mindennek. Mióta alkotmányos életet élünk, s minden ember jogosítottnak érzi magát az ország dolgának intézésére, azóta az irodalom és a tudomány mellékes dolog lett, az iskolákba szorult s csak azok foglalkoznak vele, kik a politikai küzdterről leszorultak. De hiszen Angolországban, Franciaországban is foglalkoznak a politikával, csak hogy ott nem él minden ember egészen annak. Nálunk ha egy író, költő, vagy tudományos férfi egy kis nevet és állást szerzett magának, első gondja arra használni azt fel, hogy bejuthasson a parlamentbe, az irodalmat, mint a komló a gyümölcsfát, úgy befutotta, körülhálózta a politika, ki sem látszik belőle. Ez buj, ez elazomorító jelenség, mert igaza volt a nagy Széchenyinek, hogy ez a nemzet csak is szellemi, művelődési feladatokkal bír, az irodalom és a tudomány, de lételet a többi nemzetiségek között, és azt tapasztaljuk, hogy hiába tartják a magyart született politikusnak, a mióta olyan sokat politizálunk, évről évre rosszabbul megy a dolgunk.

Ezen a közönyön ki kellene fogni valami módon, ha másképen nem lehet, hát mesterséges uton. Olyan szomorú látvány volt most vasárnap is az akadémia évi disz-ülésén az a csak negyedrézben megtöltött nagy terem. Eljöttek az akadémikusok családjának tagjai, néhány nő, kiknek férje, vagy atyja ott ült az emelvényen, aztán egy csomó tanuló, más senki. Az a mi a tulajdonképeni nagy közönséget teszi, nem volt sehol. A fővárosi társas élet egyetlen osztályát sem láttuk

ott, még csak azokat sem, melyek közvetve érdekelve vannak az akadémia ügyében, minő például a színészek s egyéb művészek, s a tanárok osztálya. Talán még sem ártana némi külsőségek által fölébreszteni a nagy közönség érdeklődését. Hiába, az embereknek meg van az a gyöngéjük, hogy a külső fény jobban kápráztatja érzékeiket s önkénytelenül vonzódnak a csillogás felé. Az a méltóságos külső dísz, azok a pedana, nehezkes formaságok, azok az aprólékos ezerimóniák, melyekből a világért semmit el nem engednének, bizonyára jelentékenyen fokozzák és éleszti a franczia érdeklődését akadémiaja iránt. Nálunk egy-két kiváló egyéniség felölti a díszruhát, a többi akadémikus pedig beéri az egyszerű fekete kabáttal, mintha valami tanár-gyűlésre menne. Külsőségek által kellene az érdeklődést éleszteni.

Az ideai nagy gyűlés kiválóan az elhunyt nagy alapítótag: gróf Károlyi György emlékének volt szentelve. Arczképe, mely az elhunytat mint huszonhárom éves ifjút ábrázolja, babérral körítve virágok és zöld lombok közt ott díszlett az emelvényen s jelen volt az ünnepélyen a boldogultnak három fia: Viktor, István és Tibor is. A kormány részéről is voltak jelen az ünnepélyen: Tisza Kálmán, Wenckheim báró, és Trefort, (ugy is mint akadémikus;) a fővárost Ráth Károly főpolgármester, a törvényhozást az elnökök: Majláth György országbíró és Ghyczy Kálmán, a magas clerust Haynald érsek és Ipolyi (egyezersmind akadémikusok) képviselték. Az elhunyt nemes alapító fölött gróf Lónyay Menyhért, elnök tartott egyszerű emlékebeszédet. Nem kereste a csillogó szavakat, az elhunytak tetteit engedte beszélni. És elsorolta nagy vonásokban (ha részletekre terjeszkedhetett volna ki, arra tiz emlékebeszéd is kevés lenne,) az elhunyt tetteit. Miként követte Széchenyi példáját, negyven ezer pengőt ajánlván föl az akadémia alapítására; mily nagy magyar volt, kit soha sem tudott külföldre csábítani a világvárosok fénye és öröme, hanem jó, rossz körülmények közt megmaradt ide haza magyarnak; mennyit áldozott a közügyekért, a tudomány és az irodalom felvirágoztatására; mint hozott létre oly nagy fontosságú szövetkezeteket, minő a tiszta-szabályozási társulat; miként menté meg a nehéz korszakban a magyar nemzeti színházat a bukástól; mint segélyezte a szűkölködőket stb.

Lónyay gróf emlékebeszéde a mai nemzedéknek szólt, a mai arisztokracziának, mely tanulságot merithet az elhunyt dicső férfinnak életéből.

Az emlékebeszédet Csengeri Antal elnöki megnyitó beszéde előzte meg. Azzal foglalkozott, a mit mi főnobb érintünk: az általános közönnnyel, mely az utóbbi időkben minden tudományos és irodalmi mozzanat, különösen pedig az akadémia iránt tapasztalható. Pedig az akadémiaának még nagy feladatot kell megoldania: modernné tenni nyelvünket, megőrizve annak nemzeti sajátosságait. Kár, hogy ez a beszéd ily kevés hallgatóság előtt hangzott el; valamennyi lapnak közölnie kellene azt, hogy mindenki olvashassa; akkor talán többen belátnák, mily vétkezes mulasztást követnek el, mikor az akadémiaával s általában nyelvünkkel oly keveset törődnek.

Utána Fraknói felolvasta a főtitkári jelentést, mely az akadémia múlt évének tükre. Melegen emlékszik meg az akadémia múlt évi halottjairól, köztük Fábrián Gáborról, Sziligetiről, Fogarassi Jánosról s az új tagok közt a hallgatóság és a tagok lelkes éljenzése mellett említé Rudolf főherczeg megválasztott tiszteleti tag nevét.

Lónyay gróf emlékeztetése után két jeles felolvasást hallottunk, egyiket a legszellemdusabb főpaptól: Haynald érsektől, (Parlatore fiórenczi botanikusról) a másikat a legszellemdusabb tudóstól: Pulasky Ferencztől (a vezérek idejébeli s még elébbi magyarországi leletekről.) Kár, hogy az idő előhaladt volta miatt a felolvasásokat csak kegyetlenül megkurtítva élvezhettük. Hanem, hiába, a figyelem és érdeklődés négy óra alatt nagyon kifárad s még oly szelemdus felolvasások sem képesek azt óbren tartani.

A nagy gyűlést, mint rendszeren, lakoma követte, melyben ötvenen vettek részt. Az első toasztot gróf Lónyay Menyhért mondta, éltetve a királyi párt és akadémiaink új tiszteleti tagját, Rudolf főherczegot, mit az egész díszes társaság fölkelve, lelkes éljenzéssel viszhangozott. Majláth György gróf Lónyait, az akadémia nagyérdemű elnökét éltette. Volt aztán sok lelkes és vidám felköszöntés; igen elmés áldomásokat mondtak: Greguss Ágost Haynald érsekre, az érsek pedig az osztályelnökökre és titkárokra, ez utóbbiak kis természetéről sem feledkezve meg, nagy érdemeik mellett. Éltették Csengeryt, Majláth Györgyöt, a két Aranyt és két Paulert, az új tagokat, míg Pulasky Ferencz a bukott jelesekért mondtott szellemes toasztot. — Előtte való nap pedig gróf Lónyay Menyhért elnök adott estélyt Albrecht-uti palotájában. Bár szakadt az eső: nyolcz órakor már tömve voltak a díszes termek, melyekben a házi ur és házi asszony lekötelve az ivéséggel fogadták vendégeiket. Száznál többen voltak jelen, nagyobbára akadémikusok. Ott voltak a veteránok: Csengery, Pauer, Hunfalvy Pál ép úgy, mint a legújabbak: Kállai Béni, Fodor József. A miniszterek közül báró Wenckheim Béla, Trefort, Perczel Béla, a főpapok közül Haynald érsek, több képviselő, báró Fehérváry Géza és Madarassy Pál államtitkárok, pénzügyi tisztviselők, báró Edelsheim-Gyulai hadparancsnok, Majláth György országbíró. A lakoma gazdag volt s természetesen nem hiányoztak felköszöntések sem. Egyik teremben báró Pongrátz Emil osztálytanácsos megpillantá egy etagére-en a gazdasasszony-egylot perselyét. Megpillantani s körülhordani (természetesen, hogy a házi asszony ne lássa,) egy gondolat volt. S folyt bele a szives adakozás — az árva-ház javára. A grófnét aztán csak a bevégezett tény eredménye lephette meg. Éjjel tájban kezdett oszlani a nagy társaság, bucsut véve a vendégszeretet és finom izlés uri hajlékától.

A tüszszentés.

Emlékezetet túlhaladó idő óta a földnek szinte minden nepe közt divat volt, hogy a tüszszentőnek „adja isten egészségére” vagy rövidebben „egészségére” kívánták — azonban a modern kor a főbb körökből rendre kiküszöbölte; de azért a népeletben a szokás maig is meg van, s hihetőleg állandó marad.

A tüszszentésnek eredetéről azt tartja a mythologia, hogy midőn Prometheus az első embert készíté agyagból, s a mennyei szikrát egy szekrénybe zárva ellopta, azt szobrának orra alá tartá, hogy vele beszívassa. A mennyei tűz fejébe hatott, fej s agyidegeit megjárva szétömlött egész testében, s az első élet-

jel, melyet e lény adott, tüszszentés volt. A szohor mozdulatára Prometheus lelkesedve kiáltá: „istenek segéljete meg!” E kívánat oly hatást tett az emberre, hogy azt hasonló alkalommal azután mindig ismétlé, s töle az utóvilág is öröklé.

A görögök és egyiptusiak isteni intésnek hitték a tüszszentést, mely azerint e vagy ama körülmények között magukat viseljék. Xenophon katonáinak hosszú beszédet mondtott, midőn egyszer egyik azok közül tüszszentett. E tüszszentést az egész hadsereg szerencsae-jelnek tartottt, s annak tiszteletére a vezér áldozott is. Egy napon, melyen a hű Penelope Uliassal visszatérteért könyörgött istencinek, a kis Ithomák oly erősen tüszszögött, hogy az egész palota rengett bele, s a gyöngéd nő e pillanattól nem kötlé többé kérelmének teljesültét. Az Olympus hatalmas istene Zeüs Minervát, a bölcsesség istennőjét teremtvén agyából — állitják, hogy ugyan akkor tüszszentett.

Különösen kellett ügyelni a régi korban a tüszszentésre. Azt tartották: ha a vendég az asztalnál tüszszent s megszünt onni, nagy szerencsétlenséget jelent. Legkedvezőbb idő volt a tüszszentésre déltől éjjelig, midőn a nap a bika, oroszlán, mérték, bak és hal jegyébe lép — más csillagok alatt veszélyes. A ki reggel felkelésnél tüszszentett, az egész nap kellett, hogy vigyázzon magára. Ezek s több ilyen vélemények keringtek a nép között. Álmos könyveink még maiglan is jósolnak a hétnek minden napján történő tüszszentésekről.

Sokan ismét következőleg mesélnek a tüszszentésről. Miután az isten a világ teremtését bevégzé, azt határozta, hogy az ember csak egyszer tüszszentsen életében, s azt közvetlen halála előtt. Jákob koráig tehát az egyetlen halál neme volt az emberiség előtt ismeretes. E bölcs patriárka azonban földre borulva kérte a teremtet, hogy a halálnak ne a nemével végezze életét. Imádsága meghallgattaték. Jákob tüszszentett s nem halt meg, mely csodaszerű tünemény a jelen voltakat nem kissé álmétkodtatá. Jákob megbetegedett; ez már új esoda volt az emberiségre, mely más betegséget még akkor nem ismert, mint a halálhozó tüszszentést.

Ezentul aztán mindenki azt állitá, hogy a természet megváltoztatá törvényeit, s így jó- és illőnek találták, a tüszszentőt „segély isten” szóval is köszönteni.

A monomotapni népnek még most is szent szokása, ha királyuk tüszszent, egész városnak hírül adják, s a népség örömmel riadja: „éljen a király!” Midőn Amerikában a guacajni kaczika tüszszent, minden india földre borul s égre emelt kezekkel kéri a napot, hogy fejedelmüket védje, világosítsa s legyen mindig vele.

A botokud népnek pedig az a fatális szokása, hogy ha valamelyik közülök tüszszentett a körülötte lévő ujjongva ölelik, csókolják és össze vissza harapják.

Budapesti hírvivő.

„* (Jótékonyaság.) Király s Felsége Szakolcz község tűzkárosultjainak 300 frtot adományozott. — Baldácsi Antal báró a batorkecsi református templom fölépítésére 100 frtot, Hazay Ernő képviselő pedig 500 frtot adott. — A veszprémi káptalan a veszprémi Szent-László iskolaépítésére 4400 frtot, Kisovics József kanonok-plébános pedig 1600 frtot adott. — Tóth Bálint földbirtokos a csornai leány-iskola 8000 frtot, Simon Vincze premontrei prépost pedig évi 900 frtot adott.

„* (A herczegprimás) a Léván alapítandó nőnevelő intézet javára tízezer frtot adományozott s kötelezte magát, hogy

c célra az épületet helyreállíttatja s fölszerelteti. A barsamegyei közgyűlés ezért a hyprimáshoz közöndő feliratot intézett.

•• (Kováts Sebestyén Endre jótékony hagyományai.) Az elhunyt jeles orvos számos jótékony hagyománynyal örökölte meg különben is feledhetlen nevét. És pedig a budapesti orvosnövendékek részére utazási ösztöndíj-alapítvány fejében hagyott 2000 db aranyat, a protestáns árvaház részére alapítvány fejében 1000 forint, a magyar tudományos akadémiának alapítványul 1000 forint, a budapesti református főgymnásium részére 1000 forint, a pesti református egyház részére 500 forint, Budapest főváros szegényeinek 500 forint, a dunántúli helvét hitvallású egyház kerület drégely-pálánki egyház megye részében levő református papok özvegyei nyugdíj alapja javára 500 forint, a budapesti jótékony nőegylet részére 200 forint, a budapesti bölcsőde részére 200 forint, az írói segélyegyletnek 200 forint, a budapesti szeretetházra 100 forint, a magyar nemzeti zenedének 100 forint, a Hungária betegápoló temetkezési egylet, az első magyar izraelita betegsegélyző és temetkezési egylet, a Concordia izraelita jótékony egylet, az Unio első pesti temetkezési egylet részére, mely utóbbi négy egyletnek az elhunyt tiszteletbeli tagja is volt, egyenkint 100 forint. A most elősorolt alapítványok és adományok részint készpénzben, részint értékpapírban fognak kifizettetni.

•• (Rózsás napló.) Jegyesek: Kauzer József építész és Gerlóczy Ida kisasszony Budapesten. — Szöllőssy Antal polgármester és Mauks Berta kisasszony Mármaros-Szigeten. — Szabó Béla gazdatiszt és Götz Karolin kisasszony Ernő-Kürthön. (Nógrádban.) — Ordódy Lajos és Farkas Marianna kisasszony Bajcon. — Ehrlich Soma földbirtokos és Ehrlich Lina kisasszony Fegyverneken. — Egybekeltek: Várady Trochár Mihály és Tarnóczy Anna kisasszony Tályán. — Ujhelyi Pál földbirtokos és Mórész Jolán kisasszony M.-Szigeten. — Beöthy Kálmán uradalmi tiszt és Vály Jenny kisasszony Szegeden. — Palugyay Károly és Colloseus Antónia kisasszony Pozsonyban. — Ince Kálmán főmérnök és Fráter Gabriella kisasszony Ér-Semjénben. — Dr. Szadovszky József ügyvéd és Juhász-Dusa Vilma urhölgy Budapesten.

•• (József főherceg) és családja e hó 15-dike óta a Margit-szigeten lakik, egyszerű, patriarchális körben. Az ugy nevezett nádor-kastély emelete van berendezve, egy étteremmel, melyből jobbra és balra nyílnak a családtagok helyiségei. A butorzat kényelmes, de meglepően szerény, a falakat egyszerű festés borítja, az ablakokon fehér függöny. Fénynek, csillogásnak nyoma sincs. Igénytelenebbet, de a mellett a szó valódi értelmében előkelőbbet alig lehet képzelni is, mint e lakályos derült szobasor, melyben a főherceg és családja a nyarat tölteni fogja.

•• (A belga királyné) szerdán este érkezett fővárosunkba. Az indóháznál az udvari váróteremben József főherceg és Klotild főhercegnasszony üdvözölték a magas vendéget. A főhercegi pár kíséretében Graef tábornok, báró Nyáry ezredes és báró Stein belga konzul voltak. A kölcsönös szíves üdvözlések után, mely alkalommal kizárólagosan a magyar nyelvet használták, a főherceg karját nyújtá nővérének a belga királynénak és a kocsihoz vezeté, mely a Dunaparthoz hajtott, hol hajóra ültek, és azonnal a Margitszigetre rándultak.

•• (A nőiparegylet) tanodájában most végződtek a három napon át tartott vizsgálatok. Mindig nagyszámu közönség volt jelen és a sikerrel mindenki megelégedett. Először Reichen-

berger Irma, a növendékek nevében, beszédben köszönte meg Rupprechtné Demidoff Kornélia urhölgy elnöki áldozatkészségét, Halász Dezsőné alelnöki s György Aladárné igazgatói buzgalmát. A tantárgyakból a vizsgálatot Berecz Antal vezette. Voltak szavazatok is: Cserépy Margit a Czuczor Falusi kis leányát, Margitay Margit az Arany „Rákhel siralmá"-t adták elő igen jól. Meg kell említenünk, hogy a fiatal tanárnők: Bogya Irma, Spányi Izabella és Décsyó asszony sikeresen oktató képességeknél bizonyul be.

•• (Az urnapi körmenet) az idén is nagy fénynyol ment végbe. A processió Budavárban reggeli 8 órakor indult meg, élén zászlók lengtek, utánuk egy század ment zeneszóval a mennyezet előtt, mely alatt a pontifikáló Ráth József apát a szentséget vitte. Utána számos polgári és főúri nevezetesség ment magyar díszruhában, ott voltak Trefort, Perczel miniszterek, Majláth György országbíró, Ráth Károly főpolgármester, többen a városi képviselők, iskolaigazgatók s tanárok közül. A Ferencz-József kapu előtt gazdag, érdemrendekkel díszített lovas tábornoki egyenruhában várt tábornokai élén Edelsheim Gyulai b. orsz. főhadparancsnok a menet, a pusztá fövel nézte ennek elvonulását. A díztér zöld ágakkal volt befűtve. A négy külső oltárnál szokásos szentségáldás után a század sorlíztet adott, a halászbástyán pedig felüteg Uchatius hallatott üdvözléseket. A szertartás a déli órákban ért véget. A pest-belvárosi plébánia-templomból reggel 10 órakor szintén körmenet indult ki, melyen a hadastyánok zenekara játszott a indulót.

•• (Az akadémiai választások.) A nagy gyűlést megelőzőleg szokás szerint tagválasztó gyűlést tartott az akadémia. A főtitkári állást illetőleg, ennek teendői alól Arany Jánost még egy évre felmentették. Csengery alelnök indítványára a nagy gyűlés, a szokott ajánlási eljárás mellőzésével, Rudolf trónörökösét egyhangulag tiszteleti taggá választotta. — Az indítványt a tagok állva hallgatták meg. Ezután betöltetett az igazgató tanácsban gróf Károlyi György elhunytja által megüresedett állás; Szász Károly választatott meg 19 szavazattal Gorove István 17 szavazata ellenében. Ezután a tagokat választotta a nagygyűlés, az első osztály ajánlottai közül Müller Frigyeset kültagnak, a második osztály ajánlata alapján Gyárfás Istvánt, Kállay Benit és Zsilinszky Mihályt levelező, Giesebrecht, Gindelyt, De Linasset és dr. Sickelt kültagokká; a harmadik osztályban Kruesz Chyrysostom főpátot tiszteleti, dr. Fodor Józsefet, dr. Róthy Mórt, dr. Schulhof Lipótot levelező, Todaro és dr. Reichardt fűvészeket kültagokká választotta.

•• (Iparmuseumunk) ötvenezer franknyi iparcikkhez jut a párisi világtarlatról, a báró Hirsch adományából, ki gróf Zichy Edmundot bírta meg az összevásárlással. A tisztelt gróf buzgón teljesíté a feladatot, még pedig úgy, hogy azzal a bécsieknek is örömet csináljon. Tudniillik majd mind bécsi iparcikket vett. Bécsi cikkekért nem kellett volna épen Párisba menni.

•• (A Valeria egylet) június 16-dikán délután négy órakor tartá elnöke lakásán (muzeum körút 39 sz.) évi közgyűlést és a jó eselések jutalmazását. Jutalmat nyertek, rendkívüli hűség és ragszokásért következők: Barkóczy Mária 48 évig szolgál a Sax családnál, Weinfeld Mária 29 évig Hirsch Dávidnál, Knapp Johanna 25 évig Molnár Victóriánál, Majtényi Katalin 20 évig a Tormássy családnál, Binder M. 14 évig Heylmann Ágostnál, Homer Katalin 13 évig Kappel Benjaminszknál. Továbbá buzditásul kapnak évi jutalmat másod-

izben: Domonkos Julia Deutsch Juliánál, Hiks Johanna dr. Goldberger Adolfnál, harmad izben: Hora Teréz dr. Schermann Adolfnál, Szabó Katalin Mihalovics Annánál, Horváth Teréz dr. Goldberger Adolfnál, Nagy Erzsébet dr. Batizfalvy Samunál, Sék Teréz Kramer Juliánál, Koller Julia Cséry Lajosnéál, Csényő Krisztina dr. Wilhelminénél. A jutalom és érem kiosztás a közgyűlés előtt történt.

*(A tanügy egyik kitűnő művelőjét) veszítette el e héten, Szőnyi Pál, a kinek finevelőintézete a magán-gymnáziuma országsherte a legelőnyösebben ismeretes, meghalt hétfőn, pár heti betegeskedés után. Általánosán tisztelt és becsült férfi volt a elhunytá érzékenyen érinti a rokonok, jóbarátok és ismerősök nagy számát. Temetése szerdán nagy fényvel mont végbe: jelen volt a miniszterelnök is, kinek az elhunyt egykor nevelője volt, s ki mindig a legnagyobb gyöngédséggel és szeretettel viálettett a derék férfiú iránt.

*(Irodalomtörténeti források) kiadását tervezi az akadémia nyelv- és szöptudományi osztálya, erejéhez méltó részt ohajtván venni abban az örvendetes mozgalomban, mely régi irodalmunk emlékeinek kutatása és földolgozása körül az utóbbi években mutatkozik. Az akadémia, muzeum és Kisfaludy-társaság kéziratára valóságos kincsbányája irodalom-történetünknek s a tudomány kétségkívül rendkívüli hasznát látná, ha e jó részben kiaknázatlan bányá gondos gyűjtemények kiadása által hozzáférhetővé tétetnék. Kiadásra vár például többi között Kazinczy Ferencznek egyik legjelesebb és legérdekesebb munkája: önéletrajza. Révai számos kézírata, Kisfaludy Sándornak egész csomó hátrahagyott munkája s becses levelek egész halmaza. Az első osztálynak a most folyó akadémiai nagygyűlés megnyitó értekezletén Gyulai Pál ez irányban tett indítványt, melyet az osztály közhelyesléssel fogadván, a vállalat tervezetének kidolgozására azonnal ki is küldött egy bizottságot, melynek tagjai: Gyulai Pál, Szilády Áron és Boöthy Zsolt. Megemlítjük egyszeremind, hogy ugyanez alkalommal örömmel fogadták érdekes nyelvészünknek, Szvorényi Józsefnek megkeresését, melyben értesítette az akadémiát, hogy Vitkovics Mihály születésének ez évi augusztus 25-dikén Egerben megünneplendő százados évfordulójára az ottani rendező bizottság kiadni szándékozik a költő összes munkáit. E munkákat Toldy Ferencz még a régi „Nomzoti könyvtár” számára összegyűjtötte, ajánló aló rendezte s azt most az akadémia szivesen átengedi kiadásra az egrieknek.

*(A képviselet) a kiegyezési tárgyalások végén van. A legnehezebb követ: a 80 millió bankadósság kérdését, most teszi föl az egész mű tetejére. A kormány annak kijelentésével, hogy fizetni nem tartozunk, azt ajánlja, hogy fizessünk. Az ellenzék élesen kikel ez ellen, sőt a régi deákpartiak is, minő Somssich Pál, és Lónyay Menyhért gróf, a 67-diki kiegyezés egyik létrehozója, határozottan kijelentik, hogy 67-ben végképen elintéztük a közös adósságok kérdését s azt most már méltányosságból sem fogadhatjuk el. Különösen nagy hatása volt Somssich beszéde, szomorúnak jelezvén az olyan kiegyezést, a melyben az áldozatokat mindig csak az egyik fél viseli. Lónyay beszéde is fölírta a nyugvó lelkiismeretet itt-ott. A szavazás eredménye mégis csak az lesz, hogy — fizess magyar a meddig győzöl.

*(Hála-istentisztelet.) A német evangélikusok holdut-ezai imatermében Vilmos császár szerencsés megmenekülése alkalmából vasárnap hálaadó istentisztelet volt. Nagy közönség volt jelen; Waackker-Gotter német birodalmi konzul, Blumer orosz főkonzul, Salvini olasz főkonzul, konzulnői tisztvisel-

ők, német alattvalók, helybeli polgárok stb. Istentisztelet után König lelkész beszédet tartott, szépen elmondva, hogy a gyilkosok ellen az égi gondviselés ad oltalmat. A földszinti iskola-toromban levő ékesen dolgozott résztvevőket sokan írták alá.

*(Az akadémiai könyvkiadó vállalat) 1878-diki folyamára első kötetek szétküldését az akadémia könyvkiadó hivatala megkezdette, miről a vidéki pártoló tagok azzal a kérelemmel értesítettnek: hogy e küldemények kiváltása iránt idejekorán intézkedni annál inkább siessenek, mert a ki nem váltott csomagok a postahivatalok által, szállítási költségek felszámítása mellett, 12 nap elmultával ismét visszaküldetnek. Aláírásokat úgy a jelen háromévi ciklusra, valamint az ekkorig (1875—1877-ig) megjelent többi munkára, még mindig elfogadnak.

*(A divat.) A Tuileriák kertjében mult héten a francia gyermek barátok társasága ünnepélyt rendezett, melyre a legfényesebb társaság gyűlt össze. A legfényesebb toiletteket lehetett együtt látni. H. báróné tejszín kasmir ruhát viselt, nagy fehér faille-katánggal, a polonaise ujformájú, széles kék atlasz-szalaggal, melyet lilomok és fehér tejszín hermelin szegélyezett. M. hercegné ezüst-szürkében volt, ruháját szürke selyem szegélyező és acélgyöngyök, melyek szőlőfürtöket képeztek. W. hercegnő kék kasmir ruhát viselt széles point de Venise szalagokkal. Némely ruhákon csak a volant van himzéssel szegélyezve, másokon a himzés magán a kolmán van. A tunique mindig himezve van, de a himzés kisebb mintázású mint a szoknyán. Az új divatu ruhák a legtávolabb keleti országokból jött minták nyomán készülnek, melyeket most a kiállításon bárki megnézhet. A kalapokat megrakják virágokkal, és kettős színű atlasz-szalagokkal díszítik. A tavaszi toiletteket selyemmel himzett indiai batistából, vagy keleti páttyolatból viselik; a chinai fátyolt écharpe-ban viselik hasonló színű, de sötétebb árnyalatú faille ruhákon. C. hercegnőnek szürke ezüst színű faille ruhája volt, három igen halvány rózsaszínű chinai fátyol écharpe-pal. H. báróné multkori báljáról, mely a legszebb mulatság volt husvét óta, megemlítendő, hogy a virágokkal pazar fényt üttek. A virágok most annyira divatban vannak, hogy nem csak a toiletteket, de a bál buffetek asztalait is ellepik virágokkal. A bál után minden táncosnő husvétit tojást kapott, melyben a melleskorral egy színű csinált-virág bokréttát talált. — A champs Elysées-n indiai mousselin ruhákat lehetett látni, áttetsző világos színben és himezett, csikos foulard szövetekből, melyek most szerfelett kedveltek. Legszebbek az atlaszos és á jour csikok. — A lóversenyeken faille ruhákat látni, kakastaréj formájú kis volantokkal és igazi indiai kasmir-jupe-yel, mely harangalaku selyemcsafrangokkal van díszítve.

*(A városiigeti artési kutat) illetőleg többen tettek ajánlatot ideiglenes fürdő építésére; de ezeket elutasítá a tanács, mely azt fogja a közgyűlésnek ajánlani, hogy a nádorszigeten állítsanak fel ideiglenes fürdőt. A kut hővizét már is sokan hordják el puttonban, hordóban, ezért nem adják többé ingyen, hanem egy hektolitert tíz krajczárért. Weisz Bernát Ferencz azért folyamodott, hogy az ivó-csarnok kezelését adják át a szeretetház javára.

*(A Wágner-Percezel párlat) törvényszéki tárgyalásának most volt utolsó fázisa. E héten hirdettetett ki a legfőbb törvényszék fölmentő ítélete a megédekre nézve, s az ő Felsőge által adott kegyelem az elítélt Wágnerrel illetőleg. Az érdekeltek közül e kihirdetésnél csak Leövey miniszteri titkár volt jelen.

„* (A teljes mosgatózás esetében) a fővárosi hatóságnak mintegy 70 tisztviselője lenne kénytelen fegyverbe állani. A tanács e miatt legközelebb azt a kérdést fogja szellőztetni, vajjon a katonai kötelezettségüknek eleget tevő tisztviselőknek mennyi időre utalványoztassék a fizetésük. Kiszámították, hogy a tollnokok a fogalmazó gyakornokok fizetésükkel együtt napjára 8—9 forintot fognának kapni, mely összeg fiatal, nőtelen katonai tisztnek bizonyára szép jövedelem. Ellenben sokkal rosszabbul járna az, ki házasság nem bír katonatiszti ranggal. Ezek családjai a legnagyobb szükségnek lennének kitéve, ha a katonaszolgálat huzamosabb ideig tartana el a fizetésük ez időre megszüntetnének.

„* (Halálozások.) E hét folytán meghaltak: Radics Lajos földbirtokos 65 éves korában Pusztaföldemesen. — Szőnyi Pál nevelőintézet tulajdonos Budapesten. — Magyar István földbirtokos 75 éves korában, Gógánfán. — Szladovics Ferencz 52 éves korában, Boldogfán. — Ilmer Károly, a Hungária szálloda bérletje, Párisban. — Özv. Zámbo Istvánné, született gróf Sigray Ida 48 éves korában, Győrött. — Nonn Károly 56 éves korában, Nagy-Károlyban. — Szalay Elek 44 éves korában, Tibold-Darócson. — Özvegy Zanolányi Márton Lajosné, 78 éves korában. — Grünwald Bernátné, született Janovics Perina, 30 éves korában, Budapesten. — Székcs Károly, 80 éves korában, Budapesten. — Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, június 15. Hamlet. — Vasárnap, június 16. Tamás bátya kunyhója. — Hétfőn, június 17. Oedipus Kolonosban. — Kedden, június 18. Figaro lakodalma. — Szerdán, június 19. 47-dik cikk. — Csütörtökön, június 20. Carmen. — Pénteken, június 21. Egy kis szeszély. — Ne fogadj föl soha semmit! (Előszór.)

Nep-színház. Szombaton, június 15. Kapitány kisasszony. — Vasárnap, június 16. Paleskei nótárius. — Hétfőn, június 17. Kapitány kisasszony. — Kedden, június 18. 19. Kolumbusz. — Csütörtökön, június 20. A kornevilli barangok. — Pénteken, június 21. A zsidó.

A sziniképezde e héten kezdte meg a vizsgálatok sorát saját helyiségében. Első nap a drámai és dalmű osztály I. osztálya felelt Várady Antalnak a műtörténetből, veratanból és aesthetikából. A fiatal növendékek értelmes feleletet adtak hozzájuk intézett kérdésekre. Eddig az elméleti rész e szakában sokkal kevésbé váltak ki a növendékek, ez tehát oly haladás, mely az új tanár, Várady Antal ügyességét dicséri. Az examinált növendékekhez. Festetics gróf a vizsgálat végén buzdító szavakat intézett. Érdekes volt hallgatni 4 vagy 5 fiatal operai növendéket, kik mikor a sziniképezdebe léptek, alig tudtak két szót magyarul. Most egész tételeket mondtak el, idegenyszerű kiejtéssel ugyan, de jó magyarsággal.

Divattudósítás.

Még az újítások, az izlés és szellem országában Párisban sem tud a rövid szoknya igazán hódításokat tenni, és csak elvétve láttunk a legközelebb ott tartott löversenyek alkalmával rövid öltözköket. A hölgyek nem szánhatják meg ruhájuk magukat, mert a rövid ruha csakugyan csak karcos, arányos alakoknak illik, és a teljességre hajló hölgyeknek nem válik előnyükre. Ezért azt hisszük, hogy a rövid szoknyák előbb csakim halun, utazások, fárasztó hegyi kirándulások alkalmával fognak érvényre jutni és csak azután népszerűvé válni. A ruhák szabását illetőleg ismét a testhez álló hosszú lebbentyűs dorekakat fogadták el kedvenczül, felváltva a princeesse formával, mely azonban elveszté már kizárólagos előjogát. A ránczos

blouse-dorék árval és gallórral ismét divatba jött, és kivált fiatal leányok által előszeretettel fogadtatott. Sok anyának némi fejtörésébe kerül, hogyan öltöztesse fiatal, de már felnőtt leányait, hogy az a divat, a jó izlés és a finom tapintat igényeinek is feleljen meg. A dolog pedig egyszerűbb, mint ők gondolják. Hisz külön divat nem is létezik fiatal leányok számára; hadd viseljek tehát a rendszer szabás ruhákat: a princeesse-t simán és echarpe-okkal, a felhuzott tunikákat, vagy a blouse-okat, csak arra legyenek figyelemmei az anyák, hogy mind ezeket lehetőleg egyszerűsítve viseljék. Így valóban követendő az a tanács, hogy fiatal leányok 18 éves korukig ne viseljenek uszályt, és még azután se legyen az igen hosszú. Ez csak a férjes nők kiváltsága. És ugy legyenek a ruhák, kalapok, felöltők, sőt még a fehérneműk díszítésével is. Csipke, drága himzűsék, a nagy és drága tollak, értékes ékszerek stb. ez mind számítna legyen egy fiatal leány köréből és személyéről, mikor a jó izlés, ugy is elég szíppel, kecsességgel kínálkozik, hogy ifjú bájainak szép kerete is legyen.

Mai mellékletünk magyarázata.

Mellékletül egy hálóköntös szabásával szolgálunk t. előfizetőinknek.

Az első szám az előrészt mutatja, a második a hátrészt, a harmadik és negyedik pedig az ujját.

Ezen szabás minden hálóköntös alapja, mert erre lehet a legkülönbözőbb díszítéseket alkalmazni, részint a szövethöz varrt szegélyekkel, részint pedig külön reátfüggő betéteket, csipkéket, kockákat, melyek chiffonból csupa szegélyekkel készültek. A gépvarrás általánosága és hölgyeink ismert ügyessége mai nap a legesimább tudja kiállítani főbőrűmült.

S z á m r e j t v é n y.

Gutmann Bertától.

16. 2. 5. 22. 18. 4. Kedves gyümölcs, vadon terem.
21. 11. 7. Ehez hasonló sok jellem,
19. 20. 17. 12. 9. 14. E nélkül nem beszélhetünk.
8. 13. 10. 9. Értse haljunk s neki éljünk!
4. 3. 6. 14. Ha ilyen vagy nem jutsz sokra,
15. 1. Mindnyájunktól használt szócse.
1—22. Rövid mondat, de sokat jelent!

Magfejtési határidő: július 17-dike.

A 1. é. 21-dik számban közlött rejtvény értelme:

S z á m r e j t v é n y.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Majovszky Margit, Ivánka Terézia, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalussy Károlyné, Steiner Janka. Korenagh Serk Hermin, Ferencsics Teréz, Dobay Sarolta, Topseher Etelka, Marosy Etelka és Izabella, Lukács Györgyné, Magyar Matild és Hermin, Zeko Lajosné, Spiró Emilné, Geönczöl Borsitzky Paula, Krakkay Mari, Mosz Gézáné, Steiner Sarolta, Molnár Lajosné, Temeváry Erzsike, Máar Zsófia, Mednyánszky Margit és Ersi, Haintz Mari, Liebner Józsefné, Rosenfeld Kamilla, Nagy Mariska, Brúnauer Katinka, Paterdi Pap Erzsébet, Bobus Gyuláné, Fajor Lenka, Forgó Zsuzsika, Majthényi Jolán, Kis Ella, Vadász Flóra, Szentessy Mihályné, Máar Jozsefa, Kláry Mariska, Páhy Karolin, Nyitray Emília, Sima Thekla, Ambrus Izabella, Komáromy Sándorné, Vitál Laura, Magócsy Erzsike, Varga Katinka, Zakó Anna, Dinka Balla, Fenyvesy Margit, Fényes Emília, Lukó Anna, Máriássy Adél.

T a r t a l o m.

Elbeszélés az erdőben, Szokoly Viktortól. — Memento, Várady Antalól. — Az ingyencsegről. — A Kegge család, Boos Miklóstól. — A dalolók ellenségei. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — A tüszentés. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvény-fejtők névsora.

A borítókön: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy hálóköntös szabásintája.

Felelős szerkesztő, kiadó a lap tulajdonos: EMILIA.

25-dik szám.

Junius 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Honapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N kelte		p. nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Junius 23	Vasárnap	F 2 Szidónia	F 1 Iván	11 A 1 Mindsz. v.	22		4	3	8	0
24	Hétfő	Kereszt. sz. János	Adolf	12 Péterfele b. k.	23		4	3	8	0
25	Kedd	Prosper	Vilmos	13 Aquilius	24 Böjt, Jerob.		4	3	8	1
26	Szerda	János és Pál vt.	Jeremiás	14 Elizeus próféta	25	☾	4	4	8	1
27	Csütörtök	László király	László	15 Almos	26		4	4	8	1
28	Péntek	Jezus sz. szíve	Arazlón	16 Tichó	27		4	5	8	1
29	Szombat	Péter és Pál ap.	Péter és Pál	17 Bertalan	28 S. Korah		4	6	8	0

V i d é k i t á r c z a.

Szegeden eddigelő rossz idő járt a nyári tánczvigalmakra. Sem az olvasó-egylet, sem a dalárda juniálisának nem kedvezett annyira az idő, hogy a közönség nagy számban vehetett volna részt bennük. A torna-egylet is kénytelen volt a szombati nagy zivatar miatt mulatságát vasárnapra halasztani, midőn még mindig félelmetesen kísértett a rut időjárás. De azért megtartották az ujszegedi népkertnek ez alkalommal jó izléssel földiasztott tánczköröndjében, még pedig olyan disztes közönség részvételével, melynél számra nézve nagyobbat várhattak ugyan, de minőségre nézve szebbet kívánni sem lehetett. Nyolcz óra tájban körülbelöl együtt volt a mulató közönség a kezdetét vette a víz táncz, mely folytonos kedélyességgel és házina feszültséggel folyt egész hajnalig. A jelen volt hölgyek közt voltak: Zsóti Mariska, Mayer Ilonka, Donner Nina, Hauer Mariiska, Burián Gizella és Técsy Ida (Denzk-ről), Tolnay Boris és Mari, Riegler Nina és Nelli, Molnár Ágnes és Mariiska, Abránovich Vilma, Jakabfy Lenke, Eisenstädter Irén és Klementin, Burger Flóra, Hódy Kornélia, Uj Ida, Visky Mari, Czinner Regina, Jenoy Ilka, Beldt Katicza, Szűcs Malvin, Amanzi Nelli, Vödrös Ilka, Varga Ilon, Dóany Ella, Fürst és Ivánkovits kisasszonyok, továbbá Trischler Péterné, Vánki Józsefné, Hódy Jenőné, dr. Neumann Emilné, Erőskövi Lajosné, Richter Adalbertné (Budapestről), Hauer Agostonné és Krikkai Gusztávné urnők a körülbelöl még ugyanannyien. A társaságnak majdnem minden tagja elégtelen a egy kellemesen töltött nyáráj kedves emlékével távozott.

Gödöllőn szombaton volt a fiatalok nyári mulatsága és galamblovászata a kaszinó javára. Jól sikerült, csak az a kár, hogy az idő nagyon ingatag kedvében volt; majd verőfény mosolygott az orvós halmok fölött, majd ismét szapora nyári zápor zuhogott a kergetőző felhőkből. De azért híven megtartották a programot. Három órakor kezdték a galamblovászt, melyet sokan néztek esernyők alól. Százhusz galambot röptettek föl; a rendezőség által kiűzött két díjat Világhy Gyula és bíró Podmaniczky Géza nyerték el. Ezután következett a táncz a „fácánys“-ban (Valéria főhercezkisasszony kedvenc sétahelyén,) hol a rendezők csinos tánczhelyet készítettek lampionokkal, bullett-tel. Csakhogy itt nem igen járhatták, mert nekiesordult ismét az eső a menekülni kellett erősen a közel Miskei vendéglőbe, hol a jó mulatság közepett nevelték a rossz időt. Dal, táncz, pohárköszöntők, csevegés, váltakoztak egész reggelig a mikor a hajnal első sugára lopózott be az ablakokon, a jó kedv csillaga még deledőn ragyogott.

Nyíregyházán az evangélikusok női gáza-egylete vasárnap Czékus István szuperintendens ottmulatása alkalmá-

ból és az ő tiszteletére, jótékony czélú bált rendezett. Ő ugyan maga nem jelent meg, de ez a hiány a számra nem nagy, de disztes társaságot nem akadályozta abban, hogy a Benczi Gyula kitűnő zenekara mellett, kivilágos kiviradtig kedélyesen mulasson. A hősnél csak a jó kedv volt nagyobb. A hölgyek közt voltak Hönsch Janka, Palánszky nővérek, Risdorfer Anna, Moesz Juliska, Palitz Lenke, Kovács Ilka, Márky Anna, Máday Ida, Jánosky Ziza, Hankószky Erzsébet, Péter Lászlóné, Sexty Gyuláné, Chotváts Agostonné sógornőjével, Majerszky Béláné stb.

Gencsen (Szatmármegyében) a református templom építése javára a hó 10-dikén tánczvigalom volt. A jótékony czél nagyszámban a igen disztes társaságot gyűjtött a lelkészek udvarán felállított a szépen feldíszített sátor alá, hol a jó zenekar csakhamar sürge tánczra csalván a fiatalokat, pihenni sem hagyta kivilágos kiviradtig. A vidékről ott voltak többi közt: Penyigei Sándorné, Bogisichné-Gyulai Erzsike és Ágnes Keiser Katalin, Asztai Róza kisasszonyok; a helybeliek közül: Dávid Sándorné urnő, Bajza Linka, Vörös Ottilia, Csomay Agnes, Csomay Vilma, Kiss Amália, Joó Jusztina kisasszonyok stb. A vigalom az említett czélra 210 frt 64 krt jövedelmezett.

Egerben a törzs-kaszinó nagy termében, szombaton nagy hangverseny volt az építendő színház javára. Zsacskovszky Endre rendezéje igen sikerült. Zenekedvelők Mozart 3-dik szimfóniájának első tételét adták elő; Szuk Lipót, a pesti zenede jeles gordonka-tanára, Vieuxtemps Reveriejét a a Bánk-bán ábrándot játszva általános hatással; Rapaics Róza kisasszony magyar dalokat énekelt szépen a ismételnie is kellett; Hirsch Hugó a Spohr első hegedűkoncertjéből játszott; Fekete Károlyné urhölgy zongorán, Zsacskovszky Endre harmoniumon a Gounod Faustjának nagy kettőset adták elő; Kovács kisasszony Doppler Ilkájából énekelt; végül Batta Resignation quartettjét Szuk Lipót gordonkán, Fekete Károlyné zongorán, Hirsch Hugó hegedűn a Zsacskovszky Endre harmoniumon játsszák, teljes összhanggal.

Különfelék.

*(A német császár) állapota folyvást örövendetesen javul. A császár hosszabb időt tölt a palotája előtti verandán a szabad levegőben, beszédes a jókedvű. A császár leánya, a bádeni nagyhercegné arra akarja őt bírni, hogy Mainau szigetre menjen, a hol azelőtt szívesen időzött. Valószínű, hogy a császár oda megy.

*(Az angol királynő ékszerei.) Azon ékszerek között, melyeket Viktoria királynő a világtárlaton kiállít, láthatók lesznek a világhírű Kohinnor gyémánt is, mely egy nyolczvanhat óriási ékközből összeállított diademnek képezi központját. Egy másik nyakéknek vizont a „Kandavaszay” nevű gyémánt képezi központját. E drágakő egykor egy indiai istennek volt szeme s értékét 120,000 font sterlingre becsülik. Van az ékszerek közt egy smaragd nyakék is, mely a maga nemében legszebb a világon.

*(A pleznai hőst.) Ozman pasát hívta meg komúnak Szommer Károly, csáktornyai vasúti szakaszvezető. A hősbornok elfogadta a keresztapasságot s az ő kérelme folytán az új honpolgár Árpád és Ozman nevet fog nyerni a keresztelésben.

Megbízások tára.

A második félév közeledtével kérjük azon tisztelt előfizetőinket, a kik a jelen évnegyedre még be nem küldték lapunk előfizetési díját, hogy azt mielőbb tegyék meg. Együttal kérjük tisztelt olvasónőinket, hogy a jövő félévre való megrendelésüket a jövő hó elejéig eszközöljék, hogy a nyomtatandó példányok számára nézve mielőbb tájékozhasssuk

magunkat, nehogy a későn érkezőknek ne szolgálhassunk teljes számú példányokkal.

Losoncra M. G. urnőnek: A legszívesebben küldjük t. előfizetőinknek lapunkat az általuk látogatott fürdőbe.

Z Szt. Gróthra St. J. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

A. Draskóczra M. M. és E. urhölgyeknek: Azonnal megküldtem.

Kisfaludra H. V. urhölgynek: A régi könyvek már évekkal ezelőtt elfogytak. Jelenleg az előfizetési felhívásban megjeleltőkkel szolgálhatok csupán.

Vadkertre H. P. I. urnőnek: Engedje tisztelettel értesítenem, hogy lapunk szerkesztője nem férő hanem — nő.

Sátoristyára P. M. urhölgynek: El van küldve.

D. Keresztúrra M. H. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Mohácsra V. G. urhölgynek: A legkevesebb 15 méter.

Debreczenbe F. J. urhölgynek: A legszívesebben tettem.

Szegszárdra V. J. urnőnek: Örömmel írhatom, hogy van remény a legjobb eredményre.

Előfizetési fölhivas

„CSALÁDI KÖR”

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két íven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, főlváltra színezett dívatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhazabások és könyvomatú arcképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévénként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Új előfizetőinknek továbbá következő régiebb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól 3 kötet.

Mit tegyünk? Bernysevskytól 3 „

Fülpösz szerelme, Feuillet-től 1 „

Vinetta, Vernertől 3 „

A gavalérok, regény, Csengey Gusztávtól 2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-ával, összesen 240 kr.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleket azonban csak azon t. előfizetőinknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévénként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régiebb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,” „Ifjabb íróink és művészeink arcképcsarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénynyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármely megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, június hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2-dik emelet.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a l. c. közönség jutányos áron, díszes és tartós kötőbezhöz juthasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékes magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja díszes költőjök, mely alkalmassá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszére szolgáljanak, valamint tartóáguk és olcsóságuk, a legegyszerűbb kötési árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni évfolyamaihoz is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis linom arannyal aranyozva ellátott bekötési díszablak egy egész évfolyamhoz készítő melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 kr-ért kapható tetszés szerint választott vörös, zöld vagy kék színből.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kaphatók minden egyes számokhoz is színnel készítő különbözően ajánlatok is olvasógyűjtemények, szállodák, kávéházak stb. részére.

Számon megrendeléseket kérem levelező lap után eszközölni, a cím név és lakás világos megjelöléssel mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül.

HIRHAGEH KÁROLY könyvkötészetében.
Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök úgy szintén a vidékre is.

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest Király-utczán 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante mult heti küldeménye barátnőim körében teljesen elkelvén, — szíveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő eredményű bőrlinomitó szerből újlag 12 üveg 1 frt 50 kros és négy 2 frt. 50 kros nagy üveg valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barátnőim közül, kik sürdőre vagy kéjváltásra készülnek, ezen nélkülözhetetlen és mindamelllett ár-talimatlanak bizonyult szepítőszerrel magukat ellátni ohajtják.

Szeged, 1878. május 8. án.

Teljes tisztelettel *B n Amália.*

Hirdetéseket

„CSALÁDI KÖR”

részére elvállal

GOLDBERGER A. V.

Szerviták-tere 5. sz.

Vadász Ferenc özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronakereszeg (ur)-utczán 1. szám alatt Pártizai ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és franczia illatszerek, hajkendőket, olajok és toille szappanoknak, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyancsak nagy választékban a többi itt fel nem említett piperezereket.

Árjegyzéket kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal, pontosan teljesíttetnek.

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapest, király u. 27.

a „magyar koronához”

ajánlja

dúsan felszerelt divat- és vászonraktárát, úgy mint:

Legújabb Nélső és Karkabokor szövetek legelővőbb vála-s.	1 mtr	— 36 — 1 30
Fekete és színes alma lustro		— 39 — 90
Fekete és színes Noblesse		1 80 — 3 50
Fekete és színes lyoni fraile		2 60 — 3 40
1/2 és 3/4, fekete terno, alapin és double Cachemir		— 78 — 3 50
Franczia mosó Crettonok		— 35 — 50
Csipkefüggönyök		— 35 — 1 —
Fekete tornékendők selyemrojt.		2 20 — 15

Egyes részeit ajánlom nagy gyári raktáromat romburgi creas és fonal vászonból, 30 — 36 rőfös agy és asztalneműeket chiffon, mint szintén minden e szakba vágó cikkeket igen olcsó árakon. — Különösen ajánlom a t. hölgyeknek nagy ruháraktáromat úgy mint:

1 elegans bőgyruha . . . 18 fttől — 100 fttig
1 elegans mantellott terno v. fonalszövetből . . . 10 „ — 40 „
1 női kabát ugyane szövetből . . 6 „ — 30 „
1 úszó kápeny . . . 9 „ — 16 „

Továbbá saját készítményű férfi és női kása fehérneműket minden áron.
Mérték szorított megrendelések a legjobban legjutányosabban teljesíttetnek.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek, és minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25 % -kal olcsóbb mint bárhol.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félécenként
20 kr.

Szerkesztői kiindól iroda:
VI. kerület, Terebintz utca, 21-23. sz. 2-ik emelet.
Hirdetők díja:
Egy negyven darabosított sorért
8 kr.

26. SZ.
Június 30-dikén.
1878.

**Havonkénti színezett
dívatképpel.**
minden színezett hímtetajszakkal.
Kremkint
tizenkét kötet könyvmellék-
léttel.

A könyvek megkötésén egész
évi járattal kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Hála Istennek nem vagyunk azükében nemmes érényekben tündöklő nőknek, egyformán a felső és az alsóbb körökben. A valódi szép és jó azért még sem annyira gyakori, hogy édes örömmel ne nyugodnánk rajtuk tekintetünk. Napok azok, és azért is vannak olyan magasán fenn a köznapiság felett, hogy megismerjük a különbséget az ég és a föld között. A föld, a jó is csak magának terem; míg a nap folyton árasztja szívdító, életkeltő sugarait, és soha sem magának, hanem közelre-távolra mindig csak másoknak.

Az ember meg azért romeke a teremő Istennek, mert ég és föld együtt van meg benne; egészen úgy, mint a hogy az égi boltozattal vagyunk: föltekintünk, ott látjuk azt magasán felettünk, holott itt van körülöttünk, minden

Gróf Csáky Anna.

lélegzetvételre azt szívunk magunkba. Éppúgy az emberek közül az érényekben gazdagok: messziről látszik meg ragyogó fényességük, közelről érezzük jószágos lelküket.

Különösen a nő hivatási körében egyben van ég és föld, isteni és emberi, sokkal inkább, mint a férféban. Ennek az irtogatás munkája is jutott; mérges dudvától, vérengző vadaktól megtisztítani nemcsak a göröngyöt, hanem a sziveket is; míg a nőnek itt is, ott is csak a virágok ültetése, a szép és jó ápolása jutott hivatásul. Még a mindennapi életben sem kell neki küzködni a föld gonosz szellemeivel, mocskos érdekekkel, ádáz szenvedélyekkel. Minden dolga, gondolatja tiszta lehet, szép és nemes, mindig csak a jóra fordítva, mindek felett a drága családi hujlékban, hogy

ez telided-tele legyen az ő meleg szive áldása fényével, és azon túl is mindenütt, a hová csak puha keze érhet. És így beosztva magának az életet, szívvel-lélekkel övének szentelve, azért a többi világnak is juttatni az isten áldásából, — szép és jó az ilyen nő élete, igazán egyben van abban ég és föld, belülről, kívülről; gyönyörűség el-elnézegetni az ilyen életet, azért kedveskedünk most is ilyen jeles nő arczképével hölgyeinknek; gróf Csáky Albiné ez, született Bolza Anna grófnő, Szepes megye arany eszű főispánjának ritka szép lelkű felesége.

Csak rá kell nézni kicsi gyermekeire, csak úgy ragyog le róluk a nagy anyai szeretet, a mely édes gonddal őrködik fölöttük, egyformán testükre-lelkükre, hogy egyik is, másik is épen és szépen a haza díszeül fejlődjen. Azokban a szegényre-gazdagra egyformán vidáman mosolygó szemekben az anyai lélek ragyog oly szeliden, fényesen; a szívbeli jószág és gyermekded gyöngédség, a mi úgy magától szivárog át az anya szívéből a gyermekeibe, mikor anya és gyermek igazán egymásnak vannak a világon. Mert: „Nézd meg a gyermeket, és vedd föl az anyját” csak úgy igazmondás, mint ama közmondás: „Nézd meg az anyját stb.”, sőt talán még igazabb mondás: különösen a kis gyermek teste-lelke az anyáról tesz tanúságot; a hogy ezek fejlődnek, a mi szép és jó van bennük, mind az anyától ragad rájuk; az a boldogságos mosolygás, a melyik egynémelyiket szinte menyei bűbájjal önti el, mind az anyai szívből ömlik az rája, mikor sokat és gyönyörrel ápolja, csókolja. És az a tulvilági valami, a mi egynémely kiadott szemében szint a lelket huzzza magához, ez is csak az anyára vall, arra a gyermekded bensőségre, a mi a feunkölt lelkű nő arczán késő aggkoráig igézetes tiszteletet kelt.

És a családi hajlékon kívül épen ilyen hűséges anya a grófnő: a szegények anyja. A lőcsei jótékony nőegyesületnek egy évtizeden túl már ő az elnöke, azaz hogy a lelke, és igazán lélek, csupa nemes emberszeretet, és ernyedetlen buzgóság. Ebben a kicsike városban hármass nemes irányban működik a jótékony nőegyesület: szegény özvegyeket gyámolít; szegény árvákról gondoskodik, tekintet nélkül a vallásra, és gyermekkertet tart fenn, jó részt saját crejéből, abból a célból, hogy szegény szülők kiadottai ingyen részesülhessenek az alapvető oktatás áldásában. És mind a három nemes célra telik; az elnök grófnő, és a lelkes alelnöknő: Kovács Gyözzöné urhölgy elő tudják teremteni a szükséges összegeket. A milyen fáradhatlanok, olyan leleményesek, és a milyen leleményesek, olyan szeretetreméltók. Megragadnak minden alkalmat, hogy a közönségnek nemes élvezeteket szerezzenek, és akkor a közönség még a jótékony célra is örömet „áldoz.” Télen át a grófnő műkedvelői színi előadásokat rendez, és ezeket valóban érdekes megnézni. Az egybevágó előadás, a mit legnehezebb elérni ideig-óráig tartó színészeknél, párját ritkítja, és ez tisztán a grófnő érdeme, ő az előadások vezérszellemi; nem sajnálja a fáradságot, a jótékony cél kedvéért. A mellett maga is játszik, és pedig kitűnően. Ha nem anyákat adna rendszeren, azt mondanám, nagy művésznő vészett el benne; így mindössze úgy látjuk a színpadon, a milyen az életben; nem művészet az nála, hanem természet; mutatja a szavallata; csupa szív az, csupa közvetlen, gyermekded. Lehet képzelni, hogy törli magát a közönség minden ilyen előadására; napokkal elebb mind elvannak már a jegyek kapkodva, és természetesen az értelmiség és előkelőség leghamarabb ügyekszik biztosítani magát a ritka élvezetről; a többi emberiség közül rendszeren kiünn rekednek egynéhányan, a mi aztán egy kicsit zokon esik nekik,

és haragos kedvében furcsa motozkája is szokott jönni az embernek: szereti másra kenni a maga gyarlóságát. Így jött, hogy egykor régen ilyen jótékony célú műkedvelői előadás alkalmával egynéhány későnkelő azzal állott elő, hogy az előző grófnő az első ülésekre szóló jegyeket saját hatalmából a maga főrangu hiveinek adta oda, és csak a hátulsó ülésekre szóló jegyeket küldte ama kereskedésbe, a mely a jegyek előleges eladásával meg van bízva, illetően hátrátételt pedig ők a polgárnév iránti büszkeségből nem nézhetnek el nyuyodtan, azért tehát inkább feléje se néznek az előadásnak. Holott csak annyi volt a dologban, hogy az első ülésekre szóló jegyek természetesen azoknak jutottak, a kik aiettek biztosítani magokat az élvezetes előadás felül, a grófnőnek semmi tudomása nem volt róla. És — hiába, kis városban minden bokorzőrgés meghallik, — a mint a grófnő neszt vett, mit költöttek felőle, szépen fölkerste legközelebbi jóbarátait, cseréljék be jegyeiket hátulsó ülésekre szólókkal, a kereskedés meg abban az órában megküldte a jegyeket ama sereghajtó jó uraknak, a kiknek aztán akarva, nem akarva, szintén hozzá kellett járulni a jótékony célra és ülnek vala mindnyájan szépen az első sorban. Hanem, mint mondom, régen volt az, most már évek óta különbség nélkül mindenki egyformán tudja, hogy a nemes lelkű grófnő tisztán a szegényeknek rendezi a színi előadásokat, és nincsen más előkelő ohajtása, csak az, hogy a jótékonyaságnak jusson minél több az ő buzgalkodásából.

Magától értetik, hogy farsangon át tánczvigalmakat is rendez a jótékony nőegyesület, és a házi saaszon — az elnök grófnő — szeretetreméltóságánál fogva oly híresek e tánczvigalmak, hogy közlelő-távolról özönlik rájuk a virító vidámság, a mi bizonyára neki magának is jó, de még a grófnő szegényeinek nem kevésbbé. Egy másik bőven osztó jóvedelemforrást meg a lelkes alelnök: Kovács Gyözzöné urnő talált ki: gyermekek által szavallati előadást rendez télen át néhányat, a nemes cél javára, és ezek szintén nagyon látogatottak, mert nagyon kedvesek; a buzgó alelnöknő nagy gondal és nagy tehetséggel hetekig maga tanitgatja be a kisebb-nagyobb babákat, és csakugyan akár az anyyalkák, mikor a kedves gyermekverseket elsajátítják.

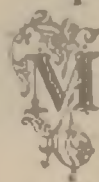
Igy aztán e nemes buzgalkodás folytán a jótékony nőegyesület mind a három jeles céljának meg tud felelni, sőt már moglehetős alaptőkét is gyűjtött, a melyen házat, kertet azándékozik venni, gyermekkertje számára, hogy meggazdálkodja a házbert, természetesen szegényei javára.

Megemlítendő még, hogy a tagsági illeték nincs megállapítva; ki-ki annyit fizet, a mennyit 3—3 évre aláír. Innen aztán a nemes tagok közül számosan a készpénz mellett mindenféle természetmennyeket is küldenek az elnöknőnek, télire valóul, a szegénység számára, — így termi meg egyik jó a másikat, és így ölelkezik össze ég és föld a női jószágból az emberi életben.

Sz. M.

T a v a s z k o r

Káplány Géától

Mosoly az ég fölöttem,
Szellő susog köröttem,
Virág távol és közel.
Balzsamos lög átölel.

Madár csicsereg, méhe dong,
Bogár-csord zug és szong,
Fűnyes lapke száldogál,
Virágoknál meg-megáll.

Rigó fittyent, kakukk szól,
Pacsirta zeng magasból,
A ligethen csalógány,
Rózsá felé csókot hány.

Az erdőben gerle bug,
A vízhang rá visszazug,
A galambok novotnok,
Ők boldogan szeretnek.

A gólya is kerépel,
A fecske is szörepel,
Fészket rakni szeretnek.
Család után opednek.

Locsog, fecseg a patak,
Vicsandoznak a halak,
Napaugárral játszanak,
Boldogoknak látszanak.

Minden örül és szeret,
Élvez, mosolyg és nevet.
Bennem is kel a remény,
Vágy, sejtélem, érzemény.

És az öröm átrezeg . . .
Még tán boldog is leszek.
Feleségem, gyermekem . . .
Oh édes jó istenem!

Elbeszélés az erdőben.

Székely Viktortól.

(Polytátás.)

Szóval, Vig Istvánunk sehogyszem birt zöld ágra vergődni, bármint igyekezett, bármint szorgalmaszkodott. Ehhez járult még ezúsz más baja: felesége minden évben egy kis új polgárral vagy polgárnővel ajándékozta meg, míg ipja valósgos teher kezdett lenni a háznál, mert nem csak, hogy ő fogynasztotta el sok költségbe kerülő egyetlen szőlőjük egész termését, de ezen kívül a város kocsmáiban is igen sok adósságot csinált, miket Istvánnak minden áron ki kellett fizetnie, ha csak jó hírnevét nem akarta veszélyeztetni. Hát még napja mennyi bosszúságot, mennyi kegyetlen fájdalomt okozott neki! Csak olyan türelmes, jámbor, becsületes ember viselhette el ezeket, a milyen Vig István volt.

Nem mondhatnám, hogy ez a napja alapjában véve gonosz asszony lett volna, sőt a ki fiatalabb korában ismerte, midőn még nem tudta: mi a gond? igen sokan kedélyes, előzékeny, kedves személynek tartották. De a nyomor rongyai alól rendesen kétszeresen kiáltóbban szokott kirúgni a jellem minden durvasága. Ő maga talán békén tudott volna éltetni minden nélkülözést, de napról napra kellően látnia előregedett férjének súlyedését, lányának fonyadását, szaporodó unokáinak reménytelen jövőjét: ez ingerelte, méltatlankodóvá, zsörtölődővé tette. A mint reggel kinyitotta szemét, megkezdte a litániát: „Hát azért lett a lányom nemes asszony felesége, hogy még cselédet se tarthasson, a ki helyette befűtene? Szegény Zsuzsi olyan gyöngő, hogy alig huzza maga után a lábát; az a legkisebbik szophatnék, a többi poronty ordít, hogy már szeretné reggeli rántott levesét; maga is falatozának István, tudom, mert négy óra óta ül a szabónsztal mellett, de hát cseléd nélkül azt sem tudja a szegény teremts, hogy mihez kapjon.”

Ha az ebédlő-asztalhoz ültek, ilyenformán hangzott a lamentáció:

„Mindig csak krumpli és megint krumpli! Délben krumplikásni, este krumplileves. Ma héjban főtt krumli, holnap sült krumpli, holnapután krumpligombóc. Szép nemesi koszt! Ugy élünk, mint az árvai tótok. Igazán szegyenlem; a sok krumplitól már olyan a gyerekek haza, mint a dob. Még megérem, hogy kicsirázik bennünk a sok krumpli és egyszerre csak zöld krumplileveleket hajtunk, emberek csudájára.”

Este sem maradt el a prédikáció, mely körülbelül így szólt:

„Már az csak szegény, a hogy az apjukom kinéz. Neki, a ki a szabók csehmeistere volt, a ki egy hónap alatt ezer honvéd-atillát liferált, öt év óta nincs egy új kabátja. Folt hátán folt. Hja, így jár a gazdag szabó, a kinek a veje nemes ember. Azt mondja, hogy miért iszik annyit, hogy nem kocsmában szabják az új ruhát? Én édes istenem! hát nem-e azért iszik, hogy elfelejtse az itthoni nyomorúságot.”

Hősünknek lehetetlen volt ezen a ezekhez hasonlós, reggeltől estig tartó szemrehányásokat füle mellett eleresztenie. De nem válaszolt rájuk, mert érzé, hogy a fölhozott tények mind igazak, hár azt is érzé, hogy ő nem okuk. Némelykor elgondolta, hogyha vándorlásából visszatértekor nem kéri meg Zsuzsi kezét, akkor, midőn az Ollósi-ház már romlása szélén volt: ma talán nem ritkítaná haját annyi gond, nem kizozná övéinek nélkülözése, nem aggasztaná a jövő. De tehetett-e másképp? nem volt-e kötelessége azt szegényen is nőül vennie, kit gazdagon is neki szántak? Nem parancsolta-e a becsület, azon öregekről gondoskodnia, kik szülők gyanánt nevelték fel őt, az árvát?

A természet örök rendje végre a vállaira nehezede terhet egy rézétől fölmentette. Ollósi uram rövid betegség után elhunyt a az őszinte gyász, a valódi bánat annyira önmagához vonultta tette az öreg asszonyt, hogy minden más iránt érzéketlenné válva, jó hosszú időre megszűnt zsörtölődni.

Ugy látszott most, mintha a gondviselés ótalmaiba akarná venni hősünket. A megboldogult iszákossága miatt eddig sok megrendelő került a „Magyar Mágnaei Mentét;” ezzel kezdetek lassankint visszatérni, a szemrehányások megszűntével pedig kedélye vidámabb, munkakedve nagyobb lett. Néje mellé szolgállót, maga mellé segédet fogadott. A nagyobb gyermekeket iskolába küldötte, mindnyáját jól ruházta a az asztalra burgonyán kívül mást is tálataltott.

Midőn következő nyáron, csereasznyeérskor, vasárnap délutánonként felüdült feleségével, őt gyermekével a lassan tipegő napjával kísértálhatott szőlőjébe, mikor a kis leányok az édes gyümölcsessel felülönfüggözték magukat, a fiuk pedig a fekete csereasznyével piros hajszot festettek orruk alá: oly boldognak érezte magát, miként életében még soha-sem.

S mert boldog volt, meglátogatta a remény is, a légvárak ezen hatalmas rajzolója. Terveket készített a jövőbe: hogyan szerez némi vagyont, hogy lányát kiházassithassa, három fiából pedig embert faraghasson. A legidősebbik apja mesterségét fogja folytatni, a középsőből pap lesz, hogy segítse azt, ki családjából nyomorba találja jutni, a legkisebbikből pedig alkalmasint festő művész vagy szoba-piktor válik, mert már most is tele mázolja a falakat a összefirkálja könyveit.

Ez időben vidéki lapot szerkesztettem a székvárosban a ruháimat Vigh Istvánnál varrattam. Sokszor áldotta előttem istenét, ki őt megsegítette.

— Nagyon hosszúra nyujtod barátom. Majd kifogyunk az időből, — jegzé meg Gyermeli, a tüzet piszkálva.

— S a gomblyuk története majd holnapra marad, — foly-

tatám én, miközben a sima nyeret megigazitottam magam alatt.

— Nem marad, mert elbeszélésemnek mindjárt vége lesz. De adjatok egy kortyot, torkomat megnedvesítenem. Jól van; most folytatom:

Szegény István ege nem sokáig volt derült. Alig két év múlva gyakran panaszkodott előttem is szemei gyöngüléséről. Azt tanácsoltam neki: folyamodjék idejekorán orvoshoz. Megtette, de kétségbeesve ment haza.

„Nagy szerencsétlenség ért, — szolt nejéhez. — Most, midőn sorsunk javulni kezd, midőn a gyermekek már iskolába járnak: el kell hagynom a várost.

„S miért? — kédezé az asszony megijedve.

„Az orvos parancsára. Tudod, hogy már régebben észrevettem azemeim gyöngülését és azt, hogy ha gyertyánál dolgozom, élénk szurást tapasztalok bennük. Elpanaszoltam bajomat orvosnak s ez azt javasolta, hogy költözsem mielőbb falura, ha félév alatt nem akarok tökéletesen megvakulni.“

„Meg kell tennünk, mert azemeid mindenünk.“

Igy tehát eladták házukat kis szőlőjüket s azon faluba költöztek, a hol ez idő szerint magam is gazdálkodom. Vettek egy szellérházat jókora kerttel, hozzá tehenkét s pár malacot s a még fennmaradt pénzből éldegéltek, míg a lakosok megismerik Istvánt s munkát hoznak.

Munkát? hiu remény! Ha figyeltetek ezen körülményre, tapasztalhattátok, hogy a társadalom minden rétege közt a falusi mesterembernek van legnyomorubb sorsa, ki máról holnapra kénytelen élni s kinek holnapja bizonytalan. Különösen a férfiszabóé.

Kivételt csak a kocsigyártók és a kovácsok képeznek, mert ezekre mindennap szükség van.

A falusi mesterember sokban hasonlít a amerikai farmerhez, ki áca, kőműves, vadász, kovács, takács, szabó és földműves egyszemélyben.

A mi falusi kézműveseink akkor gyakorolják mesterségüket, mikor kivételképen munkához jutnak, máskor napszámban kapálnak, kaszálnak. És ezért — nem levén sem kellő szerszámuk, sem kellő készülségük, igen rosszul és igen drágán dolgoznak.

Szegény István dolga tehát hónapok múlva sem fordult valami jóra. Kapott ugyan hébe-hóba némi munkát, a mint kezdték őt megiamerni, de milyen munka volt az? Bundák kifordítása, irhák foltozása, pecsétek kitisztogatása, ócska köpenyből új kabát varrása. S legalább, ha e munkák is folytonosak lettek volna! Mikor nem volt dolga, szívesen elment volna ő is napszámban kapálni, de a városi ember ehhez való ügyessége és munkabírásában senki sem bízott.

Asztalára ismét visszakerült az örökös burgonya: egészen előregedett, már alig tipegő anyósa ismét folytatta nap-eati szemrehányásait; gyermekei megint rongyosak, mezitlábosak lettek. Hogy a hártartáson némileg könnyítsen, kénytelen volt legidősebb gyermekét, tizenhat éves Roli leányát Pestre küldeni, szolgálatot keresni. — Az igaz, hogy az üdőbb levegőn s kevesebbet kellvén varró asztala mellett dolgoznia, szeme nagyon sokat javult, de mint monda, ez sem okozott neki örömet, mert csak jobban látta házában az inség képét.

Egy napon, midőn megtért Mózes zsidó boltjából, hová pár rőf sirtinget ment hitelben vásárolni, ragyogó arczezel kiáltott beteges felesége elő, hogy talán meg vannak mentve!

Megmentve! Mily áldásos ez a szó! Szegény asszony halvány arca pirulni kezdett az örömtől s érzett magában annyi

erőt, hogy gyermekeit sorban megmosdassa, rongyaikat rendbeszedje; már maga a szó is a tisztességesb létel lépcsőjére vezetett. Mert a nyomornak is meg vannak rossz pajtásai; a szenny, önmagával nem törődés, a kétségbeesés ezen szülöttje.

Remegő hangon beszélte el Istvánnak, hogy a zsidó boltos nagyon jó híreket közölt vele, Einantten tábornok és előkelő társai nagyszerű sikkasztásai óta a kormány reformokat hozott be a hadsereg számára való szállításoknál. A szűkséglek fedezését részletekben adják át egyes vagy társas vállalkozóknak azon lekötés mellett, hogy a hazai ipart foglalkoztassák. Most például a magyarországi vállalkozóknak rövid idő alatt ötvenezer teljes egyenruhát kell szállítaniok. A vállalkozók pedig különösen a vidéki szabókra vetették szemüket, kik darab számra olcsóbbért vállalhatják el a varrást, mert fuluhelyen sem a lakbér, sem az élelmi szerek, sem a segédek nem olyan drágák mint városon.

„Istenem, ha te is kaphatnál munkát! — sóhajtott az asszony.

„Kaphatnék, de ehhez pénz kellene, legalább 300 frt biztosíték, hogy a nekem átadott kelméket el nem sikkasztom s a netán átazolgáltatót rossz varrásiért felelek. Kellene varrógép, mert akkor háromszor annyi munkát készíthetnék s jó volna egy segédet felfogadnom, de erre nem is gondolhatunk.“

„A biztosítékot megazerezhethetők. Tudod, hogy Anyala Mihály, ki a télen házassodott ide, többször kérte a szőlőnket. Adjuk el neki.“

Elhatározták a szőlőt eladni. A vásárlani akaró megadott volna érte 400 forintot, mikor ő kérte, most nem adott többet három száznál, mikor kínálták vele.

István Mózes bóccsal négy nap múlva bekocsizott Pestre Herz Ábrahám vállalkozóhoz, hol az üzletvezető fogadta. Megkötötték a szerződést, hogy István csaklyás barna köpenyek varrására vállalkozik, hetenkint ennyi darabot szolgáltat és darabjáért 75 krt kap. A kelmét kiszabva veszi át, hogy ne lophasson belőle; ha valamit elveszít, vagy elront, a szerint a kár: vagy ezt kell megtérítenie, vagy a kelme árát s a köpenyekkel tehát, a mit akar.

István leolvasta 300 frtnyi biztosítékát, mit az üzletvezető az aláírandó szerződéssel együtt bevitt Herz Ábrahámnak, kinek színét a szegény szabó nem is láthatta.

Az aláírt szerződést zsebre s ötven darab köpeny kelméjét kocsira rakva, Vigh István boldog remények közt sietett hazafelé. „Ha varrógépet és segédet szerezhethetők, még talán meg is gazdagodnám,“ szolt többször utközben a dorék Mózeshez, ki ezuttal ingyen fuvarozta.

Ti, a kik 50—60 frtot fizettek téli kabátotokért s 80—100 frtot egy bundáért, alig vagytok képesek felfogni, hogyan lehessen képes valaki 75 krért csaklyás katonaköpenyt megvarrni. De meg kell jegyeznem, hogy még a ezérnát is a vállalkozó szolgáltatta.

Ha István legalább másodmagával gépeken dolgozhatik, naponkint mégis elkészíthetett volna öt-hat darabot; így egy-magára s csupán tíz ujára utalva, másfél köpenyegnél többet nem birt naponként megvarrni, pedig ablakából már négy óra-kor kajnalban gyertya fénye világított ki s néha még éjszélkor is ott ült a munka mellett.

Az első hónap múlva 37 frtot hozott haza a vállalkozótól. Ez egész tőke; Vigh István gyarapodik! — mondák a falusiak s mert a pénz olyan mint a patak, mely oda siet, a hol víz van, a násznagyonak, vőféleknek, vőlegényeknek készülődők most Istvánhoz siettek linneplő köntöst varratni. Belátta, hogy

egymaga nem győzi a munkát a valami csavargó szabólegényt magához fogadott, kire a már kiszabott köpenyek könnyebb részeinek varrását, szegését s a gomblyukak kivágását bízta...
Gyermeli tapsolása félbeszakította az elbeszélést.

(Vége kőv.)

A Kegge család.

(Hollandi beszély.)

Boots Miklóstól.

(Folytatás.)

V.

Mig így ültünk a félhomályban, kinyílt az ajtó és a gyermekek „Nina, a karmantyúval” kiáltása kíséretében egy hölgy lépett be. Henriette szép kebléből mély sóhaj tört ki.

— Hogy jöhet az ily korán! — szólta meg a belépőt. — Anyám még alszik.

— Mit mondasz Henriette? — kérdé rekedt hangon a felébredt Keggéné. — Mit akarsz? Mi kell? Nem gyújtottad még meg a lámpákat?

— Nina már itt van — hangzott a felelet. — A gyermekek mondják karmantyúval!

A szóban forgó hölgy e szavakra előre lépett és kedves hangon Kegge néni és Henriette huga hogylétéről tudakozódott.

— Ha már itt vagy — szólta az utóbbi — csengess a csolédnek.

Nina engedelmeskedett és mondta, hogy lámpát gyújtának. A behozott lámpavilágnál fiatal leányt láttam, ki ép oly idős volt, de nem annyira kifejlett mint Henriette. A barna köpeny ránczaiból egyszerű ruhába öltözött kecses termet bontakozott ki. Himzett gallér borult vállára. És mikor egyszerű kalapját letette, szőke fürtök keretében szende bájos arc tűnt elő. Az idegen megpillantásánál elpirult. Én segítettem neki a köpenyt levenni. E szolgálatkészségen még jobban elpirult és nem akarta tűrni. Henriette kezébe vette, a karmantyút, melylyel a hölgyet bejelentették. Nem divatos apróság volt, hanem jó nagy, milyent nagyanyáink hordottak, de most a szakácsné sem venne kezébe.

— Kedves jószág! — mondá Henriette arcához dörzsölve. — Mire használod, Nina?

— Régi darab — felelt Nina kedves mosolylyal — a gyermekek jól mulatnak rajta. Még nagyanyámról maradt és csak este viselem. Hogy van a nagybácsi?

— Köszönöm jól — válaszolt Henriette.

És mintha azt is akarná bizonyítani, maga Kegge ur lépett a szobába, átölelte Ninát és csattanó csókot nyomott ajkára.

— Ezt jól tevőd Nina! — kiáltá. — A theát jössz nekünk betölteni? Szép! Mit mondasz ehhez az urhoz? Vigyázz, nagy leánybolondító.

Ez egyike azon beszédformáknak, melyekre a betegnek mosolyognia kell.

— És mit hallok karmantyudról? Robert mondja karmantyud van. Mutasd. Ez még anyádtól való. Czitrom legyek, ha ez nem elűndiszno gereznája. Majd karácsonra jobbat kapsz tőlem.

— Ne, nagybátyám — mondá a kedves leány zavarral. — Még is csak este viselném.

— És miért ne nappal is, ha én adom neked?

— Mert, hát... nem nekem való.

— Nem neked való? Ostobaság! Ezer menykő, ha én fizetem!

— Dehogy Kegge bácsi! Mert inkább... nem is viselnék prémes holmit... még igen fiatal vagyok arra.

— Ostobaság! Mi köze korodnak a gereznához... hiszen a hideg ellen való! Tehát karácsonyra. És most őrizd meg anyád bőrét Azor és Mimi fogaitól.

Ez élez nagy gyönyörűségére szolgált Kegge urnak és mi a theához ültünk. Ugy nyolcz óra felé fekete fókával bélelt felső kabátját magára öltve és szivarra gyujtva Keggé ur sürgős ügyben megint eltávozott.

Nem sokára rá egy körülbelül huszonnyolcz éves férfiú lépett a szobába. Arányos, sugár természetű és szabályos, bár becsott és kiélt arcu vala. Illatos haját a legújabb divat szerint fésülte. Szürke szemei gyenge sugarakat löveltek gödrcikből és ajkain fehér és rendes fogsor mutogatási célból mosoly játszott. E személyiségen szűk zöld kabát volt aranyozott gombokkal és rövid ujjakkal, bő, hegybe végződő nadrág, meg himzett selyem mellény. Fekete atlacznakkendőben átszúrva vékony arany tűvel, szalmaszárga keztyűben és hegyes orru cipőben végződött öltözké. Arany óraláncz kigyózott mellényén, vékony arany órához vezetve a képzelődést, mig majdnem láthatlan zsinóron négyszegletű monocle himbálózott.

Midőn belépett, végig ment a szobán, és mintha egyes egyedül volna a világon, se jobbra se balra nem pillantva: azt hinné az ember, hogy alvajárával van dolga. Keggénéhez érve, me-reven megállt és fejét mellére leragasztá, mint a leszakított sás; Henriettehez lépett és ismétlé mozdulatait az automata bájával; végül Nina és az én egyesített személyünk előtt harmadszor ismétlé ezt a mozdulatot. Henriette van Hoogen urnak mutatta be.

Van Hoogen ur leült, kifesztő mellét és orrhagyon fordult Keggénéhez:

— És mit csinál Azor meg Mimi? Bájos kutyák. Tegnap Nagel urnál ebédeltem. No, kegyed tudja, hogy Constance urhölgynek szintén van bájos ebe...

— Tudom, Rikárd király a neve, — mondta Henriette; — kedves állat.

— Ugy-e kedves, bájos! De Azor és Mimi mellett elbujhat.

— Azt hiszi? — Kérdé Keggéné látható tetszéssel.

— Oh asszonyom, ég és föld! — felelt van Hoogen ur tüzzel. — Nem állhattam, hogy ne modjam: Constance nagysád, a kegyed kutyája bájos, de a Kegenéi bájosabbak.

Keggéné arcza e szókra szokatlanul felragyogott, elragadtatással szemlélte kutyáit. Van Hoogen ur Henriettehez fordult.

— Biztosíthatom Henriette nagysád, hogy Constance urhölgy irigylí maraboutjait; látta multkor kegyeden a templomban. Tegnap így szólta: „Van Hoogen, ösmeri ön Keggéeket?” Én azt feleltem, hogy oly szerencsés vagyok. „A fiatal hölgy maraboutjai álmomat rabolják meg. Bájos marabout-k.” Ezután hosszasan beszélgettünk kegyedről.

— Igazán? — kérdé Henriette, hitetlenül nézve a beszélőre. — Van Hoogen ur, ön bolonddá tart.

— Hogy gondolhat ilyesmit? — felelt van Hoogen ur mosolyogva. — Hallja asszonyom, mily rut gyanu? Bizony kár Henriette nagysád, hogy nem közlekedik ez emberekkel. Bájos emberek. Constance urhölgy valóban bájos jelenség.

— Nem tudom, van Hoogen ur, de azt hiszem, ön érdeklődik Constance urhölgy iránt! — válaszolt Henriette, kaczerul nézve azomazédja szemébe.

— De ez már nem szép — viszonzá van Hoogen. — Becsületszavamra, akár mit beszéljenek is róla, az mind hazugság. Az igaz, hogy az urhölgyet kedvelem. Valóban bájos teremtés, de komolyabb érzelmeket nem táplálok iránta, nem én. És tudja, miért tetszett nekem úgy tegnap?

— Nos?

— Mert úgy érdeklődött kegyed iránt — mondá bájos szemlesütéssel.

— Rosz ember, — szóló Henriette gunyosan, — kíváncsivá tehetne, ha nem volnék ment e gyengeségtől.

— Oly bájosnak, érdekeltnek mondta kegyed jelenségét és annyit hallott játékaról. Kedves Keggené asszony egyesüljön e város hangadóival és birja leányát arra, hogy zongorázzék!

— Arra már nincs szükség, — mondá Henriette mosolyogva. — Én pénteken zongorázni fogok.

— Bájos, bájosabb, legbájosabb! Hogy fog ennek örülni Constance kisasszony! Az egész város örülni fog ez eseménynek! Reménylem, valami nagyszerű zenedarab...

— Még nem határoztam, — felelt Henriette. — Keresünk van Hoogen ur. Nyissa ki a zongorát.

— Szívesen.

— De majd helyre kell igazítani, ha...

— Lehetetlen! — szóló van Hoogen ur, székéről felpatanva, és halkán tevő hozzá: — Ez a Groot Nina bájos arcza!

— Kicsit jelentéktelen, — viszonzá Henriette.

— Ugy-e? Ez egyetlen hibája.

— Nina, jó hogy eszembe jut, — folytató Henriette, — nagyanyám kérte társaságot.

— Megyek, — felelt Nina és eltávozott.

Henriette játszani kezdett és van Hoogen ur lapozott. Észrevettem, hogy néha késett kötelességét teljesíteni, hogy Henriette maga nyult a kóta után, mire azután sietett kezével érintkezni és kedvesen bocsánatot kérni. A fiatalok visellete a zongora mellett egészen bizalmas volt. Én Keggenével mulattam, ki felvilágosított, hogy az esemény, mely a város finomabb részét el fogja bájosni, nem más mint az, hogy jövő pénteken Henriette egy műkedvelői hangversenyen zongorázni fog.

Kegge ur sok újdonsággal jött meg és nem sokára Nina is előjött, jelentve, hogy az öreg asszony alszik. Vele mulattam most, és azon meggyőződésre jutottam, hogy jó nevelésben részesült és tán ép annyit tanult, mint a szép barna Henriette kétévi növeldei tartózkodása alatt. Még egy ideig zenéltek, azután van Hoogen ur a belépésénél használt mozdulataival ajánlotta magát.

— Jó hogy eszembe jut, — mondá. — A napokban jó alkalom nyílik valakit Nyugatindióba küldeni. Egy fiatal városi hivatalnoknak ez a szándéka. Itt nálunk család nélküli ifjura nézve nincs kilátás. Tán ott valami alkalmazást talál, mint fehér tiszt... dicső pálya ez.

— Különösen most, — válaszolá Kegge ur, — habár nálunk jobb mint Surinamban. Ott a fehér tiszteket megvetik. De ez ostobaság, mert a legtöbb domerary-i és surinami telepítvényes se volt egyéb.

Henriette mélyen elpirult ezen a beszéden. Mit fog belőle következtetni a bájos van Hoogen ur! De a bájos van Hoogen ur meglehet saját apjára gondolt, ki, mint később megtudtam, amsterdami kormárós volt, és kivel semmi közlekedést nem folytatott, kivéve, hogy néha váltókat szózott a nyakába.

VI.

Midőn másnap az ebédlőbe léptem, Henriette kezében violaszin levelet láttam.

— Gyermekek ma este menj el, — szólította meg őt Kegge ur.

— És hová atyám? — kérdezé Henriette.

— Groot unokaöcsémhez. Aranyozni.

— Mit csinálni? — kérde Henriette, kinek arcza elborult.

— Kalácsokat aranyozni! — felelt apja. — Én is tettem fiatal koromban: agglegényeket, vén kisasszonyokat, malaczkát, Ádámot és Évát, hajókat, ágyukat, mindenféle lárfarit! Nem tudod-e, hogy közel a karácsony?

— Én kalácsokat ragaszszak? Grootéknál! Ezt nem tehetem, köszönöm. Köszönöm az ilyen mulatságot. Nem kérek belőle.

— De kedves leányom, — mondá Kegge ur, — én elfogadtam nevedben. Már nem léphetsz vissza; nagy hölgytársaság lesz ott.

— És miféle hölgyek mennek Grootékhoz? — kérdezte gunynyal a szép leány.

— Mit tudom én Henriette nagymád? — mondá atyja, tréfásan leemelvén sapkáját, — bibicz legyenek, ha tudom. Groot öcsém többeket említett, így a Riet, Decker, Apper leányokat és mit tudom én kiket. Azt mondja jóra való leányok.

— És miért nem hitt meg Nina engem tegnap?

— Mert, mint mondá, elfeledte.

— Mert nem mert, — javítá ki Henriette, dühtől vörösösen.

— Kedves Henriettem, — hiszgett apja, — úgy szeretném, ha Grootékhoz nyájas volnál! Mikor ide érkezünk, sok szolgálatot tettek nekünk. Groot unokaöcsém kibérelte nekünk ezt a szép házat... derék férfi! Tehet-e róla, hogy nem nagy Jancsi és nemcs, hogy nem visel glacé-kezyűt, mint van Hoogen barátunk? Én elfogadtam... és te elmesz, ugy-e? Kíváncsi!

— Jól van, elmegyek, — felelt Henriette, vápadtan az izgatottságtól. — De ha pénteken rosszul játszom, az a te hibád lesz.

— Szálljon reám! De hogy péntekről van szó... tán az sem tetszik neked: én Grootnak belépti-jegyet ígértem.

— Jól van, — mondá Henriette, dühét elfojtva.

— Kitől kaptad a violaszin levelkét?

— A kótákkal jött.

— Tehát ma este aranyozásra! Vendégünket elhozhatod, ha tetszik neki. Jó, derék emberek. Ninát már látta ön. Henriette örülne, ha oly szép volna.

Henriette reszketett a dühtől.

— De neki is szép fekete a szeme, — mondá apja és megcsókolta. — Harriet my dear, ne haragudjál.

Harriet, a his dear, félrefordította fejét. Apja zavarba jött.

— Az idő szép, — folytató. — az ám. Befogattam. Vendégünkkel majd kicsit kikocsikázom. Henriette, velünk tartasz?

— Irnom kell és másolnom, — felelt leánya, czifra lapot verén elő papirjai közül, melyet azonnal nagy hűvvel teleirt.

— No, hát menjünk egyedül. Felcsógom fázik.

Egy ideig mély csend uralkodott.

— Harriet rendben van-e már pénteki ültözködés? — kérde Kegge ur.

— Nem tudom, — mondá Harriet.

— Kell valami új? Nyakék vagy ilyesmi?

— Nem, atyám.

A koci eldőlt; Henriette duzzogott. Mi elbucsuztunk és elrobogtunk.

— Henriette haragos volt, — szólta apja, midőn helyet foglaltunk. — A nők! Barátom, elnézéssel bánjon velők! És Henriette oly jellemgazdag.

Először a város előkelő utcáin kocsiztunk végig oly dübörgéssel, hogy a házak ablakai csörömpöltek. Kegge ur azt állítja, hogy robogva kell hajtani, különben a gyalogok nincsenek kellő tisztelettel az ember iránt. Én ugyan csak rémületet és felháborodást láttam az arcokon. De ma ez sem batott Kegge urra.

A kapun kihajtva, a fás vidéken kocsikáztunk körül. Gyönyörű őszi nap volt. Ez őszen még keveset esett az eső és szélvész sem volt. Azért a fákon még nagyobbára meg volt a lomboszat. Pompásan csillogtak a szilfák és kőrisfák arany-sárga és vöröses levelei a vöröses napfényben. Közbe-közbe zöld koronájú tölgy nyújtogatta sárgás ágait; és egy-egy fenyő-csoport sötét zöldje szégyeníté meg busz komolyságával itt-ott az erdő többi lakosait, melyek oly büszkének látszóttak lenni elmúlt pompájukra és nem sokára meztelenül és szegényen a tél elé voltak menendők.

De sem a szép természet, sem a világos napfény, sem a friss őszi lég el nem űzhette Kegge ur homlokáról a felhőket. Mindent megtettem, hogy beszélgetésünk meg ne akadjon és gondolatait más tárgyakra irányozzam; de nem sokára észrevettem, hogy csak szeretett leányának duzzogásával foglalkozik. Nem is volt a régi. Ez a nyers, független, lármás és magát mindenben tultevő Kegge ur kishitűvé, levertté lett tizenhét éves szeretett és féltett leánya szeszélyei miatt!

Visszatértünkben egy kertész háza előtt megálltunk. A néger inas leszállt a bakról és csöngetett.

— Itthon van az ur, gyermekem?

— Az ur Amsterdamba ment.

— De akkor bizonyára Berend kéznél van, — kiáltá Kegge ur a kocsiból.

— Igen, Berend itt van. Ha uraságod kizárlana...

Kiszálltunk és az ugynevezett hagymaházba mentünk, hol Berend, a kertész első legénye fogadott.

— Berend, — mondá Kegge ur, — nekem szép esz-kor kell.

— Kegge ur, alig lehet.

— Pénzért és jó szóért sem? Ára mindegy nekem; tudja Berend, kicsinyiségekkel nem törődöm.

— Mind igaz és szép, — szólta Berend, — de a természetet nem lehet kényeszeríteni. Most van a legrosszabb idő. Tudja-e, hogy közel a karácsony? Jőjjön Kegge ur kora tavaszszal; minden meglesz, mire ezeme szája vágyik, de most! Tan található egy-egy őszi róza... de az is fonyadt! Ha mondom a virágon nem tehet erőszakot. Kényeszerítheti, de kényeszerítés meg kényeszerítés közt nagy a különbség; és ha olyast kényeszerít, mi nem kényeszeríthető... mi haszna van belőle? Hiába volt a fáradsága.

(Folytatása köv.)

A kőolaj (petroleum).

Ezen oly gyorsan elterjedt világító anyag, gyúlékonysága által számtalan szerencsétlenségnek lőn okozójává, úgy, hogy sokáig mellőzték veszélyes hirtelisége miatt. Azonban jelenleg már mindenhol, a merre a légszusz világítás nem szorította ki,

nagy használatnak örvend. Azonban a kőolaj használata korántsem új.

Ázsianak igen sok népe, azonkívül már a régi görögök is ismerték és használták évszázadokkal ezelőtt a kőolajt, mint világító anyagot. A régi egyiptomiaknál a halottak bebalzsamozása alkalmával használták; ugyanis azon vásznat, melybe a mumiát göngyölgették, előzőleg kőolajba merítették. A persák örökké égő tüze sem más mint kőolaj. Zoroaster tanainak követői leborulnak a tűz előtt és imádják benne istenüknek hatalmát. Indiának egyik vidékén is ég az ugynevezett naphta láng s az indusok kerülik a tájat mint a rossz szellemek lakóhelyét. Nem egy természetbuvár állítja, mikép a régiek tűz-oltárai ilyen kőolaj források voltak. Épen úgy mint Bakuban (Sirvan tartomány Ázsiában) a tiszteletben tartott szent tűz nem egyéb, mint gyúlékony légszusz, a mely a naphta tartalma talajból ömlik ki. Derbeatnél nem messze a Csapi tengertől van egy hely, hol a kőolaj egy negyed mérföldnyi területen folytonosan ég.

A régiek mindig különböző névvel nevezték a kőolajt, mint például Bitumen, naphta stb, de a mai időben majdnem mindenütt petroleum, vagyis kőolaj a neve. A régi időben csaknem kizárólag templomok és oltárok világítására szolgált, ma pedig azobáinkat világítjuk vele. Vallásos jelentőségét ma már elvesztette, de helyette gazdasági fontosságot nyert.

A legnagyobb kőolaj-források Ázsiában és Amerikában léteznek. Amerikában az egyesült államok területén vannak olyan bő források, melyek az egész művelt világot képesek kőolajjal ellátni. Azonban Európában is van egynéhány kőolaj forrás, csak hogy kisebb terjedelmű. Így Angliában Coalbrookdale mellett szökik föl egy kőolaj forrás a kőszén-bányában; Olaszhon területén Monte Chironál nem messze Piacensától; Svájcban Lampertsbach mellett; Galliczia több tájain s Franczinorországban Besier mellett. Hazánkban is bukkantak egy némely helyen kőolaj forrásokra, de ezek igen jelentéktelenek.

Régóta igyekeznek azon, hogy a kőolajt megfoszassák azon anyagoktól, melyek könnyen gyúlékonyságát előmozdítják. Bárha állítanak is elő oly kőolajt, mely kis mértékben gyúlékony, még eddig teljesen ártalmatlanná nem tudták tenni. A legtisztább kőolaj szintelen s ha égő anyaggal érintjük, nem egy könnyen gyúlad meg.

És épen mivel még nem voltak képesek veszélytelenné tenni a kőolajt, kezelése igen nagy elővigyázatot igényel. A függő lámpának nem szabad himbálózni, az asztali lámpát pedig igen tanácsos erős és súlyos talpazattal ellátni, hogy a könnyen feldőlés veszélyének ki ne legyen téve. Arra is igen kell ügyelni, hogy az olaj-tartóból soha ne fogyjon ki teljesen a kőolaj s épen ezért szokás az olajtartót átlátszó anyagból, mint üvegből és porcellánból készíteni. Az olaj beöntés alkalmával is nagyon kell vigyázni. A legrosszabb szokások közé sorozható azon könnyelműség, mely szerint igen sokan a lámpa-bél égése alatt töltik a kőolajt az olaj-tartóba. Mennyien adták meg már ennek az árát! Ha az üveg (cylinder) eltörik, igen ajánlatos a lámpát eloltani, mert a láng megmelegítván az érczfoglaltványokat és az üveg- vagy porcellánból készült olaj-tartót, a kőolaj gőzzé válik s ez könnyen robbanást okozhat.

A meggyult kőolaj oltására alkalmas anyagok a por, hamu, föld stb. A kőolaj égése által okozott sebek enyhítésére míg orvosi segély nem érkezik, ajánlható a gyakori hideg vizes borogatás.

H. Á.

Egy hét története.

Juniushó 26-dikán.

A szünet előtt. — Musset-este.

A színházi szünet itt van és szünetünk kell, ha még szólni akarunk a művészet e legnépszerűbb ágáról, mert aztán nem lesz rá alkalmunk. Igaz ugyan, hogy a magyar fővárosnak két színháza van, s ha a nemzeti színházat egy időre bezárják is, ott van még a népszínház, melyet egész nyáron át látogathatunk, mégis tartunk tőle, hogy Rákosi ezt az egyhónapi egyeduralmat nem fogja jól felhasználni s a nemzeti színházba nem mehetvén, a másikba nem lesz kedvünk menni.

Ezt következtethetjük a műsorozatból, melyet nagyból már ismerhetünk. Ugy látszik az egész juliust Strogoff Mihály utazásával akarja Rákosi betölteni. Miután az e nyárra szánt látványosság, a Kolumbus, teljesen elveszté minden vonzerejét, a vidékről haza került Strogoffra fanyalodott ismét az igazgatóság. Kicsinosította, újra felöltöztette s reményli, hogy kibuzhatja vele a nyarat. Na hiszen annyi nézője lesz, mint a másiknak, dacára, hogy egy ízben Strogoffal már egészen eltelt a közönség, hanem hogy sokan vagyunk, a kik most már nem kérünk többet belőle, az bizonyos.

És így szinte kár, hogy a nemzeti színház szünetet tart, (a közönség szempontjából mondom, mert máriszt biz egy cseppet sem irigyeljük művészeinktől ezt a kis pihenést.) A nemzeti színháznak éppen most, az utolsó meleg napokban, különösen érdekes és vonzó repertoírja volt. Nem szólunk most Oedipos királyról, mert az bizony elég unalmas dolog volt, hanem a többiről. E helyen különösen egy estéről kell megemlékeznünk, melyet az igazgatóság talán a sophoklesi unalmak kárpotlásául szerzett a közönségnek. A Musset-estét értjük. Nem ujaágot mondunk önök előtt, azt állítva, hogy a francia irodalomnak nem sok finomabb és elegánsabb irányu, szellemdusabb írója van, mint Musset. Ő nem volt nevezetes színíró, darabjait ő maga legkevesebbre becsülte művei közt, mégis mennyi ritka élvezetet nyújt végig nézni egy-egy könyved formáju, egyszerű, finom vigjátékát. Ő nem értett abhoz, a miben az újabb francia írók mestere: a bonyolításhoz, a mesterkélt szerkezethez, de egy sorában több izlés és több szellem van, mint számos kedvelt író sokszor adott egész darabjában.

A nemzeti színház most két vigjátékát hozta színre. Az egyik egy felvonásos, és évek előtt már adatott, a másik három felvonásra terjed s egészen ismeretlen közönségünk előtt. (Már tudniillik a néző-közönség előtt, mert az olvasó-közönség bizonyára ismeri a nagy francia költő e művét is.) Az első czíme: Egy kis szeszély. Két szép szerep van benne, egy kaczer nő s egy csapodár férj, s egykor Szerdahelyi és Prielle Kornélia utólrhetlen tökélytel játszták. Az ő kedvökért is fordították le. Prielle Kornélia nagyszerű művészetét most is bámultuk, mellette azonban Náda nagyon kicsinek tűnt fel. Ez nem csoda; Prielle különösen e szerepkörben fölülmulhatlan, (több babért is szerzett vele, mint például a 47-dik cikk-féle szerepekkel,) Szerdahelyink pedig nincs többé.

Elmondjuk-e meséjét? Az egész kis csevegés mindössze két kis erszény körül forog; egy piros körül, melyet a jó, gyöngéden szerető Matild készített csélesap férjének alattomban meglepetésül, s egyuttal gyöngéd szemrehányásul, hogy oly sokáig hagyhatta őt egyedül; — meg egy kék erszény körül, mely Chavigny gróf a szabadelvű férj, ajándékba hozott bizonyos Blainvillénétől, kinek nyilván volt oka ily ajándékozgatásra. Szegény kis piros erszény, „későn érkeve,” a fiókban marad, s a kék a férj világért sem adja oda még térden is könyörgő nejének, ki azt a tűzbe dobván, a pirosat adná érte cserében. De ott van Matild barátnöje, Léryné asszony, szép, fiatal, kaczer párisi deidő, ki magára vállalja az erszényonere kicszközlését és a férj kigyógyítását, ilyképen: Chavigny ur hazajön a bálból, melybe neje nem akart elmenni, s otthon találja Matild helyett Lérynét. Egy kis féltékenység kezdi bántani, „elvei” dacára is, s bosszusan tekintget körül. Léryné mondja neki, hogy Matild az ő kocsiájában a bálba ment; pár percz múlva az inas boritékban behoz egy titokzatos módon, ismeretlen kezektől érkezett — piros erszényt. Léryné oly elbájoló, olyan kaczer, olyan megzavarodott, hogy a gróf őt hiszi a piros erszény küldőjének; elfeledi féltékenységét, megkínálja Lérynét egy boldog, szerelmes órácskával, nagyvilági léha szokás szerint, a készséggel odaadja ennek roményében a kék erszényt a pirosért, örömmel látja, mint lesz az a lángok martaléka és — megkapja az erkölcsi leczkét, és a bűnbocsánatot belépő nejétől.

Ez az egész. A mint már mondtuk, Lérynét Prielle Kornélia kitűnően, finoman játszta, s ha Nádai kevésbé kiváló művésznővel állott volna szemben, számára is bőkezűbb lenne dicséretünk. A kis feleséget Molnárné játszta kedvesen.

A másik darab: Ne fogadj fel soha semmit! Alfréd adósságokat csináló, mihaszna, de szeretetreméltó unokaöcsöce a gazdag zsörtölődő, de öcsöcsét szerető Van Buck hajdani kereskedőnek. Világ fia ő is, ki annál kevésbé hisz a női erényben, minél többször bizonyítottak saját szerelmi kalandjai a férfiek bizalmának alapos volta ellen. Nagyon természetes, hogy nem akarja elfogadni a házassági ajánlatot, melyet nagybátyja tesz neki, hogy kissé rendesebb élethez szokjék. Az egész első felvonás e két személy párbeszéde tölti be, mely azzal végződik, hogy Alfréd megfogadja, hogy elveszi Czeczil bárókisasszonyt ha két hét alatt nem sikerül őt elcsábítania. A hácsi beleegyezik, elmegy De Mantes bárónéhoz s kijelenti nagy sajnálattal, hogy unokaöcsöce nem nőül. Lovelaccünk ezalatt a kastély előtt fölfordíttatja magát; ott jószívvel fogadják a kifizamadott karu fiatal embert, s Czeczil, az ártatlan szende, de okos leányka, ki éppen táncleczkét vett, s ki anyjától tudja, hogy Van Buck unokaöcsöce őt el fogja venni, az ismeretlennek látszani akaró urfiban fölismeri mult évi tánczosát, kit azóta — szeret; de nem érti, hogy mi célja van ez inkognitónak.

Lovelace első ostroma azzal szégyenül meg, hogy Czeczil — levessel kínálja, szögletesen bókol s távozik, tudta a kis hamis, hogy a nagybácsi a másik szobában van. Lovelace

most szerelmes levelet ír, légyottot tűz ki benne; de ez már több, mint a mennyit a nagybácsi elnézhet, s elmondja az abbával piketező bárónénak az egészet. A báróné meg van győződve, hogy Czezil — az ő leánya! — meg fogja neki mutatni a levelet. Czezil be is jön, félénken, lesütött szemmel, a levél zsebében van, de nem meri mutatni, mert anyja — akit ő úgy tisztel és imád — könnyelmű asszonynak van benne nevezve. A mama követeli a levelet, elolvassa, fölháborodik a sértésen, vén bolondnak nevezi Van Buck bácsit, s bezárja leányát. Czezil nem tudja mire érteni ezt a kegyetlen szigort, megszökik, egy igennel válaszolt a légyottot kérő levélre, s holdvilágos estén el is megy — jövődöbelijéhez.

A megsértett nagybácsi most már teljes szabadságot ad az ő Lovelace-öccsének, s együtt borozgatván az erdei vadászlat előtt, átengedi neki a tért, hogy csábitson tetszés szerint. Ezalatt a báróné az abbával aggódva indul keresni erdőn mezőn eszeveszettnek hitt leányát, s könnyei megindítják a pityókos Van Buckot, kivel találkozik, s ki ismét megbékülvén vele, segít neki a leányt keresni. Most következik a darabnak leggyönyörűbb poétikus része, melyben a lelketlen Lovelace megszágyonul az ártatlanság előtt s igaz szerelemre lobban ennyi szendesség iránt. Czezil megmondja neki, hogy azért jött a légyottra, mert tudja, hogy Alfred elveszi őt, mert levelének első sorából kiolvasta, hogy emlékezik reá a múlt évi bálból és szereti, bátran megmondja neki, hogy viszontszereti, hogy boldog feleség lesz. A csábitó mind jobban hűledezik, s mikor végre azt kérdezi a leánytól: „Hát nem féltél idejönni? Nem tudod, hogy fiatal vagyok, férfi vagyok s te leány vagy?” — s a leány azt kérdi viszont, hogy „mi lesz van abban?” — Lovelace megtörik, térdre roskad s zokogva csókolja a leány kezét. A báróné jön, megszájja „veje urát”, hogy mit bódorognak itt az erdőben, hegyen-völgyön kereselve magukat. A bácsinak még annyi ideje van, hogy ki mondja a maximát: „Ne fogadj föl soha semmit” — és a függöny legördül.

Halmi Alfrédet szeretetreméltóan adta, Vizvári itt-ott kedélytelen volt, Márkus Emilia pedig szerepében habozó.

Budapesti hírvivő.

Ma számunk utolsó c felében. Hiszszük, hogy kedves olvasóink meg voltak elégedve eddigi működésünkkel. Igéretünket: hogy lélekemelő s kellemesen szórakoztató olvasmányokkal fogunk szolgálni, azt hiszszük, beváltottuk. Nyugodt öntudattal ajánljuk tehát lapunkat további szíves pártfogásukba s nem kételkedünk, hogy azt nem is fogjuk elveszíteni, sőt reméljük, hogy ismerőseik körében még több barátot fognak szerezni a magyar családok legmagyarabb házi lapjának a „Családi Körnek.”

*(Részlet napl.) Jegyesek: Kral Lipót helybeli ügyvéd és Woisz Hilda kisasszony. — Horváth Dező aljegyző és Biró Gizella kisasszony Dornon. — Miltényi Géza törvényszéki jegyző és Mihályfi Sarolta kisasszony Budapesten. — Belezna Dénes jászberényi törvényszéki jegyző és Farkas Lenke kisasszony. — Wertheim Samu birtokos és Schwartz Laura kisasszony Kecskeméten. — Pakucz Gyula ügyvéd és Varga Anna kisasszony Siklósán. — Gaál Károly gazdatiszt és Deli Szeráfin kisasszony P.-Kengyelen. — Pál Imre erzsébetvárosi állomásfőnök és Molnár Matild kisasszony. — Dusárdy József egri városi főjegyző és Krausz Irma kisasszony. — Boross Lajos szolnoki városi hivatalnok és Juricskay kis-

asszony. — Kauzer József fővárosi építész és Gerlőczy Ida kisasszony. — Szöllősy Antal m.-szigeti polgármester és Meuk Berta kisasszony. — Szabó Béla ernő-kürthi gazdatiszt és Götz Karolin kisasszony. — Ehrlich Soma fegyverneki földbirtokos és Ehrlich Lina kisasszony. — Dr. Löwenfeld Albert budapesti ügyvéd és Rosenberg Rózsa kisasszony. — Gajzágó Sámly némai birtokos és Mihály Krisztina kisasszony. — Egybekeltek: Ujhelyi Pál földbirtokos és Mórész Jolán kisasszony Mármaros-Szigeten. — Beöthy Kálmán uradalmi tiszt és Vály Jenny kisasszony Szegeden. — Palugyay Károly és Colloacus Antónia kisasszony Pozsonyban. — Gróf Kuenburg Henrik kerületi biztos és Vécsy Gabriella báróné. — Potóczy Károly királyi táblai tanácsjegyző és Jankovics Olga kisasszony, Ráczalmásról. — Kassai József és Vidiszer Petés Katalin urnő Udvarhelyen. — Pataki Gergely és Cséh Erzs kisasszony Veszprémben. — V. Kovács Lajos és Kallinger Irma kisasszony Mezőtúron. — Sárközi József és Juhász Rózsa kisasszony Jászberényben.

*(A királyné) e hó utolsó napján Münchenbe megy, onnét tovább utazik Feldafingára fürdőre, hol az idén csak tíz napot fog tölteni. Szeptemberben királyi férjével ismét Münchenbe megy szüleinek arany menyegzőjére.

*(A belga királyné) ki jelenleg Budapesten időz, szívesen megjelen a nyilvános helyeken. Vasárnap részt vett a vizivárosi urnapi körmenetben József főherceg két gyermekével minden kíséret nélkül. A sokaság közt ment, épen az elemi iskola apró tanoncjai előtt s a tömeg csak akkor ismerte föl, mikor a templom bejáratánál álló katonatisztek tisztelegtek ellőtte és a polgári tisztviselők mély meghajlással üdvözölték. A templomból kijövet mindenki levette kalapját, mikor egyszerű ruhában, kézenfogva József főherceg gyermekeivel áthaladt a budai plébánia-téren s a margitszigeti gőzörszállott. A nép mindenütt a tisztelet és ragaszkodás jeleivel fogadja a boldogult József nádor leányát.

*(A Deák-mauzóleum) építéséhez nem sokára hozzá fognak, s miután az a jelenlegi sírbolt helyén fog emelkedni, Ganz özvegye felajánlta Deák hainvainak ideiglenes nyughelyül a Ganz-családnak eddig még üresen álló díszes sírboltját, hová Deák sarcophagja s a koszorúk és a többi rövid idő alatt átszállíttatni fognak.

*(A Eötvös-szobor) felállítását is megérjük talán anynyi vajadás után. A talapzat már kész, a szobor öntési munkálata is nemsokára be lesz fejezve, hacsak újabb haleset nem éri. És így reménylik, hogy a fekölt lelkű költő szobrát halála legközelebbi évfordulóján leleplezhetik.

*(A magyar gazdaszszonyok) egyletének neveldejében a vizagulatok kezdődtek e hó 19. és végződtek 25-dikén. Minden nap szép vendégkoszoru volt jelen: a vizagáló bizottmányban Bója Gergely tanfelügyelő, az egylet részéről Damjanich János özvegye s az iskolai bizottság elnöke Kralovánszky né, a választmány majdnem teljes számban. Az intézet növendékei a jelen igazgatóság s tanári kar vezetése alatt oly előmenetelt tanultak, miszerint bátran el lehet mondani: hogy a gazdaszszonyok neveldeje s árvaháza bármely nevelő intézettel nemcsak a versenyt kiállja, hanem mint intézetül tekinthető. Az alsóbb osztályban 250 s a polgáriban csakis 300 frt az évdi, melyért jó élelmezést, jó egészség lakást, folytonos nevelői felügyeletet s tanítást nyernek s azonkívül házias nevelésben részesülnek. Az intézet oly tágas, hogy 200 növendé-

ket minden kényelemmel elláthat. Jelenleg van az intézetben 50 árva és 30 fizetéses leánya. E tárgyban tudakozó levelek Damjanich János özvegyéhez, Budapest, muzeum-utca 1. sz. intézendők.

*(A nőképző egyesület) eddigi buzgó igazgatónöje Szabó Lajosné urnő ez állásáról őszinte sajnálatára sok szülőnek lemondott. Helyére a széles körben régi jó hírnévnek örvendő nevelő-intézet tulajdonosát, özvegy Janisch Józsefné urhölgyet hívták meg, ki e meghívást el is fogadta. A jövő tanévre a növendékek beiratásai ez év augusztus 1-jétől fogva bármely napon az igazgatónőnél az egyesület tanintézeti helyiségében, zöldfa-utca 38-dik szám alatt, eszközözendők.

*(A központi Fröbel-nőegyesület) nyári mulatsága, öt gyermekkertje javára, a városligetben az aréna mellett volt. Sokan jelentek meg a gyermekek szülőin és az egyesületi tagokon kívül is. Ott volt az egyesület elnöknője báró Edelsheim Gyulainé; hasonlóképp a fáradhatlan alelnök Rosenzweig Saphir Sarolta urhölgy, e mulatság tevékeny rendezője; továbbá báró Liptay Béla, kedves nejével, báró Fehérváryék és még számosan; élvezet és kedvverítő volt nézni a másfél százra menő gyermek-sereget, a mint a kertésznőkkel és a hozzájuk beosztott képezdei növendékekkel oly vígan és kedélyesen mulattak. Este nyolcz óra felé vonultak haza mindnyájan, kedves vidámsággal.

*(Balogh Zoltán,) közelőbb elhunyt jeles költőnk hátrahagyott irományai közt számos becses kézirat van, a többi közt egy teljesen bevégezett költői elbeszélése. Címe: II. Rákóczy Ferencz, a tizenkét énekből áll. Érdeklél várjuk a mű megjelenését a reméljük, hogy az elhunyt özvegye nem is fogja sokáig késleltetni. Balogh Zoltán számos kiváló becsű művet írt. Alpárija, mely első verses regény irodalmunkban, általános feltűnést a szép elismerést vívott ki a közönségnél, s okunk van remélni, hogy e hátrahagyott műve is becses számot fog tenni költői beszély-irodalmunkban.

*(Munkácsi Mihályt,) kitűnő festőnket ritka és megérdemelt kitüntetés érte. A párisi közkiállítási nemzetközi bíráló bizottság a nagy díszéremmel (a legnagyobb jutalom) tüntette ki.

*(A nemzeti dalkör) szerdán este tartá meg dal- és tánczesztélyét a városligeti Klemens-kertben sokak részvételével. Délután hat órától esti kilenczig a budai veterán egyesület egyik zenekara játszott jó igyekezettel, de nem mindig teljes összhanggal. Annál kifogástalanabb volt a dalkör hangversenye. A karénekek, idősb Huber Károly vezetés alatt, teljes harmóniával és hűvvel folytak, tapsot, éljont bőven aratva. Következett a víg táncz, melyben hivatalos vendégek is részt akartak venni. A mulatságnak szép közönsége volt. A kertben egyik asztalnál láttuk Soldos Sándorné urhölgyet is. A teremben pedig, a hol tánczoltak, többi közt Tánczos Béláné, Szolner Károlyné, Sárkányné urhölgyek, Dück Berta és Magit, Huber Aranka, Graf Hermin, Pöröly Ilka, Pritzky Emma kisasszonyokat, Philipp és Stoltz nővéreket, Nachtigal Mari, Schuber Anna stb. kisasszonyokat.

*(A trónörökös számára) egy prágai régiségárus: Huth Károly, utánzott ébenfából való rococo-íróasztalt készített, melyet nem sokára Bécsbe küldenek ő felségének. A remekbutor rajzait és ékítéseit maga Huth készítette, egy évi gondos munkával, a mi nem is látszik soknak, ha az íróasztalt közeliről megnézzük. Tetején két griff a császárkoronát tartja, mely alatt e híres szavak olvashatók berakott gyöngyházbe-tűkkel: „Austria erit in orbo ultima,” (Ausztria lesz a földön utolsó,) alantabb fél-ovál mezőben amorették, diadalszeker két

vonva. Apróságok elhelyezésére egy kis erkély szolgál, fél-drágakő-rácsossal. Az íróasztalnak huszonnyolcz fiókj van, chalcedon, lapis lazuli, onyx stb., gombokkal s egy ajtó ki- s befordításával nyithatók, zárhatók, valamennyi egyszerre. Az asztal födele is kövekkel díszített. Belül gyönyörű stilszerű íróeszköz van. Alól papirkosárszerű fiók rejlik, két oldalt pedig kihuzó deszkák: gyertyatartók, könyvek stb. számára. A kiknek csak alkalmuk volt látni ez íróasztalt, mind remekműnek mondják.

*(A zeneakadémia) vizsgálatai e héten szép eredménnyel folytak. Először az Erkel tanár zongora osztálya vizsgázott; tanítványai. Kont Ilka, Brogányi és Koderk kisasszonyok szépen játszottak. Következett az Ábrányi tanár vizsgája, ki az összhangzatot és magyar dal és zene elméletét adta elő. Meglepő, csaknem tudományos készséggel felelt Főkövi Lajos, kitől ezzel kapcsolatban Gosztonyi adott elő három művészi szabotossággal megírt magyar stílusú dalt. Kitűnt még a játékaért több elismerést nyert Almásy Miklós is. Az ötödik zongora-osztályból helyesen felelt még Blau Lóri, Busse és Rausch kisasszonyok; Fepp Ida kisasszony saját ügyes szerzeményeiből adott elő zongorán. A Volkmann összhangzattani és ellenpontozati előadásából vizsgázottak közül többen adták elő saját szerzeményeiket, így Steiger, Strasser és Hazslinazky (hegedű) urak; első helyen köztük az egészen ifjú Weisz József említendő, kinek 3 szerzeményét élénken megtapeoltuk.

*(A művészeti csoportjának) tervrajzát e hét elején terjeszté be Láng Adolf, a művészeti építője, a magyar képzőművészek orsz. egylete elé. Többen félnek attól, hogy egy ilyen 3 emeletes épület az összbnyomásnak árthatna. Láng azonban a feltevések dacára igen szépen oldotta meg a nagy problémát: hogyan lehet a minta rajztanoda, művészeti és zeneakadémia épületeit összhangzóan egybeépíteni. Ez lesz a sugárút egyik legpompásabb épülete.

*(A muzeum lépcsőházát,) melyet Than és Lótz a híres történeti festményekkel ékítették, a közoktatásügyi miniszter egészen ujja akarja alakítani azon alányból, melyet a képviselőház a muzeumpalota renoválására megavavazott. A lépcsőzet felett levő 16 doriai oszlop fejkéjénél Marchenche Vilmos szobrász önti gipszből, azután márványozni fogja s dusan megaranyozza. A lépcsők mentén vezető korlátokat, melyek öntött vasból készülnek és stilszerű alakkal bírnak, majd később rendelik meg.

*(A távirólisták tavaszi mulatsága) a rákospalotai kis erdőben kitűnően sikerült. A jó kedvet nem korlátozta semmi, sem az időjárás szelezélye: pompás verőfénye idő volt reggeltől estig, sem pedig a társaság megozlása, mely legtöbb tavaszi mulatságnak szárnyát szokta szegni. Együtt mulatott itt mindenki jó egyetértésben, barátságban. A nők, azok természetesen a legszebb részét tették a társaságnak és felülmulhatatlanok voltak a kedvességben és szeretetremóltóságban. Folyt a táncz éjszél, éjszél utánig, s a korán ébredő hajnal még igen díszes társaságot talált együtt.

*(Csigányainkat a párisiak) tenyerükön hordozzák s szerencsés, a ki egy-egy estére megnyerheti őket. E lelkes fogadtatás nem egy jó csigányt, ki hazulról irigykedve olvas Berkes diadalairól, arra buzdít, hogy ő is kimenjen a világkiállításra szerencsét próbálni. Hallottuk, hogy a debreczeniek kitűnő csigánya Balázs Kálmán is utra készül; példáját követni szándékoznak többen is, — ha el nem késnek. Legtalpraesettebb Kecskeméti Gyula ötlete; ő tizenkét-tizenhárom éves

zigánygyerekeket tanít most össze, ezekből szervez egy társaságot s azzal megy ki. Nálunk sok ügyes kezű cigánygyerek van s nem kételkedünk, a fiatal suhancok bandája nagy furórét fog csinálni.

•• (Nubiai állat-karaván) érkezik július elején az állatkertbe. Valódi benszülött nubiniak által vezetett közép-afrikai állatok: tevék, rinoceroszok stb. lesznek vele. A nubiaiak eredeti nemzeti öltönyeikben vannak, a kik fegyvertánczot is fognak produkálni. Az állatkaraván közelebb Bécsben rendkívüli feltűnést okozott és a mult évben Párisban, valamint Londonban is szintén a legnagyobb érdeklődést költötte.

•• (Érdekes pörre) adott alkalmat a legutolsó állam sorajáték főnyereménye. Szokásban van a sorajegyekből elárúítás végett minden államhivatalnak küldeni, melyek aztán az eladott sorajegyek után bizonyos százalékban részesülnek. A vágújhelyi adóhivatal a részére cső százalékon sorajegyet vett s megnyerte vele a 100,000 frtos főnyereményt. A sorajegy a vágújhelyi adóhivatal nevére szólt, s aránylagos részt óhajtott a nyereményből a hivatali személyzet minden tagja. Egy napdíjat azonban kizártak az osztásból, mivel, a mint mondták, ő nem rendes hivatalnok, s így nem is tartozik a személyzethez. A fiatal ember azonban ennyivel nem érte be, s pört indított hivatal-társai ellen s részét követeli. Kiváncsiak vagyunk megnyeri-e pörét?

•• (Új vallásfelekezett) alakított a fővárosban néhány kevés dolgu ember, a kik ebben a nehéz világban még az esélésre is ráérnek. A felekezet neve: új szabad templom. Krisztus istenségét elismerik, az ő testamentum ellen sem tesznek kifogást, s általában nincs is egyéb bajuk, csak nem térdelnek le, mikor imádkoznak s nem vetnek keresztet. Templomjuk a Terézvárosban van.

•• (Böhm Gusztáv.) a nemzeti színház operai rendezője, újpesti nyaralójában vasárnap reggel meghalt. Már hónapok óta súlyos beteg volt, felgyógyulásához semmi reményt nem kötöttek s Odry Lehel végezte ideiglenesen teendőit. Ötvennégy éves volt, s szívizmkór vetett véget tevékeny életének. Böhm 1864 óta volt a nemzeti színháznak rendezője, mely állomásra Szerdahelyi Kálmán ajánlására hivatott meg Aradról, hol az elhunyt mint zenetanár működött s szerették. Fiatalabb éveiben volt már egyszer tagja a nemzeti színháznak, mint a zenekar ügyes másod-hegedűse. Mint rendező sok szorgalmat fejtett ki s bár különös hivatása nem volt ez állásra, a lelkiismeretes buzgalmat lehetlen tőle elvitatni. Évek előtt kísérletet tett a zene-írás terén is és operáját, a Debreconi bíró elő is adták a nemzeti színházban, nagy sikert azonban nem aratott. Temetése hétfőn délután ment végbe Újpesten, nagy részvét mellett. Jelen volt a nemzeti színház opera-személyzetének legnagyobb része. Podmaniczki Frigyes báró intendáns, Erkel Sándor, operavezető, a drámai szakot pedig Nádas és Komáromi képviselték. A népszínház részéről is sokan voltak jelen. Az egyházi szertartást az újpesti római katolikus lelkész és segéde végezték, s bucsuztatóul a nemzeti színház énekkara énekelt egy szívhez szóló gyászdalt, melynek végeztével Odry Lehel, az elhunyt jelenlegi helyettese, rövid meleg szavakban, meleg hangon emlékezett meg az elhunytak érdemeiről, a nemzeti színház és tagjai nevében egy díszes babérkoszorút helyezve a koporsóra. A koporsó kocsira emeltetett, a nemzeti színház zenekara megfújta a gyászdíndulót, s a lassu menet kikísérte a halottat oda, honnan nincs többé visszatérés.

•• (A világtárlat magyar osztályában) feltűnő a Bika-falvi Máthé Domokos fogorvos díszes kiállítása is, ki a műfo-

gászat terén igen érdekes és nagy mennyiségű gyűjteményével gazdagította az osztályt. Emeli e gyűjtemény érdekességét a magyar osztályban még az is, hogy e szakban egyedüli, mely nagyobb szerűnek mondható; van azonban ezenkívül egy másik kisebb műfogászati kiállítás is, Móczár Gyula fiatal fogorvostól Budapestről, ki egy arany, egy ezüst és egy kaucumból készült állkapocsba helyezett a szépen utánzott fogsorokat állított ki.

•• (A képviselőházat) vasárnap ünnepélyesen zárja be a király a budavári trónteremben. Az országgyűlés teendőit már elvégezte, a kiegyezési munka kész, a három év is lejárt, ideje tehát haza menni. Az új országgyűlés október vége felé ül össze ismét. A választások augusztusban történnek, melyik párt fog megerősödni, melyik győzni e választási küzdelem folytán, majd megváltik. A nemzet most már tisztában lehet a pártokkal, mindegyikről tudja, mit akar, mennyit ér. Azt segíti többségre, a melyet arra érdemesnek talál.

•• (A kongresszus) nagyban tanácskozik Berlinben, de még buzgóbban lakomázik. Eddig volt vagy hat kongresszusi ülés és négyszer annyi díszebéd és estély. Mulatnak, vígan élnek a diplomata urak s oda sem néznek neki, hogy a nemzetek milliói szorongva várják tőlük sorukat. A török népnek úgy látszik, nincs mit várnia. Szép tartományait már elajándékozta a kongresszus a muszkának. Most már nem is kell egyéb, csak hogy mi is egy jókorát kanyarítsunk a török birodalom testéből, akkor aztán a kongresszus kegyelméből elmehet Törökország koldulni.

•• (Baltazzi Hektor.) ki a párisi nagy akadály versenyen ifj. gróf Festetics Tassilo Viktoriáját lovagolva, oly szerencsétlenül bukott el, hogy soká megholtak hitték: már meggyógyult a Prágában már lovagolt is. — A fentebbi akadályversenyben, kivüle még hatan buktak el (18 induló közül), közülök egyik a lábát, másik vállperezét törte, míg a többiek kevésbé jelentékeny sérülést szenvedtek.

•• (Egy fiatal nőt) ajánlunk t. olvasóink szíves figyelmébe, a ki mint házigondnoknő, gazdasszony vagy gyermekek mellé egy jó házhoz szeretne menni. Azonkívül a gyermekeket az elemi tantárgyakban is képes oktatni, valamint kézi munkákban is.

•• (Helyre igazítás) 25-diki számunk rózsás naplójában Troker Mihály és Turnóczy Anna kisasszony egybekeléséről volt említés tőve. Mint értesülünk, e nászból szó sincs, és mi a velünk több lap nemtelen misztifikációnak az áldozata. Az oly semmirekellő, ki nem áttolja művelt, jó nevű nők nevét eképp megbuzdcsolni, megérdemelné, hogy derekasán meglecckézzék érte. Mi nem járhatunk minden házassági hír hitelessége után, s így csak sajnálhatjuk, ha hibáinkon kívül ily álhírek közlése által valakinek kellemetlenséget okoztunk.

•• (Halálozások) E hét folytán meghaltak: Somogyi Bak János, Somogy megye egykori tisztviselője 68 éves korában Kaposvárott. — Gyertyánffy Dávid Torontál megye volt főispánja 84 éves korában Gyéren. — Böhm Gusztáv, a nemzeti színház opera rendezője 54 éves korában Újpesten. — Árvátfalvi Balázs Gergely héjjasfalvi református lelkész 65 éves korában, Héjjasfalván. — Vörösa Mihály szil.-Benedekrendű áldozár 31 éves korában. — Pozdech János fuvógyáros és a harang új felszerelésének feltalálója 68 éves korában Budapesten. — Juhász Irén 21 éves korában, Egerben. — Schreiber Simon, nyug főkörmányzék tanácsos 82 éves korában, Nagy-Szebenben. — Krájtsik András, privigyei polgármester, 71 éves korában Privigyén. — Da-

róczy Jánosné, szül. Papp Karolina, 66 éves korában. — Radics Lajos pusztaföldemesi földb., 65 éves korában. — Magyar István földbirtokos, 75 éves korában. — Özv. Zámbo Istvánné, született Sigray Ida, 48 éves korában, Győrött. — Kacziány Gusztáv, sókúti ev. lelkész Sókuton. — Czékus Mihály, 85 éves korában, Kun-Tapolczán. — Pász Ferencz, 48-as honvéd, 74 éves korában Budapesten. — Győrffy né, született Kiss Rózsa, 24 éves korában N.-Szoboszlón. — Felső-szopori Kovács István, földbirtokos 84 éves korában. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, június 22. Az afrikai nő — Vasárnap, június 23. Ifj. Fromont és id. Risler. — Hétfőn, június 24. Egy kis szeszely. — Ne fogadj fel soha semmit. — Keddén, június 25. Lulla-Roukh. — Coppella. — Szerdán, június 26. Színész nő. — Három gyertyatartó. — Vízatoros Japánból. — Csütörtökön, június 27. Tell Vilmos. — Pénteken, június 28. Aszalai uram leányai. (Előszór.)

Nepszínház. Szombaton, június 22. A zsidó. — Vasárnap, június 23. A vereshaju. — Hétfőn, június 24. Kapitány kasszony. — Keddén, június 25. A zsidó. — Szerdán, csütörtökön, pénteken, június 26—28. Kolombus. (Utolsó.)

Divattudósítás.

Az idől tavaszi vagyis inkább nyári divat, kimeríthetetlen élénkséget tanúsított a folytonos meglepetések által, melyekben hivat résztelt. Leginkább áll a tapasztalat a külföldi nyári ruhakelméknél, a melyek közül a szürkés-dráp bourette, vörös selyemszálakkal keresztal-kasul szőve, továbbá kockákat, vagy csíkokat képezve a legkedveltebb szövetek közé tartozik. A szivárvány minden színeit ragyogtató gáz is felülte kedvelt, valamint a fehér foulardok, rendkívül festői szép rajzokkal elborítva. A csikoszövetek felette divatosak az az idén, kivált a sötét és átlátszó csikok egymás mellettiek. A divatos vízsonruhák körül sok sötétzöld is jelent meg a korekedésekben és már a küzbelyeken is, a melyek közül a legdivatosabb azindék a bronce színű, indogokák, fókaszínű, szilváké tinom vörös szalackákkal, vagy világoskékkel átfutva, gyakran kockákat is képezve. A hálódó ipar lehetővé tette a kelméket olyanokul előállítani, hogy a mozgás nem vált hátrányukra, de az előnnyel természetesen csak a jó szövetek az értékesebbek és drágábbak díszkedhetnek, míg a nagy tömegtől olcsó áru követi ilyen szövetek azzal nem bírhatnak, miután a csereszálakból vajmi kevés juthat a pamutból, az pedig nem díszkedhetik a csérna fényességével, tartósságával. A vízsonruhák igen csúszderék, hűvösök, a kis mintájú battist és gázszövetek azonban sokkal könnyedebbek, a szemnek tetszetősebbek, kivált ha valenciaenne, vagy irlandi csipkékkel vannak díszítve. Az ilyen virágos nyári öltözékekhez csakugyan kedvesen illik a szílen karimájú olasz szalmakalap, gazdag virág-füzorrel. Ezen öltözékekben látva divatos holgyeinket, mintha a régi franera Watteau-képek elevenednének föl előttünk, kecses, reájuk erőszakolt pásztor alakjával, mondva csinált idylli örömeikkel.

A kalapokat sokfeleképp díszítik ez idényben is; némelyek egyszerű kalapokat viselnek, a kedvelt olasz szalmakalappal fényes csattal lefoglalva, míg mások teli aggatják szelbnél szebb virágokkal és sok, sok szalaggal. Sőt egészen virágokból vagy gyümölcsökből összeállítottak is láthatók, — hogy nem-e az igazi jó ízlen rovására, azt kelve olvasónkunkra bízom, mert ha régi szobrukön hánulva nézzük is például a Corat gabonával, virágokkal és gyümölcseccel borított szép fejét; — a modern világ székebb körü, gyakorlatiabb ruháim az utczára még sem teszik kívánatosná a mythologiai divatok utánozását.

Meg azt is megbagyta az utolsó divat-congressus, hogy még a legnagyobb meglepetés sem mehetünk ki az utczára felöltöz nélkül. Igaz, azért nem lesz senkinek oka a panaszra, mert a legújabb fölöltöz olyan könnyed, légies alkotmányok, a melyek nem igen fokozzák a melegséget, úgy, hogy aligba nem inkább élvezetesen szolgálnak az öltözékek, semmint harcolatoknak. A csipkéből és eből, crépe-ből készült gallérek, kendőcskék a legkedveltebbek és ezek által a fekete csipke ismét teljes érvényre jutott, valamint a selyemből és csipkéből összeállított mantillo-ek, melyek több színt játszó gyöngyökkel is varratnak ki.

Számrejtvény.

Bittó Szilárdától.

20. 13. 28. 32. 14. 34. 25. 30. Menyből ered, mégis gyakran
Poklot terem. Banják sokan!
29. 4. 27. 2. 12. 6. Kérdé babád: meddig leszsz
Hozzá hű? A felelet: ez!
2. 1. 3. 18. 24. Ki így beszél, ki ne neved,
De szónok biz az nem lehet.
33. 3. 11. Kisérje hűn szerelmedet!
Hol kárhozt: ott nem leled.
9. 22. 16. Ha elhagy is minden barát:
Nem vonja ez meg támaszát.
19. 18. 10. 17. 16. Berreg, csörög, csepűt eszik,
De most a lom közé teszik,
Holott pedig kert-földeden
36. 31. 15. Ez és kender most is terem.
6. 7. 8. 23. 17. Az ember ezt viszon teszi,
Mintául a békát vesszi.
19. 21. 10. 1. Tolvaj, ravasz, primes, veres,
Házad körül csirkédre les.
1—34. Titkon tévöl és azt hiszed:
Nem tudja más, csak tetszived.
Ne hidd! A tyuk addig kapar,
Mig mákszemot fol nem kavar.
Terjesztí ez, torjostí az,
Megtoldja hűn minden pimasz.
S elődbe lép — a torz való!
Es ettől int a poldaszó!

Megfejtési határidő: július 6-24-dike.

A f. é. 22-dik számban közlött rejtvény értelme:

Kindra a buza kalászáit,
Utána kindja virágát.
Oh isten áld meg földünket,
S adj nekünk bő terméseket.
Akkor lesz boldog a gazda,
De még boldogabb a haza;
Akkor művel ki-ki jót,
Megfizeti az adót.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Zeko Janka, Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalussy Károlyné, Molnár Lajosné, Lisbner Józsefné, Peterdi Pap Erzsébet, Magyar Felicie és Matild, Bohus Gyuláné, Prilistauer Mariiska és Karóla, Győrffy Gyuláné, Mandula Ida, Kiss Flóra, Szányi Kornélia, Tóth Juliska, Kerekes Józsefné, Barcsa Hermin, Kayodi Tekla, Pényes Jolán, Magyar Lórána, Tury Etelka, Komáromy Erzsike.

A 21-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Schwartzkopf Ida, Győrffy Gyuláné, Mandula Ida.

Tartalom.

Gróf Csáky Anna (arcképpel). — Tavaszkor, Köplány (Gémitől). — Elbeszélés az erdőben, Szokoly Viktortól. — A Kogge család, Beets Miklóstól. — A kőolaj (petroleum). — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenylejtők netora.

A borítókön: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Kalósfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Gróf Csáky Anna arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó a lap tulajdonos: EMILIA.

26-dik szám.

Junius 30-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL
Museum-körut 10. sz.

•• (A spanyol királynő.) A 18 éves szép Mercedes hercegnő szerdán délben meghalt. A holdogult Montpensier hercegné leánya, alig öt hónapja, hogy frigyre lépett a fiatal spanyol királylyal, kihez szerelem vonzotta. A királyné három hétig volt beteg. E hó 17-dikén gyomor láza támadt, a baj napról napra komolyabb lett. Harmadnapra orvosi konsiliumot tartottak fölőtte, s atyját a beteghez hívták Párisból. Tegnapelőtt jelenték először a hivatalos bulletinek, hogy a királyné állapota komoly, a miniszterek, a püspöki kar éjszél utánig, a mellékteremben várták a betegség hovaforulását. Reggel felé jobban érte magát, de délután ismét rosszabbul lett, s aztán folytonosan hanyatlott ereje. A lakosság nagyon ragaszkodott hozzá s szorongva várta jobbra fordulását. Halála miatt egész Spanyolország gyászolt.

•• (György hannoverai király) temetése nagy pompával ment véghez. A menet élén Páris kormányzója: Aymard tábornok haladt a törzskarral, utánok a lovas köztársasági gárda, sorgyalogság, vértések és tűzcség. Vörösbe öltözött szolgák vitték a koronát és királyi pálcát. A gyászkozt virágkorona díszíté. Hannoverából való küldöttek vitték a koszorukat. Windhorst, Münchhausen, Blacas és a száműzött király más hívei fogták a szemfödél végeit. Jelen voltak: az angol trónörökös, Ferencz spanyol király, Nemours herceg és sok előkelő. Szóval a trónjától megfosztott szegény vak király temetése a pompa és részvét nagy ünnepe volt. Trónörökös fia nyilvánosan tett iratban köszönte meg Párisi lakosságának részvételét.

•• (Rajner főherceg és egy prágai kiállító.) Egy prágai kiállítónak egy sötét zugot adtak az osztrák osztályban, minek folytán látogatója akadt ugyan, de kevéske annál kevesebb. Danczára sok panasznak, a kiállítási biztosok nem rendelték számára más helyiséget. Mílön Rajner főherceg az osztrák kiállító helyiségeit a legapróbb részletekig megvizsgálta, egyúttal megkérdezte a kiállítókat, nincsenek-e netán panaszai? Emberünk most hátságot vett magának és előadta panaszát a főhercegnek; a kiállítási biztosok, kik a maga látogató kíséretében voltak, hosszú arcot vágtak ugyan, de a kiállító néhány nap múlva más helyet kapott.

•• (A francziák nemzeti ünnepe) fényes és szemkápráztató lesz. A boulognei erdők fűin 100,000 színes golyó fog állgenni, a földön 30,000 tarka-barka lampiont helyeznek el, 22,000 lángnyelv futja körül az erdőt, s 14 villanyos nap fog ragyogni mindenfelől. Az erdő főbejárattól a diadalkapuig 200 csillárt állítanak (egy-egy csillárban 200 lámpa ég) s ez a fényláncolat az elysei mezőkön keresztül a Concorde-terig terjed, hol a Tuileriák kertjében levő újabb 35,000 lámpafénybe olvad. A Szajnán a különböző csónakázó egyletek 120 ládikót díszítenek föl 12,000 lampionnal, s pompás jelmezekben nagyszerű velenzei ünnepélyt rendeznek a folyamon. Az éji takarodót négy banda, száz doboz és százötven trombitás fogja játszani; a bandákat száz vértés és háromszáz gyalogkatoná kíséri gáz-szövetekkel és színes lámpával. A Tuileriák kertjében óriási hangversenyt rendeznek vegyes műsorozattal; közreműködik négy száz énekes és három száz zenész. Az ünnepély jövő vasárnap lesz.

•• (A kék és a zöld frakkok.) A berlini kongressus eddigi legfőbb dolga tudvalevőleg eszem-iszom volt. Ma díszes ebéd a trónörökösénél, holnap fényes estély a német birodalmi kanczellárnál; most lakoma ennél a miniszternél, majd dinomdánom annál a meghatalmazottnál. No, hát e lakomáozások egyikén, melyet a trónörökös az osztrák-magyar és az orosz diplomaták tiszteletére adott, amazok kék frakkban, arany

gombbal, ezek zöld frakkban fehér gombbal jelentek meg. A trónörökös pedig volt nagy bajban, mert nem tudta, kit milyen nyelven szólítson meg. Az osztrák-magyaroknak német szó dukál, az oroszoknak a diplomatia nyelve, a franczia. Andrássy végre kiesíté a trónörökös a zavarból, figyelmeztetve őt, hogy csak a frakkok színére ügyeljen. Ime, szólt a trónörökös, a történelem eddig csak a fehér és a piros rózsá harsát ismerte, ezután föl kell jegyeznie a „kék és zöld frakkok harsát.” — Ugy van, a történelem nem is talál egyéb följegyezni valót e kongressusról, mint a kék és zöld frakkok harsát az eszem-iszomnál.

•• (Nobiling állapota.) A német császár elleni merénylet elkövetőjét csakugyan sikerülni fog életben tartani — a halál számára. Nobiling állapota az utóbbi napokban lényegesen javult. Nobiling már felül ágyában, étvágygyal eszik s a hozzá intézett kérdések némelyikére válaszol is. Egy őt kezelő orvos kérdésére, vajjon jobban érzi-e magát, azt felelé mult szombaton: „Jobban!” Minden feleletadásnál Nobiling ajkait sajátságos mosoly játsza körül, a mely elmeháborodásra, hülyeségre enged következtetni. Azt hiszik, hogy a sebéből kitollult agyvelő Nobiling szellemi erőjét gyöngíté meg.

•• (A persa sah mint festő.) A sah mult pénteken nyílt kocsiiban kirándult Eughienbe és engedélyt kért, hogy megtekinthesse Mathilde hercegnő, Napoleon császár unokahugának nyaralóját, ámbar ez kikocsikázott. A hercegnőnek, a ki sokat foglalkozik aquarell-festéssel, dolgozó termében eg lap tiszta papiros volt az egyik rajzállványon kifeszítve; Nasra-Eddin azonnal rajzont ragadott kezébe és gyorsan papirosra vetette az őt kísérő Lamornelle alezredesnek, Mac Mahon szárnysegédének arczképét és ezeket írta alá: A. S. A. la Princesse Mathilde, en son absence, le Sah de Perse (Mathild hercegnő ő fenségének, távollétében a persa sah.) Mathilde hercegnőt a sah rajza bizonyára kellemesen lepte meg.

Megbizások tára.

D. Szt. Lászlóra M. E. urhölgynek: A legjobb akarrattal sem lehetett ezen máskép segiteni.

P.-re B. A. urnak: Jobb lesz a: „Jöjj keblemre bájos angyal”-t csak négyezem közt elmondani.

Caótörtőkre K. A. urnőnek: A legzivesebben fogok hozzá járulni, hogy célját érje, és az eredményről azonnal értesitem.

H. Bösörményre V. M. J. urnőnek: El van küldve.

Beszterczehánnyára G. L. P. urnőnek: Mind azon t. előfizetőinknek, a kik az év elején, vagy közben, a könyveket megrendelték, most az első félév végén új ezimazalagot: december végeig nyomattunk. A könyvek megrendelésével egész évi kötelezettséget vállaltak a lap iránt, mi meg a lap folytonos küldését tettük köteleességünkkel, ha később is, avagy két részletben is vezessük az előfizetési díjat. Azért ne tűnjék fel a ezimazalagon levő decz. vég. a 3 frt beküldése után sem.

Perbényikre B. E. urhölgynek: Örömmel fogom tenni.

N. Szalontára P. J. urhölgynek: A legzivesebben ujhól megküldtem.

Siófokra O. Sz. N. urnőnek: Magánuton feleltem.

Gógánfára M. M. urhölgynek: Sziveskedjék engem értesiteni említett levele tartalmáról. Ha lehet, örömmel teljesítem ohaját.

Kalocsára E. G. urhölgynek: Sakktalányok készítésével fájdalom többen foglalkoznak, mint azok megfejtésével. Miért? Kérek erre szives felvilágosítást!

Elofizetési fölhivas

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhazabások és könyvmatu arczképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévenként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól 3 kötet.

Mit tegyünk? Bernyáevszkytól 3 „

Fülp szerelme, Feuillet-től 1 „

Vinetta, Vernertől 3 „

A gavallérok, regény, Csengey Gusztávtól 2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-ával, összesen 240 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 krt.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei legyenek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévenként 20—20 krt. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m., „A nagymama kis foglya,“ „Ifjabb iróink és művészeink arczképesarnoka,“ (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legazivesebben és azonnal intézem el megbízásukat.

Budapest, június hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.

VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2-dik emelet.

GROSSMANN JÓZSEF,
Budapesten
a „magyar király u. 27.“
koronához

dúsan felszerelt divat- és vászonraktárát,
ajánlja

Legújabb Noige és Knickerbocker
színes legbővebb válog. 1 mtr — 35 — 1 50
Fekete és színes sima lustre . . . 30 — 90
Fekete és színes Noblesse . . . 1 50 — 3 50
Pohár és színes lyoni failla . . . 2 50 — 3 40
% és 1/2 fekete torna, alapán és
double Cashemir . . . — 75 — 3 50
Franczia mosó dróttok . . . — 35 — 50
Gajkafestőanyagok . . . — 25 — 1 —
Fekete tornakendői, vélemről.
Egyenruháit ajánlom nagy gyári rakáro-
mat rumburgi eresz és fonal vaszonból, 30 és
35 rófos-ágy és asztalneműket kifőző, mint
színes minden a színes vágó csikket igen olcsó
árakon. — Különben ajánlom a t. hölgyeknek nagy
ruharaktáronat egyenlőt;
1 elegans hölgyruha . . . 18 frttól — 100 frtig
1 elegans mantollett torna %
fontárvorból . . . 10 „
1 női kabát ugyano szövethöl 6 „
1 utazó köpeny . . . 9 „
1 tavaszi szíj kőrisimányú férfi és női
kász fedőneműket minden árakon.
Mérték szerinti megrendelések a legjobban
a legújanságban teljesíthetnek.
Vidéki megrendelések azonnal pontosan
teljesíthetnek, és minták kívánatra ingyen és bér-
mentve küldetnek.

Alakult 1860-dik évben.
Alakult 1860-dik évben.

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejossé-féle Ravissante mult heti
küldeménye barátomim körében teljesen elkélvén,
— sziveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő
eredményű bőrlimító szerből ujlag 12 üveg
1 frt 50 kros és négy 2 frt. 50 kros nagy üveg
valódi párizsi Dr. Lejossé-féle Ravissante-
t küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után
azonnal utnak indítani, minthogy többen barát-
omim közül, kik fürdőre vagy kúttatásra készül-
nek, ezen nélkülözhetlen és mindamellett ár-
talmatlannak bizonyult szépiószszerrel magukat
ellátni obajtják.

Szeged, 1878. május 8-án.

Tölves (város) B. . . n. Andlta.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronahereczeg (ur)-néze 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és franczia illatazerek, hajkenőcsök, olajok és toilette szappanoknak, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett piperezsereket.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal, pontosan teljesíthetnek.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Külföldi előfizetőknek
25 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terebnyai utca
21-dik és 22-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyven szóban álló sorért
8 kr.

27. SZ.
Julius 7-dikén.
1878

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden szükséges hímestruktúrával.
Ezenkívül
tizenkét kőrajt könyvmel-
lettel.

A könyvek megfizetése egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Elbeszélés az erdőben.

Szokoly Viktortól.

(Vége.)

— Hála Jupiternek, hogy valahára a gomblyukához értünk. — mondá ujjongva.

— Még nem egészen; engedjétek folytatnom. Vigh maga a czifrán kiteremtettézt s fölpiykézt paraszt köntösökkel s a köpenyek nehezebb részei összeállításával foglalkozott. Most már két hét alatt szolgáltatott be 50 darab katonaköpenyt. Még a bajszát is kipödrötte, oly elégtlenül kocsizott be Herz Ábrahámhoz, hol az üzletvezető elé rakta a csomagokat. Ez darabonként megvizsgálta a köpenyeket, homlokát összeráncolta, him-mözve csóválta a fejét a nélkül, hogy valamit szólana, benyitott főnöke szobájába, honnan két percz múlva visszatért.

— Barátom, a köpenyeket nem vehetjük át, — mondá. — Magának meg kell a helme árát térítenie. Darabja 12 frtjával, 50 darab ára 600 frt. Biztosítékára még háromszáz forintot kell fizetnie. No de a köpenyek a magáéi maradnak; a zaibvásáron eladhatja darabját öt forintjával; vesztesége nem lesz sok: a caution kívül még csak 50 forint.

István elápadt s az íróasztalhoz kellett fogódznia, hogy össze ne rokadjon.

— No-no, ne ijedjen meg annyira; tudom, hogy családapa s én is az vagyok. Engedjen csak kissé gondolkoznom, hadd keressék módot, hogyan lehetne magára nézve előnyösebben kiegyenlíteni a dolgot.

István szemei előtt elhomályosult a világ, fülei zugtak. Nem látott semmit, nem hallott semmit; csak azok a szavak csengtek fülében, hogy a köpenyeket át nem veszik, hogy biztosítékát elveszti. Minden vagyonát!

— Megvan a mód, — folytatá az üzletvezető, mintha ezmeje támadt volna. — Ön iránti szívességből ezt az egész

ügyet a magam kezébe veszem. Hagyja itt a köpenyeket, valahogyan csak tud adok rajtuk s ezzel, meg 300 frtnyi biztosítékával kifizethetem a főnök 600 frtját.

— Biztosítékomat nem engedhetem, — szólt István.

— Így hát nem segíthetek. Vigye magával vissza, vagy hagyja itt a köpenyeket tetézése szrrint; ügyvédünk a szerződés értelmében majd elintézi a dolgot, — válaszolt az üzletvezető s egy nagy könyv rovatai fölé hajolt, mintha ezt az ügyet már teljesen bevégezte volna.

— De hát miért nem veszik át köpenycimet?

— Mert ön nem tartotta meg az írásban kiadott utasításokat, — viszonzá emez, könyvéből fültekintve.

— Én nem tartottam meg?

— Hány gomblyuknak kell lenni a katonaköpenyen?

— Tíznek.

Az üzletvezető oda lépett a kibontott, széthányt csomagokhoz s az egyik köpenyt maga előtt kiterjesztve, mondá:

— Nos, nézze! Ezek mindegyikén egy gomblyukkal több van. Tizenegy gomblyukat nem liberálhatunk a katonai kincstárnak.

— Lehetetlen! — kiáltott föl a kétségbeesett szabó s egyenkint vizsgálta át a köpenyeket. Kétségbeesése határtalan. Csakugyan minden darabon egy gomblyukkal több volt.

Maga sem tudta, hogyan tántorgott ki a vállalkozó üzlethelyiségeiből. Midőn hazaért, megtörve, halványan, lesütött fővel hanyatlott varró asztala mellé.

— István, az istenért! mi bajod? — kérdezé halálra ijedt neje.

— Végünk van! — válaszolt elhaló hangon. — Munkám elveszett, elveszett minden vagyonunk.

De hogyan ronthatta el azt az ötven köpenyeget? — kérdezitek. Hát úgy, hogy ő meghagyta ugyan annak a fölszedett csavargó szabólegénynek, hogy minden darabra tiz gomblyukat vágjon, de mert ez eddig csak magyar emberek számára varrt, magyar köntösökön pedig páratlan számú gombokat szokás viselni, azért hazafias buzgalmában minden köpenyt egy-egy gomblyukkal többlel látott el.

Istvánnak igaza volt, midőn azt mondta, hogy végük van. Alig mult el egy pár nap a kisbíró perirati felzetet nyújtott át neki: „Herz Ábrahámnak Vigh István elleni kártérítési keresete ügyében.” Ügyvédnek adta át baját s elég hamar, félév múlva megkapta az ítéletet, mely szerint Vigh István letett 300 frt-nyi biztosítékából 250 frt Herz Ábrahám munkaadót illeti kártérítés fejében. A fennmaradt 50 frtot pedig fölemésztették a bélyeg és perköltségék.

Vigh István szomorú esetének híre ment s erre paraszt dolgoztatói siettek tőle visszavenni posztójukat. Nem bíztak olyan szabóban, kinek egy gomblyuk 300 frtjába került.

De ha nem is akadt munkája, élni mégis kellett, mit sulyosított azon tapasztalat, hogy minél nagyobb az inség a háznál, a gyermekek annál éhesebbek. Felesége megbetegült s csak árnyéka lett önmagának; látszott, hogy megtámadta az aszkór, mely ugyan lassu, de annál biztosabb léptekkel vezette a sir felé. Az ő szemei is elkezdettek ismét gyöngülni annyira, hogyha jobb munkát kapott volna, azt sem végezheti el.

Lassan megették utolsójukat is: szép kertés házukat; a helyi viszonyokhoz mérve megért vagy kétezár forintot. Nem adták ugyan el, de a hitelbe szedett élelmi czikkek számlái idővel annyira fölszaporodtak, hogy azok a ház értékét már túlhaladták, átadták tehát minden perlekedés nélkül a derék Mózesnek tulajdonul s a jószívű zsidó beleegyezett, hogy míg élnek, ingyen benne maradhasanak. De én azt hiszem, mind Istvánnak, mind az aszkóros nőnek nem sokára földalatti hajlékra lesz szükségük.

Most, hogy a nedves, hideg ősz beköszöntött; hogy az asszony köhögve, lázaktól gyötörve már hat hét óta nyomja tehetetlenül a nyomorult szalmazsákot; hogy napja olyan csontváz, ki mindig azon panaszkodik, miként nem tud enni, hogy a maga részét is éhes unokáinak juttathassa: most végső remény gyanánt eszébe jutott Istvánnak, hogy van neki Pesten egy nagy uri bátyja, a kinek ugyan hosszú évek alatt írt néhányszor, de a kitől választ soha sem kapott.

Fölzsedkőzödött s gyalog tette meg Pestig a nyolcz mértföldnyi utat. Bátyja házáat könnyű volt föltalánia, mert báró Wiigh Sámuel igen sokan ismerik a fővárosban.

Nem akarlak benneteket hosszasan untatni annak elbeszélésével, hogyan fogadta az új báró szerencsétlen öcséjét, csak azt említem meg, hogy végül tiz forintot nyomott a kezébe s fölkérte: ne kompromittálná, ne látogatná meg őt többé.

Mit segít rajta ezen, ily testvéri érzelemmel nyújtott összeg? Hogy pár nappal késleltesse családjá éhhalálát.

István csöndesen az asztal sarkára tette le a bankjegyet s elfojtott zokogással távozott bátyjától. Ez a mult héten történt. Anyósától tudom mind ezeket, ki munkát keresni volt nálam s ki által megbíztam Istvánt egy libéria varráásával, a mire pedig bizony isten nincs szükségem. Hanem ajándékot nem fogadnak el ezek az emberek, pedig kénytelenek voltak már utolsó párnájukat is eladni s hogy a szegény szabó fája, mindig könybe lábadt szemeivel még varrni tudjon, azon kételkedem.

— Eddig van a gomblyuk meséje, — fejezé be Rezső el-

beszélését. — Igazam volt-e, mikor azt mondtam, hogy egy gomblyuk egész család sorsát intézheti?

— Az idő már későre jár; feküdjünk le aludni, — jegyzé meg Gyermeli komoran, kit a hallott történet nagyon meghatott. — Lábszárunkat fordítsuk a zsarátnok felé s nyergeinket tegyük fejük alá, így jól fogunk aludni.

Elfogadtuk barátunk tanácsát s nem sokára végig nyújtóztunk a hamvadó tűz körül.

Én is behunytam azemeimet, de az álom még sokáig került. Elejénte a szénre váló parázs perezegését, lovaink szuszogását, majd a kint dühöngő szél aivítását, jajgatását hallgattam. Lassanként visszavarázolódtak élelem kalandos napunk jelenetei s kétszeres bánkódás fogott el e miatt, hogy annak a szegény, sápadt embernek a számára nem sikerült kegyelmet eszközölnünk. Még nem késő, — gondolám, — 26-dikán úgy is kijövünk megint az árverésre s akkor személyesen beszéllek az erdészszel; ha szükséges, megfizetem az egész banda által okozott kár bírságát, azután meg majd arról gondoskodunk, hogyan javítsunk Vigh Istvánék soraán.

Ily emberbaráti jó szándékok közt szunyadtam el s értük nyugodt, mély álom jutalmazott.

Már derengett, midőn lovaink zabot kérő kapálására fölébredtünk. Tűzünk elaludt a ez szerencse, mert másképp talán nemcsak csizmaink talpa sült volna meg.

Hamar rendbe szedték magunkat s kiléptünk a gunyhóból, körültekinteni. A vihar megszűnt s csak gyöngye szél fujdogált, azonban mindent két arasznyi hó fődött. Köd nem volt, nem esett s így azonnal hazafelé indulhattunk. A mint éji tanyánk vidékét jobban szemügyre vettem, igen megörültem, mert a helyet jól ismerém s biztos voltam benne, hogy tiz puskalövésnyirel nem vagyunk messzebb az erdőszéltől.

Fölnyergelésünk nem tartott sokáig s öt percz múlva már utban voltunk.

Mély szakadás fölött roskatag pallóhoz értünk, melyen áthaladva, sűrűn benőtt, sötét, szűk völgybe kellett bekanyarodnunk. Itt Freyám visszahőkölt s társával együtt fülét hegyezte, tügult orrlukán erősen fujt és hortyogott.

— Ezek az állatok valami különösét éreznek, — mondtam, barátsaim felé visszafordulva.

— Talán elejtett vadat.

— Vagy közelünkben meglapult rókát, — vélekedék Honti. — De ah! nézzétek csak...

Balra, ágnit messzire kinyújtó tölgyre mutatott. Mi is megdöbbsztünk, mint az elébb állataink.

— Mi az?

— Akasztott ember!

— Ő az, szegény Vig István.

— Hát ha még nem késő a segély?

Lovainkat pillanat alatt fákhoz kötöttük s elmetasztottuk a rossz kötél darabot, melyen a szerencsétlen függött.

Életrchozási kísérleteink süker nélkül maradtak. Tagjaira reá fagyott a mult esti nedves hó, vizes haja megüvegesült szemeire lógott, ajkai, nyelve kékek, egész teste meredt.

— Tehát ezért monda: „Nagy szerencsétlenség fog történni.” Nem bírta elviselni a gondolatot, hogy mint tolvajt idézték meg. Tehát ez egy bocsiületes élet vége?

— Én most mit tegyünk? — szakította meg gondolataimat Rezső, kérdőleg tekintve reánk.

— Itt nem hagyhatjuk a hullát...

— Nem bizony, mert mire az előljárók kiérnek, addig a rókák, varjuk megkezdik rajta lakomájukat.

— Vigyük magunkkal.
 — De akkor egyikünknek gyalogolni kell.
 — Én gyalogolok, — jegyzé meg Gyermeli; — én vagyok köztünk a legfiatalabb.

A hullát tehát barátunk lova hátára kötöttük s így indult el szomorú karavánunk falum felé.

Halottunkkal egyenesen a helységházához mentünk, hol jegyzőkönyvre vétettük az eseményeket, míg az orvos megérkezik. Miután ez tüzetesen megvizsgálta a hullát, oda nyilatkozott, hogy már tizenhét óra előtt kellett a boldogtalan-nak meghalnia.

— Csak szegény neje ne tudja meg most ezen esetet, — jegyeztem meg én.

— Nem fogja megtudni, — válaszolt az orvos. — Epen most jövök tőle a szomszéd faluból. Nyomorult, nedves, hideg szobájában áthűtötte magát az amugy is súlyos beteg s még rosszabbul lett. Deliriumban van; azt hiszem, estig kiszenvedett.

Együtt temették el őket a helység költségén. A gyermekek — Rezső közbenjárására, — a megyei árvasalpból neveltetnek.

Következő őszön megint együtt lovagoltunk a k—i erdőszégen.

— Itt könyörgött szegény István, — mondtam meghattottan, midőn a „János halála“ völgyébe értünk.

— S azt még nem is említettem előttetek, hogy a nyáron szerencsém volt Koritnyiczán megismerkednem bátyjával, a báróval? — veté közbe Rezső.

— S milyen ember a báró?

— Itéljétek meg magatok. Egy hideg, esős napon nem tudván mit tenni, jó tűz mellett beszélgettünk. Én vidékünk erdei élete jellemzésül röviden elmeséltem szegény István történetét, a szorulatát és halálát. Vezetéknévét természetesen elhallgattam.

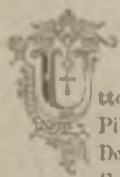
— És a báró?

— A báró azt mondta rá: „A gazember elébb-utóbb úgy is akasztófára került volna. Csak a bírák ítéletét előzte meg.“

Shakspeare sonettjeiből.

Szász Károlytól.

XVII.

Utól törődve, agyam fogad engem,
 Pihentetője elalólt tagoknak.
 De akkor új nap kezdődik fejemben,
 S monokál a lélek, míg a test leroskad.
 Gondolatom sietve száll tehozrad,
 Mint ájtatos zarándok, messziről;
 Nyitott szemem' látások arnyékozzák,
 Mint népes lesz az éj a vak körül.
 A képzeltető lélek látománya
 Belső szememnek árnyad' borza föl,
 Mely, mint sötét éj ragyogó gyémántja,
 Mind kiszínt, megnyit fényével.
 Így nappal testem, lelkem éjszaka,
 Nyugalmat, érte, nem talál soha!

XXVIII.

Jobb sorsra hát valaha hogy virádnék,
 Ha éjjel nappal soha nyughatom,
 A nap bajához éj új gondot ad még,
 S nap nem könnyít az éjen, éj napon.

Bár ellenségi egymás uralmának,
 Egyben kezét fognak: győzteni engem,
 Egyik csak őz, — a másikon a bánat
 Azon tör, miért kell mind messzibbre mennem.
 Napnak hiszelgek, szépséged' dicsérete:
 Te pótlod őt, mikor felhős az ég;
 Az éjt vigasztalom: hogy te az éjre
 Pénzt hintesz, mikor egy csillag sem ég.
 De napról napra búmat töldj' a nap,
 És éjről éjre kinom zordonabb.

A b a b o n a.

Általában azt tartják, hogy a merre vasut és hirverő jár, (érted magyarsággal: távirdák) ott kivész a babona. Pedig nem épen egészen úgy van. Vasut is, hirverő is szép számmal van már a világon, azért még akárhány ember váltig azt hiszi, hogy ez és ez nap neki „rosz napja“, a melyiken bár miibe fogjon is, nincs „szerencséje“; pénteki napon meg már épenséggel nem fog valami dologhoz, még csak utra sem indul, mert ez szerencsétlen nap és bizonyosan baj éri. Ép úgy, mikor utra kelve nyul szalad át az országúton, vagy először is pappal találkozik, vagy egy csapat szarka, vagy holló repül el feje fölött, egytől egyig szerencsétlenség előjelei; no meg az álom, hányan vannak még, a kik hisznek benne; nevetik ugyan az álmos könyvet, merő bolondság, hazudik. Mintha pénzt kérnének tőle, mondják azért mikor valami rosszat álmodtak, mégis csak aggódnak, a szép álmoknak meg hogy örülnek, mert hát így meg úgy, mégis csak nem lehet tudni. — Avagy tán azt hiszik, hogy az most már csak a tanulatlan alsó osztályokban van úgy, és az ugynevezett művelt osztályok már egészen kivetkőztek a tiszta, józan észszel ellenkező eme balga hiedelmekből? Talán nem egészen érdektelen, a mit egyik tekintélyes angol folyóiratban erre nézve nem régg olvastam.

Épen az álmok országa, — mondja benne a szerző, miután előrebocsátotta, hogy mint a jobb körök tagja, az ezen körökben szerzett tapasztalatokról szándékozik szólni, — épen az álmok országa az, a melynek még mindig számtalan a hívője. Tudok uri nőket, mondja tovább, a kik csunyául lefordják a gyermekeiket, mikor a cseléd után valamely álmukról azt mondják, hogy ezt és ezt jelenti, és egész értelmesen fejtegetik nekik, hogy a rossz emésztésnek ilyen meg olyan hatása van az agybeli működésre alvás közben; és ugyan azok a különben is derék uri nők mégis legkevésbé sem állják aggodalmas arczczal elbeszélni férjeiknek, és pedig egész a melegiben, a reggelinél, hogy az éjjel milyen borzasztó álmuk volt, azzal a szívből fakadó hozzá tétellel, hogy a jó Isten óvja őket minden bajtól!

A férj meg, magas méltóságának tudatában szánalmasan megmosolyogja ugyan kedves feleségének ebéli félénkségét, hanem azért valahányszor eszébe jut, hogy az éjjel égő házzal álmodott, vagy azzal, hogy egy fogát huzzák ki, jó magát is félelem borzongatja. Reggeli alatt minden tőle kitolható erkölcsi bátorságával csipkedte feleségét, hogy adhat csak egyetlen pillanatra helyet ilyen balga képzeltetéseknek lelkében, jó maga azért, mikor hazulról távozván, otthon felejtí esernyőjét vagy tárczakönyvét, és vissza kell fordulnia érte, ugyancsak elkedvetlenkedik, — mert hát ez rosszat jelent!

Eddig az angol, és valjon nincs-e igaz?

Hány száz meg száz különös apróka babonácska divik még mai nap is, és pedig egyébkint józan értelmű emberek

helyeslése mellett! Mikor a menyasszony esküvőre indul, ócska cipőt hajítanak utána, mivelhogy akkor szerencsés lesz a házasság; az ujonnan épült házhomlokfaláról poharat, palackot hajítanak alá, mivelhogy az megóvja a tüztől! Bal lábbal nem jó kikelni az ágyból, mivel hogy akkor borzua napunk lesz! A gombosút nem szabad hegyről odaadni, mivelhogy akkor vége a barátságoknak — ki tudná mind elszámolni őket! Tudjuk, hogy balgaságok, de megazoktuk már, hinni bennük, és szinte rosszul esnék letenni most már róluk; azután meg mind csak olyan ártatlan dolgok; azután meg egy kis kellemes változatlanság is jön tőlük a köznapiság prózájába. Végkép kigyomlálni őket a fejből: akár csak a költészetet a mi földi léteünk-ből: akár csak a gondolatok világát valamely keskeny csatorna partjai közé azorítani. — mondják az emberek, és himet varrnak az ezernyi balgaságnak.

Mert hagyán még az efféle babonák; se nem használnak, se nem ártanak. Mennyi idő kellett hozzá, a míg az őskor ördögait és kísérteteit megfoszthatták trónusuktól, és a család lidérczeit és aranyhajú tündéereket a képtelenség országába üzték, — nincs tehát mit csudálni rajta, hogy egy-egy kis balgata babona még mindig csak itt tengeti magát, az emberi hiszékenység csak nem szakíthat úgy egyszerre, — pár ezer év alatt! — a „lelkek országával!“ Igaz is, és ha csak annyiban volna, jó szívvel szemet is lehetne rá hunyni, hadd legyen a nagy gyermekeknek is egy-egy kis babajátékuk, ha már az isten adta költői világban elandalogni valót nem találnak. De — úgy-e bár, hallották hírét a „spiritualisták“-nak, a kik még mai nap is el akarják hitetni az emberekkel, hogy a földöntúli világ megnyílik szavukra, és hogy ők a megholtak lelkeit maguk elő tudják idézni? Nemde képtelenség? Még annál is több: örültséggel határos bárgyuság, vagy vakmerő felfogás, a mely haszonleső célokból az emberi könnyenhitőséget zsákmányolja ki, — ugyan azt a könnyenhitőséget, a mely kisebb-nagyobb mértékben, mégis akárhány ugynevezett értelmes emberben is a sentebbi okokból szószólókra talál! Azért tehát azok a magukban véve apróka babonácaik a valóssággal még sem annyira ártatlan dolgok, a milyeneknek látszanak. Kicsiből lesz a nagy, csak kis ujjunkat nyújtjuk oda az ördögnek, és magához ránt egészen.

Szó sincs róla: „Tudatlanság a babona anyja“, és ritka eset, hogy együtt ne járnának. Van azonban még egy közmondás, a mely szintén sok igazat tart magában ezen ósági emberi badarságra nézve; az tudniillik, hogy: „Kivánság a hiszékenység atyja.“

Emberi természetünkben van, hogy a mit nagyon kívánunk, annak bekövetkezését is hisszük, ilyenkor aztán a képzelet nem egyszer megjárja az értelmet. Előjelek, előérzetek, sejtelmek a tulajdon kívánságok és emberi hiúság megannyi más-más korcs szülöttrjei. Innen aztán mikor valami fontos ügybe kezdünk, szinte keressük a jó előjeleket, és kapóra jön a véletlen is.

Menyegző napján szép idő van? Nagyon jó, szerencsét jelent! Természetesen, hiszen magunk is azt kívánjuk!

Van azonban a mai kornak az ő maga szülötte babonája is, a mely sem eredete, sem külsejére nézve nem vall az őseinktől ránk maradt balgaságokra, erőre azért bátran mérkőzhetik velük. Ennek a ma született babonának is a hő kívánság az édes szüléje, és pedig a könnyű szerrel hirtelen meggazdagodás kívánsága, a melyben a mai kor úgy szenved, mint talán egy kor sem, mióta a világ áll. Friss emlékezetben van még a „Krach“; milliónyi embert rontott meg, de hogyan lehetett

az, hogy az a sok millió ember néhány „alapító“-nak úgy fel tudott ülni, elhitték nekik, hogy a papirból aranyat fognak csinálni (a bécai nemzeti bank, az egészen más; annak szabaddalma van rá;) és pusztá szavukra egész életük fáradságos keresményeit odaadták nekik?

Ugy lehetett, hogy nincs az a vakság a haszonleső emberéhez fogható. Valósággal meg van az babonázva. Akár mit beszéljen nekik, a ki kincseket mutat nekik messziről, elhiszi, és esze nélkül egészen hatalmába adja magát neki, valószínű a babonás lélek a babonának. Történcleim, tapasztalat, ügyet sem vet rá a szerencsevadász, vakon rohan vesztébe. De térjünk vissza a tulajdonképi babonára.

Régen volt az, mikor a boszorkányokat elevenen megölték, és most már csak a merőn műveletlen ember hiszi, hogy boszorkányok vannak, hogy ilyen vagy olyan bűvös szóra ez és ez a fiatal ember okvetlenül beleszeret ez és ez leányba. Jórészt kiveszett már a hiedelem, hogy bizonyos dolgoknak vagy bizonyos cselekedeteknek csodatevő erejük van. Ámde azért mégis tudok akárhány anyát, a ki, mikor kicsi gyermekét erősen megnézi, a világért el nem mulasztaná legalább a kis képét egy kis szenes vízzel megmosdatni; először azért, mivel azt hiszi, hogy az efféle ígézet ellen csodatevő ereje van a szenes víznek, pedig dehogy babonás, mondja újra. Ez is csak olyan, mint mikor a nehéz beteget nem az orvos által gyógyítatják, hanem ilyen meg olyan helyre viszik, és ilyen meg olyan csodatételeket várnak a jó Istentől a szegény beteg meggyógyítására. Holott pedig éppen nem kell most már különös csodatétel, hogy a jó Isten mindenhatóságát lássuk; itt van a szemünk előtt, minden fűszálban, és a hová csak tekintünk fordul, mindenütt imádattal telhetünk meg iránta.

Az ilyenmő babonán tehát szintén csak túl vagyunk már! De van a mai kornak egy ennél is furcsább neme a babonás könnyenhitőségnak. Avagy ki ne olvasta meg a: „Nincsen többé kopasz fej“, és a száz meg száz egyéb szépítő, iljító, ilyen-olyan bajtól megszabadító, élethosszabbító kuruzsoszereket kínáló hirdetéseket? Ha elgondoljuk, hogy hány ezer forintot költenek az illető ezermesterek ezekre a harsogtatásokra, könnyű elképzelni, milyen nagy azoknak a száma, a kik elbolondították magukat általuk, és milyen olcsóba jöhetnek nekik azok a mindenható orvosszerek. Bizonyára minden gyógytárban sokkal hathatóbb szereket kaphatni; csak hogy az emberek nagy része mai nap is csak olyan, mint a gyerek; kőt kézzel repes ez előrhetetlen után, a keze ügyébe eső jót meg kedvetlenül félre löki.

Azután az „Orlco“-féle hirdetések, hogy a ki az ő számait rakja, okvetlenül megnyeri a nagy lutrit! És az a számtalan hirdetés, a melyekben husz év óta ugyan az az üresedésben levő házfelügyelői, könyvelői, kulcsárnői, nevelőnői stb. állomásra ember kerestetik! És az a száz- meg százféle „Geld für Alles!“

Az ember valóban tétozába jő, min bámuljon inkább: a hirdetők vakmerő bátorságán-e, a melylyel a világ elé lépnek, vagy azon, hogy még mindig akadnak, a kik rá mennek nekik, és pedig, mint látszik, nevezetes számmal, különben nem fizetné ki magát a lépecsesző, és abban hagynák a szép mesterséget.

Hanem hát mai nap is, ha más uton jár ugyan, de csak megvan a könnyenhitőség, és nem csupán az alsó körökben, a könnyenhitőség és babona pedig egy keblen táplálkoznak.

Emilia.

A Kegge család.

(Hollandi beszéd.)

Beeta Miklóstól.

(Folytatás.)

— No Berend, nézze át a szekrényeket, — szakítá félbe Kegge ur az első legény kissé érthetlen beszédét.

— Elhiheti, — folytatá Berend, — ép úgy odaadom önnek az egész cserepet, mint a hogy a fő és szívcsárat levágom; mert abban van az egész erő. A virág, Kegge ur, csak azt mondom, olyan mint az ember. Ha kivágom az ön szívét, nem élhet tovább! Ez az egész veleje . . .

— De öt forintért csak kapni valamit? — kérdé nyugtalanul Kegge ur.

— Ha van valami, nem kell öt forint; elég négy is. Csak ne volna olyan időn kívüli! Neje számára?

— Nem, Berend, leányomnak való.

— Az egyre megy. A nők a kertészek legjobb vevői. De ha egyedül a virágokból kellene élnünk . . .

— Hát miből élnek másból?

— A hagymákból. A virág keveset jelent. Nézze ezt, nincs kedve hozzá? Vagy már van?

— Mi az, Berend?

— Ez a valódi mimosa-nolus-mi-tangere.

— Hagyja el kertész-latinságát! — kiáltá Kegge ur. — Ostobaság! Mi a népies neve?

— Nebántavirág — válaszolá Berend.

— Köszönöm! — viszonzá Kegge ur, ki emlékezett rá, hogy van már ilyen virág.

Midőn Berend a meglehetősen terjedelmű bokrétát átadta, Kegge ur vigyázatlanul azt kérdezte tőle, hány évig van itt.

— Ötvenöt éve — hangzék a felelet. — Gyertyaszentelőkor hatvannyolcz éves leszek és mikor inasként ide jöttem, tizenhárom éves valék.

— Nem is néznő ki az ember magából a hatvannyolcz évet — jegyzém meg.

— Ha még a feleségemet látná! — felelt Berend. — Az is van már hatvan éves, de milyen más. Összesen tizenhárom gyermekünk volt és a legidősebb meg a legifjabb közt ép huszonegy év a különbség. Ez most már meg nem esik, de tíz év előtt akár hányan kérdezték tőle, itthon van-e az apja?

— Remek, — mondá Kegge ur, — ez nagyszerű, Berend! Nyugatindianában minden más. Ott könnyen megesik, hogy az anya és leánya közt tizenöt év a különbség; de ott a nők korábban ösziülnek. Itt van a pénz Berend, a mi négy forintot felül van mind a magáé.

Nemsokára haza értünk. Henriette, ki már rég megháta duzzogását, igen barátságos volt és midőn atyja átadta neki a csokrot, könnyek toluultak szép szemébe. Szégyelte magát.

— Te nagyon jó, kedves atya vagy, — mondá, megcsókolva apját. — Ezt nem érdemeltem meg.

— Ne tekintőriázz! — szólt apja. — Az ostobaság! Az ember legyen mindig vig!

Tízszere többre kezdtem becsülni Henriettet. A papagáj „édes leánykát”-t kiabált.

VII.

Még az ebédnél ültünk, mikor van Hoogen urat, kit magamban „bájos ur”-nak kereszteltem, bejelentették és ő belépett.

Henriette elpirult.

— Ne haragudjék asszonyom; köszönöm Kegge ur. Va-

lóban roez órában jövök! Megjelenésem van Kegge urhölgyet illeti . . . bizony kellemetlen, én kétségbe vagyok esve.

Figyelmesen néztem van Hoogen urat, de nyomát sem láttam rajta a kétségbeesésnek. Haja ép oly sima és divatos fésülésű volt, mint tegnap. Tekintete egészen nyugodt és a bájos ur keze sem rezketett, midőn a boros pohár után nyult.

— Tudatnom kell kegyeddel, — folytatá Henriettehez fordulva, — hogy esőtörtökön nem lehetek jelen a próbán. Ép most kaptam meghívást Lemmer urtól vacsorára, honnan nem maradhatok el. Ebédre pedig Alteenéhez vagyok hivatalos. Holnap, mint tudják, estély van a tábornoknál. Ha kegyednek nem lehet ma este, nem tudom mit tegyek, de félek, hogy el van valahová ígérkezve . . .

A leányától függő apa felhasználta ez alkalmat, hogy reggeli hibáját jóvá tegye, mert ha Henriette haragja kishitűvé tette, könnyei teljesen meggyőzték, hogy igaztalan volt iránta. Talán félt is egy új békétöréstől.

— Akkor Henriette, — szólt Kegge ur gyorsan, — más mód nincs, mint hogy ma este itthon maradj. Elmaradhatsz . . . nem lesz nagy baj.

— Meg van hiva? Attól félttem, — válaszolt van Hoogen ur. — Kegge urhölgyet oly szívesen látják mindenütt! Nem, ha áldozatot kell hoznia, ne tegye, én majd . . .

— Nem! — mondá Kegge ur — én akarom a próbát. Ma estére elvárjuk. Ugye félhétkor?

— Bájos, bájos! — kiáltá van Hoogen ur és felugrott székrétől. — Bocsnatott kérek, tehát ma este!

Elment. Most jobban megértettem Henriette szégyenpirját és könnyeit, mint haza tértünkkor. Kicsinált komédia volt az egész és van Hoogen ur azon tudattal távozott el, hogy a szép barna leánynak nagy szolgálatot tett. Henriette bánta a hamis jutékot. Én felköttem a bájos ur kikísérésére.

— Ön Leydenben tanul, nemde? — kérdezte tőlem a pitvarban. — Bájos emberek az egyetemi hallgatók. Én is félévig székeltem Leydenben. Különbön rongy város. Mulatságoknak semmi nyoma; az emberek nem közlekednek egymással. Évenként egy bál, azokából. Szörnyű unalmas. Bocsnatott kérek. A viszontlátásra!

— Sajnálom, hogy a dolog így fordult, — mondta Henriette, midőn ismét a szobába léptem; — de láthatja, hogy el nem mehetek.

— Irj nekik levelet, — mondá apjuk.

— De nem! — szólt Henriette, — Grootéknak nem írhatok; nincsenek hozzá szokva.

— Mondjak talán én le kegyed helyett? — kérdeztem félíg tréfásan.

— Anyám, nem mondtam, hogy Nina sebet ütött vendégünk szívére! — kiáltá Henriette nevetve; de elkomolyodva tette hozzá: — Igen lekötne vele.

— Jól van — mondtam — és ha nekem megtetszik, ott maradok kegyed helyett, bár ez silány csere. Nincs ellenemre az aranyozás.

— Az aranyozás! — mondá Kegge ur örülve, hogy minden leánya kívánsága szerint történt. — Biztosíthatom, hogy magam is szívesen vennék részt az aranyozásban. Fogadok, nagyanyám is sokra becsüli az aranyozást.

— Semmire sem becsülöm az aranyat — szólt az agg nő.

VIII.

Az aranyozás kezdete fél hatra volt kitűzve. Ez időben Groot czukrász lakása felé siettem. Jó távol volt a Keggeék

házától és én keresésemnél csupán Kegge ur rám nézve kissé homályos magyarázatára valék szorulva. Egyszerre ötét utczába jöttem, melynek végében egy sarakházon nagy czimer függött, az édes elmerülés ismeretes történetét, egy mézes kádba nyakig elmerült férfit, ábrázolva. A czimer alatt vastag betűkkel vala felírva: „Groot P. H. Sütemények és mindenféle más édes tészták.” Jó helyen jártam tehát.

Beléptem a boltba és zöld függönyös üvegajtóval elzárt mellék szobából női hangok zürzavara ütötte meg fülemet, úgy hogy azonnal megtudtam az aranyozás megkezdését. Kétszer kellett magamat hangosan bejelentennem, míg valaki előkerült.

Az üvegajtó kinyílt és a boltba belépett Nina kipirult arcza.

— Ön egyedül?

— Henriette unokahuga helyett, kisasszony. Kimenteni jöttem őt.

— Csak be fog lépni?

— Egy pillanatra.

Nina újra kinyitotta az ajtót, hogy engem beereszsen, és én végig néztem a soron.

Ott ült korall nyakékkal, fülfüggőkkel, melltüvel és gyűrűvel ékítve Decker Mariska, egy derek szabó leánya; mellette arcza nagy anyajegygyel és valami rézkarikával a mellén Riet Katicza a fűszerárus boltból. És a mellett Holster Róza, kinek apja törvényszolga volt és ki nem hitte, hogy volna valami szebb és bájosabb a karikával összetartott kendőnél. Ott volt Gertrud és Toni, Oppert kőműves gyermekei fejükön kék és vörös csuklyával — ezek ezt hitték a legillőbb fejdísznek. Mellette a sovány Büren Margit a társaság legöregebb tagja, fején keskeny szegélyű fejkötővel és tölcser-alaku hajzattal. Következett Blum Berta, egy mézáros lánya. Melleje sorakozott Noiret Luissette, özvegy leánya, ki egy szegény-alapítványban lakott és a francia telepítvényhez tartozott. Kedves, finom külsejű leánya és barnaságában versenyezve a mellette ülő Ninával; és végül az asztal felső végén maga Grootné. Fekete selyem ruhát viselt és gazdagon felszallagozott fejkötő vala fején.

Izenetem ismétlése nagy hatást tett Grootnéra, ki Henriette hugát fitogtatni akarta: a jelenlevő hölgyek is kifejezték sajnálkozásukat a meg nem jelenés fölött.

— Vajjon mi lesz ebből? — kérde Büren urhölgy, kalácsot mutogatva.

— Ez szép foglalkozás, — mondam. — Szeretném megpróbálni. Szabad?

Ajánlatomra hangos kacaj válaszolt, mely még fokozódott előkészületeimnél.

— Ez gyalázat! — állítá Decker Mariska.

— Ki látott ilyesmit? — kérde Riet Katicza.

— Az egyetemi polgárokunk mindig valami különös kell! — sutogá a vörös csuklyás.

— Az urfi jól adja! — jelenté ki a kék csuklyás.

— Vajjon mit hoz létre? — kérde Büren Margit.

— A mit eltör, meg kell ennie, ugy-e Grootné? — kérde Blum Berta, ki jóakaróm volt. De Noiret Susette és Nina megmutatták nekem, illetőleg megtették helyettem. Nem sokára beismerték, hogy jól értem dolgomat. Ezt csak elnézésnek vettem; ők pedig nem igen néztek ujjamra. A társalgás mindinkább megélénkült. A korall-holmis Decker Mariska, Riet Katicza és Holster Róza Grootnéval heves társalgásba bocsátkoztak néhány a harlemi lap által elmondott „frisans” halál-esetről. Azután sokat beszéltek „pinnetrans” hidegről, „fattedgans” utakról, meg „katteralis” lázokról. Majd Büren Margit

vette át a szót és csoda-dolgokat mesélt Trolle urhölgy fősvénységéről, ki számára évpénzt biztosított. A kék és vörös csuklya elszórnyűködtek a mesélt dolgokon. Én pedig, felhasználva az alkalmat, néhány másutt már elavult, de itt még új adomát mondtam angol fősvényekről.

Noiret urhölgy kevés szava volt és én hallgatását összeköttetésbe hoztam egy bus vonással ajkai körül, melyből gyanítám, hogy nem boldog.

Nina kedves volt és bár műveltségre fölülmulta a társaságot, mégis helyén vala. Mindig ide-oda járt, hogy mindenkit a szűkséggel ellásson; Büren Margit pedig sokat jelentőleg pillantott és mosolygott rá, velem ingerelte; ez nagy mulatságára vált a többi hölgynek. De Blum Berta is kikapta a magáét, mivel a templom elhagyásánál barátságosan mosolygott Cornelius urra. De ő a vörös csuklyára fordított mindent, ki a szóban forgó urral a mult bucsun együtt hintázott és a kék csuklyást hívta fel tanuul, mire a vörös azt felelte, hogy a kék csak hallgasson. Büren Margit erre megjegyezte, hogy mindegyik kikapta már a magáét.

— No Margit, neked sem hiszek már. Sokat jársz Amsterdamba... bizonyosan nem üres dióért, — volt erre Blum Berta replikája.

Észrevottem, hogy Noiret Susettet senki sem ingerkedett.

Félnyolcz felé nagy üstöt hoztak boánistejjel, melyet mindegyik hölgy feltétlenül dicseri. Nem sokára megjelent az általunk megaranyozott kalácsok készítője, hogy megnézzék munkánkat. Groot mester megtömté pipáját és ismét lement a műhelybe.

Pontban kilencz órakor megjelent három természetes ifju, legjobb kabátjában és tülig érő gallérral. Az egyik Holster Róza fivére volt és a városháznál irnok; a másik a két Oppert nővér öccse, asztalosnak szánva; és a harmadik, Riet Katicza bátyja, elemi iskola-tanító. Jövetelük célja más nem vala, mint hogy nővéreiket és mindazokat, kik rájuk bíznák magukat, haza vigyék és elkísérjék.

Az elválás előtt zálogosodit határoztak el. Az aranyozó szerek eltávolítása után minden madár repül-t választották és soha sem láttam oly ártatlan örömet, mint mikor Grootnétevét akart repíteni. Blum Bertát törbe ejtette a strucz-madár és nézetkülönbség támadt a denevér felett, melyről Riet tanító azt állítá, hogy nem repül, csak repdes. Mind a mellett zálogot kellett adnia. A játék addig folyt, míg mindegyik zálogot nem adott.

Büren Margitot szemeltük ki a zálogok összegyűjtésére. Decker Mariska korall-holmija, Riet Katicza kendője és varrópárnája, Grootné keztyűje, Riet tanító tollkése, Blum Berta tűtartója, Oppert asztalos órakulcsa, Holster irnok kapukulcsa, az én pénztárczám — szóval minden zálog Margit ölébe vándorolt, kendővel el lett fűdve és megkezdődött az a kérdés:

— Mit tegyen az, a kié ez a zálog?

(Folytatása köv.)

Egy apáca felszentelése Rómában.

Azon számos egyházi ünnep és szent menet között, melyek a mai Rómának oly anjatezerű papi jellemet kölcsönöznek, a szerzetesek és apácák felszentelései a ritkébbak közé tartoznak. — Mindamellett ezen ünnepélyek sem bírnak nagyobb érdekekkel a született római előtt, mint a milyet nálunk pél-

diul valamely esketési ünnepély nyujthat. — Legfőlebb a templom közelében lakókat űzi oda a kíváncsiság, hogy a „Sposa di Dio“ (az ég arájának) diszöltönyét és magaviseletét láthassák, s egy dologtalan órán könnyebben átéssenek. — Ez az oka, hogy az idegen Rómában még az ilyenmű ritkább ünnepélyről is legfőlebb csak esetleg értesül.

A mint tegnapelőtt, egy szép nyári reggelen a Via Capole Case-n lefelé, a Sant Andreadelle Fratte templom előtti kistéren keresztül lakásom felé haladtam, néhány a templom bejáratán előtt álló bibornoki hintó vonta magára figyelmemet. — Kérdésemre, hogy mi van itt készülődben, a körül állók röviden azt felelték: „Una Sposa di Dio.“ — Követtem a templomba tödülő kíváncsiak tömegét, s még épen jókor jöttem, hogy a szűk nézőtérre alkalmas helyre juthassak. A templom nagyobb része ugyanis az ég arájának rokonai és barátai számára volt elzárva. Minden előkészület arra mutatott, hogy az égi ara a felsőbb osztályok körébe tartozik s szétágozott család ivadéka.

Mint a római egyházi ünnepélyek általában, úgy a jelen ünnepély is hosszadalmas, untató előjáték által lön bevezetve. Csaknem három óra telt el, míg a meghívottak mindannyian megjelentek, s az illető bibornok, a ki az ünnepélyes szertartást végrehajtandó volt, bevonulását tartá. — A főszemély azonban még akkor sem mutatkozott. Végre mozgalom támadt a tömegben, s a szolgálattevő sveizi gárdák és a bibornok tiszteletbeli kísérdőinek kettős során belől lassan és ünnepélyesen haladt végig egy magas, deli hajadon. — Mintha csak valamely mesés királyleányt látnánk; esodaszép-ségű, magasan hordott fején kiadod gyémánt-korona ragyogott, s bájos, nyulánk természetén fénylő fehér atlacz ruha folyt végig, melynek hosszú uszályát egy apród vitte utána. — Ámbár sötét szemöldököktől árnyalt szemei a földre valának szögezve, koronként mégis diadalmos tekinteteket vetett maga körül, mintha az egész gyülekezettel tudatni akarná, hogy szabad, örömteljes elhatározás folytán mondott le a világ mulandó gyönyöreiről.

Szép arcza az ifjuság teljes pompájában virágzott, piros üde ajkain nyugodt boldogság mosolya lehegett. — De vajjon ezen büszke lelki nyugalom a sziv hosszas küzdelmeinek, vagy a jelen napra előkészítő papi nevelésnek volt légyen-ceredménye. — ki lett volna képes eldönteni? — Rövid idővel megjelenése előtt néhány szorgos lelki atya nyomtatott lapokat osztogatott ki a nézők között, melyek az ég arájának dicsőítésére szolgáló dagályos sonettek tartalmaztak, a mint ez Olaszországban hasonló alkalmaknál divatozik. Ezekből kitélt, hogy a szép hölgy a Rosas grófok családjához tartozik.

Ő mindenekelőtt egy piros bársonnyal bevont kis zsámolyhoz lépett, mely számára az oltár közelében volt felállítva. — Itt térdeire omlott, s rövid imát végzett. — Ezután a főoltárhoz vezették, hol a bibornok diszöltönyben fogadta s áldásában részesíté; erre a hölgy visszavonult s szülői között az első széksorozatban helyet foglalt. A bibornok szintén leült magasabb helyen álló diszes karzékére. Most vele szemben egy ferenczrendbeli fiatal szerzetes emelkedett föl helyéről, egyike azon alakoknak, kiknek halvány arczzsine alatt ama vallási rajongás tüze lángol, melylyel csak itt Olaszországban lehet megismerkedni.

Hosszu, tüzes beszédében a külvilág csatlódásai és zivatairai ellenében a zárdai élet boldogságát és menyei örömeit ecsetelé s lelkesült szavakkal magasztalá a hajadont, ki a kettő között a jobb részt választotta s magát eltökélte, ifjuságát, szépségét és gazdagságát Isten dicsőségének föláldozni. Miután

szónoklatát befejezte, ismét a bibornok emelkedett föl, hogy az oltár előtt imáját és áldását hangoztassa, melynek végszavai: a pápai kápolna énekesei igen szép karénekkal kísérték. Ezalatt a deli hajadon eltűnt szemeim elől. Hiába kerestem tiszteletreméltó szülei között, széke üresen állott.

Egyezzerre azonban a hámulat és meglepetés moraja terjedt el a néző tömeg között.

Föltekintettem, s magasan az oltár fölött, ott hol rendszeren valamely szent kép szokott függni, diszes kis selyem függönyt láttam lassan fölezállani. — Arany rácsozat lön láthatóvá, s mögötte élő kép gyanánt a még teljes menyasszonyi díszében fénylő ifju hölgy térdelt egy éltes apátnő előtt. — E csoportozat háttérében két ifjabb apácza állott, a kik, valamint az apátnő, fekete zárdai öltönyükben s a fehér „benda“ által környezett halvány arczukkal, csodálatos, szivreható ellentétet képeztek a menyasszonyi fény teljes pompájában ragyogó, a világtól még el nem szakított viruló szüz térdelő alakja mellett.

Az apátnő kezei áldólag nyugodtak gyönyörű fojén. — O quanto ó hella, bellissima (mily szép, mily gyönyörű), e szavakat augdosták körülöttem, s mindnyájunk szemeiben az elragadtatás fénye tündöklött.

Most az apácza egyike a háttérből előlépett, arany szallangos, fehér atlacz vánkossal kezei.

E vánkossra hajtotta az ég arája szép fejét, s arcza egy pillanatra elhalványult, midőn a gyémánt grófi koronát fejéről leoldották.

Ezalatt a másik apácza is előlépett. — Ez a térdelő hölgyhez hajlott s egy erős ollómeteszéssel pompás fekete fürtjeit lenyirta fejéről. — Ugyanazon pillanatban, midőn ezek a fehér atlacz vánkossra hullottak, fekete, bő fátyoltakaró borította el a térdelő áldozat egész alakját, s elvonta őt a tömeg szemei elől. — Midőn ezen takarót ismét levették róla, a fehér atlacz öltöny már eltűnt volt, s a ragyogó „ég arája“ sötét zárdai ruhában, apáczává átváltoztatva mutatkozott. — Az apátnő föl egyenesedett, az uj testvért még egyszer megáldotta, s két kísérdőjével együtt visszavonult.

Az ujonnan apáczává ruházott hölgy egy ideig még mozdulatlanul térdelő helyzetében maradt, áhitatos imába merülve. Azután lassan fölemelkedett s szemeit az ég felé irányozva, kezeit keblére hajtva, szent elragadtatásban állott, mialatt a ferdén beeső napsugarak fejét mintegy menyei fénykoronával környezték. Midőn tekintete és karjai ismét leereszkedtek, egyszerre csak egy angyal jelent meg jobb oldalán. — Egy hat vagy hét esztendő kedves kis leány volt ez, kinek vállaira szürnyakat illesztettek, kosszu, sötét fürtjeit fehér rózsakoszorúval fonták körül, s kezébe nagy, égő viaszgyertyát adtak. — A kis angyal az ifju apácza kezét megragadta s elvezette őt azon irányban, a merre az apátnő eltűnt. A selyemfüggöny csöndesen leereszkedett, a karének elhangzott s egy ifjuságban és szépségben viruló élet örökre a falak közé volt temetve. Még szüleit sem fogja látni többé, minthogy az általa választott rend szabályai ezt meg nem engedik. S csak majd hogy ha az apátnő az imára gyűlt testvéreknek mondani fogja: „Imádkozzunk elhunyt rokonaink lelkeért is“, akkor fog szegénynek eszébe jutni, hogy talán szeretett övéinek egyike örökre behunyta szemeit.

W. Albert.

Egy hét története.

Julius hó 3-dikán.

A bucsuzás. — Az ifjúság elszéledt. — A honatyák terebélye. — Az akadémia oszlik. — Egy nagylelkű alapítvány. — A színház bucsuja. — Egy komédia.

A bucsuzás hete. Mindenki bucsuzik a fővárostól s menekül fulasztó hősege elől. Épen ideje is már, mert a nyár itt a szűk utcák között annyira a válunkra nehezült, hogy alig bírjuk czipelni. Azért siet hát mindenki, a ki teheti, s itt hagyja ezt az orzó fővárost, mely télen annyi kellemes szórakozást nyújtott.

Az ifjúság már korábban elszéledt. A tanárok, maguk is váltig tikkadozva az iskola fojtott levegőjében, siettek a kezébe nyomni a bizonyítványt a tanulóknak s ollátva őket jó intelmekkel az utra, hazabocsátották szüleikhez. S nem kellett őket sem nagyon nógatni. Ha a bizonyítvány jó, annál nagyobb örömmel siettek, de a rossz bizonyítványért is szívesen eltűrik azt a kis dorgatoriumot, mely őket oda hazaz első napokon fogadja, ha azután két hónapi gondtalan, vig, szabad élet következik. Üresek a kávéházak is, jelölül, hogy az egyetemeket is becsukták, csendesek az utcák nappal is, éjjel is.

Haza mentek a nagy diákok is, a honatyák. No, ezek sem a legjobb bizonyítványt viszik magukkal, de ők legalább azzal mentegődzhetnek, hogy ha oda haza nem lesznek is velők megelégedve, a professor urak, a miniszterek teljesen megelégedettek; jól viselték magukat. A király vasárnap ünnepélyesen zárta be az országgyűlést a trónteremben, trónbeszéddel. Felgyűltek azt meghallgatni az ország zászlósi, a főpapok, a főnemesek és a képviselők. Disz magyarban jelentek meg ez ünnepélyes ténynél s a kíváncsi tömeg szeme csak úgy káprázott azokon az aranyos, ezüstös selyem-bárony mentés urakon, a mint kocsiokban a vár palotája elé fölhajattak. A képviselők is díszmagyart öltöttek, fölfele még némi tekintélyvel kocsizhattak, de vissza felő jövet már ők is csak egyszerű polgárok voltak, a kiknek letelt dicsőségökkel legkevesebb okuk sincs nagyra lenni. És eloszoltak, hogy a választásoknál ismét szerencsét próbáljanak. Csakhogy sokat láttunk most, a kiket az ősszel, az új képviselőház összeülésekor alkalmasint nem fogunk látni.

Az akadémikusok is szétozozolnak. Hétfőn volt az utolsó ülésök. Nevezetes, lélekemelő ülés volt. Nem pusztán Ballagi Mór emlékbeszéde tette azzá, melyet az akadémia és az evangélikus egyház jeles: Székács József fölött tartott, habár az emlékbeszéd magras, szép beszéd volt, ünnepélyes mozzanata egy tudós társaság bucsuülésének. Egészen más az, a mi ez ülést nevezetessé tette. Egy nagy lelkű alapítvány, melyet Lévy Henrik tett le az akadémia tudományos céljaira. E kitűnő férfit, a ki üzletember, a tudomány és irodalom nem mestere, tíz ezer forintot ajánlott föl az akadémiának. A közöny mai napjaiban, melyekről Csengery a nagygyűlést megnyitó beszédében említést tett, ritka szép példa ez, méltó a nemzet hálijára. S valóban, Lévyt, mint leveléből tudjuk, mely e fölajánlást tartalmazza, Csengery említett panasa ösztönzött e nagylelkű adományozásra. Ime a szó nálunk még sem vész el egészen a pusztában.

Közzöljük levelét is, hadd olvassák minél többen s merítsenek belőle buzdítást. „A magyar tudományos akadémia e hó 16-dikán tartott nagygyűlésén jelen lévén, — ugymond — különösen Csengery Antal alelnök ur megnyitó beszéde gyakorolt rám mély benyomást. Általán az akadémia, különösen a magyar akadémia céljának szellemes előadása közben meggyőző erővel utalt arra az alelnök ur, hogy az ily intézeteknek mily szükségük van a nemzet kebeléből, nem kizárólag felülről eredő gyámolításra. „Anyagi támogatás nélkül — így szolt egy helyen — se a tudományok, se a művészetek nem emelkednek magasabb fokúra a fejlődésnek. Szellemi téron szintoly szükségesség tényezője az ily támogatás a termelésnek, mint az anyagi termelés terén a beruházások.“ E szavak s az akadémia anyagi eszközeinek mindinkább nyilvánuló elégtelenségére való utalása következő ajánlat tételére indítottak engem. Én, áthatva a magyar tudományos akadémia nagyvadásu hivatásától, tízezer forintnyi hagyományt szántam annak, melyet az akadémia halálom után kap kézhez; hogy azonban már éltem folyamán is előmozdithassam e tudományos intézet céljait, rendelkezésére bocsátom ez összeg évi ötös kamatait és a folyó évre azokat ide csatolva ezennel megküldöm. Fölhasználatára iránt üpolt óhajaimat következőkben foglalom össze: Hirdessen az akadémia minden évben „Lévy Henrik“-díj ezim alatt pályázatot, és pedig fölvaltva nemzetgazdasági vagy mezőgazdasági kérdésekre, vagy pedig — hogy az essay-irodalom előmozdítására — essayszerű monographiákra, melyek anyaga a hazai történetből vagy irodalomtörténetből lenne merítendő, s melyek egy-egy kiválóbb egyéniségből kiindulva, valamely irodalomtörténelmi vagy történelmi tekintetben nevezetes korszakot tárgyaljanak. Éltem tapasztalásai mind jobban meggyőztek a felől, hogy mily igaz a mondás, mely szerint csak mivelte nép lehet gazdag, pedig csak gazdag nép állhat meg a létért való mind nehezebbé váló küzdelemben; különösen áll ez axioma a mi kivételes elazigeteltségben kétszeres veszélynek kitett nemzetünkre nézve. Ha ezen a fentebbiekben a tisztelt elnökséggel közölt elhatározásom által a műveltség ügyét — habár csekély mérvben s a mennyire egyesnek lehetséges — előmozdithattam s főleg — mit szívemből óhajtok és remélek — ha szerény példám gyakoribb követésére talál: úgy csekély áldozatomért szerfölött gazdagon leszek jutalmazva.“

A színészek (a nemzeti színházban) vasárnap bucsuztak el, nem kedvünk szerint. Bucsuzól előadtak egy német komédiát, melyen sokat lehet ugyan nevetni, de a mely a nemzeti színház szinpadjára sehogy sem illik. E darab címe: Aszalai uram leányai. Tehát magyarított komédia, mely azért minden ízében német maradt, csak a nevek lettek magyarok. A darabnak máskülönbben erkölcsi alapgondolata van: a ferde polgári nevelés ostromozása. A mese röviden az, hogy egy megvagyonosodott műkertész nagyralátó neje fenhéjázólag neveli második leányát, s míg az első leány lakatoshoz ment férjhez, a másodiknak már báró férjet szánt. A leány azonban átlát a szitán s a csábítgató báró helyett kezét egy becsületes, koros gyárnoknak nyújtja. De a báró aztán is ostromolja, a fiatal nő

azonban, noha külső hiúságokon kap, szívében hű marad a férjhez. A látogatás azonban ellene fordul a becsülötére féltékeny férj válni akar. Ez felforgatja az Aszalai-családot s az eddig papucs-hős Aszalai uram talpára áll, hogy ő legyen az ur a háznál, szóvivő nejét megfékezi a harmadik leányának, (egy nevelőbe járó nyelven kis leány) már-már elcsavart fejét is helyreigazítja, miközben a gyáros is bizonyosságot kap neje hiúságáról, kibékül vele s helyre áll a házi béke.

A közönség eleget nevetett rajta, mert hiszen bohó ötletekben, komikus jelenetekben elég gazdag, habár sem azokban, sem ezekben nem nyilatkozik valami sok szellem. A közönség nevetett, de nem mulatott. Másféle élvezetekhez szokott ez a közönség, mely a minap Mussett finom darabjait nézte, s melynek reportoir-darabjai Augier, Dumas, Sardou, Feuillet, Gondinet s több más neves francia íróktól valók.

No de nem látjuk most ismét egy darabig Aszalai uram leányait sem, a színház zárva.

Mindenütt vakáció. Vivát vakáció! Így kiáltanak föl a szünetelők, mi pedig, kik itt maradtunk unatkozni, azt mondjuk: búcsuk már vége lenne!

Budapesti hírvivő.

••• (Jótekonyság.) A király a diveny-oroszi és a gélyei római katolikus hitközségnek iskola építésére magánpénztárából 100—100 forintot, a wolfsbergi római katolikus hitközség templomának befűtőszelvényi költségeihez 100 forintot, a német-sóóvári tűzkárosultak segélyezésére 800 forintot, az adonyi tűzoltó egyesületnek pedig tűzoltó szerek bevásárlására 80 forintot adományozott.

••• (Jótekonyságok.) Szőnyi Pál végrendelete több jótekonyságot foglal magában. Megemlékezett az akadémiairól, természettudományi társulatról, református hitközségről és számos iskoláról. Nagybencsű ásványgyűjteményét, melynek minden példánya kitűnő darab s melyért a szerb kormány huszonezer forintot ajánlott a belgrádi múzeum számára, a debreczeni református főiskolára hagyta, mint annak egykori hálás növendéke.

••• (Kihallgatás) volt szombaton a királyi várkastélyban, mely 12 órától délután három óráig tartott. 157 fél jelentkezett. Ezek közül kiemeljük a következő személyeket: Angyelic Pavel, Mihályi Péter és Peitler püspököket; báró Keményt, Szentiványit, Szmercsányit, Szabót, Fláyt, gróf Csáky Albint, Domahidy és Wüchter főispánokat; továbbá Bónis Samut, (a legfőbb ítélőszéki tanács elnökét, Tisza Lajost, Lumniczer és Szabó József tanárokat, Gorove Istvánt, gróf Zichy Jenőt, gróf Almásy K.-t, gróf Csirák J.-t, Pallavicini örgrófot, gróf Erdődyt, Grünwald Bélát, Simonfy debreczeni polgármestert, Lang építész, Lewis Lajos nyelvtudort. Ezenkívül még számos katonatiszt és egyéb rangú egyén jelentkezett.

••• (A belga királynéről.) A belga királyné néhány nap előtt a szent Anna templomba hajtatott, isteni tisztelet után egy helyi gőzösre szállt, hogy azon a szigetre jusson. A fedélzet tömve volt. Egy ülőhely mégis üresnek látszott. A királyné tehát igénybe akarta azt venni. Egy vastag urnő azonban megelőzve az előtte ismeretlen fejedelemtől s szavakkal: Kérem, a hely már el van foglalva, — arra letelepedett. A királyné mosolygott s állva maradt. Többek, kik a királynét felismerték, a legnagyobb előzékenységgel emelkedtek föl, hogy helyet csináljanak. A fejedelemtől azonban nyájas mosolylyal köszöntö meg a figyelmet és állva maradt. De a figyelmes kö-

zönség sem foglalá el többé helyét, míg csak a hajó a Margitszigetet el nem érte. — Legnagyobb zavarban azon nő volt, ki udvariatságra által a jelenetet előidézte.

••• (Rudolf főherceg mint író.) Közlebb jelent meg dr. Brehm „Állat élet” című munkájának 4-dik kötete, a mely Rudolf főhercegtől is tartalmaz közleményeket a Magyarországon és Bécs körül található dunai ragadozó madarakról. Dr. Brehm rendkívül dicséri a trónörökös rajzeit és könnyed, világos leírását.

••• (József főherceget) a budai polgári lövész-egylet rendkívüli közgyűlése örökös főlövész mesternek választá meg. Ennek folytán Erczhegyi főlövész mester vezetés alatt egy dr. Pauler Tivadar, Déván, Szőke, Freiburger, Riedmaier stb. tagokból álló küldöttség tiszteltette a főhercegnőt, ki a küldöttséget barátságosan fogadta, s kijelentette, hogy a polgárok bizalmát és kitüntetését szívesen veszi, és arra fog törekedni, hogy a hazai lövészügyet s különösen a budai polgári lövőde érdekeit emelje, előmozdítsa. Kelkes éljenések után a küldöttség eltávozott a főhercegtől.

••• (A király a Margitszigeten) múlt vasárnap délután a szigeten lakó belga királyné látogatására ment. A kikötőnél József főherceg, báró Nyáry szárnysegéde és Graef tábornok fogadták az uralkodót, a váróterem előtt pedig Klotild főhercegeasszony üdvözölte. A király karját nyújtotta a főhercegeasszonynak s a távolabb álló főhercegi gyermekekhez lépett s mindnyájával kezet szorított. A belgák királynéja a nagy szálloda előcsarnokában várakozva, közeledésekor a lépcsők aljában köszöntötte a magas látogatót s a király karján távozott szobáiba. A látogatás mintegy fél óráig tartott s a megérkezés rendje szerint a király ismét a reá várakozó Fecske hajón Budavarába távozott. A belga királyné pontban öt órakor a közönséges személyszállító hajóra szállt s udvarhölgye kíséretében a várba ment, a király látogatását viszonzni. A királyt a hajón Medgyaszay István királyi tanácsos fogadta és kísérte vissza, mint a társulat képviselője, teljes disztingáltan.

••• (Rózsás naplő.) Jegyesek: Ambrus Mihály sóhivatali ellenőr és Miksik Etelka kisasszony Aradról. — Stadler Sándor, a kassai takarékpénztár igazgatója és Ratkovszky Irma kisasszony. — Joris Henrik és Turcsányi Georgina kisasszony. — Klein Dezso és Schwarz Sarolta Budapesten. — Dr. Vári Szabó József és Rózsavölgyi Piroska kisasszony Budapesten. — Bricht Bernát győri kereskedő és Lustig Berta kisasszony Budapesten. — Waigand Károly kereskedő és Bertányi Emma kisasszony Szombathelyen. — Krisshuber Rudolf bécsi kereskedő és Krausz Róza kisasszony Veszprémben. — Sajó György ügyvéd és Falusi Róza kisasszony Szathmárról. — Dr. Wittmann Lázár fővárosi orvos és Grauer Jenny kisasszony Budapesten. — Szakáll János földbirtokos és Darvas Erzeike kisasszony Jankán. — Dr. Nagy Lajos fővárosi orvos és Martiny Róza kisasszony Budapesten. — Egybekeltek: Dr. Szadovszky József budapesti ügyvéd és Juhász-Dúza Vilma urnő Boldogon. — Geber Ede kolozsvári egyetemi tanár és Gráner Hedvig kisasszony Zala-Egeresen. — Micskóy Kálmán honvéd hadbíró főhadnagy és Szabó Mariska kisasszony Szegeden. — Rozenthal Adolf gazdatiszt és Rozinger Hani kisasszony Péresen. — Kacsócs Jenő törvényszéki alügyész és Pether Mariska kisasszony Esztergomban. — Krisztián Ferencz és Németh Mária urnő Veszprémben. — Egri Kál-

mán színész és Hoffmann Jozefina kisasszony Budapesten. — Kauzer József mérnök és Gerlóczy Ida kisasszony Budapesten.

*(Arany tollat) tisztelték meg a főrendiház tagjai jegyzőjüket, gróf Zichy Ferraris Viktort. Az arany tollat a zárulás megnyitása előtt Szögyény M. László, a ház alelnöke, az oszlopos kerekteremben ékes alkalmi beszéddel nyújtotta át. Zichy Viktor gróf meleg szavakkal köszönte meg a megtisztelést, a főrendek lelkes éljenzése kíséretében.

*(Gyászsíteni tisztelet) tartatott kedden délelőtt 10 órakor a budavári helyőrségi templomban Ferdinand király lelki üdvéért. Jelen voltak Bedekovics és Pauler Tivadar miniszterek, Majláth György, több tábornok, továbbá a főváros és az egyetem képviselői s több miniszteri hivatalnok.

*(Nagy hadi szemlé) tartott hétfőn a király a vérmezőn. Kiterjedi a szemle a helybeli katonaság minden csapatára, kivéve a szekeres-szakaszokat. Az egyes csapatok reggeli 6 órakor gyűltek össze a vérmezőn, a kifejlett vonalban foglaltak állást, arcezzal a várpalota felé. Reggeli félnyolcz felé ő Felsőge elhagyta várjukát, a kíséretével a fehérvári kapun keresztül lovagolt a szemle színtere felé, hol báró Edelsheim Gyulai országos főparancsnok fogadta. Ekkor a király sorba járta az egyes szakaszok homlokzatát, és ezek szokásosan tisztelegtek. A belga királyné s József főherceg családja szintén jelen voltak s egy kocsiból nézték a szemlét.

*(Az országbíró lakomája.) Majláth György országbíró kedden a Margitszigeten díszebédet adott, a semitőszék hivatalnokainak, a főképen a távozó alelnök: Lipovniczky Vilmos tiszteletére. A bucsuzó meleg hálaszavakban vett búcsút az elnöktől, és a bírák nevében Tóth Lőrincz, az idő szerint legidősb semitőszéki bíró poharat emelt az ünnepelt férfi jóléteért.

*(Az országos nőpar-egylet) ipariskolája és ipartanító képezdjének 1877—78-diki értesítőjét György Aladárné ügyesen állította össze. A bevezető czikkben a tanoda történetét vázolja; majd a kimerítő tantervet, a az intézet tanári karának névsorát közli. Az „Értesítő“-t a növendékek névsora, a vizsgarend és néhány azó a jövő tanév megnyitásáról — rekesztik be.

*(Liszt Ferenczet) az erfurtiak ünneplik. A múlt keddi hangversenyen személyesen vezényelte Hungaria című symphoniai költeményét a midőn fellépett az állványra, az egész közönség felállt s a legnagyobb tisztelet jeléül állva tapsolt. Egy banquetten valami német rajongó felköszönté Lisztet, mint a német Tonkünstler-Versammlung megteremtőjét, kit Sopronmegyében német anya szült. És Liszt egyik tanítványához (Budapestről) fordulva így szólt: „Igyunk mi kotten közös hazánkért, a szép Hungáriáért!“ A weimari művész-ünnepélyre nagyban folynak az előkészületek s a hó 10 dikén tartatik meg. Lisztet az ünnepélyek alatt leginkább Meyndorff báróné, Gorcsakoff hercegnő, Bronsantné és férje, Bülow s a mester kedvencz tanítványai: Ravasz Ilona (Budapestről) Lutter, Rola és Potig környezték.

*(A református német templomot) a hold-utezában vasárnap délelőtt avatták fel ünnepélyesen. Az egyszerű kicsiny templom zsufolva volt. A bejáratot és az egész belső részt zöld lombok és virágfüzerek díszesítették. Az ünnepélyt a hitközség egy ünnepi éneke nyitotta meg, mire König lelkész német nyelven és Török Pál püspök magyarul tartottak hangullattaljes és emelkedett alkalmi beszédeket. Az „Erdő váruunk nekünk az Isten“ karének után Dr. Wilckens, a búcsi

református község lelkésze lépett a szószékre, és tartott szónoklatot, mit a pesti dalegyletnök „Dicsőség a magasságban Istennek“ című éneke követett. Az egyszerű, újlatos ünnepélyt a szokásos áldás után karének zárta be. Ugy látszik, hogy a német templomnak látogatói magyarok lesznek. Logalább a felavató ünnepélyen jobbára csak magyar hívek voltak jelen.

*(A képzőművészeti társulat) az Eszterházy-képtár remekműveinek másolataiból most adta ki az első külön-albumfüzetet. Négy igen szép kép van benne: Hals „Férfiarozkép“-e, Goya „Parasztleánya“, (Rajon kitűnő karzoműveiben,) Beerstraten „Tengeri vihara“, a párisi Gaucherel metszete s Jan Steen „Paraszt társaság“-a, Rauscher Lajos tanár jól sikerült metszésében. A füzet ára öt forint. Tehát elég olcsó, mert hiaz Rajon-nak egy-egy hasonló nagyságu metszetét tíz forintjával veszik. A négy albumlaphoz magyarázó szöveg is van Pulszky Károlytól.

*(A dr. Batizalvy Sámuel) egyetemi magántanár városligeti sebészeti és orthopaediai intézetében a lefolyt év alatt 614 beteg részeseült orvosi gyógykezelésben. Ezek közül 551 járóbeteg volt, 63 pedig az intézetben lakó. E kitűnő gyógyintézet tizenkilenczéves főnnállása óta 8732 beteget részesített orvosi segélyben. Az érdemes igazgató főorvoson kívül Budapest legkitűnőbb orvosi gyógyintottak. Az intézet sokat nyert az artézi kut vize által, melynek hathatós gyógyereje van sok baj ellen.

*(Szép kitüntetés) érte Körösy József derék tudósunkat. A napokban ugyanis a párisi Congrès de demographie elnökségétől meghívást kapott, hogy a Trocadero pulotában nyilvános előadást tartson a nagy városok statistikai hivatalainak szervezéséről.

*(Vetter Antal) honvéd tábornok bibliai tanulmányaira oly nagy számban érkeznek az előfizetések, hogy az első kiadás elég sem volt, s egy nagy csomó előfizető kénytelen lesz várakozni, míg a második kiadás elkészül. Mai napáig hallatlan ritka eset.

*(A Kisfaludy-Társaság) könyvkiadó vállalatát a második évfolyamra is Rűth Mór adja ki. A sorozatba megszerzeni igyekeznek Arany János legújabb költeményeit is, negyven-ötven darabot, melyekből eddigelé csak vagy tíz jelent meg, a többi a kötetben jelennek meg először. Remélik, hogy a költő — habár nem volt szándokában új füzetet kiadni — átengedi kéziratát a Kisfaludy-Társaságnak, melyhez meleg emlékek fűzik: ott tűnven föl először „Toldi“-jával, később pedig huzamos ideig levő a társaság igazgató-titkára. Az új sorozatban Gyulai Pál dramaturgiai munkájából mindenesetre lesz egy kötet. Regényt is fognak kiadni s meglehet egy válogatott kötetet Csató Pál, s feledésbe ment jeles tollu régibb írónk magvas beszélyeiből. A kiandó művek összeállítására szűkebb bizottság van ki küldve.

*(Nagy szerencsétlenségnek) vette elejét a sugáruti Hübner-féle új ház pallérának ébersége. Észrevette ugyanis, hogy a kötel, melyen egy négyszögmeternyi kőlapot fölhozni akartak, engedni kezd. Rögtön figyelmeztette erre az alant foglalkozó munkásokat, kiknek alig volt idejük félreugrani, s a nagy kőlap óriási robajjal alázuhant, darabokra törve, a mit utjában talált.

*(Hállen galambposta.) Polit Ferencz, helybeli kömüves husvetkor meglátogatta Kerepesen lakó nővérét, kinél egy galamb annyira megtetszett neki, hogy azt magával hozta Budapestre. A galamb nyolcz napig volt itteni lakásán, midőn

egyszerre elrepült, Péter és Pál napján ismét meglátogatta nővérét, s nagy bámulatára látta, hogy a galamb oda visszavért. Nővére ez alkalommal említette, hogy szomazédságában egy kis telek eladó, s ajánlatot tett neki, hogy azt közösen vegyék meg; az ára 80 forint volt. Polinál csak 20 forint volt; ezt átadta nővérének, s magával hozván Budapestre a galambot, leggyorsabban eszközölhetőnek gondolta, hogy a hiányzó 20 forintot a galamb nyakára kötve küldi meg nővérének. Ugy számított, hogy a galamb még aznap Kerepeésre érkezik. Haza is jött, el is hozta a galambot, nyakára is kötötte a 20 forintot, de a galamb mai napig sem érkezett meg Kerepeésre.

*(A magyar bor) remélhetőleg diadalt fog aratni a párisi világkiállításon. A magyar bizottság helyiségében pénteken és szombaton volt a borkóstolás. A jury ötvennyolc arany és egész sereg ezüst éremmel fogja kinyilatkoztatni meglegedését a magyar bortermelőkkel.

*(A nubiai állatkavarn) megérkezett, s már látható az állatkertben. Sok minden van ott: 14 elefánt, 3 orrszarvu, 1 vízi ló, 9 giraff, 14 antilop (közte két ló-antilop, 2 tehén-antilop és egy kudu-antilop), 1 közáli kecske, 17 kifejldött dromedár, 2 azudáni szamár, 2 kutyn-pávián, 2 azudáni vadászeb, 17 struczmadár és sok egyéb négy lábu és tollas állat, benszüllött nubiai emberekkel együtt; továbbá különféle termények, házi-, ipar-, harci- és vadászesszközök, kezdetleges hangszerek stb. A barna és fekete azudániak egyszerűen nemzeti fegyvertánczaikat, zenéjüket, dalaikat, tevé-futtatásaikat mutatják be.

*(Fürdő a pávaszigeten.) Egy szakértő bizottság a pávaszigeten levő vendéglő és nyaraló épületét a jövő héten vizsgálja meg, hogy minő átalakítások mellett volna belőle lehetséges az artézi kútforrás vize számára fürdőhelyiséget berendezni. A bizottság tagjai közt van egy, ki a munka keresztülvitelét bizonyos feltételek mellett elvállalni hajlandó.

*(Vigan ment börtönébe) a husz évre ítélt Róza Gyula: utközben a vaspályán brutális történeteket beszélt öreinek mulattatásául, kik aztán hálából keményen itatták a fiatal fegyenczet. Peraze maguk is jól hozzá láttak, s a diszes társaság csakhamar veszett rikogatást csapott a kocsiban. Az egyik álomlásfőnök följelenté az esetet a királyi ügyészségnek.

*(Makart és Munkácsy) mind a ketten a nagy arany érmet nyerték el a párisi világkiállításon. A mint írják, először együtt kellett volna az egy kitüntetését kapniok, míg végre a jury határozott s mind Munkácsy Miltonját, mind pedig a Makart V. Károlyát külön jutalomban részesítette.

*(A növények alvásáról.) Sok növény tudvalevőleg szintén aludni szokott éjjel, úgy mint az állatok nagyobb része, de ezen álm náluk csakis szokás dolga, és könnyen megzavarható. Egy francia természethuvar nem régen egy érzékeny növényt éjjel fényes világosságnak tett ki, nappal pedig azt szobában tartott. A növény eleinte igen megzavartnak látszott. Rendetlenül nyitogatta fel és zárta be leveleit, midőn a mesterséges nap rá sugárzott, nap közben a sötétben pedig néha-néha felébredt. Végre megadta magát a változásnak, éjjel rendesen fölnyitotta, nappal pedig bezárta kelyhét.

*(Halálosások.) E hét folytán meghaltak: Neumann Mór aradi szeszgyáros, Bécsben. — Besenyői Besenyői Gábor, 57 éves korában, Sátor-Alja-Ujhelyen. — Kuvel Alice, fiatal leány Losonczon. — Karathnai Könczei József, háromszék megyei pénztárnok, 65 éves korában. — Pamer Irma, fiatal szép leány, 17 éves korában, Zala-Egerszege. — Tóth József, vas megyei árvapénztári ellenőr. — Dé-

kány Teréz, 17 éves fiatal leány Kecskeméten. — Kertész János, kereskedő 28 éves korában, Szegeden. — Batthányi Zsigmond gróf, Szalónakon. — Verbőczy József ügyvéd, 32 éves korában II.-M.-Vásárhelyen. — Özveg Daróczy Jánosné, született Pap Karolina, 67 éves korában, Püspökiben. — Kolozsvári Klára 36 éves korában, Nagy Ajtonban. — Alsószopori Nagy Antal, ügyvéd, 64 éves korában, Komáromban. — Rudó Bertalan, ügyvéd Ungváron. — Prusinszky Henrik, zircz-szisztercei lelkész, 39 éves korában, Bakony-Koppánban. — Zimmermann János, ferenccs-rendi áldozár, Pozsonyban. — Pilis Kálmán pest megyei tisztviselő szolgabíró, 32 éves korában Sápon. — Paulinyi Ödön vasuti hivatalnok, 26 éves korában Budapesten. — Kövér Ferencz, számolyi jegyző. — Nitschner Jakab író, Bécs mellett, 59 éves korában. — Papp Mihály, született Papp Mária 41 éves korában Kolozsvárott. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, június 29. Piccolino. — Vasárnap, június 30. Aszalai uram leányai. — Julius 1-sejétől, augusztus 1-sejéig a színház zárva.

Nepszínház. Szombaton, június 29. A cornevillei harangok. — Vasárnap, június 30. A sárga csikó. — Hétfőn, július 1. Tolonez. — Kedden, július 2. Kisasszony felvonása. — Szerdán, július 3. A zsidó. — Csütörtökön, július 4. A cornevillei harangok. — Pénteken, július 5. Sztrógoff Mihály.

Az országos színi-tanoda operai osztályának nyilvános vizsgája hétfőn ment végbe a nemzeti színházban, s azt találtuk, hogy operánk több fiatal tehetségre számíthat. A hölgyek közül Kurzweil Janka és Kordin Mari kisasszonyokat említjük első helyen: amaz tiszta futamaival, ez kellemes, üde sopránjával s igen élénk játékaival, mindketten már is otthonossággal a színpadon, érdekeltek tapsokat. Kurzweil kisasszony Aida-t s a Troubadourban Leonorát, Kordin kisasszony Lindát és Bálintot énekelte Fortunio dalában. Megemlítjük még Kántor Gizella kisasszonyt (Margit templomi jelenésében Faustban), Örlei Flórát (Friquet Fortunioiban), ki az operette-azokban szép jövővel bír, és Handtel kisasszony szép alt-hangját. A férfiak közül Walch baritonjával (Luna gróf), és Hegyesi tenorjával (Manrico a Troubadourban) tűnt ki. A közönség egészen megtöltötte a színházat, s tapsal és kihívásokkal nyilvánította meglegedését.

Mánap a drámai növendékek vizsgája volt ismét nagy közönség jelenlétében, mely a roppant hőiség daczára is végig hallgatta a „Szerencsétlen ifju történeté”-nek, III. Richard és Stuart Mária egy-egy felvonását, s az ügyesen rövidített Nőuralmat egészen.

Az ifju szereplők mindenesetre élvezetet nyújtottak, s kivált három immár végzett növendéket kell kiemelniük; ezek Kéler Ilona kisasszony, Somló Sándor és Gyenes László urak.

Kéler kisasszony legszebben a Stuart Mária jelenetét játszotta Erzsébet királynővel (Czece Kata kisasszony), Somló elég jól játszotta Odion Maxime szerepét. Legtöbb elismerés illeti meg mégis Gyenes Lászlót, ki III. Rikhard első felvonásának nagy jelenésében több meglehetősen sikerült mozzanatot mutatott be. Ő a most végzett növendékek legtehetsége-sebbje.

A Horváth-kerti rozzant bódéra emlékszik-e még valaki?! Eddig a nemzeti színház igazgatósága minden nyáron alaposan tünkre tett ott egy-egy kalandos fejű vidéki

szinigazgatót, az idén azonban Thalia e színiállomra méltó csarnokában minden csöndes. Érezte-e valaki ez arenabeli előadások hiányát? Mégis ezer budai polgár fölíratot szándékozik a fővárosi hatóság elé terjesztetni az iránt, hogy a nemzeti színház gondoskodjék számukra színi előadásokról, a mire a szinkör és a várszínház átvételekor vállalkozott is. Helyesen van, ezer budai polgár, béreljenek önök ezer zártszéket az idény tartamára, s rögtön lesz színi előadás az arenában. Azt azonban ne kívánják, hogy e biztosíték nélkül még egy önfeláldozásra kész igazgató ide jöjjön siralmas bukásra.

Divattudósítás.

A sima és brochirozott szöveteiből való összeállítás még mindig a legdivatosabb jelenség a nyári öltözködéskor, a melyet számtalan változatban lehet alkalmazni. Még a fekete és más sötét színű failló ruhák sem tesznek ebből kivételt, mert gyakran készül ezekből is a mellény, az ujj-felhajtokak brocatello-ból, lampas-ból, atlacsból, vagy más hozzá illő szövethől. Egy ilyen modorban készült fekete failló ruhát láttunk, melynek mellényes előrésze kék és tarkával vegyített brocatello-ból készült. Számtalan fekete atlacs csokor foglalta be a mellényköt, az atlacs szalagok hátulsó oldala különféle színűek voltak, a mint általában a divatos szalagok mind két oldala más-más színt mutat. Az uszály szegélyét egy széles atlacs rüchö foglalta be, a mely brocatelle-lal volt befoglalva.

Egy másik legújabbán készült öltözködés mohazöld és fehérrel brochirozott szövethől készült; a szoknya alól széles plüssé ránczokba volt szedve; a meglehetősen rövid kötőalakú tunique mohazöld cashmírből való, köröskörül zöldes marabout-tollakkal díszítve. A tunique hátul hullámszerűen fel volt huzva. A rövid lebbentyűs derék eleje a brochirozott szövethől készült, és ugyan ezzel van körül is fodrozva. Az ujjakon kétszeres hajtók láthatók.

Mint újdonság említetjük föl továbbá, hogy a már több ízben bemutatott kétféle atlacs szalagok már a fekete felöltőknél is a legpazarabbul használatnak fel dicshetnek. Feltűnően számosan találunk egy fekete failló mantelet-ot, mely köröskörül két sor csipkefodorral volt díszítve, melynek főjét fekete atlacs csokrok és végek képeztek, vörös háttérrel.

A divatos díszítések közé tartoznak a marabout- és másféle tollakból készült rojtok, melyek fényükkel fogva fekete fényes fűhöz hasonlítanak, továbbá szeretik még díszíteni az orosz, ócska színű csipkét, kék vagy vörös himzéssel. Ezeket ép olyan jól lehet a felső ruhákra, mint alsó nadrágokra és alsó szoknyákra is alkalmazni. A gombok még mindig nagy szerepet játszanak az öltözködéken. A gyöngyház és világos esontgombokon kívül még a jet- és irisgombok, valamint a kecskás esiszott aczélgombok, nem különben a két színben tűnődő korozó, továbbá a tekenősbéka gombok is nagyon divatosak, ez utóbbiak kicsi aranyos állatkákkal vagy párányi alakokkal borakva. Vannak olyan finom és drága gombok, melyeknek majdnem művészeti becsük és értékük van.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: Csipke medallionokból készüendő betűt rajza.

A 2-dik szám: szintén betűt rajza, melyet azonban nem csak csipkéből lehet készíteni, hanem angol (lyukasos) himzéssel is kivárni.

A 3-dik szám: alsó szoknyákra, párna betűtökre, gyermekruhákra stb. való himzés rajza.

A 4-dik szám: D és A betű, monogrammm.

Az 5-dik szám: E és G betű, szintén monogrammm.

A 6-dik szám: gyermek-előke rajza, fehér piquet-en tambourirozandó.

A 7-dik szám: S és M betű, monogrammm.

A 8-dik szám: N és S betűk, monogrammm, egyszerűbb kivitelben.

A 9-dik szám: P és L betűk.

A 10-dik szám: A és C betűk.

A 11-dik szám: P P és C betűk.

A 12-dik szám: gombostű-párna rajza, szélesebb és keskenyebb pont de lace szinörökkel dolgozandó. Színes tafeta párna fölő borítva és köröskörül tűrű selyemrúch-cel díszítve, igen szép munkát készíthetünk belőle. És végül

A 13-dik szám: P P és S betűk, monogrammm.

Sakkrejtvény.

Steiner Jankától.

1. ábrán azerint megfigyendő.

szi-	zo-	bu-	ve-	dem	kem ;	let	ez
a	lem	vam	Nem	bá-	az	az	né-
a	ri	ta	ko-	én	ó-	ru	é-
már	hász-	tő-	már	ve-	nat.	dik	Is-
Gyöt-	ol-	szen-	Fo-	rő-	rég	dé-	mo-
Kit	zen-	rot-	ha	se-	Szün-	tem-	le-
tem,	gyett ;	sem.	mag,	is	e-	szo-	tes
ki-	sze-	az	imet,	De	so	geti,	hez

Megfejtési határidő: július hó 31-dike.

A f. é. 23-dik számban közlött rejtvény értelme:

Hunyady László.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Steiner Janka, Szentpétery Jolánka, Báthori Sigraý Istvánné, Óhidy Szigeti Nándorné, Zsóke Janka, Korenagh Berk Hermin, Steiner Sarolta, Lohász Györgyné, Moosy Gézné, Ujfaluzy Károlyné, Mednyánszky Margit és Erzsé, Magyar Matild és Fellele, Peterdi Pap Erzsébet, Bohus Gyuláné, Hidassy Paksy Ida, Prilisauer Mariska és Karola, Pajor Lenke, Györfly Gyuláné, Mandula Ida, Poncz Sós Emilia, Majovszky Margit, Schwartzkopf Ida, Mózesy Anna, Francesek Berta, Fülöp Jull, Nagy Mariska, Krakkay Mária, ifj. Liebner Józsefné, Hosszu Elek Matild, Fényes Tekla, Galambos Lulza és Ida, Spirak Anna, Gnál Mariska, Kovács Jullika és Jolán, Magyar Gyuláné, Németh Károlyné, Jakóbi Teréz, Holitska Ernestin, Stillor Julia, Farkas Mariska, Bárány Magda, Tátray Lilla, Losonczy Vilma, Füredi Lulza, Sebestény Antalné, Tury Fanny, Görgey Kamilla, Tallián Lenke, Madár Izabella, Jostenszky Klára, Király Margit, Ratkovszky Magdolna, Susik Teresi, Csakó Anna, Bocászky Irina és Georgin, Botka Emilia, Buday Ferenczné, Dömötör Biri, Szabó Éva, Kiss Lajosné, Szappanos Mikálné, Paullécky Irén, Hegedűs Olga, Timár Lilla.

A 22-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldő:

Hosszu Elek Matild, Gáspár Laura, Fényes Tekla, Hegedűs Olga, Timár Margit, Ember Lilla.

Tartalom.

Elbeszélés az erdőben. Szokoly Viktortól. — Shakspeare sonettjeiből, Szász Károlytól. — A babona. — A Kegge család, Beets Miklóstól. — Egy apáca felszentelése Rómában. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítokon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felolvas szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

27-dik szám.

Julius 7-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körut 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | O-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N
kelte | | P.
nyugta | |
|-----------------------|--------------|-----------------------------------|------------|---------------------|--------------------|------------|------------|------|--------------|------|
| | | | | | | | óra | perc | óra | perc |
| Julius | 7 Vasárnap | F 4 Vilibald p. | F 3 Eszter | 25 A 3 Febronia | 8 Aspázia | | 4 | 11 | 8 | 58 |
| | 8 Hétfő | Kilián püspök | Gillyén | 26 Dávid rem. | 7 | | 4 | 12 | 8 | 57 |
| | 9 Kedd | Lukreczia | Anatolia | 27 Czirill Sainu | 8 Athália | | 4 | 13 | 7 | 56 |
| | 10 Szerda | Amália szüz | Ilma | 28 Péterféle b. v. | 9 | | 4 | 14 | 7 | 56 |
| | 11 Csütörtök | Pius pápa | Eleonóra | 29 Péter és Pül ap. | 10 Borbála | | 4 | 15 | 7 | 55 |
| | 12 Péntek | Henrik császár | Nábor | 30 12 Apostol | 11 | | 4 | 15 | 7 | 55 |
| | 13 Szombat | Margit szüz | Jenő, Joul | 1 Julius Kozma | 12 Sab. Balak | | 4 | 16 | 7 | 54 |

V i d é k i t á r c z a.

Szentesen a budapesti tud. és műegyetemnek onnan való hallgatói mult hó 29-dikén fényes s a mellett igen szép sikerű bált rendeztek, melyet a derék alföldi városnak és vidékének bájos hölgyei bizonyára soká és örömmel fognak emlegetni. A díszes hölgykoszoruban láttuk: Kis Róza, Filó Róza, Hódy Eszti, Vuták Mariika kisasszonyokat. Hódy Vilma s a kedves Hódy Piroskát Hódmezővásárhelyről, Preizler nővéreket Szegedről, Kresmárik kisasszonyt Szarvasról, Lövy Etelkét stb. A vármegyei kanczellisták Szegvárott konkuráló junialisa legkevesebbé sem rontotta a szép sikert s a pompás kedvet, melylyel a jókedvű fiúk és szépeink virradtig kirakták az utolsó csárúást is.

Egerben vasárnap a felsőtárkányi erdőség vig zeneasztól hangzott s az ő fák koronás lombjaikkal festelen jókedvvel mulatozó közönséget takartak. Az egri tisztviselők és részvényesek rendeztek ott nyári tánczvigalmat, mely a rendezőség figyelmes eljárása, a kedvező idő s az egri családok élénk részvétele következtében fényesen sikerült. A piros-fehér díszítménnyel, különféle czimerekkel s zászlókkal ékített tánczhelyet már kora délután szép közönség vette körül. Ott voltak többi közt: Janik Róza és Etelka, Elek Ilona, Bene Máli, Simáczius Piroksa, Kliegl Pannika, Radits Melánia, Burján Gizella, Brünauer Czeccilia, Mészáros, Mistét és Szuhányi nővérek, dr. Frantzné, Sebeayénné, Kovácsné, Volfné, dr. Feketéné s több urhölgy. A második négyest negyven pár tánczolta s csak a késő esthomály beálltával szűnt meg a vigadók zaja. A részvényekből befolyt pénz fölőselegét, 24 frt 18 kr, az egri tűzoltó egyeslet tőkéje gyarapítására adták.

A soproni irodalmi és művészeti kör sikerült nyári mulatozást rendezett mult hó 22-dikén. A résztvevők közel kétszázan voltak, a jelen volt, mondhatni. Sopron városa összes előkelő és értelmes része. Jól esett fülnek és léleknek a tiszta magyar szó, melyet mindenütt hallani lehetett. A nemzeti zene lelkesítő hangjai mellett vidáman folyt a kedélyes társalgás és a fiatalok kedvvel és kitartással tánczolt késő estig. Valóságos magyar ünnep volt.

Nagyváradon érdekes jubilaum volt közelebb. Szentpétery Károly, a nagyváradai főgymnázium igazgatója a mult hó 30-dikán ülte meg 30 éves tanári jubilaumát. Az ünnepélyen, mint az üdvözlők elsője jelen volt Sal Ferencz, Nagyvárad polgármestere, az ünnepelnék egykori tanítványa is. A tanár és tanítvány most úgy találkoztak, mint egy tekintélyes város kitüntetett és szeretett férjai, egyik a tanügy élén, mint igazgató, s a másik mint polgármester. — Ugyancsak Nagyváradon gyalogversenyt tartott szombaton a tornaegylet. Né-

gyen versenyeztek, s egy ellenőrző bizottság kocsin kísérte a gyaloglókat. Elsőnek érkezett be a Püspökfürdő kapujához Hoványi Gyula 52 percz alatt, másodiknak Horváth Zoltán 52 percz és 36 másodpercz alatt. A megérkezett gyaloglókat hangos éljennel fogadták a várakozó vendégek, és a nők szép koszorú és virágcsokorral lepték meg. A díjak délután 4 órakor ünnepélyesen adattak át a győztes feleknek. Szeptemberben ismét lesz gyalogverseny.

Újpestről, mint talán emlékeznek még olvasóink, egy munkás ajánlkozott, hogy ő képes kiszedni a sréteket a német császár karjából. Jó ideig válasz nélkül maradt ajánlkozása. Valami berlini tréfás ur híret veszi a dolognak s egész komolysággal válaszol neki, hogy csak menjen el Berlinbe, ő majd bevezeti az udvarba, hol gazdag jutalom vár rá, ha vállalkozásának képes lesz megfelelni. S a jámbor újpesti ember komolyra vette a dolgot, s most abban jár kel, hogy uti költséget szerezzen magának Berliube, honnét azt hiszi, mint millionárius fog visszatérni.

Sellyén szép tettet követett el a mult hó 26-dikán Erdélyi Antal postamester, méltó a nyilvános elismerésre. A mondott napon egy fiatal leány vizet meríteni ment a Vág parton levő talphoz, onnét azonban véletlenül elesve, a vízbe zuhant s a rohanó ár menthetlenül ragadta magával. Erdélyi ur ép akkor a parton sétálván, a mint a veszélyt látta, ruhástul a vízbe ugrott s nem tekintve agg korát, — 60 éven felül van, — önélete kockáztatásával menté ki a habokkal küzdő leányt s bizonyos halál torkából.

Alaó-Fehermegye Oláh-Tordas nevű községén átmenőknek megrázó tényt kell látni; ugyan is: az oda való görög-katolikus lelkész Castorianu Jakab hiveivel a sirdombokat elegyenesíttette, a fejfákat, sírkereazteket tűzre dobta, s most eszát maga számára kaszál a holtak hantjai felett. Ily kegyelettel viseltetik az egyház első embere, a lelkész, az elhunytak iránt, úgy, hogy az emberek kénytelenek a faluban levő kertekbe temetkezni. Ez élelmes lelkész urról még egyebet is olvasunk. Ugyanis a község lakóitól a lelkész ur által még végrehajtási uton is kizsárolt pénz árán felépített községi iskola, mely a pap lakása előtt, a korcsmától 30 lépésre az utcára van építve, a bornyak tanyájául szolgál.

A Rutka felől jövő gyors-vonat mult hó 28-dikán esti 10 órakor összeütközött egy Budapest felé menő tehervonattal Gödöllő és Aszód között. Az összeütközést a tehervonat kísérő azemélyzetének vigyázatlansága okozta. Egy vagon zúzódást szenvedott, és 2 személy megsérült. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, annak köszönhető, hogy a gyors

vonatnak vezetője idejében jelt adott a tehervonatnak. Ez eset a magyar államvasut vonalán történt!

Különfelék.

•• (A marocói császár) meghalt. Az elhunyt neve: Sidi Muley Hassan, fia Sidi Mohamed sultánnak; 1837-ben született Mekineyben, hol atyja akkor még csak helytartó volt. Sidi Hassan szahadelvü ember volt és az európai művelődésnek barátja. Halála váratlanul jött.

•• (Felder.) sok éven át Bécs polgármestere viszálylott. Egészségi állapotával indokolja ez elhatározását, hanem valóbbazinü, hogy a város-atyák körüli surlódásra ráunt. Egyelőre Newald, alpolgármester vezeti az ügyeket. Utódja is véglegesen vagy ő lesz, vagy Uhl.

•• (Nobiling állapota) már annyira javult, hogy jóízűen eszik és iszik, ápolóival higgadtan társalog. Mindazáltal az orvosok folyvást nem engedik meg, hogy a merénylet elkövetője törvényes kihallgatás alá véteassék. S ezt a törvényszék annál türelmetlenebbül várja, mivel a legnagyobb erőmegfeszítés dacára nem sikerült blüntársakat felfedezni. Nobiling vallomásaiból reménylik kibetűzni azt, a mire megfeszített kutatásuk nem volt képes rájönni.

•• (A francziák nemzeti ünnepéje) vasárnap Párisban nagyszzerűen folyt le. Bár az égen felhők szürkéllettek, szép idő volt s az utcákon százazrek hullámozottak. A köztársasági egyesületek a Marceillaiset énekelve vonultak végig Párison; a hangulat ünnepies volt, a rend kitűnő. Csak a Faubourg-Saint-Germain tündöklött tüntető hallgatással; akár kihalt volna: schol egy nyitott ablak, egy tricolor, lampion vagy egy csoport ember. A munkások által lakott városnegyedek voltak legszebben díszítve. A boulevardokon s a külvárosok főbb pontjain tömérdek internacionális zászló lengett. A világtárlaton vasárnap leplezték le a köztársaság szobrát a belügy-miniszter beszéde mellett; roppant néptömeg gyűlt össze, a házak fel voltak lobogózva s este egész Páris tündökölt aivilágításától.

•• (A francia köztársaság szobrát) vasárnap állították föl a maramezei kiállítás palota terrasséján. A köztársaságot női alak ábrázolja antik redőzetben; jobbájában pallost tart, melynek markolata a szék karján nyugszik, hegye pedig a levegőben van. Pajzsán a Győzelem két elő az urnából, melyet két oroszlán őriz.

•• (Történelmi nevezetességű toll.) A napokban ment végbe Clanmorris lord eljegyzése Ward kisasszonnyal, és a házassági szerződést azzal a tollal írták alá, melyet hatvanhárom év előtt a bécsi szerződés aláírásánál használtak. A menyasszony nagytatyja, Ward Mihály Ede ugyanis abban az időben Castlereagh lord angol meghatalmazottnak magántitkára volt és így jutott a Ward család birtokába az a vezetes toll, melylyel a szerencsétlen Lengyelország halálos ítélete aláíratott. A Ward család felajánlhatta volna e tollat a berlini kongresszusnak Törökország halálos ítéletének aláírására.

•• (A csehek az uszály ellen.) Prágában harezot izentek az uszálynak. A mozgulom élén nevezetes ember áll: az amerikai női klub alapítója: Fingerhut Albert. Hatalmas filippikát tartott közelebb a „divat e kinövés" ellen, mely már eddig is „oly sok port vert föl." Elmondta, hogy régebben csak a királynők viseltek uszályt, azok is csak ünnepélyes alkalmakkor s akkor is apródok vitték utánuk, míg a mai nők zainóron

hordják, így is csak esős időben, egyébkor pedig maguk után czipelik. Hivatkozott Angliára, hol uszálylyal csak kétes erkölcsű nők jelennek meg és végül indítványozta, hogy minden uszály után 20 frt adó vetessék ki. Hallani kellene ez ujabbi adónemről Széll Kálmánnak!

•• (Az oroszok síkkasatásáról) újabb adatot közöl egy távirat Odessából. Az ottani községi pénztár váratlan átvizsgálásánál 100.000 rubel hiányt fedeztek föl. A pénztárnokot: Kivarterovics udvari tanácsost elfogták.

•• (Megint a trichinékkel) ijesztgetnek. Az amerikai sonkát már régóta gyanus szemmel nézték, s e héten a bécsi hatóság a sonkák megvizsgálását rendelte el és öt sonka közt négyben trichint találtak. Ennélfogva a ki sonkára éheznek, jó magyarországi sonkát egyék.

Megbizások tára.

Néhány héttel ezelőtt magánlevélben értesítettem tisztelt előfizetőmet, hogy a mult félére járó hat kötet könyvem melléket egy része szomorú betegségi esetenél fogva a kellő időre el nem készülvén, a jelen félre folytatában egyszerre mind a tízen két kötetet fogom megküldeni, és t. előfizetőim legtöbbjei szivesek voltak viszont arról értesíteni engem, hogy ez a szám nézve kétszeresen fájdalmas késleltetés legkevésbé sem csökkenti hozzám való bizalmukat, és nem változtatja meg a kötelezettségi viszonyt köztük és lapom közt. Egynekhangyan azonban t. előfizetőim közül nem válaszoltak ama levelemre, nyilván azért, mert szintén megnyugodtak abban, hogy a jelen félében egyszerre kapják majd meg a 12 kötet könyvem melléket, és ez magától értetvén, feleslegesnek tartották, külön nyilatkozni e részben.

Mindazonáltal tisztelettel kérem az olyan t. előfizetőmet, a ki talán nem hajlandó tovább járni lapomat, küldje vissza nekem a jelen számot. Ebből fogom tudni, hogy meg akarja szüntetni a kölcsönös viszonyt lapommal, és akkor én sem fogom neki tovább küldeni a lapot.

Emilia.

Pozsonyba J. M. urhölgynek: Köszönet a szives, huzdító sorokért, de még inkább jószágának fényes bizonyosságáért!

Dobozra Sz. N. urnőnek: Azonnal év végeig nyomtatam ki a czimszalagot.

Szolnokra V. F. K. urnőnek: Magánlevélben feleltem kérdésére.

M. Komáromba K. S. H. urnőnek: Várom szives sorait.

Orosra Z. I. urhölgynek: El van küldve.

Kecskemétre O. I. urnőnek: De hátha másképp, a legközségesebb hiuságra magyaráznák! Ezért nem mutathatom be saját lapomban, de lesz alkalmam a kívánságát magánaton teljesíteni. Fogadja szives tiszteletemet. A másik kívánságát megküldtem.

N. Szőlőse Sz. I. urnőnek: Magánlevélben feleltem kedves soraira.

Kukucsra L. J. urnőnek: Vettem becses sorait.

V. Sellyére Z. I. urnőnek: Igen örülnék, ha izlését eltaláltam volna.

Egerbe Z. L. urnőnek: A legszebb állapotban érkezett meg. Szives köszönet érte!

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színea borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arcképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet teljes regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévönként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Új előfizetőinknek továbbá következő régebbi regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól	3 kötet.
Mit tegyünk? Bernyasevskijtől	3 „
Fülöp szerelme, Feuillet-től	1 „
Vinetta, Verneritől	3 „
A gavallérok, regény, Csengey Gusztávtól	2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-ja, összesen 240 kr.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítően is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre sarkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknél adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévönként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak új előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régebbi műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,“ „Ifjabb íróink és művészeink arcképcsarnoka,“ (két műlap) „József főherceg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet érdekes regényvel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legzársebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, június hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2-dik emelet.

GROS 25 % -kal olcsóbb mint bárhol.

Budapesti MANN JÓZSEF,
a magyar király u. 27.

dúsan felszerelt divat- és vászonraktárát, ajánlja

Legjobb Női és Kétfélekörű
szövetek legújabb válogatás,
Fekete és színes almas, testre,
Fekete és színes Noblesse,
Fekete és színes lyoni falis,
1/2 és 3/4, fekete terzo, alapsín és
dubblé Cashemir,
Francsisz innó Crettonok,
Csipkefűzők,
Fekete termékekkel egyenre,
Egyzsinórt ajánlom nagy gyűjti rakit,
úat rumburgi eras és fonal vászonból, 30 és
15 rbfus agy és asztalnormóket chifon, mint
szintén minden e szakra vágó csikókat igen olcsó
árakon. — Különben ajánlom a t. hölgyeknek nagy
ruharaktárat egyint:
1 elegans hölgyruha . . . 18 frtál — 100 frtál
1 elegans mantellált terno v.
fűzőszettől . . . 10 „ — 40 „
1 női kabát ugyane szövetből . . . 6 „ — 30 „
1 utasó köpeny . . . 9 „ — 16 „
Továbbá saját készítményű férfi és női
kés fűzőszettől minden árában.
Mérlek szívesen megrendelések a legjobban
legújósanban teljesítenek.
Vidéki megrendelések azonnal pontosan
teljesítenek, és minták kívánsatra ingyen és bér-
menten küldetnek.

25 % -kal olcsóbb mint bárhol.

Tek. Török József gyógyszer, urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante mult beti
kaldeménye barátomim körében teljesen elkelvén,
— sziveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő
eredményű bőrfinomító szerből ujjalag 12 üveg
1 frt 50 kros és négy 2 frt. 50 kros nagy üveg
valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-
ét küldeni.

Kérem ezen rendelmenyt e sorok vétele után
azonnal urnak indítani, minthogy többen barát-
nóim közül, kik furdőre vagy kéjutazásra készül-
nek, ezen nélkülözhetlen és mindamellott ár-
talmatlanul bizonyult szépitőszerezrel magukat
ellátni ohajják.

Szeged, 1878. május 8-án.

Vadász Ferenc özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherceg (uri)-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toillette szappanoknak, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fűsűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett piperezereket.

Árjegyzékek kívánsatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítenek.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyelvre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Külföldi előfizetőknek 10 frt.

Szerkesztői irodái:
VI. kerület, Törvényszék, 21. dík sz. 2. dík emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyven sorosított sorozat 8 frt.

28. sz.
Julius 14-dikén.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.
minden színezett képpel.
Képek
ezenkét kötet közzétételével.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Margit asszony háziszerel.

(Beszély.)

Váka L-től.

Vigan kunkikált a rézkakas az illatos tavaszi reggelbe, Kátyufalva csucsus tornyáról.

Miért is ne tette volna? Hias odáig, hol ő honolt, nem hatott az emberiséget jelenleg inkább mint valaha gyötrő keserv, panasz és sanyargató aggodalom jajeszava. A felhőtlen tiszta kék ég pedig, az aranyhimnusz elhíntő ragyogó nap sugar, a langy szellő üde suvalma, mely meg-megrezegteté a házak előtt ucsahosszant diszelgő akác sorok lombzatát a lenn elterülő takaros faluban: jólét és kedves béke érzetét torjeszték, olyannyira, hogy ama madár, ott fent a magasban, bizonyonnyal pajzánul csattogtatja vala szárnyait nagy örömben, ha véletlenül nem volna mozdulatlanságra kárhoztatott — rézkakas.

Igy — akarva nem akarva — helyén kellett maradnia. De megnyughatott ebben is. Mert jól volt választva álláspontja. Letekinthetett onnan Bakás Gábor szolgabíró udvarának épen kellő közepébe és láthatta ott ma a teremtes legaszabb remekét. Láthatott ott fiatal nőt — kit csak tegnap hoztak a házhoz, hogy abban holtaiglan a gondos urnő tisztét teljesítse, — a mint bucsucsókot hintegtetett a könnyű kocsi után, melyet s a rajta ülő fiatal férfit fürgé erdélyi csikók ragadtak ki köréből, a nyílt kapun át az utcára s mind tovább, ki a faluból — csak felkavart porfellegeket hagyva kárpotlásul.

Az álomképnek is beillő fiatal gyermekmenyecskeének szájacskája meggörbült kisé, midőn a fogat szeméi elől eltűnt. Ha nem tartja vala uj méltósága alatti dolognak, talán még pityergésre is fakadt volna. Hias a zornak nem mindennapos kegyetlensége nyilvánult abban, hogy máris válnia kelle attól, kit annyi kínos várakozás, sovárgás és küzdelem után csak

most mondhat igazán magüénak. Pedig mily sok közölni és mondani valójuk volna, hogy boldogságuk teljes tudatára juthassanak! Az a bohós férfi alig ért rá addig másra, mint csak szakadozott felkiáltásokkal vegyített esőkolózásra, holott mesze jövőre kiható terveket kell vala készíteniök és megállapítani az életrendet, nagy okosan és bölcaen, hogy a boldogság tartós legyen, tulélje a gunyolt mézes heteket és ne reppenjen el villámgyorsasággal, mint a hogy ezt a gonosz ányik tenyegetően jövendölték. Nem, nem! Náluk ez nem fog bekövetkezhetni — soha! Nem mulékony fellobanás egyesíté őket! Egész odundással szereti ő Gábort és szereti az is őt viszont! Szereti? De hátha nem?

Ha szeretné úgy, a hogy szerettetik, elhagyhatná-e hosszú órákra már ma? És miért? Mert, ugymond, a kötelesség parancsolja. Ah, a férfiaknak az a megfoghatatlan, kiálthatatlan valamije, mit kötelességérzetnek kereszteltek el! Mi az? Ez esetben: adóhajtás, utkaparás, ujoneztállítás, töltéscsinálás, közmunka ő-szeirás! Mind, de mind oly dolgok, melyek a boldogság keretébe nem illeszthetők. Lám, a nő minden perczen képes életét is feláldozni választottjának boldogításáért, a férj ellenben még a leguntatóbb foglalkozást sem hajlandó elnapolni, bár tudja, hogy az által neje boldogságát fokozhatná!

Ah, a férfiak mégsem képesek igazán szeretni! Egyesegyedül a nő képes erre!

Sohaj lebbent el a fiatal nő piros ajkairól, midőn gondolatai fonalan idáig jutott. Kedve lett volna a kocsi után kiáltani: álljon meg, hogy megkérdezhesse Gábortól — férjétől, — szereti-e még igazán? De belátta, hogy a távolság és a kerekének messziről hallatszó pergése megghiúsítaná

gyenge szavának minden kísérletét. Elhatározá ennél fogva, hogy kesergő megadásul tűri el a sors elűző csapását d é l i g, mikorra férje — beh kedvesen hangzik e szó! — tehát férje visszátérni ígérkezett.

Lacsn léptekkel indult vissza a lakba, fejét gondolkodóan lankasztva előre.

Nem sokáig tartott azonban a bánatos merengés. Diaszobájába érve, csakhamar felvidult ismét rózsapiros orcája s a villogó kökényszemek mosolygón siklottak végig a tárgyakon, hol itt, hol ott, a virágasztalka, a könyvszekrény, a zongora, az ezerféle csecsebecsével megrakott állvány s a kerevet mellett és körül pihenve meg hosszabban.

Mily szép itt minden! Mennyi gondot fordított a jó mama falura szakadt kedvence e kis világának feldiszipálására! És ez most mind, de mind az övé; bírodalma, melyben uralkodásra van hivatva!

Ah, mégis szívemelő gondolat: nem vagyok többé semmi, nem többé törekény játékszer, hanem asszony vagyok, kinek egyedül mosolya is áraszthat üdvöt és boldogságot maga körül, — asszony, kit remegve kerülnek alattvalói, ha tapasztalják, hogy haragos redőkbe szedi homlokát!

De ő, ő ezt soha sem fogja tenni! Országában csak a szeretet fog uralkodni, és az örökös béke! Hisz ő oly kimondhatatlanul holdog! Legyen boldog környezete is egyetl-egyig!

Végig simogatta kis kucsoival újból kiderült homlokát és visszaszorítá akaratos fürtökben előre tolakodó dua göndör szőke haját, aztán pedig — mintha valamely benső sugallat ösztönözné, hogy a kehelében áradó indulatot külsőleg észlelhető tetteben is nyilvánítsa, — megezírógatta egyenkint butorait és szökelve haladt végig a szobán, megállapodva végre kis íróasztala mellett a sarokban, hová amazt a mama rendező keze helyezte.

Igen, mert a rendezést a mama végezte, ki nem restelte volt a fáradságot, az ország fővárosából a kis falusi magányba, csak hogy kedves gyermeke gond nélkül ülhesse a kész fészekbe. A jó mama! És minden úgy volt jól, a hogy ő intézte. Megvolt mindenütt a tetszetősség és kényelem összhangzata. Jó az isten! Kedves mamákat terem az elkényeztető dédelgetéshez szoktatott leánykák számára! Az ujdonat-uj asszony nem talált kivetni, a rendezésben javítani valót.

De azért maradt számára is még munka, nagy munka! Ott torpeszkedett az íróasztalka mellett a nagy fekete bőrönd, teliden-tele az elmúlt leánykor legértékesebb emlékeivel, melyeket választékosan át kell helyezni az íróasztal számos rejtékeibe. Ezeket a tulajdonos világért sem bízta volna másra s azért nem is küldte el a butorokkal, hanem maga szállította Kátyufalvára.

Mit ma megtehetsz, azt ne halaszd holnapra! Sokszor hallotta az okos azót a kis menyecské a mamától, és azért, — hogy bebizonyítsa, hogy az elhintett jó mag fogékony talajra esett, — elhatározá most is, hogy nyomban és haladéktalanul kezd a nagy munkához, már csak azért is, mert azt elvégre sem fogná más végezni helyette.

Felnyitogatta és kibuzogatta az íróasztal mindannyi fiókját, felszabadította a bőröndöt kötelekei alól, fölesapta földelét és leült melléje a földre szépecskén. Nem látta őt most senki s így nem kellett attól tartania, hogy új méltóságának látzata hátrányt szenved. Különbben bizony a világ minden kincseért sem nyult volna a nagy baba után, mely legfelül heverészett puha ágyneműn a felnyitott bőröndben. Még ki-nevethették s azt hibették volna, hogy ő csak amolyan rövid

szoknyás leányka; holott pedig ő már tizenhét és fél éves és már asszony is, — t o g n a p ó t a a s s z o n y!

Mostani elszigetelt helyzetében megengedhetett magának kis eltérést ama szabályoktól, melyek a ház tisztességének és az asszonyi méltóságnak megóvása végett világszerte érvényre jutottak s nagy tiszteletben tartatnak. Karjaira vette tehát a babát, megringatta, csókot nyomott fénymázás ajkaira s csak aztán helyezte el a gazdagon felpiperézett alkotmányt az íróasztal legalsóbb fiókjába, puha, kis derekaljat fektetve alája, hogy meg ne fájduljanak fűrészporról kitömött tagjai a hosszú pihenésben, de he is takarva azt jól habos paplannal s még azonfelül fejét is elfüde szellős lepedővel, hogy valamiképp vigyázatlan órában a gazda meg ne lássa a drága kincset. Mert bizony nagyot találta nevetni, — kitelik tőle! — és vége volna a tekintélynek — örökre! Ezt kockáztatni nem szabad! Az ángyik mondották!

És most, a felső boritéktól megszabadultan, ott feküdtek szemei előtt a bőröndben a múlt idők emlékei szűzával, talán ezrével; ott az elszáradt virágcsokrok, naplók, fűzér-tánczrendek, szalagfoslányok, diazkötésű költemények, közvacsorák jelvényei, illatos levélkék és még sok más, azon tarka rendben vagy talán rendtelenségben, a mint azokat a menyegzőt közvetlenül megelőzőtt napnak izgalmai közben saját kezével hánnya-vetette volt a bőröndbe.

Hol kezdje már most a munkát? Mihez nyuljon előbb? Melyiknek adjon elsőbbséget a sok tárgy közül, melyek mind-egyike holdog vagy keserves órákra emlékeztető?

Igen! keservesekre is! Mert bár mennyire fiatal és tapasztalatatlannak véljék, sok kinos gyötrelmet szenvedett már szegény szive! Egyesülésének története Gáborral nem folyt le simán. Sok akadályt kellett leküzdeni, míg egymáséi lehettek! Sok nehéz akadályt! Pedig szerették egymást hiven, eltántoríthatatlanul és forrón azóta már, hogy a budapesti növelében tartott tánczvigalom alkalmával találkoztak először, Gábor mint akkoriban egyetemi jogász, ő pedig mint végző hetedéves növendék, már akkor megfogadta egymásnak szóval és meleg kézszorítással, hogy történjék bármi, de ők bizony máséi nem lesznek — soha!

Először jött a papa börcönködése, a mint a dolognak neazét sejtette. A papa jó ember ugyan, de kissé büszke és nagyratartó. Magára látó tervei voltak egyetlen gyermekével. Sikerült egykoron magát itt a megyében fő-főemberré felküzdenie s aztán a nagy isten még magasabbra vitte fel dolgát. Felkerült kedvező széllel Budapestre s lett ott belőle nagyságos, utóbb épenséggel méltóságos ur is. Nem csuda, hogy e közben megfeledkezett arról, hogy pályafutását csak a jogászságon kezdette, s hogy volt idő, midőn már jogász sem, de még más sem vala. Azért hallani sem akart oly vöről, ki egy ideig szintén csak jogász, utóbb pedig még az sem vala. Nem fogott rajta sirás s könyörgés és ellenzése csakis akkor csillapult, midőn Gábort — szerencsére csakhamar — családí összeköttetései fonalán a megye nagy emberei — jó remény fejében — megválasztották szolgabírónak s a fiatal tisztviselőre ráadásul egyik, már rég betegeskedett nagybátyjáról esinos fekvő birtok is szállt, még pedig éppen a papa ősi fészkében — Kátyufalván.

De ekkor meg felülkerekedett a mama!

Ennek ugyan nem volt kifogása a kilátásba helyezett vő személye ellen, őt azt mind g nyílt eszű és igen jó szívű fiatal embernek dicsérgette, kinek édesanyja híres gazdasszony volt egykoron és fiatalkori társa is a mamának, holott pedig földol, hogy tudva legyen, melyik ágról szakadt a vándormadár,

mely fészket kíván rakni anját házunk eresze alatt. Azonfelül a mama még azt is emlegette, hogy legrégibb időktől fogva gyakoriak voltak a házasságok a Kátyufalvyak és Bakások között, és az ily szövetségek mindig jól is sikerültek, a mint ezt egyebeken kívül már az is kellőképen igazolja, hogy mindkét család erőben s testi- lelki épségben fennáll és dicsően uralkodik a többiek fölött a megyében mai napig. Ellenben annál több kifogása volt a mamának leánya mennyasszonyúsága ellen. Attól tartott, hogy az még nem érett meg az asszonyi tisztaságra. Nagyon fiatalnak mondta, kinek még igen sokat kellene tanulnia, hogy a rendelkező urnő szerepét kellően betölthesse. Sem sütni, sem főzni, sem kenyeret dagasztani, sem réteskészítést kinyújtani, sem varrni, sem vasalni nem tud úgy, a hogy ehcz jóra való asszonynak szükségkép érteni kell a azonfelül — városban növekedett és a városhoz szokott! A mama pedig mindig kissé pitymálva szokott a városi leányokról szólni s e tekintetben leányát sem tartotta jobbnak a Deákné vásznánál. Mert hát hogyan is tudná magát az ilyen üvegházi növény a falusi nagy háztartásban tájékozhatni s miképen érvényesíteni urnői jogait a sok béreessel, tehénessel, gulyással, kondással, ostororossal, vászonceléddel és napszámmossal szemben?

A mama nem mondott ugyan határozottan nem-et, de azt kívánta, várakozzanak a fiatalok még pár évig, a midőn aztán majd újra megbeszélhetik a dolgot. A fiatalok viszont haladni sem akartak erről. Azt mondták, egy-két esztendő rémségesen hosszú idő és ki tudhatná előre megjósolni, mi minden történhetnék ennyi idő alatt! Jobb pedig ma a veréb, mint holnap a tuzok! ellenben a mama, bár más alkalmakkor maga is gyakran emlegette eme bölcs példabeszédet, most mégsem akarta elismerni a nyomós érvelés helyességét és makacskodásából nem is engedett mindaddig, míg csak észre nem vette, hogy mindinkább kivörösödnek a sok sirástól leányának szemei, halványulnak arczáinak rózsái és még étvágya is fogyni kezd, clannyira, hogy a legizletesebb befőttet vagy fánkot is csak fohászszal bírja magába erőszakolni.

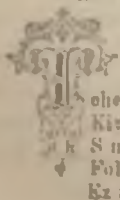
Ekkor aztán persze, hogy vége lett a mama ellenszegülésének és sopánkodva ugyan, de mégis csak elmondotta ő is a boldogító igen-t, főleg midőn néhány éjszaka egymás után szüntelenül gyötörte a gonosz álom, melyben látnia kellett, miképen huzta ki a falusi aszirkos kovács nagy fogóval leányának alabastrum-fogait egyenkint, — mi pedig, mint ezt mindenki tudja, nagyon nem jót jelent, — és midőn ráadásul családi értekezlet közben még a papa is azt mormogta, hogy nem üdvös a még kevésbé tanácsos dolog, az isten rendelkezésének ellenszegülni, mert — mint az ósrégi közmondás tartja — „ha a kis lány nem tud várni, nem jó avval teréfálni.“

Igy aztán szent volt a békeesség! De mennyi kinszenvedés, kétségbeesés árán vásároltatott meg a boldogító béke?! Tanuszkodhatnak erről a naplók, melyek kötetenként heverték a bőröndben, és tanuszkodhatnak arról még inkább ama rózsaszínű levelkék, melyek kék szalaggal vastag csomagba szorítvák!

(Folytatása köv.)

T e h e t n é m . . .

Dengi Jánostól.

Lehetném, hogy atkot szórjak fejedre,
Kívánhatnám, hogy soh'ra légy szeretve
S mely egy sajog mostan az én szívemben.
Folytonosan o fájdalom,
Ez a bánat ejeszszon.

Nem átkozlak, no hervasszon a bánat,
Keressenek, rajongjanak utánad;
S az enyémét a mily mélyre temetted:
Boldogságod oly magasán
Tündökljön feletted.

Majd, ha akad, a kit lelked úgy szeret,
Mint egykor én szerettelek tégedet
S ez nevel ki, ez játsszik a szíveddel:
Akkor egyszer s utoljára
Gondolj rám . . . és feleld el!

A boldogságról.

Keressük a boldogságot, ki ebben, ki abban; fut, szalad utána, üzetve, maga sem tudja, mitől, és mikor valamelyik dolga nem úgy üt ki, a hogy ő azt magában kiesmálta, nincs nálánál boldogtalanabb ember a világon; épen csak ez az egy hija volt, és most ime, kiűtötték kezéből; és mikor eléri, akár a gyermek a játékszerrrel, egy pillanatig tart öröme, azután elhajítja, nem kell neki, nem az volt, a mit úgy keresett, és ez így tart halálos-holtig, a míg csak el nem áll a lélegzete, és ha szólui tudna, még csak akkor volna igazán tele panna-szal, úgy elpocskolni ezt a csepp életet! Hogy törte magát, egy boldog percet sem engedett magának, és most ime, por és hamu, mi után fáradott, és a mi most édes örömmel töltené el, annak mind feléje se nézett, — miért van az így? Istentől az nem lehet, mert ez maga a jószág, és mégis, az embert mintha csak lidérczfény átlatná; minél inkább azt hiszi, hogy közelébe jut a boldogságnak, annál távolabb esik tőle; — hogyan van ez, és miért?

Sokan azt hiszik, onnan van ez, mivel a legtöbb ember tévedésben van a boldogság fogalmára nézve: külsőségekben keresi, vagyonban az egyik, hír és dicsőségben a másik, holott az tisztán lélekbéli valami, azért önönmagában kellene azt keresni, és ez igaz is, azért mégis csak nem fejt meg azt a szomorú jelenséget; mert most az a kérdés áll elő, honnan van, hogy az emberek legnagyobb része nem ott keresi a boldogságot, a hol kellene? Tudatlanság nem foroghat itt fenn, mert sok ezer éve már annak, hogy a bölcsesség hirdeti a „Hívságok hívságá“-t, még sem hallgat rá senki sem.

Másutt kell tehát lenni a hibának, és ha kismé mélyebben tekintünk bele az emberi természetbe, úgy hiszem, meg is találjuk. Nézzünk tehát.

Bármilyon óleson válnak is el a jó és rossz úgy az életben, valamint az emberi lélekben, egyes kivételes eseteket kivéve, (mániák) sem határozottan jó, sem határozottan rossz hajlamokkal nem születik az ember. Születik ösztönökkel, ezek csaknem szüntelenek, közönyösek, mint a vegytanban mondanák, úgy azok, melyekből később erények, valamint azok, melyekből gonosz aszenvedélyek fejlődnek.

Nézzük például. — a jók közül, — az ember szeretetet. A legnagyobb erények egyike ez, mert a mi önzés van benne, az is csupa nemes. Jót tesz, tekintet nélkül arra, ha lát-e belőle valami hasznat, és még csak köszönetet sem vár érte. Hogyan jut egynémely ember az erényességnek eme magas fokára? A legegyszerűbb módon. A szülőhöz való vonzódás: ösztön; csak úgy megvan az újszülött állatban, mint a gyermekben, mivel ez is, az is a születtől kapja a fennmaradásához szükséges táplálékot és gondozást. Lassan-lassan azonban a gyermek elméje fejlődik, az ösztönhez háláérzet járul, a szeretet jöltevéje iránt;

majd, a lelki tehetségek további fejlődésével, a jöltevő fogalma is szélesebb kört ölel körül, a rokonokra, a jöltevőkre, a házára, az összes emberiségre terjed ki, és a végén lesz belőle ember szeretet; de csak úgy és akkor, ha a fejlődés folyamatában az ösztönhez csatlakozó értelem és érzés megfelelő táplálékban részesülnek, és ez által lehetővé tétetik, hátra szorítani az ösztönnek az ő állatiaságát és egyesülni a vonzódási hajlammal egyéb nemes érzésekkel, másként nem lesz belőle ember szeretet, annyira nem, hogy a körülmények szerint, embergyűlölet is válhatik belőle, ugyanazon ösztönből, ugyanazon uton, a melyen, mint fentebb láttuk, az ember szeretet magas erényig eljutott, csak azzal a különbséggel, hogy most az eredeti állati ösztönhez nemtelen érzések csatlakoztak: elfordul a szülőtől, a rokonoktól, a hazától, az összes emberiségtől, uralkodván rajta az állati vad ösztön, élni, fenntartani magát, csupán csak magát, mindegy, akárhogy és akármivel.

Vagy nézzünk, megfordítva, valamely gonosz szenvedélyt. Vegyük a leggonoszabbak egyikét: az uzsoráskodást. Az önfenntartási ösztönt ember, állat egyformán születésétől fogva hozza magával a világra, először is azért, hogy legyen mivel éhet, szomjat oltania. Az állathoz, az ő elméleti korlátoltságánál fogva, nem is terjed tovább ez az ösztön, míg a gyermekben, a lelki tehetségek fejlődésével, tudatos birtok utáni vágy járul az ösztönhez; és ha e vágnak ideje-korán gátot nem vet, az ösztön ezenvedélylyé fajul el, a természeti szükség kielégítése egyre inkább hátra szorul; birni minél többet, egyetlen vágya; már nem is élvezet neki a birás, kinozza a vágy; minél többje van, mindig több kellene, azért az eszközben sem tud válogatni; lopna is, gyilkolna is, ha hátorsága volna hozzá; de mert gyáva, csak a tehetetlent szemeli ki áldozatul, mint a pók, a ki magától vetődik hálójába, ennek aztán utolsó csépp véréit szívja ki, ime tehát, ez lett amaz eredetiben egészen ártatlan és egészen helyén levő, sőt szükséges természeti ösztönből, a körülményeknél fogva, melyek közt fejlődött.

És így van ez minden ösztönnel; azon fordul meg csupán, hogy milyen irányt vesz, milyen tápot kap és milyen akadályok állnak útjában a fejlődés folyamata alatt. Az idejekorán reá ható ellentétes körülmények egymagukban még nem elégségesek ugyan arra, hogy az ösztön egész az erényig nemeshüljön; erre mind a három: körülmények, irányadás és megfelelő táplálék kellene; de bűnös szenvedély szintén nem lesz belőle, hanem megmarad a középserűségben, a mint ez a legtöbb embernél szokott lenni: se nem rossz, se nem jó, amolyan közrendű lélek. Azért egyfelől a velünk született vonzódási ösztön csak ritkán fejlődhetik az ember szeretet magasságára, és viszont a szintén velünk született önfenntartási ösztön csak ritka esetben süllyed alá az uzsoráskodásig; egyik csak úgy, mint a másik, csak a középserűségig bír fejlődni, az útjában álló akadályoknál fogva. És most térjünk vissza tárgyunkra.

Az önfenntartás, mint láttuk, szintén egyik ösztön; ebből erednek mindazon törekvések, melyek az egyén és az egész nem fennmaradását és jólétét célozzák. Hogy a madár fészket rak, és éppen olyat, a mely hely és minőségre nézve a legalkalmasabb neki; hogy a védő eszközök nélkül szűkölködő házi állat önként a minden állatok ura; az embernek alávetette magát, épugy az önfenntartási ösztön kifolyása, mint az, hogy az ember rendszeren a szerzésre adja magát, és mint a legtöbb ösztön, ez is már a zsenge korban mutatkozik; krazárokat, játékszereket gyűjtöget. És az évek folytában egyre élesebb

jellegeket ölt és egyre határozottabb irányt követ; a körülmények és tehetségek szerint: anyagiak után az egyiknél, hir és dicőség után a másiknál, és minél többet engednek neki, annál inkább hátra szorul az önfenntartás és uralomra jut a szenvedély, ez a nagy szemfényvesztő. Elhiteti áldozatával, hogy egyre közelebb ér vágyainak céljához, holott egyre távolabbra veti tőle; minél többet élvez, annál inkább kinozza a sovargás; innen az a nagy kétségbeesés, mikor vagy egy kis morzsa a porba hull belőle. Épen csak ez a kicsi híja az ő boldogságának, mondja. Ha volna, a mi, vagy a ki jóakarólag meg-megállítani ezeveszett rohanásában, okvetlenül hajtana is szavára, ha nem is az elsőre, a másodikra, a harmadikra, és akkor mint fentebb láttuk, az erény magasságára ugyan már nem emelkedhetnék föl többé, de legalább a másik véglettől meg lenne óva, boldogtalanná nem lehetne; ilyen jóakaratu figyelmeztető azonban nem igen találkozik számára oda künn, az élet nagy versenyében, a hol férfini pályáját megfutja. A nagy sokaság egy csapáson vágat vele; ugyanaz az égető szomj, ugyanaz a vad törtetés, ugyanazon cél felé. Ha valamelyikkel szemben találkozik, csak versenytársat, irigyet lát benne, a ki nem hogy észére hozná, még lovalja; a másik rész meg, a melyik magasabb, nemesebb célokra törekszik, egész más utakon is jár, alig látják egymást, és ha mégis, undorból-e, vagy mert tán azt hiszi, úgy is hiába szólna, „részeg előtt a szénás székér is kitér“, nem igen áll vele szóba; így aztán csak akkor eszmél, mikor már késő, az élet lejárva, és innen-onnan itt is kell majd hagyni. Most, az élet véghatárán, a kárvaigyó szenvedély elnyugodott, a káprázat szétfoszlott, és a csatlódás keserű érzetével tekint vissza elvesztegetett életére; mit ér neki a nagy vagyon, vagy a pusztá hir és dicőség, ha nincs, a mi áldóan tartja fenn emléket: szép és jó cselekedet! Napugártalan őzi ég felette, — innen az, hogy olyan kevés a boldog, sőt az elégedett ember is itt e földön.

És most — felezőlalhat a szives olvasó, — minek ezt tudni neki, mikor nem segíthet rajta, és miért nem engedni inkább a halálos beteget egész az utolsó perczig csatlódásban élnie, ha nem lehet rajta segíteni? — Igaza is volna a szives olvasónak, és nem is szoltam volna egy szót sem, ha csakugyan egészen reménytelennek tartanám a beteg állapotát. De tudnék számára orvosságot, azért szólok, és mert épen a nő szolgáltatja azt neki, — régi dolog, hogy csak egy jó betegápoló van a világon: a nő, — azért itt szólalok föl ez ügyben.

Ugy-e bár, láttuk, hogy azért fajul el sok férfiban a magában véve hasznos és szükséges szerzési ösztön fékezhetlen ezenvedélylyé, mivel nincs, a ki egyszer-egyszer jóakarólag magához tértené? Ha volna neki ilyen jöltevő lelke, mindjárt nem engedné úgy egészen át magát az anyuginak, és akkor okvetlenül nem merülne el testetül-lelkestül a sivár anyagi-ságba, — nos tehát, én tudok ilyen jöltevő lelket; olyan valakit, a kiben sem vetélytársat, sem irigyet, sem ellenséget nem találhatna; olyan valakit, a kiről tudja, hogy a legjobb szívvél van hozzá; olyan valakit a ki minél szelidebb, annál nagyobb hatalma van neki lelkére és most — ugy-e bár, a szives olvasónő is tudja már, hogy kire gondolok?

Ugy van, a nő az, a kit Isten mellője rendelt; a feleség, a kinek szive-lelke egy az övével; a kinek csak úgy a szívében fekszik az ő boldogsága, mint a tulajdon magáé; a ki csak úgy tudja, mint ő, hogy az anyagi gyarapodás a boldogság egyik föltétele, azért az ő körében csak úgy egész lelkéből ügyekszik az anyagi gyarapodáson, mint a férj a maga körében és a maga tehetségei szerint; — de épen azért, mert felesége

neki, életének hűséges osztályosa, tudja, érzi, hogy van neki egy olyan kötelessége, külön ő reá szabva a jó Istenről, a melynek hűséges teljesítése mellett nemcsak tökéletesen kiegyenlíti a hátrányt, a melyben a férfival szemben van, abban a részben, hogy ez szorozni, ő meg csak gazdálkodni tud; hanem még neki jár ki. Épen az által, hogy okosan gazdálkodik, példát mutat a férjnek arra, hogy ő is okosan szerezzen. Az okos gazdálkodás abban áll a nő és feleség részéről, hogy ne csupán anyagiakra menjen föl a háztartásra való pénz, hanem teljék aránylag lelki gyönyörökre is; egyiránt a lelki jóra és a lelki szépre. Legyen a családi hajlék egyszermind a szellemi élvezek és a jótekonyság hajléka; csak aránylag, tehetség szerint, a pazarlás ezen a téren is bűn; de érezze a hű feleség ennek is úgy szükségét, mint a hogy azt érzi, hogy a társaságban tisztán és csinosan illik megjelenni. Akkor, igaz, egy-két új ruhával kevesebb lesz az évben, de lesz helyette két drágasággal több a családi hajlékban, olyan két drágaság, a mely a lélekre veti fényes ragyogását, egyiránt a feleségére és a férjére, és a melytől szinte maguktól nemes érzések fakadnak a szívből, és nemes cselekedetek az életben: a szép és jó varázsa. Mert úgy a szép könyv, valamint a jó cselekedet Istenre emlékeztet. Az anyagi gyarapodás azért szintén szépen előre fog menni, sőt talán ezebben, mint különben; mert a csupán az anyaginak élő ember, férfi, nő egyiránt, csupán anyagi élvezekben is találja gyönyörét, ezek pedig sokkal többre kerülnek a szellemi és jótekonysági gyönyöröknél. Csak azt ha veszazük, mennyit veszteget el az ilyen férfi kúrtyán. Csak ettől ha elszoktatja egy némely feleség a férjét, és nem szoktathatja el másképp, mint az ellenkező, a jó példa által. A jó szó nem elégséges, a nem jó szó meg már épen veszedelmes; hanem a szép és a jó folyton-folyvást maga előtt látva, az okos gazdálkodás mellett, hogy telik a feleség részéről a lelki szépre és lelki jóra, lehetetlen, hogy a férfi lelke akkor az anyagiágban elmerüljön; lehetetlen, hogy lassan-lassan ő szintén a szép érzések és jó cselekedetekben gyönyörözt ne találjon, és akkor — élte véghatárán nem lesz ok a szomorú bánkodásra, a leáldozó naphoz hasonló lesz életalkonya, verőfényes nyár után rózsaszínű ég felette, utolsó szempillantásig.

Szegfi Mór.

A Kegge család.

(Hollandi beszély.)

Beets Miklóstól.

(Folytatás.)

Csak megemlítem a nehéz és esztelen dolgokat, melyeket holmink elnyerésére művelnünk kellett, mint: falra mászni, tükröt berugni, tetőt csókolni — és más ily hőstetteket; nem írom le hővöbben az édes büntetéseket, mint: a posta, a kút, a harang, a méhkas és más egyebek, melyeknél sok volt a csók, de még több a sikoly. Nem is esetelem a társaság pajkosságát, mikor Oppert Toni nehezét adott től, azt híven, Blum Berta záloga kerül elő, pedig fájdalom, a magáé volt; — vagy mikor Holster ur a szalonna-vágásnál szerelmesen kacintgatott Noiret urbólgyre, pedig csak a falat csókolhatta, míg a leányt Oppert csókolta. Szóval mindenki vig volt, az arcokon meglátszott az öröm és százszor jobban mulattam e jó, kedélyes emberek közt, mint ha otthon Keggeék pompás zongorájának bűvös hangjaira és a hájos van Hoogen bújos hegedűjére hallgattam volna.

A hölgyeket szétszótották a férfiak között és én magamra vállaltam az engem érdeklő Noiret kisaszonyt. A leányok egymástól és tőlünk elbucszutak, a három ifju érezhetően megszorította kezemet és én meg voltam elégedve az ismeretségekkel, melyekhez váratlanul jutottam.

IX.

Noiret kisaszony kiesit zavarban volt, hogy haza kísérésével fáradtam. Oly messze lakik.

En erre természetesen azt feleltem, hogy mennél tovább lehetek társaságában, annál jobban örülök.

— De uram, — felelé, — társalgásom minden, csak nem kelleme. Szégyeltem magam a vig emberek között. Ugy-e szomorú voltam?

— Az igaz, hogy nem volt oly lármás, mint a többi. De...

— Ne mondja, hogy jókedvű voltam! — szakított félbe. — Az szomorítana. Tűrhetőleg viseltem magamat... de szívem másutt, anyámnál volt.

— Beteg a kegyed anyja, vagy...

— Öreg, nagyon öreg. Ha ma nem érezte volna magát igen jól, alig ha ott talál. De, hogy menthetném ki magam azoknál az engem úgy szerető embereknél, azzal, hogy vén anyám van? Ma este társasága akadt és határozottan kívánta elmeneteletem.

Susette sohajtott.

— Hát olyan öreg a kegyed anyja? — kértem. — Kegyed, mint látom, igen fiatal.

— En huszonhárom éves vagyok, — felelte nyíltszíven — és anyám hatvanöt. De sok szerencsétlenségen ment át. Atyám meghalt, mielőtt világra jöttem. Akkor kilencz gyermekem volt; tizenkét év óta én vagyok az egyetlen és nélkülem már nem is élhet.

— Éa a kegyed apja?

— Apám svájci pap fia vala. De apja nem taníttatható. Az adóhivatalnál volt alkalmazva és anyámat sanyaru körülmények közt hagyta hátra. De mindketten dolgozunk. Három év óta a szegények-házában van és ez nagy szerencse. És mégis...

— Azt hiszem, — mondtam, — megérkeztünk a szegények-házához. Kopogtassanak vagy csengessenek?

— Egyiket sem, — szólt Susette szomorú hangon. — Anyám, az igaz, itt lakik, de én nem.

— Miért nem? — kértem.

— A szegények házában hatvan éven aluli nem lakhatik; ha reggel megnyílik a kapu, anyámhoz megyek és nála vagyok egész nap, de aludnom nem szabad nála. Tíz óra előtt el kell mennem, sőt hét után be sem eresztenek. Mit nem adnék azért, ha anyámnak „jó éjt” mondhatnék!

És szomorúan nézett a zárt kapura.

— Anyám egyedül lakik szobácskájában, — folytatta Susette; — szomszédnője süket, és ha baj érné! Lásza, ez a gondolat nyugtalanít... kinez és üldöz örökké, bárhol vagyok.

— De ha anyja megbetegszik, csak hozzá engedik...

— Ha komolyan megbetegszik, az orvos nyilatkozatot ír, hogy nem maradhat egyedül és akkor nála alhatom. De engem mindig az a gondolat gyötör, hogy anyám hirtelen meghalhat és ha ez éjjel történnék! mindig arra kérem az istent, hogy nappal vegye magához. Nem élném túl!

Hallgatagon folytattuk utunkat.

— Itt lakom, — mondá, könyeit törölve, Susette; — köszönöm szíveségét.

— Reményilem, — szólék, — hogy anyja még hosszú életű lesz.

Szó nélkül nyujtotta kezét és a mint a lámpavilág arczára esett, láttam, hogy sápadt és bua. Elváltunk.

Keggeéket vacsoránál találtam. Van Hoogen is részt vett benne és utálatosan udvarolt Henriettének, ki a kitanult kaczér minden fogását használta — ez rátermett tudomány. E nagy ur jelenlétében tartózkodtak a beszédű Grootékról és csak mikor a bájos ur elhagyta a házat, kérdezték, miként mulattam. Én kedvező választ adtam, de a részletekbe nem bocsátkoztam, mert nem akarám hallani semmi áron a Grooték, Rieték, Deckerék stb. ártatlan örömeit Kegge Henriette urhölgytől kigunyolni.

X.

Midőn másnap délelőtt a reggeli után a könyvtárba mentem, a kandalló mellett az öreg Keggenét láttam ülni. Előtte asztal állt és rajta angol biblia, melyben szerényen olvasott. Kezében kötés volt.

A szép, karcsu kutya széke mellett hevert és figyelmesen nézett rá.

A Kegge család tagjai közül ép a nagyanyát ismertem legkevésbé, mivel az ebéden kívül nem mutatta magát. Szívől kívántam vele beszédbe elegyedni.

Belépésemet nem látzott észre venni és mialatt én helyet foglaltam, halkán olvasni Pál apostol e szép szavait:

„Mert a remény boldogít. De az a remény, mely kézzel fogható, remény az? Hogy lehet kézzel fogható reményleni? De ha olyant remélünk, mit nem látunk, várjunk rá türelemmel.”

Kissé eltolta a bibliát, székében hátra dőlt és elgondolkozott. Suttogva ismétlé a végzavakat. Egyszerre észrevette jelenlétemet.

— Ma meg kell tűrnie, uram, — kezdé. — Szobámat takarítják és akkor ide vonulok.

— Kegyed, asszonyom, magányos életet él, — feleltem, — a lármás életet nem szívelheti.

— Dehogy nem, — szól szilárd hangon, — én elég erős vagyok. Fejem erős; nemünk nem olyan nagyon gyenge. De már nem vagyok a társadalmi életbe való; én komor, bus lettem. Utban állnék, untatnék. Ez a könyv, ez a biblia az én társaságom.

Kissé elhallgatott és megsimogatta kutyája fejét. Azután ismét fölmerkedett székében.

— Ön már néhány napja van itt, — folytatá, — és megismerkedése családukkal oly nemű, hogy ... Mondja, beszéltek önnek a jó Vilmoarról?

— Sajnálom, asszonyom, hogy tagadó választ kell adnom. Nem, még egyszer sem beszéltek Vilmosról.

— Mindjárt gondoltam! — kiáltá kezeit összecsapva és nagyot sohajtván. — Tudtam, igen jól tudtam.

Busan nézett kutyájára, mely mintha panaszát értené, elsőlábát ölébe tette és fejével arca felé közelgett.

— És még nincs három éve, hogy meghalt; Diana! — mondá, a kutya lábát megragadva; — a jó Vilmos nem egészen három év előtt hunyt el. Fogadni mernék, hogy a kutya még nem feledte el.

Néhány perczig gondolatokba merült. Nem mertem zavarni.

— Szemem fénye volt! — panaszlá ajka, — kedvenczem, választottam, kincsem! Derék, jó fiu volt ... ugy-e?

— Az volt bizony, — mondám.

— És mikor elment, — folytatá a nagyanya, — úgy éreztem, hogy nem látom viszont; és Diana köpenyénél huzta. Ugy-e, Diana, nem kellett volna minket elhagynia? Maradnia kellett volna és megüregednie, vén nagyanyja helyett. És ha mégis halnia kellett, nagyanyját érte volna az, hogy befogja szemét. És ki tette ezt?

Miij jól esett nekem, hogy megmondhattam, én vagyok az.

— Valóban? — kérdezte gyenge mosolylyal. -- Irigylem önt ... Ezt a kendőt elmenetelénél ott felejtette. Már künn volt a kapun, de visszajött érte. Szüksége volt rá, mert sokat sirt. Letöröltem könyeit és a kendőt magamnál tartottam ... Ez a kendő és ezek a levelek egyedüli vigaszom!

A bibliát több helyen felüté és leveleket mutatott nekem, melyeket Vilmostól kapott és e könyvben őrzött meg. Egyet elővett és hosszan nézte czimét.

— Szép volt írása, nemde? — kérdezte és átnyujtotta a levelet.

Elolvastam a czimet, Így szól: „Marrisonné Emilia urnőnek.” M. E.! E betűk voltak bevésve azon gyűrűbe, melyet halálos ágyán nekem adott. M. E. ... E gyűrűhöz egész regényt fűztem, e betűkből szép, fiatal leány nevét olvastam ki, ki szívét feltárta Vilmos előtt! De mennyivel meghatóbb volt ez a nagyanya és unokája közti egyszerű szeretet záloga! Ha bár a gyűrűt nem igen viseltem, látogatásomkor mindig ujjamon volt. Lehuztam.

— Ezt az emléket, — szólék, — haláloságyán adta nekem. Figyelmembe ajánlotta, mint neki drága kincsét.

Az agg nő arca felvidult; először tolt szemébe köny.

— Az én gyűrűm! — kiáltá. — Csérébe adtam a kendőért; mindig viselte?

— Majdnem halála órájáig!

És azt mondta, ez neki drága kincs? Oh, a jó Vilmos! Végső erejét feszíté meg ennek kimondására? És nagyanyjára gondolt legutólszor. Lám, Diana, ez az agg nő gyűrűje, melyet Vilmos viselt! Nem feledkezett meg rólunk, mint mi sem róla, soha ... Uram, leányom eleintén nagyon busult ... de érzése nem mély. És annyi gyermeke van! De én Vilmoshoz fordítam szívemet ... nagyapja, az én jó Vilmosom nevét viselte. Mindig oly egyszerű, kedves, gyöngéd volt hozzám. Derék fiu volt! Mit csinálunk mi itt nélküle, Diana?

Ismét esend állt be.

— Kegge jó ember, — folytatá. — Szíve lágy, hajlékony. De ez álszégyen nagy hibája; nem akarja, hogy könyvet lássanak szemében. Jobb érzését zajos modorral nyomja el. Mikor Hannát elvette, az még lóti gyermek volt, ki a kutyákkal futott versenyt az ültetvényen. Feleségét nem fejleszté, nem vezérelte. Szemére figyel neje, utána igazodik el; befolyása alatt állva, nem meri magát másnak mutatni, mint férje. Néha heves vagyok Kegge irányában és azért inkább magányosan élek. Nem ért; és azután ... hogy soha sem beszélnek Vilmosról! ... De mi beszélünk róla, ugy-e Diana? Róla beszélünk. Oly jó volt a kutyához és a kutya már régen játszott vele ... Ha soká nézem a kutyát, úgy tetszik nekem, hogy látom a kis Vilmost vele játszani.

Ujra fölvette a gyűrűt.

— Majd visszaadom önnek, ha elutazik, — mondá; — hagyja néhány napig nálam.

— Tartsa meg asszonyom örökre, — szóltam én. — Kegyednek több és korábbi joga van hozzá.

Kezet nyújtottam neki.

— Örökre! — válaszolta; — csak éltem végéig, melyet várva várok. Nem ez országba való vagyok. Atyám angol, anyám kreol nő vala. Itt a levegő nedves, a nap gyenge! Ha tudná, mily feláldozásba került Nyugatindiát elhagynom! De egyetlen gyermekem és unokám sirja vont ide. Nem is akartak magamra hagyni. Nem maradhattam a házban, hol Vilmost térdemen hintáztam; el kellett bucsuznom a helyektől, hol játékait, lovaglását láttam. De sirját látnom kell még... mellette kívánczok az idegen földbe...

Diana lehorgasztá fejét, majd újra fölemelte és szomorúan nézett unokjére, mintha kérdezni akarta volna a hű állat: „Hát mi lesz akkor Dianához?”

(Folytatása köv.)

A l e g y e z ő.

A legyező chinai találmány, hanem mint minden, a mi Chinából kerül, itt nálunk nyert tökéletesedést. Európa hölgyei azt a tárgyat, a melylyel a mennyei birodalom lakói a hőséget kergetik maguktól, oda civilizálták, hogy fokozzák vele a hőséget.

Európában a legyező a szerelmesek néma beszéde, édes titkos levelezése lett. Minden hajlása egy szó, minden mozdulása egy gondolat, minden intése egy parancs azok kezében, a kik gyakran ép oly könnyedséggel játszanak a férfiak szívével, mint legyezőikkal.

Valóban, hölgyeink, oda tökéletesítették a legyezőt, hogy az már többé nem pusztán dívatezikk, hanem nélkülözhetlen segédeszköze a női szeszélynek és a szerelemnek. A legyező ma élettelen tárgy, a miben egy egész kedélyvilág lakik: holt nyelv, a mely sokszor szebben beszél minden élőszónál.

Erről a holt nyelvről egész könyvtárt írtak már ahhoz értők, és bizonyára fognak írni még, a szerint a mint nyelv tökéletesedik, s a mint a nyelv tökéletesedésével a legyezők divatja változik.

Most még csak tíz év előtt is a legyezők szerkezete tökéletlen volt. Ki lehetett hajtani egészen, félig, vagy összehajtogatni. Azután készültek a fallegyezők, a melyek minden egyes ága tudott mondani valami szöveget azoknak, a kik e jellekből értettek. Majd a székelyekkel lettek elborítva: most már beszélt a fa is, a székely is külön. De ez is kevés volt a szerelem szótárának: a finom székely borítékra az eszélyes találékonyság virágcsoportokat rajzolt, és a virágoknak — mint tudjuk — régótától megvan a maguk jelentősége.

A nő általában két dolog jellemmez legigazabban. Az izlés és a találékonyság. E két tulajdon minden művelt hölgyben meg van ugyan, de azért kiválóan a francziák sajátja. Ebben találjuk okát annak, hogy a divat terén Francziaország uralkodik Európán még ma is.

Természetes tehát, hogy a legyező tökéletesítése a francza divat szüleménye.

Az izlés nem tűrte, hogy a festett virágok tulhalmozottsága idétlenné tegye a legyezők hár széles mezejét, és megszülettek a rejtett legyezők. Picziny virágtartókban természetes vagy csinált virágcsokor közepén elcsavart. Egy azirom által

kihuzhatók félig, egészen; — majd széjjel és össze hajthatók tetezés szerint. És a legyező most már akkor is beszél, a mikor csak száraz szirma látszik. A mit ő nem tud kifejezni, elmondják helyette a virágok, a melyek közé elrejtve van.

A béli legyezők alakra, szerkezetre mások, és éppen azért szavuk inkább csak a farsangi bohókodások ártatlan tréfáit beszéli, de azért van hangja a szív komoly, igaz hangjára is.

Ártatlan eszköze a szerelemre nyíló női szívek érzelmei kifejezésének: parányi, mégis vágyott boldogságnak gyakran célhoz segítő útja: kedélyes játéka a szeszélyeiben gyöngéd pajzanságnak; ez a legyező a hölgyek kezében.

A szerelem világkezdettől óta boldogságát helyezte a titkolódzásban. Dóczy sok igazságot mond, midőn a legélesebb csókot így jellemzi:

„Nem csók az, bidd el, a mi tiltva nincs.”

Ebből következik, hogy nem első szerelem az, a mely a titokzatosost nem szereti.

Ezen szempontból a legyező a legkedvesebb, s egyszerű-mind legalkalmasabb eszköze a szerelem titokzatosságának. Azonban, mint mindennel, úgy a legyezővel is visszaéltek, annyira, hogy ez ma már nem csak ártatlan kedélyek gyöngéd, tisztá szerelmének titkos szava, édes beszéde, hanem egyuttal a kitanult kacérnágnak sokszor szellemi dusa, de mindig kárhóztos fejevere.

Egy félrecsavart fűtőt megigazítani: a szemet úgy el-
takarni, hogy az azért mindent megláthasson: gondtalan hanyagsággal a száját érinteni: mind erre alkalmas eszköz a legyező, a mely a kacérnág kezében annyi sokat tud mondani, a mit a szemérem elgondolni képtelen, s a mitől a göngéd önértékeség mélyen pirul.

És a mióta a kacérnág a legyezőt is szolgáljává tette, azóta divattá lőn, hogy nyilvános helyeken minden asztalon hever egy legyező. Először egyszerű papírhól csinálták, azután nádból, s ma már a nádat vászonnal vonják be, és a vászon mind a két oldalát rajz ékesíti.

Látárolag csak a jó izlés okáért, valójában a kacérnág gazdag szótárának eszközül. A nyilvános helyeken használt legyezőkkel majdnem együtt jöttek divatba azok az apró, szebbé rejthető kis legyezők, a melyeket a férfiak hordoznak magukkal, hogy színházban, utcán és közhelyeken ne csak megértésük, de meg is válaszolják a kacér nők hozzájuk intézett beszédét.

Azonban nem hiszünk, hogy a férfi-legyezők divatja sokáig tarthassa magát, mert ez előtt mintegy négy évvel szintén megkísérlették a legyezőt férfi kézbe is odaadni, de balul ütött ki a kísérlet. Épen mint ma.

Csak azok használták, a kiket fertálmagnás névvel gúnyolva, bizonytalan existenciának tud a világ.

Ma is ezek kacérkodnak vele, de miután a tisztesség nem veszi őket számba, le fogjuk tenni nem sokára, mint a hogy négy év előtt letették.

Nem is való a legyező sem a férfi, sem a kitanult kacérnág kezébe.

Maradjon az meg annak, a mivé hölgyeink civilizálták. Őszinte szerelem titokzatossága szellemi dusa eszközének: — holt élő nyelvnek, és — egyszerűen legyezőnek a chinai használat értelmében.

Egy hét története.

Julius hó 10-dikén.

A választások. — Szász tesztá, lesült pecsenye. — A nők az alkotmányban. — A mozgósítás. — Öröm az öröm közt. — A bubánat könnye. — A kongresszus. — Diplomata és kaczer asszonyok. — A montenegrói kérdés. — Szabad kéz. — A persa sahról. — Feleség és tánczosnő. — Ázsiai állapotok.

Hölgyeim, képzelem milyen duzzogó nehezteléssel nézik önök a választási mozgalmakat. Az obéd már készen van, és a férj uramra várni kell. A pecsenye már odaült a lábához, a tesztá kiszáradt, és férjem uram még mindig nincs itthon. Haragos ajk-pittyezettéssel fogadják, mikor nagysokára haza kerül és kedves buzgankodással rángatják szép vállait, midőn azzal menti magát: „De látod kedvesem, a klubban voltam.”

Eh! csak ürügy a kimaradásra! gondolják önök, azonban hitetlenségük hitté változik, midőn az országszerte megindult pártmozgalomnak önöknek is kijut a szerep. Zászlót himeznek nagy nevű jelöltnék; kókárdát kötnek annak a férfinak, a ki — ha szorosan vesszük — az önök érdekeit is képviselni akarja, s bizonyosan fogja is, ha megválasztják a jövő országgyűlésre.

A nők hivatása tehát működési kört talál az alkotmányban a — választásoknál.

Tán egyebütt is: a — mozgósításnál. Csak hogy itt hölgyeink szerepe nehezebb, mint a választás zajos mozgalmában. A választásoknál végre is van valami örömről: vannak rojtot nagy selyem zászlókra; csinálnak kókárdát elvhő, elveket földadott és habarék hazafiak mellé, a szerint, a mint férjeik politikai hitvallása, vagy hölgyeinknek férjeiket vezető politikai meggyőződése kívánja, és ez a kis pepecselés mégis némi öröm az oda égett pecsenye, a kiszáradt tesztá és a késő vacsora üröme közé.

De abban a másik szerepben, a mit önöknek, hölgyeim, az alkotmány kiosztott, csak a bánat könnyeinek van része. Ebben az öröm legfőbb kivételes madár.

A ki gyöngéd szeretettel csügg gyermekein, a fájdalom könnyeit hullatja, hogy gyermeke megy idegen országba, elszakítani egy darabot testvérül fogadott népünk, a török birodalom testétől. A ki epedő szerelemmel szoritotta szívéhez kedvesét, aggódva várja vissza azt a napot, midőn vőlegényét újra kebléhez öleli, oh mennyi bizonytalan napja az aggodalomnak; milyen távol idő! Bosznia, Hercegovina messze van; ki tudja, mikor kerül onnan vissza a gyöngéden szeretett vőlegény. És az, a ki férjét nélkülözi, a ki gyermeke atyját veszíti el, ha csak kevés időre is, nem bubánat gyöngyeit törli-e szeméből?

Ugy-e, inkább várják önök az ebéddel férjeiket, délutáni két óráig, inkább lesik a lámpa halvány fénye mellett sokszor éjjel utánig, mint hogy hónapokra, tán egy évre, vagy továbbra veszítsék el őket?

Itt duzzogásuk csak néhány percze tart: ott, fájdalom könnyeit hónapok váltják föl. Mihaszna az állam, vagy a fővárosnak atyai gondoskodása, hogy hivatalnokai itt maradt nejeit rendszeren fizeti. Vén emberek sivár okoskodása ez csak. Hát lehet-e a szív veszteségét pénzzel kárpótolni?

Szinte látom, mint átkozzák önök azokat az ombereket,

a kik férjeiket így elvonják a családi tűzhely melegétől. Merek is egyet tenni az ellen, hogy hölgyeim most, ha szívők sugallatát követnék, és ha választhatnának, ezavazataikat csupa ellenzéki jelöltre vednék.

De hát — legyenek őszinték, és ne nehezteljenek Bosznia megazállásáért a képviselőkre. Annyi közül van azoknak ehhez, mint Pilátusnak a krédóhoz. Ők maguk is csak akkor tudták már meg, mikor haza mentek. Csinálta az egész konfuziót a berlini kongresszus.

Csinálták a diplomata, Európa asszony nyíltan bevalott — uszályhordozói, a kik megszánták a mi szegénységünket és megajándékoztak bennünket két darab tartománnyal. Andrássy Gyula gróf pedig kapni fog ezért a két tartományért egy — hercegi koronát.

De mennyi bajába került szegénynek, a mig hozzá jutott: már tudniillik nem a hercegi koronához.

Mert a diplomata olyanok, mint a kaczer hölgyek. Soha se beszélnek őszintén, mindig csak két értelműen. Bismarck például haragudott a cseresznye-magért az angol követre, s csak akkor békélt ki vele, mikor lord Benconfield bizonyította neki, hogy két cseresznye-magot mégis elnyelt, mert két cseresznyeszárral több van, mint a mennyi mag a tányéron hever. Anglia aztán hasznát is vette a kibékülésnek. — Gorcsakoff herceg pedig betegnek tetette magát, a mig egynémely kérdés az oroszra nézve kedvezően nem intéztetett el, akkor azonban rögtön meggyógyult.

Im, ennek a diplomatiacaczeráságnak köszönhetik önök, hogy fiaik és férjeik mozgósítva vannak. Legyen ez tanulság hölgyeim, hogy a mint önökre bánatot hozott a diplomatiacaczerkodása, azonképen út sebet a férfi szíveken az önök szemeknek csalfa játéka, pajzán kaczerása.

Ah, de önök most már idegesen akarják félre dobni a lapot, miért untatjuk galamb türelmüket választásokkal, mozgósítással, kongresszussal, egy szóval — politikával.

Esedezem, legyenek elnézők. Esztendőben egyszer van nagy hét, s e lapok hasábjain is egyszer van hete a politikának. Látják önök, ezen a héten még a házassági tervek is csupa merő politika voltak.

Mig a kongresszus arról tanácskozott, hogy a montenegrói kérdést hogy oldja meg, mig Andrássy Berlinben Montenegro-tól az Antivári kikötőt akarta elszerezni, azalatt Bécsben egy montenegrói herceg szerette volna magának elhódítani ő excellenciájára bájos leányát — Ilma comtesset. De a hogy Andrássy kudarcot vallott Berlinben Antivárral, így verték vissza Bécsben a montenegrói hercegnek bizonyára heves rohamait. Andrássy gróf a bájos Ilmának a tekintetben „szabad kezét” adott, és a szabad kéz nem nyult a montenegrói szövetség, hanem gróf Montenuove keze után.

Egyébiránt Bécsben most egy másik szabad kézzel is sokat beszélnek. A persa sahról a ki három év előtti utazása alatt egy és más dologra olyan szabadon tette rá a kezét, hogy a nyoma ma is ott maradt az emlékezetben, és a vendéglősök nem igen örültek ő persa fensége viszontlátásának.

Ugy látszik azonban Nasser-eddim három év alatt sokat civilizálódott. Erre mutat legalább azon tény, hogy mintegy félmillió forint áru ékszereket vásárolt össze, a melyről környezete azt hirteltelte, hogy haza viszi keletre a feleségeinek.

Eszébe sincs! Ellenkezőleg: itt hagyja nyugoton a bécsi nagy opera apró balett-táncosnőinek.

Ime, ilyen hatása van az európai civilizációnak az ázsiai uralkodókra!

De van ennek egy nagy tanulsága. Hölgyeink és politikusaink ne becsméreljék az ázsiai állapotokat. A hol félmillió forint kerül ékszerekre balett-táncosnőknél, az irigylendő állapot, még ha ázsiai is. Igaz, hogy a sah orosz rubelekkal fizet, de hát ez nem változtat a dolgon, mert Oroszországnak is elég kijutott Ázsiából.

Szépek albuma.

Magyarország szépei: ime nyitva a pálya, föl a versenyre!

Egy genális franczia elméjében fogamzott meg a nagy-szerű gondolat, hogy Európa szépeinek arcképeiből albumot állít össze s bemutatja a kiállításon. S miután hazánk híres szép nőiről, Mortillet ur, az album szervezője, Pulszky papához fordult, hogy állítson össze albuma számára egy magyar osztályt:

S Pulszky elvállalta e nagy megbízást, melynél fontosabb aligha nehezült még vállaira. Képzolják önök, a közül a néhány ezer arckép közül (csak keveset mondtunk,) a melyet az udvarlók, a mamák, na még talán maguk a dícsavágyó szépek hozzá beküldeni fognak, kiválogatni a legszembeket! Nem megtérbolyító földadat-e ez?! S aztán kiállani a mellőzöttek hoszujának! Páris, csak három nő közül választott, s a másik kettő mégis mennyi galibát csinált nemcsak neki, hanem egész hazájának. Féltjük Pulszky papát, komolyan féltjük.

Ő azonban, úgy látszik, még mindig kemény legény és bizik magában. Fülhívást intéz hazánk szépeinek tisztelőihez, hogy legkésőbb e hó végeig küldjék be hozzá a „szépek” a „legszebbek” arcképét.

Föl tehát! A pálya nyitva!

Budapesti hírvivő.

*(Jótékony-ság.) A király a lovasberényi tűzkáro-sultak segélyezésére magán-pénztárából 300 forintot, a wein-grabeni római katolikus iskola építésére 100 forintot, s a halaton-udvari helyét hitű egyházközségnek temploma hely-reállítási költségeinek fedezésére 100 forintot adományozott. — Bittó Béni a sárosi tanító fizetésének javítására ezer forintot adott alapítványképen.

*(Részös napló.) Jegyesok: G i a n o n e Adolf m. államv. mérnök és D a b s y Berta kisasszony Budapesten. — V o j k f f y Jankó gróf és F u g g e r-B a b e n h a u s e n grófnő. — H o - m o l a Gyula és F ü l c y Irma kisasszony Nagybányán. — I l g o n Ágost és B a j m o k i Karolin kisasszony Szabadkán. — Dr. R i e s z Ignác és N a g e l Szidónia kisasszony Győ-rött. — Bárány Antal és G l a t z Matild kisasszony Budapesten. — T u r y József földbirtokos és B o r s e k Etelka kisasszony Baján. — Z i m á n y i Zsigmond közjegyző és B a l á z s Julia kisasszony. — T ó t h Károly ügyvéd és özvegy B á r á n y Antalné K.-Sz.-Mártonban. —

K o m á r o m y Károly gazdatiszt és N o v á k Mari kisasszony Tót-Megyerén. — V a d o n Sándor ügyvéd és K o v á c s E r - z e i k e kisasszony N.-Szoboszlón. — V á g n e r Mihály és M i - h á l y k ö v i Anna kisasszony Nagyváradon. — Egybekel-tek: M e n o s t i János és S e b e s t y é n Erzsi kisasszony Vesz-prémben. — U s s e s z a n e k Frigyes és V i d a Gizella kisasz-szony Veszprémben. — B e e r József és G e r g e l y Mária kis-asszony Veszprémben. — A r n o l d Sándor újvidéki alügyész és J o s i n o v i c s Angela kisasszony. — F r a u e n h o f f e r N. segédszolgabíró és O s z t o i c s Vilma kisasszony Gattaján. — S t i e g l e r Gusztáv evangélikus lelkész és L o o g Emma kisasszony Aradon. — B u g y i Sándor református lelkész és B o r s o s Irma kisasszony Hegyhát-Szent-Miklóson. — S z i - l á g y i Dezső és F r a n z e l Leopoldine kisasszony Nagy-Váradon. — K o l t n e r Samu kereskedő és B r a u n Rózsa kisasszony N.-Dobronyon. — C s i k o s Lajos és R o y m o n d Irma kisasszony Budapesten. — K r o p a c s e k János keres-kező és S t r e s z n á k Hermina kisasszony Fótton. — N é - m e t h György siklósi segédszolgabíró és E g e r s z e g h y Ilka kisasszony. — S c h ö b e r l Károly és G a b á n y i M a - r i s k a kisasszony Szathmárt. — S t h y m m e l Lajos és C z e - k e l Mária Veszprémben.

*(A gazdasszonyok árvaházából) közelebb három olyan leány lépett ki, (elhelyezést nyerve,) kik betölték tizen-hatodik évüket. Ezek helyére számtalan árva folyamodott föl-vételre, kik közül a választmány az öt legelhagyatottabbat vette föl, ugymint: Marchot Emmát a fővárosból, Kiss Len-két Kocsról, Schleinig Arankát Földváról, Linczbauer Em-mát Györkönyről, Lenca Paulinát és Bujáki Marit Modorról. A választmány ezuttal köszönetet szavazott mindazoknak, kik az árvaház számára könyveket, élelmi szereket, ruhaneműeket stb., küldeni sziveskedtek. Gráczból Stühlig Heléna egy snját-készítményű csinos képet küldött az intézetnek. A gazdasági bizottság elnöke jelenté, hogy az árvaház júniusi költsége 1161 frt 78 kr volt, s a növendékek 203 darab női kézimun-két készítettek. Az egyletbe új tagokul beléptek: Csapó Pálné százforintos alapítónak s dr. Hasenfeld Manóné rendes tagnak.

*(Az írói segélyegylet) a most lefolyt félévben 43 se-gélyezett közt 4920 frtot osztott ki, rendkívüli segélyben része-sült 12 beteg író, illetőleg írók özvegye 575 frt erejéig, négy te-metés költségére kiadott az egylet 250 frtot, összesen tehát 5735 forintba megy a segélyegylet félévi kiadása. — Hogy az egylet jövőre is adhasson beteg írók s írók özvegyei számára rendkívüli segélyezéseket, arra az irodalombarátok, egyletek, intézetek nemeslelkű adakozásai szükségesek, mivel a tökeva-gyon kamatait és az állami segély összegét egészen a rendes évi segélyezések veszik igénybe. Az évi költségvetés összege 10.640 frt, melyből az összes kezelési költség csak 1020 forint.

*(Simonffy Kálmán,) ki az országos magyar királyi zeneakadémia részére élte hosszágig tartó 20 drb arany ösztön-dij-alapítványt tett a magyar zeneészetbe magukat leginkább kitüntető növendékek számára, s miután az ez évi nyilvános magyar zeneeladáson jelen nem lehetett, a kitüntetései soro-zat megtételével az akadémia igaztóságát bizta meg, mely a növendékek közül Kalmár Lenke, Nikó Hortense, Nobl Irén, Kont Ilona, Hipp Ilona, Koderle Róza, Gosztanyi Béla, Weisz József, Busse Alvin akadémiai növendékeket ítélte kitüntetésre érdemeseknek.

*(A Margitszigetről.) A sziget kitűnő vendége, a belga királyné pár nap előtt utazott el Szent-Antalra. Utolsó este kinn vacsorált József főherceg családjával együtt a felső vendéglő

előtt, hol a Rodich-ezred zenekara játszott. Az utolsóelőtti zenedarab előtt a főherceg a karmesterhez lépett és magyar nyelven megköszönte neki az élvezetet, melyben őt és vendégét részesítette, a kezét szorított vele. A közönség tapsolt, a zenekar pedig egészen föl volt villanyozva.

*(Kongresszusi képviselőnk) jutalma sem maradt el. Andrásy hercegi czimet nyer, Károlyi gróf a szent István-rendi nagykeresztjét, báró Haymerle a Lipót-rend nagykeresztjét és Teschenberg a másodosztályú vaskorona-rendet kapják. Boszniaé: meg is érdemlik.

*(A nubiai karaván,) mely most az állatkertben látható, érdekes látvány. A nubiaiak (sapi-árnyalatu, bozontos sziczkók) czinező népzene mellett hadonázó fegyvertánczot járnak, dőngetik pajzsukat, forgatják kelevézeiket. Az állatsereglet, mely majdan európai zoologikus kertekben fog azétozslani, kevésbé mutogatós látnivaló. A forró-égálji állatország képviselői csekély kivétellel mind még csak nagyreményűek; az elefántok skót ponny magasságu, agyaratlan fiatalok példányok, a strucz-főkokon csak most pelyhedzik a toll, a rhinocéros pedig (külön gazdája is van: egy csinos szerezesen fiu) sőtéanyi apró szörny, ha két tülök van is az orrán. A két zsiraff is csak egy-egy éves caikó. De hát állatkertek számára nem is lehet vén állatokat összefogdosni. A tevék, dromedárok (melyekkel karaván-vonulást is produkálnak,) már anyányiak, ugyazintén a szamarak, antilopok és kecskék is. A karavánt érdemes megnézni, mint tarka nép- és természetrajzi látványt.

*(I. Rákóczy Ferenc emléklapja.) A kaszai premonstreiek szentélyének északi falában egy régi emléktábla van beillesztve, melyről még a kaszaiak közül is kevesen tudnak és még kevésbé sejtik, kinek emlékéit jelöli. Elő Rákóczy Ferenc emléklapja az. A czimer-kép öt méter magas, harmadfél méter széles és művészi faragványu fa-munka, a közepe vert ezüst. Különösen érdekes a szegélyzet, mely különböző régi fegyverekből van összeállítva. A felirat a következő: „Legmagasabb urunk Rákóczy Ferenc, isten kegyelméből Erdély választott fejedelme, a magyarországi részeknek és a székelyeknek ura, Sárosmegye örökös főispánja és ugyan e megyének feje és örökös grófja, stb. Meghalt az urnak 1677. évében julius 6-dikán, életének 31. esztendejében.” A nápolyi tudós társaság fölkerlte a kaszai polgármestert, hogy ez emléklap hű másolatát számára készíttesse el. Miskovszky tanár ezt magára vállalta és már utban is van a másolattal Nápoly felé.

*(A kaszinó) nem csak kifütyölendő színésznők uti költségére tud gyűjteni. Gyenes, a szinitanoda most végzett növendékeinek bizonyára legjelesebbje, a vizsgálati előadáson III. Richard egyik jelenésében annyit tanusított, és a jelen volt főurak tetszését annyira megnyerte, hogy legott aláírási ívet nyitottak, hogy a fiatal színésznek módjában legyen a külföldi szinpadok tanulmányozása. Gyenes a nagyváradi színházhoz szerződött, hová már leutazott, ősszel azonban visszatér a fővárosba és kaszinó költségén Párisba megy.

*(A zöldbe járókról) atyailag akar gondoskodni az öreg Havas Pál, a külteki erdőbizottság elnöke. Előterjesztést tett a tanácsnak, mely szerint a gazdasági hivatal tárában levő és jövőben odakerülő könyv, nevezetesen régi lépcsőfokok, kőoszlopok, medenczék és faragott kődarabok, melyek a hogyyek között különféle czélokra igen jól használhatók, bocsátásának elismervény mellett rendelkezése alá. A tanács ezt elfogadta és utasította Lembacher Antal fővárosi Duna jobbparti gazdát, hogy az efféle könyveget szállítsa ezentúl a Szép Juhász-néhoz, hogy így lassan a hegyvidék minden része padokkal és a

nagy közönség kényelmére pihenő helyekkel és egyéb ily szükségletekkel ellátassék.

*(A margitszigeti fürdővendégek) ez évi első tánczesztélyét szombaton éjjel tartották meg a nagyvendéglő éttermében, vagy százhusz vendég, fiatal szép asszonyok, ifjú leányok részvéte mellett. A vigalmat rendező ügyvédjelölteket az a terv vezérelte, hogy a császárfürdői platánok egykori közönségének ma is sokszor emlegetett tánczesztélyeit itt támaszszák föl újra a nyári kirándulások e legdivatosabb és mondjuk: legkedveltebb helyén: a Margit-sziget felső táncztermében. A főváros szépei és tánczosnői szép számmal jelentek meg, de a tulajdonképeni „fürdővendégek,” akár gyógyszerpontból, akár más ok miatt nem tanusítottak kellő részvétet. Pedig a fürdő hatásos gyógyszerközeihez csak jóltevőleg járult volna a kedély- és lábvillanyozási kísérlet. A mulatság nem is tervezetű, hanem inkább barátok, jó ismerősök közt rögtönzött kirándulással egybekötött táncmulatsághoz hasonlított. Szóval a gondtalan vidámság és zavartalan kedv és egyetértés első győzelme volt a fővárosban beköszöntött holt ivad fölött. A tánczosnők, majd mind egyszerű, házias öltözékben jelentek meg. Az első francia négyes sok szép tánczosnői közt ott voltak: Schnierer Aladárné, Farkas Emilné, Hausner Károlyné, Földváry urhölgyek, Gerenday Ilonka, Jenei Vilma, Pórfi Ilka, Emilia, Nasztl Elma, Schwartz Emilia kisasszonyok, Voigt, Skriván és Saxlehner nővérek stb. A rendezést Gerenday György és társai ügyesen, tapintatosan vezették és midőn az éjjeli két órakor távozó társaság a külön hajóra szállt, általános volt az ohajtás: hogy esikertült mulatság folytatása két hét múlva okvetlenül bekövetkezzék. Elismeréssel említették a gőzhajó-társulat derék főképviseletjét, Medgyaszay királyi tanácsost, ki mind e, mind a következő vigalmak közönségének hazaszállítására ismert készségével ajánlotta föl a külön-hajót. Az összejövetel kezdeményezőjének, Ertl főügyelőnek pedig ott helyben adták át lekötendő modora és figyelmes intézkedéseért a megillető köszönetet.

*(Az angol társalgó kör) nyári kirándulásán az angol nyelv barátai számosan jelentek meg úgy Budapestről, mint a regényes zugliget nyaralóiból a „Szép Juhász-né”-nál. Különösen sok szép hölgy volt jelen. Londonból is volt két vendég: John Fretwell, az ismert magyarbarát, és J. B. Burkett, ki Fretwellel jött hazánkat meglátogatni, ezuttal nagyobb üzleti vállalatokat is tervezve. A nagyüzámú vendégek a délutánt társas játékokkal töltötték el. Este nyolcz órakor volt a diszvacso, melyben hatvannál több vendég vett részt. Vacso után következett a táncz, melyben a londoni vendégek is jól érezték magukat.

*(A Mátyás-templomnak) déli homlokzatát Budavárban egészen lerontották. Új pilléreket fognak még a nyáron az alap fölé rakni, hogy stílszerű összhangba hozzák a falat a már teljesen kész déli homlokzat falával. Ha ez elkészül, a sor az északi falra kerül, melyet nehéz feladat lesz majd megazbadítani a hozzá tapadó pénzügyminiszteriumi ódon palotától. A költség eddig 150,000 fira rug.

*(Kincsem) már Angliában van. Sportmann a Kincsem vetélytársairól szólva, azt mondja: „Petrarch már most is úgy odáig van, hogy nem mehet; Hampton talán megjelen az induló ponton, tavali fölényére gondolva, de úgy látszik, hogy legjobb napjait már lejárta. Verneuil meg fog jelenni a goodwoodi harang kongására, ő leend valószínűleg a főkedvencz, de szüksége lesz minden szerencsájére, ha Kincsem egészségesen és versenyre készen megjelen.”

*(A magyar lovak) a hamburgi gyepen is becsületet vallottak. A pénteki futtatáson a hamburgi nagy handikap-díjat (6000 mark) Apponyi gróf Rokokkoja nyerte el, a kan-cza-díj (2000 mark) Sztáray János Altonájáé lett, végre az eladó versenyen (1000 mark) Wesselényi Béla báró Bánkbanja lett a nyertes. Másodiknak s harmadiknak is csupa magyar és osztrák lovak érkeztek be: Henckelé, Baltazi Hektoré, Kinskyé és Metterniché.

*(Bosznia-ban) Ch. lovag, miniszteri tanácsos a bécsi császári királyi belügyi miniszteriumban, kiről azt beszélük, hogy Bosznia és Hercegovina tartományok polgári ügyeinek szervezésével leendő megbízva, már is annyira el van árasztva folyamodványokkal, hogy azoknak elolvasására is alig marad ideje. A legutóbbi napokban Magyarországból és részint magánosoktól, részint nyugdíjazott tisztviselőktől számtalan ily kérvény érkezett a miniszteri tanácsos ur kezéhez.

*(Petőfi Ausztriában és Ausztráliában.) E czim alatt Meltzl Hugótól egy tárczát közöl a kolozsvári Magyar Polgár, ismertetve az Ausztráliában Macedonban lakó Miss Gordon s Rollet Herman ausztriai költő Petőfi-fordításait. Megemlíti Meltzl, hogy Ausztriában ez az első fordítása, míg Ausztráliában Miss Gordonon kívül Allan Georg Cameron is fordított Petőfiből és pedig gael nyelvre.

*(A mozgósított tisztviselők) illetékeire vonatkozólag a fővárosi tanács a nőtlen tisztviselőknek egyáltalán nem kíván fizetést adni, hanem csak a szálláspénz kiadását ajánlja, a nőknek pedig a szálláspénz s a fizetés két harmadát javasolja. A tanács ez indítványt a városi közgyűlés elé terjeszti.

*(Ritka háziur.) Jakabffy István csanádmegyei birtokosnak Budapesten is háza van; e házban két lakója, kiket a rossz viszonyok tönkre juttattak, nem tudtak házbört fizetni. A ritka háziur nem mutatott ajtót a szegény embereknek, ellenkezőleg kijelenté, hogy mindaddig, a míg helyzetük nem javul, ingyen lakhatnak házában. Sőt tovább ment. Ez inségesek egyikének családjában beteg lett valaki, s Jakabffy ingyen rendelkezésre bocsátá orvosát és a gyógyszer-tárai költségeket is fedezte. Sok ilyen gazdag emberharát kellene.

*(Nyolczszázhatvan forint a Dunába.) Egy fővárosi kereskedő cég szolgája 860 frtot vitt át Budára. A pénzt, hogy el ne veszítse, a markába szorítva tartotta. A lánczhidon egyszer csak egy erős szél lekapja a kalapját. Emberünk ijedten a kalapja után kap, mire a szép bankók is száronyra kapnak s repülve szállnak a Dunába. Képzeltetni a szegény ember kétségbeesését, kinék ujpesti kis háza alkalmasint utána uszik az elszállt bankóknak.

*(Szerelemes koldus.) A medve-utezában a napokban egy rongyokba burkolt fiatal ember járt házról-házra koldulni. Az ott lakó R. miniszteri tisztviselő lakásába nyitván, annak igen cinos ifjú leánya nyújtott neki alamizsnát. A szép fiatal lány oly nagy benyomást tett a koldusra, hogy az alamizsnáját elejtve, megragadta a leány kezét s mohón megcsókolta. Azután a neki nyújtott alamizsnát ott hagyta s el-sietett.

*(Ritka bocsú füzettel) nyílik meg a Kisfaludy-társaság könyvkiadó-vállalatának második évfolyama. Arany János átengedte legujabb költeményeit, melyekből eddig csak tíz jelent meg. A költőnek nem volt szándékában ez új füzetet kiadni, a Kisfaludy-társasághoz azonban meglehetősen emlékek fűzik: ott tünt föl először Toldijával, később pedig huzamos ideig volt a társaság igazgató-titkára. Az új sorozatban Gyulai Pál dramaturgiai munkájából mindenesetre lesz egy kötet. Regényt is fog-

nak kiadni s meglehet egy válogatott kötetet Csató Pál, e feledésbe ment jeles tollu régibb írónk magvas beszélyeiből.

*(Új zeneművek.) A Rózsavölgyi és társa cég kiadásában ujabbán két magyar népdal jelent meg. Egyiket Pauli Rickhard, ki énekhangra alkalmazta és zongorakísérettel előlátta, Luby Gyula nótájának nevezi; a másik szintén Pauli átirata s ez a kezdete: Ha benézniél ablakomon egy este. Ára ennek is, annak is 50 kr.

*(Halálosások.) E hét folytán meghaltak: Kremer Etelka 25 éves korában Aradon. — Özvegy Rihmer Jánosné, született Nentwich Adél 69 éves korában Pécsen. — Bakos Lajos tanító 90 éves korában Fortán. — Gollinger Ede a nyomdászegyesület tagja 38 éves korában Budapesten. — Goczlerk Károly nyugalmazott városi igató 64 éves korában Budapesten. — Blauhorn Gusztáv kereskedő 54 éves korában Pécsen. — Strauss József főlempi tanító Kőszegen. — Rózsa János kis-nyomi plébános. — Darvas-tói Szentirmai József, a vaskorona-rend lovagja 52 éves korában. — August Istvánné, született Antal Róza Szombathelyen. — Kutenner Jánosné, született Szerich Anna asszony 79 éves korában Veszprém-ben. — Dr. Franciszi Kázmér, a magyar jelzálogbank jogügyi tanácsosa Kierlircben. — Németh Samu budapesti ügyvéd 63 éves korában. — Pósa Antal királyi tanácsos 63 éves korában Hátzegen. — Dr. Paulini János orvos 72 éves korában Nagyváradon. Béke hamvokra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház: zárva.

Népszínház. Egész hóta Stragoff Mihály utja adott.

Hiába keresnők színészeinket a fővárosban. A nemzeti színháznak szünideje van, a népszínház is szabadságra bocsátá legjobb erőt. A közönség természetesen zugolódik egy kicsit s szívesebben venné, ha Rákosi akkor adna színészeinek szabadság-időt, mikor a nemzeti színház előadásokat tart, de hát kénytelen ebbe is belenyugodni.

A nemzeti színház tagjai főleg Kolozsvár felé huznak. Ujházi most vendégszerepel ott, a közönség tetszése mellett. Ujházi nem ismeretlen a kolozsvári közönség előtt; néhány év előtt, még jó formán mint kezdő, de a kinek kiváló tehetségét már akkor is fölismertették, kedvence volt a királyhágn tui fővárosnak. Vele vendégszerepel Benedek Lajos is, kinék játéka szintén tetszik a kolozsváriaknak. Utánok Vizvári fordul meg ott és reménylik, hogy Prielle Kornéliát is megnyerhetik néhány vendégföllépésre, ki most Gyöngyösön aratja a babérokat.

Érdekes vendége lesz a kolozsvári színháznak a mi kis Szigligetinénk is, a ki már oda utban is van. A népszínház kedvence kis másod-primadonnája négyszer fog föllépni e színpadon.

Nagyvárad vendégei a Feleki-pár, utánuk jön Vizvári, kit a nagyváradiak most sem feledhetnek el. Valószínű, hogy föl fog lépni neje is, talán a „Nagyás hóhortja“-ban, mint a kis pajkos poeta-gyerek, mely a tehetséges fiatal színésznőek egyik legjobb és legujabb szerepe. Föl fognak lépni Nagyváradon Kurzweil Janka és Örley Flóra kisasszonyok is; mind a kettő e város szülötte és a jövőjükhöz nem ok nélkül szép reményt kötnék. Amaz az opera terén küzdhet ki magának díszes állást, ez utóbbiban pedig pár év múlva a legkedvesebb operette-énekesnőt fogunk birni.

A nagyvárad színházról szólva nem hagyhatjuk megemlíteni nélkül, hogy Mándoki, a színház igazgatója, ép most szerezte meg a „Corneillei harangok” előadási jogát. Néhány kellemes estére lesz tehát kilátása a nagyvárad közönségnek a vendégszereplések lezajlása után.

Szathmáryné ez idő tájt Érsek-Ujvárt vendégszerepel Balogh György társulatánál. Egyelőre három előadásra van megállapítva föllépése; a közönségtől függ, hogy kitűnő művésznőnk játékában többször is gyönyörködhessek.

Divattudósítás.

A sok oldalról, és gyakran jogosan is megtámadott divatnak lehetetlen némi jó tulajdonait be nem ismerni, ha csak nem vagyunk elfogultak és egy kissé igazságtalanok. Ha egyéb jó tulajdona sem volna azon egyenél, hogy kényelmesen nyújtja adományait minden izlésű és állású hölgynek, már akkor is elismerésre méltó lenne törekvése; mert mai nap csakugyan leginkább az egyéntől függ, ha jól, avagy rosszul öltözködik, és ez esetben csak azt bizonyítja, hogy nem tud kellő választást tenni a meglovó tárgyak közt, vagy nem fogja föl állását és azon eszközöket, melyek az öltözékre nézve rendelkezésre állanak.

Mert hát, hogy azonnal példával bizonyítsuk be állításunkat, a ki kényelmetlenül találja az uszályos ruhát, az bátran rövid ruhában is járhat, a mely éppen olyan divatos, mint a hosszú. A kinek a princesse egyenes, szűk volta nem tetszik, annak a felöltő, a lebbentyűs derék vagy a rücsös blouze-ra is eshetik választása. A divat olyan szabadelvű, hogy mind ezeket helybenhagyja. A ki megkedvelte a polonaise-t, ám viselje tovább is, ha pedig változást óhajtanak, vegyék elő a tunique-et, vagy a díszített szoknyát, hozzá a félig testhez álló kabáttal. Azért a mai divatról nem lehet egyes számban beszélni, mert olyan sokféle az, mint az izlés és felfogás sokoldalúsága. A három egymás mellé állított szoknya: a hosszú uszályos, melyet vagy egy zsinór segítségével kell felhuzni, vagy közben cipelni, a rövid szoknya és a félig hosszú ruha, a mely hátul tenyérrégre a földön húzódik. A többször említett rövid öltözék csak nem akar igazán lábra kapni! És csudálatos, hogy éppen a középosztály mellőzi azt, és leginkább a gazdag és előkelő hölgyek kedvelik. Kirándulásokon, sétákon, fürdőben, majdnem kizárólagosan rövid ruhákban látjuk őket. Igaz, hogy a rövid öltözékhez nélkülözhetetlen a csinos cipő, színes harisnya, mindig tiszta alsó ruhák, stb. De bárki is menjen ki az utcára, mindig figyelemmel lesz az iránt, hogy bár egyszerűen öltözködjék is, mégis a rend, tisztaság és csín ellen ne kövessen el hibát.

A szerényebb állásban levő hölgyek úgy látják mégis legjobban szeretik a félig hosszú ruhát, ámár az az utcán felomelve, nem emeli az alak arányosságát. Vannak hölgyek, a kik csak reggeli bevásárlások vagy faluhelyen viselik a rövid ruhát. A viseltes hosszú ruhákat olyan könnyen lehet rövid ruhákká átalakítani. Rendszeren a szegélye kopik el a hosszú ruhának; e kopott részét a szoknyának le kell tehát köröskörül vágni, kívánt hátul, a hol uszályt képezett, új beléssel és befoglaló zsinórral ellátni és más díszítést tenni az aljára. A rövid ruha felső része nem esik semmi változás alá, ki hogy szereti, úgy készítheti azt: testhez álló derékkal, rücsös blouze-sal, tunique-kel, vagy polonaise-el. Csak a princesse-forma veszi ki rosszul magát rövidre szabva, mert ehez csakugyan oda tartozik az uszály is.

Végezzük be csevegésünket a jelen számhoz mellékelt divatképünk leírásával.

Az első alak sötétebb és világosabb olíve-zöld nehéz failléből készült fényes látogatói ruhát tüntet fel. A szoknya eleje és oldalrésze plissébe van szedve, a hátrésze pedig mindkét színd selyemből álló fodrokkal és finom csipkével díszítve. Az écharpe-féle tunique, valamint a derék, ujjak és fodrok gazdagul ki vannak hímelve. E ruha ára 160 ft és Alter és Kisse urak udvari szállítók műterméből való, a hol hasonló fényes öltözékek a legközelebbi idő alatt készülnek el, de a hol egyszerűbb és jóval olcsóbb készítmények is nagy választékban kaphatók. Az olasz szalma kalap egy szalagsokorral és hátul virággal van díszítve. Ára 12 ft.

A második alak világos kék csérna vászonszövetből készült nyári ruhát mutat be, princesse szabásra készült tunique-kel. Az egyes részek marinkék passepoil-lal vannak befoglalva, ugyan e színd fodrokkal van díszítve az alj és tunique, és ugyan ebből áll a két nagy csokor is, mely a tunique-t díszíti. E ruha ára a nevezett teremben 45 frton kapható, termé-

zetesen jóval olcsóbb, ha ruháinkat magunk készíthetjük — A szalma kalap kék szalaggal van díszítve, drapp tollal és hátul egy szép rózsával. Ára 14 forint.

Számrejtvény.

Biteó Szilárdatól.

11. 6. 5. 3. 7. 9. Veled játszó szép délibáb,
Égből eredt csatlóka csab.
27. 25. 11. 20. 26. 22. Isten teré, költő tessi;
Hasznát mindig sok más vesz.
10. 24. 13. 2. 14. 15. Kinek sem ez a hazája sincs,
Szól annak a magyar: „Abrincos!”
19. 1. 11. 16. Jó órában így nevezed,
A kit szeretesz, — nem togered!
17. 28. 8. 18. 13. 12. 9. Leghíresebb molnárlegény;
Harcban bor- és táncz nál szerény.
28. 7. 7. 18. Kell tenned! Ez szűkség, gyönyör!
És im a vég — gyakran csömör.
4. 21. 14. 11. Házat gyaláz, sorávy tetem,
De kedvelik, hol nyúl terem.
1—28. Mit átkozod bus sorsodat?
A földi lét nem kárborat!
Kert a világ! Vegyes terem
Tövis, virág a téreken.
Hagyd a tövist! Virág után
Nyujtsad kezod — késő-korán!
Tennszen hi bád, ha nem teszed
S mindenhol a silányt szeded!
Igy értem én a így oktatom
Példáztató kis mondatom.

Megfejtési határidő: augusztus hó 7-dike.

A f. é. 24-dik számban közölt rejtvény értelme:
Sakkcsalány.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Szentpéteri Jolánka, Moesz Gézáné, Ujfaluzy Károlyné, Hidasay Pakay Ida, Prilisauer Mariska és Karola, Gedenczöl Borsitzky Paula, Lukács Györgyné, Ferencsevics Teréz, Marosy Etelka és Izabella, Györffy Gyuláné, Mandula Ida, Majovszky Margit, Schwartzkopf Ida, Koronagh Sark Hermin, Mózes Anna, Francesek Berta, Steiner Sarolta, Fülöp Juli, Nagy Mariska, Krakkay Mária, Ifj. Liebner Józsefné, Hosszu Elekcs Matild, Zákány Matild, Farkas Bella, Joó Tiuka, Mészáros Mariska, Ravisnyei Raviczky Erzsébet, Peterdi Pap Erzsébet, Frantz Albert Adél, Magyar Leontin, Berzsenyi Katinka, Hámos Klára és Mariska, Oláh Mária, Koronka Mártonné, Székely Margit, Tóth Irma, Völgyesi Zsuzsika, Cseh Marcsa, Fekete Julia, Buday Róza, Fényes Antalné, Joób Tekla, Molnár Etelka, Király Lilla, Losouczy Malvin, Fehér Károlyné, Bartók Emilia, Földváry Kamilla, Kádás Neill, Koller Janka, Fáy Klémma, Mészáros Izabella és Jolán, Ladányi Ella, Pápai Mari, Kóor Sándorné, Sellyei Lina, Nemes Flóra, Jávör Anna.

A 23-dik számban közölt rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Ravisnyei Raviczky Erzsébet, Udvardy Jolán, Szabó Krisztina, Mel-ler Ida, Czorda Tercsi, Pap Juliska.

Tartalom.

Margit asszony háziszere, Váka L.-tól. — Tehetném... Dongi János-tól. — A boldogságról. — A Kogge család, Beets Miklóstól. — A logyező — Egy hét története. — Szépek albuma. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Kalendfélék. — Megbízasok tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Feloldó szerkesztő, kiadó a lap tulajdonos: EMILIA.

28-dik szám.

Julius 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL

Muzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
							kelte	nyugta
							óra perc	óra perc
Julius	14	Vasárnap	F 5 Bonavent.	F 4 Kamillus	2 A Bold. A. ruh.	13 Cziezella	4 17	7 53
	15	Hétfő	Apostol. oszlása	Apost oszl.	3 Jácint	14	4 18	7 52
	16	Kedd	Karmelh. B. asz.	Faustua	4 Kret. Andr.	15 Demuth	4 20	7 51
	17	Szerda	Zoroard, Elek	Zobor	5 Athanáz	16	4 21	7 51
	18	Csütörtök	Arnold, Kamilla	Rozina	6 Math. Tamás	17 Böjt., templ.	4 23	7 50
	19	Péntok	Paul. Vin. Arzen	Arzen	7 Prohóp	18 Dorottya	4 24	7 49
	20	Szombat	Illés prófeta	Illés	8 Pongrácz	19 Sab. Dibbre	4 25	7 48

V i d é k i t á r c z a.

Vidéki nőegyletek is felkarolták volt a jótékony tö-rök bazár eszméjét a több városban: így Szegeden, Nagyváradon, Székesfehérvárott, hölgybizottságok alakultak a bazár rendezésére. Most, hogy a dolog hónapok óta alszik a fővárosban, a vidéki bizottságok kérdezősködtek a gazdaszonyok egyleténél, hogy mikor küldi meg már a Konstantinápolyból érkezett árukat a bazár számára? S az egylet azt felelte, hogy a bazárból egyelőre mi sem lesz, mert a pénzügyminiszter az árukat nem adja ki a várnáz pinczéiből.

Pozsonyban katonás vendégszeretethez részesültek a közép-tanodai tanárgyűlés tagjai. Fiedler ezredes, katonai térparancsnok pénteken az egylet tagjait a várkertben rögtönzött kedélyes estélyre hitta meg. A katonai zenekar üdvözlő indulója fogadta a vendégeket, kik a kert szépségeiben és kilátásában gyönyörködve, szívélyes társalgásba elegyedtek a Salvator ezred tisztikarával, azután neki gyürkőztek a tekérésnek, harcra kelve egymás ellen. Később a zeno katonai jelt adott az étkezésre és a vendégek csakhamar terített asztal előtt találták magokat. A vendégazereit ezredes maga főzte a katonagulyást, maga szolgált borral és gulyással a tanügy harcosainak, kik nem egyhamar fogják elfeledni a derék, vendégazereit ezredest.

Szegeden égi háború volt a napokban. Egészen beöt-tödött az ég az ónsulyu fellegektől a egész délután cikáz-tak a villámok és dörgött az ég. A vihart megelőzőt szélvész nem egy ház ablakait törte be, bezúzta a minoriták templo-mának tornyán levő egyik redőt. Fél öt óra tájban beállt a zivatar egy szemvakító villámaugárral, mely a Maros közepébe csapott, a melyet hatalmas dördülés követett. E dördülést szakadatlan láncolata követte a villámoknak, a mi a ritkább természeti tűnemények közé tartozik. Egymás után négy vil-lám ütött a földre, siketítő, recsegő hangú dördüléssel. Szeren-caére schol sem okozott kárt. A szél korbácsolta a sűrűn omló záport a istenkisértésé tévé a járás-kelest. Hat órakor esende-sedett a borzasztó idő, az ég azonban tovább is borult maradt a egy elkésett villám még késő este is emlékeztetett a levegő tulságos villanyosságára.

A vidéken az utóbbi napok égi háboruinak nem egy helyütt emberélet is esett áldozatul. Baranyában a laki pusztán egy aszony és két gyermek, Hercegmárokon egy ember, Ka-rancson és Kácsfaluban szintén egy-egy embert sujtott agyon a villám. Somogyban az ottani jegyzőnek irodájába csapott le a villám a az ép ott levő jegyzőt a beállott nagy légáfrusodás oly mérvben érintette, hogy még mai napig sem tud beszélni. Besztercze tájékán ölt meg a villámcsapás egy ifju leányt, egy aszonyt életveszélyesen megsebesített a öt más egyén kisebb-

nagyobb mértékben sérülést szenvedett. Nagy-Szebenben há-rom helyen ütött le a villám, de nagy károkat nem okozott. — Szepesmegyében Ponyaván négy nőt és egy férfit ölt meg mezei munka közben a villám.

Pécsett, mint minden évben, úgy az idén is Pál napján összesereglettek a vidéki fiatal „sokác” leányok bizarr nem-zeti öltözékükben, hogy megpróbálják szerencsájüket, hátha majd beléjük szeret egy-egy fiatal legény. Egyik kurta kocsmá-ban délután dudaszó-mellett fáradhatlanul ugrálták a „koló-nemzeti tánczot és annak végeztével hereze-hurcáztak, mely náluk a szerelem kezdetét jelenti. Az „öregek” egész komoly arczal nézték végig a mulatságot a csak midőn a leány meg-jelent a fiatal emberrel a ki őt nőül venni szándékozik, öltöttek vig arczot. Itt azután nyomban megegyeztek a hozomány fe-llett a fiatalok mint jegyesek tértek haza.

Különfelék.

(Hohenlohe herceget,) a király főudvarmesterét bal-esot érte. Gróf Wilczeknél volt ebéden Korneuburgben, a mi-dőn az asztaltól fölkel, rosszul lépett a ennek következtében most a szobát őrzeni kénytelen.

(A spangol király bánata) fiatal neje elhunyt a fölött oly nagy, hogy környezete nem képes vigasztalni. Egy madridi távirat szerint le akar köszönni, hogy a magán-életbe vonultan egészen csak Mercedese emlékének éljen. Mindent elkövetnek, hogy e szándékáról lebeszéljék, de eddig még nem sikerült.

(A persa sah Bécsben) volt és jól mulatott, habár sok bajt okozott a főudvarmesternek, a ki hiába állapítá meg a nap programját, miután a kényelem szerető sah nem az előirt sorrend szerint intézi dolgait, hanem a mint kedve hozza magával. Ez egy kicsit a bécsi népet is bosszantotta, mert bármennyire szerette látni a nap fiát, hiába ácsorgott a palota előtt, a sah nem akkor kocsizott ki, a mikor remélték. A nagy ur az operát látogatta legazorgalmasabban, hol kedvéért minden este baletet adtak elő. Már föl is vezettette magát a szinpadra, megismerkedett az első tánczosokkal, a a persa fejedelem tud udvarias bókokat is mondani a könnyű lábu, könnyű öltözékű leánykáknak. Látogatásokat nem szívesen fogadott; még ha a császári ház tagjai keresték is föl, mint pél-dául e napokban Salvator főherceg, akkor sem igen lát-zott rajta, hogy örömet látja vendégét. E napokban ismét udvari díszebéden kellett jelen lennie, (habár legjobban szeret maga ebédelni.) Ebéd után látogatásokat tett, a aztán meglekintő a

római fürdőt, majd a Prateren kocsizott egy ideig, aztán haza térve, közel fél millió értékig ékszereket s egyéb csecsebecskéket vásárolt, melyeket magához rendelt, hölgyci számára. Csütörtökön utazott el.

*(A medve bőre.) A kongresszus előtermében valaki Bismarck és Beakonsfield következő párbeszédét leste el. Bismarck azt kérdezte az angol miniszterelnöktől, alkalmasnak találja-e a csütörtöki napot a bucsulakomára? „Herczegséged már ma beszél a békéről és bucsulakomáról? Hisz ez annyit tesz, mint előre eladni a medve bőrét” — „Nos hát miért nem öli meg a medvét?” — „Hiszen épen azt akarom”, válaszolá Beakonsfield és Bismarck is kénytelen volt mosolyogni e szójátékra.

*(Szerkesztő keresetlik.) A Drezdener Volkszeitung social-demokrata lapnak egész szerkesztőségét átutaztatta a rendőrség, s a kiadó a lap hirdetési rovatában most szerkesztőt keres. Kiírja a kellékeket is, melylyel a pályázónak birnia kell. E kellékek a nép iránt melegen érezni tudó szív, jó gyomor a kormány s a rendőrség zaklatásainak megemésztésére, derék tüdő, hogy esetleg a börtön levegőjét kiállja, és jó orr, hogy előre megérezze a fricakát, melylyel megtisztelni akarják és jókora adag részvét a német kormány lelki szegénységének elnézésére.

Megbízások tára.

Uj-Létára F. J. urhölgynek: Vettem küldeményét és annak idején a legzivesebben fogok eleget tenni ohajtásának.

Bervére P. A. urhölgynek: Fennakadás nélkül fogom küldeni.

Nagylakra S. V. B. urnőnek: El van küldve.

Hadadra M. Gy. urnőnek: Legközelebb veszi a kívántat.

Ivanochfalvára M. M. urhölgynek: Igen örülök, hogy szolgálatára lehettem.

Deméandre H. U. A. urnőnek: El van intézve.

Kassára Ny. L. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Egorbe F. A. A. urnőnek: Az egyiket mielőbb megküldöm, a másikra nézve szives türelmöt még egy pár hétig igénybe fogom venni.

Sopronba G. A. urhölgynek: Fájdalom, ez olyan általános hiba, melyet ma-holnap nem is fognak többé hibának tartani.

Nagyváradra H. J. urnőnek: Köszönettel vettem.

Kapocsra K. M. urnak: Köszönettel vettem, csak hogy még egy ideig nem kerül rá a sor.

Előfizetési fölhivas

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhasabások és könyvmatu arcképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévönként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A keroskedelmi tanácsos házában, Marlittól 3 kötet.

Mit tegyünk? Bernyaevszkytól 3 „

Fülöp szerelme, Feuillet-től 1 „

Vinetta, Vernertől 3 „

A gavallérok, regény, Csengey Gusztávtól 2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-ával, összesen 240 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemcs irányu könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 krt.

Könyvmellékleket azonban csak azon t. előfizetőinknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévönként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak uj előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,” „Ifjabb íróink és művészeink arcképcarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfizető után 12 kötet érdekes regénynyel kedveskedünk.

Együttal fölhivom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legzivesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, június hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21 dik sz., 2-dik emelet.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. e. közönös jutányos áron, díszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékeőbb magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E táblák kiválóan ajánlja díszes kötetek, mely alkalmasak teszik, hogy bármely család könyves szobájának vagy könyvtárának díszére szolgáljanak, valamint tartósságuk és okosságuk, a leggyengébb kötés árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni evfolyamához is megrendelhető.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis linom arannyal aranyozva el látott bekötési díszablak egy egész évfolyamhoz készítené melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 ft 60 kr-ért kapható tet-ára szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számukhoz is színnel készítené különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Számos megrendeléseket kérem levelező lap útján eszközölni, a cím név és lakás világos megjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül.

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha kívánom legyenek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök egy szintén a vidékre is.

A németországi gyógyászati egytársulatok által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatósága végett a magyar és kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenfélé köszvény, csúsz (Rheuma), inszagatás, mell, gerincfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), láb-köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 ft 3, kettő 2 ft 10 kr.

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező jobb szerekéről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenfélé sebek, gyógyítás és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 kr-rel több. Valódián Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur győztárában, király-utca 7. sz. — Debreczenben: Rothschneck ur győztárában. — Szombathelyen: Pillich Ferenc ur győztárában. — Mohács: Jászics Károly. — Kolozsvár: Wolf gysz. — Pécs: Zsolnay. — Szeged: Weiglein György, Kovács gysz. — Temesváron: Kraul. — Aradon: Prinnor gysz. — Nagy-aradon: Molnár gysz. — Szekes-Fehérvár: Dieballa: Gyógygőz: Vozary gysz. — Brassó: Fabik gysz. Szilket-arott: Eberfeld W. — Miskolc: Ujházy gysz. — Pozsony: Söltz. — Kassán: Eszög Ede és fia győztárában.

Tek. Török József gyógyysz. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante mult heti küldeménye barátom körében teljesen elkelvén, — sziveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő eredményű bőrflonitító szerből ujjalag 12 üveg 1 ft 50 kros és négy 2 ft. 50 kros nagy üveg valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barátom közül, kik fürdőre vagy kéjutazásra készülnek, ezen nélkülözhetlen és mindamellett ártalmatlannak bizonyult szépítőszerezrel magukat ellátni obajtják.

Szeged, 1878. május 8. án.

Teljes tisztelettel **B n Amália.**

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

koronaherezeg (urly-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi **angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toilette szappanoknak**, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyazintén nagy választékban a többi itt fel nem említett **pípereszerkeket**.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal, pontosan teljesíttetnek.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvtárgyalási díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ötven
21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyeres házasított soron
8 kr.

29. SZ.
Julius 21-dikén.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,
minden szokos díszítéssel.
Évenként
tizenkét kötet könyvmellett
költséggel.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Margit asszony háziszerei.

(Boszóly)

Véka L-től.

(Folytatás.)

Oh, eme rózsaszínű levelkék! Mily hűen tükrözik vissza a szerelem rajongását, epedését, keserű boldogságát és lélek-
rázó édes fájdalmát! Istenem, beh jól esik azok tartalmára
visszapillantani, most, midőn már elmúlt a ború és semmi
kétség, hogy a szerelmük egén fényeskedő napot nem fogja
többé irigy felhő elhomályosíthatni. Nem! Soha!

Elő is vette a kis menyecske a rózsaszínű csomagot, leol-
dozta róla a kék szalagot és elmélyedt a kibontott egyes leve-
lek olvasásába — ott ülve szépecskén a kockás padlót borító
török szőnyegen.

Mily kedves és lélekemelő olvasmány! És a tartalom
mennyire érdekes és gazdag! Felér akár a legujabb hat kö-
tetes regénnyel! Mert Gábor szeretett is, tudott is írni, és
sommiben sem hasonlított a mai kor szokásos divatbábjaihoz,
kik csak nyulak hajhászásában és kártyatépésben, vagy eset-
leg járdataposásban és leányokkal szemben tanúsított pöffesz-
kedésben és izetlenkedésben gyönyörködnek.

Nem, Gábor nem volt a nem lesz ilyen soha! Ő valóságos
angyal! Mindennap írt hosszú, hosszú, legalább nyolcz lapra ter-
jedő levelet egyetlenének, mindenének, hogy kitartásra
buzdítsa nehéz napjaiban s tönjénevezve imádja boldogabb na-
pokban. És mennyi változatosság az egységes eszmekörben!
Gábor soha sem ismételt; mindig új és új árnyalatot és kife-
jezést talált egész valóját felölelő szerelmének ecsetelésére.

Latolgatva kellett ezért olvasni minden szót, jól megfon-
tolni jelentőségét, és szünetelni is sokszor, hogy visszaidézhesse
a hű emlékezet a levél írásakor uralkodott helyzetet, minden
részletével. Épen azért lassan is haladott az olvasás, és a kis
menyecske észre sem vette nagy buzgósága közben, hogy

negyedórát negyedóra után vert el az ingaóra ott a falon, és
a szélbe vett rendezést még mindig meg sem kezdette. Hogy
is gondolhatott volna, kezében a szerető lélek legmagaasabb
szárnyalását kifejező levelkékkel, a mindennapos élet prózai
követelményeire?

Új lapot bontva szét: kecses mosoly villant fel a me-
nyecske ajkai körül. Szegény Gábor! Mennyit szenvedhetett,
midőn e sorokat írta! Pedig semmi oka sem volt arra; semmi,
de épen semmi! A leányok köreiben, enyelgő csevegés közben,
koponyájának üressége miatt bölcs Dánielnek gunyolt Vida-
házy, csinos fiu volt: ennyi az egész! Igaz az is, hogy tánczban
a bölcs Dániel ritkította párját. Annyi hérvél és mégis
mindenféle undok tagrángatástól menten, tartózkodó kellem-
mel, mint ő, senki sem járta a csárdást. Ki ne ohajtott volna
tehát vele tánczolni? De ebből szerelemre következtetni: ehhez
már mégis meglehetősen nagy hőbort kellett. Úgy bizony,
kedves Gábor ur! Nagy hőbortban szenvedett bizony ma-
gácska, mikor eme sorokat amolyan dühös Othello-fele han-
gulatban vetette a rózsás papírra. Olvassuk csak újból a szu-
róan csipős szavakat, melyekre magát a féltés mámoren ra-
gadta!

És a menyecske épen szándéka kiviteléhez készült fogni,
midőn az ajtó nyílt és belépett a szobába Julesa, a takaros
szobacziézs, kit asszonya Budapestről hozott magával Kü-
tyufalvára, mert gazdag hajzatának rendezéséhez senki sem
értett úgy, mint az.

Kissé fanyar képet vágott a leányzó, midőn e szavakra
fakadt:

— Kérem kisasszony, — akarom mondani: ténsasszony,

— tessék kiadni a főzni valót. A szakácsné már zaörtöl a konyhában. Csunya jószág az nagyon. Nem maradhat meg a mellett az ember békében.

— Mondja neki: várjon kissé! Mindjárt jövök.

Julcsa elünt.

A menyecske pedig hozzáfogott a bölcs Dánielre vonatkozó sorok olvasásához. Csak ezt az egyet még! Azután azonnal teljesítendő gazdaságszoni kötelmeit. — Így, vége! — De bepillantani csak szabad a következő levélkébe? Ah, ez még érdekesebb! Ebben meg bocsánatot kért Gábor hóbortjáért. Hogyan is tette? Lássuk csak! — És a most következő? Oh, ez a leg- és legérdekesebb! Ebben viszont Gábor tiltakozik a galád rágalom ellen, melyvel gyanúsíták vetélytársai, hogy tudniillik kissé nagyon is mélyen tekintett az alispánék Etelkájának szép szeméibe. Hej pedig, ez talán igaz is volt!

És olvasott a menyecske, mind tovább és tovább — és megfellekedezett e közben újra a zaörtölő szakácsnéról, a főzni valóról és gazdaságszoni kötelmekről, sőt nem hallá azt sem, hogy a fali inga már ismét kongott, egyszer, kétszer, harmadszor is.

Kedvetlenül tekintett fel, midőn a kinyílt ajtóból ismét Julcsa került elébe.

— A vén szakácsné, — jelenté Julcsa, — dul-ful a konyhában. Azt mondja: ma nagybőjt lesz a háznál. Mert ő semmiből nem tud enni valót teremteni, és azt sem tudja, mit főzzön?

A menyecske ijedten készült felugorni helyéből. De még jókor eszébe jutott: mily káros befolyással volna tekintélyére, ha cselédei illetlen viselkedésével szemben, engedékenységet tanúsítana. Ő az asszony a háznál! Neki ne parancsoljon senki! Majd bizony!

Úlve maradt.

— Vigye ki a kamara kulcsát! Ott lóg, sok kulcs és rovas között, a hálószoba fogasán. Még magam sem ismerem. Keressek meg és ne háborgassanak folyton! Vegyen a szakácsné a kamarából annyi lisztet, tojást, főzőléket és zsiradékot, a mennyire szüksége van, és főzzön, a mit akar és tud! De meglegyen az ebéd egy órára! Mert az ur azt ígérte, hogy akkorra haza jő, és bizonyosan éhes lesz, nagyon.

Főzzön, a mit akar! Ugy! Nem mondotta-e mama, hogy azért szerzi a házhoz a vén Ágnes, ki egykoron, serdülő korában, a mama vezérlete mellett avatottatott a főzés titkaiba, utóbb pedig már maga asszonya is volt, és most, szerencsére éppen kellő időben, másodszor özvegyiségre jutott: hogy általa kedves leányának könnyebbéget szerezzen? Mi hasznát venné ennek, ha arról is gondoskodnia kellene, mit főzzenek naponként a háznál? Ám törje ezét Ágnes az ilyen aprólékoságon! Azért kapja hérést.

E gondolat megnyugtatta a kis menyecskét. Semmi kétség: helyesen cselekedett, midőn a toladó unszolást kellő korlátok közé visszazsorította. Folytatni kívánta tehát, Julcsa eltávozásán után, a rózsás levelek olvasását.

De az volt-e az oka, hogy a következő levelek már nem voltak oly érdekesek, mint az előbbiek, vagy más okozta-e: elég az uhoz, hogy jelenleg az olvasás nem bírta többé figyelmét osztatlanul lebilincselni. Minduntalan oda toladott a sorok közé a vén szakácsné ábrázata. Türelmetlenül hajtogatta össze a menyecske a lapokat, alig hogy beléjük pillantott.

Csakhamar össze is szedte azokat és a kék szalag segítségével újból csomagba fűzte, elhelyezve ez utóbbit gondosan az íróasztal legfelsőbb osztályában.

Ezt végezve, saját naplói után nyult, hogy azokat időfolyam szerint sorozza. Lapozni kezdett ezekben is. Belekaptott az olvasásba itt is, amott is; de ahol sem akadt olyan részletre, mely megérdemelte volna a kitartóbb böngészést. Nem is csuda! Hiszen mindezen betűket, melyek most tagyosan meredtek feléje, saját kezével és azíve vérével, írta volt a naplókba — akkoriban, midőn még senki sem hozsantotta toladóan azzal a követeléssel, hogy főzni valóról gondoskodjék. Az a mama dolga volt, ő pedig élhetett egész lényét átható érzelmeinek, háborítatlanul a egész odaadással.

Mégis szép az a leánykor! Fogja-e a férj pótolhatni, vagy pótolni csak akarni is a jó mamát?

A menyecske elkomorodtan hajtotta fejét kis kezére és csapongó gondolatai önkénytelenül elszállottak a ház fölött elvonuló gólyákkal messzire, és felkeresték a mamát, ki most bizonyosan budapesti ablakánál sir és zokog fájdalmasan a miatt, hogy nincs többé kiről gondoskodhatnak és hogy szülése már mindig ilyen kongóan üres leend. Most jutott talán először eszébe a kis menyecskének, hogy nem csak tánczfoglalás tartamára hagyta el kedves mamáját, hanem a lépésnek, melyet férjhez menetelével tett, az egész életre kiható jelentősége van!

Egész élet! Mily hosszú idő! Mit fog hozni? Jót-e? szent isten, hátha rosszat is? Betegséget vagy talán éppen halált? Ha meg kellene érnie, hogy a halál elragadandja mellőle Gábort? Borzasztó kilátás!

A menyecske ijedten szökelt fel a szőnyegről, csakhogy rémaéges gondolataitól szabaduljon, és még jobban elrémült, midőn e pillanatban az ingaóra ismét kongni kezdett, hosszan és véget alig érve.

— Teremtőm! Már tizenkét óra! És még nem is öltözködtem! Reggeli pongyolában pedig csak nem fogadhatom a hazatérő Gábort? Mit szólna?

És a menyecske lázas sietséggel dobálta a féltékenyen őrzött szent emlékeket a bőröndből az íróasztal fiókjába, úgy és azon rendben, a mint éppen kezo ügyébe akadtak, vegyest a virágcsokrokat, naplókat, tánczrendeket és könyveket a szalagokkal, és aztán hívta Julcsát, hogy haját sima fonatokba szedje és öltözködni segítse.

Nem telt el fél óra és már ismét a díszszobában termett. Meg lehetett Julesával elégedve. Oly szép volt, mint a fakadó hajnalpir.

Az órára esett első tekintete. Megkönnyebbülten lélegzett. Nem késett el. Még öt perc hiányzott a Gábor által megazabott határidőből. Teljes fényben, édes mosolylyal fogadhatja tehát férjét!

Az óra egyet ütött s e pillanatban csakugyan kocsi hajtott be az udvarra. Ez ő! Gábor! Nem lehet más!

Repesve szaladt elébe a menyecske!

Otromba csatlódás! Nem Gábor érkezett. Az iga kocsi az egyike hordott homokot az udvar feltöltésére.

— Ah, Gábor tehát nem pontos! — szólt és kissé bosszusan bigyesztette fel ajkait a menyecske.

Mit csináljon már most? Visszatérjen a szobába? De hisz Gábor már nem késhezik sokáig! Meg fogja tehát őt várni itt az udvaron.

És várakozott, várakozott sokáig, fel és alá járva. De Gábor csak nem érkezett.

— A nap igen forrón tűz ide a pitvar elébe, — mormogá magában. — Még eltalálok sülni. Volna is miért?! Jobb lesz

visszatérnem a szobába. Várakozhatom ott is Gáborra és legalább olvasással üzhetem el unalmamat.

És a menyecske csakugyan visszatért a házba, előkereste íróasztala zagyvalékából kedvencének, Petőfinek, költeményeit, és elhelyezkedett az órával szemközt álló támlányba.

A könyv kezében, de szemei nem a könyvön. Ezek az óramutatót kísérték körutjában. Haladt-haladott az, fennakadás nélkül és mind tovább. De Gábor — Gábor — az még mindig nem jött meg.

— Már két óra! Ez megbocsáthatatlan flýmálás! — tépelődött a menyecske. — Budapesten Gábor egy talpalatnyira sem akart mellőlem távozni, és ha ezt tenni mégis kényszerült, biztos lehettem, hogy — ha előbb nem — okvetlenül visszatérend azon perczben, melyre fogadta. Most pedig, — most már álló egész óráig várakoztat kínosan hiába. Ez mégis sok! Ilyesmire csak férjtől telik! Nem ok nélkül mondják, hogy a férfiak csak azt becsülik, mit még féltetniük kell. Jussanak azonban annak elvitázhatatlan csendes birtokába: elhanyagolták rögtön. Beteljesedett ez rajtam is.

És a menyecske tündönni kezdett: sirjon-e, bosszankodjék-e?

Az utóbbira határozta el magát. Bosszankodott tehát. Duzzogó kifejezést nyert orcájára, és odavetette, nem épen szeliden, az asztalra a szegény Petőfit, mintha ennek is része volna a bosszuságban. Minek is irt oly szép dolgokat a szerelemtől, mikor azok még sem igazak! A menyecske szép homlokán fel-feltűnedezték a komor, talán haragos redők, melyekről csak nem rég fogadta, hogy soha sem fognak ott megjelenni.

Hangulatának kedvességét semmikép sem fokozta az ismét az ajtóban megjelenő Julesának újabb jelentése.

— A vén szakácsné majd kiűz a házból! Hányja-veti a bögréket és főzőkanalakat. Azt mondja; minden ételle megközmásodik és a sült is szénné ég. Engem szid, miért rendeltem az ebédet egy órára; pedig csak azt tottem, a mi nekem parancsolva volt. Most már tálni akar, mert azt kiabálja: a bolond is láthatja, hogy az ur ma már nem jó haza ebédre. Ott fogták valahol vendégségen.

— Istenem, hát már annyira jutottam, hogy még tulajdon cselédeim is bolondot üznek belőlem?! — pattogta vissza indulatosan a nekihevült menyecske. — Mondja meg annak az ársienyelvű sárkánynak: nem bánom, kozmásodjék meg és égyjen porrá minden ételle, de ne merjen tálni, míg nem parancsolom, mert rögtön elűzöm a háztól! Még csak az kellene mindenhez rándásul, hogy már az első napon egyedül ebédeljek! Inkább éhen veezek!

A két tűz közé szorult Julesa vállvonogatva távozott, a kis menyecske pedig, bár előbbi tündöccse folyamában az ellenkezőre szánta volt is magát, most már nemcsak bosszankodott, hanem sirni is kezdett.

— És tehát, — sohajtá, — a házasság boldogsága! Ha ezt mamám tudná! Oh, Gábor — Gábor!

Ez összezsugorodott kétségbeesetten a támlányban elővette zsebkendőjét, hogy vele könnyes szemeit törülgesse.

Az óra háromat ütött. Gábor még sincs itt. Megbocsáthatatlan viselet!

De most — most könnyű fogat rohog az udvarra. Ez kétségtelenül Gábor. Csak ő lehet. Ily könnyeden csak az erdélyi csikók lépdelnek.

(Folytatása köv.)

A radványi parkban.

— Junius 30. —

Vagy Saroltától

Susogjatok lombok örök boldogságról.
Örök szerelemtől e szép helyen nekem,
Stebben sűt a nap itt, edesebb az illat
És a lét bűbáját öntudatlan érzem.

Dult lelkeim föléled, újra remél — szorot,
Csodás varázs lep meg, és elborít lágyan.
Szemedbe nézek — ah! mennyi édes ábránd
Van írva e sötét, méla csillaglángban.

Ajkaim lázas csókban hő ajkadra tapad,
Mammosa gyönyörbe ringat öleléseid.
Egyedül mi kottan, zsongó tölgyek árnyán...
Mennyi üdvöt rejt egy pillanat is veled.

Elfeledek mindent, az egész világot,
Összecsap fölöttem a Látke hulláma,
Multamból a végső hang is elenyészik
S átláthatlan sűrű sűtyöl borul rája.

Nem tudok, nem érzek már én semmit, semmit.
Csak azt, hogy szeretlek, egyetlen kedvesem.
Szeretlek rajongó, örült szerelemmel,
Kérhozzam a szívem kezeidbe teszem.

Susogjatok lombok örök boldogságról.
Legyen áldva e hely minden egyes fája —
Itt voltam én boldeg. — lágyan lebbenj szellő
S lövelj rá biborfúnyt alkonyog sugára.

A h a j r ó l.

Elmefuttatás.

Elmélkedésem tárgyául ezuttal azt választám, a mi legfelül van az emberen. Legfelül van az emberen a fej, és még a fejnél is fölőbb a — ha j.

Ámbátor égnek mered minden hajam azála, hogy ha eszembe jut, hogy én most kénytelen leszek üstökösn ragadni tárgyammat, csakhogy egy-két rossz gondolatot hajánál fogva előránthassak.

Mégis csak megteszem. Mert voltaképen sokkal nagyobb valami az a haj, mint a milyennek látszik. Hányszor nem énekeltek már meg a szemet, a miért a szív tükre, a hajra meg csak nem is gondoltak, holott ótalom is, ékeség is, erő is, szépség is, azért bizony csak a tisztá igazságnak teszünk eleget, ha nem engedjük meg, hogy akár csak egy hajszála is meggörbüljön a hajnak.

Meg vagyok róla győződve, hogy olvasóndóim közül valamennyien egyetértének velem abban, hogy fődolog a haj, mindamellett, hogy meg lehet azt k e n n i. De, édes jó istenem, mit nem lehet mai nap k e n n i! Míg másrészt hány csélcsep eziv bonyolódott már bele szőke fűrtökbe, és hány életunt tekintet akadt már meg egy-egy holló szinű fejben.

Miként a ruhánál, úgy a hajnál is sokat tesz az alak, a szín, a minőség és a szabás. Szabó itt a fodrász. Ez hozza rendbe a fejet, különösen a nőit. Mindig a fején jár a polgárosult világnak. Minden néven nevezendő fekete, vörös, barna és szőke hajnemzedéknek ő a gondviselője, mindennemű gubanczos boglyaság közt az ő keze tartja fenn a rendet, mindennemű tönkro mont hajezégnek ő a tö meg gondnok. Ő vitézkedik a fej tartásáról és kellemes voltáról, ő a női fej kertésze és építőmestere; igen is: építőmestere; mert hány-

szor nem kiáltottunk föl álmélkodva: Oh, gyönyörűséges alkotmány, valjon ki épített föl téged akkora nagy magasságra!

Nagyon téved, a ki azt hiszi, hogy a gondolatok és érzések kifejezésére csak a száznak adatott hatalom az ember-től. Az egész fej csupa nyelv. A homlok mondja meg, ha van-e a fejben gondolat és a szivben ézerénység. Az ajkak körül a kellem és a guny incselkednek. A szemből a szenvedély, a harag, a szerelem és — egy iczi-piczi hamisság is csillognak-villognak. Az orrnak az ő hegyessége avagy fitossága, az ő hosszúsága, avagy kampóssága, néha pedig az ő virágossága mondja szemünkbe az igazat. Amde a hajnak is megvan az ő beszédje, bár nem akadt még Lavaterje. A sora nem csak orrát csavarja az embernek, hanem egyszersmind haját is megtépászza. A haj a mult idők eseményeinek ké- vagyis inkább fehér könyve. Üszögös buza, álmatlan éjtszakák, rosz tündő és sértett becsvágy: nem viszi azt el az ember hajasa n. A megfogyatkozott haj megfogyatkozott erazény titkait árulja el, és a haj közti ezüst szálak sok esetben azt tudatja a világgal, hogy ennél több ezüstünk sincsen. Az ám, a ki a fehér hajszálak nyelvét megérti! Egész egy fejezet világtörténelem van azokban foglalva. Tüvérről hegyére tekintve sok fekete bubánat fehér szemfedője az; a kréta az, a melylyel ama bizonyos korcamáros velünk számol, a keresztbe vetett betűk hajszálvonásai, finom hajszál hangon azt suttogják: Vége vig Andrásnak.

Minden egyes fehér hajszál egy-egy megdermedt, kristálykövé vált könnyecskepp, egy-egy megkeserített vagy letört lilomszál ártatlanság; egy-egy bizonyág arra nézve, hogy gazdájának a köteles részen felül kijutott a mostoha sors atyafiságából; hogy jó ismeretségben van a másvilággal, mivel hogy jó-sokat kültetett el a könnyyel sózott kenyérből. A bu és haj és bánat album-lapjai a fehér szálak, az elhalt örö-mők és eltemetett remények fehér szemfedői ők.

A német Goethe azt mondja valahol „Faust”-ban: A mi elmélet van a világon, mind szürke, igaza is van, és hozzá tette volna azt is, hogy a mi szürke van az emberek közt, mind vén, ha mindjárt fiatal is az évekre nézve, a vénség pedig, ha még olyan későn köszön is be, mégis mindig korán érkezik. Csak egyszer csak tavasz életünkben, azután elmulik, azután még csak nem is kopogva, jön a Delilah, megnyirja fejünket elől tövisről, elannyira, hogy a mit hátul meghagyott, az is egészen kikél a színéből.

Óra az élet, egy hajszál is pontosan jár, az évek multával nőttön-nőnek a fehér mutatók, és őket látván, ki-ki tudja, hányat ütött az óra. Őszire kelve a nyár, a bronz-kor a jég-korba csap át. A fej hava alatt az arc rózsái hervadásnak indulnak, a kaméliák bájukat, illatukat veszítik, csupán csak a bubajicska hajt ki nagy buzgósággal. Kihül a sziv is és mesterséges tüzelőre volna kedve, mert a parazsa magától hamvad, és mindennemű tűz ellen akár a jégverem, úgy van biztosítva.

Ime a hajnak az ő nyelve, és azon kívül száz meg száz szólásmódra, képes- és jelvényes kifejezésre is használják. Így például most minálunk:

A különféle párt ugyancsak haját tépi egymásnak.

A kongresszus tagjai nem igen kaptak hajba, annál inkább tépték szegény törököknek a haját, ámbar az oroszoknak is egy kicsit rendbe szedték az üstökét. Ruméniának még mindig hajszálon függ Bessarabiája, és csak egy hajszálon mult, hogy Európa háboruba nem keveredett a muzsákkal; azaz nem egy, hanem három hajszálon: Bismarck hercegnék történel-

mivé vált három hajszálon. Az utolsó kiegyezés alkalmával meg ugyancsak koppaszották mi magyar hazánkat, Spanyolországnak meg a haja sem az övé, annyival tartozik.

Íát meg az, hogy mai a Hajlongósdyaké a világ, a mely ugyan egy hajítófát sem ér, mivelhogy valóságos haj-tóvadászatot tart az önérdék; azért a becsület ha hajlik is, mégsem mindig török, és így folytathatván a végtelenségig a szebbnél szebb szólásmódokat, a melyek mind a hajnak köszönik származásukat; de nem szabad visszaélnem tisztelt olvasóim békés türelmökkel; talán máris kisé messziro hajítottam el a sulykot, abban hagyom tehát a hajrát, és csak ezt az egyet mondom még befejezésül, hogy ebben a vendég-haja világban már a sok szép hajadonoknál fogva is jól esett szivemnek a hajról fecsegni egy keveset.

Sz. M.

A Kegge család.

(Hollandi beszély.)

Beets Miklóstól

(Folytatás.)

XI.

Eljött a nagy nap, melyen a bájos ur szavai szerint a város jobb részét és (teszem én hozzá) az „Euterpe” zeneegylet minden tagját Kegge Henriette urhölgy, a gazdag nyugatindiai szép leányának játéka volt hivatra elbűvölni.

A zongorát már korán reggel elvitték a hangversenyterembe, hogy ott meghonosodjék; és van Hoogen ur maga ment el, hogy átvegye, sőt részben szolgáltatászségének áldozatává lett, a mennyiben a zongorát vívő nstaloslegények a hangzer egyik lábát a bájos ur tyukszemére állították, mi „ezudarul” fájt neki.

Kegge ur az ebédnél oly merész volt, megjegyezni, hogy leánya kisé elcsápadt, ha szó van a hangversenyről, a mi megközelítette a valót, de a mit Henriette keréken tagadott, sőt meg is neheztelt érte.

Ebéd után az öltözködéshez fogtak és fél hét felé lejött a szép Henriette. Hosszu sárgás ruhája volt gros de-Naplesből és hajába hasonlínó gyöngysort fűzött; ez volt egyetlen ékszere.

Keggené sokkal ragyogóbb volt. Kis fejének nehéz volt a paradicsommadarna fejdísz. Válláról a rendesen sulyosabb arany láncz függött; és a mi ruháját illeti, no, az lángvörös volt.

A kis Hannát szerencsésen bujtatták fehérbe, de ő is arany lánczban sinylődött. A két fiu olyan volt, mint rendesen.

Kegge ur pont hétkor akart elindulni, de Henriette szilárdul megmaradt azon kívánsága mellett, hogy csak negyed nyolcz táján induljanak el.

A bájos ur még egyszer belibeggett és a szokottnál bájosabb volt. Barna kabátjának ujjai rövidelbek valának a zöldénél; kézelői még fényesebbek és keményebbek; keztyűi sokkal sárgábbak; mellénye vörös, fekete himzéssel. Végig nézett Henrietten.

— Imádásra méltó! — kiáltá. — Bájos, bájos! Keggené asszony a leánya becsületére válik!

Erre ujra ellebegett, hogy a családot a hangversenyteremben fogadja és gondoskodják helyekről, mert „szörnyen” tele lesz.

Henriette fel s alá járt a szobában és olykor a papagájjal babrált, hogy nyugalmit bizonyítsa. Ezzel nem állt ősz-

hangban az óra gyakori nézése, míg valahára elérkezett a kitűzött idő.

Beszálltunk és a hangversenyterem oló kocsiztunk.

A bájos ur a tornácra várta és Keggeének nyújtá karját. Követtem én Henriettével: és fülünkhöz ért az a zsihorgás és mormogás, mely megelőzi a zene viharát. Keggeék megérkezése egy kis izgalmat okozott a teremben álldogáló ifjak közt, kiket az előttük elhaladó Kegge ur hangosan üdvözölt. Kegge ur különben nyilvános helyen is lármásan beszélt.

— Van Hoogen, hol a nők helye? Azt hiszem, előbbre. Henriette nem tehet ily hosszú sétát, ha a sor reá kerül. Ugy látom, ez az. Ezen a három széken. Henriette a szélen, feleségem a közepén és az apróság oda!

Azután körülnézett, hogy lássa, milyen hatást tett ez a független beszéd a közel levő nagy Jancsikra és nemesekre.

Letelepeditünk. Szemüveg-sor jött mozgásba és a szép Kegge urhölgyet vette vizsgálat alá; női fejek, azelőtt beszélgetésbe merülve, időnkint feléje fordultak, de úgy, mintha nem igen törnék magukat látása után. Néhányan nagy szemeket meresztettek anyja fejdíszére; mások zsebkendőjükbe nevettek Kegge ur lármás modorán, és némelyik oldalba lökte szomszédját, a bájos van Hoogen bájos előzékenysége miatt.

— Itt van Nagel urhölgy? — kérde Henriette, levette belépőjét, mert az utóbbi időben sokat faglkkozott a kérdészt hölgygyel.

— Még nincs, — felelt a bájos ur, leejtve szemüvegét. — Még nincs, de később eljő. Tegnap meglátogattam a bárót. „Van Hoogen,” mondá az urhölgy „alig várhatom a holnapi napot.” De lám, itt jönnek. Itt a közelben fog helyet foglalni... bájos, bájos!

A hölgyet, kit Constance urhölgynek mondott, kopasz fejű, érdekes arcú öreg ur vezette a terembe. A hölgy szép, fiatal, körülbelül 24 éves volt. Soha sem láttam nemesebb alakot. Bizony ez nem volt oly hölgy arca, szeme, tartása, ruházata, kiről azt mondták, hogy féltékeny Kegge urhölgy marabout-jaira és vágyik a zeno-estélyre.

Néhány szóval hölgyeink elé ült és habár ezt van Hoogen ur már előre bájosnak mondta, még sem volt igen inyére; mert a mily szívesen dicsekedett a magas ismerettségével: mikor Nagel urhölgy üdvözlésére ment, semmit sem lehetett észrevenni azon bizalmaságból, melylyel oly nagyra volt. Az urhölgy hajlongásait hideg köszöntéssel fogadta és nagyon röviden bánt vele. Látható volt, hogy a bájos ur figyelmezteté Henriettére, de csak később fordult pillanatra felénk.

Három dobütés hallatszott és belépett nevetve és beszélgetve az a művészekből és műkedvelőkből álló társaság, mely műkedvelői hangversenyen egyesül a szívek elbűvölésére. Hölgyet foglaltak a kótatartók mögött és kezdetét vette az a nyekegő, harsogó vad zsivaj, melynek úgy látszik, minden zenei élvezetet meg kell előzni. A lármá a teremben elcsendesült, mindenki helyet foglalt. A férfiak a háttérbe vonultak. Mindenki elhallgatott. A karnagy felemelte ébenfa pálcáját és a symphonia megkezdődött. Természetesen Beethoven negyedik számú műve volt.

A symphonia három részét már eljátszották, midőn valaki vállamat érinté. Vissza fordultam és észrevettem Grootot, ki felhasználta jegyét, de elég okos volt, figyelmebe sem venni rokonait. Gazdag családok szegény rokonokkal! Bár minden unokaöcs ily szerény volna!

— Nem következik-e most Kegge hugom? — suttogá elégült arczczal.

— Nem, csak később. — felelém.

— De bizony! — válaszolá hevesen, — Vagy a műsorozat hazudik. Lássa, ő a negyedik és már három darabot eljátszottak.

A jó Groot a symphonia egyik szakaszát kürt-sólonak vette. Felvilágosítottam tévedéséről és ő be is vallá csodálkozását, hogy oly keveset hallott a kürtből.

A kürtös férfit megjelent egész seketében és hajkenőcs-től fénylő fűrtökkel. Szegletesen hajlongott és lenéző arczot mutatott, azután felujta arczait és tele kürtjét — a jelenlevők nagy élvezetére. A művésznek az látszott előnyoül, hogy kürtjének hangjai az összes fuvó-hangszerekéhez hasonlítottak. Majd csúzos bugósipként morgott, majd trombitaként hörgött, majd cselezővő hobojaként szuszogott, majd pajzánkodott, mint az izgatott harsona, sőt néha az narkóros sip károgó éles hangjára emlékeztetett, — de ritkán hasonlított önmagához.

Most nagy változás történt a zenekarban. A kótatartókat hátrattették. Egy inas a zongorára két gyertyát állított, van Hoogen kinyitotta és a kótát elhelyezte. Az urak elhagyták az emelvényt és a terem háttérébe tolongtak. Van Hoogen is lezállt az Olympusról, hogy Henriette-et felvezeesse és így hivatását egyelőre betöltse. Henriette igen halvány volt. Az első ütenyekben hallható volt nyugtalansága; de mindinkább biztosabb lett, színe visszatért és úgy játszott, mintha otthon volna.

— Valóban csodás, mire képes az emberi ujj. — suttogá Groot magához térve Henriette föllépése miatti ijedelméből. — Mintha dróton mozogna. Mindeno él. Hogy hányja egymásra kezét, mintha az semmi sem volna. És milyen derekasán veri a hangszert, az szép! Boszorkányság az egész. Milyen frissen játszik! Mintha az cső csurogna az ereszből.

A darabnak vége volt. Henriette felkelt és zavartan köszönt a zajos tapsra. A bájos ur helyére vezette és osztozott dícsőségében. Kegge ur szeme könybe lábbadt és a bájos ur kezét szorítá.

— Kimondhatatlanul bájos volt!

A symphonia lármás záródéka, dobzó- és trombitaharagással, fejezte be az „Euterpe” zene-egylet műkedvelői hangversenyének első részét és beállt a szünet. A műsor második része kevés érdekest nyújtott.

A nehéz lovasság egy tisztje néhány kaczer románczot dalolt, majd mély, majd magas hangon, majd gunyos, majd megszerelmesen mosolygó arczczal. Egy kopasz és arany szemüveges német ábrándot bögözött és a hangverseny befejeződött, mint nálunk is minden valamire való hangverseny — nyitánynyal.

A terem ajtaja kinyílt és az illatos levegőt friss lég-huzam tisztogatta. Van Hoogen közöttünk volt és lehető közel állt Henriette bal karjához. A leány igen barátságos volt hozzá, tréfált és nevetgált vele; de mikor az inas nagy lármával Kegge ur kocsiját jelenté, hirtelen megfordult és kaczerul karomat ragadta meg. E pillanattól kezdve gyűlött a bájos ur. Henriette győzelmesen nézett körül. Kegge ur sietve követett minket feleségével; van Hoogennak a kis Hannához kellett fordulnia, kihez lehajolni volt kénytelen — a teremben levő urak és hölgyek nagy mulatságára. Bájos sorfal.

Haza értünk. Rendkívüli vacsorát találtak fel. Végeztével maga Kegge ur ment le a pinozéba és annyi boros palaczkot hozott fel, hogy ijedtemben szívem hevesen dobogott. A velünk vacsoráló bájos ur felköszönté a szép zongorázó hölgyet

és egy önalkotott verset olvasott fel, melyben a nyelv törvényeinek bájos erőszakot tett. Azt akarta benne mondani, hogy Henriette szép, barna hajú leány, angyal, a zene istennője és közbe volt szurva egy pár megjegyzés a rablott szivekről és hangokon uszó lelkekről. Mind el voltunk ragadtatva, de legjobban Kegge, mi kétségtelenül a vers jósága mellett bizonyított, mert a jó asszony minden hat szó közül csak hármat értett. Kegge ur a költő egészségére ivott, a költő pedig Kegge urára; Kegge ur a pezsgő-palaczkok dugaszait durogtatta és van Hoogen ur kezével ütött a pezsgő-poharakra, hogy a bor újra pezsgett; és mind ez Kegge Henriette urhölgy tiszteletére történt.

XII.

Másnap reggel a jó Grootot jelentették be. Kedves leányával jött, ki nagy kegyben állt Kegge urnál és segített a háztartásban. Ma ebédre volt hívva és apja maga hozta el, hogy megköszönje a belépti jegyet. Elragadtatással beszélt a tegnapi estéről.

Soha életében nem látott vagy hallott szebbet. Milyen gyönyörű volt! Az ám a zene! Nem érti, hogyan lehet oly sebesen játszani, mint Henriette huga; és mikor ott ülni látta — talán bűn, de azt gondolta, olyan szép, mint az angyalok.

Henriette mosolygott és tekintve a hasonlat hízogó voltát, elfeledte, hogy cukrász szájából jött. Igen kegyesen tudakozódott Grootné után és sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy nem mehetett az aranyozáshoz; majd személyesen fogja magát Grootnéval mentetgetni.

— Azt ne tegye nagysád, — felelt a jó ember, — akarám mondani: Henriette hugom! Az fölösleges. Látogatásának örülni fog, de mentetgetni... nem, az szükségtelen és azt Kegge bátyám is tudja. Feleségem nem vette rossz néven: azt ne is gondolja!

— No, Groot bácsi... — szólta Henriette barátságosan, és ki tudja, mily szeretetreméltó lett volna, de a szó elhalt ajkán, mert a bájos ur lépett be.

— Henriette nagysád, kipihente-e a tegnapi fáradalmakat? Én nem alhattam, úgy lelkesített a zene! Bájos egy est volt; az egész város kitűnően mulatott. Mindenki arról beszél!

— Hízogó! — mondá Henriette kegyesen, — de tudom, hogy ön jó ember.

Kezét nyújtá. A bájos ur lelkesedéssel ragadta meg és Henriettet az ablakhoz vezette.

— Ki ez az ember? — kérde, a jó Grootot méregetve.

— Nina apja! — felelt zavartan Henriette.

— Ugy?! — szólta van Hoogen ur, ki ezt igen jól tudta és az ablakban álló csokrot kezdte nézegetni. — Mily szép bokréta, ilyen hideg időben!

— Atyám hozta. De már elmúltak jobb napjai.

— Vajjon a vízbe érnék-e szárni? — kérde a bájos ur.

Hogy erről meggyőződjék, benyúlt a tartóba és mikor kivonta kezét, úgy tetezett, mintha valami ibolyaszínű, levél alakú papír maradt volna ujjai közt.

E közben Kegge ur élénk társalgásba elegyedett Groottal, ki azonban nem sokáig maradt.

Van Hoogen ur Kegge urhoz és feleségéhez fordult, Henriette pedig a virágcsokorhoz lépett, levelet vont ki belőle és övébe rejté, de nem elég ügyesen, mert én igen jól láttam. Ezt észrevette és elpirult. A papagájhoz fordult és csokrot adott neki.

— Mit mondasz nekem, Koko?

„Vigyázz, vigyázz!” — kiáltott az okvetlenül szórakozott papagáj.

Van Hoogen ur nem sokára eltávozott és egyelőre semmi nevezetesség sem adta elő magát. A nagyanya magához kérte Ninát. Egy óráig maradt nála és kisírt szemekkel jött ismét le.

— Az öreg asszonyt ön boldoggá tette, — sugta nekem.

Délelőtt volt alkalmam a csinos, szőke leánynyal úgy szólván négy szem közt beszélni; siettem is felhasználni, hogy barátnőjára: Noiret Susettere vigyem át a társalgást.

Elmondta, mily hasonlíthatlan szeretettel csügg Susette anyján, mily fáradhatlanul dolgozik, hogy lehetőleg minden szükségességgel elláthassa; beszélt barátnőjének szegényes szobájáról és hogy mit kell anyjáért kiállnia. Azt is közölte velem, hogy egy derék ifju, városi írnok, halálosan szerelmes Susettebe, és azt hiszi, hogy Susette sem közönyös iránta, csak nem akarja ezt magának bevallani, mert nézete szerint ily érzelmekre hallgatni, anyja elleni bűn. És ez az oka, hogy az ifjut távol tartotta magától, sőt néha nyers is volt hozzá — bizonyára ellenkezésben saját szívével; és ezért szemrehányásokat tett magának, mert meghallotta, hogy az ifju a fölötti kétségbeesésben, hogy szerelmét soha sem nyerheti meg és nem látva lehetőségét, hogy rövid időn független állást biztosítson neki, elszánta magát, Nyugatindióban próbálni szerencsét.

— Oh, ez teszi szerencsétlenné a szegény leányt, — tevé hozzá könyező szemmel Nina, — mert szemrehányásokat tesz magának, hogy gondolatai csak egy pillanatra is eltávoztak anyjától.

Henriette ezen a napon feltűnően kegyes volt hozzám. Az ebédnél igen figyelmes volt, többször szembe megdicsért, sőt rajzainak átlapozásánál megajándékozott egygyel.

(Folytatása köv.)

Gyöngyhalászat a vörös tengeren.

Az arabok a gyöngynek képződését a kagylókban ép oly egyszerű, mint költői módon adják elő. Azt állítják ugyanis, hogy a gyöngykagylók vihar közeledése alkalmával, csodálatos ösztönök által vezetve, a tenger színéig emelkednek azon célból, hogy ott remegő héjukat kinyitva egy csepp vizet vegyenek magukba, a mely azután kebelükben lassankint értékes gyönggyé változik át. A ki meg akarná őket győzni a felől, hogy a gyöngy nem egyéb, mint bizonyos kemény tárgy lassankint körülburkolva a kagyló héjának bizonyos váladékával, bizonyára nem kerüli el a hitetlen nevet. Nem engedik magukat megfosztani emez ábrándtól, mely szerint a gyöngy az ég és a tenger egyesüléséből származik. Oly babona ez, mely egyrészt előtök a gyöngyöt titokteljes és értékesebbé teszi, másrészt a gyöngyhalászat fáradságos és veszélyes munkájában erősíti. A gyöngyhalászat a vörös tenger partjain és szigetein élőknek egyik igen kiterjedt üzletága s a célból számtalan hajó indul el május, június és július hónapokban.

A míg a kagyló maga és héja képződésben van, még bir mozgékonyassággal, mentől kövérebb és nehezebb lesz a héj, annál renyhebbé lesz a benne élő állat. S midőn a héj képződésének befejezése közelg, helyet keres a tengerben, a hol bő táplálékot talál s ott letelepedve, egy és ugyanazon helyen él a legnagyobb tétlenségben és mozdulatlanságban. Ily állapotban lassankint kiébb kagylók veszik körül és zárják be héját oly erőre kéreggel, hogy végre is az állat elvész. A kagy-

lők ilyenmő felhalmozódásából állnak elő a kagyló-zátonyok, majd később egész kagyló-szigetek.

A Dahalak környékén hihalászott kagyló rendszeren ke-
reck, kicsiny s átmérője 5—6 centiméter; életében 9 órai moz-
gás következtében csak 90 centiméternyi utat halad! Nem
minden kagyló foglal magában gyöngyöt; néha 20—30-at fel-
nyitnak, a míg egyre akadnak.

Ezt ama körülményből magyarázzák, miszerint a kagyló-
nak egészen ki kell fejlődnie s csak azután képződhetik benne
a kicsiny gyöngymag, a melyből idő folytán a különböző
nagyságu gyöngy válik.

A gyöngyhalászok a vörös tengeren hajón, az ugyneve-
zett a n b o u k-on indulnak el, a mely evezőkkel és egyszec-
rea gyékénynyel van ellátva, a mely utóbbi vitorlaként szerep-
pel. A hajó személyzete rendszerint 12—14 emberből áll, a
kiknek fele buvár. Mihelyt a teljesen átlátszó vizen át a gyöngy-
halászásra alkalmas helyet megpillantották, leeresztik a hor-
gonyt s a buvárok Biam' Allah (Allah nevében) felkiáltással a
tengerbe merülnek és ott kezökkal vagy pedig az e célra ké-
szített késökkal török le a kagylókat s egy a hajóról lecsüngő
kosárba gyűjtik. Midőn már e kosarak megteltek, felhúzzák
és ismét visszabocsátják, a míg csak azon a helyen, a hol meg-
álltak, egyetlenegy kagyló van. Ekkor felhúzzák a hor-
gonyt, hogy más alkalmas helyen ismét leereszszék. Előbb
nem igen térnek vissza, míg a hajó meg nem telik, a mi rend-
szerint két-három napot vesz igénybe.

Dahalak legerősebb és leggyakorlottabb buvárja is leg-
feljebb csak két perezig képes a víz alatt maradni; ezen idő
elteltével újra a felszínre jó s pár pillanatig itt tartózkodva,
ujból megkezdi nehéz munkáját és csak midőn már egészen ki
van merülve, akkor megy be hosszabb időre a hajóba, hogy
egy kisét felüdüljön. Ilyen formán naponkint mintegy har-
mincz-negyenyszer merül le egy buvár különböző időközök-
ben, melyek közül a leghosszabb szünet az, a midőn egyszerű,
kenyérből meg datolyából álló eledelét elkölti. Egy jó és erős
buvárokkal ellátott hajó egy nap három- sőt négyezer kagylót
is halászhat.

Midőn már a hajó megtelt kagylóval, akkor visszatérnek
tulajokba vagy szigetükre, a honnan kiindultak; a zsákmányt
a partra öntik s az egész személyzet a kagylók körül csopor-
tosul, a melyeket azután leginkább tüvel vagy pedig késsel
nyitnak fel bámulatos gyorsasággal. Midőn a héjak szét van-
nak választva, akkor a bennök levő kocsonya állományu húst
kiveszik belőlök gondosan, csipő eszközzel. A talált gyön-
gyöket egy edénybe, a kocsonya-nemű húst pedig egy hor-
dóba helyezik s ez utóbbira vizet öntenek; a héját többnyire
a tengerbe szórják. Midőn már valamennyi kagylót kikutattak,
akkor figyelmök még egyszer a husra irányul; megmossák és
a ráöntött vizet lassankint leeresztik róla, hogy meggyőződ-
jenek, ha vajjon nincs-e a hordó fenekén gyöngy, a melyet az
első átvizsgálás alkalmával elmellőztek. A húst azután a na-
pon kiszáritják és az évnek egy bizonyos részén igen kedvelt
ételme az araboknak, a kik azt állítják róla, hogy jóízű,
egészséges és főképen erősítő.

A nyert gyöngyöket egyenlő arányban osztják fel a bu-
várok és a személyzet többi tagjai között, a kik rendszeren a
hajó meg a főszereleés tulajdonosai és a kik mintegy kis keres-
kedő-táraságot képeznek. Szép vonásul hozható fel az arabok
jellemére nézve azon körülmény, mely szerint az ilyen osztoz-
kodásnál a csivódás a lehető legritkább esetek közé tartozik.

Vajjon gondol-e a magát gyöngyökkel felékesített nő

eme szegény emberekre, a kik saját életök koczkatásával
rabolják el a tenger ezen kincsét, hogy a fényűzési czikkéket
egygyel szaporítsák?

Közli:

H. Á.

A p r ó s á g o k.

Kis lelkek mindig nagy szavakat keresnek, jelenték-
telen eszméjükhez.

Nincs valami szomorubb az életben, mint a visszaemlé-
kezés az örömek nélkül átélt ifju korra.

A ki gyakran remél — félni tanul.

Élj, hogy tanulj; tanulj élni.

Az örölség lehet költői, de a tudatlanság soha.

A nők szivökkel gondolkoznak.

Bár behogednek a sziv sebei, a sebhely ott marad.

Vannak emberek, kik hazugságukat oly gyakran ismét-
lik, hogy végre maguk is elhiszik.

Ha barátoddal beszélsz, gondold reá, hogy még ellensé-
ged is lehet; ha ellenségeddel beszélsz, gondold reá, hogy belőle
barátod is lehet.

Nagy gondolatok a tiszta sziv az, a mit istentől kell
kérnünk.

A ki a halált kívánja, annak nincs helyes fogalma az életről.

Az erős akarat már fél cselekvés.

A szegénység csak akkor szégyen, ha azt megérdemljük.

Nincs ember, a ki valaha váratlanul valami jóban ne ré-
szesült volna. Ezt tartad ezemed előtt s nem fogsz a jövőben
kétkelkedni.

A gyáva emberek gépek, a melyeket a bátrak hoznak
mozgásba.

Öreggé lenni a jövőben ohajt mindenki, öregnek lenni a
jelenben, senki.

Ne hidd, hogy a dicséret ajándék; kölcsön az, a melyet
kamatoatul kívánnak vissza.

Igen sokan tartósan megőriznek egy titkot, azonban
végre is tovább adják, hogy meglássa más is: mily soká őrizte
meg a titkot.

Egy hét története.

Juliushó 17-dikén.

(Választási mozgalmak a fővárosban.)

Nagy napokat élünk — benne vagyunk a képviselő választások ivadjában.

Zászlók lengenek jobbra-balra, ismeretes és ismeretlen capacitások neveit látjuk aranyban, ezüstben, vásznon és — hogy nagyot mondjunk — selymen.

Végig sétálsz a sugáruton, és azt tapasztalod, hogy a falak is pártoskodnak, mert az épüldőfélben levő házak utcáhozasszat leginkább Bobula építész nevét hangoztatják; később megemlékeznek arról is, hogy itt épül az opera-ház, és az iparosjelölt éljenceit kezdik elnyomni a báró Podmaniczky Frigyes falragaszai, kinek ezenkívül még két ellenféllel kell megküzdenie: Helfi Ignácczal, a függetlenségi párt vezérfőnökével, kinek hitvallása minden tekintetben közel áll a Terézvároshoz, és Radocza Jánossal, kinek nevét már ismerik a főváros utcái. Régi ismerős, ő buktatta meg 1872-ben... Jókai Mór.

Sieasunk csendesebb helyre. A hol négy képviselőjelölt beszél, ott a tárczairó csevegése nagyon is halk szózat.

A városligetbe értünk volna, de azt kell tapasztalnunk, hogy itt is készülnek a képviselőválasztásokra. Semleges tér ez, mely tehát valamennyi jelölt ellen és mellett beszélhet; minden fán ott van egy falragasz. Im az a terebélyes platán egyenesen a Jókai Mór, míg amott egy gesztenye, (nem sült gesztenye,) Hoffmann Pál ur által kívánná kikapartatni a... mandátumot. Oly természeti jelenség, melyre legidősebb polgáraink és észlelőink sem emlékeznek!

Felülünk egy lóvonatra, s utközben folytathatjuk szemlélődéseinket a kerepesi-uton.

Itt Jókai Mór és Szilágyi Dezső uralkodnak.

Nem foglalhatunk pártállást, de okunk van hinni, hogy itt a Jókai regényei is szavaznak majd, s Berendi Iván, Kárpáti Zoltán, Zárkány Napoleon, s a többi ünnepelt férfiú igen erős kortesek!

Fölléptették Jókai Mór ellen még Kriskó János ügyvéd urat; épen, mint 1872-ben Radocza János ügyvéd urat, e perczben a báró Podmaniczky Frigyes ellenjelöltjét, ki úgy látszik, nem szereti a regényírókat. A nemzeti színház intendansa mindenesetre oda illik a politikai komédia színterére is. Nos, Radocza ur egyszer győzött Jókai Mór ellen, Kriskó ur pedig visezalépett. Tény, hogy önérzetes kebellet bíró férfiak.

A VII-dik kerületben Hoffmann Pál egyetemi tanár, s egyesültellenzéki küzd meg Szabóki Adolf tanárral, kit különösen az iparos körökben pártolnak, és pártállása nincsen. Sorsukat e pillanatban sűrű homály fedi... zászlók egyenlő számmal lengenek a király-utca ablakaiban.

A IX-dik kerületben, melyben kétszer ült győzelmet, s egyszer szenvedett bukást Csernátóni Lajos, csupa kormányparti jelöltet találunk.

Uj név a maglódi Wodianer Béla uré, míg a politikai félmut két jelenségével ugyanitt találkozunk viszont. Ki em.

lékszik még Steiger Gyula urra, a ki Csernátónit egyidőre a politikai régmúlt szerepkörére kárhoztatta? Tavasz András urra, ki — mint a Lónyai párt egykori hivo — szakállával mintegy jelképezte, hogy az „egykori vacsora-párt” az, a melynek adnak a szakállára? Nos, e kiváló férfiak most egymás ellen küzdenek; újra felmerültek a láthatáron, s a választóközönség ismét követeli tőlök, hogy... éljenek.

Igazán csendes kerületek is vannak Budapest fővárosában. Hihetlen, de igaz.

A Lipót-város, a számlák, üzleti irodák és „en gross” üzletek e Mekkája, régi szerelmével tart. Itt Wahrmann Mór uralkodik; Wahrmann, az örökkévaló, Wahrmann, a megdönthetetlen, Wahrmann, az örökké élczes. Közelebb azzal ijesztette egy tréfás nagy ember, hogy föllép a kerületében, s akkor Wahrmann megbukik! Erre, — felel a bankár, — egy esetben volna kilátás! — És az? kérdi társa. — Nos, — válaszol Wahrmann, — ha te zsidó leszel, és én lutheránus...

Az élczes jelöltől nem csak csendes, hanem komoly városrészbe jutunk. Itt van a belváros.

Ezt a kerületet képviselte Deák Ferencz.

Az ő emlékét ne háborítsa párt-szenvedély.

„Ki léphet nyomába?”

Mondják, hogy szükség esetében a miniszterelnök fogna itt biztosan megválasztatni. Szó van a régi Deák-párt egy tekintélyes férfiaról: Királyi Pálról, kinek a főváros ügyei körül is sok érdeme van. Az eddigi képviselő, Horváth Mihály püspök nem lép fel, s ha azt ohajtjuk, hogy czentul adassék át a történelemnek, szemünk előtt azon vaskos kötetek lebegnek, melyekkel a politikától visszavonult nagy történetíró nyugalomban ajándékozhatná meg irodalmunkat.

Ő, Csernátóni, és Schwarz Gyula azok, kik ezuttal nem a főváros részén jutnak a parlamentbe.

Még csak a lánczhidon kell átsétálnunk, hogy megtudjuk, kiket éljeneznek ott?

Pauler miniszter egyedül áll az I. kerületben, — a II-ikban Házmán Ferencz, Budapest kiérdemült polgármestere, s egyidőben magyar emigráns áll szemben Kerntler Ferenczcel, a ki mindenesetre igen kitűnő bortermelő, — a III-ikban szintén egyedül áll Ivánka Imre.

Ezzel hű képét adtuk Budapest választási mozgalmainak.

Azt a sok lengő zászlót, falragaszt, éljencet és „abzugot” (ominosus egy szó!) összebonyolult magán- és párt-érdeket, jó és rosszuratot, csalódást és reményt, — sok zajt mindenért vagy tulajdonképen... semmiért... a mi az egy „képviselő-választás” szóban egyesült, leírni, elbeszélni úgy sem lehet. Végezzük szemlönket egy ohajtással, mely körülbelül megegyezik mindentéle párt-hitvallással: győzzön a jobb!

Gáspár Imre.

Egyveleg.

A semmi. Semmi, az elég kevés, gondolod kedves olvasóm. És hiszed? Én azt állítom, hogy mai nap minden... semmi! Ha vizsgáljuk ama kötetekre menő regényeket, melyek oly sok papírt emésztenek föl, s annyi könyvárust rontanak meg, látni fogjuk, hogy gyakran azok többségének tartalma sem egyéb, mint... semmi! Irják semmiről; adják senkinek; hasznuk az egészben... semmi. Hány ember lett semmiből hirtelen valamivé, s aztán újra... semmivé! Mi szerencsétlenebb egy tőkepénzes soránál? mi keményebb egy meggazdagult szívénél? mi állhatatlanabb egy megszegett eskünél? Semmi. De még ennél is tovább megyünk. Mije hiányzik annak, a kinek mindene van! Semmije sem. De a semminek a szép nőnél is nagy szerepet kell játszania. Mi által tetszenek a nők? Semmi más által. Elbájosol... egy semmivel. Megvigasztal... egy semmivel. Halad... egy semmin. De kedves olvasóm, nem fárasztalak tovább e semmivel, s ezentúl nem beszélek semmit.

Nemes szenvedélyek. A 18-dik század legelején Lady Montagne még mindig törpéket látott az udvarokban. „Minden fejedelem, — írja, — tart magának kedvencz törpéket. A császár és a császárné két ilyenféle apró szörnyet ápolgat s ezek rutak (kivált a nők!) mint az ördög; de csak úgy csillog rajtuk a gyémánt ha ő felségeik karja alá állanak. Nem tudok arra más okot találni: mért bolondulnak a fejedelmek annyira az ocsmányság romekeiért, mint hogy derogál nekik a többi emberrel szóba állni s nem akarva még sem egész egyedül maradni, e szörnyek közt keresnek társaságot; mert az udvarokban csak ezeknek van joga a felséggel szabadon beszélni.”

A választások alatt. Egy társaságban.

— Elvesztettem a tárczámat, — mondja X. képviselőjelölt belépve.

— Mi volt benne? kérlik tőle?

— Egy csomó bankjegy az X-i kerület számára.

— Ne félj pajtás, rossz pénz nem vesz el.

Országoszerte a beszámoló beszédek járják. X... ur is beszámolt a magáéval, s midőn végére ért, szemére vetették, hogy oda fenn egy beszédet se tartott.

— Uraim, — válaszolá rögtön a jelölt, — én nem beszéd tartó, de szó tartó képviselő vagyok. Ezt számíták az én virtusaim közé.

És egyhangulag megéljeneztek.

Kávéházi jelenet.

— Olvastad barátom X. jelölt beszédjét?

— Még csak felületesen olvastam, hanem gyöngének találtam.

— No, én komolyan olvastam, pajtás, hanem úgy még gyöngébb

A bazealikom a virágnyelvben a szelidség jelképe. E jelképes tisztet akkor ruházták rá, mikor a génuni köztársaság a milánói herczoghoz követésébe küldte Marchiót, a kistündő jogtudóst. A herczeg nagyon soká váratta a követet, míg az végre türelmöt vesztve, egy nagy bazealikomazalat nyújtott át az udvariattalan urnak, e szavakkal: „Nézd, e növénynek az

a tulajdonsága van, hogy enyhén, szelíden érintetve, illatos; de ha durván megnyomják vagy tördelik, nehéz szaga van. A génuniaiak hasonlítanak e fűhöz.” A herczeg azivére vette e mondatot s kielégítve bocsátotta el a követet.

Luther Márton a wormsi gyűlésből ezt írta nejének Wittenbergába: „Van férjed, Katharinám, a ki szeret s bizony többet van, mint némely császárnénak. Isten áldjon meg!”

A váci utcában vagyunk, este, mikor több embert, kevesebb arcot (s így arcátlanaságot is) láthatni.

A nép-hullám egész sereget vet ki Alter és Kiss kirakatának mentésére elé.

Érdekes dolgok vannak benne.

Kész rózsaszín plüssé ruha, csupa fodor, s varrása be sok álmatlan éjt áldozott fel egy vidám estélyért!

Selyem, bársony... milliomos szépségek mindmegannyi eszköze... hódítani. Tizedrész-áru tarlatán felhő mellettök; szegény hivatalnok lányának lesz az jó.

S a divat valamennyi cikke fekszik ott, megvilágítva pazonon. Van-e nő-alak, mely ne rezzenne meg e látványra?

Van.

Egy ablakba pazonon öltöztetett... viaszhabot állítottak. Közőnyösen tekint a körüle felhalmozott piperére. Megveti.

Koldus-logika. Londonban egy koldus kéregetett. „Majd holnap!” így hangzik a könyörgésekkel ostromolt uri egyén válasza. „Hja! a mai nehéz időkben nem igen lehet hitelezni!” mond, a ki alamizsánát kért.

— Uram, én Xffy vagyok, igató az „A” és „B” sorozatban!

— Miután nevem csupán a „G” sorozatban fordulhatna elő, egymással semmi dolgunk!

— S ön uram életrajzát írja?

— Azt, mert — tesszik tudni — régen kinoznak vele a német szerkesztők...

— Szép, szép, de az ön történetében sok ám az elhallgatni való!

— Csak a mellképe met készíttem el.

Budapesti hírvivő.

.. (Jótekonyság.) A belga királyné a budai Szent Anna templom plébánosához száz forintot küldött a templom szegényei számára. Szombaton osztották szét.

.. (József főherczeg) és családja egy héttel meghosszabbíták margitazigeti időzésüket, noha az időjárás folyvást kedvezőtlen: borul, esik vagy hűs szél fú. A főherczegi család szívesen vegyül a kiránduló közönség közé. Vasárnap délután is az alao vendéglő egyik asztalánál foglaltak helyet s három negyedóraig hallgatták a zenét. Mikor távoztak, ép a Sthorfféle, főleg magyar dallamokból szőtt egyveleget kezdte a zenekar játszani s megálltak, hogy meghallgassák.

.. (Rossz napl.) Simándon e hó 12-dikén fényes ezüst lakodalom volt: a báró Bánhidý Sándoré és báró Vay Kláráé. (báró Vay Miklós korannőr leányáé,) a főrangú családtagok és számos előkelő vendég jelenlétében; az ünnepély istentisztelettel kezdődött és vig táncestélylyel végződött. —

Placzekek ezrede e hó 10-dikén vezette oltárhoz Kornis Janka grófnőt Deesen. — Markó Imre ismert kereskedő jegyet váltott Hirsch Melanie kisasszonynyal Rozsnyón. — Leviczky Piroska kisasszonyt eljegyezte Bindor Lajos fiatal gépészmérnök Ungmegyében. — Goldschmidt József csávoli kereskedő e napokban vezette oltárhoz Hubert Etel kisasszonyt, a község tisztelt pénztárnokának kedves leányát Süköadön (Pestmegyében). — Lintner Lajos budapesti főreáliskolai tanár vezette oltárhoz Csapka Juliánka kisasszonyt Sódvára. — Fényes Zoltán biharmegyei földbirtokos e napokban jegyezte el Baláza Etelka kisasszonyt esküvőjük még e nyár folytán meglesz. — Hlavaty Erzsike kisasszonyt eljegyezte Lőrinczi Jenő ungvári segéd-szolgabíró. — Vadász Manó királyi tanfelügyelő, volt országgyűlési képviselő bájos művelt leányát, Vadász Ida kisasszonyt, e napokban vezette oltárhoz Szegeden Novák Bertalan tanár.

(Tóth Kálmánnak, harminces éves költőjének és írójének teljes működése emlékjelölő) czimvel két kötetbe kötött albumot küldött a nagyváradi független dalkör. Két dal van bele írva kaligraphiaiilag, melynek szövegét a költő, zenéjét pedig Fejérváry János, a dalkör vezetője szerző. Egyiknek ezime „Megálmodtam”, másiké „Őszi dal.” Mind a kettőnek dallamát tüntető tetszéssel fogadta a váradi közönség. Az album mellé csatolt iratban a dalkör arra kéri a költőt, hogy „hona és honfitársai üdvéért dobogó szívének szeretetében a dalkört és vezetőjét befogadni a nagybecsű emlékezetében megtartani szíveskedjék.”

(Az izraelita árvaházban.) Trefort Ágoston közoktatási miniszter Schweiger Márton kíséretében e napokban meglátogatta az izraelita leány-árvaházat a Damjanich-utcában. Az intézet elnöke, Bischitz D. asszony, meleg szavakban üdvözölte a vendéget, miután a barátságos és tágas termeken át a tanterembe vezette őt, a hol a növendékek éppen előadásra voltak összegyűlve. A miniszter több kérdést intézett, részint magyar, részint német nyelven a tanítványokhoz, és azok feleleteiről, valamint az előmutatott írásbeli gyakorlatokról igen megelégedett hangon nyilatkozott. Ezután Bischitzné asszony elnök, úgy Herzel asszony alelnök, valamint Popperné és dr. Weiserné asszonyok derék választmányi tagok kíséretében megsejmelte az intézet többi helyiségeit és ezek egész berendezése felől igen elismerőleg nyilatkozott, különösen kiemelve azon igazi magyar szellemet, mely ez intézetnél oly örövendetes módon halad előre. Azután szíves búcsúvétel mellett a miniszter eltávozott.

(Reményi Ede a Trocadero-ban.) e hó 15-dikén hangversenyt adott, melyet nagy és válogatott közönség hallgatott. A műsor a következő volt: 1. Divertissement á la Hongroise (en trois parties) Schuberttől. Előadva Reményi, Waffelhem, Vandergouth, Vaneste és Cazauvon urak által. 2. Mélodies nationales hongroises. Énekelve Devoyodné sz. Ács Sarolta urnő által. 3. Mélodie hongroise, négyes Reményi E.-től. Előadva Reményi, Vaneste, Waffelhem és Vandergouth urak által. 4. Air religieux, pour chant, orgue et violon Reményi E.-től. Énekelte Devoyodné, orgonán Taine kisasszony, hegedűn Reményi ur kísérték. 5. Mélodies héroïques et lyrique hongroises. 6. Marche guerrière hongroise (Rákóczy.) mindkét utóbbi darab Reményi Ede által előadva. A hangversenyt természetesen számos hazánkfi is meglátogatta és midőn Reményi és Ács Sarolta kiléptek, több felől „éljen” hangzott a közönségből. A hangversenyző teljes sikert aratott. Különösen tetszett ezenkívül Ács Sarolta „Erdő, erdő, sűrű erdő árnyában” dala.

(A Deák-szoba) butorait, emléktárgyait Vörösmarthy Béla, mint végrendeleti végrehajtó, mult szerdán este adta át a muzeum igazgatóságának: Pulszky Ferencnek. Emléktérmet rendez be; felét a Deákról maradt emléktárgyak foglalják majd el, köztük a butorok egy-egy csoportja, lehetőleg úgy fölállítva, a mint az öreg ur „Angol királynő”-beli híres szobáiban álltak. Iróasztala fölé is ugyanazokat az arcképeket teszik, (a Vörösmarthyét, Szalay Lászlót stb.) a az etagereket is ama tárgyakkal élénkítik, melyeket egykori tulajdonosuk tartott rajtuk. Egyik szekrényben lesz egy öltözet díszruhája, a egyik asztalon a sokat forgatott „Corpus juris” hatalmas példánya. Királyasszonyoknak hozzá irt levelét üveg alá fogják helyezni, az egészet pedig korláttal kerítik el. A terem másik felében a számos más nagyírú férfiakról maradt emléktárgyakat állítják ki: a József nádor kedvenc butorait, a gróf Széchenyi Istvánról, Kazinczy Ferenczről a gróf Batthyány Lajosról maradt különféle ereklyéket, a Szemere Bertalan, Klauzál Gábor s Kmetty tábornok díszkardjait, a Petőfi tollát és még sok ily becses maradványt. Fölül köröskörül 1848-diki nemzeti zászlók. Igen érdekes emléktérmet lesz tehát; azonban elébb nem nyílik meg, mint a jövő tavaszon, mert a terem ki fogják elébb szépen festeni a a most benne álló könyvek elhelyezése is időbe kerül. A terem a katalógusban „Deák-szoba” nevet fog viselni.

(Perotti Gyula.) a nemzeti színház tenoristája . . . jelles tyukász! Egy barátja írja, és nagy sajnálkozással hozzá teszi, hogy szerencséje azonban nem igen lehet benne, mert e napokban ellopták hat legszebb arany-brabant tyukját. Perotti nem lelve többé kedvőt a megfogyatkozott gyarmatban, a maradékot le akarta vágtatni, hogy a veszett sejszének legalább nyele legyen a pecsényés tálon. E horus gondolatot azonban kiverte a fejéből egy jó barátja, és irt a „Gallus”-nak, eladásra ajánlva egy erébe-ceour-törzset (egy kakas, három tyuk.) és egy fehérképű spanyol családot (egy kakas, négy tyuk.) Árúkat negyven forint, bár megérnek háromannyit is. Levelek (németül) így czimzendők: „Giulio Perotti Trieste, Chiadino Villa Perotti.” Mind e ritka fajok megrendelhetők a művész adria-parti villájába. Így írja legalább a „Gallus”, Grubiczi Géza kitűnő szaklapja.

(Szigligetiné asszony.) a mint a lapok általánosan beszélnek, megvált volna a népszínházról. Hallomás szerint Kolozsvárra szerződött 1400 forint fizetés-többlettel. A „Vereshaju” utolsó, julius 15-diki előadása alkalmával már Sziklai Emilia helyettesítette a Veres Kata szerepében, ki ép annyi tapsot aratott, a mennyihez e szerepben szokva volt az ezuttal „gyöngéledőnek” jelentett Szigligetiné asszonyság.

(A báró Edeus mellképét.) mely az eredeti oszlopot fogja díszíteni, Szász Gyula szobrász elkészítette. Szakértők a művet sikerülnek találják. Ugyan-e művésznel rendelt meg Balogh Sándor ügyvéd az évszakokat ábrázoló négy allegorini alakot. Ritka jelenség mai napság.

(Szalay László) az ötvenes években tudvalevőleg Svájcban töltötte el száműzetése napjait. Ezalatt 19, közleményt irt a híres „Augsburger Allgemeine” irodalmi rovatába, melyekért kapott . . . összesen 42 forintot a néhány krajczárt a még híresebb Cotta-cégtől. Báró Kemény Zsigmond később 100 forintjával díjazta egy-egy a „Pesti Naplóban” megjelent cikkeit.

(Berkes Lajos teljes zenekara) nincs többé a párisi magyar csárdában. Az angol trónörökös sterlingjei elhódíták onnan, ha nem is egészen. Berkes ugyanis a trónörökösötől tá-

virati meghívást s ötszáz forint uti költséget kapott, hogy menjen Londonba, az udvarnál zenélni. Berkes tehát hét zenészezel utra kelt, a „magyar csárdá“-ban pedig hat zenészt hagyott, a kik megfogyva bár, de törve nem, tovább fognak játszani.

*(A „magyar verseny“) melyet Siposs Antal tanítványai a vigadóban tartottak, nem olyan volt, minőt a párisi conservatoriumban szoktak tartani. Ott egy darabot játszik valamennyi tanítvány. A Siposs magyar versenye változatosb volt: Erkel, Liszt, Volkmann, Mosonyi, Ábrányi és más zeneszerzőktől elég változatosan játszottak a tanítványok: Krisztinkovich Béla, Winter Fülöp, Péterffy Sándor, Klinger Sándor, De Ada Mariska, Batizfalvy Ilona és Erzsike, Just Ida, Krivácsi Ilona, Kuppics Natália, Simay Rozália, Szongoth Ilonka kisasszonyok. A Hunyady-nyitánnyal kezdték s Liszt egy rhapsodiájával végezték. Több jó tanítvány kapott zajos tapsot, mindegyik elismerést. Az első díjat, vagyis az intézet tanítványai által kitűzött arany érmet, Péterffy Sándor nyerte el Mosonyi „Patriarchalia“ című lassu magyarjának szép előadásáért. A második díjat, szintén az intézet tanítványai által kitűzött ezüst érmet, Krivácsy Ilonka kisasszony nyerte el, Liszt 14-dik magyar rhapsodiájának merész és hévteljes előadásáért. Dicséretben Batizfalvy Erzsike részesült, ki Ábrányi „Szegény legény buja“ című zeneképét szabatosan játszotta el. A Siposs Antal által kitűzött két díj közül az első Simay Rozália kisasszony nyerte el, ki a Siposs „Klapka-induló“-ját igen jó felfogással, egyöntetűen és biztosan adta elő. Vasárnap volt az intézet harmadnapj nyílvános előadása: zene-reggély, melynek műsorában a zongoraszámokat énekrészek is válták föl jól eső változatossággal.

*(A városligeti fürdőre) nézve a közegészségügyi albizottság részben elfogadta a tanács amaz ajánlatát, hogy ideiglenesen a pávasziget épületét alakítsák át fürdőnek. Szükségének tartja mégis, hogy a Rákos vizét vezessék be a tóba, nehogy annak kigőzölgése rossz hatással legyen a fürdőben időzőkre. Az artézi kut vizének hőfoka 58 R. levén, szükséges, hogy e kutnál orvosi rendelő helyiséget állítsanak, s egyszerű ivó-csarnokot is a közönség kényelmére.

*(Az országos gazdasszonyok egyletének árcái javára) dr. Hasenfeld ur július 14-dikén este tánczvigalmat rendezett Szliácson, mely igen látogatott volt és 200 frtot jövedelmezett a nevezett egylet részére. A bálban részt vettek: Pálffy grófné, Schell báróné, Bombelles grófné, Walterskirchen báróné, Gyikáné, Szilvainé, dr. Hasenfeldné, dr. Pappné, Lyka nővérek, Vadnay Károlyné, Lustig Károlyné, Janicsáry-Glatzné, Hasenfeld kisasszony, Schossberger Ilona kisasszony, Hauser Károlyné, Lipthay Kornélné leányával, Stech Lajosné, Knopp kisasszony, dr. Feaztné leányával és unokahugával stb.

*(A fővárosnak) 223 frtot küldött Szabolcs megye. A megye korábban gyűjtést rendezett azon célra, hogy Batthyány Lajos gróf tetemei áthelyezésének költségei fedeztessenek. Minthogy e költségeket a főváros fedezte, a küldött összeg át fog adatni a mauzóleum-építő bizottságnak.

*(Az elvitt önkénytesek) seregesen jönnek haza az alvidékről. A Mollinary-ezredből egyszerre háromszázat bocsátottak el. Pár hét múlva megint utnak erodhot egy csapat, másfél hónap múlva pedig a pesti hadkiegészítő kerület többi önkénytesét is valószínűleg haza bocsátják. Mások ellenben mennek lefelé, így szerdán délután is két uszályhajón három század mérnök-kari katonát szállítottak a Dunán Eszékre.

*(Egy tizenkét éves szegény kis lány) sirt e napokban a

Dunaparton igen keservesen. Sokan nézték részvétellel s meg is kérdezték, hogy mi baja, de csak egy segített rajta. Ennek az egynek, (egy jó öreges urnak) elmondta baját részletesen. Ő egy mosónő lánya, kit anyja fehérművel küldött az országotra s mikor aztán a mosás árával hazafelé, ment a pénzt elvesztette s most nem mer haza menni! Az öreg ur vigasztalta, hogy soha se busuljon. „Mennyi volt az a pénz?“ „3 frt 35 kr.“ „Na hát itt van!“ Hogy kiderült egyszerre a síró arc s hogy meg-eredtek a lábak! Az öreg ur nem más volt, mint a vízvezeték igazgatója: Wein János.

*(A sors.) A fehér hajó-uteza egyik földszinti lakásában szegény özvegy asszonyka üldögélt. Az ágyon beteg anyósa, körülé éhező családja. Ezenkívül a még lefizetendő házbér gondja is nyomja lelkét. S a végszükségben egyszer csak benyit egy tisztességesen öltözött kékbeli ember, s beszélni kíván vele. A beszélni valója pedig igen különösen hangzott. Ugyanis — szölt — ő gazdag szállósbirtokos egy budamelléki sváb faluban, ötven éves, özvegy, gyermektelen s most házasodni kíván. Meglátta asszonyunkat egyszer az utcán, s az arcza megtetszett neki. Utána járt s megtudta, hogy becsületes teremtéssel van dolga, s most — úgy mond — azért jött, hogy nőül kérje! Az özvegy asszony csak nézett, hanem eszébe jutott nyomora, a fizetetlen házbér és sok más . . . kezét adott, s az augusztus 15-diki bucsu-napon már ő látja el különös kérőjének vendégeit.

*(Irodalmi hírek.) Homoród (Szentpáli Janka) „A nővérek“ című, 1 kötetes, 10—12 ivnyi, a jelenlegi társadalomból merített regényre hirdet előfizetést 1 forintjával. Disz-példány 2 forint. Előfizetési határidő augusztus vége, megjelenik a mű szeptember végén, s az előfizetési pénzek Szentpáli István alispánnak küldendőek Halmiba, Ugocsa megyébe. Any-nyival inkább ajánljuk a művet, miután jövedelmének egy harmada az országos nőképző-egylot javára fordittatik. — A „Nemzeti Hírlap“-ot Toldy Istvántól Márkus István képviselő vette át. A lap most már a nagy politikai lapok alakjában jelenik meg. — Dr. Barna Ignác lefordította Persena római költő satiráit.

*(Vegyesek.) A Deák-szoborra e hó 7-dikéig az állami pénztárba 125,678 frt 52 1/2 kr folyt be. Oly összeg, melyet nálunk csupán a Deák által kezelt Vörösmarty emlékére begyűlt összeg közelített meg. — Káldi Gyula zenetanár a világtárlatra utazott. Hír szerint a rendezői állást nem fogadja el, mivel csak két évre szerződötték volna. — Gerster Etelka, a fővárosunkban is ismert művész nő jótékony hangversenyt rendezett e hó 8-dikán Londonban a „Grosser Kursaal“ hajón elvesztettek családjainak javára. Olasz, orosz, angol művészek is működtek közre; a jövedelem meghaladja a 2000 guineát. — A nemzeti múzeum szép ajándékot kapott a francia kormánytól: négyezer frankot érő porcellánvázát, a sèvres-i világhírű gyár készítményét. A váza majdnem egy méter magas, ibolyaszín festésű és gazdag aranyozású. — A margitszigeten a legújabb kimutatás szerint 524 vendég van. — A margitszigeten Thallmeyer kereskedő szerdán az Erzsébet árvaház száz lány-növendékét oszonnáltatta meg, a szigeten tavaly elhunyt jó neje emlékére; minden kis lányka egy kis bokrétát is kapott. — Kammermeyer polgármester egy nyílt levele szerint: a népszínházi sorsjáték jól sikerült s a színházi alaphoz tekintélyes összeget juttatott. — A nemzeti színház egy havi szünetidejét a számos javítás, és gép igazítás miatt egy héttel meg kellett toldani.

••. (Halálozások.) Földvári Albert, kitűnő ezredes a forradalomban, ki mint „branyiszközi hős” 1849-ben, s jelenleg mint a honvéd-egylet alelnöke, s a társas életben általánosan kedvelt egyéniség, számosak által gyászolva hunyt el. E hó 16-dikán temettek el nagy közönség jelenlétében. Gyászbeszédet a jeles férfiú felett Győry Vilmos jeles ev. lelkész mondott. Az elhunyt csak 56 évet élt. — Kriakó János ügyvéd neje, született Tüllner Magdolna, elhunyt 54 éves korában. — Máday Sándor királyi közigazgató, a fővárosi társaságokban mindenütt ismert egyén, e hó 14-dikén meghalt. Sokáig volt súlyos beteg. Az 1872–75-diki országgyűlésen Fogarast képviselte. — Özvegy Beöthy Gúspárné, született Kovács Katalin nevezony, Beöthy Zsigmond legfőbb ítélőszéki bíró anyja, Beöthy Zeolt nagynanyja, elhalt 83 éves korában. Az ő fia volt a korán elhunyt Beöthy László is. — Schwendner Ferencz polgári kertészmeister 60 éves korában. Béke hamvaikra!

Színházak.

Nemzeti színház: zárva.

Nepszínház. Szombaton, július 13. Strogoff Mihály utja. — Vasárnap, július 14. A Vereshaja. — Hétfőn, kedden, július 15–16. Strogoff Mihály utja. — Szerdán, július 17. Sárga csikó. — Csütörtökön, pénteken, július 18–19. Strogoff Mihály utja.

Divattudósítás.

Az öltözködés művészete, mint minden művészet, a három alapfeltételhez van kötve, melynek neve: rend, arány és összhang. Így vélekedik egy híres esztétikus, és a divat jelenségeit figyelemmel kísérő hölgyek jól tudják, ha ezen elveket szem előtt tartanak, kivált akkor, mikor kedvük berekednek, mindent vakon követni és magukhoz ragadni, a mit az ipar vagy a nagy vásár szeszélye felkap. Figyelembe véve ez utasítást, bizonyára több igazán szép öltözködéssel találkozunk, mint jelenleg, és a nyoró fél minden bizonynyal a hölgyek volnának.

A rendnek, melyet első sorban említettünk, ez esetben külön értelme van. Az izlés van érte alatta, melyet az öltözködés összeállításánál ki kell fejteni; a gond, melyet az egyes részletekre fordítottunk, és egy bizonyos következetesség, mely az egész megjelenésen fölvismerhetlen. Így például ellenkeznek a szépségeti renddel a díszítések sokfélesége, valamint egy ügyetlen ránczolat, túlságosan hosszan lenyúló végek stb. Finom megkülönböztetési megfigyelés szükséges az arány helyes megállapítására. A helyes arány az egyes részek egymashoz viszonyában, a ruha szabásában és összeállításában tartandó szem előtt. Szintén elkerülhetlen az alak és az öltözködés közti helyes viszonyt megállapítani, valamint a kor, a szín, az egész kinézés. Az összhang törvényeit nem kell fejtegetnünk, hisz tulajdonképp a rend és arány kifolyása, mert e kettő nélkül lehetetlen bár miben is összhangot létre hozni.

A most uralkodó divat, úgy látszik, bir az összhang törvényének fogalmával, és a legkisebb részletekre való egyenlőséget tartja mindenek előtt szem előtt, a mit tulajdonképp nagy fényűzés, melyre csak nagy és teli tárczák hivatnak. A nagyvilágban élő dekadének tehát ugyanannyi kalapja van, mint ruhája, és ugyanannyi cipője, harisnyaja, keztyűje és napernyője, csak hogy minden jól illjék egymáshoz. Ez a mánia annyira megy, hogy a könnyű battist ruhákhoz olyan kalapokat viselnek, melynek hátusó, ránczos része a ruha kelmejéből készül, sőt még a napernyő is, melyet a napugarak ellen még vörös selyemmel is bélelnek.

Ezek, mint említett, tulajgai a divatnak, melyet kevés nő követhet, de ne is követnen, ha nem teheti könnyen. Mint azonban mindenből, még a legfontosabb dologból is tanulságot meríthetni, úgy a divat e szeszélye megbasznára is valóban olyan hölgyeknek, a kik a szerény közép uton akarván haladni, mert óvatosak lesznek ruházatuk összeállításában, és olyan színeket, olyan szöveteiket fognak mindenkor választani, a melyek egymashoz illenek, azaz mindenhez illenek. A divatos, határozatlan színek könnyedségére vannak a törekvésnek, mert az olyan ruha szövétéhez majdnem minden színű csokor, kalap, napernyő jól illik. A jó izlés törvényeit követheti tehát

n szerény állású hölgy is, míg elég fényes messze földről behozatott öltözköztetés is tönkre látunk téve valami rosszul alkalmazott tárggyal, vagy szerénytelen magaviselet által. És így mindezekből azt látjuk, hogy nem csak az új és divatos szép, hanem főkéllék a magatartás, melylyel az megjelenik, mely tiszteletet, szeretetet keltő, jól eső összhangot tántol föl.

Mai mellékletünk

Egy ránczos blouse-derék szabásából áll, mely most igen kedvelt viselet és készül a ruha szövétéből, a derék körül bőr övvel leszorítva. Nyarára az ujjak csak könyökig érők, belső csipkenjakkal, a szőr szövétéből készülő ruhákban azonban, melyeket őszszel is viselnek, a rendes félbő, vagy szők ujjak lesznek a czélszerűbbek.

Az egész derék szabása csak két részből áll, az első szám alatti elő-, és a második szám alatti hátrészből. Testesebb hölgyek e mintát elől és oldalt 3–4 ujjnyival bővebbre szabhatják, ez középtermetű hölgynek való. A 3-dik szám a könyökig érő ujjat jelöli.

Számrejtvény.

Marton Bortától.

7. 5. 6. 2. 10. Nyugodtabban érzed magad,
Ha ezzel nem veszedől sokat.
3. 11. 8. 6. Csinos város püspökséggel,
Budapesthez nincs oly közel.
1. 5. Csak is ma él, el ne vessitőd.
9. 2. Sok szép dalban éneklék ezt.
3. 5. 6. 2. 4. Hazánknak egy nagy költője,
Hölgyek lantját pendítette.
1–11. Gyöngy, drága és ritka gyöngy
A szívnek tengerén,
Szelid és tünde csillag
A szerelem égén.

Megfejtési határidő: augusztushó 14-dike.

A f. é. 25-dik számban közlött rejtvény értelme:

Szeresd hazádat és ne mond.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Lukáts Ggyörgyné, Korenagh Serk Hermin, Forencse-vics Teréz, Győrfy Gyuláné, Mandula Ida, Báthori Sigray Istvánné, Szentpétery Jolán, Steiner Sarolta, Pálóp Juli, Nagy Mariska, Krakkay Mária, ifj. Liebner Józsefné, Magyar Matild és Felicie, Zeke Dömötör Ida, Hosszu Elekés Matild, Gáspár Laura, Fényes Tekla, Ujfaluay Károlyné, Petördi Pap Erzsébet, Frantz Albert Adél, Jávör Anna, Draskóczy Malvin, Mednyánszky Margit és Erzsé, Mézáros Luiza, Simkó Teréz, Ujfaluay Margit, Tóth Károlyné, László Milka, Novák Izabella, Thullmann Boriska, Fényes Klára, Timár Ottilia, Szontagh Ida és Paulin, Kovács Béláné, Galgóczy Karolina, Szentimroy Hermin, Döry Vilma, Kasza Jánosné, Kiss Mariska, Bornáth Irma, László Anna, Bogáthi Erzsébet, Varga Eszter, Tamásy Éva és Rita, Jankovits Olga, Murakózy Mariska, Darvas Ilona, Szabó Józsefné, Beszterczey Jolán, Kóos Emilia, Korék Jozsefin, Bresztoványi Mariska, Révay Anna, Harányi Margit, Fodor Tinka.

Tartalom.

Margit asszony hántszerei, Véka L.-tól. — A radványi parkban, Vay Saroltától. — A hajról. — A Kegge család, Beets Miklóstól. — Gyöngyhalászat a vörös tengeren. — Apróságok. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy ránczos blouse-derék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

29-dik szám.

Julius 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lvon, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
költs nyerta | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-------------------|------------|--------------------|---------------|-------------------------|------|
| | | | | | | | óra | perc |
| Julius | 21 | Vasárnap | F 6 Legaz. ny. ü. | F 5 Dániel | 9 A 5 45 vértanu | 20 Erzébet | 4 | 26 |
| | 22 | Hétfő | Mária Magd. | Már. Magd. | 10 Euphemia | 21 | 4 | 27 |
| | 23 | Kedd | Libor Apol. | Apollin | 11 Proklus | 22 | 4 | 27 |
| | 24 | Szerda | Krisztina szüz | Jolánta | 12 Gábor | 23 Éva | 4 | 28 |
| | 25 | Csütörtök | Jakab apostol | Kristóf | 13 Aquilles | 24 | 4 | 29 |
| | 26 | Péntek | Anna b. a. anyja | Anna | 14 Czirjék | 25 | 4 | 30 |
| | 27 | Szombat | Pantaleon Pent. | Pentele | 15 Athinoz | 26 Sab. Simhu | 4 | 31 |

V i d é k i t á r c z a.

Választási mozgalmak a vidéken. Mint a fővárosban, ép oly élénken folynak a vidék képviselő-választási mozgalmai. Ki tudná megolvasni, hány zászló leng, s hány nevet harsogtat az a számtalan kortes? hány iteze bor, hány forint és hány szavazat van forgalomban ez alkotmányos vásáron? Emlékezzünk meg néhány szóban legalább a nevezetesebb jelöltekről. Ilyen első sorban Tisza Kálmán, kinek Debreczenben kell megmérkőznie Simonyi Ernővel. E város egyik kerületében lép fel a dus Baldácsi Antal báró is. Verhovai Gyula Czegléden leaz egyhangulag megválasztva, Makón már két ellenfele is van, ezek között legnevezetesebb Besze János, a rég pihenő kapacitása, kinek dörgő szava ime újra hallatatik a politikai hangversenyben. Chorin Ferencz Aradon, Irányi Dániel Kassán, Kaucz Gyula Győrött, Ghyezy Kálmán Komáromban, Mocsáry Lajos, Lichtenstein és Horváth Lajos Miskolczon léptek fel. Nagyváradon Teleszky István és Szilágyi Dezső állanak szemben, Pozsony egyik kerületében egyedül van Szilágyi József, a másik még nem jelölt. Amolyan rezervkerület Trefort miniszter Sopronban, Móricz Pál és ellene Hermann Ottó Szarvason léptek fel. Szeged szintén Simonyi Ernőt léptette fel gróf Károlyi Sándor ellen, míg a Kallay Ödön kerületében más jelölt nincsen. Csemeghy Károly Arad megyében, gróf Apponyi Albert Árvában, Tóth Kálmán, az ünnepelt költő, ismét Baján, gróf Lónyay Menyhért Beregben, Biharban Révész Bálint, Gáspár András tábornok, báró Simonyi Lajos, Beöthy Algernon és Csanády Sándor az „érdekesebb” jelöltek. Csanádban szintén báró Podmaniczky Frigyes lépett fel egy kerületben, Paczolay a maga „biztos” Hontjában. Grünwald Béla, Zólyom híres alispánja, ugyanitt, a aszlácai kerületben lépett fel. Nógrádban Szontagh Pál és Pulszky Ágost. Gorove István Temesben, Falk Miksa és Csengeri Antal Zalaiban. Körülbelül ezek a főbb helyek, főbb nevek. De ki győzné eldörölni mindazokat, kik mai napra a képviselőség aranyalmájával álmodnak? Csak azt mondhatjuk reájok vonatkozólag, a mivel a fővárosi választásokról szóló cikkünknek végeztük: **G y ő z z ö n a j o b b!**

Debreczenben e héten a Tisza Kálmán fogadtatása képezte a nagy eseményt. A miniszterelnök ugyanis lerándult Debreczenbe képviselői számadó-beszédének elmondására. Vele volt Tóth Vilmos, Jókai Mór, Hegedűs Sándor s több kormánypárti kapacitás. Volt diadal-kapu, melyet azonban éjjel egy zavargó néptömeg megfosztott zöld-galy díszítéseitől. A fáklya-zene, bankett és számadó beszéd mindamellett háborítlanul folyt le.

Külömfélék.

„* (A kongresszuson) csakugyan gróf Andrássy Gyulád volt az utolsó szó. Ő fejezte ki a hódolatot ama bölcs államférfinak (Bismarck), ki a tanácskozásokat vezette s fejezte ki a tiszteletteljes hálát a német császár vendégszeretetéért. Szombaton délután három órakor írták alá az 58 pontból álló szerződést.

„* (A kongresszusi díszebéd) szombaton este hat órakor tartatott a berlini királyi palota fehér termében. 172 vendég volt hivatalos. Az asztal hosszában az egyik oldalon a császári ház tagjai foglaltak helyet, középen a koronahercegi párral; a hölgyek fekete ruhát viseltek, az V. György miatti udvari gyász folytán. Az uralkodó család tagjaival szemben ültek a kongresszus tagjai, középen a koronaherceggel szemben, Bismarck, balra tőle Waddington, Karatheodory, Saint-Vallier, Lannay, Haimarle, Sadullah bey, Bülow, Schweigel és Tessenberg; jobbra Bismarcktól Andrássy vörös tábornoki egyenruhában, Salisbury, Suvaloff, Károlyi, Russel, Oubril, Desprez, Mehemed Ali, Hohenlohe. Oldalt balra két montenegrói, jobbra a két örmény püspök, fekete talárban, s Maccolm khán, gazdag aranyhimzéű egyenruhában ültek.

„* (Cyprus szigete occupatiojának költsége) övenkint, ha csakugyan 10,000 ember fog ott elhelyeztetni, 1,000,000 font sterlingbe kerül. Ezen összegbe még nincs beleszámítva a helyi jövedelmek számbavételére szükséges polgári hivatalnoki szervezet. Konstantinápolyban a sziget átadásának híre kezdetben nagy elégtelenséget keltett. Később azonban belátták e lépés nagy horderejét s a Lyard a mohamedán lakosság részéről számos bizalmi nyilatkozatot kapott. Az átadást a sziget lakosságának gyűlése jóváhagyta s azonnal felvonatott az angol zászló.

„* (A világtárlaton) összesen 3455 kép van kiállítva. Ezek közül jutalmat 114 nyert. Magyarországra csak két kitüntetés esett s mégis háromban részesült: Munkácsy a médaille d' honneur kapta, Benczur Gyula másodosztályú érmet, Pál László pedig mention honorable részesévé lett.

„* (Andrássy Gyula gróf) a berlini magyar egyesület tagjai, kik tisztelegtek nála, igen szívesen fogadta. Mikor a küldöttség be akarta magát jelentetni, a kanzellár ép kilépett az előszobába s meglátva a magyarokat, örvendő mondá: „Hisz ezek az én kedves hazafiúi; tessék csak bejönni. Önök mint egyik tagtársokat kívánnak üdvözlölni engem s remélem, nem is-ginterwiewolni.” A külügyminiszter a küldöttekkel sokáig beszélgetett igen jókedvűen. A grófnak általán jó emléke ma-

rad Berlinben. A kongresszus elején egy magyar borkereskedő kis leánya tisztelkedett nála, üdvözlő verset mondva és virág-bokrétát nyújtva neki; Andrássy megígérte a kiscső mamának, hogy a revisite-ről nem fog megfélekedni. Diplomátuk ígéreteire szokás keveset adni; csak a kis Riza nem kételkedett; „Gróf Andrássy megígérte, gróf Andrássy megtartja a szavát,” mondta mindig. Mult péntek-délben valóban kocsai állt meg a borkereskedő jägerstrassei háza előtt s a kocsiból Andrássy gróf szállt ki, Teschenberg miniszterrel. A kis leánynyal nyájasan beszélgetett s bemutatatta magának a magyar borok néhány palackba zárt kitűnőbb képviselőjét is. Megígérte, hogy a kis Rizának megküldi legújabb fényképét is.

.. (A lord Beaconsfield cipellői.) Ama berlini hűtelbe, hol az angol kancellár lakik, nem rég egy híres énekesnő is szállt. A művésznő reggel el akarva utazni, kora hajnalban becsöngette a szobaleányt: „Kérem gyorsan a cipőimet.” Az álmos czieza eltűnt s csakhamar visszatért egy pár iczi-piczi párisi cipővel. A művésznő be akarja fejezni toillettejét és huzza föl a cipőt, de — a láb nem fér bele. Ismét egyet nyom a villanyos gombon: „Grete, maga fölcserélte cipőimet!” A szobaleány fülön pirul; a lord Beaconsfield cipőit cserélte föl a primadonnáéival.

Megbízások tára.

Karczagra A. K. L. urnak: El van küldve.

Kecskemétre H. S. urnak: Köszönettel vettem. Azt a másikat pedig — farsangkor.

T. Dobra P. I. urnőnek: A legszívesebben el fogom küldeni, a mint elkészül.

Szegedre E. S. urnak: el van küldve.

Szökefalvára Sz. B. urnőnek: Biztosítom, hogy pontosan el lett küldve.

Makóra L. Gy. urnak: Köszönettel vettem. Későn fog csak sorba jöhetni, mert tulbőven el vagyok látva az ilyenekkel.

Egerbe M. E. urhölgynek: Régi közmondás biz az, csak hogy az életben kevesen alkalmazzák.

M. Váásárhelyre Sz. M. urhölgynek: Már 16 év óta vagyok olyan szerencsés előfizetőim közé számítani.

Debreczenbe K. G. urhölgynek: Mint nyoszoló-leány a rózsaszínű ruha lesz a legillőbb. A menyasszonyi ajándékot illetőleg lehet az valami értékes cseccbecse, szép kézimunka, porcellán virágtartó és sok más, a mit fiatal leányok és leendő háziaszonyok szeretnek,

Tapolczára H. I. urhölgynek: 5—6 frton elég csinos kapható. A szállítás azonban egy kis nehézséggel jár.

Előfizetési fölhivas

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arcképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jóles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévénként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól	3 kötet.
Mit tegyünk? Bernysevezkytől	3 „
Fülp szerelme, Feuillet-től	1 „
Vinetta, Vernertől	3 „
A gavallérok, regény, Csengey Gusztávtól	2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-jával, összesen 2 frt 40 kr.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányu könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknak adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hívei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévénként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak uj előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,” „Ifjabb íróink és művészeink arcképcsarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfizető után 12 kötet érdekes regénnyel kedveskedünk.

Együttal felhivom t. előfizetőimet, hogy bármí megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, junius hóban 1877.

Emilia.

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21 dik sz., 2-dik emelet.

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. közhatalos Jutányos áron, díszes és tartós kötéshez juttasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékebb magyar irodalmi vállalatokhoz disztáblákat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja díszes külsejük, mely alkalmasá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszere szolgáljanak, valamint tartóságuk és olcsóságuk, a leggyorsabb kötés árába kerüljenek.

Ily. disztáblák e mű minden előbbi és jövőbeni esélyével is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva ellátott bekötési disztábla egy egész évfolyamhoz készíthető melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 forint 60 kért kapható totumán szintén választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számukhoz is színnel készíthető különösen ajánlatos az olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szíves megrendeléseket kérem levelező lap után eszközölni, a címűv és lakás világos megjelöléssel. — Megrendelhető levelező lapon csak egy példát.

HIRHAGER KÁROLY könyvkötézetében.
Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hosszám lesznek beküldve legelőször áron, gyorsan és jól eszközölök úgy szintén a vidékre is.

A németországi gyógyászati egységszolgálatok által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatósága végett a magyar cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúsz (Rheuma), izsággatás, mell-, gerincfájdalmak, kereszt csontfájás (Hoxenachuss), láb-köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 forint 3, keltós árja 2 forint 10 krt.

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező jobb szorékról, hogy csak egyen használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, gennyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstan küldve 10 krral több. Valódián Póstan egyedül csak **TÖRÖK JÓSEF** ur gyárában, király-utca 7. sz. — Debreczenben: Rothschneck ur gyárában. — Szombathelyen: Pillich Ferencz ur gyárában. — Mohács: Jazovics Károly. — Kolozsvár: Wolf gyárnál. — Pécs: Zsolnay. — Szeged: Weiglein György, Kovács gyász. — Temesváron: Kraul. — Aradon: Prinner gyász. — Nagyváradon: Molnár gyász. — Szekes-Erővár: Dieballe. — Gyöngyösön: Vozary gyász. — Brassó: Fabik gyász. — Szigetváron: Ehrenfeld W. — Miskolc: Ujházy gyász. — Pozsony: Soltz. — Kassan: Escwig Bde és fia gyárában.

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante múlt heti küldeménye barátnőim körében teljesen elkelvén, — szíveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő eredményű bőrfinomító szerből ujjal 12 üveg 1 forint 50 kros és négy 2 forint, 50 kros nagy üveg valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barátnőim közül, kik fürdőre vagy kéjgazdaságra készülnek, ezen nélkülözhetetlen és mindamellett ártalmatlannak bizonyult szépitőszerezet magukat ellátni ohajtják.

Szeged, 1878. május 8-án.

Teljes tisztelettel **B n Amália.**

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

Koronaberczeg (ur) utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toille szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett *piperezereket*.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvtármagaslás díj félévbenként
20 kr.

Szerkesztői és kiadói Iroda:

VI. kerület, Terézváros, Óutca
21-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetmények díja:

Egy sorozat hasábjait sorért
8 kr.

30. SZ.

Julius 28-dikán.

1878

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden szükséges hímzetrakkal.

Könyvtár

tizenkét kötet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Szó sincs róla, a nő
gyöngédebb a férfinál,
ugy testileg, mint lel-
kileg. Azért az ő hiva-
tása is: inkább szép- és
kedvesse tenni azt, a
mit a férfi alkot, szere-
tő szorgalommal rend-
ben tartani, a mit a
férfi együvé szerez, és
kellemes harmoniába
hozni a családot a tár-
sadalommal, az önzést
a közérdekkel, a hasz-
nosat a széppel és jóval.

A mivel azonban egy-
általában nem az van
mondva, hogy a nőben
az erély is egészen fe-
lesleges valami. Any-
nyira nem felesleges az,
hogy ennek híjával
bármely körben az
életnek egyetlen-egy
ágában sem felelhet
meg tökéletesen hiva-
tásának, és az erély
ódestestvére a kitar-
tás. Vegyük csak a
háztartást. Könnyű do-
log úgy gazdasszony-
kodni, hogy a mire
szükség van konyhára,
szekrénybe, azt szépen

György Aladárné.

meghozzuk és meg-
van; de hozzá szabni a
szükségleteket a jöve-
delemhez és beosztani
azt úgy, hogy mindenre
teljék, még arra is, a
mitől a lélek gyarapo-
dik: irodalomra, jóté-
konyságra, és mindig
tisztán-csinosan és mo-
solygó arczczal jelenni
meg az „ur” előtt, a
mitől annak úgy kide-
rül a lelke és ki-kiujul
a munkakedve — erély
kell ahhoz, másnemű,
mint a milyen az alkotó
férfi, azért nem cseké-
lyebb; apróságokkal
bajlódó, annál kitar-
tóbb, és épen úgy a
gyermek körül, ezek-
nek ápolása, gondvisc-
lése, fölnevelése és ne-
velése, a szeretet mel-
lett a folytonos éber-
ség, a türelem mellett
a soha el nem lankadó
szoktatás, — azért bizta
az örökké való Isten az
ő legdrágább kincsét:
a gyermeket a nőre, az
anyára, mert erőt adott
neki hozzá, és azért

válnak a legkiválóbb tanítók a nők, a mint ez künn a nagyvilágban már régen, és egy idő óta nálunk is el van ismerve.

Azért tudom, hogy hölgyeink örömmel veszik az arczképet, melyet ezuttal szerencsém van bemutatni. György Aladárné, az igazából való tanítónők egyikének arczképe ez. Csak a napokban szoltak a lapok az országos női paragrafus iskolájának évi próbatételéről, egytől egyig nem győzték dicsérni ez iskolát, a ritka szép eredményeket, melyeket a növendékek ott felmutathatnak, pedig ez az iskola nem közönséges leány-iskola, hanem lehet mondani: a maga nemében egyetlen. A növendékek ott megfelelő szellemi kiképeztetés mellett egy-egy kenyérkereseti ágra is oktattatnak. Nem szólhatok itt tüzesebben ez iskola irányáról és szervezéséről, ez messze vezetne célomtól; e napokban jelent meg évi Értosítője, ezt is György Aladárné urnő szerkeztette, és, úgy tudom, szívesen küldi meg mindenkinek, a ki ez iskola és e nemes célú egyesület iránt érdeklődik; elég hozzá, az őszes fővárosi sajtó egyikepen oda nyilatkozott, hogy az egy minden tekintetben kitűnő iskola, és ez iskolának György Aladárné az igazgatója, azaz a lelke, az édes anyja, ez az igazi azórá; mert más tekintetben sem olyan ez az iskola, mint a többi; nevezetesen abban, hogy még csak nem rég felettte nehéz és küzdelmes volt az élete; csak a jótékonyosság tartja meg benne a lelket; a mit a növendékek fizetnek, aránylag csekélység; valóágos édes anyai szeretet tehát, a mivel György Aladárné ezt az iskolát szíve vérével ápolgatja, melengeti, hogy az úgy szemlátomást latennek, embernek gyönyörűségére fejlődik; csak a nő, a hivatásáért rajongó tanítónő képes így szeretni, nevelni, tanítani és igazgatni.

És különben is jelesül ismeretes a nő neve, még tul a haza határain is, a hol pedig nagy számmal vannak már a különböző szellemi és anyagi téreken kiváló sikerrel működő nők. Bizonyosan emlékeznek még rá hölgyeink, valami nyolcz éve annak, hogy egy magyar gyorsíró-nő az országgyűléshez folyamodott alkalmaztatásért. Késznek nyilatkozott minden nemű próbának alávetni magát annak bebizonyítására, hogy a gyorsírás terén bármely férfival kiállja a versenyt. Nagy volt akkor a fölháborodás az országgyűlési gyorsírók kebelében; azörnyű megaláztatást láttak volna benne, ha hogy nőt engednek közéjük ülni. A ház elnöke tehát elutasította őt kérelmével, mindamellett hogy dicsőült Deák Ferencz is meleg szívének egész buzgóságával pártját fogta ez ügynek, és sem a házára, annál kevésbbé a képviselőházra, és legkevésbbé a gyorsírókra nézve semmi veszedelmet nem látott a dologban. Azért ütött az olyan nagy zajt a világon; első eset volt, hogy nőt alkalmaztak volna országgyűlési gyorsírónak, és első volt, hogy nem hallgattak Deák Ferencz szavára, és az a mellőzött gyorsírónő ugyancsak a mi György Aladárnénk, csak hogy még Illésy Györgynének hívták, akkori férje után, a ki ez időben már halálos betegen feküdt, és hogy beteg férjére és gyermekeire keresheessen, tanulta volt meg a gyorsírást, és hogy ettől a kenyértől elűtötték, kapta magát, letette a tanítónői vizsgálatot, lett belőle elébb jeles tanítónő, majd jeles igazgatónő, nemde ritka szép példája az erélynek, kitartásnak és — a szeretetnek? Mert a szeretet, az isteni szeretet, ez az, a mi, az Írás szavai szerint, hegyeket mozdit ki helyükből.

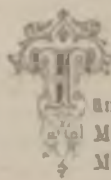
Ezek után, ugy-e bár, kedves olvasóink kíváncsiak, hol vette a jeles nő az ő nagy műveltségét? És — talán el sem hiszik, hogy egy kicsi alföldi helységben: Furtán. Ott született 1841-ben, és ott is nevelkedett föl, egész férjhez meneteleig, és férjhez menetelekör Debreczenbe azármazott, a mely

város akkor, — az ötvenes évek végén — nőnevelés dolgában szintén nem állt valami nagy hírben. Csak 1865-ben került Budapestre. Mindent tehát, tudományt, műveltséget jóformán önmagának köszönhet, az ő nagy erélyének és kitartó buzgóságának. Ilyen tulajdonságok mellett faluhelyen is szépen ki-művelheti magát a lélek. Az örökszép természet is ébren tartja a fogékonyaságot, egyaránt költészetre és tudományra. Hanem az is igaz, hogy jeles azüldi voltak; anyja: néhai Ember Károly, furtai református lelkész, anyja: Békassy Klára, kitűnő gazdaszony és nagyon művelt nő. Azután első férje a korán elhalt költő: Illésy György volt; ezek élesztették a nemes tehetségek szikráit, a melyek most olyan áldásosan világítanak. Sz. M.

Dalok.

Gáspár Imrétől.

Stropha.

Tündér-világ, ifjú kor,

Mit gondolkod rád annyiszor?

Mit gondolkod sirva rád?

Tündér-világ... álomvilág...

Mi fáj, mi fáj?... a régi hűv,

A régi láng, egy boldog év,

Mint a lét többé nem id...

Tündér-világ... álomvilág...

Egy-két mese, egy régi dal,

Egy ój szelid árnynival,

Kéj, a melynek emléke vád...

Tündér-világ... álomvilág...

Hogy a mult is kísértni jár...

Foltragyog a hunyó augár,

Kinyílik a hervadt virág...

Tündér-világ... álomvilág...

Tündér-világ... és azután,

E kettő tört élet után

Oltárodon nem lesz világ,

Tündér-világ... álomvilág...

Mi lesz belőlünk?

Mi lesz belőlünk, oh mi lesz belőlünk?

Sirtál, midőn e nagy szót kérdező;

Borulj a szívra, hajtsd rám fejecské,

Elmondom az egész fájó regét.

Hívn szerettünk egy-két boldog évet

Álmodunk végig egymás oldalán,

En felvidulok forró csókjaldra,

Sto elmerengsz beteg költő dalán.

S le, sirba száll egy bús napon barátod,

Sto nem sohára hozzá, kedvesem...

Egy-két marék por, az lézen belőlünk,

Es aztán soha többé semmi sem!

Margit asszony háziszerei.

(Bevezély)

Véka L-től

(Folytatás.)

Elébe siessen-e? Nem! Azért sem! Bevárhatja itt is. Nem érdemel jobbat. Hadd lássa, mindjárt érkezésekor, mit eredményezett menthetetlen vétke és ne kerekedjék soha többé

kedve a bűn ismétlésére. A rosszban való megátalkodásnak idején elejét kell venni.

Gábor a szobába toppant.

— Mariskám, istennek hála, itt vagyok! Azt hittem: vissza sem jöhettek ma. Mert váratlanul az alispánnal találkoztam járásomban és ez tartóztatott. De sikerült szabadulnom. Örvendj velem!

De Mariska nem felelt, még csak fel sem kelt ülőhelyéből. Még jobban összetöprödött a támlányban és — maga sem tudta, miért és hogyan történt, — keserves zokogásba tört ki.

— Lelkem Mariskám, az istenért, mi lelt? Bántott talán valaki?

A menyecske most sem felelt, hanem csak zokogott, betemetve képét kendőjébe.

— Mondjad, kérlek, bántott valaki? — sürgeté Gábor, oda lépve a támlányhoz.

— Bántottál — te! — válaszolá most valahára Mariska, fuldokolva.

— Én?

— Tekints oda a falra!

Gábor követte szemeivel — nem tagadhatni: kissé együgyű kifejezéssel arcán — a kiterjesztett kar irányát.

— Édesem, valóban nem értelek. Nem látok semmiféle bűnjelt a falon.

Most van-e egy óra? — kérde tüzesen a menyecske, felpattanva a székről, míg arcát a harag lángja borítá bitorba. Most már nem airt.

— Most értelek, valahára! De, lelkecském, az akaratlan késedelem nem róható fel vétkemül. Kötelességem tartóztatott.

— Ugy! Kötelességed? Persze, irányomban nincsenek kötelességeid! Hisz én csak nő vagyok! De tudj meg: én nem fogom beérni a kegyelem morzsáival, melyeket néha irgalomból nekem is vetni méltóztatnál. Ha azt hiszed, hogy én az ily bánásmódot fegyvertelen bárány szelidségével tűrendem: akkor csalódoj. Azt fogadtad, hogy egész életedet nekem szenteled és én követelem, hogy ura is maradj szavadnak. Nincs és nem lehet szentebb kötelességed, mint az, mely parancsolja, hogy engem mások miatt el ne hanyagolj. Ha ez az állapot nem tetszik: mondd meg most. Legalább kezdettől fogva tudni fogom, mihez tartsam magamat. Tisztában leszünk egymással.

Meglátszott e pillanatban a kis menyecsken, hogy nem aklott el fölötte nyomtalanul a bölcs anyjok oktatása, kik arra intették: igyekezzék férjét mindjárt a házasság élet elején jól nevelni, mert bizony olyannak fog az maradni mindvégig, a mindönek kezdetben szoktatja!

Gábor a gyors nyelvecskével elperegetett mondóka folyamában mind csodálkozóbban tekintett kis feleségére, ki oly magára ágazkodott előtte, menyire ezt alacsony termete és cipőjének hegyes sarka engedte, mintha csak a büntető igazság haragos istennőjét kívánta volna a szegény bűnös elrettentése végett jelképezni.

Szegény Gábor! Dölelött nem a legkellemesebb órákat töltötte volt az akadékoskodó bogarasságáról ismeretes alispán társaságában, és utóbb azzal a reménynyel sietett haza, hogy honn gazdag kárpótlást nyerend a szenvedett bosszúságért. Most pedig eme fogadás! Lehetséges-e, hogy a lóny, mely most pattog és csattog előtte, ugyanazon Mariska, kit ő eddig mindig csak szelíd és jámbor kis anyjának látott?

— De, kérlek, Mariskám, engedj legalább egy okos

szót szólnom, — rimánkodott Gábor, felhasználva az erre kedvező első alkalmat, midőn felesége kissé megpihent, hogy friss lélegzetet vegyen.

— Ugy! Tehát mindaz, mit eddig én mondtam, csupa ostobaság? Ugy-e? — hangoztatá a tulajdon szavai által mindjobban felhevített kis menyecske. — Oh, tégy félre minden kiméletet! Hiszen ur vagy háznád! Mond ki bátran és tartózkodás nélkül, hogy ostoba vagyok! Ugy is tudom, hogy annak tartasz. Különben nem mernél velem eképen paczkázní. Mondhatom: hamar rám untál! De legyen! Tudok én is válni. Nem szorultam arra, hogy megadóan tőrjem a lábbal tiprást. Keress magadnak ahoz nála mnál boldobbat! Én nem maradok méltatlankodó zsarnokkal egy földél alatt. Fogass be! Haza megyek!

— Megfoghatatlan szeszély! — bókétlenkedett kissé türelmetlenül Gábor. — Kérlek, térj eszedre! Nem bántottalak én téged!

— Szeszély? — viszhangoztatá Mariska. — Persze! Esze csak a férfinak, a teremtes emez elbizakodott urának van; nekünk, nőknek, egyedül szeszélyeink vannak! Jó! Csak így tovább! Folytasd! Ragyogtasd lelkületedet teljes fényében! Hadd ismerjelek meg egy csapásra egészen! Jobb ma, mint holnap!

Gábor vére forrni kezdett. Az alispán kiméletlen és — mint legalább Gábor hitte — itt-ott méltatlan gáncoskodásai különben is rendén túl felizgatták volt vérét, és ennek hullámzása haza érkezétség sem csillapult volt le végképen. Honn reménylett vigaszt, feledést nyerhetni. A helyett most új bántalmakban részesült, melyekre — úgy tudta — legkisebb okot sem szolgáltatott, és épen attól, kitől a rokonszenves ápolást várta bajában. Keserű csalódás!

Már-már kifakadni készült Gáborból az ölesb viszonzás. De még kellő időben elfojtotta a keserű szót. Összeszedte akaratának minden erejét, hogy viaszszorítsa szívébe a vért, melyről érzé, hogy agyába kézzül tolni.

— Hagyjuk, kérlek, a meddő feleselést, — szolt lehetőleg nyugodtan, összeszorítva kissé fogait. — Folytathatjuk jobb és alkalmasb órában, ha épen kedved tartja. Most sziveskedjél gyorsan tálatatni. Mert sürgős dolog várakozik rám s azt még ma végeznem kell. Sietek.

Mariska e szavaknál rémülten tekintett férjére.

— Én nem engedem, — kiáltott végre ingerülten, — hogy ismét elhagyj!

— Légy nyugodt! Nem megyek hazulról. Irodámban fogok foglalkozni.

— De én azt követelem, hogy mellettem maradj! Nem mentem azért férjhez, hogy magányosan töltsen az egész napot. Hagytál volna odahaza, ha társaságomat unalmasnak találod. Nem toltam fel magamat.

— Kérlek, ne tulozz! A munka, melyet végeznem kell, halmazthatlan. Tudhatod s nemcsak hiheted, hogy szivesebben töltönnem óráimat melletted, mintsem munkálva irodámban. De tudtad azt is, hogy leendő férjed tisztviselő, s reménylem, feltetted rólam, hogy nem tartozom azon uracsok közé, kiket nagybátyjuk kegye a szolgabírószágban szoptat addig, míg a képviselőségre megérnek. Ha csalódom: sajnállak; mert tévedtél.

A vita folytatásának a belépő Julesa votett végett. Jelenléte, hogy az asztalon a leveles.

A menyecske szeretett volna még most is Gábor utolsó megjegyzésére néhány oktató éles szóval válaszolni; azon-

ban Julcsa közbelépésének mégis volt annyi befolyása háborgó kedélyére, hogy elhallgattassa száját. A szegycénérzet hatalma szelidítette a neheztelést. A cselédek ne hivesztelhesék, hogy a háborítatlan együttlétnek már első napján is, szívódnia kellett férjével. Elégge nagy csapás, hogy ő maga tudja, mennyire boldogtalan. Legalább ne tudják meg mások!

Mariska szótlanul távozott az ebédlőbe. Szótlanul követte őt Gábor. Szótlanul ült le a házaspár az asztal mellé, szomben egymással, a levestel megtöltött tányérok elé. Egy gondolat ösztönözte mindkettőt, midőn gyorsan kapott Gábor is, Mariska is a kanál után. Nem akartak egymásra nézni. Szemeiket így a levestre süllyeszthették.

— Hm, — okoskodék magában Gábor, midőn a feléje füstölő zavaros folyadékot vizsgálta, — hm, habart bab-leves! Tehát házadnál ma nem főztek marhahúst. Ám legyen! Megélhetek így is. Együnk!

És elszántan mártotta kanálát a levesbe; elszántan vitte azt szájához és elszántan nyelte le a nedűt.

Letette rögtön a kanalat, eladpadt és hátra dőlt székében. Sok kincsért sem evett volna többet e levestől. A szakácsné hiven követte urnőjének utasítását. Megközmösította a levest annyira, mennyire tehette. Több eme jóból nem fért volna a szegény habart bablevesre.

Fazre vette ezt Mariska is. De a kerek világért sem árulta volna el csömörletét. Hősiesen erőszakolta magába az undorító kotyvalékot, hogy — ha férje valamelyes kiméletlen észrevételt találna kockáztatni — caudálkozva vehesse szemére finnyását, mely a kákan is csomót keres. Pislogott is ez okból néha alattomban férjére, hogy mindjárt az első szót lekaphassa ajkairól és tizez felelhessen az egyre.

De Gábor nem szólt. Merően szegyezte szemeit a szoba mennyezetére, elmélyedten tanulmányozta a párkányzat festményeit, ujjai pedig kenyérszeletet tördeltek morzsára. Ezen nem lehetett fennakadni, még a legjobb akarat mellett sem.

Julcsa sülttel jelent meg az ebédlőben és letette a tálát az asztalra, a duzzogó házaspár közé.

Gábor szörnyűködve ugrott fel helyéből.

— Kácsa! — kiáltá rémülten és odahajolt még egyszer a tálban feldarabolt ártatlan állat fölé, mintha egész bizonyossággal akarna meggyőződni arról, nem ámitja-e csulfa káprázat? — Csak ugyan kácsa!

— Nos? Igen, kácsa! Talán ez is baj? — kérde Mariska, gunyosan vonogatva szájacskáját, a méltatlanul bántalmazott áldozat megadásának fölényével. — Szeretném töled hallani, miképen kovácsolsz ebből is fegyvert ellenem!

— Tedd előmbe ez egynek kivételével — nem bánom — a világ valamennyi kuszó, mászó, uszó, futó és repülő állatot és — ha kell — lonyelem mindannyit. De a kácsahúst nem ehetem meg. Ha megkísérelném: összeszorulna gégém és nem bocsátaná le gyomromba a falatot. Ismerheted már emez, előttem is megfoghatatlan és megmagyarázhatatlan, de mégis valóban meglevő ellenszenvemet. Jó anyád nem egyszer zaklatott élezeivel mintha, előttem is. De azért, ha nálatok étkeztem, mégis kimélte gyarlóságomat és soha sem találta előmbe az utált állatot. Nos ül nöm kellett, hogy ily szerencsében részesüljek. Te, úgy tapasztalom ma, sok mindenféle nem reményelt megfélemtetéshez és élvezethez akarsz szoktatni. Köszönöm a jóakaratot!

Dehogy vallotta volna meg a kis menyecske e pillanatban, hogy ezen sült megválasztásában ő ma teljesen ártatlan! Még az kellene, hogy ő mentegetőzzék oly férjjel szemben, kit

a cseléd jelenléto sem tartóztat durva kifukadástól. Beérte azzal, hogy, hidegen intve, rámutasson egyik kezével Julcsára, míg a másikban tartott villával tányérjára emelt egy darabot a megvetett sültből.

— Helyesen cselekednél, — mondá, vállait vonogatva, — ha iparkodnál a kácsasültihez hozzászokni. Mert én nagyon szeretem.

— No, ha szereted: úgy edd is meg magad! — kiáltá a türelméből végre kifogyott Gábor és hirtelen megfordulva, nagy léptekkel sietett az ajtó felé.

A menyecske is felugrott most az asztal mellől.

— Gábor! Itt maradj! — Parancsolom! — Kérlek!

De Gábor az utolsó szót, mely talán maradásra birta volna, már nem hallotta. Mert alig hangzott el a parancsoló: becsapta maga után nagy robajjal az ajtót.

Az ablakból utána leselkedő menyecske látni kényszerült, miképen szeli át Gábor öles léptekkel az udvart, eltűnve végre tulsó szélén a melléképületben, mely Gábor irodájának használtatott.

Már most mit tevő legyen a menyecske?

Kövess-e férjét, hogy megkérlelje? Azért sem. Hiaz nem ő a vétkes! Férjét terheli a kérlelés kötelessége és örvendenie kellend, ha könnyeden bocsánatot fog nyerni nagy büneért.

Vagy talán leüljön ujából az asztalhoz és egyék? Igen, ha ez utóbbit tehetné! De érzi, hogy nem teheti.

Ne vegye panaszosan az uristen, de bizony okosabbat is tehetett volna, mintsem hogy ilyen keserves nupra engedje virradni!

Mariska nem ült többé az asztalhoz. Meghagyta Julcsának, hogy hívásig ne merészelje háborgatni és adja a kácsasültöt és a vén Ágnes többi főzőttjét is a — Bundásnak, meg a Bodrinak. Ezt végezve, diszszobájába vonult.

Diszszoba? Dehogy az! Reményt vesztett elkarhozottaknak, ronda jégveremmel felérő tanyája! Hogy is láthatta ezt eddig szépnek? Oly fénytelen és pusztu és jéghideg itt minden! Még Gábor sem szeret o helyen tartózkodni! Különben miért kerülne, miért távozott volna?

De talán visszajő? Megteendi kétségtelenül! Lehetetlen, hogy rövid megfontolás után fel ne ismerje hibáját.

A menyecske tehát leült és várakozott.

(Folytatása köv.)

A Kegge család.

(Hollandi beszély.)

Boots Miklóstól.

(Folytatás.)

XIII.

Este felé haza kísértem Ninát. Azután kedvem szottyant a városban barangolni. Az utczeni lámpák még nem voltak meggyújtva és majd csak két óra múlva fognak világosságot terjeszteni, mert lehetetlen, hogy az idegen egyik sötét utczában a csatornába hukkék, ha a sötétség még másfél óránál tovább nem tartott.

Midőn egy ilyen sötét utcán végig lépdeltem, kis távolságban két alakot láttam, kiknek egyike úgy látazott, a másik elől elfutni akar. Közeledve, észrevettem, hogy a kérdésses alakok különböző neműek és egyuttal szende, bár izgatottságtól reszkető női hang ütötte meg füleim:

— Ereszszen el uram, vagy kiáltok!

Ugy tettezt nekem, hogy a férfin, kihez ez a fenyegetés intézve volt és ki hosszú kabátot viselt, ellensége a kiáltásnak. Legalább a beszélő alakot elhagyta és mellékutczába tűnt. Rámertem a hangra.

— Kegyed az, Noiret kisasszony? Ki meri kegyedet bántalmazni? Engedje meg, hogy haza kísérjem.

A szegény leány nem tudott mindjárt felelni.

— Szörnyűség, — dadogá; — ha oly jó volna . . . szörnyűség . . .

Többet nem szólhatott. Hallgatagon kísértem haza. A folyosóban egy padra dült. Gazdasszonya eléjött.

— Az istenért, mi baja? Milyen halvány? Menjen egyelőre ebbe a szobába.

Gazdasszonya a lámpáért ment és én Susettet a folyosó melletti szobába vittem.

— De mi lelte magát? — kérde az asszony, meggyújtva a lámpát.

Vizet hozattam vele. Susette keveset ivott, a pohár reszketett fogai közt. Még mindig nem tudott beszélni. Hideg izzadság borítá homlokát.

— De az égre, — kezdő újra gondos, de még kíváncsi gazdasszonya, — ez különös! Minő rosszul van ez a kisasszony! Ne fusnak a patikába csillapító szerért?

— A kisasszonyt megtámadták, — mondtam. — Sok rossz ember van. Ki akarták fosztani.

— Megtámadták! — kiáltott a gazdasszony; — kifosztani! Ez borzasztó! És Kóhim is utban van; még azt is megtámadhatják és kifoszthatják, habár ezüst óráján kívül mi se sincs és azt szerencsére réztok fedi.

— Hagyjon magunkra, jó asszony, mert reményelem, hogy a kisasszony leírhatja a tettest; majd följelentem a rendőrségnél.

— Leírni! Az ugyan elfutott, — felelt a csecska nő. — És tudja, mit mond Kóhi? Hogy mindig mást fognak el . . .

Ismétlém kívánságomat, hogy Noiret Susette-tel magam akarok maradni. A mint a beszélő asszony eltávozott, Susette könyekbe tört ki.

— Ezt nyomta markomba, — szólalt meg, — égesse el!

Ibolyaszínű levelkét dobott az asztalra, melyet izgatottságában összegyűrt. Magamhoz vettem.

— Szabad megtartanom? — kértem. — Még használhatnám fegyverül.

Kisimítottam és tárczámba tettem.

Midőn Susette kisért magához tért, elmesélte, hogy egy idő óta van Hoogen mindenütt üldözi. Mindig utána fut, akár hová megy. Az utolsó héten még a szegények-háza udvarán is sétált, szemtelenül benézett anyjához és rá mosolygott. De oly szemtelen, mint ma este, még soha sem volt. Nagel urhölgyhöz ment, ruhát próbálni, a nélkül, hogy üldözőjével találkozott volna. Az urhölgy inasát ajánlá kísérőül, de mivel nem hitte, hogy oly sötét van, megköszöntö. De az est hamar beállott; alig husz lépéssnyire Nagelék házáig hallotta maga mögött van Hoogen ismert lépteit, ki még azonkívül különös hangok által figyelmezteté közelletére. Hátra sem fordulva, megkettőzé lépteit. Ijedtében úgy hitte legkönnyebben lerázni, ha mellékutczába tér; ide is követte. Mikor a sötét csatornához ért, megölelte és néhány szót sugott fülébe, melyeket féllelmében meg sem értett. Azután kezébe nyomta a levelet, melyet gépiesen elfogadott. Egyuttal meg akarta csókolni és akkor mondta az általam is hallott szöveget.

E közlemények után Susette kért, hogy hagyjam el. Elmentem.

Az utcán gondolkodóba estem arra nézve, mikép viseljem magamat mindezekkel szemben. Van Hoogen ismeretségünk kezdetétől fogva nem tetszett nekem; modora nem igen hízogó véleményt keltett fel bennem iránta. Hogy Henriettenek udvarol, mindjárt észrevettem és sajnálattal láttam. Félttem, hogy ha nem csupán pénze, úgy pénzével együtt szépsége is vonzza a képzeldő piperkőczt, kit azon felül dorbézoló korhelynek tartottam, ki Henriettet csak boldogtalanná tenné. No, erre az a leány minden szépsége mellett is igen jó volt.

Van Hoogen említette egyszer előttem, hogy ő is „székelt” Leydenben és mivel szerencsés voltam a városban elágazó ismeretséget birni, kérdezősködtem felőle. Nem igen kedvező felvilágosítást nyertem a bájos urra nézve, nem csak egyéni viselkedését, de hivatalnoki elveit is illetőleg.

E közben fáradhatlanul ostromolta Henriettet, ki ugyan nem szerette, de fiatal és tapasztalatlan lévén, engedett kacérkodási hajlamának. És van Hoogen urtól sem lehetett elvitatni némi külső előnyöket. A kettő között „caendes” szerelmi viszony fejlődött ki, azaz oly veszélyes, a milyenné csak szerelmi viszony lehet. A levél a csokorban minden ebbeli kétségemet eloszlatta. A bájos ur pedig gyáva, kalandos csábítónak mutatkozott és én lelkemből utáltam. Kötelességem volt Henriettet megőrizni az örvénytől, melynek már szélén állott.

XIV.

Keggeéknek másnap azt mondtam, hogy templomba megyek, noha ez legkevésbé sem volt szándékomban, ámbar vasárnap volt. Közülök a nagyanyán kívül más nem ment ma a templomba. Kegge ur ugyan azt állítá, hogy sokat tart a vallásra, mert mivé lenne az emberiség hit nélkül? De ezen város papjának unalmas prédikációit nem tudja meghallgatni. Feleségét a templomtól léghezam tartá vissza és a mi Henriettet illeti, ő ugyan elment oda, de nem látta szükségesnek szokást csinálni belőle.

Tegnap este tudakozódtam van Hoogen ur lakása után. A város egyik középső utcájában volt ez, valami toll-kereskedés fölött az első emeleten. Ajtaja félig nyitva volt és így akadály nélkül jutottam a bájos ur birodalmába. Ő maga nem vala az első szobában.

A szoba nem volt igen bájos. Rosszul volt butorozva és legkevésbé sem tisztá. Egy karszék volt az egyetlen kényelmes butor. A falon könyvmatok és csunya olajfasmények függtek. A kandalló fölött drót-álarcz, vívó-keztük és vídörök lógtak, meg egy fécán-fark, melyet van Hoogen ur meglőni vagy megenni képzelt. A tükör-keretben meghívók díszeltek, némelyik nagyon régi kelettel. Az asztalon illatszer-üveg állt és mellette egy Paul de Kock-féle regény hevert. A kandallóban kialvó félben levő tűz pislogott. Érintetlen reggeli volt az asztalon és a thea viz megszűnt forrni. Ez arra mutatott, hogy van Hoogen ur még hálószobájában van. Reméltem, hogy gazdasszonya bejelent.

Nem sokára valaki feljött a lépcsőn, de alig lehetett a gazdasszony, mert férfileptek voltak. A kérdésses személy kis folyosón végig ment és más ajtót nyitott ki. A bájos ur hangja is megütötte fületem.

— Ki az?

— Bolz, — felelt a belépő. — Mit, te rest tevé, még az ügyben vagy?

— Ej mit! — viszonzá van Hoogen; — hiszen még alig

virrad. Meg kell gondolnod, hogy hetenkint hatszor kell a harmadik kakasúrra felkelnem. A nyugalom napján aztán kipótlom. Nagy tejfájásom van. A bor a klubban rémitő.

Beszédjőkből nem értettem mindent, de hallottam, hogy egy „fekete szemű”-nek nevezett személy forog szóban és nem sokára világos lett előttem, hogy van Hoogen Noiret Susette-tel tegnap este történt kalandját meséli el, a mi oly jó kedvre hangolta, hogy hangosan kaczagott.

— Mind szép és jó, — szolt a magát Bolznak nevező ember, — de te elhamarkodtad a dolgot! Mért nem vársz, míg az ifjut Nyugatindiaába deportáltuk?

— Szép Bolzom, a fekete szeműnek ördögös csinos az arca! — válaszolta van Hoogen, ki eme társaságban kedvencz kifejezését a „bajos”-t kevésbé ártatlannal cserélte föl.

— Milyen gyerekség! — szolt a másik. — Ép ezért kellene türelmesnek lenned. Csupa barátságból irántad féltévig kedvet öntök Nyugatindia iránt abba a buksiba és mikor munkám gyümölcsét arathatnám, eljössz és elrontasz mindent! Ha a leány a történeteket elmondja, oda vannak reményeid.

— Attól ne félj. Fiu, olyan bájos, ördögös szép levelet irtam! Telo van kétségbeeséssel és végtelen szerelemmel. Olvasnod kellett volna, gyerekem! És nem is vonakodott olyan nagyon elfogadni, ha az az átkozott fickó nem közeledik... De mondd, csakugyan elvitorláz Nyugatindiaába?

— Belebolondult, mint előbb utálta, — felelt Bolz. — Szilárd meggyőződése az, hogy hat év múlva ép oly gazdagon tér vissza, mint Kegge. Hogy állunk e henczegő ur leányával... Henriettel, mi?

— Csókollak e kérdésért! Szébb, mint valaha és fülig szerelmes. De ajánlok valamit: menj és készítsd el theámat; mindjárt jövök.

Bolz ur bejött és én szeintelen, képmutató arcot láttam. Szemének átható, rut tekintete volt, mely a becsületes embereket eltaszítja. Teste, mintegy harminczöt éves férfit volt, kék felöltőben, fényes kalappal és vastag bambuszruddal. Csodálkozott, hogy valakit talál a szobában. Bemutattam magamat és mondtam, hogy van Hoogen urat keresem.

— Régen vár már ön, uram? — kérdé Bolz színelte barátsággal.

— Ép most jöttem, — feleltem.

A derék férfiú más theás vizet hozatott. Nem sokára van Hoogen is megjelent. Legkevésbé sem volt csábító, hosszú halvány arcúba lógó fűrteivel, színehagyott hálókabátjában, pamut harisnyáiban és elcsoszogott papucsáiban.

— Ön itt? — kérdé, a mint belépett.

— Beszédem van önnel, — feleltem.

— Bájos, bájos!

— Ez az ur tán egyedül akar veled beszélni, — jegyzé meg a derék Bolz; — akkor megyek egy kis időt nyuzni, bizonyára megkezdődött már.

Ez élezen van Hoogen ur hangosan nevetett. De van-e valami elmésőbb a vallás gunyolásánál? Bolz elment.

— Meg fogja engedni, hogy reggelizzem, — mondta van Hoogen úsitva, és tojást evett. — Tegnap későre maradtam a klubban és torkom kissé száraz a chambertintől.

— Nincs sok szóm önhöz, van Hoogen ur, — szólék. — Csak azt akarom mondani, hogy ne csodálkozzék nagyon, ha Keggeék házukat ön előtt bezárnak...

A bájos ur halvány arca fehérré lett, csodálkozva nézett rám, — nem tudta, hanyadán van. Én ezt felhasználva, folytattam beszédemet.

— Kegge ur legközelebb meg fogja tudni, hogy ön kicsoda! Kéértelme magaviseletét meg fogja ismereni. Tudomása lesz azon cselekről, melyeket ön az ártatlanságnak vet, mialatt leányának udvarol.

Van Hoogen zavarában hangosan kaczagott. A harmadik tojáshoz nyulva, egykedvűen felelt:

— Ki mondja, hogy leányának udvarlok?

— Én! — feleltem késelelem nélkül. — Én, uram, én, ki önt az egész héten figyelemmel kísértem;... én, ki tudom, hogy ibolyaszín leveleket dug bokrétaiba;... én, ki azonkívül tudom, hogy ön sötét este ibolyaszín levelekkel futkos az utcákon, hogy fiatal leányok markába nyomja; én uram, a kinek tudomása van arról, hogy ön mily áldozatokat hagyott hátra másutt, és ki lehetőleg igyekeznék fogok, hogy azon embereket, kik iránt érdeklődöm, hasonló sorstól megóvjam.

Van Hoogen még hangosabban kaczagott, székvél hirtázott és így szolt:

— Bájos tréfa! És ön mind ezt feladja?

— Tán megteszem. Ha elhagyom e várost, majd intem Kegge urat. De előbb önt akartam tudósítani. Nyílt kártyákkal játszom, hogy tudja, miért fogadják majd Keggeék hidegen vagy talán ki is utasítják.

— Kegge ur meg tudja majd különböztetni az igazat a rágalomtól, — mondá van Hoogen ur, színelte nyugalommal.

— De van ám bizonyítékom, — feleltem, a Noiret Susettehez címzett levelet mutatva. — Ismerik írását... ez itt gnyulázatos ajánlatokkal telt levél, oly leányhoz intézve, a ki már olvasása által is megbecsületlenül hinné magát. Nem volna nehéz az ön előbbi „székhelyé”-ről több ily írást felmutatni. De ez az egy elegendő.

Nyugodtan zsebre tettem a levelet. Van Hoogen ur felállt.

— És ki ön uram! — kiáltá, de már nem oly hangon, mely ily kérdéshez illenék. — És ki ön uram, hogy saját lakásomban mer engem leezkértetni? Én önt...

— Ne sértégessen! — mondtam szintén felállva. — Felemelkedése ép oly kevésbé rémit, mint a falakon függő kardok. (Van Hoogen ur leült.) Ön leezkértetéséről szól! Neve, hire, állása e városban kezem közt van. Én tudom van Hoogen ur származását, mely sehogy sem illik össze itteni szereplésével; tudom azelőtti viseletét, viseletét e városban, hivatalnoki viseletét és legujabb incselkedéseit az önnek utban álló emberek eltávolítására. Vigyázzon!

— Ön szerencsétlenné akar tenni, — mormogta van Hoogen ur.

— Az önnel jobb embereket meg akarom óvni a szerencsétlenségtől, — feleltem én. — Én védőjeül lépek fel Noiret Susette-nek, ujját se nyujtva ön utána. Soha se szóljon hozzá, ne is köszöntse. Ha meghallom, hogy üldözi, az egész város tudni fogja, ki ön: Nagel bárótól saját gazdaszonyáig. Látogatásait Keggeéknél szüntesse be és ne akarjon többé Henriettere befolyást gyakorolni. Ha valaha ez ellen vét, Kegge urnak adom ezt a levelet. Egyelőre mindent úgy hagyok, a mint van. Ezek feltételeim, van Hoogen ur... ne feledje.

— Jól van! — mormogá és darabokra törtö a tojáshejakat, mintha ezek döntötték volna bajba.

Elhagytam őt.

(Vége köv.)

Az ó-világot az uj-világ látja el hussal.

Minket ugyan nem, mert még eddig — nem tudom, azt mondjam-e, hála Istennek, vagy fájdalom, — annyira földmivelő nemzet vagyunk, hogy nemcsak „borban, buzában,” hanem marhában is bőven toljuk a magunkéból; jut is, marad is a külföld számára évenként pár ezer darab szőre, a melyekből a java Hamburgon át Angolországba megy, a hol tudnivalóképen nagy becsre van a marhának, már mint az olyannak, a melyikből jó rost-heaf kerül, és azért ha még annyit hajtanak is oda vásárra, mind elkelve, maga pedig a szükséglethez képest, keveset tenyészt, mint minden olyan ország, a mely a sokkal nagyobb hasznot hajtó iparral foglalkozik. Azért edeskevése neki az, a mi marha mi tőlünk vásárlásra kerül, és a többi iparüző nemzet hasonlóképen évről-évre kínosabban érezte a husféle táplálék hiányát, holott az bizonyos mennyiségben multhatatlanul szükséges úgy az ember egészsége és erejére, mint szépségére nézve. Ugyanis összehasonlítván a kiválólag hussal táplálkozó angolt a kiválólag növényfélékkel táplálkozó indusokkal, és azonképen egyéb európaiakat a szintén kiválólag növényfélékkel táplálkozó arabokkal, kitűnt, hogy amazok hasonlóanul bírósabbak és egészségesebbek és csinosabban: és maguk közt az európaiak közt is könnyű szerrel rá lehet jönni, hogy a bőven hussal élő osztályok épségre, szépségre egyaránt felettébb meghaladják azokat, a melyeknek ritkábban jut husféle eledel. Pedig még csak nem rég is nagyon sokan voltak ilyen szomorú helyzetben, csak minden sátoros ünnepen láttuk egy kis húst a tányérukön, nem telt, a nagy ára végett; száz év óta egyetlen-egy élelmi cikknek sem mont annyira föl az ára, mint a husnak, csak nálunk is ötszörte-hatszorta drágább most a hus, mint száz év előtt; hát még a nem három tenyésztő országokban!

És míg Európában a lakosság egy része a hiányos husféle tápláléknál fogva évről-évre atnyul, azalatt Délamerika rengeteg rónán még csak rövid néhány éve száz meg száz ezer marha husa a szó teljes értelmében ott rothadt a földön, olyan tömérdek sokaságban van az ott; teljes lehetetlenség a lakosságnak mind elfogyasztani annak a husát, kivinni meg a világpiacra csak a bőrét és a szarvát volt módjában. Tizenkét év óta egy része a husnak ott, jelesül Fray-Bentosban a Liebig-féle huskivonat (extract) gyártására használtatik ugyan föl, de mind kevés az ahhoz képest, a milyen roppant bővében vannak ott a marhahusnak. Azért évek óta már azon gondoltak, ha nem lehetne-e módját ejteni, hogy a szegény Európa Délamerikába küldjön húsért, vagyis inkább, hogy a délamerikai húst ide hozathassa magának.

Jó sokáig azonban sehogy sem akart az menni, részint azért, mivel nagyon sokba jött a szállítás, részint meg mivel szállítás közben nagyon sok hus elromlott. Legfőlebb is a téli hónapok alatt lehetett jól jégbe hűtve Európába szállítani, de akkor is szívet és izét veszítette a jégtől. Próbálták oloven állapotban Európába szállítani a marhát, azzal sem mentek semmire, mivel ut közben annyira lesoványodott a marha, hogy semmi haszon nem volt benne. Próbálták aztán légmentesen zárt dőbzőkben szállítani a húst, részint kolbász alakban, részint főtten, az sem vezetett célra, mert az ilyen hus ha nem romlott is meg, mégis csak veszített ízében a szállítás alatt, azután a dőbző miatt semmivel sem volt olcsóbb az Európában vágott husnál. Mindössze is tehát füstölt állapotban lehetett sükerrel eszközölni a szállítást, csak az, hogy nem minden ember barátja a füstölt husnak, különösen úgy, hogy rendszer táplálékaul szolgáljon. A nyereségvágy, vagy — ha tetszik,

— az előre törekvő emberi szellem azonban addig-addig fürkészte és forgatta a dolgot, míg végre két év előtt, 1876-ban, olyan szerkezetű hajót talált föl, a melyen roppant mennyiségben lehet a marhahúst Délamerikából és Ausztráliából Európába szállítani, és Európába érkezve, annyi ideig lehet a hajón eltartani, a míg csak tetazik, vagyis a míg tul nem adnak rajta. Ezen sajátos szerkezetű gőzhajókon tudniillik külön hűtők vannak, a melyekben a légmérés 0 fokú Celsius, és ezen hűtők töszomszédságában tartják a húst.

A hűtőkben a hideg jég által tartatik fenn ezeken a hajókon; egy-egy hűtőbe 2,000 mázsa jeget tesznek, és minden ilyen hűtő mellett egy-egy hűtár van; a hűtő és a hűtár egymásba nyílnak, és mikor amaz jéggel, ez meg hussal meg van töltve, — a hus fél-fél marhánként nagy zsákokban fel vannak akasztva, — akkor a közbeledő ajtót kinyitják, a külső ajtókat meg légmentesen bezárják, és egy külön készülék segítségével a hűtőbeli hideg levegőt folyton-folyvást a hűtárba hajtják, egy másik készülék meg a megmelegedett levegőt folyton-folyvást kiszivattyuzza onnan, így aztán a hűtár légmérése soha sem haladhatja meg a $+ - 3$ fok Celsius. Azon kívül vannak a husszállító-társulatnak New-Yorkban és Liverpoolban épen ilyen hűtőkkel ellátott lerakó tárai, a melyekben a hus akár mennyi ideig a legjobban elállhat. És hol veszik hozzá a jeget? Ugy készítik, szintén ezeken a hajókon, arra való gépekkel.

Az első ilyen gőzös, a „Frigorifique”, 1876-diki augusztus havában indult el a La-Plata államokból, megrakodva 200 ökör és 300 juh husával, és mindamellett, hogy utja igen vizontagságos volt, a nagy viharoktól, melyek a gépezetét tetemesen megrongálták, Liverpoolba érkeztekor a hus, a mit hozott, olyan volt, mintha csak előtte való nap került volna oda a vágóhidról, és ezen jó süker folytán röviddel rá már 1,000 mázsa húst szállítottak havonként Liverpoolba, és még azzal sem érték be a vállalkozók; mult évi ápril havában már nyolczvanöt ezer mázsát tett a havi szállítás, azon két év óta pedig, hogy amaz új szerkezetű hajókat feltalálták, tudniillik 1876-dik ápril havától a folyó év ápril haváig összesen száz ezer mázsa húst szállítottak Liverpoolba, és ezzel még koránt sem jutottak a netovábbjáig, mert egyre újabb és újabb husszállító-társulatok keletkeznek Anglia nagy városaiban, és Londonban már óriási jégpincze is készült, a melyben egyszerre 5,000 mázsa húst lehet tetazás szerinti ideig eltartani.

És máris mutatkozik a jótékony hatás; az a hus, a melynek kiloja két év előtt még 84 krajczár volt Londonban, most már 60 krajczáron kapható, tehát máris jó egy harmadával alább szállt az ára, és egészen bizonyossággal mondható, hogy rövid időn fele árára fog aláállani, mert — mint mondám — egyre újabb-újabb husszállító-társulatok keletkeznek Angliában, és már jég-hűtő, vasuti kocsikat is találtak föl, a melyeken a húst szükség szerint szerte szállithatni, húst pedig bőven kapni Délamerikában és Ausztráliában, tíz millió fölül volt ott a marha száma a mult évben, a mi közép számítás szerint annyit tesz, hogy legalább is két millió mázsa húst lehet onnan évenként Európába hozni, két millió mázsa! — valjon jut-e nekünk is valami belőle! Nem úgy, hogy a husát megkivánnók, hanem annyiban, hogy nálunk is lejjebb fog-e menni a hus ára? Biz az nagyon jó volna, mert nálunk is elég nagy az ára.

Sz. M.

Egy hét története.

Juliusz hó 24-dikén.

— A zöldben. —

Mélyen tisztelt olvasóndink tévedni méltóztatnak, ha a hét főcseményének csapataink bevonulását hiszik Boszniába, vagy talán a képviselő-választások még a keletinél is harciasabb kérdését.

Oh, tévednek! A vérvörösnél a perczben sokkal érdekesebb szin a . . . zöld.

Hiszen hová kívánczunk mindnyájan, kik a főváros kopott aszfaltján botorkázunk este, hét-nyolcz órai ülő munka után? A kik „magányt” keresünk a zugligetben, s találánánk is, ha egy-egy négyeszőg öl magányra nem jutna éppen tíz ily magány-kereső egyéniség . . . A kik az ohajtott zöldet a városligettől követeljük, s egy kis por melléklettel meg is kapjuk tőle . . . mintha port hintene magára ez a kedves liget, a maga mély gyászában, boldogabb idők után.

Oh, mind a zöldben kívánczunk mi, s lesz uyájás olvasó, kik e tárczát is mély sympathiával fogja elolvasni . . . ha zöld találna lenni.

Egyszóval: van az esztendőnek egy hete, melyben semmi politikai válság sem oly savanyu, mint a savanyított — uborka, — melyben semmi fővárosi kéjlek sem oly élvezetes, mint a rengetegek zöld oszlopos palotája, — és semmi világkiállítás sem oly dús-gazdag, tanulságos, és . . . keresett, mint a természet végtelen világ-kiállítása!

S mi következik mindebből? Az, hogy minden esztendőnek van egy hete, melyben a tárczairó is befüggönyözi ablakait, — szép átellenese hiába számít egy kis ablakon át való udvarlásra, — nem olvas lapot, nem törődik semmi potentáttal . . . és írja az „Egy hét történetét” . . . a zöldből.

Oh oly szép ide künn!

Lakom a hegyek között, s ott kelek föl, a hol a nap. Sőt vele egy időben; ámbár ő aranyos ágyból, míg az enyém hófehér, puha, hívogató. Ott nyugszom le, a hol ő, s igen közel szomszédja vagyok a holdvilág lakóinak, s a legelőkölőbb csillagoknak, ki nem véve Marsot, Vénust, s a csillag-societás más ily kitűnőségeit.

Bolyongok erdőm zöld sötétségében. Oh! milyen ur vagyok!

Előttem visznek fáklyát a fénybogárkák. S a mire lépek, ezt a virág-szőnyeget nem a hegyi tündér himezte ki nekem kéekkel, pirossal, tarkával?

És mikor ezzel dicsekedem, valami (mert valaki nincs közelemben seholy) közbe nevet. Micsoda csengő, s mégis oly lágy nevetés ez?

Majd meg olyas valamit érzek, mintha pajzán kezeceke vizet legyintene arczomba.

Kutatok, keresek, s én megtalálom a pajzán bűnöst; a liget patakcsája kaczag felettem, s az locsolt meg friss hullámaival. Itt csöveg alig pár lépésnyire tőlem, egy ábrándos fűzfa lábainál.

S most ismét fut, fut, tova, tova . . .

Megyek a nyomába félálomban, öntudatlanul, s elcsesem minden tickát.

Ott egy nefelejcsét láttam reá hajlani. Ivott vízből, s szerelem-ittasan árasztotta el illatával. Oh, hűtelenek! Jött egy tarka egyenruhás pillangó, susogott, kérdezett, s a virág megegyezést bólingatott fejével. Pedig oly szép kék, mint fenn az ég! Amott meg a patakcsa vallott új szerelmet új virágnak. Pedig oly tiszta, oly üde, mint az ifjú szerelem!

Menj, kis patakcsa, indulj el apró forrásodból, s aztán enyészsz el a Duna, Tisza végtelenében.

Hogy hívnak, mi a neved?

A kis madárka hullámodba meríti piezi csőrét, mielőtt dalt mondana a napnak, vagy éjjel a csillagoknak, s nem tudja a neved.

Jön a lepke, és csaknem érint himes szárnyával. Jön a szellő, illatot hajt feléd, hizeleg, simogat; beszél hozzád egy pillanatig, és aztán elrepül. Ha tudta is . . . elfeledte volna a nevedet.

Beteg virággal találkozol. Megálloz lábainál, s bohókás ürvénykét képez körülé. Megitatod szomju ajakát, dudolsz neki vig hullám-danát. Bölcső dalt. Aztán távozol, s a felüdült virág nem lát soha többé.

És enyhet adtál nekem is, a beteg utazónak, ki partjaidra dőlve, gyakran csövegett veled.

Kérdeztem nevedet, s azt mondták, hogy nincs neved . . .

Kis patak, daloló kis patak . . . ki mondja meg, hogy hívnak?

Nincs neved . . .

Üdvözöllek, árnyas végtelenség! Szin, hang, illat, emlékek!

Ki emlékezik közületek, titokteljes nyárfák, az én regémre?

Lám, senki közületek! Egy regéhez két szivre van szükség; az egyik sziv ugy elfeledte, mint ti, gondatlan, részvétlen fasudarak!

Itt történt, közel ama fa-csoporthoz, melyről mind maig hiszem, hogy ágai közt parányi tündérkéek bujkálnak, nem nagyobbak, mint Hab királyné, s azok dalolnak oly andalítón a szerelmeceknek.

Itt, itt történt mindaz, a mi fáj szívemnek; oly nagyon fáj, a minő gyönyörűség volt valaha.

Gyakran látom őt, a legzebb nőt a városligeti körönd előkelő népe között. Talán most is ott uralkodik; élezeit szórja szerteszét, kérdez, felel, gúnymosolyát rejti illatos zsebkendőjébe, — s kis fejecskejét hajtogatja azon az elragadó módon.

Talán most is ott ül imádói körében, s ha olmondom azt is, hogy jobbra mellette az a nagy fejű, szellemtelen arcú uracs a férje, akkor sejtetik a regémet is, a mely tulajdonképen regény, hisz oly modern az egész.

Ejzaka, álomban azonban megjelenés nekem, te gyönyörű nő! Fehér ruhába öltözöl ilyenkor, a kérve-kérés terdeiden: „oh, feledjük a valót, feledjük egy pillanatra! még mindig a tied vagyok, és nem lettem hűtlen soha, de soha! A mi lelkednek fájt, az a kétségbeesés volt rege! Ez az ébrenlét, ez a valóság, a mit most oly szelíden világít meg a fehér holdvilág, a miben úgy hittek a kék szemű csillagok!”

Oh Istennőm, oh szerelmesem!

Aztán ösezeformnak ajakink, a hucsuszó ismét a régi: „Ott a fák alatt találkozunk!”

En eljárok a találkozóra, most is eljöttem, s azt sugom egy reszkető csillagnak: „Az a fájdalom volt az igazság, az a kétségbeesés való! Ez az ébrenlét...”

Enfin... kezdünk unalmasak lenni. Unalmasak tudnillik alulírott, és a tárczája, te pedig — obligát érzelgésekkel, és áradozásokkal elárasztott, érzéktelenné tett olvasóm... kezdsz unatkozni.

Világos logika, ennyit meg kell engedned.

Szerencsémre amott nyilall egy roppant mozgékony fecske, mely nekem egy félig-meddig zöld történetet juttat eszembe.

Ez a „félig-meddig” szócseka pedig nem azt jelenti, hogy hát többi történetem egészen, s így nem csupán félig-meddig volt zöld, hanem azt, hogy a városligetről szól, ez pedig se nem város, se nem „zöld”, s így a benne történt dolgok úgy a kettő közé helyezhetők.

A drót-szigeten ültünk, pár lépésre a zenészek bódéjától, a kik erősen húzták.

A „Troubadour”, a „Hajre-tyu-tyu-t”, a „Kornevillei keringőt” és a lengyel himnust, egyetlen egy potpourriba foglalva, a mi igen kitűnő egy gondolat volt tőlük.

És míg mi nagyokat ásitottunk a réges rég Ellingertől, Solymositól és a külvárosi verkleisektől egyaránt hallott áriákon... volt valaki, a ki egészen más véleményt nyilvánított a dolog felől.

Egy kis fecske. Talán épen az, a ki indás otthonom észére oly kedves fészket rakott.

Azt mondta, hogy „kvivit! kvivit!” a mi fecske nyelven tudvalevőleg nagyon kedvező kritikát jelent.

Egy kis fecske; oda szállt a bódé egyik oszlopára és hallgatott figyelmesen.

Fejecskéjét néha-néha megbillentette, majd ismét szárnya kelt, s mintegy a zene hullámain ringatózva, szállt, szállt föl és alá a zenészek felett.

Jött a „Tannhäuser”... az est-csillag dal, és a felvonulás indulója. Oh! mit nem tett a zene e kis vendégo!

Először rossz zene-értő gyanújába keverte magát, mert hirtelen elrepült előle, s szállt fel, fel a föllegek közé. Oh nom! csak még inkább hódolt annak; hiszen egy szép dal szavára mi is szállunk magasan, magasan...

Akkor újra visszatért a mi fecskének, s ott hallgatott az utolsó akkord kizengéseig. Azt tanultam tőle, hogy a zene az egész természet nyelve...

Gáspár Imre.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Rudolf koronaherceg snját pénztárából a miniszterelnöknek 1000 frtot küldött oly családok segélyezésére, a kik a mozgósítás által valóban szorult

helyzetbe jutottak. — Királynénk pénteken este kilencz órakor utazott el Münchenből Ischlbe. — József főherczeg szombaton délután családjával hosszas látogatást tett az állatkertben, és gazdagon megvendégelte józsef alcauthi kenyérrel az állatokat. A kis főherczegeknek különösen a mókások tetszetek s alig akartak megválni a mulatságos állatkáktól; a bölényt pedig nevén (Gorcsakoff) szólították. Az igazgató a magas vendégek távozásakor az állatkerti képes kalauz egy-egy példányát adta a kis főherczegeknek s azt ők örömmel fogadták és szívélyesen megköszönték. — Coburg főherczegnek neje, a mint Braun tanár táviratilag értesíté Budapest főpolgármesterét, hu gyermekeket szült. Az újszülött, uj távirati értesülés szerint, fejlődik és egészséges. — Vastagh György kitűnő kópírónk zöldfautezai műtermének e napokban magas látogatói voltak: herczeg Coburg Ágost tábornok és leánya, Klotild főherczegnő. Látogatásuk célja volt: megnézni a József főherczeg és nejének most készülő, életnagyságu arczképeit, melyeket Vastagh György a muzeumi képtár számára fest. E képek ősz elejére készülnek el egészen, aztán a muzeumi arczképtár díszét gyarapítandják.

*(Jótekonyság.) Király ő Felsége a kuretyi görög katolikus egyháznak 100 frtot, a badacsony-tornai római katolikus egyház iskola építésére 50 frtot adományozott. — Samasau egri érsek egy Bük Sebe Teréz asszony által adományozott házat Miskolczon leányneveldévé alakított át; mire a szintén tetemes alapítkével együtt összesen 66,000 frtot költött. E kiváló főpap négy év alatt 200,000 frtnál többet adományozott jótekonny czélokra. — Lipovniczky István püepök 100 frtot adott a libényi templomra.

*(Választási mozgalmak.) Vasárnap, e hó 21-dikén nagy mozgalom volt a fővárosban. A választókerületek nagy részében akkor tartották a képviselőjelöltek programbeszédüket. A VI. kerületben Radocza János, a VIII-dikban Jókai Mór és Szilágyi Dezső, a IX-ben Wodiáner Béla és Steiger Gyula. Jókai Mór szokott szellemes modorában tartott beszédet, melyben a szabadelvű párt álláspontját igazolta és az egyesült ellenzékét taglalta. Így Szilágyi Dezső is, ki erős érveléseivel az egyesült ellenzék létjogát bebizonyítja.

*(Rózsás napok.) Rácz Vilmos, a gróf Karácsonyi beodrai uradalmának felügyelője, Szabadkán e napokban vezette oltárhoz Kuluncsits Ágnes kisasszonyt. — Szabadkán Pankovics Andor ügyvéd eljegyezte Kelemen Vilma kisasszonyt. — Nagybányán e hó 2-dikán volt Szellemi Géza esküvője Pataky Gabriella kisasszonynyal, s 15-dikén Novák Ferencz tanáré Schönherl Leopoldina kisasszonynyal. — Gerber Adolf kereskedő Szabadkán jegyet váltott Spitzer Janka kisasszonynyal. — Pusztaszentódon (Somogy megyében,) Steindl Kálmán ádándi földbirtokos oltárhoz vezette Czirklpach Emilia kisasszonyt, Czirklpach Károly uradalmi számtartó leányát. — Nagyváradon e napokban volt Farkas Mór honvédhuszár-főhadnagy esküvője Siehermann Regina kisasszonynyal. — Szegeden Novák Bertalan tanár pár nap előtt vezette oltárhoz Vadász Ida kisasszonyt, Vadász Manó tanfelügyelő kedves leányát. — Nógrádban Zimányi Zsigmond eszéki körjegyző nőül vette Balázs Juliánna kisasszonyt Jobbágyiból. — Engelhardt Ottó, uradalmi ellenőr herczeg Maurocordato György főhli uradalmában, e napokban jegyezte el Tolnán Roboz Janka kisasszonyt. — Bereczelly Jenő igazságügyminiszteri tanácsos pénteken kelt össze Zoltán Etelka kisasszonynyal. — Harrach József fővárosi

tanár, író, Aradon eljegyezte Fleischaker Helén kisaszonny. — Kecskeméti Ödön, Aurélfia, Wallfisch Anna kisaszonny, szintén Aradról. — Győry Lajos gimnáziumi tanár szombaton vezette oltárhoz Erdélyi Erzsikét Kisujszálláson. — Kállay Elek abauji földbirtokos és Potoczky Bern kisaszonny jegyet váltottak.

*(A zugligeti ifjuság) szombaton este a „Fácánánál” tartott második zártkörű tánczvigalma Kecskeméti jó zenekara mellett szépen sikerült. Jelen voltak: Földes Anna, Meitner Rózsa, Fischer Franciska, Bergl Regina és Fanni, Frisch Fanni, Sax Lina, Szöllősy Tedesco és Bosán kisaszonnyok, Fürst, Reisz, Miskolczy, Strasser, Willheim, Vasváry, Guttentag urhölgyek stb.

*(A kisdudóv egyesület) óvó-képző intézetében szeptemberben kezdődik a kétévi új tanfolyam. Felvesznek férfiakat és nőket, ha egészségesek, tiszta zenei hallással bírnak, ha a férfiak betöltik 18-dik évüket, tudnak magyarul s roántantárgyakból a középiskolák négy osztályának megfelelő fölvételi vizsgálatot tesznek; a nőknek legalább is 16 éveseknek s a magyar nyelv, számtan, föld-és természetrajzból a népiskola ötödik osztályának megfelelő vizsgálatra képeseknek kell lenniök.

*(Az állatkertről) a nubiai karaván itt járta alkalmából, Serák Károly figyelemreméltó sorokat írt a „Hon”-nak. Említi, mily igazságtalanság az, hogy míg a közönség az érdekes állatkertet nagyon gyéren látogatja, a Hagenbek szerezéseit és elcsigázott állatait a városliget ama sarkában eddig hallatlan számmal látogatta. A hamburgi állatkertbe naponként átlag 745 látogató jár s az évi veszteség még is 10,180 mark; nálunk csak 102 látogató jut egy napra s még sincs hiány. Legszomorubb azonban az, a mint a művelt közönség magát viseli az állatkert lakói, növényei, épületei iránt. Az állatokat például folyton bolygatják, gyötrik, incselkednek velök; sőt nem állják égő szivarokat odanyomni az elefánt orrmányába, s megteszik, hogy Hanzinak, e jókedvű majomnak, telefújják szemét, száját izzó pörnyével. Kurjogatnak a tigrisnek, bottal piszkálják, kavicsokkal dobálják, ha nem akarja produkálni, hogy ő fenevad. Mult vasárnap a leopárd ketreczéből a szolgálak egész kosár behajigált követ szedtek föl. Mindenesetre szomorú állapotok!

*(A muzeum udvarát) is muzeummá szándékozik átalakítani Pulezky Ferencz. A terv az, hogy mind a két négyszögű udvaron vékony vasoszlopokon nyugvó üveg ernyők vonulnának el a falak hosszában s azok alatt a falakba vagy falak mellé helyeznék el azt a sok értékes látnivalót: régi szobrászati műveket, feliratos táblákat, ágyukat és mindentéle régiségeket, melyek most a földszint homályos folyosóin, bejárások alatt, zugolyokban, pinczékben stb., vannak ideiglenesen elhelyezve, mivel nincs számukra kellő kiállítási hely. Ugyancsak itt rendez Pulezky Károly „székely mivelődési tárlatot” a népszokások és társas élet bemutatására.

*(A Szőnyi-féle) nevelő-intézet, sok szülő és gyermek öröme, továbbra is fennmarad, ugyanott, a hol eddig volt. Barzó József tanár veszi át, ki több mint huszonöt évig működött Szőnyi Pál mellett s így az ő nevelési rendszerének és intézeti igazgatásának hagyományosa, örököse. Az intézetnek jövőre is bennlakó, bejáró és félkosztos növendékei lesznek, s szervezete is ugyanaz marad, a mi eddig volt.

*(A Lipótmesőn) a Sváb-féle vendéglő nagy termében szombaton kedélyes tánczvigalom volt, s este nyolcz órától hajnali négy óráig egyfolytában tartott. A hölgykoszoruból

Rieger Györgyné, Vezekényi Emma, Brüll nővérek, Pongrácz Mariska, Krubina Irma és Tunkel Adolfin baronessek, Plekker Rozetta, Lukrics Mariska, Riskó Irén, Scheich Anna, Keller Aranka, Szmekál és Kun nővérek, Sponer Etelka, dr. Ludvig Endréné, Balázs Vinczóné, Kaubek Mariska, Örley Lujza, Hauszmann nővérek, Vavra Mariska, Emmerling Anna, Mütter Julia urhölgyek neveit említi tudósítónk. A két első négyest száznégyszáz, a szünóra után következőket pedig három colonne-ban kilenczven pár tánczolta. A rendezősséggel váltig ígértették, hogy a holt saison alatt ismétli a sikerült mulatságot.

*(Szemen szedett botrány.) A protestáns országos — és izraelita leányárvaházak javára kedden este a városligeti Klemens-féle helyiségben a fővárosi férfi-dalegylet jótékonycélú dalestélyt rendezett, melyet később táncz követett. Noha a terem annyira megtelt, hogy Therpsychorénak csak nagynehezen lehetett áldozni, a mulatság mindazonáltal egész éjszél a legszebb rendben és igen kedélyesen folyt. Éjszél tájban azonban több uracs kihívó magaviselete által általános megbotránykozást idézett elő. Egyikük föltett kalappal, és kezében bottal egy nőt tánczra szólított föl, a midőn a rendező által e miatt rendre utasítottatott, a legdurvább kifejezésekkel élt. A botránycsináló azonban ezuttal emberére akadt, mert egy ur úgy arczulesapta a henczegő uracot, hogy az végig terült a padlón. A pórul járt társai — közöttük egy egyéves önkénytes — csakhamar segítségére siettek, azonban vesztükre, mert a nagyszámu jelenvoltak által záporként hulló ütlegek között az emeletről a lépcsőn letaszítottak, az udvarból pedig kilöktek, s katonák a küzdelemben oldalfegyverést akarta használni, de egy jelen volt katonatiszt, ki megragadta karját, rögtön letartóztatta. Ez is nyári mulatság!

*(Benkő Kálmán,) a nemzeti színház derék régi tagját e napokban majd baleset érte. Földszinti lakása nyitott ablakán éjjel tolvaj mászott be, kihajigált több értékes tárgyat czinkosainak, s mikor Benkő visszatért, megrohanta. Sokáig birkóztak, míg végre az utczán járók közül egy fiatal ember bement az ablakon s a gonosztevőt megkötözhatték. Zsebében nagy kést találtak. Rendőr nem mutatkozván a láthatáron, a bátor fiatal ember segítségülleg kísért be a fickót a városházára. Itt azzal akarta magát mentőgetni, (igazi adomabeli czigány-módon,) hogy őt az aklakon két ur lökte be csupa — passzióból.

*(Fürdő-krónika.) Külön rovatot rendezünk be a fürdői hírek számára. — A margitszigeti fürdővendégek vasárnapi második tánczvigalma kitűnően sikerült, a miért Gerendai György rendezőt elismerés illeti meg. A hely szinte kevés volt, s a táncz nyolcztól éjszél, sőt tovább is tartott. Tizenegy óra tájban az ó-budai tűzvész szakította meg a jó kedv folyamát rövid időre. A pirosuló eget, csapkodó lángokat nézni sokan mentek a Dunapartra. Az első franczia nőgyest két colonne-ban vagy ötven pár járta. Jelen voltak: Jávöriné, dr. Luxné, Farkas Emilné, Schnierer Aladárné, Haasné, Küty Oszkárné, Kégly Józsefné, Kohut Józsefné, Kégly Miklósné, Ruessné urhölgyek; Péczely Irén, Takácsy Ilonka Tatáról, Balassa Irma és Gizella, Csillag, Batizfalvy, Peterdy, Hölle, Käs, Fülepp, Sztipula nővérek, Jeney Vilma, Zafiri Ilonka, Földváry Emilia, Házmán Fanny, Balázsovich Gizella, Kapitánovics Zsófi, Pórfi Ilka, Nasztl Elma, Gyurkovits Matild, Eipeltauern Ernesztin, Schlesinger Teréz és Irma kisaszonnyok stb. A harmadik tánczestélyt jövő hó 3-dikán tartják meg. Ugyanez időtájt hangversenyt rendez a szigeten Novacek M.,

a csanádi püspök karnagya, három fiával, kiknek egyike Hellmesberger szép tehetségű tanítványa volt. — A styriai Radegundból írják, hogy az idény ott is élénk. Magyarok az idén is nagy számban keresték fel e helyet, s örömmel győződnek meg, hogy az étkezés is minden igénynek megfelel. Tudósítónk a következő vendégeket említi meg: gróf Nákó Kálmán, gróf Walderdorff, gróf Széchenyi Tivadar, gróf Colloredo Ferdinánd, báró Seckendorff, Sebestyén Géza, herceg Odescalchi stb. — Korytniczán a fürdői idény már is igen élénk, bár fürdő-vendégei rendszeren augusztus hóban érik ol a legnagyobb számot. Eddig mintegy háromszázan látogatták meg a gyógyforrásokat; köztük Barabás Miklós, Simonyi Ernő, Henszlmann Imre, Szentiványi főispán és mások. A külföld eddig több orosz és német vendég által volt képviselve, sőt egy vendég a távol Amerikából is, ki teljesen felüdülve a Korytnicza gyógyforrásait magasztalva tért vissza hazájába. A fürdővendégek szórakoztatásáról tánczvigalmak, tombolák rendezése által igyekszik gondoskodni az igazgatóság, s a napokban Tomka István, tehetséges fiatal zongoraművész érkezett ide, ki itt hangversenyt óhajt rendezni. — Előpatakön jelenleg 200 családnál több van, köztük: Ugron László leányával, dr. Szabadi József családjával, özvegy Korondi Mózesné, Bonyhai N. János Székely-Udvarhelyről, Maurer Mihály Úrmősről, Székely Miklós nejevel Erzsébetvárosról, báró Szentkereszty Zsigmond Bunról, Szabó Lajos nejevel Brassából, Haupt Frigyes Nagy-Szebenből. Kis Lajosné Kolozsvárról, Kovrig Tivadarné Gáltöről, K. Papp Miklós szerkesztő és neje Kolozsvárról, Vinkler János leányaival Nagy-Enyedről, Andrásy Károly és Simay Salamon N.-Szebenből, Vermes Regina Szász-Régeuből, Székely Károly s Szántó Samu nejevel Budapestről. Ezeken kívül a birtokos családok: Bogdán, Székely, Reich, Gálné stb., és a fürdőt valószággal fontartó sok romániai bojár család, köztük Zenides M. tanár s mások Bukarestből. — A bártfai fürdőben egyre élénkebb a társasélet, s a mintegy 500 főből álló közönség leginkább kirándulásokkal tölti idejét. 28-dikán lesz Anna-bál is. — Fürdőink népeességét e számokban mutathatjuk ki: Balaton-Füreden július 16-dikáig volt 1020 vendég, Szilácson 900, Trencsén-Tepliczben 1091, Mehádiában 3120, Tatra-Füreden 209, K. Tepliczen 565, Varasd-Tepliczen 1450 stb.

••• (Irodalmi hírek.) Megjelent a rimaszombati egy. prot. gymn. 25 éves jubileumának „Emlékkönyve.” Tartalmazza a kitűnő tanoda rövid történetét Baksa István tanártól, ismertetését Fábr János igazgatótól, s a tanodában 25 év alatt növekedett tanítványainak névjegyzékét, néhány statisztikai adattal. Végül néhány tanítványtól (Tórs Kálmán, Mikeszák Kálmán, Gáspár Imre, Pósa Lajos, Bodon József stb.) közöl részben ez alkalomra írt dolgozatokat. A füzet ára 1 frt, tiszta jövedelme a gymnáziumi alap javára fordittatik. — Megjelentek továbbá Bodon József tehetséges beszélyíró „Elbeszélései.” Kivált leírásait s jellemfestéseit emeljük ki. A füzet ára 2 frt. — Ugyancsak R.-Szombatból kaptuk Fábr János tanár nyilván. felsőbb leány-tanodájának 10-dik „Értesítőjét.” Ki kell emelnünk az egész időszak szervezetét, kiváló gondját a növendékek testi és szellemi fejlődésére. Van az intézetben leány-egylet (önképző), könyvtár, bazár-egylet (kézimunkákra), takarékpénztár, pályázatok irodalmi s kézi művekre, s egy osztály (jövőre már kettő) „képezdei tanfolyam.” A díjak — bennlakók s bejáróknak — méraékeltek, s élvez az intézet állami és városi subventiót is. — „Egész és eg-

gyi levelek egy anyához” czimvel Cseh Károly orvostudortól 554 oldalnyi kötet jelent meg a Buschmann F. nyomdájában. Sok érdekes és hasznos adat van benne a táplálkozásról, lakásról, ruházatról stb. Anyáknak igen ajánlható egy munka. Ára 4 frt. — „Mameluk-album” czimű torzképvállalat első füzeté jelent meg. Kiadja a „Bolond Istók”, vagyis Don Pedró, vagyis Bartók Lajos. Sajátlag az említett éleztlap torzképeinek és szatirikus élet- és jellemrajzainak külön lenyomata ez, mely huszonöt krajezáros füzetekben fogja követni egymást. Az első füzetben Hegedűs Sándor, báró Kemény Gábor, P. Szathmáry Károly, gróf Szapáry Gyula, gróf Pöchy Manó, Horváth Lajos, Szontagh Pál (somogyi), báró Podmaniczky s még tíz képviselő torzrajzai vannak. — Bordonó tábornok „Garibaldi élete, kalandjai és harczai” czimű francia művet ad ki, melyet Hugo V. levéllel üdvözölt.

••• (Vegyesek.) Vogel Mária tanítónő már kis gyermek korában elveszté szüléit s mint árva, ki semmiféle rokonát nem ismerő, nevelkedett föl, s szorgalma által a tanítójelöltséig vitte. Külföldön tartózkodott eddig, s rövid idő előtt egy vagyonos rokona kérdezősködött utána, s így ezen rokon megtudván, hogy hol tartózkodik, levelet írt neki, melyben magához hívá Budapestre, hol állítólag meglehetősen szép vagyonnal bír és származási nevén Vogel Francziakán kívül férje nevét is aláírta. Vogel Mária utnak indult, s Bécsbe érkezvén, a levelet elveszté. Kétségbeesetten minden irányban tudakolja most nagynénjét: Vogel Francziakát, kinnek sem férje nevét, sem közelebbi budapesti lakását nem tudja. Nagy örömet okozna neki, a ki a keresett vagyonos rokon közelebbi tartózkodási helyét Bécsbe, Gerl-utca 37. sz. a., lakására küldené. — Az apró madarak védelmére a főváros elhatározá, hogy a piacon csak az idegen határon fogott s így bizonyítvánnyal igazolt énekes madarak árulása szabad. — Három persa főúr érkezett a fővárosba: Mohazin, Mohammed és Ebia khánok, mindhármán a konstantinápolyi persa követség tagjai; az „Európa” vendéglőbe szálltak. — A „Neuschloss J. fia” cégnek a párisi világtárlaton díszes asztalos-művei és parketjéiért egyhangulag ítelték oda az arany érmet. — A „Kincsem,” mely most Angliában készül versenyre, az ideu kilencszer futott, mindig első lett s 25,597 frtot nyert; ez ideig, a magánfogadásokon kívül, 127,881 frt a nyeresége; huszonhatszor a monarchia, tizszer a külföld gyepjein aratva diadalt. — A Renz-lovarda számára a gyárutczai Deutsch-féle telket szemelték ki. — A vigadó termet most adják ujonnan bérbe. — Kögler Alajos helybeli fővámgazgatót az általa nyert rendjel alkalmából ovatióban részesíték társai. — A Rózsavölgyi-czégnél megjelent: „Cornevillei harangok dallamaiból,” polka Molnárstól; ára 60 kr. — A legnagyobb távirat, mely fővárosunkban kiszolgáltattott, a berlini szerződés teljes szövege volt, 7552 szó, mult kedden a „Pester Lloyd” számára. — Thavenet Eustach, gróf Batthány Ödön siklósi igazgatója, főbe lőtte magát. Az öngyilkosság oka állítólag az, hogy 28,000 frtot sikkasztott.

••• (Halálosások.) Báró Fechtig Károlyné, született Luhy Sarolta asszony elhunyt 57 éves korában, s holttestét Tisza-Ugronba szálliták, hogy a családi sírboltba temessék. — Kismagyari Kempelen Lajos, miniszteriumi tisztviselő, (Kempelen Gyula édes atyja,) meghalt a hó 12-dikén Bécsben 75 éves korában. — Melle Magdolna, dr. Szénassy Sándor fővárosi orvos neje, hosszas szenvedés után elhunyt. — Báró Rokitanaszy, udvari tanácsos, a híres tudós és a

pathologinai boncztan nagynevű megalapítója, hirtelen meghalt. Rokitsaszky 1804. február 11-dikén Königsgrätzben született. — Major József földbirtokos, elhunyt 71 éves korában Tatin. Béke hamvaikra!

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház: zárta.

Népszínház. Szombat, vasárnap, hétfőn, július 20–22. Kősa Jutka. (Először.) — Kedden, szerdán, július 23–24. Strogoff Mihály utja. — Csütörtökön, jul. 25. Kősa Jutka. — Pénteken, jul. 26. Strogoff Mikály utja.

A népszínházban szombaton először adták Lukácsynak 1875-ban írt „Kősa Jutka” című néhány hatásos jelenettel mindenestre bíró népszínművét. A czímszeropet Rákosi Szidi játszotta, elég ügyesen, Szigligetiné, Sziklai Emilia, Vidor és Egri szintén tetszéssel az énekrészeket. Tihanyi — féltékeny férj, — a Eöry, mint drótotót, nagy sikerrel működtek. A darabot néhányszor ismétlik. — A „Sárga Csikóban” lezik zaidó szerepét. Solymosi Elek távollétében, tetszés között játszotta a népszínház egy fiatal komikusa, Doboságyi Gyula. — Szigligetiné asszony 5000 frt fizetéssel szerződött el Kolozvárra, három évre. Távozása mindenestre sajnós, bár nem pótolhatlan veszteség; a kolozváriak különben aggódnak, hogy vajon ily kiadást megbir-e azínházuk pénz-ereje? — A népszínház legközelebbi ujdonsága Ecsedi Kálmán új népszínműve: „Szép asszony lánya” lesz, mely augusztus elején kerül színre még Szigligetinével; az őszi ujdonságok sorát „Niniche” operette nyitja meg, követi a „Kis herceg.” — Soldosné asszony Parádon jól érzi magát a nem is megy a világtárlatra; e napokban dalestélyt rendezott a szent-domokosi tűzkárosultak javára.

A nemzeti színház a vidéken. Lendvayné asszony a szegedi színházban nagy közönség előtt és élénk sikerrel vendég szerepelt. Többek közt a „47-dik cikk”-ben is föllépett a téboly-jelenetben különösen kitűnt. Ugy halljuk, hogy Lendvayné a creolnő szerepét a nemzeti színpadon is be fogja mutatni. — Vizváry Gyula, a jóles komikus, a kolozvári színpadon júliushó végéig fog vendég szerepelni a legjobb szerepeiben lép föl. — Feklené asszony Nagyváradon is vendég szerepelt, és minden föllépése egy-egy diadal volt. A nagyváradai lapok hangsúlyozzák, hogy Feklené vendég szereplése a közönség izlésére, mely utóbbi időkben csak az opperettben látszott gyönyörködni, üdvös hatást gyakorolt. — Szathmáriné asszony a „Mama”-ban Félégyházán lépett fel, nagy tetszés között.

Divattudósítás.

Minél hevesebben lövell reánk a nap forró sugarait, annál élénkebb a részvétel az utazó ruhák iránt. Azon régi nézet és szokás, hogy utra minden ruha jó, és a viseltes is elég jó szokászatot tesz, már szóta nem állja ki többé helyét, mióta a közlekedési eszközök kellemesebbek és az utazás minden tekintetben kényelmesebbé lett. Azért az utazó ruhákat lehetőleg csinosan állítják ki, tekintettel azonban arra, hogy egyszerűbbek legyenek a séta öltözékeknel, és azonfelül még kényelmesebbek is. Ha valahol, úgy az utazó ruháknál czélszerű a rövid, bokáig érő szoknya, mert sehol sem alkalmatlanabb a hosszú ruha, mint akár vasutakon, akár pedig gőzhajón a fel- és leszállásnál magának és másoknak is. Ettől eltekintve a kéznek ekkor még dolga van a kis poggyász cipelésére, rendbentartására, és aztán még az uszály is legyen figyelmünk tárgya!

Néhány új utazó ruhát leírva, tisztelt olvasóndóimnak talán egy kis utasítást adhatok az összeállításra nézve, természetesen saját ízlésére hagy-

ván a szövet és szabás megválasztását. Az egyik utazó-ruha sötét és világosabb pattyos zöld bourrette-ből készült. A szoknya alját egy széles plissé fodor veszi körül; a szoknya fölé még egy másik szoknya is borul, elől keresztbe futó ránczokba téve, hátul pedig könyedén felhúzza. A hosszú vértos derék eleje zöld selyemből készült, úgy, hogy elől mellénykét képez. Sima zöldes a stűk ujj felhajtókai, valamint a zsebek is. Egy másik utazási öltözék is két szoknyára van készítve, az alsó szoknya felülről lefelé egészen plissé-ránczokba van szedve, a másik elől kötőalakú, hátul pedig dudorosán felhúzza. A derék helyét a kabát pótolja. A szoknyák szövetéből, selyem hajtokával és gallérral. A kabát testhez álló, lobbentýárral, mely két oldalt nyitva van és ott néhány plissé-ráncz van alkalmazva faillé-ból. A rövid ruhákon kívül sok félig hosszú öltözéket láthatni, melyeket zsinórral vagy a felhúzóval mentenek a földön való kuszástól. Ezek szintén két szoknyára készülnek vértos derékkal, vagy pedig polonaise-szabására. Ez az izléstől és alaktól függ. A princeesse-alaku polonaise karcsubbna láttatja az alakokat.

Az idén sokféle díszítés látható a ruhákon, többek közt nagyon szép rojtok, ezek közt a moha rojtok, lógó kis gombocskákkal, igen kedveltek és minden színben kaphatók. A csipkével való díszítés is felette divatos, drágább ruhákra a himzett csipke nagyon kedvelt, valamint az ugynevezett orosz csipke és himzés, mely ércszínű vászonra vörös és kék pamuttal lesz himézve. A kék és vörös himzésen kívül még a zöld és veres, sárga és gesztenye színű, halványkék és zöld is divatos, természetesen a ruha szövetéhez alkalmazva a himzés színeit is.

S z á m r e j t v é n y.

Liebner Józsefnétől.

1. 12. 16. E nélkül időt határozottan tudni nem lehet.
2. 5. 13. 7. 15. Ilyennek tart a hajós.
1. 9. 18. 19. 17. Most végzik idegenek ügyeit.
3. 6. 14. 15. 11. Apró jószág rémo ez.
8. 11. 17. 16. 20. 27. Egy kegyetlen francia királyné keresztneve.
6. 10. Istén óvjon ilyen barától.
- 1–20. Ki e példabeszédet követi,

A nyomort kevésbbé ismeri

Megfejtési határidő: augusztus hó 21-dike.

A f. é. 26-dik számban közlött rejtvény értelme:

Addig uszik a vizen a koráo, míg el nem törík.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőkünk küldték be:

Sárogy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Steiner Sarolta, Lukács Györgyné, Zeke Janka, Nagy Mariska, Majovszky Margit, Peterdi Pap Erzsébet, Frantz Albert Adél, Jávor Anna, Ujfaluzy Károlyné, Bohus Gyuláné, ifj. Liebner Józsefné, Kormos Izabella, Fényes Laura, Kovács Béláné, Varga Eszter, Szabó Józsefné, Bernáth Irma, Novák Bella, Révay Anna, Mészáros Luiza, Fodor Janka, Beszterczey Jolán, Udvardy Mariika, Tóth Károlyné, Tamásy Éva, Glanzner Judit, Pápay Biri, Biró Tekla, Szontagh Ida és Paulin, Fényes Klára, Bányay Luiza, Bresztóványi Emilia, Török Zelma, Nadányi Margit, Márty Lilla, Virág Ilona, Horvath Krisztina, Odor Gábris, Rózsa Berta, Közy Mari, Pilly Leontine, Kaposy Ilka, Mihály Jánosné, Szatancsek Eszter, Szarvasi Tinka, Horn Aranka, Halimi Ilka, Segesváry Helén, Kemény Emma, Tary Jozsefné, Gedeon Ottília, Szirmay Hermin, Jánokay Anna és Julián.

T a r t a l o m.

György Aladárné (arczképpel). — Dalok, Gáspár Imrétől. — Margit asszony háziszereit. Veka L-tól. — A Kogge család, Beets Miklóstól. — Az óvilágot az új-világ látja el bussal. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Videki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: György Aladárné arczképe.

Feloldó szerkesztő, kindó s leptulajdonos: EMILIA.

30-dik szám.

Julius 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNAL.

Múzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Rold-járás	X a p.	
							hólté	nyári
							óra perc	óra perc
Julius	28	Vasárnap	F 7 Incze pápa	F 6 Sámson	16 A 6 Marina	27	4 32	7 39
	29	Hétfő	Mária szűz	Vilmos	17 Jácint	28 Judith	4 34	7 38
	30	Kedd	Abdon és Szenn.	Juda	18 Sisoas	29 Bőjt. Áron h.	4 35	7 36
	31	Szerda	Loyolai Ignác	Ignác	19 Makrin	1 Ab. Rosch.	4 36	7 35
Aug.	1	Csütörtök	Vasas sz. Péter	Gertrud	20 Illés próféta	2	4 39	7 33
	2	Péntek	Portiuncula	Gusztáv	21 Simon Judás	3	4 40	7 32
	3	Szombat	István felt.	Lidia	22 Mária Magdoln.	4 Sab. Hiron	4 41	7 30

V i d é k i t á r c z a.

Ungvárról értesülünk, miszerint Felekíné Munkácsi Flóra asszony ottani vendégszereplése valóságos ünnep volt. A kitűnő művésznő három darabban: „Stuart Mária“, „Donna Diana“ a és „Szép marquisenő“ általa oly jelesen ábrázolt czímszerepeiben lépett fel. Taps, virágzápor kísérték főbb mozzanatait, bucsuförlépése alkalmával pedig a község nevében, emlékül, Terestényi D. helybeli ügyvéd két ezüst gyertyatartót nyújtott át neki. Aláírásokat is kapott, s ezekhez egy szép tehetségű ifju költő: Somló Sándor (Hlavati Ödön), végzett szinitanodai növendék s győri szerződött színházi tag, csinos költeménye volt mellékelve. Így hangzik:

A nemzet, melynek nyelvét hirdeted,
Dicsőséggel árasztja el neved.

Virággal hinti bé rögös utad,
Hol minden lépted oly fényes marad.

Virággal üdvözöltük jöttödöt,
Virágra ejtjük most e könyeket.

A búcsu könye az . . . Isten veled!
Örökre itt marad művészeted. —

Az ungvárt működő „kassai szinársulat“ közelebb Somló Sándortól „Margit“ című, az ifju költő „Költeményeiben“ megjelent, csinos nyelvű dramolettet is ad elő.

Gyöngyösön a helybeli műkedvelő-egyesület szerdán tartotta az idei második „Kränzchenét“. A hölgy-koszoru igen fényes volt; ott volt: Borhy Gyuláné, (Kun-Szent-Mártonról), Oláh Ödönné, Scipiádes N.-né (Árokszállásról), Borhy Lászlóné, báró Wipfen N.-né urnő (Bécsből); továbbá jelen voltak: Scipiádes Berta (Árokszállásról), Gyürky Czilli, Gyürky Piroksa, Szenderszky Róza, Márton Ida, Szák nővérek (Hevesről), Fekete nővérek, Kovách Róza kiasszonyok. A mulatság reggeli 3 óráig tartott, s a közönség azon reményben távozott, hogy e hó 31-dikén ismét viszontlátják egymást a 3-dik, és e nyári idényben utolsó vigalmon.

Balcsetek vidéken. Erdővidéken, egymás után két szerencsétlen eset történt, mindkettő egy-egy gyermek borzasztó halálát vonja maga után. Az egyik eset a következő: Két testvér, egy 12 éves fiu és mintegy 10 éves leányka, július 3-dikán a mezőn járva, a hirtelen jött sebes zápor elől egy földüregbe menekült, a honnan a falusiak tapasztani való agyagot szoktak hordani. A fiu a fáradság miatt elbágyadva, a barlangban elszunyadt, mialatt a leányka a barlang szájához lépett, hogy az eső elvonulását végignézze. Egy erős menydörgés ráta meg a földet, s a vájt üregben alvó gyermekre a

felette levő földtömeg leszakadt s a szélén álló leányka is alig tudott menekülni. Csak fél napi folytonos munka után lehetett a fiu holttestét a rögök alól kiszabadítani. — Egy más 14—15 éves fiu 5-dikén anyjával az erdőre cserfűért menve, ketten hengergettek egy testes tönköt közelebb egy árokhoz. Az árok szélén álló fiu befelé fordulván, a fiut maga alá sodrota, ki a roppan teher alatt szörnyet halt. Egy másik hír szerint a fiu egy magas fára ment volna madár fészekért s onnan leesve, az árokban zuzta volna össze magát.

Külömfélék.

*(A legnagyobb hercegnő) e föld kerektségén a dán koronahercegnő, kinek magassága a legpontosabb mérés szerint 6 láb és 2 hüvelyk. A tánczban igen nagy élvezetet talál, de mivel mitől sem tart inkább, mint a kinevettetéstől, semmi áron sem fogad el tánczost, ki legalább is nem oly magas, mint ő. A walesi hercegnőnek nem kis gondjába került tánczestélyeire magas sógornéjához illő tánczosokat szerezni.

*(Magyar ifjak kitüntetése Bécsben.) Valamint tavaly, úgy az idén is becsületet szereztek maguknak és hazájuknak a bécsi képzőművészeti akadémia magyar növendékei. Az akadémiai növendékeknek odaitélt jutalmak és ösztöndíjak közt és mindjárt a legelső helyen, (általános festőiskola,) olvassuk: Egy Füger-féle aranyérem a „Priamus halálát“ ábrázoló feladvány legjobb megfajtéséért Caebay Imre urnak Sátoralja-Ujhelyről; egy Gundel-féle díj a legjobb tanulmányokért Deutsch Kálmán urnak (Bácsból) íteltetett oda. Továbbá, Eisenmenger tanár történelmi festészeti speczial tanodájában egy ösztöndíjat „Az elsőszülött halála“ című festményért Hirschl Adolf ur Temesvárról, a Rosenbaum-féle díjat, a „tavasz“ című feladvány legjobb megfajtéséért szintén Hirschl Adolf ur nyerte el. A rézmetszési iskolában: A Gundel-díjat a legjobb tanulmányokért Michalek Lajos ur (Temesvárról) nyerte el. Schmidt tanár építészeti speczialiskolájában egy Füger-féle aranyérem, „egy kitűnő államférfiúnak valamely főváros meghatározott terén felállítandó emléke“ című feladvány legjobb megfajtéséért Aigner Sándor urnak (Temesvárról) íteltetett oda; a Haggenmühler-féle díjat Grünanger Frigyes Segesvárról, a Pein-féle díjat Hofhauser Antal ur Budapestről nyerték el. Végül Hausen tanár építészeti speczial iskolájában egy ösztöndíjat Pencz Sámuel ur (Budapestről) nyert.

*(Boszniába) bir szerint e hó 29-dikén vonulnak be

csapataink. Egy berlini lap írja felölök: „A mi az elfogulatlan nézőnek, az elvonuló csapatokat látva, rögtön szemébe ötlök, az — írja levelező — mindennemű lelkesedés, az öröm vagy remény minden nyilatkozatának hiánya, mi pedig minden háboru és nehéz harc előtt mutatkozni szokott. A legénység némán, minden élénkség nélkül ül vagy áll. A tisztek arcza igen komoly, és semmiesetre sem mondhatni, hogy akár a tisztek, akár a legénység kedvvel mennének Boszniába, habár a fegyver és katonai engedelmeség tárgyában egyetlen panasz sem hallatszik. Katonáink érzik, hogy ez nem háboru, de azért a háboru minden nyomorán át kellend menniük a nélkül, hogy annak dicsősége várna rájuk. Még a szláv ezredeket sem lehet e tekintetben nemzláv bajtársaiktól megkülönböztetni; ő náluk is épen úgy mutatkozik a lelkesedés teljes hiánya.” — Bosznia főposta igazgatójává Bandler Vilmos, soproni postaigazgatót nevezték ki.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, kik lapunk második félévi díját még be nem küldték, hogy azt mielőbb megtenni sziveskedjenek.

Orsovára J. A. urhölgynek: A mint lehet, azonnal.
Málnapatakára H. O. H. urnőnek: A legszívesebben fogom tenni annak idején.

Boczaabányára B. Gy. urnőnek: Mint mindig, ugy most is a legjobban volt beküldve.

Várgedére Gy. F. urnőnek: Az ősz folytán el lesznek küldve.

M. Sárdra B. D. urnőnek: Még levele vétele előtt intézkedtem, hogy ne legyen fennakadás.

Nagyváradra O. I. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

G. Patakára Sz. E. urnőnek: A legszívesebben tettem.

Losoncra K. A. urhölgynek: Szíves figyelmébe ajánlom az előfizetési fülhívást, kivált a könyveket illető részt. A jelen egész évre járó könyveket egyszerre fogom megküldeni.

Szatmárra K. G. urhölgynek: Nem első és nem utolsó az ilyen eset. El kell szenvedni és — hallgatni.

Veszprémbe E. A. urhölgynek: A furdói időnyt Marienbadban tölti, a honnan csak augusztus végén várják vissza.

Nagyváradra G. I. urhölgynek: Örömmel vettem a hírt.

Előfizetési fülhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fülváltva színezett dívkepek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvismertető arczképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden külön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévvenként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól	3	kötet
Mit tegyünk? Bernyáevszkytól	3	"
Fülöp szerelme, Feuillet-től	1	"
Vinetta, Vernertől	3	"
A gavallérok, regény, Csengey Gusztávtól	2	"

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-ával, összesen 240 kr.

Nincs a világon lap, mely e rézhen csak megközelítené is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányu könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatoág, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévvenként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak uj előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,“ „Ifjabb íróink és művészeink arczképcsarnoka,“ (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,“ „A kis torkos,“ „Az anyai szeretet,“ „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése,“ — darabját 40 kron.

T. gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfizető után 12 kötet érdekes regénynyel kedveskedünk.

Együttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármely megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszívesebben és azonnal intézem el megbízásaikat.

Budapest, június hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője.
VI. ker. Ó-utca 21. dík sz., 2-dik emelet.

Cs. kir. szabadalm. általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) Triesztben.
 Negyvenhatodik számadás A az 1877-ik évre az életbiztosítás kivételével valamennyi üzletet átölve

Mérlegszámla 1877. december 31-én.

V A L Y O N.

1 A részvényesek biztosított adós levelei	2440000 -
2 Városi telkek:	3789238 07
3 Mezőgazdasági birtokok Olaszországban 6720 hektári terület	2073083 94
4 Különlék életbiztosítási levele	1543472 14
5 Aktív életjárdék és jelzálog által biztosított a biztosítottak halálakor felveendő tőkek költségei	8 11270 16.5587 90
6 Kamatozó jelzálogosított tőkek az orosz-ukr-magyar államban, a zálogosítvány kizárásával alap. szab. I. rész c. beűl.	2386041 07
7 Kamatozó jelzálogosított tőkek fekvősegekre Olaszországban a fenti zálog-osztály kizárásával	483015 75
8 Kölönlék letéteményezett állampapírok, kereskedelmi és ipar-tesvenyekre	373072 90
9 Értékpapírok, ipar és kereskedelmi részvények, jegyzek szerint (A melléklet)	9018158 74
10 Váltók a tereksban, különféle helyeken fizetendő	1033212 34
11 Előlegek a jelzálog-osztály részére	969087 61
12 Mezőgazdasági, december 31-én meg adatlan termésmennyei a társulatnak olaszországi birtokairól	149465 90
13 Különlék bankok és hitelintézeteknél folyó számlában letéteményezett penzek kamattal	6244.3 99
14 Penzkészlet a társulat trieszti és volenzeri igazgatósági penztáraiban	119492 34
15 Ugyanaz az ügynökségek penztáraiban	171896 18
16 Saldo viszbiztosítók számláiból	278176 07
17 Saldo a társaság 4199 ügynöksége felügyelőségei számláiból	1191118 01
18 Orához kötött életbiztosítási jutalékok	704761 14
19 Adósok különféle címekről	871484 40
20 Butorogat az intézet valamennyi irodaiban, czegek, papír és nyomtatványok raktáraiban	118724 61
21 December 31-én érvénybe lépő jutalék-írek és későbbi években behajtandó jutalékok	23284009 78
	11940002 80

T A R T O Z Á S.

1 Törzstőke	—	4200000 —
2 Az A lezárolás nyereségny tartaléka	697194 69	
Ugyanaz, B lezárolásnál	778039 09	
Rendelkezésre álló rendkívüli nyereségny tartalék	200000 —	1675238 70
3 Tartalék bejelentett, de december 31-ig még folyóvá nem vált károslekre		
a) életbiztosítási ágazatra	709468 12	
b) tengeri és szállítási biztosítási ágazatra	169770 61	
c) jégkor elleni biztosítási ágazatra	4032 84	
d) életbiztosítási ágazatra	168972 51	819243 04
4 Jutaléktartalék az A lezárolás még 1877. decz. 31-én folyó biztosításra		
a) tüzbiztosításra	1411648 95	
b) tengeri és szállítási biztosításra	51238 17	1462777 12
5 Jutaléktartalék a B lezárolás még 1877. decz. 31-én folyó biztosításra		
a) halálesetre	3110436 27	
b) a feltétlen életjárdékra	1464068 98	
c) megelőzői netre és elhalasztott járadékokra	4161493 54	18726957 79
6 Osztalék-alap az életbiztosításra nyereségny-osztalékkal		430969 70
7 A két életintézési osztály vagyona kamatbiztosítással		137065 81
8 Ugyanaz a hivatalnokok nyugdíj-pénztáránál		142628 17
9 Saldo a végbiztosítók számlájából		189373 08
10 Saldo az intézet ügynökségeinek számláiból		7454 49
11 Különlék hitelezők		166390 21
12 Tartalék-alap kétes követelésekért		80000 —
13 Rendes osztalék a részvényesek számára	117006 82480	22090
14 A két igazgatóság tantiémjei		13018 84
15 A hivatalnokok alapszabályszerű jutalmazásával		1692 44
16 Nyereség-fölösleg az 1878-ki átvitelhez		1178 44
17 Jutalék-írek és későbbi években behajtandó jutalékok		23284009 78
		11465002 86

Trieszt, 1878. június 24.

Az „Assicurazioni Generali“ igazgatósága

Masino Levi — G. Morpurgo — I. Pesaro Maurogonato — Amb. di S. Ralli A főtitkár: M. Besso

Iroda Budapestben: az intézet házában, Dorottya utca 10. sz. A cs. kir. sz. Assicurazioni Generali magyarországi főügynöksége.
 Ellenberger, Krellwitz, Rott.

A nemzeti győgyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatósága vegett a magas cs. kir. magyarországi helytartó-ság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenfélé köszvény, csúsz (Rheuma), inszagatás, mell. gerincfájdalmak, kereszt csontfajás (Hozanschnus), láb-köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 frt 5. kettőse erejű 2 frt 10 kr

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező többi szeréről, hogy csakugyan használ

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenfélé sebek, gonyodások és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több Valódián Poston egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyosztárában, király-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyosztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferenc ur gyosztárában. — **Moharson:** Jazovics Károly. — **Kolozsvár:** Wolf gysz. — **Pécsen:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Priuner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Döbballa. — **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Hrássó:** Fabik gysz. — **Sziget-arott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Soltz. — **Kassan:** Eszwig Ede és fia gyosztárában

Tek. Torók József gyogysz. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante mult heti küldeménye barátnőim körében teljesen elkelvén, — sziveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő eredményű bőrlinomitó szerből ufolag 12 üveg 1 frt 50 kros és négy 2 frt. 50 kros nagy üveg valódi parizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barát-nőim közül, kik furdőre vagy kőjutásra készülnek, ezen nélkülözhetlen és mindamelllett ár-talmatlannak bizonyult szépitőszerezrel magukat ellátni ohajtsák.

Szeged, 1878. május 8 án.

Teljes tisztelettel B . . . . n Amália.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherceg (ur)-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja töraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toilette szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fűsűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett *pípereszeret*.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

CSALADIKÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Egyregekre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Könyvesmagazdai díj tisztelettel
sz. sz.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Teszváros, Dózsa
22-dik sz. 2-ik emelet.

Hirdetések díja:
Egy negyedórás beadványt óránál
5 kr.

31. SZ.
Aug. 4-dikén.
1878.

Havonkinti színezett
dívalképpel,
minden székhez egy himetajakkal.
Ezenkint
tizenkét hűtő kenyémmel-
lővel.

A könyvek meghozatala egész évi járattási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Margit asszony háziszerei.

(Beszély)

Véka L-61.

(Polytatas.)

Azonban alkonyodott és be is esteledett, és Gábor még nem tért vissza. Hm! Mire magyarázza ezt Muriaka?

Megsértette tulán férjét, igazságtalanul, és most haragzik Gábor? Szent isten, ha ő maga és nem Gábor volna a vétke!

Várakozás közben sok gondolatlalt tépelődött a menyecske és eszébe jutott e közben az is, hogy a jó mama mindig óva intette a hirtelen haragtól, melyre nagyon is hajlandónak mondotta leányát, és hogy őt, eme tulajdonsága miatt, atyja is felpaprikázott hörtyönförtynek keresztelte el.

Boldog isten! Ha talán most is neveletlenségre vagy éppen szeretetlenségre ragadta hirtelen természetete! Hisz akkor rajta volna a mor, megkérlelni Gábort! Nem, nem! Azt nem teheti! Igaz, hogy megvárhatná tőle Gábor. De még sem teheti. Szégyenletében a föld alá süllyedne, vagy torkára szaradna a bubánatos kérlelő szó. Nem teheti, — sehogys sem!

De hát mi mást tegyen, hogy a zsákutezából kimene-
küljön s helyre hozza akaratlanul elkövetett hibáját?

Segélyt keresőleg fordult az éghez, imádván annak urát, világosítaná meg ködhe borult elméjét! Csak egy, csak egyetlen szikrát fúkaszeszon a sötétben!

Megvan !

Nem mondotta-e mama, hogy azonnal Margit asszonyhoz forduljon, ha netán baj érné Kátyufalván? Nem mondotta-e, hogy attól mindig biztos segílyt nyerend? Felkeresi tehát ezt! Tőle kér tanácsot!

Megfogamzott a gondolat, és Mariska — csak kis kendőt kötve fejére — máris szaladt Margit asszony háza felé. Még az éjnek máskor rettegett homálya sem riasztotta vissza.

Margit neazony? Ki az?

Furcsa kérdés! Ki ne ismerné Margit asszonyt? Ismerte őt Kátyufalván és környékén minden ember; ismerte az egész vármegye apraja és nagyja. Tudta mindenki, egytől-egyig, hogy Margit asszony az a jószágos és bölcs teremtetés, kitől, midőn a földre küldötte, a jó isten csak azért vált meg kis időre, hogy legyen a földön is, ki — hol okos szóval, hol okos tettel, a mint épen kellett — vigasztalja a megszorodott embereket és a nyomorultakat üdítse és támogassa. Ennyi az egész!

Ki mondhathná meg: koros vagy fiatal nő-e Margit aszszony? A helybeli logörgebb emberek is azt regélték, hogy őt régóta ismerik olyannak, mint a mind jelenleg, és rajta változást nem tapasztalnak. Mindig ugyanazon sürge lépés, kifárasztathatlan mozgékony-ság és éberség, ha éjféltkor szorult is ápolásra az utána sohajtozó szegény beteg. Mindig ugyanazon készség szóba állni a legszegényebbel is, ki segélyért vagy tanácsért fordult hozzá. Nem változott a nemes arczél sem, és orezáján, mely egykoron valahol jégesőben fordulhatott meg, a sok gödröcske és sebforradás mellett nem maradt hely az aggkor redői számára.

E szerint öregeske lehetne már Margit asszony. Különben hogyan emlegethetnék a vénnek, hogy — mióta ők emlékeznek — Kátyufalván lelki és testi betegségek gyógyításával mindenkor csak egy ember foglalkozott: Margit asszony, és soha senki más. De tekintse szemébe, ebbe a jósaágtól sugárzó, az egész emberiség javát szeretettel felülemelő részvétet tanúsító, ragyogó fekete szempárba: és megesküszik, hogy Margit asszony még most is fiatal, vagy ha nem az, legalább szívét nem öregítette meg maig sem az élet csalódásainak keserűsége.

A gyógyító asszony, mint a hogyan Margit asszonyt a nép nyelve elbármálta, Kátyufalván köztisztelőben részesült, mi annál ritkább jelenség és nagyobb csuda a mai korban, mivelhogy senki sem tudta voltaképen, vagyonos vagy szegény-e Margit asszony? Közbirtokos özvegye ugyan és gyermektelen; de kis házában, melyben a falu végén lakik, nem találni fényt, de sőt a dívatszerű kényelem feltételeit sem. Butorai még a múlt századból valók; ebédlőjét, hálószobáját, dolgozó és fogadó termét pedig mind, de mind amaz egyetlen szobácska teszi, melyben egykoron férjével laktak kettesekén. Viszont kétségtelen az is, hogy nála a sorstól üldözöttek még soha sem találtak üres kézre, ha anyagi segélyre szorultak és azt meg is érdemelték. Ennyi ellentét mellett ki bírná magát a végső részletekig biztosan tájékozni?

Csak annyi bizonyos, hogy Margit asszony nem gazdag. Erről meggyőződhetett mindenki, ha nem nagy kiterjedésű tagbirtokát künn a határban megtekintette és megfigyelte, miképen fogyasztatja készségesen jövedelmét — mások által. Bizonyos tehát az is, hogy azok, kik tisztelettel sereglettek körülötte, nem az arany borjút imádták, mint a hogy ez mai napság azokássa kezd válni széles Magyarországhon is. Szerencsére eme ragályos kórság még nem jutott el Kátyufalváig. Szép Magyarorszag ama, kihalófélben levő közbirtokosságaiknak egyike ez, melyben minden földdel bíró lakos közös törzsből szakadt atyafi, vagy sógor, vagy legalább koma, és még a húzatlan szellér is az egységes család kiegészítő részeül tekintetik, mert hisz ennek nagyatyja is ezt a határt termékenyítette véres veritékével.

Azonban a sok osztály, nem egyenlő költsékezés, cserebere és elemi csapás, valamint a természetnek különböző adományai folytán, keletkezett itt is változatos fokozat a gazdagsághon és polgári állásban. Az egyik atyafinak kedvezett a szerencse és ez öregbítette ősi örökségét a tönkre ment rokonok és a szomazéd puszták kótyavegye alá került részeinek is gondos összevásárlásával; a másik, takarózva addig, meddig paplana ért, megtartotta szépecskén, mit elei kézről kézre adtak a késő utódig; a harmadik végre eladta vagy legalább elzálogosította már utolsó barázdáját is és most másoknak segít ama földek művelésében, melyek — legalább részben — az övéi is lehetnének. Amaz felkapott az ugorkafára és azéltiben nagyságos vagy talán méltóságos urnak is ezimezik; a szomazéd is vitte még valamire, teinaurazzák javában; más már beéri, ha nagy- vagy nemzetes uramnak szólítják; akad végre olyan is, ki vezetőknévénél említését is felesleges fényűzésnek tekintti, annyira megszokta, hogy a napszám kifizetésekor egyedül keresztnevénél fogva hívogatják. Tarka társaság kis területen; de azért nincs és nem volt rá csot, hogy a gazdagságra vagy tekintélyre vergődött megtagadta volna, szegénnyel szemben, a vér- és érdekközösségen alapuló rokonsági kötelék elismerését, még akkor sem, ha annak számai oly meassze ágazának is azét, hogy valóban csak a magyar atyafiság szívből fakadó érzelme teszi lehetővé az elnyújtott láncszemek összeforrasztását. A méltóságos vagy nagyságos ur barátilag szorít kezét az őzbe borult munkásnak, ki suhancz korában, mint ostoros vagy mindenes, számszékéren hordozta őt körül a határban, mutogatva az öreg ur dusan tenyésző vetéseit; a teinaasszony pedig, a munkát és keresetet fogyasztó téli hónapokban, szívesen juttat jó azó fejében tejes köcsögeiből vagy burgonyájából a sok gyermekkel megáldott Viczának, ki hajdan szép dalokra taníttatta, midőn pulykák vagy ludak őrzése végett künn a gyepen önkénytes pásztortársul szegődött mel-

léje, és viszont elfogadja ez is nyomasztó szegényérzet és hunyászkodó hálálkodás nélkül az ajándékot, mert tudja, hogy megiszolgálja, majd a nagy munka idején, midőn kapós lesz minden kéz és ez még sem oda hajlik, hová a pénz, hanem csak arra, merre a szív csalogatja.

Sajátságos kis világ ez a — régi — jó magyar világ! Maholnap már csak a nagyapók — a régmúlt idők hirmondói — fognak róla meséket dadogni az unokáknak, mint regélnék most az aranyazórfú tátoslóról, az éneklő ezüsfáról, gyémánt-hegyről, hétfejű sárkányról, vasorru bábáról. Volt és nincs!

Kátyufalván eme, bár szintén már megfogyott, de mégis még mindig fennlevő kis világ központja Margit asszony. Nem igen hagyogatja ő el faluvégi házát; annál többen keresik föl őt házában, és maga is gondoskodik róla, hogy udvarának tája ne jusson árvaságra. A délelőtti órákra oda szoktatta a falu és környék betegeit, és osztogatja ekkor köztük a székfűvet, az ökörfarkkóró virágát, a zuzankát, ezerjófűvet és paprikás vörös bort, vagy mosogatja és friss lapuval kötögeti a mély sebeket, melyek miatt a vármegye orvosa máris mohón fenné a kar vagy lábazár elvágására bősziúten hajlandó kést. Ebéd után maga körül csoportosítja a helység kiadé leánykát, vegyest a bérését, szellérét, zsidókocsmárosét a közbirtokoséval, és beléjük ékeli a kötés, varrás és himzés mesterségének nehéz tudományát, maga is ott varrogatva közöttük kis kötényen vagy szoknyácskán, hogy legyen, mivel megjutalmazhassa a legszorgalmasabb kis tanítvány haladását. Este pedig kiül enyhe időben udvarára az eresz alá, vagy meggyújtja télen szobájában a lánczon cálingó lámpást és várja: nem vetődik-e be valaki hozzá, kinek baját nem gyógyíthatja ugyan meg sem székfűvel, sem zuzankával, sem friss lapuval, de kin talán segíthetne más alkalmas háziszerrrel, minők alkalmazásában Margit asszony kifogyhatatlan; vagy — ha más ügyes-bajos ember épenséggel nem akadna, — nem fognak-e gyülekezni nála ma is Kátyufalva ifjai és felszédült leányai, enyelgő csevegésre és vig dalolásra, épen úgy, mint a hogy ezt néhány rövid év előtt már szülik is tették? Kátyufalván ezt így követelte a szokás. Kézről kézre adták a kilincset az egymást gyorsan követő fiatal nemzedékek. Talán azt sem tudták volna az ifjak, hol találkozzanak, ha Margit asszony estélyi nem könnyítik vala az érintkezést. Ezekre ellátogattak szívesen időnkint a koro-sabbak is, ha — vidám kedvet hozhattak magukkal. Mert rossz kedvet Margit asszony nem tűrt meg maga körül. Talán az volt kedélye örök ifjuságának titka, hogy mindig előszeretettel csatlakozott a fiatalokhoz. Váltakoztak körül a személyek. Az, ki az élet terhes gondjait magára vállalta, kisiklott szárnyai alól. De megmaradt mellette, mindig hűen, a gondtalan ifjuság és eme kedvező helyzetben nem vehette észre az évek mulását. Fiatalnak maradt ő is a fiatalokkal!

Mariska szülei is megtartották a kátyufalvai szokást. Hisz Kátyufalva neveltjei voltak ők is, mindketten! Soha sem jöttek Kátyufalvára, — megtörtént pedig ez minden estendőben egyszer-kétszer, — hogy mindjárt érkezésük után meg ne látogatták volna Margit asszonyt, kinek estélyit ők is — a jó isten tudja, mi okból? — legkedvesebb emlékeik közé sorozták. Nem csuda tehát, hogy a jó mama, tapasztalatai folytán, Mariskát keletkezendő haj csotére Margit asszonyhoz utalta, a az sem csuda, hogy Gábor is sietett, mindjárt tegnap megérkezésük után, kis feleségét Margit asszonynak bemutatni.

Mariska tehát már ismerte a csapást, mely Gábor udvarából Margit asszony házához vezetett.

Épen jókor érkezett oda. Midőn az utcára nyíló udvar-

njtót kinyitotta: Margit asszony az eresz alatt ült, hosszú lócáján, és már vagy még nem volt senki közelében. Csendesen mélázva, szemlélgette az égen ragyogó sok ezer csillagot. Melyiken lehetnek azok, kik már elhagyták? A jegonyék, ott a kerítésen túl, susogtak ugyan valamit a kérdésre; de nem értette meg válaszukat. Annál figyelmesebben hallgatódzott a rezgés megújulására.

E közben Mariiska észrevétlenül sompolygott oda Margit asszony mellé a lócára; nyaka körül fonta karjait és vállaira borult fejével.

— Oh, kedves nénikém, — sugá halkán, — segítsen rajtam! Nagyon boldogtalan vagyok!

— Mária? — kérde üdvözlés helyett Margit asszony könnyű mosolylyal, miközben egyik karjával magához ölelte a megtört kis menyecskét és másik kezével megainogatta annak haját. — Kissé koránlom, gyermekem. Oly házasságoknál, melyeket pusztán a képzelet rajongása hoz létre, a kiábrándulás rendszerint kissé később szokott jelentkezni.

— Engem nem a képzelet, engem szerelem, valódi, mély szerelem egyített Gáborral, — mondá kissé neheztelően és duzzogva Mariiska.

— Ne vitatkozzunk, gyermekem. Mondjuk tehát szerelmnek, — válaszolá csitítón Margit asszony. — Számot vetettél-e magaddal valaha arról, mit szerettél meg Gáborban?

— Mit? — mondá utána Mariiska, és hangja hiven fejező ki csudálkozásait a fölött, hogy Margit asszony ilyen kézen fekvő dolgokat tudakol tőle. Hisz ez a dolog világos és egyszerű! Mégie megzavarodott némileg, midőn válaszolni készült. Kimerítően akarta a kívánt felvilágosítást megadni és nem tudta, hol kezdje?

— Igen, mit? — ismételte a kérdést, hosszabb, kitöltetlen szünet után, Margit asszony szeliden.

— Őt magát, — felelé végre Mariiska, nagy határozottsággal. Meg volt győződve, hogy e válasz mindent kimerít.

— Ugy, ugy! Tehát őt magát! — ismétlé Margit asszony. — Igaz: Gábor csinos ifju. Ábrázata szabályos és megvan azon még a rózsás himpor. Termete karcsu és hajlékony. Hangja rokonszenves. Szemei fénylők. Jól tánczol és ékesen tud bánni a szavakkal is. Mindez fiatal leánykában szerelmet fakaszthat. Ezt tehát már értem. De most még az is szeretném tudni, miféle elhatározással fektetted kezedet örök frigyre Gáboréba?

Mariiska most még jobban csudálkozott. Furcsa teremtés lehet ez a nagy hirre vergődött Margit asszony, hogy a leg-egyszerűbb dolgokat sem tudja! Ujabb kérdésére azonban könnyű a válasz.

— Azzal, hogy őt szeretni fogom, szeretni halálom órájáig, szeretni hiven, szeretni egész odaadással!

— És még? — nógatá szeliden Margit asszony az elhallgatottat.

— Nem elég a hü szerelem? — pattant fel Mariiska, fel-emelve fejét.

— Kevés! — válaszolá nyugodtan Margit asszony és lenyomta gyengéden újból vállaira a kis menyecske fejét. — A szerelem, édes gyermekem, nem biztosítéka a tartós boldogságnak. Virág az, mely szintén követi a természetnek kivételeket nem tűrő törvényeit. Bimbó korában szép; még szebb, ha szingazdagon felcattan; de ragyogása nem tarthat örökké. Csakhamar elfogyad, elhervad és azán szétfoszlik. Kellő időben kell portékáról gondoskodni, hogy helyén hézag ne maradjon s az űrben fel ne burjánozhassék a gyűlölet. Ezt te,

gyermekem, még most természetesen nem hiheted. Költőid másra tanítottak.

— Nem is lehet való, — szólta a mély gyökeret vert meggyőződés kifejezésével Mariiska. — Érzem, hogy szerelmem nem mulandó. Hőn szeretem Gábert, még most is.

— És még is boldogtalan vagy? — kérde Margit asszony, kit a szerelem tartósságának bizonyítása végett a két napos házasság által hangsúlyozott szavak önkénytelen mosolyra készítették.

— Igen, — sohajtá Mariiska. — De csak azért, mert Gábor nem viszonzozza szerelmemet. Ő figyelmetlen és kiméletlen irányomban.

— Lehetetlen. Ismerem Gábert. Nem telik tőle, — jegyzé meg Margit asszony.

— Elhiheti nénikém, — erősíté Mariiska. — És — tevé hozzá kissé csüggetegen, — addig ingerelt Gábor, míg — magam is — vétkeztem.

(Folytatása köv.)

Egyedül.

Rovicsky Gyulától.

Magány! magány! téged szeretlek!
De csönded mégis fáj nekem.
Ha úgy magamban elmerengek
S végig tekintek eltemen,
Egy szó mint kő szívemre nehezül:
Egyedül! egyedül!

Azt hallom a zajos teremben:
Ezek közt senki sem szeret!
S hallom: nem ért itt senki engem!
Ha emberek közé megyek,
Zaj és öröm közé egy hang vegyül:
Egyedül! egyedül!

Ott fészkel állandón szívambe'
Rosz álmival a bús magány...
S úgy megpanaszolt ajjelente:
Mért nincs nekem békés tanyám!
És könnyre-köny larsan szemembe gyül...
Egyedül! egyedül!

Az unalomról.

Az unalomról írni, a nélkül, hogy unalmasokká legyünk: valóban súlyos feladat. Már a szó hallatára ideges félelmet és borzongást érzünk, s szinte látom kegyedet, asszonyom, a mint ásitozik, a ezimet olvasva. Az unalmat definiálni, ez irtóztató, és annál is több: elviselhetlen. Látom, a mint kegyed lábával toppant és bosszankodva fordítja a lapot, melyen valaki egy fogalmat elemezni merészkedik, melynek pusztá nevétől is menekülni igyekszünk. Mindegy; én megesküdtem, hogy egy fél óráig unatkoztatom önt és én szavamnak állok.

Fél az unalomtól kegyed? Hisz ez csalhatatlan jele, hogy lelkében hordozza annak magvát! Az istenért, vegyen elő frissen egy Suc-regényt, avagy ujjáival doboljon asztalán, vegye — nem bánom — kezébe kötését, szaladjon — ha úgy tetszik — zongorájához, vagy akármit csináljon, csak hogy szabaduljon a rémtől, mely üldözi és álmos lehangoltságnak dobja oda lelkét! Őrizkedjék e színtelen, üres, szellemtelen alvilági szörnyétől, mely a Mátyás király hét alvóját fogva

tartotta, ez iszonyu álomszuszéktól, ki odaül kegyeddel visavis a le nem veszi merev, kifejezéstelen szemait arczáról, ki száz alakban, de mindig egyformán kísérti, s ha olvas, ott van a sorok és betűk közt, ha elmereng, ott van gondolataiban, mosolyát — mikor észre sem veszi — ásitásra torzítja el, sőt ugyanezt a babonáságot miveli néha sóhajával is. Ott lebzsel minden mozdulatában, és — mint bevallani kénytelen — ki-mondhatatlan kinokat okoz.

Fel van-e találva ellenszere? s ha van légyirtó méreg, mely a szárnyas szemtelenséget alaposan elpusztítja, mivel lehet az unalmat kiirtani? Eddigelé bizony semmivel, asszonyom.

Éhség, szerelem és unalom, mint a filozófok tanítják, a mindenség mozgatói. Ezek közt a szerelem a legáltalánosabb kór, melyben mindenki, kivétel nélkül leledzik, nem számítva ama szerencsétleneket, kik azon átkozottul élénk és galádul érzékeny húsdarab nélkül jöttek a világra, melynek neve: szív. A másik kettő ritkán található együtt a természet kimélete, de felváltva és magányosan rendszeren előfordul gonosz gondoskodása és bölcsesége folytán.

A kik veritékkel keresik mindennapi kenyerüket, kiket munkájuktól megtérve, szűkölködő család vár a kicsiny padlás-szobában, a társadalom proletárjai soha sem látják őt. Az unalom telivér arisztokrata, ki nem méltatja figyelemre a szegény embereket, kik napestig izzadnak és könyekkel sózzák ételüket. Ők nem érnek rá unatkozni. De kegyednek bizonyára van ideje erre, azért engedelmével tovább csevegek a thémáról, bár eszem ágában sincs megírni az unalom theóriáját. Isten ments! Ez volna csak a theória! Többé nem szürke, vagy fukó, de teljesen szintelen, minő a pusztá levegő, a sugártalan semmi, a testetlen üresség. Különben mindenki be fogja vallani, hogy az unalmat legjobb lenne csak elméletben ismerni. Kérem, vegyen magának időt — hisz ugy is fölösleges sokkal rendelkezik — és kísérjen figyelemmel.

Mint a fényt az árnyék, az élvot az undor, a jóllakást a csömör, a reményeket a kiábrándulás, úgy követi a jólétet az unalom. Az unalom tehát a gazdagság árnyéka, a ragyogó színű kelme visszája, a piperének, a kaczer delődnek uszályhordozója, a levertség és bágyadtság kéjes szempillák mögé rejtett ingere. Perczek, órák és napok vannak életünkben, mikor boszankodva veszaszük észre, hogy vérünk kering, szívéünk dobog és érzékeink épek, szóval mikor a lét roppant teherkint sulyosodik ránk, mint valami malomkő. A pusztá, elvont létre eszmélünk csupán a nem érzünk sem örömet, se fájdalmat. Voltaképen ez az érzéketlenség a legborzasztóbb fájdalom. Párja a sanyaru nélkülözésnek, az emberi nyomor érmének másik fele.

Oh a természet igazsága, asszonyom! Mindenkinék kijut itt a maga része. Senki se panaszkodhatik, hogy marka üresen maradt. Bölcs bíró ő nagyon.

Az unalom, ha egyszer már szokottá vált, az ellankadt életvágy, az elpuhult akarat szüleménye, fölig-meddig az élet öntudatlan tagadása. Unatkozni annyi mint kellenlenül élni. — Egy van rettentőbb a halálnál: az ásitó élet.

Az unalmat osztályozni is lehet, minthogy különböző fokokon és változatokban fordul elő. Unalmas pillanatok talán minden ember életében vannak. A napazármas, a gyári munkás és a kézműves is huzakodik egyet vasárnap. Az időszakonként visszatérő unalom azonban a gazdagok szabadalmazott átká.

Az unalom egyik alfaja a blazirtság, a fokozott életundor, ez annyiszor sebészileg konstatált, mindinkább terjedő rák a modern emberiség testén. Az ujkor tehát, mely

az élvezeteket fokozza és általánosítja, ugyanezt teszi az unalommal. Csak felmagasztalt korunk volt képes az unalmat a tökélyes formában előállítani. Lám, az élvezet óriás palotája mögött ott bujkál ismét az elválhatlan árnyék, mely egy nagy kertet borít el fátylával, nem eresztve rá a napot s megölve ekép a növényzetet! Mért is nem lehet építeni, ha csak romok felett? Mért van két oldala mindennek?

Nemde furcsa, hogy az unalomnak, tehát az egyhanguságnak és egyformaságnak változatai vannak? Változat a szintelenségben! Pedig a blazirtság elég csinos cféle változatnak. E betegségtől legjobban megóv a szellem! legjobban elősegíti azt a szellemi léhaság és üresség. Igazán szellemes ember ritkán lesz blazirttá. Miután mindent élvezett és kiaknázott, a mit az élet nyújtani képes, a pusztá ezemléldésben talál gyönyört és folytonos érdeket. Kétségbeesethetik, vagy haját tépheti, ha épen kedvo tartja, de nem fog ásitni az élet nagy szintjütkéla előtt és nem fog ujjaival órahosszat dörömbölni a kávéházi márványszotalon.

Mint minden lelki, vagy testi hiány, az unalom is bűnre csábíthat. A divathölgy, a ki merő unatkozásból szerelmi viszonyokat köt és bont, az elványolt, kiszáradt férfi, a ki hasonló okból kutyáját mesterséges módokon kinozza: szolgálhatnak illusztrációul.

Látszik, hogy a miatyánk a szegéyvek számára készült, kiknek csak a mindennapi kenyér iránt van érzékük, mert különben előfordulna benne a könyörgés: Őrizz meg minket az unalomtól!

Ennyi az, a mit a népazerűtlen dolog felől mondani akartam. Talán javára lesz kegyednek, ha elolvasta. Ezentul még jobban fogja gyűlölni az unalmas embereket a legyezője titkos nyelvén tudokra is adja, ha fecsegésük untatni kezdi.

Ime egy érdekes cikk az unalomról. Remélem, nem lesz oly udvariatlan, hogy ezt elvitassa, asszonyom. Nem akarom hallani malicizózus megjegyzését: hogy megtanítottam — unatkozni. Komjáthy Jenő.

~~~~~

A Kege család.

(Hollandi beszély.)

Basta Miklóstól.

(Vége)

XV.

Gyönyörű idő volt, még nem akartam haza menni: a sünczok felé sétáltam. A ki Leydenben tanul, megszereti az ilyen sétákat. A tiszta légtől és a hives szellőtől felfrissülve visszatértem a kapu át.

A szerencsétlenség üldözni látszott Noiret Susette-tet. Nem messze az édes elmerüléstől találkoztam Ninával. Sietett és fejét lehorgasztá. Közelébe érve észrevettem, hogy sir.

— Mi lelte kegyedet, Nina?

— Ne tartóztasson. Noiretné halálán van.

— Hogyan? — mondtam Ninát kísörve, — és tegnap még beazéltem Susette-tel.

— Az lehet, — viszonzá Nina; tegnap még egészen jól volt anyja. De ma rohama volt. A templomban valék és anyám otthon maradt kis testvéreimnél. Susette mindjárt anyám után küldött; én vigan jövök haza és hallanom kell, hogy a jó Noiretné talán már nincs az élők között. Atyám mondta, hogy

eret vágta rajta és nem jött vér és az orvos már lemondott róla. Mi lesz szegény Susetteből?

Sirni kezdett. Vele mentem a szegények házába.

Az úgy nevezett háziánya a kapuban állt és egy fekete ruhás vén asszonynyal beszélt; tisztan hallottam szavait:

— Hogy megint más meg ne előzze, menjen az urakhoz és tisztelettel jelentse, hogy a kilenczedik szám üres...

— És azután? — kérde a fekete ruhás vén asszony.

— Várni kell, — felelte a háziánya az elmenőnek.

— Hogyan van Noiretné? — kérde az anyát, mintha nem is hallottam volna beszédét.

— Vége van, — volt a felelet. — Negyedóra előtt hunyt el.

Tovább mentünk. Egy vén lakónő állt a kútnál. Kérdőleg nézett ránk, vállat vont és fejét rázta.

— Elhunyt, — mondta midőn elmentünk mellette.

Beléptünk a szobácskájába. Vörös téglákkal kirakott előcsarnokon át értünk a tulajdonképeni szobába, mely neki és sok vén asszonynak lakásul szolgált. Kicsiny szalmafonattal bevont szoba vala. A kandalló tűzhely és kályha is volt egyuttal. A butorzat nagy asztalból, négy szalmaszékéből és nagy szekrényből állt. A meszelt falon néhán rajz és máshová el nem helyezhető edények fügtek. Az asztalon biblia és franczia énekes könyv hevert nyitva. Az asztalon voltak még poharak, kanalak, csészék és más holmik, melyeket a sietségben használtak. A szobát Hoffman-féle cseppek erős illata tölté be. Noiretné székén ott hevert még macakája és aludt.

Az ágy fejénél ült Susette, halott-halványan és kezét fejére hajtva. A jó Grootné pohár vízzel állt előtte és unazolta, hogy igyék.

Susette felemelte fejét és keveset ivott. Azután mereven nézett ránk és kezét nyujtá nekem, mondván:

— Teljesült kívánságom; nappal történt.

Nina félénken maradt a háttérben. Hevesen sirt és az asztal mellett álló székre dült. Mikor kissé magához tért a holtat kívánta látni.

Susette elvonta az ágy-függönyt és én szép öreg asszonyt láttam. Az ablakon beeső napsugár a halál vonásait tükröző arcot világított meg. Szemei csukva voltak és becsukva. Néhány fehér hajszál kandikált ki fejkötője alól és ezüstként csillogott a napfényben. Sovány kezeit mellén összekulcsolták. Nina az ágy mellé térdelt — a virágzó ifjúság a halál képe mellett. Lágy kezét a halottára tette, de megijedve a hidegségtől, hamar elvonta: még soha sem látott halottat. Azután újra összeszedte magát, gyöngéd ujjaival a ránczos homlokot végig simított.

E pillanatban felnyílt az ajtó és belépett szives, valódi részvéttel arcán Constance urhölgy.

Vannak emberek, kiknek az a hivatásuk látszik lenni, hogy szerencsétleneket vigasztaljanak és hogy mindjárt megismertessenek, a természet arcvonásaikba a vigasztalási képesség eltörölhetlen vonásait oltá. Ilyen volt Constance urhölgy.

Nem sértő, hanem ellenkezőleg megnyerő nyugalommal lépett a szobába. Mi alatt üdvözölt, letette kalapját és bundáját; oly bizalomra gerjesztő volt, őt a szegényes szobában egyszerűen, ékezet nélkül látni. Susettehez lépett, ki fejét még mindig kezébe hajtá, megfogta bal kezét és szelíd, réztvevő hangon szólt.

— Hallottam a kegyedet ért szerencsétlenségről... és jövők, hogy kegyeddel sirjak... kegyed tudja, hogy nekem nincs anyám.

A könyvek könyebben folynak megindulás benyomása alatt, mint ha nagy megsemmisítő fájdalom ér. Susette mindjárt sirni kezdett. Constance hosszú fekete pillái alatt is könnyek csillogtak. Nina a két fiatal nőhöz csatlakozott és könnyei jobban folytak mint azelőtt. Megindító csoport — a fájdalom, szánalom és vigasz gyöngéd ölelésben egyesülve.

Ujra kinyílt az ajtó és belépett az orvos. Susette után nézni jött, miután az első rázkodástól magához tért. Arcza felvidult, midőn Constanceot meglátta.

— Nagysád már itt? — kérde. — Annál jobb. Most nem rég jött, ugye? Figyelmébe ajánlom ezt a leányt... kegyed nálamnál jobb orvosa a megszorodottaknak.

Vele együtt hagytam el őket.

XVI.

— Ej, halhatatlan barátom, ily soká tartott a mise! — szólt Kegge ur, midőn a szobába léptem. — Fájdalommal vártuk. A vasárnap nagyon unalmas. Ha volna hó, legalább szánkázánk. Barátom, párduezbőröm! Hogy tátnák szájukat a nemesek és nagy Jancsik! De halhatatlan barátom, vizilóvá legyek ha sejtem, hol volt eddig.

En elmondtam látogatásomat a szegények házában. Kegge ur elérzékenyült.

— Vigye el az ördög, ez szomorú rá nézve. Lehet az jajgatás! Feleségem tegyünk valamit! Ördögös szomorú dolog a szegény leányra nézve. Küldj neki valamit.

— Küldjek tán sültet? — kérde jószívűleg Keggené.

— Ostobaság! — kiáltá Kegge ur. — Csak nem lesz éhes! Küldj neki pénzt, az jobb lesz neki. Haláleset ilyen emberekre nézve drága mulatság.

Henriette elfordult és úgy tett, mintha a papagájt csodálná. Könyvek voltak szemében.

Nem! — gondolám, te szeszély és érzelem csodás vegyülete, van Hoogen számára nagyon is jó vagy! Ha Constance volna anyád vagy nővéred, kedves Henriette válnék belőled.

Henriette mindentéle fogással akarta tőlem megtudni, mit gondolok róla és van Hoogenról. De bármily ügyesen akart is megfogni, kimenekültem, mert feltettem magamban, hogy még nem nyilatkozom.

Este van Hoogen várta, ki minden vasárnap este a családban időzött. Kegge ur, ki l'homme játszmát remélt, zugolódott a harmadik fél kimaradása fölött. Henriette, a ki alighanem leginkább csodálkozott meg nem-jelenésén, megjegyzé, hogy talán máshová van meghíva, és igen rendén valónak találja, hogy nem lesz szokásává, minden vasárnap eljönni.

Az estét acél metaszetek nézésével töltöttük el, melyekből Keggené szép gyűjteménye volt, noha izlés és értelem nélkül rendezve és bizonyára nagyon becsén tul fizetve.

Tíz óra felé ibolyaszín levél jött. Henriette elpirult és meg volt győződve, hogy az inas tévedésből adta apjának, és mikor az feltöré, sezültlen nézett rá.

Kegge ur elolvastván a levelet, leemelte előtte sapkáját igen udvariasan.

— Halott legyek — magyarázá — ha valamit értek belőle. Keggené szül. Marriason Hanna, Kegge Henriette urhölgy és ön halhatatlan vendégem hallják e levél tartalmát: „Igen tisztelt uram! Mivel házában olyan embereket tűr meg, a kik jó nevemet konpromittálják és bepiszkitják, le kell mondanom azon szerencséről, hogy tovább is látogassam. Tisztelettel van Hoogen G. P. számfölötti stb. Hazulról, vasárnap este.”

— Ez nekem szól — mondám. — Van Hoogen ur ime ítéletemet hívja ki. Most meg kell mondanom, mit tartok róla. Van Hoogen ur rossz, megvetendő embernek mutatta magát előttem.

Erre közöltem vele azt, mit okvetlenül szükségesnek tartottam és elmondtam, mily feltételeket szabtam neki.

— Láthatják, -- végzém beszédem, — most szemtelen-séghez folyamodik.

— Ne bánja halhatatlan barátom! — szólt Kegge ur. — Ön ferfiuként cselekedett. És most pokolba van Hoggen ural! Oyik legyen, ha sürga keztyűi nekem valaha tetszettek. És aztán milyen nagyra vana a nagy Jancsikkal! Csak Henriette fogja sajnálni, hogy nem zenélhet senkivel.

Henriette semmit sem felelt; meg volt szégyenítve. De Keggéné az ügyről igen együgyűen beszélt, — mi oktan asz-szonyok rendez menedéke.

— Én mindig szeretetreméltónak találtam: en-gem soha sem bántott; nyíltan kimondom, hogy részem-ről igen sajnálom, ha nem jó többé.

— Ostobaság! — felelt Kegge ur. — Csak az, hogy Henriettenek nincs kivel játszania. És halhatatlan barátom ön is elutazást emleget . . . akkor ismét magunkra maradunk . . . és egyedül.

A kandalló elé tolta székét és fogait piszkálta, azután gondolatokba merült. Hirtelen feleségéhez fordult.

— Hány éves volna most Vilmos? — kérde halkabban, mint rendesen.

— Huszonegy -- felelt Keggéné.

A szomorú visszaemlékezés percze nem tartott sokáig a mozgékony apánál; de ki mondhatja meg; mennyi fájdalmat foglalt magába e percz?

XVII.

Mánap délelőtt br. Nagel Vilmos Adolf lovag és Rhe-nen város polgármesterének háza előtt álltam.

Öreg inas egyszerű, izléses ruhában nyitott ajtót, s nagy elfogadó teremhez vezetett. A teremnek régies ünnepi színe volt; de berendezése kényelmea. Mindenből láttam, hogy izléssel bíró ember házában vagyok. A fali szőnyeg, a kerevet és a székek vörös bársonyból voltak. A szürke márvány kan-dallón két antik váza állt. A falon a család egyik őseinek arcz-képe függött tizenhatodik századbeli viseletben. Szerény méltóság terül el a szoba berendezésén, mely százszor jobban esett szívnek szemnek Keggének vakító pompájánál.

Nagel ur kicsit váratott magára. Helyet foglaltunk, az-tán nevet és látogatásom célját kérdezé. Bemutattam magam.

— És csak négyezemközt kell elvégezni az ügyet?

— Legkevésebbé sem, — felelém.

— Akkor kérem kövessen — mondta Nagel báró, ki ne-vemet talán leányától hallotta és gondolta, hogy az anyátlan Susette ügyében jövök.

Nagy kertre nyíló szobába vezetett. E szobában megvolt mind az, mi a lelket nyugodt élvezésre készítheti. Kellemea összhang uralgott a világos fali szőnyeg és nehéz damaszt-füg-gönyök, a kályha-ellenző és asztalterítő színe, a zongora föl-lött függő női arczkép megynyerő kifejezése és Nagel báró meg leánya nemes szelíd vonásai között.

Helyet foglalva, előadtam ügyemet. Elmondtam, hogy egy ifju iránt akarom érdeklődését felébreszteni, ki a városnál alárendelt hivatalnok. Elmondtam, hogy ez ifju, szerencsétlen

körülmények miatt, kilátás hiányában, de főleg egy feljebb va-lójának alattomos incselkedési következtében arra a reá nézve végzetes elhatározásra jutott, hogy Nyugatindia-ba megy, mit én a báró közreműködésével meg szeretnék gátolni.

— Ex volna hát az érvelés — mosolyogott a báró — most halljuk az expositiót vezeték és keresztnévvel.

Azt feleltem, hogy Maasz Rajnoldról szólok.

— Törekvő fiatal ember — jegyzé meg Nagel báró.

— Ennek ez és az, de főleg Bolz ur előljárója, Nyugat-indiát oly színekkel festé, hogy dicavágyában és lehangoltsá-gában oda akar menni. Sőt már a kivitelhez is fogtak, a meny-nyiben Bolz ur állítólagos fivérével Maasz megegyezett, hogy adandó alkalommal okvetlen hozzá utazik Surinamba . . .

— És ön most azt kívánja, — mondá Nagel ur szívélyes előzékenységgel, — hogy Maaszt ne bocsássam el.

— Azt kérném, — feleltem én.

— No jó, ugy lesz! Nem bocsátom el, Constance! Nem engedjük fiainknak Bolz ur ajánlatára kivándorolni. Hallottad-e valaha, hogy Bolz urnak Nyugatindia-ban fivére van?

— Soha sem, atyám, — válaszolt az urhölgy.

— No lám! — folytatá a báró, — Ősmerjük Bolz urat, meg az ifju Maaszt. Majd rendbe hozom az ügyet! Ősmeri ön e két férfit?

— Bolz urat már láttam, de az ifju Maaszt még egy-szer sem.

— Nyugodjék meg tehát. Meg fogom a dolgot vizagálni. Maasz nem megy Nyugatindia-ba! Még egy kérdést, mért ér-deklődik ön annyira egy ismeretlen iránt?

Ez a kérdés kissé zavarba ejtett.

— Nő forog a dologban — mondtam elpirulva, — fiatal leány, ki érdeklődik Maasz Rajnold iránt, de ezen lépésemről ép oly keveset tud, mint maga az ifju.

— Gondoltam, — szólt a báró nevetve. — De ez nem lesz az ügy hátrányára.

Ei akartam menni, de nem engedték. Az inas van Hoo-gen urat jelenté. Nem fogadták.

— Leányom találkozott önnel tegnap valahol.

— Gyászoló házban voltunk.

— Ősmeri ön Noiret kisasszonyt?

— Néhányszor láttam és a vele ismeretségben levő em-berek közleményeiből ismerem.

— Leányomnak ő varr néha és igen meg van elégedve vele. Szerény leány, kit segélyezni kell. Tud tán valami bővebbet családjáról?

Mindent elmondtam, a mit tudtam és hozzá tettem, hogy Susette jelleméért ismerősei közt igen kedvelt.

— Ezt mondta az orvos is, ugy-e Constance? Köszönöm tudósítását . . . Ön Leydenben tanul? Maradjon még . . . En is ott tanultam.

És tanulói életéről kezdett beszélni, majd közérdekű tár-gyakra fordult a beszéd — és én hálával az ég iránt, hogy két oly kitűnő emberrel hozott össze, elhagytam házukat.

Szerepemet lejátszottam, kötelességem elhitt és én eluta-zásomat jelentettem be. Három nappal később ismét rendez lakásomban ébredtem fel és kinéztem az ablakon, valjon a szé-le-ut széles-e még?

Kegge Henriette most már férjhez ment egy tűzer-kapi-tányhoz, ki mint újabb látogatásomkor meggyőződtem, kitű-nően vezet és ki az egész családra jó befolyással volt, Keggio urat sem véve ki, ki már nem igyekszik a nemeseken és nagy

Jancsikon tultenni, nem irigylí őket és ezáltal tiszteletüket is megnyerte.

Keggéné még mindig az a keveset beszélt, nem igen mozgékony asszony; csak egyik kedvenczének elvesztésén busult egy darabig. Azt nem tudtam meg, Mimi vagy Azor volt-e.

Van Hoogen ur a rábizott pénzek kezelésében oly kevés bájtt fejtett ki, hogy egy nap jónak látta soha napjáig elillanni.

Az „édes elmerülés”-nél még mindig aranyoznak karácsonykor. Nina jegyben jár egy ifjával, kinek jelentékeny pamut-kereskedése van. Jövendő boltját ajánlom olvasóndóimnak.

Noirett Susette Constance urhölgy társalkodónőjévé lett. Mansz Rajnold, kit a báró vett védnőkegbe alá, gyorsan lett titkárrá és most Bolz ur helyét tölti be, ki rendetlen életének lett áldozatává. Mansz most már boldog férje a szép Susettenek.

A báró és leánya még mindig elégedetten és boldogul élnek. Sok jót tesznek és Constance szeretetteljes szívvél néz azon idő elé, midőn öregedő apjának még több szüksége lesz ápolására.

Ha a nagyanja? Már nincs az élők között. Utolsó kívánsága szerint unokája mellett fekszik eltemetve. Kutyája nem sokkal élte túl. Halála után nevében csomagot kaptam, melyben a gyűrű, zsebkendő és a következő sorok voltak: „Gondoljon néha a kedves Vilmosra és nagyanyjára, Marrison Emiliára.”

Liszká Béla.

A köszönés.

Mi a köszönés? Oly megállapított alakiaság, a mely alól senki nem vonhatja ki magát a nélkül, hogy az illem szabályait meg nem sértené. Bizony mai nap a legtöbb köszönés üres formaiaság, gépiesen végrehajtva. Ha azonban a köszönés mélyebb lényegébe hatolunk úgy találjuk, hogy az a leglegnagyobb érzelmek, a melyek az emberi kebelben székkelnek, a tiszteletnek, továbbá a barátságnak kifolyása. Az egymást üdvözlés nem a műveltség vívmánya, mert a régi s polgárisulatlan népek közt is felleljük azt s a műveltség legfelsőbb a köszönés alakját változtatta meg.

A köszönést két részre oszthatjuk: először olyanra, a melyet szóval viszünk végre, másodszor olyanra, a melyet tesztünk bizonyos részével, vagyis taglejtéssel fejezünk ki. Mind a kettő oly jellemző a népek gondolkodásmódjára, hogy nem lesz érdektelen a különböző ó és ujkori népek gondolkodásmódját elősorolni. Lásunk először is a szóbeli köszönést.

A görögök találkozás és elválás alkalmával (khajre) örülj, szóval üdvözölték egymást. „Ave” (légy üdvözölve) „vale” (élj egészségesben) szóltak egymáshoz üdvözlés képen a rómaiak. Az izraeliták a nomád pásztor nép, kik évszázadokig nyögtek a súlyos rabszolgaság nehéz igája alatt, a reájuk nézve legjobbat: a békeséget kívánták egymásnak. „Béke veled” volt a köszönés, a mely, midőn Sion vára leomlott s ők szétszűllöttek, az egész világon vigasztalójuk maradt. A kereszténység a „Dicsértessék az ur Jézus Krisztus” „Mindörökké, amen” köszönés formát terjesztette el.

„Jó reggelt, jó napot, jó estét, jó éjt” stb. halljuk mai napság majd minden művelt nép közt. A francia és olasz sajtós a Dieu és a Dio kifejezése is divatos, a melyet a magyar „Isten veled” a német „Gott mit dir” kifejezéssel vett át. Azon népek, a melyeknek a hajózás a főfoglalatosságuk, az „utazzál szerencsésen” köszönést használják. „Fare well” üdvözlí a másikat az angol, „farväl” mond a svéd, „Farvel” kiált

a dán, „Vaarvel” köszön a holland. Igen figyelemre méltó az oroszok köszönése is: Proszhai vagy Prosti (bocsás, engedj meg). Sajátságos nevetséges köszönés divik Sibiríában Sumadja lakói között; ezek pásztorokdással foglalkoznak s találkozásuk alkalmával e kérdést intézik egymáshoz: van-e makk? Ezek a figyelemreméltóbb köszönés módok, a többiek legtöbbször az egészségre vonatkozóak, — a melyekkel mi magyarok annyira bővelkedünk — közősek minden művelt népnél.

Eddig a köszönés ama módjáról szözlöttünk, a mely szóval történik. Most áttérünk a köszönés azon nemére, a mely bizonyos taglejtésből, vagy külső jelekből áll. A művelt európai nemzetek között jelenleg három ilyen üdvözlés-forma divatozik. A kalapleemelés, a kézfogás és a csók. A kalap leemelésről azt állítják, hogy az az angoloktól eredt volna. Ugyanis az angol rabszolgának lenyirt haját kellett viselnie s valahányszor ura előtt megjelent, ennek bizonyosságául fővegét le kellett emelnie. Később ez általános szokássá vált még az egyénrangnak között is; így tehát a kalap leemelés annyit tesz mintha mondanók: „ime nézd szolgád vagyok.” A kézfogást a németek tulajdonítják maguknak; jelenleg a hűség, barátság vagy bizalom jelének tekintetik. A csók a tisztelet jele; nem szólv a csók különböző neveiről, csupán a kézcsókot említjük itt fel. Ez a három köszönés-mód uralkodik Európában csakély kivételekkel. Így például az oroszok a nőknek — természetesen egyenrangukat értve — kezük helyett homlokukat csókolják meg, a lengyelek pedig térdöket átölelve, vállukat csókolják.

Ha azonban elhagyjuk Európát, az üdvözlési módok számtalan változatát leljük fel a különböző népek között. A török — bár évszázadok óta van Európában, szokására nézve egészen keleti; — jelleméhez illően, komolyan és méltósággal köszön. Karját keresztbe téve mellén, fejét meghajtja: ezenkívül azonban használ más köszönésmódot is. Arabok — épen mint Észak-Afrika lakosai — karjukat szívük felé téve, a köszöntött arcát megcsókolják. Jelleméhez illő módon üdvözlí a puszták fia a beduin azt, a kivel találkozik; ugyan is lóra ugorva az üdvözlött mellett süti el fegyverét. A chinai a fejét bólintgatja, miközben összelitögeti a köszönttel kezét. Az Ázsia belsejében lakó népeknél oly fontosnak tartatik a köszönés, hogy ennek elmulasztását bárki részéről is, halálos sérelemnek tekintik. A legtöbb ázsiai nép üdvözléséből a ben-nök lakó rabszolgasághoz való hajlam tűnik ki. Így például Hindostánban a köszöntő homlokával a földet érinti, Sumatrán pedig az üdvözlöttnek lábát fejére vagy mellére helyezi. A lappok és ótahitak letérdepelve orruk hegyét érintik össze; a Guinea partjain lakó négerok ujjak ropogtatásával köszönnek. De ki győző minden kis néptörzs sajátos köszönését felsorolni, megfigyelni?!

Végül megemlítjük még a minden polgáriassult népek közt szokásban levő a szabályok által meghatározott katonai és hajós-üdvözléseket s a bányászok egyszerű, szívből jövő „szerencse fel” köszöntéseit, a midőn a tündöklő nap fényes és jöltevő világáról a föld sötét üregébe bocsátkoznak. A hajósok „utazzál szerencsésen” s a bányászok „szerencse föl” üdvözlése az, a mely többször szívből ered. Bár mikép, jelképileg vagy szóval történjék is az üdvözlés, az minden népnek mélyen gyökerezik szokásában és jellemében. Hogy azután szívből jövő-e az üdvözlés vagy pedig üres formaiaság, az már csupán egyes egyének jellemétől s viszonyától függ!

Közli:

H. Á.

Egy hét története.

Juliusbó 31-dikén.

(Holt Idény.)

„Az ég éjjel-nappal be van vonva fekete fátyollal.

A fák, a virágok nagy ritkán ékitik lombjaikat nap-arannyal, hold-czüsttel . . . mert gyászolnak . . .”

Igy akartuk kezdeni, illetőleg . . . folytatni is tárczánkat, miután már oda irtuk czimnek, hogy „holt idény.”

Hát csakugyan „holt idény”? meghalt volna az idény, másképen — hogy annál inkább hasonlítson egy nőnévhez — É v a d, ez a szeszőlyca, bál, színház, hangverseny, képviselőház, korzó, kioszk és vaczi-utcza látogató szép menyecske? Meghalt volna?

Oh nem! a leányzó nem halt meg, csak alszik. Az ő neve korántsem „holt idény”; fölébreszti a vigadó legelső zenehangja; egy művészi futam a Beregszászi-féle zongorákon, vagy Rác Pali deli tánczra hívó csárdása, Friton karmester egy ábrándos keringője. Fölébreszti az első „mélyen tisztelt ház” ott, a hol sorsunkon vesznek össze, a föl Soldosné, vagy a nemzeti színház jeles primadonnáinak első trillája, első gixere.

Az idény csak alszik. Pihen annyi kereszttől pezsgőzött éj, annyi táncz, dal, zene után. Alszik valamely gyógyforrás szomor-füzének árnyában, valamely csendes, magányos villa sötétes boudoirjában, és álmodozik . . . a fölébredésről.

Egy-két hét, és újra meglátjuk teljes pompájában.

Viszontlátásig!

E kis elmélkedés után pedig vegyük kalapunkat, sétapálcánkat, s utközben — a nélkül, hogy lelkiismereti furdalásokat éreznénk felette, ha megelőző elmélkedésünkbe egy kis aspektáció csuszott volna — térjünk be a fodrászunkhoz is, és csináljunk vizitteket

Ez szórakoztat, az elmélkedések szörnyen fárasztanak!

Első ismerős ház.

— Itthon vannak ő nagyságaik?

— Sajnálom, uram, nincsenek! Nem is jönnek haza máma; az ur fürdön van, a nagyságos asszony falun, az urfi Boszniában, foglalni.

Második ismerős ház.

— Itthon vannak stb.?

— Sajnálom stb.

Harmadik, negyedik, ötödik ház, és a szobaciczák mindenütt ugyan-e három dolgot sajnálják.

Kénytelenek vagyunk boismerni, hogy három esetben a holt idény elnevezése mégis teljesen jogosult. Még pedig jogosult, ha ismerős családjainkból

1) az ur fürdön van, az asszony falun, s az urfi Boszniában foglalni;

2) az asszony van fürdőben, az ur falun, s az urfi megint Boszniában foglalni;

3) vagy — a mint azt egy cseh származású postamester barátomnál tapasztaltam, — mind a hárman Boszniában vannak foglalni.

No hát sok szerencsét hozzá!

En pedig ismét elmélkedésre vetemedem. Igenis, eszembe jut egy angol „Blaustrumpf”, (ilyen hangulatban még Saphot és Coryunát magát se nevezném kültönőnek, már ezért a három „ő” betűért sem!) . . . Hemana Felicia, ki egyik legszebb költeményét írta erről a helyzetről.

„A ház sirjait”, melyek mindegyiken más-más vidéken takarja az őszi és téli szakok alatt együtt tartózkodó, de im! most annyira szétszűllött család-tagokat!

Bizonyára tourizálás közben haltak el, s én mély részvételt viseltetem a ház . . . látogatói iránt.

Nem, nem! ne legyünk oly profánok! beszéljünk a halottakról kegyelettel!

Olvassunk el egy tárczát Borostyáni Nándortól. Nézzünk végig egy német vigjátékot. Egy rosszul szabott élezzlapot. Olvassunk el egy dalt Viránytáji Abelardtól, vagy pedig tegyünk sétát valami fővárosi mulatókertben, s meg van a bus hangulat.

Sétáljunk ki a korzóra.

Itt máskülönb van egy ablak, melyet esténkint, mikor a legnagyobb közönség hullámozott föl és le, ki-kinyitogattak, s valamely okvetlenül igen bájos ajak óraszámra zuditotta alá Azucena, Gretchen, vagy . . . Serpolette örömet, buját a fejünkre, a nélkül, hogy aztán tányérral jártak volna föl és alá.

Most az élet ez egyetlen jele is . . . néma.

Megállaz, és várod ismerőseidet. A várásban elfáradsz, leülsz, s most már megelégednél nem ismerőseiddel, hanem a korzó bármely szokott alakjával is. Egyetlenegygyel találkozol: azzal, a ki ülőhelyedért kéri a három krajezáros taksát . . . Buchwald széktulajdonos nevében.

Merengj, merengj szegény tárczaíró!

Hol van az egykori zaj, hol van az egykori fény? Hol vannak a remény-sugárzó képű mamák, kik Budapest és Sáron két-három rózsáját illesztik a korzó társaságának illatos, vagy illat-szeres koszorujába? s a sok pánczéld-derék, melyekre koránt sincs kedvünk ráfogni, hogy ujabban rendkívül székes és egyes bizonyos hölgy szívekre nézve . . .?

És hol van minden? a sok uracs? a sok sétáló egyetemi polgár, az nezfalt mindannyi vándor-jogásza? s azok, a kik érdekből sétálnak?

Mert vannak ám ilyenek is.

X. ur, a ki . . .

Hanem X. urról, a milyen nevezetes egy alak, külön fejezetben kell írni.

X. ur igen későn kel fel.

Ezáltal meggazdálkodik a reggelit, s ennek árán képes aztán olyan vakító fehérségű . . . gallérokat viselni. A mely kráglík nem is némák; dicsálat zengenek tulajdonosukról.

Délben valami kifőzőnénél ebédel, megelőzőleg beszerezve néhány forint olóleget, vagy mit, a legelső jó barátjánál, a kivel találkozik.

Délután X. ur . . . alszik, s tulajdonkép 7 órakor este kezd virágzni, ellentétben bizonyos kelyheket éppen este bezáró virágokkal.

Most aztán megtanulhatjuk tőle, mi az az érdek-séta.

Kell hozzá mindenesetre előkelő külső, a minek megszerzése gróf Széchenyi „Hitel” című könyvének szorgos tanulmányozása képesít. Hanem hát az ember nem a homlokára írhatja fel a számláit!

X. ur tehát előkelő formában jelenik meg a korszón . . . és urnak hiszik.

Mindenkinek küszön. Először — ismeretlenül is — csak mintegy véletlenül. Másnap fölismerő, mintegy a tegnapi félreértésre emlékeztető mosolylyal. Harmadnap már egész bizalmasan, úgy, hogy a legelső alkalommal már kitűnően mulatsz vele.

Köszön vagy szűz embernek egy este. Az ügyvédek igen keresett orvosnak hiszik, az orvosok ügyes prókátornak, a miniszteri fogalmazók képviselőjelöltnek, a ki nem sokára előadó, s rá osztálytanácsos is lehet; volt ember, a ki a török konzulnak hitte.

Fődolog . . . látszani valaminek, s erre elogendő tiz séta a korszón.

Látszani, de ennek is megvan a maga módja. Ezt — ismételtem — egy szó, például dicsekedés, füllentés nélkül kell kiérdemelni. Ha hazudsz, ha nagyasz, rajta érnek, felsültél. X. ur egyszerű megjelenésével, egy-két kecses mozdulattal szerzi meg a látszat előnyeit.

A korszó pedig nem tudja, hogy a köszönés mozdulatában, a jól szabott öltönyök redőiben, egy ember egész külsejében mennyi, de mennyi hazug fortély rejlik! Valaki mindig lépre megy neki, mert a látszat minden, de minden!

Néha egy-egy kedves nő megy lépre, a ki egy látszat-emberrel köt látszatházasságot.

X. . . urnak azért vannak, oh vannak malheurjai! Megesik rajta, hogy néha gyémánt ing-gombjai, gyűrűi, órája nélkül jelenik meg. Vagy történik vele holmi emberi dolog; valami foglalás, vagy egyéb botrány-féle . . . a miben aztán féld, hogy ez vagy a maz ismerősünk tud róla, akkor aztán vége volna minden látszatnak.

X. ur itt is a legjobb rendszert választotta. Legelőször ő hozza szóba ama malheurját; komikus színben adja elő, mint oly dolgot, ami — imo! — tisztességes emberen is megeshetik; ügyesen rendezi témáját, s annak csillogó oldalait illeszti előtérbe, s oly ügyesen forgatja szeméid előtt, hogy szinte megvakulsz tőle.

Legközelebb a legmaróbb gunynyal fejtette le szerinte „tragikómius” helyzetét, melyben jelenleg van; ő ugyanis rég kívánczik Badenbe; az orvosok is küldik, s a pénzecskéje is együtt van; s ime, egy ugyan nem kellemetlen dolog, csak valami örökség-féle, — „hiszen tudjuk, mennyi huzavonával jár ez!” teszi hozzá, — tartoztatja itt. S ő, s ő Budapesten kénytelen időzni . . . a holt idényben! Gáspár Imre.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) József főherceg a múlt héten, csütörtökön reggel hagyta el a Margitszigetet, s onnét családjával együtt Alesutra utazott. — Salvator főherceget a Boszniába menő 7-dik gyaloghadosztály egy hegyi dandárának parancsnokává nevezték ki. — Vilmos császár Teplitzbe

érkezett, s itt nemcsak uralkodónk, de hír szerint az orosz császár is meglátogatni szándékozik. — Rudolf koronaherceg szolgálattétel végett a Zimieczky 36-dik számú gyalogezredhez osztatott be.

*(Jótekonyság.) Ő Felaége a király Bölcske község tűzkárosult lakosainak 300 forintot adott. — Ő Felaége a királyné magánpéztárából 1000 forintot adományozott a reichsrathban képviselt országok tartalékosainak családjai javára. — Ugyancsak a király adományozott száz-száz forintot a kőbányai és szendai római katolikus hitközségeknek, iskoláépítésre. — A magyar írók segélyegylete is jelentékeny adománynyal gyarapodott. Gróf Chorinskyné, született Niczky Philoméla grófnő, ki az írói segélyegyletet már korábban is nemes áldozatkészségében részesíté, elvállalta a Marczibányi-alapítvány kifizetését, s így az írói segélyegylet alaptőkéjét mintegy 5—6000 frttal gyarapította.

*(Rözsás napló.) Jakabfalvai Irént múlt hó 21-dikén jegyezte el Michnay Kálmán takarékpénztári hivatalnok T. Dabason. — Szöllősy Ferencz vaskohi szolgabírói segéd múlt hétfőn oltárhoz vezette Neubaue Albinka kisaszonyt, a nyimeadi körjegyző leányát Biharban. — Gregor Nándor huszár-főhadnagy és Jocsics Danka kisaszony esküvője e napokban volt Nagy-Kikindán. — Ifj. Bochkor Károly pénzügyminiszteriumi számtiszt hétfőn vezette oltárhoz a budavári helyőrségi templomban Kanócz Irma kisaszonyt, özvegy Kanócz Istvánné budai háztulajdonosnő kedves leányát. — Fehérváry Zsigmond tőzseai tudósító jegyet váltott Guttmann Jenny kisaszonynyal. — Sebestyén Dávid segédtanár múlt hó 18-dikán vezette oltárhoz Gesztner Fanni kisaszonyt. — Jankovich Aurél, Zenta város polgármestere, múlt hó 25-dikén vezette oltárhoz a bacakai szépek egyikét, a művelt lelkű Szutsits Leona kisaszonyt Ó-Morovitzán. — Bánhidy Mariaka kisaszonyt e hó 5-dikén vezeti oltárhoz Gaál Ferencz, kocsköméti törvényszéki elnök. — Gerich Ilka kisaszonyt e napokban jegyezte el barátosi Tóth Gyula Székely-Udvarhelyen. — Pozstóczy Károly, királyi táblai tisztviselő és Jankovics Olga kisaszony esküvője e hóban ment végbe Rác-Almásán. — Nagy Vilma kisaszonyt eljegyezte Thomas József, cs. kir. nyug. huszár-százados Sopronban.

*(Az akadémia elnökségéhez) szombaton érkezett meg gróf Széchenyi Bélának egy Shanghaiban, június 8-dikán kelt levele, melyben elszomorodva jelenti, hogy Bálint Gábor, kit nyelvismeretei végett vitt magával az ázsiai utra, Shanghaiban nehéz beteg lett, a posványlég hatása következtében lázt kapott, étvágyát és álmát veszté, úgy, hogy orvosi tanácsra le kellett mondania a további utazásról. (Mint halljuk, már vissza is érkezett Budapestre.) Bálintra nézve azonban a rövid ideig tartott ázsiai időzés sikeres vala, mert Mysore tartományban, (főleg Bengalurban,) a dravida nyelveket alkalma nyílt behatódobban tanulmányozni, mint azt eddig magyar nyelvész tehetette. E tanulmányai meggyőzőleg forják bizonyítani, hogy India déli részén egy negyvenhét milliónyi, ha velünk nem is faj-, de kétségkívül nyelvrokon nép lakik. Iratokat, könyveket Bálint sokat gyűjtött s vett a gróf költségén s azok — használat után — az akadémia könyvtárának tulajdonába mennek át. Bálint megbetegedése és távozása a grófné annál leverőbben hatott, mert Mongolországban ő lett volna az expedíció tolmácsa. Most ki tudja: lehet-e, és mint lehet pótolni. Más nehézség is gördült az expedíció útjába. Pekingből a gróf Sanszi, Szenazi és Kansu tartományokon át akart a déli mongol földre

jutni, de e tartományokban most borzasztóan pusztít az éhhalál, a hetven milliónyi népből elhalt már egy millió, s vannak esetek, hogy a szülők megeszik gyermekeiket. Arra menni most lehetetlen s így az utat másfelé kell tervezni. Ezekről értesíté levélben a gróf akadémiánkat.

*(Weisz Bernát Ferencs) királyi tanácsos minden évben jórékony adományokkal szokta megünnepelni születése napját, augusztus elejét. Most is az irói segélyegyletnek küldött száz forintot, (ez már a tizenharmadik század, melyet ez egyelet alapítókéjére adott ily alkalommal,) a kereskedelmi akadémiának — szintén szokása szerint — száz forintot s a fővárosi szeretetháznak az idén először, (mert tavaly még nem volt) hasonlólag száz forintot. Bár sok jólétben élő öreg ur követné e példát, így adva hálát a gondviselésnek, hogy még él és jól tehet!

*(A Ferencvárosban) múlt vasárnap reggel a harangok ünnepélyes átvitele történt meg az új templomhoz. Ugyanott tíz órakor a „Szent-Miklós” betegsegélyző s temetkezési egyelet zászlószentelését tartották meg nagy díszszel. Zászlónya Wodianer Béláné urhölgy volt, kit fehérbe öltözött hatvan leánya vett körül. Kurcz Vilmos lelkész tartott alkalmi beszédet, mely után a szögbeverés szertartása következett. A zászló nehéz kék selyem, Szent Miklós himzett képével.

*(Kossuth Lajos) ujabbán levelet írt a széptollu Mezei Ernőhöz, ki békés valamely kerületében képviselőjelölt. Forog ott közszájjon egy népdal, s ebben két sor így hangzik:

Es válasszunk oly követet,
A kit Kossuth Lajos szeret!

Kossuth pedig erre azt a megjegyzést teszi érintett levelében, hogy

Mezei Ernő oly követ,
A kit Kossuth Lajos szeret!

Im, a nagy hazafi első kísérlete a versírás terén; Mezei Ernő is bliszkébb lehet arra, hogy ez „első kísérlet” éppen hozzá van írva, mint akárhány vidéki kisasszony a maga vidéki dalmokára.

*(Három bolondot) hoztak Budapestre az országos tébolydába Aradról. Ezek Radeczky Léní, Kovács Linka és Moldován György. Mindhárom sajátosságos rögeszmében szenved. Az első hosszú időn át tartott 95 frtot bevárva a hónap alatt s ennek kontójára vásárolgatott; a második minden férfit kedvesének nézett, a harmadik — ez a leghatalmasabb — muszka czárnak képzelte magát, s azzal fenyegetőzött, hogy megeszi a törököket. A kit csak látott, mindenki török volt s mindenütt háborút akart vívni, sok bajt is okozott. Most azt hiszi, hogy Szent-Pétervárra hozták.

*(Soldosné asszony) Parádon kedves ajándékot kapott gróf Almásy Kálmánról, született Keglevich Margit grófnőtől. Hevesi parasztmenyecakéknek egy teljes vasárnapi öltözkéssel ajándékozta meg. Szép pruszlik, kötény, szoknya és aranyos fejkötőből áll ez öltözkék, melyet bizonyára látni fogunk egyik-másik népszínműben.

*(Huskivitel) John Freiwell, az ismert angol vállalkozó, ki most a huskivitel érdekében jött Magyarországra, már visszatért Bécsbe. Az angol „London meat importation and storage company” nevében tett lépései nem igen sikerültek. E társulat azt akarja, hogy London összes húszüzéglétét Magyarországon szerezzék be; e terv azonban dugába látszik dőlni, mert a kolozsvári mézárások a bécsiéknél drágábban adják a húst, a fővárosiakat pedig a fogyasztási adó akadályozza. Múltó volna e milliókat megforgató tervet megfontolva tárgyalni.

*(Baleset.) Csáky Vidor grófot — ki a városligetben az Artézi-kuttól az Arena felé kocsizott — komoly baleset érte; ugyanis lovai megbokrosodván, kocsiájából kiugrott s bal lábát a hoka-izületben annyira megsértette, hogy a közellevő dr. Batizfalvy-gyógyintézetbe kellett szállítani, hol néhány hétig ágyban fekvő beteg lesz. A gróf ur még az nap éjjel Válpóra volt indulandó esküvőjére.

*(Nagy csapás) Egy házaspár elment Baden-Badenbe, élvezni a fürdőidényt. Öt éves kis lányukat egy rokon gondviselésére bízták. Ez a kis lány pénteken a második emeletről lezuhant s az orvos kevés reményt kötött életben tarthatásához. Az atya a gyapju-utczai színház bérlője.

*(Fürdő krónika.) E krónikánkat leginkább az Anna-bálok foglalják el. Balatonfüredről írják, hogy jelenleg ott mulatnak: a báró Fiáth-család, Tóth Lőrinczné és leánya, Jolán, gróf Cziráky Béla, Vlasics Antalné, Horváth Klotild kisasszonynyal, Vlasics Gyula, Junák István címzetes püspök, a Jókai pár, Endrődi Sándor, a Lonkay-család, Hunkár Sándor, Vaszary Kolos tanár, Fekete József tanár, báró Döry alezredes, Kovács György ezredes, Sebestyén Pál királyi táblai bíró, Kupricz Sándorné, Kenessey Mór, Vidoss Dánielné, Mészöly Géza, Guttman Henrik, Anyos Tivadar, gróf Eszterházy László, Bárczy László, gróf Cziráky Antalné, gróf Eszterházy Béla, Andor és László, Füzesesély Ilona, Tissot Victor francia író, Kerkápolyi Károly, Molnár Aladár, Lévy Imre szerkesztő stb. Az Anna-bál 28-dikán tartatott meg; kezdték Kopácsi Viktor és Tóth Jolán. A virító parketen láttuk többi közt a vigalom egyik legszebb alakját: báró Fiáth Jozefina kisasszonyt; a két gróf Czirákyt (gróf Eszterházy László leányait,) báró Fiáth Miklósnét, Trautennau grófnét, báró Döry Lajosnét; ott voltak: Semsey Ida, Écsy Antónia, Kupricz Seraphine, Tóth Jolán, Hurray Istvánné, Füzesesély Ilona, Balázs Ilka, Horváth Matild, Hätzky Laura, Bogay Ida, Hertelendy Jozefin, Förster nővérek, Ligeti Antalné és leánya Margit, Lika Katinka, Vörösné, Jankó Irma, Pálfi Irén, Vargha Lajosné, Kámpis Margit, Nedeczky Emma, Blauné asszony stb. Részint a nézők, részint a táncosok sorában voltak: Zala és Vaszprémmegyék főispánjai: Urményi József és báró Fiáth Ferenc, gróf Cziráky Béla, gróf Eszterházy László, a három ifj. gróf Eszterházy, gróf Széchenyi Imre, Jankovics, Écsy László igazgató, Mészöly Géza, Endrődi Sándor, Kopácsi Viktor, Bezeredy Viktor, Nedeczky Jenő, báró Döry alezredes, Döry Vilmos, Hätzky Sándor stb. — Szilácson is múlt vasárnap volt az Anna-bál, e fényes sikerű mulatság. A hölgyek körében voltak: báró Orczy Tekla, Miske-Forgách báróné, Pongrácz Györgyné született Tacherkassoff báróné, Bornemisza Lászlóné, Glatzné született Janicsáry Irén, Molnár Béláné, Molnár Irma, Liptay Kornélné Margit leányával, Szilvayné, két leányával, Hasenfeld Manóné, Lustig Károlyné, dr. Papp Samuné, Janicsáry Margit, Mihályi Olivia, Mayerffy Mariska, Hasenfeld Lujza, Balassa és Szabó nővérek, Thuránasky Melanie, Huszagh kisasszonyok stb. — Pulics vendégei között vannak: Birkás Ágostonné, Milassin járásbíró családjával, Varga Károly családjával, Mészáros Nándor kerületi főigazgató, Széchenyi József törvényszéki elnök családjával (Zomborból,) Frankl Antal, az „Ujvidék” szerkesztője nejével, Polyákovits Alajos családjával, stb. A hölgyek koszorújából: Birkás Róza, Rónay Ágnes és Janka (Kis-Zomborról), Kelemen Vilma és Irén (Adárról), Milassin Irma, Gálfyné, Ziffer Józsa, Mohácsék Ilonka, dr. Spitzer Mórné (a fürdőorvos neje), Fischerné Kec-

kemétről, Tapfer és Kopunovits nővérek, Karvázy Ilonka, Milodánovits Mariska, Spitzer Olga Bajáról, Leovits Mari, Kishalmy Ilon Aradról, Szeibenburger Károlyné, Véber Paula s a szép asszonyok és lányok még igen számosan. — Tátrafüreden közelébb ment végbe az új szűköskút ünnepélyes megnyitása: keresztanya volt Daruváry Fluck Laura urnő. — A Margitsziget felső vendéglőjében e hó 3-dikán volt a fürdővendégek harmadik táncestélye. — A tapolczi fürdő Anna-bájlján jelen voltak: Tulok Erzsike Szombathelyről, Nagy Ilona Oatfi-Asszonyfúró, Hertelendy Józsa Kustányból, Gárger Eugenia Keszthelyről, Koller Vilma Páhokról, Bottka Paulin Ujfaluból stb. A fürdővendégek között vannak még: Bernáthné urhölgy, leányával Abaujból, Szikszayné, Tankovics Sándor gymnáziumi igazgató, nejével Munkácsról; a máramaros-szigeti püspöki kelyettes, Fromhold Arthur pesti hivatalnok, Ágai Adolfné, Katka Ignác törvényszéki ülnök neje és leánya, Lám Gyula ügyvéd Ungvárról, Szunyogh Tivadar Budapestről, Udvarhelyszékről a rajztanár, egy honvédtiszt s az örök ifjú Lauka Gusztáv. — A főbb fürdők látogatottsága pedig így áll: vendég van a legutolsó fürdői jelentések szerint Balaton-Füreden 1093, Harkányban 890, Mehádiában 3885, Krapina-Tepliczben 1249, Lipikben 510, Pöstyényben 1785, Szliácsban 859, Tátra-Füredben 514, Trencsén-Teplitzben 1470, Varasd-Toplitzben 1652.

(Irodalom.) Jókai Mór „Történelmi regénytára”-nak tizenharmadik füzete megjelent. Az „Egy asszonyi hajszál” című „történelmi regényvázlat” végződik benne s e füzet egyszerűen utolsó az első folyamán. A jövő folyam október elsején fog megindulni, szintén tizenhárom füzetre fog terjedni s tartalma a „Szabadság a hó alatt” („A zöld könyv”) historiai regény lesz. Előfizethetni e tizenhárom füzetre is, mely a jövő év tavaszáig okvetetlen mind megjelen; öt füzethez kép lesz mellékelve, s az előttünk fekvőben is Jankó János egy cinos tollrajza látható. Előfizetési összegek Jókai Mór „Történelmi regénytára” kiadó hivatalához, barátok tere 3-dik szám, küldendők. — Niccolo Macchiavelli élete és tanaí cím alatt Tettey Nándornál 3 ivnyi terjedelmű történeti tanulmány jelent meg Merényi Lajos főgymnáziumi tanártól; a mű csekély terjedelme daczára is mély tanulmányt mutat.

(Vegyesek.) A Ferenczvárosban ujabban Thali Kálmán, az ismert költő és történész lépett fel függetlenségi programmal, a belvárosban pedig Királyi Pál, Havas Ignác és Irányi Dániel mérköznek meg. — Gróf Széchenyi Ödönt a szultán ezredesnek nevezte ki. — Tóth Kálmán, jeles költőnk, egy idő óta komolyan beteg. — A várkert már annyira elkészült, hogy egy társulat az előtte levő tér szabályozásával foglalkozik. — A bécsi Laube-színház előadó mestere, Strakosch Budapestre jő, s német klasszikusokból fog felolvasni. — Terézvárosi hölgyek Helfy Ignácznak nevenapjára arany himzésű selyem zászlót ajándékoztak. — Ney Béla az „Építészeti Ipar” szerkesztője, a miniszter által Párisba küldetett. — A pesti magyar népszínházi alap javára rendezett sorsjáték nyerelemény-tárgyai átvehetők, az eredeti sorsjegyek visszaadása mellett, Budapesten: Tettey Nándornál, Schletter Ferencznél, Hasek Mórnál és Kertész Tódor diszműkereskedésében, szeptember haváig. — E hó 7-dikén a „Császárfürdőben” tánczvigalmat rendeznek a

tartalékosok családjai javára. Lez villanyos világítás a gyógyudvarban.

(Halálosítok.) Wawra József, szegedi zenetanár, a nemzeti színház egykori tagja, mult hó 25-dikén, Szegeden. — Unger Henrik, tekintélyes pestvárosi polgár. — Steinhauer Ágoston, köztisztviselőben állt kereskedő, 64 éves korában, Egerben. — Geduly Bogyozló, nyugalmazot evangélikus lelkész-esperes, 76 éves korában. — Mezei Károly, 48-diki hős honvéd-ezredes, mult hó 26-dikán, Debreczenben. — Serly Ödön, 42 éves korában, Nagy-Károlyban. — Szmatlik János, esztergom-megyei áldozár, 26 éves korában. — Hannibál Jenő, sopron vármegyei szolgabíró, mult hó 24-dikén. — Dr. Gedeon Sándor, fővárosi váltótörvényszéki jegyző, 28 éves korában. — Ujhelyi Antalné, született Ujhelyi Juliánna, Tisza-Ujhelyen. Béke hamvaikra!

(Assicurazioni Generali.) Ez évi július 10-dikén báró Morpurgo József igazgató elnöklete alatt megtartott az Assicurazioni Generali ez idei rendes közgyűlése, s abban a 46-diki zárszámadás az 1877 december 31-diki vagyon-kimutatással együtt előterjesztetett, mely lapunk mai számának hirdetési rovatában közzé is lőn téve. — Az igen kimerítő jelentésből kitűnik, miszerint az intézet a mult évben 15 ezer 729 káresetért 6.488.909 frt 80 kr jelentékeny összeget fizetett ki kártérítés fejében, készpénz-tartalékát 684.892 frt 12 krral szaporította, s azt 17 millió 794.212 frt 25 kr jelentékeny összegre emelte, s eltekintve a következő években behajtandó 11 millió 466.002 frt 96 kr díjilletéktől, a részvényesek között 488.000 frankot aranyban volt képes kiosztatni. (A részletezett számlák, az életbiztosítási ágak zárszámadása, zármerleg-számla december 31-ről, és az értékpapírok jegyzéke (3.098.158 frt 74 kr értékben).)

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház: zárva.

Népszínház. Szombaton, július 27. Strogoff Mihály utja. — Vasárnap, július 28. Sárga csikó. — Hétfőn, július 29. Kősz Jutka. — Kedden, szerdán, csütörtökön, Strogoff Mihály utja. — Pénteken, augusztus 2. Kősz Jutka.

A kerepesi utcái muzeá-templomok közül még mindig a népszínház képezi a színház-látogató közönség Mekkáját. Legujabb hírek szerint a próbák e hó 5-dikén, az előadások szombathoz vagy vasárnaphoz egy hétre, e hó 10-dikén kezdik meg az új idényt, még pedig Szigligetinek egyik legjobb darabjával, a „Ráóczi Ferencz fogságával.” Pater Knitelius lesz tehát, a ki először nevette meg a holt idény unalmai után. Maga a darab tárgya kissé nagyon is illik a közhangulathoz. Esztelen opera, talán a mind eddig elmaradt „Ilka” előzi meg. Mondják, hogy az ebbeszótt cigány-zene tökéletlensége, mondják, hogy Odri miatt halogatták. Mindegy; annál szebb lesz a siker, minél jobban készültünk hozzá.

Különben lesznek újítások a nézőtérén is. A színpadot egészen átalakítják, a zenekart, s a zártzökek közti tért, melynek szűk volta eddig annyi bosszúságot okozott, tágitják, s a padlásra frissítő szelelő-gépezetet alkalmaznak. Tehát van kárpótlás a meghosszabbított szünetekért.

Paulai Ede is megérkezett a világ-kiállításról; Páris csak tapasztalatokkal megrakodva lehet elhagyni. Prielle Kornólia — kit most Beszterczebányán ünnepelnek, — Felekiné, kinek vidéki szereplése szintén felért egy kiadulattal. — Lendvainé, kinek nevére egy szigetet kereszteltek el, s a többiek, így a Kolozsvárott és Nagyváradon szereplő Vizvári-pár, Márkus Emilia, Helvei Laura,

*) Hogy e rovatunk minél teljesebb legyen, kérjük a t. szerző és kiadó urakat könyveik beküldésére Annál inkább, mivel a kiválóbbakat külön is fogjuk ismertetni! Szerk.

Kassainé stb. szintén haza szállingóznak, a velük az élet is színházunk világába.

A népszínház — e szüneteket nem tartó, szorgalmas műintézet — szintén készít meglepetéseket.

Szigligetiné, a Budapesten oly hamar felkapott „makranczos hölgy” helyére új énekesnőt szerződtettek, ez Jenei Anna kisasszony, ki e hó 13-dikán lép föl „Kozikiban.” Hosszabb ideig volt Salvi és Stoll tanítványa, s tanította az ügyes Gaensbacher is. Szerepléséhez reményeket kötnek. Mi is örvendünk, hogy a népszínház már is annyi énekesnőnek képes tért nyújtani; azonban a színi tanoda néhány növendéke (Örlei Flóra az operettére, Kordin Mariiska a népdalra,) még mindig el kelleneének.

Más népszínházi hírek: Októberben a sokba kerülő balletet kevesebbitik. Dancz Nina asszony, Herczegné, valószínűleg szerződtetik. Nikó Lina, Dobocsányi — e tehetséges ifjú komikus, — vidékre szerződtek. „Kozikiban” az Együd szerepét Szombathelyi játszsza. Kápolnai, Solymosi — kiről nagyhangú vidéki levelek jelentek meg a komolyabb lapokban is, — szombaton a „Kornevillei harangokban” először léptek fel szünetjük letelével.

Ennyit tudunk. Igerjük, hogy szorgalmasan referálunk mind a két színház dolgairol.

Néhány hír a vidéki színházak köréből.

Szolnokon szerepelt közelébb Bulyovszkyné asszony. Ő és Molnár kárpótolják magokat az egy nemzeti színházért olyképen, hogy sorba járják a nemzet összes színházait.

Kurzweil Janka kisasszony „Hunyadi Lászlóban” lépett föl Nagyváradon, szép sikerrel.

Divattudósítás.

Már jó ideje ballik, de csak úgy nagy titokban, hogy női öltözékeink nagy átalakításokon fognak keresztül menni. Nemelyek a rövid szoknyát tartják erre nézve elegendőnek, míg vannak olyanok is, a kik sokkal nagyobb mérvű újításokról sutognak. Határozott feleletet, vagy véleményt azonban ezekre most még nem lehet adni, csak annyi bizonyos, hogy ez átalakulás nem fog hirtelen történni, mint ezt egy pár divat nagyhatalmasság javaslatba hozta, hanem csak szép csendesen, egyenként szedvegetve lo a régi formákat, és alkalmazva az újakat. Első átalakításnak a mostani szok, tosthoz álló ruházatot a szélesebb és hatul dudorosabbal való felecsérelést a legmerészebb lépésnek tartják, és valóban alig bízható, hogy ilyen szélsőségekre ragadtatnák magukat a bangadók, az izlés és megszokás rovására domborítván ki az emberi, azaz női alak területét. Egyelőre azonban a rövid ruhának itt-ott feltűnése a legújabb változathoz tartozik és ama másik tán még jó ideig csak — beszéd tárgya maradand.

A rendkívül sokféle színok között e nyáron mégis a fehér szín a legkedveltebb. A fehér szalagos és tollas kalapok a legdivatosabbak, — ezt pedig már évek óta nem láttuk, és a fehér ruhák is különösen a legelegánsabbaknak tartatnak. Társaságban fehér banyé ruhákat viselnek, fehér atlaci szalagokkal, fehér csipkével és friss rózsákkal díszítve; azonkívül van a gaze, colienne, és mindenféle átlátszó fehér szövetekből olyan nagy mennyiségű készlet, hogy a legkülönfélébb igényeknek is képes megfelelni. Helyes vidéki kirándulási helyeken vagy fürdőkön a hölgyek különösen a puha, fehér cash-mirba szeretik burkolni tagjaikat, meleg napokon pedig semmi sem oly szép, mint a fehér ruha. A finom fehér batlist és vászon ruhák leginkább hűvözt széllel lesznek díszítve, kivált két színi himzéssel, és ugyanolyan szalagosokkal. A kék vászonruhák is divatosak még, de korántsem olyan finomak, mint a fehér ruhák; kisse egyhangú, komor voltukat orosz himzéssel vagy csipkével ellensúlyozták.

Mai mellékletünk magyarizata.

Az első szám: zsinorzás mint a sztaliterlőkre, ágyskarókra.

A 2-dik szám: botót mintája, finom fehérneműekre.

A 3-dik szám: hálóköntösökre, nadragókra való himzés rajza, kőtőle színes pamutlall himzendő.

A 4-dik szám: sarkhimzés mintája, terítőkre, tambouröltésekkel dolgozandó.

Az 5-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 6-dik szám: keskeny fehér himzés rajza.

A 7-dik szám: botót rajza.

A 8-dik szám: szélesebb botót rajza.

A 9-dik szám: finom fehérneműekre, vagy ruhákra való himzés rajza, tarka pamutlall himzendő.

A 10-dik szám: alsó szoknyákra, fűzőlő köpenyekre és egyéb finom fehérneműekre való himzés rajza.

A 11. 12-dik szám: ugyanaz.

A 13-dik szám: botót rajza.

A 14-dik szám: széles himzés rajza, fehérneműekre.

A 15. 16-dik szám: keskeny himzés rajza gyermek-fehérneműekre.

A 17-dik szám: széles, finom himzés rajza.

A 18-dik szám: széles botót rajza, finom angol tollón himzendő, melyre moltt borítottunk, és aztán a moltt kivágjuk. És végre

A 19-dik szám: finom fehérneműekre való himzés rajza.

Számrejtvény.

Veress Rózától.

4. 7. 2. 6. 12. 2. Búzko lehet erre a magyar,

7. 6. 12. Há fiai közül sokat takar,

9. 8. 10. 11. 12. Regen volt főember az országban,

2. 12. 10. 4. Kollames kivált nyárban.

9. 4. Sokan nevezik angyalnak, de ördög is lehet,

6. 12. 11. Sokszor tövisen kell nyugodnia, babér helyett.

1. 2. 12. Kérlek ezt, mert sok embert önkre tett.

5. 2. 12. 6. Férfi név ez, de rövidített.

5. 2. 12. 3. 4. Egyik tava hazánkban.

12. 4. 5. Régi mérték, melyet most is használnak.

1—12. E tizenkét botd titka:

Egy kedves költőnk nevét birja.

Megfejtési határidő: augusztus hó 28-dika.

A f. é. 27-dik számban közlött rejtvény értelme:

De szomorú ez az élet én nekem;
Nem törődik én velem már senki sem.
Kit szerettem, az is rég már elhagyott,
Gyötri szívem azóta a hübanat,
Fohászkodom az istenhez eleget,
Szüntesse meg azonvedésimet.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Bárcay Mari, Zeke Janka, Horváth Julla, Magyar Matild és Felicie, Szentpéteri Jolánka, Ujfaluzy Károlyné, Lukács Györgyné, Jávora Anna, Bohus Gyuláné, Peterdi Pap Erzsébet, Hosszu Klekcs Matild, Bohony Janka, Pajor Lenke, Rózsa Anna, Pényes Elvira, Sebostény Janka, Szentmiklósy Berta, Ladányi Margit, Beliczay Johanna, Henyey Ilka, Katona Lina, Novák Izabella, Tóth Etelka, Kozma Irma, Mészáros Erzsike, Detrich Emilia, Kiss Zsuzsika, Fülöp Sándorné, Szöllősi Mari, Csorba Krisztina, Olesváry Piroška, Hám Ida, Veres Elekne, Nánássy Katinka, Németh Mariiska, Somogyi Kornélla, Müller Antónia, Pap Juliska, Vital Anna, Lakatos Mari, Végh Ida, Kurz Mária, Pap Józsefné, Huszár Emilia.

Tartalom.

Margit asszony háziszere, Veka L.-tól. — Egyedül, Roviczky Gyulától. — Az unalomról, Komjáti Jenőtől. — A Koggo család, Beets Miklóstól. — A köszönet. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színházak. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora. — A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Feloldó szerkesztő, kiadó a lap tulajdonos: EMILIA.

31-dik szám.

Augusztus 4-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁI.

Muzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Israeliták naptára | Hold-
járás | N a p -
kelte nyulása | |
|-----------------------|-------------|-----------------------------------|-----------------|----------------|--------------------|----------------|--------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Aug. | 4 Vasárnap | F 8 Domokos r. | F 7 Domokos | 23 A 7 Trophim | 5 | | 4 42 | 7 29 |
| | 5 Hétfő | Havi b. nesz. | Afra | 24 Kriaztina | 6 | | 4 43 | 7 27 |
| | 6 Kedd | Urunk színvált. | Jézus színvált. | 25 Anna | 7 | | 4 45 | 7 25 |
| | 7 Szerda | Donát, Kajetán. | Kajetán | 26 Hermol | 8 | | 4 46 | 7 23 |
| | 8 Csütörtök | Czirjék, Jusztin | Czirjék | 27 Pantaleon | 9 Tisab. böjt | | 4 47 | 7 22 |
| | 9 Péntek | Román, Afra | Emőd | 28 Prochor | 10 | | 4 49 | 7 21 |
| | 10 Szombat | Lőrincz vértanu | Lőrincz | 29 Kallinik | 11 S. Naham. | | 4 50 | 7 20 |

V i d é k i t á r c z a.

Besztercebányáról írják: „Városunk feltűnően magyarosodik. Kaszinóink, iskoláink és polgárságunk házi élete egyaránt magán hordja azon mozgalom visszfényét, melyet a magyarság érdekében alispánunk, Grünwald Béla ur indított meg. — Ugyancsak Grünwald Béla alispán lépett föl a szliácai kerület képviselőjeül, s az augusztus 5-dikén megejtendő győzelem oly nevezetes leendő, minőt e kerületben kilencz év óta sem láttak. Érdekes, hogy vajjon kit választanak meg az általa oly fontosá tett pozsra? Báró Radványky Béla volt képviselő. Lámér főjegyző és ifj. Plathy György nagybirtokos vannak szóban; mind e kérdések nagyban foglalkoztatják városunk társas-köreit. — Mult hó 29-dikén érdekes vendégünk érkezett: Sz. Prielle Kornélia asszony, ki az itt meglehetősen üres házak előtt játszogató Gáspár és Báródi szintársulatnál lépett fel legkitűnőbb szerepeiben. Az indóházban Lámér főjegyző vezetése alatt álló küldöttség fogadta nagy művésznőket, s tiszteletére lakomát rendeztek. Ennyit Besztercebánya társas életének jelenleg legfontosabb mozzanatairól.” r. l.

Vidéki vegyesek. Tápió-Szolén e hó 3-dikán budapesti egyetemi tanulók táncmulatságot rendeztek. — Ig lón, a tűzoltó gyűlés tiszteletére, bál és kivilágítás volt, s diadalkaput is emeltek. — Héjasfalva és Erked közt egy személyvonat málhával tömött kocijában e hó 22-dikén tűz ütött ki, melyen csak félóra multán tudtak erőt venni; a kár vagy tízezer forint. — Eszéken ezerhatyáz akó bort öntetett a Drávába a katonaelelmzési bizottság; egy pécsi borkereskedőtől vették s ibatatlan rosz volt. — Megindult több ismeres író közremunkálása mellett a „Szegedi Napló” című napilap; egyesült ellenzéki programmal. — Megszünt a Rudnyánszky Gyula, tehetséges ifju költő által szerkesztett „Nyitrai Lapok”, mely az „Érsekújvár és vidéke” című hetilapból alakult. Mindkettő csak pár hétig állott fenn.

Különfélék.

*(Connaught herczeg) Viktoria királyné harmadik fia az arájának, Lujza porosz herczegnőnek szánt ajándékokat Párisban készíttette. Ez ajándékok közt van egy lorgnette is, mely az aranyművészség valódi remeke. A herczegnő koronás névbetűi gyémántok, és ékkövek zöméből emelkedik ki és az egész lorgnette ékkövekkel van kirakva. Megemlítendő még egy aranyos napernyő, mely türkiz fogóval bir, azon kívül egy En-tout-cas garnitúra lazulikóbból és ezüstverettel, melyet szintén műremeknek mondanak.

*(Amerikai hölgyek) érkeztek a mult héten Bécsbe. A

Ringen párosával nagy föltűnést keltenek. Van köztük több igen szép arc is; mindig németül beszélnek; Franciaországban francziául, Olaszországban olaszul társalogtak. Mint mondják, ők ama washingtoni női orvosnővendékek, kik negyvenyolezan egy csapatban már beutazták Európát, nyári mulatság gyanánt. Vezetőjük Loomis tanár, szigorú, szótlan ember. Tizenhat évestől harminczötig minden korfokozat megvan e hölgyek közt. Julius 20-dikán a Lago Maggiore kék hullámain csodál-
ták, másnap a milanói dóm tetejére másztak föl, aztán Velen-
czéhe rándultak át. Milanóban elmentek az anglikán tem-
plomba is, egy kis áhitatosságra. Most a bécsi jó publikum
nézi őket kíváncsisággal.

*(A Montyon-jutalmakat) a mult héten osztották ki Párisban. Az első kétezzerfrankos díjat egy nő kapta, ki bár maga is szegény, kis gyermekek számára tanintézetet alapított és tart fenn. A második díjat egy normandiai lelkész nyerte el; e jó páásztor faluját, melynek népe előbb nyomorult, eldur-
vult volt, igazi Boldogfalvává tette. Jutalomban részesült egy példás vő, ki neje halála után tizenöt évig nagy szeretettel ápolta ipát és napát. A díjak kiosztása megható, fölemelő je-
lenet volt.

*(Sasulits Vera.) a Fran. Z. szerint, minden ellenkező
hir daczára szabad, s a Svájczban van; de nem gyógyult még
fel kit meglőtt vala. Trepoff tábornok e napokban Podwolo-
cayakába érkezett a podoliai kormányzó kíséretében. A tá-
bornok igen betegnek látszott s félóra mulva tovább utazott
Marienbadba.

*(Új találmány.) még pedig angol a javából. A londoni
egészségügyi kongresszuson mutatta be egy tudós föltaláló, s
nem egyéb, mint egy óriási hordozható halott-égető-gép, al-
kalmas hadi szolgálatra. Mihelyt megvolt a csata, csak elő kell
vontatni a modern Baált, s egyszeriben izzó gyomrába temeti
az elesetteket, minden kártékony miazma nélkül.

*(Külföldi vegyesek.) A halálra ítélt Hödlnek ha-
táridőt engedtek volt sommiségi panasza benyújtására; az idő
azonban letelt a nélkül, hogy Hödl ebbeli jogával élt volna s
így legközelebb kivégzik. — Párisból. A világkiállítás al-
kalmából a közlekedési utak javítására alakult nemzetközi
kongresszus Tisza Lajost, Magyarország küldöttét választotta
alelnökének. — Az angol királyné lord Beaconsfield-
nek a térd-azallagrendet adományozta. — Madridból az
a hír kelt azúrnyra, hogy a neje halálán elbusult Alfonz király
le akar mondani a trónról s folytonos felügyelet alatt kell tar-
tani; a lemondási hírt különben hivatalosan alaptalannak je-
lenték ki. — A statisztikai kongresszus állandó bi-

zottságának zárulása Párisban mult hó 20-dikán volt a zár-
beszédet az elnöklő Keleti Károly tartotta. — A kolera
Oroszországban nagy mérvekben terjed. — Cairolí olasz
miniszterelnök halálos beteg. — Piloty, az ismert hírneves
művész Berlinben felségeért adott fel egy 73 éves aka-
démiai tanárt, kit, állítólagos felségeért nyilatkozata miatt, e
feladás alapján elítéltek néhány havi fogságra. Piloty el-
len, tette miatt, a berlini művészek fölháborodtak; a bécsi
művézi társulat pedig kitörölni akarja őt tiszteletbeli tag-
jainak sorából.

Megbizások tára.

*Ujra fölkérem azon tisztelt előfizetőimet, a kik az elő-
fizetési díjat még eddig be nem küldték, sziveskedjenek azt
most már beküldeni, egyuttal köszönetet mondvá azoknak, a
kik mult heti fölkérésemre máris megtették. Nagy szivessé-
get tettek nekem ezzel.*

Emilia.

Kölesdre T. L. S. urnak: Ugy-e bár, vette leve-
lemet?

Esztergomba Sz. A. urnónek: Kivánsága szerint
elősorolom a következő hivatalos helyiségek hollétét: mi-
niszterelnökség: Budavár, gróf Sándor-palota. Hon-
védelmi miniszterium: Budavár, Szt.-Háromság-tér
123 sz. Vallás és közoktatási miniszterium. Bu-

davár, országház. Pénzügyi miniszterium: Budavár
Szt.-Háromság-tér 124. Földmiv. ipar- a keresked. mi-
niszterium: Pest, Ferencz József-tér, Nákó ház. Közle-
kedési miniszterium: Pest, tükör utca 1. sz. Igaz-
ságügyi miniszterium: Pest, Deák utca 14. sz.

Sopronba Z. M. urnónek: Innen rendesen meg lett
küldve.

Téthre Cs. J. urnak: A legszivesebben venném.

Maróczra L. Gy urnónek: Azonnal megküldtem.

Kis Kőröscse B. L. urhölgynek: Kivánsága szerint
cselekedtem.

Kötegyánra J. I. urhölgynek: Magánlevelet írtam.

N. Kállóra W. T. urhölgynek: Magánlevelet írtam.

Nagyváradra S. L. urhölgynek: Örömmel teljesi-
tem ohajtását.

Obrázsára A. A. urnónek: El van intézve. Mint is-
meretlen nem tudhattam, hogy az a név nem érvényes.

Ludányra P. L. urhölgynek: Az úsz folytán okve-
tetlenül kézhez veszi.

Miskolczra S. S. urnónek: Szives köszönettel vettem.

Kolozsvárra M. E. urhölgynek: Mult hó 21-diké-
ről kelt becses sorait csak augusztus hó 1-zején vettem, és így az
egészről nem is lehetett tudomásom. Ugy látezik, az a levél
nem lett akkor a póstára feladva, hanem valami zsebben lőn fe-
lejtve. Igen szivesen.

Előfizetési fölhívás

"

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások
és könyomatu arczképek.

A mellett a jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden kü-
lön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat veszem érte 20—20 krt félévönként; összesen
tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól 3 kötet.

Mit tegyünk? Bernysevezkytől 3 "

Fülöp szerelme. Feuillet-től 1 "

Vinetta, Vernertől 3 "

A gavallérok, regény, Csongey Gusztávtól 2 "

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-jaival, összesen 240 krt.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem
a művelt közönség pártolását. A sok nemzeti irányú könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 krt.

Könyvmellékleket azonban csak azon t. előfizetőknak adhatunk, kik kötelezik ma-
gukat, hogy egész évig hivoi lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is
küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévönként 20—20 krt. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak uj előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,”
„Ifjabb írónk és művészeink arczképeaszrnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi boldogsága,” „A kis torkos,” „Az anyai
szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

 T. gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfizető után 12 kötet
érdekes regény nyol kedveskedünk.

Egyuttal felhivom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én
a legszivesebben és azonnal intézem el megbízásukat.

Budapest, junius hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkeztője.

VI. ker. Ó-utca 21 dik sz., 2-dik emelet.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. község jutányos áron, díszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam, mint az kétfoldon már régebben szokás, az értékeőbb magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja díszes kössejők, mely alkalmassá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszere szolgáljanak, valamint tartósságuk és olcsóságuk, s a leggyorsabb körben árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni esélyeihez is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva ellátott bekötési díszablak egy egész évfolyamban készítő melynél alakjál az ill. látható rajz mutatja 1 lrt 60 krert kapható totális szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számukhoz is színórral készítő különben ajánlatok is olvasógyűjtemények, szállodák, kávéházak stb. részére.

Bármely megrendeléseket kérem levelező lap útján eszközölni, a cím és lakás világos megjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül.

HIRHAGER KÁHOLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek bekötésre legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök egy szintén a vidékre is.

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosse-féle Ravissante mult heti küldeménye barátnőim körében teljesen elkelvén, — sziveskedjék ezen kitűnő és valóban meglepő eredményű bőrfinomító szerből ujjalag 12 üveg 1 lrt 50 kros és négy 2 lrt. 50 kros vagy üveg valódi párizsi Dr. Lejosse-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barát nőim közül, kik fürdőre vagy kúrázásra készülnek, ezen nélkülözhetetlen és mindamellett ártalmatlannak bizonyult szépség-szerrel magukat ellátni ohajtják.

Szeged, 1878. május 8. án.

Teljes tisztelettel **B n Amália.**

AJÁNLOTT LEVÉL

Zengg, (Partvidék) 1878. február havában. Miután Somogyi fővármegyei ellenőr egy idült és fájdalmas sebének meggyógyulását a

parisi egyetemes tapaszt

eszközölte, mely minden sebet gyógyít, kérem önt, sziveskedjék ezen jó hírnévnek örvendő egyetemes tapasztból 2 téglével posta utánvétellel küldeni, miután reményilem, hogy caakis ez lesz képes szenvedéseimet megszüntetni.

Tisztelettel

Venaky Vilma,
hivatalnok-árva.

Raktár Budapest: Török József ur gyógyszer-tárában. király-utca 7. szám.

Egy téglé ára 70 és 35 kr.

Tek. Török József

gyógyszerész urnak Budapest, kirdly-utca 7-ik szám.

Az emberiség elleni vétet követnék el, ha hallgatnék arról, miként nőm szabadulását borzasztó fájdalmaitól karjaiban egyedül csak az öntől vett köszvényvászonnak köszönheti. Mit szegény nőm szenvedett, leírni nem lehet; éjjel nappal szünet nélkül tartó jajgatás engem áthatós szánalomra gerjesztvén, én is betegeskedtem. Kegyed, tiszteletreméltó emberbarát, kéresemre sziveskedett a kívánt vásznat tüstént megküldeni, és ön azt június 14-én meg is kaptam. A fájdalmak még aznap engedtek, és — hűla az égnek! — 16-án már nyoma sem volt. Isten áldja meg önt ez legbensőbb hálám kifejezése, mert údmúl sem fürdök, sem orvosi szerek nem használtak, Vegye ezennel köszönetemet s lelkiismeretesen fogok törekedni e gyógyszer közmegismertetésére juttatni.

Gyoma, 1873. július hóban.

Hübscher Bernát és Julia.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

Illatszertára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

Koronahereczeg (url)-utca 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol* és *francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toille szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett *piperezereket*.

Árjegyzékek kívánságra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesítettnek.

CSALÁDI KÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Egy évre 3 frt. — félévre 2 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvtármegjelölési díj féléventint
30 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Törvényszék, 6. emelet,
31-dik sz. 3-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy sor egy sorozatú sorozat
8 kr.

32. sz.

Aug. 11-dikén

1878.

Havonkénti színezett
divatképpel,

minden szükséges kiegészítővel.

Ezenként

titkenként küldi könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járattal kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Margit asszony háziszerei.

(Beszély.)

Véka L-től.

(Folytatás.)

— Összeörlentetek? Ugy-e? Légy őszinte, leányom, — biztató Margit asszony Mariskát. — A baj nem lehet nagy. Elhiheted: ismétlődni fog az még gyakran. De szólj egy-két töredelmes jó szót Gábornak, és — szentül hiszem — készségesen kibékül veled.

— Ah, ha már odáig volnánk! — fohászkodott Mariska. — Tartok tőle, hogy a baj nagy, igen nagy. sokkal nagyobb, mint a minőnek édes nénikém véli.

És a menyecské most, nem várva be további unozolást, meggyőzte a mai nap keserves élményeit. Itt akadozott, amott elsimított egy-két szót, kissé önkényesen színezte a fényt és árnyat, hogy jusson azokból neki is egyenlőbb osztályrész; de elvégre elsorolt mégis annyit, hogy a hasonlókban jártas Margit asszony, ha nem is teljesen hű, de a valót legalább igen megközelítő képet alkothatott magának a történetekről.

— A kórállapot kissé kényes természetű. — jegyzé meg Margit asszony, tettetett komolysággal, midőn a kis menyecske végre elhallgatott. — Jól meg kell fontolnom, minő háziszert alkalmazunk ellene, hogy biztos sikert arassunk. Mig megállapodásra juthatok: addig — nehogy megunjad a várakozást — mesélni fogok én is neked valamit, ha nincs ellenedre.

Mariska nem tiltakozott.

— Husz év előtt — vagy lehet annak talán már harmincz éve is — kezdé Margit asszony regéjét, — gyakran ültek itt a lóczán mellett egy ifjú s leányka, kik ha nem vallották is be nyíltan, csakugy szerették egymást, mint szereted például te gyermekem, Gábert. Te ugyan kétségtelenül azt

hiszed, hogy úgy, a hogy te szeretsz, azelőtt még senki sem szerethetett. De biztosítalak, amazok is meg voltak győződve arról, hogy oly bennben, mint ők szeretik egymást, utánuk többé senki sem fog szerethetni. E tévhit közös betegsége minden szerelmesnek, s a ki abban nem sínlődik, az nem is szerelmes. A leányka megis érdekelte a nagy szeretetet. Nemcsak szép, hanem — és pedig még nagyobb mértékben — jó és okos is volt. Reményilem: nem veszed sértésnek, ha kimondom, hogy azóta sem találtam párját. Az ifjú ellenben hóbortban szenvedett. Messzire vezetne, ha tűzetesen elmondanám, miként keletkeztek agyában, a szív sugallata ellenére, a rémek, melyek elhitették vele, hogy a leányka őt nem szeretheti s nem is szereti, vagy ha igen, hogy egyesülésük őt ugyan igen, de a leánykát boldoggá nem tehetné. Elég az ahhoz: elhagyta a leánykát és másfelé keresett szerencsét.

— Lússa nénike, — vágott Mariska hirtelen közbe, — ilyenek a férfiak egytől-egyig. Nem becsülik meg a szívet, mely értük lángol.

— Meg is lakott a szegény hóhortja miatt kellően, — folytató halkan Margit asszony, mintha csak magának akarna gondolatairól számot adni. — Nem kótlam: gyakran elmélkedett azóta szép népdalunk fölött, mely szerint:

— — keress szobrot s jobbat náladnál:

Akkor tudod, ki volt, a kit elhagytál!

De hagyjuk őt. Nem felőle, hanem a leány sorsáról szándékoztam mesélni.

Megtört bizonyynyal szíve szegénynek, és sirba fektették, — jegyzé meg Mariska.

— Él — igazítá ki Margit asszony a tévedést, — él és férjhez ment.

— Szerethetni-e kétszer? — heveskedett Mariiska.

— Nem szerelemből ment férjhez, — válaszolá Margit asszony. — Megfontolta, hogy áldott jó szülei nem maradhatnak örökké mellette, és mily szomorú a támasz nélküli vagy legfeljebb testvérek kegyére szorult árva leányok sorsa. Talpig becsületes ember ajánlotta fel neki a kezét, és ő elfogadta azt.

— És most boldogtalan! — sajnálkozott Mariiska.

— Boldog! — felelé azeliden Margit asszony. — Boldog, mennyire ember a világon boldog lehet. Olyannyira derék nő, mint a minő derék leány volt. — Boldog, és tiszteletre méltó.

— Nem szereti férjét és boldog? Ez lehetetlen!

— Ki mondta, hogy nem szereti férjét? — kérde Margit asszony. — Én csak azt állítottam, hogy nem szerelemből ment férjhez.

— Ez ellentmondás! — tüzeskedett Mariiska. — A szerelem jó és gyújt, mint a villám. Nem szoktathatjuk azt, sem nem parancsolhatjuk magunkra.

— Meglehet, hogy a szerelem — már tudniillik az, mit ti neveztek annak, gyermekem, — hasonlít a csillámló villámhoz, — válaszolá Margit asszony. — Az csakugyan oly gyorsan keletkezik és oly gyorsan el is tűnik, mint a villám. De a szeretetet — és csak ez biztosítéka a boldogság tartósságának — ráuk erőszakolhatja a becsülés, és még inkább az élénk kötelességérzet. Leánykámból ennek révén nemcsak boldog, de — mi több — boldogító nő is lett. A kölcsönös boldogságot, frigyében, az évek múlása nem fogyasztotta, hanem öregbítette.

— Kérem, néni, — szabadott Mariiska, — magyarázza meg ezt nekem. Nem értem oly tökéletesen, mint a hogyan érteni kívánám, noha ma már Gábor is váltig hajtotta előttem a kötelességet.

— A leányka, midőn nőül kéretett, nem mondotta el hebehurgyán az igent, — magyarázá Margit asszony. — Gondosan flúrkászta előbb az okot, mely férfit nőülésre indíthat, — természetesen oly férfit, ki többre becsüli magát, semhogy személyét és szabadságát készpénzért áruba bocsássa, mi egyéb-iránt szép Magyarországon csak a legujabb időben kezd általános divattá válni, s azon időben, melyről regélek, hazánkban kivételkép sem tapasztaltatott. Elmékedési fonálán abban állapodott meg, hogy lehetetlen, hogy okos férfi ne jében játékszer akarjon házához keríteni, minthogy ilyent könnyebb szerrel és a játékosok változatosságot kedvelő hajlamainak megfelelőbb módon is szerezhetne. De meggyőződött arról is, hogy ép eszű férfiről is képtelenség feltenni, hogy azért házasodik, hogy legyen, ki őt naphosszat szeszélyeivel zaklassa, legártatlanabb örömeit is megkeserítse és a kincs jutalmazásául általa, nyomorult ocsmány szokása szerint, hason csuszva imádtassék. — Más magyarázatot keresett tehát és — megelé.

— És ez? — kérde Mariiska kíváncsian.

— Felismerte, hogy a valódi ok, mely becsülésre méltó férfit, kinck helyén van esze is, szive is, nőülésre bírhat, nem lehet egyéb azon ohajnál, hogy lényeg kiegészítésül és élete boldogítása végett holtig hű barátját nyorjen, kivel életének ne csak örömet, hanem gondjait és bánatát is megoszthassa, ki fáradalmainak egy részét kezeccsel és értelemmel magára vegye és a többi

is megkönnyítse az által, hogy élénk érdeklődéssel kíséri törekvéseinek küzdelmét, jutalmazza a győzöt, de a lankadót is buzdítja, a csüggedőt támogatja és a hajótörést szenvedőt, midőn elfordul tőle az egész világ, gazdagon kárpótolja minden veszteségeért. — Gondolatainak eme láncolatában nem volt nehéz ama végeredményhez jutnia, hogy a nő — kimondva az ohajtott igent — téved, ha udvarlásra számít, és csak akkor nem csalja meg magát és a férfi bizalmát, ha megfogadja szentül, hogy lemond ezentulra a csak saját személyét szem előtt tartó önzésről és kizárólag azon élvezet keresendit, melyek választottja jólétének előmozdításából, gondjainak kevesebbségből a eme kötelesség hű teljesítésének öntudatából fakadnak.

Mariiska megrázkódott. Azt találta, hogy Margit asszony nagyon is szűkre mérte a férjes nő boldogságának körét.

— Ekkép tisztába jöve a feladat kiterjedésével és nehézségével, — folytatá elbeszélését Margit asszony. — a leányka kérdést intézett magához az iránt, mogáldotta-e őt az isten annyi erővel, mennyi szükséges arra, hogy ama kényes feladatnak megfelelhessen? És csak akkor, midőn hosszú latolgatás és megfontolás után úgy találta, hogy bizhatik erejében: mondta el az igent, megfogadva, hogy önzőleg nem számítand, ellenben soha sem lankad azon törekvésében, hogy férjét örömben részesítse és azt soha meg ne busítsa.

— És meg is tartotta fogadalmát? — tudakozódék Mariiska.

— Meg, — válaszolá Margit asszony. — Bátran is vállalkozhatott a kísérletre. Tudta, hogy három hű szövetségességs segédkezésére számíthat.

— Három szövetségessre! — csodálkozék Mariiska. — Kik ezek?

— Az első: a józan ész; a második: a derült, vidám kedély; a harmadik: a jó sziv, — felelé Margit asszony. — Az első megteremtette a kényelmes otthont, melynél kedvesebbet széles e világ nem látott még, és ez nyomta a főzőkanalat is a ház asszonyának kezébe, megsugva fülébe, hogy időnként a legszellemdeusabb ember is többre becsüli a jó ebédet a legsikerültebb szerelmi dálnál. A második szövetséges gondoskodott arról, hogy a férj szívesen tartózkodjék a kedves és kényelmes otthonban, s ha azt mégis kényszerülne néha elhagyni, abba mindig vágyakodva és sietve térjen vissza. Ki is nem ragaszkodnék szíve minden szálával oly helyhez, melyről tudja, hogy ott a nap és éj minden pillanatában mosolygó arc fogadja a nincs élv, melyet ott fel ne lelhetne? Künn, az emberek nagy világában süvölt a téli vihar, hordja a havat és dermedt jéggé fagyasztja az életet: — benn a kis lakban csicsorgó pacsirta dalol! Boldog kis menhely! És ha mindamellett jöttek napok, melyeken a külvilág kiméletlenebb érintései a kisé ingerlékeny és tulérzékeny férj kedélyét folizgatták, és ennek folytán talán még neje iránt is igazságtalanságra ragadták: megvédte a szent békét a harmadik szövetséges, úgyelve, hogy ne vetessék soha latra oly szó, melyet csak a felhevülés izgalma csal a felszínre. Nem tud az ilyenről sem a sziv, sem az ész. Miért kellene tehát arra sulyt fektetni?

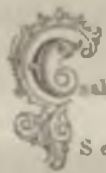
— Borzasztó helyzet! fohászodék Mariiska. — Örökös fesz, törés és mégis romegés, hogy a kényes rossz kedve halomra dönthetné a nagy kinnal összetakolt boldogság rosztag épületét. Köszönöm én az ilyen boldogságot! Nem kérek belőle! Önzőbb vagyok, mint ama leányka.

— Pedig az önzés is arra ösztönözhetne, hogy leánykám

példáját köveszed, — jegyzé meg Margit asszony. — A nőt a kegyes természet akkép alkotta, hogy az önfeláldozásban lelhesse legfőbb gyönyörét. Tekints bármely jó anyára beteg gyermekének bölcsőjénél — és nem kételkedhetel szavamban. Leánykám szívében is megteremté a tudat, hogy gondoskodása más boldogit, hogy van lény, mely gondoskodására rászorul, a kifejthetőségre szükséges áldozatkészséget, és az azzal karöltve járó szeretetet; míg másrészt eredményezte, hogy férje őt ma is imádja, noha rég lefoszlottak arcúiról a piros rózsák és szemeinek tüze is elhamvadt, haját ellenben ősz szálak tarkítják. Sohna sem tudta meg férje, hogy neje szívében nem ő fakasztotta virágzása az első szerelmet; holott nem nehéz kitárlálni, hogy e szerelem emléké a nő most is kegyelettel ápolja szívének legrejtettebb zugában; — nem nehéz azért, mert a legkedvesebb emlék, mit az élet szolgáltathat, mindenha az első szerelem emléke. Boldog, ki miatta nem kénytelen pirulni, kit nemesít és nem enged tévutra csapongni! — És most, midőn regómet meghallgattad, most, édes gyermekem, mondjad te: nem volnál-e te is, kit első szerelmed egyesített férjeddal, képes arra, mit meg tudott tenni ama leányka, pusztán az akarat és kötelességérzet erejénél fogva? Ha nem: minő értéke van akkor szerelmednek?

(Vége köv.)

Tul a tengerről...

Kompolthy Tivadartól.

Ak folynak lassan-lassan
A szomorú napok.
S eltűnnek, mint az árban
A haragos habok!
Egy boldogabb jönnék
Szép délibábjá int —
A fény vakít, de lőlkem
Csak égbe vágy megint!

Tul, át az Óceánon,
Az netherok felett,
A szerelem reménye
Ragadj a szívemet!
Fényes égbe szárnyal.
S ha a nap újra vál —
Az álom nyugtalával
Fel, csillagokba száll!

A barátságról.

Ha a barátságról beszélnek, nem mulasztják el az emberek egy régi frázis fölemlítését; hogy a barátság csupán egyenlők között lehetséges.

Milyen azembeszűkő példája ez állítás annak, hogy az emberek mindig megelégszenek csak látszólag, vagy félig igaz szabályokkal.

Csaknem kivétel nélkül való törvénynek hiszszük azt, hogy a kopott közhelyekbe burkolódzó ama szó-beszédének épen az ellenkezője az igaz. Barátság gyakran ellenkező jellemek között is lehetséges. Már csak azért sincs máskép, mert egyenlő jellemek — mint arczok — nincsenek is.

Valahányszor barátságot kötöttem, mindég tapasztaltam ez igazságot, s megtaláltam mások viszonyaiban is. Sőt régi

dolog, hogy igen sok barátság kezdődött épen összekocczanásan, kellemetlen órában. A haragos őrnagy, ki a vasuti kocsi ablakát csukva kívánja tartani rheumája miatt, midőn kinyitottad, s azért összevész veled, s végül mégis egymáshoz békéltek, bizonyára már akkor érzett bizonyos sympathiát irányodban, midőn ellenében orélyesen védted jogaidat. A két sakk-játozó, kik rendesen összevesznek játézmáik végén, s mégis napról-napra, évek során át felkeresik, óhajtják egymást. Az iskola, a grammatikai, poétikai, vagy bölcsészeti osztály Herkules, ki oltalmába fogadja az edzetlen karu, gyöngye penészvirágot, osztálya leggyöngébb tanulója, s így a tornász és a könyv-moly között tartós barátság szövődik. Mind e példák szívével fogadnak, szerteszét hevernek, fekszenek az élet országútján, s azt bizonyítják, hogy a barátság érzelme ime ellentétes jellemekben terem meg leghamarabb. Ez is oly szendergő, teszhalt-igazság, melyet csak föl kell költetni, hogy járjon.

Avagy egyenlők voltunk-e mi, szegény sirba hajlott barátom? Te a lángeszű, daliás ifju, és én a beteg érzelgő! te, a nők kedvence, bevégzett gavallér, s én, kit ugyanakkor nem szeretett más a közösen látogatott nevelő-intézetből, mint egy kancsal szépség, s ennek is eltapostam az uszályát szerelemvalloimas közben! Nem voltunk „egyenlők”, pedig a barátság eszményképét együtt hordoztuk szíveinkben.

Sőt tovább megyünk az idézett közhely ellen való harczunkban.

Az egyenlő hajlamok, vérmérséklet, kedély, szenvedélyek, szokások stb. egyenesen lehetetlennek teszik a barátságot.

Az iskolában, az igazi barátság o tenyészházában, két elválhatlan jó barát, valódi Castor és Pollux szolgáltatott amaz újabb tételünkre frappans példát. Szerették egymást. Az iskolában egymás mellett ültek, pénzecskéjüket megosztották egymással, s a mi legtöbbet bizonyít: egymásnak olvasták fel dalaikat „Hozzá”, s a „Tavaszi kellemeiről.” Az elválhatlanok végre közös szállást fogadtak, s ez lett az idyll vége. Castor énekelt, és Pollux a helyett, hogy festett, vagy számtani képleteket irt volna, zongorázott, s így közös művészi hajlamuk meglehetősen alkalmatlanságukra vált; kiűnt az is, hogy mindketten idegesek, s így egyikők sem játszhatott békülékeny szerepet. Egy ételt szerettek, s így az, a ki közülök másodiknak azedett, rendesen rövidséget szenvedett. S ki birna mindent elősorolni? Kicsinyiségek, por, homok-szemek, melyekből nagy szikla vált! Az lett belőle, hogy egyenlő hajlamaik Scylla és Charybdis módjára zuzták szét barátságuknak eddig oly szeliden dalladó hajóját. S a ki nem elégszik meg a két barát e példájával, az gondoljon két kaczer asszonyra, kik imádták egymást, míg két különböző vidék kisvárosában hódítottak, s kiket azután a sors véletlene egy kisvárosba varázsozott; két barát, a kik egy kormány tagjai lettek, a lasankint az uralom vágya szállta meg; vagy képzeljenek barátságot színészek, költők, írók, ballettánczosnők és... fazekasok között. Figulus figulum odit, fazekas fazekast gyűlöl, tartja már a római közmondás. Mi kevés itt a kivétel!

Van a barátságnak egy törvénye, életföltételo, a mely azonban egészen máskép hangzik. A barátsághoz egymást kiegészítő jellemek kívántatnak.

Kiegészítik egymást, közösen képeznek egyet az összekulcsolt kezek. A kard és hüvelye. A kulcs és zárja. A test és a lélek. A koponya két része, melyek szorosan egymásba illő fogasos szélékben végződnek.

A gyöngé rendesen az erősebbhez simul; ez oltalomtól nyeri el azt, a mit magától a természet megtagadott, s az erős szeretettel karolja át az oltalmára szorult gyöngébbet. Az indulatos ember oly barátot keres, a kinek türelmes kedélye van. A melankholikus örömet simul az élet-vidorakhoz; már csak azért is, mivel jól esik tudnia, hogy az ő szent képzelgése merev szikla, melyet híjában érint a vigasztalás napsugára. Az élet-vidor embert különben az az érzés is köti az érzeldőhöz, a mi az erőset a gyöngéhez: szánalom. Így szükségkép barátoknak meg a laseu és a sürgőbb, a takaros és a pazar, a költő és az arithmetikus, optimista és pessimista, s néha, nagy ritkán, az öregebb és ifjabb. Jellemeik — a különböző jellemek, — tehát egymást bizonyos egységgé egészítik ki, s így bátran állíthatjuk, hogy a barátság éppen annyira van az emberi természetben, oly szükségszerű, mint a szerelem. Gyakran történik, hogy az elvetemült gazember szeretettel öleli körül a jót, tisztábbat, s hasonlójához bizonyára nem az önzetlen barátság, s csak is a czinkosság kötelessége csatolja. A német „gleich und gleich gesellt sich gern“ féle közmondás ily czinkosságokra nézve áll. Ama, tekintélyek által felállított tétel, mely szerint barátunkban . . . önmagunkat szeretjük . . . önként elesik.

Van azonban egyenlőség, mely a barátságban elengedhetlen, s melynek hiánya azt örökre semmivé, nem létezté teszi; mint a hogy az érzékeny mérlegek egyensúlyát bontja meg a legkisebb parány. Inkább a rányosságnak neveznők, de ezt sem annyira a jellemekben, mint inkább a barátkozó felek külső viszonyaiban, őszes körülményeiben keressük.

Főnnebb már adtunk hangot egy kételyünkre, vonatkozólag a különböző kornak által kötött baráti frigyre. Hiu ábránd! Idősebb vagy, csalódtál az egész világban, meggyűlölsz mindenkit; hibáztál, s így magadat is. Ekkor elmerülsz emlékeid könyvében, s száz meg százszor olvasod át azon lapokat, melyek ifjuságod önzetlen, tiszta és ártatlan koráról, élted hajnalálmairól regélnek, s te ifju szeretnél lenni újra. Körül ölelsz egész szeretettel egy szép lelkű, jóra és nemekre fogékony gyermeket . . . s csupán a nít ója leszel, s ő csak a nít ványod. Milyen hideg egy tűz lobog oltároton! Apró titkait „barátod” nem veled közli, tévedéseit előtted titkolni fogja; s jobb ez így, mert te rideg bölcselkedéssel telelnél neki, s talán ítéletet mondanál ott, a mihez tanácsos, vagy még azzal sem, csupán egy könnyel, könnyű, futó mosolylyal kellene járulnod. Igyekezzel vele egyenlőnek látszani? Ne tedd, mert kevesebbet mutatasz, mint a menyit várt tőled. Vagy együtt játszod ifju barátoddal kora apró csinjait? Még csak ne is tudj rólok, különben elveszited előtte azt, a mi nélkül idősebb emberhez ifjabb nem szeret közeledni: tisztelést! Az öregebb csak öregebb marad; úgy, a mint az excellenciás ur akarata ellenére is excellenciást mutat barátaival szemben.

A foglalkozás, s ebben a közös pálya emberei, az idézett „egymást gyűlölő fazekasok” is csak azért nem barátkoznak meg egymással, mert az emberi tehetségek aránytalanul vannak kiosztva. A művész és költő, s a híresebb művész és költő — pedig e pálya emberei között mindig van nyilvánvaló különbség, — született ellenségek. Mikor műved második kiadást ér, mindig veszítesz egy barátot, a kié csak egy kiadás érhetett; te csak népszerűbb vagy, s ő a tehetséges, s neked csupán műfajod és irányod a hálásabb . . . azért még se számíts bocsánatra; őt elveszited. Küzdened, törekvedned sem szabad, mert szentségtörés az is, hogy versenyezni merész. És legszomorubb, hogy az elbukónak, vesztésnek sem irgalmaznak e bűnéért. Milyen kúrörvendő ellenség lesz az egykori jó barátból!

És tapasztaltad-e, nyájas olvasóm, azt a megalázó nyomást, melyet a pénz-vízonyok egyenlőtlensége, aránytalansága gyakorol még a barátság magasztos érzelmére is? Gazdag és szegény között lehet és van is tiszta, önzetlen barátság, s nem is az irigyság, hálátlanság által megbontott kötelékről szólunk; mert lehetett-e igazi barátod a ki javodat irigyelni képes? Más, fájdalmasabb az; a fájdalomnak méltán egyik legnagyobbika.

Segíted barátodat. Adsz neki pénzt, és adod szívesen, örömet, önzetlenül. És akkor megtörténhetik, hogy vagy őt nyomja a kölcsönösség hiánya, a tartozás tudata, vagy pedig bened merül fel egy önkéntelen kétely: hátha csak e néhány fillér az, a min barátot vásároltál magadnak? És ha elég nemes keblű, elég önzetlen vagy arra, hogy e gyanút elnyomhassad; és ha rátalál az ajándékozás leggyöngédebb, legnagyobb módjára, és ha ki is mutattad, mennyire nem válik az terhedre, nincs nehezédre, sőt örömedet és büszkeségedet leled benne: te mégis csak adtál, s ő mégis csak adományt fogadott el. Kerültek egymást ezentúl, mert tudjátok mintegy gondolataitokat; ő érzi, hogy te kötelességből vagy most kiméletes, gyöngéd, te pedig második kiadásban érzed az ő zavarát és kedvetlenségét, míg végre — katasztrófa, és látszólagos fokozat nélkül, — meghidegültetek egymás iránt. Ez az élet sora.

Nem szűkség talán hozzá tennünk a mi szabályunkhoz sem, hogy kivétel minden alól van. Azt sem, hogy a szívesesség egyenlősége mégis elengedhetlen minden igazi barátságához. Nem is a barátságról általában, csupán e néhány vonásáról volt célunk szólni. Tudjuk, hogy Damon és Phintias balladájában Schiller apotheosisét teremtetten meg, — Byron sokat csalódott, s mégis „szárnyatlan szerelemnek” nevezte, míg egy klasszikus, egy csupán klasszikus érzésekben nagy kor nagy költője nem sokra becsülte! Ovid, ki így szól elégiájában:

Dum fueris felix, multos numerabis amicos,
Tempora si fuerint nubila, solus eris . . .

„Még boldog voltál, volt barátod is; a boru napjaiban — magadra maradtál.” Bus egy nézet, lehetett hozzá tapasztalás szegénynek. Mi a barátságot a modern élet mentesvárának tekintjük. Hiszen alig van viszony, alig érzés, mely ma önzés nélküli, vagy elég erős volna; ki nem véve a család, a házasság, a haza-szeretet, s a fő: a szerelem érzéseit. A barátság pedig mindég mutat nekünk egy embert, kiből hinni lehet, kit csalódásunk, sőt nézetünk dacára szeretnünk kell, a kihez ragaszkodunk, csak azért, mert e rossz világban is . . . jónak tartjuk.

G . . . I m r e.

A z á l d o z a t.

(Olász beszély.)

Sara-tól

Bizarr érzéjárásu embertől hallottam, hogy a divat mindenfelé kiterjeszti hálóját a így történhetett, hogy az orvosi tudomány is belekerült. Valóban, ha tekintetbe vesszük ama számtalan különös változást, mely lépten-nyomon felüti fejét a gyógyászat terén, a magunk féle ember első ámulatában kénytelen helyeselni e ajátságos tűneményeket. Érttem alatta az új rendszert, mely a helyett hogy a mellbetegeknek a tengeri utazást vagy a szelidebb éghajlat élvezetét ajánlaná, legutóbb abban állapodott meg, hogy a hegyormok megmászása a leghatásosabb eszközök egyike, melylyel meggyengült lélegző szerünket helyre állíthatjuk.

E gyógy mód némi megfontolás után oly bizarrnak, különöznek tünik fel, hogy kétkedőleg kérünk itt is, ott is tanácsot, vajjon ez új rendszer, nem-e talán csak egy kegyeletesenek látszó eszköz arra nézve, hogy nekünk sok és tartós aggodalomra szolgáltatasson okot, a nélkül, hogy annak káros következményein a törvényes igazság bosszút állhatna. Bármint legyen is a dolog, több példát tudnék felhozni, melyekben az illetők hegymászás által igyekeztek megromlott lélegzései szervüket helyre állítani, s leirok közülök egyet, kinek története a legmélyebb benyomást gyakorolta lelkemre.

A nyarat az Apenninek egy kis falujában töltöttem, melyet festőileg szegélyez a hegylejtőjén zugva alárohanó patak s a környék gesztenyefáinak élénk zöld színe kedves és mosolygó képet kölcsönöz a kanyargó hegyi utaknak.

E helyet sokszor tévők párhuzamba Svajcz remek vidékeivel, s valóban néhány pontja eszünkbe is juttatja annak gyönyörű tájait. De míg az alpesi vidék égnek meredő tölgyeseivel s örökös hó-borította ormáival nagyszerű, és megragadóbb, addig az Apenninek tája viruló gesztenye erdeivel megnyerőbbnek és kellemesebbnek tünik fel.

Ugyanabban a nyaralóban, melyben időztem, egy svéd nővel hozott össze a véletlen, kit saját állítása szerint az orvosok küldöttek ide megrongált egészségeinek helyreállítása végett. Ez a nő Pasquale bácsi házában lakott. Ki ne ismerné Pasquale bácsit? — Olvasóim közül bizonyára senki; de itt a környékben aligha találkoznék halandó, ki őt ne ismerné. Pasquale bácsi is az egész vidék népét névszerint ismeri, s bár szereti őket, mégis nem egy van közöttük, ki iránt ellenzenvet érez s a szerint fogadja köszöntésüket, vagy pedig alig méltatja tekintetére. Minthogy lelkének érzékeny oldalát a sors nem fájtotta meg, ama költői képzelődésben él, hogy a városi népnél szívéből kihaló szeretet falun talált menedékhelyet, a mi pedig ma már szintén nem más, mint város kisebb kindásban. Kissé felöltő dolognak tartom, hogy most, a gőz- és villany korszakában, midőn hozzá szoktunk hihetetlen gyorsasággal a föld egyik pontjáról a másikra teremni, egy falusi alakhoz kötni le az olvasó figyelmét, ki szülőhelyén marad változatlanul, születése első pillanatától életének utolsó leheletéig. Ott látták meg szemei először a nap-sugarat, ott élte át a pajkos gyermekkort, ama szűk körben érezte először feldobogni a férfi kor különböző szenvedélyeit és érzelmeit, ott nősült meg, ott kezdődött öszülni hajaszála valamint ott látta felnőni s aztán elszéledni a terhes gonddal felnevelt családtagokat. Ott örökké, csak ott, — azon a helyen fogja lehunyni szemeit is, fáradt esontjait ott fogja átadni az anyaföldnek, hogy a gesztenye fák árnyékában aludjak az örök álmatlanság békében. Az ily kép feltűnő ellentétet képez az olyan kóbor szellemek előtt, kiknél megszoktuk már azt, hogy a reggelit Livornóban elkölve, Florenczbe megyünk ebédelni, csak azért, hogy aztán a vacsorát Bolognában költhessük el. A legkülönbözőbb ellentéte ez a multnak és jelennek, a csendes egyhanguság és az örök változatosság között.

De térjünk vissza Pasquale urhoz, a falu egyik jó módú régi lakójához, — vagy is inkább ama nőhöz, ki házában szállásolta el magát, — miután ő is, mint sok mások, a gyógyulást kereső vendégek számára szokta bérte adni szobáit. Lakónőjét, bár beteges volt, ifjunak és szépnok mondották, s ép azért háromszorosan érdekemben állott vele megismerkedhetni. Első találkozásunk a főuton történt, mely erdők és hegyek közt huzódva, minden lépten-nyomon szebbnél szebb tájképpel kedveskedik a szemlélőnek. A gesztenye-lomboktól

árnyékolt kőfalon üldögélt, azzal a bágyadt hanyagsággal, mely egyedül a gyöngélkedők és betegek sajátosságát képezi. Azur szemei egy-egy pillanatra kigyultak a gyönyörű táj csodálása alatt, de midőn a lágy esti szellő csintalanul játszódott szőke hajával, melynek fűrtjei halvány arcza körül lengedeztek, úgy látszott, mintha kellemetlenül hatott volna rá; sávjával takarta be pihegő heblét, melyet egy-egy bántó köhintésre még inkább megőrizni igyekezett. Kisérőnője körülbelül harminczöt éves, alacsony, kövér s szüntelen mosolygó alak, érthetlen nyelven intézett hozzá néhány szót, de melyek észrevehetőleg a visszavonulást ajánlották neki, minthogy a leány csakhamar fölkelte ülőhelyéből, s amannak karjára támaszkodva, lassu léptekkel a falunak tartottak. Oly közel haladtak el mellettünk, hogy kedvünk szerint szemügyre vehettük, s így meggyőződhattunk, hogy a szenvedő nő keréked szabályos arcza egyike a legritkább s legfeltűnőbb szépségeknél. E körülmény valóban annyi érdekeltséget keltett föl bennünk, hogy elhatároztuk, addig nem nyugodni, míg valami uton-módon meg nem ismerkedünk vele, miért is Pasquale urat különféle kérdésekkel kezdtük ostromolni, míg végre egyet mást sikerült is tőle nagy nehezen kicsikarni.

Az ifju svéd nő körülbelül tizenkilencz éves volt, s anyjával, nővérével és jegyeseivel utazott Olaszországban. Egy év óta volt már eljegyezve, csupán egészsége helyreállását várták, hogy elég erős lehessen a házasság élet viharos hullámaival megküzdeni; ezalatt, míg a többi családtag Florenczben időzött, s Toszkána egyéb nevezetes városait látogatta meg, az ifju beteg, nővére nevelőnőjének társaságában, az üdítő hegyi levegő élvezésére küldék ide. Itt Pasquale urnál béreltek maguknak lakást, kinek véleménye szerint a daczos nevelőnővel szemben, a fiatal svéd nő arcából angyali jószág sugárzott, noha férjhez menetelet a gyógyíthatatlan baj miatt lehetetlennek tartotta. Mindez egybe vetve ama körülménnyel, hogy a szülői gondviselést és ápolást oly nagy mérvben igénylő beteg édes anyja köréből távol volt, az elhagyatottság bizonyos nemével vette őt körül s oly érzékeny hatással volt lelkünkre, hogy elhatároztuk: egyikünk, vagy másikunk közeledni fog hozzá, s így történt, hogy lassan-lassan körünkbe vontuk őt, a menygyire azt gyöngélkedő állapota megengedte.

Strenner Gertrude valóban ama nők egyike volt, kiket minél közelebből ismerünk, annál nagyobb rokonszenvet keltenek maguk iránt. Kedves, érzelem-gazdag, tetteiben s gondolkodás-módjában egyaránt egyszerű volt, s a figyelemre méltó dolgok iránt a legélelmebb érdeklődéssel viseltetett, sőt betegsége, a sorvasztó láz, mely a zordon éjszak annyi szép virágát hervasztja el, bizonyos magasztos, mélyen vonzó, csaknem csábító hatalmu kifejezését kölcsönzött arcának. A mikor szerét ejthette, résztvevő szűkkörű társaságunkban, s miután a táncz s a sok fárasztó kirándulás a tiltott mulatságok közé tartozott, egyedüli örömét mások jókedvű vidorságában találta. A társaság közé vegyülve többnyire a buskomorság sötét árnyéka fátyolozta el halvány arcját. — Igen gyakran alig volt ereje fölkelni pamlagáról; ilyenkor az új ismerősök felváltva töltötték nála az időt, hogy elűzzék unalmas perezeit.

Valahányszor beléptem hozzá, egy nyitott könyvet tartott kezében, azurkék szemei csillogó könyvekkel telve mészáltak el a szoba hófehér falain, s miután fürkészőbb figyelemmel kísértem fájdalmas mosolyát, lassankint meggyőződtem, hogy a beteg testben beteg lélek is lakik. Hogyan? Miért? Tán tudatában volt szánandó állapotának, s innen szárazított rossz-szul titkolt fájdalom? Vagy tán betegségén kívül még egyéb

fájdalom titokszerűsége is tépte szívének bensőjét? Talán az szomorította, hogy szeretteitől s jegyesétől távol van? Több ehhez hasonló kérdést intéztem önmagamhoz, mivel elképzelhető, hogy ily rövid idejű ismeretség után nem tehettem kezimet a rejtett sebekre, melyeknek létéről azonban mi kétsésem se maradt fenn. Környezetének minden tagja az arcán elterülő bánatot egyedül beteg állapotának tulajdonítá, én azonban e szomorúságban egyebet is láttam, s az aggodalom bizonyos nemével tettem tanulmányom tárgyává, s igyekeztem nyomára jutni a rejtélyes fájdalomnak. A szép svédnő egyik vagy másik tulajdona által mindajunknak figyelmét, a Pasquale urét sem véve ki, a legnagyobb mérvben lekötötte. Ezzel ellentétben állott kissé tulhizott kísértőnője, ki midőn társaságunkban megjelent, gyermekies kedélye, s szüntelen mosolygása által inkább figyelmünkre, mint megrovásunkat érdemelte ki, s talán igaztalan is volt ítéletünk, hogy több gondot fordít gömbölyű testének felcziczomázására, mint a gondviselésre bízott betegre. Gertrude különben soha sem panaszkodott a Madmoisellere, s ép azért ellene táplált érzelmeink inkább bizonyos ellenszenvvel, mint epéskedéssel voltak határosak.

Egy napon inkább eseménynek lett a falu színhelyévé. Fényes vendégekkel telt kocsik állott meg Pasquale ur háza előtt. Kik lehetnek az új jövevények? Vajjon ismeri-e őket valaki? Férfiak voltak-e vagy nők? Több ehhez hasonló kérdés merült fel e pillanatban a vendégek között, kik a kávéház egyik ablaka köré sereglettek. E perczen a kocsivezető egy korty rumra a kávéházi helyiségbe lépett, s a kíváncsiaknak megadta a kellő felvilágosításokat, hogy az újonnan érkezett uri nép a Pasquale ur házában lakó beteg kisasszony családjá, a vőlegénynyel együtt, s a hegyes vidéken szándékoznak néhány napot tölteni. A folytonos kérdezősködésre még azt is elmondá, hogy közöttök van az anya, ki különben grófnő, a beteg kisasszony remek szépségű nővére, s egy eléggé csinos vőlegény és a komorna, kinek külseje nem éppen megvetendő.

Gertrude nővére, a két évvel ifjabb Clelia, nagyban hasonlított néniére, s egyike volt az északi szépségek azon kiváló alakjainak, melyek reánk olaszokra varázslatait gyakorolnak. Haja hasonló volt a ragyogó aranyhoz, a tiziani színezés megragadó árnyalatával, melyet a gunyolódók rendszeren csupa irigységből veresnek szoktak keresztelni. Kevésbé több daczot árultak el szabályos arczvonásai, szemeiben élénkebb tűz ragyogott, nővéréhez hasonló fürgé testalkata több kerekdedséggel bírt, s arczszíne az életerőnek teljes üdéséig volt dicsekedett. Mindazáltal mily nagy volt a különbség a két nővér arczkifejezése között!

Ha néha Gertrude setét szemeiből eltűnt a fájdalom kifejezése, ilyenkor minden szép gondolatra, vagy nemes tett hallatára isteni önérzet lángja lobbant fel szemeiben, melyeknek csudatevő sugarai rezgésbe hozták a szív hurjait, s egy ritkán érzett búverő bilincselte le valónkat, Clelia szemei ellenben szüntelen villongtak, lázas nyugtalanossággal jártak körül, mintha önszépségére akarná felhívni a tömeg figyelmét. A mosoly, mely ilyenkor ajkáról ellebbent, fényárba borítá arczát. Egy személyben volt nála képviselve az élénkség, az öröm s a játéki könnyedség. Könnyen elképzelhető tehát, hogy gondolata többször változott a kaméleon színénél, s röpke lelke képtelen volt egy pont felett buzamosabban megállapodni. A férfiaknak rendkívül tetszett a fürgé teremtés, a nőknek kevésbé; részemről kezdetben gyönyörködtem benne, később azonban ellenszenvet éreztem iránta.

Első pillanathán azt hittem, hogy a család megérkezése az én rokonaszenves Gertrudemnek némi vigaszul fog szolgálni, s Clelia jelenléte által fel fogja vidítani melúbús nővérét. E körülmény kimondhatatlan örömmre szolgált, s midőn őt egy alkalommal szeretteinek környezetében találtam, forró kézszerítés közt fejeztem ki abbéli örömömet, hogy őt boldog családi körében üdvözölhetem.

Gyöngéden elpirult, s szó nélkül viszonzta kézszerítéssomat. Bár egy kissé izgatottabb állapotban volt, nem találtam őt a szokottnál vigabbnak, és elégedettebbnek. Figyelmeimet ezután környezetére terjesztém ki.

Az anya egyike volt a javakorbéli nőknek; feltűnő vonásaiból gyanítható volt, hogy egykori szépsége aligha felül nem multa leányaiét. Egyszerű öltözete s szokásai után ítélve, minden igénye csak az anyai kötelességek teljesítésében összpontosult; igen könnyen volt orránál fogva vezethető, mi csaknem egyre megy a gyöngö s ingatag lelkülettel.

(Folytatása köv.)

Az utczai porról.

Az az aranyos közmondásunk: „kicsiből lesz a nagy,” jó és rossz értelemben egyaránt igaz mondás, a mint ezt gyakran tapasztalni ép úgy az életben, valamint a halálban, vagyis a halál okaiban. Az ember alig hinné, milyen csekély okokból származik gyakran a legsúlyosabb betegség. Itt van mindjárt egy a javából. Jókedvűen együtt mulat a társaság, borozgat, sonkázik, és pedig, a mint néhol még mindig szokás, föltlen sonkát; azután ép egészségben és legvigabb jókedvben szélylyel oszol a társaság; kis idő múlva azonban valamennyien rosszul lesznek, testüket nagy fájdalom hasogatja, az orvosi vizsgálódás kideríti, hogy mindvalamennyien a méltán rettegett trichinosisban szenvednek. Abban a sódarban, a mit akkor vig pohározás közben ettek, trichinok voltak, innen kerültek testükbe, ennek a betegnek. És az avatatlan szem akárhogy nézi is a trichin-méltelyes húst, semmi legkisebb különbséget sem vesz rajta észre, és az avatott szem is mindössze parányi fehér pettyecskékről ismeri meg jelenlétüket. Csak a nagyítóüveg mutatja őket egész mivoltukban, és emberi testbe jutván, rövid idő alatt roppantul elszaporodnak, előbb az emésztési szervekben, onnan a test valamennyi izmaiban, és olyan nyavalyába ejtik az embert, a mely nagyon fájdalmas, és még az élet fonálát is képes elszakítani. Ime tehát: egyetlenegy parányi kis állatka, nagy elszaporodtával, a teremő legfenségebb alkotását, az ember szervezetét bomlaszthatja meg. És ugyanez az eset sok más betegségre nézve is; így például a diphteria, az a borzasztó gyermekbetegség, és az ugynevezett szamár-hurut stb. ezek is onnan származnak, hogy puszta szemmel meg sem is látható parányi testek utat találtak az emberi szervezetbe. Bakteriáknak nevezi a tudomány azokat a parányi testeket, a melyek ama szörnyű betegségek előidézői.

Ép úgy az utczai por is; puszta szemmel alig látni, és mikor a nagyítóüveg alatt egy-egy szemet megtekintünk belőle, szinte ámulat fog el. Nem csak azokat, a parányi porrészecskéket látjuk meg rajta, a melyek részint az ásvány-, részint pedig az állatországból valók; hanem egyszersmind egész seregét is olyan apró állatocskáknak, a melyekről a közönséges embernek fogalma sem lehet. Csak nem rég vetto a tudomány szorosabb vizáglat alá a levegőben rengő porozo-

mecsekéket, és csak azóta jött a világ ezen bámulatos jelenségek nyomára. Rendesen úgy képzei magának az ember a levegőt, a melyben élünk és a mit minden lélegzet vétellel magunkba szívunk, mint valami a föld kerékességét körülönlő holt anyagot, melyet csak akkor vehetünk észre szemünkkel, mikor meg van rázkódítva (léghuzam, vihar,) vagy mikor hőfokát változtatja (hideg vagy meleg levegő képében). Egész a múlt század végeig azt hitték a levegőről, hogy elem, az az föl-honthatatlan, elválaszthatatlan őanyag. Későbbi kutatások azonban, különösen Lavoisier, híres természettudós részéről, kiderítették, hogy a levegő, a mit beszívunk, két gáznemből áll: oxigénből (éleny) és nitrogénből (légeny), és ezek is csak főalkatrészei, azonkívül még millió és millió parányi állatka, úgynevezett ázalagok és töméntelen porfélék, a mit mind magunkba szívunk.

Hogy némi fogalmunk legyen a léget benépesítő ázalag-félékről, csak a főfajokat említem föl, a mint azokat alakjuknál fogva, a tudományban elnevezték: szem-, hólyag-, gyöngy-, zacsók-, harang-, kupak-, palaczk-félék, (a Polyastrica csoportból); ezen kívül az ugynevezett kerékalaknak is nagy számmal vannak a levegőben.

Általában tehát kétféle tisztátalanság van a levegőben: gáz n e m ű és p o r n e m ű. Vegyük először a pornemű elegykeket, a melyek alatt első sorban az utcai por értendő. A por legnagyobb részben ásványos alkatrészekből áll, és keletkezik a föld felületének elmorzsolódásából, a kocsikerék forgásából a lovak patkóvágaiból stb., egy szóval a forgalom által, azért a milyen valamely földterület, olyanok az utcai por alkatrészei. Városokban különösen az utcakövezet határozza a részben. Hozzá járul még a téglapor, a korom stb. A növényországokból elvegyülnek a levegőben: a malmok és sütőműhelyek útján: keményítőpor, továbbá len-, gyapju- és pamut-szálcsekkék, a melyek viselés közben a ruháról lekopnak.

A levegőben találtató por mennyiségét meg lehet tudni, ha esende időben éjjelre egy négyzetméternyi papírdarabot tesszünk a háztetőre, másnap reggel aztán leveszszük, lekoszáljuk róla a rá szállt port és megmérjük. Ily módon kiszámították, hogy egy-egy négyzetméternyi levegőre 20 millió gramm por esik, és e szerint a párisi Mars-mezőn 15 kilogramm, vagyis 30 vámfont por van a levegőben. Eső és hó azonban kimosásuk a port a levegőből és lehozzák magukkal a földre, és azért tartós eső és hó után semmi por nincs a levegőben. Ellenben hosszan szárazság idején mezőn, hogyan egyformán por van benne. Még a világtenger fölött és az örökös hó vidékein sem egészen portól tiszta a levegő. Leginkább vas-, nikel-, (álany) posphor-, (vilany) és kobalt porral (kékeny) van az ott elegyítve, de hogy mikép kerülnek oda ez elegyékek, mai napig sem bírta a tudomány kideríteni. Embertől alig járt óriás hegyeken úgy veszi magát a por a levegőbe, hogy a huzamos szárazság után beálló erős esőzés folytán a föld felülete némileg elmorzsolódik és porrá válik, az ilyenkor rendszeres légáramlás aztán magával sodorja azt a port, és pedig egész messze világrészekre. Így többek közt Lyonban is, Genuában is megvizsgálván a port, olyan ázalag-féléket találtak benne, a melyek csupán a Plata-államokban, Venezuela vidékén fordulnak elő rendszeren. A sarkvidékeken, tehát az örökös hó vidékén egy algafaj tenyészik, a melynek csiráit gyakran sok ezer mértföldnyi távolságban levő déli vidékekre viszik a szelek. A magas Alpokon sokat találni belőlök és v e r o s h ó n a k nevezik ott.

És most mindennek előtt meg kell jegyeznünk, hogy az

ásványpor belélegzése sokkal ártalmasabb az egészségre a növénypornál. Ez utóbbi kevésbé izgat, és ha a nyálkahártyába kerül is, könnyebben oldódik, annál fogva könnyebb szerrel el is távolíthatatik ismét a testből, és más úton is könnyebben válik ártalmatlanná. Leginkább azonban ásványpor elegyedik a levegőbe, a mi növény- és állatpor van benne, az szinte számba sem jön az utcaporhoz képest, a mely pedig legnagyobb részében mészből, kavics és a kerékpántok és lópatkókról lekopó vasból áll.

Egész tisztán észlelhető a por belélegzése, ha valamely állatot huzamos ideig poros levegőben hagyunk, aztán megöljük, és belülről megvizsgáljuk. Meglátjuk, hogy a por az orron át a torokba és a légcsőbe, innen meg lejjebb a tüdőbe tódult és ott a tüdő nyálkahártyáját lepte be. A parányi por-szemecskék izgatják a nyálkahártyát, gyulladás támad rajta és makacs torok- és tüdőhurut lesz belőle. Midőn azonban az ekként szülő állatot ideje-korán ment, tiszta levegőre viszzük, a hurutos jelenségek lassan-lassan elmúlnak ismét és végre a rendes egészséges állapot áll be. Ellenben ha továbbra is a poros levegőn hagyjuk, akkor nem csak a tüdő nyálkahártyája, hanem a tüdő összes szövete is lassankint ugyan, de mulhatatlanul teljes felbomlásnak indul. Az állat elsoványodik, ereje egyre fogy és a végő kimerültség jelenségei közt vész el. Ugyanilyen kórtani folyamatot észlelhetni az olyan embernél is, a ki hivatásánál fogva élete legnagyobb részét poros levegőn kénytelen tölteni. Világosan látni azt olyan iparléteseknél, melyek által a levegő túl a rendén porral keveredik el; ilyenek az aranyfűst gyárak, a kőszőrülő és kőfaragó-műhelyek. A munkások ott felette sokat szenvednek mellhurutban, lélegzési bajokban, és a melyik, a mint az ilyen jelenségek mutatkoznak nála, abban nem hagyja ez iparűzést, bizvást megrendelheti a koporsóját. A malomkő-gyárakban ritka munkás éri el negyvenedik életévét: az angol kőszőrűsők közt már a harmincz évesen felüli munkás is ritkaság, a köportól, a mit munka közben belélegzenek.

A nagy városok lakói pedig, ha nem is annyira, mint az érintett iparágakkal foglalkozók, mégis elég port kénytelenek nyelni, és nagy részben ez az oka, hogy nagyobb városokban aránytalanul nagyobb a betegség és halálozás, mint falu helyen, különösen az olyan nagy városokban, a melyekben a területi viszonyainál fogva nagyobb mennyiségű por keveredik a levegőbe. És azt is jó tudni, hogy nem csupán az utcán tódulhat por lélegzési szerveinkbe, hanem hajlékunkban támad az ott is, a szőnyegek kopása által, jártunkban, álltunkban, de legnagyobb részben itt is csak az utcapor rontja a levegőt, a mint ajtón-ablakon a szobába száll. Akár mit csináljunk is, nem lehet azt egészen kirekeszteni. Legjobban láthatni azt meg, mikor néhány hétre hazulról távozunk; ajtót-ablakot egytől-egyig becsuktunk, néhány hét múlva aztán, haza térvén, a szemünk is eláll bámultunkban, a sok portól, a mi a butort belepte; honnan került oda? A nagyító üveg megmutatja, hogy az utcáról, mert valóságos utcai ásványpor; és hogyan került oda? Ezer meg ezer szemmel nem látható parányi réseken, a melyeknél csak ama por-szemecskék még parányiabbnak. Tanulság belőle, hogy a szobák és butorok gondos porolása nem csupán tisztaságszeretetből, hanem egyszerűen egészségi tekintetből felette ajánlatos.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Augusztushó 7-dikén.

Fejedelmek. — népek.

A mi hetekre darabolt világ-történelmünk... Nos nyájas olvasóm, nem elég hízog kezdés mindkettőnkre nézve?

Tehát a mi, (most már amaz enyhítő jelzőt is elhagytuk,) világ-történelmünk e héten okvetlen politikáról akar... csevegni. Csevegni, e szóban megadta magamagának az erre való engedelmet, mert a politikai eseményekben csakugyan akad mindig, a mi egy tárczaczikket épen nem robbant szét a maga fontosságával. Már csak azért sem, mert intézőik sem minden eseményben találták fel a puskaport.

Az utóbbi napokban uralkodó családaink nagy tragédiákat éltek keresztül. Én már látom a jövő század drámaíróit, kik Nobilingot — e legujabb gyilkos tehetséget, — az öngyilkossági kísérletei miatt lánczra vert merénylőt, mint szabadság-hósti fogják ékes jambusokban megszólaltatni; pedig hát a tragikum más részen van; a szenvedő nyolezvan éves agastyán sorsa sokkal tragikusabb, kinek agg-kora most már nagyon szomorú egy tengődésre vált. Valjon vigasztalás-e reá nézve, hogy tulajdonképen egy néha oly gyűlöletes, és kárhazatos eszmére lőttek? S hogy ő fogta fel a sebeket... az oly sora, melyben vele egy Julius Caesar osztakozik, pedig e nagy római imperator Caesar volt ám, Bismarck és Moltke nélkül is!

Csak az érte őt, a mi a csatamezők anyai hőseit... a közkatonákat.

És úgy fordultak az idők, hogy e pillanatban még több szánandó fejedelme is van Európának. S a nép, „az Istenadta nép“, a mint rajong azon fejedelmeiért, kiknek udvarában, élet-rendjében, szokásaiban a maga egyszerű világával közös vonásokat fedez fel, úgy szánja őket, ha balsorsuk is hasonlít ahhoz, mely alatt mi nyögünk. Pedig az emberek épen a balsora világában ismernek egymásra; ide jelmez: korona, koldusbot, kothurnus, főpapi palást *) nélkül lépünk, és sirva hullunk porba, válunk porrá.

Madrid terén pedig e pillanatban pompás mauzoleum épül. Milliókba fog az kerülni; pompásabb lesz a Granada szikláira épült alhambránál. És — századok, s talán egy évezred is fogja tudni, hogy ott egy királyné nyugszik. Fényes, pompás sírbolt, a minőt egy fejedelmi család se könnyen építhetett; három királyi jóvedelem millióit fordítják reá... Minden nagy ott, és rendkívüli... csupán az az egyszerű, a mindennapi, a mi az arany fölirat sorai között olvasható. Egy tizen-nyolcz éves asszony fekszik itt, a ki csak hónapokig szerethetett, s kiért férje a kétségbeesés gyász mezébe öltözött. A ki királyné lön, s mégis boldog tudott lenni, mint Syanyolország bármely kunyhó-lakója, s szerelemből lépett házassági frigyre, mint igen, igen kevesen azok közül, a kik koronát viselnek.

*) Ez alatt nem palástot értünk ám a mihe egy írő (?) burkolódzott!

S e siritatot a nép jutalmazza legszebben; oly drágasággal, minőt kevés fejedelem nyer népeitől... a részvét-köncével.

Mindennapi, egyszerű történet... egy fenséges királyi párról.

És Bécs szintén merenghet az élet egy örökkévaló, régi s mindig új tanuságán.

A szép Eugenia száll amott partra; a czikornyás, pazar divat e kuforrúsa; Európa szabóinak és pipere-világának e királynője, Európa divat-kirakatában diszelgett egykori egyetlen ruha-báb... S im ott vonul fekete mezében, alátvetve magát Európa legrégibb, legőcskébb, s szintén örök-új divatának, a gyászénak.

Valjon, hogy fogadták volna érkezését csak egy évtized előtt is? Valjon lett volna elég dal, elég selyem, és elég drágaság azon dalidókhoz, melyekre pompa és kincs versenyre kelve hívta volna meg... ragyogni, fényleni? Valjon lett volna, a ki elég jelzőt találhatott mind e ragyogó fény, e káprázat leírására?

S most?

Kegyetlen tollak rég levezeklett bűnöket, rég bus álmokká vált adomákat írának meg sokszor nagyon is illetlen modorban, s örömet írának oda a fogadó vendégkönyvébe, a gyöngye asszony neve alá mindazt, a mit nem egy nő vétkezett, de egy egész dynasztia, egy egész korszak. Toilettejeiről nincsenek ragyogó leírások, egymaga jár-kél, egy maga bolyong emlékei között.

De ki is kísérné oda, a hol ő tölti perczeit? Ki szereti követni azokat, a kik sirokhöz zárandokolnak; vezekelni, gyászolni...

Egy sírboltban a reichstadti herczeg nyugszik. A soha sem uralkodott uralkodó. I. Napoleon utódja... a trónra soha sem lépett II. Napoleon. Vagy kópes, vagy mer-e nagyobbak lenni az, a ki a korsikai féliston után következik? És III. Napoleon özvegyc leborul a gyászos sírra, ráhelyezi a Bonapartek most már oly szerény, hervatag ibolyáiból font koszorút, sír és innádkozik.

Ujja a Miksa császár sírhelye előtt viszi el. Még egyszer imádkozik s megy tovább e passiv útján, melynek minden nyoma emlékezteti, hogy az ő törzsfáját bűn ültette, s bűnhődés sötét szelleme tépte ki gyökereitől.

Oda vetette zsákmányul a végzet-viharok vad harcainak.

De ki hallott sohajt, panaszt és fuldokló zokogást... Budapesten? Ki hallott augusztus 5-dikén, mikor képviselőt választott a főváros apraja-nagyja? legfőképen az apraja, melynek rivalkodásait már igazán hogy nem harsogja tul semmi... ha csak nem a Pulszky Ferencz hangja.

Igen, a választásoknál ő kiáltozott leghangosabbakat. Ott álltunk pár lépésnyire tőle, ki a muzeum-kert rácsának biztos posztíójában állt mint valami végzet-szellem a küzködő Szi-

lányi és Jókai-pártok felbolygatott hangya-csapatja felett. Voltak, a kik belátták, hogy Pulszky ur van hivatalba leginkább ... orrokat osztogatni. (— Ismételjük — mások mondták, és nem mi mondjuk.)

Pulszky ur kitűnően érezte magát tribunején, és szidta a Jókai-pártot erősen. Mikor egy „Hon“-beli journalista azt kiáltotta neki, ókesen, veriben, hogy:

Hallgass el vén csata-ló,
Régiségűtárba való!

— akkor az öreg ur csatáitól bokros csikót kezdett emlogetni. Most a „kis Pulszky“ bukását vetették neki oda, a mire, ő megígérte, hogy akkor aztán a „nagy Pulszky“ is kiszáll a muzeumból!

Ime, így korteskedett Pulszky ur, az apa, a muzeum vasrácsai mögött. Följegyeztük a mondásait, csak hogy nem denuntiatio végett, hanem azért ... mert jók.

Sígy, bár a Pulszky ur élcei nélkül, élénken folyt a választás mind a kilencz kerületben. Az eredményt más, erre való, és méltóbb rovatunkban mondjuk el, és sajnáljuk, hogy ezuttal — térezükében — sokkal kevesebbet beszélhettünk a népről, mozgalmairól, mint a fejedelmekről.

A fejedelmek regényei a világtörténetbe olvadnak belé. A regények, novellák, lyrnai költemények ... rólunk, a népről beszélnek.

Olvasd el, nyájas olvasóm; talán a te szívednek is jut belőle!
Gáspár Imre.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Király ő Felsége Szerajevó szerencsés megazárlása után megy Ischlbe. — Rudolf főherczeg tiszteletére még mindig folynak az ünnepélyességek Prágában. Teendőit már ezredénél megkezdte, a Párisban jövő hó közepén megy. Ezután januárig marad Prágában. — A Teplitzben időző porosz császárt szombaton a szász királyi pár látogatta meg; kilátás van ujabbban a három császár találkozására. — A belga király még augusztus 22-dikén, ezüst lakadalmának napja előtt jó hazánkba, unokáját, a Koburg herczegi pár kis fiacskáját meglátogatni.

*(A képviselő választások) Budapestén is lefolytak. Eredmény a következő: A várban egyhangulag választott meg dr. Pauler Tivadar igazságügyminiszter, a Lipót-városban Wahrmann Mór szabadelvű, tehát kormánypártiak; a vizi-városban Kerntler ellenzéki, 537 szav., a Házmán Ferencz 498 szav. ellen; a belvárosban Királyi Pál ellenzéki kapott 366, Havas Ignác kormánypárti 358, Irányi Dániel független párti 27 szavazatot, a Terézvárosban Thaly Kálmán független párti 361, Steiger Gyula ellenzéki 279, maglódi Wodianer Béla kormánypárti 202 szavazatot, s így e két kerületben senki se kapván abszolút többséget, a hó 22-dikén újra választanak; a belső Terézvárosban Hoffmann, párt nélküli, 620 szavazattal győzött Füzeseséri Géza független párti 126 szavazata ellen, a külső Terézvárosban pedig báró Podmaniczky Frigyes kormánypárti 464 szavazattal, 21 abszolút többséggel a Radocza János ellenzéki 209. és Helfi Ignác független párti 234 szavazata ellen, a Ó-Budán Ivánka Imre kormánypárti 328 szavazattal Polónyi Géza függetlenségi 64 szavazata ellen. A Józsefvárosban — heves küzdelem után — Jókai Mór kormánypárti 616, Szilágyi Dező ellenzéki 685 szavazatot nyert.

*(Játékoság.) Gróf Lónyai Menyhért gróf Károlyi György felett tartott emlékbeszédének tiszteletdíját az írói segélyegyletnek engedte át.

*(Részös napló.) Melha Kálmán fővárosi ügyvéd oltárhoz vezette Szank Lujza kisasszonyt. — Nik Matild kisasszonyt eljegyezte Szabó Ferencz Somkerekén. — Blaskovics István eljegyezte Nagy Kornélia kisasszonyt. — Dr. Várad Antal tanár és író esküvője Hickmann Gábrisella kisasszonynyal e napokban volt Nagyváradon. — Kedacsics István királyi államügyész Melusin Zsófia kisasszonyt jegyezte el. — Hecker Elek fővárosi ügyvéd eljegyezte Kralovánaszky Vilmát, Kralovánaszky Istvánné urnő kedves leányát.

*(Nyári mulatságok.) A budakeszi nyárilakók szombati tánczvigalma a „szép juhásznő“ helyiségében jó mulatság volt. Jelen voltak: a Szmekál és Lukovitsa nővérek, Berczeliné, Zófia Paulina és Irma, Riskó Irén, Nonner Irma, Plekker Jozetta, Thoma és Schödl nővérek, Antretter Lujza, Mütter Julia, Boros Ilka, Brüll nővérek, Böcker Sarolta, Szentő Márta, Patics Ilka, dr. Kovács Ödönne, a kis Lukrits Mariska, Grün Ilka, Örley Lajosné és Lujza, Keller Aranka, Nöttig Irma és Sponer Etelka urhölgyek stb. Szünóra után néhány percet megrontott egy kellemetlen intermezzo: a főpinczér zsarolásán a az ebből kerekedett zúj. A táncz egész hajnali négy óráig maradt együtt a az utolsó négyet a felviradt vasárnap szürkülő reggelén még vagy tizen-nyolcz pár járta egy kissé kimerülten ugyan, de azért kitartással még mindig a legjobb kedvvel. — A svábhegy nyárilakók vizezt az Eötvös-villában gyűlnek össze minden második szombaton. Mult szombaton is jelen voltak: Tottis Emma, Gyulai Aranka (Gyulai Pál leánya), Horváth Árpád egyetemi tanár leányával, Wahrmann Renée (Wahrmann Mór leánya), Smidt Ilona, Okolicsányi Margit s Anna, Szarvasy Margit, Egan nővérek, Reschné, Discher Hormin és Irén, Egger Viktorin, Hirschler Julesa, Schlesinger Mariska s Viktorin, Benes nővérek, Kanitz Irma, Walter Margit s Jolán stb.) — Kulán a kisedővő javára tartottak szép vigalmat, s ümegen az építendő helybeli kórházra rendeznek egyet.

*(Fürdő krónika.) Teplitzben Vilmos császár igen jól érzi magát. Polgárok őrzik, a tiszteletére buzavirágot hord mindenki. Ott van Victoria badeni nagyherczegnő, a velők jöttek: Goltz gróf császári főszárnysegéd lovassági tábornok, Steinäcker báró altábornagy és főszárnysegéd, dr. Lauer udvari főorvos, Gemmingen báró badeni udvari marshall, Perponcher gróf és Lehdorff tábornokok, Vinterfeld és Lindequist császári királyi szárnysegédek, Bork udvari tanácsos a császár levelező titkára, Kosszki udvari tanácsos, udvari államtitkár stb. összesen 84 személy. Lakása a Clary-főlo ugynevezett „Herrenhaus.“ Ugyanott fürdik, a hol atyja III-dik Frigyes, és X. Károly franczia exkirály. Holtfeuert, a Nobilinget elfogott berlini vendéglőst, már az indóházban üdvözölte, és sirva ölelte át. — Szliáson az Anna-bálnak minden este vidám folytatása van. Tánczos ugyan kevés van, de ezen is segített a leleményesség. Ugy rendezik a négyeseket, hogy minden tánczosra két tánczosné jut s ezi oly ügyességgel rendezi Szepessy Géza, mintha a páratlan párokból álló tánczot már előre betanulták volna valamennyien. Részt vettek benne: Balassa kisasszonyok, Liptény Margit, Janicsáry Alexandrin, Szilvay Hermin és Anna, Kenéz kisasszonyok Turkevéről, dr. Hasensfeldné és sógornője, Szabó Rikhardné, Vulcanu Józsefné, dr. Schimmer Ernőné, Mayerffy Viola, dr. Papp Samuné, Hauser Károlyné, Deutsch Károlyné, Kudricz Gizella Szegedről, Patay kisasszony Debreczenből stb. — Uj-Tátra fűredn mult hó 23-dikáig 1016-ra ment az idei ven-

dégek száma; sok a főrangú, úgy mint báró Miske Imre fehérmegyei alispán fiával, báró Kotz Prágából, báró Kotzné született Auersperg hercegnő, gróf Forgách Kálmánné és báró Fischer Ilka Nagy-Szalánczról, báró Jósika János altábornagy Lembergől, gróf Zichy Rezső családotól a gróf Zichy Adalbert tábornok Enyiczkeről; vannak külföldiek is, köztük Sullow Adolf hannoverai gazdasz, Stanley odesszai angol konzul, Seydewitz drezdai hadnagy. — Tarsán, Vas megye kies női fürdőjében, múlt vasárnap volt az Anna-bál. Az Anna-bálra azonban érkezett annyi szombathelyi ifju, hogy vagy husz pár tánczolta a négyest. A női társaság díszes volt. Megemlítendők Nagy Jenőné, Somogyi Miklósné, Gaár Frigyesné, Tulok Emilia, Bertalanffy Emma, Mezey Berta, Gassnerné Győrből, Eötvös báróné Tóth-Keresztúrról, Bécsi Stefánia Budapestről, Nagy Gizella Pozsonyból, a Bráza nővérek Füzesről, Sommer Kamilla stb. Színházi szünidejét itt tölté Márkus Emilia kisasszony is a fővárosból. — A 3-dik Margitszigeti tánczestélyen a tánczokban részt vettek: Fellegi Viktorné, Handtel Károlyné, Küry Oszkárné, Russóné, Apezi Polyak Miklósné, dr. Luxné, dr. Farkas Emilné urhölgyek; továbbá a Farkas, Tipula, Walzl, Skriván, Voigt és Hölle nővérek; Gerenday Ilonka, Balázsovich Gizi, Gyurkovits Matild, Török Ilonka, Harlekovits Bella (Palánkáról), Hensler Jolán, Rizzi Irma, Zeilinger Berta, Eipeltauer Ernesztin, Némethy Karolin, Winter Emilia kisasszony. A nézők nagy számában ott láttuk a többi közt Kovács Kálmánné és Némethy Károlyné urhölgyeket, az olasz konzult szép szöke nejével, több konzulátusi hivatalnokot, néhány magasrangú katonatisztet fiatalabb társaikkal, kik a tánczokban mindvégig élénk részt vettek. — A császárfürdő bevétele bérletből az idén mintegy 60,000 forint lesz. — Szilácson múlt hó 25-dikéig ezernél több vendég volt, Balaton-Füreden 27-dikéig 1346. Előpatakon 6—700-an időznek. — Kissingenben Bismarck herceg igen elvonult életet él, s csupán a nevezetesebb személyekkel érintkezik.

*(Egy művész nő koszorú.) Feklyné-Munkácsy Flóra asszony egyetlen egyet sem vitt el azon számos és gyönyörű koszorú közül, a miket vendégazereplése alatt Nagyváradon kapott. Van a Rhédeykert melletti temetőben egy igénytelen sirhalom, egyszerű megkopott fejfával, mely Török Béninek, a művész nő nevelőatyjának ott hamvadó porait jelzi. Munkácsy Flóra valamint ezelőtt rendszeren, úgy mostan is e fejfára kötözte fel minden koszorúját.

*(Rákosit kirabolták.) A népszínház igazgatóságára úgy látszik, rákaptak a csirkefogók. Nem rég törtek be Csépreghy tikkár lakására, ma reggel pedig magát az igazgató rákos-palotai lakását szerencsétlenül látogatásukkal, — természetesen mikor sejtették, hogy senkit sem találnak otthon, s az időt csakugyan ügyesen megválasztották és gazdálkodtak kényökre. Összepakoltak minden ruhaneműt s egyéb kénytelen levő s könnyen csemelhető tárgyat. A tetteseket nyomozzák.

*(Török kávéház.) Sztoczek Károly hazánkba, ki a keletet utazza jelenleg be, Kairóból ezeket írja: Él itt Kairóban egy Csóthy Katicza nevű kalocsai nő, kinek már 9 éve elsőrangú sörcsarnoka van, s jól megazedte magát. Van azonban egy baja: a honvágy. Ez haza üzi őt. A jövő tavaszra Budapestre jó, s itt nagyszerű kávéházat fog berendezni. Épen török mintára. Kibérel egy kertet, közepére kioskot építtet, a padlón s falakon perzsa szőnyegek lesznek, a butorzatot amyrnai és damaskusi selyemazüvettel vonja be; valódi keleti kényelem és pompa vár a kávécsarnok s a kerti sátorok vendé-

geire. Nubiai férfi s női szerencsének szolgálatját majd a mokka-kávét, serbotet, latatakiát, nargyilt, haasist stb. Majd megváltik.

*(A csodafiút.) az ötödféléves Frankl Mórt e napokban sokan nőtték; ezt meg is érdemli. Mint atyja mondja: írni, olvasni nem tud, a számokat sem ismeri. Annál csodálatosabb. Kérdezi valaki tőle: „87 éves vagyok, naponként 82 krt kötöttem, mennyit adtam hát ki mindössze? A szép kis gyermek egy darabig töri a fejét, s kimondja: 2,603,910 krt, s aztán egyet nevet. „Az én lányom — kérde egy mama — 9 éves, 15 napos, vajjon hány órát és percet élt már? „Nem sokára megtudja a fiutól, hogy 79,200 órát vagyis 47,520,000 percet. Ritkán hibázza el számításait.

*(Hasánk s külföld.) Boszniából szomorú hír érkezett. Egy völgyesorosban bosnyák fölkelők körül vették a hetedik huszárezred egy századát s közülök hetvenet megöltek. Paczóna hadnagy ulól két lovat lőttek ki, de maga szerencsésen megmenekült. Az elesettek között van gróf Chorinsky Frigyes főhadnagy a 7-dik huszárezredből. Ime tehát, benne vagyunk az öldöklő háboruban, s épen a török ellen. Isten ővd meg mi magyar hazánkat s fiainkat. — A párisi magyar csárda még mindig azaporítja habérainkat a világkiállítás; cigányaink pedig egészen büszkék már a „messieurs artistes“ czimzésre. Mint cigányaink, ép úgy kitüntek fényképészeink is; Budapestről Kozmata (csak is ő?), Sopronból Ruprecht, Zamboni és Ravasz, Pozsonyból Kozica. Háttha még a sok árny- és fényképirót küldtük volna fel! — Kállay Bénit ismét emlegetik boszniai kormányzónak. — A müncheni festészeti akadémia következő magyar ifjúnak adott kitüntető érme: Gyárfás Jenő, Radicz Ottó, Peske Geyza, Vágó Pál. — A mi Rákóczy indulónkra az angol trónörökös azt mondta: „l'est terrifiant et magique.“ („Rettenő és bűvös.“) — Blaskovics Ernő „Kincsem“ nevű paripája legközelebb az angol lovakat győzte le a goodwoodi gyepen, s ezuttal 15,000 frankos díjat, számos fogadáat is nyert. E hó 18-dikán ezen lovainkra a külföld figyelmét annyira felhívó versenyteri tünemény, Francziországban lép ki a sikra. — Egy külföldi nagylelkű ember Jágócsi Péterffy kormánybiztosnak hazai iparunk emelésére 10,000 frtot adott át. — Bertha Sándort a finnek felkérték világtárlati hangversenyeik rendezésére. — Párisban az egészségügyi kongresszus alelnöke Gross Lajos hazánkba.

*(Vegyesek.) Fővárosi polgárok jótékonyági ünnepélyt terveznek a tartalékos családok javára. — Krupp-ágyukat koboztak el az oszt. államn. indóházában. — Gr. Andrássy Gyula külügyér családjával együtt Svájcba utazott. — Dr. Jedlik Ányos agg egyetemi tanár nyugdíjba lépett. — Az „Egyetértés“ két levelet hozott Kossuthtól, az egyikben a pártokról általában szól, a másikban a függetlenségi párt elveinek kivihetőségét bizonyítja. — Dr. Henzelein a n Imre most már rendes mű-tanárrá neveztetett ki az egyetemen. — A sugáruton gróf Desseffy urilaka rövid időn elkészül, s megkezdik a Karpeles-főle 3 emeletes ház építését is. — Az állatkert egyik gepárdja, a mekkai sejk ajándéka, megdöglött.

*(Halálosások.) Krausz Lajosné, született Tasfler Etelka asszony múlt vasárnap elhunyt. — Raabe Károly, pozsonyi evangélikus lelkész is, 74 éves korában. — Buschmann Klára asszony, Benedek Sándorné, 31 éves korában. — Dr. Bangha Istvánné, Nyitrán. — Brillmayer Máté királyi tanácsos, pozsonyi kerületi postaigazgató, 62 éves ko-

rában. — Gottlieb Ferencz, 68 éves korában Nagyváradon. — Danielis Sándor, 22 éves korában, Nyiregyházán. Frohner János, a Széchenyi téri ismeretes „Frohner-hotel” a bécsi „Imperial” tulajdonosának fia, 25 éves korában, szélhűtésben. — Czuppon György, 91 éves korában, Irsán. — Béke hamvaikra!

„(Zongora tanításra) ajánlkozik egy fiatal hölgy, a ki alaposan érti a zenét, és a kiről bővebb utasítást ad szerkesztőségünk, nem különben tudunk egy jóra való uri, gyermek nélküli családot is, a hol vidéki gyermekeket fogadnának el ellátásra és tanulmányaik lelkismeretes ellenőrzésére.

„(Hibaigazítás.) György Aladárné urhölgy lapunkban multkor közölt életrajzában hibásan írtuk, hogy atyja meghalt; él, a furtai háza kedves gyűlhelye maig is szerető családjának. György Aladárné anyja is a Békécsi, és nem Békási családból származott.

Irodalom és művészet.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, újabban megjelentek: Kis nemzeti muzeum. 42. 43. füzet. Atya és a fiu a tizenkilencedik században. Irta Legouvé Ernest a francia akadémia tagja. Fordította Feleki József. Első kötet: Gyermekek- és serdülő-kor. Második kötet: Ifjú kor. Ára a két kötetnek. 1 frt. — Történelmi könyvtár. A magyar népnek és ifjuságnak ajánlva. Czimképpel. 53—59. füzet. Egy-egyenek ára 40 kr. — Tartalmuk: 53. füzet: Lykurgos és Solon, vagy két törvényhozó az ó-korból. Irta dr. Lázár Gyula. 54. füzet: Gusztáv Adolf, egy hős a trónon. Irta dr. Lázár Gyula. 55. füzet: III. Napoleon. Irta Vértessy Arnold. 56. füzet: II. Katalin csárna élete. Irta dr. Lázár Gyula. 57. füzet: Jeanne d'Arc az orleansi szűz története. Irta dr. Lázár Gyula. 58. füzet: Deák Ferencz élete. Irta Áldor Imre. 59. füzet: 1848—49-diki szabadságharc története. Irta Áldor Imre.

Russia, az orosz birodalom ismertetése. Makenzie Wallace kitűnő angol író ily című munkáját fordította le újabban politikai életünk egy rég nyugalomba vonult veteránja: Szentkirályi Móricz.

A természettudományi társulat népszerű előadásainak 12-dik füzeté jelent meg éppen most. Címe: „Pethő Gyula: A kagylókról és a gyöngyökről.” A 12 ivnyi kis monografia 42 ábrával van ellátva, s ára 1 frt.

„A közimunka tanítása a népiskolában.” Irta Szabó Endre, a rimaszombati ipari iskola igazgatója. Ily című füzet 2-dik kiadása jelent meg.

Érdekes irodalmi hírekkel is szolgálunk. Angyal János urtól Aigner Danto „Isteni színjátékának” fordítására adott ki megrendelő ívet. Az eredeti terzina alakban fordította le, s rimék nélkül, mint Philaretos (János szász király,) s lesz hozzá commentár is. Gróf Széchenyi Antal, Szász Károly és Greguss Ágost e nagy fontosságú vállalatról elismeréssel nyilatkoztak.

Gróf Széchenyi Antalnak a Kisfaludi-társaságban felolvasott Shakespeare-tanulmányát a „Budapesti Szemle” után jó német fordításban közli a bécsi „Neue Freie Presse.”

Rotschild, a bécsi ház fejének öcsese, „Vroni” más lapok szerint „Brossi” című, pikáns tárgyú novellát adott ki. Roszul nem lesz írva, mert — hír szerint — saját adatait neves német író dolgozta fel.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház: zárva.

Nepszínház. Szombaton, augusztus 3. Kornevilli harangok. — Vasárnap, augusztus 4. Veres hajó. Hétfőn, augusztus 5. A zsidó. — Kedden, augusztus 6. Kapitány kisasszony. — Szerdán, augusztus 7. A toloncz. — Csütörtökön, augusztus 8. Kornevilli harangok. — Pénteken, augusztus 9. A szép juhász. (Először.)

(r. e.) A nemzeti színházról e pillanatban még mindig nem írhatunk mást, mint többé kevésbé érdekes színházi híreket. Kapui zárva vannak, s egy kis résen át a színpadig még nem igen hatolhat tekintetünk. A nézőtérrel tudjuk, hogy igen sok újítást... szenvedtünk; mert az, hogy a támlászekék sorai egygyel szaporodtak, igen gyanus kilátás az úgy is szűk zártszékek közönségére nézve.

Operai rendező még nincsen. Káldy Gyula ur — a mint tudjuk — ahogy sem találja előnyösnek az oly állást, melyen érdemeket ugyan szerezhetni, de a mely eddigi jövedelmeit nem kárpótolja, s csak is két éves szerződéssel járna. Tulajdonképen igaza van. Emlegetik Kobler Ferencz hannoverai zenészt, a ki — úgy írják — „rokonszenvez a magyar nemzettel” és „egy kis sé becsél magyarul is.” Nos, bizonyos tekintetben ez is reform a nemzeti színpad német-világot jelentő zenei deszkáin. Különben — hír szerint — képzett zenész, és szakavatott rendező. Ajánlják Erkel Elek urat is, a ki nemcsak kis sé tud magyarul, és igazán rokonszenvez a magyar nemzettel s karmester Rákossi ur alatt.

A drámának is vannak szándékai. Igazgatója, Paulai Ede ur ugyanis azt tapasztalta, hogy a repertoire eddig „A nagyzás hőbortja”, „A járvány” és más ily remek bécsi művek adásával se működött eléggé közre a nemzeti önérték emelésére s így ezentúl történeti tárgyú drámák is fognak elővetetni; Szigligeti „Mátyás fia”, „Rákóczi”, Jókai Mór „Dózsa György”, „Szigetvári vértanúk” című drámái, s Dobsa, Brankovics és mások is kikerestetnek a könyvtár lomtárából.

Basch baritonista e hó 11-diki és 13-diki szerepléséről Nelusko („Afrikai nő”), és Wolfram („Tannhäuser”) szerepében, Doppler „Ilkájáról” (új átdolgozás), e hó 20-dikán, s Parodi Paulai által fordított, 21-dikén színrekerülő „Legyőzött Róma” című verses tragédiájáról közelébb részletesen írunk.

A népszínház szerződött tagjai már együtt vannak, s nyugosznak babérakon, bár nem pihennek, mert a „Sztrogoff” — ki jelenleg Bukarestbe készül, — és „Columbus”, e két utazó által váltig kifárasztott műsor egyre élénkül. 16-dikán látjuk már Soldosnét is a „Tündérlak”-ban, s pénteken új darab is volt: „A szép juhász”, Tamásival és Szigligetivel.

Szigligetiné még szeptember végeig marad Budapesten, s szerepelni fog az új „Niniche” (vagy Rákossi ur szerint írva „Ninis”) című operetben, aztán megy. Kísérje isten és Szigligeti ur.

Pikáns hír, hogy Puke ur, a népszínház karmestere, fellépett Mohácsra... képviselőnek. Tény ugyan, hogy politikai életünk zavaros hangversenyében van szüksége karmesterre és tény, hogy van egy szép dal, mely szerint már „több is veszett Mohácsnál”; tény az is, hogy a Puke ur nevére igen jól

assonál a „puca” szó, de tény az is, hogy a vargák mindég megjárták, ha tovább mentek . . . a kaptafánál.

Örlei Flóra — kit először mi hoztunk szóba — egy év múlva, tanulmányai bevégezése után, szerződik a népszínházhoz. Pótolni fogja Szigligetintét.

Vidéki színházainkról is valamit.

A szegedi színházat is javítják, változtatják; a téli idényben ismét Aradi Gerő lesz az igazgatója.

Munkácsan jelenleg a Kuthy Béla színtársulata működik; föllépett vele egyezér Szathmáryné asszony a „Tolenczban.”

Nagyváradról jóval több hirt kaptunk. A Debreczeni színtársulat három hó alatt kiérdemelte az ottani művelt közönség tetézését. Sok új darabot adott elő, s oly erővel működött, minők Lovász és neje, Szathmáry, Mándoki, s első sorban Gyenes a drámánál, Kocsis Irma, Mándokiné, Scholaster és Travers az operában; ott volt még Törökné, Zöldiné s a Foltényi pár. Vendégazerepeltek e három hó alatt Felekiné, Kurzweil Janka és Örlei Flóra, kik mindnyájan meg lehettek elégedve a közönség pártfogásával.

Divattudósítás.

A régebbi időben nyáron nem foglalkoztak más öltözékekkel, mint a könnyű ruhákkal, de mai nap az másképp van. Most a nyári idény alatt is sok munkát ad a szőr- és egyéb kelmékről való ruha készítés, kivált miután a selyem ruhák nyáron át is csak úgy viseltetnek, mint télen, csak azon különbséggel, hogy a téli selyem ruhák nehezebb kelmékből készülnek, mint a nyáriak. Így a fellelő mindig divatos kelme, sőt még az atlaci rabat sem tesszik most félre őszig, mint régebben. Hisz mai nap három, négyféle szövethől is állítanak össze egy-egy öltözetet, és azért nagyon jó hasznát lehet venni nem csak a nehezebb selyemszöveteknek, hanem az új brochirozott, főt-selyem szöveteknek is, a melyek segítségével valóban eredeti öltözetek állíthatóknak össze, a melyeknél a phantáziának és az izlésnek tág tere nyílik kimutatni helyes voltát. Ime, rendelkezésünkre vannak a himzett écharpók, tarka mellénykék, a más szövethől való kötőalakú tűnikék-ek, szűcs bordúrek, két-színű szalagok, kicsipkédott rüchek minden kigondolható stínekben stb., és a nagy feladat sikeres megoldása csak az izlés dolga, hogyan vagyunk képesek a sokféle anyagból és színből egy összhangzó, szép egészet teremteni, mely a szép nőt — mint mondják — bájosná, a nem szépet pedig csinosná teszi. Ha ezen „műalkotás” sikerül, úgy a műszóval elve, a szép nő egy fényes pillangóhoz hasonlít, míg ha ezen kellek hiányoznak, úgy — a legszívesebben szólva — a tará-barbárság nevetségessé válik. Ezt izléssel kikérnünk, semmi tekintetben tulságba nem esni, feladata a jó izléssel bíró hölgyeknek.

A mousselin de laine-fele szőrkelme jelenleg nagyon kedvelt szövet ruhákra, kivált crème-színben, világoskékben, zöldben stb., és olyan esős, buvós napokon, a melyeken a könnyű zephir, onttist, barégo stb. ruhák könnyedek volna, igen jól pótolják azokat. A szoknyák alja rendszeren csak egy plisse fodorral díszítetnek, a hosszú tűniké-et pedig két oldalt szokos most visszahajtani, a mint azt körülbelül a mosonóknál látjuk, a miért is a szoknyát a la lavasse-nek is nevezik. E kihajtása a felső szoknyának rendszeren a szövethöz illő színes selyemmel van bélelve, úgy hogy olyanoknak látszik a két része a szoknyának, mintha az egész szoknya ezzel a más színnel volna bélelve. A felső szoknya hátresze is fel van buzva. A ránczos derekat és a hozzá való széles öveket fiatal hölgyek mindinkább kedvelik, és úgy látszik, hogy még az őszi idényben is kedvelt divat fog maradni ez ujítás, mely kivált fiatal, karcsú alakoknak igen jól illik.

Mai divatképünk magyarázata:

Az első alak: abszinte színtű popelin-imperialból való kimenő ruhát mutat be, ugyan azon minőségű, csak sötétebb színű szövethől alkalmazva ren a fodrokat, passepoil-okat, valamint a szoknya hátulsó díszét és az ujjakra a csukrokat. E ruha ára 60 frt és Alter és Kiss urak udvari szállítók divatüzletéből való. A világos szalmakalap abszinte-színű talatával és rózsaszínű virággal van díszítve, ára 10 frt.

A második alakon pedig világoskék czérna vászonból készült ruha látható, két crème-színű écharpó-alaku bandesával, valamint széles csipkével díszítve. E ruha ára 55 frt, és az előbb említett divatteremből való, a hol a legnagyobb választékban kaphatók nyári ruhák nem csak könnyű, mosható szövethől, hanem szőr- és selyemkelmekből is. Ha t. előfizetőink közül bárki is megfizetel megbízásával, és ruhát akar hozatni magának, kérünk egy jól illő derék beküldését, az előhossza, valamint az ár meghatározását is, mi örömmel járunk el a megbízásban.

Sakkrejtvény.

Radér Vinczénétől.

1. dugás szerint megfejtendő.

az	rek.	pa-	az	ab-	nem	rá-	azt...
a	meg	én	me-	tak	a	rán-	én
sok-	vált	ne-	nem	Oh	gok.	Art	vi-
ja	tud	én	S ki-	ked.	szól-	mit	dim-
lott	szor	mond-	mért	Mért	rok;	gyek,	tud-
nem	A	rek.	ja-	ni.	nem	nak,	nyá-
be-	ho-	szél-	be-	az	ta-	nak	völ-
ni	Mért	a	A	be-	gyek,	ja,	Szent

Megfejtési határidő: szeptember hó 4-dike.

A f. é. 28-dik számban közölt rejtvény értelme:

Azé a menyország, a ki megteremti.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalussy Károlyné, Hidassy Pakay Ida, Steiner Sarolta, Korenagh Sark Hermin, Éhen Gizella, Jávör Anna, Bohus Gyuláné, Póterdi Pap Erzsébet Hosszu Elekes Matild, Mednyánszky Margit és Erzsé, Zebe Janka, ifj. Liebnér Józsefné, Lukács Györgyné, Pajor Lenke, Kurz Mária, Pap Józsefné, Huszár Emilia, Krakkay Mari, Szalay Juliska, Fényes Matild, Fodor Nina és Leonóra, Nagy Lászlóné, Takács Margit, Kövér Janka, Szitankovay Mariska, Furmann Olga, Fáy Matild, Kovács Károlyné, Soós Anna, Jávör Ferencné, Szentmiklósy Ida, Szentpétery Izabella, Molnár Tinka, Kiss Lenke, Köcs Nagy Judit, Erdélyi Jolan és Anna, Huber Ilka, Mátyás Zsófia, Csibulka Lilla, Fialka Irén, Farkas Jánosné, Ujhelyi Lúcia, Csorba Nina, Szilágyi Viktorin, Németh Károlyné, Detrich Olga, Hosszai Gabriella, Nagy Szidónia, Fülöp Margit, Dely Ottilia, Mátyás Janka és Gizella, Burján Irma, Klimó Zsuzsika, Boronkay Eleonóra, Berzeuyni Matild, Komlósy Irma, Gál Erzsébet.

T a r t a l o m.

Margit asszony házi szörei, Véka L.-tól. — Tul a tengerről . . . Kompolthy Tivadartól. — A barátságáról. — Az áldozat, Bara-tól. — Az utcai porról. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Irodalom és művészet. — Színházak. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvény-sejtők neve.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfelek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felolós szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

32-dik szám.

Augusztus 11-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzium-térut 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Honapi és heti naptár		K. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
							szombat	nyugati
							szombat	szombat
Aug.	11	Vasárnap	F 9 B. assz. elh.	F 8 Tiborc	30 A 8 Szilás	12	4 51	7 18
	12	Hétfő	Klára szüz	Klára, Hil.	31 Endocimus	13	4 52	7 16
	13	Kedd	Hippol., Ipoly	Ipoly	1 Aug. I. a t. b. k.	14 Lea	4 53	7 15
	14	Szerda	Ózseb, Athana.	Ózseb. Neszte	2 Maxent. István	15 Tuba, Őrn.	4 54	7 13
	15	Csütörtök	Nagy. Bold. assz.	Nagy. Bold. assz.	3 Izák	16 Libussa	4 55	7 11
	16	Péntek	Rókus püspök	Jácintka	4 Aristar. 7 vért.	17	4 57	7 10
	17	Szombat	Liberat apát.	Bertrám	5 Eusignius	18 Sab. Reah	4 58	7 9

Vidéki tárcza.

Vidéki választási mozgalmak. Mint a fővárosban, oly élénkek voltak a képviselő választás mozgalmak vidéken is. Többnyire a kormánypárt lesz, bár oly erőket veszített, minők Jókai Mór, Bánó József és mások; Tisza Kálmán, tehát a tábor vezére, Debreczenben bukott, a hol ő mint külviniista egyházfő (a mint csufolták „pápa”), mint vagyonos főúr, s valaha istenített politikai kapacitás, egyaránt biztos volt győzelméről. Az ellenzék, kivált a szélső, szaporodik, így a habaréknak csufolt egyesült ellenzék is, mely a „párt nélküli” jelölteket magának számítja. Eddig mintegy 100 kormánypárti, mintegy 60 egyesült ellenzéki, s mintegy 40 függetlenégi párti van megválasztva. Debreczenben Simonyi Ernő mellett a más két független párti Helfi és báró Baldócsi is megválasztattak, Tisza Simonyi ellenében 73 szóval elég tetszést kisebbségben maradt. Megválasztattak már Rónay István, Ugron Ákos, Radvánszky Béla, gróf Teleki Domokos, Kármán Lajos, Baross Gábor, Szontagh Pál, Márkus István, Seberényi Gusztáv, gróf Forgách Antal, gróf Szapáry Gyula, Vécsey Tamás, Tanárky Gedeon, Hantz Gyula, Ordódi Pál stb. kormánypártiak; Irányi Dániel, Madarász József, Bakay Nándor, Hazai Ernő, Mocsári Lajos stb. függetlenek; Pulasky Ágost, gróf Apponyi Albert, Istóczy Győző, Molnár Antal stb. egyesült ellenzékiek; dr. Polit Mihály nemzetiségi, és még igen sokan, kiket jövőre sorolunk elő.

Az ó-gyallai csillagda látogatói között idáig a következő nevekkal találkozunk: dr. Haynald Lajos kalocsai érsek, dr. Kruesz Krysostom pannonhalmi főpát, Fehér Ipoly igazgató, Weisz Ödön, a bécsi csillagda igazgatója, Palisa János a polai csillagda igazgatója, dr. Schenzl Guido, dr. Szabó József, dr. Stoeck József, dr. Lengyel Béla, dr. Wartha Vincze, dr. Kreuner József, dr. Gruber Lajos, dr. Schulhof Lipót, dr. Holeischek János, dr. Pantotschek László, dr. Falb Rudolf, dr. Hoitay Pál; Heller Ágost, Schüller Alajos, Nagy Dezső, Horváth Ignác műgytemi tanárok, Szalay László táviratigazgató, Kurländer Ignác meteorolog, Győry Vilmos, Perczel Mór tábornok, Nagy Károly altábornagy, Cvet Sándor orosz-oroszági magánzó, Mathey-Guenet Ernő gróci magánzó és csillagász, Paczka Ferencz festő s legutóbb: herczeg Odescalchi Arthur.

Külömfélék.

„A pápának nincs pénze.” XIII. Leo pápa e napokban azon szomorú felfedezést tette, hogy pápaságnak mézes hitei elmúltak és az egyház kormányzási gondjaihoz hozzájá-

rul még az is, hogy nincs elegendő pénz a pápaság méltóságának megőrzésére. E gondokat főleg az okozta, hogy a péterfillérek mainapág nem folynak oly bőven, mint IX. Pius idejében. Különösen Franciaország és az Egyesült-Államokból oly kevés pénz érkezik, hogy XIII. Leo egészen kétségbe van esve a közöny miatt. A pápa egész reményét az őszzel oda érkező zarándokok tárczáiba helyezi. Ez alkalommal ezüst érmekeket készített, melyek ki fognak osztatni a zarándokok közt — megfelelő péterfillérek fejében. Természetesen, a beteg és agg IX. Pius nagyobb részvétet gerjesztett.

„Rousseau egy hangjegymásolatát” birja Szarvady, Párisban lakó hazánkfia. Hanslick Eduárd, a „Neue Freie Presse” kitűnő zeneírója látta nála nemrég. „A hangjegyfűzet valami régi zeneszerző elavult munkája, de megaranyozták czimlapja e szavai: „Copié par J. J. Rousseau.” Kétségkívül nincs rá több példa, hogy egy zenedarab a másoló neve által nyer érdekességet és nagy becsét.

„I. Napoleon szíve, és kalapja.” Szivéről a „Voltaire” című párisi hírlap a következő érdekes adatot beszél el: Napoleon behalzsamozásáról: A behalzsamozás előtti estén a Szent Ilona szigetén, a császár szíve egy fazékba volt elteve. Egyszerre csak elkiáltja magát Marchand és Carawell angol orvos ajtaján dörömböl: „Gentleman, nagy szerencsétlenség történt!” A szerencsétlenség abból állott, hogy Napoleon szívet felfalták a patkányok, melyekkel a sziget telve volt. Lehetetlen volt ezen bajt a világ előtt bevallani. Carawell végre azt mondá: „Egy ürü szívet kell szerezni!” Némi tévovázás után Marchand haza rohant, egy ürüt levágott és a még meleg szívet hozta el. Ez azon szív, melyet a behalzsamozás után a hullá mellüregébe helyeztek, mely 1840 óta a rokkantak palotájában nyugszik. Kalapját pedig, melynek valódiságja okmányilag van bizonyítva, ép most vette meg árverésen Dumas Armand festő 175 frankért.

„Külföldi egyesek.” Nobilinget öngyilkossági kísérletet miatt vasra verték. — Berlinben a békekötés pontjait azombaton cserélték ki; a szultán is aláírta. — Franchi hibernok. pápai államtitkár, meghalt 69 éves korában. — Webb kapitány, ki 2 év előtt átuszott Franciaországból Angliába, ez évben ismét hasonlót tervezett, de a rossz idő meggátolta. — Albani Emma híres énekesnő kedden vezette oltárhoz Gye londoni igazgató. — A kongresszus Angliának 8600 font sterlingjébe került; Cypruss szigete csak megéri! — A „Figaro” híre szerint az élelem szállítókat 7.000.000 forinttal vesztegették meg. — Rokitsansky özvegye 5000 forintot, férje teljes fizetését kapja nyugdíjul. — A peres

sah őszszel 12 fiut küld Bécába tanulni. — Chicagóban férjese nők „Gyere haza” klubbot alakítottak. — Izabella exkirályi ékszerei 3¹/₂ frankon keltek el. — A párisi kiállításán a svéd és norvég daltársasága igen tetszett.

Megbízások tára.

Ujra fölkérem azon tisztelt előfizetőimet, a kik az előfizetési díjat még eddig be nem küldték, sziveskedjenek azt most már beküldeni, egyuttal köszönetet mondva azoknak, a kik mult heti fölkérésemre máris megtették. Nagy szíveséget tettek nekem ezzel.

Emilia.

K. Monoetorra S. B. urnőnek: Reményilem, hogy eltaláltam izlését.

F. Hegyesre M. G. urhölgynek: Az említett tárgyak mind legjobb minőségben Vétesz Sándor (Kristóftér) udvari illatazer kereskedésében kaphatók.

Nagyváradra Sz. F. M. urnőnek: 16 méterre okvetlenül szüksége van.

Aradra F. R. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Mindszentre Cs. M. urhölgynek: Lakása: Nádor-utca 10. sz.

Ságra B. G. urnőnek: Posta fordultával megküldtem. Ugy-e bár azt értette volt?

Pozsonyba P. O. urhölgynek: Még gyönyörűen szép Margitazigetünket sem merném orvos beleegyezése nélkül ajánlani, habár ugyan ezen betegség ellen sokan használják kitűnő gyógyvizét.

Orsovára B. K. urnőnek: Köszönettel vettem.

Losoncra M. P. urhölgynek: A legszivesebben, csak egy kis szabad időre tehessenek szert.

Kolozsvárra M. M. urhölgynek: Eltalálta, a boldogok álmát aluszsza a — papirkosárban.

Dabronyra G. I. urhölgynek: Szíves türelmét még egy pár hétre igénybe kell vennem, akkor bizonyosan.

Sátoristya P. M. urhölgynek: El van küldve.

N. Szőlőssre Sz. I. urnőnek: Nagyon sajnálom a levél eltűnését, itt csak annyit, hogy okvetetlenül még ez ősz folytán.

Pápára D. G. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Egyház-Gellére B. Sz. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Mehadiára Sz. J. urhölgynek: Magánlevélben beszéltem el az esetet.

Nagy-Szebenbe N. V. A. urnőnek: Kérem előfizetési fölhívásunk figyelmes áttekintését.

Badenba D. M. urnőnek: Három vagy négy hétig még? Kérek felvilágosítást.

Előfizetési fölhívás

a

„CSALÁDI KÖR”

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvomatú arczképek.

A mellett jelen félévben tizenkét kötet jeles regényt kapnak hölgyeink minden kü-lön díj nélkül, csupán csak a csomagolási díjat vaszem érte 20—20 krt félévanként; összesen tizenkét kötet után 40 krt.

Uj előfizetőinknek továbbá következő régibb regényekkel azonnal szolgálunk:

A kereskedelmi tanácsos házában, Marlittól 3 kötet.

Mit tegyünk? Bernysevskytől 3 „

Fülöp szerelme, Feuillet-től 1 „

Vinetta, Verneritől 3 „

A gavalérok, regény, Csengey Gusztávtól 2 „

Összesen tehát 24 kötet, kötetenként csak tíz kr-ával, összesen 240 kr.

Nincs a világon lap, mely e részben csak megközelítene is lapunkat, és bizonyára ezen körülménynek is köszönhetem a művelt közönség pártolását. A sok nemes irányu könyv a legnemesebb élvezet, a legnemesebb mulatság, a mi jóra, szépre serkent.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Könyvmellékleket azonban csak azon t. előfizetőknak adhatunk, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapunknak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévanként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

Ugyancsak uj előfizetőink megrendelhetik továbbá következő régibb műlapjainkat, u. m. „A nagymama kis foglya,” „Ifjabb írónk és művészeink arczképcsarnoka,” (két műlap) „József főherczeg családi holdagsága,” „A kis torkos,” „Az anyai szeretet,” „Két anya” és „Gyermekek temetkezése,” — darabját 40 kron.

 T. gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfizető után 12 kötet érdekes regénynyel kedveskedünk.

Egyuttal felhívom t. előfizetőimet, hogy bármi megrendelni valójuk volna Budapestről, csak forduljanak hozzám, én a legszivesebben és azonnal intézom el megbízásaikat.

Budapest, junius hóban 1877.

Emilia,

a „Családi Kör” felelős szerkesztője.

VI. ker. Ó-utca 21 dik sz., 2-dik emelet.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. köszönveg jutányos áron, díszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értéke-ebb magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja díszes külsejök, mely alkalmassá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszere szolgáljanak, valamint tartósságuk és olcsóságuk, s a leggyorsabb kötés árba kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni évfolyamaihoz is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva el látott bekötési díszablak egy egész évfolyamhoz készíthető melynek alakját az ill. látható rajz mutatja 1 forint 60 kreért kapható tetsző szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számukhoz is színórral készíthető különbözően ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szíves megrendeléseket kérem levelező lap útján eszközölni, a cím név és lakás világos megjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök úgy szintén a vidékre is.

A németországi gyógyászati Egységszolgálatok által megvizsgált, és kitűnő alkalmazhatósága végett a magyar cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúsz (Rheuma), izmaggatás, mell-, gerincfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), láb-, köszvény stb. ellen. Egy csomag 1 forint 3, kettő 2 forint 10 kr.

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valsmennyi létező jobb szerekről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, gennyedések és dagasztások ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódián Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyártárában, király-utca 7. sz. — Debreczenben: Rothschild ur gyártárában. — Szombathelyen: Pillich Ferenc ur gyártárában. — Mohácsban: Jazovics Károly. — Kézdivásárhely: Wolf gyártól. — Pécsen: Zsolnay. — Szegeden: Weiglein György, Kovács gyász. — Temesváron: Kraul. — Aradon: Prinner gyász. — Nagyváradon: Molnár gyász. — Szekes-Fehervár: Dieballe. Gyönyörűen: Vozary gyász. — Branno: Fabik gyász. Szigetvárott: Ehrenfeld W. — Miskolc: Ujházy gyász. — Pozsony: Söltz. — Kassan: Kewig Ede és fia gyártárában.

Tek. Török József

gyógyszerész urnak Budapest, király-utca 7-ik szám.

Az emberiség elleni vétket követnék el, ha hallgatnék arról, miként nóm szabadulását borzasztó fájdalmaitól karjaiban egyedül csak az öntől vett köszvényvászonnak köszönheti. Mit szegény nóm szenvedett, leírni nem lehet; éjjel nappal szünet nélkül tartó jajgatás engem áthatós szánalomra gerjesztvén. én is betegeskedtem. Kegyed, tiszteletreméltó emberbarát, kéresemre szíveskedett a kívánt vászont tüstént megküldeni, és én azt június 14-én meg is kaptam. A fájdalmak még az nap engedtek, és — hála az égnek! — 16-án már nyoma sem volt. Isten áldja meg önt ez legbensőbb hálám kifejezése, mert úmnál sem fürdők, sem orvosi szerek nem használtak, Vegye ezennel köszönetemet s lelkiismeretesen fogok törekedni e gyógyszert közmegismertetésre juttatni.

Gyoma, 1873. július hóban.

Hübscher Bernát és Julia.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ”

Koronaherceg (url)-utca 1. szám alatt Párizsi háza Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol* és *francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok* és *toilette szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem említett *péperszereket*.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Ez negyvedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félreveszt
20 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Dancsika
21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetési díj:
Egy negyzet hárszorosított sorozat
5 kr.

33. SZ.
Aug. 18-dikán.
1878.

**Havonkénti színezett
dívatképpel.**
minden színezett ábrával.
Kivétel
tizenkét képet hárszorosított
képpel.

A könyvek megkötése egész
évi járatai kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Margit asszony hálszerel.

(Dessély)

Véka L-től.

(Végo.)

— Felülmúlja az emberi erőt, mit édes néném tölem követel, — mentegetődzék Mariska. — Ne vegye zokon őszinteségemet; de azt hiszem, hogy eszményi lényről szólott és nem a föld szülöttéről.

— Megnevezem-e őt? — kérde gyorsan a kisse életében Margit asszony. — Ismered te is, és ha megnevezem, bizonyítani fogod, hogy nem túloztam, de látni is fogod, hogy ama nő sem angyal. Van azon is ócsárolni való. A kifogástalan, a páratlanul derék nő nem nevelt a hazának, az emberiségnek magához hasonló és méltó utódot. Megnyirbáltatva engedte tenyészni jó férjének éppen legkevésbé dicséretes tulajdonságait, az ingerlékenységet és túlságos érzékenységet, leánya szívében. A derék nő gyengéd, de gyengo anyja vala.

Mariska megremezt és Margit asszony nyakába borult.

— Kérem, nénike, — esengett, kérem, ne nevezze meg a ma z angyalt! Nem versenyezhetnék én úgy sem vele. Adjon inkább nekem, a gyarló asszonynak tanácsot!

— Még most is tanácsra szorulsz? — kérde gyengéden Margit asszony a tapadóan hozzá simuló fiatal nőt. — Sajnálalak, gyermekem, ha igaz volna. Mert nincs több alkalmas házi szerem. Elfogyott készletem.

— Csak azt az egyet mondja meg, édes nénikém, — rimánkodott a kis menyecske, — mit tegyek először.

— Azt hiszem, — felelő Margit asszony, — az iránt nem lehet kételyed. Meg kell engesztelnod megbántott férjedet. Önként következik aztán a többi. Hívjad segítségül az említett leányka három özövétségesét: az ész józanságát, a kedély vidámságát és a szív jóságát. Jobb tanácsot ezeknél senki sem adhat. Ha ők nem bírnak utba igazítani, úgy én még kevésbé tehetem.

Mariska felugrott a lóczáról és ajkaihoz vonta Margit asszony kezét.

— Köszönöm, édes nénikém, házi szereit. Nem rajtam fog mulni, ha nem segítenek bajomon!

És bucsuzó nélkül iramodott ki a kis menyecske Margit asszony udvarából, és meg sem állt, míg haza nem ért.

Először is csendesen odahúzódott az iroda ablaka elé.

A függöny le volt bocsátva, de nem fődte el teljesen az ablakot; maradt kis hézag, melyen át Mariska a szobába kandikálhatott.

Szegény Gábor! Irónszála előtt ült, nagy busan és elhagyottan. Hosszu száru pipából füstölt keservesen és két pialogó gyertyaszál világítása mellett sűrű betűket karmolt az előtte fekvő papírra. Hangulata nem igen lehetett rózsás, mert indulatos karmozdulatokkal mártogatta tollát az öblös tinta-tartóba és időnkint bosszusan ságieskálta sarjadzó bajuszát.

Mariska egyet bólintott fejével Gábor felé, mintha néma üdvözlésben kívánta volna részesíteni sokáig elhanyagolt férjét, s aztán nesztelen ugrásokkal szaladt, egyenesen az átellenes épületnek udvarra nyíló konyhájába.

A tűzhelyet hidegnek találta. A vén Ágnes és Julcsa között, úgy látszott, helyreállott a béke. Közös egyetértésben rágódtak a Bodritól és Bundástól irigylet végzetes kúcasül- tön, közös tálból szedegetve mohón annak ma már megvetés- ben is rézesült izmait.

Mariska nem háborgatta a falatozókat.

Egyet gondolva, eszébe jutott, hogy bucsuzáskor a jó mama dusan ellátta gyermekeit erősítő utravalóval, és hogy mind ama jónak elfogyasztására eddig nem jutott a sok min-

denféle más fontosabb végzendő által nagyon is igénybe vett időből.

Berohant ennek folytán a hálószobába és — magához ke-
ritve kötését is a varrónasztalkáról, — levette a fogasról az élesztár
kulcsát.

Besietett a kamrába és — senkit sem hívva segítségül —
tulajdon szép kezeivel megrakott egy karkosarat izletes sódar-
ral, felszeletelt kolbászfélével, fohér cipóval, csemegével és
néhány tányérral. Nem feledkezett meg egy üveg borról és két
pohárról sem.

A megrakott kosarat karjára fűzte és szép csendesen —
kopogtatva az ajtón — beállított az irodába.

Nem szólott egy szót sem, még jó estét sem mondott,
hogy a buzgó író tőle zavarja; hanem letette kosarát az író-
asztaltól távol a földre és buzgón rakosgatta tányérjait, po-
harait, az üveg bort, a sódart, cipót, csemegét az ott álló üres
asztalra.

Gábor úgy tett, mintha mit sem látna. Folytatta elszán-
tan az írást. Pislogott ugyan összecsiptetett szempillái alól kis
nejére. De a világért sem nyitotta volna ki száját üdvözlő
szóra. Ha neje — a bűnöse — nem szól: miért tenné ő?

A kis menyecske bevégezte a rakogatást és most leült
nagy alázatosan az íróasztal és ajtó közötti szűk téren elhelye-
zett zsámolyra. Elővette övéből a kötést és szintén munkához
fogott.

Gábor még sűrűbb füstfellegeket eregetett hosszú száru
pipájából, mintha csak áthathatlan ködbe kívánna rejtőzni,
hogy ekkép a munka erejét zsebbasztó csáb hatása elől mene-
küljön.

Perczegett a toll a papíron; összehangzatosan zörögtek a
fürgén mozgatott kötések.

Igy tartott a néma jelenet! míg végre Gábor oda bi-
gyeszté nevét a hosszú irkafirka alá, a nedves betűket megpo-
rozta és széthányt írásait összcsevedgetve, csomagba fűzte.

Ekkor Gábor kivette szájából a hosszú szárut és meg-
fordult, félig a kis menyecske felé. Meg nem állhatta tovább,
hogy legalább egyet ne szóljon. Ennyit a békétűrősen
várakozó szegény asszony csak megérdemelt!

— Mit jelentsen ez? — kérde Gábor, tőle telhető hideg
közönynyel.

— Azt, hogy nagyon éhes vagyok, — felelé pi-
rulva és nagy alázattal a kis menyecske.

— Ejnye, lelkem, bizony én is; farkassal mérközhet-
ném; — válaszolá Gábor és félre lökte a pipát s lesodorta a
csomagokat az íróasztalról.

A menyecske már hozta a tányérokat, poharakat, ételt és
italt, s oda helyezte mind Gábor elé az íróasztalra.

— Isteni gondolat! — ujongott Gábor a máris töltögette
poharakba a bort. — Egészségedért, kis angyalom! koccint-
sunk!

Csengtek a poharak és Gábor felhajtotta a magáét utolsó
cseppig.

És most következett a lakoma.

Minő lakoma!

Mariska a legizletesebb falatokat férje tányérjára tolta.
De — a jó isten tudja, miképen történt? — ezeknek legnagyobb
része Gábor villájáról Mariska szájába jutott. Nagy erőlkö-
désbe került ez eleinte szegény Gábornak. Measzire kellett
nyújtania karját. Azonban csakhamar megszánta a kis me-
nyecske. Mindközelebb huzódott férjéhez s egyszerre csak

azon vette észre magát, hogy már nem léphet közelebb, mert
— férje ölében ül.

Volt nevetés és csevegés!

Kinek juthatott volna most eszébe a bogaras alispán, a
hajmeresztő késedelem, a szerencsétlen kácsasült a a — per-
patvar? El voltak temetve örökre! —

Mindennek vége szakad, minnek kezdete van. Fialat háza-
saink estebédje is véget ért, nagy sokára.

— Nem kísérel el, Gábor, a kertbe? — kérde a me-
nyecske, midőn férjével az irodát elhagyni készült. — Jól es-
nék, ha kissé kijárhathnám magamat. Egész nap a szobá-
ban tespedtem. És oly szép az est!

— Hogyis ne kísérellek? — válaszolá Gábor. — Elki-
sérlek én, angyalom, a világ végeig! Nem tágitok nyomodról!

Ugy tettek, mint mondák. Nem sokára csikorgott tal-
paik alatt a homok, mely a kertnek főutját fűdte.

A csillagok ezrei kándian lesték a késő sétában gyönyör-
ködőket.

Egyszerre megállott a kis menyecske.

— Gábor, te! Mondani szeretnék valamit!

— Hallom a szép szót!

— Ma, úgy emlékezem, homályosan összezörrentünk kissé.
Csunya dolog az, nagyon. Nem fogadnók meg, hogy első
összezörrenésünk lesz az utolsó is?

Gábor fontoskodó képet vágott.

— Hm, lelkem, — válaszolá nyámogva, — bizony nem
tudom én, tegyük-e? Mert hát — látnod — nagyon édes a ki-
békülés!

Mariska végig horzsolta két kezével az utat szegélyező
bokroknak összefogott ágait és a tenyereire ragadt harmat-
cseppeket Gábor szeme közé repíté.

Gábor visszahökkent.

— Fogj el! — kiáltá pajzánul a menyecske és fű-
gén gyors futásnak eredett.

Gábor nyomban utána!

Volt kacagás, vicceség, kurjongatás, sikojtás!

Boldog gyermekek!

A menyecske hol erre, hol arra fordult, és cselt és lest
vetett, itt is, amott is, hogy az üldöző elől meneküljön.

Végre mégis elkapta Gábor. Talán a menyecske maga
sem ohajtott más véget. Ki tudná?

Csókjaival büntette Gábor a csalját, felkapta karjaira
a huzakodót és beszaladt könnyű torhéval a házba, nem
ügyelve sem rimánkodására, sem tiltakozására, sem csipkedésre.

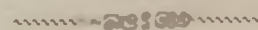
A csillagoknak ott fenn az égen igen megtetszett a ját-
szi jelenet. Szerették is volna ismétlését megérni még ez este.
De hiába leskelődtek. A ház ajtaja nem nyílt meg többé s ki-
váncsiságuk kielégítetlen maradt.

A csillagoknál okosabbat cselekedett a jelenet másik
szemtanuja, — a rézkakas.

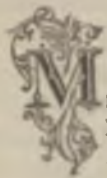
Ez nem leskelődött. Szundított Kátyufalva csucos tor-
nyán és álmodozott.

Álmodozott arról, mily szép volna az élet, ha
minden falunak, minden városnak meg volna a maga Margit
asszonya, — és mennyivel szebb még, ha virradatkor
az emberiség szebbik felének mindannyi nagy és apró egyé-
nében Margit asszony lelkületének vonásaira ismerhetne!

— Bohó kakas! Nehéz volna akkor meghalnunk!

Margit dalaiból.

Somló Sándortól.

I.

Időn az alkony
Lassan kibontja
Homályos, szürke fátyolát,
Oh látogasd meg
Az én világot
Ezt a szegényes kis szobát!

Oh látogasd meg
E kis világnak
Halvány, busongó gyermekét,
Hisz őt te egykor
Nagyon szeretted
És mégis — mégis feledéd!

II.

Leszállt az éjjel
S én csak virrasztok
Nem alhatom, nem alhatom —
És mintha jönnél
Fehér ruhában
És megsimítnád homlokom!

És mintha szólnál
Halban . . . remegve
Sugnád fülembe, hogy szeretsz —
Hogy mindörökké
Enyém maradsz már,
És többé soha sem feledsz!

Bosznia és Hercegovina.

Nagy fontosságú történeti esemény folyik le napjainkban; monarchiák a berlini kongresszus határozata folytán megszállja Boszniát és Hercegovinát. Hogy e területi nagybodás üdvös vagy káros-e ránk nézve, vagy hogy e megszállás már a berlini kongresszus előtt évekkel el volt határozva: annak vitatása a politikai lapok körébe tartozik, de úgy hisszük, hogy némi szolgálatot teszünk t. olvasóinknak, ha e két tartomány történetét és helyrajzi viszonyait rövid vázlatban mi is bemutatjuk.

Bosznia és Hercegovina északnyugati tartományai a Balkán félszigetnek s a történelem folyamában majd együtt, majd külön válva szerepeltek. Hercegovina az ó-korban egy része volt a régi Illyriának és a császárok örömeit ékesíték városokkal és pompás épületekkel. A középkorban Santo Saba hercegség nevet viselt (Saba vértanu után) és eleinte Horvátországhoz tartozott; 1326-ban egyesült Boszniával, 1466-ban pedig II. Mohammed szultántól meghódított. A 17. század végső éveiben Cattaro jelentékeny városa velencei birtokká lett, törökországi része pedig Bosznia egyik szandákjává (közigazgatási kerületévé) Hersek név alatt. És így szerepel mind e mai napig.

Bosznia története sokkal érdekesebb és fontosabb. Az ó-korban Nagy-Illyria egy része volt és emberemlékezet óta szlávok lakták. A góth és avar harezok után részben Szerbiához, részben Horvátországhoz csatoltatott, azonban Svatopluk visszaállította, mint saját tartományát. A 12. században Magyarországhoz tartozott és tudjuk, hogy Kálmán Ráma királyának nevezte magát. A 15. században tértek a keresztény hitre és ettől kezdődik a viszálykodás a görög és római papság közt. Tomasevics István volt utolsó királya, mert alatta török kézbe

jutott a tartomány. Ekkor azonban, a 15. század végén, magyar hadsereg is megszállotta és Mátyás király nevezett is ki számára bánt, de a porta küzdött főhatósági jogáért és Mohács e kérdést is megoldotta. Törökország megszállotta Bosznia várait, az egész tartományt birtokába vette, és uralmát a karlovitzi békekötés is elismerte fölötté, 1699-ben. A mult században már kezdtek orosz rokonazenveteket táplálni és ép úgy, mint előbb Ausztriában látták megszabadítójukat, most az oroszban véltek rokonra és szövetségesre találni. Tudjuk, hogy ez ábránd már mennyi vérbe került Európának. Megkezdte a vérontást mindjárt II. Mahamed, ki leverve a bosnyákokat, 30,000 férfit vitt el közülök hadseregébe, 200,000-et áttelepített Kis-Ázsiába és az egész tartományt elnyomta. Később felszabadította, vallásszabadságukat visszaadta és számukra helytartót nevezett ki. Így éltek 1849-ig, mikor a muszka izgatás hozzájuk is elhatott, fegyvert ragadtak, de Omer pasa leverte őket. Tudjuk, hogy még azóta sem éltek mindig békében, mert 1875-ben Hercegovina volt a legelső lázadó. Most már a mi tartományaink és pedig, mint látjuk, nem először, és nem szívesen.

Térjünk át a tartomány földrajzi viszonyaira. Mindkét tartomány hegyekben igen gazdag; annyira beággazzák a Dinari alpok, a Vitorga, Koprilnitza-Planina stb. hegylánczok, hogy e tekintetben méltán viseli az illyr Schvájcz nevet. E mellett azonban vannak ott nagy kiterjedésű, igen termékeny síkságok is, és a mi nagy előnyére válik, mind hegyei, mind síkságai vizben igen bővelkednek, úgy, hogy minden folyót, patakot, forrásvizet összevéve, körülbelül 8000-et számlálhatunk. És ez már egymagában elég megegyeztetni azt a nagyon elterjedt hitét Bosznia egészségtelen állapotáról. Legjelentékenyebb folyói: a Boszna és Nareuta. Tő kevés van és jelentéktelen. A légmérséklet csak Hercegovina egy részében déli hőségű, míg a szorosabb értelemben vett Boszniában a havasok miatt sokkal enyhébb. Általában Bosznia már vízben való gazdagsága és természeti szépségei miatt egyike lehetne a legvirágzóbb tartományoknak. De a nép bizony meglehetősen elhanyagolta. A legesebb termékeny völgyek pusztán állanak és lakatlanok. A földmívelést igen hanyagul űzik, pedig a föld mindennemű gabona- és gyümölcstermelésre alkalmas. Bor, dohány (magyaros dolgok) szintén jó terem. Az állatországból zergék, őzek, nyulak mellett nem hiányzanak farkasok, medvék, hiuzok sem. Némely tartománya igen gazdag ásványokban; arany, ezüst, réz, higany, vas található bányáiban. Iparuk azonban nagyon alanti fokozat áll és alig terjed túl a vas előállításán és földolgozásán. Kereskedelmüket pedig nyomasztólag sújtja a monopolium, magas vámok és jó utak hiánya.

A lakosság a délszláv törzs illyr ágához tartozik, ezeken kívül vannak zsidók, cigányok és birtoktalan idegenek, végre nagy számmal arabok. A zsidók csak a tartomány némely helyein mernek lakni; a cigányok mohamedánok, de a templomokba nem mernek járni. A nyelv a bosnyák, szerb és az illyr beszédmodok közt lehangzatosabb. Vallásra kereszténynek, mohamedánok, és zsidók; az előbbieket pedig görög- és római katolikusok, és nagy meghasonlásban élnek egymással. A közoktatás szánandóan el van hanyagolva, úgy, hogy egyik felekezeti iskolában sem terjed túl az írás és olvasáson. Viselkedésük nagyon különböző. Kedvencz színük a vörös, különösen a törököknél; aztán a kék. A keresztény nők hosszú fonadékokban viselik hajukat, sezzel fejükön. Ingük elől övig nyitott; alsó ruhájuk többnyire nagyon redős és sötétkék, dusan redőzött. Náluk több szabadságot élveznek a török nők, mint bármely más muzlim

tartományban. A férfiak ruházata szintén nagyon redős; álluk kopaszra van nyírva. Épületeik gyöngék és egyszerűek; fényűzés csak a templomok és kutakban van. A város rendesen három részből áll: vár (grad), a tulajdonképeni város (varos) és a külváros (mahala vagy palanka). A bosnyákok a török uralom alatt is megtartották elköléseiket és szokásukat, milyenek: nagy vendégszeretet, családis élet, bátorság és harci kedv, szigorú vallásosság, törhetlen barátság, de egyszerűmind engesztelhetlen gyűlölet az ellenség iránt és véres boszuállás. Táplálékuk: tej, hagyma, sajt; kinek kenyere van az már gazdag. Népdalokban, mesékben és talányokban nagyon gazdagok, annyiban hasonlítanak hozzánk új testvéreink. Politikai tekintetben két vezérségre oszlanak; a vezérek igen korlátlan hatalmuak, csak halálos ítéleteket tartoznak a porta elé terjesztetni. Az adót a spahik szedik be s megjegyezhetjük, hogy általában nincsenek oly elviselhetlen adókkal nyomva, mint azt terjesztetni szeretik. Különben láthatjuk ezekből, hogy Boszniától nem csak egy hibás nézet van forgalomban. Nem oly egészségtelen, nem oly terméketlen, mint a közhit tartja. Kétségtelen, hogy ha az angol Cyprus szigetével hasonlítjuk össze: nem sok okunk van örülni Boszniának. De sokkal szomorubb, hogy diplomatainknak oly siralmasan kellett csalódnai; békés megszállással kecségtették a nemzetet, s most véres gyűlöléggel vannak irántunk, a melynek végét ki tudná megjósolni. Bosznia zavargó története különben is azt engedi sejtetni, hogy Magyarországgal aligha nem az történt, a mit a közmondás így fejez ki: a más lábából a magáéba vette a tűskét. Sz—k.

A z á l d o z a t.

(Olvasó beszéde.)

Sara-tól.

Folytatás.)

Mit mondjak a vőlegényről? Őszintén szólva, nem igen kelvemre való, s meggyőződtem, hogy a kocsi pusztán udvariasságból mondta szépnek; sem nagy, sem kicsiny, sem szép, sem rut, sem kövér, sem sovány; sudár szőke bajusza volt, nyitott kék szeméből ziláltság tűnt elő, melyet a bágyadtság és unalom bizonyos neme árnyékol be, s mely tekintet némelyeknek különösen megszokta nyerni tetszését. Arczából meglátzott, hogy főéletelvei közé tartozott a kulandhajhászat, került legyen az bármily áldozatába. Főhajhászatát azonban a folytonos mitsem jelentő mosoly és az unalmas ásitozás képezték. E két dolog mellett minden egyéb figyelemre méltó tulajdon nála csak pillanatnyira mutatkozott; azontúl az egész férfi nem volt egyéb, mint a megtestesült fényes semmiég! Nem is említve, hogy eme tulajdonait már első tekintetre észrevettem; később mindinkább meggyőződtem véleményem helyességéről. A mi társalgási modorát illeti, olyan volt, mint sok másoké az életben; messze állott attól, hogy szellemi legyen, a közönségesig pedig nem egészen sülyedt le, s mint ifjainknál legtöbbször, úgy nála is a Rottschild milliói képezték álmának ezeregy-éjszakáját. E rut ábránd kiszorította helyéből az önzetlen szerelmet és dicsőséget, mely egykor isteni mámorba ragadta a duliás ifjúság magasztos lelkét. De mit tegyünk? Az ifjúnak ábrándozni kell!

Ezután Gertrudet, e hulló virágot bámultam; szíveim fájdalmasan szorult el. Vajjon mikép szerethette meg e ragyogó semmit? Pedig, hogy vőlegényét csakugyan szerette, alig szenvedett kétséget; hisz ő nem tartozott ama leányok közé, kik

csak azért mennek férjhez, hogy konty alá kerüljenek, vagy pedig, hogy a gazdag férj révén szerepkör jusson nekik a társadalomban. Szegény Gertrude, — gondolám magamban, — mennyire felette áll környezetének! S mi sokszor látunk ily ellentéteket a családi életben. Valamint meglep bennünket, hogy néha egynémely növény-nem között egészen más fajhoz tartozó virágot látunk díszíteni, ép oly feltűnő, midőn némely családban a barnák közt egy szőkére, s viszont a szőkék közt egy barnára akadunk; vagy a mi meglepőbbben hat reánk, midőn az erény mellett sötétedik a bűn, s a bűn oldalán látjuk ragyogni az erényt. S sokszor hiába igyekszünk megfejteni, mimódon kerültek együvé az ily feltűnő ellentétek? Így tanakodtam magamban Gertrude felől, ki úgy tűnt fel előttem környezetével, mint valami áldott jó lélek a könyelmű gondatlanság közepette.

Néhány nap múlt el, s miután a beteg leány legtöbbször övének körében volt, ritkán nyílt alkalmam vele társalogni. Ugy vettem azonban észre, hogy a szokottnál sem vigabb, sem pedig egészségesebb nem volt, s azalatt egyszerűmind időt vettem magamnak Gertrudet illetőleg különféle dolgokról elmélkedni. Clelia feltűnőleg többször látszott törődni szórakozásaival, kedvteléseivel, s midőn reggelenként mondhatni kaczer öltözetével, fején fehér tollal díszített kis kerek kalapjával a szabadba távozott, megelégedett azzal, hogy könnyeden megcsókolta nővérét, közönyös hangon tudakozódva egészsége felől, aztán, mint a tarka pillangó, vígan s gondtalanul repül, szórakozási után, ki a viruló természet ölébe.

— Isten veled, Cleliám — suttogá halkán nővére, — mulass jól, én helyettem is. — Ezután halk sohajjal dőlt vissza puha párnái közé. Clelia valóban úgy tett: mulatott vígan, gondtalanul. Abban az időben nagyon szokásban voltak a kirándulások, majd az árnyas erdőkbe, majd a hegyek ormaira, majd a szomszéd falukra rándult ki egy-egy vidám társaság; Cleliának egyről sem volt szabad elmaradnia. Nevetni, tréfát űzni, kaczerkodni volt az ő eleme. Részt vett mindenben s a gyakori meghívások közül egyet sem utasított vissza; a mi pedig a dologban különösnek tűnt fel, Gertrude vőlegénye legtöbbször Cleliával tartott; kibuvóul szolgált neki az a körülmény, hogy a jegyeseknek nem illik magukban maradni egyedül. Az anyának pedig a mily mérvben kötelessége beteg leányára gondot viselni, ép annyira, vagy még inkább, kellett örködni az egészséges Clelia fölött! Ez kedvencze is lévén, könnyen uralkodhatott is rajta, s így gyakran megtörtént, hogy Gertrude egyedül maradt a Mademoisellel.

Ha néha az egész család betegje közelében töltö az időt, a legbizarrabb kép tárult fel előttünk. Gertrude bágyadtan hajta hátra halvány fejét karszékekben s csodálatosan szép szőke hajának egy része kigyózdó fürtökben takarta hófehér nyakát. Időközönként meg-megvillant szemeinek bágyadt tekintete, mire aggodalmasan pillantott maga elé. Mellette ült Clelia szüntelen pillogó szemével, melyek mint a villám jártak ide-oda, s csak ritkán voltak némileg nyugodt állapotban. Másik oldalán Gusztáv foglalt helyet, ki alig intézett néhány szót jegyeséhez, hanem többször jövendőbeli sógornőjének bohóságain a tréfáin kaczagott jóízűen; később pedig egymás hajának megecizálásával ingerkedtek, vögre felugorva csintalanul üzték, zavarták egymást köröskörül a szobában, miből aztán hangos kacaj s éktelen zivaj keletkezett. Az öreg grófnő ezalatt, — mint valami napon sütkérező anyamacska, mely a kis cicizák czivódásában leli kedvét — mosolygott a zajos jó-

kedven; a szegény Gertrudének pedig nem maradt egyéb hátra, mint fülét bedugva, szépen könyörögni csendességért, s egy kis nyugalomért. Ezt ők mulattatásnak nevezték, melylyel a beteg unalmas perczeit kell elüzni. Tetszett-e neki az ily multság, vagy nem, azt senkinek sem jutott eszébe tőle megkérdeni. Az ehhez hasonló jelenetek mindannyiszor ismétlődtek, valahányszor Gusztáv és Clelia kénytelenek voltak idejüket otthon tölteni.

Az ily együttlét alatt vettem észre egyet-mást, a mi előttem igen különösnek tűnt fel. A ragyogni vágyó Clelia a helyett hogy édesanyjának utasításai vagy nővérének tanácsai szerint öltözött volna, mindig csak Gusztáv izlése szerint választotta öltözkését. Ha netán a fiatal embernek ma megtetszett Clelia hajdise s kifogást emelt a rajta levő ruha szabása vagy színe ellen, számíthatott rá, hogy másodnap is így fog fészülködni, a ruha helyett meg azonnal tetszetőséget ölt magára, amabban pedig már másnap a komorna büszkélkedett.

Azonfelül, ha a makacs Clelia, anyjától kapott jogos szemrehányás után, durezza arcot mutatott, Gusztáv pedig hazaérkezve látta a hófehér arcz bánatos kifejezését, azonnal szigorúan számon kérte e körülmény okát; természetesen Clelia részére állott, s úgy találta, hogy a grófnő igazságtalan és kegyetlen volt a szegény gyermek iránt, sőt utóbb annyira ment, hogy valóságos bűnnek tartotta, ennyire megrikatni azt a kedves teremtet.

Igaz, hogy az ily dolgok első tekintetre alig vehetők számba, de ha csekély rossznak nem iparkodunk elejét venni, összehalmozódik, utóbb vésses vulkánokat képez, és kitörő lávája sok esetben romlást, pusztulást, sőt halált is okozhat. Ez alattomoság mélyen sérté bensőmet, s komolyan aggódtam a szegény Gertrude sorsa iránt, kinek sorvasztó betegsége napról napra nagyobb mérvet látszott ölteni.

Elérkezett a falu védszentjének ünnepe, melynek évfordulóját mind a városokban, mind a falvakban ünnepélyes szertartásokkal, és multságokkal ünnepli a nép. Az uri házaknál is ilyenkor tánczvigalmakat rendeznek, hol néha napokig mulat az ifjuság. A rigalomban a falu valamennyi idegen vendége is részt vett, Strenner grófnő is családjával együtt megjelent, mert a szépet játszani vágyó Clelia a világ minden kincseért se mulasztott volna el egy alkalmat sem, hol magát fitogathatta, ha mindjárt a legazere nyebb falusi mulatságról volt is szó. Gertrude nem csekély megerőltetéssel, jegyesének karjára támaszkodva, ezuttal szintén megjelent a társaságban. A két nővér megjelenése az egész terem figyelmét magára vona, s habár némelyek az eleven és üde arczu Cleliának ítelték is oda a szépség koszoruját, a leges-legnagyobb része mégis a halvány és bánatos arczu Gertrudét találta bájosabbnak. Ez utóbbi természetesen nem vett részt a tánczban, miután az orvos őt minden fáradalmas testmozgástól szigorúan eltiltotta. Gusztáv, jegyese mellé telepedve, kezdetben épen semmi kedvet sem mutatott a tánczhoz, de később már nem volt ereje ellentállni a kísértésnek.

— És ön? Nem tánczol? — szólott hozzá Clelia, midőn a keringő alatt közelébe ért, mire Gusztáv azonnal felkérte őt egy két fordulóra. A mint egyszer a tánczolóok közé vegyült, alig nézett többé jegyese tájára. Jókedvű volt, tánczolt egész üdött este, s legtöbbször Gertrude nővérével.

Ez alkalommal még többet vehettem észre. Az a szerfelett való bizalmaskodás, gyanús simulékonyság, a feltűnő színjáték és kézazorítások mindinkább megerősítették titkos gyanumot, s gyűszös kimenetelt jósoltam magamban e visszatetsző ma-

gaviseletnek. Szégyen, gyalázat! Nevezze az ember akár kacérkodásnak, vagy bűnös szeszélynek, annyi bizonyos volt, hogy Gusztáv meghajlott Cleliának csábos magaviselete előtt, s e szivtelenségük által kezét fogva siettették a jó gyermek, a legnemesebb testvér s a hűn szerető jegyes gyászos hervadását, mely őt kegyetlenül dobja oda a meg nem érdemlett halál martalékául. S mindez egy balga és elvakított anya szeméimel nem látnám, alig adnék hitelt e keserű ébredésnek! És ez a Clelia, ki képes volt ily dolgokra vetemedni beteg nővérével szemben, minő nevet érdemel?

A balga leány tán nem volt annyira tudatában bűnös könnyelműségének; de Gusztávnak, a huszonöt éves férfinak birnia kellett annyi tapasztalattal és erővel, hogy útját állja Clelia vakon rohanó könnyelműségének. Lehet, hogy őt is a könnyelműség vezette s így öntudatlanul lett jegyesének kizójává. Való, hogy sok fásult sziv találkozik a nagyvilágban; de az ilyen csaknem hihetetlennek látszik! És a dőre anya, ki gondolatával ismeretlen világban járt, légvárakat épített, megáldva egy hatalmas adag jóhiszeműséggel, mindebből mit se látott, mit se hallott. Rőzsés színben látta a világot, mindent jónak, kedvesnek talált, mindenek felett dicsőíté jövődöbeli vejét, leányait, különösen pedig Cleliát! Szerettem volna fülébe kiáltani:

— Ébredj, te örült! Nem látod, mint ölik meg szemed láttára tulajdon véreidet, leányodat? Ismerd meg gyilkosait is; ők azok, Clelia és Gusztáv!

S ők ezalatt vigan forogtak, tánczoltak, ugyanazon hévvel, melylyel kezdetben. Midőn mellettem haladtak el, láttam szemekben az áruló mosolyt; a borzalom egy nemével szemlélttem őket, s úgy tetszett, mintha félig nyitott sir fölött lejtene nek el. Vajjon a szegény Gertrude látja-e mindezt? Van-e minderről tudomása? Izgatott és megindult lélekkel készültem ezt tőle megkérdeni; de alig hogy feléje fordultam, szemeknek tekintetében meggletem a választ. A szokottnál sápadtabb volt, oldalt dőlve, fejét szomszédnőjének vállaira támasztá; mert e nélkül eszméletlenül rogyott volna a földre...

— Ő mindent tud! — suttogtam magamban.

Clelia és Gusztáv még mindig tánczoltak, s midőn észre vették, hogy többen egy pontra gyülekeznek, ők is elősiettek, megtudni: mi történt? Ott Gertrudet ájult állapotban találták, azután a csodálat és fájdalom kifejezésével sűrűgtek-forogtak áldozatuk körül. Ezalatt a teremben rajnátkozó hangon kutatták a dolog okát, s végre is abban állapodtak meg, hogy rosszlétét a fojtott lég, a szokatlan éjjelezés idézte elő, s ha itt-ott még egyéb okokat is emlegettek, azokról csak suttogva beszéltek. E közbejött balesetnek különben nem voltak semmi komolyabb következményei, sőt Strenner grófnőnek az ünnep utáni napra ezélba vett ideiglenes elutazását sem gátolta meg.

A sok látogatás épen nem volt előnyére Gertrude egészségi állapotának, sőt az napról napra szemlátomást rosszabb fordulatot vett; mind a mellett nem sokáig késtem tervezett látogatásommal. A beteget pamlagára dőlve találtam; nagy gyengeségről panaszkodott s a Mademoiselle szerint már több éjén át nem aludt. Szemei feltűnően bágyadtak és vörösek voltak, kedélyét pedig még soha sem találtam oly lehangolt állapotban, mint ez alkalommal. Midőn vele egyedül maradtam, őszintén nyilvánítam érdeklődésemot és aggodalmamat jövődö sorsa iránt.

Vannak körülmények, midőn egy szivből eredő szóra megeregednek könnyeink, és a legtitkolódzóbb lény is akarata el-

lenére kitarja előttünk bensejét. Gertrude vállamra borult s zokogva rebegé:

— Oh, én nagyon, nagyon szerencsétlen vagyok!

A beteg lelki állapota mélyen megindított, s igyekeztem némileg megnyugtanni; de ő fuldokolva folytatá:

— Kérem önt, hagyjon sirni, engedjen szabad folyást könnyeimnek; könyörgök önnek. Meglátja, ez jól fog nekem tenni. Enyhülni fogok!

Valóban, alig hogy kisírta magát, némileg nyugodtabb hangon folytatá:

— Az isten szerelméért, bocsásson meg nekem! De látja, nem tudom, mi bajom. Szokatlan gyengeség vett erőt egész valómon. Nem tudom, miért, egyedül ön az, ki belém bizalmat képes önteni. A Mademoiselle előtt, bármily jó szívű is, soha sem beszélhettem őszintén, soha sem sirhattam ki magamat kedvem szerint.

Gyöngéden szoritám meg kezét, s mondtam:

— Felesleges, hogy előttem beszéljen; én mindent látok, mindent tudok.

— És mi az ön tanácsa?

— Ajtót mutatni az ily jegyesnek! — volt első gondolatom, de igyekeztem tartózkodó lenni. Hogy is lehetne erélyes eszközket tanácsolni egy testileg-lelkileg megtört teremtésnek? Nem tartoznám-e én is azok közé, kik őt egy lépéssel ismét közelebb vonják sirjához? Erről tehát szó sem lehetett. Igyekeztem más fordulatot adni gondolataimnak:

— Nagyon kényes dolognak tartom az ily körülmények között tanácsokat adni. Várja be, míg egészsége jobbra fordul s akkor határozzon...

— Lemondani, nemde? Szakitani? — mondta halálápadtan. — Jó ideje, hogy gondolkodom e fölött, de másrészt inkább a gondviselésre akarom bízni. Miért szomorítsam meg az embereket, különösen pedig anyámat?

— Az embereket megszorítani?! ... Ez mitsem tenne! — szakitám meg önkénytelenül.

— Oh, az én nővérem, daczára tizenhét éves korának, még gyermek, ő maga sem tudja, mit cselekszik; gyermekies könnyelműségében nem ügyel sommiro. Gusztáv pedig, bár tagadja, mióta beteges vagyok, meghidegült irántam, nem szeret többé. Clelia élenksége mulattatja s vonzerővel bír rá. Ez nagyon természetese, bár nekem végtelen fájdalmat okoz!

Igy nyilatkozott ez anyagi teremtés nővérenek megfoghatatlan magaviseletéről s jegyesének méltatlan eljárásáról!

— Sok ideje annak, hogy kegyed észre vette e változást?

— Mióta az orvosok tanácsára Olaszországba jöttünk. Midőn e körülményt először észrevettem, nyíltan kérdém tőle hidegségének okát, s tán akaratom ellenére adtam okot a nehezítésre? Ő biztosított, hogy az egész dolog csak képzelődés, s hogy ő még mindig az én régi Gusztávom. Látározlag megnyugodtam s az egész dolgot lehangolt kedélyállapotomnak tulajdonítám, mely — a mint észre vettem — unalmára van az embereknek. Szóval Gusztáv, ki gyakran unatkozott körömben, több szórakozást talált nővérem folytonos derűtségében, gyermekies tréfáiban, s így lassan fejlődött ki köztük ama kölcsönös bizalom, melynek ön is tanuja volt, s a mely Flórenczben létük alkalmával már megvolt, itt pedig szerfölött erősödött.

— És édesanyja mit sem szól ehhez?

— Oh, az én anyám a legjobb anya, ki mindkettőnket végtelenül szeret; ő Clelia szemével nézi a világot... A mit pedig ő tesz, az ellen nincs kifogása.

— És a Mademoiselle? Ha másként nem, legalább az illem szempontjából róhatná meg növendékét.

— Oh, szegény Mademoiselle! Ha tudná ön, mily keveset nyom ő a latban a mi házuknál! Ha néha valamely illem-ellenes dolog miatt küssé megdorgálta, édesanyám mindig Cleliának adott igazat. Az ő kötelessége tehát nem csupán a grófnő akaratát, de mindenek fölött a Cleliát teljesíteni.

— Értem már, nevelődjőknek fontos megbízása csak látszólagos, s a hol akaratának érvényre emeléséről van szó, ott megszűnik hatásköre. De ön, kedvesem, miért nem tárja ki szívét édesanyja előtt, kihez leányának mindenek felett első kötelessége bizalommal viseltetnie?

Gertrude mélyen elpirult, s kissé zavartan felelte:

— Említettem már előtte valamit, de megjegyzéscimmet gyermekies, s minden komoly alapot nélkülöző féltékenységnak keresztelte... azután újra tettem lépéseket, és sokat küzdöttem... végre is minden kísérletem hajótörést szenvedett, idegenkedést szült, mindenféle zavart idézett elő, és sok kellemetlenségnek volt okozója. Midőn orvosaim tanácsára légváltoztatás miatt a vidékre indultam, azon remény táplált, hogy elutazásom után, elmaradván házunktól, elenyésznek a még csak csirában levő keserűségek, s feltettem, hogy egyedül leveleinek tartalma szerint fogok itélni és határozni.

— És Gusztáv?

— Mindig a loggyengédebb hangon írta hozzám leveleit, melyekből egyszeremind kivettem, hogy ő épen úgy látogatja házunkat, mint otthon létem alatt; azután ő is családukkal együtt utazott Pisába, Livornoba, s a jó ég tudja, hová, míg végre ide érkeztek. Oh, bár csak atyám volna itt! Ő, tudom, azonnal ketté vágná e zavar gordiusi csomóját! De mit is mondok? Ő jelenléte által elejét vette volna minden viaszállapotnak. Az ő határozott jelleme nem ismer ingadozást, s az tekintetével kifürkészi a lélek titkait s részrehajlatlanul ítél felettük! Ő, egyedül ő szeret engem igazán!

E jajkiáltás mintegy önkénytelen lebbent el a vigasztalhatlan leány ajkáról.

— De mikép is lehet az, hogy édesatyja nincs önökkel?

— Ő fregatt-parancsnok a balti tengeren, és saját tetszése szerint nem távozhatik hajójáról. Mindazonáltal nem sokára várjuk megérkezését. Addig én sem fogok határozni.

— Meglehet, hogy igaza van kegyednek; de gondolja meg, mennyi keserű pillanatot lesz kénytelen addig is át szenvedni. Bocsanatot kérek... ha kolleténél tovább megyek... Vajjon mi szolgált alapul a tervben levő házasságnak? Egyedül a véletlen szerencse, vagy pedig kölcsönös vonzalom, szerelem?

— Mindkettőnknek legtisztább szerelme. Családjaink származására nézve egy rangban állanak. Előbb Gusztáv lett belém szerelmes, és kinyilatkoztatta, hogy nélkülem élnie lehetetlen, s én hittem ez érzelmeinek, mely ma elhervaszt, megöl. Szerettem őt végtelenül; forróbban szeretni nem lehet...

E szavaknál ismét fájdalmas zokogásba tört ki. Nem tehettem egyebet, mint őszinte részvét és barátság gyöngéd szavaival vigasztalni, s letörölni a márvány arcra hulló könnyeket.

Mi boldog a család, mely alacsony kunyhójában, egyszerű szokásainál nem rejt szentélyében, egy minden pillanatban kitörésre kész vulkánt, s nem takar oly süttét titkot, melynek örvényében szégyenteljes gyász vagy épen a keserű halál lap-pang! Mi számosan vannak ellenben közelünkben, kik külsőleg irigylésre méltók, míg benső életük hideg borzalmat, rémüle-

tet a szánakozást ébreszt bennünk! Már első pillanatra titkos rejtelem fogott el, hogy Gertrude angyali külseje egy kínos pokol szemfedője.

(Vége kör.)

Az utczaiporról.

(Vége.)

Végig haladván valamely poros utcán, csakhamar van módunk, magunkon tapasztalni a por ártalmas voltát. Ugy bántja, égeti valami a szemünket, majd meg köhögésre ingerel valami, elazorul a hangunk, néha meg egészen is berekedünk. Mind a portól van az, ez bántja a szembeli nyálkahártyát, és a torokba is az tódul bele. A köhögés által legnagyobb részét ugyan eltávolítjuk ismét onnan, egy kicsi rész azonban — és pedig a legapróbbjából, — mégis csak ott reked, és egész a tüdő nyálkahártyáig veszi magát. A tudomány azt is kiderítette már, mekkora mennyiségű port szív magába az ember életének folyamában. A következő módon jutott ennek tudomására. Hamuvá égetett egy négyhetes gyermek, egy negyven éves ember, és egy hatvan éves ember tüdejét; és kitűnt, hogy a négyhetes tüdő hamujában nyoma sem volt sem kovácsnak, sem kőpornak, a 40 éves tüdőben már 13 százalék, a 60 évesben meg egész 16 százalék efféle portestek voltak. Minél több port lélegzünk be, annál makacsabbra fajul a lélegzési szervekben a hurut, végre az összes tüdőszöveteken harapódzik el, a tüdő megkeményedik, összezsugorodik, végre maga a valószínű sorvadás áll be. Európa valamennyi nagy városai közül Bécsben fordul elő a legtöbb sorvadási eset; kimutatták, hogy ez onnan van, mivelhogy ott az utcák gránittal köveztek, és ez a kövezet a legveszedelemesebben porosítja el a levegőt. És mint már fennebb érintettük, a többi nagy városokban is többé-kevésbé így van az. Kiszámították, hogy a sorvadás még a koleránál is nagyobb pusztításokat tesz az emberekben. Angolországban átlag 50,000-re megy évenként a sorvadásban elhaltak száma, magában az egy Londonban 8,000-re. Ot kolera-járványos év alatt 62,000-re ment a kolera-áldozatok száma, a sorvadás áldozataié pedig ugyanezen idő alatt 250,000-re, és egészen úgy van ez az arány más országokban is, jóformán mindenütt Európában. Ezek a számok tehát világosan mutatják, mennyire rettenetes ellensége a közegészségi viszonyoknak a sorvadás, és hát még, ha azt is hozzá vesszük, hogy a tüdőbajos szülék majd mindig a gyermekekbe is átoltják a korai halál eme csiráját, és hogy egész ivadékuk csenevész satnya lesz tőle, akkor világos lesz előttünk, hogy ez a baj a legrettenetesebb módon egész nemzedékek testi fejlődését rontja meg.

Tul mennénk az igazság határán, ha egyedül a pornak róvnók föl a különösen nagy városokban annyira gyakori sorvadási eseteket és az ottani általános kedvezőtlen közegészségi viszonyokat. Annyi azonban kétségtelenül áll, hogy a tüdőbajok nagy része a poros levegő belélegzéséből származik, továbbá, hogy a kik bár más okból estek ezen betegségbe, valamint azok, a kiknek még semmi bajuk, de a mellkas hibás alkotásánál fogva könnyen beleeshotnek ezen betegségbe, — ezek, mondom, bizvást letehetnek minden gyógyulási reményről, ha hogy arra vannak a sorstól kárhoztatva, hogy hátra levő életüket por-járó vidéken kénytelenek tölteni; — ép azért szólunk mi is itt róla, bár tudjuk, hogy mennyire nem szeret egynémely hölgy még csak hallani sem szomorú dolgokról; de

kell szólanunk róla azért, hogy a kibén érző szív dobog, és alkalmá és módja van hozzá, férfi, nő egyformán oda törekedjék, hogy a nagy városok utczaí hatósági uton lehetőleg tisztán tartassanak a portól, és az utcák kövezete is olyan anyagból legyen, hogy a forgalom által lehetőleg keveset kopjék. Minél keményebb valamely kő, annál alkalmasabb utcakövezetre, mert annál kevesebbet kopik és annál kevesebbet porzik. Másrészt azonban minél keményebb a kő, annál apróbbak a belőle leváló szemecskék, és azért, mint láttuk, annál veszedelemesebb a lélegzési szervekre nézve. A kemény kő tehát egy magában még egyáltalában nem teszi meg, a mellett még a belőle támadt pornak rendes eltávolításáról is a lehetőségig gondoskodni kell a hatóságnak, öntözés és kellő lefolytatás útján. Sok helyen azt hiszik, hogy elég az öntözés, ez azonban nagy tévedés; az öntözés leragasztja ugyan a port, de csak annyi időre, a míg a víz el nem párolog, akkor újra csak ott van a régi por az utcákon és a levegőben. Mulhatatlanul szükséges tehát, hogy az utcák a közepén magasabbak, jobbról-balról meg kissé lejtősek legyenek, hogy öntözéskor a víz két felül leszaladjon, és pedig egyenesen a csatornák szájai felé. Akkor a leszaladó víz a port magával viszi a csatornába. Hogy a csatorna aztán a sok portól, a mit a víz belé sodor, el ne iszaposodjék, arról is lehet gondoskodni az ugynevezett iszapfogók által, de ez már nem tartozik mi reánk, mi csak oda szeretnénk hatni, hogy minden nagyobb városban lehetőleg alapos legyen az utcák öntözése, mert minél alaposabb az öntözés, annál kevesebb a por, és minél kevesebb a por, annál egészségesebb a levegő, vagyis az élet.

Az egyes ember édes-keveset tehet arra, hogy lehetőleg kevés port szivjon magába; valami kevésbé azonban maga is csak járulhat hozzá; így az olyan szobában, vagy műhelyben, a hol porkeltő munkát folytatnak, mindennek előtt jó szellőztetésről kell gondoskodni; vagy olyanformán, hogy a szoba levegője erősen kifelé hajtatik, vagy olyanformán, hogy a munkaszobákat mesterséges uton folyton-folyvást friss levegő járja. Azon felül gyakori öntözés és vizeztartók felállítása által arról kell gondoskodni, hogy a levegő mindig kellőképpen nedves legyen. Végre ügyelni kell arra, hogy a munkások minél többször szájukat és torkukat jól kiöblítsék, a szemet is gyakori mosdatás útján lehet a portól megszabadítani, azon felül az „órá szemüveg“ is nagyon jó szolgálatot tesz e részben. A por belélegzése ellen azonban mégis csak legbiztosabb óvszer az, hogy csukott szájjal vegyünk lélegzetet. Akkor a por legnagyobb része az orrban marad, és nem bír egyenesen a torokba, onnan meg mélyebbre, a lélegzési szervekbe férközni. Már kicsi korában arra kell a gyermeket szoktatni, hogy az utcán csukott szájjal vegyen lélegzetet.

Vannak végre ugynevezett lélegzet kosarak (respiratorok), a miket utcán-járáskor a száj elé kapcsolhatni; csak az a baj, hogy nagyon alkalmatlanok és az arcot is eldiztelenítik. Azért egy idő óta Angolországban ugynevezett lélegzet fátyol van használatban. Ez egész rendes fátyol, csak hogy alul az orr és száj táján vékony selyem szövetrel van bélelve és a nyakba vetett vékony gummi szalag a fátyol lengését gátolja.

És most — újra kérjük az emberszerető lelkeket, vegyék komolyan fontolóra az itt elmondottakat, azután törekedjenek oda jó szívüknél fogva, hogy legalább levegőt egészségeset szivhasson nagy városokban az emberiség.

Sz. M.

Egy hét története.

Angusztushó 14-dikén.

(Adakozzatok! — A „Lazarus” hajói.)

Kis, fehér kezecskék, melyeknek hivatásuk, hogy e földön a boldogság szinaranyát osztogassák, ... nyiljatok meg, csak filléreket kér a kétségbeesés és a nyomor ... adakozzatok!

Legyen öltönyötök selyem-puha gyolcsából tépés a hősök sebére; ki tudja, hogy nem-e valami jó ismerősnek jut? valami jó táncosnak, a ki egy-egy keringő mámoros gyönyöre alatt nem egyszer emlegette sebeit, melyektől — ugymond — szíve megszűnik verni, bár ép akkor vert leghevesebben? Oh, talán most is a szívére kapott sebet ... Enyhítsétek ... adakozzatok!

És ha ők, vész-edzett, erős férfiak meg is tudnak küzdeni mindazon rémekkel, melyeknek neve Nélkülözés, Honfi-bánat, Kétség ... fényes acélt kulcsoló karjaiknak hogy kölcsönözzen száz erőt az a tudat, hogy övéiknek, a kik most sirnak és meghasonlanak Istennel, legalább a nyomort, legalább az éhhalált ... nem kell megismerniük! Nekik, a kik árvák, mielőtt virrasztottak volna e hősök ravatalánál, kik atyák, férjek, családfők valának, s nekik is adakozzatok!

Mikor a harcz hire, mint valamikor a véres kard, bejárta a hazát, a gyász napjai már előre vetették nagy sötét árnyaikat.

Az arató letette sarlóját, és szólt ... megyünk halált aratni.

A kézműves is félbe hagyta mesteriségét ... még asztalosra since ott szükség, a ki koporsókat faragna; hiszen a csatatér halottait csak úgy hamarosan hányják be a földbe.

Az író-szoba munkása, ő is félre dobja papiroait; aztán előkeresi újra, és megírja rajta a végrendeletét. Azt jó megírni, ha az ember hetven esztendő, és ha husz esztendő hadköteles; egyenlő távolságban vannak a haláltól.

És megharsan az induló is. Oh Istenem ... még a „Rákóczi vihara” sem nyughatik dicsőbb emlékeinek csarnokában! És megcsendül a vonat csengettyűje.

Hej! mennyi jaj hangzik ott! Egyetlen egy belőle megtölthet szívet, lelket. Mennyi könny folyik ott el! És még sem annyi, mint a mennyi vért ont egy-egy kedves szívből a barbar ellenség. A barbar ellen, kit még gyűlölni sem szabad, mikor fegyvert emel reánk. Ki meri visszasujtani?

A harczosok már elrebegették az „Isten hozzád.” A menyasszony letépte koszoruját, hiszen halotti koszoruba nem ilyen virágokat fonnak; még ott zokog ... Isten hozzád, de nem a viszontlátásig! A dalos rónák, énekes puszták gyermekei pedig rázendítik már szomorú bucsú-dalaikat. Az apák, az anyák fehér kendői úgy lengenek utánuk ... Büszke tábornok urak, mért nem látjátok e béke-lobogókat? De az elhagyott, támasztalan gyermekek sirnak hangosan, keservesen. Oh Istenem, ki fogja megvigasztalni? s az éhező napjaiban mely kézből kapjanak kenyeret?

S midőn a vonat elrobogott, — midőn már csupán nagy piros szemei bámultak nagy meredten az elkárhozott néptömegre, mely utánok halálos, eget nem találó átkokat szór, — midőn már mind elszállíták a délezege erdő sudaifáit, s nem maradt semmi más idehaza, mint egy-két koldusbotnak való galy ... az irtvány tércin, a kétségbeesettek közepette megjelentek, a kiknek szívében irgalom lakozik. Szelid, gyöngéd kérelemmel szólítanak meg mindenkit, a ki irgalomhoz ért ... adakozzatok!

Oh adakozzatok a messze távolban vérzők kedveseinek, mert éheznek és szűkölködnek!

És van mégis a nyomorgók között, a ki nem kér alamizsnát.

Egy nő, alig egy éves boldog asszony, szív-szakadva rogyott össze, a távozó vonat első süttetésére. Gyermeke, kit még szíve alatt hordott, meghalt, mielőtt napsugarat és éjt, könnyet és bubánatot látott volna.

Ez egy ajk nem kér alamizsnát, nem hangoztat átkot, ez egy szív nem szorul irgalomra. Övé a sirok égészín, virágos, örökzöld indája.

* * *

Ott piros vér, itt hófehér könny és fekete gyászruha.

És történt, hogy a Duna kékes árján fölfelé fekete hajók vonultak.

Csendes, szívszakgató menet, minőkről regék beszélnek.

Oh, mi ez? A bolygó hollandi vetődött ide fekete hajójával? Acheron csónakja révedezik amott? hiszen félig már tulvilági lényeket szállít, s a parton zokogó alakok állanak!

A síró menyasszony, a bánatában elfásult özvegy, s az éhező, rongyos gyermekek!

Megint csak ők! Amott a bucsú jaj-kinja sirt föl égbe, itt a viszontlátás! Beh átkozott mindakettő!

Mért nem álltam a parton, s mért nem vártam be a kikötő hajók rémeit. Mért nem rebeghettem: Isten hozott elhullt, bevégezett daliák, kiket elküldtek békét vetni, s a kik — oh! szégyene ennek a dicsőséges századnak! — háborút és halált arattatok. Milyen véres virága van ennek a vetésnek! Milyen vérvörös harmat reng ennek a virágnak ajakán!

Kiszáznak a hősök.

Amott a legdélezegebb. Mankóján, bajtársaikra támaszkodva tántorog elő. Utána a munkás és fáradhatlan kéz embere; oh Istenem, ez a kéz el van löve, s véres csontkák rémítenek a helyén. Ellőtték s tán el is vesztették a kezét, mely sirt és emlékjelet érdemelt egymaga! Most, most jössz te is, én délezege barátom! Homlokodon a véres seb, ott, a hol szabadság-cszmék, ármány ellen forrongó gondolatok égnek, azon a büszke nyílt homlokon! Ugy-ugy, ints nekem, a mint tántorogsz előre, előre! Ints melán és busan, és ne bánd, ha vér omlik alá sodedből; oly bűn ez a miénk is, melyet egy Ocreán sem moshatna le! De nem mi vétkeztünk, kik ez öreg hibáért bűnhődünk!

És — azt hiszem — ott állok, állok a kikötő parton. Jó, hogy egymagam vagyok, jó, hogy nincs, a ki velom együtt ol-

Biri, Bacskáné urnók stb. Jövedelem volt 120 forint a tartalékok családjainak fűlégelésére. Ott időzik Simonyi Ernő képviselő, s az elvonultan élő művész: Menter Zsófia urnó. — A tátrafüredi vendégek száma e hó 2-dikéig 679, a balaton-füredieké 5-dikéig 1484, az új-tátrafüredieké 5-dikéig 158. — Az utolsó, jól sikerült császárfüredi bálon jelen voltak: Mótusz Irma, Plecker Jozsef, Bokor Irén, Bajáról; Wawra Irma, Brünner Irma, Darányi Erzsi, Frohmann Irma, Fill, Reimer és Leifert nővérek, Gerhardt Guidóné, Fischer Frigyesné, Rónay Paula, Avakumovics Jolán, Baschisz nővérek Turn-Szeverinből; Dulovits Béláné, Kőncsey Irma Szegazádról, Mezey Mariska Gyöngyösről; Kovács Róza Ujvidékről, Waller Adél, Dobler Irén, Lusthaus Minka, Freund Vilmosné és Hammel Józsefné.

*(Az egri Vitkovics ünnepély) ugy látszik, igen érdekes lesz. Az akadémiát képviselendik Gyulai Pál, Danielik János és Lévy József, a Kisfaludy-társaságot Vadnay Károly és Tárkányi Béla. Szvorényi József ur alkalmi költemény írására Erdélyi Béla urat szólította fel. A hangversenyon közreműködik Almásy Miklós ur is.

*(Műkedvelő előadások.) Kuntszentmiklóson a Géli Sándor színtársulatának fűlégelésére sikerült, táncvígalmmal egybekötött műkedvelői előadást tartottak. Az előadásban részt vettek: Bankó Irma, Lesták Katinka és Bankó Margit kisasszonyok, és Streiling Gyula, Győre Dániel, Lesták Ödön és Kendefi Béla urak, adták a „Tündérlakot Magyarhonban.” — Balaton-Füreden Sághy Gyula budapesti egyetemi tanár kezdeményezésére szintén műkedvelők adják elő a Kisfaludy Károly „Csalódásait.” — Szabadkai műkedvelők Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban” című művét adják elő; kitűnt Csizstay M. kisasszony és Winternitz ur. Forrásunk a jótékony célt nem nevezi meg. — Szentesen a fővárosi „Szentesi kör” javára műkedvelői előadást és vigalmat terveznek.

Hazánk s külföld.

*(Cherbulics Viktor, a magyar festőkről.) A jeles francia író a „Revue des deux Mondesban” érdekesen ír a világtárlat magyar festményeiről. Munkácsy Milton-képét a művész legjobb művének tartja. „A nagy kép,” írja Cherbuliez, „csupa meghatottság, csönd és nyugalom; érezzük, hogy történik rajta valami, tanui vagyunk „Az elveszett paradicsom” teremtetésének. A Munkácsy hírhedt „feketé”-jét megrójjá, mert bár kevesebb van belőle a Miltonon, mint egyéb képein, mégis több a kellőnél. A többi mű közül Székely Bertalan „Széchy Mária”-ját, Veber két képét, s főleg a Benezur Gyula „Szent István keresztelése”-t említi kedvezően, s a Pálik Béla ur magyar juh-aklát.

*(Párisból.) Kirner György ékszerész a budapesti kereskedelmi és iparkamara kiküldte ösztöndíjjal a világtárlatra, s ő itt ritka kitüntetésben részesült. Egyik elsőrendű műhelyben reá bízta amuz ötszáz briliánnal ékített diadém kivitelét, mely a belga királyné ezüst lakodalmára ajándokul készült. — A nemzeti színház tagjai közül Párisban járt Paulay Ede, a Nádaipár, Odry Lehel, Pauli Gyula, továbbá Káldy Gyula, kik sokat forogtak az ottani művész körökben. Odry és Soldosné több ízben énekeltek s tetszést arattak kivált a Türr estélyén; Thomas Ambroise pedig örömet emlékezett meg a Paulinó Oféliájáról, s visszavonulását sajnálattal vette tudomásul.

Külföldi hírek.

*(Külföldi udvari hírek.) A spanyol király nagyanyja s Izabella ex-királyné anyja, az agg Kriaztina, halálosan beteg. S így a lapok azon híre, hogy a király főkamara — Cassa Sedano gróf — számára már is új nőkeresésére indult volna ki, valótlannak lesz. — Az orosz trónörökös a jövő hónapban, Konstantin nagyherceg e hó 9-dikén látogatja meg a világtárlatot. — A nápolyi ex-király Castro herceg név alatt időz Bécsben, s meglátogatta Eugenia császárnőt is.

*(Teplitzből.) Az ott időző Vilmos császár születésnapját augusztus 5-dikén nagyzerűn megülték Teplitzben. Jelen volt a bádeni nagyherceg is. A magyar király ott időzésekor az ott levő magyarok gróf Battyányi Lujza indítványára nemzetiszínű zászlót tűztek ki.

*(Eugenia ex-császárné) Bécsből e napokban utazott el a gyorsvonattal Salzburg felé. Kevésivel elutazása előtt kifejezte az ex-császárné, hogy a Bécsben töltött napok az utóbbi évek egyhangúságában kiválóan kellemes emléket fogják képezni s nehéz szívvel válik meg az osztrák fővárostól. Eugenia a „Hotel Imperial”-t nyitott kocsiban hagyta el, reggeli hét óra után s a vasúti állomáshoz hajtatott; feketébe volt öltözve s udvarhölgye kísérte és d'Halvin marquis, utazó marsalja. Az állomásnál Wileczek gróf várt reá az udvari váróteremben. A pályaudvarnál számosan gyülekeztek össze. Eugenia, ki balkezeiben igen szép virág bokréta-t tartott, mikor a vonatra felszállt, a kinyitott ablakon át még néhány szót váltott Wileczek gróffal. Salzburgba reggel 3 kor érkezett, onnan pár nap múlva Ischlbe megy s újra tovább, Svájcba.

Irodalom és művészet.

1. A rossz szomszéd. Regény, írta Vadnai Károly. 136 l., ára 1 frt. (Budapest, 1878. Franklin-társulat.)
2. Költőmnők, írta Somló Sándor. 87 l., ára 1 frt. (Budapest, 1878, szerző sajátja.)
3. I. Apafi Mihály udvara. Művelődéstörténeti tanulmány, írta Thallóczy Lajos. 41 l. (Budapest, Athenaeum, szerző sajátja.)

Ede Gizellám!

Még emlékezni fog utolsó egyezkedésünkre, melyet akkor szentesítettünk, midőn kis kezecskéi utoljára dultak fel könyvszekrényem tartalmát... olvasmány végett! Megegyeztünk végre, s én ünnepélyesen fogadtam meg, hogy a sajtó újabb termékeit egy-két megjegyzés kíséretében rendesen elküldöm Önnek.

Szellemes ifjú író értekezett épen most egy lapban... az állandó és folyó irodalom fogalmáról. Századokon át maradandó műveket ritkán alkotnak, ám a napról-napra gyorsabb és termékenyebb hatalom: a sajtó igen gyakran crezt világgá oly művet, melynek élvezése egy-két óránkat kellemesen tölti be, s megfelel azon pillanatoknak, melyekről Longfellow írja, hogy nagy eszmék helyett jobb szeretik a kisebb, egyszerű éneket. A napi irodalom legtöbb terméke azonban érdemetlen arra is, hogy kezünkbe vegyük; néha mégis jobb művek következnek, s ezek reményt nyújtanak, hogy szerzőjük idővel élvezhető dolgokkal léphet sikra; s ki tudná a napi irodalom értékének sokféle fokozatát megállapítani?

Mindenesetre ovatosan, s a mű értékét így szem előtt tartva nyuljunk az új könyvekhez; obben kívánnak Önnek segítségére lenni alólírott barátjának ez igénytelen levelei.

A mai szállítmányban egy regény is van, Vadnai Károly „Rosz szomszédja.” Szerzőjéről fogja Ön tudni, hogy egyik legtekintélyesebb szépirodalmi és hírlapunk, a „Fővárosi Lapok” ügyes szerkesztője, ki régóta nem lépett már elő önálló dolgokkal. Legjobb műve volt „A kis tündér”, s más regényei („Eladó leányok”, „Eszter a szép kardalnoknő”), s beszélői, melyek több kötetben láttak napvilágot, szintén a keresettebb olvasmányok közé tartoztak; egyszerű tárgy és előadás, kedves női alakok, hamupipókák, kik rendszeren sok szenvedés után lettek boldogokká, s a mellett élénk rajzok a kisvárosi életből képezték e művek sikerültebb vonásait. Vadnai egyidőben a mi lapunknak is kedves tárczákat írt.

Új regénye először a „Budapesti Szemlében” jelent meg.

Maga a mű jó arra, hogy egy-két csöndes óránkat betöltsen. Egyszerű, azonban — a mint látni fogjuk — nagyon is egyszerű meseje a következő: Szánthó Miklós, mint annyi sok regényben látjuk, azt hiszi szomszédjáról, a mindjárt az első fejezetben eltemetett Antal Lászlóról, hogy nagy ellensége, mert az iskolákban több sikert aratott, tisztujtásokon kettejük közül őt választgatták meg, s a szeretett nő is Antalnak adta kezét, s Szánthó annál inkább gyűlölte szomszédját, minél jobban sértegette, bántotta. Antalnak maradt egy Béla nevű festő fia, Szánthónak egy Biri nevű leánykája, a kik — s ezt Ön előtt, ki annyi sok regényt olvasott, főlöselegesen volna tagadnom — persze beleszerettek egymásba, s midőn Béla elindult külföldi útjára, hűséget is fogadtak. De mi történik? Mint annyi sok regényben, Szánthó uram is le volt kötelezve egy gazdag uzsorásnak, Györkei Balázs uramnak, a kit — előreláthatólag — csak is a kis Biri kezével lehet lekenyerezni. Biri színelég megadja magát, mert számít rá, hogy szeptember 21-dikére megjő Béla, s ekkor nem lesz semmi az októberre kitűzött jegyváltásból. Hanem Bélával az történik, a mit már csakugyan régóta nem olvastunk motívumkép regényben sem, . . . t. i. megbetegszik, s így Biri hiába várja. Csupán a jegyváltás előtti nap értesíti őt erről nagynénje által, kinek ótalma alatt éjjel Biri meg is szokik. Később aztán — igen természetesen, — kibékítik az öreg urat is, az Antalok ellen való vak gyűlöletéből kigyógyítják, anyagi dolgait is rendezik, ő pedig, mint valami szerelmes ifju a rózsája sirján, meghal az elhunyt, rosznak vélt szomszéd hantja felett.

Eddig van a regény, ismételjük, egy novellának is szégyenes mesejével. A rosz szomszédság chablonszerű tárgya, — a kisvárosi Monteguk és Capulettek gyűlölségei, s az ezalatt szenvedő Romeok és Juliák alakjai mellé valóban ohajtának valami újat akár a lélektani indokolásban, akár a mese-szövési fordulataiban. Oly fogások, minő például a késő vőlegény betegsége, bizonyára az elavultak közé tartoznak, s azt sem értjük, hogy csálhatja meg oly szelid, kedves gyermek, mint Biri, atyját, midőn vele jegyváltási napot tűz ki? s bajos elképzelni a megkérgesedett, szörnyeteg Szánthóról, hogy fél órai társalgás után gyógyuljon ki régi gyűlöletéből, s meghalni éppen az utált szomszéd sirjára menjen. Ez nagyon is lyrai vég egy pörösködő élethez.

Vadnainak nincs képzelme, e helyett vannak chablonjai. Mennyire nem bír képzelemmel, kitűnik abból is, hogy a rosznak hitt szomszéd, az elhunyt Antal uram alakja nála egyszerre eltűnik, a mint az első fejezetben udvarából kiviszik. Jelen regényíróknál a halott tovább is él azaz befoly a cselekménybe, itt csupán beszélnek róla néhányszor. Vadnai, mint ügyes hírlapíró, mindamellett ért a hatásához, és kiérzi, mely

helyekre kellene egy kis kedélyt, vagy költészetet, s melyekre föllengő eszmét pazarolni, s ilyenkor felhasználja chablonjait. De mennyire kitűnik ezekből is, hogy csak chablonok! „Gyűlölet-tenger”, „kedély-virány”, melyet „jégverés” érint, — „szelid galamb, kit a sors egy bűsz . . . hyenával köt össze” . . . ilyenek az ő hideg, ócska képei. Az egész temetés leírásával kezdődik; mindig hatásos tárgy, de Vadnai itt is chablont használ; milyen hatásos és új volt annál, a ki először kezdte a benyomásokat például egy-egy élettelen tárgyhöz kötni; Vadnai is az udvar vén fáihoz köti azokat, s ezek látják, sejtetik velünk a helyzet hangulatterjesztő részleteit.

Minden könyvben azonban mindennek előtt keressük azt, a mi benne élvezhető. Vadnai is nyújt néhány csiszolt helyet; irányla jobb szereti a képeket, szóvirágot, bár ezekkel az eszméket pótolja; a nevetséges vőlegény alakja, s a Szánthó ebédje kisvárosi vendégeivel együtt jó részletek, míg a Birike szokásának éjjele legalább is homályos.

Ennyit a regényről, mely — a mint láttuk — koránt sem képez emelkedést az érdemes író pályáján. Részletesen és szigorun írtunk, a mint azt ily neves íróval szemben Ön kétségtelenül elvárta tőlem!

A másik előttünk fekvő könyv, melyet sa gyakorlott, s régi író könyvével egyszerre vesz Ön, kezdő, de szép tehetségű kezdő verses kötet. A Somló Sándor „Költeményei.”

Hangulattal, mély érzéssel írt dalok. Egy kis szobában, veritékes munka után álmolták végig mind e mélabus ábrándokat, melyekhez úgy illik a választott jelige arról a régi, mindig új dalról . . . A szerelem dalai, a szegény költő csaláttal szerelme a gazdag és hűtlen, s a más karjai között oly boldog kedvesről. E dalok („Egy syrén-dalai”) képezik a szép kiállítású füzet legbecesebb részét; van még benne egy „Raul szerelme” című, csinos nyelvű, s néhány szép lyrai részlettel díszített egy felvonásos, jámbusokban írt dramolett, s két kisebb költemény. A legszebb reményt gerjesztik a még igen ifju szerző jövődjére nézve.

A regényíró s költő után már most foglalkoznánk egy . . . történészünkkel is!

No féljen, Gizella! nem fárasztom fölötte türelmét, egyszerűen arra kérem, hogy Thallóczy Lajos, e tehetséges ifju történész könyvét, I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem udvaráról okvetlen olvassa el.

A többi közt Bornemissza Anna, a legnemesebb magyar nőalakok egyikének háztartását találja ott, szerfelett érdekesen leírva . . . Ki tudja, nem talál-e benne valamit, a mit különösen értékesíthet?

E kérdés után, a viszontlátásig is maradok Önt szívesen üdvözlő barátja

G . . . I . . .

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, augusztus 10. Tanárihírsor. — Vasárnap, augusztus 11. II. Rákóczy Ferenc fogsága — Hétfőn, augusztus 12. Sok hűhó semmiért. — Keddén, augusztus 13. Toll Vilmos. — Szerdán, augusztus 14. Csók. — Csütörtökön, augusztus 15. Az afrikai nő. — Pénteken, augusztus 16. Oedipus Kolonosban.

Nepzsinház. Szombaton, vasárnap, augusztus 10—11. A szép juhász — Hétfőn, augusztus 12. Kőza Jutka. — Keddén, augusztus 13. A zsidó. — Szerdán, augusztus 14. Kőza Jutka. — Csütörtökön, augusztus 15. A kornavilli harangok. — Pénteken, augusztus 16. Tündérlak Magyarországon.

vaasa meg a mankókat, az elvesztett tagokat, a vérvörös sebhelyeket. Jó, hogy nem a népek milliói állanak körüllem, s nem a népek megbántott öntudata olvasza velem együtt a fekete lepellel beborított hord-ágyakat; nem tudni, hogy alattok mi mély, mi fájdalmas seb sajog, csak egy-egy nyögés vall szenvedő emberére. Ki ismerne rá egy-egy jaj-szóról, nyögő panaszról arra, a kinek ajakán hangzik? Egyforma nyelv ez mindörökké, s elég tudni annyit, hogy egy fiatal élet hervadását jelenti; hogy szabad és értelmes lény, egy ember panasza, ki nem érdemelte haldoklását, ki élni szeret, s kit akarata ellen vittek a gyilkosság szabaddalmazott rémhelyére; s elég tudni, hogy Isten e hangot megismeri, és megérti!

Olvasgatók tovább. Egy, kettő, egy száz, két száz... Oh nem is ezrek, csak százak! Mi ez a harmincz éves háboruk bármelyikéhez? Hanem e véres alakok mindegyike meg van csalva; a béke olajágát adták kezükbe fegyverül... s im, háboruban voltak! „A széptábornok“ és a „Megváltó-főherceg“ azt mondta nekik, legyetek e harcban is hősök... ez az erény! És otthon? Otthon a nemzet, s a nemzet nevében apa, anya, hitves és testvér, költő s állam-férfi így szóltnak: e harcban legyetek testvérek... ez az erény!

Megszűnt a bus vonulás. S a kiknek sebeit érintettük, megoivastuk e menetben, azokat mégis csak „viszontláttuk.“ De hol vagytok ti, a kiket nem hoz vissza soha többé dalladó hajó, robogó vasszekér? Hol vagytok ti, a kik egy büszke fogalomnak... az államoknak országokat, magatoknak pedig egy csöndes, talpalatnyi tért, pár négyszög ölnyi közös sirt foglaltatok el? Jöttök-e, látunk-e még? Elhulltatok, mint Termopylae hősei, de airotokra ki merné e bajnokok költője után fölírni: kötelességet teljesítve hulltatok el... a hazáért?

Nem jöttök vissza soha többé! Nem olvassuk meg soha, hányan, mennyien jöttök! Kérdéseinkre felel a Duna hömpölygő árja; torlanak a hullámok: egy, kettő, egy száz, két száz...
Gáspár Imre.

Közügyek.

*(Keleti harcokr.) Tudván azt, hogy a honleányt kiváltkép érdekelni tartozik a szeretett hazá, s emberiség sorsa, e rovatban külön fogunk úgy, a mint nekünk szabad, a főbb dolgokról néhány vonásban megemlékezni. Nem csupán hazánk, de Európa nagy horderejű ügye az, melyet „keleti kérdésnek“ neveznek. A rendezésére összeült kongresszus államunkat küldte Hercegovina és Bosznia elfoglalására, s mi, azon hízemmel, hogy e foglalás ellenállásra nem talál, oda is küldtük ifjuságunk színe-javát. Ám nem úgy történt, mert a Hadzsi Loja népfölkelés-vezér emberei erősen megtámadták 90.000 főre menő seregünket, melynek legénysége sem örömet von kardot a török testvérekre, kiknek a mi foglalásunk kárukra szolgál, a tisztek pedig el vannak bizakodva. Maglaj mezővárosnál 70 jó magyar huszárunkat pusztítottak le; pedig e helyről írja Szavójai Jenő, a Habsburg ház eddig legnagyobb hadvezére, hogy: „Maglaj előtt van egy magas szikla, melyet, ha csak kevés is védnek, igen nehéz volna bevenni.“ Homozu Uchatus-ágyunkat, e nagyon sokba került löszert, a szűk szikla-szorosokban nem lehet használni. Milán szerb fejedelem — hír szerint — 20.000 emberrel jó Bosnyákország segítségére, s a török, Bosznia és Hercegovina eddigi kegyura, bizony erősen fogja támogatni a nagyobb mérvűvé fajulható lázadást; nem hiába rendelt el a szultán országos gyászt. — Travnikot, Bosznia másik nagy városát (?) mégis kardcsapás nélkül vettük be, s Hercegovina is el van foglalva. Különben

érkeznek a megdöbbentő hírek. Törökország bizonyára veszt részt az ellenállásban, most már azt is írják, hogy Anglia is a részén van. Monarchiáknak nehezkára választania kell az angol-török és orosz (vagy talán orosz-porosz, roszul írva orosz-porosz,) barátság között. Rudolf főherceg Prágába költözése, s az, hogy a magyar-sympathiákat tápláló Galiciát valószínűleg elvesztjük, bizonyára ez utóbbira enged következtetnünk. — Angliának a fegyverkezés már is 30 milliójába került, s a mi 60 millió budgettunket is „erősbiteni“ kívánják.

*(Az elesettek.) A lapokat bejárt rómhír, mely szerint a Jellasic és Molinári ezred ifju harcösait zendülés miatt megtizedelték volna, nem bizonyult valóznak. Nagyobb baj az, hogy nincsenek adataink az elesettek nevére. A mi kivatalos lapunk szerint az elesettek között vannak: gróf Chorinsky, Hajdek, Kubin, és Deklava főhadnagyokon kívül: Koprziva kapitány, Ambrozovics és Cerne hadnagy a báró Kuhn-féle 17-dik gyalog-ezredből, Prabl és Mosetig Henrik hadnagy a Lipót főherceg 53-dik gyalog ezredéből sebet kaptak, Szvoboda főhadnagy (10. vadász z. n.) és Lange (17. v. z. n.) megölettek; 5-dikén Cisluknál sebesültek: Burger János, Polica Jakab, Pitsetz Mátyás, Tibbol Jakab a 7-dik vadász zászlóaljából; halott nem volna. Igazán nem csoda, ha ily hiányos tudósítás mellett özönével szaporodnak a rémhírek. E névsorra csak inkább kérdjük: hát a többiek? és a 70 huszár?

*(Képviselő választások.) A képviselő választás mozgalmá, hazánknak e jelenleg második fontos közügye, egy-két nap múlva, hál' Istennek! véget ér. Vele a sok költsékezés, ember-szólás és pártgyűlölet, s ha igaz, kezdetét veheti az országgyűlés áldásos működése is. Augusztus 14-dikéig 390 kerület választott; ezekből 12-ben új választás lesz. A többi 378-ból kormánypárti 222, egyesült ellenzéki 66, függetlenségi 67, párton kívüli 15, nemzetiségi 8. Jellemző, hogy a lapok az egyesült ellenzéket „habaréknak“, a párton kívüli, de legközelebb az egyesült ellenzékhez álló képviselőt „vad“-nak csúfolják; ama csúfnév az „Egyetértés“, az a „Magyar hirlap“ érdeme. Eddig a kormánypárt nyert 23 kerületet, a függetlenségi 33 kerületet, s így megkésztereződött. Az egyesült ellenzék, kinek vezérei között volt pénzügyér, s így nem sympathikus egyének is vannak, 69 kerületet vesztett. A kormánypártra nézve nagy veszteség volt a Tisza Kálmán bukása Debreczenben, mely város most már egészen a függetlenségi párté; megbukott Jókai Mór és báró Kemény György államtitkár, s eddig nincs kerületük, míg Tiszát Selmece, Fiume és Seps-Szent-György egyhangulag választá meg; kivüle 3-3 helyen még Simonyi Ernő és Verhovai Gyula vannak megválasztva. Teleszky István és Szilágyi Dezső Nagyváradon egyenlőn 550—550 szót kaptak. Két-két helyen vannak megválasztva Móricz Pál kormánypárti, Szilágyi Dezső, gróf Apponyi Albert, gróf Dessewffy Aurél egyesült ellenzéki, Helly Ignác, Moesáry Lajos függetlenségi és Polit Mihály nemzetiségi. A régiebb jeles erőkből föl se kívántak lépni Somsich Pál, Caernátony, báró Kaas Ivor, Schwarz Gyula, Tóth Kálmán; kisebbbén maradtak, de a pótválasztásoknál bejuthatnak, Szilágyi Áron, Bánó József (a volt alelnök), Nagy György, P. Szathmáry Károly kormánypárti, Kállay Béni, Mudrony Soma, Szivák Imre, Sztupa György ellenzéki. Meghalt a függetlenségi báró Baldécsi Antal, kiben a párt egyaránt anyagi és szellemi veszteséget szenvedett. Új erők lesznek Grünwald Béla párton kívüli, Eötvös Károly, Pázmándi Dénes, Mende Bódog (függetlenségi, izraelita) stb. A hirlapírók-

ból bukott Asbóthy János (9 szót kapott), Kun Béla, Lukács Gyula (6 szót kapott), Mezei Ernő (Kossuth ajánlata daczára), Bakcsi Ferencz, Pompéri János, Szathmári György, Törs Kálmán, Bródy, Bartók Lajos, ki azonban 4–500 szót kapott Stoll Károly ellen. Hátra van még 17 új választás, s 13 utólagos, ezekből 2 Budapesten.

Budapesti hírvivő.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat a lap beosztásában eszközölt változtatásokra. T. olvasó-közönségünk a „Heti naptárt”, divattudósításokat, rejtvényt és a megfejtők névsorát, továbbá a „Megbízások tárá” s tartalmát együtt találja a borítón; az „Egy hét története” után következnek hireink, „Közügyek”, „Budapesti hírvivő”, „Vidék”, „Hazánk s külföld és „Külföldi hírek” czimű rovatokban, s azután az „Irodalom és művészet” és „Színházak”, s esetleg „Egyveleg.”

„(Udvari hírek.) A király múlt pénteken félórát töltött Eugenia császárnénál, hétfőn gyakorlatokat nézett végig a Bécs melletti tábori tüzérségnél, s tegnap, miután bevárta az utolsó boszniai híreket, fiához indult, ezzel együtt utazandó a Teplitzben időző porosz császár látogatására. — Gizella főhercegnő egészségi okokból Svájcba utazott, a honnan a hét vége felé tér vissza Münchenbe. — József főhercege hó 23-dikén Kaposvárra utazik a szemlét tart a honvédség felett. — A belga királyné e hó 19-dikén távozik Szent Antaltól a 21-dikén érkezik Brüsszelbe, másnapi ezüst lakodalmának megülsére, s így a király sem lesz jelen unokájának keresztelőjén.

„(Adakozások.) A boszniai harczosok és családjaik fölségelésének ügyében Sztupa György ur értekezletet hívott össze, melyen csak kevesen jelentek meg; Budapest polgármesterét s a királyt fogják felkérni az ügy pártfogására. Bál rendezők, műkedvelői előadások, családok esténként tépést készíttve stb. sokat tehetnének a szenvedőkért. Eddig csupán Bécsben alakult gyűjtő bizottság, Budapesten nem. — Király ő Felsége a maga s neje nevében adományozott 300 forintot a dévni reáliskola tápintézete javára, és 500 forintot a lébenyi régi katolikus templom helyreállítására; továbbá 50 forintot a bakonyi katolikus népiszkolára, 50 forintot a bodrogh olasz görög katolikus templom fölszerelésére, 200 forintot a lat. és gör. szert. alsó-kapniki templomra, a római katolikus pákozdi iskola építésére 100 forintot, a felsőbányai kalvária kápolna kijavítására 50 forintot, magánpénztárából. — A Deák-szoborra 125,755 frt. 64 $\frac{1}{2}$ krt. gyűlt be. — Handreich Krizosztom kapuczinus főnök-helyettes a bazini népiszkolát értékes taneszközökkel látta el.

„(Szigligeti sírszobra) javára Szent-István napján érdekes előadás lesz a budavári színházban. A rendezők élén Sztupa György áll. Műkedvelők — Halmi Ferencz vezetés alatt — Barrière „Tűz a zárdában” és Szigligeti „Nevelő keresztetik” czimű egyfelvonásos vigjátékát adják elő; lesznek énekrészek is, Szigligetiné asszonynyal és a „nemzeti dalkör”-rel.

„(A kegyelet műve.) Szép gyász-koszorút néztek sokan e napokban a Seidl Anna koronaherceg-utczai virág-diszmutüzletének kirakatában. Gazdagon és izléssel van kiállítva, Zöld babérlevelekből csinálva, a szalag csokránál finom fehér kis virágok, közepén egy pompás fehér róza, a nagy csokorról pedig két igen széles és nehéz fehér selyem szalag fut le hosszasan, végén arany rojttal. A szalag egyik szárnyára ez van

nagy betűkkel aranyozva: „A magyarországi protestánsok hálája jelöl;” a másikkra „A Baldácsi protestáns alapítvány bizottsága.” Az elhunyt báró koporsójára küldték.

„(Vegyesek.) Király ő Felsége a Kisfaludy-társaság módosított alapszabályait jóváhagyni méltóztatott. — A Podmaniczky-párt küldöttsége e napokban pompás selyem nemzeti zászlót vitt a megválasztott képviselőnek: Podmaniczky Frigyes bárónak, emlékül. — A moszkvai pánszláv bizottság elhatározá, hogy szünidők alatt több egyetemi tanárt s hatvan tanuló Ausztria-Magyarországba küld népművelési tanulmányokra. — Hétfőre virradó éjjel holdfogyatkozás volt látható. — Az új társas-kocsikon néhol nőkonduktorokat alkalmaznak.

Rózsás napló.

„(Jegyesek.) Toperczer Irén kisasszony és Medveczky István Gyula nagykörmű gyógyyszerész. — Fodor Ilona kisasszony és Sinkovics József főreáltanodai tanár Nagyváradon. — Cseh Margit kisasszony és Kremiczky August deésaknai bányatízt. — Pongrácz Janka kisasszony és Szilassi honvédfőhadnagy Beszterezebányán.

„(Összekelték.) Oroz Pál zalavármegyei földbirtokos és Szkenderovics Mariska Szabadkán. — Horváth Dezső, vármegye aljegyzője, és Biró Gizella. — Matola István vasuti hivatalnok és Kappasz Teréz kisasszony Szegeden. — Zajonghy Elemér, a nemzeti színház második tenoristája, és Lucsák Jozefin kisasszony.

„(Ezüst lakodalmak.) Báró Kees altábornagy, Budapest térparancsnoka, e napokban ülte meg 25 éves boldog házasságának évfordulóját. Az ünnepély szertartásait Králik esenkoviczi plébános végezte, ugyanaz, ki az ünnepelő párt egykor összehadta.

Halálozások.

„(B. Baldácsi Antal.) az ismert szélsőbali Krózus, csak az imént Debreczenben 2 szavazat többséggel megválasztott képviselő, s különöségeiről, úgy mint adakozásairól általánosan ismert főúr, e hó 8-dikén, a rohits-sauerbrunni fürdőben agyszélhűtésben hirtelen meghalt. A prot. egyháznak csaknem egész millió értékű jószágokat hagyományozott, s általában sokan fogjuk kedves emlékezetben megtartani. A boldogult 74 évet élt, s tetemei e hó 9-dikén behalaszmoztatván, vasuton szállítottak a béli sírboltba. Béke poraira!

„(Elhunytak.) Özvegy báró Pongrácz Lajosné, született Zboinaky Mária 15 éves leánya: Emilia. — Porutia belügyminiszteri osztálytanácsos serdült fia, vérhányásban. — Himmler Róbert magyar királyi lovas kapitány; lötegyverek vigyázatlan kezelése okozta halálát. Tekén, Erdélyben. — Jancsó Gyula veterán tisztviselő Sátoralja-Ujhelyen, 54 éves korában. — Jakabfalvy József e hó 5-dikén, 72 éves korában, Gagy-Bátorban, Abaujmegyében. Béke hamvaikra!

Vidék.

„(Fürdői hírek.) Koritnyiczáról tudósítják lapunkat, hogy ott e hó 14-dikén hangversenyt és tánczvigalmat rendeztek; amannak rendezését Gelléri Szabó János, Csengery, és gróf Vay urak eszközölték, ezét Metzner és ugyanaz Csengery urak. Jelen voltak a Csengery kisasszonyok, Onheiser Gizella k. n., Matuka Péterné, Komáromi Blanka, Péchy Andorné, báró Böhmenné, Márton Fereczné, Márton

33-dik szám.

Augusztus 18-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p . kelte nyugra	
							óra perc	óra perc
Aug.	18	Vasárnap	F 10 Sz. Joák. o.	F 9 Ilona	6 A 9 Urezin vált.	19 B. t. l. elalv.	5 59	7 7
	19	Hétfő	Tekla, Lajos p.	Tekla, Már.	7 Domotius	20	5 1	7 5
	20	Kedd	István király	István király	8 Emilián	21 Kis Xylof.	5 2	7 3
	21	Szerda	Bernát, Fidelia	Bernát	9 Mátyás	22	5 4	7 1
	22	Csütörtök	Timotheus	Timóth	10 Lőrincz	23	5 5	6 59
	23	Péntek	Benedek, Fülöp	Zachariás	11 Máté Euplus	24	5 7	6 57
	24	Szombat	Bertalan ap.	Bertalan	12 Photius	25 Sab. Reah	5 8	6 55

Divattudósítás.

Most már bizonyossággá vált azon remény, hogy a divat terén hatalmas újításoknak nézünk eleje, de még most sem tudni határozottan, mennyire fognak terjedni a változások, és azért tanácsosnak mondják az illető hölgyek, hogy az őszi öltözékek készítésére még ne is gondoljunk, míg az új divattörvények életbe lépnek, mert ki tudja, hátha most az egyszer nagyokat gondolnak ki az okos fejcsékek. Távol legyen tőlünk mindenben és mindenkor szíveskedjünk lenni a fel-felujuló divat szeszélyének, de tagadói, vagy nem akarni látni létezését, működését, az egész civilizált világra kiható befolyását, gyermekes igyekezet volna, mely szintén nem vezetne célra. Nem oktadjuk fényűzésre nőinket, ha felmilitjük egyik-másik dolgó ruhájának készítés-módját, valamint azon író sem vétken, a ki a nagy világ köréből veszi alakjait, és ugyanna világ embereinek és szokásainak, életmódjának adja rajzait, — és most visszatérve elebbi tárgyunkra, azt is mondhatjuk, hogy még a jövő őszi új szöveteket is homály fedi; elkészültek már, az bizonyos, de a titoktartás zárja tartja fogva őket, és csak a régi sima csipkés és kockás szövetek elégítik ki a közönség szükségleteit. Bizonyossá vehetjük azonban, hogy a két év óta olyan nagy előszeretettel viselt pelyhes (peigemo) szövetek egészen kimentek a divatból, mind a mellett, hogy még nagy készletek vannak belőlük. Ezeket most majdnem minden divattereskedésben tetemesen leszállított áron kaphatni, és reggeli, vagy esti ruháknak használtatnak el. Alkalmassint csak a parisi világkiállítás bezárásával fognak világba bocsátatni az új szövetek, és csak akkor tudhatjuk meg határozottan, mely szövet és szabás lesz az uralkodó a salomban, az utcán, a házban, a színházban, látogatások alkalmával stb. Addig azonban utazó és kimenő ruháknak a beígértől készülték igen kedveltek. Az élénk színű skót kockás beígértől nagyon szeretik azt a beígert, a melynél a vörös vagy a zöld szín az uralkodó. E ruhák díszítését gyakran csak egy letűzött szegély köpezi, vagy keskeny fehér csipkék, a melyek derült kinezést kölcsönöznek az egész öltözéknek. A plisse fodrok közül egy-két huzott fodor is alkalmaztatik, vagy hegyes, kivágott ívek, bodrozatok.

Mint a parisi világkiállítás buzgó látogatója, ki a divat terén nagy jártassággal bír, és nagy érdeklődéssel követ minden észlelni és látni valót, és a kinek szíves jegyzetét szerint írjuk a sorokat, a csinos parisi nők feltűnően oly nagy figyelmet fordítanak most a csipkékre és harisnyákra, hogy szinte fényűzésre is lett. A himzett harisnya már kevés nekik, most már csipkével, meg pedig lehetőleg brüsszeli és valenciennes csipkével szegélyezik azokat, és valamire való szebb öltözethez nem is viselnek más csipőt piczi lábalk, mint világos selyem- vagy atlaczhöl, vagy a ruha szövetéből valót; természetesen még a parisi hölgyek közül is csak azok engedhetnek meg maguknak ilyen fényűzést, a kik kocsiin roboghatnak át az életet, míg a gyalogosoknak ott is, itt is, nélkülözhetetlen a bőrből készült csipő. Rendes kimenetelre igen csinosak és alkalmasak a gombolós topánkák, alacsony sarkokkal, melyekben a láb könnyedén és biztosan jár, míg a magas sarkú csipő csak az estélyi, vagy más díszes alkalmakra van utalva.

És most elvégezzük csorgócsüinket, bucsuzunk a jövő heti viszontlátásig!

S z á m r e j t v é n y.

Majorosky Margittól.

2. 3. 4. Akkor szőp, ha nagyon fehér,
6. 14. 23. 22. Nacska előtt lyukába tór,

24. 2. 11. Öröklé ezt minden ember
17. 28. 7. 22. 7. 24. 23. 27. Annak része, ki sokat mer.
16. 3. 6. 7. Éhes embernek fővágya,
1. 5. 4. 7. 21. A folyamnak ez az ágya.
27. 24. 10. 3. 27. 5. Minden beteg ember ilyen.
12. 23. 27. 24. Ha placzi, ugy szemtelen.
26. 27. 28. 29. 14. Ebből lett az egész világ,
24. 13. 20. Háboruban sokan kapják,
19. 26. 8. 19. Ez a világ fenntartója.
2. 30. 2. 14. 15. 24. 23. 27. Ez meg annak megrontója.
1. 30. Valahára hogy így legyen,
Adja meg azt a jó isten.

Megfejtési határidő: szeptember hó 11-dike.

A f. é. 29-dik számban közölt rejtvény értelme:

Magyar hölgy.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Peterdi Pap Kriszta, Nagy Kamilla, Zeke Janka, Steiner Sarolta, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalussy Károlyné, Lukács Györgyné, Hüdassy Pakay Ida, Korenagh Sork Hermin, Mednyánszky Margit és Erzs, Ehen Gizella, Lakó Györgyné, Pajor Lenke, Kurz Maria, Pap Józsefné, Huszár Emilia, Krszkay Mari, Jávor Anna, Kiss Izabella, ifj. Liebnor Józsefné, Nagy Giza, Szegedy Margit és Erzs, Jánosy Lajosné, Kalmár Krisztina, Temesváry Kriszta, Hollós Jolán, Tamásy Irma és Lóra, Katona Erzsike, Fodor Janka, Pényes Klára, Antalfy Lulka, Tóth Sándorné, Pajor Katinka, Erdélyi Mariska, Kiszely Róza, Oláh Lajosné, Szabó Irén, Szathmáry Olga, Zeig Malvin, Csékus Gabriella, László Anna, Hoffmann Szidónia, Biró Emilia, Madár Ida, Lobotzy Karolina, Sámuel Sándorné, Köpös Mari, Szalay Teréz és Etelka, Takács Hermin.

Megbízások tára.

Ujra fölkerem azon tisztelt előfizetőimet, a kik az előfizetési díjat még eddig be nem küldték, sziveskedjenek azt most már beküldeni, egyuttal köszönetet mondva azoknak, a kik múlt heti fölkerésemre máris megtették. Nagy szivességet tettek nekem ezzel.

Emilia.

Pócsamegyerre V. I. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

N. Militicsre P. O. J. urhölgynek: Magánlevelet írtam.

K. Monostorra S. B. urnak: Eddig a csomag és levelem is kezei közt lesz már.

Deméandre H. A. urnak: Köszönettel vettem.

Bécsbe Sz. M. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Giuregevrá A. L. urhölgynek: Vettem kedves le-
velét és akkép fogok intézkedni.

N. Sinkre P. M. urnőnek: Örömmel vettem kedves
sorait. Reám nézve megtisztelő kívánságának azonban jelenleg
nem tehetek eleget, mert nincs, az ősz folytán azonban a leg-
szívesebben teszek eleget ohajtásának.

Knreagra A. K. L. urnak: A mint lehet, azonnal.

Sághra R. T. urhölgynek: A rózsaszínű selyem ruha
minden esetre jobban fog illeni ez alkalomra, mint a fekete.

Miskolczra A. G. urhölgynek: Véghetetlenül sajná-
lom, de nem lehet!

Balogra M. E. urhölgynek: A szélessége éppen 68 cen-
timéter. Várom szives határozatát.

Komáromba B. K. urhölgynek: Ilyen dologban nem
lehet eléggé elővigyázatos az ember, onnan eredt a várakozás.

Bukarestbe G. I. urnőnek: Várom, még pedig aggo-
dalommal a feleletet és híreket.

T a r t a l o m.

Margit asszony házaszerői, Veka L.-tól. — Margit dalai-ból, Somló
Sándortól. — Bosznia és Hercegovina. — Az áldozat, Sara-tól. — Az utcái
paról. — Egy hét története. — Közügyek. — Budapesti hírvivő. — Vi-
dek. — Hazánk a külföld. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. —
Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejt-
vény. — A t. rejtvényfejtők nevsora. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 8—9 éves leány-
kánk való ruhaderék szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítókkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások
és könyomatu arcz képek.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

H I R D E T É S E K.

Fogorvosi és fogászati műterem.

Arnstein Mór

ajánlja magát a t. cs. kőbűsnégnek minden fajú műfogaknak
aranyból, valamint amerikai vulkanitból elkészítésére, és azok-
nak anélkül, hogy a foggyökörök eltávolítottának, fájdalomtalan
betételére. Műtetek és plumbírozások a leglelkismerete-
sebben teljesítetnek, miről 20 évi gyakorlatom nyújt biz-
tosítékot.

Ajánlatomul szolgál, hogy teljes 18 évig Hekseh J. G.
fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnovszky m. k. udvari
fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak éhbenytáig. A tisztelt fogbo-
tok beszerzését látogatását kérve

maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR,
Budapest, Dorottya-utca 3.

Szt. István ünnepély t. látogatói

felkértem, Uszetemet saját érdekekben megláto-
gatni, mintán az alkalommal minden ezikket u. m.
kesz ruhákat, ruhakelmekeket, vaszon s. a. t.
rendkívül lezállított árban előrusítom.

Tisztelettel

Grossmann József,
Budapest, király u. 27. sz.
„a magyar koronához.“

Megnyitási értesítés.

A nagyműltű-űgű uraságoknak és a t. cs. kőbűsnégnek alázatosan je-
lyentem, hogy Uszetemet

Hatvani-utca a barátok épületben
azon helyen, hol előbb a

THEIN LIPÓT és FIAI

ezég volt, megnyitottam és ajánlom gazdagon fölszerelt raktáromat, hol is
mindennemű női divat-czövetek, pipere-czikkék, a legújabb ke-
szített selyem- és barsony-kelmek

kész felöltök, köpenyek és öltöző-köpenyek (Toiletten)
a legújabb párisi és herlini divat szerinti alakban a legjutányosabb árral
kaphatók.

Megrendelések a kívánt minta szerint tiszteletjesen, leg-
gyorsabban teljesítetnek.

Mély tisztelettel

EIBENSCHÜTZ SÁNDOR.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherezeg (urlj-utca 1. szám alatt Párisi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi angol és francia illatszerek,
hajkenőcsök, olajok és toilette szappanoknak, továbbá
fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy
választékban a többi itt fel nem említett piperezserkeket.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi
megrendelések azonnal pontosan teljesítetnek.

30 forint bevásárlás után 6 darab igen finom flatir angol törülköző ingyen.

Ily olcsón vásárolhatni csakis a párisi világtárlat végére járta nyújthat alkalmat.

Sürgöny!

SÜRGÖNY!

Sürgöny!

a n. t. vevőközönséghez!

A párisi tárlat végére járván, szakmám sok gyári kiállítóinak megmaradt cikkei megvásárolván, még nem hallott potom áron tudodok rajtok, hogy a jövő hóban kínálkozó jó alkalmat. az angol kiállítók visszamaradt kolméit az őszi és téli időnyre megvenni el ne mulasztaszam. — Kérem a t. vevőközönséget, szives pártfogásukban részesíteni és megrendeléseiket siettetni, miután az itt felsorolt olesóságek eladása csakis egy hónapig tart!

Sz.-Fehérvár, 1878. július hóban.

Teljes tisztelettel

Ifj. Eibisch Zsigmond,

„A PROFÉTÁHOZ.”

Sz.-Fehérvárott, nádor-utca Szekerák és Hornyánszky urak kerendekése mellett.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Árjegyzék. — 1-96 szám.

Szőrkelmék.

	belyett csak
5000 m. tiasta szőr-asóret . . .	— — —07
15000 m. Barego Grenadin és legfimo- mabb Monzambique . . . r.	—83 —15
5000 m. Fregatte szövetek . . .	—48 —15
4000 m. Ripsa de Narcis . . .	—65 —18
3000 m. fekete és színes csikos pátyogtatott lüsterok . . .	—68 —26

Árjegyzék. — 2-dik szám.

Mosó-kelmék.

10000 m. rózsaszín Creton . . . r.	—25 —13
4000 m. színes Chiffon Karton . . .	—30 —17
5000 m. Piquetok . . .	—45 —25
3500 m. igen fin. Piqu. szín. virággal	—50 —24
9000 m. igen fin. szegedi testő csikos és virágos . . .	—48 —22
5000 m. Árga Nank és csik.Csinvadt	—28 —16

Árjegyzék. — 3-ik szám.

300 v. 30 rff. Kanavászon, Sailintr.	5.80 2.75
250 v. 30 rff. Trübal Kanavász . .	6.20 3.20
300 v. 30 rff. ugyanez rózsaszín . .	6.80 3.65
200 v. 30 rff. valódi rumburgi dtto	11.80 6.75

Árjegyzék. — 4-ik szám.

Fehérneműek.

5000 db. ang. Plontir törülk. dbja . .	—75 —20
6 db. fehérített törülköző . . .	2.15 1.15
6 db. damascirozott dtto . . .	2.90 1.40
6 db. párisi fehérített, a világtárlat- állítástól virággal . . .	3.80 1.80
6 db. szalvéta tiasta céma . . .	2.80 1.45
6 db. legfinomabb Damascirozott . .	3.20 1.65
6 db. párisi vkiállítási virággal . . .	3.80 1.95
800 v. 30 rff. törülköző a párisi világtárlatállítástól . . .	16.50 8.40
500 tu. kiállítási törülköző . . .	5.50 4.20
400 v. Damascirozott kiállít. törülk.	9.40 4.50

Árjegyzék. — 5-ik szám.

Fehér és színes abroszok.

700 db. $\frac{1}{2}$ strasburgi sziv. abrossz	1.20 —54
650 db. $\frac{1}{2}$ val. Damasc. szín. abrossz	2.25 1.15
600 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. csíres abrossz	2.80 1.50
550 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. színes abrossz	3.20 1.80
800 db. $\frac{1}{2}$ fehér abrossz strasb.	1.90 —98
550 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. fehér abrossz	2.90 1.30
800 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. fehér abrossz	3.20 1.50
400 db. $\frac{1}{2}$ kiállít. virágos feh. ab.	3.50 1.60

Árjegyzék. — 6-ik szám.

helyett csak

2000 db. angol Oxford . . . r.	—30 —15
2000 db. francia Oxford . . .	—34 —18
2000 db. valódi braziliai Oxford . .	45 —22

Kalondösen ajándom igen lezállított áru
gyolcsaimat.

Árjegyzék. — 7-ik szám.

5800 v. 30 rff. Molino vázson . . .	6.50 3.65
4000 v. 30 rff. valódi Trübal gyolcs	7.00 4.40
5000 v. 30 rff. valódi silés. gyolcs	11.50 6.30
3000 v. 30 rff. valódi rumb. fehérít- etlen lepedőkre és alsónad.	14.50 7.50

Egész finom gyolcsok.

5000 v. 40 r. igen fin. $\frac{1}{2}$ sz. Chiffon	16.50 8.50
450 v. 40 r. igen finom $\frac{1}{2}$ Chiffon	9.50 5.45
300 v. 30 r. Georgev. bőrgyolcs	9.40 5.90
250 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ Georgev. bőrgyolcs	14.50 7.25
300 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ val. rumb. gyolcs uri ingnek . . .	20. — 7.80
300 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ val. rumb. gyolcs uri ingnek . . .	22.50 9.50
150 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ valódi Creas gyolcs	14.50 7.25
100 v. 30 r. nehés Patent Gradli f.	10.80 6.70
150 v. 30 r. neh. Patent Gradli fehér	16.50 8.90
30 v. $\frac{1}{2}$ s. színe csinvadt baterra	—65 —36

Árjegyzék. — 8-ik szám.

4000 m. valódi csipkeflügöny . . . r.	—45 —21
1500 m. sokkal finomabb . . .	—65 —38
2000 m. pár Quipour csipke kész flüg- öny 10 rff. besezu . . .	12.50 4.90

Árjegyzék. — 9-ik szám.

Kész fehérneműek feltűnő potom áron.

2000 db valódi Oxford ing . . .	2.40 —65
2000 db valódi angol Oxford ing . .	3.70 —90
2000 db igen finom Chiffon ing . .	1.80 —85
500 db legfinomabb chiffon ing . .	2.80 1.20
2000 db kész alsónad. silés. gyolcsab.	1.50 —60
1500 db val. alsónad. Trübal gy. ból	1.75 —70
1000 db val. lezinger gyolcs alsónad.	1.95 —80
800 db amerikai bőrgyolcs nadrág	2.20 2. —
1000 db női gyermek nadrágocska . .	—80 —30
700 db sokkal nagyobb . . .	—90 —40
750 db nagy női nadrág . . .	1.70 —75
300 db ig. n. ún. alsószoknya fodorral	3.80 1.50
200 db fin. stikkellással és fodorral	4.50 1.95
2000 db gyermeköltöny sz. és fober	—45 —25
1000 db sokkal nagyobb sz és fehér	—65 —35

	belyett csak
1000 db egészen nagy nőknek sz és f.	—90 —45
500 db finom cornett (háló rakli) . .	2.25 —94
500 db finom stikkellással . . .	2.80 1.35
300 db legfinomabb R. Chiffonból . .	350 1.50

Árjegyzék. — 10-ik szám.

Selymek színes és fekete.

3000 m. fekete Taffet . . . r.	2.25 —80
2000 m. igen fin. Noblesse sely. fek.	2.90 1.15
1500 m. igen f. Pool de Soir Nob. fek.	3.80 1.40
1000 m. Gros de Napcol Fayl . . .	3.80 1.50
2000 m. Gros Grain Fayl . . .	4.50 1.65
3000 m. Gros. Grain P. min. színbén	5.80 1.95

Árjegyzék. — 11-ik szám.

Paplanokról.

2000 db gyermek Creton paplan . . .	— — —60
500 db gy. Creton paplan, nagyobb	— — —90
500 db gyermek Cachmir paplan . .	— — 1.10
500 db $\frac{1}{2}$ Creton paplan . . .	— — 1.65
400 db $\frac{1}{2}$ török paplan . . .	— — 1.90
400 db $\frac{1}{2}$ török paplan . . .	— — 2.25
300 db $\frac{1}{2}$ Cachmir paplan . . .	— — 2.90
150 db kevéssé hibás $\frac{1}{2}$ Cachmir paplan . . .	— — 2.80
80 db madracra Seegras-al tömve . .	12. — 4.75
60 db madracra, Africal . . .	18. — 5.75
30 db madracra, valódi lőszőrel . . .	35. — 12.50

Végül:

2000 db modallion gyermeknek párisi kiállítástól . . .	—90 —05
3000 db Cocus broche-tli . . .	1.20 —18
1000 pár kltűnő gyermek harisnya . .	—65 —10
2000 db szegelt francia szobkendő, színes szélő . . .	— — —08
2000 db angol szobkendő . . .	— — —04
200 db Princess-ruha, teljes Jour- nallal . . .	7.50 2.75
6 db valódi rumburgi szobkendő	1.75 —88
6 db igen finom rumburgi szob- kendő . . .	2.50 1.50
1000 db Croup do Chin Broch, valódi selyem . . .	1.50 —35
1000 db Pecher-tartó . . .	1.20 —15
1000 db Fether . . .	—90 —10
5000 db bécsi gyermek szobkendő . .	— — —05
5000 db Rouge Broche-kendő . . .	— — —02
1000 db világtárlatállítási kendő Per- sziából . . .	—65 —25
1000 db gazdászok számára igen fi- nom sapka . . .	1.50 —25

Ily olcsón vásárolhatni csakis a párisi világtárlat végére járta nyújthat alkalmat.

30 forint bevásárlás után 6 darab igen finom flatir angol törülköző ingyen.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.

Könyvcsomagolási díj fildvénként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Terézváros, Ó-utca
21-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyven soros hirdetés
5 kr.

34. SZ.

Aug. 25-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel,

minden színezett hímszavakkal

Könyvkiadás

újságkötet könyvműveléssel.

A könyvek megfizetése egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Hogy lehet meggazdagodni?

(Elbeszélés.)

Mikszáth Kálmántól.

Szegény Tóth Edétől hallottam ezt a történetet, talán egy megirandó színű egyik hatalmas felvonását, ha meg nem dermed örökre a kéz, mely erőteljes tollát vezette. Ezt különben csak annak tanúságául mondom, hogy a sors mégis nagy ur, még az irodalmi válfajokat is képes devalválni, ha kedve telik benne: a jó színűből rossz novella lesz.

Es ezt, hiszem, nagyon sajnálhatja a t. ez. közönség, de még százszor jobban e beszély hőse, ifjú Pallér Miksa barátunk. Kit a meghalt költő minden félszeregsége daczára sokkal szeretettreméltóbbnak festett volna, mint én, a mire pedig de nagy szüksége volna Pallér Miksa barátunknak, ha a szép Pukovics Kati által kívánja magát szerettetni!

Már pedig hogy ne kívánná, a mi egész életének egyedüli vágyát képezi, a mi mindig eszébe van, éjjel és nappal, ébren és alva; erről gondolkodik fekve, ülve és tegyük hozzá, állva is, mert Pallér barátunk állásánál fogva idejének legnagyobb részét állással tölti. Ugyanis ő az első segéd Krammer Pál urannál a „Vere gólyához“ címzett vegyes kereskedésben. A „Vere gólya“ átellenben fekszik a „Kék pávához“ címzett kereskedéshez, melynek főnöke Pukovics Árpád, a Kati apja.

Ezzel azután megvan magyarázva minden. Két átellenben fekvő kisvárosi vegyes-kereskedésnek lehet-e existálnia harag, aprehenzió, kenyéririgység, ócsárlás, vevő át csalogatás, veszekedések, gyűlölet nélkül? Bizonyára képtelenség már gondolatnak is. A „Vere gólyára“ oly begyesen néz le a Pukovicsék „Kék pávája“, mintha a piktor tudta volna a gazdák érzelmeit, s melyeknek viharához nem kevésbé járult Pukovicsné és Krammerné asszonyságoknak egymás iránti gyűlölete is, lévén mind a kettő hű és nagynyelvű s lévén mind a kettőnek eladó hajadon leánya; sőt a két család közötti viszolyt még a

természet is nevelte, mert míg a Krammerék Lucziája szökeben ritkította párját, addig a Pukovicsék Katija barnában volt kikiáltott szépség.

Képzeltet tehát, mekkora vakmerőség kellett ahhoz, hogy a jámbor Pallér Miksa ilyen körülmények közt Pukovicsék Katiájára emelje szemeit. De ki parancsolhat a szerelemnek? Ki tilthatja meg, hogy a szerelem csodás virágának magva olyan talajban is ne fogamzhasék meg, melyet meg nem termékenyít bízató napsugár jóteknony mosolya, tápláló reménynek üdítő harmatja?

De ha nem volt semmi remény, semmi kilátás, bezzeg bőven kijutott az ellenkezőből. A szép Pukovics Katinak hiába köszönt az utcán, (mert másutt soha sem látta) az rendesen nem is fogadta. Aztán mit ért, ha látta is, mikor mindig oldala mellett az is, a kit legjobban gyűlölt a világon: a fiatal — Kéredy Péter.

Ifj. Kéredy Péter hírhedt gavallér volt, a kivel apja végig járattván a hat gimnázialis osztályt, tanulmányainak folytatása végett felküldötte az egyik választó kerületből országos képviselőnek Budapestre. Hadd szerezzen magának egy kis praxist! Szerzett is eleget. Neve sokat olvasható lejárt váltókon, országgyűlési abszencok közt s emlékül eltett női tánczrendeken. Ez, azt hiszem, tökéletesen jellemző.

Az egész világnak udvarolt kivétel nélkül. Egy nap a főispán leányával: Elvira komteszszal lovagolt ki, másnap már Pukovics Katit kísérte a reggeli misére, míg következő napon meglehet Krammer Luczia szalonjában tette a szépet, nem nagy lelkiismeret csinalván magának abból sem, hogy az előszobában még a Náncsi szobaleány piros porzós arcát is megcsipkedje.

Mindezen tulajdonságai daczára, bálványa volt a leányok és mamáiknak, egy részt mint nagyra menendő ifju, másrészt mint az alispán, idős Kéredy Péter fia. Mikor otthon a kis székvárosban tartózkodott, valóságos izgatottság uralkodék a körökben.

Hogy a hölgyek közül melyiket szereti jobban, senki sem tudta bizonyosan. Majd ezt, majd amant vette szárnyára a kisvárosi pletyka. Annyi kétségtelen, hogy Pallér Miksa nem bánta volna az egész világ valamennyi hölgyét, csak ezt az egyet, ezt az egyetlen egyet ne bántsa a hír. Iszonyu féltékeny volt.

Hát még mikor a helyi éleztap oly tárgy torzképet hozott egyik számában, a hol Kéredy Péter Pukovics Kati előtt térdepel, ezen szájába adott szavakkal: „Nagysád: az egész kerület lábainál fekszik bennem.”

Mikor Mikeának kezébe jutott a torzkép a hölgyalakban Kati-t vélte felismerni, féltékenységeben összerázkódék, arcát láng borítá el s önkénytelen felemelte öklét s úgy nyakon ütötte kétszer a mellette legközelebb álló boltosinast, a Palkót, hogy a kettő közül az egyik ütés is bizvást fölért két egész havi kereskedői szakoktatással.

— Meghalsz! — hörgé Miksa barátunk félörülten.

— Jaj! oh jaj! Hiszen a tegnapi ropszdropszért már kaptam a főnök urtól!

— Nem te halsz meg, — ordítá Miksa. — Ez fog meghalni, elpusztulni, elveszni, az én kezem alatt elveszni!

Öklével a lap azon részére ütött, hol a Kéredy roszul talált arcoképe volt látható.

— Halál az arisztokracziára! Vért ontunk, párolgó vért! Ha ur vagy, ha nagy ur vagy, én is az vagyok, mert engem Dózsa Györgynek hinak ezentul. Az lesz az én nevem!

— Megbolondult, Miksa? — szólalt meg az e pillanatban belépő Krammer ur. — Vagy pedig valami verset tanul a névnapomra? Nem szükség olyan hangosan deklamálnia, mert összeszalad az utcza.

Miksa a „legfelsőbb hatalom” ebbeli beavatkozása által hirtelen meglepetve, egy heringes hordóhoz támaszkodék s megjuhászodva mondá:

— Csak gondolkoztam, főnök ur.

— A pokolba is, ilyen hangosan gondolkoznia! És milyen gondolatok! Ön valóságos rebellis, Miksa. Több, ön demagóg. Kire haragszik? Nos, nem felel?

— A fiatal Kéredyre, — suttogá Palkó.

— Nos, nos, — jegyzé meg Krammer ur, fontosokat pialantva pápaszemén keresztül. — A fiatal Kéredyre? Hogy jut eszébe ilyesmi? Oh ég! Ön, és egy parlamenti tag!

— Főnök ur, én néha haragszom, — kiáltá a szelid ember, nagy bozontos szőke fejét daczosan fölemelve.

Krammer ur eliszonyodék; még soha sem látta hű segédjét ily felindulásban.

— Bah! Ön igazán naiv; az isten, édes barátom, nagy lehet a maga nemében, de azért még sem viczispán az édesapja itt a mi vármegyénkben, magának pedig nincs szavazata az alsó házban. Ezt jegyezze meg magának, fiatal barátom. Az öreg Krammer vallásos ember, de praktikus ember is... hm...

Miksa csak a fejét rázta és nem azólt többé egy mukkot sem. Az öreg Krammer pedig kézdörzsölve járkált fel s alá s ha egy-egy pillanatra megtisztult vevőktől a bolt, újra meg újra visszatért ehez a themához.

— Aztán hm... egy sem jó ember hm... a ki annak a fának az ágait nyesegeti, a melynek árnyékában pihen hm...

Miksa felütötte nagy idomtalan fakó fejét s zavaros szemével csodálkozva nézett a beszélőre.

— Nos nos, ön bámul? Az pedig épen nem bámulni való dolog okos ember előtt. Ez már olyan gyümölcs, a melyiknek csapán érni kell hm... Maholnap arra találunk ébredni hm, hogy a nagyságos Kéredy familia czimere fog pompázni a Krammer Luczia fehérneműjén hm... hm...

Miksa most is a fejét rázta.

— Micsoda? Ön kételkedni mer? Miksa barátom, ön ma nincs tökéletes eszénél. Talán beteg ön? Menjen a szobájába, pihenjen kissé!

Miksa szót fogadott, szobájába tántorgott s ott aztán levetette magát a veres csikos divánra és airt sokáig keserve-sen. Ha valaki kérdezte volna, miért, bizonyára nem tudta volna megmondani.

Mert hát mi köze neki Katihoz? Hiszen nem is ismeri. De ha ismerné is, hol van az megírva, hogy azerease? És ha még szeretné is, akkor is teljes lehetetlen még gondolatnak is kötözni való örültség, hogy a „Veres golya” ombere a „Kék páva”-val viszonyt merjen kezdeni.

A hosszas sírás sokat könnyített lelkén. Nyugodtabb lett. Lehajolt a nagy borjubőrrel bevont bőröndhez, kihuzott onnan ezer lim-lom közül egy kis fényképet (a Kati 50 oszt. értékű krajczáron vett fotografiáját) és soká nézte, némán, mereven. Ki tudná mindazt leírni, a miről ő akkor gondolkozott?

Azonban a sok zagyva gondolatból mégis nyakon fogott egy hatalmas eszmét. Örömeben elsikoltá magát.

— Igen, igen, hős leszek. Egy Zrinyi Miklós. Ki fogom híni azt a nagy urat. Oda fogok állni eléje, bátran, nemesen, és azt fogom neki mondani: „Magyarázza meg, uram, hogyan kerülhet ön Pukovics Katalin kisasszonynyal egy képre? Mi köze önnek ezen hölgyhez? Én, Pallér Miksa, mint lovagias férfi, számon kérem ezt öntől. Igen, igen, ezt fogom tenni. Katinak úgy sincs fitestvére, a ki ezt tehetné, az apja pedig nem ért az étélékhez.

Oh, hogy csillogott a szeme erre a gondolatra! Bezzeg, milyen csamege volt ez izgatott lelkének! Milyen szépen tudta magának kiszinezni ezen a megmarkolt alapon a közeli jövőt! Ha megsebesíti Kéredyt, mekkora hősnak fogják nézni az egész városban! Ha pedig ő (Pallér) kap egy érdekes vágást, teszem azt, a halantékára, milyen sokat fog az neki megérni! Katicza bizonyosan megtudja, hogy az ő védelmében sebesült meg. Hogy ne tudná meg ebben a pletyka városban? Aztán mikor betegen, seblázban fog feküdni, oda küldi a szolgálójukat megkérdezni, nem kíván-e Pallér ur egy kis erősítő marhabuslevest? (Ez volt az ő fogalma szerint a legmagasabb kegy és réazvétnyilvánítás.) Ő pedig szép gömbölyű betűkkel a névjegyére írja: „Köszönöm, nagysád, angyali szívének rám pazarolt fénylő sugarait.”

Fel-felmerült agyában, hogy hiszen ennek a torzképnek talán nem is annyira Kéredy az oka, mint inkább Karvaly Elemér, az éleztap szerkesztője. Talán azzal kellene megverekedni. De hát elvégre is mit tehetett ő arról, hogy Karvaly Elemérre sehog sem tudott haragudni? Az csunya, ripacsos, szimpatikus fizionomiájú ember. Neki okvetlenül Kéredy vére kellett. Mit bánta ő, mi a logika, mi a lovagias szabály. Az ész tiz mértföldnyiro jár a szív háta mögött. Aztán neki még azon kívül is kevés jutott abból, a mi hátul járjon; úgy szólva, csupán szive vezette mindenben.

A szív pedig könnyelmű szörnyeteg, ha neki bolondul.

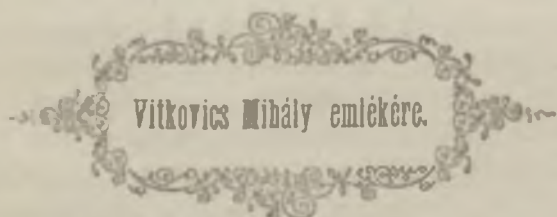
Vieszi áldozatját ellenálhatlanul, mint a vihar a pehelyt, mint a bőszült Duna a saját hullámaival.

Miksa barátunk egy revolvert tett zsebébe a izgatott léptekkel indult meg a „Kis-Palatinus“ utcán kerécskűl, egyenesen a Kéredy lakására. Csak ott hökkent meg, már a nagy szárnyas ajtónál, mikor a csengőtyűt meghúzta s az éles, valódi hasító hangot adott belülről.

Mit akarsz, bolond, eszelős? — kérdé magától elsápadva. — Hát vétett neked valamit az az ember? Hát jogod van neked belépni káromló szavakkal ilyen nagy urhoz? Jobb bizony, ha elfutsz innen a heringes hordó mellé!

Kéredy úgy okoskodék, hogy miért ne csinálhasson ő egy kapitális juxot, mikor az úgy sem kerül semmiibe. Megkéri a leányt annak a gyámoltalan ficzkónak, úgy sem adják oda, az természetes; — hanem vagy úgy veszik, mint tréfát és jót röhögnek rajta, vagy pedig egy kis aprehenzió lesz belőle, mert a nagyralátó Pukovicék, mint azt mindenkől látni lehetett, számítottak a fiatal képviselőre, legalább a mama nem nagy titkot csinált belőle, a Kati meg segített neki. De Kéredy előtt óvakodtak valamit elárulni, úgy, hogy az némi bizonytalanságban érezte magát. No de ha van „alapos kilátása“, akkor az úgy is megmarad, s legalább „kitudódik“, ha pedig nincs, akkor semmit sem veszhet s legalább megtudja idején, hogy „másfelé fordulhat“ s nem kénytelen komoly föllépést kockáztatni. A mi a netaláni aprehenziót illeti, az „uri stikli“ elkövetése miatt, azt ugyan könnyű feladat leendő eloszlatni, azon nem búsult Péter, sőt inkább ohajtotta. A kisasszonyok neheztelése egy beburkolt vallomás, mely a bekövetkező viszontvallomásra tart vadászatot. A viszontvallomás pedig bizony ott lebegett hónapok óta a Péter nyelve hegyén, csak alkalma nem volt hozzá s kellő erkölcsi elszánása, mert ő is rátartó volt, bensejében dőlőfős arisztokrata s lassan lábujjhegyen birt csak ahhoz a ponthoz érni, melyen a Pukovics Katival való házassági oszmével némileg megbarátkozott.

(Folytatása köv.)

— 1878. augusztus 25. diki. —

Nem a neve hangzott — szíve vert magyarul.

Arany János.

Erdélyi Bélától.

ihalt az agy — az eszmék otthona;
Dermedt a szív, mely fölmelengetett;
A hang — a nép-serkentő harsona —
Fagyott nján örökre néma lett,
Meghalt a költő! — És azóta már
Fölötté rég behorpadott a hant, —
S hol a dülő anyészet árnya jár:
Porból már por sem maradt — alant.

De, mely hervult hölgyért, honért, hitért:
Lokét a sir el nem temethető.
Az elmúlás itt meghajolt, kitért...
E lélek a fölöbredit nemzeté!
Itt van közöttünk, itt lebeg velünk;
Megosztva itt szívünk, lelkünkben ég;
Eszméiben tisztult gyönyört lelünk —
Akár csak most is élve zengne még!

Hisz él is ő — és éltet alva is,
Mint éltiben alvót élesztgetett —
Hevitve honfi-lángra mostau is,
Mint egykoron az alvó Nemzetet.
Kinek kitépi nyelvét orv-kezek,
És elrabolják ősi szent jogát:
Virrasztó honfiak ha nincsenek —
S hangjok eget-földet nem harsog át!

Ég-föld az alvó ellen esküvők.
Megosztakoztak rajta jó korán;
Vélvén, hogy elkövetkezett a vég —
S lhatnak immár áldomást torán:
Tépik mezét, kifosztja sok pribek, —
De felharsant a szó: Megállj! — s ehol:
Hivatlan torra kár örülni meg, —
Hisz él az alvó — s nincs halott sehol!

Hisz él az alvó... álma tűnedez...
Hallgat... figyel... ámulva néz körül...
Nem érti még, hogy ez mért hűledez?...
S a maga, ki költőgette — mért örül?...
Hallgat... figyel... hall edes hangokat:
A hegedűsök lantja újra zeng —
De most öröm veri a hűrokat:
Győzött a jó! megszégyenült a czenk!

Ó is, kinek emléke leng körül,
Ott volt a nemzet-ébredők között —
S a nemzet-altatókkal emberül
Első sorban ő is megütközött;
S hogy ellenét fegyverrel győzte le:
Tázhely zsarátnokát élesztgette,
Kupát emelt, habzó lánggal tele,
És áldomása hölgyét élteté.

Ott volt a nemzet-ébredők között
A nyilt-szívű és tárt-karú barát,
Kínál a vendég bőven thltözött.
Dicsérre gardát, házat a asztalát,
Hol nóta járta s fűszeres beszéd,
Dénaj enyolgas váltá mély borút,
Hol tagjait frissithet s esztét,
Kit elgyötört fárasztó vándor-út.

Ott volt a nemzet-ébredők között
Dicső Eger szerb-anya-szült fia,
Kinek gyönyör volt a sorsüldözött
Muzsák oltárán leborulnia, —
Ki vén Egednek gondúzó borán
Herválva zeng csapongó dalokat, —
Ki dolgozik szerényen, szaporán. —
Kit fény, ragyogvány soh' se csalogat!

Ott volt a nemzet-ébredők között —
Most hát a nemzet őt ébreszse fel!
És üljön ünnepet elköltözött
Há dálnoka dicső emlékeivel!
Áldás lengjen a százados lakon,
Hol a napot elbeször látta meg!
Áldás lengjen a drága hantokon,
Hol emberöltők óta szendereg!

Ti meg, kik hozzánk térsen e haza
Vidékiről zarándokoltatok:
No térjetez innét addig haza,
Mig költőnkől meg nem tanultatok —
Szeretni hont, szeretni nemzetet,
Egymást testvér gyanánt élelni át —
S bár nomet-, tót-, vagy szerbnek született:
Szeretni hún hazánk minden fiát!

Kiket pedig Banátunk térsin
Az ingovány föld lidércz vezet:

Szerkenjetez föl, édes véreim!
 Logyen köztük testvér-szövetkezet!
 És akkor Ő, ki szerb szülék fia,
 De minden iziben magyarra vált —
 Derülten fog alátámasztani a
 Menyéből, hol téged, oh Hon, áldva áld!

A pakkolt koffer.

— Levél féle. —

— — *salu, augusztushó 6-dikán. 187°*

Asszonyom!

Nem tudom, úgy van-e azzal mindenki, mint én, hogy időnkint (s engem igen gyakran) meglep az utazási vágy. Ilyenkor ideges, ingerült, nyughatatlan, szóval még ezerszerre kiállhatatlanabb vagyok, mint rendesen; s e valóságos betegséggé fajult láz addig nem csillapul, míg trappereim a terasse elé nem robognak, hogy kezembe kapva a gyeplőket, a legközelebbi vasuti állomásra zavarjam őket.

Milyen jó is nézni már a közelgő vonat prűszögő mozdonyát a perronra kitett pakkolt koffert! Oh, ez a koffer! Tárcaikat irtak már íróasztal-fiókokról, papirkosárról stb. mért ne szentelhetnék én ma néhány sort a koffernak?

E napokban ismét ily utazási láz lepett meg, Schopenhauer, Spinoza, Hartmann élvezhetleneknek lázottak előttem, (Kantot és Hegelt nem is említve) szivarom füstje is unalmasabban kanyargott a légben, mint rendesen, a kert fái és virágai meg pláne butító hatást gyakoroltak rám.

Végre is ma reggel tűrhetetlenné vált ez állapot, egy sétalovaglásról megtérve, ingerülten, dühösen ez egész világra, ugrottam le a nyeregből s rohantam föl a lépcsőkhöz szobámba, hol inasom békésen porozgatta a könyvállványokat. — Pakkolni! — kiálték, letörölve homlokomat s végig vágva magam egy mély vágású karszéken. A nebuló egy csöppet sem volt meglepetve, hiszen ez előtte ép oly megszokott dolog, mintha más ember egy pohár vizet kér cselédjétől, s phlegmatico letévén a törő rongyot, sarkon fordulva átment hálószobámba — s pár pillanat múlva jól ismert, édes hangok ütötték meg hallidegeimet.

Mikor a szobába léptem, már valódi zsibvásárt találtam ott; szék, pamlag, asztal, schwimmerek tele voltak kabátok, nyakkendők, zsebkendők, cipők stb. egész halmazával. (Tudja, asszonyom, egyzer régen sokat tartottam arra, hogy bárhol elegans és kifogástalan toilletében jelenjek meg, s ez a lom még ama régi elegancia maradványa: olyan: „régí dal — régi dal — régi dicshégeről” féle.) Végig néztem e halmazon, majd minden darab ruhához egy-egy emlékem csatolódik. Itt ez a fekete szalonkabát milyen málázón hever azon a törökös, virágos szövetű nyugágyon, mintha most is azon estélyről gondolkoznék, melyen önt, asszonyom, megismerni szerencsés valék. Emitt pedig éppen a mély vágású karszéken mily boldog ábrándokban nyugszik az a barna csávos bonjour; oh! mennyi kéjteltjes, mámoros óráról tudna az beszélni, melyeket egy bizonyos piros butorzatú kis szobában tölték! Samott tovább az a nyalka, koczkás, matróz szabású arany gombos bluz — puha szövetje tán még most is delejes az ön meleg, finom kezecskéinek érintésétől, s annak a hosszú kék kabátnak hajtókáján mintha még most is ott ragyognának azok a forrón égő, gyöngyhöz hasonló könyecseppek, melyeket meggondolatlan szavaim idéztek elő, s melyeket oly édes volt lecsókolni selymes pilláiról. Nézem, nézem az élet nélküli ruhadarabokat, melyek

nekem mégis annyit regélnek, s mentől jobban telik a koffer, annál több hur rezdül meg szívemben, annál több édesen fájó emlék száll át lelkemen. Végre elkészül Perkó, a legutolsó darab is be van csomagolva, s a kabát garmadáján pihennek a nyakkendők, zsebkendők, sőt koztyük is, (ez ugyan fölőseleges fáradság, miután ethiopiai módra elsült kezeim különben sem igen szenvedik meg ez öltözködarábot, s csak azért tartom ujjaim közt, miázerint lássák, hogy valamit még is konyitok az európai civilizációhoz,) ott van a champaca parfüm is — a rosa tooth powder, s közéjük csusztatva, az elmaradhatatlan „Dallók könyve” és a mesterségemhez tartozó szerszámok: toll, plajbász és egy csomó tiszta papiros. (Lássa, milyen kevés szerszám kell az írói mesterséghez, asszonyom!)

A fődél lecsattan, a zúr megnyikkan s kész a pakkolt koffer!

Mosolyogva állok meg előtte; hiszen leghűbb társam ő, vándorlásaim megosztója. Oldalán számtalan vasuti rakcédula, elkopva, letépve, olvashatlanná téve, az utolsó rakcédula az u—i vasuti állomás bélyege! A mint e kicsiny papírlapot nézem, cszembe jut, hogy éppen úgy, mint a kofferon lévő többi rongyos rakcédulát olvashatlanná tette, letörölte az u—i állomás czédulája és csirizes bőgréje, úgy töröl le az én szívem lapjairól is minden más, előbbeni emléket, s netalán ott fölírva volt nevet az ön bűvös-bájos, sűrű szemöldű, csávos sötét szemc. Kissé drasztikus hasonlat, asszonyom, — de igaz! s miután az aesthetika törvényei szerint, a jó és igaz egyszerű mind szép is, úgy e hasonlat is szép. Engedje remélnem, hogy ezuttal nem használndja ama latin közmondást: „Nulla regula sine exceptione.” Vigasztalom magam azonban azzal, hogy minden hasonlat sántit, s még inkább, hogy (ezer szerencsémre) ön nem is tudja Cicero klasszikus nyelvét.

Jövő leveletem valahonnét a magos Tátrából, vagy a Kárpátok közül veszi, addig is ádicu, asszonyom — hive

— — y Sándor.

A z á l d o z a t.

(Olász beszély.)

Sara-tól

(Vége.)

A rejtély meg van fejtve, s én egy oly jelenet előtt állok, mely véretem fagyasztja meg. Szemem előtt áll egy meggondolatlan jószágú anya, ki részrehajló vakágával erőltlen volt az üdv útjára vezetni gyermekeit; egy a dőreségig hiu s csaknem a gonoszságig könnyelmű nővér, ki szánsalom nélkül gyötré testvérét; előttem áll a kétszínű, hűtlen és becsület nélküli vőlegény, ki egy ártatlannak feláldozásával üzte idejének unalmát; köztük látom földre tiporva az anyagi teremtetést, kit mindezek szívtelenül ölnek meg! Végre a messze távolban látom feltűnni egy jó atya gondos arcát, ki aggódva gondol forrón szeretett leányára, kinek szomorú sorsáról még csak sejtelme is alig lehet. Annaira szomorú volt a kép, hogy előzte nyugalmamat.

Alig képzelek keserűbb fájdalmat annál, a melyet az ember akkor érez, midőn részvétteljesen kíséri egy szenvedő sorsát, a nélkül, hogy fájdalmát enyhíthetné. E kínos érzelműl ostromolva kérdém Gertrudot:

— Tehát semmit sem tehetek az ön érdekében? Nem volna-e tanácsos, ha írnék vagy egyenesen beszélnék édesanyjával, nővérével, jegyesével? Bár nem ismerem őket közeleb-

ről, de higgye el, alig van dolog e világon, mit sorsának enyhítéseért meg ne tennék. Engedje legalább, hogy megkísérlehessem.

Gertrude megköszönte, s mély megindulással felelt:

— Ez által csak még rosszabbítaná helyzetemet, javításról szó sem lehet! Nekem kötelességem: küzdeni, s mihelyt lesz erőm, küzdeni fogok hőiesen. Oh, bár csak viszontláthatnám atyámat!

— Mindeensetre látni fogja őt. Nem reményli legközelebb megérkezését?

— Igen, — de ki tudja...

A sorvasztó láz áldozatait rendszeren a végpillanatban nem hagyja el a jó reménység; Gertrude azonban sejtette már, hogy küzdelmének nem sokára vége szakad. A mi engem illet, midőn bucsuzásra nyujtotta kezét, jól tudtam, hogy az volt az utolsó „Isten hozád.” — A mennyire lehetett, igyekeztem eltitkolni a fájdalmat, mely éles törként járta át lelkemet. Nem is kértem meg, hogy írjon, mivel gyakran hallottam, hogy gyöngesége miatt szerfölött fárasztó rá nézve a levélírás. Megtudtam azért, a mi vele történt.

Környozete látván, hogy állapota mindinkább aggasztóbb lesz, elhatározták, odahagyni a hegyes vidéket, s az olasz síkföld szelidebb ege alá vitték betegjüket. Pizába utaztak. Gusztáv és Clelia, midőn a beteg sorvadása rohamos mérvet öltött, tartottak a közelgő vész bekövetkezésétől s megváltoztatták eddigi szerepüket. Nem keserítették őt többé kaczer magavisolettükkel, az eddiginél nagyobb készséget tanusítottak iránta s tőlük telhetőleg gondját is viselték; fájdalom, késő volt már. Gertrude haldokolt. Rövid ideig tartó kínlódsága után elérkezett végórája s még abban az örömben sem részesült, hogy atyját viszontláthatta volna. Mielőtt lehunyta bágyadt szemeit, magához vonta nővérét s halkán rebegte:

— Szeretek s megbocsátok neked, te nem vagy az oka...

Gusztáv, ki csakugyan magán kívül állott a beteg ágyánál, megérté a suttogó hangon mondott szók jelentőségét, s a lélekismerettől furdalva, a haldokló ágya elé veté magát, s a párnák közé rejtve arcát, fuldokolva kért bocsánatot:

— Gertrudom! s rajtam nem könyörölsz? Igen, te nekem is megbocsátasz!

A beteg nem szólhatott többé, csupán egyik kezét terjeszté áldólag feje fölé, majd édesanyja felé fordult, végerőlködéssel emelé föl fejét, bágyadtan tekintett fel szép szemével, s aztán visszahanyatlott párnái közé.

A végzetes nap estéjén egy sápadt arczu férfiú jelent meg a halottas ház küszöbén, kinek köpenyét por lepte, s haja kuszáltan csüggött le homlokára.

— Leányom, hol vagy, leányom? — kiáltott fel kétségbeesetten, s miután senkit sem látott családtagjai közül, letörle izzadt homlokát s fuldokolva ismétlé: — Leányom!

Néhány jelenlevő elakarta zárni előtte az utat, hogy más felé vezessék; ő azonban erőszakkal tört magának utat, s az utolsó szobáig rohant előre, melynek kulcsnyílásán halvány sugár tört át a szomazéd szobába; lúzas gyorsasággal nyitja ki az ajtót, s e pillanatban mintegy villámsujtottan állott meg. Egy halottas ágy tűnt szemébe, mely körül halvány fényű viaszgyertyák világítottak. Ott feküdt Gertrude, liliumfehér alakkal, mint egy szép márvány azobor; fehér halotti leple széles redőkben ereszkedett két oldalt a földre. A szerencsétlen apa, miután néhány pillanatig mozdulatlanul állott, ijesztes tekintetét a halottra mereszté, s lassan közeledett, figyelmesen

szemlélve arcát, mintha lelkével akarná követni a holtak hazájába. Végre feje fölé hajolt, megcsókolta hideg homlokát, s görcsösen összeszorított ajakkal suttogá:

— Már késő, nagyon késő!

A jéghideg arc érintésére a keményszivű férfit óriási fájdalom fogta el.

Az egész éjen át senki sem volt képes őt a halottól el távolítani, s midőn bekövetkezett a temetés, még mindig a koporsó szegélyére támasztott homlokkal, drága gyermekét átölelve találták őt. Csaknem erőszakkal emelték fel a szerencsétlen apát, s forró láztól gyötörtetve helyezték ágyába.

Neje és másik leánya, — kit rokonérzelmű barátok körükbe hivat, — vissatértek a szomorú hajlékba, hogy a beteg gróf ápolására legyenek; de mind hiába; azoknak láttára vad haragban tört ki, s kiűzte őket a szobából.

— Távozzatok! Nem akarok többé látni benneteket! Ti öltétek meg őt!

Sem könny, sem könyörgés nem téríték őt el azándékától. Két irgalmas-nénét kellett felkérni, hogy a betegnek gondját viseljék. A gróft hihetőleg valamely jóakarója értesíté mindenről, a mi történt.

Alig hogy felgyógyult, párbajra hívta Gusztávot, kit minden szerencsétlenség főokozójának tekintett, s mint a párbajoknál legtöbbször szokott történni, a sértett fél, a gróf, súlyos sebet kapott, s ujjalag kénytelen volt az ágyat nyögni, melyet csak az imént hagyott el. De megesküdött, hogy mihelyt sebeiből kiépül, ismételni fogja a kihívást.

Az irgalmas-nénéknök ezalatt sikerült némileg engesztelődésre bírni, a parancsnokot családja iránt, de Clelia soha sem látta többé édesatyját mosolyogni.

Strenner gróf, mihelyt fellábadt, Gusztáv után tudakozódott, s midőn annak elutazásáról értesült, kiszámított boszujában csalódva, lassankint elnyomta czél nélküli haragját; de nem egyszer dörögte: „Ha a pokol fenekén van is, fel kell őt még találnom.”

Nem kell azonban hinnünk, hogy a Gertrude halála után Gusztáv és Clelia közt megszakadt viszonynak tán a parancsnok gyűlölete, a párbaj s egyéb ily események voltak okozói. Koránt sem! Gusztáv és Clelia nem is szerették soha egymást: s nem volt közöttük egyéb, mint szeszélyes tréfálkozás és gondatlan kaczerkodás, mely ha nem történik egy ártatlan teremtes boldogságának és életének rovására — kinek személyét mind a kettőjüknek szentnek kellett volna tartania. — az egész csak meggondolatlan pajzánságnak tűnik fel.

Clelia nem volt rossz lelkű, csak azok sorába tartozott, kikről azt szokták mondani: „Áldott egy teremtes, kár, hogy oly könnyelmű.”

Kiváncsiak vagyunk, vajjon a végzetes esemény, s annak komoly következményei megváltoztatták-e lelkületét? Vagy a mily könnyen volt képes nővérét meggondolatlanságának áldozatul ejteni, nem fog-e egykor vig nevetés közt, tréfálva, dalolva, megölni lenni édesanyjának s később tulajdon gyermekeinek?

Annyit tudunk, hogy rövid idő múltán férjhez ment, de csak a jövő fogja eloszlalni kételyünket: vajjon férjének jó neje s gyermekeinek lett-e áldozatkész gondos anyja-e?

M ó c s Z s i g m o n d.

A francia nők a nagy forradalom alatt.

Mai napig sem vettük eléggé számba a befolyást, a mivel Franciaországban a tizenharmadik századbeli nők nemcsak a társadalmi, hanem az államéletre is voltak; holott Franciaország határain és életén messze túl terjedt ezen befolyás, és nem egy tekintetben méltán a nők századának lehet ezen időszakot nevezni. Az összes régi kormányzat — ancien régime — többé-kevésbé nők uralma alatt állott, úgy a jóban, valamint a rosszban. Nők uralma alatt és női termekben, — a szellem dolgozó-szobáinak (bureaux d'esprit) nevezték akkor ama termeket, mert ezekben gyűlt össze Párisnak minden szellemes, szellemet ébraztató, szellemet áhító, szellemmel kacérkodó embere, és a termek világhírűvé is lettek ezáltal, — fejlődött a múlt század új fölvilágosodási bölcselete és terjedtek el a francia nagy encyclopaedia alapítóinak: d'Alcibert, Diderot, Helvétius és más szabadon gondolkodók nézetei. Nők rajongtak először Rousseau új megváltói eszméért; végre ama hatalmas állami átalakulásban, mely 1789-ben kezdődött és melynek küzdelmeiből a jelenkor összes politikai és társadalmi élete fejlődött, szintén kiváló szerepet játszottak a nők, a szabadság bajnokaiul, a felforgatás démonaiul, és úgy szintén a királyság és az ezzel kapcsolatban levő irányszínek mártirjaiul; halállal dacoló bátorsággal nem egyezt a legrettenthetetlenebb férfiakat is felül múlva, egyik az ádáz jakobinus-bandák élén, a másik meg a vérpadon.

A Bastille lerombolásával, 1789-diki júliushó 14-dikén ütött ki valósággal az akkori francia forradalom; ezen év októberhó 6-dika adta meg a francia királysági uralkodó formának a halálos dőfést, és ezen végzetes októberhó 6-dika nagy részben a nők műve vala. Páris ajtóin az éhség zörgett; a kenyér fontja tizenégy sous (36 krajczár), sőt egy frank (50—55 krajczár) is volt; hozzá még ijedelmes hírek szállingoztak, legközelebb kiütendő háborúról, Mária Antoinette királyné és a német fejedelmek közötti titkos szövetségről, napról napra nőtt az izgatottság, így következett be októberhó 5-dike. Az emberek összeálltak az utcán, huszonegy óra óta egy harapást sem ettek, vagy legalább jól nem lakhattak, akkor egy elszűnt nő azt találja mondani, hogy úgy, a mint vannak, menjenek el holnap Versailles-ba, és kérjék meg a királyt, segítsen rajtuk keserves kinjokban. Ez a különben tisztességes, de merészen elszűnt nő adta az első lökést ama híres és elhírhedett női menetnek a király akkori szék-városába. Karddal a kezében járta föl októberhó 6-dikán Páris városát, és a merre csak fordult, utcáról utcára sereg számra álltak hozzá az asszonyok, leginkább munkás nők a Saint-Antoine külvárosból, meg az ugynevezett vásárszinbeli nők, ama mai nap is katonás bátorságukról híres párisi halásznők. Szószólóul egy tizenhét éves lányt választottak, Chabry Magdának hívták, foglalkozására nézve fadaragó volt, vezetőül pedig valami Maillard Szaniszló nevű városi szolga szegődött hozzájuk, abból a jó szándékból, hogy a fölháborodott sokaság káros kihágásokra ne vetemedjék, és némi megengedhető színe legyen a dolognak. Tíz doboz pörgetése mellett kerekedett föl a legkevésbé nyolcezer nőből és néhány száz fölfegyverkezett férfiból álló ezífra had, a városház udvaráról néhány ágyut is magával cipelve, és délutáni három óra felé Versaillesbe érkezvén, a nemzetgyűlési palotával szemben állt meg. A hányan csak asszonyokul voltak, valamennyien nagy sebbel-lobbal egyenesen az ülésterembe akartak rontani, csak nagy bajjal vitte ki Maillard uram, hogy csak tizenötöt vett maga mellé, a kikkel bement. És a gyűlésterembe érve, meg-

álltak a korlát előtt és mindvalamennyi asszonyok egyszerre: „Kenyeret! Kenyeret!” kiabáltak, és csak nagy sokára juthatott tőlük Maillard uram szóhoz, hogy előadja Páris városának rettenetes nehéz sorsát. Mindnyájan tudjuk, hogy mi következett erre. A király, mint rendesen, most is vadászaton volt a meudoni erdőben, a honnan csak este érkezett vissza Versaillesbe, legkevésbé sem sejtve a távolléte alatt szék-városában történt dolgokat, és hogy rendelkezési szabadságának utolsó napja is alkonyodóban van már! Másnap reggel — délelőtti tizenkét óra felé — kénytelen volt utra kelni a neki annyira kelletlen Párisba, kísérve e szilaj nőserogtól és az ehhez csatlakozott gyűlésez néptől, kedves Versailles-jét soha többé nem látandó. Szent Lajos királyságát a párisi nők me-rész elazántága döntötte halomra.

XVI. Lajos most fogoly volt; mögötte, előtte zugott és zajgott az egyre növekedő sokaság, csak lépést haladhatott hintaja. Öregek, ifjak Párisba özönlöttek vele, egyik-másik nőnek egy-egy darab kenyér volt szurva dárdájára, mások meg ősi saárgult levelű nyárfagalyat tüztek lándzsájukra. Mindvalmennyien a legjobb kedvben voltak, és semmi rosszat nem gondoltak mellette, midőn egykor-másra a királyra és ennek családjára mutatva: „Itt hozzuk a pékmestert, a pékmesternét és a pökinast!” kiálták. Egész komolyan azt hitték, hogy a mely városban a király tartozkodik, nem lehet ott éhes ember. Tullon-tul a nagyobb rész közülök hűséges érzéssel volt a királyság iránt és egy öröm volt a szívük, hogy végre jobb kezokho kerül a „kedves papa.” Párisban, mondták, eleget talál majd olyan nőket, a kik jobb tanácsadói lesznek neki Mária Antoinette-nél. Mert szegény Mária Antoinette, őt okolták a nagy szükség és nyomorért, a mit a nép szenvedett; azomori sorsát akkor már akár meg is lehetett volna mondani.

De nem ám ez alsó körökből indult ki a királyné elleni nagy elkeseredés, a mely úgy szólván, egész Franciaországban elharapódzott volt; sőt ellenkezőleg, nagyon magas rétegekből, a régi udvari nemesség bizonyos köréből, az ugynevezett „czimeres hölgyek” (dames titrées), francia tábornagyok, spanyol hercegek, grandok és birodalmi nagyméltóságok felségeik köréből, a kiket a „király öccse”-féle magas czim illetett meg. Ezeket bántotta, hogy Mária Antoinette túltette magát egyik-másik feazes udvari rendszabályon; fájt nekik, hogy ősi merev kiváltságaiakon tágitott, és azért engesztelhetlen gyűlölettel voltak a fiatal királyné ellen. Ama galád rágal-mak, melyek Mária Antoinette becsületét bomcskolák és csak-hamar az alsó osztályokba is utat találtak, nagyrészen ama gödös udvari hölgyektől származtak és sokat tettek hozzá, hogy a forradalmi férfiak pártühe később a legképtelenebb bünteteket fogta a szép és erényes királyasszonyra, oly bünteteket, a melyekre csak gondolni is: nagy kábasság és erkölcsi romlottság.

Öreg este lett, mire a tarka-barka női had Párisba érkezett, mert az időjárás egyáltalában nem viseltetett jó indulattal iránta. Szakadt az eső, és az országut hovatovább feneketlenre higult. E pokoli zugyalékban csak lépést haladhatott a királyi hintó, akár a halottas kíséret; a mint hogy halottas kíséret is volt — a régi Franciaország halottas kísérete.

Ezen októberhó 6-dikának iszonyatoságaitól fogva a forradalom minden undokságaiban és vérengzéseiben első sorban nők jártak közre. Minljárt másnap reggel nagy dobszó mellett, utcáról utcára jártak Párisban. A francia főváros leg-sötétebb zugjaiból mind előtermett, a mi elfajult korcsa csak volt a női nemnek, a leghajmeresztőbb ocsmányságok az ő

fejükben szülemlettek, és a leggyalázatosabb barbárságokra ők tüzeltek a férfiakat. 1792-diki augusztushó 10-dikén, miután a hű avázei gárda hiába vérzett el a királyi hatalom védelmében, a Tuileriák királyi kastély is ezen bőz női bandák otromba kezébe esett, és akkor valóságos vandaliszmusra vetemedtek vad dühökben. És midőn néhány héttel reá a párisi börtönökben ama rettenetes öldöklések kezdődtek, ama rémséges „septembrisade”-ok, a melyeknek a polgárosult nemzetek történetében alig van párjuk, ismét csak nők voltak a kegyetlen gyilkosok legkegyetlenebbjei, a kik száz meg száz ártatlan és becsületes ember vérével fertőztették meg magukat.

Minden emberi érzést lábbal tapodó ezen iszonyatosságokban majdnem mindig ugyanaz a két némben volt a főintéző: Méricourt Théroigne és Lacombe Róza, két eszes és szép, de nem épen jó hírben álló leány. Az első, elmés, tüzzel pattant és szembeütlő szépség, már októberhó 6-dikán kitett volt magáért. Kaczkias amazonkalpaggal fején, piros selyem rokkolyában, karddal az oldalán, midőn a flandriai ezred tisztjei tüzet parancsoltak a királyi kastélynak rohanó néptömegekre, hátrán elébe állt a katonaságnak és gyújtó késszólásával csakugyan kivitte, hogy a katonaság felmondta főlebbvalóinak az engedelmességet, lábhoz tette fegyverét és a nemzetőrök között osztotta azét töltéseit. Később aztán napokat töltött a nemzetgyűlés és a konvent üléstermeiben, valamint a cordeliers és jakobinusok gyűlésin, és nem egyszer a vitatkozásokban is részt vett; sőt egy alkalommal egyszerre csak által veti magát a karzaton, leugrik a vitázó képviselők közé, és ugyancsak odamondogatja az akkor mindenható Robespierre-nek, a miért ez őt ki tudja, hol és mikor megsértette volt. A diktátor hívei az eszeveszett nőt erre kikisértették a teremből, és utcaközepekre, a Tuileriák előtt, ezer meg ezernyi nép szeme láttára otromba módon megkorbácsoltatták. Ez a meggyaláztatás aztán végkép megzavarta a tulajdonított nő elméjét; 1793-tól 1817-ben bekövetkezett haláláig, tehát huszonnégy évet, élete felénél is többet, az örültek házában szenvedett el az egykor híres-neves Méricourt Théroigne!

A másik forradalmi hősnő: Lacombe Róza a „Nőforradalmárok” című jakobinus egyesület elnöke volt, és a hányan csak ilyen fölforgató egyesület Párisban és egész Franciaországban voltak, mindvalamennyin túl tett a „Nőforradalmárok” vad-sága. Lacombe Róza is kiváló szónoki tehetség volt, a mellett mód nélkül kegyetlen, hogy szinte megfoghatatlan, mikép vetkőzhetik ki a női természet annyira a nemének mintegy születésénél fogva saját gyöngédebb érzésekből. 1793-ban a „zűlést” egyik része elhatározta, hogy a forradalmi mozgalom mérséklésében fáradozó gironde-pártot megfogja buktatni, a mi akkor annyit tett, hogy elfogja vesztetni, és erre Lacombe Róza adta ki a jelazót, az ő határt nem ismerő vad rajongása vetette oda ama kor legtisztább, legnemesebb jellemeit a halálnak martalékul; még olyan vérlihegő férfiak is, mint Gache, Chabot, Hébert és d'Englantin, nem mentek cunyre. — És Lacombe Róza későbbi élete is merőben elütrött ama vad fellengősségtől, a melyben fiatal-sága lezajlott. Még Robespierre bukása előtt letűnt a forradalmi szinpadról, és nem épen fényes, de annál jövedelmezőbb üzletre adta magát. Majd az egyik, majd a másik börtönbe bört, ezukorneműt, kalácsot és egyéb efféle csemegét csempészett a szegény politikai foglyokhoz, egy kézre dolgozva a börtönőrökkel, drága pénzen ugyan, a bent sanyargók azért meg is nagyon megörültek neki. És hogy azután mi lett belőle, arról semmit sem tudni, nyomtalanul elmerült a köznapiságban.

E kettő mögött másodsorban egész csapat forradalmi hősnő ült fel, a legaljából való hyena-természetű, afféle sőp-redék-fajta, a melynek nincs más istene a gyönyörnél, és más gyönyöre a förtellemnél. Ide tartozott a „vásárazin királynője,” — Reine des Halles, — bizonyos Audin asszony, és ez még a jobbak közül való volt, felütlő jelenség, és a maga körében szinte mindenható; mindenek előtt pedig bizonyos Duchesne anyó, a párisi halkofák töről metszett példánya, a ki nek arczképe itt-amott még mai napig is fennmaradt. Pipával a szájában, kard az oldalán, guzsalyal kezében, látjuk őt leábrázolva, a kép alatt meg jelszava: „Vivre libre ou mourir” (szabadság, vagy halál,) a melylyel bajtársait, nőket és férfiakat egyaránt, ösztökölni szokta, mikor valamely forradalmi színhelyen megjelent. Ez és a vásárazin egyéb „királynői” egész sereg csöcselék nő élén álltak, mind megannyi megacra, a kik ördögi gunynyal arczukon a nyaktól körülállva, lesték a halálos csapást, gyönyörködtek a halálra ítélt végvonaglásai-ban, trágár tánczot járva a vérpad alján, kivetkőztetve minden emberi széanalomból és minden női elledelemből, a mint ezt már öltözkük is a legbotrányosabban mutatá.

Csaknem három éven át üzték így ama forradalmi amazonok bűnös garázdaságaikat, egész Páris rettegő félelembe ejtve. De ép e gyökeres átalakulás a mint egyfelül a rendet és illemet minden kötelék alul feloldott, a vallást és erkölcsöt legmélyebb alapjaikban megrendítette és a nő lelki és társadalmi életében példátlan elfajulást és romlottságot idézett elő; — másrészt erkölcsi megtisztulás és társadalmi megújulás volt a francia nemzetre nézve. Lehet mondani, hogy nem teremtette az erkölctelenséget, hanem miként a zivataros förgeteg: összehajtotta egy csomóba, a mi förtelen a régebbi kor folytában össze-vissza meggyülemlt; összehajtotta, hogy mind egyszerre kihányja magából, és azután újra fölvehessék munkálkodásukat mind ama nemes erkölcsök a melyek a francia nemzet lelkében lüktetnek. Ép ama borzadalmas időszak a nők részéről is annyi példáját mutatja föl a legszobos erények és szivbeli nemességnek, az eszményi iránti rajongásnak és fenséges bátorságnak, a hőselkü önmeztagadásnak és áldozatkészségnek, a feleségi hűségnek és élő-haló szeretetnek, a milyen a régi kormányzat teszesztő és metyelea légkörében vagy épenséggel nem birt kifejlődni, vagy a világ elé nem mert lépni. Lehet mondani: a női nemes szeretet egész véghetetlen-sége a forradalom ideje alatt mutatta ki magát, olyan megragadó szépen, mint sehol és soha. Tiszta szinaranyát látjuk itt a női léleknek, és édes gyönyörűséggel pihen meg a tekintet eme tündöklő pontokon, az emberi ádázat és eszeveszettség, az emberi elkorcsosodás és züllöttség borzadalmas éjszakáiban. Mély részvéttel és magas ámulattal kíséjük ama számos fenséges gondolkodású nőket, a kik a vezérllyel szemben önönmagukat találták meg újra, leányok, unyák és feleségek voltak újra; példát mutatva a férfiaknak, mikép kell szeretni hazát és szabadságot, és ha másképp nem lehet, mikép kell meghalni méltósággal. Ha eddig csak sötét és ijedelmes, csak megdöbbsztő és botrányoztató alakokat mutattunk föl a francia forradalomban szerepelt nők közül: sokkal ragyogóbbak és fenségesebbek, sokkal vonzóbbak és megragadóbbak azon nőalakok, a kiknek kiválóbb életmozzanataikat és cselekedeteiket most leszünk föltárandók, ezeket is csak általános körvonalaikban, bármennyire szeretnénk is egyik-másik ilyen tündöklő női lelket egész mivoltában felmutatni az olvasónak.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Augusztushó 21-dikén.

(Éjjel a vasuton.)

Egy, kettő, három . . . Hármat csöngetnek, s a különböző vasuti helyek, (egy, kettő, három, négy,) lassankint megtelnek a magok publikumával.

Én a második osztályban utazom, s többnyire éjjel. Rendesen azzal a szándékkal ülök fel, hogy most mindjárt alazom egy nagyot. E célra el is láttam magamat alváshoz nem alkalmatlan főveggel, takarónak igen alkalmas plaiddal, és, a mi nekem az elszunnyadáshoz elkerülhetlenül szükséges arcanumom, a Fellegvári ur költeményeivel, és a Babérossi N. ur tárczáiból vagy két-hárommal.

Elolvasom, és — természetesen — ásitok. Ha azonban, szerfeletten nyájas olvasóm, azt hinnéd, hogy az ásitás előjele az elalvásnak, akkor én igen sajnálom, mert legközelebbi vasuti éjjele egy ábránddal ismét szegényebbé teszi. Csak ásit, és daczára Fellegvári és Babérossi N. uraknak . . . nem fog elaludni.

Szunyókálok.

Igen, de a vasut csakhamar felráz szelid azendergésemből. Először csak zakatol, egyhangulag, mint valami vizezés, midőn hitestársi érzelmekkel zsörtölődik a Kárpátok legvénebb szikláival. Majd szerepet cserél, és a muzikális kerekék rázendítik kedvencz és nem kedvencz nótáinkat. Valóban úgy érezzük, mintha az egyhangu zörgésbe valami dallam szövédnék. Milyen szép mulatságnak találnád ezt máskor! Akkor aztán recsegni, ropogni, sőt sohajtozni kezd minden; világosan halljuk, hogy sohajtoznak sinek, kerekék, ülések és ablakok; sir a szélvész, s a zokogása csupa „Oh!”, mintha valami ó-angol balladát szavalna. Addig muzsikálnak, addig szavalják „Eduárdot” a Bajza és a Szász Károly ur fordításában, míg a vén kémény kritikusai hajlamokra gerjed, és erélyesen fütttyentget közbe. Akkor azután abba hagyjuk a szendergés . . . jó szándékát, és bámulunk kifele az ablakon.

Sötét, sötét minden.

Előttünk leng az óriás mozdony-felhő-uszálya; pompás egy szövet! Át meg át törve arany és rubin szikrákkal. Nagy álmosan nyujtjuk ki utána a kezünket, a miért aztán a szikrák jól megcsipnek és bekormozzák a kézelőnket.

Ugy kell! a mi szépnek látszik, ne akarjuk mindjárt megtapintani.

Ásitok, mert végre arra vetemedtem, hogy egy nagy költő nevét is viselő hetilap tárczáit, aztán egy hetilapét az Orezi-kertről . . . kezdtem olvasni; ah, dicső tárczairók . . . végre már alszom! Ez használt.

Az utolsó nap benyomásai lepik meg elmémet; álmodó lelkem rendetlenül forgatja az emlékeim nagy képes-könyvét, s nagy ferdén szolgál magyarázattal az egyes képekhez. Nekem, a szerzőnek!

Tegnap délután egy meghajlott, megtört alakot láttam az utcán. Mások támogatták, különben nem járhatott volna egymaga.

Oh, ki ez? Egy ember, a kit utoljára oly egészségesnek láttam. Szemében és szívében akkor tűz volt és élet, tartása egyenes, nemes. És most? Valjon van-e szomorubb látvány ily találkozásnál?

Az ember nem szereti, ha szánják; kikerülöm őt. De nem tehetem, mert a beteg megazólit; elmondta, hogy beteg volt, de most gyógyítja magát; orvosa a dal, a zöld liget, és a fénycs, nyájas nap sugara. Nem sokára — ugymond — egészen kigyógyul.

Nekem úgy látszott, hogy ő a gyógyulást nem sokára magas régiókban, a szférák dala, zöldebb, s örökzöld virány, fényesebb sugár honában találja meg. Ugy látszott, hogy a gyógyulás reményét táplálja maga is, sétája pedig egy bucsuzás . . . mindentől, és mindenkitől a földön.

Álmodom, és az ő alakja lebeg előttem. Álmomban ráhajlok kezére, és megcsókolom.

Akkor ismét nagyot fütttyent az én gőzgépem. Ah! milyen sentimentalis egy utazó van ott abban a második osztályu kocsiiban! Fölébreszt . . . nekem újra egy adag tárczairodalomra, legújabb regényre és versre van szükségem, hogy elaludjam.

Azt álmodom, hogy vigjátékot írok. Tárgyamat egy jó barátom valóságos eseményéből meritem.

A mamája férjhez akar menni, ő pedig — a mama ellenére is — szerelmes a gouvernanteba. Egy szegény gouvernanteanak pedig mire való egy lovag? próbára sem teheti . . . keztyűjét — mint a Schiller balladájában — se meri a fenevadak közé dobni; „Ritter Delorge” észrevehetné, hogy a keztyű . . . benzinszagú!

Mindegy. Jenő szerette Alicet, s ezalatt kitudta, hogy Mama közvetítő-iroda utján vágyik házassági frigyre lépni. Jenő fogja magát, álnév alatt vállalkozik a házasságra, s midőn mama és Jenő az irodában találkoznak, ez utóbbi könnyen kicsikarja a szükséges beléegyezést . . . Alice most már a felesége.

Uj álom.

Kis szobáczkában csinos szőke fiatal ember ül. Igazán csinos és érdekes egy szőke fiatal ember. Addig nézem, míg szépen rájövök, hogy ez . . . (Oh! hiu álom!) magam vagyok!

Előtte terített asztal; az asztal előtt fűrgo nőcske, a ki éppen a párolgó leves kiosztásával foglalkozik.

Ő, az az hogy én . . . éppen valami tárcza alá írja, az az hogy írom a nevet, s ép oly ügyesen, a mint most játszottuk ki a tollammal a két személyes névmást, átkarolom a feleségemet, és leülünk a hófehér asztalhoz . . . kettőcskén.

A kandalló lobog, a leves pompásan izlik, a szoba pedig valóban nyájas, kedves kis fészkek. Hogyné, mikor az én csodamadaram lakik benne!

Oh be boldog, beh megelégedett is vagyok én! En, a ki eddig mindig a regényes thea-céészékről, mámoros pezsgőpalaczkokról, idegrázó abszinthekről irtam verset és prózát . . . egy tányér jó huslovesről, és „egy kis salátáról családi körben” is el-elálmodozom, caevegek!

S akkor, mikor az ebéd már vége felé járna, az ebéd utáni jó kívánságok, és csók előtt... fűtötte a gőzgép, zakatol a kerék, és a szélvész odáig ér „Eduárd” szavalásában, a hol — oh! — Eduárd bevallja mamájának, hogy — oh! — nem a sólymát, nem a paripáját, de a szeretőjét ölte meg — oh!

Síj, és tombolj bösz vihar! rázz fel abból az álomból, mely most ringatja bánatos lelkemet! ordítad, menydörögdtul azt a dalt, mely most zug az én szívem legmélyében!

Egy kis falusi harang kondul meg.

Valami iskolás gyerekek húzza, mert csak az imént tekintett ki a tornyocska ablakán, és meglátta, hogy már... jönnek!

Oh, valjon kiket látott meg?

Egy kis temetési menetet. Elöl a fátyolos, csínált-virágos keresztet, utána az énekes gyerekeket, az öreg kántort, és azt a tisztes vén papot. Mindjárt a nyomukba hoznak egy fehér koporsót. A fehér koporsón fehér virágok vannak és fehér szemfödő, benne pedig a legazább hófehér, hold-czüst fényénél is fehérebb halott. És azután jönnek, a kik sírnak. A kik most már nem szűnnek meg sírni soha.

„Emmike, meghalt tizenhét éves korában...”

Azok közt, a kik siratják, én vagyok a legbusabb, legvigasztalhatatlanabb, a ki most újra végig álmodom e menetet; mikor a zakatoló kerék bus dalba kezd, aranyfűvel áttört fekete fátyolt vonszol magával az az ormótlán gép, én pedig szálllok, szálllok, oly gyorsan, mint a verseny futó, üvöltő szélviharok!

Rut éjjel! Ki álmodnék tovább? Gáspár Imre.

Közügyek.

*(A hadjárat.) A legújabb posta azt a hírt hozza, hogy Sernajovot, Bosznia fővárosát e hó 19-dikén bevettük. Persze hogy heves küzdelem után, mert Boszniának vannak hősei és fanatikussai; erős két tényező nagyon! Hőseit bizony a zöld zászlók seregének ura, a porta szolgáltatta újabban 30 zászlóaljjal; fanatikussait pedig Hadsí Loja maga vezérelte volna a „szép tábornok” ellen. A „szép tábornok” tehát még se vall annyi kudarcot, mint Szapári gróf, a... „magyar tábornok,” a kivel az esett meg, a mi előtte csupán egy híres hadvezéren, Csóri vajdán, a nagy-idaei cigányok vezérén: elfogyott a puskapora, az osztrák hadvezérek pedig nem találtak fel a számúra utat! — Egész bizonyos továbbá, hogy Szerbia és Montenegro is a felkelőkkel tartanak; Hercegovina békés occupatioja is csak jámbor óhaj volt, mert Jovanovic több csapatát megtámadták, Venecziánál például egy gyalog századot kelepczébe esaltak, s lefogyvereztek. Mindez igen szomorú képet nyújt a jövőre nézve. — Sok ezer előfogatot követel a honvédelmi miniszter a határokhöz közelebb fekvő megyéktől; e rendelet heves tiltakozásokat von maga után kivált az általa kiváltképpen sújtott Somogy megye részéről; itt törvénytelennek, nyilváníták Pest megye alispánja pedig megtagadta. — Sebesülteket (mind a két részről) egyre szállítanak mind a fővárosba, mind pedig vidékre. Az elesettekkel vonatkozó tudósítások most már sürűbben jönnek; a hivatalos lap rendszeresen közli. Mi csupán könnyeket szentelhetünk emléköknek.

*(Parlament.) A választások utolsó napja volt augusztus 14-dikén; a képviselő házban van tehát ma 237 kormánypárti, egyesült ellenzéki 71, függetlenségi 75, pártönkivüli 17 (a szűszokkal), nemzetiségi 9. E hó 22-dikén volt a két fővárosi pótválasztás; a belvárosban győzött Királyi Pál, a ki

447 szavazatot kapott a Havas Ignác 377 szavazata ellenében, a Ferencvárosban Thali Kálmán 518 szóval a Steiger Gyula 373 szavazata ellen. Madarász József már foglalt helyeket is a pártja számára. Tisza Kálmán a szépi-szent-györgyiek választását fogadta el, kik hozzá küldöttséget menesztettek. Hírlik, hogy gróf Szapáry Gyula belügyminiszterre, gr. Zichy Viktort pedig kereskedelmi államtitkárrá nevezik ki.

*(Tanügy.) Trefort miniszter közelebb Pozsony város főispánjához levelet intézett, melyből kitűnik, hogy a miniszter Pozsonyban egyetemet szándékozik felállítani, s e terv kivitelében a város és vidék értelmiségének közreműködésére is számít. E terv ellen az ország rossz pénzügyi helyzetét, s azt hozzák fel, hogy a meglevő tanintézetek, például a kolozsvári egyetem, sincsenek egészen ellátva a legszükségesebb dolgokkal, mások ismét magyarabb városban szeretnék az egyetemet elhelyezni, katholikus részről meg a rég pengetett pécsi egyetemről beszélnek; az eszme mellett szól azon tény, hogy tudományos intézetekre mindég van szükség, hogy Európában aránylag is nekünk van a legkevesebb egyetemünk, s hogy éppen Pozsonyban, e német városban, válnék egy egyetem a magyarosodás kiváló tényezőjévé, de visszatartana sok Bécsbe siető tanulót is. — Az egyetemes tanítógyűlés e hó 21-dikén nyílt meg Budapesten, tagjai sok komoly ügyet tárgyaltak, és mulatságban, mulattató vagy tanulságos látványokban részesültek. Elnökül Molnár Aladárt választották.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Ő Felsége a király születésnapját e hó 19-dikén mindenütt — a fővárosban és vidéken — nagy disszel ülték meg. E napon az udvari gyász is félretételt. A helyőrségi templomban tartott isteni tisztelet után a miniszterelnök fogadta a szokásos küldöttségeket, s palotájában volt a díszebéd is. A középületek ezuttal is zászlókkal voltak díszítve. — Ő Felsége vasárnap 7 órakor érkezett Ichlből Bécsbe, s 10 órakor a Burgban fogadta a gratulációkat, s hallgatta Kutschker bibornok miséjét; a Schmelzen tábori mise volt, melyre szintén vártak. — Rudolf főherceg 26-dikén megy Vilmos császár látogatására Tepliczbe. — József főherceg elfogadta a nagy-kállói állami reáltanodai segélyegylet védnökségét. — Klotild főhercegnő Bécsbe utazott.

*(Adakozások.) Ő Felsége, a magyar királyi közoktatási miniszter előterjesztésére, 50,000 forintot adott a trencsényi római katholikus főgymnasiumra; 100 forintot a minorita rend imreghi leégett kolostorára, 300 forintot a somogy-enderődi tűzkárosultaknak. — József főherceg és neje a magyar kormány-elnökhöz 1000 forintot küldött a mozgósítottak családjai javára. Ugyan-e észlelni egy külföldi, Born Gyula, mindaddig, míg e tartalékosok haza nem bocsáttatnak, havi 100 forintot. — Szikszai debreczeni polgármester másodszor is 1000 forint alapítványt tett a debreczeni főiskolában. — Wieland Arthur képviselő az iglói felekezeti elemi iskoláknak 3—300 forintot adományozott.

*(Szent István ünnepe.) Nemzetünk első királyának ez emlék-ünnepét mult kedden meglehetősen jó időben, s a szokott pompával ültük meg a fővárosban. Szent István üdött jobbát hatvanezernyi néptömeg jelenlétében hordozták meg Budavárról, s maga a herceg-primás vezeté a menetet. A miniszterek közül jelen voltak Pauler és Bedekovics, csatlakozott báró Edelsheim-Gyulay is számos tábornokkal. A hely-

örsegi templomban Rónai István ismert költő és képviselő tartott beszédet „A hamis idealokról”, melyben a kor káros irányait fejtegette fennkölt azellemben. A nagymise alatt üdvölvések hangzottak, s a Te Deum után délfelé oly nagy közönség áradt le Budapestre, hogy alig volt elég közlekedési eszköz szállításukra; vidékiek és fővárosiak egyaránt töltötték meg a színházakat és mulató-helyeket.

•• (A harmadik tanítógyűlés) iránt, mely most tartja üléseit, élénk az érdekeltség. Szent-István napján megnyílt a köztelki „tanszerkiállítás”, melyet méltó mindenkinek megnézni. Kedden délután négy órakor Czobor Béla a muzeum dísztermében fölolvasta a most Párisban időző Pulszky Ferencz értekezését a régiségek gyűjtéséről; hat órakor a gyűlés előértekezlete volt a este nyolczkor ismerkedési estély. A képzőművészeti társulat, hegyi pálya, ráczfürdő s a redoute bérlője felőron adnak jegyeket, az Ezerházy-képtár folyvást nyitva áll a gyűlés tagjai előtt; a gyermekmenhely s bölcsőintézet megmutatására, (tegnap délután,) maga Adler Antalné urhölgy vállalkozott. A gyűlés, mely e hó 21-dikén nyílt meg, országos fontosságú tárgyakkal foglalkozik; ilyen a népoktatási törvény revíziójának szüksége, a tanító-egyletek szövetsége központi vezetéssel, az Eötvös-alap s tanítók segélyegylete, népkönyvtárak, vallásoktatás rendezése, iskolai takarékpénztárak stb. mind oly tárgyak, melyek a népnevelés és néptanítói állás emelésének fontos tényezői.

•• (Vegyesek.) Az állatkertben új megtekinteni való a díszes madár-ház, s több ujon vett állat közt egy abissinai ritka majom-példány, s a király által ajándékozott remek kard-azarvu antilop. — A margitszigeti vendéglő utolsó mulatága is sikerült. Jelen voltak: Küry Oszkárné, Handtel Károlyné, dr. Farkas Emilné, Kovács Kálmánné; továbbá: a Balassa, Farkas és Hölle nővérek, Schnierer Aladárné, Meisel Irma, Jenei Vilma, Gyurkovics Mathild, a Voigt és Caillag nővérek és még mások. — A Budapesten három évig feküdt Rodich-ezredet e hó 15-dikén szállíták el gőzhajókon. Nagy néptömeg, siró nőkkel, nézte a zene mellett történő diazes felvonulást. — A Szigligeti-emlék-szobor javára tartott műkedvelő előadást kevesen nézték, bár Némedy Jenőné, Stolec Gabriella és Huber Zsófia, továbbá a Szigligetiné dalai, s a nemzeti dalkör előadásai tetszést arattak. — Ridley Kohne hegedű-iskolát nyitott.

R ó z s á s n a p l ó .

•• (Jegyesek.) Kral Lipót fővárosi ügyvéd és Weiss Hildegárd kisasszony. — Özvegy Balassa Károlyné leányai közül Gizella kisasszony jegyet váltott Vécsei István fővárosi ügyvéddel, Ilona kisasszony pedig Nemes Zoltán szintén fővárosi ügyvéddel. — Balázsfalvi Kiss Flóra, Kiss Miklós főispán leánya, és Dabasi Halász Zsigmond földbirtokos. — Gáll Gyula kolozsvári kataszteri titkár és özvegy Szilágyiné, született Z. Kiss Vilma urhölgy.

•• (Összeállítások.) Szecsdön e hó 11-dikén Engländer Salamon és Engländer Lujza. — Krecsányi Sarolta, az ismert operette énekesnő, és Salamon János, a kolozsvári színház első hegedűse, B.-Csabán. — Theiler Bányász Borbála és Szendrői Gerzson ügyvéd, Székesfejérvárt; Pauer János cz. püspök eskette össze. — Reinitz József fővárosi ügyvéd és Schreiber Hermin. — Szilávik N. János közjegyzői helyettes és Kossa Ilona kisasszony Szabadkán.

H a l á l o z á s o k .

•• (Horváth Mihály püspök.) a kitűnő történet író e hó 19-dikén a karlsbadi fürdőben meghalt 69 éves korában. Horváth Mihály 1848-ban csanádi püspökké nevezetett ki, 1849-ben tagja volt a magyar kormánynak mint közoktatásügyi miniszter; azután külföldre menekült, s ez időben írta híres történelmi műveinek nagy részét. Az alkalmányos élet megnyitakor visszatérvén, tagja lett az országgyűlésnek. Legutóbb azonban nem lépett föl, rongált egészsége miatt. Holttestét Karlsbadban Samassa egri érsek szentelte be, s aztán Budapestre szállítják. Béke poraira!

•• (Elhunytak.) Halbauer Árpád, ismert pesti kereskedő, kit e hó 15-dikén halva találtak a budai Farkasvölgyben. — Özvegy Szentiványi Wernor Francziska, 78 éves korában Nagyváradon. — Helmeczy Mari kisasszony Debreczenben agyonlőtte magát. — Vörösmarti Gedeonné, született dabasi Halász Kornélia, 31 éves korában. — Kakujai József, dr. Kakujai Gyula író atyja, e hó 19-dikén Uj-Besnyőn. — Gaiszler Gyula fővárosi ügyvéd 51 éves korában, Budakeszen föbelőtte magát. — Harmath Károly, volt honvéd főhadnagy, valaha dúsföldesur, s ki utolsó éveiben kegyelem-kenyéren élt, 52 éves korában.

•• (A külföld halottjai.) Rüstow, az ismert történetíró, ki a 48-diki szabadságharc történetét is megírta, föbelőtte magát. Élt 57 évet. — Döring Tódor, kitűnő német jellemző, Berlinben, 75 éves korában, Béke hamvaikra!

V i d é k .

•• (Fürdő krónika.) E már lassanként elenyésző rovatba jegyezzük fel, hogy Szilácson még mindig sok vendég van, s tulnyomó számot az izraeliták képeznek. — Korinyicán e hó 8-dikéig 875 vendég volt; vasárnap ismét kedélyes táncvigalom, s kirándulást terveznek a zaeleznői fürdőbe. — Balaton-Füreden e hó 22-dikéig 1610 vendég volt. — Tatra-Füreden sokan vannak, ott mulat Zsedényi Ede is. — Előpatakon a sok eső zavarja meg az idény élénk folyamát; esténként hangversenyeket rendeznek a Bogdán-házban, s kivált a K. Papp Miklósné dalai, Staneckn Pálné opera áriái, dr. Schwarz fürdő orvos nejének zongorázása és éneke, s végül a Lengyel nővérek zongora játéka érdemel köszönetet.

•• (Sport-utazás.) Nagy-Kázmérról, hat mértföldnyire Kassától, érdekes kis lovas karaván érkezett e napokban Kassára. Gróf Török tábornok unokahugaival: Szirmay Mari, Berchtold Josephine, Róza és Eugénia grófnőkkel, és öccsével: Török László és Szirmay Gyula grófokkal a kísérettel. Több könnyű kétfogatú kocsit követte. A társaság Kassán egy napot pihenve, folytatja útját Jászón, Tornán, Rozsnyón, Dobosán, Poprádon át Trátrafüredre, innen pedig Sztrácskán Kézsmárkon, Lőcsén, Szepes-Váralján, Eperjesen s ismét Kassán keresztül Nagy-Kázmérra vissza. A karaván Zemplén, Abauj, Torna, Gömör, Szepes és Sáros megyékben fog megfordulni. Utközben Andrásy Gabriella, Irma és Etelka grófkisasszonyok s néhány főrangú fiatal ur csatlakozik hozzá. Huszonnégy napra van az út tervezve. Mindenesetre életrevaló vállalkozás.

•• (Vidéki rövid hírek.) Szegeden a zenekedvelők e hó 12-dikén tartott hangversenye jól sikerült; Reitzer A. egyleti elnök ez alkalommal a hangversenyt oly jól vezetett. Langet Vikornak ezüst serleget nyújtott át. — Kézdi-Vásár-

helyt Fitori Pap Miklóst, ki Békási Jánost — ennek neje és fia biztatására — uton meglötte, kötél általi halálra ítélték. — A váci siket-néma intézetben a kézimunka tanítói székét Olgyai Julia nyerte el. — Szegeden hölgyek a mozgósítottak javára pénzt és tépést gyűjtő bizottságot alakítanak; kezdeményezők a szép a jóra oly kész Kemény Nándorné, Prossnitz Genovéva, Görgey tábornokné és Markovszkyúrnók. — Marosvásárhelyen a székcely-egylet szeptember 8-ikán tartja nagygyűlését. — Haynald érsek csillagdája Kalocsán nem sokára elkészül; megtekintette Konkolyi Miklós is.

Hazánk s külföld.

•• (Sport hírek.) A goodwoodi versenyeken több díjat nyertek gróf Festetics Tasziló lovai is. — Kinosem a Trouville tengeri fürdő melletti versenyeken újra győzött; közelebb Baden-Badenben fog futni, az angolok pedig 12,000 fontot kínáltak érte.

•• (Vegyes hírek.) Zubovita Fedor most Londonban van, a Themze vizében bemutatni lovas uszó-készülékét; első kísérlete még e hó 14-ikére volt kitűzve, a Westmünstertől a grenvichi világító toronyig, a mi vagy hét angol mértföldnyi távolság. — Dr. Grosz Lajos megérkezett Párisból, hol számos kitüntetésben részesült. — Bertha Sándor is irt a „R. d. d. M.“-ba czigányainkról egy méltató czikket, Molinári J. pedig a „J. des Debats“ huájbjain méltatja kiállításunkat. — Párisban a Tuillériák kertjében ifj. Farbach Fülöp igen látogatott hangversenyeket ad a híres Arban-féle zenekarral; tánczdarabjai tetszenek a esténként négy-ötezer ember hallgatja. — A magyar csárdában a párisi magyarok megülték Szent István napját.

Külföldi hírek.

•• (Fürdőző nagy emberek.) Vilmos császár hétfőn Teplitzről négyfogatu hintón kikocszolt, a bádeni nagyhercegi családdal, Arbesau-ba s megnézte ott a porosz és osztrák győzedelmi emléket. Kávézott is a porosz emlék mögötti parkban, jól érezte magát s a vendégkönyvbe latinul irta be nevét: „Wilhelmus, imperator et rex.“ Midőn bemutatták neki az ott időző Holtfeuer berlini vendéglőst, ki a reménylet után első tör: Nobilingra s a kire Nobiling reá lött, így szólt: „Őn, kedves Holtfeuer, én érettem véreztem; de nekem mindnyájatokért kellett szenvednem!“ — Sulyos kanczellár Bismarck herczeg, annyi bizonyos. — Kissingben ugyanis megmérte magát, s e szerint 243 fontot és 10 grammot nyom. A mérleg tulajdonosa azt mondá: „Hja! sokat nem beszélt, csak a fejét csóváltatta, mintha sokálná. De azért adott egy tallért.“ Különben egy esztendő alatt csak 13 fontot tudott hizni a nemes herczeg. Bismarck mult vasárnap érkezett családostul Szalzburgba. — Gróf Andrássy, hir szerint, az idén is fog találkozni herczeg Bismarckkal, Gasteinban vagy Szalzburgban. — Bratiano román kormány-elnök Bécsből Franzensbadba utazott.

•• (Külföldi vegyesek.) Eugénia excaászárné az „imperial“-ban megkedvelte a magyar ételeket, gulyást, tormáshúst, turós haluskát; továbbá igen részvevő volt a Frohner-család iránt; a fia temetéséről hazatérő Frohnernek meg szorította mind a két kezét s könnyezett vele. — Napoleon Lajos és a dán Tyra herczegnő eljegyzését hozták szóba; ujabban e hirt is megezőfolják. — Wilmers kamari hegedős, a magyar

dal és zene c jeles magyarázója, megtévelyodott. — A bécsi lapokat egymásután foglalják le harcztéri közlések miatt. — Sasulica Vera Genfben volt, s mire kiadását követelték, elmenekült. — Hödel porosz merénylet lefejezték.

Irodalom és művészet.

•• (Megjelent új tankönyvek.) A Természettan elemei. Irtá Kont Gyula tanár, 500 a szövegbe nyomott ábrával. II. füzet. Budapest, 1878. kiadja Kilián Frigyes. A 39 ivre terjedő teljes munka ára 3 frt. 60 kr. — A magyar nemzeti irodalom kézikönyve műfajok szerint csoportosítva, a középiskolák felső osztályai számára szerkesztette Lévay István eperjesi főgymnáziumi tanár. Eperjes, Rosenberg S. kiadása. A könyv két részre oszlik; az egyik az irodalomtörténetet, a másik a kiválóbb írók életrajzeit adja; van benne továbbá igen nagy számú mutatvány a különböző írók műveiből. Ára 2 frt. — Nótán, vagy az asszonyi hivatás tudományai. Iskolai tanulmányul, irta Kálniczky Endre. V. javított kiadás. Miskolcz, Fraenkl B. tulajdona, ára 24 krajczár. — A szoktatás módszere. Irtá Lederer Ábrahám. Különlenyomat a „Népnevelők lapjából.“ A kis munka ára 20 kr; tiszta jövedelmének egy része jótékony célra van szánva. — Maurer Mór mérnök s műegyetemi magántanár egy jeles szakmunka magyar kiadására nyitott előfizetést 8 frttal; ez a Ritter sachoni tanár „Technikai mechanika“-ja; ha elég előfizető lesz, öt-hat hó múlva jelenik meg 742 lapon s 750 ábrával; az iverk a fordító nevére Budapest, zerge-uteza 21. sz.) küldendők visaza. — Német románczok és balladák. Irtá dr. Heinrich Gusztáv. (Franklin-társulat.) Ára 1 frt.

•• (Irodalmi hírek.) Becses irodalmi ereklét fedezett fel dr. Bánóczi József a muzeum könyvtárában; a régi jó Faludy Ferencz két ismeretlen kéziratát. — Az „Ellenőr“-t a betegsége miatt viszalépő Palásthi Sándor helyett ezentul eddigi főmunkatársa, Hindi Árpád fogja szerkeszteni. — Beazterczebányán Turjai László tanár „Női tornaművészet“ című könyvet ir. — Mühlbach Lujza s egy Nagy Kálmán nevű, mezőturi ifju levelezését ismerteti a „Pesti Naplóban“ Hevesi József. A jeles írónd sympathiát érzett nemzetünk iránt, s magyar történeti tárgyú regényeire a 70-es években elhalt ifju befolyással volt. — Szász Károly Dante Isteni színjátékát fordítja.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, augusztus 17. Lalla-Roukh. — Vasárnap, augusztus 18. Aszalai uram leányai. Hétfőn, augusztus 19. Egy játszma piquet. — Visszatérés Japánból. — Ószi napsugár. — Kedden, augusztus 20. Pál és Virginia. — Szerdán, augusztus 21. Az idegen nő. — Csütörtökön, augusztus 22. Fekete domián. — Perogrinn. — Pénteken, augusztus 23. A logyözött Róma.

Nep-színház. Szombaton, augusztus 17. Koziki. — Vasárnap, augusztus 18. Sárga csikó. — Hétfőn, augusztus 19. Kornevilli harangok. — Kedden, augusztus 20. A vereshajn. — Szerdán, augusztus 21. Sztrogeff Mihály utja. — Csütörtökön, augusztus 22. Kisasszony feleségem. — Pénteken, augusztus 23. Kornevilli harangok.

(r. e.) Mind a két fővárosi színházban ezuttal a vendég-szereplések veszik igénybe szemlénk fő tartalmát.

A nemzeti színházban, a mint jeleztük is, „Tannhäuserrel“ s reá az „Afrikai nővel“ nyitották meg az operai előadások sorát. Tannhäuserben és Neluskohan dr. Basch Vilmos baritonista lépett fel, kinek a nyugalomba vonuló, derék Lángot

kellene pótolnia. Jó színpadi alak, szép, férfias arcz, eszellemtől sugárzó szem, mozdulataiban sokkal mérsékeltőbb Lángnál, hangja azonban kevés van, s itt ott bizonyos reszketeg árnyalatot vesz fel. Jobb hiányában szerződtetése ellen nem lehet szavunk, s a gyakorlat idővel tűrhető drámai énekessé fejlesztheti.

A „Csók”-ban Kutassy Janka kisasszony, a színi képezde egykori növendéke próbálkozott meg Maritta szerepével, s elég ügyesen beszélt a naiv porlcány könnyed, de benső hangján. Alakja is csinos, s játéka — ha tehetsége később, a vidéki színpadok deszkáin — kiforr, a jobb művésznők sorába fog tartozni. Ezt mondhatjuk Jenei Anna kisasszony felől is, ki a népszínházban „Kozikiban” lépett fel... először. A természetből szép hangja és szép külseje van, s idővel megjöhetnek a gyakorlat adományai is.

E hóten érdekes előadás volt a nemzeti színházban: „Oedipus Kolonoszban”; érdekes, a mennyiben a nemzeti színház összes drámai miseriáit hiven tükröztette vissza.

E. Kovács Gyula egyszer azt írta valamely versében: „Hiblíám, zsoltárom, Shakespearem kitárom...” Ime, azért papol és énekel hát annyit Shakespeareben, és minden darabban! Az ő modora az, a mi vidéki színpadokról elragad, a fővárosban azonban örvendtetésé teszi az olyféle hiroket, melyek szerint a tragikusunk újra vissza menne Kolozsvárra... művezetőnek. A méltóságnélküli Oedipusz s a hiányos rendezés (kivált a karok), egyaránt eszünkbe juttattak egy nagy művészt, ki most a vidéki színpadokra kénytelen művezetést pazarolni. A karok nálunk például nem szavalnak, de énekelnek. Kassainé Antigone szerepében újra bebizonyította, hogy jeles tragikus színésznő; kár hogy hangja itt-ott elhagyja, s írni épen nem tud. Márkus Emília kisasszony is tetszett.

„Lalla Roukh” előadásakor — a király születése napján — a színházat kivilágították. Ugyanez este hosszabb szünet után tánczolt ismét Weiner Julia kisasszony „Coppélia”-ban. Mult hétfőn Shakespeare „Sok hűhó semmiért” című vígjátéka járta, elég jó előadásban.

A nemzeti színház más híreiből kiemeljük azt, hogy az operai rendezéssel sem Erkel Eleket, se Kolber Ferenczet, és nem is Stégert, a régi jó énekest, de megbízták ideiglenesen Odry Lebelt. Örvendünk, ha ez nem a jeles énekes rovására aratandó sikert jelent. — Wagner Niebelung-trilógiájából az operai igazgatóság színre hozza a „Valkűrök” című részletet; a szöveget dr. Csiky Gergely fordítja. — Az őszi idény egyetlen eredeti drámai újdonsága ugyancsak a Csiky 100 aranyos „Ellenállhatlanja” lesz; beszélük, hogy Dobos Lajos az utolsó évtized legjelesebb, rég hallgató magyar színműírója, szintén ígért néhány új drámát, a többi közt az akademiái jutalmat nyert, de színre nem került „Bűnt bűn követ” című társadalmi színművet is. Ez újdonság megvalósulását csak örömmel üdvözölhetjük. — Készülnek Delibes „Le roi l'a dit” című operájára, főszerepében Nádayné asszonynyal, s Massanetti-től a „Lahorei királya.”

A népszínház világában most — a mint különben illik is — Soldosné asszony körül forog a föld.

Nagy művésznők először a „Tündérlak Magyarhonban” című régi bohózatban, aztán a „Sárga csikóban” lépett fel; amabban Gyuri huszárt Tamási játszotta. Soldosné falrengető tapsok fogadták, kivált mikor azt énekelte, hogy:

Messze jártam, másutt is volt jó dolgom,
De a szívem csak azt mondja... jobb otthon!

Tamássynak is sikerült egy rögtönzés a bosnyák hadjáratról. Szemökre vetik azonban, hogy az evő jelenetet nagyon is ki-cifrázzák, a mi peraze hiba. Hanem mi az, annyi sok szép népdal és ügyes mozzanat mellett?

A „Sárga csikó” volt a népszínház ezredik előadása. A lapok kiszámították ezuttal, hogy ebből esik 366 a népszínműre, 334 az operettre. Elfér a színházban 2100 ember, s minden előadásra jut 1000 néző, váltottak pedig összesen 1.000.000 jegyet. Azon számokból, hogy hányszor lehet egy darabot előadni, kitűnik, hogy a színházba 50.000 ember, nagy fővárosunknak tehát csupán ötöd része jár rendszeren!! Íróknak adtak 40.000 frtot; színre került 106 darab, ezekből 56 eredeti, 533-szor előadva. Soldosné 310-szer játszott. Csapreghy-től 324-szer, Lecocq-tól 154-szer, Tóth Edétől 98-szor, Szigligeti-től 66-szor adtak darabot. Legtöbbször adtak: „Sztrogoff Mihály” (53), „Falu rossza” (48) és „Angot” (38). — Harmincz előadást értek meg: „A sárga csikó”, „A kornevilli harangok”, „A tolonez”, „Kapitány kisasszony”, „Koziki”, „Kolumbuz Kristóf”, „Dráma a tenger fenekén” és „Szép Meluzina.” — A repertoirt összesen 62 író tartotta fenn; ezekből hazai 23. Az operettek szövegírói nem számítottak.

Megjegyezzük még, hogy a ballottet — a mi hírünk szerint — csakugyan felosztadják, a mit lehetetlen értenünk! Hogy boldogulnak nélküle az operettekben? — Vargától új népszínmű vár előadásra.

Vidékről is érdekes színházi híreket kaptunk.

Bulyovszkyné asszony B.-Csabán ötször, mindig nagy közönség előtt lépett fel; szerepei: „Gauthier Margit”, „Veszedelemes nagynéno”, „Deborah”, „Stuárt Mária”, „Arria és Messalina.” Őt követte néhány operettekben Krecsányi Sarolta.

Molnár Györgyöt közelebb Szentesre és Szabadkára hívják. Hír szerint föllép azonban a fővárosi gypju-utcza színházban is, hol azonban „Leart” és „Tartuffot” magyarul szavalja német színészekkel.

Azt hisszük, hogy sajtóságos érzést költ hárkiben, a ki elgondolja: hogy Jókaíné visszavonulása, Bulyovszkyné német szereplései, és Molnár vándorszínészkedése mellett, kik együtt drámánk fénykorát idézhethének vissza a nemzeti színházba, mennyire érdemelt tragédiánk mai szegényes állapota! Nem sokára azonban Szigeti Imre (6!) játcsa Othellót, utána megpróbálkozik a szerepben Egressi Ákos, a ki eddig Jágót adta, és Nagy Imre, az érzelgős Romeók személyesítője.

Külföldi színházi hírek.

Trebelli Jelenleg Prágában szerepel, Patti esténként 2000 fonttal a londoni „Her Majesty” színházhoz szerződött, Nilsson Krisztina Párisban időz.

A milanoi Scala-színház százados jubileumát közelebb ülik meg.

A müncheni udvari színház pályázatot hirdet tragédiára, komédiára, és középfajú drámára.

Rossiról egy adomával fejezzük be hozsura nyult szemlénket. Egy látogatása alkalmával ezt mondotta neki Umberto: „Atyám tisztelte és szerette önt, Ön még ama szép kor maradványa, melyben Vestri, Ristori stb. működtek. Oh, szép idő volt az! De mi ismét visszavarázsoljuk, nemde Signor Rossi?”

34-dik szám.

Augusztus 25-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Ízraeliták naptára	Held-járás	N a p	
							hét	nyári
							óra	perc
Aug.	25	Vasárnap	F 11 Lajos kir.	F 10 Lajos	13 A 10 Maximin	26	5 10	6 53
	26	Hétfő	Sámuel	Samu	14 Ist. sz. a f. b. v.	27 Rachel	5 11	6 51
	27	Kedd	Kal. József	Gebhart	15 Nagy B. assz.	28 Rebekka	5 12	6 49
	28	Szerda	Agoston püs.	Agoston	16 Dioméd	29 Regina	5 14	6 47
	29	Csütörtök	János lefejezt.	Sabina, M.	17 Miron	30 Roschodes	5 15	6 45
	30	Péntek	Limni Róza sz.	Róza	18 Flórus	1 Elul, R.	5 16	6 43
	31	Szombat	Rajmund hitv.	Paulina	19 Endre	2 S. Softim.	5 18	6 41

Divattudósítás.

A fonard, mousselin, beige, grenadine és skót nyári plaidszövetek jelenleg azok, a melyekből a divatos ruhák készülnek, azonkívül még a szép világos és sötét színű vászonruhák és a sűrűbb, melegebb szörkalmék, a melyek erős és hűvösebb napokon már keresettek.

A rövid ruhák kirándulások és utazások alkalmával jó szolgálatot tettek mind azon hölgyeknek, a kik azokat használták, és így remélhetőleg az erős őszi napok alatt gyakrabban fogunk velük az utcákon találkozni. A rövid szoknyákra néve is tapintatosnak kell lenni, és erősebb testalkotású és nem fiatal hölgyek jól teszik, ha alakjukhoz inkább illő, földig érő ruhában járnak. Az esőköpeny jelenleg szintén egy nélkülözhetlen öltönytárral, mely többnyire szürke alpaccából készül, nagy dolmányféle ujjakkal, elől nagy gombokkal, oldalt zsebekkel, vagy szék ujjakkal, és akkor három-négy különböző nagyságú gallérral egymás fölött.

Tarsasgomba, menyegzőkre, nyári mulatságokba a fehér mousselin nagyon divatba jött, rendszeren selyem béleléssel lesz élénkítve, halvány, divatos gyöngéd színekkel. E ruhák legszebb díszítése a szép csipke, a himzett fodrok és betétek, valamint a sok szalagcsokor, mely minden lehető helyen alkalmazva lesz, és könnyedséget kölcsönöz a szép longe öltözékeknek. Különösen díszítése a divatos öltözékeknek a derék bal oldalára tűzött virágcsokor, melyet egy kis arany kígyócska vagy gyík, mindkettő fényes rubintos vagy gyémánt színekkel, szorít a derékhoz. E kis mellék, vagyis virágtartókkal a csokrokat is meg lehet tűzni azoknak, a kik virágot nem szeretnek viselni. A kígyók és gyíkok most melltűkön, medaillonokon, sőt karpereczeken is nagyon kedveltek.

Mai mellékletünk magyarázata

Az első szám: a brosz vagy kávékendő körüli himzés rajza. A himzett asztalneműek most mindinkább divatba jönnek. Vannak, a kik sima fehér vászont használnak a himzett asztalneműekben, de mindenestre szebb a mintázott, rendezett szövet, a melyre szintén lehet bár milyen himzést alkalmazni. A himzés történjen vörös vagy kék jól mosható pamut fonálból, hogy a használat és mosás meg ne ártson neki.

A 2-dik szám: G és C betű fehéreneműekre.

A 3-dik szám: gy a r m e k f ő k ö t ő e s k o s e l e, medaillonos point-de-lace csipkéből készülendő, és színes selyemmel bélelendő meg.

A 4-dik szám: L és F betűk asztalneműekre.

Az 5-dik szám: A és D betűk

A 6-dik szám: b e t ű t r a j z a fehéreneműekre.

A 7-dik szám: E B és B monogram, asztalneműekre, takarókra stb.

A 8-dik szám: Az első szám alatt bemutatott asztalneműekhez tartozó nagy virágfüzér, a közepére vagy a négy sarkába himzendő.

A 9-dik szám: K és E betűk. És végre

A 10-dik szám: A és B betűk

S z á m r e j t v é n y.

Kiss Teremtől.

1. 2. 3. 4. 14. Erkölcsös ember ezt óva kerül,
5. 10. 3. 4. Szerető hő szív ezt örömmel dli;
13. 14. 9. 7. Telen is, nyáron is testünket óvja,
13. 12. 11. 11. 7. 5. 10. 3. Szerde a ház falát puszttíva szórja;

9. 10. 13. 8. Garay költőnknek egyik vitéze.

11. 6. 9. 7. 13. Debreczen városa ennek egy része.

1—14. Számos hő magyar szív már ott elvért.

Megfejtési határidő: szeptember hó 18-dika.

A f. é. 30-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ki korán kel, aranyat lel.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bathori Sigray Istváné, Lukács Györgyné, Pajor Lenke, Kurz Mária, Pap Józsefné, Huszár Emilia, Hajdu Izabella, Ujfaluzy Károlyné, Kiss Mariska, Ujhelyi Jakab, Korenagh Sork Harmin, Zeke Janka, Zs. Kállai Ida, Szilviki Mariska, Krakkay Mari, Francsek Berta és Etel, Jávor Anna, Kiss Izabella, Segesváry Margit és Erzi, Hamitz Mari, Frantz Albert Adél, Jánosy Lajosné, Mednyánszky Margit és Erzi, Podor Camilla, Peterdi Pap Erzsébet, Nagy Lilla, Hosszu Elek, Matild, Takács Patronella, Madár Tinka, Méztöly Irma, Kovács Anna, Farinos Jolán, Balogh Katinka, Magyar Etelka és Lilla, Tóth Irén, Segesváry Anna, Kiss Pálma, Mátyás Norák Emilia, Sipos Mariska, Kohn Leopoldin, Muzey Róza, Fehér Lászlóné, Szász Margit, Máthé Anna, Fuggér Ottilia, Erdélyi Gizella, Mihalka Ilona, Bolgár Mária, Kupay Elia, Somogyi Agnes.

Megbízások tára.

Ujra kérem azon t. előfizetőinket, a kik az előfizetési díjjal még hátralékban vannak, küldjék azt be e hó végéig. Vegyék olyannak e szíves kérésemet, mintha egyenkint levélben fordulnék hozzájuk; azért tudom, hogy ezuttal okvetetlenül megteszik kérésemet — e hó végéig. Emilia.

Lázira R. M. urnőnek: Magánlevélben értesítettem mindenről.

Kristyorra S. L. urnőnek: Kívánsága szerint el lesz igazítva.

Cs. radára R. B. I. urnőnek: A legnagyobb örömmel.

Jánosira V. A. Zs. urnőnek: El van küldve.

Nagyváradra N. K. urnőnek: Mind a 12 kötetet egyszerre fogjuk elküldeni.

Tisztelt hölgyeinkhez!

Számos kedves előfizetőnk felszólításának engedve, más lapok példája szerint mi is: ezennel Kérdések és feleletek rovatot nyitunk lapunkban. Igaz ugyan, hogy majdnem husz év óta a „Megbízások tára” a feleletek tára is volt nálunk, és annyi év óta ezerekre megy azon hölgyek száma, a

kik a művészet, háztartás, ruházat, egészség-
tan, illem és az élet legkülönbözőbb ügyeiben fordultak
hozzánk, és mi mindig a legnagyobb örömmel szolgáltunk nekik
fölvilágosítással és útmutatással, és mint eddig, úgy ezután is
megtartjuk a „Megbízások tára” rovatot azok számára, a kik
egyenesen hozzánk fordulnak, fölvilágosításért; egyszerűen
azonban tért nyitunk a hölgyeknek egymás közötti véle-
mény- és nézet nyilvánítására, tanácsadásra, utasításra stb. és
azért kérjük hölgyeink közül azokat, a kik a jó ízlés körébe
eső ügyben kérdést kívánnak tenni, valamint azokat, a kik
reá feleletet adhatnak, hogy minél előbb és minél gyak-
rabban keressék fel szerkesztőségünket, és mi azonnal közzé
teszük azokat. Szerkesztő.

Mai számunkban arcképet kellett volna adunk mellékletül; és már
meg is volt rajzolva az arckép, de mert kissé rosszul volt rajzolva, inkább

újra készítettük. és e héten munkalapot adunk mellékletül, a jövő hóban
meg két arcképet fogunk adni, így a hiány pótolva lesz.

Tartalom.

Hogy lehet meggazdagodni, Mikszáth Kalmántól. — Vitézkies Mi-
hály emlékére, Erdélyi Belától. — A pakkolt koffer. — Az áldozat, Sara-
tól. — A francia nők a nagy forradalom alatt. — Egy hét története. —
Közlönyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Hazánk s külföld. — Kül-
földi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékou: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejt-
vény. — A L. rejtvényfűjtők névsora. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák min-
talapja.

Feloldó szerkesztő, kiadó a lap tulajdonosa: EMILIA.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR”

Tizenkilencedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások
és könyomatu arcképek.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

H I R D E T É S E K.

Fogorvosi és fogaszati műterem.

Arnstein Mór

ajánlja magát a t. cs. közönségnek minden fajú műfogaknak
aranyból, valamint amerikai vulkanitból elkészítésére, és azok-
nak anélkül, hogy a foggyökereket eltávolíttatnának, fájdalomtalan
betételére. Műtétek és plumbirozások a leglelkismerote-
sebben teljesíttetnek, miről 20 évi gyakorlatom nyújt biz-
tosítékot.

Ajándékomul szolgál, hogy teljes 18 évig Heksch J. G.
fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnovszky m. k. udvari
fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak őlbunyítóg. A tisztelt fogbe-
tegek becses látogatását kérve

maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR.

Budapest, dorottya-utca 3.

TITSCH GYULA

üzletmegnyitási jelentése.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy
a hírneves Halitzky-fele üzleti helyiségekben
vaczi utcán 10. sz. a. ferlődivatár- és feher-
nemű-üzlet ujjannan berendezve s a legújabb tár-
gyakkal felszerelve, folyó hó 20-kától ismét me-
gnyitottik.

Számos megbízásért esedezve, maradok mély
tisztelettel

TITSCH GYULA,
ezelőtt HALITZKY.

Megnyitási értesítés.

A nagyméltóságú uraságoknak és a t. cs. közönségnek alázatosan je-
lentem, hogy üzletemet

Hatvani-utca a barátok épületében
azon helyen, hol előbb a

THEIN LIPÓT és FIAI

üzlet volt, megnyitottam és ajánlom gazdagon felszerelt raktáromat, hol is
mindennemű női divat-szővetek, pipere-czikkék, a legújabb ke-
szitési selyeni- és barmony-kelmek

kész felöltők, köpenyek és öltöző-köpenyek (Toilotten)
a legújabb párisi és berlini divat szerinti alakban a legjutányosabb árral
kaphatók.

Megrendelések a kívánt minta szerint ízlésseljesen, leg-
gyorsabban teljesíttetnek.

Mély tisztelettel

HIBENSCHÜTZ SÁNDOR.

AJÁNLOTT LEVÉL.

Zongg. (Partvidék) 1878. február havában. Miután
Somogyer fővárnivatali ellenőr egy idült és fájd-
almas sebének meggyógyulását a

párisi egyetemes tapaszt
eszközzel, mely minden sebet gyógyít, kérem
önt, sziveskedjék ezen jó hírnévnek örvendő egye-
temes tapasztból 2 tégelylyel posta utánvétellel
küldeni, miután reményilem, hogy csakis ez lesz
képes szenvedéseimet megszüntetni.

Tisztelettel

Vensky Vilma,
hivatalnok-úrja.

Raktár Budapest: Török József ur gyógy-
szertárában, király-utca 7. szám.

Egy tégely ára 70 és 35 kr.

30 forint bevásárlás után 6 darab igen finom flattr angol törülköző ingyen.

Ily olcsón vásárolhatni csak a párisi világtárlat végére járta nyújthat alkalmat.

Sürgöny!

SÜRGÖNY!

Sürgöny!

a n. t. vevőközönséghez!

A párisi tárlat végére járván, szakmám sok gyári kiállítóinak megmaradt cikkei megvásárolván, még nem hallott poton áron tudok rajtuk, hogy a jövő hóban kínálkozó jó alkalmat, az angol kiállítók visszamaradt kelméit az őszi és téli időnyre megvenni el ne mulasztssam. — Kérem a t. vevőközönséget, szíves pártfogásukban részesíteni és megrendeléseiket siettetni, miután az itt felsorolt olcsóságok eladása csakis egy hónapig tart!

Sz.-Fehérvár, 1878. július hóban.

Teljes tisztelettel

Itj. Eibisch Zsigmond,

„A PROFÉTÁHOZ”

Sz.-Fehérvárott, nádor-utca Szekerák és Hornyánszky utak kereskedése mellett.

Árjegyzék kívámatra ingyen.

Árjegyzék. — 1-es szám.

Szörkermék.

	helyett csak
5000 m. tipista ször-ecset	— 07
15000 m. Barego Grenadin és legfinomabb Blonsambique r.	— 85 — 13
8000 m. Fregatte szövetek	— 48 — 15
1000 m. Ripsz de Narois	— 65 — 18
3000 m. fekete és színes csikos pöttyöztetett lüsterok	— 68 — 23

Árjegyzék. — 2-dik szám.

Mosó-kelmék.

1000 m. rózsaszín Craton r.	— 25 — 13
4000 m. színes Chiffon Karton	— 30 — 17
5000 m. Piquetok	— 45 — 25
3500 m. igen fin. Piqu. szin. virággal	— 50 — 24
8000 m. igen fin. szegedi festő csikos és virágos	— 48 — 22
6000 m. sárga Nauk és csik.Csinvadt	— 28 — 15

Árjegyzék. — 3-ik szám.

300 v. 30 rőf. Kanavász, Szilistr.	5.80	2.75
250 v. 30 rőf. Trübai Kanavász	6.20	3.20
300 v. 30 rőf. ugyanaz rózsaszín	6.80	3.65
200 v. 30 rőf. valódi rumburgi dtto	11.80	6.75

Árjegyzék. — 4-ik szám.

Fehérneműek.

5000 db. ang. Floutis törülk. dbja . . .	— 75	— 30
6 db. fehérített törülkősz . . .	2.15	1.15
6 db. damascirozott dtto . . .	2.90	1.40
6 db. párisi fehérített, a világtárlatból virággal . . .	3.90	1.80
6 db. szivéta tiszta cőrne . . .	2.90	1.45
6 db. legfinomabb Damascirozott . . .	3.20	1.65
6 db. párisi kiállítás virággal . . .	3.90	1.95
500 v. 30 rőfös törülkősz a párisi világtárlatból . . .	16.50	8.40
500 tuc. kiállítás törülkősz . . .	8.50	4.20
400 v. Damascirozott kiállit. törülk. . .	9.40	4.50

Árjegyzék. — 5-ik szám.

Fehér és színes abroszok.

700 db. $\frac{1}{2}$ strassburgi sziv. abrosz	1.20	— 54
650 db. $\frac{1}{2}$ val Damasc. szin. abrosz	2.25	1.15
600 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. színes abrosz	2.90	1.50
550 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. színes abrosz	3.20	1.80
600 db. $\frac{1}{2}$ fehé abrosz strassb.	1.90	— 98
550 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. fehér abrosz	2.20	1.20
500 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. fehér abrosz	3.70	1.50
450 db. $\frac{1}{2}$ kiállit. virágos feh. ab.	8.50	1.50

Árjegyzék. — 6-ik szám.

	helyett csak
2000 db. angol Oxford r.	— 0 — 15
2000 db. francia Oxford	— 34 — 18
2000 db. valódi braziliai Oxford	— 45 — 22
Különösen ajánlom igen lezártított áru győleseit.	

Árjegyzék. — 7-ik szám.

5800 v. 30 rőf. Molino vászon	6.50	3.65
4000 v. 30 rőf. valódi Trübai gyolcs	7.00	4.40
5000 v. 30 rőf. valódi silés, gyolcs	11.50	5.80
3000 v. 30 rőf. valódi rumb. fehérített lenpedőkre és alsónad.	14.50	7.60

Egész finom gyolcsok.

5000 v. 40 r. igen fin. $\frac{1}{2}$ sz. Chiffon	16.50	8.50
450 v. 40 r. igen finom $\frac{1}{2}$ sz. Chiffon	9.50	5.45
300 v. 30 r. Georgvaldi bőrgyolcs	9.80	5.90
250 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ Georgv. bőrgyolcs	14.50	7.25
300 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ val. rumb. gyolcs uri ingnek	20.—	7.80
300 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ val. rumb. gyolcs uri ingnek	22.50	9.50
150 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ valódi Cressa gyolcs	14.50	7.25
100 v. 30 r. nehéz Patent Grallit f.	10.80	6.70
150 v. 30 r. nehéz Patent Grallit fehér	16.50	8.90
30 v. $\frac{1}{2}$ sz. színe csavadt butorra	— 65 —	— 36 —

Árjegyzék. — 8-ik szám.

400 m. valódi csipkefüggöny . . . . . r.	— 45 — 21
1500 m. sokkal finomabb	— 65 — 28
200 m. pár Quipour csipke kész függöny 10 rőf. hosszú	12.50 4.90

Árjegyzék. — 9-ik szám.

Kész fehérneműek feltűnt poton áron.

2000 db valódi Oxford ing	2.40	— 65
2000 db valódi angol Oxford ing	3.70	— 90
2000 db igen finom Chiffon ing	1.80	— 85
580 db legfinomabb chiffon ing	2.90	1.20
2000 db kész alsónad. silés, gyolcsb.	1.50	— 60
1500 db val. alsónad. Trübai gy.-ból	1.75	— 70
1000 db val. lezinger gyolcs alsónad.	1.95	— 80
800 db amerikai bőrgyolcs nadrág	2.20	2. —
1000 db női gyermek nadrágcska	— 80	— 30
700 db sokkal nagyobb	— 90	— 40
750 db nagy női nadrág	1.70	— 75
100 db ig. n. fin. alsószoknya fodorral	3.80	1.50
200 db fin. stikkolással és fodorral	4.50	1.95
2000 db gyermeköltöny sz. és fehér	— 45	— 25
1000 db sokkal nagyobb sz. és fehér	— 65	— 35

	helyett csak
1000 db ingóson nagy nőknak sz. és f.	— 90 — 45
500 db finom corsett (háló ruhá)	2.25 — 95
500 db finom stikkolással	2.80 — 1.25
200 db legfinomabb R. Chiffonból	3.50 — 1.50

Árjegyzék. — 10-ik szám.

Selymek színes és fekete.

3000 m. fekete Taffet r.	2.25	— 80
2000 m. igen fin. Noblese szely. feh.	2.90	1.15
1300 m. igen f. Paul de Soir Nob. feh.	3.50	1.40
1000 m. Gros de Naepel Payl	3.80	1.50
2000 m. Gros Grain Payl	4.50	1.85
3000 m. Gros Grain F. min. szinben	5.80	1.95

Árjegyzék. — 11-ik szám.

Paplanokról.

2000 db gyermek Creton paplan . . .	—	—	6.40
500 db gy. Creton paplan, nagyobb . . .	—	—	3.90
400 db gyermek Cachmir paplan . . .	—	—	1.10
500 db $\frac{1}{2}$ Creton paplan . . .	—	—	1.65
400 db $\frac{1}{2}$ török paplan . . .	—	—	1.90
400 db $\frac{1}{2}$ török paplan . . .	—	—	2.25
300 db $\frac{1}{2}$ Cachmir paplan . . .	—	—	2.90
150 db kavásné hibás $\frac{1}{2}$ Cachmir paplan . . .	—	—	2.80
80 db madracz Seegrass-al tömve . . .	12.	—	4.75
60 db madracz, Africal . . .	12.	—	5.75
30 db madracz, valódi bőrrel . . .	35.	—	12.50

Végül:

2000 db medallion gyermeknek párisi kiállításról	— 90	— 04
3000 db Cocas broche-től	1 20	— 15
1000 pár kitudó gyermek harisnya	— 65	— 10
2000 db szegelt francia zsebkendő, naites szélű	— —	— 03
2000 db angol zsebkendő	— —	— 04
200 db Princess-ruha, teljes Journalnal	7 50	2 75
6 db valódi rumburgi zsebkendő	1 75	— 84
6 db igen finom rumburgi zsebkendő	2 50	1 50
1000 db Croup de Chin Broch, valódi selyem	1 50	— 35
1000 db Fecher-tartó	1 20	— 15
1000 db Fecher	— 90	— 10
5000 db bőszi gyermek zsebkendő	— —	— 05
5000 db Königs Broche-kendő	— —	— 02
1000 db világtárlatból kényű Persziából	— 65	— 25
1000 db gasztások számára igen finom sapka	1 50	— 25

Ily olcsón vásárolhatni csak a párisi világtárlat végére járta nyújthat alkalmat.

30 forint bevásárlás után 6 darab igen finom flattr angol törülköző ingyen.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyre 3 frt. — felüvre 6 frt
egész évre 12 frt.
Külsőcsomagolási díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Tereváros, G-utca
21-dik sz. 1-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy negyzedet használt sorért
5 kr.

35. SZ.
Szept. 1-ajén.
1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.
minden szükséges díszrajzzal.
Ezenkívül
tíz-hét képet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Egy szellemes fran-
czia író saját szájá-
ból hallottuk egyszer,
hogy a házasszeretet
fénye a trónoknak nem
világít. Sokszor az urál-
kodó a haza birtoko-
sának tekintti magát,
melyet nem tartozik né-
pének gyermeteg sze-
retetével körül ölelni;
dölyfős, megközelíthet-
len kényur, ki haza-
szeretetének saját érde-
keit nevezi.

Mi e tekintetben sze-
renciaesobbak vagyunk.

Fejedelmeink között
voltak, a kik többi né-
pek felett is szeretették
a magyart; nyelvét, vi-
dékeit, dalait. Ezek az-
tán mythosi tisztelet-
ben állanak nemzetünk
előtt, s a nép róluk is
elmondja azon regéket,
melyeket népszerű fe-
jedelmeiről mindig és
mindenütt regélnek.

Ily szeretett tagja
volt uralkodói házunk-
nak József nádor, kinek
az általa annyira ked-
velt főváros azobrot is

Mária Henrika (belga királynő).

emelt egyik terén, s
kit csak nem rég ünne-
peltünk emlékünne-
pen is. Az ő házában
ugy szólván örökéggé
vált a magyar haza
szeretete, hiszen József
főherceg, Magyaror-
szág első honvédje, az
ő fia, s az ő leánya Má-
ria Henrika belga ki-
rályné is, kinek arcz-
képe mai számunk élén
található.

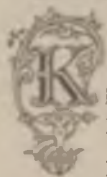
Mária Henrika
belga királynő született
1836-ban. 1853-ban, te-
hát épen huszonöt év
előtt, kelt össze II. Lipót
belga királylyal, kivel
példás és boldog há-
zaságot éltek. Népök
részéről mindketten
valóságos imádatban
részesülnek; Belgia
oly rajongással visel-
tetik királynője iránt,
a minőre most csupan
egyetlen egy példát
hozhathatunk fel: népünk
szeretettét a mi uralko-
dónknak, Erzsébet ki-
rályné iránt. A belga
királyi pár udvarát, s

szokásait bizonyos családi egyszerűség jellemzi; ugyanazt tapasztalják azok, kiknek betekintés engedtetett a Coburg hercegi pár családi életébe; Coburg herceg neje a belga királynő lánya. Epen most részesült az anyaság áldásában, s ez alkalommal volt ismét vendégünk a legszerebb anya, és nagyanya. Még emlékszünk a lapok ama számtalan közleményére, melyek folyvást tanuskodtak a fejedelmi vendég szeretetreméltóságáról.

Mária Henrika belga királynő ép most üli ezüst lakodalmát. Ezen alkalomból a külföldi udvarok, s a nemzet üdvkivánatokkal, s nagy értékű emlékekkel halmozzák el. Mi is bemutatjuk arczképét, e nyájas és kellemes vonásokat, s nem késünk kifejezést adni ez őszinte szívből eredő óhajainknak. Megérdemli, mert kitűnő fejedelemlő, s a leghivebb honleány.

Kis barna fűrtöm...

Caengey Gusztávtól

Kis barna fűrtöm üdvözöllek,
Rajtad mereng el most szemem;
A lokkam úgy függ most te rajtad,
Miként ő függött szívemen;
A hol pihentél, liljom keblén
Édes emlékem úgy remeg...
Ha meghalok, oh kicsi hajfűrt,
Téged szívemre tegyenek!

Mindenem ő, hisz jól tudod te,
Szép lénye örök szerelem,
Killettél szíve titkos álmát
Sok néma édes éjjelen;
Alattad pihentél, liljom keblén
S üdvöt csak neked sugta meg...
Ha meghalok, oh kicsi hajfűrt,
Téged szívemre tegyenek!

Gyöngéd kezében úgy remegtél,
A mikor nékem átadott,
S most bírom immár szíve titkát,
Bírom az édes zálogot;
S a mit elostél liljom keblén,
Azt nekem elmesélgeted...
Ha meghalok, oh kicsi hajfűrt,
Téged szívemre tegyenek!

És ha leszálunk majd a sirba,
Ott is ő róla álmodom,
S a kedves drága szívedről
Mesélget kicsi zálogom;
És ha síromra dől zokogva,
Megérzi, hogy a hant meleg...
Ha meghalok, oh drága fűrtöm,
Téged szívemre tegyenek!

Hogy lehet meggazdagodni?

(Elbeszélés.)

Mikszáth Kálmántól

(Folytatás.)

De mondom, már hónapok előtt ért ide, mert a viszonyok erősen tolták. Bekövetkezett amaz utolsó „huzás”-nak szüksége, mit gavallér ember rendszeren akkorra tartogat, ha már mindezt elköltötte a minden hitelből kifogyott; ha már egészen „akk-matt” — megdőszül gazdagon.

Péter ur átkozottul el volt adósodva, egyik végrehajtó a másiknak adta a kilincset házában; kezdte magát nagyon kényelmetlenül érezni s bekivánni abba a meleg fürdőbe, melyet Vas Gereben házasságnak nevez.

De hát elvégre is az a rendeltetés a halandónak, hogy házassodjék. Poeták édesnek festik, novellairók köteteket írnak róla lelkesedve, a kik megkóstolták, bele nem haltak, nem lehet hát valami borzasztó a házasság sem; nem dicsernék annyira.

Lehet ugyan, hogy abból az indokból teszik a kárörvendő lelkek, (különösen az íróktól kitelik) a miből az adoma cigányai, kik a megivott sűrűsű kortyokat egyetlen szóval sem panaszolták meg, hanem átadták megízlelés végett a következőknek.

Nem kutatom a dolgot, csupán annyit jegyezek meg, hogy Pukovics Kati kisasszonyért különben nem volt valami hősi elszántság feláldozni a függetlenséget, mert ha nem tekintjük is a Pallér szeméivel, be kell ismernünk, hogy azép, délczeg, barna leány volt, a görög jelleg minden bűbájával s azon kívül egészen olyan gazdag, mint Krammer Luczia.

A fiatal képviselő mind átgondolta ezeket, mialatt Pallérral Pukovicsékhoz ért. A lépcsőkön hölgyekkel találkozott, kik csodálkozó szemeket meresztettek Pallérra, mintha mondanák: „Hogy jutott ez az ember ide?...”

— Ah, ön itt, Kéredy? — kiáltá az idősebb nő, kellemesen meglepetve. — De mit látok! — tette hozzá, Pallérra vetve vasvillás szeméit, — Ön ezuttal alkalmasint férjemhez jött valamely üzleti ügyben. Bent van a szobájában.

— Oh, épen nem, sőt inkább a leghensőbb családi ügy vezetett ide, — de nem bánom, hát kezdjük az öreg uron, — mondá Kéredy hamiskás mosolylyal Pukovics szobája felé tartva.

— Hogyan? Mi is érdekelve volnánk? Lehetetlen!

— Megfog győződni nagysád.

— De hát semmi áron sem szabad többet tudnunk, édes képviselő ur?

— Mindent meg fognak tudni; egyelőre nem árulok el többet, mint, hogy az ügy legfőképp Kati kisasszonyt érdekli.

— Oh, oh, Kati! Jöjj csak közelébb!

— Jerünk, menjünk pajtás, — sugá Miska a Péter fülébe, meghuzva több ízben kabátja szélét, — menjünk innen, az isten áldjon meg. Oh, hogy néz rám azokkal a nagy fekete szemekkel! Mindjárt elégek, tűz halált halok. Menjünk nagyágos czimborám...

— Csitt! Ne huzgálj! Egyenesen tartsd magad! Megismerik rajtad, hogy kupaos vagy, aztán vihetjük haza a menydörgős nagy kosarat.

— Koo-saa-raat! Jól van, csendes leszek, hallgatok, mint az agyon ütött.

— Hogyan? Engem illet az ügy s ön mégis elég szívtelen azt elhallgatni előttem? — kérdé Katicza, közelébb lépve, s édes szemrehányó hangon megfenyegetve a szót. — Ez igazán nem szép magától!

— Mily fölösleges szószaporítás! — selypített a kedves mama, — Nem veszed észre, bohó, hogy a képviselő ur tréfál, különben nem lehetnetne itt ezen... izé... ismeretlen ur...

Pallér Mikea, most már feléje fordulván a közfigyelem, csakugyan azt hitte, hogy el fog sülyedni, a mennyiben még lehetett neki, elvörösödött, nyugtalanul és utánozhatlan szögletességgel izogva mozogva a Péter háta mögött.

— Sőt ezen barátom, kibén ezennel van szerencsém be-

mutatni Pallér Miksa urat, a Krammer ház segédjét, (mind a két hölgy a zsebkendőjét tartotta orra alatt e szavaknál) anynyira nélkülözhetlen ez ügyhöz, mint, hogy messziről ne legyenek hasonlatos, az esküvőhöz a vőlegény.

... Pallér Miksa úgy érezte, hogy az egész mindenség egy nagy égi nappá változott s milliárd sugarait kiötlögeti mint valami hosszú és lángnyelveket a egyenesen őt szurkálja velők.

— Képviselő ur! — kiáltott fel Pukovicsné asszonyság, — ön ma valóságos találós meséket mond.

— Ellenkezőleg! Én mondhatnám, hogy önök ma kissé szórakozottak; a hol eladó leány van a házban s két fiatal ember akar a papával a kisasszonyt érdeklő ügyben szólni, mi lehetne ott egyéb a fiatal emberek egyike, mint — kérő? ...

— Oh, édes Péter ... tehát csakugyan? Tudtam én ezt, megálmodtam az éjjel. No, ugy-e, Katalin! Ejnye, hová fut az a leány? Oh, oh, édes Péter ... No csak szóljon hát az öreggel.

Katalin elsápadt, azután fülig pirult s mint megriadt őz futott a hosszú tornáczon keresztül a kert csendes magányába, de magával vitte szíve nagy örömet, az édes titkot, megizmosodva, kitejlődve ragyogó fényes valónak, azt az új világot ezer meg ezer boldog sejtelmével, melyről csak annak lehet fogalma, kinek kezét addig, míg ő egy jáczint szirmait tépdési izgatottan, bent esengve kéri apjától a megálmodott ifju ...

Kéredynek nem kellett több. Finom diplomáciával kivette a vesékből, a mit még eddig nem tudott, a leány csakugyan szereti s a mama el van ragadtatva általa, minélfogva csak egy ismeretlen tényezővel kell még számolnia, a rideg számok emherével, kinek neve „a furfangos ember”. Pukovics Árkádi urammal. Így állván a dolgok, valószínűleg az sem lesz herculesi feladat. Péter szívét kéjes érzések dagaasztották; a négyes fogatot ismét visszavásárolja Rohonczy Lenczától, aztán öt első emeleti szobában fog lakni a Hungáriában: van a görögnek elég pénze. Most már bizonyos, hogy nem kap kosarat, bátran fölléphet, nem kell attól tartania, a mitől jobban fél gögös büszke szíve, mint a haláltól, — hogy fiaskot csinál. Mégis csak szép dolog magyar urnak születni, parlamenti taggá lenni, s diplomatává fejlődni. Hadd pihenjen most már Bismarck a maga babérjain, — nem irigyli tőle, egy körömnnyivel sem különbek, mint az ő „streich”-ja. Raffinírozott griffekkel egy más szegény ember rovására kipuhatolja a helyzetet, s azt találja, hogy az kitűnő.

Ily hangulatban nyitott be Pukovicshoz, maga után hagyva jönni Miksát.

Pukovics Árkádi magas, vörös arcú, fekete bajszos, jól táplált magyaros képű ur, sem nagyon fiatal, sem nagyon öreg. — Elveit halandó ember nem tudja bizonyosan, pedig ott született apja és nagyapja is a kis székvárosban, hol beszélyünk alakjai laknak. A tiszteletes ur egyszer évek előtt megnézte az anyakönyvben s azt találta, hogy hatvan éves; fejét csóválta és ámult-bámult, de hát a szent könyv elvégre is nem hazudhat, habár Pukovics uram alig nézett ki harmincznyolcz évesnek. Történt, hogy a jámbor pópa valami társaságban csodálkozását fejezván ki az isteni gondviselés különöségei fölött, a miért a derék aggasztánt Pukovicsot még mindig deli férfinak tünteti fel, maga Pukovics menyre-földre esküdözék, hogy ő negyvenkét éves. A tiszteletes urnak ez annyira szöveget ütött tudós fejébe, hogy másnap nem restelte ismét felütni az anyakönyvet, hol is megtalálta, hogy Pukovics Árkádi (ugyanazon

apától anyától) huszonkilencz éves. No, ez aztán még nagyobb lehetetlenség volt, maga a tiszteletes ur is emlékezett rá, hogy mikor ő harmincz év előtt először jött ezen egyházba, Pukovics már siheder fiu volt.

Nosza most már lapról lapra, sorról sorra neki esni az egész ember öltő valamennyi görög katolikus szertartásu szülöttjének; nagy munka volt, de nem eredménytelen; a harmadik Pukovics Árkádit is megtalálta negyvenkét évesnek.

Szent Prokóp tudná megmondani, melyik most már az igazi, az élő, mert a két testvér elhalt. A dolog egyéb rejtélyes oldalait könnyű kitalálni.

Ugy eshetett biz az, hogy néhai Pukovics Anasztáz és hitestársa, Xevica Anna, mind a három magzatát az Árkádi névvel ruházta fel, alkalmasint azon kedélyes furfangból, melylyel az egyetlen élő Árkádi oly szerencsésen élt az ujonczozásnál, hogy mikor a legidősebb Árkádira került a katona sor, bebizonnyította, hogy ő a fiatalabb, ki még csak következni fog, a középőnél ugyancz tette, míg ellenben a legfiatalabb Árkádi sem ő volt a mint azt nyilván is látni lehetett, kopaszodó s szürkülni indult haját tekintve.

Ez különben csupán egyetlen vonás a furfangos kereskedő jelleméből, ki soha sem cselekedett úgy, mint a többi emberek s ki szép vagyona tett szert nagyban üzött borkereskedéséből. Nem ritkán tíz-huszezer akó bor állt pinczéiben. Az egész kontinenst úgy szólván monopolizálta volna a borkereskedésben, ha hatalmas ellenlábasa, halálos ellensége, Krammer nincs, ki szintén nagymérvű borkereskedést üzött a külfölddel.

Pukovics tiszteletteljesen állt föl Kéredy üdvözlésére.

— Minek köszönhetem ezt a nagy szerencsét!

— E fiatal urnak itt ... A Krammer ur első segédje, Pallér Miksa ur.

— Örülök, — mondá Pukovics fanyarul, — de egyszer mind csodálkozom! Krammer ur segédje, nálam? ...

— A dolog nem üzleti, s rögtön megmagyarázom. E fiatal ur megkért engem, hogy legyek szószólója önnél — a lánya kezéért.

A szigorú kereskedői szellem embere, nem fortyant fel erre a szóra, mint Péter várta, és talán szerette volna is, — hanem egykedvűen mutatott helyet Miksának egy széken.

— Uram, — mondá minden boszuság nélkül, — a dolog minden esetre megtisztelő, önnek szándéka tiszteletre méltó, — de én nem tartom ajánlatát elfogadhatónak ...

E perczben szolga lépett be telegrammal.

Miksa halál-sápadtra vált arczezal, megüvegesedett merev szemekkel nézett maga elé, és nem birt volna megmozdulni egy országért sem; olyan volt, mint egy tetszhalott.

— Miért, miért? — hebegé, talán öntudatlanul.

Kéredy akaratlanul is kénytelen volt mosolyogni.

— Én két szóval szoktam akaratomat kifejezni, uram, — válaszolá Pukovics a szerencsétlen „miért”-re, miközben a sürgönyt bontotta fel. Ez a két szó, az „igen” vagy „nem.” Azt mondtam, hogy „nem” s ezzel vége. A kereskedő nem magyaráz.

Azzal átfutotta a sürgönyt, s homlokára egyszerre kiült a ránczok legiója. Ha így látja a pópa, megecsüszik, hogy ez a legöregebb Árkádi.

Izgatottan kezdett járkálni fel s alá a szobában, azután megállt Pallér előtt és azt mondta neki, csendes szenvtelen hangon:

— Ön az első és utolsó ember, a ki hallani fogja, hogy a Pukovics Árkádi szájából olyan szó került ki, melyet

nyomban követ az ellenkezője. Uram, meggondoltam a dolgot; én önnek adom a leányomat.

— Megbolondult ön! — pattant föl a képviselő ijedten.

— Azt hiszem, nem.

— De uram, az ön leánya és . . .

— A kereskedő nem magyaráz, tekintetes uram.

A szegény Miksa még most is épen olyan mereven ült ott, mint egy érzéketlen tömeg; hallotta is talán, a mi történik, de azon hitben, hogy csak álmodik, fájdalmas sohajokat röptetett ki keble mélyéből az ádáz végzet ellenében.

Kéredy hideg izzadságot törült homlokáról.

— De, uram, egy vagyontalan fiatal ember, a Krammer segédje —

— Az nem tesz semmit.

(Vége kőr.)

A n é v j e g y .

(Beszély)

Levin Schücking után.

I.

A megye székhelye felé fiatal ember gyalogol; utazásának célja a még több órányira fekvő kis városka volt, melyben szülei laknak.

A déli nap égető hevőben gyalogolni épen nem valami nagy élvezet s azért utasunk is, úgy látszik, azon volt, hogy megrövidítse útját; poros útról balra térd gyalog ösvényre tért, mely a közeli erdő hűs árnyában vezetett tovább.

Utasunk, kit Stein Miksának nevezünk, nem bánta meg, hogy orre fordult. Mert az erdőben néhány perc múlva gyönyörű s jól ápolt parkot talált, melynek tekervényes útjait csak egy forgó kereszt zárta el. Tiszta utakon, százados fák alatt folytatta útját a parkban; nemsokára a magas fák alól kiért; ezeken túl szerény nyárilak tűnt szemébe, hófehér falakkal s zöld redőnyökkel, mely előtt egy nagyobb virágágy, közepén szökőkuttal, terült el. Regényes hely volt, ugyanannyira, hogy utasunknak első pillantásra az a vágya támadt, hogy jó volna most a szép nyárilakban csinos nőktől szíves fogadtatásban részesülni, s vidám társaságukban feledni az ut fáradalmait. Azonban ezek hiu ábrándok voltak, mert elmúltak ama jó idők, midőn az ismeretlen utast szívesen fogadták, hanem igenis számíthatott arra, hogy valami durva kertész kiutasítja. Stein azért balra tartott, nehogy a házból észre vegyék, s már közel volt a magas fákhoz, midőn az ut hirtelen kanyarulattal ismét a házhoz vezetett, csak hogy ennek hátulsó részéhez; itt gyönyörű veranda volt, melynek rostély-teteje vadszőlővel volt benőve; a tetőről virágkosarak függtek alá, melyekben folyondárok voltak; a veranda végén svájci modorban épült könnyű pavillon állt, melynek komlokzata finom faragványokkal volt díszítve. E kis épület mögött magas fenyőfák álltak; ezek s a ház között vezetett az ut, a melyen Stein Miksa tovább haladt.

A mint a ház mellett elhaladt, egy nyitott szobát látott s kíváncsiságból ennek küszöbére lépett, hogy a belsőjébe pillanthasson.

A terem sötétvörös függöny által két részre volt osztva, s ez vissza levén hajtván, a belső nagyobb szobába, a szépen butorozott boudoirba is beláthatott. Fehér sárga s barna sávok kelmével voltak bevonva, finom s ékes butorai, fénymázos asztalai, arannyal cifrázott kis japáni székei, gyermekek szá-

mára készítették, és szép rendben állottak. A szoba egyik szögletében kandalló, khinni virágtartókkal, másik szögletében pedig egy álló tükör volt látható, mindkét részén egy-egy pamlaggal.

Valóban igen csinos a izléssel berendezett boudoir volt, felette alkalmas ábrándozásra, álmodozásra; de nem ezt bámulta utasunk s nem ezért állt pillanat alatt meredten, mint a szobor.

Egészen más volt — az előtte feltáruuló kellem, vagy jobban mondva, szépség, mert a kellem nem más, mint változó szépség, pedig az ő bámulatának tárgya mozdulatlan volt, egy szép leány . . . mély s enyhethető álomba merülve. Utasunk az első pillanatban észrevétlen akart visszafordulni s távozni; azonban látva, hogy a leány mélyen alszik, mégis csak ott maradt s nézte a szép s elragadó képet.

A leány, a visszalebbent függöny által félig betakarva, feküdt a pamlagon; feje himzett vánkoson nyugodott, lábait egészen eltakarta a szoba függönye; egyik keze keblén volt, másika a pamlagról csüngött alá; a földön nyitott könyv hevert, mely úgy látszik, kezéből esett ki s a melyben utasunk a „Fleurs animées“-t ismerte fel.

Fehér ruha fődte karcau s a látszat után ítélve, közép-nagyságu természetű; szőke haja dus fürtökben omlott alá a vánkoson, félig nyitott rózsaszínű fogak ragyogtak elő; gömbölyded arcára a hosszú selyem pillák árnyékot vetettek.

Körülötte mély homály s csend; lassu lélegzete s az ablakba szorult légy dongása volt hallható. Utasunk elbűvölve nézte a gyönyörű látványt; az árnyas erdő némaságába rejtőzött kis tündérlak tündérével, a mély álomba merült elbájoló leánykával, a regényes lovagkor regéköltészetét varázsozták vissza emlékébe.

Ott állt s nem tudott távozni, pedig kellett távoznia; meghalt volna szégyenében, ha a leány hirtelen felpillantva, őt, a szemtelen tolatkodót, észreveszi . . . mind a mellett mintegy megmerevülve nézte az alvó leányt. Végre mégis belátta, hogy távoznia kell s már hátra is lépett, midőn egy közeli széken kicsi zsebkendő tűnt szemébe; ezt meglátva, felvette s olvitta e kedves pillanat emlékeül . . . de alig tett néhány lépést hátrafelé, midőn meggondolta, hogy hitvány tolvajnak fogják tartani, azért kivett egy névjegyet, letette a kendő helyére s észrevétlen eltávozott.

Gyorsan s oly izgatottsággal, a minőt tán még soha sem érzett, folytatta útját a gyalogösvényen, melyen nem sokára a második forgó keresztet érte el, mely a park másik részét zárta el a rétektől. Itt leheverészett egy tölgy árnyékába. Ugy érezte, mintha valami vonzotta volna a regényes erdőbe — oly sívár volt előtte a táj, a mely felé indult s oly vonzó mögötte az álomkép, melyet látott — hisz tündéralom volt az. Kivette a keblébe rejtett kendőt s látta, hogy sarkába e két betű van hímelve S. R.

S. R. . . . S lehet Szidónia, Sarolta, Szirene vagy tán Szatanella. Mig így nézegette, egy asszony haladt el mellette, ki aszfúával a hátán a házikónak tartott. Megkérdezhetette volna a család nevét, mely e nyárilak birtokosa; de nem tette, mert félt, hogy e prózai kérdés megfosztja kalandját minden költészettől, minden regényességtől, szóval egész értékétől.

Kipihenven magát, a kendőt a nyakába akasztott utitáskába téve, s sietett a legnagyobb hőségben célja felé. Már közel volt a megye székhelye, egy órai gyaloglás után legnagyobb örömére elérte.

II.

Egy hétre ez esemény után X. kerület törvényszéki elnöke az ülésteremből lakosztályába ment. Az összekötő folyosó lágy szőnyegén haladva, lépteinek zaját nem lehetett hallani a így, a mint észrevétlen dolgozó szobájába lépett, halk sikoltás vonta magára figyelmét.

Egy ifjú s igen szép leány ajkairól tört ki e sikoltás, kinek viruló arczát gyönyörű szőke haj vevé körül; a székről, a melyen egy állvány előtt állott, leugrott s a kezében levő iratokat hirtelen a legközelebbi fiókba dobta.

— Szidónia! te itt? — szolt az elnök, egy körülbelül negyvenes s korához képest jó erőben levő férfiú; vonásaiban szellem s jószág tükröződött. — Te itt, kedves leányom! Az Istenért, mit akarsz ez iratokkal?

— Én... én rendbe akartam hozni irodádat, kedves atyám, — viszonzá Szidónia akadozva s mélyen elpirulva.

— És mit akartál az iratokkal?

— A port akartam róluk leverni.

— Ugy... le akartad porozni, Szidónia? — mondá az elnök, és kezével leányának állát felemelve, kényszeríté őt, hogy szemébe nézzon. — Te nem mondasz igazat! Valld meg, hogy a kíváncsiság hozott ide s hogy már többször voltál itt távollétemben s a nők előtt oly érdekes bűnpereket vizsgáltad... Ez csakugyan nem szép tőled, mert ez iratokban sokszor oly események fordulnak elő, melyek oly kicsi s fiatal leányok nevelésére semmi esetre sem lehetnek jótékony befolyással. Meg kell vallanom, hogy nagy fájdalmat, sőt aggodást okoz nekem e felfedezés.

— Oh atyám, mit gondolsz felőlem! — veté ellen élénken s némi ezemrehányással Szidónia. — Hogyan gondolhatod, hogy én undok bűnpereidet vizsgálom! Ilyet még föl is tenni felőlem...

— De hát mit kerestél ezen állványnál?

— Semmit, épenséggel semmit, csak egy személyi ügyiratot akartam átnézni.

— Személyi ügyiratot? Ah vagy úgy! Látom, kerületünk fiatal hivatalnokainak ügyiratait vizsgáltad, — mondá az elnök félíg nevetve, félíg boszankodva, mire folytatá: — Tehát ezek érdekelnek, ki hitte volna! S már régebben a csupán saját kiművelődésedre tanulmányozod őket? Vagy az olvasottakat barátnődnek is el kell mondanod, midőn a fiatal emberekről fecsegték? tehát az elnök leánya szegi meg a hivatalos titkot s beszéli el azok tartalmát? Tehát...

— Oh atyám, atyám! hogy tudsz ilyen lenni? Hogy tehetsz fel ily rosztat rólam! Hogyan lehetsz oly bizalmatlan irányomban!

— Azért, gyermekem, mert jogász vagyok! Tehát beszélj!

— Mit beszéljek?

— Miért jöttél dolgozó szobámba s miért tanulmányoztad amaz iratokat?

— Nem tanulmányoztam irataidat; Isten n bizonyágom, hogy nem a rám nézve veszélyes bűnügyeket vizsgáltam, hanem csak egy személyi ügyiratot akartam futólag átnézni.

— Ugy? hát csak egy ügyiratot akartál megnézni, — mondá az elnök; — tán éppen ezt, melyet az S-sel jegyzett fiókból vettél ki s hirtelenében a W-fiókba dobtál? A mint látom, ez Stein Miksára vonatkozik, ki most az m-i járási-résznél iktató. Kedves leányom, ezen fiatal ember téged nem érdekelhet, miután ő nem lakik városunkban, s a mennyire

tudom, te őt soha sem láttad s nem is iamered s így vagy hazudtál, hogy azt nézted, vagy pedig barátnőd kérésére kutatod iratait, a ki talán...

— Nem, nem. Ez borzasztó bizalmatlanság! — kiáltá Szidónia, kis lábával nagyot toppantva. — És ezt ismét nem hiszed el?

— Tehát csakugyan saját érdekedben nézted meg Stein Miksa ügyiratait? De a patvarba is, mit tartoznak azok reád?

— Semmit, semmit sem tartoznak reám, — mondá Szidónia, édesatyja bizalmatlansága által mintegy leveretve, — de ha éppen tudni akarod, csak is annyiban, mert a napokban egészen csodálatos módon jutottam névjegyéhez.

— Te az ő névjegyéhez? Nos?

— Mi basterhofi birtokunkon voltunk s én egészen egyedül valék a nyárilakban, a hol a pamlagon nyugodva a „Le fleurs animées“-t olvastam, melyet Janka kisasszony adott; később a nagy hőség következtében az álom elnyomott, s én mélyen elaludtam; gyönyörű álmom volt, azt álmodtam ugyanis, hogy én... eh csunya papa, nem mondom el neked, mit álmodtam.

— Nem, nem, a fiatal leányok álmaikat ne tudják az atyák, ez régi szokás s én sem akarom elvéteni; hadd halljam tehát tovább.

(Folytatásn köv.)

A francia nők a nagy forradalom alatt.

(Folytatás.)

Midőn az 1789-diki nyáron a nemzetőrség szervezése határozottatott el Franciaországban, és a kizsárolt állam azon tűnődött, hol vegye a haza védelmi erejének gyarapítására szükséges pénzt: tizenkét párisi hölgy, mindannyian művészek feleségei és leányai, — a nevezett év szeptemberhó 7-dike volt az a nap, — fehérbe öltözve, a nemzeti rózsával keblükön, megjelentek Versaillesben, a mely akkor, mint tudjuk, a nemzetgyűlés székhelye volt, és bebozsáttatván a gyűlésterembe, a sorompó előtt megálltak, és egy dobozt adtak át; és midőn a dobozt kinyitották, kilenczvenhárom arany nyakék, három ezüst pohár, huszonnégy ezüst gyűrű, négy arany kőönttyű, három arany emlékérem, öt arany óra, nyolcz arany gyűrű, öt arany gyűszű, és több rendbeli óraláncz, ékszertok, szelencze és végre egy pénztárca tizenhat lajosarannyal volt benne. A haza oltárára tették le ékszereiket, pénzüket mindvalamennyit, a mivel csak birtak. Éa rendkívüli volt a hatás, a mit „a 18-dik század római női“, — így nevezték el e tizenkét nőt, — Franciaország-szerte keltett. Az összes nővilág vetekedve buzgólkodott a haza javára való adakozásban, és csakhamar a férfiakra is ráragadt e buzgólkodás. Egyik tultett a másikon; valóságos mámor, valóságos lázas hev szállta meg az embereket; a mi arany-ezüstneműjök volt, mind „a haza pénztára“-ba adták oda, és mindenütt a nők mentek elől a szép példával. A királyi család is követte a szép példát; Mária Antoinette háromezer hatszáz márkát nyomó ezüst asztal-neműjét, még ezüst késeinek nyeleit is oda adta. Egyik udvari színésznő, Dangeville kisasszony, öltöző szobájának összes ezüst neműjét; egy másik: Nicoletné asszony, a királyi ballet-mester felesége, összes arany- és ezüst ékszereit és valamennyi drágaköveit adta oda a haza javára. Még a kicsi lánygyermek is osztottak az általános adakozási lázban. Így a kilencz

éves Arlaise Lucie, egy maga írta levél kíséretében összea vagyont: arany gyűszűcékjét, arany lánczocskáját és arany iránymutatóját küldte meg a nemzetgyűlésnek. Nem telt bele félév és Franciaország hölgyein nem láttak más ékszert az „alkotmányos gyűrűk”-nél és „alkotmányos kösöntyűk”-nél, a melyek tiszta vasból voltak és bennük egy-egy darabka kő a ledöntött Bastille falaiból, és beléjük véste az a jelező: „Nemzet, törvény és király”; a fülükben meg fehér üveg fűggőt viseltek, azzal a jelszóval: „A haza.” A mennyi aranyat-ezüstöt akkor a nők önként ajándékoztak, nemzeti bankot lehetett volna fölláttatni vele! Már mint Franciaországban, mert francia nők adták azt össze.

Egyebekben is legott a mozgalom elején kiűnt a női lélek lánggal lobogása. Így Angauban, Bretagneban, Angersben, Rennesben, egymástól messze eső vidékeken, tehát saját maguk buzdultában, valamennyi hajadon leány egyetemben ceküvel felfogadta, hogy csak is „hű polgár”-hoz mennek férjhez, csak az olyan férfit fogják szeretni és élettársul választani, a ki a hazát hűségesen szolgálja.

Leginkább mégis az a hősi elszántság mutatja a női lélek nemes föllángolását, a melylyel akkor százan meg ezeren közülök abban jártak, hogy valamely családtagjukat, vagy jó barátjukat a hóhér keze elől biztosítsák, habár, tájdalom, csak ritka esetben sikerült is az nekik. És midőn ebbeli fáradozásuk kitudódott, nincs az a dicseret, a mi fölérné azt a hősiséget, a melylyel fejüket a hóhérbárd alá hajtották! Semmibe sem vették saját életüket, csak hogy mások életét megmentsek. Az összes világtörténelem nem mutat föl ennél nagyobb áldozat- és önfeláldozási készséget. Milyen magasra fenséggel lépett Mária Antoinette a nyaktilóra, milyen méltóságos nyugodtan hajtotta le fejét a hóhércsapásra, bár mint erőlködtek is bakói újabb-újabb kínzásokkal megrendíteni nyugodtságát! Ugyanilyen rettenthetlen bátorsággal és lélekfőnséggel mult ki XVI. Lajos nővére, az angyaliszta Erzsébet, a kit maga Robespierre is úgy szeretett volna megmenteni, csak bátorsága is lett volna hozzá, hogy pártjával szembe szálljon érte.

Annak a fenséges nőnek előbb huszonnégy főt kellett látni a porba hullani, csak azután kerítették ő reá sort, azért mégis utolsó pillanatig nem vesztette el lelki nyugodtságát; biztos léptekkel, mosolygó arccal haladt föl a vesztőhely verázott lépcsőin, és ép úgy hány más nő fogadta szembe a bakót! Így 1794-diki április 4-dikén a Dantonnal egyszerre kivégeztetett Desmoulins Camille fiatal neje, a tündérszép Lucile, a ki ellen a rettenetes emberek nem tudtak mást fölbiztosítani, hogy gyermekeivel a börtön táján fel és alá bolyongott, látni akarván még egyszer férjét, mielőtt a verpadra hurcolják. És ép így a hatvan éves Avaux asszony, a kit azért végeztek ki, mivel nem nézhette, hogy öreg özvegye Lyontól Párisig egyedül tegye meg az utat. És ép úgy Verdun parancsnokának a neje, La Vergne-né, a ki férje halálát tul uem akartván élni, a vesztőhelyen: „Éljen a király!”-t kiáltott, és meg is találta a halált, a mit keresett. Így Rosambeanné asszony, XVI. Lajos rettenthetetlen védelmezőjének, Malesherbes leánya, a ki fenséges büszkeséggel követelte atyja bírától, ölje meg őt is, gyermekeivel együtt, mert mindvalamennyien úgy gondolkodnak a szerencsétlen királyról, mint édesatyja, és ki is végeztették őket. Így az agg Mouchy tábornagné, a ki mikor férjét kivégezték, utána lopódzott a verpadra, habár el sem volt ítélve, a bárd alá tette fejét, és meghalt.

Halálánál borzasztóbb kínoknak is alávetették magukat nők és leányok, hogy szülőjüket, testvérüket, vagy kedvesüket

megmentsék, csak hogy szegényeknek a legtöbb esetben hiába volt áldozatuk, a legundokabb alávalósággal megcsalták a szerencsétleneket! Így a minden emberi érzést lábbal tapodó emberek nem egyszer megígérték a leánynak, hogy nem állítják atyját a vérbiróság elé, ha megteszi azt, hogy az épen kiontott meleg embervérből megiszik egy pohárral. A szerencsétlen leányok azt is megtették kétségbeesésükben, és akkor, iszonytató guny! arra kényszerítették, hogy saját szemükkel lássák annak kivégeztetését, a kinek megváltásáért azt a természet ellenes erőszakot tették magukon. A vidéken még ádázabban dühöngött a forradalmi kegyetlenség. Ott a nőket, a kik férjük életeért könyörögni merészkedtek, kényszerítették, hogy a szabadságfa alatt kivégeztetett férjük helyett kocsisokhoz, bérésekhez menjenek nőül. Lyonban a nőket a nyaktiló oszlopfájához lánczolták, és a kivégeztetett férj vére végig fecsent rajtuk, a leányokat meg arra kényszerítették, hogy a köztársasági ünnepélyeken az ész istennőül szolgáljanak, a miért elég vakmerők voltak, kegyelemért könyörögni férjük és illetőleg atyjuk számára, természetesen hiába; és mindezen kínzásokat és szenvedéseket a többi nő látta, tudták tehát, mi sors vár rájuk, még sem vesztették el bátorságukat, és önfeláldozási elszántságukat. Kétezeren felül is könyörögtek magas rangú nők üldözött rokonaikért a forradalmi vérbiróságoknál; és ép úgy az alsóbb osztálynál; szatócsnők, munkásnők, a kiket szerény állásuk különben biztosított volna az üldöztetés elől, oda vetették magukat a kegyetlen bírúk elé valamely szeretett rokon érdekében, és elvesztek vele együtt; anyák meg, látván, hogy fiuk el van veszve, önként osztottak soraiban, szántsándékkal ingerelték magukra a bírúkat, csak hogy szeretettjeikkel egyszerre meghaljanak. És milyen veszélyeknek tették ki magukat, egy-egy üldözöttnek menedéket adván maguknál! Azért mégis megtették, még a műveletlen cselédek és parasztnők is tétova nélkül kockára tették életüket, csak hogy arisztokratául üldözött urokat elrejtsek, és nem ritkán bámulandó éleselműséget is fejtettek ki e részben. Ama sok számos nő közül, a kik számba sem vették a lehető végzetes következményeket, csak egynek esetét említjük föl, egy olyan esetet, a mely egyszermind arról is tanuságot tesz, mennyire párosult egynémely nőben egyszermind nemes magylelkűséggel a nagy emberszeretet. Egyik azon időbeli legjelesebb színművésznő, Contant Luizát egy képviselő királpárti érzülettel vádolta be a közbátorsági bizottságnál, és halált kért fejére; de mert semmi adatot sem tudott felhozni vádjá mellett, a művésznő fölmentetett. Néhány hómulva azután ugyanez a képviselő mérsékelt elveinél fogva vád alá vétetett, a mi akkor egy volt a halálos ítélettel. A képviselő tehát kénytelen volt elrejtőzni, és — Contant Luizánál keresett menedéket, és talált is azt nála. Páris mellett, Joryban nyaralója volt a művésznőnek, ott rejtette el az üldözött képviselőt. Azonban kitudódott, és jó barátai megsugták a művésznőnek, hogy néhány nap mulva házmozgást tartanak nála Joryban, okvetetlenül máshová kellett tohát csempészni védenéjét, de mikép? Volt neki egy kertésznöje, a ki minden reggel tejet vitt Choisy le Roiba, annak azt mondta, hogy fölöltözteti a képviselőt kocsisnak, vigye be úgy magával Choisyba. A kertésznök nem merte ezt megcselekedni, akkor maga az urnő vállalkozott a mentő tette. Fölvette a kertésznök ruháját, kora hajnalban felült a taligára, a kocsisnak ültözött képviselő meg a lovat hajtotta. Szerencsésen el is jutottak Choisy le Roiba, itt a művésznő eladván tejét, visszafordult Joriba, a képviselő meg a közeli erdőbe sietett, hogy

majd ott elrejtőzik. Azonban elfogták, és mikor a vérpadra vitték, elég nyomorult volt, hogy elbeszélte, mint bujtatta volt el Contant a nyaralóban. A művésznő nem tagadhatta, de nem is akarta tagadni, és a nemes öntudat nyugodtságával lépett a vérpadra.

(Vége köv.)

Szliácsi levél.

Kedves barátom! A mit az itteni furdóról írhatok, az valóban nem igen örvendetes, azért halasztottam az írást a fürdőidény végeig; minek szomorítani még jobban azoknak a szívét, a kiket, mint engem, betegség kerget ide, és most is csak azért írok, hogy hát ha valami jót tezek vele az utánam következőknek, a jövő nyáron.

Ha Szliácsot 4 év előtt sem találtam kellemesnek, most már épen tűrhetetlen volt előttem. És annyi bizonyos, ha némi változás történt is Szliácsnál, az semmi esetre nem vált előnyére, mert e változás nem a haladást, hanem a hanyatlást képviseli. Csak a drágaság és rendetlenség (mely kifejezés igen gyenge) fokozódott.

Lakásommal eléggé meg vagyok elégedve, kivált ha nem gondolok radegundi kies házikómról. A régi roskadozó butorok ugyan örökös „memento mori-val” üdvözölnek, és igen komoly gondolatokra ébresztenék lelkemet, a földi mulandóságra emlékeztetve azt, ha egy tekintet a mosolygó tájképre, mely ablakaim előtt szemeim elé kerül, nem szeretettém meg ismét velem az életet és annak élvezeteit. Ezek a butorok különben sokat foglalkoztatnak magányos óráimban, és ha volna csak némi tehetségem, kis regényt írnék azokról. Mert hidd el, kedves barátom, a mint az embereknek megvan élet-történetük, úgy a butorok is hej, be sokat mondhatnának el, ha valami esoda által megszólamlanának; és ép úgy, a mint az emberek külsejéről el lehet találni, hogy azok körülbelől melyik osztályba sorozhatók és mily viszonyok közt élnek, úgy a butorok külsejéről, színükről és formájokról is látrán következtethetni, hogy kik lehettek gazdáik és mily változásokon mentek keresztül.

Igy az én butoraim még fénykorukban sem lehettek valami fényes viszonyok közt, és életük első szakasza nyilván igen egyszerű történetre adna anyagot. Emlékezem, hogy vagy 18—20 évvel ezelőtt, a hivatalos osztályban — és pedig a szerényebb állásában, rendkívül divatozott a zöld ripaszalon-butor. Az én történetem körülbelől így kezdődhetett:

Egy ifju hivatalnok beleszeret egy szintén szegény ember leányába, megkéri kezét és meg is kapja a leányt, ki viszont végtelen szerelemmel csügg a fiatal emberen. Készen a „Staförung” és ekkor a kárpitosnál megrendeltetik az én zöld ripaszalon-butorom. Mennyi nyugtalansággal várják e butor elkészülését, mennyi szeretettel követik fokónkénti haladását! minden nap megnézik, hogy kész-e ismét egy darab, minden nap sürgetik a kárpitost, ki oly nagy közönnyel dolgozik azokon, — mert hát ők nagyon szeretik egymást, és alig várják a napot, mely őket egyesíteni fogja. Végre elkészülnek és megvan az ekküvő. A butorok most tanui a legnagyobb boldogságnak; hallják az édes sohajokokat és látnak sok mindenfélét, mit nem lehet elmondani. Későbbben 3—4 év múlva, kis azőke, vagy barna gyermekek ugrándoznak a fanteullo-eken, dacára a gyakori anyai figyelmeztetéseknek, ki nagyon szeretné kimélni a drága butorokat. Férj, nő, gyermekek, sőt még a butorok is igen boldogok és elégedettek. De egyszerre csak bekö-

szönt a szerencsétlenség; a férj, a ki még mindig nem avanzsított, megbetegszik és hosszú szenvedés után meghal. A szegény nő visszamarad három kis gyermekkel, egy csomó adóssággal (mert hát a betegség sokba került) és egy igen kicsi nyugdíjjal. A lakás fel lesz mondva, és a három-négy szoba helyett csak egybe vonul a kis család; a szalon-butorra nincs már szükség és ez, sok egyéb luxus tárggyal, el lesz árverezve. Ekkor jelenik meg Hasenfeld, ki épen az ujon épült Hungáriát butoroztatja be és a zöld ripaszalon-butor, melytől a szegény család keserű könnyekkel vál meg, ide kerül Szliácsra, hol a 18-dik számú földszinti szobába helyezik el. A tél rendkívül csendes és nyugodt, a butorok mély szánalommal gondolnak vissza elvesztett gazdáikra és így nem csuda, hogy mire tavaszkor a nap besüt a szobába, a zöld szín már igen kopott és halványnyá vált. Megkezdődik az ivad; minden 4—6 hétben változnak a lakók, a butorok sok mindenféle tapasztalatokban gazdagodnak meg, igen bölcsesek lettek, és mint valóságos filozofusok, igen keveset adván a külsőre, teli vannak foltokkal és itt-ott megengedik még a kíváncsi lőszőrnek is, hogy kikandikálhasson. Így mulik el vagy 8 év. Ezalatt a kis család sok mindenféle viszontagságon megyen keresztül; betegség, nyomor és ezerféle gond kereste fel őket, egyszerre csak megváltozik minden; meghal egy gazdag rokon, ki örökösévé teszi őket, vagy pedig ha jobban tetszik, a még mindig csinos asszony ismét férjhez megy és pedig rendkívül jó parthiet csinálván, (itt a phataziának hő tér nyílik, hogy szabad választása szerint szemelje ki a „deus ex machinat”), egy azóval a család dugaszdag lesz. De miután nem létezik boldogság tövis nélkül, a mi szegény hősnőnk is gazdagsága dacára egy nagy bajban szenved. A sok nyomor és gond ugyan is nagyon elővette, és a szegény asszony annyira beteg, hogy az orvos, (talán Kézmárcski) ide küldi Szliácsra. Megérkezik és dr. Hasenfeld, nem lévén más üres szoba, a 18-as számú szobába vezeti. A nő belép — körülnéz, — nincs nagyon megelégedve, mert a butorok igen kopottak és foltosak. Ő pedig már fény és pompához szokott. De annyira fáradt, hogy kimerülten a pamlagra esik és ott azemeit lecsukva, aludni készül. De sajátságos zaj érinti füleit; a butorok recsegni és nyikorgogni kezdenek, egyszerre pedig a pamlag beszélni kezd; tompa, de szeretetteljes hangon nevéen szólítja az asszonyt és kérdi, hogy emlékezik-e még réjok és azon boldog időkre, melyeket együtt töltöttek? A nő felemelkedik tekvő helyzetéből, figyelemmel nézi a butorok formáját, a szövét koczkás mintáját és végre zokogva rá ismer a régi barátokra. Elmondja nekik történetét, és ezek viszont elmondják neki a sok változatos kalandot, melyeknek tanui voltak. Másnap az orvos belép a szobába, és udvariasan azon ajánlatot teszi az előkelő nőnek, hogy ma reggel két elegans szoba ürült meg az első emeleten, mely jobban meg fog felelni ő nagysága igényeinek; ha tehát tetszik, azonnal elfoglalhatja azokat. De a hölgy semmi áron sem akar átköltözni, ő nagyon meg van elégedve, nagyon megszerette a szobát; az idény végeig marad, és végül kissé phantastikus hölgy lévén, drága pénzen megveszi az ócska butorokat, azokat otthon egy külön szobába helyezi el, és a hányasor felébrednek lelkében régi emlékei, mindig ezen csendes szobába zárkózik.

Most olvasom át e bolondos levelet, és nagy kedvem volna azt összetépni, de ismervén a te elnézésedet, mégis csak elküldöm, mint egy ideges asszony hóhortjainak egy példányát. Sietek is hucsut venni tőled, hogy több bolondot ne kövessék el. Isten veled!

Irén.

Heti tárcza.

Augusztusho 28-dikán.

(Az Ifjúság)

Mig a bosnyák harcztér ágyu-nyelven szölongatja magához azokat, a kik Istén és Andrássy külügyér jóvoltából az osztrák-magyar hadsereg vitézei, addig a szeptember elsején egy másik, még tekintélyesebb mérvű mozgósítás is folyik országszerte; Minerva asszonyosság, Viktória angol királyné után a leghatalmasabb hölgy a föld kerékességén, híjja be a maga ujjonczait mindenféle élő és holt nyelveken.

A tanuló ifjúság . . . tanulni kezd.

Ha azonban, nyájas olvasóm, azt mondom, hogy a tanuló ifjúság „tanulni kezd”, ezt nem épen szükség szó szerint vened. Ez amolyan képies beszéd; allegoria, metaphora, emblema; tulajdonképen „pars pro toto”, rész az egész helyett, már azon tanuló ifjaknál legalább, a kik az egész tanév egy kis részét csakugyan a jogi, orvosi, vagy bölcsészeti kar föliáncai előtt töltik el.

Mit csinál tehát a tanuló ifjúság, ha nem tanul?

Különös kérdés! Nincs tisztában már magával az ifjúság fogalmával sem!

Mert mi hát az ifjúság? Az ifjúság először is az első szerelem. Az első szerelem pedig nagy szó, a költőkből tudjuk, mennyi kincs üdv, és üdvös, kéjes, isteni kincs, mennyi boldogság, könny és kacaj, mennyi remény és lemondás, mennyi kaland, és e modern világban mindennek felett mennyi . . . pénz kell hozzá! Nagy lecke, magában elég arra, hogy egy-két tanévet betöltsön. Az ifjúság továbbá hit, remény, és bizalom. Az ifjúság költészet, mely magát rimes és rimtelen, mértékes és hangsúlyos versben jelenti ki. Ez a szelid álom, és még többször . . . a rakoncátlan álmatlanság. Ez a hajnal, az élet kezdete, mely a csillagok helyett a legfényesebb fényugarat, egy napot költ fel, hogy világítson szívnek, elmének. Az ifjúság a vágy.

Ime, nyájas olvasóm, ezért nem szabad kérdezősködnöd ifjú barátaid osztálykönyvei, indexei után; az ifjúságnak mindig van dolga, az ifjúság mindig . . . tanul.

Nyolcz éves vagyok. Legyek az egy-két hasábon keresztül . . .

A házban, otthon, nagy a mozgalom, a sürgés-forgás; holnap visznek először iskolába, még pedig jó messze, egy egész mértföldnyire, s ezentul csak egyszer hetében láthatom mamát, kis szobámat . . . melyből fa-ló, kis kocsis és ólom-hadsereg ah! örökre számlizetett, s ezentul csak vasárnaponként bolyonghatok kertünk vén fái alatt, s vén folyamunk füzes partjain. Csak vasárnap, a mint maig is vasárnapjait képezi életemnek a messze gyermekkorról regélő emlék. Oh szép tündér, bánatos emlék, mért van oly ritkán vasárnapom?

De ne töltsük hiába az időt szó-beszéddel; a máhával elkészültek. Mamám ünnepélyesen adja át a ruha-jegyzéket; pontosan van abba fölírva minden, s nagy súly fektetve kivált a fehérneműre. Otthon varrták, s oly szépen mondja róla a költő . . . hogy nem vászon, emberélet az, a mig viseljük gondta-

lan! Aztán hejőn az öreg János, felkapja vállára a nem anyyira súlyos, mint fontos csomagot, és viszi a szekérre. Künn áll már az ablak előtt, s becsületes ábrázatu két lovunk nem sokat látszik törődni a helyzet végtelen komolyságával.

Még egy csók homlokomra a fejemre, melyet akkor anyai kéz által simára fésült haj, s nem ilyen poétikusnak csufolt hajbozót fődött, — aztán következtek a bucsuzások. Istén veled, mama! hej, mert egy hétig nem látlak, s egy egész mértföldnyire távozom! Ki takar be ott esténként, ugy, a hogy te szoktál? Ki fog ott engem szeretni? Ki ápol, ha beteg leszek? Bizony nagy kérdések ezek, melyekre csak keserves könyekkel felelhettem magamnak! Aztán elbucsuztam a barátságos otthontól; a felső, az alsó szobától, a kis és a nagy kerttől, az öreg inastól, Nünitől a szakácsnétól, kiro igazán nem volt okom neheztelni máskor, mint mikor „spenótot” főzött tojással. Még egyszer megbocsátok neki a spenótnak, s még egy bánatos és mindent, de mindent . . . multat, jelent és jövőt egyszerre magába ölelő tekintetet vetek magam körül . . . és megyek.

György, az öreg kocsis mellé ülök, ki — tekintettel mély gyászomra — átengedi a gyeplőket. Büszkeségem dehogy tette fel a hamis emberről, hogy a gyeplő végét ő is fogja! A lovak erőlyesen poroszkálnak a poros országuton, s elérünk a nevezetes helyre. Czélnál vagyunk!

Mindenre, mindenre emlékszem! Még most is önértettől dagad a szívem, ha eszembe jut, hogy otthon tulajdonkép normalistának szántak, hanem a direktor bevett az első latinba. Oh, hölgyeim, hogy ti nem tudjátok felfogni egy első latin osztálybeli tanuló boldogságát! Mindjárt az első nap megtudtam, hogy mensa-asztal, és domus-ház; sőt azt is képzeltem magamról, hogy teljesen megértettem az „amo” (szeretok!) ige jelentőségét is. Pedig dehogy!

Az első napra jött természetesen a második, az első latin osztályra pedig következett a többi, s egyszer sem maradtak el a könyhullató bucsuzások. Jöttek komédiák és tragédiák vegyest; a szereplő mindig ugyanaz volt, de a színpad . . . az folyvást változott. Utoljára azon vette magát észre, hogy a mi körülö lefolyik, s árával ragadja előre, az már nem ábrándos, álmatag színjáték, hanem a komor, kérlelhetlen . . . élet.

Tizenöt éves vagyok . . . és szeretek, kedvest, azület, barátot. Néha-néha valami dalamos pillanat rávisz a versírás bűnére, hanem — miután épen most tanulok verstant — a sorok felé odairom a méretet is. Igen szép distichonokban éneklek meg szívem Istennőjét. A szerelem mellett eléggé jut hely a barátságnak, s ezenkívül világ-rendítő eszméket táplálok. Vagy nem magasztos eszme-e: fellázadni a tanárok önkénye ellen, kik egy már a latin, német és magyar verstan rejtélyével is tisztában levő ifjút . . . tegeznek?

Ezek nagy momentumok, melyekkel elmondhatám . . . húsz éves koromban, hogy „én is éltem!”

. . . És miután már elértünk, nyájas olvasóm, a húszadik évhez, ne menjünk tovább. Ez az élet-ut ama pontja, melyről

a legszebb kilátás nyílik. Vagy honnét látszanék ily szépnek a dicsőség naptól aranyozott felleg-orma? honnét láthatni több virágot hegy-völgyön? honnét több tündért a rengetegek zöld sötétségeiben? honnét szállhat a tekintet magasabbra, meszszebbre?

Szeretem a hűz évet! Ezt a szép időt, mely rego magában! Melylyel meghatóbbak a koporsók és sírok fölírásai, lángolóbbak a szerelem vallomásai, szebb, tisztább, mert álmokban gazdagabb, az élet maga.

Boldog, a ki bírja! S boldogok, kik magokkal hozzák minden kincsét, bár Budapest tarka világában egy kicsit el is pazarolnak belőle. Mindegy! Van ott elég! Boldog ifjak!

A főváros különben erősen várja őket; utczái lassan-lassan megelénkülnek általok. A sok „kiadó szobát” hirdető tábla is megrikkul s a magános szoba ismét tanuja lesz a diák-élet derűjének, borujának. A kávéházak is megtelnek; szegény kávé is az arany ifjuság ezüst hatosainak reménykedik még. Várják a nyalka jogász gyerekeket; Fifi, Olga, Paula, és a többi szintén várja. Lesz pezsgő, zene, tánc! És — mellesleg legyen u.ondva — az öreg egyetem is várja őket collegiumok és colloquiumok egész új lajstromaival.

Igaz, hogy nem mindnyájan jönnek el, a kikre várunk. A háboru szörnyetege nem irgalmaz; az ifjuság színe-javát elszólitá véres mezőire, s a kik hosszú életet reméltek, százával, ezrivel fejezik be egy gyors pillanat alatt. Lángelmék, a hasznos kezek, érző szívek vesznek el ott hasztalanul.

Az öreg egyetem visszavárja őket a halál vásáráról. Vissza is kell jönniök. Kísérje őket védangyaluk, nem a halál tipró lába alá való vagy te, szép égi virág, zöldelő ifjuság! Gáspár Imre.

A haza lelkes leányaihoz.

Az emberiség nagy küzdelmeiből, legyen a küzdés kimenetele üdvös, avagy káros, rendesen a könny jut a nőnek osztályrészeül.

A gyász könnye, melyet a harcban elesett hősök, idegenek, vagy fiaink, testvéreink, szeretteink sirja fölött hullat, vagy a részvételé, melyet a jótekonyság gyönyörű erénye kosszoruz meg.

A kik elhulltak, azok iránt nincs is több kötelességünk, mint a szelid emlék, mely sirjokra virágot ültet, s szellemeiknek a hazáról s szeretteikről susog. A kik élnek, de a harcban koldusokká, csonka bönökké lettek, azok fájó sebeket mutogatnak s inágot szenvednek.

Adakozzatok! e felhívással léptünk mindazok elé, kik a hazának nemesebb keblű hölgyei.

Oly kevés az, a mivel jót tehetünk.

Egy kis vászon, a miből sobkötőt készíthetni; egy kis gyolcs, tépőre fejtve, már is jótétemény a szenvedőre nézve. Családi körök esti társalgás mellett halmazát készíthetik. Gondoljanak ilyenkor a szegény szenvedőre, ki viszont áldással fog az enyhítő, áldásos kezekre gondolni; talán ép akkor, midőn övéire, talán egy gyászba borult, aggódó anyára, testvérré, hitvesre, vagy menyasszonyra gondol.

Ki ne végezné a szeretet ily kedves munkáját? Százszor-örömeit épen azok, kiknek talán kedveseik vannak a csaták vörmezején! Ily jótévő szívek szeretteit talán a sors is szívesebben óvja meg!

Lapuuk szerkesztősége is alkalmat kíván nyújtani ily nemes jótekonyság gyakorlására. Elfogadunk bármilyen

(szerkesztőségünkhöz, Budapestre, ó-utca 21. szám alá beküldött) adományt a harsztéren vérző testvéreink javára; avult, de tiszta vásznat sebkötőkre, — tépést, — a felüdülteknek, újabb eljárás szerint, palack-bort. A beérkezendő adományokról nyilvános nyugtákkal számolunk, melyeket az illető gyűjtő bizottságoknak szolgáltatunk kezeikhez. Bár találna vészhangra jókaratu felhívásunk!

A „Családi Kör” szerkesztősége.

Közügyek.

Hadaink tehát bevonultak Szerajevoba, Bosznia fővárosába! „Kedves születésnap ajándék!” kiáltott fel a felség, midőn e kettős alkalomból a külhatalmak gratulációit vette. Mi azonban azt hisszük, hogy nem sokat értünk vele; Oroszország olyan szövetséges, a ki többet ért, mint a mennyit használ; harszol ellenünk ó-hitű és mohamedán, fenyeget a meg-növesztett Szerbia és Montenegro, a kik miatt magunk ellen bősztítettünk görögöt, román, törököt, lengyelt, angolt, francziát és olaszt... tehát sok természetesebb szövetségest is. A harc java még csak most következik; ez eljárt, végcredményét pedig csak az Isten látja, és az a titokzatos, rémitő „hármasszázados szövetség.” Fogdosanak újra muzka kemeket is. Ez volna hát az a híres muzka-barátság? Magából boszniai táborunkból is a legsajátságosabb hírek érkeznek. Mult hó 16-dikáig 976 embert vesztítettünk; ezekből 161 halott, 139 hiányzó, 676 sebesült. Hát a mennyit eltagadnak? Szerajevoban még a nők is küzdöttek ellenünk; a folyvást érkező bosnyák foglyok között különben nők, 8—10 éves gyermekek is láthatók, a mi bizonyos tiszteletet ébreszt a kis ország hősiessége iránt. Filippoviczról azt hiszik, hogy kegyetlenül bánik velök; erre mutat a szultán azon levele, melyben királyunktól kegyelmet kér a „tévutra vezetettek” számára. Ismerjük az 1848 év „Pulver und Blei” embereit! A gróf Szapáry hadteste Dobojnál nyomort szenved; sárban, vízben fekszenek fiaink, s éhségüket csak szűken, és drága pénzen olthatják. Banjalukában a felkelők kórházainkat is megtámadták; nagy mészárlás lett belőle, s mind a két fél megérezte. Vannak különben kórikus jelenetek is. Egy izben a katonák már 48 órája nem ettek, s így képzelhetőleg nagyon éhesek voltak. De menni kellett, s a katonák elindultak. Magukkal vitték azonban a húst, s míg egy részük tüzelt, a többiek kardjaikkal puhára verték a húst, rákötötték a tüzelő ágyukra s így sütöttek rostélyost. Mint mondják, az ily megauilt rostélyos kitünően ízlett — a katonáknak. Soha annál jobb rostélyost nem ettek. Meghalt egy kórházi halott is; az első; neve Tiller Pál. Schligoz tábornagy — az első — pedig sebet kapott Dobojnál.

A mozgósítás egyre foly. Egy jaj az egész ország. A budapesti helyőrség négy gyalog-ezrede, a Koronini, Parma, Este és Kusevics ezredek, már utban vannak. Megkezdődött a honvédség mozgósítása. A Dunapart a legtarkább színtér; csapatok százával, ezrével, esengő indulók mellett érkeznek, és távoznak; bucsuzók, síró-rívó nők, gyermekek, vörös kercs-tes apácák, pór-nép, fővárosiak... s ki tudná elősorolni a kép minden vonását? Ugyanily hírek jönnek Székesfejervárról, Győről, és mindenfelől. Szegények! élelmők is hiányos; egészségellenesen tömik hajókba, vasuti kocsikba, s magok vágnak fát, s megérkező még akkor veszik a sütni, főzni valót. Csütörtökre 70 uszályhajót, 10 ezer embert vártak Budapestre, a bécsi és bécskörnyéki helyőrséget. A mozgósítottak között nagy az intelligencia, annyi igaz, hogy nincs személyváloga-

tás; Boszniába van Márkus István a „Nemz. Hirl.” szerkesztője és kormánypárti képviselő, testvérével: Márkus Imrével. — Pethő Gyula a természet-tudományi társaság titkára, Ballagi Mór két jeles fia: dr. Ballagi Géza és dr. Ballagi Aladár egyetemi tanárok; dr. Pulszky Ágost egyetemi tanár és képviselő, Baross Gábor képviselő, Trefort Ervin, a miniszter fia, Szigligeti József a népszínház tagja, számos fővárosi és vidéki hírlapíró (Siebenburger Károly, E. Illés László, Sziklai János, Nemeth Béla stb.) a gróf Andrássy Manó fia, és sok mások. Vannak is megható jelenetek, egy menyasszony hiába kért egy napi haladéket, hogy ezalatt véglegényével megesküdhessék. A Ferencz-városban van egy szegény dohány-gyáros, kinek 9 gyermeke, hitvese marad hátra. Remény van, hogy nyer egy évi szabadságot. Az osztrák államvaspályánál megható volt látni egy szegény özvegyot, ki egyetlen tyukját akarta fiának adni, hogy süttesse meg utközben. A gyermeknek nem kellett, s anyja most már tíz garason kezdte árulni; megvették 2 frton, aztán visszadták anyjának a jó tojót, ki most egy kis utravalót adhatott fiának.

A mozgósítással függ össze a Boszniába rendelt fogatok ügye. Horvátország nehézség nélkül engedett a kormány felhívásának, s 22—23 ezer fogatot rendelt ki. Somogy már tiltakozott, Földváry Mihály — pestmegyei alispán — meg éppen törvénytelennek nyilvánította a miniszter önhatalmu rendeletét, és nem engedelmeskedett. Szende Béla helyettes belügyér most felfüggesztette; Pestmegye keddi közgyűlése azonban tiltakozó fölríratot intéz a miniszteriumhoz. Magyar embert, még ha kocsis is, bajos nem hadköteles létére külföldre huzcolni.

Rovatunk bezártakor vettünk tudomást Andrássy külügyér leköszönésének híreről; okot erre az adott volna, hogy a külügyér nem ismerte ki az occupatio körülményeit. Helyébe — ha a hír igaznak valósul — Beust, most londoni nagykövet jönne. Elég, hogy csak valószínű is volt a hír.

Ennyit a mi legfontosabb közügyeinkről.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) A király szerencsikívánatokat kapott Szerajevo elfoglalásának alkalmából a német és orosz császároktól, s a belga és szász királyoktól; mult hó 26-dikán különben Ischibe utazott. — Rudolf trónörökös Teplitzben van, onnét, ő felségével találkozandó Tirolba, s aztán vissza utazik Prágába; lapok emlegetik házasságát Viktoria badeni nagyhercegnővel. — Mária Krisztina spanyol királynőért mult hó 25-dikétől tizennégy napi udvari gyászt tartanak. — József főherceg Orsován időzik a csapatszemlét tart.

*(Jótekonyság.) A király a hernád-völgy vízkárosultjainak 300 forintot adott. — Rudolf főherceg 1000 forintot adományozott a megszálló sereg sebesültjei, s az elesettek családjai számára. — Simor János hecsegprimás áldásos bőkezűségének ismét fényes jeleit adta; összesen 36,000 forintot adott jótekonny célokra. — Szentes városa 5000 forintot szavazott meg a tartalékos családoknak. — Bárá Rotschild Albert bankháza nevében 10,000 forintot adott a mozgósítottak családjai számára.

*(Horváth Mihály püspök temetése) mult hó 23-dikén délután 5 órakor ment végbe, 26-dikán pedig délelőtt 10 órakor a Ferencziek templomában tartották meg a requiemet. A

temetés illő díszszel folyt le. A halottas ház lépcsőzete feketével volt bevonva; az elhunyt első emeleti lakásának első szobájában feküdt. A koporsó zárva volt, tetején az akadémia és a történelmi társulat, s Samassa érszek egy-egy koszorúja voltak elhelyezve. A gyászoló rokonok zokogva fogadták Ipolyi Arnold püspököt, midőn a beszentelés végett nagy segédlettel megérkezett. A koporsót az udvarra vitték le, mely nem volt képes befogadni a nagyszámu gyászoló közönséget. Ott láttuk a miniszterek közül Pauler Tivadart és Szende Bélát; megjelentek az akadémia és történelmi társulat képviselői is, az országgyűlési képviselők közül, kik a fővárosban időztek, szintén számosan voltak jelen. Pontban fél 5 órakor kezdődött meg a szertartás. A koporsóra az elhunyt papi jelvényei helyezetttek a babérkoszorú fölé; a miseruha, a pásztorbot, püspöki süveg, kehely és misekönyv. Ipolyi Arnold kétszer végzé a beszentelést, mint ez püspöki halotti szertartásnál szokásos. A koporsót néhány temetkezési egyesület zászlója — ezek között az izraelita Konkordia-egylet — árnyalta be. A szertartás alatt megért az eső, úgy, hogy az egész közönség a halottasház kapuja alá s a mellette levő házakba menekült. Körülbelül 10 perczig tartott a zuhogó eső, mely ezután teljesen elállott s csakhamar ismét kisütött a nap. Erre megindult az imposans menet. Elöl a tűzoltók és vasuti szolgák, ezek után az egyházi kíséret keresztel; ezt követte az ezüstartal gazdagon felszerelt mozott, hat ló által vont temetkezési kocsi s a kocsi hosszú sora. Az utcákon sorfalat képezett a közönség, s az ablakok tömve voltak nézőkkel. A nemzeti színház előtt a koporsót még egyszer beszentolték. Innen gyorsabb menetben haladt a kíséret a temetőbe, hol Deák Farkas a történelmi társulat nevében mondott búcsuszózatot. A közönség meghatva oszt azét. A requiem szertartásait Dostal Gaudentius rendfőnök végezte.

*(Vegyesek.) A Dunaszabályozó társulat egy propellerje mult héten a Rudolf-hidnál elsüllyedt; a kapitány, a gépész, a fűtő s valószínűleg egy matrózfiu is, odavesztek; a folyammérnök két hajóssal megmenekült. — Anabaptisták, 70—80 ember, gyűléseznek vasárnap esténként a városligeti aréna mellett. — Horváth Cyrill jeles tudós és egyetemi tanár, kegyesrendi áldozatragának 25 éves jubileumát egész csöndben ülte meg mult hó 6-dikán. — A budavári Mátyás templom restaurálását mintegy 10 év múlva fejezik be. — De Gerando Antonia kisasszony 10—12 éves leányok számára szeptember 20-dikától nyilvános előadásokat nyit meg. — Két előkelő török vendég, Hasi Suleyman Sami bej, és Hilmi bej, nézték meg e napokban fővárosunk érdekességeit, köztük a muzeumot is. — A zenekademiának a műcsarnok melletti három emeletes házát már építik. — Sipos Antal engedélyt nyert, hogy intézetét „magán zenekademiának” nevezhesse. — A fővárosban „Helfi-kör” alakult.

Rózsás napló.

*(Jegyzetek.) Blau Janka (Erdő Kürth), és Lövoy Ignác (Csömör). — Geiger Nándor ispán és Meyer Ilka Esztergomban. — Hegedüs Ilka és Laczkovics Béla Budapesten. — Balog László és Bleuer Lóra Mező-Turon. — Vasvári Gizella és Müller Károly Uj-Arandon. — Fábrián Janka és Székely Károly Szilágycséken. — Kiss Irma és Sávolgy Gyula Tiszapüspökiben. — Schweitzer Deborah kisasszony Gyöngyösről és Friedmann Ottó, a

Wahrmann és fia czég főnöke. — Maislia Mór és Horovitz Bert a kisasszony Orosházán.

*(Összekelettek.) Gróf Festetich Benno, altanfelügyelő, özvegy gróf Festetich Bennoné fia, mult hó 28-dikán vezette oltárhoz gyöngyösi Pethő Vilma kisasszonyt. — Kraus Riza és Krisshuber Rudolf gyáros, Veszprémben. — Anderkán Elek n. goroszlói körjegyző és Kőröcsi Lotti, Szolnokon. — Schreiber Hermin és Reinicz József ügyvéd, Budapestén. — Rába László és Keresztseghy Piroska, Nagy-Károlyban. — Dóczy Geodeon, a debreczeni ref. nőnevelde igazgatója és Fischer Ilonka kisasszony.

H a l á l o z á s o k.

*(Mária Krisztina spanyol exkirályné.) Alfonz, a most uralkodó király nagyanyja, augusztus 25-dikén Havreban meghalt. Krisztina királyné 1806. apríl 27-kén született s I. Ferencz nápolyi király leánya volt. 1829-ben ment férjhez VII. Ferdinánd spanyol királyhoz, 1838-ban lett özvegy, de már 1830-tól tíz évig az ország regensője volt. 1836-ban egy gardistával titkon egybekelt s őt Riuzares herczegévé tette. Később száműzetett Spanyolországból, hová mind haláláig vissza sem tért.

*(Elhunytak.) Tóth Jenő, fogalmazó a közoktatási miniszteriumban, 26 éves; öngyilkos, s valószínűleg amerikai párbaj áldozata lett. — Heinrich Ferenczné, született Scharitzer Erzsébet, 71 éves korában. — Lengyel Adolf, szolnoki kerekedő, mult hó 19-dikén, 35 éves korában. — Béke hamvaikra!

*(A külföld halottjai.) Vilmer, a jeles hegedű-virtuóz, kinek tébolyáról mult számunkban írtunk. — Naudet József, franczia tudós és író, 92 éves korában.

V i d é k.

*(A Vitkovics ünnepély Egerben.) Vitkovics Mihály, az 1778—1825-ig élt, Egerben szerb szüleitől született, de magyar lelkű régi jó költő születésének 100 éves ünnepe Egerben fényesen sikerült; a „Hej juhász legény hol a juh“... „Elmegyek Aradra“, és „Ne menj rózsám a tallóra...“ kezdetű dalok, s annyi szép vers, epigramm költője meg is érdemelte. Az ünnepély elő-estéjén „A marquis arczképeit“ adták elő Feuilletől; részt vettek az előadásban Gáspárdi Malvin és Kliegl Paula kisasszony, Kluger Miksa és Pubi Gyula urak. Felvonás közben Almásy Miklós, a már-már első rendűvé növekedett ifju művész zongorázott, s Diets József kisasszony czimbalmozott. Ezt követte a Vitkovics-apotheosis képlete sok szép „egri nő“ közreműködésével, s végül sikerült estély. Az ünnepély fénypontját a bizottsági elnök: Szvorényi József főgymnásiumi igazgató, eistercita rendfőnök és akadémiai tag megnyitója képezte, kit megelőző nap serenáddal tisztelték meg. Beszéde után a költő arczképét leplezték le, melyet egy hölgy megkoszorúzott. Szabó Ignác tanár beszéde, s Erdőlyi Béla általunk is közölt saját költeményének hatásos elszavalása után a közönség ünnepi menethen vonult a költő házához, hol Zalár, a költő s hevesi főjegyző beszéde után leplezték le a falba illesztett márvány-táblát. Délben a távollevő Samassa érsek lakában obéd, este Szvorényinál vacsora volt, melyeken Danielik püspök, Lévai József, Gyulai Pál, Vadnai Károly, Greguss Ágost, Vavrik, és Dobránszky urak mondtak toasztokat. Jöttek üdvözlő táviratok a költő rokonai (Vitkovics Miklós Ezékről),

s a testületek részéről is. Vitkovics Gábor, nándorfehérvári gymnáziumi tanár, s a költő unokaöccse, személyesen jelent meg a lélekemelő ünnepélyen.

*(A történelmi társulat naggyűlése Kassán.) A történelmi társulat, elnöke, Horváth Mihály temetése alkalmából augusztus 25-dikéről elhalasztott közgyűlését augusztus 27-dikén tartotta meg Kassán, a megyeház nagytermében. A város és megye hatóságai, a tanintézetek képviselői és nagy közönség vett részt a tudományos ünnepélyben. Abaujmegye alispánja üdvözölte a társulat tagjait, mire Ipolyi Arnold besztercebányai püspök s a társulat tudós alelnöke nagyszabású s nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédet mondott. A beszéd tárgya a magyar műtörténeti emlékek tanulmánya volt. Ezután a gyűlés többi tárgya következett, s mindig a város és környék osztatlan érdeklődése mellett.

Külföldi hírek.

*(A belga királyi pár) ezüst lakodalma alatt Brüsszel fényes ünnepélyeket látott. A polgári gárda ujjongással üdvözölte II. Lipót királyt. Megindítóak voltak a királyra és királynőre mondott üdvözlővénatok a díszbanketten. A korelnök felköszöntőjére a király egy tartalmas beszédet olvasott föl. Másnap volt a mindkét nembeli tanuló ifjuság fölötti szemle. Nagyszerű és egyuttal kedves jelenet volt a 30,000 gyermeket látni, a mint zászlókkal, csengő zene mellett, alkalmoszerű kardal éneklése közben haladtak el a király és királynasszony előtt. Antwerpen, Mana, Tournay, Löwen stb. tanuló ifjuságát az ünnepély után külön vonaton szállították hazájába. A király a brüsszeli polgármesternek, a királynasszony pedig van Humbeck kultuszminiszternek fejezte ki elismerését és mondott meleg köszönetet. Az ünnepély alatt az uralkodó pár a királyi palota egy emelvényen állott. Este ingyen előadás volt a de la Monnaie színházban, éjjel pedig ünnepély a zoológiai kertben.

*(Leo pápa) mult hó 18-dikán ünnepelte uve napját (Joachim) s az üdvözlő táviratok közül nem hiányzott Bismarck herczegé sem. A pápáról egy idő óta különös hírek keringenek a római nép közt. Nagy lehangoltság fogta el, mert a Vatikán levegője árt egészségesnek, de mint elődje, ő sem akar onnan kimenni. Sokszor azt mondja: „Kellott nekem, öreg embernek, hogy életemet így fejezzem be?“ Mint bibornok szokva volt, hogy Carpinetóban vadászgasson, s ekkor vidámnak, ruganyosnak mutatta magát, mint valami fiatal ember. Most elaggott, megsoványodott. Mióta Franchi meghalt, a mérgezés elől való félelme a legvégsőre fokozódott s öccse még jobban aggódik, mint Leo maga.

*(Külföldi vegyesek.) Bengáliában egy csapat majom egy falut foglalt el. — Bolgrádban megölték Szerbia függetlenségének kihirdetését; ez alkalommal egy, a szerb történetet Brankovictól Milánig eső főbb mozzanatait jelképező allegoriát is adtak elő. — Mezeneczow tábornokot és szentpétervári rendőr-igazgatót megölték; gyilkosának már nyomán vannak. — Frigyes Károly főherczeg kis fia Glinikben lábát törte. — Grossetto mellett, Olaszországban, egy Lazzaretti Dávid nevű rajongó, vallást alapított, de számos követője előtt közelebb lelőttek. — Párisban a ballon captifen husz zenészt bocsátottak föl nemrég egész a felhőkig s furcsa volt hallgatni, a mint a ködös régiókból leharsogott a Bilse vidám galoppja. — A német császár már megérkezett Gasteinba.

Irodalom és művészet.

„(Az akadémiái „Értekezések”-ből) jelentek meg: „Néhány ösműveltségi tárgy neve a magyarban” Barna Ferdinándtól, ára 30 krajczár; „A társadalom keletkezéséről” Beöthy Leótól, 60 kr; „Gróf Prokesh-Osten emlékezete és Mátyás király könyvtára maradványainak felfedezése” Ipolyi Arnoldtól, 40 kr; „Erdélynek Honter János által készített térképe 1532-ből” Fabritius Károlytól, 20 kr; „A Wesselényi-család őseiről” Deák Farkastól, 30 kr; „Thurzó Zsigmond, János, Szaniszló és Ferencz négy egykoru püspök a Bethlenfalvi Thurzó családból” (1497—1540) Wenzel Gusztávtól, 40 kr; „Szilágyi Ferencz emlékezete” Szabó Károlytól, 20 kr; „Emlékbeszéd dr. Entz Ferencz fölött” Galgóczy Károlytól, 10 kr; „Hömmennyiség-mérések” Schuller Alajos és dr. Wartha Vinceze tanároktól, 20 kr.

„(Hirlapirodalom.) Budapesten Benedek Aladár és Borostyáni Nándor szerkesztésében képes hetilap indul meg. — Szentesen Kovács Pál indit ismeretterjesztő és társadalmi hetilapot.

„(Új könyvek.) Jaleovics Aladártól megjelent Balaton-Füred új leírása, képekkel, s több költő — így Kisfaludy Sándor verseivel. — Kristony Józseftől „A falu bolondja” című regény. Aradon; 260 l., ára 1 frt 20 kr. — Angyal János Dante „Isteni színjátékának” Pokol című részét fordította le; Aigner-nél jelent meg, s a 383 oldalnyi, csinos kiállításon mű ára 2 frt 50 kr. Gróf Csekonics, született báró Lipthay Eleonóra urnőnek van ajánlva. — Báró Kemény Endre, kitől már régebben is jelent meg egy kötet költői elbeszélése, új kötetet adott ki; ebben egy öt felvonásos tragédiát, s két verses beszélt. — „Hamis ideálok” címmel megjelent Rónay Istvánnak Szent István napján a budai helyőrségi templomban tartott szónoklata. Kiadta Grill K., ára 50 kr. — Megjelent Prónai Ferencz „Nemzeti nevelésünk reformja” című pályanyertes művének 2-dik kiadása.

„(Szobrok.) A budapesti rakparton felállítandó Eötvös-szobor három üles szürke gránit talapzata kész, s a szobor új öntése is sikerült a bécsi öntődében. — Az ercsii Eötvös-emlékre 3656 forint folyt be; még 600 forintra van szükség. — Zrínyi Miklósnak a szigetiek által megrendelt emléke még mindig látható Gerendai szobrásznál, Molnár-utca 4. szám alatt. — Izsó Miklós első nagyobb műve: egy juhász, stearinból látható Tetteynél.

„(Képek.) Zichy Mihály „Erzsébet királyné Deák ravatalánál” című művét sokszorosításából egy rézmetszetű példányt elfogadott a királyné is, mely alkalomból 500 frankot adományozott a Zichy elnöksége alatt fennálló párisi magyar-egyletnek. — A népszínház tagjainak arcképét Bakonyi István és Báthori R. Mihály csinos nyomatu lapon „Emléklap” címe alatt adták ki. A főlal az emléklapon Soldoné asszony, s körülötte a népszínház tagjainak arcképei sorakoznak. A műlap igen díszes s melegen ajánlható a hazai színművészet barátainak. — A műcsarnokban rendezett Markart-kiállítás mult hó 24-dikéig volt nyitva.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, augusztus 24. Hamlet. — Vasárnap, augusztus 25. Gringoire. — Házassági három parancs. — Hétfőn, augusztus 26. A legyőzött Róma. — Kedden, augusztus 27. Ilka és a huszár-toborzó. —

Szardán, augusztus 28. A nagyzás hőbortja. — Csütörtökön, augusztus 29. Az afrikai nő. — Pénteken, augusztus 30. Egy boldogtalan asszony.

Népszínház. Szombaton, augusztus 24. A falu rossza. — Vasárnap, augusztus 25. Huszár csiny. — Hétfőn, augusztus 26. Koziki. — Kedden, augusztus 27. Egy szekrény rejtelmé. — Szardán, augusztus 28. Kapitány kisasszony. — Csütörtökön, augusztus 29. Kőza Jutka. — Pénteken, augusztus 30. Csikós.

(r. e.) A nemzeti színházban mult pénteken Parodi „A legyőzött Róma” című drámája, vagy inkább drámai költeménye került színre. Egy politikai költemény ez, melyben a „Rome vaincue” helyett „Paris vaincue” értendő, s az egész mese inkább allegóriája a viaszatorlás vágyától égő franczia közszellemnek.

Meséjének lényege körülbelül a következő: Lentulus, római hős elesébitja Opimiát, a Vesta-szüzet, Fabius gyámleányát. Az árulás kiderül, Fabius maga viteti halálra Opimiát, miután egy jóslat szerint a Hannibál által szorongatott Róma csak úgy szabadulhat föl, ha a bűnös elpusztul. Opimiát régi szokás szerint elevenen akarják eltemetni, de vak nagyanyja, Posthumia utolsó pillanatban, a bucsuzás perczében átdöfi keblét törrel, hogy csak halva kerüljön a római sírboltba. Kevéssel ezután hírül hozzák, hogy Hannibál fölhangyott Róma ostromával és Capuaba vonult. A bűnös vér kiomlása tehát a római nép hite szerint csakugyan főlészabadtította Rómát. Ime, most vegyük Hannibál helyett a porosz franczia háboru Hannibálját, s azt se lesz nehéz eltalálnunk, hogy mely bűnös vér elpusztulásától tették függővé Frankhon Hugo Viktori vatesei Páris végzetének engesztelődését csupán Fabiust nem találjuk. Mindamellettt értjük a darabot, értjük a „Theatre Francaise” közönségének tapsait, csak azt nem értjük, hogy mért kellett nálunk e rajongó, s egészen specialiter nemzeti politikai költeményt színre hozni? Teljesen a franczia viszonyokhoz szabott szónoklatot mondanak el.

Ma a hazafias frázisoknak is úgy van hatása, ha alkalmiak. A politika nagy hullámokat ver; történelmi színműveink is ez okból nem költenek érdekeltiséget hyperidealistikus irányukkal, chablonszerű hőseikkel.

Az előadás hatást nem aratott. Hiányos volt a rendezés is; a római épületek igen szép renaissance stylust mutattak, a csoportok pedig ügyetlenek, merevek. Tapasztalás szerint Opimia szerepében aratott Markus Emilia, kinak főhibáit, érzékes és keresett taglejtések, ma ritkábban vettük észre. Nemes megjelenéssel, a halál-jelenetben pedig kitűnő volt. A vak Posthumia-ban Jászai Marinkának sok helyütt gyönyörűen játszott. Fabius cunctator. Szigeti Imre egy elég fontos alakot: Vestapor rabszolgát személyesített; a hunyászkodó jellemet ezuttal is csak külsőségekben, vonások helyett fogásokban, s maszkban akarta visszaadni. Nagy Imre (Lentulus) érzéssel játszott, Egressy Ákos (főpap), tekintélyes alakot vitt színpadra.

Az egész előadás azt a benyomást tette ránk, hogy színművészeink, a mily kitűnőek a társadalmi drámában, tragédiához nem bírnak elég szenvedélyvel, s idealis alapeszméjű darabokhoz — hogy úgy mondjuk — nem elég hittel. „Lafontaine a jeles színész nincs jelen” írta Jule Janina kritikáiban.

Paulai fordítása kitűnő.

35-dik szám.

Szeptember 1-ső.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p	
							Ára	óra perc
Aug.	1	Vasárnap	F 12 Örangy. ü.	F 11 Egyed	20 A 11 Samu	3 Solih., 40 n. k.	5 19	6 40
	2	Hétfő	István, Kál.	Eftaim, Z.	21 Tüdé	4	5 20	6 38
	3	Kedd	Mansvót Albert	Mansvót Szen.	22 Agathon	5	5 21	6 36
	4	Szerda	Rozália szűz	Rozália	23 Lupus Farkas	6	5 22	6 34
	5	Csütörtök	Victorin, Győző	Erős	24 Eutich	7 Jer. fal. meg.	5 23	6 32
	6	Péntek	Zachariás	Vida	25 Titus Bertalan	8	5 25	6 30
	7	Szombat	Regina szűz	Regina	26 Adorján	9 S. Ki. Szel.	5 27	6 28

Divattudósítás.

Ma menyasszonyi öltözékekről fogunk beszélgetni.

A menyasszonyi ruhák majdnem kivétel nélkül az egész civilizált világban fehér szövetekből készülnek, csak idősebb leányok és özvegyek tesznek kivételt, a kik szürke vagy fekete ruhát szoktak esküvőjükre felvenni. A szövet választása az egyéni ízlés és az uralkodó divattól függ. A menyasszonyi ruha nem tűr meg sok díszítést és cziccomát, hanem egyszerű, nemos igénytelensége által tűnjék ki, a mi a szabás és díszítésre is szól. Ezen egyszerűség azonban nem terjed még a szövetre is, sőt ellenkezőleg, menyasszonyi ruhákra a legnehezebb, a legértékesebb szövetek használatnak, a melyek a hosszú, uszályos szabásnál a legjobban érvényre is jutnak. Ezért azonban nincsenek száműzve az egyszerűbb, könnyebb szövetek sem, éppen ezzel nem; a könnyebb szövetek is kedveltetnek, például ha az esketést azonnal elutazás követi, vagy ha a fiatal pár olyan szorony állásu, mely kizárja a kilátást később sok társaságban megjelenni stb. De mint mindenben, úgy itt is az egyéni ízlés a döntő szó. A legmegszokottabb szövetek menyasszonyi ruhákra: damask, atlasz, sima tafeta, cashemir, sultano, moll stb., azinre nézve pedig: fehér, halványzürke, rózsát szíró és a legritkábban fekete. Díszítésül legszöb a csipke, a mirtusz és narancsvirág leginkább illik fiatal leányoknak, a fehér rózsák és narancsvirág pedig özvegyek virágdisze. A kivágott, rövid ujjú menyasszonyi ruhák épenséggel nem divatosak többé.

A koszorút a fej és arc formája szerint kell választani, azaz, vagy diadém-szerűen elől hosszasan, oldalt pedig keskenyebben, vagy egyforma szélességű koszorú alakjában. A friss természeti mirtusz-koszorú jobban illik a fiatal arához, a csinnultnál, és a gyöngéd jelvényét az őrtatlanságnak rendszeren legjobb barátnője ajándékozza a menyasszonynak.

Az özvegy nő nem viselhet egész koszorút, hanem vagy elől egy diadém, vagy csak egy csokor narancsvirágot a haj közé tűzve. A fátoly, akár drága csipkéből álljon, akár pedig sima mollból, legyen bő, hosszú és tetészes szerint borulhat reá vagy a koszorúra, vagy fölül legyen, a fátolyt tűzve. Ékzert, kivált aranyos, tarka kövekkel kirakott ékzert ne legyen fel a menyasszony, az igazi keleti gyöngy még a legillőbb, ámbar egy régi előítélet végzetesnek mondja a gyöngyöket és sok könnyullatást fűz hozzá, de szabad-e, lehet-e feltétlenül elfogadni olyan nézetet, mely ellenkezik a józan ész következtetésével? Igaz, nem kellemes szembe állni régi, hagyományos előítéletekkel, azért — tegyen mindenki saját meggyőződését szerint.

S z á m r e j t v é n y.

Virág Lenkétől.

1. 3. 13. 14. 4. Ezt a liter kiszorítja,
13. 2. 9. 22. 21. Szívünket most szomorítja,
3. 18. 16. 14. 17. Ezt öreg Dunánk megissza,
5. 15. 7. 1. 1. 14. 4. 12. 11. 8. Itt nagy ellent vertek vissza,
10. 15. 12. 3. 4. 19. 14. 18. 11. Szemre szép, de nincs illatja,
8. 6. 20. 21. 1. Regényinket irogatja,
15. 10. 9. 8. Ez van most sok magyar szívében,
- 1-22. 8 szavakba így ilti híven.

Megfejtési határidő: szeptember hó 25-dike.

A f. é. 31-dik számban közölt rejtvény értelme:

Petőfi Sándor.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Korenagh Serk Hermin, Krakkay Mari, Gáborczöl Bor-sitzky Paula, Haydu Izabella, Zeke Kállai Ida, Ágoston Irma és Ilonka, Uj-falcsy Károlyné, Báthori Sigray Istvánné, Lukács Györgyné, Magyar Matild és Fellicie, Éhen Gizella, Weiss Teréz, Francsek Berta és Etel, Jávör Anna, ifj. Liebner Józsefné, Segesváry Margit és Erzs, Halutz Mari, Frantz Albert Adél, Potoczki Mari, Jánosy Lajosné, Mednyánszky Margit és Erzs, Paterdi Pap Erzsébet, Nagy Lilla, Hosszu Elekcs Matild, Benez Gérané, Bohus Gyulané, Frantz Albert Adél, Orelné Kövér Mari, Fényes Ottilia, Kiss Gizella, Tóth Jánosné, Márky Lina, Szentpétery Mariska, Temesváry Erzsébet, Teglassy Amália, Pa Tinka, Csolley Anna és Juliska, Sztankay Erzsébet, Durzsinzky Emilia, Pesti Kamilla, Juhász Péterné, Szentmiklósy Biri és Olga, Nagy Janka, Olgray Leuko, Gál Szidi, Bajcsi Mariska, Csab Margit, Berzsényi Jolán, Mosonczay Emma, Király Etelka, Czarda Ilonka, Székely Ládja, Csáka Nina, Fehér Istvánné, Klimó Adél, Joób Róza, Sárréti Terka, Boronkay Ida.

Megbízások tára.

Ujra kérem azon t. előfizetőinket, a kik az előfizetési díjjal még hátralékban vannak, küldjék azt be e hét végeig. Vegyék olyannak e szíves kérésemet, mintha egyenkint levélben fordulnék hozzájuk; azért tudom, hogy ezuttal okvetetlenül megteszik kérésemet — e hét végeig. Emilia.

Halaara Sz. K. urnak: Nagy köszönettel vettem.

Kukucsa L. J. urnőnek: Előfizetése ez év végeig tart, az egész évi könyvekre pedig csak 40 kr jár. A megfizetés egészen hibátlan volt.

Szigetvárra D. E. urhölgynek: Azonnal a legszívesebben megküldtem.

Ságra B. G. urnőnek: El van küldve.

Debreczenbe J. J. urnőnek: A legszívesebben tettem, és máskor is kézen talál hasonló azolgálatokra.

Egerbe F. A. A. urnőnek: El van küldve mind a két tárgy. Reménylen, meg lesz elégedve vele.

N. Megyerre K. J. urhölgynek: Egy perczig se tétovázék, hanem válasza a fehéret, ez illeti meg az ifjúságot és a boldogságot egyaránt!

Mohácsra B. J. urhölgynek: Ezentul is örömmel állok azolgálatára minden tisztelt előfizetőnek, és fogok a hozzáam intézett dolgokban eljárni, a kérdésekre pedig feleleteket adni.

Marosvásárhelyre F. E. urhölgynek: E kívánság teljesítése a lehetetlenségek közé tartozik! Pedig régi vágyam teljesülne az által!

Veszprémbe J. F. urnőnek: Szívesen járok el ez ügyben, de az országgyűlés megnyitása előtt — lehetetlen.

Győrbe M. V. urhölgynek: A ki mer, nyer, tartja a példabeszéd, hátha sikerülne!

Szegedre D. E. urhölgynek: Igen le lennék kötelezve, ha az ígért gazdasszonyi cikkekkal megörvendeztetne.

Miskolcra G. A. urhölgynek: Véghetetlenül sajnálom, de teljességgel nem lehet!

Kérdések.

Igen lekötelezne, a k i e t. lapok útján tudatná velem, hogyan lehet rossz következtetések nélkül a szeplőket eltávolítani?

K. Teréz.

Jó gazdasszonyunk közül valjon melyik lenne szíves tudatni velem a világos birsalmasajt készítés-módját?

T. Ferenczné.

Nagy köszönettel venném, ha virág-kedvelő hölgyeink közül valamelyik némi utasítást adna arra nézve, hogy mely virágokat lehet legbiztosabban a lakó-szobában kiteleltetni?

H. Irma.

A fehér olaj festékekkel bevont ajtókat, ablakokat stb. még mivel lehetne tisztára mosni, mint vízzel és szappannal, miután ez hosszabb használat után elkoptatja a fehér festéket? Tanácsot kérne erre nézve

Sz. Istvánné.

Egyveleg.

Rothschild a regényíró. Mutatványkép közlünk részleteket a milliomos „Vroni” című regényéből.

A szívtelen apa.

— Soha!

— De apám, hát mi kifogása lehet a leány ellen. Nem fiatal szép, derék, becsületes? Vagy csupán szegénysége szolgáljon akadályul?

Az apa ismételte az elbeszélés első szavát, de oly kemény és szigorú hangon, hogy fia mint örült rohant ki és elbujdokolt. Minél tovább haladt, annál ismeretlenebb vidékre jutott. — Éhség és bánat keserítette szívét.

Vajjon viszontlátja-e még egyszer? ...

De apjának sem volt különös dolga. Mosolyogva néztem (Rothschild) néma bánatát és megtettem intézkedéseimet. — Hirtelen a bank szolgája lépett az apa elé és egy 300,000 márkáról szóló váltót mutatott be neki.

— Jaj nekem! — kiálta a szerencsétlen ember — hát minden adósságomat egy napon kell megfizetnem? Ki lehet szívtelen hitelezőm?

— Az ön fia, — mondtam (Rothschild) tompa hangon. De ha beleegyezését adja a házasságához ...

— Mindenesetre, — válaszolva lekötelező mosollyal.

Két évvel később a jegyesek már szülék voltak.

• • •

A végcél.

A szerencsétlen fiatal nő török hálókabátjában ült és sirt keservesen. — „Elvezett minden! Férjem elhagyott, a csőd be lesz jelentve, tönkre vagyok téve. Mi lesz velem?”

Ekkor a gróf ördögi mosollyal mondá:

— Szép asszony, ön tudja, hogy házam rendelkezésére áll.

A gróf szép agglegény volt. Az asszony borzadt. Lent tomboltak a munkások, jól megérdemelt bérüket követelték.

Egy kő repült be a szobába, darabokra törve egy ablaktáblát. Az asszony ingadozni kezdett.

— Becsületem! szegény becsületem! És férjem, ki anynyira szeret!

— Ki tudja, hol van az most, gúnyolódik a csábító.

Az asszony már kimondta az „i” betűt, melylyel az igen kezdődik és ekkor kiléptem (Rothschild) a bokorból.

— Mennyi az az adósság?

— Egy millió háromszázezer.

— Tallér vagy márka?

— Tallér.

Nagy kő esett le szíveiről. Már attól tartottam, hogy nem is tallér, hanem csak márka. Gyorsan rendbe hoztam a dolgot.

Egy pillanat műve volt és a gróf megazégyenítve futott el; a férj haza jött Amerikából és átvette gyárát és feleségét.

Ime, oly megoldások, minők előidézését csupán egy Rothschild képes.

Szerkesztői üzenetek.

V. F., helyben. — Az öt vers egy rég lejárt kor modorában van tartva; dagályos és prózai helyek váltakoznak benne. Legjobb a nemes hangon tartott „Emlékezés”, bár ez se ment ama hibáktól. Saphói szakokat ma nem igen használunk.

Kendy. — Legjobb a „Csóré Sándor”, s ezt ha szerző vagy mi segítenénk a pongyola rimelésen, közölhetnők is.

„Tündés” — Igazságokat tartalmaz, s igen kell sajnálnunk, hogy gyurló külalakja miatt nem közölhetjük.

„Betegek”, I. II. Gyöngye.

Elégnek. — A másodikban van hangulat, bár semmi új sem nyilatkozik benne.

Gr. M., helyben. — A „Cs. K.” kegyed által érintett hívatása csupán jobb költeményeknél érvényesülhet.

H. A., S—cz. — Az ily kifejezések: „érzetdűs”, „önérzettel enyémnek mondalak”, „adjad okát” stb. éppen nem költeményhez valók.

K. J., M—cz. — Tisztelettel mellőzzük.

Hervel József úr látogatását kéri a lap fűmunkatársa valamely déli órában. Lakása aldunator 16. sz. I. em. 7. ajtó.

Marinka. A „Róma” című kis dalban van gondolat, s a többi is tanuskodik arról, hogy szerzőnő szépen tölti be azes óráit. Még csak a külalak hiányos.

G—l S—ne, K—r. A „Sárga levél” kezdetű dal, nincs hangulat nélkül. F i a t a l szerzőtől ily verese idővel közölhetőt is várhatunk.

Sz—l Gy—a. Hangulatteljes vers a „Há szerelmünk” című, csupán az első két sor prózai képét kellene megváltoztatni.

T a r t a l o m.

Mária Henrika, belga királyné (arczéppel). — Kis barna fűrtöm, Csengy Gusztávról. — Hogy lehet meggazdagodni, Mikszáth Kalmántól. — A nérvagy. Levin Schücking után. — A francia nők a nagy forradalom alatt. — Szilfesi levél. — Hoti tárcza. — A haza lelkes leányaihoz. — Körügyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Díratudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Egyveleg. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Mária Henrika (belga királyné) arczépe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

30 forint bevásárlás után 6 darab igen finom flattr angol törülköző ingyen.

Ily olcsón vásárolható csak a párizi világárlat végére járta nyújthat alkalmat.

Sürgöny!

SÜRGÖNY!

Sürgöny!

a n. t. vevőközönséghez!

A párizi tárlat végére járván, szakmám sok gyári kiállítóinak megmaradt cikkeit megvásárolván, még nem hallott potom áron tudodok rajtok, hogy a jövő hóban kínálkozó jó alkalmat, az angol kiállítók visszamaradt kelméit az őszi és téli időnyre megvenni el ne mulasztaszam. — Kérem a t. vevőközönséget, szíves pártfogásukban részesíteni és megrendeléseiket siettetni, miután az itt felsorolt olcsóságok eladása csakis egy hónapig tart!

Sz.-Fehérvár, 1878. július hóban.

Teljes tisztelettel

Ifj. Eibisch Zsigmond,

„A PRÓFÉTÁHOZ.”

Sz.-Fehérvárott, nádor-utca Szekerák és Hornyánszky urak kereskedése mellett.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Árjegyzék. — 1-6. szám.

Szőrkelmék.

	belyett csak
5000 m. tiszta sáfrán-szövet	—,07
15000 m. Barege Granadin és legfinomabb Monsambique . r.	—,83 —,15
5000 m. Fregatte szövetek . . .	—,48 —,15
4000 m. Ripsz de Narcis . . .	—,65 —,18
3000 m. fekete és színes csikos pöttyösített lüsteretek . . .	—,68 —,25

Árjegyzék. — 2-dik szám.

Mosó-kelmék.

	belyett csak
10000 m. rózsaszín Cretton . . r.	—,25 —,13
4000 m. színes Chiffon Karton . .	—,30 —,17
5000 m. Piquatek . . .	—,45 —,25
3500 m. igen fin. Piqu. szín. virággal	—,50 —,24
8000 m. igen fin. szegredli festő csikos és virágos . . .	—,48 —,22
25000 m. sárga Nank és csik. Csinvadi	—,28 —,15

Árjegyzék. — 3-ik szám.

300 v. 30 rőt. Kanavászon, Bailletz.	5.80	2.75
250 v. 30 rőt. Trübai Kanavász .	6.20	3.20
300 v. 30 rőt. ugyanaz rózsaszín .	6.80	3.65
250 v. 30 rőt. valódi rumburgi dtto	11.80	6.75

Árjegyzék. — 4-ik szám.

Fehérneműek.

5000 db. ang. Flattr török. dbja .	— 75	— 20
8 db. fehérítőlen törülköző . .	2.15	1.15
8 db. damascirozott dtto . . .	2.90	1.40
6 db. párizi fehérített, a világkiállításból virággal . . .	3.60	1.80
6 db. szalvéta tiszta céna . . .	2.80	1.45
6 db. legfinomabb Damascirozott	3.20	1.65
6 db. párizi kiállítási virággal .	3.80	1.95
500 v. 30 rőt. törülköző a párizi világkiállításról . . .	16.50	8.40
500 tuc. kiállítási törülköző . .	8.50	4.20
400 v. Damascirozott kiállít. török.	9.40	4.50

Árjegyzék. — 5-ik szám.

Fehér és színes abroszok.

700 db. $\frac{1}{2}$ strasburgi sziv. abross	1.20	— 54
650 db. $\frac{1}{2}$ val. Damasc. sziv. abross	2.25	1.15
600 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. színes abross	2.80	1.50
550 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. színes abross	3.20	1.80
600 db. $\frac{1}{2}$ fehér abross strasb.	1.90	— 98
550 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. fehér abross	2.90	1.20
500 db. $\frac{1}{2}$ Damasc. fehér abross	3.20	1.50
450 db. $\frac{1}{2}$ kiállít. virágos feh. ab.	3.50	1.50

Árjegyzék. — 6-ik szám.

2000 db. angol Oxford . . .	— 0	— 15
2000 db. francia Oxford . . .	— 34	— 18
2000 db. valódi braziliai Oxford . .	— 45	— 22

Különösen ajánlom igen lezállított árú gyölcseimet.

Árjegyzék. — 7-ik szám.

5600 v. 30 rőt. Molino vászon . .	6.50	3.65
4000 v. 30 rőt. valódi Trübal gyolca	7.00	4.40
5000 v. 30 rőt. valódi silés. gyolca	11.50	6.80
3000 v. 30 rőt. valódi rumb. fehérítőlen lepoddokra és alsónad.	14.50	7.50

Egész finom gyölcsek.

5000 v. 40 r. igen fin. $\frac{1}{2}$ sz. Chiffon	16.50	8.50
450 v. 40 r. igen finom $\frac{1}{2}$ Chiffon	9.50	5.45
300 v. 30 r. Georgvaldi börgyolca	9.80	5.90
250 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ Georgval. börgyolca	14.50	7.25
300 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ val. rumb. gyolca	20.—	7.80
300 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ val. rumb. gyolca	22.50	9.50
150 v. 30 r. $\frac{1}{2}$ valódi Creas gyolca	14.50	7.25
100 v. 30 r. nehé. Patent Gradli f.	10.80	6.70
150 v. 30 r. neh. Patent Gradli fehér	16.60	8.90
30 v. $\frac{1}{2}$ sz. színe csinvadi butorra	— 65	— 36

Árjegyzék. — 8-ik szám.

4000 m. valódi csipkefüggöny . . r.	— 45	— 21
1500 m. sokkal finomabb . . .	— 65	— 28
2000 m. pár Quipour csipke kéz függöny 10 rőt. hosszú . . .	12.50	4.90

Árjegyzék. — 9-ik szám.

Kész fehérneműek feltűnő potom áron.

2000 db valódi Oxford ing . . .	2.40	— 85
2000 db valódi angol Oxford ing . .	3.70	— 90
2000 db igen finom Chiffon ing . .	1.80	— 85
560 db legfinomabb chiffon ing . .	2.80	1.20
2000 db kész alsónad. silés. gyolcsb.	1.60	— 60
1500 db val. alsónad. Trübai gy. -ból	1.75	— 70
1000 db val. lezinger gyolcs alsónad.	1.95	— 80
800 db amerikai börgyolcs nadrág	2.20	— 20
1000 db női gyermek nadrágocská .	— 80	— 30
700 db sokkal nagyobb . . .	— 90	— 40
750 db nagy női nadrág . . .	1.70	— 75
300 db igen fin. alsósoknya fodorról	3.80	1.50
200 db fin. stikkelléssel és fodorról	4.50	1.95
2000 db gyermekötöny sz. és feher	— 45	— 25
1000 db sokkal nagyobb sz. és fehér	— 65	— 35

1000 db egő-zen nagy rőtök sz és f.	— 20	— 45
600 db finom corsett (háló rekli) .	2.25	— 95
500 db finom stikkelléssel . . .	2.80	1.25
300 db legfinomabb R. Chiffonból .	3.50	1.50

Árjegyzék. — 10-ik szám.

Selymek színes és fekete.

3000 m. fekete Taffet . . .	2.25	— 80
2000 m. igen fin. Noblesse sely. fek.	2.90	1.15
1200 m. igen f. Poul de Solr Nob. fek.	3.50	1.40
1000 m. Gros de Naopol Fayl . . .	3.80	1.50
2000 m. Gros Grain Fayl . . .	4.50	1.80
3000 m. Gros Grain F. min. szinben	5.80	1.95

Árjegyzék. — 11-ik szám.

Paplanokról.

2000 db gyermek Creton paplan . .	—	— 60
500 db gy. Creton paplan, nagyobb	—	— 90
500 db gyermek Cachmir paplan . .	—	1.10
500 db $\frac{1}{2}$ Croton paplan . . .	—	1.65
400 db $\frac{1}{2}$ török paplan . . .	—	1.90
400 db $\frac{1}{2}$ török paplan . . .	—	2.20
300 db $\frac{1}{2}$ Cachmir paplan . . .	—	2.50
150 db kevéssé hibás $\frac{1}{2}$ Cachmir paplan	—	2.80
80 db madracz Seegrass-al tömve .	13.—	4.75
60 db madracz, Africal . . .	18.—	5.75
30 db madracz, valódi lőszörrel .	35.—	12.50

Végül:

2000 db medallion gyermeknek párizi kiállításról . . .	— 90	— 05
3000 db Cocua brocho-tíl . . .	1.20	— 15
1000 pár kitűző gyermek harisnya .	— 65	— 10
2000 db augsburgi francia szobkendő, színes szálú . . .	—	— 05
2000 db angol szobkendő . . .	—	— 04
200 db Princess-ruha, teljes Jour-nallal . . .	7.50	2.75
6 db valódi rumburgi szobkendő	1.75	— 88
6 db igen finom rumburgi szobkendő .	2.50	1.50
1000 db Croup de Chin Broch, valódi selyem . . .	1.50	— 35
1000 db Fescher-tartó . . .	1.20	— 15
1000 db Fescher . . .	— 90	— 10
5000 db bécal gyermek szobkendő .	—	— 05
5000 db Rouge Broche-kendő . . .	—	— 02
1000 db világkiállítás kendő Per-siából . . .	— 65	— 25
1000 db gardázok számára igen finom sapka . . .	1.50	— 25

Ily olcsón vásárolható csak a párizi világárlat végére járta nyújthat alkalmat.

30 forint bevásárlás után 6 darab igen finom flattr angol törülköző ingyen.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — felővre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Külföldi előfizetési díj félévenként
20 frt.

Szerkesztői és kiadói iroda:

VI. kerület, Terézváros, öntöző
21-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyven soros hirdetés sorát
5 kr.

36. sz.

Szept. 8-dikán.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

Minden színes kép díjazott.

Képek

titkosítást követően közzététel.

A könyvek megfizetése egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Hogy lehet meggazdagodni?

(Elbeszélés.)

Mikesáth Kálmántól.

(Vége.)

— Az ön leánya pedig egy gyöngy, kit az isten is nőtölgynek teremtett a kit után, ha nem lenne ellenem kifogása ...

— Már késő, — vágott közbe a kereskedő.

— Hallgasson meg. Én Kéredy Péter, országos képviselő, kérem meg az ön leánya kezét, — szólt Péter izgatottan.

A kereskedő ravaszul dörzsölte kezét.

— Sajnálom, de mindenféleképp késő. Szavamat vissza nem vonhatom többé.

Péter bosszusan fogta kalapját s a szobát készült elhagyni, midőn az ajtó szemközti nyílt rá s Pukoviczné lépett be leányával. A nő kíváncsiság és türelmetlenség kergette be őket s azon finom előrelátás, hogy a netáni akadályokat eloszlassák.

— Nos, ön már készül, Kéredy? Ily gyorsan! — kérdezte nagysága.

— Eh, hagyjon engem asszonyom. A levegő itt nem kedvez nekem. Szédülök bele.

— Hogyan? Mi történt? Talán Árkádi tett, mondott valami kellemetlent? Nos Árkádi, mi történt itt?

Fürkészőleg nézett férjére.

— Lányunk menyasszony, oda ígértem kezét, — felelt az ridegen.

— Jól tetted édes fiam, nagyon jól tetted. De hát akkor mi lelté magát édes Péter?

— Oh, papa, kedves jó papa! — kiáltá Katicza örömteljesen, apja nyakát átfontva gyönyörű gödrös, fehér karjaival.

— Hogy mi lelt, azt majd megtudja asszonyom később. Ezuttal ajánlom magam. Isten önökkel!

Péter bosszusan távozék. A felsülés szégyene égett arcán s a bosszúság tombolt lelkében. Legalább már ne blamirozta volna magát: nem volt kénytelen vele. De ki hitte, hogy az öreg ilyen hóbortos, s még elébe teszi azt az együgyű fickót. No, tudom istenem, hogy neki esnek most az asszonyok isten igazában s úgy kiszellőztetik belőle hóbortos ideálját néhány nap alatt, hogy emléke sem marad. Kétségkívül a sürgöny tartalma változtatta meg határozatát oly hirtelen. Mi lehetett abban a sürgönyben? Ezen törtéte fejét Péter egész nap, egész éjjel, pedig bizony ha tudta volna is, nem nagyon bővül vele a bölcsesége.

Abban a sürgönyben arról tudósította Pukovicst berlini ügynöke, hogy a „Knapp és társa” borkereskedő cég, mely rendszeren tőle szállítja roppant mennyiségű magyarországi borászati készletét, most Krammerrel folytat alkudozásokot huszezer akó bor iránt.

Ez nagy csapás lett volna Pukovicra. Töméredek bora mind nyakán marad s vetélytársa diadalmaszkodik fölötte. Sőt lehetnek még measzehatóbb következményei is, melyek megrendíthetik vagyoni állását, alá áshatják nagy hitelét. Ezt el kell háritani minden áron. És ezen nem segít semmi, csupán a furfang.

Valjon mit gondolt ki a furfangos ember? ...

Midőn Kéredy távozott, a két nő megrendülve, némán, mint két nagy kérdőjel állott ott.

— De hát micsoda esemény ez, hogy a vőlegény elfut s még azt sem mondja „befellegzett”?

— Micsoda vőlegény? Hisz a vőlegény itt van! Uram miért nem ödvözlí ön menyasszonyát!

E szavak Miksához voltak intézve, ki csak most jutott eszmélethez a nagy örömtől s remegve közelodék jegyese, a szép Kati felé. Tündérmesének hitte még most is, a mi vele történt.

— Micsooda! Ez az ur? Az én leányom vőlegénye? Hahaha! meghalok nevetemben, soha ilyet!

— Kicsoda ön? — kiáltá a szép Katicza indulatosan s négy lépést hátrált a boldogtalan előtt.

— Én kimondhatlanul szeretem nagysádat, — hebegé a szomorú diadalhoz jutott segéd.

— De én őt nem ismerem, s nem szeretem s soha nem is fogom szeretni!

— Az éppen nem tesz semmit, — dühögé a kereskedő. Azért mégis a neje leszsz. Azt én mondom, Pukovics Árkádi.

— Menjünk innen leányom, — sipitott a mama. — Ez nem maradhat annyiban.

— Mi pedig édes öcsém, — mondá Pukovics a mint az asszonyok az ajtót mérgesen becsapták, — szinte menjünk dolgozó szobánkba, mert még egy föltételt kell önnel tudatnom, melynek elfogadását nem kétlem, de mely nélkül ezen házasság nem történhetik meg.

— Mindent elfogadok vakon.

— Ez a bizalom jele édes fiám, mely engem nagyon megörvendeztet. Fogadjá kézszorításomat. Most pedig ülünk le, egy kérdést intézek önhöz s csak azt kívánom, hogy őszintén feleljen rá. Ön ugy-e ért a borkezeléshez?

— Nagyon természetesen. Én kezelem a czég borait.

— Ösmerős ön a „Knapp és társa” czéggel?

— Én viszem velök a levelezést.

— No ez derék! Ön e szerint azt is tudja, mivel praeparálják önök a borait.

— Hogy ne tudnám, magam hozatom és készítem el a szereket.

— Miután ön viszi a „Knapp és társa” czéggel a levelezést, ön e szerint németül is folyékonyan ír és beszél.

— Épen úgy, mint magyarul.

— Most tehát hallja föltételemet; lássa én azt szeretném, hogy vőm szakképzett borász legyen: én erről megakárolok győződni. Öt nap alatt egy füzetkét fog ön írni a borhamisításról s abban leírja milyen szerekkel készítette ön a Krammer czég különféle borait.

— De kérem, ez üzleti titok: ezt nem szabad elárulni.

— Eh, lári furi; úgy beszél ön, mintha valami fontos diplomatiái jegyzékről volna szó. Vagy, vagy! Ha itt lesz a füzet öt nap múlva, akkor nyomban meg tartjuk az eljegyzést, ha nem lesz itt akkor...

— Ne mondja kérem tovább, a füzet itt lesz...

— Annál jobb, annál jobb, — mondá kézdörzsölve a kereskedő, — német nyelven szerkesztze, és maradjon a kettőnk titka, egyideig.

— Hogyan? Hát nem marad örökké titok, — szólát Miksa meghökkenve — hisz akkor engem Krammer ur elcsap. Hangja siránkozó volt.

— Tessz is az valamit, — felelt Pukovics nevetve, — az én vőm csak nem szorul a Krammer kenyerére.

— De a becsület uram, a becsület.

— Eh, egy üzlettembernél ez mindig mellékes. Egyéb-iránt a mint akarja ön.

Miksa zavart tekintete önkénytelenül oda tévedt a Kati falon függő arczképére, arra a csodás bűbájos arczra, melyről a meny minden üdvössége mosolygott felé.

Oh boldogság ezért elkárhozni.

— Meglesz az értekezés uram, — kiáltá és elrohant.

A kereskedő mosolygott, kivette zsebéből az imént kapott sürgönyt, még egyszer átolvasa figyelmesen, s többé nem ránczosodott el a homloka tőle.

Ötöd napra elhozta Miksa szépen letisztázva a hamis borkészítésről szóló, mintegy négy ivre terjedő füzetet; Pukovics átolvasa, némi igazításokat javasolt abban, s aztán személyesen vitte a nyomdába, hogy még az éjjel kinyomassák. Miksát most már előzékenyebben fogadta az egész család. Pukovics Árkádi addig az öt napig megmagyarázta nekik a dolgot, s átlátták, hogy Pallér Miksa egészen férjnek való ember, sokkal inkább mint Kéredy. Miksának semmije nincs, de lehet, Kéredynek pedig van negyvenezer forint fedezet nélküli adóssága, de lehet több is. Aztán Mikan házassága sokat fog behozni a konyhára, míg a Kéredyék sokat vinne el. Egy szóval, beletörődött mindenki az új állapotokba, miknek híre lassankint kezdett kiszivárogni a közönség közé.

Másnap megjelent a füzet s ezer példányban küldött szét ama külföldi czégeknek, kik Krammertől szoktak vásárolni. A czimlapon ott állott nagy betűkkel: „írta Pallér Miksa, a Krammer czég első segédje.” Ezt így kívánta Pukovics uram; ő tudja, miért kívánta.

Annyi azonban bizonyos, hogy czentul úgy kerülték a Krammer czéget a borvásárlók, mint a gyehenna tűzét, minden bora nyakán romlott, míg Pukovics uram kettős áron adta el a magáét, sőt az év vége felé poton áron Krammer borát is ő vette meg s eladta négyezeres nyereséggel.

Egy év alatt százötvenezer forinttal gazdagodott.

Erre volt jó a Pallér Miksa röpirata.

Miksa és Katiczából a szabályszerű egyházi hirdetések megtörténte után házaspár lett. Most ott laknak a Pukovics-ház első emeletén. Miksa társa lett ipjúnak, s csendes együgyű boldog ember, ki bálványozza szép fiatal nejét s örömet tűri annak minden szeazélyeit.

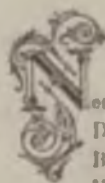
Hogy a menyecske mint érzi magát, mit csinál, nem igen lehet tudni.

Azt csak a jó isten tudná és azonkívül talán a Nancsi szabalyány, ki gyakran viz valami levélfélét a postára: aztán mikor már oda ér a levélgyűjtő azekrényhez, félve, ovatosan körültekint előbb, nem-e látja meg valaki s csak azután csusztatja be nagy hirtelen.

A rossz világ azt sugja, hogy a levelek Pestre szólnak Kéredy Péternek.

Á b r á n d.

Gáspár Imrétől.

Nem tudom hogy hívják, nem tudom merre, hol,
De bűbájos vidék van messze, valahol,
Bájos földi éden,
Ütressző rengőteg titkos közepében.

Vén fák összebúva védik a kis berket,
Hová csoda — szarvast, őzikét nem kerget
A nyíl, s nem is beszél
Arról a csövegő patak, és nem a szél.

Az én képzeletem odáig elhatol...
Bűbájos titokzai tündére, alhatol,
Dalladó föllegek
Hoztak ide titkon, elmegyek, elmegyek...

Csak egy tekintetet csodáld honába!
Ott ül e szép világ leggyönyörűbb lánya,
Fehér a ruhája,
Hófehér szelídség ontja leplét rája!

Oh Istenem, dala átjárja szívemet,
Elfeledek tőle minden énekemet,
Csak azt az egyet nem
A mely néha álom-közben lepi lelkem!

Azután utra kél, röpdes ligetbe,
Viragához száll, patakja vizébe
Gyöngö fehér labat
Fürdeti, fürdeti, elnéve hullámát...

Fényes arany baja hull, hull az ölébe
Kis legycsko röppen gyönyörű keblére,
És azután elszáll,
S a dévaj titokkal ágról-ágra száll, száll...

Istenem, Istenem, jártam én már itten,
És ha minden elhagy, fogadást is tettem,
Vissza térek ide,
Egy gyönyörű szép lány puha, lágy keblire!

Nem tudom hogy híjják, nem tudom merre, hol,
De egy bajos vidék van, tudom, valahol,
Nem, nem lesz az álom,
És keresem addig, míg fel nem találom!

A névjegy.

(Bezdély)

Levin Schücking után.

(Folytatás.)

— Igenis, éppen midőn ama gyönyörű álomom volt, melynek te legfeljebb nevetnél, habár előttem oly emlékezetes, fölébredtem.

— Minden nagyszerű álomnak vége -- az ébredés...

— Fölébredve fölvettem könyvem a földről s kendőm után akartam nyulni. De gondold csak, a kendő eltűnt s helyette a széken egy névjegyet találtam.

— Ejnye! Tehát az álom hagyta vissza névjegyet?

— Nem az álom, te csunya papa mindig csufolódol, hanem mintha éppen az hagyta volna itt névjegyet, a kiről...

— A kiről álmodtál? De hát kiről álmodtál?

— Édes atyám, ez már oda tartozik, a miről magad kijelentetted, hogy nem akarsz tudni semmit... hanem a mit tudnod kell, ime itt a névjegy!

Erre kivette a ruhájába rejtett névjegyet, s átadta atyjának.

— Ez olvasd: Stein Miken járásbírósi iktató.

— No, most add vissza.

— Oh, persze! Ilyesmit szokás eltenni.

— A mint gondold! Nesze, vedd. S azután?

— Azután, — mondá Szidónia halkán s elpirulva — eszembe jutott, hogy egy egészen idegen ember volt nyárlánkunkban, s látott aludni... ugyan mit gondolhatott fölölem?

— Egy fiatal leányról, ki világos nappal alszik...

— Papám, iszonyu hőség volt.

— Mind a mellett is nagyon megütközhetett azon, s bizonyára tudtodra akarta adni, hogy ha te nappal alszol, bárki bejőhet szobádba s elvihet mindent; azért vitte el a kendődet is, hogy magad kárán tanulj.

— Azt hiszed, atyám, csak azért tette volna? — kérdő a leány fojtatagán rázva.

— Hát miért tette volna?

— Lásd, atyám ez az, a min annyit gondolkodtam.

— Valóban gondolkodtál rajta?

— Valóban; mert ha csak azt akarta volna tudtomra adni, miért hagyta itt névjegyet?

— Hm! hát ezt azért hagyta itt, hogy ne gondold miszerint valami hitvány tolvaj vitte el a kendőt. Tehát Stein Miken iratait kerested!

— Azokat, atyám, miután ő iktató, a hivatalnokok jegyzékében feltalálni véltem s csakugyan úgy is volt. Stein Miken járásbírósi iktató M-kerületben. S mivel e kerület te hozzád tartozik, úgy gondoltam a személyére vonatkozó iratok is itt lesznek.

— Bámulom jártaságodat e szakban. Te irataim között keregetted s megtaláltad a csomagot, melyben Stein Miken iratai vannak. S mit olvastál azokban?

— Semmi roszat, valóban, semmit, csak egyszer...

— Nos, mi történt vele egyszer a mit nem akarsz még mondani?

— Atyám te többször mondtad, hogy az nem oly nagy dolog, ha valaki megbukik, hogy ez a legazorgalmason is megeshetik, s azért később még hírneves ember lehet belőle.

— Meglehet, hogy mondtam. Tehát megbukott egyszer...

— Megbukott az írásbeli vizsgán, mert nem tudta a különbséget „emphyt” s „emphy” között.

— Emphyteusis és superficiens között.

— Ezek lesznek, de mily nehéz szavak vannak s mily nehezen lehet azokat elsajátítani. Különböznék pedig nem lehet semmi kifogásod ellene; ő M-ben a gymnasiumi igazgató fia, Bonn, s Berlinben végezte tanulmányait.

— Ott bukott meg.

— Azonban csak egyszer, s akkor is ama utálatos szó miatt emphyt... vagy, a hogy mondtad. Ha ilyeket kívánnak, nem csuda, hogy az ember elbukik. Nemde te ezt belátod, és...?

— Nos, én...?

Erre gyönyörű szeméit atyjára emelve kérdé: Ugy-e papa, te nem teszed ellene e miatt semmit?

— Én, ellene? S mit tethetnék ellene?

— Azt hittem, rosz néven vetted, hogy tolakodó volt... kegyvesztett lehetne nálad s nem támogatnád, midőn rád, mint legfőbb előjárójára szüksége lesz.

— Te kis bohó! Most pedig vessünk véget az ügynek s te igérd meg, hogy többé nem turkász irataim között, mert különben kénytelen leszek elzárni előtted szobámat. Nézd meg, ha túlulnak-e már?

— Megyek, édes atyám, de előbb értesedre adom, hogy nálam volt Folkhain Janka kisasszony s meghitt holnap este téra, — mialatt kémlő tekintetet vetett atyjára, folytatá: — Egy idő óta oly barátságos irányomba, pedig sokkal idősebb nálamnál.

— Te, te csufolódó! — pirongatá az elnök, de arcán lehetett látni, hogy tréfál.

— Én azon feltét alatt ígértem meg, ha te értem jössz; mire a kisasszony mondá: Te bizonyára megteszed. Igaza volt?

— Mit tegyek, ha ketten is akarjátok? Most pedig menj. Szidónia kiment, édes atyja pedig a mellékszobában ünnepi ruháját veté le.

Azután néhányszor fel s alá járt dolgozó szobájában s

így kezdett magában okoskodni: Szentelenség Stein Miksától. Most az a következménye, hogy leányom mindig rá gondol, irataiból meg tud mindent, a mi rá vonatkozik. Mintha máris egész szívét neki szentelte volna. Mire nem képes a nő képzelődése. Légyvárakat alkot a legkevésbé sem sejt, hogy ez halála. Ha nem csalódom be is mutatták ott M-ben legutóbbi körutamban a ha jól emlékszem, szép, magas természetű fiatal ember, ábrándos fekete szemekkel, szóval olyan, hogy Szidóniának csak meg kellene látnia a egészen belebolondul. Pedig ezt sehogys sem szeretném... nincs vagyona, s a vizsgán is megbukott s remény nincs, hogy idővel járásbíróvá csínáljak belőle. Minden eszközt fel kell használnom, hogy kiverjem fejéből a gyűlöltté tegyem előtte. Janka kisasszony éppen akkor volt itt mikor én gyűlösen voltam... és nem tudta volna, hogy ott vagyok?...

III.

Ama tervének kivételére, hogy gyermekét a szerelmi ábrándtól elvonja, sokat segített a véletlen. Ugyanis mánap este egy jogászt jelentettek be nála, ki tiszteletét kívánta tenni. Az elnök elfogadta a fiatal embert; halvány arcú abeesett s himlőhelyes; szemei bágyadtak, s vörösek voltak, mindenhez járult még hebegése is, úgy, hogy egész megjelenésével visszataszító hatást tett az emberre.

Az elnök helyet mutatott a fiatal embernek s míg ez bátortalan akadózással előadta kérelmét, az elnök tervére gondolt s így okoskodott magában:

„Megvan! Ez az én emberem.”

Midőn tehát a fiatal ember távozni akart, így szólt hozzá: — Ugyan maradjon még, oly örömet társalgok azon fiatal emberekkel, kik később bennünket öregeket helyettesíteni fognak. Elfogad egy csésze theát, kedves Seyfried ur? leányom vár — ha szabad kérnem, kövessen — de jut valami cszembe: Őt Seyfriednek hívják?

— Seyfried Vilmosnak — válaszolt ez, magát meghajtva.

— Engedje meg, hogy más néven mutassam be, mert leányomnak egy volt barátja, kit szintén Seyfriednek neveztek, a mult télen borzasztó halált szenvedett; petrolumot öntött magára s ez meggyuladt, mire szegény sebeiben halt meg.

— Borzasztó! — hebegé a fiatal ember, megindulva névrokonának a gyászos kimúltán.

— Nem szeretném a már-már behegedt sebet újra föl-tépni a név említésével, folytatá beszédét az elnök, — vehetünk a helyett bármely más, például Fels vagy Stein... Nincsen M-ben egy Stein nevű irnok? Jó, tehát a néven fogom önt bemutatni. Nemde ez önre nézve teljesen mindegy?

Seyfried ur arra gondolni sem mert, hogy főnöke ajánlatát bírálgassa. Követte az elnököt, ki a nagy termen keresztül egy kisebb szobába vezeté, hol Szidónia éppen a bor-szeest gyujtá meg a theafőző alatt.

— Vendéget hozok, kedves gyermekem, — mondá az elnök, — s neve nem ismeretlen előtted, ki oly jól tudod a hivatalnokok névjegyzékét: Stein Miksa, járásbíróági iktató M-ben.

— Stein? Ah! — s a leány mintha az egész csak álom volna, meredten nézett az előtte álló fiatal emberre. Jó, hogy a fiatal ember éppen kalapját ment letenni, mert különben észre vette volna ama leujtó hatást, mit a leányra tett.

Az elnök beszédbe ereszkedett vendégével, míg lopva egyre leányát vizsgálta, s örömmel vette észre, hogy izog-mo-

zog, nagyokat sohajt, a thea csészék reszketnek kezében s elhozva a theát, nem osztotta ki, hanem csak letette az asztalra, aztán leült háttal az ablaknak fordulva s lopva tekintett azon ifjura, ki annyiszor volt álmainak tárgya. Nem tudta elhinni, hogy ez Stein Miksa, s hogy Stein Miksának olyan kidülledt szemei volnának, s úgy hebegne.

Belső küzdelme daczára is mosolygott, midőn Seyfried ur nagy erőlködés után kitudta mondani; Paraphernalia, sőt munkájába került, hogy hangos nevetésbe ne törjön ki.

Az elnök mindent látott. Elérte, a mit akart, de attól tartott, hogy leánya majd titkolja belső felindulását, beszédbe ereszkedik a fiatal emberrel s zavarba hozza; azért igyekezett véget vetni a társalgásnak. Ő már megtette dolgát, a mór már mehet.

Azonban Seyfried ur, a mint mondani szokták, beleélte magát helyzetébe, s borzasztó erőlködés után kinyögve a szót: paraphernalia, könnyebben társalgott tovább, sőt mi több, néha-óha Szidóniára is pillantott, érző megjegyzéseket tett, hogy belévonja a leányt a beszélgetésbe; midőn ezzel czélt nem ért, egyenesen megazólitá, kérdeztén, vajjon az egész nyarat a városban szándékozik-e tölteni, távol az egészséges falusi légtől.

Szidónia meglepetve nézett rá. Hissz, ha ez Stein Miksa, tudnia kell, hogy atyámnak falusi jószágja van, s hogy hosszabb ideig ott szoktunk lenni...

Az elnök félt, hogy dugába dől terve, azért leányának mondá: — kedves gyermekem, ideje, hogy elmenj Janka kisasszonyhoz, — azután pedig Steinhoz fordulva: — Meg bo-csát, ha visszavonulok irodámba?

A fiatal ember zavarba jött a szavakra, fölugrott székéről s borzasztó hebegés közt bocsanatot kért, hogy oly soká időzött. Az elnök kikísérte s meleg kézszorításul elhocsátá.

Az elnök visszatért a az ajtón behajolva, kérdé leányát: — Nos gyermekem, hogy tetszik?

— Nem csunya, nem hittem volna, hogy ily csinos — itt kisse szünetelt, s azután a harag némi látszatával folytatá: — különben pedig köszönöm, hogy multkeri tolakodását oly nagylelkűleg megbocsátottad neki.

— Ugy-e, ma tolakodónak mondod, pedig multkor meny-nyire vitattad az ellenkezőt, — jegyzé meg az elnök.

— Atyám, ez a madárijesztő valóban tolakodó, — mondá, Szidónia.

Si dui faciunt idem, non est idem (ha ketten ugyanazt teszik, az nem ugyanaz) ez nekünk jogászoknak elvünk, veté ellen az elnök nevetve — s úgy látszik, nektek is elvettek ez.

— Kérlek, ne beszélj semet latinságról s jogi fogásu-tokról. — Ezzel Szidónia hirtelen elment öltözködni, s látszott rajta, hogy fel van háborodva.

Az elnök pedig magában nevetve irodájába ment.

IV.

Folkhain Janka kisasszony már nem volt nagyon fiatal, lehetett úgy 26, 27 éves s egy törzsieszt leánya volt, megnyerő külsejű, karcsu természettel, kedves mozdulatokkal, és kitűnő neveléssel megáldott leány. Mind ennek daczára még hajadon volt s ha kérdi valaki, miért? csak azért, mert nagyon váloga-tott; most a rossz nyelvek azt beszélik réln, hogy minden áron az elnököt akarja meghódítani, hisz az elnök javukorbeli ember s még jó parthienak tartották a leányok; azonban ez rá-galom volt, mert részrehajlás nélkül mondhatjuk, hogy már meghódítá Janka az elnököt, s csak azt kellett volna mutat-

nia, hogy elfogadja udvarlásait, mert a férfiak ily korban félnek a kosaraktól. Janka várta ugyan az elnök vallomását s el is volt rá készülve, azért még sem lehetett mondanunk, hogy hiu volt. Nem tett semmit, hogy mintegy siettetni lássék az ügyet, habár látta, hogy az elnök igen bátoritan s jelenlétében nem képes e zavart leküzdeni.

Szidónia barátját a ház mögött levő parkszerű kertben találta, még egy öregebb kisasszony is volt vele, Szidónia nagynénje, egy igen beszédes néni. Szidónia üdvözölte őket, leült hozzájuk a kerek asztalhoz s a társalgás tovább folyt.

Különbféle fontos dolgokról folyt a beszéd; a többi között: Miként csinálnak a színházban régi dologból újat; hogyan lehet éretilen szörlővel ugorkát savanyítani; beszéltek az újdivatu, a la löfej kalapokról; a hivatalnokok fizetése emeléséről s több efféle dolgokról. Szidónia igen hallgatólag volt; körülbelül félórát ült így együtt s már homály fűdte a tájat, midőn a kert felső részéről jött valaki. Midőn közelebb ért, egy csinosan öltözködött fiatal embert ismertek fel benne; egyenesen feljőök tartott, akkor hirtelen megállt s úgy látszott, hogy vissza akar fordulni.

Janka kisasszony fölkel, feléje ment s hozzá érve, élénken mondá: — Ah, ön az, szavát jött beváltani s meglátogat, ez valóban szép öntől! Sajnálom, hogy édesatyám nincsen honn, azonban menjünk a társasághoz.

— Drága kisasszony, — mondá ez iszonyu zavarban, — igaz, hogy megigérttem édesatyjának, midőn a Rajnán együtt utaztunk, hogy meglátogatom, azonban...

— Tán csak nem fél a nők társaságától?

— Ha megengedné, hogy holnap...

(Folytatása köv.)

A meggyilkolt keresztfája.

(Akkor történt tudósítás.)

Zepcz. angusztusok végén.

Egész éjjel tartott az eső, most azonban megállt, és a rengeteg vizeket lassan-lassan a különben kicsi, most magára dagadt és vad rakoncátlan Bosznia folyó vette föl. Menyőrgéshez hasonló bömböléssel szakadtak alá az iszonyu víztömegek a hegyekről, és fehér tajtékot hányva, rohantak végig a mélyedésekben. A reggel még sűrű ködfátyolba borított nap diadalmasan tört magának utat a sűrű párázatokon keresztül, a melyeket aztán az Ozien-hegyek felül kerekedett erős északi szél végképen szélylyel kergetett, és fejünk fölött újra előtűnt az oly rég nem látott és olyan nehezen nélkülözött égi holtzat. A hányan csak katonául voltunk, nagyot kurjogattunk örömlünkben az első napsugár meglátására. Most már legalább attól a kintől szabadulunk meg, hogy a folytonos úzás és fázás testünket veszi meg, és hokán felül erős sártengerben sem kell majd éjjel nappal botorkáznunk; valóban, a legnagyobb áldás, a mi a jelen körülmények közt csak érhet. Mert ha már magában is nem éppen gyöngyélet a katonai élet, különösen itt, a hol nem katonákkal, hanem néppel kell harcolnunk, és hozzá még félig vad, fanatizált néppel, és olyan földön, a hol lépten nyomon kiálló sziklák és meredek hegyszakadékok szolgálnak neki rejtekül, a melyekhez csak ő tudja az utat, és azért soha egy perczig nem lehetünk biztosak arra nézve, ha nem bukkan-e elé valamely ellenséges csapat fejünk felett, vagy oldalvást, vagy hátunk mögött; mondom, ha ez az állapot magában véve sem nagyon lélekemelő, igazán kegyetlenül mégis a folytonos esők és a feneketlen sarak tettek azt

ránk nézve. Az az irtóztató fáradtság, a melylyel egy-egy helyről a másikkhoz juthattunk, az a testet-lelket átaljáró nedves hideg! Homlokunkról szakadt az izzadság, mégis minden porcikánk didergett, és mikor végre lett volna egy kis pihenésre való időnk, nem volt hová letennünk megmeredt testünket, ha-nem-ha az elnyeléssel fenyegető sárba, — ebből a borzasztó állapotból tehát most már mégis csak kimenekszünk, mondók az első meleg napsugár láttára, és egyszeriben el volt felejtvén minden eddig kiállott szenvedés, örömlünkben dalra fakadtunk, a trombiták haragtak, a dobok pörögtek; mintha csak új lélek szállt volna belénk, olyan könnyű lépésekben ereszkedtünk alá a hegy tetéjéről a völgybe kigyózdó uton.

Lent azonban még víz alatt állt minden; kénytelenek voltunk tehát a hegy oldalán folytatni utunkat, a kitűzött cél felé. A folyó partján egy kis gyalogősvényen haladtunk; embereink csak kisebb csapatokra oszolva törtelhettek előre; majd a keskeny gyalogősvény is elveszett; vad bozót lepte el a hegygerinczet, ahol semmi jel, hogy valaha emberi kéz dolgozott volna itten.

A buja növényzet, az egymásba fonódott, ősidőkből való ágahoga elevenen emlékeztetett Déli-Ausztrália őserdeire, ezen törték maguknak embereink utat. A templomi félhomály, a magasztos csendesség, a természet fensége, — a legdurvább lelket is szent elfogódás szállta meg; elhallgatott a dal, és a kinek valami mondandója volt, csak halkal sugva adta tudtul pajtásának, nehogy a tulvilágról álmódó vidék magasztos csendjét zavarja.

De — vigyázz! — Hát az mi volt? Mintha a sűrű bozótban vakitón villogó szikra röpített volna el? Most meg puskaropogás robban végig a békés arczu erdei vidéken! A sűrűség mélyéből meg vad üvöltés és fegyverzörej hallatszik el hozzánk? Semmi kétség, megvagyunk támadva, gyilkos bandák rejtekben leselkednek ránk, hogy biztos buvóhelyükből öldöklő ölmukat röpítsék közénk, és minket is úgy szeretnének lemészárolni, mint a minap Maglaj alatt szegény pajtásainkat. De — csak egyetlen-egy szempillantásig tartott álmélkodásunk és megzavarodásunk; a következő pillanatban már ismét a régiiek voltunk. Jobbra-balra rajzottak szét vadászaink, kikutatták a bokrokat, megtisztították őket az ellenségtől, ez pedig látván, hogy készen talál és annál fogva jó meleg, véres „fogadj” lehet — re tarthat számot, vad futással a hegyekbe rebbent szét. Kis idő múlva előttünk is tiszta volt az út, oldalt sem volt mitől tartanunk, azért nagyobb ovatossággal ugyan, de bizton és bátran haladhattunk előre.

És minél közelebb értünk célunkhoz, annál több nyomára akadunk annak nézve, hogy rövid idő előtt véres ütközetnek kellett itt folyni. A bokrok le voltak taposva, a földön töltés-kupakok hevertek, alább meg olyan helyre értünk, a melyen nyilván a fölkelők tanyáztak. Itt égett a tűzük, a hamuja még parázsos volt, és a hevenyészett fanyársakon egy-egy megszenesedett üröcsont; ételmaradékok, szatyrok, üres korsók és kobakok össze-vissza taposva hevertek a földön; jobb felül vérnyomok egy vízzel telt árokba vezettek, az árok izapjából halvány-rémesen halott fej meredt ki, csak a feje látszott, a többi testet víz takarta el. Török fej, legszebb férfikorában, az a véres, késsel szegett halálos seb pedig ott a homlokának közzepén világosan mutatja, hogy valamelyik derék vadászunk gyors és fájdalomtalan végről gondoskodott számára.

Az újonnan előbukkant erdei ősvény most hirtelen jobbra csavarodik, és ezen előre haladva, kis idő múlva az Osvina Glanina mosolygó vetési területnek el előtűnik, és ezen hegy

alján van az út, a mely Serajevoba visz, a szomorú emlékü Maglaj-völgyön keresztül. Onnan felül most tompa ágyumoraj hallatszik le hozzánk, a mi oda mutat, hogy a mi előcsapataink rábukkantak már az ellenségre. Mi is most már jobban igyekszünk, szükség lehet ott reánk. — egyszerre különös jelenség akasztja meg lépteinket. Lent az országúton lecsüggesztett fejjel gazdátlan ló áll. Hátán még a nyereg, csak hogy végétől végig aludt vérrel borítva. És az állat tomporáján is mély seb tátong, csakugy ömlik belőle a vér, és a nemes állat a helyett, hogy ijedten elszaladna, örvendő nyertésével üdvözlő bennünket. Lábvál kapálódzik, fogával harapdálja a lazán alácsüggő kantárt, mintegy segítyt esdve rázogattja fejét, és mintha a körülötte gyülekezett harcosokat minden kitelhetőképén valamire figyelmeztetni akarná, a mit még nem tudnak. Aláhorgasztott fejjel, tágra nyílt orrlukáival a süben szimatolva, keresztül törtet jobbról az úton a sűrű bozótban, a merről meredek szakadékos szirtek a Boszna folyótól zárják el az utat. Embereink engedték magukat vezettetni a lótól. Tisztán megértették, hogy a hű állat meg akarja nekik mutatni a helyet, a hol legyilkolt gazdája az örök álmot alusza. Már ritkul is a bozót, a vérnyomok, melyek idáig csak itt-amott látszottak, most sűrűbben mutatkoznak, majd egész vértócsák láthatók a földön.

Végre magát a szerencsétlent is meglátjuk. Még egész fiatal ember. Csak az alsó fehérnemű fedti testét, mely a szó teljes értelmében csupa olyan seb, a melyek közül egy is elég lett volna kioltani életét. Sűrű fekete sürtös feje csaknem végig ketté van hasítva egy irtóztató erővel reá mért kardcsapástól, halántékában erősen feldagadt lövési seb tátong, szemébe, szívébe élesre fent yataganhegyek furódtak, és mintha mindez még nem lett volna elég a gyűlölt ellenség semmivé tételére, még a nyakát is keresztül nyiszálták a szerencsétlennek, és pedig, mint a sebek környülete mutatják, tompa, életlen handszárral, elannyira, hogy csak vékony darab bőr tartá össze a fejet a többi testtel.

Hiába volt minden keresés és kutatás részünkről, nem bírtuk fölfedezni a meggyilkoltnak sem nevét, sem hová tartozását, csak fehérneműjében — és ez is milyen állapotban volt! foszlányokra tépve! — a bele jegyelt „J. H. betűk szolgálhatnának utmutatásul e részben; igen, de hány huszár van most itt, a kinek neve ezen betűkkel kezdődik! Az igazoló dobozát hiába kerestük rajta; ez ny intézkedés hasztalannak bizonyult itt, a félvad bosnyákokkal való háboruban. E rablóbandák aranyának nézik a dobozt, és azért először is ettől a biztos ismertető jeltől fosztják meg az általuk meggyilkolt ellenséget.

A csapatunkat vezénylő tiszt ezenközben két közemberrel a szerencsétlennek holttestét magasabb helyre vitette volt föl, és ott, jobbról az országúthoz, virághimes rét közepén, más négy emberünk sirt ásott, míg két más emberünk faágakból keresztet illesztett össze, ismét mások embereink közül virágot szedtek a réten, és koszorút fontak belőle, elhunyt bajtársuk utolsó nyughelyének díszül. Végre mind megvoltak a szomorú előkészületek, akkor embereink körbe fogták a sirt, ketten közülök alábocsátották a huszár holttestét, a most a csapat vezénylő tisztje, V. kapitány, oda állt a nyitott sirhoz, és az ő erős, férfias hangjával, rövid, de meghatározó szép szavakban örök búcsút vett az elköltözött bajtársától, a többiek mindvalamennyien meg fődötlen fejjel térdre ereszkednek, és nem egy napsütött márczoni arczon könyek peregnék alá, és mindenikünk egy-egy marék földet hint a

sirba. Szomorúan konganak a göröngyök, a melység egyre jobban telik be földdel, végre kidomborul, embereink üde gyöppel tetézik körül, letűzik a faágakból készült keresztet, ráteszik a szép mezei virágokból font koszorút, azzal vége van a gyászszertartásnak. Vigyázz! kiált a vezénylő tiszt, embereink sorakoznak, a dobok perdülnek, és jobbra szegzett tekintettel, magasan lengő zászlóval, szélesre fogott fegyverrel vonul el csapatunk, útját folytatva — a meggyilkolt bajtárs sirja mellett.

C. V.

A francia nők a nagy forradalom alatt.

(Vége.)

Végre egész a fenségeséig dicsőben viselték magukat a nők a mindenféle forradalmi börtönökben, a melyekből rendszeren csak egy ut vitt ki, — a nyaktiló alá. Nem egy közülök valóságos vértanuja lett meggyőződésének. A lehető legdurvább kiméletlenséggel bántak velük a börtönben, és ők ezt mind bámulandó nyugaltsággal tűrték, sőt vidám jókedvvel néztek eléje bekövetkezendő sorsuknak. A párisi börtönök a legdicsőbb női erények színhelyei, és a legnemesebb és legkitűnőbb francia nők hajlékai voltak akkor. Mert a rémuralom minden művelt és becsületes nőt gyünus szemmel nézett, a közírárságának csufolt zsarnok elvek érdekében, különösen akkor, midőn az ilyen nő szüle és testvér iránt szeretetet és részvétet mutatott. Nem indítottak ellene még csak vizsgálatot sem, elég volt valamely hitvány ember egyszerű feladása, és napról napra nagyobb számmal hurczolták ki a nőket hajlékaikból, szeretettjeik köréből, tekintet nélkül állásra, életkorra. Így többek közt a kilenczvenhárom éves Crequy marquisnőt álló huszonnégy óráig olyan szobába zárták, a melyben sem szék, sem asztal, de még csak egy zsup szalma sem volt, hogy legalább kiessé kipihenhetne volna a durva bántalmazást, a melylyel megmotoztatásakor a legszemtelenebbül elkínnozták volt. A mellett a falukról csorgott a nedvesség, és egész idő alatt egy harapás kenyéret sem adtak neki; csak másnap reá szállították más, még sem annyira irtóztató börtönbe.

Azt hitték a vérengzők, hogy ilyen kikeresett kínzásokkal, megaláztatásokkal és vanyargatásokkal súlyosítván az áldozatok fogságát, sikerül majd nekik megtörni az „arisztokraták” gögjét, és minden szelid gondolkodó ember arisztokrata volt szemükben. Pedig csalódtak, ombertelen bánásmódjuk ép ellenkező hatással volt, mint a minőt ők vártak. A szerencsétlen áldozatok annál nagyobb undorral teltek el bakóik iránt, és csak annál inkább megdicsőülésnek tekintették a kínzásokat és vanyargatásokat. A kietlen börtönök megannyi diszteremmé változtak át képzeletükben, és a hennők sanyargók édes testvéri szeretettel fűződtek egymáshoz, tekintet nélkül születésre, állásra. Egyenlővé tette őket a közös gondolkodás, a közös szenvedés, és a közös sors, a mely reájuk vár. Széppé és kedvesé tenni egymásnak azt a rövid kis időt, a mi még az övéik, vala most egyetlen ohajtásuk és iparkodásuk. Nevettek, trétáltak, játszottak, daloltak, leveleztek a künn levő rokonokkal, a mennyire a börtönőrök engedték; csevegtek a napi eseményekről, a mennyire ezek rideg elhagyatottságukhoz eljutottak, és más egyéb időöltésekben kerestek vigaszt és szórakozást. Egyik legszeretetremlőbb és legvidámabb lelkületű fogoly nő a később oly nagy hirre emelkedett Beauharnais Jozefine volt, I. Napoleon első felesége, egyszeremind egyike azon keveseknek, a kik a börtön falaiból nem a nyaktiló alá jutottak, hanem az életnek adattak volt vissza. Egész fogsága alatt tartotta jókedvben fogoly társnőit kedves szeretetre-

méltóságával. A börtön falain túl kitagadott koresztyén hit is menedéket talált e rideg elhagyatottságban. A mint a kémle szem elfordult, misét olvastak, urvacsoráját osztottak a börtönökben, Texier apát Rousseau „Contrat social”-jának (társadalmi szerződés,) lapjai közé rejtette ostyáit, bizonyos levén a felül, hogy a börtön felügyelői ebben a könyvben legkevésbé sem fognak ilyesmit keresni.

Végre álljanak itt egy tiszteletreméltó matrona, Créquy marquise nőjének szavai, annak bizonyítékául, hogy milyen lelki erővel ültek a halálra ítélt nők a vesztőhelyre szállító kordéra. Már vége felé járt a rémuralom — írja emlékkönyvében — s az 1794-diki augusztus havában voltunk, midőn egy nap a helyettes börtönfelügyelő, — a főfelügyelő éppen távol volt, — durva szavakkal megparancsolja nekem, hogy üljek föl a leptikára, a melyen akkor már Narbonne asszony és három Vendée-beli parasztnő ültek. A mennyire csak öreg csontjaim engedték, gyorsan engedelmeskedtem, mialatt fogoly társnőim ugyancsak lehordták a felügyelőt, hogy ilyen öreg asszonyosság iránt, már mint én irántam, olyan durván és gorombán viseli magát. — Kedves gyermekeim, — mondtam nekik, — mai nap nem nézik az életkort; mindvalamennyien nyolczvan évesek vagyunk mi itten. — Ezalatt megérkezik a főfelügyelő, kéri a bírói rendeletet, megnézi, és azt mondja nekem, szálljak le a leptikáról, mert nem én vagyok az elítélt, hanem Créquy-Mey Teréz. Rá néztem Narbonne asszonyra, szinte szégyeltem magamat, hogy most már nálam nélkül teszi az utolsó utat. Olyan kimondhatatlanul kínos érzés szorította össze szívemet, hogy hat hóig beteg voltam bele. Ha a vesztőhelyre visznek és kivégeztetnek, bizonynyal kevesebbet szenvedtem volna, mint attól a tekintettől, melylyel a szegény asszony rám nézett, midőn kénytelen voltam leszállni a leptikáról.

Ime tehát, abban a korban, midőn a századok óta fennállott társadalmi rend legmélyebb alapjai fel voltak forgatva, az erkölcs és illem kötelékei tövestől azélylyol ropesztve, egész nemzet szíve, lelke mintegy lázas mámorban égve, — ilyenkor mutatja magát egész leplezetlen valóságában az emberi lélek, és mit tapasztalunk akkor a nők részéről? Azt, hogy a mint abba a körbe tévednek bele, a melyben a szenvedélyek csapkodnak, sokkal kevésbé képesek uralkodni magukon, mint a férfiak, s tultesznek rajtuk vadságban és kegyetlenkedésben; a szenvedély özecsap fejük felett, se látnak, se hallanak, sem embort, sem Istent, még a tulajdon szenteágüket sem, eszeveszetten bele vetik magukat az undokság förtelmébe, valóságos vadállatok, valóságos megnerák; — míg másfelül, a mely női lelkekben az erkölcs és illem kapcsai nem tágnak, ép a körülte háborgó éktelen fürgetegyek között menyői magasságra képes fölemelkedni. Még az angyaloknál is magasabbra fenségben tündököl akkor egész lénye, ép a vész és vihar tombolásán, ép az undokság és förtelen csapkodásai közben. Érti a kinokat, a melyekkel a vad erőszak sújtja, még sem fájnak neki. A milyen szép az élete, mégis örömmel meg tud halni szeretettjeiért. Minél rutabb és undokabb a környezet, annál tisztább és sugarasabb az ő ragyogó lelke — ime tehát, egy felül vér-, másfelül csillag-betűkkel meg van írva a történelem örökké való igaz lapjain, minden időkre tanulságul, hogy a női lélek még az angyalinál is angyalibbá válhatik, de csak akkor, ha az erkölcs és illem varázsove kapcsolódik körüle; különben — az ördögnél is ördögibbá válhatik.

Közli:

Sz. M.

Szeptemberhő 4-dikén.

(Az eleven idény.)

Ülök a leghíresebb kávéházban, és tárgyat keresek a „Családi Kör” heti-tárczájának. Elöttem áll a szedő-gyerek, a ki nem hajlandó alkudozásokba bocsátkozni. Künn csuf szél alkalmatlankodik, szedő gyerek és csuf szél együttesen növelik kétségbeesésemet.

Zugj, ordíts éjzaki vihar! tépj tövestől óriás fákat, rázd meg az egek csatornáit, s önts belőlök vizek-sokaságát! Mikor aztán elfáradsz, akkor beszélj valamit; hiszen olyan sok mindenfélét láttál te is!

Vad, ordító vihar! Minő eszméket hozasz te nekem! Talán te voltál, a ki ott szálltál kacagva a háborúk téerein, s letépted a megdermedt hullák lepleit. S elöttem Miskolcz, Eger szerencsétlenségének rém-híre. Talán te zugtál versenyt a bömbőlő, gyilkos árral, mely ott százakat sodort a semmülés végtelen tengere felé, s porrá zuzta a századoknak épített kőfalakat. Oh, hallgass el! Szállj csak tovább, s beszéld el a négy égtűj pusztító vézeinek, a miben te is segítettél; az idők megnehezült járása nyomja vállainkat.

Miről is írunk? miről merjen az író csevegni, könnyeden társalogni? a bánat és csapások napjaiban?

Egyszerre csak megkapom a feleletet, jó tanácsot egész váratlanul.

— De balgák ezek a tárczairók! Én már tudnám, hogy miről írjak szeptember nyolczadikán!

Egészen elbámulva tekintek magam körül... Hát miről tetszenék írni, kérem szeretettel? És kicsodának tetszik lenni, kérem hasonlóképp szeretettel?

— Miről! Itt van már Bagó Gyurka is meg Kajla Feri. Billiárdoztak tegnap; el is szakították a zöld köpönyegemet.

— De kérem szépen! azokról az urakról csak nem írhatok! Hát kik legyenek ők? meg t. Uraságodat se tudom hogy minek tiszteljem!

— Kik volnának, ha nem jogászok, meg elnök-jelöltek a jogászok és bölcsészek segély-egyleteiben! Hát nem tudja az ur, hogy mikor ők vesznek dákót a kezükbe, akkor már Budapesten van miről írni! Ezek eleven gyerekek, én pedig vagyok az X... kávéház vés... billiárdja!

Nos... elvégre is hálával tartozom Önnek, tisztelt zöld felöltös tanácsadóm! Az eleven gyerekek kezdik meg az eleven idényt. A mely kívülök áll először is...

... a színházi előadásokból.

Mi különbség van a holt idény és az eleven színházi idény előadásai között?

Mi különbség a színpadon, és mi a nézőtéren? Mindkettő szembeszökő.

Nézzünk végig egy júniusi, és egy augusztusi Shakespeare előadást, és látni fogjuk, hogy Hamlet, kit anyja kövérnek nevez, és zabkendőt ad neki a verejtékes arcz letörlesztére, ezt a szerzői utasítást nagyon is pontosan, sőt számtalanszor teljesíti. Nézzünk meg viszont egy novemberi vagy deczemberi

Hamletet, s meglátjuk, milyen hűtlen, s arcz-letörléseket megvető egy philozofus ez! Csak úgy sűrög-forog a színpadon, s valóságos gymnastika, a mit elkövet! Juniusban, és augusztusban több kiváló embonpointel megáldott drámai és operai férfi s női tag petitiót nyújtott be a miniszteriumhoz az ellen, hogy ama hónapokban téli szerepeket vegyenek elő. Indokolásul szolgált azon körülmény, hogy a téli díszletekkel együtt lehetetlen téli légkörről is ellátni a hőség ez irgalmatlan idő-szakát, a szerepeket pedig — oh! irtózat! — sokszor bundákba, prímás felöltőkbe s Isten tudja minő kinzó-szerekbe burkolódzva kell eljátszani!

Következetesség kedvéért aztán a télen előadott nyári darabok ellen is illik lázongani. Csak egy példát szolgáljunk egy novemberben előadott darabhoz, melynek színtere p. o. egy urasági park, ideje, mikor a hő délinap legerélyesebben foglal kozik sárga-arany készíttéssel.

— Jó napot asszonyom! Brr... de nagy a forróság!

— Ig... ig... ig... aza van. A fogam is vaczog, illetőleg véres-verejtéket izzadok e nagy forróságban!

Es így megy az rendesen, s a néző-téren is első tekintetre meglátatik a nyári és téli idény különbsége.

A páholyok üresek... A deli grófnők, bárónők franczia társalgásuk hangos özönével a bájos pénz-ariatokraták leányai, az ő vonta arany lánczaikkal, tenger-zöld selyem ruháikkal... nincsenek jelen, pedig nem adnak se görög, se más klasszikus szomorú-játékot... Mi mást jelenthet ez, minthogy Coralie grófnő Ostende hullám-fürdőjében üdül, — Hermance bárónő, a ki még nem akar lemondani, Karlebadban gyűjt erőt a legközelebbi farsangra, — Rebekka ő nagysága pedig Szliacson van, a hová — írta a minap is az imádójának — szombatonként 9 forintért válthatni oda és vissza szóló kedvezményjegyeket...

Máskor ismét meglepéssel veszed észre, nyájias olvasóm, hogy páholy, erkélyszék, karzat, zártszék, és a többi színházi ülések el vannak foglalva mind. A páholyokban látcsók, mind megannyi vontcsővű ágyu, lorgnettek, és szemcsiptetők merednek a színpadra. A számozott álló helyeken egy-éves önkénytesek, ügyvédhajtárok, a számozatlanokon egyetemi polgárok, és a munkás-kongresszus rendes tagjai koptatják tenyereiket. A hírlapíró urak is megteszik, hogy ez estére harmincz krajczáron látszó bérlelnek a zártszék-nyitogatónál; mi bizonyosan tudjuk, hogy meg is fizetik. S végre, megjelenik páholyában az intendans ur ő méltósága, kíséretében pedig Pázmándi Dénes urral, a ki bizonyára ír ez estéről is valami párisi újságba. Nos, uraim, ez az élénk színtér nem lehet más, mint előadás a téli idényben, még pedig dalmű, teljes táncz-karral!!

All továbbá az eleven idény hangversenyekből és gixereikből, s a szabó számlák egész özönéből, közben — egy kis enyhülésképen — parlamenti szónoklatokból, azután a főtisz telendő jézus-rendű atyák bőjti beszédeiből, s korzói sétákból.

X. ur — kinek programját a holt idény alatt már ismerni tapultuk — az eleven idényre is igen gyakorlati előkészületek után látott.

Farsangolni okvetlen kell neki. Megválasztották képviselőnek, a mi most nem épen nehéz dolog. Némely képviselőt megválasztottuk két-három kerületben is, ők szívesen engednek át egyet, kivált az oly nagy befolyású férfiaknak, minő a korzó-zerzte ismert X. ur. Igen, de X. ur tele van adóssággal,

lefoglalják napidíjait, s így, ha a farsangon nem esznek lépre se göndör sürtői, sem jól kezelt oldal-szakálla valami bájos, szép szemű és szép hozományu béli tündért, akkor vége a képviselőségnek is.

X. ur tehát el fog járni a hangversenyekre; a pénz-előkelőség ott együtt található. Kiszemeli ez ékes koszoru egyik virágát, mellé ül, Chopin-darabok alatt bemutatja érzékeny voltát s fohászait, szünet közben végbe viszi az elő-őrsi csatározásokat, és a győzelem első részén így tul esik.

Azután mindennap köszön a korzón, hol, mint ujdonsült képviselő, most már esupa tekintélyes emberek társaságában jelenik meg. Előveszi leghódítóbb pillantásait, s egy társalgás alkalmával az „igen“ és „nem“ szócskák is szerepelnek; még eddig ezek egyik se ejtették ki határozottan.

A parlamentben egy beszéd a kormány mellett, vagy ellene, mindkettő nagyon használ a maga nemében, s ha kell, egy kis engedés bizonyos szilárd elvekből, azután egy bál... aztán egy másik bál... végre egy harmadik, ez azonban inkább házi-esztély, s szorosan családias jelleggel; ebben Rachel kisasszony és X. fiatal képviselő már mint jegyesek szerepelnek. Ez okvetlenül be fog következni; annak idejében közöljük e hymen hírt a „Pester Lloyd“ vagy a „Fővárosi Lapok“ után.

Ime, az eleven idény, és az ő hatása gyöngéd szívekre és lelkekre!

Gáspár Imre.

K ö z l ü g y e k .

Röviden összegezzük egy hét politikai, s másnemű fontos hír-it ezuttal is.

Fillippovics tábornok augusztus 19-dikén vette be Serajevot, s azóta lépést sem tett előre; várja a segítséget, mely — itélve a még mindig oly nagy arányban folyó mozgósításból — hőven is érkezhetik. Azalatt kegyetlenségekkel mulatja magát: „Pulver und Blei!“ ez a jelszó, kivéve ha akasztanak. Különbben van rémhír elég. Lövik főbe saját katonáikat is; így hire járt annak, hogy Tóth László és Gruber egyetemi polgárokat lőtték volna főbe „engedetlenség miatt“; az előbbi nézve azonban a rémhír nem valósult. Hire jár annak is, hogy Salvator főherczeg, a 7-dik had-osztály egyik dandárparancsnok elveszett volna. Hadai Loja, a bosnyák felkelés feje, megsebesített, s sebébe valószínűleg bele is hal. — Serajevonak polgármentere különben pécsi születésű, Kollmann, most Fezi basa nevű és czimű magyar ember, a hires Fazli basa fia; nagy ott a drágaság; egy liter tej ára 1 frt 50 kr.

A mozgósítás egyre folyik. Mennek le a Dunán az ép magyar gyerekek, s jönnek helyettök magyarok, törökök, bosnyákok vegyes, de csakán, bennün. Néhol jól, néhol rosszul fogadják szegényeket, kivált a vad bosnyákokat. Pedig hát foglyok ők is, és nem lehet hibáztatnunk, ha a birtokaikra törő idogen ellen védekeztek. Vannak kórházainkban olyanok is, kik magok esonkították meg magokat, nem akarva Boszniába menni; egyet saját tisztje vágott meg, a mért futamodóban volt a harcztéren. Szomorú dolgok, melyekről jobb keveset beszélni! Vlasica, államunknak konzula Serajevóban, hiven festhette külügyértünk előtt a boszniai és hercegovinai állapotokat; ép most hozzák napvilágra e jelentéseit. Sürgette az okkupálást, de le is írta az eshető nehézségeket; az államvezetők lássák, ha mind e vér, mind az áldozat hiába esett! Hogy is énekeltek a bakák?

„Mikor ongen a főorvos vizitált,
A vallam megveregelte, meg megállt,
Igy szólt, tiám jó leszesz katonának
Még pediglen Molinári bakának.”

Meg így is:

Bosznában hull a magyar rakásra,
Idehaza foly a sírás javába:
Sír az anya, sír a testvér, szorető:
Mikor telik már be az a temető?

Külföldön is nagy dolgok történnek. Abdul Aziz vissza hívta Mithad pasát, kit a törökök a mi Kossuthunk dícsörével vesznek körül. S a száműzött visszatér, hogy hazájának segítsen végveszedelmében.

Oroszországban a rémület uralkodik. Mig a béke munkáját oly módon végzik seregeik, hogy tizenkét nap alatt 1500 nőt ölnek meg, 24 szerencsétlennek a kezét vágják le, Kazanlikban 99 embert aprítanak össze stb. — addig birodalmukban a forradalom vihara látszik szürnyra kelni. Összeseküvök bizottsága alakult; Samolosinowitz rendőrsőnököt formázerű halálítélet hátrahagyásával ölték meg, és zavarog Lengyelország is. Oly dolgok ezek, melyek a jövőben nagyon sok vért, s világrendítő változásokat engednek sejtetni. A magyar ember vegyest esügged és bizik, közbe meg sóhajtja nagy költőjével, Arany Jánossal, hogy...

Isten órd meg nagy csapástól
Mi magyar hazánkat!

Itt, a legfontosabb események között jelezzük, hogy szeptember 1-sején, vasárnap megnyílt az egyetemi tanév is; jelen voltak Pauler miniszter és Tanárky államtitkár, számos tanár és tanuló, s a közönség is szép számmal. Dr. Lenhossék József, az új rektor, ez alkalommal tartalmas beszédet mondott. Több egyetemi tanár, s a tanuló ifjueg jó nagy része van a mozgósítottak között, kikre nézve a tanév részben, vagy egészen elvezett. Vajon itt, vagy a harcztéren válnának-e inkább hasznúra a hazának? Kérdés, a melyre sokan tudnának felelni!

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) A király Ischlból Bécsbe érkezett. — Frigyes főherczeg főudvarmesterévé gróf Herberstein Henrik ezredes neveztetett ki. — Klótild főherczegasszony Alsóuthi grófnő álnév alatt Norderneybe megérkezett.

*(Jótekonyság.) A király a bartosfalvi és a magyar raszlaviczai római katolikus, továbbá a lövőpetri helyét hitvallásu evangélikus hitközségnek iskoláik felépítésére magánpénztárából külön-külön száz frtot adományozott. — Az „Athenaeum” 600, elnöke Cséry Lajos pedig 500 forintot adott a mozgósítottak családjai, s a sebesültek javára.

*(Személyi hírek.) Simor János bibornok-prímás Budapestre jő bérmlására. — Pulszky Ferencz az antropologiai kongresszusról, Párisból haza érkezett. — Dr. Patrubányi Gerő főorvos és Ráth K. főpolgármester szintén megjöttek Párisból. — Samassa J. egri éreek Bécsben van.

*(Egy kis babér-levele.) A lapok igen sok szépet regéltek nagy művésznők, Soldosné asszony Párisban időzéséről; a legszebb, legmeghatóbb vonást azonban mi mondjuk el. Kedvelt énekesnők ugyanis Káldi Gyula ur kíséretében látogatta meg Talmá, a legnagyobb művész sírját. Megemlékeztek akkor egy ifju művészről, ki rangja, fényesebb kilátásai da-

ozára a magyar színészet napszamosává lett, s a lelkes, derék ifju számára leszakítottak egy kis babérlevelet, s elhozták neki Budapestre. A babérlevél tulajdonosa most legféltettebb kincsei közé számítja az így kétszeres értékkel bíró emléket.

*(Mulatságok.) A mozgósítottak családjai javára szeptember 27-kén fényes táncmulatság volt a margit-szigeti aló-vendéglőben. — A svábhogyan lakók augusztus 24-diki mulatságán a táncosnők közt voltak: Egan Mary és Etti, Horváth Árpád leányával, Tottis Emma, Szarvassy Margit, Engelbach Malvina, Placht Irma, Hettler Vilma s Matild, Vidats Erzsike, Smidt Ilona, Reschné, Hölle Irma s Matild, Sponner Etelka, Slubek Irma s Viktória, Berger Ilona s Regina, Ruszter Gizela s Emma, Óhegyi Emma, Brode Julcsa, Fetter Gizella s Ottilia, Kun Gizella s Mariska urhölgyek, stb.

*(A főúros közgyűlése.) Weisz Bernát Ferencz királyi tanácsos indítványára, nem csak Miskolcznak szavazott meg ezer s Egernek ötszáz forint rögtöni segélyt, hanem a többi sújtott vidék károsultjainak is ötszázat. Továbbá elhatározá a gyűjtést, s a begyűlendő pénzt, (ha ezélja nem lesz külön kijelölve,) felében a miskolcziaknak, negyedében az egrieknek, a másik negyedében a másvidéki vízkárosultaknak küldi be. A polgármesteri hivatalba már is jelentékeny adakozások folynak be. Így a „régí jó barátok” című szabadkőműves-páholy, szünidő utáni első üléséből rögtön háromszáz forintot küld be a miskolcziak és egriek számára. Bizonyára a többi páholy is követni fogja e példát. A lapoknál is egyre nő az adományok összege. Többi közt gróf Andrássy Aladár és neje kétszáz forintot küldtek a miskolcziak részére a „P—r Lloyd”-hoz, mivelhogy sok tősgyökeres magyar urnak szokása a jótekonyság erényét sem valamelyik magyar lap által közvetíteni.

*(A Petőfi Sándor) összes költeményeinek képes kiadásu jogát, tudvalevőleg Méhner Vilmos, buzgó könyv- és műkiadó, szerezte meg, hogy e nemzeti költőnk műveit fűzetként terjeszsze a szerényebb körülmények közt élő olvasók közt is. Ez a vállalat nagy mértékben sikerült. Eddigelé tizenhét fűzet jelent meg s egy-egy fűzet ára 40 kr. Az olcsó, de szép kiadásnak már is körülbelől tízezer előfizetője van. Oly eredmény, mely páratlannak mondható. Egyszeremind Méhner jutalomképeket is ad ki az előfizetők számára, kik e nagy színnyomatu képeket kevés ráfizetés mellett szerezhetik meg. Ilyenek a „Batthyány Lajos utolsó menete” s ilyen „A népdal” című szép életkép, melynek eredetijét Jankó János festette, a nagy olajnyomatot pedig Németország egyik elsőrendű műintézete készíté el. Amannak bolti ára 25, emezé 30 frt; de a Petőfi-kiadás előfizetői az első negyedfél forint, a másodikat pedig négy forint valóban csekély utánfizetési ár mellett szerezhetik meg magoknak. A „népdal” a 25-dik fűzet mellé fog járulni, mint kedvezménykép. Továbbá az „Athenaeum” nyomdájából kikerült díszes fűzetekhez majdan díszkötésű táblák is lesznek kaphatók 2 forintért. Az egész vállalat harmincz fűzetet fog képezni s kéthetenként jelenik meg egy, s a fűzetek előfizetési árát (40 kr.) azok átvételénél kell lefizetni. Az „Athenaeum” jól gondoskodott a Petőfi összes költeményei nagymérvű elterjesztéséről, midőn azt Méhner Vilmosnak adta át, ki ügynökei által a nagy lyrai költőt meghonosítja tömérdek oly helyen is, hová könyvárusi uton soha sem jutottak volna el.

*(Amerikai párbaj.) E napokban, egy délután, ugy 6

óra tájban, a zugliget harangvölgyében lövés hallatszott. A zölbben lakók közül többen nyögést hallottak, s egy gesztenyefa alatt egy fiatal emberre akadtak, ki behunyt szemmel feküdt a földön. Fejéből vér ömlött, jobb keze görcsösen tartott egy revolvert. Kelemen orvost, ki éppen egy ismerősével a harangvölgyön keresztül ment, azonnal segítségül hívták. Mint-hogy a fiatal ember magán kívül volt s kilétéről biztos tudomást akartak szerezni, kikutatták sebeit s találtak is levelet, melyből kitűnt, hogy a fiatal öngyilkos K. J. ferenczvárosi ismert polgár fia s amerikai párbaj következtében akarta magát életétől megfosztani. A fiatal embert kocsi vitték szülei lakására. Az orvosok nyilatkozata szerint nem lehetetlen, hogy a fiatal ember életben marad. S nincs anya, hitve, gyöngéd női szív, kikért ily kétségbeesett lépések többé ne történének?

*(Vegyesek.) Berkes Lajos, a párisi magyar cizigányok primása, Budapesten volt beteg nejének látogatására; s mint mondja, egész kis vagyonra tettek szert, s Párisból mennek a monacoi bankok világába. — A népszínházi sorajáték meg ki nem vett nyereményei, több száz forint értékűek is, Kertész Tódor Gizellatéri kereskedésében vannak kitéve. — Szokolai Victor és Emich Gusztáv egy régibb, 2120 forintos alapítványt tettek át a honvédménház pénztárába. — Báró Podmaniczky Frigyes intendans 50 forinttal váltotta meg jegyét, a sebessültek javára a nemzeti színházi tagok által rendezendő jótékonyszöveg előadására. — A margitazigotén augusztus 26-dikéig 842 vendég volt. — A történelmi társulat elnökevé Ipolyi Arnoldot választják.

*(Hibabeszámítás.) Múlt számunk színházi szemlájába értelem-saváró bajtűzhibák csuszak be. A 840-dik lapon, a 2-dik kikezdés 13-dik sorában „Hannibalját” helyett olv. „Hannibalja it”. — ugyan e kikezdés utolsó mondata tulajdonképen így hangzik: „Mint ha valaki parlamentünkben teljesen a francia viszonyokhoz szabott szónoklatot mondana el.”

Rózsás napló.

*(Jegyzetek.) Csáky Aranka kisasszony és Dobner Rudolf író és pénzügyminiszteri titkár, Budapesten. — Csegeri Etelka kisasszony és Mihálka Ferencz, Nagy-Károlyban. — Szentgyörgyi Juliska kisasszony és Nagy Béla ügyvéd, S.-A.-Ujhelyen. — Száva Matild kisasszony és Lázár Péter, Gy. Ditrón. — Clementis Mariska kisasszony és Udvardy Kálmán aljárásbíró, Nagy-Kátán. — Nyitrai Emil termény-kereskedő Szolnokról és Gross Hermin kisasszony Nagyváradon. — Glückhoffer Juliska kisasszony és Dongó Gy. Géza, S.-A.-Ujhelyen. — Gedeon Olga kisasszony és Dankó János, Nagyváradon. — Heiling Luiza kisasszony és Rátzky Rezső, Veszprémben. — Widder Teréz kisasszony és dr. Holländer Lajos fővárosi ügyvéd, Gátályon.

*(Összekelelték.) Iklódy Piroska és Rába László, Nagy-Károlyban. — Juricskai Klotild és Boros Lajos, Várad-Olasziban; a völgyény esküvő után rögtön utazott Boszniába. — Wotzasek Hermin és Zitterbarth Ferencz, Budapesten. — Kelemen Vilma és Paulikovics Andor, Adán. — Bruck Paulin és Löwinger Antal. — Krausz Emilia és Kmetz Ignác, Szabadkán. — Sulyok Ede magyar királyi testőr és Mani urnő, kiket a jeruzsálemi pátriárkha esketett meg, e célra loutazva Bécsbe.

Halálozások.

*(Elhunytak.) Zélica József, augusztus 27-dikén, 67 éves, Szabadkán. — Benkő Lázár, zilahi királyi törvényszéki bíró leánya: Gizella, Hollaky Árpád székesfehérvári királyi aljárásbíró neje. — Kétli György, dr. Kétli Károly fővárosi orvos atyja, Curgón, 73 éves korában. — Knézy Zsigmond, apatini járásbíró, 48 éves korában, Budapesten; 1848-ban honvéd volt mint gyermek. — Exten gróf Wartensteinben Ágostonné, született Patay Borbála, Pusztafarkasdon. — Domokos Sámuel, 58 éves korában, Kolozsvárott. — Bezerédi Antalné, 58 éves korában, Ivánfán. — Wolkenberg Ilona, 10 éves korában, Szatmárott. — Kőrösi János, 39 éves korában, Mező-Sáson. — Özvegy F. Pelsőczy Tóth Lászlóné, 47 éves korában, Patóházán. — Tavassy Antal földbirtokos, Ó-Becsen. — Wottitz József, Győrben; öngyilkos. — Kazai Károly, volt régi honvédhuszár, Kólyon. — Gaiger Miklós 26 éves korában, Debreczenben. — Szalay György, királyi törvényszéki bíró, 42 éves korában, Kaposvárott. — Lovász Mihály, bácsamegyei alispánja, Zomborban. Béke hamvaikra!

Vidékek.

*(Nehéz idők.) Nem elég, hogy az egész haza együtt gyászolja ifjúsága virágának gyászos elhullását, de Isten különösen is látogatja súlyos csapásokkal vidékeinket. Szeptember elsőjére virradó éjjel Miskolc városát a sző teljes értelmében semmivé tette a Szinva patak áradása, melyet egy óriási felhőszakadás növesztett rettenetes nagyra; 1000 ház részint összedőlt, részint sértéseket szenvedett, elhalt mintegy 400 ember, elveszett, s mindaddig fel nem találtatott 400, vagy több is. Augusztus 31-dikén hasonló sors érte Eger városát; reggel 5 órakor vészharangok zugása riasztott fel mindenkit; a felhőszakadás itt is sok házat döntött le, sok embert ölt meg, s koldussá tévé, kivált az üzleteiket egy téren birt kereskedőket. Az utcák tele vannak sárral, iszappal, s a török idők óta fennálló sánczfal, és védgát sem állhatott ellen a roppant víztömegnek. Itt a kárt két millióra, s a Miskolcziakét is egész millióra teszik. Az egrieknek Samassa érsek rögtön küldött 25.000 forint segélyt; gyűjtenek a lapok is, lesznek segélybizottságok, de a legnagyobb adakozási készség sem állítja helyre a régi jólétet, s nem adja vissza az immár életből kiszakított, pár nap előtt még talán boldog embereket. Hasonló, bár kisebb mérvű rém-esetekről írnak Selmeöz, Tályán, Mád és Verebelyről. Vadnai Károly, a „Fővárosi Lapok” szerkesztője, szintén szemtanúja volt a miskolczi borzalomnak, s az leírja fenn nevezett lap tárczájában. „Mennél jobban hajnalodott, ugymond, annál borzasztóbb látvány tárult elénk. Az udvar lugosában egy leányka feküdt holtan, nyakában arany függő — nem tudtuk, honnan sodorta ide a víz? A szin mellett egy asszony siránkozott hét éves leányának holtteste fölött — s egy inget kért tőlem, mert a futásban leszakadt róla az is. Nővérem rögtön adott neki. Soha sem felejttem el e megrázó képet! Ott ült egy iszapos gerendán a szerencsétlen anya, kinnek mindenét eltemette a leszakadt ház, agyonütö kedves leánykáját, kivel ide futott át. A fölött jajgatott most, kezét türelve. Egy óra múlva ugyanez a nő szép kis két éves gyermeket tartott a karján, örvendve, hogy legalább ez az egy megmaradt! A legmélyebb bánat és a legmellegebb öröm volt kifejezve arczán és hangjában — egyszerre. A férj koronkint állt vi-gasztalni a helyről, a hol házának romjai állottak. Négy-öt

ház feküdt ott sorban leomolva. Egyikben hét ember veszett el. S csodálatos! Egy szoba sarkában állott egy asztalon a friss virágbokréták; sem a vízár nem sodorta el, sem az összeomló ház nem sujtotta le; ép oly frissen, tarkán illatozott, mint néhány óra előtt, midőn még a ház állott a lakói tán a jövő terveit szöttek. Mint sajátos körülményt, e helyen jegyezzük fel, hogy a szerencsétlenség hasonló neve ugyanekkor fordult elő Európa más országaiban is, így Svajczban, és Francziországban; a Genf és Chamouni közötti utat az ár elsöpörte, s a hegyi utak is járhatatlanná lettek.

*(Füredi krónika.) Uj-Tátrafüreden: a kies gyógyhelyen, még mindig elegenden vannak, s a névsor ehó huszadikáig 227 személyt számlált föl, s a közönség igen díszes. Ott volt gróf Török Miklós tábornok a három Berchtold grófkisasszonynyal. Tóth Elek törvényszéki elnök Budapestről, Fényes Miklós királyi táblai bíró nejével, dr. Jelenik Zsigmond főorvos családjával stb. Még külföldi fűrdővendégeket is mutat föl a névsor: három angol: James Bryke, Eduard M. Young Albert, S. W. Young és egy felsősziléziai tanár: dr. Bräckerhoff szintén megfordultak Uj-Tátrafüreden. — Parádón időznek most özvegy Kőczán Józsefné Puky Francziska urnő, fiával Kőczán Ferenc pestmegyei földbirtokossal; dr. Halász Géza, Halász Farkas, Perjesy János tornai királyi közjegyző, dr. Wohl családjával (Pestről), Komlóssyné, fiával, özvegy Halász Benjaminszék, Beretvás Jánosné N. Kőrösről, Russ Károly, nejével (Pestről).

*(Vidéki ügyesek.) Szegedre Serajevo bevétel óta a Boszniában harczoló katonákról 1347 levél érkezett. — Miletics Szvetozárt a váci fegyházba kísérték. — Dolozdon (Veszprém megyében) e napokban keresztet szenteltek föl; ez alkalommal Dolozd birtokosa Békeffy Károly urnál sikerült nyári mulatságot rendeztek a Bakony e kies pontján. A táncban részt vettek: Békeffy Luiza és Netti (Bőnyéből), Hangay Lajosné, Fittler Ella és Róza, Jankó Irma (Tatából), Hentz tanárné és Weigand Elza (Caesznekéből), Békeffy Irén (Makkról), Nagy Jozsefné és Karika Margit (Csépről), Kégl Czili (Pillapök-Alapról) stb. — Ez tergomban a polgármester összejövetelre kérte a hölgyeket, hogy a sebe-sültek s a mozgósítottak családjai érdekében tanácskozzanak. — Selmezbányán szeptemberben ünnep lesz. E hóban készül el a mintegy 16 ezer méter hosszú „II. József császár altárna”, mely az 1782-dik évben a végből kezdetett meg, hogy a selmezbányai bányákban összegyűlt vizet a Garamba vezesse. 96 év óta furták, 30 millió forintba került.

Hazánk s külföld.

*(A párisi világkiállítás magyar osztályáról) egyre olvasunk a hízelgő tudósításokat; szinte megkivánjuk az olyan cikket, melyből hiányninkon is okulhatnánk. Ujabban Houssey Arzén, a jeles franczia író írja felőlünk a „R. des deux M.”-ban. „Hamarjában nem tudnók eldönteni, izlés és ügyesség dolgában melyik van fölényben: a magyar-e vagy az osztrák? Amannál több a gazdagság, több a lelemény; ennek a munkája takarékosabb és bevégezettebb. Magyarország szélesen vasalt nagyobb szabású tölgysajtót, fa óraművet, eredeti formájú tölgyszéket, fülbevalót s pompás övet és boglárt állított ki. A budapesti gyárak utánózzák a szász és a bécsi porcellánt, de a magyar porcellán máza sokkal nyersebb, semhogy versenyezni kelhetne a szász porcellán enyhe és finom színeivel. — A magyarok fél-keleti izlése legazabadabban nyilatkozik az élénk színu virágokkal átszőtt, vagy szeszélyes arabesquekkel

behintott fehér gypju öltönyökben, a pompás, világos kék és piros, prémezett és sujtásozott katonaegegenruhákban, az aranyos zsinórzatokban, az elefántcsont kard-markolatokban és a bárányos, drága kővel rakott kard-hüvelyekben. — Mielőtt elhagynók a magyar kiállítást, térjünk be a csárdába; ez a kis födeles gunyhó egy maga több sikert arat, mint a „nemzetek utcájának” valamennyi pompás homlokzata. Itt hallgatja Páris a cigányokat, a mint elragadó hévvel játézik a Strauss-keringőt és valódi furiával a Rákóczy indulót. Azt mondják, hogy e zenészek soha sem tanultak zenét; a csalogányok sem tanulták soha.” Közelebb Hanslick a bécsi „Neue Freie Presse” írója írja, mily kedvelt és tisztelt alak Párisban Liszt, kit óriás tömegek kísérgetnek a tárlaton végig, s kérdezik: „De grace Monsieur, ce n'est pas Liszt?” — Jókai Mór is megérkezett Párisba. Viselt dolgairól valószínűleg érdekesen fog írni lapjaiba.

*(A magyar uralkodó párról) Wolff Albert, a „Figaro” munkatársa rokonszenvesen ír. Ferencz József császár — úgy mond — Uhlandnak ama balladájára emlékezteti az embert, melyben a leg hatalmasabb fejedelmek versenyt dicsekesznek hatalmunkkal, kincseikkel, hadi dicsőségökkel, míg Eberhardt gróf azt mondja, hogy a legbecesebb kincs az övé, melyet nem cserélne el az ő összes kincseikért és dicsőségökért; az, hogy bizton lehajthatja fejét országának legutolsó kunyhójában is. Erzsébet császárné is irigylendő helyzetet foglal el, mely például szolgálhatna a föld minden fejedelménőjének. Távol él a politikától; nem akar foglalkozni az állam ügyeivel; becsü vágya csak az, hogy első legyen a birodalom női között; sohasem engedett egy pillanatig is annak a kísértésnek, hogy ő is uralkodjék. Az uralkodó mellett rendesen megalakul az uralkodóné pártja is; innen az a gyászos, ugynevezett szoknya-politika, mely nem egy államnak képezi csapását.

*(Zuhovics Fedor) hazánkba uszó-készülékét mult szombaton mutatta be Londonban. Nézte Mithad basa is, s a közönség tetszészaja közt oda szolt hozzá: „Ne az angoloknak add el, testvér, mert ezek vezedelmesek. De eredj oda, a hol a nap kél; ott találás szívet is, embert is!”

Külföldi hírek.

*(Város felépülte 4 hónap alatt.) Amerikában nem oly nagy csoda, ha néhány óra alatt a síma földön négy emeletes palotát emelnek vashól, s be is rendezik fényesen; sem az, ha pár év alatt virágzó községek épülnek homokbuczkák helyén. Hanem az, hogy Coloradoban Leadville helységről ezelőtt négy hónappal senki se tudott, s hogy ennek a községnek még a nyoma se volt meg — s ma virágzó nagy város, 8000 lakossal, palotákkal, iskolákkal, színházzal és — lappal, azt még a leleményes jankeek is emlegetik. — Most épített a négy hónapos város a — vasutat. A mióta ez a hír ide ért, nyilván már az is készen van. — s fel is fordulhatott rajta néhány vonat.

*(Külföldi ügyesek.) Az angol királynő a belga királynénak ezüst lakadalmi alkalmából megküldte az indiai csillag-hölgyrendet; Lord Torrington, a kitüntetés átadójá, e szép szavakat mondá a belga királynak: „Belgium a kis államok legnagyobbika.” — Délolaszországban egy iskolamester, ki három hónapig nem kapott fizetést, éhen halt. — Miksa bajor herceg és neje, királyasszonyunk azüldi, e hó 9-dikén egész csöndben fogják megünnepelni aranylakodalmukat. — Beaconsfield lordnak kaliforniai angol alattvalók másfélszer dollár értékű ezüst téglát küldtek tisz-

teletajándokul. — A Trocadero-palota orosz hangversenyei a hó 7-dikén 14-dikén és 21-dikén lesznek Rubinstein vezetése alatt. — Grant Ulisses tábornok, Amerika egyesült államainak elnöke, Bécsben időzött s onnét Stiriába utazott. — Mária porosz hercegnő egybekelése a hollandi herceggel végbe ment, s a menyasszony félmillió értékű ékszert is kapott. — Hadzsi Jamar Kovicsot, egyik elsőbb bosnyák lázadót, kötél által kivégezték embereink. — A da-Kalehban múlt hó 18-dikán 87 év óta először tartott keresztény isteni tisztelet. — Nilsson Krisztina elveszté másfél év előtt 1½ millióra becsült vagyona nagy részét; ő Chicagóban vett házakat, melyek leégtek; midőn fölépítteté, a válság miatt nagyon alászálltak értékben s aztán eladta azokat, de ügynökei nem tudják behajtani az érettek járó pénzt. — Gambettáról az a hír jár Párisban, hogy Guichard képviselő leányát, a nemrég meghalt Dubochet özvegyét veszi nőül, kivel 18 millió frankot kapna. — A japáni trónörökös meghalt. — A még csak nyolcz éves olasz korona herceg a florenczi takarékpénztárba nagyobb összeget tett be, a miről a könyvecskét személyesen vitte haza. — Vilmos császár Tepliczben az ottani katonakórház porosz és szász betegeihez így szólt: „az én karom még merev kisére, súlyos csapás ért engem; ha még elleném előt történik, hagyjám, de hogy alattvaló saját országomban löjjön meg, ez mégis nagyon szomorú.” — Öngyilkosság a templomban. A párisi Notre-Dame székesegyházban múlt hó 28-dikán egy igen csinos 25 éves nő lőtte magát agyon. — Az adelsbergi barlangba múlt hó 28-dikán villám ütött be; a „nagy dóm” megtelt fehér világossággal, majd tűzsugarak cikáztak a térszögben; amaz utazó társaságnak, mely ép jelen volt, (angolok), nem esett semmi baja. — Nobilinget, a hir dacára, nem viszik tébolyházba; fejszébe gyógyul, étvágya növekszik s a hőitönkertben, szoros őrizet alatt már sétál is. — Lena u. utasó nővére: Schurz né született Niembach von Strehlenau asszony, élete hetvenhetedik évében weidlingi villájában elhunyt.

Irodalom és művészet.

(Két novella gyűjtemény.)*

A mostani magyar irodalom oly szűkében van a beszélyíróknak, hogy minden, a regényirodalom körébe vágó terméket örömmel kell vennünk, ha csak némi tehetség jeleit mutatja is. Az új nemzedéknek vannak igen tehetséges lyrikusai; a drámairodalom is lendületet nyert, csak a regényirodalom nem. Szinte feltűnő, ha politikai napilapjaink a tárczában — a „Hon” kivételével — eredeti regényt közölnek.

Abonyi Lajos már régi ismerőse a magyar olvasó közönségnek. Legújabb elbeszéléseiben is ugyanazzal a zamatossal, törül metszett magyar nyelvvel, ugyanazzal a jól ismert igazi magyar népalakkal találkozunk. — Öt beszély van kötetében: A kenyerkérő himlő, Bodri, A néhai meszes, Megvan-e már a csizma, János? és Az öreg Füttyü karácsona. — Legsikerültebbek ez utóbbi és Bodri, melyben egy hű kutya viszi a főszerepet. — Egyszerű történet mind az öt, egyszerű mesével, egyszerű szereplőkkel, egyszerű, de zamatossal nyelve-

zettel. Valami derült, Abonyi Lajost jellemző világnézet vonul végig e tréfás, kedélyes beszélykéken.

Más ember Bodon, a kiről kissé bővebben akarunk megemlékezni, mert új tehetség; nem is épen nagyon fiatal ember, hanem csak most lépett föl először kötetekkel. Négy novellát tartalmaz könyve: A nevelő, Elzülött élet, A köveshegyi lelkész fia és A félreismeret lángész.

R. Gy.

Színházak.

Népszínház. Szombaton, augusztus 31. Piccolino. — Vasárnap, szeptember 1. A nők az alkotmányban. — Hétfőn, szeptember 2. A legyőzött Róma. — Kedden, szeptember 3. Aida. — Szerdán, szeptember 4. A 47-dik csikk. — Csütörtökön, szeptember 5. Mignon. — Pénteken, szeptember 6. A dívathölgyek.

Nemzeti színház. Szombaton, augusztus 31. A kornevilli barangok. — Vasárnap, szeptember 1. A sárga csikó. — Hétfőn, szeptember 2. A kornevilli barangok. — Kedden, szeptember 3. Huszár-csiny. — Szerdán, szeptember 4. A kornevilli barangok. — Csütörtökön, szeptember 5. Kósza Jutka. — Pénteken, szeptember 6. Kisasszony feleségem.

(r. e.) Ezuttal igen röviden összegezzük e napok színházi eseményeit. Múlt kedden ujtották fel ismét Doppler jó régi operáját, „Ilkút.”

Némelyek magyar operának nevezik, pedig nem az, csupán a színpadon látunk benne magyar életet, csoportokat, s van néhány jó magyar csárdása. A felaég e kedvencz operája megérdemli, hogy úgy is szegényes opera-irodalmunkat néhánha képviselje. Odri dala (az „Édes hazám...” kezdetű ária) s a czimszerepben Nádainé, rajta pedig kivált a szép magyar ruha, tetszetek. Sok tapsot aratott bandájával az öreg Rácz Pali, ki bandástól megjelent a színpadon, s hatalmas toborzókat huzott. Közönség nagy számmal.

Legközelebbi kedden ép ily érdekes előadást láttunk; „Aidában” a szünet 6 óta először léptek fel Nagyné Benza Ida és Perotti; mindkettő kedvező fogadtatásban részesült. Hangjuk csak erősbült, s kivált a Benza Ida szenvedélyes játéka, hatalmas fortissimói arattak tapsokat.

A népszínházban a Varga János új népszínművéből folynak a próbák. Fő női szerepét Soldosné játssza, zenéjét Erkel Elek írta; először a hó 13-dikán kerül színre. Szerződtették végre Herczegné-Dancz Nina asszonyt is, a népszínház egykori kedvelt művésznőjét.

Kolozavárról írják a következőket: Benedek József nem nyerte ki az ottani közönség tetszését, s nem sokára valószínűleg visszajő Budapestre. Lemondott, s most a színház élére Szilágyi Béla művezető állott. — Miklóssy Gyula színtársulata Sümegen a Szigligeti-emlék javára rendez műkedvelők segítségével is előadásokat. — Molnár György, jelenleg Szolnokon nagy tetszés között vendégazerepel, onnét az őszi idényre Szentecse, aztán Szabadkára megy.

Genée új operettjét („Az utolsó Mohikánt”) szeptember 6-dikán hozták színre Münchenben.

Patti most Walesben pihen, s a télen föllép Berlinben is.

Gounod új operája („Policuete”) szeptember 15-dikén kerül színre Párisban, a nagy operában pedig egy „Yedda” című japán balett készülnék, s ezt novemberben hozzák színre.

* Elbeszélések. Írta Bodon József, Budapest 1878. — Itt a szép elődön. Népies elbeszélések Abonyi Lajostól; kiadta a Petőfi-társaság. Budapest 1878.

36-dik szám.

Szeptember 8-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI, DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold-járás	N a p - kelte nyarla	
							óra perc	óra perc
Szept.	8 Vasárnap	F 13 Kisassz. n.	F 12 Kisassz. n.	27 A 12 Poemen	10		5 28	6 26
	9 Hétfő	Gorgon vértanu	Adumár	28 Mózes	11		5 29	6 24
	10 Kedd	Tolet. Miklós	Menodora	29 János lefej.	12 Ruth		5 30	6 22
	11 Szerda	Emilián Athan.	Prótus	30 Sándor	13	☉	5 32	6 20
	12 Csütörtök	Guido, Tóbiás	Tóbiás	31 Mária öve	14 Sara		5 33	6 18
	13 Péntek	Móricz püsp. fel-	Mór	1 September	15		5 35	6 16
	14 Szombat	magasztalása	Salome	2 Mamacz	16 S. Ki Theze		5 36	6 14

Divattudósítás.

Nem vagyunk az új divatok korszakában. A nyári időny minden új-
donsága és felkapott kedvessége még virágzásban van, az őszre pedig még
nem került a sor. Azért nagyon tarka-barka a jelen divat kepe, a melyből
mindenki a saját egyéniségéhez illőt ki tudja venni, azért látjuk olyan össze-
vissza a rövidre felhuzott, a félig hosszú és az uszályos ruhát, blonze dere-
kat, a lebbentyűket, polonaise-okot, princesse-ruhát szép barátságosan
megférni egymás mellett. A jelen divat különbs előszeretettel viseltetik a
durvának látszó, de azért olykor elég drága szövetek iránt, kivált ha azok
bi vannak hímizve. A félig hosszú ruhák azonban mégis a legkedveltebbek,
annyira megszokták azt már hölgyeink, hogy nem tudják nélkülözni.

A rövid ruha azért azonban kivált a fiatal hölgyek közt, mégis csak
labra kap és ugyancsak a kivágott csipő és a szép harisnya felé fordította a
figyelmet. Leglegnagyobb mindenestre a selyem harisnyák, de a legdrá-
gábbak is egyszerűsággal; ezek után következnek a színes czérna-harisnyák,
ezek közül azonban csak a jó minőségűeket érdemes megvenni, a melyek a
mosásban színteket nem bagyják. A divatos csipők igen csinosak; rendszeren
fekete fénytelen bőrből készülnek, kivágottak, öt keskeny pánttal le lesznek
gombolva és fekete fülle-csokrokkal díszítve; a fekete atlasz csipők, me-
lyeket díszesebb öltözkökhöz viselnek, többnyire hímzett mezei virágokkal
vannak elhőltve, aztán láttunk kidolgozott kigyóbőrből való csipőket is,
melyeket leginkább fürdőhelyeken viseltek, de melyek nem igen fognak
divatba jönni, drágaságuknál fogva sem.

A keztyűkre nézve is törvényeket szabott a divat. Világos öltözkökhöz,
a félig rövid ujjakhoz, társaságba este a hosszú felkeztű illő, csipkéből vagy
selyem filéből, míg nappal, még a leglegnagyobb öltözkökhöz is, többnyire
fénytelen, 4—5 gombos hosszú keztyű van helyén.

A kalapokra nézve többször készít a divat új meglepetéseket, változ-
tat, ront-bont az időny alatt is. Így a pillanathoz az ezüst kalapokat vette
különbösen pártfogása alá, a majdnem fénytelen ezüst zsinórokból össze-
állított kalapokat, melyek azonban kevésbbi feltűnőek, mint egyelőre gon-
dolnók, mert a díszítés csaknem egészen elfődi azokat. Halvány kék struez-
toll a legkedveltebb díszítés az ezüst kalapoknak, melyeket leginkább
szürke öltözkökhöz viselnek. Egy ilyen divatosan összeállított öltözkök
áll: szürke polonaise bage-ből, keskeny, fénytelen ezüst zsinórkákkal dí-
szítve, szoknya szürke foulardból, alól keskeny plissével; a bőrtopánkákat, a
keztyűt, a selyem harisnya és a napernyő, mind szürke, és a kalap ezüstös,
szürke ezüstös szalaggal és halványkék tollal díszítve. — A fehér moll és
csipkevel való díszítés a kalapoknak csinos, s míg a jó idő tart, divatos
is marad.

Mai mellékletünk

Egy tunique szabásából áll. Az első szám az előrészt jelöli, a
második pedig a hosszú, hatús lebbentyűt. Az előreszre meg kell jegyez-
nünk, hogy az tetszés szerint, és az alakhoz illőleg, jóval hosszabb is lehet.

S z á m r e j t v é n y.

Féjerváry Jolántól.

3. 1. 2. 7. 11. Ott van drága hazánk széle,
8. 7. 5. 4. 5. 2. 11. Roppant ennek vízomlása.
6. 13. 9. 10. 18. 4. 18. Finom ízű uszóféle,
6. 7. 6. 13. 17. 18. 19. Pa, virág föltámadása.
14 15 5 12 11 Oskorunk egyik vezere,

14. 15. 16. 2. Itt körül kalász és kőve,
1—19. Ez legyen szívünkbe vésve.

Megfejtési határidő: október hó 2-dika.

A f. é. 32-dik számban közlött rejtvény értelme:

Mért nem tud a patak szólni,
A hol én oly sokszor járok,
Oh mért nem tudnak beszélni
A hegyek, völgyek virágok,
S kivált az én ábrándimnak
Szent tanyája, az a berek,
Mért nem mondja meg az Néked,
Azt, azt . . . a mit én nem merek!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Kiss Izabella, Ujfaluzy Károlyné, Kurez Mária, Pap
József, Huszár Emilia, Báthori Sigray István, Jánosy Lajosné, Petördi
Pap Erzsébet, Nagy Lilla, Hosszu Elek, Matild, Dancs Flóra, Éhen Gi-
zella, Lubáts Györgyné, Bohus Gyuláné, Mednyánszky Margit és Erzsé-
nyes Otília, Jávör Anna, Ottlik Margit, Hajdu Izabella, Jóó Berta, Kuthy
Biri, Soós Anna, Polányi Rózsa, Maar Lászlóné, Fényes Olga, Temesváry
Erzsébet.

Megbizások tára.

B. Kereszturra A. J. urhölgynek: Igen, az olyan té-
pés is használható. — A levélbélyeggel szívesen fogok szol-
gálni, de épen a mult héten ajándékoztam el az egész, több száz
darabból álló gyűjteményt, kérem tehát néhány hétig várako-
zással lenni, míg ismét érdemes lesz az elküldésre.

Özdögro R. Gy. urnak: Küldeményem nemde világos
felelet?

B. Csabára K. M. urnőnek: Számolok szíves türel-
mére!

D. Szerdahely K. M. urnőnek: Azonnal lépéseket
tettem az ügyben, a melyek reményem, mind két fél megelőge-
désére fognak szolgálni.

Kisszegre R. K. urnőnek: Eddig még csak a levelet
vettem.

Kiesfaludra H. V. urhölgynek: Szíves köszönettel
vettem.

Szatmárra E. F. urnőnek: Magánlevélben adtam fel-
világosítást.

K é r d é s e k.

Nagyon lekötelezne, ki tudatná velem, kinél lehet Buda-
pesten olcsó divatos őszi ruhát kapni? M. Margit.

Igen lekötve érezném magamat, ha valaki tisztelt előfizető társadim közül megismertette a kék borítékon a csokoládé-crème tökéletes készítményével, valamint a zöld ugorkát télire eltenni, úgy, hogy szép zöld és kemény maradjon a nélkül, hogy réz- vagy gáliczkövet raknának bele. Viszont szolgálatra kész

H. Vilma.

Szegedi társadim közül ki mondhatná meg, hogyan készül az a híres szegedi szappan? Egy fiatal gazdasszony.

Szegény, árva leány vagyok, most boldog menyasszony. Csak ezer forintom van, a miből fehérneműt, ruhát, sőt még egy kis butort is kellene vásárolnom. Kérem a kedves szerkesztőt, feleljen nekem magánlevélben, hogyan oszszam be kis pénzemet, hogy habár egyszerűen, de mégis arányosan oszszam be kiadásimat. A szerkesztőn kívül azonban még a tapasztalt magyar asszonyok véleményét is szeretném megismerni, sziveskedjenek tehát szintén az útján nekem némi tájékoztatást nyújtani, mire mennyit fordíthatnék? Sz... Jolán.

Ki tudná megnevezni a „Fütyül a szél, fujja a föllegeket...” című népdal dalama szerzőjét? Lekötve érezném magát

kékszemű kis leány.

Gyakran hallottam beszélni, hogy a lánczhid építője fogadott művének hibátlanására, s elvesztette, mert a hid kőoroszlányainak elfeledtek nyolvet alkotni, a ezért a művész megőrült volna. Mi igaz van ez állításban? M. Bella.

Kétségben vagyok az iránt, hogy Vajda János, a költő, egy-e a hasonló névű függetlenségi képviselővel? Felvilágosítást kér

II. Károlyné.

Ki tudna felvilágosítást adni a felől, hogy vajon lehet-e nyerni az Orlicé-féle számítások után? B. K.

Feleletek.

K. Teréznek: A szeplőket legjobban eltávolítani következőképp lehet: Minden este tejsavóval kell mosakodni, melybe egy kis kénkelet (Lac sulfuris) vegyítettünk.

M. Margit.

Szeplő ellen. Nagyon ajánlom ezélra a sok növény-szappant, melyet gyógyszerárban lehet kapni. Én mindig azt használom, arczomat ugyan nem mosom vele, mert szeplőm nincsen, hanem a kezemet, a melyen nagyon sok szeplőm volt. Két hómulva mind elmúlt és tudom, bár mi más foltokat is eltávolít és a bőrnek nincs kárára, hanem hasznára, méltóztatásuk megpróbálni. Használati módja: este, reggel, délben jó bekenni vele az arczot, egy kicsit rajta hagyni aztán úgy mosni le, és tudassan volem a kék borítékon, ha használ-e.

II. Vilma.

F. Ferencznének: A világos birsalmásajt készítménye a következő: Nyolcz nagy birsalmát egészben meg kell főzni tiszta vízben, hogy egész puhák legyenek, de vigyázni kell, hogy föl ne pattogjanak, mert nem lenne jó, ha víz menne közibe, kiszedvén a vízből, egy kissé ki kell hagyni hűlni, a hóját ezüst kanál nyelével leszedni, később azért nem szabad, mert ottól az alina megfeketülne, aztán át kell törni, és az áttört birsalmát megmérni, ugyanannyi cukrot is lemérni és azt egy lábasban egy félmeszely vízben sűrűre befőzni. Ekkor az áttört birsalma belekevertetik és negyed óráig parázs gyenge tűzön főzetik, míg az ezüst kanálról kezd leválni, melylyel folyvást keverjük, hogy le ne égjen. Azután még melegében kávé-sósó aljába kell tölteni az egészet, kanállal eligazgatni, eltenni és így hat napig békén hagyni. Ekkor más csészékbe kell átköltetni, és ismét 6 nap azon felén hagyni, hogy egyenlően száradjon. Mennél tovább áll, annál jobb.

H. Vilma.

Sz. Istvánnénak: A festett ajtókat és ablaktáblákat csakugyan nem kell szappannal és luggal mosni, hanem langyos víz- vagy folyó-vízzel, melybe egy-két kanálnyi ammóniak-szeszt tettünk. Ez nem árt a festéknek és leveszi a piszkot róla.

Egy tapasztalt háziasszony.

Egyveleg.

Orosz közmondások. A róka ebédre hívta meg a kecskét, de ez nem élt vele. — A róka álmában is tyukot számol. — A farkas is változtatja a szőrét, hanem azért csak farkasnak marad. — Szerelmet, tüzet, és köhögést nem lehet elrejteni. — Barátkozzál medvével, de balta legyen a kezében. — Epés embernek minden keverű. — Kenyér és só mellett meghunyászkodik a rabló is. — Tele gyomor nem hallgat a bölcs beszédre. — A ki két nyulat kerget, egyet sem ér el. — Ha az ördögnek ajtót mutattál, ablakon jön be. — Akkor dicseked az aratást, ha már behordtál. — Bolondságot nem kell vetni; terem az magától is. — Követ a bolond is vethet a tóba, de hét bölcs kell a kihozásához. — Anya keze nem töri el csontodat. — A jó lelkiismeret: Isten szeme. — Ha kimégysz, imádkozzál egyet, ha tengerre mégysz kötőt is, és hármat, ha feleséget keresesz.

A nyakravalóról írt egy francia orvos egy kis értekezést. Évszázadokig, mondja, az emberek a hideg és meleg ellen nem óvták nyakukat. Csak 1660 körül jött divatba Franciaországban a nyakravaló. Akkor azonban ez csak egyszerű szalag lehetett, mely könnyen fogta körül a nyakat. Csak később kaptak föl a széles és vastag nyakravalók, melyek a nyakereket összeszoríták. Ennek a divatnak az a célja volt, hogy a vér az arczba s ajkakba hajtassék és ezek szép piros színt mutassanak. Hogy mikor hozták be a hadseregnek a katonai nyakravalót, az értekező orvos nem tudja, bizonyos azonban, hogy az egészségnek inkább ártalmas ruházati tárgyat nem eszelhettek ki. Nemcsak hogy dörzsölésével a mandulákat hozza gyuladába, hanem egyenesen halálos agyi vértorlódásokat is okozhat. A krími háboru alatt nem egy angol katona esett áldozatul a merev nyakakötőnek. A francia közkatona már nem viseli, csak a tisztje. Egészségügyi szempontokból a katonaságnál a merev nyakravalót ki kellene küszöbölni.

A narancsmag ártalmassága. Szt.-Pétervárott egy uri háznál történt, hogy egy 6—7 éves leányka egy napon több narancssal számos magot is összeharapdálva azokat megette. Egy óra mulva rosszul kezdett lenni, és 14 óra alatt erőszakos fájdalmak és rángatózások között életét veszté.

Tartalom.

Hogy lehet meggazdagodni, Mikszáth Kelmántól. — Ábránd, Gáspár Imrétől. — A nőjegy, Levin Schücking után. — A meggyilkolt kereszt-faja. A francia nők a nagy forradalom alatt. — Heti tárcsa. — Köszögyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Hazánk s külföld. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejt-vény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Egyveleg. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy tünique szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak
a „CSALADI KÖR“-hez.

Hogy a t. c. közönség jutásgoz áron, díszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint az külföldön már régebben szokás, az értékes magyar irodalmi vállalatokhoz díszablakokat készíteni.

E díszablakot kiválóan ajánlja díszes kötetek, mely alkalmasa teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtarának díszére szolgáljon, valamint tartósságuk és olcsóságuk, a leggyorsabb kötés árába kerülnek.

Ily díszablakot e mű minden előbbi és jövőbeni év folyamánálhoz is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva el látott bekötési díszablak egy egész év folyamánálhoz készítő melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 forint 60 krért kapható totizsa szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is színórral készítő különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállók, kávéházak stb. részére.

Szíves megrendeléseket kérem levelező lap után eszközölni, a cím név és lakás világos megjelölés mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül.

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden más bekötéshez, hogy ha hozám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök úgy szíptén a vidékre is.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherceg (url)-nézsa 1. szám alatt Párizsi ház Pesten.

Ajánlja főraktárát valódi *angol és francia illatszerek, hajkenőcsök, olajok és toille szappanoknak*, továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyancsak nagy választékban a többi itt fel nem említett *piperezereket*.

Árjegyzékek kívánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal, pontosan teljesítetnek.

Fogorvosi és fogászati műterem.

Arnstein Mór

ajánlja magát a t. c. közönségnek minden fajú műfogaknak aranyból, valamint amerikai vulkanitból elkészítésére, és azoknak anélkül, hogy a foggyökerek oltároltataának, fájdalommalan betételére. Műtettek és ptombirozások a legelőbb ismeretesebben teljesítetnek, miről 20 évi gyakorlatom nyújt biztosítékot.

Ajánlatomul szolgál, hogy teljes 18 évig Hecksch J. G. fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnovszky m. k. udvari fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak áthunytáig. A tisztelt fogorvosok becses látogatását kérvén

maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR,
Budapest, dorottya-utca 3.

Megnyitási értesítés.

A nagyméltóságú uraságoknak és a t. c. közönségnek alázatosan jelentem, hogy üzletemet

Hatvani-utca a barátok épületében

THEIN LIPÓT és FIAI

azon helyen, hol előbb a

cég volt, megnyitottam és ajánlom gazdagon felszerelt raktáromat, hol is mindennemű női divat-szővevények, pipere-czikkék, a legújabb készítésű selyem- és bársony-kelmék

kész felöltők, köpenyek és öltöző-köpenyek (Toiletten)

a legújabb párizsi és berlini divat szerinti alakban a legjutányosabb árt kaphatók.

Megrendelések a kívánt minta szerint lezesteljesen, leggyorsabban teljesítetnek.

Mély tisztelettel

EIBENSCHÜTZ SÁNDOR.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.

Könyvmagaslai díj felszerelési
10 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Tereváros, 6-utca
21-22. sz. 2-dik emelet.

Hirdetési díja:

Egy négyzet-eszaki oldalú sor
5 kr.

37. SZ.

Szept. 15-dikén

1878

Havonkénti színezett
divatképpel.

minden színezett képpel

Évenként

tizenkét képet könyvmelék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járatási költséget foglal

magában a lap irányában.

Szegény Loránt.

Nyitra Józseftől

A sírban nyugszik már szegény, hol nincs szívet megre-
pesztő szenvedély, a kedély nyugalmát tel nem zavarja örüle-
tes indulat-roham, hol elnémul a fájdalom, megszűnik a kín, a
a végtelenül szerető fiatal szívből, annyi édes, annyi kecsér-
gyönyör forrásából, egy marék por marad.

En ismertem őt nemes szívével, kristálytisza jellemével;
most már tudom, mi bántá, mi nyugtalanítá szívét, mily
emésztő tűz dult keblében, előttem nem titok többé szenvedé-
seinek oka. Most már tudom, felfogom, hogy mire képes a sze-
relem; kinek szívébe befészkelte magát, azt egekig emelheti, de
a kárhozát örvényébe is sújthatja. Most már teljesen átérzem,
hogy a szerelem a szív vallása, s mint minden vallás, ugy ez is
megköveteli a maga vértanúit. Most már tudom azt is, hogy a
szerelem csak szűrtiszta lelkek kincse, csak azok tudnak iga-
zán szeretni, s azért számukra középut nem létezik. A szere-
lem vagy a legnagyobb boldogság, vagy a legnagyobb kárho-
zat nekik, érzelmük meg nem tud hűlni, nem tudnak többé
feledni ha csalódtak, soha, de soha...

Ilyen volt a te szerelmed is, szegény Loránt, még most
is, mikor a sorokat írom, ugy érzem, mintha forró szenvedé-
lyednek lehet csapnak felém, mintha magános szobám sötétje-
ben bánatos szemed tekintene rám, s néznéd, hogy mint forga-
tom naplótöröredéket, melybe szerető szíved nemes szenvedé-
lyét, vallomásaidat, pillanatnyi örömeit, örök fájdalmát irtad le.
Ne bántson az téged, nemes barát, hogy sokan fogják ismerni
szíved titkát, nem rossz embereknek mondom el; ha nem színe-
koznak is rajtad, de nem is ítélnék el, — emléked el fog mo-
sádni emlékezetükben, szenvedéssiddal, szerencsétlen halálod-
dal együtt!

Tanulok, mint csak erőmtől telik. Jól tudom, hogy jó-

vómet egyedül tanulmányom sikeres befejezésével alapíthatom
meg, s ezen tudat kétszeres erőt ad. Vagyonom nincs, szegény
szüléim mindentűket rám költik, hogy ember váljak belőlük; a
legrutább hálátlanság lenne visszaélnem jószágukkal. Most ér-
zem először életemben a szegénység jó oldalát, most, itt Pes-
ten, hol alig két havi tartózkodás után annyi bűnnel, annyi
rossz társasággal találkoztam. A szegénynek nincs helye köz-
tük. Lelkem az élvek ingerének még gondolata sem bántja.
Látom magam körül az utcákon a fényes mezben járó bünt,
gazságot, látom a kirakatokban felhalmozott drágaságot, me-
lyek csak szememet kápráztatják, de lelkemet hidegen hagy-
ják, vágyaim nem ébrednek utánuk. Nem nekem való az, nem
lennék velük boldog. Látom az utcákon nyüzsgő embertöme-
get, az anyagi meglegedéstől sugárzó arcokat, s ez, meg-
vallom, egy kis szomorúsággal tölt el, ha szerény anyagi hely-
zetemet az övékkel összehasonlítom. Ilyenkor sietek haza, a
hideg téli szél azt susogja fülembe: „Verd ki e gondolatokat
fejedből, nyugodjál meg szegénységedben.” Ha bemegyek kis
szobámba, meggyújtom a szerény lámpácskát, s egy csésze tea
mellott kedvenc tanulmányomhoz, Phönícia történetéhez
menekülök.

Mikor a könyv mellé ülök, akkorra már minden felesleges
gondolattól megszabadulok, nem gondolok többé a fővárosra,
örömeire, nyüzsgő embercsoporthajra, képzeletem Phönícia
partjaira visz, felhatolok a Libanonra, sétálok ezédrusi alatt,
melyekből Hyram király Salamonnak küld a templomépítőre.
Felmegyek a Libanon legmagasabb csúcsára, előttem terül el
a locsogó tenger, mely kíváncsian mossa a sziklás partokat,
mintha kérdezné: „Micsoda jövevény nép ez, mely távol Me-
zopotániából vándorolt ide?” Megindul Tyrusz kikötőjéből az
első gálya, rámerészkedik a tengerre, s Cyprus felé tart; meg-

indul utána egész raj. Egy csoport az öreg Krétára, Minosz országába, a múnik Argoszba, a pelazg vidékekre, magukkal vivén Mylitta istennőt, hogy tisztelget a felfedezendő tájakon megalapítsák. Egy harmadik csoport Cypruszon, Krétán túl hntol, a szem nem képes őket tovább követni, — a balti tenger partjára tartanak...

Képzetelemben elvonul ilyenkor az egész phöniciái történet. Ott száll hajóra Didó hű társaival, a szelek istene Afrika partjaira vezérli. Kiszállnak, megtelepednek, lakhelyeket építenek, a híres Carthagó épül, hajóhadat küld a világ minden részébe, hatalmas terjed észak felé, — de terjed Rómáé is dél felé. A két világhatalom érintkezik, s elkezdődik a borzasztó harc a világalalomért, a sémí civilizáció küzd az áriával. Látom a fiatal Hannibalt, mint ereszkedik alá Itália havasairól, mint a lavina, szétazórja a római seregeket, ő Róma előtt terem, mely remeg előtte. Látom menekülését Afrikába, a fiatal Scipió mindenütt nyomában. Látom feltűnni a nagy napot, Zima napját, sötét, hosszú hadoszlopok rontanak egymásra a messze távolban, mint két fürgeteg. Mire a nap leáldozik, bucsusugarait haldokló birodalom téreire hinti. A győztes Scipió feltarthatlanul ront Carthagóra, adáz ostrom után földig rontja a középtenger büszkeségét, kő kövön nem marad. Máriusz néhány évtized után csak romjain kecsereg, a tenger hullámai pedig azóta lassabban locsognak, s azt susogják, hogy a phöniciái uralomnak s nemzetnek vége, ... örökre vége!...

Oh Klió! gyönyörrel hallgatom szavaidat, örök igazságaidat, mik elmémet képzik, lelkemet nemesítik, s oly véghetetlen gyönyört adnak nekem, hogy ez a szegénység szinte kívánatos. Elfelejttem az élet terhét, nem vágyom az utcán gomolygó emberek csacsa szavai után, én csak a te ajkaidon csüggök, — maradj sokáig velem!...

Még hólepel borítja a házak tetejét, a láb alatt csikorog a hó, s a metázó téli szél sivitva söpör végig az utcákon. Mily jó ilyenkor barátságos arcok között lenni, s barátságos szobából nézni a szállingó hópelyheket, hallgatni a szél bus danáját! Ha erőt vesz néha rajtam a magánosság érzete, ha közlékeny, szíves arcok után vágyódom, akkor igénybe veszem régi ismerősöm, a Mármaros család szíves meghívását, s egy csésze thea mellett körükben töltöm a hosszú téli estét. Az öreg Mármaros, mióta Guasztáv fia, egykor iskolatársam s legbensőbb barátom meghalt, hideg, komoly, keveset beszél, atyai bánat fogja el lelkét, s gyakran perczekig néz merőn a theafőző fel-fellobbanó lángjába. Lelke ilyenkor a szentimrei kis temetőben bolyong, hol Guasztáv aluszasa örök álmát. A ház nazonya pedig előveszi kötését, egy karos székbe telepedik, s egészen kötésével van elfoglalva.

A kis társaság lelke a két Mármaros lány, két fakadó bimbó. A mily hasonlók belszépségre nézve, oly elütők arcvonásaik s egész külső megjelenésük. Az ifjabb, Ágnes, maga a megtestesült nyugtalanság; izeg-mozog, nevetgél, tréfál, éjsötét szeméből, mi aranyzóke hajával bájló ellentétet képez, villámokat szór arra, a kihez beszél. Egész alakján a viruló ifjúság derüje, verőfénye ömlik el, mely nem ismeri a fellegetket. Oly szívesen hallgatom csacsa szavait, oly örömmel nyugtatom szemeimet derült arcán! Én, ki különben komoly természetű vagyok, egészen fölmelegedem közelében, a verőfényes kedv rám is átszáll, s mikor czukrot tesz csészembe, egy csókot lopok rózsás ujjaira. Ő megfenyeget, s követeli, hogy vegyem vissza a csókot, mely szigorú büntetést a legnagyobb kézséggel hajtom végre. Ilyenkor érzem, hogy szívemben

valami kellemes érzés ütött tanyát. Akármerre tekintek, a legkisebb tárgyról is ismeretlen boldogság mosolyog felém.

Idősebb nővére Margit, egészen ellentéte. Hollófürtei úgy terülnek angyali tisztaságu homlokára, mint hóborított hegyre fényes délben a fekete éjszaka; lelki nyugalmat tükröző epedő kék szemei karcsu fekete szemöldökkel olyan, mint a kárpáti tengerazem körül a sűrű galykoszoru. Méla, magába vonuló teremtes, nem ügyel huga csacsaaságaira. Ha nővérével el-eltréfálok, néha egy mély pillantást vet rám, mit ha észreveszek s én is viszonozok, akkor lesüti azemeit, s a hosszú selyempillák eltakarják előlem ábrándos tekintetét. Különös egy leány! Nem fog rajta sem öröm, sem bánat, arca egyforma hideg, mozdulatlan, mint a márványszobor, kivéve a néha keresztülfutó pirt. Csak nagy szemeit függeszti az emberre, mely szemekben annyi válasz, annyi érthetetlen kérdés rejlik.

— Én nem tudom, ez a Margit egy idő óta oly furcsa kedélyhangulatban van, — mondá tegnap Ágnes. — Soha sem szokott nagyon vig lenni, de egy idő óta a szokottnál komolyabb. Képzeld, Loránt, egész órákat képes elülni az ablak mellett, s szótlánul nézi a hóesést, vagy késő éjjig szemléli a hold sárga korongját. Ha kérdezem: — „Bánt valami, Margit?” — vagy ha tréfálok vele; — „Talán a hold járását tanulmányozod?” — nem felel, összeressen, felemelkedik székről, mélyet sóhajt, jó éjt kíván s aludni megy.

Mig Ágnes így beszélt, azalatt Margiton nyugtattam tekintetemet, de ő nem nézett rám, az asztalra hajolt s ott valamivel játszott. Feje a lámpa fénykörébe jutott, melynek fénye megtört a hollófürtökön. Jobban hozzáfordultam.

— Akkor kegyed is úgy van vele, mint én, — mondám neki. — Én is negyedórákig ülök ablakomnál, nézve a felhőbe temetkező, s ujra kibukkanó holdat. Nekem legalább végtelenül jól esik, hogy lelkem a földi rögtől pár perczre megszabadul, s a szeszélyes felhők közé megy bolyongani.

Margit szótlánul felemelé fejét, a nélkül, hogy tekintetét az asztalról elfordította volna.

Én folytattam.

— De én inkább változatosság kedvéért szoktam a holdat szemlélni. Ha a hosszú tanulmányozásban ellankadok, oly jól esik tekintetemet s lelkemet az égi tájak felé irányozni. Kegyed talán, kit oly nagy munka nem terhel, kit másképp úgy sem elégitene ki a változatosság ilyen neme, más okból szeret elábrándozni a szerelmesek napján?

— No persze, mert bizonyosan szerelmes, — jegyzé meg csintalanul Ágnes.

— Én? — mondá hirtelen Margit, mint a kit rajta kaptak. — Ne hallgasson rá, Loránt. Ennek az Ágnesnek mindig valami furesaságon jár az esze. A téli holdat szeretem, s különben jól esik, ha magamra maradhatok. Ez az egész.

— Hát csakugyan nem szerelmes? — mondám neki tréfásan. — Pedig akkor a hold, úgy hiszem, kétszeres szépséggel bírna.

— Én nem tudom, — mondá kissé reszkető hangon, s szemeit lesüti, majd nyomban rá egy oly mély, oly különös tekintet vetett rám ábrándos szemeivel, hogy teljességgel nem tudtam először mire magyarázni. Később jutott eszembe, hogy ezt nem kellett volna tőle ily nyíltan kérdezni, talán ez esett neki rosszul. De tekintete nem árult el bosszúságot, hanem inkább úgy tetszett, mintha valami szelid fájdalom nyomná szívét.

Ezután a társalgás komolyabban folyt, különböző dolgok-

ról beszélgettünk. Nem sokára tized ütött s én indulni kezdtem. Elbucsuztam a családtól, mikor Margitnak kezemet nyújtottam, keze úgy remegett, s oly szívesen kért, hogy látogassam meg gyakrabban őket...

(Folytatása köv.)

Kis leány névnapjára.

(Május 6.)

Rudnyánszky Gyulától.

ülő emléklől, kedves szűke gyermek,
Virágot és dalt küldök én neked!
Elhervad addig s elvész mind a kettő,
Mikor majd szívből megköszönheted.

Akkorra felnősz és hosszú ruhát kapsz,
Kobledbon új vágy kél, új érzelem
S egy szebb világ lángol föl mosolyodban,
Az égő napnál égőbb szereleim.

Vajjon megérted akkor a dalocskát,
Mely esd, hogy mindig tiszta s hű maradj
S dalt és virágot a szerény valóság
Kertjéből gazdag álmodért ne adj.

Oh, érted meg ezt? — még most ártatlan gyermek,
De a jövőben te is szép virág,
S nekem, sok küzdelem fáradt vándorának,
Édes lesz vissza-vissza nézni rád!

Egy ismeretlen ismerős.

Bátran nevezhetni így az oly intézményt, a melyről az emberek sok számos év óta nagyon sokat beszélnek, a melyről pedig nagyon keveset tudnak. Ilyen intézmény a szabadkőművesség. Majd minden ember azt hiszi, hogy alapos tudomása van róla, pedig jóformán azt sem tudja, mit mivelnek kebelében, mi a célja, és minő joggal van a világon.

Általában azt hiszik az emberek, hogy az valami titkos társaság, holott nem úgy van, és a legellentétesebb fogalmuk vannak róla forgalomban. A habonás fej azt hiszi, hogy gyülekezeteiken maga az ördög is jelen van, fekete kutya alakjában. A regényes lovag- és rablóhistóriák barátjai földalatti csarnokokról ábrándoznak, föléltve esontvázakkal, halott koponyákkal, keresztbe tett kardokkal, és ezek közt a tagok borzszító esküvételek és rettenetes próbák kiállása után ülarczosan gyülekeznek össze, sötét éjszakai órákban, világrengető czéllokból. A szerencsétlen, sorsüldözött, nemes lelkű emberbarátok szövetségét képzei magának alatta, a melynek tagjai egyebet sem tesznek, csak töltögetik tele a szegények üres erszéneyeit és a világ minden szerencsétlen szülöttjét ótal-mukba fogadják. A csökönyös vakhit hallani sem akar róla, mivelhogy — szerinte — az egész szövetség csak arra való, hogy alússon vallást és egyházat, terjeszzen hitetlenséget, és oda törekszik, hogy a három egy isten helyébe az eretnecség lakozzék a szívekben. Egyik-másik művelt és szabadlelkű, végre (nem a kormánypártot értjük alatta,) vállát vonogatva, azt hajtja, hogy az egész szövetség már túlélte magát, és csak annyi haszon van benne, hogy egy-egy utazás alkalmával az ember minden városban szövetségtestvérséget talál, és a testvérek társaságában egy-egy pohár bort vagy sört ihatik, — ennyi eltérő, sőt sok tekintetben egymásnak ellentmondó nézettel szemben bizonyosan hűlgyeink is szívesen szeretnék megtudni,

hogy micsoda tehát az a szabadkőművesi szövetség? És mi szívesen szolgálunk nekik e részben.

Mindenek előtt meg kell mondanom azt, hogy a szabadkőművesség nem valami szerzet, vagy rend, és egytől-egyig a mesék országából valók azon állítások, melyek őt a templáriusokkal, vagy bármi más ősrégi lovagrenddel hozzák kapcsolatba. Mert az senki másnak, mint a középkorbeli építőmestereknek, vagyis kőfaragóknak és kőműveseknek közöni lételet. Ezek akkor kiváló helyet foglaltak el a kézművesek közt, mivelhogy az akkori istenes gondolkodás szerint ezek állították elő a legfontosabb, és Istennek legtestesebb alkotásokat: a templomokat. A középkorban továbbá majd minden kézműves osztálynak, és így a kőműveseknek is meg voltak a maguk titkaik, azonban csak azon ügyességi fogásokból képezték, melyek ezen kézmű sükeres gyakorlására szükségesek voltak, és melyeknek nem volt egyéb céljuk, mint bevágni az utat a kontárok előtt és lehetetlenné tenni nekik a remekes mesterekkel való versenyzést. Így keletkeztek akkor a czéhek, és az ugynevezett remeklé, a czéhláda előtt. Minden czéhnek meg voltak akkor a maga titkai, az illető kézmű gyakorlatára nézve. Ennél fogva titokteljes dolgok folytak a többnyire templomtéren fölállított házakban is, a melyekben a székmeister karddal kezében elnökölt. Itt avaták föl az inasokat legényekké és a legényeket mesterekké, bo-avatrán őket fokozták a szabad, vagyis szabadalmazott mesterség titkaiba, a mely titkok azonban csak azon eljárásban álltak, a mely a durva kő megfaragásánál és annak a szögletmérő és körző segítségével a templom falába való helyes beleillesztésénél követendő. Egykor-máskor azonban szabadabb, merészebb szellem is uralkodott ezen építőmesteri házakban. Mert idő jártával az építőmesterek lerázták magukról az egyház gyámságát, mely alatt annakelőtte álltak volt, és Németország azerte szabad szövetséggé alakultak; főházai Kölnben, Strassburgban, Bécsben és Zürichben voltak, és mindnyájuk felett a strassburgi építőmesteri ház állott. Németországból aztán más országokban is terjedtek el a szabad építőmesterek, különösen Angolországban, hol az építőmesteri szövetség oly nagy tekintélyre emelkedett, hogy tudósok és főurak is fölvetették magukat páholyaikba, vagyis építőmesteri házaikba, különösen Erzsébet királynő és I. Jakab uralkodása alatt, midőn a középkori góth építési módot a renaissance-mód váltotta föl és e téren szabadabb szűrnyalást vőn a szellem.

Az építő egyesületek, vagy, a mint már akkor is nevezték őket: a „szabadkőműves páholyok“ a londoni Pál templom építésekor érték el legnagyobb virágzásukat Angolországban; később azonban, a templom-építési kedv esőkkentével, a munkában is egyre nagyobb hiány állt be; a valószínű építőmesterek kimaradtak a páholyokból, mert munka után kellett látniok, így legnagyobb részben csak a műbarátok, vagyis az ugynevezett „befogadott testvérek“ maradtak meg a páholyokban. És akkor alakult át a szabadkőművesek szövetsége. Nem tudni bizonyosan, mely évben, de már 1717-ben, midőn az utolsó négy londoni építőmesteri ház „Angolország nagypáholya“-vá egyesült, a szabadkőművességi szövetség nem valószággal, hanem csak képletesen dolgozott kalapácsal és mérítővel, szögletmérővel és körzővel. Már akkor csak a belső ember megépítésén dolgozott, a szögletmérő az emberi szív egyenetlenségei ellen alkalmaztatott, a körző az embereknek testvéreikül való körülöglálására szolgált, és így van az mai napig.

Emez angol nagy páholyból indultak ki az emberszere-

tet és testvériség apostolai, és terjedtek el Európa és Amerika-szerte, és szereztek híveket e két fenséges eszmének, sok számos páholyban, a melyek egyes országokban függetlenné tették magukat az angol főpáholytól, és külön nagypáholyok körül csoportosultak.

Az ekként átváltoztatott szabadkőmivességek természetesen nincsenek többé mesterségi titkai, és azért nem is lett volna néki mit titkolnia; de a milyen idők akkor még a lelkiek dolgában jártak, a milyen üldöztetéseknek és elnyomatásoknak akkor még a különféle keresztyén és nem keresztyén felokézettek, valamint általában a gondolat és lélekismeret szabadsága ki voltak téve: nagyon kellett vigyázni magára annak a szövetségnek, a mely ezt vallja alapelveül, hogy tekintet nélkül felekezetre, minden embert egyformán testvérünkül tartozunk szeretni; mondom, nagyon kellett vigyázni magára, nehogy szintén üldöztetésnek és erőszakos betiltásnak legyen kitéve. Azért tartott meg mai napig bizonyos jeleket és szertartásokat, a mely által a szövetség tagjai, vagyis a „testvérek”, bárhol is megismerhetik egymást, a nélkül, hogy a többi jelen levő azt csak ézro is venné. Nagyon ártatlan jelek és nagyon jeleutéktelen szertartások, azok is csak úgy, mint a főlvételi szertartások az egyházakban.

Mert mesébeszéd, hogy a főlvételnél az új tagok irtóztató próbák és borzasztó eskü alá vették. Egy-két ártatlan szertartás, a régi építőmesterek idejéből fennmaradt elnevezések szerint, és a minden esetre tiszteletreméltó eldödő iránti kegyeletből, továbbá az a becsületbeli fogadás, hogy a testvér egész életben a szövetség elvei szolgálnak irányadóul, ez az egész. Azok az elvek pedig, mint főntebb láttuk, olyan elvek, a melyeknek most már semmi szükség kerülni a napvilágot: Szeretni embertársunkat, törekedni jóra, szépre, igazra! Vallja azokat mai nap már minden igazán művelt ember, de mivel-hogy még mindig nagy azoknak a száma, a kik szívre-szóra műveltek, tetteleg azonban nagyon ellene esleksenek ama magasztos elveknek, épen azért, hogy a konkoly a tiszta buzától elkülönöztethessék, a szövetség még mindig nem látja ide-jét annak, hogy a tagok főlvételénél lehető ovatossággal ne járjon el, innen a főlvételi szertartások és az eljárás titkozatossága.

Tiszta emberszeretet és tiszta testvériség a szövetség alapelve, a miből önként következik, hogy értékezeésekben, a melyek összejöveteleik alkalmával tartatnak, fölekezetességről és politikáról szó sem lehet. Hinni Istenben, mint a tökély eszményében, a lélek halhatatlanságában, mint a jónak örökkévalóságában, és ezen hithez alkalmazni az egész életet, az ő hitvallása; hogy milyen egyházban imádják a testvérek az egy üdvözítő istent, az tisztán az egyéni meggyőződés dolga.

Ezek után még csak annyit, hogy a szabadkőmivességek szövetsége most már az egész föld kerekén el van terjedve, eltiltva csak Oroszországban és — Ausztriában... Magyarországon megvan engedve, és úgy a fővárosban, mint a vidéken számos páholy áll fenn. Összesen száz nagy- és mintegy tízezer közönséges páholy van a világon, körülbelül egy millió taggal, vagyis testvérrel. A testvérek közt több koronás fő is van, mint például a német császár, a svéd, dán és németalföldi királyok; továbbá a német koronaherceg, a walesi herceg, és az angol főnemesség majd minden kiválóbb tagja.

Látni való tehát, hogy e szövetség olyan dolgokkal foglalkozik, a melyeknek gyakorlásában évezredek óta minden jó és igaz szívű ember örömet lelte; foglalkozik az emberszeretet gyakorlásával, és azért ha valaki azt kérdezné tőlem: minek

akkor belépni e szövetségbe, mikor az ember ezt a nélkül is lőven gyakorolhatja az életben? Csak az a feleletem reá, hogy a jó szívre is ráfér néha egy kis buzdítás, azután meg több szem többet lát, azután meg — ha magától is mindig csak jóban jár a lelke, annál jobb reá nézve, és az ilyen ember akár soha feléje se nézzen a jótékonyági és emberszereteti egyleteknek; lám, a nőket a szabadkőmivesség be sem fogadja kebelébe, bizonynyal azért, mivel az a hite, hogy a nő már természeténél fogva hivatva van a jó és szép gyakorlására künn az életben csak úgy, mint benn a családi hajlékban, semmi szükség tehát, sőt ellenkezik hivatásával: titkot csinálnia ebből. Egészen más a férfi, és nagyon tisztának kell annak a férfiszívnek lenni, melyet a külső életben való forgódás többé-kavébbé el nem mocskol, meg nem keményít, holott pedig — tetteiben mutatni ki az emberszeretetet, és úgy, hogy csak a tettet látjuk, és soha sem az embert, a kitől származott, ez az igazi erény, az igazi szeretet, a hová még a jó lelkű férfi is csak nagy ritkán emelkedik magától.

Sz. M.

A n é v j e g y .

(Beszély)

Lerin Schöcking után.

(Folytatás.)

— Hisz ön nem volt oly félénk, midőn együtt utaztunk. Jöjjön, bemutatom elnöke lányának, a mi önre nézve csak kíváncsi lehet.

— Ah, — mondá a fiatal ember mélyen sohajva, — ez azon nő, szerencsémre megismertem.

Erre elakadt beszéde a fülég elpirult. Janka szavába vágott a kérdé:

— Kicsoda? fél tőle?

— Ha nem árul el, elmondom, mi történt velem. Minap iszonyu illetlenséget követtem el e nő ellen, csak később tudtam meg, hogy az elnököm leánya; bánom, hogy vétettem ellene s midőn gyönyörű az öke fejcséjét itt megpillantottam, szökni akartam.

— Ez nagyszerű esemény lehetett! Gyónja meg nekem, — mondá Janka. — Stein Miksa elmondá, a mi vele történt s végezve beszédét, hozzá tette:

— Nemde most megengedi, hogy elmehessek?

Janka kiaszony nagyot nevetett rajta.

— Ez mitsem tesz, ez okból nem bocsátom el. De ha nem akar mint kendő-tolvaj szerepelni, habár ott hagyta névjegyet, úgy nem említek nevet előtte, vagy, a mi jobb, más néven mutatom be; úgy-e jó lesz?

— Jó lesz, — mondá örömtelve Stein, — s hogy őszinte legyek, igen szeretném Szidónia kiaszonyt közelebből ismereni: — mire nagyon elpirult.

— Már miért is szalasztaná el a jó alkalmat! Jöjjön, majd Weisznak mondom.

Ezzel a társaság felé tartottak, a hol Janka kiaszony Stein Miksát Weisz név alatt bemutatta, hozzá tévén, hogy járásbirósági őrök M-ben. Elmondá, hogy a közel mult tavasszal szülőivel utazott s egy hajó fedélzetén ismerte meg e fiatal embert, továbbá kalauzok volt Erdélyben s még Bonoban is találkoztak egy táncestélyen. Erről aztán sokat beszéltek; Szidónia még se vegyült a beszélgetésbe, hanem vizálgatta szemével a szép ifjút, s hasonlítatá az ő eszményképéhez e fiatal embert. Stein közép nagyságu volt; magas homlokát fekete haj környezte, szeme barna... fölőtte gyönyörű sűrű szemöl-

dökkal a szája finom metszésű volt, azóval olyan, a milyennek ő kendője tolvaját képzelé.

Weisz, a mely néven most Steint ismerjük, egyre bátrabban tekintett Szidóniára, azon leányra, kire az első pillanattól, midőn ez elragadó alakot látta folytonosan gondolt, kihez bizonyos leirhatlan büverő vonzotta. De nagyon föltűnő volt az, hogy a hányszor találkozott tekintete a lányéval, mindig elpirult. S ha Szidónia ezt észre vette, hirtelen a társalgásba vegyült, mintha saját zavarát akarta volna palástolni.

És társalgás között kellemesen telt el az est; Janka kisasszony s a fiatal ember utazásukról beszéltek.

Steinnak távoznia kellett, mert szabadsága már a holnapi nappal lejár, s ő, a mint monda, még néhány barátját szeretné meglátogatni.

— Barátai között van-e bizonyos Stein Miksa is? — Kérdé őt Szidónia.

— Stein Miksa? — ismétlé az ál-Weisz fülig elpirulva; — mért kérdezősködik utána, kedves kisasszony?

— Csak azért, mert volt szerencsém ma megismerhetni, meglátogatta atyámat.

— Stein Miksa meglátogatta ma édesatyját? . . .

— Igen . . . hogy tud ezen csodálkozni? Ő irnok, s hivatalos ügyben kívánt édesatyámmal beszélni. Talán édesatyám kegyét kérte, miután a vizagán megbukott s így fél, hogy . . .

— Drága kisasszony! — szakítá meg Stein Szidónia beszédét; — ön igen kegyetlen, hisz ha valaki megbukik a vizagán, az szerencsétlenség. Én csakugyan megbuktam, megvallom, de azt csak beismeri kisasszony, hogy a legjobb tánczosné is elcsúszkál, ha valaminek lép, például narancshéjra. S az én narancshéjám volt az emphyteusis, ezen buktam el csakhogy van ám különbség bál meg vizagálat között.

— Hát ön megbukott egyszer? — monda Janka, ki látta, hogyha nem lép közbe, az egész család kitűnik, mert a legközelebbi pillanatban Weisz felismerteti magát; mily szégyenítő lesz az rá nézve épugy, mint az ifjura, ha az egészet el kell mondania; karját nyujtván tehát az ifjunak monda:

— Mivel egyáltalán nem akar maradni, jöjjön fel a házba, nézzük meg, tán már megjött édesatyám.

Alig engedett neki annyi időt, hogy elbucsuzzék; erre gyorsan távoztak. Élénk társalgás közt haladtak az udvaron át a házba.

A hátramaradt két nő beszélt a fiatal emberről, míg Szidónia a távozókat követte tekintetével, s hirtelen elcsúszkált.

Különös világosság támadt lelkében s e világosság borzasztó gondolatokat keltett benne.

— Ez Stein Miksa . . . — monda magában, — hisz e név említésére megrémült, elpirult; e szó „emphyteusis“ volt bukásának oka; e szót már nem feledem el; csak nem bukkott más is e szó miatt; minden oda mutat, hogy ő az, de az is világos, hogy Janka s atyám összejátszva megcsaltak engem, azt akarják, hogy ne gondoljak Stein Miksára . . . ama rut embert mutatja be édesatyám Stein néven s mivel így véletlenül összejöttem vele, Janka kisasszony azonnal feltalálja magát a Weisznak nevezi; . . . ő neki el kell fogadnia e nevet. Mily családság, mily megvetésre méltó tett! — Így kesergett magában Szidónia. Csodálkozott rajta, hogy mily hamar megegyeztek e növeszerén s nem tudta elgondolni, miért teszi ezt Janka; talán az indító ok ugyanaz, a mi édes atyjánál — tehát bensőbb a viszony Janka s édes atyja között, mint minőnek ő gondolta?!

Szidónia felette töprengett mindezen, azonban annak örült, hogy megismerte Stein Miksát, hogy nem azon rut alak, kit édesatyja bemutatott, örült, hogy olyan, a minőnek ő képzelte; el is feledte volna haragját, ha ép akkor nem tér vissza Janka mintegy megdicsőült arczezal, örvendezve, hogy terve így sikerült. Janka egész más tárgyra vitte át a társalgást, Szidónia azonban most már nem igen szólt bele, hanem titkon boszus tekinteteket vetett Jankára. Nem sokára megjött az elnök s rövid társalgás után haza vezeté leányát.

V.

Szidónia egy ideig szótlantul haladt atyja karján, a hold által gyéren világított néptelen utcákon. Azonban nem bírta hallgatagon elviselni azt, mit vele tettek. Tízszor is bele akart kezdeni, de mindig visszafojtotta magába, míg végre már nem tudott magán uralkodni s így kezdé beszédét:

— Édesatyám, én nagyon haragszom rád; miért tettél bolonddú?

— Én téged bolonddú tettelek?

— Ugyan ne tettesd magad, jól tudod mire gondolok. Miért mutattál be tegnap mást Stein Miksa neve alatt? Ez valóban nem volt szép tőled.

— Édes gyermekem, ki monda, hogy . . .?

— Kérlek, ne akarj újra tévútra vezetni! folytatá Szidónia előbbi hangján, mely megvetést árult el. — Mindent átláttam; ama madárijesztő azt sem tudta, hogy van nyári lakunk, pedig ha Stein Miksa, tudnia kellett volna; én ezt figyelembe sem véve, annak tartottam őt, a kinek neve alatt bemutattad, míg e Weisz urat nem láttam Jankánál.

— Ki az a Weisz ur? — kérdé az elnök.

— Atyám, — monda az elnök kérdésére mitsem válaszolva Szidónia, — azt nem bánom, hogy annyira gyermekesnek tartasz még s azt hiszed és teheted velem, a mit akarsz . . . ezt azonban nem vártam tőled!

— No, no, gyermekem, mi dolog ez? — szólt most az elnök némi megindulással, haraggal és mintegy atyai tekintélytől féltve, folytatta, — ha már rájöttél, elmondod, hogy az egész csak tréfa volt s csakis azért gondoltam ki, mert illelennnek tartottam, hogy leányom egy fiatal ismeretlen ember után rajongjon, kit gyermekies képzelgéső oly szépnék tünetetett fel.

— Köszönöm atyai jóakaratomat s valószínűleg ennek kifolyása az is, hogy szóról-szóra elmontad Jankának, a mit neked elmontam, mert Janka ma este, hogy téged ki mentsen, midőn a valódi Stein Miksa megjelent, Weisz név alatt mutatta azt be nekem. Atyám, Janka neked valóban hű szövetségese, különösen akkor, midőn arról van szó, hogy engem megcsaljatok.

— Janka az én szövetségese? Én összejátszottam volna vele? Én elárultam volna, a mit elmondottál? — monda haragosan s hirtelen megállva az elnök.

— Igen, atyám, úgy van; ne tagadd, már nem vagyok annyira gyermek, a minőnek te tartasz, átlátok én mindenben.

— Te mindenben átlátasz? Adná Isten, hogy én is mindenben átlátnék, mert az egészről mitsem tudok, nem értem, mit akarsz mondani.

— Ez aztán csodálatra méltó eset! Csak nem akarod velem elhitetni, hogy Janka minden ok nélkül Weisznak adta ki Stein Miksát, midőn ez hozzánk jött a kertbe.

— Tehát ott volt Stein Miksa s ő Weisz név alatt mutatta be?

— Igen, úgy van, édesatyám, ha csakugyan mitsem tudsz róla.

— Szavamra mondom, leányom, hogy a mily igaz, hogy mitsem mondtam el ez ügyre vonatkozót Jankának, oly bizonyos az, hogy az egész beszédedből egy szót sem értek.

— Csakugyan nem tudsz semmit? De az isten szerelmére kérlek, mondd, miért tette volna ezt Janka?

— Nem értem. Sem azt nem tudom, hogy ismeri Janka kisasszony Stein Miksát, sem azt, hogy miért mutatta be más néven s ez miért egyezett bele a névcserebe, de gyanítani lehet, hogy előre megbeszélték, tán azért, téged akart vele tényleg vezetni, vagy talán az egész társaságot, mondom, nem tudom.

E szavakból, melyeket édesatyja lassan s mintegy gondolkodva ejtett ki, Szidónia észrevette, hogy a féltékenység támadt fel benne.

— Bizalmasak voltak? — kérde hirtelen az elnök.

Az elnök csakugyan féltékeny volt. Ezt látva Szidónia, az az ördögi vágy támadt benne, hogy megbosszulja magát a rajta elkövetett csinyért s azért kissé ajkára harapva kezdé:

— Ha bizalmasok voltak-e? Egész a feltűnésig. Midőn Janka Steint a kerítésnél megpillantotta, felugrott, eléje ment, üdvözölték egymást, fontosán beszélgettek, suttogtak s midőn a társaságba vegyültek, akkor is folyvást csak az együtt tett utazás élményeiről folyt köztük a beszéd. Különösen jól érezték magukat a Drachenfelsén, a Heister patak-nál, Polandscknél. Midőn a Drachenfelsét mászták meg, kis kalandjok is volt, ugyanis a szamárra, mely Jankát vitte, egy meredek mélység szélén elcsuszva, térdre esett s ha Stein a szamarat fülénél fogva vissza nem rántja, Jankával együtt menthetlenül a mélységbe zuhan. Ezt egész körülményesen beszéltek el, azt hittem, vége sem lesz a fontos beszédnek, az érzelgésnek; faggatták egymást s lehetett látni, mily nehe-zére esik Stein Miksának a válasz... és midőn Stein ur végre távozott, Janka egész bizalmasan megfogta karját s a kerten keresztül a házba kísérte, valószínűleg ott történt a bucsuzás, s az különös bucsuzás lehetett, mert Janka csak nagy sokára tért vissza s arca csak úgy égett.

Az elnök, mintha csupa fül volna, az egész beszéd alatt egy szót sem szólt.

— Leányom, úgy látszik, te féltékeny vagy, — mondá végre tréfálva, de nagyon is látszott rajta, hogy ez csak erőltetett.

— Nem vagyok az, kedves atyám, — viszonzá Szidónia, — Janka kisasszonynak előnye van felettem, mert neki életét menté meg, míg nálam csak névjegyét hagyta, előttem ismeretlen módon.

Ezzel vége szakadt a beszédnek; mindketten hallgatva haladtak egymás mellett s hazatérve, az elnök röviden elbucsu-zott lányától s ment szobájába.

A rossz leány kárörvendve tekintett atyja után, bosszúterve pompásan sikerült; atyja igen nyugtalan s leverte: tán jobban is hatott beszédével, mint a mennyire maga akarta, azért most azon gondolattal feküdt le, hogy vajjon csakugyan bánatot okozott-e ezáltal édesatyjának, s hogy csakugyan annyira szereti-e Jankát; de ez csak hamar kiment ismét a fejéből, mert a leányok azt hiszik, hogy a papák már nem lehetnek szerelmesek, s a két alakú Stein Miksa a két alakjára gondolt, míg ezt a gondolatot is álom takarta be előle.

Múnap reggel, midőn édesatyját a reggelinél meglátta, egész megijedt, annyira sápadt volt s kimerültnek látszott.

Igen rossz álma lehetett, mert merengve, szótlanul ült az asztalnál, s alig itta meg kávéját, dolgozó szobájába indult, azonban a küszöbön megállva, azt mondta Szidóniának:

— Kedves gyermekem, az utóbbi napokban sokat dolgoztam a szórakozásra van szükségem, azért úgy 11 óra felé elmegyünk Basterhofra. Még csak néhány ügyet akarok elintézni, készíts el mindent az utra.

Ezzel elment.

Szidónia szívét fájdalom fogta el, s mint utána nézett. És ez az ő műve, boldogtalanná tette atyját. Ő csak pillanatnyi szerelmi féltékenységet akart atyjában előidézni s olyat idézett elő, mire gyermekes eszével nem is gondolt, a miről mit sem tudott; ama fájdalmat kelté fel atyjában, melyet azon férfiú érez, ki utolsó, nagy s életére döntő reményét egy percz alatt semmivé lenni látja. Az elnök meglelt ember volt, semmi sem állott rendelkezésére, mire támaszkodva harcolhatott volna egy ifjú s szép nő ellen, hogy azt meghódítsa. Ugy lát-szott, hogy fájdalmát enyhítendő, tulai magányába vonul vissza, azonban e visszavonulás oly kínosan esett neki, hogy ezt ő, Szidónia, libácska-eszével, mint atyja mondani szokta, felfogni sem volt képes... azért keservesen megbánta tettét.

De legjobban fájt neki az, hogy nem tudott módot, miként változtasson a dolgon; csak nem mondhatta el atyjának, hogy egész tegnapi beszéde óriási tulzás volt, hogy költött, sőt hazudott s mindezt azért, hogy féltékenységet keltsen benne, hogy Jankát, — ki őt rászédte s azért szintén büntetést érdemel, — rossz színben tüntesse fel előtte. Ez lehetetlenség, mert e vallomása által elárulná, hogy van tudomása az édesatyja s barátnéja közti viszonyról, s hogy pajkossága folytán, melyet atyja annyiszor rosszal benne, belevetkőzött e viszonyba. S ha atyja előtt ezt bevallja, akkor Janka iránti szerelméről is kellene szólnia, egyszóval azt mondania: — Atyám, látom mennyire szivedre votted, mennyire szereted Jankát, ezt nem birta elmondani; azért kezeit összetéve eső hangon így fohászzkodott az éghez: — Édes Istenem, mit vétettem a szegény papának... szegény atyámnak.

És keserves zokogásra fakadt.

Hirtelen azonban egy reménysugár lobbant föl benne, és ez az volt, hogy édesatyja tán elmegy Janka kisasszonyhoz... igaz ugyan, hogy akkor kissé csintalansága s édesatyja megdorgálja, azonban inkább elviseli azt, mintsem hogy atyját ilyen szomorúan lássa; hisz édesatyja mindig oly jó, oly szívé-lyes egyetlen elkényeztetett gyermeke irányában... bárcsak elmenne s meggyőződnék, mily alaptalan aggodulma; azonban nem ment. Tizenkét óráig otthon maradt, akkor fogatott a egy órákor már Basterhofon voltak.

(Vége köv.)

Levél Bukarestből.

(Szeptember 3.)

Egész csuda, hogy még irni képes vagyok ebben a rendkívüli hőségben! Mintha csak a szabad beduinok és hazájának tözomsz dűnéjében volna Románia, oly égető hői lövelnek itt most a nap sugarai. Ki tudja, hát ha közelít is hozzá? hát ha földünk és szerkezetében elkopott valamely alkatrész, s egyezzerre csak nagyot zökken, s össze-vissza dobúl egész világ-részeket, országokat, némelyet saját gyomrába temetve, másit ismét egészen új határok közé helyezve! Hány ország jutott ujabban is idegen szomszédsághoz, sőt más világrészhez! Mért is ne juthatna tehát a mi Romániánk Afrika kellő közepébe, a

nagy üres Saharába? oda talán bele is férne, s köztünk legyen mondva, sok tekintetben oda is illenék. A mi szép honunk így például Szibéria kellő közepébe találna kerülni! A hő Afrika és a zord Szibéria! valóban két nagy ellentét, de nem számtalan-szor találkozunk ez életben ellentétekkel. Ha pedig körül tekintek Bukaresten, azonnal érzem és látom is a két ellentétes földrész fő-vonásait, melyek önkénytelenül irányozzák messze világrések felé gondolatimat. Ha körülnézek, mindenfelé csak úgy hemzseg az orosz fehér sapkás és kabátos vitézek raja. Im, a legujabbkori civilizátoroké, kik éppen nem tudnak Romániától megválni, mint a farkasok a juhnyájától. Az itt levő törököket, kik szorgalmasan dolgoznak, ha munkát kaphatnak, hogy bérekből lerongyollott ruhákat valamennyire javíthassák, elég szívesen látják. Vannak köztük igazán csinos, derék alakok, s jó magyaros arcok. Úgyesen és kedvvel végeznek bármely munkát is. E sorok írója többször dolgoztat általok, s így volt alkalmam érintkezni velük; örömmel fogadnak minden adományt, csak szeszes italokat nem; ritka török fogad el egy pohárka pálinka felét, hanem a helyett ha kávé, vagy édességeket és gyümölcsöt kaphat, egészen boldog. S mint örülnek akkor is, ha azt hallják, hogy mi magyarok vagyunk! „A magyarok jók!” — felelik, s nyúlsabbak lesznek.

Igen a magyarok jók! — És mégis, ott gyilkoljátok egymást Boszniában rakásra! Miért? — Ki lesz ezért felelős!

Ah, de hagyjuk a politika sötét képét, melyre megindulás és fájéret nélkül gondolni sem lehet, úgy mint a szegény elhagyatott hontalanul bolyongókra sem. Inkább elmondok még egyet-mást az itteni dolgokról és szokásokról, melyek ugyan kevésbé érdekesek, mint csak hogy többet ne mondjak egy párisi világkiállításról szóló tudósításnál. De már hiába, azt minden olvasó teljesen be fogja ismerni, hogy innét Bukarestből teljes lehetetlen pikáns dolgokról írni; holmi érdekfeszítő véres drámák, s nagy világi eseményeknek egészen hiányában vagyunk. Nálunk is beállt a holt idény. Vagy engedjék, hogy inkább elkereszteljem „dinnye idénynek.” Valóban torkig vagyunk benne, el vagyunk halmozva a természet e pompás, felesleges izü ajándékával, s boldogok a kik ezt teljes jóságában izlelhetik. De fájdalom, nem úgy mi itt, mert az oláhok mindent jobban akarnak tudni, mint maga a mindezt alkotó, a ki oly bölcsen rendezte be az emberiség háztartását. Földjük kitűnő van, a gyümölcs minden faja megterem benne, azaz, hogy teremne, ha értenének hozzá, s azt úgy művelnék, a mint máshol szokták. Itt azonban elkezdve a buzától az utolsó burgonyáig, minden rossz és hibás, különösen a több gondot és munkát igénylő nemesebb vetemények, ilyen a szőlő is, melyet össze-vissza minden rend nélkül ültetnek; dinnye, tök, kukorica mind egy táblára kerülnek, sűrűn vannak ültetve, hogy alig bírnak egymástól helyet fogni; legtöbbször a dudva is sorakozik melléjük, melyet nem igen szokás háborgatni. Az ide való ur vagy paraszt pedig meg sem érzi az érett és éretlen közti különbséget, sőt neki nem is izlik, ha nem savanyu és fanyar. Alma, szilva, csak úgy zöldül az áruló kosarában, s a különben finom faj körte, akár csak a káposzta torzsa, oly izetlen, kemény, ilyenek mindenek felett a pompás fajú dinnyék! A bor persze nem sokkal jobb, s nem csak hogy cecetsavanyu, hanem kellemetlen szaga és íze is van. Az itteniek mindezt baj nélkül fogyasztják; hanem azért csak mondja valaki a szemükbe, hogy nem a románok következnek mindjárt a francziák után, akár kultúra, akár más tekintetben, legalább is a szemébe nevetnek!

De most már úgy hiszem elég lesz a sok csevegésből.

Jövőre igérek minél érdekesebb dolgokat, majd valamit az itteni kultúrából, és — a mi hozzá tartozik — konyhaművészetből stb.

J.

I t t h o n.

— Levél-fele. —

— — *salu, augusztushó 29-dikén. 1878.*

Aaszonnyom!

Vétkeztem, nagyot de nagyot vétkeztem! mellemet verve ismerem be, hogy egy mihaszna ember vagyok — a ki körülbelül egy hónapja a hegyek között való „görbe országban” kóborolok, a nélkül, hogy önnek, édes kicsi Coralie, ezt csak egy szóval is megírtam volna; de nem, — még sem; — hát azok a kékazemű nefelegek, melyeket a fehér vizű Rőzse partjairól tépve, önnek küldtem, nem mondták volna el szívesen, költőiebben minden érzelmeimet, gondolataimat, mint a hogy a holt-fekete betűk tehették volna?!

Megbocsát-e nekem? Ha igen, lépjen íróasztalához, fogjon tollat, és írja meg nekem, hogy a nefelegek, mint a „Faust”-beli Siebel „kis virága”, helyettem mindent elmondtak, s ön nem haragszik rám többé s így — a mi földolog — megbocsát! De hát voltaképen mit is írhattam volna? K. szép kis fészek, az igaz; óriási bérezelettől körülölelt, balzsamos illatot árasztó fenyőerdős völgyben; de hát az idén valóban rá illett az, a mit Salzburgra szokás mondani: — „Sehr schöne Stadt wär's nit regnen thut”. Reggel eső, délből eső, alkonyatkor és éjjel is csak eső! Az igaz, hogy én nem igen törődtem vele, s kijártam a hegyekre ob schön ob Regen, — hát azt hiszem, hogy ezek a kóborlások nem bírtak annyi érdekekkel, hogy még írjon is rólok az ember.

Írjak arról a sok eszem-iszom banquetteről, estélyről, melyek az idén K--án egészen divatba jöttek, s hol én annyi sok szép toasztot mondtam, — a nélkül, hogy egy csöpp hor érintette volna ajkamat. — Vagy talán írjak a Boszniába küldött katonák javára rendezett hangversenyről is, — de, lássa, kedves Coralie, ez mind oly unalmas tárgy, s mások annyiszor és annyiféle alakban leírták a lapokban, hogy már én nem is mertem volna feltálatni.

Most már itthon ülök! egész nap nyujtozkodom a kereveten, egyik szivart szívom a másik után, s nagyokat is ásitok... változatosság kedvéért. A hőég is borzasztó! a pokol olvasztó kemenczéje sem lehet forróbb, mint itt a hőmérsék, s a redőnyök segítségével, egyiptomi sötétséggel eltelt szobámban ismét azon ábrándozom, mint lehetne legrövidebb uton megérkezni a „sweet home-tól.” Én nem tartok Albion lusta fiával; de a régi közmondást követem: „mindenütt jó, de legjobb otthon!” S e gondolatok kapcsán okvetlenül megfordul elmemben egy bizonyos, kedves kis, piros butorzatú szobácska is, és egy ábrándos, sötét szemű, bájos fiatal aszonnyka, a ki egykor — boldogabb időkben — olyan szépen, olyan igen, igen szépen játszott nekem azt a magyar népdalt, hogy: „Be azomoru ez az élet én nekem.” Azt hiszem nem sokáig fogok gondolkodni, s egy szép reggelen csak arra ébred fel aszonnyom, hogy valaki kopog ajtaján, — s az ön dallamos, lágy csengésű „szabad”-jára belép egy megtérő barát; Ön aztán nagyokat néz; s addig néz nagyokat, míg egyszerre csak föl-kacag, és helyet mutat neki valahol jó messze magától! — Tehát a mielőbbi viszontlátásig, drága kicsi Coralie! addig az édes, ezerszer megálmodott — boldog viszontlátásig! — Hive

— — y Sándor.

Heti tárcza.

Szeptemberhó 11-dikén.

(Az érzélgésről.)

— Madame Clóbe . . .

— Mon fils . . .

— Je suis content !

Igy kezdődik egy nagy zajt ütött, a szó teljes értelmében modernnek mondható regény; Dandet magyar fordításban is megjelent, s drámai alakban magyar színpadokra is került műve: „Idősb Risler és ifjabb Fromont.”

„Meg vagyok elégedve!” Egy boldog ember mondja ezt a bájos menyasszony anyjának. S a megelégedés embere hisz, bizik mindenben, és mindenkiben, boldog optimizmusában észre sem véve, hogy minden és mindenki csalja, míg végre világot nyer, oly hirtelen, és vakító világosságot, hogy ettől lelke megvakul, megszűnik.

A megelégedés érzelgője . . . idősb Rislernek, ki ama jeles regényt átolvasa, bizonyára e jelzőt fogja adni.

Az élet valóságos „megrontója” azonban az elégedetlenség érzelgése. Sötét, iszapos mocsár, melyben csupán csemevész növény nő, s melynek tükréből semmi sem sugárzik vissza, nem az érzés meleg sugara, melylyel hiába világítanád meg. Gözköre öldöklő, romlott mindenkre, a ki közelébe jut.

Romeo és Julia bizonyára érezték. A szerelem szenvedélyének egész világa ragyogta be lényöket, küzdöttek, szenvedtek, s aztán meghaltak egymásért, egymást szeretve. Tisztelet, sőt csudálat a szeretet ez óriási színjátékának.

De szerelem-e a tiétek, ki a hold sugaránál ábrándoztok éjjelenként, — fényes nappal már szeretni sem tudátok. A kik halált, kétségbeesést emlegettek, s a legelső kedvezőbb kilátásra nagyon is könnyen szakadtok el egymástól. A kiknek ezavakból állanak érzelmeitek, s a helyett hogy éreznétek . . . beszéltek.

Az igaz érzés oly kevés szóval beszél!

Az érzelgő nőket rendesen finom műveltségű, tul-gyöngéd lényeknek tartják. Holott valóban önző, üres-lelkű teremtetések.

Fő jellemvonásuk a kegyetlenség.

Ugy-e bár ellentmondó állítás, nyájas olvasóm? E gyöngéd filigrán lény, és kegyetlen?

Meggyőződöl azonban állításom igazságáról, ha egy pillantást vetesz e szörnyetegek házi életébe.

Az érzelgő nő ott ül salonja pamlagán, s olvasza „Werthert”, s a többi hazug olvasmányokat. Könnyezik, s boldogtalannak találja magát, mialatt családját, melyet a házi élet nyájas légköréből számkivett, igazán boldogtalanná teszi.

Vizsgáljuk családi viszonyait, s úgy találjuk, hogy a férj nyilvános helyeket látogat, és dőzsöl. Bizonyára érzelgő nejének örök borús arcza, s a felleg-utazó nő által figyelembe sem vett otthon sivársága űzte el hazulról. Megtaláljuk a Boz Dickens „Fekete házában” rajzolt, nagy világboldogító eszmékkal bajlódó anya oldalán az elhanyagolt gyermekeket, kik

elő az anyai szeretet világa soha sem ragyogott. Milyen szomorú, vagnasztalan élet ez!

S az érzelgő nő, ki mind e szerencsétlenséget eloldézte, könnyeket omlat a felett, hogy neki szerencsétlen emberekkel kell összefűzve lennie.

Az érzelgő nőnek egyetlen öröme, boldogsága a . . . fájdalom.

Képes lenne megölni, hogy aztán megsírathasson. Kis okokat óriásivá növeszt, hogy azok által a szerencsétlenség érdekes helyzetét szerezze meg a lelkének.

Láttatok vízvezetékét, melynek gépezete elromlott? Meg se kell csapját fordítanod, s tartalma, a víz mennyiség egész omlataga zudul elő; omlik minden látszólagos vagy igaz ok nélkül.

Ily módon rendelkezik az érzelgő asszony a maga köny-készletével.

Öröme, boldogságra, kivált mások örömére és boldogságára, az érzelgő nem fogékony. Sőt ha éri igazi csapás, igazi szerencsétlenség, az a szív, mely egész köny — felhőszakadásokat áraszt egy hervadt virág, vagy egy gyöngédtolen szó miatt, valóban nem törik meg alatta, sőt ilyenkor gyászát csakhamar a vagnasz színesebb leple borítja be.

Hanem évek múlva, mikor a csapás következményei rég elmúltak, mikor már csöndes, bebalzsamozva az emlék sirboltjában nyugvó hulla lett belőle, az érzelgő akkor siratja meg.

Fájdalmat keres! Keresi szenvedélylyel, dühvel. Mint a sirrabló, a ki sirokat, sirboltokat kutat fel, hogy azokat meg-rabolja, úgy tépi fel e szerencsétlen teremtetés behegedt sebeit, úgy rázza fel szunyadó emlékeit, hogy azok érzélgésének némi látszó okot szolgáltatassanak.

Az érzés is betegséggé fajul, ha bánatos, — de az érzélgés a szív örültsége.

Egy érzelgő nő maga körül boldogtalanságot, rossz kedvet áraszt. Sőt a mi több, rosszabbá teszi környezetét.

A vaj-szívű hölgyet rendesen igazi érzéssel bíró férfi veszi nőül. Ki ne lenne boldog már csak annak reményében is, hogy őt a legnemesebb szív szereti, repesve, rajongva!

A kiábrándulás nem késik soká.

Egy hűtlen nőt, egy rossz indulatu teremtetést csakhamar lerázhatod a nyakadról. Egy, két, vagy három ballépés után válópört indítasz, és — ha kiépülsz a csapásból — újra kezdöd az élet.

Egy érzelgő nő gombostűszurásokkal öl meg. Se jó, se rossz — passiv, semmi és senki.

Nem boldogít, nem boldogíthatod. Legkisebb okra napokig a magány néptelen taván ringatódzik ladikján, melyben csak egy ember számára van hely. Nem érted, nem értheted baját, bánatát, s nem gyógyíthatod. Oly szerencsétlenség van körülled, melynek forrását, balzsamát nem ismered!

Mit tehetsz?

Menekülsz otthonodból, lesz belőled az, a mi sok szerencsétlen emberből: iszákos, kártyás, kicsapongó.

Az érzélgés különben nem indit azúnalomra. Látjuk mily önző, s látjuk mily csekély; haragra indit, s az ily bánatnak vigasz helyett büntetést óhajtunk.

S a büntetésnek talán legdurvább módja az, a mi még segíthet.

Hiszen mit nyerhetél tőle magad, midőn sírtál igazi búbán, bánatban? Pityergő, tehetetlen könyeket, s nem vigaszt, nem segítséget, Részvétlen, s részvétre nem érdemes!

Szép kisasszony, ki talán menyegződre készülsz, vizsgáld meg lelkedet!

Hiszen ez az a nap, melytől egy ember, s később egész család, egy nyájas kert minden virága jövő melegt, fényes sugarat, életet vár.

A mi lelkedben érzés... az ugyanannyi üdv lesz a jövőnek. A mi érzélgés... az a legsúlyosabb átka.

Tudj örülni, és örömet okozni; ha bánat ér, mely a családi élet küszöbén már nem egymagad bánata, ugyanakkor tudj vigasztalni is; tudj szeretni, ne csupán szeretettetni kívánni.

Tartsd meg a szabályokat. Ezekből ismered meg az érzés és érzélgés különbségét is; az érzés közös, derűjéből másnak is juttat, — ez érzélgés önző, lelketlen, és sivár.

Szegény férj, kinek Isten ily csapása jutott osztályrészül, építs — ha teheted — feketével bevont tornyot lakod valamely jó félreeső részében, rendezd be középkori stílusban, aztán helyezd el benne betegedet. Oh, ez neki való világ!

Mily háborítlanul hullatná könyeit! Mennyi sóhajt vegyítene a szelek bösz ordításába! Boldog volna!

Gáspár Imre.

Közügyek.

A sebesültek érdekében az uralkodó pár, a király és királyné külön, a szenvedők szenvedésének enyhítésére keziratokat intézett mind a magyar, mind az osztrák miniszterelnökhöz. A honvédelmi miniszter szintén adományokat kér a közönségtől, s hivatkozik felszólításában a magyar nemzet áldozatkészségének példabeszéddé vált erényére, s egyszersmind elősorolja azon tárgyak jegyzékét (sebkötők, tépés, ruházati darabok, élelmi-szerek, olvasmányok stb.) melyekre a sebesülteknek és betegeknek legnagyobb szükségök van. A belügyminiszter helyettese, br. Wenckheim Béla, viszont az összes nőegyletekhez, s ezenkívül a főispánokhoz, polgármesterekhez ugyan-e tárgyban ír le. E szerint az ügy országos jelleggel fog birni, s méltó arra, hogy mindenki kivétel nélkül járuljon adományaival a szent célhoz. Adományok különben meglehetősen lassan érkeznek úgy a mozgósítottak és sebesültek, mint a vízkárosultak részére.

A keleti kérdés zűrzavara napról-napra növekszik. A foglaltságból hódító hadjárat nőtte ki magát, s mindenfelől vészjórság füllegek tornyosulnak. Az albániai törzsek lecsillapítására kiküldött Mehemed Ali basát és kíséretét egy rakoncátlan csapat csak nem rég mészárolta le.

Mehemed Ali magdeburgi, francia — német születésű, hőse katona volt, s vitézül harczolt a szerbek és oroszok ellen. Családi néven Detroit. 14 éves korában jött Törökországba, hol basa, musir, később tábornagy lett. Nem rég pár napot töltött Budapesten, s a lapok érdekes adomákat beszélnek felőle. Ilyen a következő: Zubovics ugyanis ott volt Mehemed Ali táborában. A diadalmas napok alatt a vaslábu főhadnagy egy-

szer felsőhajtott: — „Szép lenne ez mind, de nem tetszik nekem a török hadsereg lassúsága, mert minket az osztrák ármádiában mindig gyorsaságra szoktattak.” — „Igaza van, — válaszolt Mehemed Ali cinikusan, — az önök hadseregének szüksége van a gyorsaságra, mert a példa mutatja, hogy a solferinói s königgrätzi csatáknál az önök részére legjobb strategemá volt az „utólérhetlen gyorsaság.”

A lapok sokat írnak orosz kegyetlenségekről; Kaskiúi és Hermal között 1500 menekülőkkel telt kocikat támadtak meg, s agyuztattak le; az asszonyok ezuttal 2000 gyermeket dobtak az Urluderéi folyóba. E jelentést egy kiküldött bizottság francia, olasz, angol és török tagjai írták alá. A német biztos megtagadta az aláírást, az osztrák betegnek jelentette magát, az orosz pedig már előbb kilépett a bizottságból. Im, a hármasszövetség mint... czimboraság!

A mozgósítás egyre folyik, s a rémes tragédiák egyre ismétlődnek. A rendőrök közül 20 mozgósítottat; családjaikat az itthon maradtok istápolják. Egy anya szörnyet halt, midőn a fia ezredéről hallotta, hogy az a tűzben meghalt; másnapra meg jött a hír, hogy fia egészséges. Egy önkényes a „testvérek” kimeléséről beszélve, csakugyan fölbölvetett. Érdekes hír és tiszteletet érdemlő elhatározás az, hogy a külügyér fia, gróf Andrássy Tivadar, saját kérésére hivatott be egy mozgósított ezredhez.

Törökország azultánja Midhatot Kisázsia kormányzásával fogná megbízni. A szerb fejedelem pedig felvette a „fenség” czimet. Válgék kedves egészségére ő fenségének!

Fájlaljuk, hogy éppen nagyon szégyenletes hírrel kell befejeznünk szemlénket! — Kegyetlenek a szerencsétlen, elvakult legyőzöttek iránt. A generálisok pedig a nálunk is divott kicsinyes rendszabályokhoz nyulnak; így lehet, hogy a ki loyális érzelmeinek kifejezést akar adni, az kalapféle jószágot nyom a fejébe. A töröknek vallása tiltja a kalapviselést. Egy tekintélyes, jóindulatu török úgy nyilatkozott, hogy ők csak hármat kívánnak: 1 engedjessék meg nekik, hogy imádkozhassanak, 2. nejeiknek legyen szabad magukat ellátlyolozni, 3. ők (a férfiak) pedig fezt hordhassanak.

Budapesti hírvivő.

Mai számunkhoz mellékeljük előfizetési felhívásunkat az év október—decemberi negyedére. Ajánljuk ezuttal is hölgyeink szíves figyelmébe, lapunkat pedig pártfogásukba. Lapunknak lesz rendes „Hetitárczája” Gáspár Imrétől, számos rovatunk a hét kiválóbb eseményeire, kimerítő irodalmi és színházi szemlénk; az irodalmi rovatban mindjárt az évnegyed elején Szász Károly, Vértessy Arnold, Lauka Gusztáv s mások ismert neveivel találkozunk t. olvasó közönségünk. Egyszóval, igyekeznünk minden tekintetben becses tetszésöket kinyerni. Számolunk tehát szíves szeretetükre.

(Udvari hírek.) Mária Valéria hercegnő szept. 15-kén távozik Ischlból. — Károly Salvator főherceg neje, Mária Immaculata főhercegnő, szept. 3. dikán leánygyermeket szült. — Albrecht főherceg Pilsenbe utazott, s ott a gróf Pálfi vendége lesz. — Károly Lajos főherceg két fiával Olaszországban időzik.

(József főherceg) múlt vasárnap reggel 6 órakor érkezett meg Graef altábornaggyal Gyulafehérvárról Kolozs-

várta. A „Nemzeti szállodába” szállt, s az utcákon nagy néptömeg hullámzott. Délután gróf Eszterházi főispán kíséretében az egyetem, s muzeum-egylet gyűjteményeit tekintette meg. Este 30 terítékű vacsora tartatott, melyre számos törzstiszt jelent meg. Estére a főherceget várták a színházba is, mely ki volt világítva, s nagy közönség gyűlt össze a „Tollencz”-ban bucsuzó Prielle Kornélia kedvéért, a főherceg azonban fáradt volt s nem jelent meg. Hétfőn reggel a honvédség gyakorlatait nézte meg, délben nagy ebédet adott. Nagyváradon a Lipovniczky püspök vendége lett.

*(Jótékonyág.) A vízkárosultak részére a királyné ezer forintot ajándékozott; Simor bibornok primás 2000 frtot a miskolcziaknak, 1000 frtot az egrieknek; Vilmos főherceg 500 frtot. Az általános biztosító társaság 2000 frtot a miskolcziaknak, 300 frtot az egrieknek és 400 frtot a Mád és Golop községekben károsultaknak. Rémay Jácint püspök 500, az első hazai takarékpénztár 1000 frtot. Dreher Antal serfőzőgyár tulajdonosa 1000 frtot, stb. — A sebesült és mozgósított katonák családjainak segélyezésére Dreher Antal sergályos 3000 frtot ajándékozott. Az első hazai takarékpénztár a mozgósítottak családjainak 2000 frtot, a sebesülteknek 1000 frtot. Ghyczy Kálmán 500 frtot küldött a komáromi polgármesterhez a város lakosai köréből mozgósítottak családjai számára. Tisza Kálmán adott a sebesültek részére 100 üveg ó-bort és 1000 db. jó szivart. — O Felsége az ó-budai református egyháznak 150 forintot adott, a szikszói és száraz-pataki iskolákra 100—100 forintot, a bajmóczapáthi és karakó-szöröcsői római katolikus hitközségeknek száz-száz forint, a hur-szentmiklósi katolikus, s a felső-zsolczi görög katolikus iskolák építésére szintén száz-száz forintot, az ipolykezei és a vágújfalusi római katolikus hitközségeknek pedig iskolaépítésre külön-külön egyezáz frtnyi kegyndományt engedélyezett.

*(Az egyetemi ifjuság) erősen iratkozik, s megkezdte segély-egyleti elnökeinek jelölését is. Különféle jelvényekkel, tollakkal jár-kell az utcákon, s annak bizonyos élénkséget kölcsönöz. Társuk közül mintegy 300 ifjat mozgósítottak, kiknek javára bizottságok alakulnak, a banketteken toasztok mondatnak, s gyűjtések is folynak. Megható volt egy jogász, Tomcsányi hadnagy hazaérkezése; három ujját veszítette, s így jelent meg az egyetem folyosóján. Nehéz idők!

*(Mulatság.) A császárfürdő tánczesztélye a sebesültek javára kedden este folyt le. A díszes közönség köréből neveket írtuk fel: Furka Emilné, Freiburger Jánosné, özvegy Engler Vilmosné, Frankl Adolfiné, Fischer Frigyesné, Kuhnert Ottóné, Rottenstein Egyedné, Wangmeister Balázsovits Irén, Hölle és Leifert nővérek, Soosné Etelka, Friedmann Szeréna (Kálló-Semlyénről), Dobler Irén, Fábrián Lórika (Eszékről), Weisz Karola és Eleonóra, Brunner Irma, Lámás Augusztá, Jurkovic Matild és Ittlinger Fábrián Erzsike. A szünóra utáni csárdást Horváth Máttyás zenekarának hat-szor kellett ismételni.

*(Tragédia) A miskolczi és egri események, melyeket a hírlapokból egy ismert család egyetlen leánya minden nap nagy érdeklődéssel olvasott, annyira szívére hatottak, hogy a szerencsétlen leány megőrült. Nagy vízek, hullámok által látta magát rögeszméjében veszélyeztetve, s folyton menekvés és segélyért kiabált. Téboldyába szállították.

*(Vegyesek.) Gollné asszony ékzercit Budán egy év előtt ellopták; most a tettes Bukarestből 500 frtot küldött helyettük. — Horváth Mihály püspök vagyonát Völgyesi

Woaguoux Mária Michaela, s ennek gyermekei örökölték. — A szini tanodába 150 jelentkező közül ez idén 30 vétetett fel. — Türr István tábornok haza érkezett Párisból, hol pár hónapot töltött s többi közt néhány nagy francia lapot, köztük a szlávbarát „Temps”-t, felvilágosított a keleti ügyek állásáról. — A farsangra, Rác Pulit, Berkeát és Balázs Kálmánt pótlendő, a balatonfüredi zenekar jó a fővárosba; 19-dikén már játszik is vendéglőkben. — Óriás legyezőt alkalmaztak a lég üdítésére a „Hungária” kártya-szobájában; gépezete javításokat igényel. — Perotti énekesnek válópöre volt Bécsben lakó nejével, ki épen tárgyalás előtt meghalt. — De Gerando Antonina, s magas műveltségű s nemes szívű hölgy, nyilvános előadásainak érdekében, felhívást tett közzé a lapokban.

*(A nővilágot) érdekelni fogja, ha tudomására jut, hogy Eibenschütz Sándor, a volt Thein Lipót és fiai cég helyiségeiben, a Ferencziek épületében, nagyszerű női divat-áru- és készítmény-üzletet rendezett be és a fontirt cég volt főnökét, Thein Sámuel urat az egész üzlet vezetésével bízta meg. Thein ur az első bevásárlást a külföldön, ismert jóízűsége szerint, már eszközölte is, és a készítmények osztálya részére a legügyesebb egyéniségek fogadtattak fel. Thein ur ezután is azon elvhez fog ragaszkodni: „jó árut olcsó áron szolgáltatni” s ez által magának kiterjedt vevőkört szerezni.

R ó z s á s n a p l ó .

*(Jegyesek.) Gáspár Anna kisasszony és Valentini György főgymnáziumi tanár Trencsénben. — Szalkai Antónia kisasszony és Nemesszeghi Antal Tolmácson. — Brezovai Klárka kisasszony és Sziklay Ede földbirtokos Egerben. — Madarász Aranka kisasszony és Mikea József földbirtokos Pécsen. — Szántai Mariaka kisasszony és Rokszin Miklós ifjú román pap Méhkeréken. — Freund Katalin k. a. (Temesvár) Spitzer Jakab (Baja) — Csáky Aranka kisasszony és Döhner Rudolf író és miniszteri titkár. — Singer Vilma kisasszony és Straasser Henrik királyi végrehajtó Szabadkán.

*(Összetekelt.) Kelemen Vilma és Paukovich Andor Adán. — Jeczenszky Erzsike kisasszony és Illosvai Ede Mátészalkán. — Márki Sándor tanár és Spilka Juliska kisasszony Aradon. — Bilkei Pap Mihály járásbíró és özvegy Császárné Bihari Mária Budapesten. — Weninger Vilma, Weninger Vincze leánya és Petaschacher Gusztáv építész, Budapesten. — Graner Jenny és dr. Wittmann Lázár egyetemi magántanár Budapesten.

*(Arany lakodalmak.) Tegernseeben s napokban ülték meg királynéknak s Felsége szülőinek aranylakodalmát. Lajos Viktor főherceg és Lipót bajor herceg, nejével Gizella főhercegnasszonynyal, ki a jubilans pár unokája. — Kelemen Benő, báró Vesselényi Miklós tisztviselője, nejével Szucságon szintén aranylakodalmát ülte meg.

H a l á l o z á s o k .

*(Báró August Antal) Liszt Ferencz bizalmas barátja, az egykori helytartótanács alelnöke, s a Szent István-rend lovagja, halt meg Szegszárdon. Szép műveltségű és szép lelkű, finom ízlésű öreg ur volt, kinek halálát sokan sajnálják. Mintegy 60 évet élt. Béke poraira!

*(Elhunytak.) Pálffy Gábor jeles író 18 éves fia, s egyetlen, utolsó gyermeke. — Dr. Hoffmann Károly kirá-

lyi tanácsos, orvos, 70 éves, Budapesten. — Radocz Jánosné, az ismert ügyvéd és képviselőjelölt neje, 38 éves. — Richter Sándor, ifjú férj, 26 éves, Budapesten. — Schwarz Gyula, kolozsvári egyetemi tanuló, 22 éves korában. — Hubai Gusztávné Szulay Irma, 42 éves korában. Tekéren. — Soltész Lajos Vilmos, 27 éves korában, Várgedén. — Gróf Desassé Antalné, 72 éves, Pozsonyban. — Véghe István, II. éves jogász, 21 éves, Kaszaperon. — Sándor István, volt törvényszéki elnök, Gyergyó-Szent-Miklóson. — Gróf Mikes Benedek, Háromazéken. — Oszesztiki Antalné, született Castellini Ermegilda, 30 éves korában, N. Kunizsán. — Kossan Magyarai Nándor, 46 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

V i d é k.

*(A felhőszakadás) által okozott károkról még mindig olvasunk rémhíreket. Károkat szenvedtek Máramarosban is; az Iza vize előtté M. Sziget külső utcáit, — nagyban, de károk nélkül dühöngött Ungvárt, a barsi Verebély, a zempléni Mád és Tállya környékén sőt Nógrádban is. A nyomor nagy, bár Eger és Miskolc szerencsétlenségét ahol sem közelíti meg.

*(Előadások.) Kalocsai egyetemi hallgatók e hó elején a polgári olvasóköriben táncmulatsággal egybekötött műkedvelői zeneestélyt rendeztek a mozgósítottak családjai javára. Az előadásokban részt vettek: Karácsonyi Mariska, Csernyus Ottilia, Ringenbach Mariaka kisasszonyok és Moder Vidor. A zeneestélyt tánc követte; jelen volt: Moder Kornélia és Ilonka, Bolváry Aranka, Karácsonyi Ilon, Szanter Erzsike, Szinnak Erzsike, Tomsits Viki, Moder Hermin és Rózsaika, Kákonyiné, Kovács Benőné, Hanzlik Fáni, Lang Mariska (Budapestről), stb. — Szarvason e hó 4-dikén nyiták meg ünnepélyesen az állandó szinkört, mely a napokban épült fel. Ez alkalommal Krecsányi Ignác színtársulata díszelőadást rendezett, mely Sipos Somának alkalmi prologja elszavalásával kezdődött. Ezt követte a „Fatinicza” című operette. A szinkör alig bírta befogadni az özönlő közönséget.

*(Mulatságok.) A zombori kaszinói dalárda szeptember 1-én a mozgósítottak családjai javára rendezett hangversenyén több hölgy is működött; névzerint Dalmayné Klementin, Vojnics Izabella, Tarczay Jozefin, Tischler Emma, Wolt Mariaka, Bieber Gizella stb. A virágárusnál, jegyeladásnál pedig Thim Antónia, Czedler Jánosné, Vuita Alexandra, Wolf Etelka, Daempff Ilona, Iményi Mariska, Tischler Nina, Husvéth Paula, Falcione M. stb. A tagok gyűjtővekkkel járják be városunkat, élükön Gromon Dezső főispán neje, Latinovics-Bogor Irénnel és Czedler Terézszel. — Munkácson 50 forint jövedelemmel rendeztek táncvigalmat a mozgósítottak javára.

*(Vidéki vegyesek.) Tarnóczon mult kedden Karbut lengyel mérnök tolatott hatalmas gépekkel új hidat a régi helyére. — Pozsonyban a Szilávy elmaradt fogadtatására begyűlt 1833 forintot a tartalékos családok javára adták át. — Ugyancsak Pozsonyban sikerült az eddig tekintélynek örvendett dr. Reinhardt 22,000 forintot a takarékpénztárból, melynek ő főpénztárnoka volt. — Tompa Mihály születésének helyét (Rimaszombatban, Szentkirályi-utca 343. sz.) az ottani műkedvelő társulat a ház falába illesztett szép márványtáblával jelölte meg, melyen a következő felirat van: „Itt született Tompa Mihály, 1817. szeptember 28-dikán.” — Kassán a református egyház is bemutatta a történelmi társulatnak a maga régi egyházi edényeit (köztük egy 15-dik szá-

zadi góth művű kelyhet,) s urasztala terítőit; az edények némely része Rákóczi György fejedelem és Lorántfi Zsuzsanna ajándoka. — A szegedi hitközség mult vasárnap igattatta be ünnepélyesen új rabbiját, dr. Löw Emanuel, ki az előbbi híres rabbi, a néhai dr. Löw Lipót fia. Berlinből hitták. — Turóczban népszerű kuruzsló tesz csoda-gyógyításokat, a többi közt a Stubnya fürdő iszapjával is.

Külföldi hírek.

*(Külföldi udvari hírek.) Vilmos császár Gaateint a most következő héten hagyja el a Wilhelmsöhe-re megy.

*(London mellett a Themzén) borzasztó szerencsétlenség történt kedden este. A „Princess Alice” gőzös hatszáz kitérővel fődélzetén Gravesendből visszatérve összeütközött egy „Bywell Castle” nevű Észak-Angliába menő szemes hajóval. A „Princess Alice” rögtön elsüllyedt. Ötszázötven személy, többnyire nők, gyermekek, a kapitány s csaknem az összes legénység elveszték. Mint mondják, a szemes hajó rögtön tovább folytatta útját, a nélkül, hogy a szerencsétlenek segítségére lett volna.

*(Szulejman basa) pörének tárgyalása alkalmával izgalmas jelenet folyt le Konstantinápolyban. Az elnök ugyanis egy tanu kihallgatásánkor vádlottat nem engedte szólani, miért ez mindenkorra megtagadta a feleletet. Nedzsib basa főügyész erre dühbe jött, s oda szólt a szolgálóhoz: „Üssétek, ha nem beszél!” Szulejman elájult, s másnap új elnököt neveztek ki, a ki Nedzsibet erősen megdorgálta, s ki is utasította.

*(Grácban) János főherceg szobrának leleplezése érdekes ünnep volt; jelen volt ő Felsége a király, ki a stíriaiakhoz igen nyájas volt, az öreg Meran grófné, János főherceg özvegye, és fia Meran gróf, családjával; úgy szintén a Grácban lakó don Alfonso és donna Blanca. Ő Felsége meglátogatta Meran grófnőt s don Alfonzot. A szoborra számos koszorút tettek; a többi között egy koszorút egy 98 éves ember, János főherceg volt szolgálja tett le. A koszorúk szalagjai átadtak az öreg Meran grófnőnek.

*(Thiersért) a Notre-Damei egyházban szeptember 3-dikán gyásziisteni tisztelet tartott. Egyazert méltósággal folyt le; jelen volt a nagy halott családja, s nagy tömeg kíséretében Girardin és Jules Favre koszorúkat tettek sírjára. Kár, hogy az egész bizonyos tüntetészerű jelleget öltött, s a nemzet nem együttesen ülte meg nagy államfiának s tudósának ünnepét.

*(A montenegrói fejedelem három lánya) jó nevelést kap; ugyanis Ljubica, (született 1864-ben), Milica (született 1866.), és Aspasia (született 1867.) Bécsbe érkeztek, honnan Pétervárra utaznak, a nemes kisasszonyok nevelédjébe. A hercegnők ott neveltetnek s csupán a szüleidőket töltötték otthon.

*(Külföldi vegyesek.) Párisban új muzeumot alakítottak a napi használat tárgyaihoz szükséges műizlés fejlesztésére. — Tanta hi, alsó-egyiptomi város leány-vásárján 9000 nőt állítottak ki, s vagy 4—500 ezer ember volt jelen, köztük a Khedive is. — A Rajna vidéken, Anchen, Köln körül, augusztus 26-dikán erős földrengés volt; ez év-czredben csaknem a 600-adik. — Perrod tricszti olasz konzult augusztus 28-dikán Paklonitza mellett meggyilkolták. — Londonban sem igen veszik a könyveket; közelébb 3 elsőrendű czég bukott meg. — Hódol anyja elkérte fia koporsóját, és könnyeket ejtett sírja fölé.

Irodalom és művészet.

*, (A budapesti egyetemen) Greguss Ágost „Tartuffe”-ot fejtegeti. Gyulai Pál a magyar irodalom történetét, Böthi Zsolt az újabb magyar regény történetét adja elő; Saissy fejtegeti Hugó Viktor műveit, Szász Károly az ifjúság hozzá intézett kérésére szintén tart előadásokat e félévben.

*, (Új tankönyvek.) Természettani Földrajz, tanodai és magán használatra. Irta Lovcsányi Alajos Gyula polgári iskolai tanítóképző tanár. IV. 18 fametszettel. Kiadja Lauffer Vilmos. Ára 80 krajczár. — Európa össze hasonlító földrajza, különös tekintettel Magyarországra. I. rész. Európa általában és Magyarország. Irta Lovcsányi Alajos Gyula, az I. kerületi állami nép- és polgári iskolai tanítóképzőnél a földrajz és történelem tanára. Budapest, 1878. Kiadja Lauffer Vilmos. IV. 140 lap. Ára 75 krajczár.

*, (A Petőfi-társaság) két havi szünet után megtartotta első ülését, s volt jelen szép számú női közönség is. Szanna Tamás Molière-tanulmányából olvasott részleteket, Csépreghy Ferencz pedig nagy tetszés között „Piros pügyláris” című népszimfóniájának első felvonását. Ezt követte Ábrányi Emil től „Hősök harca” című költemény, s a Balázs Sándor „Amerikai párba” című beszélye.

*, (Képzőművészek.) A Bem szobrot sikerült műnek mondják. — A Széchenyi szobor leleplezése egy év múlva történhetik meg. — A Mátyás templom ujjitása nagyban folyik. Schulek építész a tornyot a 15. század stíljében alakítja át, és egy második tornyot is épít a 13. század stíljében. — Orlay Petrics Soma képiro a petrii (szathmármegyei) katolikus templomnak kilencz láb magas oltárképet festett. Krisztus kinazvedését a keresztfán a fájdalmas anyával. — A képzőművészeti társulat engedélyt kapott 50,000 egy forintos sorajegy kibocsátására, 300,000 frt értékű tárgyakkal.

*, (Zene.) Liszt Rómában van, onnét Münchenbe készül, s jelenleg Szent Szaniszló oratoriumán dolgozik.

*, (Új lapok.) Dr. Bodnár Zsigmond egyetemi tanár és jeles író „Havi szemle” cím alatt folyóiratot indít meg októberben a „Revue des deux Mondes” és „Budapesti Szemle” mintájára. — „Új nemzedék” cím alatt a közép-tanodai ifjúság számára szépirodalmi közlönyt indít meg Külnöki Henrik és Vasvári Ferencz szerkesztő október 1-től. Az előfizetési pénzek (évnegyedre 1 frt) a szerkesztőséghez (Budapest, Szivutca 36. az.) küldendők.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, szeptember 7. A zsidó nő. — Vasárnap, szeptember 8. Bánk-ban. — Hétfő, szeptember 9. A divathölgyek. — Kedden, szeptember 10. Lohengrin. — Szerdán, szeptember 11. A jó hazafiak. — Csütörtökön, szeptember 12. Ilka. — Coppella. — Pénteken, szeptember 13. Cid.

Népszínház. Szombaton, szeptember 7. A csikós. — Vasárnap, szeptember 8. Tündérlak Magyarhonban. — Hétfőn, szeptember 9. A falu romja. — Kedden, szeptember 10. A kornevilli harangok. — Szerdán, szeptember 11. A sárga csikó. — Csütörtökön, szeptember 12. A kornevilli harangok. — Pénteken, szeptember 13. A malom alatt.

(r. e.) Midőn ezuttal is a nemzeti színházzal kezdjük meg rendes szemlénket, egy valóban jóakaró tanácsot aján-

lunk a rendezőség figyelmébe. A díszletek, az épületek és bu-torzat stíljére vonatkozik. Mindenkinék feltűnt ugyanis „A legyőzött Róma” előadásának alkalmával a renaissance izlésű építkezés, s a gót íves, oszlopos templom; valamely műtörté-neaszünk szívesen készítené egy átnézeti táblát az egyes száza-dok különféle modoráról, s így e korellenességen könnyen lehetne segíteni. „Aidában” pedig az egyiptomi világi és egy-házi férfiak egészen új divatu zöld ripaz karosszékeken foglal-tak helyet.

Mint a modern tárgyú, s kivált társalgási darabok ren-desen, kiváltkép sikerült nemzeti színpadunkon Dumas „De-mimonde” című drámájának előadása, új szereposztással. „Demimonde” a divathölgyekkel nincs jól fordítva; in-kább „Világ leánya” az. Sikamlósságait, s azt leszámítva, hogy czélzata nálunk hála istennek még nem találó, mulatsá-go, érdekes egy darab. Szigeti József, Halmi és Helvei Laura nagy tetszés között játszottak. Nézőtér félig telt meg.

„Mignon” mult csütörtöki előadásán már inkább meg-látszott az eleven idény. Szép közönség előtt adták elő, s ka-pott tapsot, egy Hauck és Donadio emléke daczára, a czim-szerephen Nádainé is. Philinehen Balázs Bognár Vilma, Lotharioban Odry, méla, fennkölt alakításával, tetszett. Kö-szeghy egész erejével mutatta be hervadatlan hangját a czi-gányvajda szerepében. A balettben (jockey táncz) a személy-zet kitett magáért; Weiner Julia, Istvánffy és Zanzaucics kis-asszonyok járták.

Az operai személyzet készül a „Luhorei királyra”; Nagyné Benza Ida, Perotti, Odry, Ney és Maleczky kapták főbb szerepeit. A nemzeti színházi tagok egyesült népszínmű elő-adása pedig a budai várszínházban, a mozgósítottak családjai javára szeptember 16-dikán létesül. A vén bakancsosban Ná-dayné, Szigeti József, Vizvári (Friczi), Ujházi és Odry Lehel játszik a fő-szerepeket. Ez előadásra jegyek a szervitateri do-hánytőzsedében válthatók, a pénztárnál pedig előkelő hölgyek fognak ülni.

Molnár György, jeles színművészünk közelebb Szolnokon vendégazerepelt; Tartuffe-ban és Narciss-ban lépett volna föl, ha a közönség nem óhajtja „Lear királyt” is. A művész Lear-ról írt füzetét 43 példányban vették meg este a pénztárnál, s Szentesen, hová Molnár szeptember 8-dikán érkezett meg, új kiadást kellett sajtó alá rendeznie. Szentestől Molnár Györ-gyöt Szarvasra hívták meg 6 előadásra, innét, október 8-di-kán Budapestre jő, s valószínűleg föl is lép a gyapjuteri szin-házban, a hol a német színészekkel játszik nagy arul. Meg-említjük, hogy III. Rikhardról szóló művének kiadására az áldozatkész Aigner Lajos könyvtárus vállalkozott.

Szigligetiné daczára annak, hogy a szerződését aláírt Benedek József nem sokára innét tagja lesz a nemzeti színház-nak, Kolozsvárhoz van kötve szerződése által. Ott jelenleg Erdélyi Marietta vendégazerepel.

Nilsson Krisztina — újabb hír szerint — Londonban hangversenyez, s 200 fontot kap minden fellépésért.

Szigligeti „Trónkeresőjét” — Schnitzer, a „Neue Pos-ter Journal” szerkesztője fordításában, — még az őszi idény-be hozza színre a bécsi várszínház.

37-dik szám.

Szeptember 15-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, azínea borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-kórt 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold-járás	X a p - telte óra perc	nyissa óra perc
Szept. 15 Vasárnap	F 14 Mária sz. n.	F 13 Nicomed	3 A 13 Anthim	17 Gör. elüzet.	5 37	6 12
16 Hétfő	Ludmilla	Cziprián	4 Babilás	18	5 39	6 10
17 Kedd	Lambert	Lambert	5 Zakariás	19	5 40	6 8
18 Szerda	Vill. Tamás	Richárd	6 Mihály	20	5 42	6 6
19 Csütörtök	Január vért.	Szilárd	7 Szosten	21	5 43	6 4
20 Péntek	Eustach	Fauszta	8 Kisassz. nap	22 Szemirámis	5 45	6 2
21 Szombat	Máté evang.	Máté	9 Joachim	23 S. Ki Theze	5 47	6 59

Divattudósítás.

A verőfényes napok dacára, mégis le kell már mondani a könnyű, lebelletiszord linon és battist ruhákról, mert e verőfényes, aranyaugúros órák már jóval rövidebbek és a reggelek és esték már kissé hűvösebbek is. Azért lépett e következő négy szörkelme az előtérbe: a beige, a skot kocakás tartán, az indiai cashemir és a mousseline de laine. Míg a két első szövet kimenő és utazó ruhákra használtatik, a két utóbbit díszesebb délutáni öltözközésekre kedveltetnek, sőtanyokon, látogatások alkalmára. Legdivatosab- bak a fehér cashemir és mousseline de laine öltözközések, melyek leginkább bordeaux színű, vörös, vagy gránát színű szalagokkal díszítetnek. (Ezek a vöröses színek legkedveltebb díszít a kék és beige színű ruháknak is, és jelenleg kedven- szin a díszítésekre nézve is.) A fehér ruhákban kívül még az ugynevezett szőke, vagy gabona színűek is divatba jöttek, a melyek összeál- litásuknál fogva feltűnőek. Nézzünk egy ilyen készítésű ruhát. A ruha elején, a közepén, egy keskeny, halvány sárga vagy buza színű faulle-csik húzódik végig, két felől egy-egy arany himzettű bordúrral lefoglalva. Az indiai cashemirből álló tunique függőyszorodon van két oldalt felhúva, és látal engedni az alsó faulle-szoknyát. Oldalt nagy, négyzetes zseb díszlik. A rövid uszály bárom helyt fel van húzva, és köröskörül a szegély mellett két plissé-fodor alkalmasva. A derék hátul lebbentyűben végrődik, elől pedig gazdag csipke bodrozattal van díszítve. A sötétebb, kocakás szövetekből való öltözközések szok- nyái plisséfodorokba rakatnak, elől nyitott, bátra hajtott (á lavandière) tu- nique kel, ráncos derékkal, gallérral és övvel készülnek. A szép öv-csat acélból, oxydirt ezütből, aranyból, majdnem nélkülözhetlen függelék az újabb, divatos öltözközésnek. Az acélcsiszor szintén divatba jött megint, kivált a szürke, acélgyöngyökkel himzett ruhákhoz. Az ékszerekre nézve legked- veltebbek az emaillezott virágfüzők, orgona ágacska, buza-virágcsokor, nefelejcsok, rózsahimbók stb., a melyek kivált fiatal leányokhoz nagyon illenek. Arany foglalatban és művészi kivitelben nagyon értékesek azok, de van gondoskodva róla, hogy olcsóbb utánozatokban is kaphatók legyenek, és azok is igen csinosak. És valóban meglepőleg kedvesek a finom kivitelű gyöngyvirág, jáczint, árvácska csokrok, vagy az áttört ezüst levelű eper, ri- bizke, málna ágacska, melyek gyümölcsei színes emailből állanak.

Most pedig néhány sorban bemutatjuk jelen havi őszi divatké- pünket.

Mint két alakon kimenő őszi öltözközés látható.

Az első alak világos szürke finom szörkelmeből való princessé-ruhát mutat be. Az alján plissé fodor fut végig, a derék díszítése színórokkal össze- kötött tű sor gombból áll. A derék, a zsebek, a gallér, mind a tulajdon kelméből készült. A ruha ára 80 frt, és Alter és Eiss udvari szállítók váci-utczai divattermükből való. A kalap díszítése egy kék tollból áll, ára 10 forint.

A második alak uszályos ruhája szörkelmeből való, a fodordisz azon- ban sa liból készült; selyemrejt díszíti a kerek gallért is, mely e ruhát kivált dísztelű kimenő ruhának teszi alkalmassá. Az öltözközés ára 80 frt, és a fennemlített divatteremben látható, a hol a szebbnél szebb és jutányos őszi öltözközések kaphatók. A könnyű nemez kalapon zöld faulle és toll díszlik, ára 10 forint.

S z á m r e j t v é n y.

Károlyi Flóriánól.

8. 2. 19. 6. 2. 16. Sokszor csalódás a vége,
19. 3. 10. 12. 14. 1. 20. Kezében van minden élet.

8. 2. 19. 6. 2. 16. Néha jó is szenved benne,
8. 9. 5. 4. 12. 16. Nagy is, Kis is van hazánkban.
23. 22. 21. 7. 13. Ebben hirt adunk egymásnak.
10. 11. 12. 13. 13. 12. 14. A lélek szép tehetsége.
15. 10. 6. 12. 16. Imádjuk őt hálás szívvel.

1-23. Egyik kedves közmondásunk,
Óra int a durraságtól.

Megfejtési határidő: október hó 9-dike.

A f. é. 33-dik számban közölt rejtvény értelme:

Minden ember legyen ember és magyar

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárogy Mari, Haydn Izabella, Ujfalussy Károlyné, Jánosy Imjós, Nagy Kamilla, Gnóth Irma és Erzsi, Lukács Györgyné. ifj. László Jó- zsefné, szül. Rosenfeld Gizella, Bohus Gyuláné, Koronágh Serk Hermin, Madnyánszky Margit és Erzsi, Pényes Ottília, Steiner Sarolta, Ottlik Mar- git, Jávor Anna, Krakkay Mari, Peterdi Pap Erzsébet, Nagy Olga, Biróvszky Anna, Horváth Lujza és Jolán, Király Lilla, Proszly Gabriella, Pajor Kmi- lia, Hegedűs Etelka, Horvay Margit, Nagy Károlyné, Lóky Gabriella, Vincze Etelka, Horváth Györgyné, Fáy Mariska, Molnár Leona, Beszterczey Karo- lin, Szabó Károlyné, Révay Berta, Barczán Klementine, Szentkirályi Emmi, Varga Mariska, Jankovics Ilona, Cséry Anna, Györky Emília, Potoczki Lenke, Gyovay Irma, Nemes Róza, Bartók Mária, Vágh Andorné, László Juliska, Kovácsics Etelka, Török Eszter, Demény Piroksa, Csukra Lóra, Buzáth Mari, Gáspár Gizella, Bodó Ilonka.

Megbízások tára.

Sárdra B. D. urnőnek: El van küldve.

Draskóczyra M. M. urhölgynek: Legközelebb vezi a kívántat.

Kakucsn L. J. urnőnek: Magánuton feleltem.

Debreczenbe B. E. urhölgynek: Szívesen egészítet- tem ki újból.

Szirákra Ca. L. urnak: A legszívesebben a jövő év- negyed folyamában.

Debreczenbe D. J. urnak: A multkori küldeményt is vettem, valamint a mostanit is. Szíves köszönet és — egy kis türelem.

Nagyváradra D. M. urhölgynek: 80 frton szépet kapni. Ebbe bele van értve a csomagolás is.

Makóra J. J. urnőnek: Mély sajnálattal vettem a gyászhirot.

D. Szerdabelyre K. M. urhölgynek: A legszive- sebben válaszoltam kérdéseire.

Komáromba F. Gy. urnőnek: Bocsnat, de e kíván- ság teljesítése embertől nem telik.

Beregazásba P. J. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Munkácsra L. M. urhölgynek: Már munkába van adva!

Nyitra Sz. E. urhölgynek: A levelezés általi gyógyításra nem igen vállalkozik lelkiismeretes orvos, kivált ha a baj sem olyan természetű, mely az utazást lehetetlenné tenné.

Verébölyre B. G. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Szegedre H. M. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Lugosra F. J. urhölgynek: Örülök, hogy a meglepetés tökéletesen sikerült.

Pozsonyba K. N. urhölgynek: Igen is, már megérkeztek a fürdőből.

Losoncra O. V. urhölgynek: Örömmel fogok eljárni ez ügyben.

Kérdések.

Egy kedves nagybátyám minden évben néhány szép ananászzal szokott megajándékozni. Megvallo, nem vagyok nagy barátja a gyümölcsnek nyersen, de nem rég ezukorba főzve ettem, és igen jónak találtam, resteltem azonban megkérdezni, hogyan készítik, kérek tehát egy kis utasítást, hogyan kell az ananászt ezukorban eltenni?

F. Malvin.

Ki ismertette meg a sós vízben elrakott uborka készítmódjával?

K. Biri.

Legkedvesebb virágaim elpusztultak, gondos ápolásom dacára. Végre a kifordított cserepekben vékony gilisztát találtam. Mivel lehetne ezen ártalmas férget elpusztítani, melyet virágos ágyaimban is találtam már?

Egy virágkedvelő.

Feleletek.

M. Margitnak. Olcsó ézi ruhákat Eibenschütz divatkereskedésében kapni a hatvani-utcai barátok épületében.

G. Antónia.

H. Vilmának. A csokoládé-crème következőkép készül: Nyolcz lat finom csokoládét, egy fél rudacsa vanigliát egy itcze forró tejszínbe téve, be kell takarni és félórára félre tenni. Ekkor a tejszín meg kell szűrni, az edény aljában azonban egy keveset hagyni belőle, hogy a csokoládéval jól el lehessen dörögni, a többi tejszín közé öntve, még nyolcz tojás sárgáját, tizenkét lat ezukrot, valamint két lat, már előbb jól előlt vizahólyagot vagy gelatint közé tevén, gyenge tűz felett, habverővel folyton veregetve, fel kell forralni, és félre tenni. Kihűlés után a crémet zuzott jég közé kell állítani, folytonosan keverni, 5—6 evő kanálnyi tejszín habot adván belé. Ekkor öntjük az egészet egy formába, ismét a jégre állítjuk, miglen szükségünk lesz rá. A kiborítás úgy történik, hogy a formát egy pillanatra forró vízbe mártjuk és a crémet üveg tálna borítjuk ki.

B. Gizella.

A csokoládé-crème készítmódja. Három meazely tejszínben 4 tábla csokoládét, egy darabka vaniliával megfőzünk, ezukrot annyit adunk hozzá, a mennyitől elég édes lesz, azután keverve addig főzzük, a mig sűrűdni kezd, akkor félre vesszük a tűztől, másfél lat gelatint vagy vizahólyagot teszünk belé szítán keresztül azürve formába öntjük és jégen hagyjuk megfagyni. Ilyotén már többször készítettem s mindig jól sikerült, ajánlja egy kicsi mama.

Sz. Jolánnak, a boldog menyasszonynak szerkesztőnőnk kimerítő levelet irt.

Kékszemű kis leánynak. Azon helyzetben vagyok, hogy megnevezhetem a „Fütyül a szél, fujja a föllegeket...” című dal bus dallamának szerzőjét. Atyám, Gáspár György csalomjai földbirtokos szerző, ki 1866-ban hunyt el, s a vidéken számos hangversenyben vett részt. Dalait (Ne nézz rám, ne neved stb.) fia Imre készül összegyűjtve kiadni.

G. Gizella.

M. Bellának. A lánczhid építőjéről szóló mese nem igaz. Építője Clark Ádám angol mérnök volt. Ki csak nem rég halt meg, s mindvégig igen okos ember maradt. Annyi igaz, hogy a híd fő oroslányai ama nyelvek nélkül nem tökéletesek, s ez az illető kőfaragót bosszanthatta is.

X. Y. Z.

Vajda János nem igen ismert függetlenségi képviselő, és Vajda János, a nagy nevű költő, ki azonban ír politikai dolgokat is, két különböző személy.

X. Y. Z.

B. K.-nak Orlicé ígérgetései, mint általában a sorjátékok a neme, ámitásoknak tartatnak, s a szédelgő mégis talál hívekre a magát csalatni engedő közönség előtt. Emlékszem, hogy a „Hon” 1876-diki folyamában Deme László fővárosi tanár alapos cikkben mutatta be az eljárást a maga méltó világában. Örömet tesz az szolgálatot B. K.-nak a cikk ajánlása által.

S.-né.

Egyveleg.

Politikai virágok. Nem egy virágnak politikai története oly népszerű, mint azok a nagy mozgalmak, melyek vele kapcsolatban vannak. A Bourbonok liliuma, a fehér s vörös róza a történetnek emlékezetes mozzanatait jelölik. A virágok jelenleg még egyre inkább öltönek politikai jelentőséget. A bonapartisták az ibolyát már rég ismertető jelül használják összejöveteleiknél. A június 30-diki nemzeti ünnep a virágidőre esett s a republikánusok jóillatu bokrétát viseltek, mely állt egy buzavirágból, egy fehér s egy vörös szegfűből. Julius 12-dikén erre mindazok a royalisták, kik V. Henrik nevenapja alkalmából ellátogattak a Saint-Germain des-Prés templomába, fehér szegfűvet tűztek gomblyukaikba. A buzavirág, ibolya, szegfű tehát jelenleg a franczia politikai pártok ismertető jele.

Költőkből.

Az élet álom, s az álom is csak egy álomba szólt álom.

Calderon. (Az élet álom.)

Es micaoda légyen az erdő? akarat.

Mely előbb vagy utóbb... de győzelmet arat!

Arany J. (Domokos napján.)

Tartalom.

Szegény Loránt, Nyitra József. — Kis lány névnapjára, Rudnyánszky Gyulától. — Egy ismeretlen ismerős. — A nérvjegy, Levin Schücking után. — Levél Bukarestből. — Itthon. — Heti tárcsa. — Közügyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borításon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrevizión. — A t. rejtélyfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Egyveleg. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk és előfizetési felhívásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Egy ilyen valódi angol vázalonból készült, és csakis linum arannyal aranyozva el-
látott b. kötet díszítésként egy egész évszámhoz készítő melynek aláját az itt látható
rajz mutatja 1 írt 60 krért kapható totális szerinti választott vörös, zöld vagy kék
szalagon.

És íves m-grendelőket kérem levelező lap után csatolni, a cím név és lakás világos megjelölés mellett. — Megrendelői levelező lapon csakis egyedül

Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden nő és békötérket, hogy ha hozám legyenek beküldve legelőbb átn, gyorsan és jól eszközök úgy seintén a vidékre is.

Köszvény-vászon

Ezen kérvényvászaron az alábbiakat különböztetik valamennyi letező lőbbi szerokról, hogy csakugyan használ.

mindentféle sebek, gonyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Pestén átlagve 10 krral több. Valódián Pesten egyedül csak **TÓRÓK JOZSEF** orv. gyástrában, király-utca 7. sz. — **Debreczenben**: Rothachneck orv. gyástrában. — **Szombathelyen**: Pillich Ferencz orv. gyástrában. — **Mohácson**: Jazevics Károly, — Kolozsvárt: Wolf gyáznál. — **Pecseten**: Zsolnay. — **Szegeden**: Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron**: Kraul. — **Aradon**: Prinner gysz. — **Nagyváradon**: Molnár gysz. — **Székely-Fehérvár**: Dióballa: Gyöngyösdön: Vozary gysz. — **Brassó**: Fabik gysz. Szilvén: arott: Ehrenfeld W. — **Miskolcz**: Ujházy gysz. — **Pozsony**: Salts. — **Kassán**: Eszwig Ede és fia gyástrában.

ajánlja magát a t. cs. községnek minden fajú műfaknak aranyból, valamint amerikai vulkanitból készítésére, és azoknak anélkül, hogy a foggyökerektől eltávolítottaknak, fájdalommal betételére. Műetek és plombírozások a legelőhalmozatselebbben teljesítettnek, mivel 20 év gyakorlatom nyit biztosított.

A jádulatomul szolgálat, hogy teljes 18 évig Hekseh
J. G. fogorvosnál is az utóbbi időben Dr. Tarnoczky
m. k. udvari fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak élhuny-
táig. A tisztelet forrását bennem látogatásán kérvé

maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÖR,
Budapest, dorottya-utca 3.

A nagyméltóságu uraságoknak és a t. cz. közönségnek alázatosan jeletem, hogy Üaletemot

azon helyen, hol előtte a

szővelek, pipero-czikkek, a legújabb kengyelű szelvényes barsony-kelmek

kész felöltők, köpenyek és öltöző-köpenyek (Toiletten)

a legújabb pártai és helyi divat szerint alakban a legújánosabb árért kaphatók.

Magrendelő-ek a kívánt minta szerint írásban, leggyorsabban teljesítenek.

blond tie-dye

EIBENSCHÜTZ SÁNDOR

Hátor vagyok a t. urnáknak tiszteltteljesen jelen-
temi, miszerint a közlő idényre való bevásárlás végett
Párisba utaztam és remélem, hogy már e hó vége felé a
legújabb divatu toilettok és felöltökhel nagy választékban
fogok szolgálatul. Mély tisztelttel

Mély tisztelgással

ROZSAF, Confectionneur.

Break-piece 3.

CSALÁDI KÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

könyvesmagolást 4 frt. félécakint
20 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:

VI. kerület, Terezyváros, 6-utca
21-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy soros betűs sorozat
8 kr.

38. SZ.

Szept. 22-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatkeppel,

minden színes képsorral.

Képeket

tizenhárom képet könyvmelék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Szegény Loránt.

Nyitrai Józseftől

(Folytatás.)

Pár hét óta gyönyörű tavaszi napok járnak. A fehér lepel lassankint lehuzódott a földről s megélénkült a természet. A merre csak a szem tekint, minden felől új élet képe tárul a szemlélő elé. A gyenge ágakon rügy fakad, levél zöldül, a ligetben zöld pázsit borítja a földet. Melegebben süt a nap, sugar, mosolygóbb az ég, szeszélyesebbek a fellegek, lanyhább a tavaszi lég. Az emberek kikezdenek járni a zöldbe, élvezni az éltető léget, meglesni az ibolya növéseit, örülni a megifjuló természetnek. Mikor pár nap előtt Mátyáshegyre mentem, az Orezy-kertben, az ide-oda csapongó Ágnes alig tudott örömeiben hová lenni. Ifjúságtól mosolygó arcát pirosra festé a hűs tavaszi lég, karját az ényembe fűző s előre készítetett, míg a többiek jó távol jöttek utánunk. Ajkáról csak úgy ömlött a szó, oly kifogyhatatlanul beszélt összevissza csapongó eszméiről, újuló természetről, ibolyáról, mit tudom én még miről, — egész gyönyörűség volt hallgatni.

Néha visszatekintettünk, Margit egészen magába mélyedve jött hátul, hol az utazólón, hol bement a pázsitra, néhány hosszú fűszálát szakasztott, ujjaira fonta, ismét leoldta, eldobta, s más szálakért nyúlt. Majd szülei elébe, majd utánuk került, halavány arcára gyöngéd pirt lehelt a tavaszi lég, nagy kék szemei kimondhatatlan fényben, titokteljes nyugalomban ragyogtak.

Ha egy perczre megálltunk, hogy őt is bevárjuk, ő is megállt, lehajolt a pázsitra, s valamit keresett. Feltűnt előttem, hogy szántszándékkal kerül bennünket; ha sikerült is vele néha összejönnöm, s kérdeztem, hogy miért oly magába vonuló, kitérőleg felelt, a beszélgetést a legközönségesebb tárgyra vitte át, s csakhamar ürügyet lelt tőlünk eltávozni. Vagy talán Ágnes jelenlétében nem akart nyíltan beszélni? De mi

oka lehetne borult kedély-hangulatának, hogy még nővére előtt se nyilvánítja ki?

Elpanaszolám Ágnesnek, hogy Margit magaviseletét se-hogy sem tudom magamnak megmagyarázni.

— Nem volt ő mindig ilyen, de mióta ön Pesten van s hozzánk jár, mintha kicserélték volna. Magaviselete atyámnak is feltűnt, de ismerve Margit jellemét, nem kérdezi az okát. Azóta, mondom, hogy ön hozzánk jár, napról-napra komolyabb, kerüli a velünk való együttlétet, keresi a magányt, vagy a zongorához ül, Chopin nocturnejeit játéksza, vagy oly hévteljes darabba kezd, hogy csak úgy nyög bele a zongora. Ilyenkor kipirul, hirtelen felkel, s mintha a nagy erőlködésbe egészen ellankadt volna, egy karszékre veti magát, fejét kezére hajtja a régi halaványság ismét megtér arcára, egész alakján nyugalom ömlik el, csak szemei fénylenek a szokott-nál jobban, mint a bolygótűz. Ilyenkor szólanul magára hagyom, de jobb is, mert kérdésemre szenvedélyesen felel, hogy miért vagyok oly kíváncsi, felkel, s a másik szobába vonul. Szegény anyám csak a fejét csóválja ilyenkor.

— Azóta ilyen, mióta én járok kegyetekhez? — kérdezem meglepetve.

Azután elhallgattam. Oly különösnek tetszett nekem az egész, úgy elgondolkodtam, hogy mi összefüggésben lehet Margit magaviselete az én látogatásaimmal, de még megközelítő magyarázatot sem tudtam magamnak adni. Nem emlékszem, hogy valaha megsértettém volna, társaságát nem mellőztem, sőt ha lehetett, mindig vele beszéltem, hiszen magam is szerettem volna titokteljes magaviseletéről a fátyolt némileg fellebenteni.

Mikor jó mélyen behatoltunk a kertbe, megálltunk egy

fákkal sűrűn benőtt helyen, ibolyákat keresni. Az öreg Mármaros tovább haladt nejével az úton, én Ágnessel bementem a sűrűségbe, Margit pedig jó távolról követett bennünket. Csak nagy ritkán akadunk egy-egy szerényen megvonuló ibolyára, mely alig látszott ki a fű közül, mintha félt volna még fejecskéjét a márciusi napra kidugni, hátha itt van még csunya ellensége, a hó. Nagy keresés után vagy tíz szálra akadtam, föléből kis csokrot kötöttem, a Ágnesnek adtam.

Ekkor egy mély sóhajt hallottam hátam megett, megfordulok, ott állt mintegy nyolcz lépésnyi távolban, egy bokor mellett Margit, merőn, mozdulatlanul szemlélve bennünket. Mikor megláttam, másfelé fordítá tekintetét, mintha ő is ibolyát keresett volna. Felé indultam, ő egy helyben maradt, de a világot fel nem tekintett volna, míg oda nem értem. Akkor láttam, hogy nagy szemekre csillogó könnyfátyol terült, s azon keresztül nézett rám, kimondhatatlan fájdalommal.

— Bocsásson meg, Margit, — hebegém, — hogy előbb nem láttam.

— Én megbocsátani? Miért? hisz nem tett ön nekem semmi rosszat, hogy bocsánatomat kelljen kérnie! — mondá reszkető hangon.

— Akkor elfogadja ezen kis ibolyacsokrot.

Nem szólt, két kezét leereszté, hosszan rám nézett s egy könnycsepp gördült alá halvány arcán.

— Édes Margit! mi baja? ...

Margit hévvel nyult a csokor felé, szinte kiragadta kezéből.

— Mi bajom? ... Hát érdeklik önt szenvedéseim? Oh Loránt, ne kérdezze. Talán eljön az idő, hogy megmondhatom ... de nem ... nem ... hacsak magától ki nem találja ... úgy ne tudja meg soha, soha! ... Most menjen, nézze, Ágnes már türelmetlenül vár amott önre ...

Első zavaromban engedelmeskedtem, s szó nélkül távoztam mellőle. Mikor Ágneshez visszatértem, ő még mindig azon a helyen állt, tekintete majd az ibolyacsokoron, majd a messze távolban révedezett.

Azután felhagytunk az ibolya kereséssel, felkerestük az öreg Mármarost s nejét, azután haza felé indultunk. Margit arca viaszanyerte nyugodtságát, hozzá mentem, karomat ajánlottam fel neki, mit ő szótlanul fogadott el. Kérdéseimre nyugodtan felelt, hangja nem reszketett, mint az erdőben, szemem nem ragyogott oly titokteljes fényben. A legközségesebb tárgyról beszélgettünk, még távolról sem mertem a szót az ő kedélyállapotára átvinni.

Igy értünk be a városba, hol tőlük elváltam, s lakásom felé tartottam.

Oh örök tudomány! miért lettem egy időre hozzád hűtelen? Miért hagytam el annyiszor tanításodat, mely nekem annyi élvezetet nyújtott! Nem, nem keresem ezután annyit az emberek társaságát. Mióta multkor az Orczykertben voltam Mármarosékkal, azóta nincs nyugtom. Nem bírom elfelejteni a Margit s köztem lefolyt izgalmas jelenetet, bánt a kíváncsiság, hogy megtudjam, mi rejlik a Margit kedélyét borító titkos fátyol alatt, mi teszi oly szenvedővé arcát, mi csal könnyet szemébe, és sóhajt ajkára. Előtte áll Ágnes ifjuságtól viruló alakja, verőfényes lelkével. Egy idő óta oly élénk érzelmet érezek iránta, mely érzelem mindig nagyobb és nagyobb. Ezt el kell nyomnom; érzem, hogy minden komolyabb érzelem akadályozólag hat pályám s tanulmányaim végezésére. Számtalanszor megfogadtam ezt azóta, — mindig megszegtem, elmentem

Mármarosékhoz, gyönyörködtem Ágnes szavaiban, olyan jól éreztem magamat közelében. Azután meg oly bájosan, oly kedvesen kérte, hogy mikor fogom ismét meglátogatni őket, hogy nem bírtam meghívásának ellenállni.

Margit ismét a régi márványkép, halavány arca nyugodt, csak a titokteljes bolygótűz fénylik nagy szemében. Keveset beszél hozzám, nyugodtan, minden felindulás nélkül, közömbös tárgyokról; nem mondja távozásomkor, hogy maradjak még, nem kérdezi, hogy mikor látogatom meg őket újra, szótalanul nyújtja kezét, de kézszorításában van valami hév.

Tegnapelőtt délután lakásuk előtt mentem el, honnan zongorahang hallatszott le. Nem volt szándékom felmenni, de ellenállhatlan vágy ösztönzött. Benyitottam az előszobába, honnan épen egy szobalány jött ki. Kérdeztem tőle, hogy itt-hon vannak-e. Mikor azt mondá, hogy csak Margit van egyedül, haboztam, hogy vajjon bemennek-e, s már épen távozni készültem, mikor az ajtó felnyílt, s megjelent Margit karcsu alakja.

— Isten hozta, Loránt! Talán nem jöhet be, ha egyedül vagyok? fél tőlem?

Első zavaromban nem tudtam, mit felelni. Nagy fáradtságomba került, míg furcsa helyzetembe bele tudtam magamat találni. Hiszen csak most voltam vele először egyedül s előre is féltem olyan titokteljes teremtes társaságában lenni, mint ő.

— Megvallom, Margit, őszintén, nem akartam bejönni. Nem illik ily nyíltan nyilatkozni, ne mikor kegyed olyan ...

— Azt akarja ugy-e mondani, hogy oly különös lány vagyok?

— Kegyednek van valami baja, Margit, vagy nevezzük bárminek, elég az hozzá, hogy nagyon szenved. Nem mondja, de én látom arcából, kiolvasom szeméből s az nekem oly igen rosszul esik. Nincs erőm szenvedő arcokat látni.

Margit megzavarodott, lesüté szemét, azután felelet helyett megfogta kezemet, s egy karszékhöz vezetett; ő a diván sarkába ült, s kért, hogy vigyem egész közel hozzá székeimet.

Negyedőrai beszélgetés után egyszerre az ő kedélyállapotára vittem át a szót.

— Mondja meg, Margit, nekem, barátjának, mi fáj, mi emésztí kehlét? Híven meg fogom őrizni szíve fájdalmát, senkinek sem fogom elárulni. Ezt mint barátja kérem öntől, bizák bennem, tárja fel szívét, most másodszor kérem.

Margit hallgatott, de keble lázasan emelkedett, nagy szemében felgyult a titokteljes bolygótűz, azután reszkető, akadozó hangon válaszolá:

— Hogy mi fáj? ... mi fáj? ... hiszen ön eddig nem érdeklődött szenvedéseim iránt ... most már másodszor kérdezi? ... hát kérdezte már egyszer? ...

— Az Orczykertben, mikor az ibolyacsokrot fogadta el tőlem, de akkor ...

Margit hirtelen felemelkedett, hevesen fogta meg kezemet, s dolgozó asztalkája felé vont.

— Jöjjön ide, Loránt, nézze ... emlékszem ... mégis úgy van ... valóban kérdezte már egyszer ...

Egy imakönyvet vett fel az asztalkáról, gyorsan felnyitotta, lapjai közül pár szál száradt ibolyát vett ki, ajkaihoz emelé, s áhitattal csókolá meg.

— Lássa, Loránt, ezeket ama kínos óra emlékére őrzöm, drága kincsként rejtegetem. Sokat, nagyon sokat ártam, ha néha megnéztem ezeket, sok kint kellett kiállnom, de persze ön azt nem tudja, mit is érdekelne önt ...

— Édes Margit!

— Tudja meg hát, Loránt! mióta ön itt Pesten tartózkodása óta házukhoz jár, ellenállhatlan vonzalommal viseltetem ön iránt... oh, ne ítéljen meg, hogy nő létemre kitárom szívemet ön előtt, hisz maga kívánja, ... figyelek minden tetteire, gyönyörrel lessem minden szavát. De ön nem az a jó Loránt többé, ki úgy szerette az ő kedves kis Margitját, ... emlékezzék csak vissza gyermekkorunkra, de persze az már régen volt... Ön azonban hidegen viselte magát iránymomban, nem vette észre bánatomat, érzéketlen volt szenvedéseim iránt, nem volt számomra egy vigasztaló szava. Mikor láttam, hogy érzelmemet nem csak hogy nem viszonozza, de még észre sem veszi, elhatároztam, hogy ezen szenvedélyt kirtom szíveimből... nem lehetett, ... erőm elhagyott... a gyenge nő nem birt érzelmeinek parancsolni... oh Loránt!

Rám borult, átkarolt, s keservesen zokogott. Nem birt érzelmével. Én első meglepetésemből alig tudtam magamhoz térni. Megsimítottam nemes homlokát, s szeliden kitejtém magam karjai közül.

— Margit, az Istenért! mit mondanának, ha valaki meglátná?

— Nem titkolnám... hadd tudja meg az egész világ, hogy szeretlek... oh Loránt, nagyon szeretlek!...

Ujra rám borult, s könnyárban úszó szemekkel tekintett rám.

— Csendezedjék, édes Margit. Igazán... ez oly váratlanul jött rám nézve... ha tudtam volna... nem akartam kegyednek idejárásommal szenvedéseket okozni.

— Oh tudtam, gondoltam én ezt! Ez az egész feleleted? Miért jöttél akkor annyiszor hozzánk?... Talán nem éreztem volna át a pokol összes kínjait... Vagy ha jöttél, miért nem nyujtottál reményt... oh én szerencsétlen!

E pillanatban kinyílt az ajtó, az öreg Mármaros lépett be azon egy idős urral, a mennyire az esti szürkület kivenni engedé. Szerencsére későn jött a szenvedélyes jelenetre, a mindent elfödő barátságos sötétség nem engedé láthatni leányának kisírt szemét, s halavány arcát.

Még pár perczig ott maradtam, s látván, hogy az öreg Mármarosnak sürgős teendője van az idegennel, eltávoztam.

Margit kikísért az előszobába. Mig én ruhámat öltöttem fel, ő egy székre ült, s fejét jobb kezébe rejté. Nevén szólítám, el akartam bucsuzni tőle.

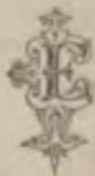
Odarohant hozzám.

— Hát nincs semmi reményem, hogy szerelmemet valaha viszonozni fogod? Nincs számomra többé üdv a földön?

(Folytatása köv.)

Egy ifju költő végdala.

(Emlékezés K.-ra.)

Ney Ferenczről.

Évégre hát enyém vagy!
Letűnt a bús keség,
Mely köztünk gátul állt,
Eljogytunk az ég.

A túlvilági révről
Nyujtod kezod felém;
Kegyelve nézed: öltem,
Hogy neked szentolem.

Nem volt számomra rózsád,
Nem volt egy ibolyád:
De a kis nefelejcsét
Örökségül hagyád.

Most rozmarinnal íntesz.
Mekkám a kis halom,
A mely felő napoukint
Orcsám furdithatom.

Hozzá zarándok-utam
Epedve folytatom;
Szerettelek, szeretlek:
Végiglen az dalom.

Szerettelek, szeretlek...
Hisz' a világ örök!
Oh nézd a nefelejcsét;
Viszem, hozom. Jövék!

Az élelmi szerek és közhasználati czikkek hamisítása.

Csak a nagy városok lakója annak a megmondhatója, hogy mennyi mindenféle furfangos csalásnak van mai nap az ember kitéve. Lépten-nyomon szédeltés leselkedik ott reá, és különösen az idegen jövevény hálát adhat a menybeli Istennek, ha egyben-másban meg nem nyomorítja. A sok mindenféle csaláság közül azonban egy sem vág annyira bele az élet eleve- nébe, mint a napról-napra való élelmi czikkek hamisítása. Nagyon jó tehát némi tudomást szerezni magunknak ezekről a hamisításokról, nehogy „saját kárunkon okuljunk“; mert különben hiába mondjuk: eszünkön leszünk, nem fogunk rá- szedni, a milyen körmőntont fortélyosok azok a kozákok, ok- vetetlenül kifognak rajtunk, és akkor hiába viszazuk bíró elé a dolgunkat, a hatóság nem igen avatkozik bele az ilyen do- logba, helyesen, nem helyesen, azt vitassák mások, de azt mondja: azért van szemünk, hogy lássunk.

Igaz, egyrészt a közönség is oka, hogy annyira lábra kapott a rászedés. Csak minél olcsóbb, hajlja, holott a köz- mondásból is tudhatná, hogy rendesen ő issza meg a levét. Akkor aztán cseppet sem csudálkozhatni rajta, hogy a gyáro- sok és iparosok közül ez is, az is munkában, boltban nem azt nézi, ha tartós-e, becsületes-e, hanem csak azt, ha mutat-e va- lamit. A vevő és fogyasztó közönség határoz, és kiki úgy se- git magán, a hogy tud. Így aztán csakugyan olcsóbban adhat- juk a „jószág“-ot, és egynémely áruczikket azért most már jót is olcsóbban kap az ember, mint annakelőtte; sok számos esetben azonban az ár a régiben maradt, az áru ellenben si- lánny, hogy a tizedrézét sem éri meg; szinre nézve a legjobb fajttal vetekedik, de nem lehet használni, így mégis csak a vevő vallja kárát azükmárkuságának vagy tapasztalatlanuá- gának, hogy úgy a külső után vetette magát, vagy hogy any- nyira a krajczárt sajnálta. Vásárlásnál az az elv vezérelje az embert: semmi olyat, a mi nélkül ellehetünk, de ha veszünk, jót vegyünk, ha mindjárt drágább is valamivel; busásan be- hozza azt a jószág.

Vegyük például a fehérneműre való vásznat. Kapni azt most már ugyazólván félig ingyen, és mindvalamennyi úgy van megkésztve, hogy ujdonat állapotban alig lehet meg- ismerni, melyik a tiszta lenvászon, és melyik a gyapottal ele- gyec. Használat közben aztán annál hamarabb jövék reá, a tiszta lenvászon háromszorta-négyszerte tartósabb az elegye-

nél, mégis csak mi vagyunk tehát a vesztesek, nem az, a ki úgy „félíg ingyen” nyakunkra szóta silány foszlékát.

De valjon hogy tudhasunk, melyik a tiszta lenvászon, és melyik az elegyes? Nagyon könnyen. Nem kell hozzá más, csak nagyítóüveg, ezzel nézve a fonálzálat, mindjárt meglátjuk a különbséget, különösen ha a szálát kicső megnedvesítjük. Nagyítóüvegen át a lenszál kerek, sima, belülről üreges, a gyapotszál ellenben lapos, bolyhos, a selyemszál tömött és fénylő, a gyapjuszál végre cikkezett. És nagyítóüveg nélkül is könnyű megtudni, melyik lenvászon és melyik gyapot; csak egy kicsi darabkát olajba kell mártani belőle. A lenszálak átlátszókká lesznek akkor, míg a gyapotszálak akkor is átlátszatlanok. Megjegyzendő azonban, hogy a nagyítóüveggel való megvizsgálásra ne csupán egy szálát vegyük, hanem legalább is kettőt, egy hosszú és egy vetélő szálát, minthogy a hamisításnál az egyik szál néha tiszta len, és csak a másik, legtöbb esetben a vetélő szál, gyapot.

A vászonneműeknél mégis csak hagyán; rossz kelmét ugyan, de mégis csak kelmét kapunk jó pénzünkért, és az elegyes is ha nem sokáig is, azért csak kibírja a használatot. De hány olyan árut hoznak most vásárra, a melyben az elegyes a szó szoros értelmében haszontalan, értéktelen, és a mi a leg-szomorubb, épen a legfontosabb szükségleti cikkeket selejte-
itik így el.

Vegyük például azt a házi cikket, melyre naponkint van szükség, és jókor reggel használjuk már, a tisztaság fő-kellékét, vegyük például a szappant.

Midőn a jó gazdaszszony maga főzte szappanját, akkor természetesen szó sem lehetett hamisításról. De meg a szappanos is sok ideig nem készíthetett egyebet jóféle szappannál, minthogy a szappan ugyazólván magamagának az ellenőrzője, maga nyomja magára a tiszta valóság bélyegét, tudniillik azt a bizonyos márványeszerű felületet, a mely rendes uton csak akkor támad elő, ha túl az elegendő vizet nem vegyitenek a lugjába. A furfangos emberész azonban kitudta találni a módját, hogy a jól fölígított lughól is olyan szappan álljon elő, a mely színre semmit sem cüged a jóféle házi szappannak, azért mégis tulajágos sok benne a víz. Annakelotte mégis csak hagyán, faggyuból főzték a szappant, és a faggyu már természeténél fogva sem veheti föl magába azt a vagy mennyiségű vizet, a minővel mai nap az ugynevezett gyári szappant elsi-lányítják, mert ezt pálma- és leginkább kokoszolajból gyárt-ják. Ezen zsiradékfélékből készülnek az ugynevezett kemény szappanok, a melyeknek az a jó tulajdonságuk — már, mint a gyárosra, — hogy ugyancsak veszik magukba a vizet, és meg se látezik rajtuk; keménységre, színre vetekednek a jóféle házi szappannal, csak a mosásnál mutatják az ő higlevűségü-
ket, a derék, jó gazdaszszony nagy szomorúságára.

Könnyű dolog megimerni az ilyen szappan mivoltát. Da-rabokra vágjuk, megmérjük, azután megmelegítjük, hogy a benne levő víz kipárologjon belőle, aztán újra megmérjük. Minél kevesebbet nyom most, annál több víz volt benne. De azért a melegítés után is víz van benne, mert a pálmaszappan soha sincsen egészen víz nélkül. A vizen kívül pedig még gipsz, méz, agyag, burgonyaliszt van az ilyen szappanban, néha egész husz százaléknyi mennyiségig.

Öltözködés után következik a kávé. A kávébogyót magát nem lehet meghamisítani, legfőlebb is színt adhat neki a kereskedő, mert hisz a közönség az olcsóban is szereti a szépet. Magában véve ez még nem volna buj, csakhogy néha ártalmas rézfestéket használnak a műtételhez. És még a pör-

költ kávéhoz sem igen fér még a hamisítás, legfőlebb annyiban, hogy rendesen a legailányabb bogyókat választják ki e célra és finomokul árulják. De ugyancsak megjárja, a ki ör-lött kávé vesz a boltban, pedig a szegénység majd mindenütt ilyenekkel kénytelen élni. Mert az rendesen katanggal (czigó-riával), a katang meg téglaporról, kávéaljával stb. van ele-gyítve; képzelni tehát, mennyire élvezetes az ilyen koty-valék. Még jó, hogy megismerni is, kiválasztani is könnyen lehet az ilyen elegyeket. Csak egy pohár vízbe öntsük az ilyen kávé, akkor a tiszta kávé fennmarad, az elegyék meg alászáll.

A kávéhoz tartozik a tej, tulajdonképen ez a tápláló rész a mi reggelinkben, csak hogy, különösen a nagyvárosban, ritkán jutunk tiszta tejhez; mert — ha szabad úgy mondanom — pogány mód „megkeresztelik,” a mi annnyival inkább meg-rovandó, minthogy a szegényebb osztályok és különösen a gyermekek, leginkább tejjel táplálkoznak. Nagyon szép tehát, hogy újabb időben — legalább a fővárosban — a hatóság szigoruan felügyel a tejárusokra, és a hamisított tej elkobzása mellett pénzbírással is sújtja a hamisítókat. A hamisításra pedig könnyen lehet rájönni. Sajt- és egyéb tartalmánál fogva a tej nehezebb a víznél, a víztől tehát könnyebb lesz a tej, azért csak az afféle merülőt dugjunk belé, a melyet a must tartalmának megmérésénél használni szoktak, és minél mélyebbre száll alá a merülőmérő, annál több vizet öntöttek a tejbe. A tejmérő pedig (lactometer) egész világosan mutatja a tej súlyát. Ugyanis a tiszta tej literre 1032 grammot nyom, a mérőn tehát az a pont, a meddig tiszta minőségben alászáll a 32 számmal van megjelölve, a többi szám aztán, 29, 28, 27, 24, azt mu-tatja, hogy a mely tejben a mérő addig a számig alászáll, az csak 1029, 1028, 1027, vagy épen 1024 grammot nyom, vagyis ennyi százalék vízzel van hígítva. A 28 számig szabad alászállni a mérőnek, azon túl azonban már hamisítottnak te-kintetik a tej és büntetés alá esik a hamisító.

A kávéhoz tartozik még a cukor. Egész darabokban a cukor mindig tiszta, néhol azonban tört állapotban is árul-ják, és itt már ajtó-kapu nyitva áll a hamisításra. Lisztel, krétával, sőt mésszel is keverik, és ha nem is, elég ha nedves helyen tartja a kereskedő, mindjárt többet nyom a valóság-nál, mert — különösen a répacukor, a mi most a legnagyobb része, — nagyon magába szívja a vizet.

(Vége köv.)

~~~~~ 22333 ~~~~~

A n é v j e g y.

(Bettély)

Levin Schücking után.

(Vége.)

VI.

Délután volt, a nap elhaladt volt legmagasabb pontján, a midőn ugyanazon fiatal ember, a ki 8 nappal ezelőtt ide té-vedt, a nyárilaknak tartott, csakhogy most a városból s így ellenkező oldalról jött. Lehajtott fejjel lassan közeledett most, nem olyan vigao, mint a multkor. Gondolataiba elmerülve s igen szórakozott lehetett, mert midőn a határkereszthez érve, megállott és nézett, nézett, mintha soha életében ilyesmit nem látott volna. Egyszerre azonban sietni kezdett, mintha valami jó ültete támadt volna, valamit mormogott magában, s ha-danázott botjával a levegőben, mintha ezáltal az ellenálló gon-dolatokat akarná leküzdeni.

Igy ére el a park azon pontját, — és viszontlátására szíve megdobbant, — mely helyet képzelmében e rövid idő alatt annyiszor maga elé varázsolt. Látta a nyári lakot a nagy fenyvek árnyékában. Most újra lassabban ment, nem hadonázott már botjával, hanem félve s mintegy kerecselve jobbra-balra tekintgetett. Csendesség volt a ház körül s egy lelket nem lehetett látni — minden úgy volt, mint a multkor, midőn itt volt.

A ház ajtaja most nem állt nyitva, mint akkor; a fiatal ember azért lassan oda ment az ablakhoz, benézett s megtudta, hogy senki sincs a szobában. Erre bátran az ajtóhoz közeledett, ovatosan kinyitotta, belépett, egy kis széket vett s oda állította, a hol az állott, a melyikről a kendőt vette volt, kivette zsebéből a kendőt, letette egy újabb névjegygyel, melyre e szó volt írva: „Bocsánat”.

Még néhány lépést tett előre a szobában s ott meglátta, hogy a földpületbe vezető s folyondárokkal diszitett verandába nyíló ajtó nyitva van; ide is benézett, hogy az egész épület képét emlékében bírja; azután mélyen sohajtva visszafordult.

E perczben azonban a kisé nyitva maradt külső ajtót ép akkor, midőn ő belülről a kilincset meg akarta fogni, valaki kívülről kinyitott.

Stein Miksa azt hitte a földbe kell bujnia szégyenében. Szidóniával találkozott, a ki a kis lépcsőn állva, ép be akart jönni. Az ifju láttára eliskoltotta magát, rá nézett s elébb el-sápadt, azután hirtelen mélyen elpirult.

— Oh istenem, mennyire megijesztett, — szólt végre nagyot sohajtva; — Ön az?

De nem volt annak egy csepp értelme sem a mit most Stein Miksa zavarában összehadart. Maga sem tudta mit beszél.

— Ugyan mit beszél így össze-vissza, mi tetszik? — mondá Szidónia, újra el-sápadva s nagyot sohajtva.

— Bizonyára nem járok rosszban, — szólt Stein most már érthetőbben s mintegy magához térve folytatá: — Vissza hoztam kendőjét s azt hittem senki sem fog meglátni. Bocsánatot kérek, hogy másodszor is ide tolokodtam, azonban most már nem tudtam másképp...

— Csak a kendőmet akarta vissza hozni és nincs egyéb szándéka? — kérdé Szidónia is élénkebben; — Hol van?

— Ime, itt van, szólt Stein, és ezzel a szobába visszaterve a székre mutatott, a melyen a kendő volt. Most mindketten a szobában voltak.

— Nem azért jöttem, — folytatá Stein, — hogy ujjal tolokodásommal helytelenkedjem, hanem sokat szenvedtem a kendő miatt; mert elgondoltam, minő hátorúság, lehet mondani vakmerőség volt ez tőlem. Az egész idő alatt, hogy szülőimnél voltam, azon aggódtam, vajjon mit szólt kegyed a tette. És midőn tegnap láttam, mennyire gyűlöl, majdnem kétségbeesem s azért elhatároztam magamban, hogy hazamenet betérek, vissza teszem a kendőt, kegyed ezáltal meggyőződik, hogy megbántam tettemet s megbocsát, nem haragszik többé.

Mialatt Stein ezeket igen izgatottan elmondá, Szidónia fölvev a székről a névjegyét s e szót „Bocsánat” — olvasván, keze remegett.

— Nem olyan nagy bűn az, hogy meg ne bocsátanék, már csak azért is, mert oly bűnbánólag visszahozta kendőmet, — szólt most, kisé leütve szeméit.

— És már elmúlt tegnapi haragja?

— Hát haragos voltam tegnap? Igaz, önnek úgy tetszhetett...

— Nagyzerű alkalmá volt bosszút állani rajtam; tette magát, mintha nem ismerne s azt állította, hogy édesatyjánál voltam, habár ez nem úgy volt és csak azért költötte ezt, hogy szégyenteljes bukásomat előhozassa. Mindez arra mutat, hogy ismert, de hogy honnét, nem tudom, mert Janka kisasszony nem mondhatta.

— Ön téved, — mondá Szidónia; — én önt nem tartottam mindjárt Steinnek; de hogy is tarthattam volna, mikor édesatyám egészen mást mutatott be nekem e néven.

— Ah, édesatyja mást mutatott be nevem alatt?...

— Igen s így akaratlan említettem az ön bukását.

— De az isten szerelmére, mi indíthatta édesatyját, hogy ezt tegye? Szinte hihetlen, habár nagyon örülnék, ha ön csakugyan nem tudta, ki vagyok s nem azért említé a bukást, hogy bosszút álljon rajtam.

— Ez nem szép öntől, — mondá haragosan Szidónia, — hazugnak tart engem?

— Bocsánat, bocsánat, drága kisasszony, — viszonzá Stein, — elhiszem, hogy édesatyja ezt tette, mert könnyen meglehet, hogy egy hitvány csaló nevémet használta, habár nem tudnék valami különös okot, a miért ezt tette volna. De megtudom, ki volt az a szemtelen s szétzuzom a fejét.

— Tán csak nem hívja ki párbajra azt a szerencsétlen fiatal embert? — mondá Szidónia, félig nevetve, félig aggodva. — Nem szabad tennie, megtiltom; ígérje meg, hogy nem fogja bántani.

— De akkor elmondja, hogyan történt...

— Nem mondhatok egyebet, mint hogy az illető nem volt hitvány csaló.

Nem mondhat egyebet?

— Nem, — ismétlé Szidónia elpirulva.

— Jól van! — folytatá Stein, — hanem egy kérdésemre csak fog felelni? Azonban előbb meg kell ígérnie, hogy igazat mond.

— Eddig tehát hazudtam?

— Nem, nem... azt kérdezem tehát: Elmondotta-e édesatyjának multkori esetemet?

— Nem mondtam volna el, — válaszolt Szidónia zavarral, — ha... oly eset nem jó közbe, hogy el kellett mondanom.

— Kellett önnek?

— Ne féljen, édesatyám ezért nem fog önre neheztelni, én megkértem s ő megígérte, hogy megbocsát önnek.

— Ön megkérte? Mily jó, mily szíves volt irányomban! Ő mondta meg, hogy megbuktam?

— Nem, magam láttam irataiból.

— Kegyed olvasta irataimból? és mi módon jutott azokhoz?

Szidónia újra elpirult s harapdálta zavarában rózsás ajkait. Szerette volna visszavonni a szót, melyet izgatottságában kimondott.

Stein Miksa azonban most kezdé sejteni, miért mutatott be az elnök mást az ő neve alatt. Sejté, hogy a leány ő rá gondolt, s foglalkozott is vele, a mit az elnök, mint gondos atya észre vett, s ennek akarta útját állani. Stein Miksa szinte szédelgett, míg szíve hatalmasan dobogott a nagy örömtől.

Hirtelen megfogva Szidónia kezét, mondá: — Ön gondolt rám, ön bocsánatot eskdekelt számomra atyjától, ön miattam...

— Hát még mit tettem önért? — szólt mintegy csufo-

lódra Szipónia, a mi azonban nem sikerült, mialatt kezét ki akarta szabadítani.

— Azt kérde, hogy mit tett még? — folytatá Stein. — Elmondom; meg kellett engednie, hogy gondolataim fölkeressék, a el kellett fogadni azokat... hisz mióta itt szunyadni láttam, mindig csak önre gondoltam, ébren s álmomban csak önt láttam — a világ elveszett rám nézve, mert a világon semmi sem érdekelt többé, értéktelen volt minden, — csak önt láttam, csak egy gondolatom volt, az, mint láthatom meg, mi módon nyerek öntől egy tekintetet, egy engesztelő mosolyt, — mennyire fogok aztán igyekezni, hogy előre haladjak. — Kísérő merész gondolatok voltak, azt most belátom, midőn ön előtt állok; de azt is tudom, hogy gondolatim bocsánatot nyertek, tudom, hogy ön is gondolt rám, sőt még bocsánatot is esdeklett részemre, nemde? Oh mondja s én térdre állva fogom megköszönni, mert ez lesz életem legdrágább pillanata!

Stein térdre borult a leány előtt, megfogta annak remegő kezét, s a leány zavarában mondta:

— Nem is kellene válaszolnom e tomboló szavaira; el kellene távoznom s itt hagynom önt; azonban...

— Azonban? azonban? Kérem, folytassa, mert ha most itt hagynak magamra, nem tudom, mit tennék!

— Elmenne az erdőre s főbe lőné magát, — mondta Szipónia némi gunynyal hangjában, mi azonban gyengén sikerült, — azonban én nem futok el; s hogy ne magyarázza rosszra, miért hallgatom meg... ez csak azért van, mert szeretném, ha mindent elmondana atyámnak, a mit épen most nekem mondott. Atyám megörülne, ha hullaná s nekem nagy terhet venne le szívemről.

— Atyja örülne neki? Nemde azt mondta, hogy örülne? Lehetetlen... az lehetetlen! Nem fog kiutasítani, nem lesz haragos, hogy már most jövök...?

— Nem fogja kiutasítani, — mondta Szipónia, — épen ma jókor jönne.

— Ön, a világosság angyala, tulhalmaz boldogsággal.

— Én? Én? Oh csak ne legyen képzelődő s figyeljen jól azokra, mit megengedek. Megengedem, hogy édesatyámmal beszéljen s ez azonnal történjék.

— Lehetne már valami édesebb rám nézve annál, hogy édesatyjával beszéljek!

— Mily korán diadalmaszkodik, — mondta Szipónia, — ha édesatyám szívesen is fogadja, mit tudja ön, hogy én mit fogok majd mondani?

— Ön... ön! — ujjongott Stein, s egész vakmerősen átkarolta a leányt s minden ellenkezés dacára magához vonta, így folytatván beszédét: — Ön egy szót sem fog szólni; mert ha édesatyja kedvező választ ad, így fogom lezárni ajkait, s most Szipóniát akarata ellenére megcsókoltam.

Szipónia kezeivel fődte el arcát; kis idő múlva leereszté azokat s egész komolyan, de mégis kérdőleg tekintett Steinre, lassan ezeket mondván:

— Ugy-e, nem teszek rosszat? Ugy-e, ebben semmi rossz sincsen? Hisz csak azért történik, hogy édesatyám aggodalmát megszüntessem. Csak ő miatt történt. Azonban most már nem maradhatunk magunk... jöjjön.

Szipónia a verandán át a házba ment s Stein követte. Stein már nem ért rá Szipónia édesatyja után kérdezősködni, különben is egészen zavart volt elméje, mert a nagy boldogság majdnem örülté tette; s innét érthető, hogy midőn az előtt beszélt, egész beszéde minden logikai összefüggés nélkül volt.

Az elnök eleinte nem értette, s tán tovább is kétséges lett volna előtte, hogy mit is akar tulajdonképen ez a Stein, ha Szipónia nem hajol édesatyjára s nem fogja meg kezét s mélyen elpirulva nem tekint édesatyja szemébe. E tekintet magyarázata volt az ifju beszédének.

Szipóniának igaza volt; az elnök nem lobbant haragra, midőn megtudta az ifju szándékát, nem utasította vissza durván kérését, hanem öröm sugárzott arcáról, szemei ragyogtak s melle sebesen emelkedett, mintha nagy tehertől szabadult volna meg. Szótlanul tekintett Stein Miksára, midőn pedig válaszolt, nem válaszolt ama komoly s megfontoló hangon, mely Stein Miksának szánalomra méltó beszédére illett volna, hanem egész élénken ejté ki a szavakat, s nevetve ölelte magához lányát, mondván:

— Tehát ez azon fiatal ember, a ki könnyelmű loányomnál csak névjegyét hagyta s már meghódítá.

Szipónia mosolygott s igenlőleg intett.

— Gyerme kem, mégis csak kötelessége atyádnak, — mondá az elnök, — utját állani e gyors elhatározásnak. Legyen Stein ur ma vendégünk s én a dolgot „ad referendum“ akarom venni — megelegetszel határozatommal?

— Meg, kedves atyám, hanem...

— Hanem?

— Add előbb beleegyezéscdet, míg nem beszéltél Jankával.

— Miért? — kérde az elnök, kissé elkomorodva.

— Mert ha beszélsz vele, kitűnik, hogy költött szavaimmal tegnap este iszonyuan tévutra vezettelek. Meg akartam magam bosszulni, hogy miért, tudod... azonban már úgy megbántam tettemet, de úgy! Bocsás meg atyám, ne haragudjál... és... ne vond meg beleegyezéscdet, kérlek, édes, kedves atyám!

Az elnök egy pillanatig igen komoly tekintetet vetett leányára.

— Te kis vipera, — mondá azután, — tehát azért? Az volt az ok? Ily dacz van kis fejedben? És ezt én neked megbocsásom? De meg kell bocsátanom, mert ha befolyással lesz arra, vajjon beleegyezésemet adom-e, vagy nem, akkor nem leszek megvesztegethetlen bíró.

Szipónia örömtelten ölelte meg atyját.

Az elnök Steinhez fordult, beszélt vele viszonyairól, beszélt más dolgokról, szóval mint vendégével bánt, kérését azonban nem hozta többé szóba; egy óra múlva visszavonult, magukra hagyta a fiatalokat s elkocázott a városba.

Vacsorára visszatért. Igen jókedvű volt s Szipónia, midőn a kocsinál fogadta, fülébe sugá:

— Mit szólt Janka kisasszony a dologhoz?

— Nem sok jót mondott rólad... te rossz! — válaszolt az elnök kezét leánya vállára téve; — Nem volt szép tőled, neki ily nagy keسرűséget okozni.

— Én? keسرűséget okoztam neki?

— No igen, ... mert egy idő óta azt hitte, hogy te „kis liba“ leánya leszel, illetőleg ő anyád lesz s most ez meghiusult, mert te követ*) akaraz kötni a nyakadra s magadat távol tőlünk a bizonytalan jövő tengerébe süllyeszteni.

— Ej papa, — felel Szipónia vidáman; — hát nem vizbe való a liba?... különben mondd meg neki, hogy hű gyermeke leszek... jó lesz?

K r e m m e r A n t a l.

*) Szójáték Stein névvel, mely követ jelent és a magyarban vissza nem adható.

A czédrus.

A ki annak előtte a párisi világhírű fűvészkertben megfordult, bizonyonyal nem haladhatott el megállapodás nélkül annak a maga nemében egyetlen, hatalmas libanoni czédrusa mellett. Különben is emelkedett magaslatra, s oly világításba van helyezve, hogy minden látogatónak, és pedig teljes pompájában, azonnal a szemébe tűnjék. És a látogató gondolatai messze elszállnak, a távol keletre, a Libanon havasainál állapodván meg, melyek meredélyeit egykor ama történeti hírű fák erdei árnyékolták. Már gyermekkorunkban hallánk regélni azok pompájáról, de csak hányan láthatták azokat valóságban? Hisz ma már maga a Libanon is csak alig egy kis csoportot bir belőlük! Az európai melegházak pedig csak csenevész példányokat tenyésztenek, melyektől akaratlanul elfordulunk, mert egyáltalában nem felelnek meg azok ama fákról való képzeletünknek, melyek valamikor a szent hegy ormaira emelkedtek, melyekről a zsoltárok dicsénete zeng, s melyeknek törzsei egykor Hiero király által Jeruzsalembe küldve, templom építésre méltóknak találtattak.

Általában a Libanon régi czédrusai ma holnap már csak a hagyományban, s legfőlebb a fűvészkertekben létezendnek. A szent néppel együtt azok is jóformán eltűntek Palestinából, idegen földön pedig nem lett számukra új élet föntartva.

Európában ugyan mindenfelé láthatni czédrusokat, melyek, ha nem bírnak is a libanoniak bőséges szépségével, de azért nem kevésbé figyelemre méltók eredetüknél, sorsuknál és nevezetesen vándorlásuknál fogva. És ha nincsenek is azok beleszöve a szent-történetbe, de igenis bele vannak szöve magába a földünkébe, tanulaóság lévén annak nagyszerű vízesontárgyairól. Ezek az ugynevezett, mocsár-czédrusok, mai napság Európa minden park-ültetvényeiben föltalálhatók. Árbocyszerű törzseikkel rendszerint a mesterséges tavakat s csatornákat szegélyzik, melyeknek átázott partjaiból óriási magasságra föl nőnek. Koronájuk majdnem loboryszerűleg ágasodik föl, ágai bámulatraméltó szabályossággal osztvák föl, s a tiszafához és lucfenyőhöz hasonlólag kétsoros, sima világoszöld tűskékkel vannak ellátva, melyek körülbelől mint a vörösfenyőnél, télen át lehullnak.

Igaz, hogy ép oly kevésbé valószínű czédrusok ezek, mint akármely boróka-féle tűlevelű fa, mely a nemes czédrus név alatt forog a nép közt, holott nem egyéb amerikai gyalogsfenyőnél.

Különben, csakugyan, messziről származik a mocsár-czédrus, nem ugyan a szent keletről, hanem az oceántuli nyugatról. Északamerika erdeiből került ugyanis ide, honnét általában a legtöbb tűlevelűeket, melyekkel a kertészek ez idő szerint kiváló előszeretettel díszítik a parkokat, kaptuk. Ott, s különösen Delawarétól kezdve Mexikóig tenyészik az iszapos lapályokon a mocsár-czédrus, s mint a legpompásabb óriási fák egyike, híven kíséri mindenütt ama mesés új világ óriási folyóit.

A régi fűvészek csak annyit tudtak, hogy az ő világ — Európa, Ázsia, Afrika — égalja alatt idegen volt a mocsár-czédrus, s míg annak vasszejét emberi kéz át nem hozta. És valóban hiányzott az ő világból, a mennyire az emberi emlékezet csak visszahatolhat a múltba. De nem volt ám idegen a rége-régi világban! Hanem a mi tulajdonképeni hazáját illeti, e részben egészen sajátos módon áll a dolog, s e tekintetben különös titkok fűdöztek föl.

A természetvizsgálat, mely egykori földaliskulások réte-

geit átkutatta, hogy a földtörténet legrégibb okmányaihoz lapozzon, a mocsár-czédrusnak fölöttébb csodálatraméltó vándorlásait derítette ki, és érdekes hosszú történetét fűdözte föl, melynek folyamatában e fa a földgömb egyik felét végkép odahagyta, s a másikon keresett és talált új hazát. Fák, és általában növények, nagyon hasonlítanak e részben némely népekhez, melyek a viszonyok által kényszerítve, odahagyták eredeti lakhelyüket, s új hazát találtak, gyakran végkép eltűntek a régiből. Csak a történetbuvárok, növényeknél a természetbuvárok tudják látszólag jelentéktelen nyomokból az elfeledett eredetet kimutatni.

Mocsár-czédrusunk is ily vándorlásai nyomára a közben jöttek, s mint nem növények, hanem száraz föld után kutattak, és pedig a legmagasabb éjszakon, hol képzeletünk megszokott már csak jeget, örökös jeget látni.

A svéd 1868 diki észak-földmári expedíció Spitzbergában kötött ki, s e szigetről, melynek keleti része egész éven át megmeredve jég alatt fekszik, s melynek nyugati oldalát csak a futólagos nyár alatt borítják némi pázsit és havasi virágok, gazdag természettudományi kincseket hozott, s különösen kivált vagy szenesülve lenyomódott ásatag fatömegeket, melyek bőven találhatók az ottani palaszikláknak. Hazajövet a szállítmány Heer Oswald schwediz természettudósának adatott át, ki már annak előtte is mesterileg fejtett meg Grönlandból hozott növényeket. Ez, az épségben megmaradt famaradványokról leolvasta, hogy mily fanemek tenyésztek, zöldeltek valaha ezen, ma már majdnem jéggé vált szigeten. Egy-egy üde erdei tájkép áll testesül megfejtegetései nyomán képzeletünk előtt. Nyárfák, bükkök, tölgyek, hársak emeltek itt a mohos talajból koronáikat a füllegekbe, s a tenyészet volt köztük a diófának és sok más, nálunk itthonos fanemnek. De kiváltképp nagy mennyiségben, s Európában ma sem található különféleségben tenyészett ott a tűlevelűfák mintegy 30—40 faja, s köztük a mi mocsár-czédrusunk is.

De e körülmény nem az egyetlen hiteles bizonyíték arra nézve, hogy a czédrus valamikor földgömbünk magas észak vidékein tenyészett. Spitzberga nem egyedüli tanyája volt, el volt terjedve az egész északi égalj alatt, s számos ásatag maradvány tanuskodik egykori grönlandi székeléséről is. Ép oly biztosan ki van mutatva az is, hogy egész Európában otthonos volt. Ázsiában is akadtak nyomaira. Kétségkívül rég volt az, mikor koronáik itt mindeütt ruhogtak — akkor még tengerek és szárazföld egészen másképp voltak elhelyezkedve, és a mostani égalj különféleségéről még mit sem tudtak, és — ember még nem élt a földön.

És most mégis el van tűve és pedig nem csak a magas északról, hol a tartós jég minden nemesebb életet megsemmisít, hanem általában földgömbünk ezen feléről egészen kívándorolt Amerikába. Avagy, a mint bizonyonyal helyesebben fölfogható a dolog: egyedül csak itt tartotta fenn magát, mialatt az ő világra nézve oly idők járhattak, a midőn a czédrus megélhetésére megkívántató föltételek nem voltak többé föltalálhatók, s a mikor tehát kivészett.

Mikor az ember a földön megjelent, már Amerika volt kizárólagos hazája, s ennél fogva természetesen látzott azon vélelem, hogy Amerika tulajdonképen eredetének székhelye is. Most, mint külföldi fa van elterjedve Európa minden vidékén.

Heti tárcza.

Szeptemberhó 18-dikán.

(A fekete ház.)

A fürdő fényes palotái fenn a hércz rengetegében, százas fenyvek közé rejtve állanak. Egynek egynek mégis messze ellátszik aranyozott homloka; fényes tetőjén a nap sugara játszik; a másról csupán a gomolygó füst-fellegek beszélnék, a mint szeazélyes gombolyagoknak szállnak ég felé, vagy pedig sűrű szürke látyolként borulnak a sötétzöld erdő koronái fölé. Amott látszik, merészen előlépve, egy bohó kis kápolna; olyan apró harangja van, mint egy jókora csengettyű. Az épületek közül, bizonyára a százados hárs árnyékában, zene szól; este ilyenkor a tánczterem ablakaiban meg lehet olvasni a tánczoló párokat, a mint keringő-közben el-elhomályosítják az óriási csillár:ról megvilágított ablakokat.

Itt élet van. A fürdő gazdag, vidám pezsgésű élete.

... Lent, a hegy völgy-katlanában, távol a fényes fürdőtől, s távol a szerény kis falucska idyll-körétől, minden oldalról hegyek, és bércz-rengetegek által árnyékolva, oly magánosan, mint a hortobágyi puszták kutgémek, melyeket csak néha-néha keres fel egy-egy tikkadt vándor, lep meg kolompzene mellett a legelő nyáj, vagy károgó holló-csapat, ott áll egy mogorva épület. Lakója nincs.

Mikor a vonat arra száguld, s a fürdő látogatóit robogva, viharán sebesebben röpti a vigasság helye felé, soknak tűnik fel az az ütött-kopott szálmás viskó. Megnézik, és elfelejtik. Valami csöszlak, valami üres pajta. Ki törődne vele? melyik gondtalan fürdővendégnek dobbanna meg szíve a mulandóság és egyedül-valóság e jelképének láttára? Kit remegtetne meg borús sejtelen, kétségbeesztő eldérzet? A modern kényelemmel, pazar izléssel berendezett paloták melyik lakójának jutna eszébe, hogy oda lenn az a kopott kaliba kiegészíti, hozzá tartozik a díszes fürdő fogalmához, annak történetében szerepet játszik, s e történet egyik meghatározó alkatrésze?

Csendes, sötét éj van, melyet az a magános ház talán még csendesebbé, még sötétebbé tesz. Egy-egy fénybogár röppen el körül, egy-egy lomha árnyék, — valami kóbor szellem — suhan rajta keresztül. Nincs ott fű, csak gaz és dudva bőven. Fénybogár? Talán a kísértet halvány mécsese. Valami messze, ismeretlen világból ide küldött emlék szelid világa. Nem messze áll egy életunt álkücszfa. Ugy remeg, oly halkán, oly mélán susog; ki tudná hogy miről? Kinek útja arra vezetett, az sietve menekül e vigasztalan helyről, mert a ezellemekre gondol, s a dajka-mesék gyermek borzadálya hatalmasan ragadja meg lelkét. Kísérteties, néma csönd!

De mi az? A távolból, a fürdő zajos világa felől, közeledik egy gyászos menet. Közöséges saraglyás szekér döcög a lejtőn lefelé. Körül fátylós emberek, magán pedig durván összerótt koporsó van. Nem követi senki, de senki, csupán a bérelt szolgák, kik azután vállakra veszik, és átadják a bánatos falaknak.

A fürdő az élet és vigalom tanyája. Ki jő oda meghalni? Az egészséges ember vigasztalást keres ott, a beteg eny-

het, üdülést kér a fürdő gyógyforrásaitól. Több száz ember sereglett oda, a kik gyakran említik a szót „táncz“, „dal“, „zene“, „kezd“, „holdogság“, de soha sem ez egyet... „halál!“ Ha a közeli falucskában megkondul a lélekharang, s még közelebbi temetőjéből fel-fel röppen a buszokogás, a szivrázó gyászdal egy-egy foszlánya, megharannak a fürdői zenekar csapongó dalamai, s a bánat szavát tulzengik ezerszer; a fekete színeket pedig eltakarják a fürdők fenyvesei. Ismételjük hát velök: a ki itt egészséges, az vigad, a ki beteg, az gyógyul! Gondtalan emberek gondtalan világa!

Hol is volna az a spleenes, savanyu lelkű ember, a ki ismételné e világ legrégibb statisztikai tételét: a hol ezer élet van együtt, ott épséggel ezer halál is van! Senki sem gondol arra! A deli uracs mulat tovább a nagy sétány gesztenyes sora alatt, s örök szerelmet esküszik hölgyének. A divat hölgyei, az örök ifjú szép özvegyek, suhogtatják tovább selyem uszályaikat, s ki tudná elmondani, hogy mi minden történik ama dúsgazdag mulató-hely gyors percei alatt?

Történik azonban, hogy az egyetlen kétség adott fogalom, a halál is megjelenik a díszes uri körben. Talán éppen egy tánczvigalom alkalmával érkezett meg, mikor éppen a legszebb aszony lejtett imádója gyöngéd karjain. Egy kis szellő támad... Mi volt? Oh, egy nyitott ablak... semmi más! Vagy azt látogatta meg e közös vendégünk, a ki már várta, várta évek óta; arról beszélt hozzá szaggatott köhécselése, arcának izzó piros, vagy fehér rózsája... Messze, messze innen van az ő hazája! Ide menekült a közelgő fekete vendég elől. Hiába! a halál szótartó ismerős, egyszer csak felüti západt homlokát a zuhogó gyógyforrás hullámai körül, vagy pedig meg-megroppan érintésétől a szálló-szoba valami ócska butora! Megérkezett.

Hol érkezett? mikor? ki látta?

Jött láthatlanul, láthatlan utakon. Utközben megállt a fekete ház küszöbén, megkocogtatta ajtaját, és azt mondta... készülj! Aztán csendesen haladott a fürdő halmán fölfelé, s a nélkül, hogy utána nézett volna a fürdő névsornak, nem iratkozva vendég-könyvbe, nem törődve a tilalommal, mely még nevét is száműzte e csillám-körből, oda lépett emberéhez, s csak egy szót susogott fülébe: „Jőjj!“

S a halál ismerőse ment.

Ki tudja hová? tul a föllegek fölé, az örök gyógyforrás hazájába, égbe, úgy a mint ez létezik, s úgy, a mint erre érdekes volt a földön. A halál, ki a végponton innen borzadály, azon tul üdv és megváltás, bizonyára elvezette lolkét addig a határig, melyen tul aztán már nem retteget.

A fürdőben nagy a suttogás, mozgalom. A vendégeknek — bár a halál közellőte hennök is oly ösztönszerű sejtelmet, eldérzést gerjeszt mindenkiben, melyet elnyomni, meghazudtolni nem lehet — nem szabad az esetről tudni!

Este felé, mikor a vendégek tánczvigalomra készülnek, vagy a sétányokon, s éttermekben szélednek el, megjő a közeli falu asztalos. Méréjét oda illeszti a hullához szelvényben,

hosszúban, aztán össze-tákol néhány gyalulatlan deszkaszálát, és rámásolja a halott nevét. Nő név, vagy férfi név... mind-egy. S éjjel, nem is sejtve senki által, előáll a halottas kocsi-nak felcsapott székér, s viszi a szegény merev, jéghideg halot-tat, ki bizonyára pezsgő meleg új étellel kívánta elhagyni fürdőjét.

Mánap egy vendéggel kevesebb. Hová lett? Nem tudja senki, senki. Legteljebb a cselédség, mely egy ideig suttog az esetről; mire az „urnaságok” fülébe jó híre, akkor a szegény halott rég ott fekszik a kis temető ülőben. Nyíló virágok, rezgő nyárfák hűsében. Régen volt... talán nem is igaz!

A szegény hulla még ki sem hült egészen, oly lázas gyorsasággal szállítják a fekete házba. Nem a halál utasainak állandó szálló helye... nem sirbolt az, csak egyszerű pihenő hely. Ide helyezik el a fürdő halottjait... ideiglenesen teme-tésig. Ide szállítják az elhunyt holmiját. Átkutatják leveleit, s ezek szerint intézik a tudósítást... haza. Néha aztán jön a zokogó, bubánatos család, mely sirva kíséri halottját a legszomorubb álom hazájába. Néha senki sem jó, csak hideg uta-ítás, és a fürdő halottját néhány bérelt szolga kíséri a falucaka nyájas temetőjébe. Nyugodjék békében, pihenjen csöndesen!

... S te, nyájas olvasóm, bocsásd meg, hogy utazásaim-nak csupán legbusabb benyomásait regélem el. Nem tudha-tom, hogy valjon nem a te kedveseid közül várt-e egy drága, sokszor elcsíratott lény a kis harang lágy kondulására, a siri ima egyszerű rebegésére, s a nyugalmas hant csöndes hullására itt, a fekete házban! S nem tudhatod te, hogy nem-e messziről, messziről zarándokoltam küszöbéhez, hogy az én drágáim, áldottaím közül virraszszak egy sirba készülő, ily messze üdülni, újjá születni jött kedves fölött? Hagy sirassak, hagy gyászoljak, hagy indítsalak könyekre... a fekete ház-nak még sok bus regéje lesz!

Gáspár Imre.

Közügyek.

Az állami budget folyó év második negyedére szóló ki-mutatása most jelent meg, s a múlt 1877 év második negye-dével szemben lényeges eltéréseket nem mutat. Visszaesés nincs sem a bevételekben, sem a kiadásokban, s ez a mai viszonyok között elég kedvező eredmény. A bevételek 286,206 frttal kedvezőbbek. Csak Bosznia el ne rontsa a dolgot.

Érdekesek, s a mennyire lehet vészjóslók a külföldi hí-rek. Az öreg Garibaldi a génuai polgárokhoz nyílt levelet írt, háborúra izgatva monarchiánk ellen; háborunkat ma, úgy mond, nem mint a múltban, fehér keztyűvel, hanem késsel kell vívnunk s nincs távol a montenegróink példája, kik a világ egyik leghatalmasabb birodalmának tíz hadseregét tették tönkre. S Olaszország ifjú királyával valóan hajlandó a ter-veknek eleget tenni, annyira neheztel, hogy a kongresszus Trentinot és Triestet nem juttatta nekik. Daczára az egykori custozzai példának, mostani helyzetünkben nincs okunk ez ellenséget kicsinyíteni.

Bismarck és Sennyey Gasteinban találkoztak. A lapok ta-gadják s megerősítik a találkozásról szóló hírt. Legújabbban az új Presse azt állítja, hogy a két államférfi herczeg Odescalchiné gasteini salonjaiban találkozott, a mely állítás Budapesten is el van terjedve. — Politikai jelentősége a do-lognak nem igen lesz. Bismarckot különben erősen őrzi Gas-teinban a titkos rendőrség egész raja.

Mid ha t'pasa megkapta a Törökországba való vissza-térhetési engedélyét; de Krétában vagy Mitilénében kell lak-

nia. Kérdés, hogy ekkor mért kell haza térnie? Viszont szó van a Gorcsakoff herczeg lemondásáról.

A boszniai hadjárat s a mozgósítás is a régi állapotban van. Bihácsot megszálltuk. Érdekes, hogy hadaink Szerajevó-ból Bródbba tették át fő szállásukat, a mit a kormánylapok szükséges katonai műveletnek mondanak. Ők tudják. Görgei Arthur magánkörben úgy nyilatkozott, hogy ha bosnyák föl-dön a kibékítés műve tavaszig végre nem lesz hajtvva, megkap-juk ellenségnek Szerbiát és Montenegrót. — Az élelmiszerek ára pedig Szerajevóban, mint egy magánlevélből értesülünk, a következő: egy kilo szalonna 2 frt 40 kr, egy kilo zair ugyan-annyi, 1 font szalámi 2 frt, egy iteze bor 1 frt. — Szerajevó most tán a legdrágább város Európában.

A fővárosban pedig erősen csináljuk a tépést; hetenkint kétszer-háromszor összejövünk egy jó barátónál, s ott buz-gón tépdessük a vázsnat. Van ily gyűléshely egy zerge-utczai s másik egy király-utczai, országut, Nudor-utczai és több más urhölgynél. Követendő, szép példa, mert hadjaink igazán szánalmat érdemelnek. Szuper Géza, Budán közkedveltségű fiatal ember, áldozata lett a felkelők dühének; jegyese, szü-lői, barátai siratják. — Dr. Ferenczy tanár és író Bi-hácsnál harczolt s megsebesült; mindkét lábát átlőtték. Mint sebesültet visszavonuló csapataink ott hagyták őt a csat-tatéren. A 28 éves, súlyosan megsebesült tanár, viz s minden segély nélkül, tizenkét órán át a haason cselezott tova, míg sze-rencsésen elérkezett előőrseinkhez. Ferenczy most súlyos bete-gen az eszéki kórházban fekszik, a honnan — remélhetőleg — Budapestre hozzák. — Nagyváradon Balogh Istvánné azt hall-ván, hogy férje megsebesült, távrit: hová menjen őt ápolni; válaszul azt kapta, hogy férje augusztus 26-dikán meghalt.

Az is jellemzi állapotainkat, hogy a gróf Károlyi Ala-jos uradalmainak személyzetéből eddig 123 egyént mozgósi-tottak; a gróf mindegyiknek fizet folyvást teljesen.

Budapesti hírvivő.

°. (Udvari hírek.) Az udvari vadászatok október hó közepén veszik kezdetüket. Az őszi lófuttatásra több idegen főúri vendég érkezik, kik a későbbi rókavadászatokon is részt fognak venni.

°. (Adakozások.) Haynald érsek, a király születés-napján, ezer forintot adott a mozgósítottak szegény családjai számára. — Báró Szina Simon özvegye kétezer forintot adott a magyarországi katonacsaládok s ugyanannyit az osz-trákok részére; Koburg Ágost herczeg pedig ezeret a magyar-országaiaknak. — Bonnaz csanádi püspök ezer forintot kül-dött a miskolci és egri károsultak s hatazázat a sebesültek számára. — A herczeg prima s Párkány községnek négy-ezer forintot ígért a létesítendő kiadódóvó intézeire.

°. (Steingassnerhez a korzóra!) Ez volt — a buda-pesti sétálók folyó hó 14-diki jelazava. Ott az egész délután bevétele a sebesülteké volt, s a jövedelem fölött bizottság ör-ködött. Emberbaráti kötelességből ott igen sok fagyaltot, je-ges vagy meleg kávét fogyasztottak, kártyáztak, billiárdoztak és sakkoztak. A 66-dik ezred kitűnő zenekarát, s Bunkót is hallottuk.

°. (A vígadó-terméért,) a mint ez hölgyeinket bizonyára érdekelní fogja, Rosenberg és Deutsch cég három évre 16,600 frt évi bért ajánlott, Kunterer János államvaspályai vendéglő-s pedig évenként 16,300 frtot, hat évre pedig évenként 17,300-at. A gazdasági bizottság többsége elhatározá, hogy ez utóbbit ter-

jeszti pártolólág a közgyűlés elé. Az Erzsébetteri kioszokra csak egy ajánlat érkezett, a mostani bérlő Reich Jakabé, ki három évre évenként 6200 frt bért ígért. Egy városatyja azt mondta: inkább bezárni, mint ily potom áron adni ki. Mi meg azt mondjuk, hogy ha a t. városatyja szíves lesz a magáéból fedezni ezt a potom árt (6200 frt.) hogy így az elmaradó bevétel ne essék az adófizetők terhére, akkor ám el kell fogadni indítványát. Különben a kioszk bérletére új bérleti árverést hirdetnek.

*(Hudsi Lojáról) azt beszélik, hogy öt esztendővel ezelőtt járt Magyarországon. A Gül Baba budaisirjához zarándokolni szánta el magát a hosszú gyalogútra. Itt természetesen nem tud erről senki — egy zarándok dervis kevés nyomot hagy a fővárosiak emlékezetében; de a temesváriak közt vannak, a kik azt mondják, hogy emlékeznek rá. Lába megfájdulván, három napot töltött a „gyár-város” Páva-fogadójában. Megfordult a városi parkban, a hol esti imáját hagyományos módon végezte, szőnyegen térdelve s arccal kelet felé. Természetesen, senki sem sejté, hogy e jámbor imádkozóból néhány év múlva a vérontás hírhedt embere lesz.

*(Az égen.) Az újdondász ezuttal nagy zavarban van. Egy látványosságról, égi tüneményről kell írnia, s nem lévén semmiféle lapnak, de még a „Times”-nak, „Moniteur”-nek, vagy „Pesti Napló”-nak sem „mennyei hírvivő” czimű rovatát, legkevésbé pedig a mi szerény lapunknak, kénytelenek vagyunk a budapesti hírek között megemlíteni, mert mi csak ugyan Budapesten néztük. Ez a magas-vidéki... nem hír, de tüemény a Jupiter csillag ez időtájt minden évben látható, ez idén azonban négy holddal jelentkezett; szép, fényes csillagászó látszóval meglátni a balra hármassával, jobbra magában álló holdat; kár, hogy az égiek nem a mozgósított családok, vagy vízkárosultak javára mutatkoznak!

*(Vegyesek.) A Deák-szoborra e hó 7-dikéig 125,775 frt 46¹/₂ kr gyűlt be a központi számvevősnél. — A városligeti „Fuit” sírközelében, a faiskola közepén, azombaton délután egy csinosan öltözött fiatal ember lőtte magát föbe. Meghalt azonnal, neve Tabermann Lajos, egy kereskedő 27 éves fia. Szerelmi kétségbeesés okozta e szomorú tettét.

RÓZSÁS NAPLÓ.

*(Jegyzetek.) Kléger Ilonka kisasszony és Hieronymi Béla királyi ügyész, Jászberényben. — Terray Irma kisasszony, Terray Károly képezdei igazgató leánya és Zajzon Dénes tanár, Losoncban. — Molnár Mariska kisasszony és Domokos Elek, Szegeden. — Rajki Netti kisasszony és Bognár János okleveles állatorvos, Ajkán.

*(Összekelelt.) Bajmoki Karolin és Illgen Ágost, Baján. — Todorffy Lilla és Szentkirályi Lajos, Kolozsvárott. — Király Zéfi és Marton Gyula N. Rápolton.

HALÁLOZÁSOK.

*(Simén Domokos) a kitűnő unit. egyházi író e hó 9-dikén Kis-Kadácsban, hosszas szenvedés után meghalt. Simén az ősz székely primori Simén-család ivadéka; született 1836-ban Tarcsa-falván, a hol atyja János, a ma élő unit. papok vateránja, lelkész volt. Ő kitűnőleg művelt, kedves ember volt. Egy ideig diszes tanári helyet foglalt el a kolozsvári unit. főtanodában, és a „Keresztény Magvető” czimű folyóiratot szerkeszté, és a hátrahagyott kitűnő műveket, a minők: „Szentháromság története”, „Az evangéliumi csodák”, „Szent történetek” stb. Béke poraival!

*(Elhunytak.) Szeredi Pál ügyvéd, Dobranokon. — Özvegy Daruváry Ferenczné, született Leeburg Erzsébet, Daruváry Alajos semmitőszéki tanács-elnök anyja, 72 éves, Kalocsán. — Becker Mariaka, 16 éves szép leány, 16belőtte magát Makón. — Domokos László, közkedveltségű férfi, 66 éves, Szolnokon. — Csajághy Erzsébet, született Csapó Jánosné, 72 éves, P. Péteriben. Az elhunyt nővére volt Vörösmarty és Bajza özvegyeinek, s anyja Petőfink Etelkéjének. — Volny József, kitűnő hegyi és bányamérnök, Osgyánban. — Bernátfalvi és földvári Földváry Elek és neje Széki gróf Teleki Julia fia: Földvári Béla élte 16-dik évében Interlakonben. Béke hamvaikra!

*(Külföldön elhunytak.) Nobiling, a német császár merénylettevéje, mielőtt vallott, vagy a büntető igazság által bűnhődött volna. A rajongó sírhelyét nem földőzik fel senki előtt. — Petrik Julia, Böhm Pál jeles festő neje, 34 éves, Münchenben. — Körffy József, 1848-ban tűzer-főhadnagy, Alexandriában.

V I D É K.

*(A Zrinyi-ünnepély) Szigetvárott e hó 7-dikén diszes ünnepély volt. A házak sűrűen fel voltak lobogózva. A város házára s onnét később a szoborra kitűzték Zrinyi Miklósnak azon arany és ezüzzel gazdagon himzett violaszínű selyem zászlóját, mely a szigetváriak legféltékenyebben őrzött ereklét képezi. Délelőtt 10 órakor a helybeli plébánia templomban, melynek tágas kupoláján Zrinyi kirohanása van lefestve, gyászmise volt, s ezt hazafias egyházi szónoklat követte. A templomban felállított ravatal a Zrinyiek ezimérével volt díszítve. A gyászszerartás befejeztével a nép sűrűen tödult a szobortérre, miközben a pécsi zenekar a Rákóczy-indulót haragította. Szónokok voltak Németh Zsigmond református lelkész és Bárány Gusztáv. A szobor leple az első szónok beszéde alatt hullt le. Halvány-vörös márvány talapzaton álló, fegyveresek közé rohanó oroszánt ábrázol, melynek rettentő ereje ügyesen van szemléltetvé téve.

A talapzat egyik oldalán Vörösmarty gyönyörű epigrammja olvasható:

„Honfi! ha fölépendsz dűledek várara Szigetnek
Sírva ne említsd szót sajnos eleste fölől:
Ott, hős Zrinyi körül bátor daliái nyugosznak;
Gyónge panasz szózat bántja nagy álmaikat!”

A másik oldalán ez áll:

„ZRINYI MIKLÓSNAK.
Szigetvár és vidéke.

SZIGETVÁR HŐSI VÉDELMEBEN
elcsélt 1566. sept. 7-kén.

Ex emlék felállítottatott 1878.”

Ezután a társas ebéd, este fényes kivilágítás, s a pécsi dalárda előadása következett.

*(Herceg Coburg Fülöp) fiának keresztelése Szent-Antalon e hó 10-dikén ment végbe. Az egyházi szertartást Haynald kalocsai érsek végezte; jelen voltak kivüle a selmeczbányai prépost s több helységből összegyűlt papok. A gyermek, mint értesülünk, a Leopold, Fülöp, August, Mária nevet kapta. Keresztszülők a nagypapa és a nagymama voltak. A szertartás után mise volt, azután pedig 12 órakor fényes lakoma.

*(A kassai löversenyek) első napja péntek volt. Az eredmények: a kétezer-frankos államdíjat Festetics Pál gróf

„Tallér“-ja vitte el; a kétévesek versenyében Inkey István „Clariase“ lova győzött, a nyolczesáz-frtos nagy handicapben báró Majthényi Izidor „Hotapur“ ménje. Az asszonyságok díjért gróf Forgách István „Armedale“-ja egymaga futott körül a pályán. — A második nap (vasárnap) győzdi: a négyszáz-frtos egyleti kis handicapben Forgách István gróf „Lady Millford“-ja, a háromezeröt száz frankos államdíjban Wesselényi Béla báró „Banillá“-ja. A vigaszversenyben „Zebra“ (báró Wesselényi Béláé) és a lovaglóegyleti akadályversenyhandicapben Polko százados „Lucifer“ ménje egymaguk futották meg a pályát.

*(Műkedvelői előadások.) Putnokon a hó 12-dikén a miskolcziai javára előadták „A férjek mintaképét“ a „Véletlen“-t. Kiténtek Szkala Mariska kisasszony, Szmeceányi Ilona kisasszony, özvegy Rosenberg Károlyné urhölgy, Vályi József, Ethy Imre és Dudinszki László. A vigjátékok előtt Mayer Rozália kisasszony zongorázott, felvonás közben pedig Robicsék Klementina urhölgy énekelt magyar dalokat köztetés mellett. Előadás után közvacsora volt. Hölgyek is szolgáltak fel előzékenyen a minden étel- és italadag ára csak husz krajczár volt, de borra való (förlülfizetés) is szépen folyt be. Az est tiszta jövedelme vagy 260 frt. A társas vacsorát vidám táncz követte. — Jászberényben műkedvelő társulat alakult, a mozgósítás miatt segély nélkül maradt helybeli eze-gényesorsu családok javára. Az első előadás: Molière „Fös-vény“-e, a czimszerepben Szeles Józseffel, a vidéki színtársu-latok e tehetséges tagjával. A többi szerepet Prusovezky Ma-riska, Bartal Erzsike, Szalay Károlyné urhölgyek, Horváth Sándor, Festory Lajos, Beleznyai István, Nyitó Ferencz, Vin-cze Miklós, Lippe Arnold urak vállalták el, virágban, taps-ban, a a jótékony célra begyűlt jövelemben szép sikert aratva.

*(Vidéki vegyesek.) Korytniczán folyvást szép az idő, de a vendég már kevés. Vendég volt ez idén 1253. Ott időz még Menter Zsófia asszony is, ki nagyon betegesen érkezett meg, de már jobban van. — Trencsén Teplicznek a folyó ivadban 2018 vendége volt. — Pázmándy Horváth Endre régi jó hős-költőnk születésének 100-dik évfordulója, ez évi novemberhó 28-kán leend. A költő a pázmándi temetőben jeltelen sírban fekszik, a a pápóczi prépost elhatározta, hogy saját költségen a temetőben egy díszes emlékszobrot, a plébánia házára pedig, a hol a költő lakott a nagyhirű műveit írta, em-léktáblát fog állíttatni. — A tátrafüredi tombola és gyűjtés 125 frt 50 krt eredményezett a miskolcziai javára. — Gyomán Csernyánszky Gyula nagyszállási ispán, ép je-gyese látogatásáról menve hazafelé, a vasuti hidon beleesett a sínek közti nyílások egyikébe; megkapaszkodott kezeivel a sínekbe a föl akart mászni, de e perczen vonat jött, a karjait, nyakát elvágta kerekeivel; a szerencsétlent másnap fogták ki a Kőrösből.

Külföldi hírek.

*(Ostendeben) kormány-elnökük a tengeri-fürdőzés ivadját nyugodtan éli le, a feledi — ha csak a lapok nem idő-zik emlékébe — a nevéhez fűződő közhangulatot. Reggel, midőn még mindenki nyugszik, ő már megfürödve, lenn a tenger fővényén, kis táskával kezében, keresgélve a homok-ban kagylókat; délfelől a nagy hidon szokott ülni családi köré-ben, olvasgat, köröskörül magyar lapok láthatók. Igen kerüli a társaságot. Vele vannak báró Orczy Andor, Wodjaner Béla és Tiszta Lajos.

*(Liszt Ferencz) Rómából hosszabb levelet intézett a

zeneakadémia titkárához, tudatva, hogy körülbelől karácsony táján érkezik vissza Budapestre. E levélből a „Pesti Napló“ a következő sorokat közli: „Ha Rómát elhagyom, egyenesen visszatérek Budapestre. Most egyelőre több mellékes dologgal készülök el. Mihelyt drámai oratóriumom, a „Szent Stanisláv“ új szövegét megkapom báró Dingelstedtől, ki szíves volt meg-igérni, hogy a szöveget elkészíti, rajta leszek, hogy a mű-mielőbb elkészüljön. Néha akaratlanul is csüggedés fog el, ha a további hangjegyzírásra gondolok; de nem hallgatok a csüg-gesztő sugallatokra, ámbár érzem, hogy nem bírom kifejezni azt, a mi bensőm legmélyén forrong. De ha magammal elége-detlen vagyok, annál edesebb vigasztalást és örökké nyíló örömet találok a mult és jelenkor mesterműveiben, legtöbbit pedig Wagner Richárd magasztos szó-hang alkotásában. Na-gyon helyesen írja II. Lajos bajor király: „an den Wort-Ton Dichter, Meister Richard Wagner.“ Augusz halála a legfáj-dalmasabban érint. Az esztergomi misa első előadása óta (több mint husz éve) lélekben egyek voltunk. Ő volt az is, ki legin-kább megszilárdított abbéli szándékomban, hogy végleg Bu-dapestre telepedjem le.“

*(Külföldi vegyesek.) Ariosto, az „Orlando furioso“ nagy költőjének utolsó vérrokona, Ariosto Pompilli Antónia grófné kilenezven éves korában Ravennában elhunyt. — A világtárlatot mult vasárnap 156,019 személy látogatta meg; a megnyitás napjától szeptember 4-dig belépti díjakból 7.412,219 frank folyt be. — A „White Hall Review“ angol lap azt írja, hogy Hugo Viktor valóban elmezavarban szenved a lángeaze családóinak azt kell ohajtaniok, hogy környezete ne engedjen többé tőle kinyomatni semmit. — A szultán két fia alsóbb tanulmányait bevégezván, Angliába fog menni to-vábbi kiképzés végett; az egyik herceget a tengerészethez osztják be. — Milan fejedelem Nisből vizatért Bel-grádba, hol Nathalia fejedelemasszonynak fia született, kit Sergej névre kereszteltek. — A The m z é b ő l eddig hatszáz halottat fogtak ki a még folyton akadnak tetemekre; mondják, hogy az elsülyedt „Princess Alice“-on ezerkétezázan voltak a közölők alig száz menekült meg. — K e t t ő s k i v é g z é s volt mult szombaton Párisban. Lebiez orvosnövendéket és Barrét (szintén fiatal ember) nyaktilózták le azért a borzasztó rabló-gyilkosságért, melyet özvegy Gilletné asszonyon elkövettek.

Irodalom és művészet.

*(Gyulai Páltól) a „Vörösmarty életrajza“ második a bővített kiadása már sajtó alatt van a nem sokára megjelenik, kinyomatva az író saját költségen. Ugyanaz ő rendezésében már a jövő hóban megkapjuk Madách Imre költeményeinek kiadását az „Athenaeum“ társulattól. Megemlítjük egyazera-mind, hogy a „Budapesti Szemle“ a jövő évben már nem a Ráth Mór, hanem a „Franklin-társulat“ kiadásában fog meg-jelenni. Romhányiból is készül új ének, a ha ehhez vesszük Petőfiről szóló készülő művét, a az egyetemi ifjuság által kö-nyomatilag ezuttal is kiadandó egyetemi előadásait, csak ör-vendenünk kell a kitűnő író és költő e fokozott munkássá-gának.

*(Képzőművészet.) A műcsarnokban október 5-dikén kezdődik az új kiállítás, főleg magyar művészek mun-káival, de külföldi híres művészekről is több festményt várnak bele. Az érdekes kiállításról lapunk is hoz tudósítást. A mű-csarnok valóban megtekintésre érdemes.

„*Vegyes hírek.*) „*Mulattató Ujság*” cím alatt megjelent a Pósa Lajos és Bodon József által szerkesztett folyóirat helyesen összeállított első száma.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, szeptember 14. Hugonották. — Vasárnap, szeptember 15. A divathölgyek. — Hétfő, szeptember 16. Cid. — Kedden, szeptember 17. Ernani. — Szerdán, szeptember 18. Budapest. — Csütörtökön, szeptember 19. Lalla-Roukh. — Gizella. — Pénteken, szeptember 20. A bál köpeny. — A más félszo.

Népszínház. Szombaton, szeptember 14. A malom alatt. — Vasárnap, szeptember 15. Ugyanaz. — Hétfőn, szeptember 16. Kapitány kisasszony. — Kedden, szeptember 17. Kozik. — Szerdán, szeptember 18. Huszár csiny. — Csütörtökön, szeptember 19. A kornavilli barangok. — Pénteken, szeptember 20. Kisasszony feleségein.

(r. c.) E héten mindkét színháznak érdekes előadásai voltak. A nemzeti színházban e hó 13-dikán került színre Corneillenek, a francia classicismus korzakút megnyitó, szép, nemes stílusú, de elavult műve, a „Cid.” Nálunk a Greguss Ágost szép, új fordításában mutatták be. Nem keltett hatást, mert — a mint egy napilap ítése helyesen írja — a „Cid” nagy stílusbeli szépségei nem felejtetik el velünk, hogy a szónoki módor hamis módor. A „Cid” a francia irodalomtörténet egyik legnevezetesebb eseménye és minden tekintetben korzakotalkotó. Ő nyitja meg a francia irodalom klasszikus korzakát a XVII. században, de ez még nem indokolja, hogy nálunk is adják a „Cid”-et, melyet a „Comédie Française” is csak kegyeletből hoz színre. A Corneille-féle szónoki módor főhibája, hogy személyei nem beszélnek egyénileg jellemző, sajátos módon, hanem általános igazságokat mondanak. Az ember helyett gyakran csak abstract gondolatot találunk. Személyei különben mindig nemesek, méltóságosak, nagylelkűek, ha nem is mivelnek nagy dolgot, legalább beszélnek róla; mindnyájuk szenvedélye: nagy elveket hangoztatni és erkölcsi tetteket bizonyítani. Még ha egyedül vannak, a monologban is okoskodnak. Nőalakjai többet gondolkodnak, mint éreznek; Corneille ép oly kevéssé ismerte a nőket, mint Schiller. Hősnői mind a reflexio szüleményei. Ehez járul, hogy a társalgási műben oly jeles nemzeti színházi személyzet művészetét tragédiákban nem képes teljes érvényre juttatni. Nagy Imrének volt néhány szép mozzanata Cid szerepében.

„Lohengrinben”, szép közönség előtt, Perotti lépett fel, kit tapsok, koszorúval fogadtak. Festői jelenség volt, a szerepének mélabus alaphangját, kivált a hatyudal jelenetében, jól eltalálta. Kár hogy, mint Aydában, olaszul énekelt ezuttal is. Elza, Nagyné Bencz Ida igyekezett gyöngéden adni vissza a szerep lyrai részleteit. Láng (Telramund) és Tannerné (Ortrud) egy kettőse tapsot kapott. Az előadást Erkel Sándor kitűnően vezette. Kár, hogy a karok nem erősebbek, a csoportozatokhoz kevés a személyzet, a jelmezek nem hívek, kopottak.

A népszínházban szintén e hó 13-dikán került színre Varga János „Malom alatt” című három felvonásos népszínműve. Targyát az 1831-diki kolera parasztlázadása képezi, s így az új keret szolgáltatott némi érdeket, s totszettek a Soldosné dalai. Vidor szépen énekelt, Tihanyi jól játszott; különös sikert az előadás nem aratott.

A „Vén bakancsos” előadása nemzeti színházunk részéről sikerült, s mintegy 700 frtot hozott be a mozgósítottak javára. A czimszerepben Ujházi, a Fricziében Vizvári, Lidiben a sürgő, s szép népdal-énekekkel dicsekvő Nádainé, kívülök még Odry és Márkus Emilia bebizonyították, hogy a nemzeti színházban csakugyan nem volna oly rossz gondolat népszínművet játszani. A mellékszerepeket Berossényi, Szathmáriné, Nádainé, Felckéi stb. vették át. Budapest rég látott ily szép népszínmű előadást.

A nemzeti színházban október 27-dikén kerül színre báró Jósika Kálmán „Marenja” című új drámája. Nem sokára sort keritene Delibestől a „Sylvia balletre”, s „Le roi l'a dit” című operájára; követi Massétől „Janett menyegzője.”

A népszínházban a „Kis herceg” próbái már megkezdődtek. — A téli évad e nagy újdonsága október 11-dikén kerül színre Soldosné, Jenei Anna, Komáromi Mariiska, Solymosy és Együddel a főbb szerepekben.

Győrt az őszi idényben a Beödy Gábor művezetése alatt álló színtársulat fog működni, melynek jobb tagjai a Beödy-pár, Follinus Aurél és neje Csigaházy Etelka, Mikei (komikus), a Roth nővérek (operette-énekesnők) és Somló Sándor, a szép nevű ifjú költő és művész. — Nagyvárán a múlt héten eredeti újdonság került színre: „200 év múlva, vagy az emancipáció fénykora.” Balázs Sándor bohózata, melyről az ottani lapok kedvezőtlenül írnak. — Ugyanitt sikerrel működik Schwartz Emma kisasszony énekesnő.

A bécsi Burg-színházban Robert, mint szerződött tag, Schiller Fieskojában fog először fellépni. Dingelstedt báró végleg megállapította az új és föllevenített darabok sorrendjét. E sorrendben van Szigligeti „Trónkereső”-je is (Der Kronprätendent.) A klasszikus darabok közül Götz von Berlichingent, Torquato Tassot, Don Carlost, Leart és Antonius és Kleopatrát adják elő. Az utóbbi shakespearei tragoédiát maga Dingelstedt dolgozta át. — Glatz tenorista hazánkba, ki a bécsi udvari operához Wagner Siegfriedjének czimszerepére szerződött, a szerep egyes részleteit, zongora mellett, tegnap énekelt az udvari színház próbáján. — Ristori Adél, a rég pihenő nagy drámai művész, még e hóban Párisban fog játszani Rossival az olasz opera termében. — Megemlítjük végül, hogy Verdi új öt felvonásos dalművet fejezett be. Az új dalmű címe: Montezuma. A dalmű a milánói Scala-színházban fog először színre kerülni.

T a r t a l o m

Szegény Loránt, Nyitrai Józseftől. — Egy ifjú költő végdala. Ney Forenztől. — Az élelmi szerek és közhasználati cikkek hamisítása — A nőjegy, Levin Schücking után Kremer Antal. — A csódrus. — Heti tárcsa — Közölgök. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékban: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtveny. — A L. rejtvenyfejtők névsora — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Egyveleg. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 6—7 éves leányka kötő-szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

38-dik szám.

Szeptember 22-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Múzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold- járás	N a p - kele nyugra	
							óra perc	óra perc
Szept. 22	Vasárnap	F 15 Mór. vért.	F 14 Mór	10 A 14 Menodora	24		5 48	5 58
23	Hétfő	Tekla, Linus	Tekla	11 Teodóra	25		5 49	5 56
24	Kedd	Gellért püspök	Gellért	12 Autonom	26		5 50	5 54
25	Szerda	Kleofás vértanu	Farkas	13 Kornél Soma	27	☉	5 51	5 52
26	Csütörtök	Cziporján, Just.	Nilus	14 Sz. ker. felm.	28		5 53	5 49
27	Péntek	Kozma, Demjén	Elenzar	15 Nicetüs	29 Bőjt, év vég.		5 54	5 47
28	Szombat	Venczel király	Venczel	16 Euphemia	1 T. 5639. R.		5 55	5 45

Divattudósítás.

Leginkább a gyermekek azok, a kik iránt a divat nem csak a szépséget tartotta szem előtt, hanem a egészségséget és főleg az egészség követését is. Nyilván azért nem változik meg egy hamar a kényelmes ugynevezett amerikai szabás, mely tulajdonképp a princesse-szabás, csak hogy hátul nem sima a szoknya alja, hanem plüss fodorban végződik, míg elől egészen sima. Az ilyen ruha, ha a szépségséget, a mozgás szabadságát tartjuk szem előtt, a kényelem notorábbja. A gyermekruhák disztibise azonban sokfelekép tudja megváltoztatni az alapszabás egyformaságát. Ugyanis a gombokat vagy az előrészt, vagy a hátrészt alkalmazza, aztán elől két oldalt feldisztíthati a ruhát betétekkel, csipkével, ha a ruha piquétből áll, és bordúrékkal, csokrokkal, ha szörkelméből való. A fehér piquétből való ruhák mindig a legdrágábbak maradnak, mert a könnyebb nyári pezuót után, az idő hűvösebbre változásával, a sűrűbb melegebb piquétre kerülhet a sor, melyet hátul a nagy színes szalagcsokor, elől pedig egy pár más csokor, felette ölnöki. Jelenleg leginkább cashemirből készülnek a gyermekruhák, és ha nyáron különös előszeretettel díszítotók a gyermekruhákat rózsaszínű csokrokkal, úgy most a kék ruhák kiválóan kedveltek. Többnyire egészen egy színűek a ruhák, de vannak, a kik még most is szeretik fehér passapoit-lal összefoglalni az egyes részeket, mi azonban egy fehér csokrot is tesz szükségessé. Egy 8—10 éves leánykának készült kék cashemir ruhához a rizs szalmakalap felhajtott karimája fekete bársonnyal volt bélelve, a kalap tetején keskeny fekete bársonyszalagokból csokor alkalmazva, melyek közt egy buzavirág-csokor látszott.

Az őszre való kis gyermekfelöltők többnyire szürke, drapp vagy fehér meleg szövetekből készülnek, oldalt csokrokkal, elől pedig egy sor szép csokor, csiszolt gombokkal, valamint gallérral is.

A kötény a gyermekeknél otthon fontos öltönytároló, megőrzi a ruhákat és lehetővé teszi a világos színű szövetek viselését, melyek olyan jól állnak a gyermekeknek télen nyáron. Természetesen, hogy a ruhakimélésből szükségessé vált kötények egyszerűsége a mamáknak a fényűzésre is adtak alkalmat, mert a sok csipkét, himzést, fodrozat, csakugyan kényes és fényes kis portékává tette a kötéskét. De mindenben a középútat eltalálni, a basznosot a csinnal párosítani, ez jó izlésű anyák dolga, és azért tudom, hogy tisztelt olvasónőim közül, a kiknek ma egy kis köté szabásával szolgálak, tudni fogják azt hedvenceiknek csinnosán, izléssel elkészíteni, a nélkül, hogy drága csipkét, vagy francia himzést rakjanak rá tulon tuli bőségekben. E köté hátul egy színes csokorral foglaltatik össze, és az egész nem csak fehér chifonból készülhet fodrokkal és egy kis betéttel, hanem fekete vagy más színű lustrebból is, köröskörül szinórással vagy tambourirozással díszítve, mi gyermekruhákra mindig jól illik.

A f. é. 34-dik számában közlött rejtvény értelme:

Boszóniai háború.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárogy Mari, Koronagh Serk Hermán, Jáncsny Lajosné, Báthori Sigray Istvánné, Krakkay Mari, Mednyánszky Margit és Erzsé, Ujfalussy Karolyné, Haydn Izabella, Gerentőér Ilona, Jávör Anna, Lukács Györgyné, Fábik Róza, Ifj. Liebner Józsefné, Rosenfeld Ilon, Rostagné Karola, Haintz Mari, Marosy Etelka és Izabella, Majovszky Margit, Poterdi Pap Erzsébet, Francsek Berta és Etelka, Nagy Olga, Kiss Lilla, Bohus Gyuláné, Hosszu Elekcs Matild, Weiss Teréz, Fekete Ferenczné, Hamar Margit, Maar Ilona, Kossz Amália, Aradi Juliska, Halmay Mariska és Krisztin, Lukács Irma, Thulmon

Lilla, Bályi Erzsébet, Sallágyi Lipold, Székely Matild, Nagy Mária és Izabella, Dányi Kis Veron, Kormos Jeannette, Tóth Kamilla, Érietz-Mallor Klutild, Bánfy Jolán, Tálasz Péterné, Tóth Katinka, Olaj Janka, Harsányi Berta, Kemény Olga és Mariska, Novák Antónia, Biró Róza, Filó Henriette, Hollósy Etelka, Kiss Helén, Szatmari Emma, Nadányi Ilka, Simonyi Adél, Fodor Ida, Kovács Kiss Lina, Szirmay Anna, Vass G. Berta, Papp Lajosné, Gideon Emilia, György Teréz, Kövér Jenny, Szász Aranka, Iszlay Luiza.

Betűrejtvény.

Rengi Szeghiváry Kornéliától.

5 A, 11, 1 D, 3 K, 2 H, 28, 2 J, 2 L, 3 N, 2 R, 2 T, 2 U egy osztandó el a következő négyesre, hogy az első szó a lolkedés egy hangját, a második egy nő nevét, a harmadik egy zöld hős nevét, a negyedik egy virágokkal sűrűn fedett kedvelt erdei növény nevét, az ötödik egy Lessing által halhatatlanná tett férfi nevét adja.

Megejtési határidő: október hó 16-dika.

Megbizások tára.

Sinfokra B. S. I. urnőnek: Vettem a 30 krt, mit az előfizetési díj mellett „szegény sebesültjeink családjainak felségelésére és nyomoruk enyhítésére” beküldeni szíveskedett. És én is igen szépnek találok azt az eszmét, hogy az előfizetési díj mellett e nemese célra is lehetne néhány krajczárt a szerkesztőségekhez beküldeni. Szép összeg gyűlhetne be ily módon a szegény sebesülttek családjainak gyámolítására. És lapjaink is bizonyosan szívesen fogadják az ilyen küldeményeket. En részemről az e nemese célra hozzáum begyűlendő pénzt a „Pesti Napló” szerkesztőségének fogom átadni.

M. Berényi Sz. II. M. urnőnek: A múlt héten szétküldött előfizetési felhívásunk ad rem felvilágosítást.

Kakucsarn L. J. urnőnek: Ujból megküldtem és biztosítottam, hogy Pestről mindig pontosan el lesz küldve a meléklet a lappal együtt.

Nagyváradra H. M. urnőnek: A belga konzulátus itt Pesten van, ország-ut 45. sz. a. Szívesen juttatom oda küldeményét.

Kocmondra T. B. urnőnek: Örömmel vettem kedves sorait! Szíves üdvözlét a messze távolban is melegen érző honleányoknak!

Kassára L. J. urnőnek: A legszívesebben fogok eljárni megbízásában.

Esztergomba H. I. urhölgynek: Köszönettel vettem.

F. Martonra F. M. urhölgynek: Mielőbbi, még pedig igenlő válaszát nyugtalanul várom.

Kecskemétre O. I. urnőnek: Pestről minden héten egy-egy szám lesz elküldve, azért csak ott, vagy utközben eshetik meg a tévedés. A Magyar Nők évkönyve már 12 év óta nem jelenik meg többé és elől naptári részből állott, aztán következtetett a szépirodalmi, a háztartási és mulatságos rész. Most ez Évkönyv már nem kapható, és csak egy-két elmaradt példányban van meg emlékül szerkesztőségünkben.

Szegedre H. E. urhölgynek: Bár mikor szívesen szolgállok vele.

B. Csabára K. M. urnőnek: 10—15 frton cimosat kapni már.

Kérdések.

Valjon csupán csak a divat kérdése-e a rövidebb vagy hosszabb női harsányának viselete? Szíves feleletet kér

B. Lenke.

Előfizető társaim közül ki tudja biztosan az angol boeuf steaks készítését? Legjobb akaratom mellett sem találhatom el készítményemmel „uramnak” kiső nagyvárosias ízlelését. Másnak mikép sikerül? Egy fiatal házi asszony.

Szeretném tudni, hogyan készül a jó mayonaise? Ki mondaná meg?

D. Lilla.

Szeretnék egyetmást hallani a Brigham Young vezetés alatt álló amerikai felekezetről. A ki felvilágosítana főbb elveiről, az felette lekötelezne.

B. Zelma.

Kérdés az újdondász urhoz! Kit értett ama rangját színészi hivatásáért feláldozott ifjú művész alatt, a kinek Soldosné asszony babérlevelet hozott volna a Talma párisi sirjáról?

M. Evelin.

E napokban ülöm meg eljegyzésem ünnepélyét. Sokféle jegy-gyűrűk vannak divatban; ki tanácsolná, milyen jegy-gyűrűt válasszak? Szíves választ kér

Margit.

Feleletek.

F. Malvinának szívesen szolgállok az ananász eltevés módjának megismertetésével.

Ugyanaz az ananászt megghámozván, meg kell mérni és ugyanannyi cukrot finomra megtörvén, az ananászt és kócsal finom szeletekre el kell vágni. Ekkor széles száju befőttes üveget szárazra kitörülve, az aljára egy réteg törött cukrot kell tenni, erre egy sor ananászt, és így végig folytatni, míg az üveg megtelik, legfelül pedig megint cukor legyen. Az üveg száját aztán pergament papírral vagy bőlyaggal le kell kötni. A lekötött poharat lehetőleg sokat kell a napra tenni, mind addig, míg a cukor egészen szét olvadt és a leve világos sárga. Ezután hűvös helyen kell tartani.

G. Károlyné.

K. Biri következőkép bánják el a vízes uborkával.

A szép nagyságu és egészséges uborkát jól megmosván, meg kell szárítani, ezalatt egy kis hordót, vagy széles száju üvegeket tisztára megmosni, az aljára egy maroknyi szőlőlevelet és kaportűvet és erre egy sor uborkát tenni, ismét szőlőlevelet, uborkát, közhe-közbe egy kis timót is. Ha a hordó vagy üveg megtelt, hideg folyó vizet jól meg kell sózni, ezt az uborkára önteni, az üveget jól bekötni, és meleg helyre eltenni. Tízennégy napig az üvegeket minden nap egy kicsit fel kell rázogatni, a tizedik napon pedig egy kis sóvizet utána önteni. Ezt mindannyiszor lehet ismételni, valahányszor becsárad a só viz uborkáinkon.

Egy öreg asszony.

A virág kedvelőnek tanácsoljuk, hogy virágágyait, nemkülönbben virág cserépei földjét egy kis sós vízzel locsolja meg. A gilisztát utálja a só vizet, és már néhány percz múlva kibúvik a földből és elpusztul.

Egy szenvedélyes kertészné.

H. Irénának. A lakószobában legbiztosabban következő virágok telelnek ki: vanília, rózsák, teljes petunia, teljes pelargónia, fuchszia, verbena, a kaktusz fajták, fikuszok, pegóniák, túják. — A legtöbb virág földje legyen két rész erdei föld és egy rész homok. — Ápolása következő: A cserép alatt lévő kis tányérba minden másod-napon állott vizet öntünk, mely estétől reggelig a fűtött szobában volt. Szükséges a virágokat egyszer máskor egy fűszárral is megáskálni, nehogy a föld igen megkeményedjék. Főleg őrizzük őket portól, füsttől és hibás ablakoktól. A szoba mindennapi szellőztetésénél léghezamban ne álljanak, de ha napfényes idő van, a déli órákban lehetnek a kettős ablak között is; tartós hidegben legjobb a felső ablak párkányán, vagy valamely virágállványon tartani. Mintán a virágok többnyire nagyon érzékenyek, gondos ápolást igényelnek, azonban a kis fáradságért — midőn már virágznak — dusan jutalmaznak.

Egy virág-kedvelő.

Egyveleg.

Költőkből.

... szegénynek drága kincs a hit,
Túrni, és remélni megtanít:
S neki, míg a sir rá nem lehelt,
Mindig túrni és remélni kell!

Arany J. („Fiamnak.”)

... minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megdől,
Róma ledől, a rabigába görnyed!

Berzsenyi D. („A magyarokhoz.”)

Szerkesztői nyilvlevelek.

„Ha szép vagy” Múltó társ az előbbinek

„Árpád imája.” Nem igen lehetett a hadverő Árpád.

„Anyá és gyereke.” Emlékeztet Vachot Sandorra, a ki azt olyan szépen megírta.

„K... nek.” Szépen indul, szépen csattan, a körbe eső szavakkal azonban bagyadtak, és egy helyütt a forma is hibás.

„A koldus leánya.” Nem adja vissza az emdeteknek kedves lágyágát.

„Dal” („Őszl szél zug”) „Órmán!” És az még legközelebb hibája.

„A nagy természetben.” Nagyon zsenge.

„A kis üvegházban.” Ennél sokkal szebbet láttam én már Öntől.

„Dalok.” (P. K.) Szépek, különösen az első.

„Apróságok.” (K. M.) Van köztük egy pár jó is.

Ingyen 25 ft. bevétele után 1 angol színes v. fehér nyosoz.

Ingyen 10 frt berásárlás után 1 Crepp de Chine női nyakkendő.

Ingven 60 ft. berásárlás után 1 Prinzess ruha.

!! MEGLEPŐEN OLCSÓ ELADÁS !!

Csak 37 napig! A bekövetkező őszi és téli idényre!

A n. érd. vevőközönséghez! — Mult annonceomban jelzett angol és amerikai kiállítók áruinak megvétele oly kitűnően sikerült, hogy magam is meglepődtem, így előre meg vagyok győződve, igen t. vásárlóimnak jelen hirdetésben elősorolt tárgyakban, nemcsak az áruk olcsósága, hanem azok jósága által is elismerésüket megnyerhetni, egyrészt olcsón vehettem, miután a t. kiállítók a baba-szállítást restelik, másrészt pedig az import majdnem semmibe került.

Minden félreértés kikerülése miatt van szerencsém kijelenteni, ha a tisztelt megrendelőknek a megrendelt tárgyak valamelyike nem conveniál, hajlandó vagyok visszavenni, f r a n c o , miután megtörténik néha, hogy bérmentetlen küldetik vissza, mely esetben nem fogadhatom el. — Az alatt hirdetett tárgyak eladása c s a k 37 napig folyik, kérem tehát megrendeléseiket siettetni, miután határozott akaratom, minden rendelést pontosan eszközölni. — Árjegyzék kívánczra bérmentve küldetik.

Magamat a n. érd. közönség kegyébe ajánlom, egész tisztelettel

Sz. -Febérvár, szept. hó 1878.

II. Eibisch Zsigmond, „A PROFÉTÁHOZ.“

Leltári kivaszt:	Dívátkelme	azelőtt	most
5000 r. Marinka		— 55	— 15
6000 r. Rozina		— 63	— 17
6500 r. Angott Choriott		— 85	— 20
4000 r. Poldo Chaver alma	☐	— 70	— 25
10000 r. igen énom fekete Lúnter		— 65	— 25
3500 r. igen fin. % fekete Cackmir		— 55	— 35

*Finnor Ternorm ex Ferdinand Olofhjaimra siggyl-
westetum a f. revöket :*

3000 r. Ripa seketo és szinos	— 35	— 39
2500 r. „ „ igen finom seketo termo	1 30	— 55
3000 r. „ „ finomabb	1 50	— 65
2000 r. „ „ még finomabb	1 80	— 75
1000 r. „ „ igen finom Ferdinand Cloth	2 25	— 35
800 r. „ „ legfinomabb Aladin	3 20	1 20
1000 r. Italia Cloth fénynyel	1 50	— 65

Mosókelnék

18500 r. Karlon	—25	—15
2800 r. Angot Creton	—30	—17
3400 r. leguj. new-yorki Madapolan	—35	—20
3000 r. suine- Piquetek	—58	—25
3600 r. Oxford Angli	—35	—15
3600 r. Oxford Frigattia	—42	—18
4500 r. Oxford Jukey	—48	—22
5000 r. angol butor-karton virágos	—60	—25
6000 r. török Creton matt és fényes függönyök	—58	—25

Kangaszon

3000	vég 50 rétes amerikai kanavász	6.50	2.85
2500	" Molino kanavász	6.90	3.25
3000	" rózsaszín	7.50	3.75
3500	" rumburgi kanavász	9.59	5.95
5000	" igen finom kanavász	9.50	6.95
5000	" Patent Gradli tehér	11.50	6.75
3500	" finomabb	13.—	6.95
1500	" finom Damaszt Gradli	15.80	7.80

Bátorkodom győlesimra a veretközönséget figyel-
meztetni.

Grolewok

3000	vég	30	rófos stornbergi gyöles	5.70	3.70
3500	"	"	" rosznyói gyöles	7.50	4.40
5000	"	"	" val. oxil. tobrna	11.50	5.05
8000	"	"	" fehéritlen rumh.		
			raját gyártmány	14.50	7.50
20.0	vég		azorikai bánygyöles	11.50	5.90
5000	"		ugyanaz	13.60	6.95
2500	"		finomabb	14.80	7.85

Einem wohlhabendsten Scherenschnitt.

800	vég	30	rotba	Hollandi	gyolcs	11.50	5.45
700	"	18	"	Hollandi	"	14.70	7.50
600	"	14	"	fél Cress	gyolcs	8.60	4.50
1500	"	30	"	valódi Cress	"	11.50	5.95
800	"	18	"	egész finom	"	16.50	7.80
3700	"	30	"	valódi bór rumb.	"	18.50	7.50
1000	"	18	"	bór rumburgi	"	18.60	9.50
400	"	50	"	georgav. rambur.	"	29. —	16.50
250	"	54	"	legnoba. rumb.	"	75. —	23.5

		Chiffonok	azelőtt	most
10 00	vég 80	rőfőn 3/4 Chiffon	9.50	5.65
20 00	" " "	" Madapolan Chif.	12.25	6.25
1200	" " "	igen fin. Chiffon	15.25	7.65
4 00	" " "	legfin. anyag	17.50	8.50
78	" " "	3/4 ang. Chiffon pap-		
		lan, lepelés és égyenelműkre	22.50	10.30

Színes és fehér abroszok

1	ib	amerikai abrosz mind. szín.	1.10	— 38
1		damasc. szín. new-yorki any.	2.50	1.20
1		damasc. minden színben	2.80	1.50
1		damasc. minden színben	3.60	1.80
1		damasc. abrosz fehér	2.50	1.20
1		londoni szővén	2.80	1.50
1		ngyansz fehér	3.60	1.80
1		fehér Brazíliai szövet	2.60	1.40
1		manchesteri salvéta	2.90	1.65
1		wind-ori damasz	2.50	1.25

Fehér és színes szobkandók feltűnő olcsó

jegyzéke

[illegible]

Ért és női felszerelése nemtől lezavartott árak.

db. főnök Csakell.	2.40	1.95
db. stikkell.	2.50	1.35
eg. z főnök ugyanaz	3.40	1.50
eg. sz főnök Angot stikkell.	4.80	1.80
főnök női ing	2.40	1.95
stikkell női ing	2.80	1.35
Angot ing szalaggal	4.80	1.70
főnök főnök alsó-zoknya szodorról	4.50	1.95
New-Yorki stikkell alsó-zoknya	7.80	2.80
igaz főnök színes alsó-zoknya szodorról	7.50	2.75

„ Chiffon alsó nadrág stikkol gyer-

meknek	—65	—30
Chiffon alsó nadrág uagyt b	—50	—40
stikkelt alsó nadrág nők számára	1.70	—70
egész nagy stikkelt alsó nadrág	2.90	—90

Üstü nemzet:

db. braziliai xfort ing	1.75	— 77
valódi angol oxfort ing	2.50	— 90
igen finom amerikai oxfort ing	2.90	1 20
francia oxfort igen párisi szövetű	4.50	1 50
finom Creton ing	1.50	— 70
„ nagyobb Creton ing	2.50	— 90
„ Madapolan szatén ing	2.50	1 25
„ szines Zephir ing	4.50	1 25
„ fehér ing	1.85	— 85
„ amerikai bőrgyeles ing	1 95	— 95
legf. Madapolan Chifon ing	3.80	1 50

	azelőtt	most
1 „ silészini gyocsa alsó nadrág . . .	1.50	—65
1 „ egész nagy trübbai gyocsa alsó nadrág . . .	1.80	—75
1 „ nagy molinos alsó nadrág . . .	1.80	—20
1 „ amerikai bőrgyocsa alsó nadrág . . .	2.20	1.—

Selymek nagyon áron.

Selymek poton áron

5400	rőf fekete noblesse selyem	2.25	— 80
4000	legnehezebb noblesse selyem	3.25	1.25
3500	Signoria selyem	4.50	1.50
4400	Gros Grain Payl	5.80	1.50
3000	Gros de Nepal	4.20	1.65
2300	Angol Payl	6.70	1.95

Színen selymek olcsó áron.

1500 18" Payl Gros Grain sellrke . .	3.50	— .95
Peildi Chever mindon asinben	7.80	2.05

Csipe Magány raklár

3000	róf csipke függöny	—45	—21
3000	„ jobb fajta	—55	—28
2000	„ valódi hagai quipur csipke függöny	1.80	—50
35 0	„ % saeles valódi amsterdami csipke	3.50	—65

Punley rektor

Faplan rakat		
1 db. gyermek Cinto paplan		—,70
1 " " török "		—,90
1 " " Cachmir "		1,10
1 " " nagyobb "		1,40
1 nagy Creton paplan		1,63
1 egész nagy paplan		1,90
1 10/6 török paplan		2,23
1 1/2 Cachmir paplan minden színben		2,90
1 1/2		3,50

Garnitur 3 db. posta úgy és aratol

1 Garattur nehész Gobbelin R. psz.	24.50	9.50
1 nehész selyem szövésű Gobbelin .	25.—	12.50

Fig. 5. 4a. *Agave* *hillebrandii* (allotted).

Végül: Az angol kvalitási cikk.		
1 db.	berlini gyapjú női nyakkendő	—,06
1 „	török Broch kendő	—,03
1 „	selyem Broch kendő	—,10
1 „	ol-fántesont garmitr	1,50 —,15
1 pár	főrdő harisnya	1,50 —,15
1 „	Igen finom	1,80 —,28
1 „	Glace kesztyű	1,10 —,25
1 db.	posztó és selyem sapka	1,80 —,25
1 „	Crapp de Chin selyem nyakkendő	—,25
1 „	selyem szövetsz nőkendő	—,40
1 pár	kis gyermek harisnya	—,10
1 „	nagyobb gyermek harisnya	—,15
1 „	nagy női harisnya	—,25
1 db	Angol Broch tő	1,50 —,15
1 „	Quepnnr rékli gyermeknek	—,15
1 „	Tolkós.	—,25
1 vég	15 rőtös bársony szalag minden szalagon	1,30 —,30
1 „	Grna Grelm széles selyem szalag	5,50 1,40

A bekövetkező őszi és teli időnyre csak 37 napig.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Fvnyegyre 3 frt, — félévre 6 frt
egesz évre 12 frt

Klasyomagnál: díj féléventint
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Tereváros, Öntör
21-ik sz. 2-ik emelet.

Hirdetések díja:

Egy négyzet hasábrótt sorért
8 kr.

39. SZ.

Szept. 29-dikén

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden szék-egye hámozrajssal.

Kremklat

tizenkét hást könyv mellék-
lettel.

A könyvek megkhozatala egősz

ovi járótási kötelezetetést foglat

magaban a lap irányaban.

Még néhány év előtt is kétségbe estünk drámaírodalmunk jövője fölött; régi kipróbált tehetségeink elhallgatnak, újak nem mutatkoztak. Most már ez aggályaink el vannak osztatva, mert e téren is oly tehetségek működnek, kiktől idővel a legszebbet, legjobbat remelhetjük.

Szigligeti és Tóth Ede halála után Csiky Gergely, valószínű nyeresége költészetünknek és színpadunknak. Az előbbihez hasonló termékenységet látszik ígérni, mert első pályadijához minden év járult újabb koszorúval, s e mellett folytonos emelkedést is tanúsít pályáján. Ő a magasabb, klasszikus irányu stílus híve; mellette még oly költőre van szükségünk, kin modern élet társadalmát hozná ezínpadra, hogy e mezőre teljes megnyugvással tekinthessünk.

Csiky Gergely.

Csiky Gergely született decemberhó 8-dikán, Aradon. Ugyan itt végezte gimnáziumi tanulmányait, melyek után a csanádi püspökmegye temesvári papnöveldéjébe lépett. Itt, s már a gimnáziumban is adta jelét egy szorgalmának, mint fogakonyosságának a szép iránt; mint papnövendék is lefordított egy kötet német erkölcsös szindarabot. 1865-ben, elérvén a kellő 23-dik évet, pappá szenteltetett. Temesvárról szép tehetségeit felismerő püspöke őt a beesi Augustineumba küldte, hol — 1869-ben — a hittudori czimet szerzte meg, s már a következő évben az egyházjog és egyháztörténelem tanára lett ugyanazon papnöveldében, Temesvárott, melyen ő maga képzését nyerte.

Irodalmi munkásságát „Az életből” és a

„Fényképek” című jó magyar nyelven, a kivált rajzolás dolgában sikerült beszély-gyűjteményeivel nyitotta meg. 1870-ben a szép lelkű Csajághy csanádmegyei püspök irodalmi műveit gyűjtötte össze, a rendezte sajtó alá. 1872-ben jelent meg később új kiadást ért egyház-joga, 1874-ben hasonlóképen kitűnő katolikus egyház-joga, a a Kieselüdi-társaság éppen most adja ki szép fordításában Sophocles színműveinek első kötetét. „Antigonét”, ugyancsak az ő remek fordításában Racine „Athaliáját”, sikerrel hozták színre a nemzeti színházban is.

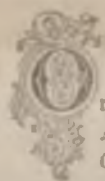
Mint drámaíró 1876-ban aratta első dindulát, midőn „Jóslat” című vígjátéka a Teleki-pályázatot nyerte. Csak „föltételesen” adták ki jutalmát, mert formáságokhoz ragaszkodó akadémiánk nem a kívánt „tisztá” vígjátékot, de bohózáti elemeket is látott benne. A közönség tomboló tetszés-viharral fogadta előadását. Nem kevésbé tetszett „János” című, magyar történetből vett tragédiája, mely 1877-ben az önálló hecsű tragédiát kívánó Karácsonyi-díjat nyerte el. Legújában, 1878-ban, az „Ellenállhatlan” című, illetékes körökben remeknek mondott vígjátékával nyerte el ugyancsak a Karácsonyi jutalom 400 aranyát. Mint minden műve, ez is emlékeztet jeleneteiben a világirodalom valamely remekére; ez Moretti „Szép Diegójára”, de — bírálói szerint — oly módon, hogy mintáját egyszeremind felül is mulja.

E műveken kívül még egy kis, egy felvonásos „Mágus” című tragédiáját adták elő a nemzeti színpadon.

Midőn Csiky Gergely arczképét hölgyeinknek ezennel bemutatjuk, ohajtjuk, hogy még sok sikeréről értesíthessük tisztelőit.

D a l o k.

Endrődi Sándortól.

Rők függés az ember ölete;
Az akarat
Csak álmaiban szabad;
Ébren oly nyomorulttá lesz here
S egy elcsúszul csattogó sirova!
— Nézd, mintha lelkeim tűzben állana,
Ég, felgyul, vergődik körödbe!
S akaratom — mint a megvert kutya —
Lábaid elé hull nyoszorógye...

Oh! légy enyém. Az évek szenvedése
Nem ér föl azzal, mit a perczek adnak.
Még rajt' a bimbó minden kis virágon,
Szívünk öde még mint a hajnalálom
S ejtő illattal jár a halk fuvalat:
Perczek, mik jönnek, aztán elsubannak,
Alig elvesztük, végkép vesztve vannak,
De bennök van az élet összes köze...
Oh! légy enyém! Az évek szenvedése
Nem ér föl azzal, mit a perczek adnak!

S z e g é n y L o r á n t.

Nyitrai Józseftől.

(Folytatás és vége.)

— Édes Margit!... Istenem... én nem is tudom... ez a szerfeletti felindulás még rozsat fog kegyednek tenni...

— Ez az egész feleleted? Akkor jöjj... jöjj Loránt keblemre... hadd nyomjak egy utolsó, egyetlen csókot erre a hálátlan ajkakra...

Hovészen átkarolt, s egy hosszú, emésztő csókot nyomott

ajkamra; éreztem, hogy lelkének egész szenvedélye égett a csókban.

— Most menj... menj... távozzál... hagyj magamra bánatommal, ne tetézd szenvedéseimet megjelenéseddel, ... a szívem szakadna meg... Isten veled Loránt... Isten veled!

Ez utolsó szavakkal anyjának szobájába rohant, melynek bejárata azon szoba mellett volt, hol a zongora állt. En pedig még mai napig sem tudom, hogyan jutottam le az utcára. Oly gyorsan, oly tűneményezerüleg folyt le az egész jelenet, hogy csak az utczán, a friss légen kezdtem a tapasztaltakra lassankint visszaemlékezni.

Mikor hazaértem, nem volt nyugtom szobámban, alig vártam az álmothozó estét. Ágyamra dőltem, az álom kerülte szemeimet, előttem állt Margit, halvány arczával, zilált hajával, s oly azeliden, oly végtelen fájdalommal tekintett rám. — Oh! én tettem őt szerencsétlenné, én, kiől többet érdemelt volna; ha szerelmet nem is, de legalább több figyelmet mutathattam volna iránta. Most már igaz érdek ébredt fel bennem a szegény leány iránt, — de későn. Lemondó szeráf-arcza a legkeményebb szívet is szerelemre indította volna... Mivel hozzam helyre hibámat? mivel vigasztaljam meg szenvedő szívét?

Most, mikor e sorokat írom, most is elfogódik szívem, ha az utolsó jelenetre gondolok, mely köztem s Margit közt lefolyt, pedig már annak egy hónapja. Istenem, miért is jártam hozzájuk, én vagyok szenvedéseinek oka. Csak még egyszer beszélhetnék vele, — de Margit, mintha örökre kerülni akarna, már három hete, hogy anyjával fürdőbe utazott. Azóta napról-napra jobban fáj az a tudat, hogy egyetlen vigasztaló szót sem mondhatok neki; ő talán hallgat fájdalomról mindenki előtt, talán nyugodt az arca, talán ismét a régi szendesség tükröződik szemeiben; de én jól tudom, hogy emésztí a belső tűz, tudom, hogy napról-napra fogy, hervad miattam; s ez a gondolat kinox engem kérlelhetlenül, nem hágy nappal tanulnom, elveszi éjjeli álmomat, s folyton azt zsongja fülemben:

„Te tetted őt szerencsétlenné, nyujta vigaszt neki, monj el hozzá, hazudd, hogy szereted!”

Igen, megtenném. Elmennék hozzá, azt mondanám neki, hogy szeretem, csak hogy az anyagi lélek, a szeráf tisztaságu szív meg legyen a pokoli kinoktól váltva. De mit mondok? Azt mondanám neki, hogy szeretem? Hát nem mondanék ezzel igazat? Oh érzem, hogy tudnám, érzem, hogy kezdem szeretni. Ágneshez való vonzalmam nem volt más a bizalmas barátsággnál, boldog voltam jelenlétében, gyönyörrel hallgattam csak a szavait, szívesen tekintettem ifjuságtól viruló arczára, felmegedtem lelke verőfényével. Hízenen oly jól esett az nekem! Ujult erővel kezdtem tanulmányaimhoz, kedvet kaptam az élethez, feledtem az élet rossz oldalait, szegénységemmel, minden bajommal együtt. Ezt neki köszönhetem, de igazán szeretni, ... nem, nem szerettem; iránta tanúsított vonzalmam nem volt egyéb a puszta baráti érdeklődésnél. Mióta tudom, hogy Margit én értem volt oly magabamélyedő, oly komoly, oly halvány, az én jelenlétom, beszédem, tetteim csak a sóhaj ajkára, könnyeket szemeibe, azóta nincs nyugtom. Mindennap kevesebbet gondolok Ágnesre, Margit szenvedő arca üldöz mindenütt. Oh Istenem, bárcsak letörölhetném könnyeit, csak még egyszer találkozhatnám vele.

Betegem írom e sorokat. Nagy lelki fájdalommal viassza-

tással volt a gyenge testre, s ágyhoz szegzett. Öt hét óta kinez a betegség, de mi ez lelkem szenvedéseihöz képest! Oh Istenem, ha el kellene vesznem a nélkül, hogy Margitot még egyszer látnám, hogy még egyszer beszélhetnék vele... De nem halhatok meg, nekem élnem kell addig, míg előtte fel nem tárom szívemét, bocsánatát ki nem nyerem, s meg nem mondom neki, hogy mennyire szeretem. Egy édes sejtelem azt sugja, hogy élni fogok, Margit visszajön, szíveink találkozni fognak, egymás karjába omlunk, s örök szerelmünket nem fogja többé semmi félreértés, semmi felelő megzavarni. Nem szoktam adni az álmokra, de az én álmaimnak kell jelentőségüknek lenni. Ismét az Orczykerten sétálok a Mármaros családdal, de Margit nem húzódik tőlem vissza, angyali mosollyal, boldogságtól sugárzó arccal fogadja el karomat, s leírhatatlan boldognak érezzük magunkat egymás mellett. Mit nekünk a szép természet, mit a virággal hímés pázsit, mit a fejlünk felett csörgő madárcsereg. — egymásban találjuk boldogságunkat, egymás tekintetét keressük, hogy a szem tükrén keresztül egymás lelkébe lássunk. Oly fájdalmasan esik az ilyen álomból felébrednom a szomorú valóságra! Csak az a tudat ad erőt, hogy ennek így kell lenni, ez így lesz, mint álmodám.

Hála néked, Istenem, ki könyörgésemet meghallgattad. Bajom enyhül, mulik a test fájdalma, csak lelkem fájdalma nem akar szünni. Már nyolcz nap óta fenjárok, élvezve a jótékony reggeli léget. A tanulás is csak meggy egy kicsit, bár nem a régi kedvvel; lelkem, elmém Margit képével van tele, az ő arca tekint rám minden lapról, minden betűről, őt látom Didó, Carthago királynőjének szende alakjában. Ilyenkor el-el mélyázom a nyitott könyv felett, megrezen kezemben a toll, s akaratlanul Margit nevét írom a fehér papírra. Śrívem elfogódik, szemem könybe lábbad, a tágitani nem akaró fájdalom egész kinőzőnet zudítja koblemre, leborulok az asztalra, s könyvekben öntöm ki keservemet... oh Margit!... oh Margit!

Nem hiába vártam őt oly aggodó szívvél. Megérkezett. Legelső teendőm volt másnap látogatásomat tenni, de a sors, mintha nem akarná megédesíteni szenvedéseimet, kegyetlen játékot űzött velom. Nem találтам honn, ötször voltam azóta náluk, mindig távol voltak. Hatodszor is elmentem, az ajtók zárva voltak, sehol senki. Szívem elfogult, attól tartottam, hogy ismét elutaztak, s reményem, hogy vele találkozhatom, szünni kezdett. Szomorúan haladtam le a lépcsőn, lassan mentem az esti szürkületben lakásom felé, de mellemem úgy nyomta valami, hogy azinte vágytam a friss levegőre. Az alsó Dunapart felé tartottam, s a legnagyobb meglepetésemre ott találтам Mármarosnét, két leányával. Azt az örömet, mit én éreztem, mikor őket, de különösen Margitot megpillantottam, leírnom lehetetlen. Mintha a kárhozattól lottam volna megszabadítva, keblem feszült, arcomat a lázas izgatottságtól s belső örömtől kipirulni éreztem, s gyors léptekkel közeledtem feléjük. Mármarosné s a csicska Ágnes a régi szívenességgel fogadtak, kérdészködtek hogylétem felől, hogy éreztem magamat távollétök óta, mit csináltam az azóta lefolyt öt hónap alatt? Margit mindekkoráig hallgatott, a régi nyugodtság terült el alakján a tekintetén. Ritkán nézett rám, ha tekinteteink véletlenül találkoztak, mélyen elpirult, s egész alakjában megrendült. Látaszott, hogy kinosan esik neki a viszontlátás. Mikor elmondtam, hogy nagy beteg voltam, s a szavaknál hirtelen rátekintettem, ő szemét lesült, fejét félre fordítá, de én jól láttam a lámpák fényénél, hogy egy könnyesepp szívároგ ki selyem pillái alól.

A remény érzete tölté el keblemet, jó jelnek tekintém elérzékenyülését, minden bevezetés nélkül karommal kínáltam meg, előre vittem, s a sétát úgy folytatók. Mikor Mármarosnét s Ágnesét jól elhagytuk, minden erőmet összeszedtem, s előadtam neki kiállott szenvedéseimot.

— Ha van még számomra irgalom, akkor, oh Margit, szánjon meg; mondja, hogy szeret, mondja még egyszer, mint utolsó találkozásunk alkalmával. Mentsem meg a pokoli kínoktól, melyet kegyedért állottam ki, mióta Pestről eltávoztuk. Legyen irgalommal, mert én, ... én kegyedet oly ki-mondhatatlanul szeretem!

Merően a földre nézett, egy mély sóhaj tört ki kebléből, s hallgatott.

— Nem felel, Margit? Kibűlt már régi érzelmé? Oh, ha csak egy szikrája lappang is keblében még az irántam való szerelemnek, ápolja ezen szikrát, ne hagyja kialudni, ... ugy-e, szeret még?

Rám emel szemeit, melyek könnyözönben usztak, s csak ennyit mondott:

— Oh Loránt!... Istenem!...

Hátulról Mármarosné hangját hallottam: „Margit, haza megyünk.

Margit hirtelen hozzám hajolt, és suttogó hangon mondá:

— Holnap 11 és 12 óra közt egyedül leszek, Dorottya-utca "szám" emelet; a házmeister utba fogja igazítani. Addig is Isten önnel, Loránt.

Hevesen szorítá meg kezemet, én pedig jó éjt kívánva az egész családnak, a Dunaparton maradtam.

„Dorottya-utca "szám" emelet.“ Jó darabig tündöttem ezen pár szón. Mit kereshet ott Margit, hisz az nem az ő lakásuk? Fajem szédült a lázas gondolkodásban, de még sem tudtam eltalálni, hogy miért hívott engem egy ismeretlen helyre. Nem sokára haza mentem, a kíváncsiság, s a más napi történetdők miatt egész éjjel le nem tudtam szemeimet hunyni.

Oh jaj nekem! Istenem, ki láttad az igazonyu kinokat, melyekben lelkem már-már elmerült, ki tudod szenvedéseim okát, ki meghagytađ érní az igazonyu, a lesújtó csalódást, udj erőt, oh érzem erőmet fogyni, lelkem nem lesz elég erős a csapás elviselésére...

Mily vidáman kelt fel a mai nap, felhő nem látszott az égen, oly bátorítólag, oly derűten terült el felettem az égbolt kékje. Reménytől dobogó szívvel léptem ki szobámból, hála tekintetét küldöttem fel hozzáđ Istenem, szívom azt sugta, hogy ez a nap boldogságamat fogja megalapítani.

Ugy tetézett, mintha a kék ég azt a visszhangot küldte volna: „No félj Loránt, szenvedésed nem sokáig tart!“ Ah, tudom már, szenvedéseim csakugyan nem fognak soká tartani, ily kinok alatt a legerősebb szív is megazakadna...

Eljött a tizenegy óra, lázas izgatottsággal tartottam a Dorottya-utca felé, hiszen egész örökkévalóságnak tetézett az idő, míg a kiszabott tizenegy óra megkondult a tornyokban. A Dorottya-utczába értem, felmentem a mondott ház emeletére, már ott várt rám egy szobaleány az előszobában, s ur-nőjének bejelentett. Beléptem, Margit egy kerevoten nyugodott, fekete ruha simult gyönyörű idomaira, mi neki oly jól állt. Belépésemkor felemelkedék kisső, s egy mellette álló székre mutatott.

— Végre valahára együtt lehetek kegyeddel, elmondhatom újra, a mi szívemet nyomja.

— Látom arczáról, Loránt, hogy szenved, én őszinte részvételt viseltetem szenvedései iránt.

— Csak egy szót, Margit! csak egyetlen rövid szócskát, a szenvedéseimnek vége szakad... Mondja még egyszer, hogy szeret... mondja ki e megváltó szót. Vagy már teljesen kihűlt volna irántam való érzelme? Ne tartson sokáig kétségben, mondja ki, beszéljen... beszéljen...

— Parancsoljon érzelmeinek, Loránt; nem lehet, nem szabad nyilatkoznom, ... nem szabad mondanom, hogy szeretem, vétenék magam a...

— S még ki ellen? Édes Margit, ha csak szikra szánalmat érez még irányomban, úgy beszéljen nyíltan. Ha tudná, mennyit szenvedtem kegyedért, mennyit sóhajtottam a kegyed nevét betegségemben, ... ah! ha látta volna könnytől ázott arczomat, mikor a hosszú, kínos éjeken párnámba temettem a úgy zokogtam. Ennyi szenvedést nem lehet kétértelmű beszéddel tetézni, ... nem... nem... kegyed sokkal könnyörülete-szebb szívű.

Elhallgattam. Remény a kétség között tekinték Margitra, hosszan, mélyen, a lázas türelmetlenséggel leave feleletét. Margit hallgatott. Kezeit ölébe ereszté, szemét a földre szegzé. Azután lassu, nyugalmas, szenvedélytelen hangon kezdett beszélni, a nélkül, hogy csak egyszer is feltekintett volna.

— Szerettem önt, Loránt, a mint csak egy fiatal szív szeretni képes. Ön tudta érzelmemet... emlékszik még azon kínos jelenetre, mikor félretéve minden női tartózkodást megvallottam önnek, hogy szeretem, hogy forrón, kimondhatlanul szeretem. Emlékszik hogy mit felelt rá?... vagy jobban mondva, hogy semmi feleletre sem méltatott?... Kitártam anyám előtt szívem fájdalmát, reménytelen érzelmemet, ő felfogta szenvedésemet, a hogy fájdalmam némileg enyhítve legyen, vig társaság közé, fürdőbe vitt... Azóta hosszú idő mult el, az idő csillapítá fájdalmamat... ön távol volt tőlem, szívem gyógyulását nem akadályozta meg jelenlétével, a én napról-napra...

— Jobban elfelejtett engem, nem úgy van Margit?

— Azt nem mondom, ... de bocsásson meg, Loránt, gyenge nő vagyok, szívem sebe behegedt, éreztem, hogy az én utamnak az önétől szét kell válni, ... a én... én... oh Istenem!...

Elhallgatott.

Szorongó szívvel, lázasan sürgettem, hogy beszéljen, feleljen tovább, ő rám tekintett, a folytatá:

— Nincs erőm kimondani, azt mondaná rá, hogy ön iránti szerelmem nem volt tiszta, nem volt igazi, ... pedig Isten látja lelkemet, ... mért is szeret engem, Loránt, mikor nekem többé ha tudnám, sem szabadna...

Fejem szédült, a szék karjába fogóztam, szívem össze-szorult, a pokol minden kinja szívemre tolt, a felelni akartam.

E pillanatban megnyílt az ajtó, rajta egy magas, barna fiatal férfi lépett be. Margit felkelt, kézen fogta a belépőt, hozzám vezette, s bemutatott bennünket egymásnak:

— Pálfalvy Loránt, családunk régi barátja, s Lahováry György, kedves férjem...

Eddig tart a szegény Loránt naplója. Tovább nem volt lelki ereje írni, az utolsó sorok egyenetlenek, a szavak kuszáltak, élénk bizonyosságot tesznek a szegény fiu kedélyállapotáról, melyben írta.

Az izgalmas jelenet után még lehetett őt látni az utcá-

kon pár napig, a mint halaványan, lesütött szemmel, egyenetlen léptekkel haladt a járókelők közt. Kérdeztem, mi baja? Nem szólt, hanem szívére mutatott a csak annyit suttogott: „Itt fáj!”

Egy reggel durranást hallottak szobájában; benyitottak, ott találták vérében fekvő, jobbájában görcsösen tartá a halált-hozó pisztolyt. Az asztalon egy levél feküdt, melyben kérte, hogy vigyék meg Margitnak halála hírét, nekem pedig adják át naplóját.

Azóta féltékeny gonddal, drága kincs-ként őrizem szegény barátom hagyatékát.

Margit pedig gyakran kijár a kerepesi temetőbe, és sokáig elmereng egy szerény sír fölött, melyben a szegény Loránt aluszasa örök álmait.

Legyen neki könnyű a föld!

Látogatás a karczerben.

Dr. Eckstein Ernőtl.

Két órát ütött. Dr. Heinzerling Samu, a városi gymnasium igazgatója sajátos méltósággal ment az intézeti udvaron végig és lassan csammogott föl a lépcsőn.

Ott találkozott az iskolaszolgálóval, ki ép csengetvén, most lakásába készült, hol mindenféle házi ügyek várták.

— Nem történt semmi, Quaddler? — kérdé az igazgató, az alatt való alázatos köszönésére uralkodói fejbolintással felelve.

— Semmi, igazgató ur.

— Nem rezolvált még a könyvtárnok, azokról a könyvekről?

— Nem, igazgató ur.

— Jó, akkor még má elmegy hozzá és tudja meg, hogy má van a dologban. ... Még egyet. Néhány nap óta hiányzik a nyolczadik osztálybeli Rumpf. Menjen a lakására és bizonyodjék meg, hogy ügázán beteg-e? Merném kétségbe vonni...

— Engedelmet, igazgató ur, Rumpf már itt van; láttam az udvaron menni.

— No, annál jobb.

A tisztelt olvasó engedjen meg a különös helyesírásért, melylyel a gymnasiumi uralkodó némely szavát leirtuk.

Dr. Heinzerling Samu nem beszélt egészen olyan különösen, mint a hogy a kiírás sejteti: de az abc-nek nincs olyan betűje, melylyel a Heinzerling-féle különös hangszint helyesen kitenni lehetne. Én, a szerény elbeszélő, százszor is figyeltem az igazgató ur előadására néma áhitattal, és a Heinzerling hanghordozását úgy szólván kedvencz tanulmányommá tettem. De míg szegényes abc-éneknek nem lesznek külön jegyei az a és á, i és e, meg u és o stb. közti korehangokra, a dr. Heinzerling Samuval foglalkozó történetírónak a mi helyesírásunkat kell elfogadnia.

Az igazgató ur tehát azt mondá: — No, annál jobb — és a hosszú folyosón végig a nyolczadik osztály ajtaja felé ballagott.

Samu ur ma kelleténél korábban jött. Máskor megtartotta a negyedőrai azünetet.

Most az egyszer házi viszály, melyre megfogható okból a hallgatás fátylát boritjuk, üzte el időnek előtte kényelmes székéből, melyben délutáni kávéját szokta volt azüresölgetni.

Csak innen magyarázható, hogy a nyolczadik osztály-

beliek nem gondoltak még, zergék módjára, a szokácsoló őrzem kiállítására.

Az igazgató ur már a folyosón pokoli lármát hallott. Negyven hang kiáltott „éljen“-t meg „hogyan volt“-ot.

Samu ur homlokát ránczolta.

Most elhallgatott a zugás és egy tiszt, éles hang komikus pathosszal, orrhangon rákezdte:

— No, most az egyszer megbocsátunk. Ön nem készült el eléggé, Heppenheimer. Nem vágyok önnek meglepéssel. Öljön le!

Dörgő taps.

Az igazgató mintegy kővé meredve megállt.

Görögország isteneire, — ez ő maga volt, szakasztott maga! . . . Kicsit karrikirozva, — de mégis a csalódásig hasonlító, hogy csak a ki jól ismerte, vehette észre a különbséget! Ilyen blasphémia még — a közmondás ellenére — nem létezett. Egy tanuló merte őt, a gimnáziumi ügyek korlátlan uralkodóját, őt a „Latin nyelvtan iskolák számára, különös tekintettel a felsőbb osztályokra“ című tankönyv szerzőjét, őt, a hírneves paedagógust, aethetikust és Kant hívét, nevetségessé tenni saját magasztalásáról! Ez olyan csiny, a milyen csak a semmirekellő Rumpf agyában születhetett!

— Vegye elő a könyvet, Möricke, — folytatá orrhangon a magáról megfélemlített tanuló. — Mit, ön roszol van? Há az ön korában a fátál emberek azt mondják, hogy roszol vának, az rosz benyomást tesz. Knebel, írja a náplóba: „Möricke, fordításra felszólítván, roszol volt.“

Az igazgató most már nem bírta fékezni elszörnyűködését.

Erélyesen nyitotta ki az ajtót és a megrémült tanulók közé lépett, mint az oroszlan a gazellák közé.

Nem csalódott.

Valóban Rumpf Vilmos, a legnagyobb kujon az osztályban, vétett a felség ellen. Csak két hét óta volt Heinzerling tanítványa és már övé volt a pajkosok közt az elsőség. Felhuzott gallérral, nagy papír-szemüveggel orrán, jobbában könyvet, baljában a hagyományos irónt tartva, — így állt a tanszéken és ép új istenkáromlásba akart fogni, mikor a sértett igazgató megjelent a küszöbön.

— Rumpf, — mondá Samu ur, erőt véve magán — Rumpf! Ön két nápra kárezerbe *) megy. Knebel, írja a jegyzőkönyvbe: „Rumpf gyerekes, illetlen váseletért kép nápa kárezerbe ártéttetett.“ Heppenheimer, hívja fel a szolgát!

— De igazgató ur! — dadogá Rumpf, zsebébe csusztatva a papír-szemüveget és helyére menve.

— Semmi ellenkezés!

— De én csak azt akartam, — azt hittem . . .

— Hallgásson, há mondom!

— De engedje meg . . .

— Knebel írja hozzá: „Rumpf, ellenszegülése miatt még egy nápot kap.“ Megontám önnek veasodni. Szégyelje magát! Pfoj és megünt pfoj!

— Audiatur et altera pars, (Halljuk a másik félt is!) igazgató ur Nem mondta-e ön is ezt nekünk?

— Jó! Ne mondja, hogy elveümot megtágádom. Mivel menthetá magát?

— Biztosíthatom igazgató ur, hogy semmi illetlent nem akartam tenni. Csak a színészethen gyakoroltam magam.

— Gyakorolja látán stülosát és a görög nyelvtant!

*) Kárezer — iskolai tömlősz.

— Azt is megteszem igazgató ur. De a tudomány mellett a művészetnek is van jogosultsága.

— Azt sohá sem tágadtám. De csak nem akárja ostabáságáit művészetnek nevezni? Ez a művészet bizony nyomoró!

— De kérem, igazgató ur!

— Hallgásson! Há ügy folytatja elébb-otóbb hájótörést szenved. Knüpeke nézze, hol marád Heppenheimer a szolgával.

— De most az egyszer, igazgató ur, — könnyörgött Rumpf, — elengedhetné büntetésemet!

— Olyán nincs! Ön a kárezerbe megy. De ez az esemény ne zavarjon tánolmányáinkban. Hotzler, ásmételje . . .

— Igazgató ur, nem voltam itt a múlt órán. Itt a bizonyítványom.

— Ogy! Ön ásmét beteg volt. Hotzler, ön többet beteg, miint egészséges . . .

— Fájdalom, igazgató ur. Gyenge testszervezetem . . .

— Gyenge? Ön gyenge? No, hallja Hotzler, szeretném, há minden ember olyan gyöngy volna! Lostá ön, de nem gyenge . . .

— Lusta! Lázrohammal csak nem . . .

— Ásmerem már! Tálán sok sört ivott. Ásmételjen ön, Guldemeüster.

— Nincs itt! kiálták egyszerre hatan.

Samu ur kedvetlenül rázta fejét.

— Nem tudja senki, mért háányzák Guldemeüster?

— Torokgyuladása van, felelt egy a hat közül.

— Torokgyuladása! Mäkor én olyan üdös válék, sohá sem volt torokgyuladásom. De hol marád ilyen sokáig Knüpeke és Heppenheimer? Schwarz, nézzen otának, de térjen vissza mindjárt.

Schwarz kiment és tiz perc múlva visszajött a szolgálval és két társával.

— Quaddler kárpitozással volt elfoglalva, — jelenté Heppenheimer tiszteletteljes hangon; — előbb át kellett ültöznie.

— Ogy? és áhhoz félóra kell? Quaddler, ogy látom, magá hányág!

— Engedelmet kérek, igazgató ur, de az urak csak két perczel ezelőtt jöttek hozzám.

— Jaj! — kiáltá egyszerre a három nyolezad osztálybeli tanuló.

— No, nem vāzagálok tovább! Nesze, fogja Rumpfot és viigye a kárezerbe. Rumpf, vāselje ön magát tiszteességesen, és ne lármázzon mündig a szolgálótán, mänt a moli héten. Quaddler, magá semmi szün álatt se bocaássa Rumpfot a folyosóra! Há megünt roszol lesz, há nyüssá kü az áblakot. Legjobb lesz, há mündent a czellába tesz nekü és egyszermindenkorra bezárja az ajtókat. Holnapótán eate ásmét lemegy hozzá.

— Ugy lesz, igazgató ur.

— Ebédet válmelyük barátja hozhat önnek. Értette? Rumpf fejével bólintott.

— Ogy! és most el!

— Tehát tréfán kívül, művészi alkotásomért . . .

Heinzerling Samu ur tanfőrfias méltósággal mosolygott.

— Ön minden neveletlensége mellett bolondos fáio. De nem segíthetek önön. A mäg be nem bizonyíthatja, hogy állítólagos művészi alkotása müre jó, nem tekintve illetlen tendencziáját, bele kell nyugodniá a változhatatlánba. Süeszen, előre!

Rumpf Vilmos összeszorította ajkait, megfordult és Quaddlerrel a folyosó homályában tűnt el.

— Mit vétett ön tulajdonképen, Rumpf ur? — kérde a szolga, mialatt a lépcsőn felmentek.

— Semmit.

— De engedjen meg, valamit csak kellett elkövetnie?

— Csak azt tettem, a mit az igazgató tesz örökké.

Hogyan?

— No hát vigyázzon: Lásd kedves Quaddler, a Rumpf semmürekellő és büntetést érdemel.

— Jézus, Mária! — dadogá a szolga, kezeit feje fölétt összecsapva. Lehetséges-e? De, Rumpf ur, az szörnyűség! Az égre, ha nem állna itt előttem, megesküdnék rá, hogy az igazgató urat hallom! Ezer menykő, ha mondom! Ön sokra viheti e világban! A minap Lotz sörházában ezermeister produkálta magát, ki minden hangot utánzott, madárdalt és lőnyerítést, kutynaugatást és vőféli mondókát. De annyira még sem hozott ki sodromból!

— Hűszem, hűszem, kedves Quaddler! — felelt Rumpf, még mindig az igazgatót utánozva.

— És ezt az ő jelenlétében tette? Rumpf ur, mindent a maga helyén. Ilyesmi nem illik és az igazgató ur méltán haragudott!

— Azt házsa?

— Kérem, hagyja el a tréfát. Nem fér össze hivatalom komolyságával. Lépjen be!

— Szüvesen, édes örömet...

— Rumpf ur, én ezt fel fogom jelenteni az igazgató urnak...

— Mä köze magának ehhez, bolondos Quaddler?

— Mi? Semmi! De ehhez már van, hogy folytatja-e az igazgató ur illetlen gunyolását, vagy sem.

— Tehetek, a mű tetszik.

— Az nem áll.

— De ügen, Quaddler. Beszélhetek, a hogy nekem tetszik és a kűnek nem kedves az hallgáson, vagy bojjék el...

— No várjon!

— Märc?

— Tán nem elég önnek a kiszabott büntetés?

— Tűsztelem az igazgató orát.

— Majd meglátja!

Quaddler bezárta az ajtót és lassan bullagott le a lépcsőn.

A nyolczodik osztályban e közben szorgalmasan magyarázták Sophoclest. Heppenheimer az egész pajkos sereg nagy mulatságára ép az örült Ajax jnjgatását fordítá:

— Aj, aj, aj, aj...

Heinzerling Samu igazgató szavába vágott.

— Fordítsa „jáj”-jál. Az „áj” fájdalommal felkiáltásnál hűbás.

— Azt hittem, hogy „jáj”-t csak testi fájdalomknál szokás használni, — jegyzé meg Heppenheimer.

— Hát azt hűszá ön, hogy Ajax csak lelkűleg szenvedett? Nem nagy ügyelemmel küszerte, a miűnt lűszük, a trágédűa fejleményét.

— Igazgató ur, kopognak! — szolt Knebel.

— Nézze meg, Knäpcke, kü az?

Knäpcke sietett ajtót nyitni.

— Mä? Mógá az, Quaddler? Mőrt záváar mánket? Beszélje el, de csak röviden!

— Alázattal kívántam jelenteni, hogy Rumpf még mindig úgy beszél, mint a miűrt büntetést kapott.

— Mä? Folytátja a komédűát? Majd trázok rólá! Knebel, árja... ázáz hágyja! Jól ván, Quaddler... Heppenheimer

mer folytatása. Tehát nem: aj, aj; hanem jáj, jáj. A következőt: „örök ásteneke”-kel vágy „nagy ég”-gel fordíthátná!

Heppenheimer „előzéses”-re fordított. Utána Schwarz „elégtelen”-re. Azután Quaddler cseppet. Az iskolai használatra azant latin nyelvtan szerzője befejezetinek mondta a leczkét. Az ajtóban megjelent Klufenbrecher, a mennyiségtan tanára, ki a nyolczodik osztályt háromtól négyig az elemző mértan tizkaival mulattatta. Heinzerling Samu leereszkedőleg, de nem minden jóakaró szinezet nélkül nyujta a „tűszte kollegű”-nak gödörkés jobbját és az igazgató szobába vonult, hol gondolkodva ereszkedett le azékére.

Quaddler munkához látott, hogy szabad óráját jól felhasználja. Serényen mártogatta az ecetet az enyves fűzékbe és egyik papírzőnyegot a másik után mázolta be az illatos ragasztószerrel.

Rumpf Vilmos pedig ásitva ült a padon és magánbeszédben kifejté, hogy a gymnáziumra a szabadság okadatolatlan megrövidítése miatt szivből ráunt.

Heinzerling Samu fejét vakarta, helyre tolta a kerek szeműveget és több ízben megrázta paedagogikus fejét.

— Nyomorolt fűczkő ez a Rumpf, — mormogta. — De azt hűszem, jó szóval könnyebben bűrnék vele, miant erőszak-kul. Komolyan beszélek vele! Kűr érte! Legtűhetségesebb tá-nátványáűm egyake!

Cseppet.

Pár percz múlva megjelent Anna, Quaddler tizenhat éves leánya. Kimenűben volt; arra mutatott a sötét fűrtein kecsacsal himbálózó kaczer tollas kalap és a telt vállaira boruló kendű.

— Parancsol, igazgató ur? — kérde kedves hajlongással.

— Hol van apja? — suttogá Samu, viszonyaihoz képest rendkívűl tisztán ejtve ki az „a”-t.

— Enyvez. Talán szükségű van rá, igazgató ur?

— Ogy, enyvez? No, akkor nem záváarom enyvezésűben. Semmü különű. A zárban ván-e a kűczzer-kolca?

— Mindjárt megkűrdem, igazgató ur.

Önként osont le a lépcsőn a leány. Azonnal visszatért.

— Benn van a kulcs. Parancsol még valamit, igazgató ur?

— Nem, köszönűm.

Anna távozott. Samu ur mosolyogva nézett utána.

— Bájos gyermek! — mormogá. — Sokát ádnék érte, há Wűnfrűdambán felűnnűű savoir vűvre volná... Asmenét nem ász emlűtve. Ez a Quaddler paganos, homo kűcoltos és megűs ért egy Charűs felnvelésűchez, műg ön, a klűszűűkos ó-kor fűűnom műveltségűű ismerűje, ön, kü homo, esű nűl homanű alűűnom est vágyok, nem todok műveltségűű fokomhoz műltű otűlűkma szert tennű.

Borotvált állat megsimogatta, kalapját vette és a kűczzerhez vezetű lépcsőn tűpett fel.

Rumpf Vilmos elesodalkozott, hogy oly rövid fogaűgi idű után már az ajtű nyilik. De esodalkozűsa totűpontját érte el, midűn a váratlan látogatűban Heinzerling Samu igazgatóra ismert.

— No, Rumpf? — szolt a derék paedagog.

— Mit kíván, igazgató ur? — felelt a tanuló, szilárd megatalkodottság hangján.

— Csűk todnű ákűrtűm, hogy belűtjű-c poerűlűtűsűűűk a gyűűmnázűom felűdűtűvűl és az e fűlűkbűn orűlkűdű szellem-mel homlokogűyűenest ellenkűzű voltű?...

— Nem tudnűm...

— Mű, Rumpf? Ön még dorezűskűdűk? Ogyán műt

mondáná, há helyemben volná? Nem büntetné-e meg az illetlen, pájkos Rompf Válmot? Mű?

— Igazgató ur...

— Ez gyerekeség, a műt senki sem hüenne egy jó csüldbeli ájtóról! Tedja műt? A logközelebbi csünyérel rolgalom!

(Végo kkv.)

Az élelmi szerek és közhasználati cikkek hamisítása.

(Végo.)

A mi végre a szarvast. (magyarul „killi“, vagy „ajfi“) és zsemlyét illeti, azt nyugodt lélekkel elkölthetjük reggelinkhez, mert eddig legulább nem talált még utat hozzá a hamisító fufangja. Legfőlebb ha nem épen tiszta buzalisztból sütik, és itt-amott egy-egy kis burgonyalisztet kevernek közéje, a mi utóvégre nem árt az egészségnak. Ha soká így lesz-e? Nálunk, a nagy buzatermő Kanaánban, alkalmasint igen; másutt azonban: aligha, mert máris mesterkednek a liszt hamisításán. Így nem rég egy hannoverai műmalom olyan lisztet állított a piacra, a melyet megvizsgálván, kitűnt, hogy a legcsemányabb módon gipszzel volt keverve. Hannovera azonban jó measse van hozzánk, és hála Istennek, nem szorultunk az ő örleményeire, telik a magunkéból a mi péksüteményeinkre is, csak az írósvajra vigyázzunk, ha tudniillik azt is eszünk hozzá, mert ezt már nagyon is lehet hamisítani, és hamisítják is, először úgy, hogy harmadrészen nem is vaj, hanem víz és turó, és azért hamar megavasodik, harmadnapra már nem lehet kenyérre használni. Azonkívül pedig, hogy többet nyomjon, gipszzel, burgonyalisztal stb. is elegyítik.

A sajtot is ezekkel az elegyékkel hamisítják, a finomabb neműeket meg azon felül nem ritkán ártalmas festékkel mázolják be, részint a szebb szín kedvéért, részint pedig, hogy szállítás alatt meg ne romolják. Nem is romlik aztán, csak a festék rajta néha valóságos méreg.

És most nézzük meg egy kicsit az ebédet is. Kezddik nálunk a levesnél, darával, rizskásával, sagoval stb., a melyeken nem igen eshetik meg hamisítás. Ép úgy nem a marhasban, legfőlebb a mértékben van egy kis „tévedés“, és a nyomtaték kissé nagyon is nagyra talál kiűtni. De már a disznóhúsánál vigyázni kell, mert a trichinok nem valami kedves vendégek, a melyek pedig a disznóhúst vallják hazájuknak. A mi pedig a kolbászt illeti, már mulhatalanul szükséges, hogy jól megnézzük, a mit veszünk. Mert azt mondta ugyan rá az egyszeri aváb ember, hogy abból csak neki legjobb ízűn ennie, mivel alul-felül be van kötve, és ennélfogva semmiféle roszaság nem férhet bele; arra azonban, hogy mit tettek belé, mielőtt alul-felől bekötötték, nem gondolt a jámbor, holott pedig volt is, van is eset rá de nem egy, hogy különösen a májashurkát nagy mennyiségű burgonyalisztal bélelték ki, azután meg rézedényben főzték meg, végre állott, dohos hussal töltötték meg, és csak a szaga végett tették bele a mindenféle fűszerszármazékokat.

A fűszerekről is, a melyeket ételinkhez használunk, érdemes megemlékeznünk pár szóval. Itt van mindennek előtt a só, a mit rendszeren örölt állapotban veszünk a boltban, és ha elegyitenek is bele gipszt, ez mégis csak ritka esetben történik, sokkal ritkábban, mint például az, hogy a kereskedő nedves helyen tartja, és akkor a só tudvalevőleg jól magába veszi a nedveséget és nehezebb a sulya. De már a tört pap-

rikánál másképp áll a dolog; ennél ha orrunkat, szánkat befogjuk is, annál inkább nyitva legyen a két szemünk, mikor veszszük, különben nagyon könnyen megeszünk és nagy részt téglaport veszünk a paprika képében. Legjobb tehát előbb megpróbálni; csak úgy kell vele tenni, mint a tört kávéval, a miről már azoltunk.

És a borsot és ily módon lehet megpróbálni, és kell is, ha tört állapotban veszszük, mert azt is éktelenül hamisítják lenmaggal, csontporral, mire pedig kár pénzünket költeni, mikor ingyen sem azeretjük.

Hát még a mustáron minő hamisításokat visznek végbe, lenmaggal, burgonyalisztal, paprikával, kurkuma festékkel! Legjobb tehát pépalakban venni a mustárt, ez tiszta minőségű. Csak hogy itt meg az eczet nem mindig tiszta borcezet ám, hanem sokszor nagyon is ártalmas szerekkel készült: kén-, só- és egyéb mérges savak utján.

Az eczetet úgy lehet megismerni, hogy jó sok vízben megforraljuk, aztán pár csepp jód-oldatot teszünk belé, akkor ha nem tiszta, azonnal kékre változik a színe.

A keményítőt is hamisítják, és pedig burgonyából készült keményítővel, és itt a hamisítást csakis nagyítóüveg segítségével ismerhetni meg, miként hogy a nagyítóüveg általában igen jó szolgálatot tesz az élelmi és háztartási cikkek megvizsgálására nézve.

És — végén csattan, azért hagytam utoljára a theát. Szinte hihetetlen a sok mindentéle hamisítás, a mit e cikkek fűznek, azt pedig hogy a legjobb fajta thea nem is kerül Európába vásárra, úgy hiszem, mondanom sem kell, annyira általános tudva van, és azon fajok közül, a melyek ide kerülnek, lehet mondani, hogy egy sem hamisítatlan állapotban kerül hozzánk. Nem természetes annak sem azine sem illata. Indigoval színt, bizonyos kamélin, vagy bizonyos olajfa leveleivel meg illatot adnak neki, az az annyira nagy becsben tartott „lie-thea“ pedig, (lőpor-theának is nevezik) nem egyéb az igazi jóféle thea porhulladékánál, bizonyos mézgyával meggyurva, azért tehát az a valóságos khinai doboz, a miben az le van zárva, korántsem a tiszta valódiság bizonyítéka ám; mert a khinai, a miért olyan szép hajfonattal ékeskedik a feje bubja csak akkor nem esal, mikor módja ninesen hozzá! És az angolok, a kiknek a kezében van a theakereskedés, ott folytatják, a hol a khinainak elhagyták. Azok a jó emberek holmi fűz-, tölgy- és szilvafa levelekkel elegyítik a khinai termést, sőt a már kifőtt thealeveleket mindenféle mézgyák, cserző- és festőszerek utján eleven színezék, és újra vásárra viszik, jó féle thea gyanánt. És magát a „lie-thea“ nevet is felcafolják. Megvizsgálván egy ilyen angol földön termett dobozkat a nagyítóüveggel, találtak benne azékfű- és szilvafalevelet, graphitot, kurkumát, berlini kék festéket, theát azonban egy mákszemnyit sem.

Már a puzta gondolattól is ilyen zagyaléokra egy pohár jó borra szomjuzik az ember, csak hogy bora valógattja; mert ezen a téren is ugyancsak remekel a fufang; különösen a külföldi borok közül lehet mondani, hogy a századik sem tiszta és igaz. De ez az ága a dolognak már inkább csak a férfiakat érdekli, azért nem is szólok itt róla. Elég ennyi is annak a kimutatására, hogy az a közmondás: „Kétszer is megnézzük, a miért a pénzt kiadjuk“ talán sehol sem mutatja ki inkább az ő igazmondás voltát, mint a háztartásban.

Sz. M.

Szeptemberhó 25-dikén.

(Őszi tárcza.)

Édes poétám, légy oly jó, és ülj ide az íróasztalomhoz, és vedd át a tollamat is. Igen derék „József főherczog-tollakkal” írok, a papirosom első minőségű miniszteri papiros, az íróasztalomnak pedig nincs más fogytéka, minthogy nem Jókai Mór írja rajta műveit.

Lenau fekete kávé ivott, mielőtt leült volna írni fekete téntával fekete gondolatokat. (Furcsa! mi alizarinnal, zöld téntával írunk... zöld gondolatokat.) Schiller rothadt almával tölte tele az íróasztal-fükhéját. Musset Alfréd, ez a szellemű vigjáték-író, sarcastikus és phantastikus látnok, igen számba vehető minőségű, és mennyiségű absynthet ivott meg, mielőtt bus homlokát tenyerére hajtva oda tette volna a maga híres pontját az í felé, hasonló levén ehhez szerinte földünk a fölötté lebegő holdvilággal. (Sajátságos betű-poezis! Petőfi a „v” betűt imádta, s elmerengve nézte a magasban révedező, dalladó „vándordarvaknak v betűjét...”)

Tehát — mintegy félhasábbal előbb megszólított poéta-barátom! — mit parancsolasz? Lenau fekete kávé? Schilleri rothadt-almákat, ezt pedig kivált a híres Schilleri-pezagó nem léteben? vagy pedig egy pohárka Musseti absynthet, jégbe hűtve, viz nélkül? Magyar költő létedre lelkesit talán inkább egy jókora adag angolosan készített marhaszelet, két vagy több tojással? Nos... én erre az áldozatra is készen vagyok, csak — édes poétám, — légy oly jó és ülj ide az íróasztalomhoz, és vedd át a tollamat is! Ősz van... erről írni a te szakod!

Igen is, a poétától még el tűrjük, hogy minket az őszszel mulattasson.

Szörnyű bivatás! Minden szeptember végével elmondani, hogy a levél hull, a madár költözik, az ősz hasonlít az aggsághoz, követi a tél, a mely ismét elevenen emlékeztet a halálra. Az ősz szóra szeptembertől november derekáig mindennap ráütni e kádencziát valamelyikét „bősz”, „jósz”, „ősz”, „nősz”. Több úgy sincs már. Hát az a sok zörgő haraszt, pusztuló erdő, kihalt virány, gyászoló kiskert; az a sok zord kebel, a mely mindenhez hasonlít, a mi őszszel pusztulni kezd! Hát a nap hideg sugarai, a szél, a vihar, és a lomha felhők, melyek a szegény költőben annyi sejtelmet, annyi gyászos gondolatot ébresztenek! „Le pauvre homme!” Szegény pára! idéznők Tartuffe-ből a jó Orgont, ha nem tudnók, hogy ugyane bubánatos jelenségek hozzák neki a legszebb tisztelő-díjakat is.

Tehát — édes poétám, — még se légy jó, ne ülj az íróasztalomhoz, hagy írjam meg magam azt az „ősz tárczát!”

Evelin és én. Figyelj csak nyájas olvasóm, jól kezdődik!

Tehát Evelin velem... kimentünk a mama kis kertjébe. Oda kinn van a városligetben; ebben a kertben szörnyű sok szép virág, róza, georgina, kaktusz és nem tudom mi szokott nyilni. Evelin éppen most olvasta az én „Új nemzedék”

című verses gyűjteményemet, tehát ábrándosan, gyöngéden volt hangolva. Sohajtott, s egy arra alkalmas virágtól — leveleit tépve — azt tudakolta, hogy vajon „szeret? nem szeret? örömmel? fájdalommal? vagy — oh! „Új nemzedék!” — se hogy sem!” Én igen jól találtam ebédelni, s így nem hirtam fogékonyssággal sem az őzi tájkép, sem az őzi ábrándok iránt.

— Oh, barátom! — rebegte Evelin, — az ősz, a sejtelmes ősz... megérkezett!

— Igen is. Szeptember 21-dike óta.

— Milyen prózai ön éppen ma! Vajon következik-e tavasz erre az őszre is?

— Márczius 21-dikére várom okvetlenül. A természet — tudja — huszonegyet játszik; szeptember 21-dikén vesztetni kezd, november 21-dikén el is veszít mindent, márczius 21-dikén fordul javára a koczka.

— De az Isten szerelméért! ennyi próza egyetlen egy tárcza-íróban! S ön nem esik kétségbe azon kérdés felett, hogy vajon mikép találkozom újra ama mosolygó georginával, mely talán nem is sejtí, hogy bucsuzni jöttem tőle; ama rózsabokor sorsán, mely annyi szeretettel hajlik amott egy örök-zöld csoport fölé, s talán a kert egészen más zugába fog kerülni, s ők... s ők...

— Nos, ők — az együgyű örökzöld és amaz alárendelt helyzetéről megfélekedezett rózsabokor — többé nem látják egymást soha sem! Vagy ha ön — unalmas Istennöm — jobb szereti, hát soha... soha... soha sem!

„Unalmas Istennöm” — pedig máskor oly imádandó! — neheztelve hagyott magamra. S mi — fiatalok valánk! — elfeledtük, hogy a georgina és rózsabokor gyökerei kiásatnak, megszámozottan helyzetetnek el valami oltalmas pinczében, s tavasszal aztán oda ültetik, a hol eddig voltak.

Nos, ilyen az az ősz ábrándozás!

A versírók különben nem mindig oly ábrándosak, mint a verse-olvasók.

Mintegy másfél hasábbal előbb megszólított poéta barátomnál, nevezzük X.-nek, voltam e napokban.

Homlokát vészjósló redők borították. Ajkán bubánat vonaglott, szeméi a messze távolban kerestek megfejtett talányokat. (N. b. nem a „Családi Kör” talányait értem, mert ennek — hála legyen ügyes közönségének, nincsenek megfejtetlen talányai! Még akkor sem, ha valóban megfejthetlennék!)

— Nos, mi fáj, mi bánt, kedves méla poétám? Világlátalom? emberiség sorsa? honfui bánat? Hamleti, Fausti vívódások?

Emberem végig néz, és azt mondja, hogy... „Ősz van!”

— Ugy-e? hát itt is ősz? mindenütt ősz? mindig, és örökké ősz, és ősz? Akkor csak „áldjon meg az Isten mind a két kezével!” Én őszies ábrázatu emberekhez nem megyek látogatónba Isten velünk!

— Megállj, szentségtörő! — riad reám lovagom. — Ne-

kem nem az őszi hervadás, nem a közelítő tél fája, és nem is ködös, homályos érzet hánt. Más valami.

— Hát ugyan mi?

— Az őszi felöltömet kívánnám kiváltani a zálogházból. Nem adnál kölcsön öt forintot?

Ezen jelenet óta azonban be kellett vallanom, hogy vannak esetek, melyekben még ősszel is előnyösebb ábrándos dolgokról beszélgetni.

Es ne is szenvedjük azt a szörnyű nagy józanságot.

Tiszteljük az őszt. Ez a természet világfájdalma. Tiszteljük a bus embereket; nagy szerencsétlenség... nem tudnak vigak lenni!

Szép dalok azok, a miket a hervadás dalmokai a természet e kiolvasott könyvéből összeirtak! Egy-egy álm, egy-egy emlék, egy-egy igazság minden betűje. S hogy a hulló levélnek csak egy oldalára van őszi dal írva, s a másik, — melyet a tavaszi szellő nem sokára felénk fordít — már bájos tavaszi dal, annál jobb ránk nézve.

A poeta írjon őszi dalokat. Evelin susogjon őszi ábrándokat, X. ur váltsa ki őszi felöltőjét, te pedig, nyájas előfizetőnk az őszi negyedre is, olvasd őszi tárczáinkat azon föltevés-sel, hogy a tavaszt is elolvasod! Gáspár Imre.

Közügyek.

Egyre kuszább, egyre zavarosabb politikai láthatárunk főbb mozzanatai a következők:

Gorcsakoff a mindenható orosz miniszter bukó-félben, helyét a nála határozottabb, pansláv irányu Suvaloff gróf, a czár és Bismarck herczeg kegyence, foglalná el. Ez magával vonná az Andrássy gróf bukását, ki Bismarcknak a udvarunk intéző köreinek nem volna elég orosz-barát. E hírrel hozzák kapcsolatba — mindenféle czúfolat dacára — a báró Senyeyi gasteini találkozását Bismarckkal.

A diplomacia különben erősen érzi az idők hullám-vereéseit. Gróf Károlyi Alajos berlini nagykövet távozását nagyon sajnálják az ottani előkelő körök. Az a hír, hogy más-hová helyezését Bismarck ohajtotta volna, mivel a gróf folytonos barátságos viszonyban állt a herczeggel ellenséges Arnim családdal, nem lehet egyéb, mint mende-monda. Londonba megy nagykövetnek, hanem Berlinben űr marad a magyar grófi ház eltávózása után. Az ő fényes estélyeit mindig szívesen látogatták, lovagias személyét szerették, s a szelleme, szeretetreméltó grófnének (született Erdődy leány) örömet hódoltak. A két Erdődy-leány — írják egy lapnak — (kiknek egyike a korán elhunyt gróf Széchenyi Béláné volt.) évek előtt a bécsi elsőrendű szalonoknak is kedvence volt. Sok tehetséggel, szellemmel bírva, „Götterkinder“ volt a nevük. Gróf Károlyi Alajosné Berlinben is a szalonok királynője volt, ép úgy mint Lady Russel. A mákiállításon mindenki örömmel nézte Richter Gusztáv által festett arcképét. Vilmos császár csak nem reg ajándékozott neki egy olyan napernyő nyelet, mely egész lapos lazuliból áll. A grófi család eltávózását különben már régebben tudták Berlinben, mert a párisi piacz Blücher-féle palotájában az ő lakásukat még a kongresszus alatt bérbeadták herczeg Radziwill Antal császári szárnysegédnek. — Gróf Beust londoni nagy-követ, Károlynak most már előde, „Vagyoni tekintetekből“, némelyek szerint erősen élezett angol-szövetségi politikája miatt, elhagyja helyét, nem sokára viszontlátja szeretett s meg is énekelt városát, Bécsét; hír sze-

rint, a bankkormányzás vagy a számvéveszék elnöki állására volna kizemelve; mások szerint: a bankkormányzó Moser lesz.

Törökország uralkodója úgy látezik még életjelt kíván adni magáról. „Semmi esoda, — írják egy lapnak igen helyesen, — sőt inkább természetes volna, ha a mohamedán törökség a kétségheesés sugallatai után indulna, midőn látja, hogy Európa törekvése nem irányul kevesebbre, mint végleges földarabolására, uralma teljes megszüntetésére, s hogy Oroszország, Anglia, Ausztria-Magyarország már osztozkodnak fölötté, Francia-, Olasz-, Görögország pedig erre készülnek. Midhat visszatérése és eshetőleges részvéte a szultán kormányában is idézhet elő nagy változást, csak hogy kérdés, vajjon nem késett-e el arra, hogy e változás üdvös hatása legyen a török birodalomra nézve?“ Kivált Olaszország mutat nagy kedvet akezióba lépni, s dühös arra, hogy a berlini kongresszus konczából nem jutott neki, kivált Ausztria-Magyarország olasz tartományaira kapott nagy kedvet.

Foglaló csapatainkról azt a valószínűtlen hírt halljuk, hogy a fölkelők golyóinak a hátulja üres és méreg van bennök s ennélfogva azt, a kit a golyó ér, nem képesek az orvosok sebéből kigyógyítani. A törökök golyója két akkora, mint a mienk és fegyverük messzebbre visz. Minket az aggaszt leginkább, hogy a nagy teher alatt megfuladunk. Most négyszer akkora meleg van ott, mint itthon szokott lenni. Nem akarjuk a hadjárat borzalmaait ismét és ismét feltárni, mert azok némely részlete nem is hölgy-szívek számára valók. Vannak mindezenre érdekes vonásai. Ilyen volt Hadszi-Hafiz Mullah, a breskai lázadás fejének kivégeztetése. Benne volt azon sorozatban, melyet Philipovics báró közzé tett azokról, kik elfogatás esetén rögtön kivégezendők. Hadszi-Hafiznak nem volt már ideje Breska elfoglalása után elmenekülni: egy pinczébe rejtőzött. Másnap azonban házat kikutatták és más embereket, — többi közt a kajmakán titkárját, — meg is találták benne. Neki magának sikerült egy hátsó ajtón megmenekülni, de hiába. Újját mindenfelé katonáink állták el, s midőn látta, hogy már menekülni lehetetlen, maga jelentkezett egy közel álló csapatnál. Szép, magas fekete ember volt, a legszebb korban, teljesen török öltözetben, kaftánban és turbánban s nyugodt, méltóságos magatartással. Mikor a hadtestparancsnok elé vezették, kedélyesen kezét akarta annak nyújtani és csodálkozott, hogy ez nem fogadta el. A parancsnok átadta őt a hadbírósnak és miután személyazonosságát megállapították, melyet különben maga sem tagadott, rögtön agyon is lőtték. Hősi nyugalommal állt a golyók elé, melyek erős hite szerint csak jót tehetek vele, mert — a próféta paradicsomába szállították. Az sem utolsó élelmesség, hogy boonyák földön egy német vándorszínész-csapat jár katonáink nyomában; előadta közelebb a „Deborah“-t s „Keresztyén és zsidó“ című darabot; hol? azt nem írják, valamint az igazgató nevét sem.

V a r a s ó b a n a czárnak a lengyelek iránti hangulata jellemzésére a következő elbeszélés kering. Kevéssel a czárnak Livádiába utazása előtt az évek óta Skierniewicze városában élő Bariatynszky herczeg tábornakszernagy Pétervárra ment, hogy a czártól elbucsuzzék. Beszéd közben Lengyelország viszonyai is szóba jöttek, s a lengyelbarát herczeg azon nézetének adott kifejezést, hogy végre csakugyan kell valamit tenni a lengyelek érdekében. Sándor czár erre láthatólag fölindulva rögtön más tárgyra tért át e szavakkal: „Parlons d'autres choses; comment va votre femme?“ (Beszéljünk másról, hogy érzi magát neje?) E kérdés megváására tudni kell, hogy a herczeg

nje — tébolyodott. — Bulgáriában sokan működnek Ignatieffnek fejedelemmé választása mellett. — Afganisztánban új háboru készül, ugyanis az angolok oda utazó küldöttsége megtámadtatott, a mit Anglia egy orosz szövetség előjelének tekint. — Zágrábból írják, hogy Salvator János főherceg már teljesen felgyógyult a Bródból Travnikba érkezett, átvéve hegyi dandárának parancsnokságát.

Hazánk legnevezetesebb közérdekű híre e héten az, hogy az országgyűlés október 17-dikére összehívott. E hó 29-kére azonban szélsőbaloldali egyének — Simonyi Ernő, Helfi Ignác, Eötvös Károly, de a nagy hangu Besze János is — népgyűlést hirdettek, melynek meddő célja foglaló hadseregeink hazahívása lenne.

Csemegi Károly államtitkár, a büntető törvénykönyv nagy tudományu szerkesztője, állásáról leköszönt, s a semmitőszéki tanácselnökévé neveztetett ki. — Verhovai Gyula lázitási pörét is felújították.

Budapesti hírvivő.

Az okt.-decz. évnegyed cz utolsó számában ismétellen ajánljuk lapunkat hölgyeink szíves figyelmébe. Lesz mint eddig is rendes „*Heti tárczánk*”, ebben *Gáspár Imre*, lapunk főmunkatársának csevegései, önálló társadalmi-, irodalom és művészeti, s színházi szemlék, továbbá számos rovat a hét sokféle eseményeire. Közleményeink válogatottak lesznek; egymásután találkoznak t. olvasóink egy *Gregus Ágost*, *Szász Károly*, *Vértessy Arnold*, *Lauka Gusztáv*, *Csikó Gergely*, *Brankovics György*, *Endrődi Sándor*, dr. *Thalóczi Lajos*, *Váradi Antal*, *Szabó Endre*, *Koroda Pál*, *Reviczky Gyula*, *Rudnyánszky Gyula* és mások ismert neveivel ugy a régibb, mint az új nemzedék soraihoz. A borítékon behoztuk a t. közönség „*Kérdéseinek*” és „*Felvetéseinek*” élénk rovatát, adunk az egyszerűség és jó ízlés irányát szem előtt tartó divattudósításokat, szám- és sakk-talányt, mulattató vagy tanulságos apróságokat stb. Nem utalunk ezuttal divatképeinkre, szabásmintáinkra, arcképeinkre, s mind minőség mind mennyiség tekintetében párját rakító könyvelőkre, még csupán azon páratlan körülményt említjük fel, hogy lapunk most 79-dik évnegyedét, s XIX-dik évfolyamát végzi be! Bátran nézünk előre ily mult után a jövőnek is!

*(Udvári hírek.) Királyné ő Felsége e napokban Gödöllőről a fővárosba rándulva, meglátogatta a krisztinavárosi katonakórház sebesülteit. Fél egykor jelent meg az épületben, palotahölgye; Festetics grófné és főudvarmestere: Nopcsa báró kíséretében. Ő Felsége kérdezősködött a betegek állapotai felől s mindegyik sebesülthez volt néhány kegyes vigasztaló szava. Ő Felsége fekete selyemruhát viselt ezüstszin díszítéssel s kis fekete vadászkalapot, szalmából. — Gödöllőn királyné ő Felsége többnyire a palotában tölti az időt, csak délutánonként lovagol ki, egy angol kíséretében; a vadászatok nem sokára megkezdődnek s a várt vendégek közül báró Piret már odaérkezett. — Mária Valéria főhercegnő a mult héten Ischiből kirándult Weissenbachba, hol ünnepélyesen fogadták s mindenféle játékot rendeztek mulattatására; a kis főhercegnő az erkélyről nézte s olykor ezukrot dobált a tömeg közé. Most már Gödöllőn van felséges anyja mellett.

*(József főherceg) most vidéken időzik; Sátoralja-Ujhelyen, mint mindenütt, egész lelkesedéssel fogadták. Kedden

este öt órakor ezernyi nép, megyei és városi hatóságok, élükön a főispánnal, várták az indóháznál. Az üdvözlésre a főherceg meleg egyszerűséggel fejezte ki örömét, hogy a Hegyalja e derék városát évek multával újra láthatja. A pályaudvarnál tűzoltók képeztek sorfalat. Kocsisor kísérte be a magas vendéget, a tömeg éljenzései mellett. A megyeház szőnyeggel borított s virágokkal behintett lépcsőin kis leányok fogadták s közülök kettő koszorukat nyújtott át üdvözlő szavak mellett. „Az isten növelje föl kegyeteket, — mondá a főherceg, — s legyenek jó honleányok.” Este rögtönzött kivilágítás volt. Szerdán honvédkyakorlat s küldöttségek fogadása. Az este a főherceg Nagy-Károlyba utazott. Az újhelyi fogadtatás rendezésében főréssze volt Viczmándy Ödön megyei főjegyzőnek. Így fogadták Marosvásárhelyen is.

*(Adakozások.) Gróf Batthyány József mosonmegyei főispán a megyebeli katonacsaládok segélyezésére háromezer forintot adott át az alispánnak. — Born Gyula a berlini stettini állami-vasut igazgatója 10.000 forintot adott magyar közművelődési célokra; Tisza Kálmán miniszter elnök ez összeget az akadémiának ajándékozta. — A budapesti légszecsztársulat ezer forintot küldött a polgármesterhez a sebesültek és katonacsaládok javára, s százat a miskolci s szintén százat az egri és mádi vízkárosultaknak. — Királyné ő Felsége a szomolnok-huttai vízkárosultak számára száz forint segélyt adott magánpénztárából.

*(Személyi hírek.) Gorove István, kinek a lapok beteg-hírét hozták, már javulófélben van. — Sennyei Pál báró Budapestről elutazott zemplénmegyei birtokára, honnan a jövő hóban Meranba utazik s családjával együtt a telet ott tölti.

*(A központi segélyző nőegyesület) végrehajtó bizottsága Kármán Lajosné elnöklete alatt esütőrtökön gyűlést tartott, melyen sok előkelő hölgy, köztük báró Edelsheim-Gyulaiiné, Bischitzné, Váradyné stb. vett részt. Elhatároztatott, hogy a hölgyek nem viszik a gyűjtő íveket minden lakásba, hanem a háziurak közt szétosztják s azok szívesességétől remélik az egyes lakóktól az adományok beszedését. A hölgyek, nevezetesen a pesti és budai nőegyletek tagjai ismerőseik körében gyűjtenek. Kiosztották a gyűjtőíveket; Bischitzné hatvanat vett át. Edelsheim-Gyulaiiné, a gazdaszanyok egylete stb., mindnyájan buzgó közreműködésüket ígérték. Az egyenkint gyűjtött holmik Ivánka Imre pénztárnokhoz fognak összehordatni és onnan küldetnek rendeltetési helyükre.

*(Egyletek, intézetek.) A nőegyletek megbízottja, Várady Gábor felhívására értekezletet tartottak a sebesültek és katonacsaládok számára nyitandó új segélyforrások dolgában is. Eddig igen kevés történt; ünnepélyt rendeznek, mert a Steingassner kávéházában befolyt jövedelemből legfőlebb hat négy száz forintot adhatnak át. A Patikárus-testvérek drótazigeti zenecéladásán pedig mindössze tizenegy forint lett a tisztá jövedelem. A fővárosi társadalom áldozatkészsége tehát lankadott. — Központi segélyző nőegylet. Ezt a czímet vette föl a fővárosi nőegyletek tagjaiból szombaton, Tisza Kálmánné urhölgy elnöklete alatt megalakult ideglenes egyesület, mely a sebesültek és katonacsaládok segélyezésére gyűjt, kiterjesztve működését az egész országra. Elnöke Tisza Kálmánné, alelnökei gróf Teleki Sándorné, Kármán Lajosné, Várady Gáborné, pénztárnoka Ivánka Imre, jegyzője P. Szathmáry Károly. A végrehajtó bizottság 37 hölgyből s 3 férfiból áll. Háromféle módon gyűjtenek: gyűjtőívek kibocsátása, hírlapi felhívás és mulatságok rendezése által; pénz, élelmi sze-

reket, tépést és sebkötő vásznat. Az iverk tizkrajczárosnak is lesznek.

•• (Az állami felsőbb) leányiskolában 165 új növendék jelentkezett fölvételre, holott három párhuzamos osztály felállítására mellett is csak nyolczvan új növendék számára van hely.

•• (Fegyverek.) Lendvay-Latkóczy né asszony, a nemzeti színház nyugdíjban élő jeles művésznője, egykori férjének a miskolci vész által árvává lett leányát magához fogadta. — Vaskovics János budai viz-gyógy intézetében mult szombaton tánczegetély volt. A tánczosnők közül ott voltak dr. Vaskovich Jánosné, Jonsohn Eleonóra, Schiffer Imréné (Sárbogárdról), Grosz Jánosné (Békésről), Takácsy Irma, Schubert Mariiska (Szeniczről), Dréher Irma, Teasdale Márta urhölgyek és még többen. — Soldoné asszonyt, ki egy vaczi-utczai boltban kalapot vásárolt, egész kis néptölgys kísértte. — Az operaházon serényen dolgoznak, hogy a falakat ez őszön a tetőzetig elkészítsék; a homlokzat tizen-nyolcz szobrát és a domborműveket Fessler Leó szobrász faragja; a tetőzet a jövő évre marad ennek famunkáit Neuschloss Károly, ércműveit pedig a Schlick öntőgyár állítja elő. — Weisz B. Ferencz indítványára, a polgármeester fel fogja hívni a rendőrség figyelmét a helybeli német lapokban magukat hirdető jószágokra, kik ámitják és jól megfizetetik a népet.

Rózsás napló.

•• (Jegyzések.) Miankó Etelka kisasszony Budapestről és Nagy Ödön Szolnokról. — Vashgyi Janka kisasszony és Feymann Antal Kassán. — Özvegy Serényi Alajosné és báró Standach Aurél. — Gyulányi Etelka kisasszony és dr. Jankovich János Budapesten. — Bajtai Vojnits Róza kisasszony és Balogh Pál ügyvéd, Szabadkán. — Dienea Hermin kisasszony és Fekete Lajos, Pozsonyban. — Harcsarik Etelka kisasszony és ifj. Beliczai Ferencz, Derecskén. — Derzsi Lila kisasszony és Nagy Béla, Maros-Ludason. — Örley Ilona kisasszony és Rágya Ödön, Küküllőn.

•• (Összeállítások.) Podhorszky Gizella, Podhorszky György honti alispán szép leánya, kinek szép hangját a fővárosban is méltányoltuk, és Rakovszky Aladár, fővárosi fiatal bankár. — Kaveczky Mária és Keményfi Géza, Budapesten. — Glaczi Matild, Glaczi-Ebeczky Matild urnő kedves leánya és báró Andreánszky Gábor. — Todorffy Lilla kisasszony és Szentkirályi Lajos törvényszéki jegyző, Kolozsvárott.

Halálozások.

•• (Elhunytak.) Dr. Török Ferencz ügyvéd, 45 éves, Budapesten. — Gyöngyösi Kiss Sándorné, született Pótl Teréz, 27 éves, Budapesten. — Erba Odescabechi Konrad örgróf, 26 éves, Budapesten. — Özvegy báró Lopresti Lajosné, született Eszterházy grófnő, a pozsonyi főispán nővére. — Medveczki Péter görög-katholikus esperes és szentszéki tanácsos, 78 éves. — Medgyesi Nándor, debreczeni zenedai tanár, 52 éves. — Kiss Gyula, fővárosi hivatalnok, 41 éves, Budapesten. — Geist István, özvegy Geist Gáspárné 26 éves fia, Budapesten. — Chapó Pál a pestvidéki törvényszék elnöke, 55 éves, Budapesten. — Özvegy Grósz Frigyesné, született Wertheimer Henrika, 70 éves, Nagyváradon. — Barics Antal, inkarékpenztári igazgató, 61 éves, Nagy-Mártonban. — Ifj. báró Gaffron mult hétfőn szeren-

csélen szerelem miatt pisztolylövessel vetett véget életének. Béke hamvaikra!

•• (Külföldön elhunyt.) Gróf Dessewffy Gyula kamarás, Bécsben. Béke poraira!

V i d é k.

•• (Műkedvelő előadások.) Esztergomban mult szombaton a 26-dik ezred egyéves önkénytelen a sebesültek javára hangversenyt rendeztek. Medvey Irma (az őrnagy kedves leánya,) és Schwarzl Eliz kisasszonyok zongorajátékkal, a Palásty nővérek énekkel, Feigler János hegedű, Blaha Károly ur ezithera-előadással vettek részt, Szabó Gyula ur pedig Földváry István „Ör” című költeményét szavalta. Közben a 34-dik ezred Komáromból leérkezett zenekara játszott, a nagyszámú közönség tetszése mellett. A hangversenyt táncz követte, melyben Medvey, Bartha, Brzorád Etter nővérek, Horváth Ilka, Sziklay Mariiska, Tóth Fanny, Wagand Józsa, Rencz Irma, Nagy Mariiska, Walfisch Berta, Lévy Ilka kisasszonyok és még számosan vettek részt. — Vácson a jövő vasárnap szini műkedvelői előadás lesz a sebesültek és a mozgósítottak családjai javára. A „Műsoló”, a „Rablógyilkos” és a „Közügyek” című vígjátékok kerülnek színre.

•• (Buzgó hölgyek.) A szarvasi nőegylet választmánya élén Sárkány Jánosné asszony áll, ez felszólította az összes szarvasi nőket, hogy délutánonként jöjjenek össze a főiskolai nagyteremben tépést készíteni a sebesültek számára. A felszólításnak máris szép eredménye lett, a mennyiben a mai napon 6 kilogramm és 900 gramm tépést küldtek a bródi hadparancsnokához. Ugyancsak a nőegylet a szarvasi mozgósítottak hátrahagyott családjainak segélyezésére 50 forintot szavazott meg. — Tatán és vidékén a sebesültek és a komárommegyei katonacsaládok javára a könyörödományok gyűjtésének eszközését hét nemesszívű urhölgy teljesíti. Tatán özvegy Baditz Lászlóné és Hammel Róza, Tóvároson Takácsy Ilka, Dunán Almásy Venninger Vilma, Csépen Karika Margit, Ácsan Csernő Melinda és Kömlődön Varju Jolán urhölgyek. — Aranyos-Márothon, Bars megye székhelyén a volt-főispán gróf Migazzi Vilmos magas műveltségű neje fölhi-vást intézett a megye hölgyeihez a Boszniában harczoló sebesültek segélyezése ügyében. — Pancsován, mint nekünk írják, Graff Erzsébet asszony felhívására megalakult a sebesültek javára működő nőegylet. Ennek elnöke: Graff Erzsébet, alelnök Huber A., jegyző Philipp A. A nőegylet létesítése körül a legtöbb érdeme van a kormánypártból kilépett középpártnak, mely magában foglalja a magyar és német intelligenciát.

Külföldi hírek.

•• (Florenzben) az orientalisták kongresszusának tagjai tiszteletére Rossi, a nálunk is ismert színművész, nagy lakomát adott saját palotájában. De Sanctis közoktatásiügyi miniszter köszönté fel a házi gazdát, mint a művészetek királyát, ki házában megvendégeli a tudományt. Renan igen szellemes asztalbevezetést mondott, Vámbéry Ármin pedig a hölgyeket köszönté fel ily módon: „Nem vagyok költő, de itt költőnek érzem magamat. Hogyan? Megmagyarázom önöknek a persa költő következő versével.” S itt eredeti nyelven elszavalta a „Rózsák költeménye” című persa verset, mely, mint a „Nazione” tudósítója megjegyzi, — sohaj és szerelmes csók gyanánt hangzik el. Vámbéry olasz fordításban is elmondta a költeményt, melynek értelme a következő: „Egy napon a fürdőben

egy darab agyaggal dörzsölém tagjaimat. És ime érzem, hogy az agyagnak rózsáillata van. És kérdelem az agyagtól: „Honnet ez illat, midőn te csak egyszerű agyag vagy?” És az agyag válaszol: „Igaz, én csak agyag vagyok, de sok időn át egy rózsaberket kerítettem, s a virágok királynőjének közelsége juttatta nekem az ő illatát.” — En, folytatá Vámbéry, szintén nem vagyok költő, de e szép és költői Itáliába, a legzebb s legköltőibb Flórenczbe jöve, költőnek érzem magamat. Vámbéry ezután az estélyen jelenvolt hölgyekre emelte poharát s felköszöntője nagy tetszésre talált.

*(Külföldi vegyesek.) Napolcon herczeg házasságát azért halasztják Thyra dán herczegnővel, mert a menyasszonynak nincs pénze. — Konstantinápolyból jelentik, hogy mult szombaton szoros családi körben, Abdul-Hamid szultán legidősebb leányát eljegyzé Osman pasa, Plevna hősi védőjének fia. Az eljegyzési ünnepély az Yldiz-kioszkban ment végbe. — Moszkvában az esküdtszék egy fiatal nőt: Wenczka Alexandra Paulowna kinaszonyt, (államtanácsos leányát,) ki egy népszerűtlen államügyészt lekart löni s helyette segédjét sebesíté meg, egyhangulag fölmentették. — Shorales spanyol hírlapíró egy évre ítéltek el, miután ellopta Ratazziné asszony 1600 frank értékű gyémántjait. — Vukok intézeteinek kongresszusa lesz a jövő évre Berlinben.

Irodalom és művészet.

*(Az Athenaeum nagy képes naptára) az 1879. évre is megjelent. Ez már a huszadik évfolyam. Concha Károly szerkeszté gondtal és izléssel. Kiemelkedik a többi naptár közül mind tartalomra, mind kiállításra. A naptár-rész is bir művészi beccsel ama gyönyörű tizenkét vignette által, melyeket Greguss János rajzolt a hónapok élére s Morelli Gusztáv metszett finom kézzel. A szépirodalmi rész kiválóan érdekes s a rajzok többnyire jól sikerültek. Ilyenek az arcképek (Tóth Kálmán, Szigligeti Ede, gróf Károlyi György, gróf Sándor Móricz, László József, Heckenast Gusztáv, Csiky Gergely, Vértesi Arnold, dr. Kovács Pál, Barabás Miklós, Paulay Ede, Ábrányi Kornél, Csepreghy Ferencz, Kisfaludy Atala, Grünvald Béla, Daudet, Planquette a „Kornevilli harangok” szerzője, Szigligetiné stb.) Egy nagy oldalt foglalnak el a fővárosi célegyesületek elnökeinek: özvegy gróf Teleky Sándorné, Veres Pálné Benitzky Hermin és Bischitz Dávidné urnók arcképei. Az érdekes tartalomból még megemlítjük a következőket: „1861.”, költemény Hiadortól, „Krisztus halála” Váradi Antaltól, Greguss Ágost meséje: „Az utolsó karácsonyfa”, „A tringia”, Berecz Károly verse; továbbá Hőke Lajos kedélyes tárczája: „Böngészés a hírlapokból”, Ágri tárczája, Tóth Kálmán több költeménye stb. S e gazdag tartalmu könyv ára csupán 1 frt. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a legjobb magyar naptárt.

*(Irodalmi hírek.) Csiky Gergelynek, — kinek arcképét és életírását e heti számunk hozza — a Karácsonyi-pályázaton 400 aranyat nyert három felvonásos vígjátéka, az „Ellenállhatatlan”, egy 166 lapnyi önálló kötetben megjelent. Nem sokára színpadra kerül, s akkor bővebben emlékezünk meg róla. — Beóthi Zsolt újabb rajzait Ráth Mór a karácsonyi könyvpiacz számára díszes kiállításban adja ki.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, szeptember 21. Hamlet. — Vasárnap, szeptember 22. A trónkereső. — Hétfő, szeptember 23. Három gyertyatartó. — A más főszeke. — Kedden, szeptember 24. Pál és Virginia. — Szerdán, szeptember 25. Az idegesek. — A fal tövében. — Csütörtökön, szeptember 26. Cinq-Mars. — Pénteken, szeptember 27. Janus.

Nepszínház. Szombaton, szeptember 21. A szökött katona. — Vasárnap, szeptember 22. A vereshaju. — Hétfő, szeptember 23. A kornevilli harangok. — Kedden, szeptember 24. A malom alatt. — Szerdán, szeptember 25. A kornevilli harangok. — Csütörtökön, szeptember 26. Kósza Jutka. — Pénteken, szeptember 27. Tündérlak Magyarhonban.

(r. e.) A nemzeti színház műsorából nem lehet eltagadni, hogy igen változatos, s e változatosságra nem csupán abban áll, hogy vegyest hoz színre ó és görög, francia, angol, német, olasz, magyar, lengyel és spanyol darabokat, klasszikui, romantikus és modern irányt, „Cid”-féle magasztos erkölcs-tant és „Három gyertya-tartó” sikamlósságot, Shakespeare, Sardout és dr. Váradi Antalt, operát és operettet, ünnepélyes karokat és lepke-ballettet; de abban is, hogy jó előadásokra vegyest következzek rosszak, jó francia és német ujdonságokra szintén rosszak.

„A más főszeke” — Scholl és d'Artois vígjátéka — például nyomába sem léphet egy „47-dik törvényeziknek”, „Ifjabb Fromont és idősebb Rislernek”, vagy akár a „Báli köpenynek” is. A gyermekeinél elhelyezkedett anyós s az általa előidézett egyenetlenségek képezik elcsépeelt tárgyát, s megmenteni csupán a kitűnő előadás fogja. Prielle Cornélie remekül személyesítette az anyóst, ki most Willetanense grófnő ugyan, de valaha... mosónő volt. Leányát, Rudolf (Nádai) nejét Helvét Laura játszotta, s jól eltalálta a szerep kedves, bensőségteljes vonásait. A mellékalakokat Ujházi (Cluseau bukott papir-gyáros), Vizváriné (Blanka, Rudolf testvére), és Halmi (Montbrizon, élősködő szobrász) játszták, ügyesen. Prielle, Halmi és Ujházi arattak is annyi tapsot, a mennyit — s ez nagy szó! — megérdemelték.

Színre hozták vasárnap Szigligetink nem sokára Bécsben is színpadra kerülendő „Trónkeresőjét”. Hatással, kedvvel adták; Hetényiné (Komáromi, a kedvelt apaszi-nész leánya) a darab egyik jobb, hatásosabb szerepét Pedzlatát játszotta benne. Van jó alakja, sok helyen elég szenvedélyt tanusított, s kivált a hol halála előérzetét festette, meg tudott kapni. A közönség tetszéssel fogadta vendég-szereplését.

Szombaton — szeptember 21-dikén — Thomas „Hamletje” járta. Muleczky-né asszony ezuttal nagyon tetszett. Alakja, jól iskolázott hangja előnyére váltak ezuttal is. A téboly-jelenetekről egy lap azt írja, hogy „szabatosan” énekelte; s jelenetekben épen ez a szabatoság képezte volna egyetlen hiányát. Elég csapongó szenvedélyt tanusított benne s a közönség négy-ötösör tapsolta ki érte.

Tartalom.

Csiky Gergely (arcképpel). — Dalok, Endrédi Sándortól. — Szegény Lórián, Nyitrai Józseftől. — Látogatás a karczorban, Dr. Eckstein Ernőtől. — Az elolmi szerek és közhasználati cikkek hamisítása. — Heti tárcza. — Közlönyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékön: Heti naptár. — Divattudósítás. — Sakkréjtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora. — Megbízások téra. — Kérdések. — Feleletek. — Egyveleg. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Csiky Gergely arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

39-dik szám.

Szeptember 29-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

~~~~~

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kele nyugra | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-----------------|-------------|--------------------|------------|------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Szept. | 29 | Vasárnap | F 16 Mih. főan. | F 15 Mihály | 2 Hars. ünn. | | 5 57 | 5 43 |
| | 30 | Hétfő | Jeromos | Jeromos | 3 Gedalj. böjt | | 5 59 | 5 40 |
| Okt. | 1 | Kedd | Remigius pösp. | Aladár | 4 | | 5 59 | 5 39 |
| | 2 | Szerda | Leodegár püsp. | Theophil | 5 Böjt, 20 izr. h. | ☾ | 6 1 | 5 37 |
| | 3 | Csütörtök | Kandid vért. | Fojér | 6 Abadiás | | 6 2 | 5 35 |
| | 4 | Péntek | Szer. Ferencz | Aranka | 7 Böjt, ar. b. im. | | 6 4 | 5 33 |
| | 5 | Szombat | Placidus vért. | Peregrina | 8 Sab. Tesub. | | 6 5 | 5 30 |
| | | | | | | | | |

Divattudósítás.

Hatalmas léptekkel közeledik a hűvösebb idők, s vele együtt az őszi ruhák és felöltők iránti szükség is. Említettük már, hogy a kockás plaidszövetek lesznek utcai használatra a legdivatosabbak az ősszel, és csakugyan úgy van. A kockák azonban gyakran szabálytalan sokféleségben látszanak egymásba folyni, kék, zöld, barna, vörös, olajszínű és sötét arany-színű vegyületekben. A kockás szövetek mellett még a csíkosak is divatosak, a melyek kivált a plaidszövetekbe rakott rövid szoknyákhoz igen illők. A csíkok egyforma szélességűek és a színek igen jól vannak összeválogatva. A sötét gránátzsin lesz az őszi divat legkedveltebb színe; igen szép hatású a szín alattban, bárszínben, bronzban, melyet esztétik is ruhák előírásának, díszítésének fognak használni, továbbá övek, kalapok, szalagok. Ruhákat és kalapokat is gránátzsinű gyöngyökkel fognak díszíteni. Az új szöveteket most nagyon szeretik keleti neveket hozni a piacra, és ezek még a keleti izlésnek is akarnak megfelelni színre és mintára nézve is. Ezen új szövetek közé tartozik a Palmira broché is, mely finom szörkemes atlacszőrű felülettel és apró kis beszórt virágokkal. Még más érdekes felületű szövetek gazdag színezésük által tűnnek fel, szőttek és mégis ragyogósak, és négy-öt szín összekeverésével mellett mégis egy színnek látszanak. Oliviazöld és rezedaszín az uralkodó szín bennük, narancssárga, gránátzsinű vékony szalacsák azonban olyan szeszélyesen húzódnak ide-oda bennök, mintha megvilágítanák az egész felületet.

Estélyi öltözékek most a legritkábbak, de azért mégis készülnek, mert akár menyegzőkre, akár más mégis csak előforduló ünnepélyességre nélkülözhetlenek. Legújabbak a faile-ruhákát selyem gazo-zal díszítik. Nagyon keresett a selyemgaze damask mintával, kivált feketeiben, melyet fekete szoknyára viselnek, hosszú kerek, vagy négyzetben vágott uszálylyal. A kerek uszályly rendszeren gazdag díszítést kap, a négyzetben pedig a közpén plissé ráncokba lesz téve, vagy egyetlen egy széles ráncba rakva. A ruha előírásának díszítése két vagy három széles, egymásba fonott écharpe-ból áll. A fényes, őrmezzinű rojtok még most is divatosak, kivált a sötét arany és ezüst fényűek. Szintén divatban van a kötféle csipkével való díszítés, az egyik csipke szélesebb, a másik pedig keskeny és befejezését képezi a szélesebbnek. A közbetűző huzagot egy sor gyöngy felvarrva tölti be. Végre még a sok keskeny, 2 és 1/2 cent. széles atlacszalagból való csokrok is kellek a divatos, díszes ruháknak. Egy őrmezzinű estélyi selyemruhán halvány rózsaszínű, kék, aranyssárga, fekete és vörös szalagból összeállított csokrok voltak elől két felől alkalmazva, és az ujjak, a derék alól hátul mindenütt gazdagon feldíszítve. Az atlacszalagot molro szalaggal is vegyítik, a mi kellemos ellentétben áll egymáshoz.

A legújabb övszalagokon gazdag kézirajzot láttunk, élénk színnel bíró virágfüzerek, köze-köze egy kis - kigyóval.

A f. é. 25-dik számban közölt rejtvény értelme:

Isten óvja harcosainkat.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sározy Mari, Uffalussy Károlyné, Szomodics Hermin és Izabella, Báthori Sigray Istvánné, Gerentser Ilona, Krakkay Mari, Jánosy Lajosné, Marosy Etelka és Izabella, Majovszky Margit, Haydn Izabella, Ifj. Liebner Józsefné, szül. Rosenfeld Gizella, Peterdi Pap Erzsébet, Koronagh Berk Hermán, Francesk Berta és Etelka, Nagy Olga, Ferenczy Margit, Halm's Mari, Ujbolyi Ráglyer Róza, Ormos Ida, Mészáros Erzsike, Mednyánszky Margit és Erzi, Bohus Gyuláné, Hosszu Elek, Matild, Hort Róza és Erzi, Potoczky Antónia, Schwartzkopf Ida, Lukács Györgyné, Temesváry

Erzsébet, Porgó Paula, Meskó Róza, Varja Etelka, Eszék Leuko, Aczél Krisztina, Molnár Izabella, Fodor Gizella, Márki Eleonóra, Surányi Ida, Csernő Gizella, Tóth Lajosné, Hutta Gabriella, Trosatler Kamilla, Balogh Paulina, Elek Riza, Székely Elekné, Vojnics Janka, Fáy Klimentine, Unger Róza és Lente, Kondorosy Ilona, Sarkány Kamilla.

Sakkrejtvény.

Lukács Györgyné.

Levegőre azarlat megfejtendő

gom	i-	és-	kl-	es-	az	fény;	ott
az	tény.	ó	ja-	ti	hagy-	mény.	kit
ba	en-	int	ti	hagy-	ra	már	El-
ra	he-	ott	Bu-	kar-	nem	szé-	re-
mag	dölt,	más	le-	már	is	kel	dog
tok	Bu-	Szánj	már	fe-	és	a	ret-
Sze-	ki-	lot-	ő,	me	en-	bol-	a
tem.	én.	rel-	hült;	így	nap	tem	gem

Megfejtési határidő: októberhó 23-dika.

Megbízások tára.

Kecskemétre O. I. urnőnek: El van küldve.

Nagyváradra O. B. urhölgynek: Múkor is a legszivesebben teszem.

Egerbe D. L. urhölgynek: Kérem forduljon egy jól képzett és művelt növendő megnyerése iránt Hentaller Batta Szilárd urnőhöz (Ősz-utca 15. sz.) a ki bizonyára módot talál annak mielőbbi megnyerésére, és egészen ismeretlen, gyanus egyéneket nem fog ajánlani.

P. Tesczérre S. N. urhölgynek: Eddig bizonyára kezében van már a kívánt csomag.

Karádra F. L. urnőnek: A legszivesebben, néhány hét múlva.

Makóra M. R. urnőnek: Az egyiket már elkésve kaptam.

Bécsbe Z. I. urhölgynek: Szives köszönet rendkívüli buzgalmaért!

Oroszára P. A. urnőnek: Fogadja szives tiszteletemet.

L. St. Miklósa L. G. urhölgynek: Figyelmébe ajánlom mai számunk feleleteinek rovatát, ott feleletet talál mind két kérdésre. F. A. urnak pedig kérem tiszteletemet átadni.

Enyingre B. S. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Zilahra V. R. urhölgynek: Kedves aorait vettem, de elkésve, azért találja csak e számban nyomát az előnek.

Aszódra Cs. G. urnak: Magánlevelet írtam.

Egy a mozgósítás által, kereset nélkül maradt, egyedül álló nőnek, — a ki a háztartást és konyhakertészetet jól érti, — biztos hajlék és kereset ajánlatik. — Értekezhetni levél által M. B. urral Déva mellett, Füzes Barbura u. p. Boitza.

Kérdések.

Arczbőröm a nyáron át megbarnult és megdurvult. A fennhangon hirdetett mosdóvizektől félek, ki tudna valami egyszerű, jó hatású, de ártalmatlan mosdó vizet ajánlani, mely régi simaságát és tisztaságát adná vissza arczomnak?

K. Irma

Ki ismeri az alma-felfújt készítés-módját, és ki közölné azt

A rankával.

Kedves „Családi Kör”-ünkben és más lapokban is gyakran találkoztam már Vértessai Arnold nevével, és könnyed, elegans irmodora miatt, különösen kedvelem beszéleyeit. Nem vagyok tán szerénytelen, ha e lapok útján kérést intézek a szerkesztőnőhöz, sziveskedjék nekem egyet-mást Vértessai személyét illetőleg elmondani. Mint író a nyilvánosság embere, azért e kívánságommal csak is érdeklődéseimet mutatom ki az író és általában az irodalom iránt.

Sz. K. Janka.

A jó boreczet mindig asszonyára vall, tartja a közhit. Szeretnék minden tekintetben jó házi asszony lenni. Kérek egy kis utasítást a jó boreczet előállítására.

F. Irén.

Ki ismerne egy szép zeneművet zongorára és harmoniumra? Szivesen venném a tudósítást.

Sz. L.-né.

Ki tudatná velem a kék borítékon e dal szövegét: Árva csalán nőtt az udvaromba.

Rózsaika.

Egy érdekes irodalmi kérdésben szeretnék felvilágosítást nyerni. Ugyanis gyakran vitatkozunk egy barátnőmmel a felől, hogy mi a különbség a románcz és ballada között! Szives választ kér

Ottília.

Feleletek.

B. Lenkének. A hosszú haringya iránti általános előszeretet nem egészen a divat szeszélye, hanem inkább a folis-mert egészség iránti tekintet, miután a térden alóli megszorítás által a lábnak, könnyen vércsómók képződhetnek, míg a térden felől könnyedén lezorítva ez nem állhat elő. Az angol nők már régóta viselik a hosszú, térden felül lekötött harisnyákat, és én sem bántam meg soha, pedig eleget nevettek majdnem másfél rófsnyi kötésemet.

Egy öreg asszony.

A fiatal háziasszony készítse a következő módon az angol boeuf-atcaka-et. Legfőbb dolog, hogy a vesepecsenye, melyből ez étel készül, legalább is 4—5 napig hideg helyen álljon, (az angolok egy hétnél előbb rá se néznek a sütni való húsra!) Akkor elő kell venni, megtisztítani minden szálkától és bőrkétől és egy ujjnyi vastag szeletekbe vágni, ezeket egyenként széles késsel megvervén, egy tátra kell rakni, megőzni,

megborsolni, egy pár babérlevelet, zöld petrezselymet és vöröshagymát bővíben rá tenni, aztán pedig egy pohárka finom, friss tábla olajjal leöntve, 6—8 órára hideg helyre fölrakni. Használat előtt a szeleteket hirtelen forró zsírban ki kell sütni, vigyázva, hogy ki ne száradjanak, hosszukás tátra rakni, és piritott burgonyával, sardella-vajjal, hirtelen kirántott tojással, (ökörszem) és tormával díszítve, forróan betálalni. Ha férje kedveli, csak félig süsse meg a húst, hogy a közepén még véres maradjon.

P. Albertné.

D. Lillának. A mayonaise-t így készítem: 6 nyers tojás sárgáját egy szűk fennkű edénybe tevén, egy késhegynyi só és 14 dekagramm finom táblaolajat kell beléadni, ez utóbbit cseppenként, egy citromnak kifacsart levét, vagy egy kanál erős boreczet is elkavarván benne vagy egy negyed-óráig. Ha az edény jégen áll, hamarabb keményedik meg.

V. Gyuláné.

B. Zelmának. Brigham Young a több-nejűséget hirdető normonn telekezet alapítója.

X. Y.

M. Evelinának. Azon ifju szini-képezdei növendék, kinek Soldosné asszony, a népdal-hercegnő Káldy Gyula ur által habér-levelkét küldött, melyet Talma sirjáról maga szakitott, Tolnai Andor név alatt lépett a művészet pályájára. Családi néven gróf Festetics Andor, a keszthelyi „Georgicon” nagy nevű alapítójának unokája, gróf Festetics Leo szini-képezdei igazgató unoka-öccse. Az alig 20 éves ifju művész jövőjéhez már is szép reményeket kötnek. Szivesen szolgált

az ujdondász.

Szegény sebesültjeink részére a következő tépés adományt küldték be hozzánk:

Ratkóról: Libay Mária.

Kapolcáról: N. N.

R. Keresztúrról: Altnöder Jusztiina.

Losoncziáról: Kohn Adolfné.

T. Zsadányról: Háber Mária.

A küldeményeket az illető helyre el fogjuk juttatni.

Egyveleg.

Blumenthal, az újabb német írói nemzedék legazalemesebb epigrammistájától adunk néhányat... prózában.

Az első lépés. A bölcsőt, nem a koporót illeti meg a közmondásos óhaj: „Legyen neked a föld könnyű!”

Nehéz szók. A hol a gondolat tódul, ott szó nehezen találkozik; azért nehéz a faiga is, ha gyümölcs csüng rajta.

A munka. Csupán a munka szabadít meg a tompa világ-gyűlölettől: a pillanatnak ad célt, ha életednek nincsen is.

Azt mondják: a nők képezik a férfiakat azokká, a milynek. Ha tehát nagy és erényes férfiakat akartok, tanítsátok meg a nőket, mi az igazi nagyság és erény.

A szeretet köteléke összefűzi az egész nagy, széles világot, és nincsen az a magányos egyedül álló szív, mely másokkal nem tehetne jót, nem szerezhetne örömeiket, vagy hasznára nem lehetne egyik-másik embertársának.

Híres élczek. X. meghalt; még tisztessége az első, a mit kap. — Y. urral volt eszmecsere, azóta oly üresnek érzem a fejemet. — Z. költő — mondta egyszer Richelieu bibornok — oly unalmas, mintha műveinek egy alakja lenne.

A következő üszl és tell idenyre csak 37 napig.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Függőre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Külföldi előfizetési díj félévénél
20 fr.

Szerkesztői irodái iroda:

VI. kerület, Törvényszék, 11. sz. szoba.
11-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyedrész hasznosított sorozat
5 kr.

40. SZ.

Október 6-dikán

1878.

Havonkénti színezett
dívalképpel.

minden szükséges kiegészítéssel

Évente

tizenkét hétért külföldi mellék-
lettel.

A könyvek megkötésére egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Néhány szál száraz ibolya.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

I.

Régi írásaim közt keresgéltem napokban s egy már nagyon megsemmisült összehajtogatott papiros akadt kezembe. Meglepetve bontottam föl s kiassé elmosolyodtam; egy pár száraz ibolyát találtam a papiros közé hajtogatva.

Nagyon régi emlék volt, még abból az időből, mikor a gyermek átlép az ifjú korba s valóban bámulatos, hogyan maradhatott meg annyi év óta s annyi mindenféle hanyatlás és fölforgatás után. Sok fontos iratom, számtalan nagy gonddal örzött levél elveszett azóta, egész csomagokat dobtam tűzbe azokból, miket az ifjú ábránd vagy a hiúság hajdan mint kincseket tartogatott s ime, e pár száraz ibolyácska megmaradt.

És a mint kezemben tartom s nézem e fakó, száraz virágocskákat, régi képek elevenednek föl emlékezetemben is úgy érzem, mintha az egész szoba megtelne ibolyák illatával.

Különös, hogy mily hevesen felkölti képzeletemet ez a pár száraz levélke. És mily tisztán emlékezem mindenre abból az időből, minden csekélységre, holott sokkal későbbi események elmosódva, csak olyan homályosan lebegnek már agyamban.

Pedig huszonöt éve már. Nagy idő. Fél élet. A gyermekből öreg emberek lettek azóta. Hajunk őszül s szívünk mindegyre összébb szorul. De most azt képzelem, mintha sűrű barna firtók borítnák ismét fejemet, mintha gyorsan lüktetne a fiatal vér ereimben s mintha ott járnék megint a szüfak alatt a kis faluban, a putak partján, mely kertünk alatt elfutott. Kavicsokat dobálok a vízbe s gondtalan, vidám arccal tekintek ki a fák közt, a lejtős pázsitra, hol fiatal báránysok ugrálnak, ép oly gondtalan, vidáman mint én magam. Szinte kedvem volna együtt ugrálni velök.

Tizenöt éves voltam akkor. A husvét ünnepekre jöttem haza az iskolából szüleimet látogatni.

Először fordultam meg akkor ott. Apám csak pár hónap óta lakott a helységben, hová más megyéből hívták papul. Én természetesen még senkit sem ismertem itt, mert csak előtte való este érkeztem meg.

De tetszett nekem a hely. A ház végében nagy kert nyult le egészen a patakig s ez az egész dombos oldal csupa kertekből állt, melyeket csak keskeny árkok választottak el egymástól, úgy, hogy egyikből át lehetett menni a másikba s a gyalog ut a putak partján mutatta, hogy csakugyan erre szoktak keresztül járni az emberek az egymás kertjén.

Későn, ápril közepe táján esett akkor a husvét s gyönyörű tavaszi idő járt. A gyümölcsfák virágoztak a kertekben s az egész dombos oldal, a meddig csak a szem ellátott, csupa fehér és rózsaszín virággal látszott behintettnék.

De embert nem láttam. Vasárnap reggel volt s a báránysokon kívül, melyek a putak tulsó partján legeltek s édes anyám egy fias tyukján kívül, mely valami részen át kicsikéivel együtt beszabadult a kertbe, nem láttam más élő lényt.

Mintán egy darabig hiába vesződtem azzal, hogy a fias tyukot kihajtsam, lementem a patakhoz, hol az ilyen nagy diákhöz talán már nem is illő kavicsdobálással mulattam, míg egy édesen csengő gyermeki hang egészen közvetlen közelségben föl nem riasztott.

Elpirultam. Tizenegy-tizenkét éves leány állt előttem, széleskarimájú sárga kalap az öke fején, haja hosszan leeresztve, kezében egy kis csomó ibolya, melyet bizonyosan ép akkor szedett.

Most husz év múlva is egészen tisztán áll előttem képe, mintha ma volna. Világos ezüstszürke ruha volt rajta rózsaszín csokrokkal s nyakában keskeny fekete bársony szalagon egy medaillon függött.

Korához mérve nagy leánynak látszott s eleinte idősebbnek gondoltam, a mi természetesen növelte megzavarodásomat. Nem szerettem, hogy rajta kapott a kavicsdobáláson. Az a félig szives, félig gúnyolódó mosoly sem tetszett nekem, mely ajkain lebegett.

— Jó reggelt, — szólt ép úgy, mintha régi ismerősök lettünk volna.

— Jó reggelt, — mondtam én szörnyű kimérten.

Komoly akartam lenni, de azt hiszem, hogy csak durcásnak látszottam.

A fiatal leány folyvást azzal a félig nyájas, félig gúnyolódó mosolyával nézett rám.

— Itthon van a néni? — kérdezte aztán.

— Ha anyámat érti kegyed, igen, az itthon van, — visszonzám még mindig sebesen.

— Ej, hát kit értenék mást? — kacagott szemembe. — Hát ön nem a tiszteletesék Gáborja?

— De igen, az vagyok. Téglás Gábor.

— És én Diószeghy Lenke, — mutatta be magát tréfásan bókolva előttem.

A pajkoság mosolygott ki szemciből, a duzzadó élet piros arczáról.

— S hogy mindjárt megkössük a barátságot, — szólt, — fogja.

És ide nyújtotta a kezében tartott ibolyacsomó felét.

Lehetetlen volt nekem is el nem nevetni magamat s minden komolyságom egyszerre oda lett.

— Ugy, — szólt a kis leány parancsoló vidámsággal, — most nyujtsa ide karját, a hogy a gavallérok szokták.

Kissé ügyetlenül, fülíg pirulva s pirulásomat nevetéssel palástolva, nyújtottam karomat a kis boszorkánynak, ki olyan furcsán bánt egy idegen fiatal emberrel, már mint a minék, úgy véltem, jogosan tarthatja magát egy ötödik osztályba járó gimnazista.

Anyám elnevette magát, a mint megpillantott bennünket együtt jönni.

A pajkos kis leány most elbocsátotta karomat, oda szökött anyámhoz, átölelte nyakát s összevissza csókolt.

— De hiszen megfojt, édes angyalom, — szólt anyám nevetve.

Aztán bementek együtt a szobába. Nem tudtam, velők menjek-e? A kis boszorkány akkor felém fordult.

— Maga most visszatérhet a patakhoz kavicsokat dobálni, — mondta.

Arra aztán még jobban elpirultam, arczom égett mint a láng. Nem is mentem be velők a szobába, hanem elkotródtam s nem mutattam magamat egész addig, míg csak templomba nem kellett menni.

Már beharangoztak. Akkor vettem észre, hogy az ibolyát még mindig kezemben tartom.

— Eldobjam? — gondoltam magamban.

Olyan boszus voltam, hogy igazán szerettem volna eldobni; de még sem dobtam el, hanem szépen behajtogattam két papíros lap közé s eltettem zsebembe.

Csalálatos, hogy még most is megvan.

II

Mennyi töprengést, mennyi aggodalmat okozott az a pár szál száraz ibolya! Hogy vigyáztam rá! Hogy rejtegettem, nehogy valakinek kezébe jusson!

Apám szigorú ember volt. Na hiszen csak megtudta volna, majd leszoktatott volna az efféle gyöngéd emlékek őriztetéséről!

Igazán nem is tudom, hogy miért tartogattam. De hát az olyan gyermekszív nagyon furcsa gondolatokkal telik meg, mikor legelőször kezd fölnyilni.

Minden szünidő után, melyet otthon töltöttem, furcsább meg furcsább gondolatokat vittem magammal abban a szivben, melynek dobogását akkor kezdtem érezni először.

Lenkét gyakran láttam, ha otthon voltam a kis faluban, majd minden nap átjött anyámhoz, kit nagyon szeretett. Csak a harmadik szomszédban laktak, egy nagy sárga épületben, hol mindig kövér urak pipáztak künn az oszlopos folyosón s vézna agarak heverésztek lábuknál, bent a virágos szövetű pamlagon pedig egy kevély uri asszony biggyesztgette ajkait.

Egy párszor én is voltam ott anyámmal. A kevély uri asszony leültetett s egyetmást kérdezgetett tőlünk. Aztán jöttek más asszonyok a faluból, urfiak nagy agarász ostorral s mi velünk nem igen törődött tovább senki. Csak Lenke jött oda anyám mellé és beszélgetett vele olyan nyájasan, olyan szivesen, hogy magamban azt gondoltam: ez igazi kis angyal.

Szegény anyám sem szeretett oda menni a nagy sárga házba.

— De tartozunk vele, édes fiam, — mondta nekem; — atyád miatt tartozunk.

Vasárnap délután, mindig tiszta feketébe öltözve, átment néha atyám is és leült tarokkozni. Ugy hiszem, azt is papi kötelességei közé számították.

Ha a társadalmi állások közti különbséget kellett megismertetni velem, azt valóban nem lehetett volna érthetőbben tenni, mint a hogy Diószeghy né tette; de én tudtam, hogy abban a nagy sárga házban a kevélység mellett még egy másik hivatlan vendég is lappang, kit rejtegetnek ugyan, de a ki mindenütt kilátazik, a virágos szövetű pamlag foszladozó szálai közül, az ócska butorok repedéseiből, a barnult, mocskos falakról, a csorbaszélű kávé s fındzeák mögül. Az a hivatlan vendég, kitől úgy félnek: a szegénység.

Bármily fiatal voltam, tudtam azt, hogy Diószeghyék nem sokára elpusztulnak s tudja isten, féligmeddig örültem neki.

Nem, mintha szerettem volna őket nyomorban látni; hanem gyerek eszemmel azt gondoltam: akkor elenyészik közöttünk a társadalmi különbség és Lenke könnyebben enyém lehet.

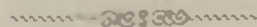
Valóban ezen törttem tizenhat éves fejemet.

Egyszer, már akkor tizenhét éves voltam és Lenke tizennégy, egy pelyhedző szakálu, hájfejtű, széles vállu nagy kamaszt találtam Diószeghyéknél. Az is agarász-ostort tartott a hóna alatt s elbizakodottan fujta a füstöt cigárettejéből, azzal a szemtelen poszával, mely felbőszített.

Még jobban felbőszített az a bizalmaskodás, melyet Lenke iránti viselkedésben tanúsított. Láttam, hogy megfogja kezét, fülébe sugdosz, szeme közé fújja a cigárette füstjét.

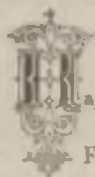
— Ki ez az ember? — kérdeztem Lenkétől, midőn az ifju ur kiment az istállóba lovait megnézni.

(Folytatása köv.)

Ifjúkori barátnémnak.

(Lermontoff költeménye, kaukázusi számkivetésébe indultakor.)

Szász Károlytól.

Hajh, válni kell, hajt délre sorssom,
Úz szárnyacsapás, menni kell:
Fáradt szívem kinjat búrezolom,
Csatlárd, futó reményivel.
Lépezz-e te, távol mint közelben
Barátnodnak biztos párt,
Ellenségit rosz nyelve ellen?
S szeretet-e, rugalmazva is?

Oh légy, maradj! Zárd jól szívedbe
Szép ifjuságunk képeit!
Hogy el ne hagyjon, számkivetve
A boldog emlékek s drága bit.
Mondhassam a száműzetésben:
Még bírok én egy hű szívet,
Mely tiszteli bűm s szenvedésem!
Mit a világ el nem vehet!

(Bodenstedt szerint.)

Betegápolás.

Nem azokról a kegyes életű nőkről szólok a kik egész életüket a betegek ápolásának és gondviselésének szentelik, a nélkül, hogy bármely gyöngédebb érdek kötné őket hozzájuk, hanem csupán Isten iránti szeretetből a legnagyobb önmegtartózkodás mellett a legnehezebb munkától sem rettennek vissza a szenvedő emberiség javára. A kinek csak némi kis fogalma van ama nagy tehetről, melyekkel ez a hivatás jár: napról-napra a kórházban, nehéz betegek, néha ragadós nyavalyák közt; nem látni egyebet fájdalomdult arczoknál; nem hallani egyebet kényszerítő nyögéseknél, és mind ezt csupán csak azért, hogy a lélek közelébb jusson az Istenhez, — lehetlen a legmélyebb tisztelettel el nem telni az ilyen nők iránt, sok hadverő vitéznél nagyobb az ő hősiségük. Amde azért nem kell épen kórházba beállni betegápolónak, nyílik a családi hajlékban is elég mód és alkalom a nőnek, hogy a betegek körül az ő lelkének nagy szeretetéről és odaadó áldozatkészségéről egy egész életen át tanúságot tegyen. Lehet mondani: a nő kezébe és szívébe tette le az Isten a családbeliek egészségét és épségét nagy részben.

Annnyival inkább, minthogy e magasztos hivatása nem szorítkozik csupán a betegszobára és a tulajdonképi betegápolásra, hanem jóformán az egész háztartási és családi életet öleli körül. Miként a legtöbb betegség nem akkor kezdődik, mikor valakin a lúz kitörvén, úgyba roskad; hanem kezdődik sokszor napokkal, hetekkel előbb, egy-egy hűléstől, vagy felhevüléstől, vagy mértéktelenségtől; — ép úgy az egészségre való ügyelés is: a rend és tisztaság, a helyes ruházás és táplálkozás, a szorgalom és elégtelenség egytől-egyig az egészség őrei, egyaránt öregnél-ifjunál, és mind ezek felett a nő őrködik.

Száz meg száz testi bajnak elejét veszi a gondosan éter nő és anya, vagy idősebb testvér. A kicsi gyermeknél mondhatni, hogy sok esetben élete függ tőle. Csatlhatatlan számok alapján be van bizonyítva, hogy némely nemzetnél — és ezek köze, fájdalom, a magyar is tartozik, — a hiányos anyai gondviselés a gyermekek nagy halálozásának oka. És ép úgy be van bizonyítva, hogy a nyomorék gyermekek legnagyobb része nem úgy születik a világra, hanem hiányos felügyelet és rosz gondviselés folytán veszti el azeme világát, az egyik hallását és be-

szédét, a másik keze, lába, avagy háta épségét a harmadik, és ép úgy a lelki tehetségekre nézve. Az elméleti gyöngeség, hülyeség és számos más efféle nagy istencsapás legtöbb esetben nem maguktól származnak, hanem a hiányos gondviselés gyászos következményei.

Jó lélekkel mondhatni tehát, hogy a jó házi asszony és hű anya folyton-folyvást betegápoló. Hűségesen ápolván övét egészséges korokban és szerető éberséggel őrködvén felettük, a megbetegesedéstől és elnyomorodástól óvja meg őket. Azért minden anya bizonyos tekintetben folytonos betegápolónak tekintheti magát, csak úgy, mint ama szerzetesnők, a kikről fentebb szoltunk.

A ruha, a táplálék, a tisztaság, a levegő, mind az egészség feltételei, és pedig úgy a lelki, mint a testi egészségé.

Satnya testben satnya lélek lakozik, és viszont: lelki vidorság a testet is üdeségben tartja. Testi betegség ellen mégis csak van orvosság, a lélek ellenben, mikor az egyszer betegségbe esik, nem ritkán holtig tartó baj az akkor. Megóvni tehát attól a család oszlopfáját, és minden egyes sarját: szép és dicső feladása ez a nőnek, és ennek is csak is akkor tehet igazán eleget, ha a lelkiekre nézve is betegápolónak tekinti magát.

Milyen nyűgös rendesen a beteg ember! Semmit sem lehet kedvére tenni, semmivel sincsen megelégedve, és szabad-e rá neheztelni érte? Nem-e épen ellenkezőleg: minél akgatódzóbb, annál gyöngédebb és engedékenyebb iránta az ápolója; minél mogorvább, annál derültebb kedvet mutat neki, lesve, várva a perczet, a mikor az ő kedves betegének arczán egy-egy kicsi derű tetszik föl? És majd mindig meg van neki az a jutalma, és milyen boldogító reá nézve ez a jutalom! A gyógyulás jele ez, a miben most már neki is van része, és milyen drágán vásárolta ő azt meg! Mennyi türelemmel és önmegtartózkodással, a mi mind az igaz szeretetből fakad, a hű nő szívéből.

És ha a testi beteg rosz kedvének, és indulatoságának okkép ura tud lenni, a lelki betegségek sem állhatnak ellent sokáig az ő igaz szeretetének, már pedig minden indulatoság, mogorvaság és zsémbeaság a lélek beteges voltának a bizonyítéka.

Künn a szabadban nem csak a test, hanem a lélek is gyakori hűlésnek és fölhevülésnek van kitéve, és mert a férfi sokkal többet forgódik a szabadban, sokkal inkább is esik ilyen lelki bajokba, és ezeket is csak úgy kell a jó nőnek gyógyítani, mint amazokat, és ezeket is ép oly módon tudja is gyógyítani, mint amazokat: az igazi szeretetből folyó gyöngéd vidámság és szelid béketűrés. Oh, csudatevő ereje van a nő jószágos vidámságának! Kedvderítő, erőt-adó.

Vagy mikor az anya azt a tapasztalatot teszi, hogy felnőtt gyermeke rosz társaságba tévedt, rosz utra indult, könnyelmű mulatságokban leli kedvét, hanyagul végzi kötelességeit, házon kívül vesztegeti idejét, és az egyenes szó ilyenkor nem hogy használna, sőt még nagyobbra növeli a bajt, a rosz hajlamhoz igen gyakran a makacs megátalkodottság, avagy képmutató csalárdság járulván ez által: az a megkettőzött gyöngédség, a melylyel a jó anya ilyenkor szeretett gyermeket körébe vonzza, mialatt szerető szíve keserű könnyeket sir fájdalmában; az a száz meg száz mód, a melyeket ki tud gondolni abból a czélból, hogy szeretett gyermeke újra a szülei házában, a hasznos munkában és nemes mulatságban találja gyönyörűt, a léha társaságot pedig magától megutálja: mi egyéb ez betegápolásnál és pedig a legkínosabb és legdicsőbbek közül való! Mert kínos keservesen rezket belül a szív, és mégis szelid és szép ajkán a szó.

Vagy mikor a hü feleség férje buba merült arezát látván, oda simul szívére, kicsalja belőle, a mit szeretett volna rejtegetni előtte: a nagy csapást, a mely érte, vagyonát vesztette el, végsőségre jutott, és erre a hü élettárs a vigasz balzsamcsepjeit csorgatja a sajgó szívre, nem csak szóval, hanem tettel is, egész valójával, testileg-lelkileg példát mutatván a lemondásban, az önmegtagadásban, a megleszített munkában, és mindezt egyetlen egy panasz-szó nélkül, hanem folyton-folyvást napvilágos vidámsággal szerető szemében, jószágoz biztatással áldások ajkain; — betegápolás ez akkor, lelket gyógyító, életet fenntartó, a mire ismét csak a nő képe, és azért hivatva is van rá.

Vagy mikor az az alapjában jó és derék fiatal leány észreveszi, hogy az, kit azive választott, egyik-másik olyan erkölcsi hibában szenved, a melyből, hogy ha ki nem vetkőzik, okvetlenül el kell szunyulnia, sőt talán el is vesznie; nagyon is anyagias, urat-adó; vagy nagyon is parlagias természetű, és ő gyöngéd tapintattal, a mi rendszeren az igaz szerelem sajátja, lassan-lassan megkedvelteti vele a lelki szépet Istenben-emberben, természetben-művészetben, nemesebb vágyakat gerjeszt szívében, magasabb célokra fordítja lelkét, — ez is a betegápoláshoz tartozik, ugyan azok a lelki tulajdonságok kellenek hozzá, a melyek a testi beteg fájdalmait enyhítik, csupán csak azzal a különbséggel, hogy itt a betegápoló egyszeremind orvos is, hanem azért erre is a gyöngéd lelkületű nő van ráteremtve, és sok fiatal ember köszöni az ilyen leány-szívnek kiemelkedését a lapos köznapiságból.

És — a nagy dolog miatt a legkisebbről sem szabad megfélekedoznunk — a háztartás élettelen tárgyai közt is, a fehérneműtől kezdve a konyhadényig mennyi a beteg, és a ki talán mosolyogni találja rajta, a miért egy csorba talat a betegekkel teszem egy sorba, az kérdezze csak a gondos háziasszonyt, ha nem minden egyes butordarabra terjed az ő gyöngéd figyelme, mondhatni: szeretete. És így is van ez jól; az a magát egynek képzelés mindennel, a mi gondjai alá tartozik tapadtatja úgy oda a jó házi asszony lelkét, hogy otthon találja magát leglobban, soha sem érzi magát egyedül ottan, mindig talál ott magának munkát eleget, mind olyan tulajdonságok, a melyek a jó nőben vannak meg, és a melyektől a családi jólét és boldog megelégedés vannak föltételezve.

Ás ilyen nő aztán valódi szeretettel vesz szemle alá minden egyes öltöny- és butordarabot, minél gyakrabban, annál nagyobb szeretettel, és a melyikben hibát talál, igazi sajnálkozást érez felette, és siet segíteni rajta, és akúr az élő beteg mikor ápolja, olyan valóságos öröme neki, ha maga végezheti azt körülötte, minél alaposabban. Órákig el tud ülni mellette, egész maga-feledkezéssel, egyre azon gondolkodva, hogy milyen finomul lesz az most már egybetoldva, meg sem is fog rajta látszani, és milyen jó szolgálatot fog még tehatni — mondom, lehet ezen nevetni is, azért mégis csak úgy van az, és nagyon jól van ez így, ez is a jó szív, a szerető szív, az odaadó gyöngédség tanúságtétele, ez is betegápolás, és azért a nőnek természetből fogva édes-kedves hivatása, és a családi gyarapodás egyik hatalmas előmozdítója. Emilia.

Látogatás a karczerben.

Dr. Eckstein Ernőnél.

(Vége.)

— Relegál? . . .

— Ogy hüzony! Relegálok! Azért térjen magába és

hagyja el a neveletlenséget, melyek nem válnak becsületére. Ámémlelem, képzelje magát helyembe . . .

Rumpf Vilmos gondolkodva horgasztá le fejét. Érezte, hogy a fenyegetett kicsapás csak idő kérdése. Egyszerre ördögi gondolat villant meg agyában. Ha kizárják, legalább csattanós legyen a vég. Mosolygott, a hogy az izgalmi regény gonosz hőse a sikerült gaztett után mosolyogni szokott és megaláztatás hangján szólt:

— Az ön helyébe tegyem magam, igazgató ur?

— Ágen, Rumpf, az enyémbé.

— Ha úgy akarja; jó mulatást.

Hirtelen kiugrott az ajtón, ráfordítá a kulcsot és váratlan sorsára hagyta a szegény igazgatót.

— Rumpf! Mä jot eszébe? Még má kücsápom! Nem nyűtjá kü mündjárt? Mündjárt, há mondom!

— Két óráá karczer káp, — felelt Rumpf méltósággal. — Ön magá mondtá, hogy á helyébe tegyem magám.

— Rumpf! Báj lesz! Báj, há mondom! Nyűsá kü! Páráncsolom!

— Nücs már páráncsolná válójá! Most én vágyok áz ágazgató! Ön á nyoleczadük osztálybelü tánoló, Rumpf! Legyen csendes! Nem török ellenkezést!

— Kedves Rumpf! Most áz egyszer megbocsátok. Kérem nyűsá kü. Könnyö böntetést káp csupán. Nem relegálok. Ágérem! Halljá!

A „kedves Rumpf” nem hallott. Csendesen átsurrant a folyosón és lesietett a lépcsőn, hogy megszökjék.

Midőn a szolga ajtaja előtt elhaladt, csintalan eszméje támadt.

Benézett a kulcslyukon. Quaddler létrán állt, háttal az ajtó felé és egy keményen beenyvezett papírszönyeg-darab felragasztásával hajlódott. Rumpf Vilmos kissé kinyitotta az ajtót és a legszebb Heinzerling-féle hangaulylal és kiejtéssel szólt:

— Most megyek, Quaddler. Vűgyázzon Rumpfá. Á füczkö öröten vűsölü magát. Még mündüg őzü szemtelen jätékáüt. Märádhát létráján. Csák ázt ákártám mondaná, hogy sümü áron sá ereszaszo kü! Á füczkö képes volná magát földhöz vágná és szépen megszökná. Halljá, Quaddler?

— Parancsa szerint lesz, igazgató ur. Engedelmet kérek, hogy itt fenn . . .

— Märádjon csák helyén és végezze el áz enyvezést! Ásten velünk!

— Alázatos szolgája, igazgató ur.

Rumpf Vilmos újra felment a lépcsőn és a karczer felé lépett.

Heinzerling Samu dühöngött. Ugy látszott, felfedezte a csengetyűt, mert ép mikor Rumpf a szolga családjának egy nagy ruhaszekrénye mögé bujt, erős csengetés hallatszott, éles és átható, mint bűz vízi és erdei ördögök sivitása.

— Segütség! — sohajtott a tanférfiu — segütség! Quaddler, küteszem á szörüüt, há nem jó mündjárt fel! Segütség! Töz! Töz! Gyűlkossá! Erösák! Segütség!

A szolga, a folytonos csengetés által hivatására emlékeztetve, elhagyta foglalkozását és megjelent a börtön előcsarnokában. Az alattomos nyoleczadik osztálybeli még jobban elbujt. Heinzerling Samu kimerülten dőlt a padra. Keble zilált; orrezipái serény fuvóként mozogtak.

— Rumpf ur, — szólt Quaddler, az ajtón kopogva, — minden fel lesz jegyezve.

— Hál' ástennek, Quaddler, hogy megjött! Nyűsá kü! Ez á gáz füczkö bezárt. Égbeküáltó! . . .

— Rumpf ur, ha mondom, ezek a tréfák nem lesznek jó következménnyel önmre nézve! És hogy az igazgató urat gaz fickónak ezimezi, azt majd különösen feljegyzem!

— De Quaddler, bolond mágá? — dühöngött Samu ur elszörnyűködve. — Pokolbá, hász azt mondom, hogy Rumpf, a nyomorólt, ide zárt, mákor én meglátogattam és ántenü ákúram! Ne holondozzon. Nyüssá kü!

— Rumpf ur, ön engem holonddá akar tenni. Az igazgató ur ép most beszélt velem és szigoruan meghagyta, hogy önt a világért se bocsássam ki. És most viselje magát becsületesen, ne csengessen így egyre, különben kiakasztom a csengettyűt.

— Quaddler, a dologházba küldetem magát szabadságom jogtálán megrövidítéséért.

— Ha szabad úgy mondanom, gyerekes dolog, örökké utánozni az igazgató urat, ne vegye rossz néven. Az igaz, hogy az igazgató ur kiessé orrán át beszél; de olyan ostobaságokat, a milyent maga összelocsog, még sem hallani az igazgató urtól. És most utójjára mondom, legyen csendes és viselje magát illedelmesen...

— De becsületesemre mondom, hogy a gyalázatos, alávuló gázember rám zártá az ajtót, mielőtt észrevettem szándékát! Quaddler! Ember! Számár! Még sem ismer rám? Nyüssá kü föléit!

— Mit? Számárnak csufol? Embernek? Tudja, kérdés, ki köztünk a nagyobb ember és számár. Ezt még nem értem meg! Egy ilyen tacsó, engem becsületes embert számárnak nevez... maga a számár... Érti? De várjon!

— Számár kend és ökor is! — nyögé kétségbe esve Heinzerling. — Tehát nem nyütjá kü?

— Eszembe sincs.

— No jó! — sohajtá a tanféri elhaló hangon. — Jó! Én benn maradok a kárczerben. Hálljá, Quaddler? Én a kárczerben maradok!

— Örülök, ha észre tér. De most hagyjon békében! Dolgom van, nem hallgathatok bohóságaira.

— Quaddler! — kiáltott Samu ur hevesebben. — Mānden órát leölök! Érti? Mānden órát! Māni neveletlen gyerek eltöröm e szégyent! Hálljá, Quaddler!

— Megyek. Dolgozom valamit.

— Szent ástén, fejem szédöl! Megöröltem? Nézzen be a kolcsyokon! Akkor májd meglátja...

— Igen, hogy a szemembe fújjon, mint a minap! Az kellene még!...

— No hát, menjen a pokolbá. Az ostobasággal még az ástének is hüábá hárczolnak. De há küjotok, lesz nemolász. Árásbā ádhátom: vége áskolászolgáságúak!

Quaddler haragosan ment le a lépcsőn. Ez a Rumpf valóban szörnyen szemtelen! Számárnak hitta! Ördög és pokol! Mióta Quaddlerné Kata elhunyt, ilyesmi még nem esett meg rajta.

Oh, azok a nyolczadik osztálybeliek!

Heinzerling Samu ur e közben nagy léptekkel mérte végig ezellőjét. Egész valója emlekeztetett az afrikai orosz-lánra, melyet emberi nyereségvágy kulitkába zárt, büszke, ősi ereje azért nincs megtörve. Kezeit hátra kulcsolva, fejét jobb vállára horgasztva, ajkait összeszorítva, — így járt fel a alá — a legsötétebb embergyűlölő gondolatokkal fejében.

Egyszerre jóízű mosoly gerjedt arcán.

— Mégis komikus! — szól. — Válobán! Há nem volnék benne részes, molatságosnak tállálnám...

Megállt.

— Szégyen-e rám nézve ez a rászedés? Vázgáld meg magád, Sámool! Nem tártottá-e egy ismeretes király a tőle órát lopni ákáró tolvárnak a léirát? Nem zártá-e orvól egy gonosz kéz Bismark herceget? Száz más hasonló esetet nem is említve! És a válágtörténet árról a kárályról tisztelettel emlékezzék meg. És Bismark herceg még most is, miént áz-előtt Eorópá legjelentékenyebb dāplomátájá! Nem Sámó, nem! Tukāntélyed, miént tánsérfió, miént polgár, miént māvolt gondolkozó legkevesebbet sem szenved o kānos ázātoáczáo áltál! Nyogodjál meg, Sámó!...

Elégült hangulatban folytatta sétáját a kárczerben, nem sokára azonban újra megállt.

— De a nyolczadik osztály! — dadogá elhalványulva. — Há megtodjá a nyolczadik osztály, hogy a kárczerben ölttem! Küállhátatlán gondolát! Átorátásom örökre odá vān! És meg fogjá tudni! Meg kell tudni; miünden áldre dāskredütálvá vágyok. Oh ástének, mért tettétek ezt én velem?

— Igazgató ur, — hallatszott most az ajtó mellől. — Ön még nincs diskreditálva. Auktoritása még fenn áll...

— Rumpf, — dadogá Samu ur. — Gonosz, ástentelen ember! Nyüssá kü! Ázonnál! Teküntse magát erkölcsileg felpofozottná! Vegye egy, miéntha háromszor kúcsápták volná!

— Igazgató ur, megmentésre jövök! Ne sértegesen.

— Megmentésemre? Ez a szemtelenség! Nyüssá kü, vágy...

— Nyugodtan akar-e meghallgatni, igazgató ur? Biztosítom, minden ki lesz egyenlítő.

Samu ur fontolóra vette a dolgot.

— Jó, — szóló végre, — megálázom magám. Beszéljen.

— Iám, csak be akartam bizonyítani, hogy művészetem nincs minden gyakorlati jelentőség nélkül... Ne haragudjék, hogy látszólag meg kellett sértenem az ön iránt azivem mélyéből érzett tiszteletet és becsületet.

— Rumpf, ön tréfás fickó!

— Igazgató ur... Mi lenne, ha elengedné kárczerbüntetésemet, visszavonná kúcsapási fenyegetését és nekem megengedné, hogy elhallgassam a történeteket?...

— Áz nem járjá!... Önnek le kell ölnie büntetését!

— Ugy? Akkor isten önnel, igazgató ur. No csengessen olyan sokat!

— Rumpf! Hálljá? Mondok válamit... Rumpf!

— Parancsol?...

— Ön sok tekintetben rendkívüli ember. Rumpf... és én kívélt teazek... Nyüssá csak kü az ajtót!

— Elengedi kárczerbüntetésemet.

— Ágen.

— Relegál májd?

— Nem, áz ördögbe!

— Atyai ezavára, igazgató ur?

— Rumpf, máre vetemedük...

— Atyai szavát kérem, igazgató ur!

— Jó, legyen meg! Nyüssá kü hát!

— Jupiter ultor a tanum.

— Māt?

— Áz isteneket hívom tanukul.

— Nyüssá kü!

— Mindjárt, igazgató ur. De igazán nem áll rajtam boszut?

— Nem, nem, nem! Kāeroszt már egyszer?

— Teljes bocsánatot ad nekem?

— Ázon feltétellel, hogy senkőnek sem mondjá el, māt

tett velem. Hiszen már mondtam, hogy rendkívül embernek tartom őnt, Rompf...

— Köszönöm a jó véleményt. Becsületszavamra, a meddig ön a városi gimnázium igazgatója és a nyolczadik osztály rendes tanára lesz, egy áruló szó sem röpven ki ajkaimon.

Ezt mondva kinyitotta az ajtót.

Mint az Uhland-féle király a tömlőczből, úgy lépett ki Heinzerling Samu iaten szabad ege alá. Nagyot lélegzett. Jobbjával homlokát simogatta, mintha gondolkoznék...

— Rompf, — szól, — én értem a tréfát... De kedvemért egy-e nem fog többé szándékosan másolni? Ön... ön ágen, nagyon is jól ért ehhez!

— Kivánsága parancs nekem!

— Jó! Éa most menjen le. Még náncs háromnegyed. Részt vehet még az órában!

— De nem csodálkoznának-e, igazgató ur? Mindenki tudja, hogy három napi kárczer rótt rám!...

— Jó! Leküszérem!

Együtt mentek le a lépcsőn.

— Quaddler! — kiáltott az igazgató a földszintre.

A szolga megjelent a legelső fordulónál és szolgáltatkozásen kérdezte urától, hogy mit méltóztatik parancsolni.

— Rompfának különtéle okokból elengedtem a három napi kárczer, — szól Samu ur.

— Ah!... Hát azért jött vissza igazgató ur? Hm... De, akarom mondani, Rompf ur nem igen csendesen viselte magát. Ugy káromkodott, akár egy pogány.

— Se báj. Quaddler. Most az egyszer kegyelemmel helyettesítem az igazságot. Lehuzhatja a kárczer kolcsát!

Quaddler megütdöve rázta fejét.

— Ágy! — szól Samu ur. — Most jöjjön Rompf velem a nyolczadik osztályba!

A folyosón végig a tanterem felé mentek. Az igazgató kopogott.

— Engedjen meg, kolléga, — mondá lehetőleg szeliden. — Magammal hoztam Rompfot! Knebel... megengedő Klofenbrecher kolléga? ... Knebel! Árvá a náplóba: „Rompfának beánte, megbánó válaszléért elengedetett a molt órában rá rótt kárczer-böntetés!... Nem závárom tovább, tanár or... Megván, Knebel a rá rótt kárczer-böntetés?...”

— Nem foglalna helyet, igazgató ur? — kérdé az udvarias matematikus.

— Köszönöm, eleget öltem má... Rompf, reményilem, hogy beváltja ígérétét. Ásten önnel, tisztelt kolléga.

Ezt mondva, eltűnt az iskolaépület tekervényes folyosóiban.

Rumpf Vilmos lelkiismeretesen megtartotta ígérétét. Ezentul csak a többi tanárokat utánozta: Heinzerling Samu személye szent és sérthetetlen volt előtte.

Hallgatott is a történekről, míg az igazgatót ugyanazon év őszén ismételt folyamodására nyugdíjba nem tették. Csak akkor tudta meg a rivalgó nyolczadik osztály a váratlan kibékülés történetét.

Rumpfnek „igaz megbánás”-a végtelen tréfák forrása volt a város nevetni szerető lakosságára nézve. Azok közt, kik legjobban mulattak a tréfán, volt maga az elmés igazgató, Heinzerling Samu, a latin iskolai nyelvtan jeles szerzője.

Szívtől óhajtuk, hogy még sokáig beszélhessék el vig poharzás közben, mikép látogatta meg az istentelen „Rumpf

Vilmost” a kárczerben... „Rumpf” is, ha száz esztendeig él is, szintén nem fogja elfelejteni, milyen jó sükerrel kontárkodott belo Quaddler hivatásába.

Liszka Béla.

A vakok intézetében.

Volt idő — és pedig nem is oly nagyon régen volt az, — hogy az emberek lenézéssel, idegenkedéssel, sőt gyűlölséggel viseltettek az olyan embertársuk iránt, a ki valamely testi hibában szenvedett. „Jegyes”-nek mondták, és azt tartották róla, hogy az uristentől „meg van bélyegezve.” Az ilyen szerencsétlennel aztán sokszor még a közeli rokonok sem törődtek, nem volt senkije „se égen se földön”, valóságos föld terhe, és látására nem jutott eszébe senkinek, hogy segíteni a szerencsétlennel, és könnyíteni sorsukon: az ember egyik isteni rendeltetése.

Az újabb kor emberiebb gondolkodása azonban e részben is ügyekszik közelebb jutni a szeretet Istenéhez, pártfogása alá veszi azon szerencsétlen testvéreket, a kik valamely testi hibánál fogva sem az életnek nem tudnak úgy örülni, sem magukról úgy gondoskodni, mint mások.

Nálunk Magyarországon eddigelő egy süketnémák *) és egy vakok intézete van, amaz Vácson, ez Budapesten, és a ki nem látta, annak alig lehet fogalma róla, milyen nagy áldás az ilyen intézet; az illető szerencsétlennel valósággal visszaadtnak az életnek, a föld terhei a polgári társaság hasznos tagjaivá neveltetnek ott. Csak nézzünk körül valamelyik ilyen intézetben, ezuttal a vakok intézetében.

Már a kapuban, a rend és tisztaság mindenfelül, jól eső érzést kelt. A helyiség akkora, hogy száz növendéket is lehetne fölvenni, rendesen azonban nem igen van benne több 50—60-nál, és 6—7 éves koruktól 14—15 éves korukig vannak az intézetben, a különösen jeles tehetségűek azonban 18—19 éves korukig is, tökéletesebb kiképzetetésük végett. És ha kérdezzük őket, hogyan és miként vesztették el szemük világát, ama meglepő és nem kevésbé panasztevő tapasztalatra jutunk, hogy legnagyobb része nem vakon született, hanem úgy vakult meg. Különösen az újszülöttek szemgyuladása (Ophthalmia neonatorum) pusztítja el sok kiöded szemé világát, miért is óva intjük az anyákat és gyermekápolókat, hogy a mint észre veszik, hogy a kicsi gyermeknek fájós szeme van, ne hallgassanak holmi „szomszédasszony”, és vén kuruzslók tanácsára, hanem forduljanak haladéktalanul valamely jó hírű orvoshoz, mert sokszor néhány órától függ a szegény élet szemévilága.

Sokan közülök meg egyenesen szülei gondatlanságnak „köszönik” vakságukat. Az egyik még világosan emlékszik rá, hogy egy nyári napon egy palackot vágott egy kőhez, és a szemébe röpült üvegdarabok mindkét szemgolyóját oltották ki. Egy másik meg megakart tudni, hogy mi lehet egy kis gurító kőgolyó belsejében, ráütött tehát egy kalapácssal, egy kis kősziporka a jobb szemébe ugrott, ez gyuladása ment, és a gyuladás a bal szemére is harapódzott át. Az egyik szőke fürtű fia meg úgy vesztette el szemévilágát, hogy egy pajtás vigyázatlanságból halántékon ütötte. De ne tudakozódjunk tovább a szerencsétlenség okairól! A milyen gyöngéd és mély érzésű a vak gyermek, nagyon megfogható, hogy nem szívesen beszél szánandó sorsáról, és — a mit különösen szívükre kötünk azoknak, a kik vakokkal érintkeznek, — rosszul esik nekik, ha sajnálkozás és szánalom tárgyai. Inkább azt nézzük

*) Azzal, a mely tavaly Budapesten megnyílt, két süketnémák képző intézetünk van ugyan, de azt egy nemes keblő magánember alapította.

tehát, mennyire szeretnék megtudni a mi kis pajtásaink állását, rangunkat, és ennek akként vélik a végére járni, hogy megtapogatják kezünket, ruhánkat, óraláncunkat, azután kísérik el őket napi foglalkozásaikra és nappali örömeik közé, mert valóságos öröm nekik az ő mindenféle foglalkozásuk.

Reggeli hat, illetőleg félhét órakor megkezdődik az intézet harangja, erre valamennyi növendék fölkel, a gondviselők felügyelete alatt öltözködnek, az idősek meg is ágyaznak, akkor az ebédlőbe mennek. Az intézet tulsó felén van ez, átellenben a hálószobákkal, és örömmel nézni, milyen biztonsággal haladnak az idősebb növendékek fel-alá a lépcsőkön, egyik emeletről a másikra, semmi szükségük az épületen köröskörül levő fogódzó karfákra. A jó barátok karöltve járnak, és nem lehet leírni, milyen megható látvány, mikor az idősebb növendék az új jövevény társának az utat mutatja, igazán: vak vezet világtalant.

Az ebédlőbe érve, ki-ki elfoglalja a maga helyét, jobb felül a fiúk, bal felül a lányok; most megkezdődik a csezengetés, erre valamennyien fölállnak, rövid imádságot mondanak, azután elköltik reggelijüket, a mi kávéból és aszvasból áll, azután fölörög beszélgetnek, akkor külön a fiúk és külön a lányok, a tanuló és dolgozó terembe mennek.

A vakok tanítása magában foglalja: 1) a népiskola tárgyait, kivéve a rajzolást; 2) a kézművi oktatást, és 3) a zenét, és nagyon érdekes és szívesítő, látni az ilyen osztályt csupa vak gyermekekből, egyik felül a fiúk, másikon a lányok, a tanítási órák alatt. Azok a bűbajos gyermekszemek nem nevetnek ugyan a tanítóra, mert itt a tanítványok eszeműedre vagy le vannak zárva, vagy csillagtalanul merednek maguk elé; helyettük azonban a fül, az a bámulatos dolgokra alkalmas szerv, annyira bensőségteljes kapcsolatot szolgálnak tanító és tanítvány közt kölcsönös megértésre, barátságra és ragaszkodásra, a minél szebbet képzelni is alig lehet. A tanító ama világító és melegítő csillag, a mely felé úgy fordul a szeretet után epedő gyermeklelek, miként a virág a napvilág felé. De minő nehézségekkel jár itt a tanítás!

A vak gyermek többnyire szegény ezüldék gyermeke, a kik vajmi sok esetben a kenyérkeresés nehéz gondjai alatt görnyedve, a természettől rájuk rótt nevelési kötelességeknek eleget tenni se nem bírnak, se nem akarnak. Az ilyen szerencsétlen gyermek azért élte első éveit mufa módon egy helyben kuczorogva tölti el; az ép szemű gyermek vidor repezése helyett az ő élete csupa eleven-holt tengés. Azért midőn az ilyen gyermek az intézetbe kerül, rendszeren egész a tehetetlenségig fejletlen. Van olyan, a melyik hat-hét éves kora mellett sem járni, sem fogni, sem enni nem tud magában. Az első oktatásnak tehát az a célja, hogy a gyermek testileg és lelkileg fejlődjék, és erre nézve nagyon sikeresnek bizonyult a tornázás, természetesen nem olyan tornázás ez, a melyet az ép szemű gyermekek üznek. Mégis szinte szemlátomást vetközi le a szegény vak gyermek eddigi lankadt tartását, féltékenységét és ügyefogyottságát, üde, erőteljes és önművelő biztonságnak engedvén helyet, mely aztán a zsongó lélekben is felette elnyősen tükröződik.

(Vége köv.)

A szeszélyről.

Már a gyermekben észre lehet venni a szeszélyhez való vonzalmat, s épen e korban kell nagyon rajta lenni kiirtásán. A szeszély hasonlít a teljes sötétségbe való világossághoz és a

teljes világossághoz a sötétségbe való közvetlen, éles átmenetéhez. Leggyakrabban az újdonság mohó vágya által idéztetik elő s addig tart, a míg egy más újdonság le nem lánézolja figyelmét. A szeszélyhez való hajlam okozza a gyermeknek kedvetlenségét azon játékszer irányában, a melylyel az előbbi pillanathoz oly élvezettel és örömmel játszott, továbbá, hogy a maga tárgyaira rá un a testvéreirei vagy játszótársaiét kíváuja. A legragyogóbb természetadományokkal felruházva sem lehet az ilyen gyermek tökéletes és alapos, akár a tudomány bármelyik ágában, akár pedig a nők vagy férfiak foglalkozási köréhez tartozó más dolgokban. Szeszély nyilvánul a fiatal leányban akkor, midőn például azon dologba, a melybe tegnap a legnagyobb örömmel és szorgalommal belefogott, ma már beleun s iránta közönyös lesz; midőn a szorgalom és a figyelem, a mely az egyik nap vagy órában a legnagyobb fokú, a másikon tökéletesen elenyészve, helyébe a hanyagság és a figyelmetlenség lépnek. Félbe szakítja a zenét, mert most egyszerre nagy kedve jött rajzolni. A franczia nyelvet elhagyja, mert most az angol nyelvre van nagy kedve. Varró asztala el van halmozva megkezdett, de félben hagyott munkákkal. A kék ruha, a melyet a boltban saját maga választott ki a legnagyobb örömmel, még haza sem kerül, még csak a varrónő kezében van s már is elveszté előtte értékét és szépségét, mert izlése azóta már gyökeresen változott. Szóval, gond nélkül csapong rendetlenül egyik tárgyról a másikra, mint a pillangó egyik virágról a másikra a nélkül, hogy valami tekintetben következetes, szilárd vagy figyelmes lenne.

A szeszélylyel bíró nő környezetére nézve valódi teher, mivel e rossz tulajdonság, ha nem ellensúlyoztatik, napról-napra nagyobb és elviselhetetlenebbé lesz. A szeszélyt fiatal nőknél nagy néha szeretetreméltóságnak tekintik barátnői s udvarlói, ők a fiatalkori pajkosságot, vidámságot szemlélik benne. De ne felejtse el senki, miszerint az ilyen fiatal leányból nevelés és nem szeretett nő válik, a ki majd itt, majd amott látható, most hanyag majd meg a tulságig dolgoz. Változik körülménye minden, mivel szokásai és izlései is folyton váltakoznak. De azért nem ismeri el, hogy szeszélyes nő, és ha valaki ezt állitaná, megharagudnék. Ha tegnap a meleg és nyomasztó fűtésről panaszkodott, ma az ellenkezőért bosszus. A szolgálk, a kikkel eddig nagyon meg volt elégedve, egy percz alatt rosszak és kiállhatatlanok lesznek. Barátnőjét, a kit előbb oly sűrűn látogatott s a kivel oly szívesen társalgott, ok nélkül megunja, sőt meggyűlöli. Férje, gyermekei és a környezete irányában majd a legelragadóbb szeretetet, majd pedig rövid időre a legeltasztóbb hidegséget tanúsítja. És ez folytonosan így váltakozik, minden rend és ok nélkül.

A szeszélyek okozzák igen sok esetben az életuntagságot, hogy pedig ez mily sok bajt okoz, azt fölösleges bőven magyarázni. A nő szeszélyei azon rossz szellemek, daemonok, a melyek a ház köréből nyugalmat, békét, szeretetet és boldogságot száműznek. Nevezhető-e pedig az élet ezek nélkül életnek! Oly élődi növény a rossz szeszély, a mely körülfontva a legvirulóbb növényt, lassanként szívja ki életnedvét s csak akkor pusztul el, a midőn a karjai közt megfojtott áldozat is megszűnik létezni. Azért fiatal leányok legyenek figyelmesek magatokra, a szeszélyességet irtások ki, belátván annak rossz következményeit. S ti anyák igyekezzetek csirájában megölni gyermekeitekben jó nevelés által a szeszélyhez való hajlamot, azokat rendszer, komoly foglalkozásra, kitartásra, igazi munka- és embereszeretetre szoktatván.

H. Á.

Heti tárcza.

Októberhó 2-dikán.

(Egy poéta monologja.)

Hányszor, oh hányszor találkozunk egymással abban a sok ujságban, nyájas olvasóm, s eddig csupán én tudom rólad, ki és mi vagy. Rólam nem tudsz mást, minthogy én vagyok az, a ki hetenkint egyszer leülök az asztalomhoz, és tele verselek a mulattatásodra legalább tizenkét vidéki lapot.

Te vagy, nyájas olvasóm, más néven mélyen t. közönség, az az száz meg száz kéz, mely Soldosné, Prielle Kornélia, vagy Nagyné Benza Ida asszonyokat esténként tapsviharral tüntetted ki.

Te vagy az jótévő kis kezecske, mely a harsztéren vérző bajnokok sebére puha gyolcsot borítasz, vagy alamizsnát kérsz az emberiség nevében!

Te vagy az a bűbájos kar, mely farsangi estéken andalító keringő dalára száguldasz tova, tova, vagy pedig jársz délczeg magyar tánczot, oda csoportosulva a Rácz Pali bátyánk állványa elé.

Te vagy a korzó, és a vaczi-utca a maga számtalan kirakataival, s midőn ezeken legelteted a szemeidet, te vagy e pillanatban a fényűzési adó is.

Te vagy az a hét-nyolcz pianino, forte-piano, és fis-harmonika, mely az általam lakott négy emeletes házban e pillanatban járja egyszerre a következő dalamokat:

- 1) A Tannhäuser felvonulóját.
- 2) Badzaveszkától a „Szűz imáját.”
- 4) Strausstól a „Donau-Walzert.”
- 5) A „Here-tyu-tyu”-féle híres csárdást.
- 6) A „Troubadour” legkönyfacsaróbb dalait, és végül, épen hetediknek
- 7) a Szabadi ur török indulóját.

A nyolczadik zongora műsorát már nem tudom kivenni.

Te vagy a háziur, háziasszony, kik ép e pillanatban csuktatják be néhány lakójuk szobáját, a kik nem tudnak fizetni. A kicsukott jajveszékelt család már nem te vagy, mert akkor nem igen volna kedved csevegni.

Te vagy Balzac, Sand György, vagy Dumas minden hősnője, az elsőnek harmincz-negyven éves bájaival, a másodikkal eszeszéyleivel, s a harmadikban egy egész felvilággal egyetemben.

Ime, mi minden vagy te. Elősoroltalak mintha előfizetési felhíváson tőrném a fejemet „Ujabb költeményeimre.”

Ismerlek, mert régen tanulmányoztalak. De mikor ismeresz meg már valahára?

A nevem Dallamosi Sziriusz.

Éveimnek száma tizenhét és huszonöt között; ezek a legpoétikusabb évek. Élni örökök fogok.

Foglalkozásomra nézve... poéta vagyok, tehát — fiatalágom daczára — már is egyrangon állok a külügyérrel és a herczegprimással.

Érdemeimről csak annyit, hogy azokat egy ember nem bírhatja el. A mennyiben ez érdemeiket másfélházaányi költe-

ményeim képezik. „Zizegő bokrok”... tiz kiló, máskülönben szerelemi dalok Crescentiához; „Futkosó árnyak”... dalok tizenöt kiló súlylyal, — „Furlando Orioao” (vagy hogy mondják ki,) dráma tizenöt kiló súlylyal, — „Fekete lapok fekete betűkkel”, regény huszonöt kötetben, kötete 4—5 kiló súlylyal... Nos, hátha nyomtatásban adnám ki, nem állana ép ez arányban szellemi súlyok is?

Hidd el, nagyérdemű közönség, hogy mi még találkozunk Philippi döntő esata-helyén!

* * *

Legjobban barátairól ismerik meg az embereket.

Tudod-e, nyájas olvasóm, kik azok az én barátaim?

Legyen elég őt bemutatnom, ki Hugo Viktorral e pillanatban első poétája a czár által még meg nem hódított kontinensnek. Ezen ő pedig nem más, mint Fültövi Uzubu, barátom! (Szedő kéretik a „barátom” szót ritkítva szedni. Szerző.)

Ezen Uzubu rendkívüli tulajdonságai rögtön szembe szöknek. Ingei, közelői, gallérai fél éves hűségről, kitartó vonzalomról beszélnek. Midőn egy vacsorára két-három adag befutackot áldoz fel saját oltárán, még pedig — hogy annál inkább hasonlítson egy véráldozathoz, — egész angolosan, akkor eszembe jut e férfi diceőége, mely — magamat kivéve — épen így enyésztet el minden poétát a Helicon vizéből. Tiz éves költői működése alatt hetvenhét drámát adott be különböző pályázatok alkalmával, és színházakhoz. Természetesen... nem fogadták el. Vigasztalódjál nemes barátom és pályatársam, az én tragédiáimat sem fogadták el.

Az utolsó akadémiái pályázat alkalmával mind a ketten hallgattuk a bíráló herodesi ítéleteit. Volt rá okunk. Fültövi Uzubu „Jézus Krisztus, Mária és József” című drámai trilogiájával pályázott, én pedig a magam „Midhat pasa és Agatodemon” című drámai költeményével. Uzubu ült, én — biztos reményekkel eltelve — állottam. Midőn az én remekemet kezdték bonczolgatni, elnevezvén azt még örülségnek is, nem bírtam tovább a csapást, esüggedten leültem, és sirattam amaz elvakult bírakat. Nyomban rá következett Uzubu a maga drámájával barátom. (Szedő kéretik a „barátom” szót még feltünőbben szedni. Szerző.) Szidták őt is mint a bokrot; de mennyire felsültek, midőn e jeles ifju önértzettel emelkedett föl ülőhelyéről, s állva, összefont karokkal fogadta a csapást. Gunyosan vonagló ajkai egy szót rohagtek csupán. Mi lehetett, azt csak én tudom, s a bírálók lelkiismerete sejtette. E szó a megvetés szava volt.

* * *

Kifejtsem költői elveimet?

Nos, én a modern irányoknak vagyok híve. A képzelet minden, s ezzel kell pótolni tapasztalást, tanulmányt, és mindent.

Én írok regényt, a nélkül, hogy törődném mindazon chablonokkal, melyek az embertől jellemzést, szerkezeti tökélyt, vagy legalább rendez irályt, s nyelvtant követelnek.

En írok történelmi regényt, a nélkül, hogy csak egy történelmi művet is olvastam volna. Minek is? mindig magamat festem benne! Irtam én drámát, Nero, Buddha, Sapho, Hora és Kloska, Samil, és Furlando Orioso (vagy hogy mondják.) ezimekkel, de a hős mindig magam, Dallamosi voltam!

Legkevesebb tapasztalás kell a csillagok, verőfényes, iratos zöld mezők, színes virány, és fulusi temetők megénekléséhez. Nos, az én képzelmem itt is csodákat mivelt, mert midőn a verőfény játszik oda kűnn, én éppen akkor függönyös ablakok mögött alszom nagyokat, — mikor az est-hajnali csillag először dugja ki halvány fejcskáját felhővankosai mögül, akkor én a „Makk hetében“, vagy Sziksziban örvendek az életnek. Csupán a Tannhäuser operáiból ismerem ő k e m é t. Az egész csillagászatból az egy hajnal-csillagot van alkalmam tanulmányozhatni, mert éppen vele együtt indulunk mi hazafelé. Falun pedig soha se voltam.

Ilja . . . a képzelet hatalma!

Gáspár Imre

Közügyek.

Ismét azon kezdjük társadalmi szemlénket, hogy politikai láthatárunk nem hogy tisztulna, de fölé egyre gyülekeznek a terhesnél terheesebb föllegek.

A hadügyér új kölcsönre számít, de követeléseit Széll Kálmán személyében találtak erő akadályra, ki azon ambícióval lett miniszterre, hogy hazája pénzügyeit tűrhető rendbe hozza. Már le is köszönt. Csatlakozik talán hozzá — kissé erkölcsileg is kényszerülve, — Tisza Kálmán, s most erős kormány-válságnak nézhetünk elébe. Ellenzéki lapok azt tartják, hogy az egész Tisza-miniszterium visszalépési szándéka ezuttal sem komoly, s e lépés által csupán megesapant népszerűségét kívánja az október 17-dikén fejedelmileg megnyitandó országgyűlésre kitartározni.

Mult vasárnap pedig egy 20—25,000 emberből álló népgyűlés ereglett össze a lövölde udvarán. E ő t v ő s Károly, az elnökül ezereplő Helfy Ignác, a kissé hosszaskodó Simonyi Ernő, s dr. Csillag Zsigmond, a budapesti szocialisták egyik vezére, erős beszédekert tartottak Andrásy és Tisza ellen; a magyar seregek visszahívását fogják küldöttségileg követelni, ámbar előre tudva, hogy . . . hiába! A meetinget végig nézte Kairoff aszony is, a „Golos“ levelezője, ki az nap délelőtti Tisza Kálmánt is meglátogatta. Őt órákor véget ért az utolsó szónoklat is s a közönség kezdett tódulni ki a szabadba. Kimenetkor isten csodája, hogy nem történt emberhalál. Az óriási tömeg, mint zuhogó árvíz a zsilip felé, tolt a szűk ajtónak. Volt ruhák szakadása, napernyők törése, siránkozás, örökre eltűnt kalapok, tönkre silányult ezilinderek, megropogtatott bordák. Egy hölgyet háttal kifelé sodort az ár s a szegény nő hanyat esett a magas küszöbön. Ha néhány ur hirtelen botokkal, esernyővégekkel föl nem tartja a kiönlőket, okvetlenül összegázolják. A zsebmetaszók természetesen kitűnő eredménynyel halásztak e zavarosban.

A mi fininkat illeti, azok hullnak, vesznek. Rólok is elmondhatná Jókai Mór, a költő . . .

Nem fáj nekem nyomor, seb, diástelenség.

De fáj csupán, hogy ő k hiába estek!

Papp József, a debreczeni főreáltanoda szép reményű ifju tanára, csalódos ember, eltűnt örökre. Greguss Imre, a szép tehetségű tájkép-festő csak megesufolva, hurezolva, szökés által, egy folyón átvázva menekülhetett meg. A breskai temetőben nyugszik már Zsiros Zsigmond, a fővárosi körökben ismert Mollinári ezredbeli tartalékos-hadnagy. Egy

kis vigaszt képez Pauler Tivadar elnöki beszéde a tisztviselők egyletének választmányi ülésén. Ugyanis szóba jött, hogy a harsztérre vitt tagok, kik most nem teljesíthetik kötelezettségeiket, tovább is tagoknak tekintendők-e? Erre az elnököl miniszter azt az örvendetes nyilatkozatot tette, hogy ez ügyben nem kell határozatot hozni, mert a mozgósított tagok egy része úgy is nem sokára hazatér. — Makacs ellenállást tanusított Livno, melyet szeptember 28-dikán mégis bevettek.

Budapesten most ül össze az evangéliumi egyház főkonventje, mely az egyház nemzetiségi izgatói ellen erőlyesen nyilatkozott. Ugyanekkor ülésezett Pest vármegye fegyelmi bizottsága, mely Földvári alispánt mégis csak elítélte . . . dorgálásra. A kormány-hivatalnokok szavazata döntött. Ellensúlyozza a derék alispán ellen követett ez eljárást egy az egyetemi ifjuság részéről küldött rokonszenves felirat.

A török ezután is beszéltet magáról; az egyezséget ugyan maig sem írta alá; de a mult pénteken végre elhatározta magát, hogy nyitott fogaton Galatán és Stambulon át a Zsófia-mecsethez ránduljon. Löküzdötte félelmét, mert biztosították arról, hogy a rendőrség a lehető leggondosabb elővigyázati intézkedéseket tett. És csakugyan 20—20 lépésnyi távolságban három csendőr volt felállítva, kik azon utcákat tartották szemmel, melyek a szultán útjára nyílnak. Abdul Hamid Ozman pasát, a pleznai hőst ültette oldala mellé, mint élő vértet a nép dühe ellen. Ozman pasa napról-napra jobban meggyeri a szultán kegyét, ki most egy márványpalotát épített számára a Bosporus európai partján, a cseragani palota és Dolma-bagdas között. Midhatot viszont úgy szereti, hogy egy lapszerkesztőt, ki e jeles főrsit dicsérte, a palotába hivatott, és rutul leszidatott. — Törökország Oroszországnak hadi kárpotlás gyanánt háromszáz millió rubelt fog fizetni, ha ugyan kifizetheti. Aránylag ez is van annyi, mint a porosz-francia háboru milliárdjai.

A két új háborura is készülnek erősen. Afghanistan, melyből Ali basa kiutasította Anglia követjeit, az orosz szövetség pajzsával oltalmazandja magát, mi pedig erős gyakorlatokat tartunk Tirolban, közel Olaszország határaihoz. Trentino megerősítése is előjele a kitörendő olasz — osztrák-magyar háborúnak. Amott Garibaldi, itt Albrecht főherczeg. Bár ne lenne alkalmunk meggyőződni, hogy ki erősebb legény a gáton!

Budapesti hírvivő.

Az október-decemberi évfolyam első számában már is hoztuk egy Szász Károly szép műfordítását: Lermontoff, az orosz zsarnokság által halálra üldözött ifju dalnok búcsú dalát . . . száműzetése előtt. Epen időszerű! Megkezdjük Vértessi Arnold költői részletekben gazdag, érdekes novelláját, továbbá költeményt és „Hetitárcsát“ a lap főmunkatársa: Gáspár Imrétől, szemléket, s számos rovatot. Ugyan e változatosság fogja jellemezni többi számainkat, melyekben egymásután hozunk közleményeket egy Greguss Ágost, Lauka Gusztáv, Csiky Gergely, Molnár György, Bodon József, Margitai Dezső, Endrődi Sándor, dr. Thalloszy Lajos, Váradi Antal, Szabó Endre, Erdélyi Béla, Koroda Pál, Reviczky Gyula, Rudnyánszky Gyula, Benedek Aladár, Brankovics György, Lukács Gyula, Somló Sándor s mások tollából; a korán elhunyt Majör Béla s Andrásy Béla hagyományából (ez utóbbiról cikket is), szintén hozunk egyet-mást. A borítékon ezuttal is lesznek az egy-

szerűség és jó ízlés irányát követő divattudósítások, a közönség kérdései, feleletei, — naptár, szám- és sakk-talányok, mulattató és tanulságos „Egyveleg”, megbízások téra, szerkesztői üzenetek stb. Nem utalunk ezuttal sem divatképeinkre, szabásmintáinkra, jó arcképeinkre, s kivált mind minőség, mind mennyiség tekintetében párját ritkító könyvmellékleteinkre, s még csupán azon páratlan körülményt említjük meg, hogy lapunk ezuttal 70-dik évnegyedébe lépett, s XIX-dik évfolyamát végzi be! Bátran nézünk elébe ily mult után a jövőnek is!

*(Udvari hírek.) Valéria főhercegnő megérkezett Gödöllőre csekély kísérettel. A legegyszerűbb utazó öltönyben volt; sárgás ősi köpenyben a kerekded fekete kalapban. Kíséretében volt nevelője Rónay püspök, orvosa dr. Wiederhofer, két udvari hölgy s a szolgaszemélyzet. A vonat Claudy ur, a leemberg-czernovitz-i vasút igazgatója kísérte, mint fő udvari utazó mester, kivüle Kőbányától Römer ur is, a magyar államvasutak közlekedési főnöke. Most már Gödöllőn van, hol a királyné is már hozzá fogott uralkodó kedvtelése: a sport üzéséhez. Hétfőn az eső daczára lóháton tette meg az utat Gödöllőtől K.-Megyerig és vissza. A vonaton Rákos-Palotájig udvari személyzete ült. — Rudolf főherceg pedig három cserkészeten hét szarvasbikát s egy őzbakot, a toszkánai nagyherceg egy bikát s lord Spenczer öt bikát s egy őzbakot lőttek. — Frigyes főherceg, leendő nejével, Crouy-Dülmen hercegnővel, s hó 20-dikán érkeznek Bécsbe, s Krakóban, a férj állomása helyén, fognak lakni. — József főherceg mult szombattól három napot töltött a Margit-Szigeten, aztán elutazott Alesutra, hol hosszabb időt fog tölteni. — A róka vadászatok már e napokban megkezdődnek. A farka, mely már utban van Tatáról (vagy már itt is lehet,) husz pár kopóval szaporodott, melyeket e nyáron Angliából hoztak. Az ideai vadászatokban herceg Esterházy Pál is részt vesz; herceg Esterházy Lajos azonban, ki most Boszniában szolgál, nem lesz a vadászok közt. A királyi párnak jelenleg 36 vadászlova van Káposztás-Megyeren.

*(Jótékony-ság.) Ipolyi Arnold beszterczébányai püspök a miskolci vízkárosultak részére 100 frtot, az egri vízkárosultak részére 100 frtot, a boszniai hadjáratban megsebesültek részére 100 frtot, a bars megyei vízkárosultak felsegélyezésére 50 frtot adományozott. Az előbbi 300 frt a magyar királyi belügyminisztérium, az utóbbi 50 frt a bars megyei alispán útján menesztetett rendeltetése helyére. A megyéje területén mozgósítottakat, sok katonai szolgálatra behívott uradalmi tisztje és szolgálja családja is segélyzi. Dr. Zalka János győri püspök a miskolci árvízkárosultak javára 100, az egriek javára 100 frtot küldött. — Kovács Zsigmond veszprémi püspök ötszáz forintot adott a sebesültek, hatszázat a veszprém-zala- és somogymegyei katonacsaládok, százat a veszprémvárosiak, százat a miskolci vízkárosultak s ugyanennyit az egriek számára. — Örgyőf Pallavicini Sándor a csongrádmegyei mozgósított családjaik felsegélyezésére ötszáz forintot tett le a főispán kezébe. — Schlauch Lőrincz eszattmári püspök a katonacsaládok javára ezer forintot adott, a sebesültek és miskolci vízkárosultak részére pedig két százat.

*(Személyi hírek.) Arany János szombaton költözött be a Margitszigetről családostól. — Békey Imre osztálytanácsos budapesti tanfelügyelővé neveztetvén ki, e napokban tette le a vallás és közoktatási miniszter előtt a hivatalos esküt. — Ráth Károly főpolgármester a világtárlatról haza érkezvén, azonnal átvette hivatala vezetését.

*(Buzgó hölgyek.) Tizennégy urnő: Barial Antalné, Bászai Aurélné, Bunczmann Károlyné, Czobel Lajosné, Kelen Józsefné, Malmosi Károlyné, Nádler Nándorné, Nagy Árpádné, Piller Ferenczné, Schreiner Jakabné, Szász Zsigmondné, Szentes Imréné, Tihanyi Béláné és Vinkó Nándorné tépéskészítő társaságot képeztek s Novolly Antalné urnőnél dolgoznak. Minden elmaradásért tíz krajczár büntetést kellett fizetni a sebesültek számára. Munkásságuk szép eredményét a lapokban tették közre.

*(A jótékony nőegylet), szerdán választmányi ülést tartva, elhatározta, hogy belép a királyné ő felsége kezdeményezése folytán megalakult „központi segélyző nőegyesület”-be. Egyszeremind saját választmányi tagjai által is rendeztet gyűjtéseket; adományokat Thurn Erzsébet (belváros, templomtér 11) és Balogh Istvánné urnők (kerepesi bazár) vesznek át. Különös tekintettel lesznek a mozgósítás által inségbe jutott családokra s kivált azokra, melyek még nem részesültek elégséges segélyben.

*(A gróf Károlyi György fiai) négyezer forintot adtak át báró Wenckheim Béla miniszternek felerészben a katonacsaládok, felerészben a vízkárosultak javára. E grófi testvérek osztozkodása már teljesen megtörtént, még pedig oly módon, mely az igazi testvéri szeretetnek ritka szép példáját mutatja. A végrendelet és osztozkodás szerint: gróf Károlyi Gyula Hevesben és a pesti palotában fog lakni s az itteni nagy kertet még szebbé téteti, műveget egy ügyes műkereszo volt künn Páriában, tanulmányozni a kertészet újabb vívmányait. Gróf Károlyi Viktor Csurgón, gróf Károlyi Pista Nagy-Károlyban, gróf Károlyi Tibor az alföldön fognak lakni. A legifjabb testvérrel, (Gáborról,) nagy szeretettel gondoskodtak s a családhoz méltó évdíjat biztosítottak számára.

*(Vegyesek.) A külügyminisztériumban magyar sajtóirodát szerveztek, melynek tagjai: Ludassy Mór, Palásthy Sándor és Áldor Imre. — A közmunkatanács a hazai takarékpénztár által állítandó szökökutra nézve azt a tervet fogadta el, mely szerint e kut a muzeumkörut és kecskeméti-utca tengelyére helyezettetnék. — Tisza Kálmán kormányelnök szépen rendezett nagylógyűjteményt hozott Ostende-ből s azt, hir szerint, a szepsi-szent-györgyi iskolának adta. — Báró Nyáry Jenő a nemzeti muzeumnak ajándékozta pár év óta ott kiállított több száz darabra menő régiségeit. — Dankó Gyula pécsi jeles zenekarát a „theaterom” vállalkozója akarja megnyerni a télre. — Az állatkertben a Soldosné asszony erdélyi kis farkasa elpusztult.

R ó z s á s n a p l ó.

*(Jegyzetek.) Migazzi Eugenia grófnő és gróf Forgách Károly királyi kamarás, Aranyos-Maróthon. — Kadletz Ida kisasszony és Pollermann Bertalan, Raján. — Szabados Mária kisasszony és Najmann Gyula, B. Gyulán. — Rieger Ilona kisasszony és Török János, Temesvárott.

*(Összekelek.) Kiss Flóra, a kun főispán leánya, és Halász Zsigmond főispán, Kecskeméten. — Pásztélyi Ilona, a püspök leánya, és Lám Gyula, Ungvárt. — Florián Ilka kisasszony és Szokolai Sándor Lajos, Pápán. — Galambos Apollónia kisasszony és Buday Béla ügyvéd, Budapesten. — Falusi Róza kisasszony és Sajó György, Nagy Károlyban. — Fornét Etelka kisasszony, ki New-Yorkban született, és Barkó Sándor.

.. (Polgári házasság.) Wagner Dénes (Szeged) és Soidmann Janka kisasszony (Bécs), polgári házasságra léptek Bécsben.

.. (Arany lakodalom.) Uza-Panyiton az 1839-diki országgyűlés követének, primóczi Szentmiklóssy Viktor nagybirtokosnak, és nejének, a Szatmári Király nemzetség tagjának aranymenyegzőjét múlt hó 22-dikén nagy fényvel ülték meg a Szentmiklóssyak ősi kastélyában. Az ünnepelt párt 1828 szeptember 22-dikén eskette össze Oldalfalán, a menyasszony szüleinél Szevitovszky János, akkor rozányói püspök, később esztergomi érsek, (gyermekkorában pedig a menyasszony apjának inasa, ki ez alacsony állásból a legnagyobb méltóságig küzdte föl magát). Az arany lakadalmon száztiz meghívott vendég vett részt. Jelen voltak: Fáy Gusztáv főispán, Szontagh Bertalan alispán, Török L. főszámvévő, Marton Rudolf törvényszéki elnök, báró Nyári Sándor, Ragályi Nándor és Miksa, Radvánszky Károly, Török B. árvászéki elnök, Bornemisza L. aljegyző, Marikovszky G. főorvos, Farkas Ábris, a Szentmiklóssyak közül tizennégyen stb. A szépek sorában... Török Klementina, Róza, Malvin és Mari, Szontagh Jolán, Marikovszky Margit, Marton Mari és Matild, Szentmiklóssy Klementin, Mari, Aranka és Auguszt, Farkas Jolán, Radvánszky Ilon, Ragályi Etel, Kósa Mariska, Bónis Lenke és Draskóczy Lenke kisasszonyok és többen. A házi asszony tisztét az arany-pár leánya: Draskóczy Lászlóné urhölgy tölté be kitűnő szeretetreméltósággal. A jubiláris pár a legjobb erőnek, egészségnek örvend, a örvendjen is minél tovább!

Halálozások.

.. (Elhunytak.) Holub Mátyás budapesti állam-gymnáziumi jeles tanár, 50 éves. — Ádám földi Bornemisza Boldizsárné, született Szerdahelyi Ilona, 28 éves. — Tóth Antal apóczi kiérdemült plébános. — Szalay Gizella kisasszony, özvegy Szalay Jánosné 18 éves leánya. — Vavrik Thalviezer Franciska asszony, Egerben. — Karácsonyi János jeles orvos, Tisza-Roffon.

.. (Külföldön elhunytak.) Konstantinápolyban borsodi Latinovics Jenő múlt hó 21-dikén, ölete 42-dik évében meghalt. Másnap temették el a galatai Szent-György templomból. — Petermann, a híres geograph, ki maga vetett véget életének; atyja és fivére is hasonlóan multak ki; 56 éves volt a nem régen nősült meg. Béke hamvaikra!

Vidékek.

.. (Alesuthról) írják, hogy József főherczeg mily családis-polgárian él e szép helyen. A parkban művészi virágcsoportok közt ott a három kis pástorkunyhó; meg egy arasznyi kutagás, a kis főherczegek sajátkezű építése; odább két szék, melyen ülve a fenséges szülők nézni szokták gyermekeik játékát. A lugások közt apró székek, asztalok láthatók, szintén a kis főherczegek használatára. A főherczeg lakosztályában először az eszterga-műhelyt mutatják meg; nagy rend van benne s egy fiókos állvány minden fiókján tábla-főlirattal: „enyv,” „sodrony,” „szineg,” „rongy,” „szeg.” A dolgozószobában a pipaállvány díszhelyén ékes sallangos dohányzacskó kevélykedik. A könyvazekrényben látható a Deák Ferencz fűrésze s mellette egy fából faragott alma e szavakkal: „Deák Ferencz ajándékozta nekem.” A képek közt szembeötlő egy egyszerű kép: „József főherczeg családi boldogsága.” (A „Csalládi Kör” melléklete volt.)

.. (Buzgó hölgyek.) Selmezbányán Kachelmann Károlyné és Ocsosvazky Mária urhölgyek elnöklete alatt segélyegylet alakult, mely a bosnyák harcstéren megsebesült harczosaink és a mozgósítottak családjai javára gyűjtést rendez. Az egylet bizottmánya: Farbaky Pirooska, Pöschl Helena, Marschalkó Gyuláné, Kostyenczky Adolfné, Vankovics Lajosné, Pauer Irén stb. — Csáktornyan Deurbányi Elekné és Szirtey Györgyné urhölgyek kezdeményezése folytán — a mozgósítottak és árvizsujtottak felségélyezésére alakult női kör ez ideig 682 frt 10 kr készpénzt, terményt, egyéb tárgyat és nagymennyiségű tégést gyűjtött. A gyűjtésben kitűntek Deurbányi Elekné, Csaszánkné, Kenyeriné, Bencaák Ilona, Loebné, Varsányi Róza, Margitainé, Dugovits Betti, Herczer Paula, Szirteyné, Csury Ilka, Wettendorferné és Bernyák Róza. Elnöknőjük: Horváth Anna.

Hazánk s külföld.

.. (A női szépségek) világtárlati albumába, melyről mi is irtunk, hazánkban Pulszky Ferencz küldött be fényképeket. Nehéz volt a választás, mert Magyarországból csak nőt lehetett venni be. Végre a gróf Andrássy Ilona, (a külügy-miniszter leánya,) gróf Pejacevich Ilka, Inkey Nandine és Barthodeiszky Matild kisasszonyokét választották, mint „elsőket az egyenlők között.” Mi azonban azt hisszük, hogy magyar szépségekből legalább is ezer olyan albumot lehetne megtölteni.

.. (Dumas Sándor magyar lova.) A párisi kiállításon ezüstéremmel kitüntetett magyar lovak közül egy igen eleven mozgású, Bandi nevű pej ló a nagy írónak, Dumas Sándornak engedtetett át az ő különös kívánságára; Dumas most új tulajdonát maga hajtja Dieppeben, és sok örömet talál a fürge, tüzes kis magyar lóban. Külföldi lókedvelők, lóevők stb. azon ígéretet tettek, hogy szükségleteik fedezése végett megjelennek a társulat által Debreczenben október 6—8-dikára rendezett lókiállításra, mely díjazással, üggető versenyyel és lósorjatekkel lesz összekötve. A földmívelési miniszterium is szándékozik e vásár alkalmával díjat kitűzni.

.. (Vegyesek.) Dóczy Lajosról, ki kéthavi szabadságidőn volt, (Karlsbádban, Innsbruckban, Velenczében,) az a hír terjedt el, hogy kiesett a külügyminiszter kegyéből; e napokban azonban újra elfoglalja hivatalát s nem sokára hymen-hír is lesz róla. — Römer Floris nagyváradi kanonok Párisba és Londonba utazott s utközben elmegy Brüsszelbe is, hol (mint József nádor gyermekeinek egykori nevelője,) a belga királyné vendége lesz. — A békebarátok párisi kongresszusán egyik alelnök Türr tábornok.

Külföldi hírek.

.. (A párisi világiállítás) tényező irányát 11.000.000-nyi deficitjén kívül jellemzi Porzó az ismert tárczaíró leírása is, melyből a következő részletet vesszük át: A bábukiállításról van szó. Elragadtatva állunk meg egy pici toiletté-szoba előtt, mely egészen szöveggel, apróka virágucronnal van kárpitozva. Függönye ugyan az a rajz, csak hogy perem szöveggel: kicsiny oltárok, rajtok égő szivecskék, fölöttük a felhőben nyilazó Amorok. Az oltárok alját rózsabokrok fűdik el s tarka madárkák boldogan himbálózni rajtuk. Egy bábuki, kissé hirtelen szöke amolyan szép helenés, fehér mousseline pongyolában, melyen csipkével egyezett kék csokrok repkednek végig: kimondhatatlan bájjal, fél lá-

bacskáját a semmibe lógatva nyulik el a pamlagocakán, mely a szobában uralkodó szöveggel van bevonva. Mosolyogva fogad. Toilette-asztalkája fényezett körtefa; kivágott lapjában mosdótól két kancsóval, szappanos csészével s bolyhos törülközőkkel; — alant két fiókkal. — Az ablakok között egy másik toilette, rajta apró sütdvások, fodorító szerszám a hozzá való nélkülözhetetlen ivar-dobozokkal. Hátul hármass szekrény metszett-üveg ajtóval. A menyecztről rózsaszín üveg lámpás függ le... A bábu háztartásában — oh, hogy ezt a családias, meleg szót ki kellett mondanom! — a háztartásban halványkék, aranyvirágú porcellánt s damasz-kasztalnémet látok; metszett palackot, ezüst tálcát, aczélpengéjű gyöngyház fogású kést, arany villát; majd fényezett szürke fával kirakott salont csillárosan, márvány kandallóval. A fülkében miniatúra narancsa s törpe kamélia-bokor, a szőnyegen azerte gurított zaölyék stb., kilátással három tenyérnyi téli kertre, barlanggal, remete-lakkal, sziklával. A legközépeben szökőkút csacsog s benne roppant bálna — egy piczi aranyhalacska. stb.

*(Külföldi vegyesek.) Gambetta francziarországi körutazását hirtelen félbeszakítja. Mint Párisból távirjuk, ez Mac-Mahon elnök kíváratára történt. Gambetta annál könnyebben hagyhatott fel a további utazással, mert a romani beszéd elmondásával elérte célját. — Forekenbek a német parlament elnöke tegnap, 93 szavazat közül 88-al, 12 évre Berlin városa főpolgármesterévé választatott. — A párisi világtárlat november 23-dikáig lesz nyitva; tehát husznapi meghosszabítás.

Irodalom és művészet.

*(Jókai Mórtól,) irodalmunk ragyogó tollú írójától közelebb új regényt hoz a „Hon” tárczája, ezime „Szabadság a hó alatt” tárgya az 1824 és 25-diki szentpétervári véres forradalomból van merítve. E forradalmat, mely köztársaságias törekvéssel birt, a trónra lépő Miklós császár verte le nagy erőszakkal. Az új regény németül, svédül és francziául is a magyar eredetivel egy időben fog megjelenni. Ugyancsak tőle „Egy asszonyi hajszál”; ára másfél forint s Pfeiffer Ferdinándnál kapható. Ha hibáit nem is ellensúlyozná kiváló előnyei, azt be kell vallanunk, hogy a fáradhatlan munkásság nélkül a legszükségesebb műfaj, regény dolgában irodalmunk erős zavarba jönne. Ajánljuk új művét is t. közönségünk figyelmébe.

*(Társulati mozgalmak.) A Kisfaludy-társaság szeptember hó utolsó szerdáján 14 tag, s népesebb, sőt hölgyek által is látogatott ülést tartott. Ez volt nyári szünete óta az első ülése. Felolvasásai voltak: Szász Károly „A Paradicsom küszöbén”, Dante Purgatoriuma 30 és 31-dik éneke, bevezetéssel és jegyzetekkel, — Györy Vilmos: Runeberg „Karácsonest” című elbeszélő költeményének utolsó éneke, — s a Bartalus Istváné: „Az 1002-dik év”, humoreszk; mind tetszésben részesültek. — „Révai-társaság” ezimel fővárosi tanárok s a „Nyelvőr munkatársai” társulatot alakítanak. A tervjavaslat elkészítésére Szarvas Gábort kérték föl; a társaság többi közt kiadna helytelen, de használt szók jegyzékét, műszótárakat, nyelvhagyományokat feldolgozva, s népszerű alakban történeti nyelvszótárt stb. — A Magyar Történelmi Társulat október 4-diken délután 5 órakor a Kisfaludy teremben r. vál. ülést tartott; tárgyai voltak: 1. Aspelin J. Reinhold finn régész utja az áltai népek őshazájában, írta Barna Ferdinánd. 2. Folyó ügyek. — Sopron-

ban az „Irodalmi és művészeti kör” kéthavi szünetelése után mult csütörtökön kivált szép számu hölgy-közönség előtt tartotta meg első zenei és felolvasási estélyét. — Nagy-Károlyban szatmármegyei irodalmi kör van alakulóban, Pap Arthur mátészalkai református lelkész indítványára. Reméljük, hogy az irodalom pártolása képezné célját.

*(Irodalmi hírek.) A földm. ipar és kereskedelemi miniszterium kimutatása szerint 1877-ben hazánkban 381 hirlap és folyóirat jelent meg, s ezek összesen 24.417,895 példányban küldettek szét, s így postai szállításuk 244,178 frt és 95 krt jövedelmezett az államnak, s vont el az irodalom gyarapodásától. — Hugo Viktortól, kiról azt híresztelték, hogy súlyos agybanjában szenved, két kötet költemény jelenik meg a tél elején „Tout la lyre” ezim alatt. — Debreczenben ifj. Csáthy Károlynál megjelent: „Emlékbeszéd Kálvin felett”, tartotta Gentben Merle d'Aubigné, francziából fordította s történeti bevezetéssel ellátta Balogh Ferencz; 63 oldal, ára 40 kr. — Vischer, a híres német aesthetikus, a modern társadalmi életből vett tárgyu regényt írt, a mely a jövő hónapban fog megjelenni. — „Thiers kormányzása” ezimű kétkötetes munka jelenik meg Jules Simontól.

*(Dolinay Gyula „Iskolai és népkönyvtár”) ezimű szaklapjából vettük a 2-dik számot, mely már mint az iskolai és népkönyvtárakat terjesztő központi bizottság hivatalos közlönye jelent meg. Az igen díszes, nagy alakú lap ára egész évre 2 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Sándor-utca 1459. sz. Teljes számu példányok kaphatók. Ajánljuk az illető körök figyelmébe.

*(Az aradi vértanúk) szobrára beérkezett 15 pályamű látható a muzeum lépcső-házában. „A haza mindenelött” jellegűt becsülik legtöbbre, bajn csak az, hogy 100.000 forintba kerül. Mindegyiknek hátránya, hogy a tizenhárom vértanu alakját is fel kellett venni. Damjanich János özvegye e napokban szintén megnézte a szobormintákat.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, szeptember 28. Ördög Róbert. — Vasárnap, szeptember 29. A von bakancsos és fia a huszár. — Hétfőn, szeptember 30. Sok hűhó semmiért. — Kedd, október 1. A varázsvirág. — Szóda, október 2. Tartuffe. — Borura doré. — Csütörtök, október 3. Ilka és a huszár-toborzó. — Coppelía, az ávegszemű hölgy. — Péntek, október 4. Az attaché. — A fal tövében.

Varszínház. Csütörtök, október 3. Béli köpeny. — A más fészke. — Szombaton, október 5. Az attaché. — A fal tövében. — Vasárnap, október 6. Tervelt nő.

Nep-színház. Szombaton, szeptember 28. A kornevilli harangok. — Vasárnap, szeptember 29. A sárga csikó. — Hétfőn, szeptember 30. A kornevilli harangok. — Kedd, október 1. A falu rossza. — Szóda, október 2. Kósza Jutka. — Csütörtök, október 3. Kisasszony feleségem. — Péntek, október 4. A tolonca.

T a r t a l o m.

Néhány szál szürke ibolya, Vértesi Arnoldtól. — Ifjúkori barátnémnak, Szász Károlytól. — Betegápolás, Emilától. — Látogatás a karczerben. Dr. Eckstein Ernőtől. — A vakok interstében. — A szeszlyről. — Heti tárcza. — Könyvek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Hazánk a külföld. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékra: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvenyfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Egyreleg. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

40-dik szám.

Október 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNAL

Muzeum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
holte nyugta | |
|-----------------------|--------------|-----------------------------------|-----------|------------------|--------------------|------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Okt. | 6 Vasárnap | F 17 Olvasóünn. | F 16 Emil | 24 A 16 Thekla | 9 | | 6 7 | 5 28 |
| | 7 Hétfő | Justina | Jusztí | 25 Frozinka | 10 Jom kipur | | 6 8 | 5 26 |
| | 8 Kedd | Brigitta | Pelagin | 26 János | 11 Abdiás | | 6 9 | 5 24 |
| | 9 Szerda | Dénes, Földes | Földes | 27 Kálizt | 12 | | 6 10 | 5 23 |
| | 10 Csütörtök | Borg. Ferencz | Gedő | 28 Kariton | 13 Abdenego | | 6 12 | 5 21 |
| | 11 Péntek | Filoména | Burkhardt | 29 Cyriacus | 14 | | 6 13 | 5 19 |
| | 12 Szombat | Miksa püsp. vért. | Szerafin | 30 Gergely püsp. | 15 Suk., sát ü. | | 6 14 | 5 17 |

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

- Az 1-es szám: szögélyzet mintája fehérművekre.
A 2-dik szám: szélesebb szögélyzet mintája hálóköntösökre, nadri-
gokra, agyneműk fodraira stb.
A 3-dik szám: A és B betű, monogram.
A 4-dik szám: H és V betűk.
Az 5-dik szám: keskeny minta tambourirozásra, ruhák, kötések stb. di-
szítésére.
A 6-dik szám: O és H betűk.
A 7-dik szám: keskeny betűt fehérművek díszítésére.
A 8-dik szám: keskeny szögélyzet gyermekingecskékre.
A 9-dik szám: szintén fehérművekre való fehér himzés rajza.
A 10-dik szám: K és S betűk.
A 11-dik szám: Z és L betűk.
A 12-dik szám: U és W betűk.
A 13-dik szám: M és O betűk.
A 14-dik szám: M és H betűk.
A 15-dik szám: S és L betűk.
A 16-dik szám: B és O betűk.
A 17-dik szám: színes himzés rajza színes szélű zsebkendő k
sarkában.
A 18-dik szám: fehér nyakkeendő vége, a külső keret point de
lace csipkeszínörkékkel dolgozandó, a közepé pedig fehér himzés.
A 19-dik szám: gyermek felső gallér mintája, szintén point
de laceból, a kicsi medaillonos színörkékből készített. E gallérok kis
leánykák számára jelenleg nagyon divatosak, még vászonból is, csak körös-
körül egy sor szép csipkével szögélyezve. Vögre
A 20-dik szám: posztóra való applicatio színes posztódarabokból,
pamlaggárnára, munkakosár-takaróra stb. használható.

Számrejtvény.

Francoek Bertától.

9. 3. 4. Ez a kedélyt felvidítja,
11. 1. 30. 11. 15. Férő fejét felforgatja
2. 7. 5. 6. 10. Gabonának halált adó,
8. 21. 12. 23. 14. 15. 25. Madár ez, de ragadozó,
22. 13. 17. Az étek legtipálóbja,
26. 16. Huszároknak kedvencz társa,
32. 18. 24. 30. 19. Gözhajót e nélkül nem lehet használni,
27. 28. 29. 31. Katonáink ezért szeretnek harsogni.
33. 33. 34. 31. 15. Isten éltesse soká öreg beszélőgünk.
36. 37. 38. 39. Csapásait senki ki nem kerül.
1-33. Fájdalommal sohajt fel így sok há magyar szív!

Megfejtési határidő: október hó 30-dika.

A f. é. 26-dik számban közlött rejtvény értelme:

Drága kincs a becsület.

Helyes megfejtését következő t. előfizetők küldték be:

Sárosy Mari, Korenagh Sert Hermin, Nagy Olga, Báthori Sigray
Istvánné, Szilávik Haly Mariska, Ujfalussy Károlyné, Gerencsér Ilona, Gulyás

Ilonka, Janossy Lajosné, ifj. Liebner Józsefné, szül. Rosenfeld Gizella, Hor-
szu Elekcs Matild, Welsz Teréz, Fekete Ferencsné, Steinar Sarolta, Med-
nyánszky Margit és Erzsé, Hort Róza és Erzsé, Potoczky Antónia, Lukács
Györgyné, Veres Róza, Poterdi Pap Erzsébet, Frantz Albert Adó, Veres
Flóra, Mátyás Sándorné, Temesváry Erzsébet és Anna, Ferenczy Irén, Zuber
Ilka, Fodor Matild, Arany Piroksa, Micheller Lajosné, Tóth Róza, Kalapos
Erzséke és Jolan, Magyar Ilona, Kovács Györgyné, Fényes Gabriella, Kiss
Erzsébet, Fekete Terka, Hegyesy Kornélia, Nemes Róza, Bartók Irma, Czukra
Lenke és Mari, Bodó Ilonka, Mészáros Biri, Sós Panna és Málka, Nagy
Kata, Molnár Lóda, Köszöghy Irma, Elek Rita, Aczél Krisztina, Téglásy
Klára, Sárkány Kamilla.

Megbizások tára.

Nagyvárada N. M. urhölgynek: Sziveskedjék az
ilyen tartalmu levelet mindig ajánlva küldeni. Így könny-
nyen el is tévedhetett volna.

Pakraczra Cz. M. urnak: El van küldve.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Legközelebb magánlevél-
ben felelek, a mint felvilágosítást adhatok a kérdésekre.

Rimaszombatba S. F. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Losoncra N. Gy. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Adára G. V. urhölgynek: A legszívesebben szolgál-
tam vele.

Pozsonyba L. G. urhölgynek: Az évszám 1820,
ez tény.

N. Sárosra I. Z. urnőnek: Pontosan el lesz küldve
néhány hét múlva.

Kassára L. I. urhölgynek: Valóban, a meglepetés tö-
kéletes volt.

Szt. Miklósa B. E. urnőnek: Rögtön intézkedtem,
és így e hó 5-dikéig el is készül minden.

Kaposvárra L. A. urnőnek: A megrendelt tárgy el
van küldve.

Ujabb tépésadományokat küldték be hozzánk e héten:

Kömlődről: Pálffy Erzsébet.

Hadadról: özvegy Sánta Györgyné.

Péteriről: Ludvig Domokos Teréz.

Kérdések.

Hallottam említeni, hogy a hideg vízben kelt élesztős
tészta nem csak nagyon jó, de még sokáig el is lehet tartani.
Ki tudja készíteni, és hogyan? szeretné tudni

Z. Ludmilla.

Kenyerem nagyon hamar kiszárad. Mi módon lehetne azt
legalább egy hétig puha állapotban eltartani szeretné tudni
egy tanulékony fiatal asszony.

Valaki társaságban azt állította, hogy Tréfort Ágoston közoktatási miniszterünk franczia származása. Igaz-e? Felvilágosítást kérne
F. Teréz.

Ifj. Eibisch Zsigmond a Prófétához ozimzett kereskedésében Székesfehérvárott, meglepően olcsó eladás van hirdetve; vajon érdemes-e onnan ruhakelméket hozatni? Szives választ kér
S. Nella.

Ki tudná megmondani, hol a mint kapható Musset költeményeinek egy jó német, vagy magyar fordítása?
S. Lajosné.

Szeretném tudni, jelent-e már meg Szemere Miklóstól önálló kötet? a hol szerezhetho meg e kedvencz költőm arczképe?
A. Z. Luiza.

Felcletek.

Mosdóvizet szivesen ajánlok K. Irmának, melyet én is évek óta használok, még pedig jó eredménynyel.

Rózsaviz, babviz, liliumviz, eperviz, bodzavirágviz, mind-ezekből 20—20 krnyit kell a gyógytárból hozatni, és jól összekeverni. E tiszta, átlátszó vízzel reggel és este az arczot megmosva, tudom hogy Irmának is hasznára fog lenni. — Tudok azonban még egy másik mosdóvizet, melynek a naptól elharnult bőrre még nagyobb hatása van. Ugyanis. Egy meszely tejet fel kell forralni, forrása alatt egy borsónyi nagy-ságu darabka kámfort belé dobni, valamint egy egész citrom levét belé facsarni. Ekkor az egészet le kell venni a tűzről, egy óráig a tűrön állni hagyni és csak azután egy finom tüll-darabon átszűrve, tiszta edényben eltenni. Ezen folyadékkal is reggel és este kell megmosadni.
A. Gáborné.

A ránkának megmondom, hogyan készítsen kitűnően jó almafelfuttat: 5—6 szép borizű almát meghámozván és apróra elvagdálván, sűrű péppé kell párolni. Két vajas kiski meg-reszelve, a morzsát tejszinnel le kell önteni. Ekkor egy koverő tálba négy lat vaját téve és jól elkeverve, hat lat cukrot, négy tojás sárgáját, egy citromnak apróra vágott héját, öt lat törött (lehámozott) mandulát és még két egész tojást kell belé adni, jó habosra elkeverni, végül pedig az almát és a tejes morzsát is. Egy vajjal kikent formában ki kell sütni, vagy forró vízben kifőzni és borlóvel vagy befőttel leöntve, forróan betálatni.
Sz. Teréz.

F. Irén jó boreczetethoz fog jutni a következő eljárás-sal. Finom, jó asztali bort felforratlanul vagy 6 itezét (lehet kevesebb is) egy arra rendelt üvegbe töltünk, ruhával bekör-jük és vagy a napra, vagy melegre kell tenni, de tulmelegre nem szabad. 20 nap alatt kész az eczet, ekkor használatra kive-szünk 2 itezét és a négy iteze közé töltünk 3 iteze bort. Most

már 10 nap alatt van finom eczetünk, és ebből, ha a háznál jó borunk van, felszaporíthatjuk 5—6 üvegre az eczetünket; nincs benne semmi mesterség, csak az, hogy ha kiveszünk be-lőle, tüstént bort kell hozzá tölteni; és mindég ugyanazon egyén bánjék vele. Ha Irénnek kedve van, készíthet azután illatos eczetet is, tudniillik az eczetes üveg aljára tegyen akár gyöngyvirágot, rózsaleveleket, lavendulát, vagy málnát, ribiz-két stb. Egy meszely levél vagy gyümölcs elegendő három iteze eczethez.
K. Györgyné.

Sz. L.-nének ajánlom zongorára és harmoniumra a kö-vetkező zeneművet: Duos für Clavier und Harmonium arrangirt von Conrad Menzel 1. Allmacht von Schubert, és 2. Busslied von Beethoven. Verlag: Stürmer in Stuttgart.

Sz. K. Janka Vértessi Arnold kedvelt beszélyirónk után tudakozódik. Örömmel szolgálunk néhány életrajzi adat-tal. Vértessi Arnold 1836-ban, augusztus 16-kán született Eger-ben. 1856-ban jelent meg első elbeszélése a „Hölgy futár“-ban, a azóta ritka azorgalommal írja szép beszélyeit, eleven rajzait, ezen kívül regényei: Az apostol, Az eltévesztett utak, Fényes házasság, A nyomoruság iskolája szintén közeliismeréssel fo-gadtattak az olvasó közönségtől. Vértessi jelenleg Bécsben la-kik, de híre jár, hogy ismét visszatér közénk, és mindenki örömmel vette e hírt, a ki azemélyesen ismeri e művelt, ked-ves írónkat.
E.

Szerkesztői nyíltlevelek.

„Visszahullva”. „Passió dalok” kissé erőltettek.
„A könyv virága”. „A viszontlátás jelvénye”, „a szem elől a könyvbe-be” — be-be!
„Kit messze.” Ólomszárnya van.
„Leány és a csalogány.” Szép, csupán csak a ezimet kell megvál-toztatni.
„Kedvesemnél.” Maga is kedves.
„Megnyíllott a.” Azért mégis göröncsüs egy kissé.
„Csábító Nercis.” Régi díratn.
„Mariska emléke.” Elmosódott.
„Szóko kis lány.” Jó szívvcl veszem az ajánlatot; most az egyszer azonban — a dal nem igen lehet el tiszta forma nélkül.
„Mint vcl-kedtek hajdan a nőkről.” Vcl-kedtek azokról jól is, és ír-tak róluk sok szépet is, itt is tehát az egyoldalúság nem igazság.
„A keztű.” Köszönettel vottam.
„Egy a sok közül.” Elcsévelt alapeszme, színtelen festés, semmi jel-lemezés és semmi lelemény.
„A várparancsnok bálja.” Csinos apróság. Köszönet érte.
„Az örmény nők.” Rajznak kicsiny.
„Egy b... nő halálos órája.” Valjon tudja-e, hogy lapunk a múlt magyar b... l... g... k... lapja? Ketelkedünk rajta.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR“

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmatu arczképek.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

Csak 37 napig! A bekövetkező őszi és téli idényre!

Minden félreértés kikerülése miatt van szerencsém kijelenteni, ha a tisztelt megrendelőknek a megrendelt tárgyak valamelyike nem conveniál, hajlandó vagyok visszavenni, f r a n c o, miután megtörténik néha, hogy bérmentetlen küldetik vissza, mely esetben nem fogadhatom el. — Az alatt hirdetett tárgyak eladása e s a k 37 napig folyik, kérem tehát megrendeléseiket siettetni, miután határozott akaratom, minden rendelést pontosan eszközölni. — ~~37~~ Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Sz -Fehérvár, szept. hó 1878.

Ifj. Eibisch Zsigmond, „A PROFÉTÁHOZ.”

A bekeverkedő árszint és a téli időnyire csak 37 napig.
A *igen finom teli gyapjú*-n: *bretek 5 fnt 50 helyett 2 fnt 40 krt*

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvesmagaslal díj felavenként
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:

VI. kerület, Törvényszék, 6. sz. sz.
21-22. sz. 3-4. sz. emelet.

Hirdetések díja:

Egy négyzetes hirdetésért során
8 kr.

41. sz.

Okt. 13-dikán.

1878

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden szükséges kiegészítővel.

Fizetési

titkárát kötet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Néhány szál száraz ibolya.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Ej, hát nem tudja? — nevetett vidáman Lenke. —
A cousinom Iván, a leendő vőlegényem.

Olyan nyílt, gyermeked arczezal mondta, minha a vilá-
gon a legtermészetesebb dolgot mondaná.

Eleinte azt hittem, hogy tréfál. Nem, nem tréfált. Régi
dolog már, születik még kis korukban egymásnak szánták őket.

— Furesa, hogy ön ezt még nem tudta, — fejezte be sza-
vait Lenke.

A vér mind arczomba szökött a agyamra tódult. Szólni
akartam, de nem bírtam. Mit is mondhattam volna?

Csak otthon szobám négy fala közt dühöngtem. Hát ez
az ember, ez a durva hústömeg, ez lesz a Lenke férje? Hát rég
elhatározott dolog és Lenke képes nőül menni ehhez az em-
berhez?

Ugy reszkettem, úgy szerettem volna sirni dühömben.
Hevesen kerestem ki papírozsaim közül az elrejtett száraz ibo-
lyaleveleket, ki akartam szórni, hadd hordja szét a szél; de
magam sem tudom, hogyan történt, még sem szórtam ki, ha-
nem némán eltettem megint.

III.

— Ej, Gábor, de hát miért nem szólsz? Miért nem mon-
dod el Lenkének, hogy szereted, hogy imárod, hogy nőül
akarod venni? — biztattam magamat.

Könnyű volt azt mondani; de hogyan szóljak? Hiszen
Lenke igazán még egész gyerek volt.

Ha nem lett volna gyermek, észrevehette volna sohajtá-
saimból, pillantásaimból, egy-egy elejtett szóból, arczom min-
den vonásából, hogy mi forrong szívemben.

Annyira világosan lehetett azt leolvasni airalmas ar-
czomról, hogy azt hiszem, csaknem mindenki látta s a tarok-
kozó kövér urak az oszlopos folyosón elmosolyodtak, mikor
vilgámbazinü keztyűimmal a sárga ház kapuján beléptem.

Néha már meg akartam esküdni, hogy soha többé át
nem lépek azon a kapun; hanem a remény mindig valami csa-
logató képet tudott varázsolni az ifju képzelet elé. Várj csak,
várj, minden meg fog változni, eljön az idő, mikor Lenke
megérti szavadat, mikor az a szó visszhangra talál az ő szí-
vében is.

Vártam hát. Mit is tehettem volna egyebet?

Mikor ismét haza jöttem a szünidőre, a husas szőke ka-
maszt, ki pár évvel öregebb lehetett mint én, most gyakran
láttam elhajtani házunk előtt. Anyám azt mondta, hogy már
jegyet is váltottak épen a Lenke tizenötödik születésnapján s
csak azt várják, hogy tizenhat éves legyen Lenke, akkor meg-
tartják a menyegzőt.

Szegény anyám nem gondolta, hogy mily lázas reme-
gésbe ejtett azzal a hírével.

— Most már beszélnem kell Lenkével, — határoztam el
magamban.

Hanem az ilyen tizenkilenc éves fiatal ember szilárd el-
határozása nagyon gyöngye lábon áll. Igaz, hogy elkezdtem én
egyszer beszélni valamit Lenkének, de oly félénken, oly ho-
mályosan, hogy mitsem értett belőle, csak bámult reám s végre
főlkuczagott:

— Ej, azt hiszem, hogy udvarolni akar nekem. Na hi-
szén ha Iván hallaná!

Elnémultam s csak ajkaimat harapdáltam bosszusan.

Többé nem volt hátországom szólni. Elmult a szünidő s visszatértem az egyetemre, lázas fájdalommal, haraggal, kétségbeeséssel. Soha többé nem akarom látni azt a leányt, soha, soha!

Csakugyan volt is elég lelki erőm megállni, hogy hűvéra ne menjek haza; hanem a nyári szünetre már nem bírtam megállni s különben sem tudtam volna okot találni, hogy mit mondjak szülőimnek, miért nem jövök haza?

Apám még mindig átjárt a sárga házba tarokkozni, anyám segített a menyasszony kelengyéjét varrni, betűket, ötágu koronákat himezni a fehérnemű csúcskéibe. Diószeghyék nagyban dicsekedtek és készültek a lakodalomra.

A husas kamasz négyes pejfogata most minden második, harmadik nap elrohogott a házunk előtt. Másfél hónap múlva lesz az esküvő, mondta anyám.

Lenke valamivel csöndesebb, hallgatagabb volt mint azelőtt; de tekintete most is oly nyílt és vidám mint mindig. Már nem lehetett gyermeknek mondani; magas, karcsú, gömbölyded vállu, teljesen kifejlett nagy leány volt s már elmúlt tizenhat éves.

— Boldog lesz kegyed? — kérdeztem egyszer tőle.

De ő úgy látszott, nem vette észre a keserűséget, mely szavaimban reszketett s nyílt, tiszta arcát felém fordítva, nyugodtan, derűlten szólt:

— Azt hiszem, hogy boldog leszek. Szeretni fogom férjemet s Iván is az mondja, hogy szeret.

Az irigység mardosta szívemet.

— Mennyivel jobban tudnálak én szeretni! — gondoltam magamban.

De hallgattam. Szegény szívem, jobb neked hallgatni.

Épen kertünkön kísérttem át Lenkét. Anyámnál volt. Egyszerre megállt az út közepén s lemutatott a patak felé.

— Emlékszik még?

— Ott találkoztunk először, — viszonzám sohajtva. Nevetett.

— Mit gondolt akkor rólam?

Nem bírtam reázt venni vidámságában.

— A mit akkor gondoltam és azóta nagyon sokszor gondoltam, ma már hiába beszélnék arról, — viszonzám busan.

Talán e pillanatban sejtett valamit, mert a nevetés egyszerre megszűnt ajkán.

— Ugy-e jó barátok maradunk egész életünkön át? — szólt, ide nyujtva kezét.

Némán megcsókoltam azt a kezét. Azt hittem, hogy a szívem hasad meg; de a huszéves ifjú szíve nem oly könnyen hasad meg.

— Édes kis ibolyám, — szóltam, midőn otthonn kike-restem elrejtett régi drága emlékemet az összehajtogatott papirosok közül, — most már csak ti maradtatok meg nekem.

IV.

A lakodalmon nem voltam ott, egy héttel előbb elutaztam hazulról. Két évig nem is láttam aztán Lenkét. Csak apám írta, hogy ott laknak megint a faluban, az öreg Diószeghyék hirtelen meghaltak s Zombory Iván most már átveszi a jószágot, kifizeti az adósságokat s egészen újjá építeti a nagy sárga házat.

Mikor haza jöttem, csakugyan alig ismertem rá, olyan kastélyt csináltatott az ócska, lehámlott vakolatú épületből Zombory Iván.

— Boldog lehet Lenke, ugy-e, hogy olyan gazdag férje van? — kérdeztem anyámtól.

— Tudja isten, — felelt anyám, — az az ember nem becsüli meg úgy az áldott jó lelket, a hogy megérdemelné.

Nem mertem tovább kérdezősködni s én is azzal vigasztaltam magamat, a mivel édes anyám:

— No de majd jobban összetörődnek.

Nem háborgott már oly lázasan szívem, én is bele tördtem a sors végzésébe. Hanem látni mégis szerettem volna Lenkét.

— Hiszen átmehetünk hozzá mindjárt ma délután, — kapott rajta anyám; — tudom, hogy örülni fog. Gyakran emlégetett. Nem is képzeled, milyen gyakran.

Átmentünk. A fiatal nő egyedül volt otthonn.

De mily változás! Mily különbség e sápadt, becsott szemű asszony s ama vidám, pajkos, egészségtől duzzadó, jókedvtől pezsgő fiatal leány közt, kivel egykor ott a patak partján találkoztam! Még ugyanazon vonások voltak, ugyanazon szemek, ugyanaz az ajk és mégis egészen más.

Azok a sötét gyűrűk szemei alatt, az a fanyar vonás ajkai körül, az a levertség, bágyadság, mely mozdulatain látszott, mutatták, hogy sokat kellett szenvednie, míg így átváltozott.

Tekintetében volt valami sajátságosan elmélázó, a mit soha sem láttam azelőtt nála, mintha elmúlt napok fölött tündökölt.

Szomoruan elmosolyodott, a mint észrevette meglepetésemet. Eleinte akadozva folyt köztünk a beszélgetés, hanem aztán lassanként fölélenkült a fiatal nő, szemeibe viaszszállt valami a régi pajkos tűzből, tréfált, kaczagott, mikor a régi időkről beszéltünk.

— Kár, hogy nem maradhatunk mindig gyermekek, — szólt félig nevetve félig sohajtva.

Rám nagyon bus benyomást tettek azok a szavak e fiatal nő ajkairól, ki alig volt még tizennyolcz éves.

De mintha ama két év alatt, mióta nem láttam, tiz évet öregedett volna, úgy állt most előttem.

— Várjon csak, — szólt akkor hirtelen.

Eltűnt a másík azobában s két vagy három perc múlva egy pofók kis fücskával karján lépett be.

A kis buksi még nem tudott beszélni, csak kövér kacsóit emelgette s vigan repdesett anyja ölében.

— Ugy, kis angyalom, ugy! — biztatta Lenke.

S nevetve felém fordult.

— No, nézze hát, hogy tud már táncolni.

S előbb elkezdte a kis bukeit térdein tánczoltatni, aztán fölugrott vele, ölébe szoritotta, magára emelte és végig tánczolt a azobán ő maga.

A régi pajkos, vidám Lenke lett megint, ezer bohóságot művelt a kicsivel a vig kaczagása még akkor is fülemben csengett, mikor már eljöttünk.

— Régóta nem láttam ilyen jókedvűnek, — mondta utközben anyám.

Egy darabig nem feleltem rá, csak magamban tündöttem, mi változtathatta így meg a vidám kedélyt?

Anyám kitalálta gondolatomat; de azt a másík gondolatot, melyet ott rejtegettem mélyen szívem fenekén, nem találta ki szegény anyám.

— Azon gondolkozol ugy-e, — mondta hozzám fordulva, — mi történhetett a mi kis pajkos tündérünkkel? Sok történt ott, fiam, a minek nem kellett volna történni; de a

gyermek a háznál előbb-utóbb meghozza a békét és az egyetértést . . . Bizonyosan meghozza.

Tovább nem beszélt anyám, a többi másoktól tudtam meg. Nem volt titok a faluban, hogy a Lenke férje miért jár ki olyan gyakran a puszta s mindenki tudta, honnan kerül a sok czifra pántlika, a sok új selyem keszkenő a Juhász Marcsa fejére. Minden nap dinomdánom folyt a csőszházban s a lusta vén csősz napfoszat hevert a gubáján, azért mégis tudta, hogy pontosan kijár az uraságtól a dupla kommenzió, meg azonfölül a mit szeme-szája kíván, borju, bárány, hizott sertés.

Meg egyebekről is beszéltek. A hány fiatal nő cseléd volt a háznál, Zombory Iván mindegyikkel ismeretséget próbált. Két héttel az esküvő után el kellett küldeni a szobaleányt. Lenke lázasan, haragtól és könyektől kipirulva rohant akkor a puszta, hol abban az időben laktak be a faluba; hanem anyja lecsöndesítette valahogy. Csak tréfa volt, félreértés volt, nem fog többé előfordulni.

Még akkor térje, az a kövér kamasz is restelto kiesé a dolgot s néhány hónapig jobban is vigyázott magára; hanem később, főképp mióta anyósa meghalt, nem tartotta szükségesnek tovább, hogy olyan nagyon óvatos legyen.

— Eh! az aszonymnak is legyen esze s ne üssön lármát minden haszontalansáért, — vélte a durva, érzéki férfi. — Az ember azért szeretheti a mellett a feleségét.

Szegény szép, vidám, gyöngéd teremtmény, milyen kezek közé kerültél! Hogy tapossa szét e durva láb lelkednek minden tiszta érzését! Föllázított a gondolat, hogy egy ilyen pimasz jogot nyert tünkre tenni egy ifju életet. Hát nincs e gyalázatos járom alól szabadulás? Hát nem szakíthatni szét e lánczot, mely Lenkét azzal a hitványnyal összeköti? Hát tűrheti e tovább szégyent, legszentebb érzelmeinek e lábbal tiprását az ifju nő? Hát kihalt lelkéből teljesen az a bátorság, büszkeség, mely a fiatal leány szemeiben villogott?

Oly kérdések voltak ezek, melyek teljesen megzavartak s melyekre nem tudtam felelni.

Hevesen fölizgatott agyamban összevissza keringtek a gondolatok. Ugy éreztem, mintha egy mentő kézre, egy bátor, elazánt kézre volna szüksége Lenkének s mintha az ön kezemnek kellene ama mentő kéznek lenni, mely őt megszabadítja.

Valami lángoló lelkesedés szállt meg, a huszonkét éves szív lelkesedése. Megcsókoltam a száraz ibolyaleveleket s szívem fölé tettem.

— Én megszabadítalak téged! — susogtam magamban s önkénytelen mintegy esküre emeltem föl kezemet az ég felé.

V.

Az elhízott döllyős pimasz igen ritkán volt otthon. Csak egyszer találkoztam vele, akkor is a kapuban.

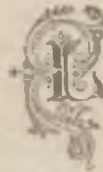
— Jó napot, — szólt félvállról s ide nyújtotta bal keze két ujját.

Ugy tettem, mintha nem vettem volna észre. Nem akartam érinteni ez ember kezét, kit utáltam, gyűlöltem. Még akkor nem tanultam meg, hány hitvány emberrel szoritunk kezét a világban.

(Vége köv.)

Csillag-történet.

Gáspár Imrétől.

Elkembhez, a mely követte,
Szólt egy csillag: „Jószt o föl!
Itt a felhők közepette
Nem csorólnék senkivel!

Ott a törpe föld lapálya.
Itt egy vógtolon gyűrű...
Az én utam csillag-pálya.
Vóghatetlen gyönyörű!

És reptülök!... És reptülök,
A napon is messze tul,
De beszélni alig szánve
Hirtelen megáll... s le hull!

Jókai Mór mint regényíró.

A hölgy-világ, s általában a magyar olvasó közönség e kedvence akkor van elemében, ha tősgyökeres magyar embereket s magyar életet vesz tollára. Régi s új működésében éppen e szerint lehet hatásának két különböző nemét felfedeznünk. Akkor Jókait magát, a genialis vonzó egyéniséget szerettük. Oly elbeszélésekben, melyeknek cselekményök s valódi értékek sem igen volt, vele mégis szívesen elidőztünk: valami keloties ízű, dalazerű nyelv, egy-egy kötetlen alakba öntött elegia volt mindenikök; ilyeket fölő számmal találunk a „Csataképek“, „Véres könyv“, „Árnyképek“ s másnemű gyűjtemények lapjain. Őt oly költőnek tekintettük, kinek a kötött formát, a rimet, s minden gátló körülményt, külsőséget elengedtünk, s nem is mást kerestünk ily műveiben, mint a mit egy-egy elegiában, dalban találtunk. Mi, kik a magyar néppel közvetlenül nem érintkeztünk, azt mégis mindenek fölött szeretjük, s ismerjük is, mintha közvetlen közelében tartózkodnánk gyermekkorunk óta. Honnét van ez? Jókai népies, zamatos tárgyú magyar elbeszéléseiből tanultuk. Ezeket viszont a magyar nép lélektanának lehet tekintenünk. Nézzük Jókai bármely újabb és régi regényét, elbeszélését; a „Magyar Nábob“ környezetének rajzát, „Kárpáthy Zoltán“-ban a kortárskedéseket, az „Új Földesur“-ban Kampóást, Szemes Miskát, vagy a Tisza véd-gáttjait áttörő cseh hivatalnok halálát, ugyan e regény több népies jelentésével, — régibb novellái közül a „Kedves atyafiakat“, „Rézpatoki lelkészt“, az „Eppur si muove“ diák életét, csizmadiáját, gazdag földművelését, prókátort: ezek nem csupán egy elvitázhatlan magyar élet tényezői, eltalálva még a legapróbb, s éppen a legnagyobb tapintattal ellesett vonásokban: előttünk vannak Jókai legsikerültebb helyei is. Mily szerencsésen van eltalálva régebb műveiben a szűkeges keret, az illető idő hangulatával szerencsés összhangban tárgy, hang és cselekmény, s mennyire szerettük azokban magát Jókait! Már akkor is örömet hozta összeköttetésbe tárgyait tudvalevő eseményekkel, vagy éppen némi történeti háttérrel is a legújabb idők történetéből; mily kiváló érdeket kölcsönöz az „Eppur si muovenak“ a magyar irodalom előőrseinek küzdelme, a „Szerellem bolondjainak“ a Bach-Schmerling regime tulkapása, a „Szegény gazdagoknak“ b. Nopcsa erdélyi kényur Horváth Mihály „Huszonöt év történetében“ is szóba jövő rablósoklása, a „Szomorú napoknak“ egy-két felvidéken lefolyt jelenete a pór lázadás drámájából, a „Miro megvénülünk“ hőse, s a másolás az „Új földesurban“ a Tisza-szabályo-

zsa története, a „Politikai divatokban” Petőfi kis-megrongált alakja! a mindezekben több valószínű tény beszövése ébreszt oly emlékeket, melyekről annak idejében beszélni sem igen lehetett. Történeti regényeit főlébe helyezzük más regényeinek is; talán az egy „Janicsárok végnapjai” képez kivételt, a többi tárgy szeretettel, gondosan van írva, kerekdedség tekintetében e részben nem mindég kifogástalan művei között csaknem ott áll, a hol az „Arany ember”, és az „Új földesúr”, tehát legkerekesebb, legjobb regényei. Apaffi, Bornemissza Anna, és Teleki Mihály alakjai az ő tolla alatt teljesen kidomborulnak, a két utolsó bizonyos dícsőrköbben áll előttünk; az ő Telekije nem lehetne szebb, hatalmasabb, a nem ébreszthetne erősebb, tisztább hatást egy tragédiában sem. Figyelmet érdemel még történeti regényeiben Jókai rokonszenve a kelet, a gyűlölete az ő ellenség, a moszkó iránt. Elénk varázsolja egy felülmúlhatlan képben („Kánok utódja”) a maroknyi cserkesz nemzet szabadság-harcát, ezt, a a török elkecsereedett önvédelmét, költői, szintén igen sajátos kedélyét a nem kevésbé költői szempontból tekinti, míg viszont az orosz tömeget, és saját nemzete ellen harczban a németet, a csak betolakodókat a gyűlölet, a guny ostorával tudja sújtani.

Míg Jókai régebbi műveiben mindég a mély kedélyű, honszeretettől lángoló, a minden ízében nagy magyar költő, újabb regényeiben egész más nézőpontok lépnek előtérbe. A költő háttérbe szorul, olvasója inkább az érdekesítő, váratlanabb fordulatokban oly dus eseményhez tapad; játszi, csöndes humorát a bizarr, a szokatlan hajhúzása váltja föl; a nyelv elveszti csaknem zenei báját, tiszta magyar zamatát, az egyszerű magyar élet fölcsedi a kozmopolitikus áramlatok hulladékeit; Jókai modern író lett, a kivéve az egy tiszta, kerek és költői „Arany embert”, újabb regényeiben, kezdve a „Szerelem bolondjaitól”, többé épen nem, vagy csak elvétve találkozunk a vidéki élet egyszerű légkörével; a főváros mindenüvé belejátszik romlott, jellegtelen gőzkörével, bankárok, demi-monde, miniszterek, a mindenféle, nálunk egészen új alak hemzseg, tesz-vesz szereink előtt, magával hozva az új era egész érdek-láncolatát, erkölcstelen erkölcsét. Ez áll a „Fekete gyémántokra”, „Kőszívű ember fiaira”, a néhány kisebb regényére, így például „Az elszegényesedés mesterségére” nézve is. Az „Enyim, tied, övé” című regényben még tovább megy. Érezni látszik, hogy a mai fiatalok a kisasszonyok előtt többé nincsen kériértelműség; az a Jókai, kit azelőtt épen tisztaságáért szeretünk, bátran visz egy „kitartott hölgy” házába, a szikráztatja, vagy — legújabb szólásmódjainak egyike szerint — „engedi szikráztatni” előttünk legkérteleműbb élezeit. Mind erről nem akarunk panaszalokat írni; a kor megengedi, az irodalom üzi az ellenkezőt; csak egy tényt kell megerősítenünk: Jókai többé nem magyar író, Jókai előtt már nem a kis ország, de Európa lebeg; Jókai nem akar jobb, nagyobb lenni Európa íróinál, épen olyan, mint ők, nem bizik többé régi, a mégis legkedvesebb, legdicsebb műveinek egyszerű erkölcstanában, nem hisz többé a magyar jelleg hű tükrének erejében; ő új, szélesebb világot teremt magának, és... tárcza-regényeket ír.

A mit azonban a költő veszített a nyelv bájából, a kedély melegéből, az eredetiség a közvetlenség rovására, azt a gyakorlott mester író máshonnan pótolta: a képzelet gyora, káprázató világa, az érdekesítő, váratlan helyzetek a fordulatok, érdekes, bár nem mindég következetes, vagy érthető, hanem piquant, a egészen korunkra valló alakok sora váltakozik regényeiben. Az „Enyim, tied, övé”, igen érdekes regény-

ben egy idealis kolostor mysteriumait tárja fel előttünk. Hőse egy szerzetes, kiből ezredes és „gründer”, a végül, (a szent szűz egykori fölkeztéről!) a demi-monde hősnő kezére került áldozat lesz. Végig játszik előttünk az egész legújabb aera bűneivel és árnyképeivel, épen úgy, mint a diplomatin, a legmagasabb arisztokrácia életét szellőztető „Élet komédiáiban”; de nem azért, hogy irónk ostorozza, javítsa; csupán mint érdekes keret, tele mulattató és hű vonásokból összerakott epizódokkal, melyek ragyognak és szikráznak, de nem mondanak semmit. A jeges sarkon folyó regénye, újabb, a keleti zür a kálma-ból írt orosz-török, most már — ellenkezőleg régebbi keleti és orosz tárgyú beszélyeivel — költőietlenek is, a elvesztik az érthetőség, létezőség talaját is lábuk alól. Épen olyanok, mint a „Jövő század regénye”, mely nem akar jószolni; a mi más célja volna például egy klasszikusanál a jövőbe folyó regénynek? Ez is csak tárcza-regény, érdekesítő az élethez közelebb eső részletekben hatásos részletekkel is ellátva. Tudományos értékét jól elírte maga Jókai, midőn e miatt — ugymond — nem merre németre fordíttatni.

Egyet tartott meg Jókai minden időben, a egyben emelkedett, gyarapodott ma is. Ő valódi mestere a leírásnak. Az „Enyim, tied, övé”-ben ily hangulattal jelez leírások egész sorát találjuk, sokkal többet, mint az előtte vagy utána írtak bármelyikében. Jól fel tudja használni a célra az életen kívül eső tárgyakat; a tiszteletesné káposztás kertje, a csak ház-tető betűket, indulat-szókat képező rovatkái, a zenélő óra Fatime szobájában, mely a „Du hast mich nie geliebt” dalamát játsza még akkor is, midőn az örült Aldorai földhöz sújtja, oly szép részlet, mint akár Boz Dickens „Dombi és fiaiban” a kis Pált üdvözlő iskolai óra, vagy saját, szép részletek dolgában oly gazdag regényében a „Magyar Nábok”-ban a Fanni haldoklása. „Az arany emberben” a sziget rajza, a a vaskapu nagy-szerű leírása, a „Kőszívű ember fiaiban” Buda bevétele, az „Egy az Istenben” — e szerfelett érthetlen, saját műveinek reminiscenciáját képező, de nem kevésbé hatásos tárcza-regényben — a székely-föld, a életképei az „Enyim, tied, övé” és legújában a „Hon” tárczájában folyó regényének („Szabadság a hó alatt”) kezdetei, mintegy „nyitányai”, oly szépek, oly ragyogó részletek, minők igazán bámulatunkat ébresztik fel a csodás mindent az íróhoz közel hozó, kifogyhatlan képzelemmel szemben!

Jókait nehéz összehasonlítani. Klasszikusnak regényíróink közül Eötvösöt, vagy Keményt, a nem őt nevezhetnők. Viszont a régiek, vagy vele egykoru írók egész seregét felülmúlja minőség tekintetében, mennyiség dolgában meg épen túl tonne összes műveiken, a a legújabb regényíró nemzedék sem ad reményt arra nézve, hogy az egyszer tollát letett Jókai pótolható volna. A külföldiek közül Turgenjew éles tekintetét, társadalmi bölcsességét nem bírja; Boz Dickens csöndes humorát, mély kedélyét, igaz jellemeit sem, kiket egyszerre szánunk a mosolygunk, mert bennök, még ha aljasak vagy nevetségesek is, találunk egy kis sugárkát, eltévedt vonást, mely elég, hogy némi rokonszenvet, szánó bánatot ébresztszen; ez író azon korszakához hasonlíthatna még, melyben már olvasított a compositioi egységét, kerekdedségét. Csakhogy Jókaiól a rokonszenves elem legalább is tökéletes, az ellenkező meg épen megvetni való; jó emberei legalább is hibátlanok, rossz embereinek pedig semmi árnyék sincsen; ez nem hű, a ép ennél fogva nem tarthatjuk őt tiszta humoristának sem, a ezért nem számítjuk az emberi lélek és élet ama nagy buvárai közé. Hugó Viktor epigrammatikus modorát szerencsésebben utá-

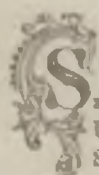
nozza, de csupán külsőségekben érinti. Viszont azon csoportban, mely e nagy költséket nyomban követi, s mely képzelmében, folyékony, szikrázó irányával, meglepő eszelekménynyel, és fordulatokkal mulattat, s nyeri meg szívünket; mely eredetiségével gyakran képes újat mondani, s érdekes társadalmat, helyzeteket, alakokat varázsolhat előnk, első helyen áll. Ha „Don Quijottet“, „Jegyeseket“, „Wakfieldi lelkészt“ nem is teremthet, Dumas, vagy Sue semmiben sem mulják felül. Ezután még sok alsóbb, s talán aljas osztály is következik, ötödhatod sorban a Goborian, vagy Ponson, Féval, s Montepin-féle költőietlen osztály, melyben úgy ölik és raholják egymást a szereplők, mintha nem is volna rendőrség, s a még ezeknél is silányabb ponyva-irodalmi férczelmények. Ki ellensúlyozhatná jobban elterjedéseket irodalmunkban, mint épen legnépszerűbb írónk, Jókai Mór?

Gáspár Imre.

D a l o k.

Pap Kálmántól.

I.

Somorusz haszladozó, fakadozó ágal,
Ugy szeretek csendes estén alattatok állani.
Susogjatok, susogjatok; hajoljatok le felém;
Messzo földről elfáradtan megpihenni jövök én.

Elmerengek, tépelődöm; én nem tudom, mi dolog.
Hogy szívebben az érzélem oly régóta háborog.
Talán egykor lecsöndesül az a zajló fergeteg, —
Majd a mikor néma éjben e fű alatt pihenek.

Ha meghalok, vegyétek ki, nyissátok föl szívemet;
Nézzétek meg, az a fájó, édes érzés mi lehet.
Fagyos szívű férfiak közt osszátok ki érzetét;
Jut elég, hogy minden férfi boldogítsa kedvesét.

Szerelemben opáló lány keresse föl áromat,
Hol a hanton poraimból lengedező fű fakad.
B statánsul elsusogja neki a fű felettem,
Hogy csak egyet, azt az egyet milyen nagyon szerettem.

II.

Virágos rét alá temesetek engem,
Majd a mikor a szív tüze kiég bennem.
Liliom, nefelejts hantomra borulva
Ölelkezzék össze tarka koszoruba.

Égszínű nefelejts és fehér liliom
Beszéljék el majdan, hogy miről álmodom;
Álmodom a sirban földi boldogságról,
Tiszta szerelemről, örökös hűségről.

Az Igazságszolgáltatás áldozata.

Szüzezer szeme és szája van most az embernek. Igaz, csak papirból, azért mégis nem eshetik meg valamire novezetes dolog, a mit meg ne látna, és akkor azon melegiben a világ egyik végétől a másikig harsogja tovább. És egyáltalában nem válogatós. A czimeres gazember csakugy „a nap hőse“, mint a hazaszeretet vértanuja. Így a múlt tavasszal is, a boonyák okkupáció még csak az avatott körökben volt kicsinált dolog, Róza István után pedig Kellner Ignác következett, a főváros társaskörreiben ezek voltak tehát a beszéd tárgya, és annál fogva itt is, ott is azt a kérdést fejtgették: jogos-e, szükséges-e mai nap még a halálbüntetés fenntartása?

Különösen egy társaságban nagyon érdeklődtek e kérdés iránt. Csupa művészekből állt, azért meglehetősen tüzesen is vitatkoztak rajta. Új okokat nem hoztak fel sem ellene, sem mellette, bajos is újabb okot találni e kérdésben, annyira minden oldalról meg van az már vitatva századok óta, akár az ésszt, akár a szívet tekintjük. Felhozták az emberi természet javulási képességét, az emberi véges elme csalódhatóságát, és e szerint a birói gyilkosság lehetőségét, valamint azt a körülményt, hogy az ilyen tévedést soha sem lehet jóvá tenni; másfelül az elrettentési elméletéről sem feledkeztek meg, egy szóval összehordtak mindent, a mi csak világosságot képes deríteni e kérdésre, addig-addig, míg csak a társaság egyik tagja, egy jeles építészünk, a ki eddig egész idő alatt szótlanul maga elé merengve ült, félrcismerhetlen indulatossággal föl nem pattant:

— Hogy még sem tudnak másról tereferélni! Szint' a lelkem fűdjul bele, mikor erről hallok!

— Hát ne fűdjuljon meg olyan hamar a lelked! Azután mit veszed jobban a szívedre ezt a beszédet, más embernél? Már bizony tartozó köteletség kimondani a véleményét ezen ügyben, és pedig olyan hangosan is, a mint csak kitelik az embertől! — Körülbelül így rontottak most rajta mindvalamennyien, a hányan csak voltak, míg végre az építész azintén nem állta tovább szó nélkül, bizonyíték helyett azonban egy történetet beszélt el, a mely mindazonáltal száz oknál is többet nyomott, azért tehát ime, én is tovább adom, szinte szóról szóra, olyan elevenen nyomódott a lelkembe.

— Képzeltjenek önök két fiatal leányt, mennyasszonyi ruhán varrogatni. Ugy-e, hogy kedves látvány? Egyik a barátnő, másik a mennyasszony. A barátnő a mennyasszonynak jött segíteni. Egyik vidámabb a másiknál, úgy tekintenek bele abba a fehér könnyed világba. Néha egy-egy kicsit elméláztatnak, de csak azért, hogy pillanat múlva annál nagyobb kacagásban törjön ki holdog vidámságuk, ölelkezve, csókolkodva, aztán újra hozzá látnak a félben hagyott munkához. Csak midőn azon veszik magukat észre, hogy nagyon is elragadta őket a jókedv, hallgatnak el hirtelen, és tekintenek egymásra jelentősen, majd szemrehányólag, azután fájdalom és sajnálkozás horitja el arcukat, úgy tekintenek egy harmadik személyre, a ki szintén jelen van a szobában, és valamennyijök közül a legserényebben dolgozik a mennyasszonyi ruhán, a szoba egyik udvarra nyíló ablakánál. Egyébiránt semmi különös nincsen rajta; nősziabó, a milyet százával találni; egész külsejében semmi legkisebb olyas szembe ötlő sajátság, a mi afféle „különös iasertető jel“ gyanánt említésre méltó volna. Egyszer aztán, a mint a leányok újra hirtelen megszakasztják jókedvű pajzánkodásukat, mintha valami hibán kapták volna magukat rajta, a szabó szinte jószágos tekintettel fordul feléjük, és szelídeden mondja:

— Minek hagyják abban a nevetközést? En ugy szeretem a nevetést hallani!

A két leány szíve mélyéből felfohászokodott, és szemük könyekkel telt meg.

— Ne is gondoljanak reá! — folytatá a szabó — hisz magam is egész nyugodt vagyok, és nyugodt szívem mélyéből csakúszom kegyeteknek, hogy nem vagyok gyilkos. El vagyok ítélve, és holnap kifognak végezni; ilyen közel a végórához csak nem fogok hazudni! Azután sorsomat sem sajnálom, és könnyen válok meg az életől. Majd a más világban az Ur kegyelmes lesz szegény lelkemnek. Számot vetettem már mindennel, és csak azt az egyet kérem ki kegyetektől: Ne higgyék,

hogy csakugyan gyilkos volt az, a ki a menyasszonyi ruhát elkészíteni segítette.

Azután újra hallgatott és mosolygott; lehet mondani, hogy szint az üdvözültség mosolyával merengett maga elé. Pedig nem szenvedett csendes tébolyban, a ki a szavakat mondá; valóban halálra volt ítélve, és a halálos ítélet már más nap végrehajtandó volt rajta. A menyasszony a börtönőr leánya volt egyik megyei székvárosban, barátinője meg az én testvérem. Az említett szabó a menyasszonyi hozomány elkészítését vállalta volt föl, de mielőtt még készen lett volna vele, elfogták, gyilkosság vádjá alatt, és pár hétig tartott törvényes eljárás után olyan világos volt az ügy, — kimondták reá a halálos ítéletet. Szökési kísérlettől vagy más egyéb rendetlenkedéstől nem volt nála mit tartani, azért helyt adtak azon kéréseknek, hogy legyen neki szabad egész utolsó órájáig a menyasszonyi hozományon dolgozni. A két fiatal leány már előbből ismerte az embert, gonosztevőket is megszoktak volt már látni maguk körül, sőt egykor-máskor érintkezésbe is jöttek velük, most is tehát könnyeden vették, maguk körül látni a halálra ítéltet, elannyira, hogy néha rövid időre egész megfeledkeztek róla, miféle emberrel vannak együtt.

A szabó bűnügyi esete csakugyan felette egyszerű volt, és a bírói eljárás azért igen rövid ideig is tartott. Édesanyjával és feleségével egy városvégi rozsz viskóban lakott. Házassága nem volt boldog és egész világ tudta, hogy férj és feleség közt örökös a perpatvar. Egyszer csak felesége hirtelen meghal, és a bonczolás kideríti, hogy az asszony meg van mérgezve. És kihallgatván a szomszédok, kiderült, hogy előtte való nap férj és feleség nagyon összeeczivódtak; kibizonyodott a szabón, a mit egyébként nem is tagadott, hogy a czivódás után elment hazulról, patkánymérget vett, és a patkánymérget a konyhában tette le az ablakpárkányra. Másnap reggel felesége rosszul érezvén magát, nem kelt föl; az édesanya meg már hetek óta ágyban fekvő beteg volt; cseléd sem volt a háznál; a férjnek kellett tehát ebédet főzni neje számára. Rántottát készített számára. Nem emlékszik rá, mondá, hogy csak egy perczre is távozott volna a konyhából, és azt is mondja, hogy teljes lehetetlenség volt idegen embernek bejutni a konyhába úgy, hogy ő ezt észre ne vette volna. Maga vitte a rántottát feleségének az ágyhoz; bevallotta, hogy unszolta, csak egye meg az egészet, maga meg édesanyja számára majd egyéb ennivalóról fog gondoskodni — és ebben a rántottában volt a mérge, ugyanannak a mérge nek nagy része, mely a konyhában az ablakpárkányon volt.

Kihallgatták a gyógyszerészt is, a kinél a mérget vásárolta. Világosan emlékezett a menyasszonyra, a mit oladott volt a szabónak, és a mennyire az ilyen dolgot általában meghatározni lehet, az ablakpárkányon felhasított csomagból csakis éppen annyi hiányzott, a mennyi a bonczolás alkalmával a megmérgezett nő testében találtatott. A szabó mindent, de mindent beismer, kivéve a földolgot, azt tudniillik, hogy ő ítette volna meg feleségét. Hiába figyelmeztették, hogy az az őszinte bűnbánat enyhítő körülményül fog beszámíttatni neki — nem használt semmit; makacsul tagadott. Igaz, ez sem használt semmit; itt volt a tiszta tényállás, az egybevágó bizonyítékok legyőző ereje — halálra ítélték. Nyugodtan vette az ítéletet; a törvényszéki elnök kérdésére, ha van-e valami észrevétele, fejtét csóválva, ájtatos bensőséggel szólt: „Uram, bocsás meg nekik, mert nem tudják, mit mivelnek!” Természetesen mindenki megbotránkozott ilyen megátalkodottságon és kétezi-
nőségen.

Szinte csodálatos, mily örömmel fogott most életének utolsó munkájához, a menyasszonyi kelengye elkészítéséhez, és midőn végre a fentebb elbeszölt jelenet után más nap a perczértalyigán a vesztőhelyre vitték, egész vidáman köszöntött föl az ablakra, a melyben a két barátinő, utolsó barátinő ez életben, keservesen sírva állt. Szelid jökedve utolsó pillanatig sem mult el róla, és már a halálos hurok volt a nyakában, midőn újra ájtatos bensőséggel fohászzkodott: „Uram! bocsás meg nekik, mert nem tudják, mit mivelnek!” Ezek voltak utolsó szavai, pillanat mulva vége volt életének, a földi igazságszolgáltatásnak elég volt téve.

Sokáig volt beszéd tárgyá az elvetemedett gyilkos, a ki olyan csodálatos megátalkodottsággal a halálba ment; állhatatos makacs tagadása mégis csak szeget ütött egyik-másik ember fejébe. Az egyik azt tartotta, hogy nem lehetett egészen beazámítható állapotban, a nagy többség azonban semmit sem akart tudni az efféle kételyekről, és nem győzte dicserni a törvényt, a mely a világot ilyen undok szörnyetegtől mentette meg. Lassan-lassan aztán ezzel is elhallgattak, az egész dolog feledésbe ment, egyszerre csak, nyolcz hosszú év multán, különös módon újra emlékezetbe hozták a városnak. Akkor halt meg a kivégeztetett ember édesanyja; halála előtt azonban, közelegni érezvén végóráját, papot hivatott, és megvallotta neki, hogy ő volt az, a ki ama végzetes ételbe a mérget töltötte volt. Nem nézhette tovább, mint keseríti meg menyec az ő fiának az életet, és akkor arra a boldogtalan gondolatra vetemedett, hogy megszabadítja ettől az asszonytól. Megragadta tehát a pillanatot, midőn fia kiment volt a konyhából, hogy egy kis fát hozzon a tűzre. Akkor ő leugrott az ágyról, kilopódzott a szobából, és alig egy percz mulva, mire fia visszatért a konyhába, a mérge már benn volt a lábasban, ő meg már ismét kórúgyában feküdt. És azután látván, milyen fordulatot vettek a dolgok, százszor is elátkozta istentelen tettét, hanem a haláltól való borzasztó félelme mindanyiszor tartoztatá, bűnnek bevállása által megmenteni fia életét.

Futó tűzként terjedt el a hír a városban. A vén gyilkos nőt nem lehetett már perbe állítani, mert vallomása után néhány órával a világok legfőbb ítélőszéke előtt állt már; azért legalább becsületét akarták visszaadni az ártatlanul kivégzettnek, a mennyire ez még lehetséges volt. Kiásták a holttestet a temető árkából, a hol eddig jeltelenül porladozott, és áttették oda, hol a többi becsületes ember az örökkévaló álmot aluszassa. Beláthatlan sokaság kísérte oda a holt maradványokat, az egész város vetélkedett, megadni neki a végtisztességet. És elszéledvén a tisztességtevők, két fiatal nő ott térdelt az ujonnan felhantolt sírnál; ama két barátinő volt az, a kiknek a társaságában életének utolsó napját töltötte volt a szerencsétlen.

Ime, a történet, azért valahányszor azt hallom, hogy valaki a halálbüntetés fenntartása mellett beszél előttem, mindannyiszor szívem mélyeig megrázkodom. Avagy nem-e százszor inkább tiz bűnös enyhébben büntetni, mintsem egyetlen egy embert örök időre ártatlanul megfosztani életétől, becsületétől? — E szavakkal végezte az építész elbeszélését; az egész társaság mély részvétellel hallgatta. Most már minden további vitatkozás utja be volt vágva. Minden arezon tisztán kiütötte magát az a gondolat: Minek ott még bizonyítékokat keresni, a hol ilyen borzasztó világosan szemünk előtt áll az igazság!

Közli:

Sz. M.

A vakok intézetében.

(Vége.)

A mi pedig a szellemi nevelést illeti, ez itt elejétől fogva híjával van a lelki benyomások főcsatornájának: a szemnek; minélfogva a négy meglovó érzéket, ugymint a tapintást, hullást, szaglást és izlést kénytelen segítségül hívni. A mi az előt illeti, lehet mondani, hogy: a vaknak ujja hegyében van a szeme. Tapintás szolgáltatja neki az alak- és idombeli képzeteket; azért itt a tapintási érzék és az ő szerszáma: a kéz fejlesztésére van a legnagyobb gond.

„Nézd meg!” mondja a tanító a vak gyermeknek, és érti alatta, hogy tapintás útján szerezzen magának biztos tudomást valamely dologról.

„Már csak megnézem, kik vannak a szobában,” mondja a vak gyermek, és ujjaival megtapogatja a jelenlevőket. Társaival szemben sokszor elég, hogy a ruháján végig huzzon a kezét és már megismeri. A tanításnál pedig legnagyobb szerepet az olvasásnál és írásnál játsszik a tapintás. Irni kétféleképp tanul a vak gyermek; az egyik a vak társaival való közlésre szolgál. Erre az ugynevezett franczia pontos, vagyis a Baille-féle írásmód használatik. Ez az írás úgy megy, hogy egy nagy nyolczadrét ön- vagy vaspléhre papír van illesztve, ebbe a papírba a vak, rézvonalas és tompa aczélczövek segítségével, bizonyos pontokat nyom, és pedig jobbról balra, minélfogva azok a papír tulsó felén domborban ütődnek ki, úgy, hogy a vak gyermek tapintás útján megismerheti a pontokat, illetőleg a betűket helyettesítő pontosportozatokat

($\begin{smallmatrix} \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ a & b & c & d \end{smallmatrix}$ stb.) Bailly híres párisi vakok tanára találta föl ez írást, innen az elnevezése is. A másik írásmód meg úgy megy, hogy a fehér papír fölé kék festékkel bevont papír boríttatik, ezen kék papírra aztán tompa czövekkel a vak gyermek leírja gondolatait, a czövek által a betűk a kék festékről kékre nyomódnak le a fehér papírra, és lehet képzelni a szülék vagy rokonok örömet, szerencsétlen gyermekük keze írását látván!

Olvasni pedig úgy tanulnak a vakok, hogy vannak olyan nyomtatványok, a melyeken a betűk domborúan kiállnak, úgy, hogy tapintás útján megismerhetők, és a vak gyermek olyan tökéletességre tesz szert az ilyen nyomtatványnak ujjal való olvasásában, mint más ember a szemmel való olvasásban, sőt némely vak növendéknél annyira fejlik ki a tapintási érzék, hogy a közönséges nyomtatványokat is ujjával megismeri, elég neki a nyomdafesték domborodásul. Ez azonban csak ritka kivétel, a legnagyobb rész csak a kinyomódó írást tudja elolvasni, azért valóban kíváncsi, hogy legalább a jelesebb művek nyomásának ki ily módon, ha másképp nem, államköltségen; hadd gyönyörködhesse nek legalább a világzelleme napvilágos szépségében a szerencsétlenek, a kik a nap világát nem láthatják.

Számolni is a kéz segítségével tanulnak meg a vakok; az ugynevezett orosz számológéppel (sodronyra huzott fagolyók) szerzik meg az első számbeli fogalmakat; ezt követi az írás- és fejbeli, és a mértani számolás, és többnyire oly jeles számolók lesznek belőlük, hogy ritka ép szemű gyermek mérkőzhet velük. Általában a vakok kitűnő tehetséggel bírnak a számolásra, a minek oka kiváló emlékező tehetségükben keresendő. A földrajzban is szép eredményeket mutatnak föl, és örömmel nézni, milyen biztonsággal és gyorsasággal mutatják a vizok folyását és a hegyek mentét a kiemelkedő fémbetűkkel jelölt térképen.

A többi tantárgyról, mint vallás, történelem, természet, nyelvtan nem szólok, hanem áttérek azon tantárgyra, mely a vakok nevelésére legnagyobb fontosságú, ez a zene. Mert természet, hajlam és szükség egyaránt a zene felé vonzzák a vak gyermeket. A mi az ép szemű emberre nézve a tavaszi tájkép, az a vakra nézve a zene. Mint a madár a hívogató dalt, úgy lesi a vak lelke a zenét. Neki ez nem csupán szórakozás és életének számos magányos óráiban kellemes időtöltés, és nem is csupán az az eszköz, a melylyel a látható világban ő reá nézve elzárt szépségeit és gyönyöreit pótolja; hanem azon, mondhatni, elem, a mely a növendék egész lelkét nemesítőleg járja át.

Azért a vakok intézetében a legnagyobb gondot fordítják a zenetanításra, egyformán az elméletre és a gyakorlatra, az énekekre és a játékokra. És mert a kótáknak a vak csak felette csekély mértékben veheti hasznát, az emlékezőtehetséget hívják segítségül a legnagyobb mértékben, ezt fejtik ki a lehető legalaposabb elméleti oktatás által, és itt is a legszebb eredményeket mutatja föl az intézet. Vannak 15—16 éves növendékek, a kik nagy klasszikus műveket Bachtól, Haydnától, Mendelssohntól hiba nélkül el tudnak játszani, és milyen meleg érzéssel! És lo nem lehet írni azt a szeretettet, a melylyel a vak gyermek a zene iránt viseltetik. A mint valamely jelesebb zenemű közelükben megszólal, a hányan csak vannak, és a hol csak vannak, egy hallgatással válik a lelkük, önkénytelenül, öntudatlanul közelebb-közelebb jönnek a hangszerhez, és egyszerre csak mindvalamennyien körülötte állnak, ajátossággal arcukon, elragadtatással szegény szemük kialudt csillagaiban.

A zene mellett a kézműoktatásra fordítatik nagy gond, egyfelől azon czélból, hogy magányos óráiban a lélekülő unalomtól és erkölarontó henyesegtől óvja meg a vakot, és másfelől, hogy a polgári társaság keresetképes tagjává képezze ki őt. Az iparágak, a melyekre oktatják: kötélverés, szalma-, kaka-, gyékény-, posztóvé- és sodronyfonás, kosárkötés, hálókötés, nádfonás, (székek) szivarsodrás, zongorahangolás, a lányok azonfelül mindenféle kötést, reczézést, ruhavarrást, fonást, horgolást, gyöngyhímzést stb. tanulnak.

Ennyit a tanításról, a mi pedig a szórakozást illeti, rossz időben a fedett folyosókon sétálnak, vagy a lakószobákban sakkoznak, dominóznak, a kisebb növendékeik fukatonákkal játszanak, vagy sakozékhól várost építenek, egészen úgy, mint az ép szemű gyermek ilyen korban. Szép időben pedig künn a kertben játszanak, és itt is gyönyörűség nézni őket; az a biztonság, a melylyel a fa- és virágcsoporthoz közt ide-oda szaladgálnak, dervajkodva, kergetőzve, mintha semmi bajuk nem volna szegényeknek. És — bizonyára nincsen az az ember a világon, a ki sovárabban várná a tavaszt, mint ezek a soha virágot nem látó világtalan gyermekek. Mert ha nem látják is, hallják a tavasz ezer meg ezer gyönyörűségeit, szellő susogását, fű, fa, virág bővös-bájos beszédjét, madarak dalát, és ők név szerint ismernek minden egyes madárfajt, szaváról, szárnya suhogásáról, örömmel nézni őket, az ő örömtől mosolygó arcukat; de — fájdalom — kell menni, pedig ott a tornacsarnokban ugyancsak ugrálnak, amott meg a kuglizón ugyancsak lökik a bábukat, akár csak az ép szemű, és távozásunkkor azt az édes érzést viaszszuk magunkkal, hogy sok sziv találja itt fültámadását és sok lélek keserű bánata édes örömmel változik itt által — egy egész életre!

Sz. M.

Heti tárcza.

Októberhó 9-dikén.

(Bibi és Bébé.)

— Uram . . .

— Asszonyom . . .

— Ön kihívja a szakadást!

— Csak az ő — kedvére történik, ha úgy van!

— Hiszen én nem bánom! jól van, legyen a hogy Ön akarja! Mamánál még lesz szobácska, melyben megvonulhatok! Ugy-ugy Uram, én még ma távozom! Mamához, a ki megjósolt mindent, mindent, mind . . . ent . . . !

— Oh, én nem akarom meghazudolni az Ön jótehetőségét! Családi különlegesség lehet! Betti, asszonya készül! Isten Önnel, asszonyom!

. . . S a zokogó asszonyka magára marad, s igazán érdekes erélylyel tömi bőröndökbe, dobozokba és csomagokba holmiját.

Coralie távozik Ödöntől. Bizonyosan eltávozik.

És Ödön?

Ödön először is „Julie tante”-ot, ez élet álláról és elméjéről egyaránt ismeretes, hat évtized óta köztisztvisletben álló és kávézó hajadont keresni fel, s elmondja neki családi szerencsétlenségének egész tragédiáját.

— Édes tante, mind ennek a Bibi az oka!

— Bibi? Ki ez az ur?

— Oh, dehogy ur! a Bibi egy kis kutya!

— Egy kis . . . kutya!!

— Igen, egy utálatos szép kis kutya! Coralie ugyanis arra szoktatta ezt az angora-féle szőrmejtű fenevadat, hogy naphosszat a szobában fekszik. Oh, milyen utálatos egy szokás ez! Mi nem történt közelebb? Bibi, ez a csuf állat, felment az íróasztalomra, belefeküdt a széles dohánytartómba, azután — mikor kiugrattam belőle — végig döntötte a tantámat mindenféle írományon, és még az ujjamat is megharapta. Nos, én egyszerre mindenkorra kijelentettem, hogy a Bibinek többé ne legyen keresete sem a dohánytartómban, sem az íróasztalomon. Coralie erre, képzelje édes Julie tante, kijelentette, hogy Bibi nélkül nem élhet, hogy én zsarnok vagyok, hogy a mamája különben is több kényelmet nyújthat nekik, már tudniillik Coralienak és Bibinek, aztán elment, és ott hagyott a laképnél. Én pedig hagytam. Nos, jól cselekedtem, édes Julie tante?

— Nagyon helyesen tetted, Ödön. A modern házasságok mind amolyan kutya-macskaházasságok. Hát nem jósoltam meg előre mindent?

— Persze, hogy meg!

— Hát nem mondtam mindjárt, hogy az a leány pazar?

— No, nem épen az!

— Vagy azt, hogy csapodár?

— No, még eddig nem vettem észre!

— Meg, hogy hamis fogakat hord?

— De Julie tante?

— De azt csak nem tagadod, hogy megmondtam előre?

— Azt nem tagadom . . .

— No hát! Legjobb lesz, ha hagyod magára, és aztán indítod a válópürt, mint a hogy ilyen pazar, csapodár, és fogak dolgában hamis személylyel elbánnod illik. Eddig van. Majd beszéllek én az anyjával is!

Julie tante ezzel fogta a kötöttujját, átszurta vele a főkötőjét, és — mielőtt Ödön a Coralie jellemrajzához másféle adatokkal szolgálhatott volna, — eltűnt belső szobáinak szentélyében.

Két viharos felleg találkozott. Mindkettő villámot okád, és égzengést harsog.

Julie tante, és Buznaháziné, ki Coralienak az ő édes mamája. Coralienek épen ilyen szemüles lesz az orra hegyén huszonöt esztendő múlva.

— Édes Constance, Ödön válni fog! Mert . . .

— Ellenkezőleg, édes Julie! Coralie fog válni, mert . . .

— Nevetséges! Ödön . . .

— De ellenkezőleg! Coralie . . .

— Ugyan hogy beszélem el a magamét! Ödönnek van igaza! Coralie hűtlenül elhagyta, Isten tudja mért! Mert az a kutya, az nyilván csak ürügy volt!

— Ugy? Hát nem Ödön mutatkozott gyöngédtelen férjnek, zsarnok apának?

— A p á n a k! Hiszen nincs gyermekök sem!

— Az mindegy! Bibi Coralie egyszer szerette. Hát neki tekintetekkel kellett volna lennie Bibi iránt. S ha már akarod tudni, nekem jó eleve megjósolták, milyen durva, milyen kegyetlen, és milyen zsarnok a te Ödönöd!

— Nekem is, hogy Coralie milyen pazar, milyen csapodár, és hogy egész fogszora van hamis.

— Az rágalom! Egy fog van, a mit Máté Domokosnál betéttetett. A Bibi különben tett jó szolgálatokat is.

— Szeretném tudni milyeket!

— Szívesen szolgállok velök. Nos, hallván, milyen kegyetlen, és milyen zsarnok ember az az Ödön, azt tanácsoltam Coralienek, a ki nem sokára a n y a lesz . . .

— Micsoda? Coralie, az Ödön neje anya lesz? nem sokára lesz már anya?

— Hát azt tanácsoltam neki, hogy vegyen a házhoz egy kedves kis ölebet, s igyekezzék azon hegyakoroltatni Ödönnel az aprók, és védtelenek iránt való gyöngédséget. Nos, láttuk hogy a próba rosszul sikerült!

— De Constance! Hiszen a gyereket csak nem fogják a dohánytartóban, meg az íróasztalon tartani! Egy kicsit heveskedtünk, s én — tekintettel a Coralie állapotára, — kész volnék rá, hogy Ödönt rá birjam az engesztelő lépésekre.

Ime, „Julie tante” is csak „tante” volt, a kit egy közölgő „Bébé” még „Bibi” iránt is ki tudott engesztelni! Buznaháziné pedig nagyanyja lévén, elhatározták, hogy először is elmennek a fiatalok ezállására, s ott rendet csinálnak . . . Ödönhöz.

Ismét Ödönéknél vagyunk. Mi, „Julie tante”, és a leendő nagymama.

Mindjárt az ajtóban Betti fogad, a ki, az ölében valami rejtélyes tárggyal, nagy mosolyogva tart kifelé.

— Hová, Betti? Hát magok itt vannak?

— El se mentünk, csak a Bibi viszem kifelé. A nagyságos asszony küldi épen a nagyságos asszonynak, ajándékba, miután holnap ugy is a születésnapja van.

— Köszönöm! Hát az uraság?

— Ölekeznek a kis szobában. Soha se láttam még ilyen jó hangulatban!

— Nem is voltam még soha boldogabb! — szólal meg épen mögöttük a Coralieval karján elő lépő Ödön. Képzeld „tante”, és mama, Coralie... (Ezzel sugott valamit a két közbenjárónak, a mitől aztán mind a négynek isteni kedve lett, s valamennyien ölelni kezdik a megbékélt asszonykát.)

— Coralie — folytatja Ödön — valóságos angyal!

Gáspár Imre.

K ö z ü g y e k .

(A kormány-válság. — A külügyér. — A török halogatás és a magyar ellenzék. — A hadjárat; gróf Szapári László tábornok; a csomag-szállítás; a tépés. — Sir Ali. — Parlament. — A honvéd-gyűlés. — Az Új „Presse” és a „Bolond Istók.” — Új török konzul.)

E hétnek is nagy horderejű eseményei vannak. Legelső sorban áll a magyar miniszterium lemondása. Széll Kálmán kezdte meg, a mint már jeleztük is, ő hazánk pénzügyeire megülő botúnak tartja, ha a katonai körök által követelt új pénzáldozatok meghozatnak. Tisza Kálmán, tartván egy részt a valószínűleg csak november 1-sején összeülő országgyűlés fürgetegeitől, de másrészt azért is, mert maradása népszerűségének utolsó romját is megsemmisítette volna, szintén lekötözt, s vele — természetesen — az egész kormány.

Im, az idők változandósága! A felség o lemondásokat mind elfogadta, s egyenként hallgatta ki a kormánypárti Giezy Kálmánt és Szlávi Józsefet, a párton kívüli Bittó Istvánt, Majláth György országbirót, s az ellenzék részéről báró Sennyey Pált és báró Simonyi Lajost. Mind c magas bizalom által megtisztelt férfiak őszintén, igazán feleltek, s kijelentették, hogy az ország bizonyára nem bír el már felette sok terhet. Kijutott Tisza Kálmánnak is a bírálathól. Most úgy állunk, hogy valószínűleg Szlávi József lesz a miniszterelnök, ha ugyan nem Tisza Kálmán.

Andrássy külügyér sem a legszilárdabban ül székében. Bécsi táviratok szerint a törökök azért késnek a konvenczió aláírásával, hogy — kormány-válság alkalmából — az ellenzéknek időt engedjenek rájuk nézve kedvezőbb politika megállapítására.

Bosznia és Hercegovina occupatioja, a tavaszi új hadjáratig, be volna fejezve. Győztünk, de — sajtunk a római hadvezérrel — még egy ily győzelem, és el kell vesznünk! Gróf Szapári László tábornok e hadjárat legrokonszenvebb alakja. — Megemlítjük továbbá, hogy e hó 16-dikától Boszniába csomagok is küldhetők lesznek valamennyi postahivatal útján. Jovanovics tábornagy intézkedései lehetővé tették, hogy Hercegovinába már néhány nap óta szállítsanak csomagokat. Az erre vonatkozó hivatalos hirdetmények a legközelebbi napokban közzé fognak tétetni. — A sebesültek pedig tépéssel már eléggé el vannak látva, s a mi most inkább kellene, az a sebkötő, fehérnemű, pénz és teli ruha.

Áttérve a külföld közügyeire, érdekes, a mit külföldi lapok az afganistáni zavar hősről, Sir Aliról írnak. Azt, a mit megtettek minden híres emberrel Horácztól a mi Gründwald Béláig, hogy tudniillik izraelita hirdető urak zsidó voltát bizonyítgatják. Az afghánok ama lázadó zsidók utódai lennének, kik Rehaleam ellen fölkelve, Bethelben és Dánban arany borjúkat állítottak föl. Az afghánok állítólag maguk is Saultól származtatják magukat. Vonásuk zsidójellegűek. Innen következnek, hogy a választott nép unokái. Nyelvök persze teljesen különbözik a hébertől.

Budapest már várja az országgyűlést. A lapok írják, hogy korelnök a jelenleg parlamentünkben legidősebb Boér Antal lesz; korjegyzők a legfiatalabb tagok, még pedig Bölönyi Sándor, ifj. Perczel Béla, Rohonczy Gedeon és Szlávi Olivér képviselő urak.

Gyűlést tartott a központi honvédbizottság. Elnökének Krivácsi József volt tüzérezredes, kinek a Klapka komáromi utolsó győzelmében oly jelentékeny része volt, választották meg; alelnököknek Novák Gusztávot és Blaskovicsot.

Azon alkalomból, hogy a „Bolond Istók” falragaszait lefoglalták, említjük meg, hogy lefoglalták az új „Presse” vasárnapi számát is, mert Tisza Kálmánról azt írta, hogy a parlamentben „Kövezzétek meg” kiáltásokat fog hallani. — Budapesti török főkonzullá Feridun bey neveztetett ki.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Királyné ő Felsége nem sokára Prágába megy; három udvari fogata már oda érkezett. — Rudolf főherceg ismét Prágában van. — Albrecht és Reiner főherczek, az utóbbi nejével, Dülmenbe utaztak Frigyes főherceg és Crouy-Dülmen herczegkisasszony menyegzőjére.

*(Adakozások.) Király ő Felsége a márk-eszményei görög katolikus új iskola belső berendezésére hatvan forintot adott. — Haynald Lajos kalocsai érsek huszezer frtot ajánlott fel az iskolánénék vezetése alatt Zomborban nyitandó leányiskolára. — Poitler Antal váci püspök a sebesültek és vízkárosultak javára másfélezer forintot adott. — Rónay Jácint püspök ötven frtot ajánlkozott a pozsonymegyei régészeti egyesületnek. — Gróf Andrássy Gyula külügyminiszter a budapesti tornacsarnok építésére száz frtot adományozott.

*(Királyné ő Felsége) Gödöllőn legkegyelmesebben elfogadta Szegszárdról Mária Valeria főherczegnő dajkája, Orbán Róának a főherczegnővel egykoru, szép egészséges gyermekét Lőrinczkét, kinek édes anyja néhány év előtt szerencsétlen esés következtében halt el. A kis fiu bátran kiállt az elfogadáshoz s kellel is felelt a felséges asszony kérdéseire, csak midőn egy szerezcsen fücska közeledett feléje, kezdett el remegni, azt híván, hogy az ördög, s egyedül a felséges asszonynak bátorító szavai „Ne félj, ez is oly gyermek, mint te, csak hogy fekete,” nyugtatták meg az egyszerű kis szegszárdi fiut, ki örömtől ragyogó szemmel beszélgeti élményeit és ijedségét.

*(A Petőfi-társaság) e hó 20-dikán tartja októberi felolvasó ülését, melynek tárgya az: K. Papp Miklós egy új népszínművéből mutatvány, Csengey Gusztávól „Kórházban” című költemény s Lauka Gusztávól elbeszélése.

*(A honvéd szó), mint Gyulai Pál mondá az egyetemen, Kisfaludy Károly alkotása. Az ő „Élet korai” című

költeményében fordul elő a szó először, e sorban: „Nem csügged a honvéd, tisztjét teljesíti.” Midőn 1848-ban a tíz első zászlóalj elnevezéséről volt szó, Kiss Károly akadémiai tag idézte a költő e sorát, a első katonáink úgy kapták a honvéd nevet. Szintén Gyulai mondta el tanítványainak, hogy az első magyar élapo: Döbrentey Gábor készíté el a nemzeti kaszínóban.

*(A Tömöri kisasszonyok) hecses kézirati emlékek birtokában vannak. Mikor Mehemed Ali pasa a kongresszus után Budapesten időzött, megismerkedett velök a két német „Ghazel”-t írt számukra. A verselő vezérről ki hitte volna akkor, hogy rövid időn albán yatagának csapásai alatt fog elvérezni!

*(Vegyesek.) Az egyetemi könyvtári igazgatói állásra, mely Horváth Árpád lemondásával megüresedett, az egyetemi tanács egyhangulag első helyre Szilágyi Sándort, kitűnő történetírónkat jelölte ki. — A Bolond Istók előfizetési felhívását a rendőrség lefoglalta. Ezen előfizetési felhívások a felirattal kezdődnek: „Ükáz” a alatta a kétféjű sas karikírozva látható. — Semsey, a természettudományok nagy barátja, dr. Krenner Józsefnek, a múzeum ásványgyűjteménye örének, egy a Rothschild-ház által kifizetendő 17,000 frankos utalványt adott át, hogy ez összegben a párisi világtárlatból ásványokat vegyen a nemzeti múzeum számára. — Erzsébet királyné előfizetett két szelvény baloldali lapra: az „Egyetértés”-re és „Bolond Istók”-ra. — Riháry Sándor miniszteri tanácsos a múlt hóban ülte meg huszonöt éves jubileumát. Ez alkalomból, egyszersmind súlyos betegségből való felépültének öröme, a közlekedésügyi minisztérium vasuti osztályának tisztviselői díszes albummal lepték meg főnöküket. Az albumban fényképek vannak a ezimlap művészi kivitelű.

Rózsás napló.

*(Jegyesek.) Zannathy Mihály nagykarolyi közjegyző és Güntber Erzsike kisasszony. — Idősb dr. Purjesz Zsigmond, egyetemi magán-tanár, és Fleischl Ilka kisasszony. — Tardy Elek b-ujfalusi földbirtokos és Fejér Anália kisasszony. — Bárány Szentkereszt Béla úrközi birtokos és Florescu bukaresti tábornok kedves leánya Marie.

*(Összekeltek.) Odry Miklós hontmegyei földbirtokos és Thuránazky Etelka kisasszony. — Márton István köztisztviselőben álló n.-szalontai ügyvéd és Kenyeres Róza kisasszony. — Püspöky Emil és Kautz Mariska k. n. Kautz Gyula egyet. tanár kedves leánya. — Naményi István kassai ügyvéd és Kiszely Ilona kisasszony, Kiszely Ernő volt országgyűlési képviselő kedves leánya. — Gálbory Sámuel, biharmegyei tisztviselő és Magyarai Zsuzsika kisasszony Nagyváradon. — Komáromy Károly és Novák Mari kisasszony Tótmegyerén.

Halálozások.

*(Elhunytak.) Fehér István honvédhadnagy élte 28-dik évében Nagyváradon. — Popini Nándor, a triezsi „Adria” biztosító társaság aradi vezérügynöke Békés-Csabán. — Csizmazia György e hó 2-dikán; 48-ban honvéd volt. — Skultéty Róza kisasszony, ki példásan szerető gyermek és testvér volt, hosszas szenvedés után, Baján. — Dr. Bohus Rezső, fővárosi igazgató tanár neje, született Kesselökei Majthényi Hermína asszony. — Bagó Márton a magyarországi nyomdászok neozora. Bőke hamvaikra!

*(Külföldön elhunyt.) Az öreg Dumas leánya, Péterl Mária asszony elhunyt Párisban, 50 éves korában; atyját gyakran kísérte utazásaiban, számos képeket festett a írt néhány könyvet, melyek közül az „Au lit de mort” című némi felülnést is okozott.

V i d é k.

*(Győrött) a „Szent-Erzsébet-egylet” hölgyei, a harsztérre hívott hazafiak családjai javára múlt hó 21-dikén műkedvelői előadást rendeztek. Tetőzésben részesültek kivált az „élőképek”, hölgyek és urak által alakított csoportozatai. A „szeretet és katonai bátorság” csoportozata, Dubois Pál szoborműve után, igen szép volt; a gyermeke fölött merengő édesanyját Hidvéghy Károlyné urhölgy ábrázolta. Ezenkívül még nyolcz kép volt. Buziágy Erzsike és Oswald Gizella urhölgyek a „Csárdai élet” vidor költészetét, Balogh Ilka urhölgy a „Nehéz választás” naiv zavarát közvetlenséggel ábrázolták. Majd Marie Antoniette valóban királyi alakja (Hidvéghy Károlyné urhölgy) jelent meg a színpadon, körölte Polignac hercegnő (Szombathy Fanny.) Lambelle hercegnő (Viklida Józsa) és a kedves királyi gyermek (Schneider Ilus.) A „Muzsák” teljes khórusa is bemutatta magát: Hazay Janka (Erato), Hoffmann Irma (Euterpe), Buziágy Erzsike (Urania), Békeffy Irén (Polihymnia), Buziágy Ágnes (Klio), Békeffy Nelli (Terpsichore), Szombathy Teréz (Thalia), Békeffy Luiza (Melpomene), Oswald Ilona (Cylliopo) urhölgyek személyében. A tele színház jövedelme jóval meghaladja a háromszáz frtot.

*(Vidéki vegyesek.) Tokajban múlt hó 21-dikén a harsztér sebesültjei javára műkedvelői előadás volt. Részt vettek benne Kardos Ilon, Ócsaváry Gizella kisasszonyok, Velbavszky Kálmán és Bolner Károly. Az „Egy császár theát” és „Fehér Otthello” adták, az előadás utáni táncmulatságon jelen voltak: Liszy Kornélia, (Ujhelyhöl), Velbavszky Alajosné és övére Mezei Katalin, (Tállyáról), Molnár kisasszony, Selmeczy Lajosné, (Mádról), Rochlitz Anna urhölgy (Keresztúrról) stb. — Bánffy-Hunyadon ideiglenes nőegyesület alakult a háború által sújtottak segélyezésére végzett a elnöknek ez alakulás indítványozóját: Gyarmathy Zsigáné urhölgyet választák meg. — A hunyadmegyei nőegylet, Barcsay Lászlóné, született Brukenthal báróné elnöklése alatt, szintén küldött ki gyűjtőbizottságot, mely már is igen jó sikerrel működik.

Irodalom és művészet.

Endrődi Sándor költeményei. Kiadta a Petőfi társaság. Újabb kötet. (Budapest, 1878. Aigner Lajos könyvkiadó hivatala.) Ára 2 frt.

Édes Gizellám!

Ezuttal az új költői nemzedék egyik kiváló tagjával, a az ő legújabb kötetével foglalkozunk. Annyiszor találkozott nevével Őa is, nem rég e lapok hasábjain is, hogy beható ismertetését nem fogja fölöslegesen találni! Hogy szép tehetségét, a egyéniségét helyesen körvonalozhassuk, szükség először is elkülöníteniünk azt, a mi nála formában és szóban, vagy pedig egy-egy költő eszméjének folytatásában, dagályosabb újra feldolgozásában nyilatkozik, tehát nem sajátja. S nem csupán ez újabb, II. kötetével, de az I. tavalyi kötetéről, a a „Tücsök dalokról” is írunk, a így egész képét nyújtandjuk.

Leghatározottabb, ellenállhatlan benyomással volt En-

dródi Sándorra Vajda János, ki óriási szenvedélyével, maró szarkazmusával egészen új hangot kezdett meg irodalmunkban. Körülbelül magába is foglalja mindazt, a mit újabb költőink szarkasztikus, vagy mélabb humoru hangon énekelnek el panaszuk daloskönyvéből, vagy a mit temetőben éjjélkor, s a szellemek bűvös órájában látnak.

Vajda gyönyörű cyclusában, Ginában, a költő e bána-tosan szent emlékezésében gyönyörű a XXXVII. darab. A költő hiszi, hogy ő a kedvese, majdan két kiszenvet szellem, találkoznak még e földön, bus emlékek színhelyén. Endrődi e költemény szintén megkapta, a hatásából kőtetének egyik legszebb darabja, a „Viszavárlak” (I. 138 l.) született. A ke-ret, hang és alakok ugyanazok, a szellemei mindig is emléke-zetnek Vajdára, tőle kölcsönözték egyenruháikat, s a keret díszleteit is. Vajda megteremti a szellem-óra titokzatát, En-drődi átveszi a szót, s szintén oda írja egy költemény fölé. Eb-ben is „Ijedezve, sikkogva nyargal a szél hegyen-völgyön”, mint Vajdánál, — ebben is szellem-hangok irgalomért esede-znek, mint Vajdánál, a rengetegeket, elsülyedt tündér-városok, fénylő tornyok bus harangokkal, mint Vajdánál, s az a bú jajdul, melylyel

Laborulnak, ószezrogynám,
S régtelenül fáj, hogy élek.

Vajdánál is meg van e bánat a sorokban:

Az a nagy bú, a mely téged
Vádol örök nagy természet,
Mely kiégott szívvel kérdi:
Mért születni, minek élni.

Vajda az első kötetben uralkodik. A második kötet lyrai költeményeiben leginkább franczia költők, s Hugo Viktor be-hatása látszik. Az ő erőteljes apostrophjainak erős visszhangjai a következő költeményekben: „Contra silvas” (I. 190 l.), „Is-tenek előtt” (I. 160) és „Eszmélve” (I. 108.), a különben oly szép, s gyöngéd „Gyermekek” (II. 1.), melyben Endrődi a fran-czia gyermek hoszu vágyát fejei, „Az élet számára” (II. 15.), s több helyen a két kötet egyes verseiben. Musset, Beranger, sőt Petrarka s más költők közül első sorban Heine is voltak rá behatással. Lásd az első kötetben „Dél-sziget”, „Xisistra-tus”, „Judia”, „Emlékszel a tánczra”, „Révész legény”, a má-sodikban „Szabadban”, „Anna” s több.

Épen így nem az ő hangja, a hol népies akar lenni, pél-dául „Hull a rózsák” (I. 79.), „Könyvtől ázik...” (II. 42.), „Csi-csa Gábris” (II. 45.), az ódsai magasabb irány („Hazámról”, „A szabadságról”, „Diasonantia” I., „Az élet számára” II.), s az egyszerűbb genre, például „Mária Nepo-nucában” (II. 50.) Annál inkább illik lantjára satiré, melyet új kötetében két-szer, „Az Olympon”, s „Az Istenről” című sikerült költemé-nyekben találunk fel.

Egy nyomonnyival közelebb fekszik egyéniségéhez a tiszta dal játazi, közvetlen hangja.

A „Tücsök dalok” kedves női olvasmánygyá váltak ugyanis, a mint először önállóan, külön füzetben megjelentek; a mennyiben csinosan megírt ötleteket, s 5–6 igen szép, ér-zéssel bíró dalt tartalmaznak. Ha Endrődi egyéb költe-ményeiben igazán eltalálta a madár dalt, itt is el azt, a mit mintául választott: a tücsök cziripelését. Azon sajátos for-dulatok, phrázisok, melyeket Heine hozott át az irodalomba, itt mind meg vannak; szerelmét Endrődi is „bevallotta a ren-getegnék”, s ezt „tudjuk a csillagok”; Heine, ha épen mást nem tudott, sejtései, látományai végére még egy sejtésszerű sort tett, ezt cselekszi (azóta számtalan igazi, és nem igazi

poéta között az igazak sorában...) Endrődi Sándor is. Ilyen sorok, melyeket szóról szóra vesz át Heine verseiből, a hol kéri Istent, hogy legyen kedvese mindég „oly tiszta szende, szép...” Ugyancsak Heinetől származó eljárás ver-sét a kezdő sorral bezárni. Heine kis versében erre a szép két sorra utalunk:

... a szél füttyöl,
Zubogva fut a hullám...

Készakarva közzöltük fordításában, mert egy költemény-ben („Hangok” 57 l.) megtaláljuk Endrődinél; nála is mint kezdetet, s mint befejezést, ily módon...

Ott kün szomorú szél sikoltoz,
S zokognak, rugnak a habok...

Heine eljárása, eszméjét ellentétben fejezni ki. Számta-lan ily dalra emlékeztet a „dalokkönyvéből” a következő, kü-lönben cinos versecske.

Ki ajkaid egyszer beszélni hallotta,
A jó Isten aztat százszor megígédta.
A ki ránézett egyszer égszínké szomodra,
A jó Isten ezerszer megverte.

Különben — mint Heinében — a csillagok, Endrődinél is „sirnak”, ő is akkor jegyezte el kedvesét, mikor „a virágok bólingattak”, „szellő, csillag, erdő, patak, mind, mind csak róla szólnak” neki is. Neki is, mint Heinének, „sütán hegedül”. A mi régi dolog ilyen állapotban, s az egész cyclus ilyen kényel-mes dalformákon, s utánzatokon fordul meg. Ilyen phrázis:

Hisz a kihulló könyek árán
Talán a szív is könnyebben feled?

Épen nem újabbé. Épen úgy nem új (Heine!) többé.

... egy ifju, a ki szeretett,
Egy lány, ki bűszke volt nagyon...

Ki követelhetné továbbá kedvesétől ma, hogy az „te-romtsen új világot”? A csillag sem „lép”, viszont a gyönyö-rűek közé tartozik az ilyen vers:

A kiért ott a lány imádkozik majd,
Megáldja őtet a jó Isten is;
Jó angyal, a ki léptelt kíséred.
Oh, sugd fülébe az én nevem is!

Szép az 1. számú „tücsökdal” sejtelmes hangjával, a 7-dik, elég szeretetre méltó arroganciájával, s egy dalnak e megkapó képe a kedves kék szemcéről:

Ti égtől elszakadt egek...

Endrődi fő előnyét képezi a költői szó ragyogó keze-lése. A hol a legesodásabb szinpompa iránt érzékkel bíró kép-zelme dolgozik, ott azebbnél szebb szók, igazán költői jelzők váltakoznak könyvében. Szikra-zápor, sugár-omlás, márvány-némaság, hab-esobbanás, ingó-lengő szellemek, ingadozó ár-nyak, rezgő távoli zene, bugó sírás, délszaki nap, bíbor fűg-göny, csillogó gyémánt, gyöngy, selyem, ezüst kupák, vert arany korsók, kék fűrtös csoda virágok, hamvas gyümölcsök zöld lomb alatt, bor, mely csordultávnál viola köddé vékonyul, az oszlopokon rózsaláncz, fénygolyók tündöklő verendán, töl-csér virág, órásalóék, köztük csudamadarak, hószín lepke felhők, zengő zaibongó víz, halovány lányok, nasszonyok... I. n, egy dua keleti bazár, vagy valamely franczia mese egész scenériája. Nyelvét csodásan is jellemzi legzebb eddig írt köl-teménye, a „Mias Mária-nek.” Mi szép kép benne a következő:

Egy könnyű csónak, hosszn nympheákkal,
S bíbor szőnyeggel, mely a vízbe lóg,
Kristály — törés gyöngyházzal, csigákkal,
Melyek nem ösm rt eg alul valók.

Nagy virági közt istennők — márványból,
Ezüst evező mindkét oldalán.
Vitorlójáza fényhabos selyemből,
Vagy ködszálaból összefonva tán.
A csónak ing, leng; balzsamos fuvalmak
Röptik át a tükörlap fölött,
Harsány párnáin, bárfaival közében,
Egy halvány beteg ifju szondereg...

Mikor a vár alá ér, összereszen,
Pengeti, tépi lautja hurjait —
És míg a csónak halkán tova lebben:
Ah! kibeszéli, mit az örületben
Sápadva gondol, folra álmodik...

Szebb költeményei az első kötetben: „Bolyongok“, „A madárka“, „A távolból“, „Oh, hadd vonuljon át...“, „Föl a máglyára“, „Kapitány dala“, „Nagy Esztergáron.“ A másodikban a hangulatteljes „Feledett dal“, a mély „Nem illetlek gyanuval“, „Tanítantok“, „Küzdelem közt“, „Serenade“, „Falu“, „Készakarva“, „Farsang után“, „Emlékezés“, „Mariról“, „Nagyon jó napokban.“

Hibái a szétáradás, melylyel némely költeményét bárhol lehetne befejezni, a nélkül, hogy formája vagy eszméje megsemmisülne. Hibája továbbá, hogy sokszor ismétlődik. Az első kötetben látjuk, hogy némely költeménynek, mint Endrődi mindon jobb darabjának, egész udvara van, mely két-háromszor ismétli magát. Egy teagely körül két-három napja is forog. „Viszavárlak“, „Meglátogatlak“ (I. 112 l.), „Szellemóra“ (I. 127 l.) egymással tárgyban, hangulatban és szerkezetben rokonok; az elsőben várja, a másodikban meglátogatja szellemeit, a harmadikban is csak az éjféli sejtelines bűjút dalolja, a sceneria pedig mind a háromban halvány másolata „Missa Műry“-nek. A „Mult“ címűnek ily mellek-darabja az „Alvajáró“, különben szép és kedves mind a kettő.

A második kötetben van néhány elbeszélés is. Byron, Puskin könnyed nyelve van bennök követve, s teljes érvényre jutattva kivált a „Szerelemből“ című kedves humorral, játékos, satírával írt darabban. A tékozló fiu tér meg a házasság útján a csendesebb, békésebb élet révébe. Ritka szép részlet benne, midőn a messaliangeon dőhögő szülők előtt Konrád szép ifju neje jelenik meg gyermekével karján. Az „Alkony“, „Juniusi éj“ és „Henrik“ nem ily szépek, s a sikerült beszélynek mintegy előkészületeül tekintendők.

Örömmel üdvözljük Endrődi Sándort a téren, s — a „Lothár“ szájába adott töredékekből ítélve — nem sokára új költői regényt is várhatunk tőle. G... I...

.. (Naptárak az 1879-dik évre.) A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet által épen most küldettek be szerkesztőségünknek a következő ügyesen szerkesztett naptárak: Nemzeti nagy képes naptár 1879-dik évre. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, szerkeszti Áldor Imre. XI. évfolyam. „A zálogházban“ nagy czimképpel Munkács Mihály festménye után és számos a szöveg közé nyomott képpel. Ára 1 frt. — Lidérez-naptár 1879. évre. Elbeszélések. — Uti kalandok stb. gyűjtemények XVIII. évfolyam. Sok képpel. Ára 60 kr. — A magyar nők naptára 1879-dik évre. Szerkeszti K. Beniczky Irma. XI. évfolyam. Számos képpel s naplói jegyzetekkel ellátva. Ára 60 kr. — Nevessünk! mulattató naptár a gyönyörűséges 1879-diki esztendőre, megcsinálta vala egy asztromókua. Számos illusztrációkkal. Ára 40 kr.

.. (Irodalmi hírek.) Kálmány Lajos, Batonyán, „Előfizetésre való felhívót“ bocsát ki, a „Koszoruk az Alföld vad virágaiból“ című, népköltési gyűjtemény második kötetére. Egy példány ára 1 frt 50 kr. — Dr. Szabó Dávid viszont előfizetési felhívást hirdet ezen műre: „Béla futása.“ Hősköltemény 15 énekben. Egy példány ára 2 frt. — „Epilógus.“ Ily című költemény fog megjelenni a „Budapesti Szemle“ legközelebbi kötetében Arany Jánostól. Azzal a megjegyzéssel adta át Gyulai Pálnak, hogy ez az utolsó, melyet életében kiad.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, október 5. Sába királynője. — Vasárnap, október 6. Ifj. Fromont és id. Kiesler. — Hétfő, október 7. Az ajtó tárva vagy zárva legyen. — Kedd, október 8. Aida. — Szerda, október 9. Othello, a velencei mór. — Csütörtök, október 10. Carmen. — Péntek, október 11. A mágiusz. — Az ellenállhatlan.

Varszinház. Csütörtök, október 10. Tartalo. — Borura derű. — Szombat, október 12. Az ajtó tárva vagy zárva legyen. — Ne fogadj fel soha semmit. — Vasárnap, október 13. A tévedt nő.

Népszínház. Szombaton, október 5. A sárga csikó. — Vasárnap, október 6. A vereshajú. — Hétfő, október 7. A csikós. — Kedd, október 8. A kornevilli harangok. — Szerda, október 9. Ugyanaz. — Csütörtök, október 10. A színház zárva. — Péntek, október 11. A kis horcog. (Előszór.)

(r. e.) Október 9-dikén „A kornevilli harangok“ először kondultak meg a népszínházban. Serpolette se hiányzott, mert — mondhatjuk róla a Szigligetiné asszony távolléte daczára — hogy „a leányzó nem halt meg, csak alszik!“ Szabó Károli kisasszony, a népszínháznak egyik kincse, támasztotta fel. Elég élénken játszott, s egy-két dalt oly csinosan énekelt, hogy idővel még el is feledtetni kissé indíseret modora folytán nem is oly kitűnő elődjét. Serpolette kezében pompás kaméliás csokrot láttunk; minek emlékeztet a kaméliás hölgy ezerepére, mikor csak paraszt leányt személyesít? Kapott különben tapsot is, koszorút is. Együdt ezuttal is művész volt az örülesi jelenetben. Sziklai Emilia csinosan énekelt egy eddig kihagyott dalocskát.

A nemzeti színházban e hó 11-dikén került színre az „Ellenállhatlan.“ Szerzője — Csiki Gergely — most már fővárosi lakos, s ezt öröndetes hírek említi fel. Egy kiváló írónak a fővárosban van a helye, hol legkönnyebben gyűjthet anyagot — ha ugyan kedve tartja — egy a modern élettel foglalkozó vígjátékhoz is. Erre van nagy szükségünk! Az új darab hőseit Nádaei személyesíti. Nagy Imre még nem játszhatik; Budapestén van, de csak később térhet vissza hivatásához.

T a r t a l o m

Néhány szál száraz ibolya, Vártesi Arnóldtól — Csillag-történet, Gáspár Imrétől. — Jókai Mór mint regényíró. — Dalok, Pap Kálmántól — Az igazságszolgáltatás áldozata. — A vakok intézetében. — Heti tárcza. — Közgyék. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítókön: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy meleg őszi vagy téli felöltő szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

41-dik szám.

Október 13-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Muzeum-kőút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Israeliták naptára | Hold-
járás | N a p .
kalte
óra perc | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-----------------|-------------|--------------------|-----------------|------------------------------|------|
| Okt. | 13 | Vasárnap | F 18 Kálmán | F 17 Kálmán | 1 Oktober A 17 | 16 Sok. 2. ún. | 6 16 | 5 15 |
| | 14 | Hétfő | Kalasz püsp. | Szerencs | 2 Cyprián | 17 Abdon | 6 17 | 5 14 |
| | 15 | Kedd | Terézia | Adviga | 3 Dienea | 18 | 6 18 | 5 12 |
| | 16 | Szerda | Florent Gál ap. | Flórent | 4 Hierot | 19 Abel | 6 20 | 5 10 |
| | 17 | Csütörtök | Hedviga | Hedvid | 5 Karithius | 20 | 6 21 | 5 8 |
| | 18 | Péntek | Lukács evang. | Lukács | 6 Tamás' ap. | 21 Hos. rába | 6 22 | 5 6 |
| | 19 | Szombat | Alkantari Péter | Ágnes | 7 Sergius | 22 Hna. S. Ber. | 6 24 | 5 4 |

Divattudósítás.

Jaj nektek hölgyek, kiket a jó, vagyis mostoha természet csak valamivel több kerekdedséggel látott el, mint azt a kiálló csontok szépijtészi szempontból megkívánják! El vagytok ítélve, meg vagytok verve, és el kell viselnetek néma önmegadással azon borzasztó tudatot, hogy — alakotok nem lehet divatos! Tudjátok-e mi az, érzitek-e ezen rettentő ítélet súlyát? És pedig úgy van. Szánandó mosoly, ellenfeleitek diadalmas, öntelt tekintete kísér el mindonnan, és ottól nincs menekvés csak a zordon tél felöltőinek meleg karjaiban, de a melyek csakis a szabadban ringatnak az önmítás rövid ideig tartó boldogító álmaiba! Mert hát — tilos 61 centiméternyit túl derék terjedelemmel bíral, ez a legnagyobb engedmény, melyet a divat legnagyobb akarattal is tehet, és azért szomorú szívvel ismételjük: jaj nektek szegény gömbölyded hölgyalakok, el vagytok ítélve, ki vagytok tagadva, el nem vagytok ismerve divatosoknak! A princessa szabásu ruhát meg viselhetitek, de a ránczos blonze-derék és mindenféle más ránczos deréktól óvakodjatok, féljete! És fájdalom éppen ezek a ránczos szörnyetegek a divatosak! Ehez még a kozmikus őszi és téli arcvetők is járulnak, ezek pedig tudvalevőleg a nem karcsu hölgyek ijesztő rémei!

Mintán tehát a legujabb divat olyan hallatlan igazságtalanságot tanúsít híveinek bizonyára jelentékeny része iránt, egészen természetesen találjuk, hogy e párt méltó megvetéssel — fel sem veszi az ellentábor berzenkedését és — mint az már mint halljuk, más táborokban is megtörtént — új törvényeket alkotnak maguknak, és átveszik mind azon kellékeket a régi alkotmányból, mely javukra szolgálhatna. Igaz, hogy fiatal, karcsu hölgyek mindent, de mindent viselhetnek, a mire kedvük tartja, követhetik a divat legfeltűnőbb szeszélyeit is, de az ellentábor mégis szánandó mosolylyal tekint most a boldogra, hisz tudja, hogy eljövendő azon idő, a midőn visszatér a karcsúságból, a másik táborba származik át, mert vajmi kevesek azok száma, a kik egy életen keresztül magmaradhatnak karcsuaknak. És a sok beszéd megnyugtató vége az, hogy az erősebb alakok azért mégis megri-gasztalódhatnak. Hisz rendelkezésre áll nek szép sima és csikos szövet, és minő lágy, finom szőrszövetek! Rendelkezésükre áll a hosszú szabásu derek, a hosszúban lenyúló himzések, hegyesre vágott felöltők, szűk ujjak, ezek mind karcsubbá teszik az alakot, és aztán önelégült kodólylyal foglalhatják el a divat tereit is az őket megillető helyek. És azért habar bús szívvel is, mégis kénytelenek voltunk mind ezekről beszélni a olvasóinknak, az ő böcs belátásukra bízván az önismeret által követendő utat.

Mellékletül e számunkhoz egy meleg őszi vagy téli felöltő szabásával szolgálunk ezuttal. Bő, igen kényelmes öltönyt lehet utána készíteni, a hosszát természetesen az alakhoz mérve.

Az első szám az előrészt, a második a keskeny bétrészt, a harmadik pedig a bő, hosszú ujjat jelöli, mely egyszerűs mind az elő- és hátrész is képezi és az elő- és hátrészhez lesz illesztve. Meleg posztóból vagy bolyhos vastag szövetből készítve, igen észszerű őszi és téli felöltőt készíthetnek utána a olvasóink.

S z á m r e j t v é n y.

Veress Bózáól.

12. 2. 1. 2. 9. Olajtuk szorított hazinkban.
8. 13. 7. 18. 11. Csinos város Olaszországban,
7. 6. 5. E furesz kis állat vízben szorot lakni,
13. 6. 16. Itt sokszor jól lehet mulatni.
7. 15. 12. 18. 11. Észeknek kedvelt drágakő,

3. 6. 14. Ez a nővény tavak partján gyakran nő.
1. 2. 7. 4. Édes örömet okoz sok kis lánynak,
1. 6. 17. 10. 7. 18. E kis madár kedvence a hölgyvilágnak.
3. 4. 7. Nyáron használják hűsítő italul,
5. 10. 7. Boldogabb ki a másén s nem a magáén tanul.
1—18. Ezt mondja a böcs példakő,
Jó is lenne megtartani kedves olvasó!

Megfejtési határidő: november hó 6-dika.

A f. é. 27-dik számban közlött rejtvény értelme:
Többet észszel, mint erővel.

Helyes megfejtését következő előfizetőink küldték be:

Ujfalussy Károlyné, Sárogy Mari, Steiner Sarolta, Hosszu Elekcs Matild, Ferencsics Teréz, Bathori Signay Istvánné, Janossy Lajosné, Marosy Etelka és Izabella, Mednyászt Margit és Erzsé, Korenagb Serk Hermin, Hort Róza és Erzsé, Kubinszky K. Mariaka, Moesz Gezá, Potoczky Antónia, Zeké Janka, Zeké Kállay Ida, Ujbely Bügler Róza, ifj. Liebner Józsefné, Rosenfeld Gizella, Lukács Györgyné, Veress Róza, Peterdy Pap Erzsébet, Revisnyoi Roviczky Erzsébet, Francsek Berta, Geiger Dozsóné, Frantz Albert Adél, Kohn Adolfné, Nagy Albertina, Farkas Lászlóné, Fényes Olga, Barczán Lilla, Temesváry Matild, Fodor Krisztina, Szentkirályi Milka, Kovács Andorné, Bánhidly Klemmka, Heggyess Kornélia, Sóos Panna és Malika, Sárrány Kamilla, Lópoay Irén, Mihály Mariaka és Flóra, Sollei Janka, Simonyi Anna, Novák Margit, Kiss Mária, Beneszur Klára, Róoz Janka, Tamás Emilné

Megbizások tára.

Eörkénybe G. H. urnőnek: Szívesen veszem. A felelettel elkésett, mert már előbb vettem a másikat. A többire nézve a jövő héten felelek.

Loaconezru K. A urnőnek: Szíveskedjék lapunk mult számát figyelemmel átnézni és ott meg fogja találni a feleletet kérdésére.

Debreczenbe K. V. urhölgynek: Igen szívesen a jövő hó folytán.

Z Egerazegre I. A. urnőnek: Igenia pontosan vettem, és rendesen el is fogom küldeni.

Szombathelyre F. M. urnak: A legszívesebben fogom elküldeni.

Szatmár-Németi-he. B. Za. urhölgynek: El van küldve.

Dabronyba G. J. urhölgynek: Rendesen be volt küldve és nem sokára kézhez veszi a kívántat. Szíves tisztelet.

E. Kürrthbe B. J. urhölgynek: Szívesen fogadom küldeményét.

Marezaliba K. F. urnőnek: Vettem az egyiket is, a másikat is köszönettel. Az ígértet is szívesen látom bár mikor.

Bécsbe M. G. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Kecskemétre O. L. urnőnek: Küldeményét azonnal átadtam.

Beregazásba B. F. urnőnek: Várom szíves feleletét. Kérem mielőbb.

A tanuló könyv fiatal asszony szíveskedjék lapunk legutóbbi számait átnézni, és megtalálja a feleletet kérdésére.

Ujabb tépésadományt küldtek be hozzánk:

Siófokról: Báthori Sigris Istvánné.

Ácsról: Décsi Lidia, az ácsi református iskolás gyermekek által készített tépést, és a beküldő részéről egy Hannell inget.

Beazterezebányáról: névtelenül egy csomag tépés.

Kérdések.

Köszönettel venné egy egyszerű falusi leányka, ha valaki megismertetné vele ezimeit b. Eötvös regényeinek, hogy azokat meghozathassa magának a fővárosból.

Sz. Eszter.

Kitől is van az a kedves költemény: Aludjál kis fiam? Szeretné tudni

K. Judit.

Igen lekötölné az, a ki szíves volna tudatni, miként készül a jó és állandó franczia mustár?

S. Luiza.

Valjon hogyan lehetne a fehérneműből a penész foltokat eltávolítani? Felvilágosítást kér

Rózika.

Rózika szeretné, ha a „Mit tegyünk“, „Utolsó pont“, és „Életképek“ című művekért valaki cserébe adná neki a „Kereskedelmi tanácsos házában“ című regényt. Az ajánlatokat a szerkesztőséghez lehet beküldeni.

Feleletek.

Tréfort Ágoston vallás- és közoktatási miniszterre vonatkozólag mondhatom, hogy hazánk szülötte. Honnán, Zemplénmegyében látott napvilágot, a hol atyja orvos volt. Már kora ifjúsága óta a közügyeknek szentelte életét, szép utazásokat tett; még 1841-ben akadémiai taggá választott meg. A forradalomban is részt vett, aztán sógorával, boldogult báró Eötvös Józseffel külföldön töltött néhány évet, később nemzetgazdászati és más komoly tanulmányokkal töltve napjait.

Kenyereim hetekig jó ízű és friss, következőkép szoktam azt elérni: A kenyereket azon módon a mint a komenczéből jönnek, egy üres lisztes zsákba kell rakni, úgy tevén azokat, hogy mindig a felső oldalak egymás mellé kerüljenek. A

zsák oldalain még liszt legyen, tehát olyan zsákot kell venni, melyben ugyan már nincs liszt, de a mely nincs erősen kirázva. E kenyerekkel telt zsákot szellős kamrában szabadon fel kell akasztani. Ha aznánt elött egy nappal egy kenyér kivendő a zsákból, vizes kefével ledörzsölendő és egy napra a pinczébe teendő. Más napig megpuhul a héja és olyan lesz, mint az ujonnan sült kenyér.

Sz. Gyuláné.

S. Nellának mondhatom, hogy magam is hoztattam Székesfehérvárról Eibisch urtól kelméket, és azok valóban jók és csinosak is voltak.

D. Bella.

Ottiliának. A balláda eredetileg a spanyol balláda (tánczolni) szóból ered, s énekelhető elbeszélészerű dalokat jelentett. Régebben tömörebb menetű elbeszélő költeményeket, vagy egyes hősök magán-beszédeit értették alatta, ily költemények például Garai Jánosunk „Kont“-ja, Vörösmarty Mihály „Salamonja“, „Tulvilági képe“, Czuczor „Hunyadija“, ujabban azonban művészi szerkezetet, drámai lefolyást kíván; ezért nevezte el Greguss Ágost jeles „A balláda elmélete“ című művében „tragédiának dalban.“ Tragikus tudniillik oly hő, ki bár nemes, vagy legalább magna célakért küzd, de saját bűne végszörűen elbuktatja. Ily tragikum van a dicad, de hazáját szabadságától megfosztott Julius Caesar megöletésében, s a jeles tragédiákban feldolgozott annyi eseménytunkat sem nélkülöző bukásban. A legnagyobb balladaköltő Arany János: „Ágnes asszony“, „V-dik László“, „Walesi kardok“, „Tetemre hívás“, „Zách Klárában“ meg van a tragikum. Másnemű, dalszerű balláda Göthe „Mignon“-ja, rémesebb a Bürger „Lenorája“, nálunk még a következők: Vajda János („Ártor és Ida“), Gyulai Pál („Éji látogatás“, „Sellő“), Tolnai Lajos („Gyökérárny“, „Kiss József („Simon Judit“), Ábrányi Kornél („Éji rémek“), Zala („Imre királyfi“, „Zizim“) s mások. A románéz könnyed, egyszerűbb elbeszélő költemény. Ha a balláda tragédia, ez regény, vagy rege dalban, romantikus, többnyire érzelmes és szerelmi tartalommal. Összehasonlítandók a fennebbiekkel Göthe „Thulei király“, Heine „Szegény Peti“, „Loreley“, Petőfi „Megy a juhász szamáron“, „A csaplóra né a betyárt szerette“, Arany János „Marró lányok“, Ábrányi Emil „Nagy pénteken“ című költeményei, s a különbség azembeszélő. Az idézett költemények pedig megtalálhatók nagyobb részben a Gáspár Imre díszkiadásában, és külön is költészettanul és történettel, elméleti, kritikai és szavaltai jegyzetekkel ellátva, megjelent „Babérok“ című könyvében. G.

H I R D E T É S E K.

Fogorvosi és fogászati műterem.

Arnstein Mór

ajánlja magát a t. cs. k. császárnak minden fajú műszaknak aranyból, valamint amerikai vulkanitból elkészítésére, és azoknak anélkül, hogy a foggyökörök eltávolításának, fájdalommentes botételére. Műtétek és plombirozások a legteljesebb mértékben teljesíthetnek, mire 20 évi gyakorlatom nyújt biztosítékot.

Ajánlatommal szolgál, hogy teljes 18 évig Hekseh J. G. fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnoverky m. k. udvari fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak éhnyváltig. A tisztelt fogbetegnek becses látogatását kérve

maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR,
Budapest, dorottya-utca 3.

AJÁNLOTT LEVÉL.

Zeng, (Partvidék) 1878. február havában. Miután Somogyi fővámbivatali ellenőr egy idült és fájdalmas sebének meggyógyulását a

párisi egyetemes tapaszt eszközölte, mely minden sebet gyógyít, kérem önt, szíveskedjék ezen jó hírnévnek örvendő egyetemes tapasztból 2 tégelylyel posta utánvétellel küldeni, miután reményem, hogy csakis ez lesz képes szenvedéseimet megszüntetni.

Tisztelettel

Vensky Vilma,
hivatalnok-árva.

Raktár Budapest: Török József ur gyógyszerárán, király-utca 7. szám.

Egy tégely ára 70 és 35 kr

Van szerkesztő tudni, hogy
GÁLFY ÉS TÁRSA
(előbb Horváth József cím alatt)
Erzsébeti 1. sz.
díszesen berendezett, a fényképezést berendezésnek megfelelő minden igényt kielégítő nagy kir. udvari műtermünkkel megajándékozunk.
Küldőve az igen tisztelt körlevéletet bátor és dűnk felkérni becses látogatására.
Gálfy István és Társa.

Ingyen 5 frt bevásárlás után 1 valódi bőr-er-zény.
Ingyen 10 frt bevásárlás után 1 Crepp de Chine női nyakkendő.

Ingyen 25 frt bevásárlás után 1 angol színes v. fehér abrosz.
Ingyen 60 frt bevásárlás után 1 Prinzess ruha.

!! MEGLEPŐEN OLCSSÓ ELADÁS !!

Csak 37 napig! A bekövetkező őszi és téli idényre!

A n. érd. vevőközönséghez! — Mult annonceanban jelzett angol és amerikai kiállítók áruinak megvétele oly kitűnően sikerült, hogy magam is meglepődtem, így előre meg vagyok győződve, igen t. vásárlóimnak jelen hirdetésben elősorolt tárgyakban, nemcsak az áruk olcsósága, hanem azok jósága által is elismerésüket megnyerhetni, egyrészt olcsón vehettem, miután a t. kiállítók a baza-szállítást restelik, másrészt pedig az import majdnem semmibe került.

Minden félreértés kikerülése miatt van szerencsém kijelenteni, ha a tisztelt megrendelőknek a megrendelt tárgyak valamelyike nem conveniál, hajlandó vagyok visszavenni, f r a n c o, miután megtörténik néha, hogy bérmentetlen küldetik vissza, mely esetben nem fogadhatom el. — Az alant hirdetett tárgyak eladása csak 37 napig folyik, kérem tehát megrendeléseiket siettetni, miután határozott akaratom, minden rendelést pontosan eszközölni. — Árjegyzék kívánatra bérmentre küldetik.

Magamat a n. érd. közönség kegyébe ajánlom, egész tisztelettel

Sz-Fehérvár, szept. hó 1878.

Ifj. Eibisch Zsigmond,
„A PRÓFÉTÁHOZ.”

Leltari kivonat:	Dívatkölme	azelőtt	most
5000 r. Marzula		— 55	— 15
6000 r. Rosina		— 63	— 17
6500 r. Angott Cheviott		— 65	— 20
4000 r. Példe Cha-er sima		— 70	— 25
1000 r. igen finom fekete Lu-ster		— 65	— 25
3500 r. igen fin. % fekete Cachmir		— 51	— 23

Finom Ternoim és Ferdinand Clothjaimra figyelemztetem a t. cerőket:

3000 r. Ripex fekete és színes	— 95	— 39
2500 r. % igen finom fekete terbo	1 30	— 55
3000 r. % finomabb	1 50	— 65
2000 r. % még finomabb	1 80	— 75
1000 r. igen finom Ferdinand Cloth	2 25	— 55
800 r. legfinomabb Alajin	3 20	1 30
1000 r. Italia Cloth szaggyal	1 50	— 65

Mosókelmék

3500 r. Karton	— 25	— 15
2800 r. Angot Creton	— 20	— 17
3000 r. legúj. new-yorki Madapolan	— 85	— 20
5000 r. színes Fiquetok	— 58	— 25
3000 r. Oxford Anglái	— 35	— 15
3000 r. Oxford Frigatta	— 42	— 15
4500 r. Oxford Jokey	— 48	— 22
1000 r. angol baton-karton virágos	— 60	— 25
9000 r. török Creton matt és fényes függönynek	— 58	— 25

Kanavászok

3000 vég 20 rőfös amerikai kanavász	6 50	2 55
2500 „ Molino kanavász	6 90	3 20
3000 „ rózsaszín	7 50	3 75
3500 „ rumburgi kanavász	9 59	5 95
5000 „ igen finom kanavász	9 50	6 95
5000 „ Patent Gradli tehér	11 50	8 25
3500 „ finomabb	13 —	6 95
1500 „ finom Damast Gradli	15 80	7 80

Bátorkodom gyolcsaimra a cerőközönséget figyelemztetni.

Gyolcsok

3000 vég % 30 rőfös sterubergi gyolcs	5 70	3 70
3500 „ „ „ rozsinói gyolcs	7 50	4 40
5000 „ „ „ val. szil. tércsna	11 50	5 15
3000 „ „ „ fehérítlen tomb.		
saját gyártmány	14 70	7 50
2000 vég amerikai bőrgyolcs %	11 50	5 90
5000 „ ugyanez %	13 60	6 95
2500 „ finomabb %	14 80	7 85

Finom gyolcsok urí fehérneműekre.

800 vég % 30 rőfös Hollandi gyolcs	11 50	5 45
700 „ „ „ Hollandi	14 50	7 20
600 „ „ „ fél Creas gyolcs	8 60	4 50
1500 „ „ „ valódi Creas	11 50	5 95
600 „ „ „ egész finom	16 50	7 80
3700 „ „ „ valódi bőr rumb.	18 50	7 50
1000 „ „ „ bőr rumburgi	18 50	9 50
400 „ „ 50 „ gorgav. rumbur.	29 —	16 50
250 „ „ 54 „ legneheze. rumb.	75 —	23 50

Chiffonok	azelőtt	most
1000 vég 30 rőfös % Chiffon	2 50	5 65
800 „ „ „ Madapolan Chiff.	12 25	6 25
1200 „ „ „ igen fin. Chiffon	15 25	7 65
400 „ „ „ legfin. angot	17 50	8 60
78 „ „ „ % ang. Chiffon paplan, leje ók és ágyneműekre	22 10	10 50

Színes és fehér abroszok

1 db % amerikai abrosz mind. színb.	1 10	— 58
1 „ % damasc. szin. new-yorki szdv.	2 50	1 20
1 „ % damasc. minden színbén	2 80	1 50
1 „ % damasc. minden színbén	3 60	1 80
1 „ % damasc. abrosz fehér	2 60	1 20
1 „ % londoni szívbén	2 80	1 50
1 „ % ugyanez fehér	3 60	1 80
6 „ fehér Brazilai szövet	2 60	1 40
6 „ manchesteri szövet	2 90	1 65
6 „ windsori damast	2 80	1 95

Fehér és színes zsebkendők feltűnő olcsó jegyzéke

6 db fehér félcezon zsebkendő	— 86	— 43
6 „ „ „ sziv. szél.	— 92	— 45
6 „ „ rumburgi	1 84	1 25
6 „ „ jobbfejű	2 50	1 25
6 „ „ egészen finom zsebkendő	3 —	1 05
6 „ „ festő csúnya zsebkendő	2 10	1 05
6 „ „ finom Foulard zsebkendő	2 20	1 15
6 „ „ angol batist	2 50	1 15
6 „ „ val. di Glas batist	3 90	1 45

Úri és női fehérnruha neműből teszállított árak.

1 db. finom Curset	2 40	— 85
1 db. „ stikkelt	2 80	1 35
1 „ egész finom ugyanez	3 40	1 50
1 „ egész finom Angot stikkelt	4 80	1 80
1 „ finom női ing	2 40	— 95
1 „ stikkelt női ing	2 80	1 35
1 „ A got ing szalaggal	4 80	1 70
1 „ fehér finom alsó-soknya fodorral	4 60	1 95
1 „ New-Yorki stikk. lt. alsó-soknya	7 80	2 80
1 „ igen finom színes alsó-soknya fodorral	7 50	2 75

1 „ Chiffon alsó nadrág stikkelt gyermeknek	— 65	— 30
1 „ Chiffon alsó nadrág nagyolb	— 80	— 40
1 „ stikkelt alsó nadrág nők számára	1 70	— 70
1 „ egész nagy stikkelt alsó nadrág	2 90	— 90

Úri neműek:

1 db. brazilai szíft ing	1 75	— 77
1 „ valódi angol oxford ing	2 50	— 90
1 „ igen finom amerikai szíft ing	2 90	1 20
1 „ francia oxford igen pársi szövet	4 50	1 80
1 „ finom Creton ing	1 50	70
1 „ „ nagyobb Creton ing	2 50	— 90
1 „ „ Madapolan színes ing	2 50	1 25
1 „ „ színes Zephyr ing	4 50	1 25
1 „ fehér ing	1 85	— 85
1 „ amerikai bőrgyolcs ing	1 85	— 95
1 „ legf. Madapolan Chiffon ing	3 80	1 60

	azelőtt	most
1 „ alléziat gyolcs alsó nadrág	1 50	— 65
1 „ egész nagy trübbai gyolcs alsó nadrág	1 80	— 75
1 „ nagy molinos alsó nadrág	1 80	— 90
1 „ amerikai bőrgyolcs alsó nadrág	2 20	1 —

Selymek potlom áron.

5000 rőf fekete noblesse selyem	2 25	— 85
4000 „ legnehezebb noblesse selyem	3 25	1 25
3500 „ Signoria selyem	4 50	1 50
4500 „ Gros Grain Fayl	5 80	1 50
3000 „ Gros de Naples	4 20	1 65
2500 „ Angol Fayl	5 50	1 95

Színes selymek olcsó áron.

1500 rőf Fayl Gros Grain szürke	3 50	— 95
Pell di Chever minden színbén	7 80	2 05

Csipke függöny raktár

5000 rőf csipke függöny	— 45	— 21
3000 „ jobb fajta	— 55	— 28
2000 „ valódi hangai quipur csipke függöny	1 80	— 50
3500 „ % széles valódi amsterdami csipke	3 50	— 85

Paplan raktár

1 db. gyermek Creton paplan	— 70	
1 „ „ török	— 90	
1 „ „ Cachmir	1 10	
1 „ „ nagyobb	1 40	
1 „ „ nagy Creton paplan	1 65	
1 „ „ egész nagy paplan	1 90	
1 „ „ % török paplan	2 25	
1 „ „ Cachmir paplan minden színbén	2 90	
1 „ „	3 50	
1 Garnitur 3 db. posta ágy és asztal terítők	12 50	8 50
1 Garnitur nehéz Gobbelin Ripa	24 50	9 80
1 nehéz selyem szövésű Gobbelin	25 —	12 50

Végül: Az angol kiállítási cikkek.

1 db. berlini gyapjú női nyakkendő	— 06	
1 „ török Broch kendő	— 03	
1 „ selyem Broch kendő	— 10	
1 „ elefántcsont garnitur	1 50	— 15
1 pár férfi harisnya	1 50	— 15
1 „ „ igen finom	1 80	— 25
1 „ Olaco keztyű	1 10	— 25
1 db. posztó és selyem sapka	1 80	— 25
1 „ Crepp de Chin selyem nyakkendő	— 25	
1 „ selyem szövésű nőkendő	— 40	
1 pár kis gyermek harisnya	— 10	
1 „ nagyobb gyermek harisnya	— 15	
1 „ nagy női harisnya	— 25	
1 db. Angol Broch ing	1 50	— 15
1 „ Quippur rékli gyermeknek	— 15	
1 „ Tolkén	— 25	
1 vég 16 rőfös bárony szalag minden színbén	1 30	— 30
1 „ Gros Grain széles selyem szalag	5 50	1 40

A bekövetkező őszi és téli idényre csak 37 napig.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
 Félévre 3 frt, — félévre 6 frt
 egész évre 12 frt
 Könyvtármagolási díj félévenként
 20 kr.

Szerkesztői irodai iroda:
 VI. kerület, Tereváros, Ó-utca
 21-ik sz. 2-ik emelet.
Hirdetési díja:
 Egy negyed századosított sorért
 5 kr.

42. sz.
 Okt. 20-dikán.
 1878.

**Havonként színezett
 dívatkeppel,**
 minden szükséges kiegészítéssel.
 Évenként
 tíz-két kötet könyvmellék-
 lettel.

A könyvek megfizetése egész
 évi járatási kötelezettséget foglal
 magában a lap irányában.

Néhány szál száraz ibolya.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Vége.)

Gunyosan nézett reám, agarának sütyentett és odább ment.

Valami makacs, boszus kifejezést láttam arcán, szemei villogtak. Sejtettem, hogy valami kellemetlen szóváltás fordulhatott elő; de a mit bent találtam, azt nem sejtettem.

Lenke csaknem magán kívül, széthomlott hajjal, szikrázó szemekkel állt a szoba közepén. Arcának egyik fele egészen sötétvörös volt. Mikor engem meglátott, sikoltva jött felém, szólani akart, de szava elfult.

— Az istenért! mi történt? — kérdeztem elrémülve.

— Oh! a nyomorult... — lihegte lázasan.

De nem bírt tovább szólani, hangja megint elfult.

Reá nőztem s én magam is reszketni kezdtem a haragtól és a fájdalomtól. Az a sötétvörös folt arcán mindent elmondott. Tehát odáig jutott a kedves fiatal lény, hogy az a durva ripók kezét merte fölemelni reá?

— Kegyedet merte bántani? — tört ki belőlem a düh; — kegyedet? Lenke!

Az ifjú nő eltakarta arcát s egy székre roskadt, miközben lihegve szólt:

— Hagyjon el, hagyjon el most!

— Nem előbb, míg meg nem szabadítom, — viszonzám hevesen.

Azt hittem, elérkezett az a pillanat.

Az ifjú nő hirtelen félre vonta kezét arcáról s villogó szemével egyenesen szemem közé nézett. Oly pillantás volt az, melyet soha el nem felejték.

Megragadtam kezét s forrón kezeim közé szorítottam.

Ő csak hagyta s szóltan nézett reám, azokkal a nagy fénylő szemekkel. Azt hiszem, ha az elkárhozottaknak egyszerre azt hirdetnék, hogy kinyilik előttük a mennyország ajtaja, nem nézhetnének másképp.

Hanem ez csak egy perczig tartott, aztán elborult szemeknek ragyogó pillantása, kezét lassan, remegve visszavonta kezemből.

— Nem értem önt, — susogá halkán.

Még egyszer akartam megragadni kezét, de nem engedte.

Nem tudtam, szóljak-e e pillanatban szerelmemről, mely teljes erővel föltámadt. Legyőztem zajló indulataimat s igyekeztem nyugodtan beszélni. Csak azt kívántam megmagyarázni neki, hogy isten, ember előtt igazolva lesz, ha elvál férjétől s a törvény kétségkívül őtalmára kel.

Hanem a mint tovább beszéltem, mindegyre jobban elragadott a szenvedély, mindegyre hevesebben ömlöttek ajkaimról a szavak, kitártam előtte szívemet.

— Nézze, nézze, — kiáltottam föl, — itt hordom most is a legelső emléket, melyet kegyedtől kaptam. Ismeri még e száraz virágokat?

Féjével bólintott, hogy igen; de nem szólt, csak elámulva, kábultan hallgatta szavaimat, tompán, révedezve tekintettek szemei a távolba, lelke úgy látszott, mintha félig álomban ringatóznék.

Csak magysokára szakított szeliden félbe.

— Ne mondja tovább... kérem, ne mondja.

Es olyan könnyörögve nézett reám, hogy valóban nem mertem folytatni.

Két vagy három perez hozzáig mindketten némán halgattunk. Akkor hirtelen fölállt s mielőtt meggátolhattam volna, eltávozott.

Habozva, öröm és félelem, remény és kétség közt néztem utána. Valjon visszátér-e?

Visszatért, de gyermekével karján.

Oda ültette kettőnk közé a kicait, reá nézett s a könyvek kitörtök szemeiből és sűrűn végig ömlöttek arcán.

— Nem, nem, kedvesem, soha sem fetejtem el, hogy mivel tartozom neked, — szolt, reá borulva gyermekére.

Aztán felém fordult:

— A mi elmúlt, az helyrehozhatlan. Késő újra kezdeni az életet . . . Késő! késő!

Oly végtelen leverő volt ez a szó egy tizenhétéves éves lény ajkairól.

— Boldogtalanná akarja tenni magát, Lenke? — kiáltottam föl kétségbeesetten. — Tovább is huzcolni a láncot, mely ahhoz az emberhez köti, kit többé nem szerethet?

— Gyermekem atyja, — viazonzá Lenke.

És hármát mondtam, mindenre csak azt felelte:

— Nem tehetek másképp. Gyermekem atyja.

VI.

Soha sem láttam aztán a boldogtalan asszonyt. Atyám meghalt, anyám hozzám költözött, messze laktunk ama kis falutól, hol szegény Lenke élt a nagy új kastélyban, ritkán halottunk róla hírt.

Egyszer valami tíz év múlva találkoztam egy oda való birtokossal. Az poharazás közben mesélt egyről, másról, a mi azóta történt, ámbar sajátkép igazán semmi sem történt. Zombory Iván nagyon elhízott, nem jár már csak kocsin agarrászni s nem szaladozik a paraszt leányok és menyecskék után, otthon ül s egyszer bizonyosan meg fogja ütni a guta, hanem persze az még jó sokára lehet. Az apja is hatvan éves koráig vitte, pedig az is ilyen kövér ember volt.

Lenke még most is csinos volna, csak a haja ne őszülne olyan nagyon; hanem persze az ilyen fekete haj nagyon korán szokott őszülni. A férje veszekszik vele, hogy miért nem festi a haját s úgy látszik, mindenkép hizelegni szeretne a feleségének, mintha csak most venné észre, hogy nini hisz ez az asszony többet ér mint száz Juhász Marcsa!

Nem egyszer láthatják most, hogy kezét csókol a feleségének s úgy látszik, hogy békecségekben is élnek; de olyan valami hideg, udvarias viszony ez, mintha két tökéletesen idegen személy élne egymás mellett.

Ha fiok nem volna, az ember nem is nézné őket házaspárnak. Csak egyetlenegy gyermekük van s igazán úgy látszik, mintha csak az tartaná őket össze, mert a fiut mindketten nagyon szeretik. Iván is.

Az elhízott ember különben igen megszelídült, nem lehet reá ismerni. Értzi gyámoltalanságát s többet sohajt mint káromkodik. Hanem Lenke az mindig egyforma és komoly marad. Ki hitte volna, hogy abból a pajkos vig leányból ilyen asszony válik?

— Valóban ki hitte volna? — sohajtottam magamban.

A farkas és a juhász.

Iris

Greguss Ágost.

his coenurus cerebrialis, *)
Mely a birkának oly fatalis,
Nem csak eszik, de kombinál is,
Még pedig oly teleológiával,
Mely az emberre is reá vall.
„Bölcs végzet azt rendelte el:
Bárányt a farkas falja föl;
Mert, hogyha gyöngye juhbusokra
Nem volna vágy az ordásokba’,
S nem szürcsölnének birkavért:
Hogy élnek meg? az istenért!”
Bizonyynyal ez lesz az oka,
Hogy a farkasnak izlik a;
De hát, hogy ez mi fontos ok,
Ha nem látják a pásztortok,
És valahányszor a toportján
A nyáj közé csap. Ők, gorombán.
Kikergetik, csak azt sajnálva,
Hogy nem bunkóztatják balálra.
Egyszer kománk megint ott sompolyog
A honnan birkailat gomolyog:
Hát, imo, mit lát a bokor mögöl!
A tűz körül juhásznép vilgál.
Előttük egy bogrács báránytokány,
Abból ugyancsak falatoznak ám
„Oh ember, ugymond, oh igaztalan
Számomra ütlegednek szára van.
Ha néha meg-megtetszik egy baris;
Pedig, no lám, hogy fald magad is!
Hát vétek én, holott eszed te is?
— Ezem, igaz; csakhogy tenyészttem is.
Ezzével növelem, s elköltök egyet;
Te arra törsz, hogy mind fogadra szedjed.”

Tökét ölik botor fiak;
Bölcs a kamalját éli csak.

A harisnya életrajza.

A harisnyának is megvan a maga világtörténete. Verseket, igaz, nem irtak hozzá, és a tudósok sem fordítottak reá nagy gondot; mindazonáltal úgy közmívelődés-történeti, mint művészeti szempontból nem épen utolsó hely illeti meg. Mindössze csak itt-amott egy-egy szerény jegyzetke maradt fenn róla a régi krónikákban, de a melyek felotte érdekes mozzanatok mellett vezetnek el, és ezeket szándékoznunk ezuttal röviden feltüntetni.

Van-e művelt ember, a ki ellehetne a harisnya nélkül? És mégis, az új-kor szülöttje ő; sem a klasszikus ó-kor, sem a regényes középkor nem ismerte. Anyja a csipőről a lábfejig alá érő bugyogó, ősi hazája a régi Germaniója, itt pillantották meg először a világhódító rómaiak, a kiknek azonban annyira nem tetszett, hogy egyenesen a barbárság ismertető jelének nyilatkoztatták vala ki. Még mai nap is, a trajani és antonini cszlopon ilyen öltözékekben láthatni a barbar germanokat.

Eleinte a bugyogó: bugyogó, vagy ha tetszik: plundra, azaz bő volt; lassan-lassan azonban őszébb huzó lott, elanynyira, hogy már a középkorban csak a lábfejet, a lábazart és a czombot foglalta körül, egy darabban, és bár több rendbeli változtatással, egész a tizenhatodik század közepéig maradt

*) A juhféle állat hólyagférgre, mely a korgaságot idézi elő s a melyből fejlődik a farkas galandférgre, tenyészik.
G. A.

meg ezen alakjában. Csak akkor állt be nevezetes fordulópont az ő lábbal tiprott életében, az tudniillik, hogy térdén felül össze-vissza hasítékokkal látták el, térdén alul meg ezorosan a testhez simult. Ennek aztán az lón a következménye, hogy az emberek kezdtek magukat nem jól érezni benne, különösen a katonák; az öltözködés és vetkőződés sok időt vett el, a táborban igazítani sem igen lehetett becsületesen, no, meg a szaladás sem jól esett benne, a miért is a német zsoldosok legelsőök ütöttek pártot ezen dudoros divat ellen.

A történet érzésűje nem óvta meg az utókor számára ama bonezmester nevét, a ki a most elmondandó műtétet végbe vitte; csak annyit tudunk e részben, hogy egyszerre csak az eleddig egyben volt bugyogó merész kézzel térdben keresztül vágva jelent meg a világ színe előtt. Ez az egy vágás két új birodalmat alapított az öltönyök világában, egy felsőt, és egy alsót. A felsőhöz semmi közünk ezuttal, az alsó birodalom azonban a mi szóban levő harisnyánk.

Es mint rendesen az életrevaló eszme, legott első megjelenésekor minden fő, az az minden láb meghódolt neki. Az egész polgárosult világ harisnyát öltött, az egy Spanyolországot kivéve, a hol a testhez álló tricót-forma bugyogó még sokáig tartotta fenn divatját.

Eleinte gyapjuból vagy pamutból készítették a harisnyát. De már a tizenhatodik század vége felé, úgy látszik, a selymet sem sajnálták hozzá. Legalább egy azon korbéli franczia író: Brantome, az ő idejébéli franczia finom szokásokról szólván, azt írja, hogy mikor a fiatal ember új selyemharisnyát vásárolt, azt a kegyet kérte ki magának szíve bálványától, hogy előbb ő viselje azt 8–10 napig; ekként föladvatva, boldogság volt taposnia benne a földet.

A hölgyeknél is felkapott az új öltöny; eddigelé semmi olyast nem viseltek volt. Legjobban tetszett nekik a szines selyemből, vagy az úgy nevezett „Floronezi sonal”-ból (Fillet de Florence) készült harisnya. A kötés tudománya már akkor is ismeretes volt ugyan, hanem azért a varrt harisnya is nagy divatban volt; azt tartották, hogy a varrott harisnyának takarósaabb a formája.

Általános viselet azonban csak a tizenhetedik század elején lett a harisnya, a harisnyaszövő-gép terdjedtével (feltalálója Lee William Cambridgeben, 1589-ben). Csak ezáltal adatott meg neki az ő tulajdonképi jellege, virágosága és önnál-lósága; csak most tehetett eleget a fej, boka és a többi jogos mű igényeinek. Csak most lehetett kellőképen tekintetbe venni a nem szerinti roppant lábbeli különbséget, valamint azt az elbűvölő hatást, a mivel egy-egy finom alkotású láb a szép iránt fogékony szívekre lehet. Miként hogy a tudományos világra is lényeges hatással volt a szövött harisnya lábra kapása. Tüzes „disputatio”-k vívottak ügyében, jó vastag könyveket irtak az ő dicsőségére, így többek közt a fentemlített Brantome a ki: „A láb szépségéről” című munkájával is örökítette meg nevét.

Már most mi is lehet természetesebb annál, hogy: ne rejtegetsük véka alá. Csak az volt a baj, hogy a női ruha már akkor is nagyon hosszú volt. Lehetett ugyan egy-egy kicsit emelgetni, de csakis néha alkalom adtán, rövidebbre szabni meg az éghajlati viszonyoknál fogva nem vala ajánlatos; más uton kellett tehát segíteni a bajon. És a divat dolgában mindenkor jó példával elől járó udvarok segítettek is rajta. Feltalálták az allegorikai-mythologiai pásztorjátékokat. Minden nagyobb összejövetelnél a „Nymphák jelmeze” (costume à la Nymphale) járta, ilyen öltözékben találni gyönyörűséget:

a jó izléshez tartozott. Egész a tizennyolcadik század végeig követhetjük ezen mutatványok nyomait, különbnél külön változatokban.

Az egyik testrész ez által határozottan felülkerekedett a többin, és ez a körülmény a képzőművészetekre, jelsül a festészetre is roppant befolyással volt. Nézzük csak a tizenhatodik század előtti festményeket, azonnal szembe tűnik a fej és az alsó végtagok közti ellentét. Utóbbiak szinte kivétel nélkül mostoha, sőt néha gyermekesen együgyű bánásmódban részesültek. Egész más most. Nem mellékes valami a láb és a szár, ennek is, annak is megadja most a művészet a magát, sőt néha látni való kedvet is talál benne.

Más téren is éreztette a harisnya az ő hatalmát.

Mindnyájan tudjuk, mennyire egészen más, midőn ilyen vagy olyan öltöny van rajtunk. Semmi esetre nem mindegy, ha reggeli pongyola, vagy pedig sujtásos diszöltöny fedi testünket. Járásunk, beszédünk, viseletünk öltönyünkhöz alkalmazkodnak, és lehet mondani egész életünk többé-kevésbé öltönyünktől van föltételezve. A harisnya beho- vagy fölhuza-taláig a férfiruhában nem igen lehetett mozogni. Feszesen ki-mért vala az ő járása, azonképen az ő beszéde, a táncza meg tipegős, tapogós, szökkenős, egész valója nagy bővében a kellem nélküliségnék. A harisnya volt kivatva: új korszakot nyitni meg e részben. Szabaddá tétetvén a mozgás, az egész porhüvely szabaddá lón általa. A járása könnyedség, a tánczba kellem szállt; az esetlen tipegést ékes lejtés váltá föl, az idétlen szablya a finom gyiklesőnek engedett helyet, és ezzel egyformán változott át a beszédmód is kellemes, könnyed társalgássá.

Csak egyszer forgott veszélyben a harisnya uralma: a harminczéves háboru alkalmával a magas szárú, körülhimzett csizma ugyancsak feszített. Hiába való erőlködés. Megkötöttén a béke, az udvarias Franczinorazágnak első dolga volt, lerázni őt magáról, a harisnya még sokkal nagyobb mértékben foglalta el régi fényes polczát, és vele együtt sokkal magasabbra szabták a „formás láb” iránti igényeket. A lehető legelőbb idombeli szépséget követelték tőle, és ehhez képest a harisnya is gondos tanulmány tárgya volt. A netaláni természeti fogyatkozásokon a művészet ügykezett segíteni. Kelme, szín, kiállítás, csizma, szalag, csatt, mind egy szálal egybe kellett annak vágni, mivelhogy először is ő rajta, tudniillik a harisnyán esüggött minden szem; a hogy valamely férfi a lábát emelgette, azon látszott meg, ha a jó társaságból való-e, vagy nem.

Es ettől fogva jó kétszáz évig folytatta a harisnya a maga dicsőséges pályafutását, semminemű divattól nem háborítva, egész a franczia forradalomig. Ez aztán szíven találta. Hogy ő véget vet majd látható mivoltának, mondá, és öreg szülé-jének szerzi vissza régi tiszteletét. Először is a férfiaknál a dudoros bugyogó indult vándoratra, és sebes vágatva, alul-fölül egyformán csakhamar messze mögötte hagyta eddigi véghatárait. Fenn a csipőn egyre fölebb, egész derékig, leán a térdén egyre lejebb, egész a bokáig törekedett és egyszerre csak, 1796-ban, a számos ivadékok alapítója, a mai nap is virágzó pantallon jelent meg a világ szinpadán. Nem telt bele nagy idő és a szibiczkos csizma magas szárúival együtt a csipkés harisnyát is maga alá gyurta, elfoglalván az ő helyét a tánczteremben csakugy, mint a theasztaloknál, egész e mai napig.

A harisnyával együtt a pásztorjátékok kora is letűnt, és hölgyeink immár csak esős időben engednek egy szikrányit látni az ő harisnyájukból. De egyszer idáig eljutván, valjon

a harsnya soha sem jelenik-e meg többé a világon? Nem lehet tudni.

Legalább az utolsó évtizedbeli női divatokat ha vesszük, azt a rohamos átmenetet az éktelen abroncsos szoknyától a boncztoni vonalokat rajzoló öltönyig, a hosszú uszálytól a nyügre vert szoknyácskáig, a babiloni magasságu hamis haj-tornyoktól a furábbnál furább tincsekig, — akkor csakugyan nem épen lehetlenség, hogy egyszer csak a divat újra holmi „nimfa“-szoknyákkal lepi meg a világot, és akkor okvetetlenül a harsnyának is újra fölvirrad az ő aranykora. Sz. M.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

Szürke esti köd emelkedett föl a tóból. Az az időszak ereszkedett le az elnémuló természetre, a melyben a lélek önkénytelen szóval tárja ki bensőjét. Ez a nyelv keveset tud a jelenről, mert emlékezet vagy remény az ő neve. Édes anyám melottem ült a hatalmas hársfa alatt a tó partján. Ez volt kedvencz helye, talán azért, mert szerette a végtelent, a határtalant, és jól esett neki a hullámokra tekinteni. A kastély há-tunk mögött volt, elrejtve nagy gesztenyefák csoportjaitól. Édes anyám bal kezével magához ölelve tartott, én keblén nyugodtam és arcába néztem.

Azt hiszem, soha tíz éves gyermek nem nézte annyit és olyan nagy örömmel anyját, mint én a magamét; és nem amaz öntudatlan gyermektelenséggel, hanem amaz igazi érzéssel, melyet a szépség kelt. Oh, milyen szép volt az én anyám!

Annyi csalódás után, mely fájdalmas űrt hagyott szívemben, annyi lánczozal terhelten, melynek minden szemén sok éven át a bánat munkálkodott, amaz időbe menekülök gondolatimmal, a mikor az ő kék szeme, gyermekségem hajnalcsillaga, virrasztott fölöttem.

Barna hajhullámai lágyan simultak halántékaihoz. Szemében olyan csendeszerű mélység fénylett, olyan meleg szívbensőség, hogy láttára önkénytelenül merült fel a kérdés: mi nagyobb, szépsége-e, vagy jósága?

Egy arckép, mely híven tükrözi viasza vonásait, szomorú emlékül maradt reám ez időből. Atyám megrendelésére festette egy fiatal festő. Negyedévig lakott nálunk, és gyakran ültem anyám lábainál, mikor festette.

Tekintete nem vizagálta, nem tanulmányozta vonásait, hanem örömtelt, majdnem megdicsőült tekintettel nézte őt, mintha az arcából kisugárzó fény őt is megvilágosítaná, némelykor meg szomorúan, sőt haragosan is nézte őt, de soha sem közönyös szemmel.

Egyszer anyám hirtelen felkelve, ledobta vállairól a tarka selyemshalt.

— Majd holnap! — mondá, és dallamos hangja reazgett. — Ugy látom, ön ma nem tud festeni, holnap talán inkább megazálja önt az ihlet.

A festő eldobta csotét, festékeit, nagyot ütött a homlokára, és a nélkül, hogy anyámra tekintett volna, halk, de remegő, szenvedélyteljes hangon kifakadt:

— Oh, az ihlet erősebb nálamnál, ezért nem tudok festeni, a festék szétfoly kezem alatt. Miért is van ilyen szeme, bárnő, ilyen ígérő és mégis tiltó, olyan beszélő és mégis néma, — aztán hangja elakadt, elfordult, azt hívém, zokogott.

— Jőjj! — mondá anyám és kivezetett a festőteremből.

— Tán beteg Luczián ur, mama? — kértem könyezve, mert nagyon szerettem őt, hisz mindennel birt, a mit gyermekek szeretnek.

— Igen, kedves gyermekem, beteg, — volt anyám felelete.

— Akkor mellette kellett volna maradnod, mamám! — mondám neki hirtelen.

— Nem, édes gyermekem. Vannak olyan betegek, a kiket magukra kell hagynunk, hogy meggyógyuljanak.

— És Luczián ur egészséges lesz ismét? — kértem tovább.

— Reménylem, angyalom. De most már elég erről, lelkem.

— Imádkozni fogok, hogy gyógyuljon meg mielőbb, mama!

Egyszerre anyám felemelt magához, úgy, hogy egyenesen szemeibe nézhettem. Egy világa a szeretnek, a meghatottságnak sugárzott belőlük, úgy éreztem, mintha a tekintetből csakugyan melegség és világosság derülne ki reám.

— Igen, imádkozni érte, angyalom. A jó isten mindig meghallgatja, a mit a jó gyermek könyörög.

— Ugy imádkozom érte, mint érted és a papáért! — kiáltám élénken.

Anyám most letett, láttam, mint pirult el arca.

— Megengeded, hogy Luczián urhoz menjek, mama?

— Igen, eredj hozzá, — mondá anyám halkan és elgondolkodva, midőn én, a gyermekeknek saját élnökségével elfutottam, hogy valami jót cselekedjem, valami ajándékot adjak, mások bánatában részt vegyek, vagy bizelgő kéréssel mások könyeit felszárítam. Távozásom előtt még mondá anyám:

— Mondd meg Luczián urnak, hogy én küldelek hozzá.

Kopogtattam ajtaján; hangokat hallottam szobájában, melyekről nem tudtam, mifélek. Másodszori kopogásomra sem kaptam választ. Azt hívém, olyan nagy beteg, hogy beszélni sem tud már. Bátran és mégis félelemmel nyitottam ki tehát az ajtót.

A nagy terem közepében emelvény volt felállítva és szőnyegekkel beborítva. Ott ült rendezen anyám egy zöld bársony karosszékekben. Azzal átellenben volt a nagy kettős ablak, mely a legjobb világosságot lövelte reá. A többi három ablak mind el volt függönyözve. Itt-ott ósrégi székek, fehér fényesített fából, arannyal kiverve, sötétvörös virágos damaszkkal bevonva, voltak felállítva. Ugyanilyen kiállításuk voltak az asztalok, az oszlopok, melyeken virágállványok és szobrok álltak.

A zöld bársony széken feküdt az anyám által oda dobott tarka selyemshalt. E selyemshaltka temette be Luczián arcát, térdelve a szék előtt, és görcsös remegés rázta egész testét.

— Luczián ur! — mondám halkal, kezemet vállára téve.

— Mama mondja, hogy ön beteg, és önhez küldött.

Luczián felserkent, halvány arcát pir borítá el. Nehézzen fellélegzett, mintha nagyot szaladt volna, aztán örömteljes fény borította magas homlokát, és sugárzott fekete szemeiből.

Magához vont.

— Gyermek, gyermek, mond meg egyszer, mit izent nekem anyád?

— Önhez küldött, mert ön beteg, mondá, — ismétlém én. Keblére ült, forró könyei hajamat nedvesíték.

— Angyalt küldött hozzám, ki a jó utra térítend, oh én enem!

— Ön fájdalmat okoz nekem, — kiáltám és kifejlődtem karjai közül.

— Oh, én mindenkinek fájdalmat okozok, kit szeretek! — szinte jajkiáltásképp szakadt ki e pár szó Luczián szívéből. Egyszerre azonban elcsendesült, véghetetlen szomorú mosoly deríté föl vonásait.

— Köszönöm Fortunát! — mondá végre nyájasan.

— Ugy-e bár, jobban van már? — mondám örömmel. — Azonnal megyek mamához és megmondom neki.

— Ne menj, maradj, maradj még, épen így, nyugodtan!

Luczián krétát vett elő és a lángésznek saját hirtelenségével azonnal lerajzolt engem.

Csendesen maradtam. A gyermekek rondes nyugtalanságából úgy is kevés volt bennem.

— Így, angyal, most menj el anyádhoz, és vidd el neki e papírlapot, az egészséges Luczián küldi neki.

Csodálkozva néztem e kis képet, saját magamat kis fehér ruhácskában, hanem lábaim nem látszóttak, fellegek között álltam, kezemben egy pálmaággal, melyet egy férfi fejére hajtottam, a ki fejét elfordítva, egy kőn nyugodott. A kép alatt e pár szó állott: Az eltévedt angyala.

Midőn aztán anyámnak elhoztam a rajzot, egy időig szótlánul nézte, azután imádságos könyvébe zárta.

Anyám arczképe be lett fejezve, ámbar Luczián komolyan kinyilatkoztatta, hogy nincs vele megelégedve, kétségbe van esve művészete szűk határa miatt. Atyám kitűnőnek találta. És csakugyan véghetetlenül kedves volt e világos alak, szívmelegítő, bűvös tekintetével, mely a szemlélt, bár merre forduljon is, mindenhová elkíséri. Anyám egyik főszépségét arczbőrének színe tette, olyan fehér és rózsaszín lehelletszerű bársony volt az, hogy atyám nem egyszer az ő almavirágának nevezte. Viruló almája alatt látta őt atyám először, akkor fehér ruhát viselt rózsaszín csokrokkal.

Nem tudom, miért volt az nap Luczián olyan komor. Ebédnél hozzá sem nyult az ételekhez, de még a társalgásban sem vett részt, pedig atyám többször fordult feléje. Akkor is csak rövid, hirtelen feleleteket adott. Végre kitört az izzó folyam a jégtorlaszon, melyet harag és magába zárt szenvedély felhalmozott körülötte.

— Hát nem érti, báró ur, hogy olyannak érzem magamat, mint egy szegény száműzött, a kinek rövid pihenés után ismét az élet keserves tömkelegébe kell vegyülni! Menedéket találtam önnél, és úgy bántak velem, mint a családtaggal. Mióta kilencz évvel ezelőtt Olaszországban önökkel találkoztam, és olyan szerencsés lehettem önnek és nejének amaz ország isteni szépségeit magyarázni és bemutatni, azóta mindig hiányát éreztem önöknek, míg végre szerencsés lettem, meghívásukat követve, köztük élhetni.

— Ezen érdem feleségemet illeti. — mondá atyám különösen megütközött hangon. — Mióta ön akkor Velenczében a Manfrin palazzóban számára Giorgione gyönyörű festményét lemásolta, mindig szívesen emlékezett meg önről!

— Én csak Giorgione feleségének fejét másoltam le; a fiu arcját a nő isteni ábrázatához képest halványnak, jelentéktelennek találtam. A nő különben a bárónő ő nagyságához hasonlított.

— Ezt csak az ön tulélónk képzelete találta ki! — mondá anyám mosolyogva, egy félénk oldalpillantással atyámra.

A szobán levő festmény épen anyám feje fölött függött. Luczián összekulcsolt kezekkel bámulta a képet, de nem lehe-

tett tudni, ha valjon a képet, vagy anyám arcját nézi olyan imádatserű, szenvedélyes áhítattal.

Anyám jónak látta szelid, de határozott hangon kiejtett szavaival véget vetni ez imádatserű áramlatnak:

— E kép Velenczében is olyan nagy benyomást tett önre, Luczián ur. Mi is emelkedett hangulatban voltunk kedves férjemmel együtt, Velence mesészerű bűbája behálózott bennünket is, önt is, Luczián ur. A művészek szeretnek ábrándozni, álmadozni és teremtenek maguknak eszményeket, azóta azonban nálunk az édes valóság köszöntött be és csak ezen az alapon terem a boldogság és a béke!

— Boldogság és béke! — mondá utána Luczián, aztán hirtelen felkelt, jó éjt kívánt és elhagyta a szobát.

— Luczián mégis csak ábrándozó! — mondá atyám. — Sajnálkozásomban épen meg akartam őt továbbra is kérni az ittmaradásra, szeretném, hogy Fortunáta arczképét is lefestené számunkra —

— Az lehetetlen! — mondá anyám komolyan.

Atyám megijedt. Szólni akart, de anyám szemeivel reám mutatott és erre elhallgatott.

— Jer, Fortunáta, sétáljunk egyet e szép őszi estén a parkban. — mondá anyám, engem kézen kivezetve. Atyámat mint este mindig, a tisztartó várta és vette igénybe. Ezért nem kísérhetett el bennünket.

Szótlánul haladtunk végig a fasoron, a kis hidon át, elhaladva a tó mellett, a kis nyárfaliget egyik tisztására értünk. Anyám gondolkodni látszék és én észre véve, hogy ohajtja a csendet, hallgattam. Leültünk egy fagalyakból font padra. Semmi legkisebb hang sem zavarta meg a csendet. A föld sárga levelekkel volt borítva, a fehér fatörzsek fényleni látszóttak a félhomályban. Különös komoly hangulat vett erőt rajtam. Meg kellett ragadnom a kezét, mely vezetett és megcsókoltam azt.

— A megtévedt angyala! — suttogá anyám és szeretetteljesen simítá végig hajamat.

Egyszerre sebes léptek közeledtek, éreztem a kéz reszketését, mely fejemen nyugovék.

Villámgyorsan jelent meg Luczián és anyám lábaihoz borult.

— Könyörület, szánalom! kegyelem! hisz így el kell vesznem! Egy szót mondjon, egyetlen egyet, hogy elbirjam a válást!

Anyám arcán mintha egy belső harc nyugtalansága látszanék.

— Keljen fel! — kiáltá. — Ember előtt nem szabad térdelni!

— Igen, ember előtt nem szabad, de szerelme előtt igen. Egyszer ki kell mondanom a szót, egyszer kényszeritem, hogy hallgasson meg. Miért teremté kegyedet az isten olyan bűbájosnak!

— És mit akar ön? — kérdé anyám halkán.

— Tudom is én, tudom is én már, mit akarok! Hát nem vagyok-e egészen a kegyede? Oh Donáta —

— Hallgasson, uram! — szakította meg őt hirtelen anyám. — Soha sem adtam önnek okot, ilyen hangon beszélni hozzám.

— Mi volt tehát, a mi szemeiből felém sugárzott, mi?

— Szánalom!

— De én nem érem be a szánalommal! — kiáltá ő.

— Legalább hát szánakozzék önön magán, Luczián ur. Fortunáta, mondj isten hozzádot Luczián urnak, mi nem látjuk őt többé.

— Jó éjt! — mondtam neki és kezemet nyújtam feléje. A térdelő férfi, a szenvedélyes hang, melylyel anyámhoz beszélt, anyám haragos tekintete, egész lényén a fenség isteni szépségével, — mind ezeket akkor nem értém, csak azt éreztem mégis, hogy ez ember itt nagyon boldogtalan.

Felre lökte kezemet. Felugrott térdeltéből, és vadul rázta fekete haját.

— Tehát elutasít, kegyetlenül az éjbe taszít ki! — mondta lassan, erősen megnyomva minden szót.

— Az nem a világosság, melyet ön követni akar, Luczián ur, hanem lidércz! — viszonzá anyám nyugodtabban. — Emelje föl tekintetét az éghez! Isten önnel.

Lassan és szomorúan hagytuk el a ligetet.

— Mamám, légy jó Luczián urhoz! — kértem őt zokogva.

— Ő maga sem akarja, hogy jó legyek hozzá, — felelé anyám komolyan.

Luczián még most is ugyan azon helyen állt és utánunk nézett. Tán egy szóra, egy tekintetre várt, nem tudom.

A száraz levelek zörögtek lépteink alatt, a láthatárt halvány-vörös fény szegélyezé, a hold épen most bontakozott ki sűrű fekete fellegek közül. Anyámat nagyon haloványnak találtam a fehér holdvilágnál.

Midőn a kastélyba visszatértünk, egyenesen atyám dolgozó szobája felé mentünk, anyám már a kilincse tette kezét, de egyszerre csak tétorázva abban hagyta.

— Jobb, ha nem tudja meg a jó lélek! — suttogá hal-
kan. — Megharagudnék érte, izgatná, és még sem változtatna rajta.

(Folytatása köv.)

Aphrodite szigete.

A hol egykor régen a szépség habezülött királynője kikelt a tengerből és Cziprus-, mirtusligetekben Venusnak szentelt templomok díszlettek; ott ama híres-neves szigeten most a „minden tengerek uralkodója”: Nagybritánia királynőjének hadi és tengeri lobogói lengenek. És a hol egykor amatuzi ünnepeken rózsakoszorus ifjak izgalmas tánczot jártak, ott most viharbarázdás brit tengerész és kátrányos hajósnépség seregesen üzi-hajtja egymást.

Cziprus szigete ez év június hó 4-dikén egész váratlanul Angolország birtoka lett. Nagyon nevezetes esemény ez, anynyira belevág az orosz és angol hatalmi viszonyokba, egyes ázsiai tartományok sorsába és ennél fogva egész Európa érdekeibe, hogy bizonyynyal e lapok t. olvasói is szívesen veszik, ha e sziget multjáról, jelenéről, és — a mennyire a közreható körülményektől következtetni lehet, — jövőjéről is, egyet-mást elmondunk.

Cziprus szigete a földközi tenger északkeleti sarkán, Kisázsia déli széle és Szíria közt terül el, számos kikötőhelylyel, hosszadalmas alakban. Szicília és Szardínia után a földközi tenger legnagyobb szigete, területe százhetvenhárom négyszög mértföld, azonban mindössze csak száznegyven ezer lakossal, a melyek közül mintegy huszezer török, a többi legnagyobb részben görög nemzetiségű. Északi tenger partján a közép magasságu Cerynia hegyláncz húzódik el, délkeletről azonban egész hatezer láb magasságig emelkedik a Troados hegység, melynek egyik része az Olimpusz. E két hegyi vonal közt terül el a Messaria síkság, átszelve az Olimpuzon eredő számos hegyi pataktól; földje bámulatosan termékeny,

hasonlít Egyiptom Nilusvidékéhez, csaknem husz lábnyi televény a földje.

A sziget éghajlati viszonyai nem igen változhattak; most is úgy, mint a phönikiak korában, csak három hora járja itt az évi tánczot. Az egyik harmadban, októberhó közepétől februárig, szakadatlanul esik az eső. Cziprus szigetének tele ez. Februárhóban tündér szép tavasz köszönt be, csupa balzsamos virágillattal és igézetes színompáival. Az Olimp teteje még nem bontotta le hóbodros főkötőjét, és alant már szigetszerző gyönyörű virágzönyvegek ékítik a földet, és a mi gyümölcsöt az ember csak kívánhat, mind érett az már ilyenkor itten. Májushavában azonban, mikor minálunk hegyen-völgyön bimbó fakad, a levegő itt már nedveségét veszti; kezdődik a felhőtelen nyárszak, a melyben mintha csak az egész világnak el kellene olvadni a nap hevétől. Fenn az ég akár csak egy ércz boltozat, a hőmérséklet árnyékban is harmincz fokot mutat, és Levkosiában (e régi Nikosia), Cziprus fővárosában, a hőség nagyobb mint Kairoban. Így tart ez szeptemberig, akkor újra beáll a termékenyítő eső időszaka, így van ez mai nap, és a legrégibb, vadon őskorban szintén csak így lehetett az itten.

Cziprus szigete már a legrégibb korbéli népek előtt ismeretes volt, és természeti kincseiről fogva a biblia korában is nagy hírben állt. Innen, nevezetesen Chittmi városából, a mai Kitiből, hordták a phönikiak a hajóépítésre való fát, a fémek közül meg azt, a melyik a szigetről. kipronnak, a rómaiaktól cuprumnak, és ezek után a németektől: Kupfernek neveztetett. A cziprusfa és a nemes cziprusi bor is ezen szigetről kapták nevüket.

Szinte kimeríthetetlen volt a sziget hősege hajóépítésre való fában, továbbá ezüstben, különösen pedig rézben. Egész a legtetejéig örökzöld erdőszeg borította a cziprusi hegyeket, minden nemű fenyő, tölgy, lejjebb meg platán-, köris-, terpen-tin-, és terebélyes diófák, úgy szintén a hatalmas sötétzöld eziprusok, a hajlós datolyafák, akár csak az afrikai ég alatt! Cziprus rónája meg, a Messaria, és a déli hegyek lejtői, a régi kor gabnátarai voltak, csaknem egy millióra menő lakosság számára. A mi csak a mérsékelt égöv melegebb felében megterem: különösen buza, roza, zab, hüvelyes vetemények, továbbá szőlő, olajbogyó, fige, cukornád, citrom, narancs, banana, szentjános-kenyér, továbbá a sok mindenféle főzelék: spárga, borsó, kel, kapor, porcsin, rézauka, zsálya és majorána, mind megterem itt, a völgyek mélyedéseiben meg a sok balzsamos illatu cserje, oleander, mirtus, arbutus és lentiscus, boróka és masztiksz, a hegyek martján meg a kedvesebbnél kedvesebb virágok: rózsza és jázmin, és mindenek előtt az itt honos és egész vidékeket belepő tulipán és jáczint, nárcisz, tázét, krokusz és kököresin. Három világrészszel szomszédos Cziprus szigete, három világrész termésai is bőven teremnek benne.

Talán innen van, hogy már a legrégibb őskorban a phönikiak Astarte, szerelem istennőjének oltárokát emeltek itt, később meg a görögök legbájosabb istennőjüke: Aphroditének kedvencz mulatóhelyévé szentelték föl e szigetet. Paphosban, Amatuntban, Idaliában, mindenütt az ő templomai tündököltek.

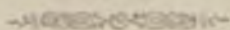
Szerelem és szépségből szőtt egész mondakör fűződik Cziprus szigete nevéhez. Itt született Adonisz, anyja egy mirtusfa volt, azzá változtatta volt Aphrodite, és messze be, egész Ázsiáig templomokat emeltek Adonisz tiszteletére. Cziprus szigeten gyult lángoló szerelemre Pygmalion a márvány szívű báj-alak iránt, és addig ülelé égd, vágyó szívéhez, a mig a hideg

kőszobor merev keble föl nem érzett. Fin, Paphosz után nevezé el Aphrodito ciprusi kedvencz helyét, messze tündökölt ott fehér márvány temploma, és gráciák késziték el ott fürdőjét. Bacchus is, sehol nagyobb tüzzel nem ülte meg ünnepeit, mint Ciprus szigetén, a melynek bora minden más felett „édes nappali álmok mesteré”-ül magasztaltatott általa.

És a miért olyan nagy volt „a földközi tenger gyöngyszemé”-nek hirt, azért fűjt ugy utána a szive négyezer év óta a földi hatalmasságoknak; el is foglalták őt rendre, és karolták és pusztították utolsó csepp életig. Szinte kézzel kézre járt a kegyetlen hódítók közt. Phönícia, Szíria, Görögország, Persia, Egyptom, Róma, Bizánczia, arabok, frankok, normannok, Velence egymás után uralkodtak rajta, végre háromszáz év óta a félhold fekete árnyéka alatt görnyedt, halottas-meredten, reménytelenül. De nézzük akkori napjaiból is egy pár mozzanatot.

A római birodalom felosztásakor bizánczi helytartók uralma alá került, a kik lelketlen önkénnyel zsarolták, míg végre I. Comenius önálló királysággá tette, és a keresztes háboruk idejéig az is maradt. A templomos rend alapításakor, 1118-ban, a nagymesterek rendszékhelye volt, és a rend eltöröltetésekor utolsó nagy mesterét, Molay Jakabot Ciprus szigetéből csalták Francziaországba, hol 1314-ben elevenen megégettetett. Közben pedig, 1191-ben oroszlánszivű Richard foglalván el a szigetet, hűbéres királysággá változtatta, és az akkori ezimzetes jeruzsálemi királyt: Lusignan Guidot Ciprus sziget királyává nevezte ki, ugy amazt, a kinek Melusina csodaszép tündér lett volna az özanyja.

(Vége kör.)

A keztyű.

Az egész világ memoiroket és életrajzokat ír; mindenki igyekszik saját tapasztalatait vagy dicső tetteit az utókornak általadni, és néha származását egész a vizözönig fölvinni. Miért legyen épen a keztyű a tétlen hallgatásba merülve s miért ne iratnék meg története a kezek által, a melyeket századokon keresztül most védett, majd ékesített?

A keztyűnek is van származási fája, bárha ebben a tekintetben nem állja ki a versenyt a lábhelivel. Ugyanis a lábhelit már akkor használták a föld különböző helyein, a mikor még a keztyűről nem is álmodtak. A biblia női még nem ismerték a keztyűt; Sába királynője keztyű nélkül érkezett Salomóba és mindazon fényűzési czikkek között, a melyeket Kleopátra egyiptomi királynő használt, a keztyű teljesen hiányzott. A keletiek régebbi történeteinek megírói nem emlékeznek keztyűkről, azt azonban beszélik, hogy a persák oly felöltőt viseltek, a melynek ujjai egészen a kézcsuklóig értek. A keletiek a legujabb időkig nem ismerték a keztyűt, s később is csak az európaiaktól sajátították el. Ezerint a keztyű valószínűs európai találmány s először a görögöknél jelenik meg, de csak mint a kéz védelmezője munka alkalmával. Laertes, a mint az Odysseus írja, keztyűket huzott, hogy kerti munkája alkalmával kezeit a töviszek meg ne sérteék. Általános használatává azonban a görögök közt nem lett, mivel ők ezt és az ehhez hasonló tárgyakat a nőesség és elpuhultság jeleinek vélték a férfiakban, a mely nézetben a rómaiak is osztottak mindaddig, a míg csak az egyre magasabb fokra hágó fényűzés a keztyűt nélkülözhetlen fényűzési czikké változtatta. Kezdetben a rómaiak sajátos öltönyök, a tunikához erősítették a keztyűket, a melyek a tunikához hasonló anyagból is készültek.

Később elkülönítve s más anyagokból is (bőrből stb.) készítve használtatott a harczosok által védelemül a nyíllövések ellen s a házi foglalatosságok alkalmával a nem katonák által is.

A keztyű története itt egy új, nagyfontosságú korszakba lép. A klasszikus pogányság a semmiségbe merült, a világrázó Róma a porba omlott szét s romjain felemelkedett a középkor, papjaival s lovagjaival. Az utóbbiak a keztyűt kizárólagos tulajdonukká tették s mintegy ismertető jelükké vált az. Egy lovag sem ment háboruba a nélkül, hogy felszerelése közt a caö-römpölő vaskeztyű ott ne lett volna s nem jelent meg semmiféle társaságban vagy lovagjátékon a nélkül, hogy kezét bőr-, vagy vaspikkelyes keztyű ne fedte volna. részint, hogy a párbajra való kihívásnál, részint pedig, hogy az elfogadott viadal alkalmával szerepeljen. A keztyű volt a hűbéradás és rangra emelés jele. Maga az egyház is használatba vette s a püspökök a vallásos szertartásban is helyet szegtek neki.

A 13-dik századig kiválóan csak a férfiak használatában volt és csak e század táján jelenik meg a nők kezén is. Ezen keztyűk vászonból voltak varrva s száruk a könyökig ért, később szövtek, majd bőrből készítették. A franczia udvarban Medicis Katalinig a szövött selyem keztyűk voltak divatban s ezen fondorkodó nő borzasztó tette használatára fel hazájának eme művészeti czikkét. A navarrai királynőnek — a később trónra lépett IV. Henrik franczia király anyjának — egy pár pompásan szövött, illatos keztyűt küldött, a fejedelemsasszony felhuzá s pár óra múlva meghalt. A keztyű oly méreggel volt beitatva, a melynek készítését csupán Olaszthonban ismerték. XIV. Lajos korában már általánosan a finom bőrből készült keztyűket használták s ennek készítését oly tök-lyre vitték, hogy Francziaország látta el egész Európát keztyűvel. Németországba a 17-dik században szivárgott át a bőrkeztyű gyártása a vallásuk miatt üldözött franczia szökevények által.

Angolországban Erzsébet uralkodása alatt a legnagyobb fényűzést fejtették ki a keztyűvel; a leggazdagabbul himezték, felékesítették s illatosá tettek a legdrágább illatszerekkel, a melyekkel Olaszthon árasztá el egész Európát. Több mint száz évvel ezután egy pár keztyű, a melyet Anna királynő drágának talált a Malborough hercegnő megvett és egy udvari ünnepély alkalmával viselt, újra történelmi szerepet játszott. A királynő halálosan meg volt sértve és az eddig mindenható hercegnő kiesett a kegyből; tehát a mi a legolmésőbb államsférfiak ravasz cselszövényeinek és iparkodásainak nem sikerült, azt kivitte egy pár keztyű, tudniillik a Francziaországgal való békét és ez által a spanyol örökösödési háboru bevégezését, a mely huzamos ideig dulta egész Európát.

A középkorban szokásban volt, hogy kérő iratok, folyamodványok mellé egy pár keztyű csatoltatott, a mely nem ritkán arannyal vagy ezüsttel volt megtöltve az igazság mérlegének az ő javára történendő lehajlása végett. Eljegyzések alkalmával a keztyű sokáig volt a gyűrűvel egyenjelentőségű. Jelenleg a keztyű használata általános s készítése mindig különfélebb lesz; most védőszerű használjuk az idő viszonyai ellen és a foglalkozásaink alkalmával, diszül a bálokban s másutt. A keztyű jelenleg nem csupán disz már, hanem nélkülözhetlen öltönydarab, a mely teljes joggal, büszkén szólhat eképen: „Az egész polgáriusult világban fontos és nélkülözhetlen tényező vagyok én!”

Közli:

H. Á.

Heti tárcza.

Októberhó 16-dikán.

(A régi dal. Levél egy nőhöz.)

Asszonyom!

Nagy utról jöttem! Valóságos passio utról, a legkétség-beejtőbb, legfájdalmasabb emlékek utjaról. Azon helyről, melyen valaha boldog voltam; s kérdeim az isteni színjátek nagy költőjével: van-e nagyobb fájdalom, mint a kétség órájában visszaemlékezni... boldogabb napokra!

Ugy-e emlékszik még, asszonyom, arra a bánatos napra, melyben mi barátok lettünk? Egy érző szívű nő mindég kéz vigasztalója a szenvedésnek; e régi törvénynek köszönhettem barátságát.

Hogy is történt?

Kis felvidéki fürdő vendégei voltunk mind a ketten.

A kis fürdő termében naponta zengett a dal, s azok, a kik egy ábrándos keringő dalára még tudnak fiatalok lenni, naponta ringatództak egy-egy dalam hullámain; ki érzéssel, ki — mert vannak ilyen tánczosok is, — hiúságból, ki pedig mulatságból. Nem tudom, mely osztályába tartoztam e boldog embereknek, de mélyen, kétségbeesve érzem most is azt a nagy pillanatot, mely — egy édesbús dalra — életemben egész korszak kezdete volt.

Ön, asszonyom, ünnepelt, hódolattal körül vett urnó volt, s talán nem is vette észre a poéta — tehát ügyetlen — tánczost; szánni is csak később tudta, mindön ő tragédiáját önnek elpanaszolta.

Önnek az a keringő is csak a hódolat egy pillanata volt, mely szívemet az első, igazi szerelem boldogságával, és bánatával töltötte el.

Talán nem is emlékszik az én első szerelmem regéjére?

Talán reá sem emlékezik már!

Az idény végével, mikor a kis fürdő közönsége, a hiúság, pipere, és szó-beszéd e kis világa, már csaknem egészen elszéledett, még csak néhányan maradtunk együtt, közte mi kotten, Ön asszonyom, s én a kik egymást szerettük. A vén hárs már pirosas levelet hullatott reánk, a virágok, a szerelem nyelvének e nagy tudósai, már csak a mulandóság, és hervadás örök regéjét susogták egymásnak, s mi még mindég daloltunk, tánczoltunk, és szerettünk. A mit éreztünk, mély érzés volt, — a mit esküdtünk, nagy eskü volt. Talán nem is beszéddel! szemeink melege, kezünk érintése, s a lelkünkbeli, szívünkbeli áradó, körülünk zengő dal, az érzelmünkben lakó költészert szólalt helyettünk. S mily ékesszólás, milyen hű tolmács mindez!

Az utolsóig, a válás pillanatáig... csak boldogak voltunk. Az én könnyeim azután kezdtek omolni.

Oh Istenem, de a remény még akkor velem maradott!

Elment, elment, elment!

Kocsijába szállt, kezében tartotta a bucsuzóra osztott bokrétákat, még egyszer intott, bucsuzóra!

A zenekar követte fogatát, s épen az én szép keringőmet játszottá neki; akkor diadal-dalul, melylyel szívem a világába bevonuló királynőt üdvözölte, most... bucsuzóra!

Lenn a vonat várta. A távozó felazállt, s nem sokára semmit, semmit se láttam, mint egy szikrákkal behintett széles, hosszú füstgomolyt; ilyen a letűnt boldogság fényaugarakkal áttört bánatos emléke. A végső szokéron két piros lámpa világított; ugylátszott, mintha valami rossz szellem ragyogó két szeme volna, mely távoztában is néz, néz reám áthatón, hosszasan, gunyosan.

S akkor, mert már öreg éjszaka volt, mulatni gyűlt a társaság. Örült ön is, társaságában pedig, de búsan, és összetörve, én „a szomorú külső lovag”. A zene szólt. Busan nagyon, s végre — mikor a társaság vigabb dalt parancsolt — felcsendült az én szent dalom, az én örökszép keringőim. Ime, be sokszor bú egynek, a mi másnak öröm és vigasság!

Kirohantam a vig emberek sorából. Mentem, mentem tova, s lehulltam egy helyre, s hol nem rég még az együttlét szép álmait álmodtam. Hol gyászoljak méltóbban egy válást?

Vak éjszaka van.

Körülöttem hervatag virágok remegnek. Egy szegény növény, valami dudva, gyom, azt mondja, hogy nem fél a téltől, tavasszal se volt virág.

Egy vén fűn holló károg. Nem rég a pacsirta zengett rajta szerelmet, üdvöt, életet.

Aztán — a közel erdő szélső fáí mögé rejtőzve — gunyos azellemek jöttek elő, és felsírt egy hideg őszi szél; együtt csapdostak az arcomba száraz harasztot, azu fűszálakat.

Ki sir a vén fák alatt? Ki hullatja könnyeit a szent emlékek földjére, melyen egy nagy látnok, az emberi lélek oly jól lát minden nyomot, s jól hallja a mult minden hazug esküjét, csalárd szerelmi suttogását? Ki zokog itt oly keservesen?

Régen volt! Ön is tudta, s részvevőleg nyújtá kezét annak, kinek arcán meglátszának a könnyek nyomai.

Ugy-e emlékszik még? Ugy-e önnek szabad elpanaszolnom a régi rege folytatását, a régi dal utolsó, utolsó versét?

Es azóta lefolyt sok, igen sok esztendő. Sokat, igen sokat vert a szív, az ember isteni érzelmének a szünetlenül mozgó, mulást, változandóságot örökkön-örökké mutató órája.

Öt esztendő folyt le, tehát egy ifjúságnak csaknem... fele! A gyermekkor még nem ifjúság, a férfikor már nem az.

Jártam, keltem az élet rengetegében. Egyedül, magam... de boldogan. A kik velem indultak el, célát értek, vagy lefeküdtek pihenni; hiszen ők is elérték a célát! Volt, a ki azóta boldog család tagja lett, vagy ért nagy szerencsüket, sikereket, volt a ki csupán szenvedett, s aztán elbukott. Egy szóval én csak másoknál láttam, sirattam vagy ünnepeltem meg azokat a határokat, melyek az emberi életben fordulókat képeznek, s egymásra évek és évek után következtek. Es ma-

gam? Én csak szerettem, s a végeztél azon perczen kerestem, melyben őt elérhetem. Ha dicsőség, ha vagyon, és ha bármi után törekedtem, akkor csak követ tettem le a mi boldogságunk épülő lakához. És azt hittem, hogy az én álmomat ő is álmodja, és boldog voltam.

Őt esztendő folyt el így, az ifjúságnak csaknem . . . fele!

Szegény rajongó, szegény vak te, a ki azt hiszed, hogy látsz!

És történt, hogy öt év múlva találkoztunk.

Hideg, kimért találkozás volt. De jól láttam, hogy ő, az én eszményem, az én fényes napom még nekem világít, s a mit az ajk elhallgatott, a szem melege, a kéz szorítása, a a szív nagy költészete még mindig regélte, dalolta.

A keringő ismét megszólalt, s én önfeledten, gyönyörű boldogság alatt roskadozva susogtam szerelmemről, ábrándjaimról. A cél közel, a boldogság vár. Milyen nagy álom az, mely nem sokára valósággá lesz! Egy álom, mely soha sem lesz rutabb valósággá, mint a hogy az életre örök élet következik.

Sirj, sir én régi dalom! sirj, sirj boldogságom, és kétségbeesésem közös dala! az az éjjel sötétebb volt minden éjszakánál!

Egyszer, asszonyom, vig társaság ment a zöldbe. Nők, férfiak, a kik örvendtek a madár-dalának, a fenyvek és hársak üde illatának, a rengeteg oszlop-sorának, s mindennek, a mit a természet eléjük tárt. Velők örvendtem én, s lelkem is levegette fekete mezőt.

És akkor egy hírlapot adtak a kezembe. Olvassuk el, mit csinálnak a világban? az emberiség mily buja, vagy öröme, mely komédiája, és tragédiája folyik le azon a nagy színpadon?

Az emberek csalják, és gyilkolják egymást! Esküsznek hazug szerelmet, és odavetnek az önérdék, és bűn bálványainak mindent, a mi szent, a mi tiszta! nem tudják szegények, hogy ezzel együtt ég porrá a boldogság is. Vétkesek, és nem is boldogok.

A hírlap az ő eljegyzését mesélte el nekem. Vagy nem álom volt, s nem azt olvastam volna? Akkor egy rossz szellem beszélt el nekem, s jutalmul híreért elvitte hitem, élet-kedvem utolsó foszlányát!

Most pedig, asszonyom, arról tudósítom önt. (önt, a ki a mi szerelmünkben akkor úgy hitt,) hogy a fényes esküvő megtörtént.

Átesett rajta a főrangú menyasszony, a ki valamikor, az ifjúság egy szebb pillanatában azt hitte valami ábrándos verselővel együtt, hogy ez a két szív szereti egymást. Átesett rajta a régi dal e másik szereplője is, ki — hírlapírói tisztenél fogva — meg is írta a fényes esküvő történetét. Mennyi fogat, milyen hét, kilencz, és tizenegy águ koronák, s hány fényes czimer! Csak úgy káprázott tőle a szem! S mekkora nép bámulta a fényes násznépet! Szép volt — úgy mond a leírás — a templomi zene is. Ezek a szentdalok mind oly busak!

És a mi nem fért e leírás keretébe, azt ön — imo — e sorokban találja. Olvassa el asszonyom, s jusson eszébe egy pillanatra. Csak egy kis pillanatra! Gáspár Imre.

Közligyek.

(Boszniába. — A miniszter fia. — Hadai Loja. — Hadai Loja és a mennye. — A tartalékosok és Petőfi. — Egy osztrák altábornagy, a ki elesett. — Katonai bravurok. — A porta jegyzője és Salisbury. — A kormányválság. — Osztrák és magyar miniszter-jelöltek. — Hercegg Auersperg nyilatkozata. — Strieke. — A hercegprimás és a porsonyi egyetem. — Földvárügy. — Népgyűlések. — Parlament.)

Először is Boszniába vezetünk, nyájus olvasóm. Szerencsére csupán papíron és képzeletben tesszük; így is elég iszony, és kétségbeesés az, mely jó szívedet elszomorítja.

Trefort Ervin,

közüktatási miniszter egyetlen fia a napokban meghalt. Sokan ismerték a szép tehetségű ifjút, ki egy ideig Sopronmegye aljegyzője s azután miniszteri fogalmazó volt. Mint közös hadseregbeli tartalékhadnagy a nyáron ő is mozgósított s Boszniába ment. A sok fáradtság, a katonai élet nehéz viszontagságai megtörték a különben erőteljes ifju egészséget. Megbetegedett, a zborniki katonai kórházba került s ott hir szerint csak két napi szenvedés után 24 éves korában be is végezte ifju és sokat ígérő életét. Nem akart kimaradni a nagy színjátékból, s halála csakugyan mentség a sok gyászolóval szemben: im, a hatalmasokat sem veszik ki, mint a szegényeket, a közös sors úgy sújtja őket is! Ki vigasztalja meg a szegény atyát, ki csak nem rég temette el ifju vejét, egy gróf Battyányit? Az ég adjon vigaszt a mélyen sújtott atyának!

Hadai Loját is elfogták, s kitűnt, hogy nem hőse, csak amolyan Rózsa Sándor-féle típus lehet. A világhírré vergődött agitátor — írják felőle — nagyon siralmas benyomást kelt. Gyámoltalanul feküdt a kocsiban; arcán már semmi nyom a félelmes kifejezéseknek, koromfekete felújnyi szélességű körszakála a kényelmetlen fekvés miatt felfelé van konyulva, sötét szemével bágyadtan nézett ránk; de erős nagy arczsontjai elárujják, hogy ezen arc valamikor félelmes lehetett a jámbor bosnyákok előtt. Két matrácson pihen; a szennyes színű posztóing látni engedi a vihartól és véasztól megviselt szőrös mellet; rókabőrös fehér kaftán, fekete török nadrág és zöld mente takarja testét. Fején kis fehér sapkát visel, mely köré kis vörös csiku turbán van tekerve. Kíváncsiak voltunk sebére és ő kész is volt megmutatni. Segíteni akartunk neki, de nem engedte meg; karját, mely egykor egy fiatal tulkot is el birt, elég erősnek érezte, hogy kibontsa lábát a takarók elől. Orvosi vélemény szerint a lábat okvetlen le kell vágni. Egy tiszt kérdezte tőle, miért nem maradt békeben, most nem volna fogoly. Azt felelte, hogy ő a mustinak engedelmeskedett, mert ő csak egyszerű hód. Elmondta azután elfogatásának ismert részleteit és végül több tiszt ur névjegyére felírta török betűkkel manu a nevét is. Mikor kérésére török módon készített ételt kapott, közöndőleg mondá: „Ti mégis csak jó emberek vagytok!”, mire egy tiszt ezt felelte: „Ezt előbb kellett volna belátnod.”

A tartalékosokat mind hazakeresztik. Hogy is keresztik el a vén katonát? Petőfiből felelhetjük:

A hosszú szolgálat jutalma
Egy érdempénz, és rongyos öltözet!
Ha ha ha!

Híven idéztük „Örült”-jéből még a kacagást is. Épen 630 érmet osztottak ki közöttük. Pulszki Ágost, Márkus István és Baross Gábor képviselők már meg is érkeztek. A kik soha-

jönnek vissza, azok között — az osztrák seregekben szokatlan eseményképen — egy altábornagy is van: a vitéz Eltz Gyula, ki pecic ütközetben esett el. Hős tettet követett el egy Verbőczy nevű baka, ki sebet kapott, a midőn orvosa azonnal hozzá akart látni, vitézünk így szólt: „Vannak itt, a kik előbb sebesültek meg; én várhatok.” Egy szakaszvezető, ki ezrede zászlóját foglalta vissza, kapta Filippovics tábornagytól az Emich Gusztáv által küldött 100 forintos jutalmat. A porta seregeink kegyetlenségei iránt tett panaszt; Salisbury azonban értesíté Andrásy grófot, hogy az angol kormány vissza fogja utasítani a török jegyzéket, melyben csapataink állítólagos kegyetlenségeiről panaszlik.

A monarchia kormányválsága maig sem talált megoldásra. S a mi boldog emlékeztető Schmerlingünk, de leginkább gróf Taaffe van azóban a Lajtántuli miniszterelnöki széknél. A kabinet alakításával megbízott De Pretis viszont sulyt helyez arra, hogy az új osztrák kormány elnöke Mannsfeld gróf legyen. Nálunk pénzügyminiszterül Lukács Antal is emlegetik. Még legvalószínűbb, hogy Tieza marad elnök is, pénzügyér is.

Nevezetesebb közügyi hírek a következők, melyeket csak vázlatosan sorolunk elő: A kerékgyártó segédlek a munkabér felemelése dolgában strickoltak, a vezéreik el is fogattak; a miniszterium szabadon bocsátotta őket. — A hercegprimás a pozsonyi főispánhoz intézett levelében kijelenti, hogy semminemű tárgyalásba nem bocsátkozhatik a primási palotának az egyetem számára való átengedése iránt. — Földváry Mihály pestmegyei alispán a fegyelmi bíróság a miniszterium ítélte daczára sem köszön le, mely elhatározását a közgyűlés tetszésével fogadta. — A lipótvárosi választók a boszniai kérdésben népgyűlést tartanak, Szegeden pedig Bakay Nándor elnökölt egy a budapesti határozatokhoz csatlakozott népgyűlésen.

Megemlíthük végül, hogy a képviselőház első ülése szombaton lesz. A korelnök ez alkalommal bejelenti, hogy király és Felsége mánap (vasárnap) ünnepélyes trónbeszéddel nyitja meg az országgyűlést a budavári trónteremben. Egyazersmind kijelöli, hogy mikor és hol veszi át a választások ellen benyújtandó kérvényeket. Megbízó leveleiket a képviselők csak a második ülésen, alkalmasint hétfőn, adják be, ugyanakkor a korelnök elő fogja terjeszteni az egyes választások ellen intézett kérvényeket is. Elnöknek valószínűleg Giczey Kálmánt választják meg, ki úgy nyilatkozott, hogy e tisztet ezuttal még elvállalja.

Budapesti hírvivő.

•• (Udvari hírek.) A király Gödöllőre megérkezett; a királynő udvari orvosa dr. Wiederhoffer helyett dr. Auchenthaler lett, a hár nem tudni ki számára, a napokban Gödöllőre hivatott dr. Bamberger híres bécsi orvos-tanár is.

•• (A trónörökös) és Gizella főhercegnasszonyt Münchengrätzben a gróf Waldein-család vadászatán nagy pompával és hódolattal fogadták. A trónörökös két óráig cserkészve, hat szarvas (közülük egy tizenégy ágast) és hét dámbakot; a vadásztársaság, körte a főhercegnasszony, másfél óra alatt 333 nyulat, 279 fácánt és 196 vad tengeri nyulat lött.

•• (Adakozások.) Ő Felsége a király Mádár vízkárosultjainak 500 forintot adományozott. — Bárány Prónay Dezső ismét 50 m. mázsás búzát adott a tápió-györgyei és szele-fármosi katonacsaládoknak.

•• (A tűzoltók mulatónyar) vasárnap délután a Károly-kaszárnya udvarán oly fényesen sikerültek, a mint azt a legvérmesebb reménnyel sem gondolták volna előre. Több mint kétezzer forint a jövedelem, a mi elgondolhatóvá teszi: mily nagy közönség volt jelen a laktanya udvarán. József főherceg elejétől végig ott volt.

•• (A mozgósítottak családjai javára.) Az iparosok köre múlt vasárnap este szép célra műkedvelő előadásokat rendezett. Színre került „A nyelvtan” Némény Jenőné urhölgy (Margit) és Schnitzler Gusztáv (Camsuflet) közreműködésével. A vigjáték után Schütze Rezső Lisztől a Szózatot és Hymnust zongorázta, a egy népszimfű került színre. — A pinczér-egylet a sebesültek javára múlt vasárnapig 332 forint 30 krajcárt gyűjtött, szerdán pedig a zenekedvelők termében táncestélyt a sorjátékokat rendez, ugyan e célra.

•• (A vakok intézetét) Trefort Ágost miniszter e napokban meglátogatta. Érdeklél hallgatta a tanárok előadásait, szerencsét kívánt Horváth Atilla volt intézeti, most zenekadémiai növendéknek a megígérte, hogy mivel a vakok által font nádszékelyek olcsóbbak a máshol készültéknél, gondoskodni fog, hogy az állam szükségleteit innen elégítsék ki.

•• (Gálffy István és társa) udvari fényképész urak lapunkban folyó hirdetményét a t. olvasó közönségnek különös figyelmébe ajánljuk, műtermüknek elegáns berendezése, előzékeny szolgálatuk, valamint az általuk készített képek művészi kivitele, képesek e téren a legnagyobb versenyt előnyösen kiállani.

•• (Vegyesek.) Deák Ferencz emlékszóbrára eddig 126,076 forint 62 $\frac{1}{2}$ krajcárt gyűlt össze. Ily összeget csak Deák Ferencz tudott egykor a Vörösmarty szobrára a árváinak összehozni. — Herman Ottó Berezik Árpádnak tizenöt krajczárt küldött, a mért a népgyűlési küldöttségeken viselt cilindert és frakkját kifigurázta; Berezik Árpád tizenöt forinttal szaporítá a tizenöt krajczárt a elküldte a honvédmenedékháznak. — Széll Kálmán volt pénzügyminiszter e hó 11-dikén fogadta bucsuzó tisztikarát. — A bérnialást a hercegprimás e hó 23-dikán kezdi meg fővárosunkban. — A bécsi pápai nunczius szombaton délelőtt fővárosunkon át Kalocsára utazván. Szent István király jobbját megazemlélté és ott rövid ajtatzkodást végezett. — A sugárut mellett bővési és optikai előadásokra ideiglenes színházat építenek, mely a jövő hóban már megnyílik. — Budapesten szeptember 29-dikétől október 5-dikéig 236 gyermek született a 238 személy halt meg.

R ó z s á s n a p l ó.

•• (Jegyzetek.) Riedel János volt főhadnagy a ujbpesti birtokos, és Galantai Gáspár Gizella kisasszony (Gáspár Imre író testvére). Hajnikon. — Tamászi Ferencz vasuti tisztviselő és Heteyi Marianna kisasszony, Heteyi István királyi táblai bíró kedves leánya. — Trefort miniszter legifjabb leányát, közvetlenül azelőtt, hogy a család Trefort Ervin elhunytáról értesült, eljegyezte dr. Késmárky Tivadar a hírneves orvos egyetemi tanár. — Glácz Ferencz budapesti ügyvéd és Vojnics Hermin kisasszony, Vojnics Bálint bűnügyi földbirtokos kedves leánya. — Forster Frigyes és Matnaka Gizella kisasszony, Ipolyegyház. — Hulényi Mária kisasszony és Nedeczky Miklós, Esztergomban. — Kovács Akácia kisasszony és Deák András, Szepesi-Szent-Györgyön. — Dr. Czunterstein József, hajósi főorvos és

Hasenfeld Lujza kisasszony, Hasenfeld Manó egyetemi magántanár és azilácsi fürdőigazgató kedves nővére.

*(Összekeltek.) Harrach János örökös gróf, császári királyi kamarás és szolgálaton kívüli őrnagy és Thurn-Taxia Mária Terézia Valentine hercegnéasszony; a vőlegény gróf Harrach Ernő fia. — Báró Fekete, huszárfőhadnagy és gróf Dessewffy Erzsébet, Debreczenben. — Gróf Cziráky János (a főtárnokmester fia) és gróf Almásy Erzsike, az ünnepély valódi főúri diaszél folyt le. — Fluk Ádám magyar királyi törvényszéki ülnök és Troján Emmi, Pilsenből, Troján egykori zólyomi megye-főnök leánya. — Dr. Lányi László és Záry Sarolta, Budapesten. — Fejér János és Babanzy Ilona, Szegeden. — Duba Malvin és Székely István, Nerojban. — Gáll Róza és dr. Nagy János, Kolozsvárott. — Földes György marosújvári lelkész és Márk Ida Nagy-Enyeden.

Halálozások.

*(Dupanloup Felix), a hírneves orleani püspök váratlanul elhunyt. Az egykor oly hírneves klerikális azónok, s ily irányú polemikus művek, s nem egy szépen, szellemmel írt erkölcs-tani munka írója 1802-ben született, 1841-ben a Lorbhone, párisi egyetemen az egyházi azónoktat tanára lett, s 1849-ben nevezték ki püspökké, 1854-ben pedig a francia akadémia tagja lett; midőn az isten-tagadó Littrét is beválasztották, kilépett a francia szellemi harcászok e legkiválóbb testületéből. Utolsó éveiben a nemzet-gyűlés legitimista pártjának egyik vezére volt, s már a bibornoki kalapot is elnyerte volna, midőn a halál elszólította. Béke poraira!

*(Elhunytak.) Babocsay Lajos, a tápéi kerület volt képviselője, Mágocson. — György Lajos református lelkész (György Endre és Aladár írótestvérainak unokabátyja) özvegye: Fésős Juliánna asszony, 41 éves, Szatmárnémetiben. — Debreczenben a színtársulat kedves kőművese: Kiss Samu. — Egerben Elek Pók Erzsébet urnő 77 éves korában. Sirjánál Mándoki tartott búcsúztató beszédet. — Tóth Sándor nyugalmazott tábornok, 66 éves, Sopronban. — Kendeffy Pál földbirtokos, 85 éves, Nagy-Szebenben. — Siebenfreund Hölczel Katalin, Siebenfreund pesti büntető járásbíró anyja, s a híres pomológ özvegye, Nagy-Szombatban. Béke hamvaikra!

Vidók.

*(A mozgósítottak javára.) Ungvárt a helybeli nőegylet elnöknője a lelkes Bőszörményi Emilia ő nagyúga összehívta a választmányt tanácskozára, miként lehetne az ő részükről is hozzájárulni a háztartási szociális segélyezésére. A huzgó tagok tanácskozása eredménye az lett, hogy legközelebb egy halmaz tépés, sebkötő, pólya, kendőseke stb. azonkívül sok szivar és 67 forint 90 kr készpénzben küldött el az egyület részéről a szegény szenvedők közti elosztásra. — A kolozsvári színházban múlt csütörtökön volt a nőegylet működéséről előadás a sebesültek javára. Közreműködtek K. Papp Miklósné, Szvacsina Géza és Hegyesi Vilmos, kik előadták a „Már alezik” és „Nőgyűlölő” című vígjátékokat; ezen kívül még Balogh Györgyné, dr. Szőcs Emilné, Moser Jolán k. a., dr. Vályi Gábor, Parkas János, Schilling Kálmánné, Gegenbauer József. — Hátazogen a sebesültek javára zenecstély volt, melyen Liszt Ferencz egyik tanítványa: a fiatal Juhász Aladár, továbbá Székely Sándorné, Izikutz

M. és Popovics Septimia urhölgyek közreműködésével. — Tattán a gyűjtés eredménye e hó 3-dikáig 564 forint 80 kr, egy arany, és sebkötők s tépés egész halmaza volt, Marmarosban készpénzben 1021 forint.

*(Vidéki ügyesek.) Debreczenben a múlt héten megmérgezte magát Csigo Zsuzsi nevű leány, mert kedvese, Szabó Sándor cipész elhagyta. A leány halálát Szabó Sándor igen szívére vette s e hó 10-dikén, másodszori kísérlet után halálos sebet ejtett magán. — Vasárnap volt ugyanott Kardhordó Ambrus kegyesrendi tanár arany miséje. — Kalocsán a kiállítási bizottság Haynald érséket fölkérte a védnőkség elfogadására. Az érsék készséggel hajolt a kérésre s több albumot, pompás asztalt, porcellán festést stb. mutatott meg, melyeket átenged a kiállításra. Növénygyűjteményéből be fog mutatni egy részt. — Kardos-Vaszká trencsén-megyei falu múlt csütörtökön porrá égett; faházai közül egy sem volt biztosítva.

Külföldi hírek.

*(Berlinből.) Egy udvari bál alkalmával történt, hogy az angol udvar egyszerű szokásai között növekedett trónörökös az kérdezte a férjétől patriarchális módor dolgában egészen elűt Augusta császárnétól, hogy: hol van a férje? Felséges anyósa erre sértődötten nézte végig, s az jegyezte meg, hogy a „felséged talán a trónörökös ő felségét keresi?” A trónörökös, kinél neje ugylátszik panaszt tett, erre mosolyogva lépett anyjához, s azt kérdezte: „Nem látta felséged a feleségemet?” Csak egyedül áll a mi József főherczegünk! más ily mende monda, mely Károlyné, született Erdődy grófnőt veszi nyelvére; ki — tudvalevőleg — rendkívül szép, szeretetreméltó és szellemes nő. Berlinben az egész világ hódolt e hölgynek. Vilmos császár és Bismarck egyaránt becsülték e hölgyet s valahányszor találkozott vele, a legbarátságosabb módon társalgott a grófnővel. E különös kitüntetés igen rossz néven vette Bismarck herczegné, a Károlyi ezért távozott. Ezt persze nem szabad elhinni. Általában Berlin se jobb — Budapestnél!

*(Kedélyesség Triestből.) A mi küldöttség — megdobáló hamis Triestünkben, sajátos mulatságot találtak ki az italiasaimik. Alig mulik el egy est, hogy két-három petarda ne robbanna fel. Meglehetősen nagy papírhüvelybe ugyanis löport tesznek s a kiálló kanócsot szivarral meggyújtják. Eddig csak néhány ablak esett e mulatságnak áldozatul, s komolyabb baj nem történt; de az izgalom igen nagy. Egy szerkesztőségbe is becsémpéztek ily papír-petardát, mely ott felrobbant. A nevezett lap erre kigunyolta a petardistákat, kik tulnyomólag fiatal emberekből állanak. A legrosszabb a dologban az, hogy a városi rendőrség ezimborál a zavargókkal; az állami rendőrség pedig csakély számu.

*(Külföldi ügyesek.) Károly Lajos főherczeg Lembergben a ruthen metropolitától azt kérdezte: „igaz-e hogy a ruthen papság Oroszország felé gravitál?” mire a metropolita mondván: „a ruthen nép mindig hű marad a monarchiához,” a főherczeg hozzá tette: „nem is a népről, hanem a papságról van szó!” — A berlini madártani társaság évi gyűlésén Homeyer előadást tartott magyarországi utjáról, melyet Brehm, Rudolf trónörökös és Lipót bajor herczeggel tett. Adatokat közölt a Tisza-vidék madárfaunájáról, a többi közt a sasokról, melyek most nagyon pusztulóban vannak. Brehm százhusz madárfajt figyelt meg, s a trónörökös is szorgalom-

mal vett részt a tudományos működésben. — A linzi török foglyok feleségei a kórán daczára már néhányszor fátyol nélkül jelentek meg egy sörházban, s ugyancsak itták az árpa levét. — Dréher, a serfőző milliomas, súlyos kedélybeteg s állapota javulásához nincs sok remény. — Egy orosz tisztt nyilvánosan korholja az előkelő hölgyeket, kik Pultavában a hazatérő török foglyokból botrányos érzelmességgel, könyek, csókok, ölelgetések közt vettek búcsút. — Gróf Beust, hir szerint csakugyan Párisba megy nagykövetnek. — Lacroma szigetét Rudolf trónörökös vette meg. — Prágában Skrejschovazky szerkesztőt, ki Thierhiert a lépcsőn ledobta, négy havi fogságra és 2168 frtra ítélte. — A bécsi törvényszék tizenötévi börtönre ítélte Schnerer Frigyes orvostudor-jelöltet, ki Konstantinápolyban Mihuleky István orosz tisztviselőn rablógyilkosságot kísérelt meg. — Olaszországban a jövő évben Flórenczben és Rómában nők számára egyetemet állítanak fel.

Irodalom és művészet.

*(A hangverseny idény küszöbén.) A zene-évnegyed műsoráról erősen beszélnek. Kezdi a sort Krancsevica-féle négyes-társasága e hó 23-dikán. A philharmonikusok november 13-dikán akarnak kilépni első hangversenyükkel s abban a következő művekkel: Wagner Rikhard „Faust”-nyitánya, Molière gordonka hangversenye (új) Munk weimari virtuózzal, Brahms második symphoniája (új) Duschek új zongorahangversenye Thern testvérekkel. Működik a zenekedvelőkegylete, melynek Káldy Gyula sok új művet keresett ki, s Párisból több genialis szerzeményt hozott, újabb francia zeneköltőktől; a magyar zeneszerzést képviseli Szabó Ferencz „Kantaté”-ja. Jönnek idegen művészek is: Henschel, Joseffy Rafael, a kitűnő Chopin-játszó, és mások. Bécsben november 10-dikén Goldmark egy új hegedű hangversenyét mutatja be Lauterbach, drezdai művész, — föllép Sarasate, Auer, Charles de Beriot (a híres Malibran fia), Carlotta Patti, a flórenczi négyes, s azopera zenekara Richterrel. Valószínűleg hozzánk is ellátogate művészek némelyike.

*(Irodalmi hírek.) Az eleven idény élénkséget hozott be a könyvpiaçra is. A Kisfaludi-társaság egy régi magyar színésznő, Déryné „Naplóját” adja még ez évben pártfogóinak, mely először a „Vas. Új.”-ban jelent meg, s Törzs Kálmán rendező sajtó alá. — Beöthy Zsolttól rajzokat, Gyulai Páltól dramaturgiai dolgozatokat, Györi Vilmostól svéd költők anthológiáját. — Pulszky Károlytól „Az országos képtár kiválóbb művei” cím alatt egy mű 61 lapnyi első füzeté jelent meg; a gyűjtemény remekait ismerteti igen szépen és alaposan. — Steindl Ferencz műegyetemi tanártól vázont „Magyar műemlékek” című munka jelenik meg; műirodalmunk tehát két érdekes munkával gyarapodik. — Sajtó alá kerülnek még: Egressy Ákos rendezésében „A színészet iskolája” címmel atyja, Egressy Gábornak dramaturgiai munkái. — Dr. Kuyserling helybeli rabbitól „A zsidó asszonyok az irodalom, művészet és tudományban” című német mű, Lipcsében. — Nagyváradon Márkus József „Köny és mosoly” című beszélőfüzetre nyitott előfizetést egy forinttal. — Megszűnt Köpöcsdi S. tanár „Kritikai Szemle” folyóirata.

*(A műcsarnok) már megnyitá özi tárlatát. Zichy Mihály nagy képe: „A démon fegyverei” egymaga foglalja el a

disztermet. A többi terem is tele van hazai és külföldi képirok műveivel; láthatók továbbá szoborművek is és ötvösművek: a „Kincsem” paripa nyereménytárgyai. Az egész tárlatot ismergetni fogjuk. A kiállítás reggeli 9 órától délután 4-ig látható. Belépti díj 50 kr, ünnepnapon 20, katalógus pedig tíz krért kapható. Ajánljuk hölgyeink figyelmébe a kiváló műélvezetet. Megjegyezzük azt is, hogy külföldön ily gyűjtemények egész ostromnak vannak kitéve a nemesebb izlésű, mivelte közönség részéről.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, október 12. Sába királynője. — Vasárnap, október 13. Az ellenállhatatlan. — Az egyetlen leány. — Hétő, október 14. Dora. — Kedd, október 15. Hugonották. — Szerda, október 16. A fal tövében. — Közügyek. — Az ellenállhatatlan. — Csütörtök, október 17. A zsidónő. — Péntek, október 18. Ferről.

Varszinház. Csütörtök, október 17. Ifj. Fromont és ld. Risler. — Szombat, október 19. Az ellenállhatatlan. — A fal tövében. — Vasárnap, október 20. Lalla-Roukh.

Népszínház. Szombattól keddig, október 12—15. A kis herceg. — Szerda, október 16. A sarga csikó. — Csütörtök, október 17. A vereshaju. — Péntek, október 18. A kis herceg.

(r. e.) Rövid vázlatban adjuk az utolsó napok színházi krónikáját.

Az „Ellenállhatatlan” három előadásán tetszést aratott. Vizvári játszotta legjobban az együgyű Doridot, míg az Új-házi, Nádnai és Márkus Emilia szereplése iránt a lapok ítéletei megozlanak.

A nemzeti színház hírei közül kiemeljük még, hogy operai vendége, Humann Alexa asszony a „Faust” Margitján és „Hamlet” Opheliáján kívül „Hunyadi László”-ban is föllép, mint Gara Mária s vele a czimszerepet Perotti fogja énekelni. Humann Alexa asszony Chicagóban és New-Orleansban annyira tetszett, hogy ha a róla hangzott dicsegetések valóságban alapulnak: nagyon sokat kellett haladnia.

A francia operettekkel táplálkozó népszínház tömérdek kis operetteje „A kis doktor”, „A kis menyecske”, „Kisasszony feleségem”, „Kapitány kisasszony” stb. közt „A kis herceg” — írja egy lap — nem áll utolsó helyen. Kellemes zenéje, s a mi földolog: a czimszerepben Soldosné, s a sok ügyes jelenethen Jenney Anna, Komáromy Mariska, Soly-mossy és Együd arattak tapsokat. Az új jelmezek is pompások. Közönség mindig szép számmal.

T a r t a l o m.

Néhány szál szász ibolya, Vörtesi Arnoldtól — A farkas és a juhász, írta Groguss Ágost — A harisnya életrajza. — A vihar gyermekei, írta D. Gy. utána K. E. — Aphrodite szigete. — A kegyű. — Heti tárcza — Közügyek. — Budapesti hírviró. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felolós szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

42-dik szám.

Október 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Museum-közt 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
költségek | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-----------------|-----------------|--------------------|--------------|----------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Okt. | 20 | Vasárnap | F 19 Ven. pász. | F 18 Vendel | 8 A 18 Pelagia | 23 Simhator | 6 26 | 5 2 |
| | 21 | Hétfő | Orsolya szűz | Vidor | 9 Jakab apostol | 24 Abiás | 6 28 | 5 0 |
| | 22 | Kedd | Mór p., Kordula | Mór | 10 Eulampius | 25 | 6 30 | 4 59 |
| | 23 | Szerda | Kapisztrán Ján. | Kapisztrán Ján. | 11 Fülöp apostol | 26 Abirám | 6 31 | 4 57 |
| | 24 | Csütörtök | Rafael főangy. | Rafael | 12 Probus | 27 | 6 33 | 4 55 |
| | 25 | Péntek | Krispin | Krizsán | 13 Karpus | 28 Absolon | 6 35 | 4 53 |
| | 26 | Szombat | Döm. Evariszt. | Döme | 14 Paraszkéva | 29 Sub. Noah | 6 37 | 4 51 |

Divattudósítás.

Gyönyörű szép őszi napok járnak, mintha nobózzé akarná tenni az őszi elvalást és megengedi, hogy még egyszer nézhessünk szép szemébe az elmúlt gyönyörűségnek: ég és föld ragyogó pompájának, de azért öditő sötétünk dicsőre mégis csak foglalkozunk a melegebb öltözékek összeállításával is, mint az előre látó és előre munkáló hölgyekhez illik is. Új szövetek utáni kutatásunk azon tapasztalatot tételték velünk, hogy az új őszi és téli szövetek nagyon szépek; ámbár nehezen lehet őket leírni, mert sok színből vannak összeállítva, de azért mégis a sötét igénytelenség a főjellegük. Sötétzöld, fekete és szürke szálak összevissza szőve, pávakék, aczélszürke, kékkel vegyes és egy kis vörössel tarkítva, bordeaux szín és barna szálak sárgás fényvel, ilyenek és hasonlóak a legújabb szövetek. A selyemszövetek közül a legdivatosabbak a moiré, atlac és plüsch, melyekből leginkább készülnek a díszesebb látogatási ruhák.

A szabást és összeállítást leginkább megítélni, ha néhány legújabbban készült ruhát leírásban is mutatunk be t. olvasóinknak. Legelőször egy átmeneti öltözködést említenek fel fekete és fehér csikó mohairból, a csikók olyan finomságnak, akár egy csémászl. A szoknyát elől két széles plisséfodor díszíti, mely valencienno-csipkével van befoglalva. Az uszály, mely a derek hátrészével egyben van szabva, hátul háromszor fel van huzva, és e szerint az uszály rövid. Három fehér moiré-csokor tartja össze a derekat, melynek fekete tafeta gallérja van, valamint ujjai is fekete tafeta hajtókákkal vannak díszítve.

Egy másik őszi öltözködés granit-pozitóból áll. E pozitó aczélszürke és vöröses színezetű. A derekon pántok láthatók, melyek az egész szoknyán végig ismétlődnek. A derek elől nyitva van, és látni enged a zöld és vöröses atlaczból készült mellényt, melyet a derékban egy öt szorít le. A szoknyán atlaczi plissé látható, oldalt és hátul dudoros felhuzással.

Igen díszes egy párakék indiai cashemirből álló öltözködés, melynek szoknyája ugyan olyan színes atlaczból készült. Az elől nyitott tunique hátra van hajtra, atlaczezal belölve és hátul ráncokba szedve. Az atlaczmellény buzávirágokkal ki van hímézve, valamint az elől és oldalt alkalmazott szalagok is mind ki vannak hímézve.

De nem csak ilyen drága és díszes, hanem egyszerűbb, de azért nem kevésbé csinos öltözködés is készülnek mindenütt, a hol a józan ész és az izlés is karöltve járnak. Gardagul kevesebb hölgy öltözködéshet, de isléssel még a szerény állású, és szerény jövedelemmel bíró is.

Az egyszerűbb öltözködések szeretik skót szövetből készíteni, ehhez pedig aranyos gombokat alkalmazni. A ki a skót, gyakran tulclénk szöveteket szelidíteni akarja, az sima szövetet vegyítve készíthet magának ruhát. Például, a szoknya kék és zöld kocskas tartanból való, és egész hosszában plissérancokba van rakva, a szoknyát jó részt pedig eltakarja a kék vagy zöld cashemirből készült esharpe, mely hátul nagy csokrokban végződik. A derek sima cashemirből készülhet, a mellény a kocskásból; a fehér vászongallert pedig egy kis kocskás atlaci nyakkendő tartja össze.

A skót szövetek a sima öltözködés díszítésére is alkalmazhatók. A díszesebb ruhákhoz selyem skót kocskás szöveteket szokás venni, a könnyebbekhez cashemirt. tartant és más olcsóbb fajtákat. A szövetek még mindig jó nagyok, mélyszögletesek, és a ruhához illően vannak díszítve.

Mai divatképünkön is két szép őszi öltözködés látható.

Az első alak sáhejzsinó cashemirből álló kimenő ruhát visel, csikos selyembőrönny díszítve. E ruha ára 85 frt. Keresébbé finom szövetből természetesen sokkal olcsóbb is. A szürke nemez kalap barna tollakkal van díszítve, ára 12 frt.

A második alakon sötét alapszínű kocskas seregéből való, kimenő ruha

látható. A hajtókák, valamint a passepoil-ok tegetőff színűek. E ruha ára 55 frt. A lila tollal díszített kalap ára 14 frt.

Együttal felomlítottuk, hogy királyi és Felügyelő Alter és Kiss urak vacsi-utczai divattermükben a honnan a divatképek is valók, nagy mennyiségű szép és jutányos őszi szövetek, felöltők, köponyek, ruhák stb. kaphatók, ajánljuk tehát t. előfizetőink különös figyelmébe.

S z á m r e j t v é n y.

Antalfy Bertától.

6. 16. 8. 14. 4. 25. Nővér. Oroszokban hírneves.
4. 11. 13. 14. 7. 15. Társaságát ne keresd.
6. 7. 14. 8. 23. Nem rég ott esett el sok magyar.
7. 12. 11. 18. 10. 7. Keserű bár, jót akar.
3. 19. 24. 21. 18. Ilyen folyó van hazánkban.
20. 21. 22. 19. 18. Ilyen embert mindig szántam.
2. 18. 17. 22. 10. 25. 7. Ló a kocsi szel huzza.
18. 11. 13. 22. 13. 14. 13. 5. Erről sokat mond a Muzsa.
- 1-25. Köszöndés, szívünkbe róva: Emberszólástól megóvja

Megfejtési határidő: november hó 13-dika.

A f. é. 38-dik számban közlött rejtvény értelme:

K	L	J	E	N
L	A	U	R	A
J	U	D	I	Tb
E	R	I	C	A
N	A	Tb	A	N

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Nagy Izabella, Temesváry Kriszta, Nagy Olga, Ferenczy Margit, Ormos Ida, Török Györgyné, Forgó Paula, Sárkány Kamilla, Kiss László, Fodor Józsa, Kőszeghy Irma, Elek Riza és Jolán, Meskó Nina, Aszél Krisztina, Frantz Albert Adél, Köhn Adolfné, Zádor Anna, Nérey Kornélia, Gáspár Gizella

Megbizások tára.

Szigetvárra H. A. M. urnőnek: El lesz küldve egy pár hét alatt.

Vargára Cs. K. A. urnőnek: Az egyik részét megküldtem, a többi szintén nem sokára küldöndem el.

Málnapatakára O. H. H. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Kisfaludra Sz. V. urhölgynek: „Az álmok álmodója” nem jelent meg a mi könyveink között. A kívánt min-
sággal igen szívesen szolgálunk.

Szatmárra Sz. V. urhölgynek: Ilyen kérdésekre va-
lóban nincs felelet!

Rozsnyóra Z. E. urhölgynek: Szíves köszönettel vet-
tem a szép küldeményt. Magánlevélben többet.

Sz. Faluba Sz. Gy. urnőnek: A fehér tollakat, kivált ha
még szépek és finomak, tisztítani is lehet, később aztán festeni.

Kassára M. L. urnőnek: Virágot fejkül idős höl-
gyek is viselhetnek estélyek alkalmával, csak csipkével, sza-
laggal kell vegyíteni.

Szászvárosba Sz. G. urhölgynek: 12 frton csinosat
fog kapni.

Pozsonyba B. J. urhölgynek: Köszönettel vettem.
A felét azonnal átküldtem, és amazok is szívesen fogadták.

Hadadra M. Gy. urnőnek: Mindent azonnal átküld-
tem a bizottságnak.

Ujabb tépés és sebkötő adományt küldtek be hozzánk:
Székelyhidról: egy valaki.

H. Ardóról: Gedeon Cornélia.

Kisfaludról: Szilva Vilma.

Dobsináról: Dobay Vilma és Jolán.

Enyingről: Szűcs Jolán.

Kérdések.

Sz. Vilma ohajtáná, hogy keze szép fehér legyen. Mit
tanácsolnak neki szíves társnői?

Meddig viseljek gyászt legközelebb elhunyt anyósomért?
Sz. Bella.

Hallom, hogy a vadgesztenyéből jó mosóport lehet ké-
szíteni. Szeretném tudni mikép. F. Mariaka.

Na mosolyogjanak tudatlanságom felett, ha kérdést te-
szek Gradányi József költő iránt, a kiről tudom ugyan, hogy
irt és jeles költő volt, de mit irt, és mikor élt, nem tudom,
segédforrásaim pedig nincsenek. Egy falusi leány.

Felvilágosítást kérek az iránt, hogy mondják ki a lord
Byron nevét? Sokfélekép hallottam kijteni: Biron, Bajern,
Bajron stb. Melyik az igazi? M. T. H.

Érdekelne meg tudni, honnét veszik napilapjaink min-
den nap a tömérdek híreket? Gabriella.

Egy lakodalom hősége lesznek közelebb. Ki adna felvilá-
gosítást, hogy állítsunk össze ez egyszerű, 12—15 személyű, ta-
lun tartandó ünnepély ebédjének étlapját? H. Ilka.

Feleletek.

Az egyszerű falusi leánynak. Bárá Eötvös
József regényei a következők: „A karthausi”, „A falu jegy-
zője”, „Magyarország 1514-ben”, „A nővérek”. Azon kívül
élvezetes olvasmányok a „Babérlombok”, „Gondolatok” és
„Beszélyek”. Rózsika.

K. Juditnak. „Aludjál kis fiam” Dalnady Győző
egyik legmélyebb érzésű költeménye, az égő szemekkel be-
teg gyermeke hőcsőjénél virrasztó anya megható képe.

A fehér rózsának tán jó volna barna haját barná-
nak hagyni meg és nem kívánni szőke hajzatot. Vannak ugyan
festő szerek, de jó lélekkel ilyesmit nem lehet senkinek sem aján-
lani, különben úgy jár mint egy ismerősünk, a kit vörös haja
nagyon bántott: pepecselte is mindenfelével, a vége pedig az
lett, hogy most állandóan — zöld haja van.

A hideg kelt tésztát évek óta gyakran készítem,
és szívesen mondom meg Z. Ludmillának: hogyan.

Három kávécsészényi édes tejszint egy kávécsészényi
tojás sárgáját, $\frac{1}{2}$ font olvasztott vaját egy kávécsészényi fel-
olvasztott sörélesztőt, három evőkanál tört cukrot és egy kis
sót egy keverő tálba tevén, annyi lisztet kell hozzá adni, hogy
a rendszer tészta sűrűségével bírjon. E tésztát is addig kell a
kanállal verni, míg hólyagossá lesz, és a kanálról elvül. Ez-
után egy tiszta asztalkendő közepét vajjal be kell kenni, a tész-
tát ráborítani, összekötni (de ne szorosan!) és azt a tésztá-
val együtt egy dézsa hideg vízbe tenni. Egy vagy másfél óra
mulva a tészta már megkelt, a mit onnan felismerhetni, hogy
a tészta a víz felszínére száll, míg előbb a dézsa alján maradt.
Megjegyzendő, hogy a víz ne érje a tésztát közvetlenül, azért
kell vajjal megkenni az asztalkendőt és ne is legyen annyi víz a
dézsában, hogy felül befolyhasson — Ha a tészta megkelt,
lisztes nyújtódeszkára kell tenni és akár kalácsot fonni belőle,
szarvasokat csinálni, befőttel megkenni, vagy kinyújtani, tete-
jét cukros mandulával beszórván. F. Georgine.

Szerkesztői nyílt levelek.

„Az állatkertben” Most már elkészült egy kissé.

„Csöndes éjben.” Igen szívesen közlöm mert csinos.

„Tündér szép reményem.” El van nyújtva. És a rimék is nagyon a
mult századokból való.

„Ne irigyeljétek!” Most még nem igen van mit irigyelni rajta.

„Menekülés közben.” Régi, de rossz.

— — — Össze kellene buzni.

G. N. urnak. Szívesen veszek közleményeket a harcsterről, akár for-
dításokat is, csak ne pusztán csataképek legyenek.

H I R D E T É S E K.

Fogorvosi és fogászati műterem. Arnstein Mór

ajánlja magát a t. os. községnek minden fajú műfo-
gáknak aranyból, valamint amerikai vulkanitből elké-
szítendő, és azokat anélkül, hogy a foggyökereket eltávo-
lítottatná, fájdalomtalan betételére. Műtettek és plom-
biztosnak a legelképszerűsebben teljesítenek, mielőtt
20 évi gyakorlatom nyújt biztosítékot.

Ajánlatomul szolgál, hogy teljes 18 évig Heksel
J. G. fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnovszky
m. k. udvari fogorvosnál megédeskedtem, utóbbiaknál óhunya-
táig. A tisztelt fogbetegnek becses látogatását kérve
maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR,
Budapest, Dorottya-utca 3.

Van szorosságunk tudatni, hogy

GÁLFY ÉS TÁRSA

(előbb Borsos József cím alatt,

Erzsébetter 1. sz.

disztesen berendezett, a fényképezést halada-
sának megfelelő minden igényt kielégítő

magy. kir. udvari

fényképezési műtermőket

megnyitottuk.

Konélfogva az igen tisztelt közönséget bátorke-
dünk felkórni becses látogatására.

Galfy István és Társa.

Ingyen 5 frt bevásárlás után 1 valódi bőrerszény.
Ingyen 10 frt bevásárlás után 1 Crepp de Chine női nyakkendő.

Ingyen 25 frt bevásárlás után 1 angol színes v. fehér abrosz.
Ingyen 60 frt bevásárlás után 1 Prinzess-ruha.

!! MEGLEPŐEN OLCSSÓ ELADÁS !!

Csak 37 napig! A bekövetkező őszi és téli idényre!

A n. érd. vevőkörzönséghez! — Mult annonceomban jelzett angol és amerikai kiállítók áruinak megvétele oly kitűnően sikerült, hogy magam is meglepődtem, így előre meg vagyok győződve, igen t. vásárlóimnak jelen hirdetésben elősorolt tárgyakban, nemcsak az áruk olcsósága, hanem azok jósága által is elismerésüket megnyerhetni, egyrészt olcsón vehettem, miután a t. kiállítók a haza-szállítást restelik, másrészt pedig az import majdnem semmibe került.

Minden félreértés kikerülése miatt van szerencsém kijelenteni, ha a tisztelt megrendelőknek a megrendelt tárgyak valamelyike nem conveniál, hajlandó vagyok visszavenni, f r a n c o, miután megtörténik néha, hogy bérmentetlen küldetik vissza, mely esetben nem fogadhatom el. — Az alatt hirdetett tárgyak eladása c s a k 37 napig folyik, kérem tehát megrendeléseiket siettetni, miután határozott akaratom, minden rendelést pontosan eszközölni. — Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Magamat a n. érd. közönség kegyébe ajánlom, egész tisztelettel

Sz-Fehérvár, szept. hó 1878.

Ifj. Eibisch Zsigmond,
„A PROFÉTÁHOZ.”

Lezárt kiadv.: Divatjelme	azelőtt	most
500 r. Marsalla	— 55	— 15
600 r. Rosina	— 63	— 17
650 r. Angot Cheviott	— 65	— 20
4000 r. Póds Chaver aim	— 70	— 25
1000 r. igen finom fekete Lúster	— 65	— 25
3500 r. igen fin. 1/4 fekete Cachmir	— 55	— 23

Finom Ternois és Ferdinand Clothjainra figyelemztetem a t. vevőket:

3000 r. Ripas fekete és színes	— 95	— 39
2500 r. 1/4 igen finom fekete terno	1.30	— 55
3000 r. 1/4 színes	1.50	— 65
2000 r. 1/4 még finomabb	1.80	— 75
1000 r. igen finom Ferdinand Cloth	2.25	— 55
800 r. legfinomabb Alapin	3.20	1.20
1000 r. Italia Cloth fényes	1.50	— 65

Monókelmek

3500 r. Karton	— 25	— 15
2800 r. Angot Creton	— 20	— 17
3400 r. legúj. new-yorki Madapolan	— 35	— 20
5000 r. színes Piquetok	— 38	— 25
3000 r. Oxford Angli	— 35	— 15
3000 r. Oxford Fregatta	— 42	— 18
4500 r. Oxford Joke	— 48	— 22
5000 r. angol buter-karton virágos	— 60	— 25
9000 r. török Creton matt és fényes függönynek	— 58	— 25

Kanaváson

3000 vég 20 rőfös amerikai kanavász	6.50	2.85
2500 „ Molino kanavász	6.80	3.20
3000 „ rózsaszín	7.50	3.75
3500 „ rumburgi kanavász	9.59	8.95
5000 „ igen finom kanavász	9.50	6.95
5000 „ Patent Gradli fehér	11.50	6.25
3500 „ finomabb	13.—	6.95
1500 „ finom Damast Gradli	15.80	7.80

Bátorkodom gyolcsaimra a vevőkörzönséget figyelemztetni.

Gyolcsok

3000 vég 1/4 30 rőfös aternbergi gyolcs	5.70	3.70
3500 „ „ „ „ rózsányó gyolcs	7.50	4.40
5000 „ „ „ „ val. szil. tércma	11.50	5.05
3000 „ „ „ „ fehérítlen rumb.	14.50	7.50
2000 vég amerikai bőrgyolcs 1/4	11.50	5.90
5000 „ ugyanez 1/4	13.00	6.95
2500 „ finomabb 1/4	14.80	7.85

Finom gyolcsok uri fehérneműkre.

800 vég 1/4 30 rőfös Hollandi gyolcs	11.50	5.45
700 „ „ „ „ Hollandi	14.50	7.50
600 „ „ „ „ fál Creas gyolcs	8.50	4.50
1500 „ „ „ „ valódi Creas	11.50	5.95
600 „ „ „ „ egész finom	16.50	7.80
3700 „ „ „ „ valódi bőr rumb.	16.50	7.80
1000 „ „ „ „ bőr rumburgi	18.50	9.50
400 „ „ „ „ georgav. rumbur.	29.—	16.50
250 „ „ „ „ legnebez. rumb.	75.—	33.50

Chiffonok	azelőtt	most
1000 vég 30 rőfös 1/4 Chiffon	9.50	5.65
800 „ „ „ „ Madapolan Chif.	12.25	6.25
1200 „ „ „ „ igen fin. Chiffon	15.25	7.65
400 „ „ „ „ logán angol	17.50	8.50
78 „ „ „ „ 1/4 ang. Chiffon paplan, lepusok és ágyneműkre	22.50	10.50

Színes és fehér abroszok

1 db 1/4 amerikai abrosz mind. színb.	1.10	— 38
1 „ 1/4 damasc. szin. new-yorki szívb.	2.50	1.20
1 „ 1/4 damasc. minden színb.	2.80	1.50
1 „ 1/4 damasc. minden színb.	3.60	1.80
1 „ 1/4 damasc. abrosz fehér	2.50	1.20
1 „ 1/4 londoni szövés	2.80	1.50
1 „ 1/4 ugyanaz fehér	3.80	1.80
6 „ fehér Braxiliani szalvéta	2.60	1.40
6 „ manchesteri szalvéta	2.90	1.65
8 „ windsori damast	2.20	1.95

Fehér és színes zsebkendők feltűnő olcsó

Jegyzék	azelőtt	most
6 db fehér félcszerna zsebkendő	— 85	— 43
6 „ „ „ „ szin. szél.	— 92	— 45
6 „ „ rumburgi	1.84	1.25
6 „ „ jobbajtu	2.50	1.25
6 „ „ egészen finom zsebkendő	3.—	1.05
6 „ „ fehér cszerna zsebkendő	2.10	1.05
6 „ „ finom Foulard zsebkendő	2.20	1.15
6 „ „ angol batist	2.50	1.15
6 „ „ valódi Olas batist	3.90	1.45

Uri és női fehérnruha nemiből leszállított árak.

1 db. finom Corsett	2.40	— 95
1 db. stikkelt	2.80	1.35
1 „ egész finom ugyanaz	3.40	1.50
1 „ egész finom Angot stikkelt	4.80	1.80
1 „ finom női ing	2.40	— 95
1 „ stikkelt női ing	2.80	1.35
1 „ Angot ing szalaggal	4.80	1.70
1 „ fehér finom alsó-soknya fodorsal	4.50	1.95
1 „ New-Yorki stikkelt alsó-soknya	7.80	2.80
1 „ igen finom színes alsó-soknya fodorsal	7.50	2.75

1 „ Chiffon alsó nadrág stikkelt gyormekuk	— 65	— 30
1 „ Chiffon alsó nadrág nagyot b	— 80	— 40
1 „ stikkelt alsó nadrág nők számára	1.70	— 70
1 „ egész nagy stikkelt alsó nadrág	2.90	— 90

Uri neműek:

1 db. brazilliai oxford ing	1.75	— 77
1 „ valódi angol oxford ing	2.50	— 90
1 „ igen finom amerikai oxford ing	2.90	1.20
1 „ francia oxford igen páriul szövett	4.50	1.50
1 „ finom Creton ing	1.50	— 70
1 „ „ nagyobb Creton ing	2.50	— 90
1 „ „ Madapolan színes ing	2.50	1.25
1 „ „ színes Zephir ing	4.50	1.25
1 „ fehér ing	1.85	— 85
1 „ amerikai bőrgyolcs ing	1.85	— 95
1 „ legf. Madapolan Chiffon ing	3.80	1.80

	azelőtt	most
1 „ silőalai gyolcs alsó nadrág	1.50	— 65
1 „ egész nagy trübbai gyolcs alsó nadrág	1.80	— 75
1 „ nagy molinos alsó nadrág	1.80	— 90
1 „ amerikai bőrgyolcs alsó nadrág	2.20	1.—

Selymek potom áron.

5000 rőf fekete noblesse selyem	2.25	— 85
4000 „ legnebezébb noblesse selyem	3.25	1.25
3500 „ Signoria selyem	4.50	1.50
4500 „ Gros Grain Fayl	5.80	1.50
3000 „ Gros de Neapel	4.20	1.85
2500 „ Angol Fayl	6.50	1.95

Színes selymek olcsó áron.

1500 rőf Fayl Gros Grain szürke	3.50	— 95
Póldi Chever minden színb.	7.80	2.05

Csipek függöny raktár

5000 rőf csipek függöny	— 45	— 21
3000 „ jobb fajtu	— 35	— 28
2000 „ valódi bagai quipar csipek függöny	1.80	— 50
8500 „ 1/4 szele valódi amsterdami csipek	3.50	— 65

Paplan raktár

1 db. gyermek Creton paplan	— 70	
1 „ „ török	— 90	
1 „ „ Cachmir	1.10	
1 „ „ nagyobb	1.40	
1 „ nagy Creton paplan	1.65	
1 „ egész nagy paplan	1.90	
1 „ 1/4 török paplan	2.25	
1 „ 1/4 Cachmir paplan minden színb.	2.90	
1 „ 1/4 „ „ „	3.50	
1 Garnitur 3 db. posta ág és asztal terítő	12.50	8.50
1 Garnitur néhez Gobbelin Ripsz	24.50	9.50
1 uhezs selyem szövés Gobbelin	25.—	12.50

Végül: Az angol kiállítási cikkek.

1 db. berlini gyapjú női nyakkendő	— 05	
1 „ török Broch kendő	— 03	
1 „ selyem Broch kendő	— 10	
1 „ elefántcsont garnitur	1.50	— 15
1 pár férfi harisnya	1.50	— 15
1 „ igen finom	1.80	— 25
1 „ Olas kestyő	1.10	— 25
1 db. posztó és selyem sapka	1.80	— 25
1 „ Crepp de Chin selyem nyakkendő	— 25	
1 „ selyem szövött nőkendő	— 40	
1 pár kis gyermek harisnya	— 10	
1 „ nagyobb gyermek harisnya	— 15	
1 „ nagy női harisnya	— 25	
1 db. Angol Broch tő	1.50	— 15
1 „ Quapnur rékli gyermeknek	— 15	
1 „ Tolkés	— 25	
1 vég 15 rőfös bárony szalag minden színb.	1.30	— 30
1 „ Gros Grain színes selyem szalag	5.50	1.40

A bekövetkező őszi és téli idényre csak 37 napig.

CSALÁDI KÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvcsomagolási díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői skladól irodán:

VI. kerület, Terézváros, Ó-utca
21-23. sz. 2-3-ik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyedórás hasznosított sorért
8 kr.

43. sz.

Okt. 27-dikén.

1878.

**Havonkénti színezett
dívatképpel,**

minden színeses hímestrajzokkal.

Évenként

11 munkát kárhozt könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járattási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Három modern házasság!

(Elbeszélés.)

Brankovics Györgytől.

I.

— Harminezhárom foku hőség és — három házasság? Uram, szabadíts meg a gonosztól! Inkább vissza törünk még egyszer a grázi „Tages-Blatt” — illetőleg Rohits, Römerbund, Radegund hős erdejébe, csak azt ne kívánja, hogy elbeszélése végig olvassuk.

— De könyörgöm hölgyeim, a gyakorlati élet, a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a házasság: hűtőleg hat! Három házasság tehát — a gondolkozástan megdönthetetlen szabályai szerint: három foku hűtés! És így elbeszélésem e „csunya melegben” valóságos „szellemi fagyhalt.” Vegyék fel tehát ismét hófehér kacsóikba lapunkat a élvezzék szellemi fagyhaltom jótekonny hatását. Biztosítom róla, egy cseppet sem bánják meg, mert mindenben a modern ezukrásszok leleményességét követem, azaz: sok jéggel s csak nagyon kevés narancs-, eper- s citromlével szolgálok; a ezukrot pedig éppen nem pazarlom, mert meg vagyok győződve, hogy olvasónőimnek édes szunnyadása, elbeszélésemet a tulságig megédesíti.

— Tehát?!

— Hármán valának ők, hölgyeim, a szó szoros értelmében kenyeres pajtások. Het esztendeig koptatták egymás mellett ülve a pozsonyi Lyceum első padjait; hét esztendeig vetezködtek egymással az elsőségért s a tanári kar véleménye mind a hétszer az volt, hogy: Nemes Károly, Pór Gábor és Szabó Gyula minden tantárgyból ismét kitűnő osztályzatot nyervén, például szorgalmuk a kifogástalan erkölcsi magaviseletüknek fogva, nemcsak az intézet díszéi, hanem az ifjúság példányképei.

Már a mi a szorgalmat illeti, tagadhatatlan, a dicséretet megérdemelték, de a mi az erkölcsi viseletet illeti, ahhoz talán fér: volna egy kis szó. Mert ha a muzsák felkent, és lábtü-

művészet bekent tanítványai között egy kis barátságos verekedés rögtönzöttetett, azt rendszeren Nemes Károly indítványozta, Szabó Gyula vezérelte s az első ütőket Pór Gábor mérte ki fütykösével éppen annak a suzter inasnak a vállá közé, a ki egy héten háromszor is alkalmatlankodott nála a „lagocsi” (lack-czipő) áráért. Ha egy szép reggel Szalady Klára okleveles gólyát helyettesítő nő ezimtablája ott díszelgett dr. Hagymágy, köz- és váltóügyvéd kapuján, az ügyvéd ur ezimtablája pedig e nő kapuján fityegett: a cserét — ma is megesküszöm rá — ők követték el. Ha másnap a jumbor kapuczinusok zárdáján, nagy aranybetűk azt hirdették, hogy: „Hier ist das Centralbureau für Magengeheimnisse”, ezt is ők tették. No de azért s mindezek dacára, a Lyceum e kitűnő polgári utánzásra méltó erkölcsi viseletűek voltak, mert a „Lyceum kutyái” a pedellusok, soha sem érthették őket tetten s a tanuló-társak inkább elzáratták magukat, de árulás nem szennyező be lelköket.

És ez így volt nemcsak az iskolában, hanem a társadalomban is. Károly kitűnően értett a zongorához, Gábor a daltárda „famásija” volt, Gyula pedig azavalatával meghódította a felvilágot. Ők voltak a hangversenyek, az örömműnek lelkei, a bálók, majálisok főrendezői, a hölgyek legkedveltebb táncosai. Szerették az arisztokraták estélyein; kedvelték a „Virágvölgyi” kapások menyegzőin, mindenütt együtt voltak és — csodák csodája — soha sem veszttek össze. Pedig ok lett volna erre elég. Nemes Károly, ugyanis a ki születésével már a nevet is arcaul csapta, jó módú paraszti szülők gyermeke volt s mint ilyen, a legvadabb demokrata elveknek hódolt, csak a materializmust imádta, eszményképei pedig, min-

dig a kapuslányok közül kerültek ki. Pór Gábor ellenben nem a czimerrel pecsételte meg a híres „Schlossberg” bankárjainál deponált adósság-leveleit, s a nevén ejtett esorbát arisztokratikus modorával igyekezett kiköszörölni, az idealismus felé hajlott s folytonosan halvány grófnőkről álmodozott. Szabó Gyula végre, a ki épen a szabókat utálta legjobban, — ő tudja miért, — egy hivatalnoknak levén első és utolsó csemetéje, a rationalismusanak áldozott, se tisztán demokrata, se tisztán arisztokrata nem volt, mind a kettőből elfogadott valamit s verseiben mindig a varróleányokat dicsőíté.

Hét éves boldog együttlét után, zsebre rakva az utolsó „kitűnőt” is, diploma-gazdagon, nem csoda, ha a bucsuestélyen megígérték egymásnak, hogy tíz év múlva, ugyanezen a napon ismét találkoznak, még pedig családjikkal együtt, mert a mint Gyula ráköszöntésében kiemelte: „a családi viszony azon rév, azon nyughely, a melyben enyhet találunk örömben, zaj s bánat után!”

— Helyes — folytatá Károly — részemről rögtön ki is tűzöm a jelszót, mely nőülésem vezérazóvétnéko leend. Azt mondja Jósika egyik regényében: „Pörköntőben gyakran nagyobb ellentállást találtam, mint a blond-kalap alatt!” Arany szavak ezek, barátim ezeket követem; lelkész leszek a jövőendő parochiámnak egy szerény, igénytelen paraszt leánya a legdrágább gyöngye leend.

— Szép, — bólintott helyeslőleg Gábor, — de Jósika azt is megírta: „Gazdagnak lenni és semmit sem tagadni meg önmagától: valóban gyönyör!” Én ezt irom alá. Egy gazdag özvegy, ha vénecske is, czimerem sorány oroszlánynival sok jót tehet.

— Igaz, — vette át a szó fonalát Gyula, — de én bennő életemet nem szeretném a véletlenre, a mulandóra, a külsőségre s az anyagra bízni. Én Eötvös gondolatainak egyik gyöngyét választom jelazavamul s azt mondom vele: „A boldogságot nem elég megérdemelni, azt alkotni is kell tudni!” Tanári pályámhoz híven, azon leszek, hogy nőmet magam nevelhessem s így boldogságomat magam alkothassam meg!

— Ámen! — fejezte be Károly. — A szerződésbe tehát felvételik még azon pont is, miszerint nejeink választása körül híven követjük jelazavunkat s megmutatjuk, hogy az erős akarat mindent elér.

Még egy pohárkocztítás s azután el Jéna, Heidelbergra s Tübinga felé. Viszontlátásra tíz év múlva!

II.

Tíz esztendő! Egynek sok, másnak kevés! A boldognak egy szempillantás, a boldogtalannak egy egész öröklét. Csak három ezerhatezázötven nap, és mégis: három millió, hatszázötven ezer esztendő! Kétkedve rázzák fejüket? Bebizonyítom.

Mózes első könyvéből azt olvasta önknek egykor az a jó nagymama, hogy: „Az Isten, hat nap alatt teremtetten a világot.” Én pedig az új szövetségben Péter apostol egyik leveléből azt olvasom önknek, hogy „Az Isten előtt egy nap annyi, mint ezer esztendő!” Világos tehát, hogy tíz esztendő (365 nappal számítva) annyi, mint három millió hatszázötven ezer év! Erre támaszkodva mondá a szellemi szabadság egyik hőse: „Az elmulasztott perczet az öröklét sem hozza vissza!” Ezt érezve állítjuk, hogy tíz esztendő: egy egész korszak.

Tíz év csak s millió évnek az örömet temeti el, millióknak szívét töri meg, millió új létet idéz elő a semmiből!

Tíz év csak, s a gondtalan ifju haja közé ősz szálakat esempésztek napjai; a teterős férfi derekát meghajlíták vészei;

a viruló szűz gondos anyává lőn s az arczába vésett redők ott hirdetik az átvirasztott éjek számát; a gondos anya nagyanyává érett meg s unokaival ismét gyermekéveit éli!

Azt mondják sokan, a bölcső és a sir között egy egész életkor fekszik! Ugyan kérdezzék meg az elmúlt évtizedet, mennyi létnek, mennyi üdvnek volt sirja már a bölcsője?

Azt mondják sokan, a bölcsőtől a sirig csak egy ugrás van! Ugyan kérdezzék meg az elmúlt évtizedet, hányszor ugratta át önkkel vagy felebarátjaikkal, a kétségbeesés örvényét, hányszor kívánták a halált? És a sir, — oh a sir még sem nyílt meg!

Tíz esztendő! Egynek sok, másnak kevés! Vajjon sok vagy kevés volt-e ama három kitűnő ifjunak, kiket elbeazéléssem első részében önknek bemutatam s kik reményben gazdagon, világgra szóló tervekkel váltak el egymástól! Jerünk a Kárpátok első fokához, tekintsünk be Magyarország régi koronázási városába; a tíz év lejárt, ma kell találkozniok.

Nézzék, épen most hanyatlík le Haimburg mellett, vörösen a nap a Dunába, sugarni végig futnak a sima habokon s a Csalóköznél felébreztik a holdat, mely halvány fényt vetve a Kárpátok ormaira, méltóságteljesen halad a gyönyörű koronázási templom, s a romban heverő vár felé! Vajjon mit ír sugárival a hosszú sétány fehér fővenyébe? Azt, hogy a földi hatalom fészke porrá málik, de az ur háza örökké áll! Megértették az intelmet? Ha igen, oh kövecsék is, mert a lét napjai gyorsabban tűnnek el szemünk előtt, mint a hold s mert „az Isten előtt ezer esztendő is csak annyi, mint egy nap!”

De im, itt állunk a sétány közepén, a mindig ifju kedélyű s mindig előzékonny „Palugyay papa” vendéglője előtt, lépünk egyik szobájába, érdekes jelenet szemtanúi lehetünk ott!

A terített asztal fejénél egy kiborotvált fejű tarka barát ölelkezik épen most egy huszártiszttal s az ajtóban, vadászfegyverrel vállán, egy egyszerű erdősz kaczag jókedvűen.

— „Erlaubet mir die Bitte: ich sei in eurem Bunde der Dritte!” — szól az erdősz, fegyverét letéve s kezeit az ölelkezők felé nyujtva. — Hogy én Szabó Gyula vagyok, azt eltalálhatjátok, mert ti ketten már felismertétek egymást, de hogy kettőtök közül melyik a Károly és melyik a Gábor, azt mondjátok meg, kérlek, mert én nem tudom.

— Nemes Károly, szól a huszártiszt, — én volnék.

— Pór Gábor pedig én vagyok, — válaszol a cistercita barát.

— Te — Gábor — szerzetes? S te — Károly — huszártiszt? Az nem lehet, ti játékot űzök velem. Hiszen téged, Károly, hét év előtt alföldünk egyik leggazdagabb egyháza választott meg papjául; Gáborról pedig azt olvastam a hírlapokban, hogy özvegy Vágáiné férje s így X... megye egyik leggazdagabb földbirtokosa lett!

— A lapok valót irtak, — sohajtá Gábor, — ám való az is, hogy én a cistercita szerzet tagja vagyok.

— Valamint az is, hogy én huszárkapitány vagyok. De szólj te, — folytatá Károly, — a tanárok vadászruhában és fegyverrel járnak Sopronyban?

— Ott nem, barátim, hanem Vörösvárott igen.

— Nem értelek, a sopronyi gimnázium csak nem vándorolt Vörösvárra?

— S nem is fog, de én lemondva a tanárságról, jelenleg a P* grófok főerdőse vagyok.

— No, ez valóban nagyszerű! Azért koptattuk mi tizenhat esztendeig az iskola padjait, azért jártuk be a külföld

egyetemeit, hogy az élet ily rutul bánjon el velünk? Kellett ahhoz theologia, hogy én reggeltől estelig azt kiabáljam: „Vigyázz!” „Kanyarodás jobbra”; kellett ahhoz philologia, hogy Gyula a fatolvajokra leselkedjék; kellett ahhoz philosophia, hogy Gábor az olvasót morzsolgassa? Oh átkozott sors, be szeretném az agyvelejét megsűtni!

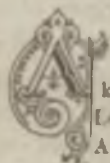
— Nem a sors, fiuk, nem — kiáltá Gábor — hanem a nő, a nő!

— Igaz, hol van családod, Gyula? Hiszen te szavaltad tíz év előtt, hogy a családi viszony azon rév, azon nyughely, a melyben enyhet találunk, örömben, zaj és bánat után!

— Van annak, a ki talál, Károly barátom, — válaszolá Gyula, — de azok száma nagyon csekély s a mint látom, mi hárman éppen nem tartozunk az Ur kiválasztott népe közé. Ha érezte valaha ember valamely állításának alaptalanságát, akkor éreztem én! De hagyjuk ezt későbbre, ne rontsuk el étvágyunkat, a jó Palugyai papa megneheztelne reánk, ha izletes ételeit érintetlenül hagynók. Engedelmekekkel csengetek az étekhordónak. Majd ha a pezsgő képes lesz ellensúlyozni a mult emlékeinek keservét, könnyebben kitér tán ajkainkon a kinos szó!

(Folytatása köv.)

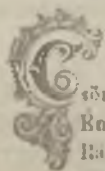
A kik a tapsot kedvelik...

Reviczky Gyulától.

A kik a tapsot kedvelik,
Legyen taps bőviben nekik.
A pompa és a könyelem
Nagy urak közt divat legyen.
A ki pedig kalandra vágyik,
Találjon ezret mindhalig.
A penzumadó gyűjtse aranyát;
Száz évig éljen a kővér apát.
Legyen a könyvnek sok verője,
Írónak előfizetője,
Ügyvédnek sok kliense,
Orvosnak puccionos...
Egy szóval, add meg, sors, mindenkinek.
Mit a világon legjobban szeret;
S add meg, mást nem kívánok tőled én,
Maradjon ő, a kedves leány, onyém!

Csendes éjben!

Fánitól.

Csendes az éj, ragyognak a csillagok,
En még most is csak te reád gondolok;
Rád gondolok mindig, csak rád, szüntelen,
Míg a szív csak dobogni fog keblemben.

Nem mondhatom, hogy mily forrón szeretlek,
Koblem mélyén rejtem szent érzelmemet;
Eltitkolom szívem sebet, fájdalmát,
De nincs perczem sem, hogy ne gondolnék reád.

Éjjel-nappal arcod látom, kezelem,
S hogy ináso vagy, percekre elfeledem,
Elfelejtöm, hogy ott hagytál, hűtlenül,
Miköz szíveim rajtad csüggett egyedül.

Ha a csendes csillagos éj vesz körül,
Lelkem a mult kepeibe elmerül;
Elfeledem, mit azóta szenvedtem,
Csak ne kéne ábrándomból ébrednem.

Az új nemzedék.

Ezuttal a magyar irodalom „új nemzedékének” írói munkásságával kívánjuk lapunk t. olvasóit legalább vázlatosan megismertetni. — Elég tanúság arra nézve, hogy létezik. A regénynél Kvassay Ede („A hol az ember kezdődik.”) Prém József („Edit története”) és Beöthy Zsolt („Biró Márton”, „Kálozdy Béla”); Toldy István („Anatol”). A beszélyé: Beöthy Zsolt („Ecset”, „Virág a viharban”), Irmei Ferencz („A tudós”), Tóth József („A Lajcsi meg a Csája”), László Mihály („A kalugyer”), Törzs Kálmán (főképen egy színetető-novella a „Vas. Ujs.” 71—72-dik évfolyamában s „Istenféld ember”), Mikszát Kálmán („A rongyazódó zsidó”) s még Bodon József („Beszélyek”), kik önálló kötetekkel léptek fel, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Simai Ödön és mások. Rajz és tárczafélekkel: Endrődi Sándor („Falusi álmok”) legelől; továbbá Rádl Ödön („Lovelek egy német faluból”, „Szomorú történetek”, „Egy tél Olaszthonban”), Szana Tamás („Nagy szellemek”) önálló művekkel, kisebbeket szétszórva a lapokban is irtak. Ábrányi Emil („Epilog”, „A váczi temetőben”), Gáspár Imre („Zólyomi tündér-uradalom”, „Pestre-Pestre!”, „A fuvola”, „Koldusbot”, „Egy kapus”, mind a „Vas. Ujs.”-ban, s a tót népről), Milkó Izidor („A költők sorsa”, „Az írás nehézségei”, „A meleg idény”, „Az idény betegségei”, „Az előfizetőről”, „Utközben”), Reviczky Gyula (esszék a humorról, csevegések, genrek, levelek stb.), Tóth Béla („Főv. Lapok”-ban) és mások. Színmű-írók: népszínműveivel egy halhatatlan halott: Tóth Ede („Falu rossza”, „Kintornás család”, „Tolonecz”); társadalmi vígjátékra: Toldy István és Bercezik Árpád; klasszikai vígjátékra Rákossy Jenő („Aesopus”, „Szerelmek iskolája”), Dóczy Lajos („Csók”), ifj. Ábrányi Kornél („Doctor Percival”, „Légyott”); tragédiára: Csiki Gergely („Jóslat”, „Janus”, „Az ellenállhatatlan”), Váradi Antal („Iskarióth”, „Mózes”, „Tamóra”), Musset-féle proverbre Ábrányi Emil („Városi teremben”). Áttérünk a versekre. Nagyobb compositiókkal: b. Kaas Ivor („Itélet napja”), Koroda Pál („Tulvilág komédiája”) és Csépreghy Ferencz („Vízözön”), drámai költeményekkel: Arany László („Délibábok hőse”, „Elfrida”), Bulla János („Tündér öv”), Kiss József („De profundis”, „Zsidó balladák”), ifj. Ábrányi Kornél („Rechusa vándorlásából”), Endrődi Sándor („Henrik”, „Alkony”), gróf Zichy Géza („A boldogság útja”) című elbeszéléseikkel, mind a Byron-Puskin iskolájából. Önálló versgyűjteményekkel fölléptek a következők is: Ábrányi Emil, Darmay Viktor, Dobó László, Kiss József, Szabó Endre, Torkos László, Váradi Antal, Somló Sándor és Pósa Lajos („Költeményeikkel”); Benedek Aladár („Költeményei”, „Ujabb költeményei” és „Legujabb költeményeivel”; „Árnyak és sugarak”, „Epedés óráiban”), Gáspár Imre („Válogatott költeményei”), Rácz Mihály („Hárfa hangok”). Tanköltemények: Torkos Lászlótól („Az ifjú küzdelmei”, „A költészetről”), Lyrai önállóan megjelent ciklusok: Benedek Aladártól („Hulló levelek”), Endrődi („Tücsök dalok”), Gáspár Imrétől („Bálkirálynő dala”, „Dalok az időnek 7-dik kiadás”), Rudnyánszky Gyulától („Fanny dalai”), kisebb verseket irtak még: Karlovsky Endre, Varga Gyula, Reviczky Gyula, Kompolthy Tivadar, Rónay István, gróf Sigray Pülöp stb. Éleztlapokat szerkesztet-

tek: Bartók Lajos (Don Pedró), Darmai Viktor. Az első a „Bolond Miskát”, majd „Bolond Istókot”, a másik a „Garabonciás diákot”, és Gáspár Imre („Cigarette”). Élez-naptárt Bartók Lajos (Don Pedró naptára) és Gil Blas („Kri-kri naptár”). Humorisztikus verset, kötetben Márki Sándor („Nők emancipációja”), kisebbeket Pósa Lajos, Szabó Endre, Pap Kálmán, (Kálmán diák) és mások. Korszerűek Arany Lászlótól („A hunok harca”), Ábrányi Emilől („Ma sok tiszt elesett”, „A császári herceg”, „Ágyugolyók az arzenál udvarán”), Gáspár Imrétől („Kordalok”, „Dalok az időnek”). Szintén önálló kötetben Bartók Lajostól („Örtüzek”). Egyes jobb versekkel még mások is. Műfordításait gyűjteményes kötetben adták ki: Ábrányi Emil és Kornél („Európa költőiből”), Prém József („Külföldi költőkből”). Szerbből Pappolovics Jenő („Joannovics rózsáit”). Tótból Gáspár Imre (lásd a „Figyelő” 76-dik évfolyam 6—12. 37. sz.). Bé-rangerből különösen Szabó Endre és Ábrányi Emil. Ez utóbbi Byronból („Manfréd”, „Don Juan”). Molièreből Arany László, Várady Antal, Fuki József, Bek-sics Gusztáv a Cid románczokkal. Anakreon fordítója Péchy Imre. Göthe „Faustját” Dóczy Lajos. Shakespe-areből Arany László. Fordítottak egyes darabokat: Reviczky Gyula („Bürger és Lenóra”), Bartók La-jos (Heine „Rimini”), Márki Sándor (Göthe és Schiller epigrammjaiból), Tóth Sándor Schillerből és mások. Nép-költési gyűjtők: Arany László („Népmesék”), Székely Sándor („Szerelmi népdalok”, „Tréfás népdalok”). Elhuuy-tak Tóth Edén kívül Udvardy Géza, Zsautai La-jos és a genialis Andrásy Béla. Németre fordítottak Abafi (Aigner) Lajos népdalokat (kötetnyit), ő és Reviczky Gyula műköltöket. Fordításokat tartalmaznak az új nemzedék műveiből Steinacker német, Saissy francia gyűjte-ménye; a bécsi „Illustrirte Zeitung” (71. 72. 73. év-folyam s a többi is), a tomesvári „Sonntags Zeitung” s a bécsi „Dichter Stimmen”, a magyarországi német lapok. Anthológiában önállóan a Hügel Ottónál megjelent „Új nemzedék” mutatja be; rendszeresen a „Budapesti Szemle” (1874. évfolyam 9. sz. „Legújabb magyar lyra”) s a „Figyelő” minden évfolyama (lapazemlék, bírálatok) foglalkozott vele.

Mind e művek, alig némi kivétellel 1870. után jelentek meg, s igen különböző értékűek. Együtt véve azonban számot-tevő alapot képeznek a magyar szépirodalom új nemzedékének jövőjére.

Ennyit írunk felőle, hogy tisztelt olvasónőinknek a nevek áradatában némi kalauzzal szolgáljunk. K. Z.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

Folytattuk tehát utunkat a salon felé, hol két három karu lámpa égett. Szemeim könnyekkel teltek meg, magam sem tudom, miért. Csendesben egy sarokba ültem. Anyám rendez léptekkel fel és alá járt. Hirtelen az ablakhoz ment, ki-nyitá, kissé hallgatódzott, ismét betette az ablakot, és megköny-nyebbülten lélegzett fel. Egy óra múlva lépteket hallottunk

fejünk fölött. Luczián szobája éppen a salon fölött volt. Bizo-nyára holmiját csomagolta össze, mert ide-oda futkosott.

Kis idő múlva anyám komornyikja azon jelentéssel nyi-tott a salonba, hogy Luczián ur kívánná tiszteletét tenni a bá-rónő ő nagyságánál, hogy elbucuzzék tőle.

— Mondja meg Luczián urnak, hogy nem jól érzem ma-gamat, azért nem is fogadhatom el. A báró ur azonban lenn van dolgozó szobájában! — szólt anyám. Lassan és vontatva mondá a szavakat.

Midőn a komornyik az ajtót be akará tenni, anyám utána kiáltá.

— Holnap reggel, szívesen elfogadom Luczián urat bucsuszóra.

— Szegény, szerencsétlen ember! Menj aludni gyerme-kem és imádkozzál Luczián urért.

Anyám, mint minden este, megölelt, megcsókolt, jó éjt-szakát kívántunk egymásnak.

Másnap reggel Luczián szó nélkül elhagyta a kastélyt. Atyám vállat vont, anyám az ehéd alatt megjegyző, mily kár, hogy a lángelme oly gyakran eltéveszti az életutat, a biztos alapot. Atyám mosolyogva mondá, hogy e lánglelkű embe-rek gyakran találhatnak olyan bölcs kezokra, a melyek biztosan vezetik őket.

Ugyanez nap este a tó partján ültünk. Éppen előttünk a tó egy kis öblöt képezett, a melyben a csónakok álltak, ala-csöny egyes fehér faragott ezölöpök kerítették körül a tavat és a kertot. A ezölöpökön fehér szobrok állottak. Általellenben, nem messze azon helyről, a hol ültünk, a habokból egy szép sziget emelkedett ki. Virító dáliaik koszorúzták körül, sűrű lombzat diszította még most is. Milyen gyakran csónakáztunk a szép szigetre, és onnan tovább, a tulsó partra, a fürdő-házhoz! A hold ismét kibujt fellegfátyola közül, és fényes ezüsttel hintett be mindent. Édes béke volt körülöttünk. Milyen gondolatok foglalkoztatták anyám szívét, ezt a jószágos, min-den szépért, nemeseért hűn dobogó szívet!

— A megtévedt angyala! — mondá és gyöngéden, sze-retetteljesen csókolá meg homlokomat. — Hűvös van, jer gyermekeim, menjünk be. — Lassan felemelkedett, karja még atölelve tartott.

Ekkor villámazérű lobbanást láttam a tulsó sötét parton, rövid durránást hallottam, éreztem mint tántorog anyám, va-lami forró ár borította el arczomat. Mind ez sebesebben tör-tént, sem mint el tudám gondolni, mi lehet.

Meg voltam dermedve a megfoghatatlantól, kiáltani akar-tam, de nem voltam képes. Leirhatlan irtózáttal tekintetében, tágra nyílt szemekkel állott mellettem anyám még egy per-czig, aztán összerogyott egy szó, egy hang nélkül.

Szive vére volt, mi elborított. Soha sem láttam vért, el-vesztém eszméletemet és holt anyám mellé rogytam.

Magamhoz térve, ágyamban egyedül találtam magamat. Mindent feledék, a mi történt. Hamar felöltözém és leültem a festő-terembe. Ez órában szokott volt anyám a festőnek ülni.

Milyen csend uralkodott az egész házban! Kinyitám az ajtót. Gyertyafény sugárzott élem, pedig nappal volt. Myr-thus fák álltak körül egy magas halottas ágyat. Felmentem a lépcsőkön. Ott feküdt anyám a koporsóban. Gyermekek voltam, nem értettem még a halál fogalmát, de e látvány megrendített, mert néma volt az ajk, melynek ezer szerető szava volt hozzám, a szemek lehunyvák, melyek csupán csak jószággal néztek reám. A halál fenséges nyugalma borult a fehér arcra.

Az anya koporsója olyan mély árnyékot vet az egész életre, és szíve vére volt a keresztviz életem mély szívbatárára!

— Mamám, mamám! — kiáltám zokogva és elborítam csókjaimmal. — Ébredj, édes, jó anyám ébredj.

A jéghidegség elrémitett, eszmélni kezdtem.

— Furtunáta! — Atyám lépett a terembe és nevemen szólított. Reá fordítam tekintetemet, de alig ismertem reá. Két nap megfehéřítette haját és elvette arczának minden színét. Oh, hatalmas keze van a fájdalomnak, ha erősen sújt!

— A te anyád az égben van! — mondá és megölelt.

— De hát miért hagyott el bennünket egyedül — kérdém és az árvaág kábitó érzése összezorította szívemet.

— Nem hagyott el bennünket egészen; ha jó gyermek leszel, meg fog áldani, — mondá atyám és igyekezett megérősíteni hangját.

Mind hiába. Mindketten sirtunk, könnyeink összefolytak.

Végre szobámba vezetett vissza atyám, hol anyám komornája mentette magát, hogy elhagyott mikor aludtam.

— A gyermek tulságosan szenved, nagyon fel van izgatva. Maradjon itt mellette, — mondá atyám.

Egyre sirtam. A harangok zugtak, homályos sejtelnem volt róla, hogy soha sem látom többé halottamat.

A komorna levetkőztetett, véghetetlen bágyadság fogott el, a mit álomnak gondoltam. Ágyam mellett beszélni hallottam.

— A báró olyan, akár egy örült! — mondá a komornyik. — Bezárkozott szobájába.

— Szegény gyermek! — hallám a komorna sajnálkozó szavát. — Egészen el volt borítva anyja vérével. Mi könnyen érhetne volna a golyó mind kettejüket!

— Mit gondol, valjon-szerette-e a boldogult báró a festőt? -- kérdé a komornyik.

— Attól tartok, hogy ezen gyanu fokozza a báró ur rettenetes fájdalmát! De miért is lőtte meg előbb a bárónt, aztán magát?

— Bőröndjében egy egész csomó képet találtak, melyek mind a bárónt ábrázolták. Már kilencz évvel ezelőtt is ismerték egymást.

Igy hallottam beszélgetni őket és meg sem tudtam moiczani, nem értettem és nem sejtettem, mit mondanak tulajdonkép, csak azt az egyet tudtam meg, hogy Luczián ur elébb anyámat lőtte meg, aztán magát.

Hetekig forogtam életveszélyben. Midőn végre felgyógyultam, sorban kerestem föl mindama helyeket, a hol anyámmal mulattam, kedvencz szobrát a parkban, melyet a széles levelű repkény félig elborított; a vizesés melletti barlangot, a domb tetején a szép kilátású kioszkot, a nyárfa-ligetben a bokrot, melynél ama végzetes este Luczián előtte térdelt, és végre titkos borzadálylyal kerestem föl az immár kopasz, szomorú nyárfát, hol utóájára ültünk volt. Magányos áloméletet éltem, a multban gyökeredzett egész boldogságom. Atyám jó volt hozzám, de folyton szomorú arca fájt szívemnek, azért legzivesebben anyám örökké vidor szép arczképéhez menekültem. Vele beszélgettem, lestem szavait, feleletét, mint régente.

A temető a tó mellett húzódtott el, nem messze a kastélytól, ősrégi hársak árnyékában. A kisded régi fatemplom, melyben évenként csak egyszer, Anna napkor tartottak isteni tiszteletet, az ő szürke, ódon falaival, nagyon illett e csendes helyre. Itt volt eltemetve az én bálványozott, drága anyám.

Egyszerű fehér márvány kereszt jelölte a helyet; domb nem emelkedett fölötte, a márvány a földön feküvék, örököző folyondár koszoruzta be e darab szent földet. A kereszt széles volt, de nem hosszú; a szent János rendi kereszték módjára, csak a neve volt bele véve: Donáta, és hirtelen halálának napja. Leborultam a szent hantra, megcsókoltam a hideg márványt, mintha anyám keze lett volna. Órákig elzokogtam itt vigner nélküli fájdalommban. Végre visszaindultam a kastélyba. Senkinek sem tűnt fel hosszas kimaradásom. Nevelőnőm tán örült is, hogy néhány óráig magában lehetett, atyám pedig el volt foglalva az erdőben, vagy a mezőn. Így aztán kedves halottammal élhettem, azért az élőket sem hanyagoltam el. Szünet nélkül magam elé idéztem édes anyám utolsó napjait, minden szót, minden cseményt, kinos keserves pontossággal. Százszor is keresztüléltem ama jeleneteket a festőteremben és a parkban, azért tudom azokat még most is, óvek mulva olyan kimerítően leírni.

Minthogy egyedül, minden gyermektárs nélkül éltem, el is vesztém minden gyermekdedségemet, a jó kedvet, a vidámságot, a játékokban való szórakozást. Oh, sajnálatraméltó teremtes az egyedül élő gyermek, kivált az anyátlan élő! Kénezzetetik, féltik, de nélkülözi a testvéreket és játszótársakat, és azért vagy nagyon neveletlen, mert hozzá van szokva, hogy akarát parancsnak vegyék, vagy pedig tulságosan komoly és szinte félnek tőle a felnőttek, az ő okossága és nyugodt magaviselete miatt.

Én ez utóbbiakhoz tartoztam.

Isten nem áldott meg még eddig gyermekekkel, azért nem beszélhetek olyan határozottan arról, hogyan nevelném őket. Egyet azonban mégis biztosan mondhatok, azt, hogy társakat adnék nekik kora ifjúságuktól kezdve, társakat, a kik illenek hozzájuk, és nem korlátoznám szabadságukat, engedném őket sokat azalagdálni a szabadban, erdőn, mezőn keresztül, és nem félnék, hogy a vízbe esnének, mert a gyermekek őrző anygallal vannak megáldva, a ki őket csudálatos módon megmenti.

Engem is megmentett ez anygál.

A tó egy nagy patakba ömlött, a mely egy malmot hajtott. Nevelőnőm, — egy időses személy, hegyes rőřőes orral és szürkés arczbőrrel, komornám állítása szerint nagyon szeretete a finom borokat és liqueureket, szintén gyakran megtette velem az utat a malom felé, mert kedvet talált látásában. Együtt tettük tehát ez utat, de hogy ő mire gondolt, mit csinált sétálás közben, azt én nem tudom, mert vajini keveset tördőtt én velem.

Felkerestem az ősz utolsó virágait, hogy szokásom szerint szent siromra rakjam le. A föld minden virágát anyámnak szerettem volna elhozni. Közel volt a városba vivő ut, az ut mellett meg a korlátok közé szorított víz folydogált.

Kis kezem a nagy virágbokrétát fogta. A víz tulsó partján még néhány szép virágot pillantottam meg és sebesen átszaladtam a keskeny hidacskán.

A deszka megingott, oldalt fordult és beleestem a vízbe. Közel hozzám volt a malom, egészen jól hallottam a kerekek tompa zugását. Görcsösen tartottam ujjaim közt a virágescskát. Egy perczig a víz felszínén tartott fekete ruháscskám, de aztán alámerültem. Utolsó gondolatom az volt: tehát ez uton eljutok mégis anyámhoz, a félelem egy pillanatig sem vett erőt rajtam.

Örangyalom azonban megmentett. Midőn magamhoz tértem, a gyepen feküdtem, olyan egy barna szempár nézett reám szívbeli aggodalommal, mint csak a megboldogult szokott reám

pillantani. A nevelő nő jajgatott és tördelte kezeit. Látván azonban, hogy még élek, legott feddő hangon kiáltá:

— Fortunát, hogy mertél elszaladni mellőlem?

Több joggal kérdezhettem volna én: Matild kisasszony, miért nem vigyázott jobban reám? — De nem szóltam semmit, alig is hallottam, mit beszél ama nő, csak a barna bársony szemeket néztem.

— Hála istennek, él! — ujongott egy csendületes hang, és még mielőtt egészen magamhoz térhettem, láttam egy fiatal embert felzökni mellőlem és egy hintóhoz szaladni, mely az uton állt.

— Feliczián! — kiáltá egy női hang.

— Jövök! — felelé, beugrott a kocsiba, onnan még egyszer nyájasan köszönt felém, és a fogat a város felé robogott.

— Látod, ő kihuzott téged a vízből, egy perczezel később a malom kerekai összezuztak volna! Hanem a papának no szólj róla semmit, nagyon megharagudnék, mert elszaladtál tőlem! De ki is lehetett az a fiatal ember? Még meghűti magát, ha vizes ruháiban kocsizik. Igaz, hisz te is egy cauron víz vagy, leány: de mit fogod olyan erősen azt a bolond virágot, dobd el hát! — Így öntött el Matild kisasszony szóáradattal és szemrehányásokkal, melyek ép úgy zúgtak füleim körül, mint ama vízáradat, mely az imént fejem felett összecsapott volt.

— Nem dobom el! — mondtam határozottan. — Mamáméi e virágok!

Matild kezemnél fogva haza vezetett.

Atyám mitsem tudott meg ez eseményről, az ősz utolsó virágai ott feküdtek anyám sirján és az én lelkeimben szüntelen a Feliczián nevet hallottam.

Mintha csak álom lett volna az egész, ez emlék lassanként elhomályosodott, mint annyi más, és később kapott csak újra életet, színt és ragyogó fényességet.

Kinek a jelene sivár, kinek a korai dér reménye virágait ölte meg, annak egét mi könnyen őszies színtelen köd borítja be. Közönyösségnek hívják ama merev jégkérget, mely bevonja az ember szívét, hogy senki sem hinné már el, van-e még meleg érverése, tud-e még kibugyogni belőle az élet fiatal forrása, kifakadni új, szép virágokban. A sirokon is egy-egy halvány, hallgatnak virág fakadoz, a lemondás virága.

Szeretek andalogni a meseze mult virányain, még ha régi bubánat folyondára fonódik is körüle, hisz virágok is vannak közte, ha romokból és porokból tekintenek is reám. Sokat rabolt el tőlem az élet, de meghagyta nekem kedveseim sirjait, a hol keserűség nélkül kizokoghatom bánatomat. Az élet még többet rabolt el tőlem: a csalódott szerelem szétrombolt világában, a remények letarolt mezején nem szoktunk sirni, itt vagy gyűlölnünk, vagy pedig megvetünk. És a szerelem és megvetés azon egy szívben férnek meg, mert a mit igazán szeretünk, azt örökké is kell szeretnünk. Oh, a szív olyan gyenge, hogy még maga magában is kételkedik. És minden elkövetett hiba maga-magát bünteti meg.

Mégis irigylésre méltó ama kis leány, az eltévedt angyala! Átcsónakázik a tavon ama hantok mellé is a hová az öngyilkos szétzuzott koponyáú férfiut temették. Mégis csak sajnálja szegényt, pedig legdrágább kincsétől rabolta meg és atyja egész életét mérgezte meg. E leányka mégis virágokat vihet anyja sirjára és el-elsoregphet vele, mintha még élne. Megmaradtak neki imádságnai és könyei. És még mentő őrző angyala is van, a neve Feliczián, nem feledí e nevet, ha az évek homályba burkolják is emlékét. Oh, úgy elnézem e kis leányt,

úgy bámulom, mint valami idegent, mint valami boldogot. És pedig magam voltam e leányka, egykoron.

A szomszédok egyre ritkábban látogattak el hozzánk. Nem kínálkozott nálunk öröm, vidám mulatság. Atyám visszavonult minden idegen érintkezésétől, és csak gazdasságát vezette nagy szorgalommal. Mintha meg akart volna szokni gondolataitól, mintha tisztileg kellene kifáradnia, hogy lelkileg nyugodalmat találjon.

Most már értem, mi lakozott az ő lelkében, akkor még képtelen voltam reá. És mégis én voltam az egyedüli lény, a ki világosságot terjeszthetett volna sötét kételyeiben. A gyermeket azonban senki sem kérde ilyes dolgokban. Azt hiszik, a gyermek nem lát és nem hall semmit abból, a mi körülötte történik. És végre hogyan is adhattam volna felvilágosítást anyámról és Lucziánról?

(Folytatása köv.)

Aphrodite szigete.

(Vége.)

Fényesen, mint maga a lovagkor, fejlődött a kereskedelem is a Lusignanok uralkodása alatt. Az India árucikkeivel megpakodott hajók számára Ciprus szigetén: Limasol, Larnaka, különösen pedig Famagusta kíváncsok kikötőkkel szolgáltak, Nicosia meg ipara és vagyonossága által emelkedett tekintélyre. Nicosia aranybrokáta: „draps d'or de Chypre” név alatt, világhírben állt, és a miről annyi keresztes vitéz és tengerjáró kereskedő csudadolgokat beszélt, hogyan is mellőzhette volna hallgatással a meseköltő! „Fortunatus, vagy a kifogyhatatlan erszény” Magyarországon is kedves olvasmánya volt az olmult századok iráskedvelő szépeinek. Famagustai kalmár volt a boldog Fortunatus.

Az olasz köztársasági városok folytonos villongásai, valamint a világkereskedelmet más irányokba terelő iberiai fölfedezéseknél fogva egyre alább hanyatlott Ciprus sziget kereskedelme és jóléte. Végre 1489-ben Cornaro Katalin, az ünnepelt szépség, II. Jakab, Ciprus királyának gyermektelen özvegye, kénytelen volt lemondani a koronáról, és szülővárosának, Velenczének odaajándékozni Ciprus szigetét. Ki ne ismerné Cornaro Katalint? Ha egyöbűnne nem is, legalább Halévy dallamos operája, vagy Makart hév, és hatalmas színezetű festménye után?

Kincseket ért a szép Katalin ajándéka, csak hogy akkor már férges volt a virág. Csak 1571-ig maradhatott Velence Ciprus sziget birtokában.

Alig tudta meg a soha sem józan Selim, hogy a világon a legjobb szülő Ciprus szigeten terem, mindjárt hadjáratot indított is ellene. A velencei Bragadino nagy hősiséggel verte vissza Famagusta ostromát, a tulerőnek azonban nem tudott sokáig ellent állni, tisztoszéges föltételek mellett megadta magát, az egész sziget török kézbe jutott, és akkor a szultán megszegte a magamegadás föltételeit, huszezer ciprusi lakost mészárolt le, Bragadint meg lassu tűzön elevenen égetett meg. Ekként vesztette el Velencez legbecesebb tulajdonát, zecchino-erszényeinek kifogyhatatlan kincstárát, és elvesztvén Ciprus szigetét, maga is utána hanyatlott.

Négyszáz éven át volt Ciprus szigete a keresztyén Nyugat birtokában, és maradt-e fenn csak egyetlen egy emlék ezen hosszú időből? Mindent maga alá temetett ama nagy fu-

vatag, mely a rá következő századokban, török hódítás alakjában a keleti tartományokon végig azáguldott. Semmi legkisebb emlék sem maradt meg az egykori ottani hűbér-hercegségek és báróságokról. Maga a nyugati lakosság is elveszett, egy pár ezer katolikus híján, a kik a görög Archipelágus egyik-másik szigetén még mai nap is megvannak. Három századon török önkény zugott és zajlott végig a szigeten, földje, népe parlagul hagyatott, ez is, az is elromlott, elvadult, már csak azért is nagy esemény tehát, hogy Cziprus szigete angol kézre jutott.

Előbb-utóbb nagy világtörténelmi jelentősége lesz Cziprus szigetének Angolország kezében, nemcsak az ozmán birodalom, hanem a földközi tenger partjain levő államok sorsára nézve is. Csak most, hogy Cziprus szigete is kezében van, lett az angol igazán a földközi tenger urává, csak ez által kapták Malta és Gibraltár is teljes mértékben az ő katonai és politikai jelentőségüket. Csak Cziprus szigetről tudja Anglia kelőképen szemmel tartani Oroszországot úgy az ázsiai Törökország, mint Angolország legfontosabb ázsiai érdekei elleni alattomos szándékaira nézve. Erről azonban bővebben szólni: kívül esik e lapok körén, azért inkább a gyönyörű szép sziget bővebb ismertetésére szolgálunk még néhány adattal. Összesen mintegy hatszáz helysége van a szigetnek, melyek közül a legnagyobb: Lefkosa (a régi Levkosia,) mintegy huszezer lakossal, és a régi jó velencei időkbeli: egyszerű romokkal. Nemi ipara is van a városnak, mint gyapotszövő, szattyángyártás, arany-himzés, selyem háló-fonás stb.

Ritka városnak van tündörőbb, regényesebb tájéka, mint Lefkosianak. Hegyen állva, köröskörül dus tenyészet öleli, mintha kert közepén állana.

És benn a városban is száz meg száz pálmafa a nap fényében ringatja dali koronáját; közben egy-egy nemes cziprus, vagy örökzöld tölgy, hozzá a sugar magas minaretek, középen meg a fenséges szép gót székesegyház, — mikor úgy az aranypiros esti légben a harangok szólalnak meg: mintha csak az „Ezeregy éj”-nek egy-egy tündérmeséje tárulna az elbűvölt szem előtt, és benn a városban — oh, rettenetes ellentét! A szűk utcák piszokba fulva, majd minden házból a becsett szemű nyomor meredez ki, a házak faáltányain mészázó görög leányok és fiatal asszonyok, elbugyilált török nők, vizet czipelve hátukon, szakállas törökök hosszú száru caibukkal a szájukban, a kapukban gunnyasztva, a levegő meg szinte fülledt a viritó narancs- és citromfák balzsamos illatától, a kertek falain át kinyuló girbe-gurba fügefá galyai a jövő-menő ölébe hajlítják zamatos gyümölcsüket, és a mellett a félig meztelen piszkos gyermekek falka számra, kéregetve vagy szótlanul bambán szakadatlanul az idegen után szaladgálva, olyan képe ez a keletnek, a milyennél szomorúan találóbbat képzelni sem lehet egy keretben.

Délre Lefkosához, domb lejtőjén, Dali áll, a hajdani Idalion, Aphroditének egykori szent városa, és az őskor diadala templomából mai napig is maradt fenn néhány omladék. Odább délre Amathusa áll a tengerpartján, a Venustisztelet és az amathusi ünnepélyek számos őskori emlékével. Leginkább újdivatu város még Limasol, vagy Limissa, a délnyugati tenger parton, hétezer lakossal, nagy sóbányákkal és jelentékeny bortermesztéssel. Limasolban ülte meg Oroszlánszívű Rikhard menyegzőjét a deazkabajón utána ment Navarrai Berengariával. Limason közelében nyitvatott ki de Cesanole tábornok, amerikai konzul 1875-ben egy rendkívüli nagyságu sirbortot, és öt kilogrammot nyomó arany királyi

pálczát, továbbá arany kösöntyüket és drágakövekkel gazdagon kirakott arany nyakéket talált benne. A kösöntyükön irás is van, úgy látszik, őskori cziprusi betűkkel.

Ilyen képe van most Cziprus szigetének; pusztulás itt, pusztulás ott, lesz tehát Angolországnak mit rendbe hozni, és fog is. Máris csak úgy tódul oda a sok angol vállalkozó, ezek pedig, a hová indulnak, három nagy dolgot visznek magukkal: képzettséget, munkásságot és — pénzt; bizton mondhatni tehát a kultúvél:

„Új élet kél az elpusztult helyében.”

Közli:

Sz. M.

A b ó k r ó l.

Napjainkban a társadalmi körökben méltán visz jelentékeny szerepet a bók, mi nem egyéb, mint az imádott vagy mulatattni szándékunkban levő személy iránti tiszteletünknek, eleven talpra esett hasonlatokban nyilatkozó kifejezése.

Egy szóval a bók nem egyéb, mint társadalmi élezc, mely azonban soha sem csipked, hanem ellenkezőleg, mindig annak szeretetreméltó tulajdonait emeli ki mindig, a kire irányozva van a ez által különbözik a közönséges éleztől.

„A nők szeretik a bókot és a szerelmes regényeket”, mondja valahol az öreg Dumas s ebben tökéletesen igaza van. — Hol sokszor mit sem vivhatott ki a külső, s más férfi előny, ott nagyon gyakran hódított az ügyes társalgási modor, melynek fűszerezője, nemesítő szikrája az élezc s melyből közvetlenül ered a bók is, nem mint alárendeltje annak, de mint társa, melylyel egyaserre együtt születik.

De valamint az éleznél, úgy a bókna is, szorosan szem előtt kell tartani a szép izlés szabályait:

a) Ne fadjuljon a bók hízeltgessé, mert akkor rossz hatást fog szűlni. Helyesen mondta Dubarry asszony az öt bókokkal elárasztó udvari embernek egykor: „Uram, az ön szavai édesek, a mi pedig nagyon édes, az sokszor undorító is.”

b) Ne legyen a bók erőtetett, hanem világos és könnyű. Ne legyen pislogó tűz, mely erőlködve kap csak lángra. Legyen rakéta, de csak ünnepi rakéta, mely nem gyújt, nem éget, hanem mulatatt. — Volt airc a bók teremője mindenkor szívesen látott vendég volt az udvarnál könnyű eleven társalgása miatt; sőt maga II. József is, midőn a franczia uralkodót meglátogatta s ott az őt fogadó D. grófnőt karjával kínálván meg, azt elfogadni vonakodott, egy bókka dönté szét ő s a király kedvese közötti válaszfalat: „Asszonyom a szépség királyné.”

S ezen tette által oly hatalmas szövetségest nyert benne ügyének, kinek akkoriban nem kevés befolyása volt Európa viszonyaira.

c) Kerülni kell a bókna a pórias köznapiaságot. Az illem, s a velünk társalgó személyhez viszonyunk legyen mindig a határ, hol a bók mozoghat, hanem azért mindig szabadon röpködjön, mert ellenkező esetben keresett bókka válik. Ha a bók folytonosan szabad, mint a zápor, tehetségtünk árulja el ugyan, de minden bizonynyal unalmassá lesz s gyengíti a jó hatást.

A bók kulcsa, — mondja egy franczia író, — mely a nők szívét nyitja meg számunkra, én meg még azt teszem hozzá, hogy: „de a kulcsot is forgatni kell tudni.” M... K...

Heti tárcza.

Októberhó 23-dikán.

(A „honatya”)

Már elmúlt huszonnégy esztendő, adóssága is van mintegy 80,000 forint.

Felküldhetik Budapestre bátran. Határoznak hárman: a nagybácsi-főispán, a mama, a ki ennek testvére, és a választó kerület. E háromból két szavazat előreláthatólag mellettünk szól, s így minden rendben van; ez már határozott többség! A harmadik tényező nem sokat számít. Mire valók máskülönben a mama ezresei? Az igaz, hogy itt is két tényező jó számításba; az ezreseket tudniillik egy meghatározhatatlan, jelentéktelen valami: egy rendesen papának nevezett genre-alak szerzi össze. De hát mi egy „papa”, a hol a „mama” parancsol? A mama pedig erősen ért a parancsoláshoz.

Kortésekednek.

A főispán az alispánt, az alispán a szolgabírákat, a szolgabírák pedig a jegyzőket veszik elő; a jegyzők pedig igen jól tudják, ki tartozik adóval, községi pótlékkal, vagy kit lehet emlékeztetni bizonyos végkövetkeztetésben a vármegyeház börtöneinél végződő történetkére... a multból. A „papa” tulajdonságai közé tartozik még az is, hogy ő a népes piripócsi, a befolyásos kilityi, és — a mi még alkalmasabb körülmény — az eladósodott pülínkási lutheránus községek főügyelője; a tiszteletes urak aztán szintén megteszik a magukét. Egynek a háztödelét kell kijavítani, a másik mintha kicsit adóska is volna, a harmadik pedig krumpliföldet remél; az új képviselő segít mindannyiján. A papa továbbá korlátlan hitelt élvez Schosscheiner Izrael urnál. Nos, ki kételkedik benne, hogy Asztolf ur „retüszsziroz” a papa, mama és nagybácsi kerületében?

A kerületben tizenkét helység van. Asztolf urfi három nap alatt bejárta, s szónokolt is valamennyiben.

Hogyan, te — nyájias olvasóm — kételkedve tekintesz reám? Azt hiazed, hogy Asztolf ur a szerelmi vallomás szónoklatánál aligha képes többre? egy selyp, egy „racscsoló” Cicerot nem képzelhetsz magadnak?

Nos, győződj meg róla, hogy Asztolf ur jeles szónok. Ime, itt közöljük összes szónoklatait. Gyorsírói feljegyzés után tesszük, nem tehetünk róla, ha nem sikerül visszaadnunk a magok valóságában.

Az első községben:

„Uraim, tisztelt választók! Ajánlom magamat e kerület képviselőjeül. Legyen szerencsém egy kis ebédre a Schosscheiner ur vendéglőjében.”

A második községben:

„Uraim, mélyen tisztelt választók! Ajánlom magamat e kerület képviselőjeül. Legyen szerencsém egy kis ebédre a Schosscheiner ur vendéglőjében.”

A hatodikban:

„Uraim, tisztelt választó közönség! Ajánlom magamat...” (stb.)

A hetedikben, tizedikben és mindenikben:

„Uraim...” „vendéglőjében!”

Im, egy ember, a ki szavát soha sem változtatja meg!

És a kinek e szónoklat beosztása, alapezsméje és fordulatai nem tetszenének, ahhoz mi nem beszélünk; ő nem látta azt a szellemesen tartott „szemesiptetőt”, nem azt a genialiter kötött nyakravalót, és még kevésbbé hallotta azokat a mágnsági „r” hangzókat!

Oh, Asztolf bizonyosan „meg lesz!”

És Asztolf „meg is lett.” A választók — egy kis láрма, egy kis fejbetörés és egy kis teljesen fölöleges czeremóniázás után végre meghallhatták, hogy a kerület kormánypárti képviselője egyhangulag Fehér és piros zabhegyi Zabhegyi Asztolf ur lett.

Ma délben választották meg, holnap már megy... Budapestre.

Milyen édes este volt az az utolsó!

Asztolf az íróasztala előtt ül, és rendezget.

Itt egy rakás rózsaszín levél. Közte szalagok, hervadt virágok, gyűrött cotillion-jelvények. Egyet mellére tűz; vóletlenül egy... birkafej volt. Ah! — nevet fel Asztolfunk — ezt az a bohó Melanie tűzte fel! Dél óta nem birka vagyok, hanem... képviselő! (Belekerült ez is vagy három ezer birkába. A papa dolga!)

Itt egy csomó, ketté-ketté hasgatott váltó. Ezek a kelet-nélküliek még a huszonegyedik, huszonkettedik év édes emlékei; tavaly váltotta vissza a papa tizedrész áron. A hitelezők így is 250—500 százaléket nyertek rajtok. Most már 100 százalékos pénzt is kapunk!

Hát az a szerény csomó mi legyen! Bizony érdekes egy csomag! Az Asztolf ur iskolai bizonyítványai!

A professorok — urak! — nagyon rossz jószok, a gimnáziumiak és egyetemiek egyaránt. Nem folyt le egy tanév, hogy valami pápaszemes ur ne jósolta volna meg Asztolf urnak, hogy „nem lesz belőle soha semmi!” Szegény professorok! Mit tudnak ők bele, hogy Asztolf urnak, ennek a könyv és iskola kerülő, vadászgató, udvarolgató, hanem igazán „fesch” urfinak már bölcséjében jósolták meg házi istenci, hogy követ lesz, vagy pedig főispán. Egy fehér nemtő — midőn cimeres bölcsőjéhez lépett volna, fehér csomagot hagyott a kékszalagos takarón. Mi lehetett? Képviselői mandátum!

Szegény professorok! Mintha most is hallanám! „Önből édes barátom nem lesz soha, de soha semmi!”

Nem lesz? Dehogy nem! E pillanatban zendül meg a Rákóczi, s a háromezer birka árán szerzett választók fáklyászennével üdvözlik ifjú képviselőjüket.

A kiből — „aszongya” — nem lesz soha semmi!

A fáklyák kialudtak, a szónoklat elhangzott, Asztolf válasza is, melyet — husz szóból állván — ötven krajczáron teljesen táviratoztak meg egy budapesti ujságnak. A zono utolsó akkordjait is tova hordta már a hűs esti szellő.

Asztolf álmodik.

Elmondjuk e, hogy miről? Irjuk le mind az ifju képviselő urak álmait, s körülbelül lesz azokban szó a következő dolgokról is:

Egy bájos angyal a karzaton, kiről később kiséül, hogy háromemeletes saját menyországát lakik a vaczi-utcában, s halálosan szerelmes Asztolfsba.

Később — úgy két esztendő múlva, — nagyszerű „speechek”, s egy miniszteri tárcza.

Taps.

Eljen-kiáltások.

Kézszerítések a miniszter és pártvezérek részéről.

A lapokban ingyen kinyomatott szónoklatok. (Először a „P. Lloyd”-nak fizetni szokás ilyen dícsőségért.)

Arcképek az élelápokban és a komoly lapokban, s végül a . . . halhatlanság!

Asztolf se álmodik másról, mint a miről azok, a kik „korjogyzók” lesznek.

Október 19-dike van. Ma nyílt meg az országgyűlés.

Láttátok őt, Asztolfot? Asztolfot, az aszfalt leendő lovagját, hőseit, sziv-rabló utonállóját?

Most indul a király elébe.

Láttátok kék bársony mentőjét? azokat a hatalmas agráfokat? azt a hófehér hermelin prémet? a kócsag tollat, s briliáns forgóját? Hallottátok arany sarkantyujának pengését, pompás kardjának esőrenését?

Négylovas hintó röpi Buda várába. Bámuló nép sorfala nézi, cifra udvari lakájok segítik le kocsijáról. A miso alatt, s a trónteremben őt nézi mindenki. „Fesch” gyerek, annyi igaz.

Milyen szép élet a képviselő élete!

Az első nap a dícsőség napja volt Asztolfsnak.

Októberre jött november, erre a december, s végre megjött a farsang is.

Akkor sült ki, hogy Asztolf ur hivatva van vezérszerepeket játszani. Várjátok be Phillippit!

Mondják ugyan, hogy a professor ur jóslatait a bizottsági és az osztály-elnök urak már többször ismételték. Mondják, hogy a képviselőtől ma már európai színvonalu műveltséget, sőt szakismereteket is kívánnak, s az Asztolf ur szakmája — alább lesz róla szó, — még eddig „nem került szőnyegre” (Országgyűlési műszó. Asztolf a hírlapi jelentésekből tanulta el.) Kívánnak tőle még irályt is, s hogy Asztolf ur például csak egy napig lehetett az X-dik osztály jegyzője, melynek — mint fiatal képviselőt — buzdításul választották meg; másnap, bizalmasan félrehivatván az elnök által, „egészségi okokból” . . . leköszönt. Ah, milyen pedánsak ezek az öreg osztály-elnökök!

De hát mit neki Hekuba?

Az öreg Boér Antal int neki. (Mert ez az episod még a kor-elnökség időszakából való.) „Öcsém, — mond az öreg ur, — petitio van ellened!” „Ellenem?” — veti oda Asztolfunk, — „hiszen engem egy hangulag választottak meg!” „Nem is a választásod, de magad ellen!” „Kinek a részéről, bátyám?” „Hát . . . a Schosscheiner zsidó foglaltatja le a napidíjaidat!”

Igy volt biz az! De hát a papa olyan genre-alak, a ki . . . fizet. Többet mint a közmondásos „küles”, vagy „nagy harang.”

Es mikor megjön a „farsang”, akkor kiséül, hogy Asztolf — a mint már tudjuk — vezérképesség.

Ő vezérli legalább egy féltucat „elite-bál” süzértánczait. Itt lehet csak kifejtetni a bonyolodott viszonyok rendezéséhez való képességet! Milyen taktika, mennyi lélekjelenlét! Frakkjának technikája remek.

Vezénykiáltásai rhetori szabatoságnak.

S ha ez sem elég, vegyük tekintetbe finansziális műveleteit, s kitűnik, hogy ő minden körülmények között képes új állam-kölcsönök létrehozására.

S ha — a főispán bácsit éppen most tették le polczából, a papa éppen most mond csődöt — bárom év múlva a mandatum letelik, vajon mi lesz belőled, te nagy vezértehetség a cotillionban?

S te, nyájas olvasóndóm, azt kérdezed, hogy vajjon mért kellett neked az Asztolf ur természetrajzát végig tanulmányoznod?

Ládd, édes sensitív doloóm, ez a te érdekedben történt.

Asztolf házasodni készül. Asztolf pedig meglehet éppen téged akar meghódítani, a maga fényes barkójával, cotillion vezényszóival és képviselői mandatumával. Ha ez áll, akkor te — nyájas olvasóndóm, — nem is lehetsz valami „rosz parthie.”

Mielőtt lépre kerülsz . . . siess átolvasni a „Családi Kör” tárczáját, s ismerd meg belőle Asztolfot, a modern, reményteljes ifjat és . . . honatyát!! Gáspár Imre.

Közügyek.

[Az országgyűlés megnyitása. — Trónbeszéd. — A két ház — Budapest közönsége és a kormány. — Rákossy János debütje. — Egy csöpp a tengerben. — A kitüntetett tisztek. — Örömhír. — Philippovics visszavonul. — Philippovics utódja. — Vulkan felett. — Rotschildek miniszterje. — Mitnad. — Anglia készül. — Beut és Berlin.]

Az országgyűlés, mely előszöulkebb kíváncsisággal néz a közönség, mint az új korzak óta bármikor, a szokott ünnepélyességgel, a király által a budai várakban, megnyitott.

A trónbeszéd ezuttal kivételesen kevesebbet mondó, mint egyébkor, azon körülménynél fogva, hogy a megnyitás egy kormányválság idejére esett.

Programmot nem állíthatván föl, csupán azon két tárgyat érinté, melyek ez évben okvetlen letárgyalandók, tudniillik a védtörvényre és a horvát-szlavon országokkal kötendő pénzügyi egyezményekre vonatkozókat, melyek érvényének határideje ez év végén lejár. Legfontosabb azonban, a mit a kormány tervére vonatkozólag mond, a keleti politikát illetőleg: „Külgyminiszterünk meg fogja legközelebb az arra hivatott testületek előtt adhatni a beható fölvilágosítást” —! Ez nyugtalanítja az ellenzéki sajtót, mert jele lehet annak, hogy parlamentünk nem vesz részt a külügyi tárgyalásokban, s ezek súlypontja teljesen a delegatiókba tétetik. Az országgyűlés most szervezkedik; a kormánypárt jelöltje Giczi Kálmán, a szélső és a független ellenzék, s a párt-nélküliek a párton kívül álló Bittó István személye körül csoportosulnak. Az eredményről jövőre irhatunk.

A régi ház különben nagyot változott; az újban alig ismerni rá. Új szőnyegek, újonnan átvont padok, új elnöki csengetyű s új ismeretlen arczok. A ház physiognomiája teljesen megváltozott. Csak a korelnök, öszbeborult hajával, és Zsedényi, ki nem adja jogát, hogy a házban először is ő szóljon, s egy pár jól ismert alak, emlékeztetnek az öreg házra. Még a régi tisztes asztal is, a „tisztelet ház asztala,” melyre annyi inditványt és felirati javaslatot „tettek le,” melyet egyszer a boldogult Patay a ház derűtsége közben a „ház tisztelet asz-

talának" talált nevezni, s mely mióta a ház létezik, ott állott félelmetes nagyságában a terem közepén: eltűnt s helyet adott egy új, kisebb asztalnak. Oly fénye, annyira új „butor" ez, hogy az ember szinte sajnálkozással gondol a régi, kopott asztalra, mely a maga nemében valóságos „alkotmány" volt s mely oly méltósággal képviselte fontos alkalmakkor a házat.

A főrendi ház már sokkal csöndesebb képet mutat. El-nökévé ismét Majláth országbíró neveztetett kis megy az egész a maga útján; úgy, a hogy eddig ment. Mialatt a képviselők és főrendek a fővárosban szervezkednek és zajongnak, azalatt annak hatósági közgyűlésében nagy dolog történt. A közgyűlés ugyanis csatlakozott Szeged és Somogy köriratához, sőt aulyosította azt, kimondván, hogy nem csupán a kormány két tagját, de az egész kormányt kívánja felelőségre vonatni keleti politikájáért, és ez iránt a képviselőházhoz kérelmet intéz. A kormány mellett szóló képviselők — köztük Rákossai Jenő, a népszínház igazgatója — ki sem hallgattattak. Eztergomban egy népgyűlés még a kormány-elnök hirtökainak zár alá vételét is ohajtotta. De mi lenne ez? egy csöpp a tengerbe! A hivatalos lap a bosnyák háboruban kitűnt katonatisztek kitüntetéseit közli. Gróf Bylandt hadügyminiszter a Lipót-rend nagykeresztjét kapta, báró Philippovics tábornokszernagy (a boszniai főparancsnok) ugyanazt, a lovagkereszt hadi ékítményével, Beck altábornagy elsőosztályu vaskorona-rendet, harmadosztályu hadi ékítménnyel; Rodich tábornokszernagy a legmelegebben irt köszönő és elismerő levelet. A hozzájuk intézett négy legfelső kézirat Gődöllön, a hó 19-dikén kelt. Elsőosztályu vaskorona-rendet hadi ékítménnyel kapott herceg Württemberg Vilmos tábornokszernagy; a Lipótrend középkeresztjét hadi ékítménnyel: gróf Szapáry László és Tegetthoff Károly altábornagyok. A többi dekorált tiszt névsora a hivatalos lap hat hasábját foglalja el. Megjelentek az új hadparancsnoki kinevezések is. Báró Mollinary Antal Lembergbe, báró Ringelsheim Brünnbe helyeztettek át. Báró Packeny Frigyes az osztrák honvédség helyettes-főparancsnokává, herceg Württemberg Vilmos a boszniai sereg helyettes parancsnokának, báró Ramberg Hermann pozsonyi, Bauer Nándor nagyszabeny a gróf Szapáry László temesvári hadparancsnokoknak neveztettek ki. Schmerling József tábornokszernagy, ki több mint ötven éve szolgál s báró Scudier Antal temesvári hadparancsnok, saját kérelmükre, nyugalmaztatásba lépnek. Többet ér e külsőségeknél ama hír, hogy — a többi között az Est-egyaloge zredet, mely kivétellel csupa budapesti fiuból áll, szintén vissza hívják. Képzeltet, mily széles öröm lesz, ha valósul e hír. Különben a tartalékosoknak már is örülhetnek; a budai három-nyul-kaszárnyából e napokban eresztették haza a behívott tartalékosokat. Végre, sohajt fel e rég várt hirre annyi gyöngéd kebel!

Báró Philippovics maga nem kívánt a boszniai közigazgatás élén maradni, nagyon szűknek találva a tartományi kormányzó részére engedett jogkört. Helyette hír szerint Sándor württenburgi herceget nevezik ki.

Külföldről semmi jó hírnök sincsen. Olaszország Vulkanok felett tánczol. Érdekes, hogy Russia közel van ahhoz, hogy alkotmányt kapjon; Rotschildok ugyan is nem hajlandók kölcsönt kötni, ha a csár nem ad népeinek alkotmányt. Im, milyen missiója lehet a pénznek! Kréta szigetén Mithadot ünnepélyesen fogadták. Anglia erősen készül az afghaniestánok ellen, berlini lapok pedig arról írtak, hogy Bismarck grófnak párisi nagykövetté kineveztetése az udvarnál és főkanczellár

körében kellemetlenül hatott: a „Norddeutsche" (Bismarck félhivatalos közlönye) e hir ellenében kijelenti, hogy gróf Andrássy nem nevezte volna ki, ha ez Berlinben lehangoftaságot szülhetett volna. Ime, ennyiből áll e hét világtörténete!

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Király és királyné 6 Fel-ségök a jövő ápril 24-diként tartják ezüst lakodalmukat. Hazonüt év előtt, 1854-ben, e napon léptek oltár elé. Bécsben a már belső felszerelésében is csaknem egészen kész fogadalmi templomot az ezüst menyegző napján fogják megnyitni. Budapest szintén nem fog hátramaradni. — Ö Fel-sége a király a hó 21-kén Bécsbe utazott és onnét négy heti tartózkodásra jövő hó 3-kán jön vissza Budapestre. — A hostinitzi császári uradalom nyulvadászatán Rudolf trónörökös lova elbukott és rögtön kiadta páráját; a főhercegnek azonban, ki egészen nyugodt maradt, semmi baja nem történt; sőgora: Lipót bajor herceg és Gizella hercegnő pár nap óta szintén vendége Prágában. — Frigyes főherceg Párisból Gmundenbe érkezett, anyjának, Erzsébet főhercegnőnek bemutatva fiatal nejét, Izabella főhercegnőt. — Herceg Koburg Fülöpöt és nejét tegnap várták vissza a fővárosba. — Király 6 Fel-sége a Szent-István-rend nagykeresztjét küldte meg Regnier cambrai-i érseknek, ki Frigyes főherceget eskette.

*(A mozgósítottak javára.) A központi segélyző n ő e g y e s ű l e t küldöttei: Simig Istvánné, Felekiné, Bischitz Dávidné s Rozenzweigné Saphir Sarolta urhölgyek kedden látogatták meg a budai helyőrségi kórház sebesültjeit, és adományokat osztottak ki köztük. Ezenkívül azivarokat, levelező lapokat is osztottak, s a mi fő, vigasztalásban részesíték a szenvedőket. — A terézvárosi klubban e hó 30-dikán a katonacsaládok javára estély lesz. Máthé István hegedűn előadja Beriot egy „caprice"-át s végül magyar dalokat; Stern Sárika kisasszony zongorán Raff „capriccio"-ját; Balázsné Bognár Vilma asszony és Maleczky a „Rigoletto" kettőset éneklük, kik külön is fognak dalokat előadni; Márkus Emilia kisasszony szaval; Péterffy Sándor a Mosonyi „Patriarchalis"-át zongorázza. Előadás után táncz lesz. Jegyek egy forinttal a sugáruti helyiségben kaphatók. — Schlauch Lőrincz szatmári püspök ezer forintot adott az elesettek özvegyei és árvái javára. — Gróf Karácsonyi Guidó ugyan e célra 1000 forintot bocsátott a belügyminisztérium rendelkezése alá, a nevét viselő alapítvány kamataiból. — A fővárosi szabaddkőművesek központi segélyző bizottsága a mozgósítottak családjainak segélyezésére ma Kammermayer polgármesternek ezer forintot adott át azzal a megbízással, hogy 750 frt fővárosi és 250 frt vidéki segélyezésekre fordíttassék. — A redoute távozó bérlője: Schallern Frigyes is rendez e hó 27-dikén sőtahangversenyt, tele részben a sebesültek javára.

*(Fegyvesek.) „Faust" mult szombati előadásában a nemzeti színház egy páholyában látható volt a máltai lovagrend három tagja; feltűnő rend-öltönyüket viselték. — A vad-as-pine z r ó l. A vadász urak Párisban, Boszniában, Bécsben és Budapesten időzvének, kevés a vad, kiváltképen a nyul és szarvas, s a szárnyasokból szalonka, mig vadsertés, fácán elég van. — A m ű c s a r n o k majolika kutja — a herendi gyár e remeklése megcsorbult. — A szent László-társulat ez évi közgyűlése, szép számú közönséggel, mult esütörtökön folyt le a papnövelde épületében, s ezuttal Bogisich Mihály,

belvárosi káplány felolvasást tartott a valódi egyházi zenéről. — Az „Európá”-ban a közös pénz- és hadügyminiszteriumok november 5-kétől a delegációk idejére szobát béreltek ki; a tengerészeti parancsnokaig ott rendezi be irodáit.

R ó z s á s n a p l ó .

*(Jegyzetek.) Geisz Irma kisasszony és Kollmann József kincstári számtiszt, M.-Szigeten. — Chovan Berta kisasszony és Gajdics Pál b. csabai nőképezdei tanár, Szarvason. — Bauer Friderika kisasszony és Böhm Pál fővárosi ügyvéd, N.-Kikindán. — Bárány Ilka kisasszony (Bárány Ignác, az ismert pedagógus leánya) és Bausa Sándor, Csurgón. — Pollák Teréz kisasszony és Kohn Herman, Miskolcon. — Horváth Etelka kisasszony és Pintér Pál gyógyszerész, Tisza-Lökön. — Rapsch Gizella kisasszony és Freund Adolf, Győrött.

*(Összeállítások.) Reviczky Emma és Hammuth János ügyvédjelölt, M.-Szigeten. — Böhm Anna és Formágyi György gyógyszerész, Budapesten. — Patay Margit és Gencsy Béla, Gombán, Pestmegyében. — Vering Julia és Konecz József pénzügyi számtiszt, Szegeden. — Cséh Margit és Kremniczky Amand, Kolozsvárott. — Tisza-Szent-Miklóson e hó 21-dikén tartotta ifj. Morlin Imre fővárosi árvasszéki jegyző esküvőjét a bájos Laroche Irén kisasszonnyal. Az esketési szertartást Rostaházy Kálmán krisztinavárosi plébános, a menyasszony nagybátyja végezte. Násznagyok dr. Bókay János királyi tanácsos és egyetemi tanár és Laroche Ignác voltak.

H a l á l o z á s o k .

*(Elhunytak.) Milassin Kovács Terézia, (Milassin Vilmos, ismert szerkesztő édesanyja,) 62 éves, Komáromban. — Simonffy Kálmánné, született Igmándi Ilona, e hó 20-dikán, Debreczenben. — A csanádi püspökség egyik igen érdemes agg papja, Martinásky József, csanádi prépost, 78 éves. — Brocken Lajos evangélikus lelkész, 1818-ban honvéd, Domonyban. — Mihelfy Mór, 58 éves, Nagyváradon. — Gyurkovich Béla, özvegy Gyurkovich Jánosné urhölgy 19 éves fia. — Jusztli Henrik, sok időn át Pozsony városa jó érzelmű, buzgó polgármestere, 80 éves. — Kovási Illés, megyei tisztviselő, ki özvegyével, született Takács Erzsébettel, 53 évet élt, 80 éves korában, M.-Szigeten. — Volny József, ki végrendeletében 10,000 frtot hagyott jótékony célokra Osgyánban. — Dr. Ivánovics Pál neje, született Hepp Mária urnő, köztisztviselőn álló hölgy, 43 éves, Baján. — Babócsay Lajos volt országos képviselő esperes és bodonyi plébános e hó 9-dikén Algyón. Béke hamvaikra!

V i d é k .

*(A mozgósítottaknak.) Csik-Somlyón a megyeház termében, Mikó Mihály főispán nejének kezdeményezésére, e hó 12-dikén élvezetes műstély volt, mely a katonacsaládok számára másfélszáz forintnál többet jövedelmezett. Dr. Szabó Gyuláné urhölgy a Hunyadi László nyitányát zongorázta, Lázár Dénesné urhölgy a Doppler „Ilka”-jából énekelt, Baló Katinka kisasszony „A gyermek és angyal”-t szavalta, Száva Margit kisasszony Székely Imre „Balaton hűborgása”-t adta elő zongorán, Lázár Lujza kisasszony népdalokat énekelt, Mikó Mari kisasszony pedig Chopin egyik polonaise-ét zongorázta. Végül két nagy képlet is volt görögűz fénye mellett.

— Liptó-Szent-Ivánban e hó 13-dikán Szentiványi Kázmérné, nyugalmazott honvédezreder neje rendezett hangversenyt a sebesültek javára. 118 frt 10 kr tiszta jövedelemmel. Leánya: Ilonka s Schieha Luiza kisasszony és Groszmann Antónia asszony zongoráztak, Szentiványi Gyula hegedűn, Szentiványi Barna fuvolán játszottak magyar népdalokat, dr. Groszman Ignác énekelt, Majláth Kamilla és Záborszky Gizella szavaltak. — M.-Szigeten a jogász ifjuság november 7-dikén táncestélyt és hangversenyt rendez a sebesültek javára. — Vácson e hó 27-dikén a polgári kör helyiségében volt táncestély ugyan e célra. — Rozsnyón, a városház termében, e hó 26-dikán műkedvelők, köztük Gál Malvin és Czékus Emilia kisasszony. Scribe „Női harc”-át adták elő a nőegylet és sebesültek javára. — Félégyháza az izraelita ifjuság ugyan e célra e hó 20-dikán táncmulatságot tartott; sok kedves hölgy, köztük Leuchter és Schwarz nővérek, Lederer és Vermes kisasszonyok részvételével; fölfűzetés 10 frt 40 kr volt.

*(Vidéki vegyesek.) Pancsován e hó 17-dikén a 85-dik honvéd zászlóalj zászló-szentelési ünnepély sikerült ünnepély volt; a zászlóanya tisztét Gyertyánfyné-Csávoly József urnő viselte, a nyoszolyóleányokét Frank, Radosavlovics, Obauer és Weifert kisasszonyok. — Világoson is annyi az ujjor, hogy ezementtel kifalazott gödrökben is tartanak sok mustot. — Nagy-Ahonyban Schrank Alajosné urhölgy kezdeményezésére műkedvelői előadás volt, mely az elesettek árvái javára 126 frt 95 krt jövedelmezett.

K ü l f ö l d i h i r e k .

*(Alfonzo,) a spanyol uralkodónak neje halála óta folytatott életmódjáról a „Soir” ezeket közli: Az első hetek alatt minden idejét, melyet a kormányügyektől elvonhatott, az Eskurialban töltte a király. Bezárkózott, senkit sem akart fogadni, s csakis kedves halottja emlékének élt, óráhosszat fel és alá járva a nagy termeiben V. Károly palotájának, hol a spanyol királyok alusznak örök álmukat. Ebédje alkalmával két terítéket rendelt feltétetni, a maga és a királyné számára. Szemei folyvást az üres helyen függtek, s alig nyult az eledlekhez. A ministereket, rokonait s hű barátjait komolyan nyugtalanítá ez állapot. Spanyolországban a királynak lóra kell ülnie, s magát az utcákon mutatnia. Rávetették végre, hogy elhagyja az Eskurialt, s Madridba menjen, hol néhány nap óta számos kihallgatást ad. A kihallgatásokon nagyon szeret elhalt nejeéről beszélni. Elmondja, hogy már akkor gondolt rá, midőn Bécsben tanulmányait folytatta. Föltette magában, hogy ha trónra jut, soha nem vesz el oly nőt, a ki nem bírja szívét is, a kit nem szerethet jó és rossz napokban egyaránt. Az egész világ — mondja — ellenük volt, a kormány, a kamarák és családaink, s még is el tudtunk hárítani minden nehézséget.

H a z á n k s k ü l f ö l d .

*(A világtárlaton kitüntetést nyert magyar kiállítók névsora): Zeolnay Vilmos, pécsi fayence készítményeiért (ezüstérem.) Sziráky József szegedi műkés; a Schlick-féle vasöntő; Krüllik udvari órák kitűnő ingaóráért s egy kiválóan pontos chronométerért; Oetl Antal gyára fűtő és világító készülékekért (ezüst érem.) Brucky József lakatos takaréktűzhelyekért. Neubauer győri gyufagyára termékeiért; Mosch Károly illatszerekért: a zayugróci fűtősző-műhely, faragványaiért, Grüneberg Károly és József pozsonyi kefékötők, ke-

fékért és kefefakért; Tóth István Czeglédről takács-szővetekért; Bauer testvérek katonai felszereléshez való posztóért, a szegszárdi országos helyemtenyésztő felügyelőség, Matlekovics Antónia nőnevelő-intézete himzett egyházi ruhákért; Brachfeld és Hollós dorottyautezai férflidivatáros-czégok (az első ezüstméret kap), Kubik János székesfehérvári keztyűs, Lipinszky budapesti keztyűgyáros, Csolnoki Ferencz kecskeméti szabó, Gazdagfalusi kolozsvári szabó, Kolinay Gusztáv lőcsei szabó, Heisinger zágrábi cipész, Kerekgyártó Bertalan miskolci szücs (kivált ezíra kivarrásaiért), Lány Bódog házi iparcikkéért, Megyalka János hódmezővásárhelyi szabó, Novák Mór szegszárdi szabó, Schleifer Henrik pozsonyi kalapos, Tengeri Imre szűrszabó és Lőrincz István lábbeligyáros; az ékzereszek közül: Egger Samu és társa, Egger testvérek és Gigante és társai Fiuméből, és Felber Károly és Löwinger Károly utiladagyárosok. — Nagy János közlekedésügyi osztálytanácsos, Békey osztálytanácsos és Harkányi Károly képviselő is a becsületrend lovagkeresztjét kapták meg a világtúrlaton. — Szapáry Gyula grófnak a párisi világtúrlati végrehajtóbizottság elnökének, a budapesti kiállítók pompás díszalbumot nyújtottak át. A lapok még más kitüntetetteket is sorolnak elő.

°. (Vegyesek) Klapka tábornok, jelenleg Ázsiában van, a vasutakat épít. — Reményi Ede Londonban, a Coventgarden sétahangvercsényein, nagy tetszéssel játszik.

Irodalom és művészet.

(Lorél a műtárlatról.)

Tisztelt asszonyom!

Sietek kedves soraira felelni! Azt kérde tőlem, hogy vajon mivel töltse délutánját? Panaszkodik unalomról, rossz kedvről, migraineről, s a hosszú délutánok valamennyi betegségéről, s hozzám fordul „orvoslásért.” Oh, nem csalódott bennem ezuttal sem! Az orvoság megvan. Heroikus, szívet és elmét hatalmasan elfoglaló rendszereim van; előirok önnek: egy órányi műélvezetet! A sugáruti műtárlat megnyílt; kül- és belföldi művészek szép művei vannak benne, s daczára, hogy a központtól oly messze van, a múlt vasárnap 1000-nél többen nézték meg. Önt egy ismerősöm sem látta köztük, ön... unatkozott!

Ezen tárlat első látnivalóját a Zichi Mihály híres képe: „A démon fegyverei” című nagy tableau képezi. Nem csupán művészi élvezetárgyak, de egyszerűsággal érdekes események központját is képezi! Ez azon kép, melyet a párisi világkiállításból csai, tehát azok, kik közül Dupanloup nem lépett az akadémiába, mert annak tagja lett az atheista Litre is, „festett vezéreziknek” nevezték el, s nem állították ki. Képzhetni azt a megütközést, melyet e valóban genialis és remek mű mellőzése sajtotban és közönségben egyaránt hozott létre! „A világkiállítás legjobb képe nem a világkiállításban van kiállítva!” Így kiáltott fel egy tekintélyes lap, mely minket — ugymond — Munkácsiert és Zichiért, Európának jelenleg két a legkitünőbbek közül való festőjeért, méltán irigyel.

Zichi Mihályunk képe most itthon van, s néhány fillér belépti díjért, mely a sebesültek javára szedetik, nem fog ön késni megtekintésével. Zichitől már ismerni fogja az „Érzsébet királynőt Deák ravatalánál.” Más képeit is legalább a lapok metszeteiből, melyek élénken emlékeztetnek a Kaulbach szabadságért, zsarnokság ellen néma is felszólaló műveire. Zichi

kissé csakugyan utánozza Kaulbachot, s egy műve sem éri el ennek Nero-képét, vagy nagy tableauját az inquisicio korából. Mégis hatalmas ő, s kompozícióiban van merészség, ha mesterkéltnek is. — E képre is rá vannak festve az egyház, az állami alakulások, a letiport család, a rombolás géniusza s a háttérben a Megváltó. Rajta van még több is, és bár a sokféle rész összeolvad egy eszmében, néhol alakjai is kitűnőek, amaz alapeszme még sines világosan kidomborítva, a részletek túlhalmozottak, s megbontják az eszme és hangulat egységét.

Legszébb az egészben, igazán genialis művészre valló a nagy festmény közepére festett négy alak. Ott állanak mesterrileg, rézsutosan emelkedő vonalban. A földön fekszik a nő, ki gyermekét emeli föl, hogy tűzhelyét megvédje, de a férj — rossz szenvedélytől készve — rohan át rajta a csábító nő után, ki fölött a romboló démon uralkodik. Ez a központ. Jelenti a társadalom harcát, melynek — írja a festő maga — „áldozata mindig az anya és a gyermeke.” Milyen megkapó, milyen mély egy igazság ez!

De minek folytassam! Siessen asszonyom s nézze meg a művet maga. A többi képről szintén tőle várok véleményét; ha közülök egy-kettő megtetszenék, jobban díszítve terméit, mint annyi haszontalan „olaj-nyomat.” Lássa, eddigelé egyetlen festménynek akadt vevője; Gschwindt ezcszgyáros, a művészetek ez ismert kedvelője, vette meg kétezár forintért a Ligeti Antal „Morotva vize, háttérben a tokaji hegygyel” című szép, költői hangulatu tájképét. Ön, asszonyom, szintén aristokratikus név viselője. Mentse meg osztályát attól a szégyentől, mely e közönyből reá tapad! „A démon harczi” a muzeumba kerülnek, szerzőjük pedig talán az országos képtár igazgatására hivatik meg. Azért, mert hivatal nélkül nálunk a világ leggenialisabb festője sem fogna megélni.

De már sokat is csevegtem. Jutalmazzon meg asszonyom, azzal a tudattal, hogy — délutánját tanácsom szerint töltvén el — holnap már hálával fog tartozni nekem!

Üdvözlí:

G-r l-e.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombaton, október 19. Faust. — Vasárnap, október 20. A kláb. — Hétfő, október 21. Közgyűk. — Nőuralom. — Kedd. október 22. Bánk-bán. — Szerda, október 23. Hamlet, dan királyfi. — Csütörtök, október 24. Romeo és Julia. — Péntek, október 25. A Fourchambault-család.

Varszinház. Csütörtök, október 24. A klub. — Szombat, október 26. Közgyűk. Nőuralom. — Vasárnap, október 27. Lalla-Roukh.

Nepszinház. Szombattól hétfőig, október 19—21. A kis herceg. — Kedd. október 22. Poleskei nótárius. — Szerda, csütörtök, október 23—24. A kis herceg. — Péntek, október 25. Két pisatoly.

Hibabazsila. A 42. sz. „Közgyűk” című rovatában a sebel miatt elhalt Elz a lez red est hibásan nevezték a tábornagynak.

T a r t a l o m.

Három modern házasság. Brankovics Györgytől. — A kik a tapost kedvelik. Resiczky Gyulától. — Csöndes éjben. Fanitól. — Az új nemzedek. — A vihar gyermekei. Br. D. Gy. után K. E. — Aphrodite szigete. — A bokról. — Heti tárcza. — Közgyűk. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Hazánk s külföld. — Irodalom és művészet. — Színházak. — A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Sakkrejtély. — A lejtényfojtók névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Reggeli főköltő számbamintája.

Felelős szerkesztő, kindó s laptulajdonos: EMILIA.

43-dik szám.

Október 27-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár			R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p	
								éjta	óra per
Okt.	27	Vasárnap	F 20 Sabina azűz	F 19 Szabina	15 A 19 Luczián	30 Roschodes		6 38	4 50
	28	Hétfő	Simon és Juda	Simon, J.	16 Longinus	1 March. R.		6 39	4 48
	29	Kedd	Zenobius	Zenobius	17 Oseás	2		6 41	4 46
	30	Szerda	Alf., Kolozska	Klaudia	18 Lukács evang.	3 Ábrám		6 42	4 45
	31	Csütörtök	Farkas püspök	Emléklül a ref.	19 Joel próféta	4		6 44	4 43
Nov.	1	Péntek	Mindszent ünn.	Mindszentelek n.	20 Arthem	5 Ahitofel		6 45	4 42
	2	Szombat	Halottak emlék.	Halottak napja	21 Hilarion	6 S. Leleha		6 46	4 40

Divattudósítás.

Az őszi ruhák után a felöltőkre, és még később a köpenyökre kerül a sor. A hűvösebb napok beálltával az ujjakkal ellátott felöltők lesznek divatosak. A mantillák, gallérok és shálók tulajdonképpen csakis nyári használatra valók, a bő kerek gallérok pedig, a melyeket egyik-másik éven felkapnak és ismét felre tolnak, nem kényelmesek és csakis nagy alakoknak illenek. A felig testhez álló felöltő tehát mégis csak a legjobban illő és leghasznosabb felső öltöny és azért tér vissza hozzá a hölgyvilág, ha egykor-máskor mellőzi is. A testhez álló casaques-ok, kettős gomborral, ismét kedvelt viselet. Ezen casaques-ok vagy a ruha szövetéből készülnek, vagy pedig világos színű posztóból. A divat legújabb szezonja felkarolta a fekete ruhákhoz a színes felöltők viselését. Azért láthatat már bordeaux vörös cashemirből való felöltőket, elől és a nyak körül hasonszínű fényes jet-gyöngyökkel díszítve, a melyek olyan ragyogóak, hogy majdnem gránátoknak lehetne tartani azokat. Téli felöltőkre minden esetre a hosszú felig testhez álló palotot lesz a legdivatosabb.

A kalapokat illetőleg igaz ugyan, hogy számtalan a forma, az izlés vagy azeszély, mely bennük nyilvánul, de azért mégis fővonásában két osztályba lehet sorozni: a széles és a keskeny karimájúakba. Az előbbieket a divatosabbak, széles sötét bársonnyal vagy atlaccsal bevont karimájú jó illő feletbe foglalja az arczot, a fejet. Igaz, hogy egynemelyik az olasz brigantikra emlékeztetnek, kivált ha dús tolldíszítés van rajtuk, de — valljuk be őszintén — sokkal kevésbé festői utazásokat láttunk már fel a divat, mint egy briganti fejviseletet. A sötét kalapok karimái körül gyakran arany- és ezüstszíneket látunk, sőt bojtokat, rojtokat is, de azt hisszük, hogy az a divat nem fog általánosán lábra kapni a finomabb ízléssel bíró hölgyek előtt, tén csak azoknál, a kik gyakran változtatják meg kalapjaikat. A keskeny karimájú kalapok harangalaknak nagyon kicsinyek, csinosak és egyszerűek. A zárt kalapok közt a capotte-forma baby-kalap, még mindig kedveskedő kivált az idősebb hölgyeknek, vagy a kik fejüket könnytelenek a hűvös levegőtől órn, mert a kalapok nem csak a kőző szalagokat engedik meg, hanem egy hosszú, hátul alkalmazott fátol két oldalt előre vehető, és az áll alatt könnyedén összehajtható, az arczot, a nyakat is védi a hideg ellen. Selyemből, bársonyból és nemesebből készülnek most is a kalapok, gazdag tolldíszítéssel. Fehér kalapokat is látni, de azokat csakis dísz- és látogatási öltözetekhez szokás felvenni, utczai kimondottan nem. Virág az idén sokkal kevesebb látható a kalapokon, mint a múlt években, míg a tollakból bőven alkalmaznak reájuk. A szárnyak, fekete, szürke, sötétzöld színben még mindig kedvelték. Az aranyos csattok, gyöngyök, pillangók, nyílások stb. szintén gyakran láthatók, de — mint már fentebb említettük — nem igen számolhat hosszú életre a fényes jelenség.

Most még egy szabasszékrol néhány rövid bemutató szót.

Egy divatos reggeli főköntös szabása ez. Az egész főköntös két ilyen egyforma részből áll (a szabás a főköntös fele). A közepén levő egyenes részen végig egy csipke vagy himzett betétet lehet alkalmazni. Az oldalrészen látható egyenlő kivágás a fej bőrsége szerint ranczokba húzandó a többi a hátsó lebbentéstől kezdve. A ranczok mellé egy sor rüche alkalmazatik, a homlokon felül pedig szép elszázi csokor, kisebb vagy nagyobb, a mint azt szeretjük.

A f. é. 39-dik számban közölt rejtveny értelmé

Bura kel a nap felöttem,
Bura int az esti fény,
Elhagyott az, kit ez-rottem,
Ea így holdog nem lehetek én.

Szerelme is már kibűlt,
Ő más karjaiba dült.
Szánj meg engem oh esti fény,
Elhagyott már engem a remény.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Temesváry Erzsébet, Steiner Sarolta, Nagy Izabella, Ujfalussy Károlyné, Báthori Sigray Istvánné, Mednyánszky Margit és Erzsé, Rotter Jánosné, Császár Kamilla, Éhen Gizella, Fényes Lenke, Ifj. Liebner Józsefné, Rosenfeld Kamilla, Rostagni Karola, Fényes Ilka, Jóó Mariska, Tóth Adorjáné, Szakál Leontin, Nagy Boriska.

S a k k r e j t v é n y.

Gerentéer Ilonától.

1. öszvén szerinti megfejtendő

	lál.	Ham	E	mint	szo	ked	S ha	
vá	ves,	zél	tól	ves.	láng	va	ret	to
Em	vasat	ha	ked	re	ve	air	ha	lál ;
a	han	el	kez	sziv	a	á.	gro.	ban
her	lő	ja	is	to	szo	ni	ged	lál.
El	tom	do	ó	fog.	szo	S a	is	to
es	ja	hunyt	lő	ret	mög	vem	ret	en
bog :	rez	ott	szí	Ha	ni	sziv		

Megfejtési határidő: november hó 20-dika.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, a kik a jelen félév vagy évnegyed díját még be nem küldték, hogy azt mielőbb megtenni sziveskedjenek.

T. Ujla k r ó l R. V. M. urnónek: Szives türelmöt csak rövid ideig fogjak még igénybe venni. Recces sorait pontosan vettem.

Vépre G. I. urhölgynek: Sakkrejtvényeket azért adunk ritkábban, mint számrejtvényeket, mert azokat igen kevés hölgy szereti vagy tudja megfejteni, a mint azt a névsorból is láthatni. Készletemben is sok van, de azért szivesen vettem ezt is.

Kecskemétre O. I. urnőnek: Pestről pontosan el volt küldve. Ujból a postára adtam.

Mihályra G. G. urnőnek: Egy pár hét alatt minden este.

Hátszegre R. B. urnőnek: Magánlevelet irtam.

A. Draskóczra M. M. urhölgynek: A meglevőket azonnal megküldtem, a többi a jövő hó folytán.

Dobreczenbe B. I. urhölgynek: Mind a kettőt köszönettel vettem. Magánlevélben többet.

T. Várkonyra Bertának: Sziveskedjék lapunk utolsó előtti számát figyelmesen keresztül nézni, és megtalálja a feleletet kérdésére.

B. Bányára L. M. urhölgynek: Talán, hölgylétére nem hazafi, hanem „honleányi“ üdvözléssel?

Z. Szt. Andrásra L. H. urhölgynek: El van küldve.

Szegény sebesültjeink családjainak főlegelésére a következő t. előfizetők járultak:

Báthori Sigray Istvánné (Siófok)	30 kr.
Királyhegyi Fáni, (Marczali)	60 "
Rácz Gyuláné, (Enying)	2 frt.

Tépcs adományt küldött be:
Losonczi Kohn Adolfné ujjalag.

Kérdések.

A legszívesebben adnám meg az előfizetési díjat, ha valamelyik előfizető-társomnak nekem e lapok ez idei első évfolyamát engedné át. Hajlandó volnék azt akár készpénzben megküldeni neki, akár pedig e lapokat nevére a tisztelt szerkesztőnőnél a jövő év első negyedére megrendelni. Ajánlatokat kérem a szerkesztőséghez küldeni. Nemkülönb a lapok 35-dik és 40-dik számát is szeretném megkapni.

D. Izabella.

Hol és mikor született Tompa Mihály jeles költőnk, és mikor halt meg, szeretné tudni

A. Luiza.

Ki írta azt a kedves kis költeményt:

Nyugszik a völgy szenderegve,
Est pirul le ormiról,
A torony esengő lakója,
Régi hangon szólva szól.

Hallgatom s ismert szavára,
Elmerengek boldogon;
A ki önté a harangot,
Tudja isten merre van! stb.

Sz. Aranka.

Szeretnék egy pár theához való süteményt készíteni. Hogyan? kéri megmondani

M. Julia.

Feleletek.

F. Mariának. Igen is, a vadgesztenyének nagyon jó hasznát vehetni, ha port készítünk belőle, és szappan helyett használjuk. Készítési módja nagyon egyszerű: lehámozzuk a barna héjától, vékony szelvényekbe vágjuk, hogy hamarabb száradjanak ki, aztán morzsáiban finom porrá törjük, átszitáljuk, és katulyákban elteszszük. Egy kanálnival a kézre téve és vízzel dörögölgetve nem csak tisztára mossa kezünket, hanem fehériti is a bőrt. Ha arcunkat is azzal akarjuk mosni, úgy egy kávéskanálnival egy pohár vízbe kell tenni, jól elkeverni benne és e tejfehér folyadékkal reggel és este megmosdani.

B. Jánosné.

Sz. Vilmának a következő kézfinomító szappant ajánljuk, melyet igen könnyen maga is készíthet.

Egy font háziszappant vagdaljon el apróra, tegye egy tiszta edénybe és öntsön rá egy itcze vizet, mely hat óráig maradjon rajta, hogy a szappan erős lug részeit kihuzza. Ezután a vizet le kell önteni a szappanról és a következőket tenni belé: egy fél mezei rozs pálinkát, egy negyed font héjasól apróra tört mandulát, egy apró darab kámfort és egy evőkanálnyi benzoe-tinkturát. Mind ez addig forrjon a szappannal, míg az kocsonyásodni kezd. Ezalatt készítsen egy kis ládikát, rakja ki nedves ruhával és öntse belé a szappant. Másnap vegye ki a megkeményedett szappant, vágja tetszés szerinti darabkára és tegye el száraz helyre használatig. Ha olajtja, a szappant rezedá, ibolya vagy más jó szaga szeszszel jó illatúvá is lehet tenni.

G. Mórné.

Sz. Bella a gyászt egész évig viselve elhunyt anyózáért. Férje édes anyja ez, a kinek a tisztelet és részvét e csekély jelével már férje kedvéért is tartozik.

P. A. né.

Egy falusi leánynak felel egy falusi asszony. — Gvadányiról.

Gróf Gvadányi József született 1723-ban, októberben Rudabányán Borsodmegyében. Katonai pályán élt negyvenhárom éven át. Dícsőségeseen vett részt tizenhárom táborozásban. 1783-ban lépett nyugalomba tábornoki ranggal. Ez időben fejtett ki legnagyobb buzgalmat a tanulmányozásában, és írában. Versai zamatos magyarságuknál fogva igen népszerűek voltak. Ő szolgáltatott anyagot a Pelerskői nótárius megírására Gáznak, a ki Gvadányi Falusi nótárius után alkotta az eredeti bohó alakot. Gróf Gvadányi meghalt 1801-ben december 21-dikén. Nevezetesebb munkái: Egy falusi nótáriusnak budai utazása, 1790-ben. A mostan folyó országgyűlésnek leírása 1791-ben. Falusi nótárius pokolba menetele 1792. Rontó Pál és gróf Benyovszki Móricz története, 1793.

F. Ferenczné.

II. Ilkának a következő étlapot ajánlanám menyegzője napján: Kétféle leves, fehér és barna, az első finom csibó vagdalékkal, a másikat sült borsóval. Hideg hal mayonaise-zel és aspikkal, ludmáj kocsonyában formába téve. Barnára pirult szép vesepecsenye 5—6 félével körítve; burgonya, riza, sárgarépa, töltött apró karalábé, vörös káposzta, carfiol. Őzszomb vid mártással, vajos tésztával díszítve, nyulhát citrommal, almafelfújt, csokoládé felfújt, angol pudding borlével. Pulyka pecsenye, kappan, malacz sültve, hozzá savanyú és édes saláták. Aztán következhetik, egy pár crème: gesztenyéből, kávéból, tejeshabból, 2—3 torta, apró cukorsütemény, piskóta, és lehetőleg szép és szépen állványokra elrendezett gyümölcs, melynek most ősszel bővében vagyunk. De ennél egyszerűbben is ki lehet állítani az ebédet, kihagyván minden orozathól egy-két talat. Ez a társaságtól függ, a melyet magunknál látunk. Általában mondhatjuk, hogy mai nap már nem az étkek sokasága, hanem finom készítése és szép elrendezése a tudolog.

II. Mária.

J. Lajosnének. Műset költeményeinek magyar fordítása önnállóan nem jelent meg, egyes költeményeit kötetben, s folyóiratokban több költő fordította. Németül névtelenül Keribenitől jelentek meg tudtommal, sok költeményét hozza Freiligrath műveinek gyűjteménye.

G.

A. Z. Luiza. Szamara Miklós még eddig nem gyűjtötte össze költeményeit. Arczképet magától a Zemplénmegyében, Lásztóczon lakó jeles költőtől lehetne kérni, s bár nem állíthatom bizonyosan, de azt tudom, hogy a „Családi Kör“ valamely évfolyamában jelent meg.

G.

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák a „CSALADI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, díszes és tartós kötésben juthasson elbátározottan mint az külföldön már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz a disztáblákat készíteni.

E táblák kiválóan szánja díszes külsejök, mely alkalmassá teszi, hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszere szolgáljanak, valamint tartóságuk és olcsóságuk, a a leggyorsabb kötés árába kerülnek.

Ily disztáblák a múlt minden előbbi és jövőbeni évfolyamához is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis finom arannyal aranyozva el látott b. kötésű disztábla egy egész évfolyamhoz készítve melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 forint 60 krajtér kapható felszám szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is azinnal készítve különben ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Számos megrendeléseket kérem levelező lap útján eszközölni, a címző és lakás világos megjelölés mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól csakálók úgy szintén a vidékre is.

Fogorvosi és fogászati műterem.

Arnstein Mór

ajánlja magát a t. c. közönségnek minden fajú műfogaknak aranyból, valamint amerikai vulkanitből orkésztésére, és azoknak anélkül, hogy a foggyökerek eltávolításának fájdalmatlan betételére. Műtétek és plombihúzóások a legelőkiismeretesebben teljesítetnek, már 20 évi gyakorlatom nyújt bízástéket.

Ajándékkal szolgál, hogy teljes 18 évig Heksch J. G. fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnovszky m. k. udvari fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak áhonytáig. A tisztelt fogbetegek becses látogatását kérve maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR,
Budapest, Dorottya-utca 3.

A tisztelt urhölgyeknek

tiszteletteljesen jelentem, miszerint utazásomból visszatértem, és hogy jelenleg raktárom a legújabb divatu tolették, köpenyek, felöltők és bundák nagy választékban el van látva.

Szaffirok elkészítése a legolcsóbb ártól kezdve a legmagasabbig elvállaltatnak és saját műhelyemben készíttetnek.

Azonkívül raktáram a legújabb francia disztáblák, különösen a mostan igen kedvelt színes és egy színű hímzésekkel, mint mellények, tunikák sat. gazdagon fel van szerelve.

Teljes tisztelettel
RÓZSAY, Confectionneur.

Budapest, Doák-utca 5.

Megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltenek.

Van szerencsénk tudatni, hogy

GÁLFY ÉS TÁRSA

(előbb Borsos József cím alatt)

Erzsébetter 1. sz.

disztesen berendezett, a fényképészet haladásának megfelelő minden igényt kielégítő

magy. kir. udvari

fényképészeti műtermüket

megnyitottuk.

Kennőfogva az igen tisztelt közönséget bátorodunk felkérni becses látogatására.

Galfy István és Társa.

Pompás

SIRKOSZORUK

masterkelten szárított szép élő virágokból, a legelőnőbb színekben, tisztele nagyságban, kötetlen jutányos ártól szolgáltatnak:

külső átmérője

	Cmtr.	1 db ára
12. sz.	29	frt. —.50
13. sz.	32	— .75
14. sz.	35	1 —
15. sz.	39	1.50
16. sz.	43	2 —
17. sz.	49	3 —
18. sz.	56	4.00
19. sz.	64	6 —
20. sz.	70	8.50
21. sz.	85	15 —

1 füzér ára

4 méter hosszú	1. sz. 2.00
szélesen kötött	2. „ 3.70
	3. „ 5 —
	4. „ 7.50

virág-füzérek

FÖLDESSY LAJOS

magkereskedésében, (Márin-Valerin-utca) Budapest.

Videki megrendelések azonnal eszközöltenek.

Nouveautés

angol illz ruhákban

Női öltözétek, szoknya és uri kabátból álló, tökéletes és izletes 13, 14, 15, 16, 18, 20 frt.

Női kabátok (szürke vagy drapszínű illz szövettől) egyszerű 2.60 3 frt, díszítő 3.50, 4, 4.50, 5, 6 frt.

Női halóköntösök, (szürke vagy drapszínű illz szövettől) elegáns 7.50, 8, 9, 10, 11, 12 frt.

Gyermek ruhák illz szövettől, díszítő 2.50, 3, 3.50, 4, 5 frt.

Női moire sárkabátok fekete, egyszerű 2.50-tól 2.80-ig, színesen díszítő 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 frt.

Ugyanezek piros volánnal 4, 5, 6, 7 frt.

Horgolt berlini fejrevaló kendők különböző színben 60, 70, 80 és 1.20 kr.

Ugyanezek nagyobb alakban 1.50, 1.80, 2.50, 4 frt.

Legdusabb választék kész barisnyakban, u. m. harisnyaszarak, dux ingek és alsonadrágok, és horgolt fehér és színes pamutok gyári áron.

Nagy a választék valódi mosó, színes és fehér pachekekben, flanel és oxford ruhakelmekben.

Levegőt mintákkal kívánatra szolgál

CSÁKY ARMIN

fényképező gyára, sugárat octogon tör 60. sz. Budapestben.

CSALÁDI KÖR

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Egyre 3 frt. — felekre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Külföldi előfizetők díj 15 frankkal
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-utca
21-dik sz. 2 d-i cselet.

Hirdetések díja:
Egy negyzed hasznosított sorért
5 kr.

44. SZ.

Nov. 3-dikán.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden színesen kiadott rajzzal.

Készült
tizenkét kötet könyvművelé-
ssel.

A könyvek megkötésére egész
évi járattási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

„Ez a gyönyörű köl-
tészeti!” mondjuk el-
ragadtatva, valamely
remekot olvasván, és
mint az Aeol-hárta,
zeng bele a lelkünk. És
ha azt kérdezzük ma-
gunktól: mi az, a mi
ugy elragadt? na-
gyon sokszor nem tu-
dunk rá felelni. És mi-
ként a költészettel, úgy
vagyunk a művészettel,
a természettel, és min-
dennel, a mi szép. El
vagyunk ragadtatva, le
tudnánk borulni előtte,
és nem bírjuk meg-
mondani, mi az, a mi
elragad benne.

Onnan van az, mert
nincs a szépről tökéle-
tes tiszta tudomásunk.
Ez akkor a gyönyörű-
ség is, a mit általa ér-
zünk, csak fél gyönyörű-
ség. Érezzük, de nem
ismerjük, és a mit nem
ismerünk, az meg-
ragadhat, el is ragadhat,
a lélek mélyeig azon-
ban nem hathat. Mert
a lélek, a maga töké-
letes teljességében, a

Greguss Ágost.

mekkora a magassága,
akkora a mélysége, a
mennyi az érzése, any-
nyi az értelme; azért
a mi szintén a léleknek
egy része: a szépet,
hogy teljesen élvezzük,
nem csupán éreznünk,
de értenünk is kell.

És a mi azt velünk
megérteti? Nagy ado-
mánya ez az Istennek.
Ugy hívják, hogy: aes-
thetika, a szépnak tu-
dománya; hanem ez
csak amolyan név, csak
is épen, hogy az ember
valamit gondoljon mel-
lette; de nagyon mesz-
sre van még a való-
ságtól.

Igaz, tudomány is,
nagy, rengeteg tudo-
mány, vegyük csak a
költészeti. Hogy azok
a papírra préselt tekete
vonások úgy a szívünk-
be zengenek és a szí-
vünkben inkasztott ér-
zést a magas menybe
ragadják: onnan van
az, mivel a mi hang-
ban, színben, alakban,
erőben, bájjban édes-

kedves gyönyörűség csak a világon van, az mind megvan ezekben a fekete rendekben, látás vagy hallás útján szint' a lelkünket veszi meg a nagy gyönyörűség, és hogy világos tudatunk legyen e gyönyörűségről, ismernünk kell a módokat, a melyeknél fogva a hang zenévé, a vonás alakká, a szín képpé, a mozgás lejtéssé, az erő repülésé és a légyság igézetté válik. És azon felül tudni kell azt is, hogy illeszkednek a részek és támogatják egymást az ellentétek, és végre, mint a buvárnak a tenger fenekére, e fekete rendek mélyébe kell tudni aláereszkedni, ott látni meg az eszmék és érzések csudaszép világát; — tudomány ez, nagy, rengeteg tudomány, és ha ez mind megvan, akkor még úgy szólván a fajtát ismerhetjük a költészetnek; az a csupa ragyogás, — akár a harmatos rét nyári napvilágban; — az a verőfényes tisztaság, — akár a delelő rósa; — az az iratos lehelet, — akár a tavasz nyílt, — mind megvan ez a költészetben; az ihlet az, a mely a költőt megszállja és alkotását hatja által, és örökön örökké a lelket igézetbe ejti; ezt is föl kell tehát fejteni, a szépnak lelke ez, és nincs az a tudomány, a mely rá tanít; ezt is csak az ihlet láthatja meg tisztán; a költőt az eszme ihleti meg, és életre alkotja, az aesthetikust az alkotás ihleti meg és feltárul előtte a megalkotott eszme teste-lelke; a hogy általérzi, épugy általérzi is; hogy és mikép teremti elő a költő azt a lélekro szálló igézetet, a ki ezt is megtudja nekünk mondani, a hogy például Greguss Ágost, Arany János balladáiról, ez az igazi aesthetikus; nem csak érezzük, de világosan is látjuk, miért nekünk örökkévaló büszkeségünk Arany János; csak akkor látjuk meg igazán ez alkotások nagyszerű fenségét, és lesz világos előttünk a szép a költészetben, és a költői szépnak élettársa a jó, így lesz az igazi aesthetikus az emberiség jóltevője, és ebben buzgólkodott Greguss Ágost életén át dicsőséges sikerrel.

A mit az az eset is bizonyít, hogy első nagyobb műve: „A szépzészet alapelvei“, 1849-ben jelent meg. (a Kisfaludy-társaság adta ki,) akkor, a nemzet élet-halál napjaiban, tudott is az akkor ügyelni könyvre; maga a szerző is keserves egy évet töltött a nagyváradai börtönben; az enyészet fekete angyala lehegett hazánk felett; tudományos intézeteink is alig mertek lélekzeni; a magyar tudományos akadémia is csak kilencz év múlva, 1858-ban tarthatott újra igazi közgyűlést; és átvizsgálván az időközben megjelent munkákat, kitünt, hogy „A szépzészet alapvonalai“ még mindig a legjelesebbek közül való, kilencz év alatt semmit sem veszített becséből, és kilencz év múlva az akadémia jutalommal koszoruzta meg szerzőjét.

Egy másik aesthetikai műveért meg: „A balladáról“, a Kisfaludy-társaság koszoruzta meg. Világra szóló mű is. Kimutatta, hogy mind tévedés, a mint eddig a balladáról elmélkedtek, és Bürger, Schiller, Goethe gyarló balladaköltők voltak, meg sem közelítik a mi Aranyunkat. A németek, az aesthetika Herkulesei, csak néztek, szerettek volna nevetni, és még csak neheztelni sem tudtak, annyira úgy volt, a hogy Greguss mondta. Elismerésük jeleül aztán ők, az aesthetika Herkulesei, Greguss Ágost „Tanulmányaim“-át németre fordították, — ritka kitüntetés a bölcséleti tudományok nagyhatalmasságától.

És mikor le volt fordítva, a „nagy“ német nemzetnek is volt rajta mit nézni. A mellett hogy egyik mélységes eszme a másikat éri benne, olyan tiszta-világos, a milyen habarék nehezkes rendszeren az „övéjük“ e fajta művei. A mi onnan van, mivel Greguss Ágost nemcsak nagy tudós, hanem — mint már

fentebb láttuk, — kiváló költői tehetség is. Egyik vigjátéka: „A lángész“ díjat is nyert az akadémiánál, fordításai: Külföldi népdalok, Szeged szeggel, Atheni Timon (Shakespeare-től), és „Cid“ (Corneille-től), a Kisfaludy-társaság által kiadva, kitűnő műfordítások, utóbb időben meg mint kitűnő meseköltő gazdagítja irodalmunkat nagybecsű művekkel.

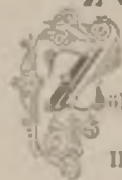
A ballada halhatatlan fölfejtője kitűnő meseköltő, és a mese egyik legfőbb ékessége a gyermekdedség — ilyen is az ő lelke: hatalmas elme mellett szíve tiszta, jó és igaz, akár a gyermeké.

És — nehogy elfelejtsem! A budapesti tudományos egyetemen az aesthetika rendes tanára. A nagy báró Eötvös József nevezette ki, mindjárt azután, hogy újra magyar lett hazánkban az élet.

Született 1825-ben, sok szépet, jót és jeleset fog tehát még adni imádott hazánknak, tartsa is meg a jó Isten sokáig!

Sz. M.

Zöld erdőben...

Hetyey Gábortól.

Zöld erdőben, zöld mezőben
Andalog a kis leányka;
Illatozó gyöngyvirágot
Szedget a kosarába.

Zöld erdőben, zöld lombokon
Kis csalogány énekelget;
A virágok úgy hallgatják...
Most kezdte rá a legszebbet

Zöldfa lombján a csalogány
Csak ámulgat szobban, szobban.
Ime, hogy a lányt meglátja,
Arra robban, összeszorozzon...

Elnémul a bűv dal ajkán,
S imigyen szól busan, fájón:
„Szép leányka! szépen kórel,
Ne tépd le az én virágom!...”

„Lásd, messziről jöttem én el
Az alvókat felkölteni;
Dalaimra úgy hallgatnak,
Kebőlök örömmel van teli...”

„Lásd, ők újra alusszanak,
Ha elnémul az én dalom...
Ne bántsd őket, ne érjen itt
Bóha senkit a fújdalem...”

Bokor zörren, bokor mágul
Vidám arcu ifju lép ki:
Az a kis leány a virágot
Gondos kézzel neki tépi.

S aztán olyan boldog az a
Virág szedő kis leányka...
Hogy ne volna, hogy ne volna,
A virágnak csók az ára...

Majd meg aztán dalolgatnak,
S ajkukon oly szép az ének...
A csalogány csak hallgatja,
S olyan jól esik szavának...

Nem irigyl többé már a
Lánykától a gyöngyvirágot;
Hej, mikor még megvolt párja:
Ő is látott boldogságot!

Nem irigyl a virágot
Ott az érző, hő kebelén;
Hisz virág úgy so teremne,
Ha nem volna a szerelem . . .

Végre ő is dalolni kezd,
S azt dalolja mind a hárman:
„Szereltem az, a mi éltet,
Ea boldogít a világon! . . .”

Három modern házasság.

(Elbeszélés.)

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

III.

A pezsgő megérkezett, a dugasz kiröptült s az isteni nedv már ott gyöngyözik Gyula kezében, a kiből az egykori híres szavalló még mindig kikandikál.

— Emeljük fel tehát — így végzi felköszöntését — még egyszer boldogságunk sirjáról a követ, hogy azután örökre lebecsássuk azt. S miután az egyházé az elsőség, adjuk át Gábornak az első szót!

— Barátim, a rajtam levő szerzetesi mez azt mutatja, hogy a lét harcát már átküzdém s a vesztes fél — én vagyok. Az élettől mit sem várok, mert mit sem adhat nekem többé. Ha végig vonul lelkeim előtt a mult, árny- és fényképeivel, ha összehasonlítom azt a jelennek, az eredmény oly csekély, hogy azzal az egész emberiség boldogsága sem volna képes a jövő szerény gunyhóját felépíteni számomra. Ifjuságom szép álmait eltemették; férfikoromnak minden szép s jóért hevülő érzeteit az emberek szívtelen kegyetlensége dermeszté meg. Lelkeim tárházát az évek sora csak csalódásokkal gazdagítá, tapasztalataimból arra a meggyőződésre jutottam, hogy a lét javai közül, legjobb: a halál! Sokan felnek a haláltól, én nem; a halál tölem mit sem rabolhat el, mert az élet mindentől megfosztott; a halál: nekem élet, azért öléim magamra az élet e koporsóját: a szerzetesi ruhát. Miként jutottam idáig, elmondom, de kérlek, töltsétek meg újra poharamat, mert az elhalt érzereket csak azért támasztani fel újra, hogy ismét szörnyet haljanak: emberierőt túlhaladó dolog!

Ugy, most folytatom. A körülmények s a véletlen maga is azon volt, hogy tíz év előtt kijelölt jelszavam: „gazdagnak lenni, és semmit sem tagadni meg önmagától: valódi gyönyör” — mielőbb megtestesüljön. Heidelbergből hazatérve, miután tanári állomásra egyhamar nem számíthattam, atyámnak pedig még öt neveletlen gyermeke volt: két kézzel ragadtam meg azt a nevelői állomást, melylyel a gazdag Vágásy házánál megkínált. Egy szelíd, csinos, de beteges fiú bízott gondjaimra. Fizetésem igényeimet jóval túlhaladta s ellátásom valóban nagyuri volt. Mit mondjak Vágásyról s nejéről?

— A férj homlokát alkalmassá teszi lombok, s a nő fürteit a tavasz rózsái köríték, — jegyzé meg mosolyogva Károly.

— A nő — folytató Gábor — férjétől husz évvel fiatalabb s a nevelőtől tíz évvel öregebb volt. Nem tekintve azonban a férj s nő közötti korkülömbözetet, Vágásy, mint minden szenvedélyes gazda és vadász, csak az étkezési órákat szentelte családjának; ideje legnagyobb részét a mezőn, az erdőben, csalédjei s vadászebei közt tölté!

— S így nem csoda, ha a szelemdus nevelő a háziasszony szívét rövid idő alatt meghódítá, — incselkedék Gyula.

— Erre ugyan még akkor sem én, sem ő nem gondoltunk. Tagadhatatlan azonban, hogy a pusztai magány, a társadalmi kör hiánya, az együtt zongorázás, olvasás, kirándulás, nagyon sokat lendített ama viszony kifejlődésén, a mely később házasság felekké olvasztott össze.

— A mit Vágásynak azon szerencsés ötlete, miszerint az árnyékvilágtól jobb előbb, mint utóbb elbucszni, csakhamar betetőzött; — élcezte Károly.

— Nem oly hamar, mint gondolt. Vágásy egy évi ott tartózkodásom után, meghűlés következtében, hagymázba esett. Halála előtt, egy tiszta pillanatban megíratta végrendeletét, a melyben vagyonát egyetlen fiára s — tekintve gyöngye szerkesztését — ennek elhalálozása esetén, nejére hagyta. A gyermek gondnokául engem nevezett ki s kikötötte végrendeletileg, hogy a gyermek még legalább három évig a szülői házban, vezetésem alatt neveltesse.

— Ebből azt látom — jegyzé meg Gyula, — hogy Vágásy nemcsak éles észrel, hanem nemes szívvel is bírt.

— Az özvegy vállaira — folytatá Gábor — a ki eddig, a külső gazdasággal nem sokat törődött, nagy teher nehezedett s én tehetségem szerint könnyíteni iparkodtam s terheken.

— A mire nemcsak a gondnoki kötelesség, hanem a szív is ösztönzött, nemde?

— Öszintén megvallom neked Károly, minden utógondolat nélkül fáradoztam vagyonának gyarapítása körül. De az érintkezeti pontok napról napra szaporodtak, a ház kül- és belfüggőbe való beavatkozásom tere szélesbedett, a viszony köztem s az özvegy nő között öntudatlanul is szorosabb és szorosabb lön. Gyermeke iránti szeretetemet, fáradszámomat tevékenységemet azzal jutalmazá, hogy minden gondolatomat ellesni igyekezett, kívánságaimat s igényeimet, mielőtt kifejezést adtam volna nekik, előre teljesíté, egy szóval, mindenben elkenyereztetett.

— Mig végre? . . . szívteté a kifejlést Gyula.

— Mig végre egy este, magam sem tudom, miként, a pamlagon ülven, az ablakon bekandikáló holdvilág csakhamar ajkaim érintkezésében gyönyörködött. Azon a napon történt ez, a midőn a végrendeletben kitűzött három évi nevelési időszak lejárt, és növendékem a nyitványos iskolába lépett. Magától értetődik, hogy nem sokára Vágásyné irigyletű férje levék. Gondnoki kötelességeimre e házasság annál kevésbé vetített homályt, minthogy nőm saját szülőitől is tetemes vagyont örökölt s én — boldog valék.

— Reménytem, hogy nőd iránti szereteted mellett, a házassági szerződésben anyagilag csak gondoskodtál magadról?

— Vártam tőled e kérdést, Károly barátom. Helyzetemben tudom, te gyakorlatibb lettél volna, de én sokkal büszkébb valék, semhogy a magam biztosítását megpenditettem volna előtte, s azt hívéim, sokkal jobban szeret, semhogy képes legyen valaha velem éreztetni az ő gazdagságát s az én szegénységemet.

— Szegény Gábor, — sohajtá Gyula — homokra építettél.

— És még mily silányra. Nem tudom mennyiben helyes azon állítás, hogy a házasság a jó férfiból rosszat s a rosszból jót farag, de azt tudom, hogy Vágásyne, a mint Pór Gáborné lön, gyökereitől megváltozott.

— Más szóval, megszállotta őt a bibliai millió ördög s

legelőször is a fáltékenység ördöge merítette éles körmeit szivedbe, segédkezék Károly.

— Ugy van, e szörnyű betegség, minden ok nélkül, óriási erővel tört ki rajta. Talán csak most jutott eszébe, hogy nálamnál öregebb, s nem hitte, hogy őszintén szeretem, pedig szerettem, mert szeretetreméltó volt idáig. Első feltűnő tette az vala, hogy a háztól minden fiatal nőcselédet eltávolított a helyüket vén és rut arcuakkal tölté be. Házunk a koraszülöttek s a szörnyek valóságos menaszériája lett. Megutáltam az ételt, elment az étvágyam, ha véletlenül rátekinttem a szobaleányra, midőn azt behozta. Hasztalan hivatkoztam arra, hogy a rut arc mögött a legtöbb esetben rut lélek is lakozik; hasztalan bizonygattam, hogy az ember, ha folyton rut tárgyakkal van körülvéve, elveszti szép érzékét, s hogy a rut környezet senkinek sem válhatik előnyére, mindhiába, —

— Az ellenmondás ördöge, — szolt közbe Károly — győzedelmekedett a tovább uralkodott.

— Psychológiád helyes. Mindig azon meggyőződésben éltem, hogy a nyilvános, az ok nélküli dorgálás, a cselédek szégyen- és becsületérzetét őrli meg s így idővel a jogos korholás is elveszti hatását. E meggyőződést követve, a cselédekkel szigorúan, de igazságosan bántam s a pirongatást mindig négy szemközt gyakoroltam. Ezen eljárásom rövid idő alatt az összes cselédséget részemre hódítá, szerettek s vakon engedelmeskedtek. Ném, hamis felfogásból indulva ki, tekintélyét féltette s ügyetlen fegyverekhez folyamodott. A cselédekkel derűre borúra pörlekedett, oly dolgokba is beavatkozott, a melyekhez egyáltalában nem értett; rendeleteimmel gyakran egészen ellenkező parancsokat osztogatott s midőn a cseléd bátorságot vott magának s alázatosan azt a megjegyzést tette: hogy az ur mást parancsolt s kegyes engedelmeivel azt helyesebb is megtenni: dühében elég eszéltelen volt, arra hivatkozni, hogy minden az övé s így csak ő az ur, csak ő parancsol.

— S ezzel haláldöfést adott büszkeségednek, férfiúi méltóságodnak s te kénytelen valál hallgatni, mert az utóbbi pontra nézve, igaza volt! Hallgatásod azonban megszülte a bosszantás ördögét.

— Sajnos, igen. Ellenkező parancsai rendesen károkat okoztak. A károknak mindig én voltam oka, a szemrehányások özöne rendesen reám zudult. A kárt helyre is kellett hozni. . .

— S a takarékoságot rajtad kezdte gyakorolni, — nevetett Károly. — A fősvénység ördöge a spanyol inquisitio ördögeit játszotta kezébe.

— Korlátlanul. Eleinte csak pipáim törtek össze, később azivarra sem jutott, boros gondolataimat tehát ki sem flutálhattam. Reggel a tejfűlől csak az ő kávéjába jutott, nekem a cselédek számára melegített tej is jó volt; délből, borom eltűnt az asztalról; ebéd után eleinte a reggelről maradt fekete kávé melegítették fel számomra, később ez is az ő délutáni kávéjához szükségeltetett s én csak a reggeli „szatyra“ öntött s felforralt vizet szörpölgettem addig, a míg észre vettem s a szilvalét poharastul az ablakon nem röpítettem ki.

— S mindezek folytán bő aratása volt a czivakodás ördögének!

— Eleinte igen, de tapasztalva, hogy a harag s elkeseredés roppant ártalmára van egészségemnek; látva, hogy a folytonos czivakodás nőmet mennyire megöregíté a elrutitja: közönyös lettem, legyőztem az egyes ételek iránti ellenszenvemet, jó étvágygyal költöttem el a legrosszabb kotyvalékot is,

s habár beteg lélekkel, de egészséges testtel, viseltem soromat. Csodálatos, hizni kezdtem és jó színben voltam.

— Képzelem, korosabb nőd mily irigy szemmel nézett rád.

(Folytatása köv.)

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

Hisz természetellenes dolog csak felszólítani is a gyermeket, hogy mondja el észleleteit, gondoljon vissza anyja becsülgetéseire, érintkezéseire egy idegen férfiival. A bizonyosság mindig jobb a bizonytalanságnál. Bár milyen vakító fényesség öntse is el bennünket, bár mennyire fenyegetsen is végképi megvakulással, de hogyan vehetnők hasznát ezemeinknek tökéletes mély sötétségben? Csak egy percze adj világosságot, még ha ez a villám is, és azután legyen ismét örök éj körülöttünk. A kételyek szét mazarangolják a lelket, mint a mérges viperák, körülesavarják szívünket és minden órán újabb-újabb öldöklő mérget csepegtetnek fájós sebeinkbe. Se nem élet, se nem halál, se nem pokol, se nem menyország az, hanem valami borzasztó, elviselhetlen állapot.

Igy tengődött szegény atyám, áldozata volt gyanujának, ez tette emberkorülvé, ennek köszönhetém, hogy reám is csak végzetetlen szánsalommal nézhetett. Később tudám meg csak, hogy egykor saját édes anyja elhagyta házat, férjét, gyermekeit egy fiatal emberrel, és aztán meg is halt nyomorban, övétől távol, elhagyatva. Ebből értettem meg sokat, mindent. A kinek oka van kételkednie saját anyjában, az nevében sem bizhatik feltétlenül.

Életem tavasza elmúlt, sok virágot ölt meg a dör. Virultam-e valaha? Voltam-e valaha fiatal? Régen volt az, nagyon régen!

Oh, Feliczián!

Tizenhat éves voltam, akkor halt meg atyám. Az anyám halála óta eltelt hat évet folytonos tanulásal töltém. Mit is tettem volna egyebet, én szegény, magára hagyatott gyermek? Azért nem is érdem, ha valamivel többet tudok másoknál; nem a hivatás vagy hajlam tartott könyveim mellett, de mit tettem volna egyebet, mikor semmi játékot nem ismertem és természetemnél fogva szorgalmas és lelkesmeretes voltam. Minden ember a nevelés teremtménye, vagy a környezeté, vagy a divaté. Komolyabb irányom azért igen jól megfért bizonyos velem született szenvedélyességgel. De hogyan is törhetett volna ki jellembeli nyughatatlanságom, mikor napjaim csupa merev egyformaságban folytak el! Soha sem nevettem, csak forró könnyeim hullattam anyám sírjánál, mert éreztem, szent meggyőződéssel éreztem, hogy vele együtt életem boldogsága el van temetve, saját igazi életem, lelkom legjobb része, és hogy vele élve, egész életem másként fordult volna.

Tizenhatodik születésem napján, ápril tizedike volt, elmentem az üvegházba, szép virágcsokrot kötöttem és azzal kezdtem a napot, hogy anyám sírját a virágokkal diszitam. Atyám nem vette észre ünnepnapjaimat, így erről is megfeledkezett.

Délelőtti tizenegy órakor haza hozták atyámat. Lovaledobta, valami belső sérülést idézett elő az esés.

Eszmélet nélkül feküdt a pamlagon egy tágas teremben. Az orvos felém fordult, de nem szólt.

— Nincs remény, orvos ur? — kértem.

— A remény csak a halállal hagyjon el bennünket, — felel.

— Nem neki, nekem volna legborzasztóbb az ő halála. Szenvedni sokkal szomorubb, mint meghalni, — mondtam.

Meglepetve nézett reám az orvos.

Különös is lehetett, fiatal leánytól ilyen szavakat hallani.

Anyám búbajos arczépe mintha a keretből, a nagy beteg felé hajolna ki. E szemek hatása alatt ébredhetett fel atyám, és a mint engem maga mellett látott, tekintetét rólam a képre emel.

— Szegény gyermek! — suttogá, — arra vagy ítélve, hogy egyedül maradj! És az élet olyan sivár, az ut olyan görgyös!

— Hat éve már egyedül vagyok, édes atyám! — mondtam neki. — De ne én reám, hanem magadra gondolj.

— Ugy van, sokat hagytalak egyedül, Fortunáta — viszonzá és megfogta kezemet — de azért mégis tiéd voltam, és te tudtad ezt. Most ez is elmúlik.

Lassan beszélt. Közelebb intém az orvost. Már-már elűnt a tiszta eszmélet és a láz fokozódott. A láz az elrejtett belső fájdalmakat is felrázta bilincseiből minden borzasztó kinjával, halálos tusájával együtt, melyek évek óta szívét marcangolták. Magába zárta volt a fájdalmakat, és most, vad lázrohamaiban irtózzattal nézhettem be lelkébe, mely ime feltáruult előttem. Három nap és két éjjel nem hagytam el ágyát. Az orvos úgy nyilatkozott, hogy még egyszer magához fog térni eszméletlenségéből, azután meg fog halni. Ezen vigasz nélküli biztatással ültem betegágya mellett, raktam izzó fejére a jégborogatásokat, magam is megdermedve a bánattól, mintha jég torlódott volna össze szívem körül, mely csak lassan lüktette még bennem a kevés életet.

Atyám zavaros beszédeiből értettem meg, hogy hűtlenségnek gondolta anyámat, mintha ő a festőt tán még régi utazása alatt megszerette volna. A féltékenység bőszült furiái marcangolták lelkét az imádván szeretett nő halála óta.

Felváltva irtózat, sajnálkozás, kizárta lelkemet és azon hő kívánság, vajha lehetséges-e lenne még világosságot hozhatnom e zavaros chaosba!

Végre ütött a szabadulás órája. Elhoztam anyám imakönyvét. Ugyanazon helyen volt még most is ama kis képcske: az eltévedt őrangyala. Ezt mutattam meg atyámnak; beszéltem vele; nem tudom, mit mondtam neki, csak azt tudom, hogy így kelle beszélnem, így kelle nekie is mindent meghallgatnia, mielőtt a halál örökre bezárja értelmét. A felledhetlen anya iránti hő szeretetem szavakat, új színeket és aranyos fényt és világosságot kölcsönözött lelkemnek. Így festém előtte anyám képét, így vezettem eléje ama napok élményeit, minden szavát és arcza mindinkább felderült.

— Vedd le a fekete fátyolt a képről gyermekem! — monda bágyadtan.

— Nincs eltakarva a kép, atyám!

— Vagy úgy! — monda. — Lelkem vető reá a gyászfátyolt. Fortunáta! — folytatá egy idő múlva, — nekem is örök angyalom voltál. És most halld édes gyermekem: ha egyszer szeretsz, hát szeress egész lelkedből, teljes odaadással, ne kér-

dezz, ne gyanakodjál, mert a szerelem egy szent rejtély. Fortunáta, hat évig éj borult életemre és nem láttam az angyalt oldalomnál, nem láttalak téged, szeretett gyermekem! Most már teljes világosság van lelkemben. Köszönöm, Fortunáta!

Térdre rogytam előtte.

— Áldj meg! — könyörögtem neki, mert éreztem a halálanggal lebegését körülöttem.

— For-tu-ná-ta! — ismétlé, és éreztem, milyen nehéz és hideg a keze.

Belső vérzés vetett véget életének.

Végzetlen irt éreztem magam körül. Minden közönyös volt előttem. Szívesen feküdtem volna le — meghalni. Senki sem érezné vesztomet, senki sem érezné hiányomat. Miért adták reám a Fortunáta nevet, a boldogság fogalmát, és miért nem neveztek el inkább Solának? — kértem nem egyszer magamtól, mert érzem, hogy magányos és szomorú leond egész életem.

A magányban és egyforma csendben hamarabb érik meg az elme. Így én is idősebb lettem éveimnél. És a mit fájdalommal veszték, azon tisztult meg lelkem, és nemesebbé lett igyekezetem. És mégis kértem magamtól, van-e még a kerek világon ember, fiatal leány, olyan árva mint én? Mit remélhetek az örömtelen jövőtől? Megundorottam az emberektől, a kik részvétüket nyilváníták előttem. Sokan jelentek meg atyám temetésére és csodálkozva látták nyugalmaimat, higgadtágomat. Bizonyára olyan korlátoltnak hittek, hogy nem érzem vesztőségem és boldogtalanságom egész súlyát, vagy hidegnek és szívtelennek, vagy nagyon büszkének, dölyfőnek tartottak, mert elzárkóztam minden kívülről reám hatható befolyás elől és magamba rejtettem nagy fájdalmamat. Vettem észre szomszédaink csodálkozásait, a kik nem találták föl bennem a jajveszékli, zokogó árvát. Kicsi, részvételt gerjesztő leányka sem voltam többé.

Mind ezen körülöttem forgó emberek tökéletesen közönyösök voltak irántam, azért én is közönyösen jártam az emberek közt.

Gyámon, gróf Rottenczel, meg épenességgel nem bírta hajlamomat. Mintegy ötven éves lehetett, rendkívül nyugtalan, azuró tekintettel és örökké járt-kelt egy helyről a másikra. Mint atyám rokona, őt nevezte ki gyámomul és a végrendelet végrehajtójává.

Huosa kezét dörzsolgelve hadarva szólt hozzám:

— Kedves gyermekem, nőm és leányom nagy örömmel várnak, mert azt magad is átlátod, hogy csak nem maradhatsz itt ez elhagyott kastélyban, mint valami tündér kisasszony! Haha ha!

— Nagyon jól maradhatnék magamban is, mert sok évig voltam én már egyedül, — mondtam neki hidegen, — hanem ha kívánja, elkísérem önt haza, ámbár nehezemre esik elhagyni otthonomat, a hol szülőim el vannak temetve.

— Te nagyon okos leány vagy, kedvesem, te ezentúl az életet leazesz, — viszonzá hirtelen, — mert születésednél, szépségednél és gazdagságodnál fogva nagy igényekre is fel vagy jogosítva.

Minél beszédesebb lőn Rottenczell gróf, annál inkább visszahúzódtam tőle. Mindig úgy voltam vele, nem tudtam bizalommal lenni olyan emberekhez, a kik felszólítatlanul nagyon közel akartak jutni hozzám.

— Szokásban van-e, hogy a gyám tegezze gyámleányát? — kértem őt komolyan.

Meglepetéssel és csodálkozással hallotta a gróf ezt a véghetetlen nyíltságot és ide-oda mozgatta fejét.

— Akkor kérem, ne alkalmazza azt nálam.

Erre az én gyámom hangos kaczajra fakadt.

— Gyermekeim, — kiáltá vidáman — csudálatos önállóság fejlődött ki magában e magányos házban. Egy perczig sem lehet az ember tétovában gondolatai és kívánsága iránt.

Ezzel megsimogatva arcomat, kiment a szobából megtenni az intézkedéseket uti készületeinkre nézve.

A magaméival hamar lettem készen. Összes podgyászom pár fekete ruhából állott. Anyám arczképét is magammal vittem. Ettől lehetetlenség volt megválnom. Reszkető kézzel egy-két borostyán levelet szakítottam sirjáról, vissza eveztem a tavon, megerősítém a csolnakot a szokott helyen, de eszembe jutott, hogy immár nem lesz erre többé szükség, és leoldva a csolnakot lánczáról, belöktem a tó habjaiba: menjen, a merre a víz viszi.

(Folytatása köv.)

Tyrol i rajzok.

Bay Ilonától.

Gyönyörű idomzatu magas havasoktól környezett, az Inn és Sill folyóktól átszelt völgyben terül Tyrol grófság fővárosa Innsbruck. Három granit oszlopon nyugvó hid köti össze a belvárost a szeles Inn vizétől elválasztott külváros részekkel. Ezt a szép vaskészülelt hidat 1871-ben építék az 1819-ben bajorokkal folytatott hadjárat alatt szétronált hid helyére, melynek alapzatát a római nép fénykorára vezeti föl a történelem.

Augustus császár Tiberius és Drusus testvéreket küldé Tyrol, vagy mint akkor nevezék Reatia meghódítására. A győztes sereg egy részével Drusus dél Reatiát, — a jelenlegi Puster és Etach völgyeket szállta meg, Tiberius a tágas Inn völgytől kezdve az északi részek ura lett. A hódított tartományba új telepek állitattak, s a jelenlegi Innsbruck környéke Naricum coloniába olvadt be. Ezen hely akkor egészen lakatlan, őserdő vidék volt, a római uralom alatt azonban hidat készitének az Inn vizére, s partján néhány halász család települt le.

A római uralom után prédára szabadult ölyvként idegen országokból, főleg a szomszéd Svájc, és Bajor földről hírhedt gazdag nemzetségek vándoroltak be, és a hatalmas lovagok, a rómaiak által épült várerődöket szállták meg, vagy a magas havasok lejtőin új várakat emeltettek, és völgyenként uralmukba ejtek a szép Reatiát. 1180-ban Iatria tartomány ura, II. Bertold Meran hercege, az egykori bajor gróf Andechs birtokában látjuk az Inn völgyét, a herceg megkedvelvén a gyönyörű havasi vidéket, s az őserdők, halász-vískók helyén csakhamar viruló falucska enyhité a tájkép vad fenségét. 1232-ben II. Bertold utóda I. Ottó már városát emelte a falucska, s magas falakkal, izmos bástyákkal környezett kastélyt építtetett, és a közelben csörtető Inn vizéről, a rajta átvezető hídrol elnevezé az ujonnan alapított várossal a várkastélyt Innsbrucknak, a századokon át Tyrol örgrófja székhelye lőn.

Innsbruck szép régi épületei közt igen érdekes az 1500-ban Habsburg Fridrik által épült örgrófi palota. Négy emeletes, apró ablakos épület ez, időbarnította dombor metszésű kőczimerekkel, szinehagyott freskókkal ékített márvány erkélylyel, melynek bubos, rézveretes fűdelt 30,000 darab arany-

nyal futtatta be a herceg, a krónika szerint csupa daczból. Fridriket nagyon szerette népe, de a lovagrend annál inkább gyűlölte őt. Terjedt birtokkal, zsoldos katonákkal rendelkezvén a rabló kényurak, vajmi kevésbé figyelték meg az ország előnyét. Fridrik ostrommal vette be erős várait, a legdőlőfűsebbekét mint az utolsó Rattenburg, a szintén hatalmas rabló lovag Starkenberg szikla várát (kinek hős neje hetekig daczolt az erős Schöenna várában Fridrik ostromló seregével (egyenlővő tette a földet, a kétes uton szerzett roppant terjedelmű birtokokat elkobzá, e végett a megalázott kényurak „Fridrich mit der leeren Tasche“ melléknévvel gunyolák a birtok foglaló győztes herceget.

Az Andechs Otto által épült várkastély a tágas tornatérén, az aranyos vasrácsozattal környezett udvari park átellenes irányában, feltűnik a város régi házai közt. A nagy négyszög, bástya tornyokkal, erkélyekkel ékített kastély jelenlegi alakját Mária Terézia császárnő alatt nyerte. A várkastély termei egyikében hunyt el Lothringi Ferencz német császár, Mária Terézia férje, épen midőn fiók Leopold, a toskanai nagyherceg, (később II. Leopold néven ismert magyar király) és a spanyol Mária Ludovika egybekelési ünnepélyére, a szép Mária Terézia utcán maig is ékeskedő diadalívet készitették. Az özvegy császárnő ferje iránti kegyelemből kápolnává alakitatta át ama termet.

A régi egyházak közt legérdekesebb a ferencziékké, a várkastélylyal egybe épült udvari templom. 1553-ban építtető Habsburg Ferdinánd, Tyrol örgrófja. Történelmi múltja is van az idő barnította, renaissance stylben épült egyháznak. 1626-ban itt kelt össze, országokra szóló nagy pompával Habsburg Leopold örgróf, a hírhedt florenzi ház egyik virágával, Medicis Claudia hercegnővel. A tarka márvány oszlopos, freskókkal ékített lépcső homlokzaton áthaladva, meglepő látvány tárul elénk. A templom magas boltozatát támogató karsu márvány oszlopsor, néhány centiméternyi márvány közeibe 28 híres fejedelem ércz szobra áll élő nagyságban. A keskeny, hosszú góth ablakokon átszűrő bágyadt világítás, a fő oltár örökké lobogó rőt fénye közt eajátos érzést költenek bennünk a múlt századok sötét árnyaiként pajzsokra, egyenes kardokra hajló, izmos termetűkre simult nehéz páncélba öltözött zord alakok. A fő oltárral átellenes irányban I. Mikea császár gyönyörű síremléke van felállitva. Aranyos vasrostélyzat környezi a nagy ébenfa sarkopoghat, melynek oldalain 24 karari márvány táblán dombor alakban a császárt érdeklő történelmi jelenetek vésvék Calintól. A magas, és nagyszerű sarkophagh felső részén két ércz-géniustól környezve, oltár fölé tekintve, imám kulcsolt kezekkel, palástosan, koronával fején térdepel Mikea császár életnagyságu szobra.

Két góth ablaktól világított, fekete fehér márvány kockákkal padlózott folyosó vezet a várpalotába. Ezen folyosóra néhány kőlépcsőn, izmos vasajtón át juthatunk föl a templomból. A bejárat közelében, karari márvány fülkében, szinte ezen márványból véve Velsér Filipine alvó szobra látható, a tyroliak által napjainkban is a „szép Filipino“ névül emlegetett II. Habsburg Ferdinánd örgróf hitvese. Nagyon regényes házasság volt ez.

A 18 éves szép, dalias termetű Ferdinánd herceg áthalva ama regényes lovagkor szellemétől, elhagyá atyja fejedelmi udarát, hogy idegen országokban nyerhesse el a sóvárgott babért. A protestánsokkal háboruszkodó V. Károly német császár seregét kereste föl tehát. Csakhamar következett a mühlbergi csata, s az ifjú hős közli győlem tárgya lett. Később

Augsburgba is elkísérte a császárt, s az udvari ünnepélyek alkalmával ismerkedett meg Velsar dicsáztatott főnemes leányával, és a német birodalomban legbájosabbnak híresztelt fiatal leánynyal, Filipinéval. A lángra lobbant ifju herczeg mitsem figyelve a rangkülönbségre, s fia szerelme végett fölbozult anyja száműzetési parancsa ellenére nőül vette imádottját. 30 évi legboldogabb családi élet után e márvány fülkében szunyad a holdog asszony. — A nép között maig is fennmaradt regét: hogy fürdés közben ereit metszették volna föl, alaptalan-nak mondja a történelem.

Ezen folyosóról góth alaku aranyozott vasrostélyos nagy kapu vezet az ugynevezett ezüst kápolnába, melynek éhenfa, gyöngyház és vert ezüsttel duzan megrakott oltárát II. Ferdinánd állíttatá. A kápolna jobb részén, a Mária Terézia által keletkezett női nemesi alapítvány üvegezett erkélye alatt, udvari imaszékek helyezték. Ez erkélyvel szemközt szent szobrocákkal ékített, roppant nagy öblű márvány fülkében II. Ferdinánd hamvai nyugsznak, fölötte karari márványból alvólag a herczeg szobra, mintegy zavartalan látszik feküdni. A fejedelmi szobor körül, színes márvány mozaik alapon, szintén mozaik betétekkel a Habsburg-ház alatti tartományok czimerei láthatók, — a mi kedves hármassal, kettős keresztet nemzeti czimerünkkel együtt. A márvány fülke hátsó részét Calintól dombor művű, karari márványba véselt történelmi képek töltik be, s a sarkophagyszerű fülke külső homlokzatán a császár koronázási nagy czimeres pajza és aranyos vértete függ.

II. Ferdinánd és Filipine emlékeit megtekintvén, siettem fölkeresni a holdog házasság egykori édenét, Innsbrucktól egy órányira fekvő Ambras várát, melynek termeibe II. Ferdinánd által egybegyűjtött (korunkban Bécsben szemlélhető) műkincs vala halmozva.

Az Inn völgyet szegélyezett Mittelgebirg egyik szirtjén a Patchel Kafelen magaslik a XIII. században épült vár. Jobb oldalt sötét fenyvesektől árnyékolt, sziklába vást kocsit vezető föl hozzá, s ez utvonat gyönyörű panorámát tár elénk. A csillogó hóval prizmzett magas hegység egyik erdős oldalán ott mereng a vén Weiszbürg, a XVI. században Habsburg Zsigmond örgróf egyik vadász-kastélya. A fenséges idomzatu herczektől körülvevő tágas völgy ölen ezüst szalagként hajlong a szép Inn vize, s a távlat finom ködébe szőtt vén halt várost érintve, majd a közeli Innsbruck terjedt, és csinos külvárosait metszi át, miglen a várhegy alatt rengő kalászos mezőség, üde zöld kaszálók közt, sugar piroso tornyával, csinos épületeivel a kis Ambras falucska mosolyog föl a zöld lomboktól környezett, sárgára mázolt fejedelmi várkastélyra.

A vár (kétféjű sással ékített) kapuja föltárult, az első udvaron áthaladva, a bástyákkal környezett várpalota benső udvarán valánk. A szép parktól körülvevő hercegi palota a hegy kellő ormán emelkedik, s kuszó növényzettől lombozott kölépesőzet vezet föl az egykori zsengő, bengő termekbe, melyek jelenlegi csöndjét csak a vár toronyóra lassu, mély kongása rúzza föl koronként.

A tágas lépcsőház szarvasfejekkel van ékítve. Rococo olajfestményekkel beakgatott szűk lépcsőknél, fülkében állítva Filipine óriási gipszszobra fogadja az érkezőt.

A két emelet középkori stílusban készült termeibe Filipine emlékei, gyönyörű zenélő szekrények velencei festéssel, porcellán edények, korállal kirakott drága érc csészecsésék helyezték. A halóteremben színehagyott selyem skósum varrásal, idő-sárgított fehér pulyolat terítővel földött, faragványok-

kal ékített széles ágy előtt a bájos asszony két gyermeke, András a bixeni püspök, és Károly a burgau örgróf egyszerű fabücső állnak. A vár többi terme határozottan képtárként tekinthetők a falakat ellepő ősi képek végett. A különféle kort viseletekért jellemző érdekes képek közt ott függ II. Ferdinánd életpiros, boldogságot lehellő arcképe. E kép mellett a Filipiné látható, rengeteg csipke fodrozattól árnyékolt arcán már hervadást tüntet föl a festő ecsetje. Filigran természetű redőkbe omló fekete szoknya fogja körül, a válltól dudorult kézfejhez simult ujjakkal, a derékhoz lapult pánczélderekat köves boglárók ékítik.

A sok rococo öltözetek közt megemlítem sajtós voltaért I. Miksa neje Burgund Mária fejkötőjét, a mely vászonra festetten is mosolyra készíti a szemlélőt. A homloknál prómezett fekete hársnyból készült kerék süveg ez, köves arany boglárókkal megrakva, a csucsban végződő hátsó része zacsakószerűleg omlik le a vállakra.

Az ugynevezett trónterem egyik ablakából gyönyörű kilátás tárul Innsbruck épület-tengerére, s a felső Inn-völgybe ágazó hegyóriások ködhe olvadt láncolatára, melyek előterén hágyadt lillába hajló szürke meredek sziklafal nyulik föl, az innsbruckiak előtt oly nevezetes Martinsvand ez.

A meredek szirten 820 láb magaslaton van egy barlang, a mely egykor I. Miksa császárnak nyújtott menedéket. A császár szenvedélyes vadász volt, és igen merész hegymászó. Egy napon kedve jött a megmászhatatlannak állított Martinsvandra fölkuaszni, elindult tehát környezete tudta nélkül a veszélyes sétauttra. Szerencsével följutott a meredélyre, és a siker diadalával arcán megindult visszafelé, kuszás közben azonban eltörtött hegymászó botja, és nagy szikladarab csuszant le lábai alatt a mélységbe.

Innsbruckban, ugyszinte kedvencz kastélyában, a Zsigmond herczeg egykori vadász tanyáján Weiszbürgben, szorongva várták a császárt, majd a vidékre indultak keresésére. A Martinsvand közelében fekvő Zirl falucskából észre vette valaki, hogy a szédítő sziklaormon áll a császár. A hegy megmászhatatlan lévén, istenhez folyamodott tehát a buzgó nép szeretett uralkodójuk megmentéséért. A pap szentséggel kezében vezette a szent szolozsmákat éneklő népet a hegy alá, és imádságban elmerülten senki nem vette észre, hogy a tömegből kiválik egy deli ifju zergevadász, Zips Oswald, és zerge könyedséggel kuszák a meredek falon fölfelé.

Miksa császár a halál elszántságával arcán merengve áll, az ifju hosszú kuszó botját kezében tartva, tisztelettel tekint a sápadt arcú fejedelemre. Miksa összerезzen.

— Hallach! was machst du da? . . .

Az ifju közelebb lép, a császár még sápadtabb lesz.

— Ich lauere auf Rettung. — szól az ifju szerény méltósággal, s karját nyújtá uralkodója elé, hogy levezesse a szorongva váró nép közé.

Miksa császár Innsbruckba érkezve, megmentőjét nemesi rangra emelte, és a hallaui előnévvel Hohenfelsen lovagi nevet nyert Zips Oswald.

A néprege azonban tündérekkel hozza össze ez igaz történetet, melynek emlékére utat vágta a kemény sziklafalban, és ama barlangban, hol a kínos éjt tölté Miksa, a megváltó, a szűz anya, és szent János szobrai állíták föl.

Heti tárcza.

Októberhó 30-dikán.

I.

(Halottak napján)

Feltámadunk!

A haló természet halálában hordja az új életet. Neki a halál csak rövid álom, mely után szebb életre támad. Az erdő, a liget virítóbb lesz, lombjaiban vig madárzöregek rakészket, élvezi az éltető nap hevét, élvezi szerelmét. A folyó tompa csobbanással hömpölyög a pusztá partok között a végtelen tengerbe, elrejtőzik a föld méhébe, hogy tavasszal annál vigabban csereghessen virágos korlátjaival. Minden csak álmodni távozik egy szebb életre, szebb jövőre.

És az ember!

Ki elveszté anyját, gyermekét, viszontlátja-e még őket? Átöleljük-e szeretteinket ott fenn, élvezzük-e a jövő élet ígért gyümölcseit? Jámhor keresztyén te hiszed. Boldog vagy.

Egyforma jogod lesz az Ur-nasztalanál. Nem lesz ott különbség gazdag és koldus, király és polgár között. Az Ur egyformán szereti gyermekeit. Ki jót tett életében, ott eléri jutalmát, ki szeretett a földön, szeretetini fog a mennyben, ki ezenvedett itt lenni, élvezni fog ott fenn.

Feltámadunk!

És te hívő muzulmán, ki Allah dicsőségének áldoztad életedet, áztál, fáztál, nélkülöztél, és híven lemorzsolgattad napoként a korán verseit, kipusztítottad az istentelen gyaourt, mit vársz a dicső és dicstelen harcok után, ha örök álomra hajtod le makacs fejedet? Mohamed paradicsomában rózsák ligetek puha pázsitján, illatos cédrusok és aranyos pálmák alján hallgatod a szivárvány színeiben tündöklő kristályforrás csobbanásait, bájos hurik zengik Hafiz szerelomittas dalait és te újra zenged Allah dicsőségét és — boldog vagy.

Feltámadunk!

Te hitbuzgó fakir, ki a jövő jutalom reményében sanyargatod testedet, te öreg, Mózes tanának hű követője, ki a gomorrhah penészes könyvei között őszültél meg és egész élteden át készíted elő inyedet a Leviathan lakomára, te Buddha és te Brahma tisztelője és ti mind, kik istent hisztek, ti boldogok vagytok.

De azok, kik hinni nem tanultak? Kik elfelejtették, vagy soha sem is hitték istent?

Feltámadunk!

Ti jámbor hívők hisztek a tulvilágban, de azt is hiszitek, hogy csak ti támadtok fel jobb életre. Pedig feltámadnak a z o k is. Sőt mi több hiszik is, hogy feltámadnak. De az ő feltámadásuk egészen más, mint a tiétek. Az ő feltámadásuk olyan, mint a régiék lélek-vándorlása, csak hogy itt nem a „lélek”, hanem az anyag vándorol. A „por, hamu”, mint a híres halotti beszéd mondja. De még abban is különbözik a régiék lélek-vándorlásától, hogy ott a lélek különféle alakba vándorolt, itt pedig az anyag különféle alakká változik, míg végre ismét évezredek multával visszanyeri eredeti alakját — ember lesz. De annyira már nem megy, mint te boldog hívő, hogy azt higgye, hogy ugyanaz, a ki most örök álomra zárja le szemeit,

ugyanazon alakban, ugyanazon értelmekkel fog feltámadni, jutalmat, vagy büntetést nyerni. De nem is remélheti azt, mert képzelő-tehetségét megbénította a tudomány. — Tehát mindkétten hisztek a feltámadásban, te jámbor hívő és te rideg hitetlen. De mennyire különböz a felfogás! Te azt hiszed, hogy isten az örökké való, amaz pedig, hogy az anyag. Te meg vagy győződve, hogy isten kegyelméből él, hogy az Ur csak próbára teszi gyarló léteidet, amaz pedig, hogy élete az anyag és erő rideg törvényeinek következménye. Te zsolosmákkal, bőjtöléssel, sanyargatással akarod a jövő életet kiérdemelni, az hideg bonczkészséggel és a vegyészeti hatalmas fegyvereivel kutatja, hogy miként és mi által fog feltámadni.

Miyyik a való? „Meg senki sem tért vissza sirjából”, mondja a költő. De te remélsz, hiszel és ez a meggyőződésed képezi boldogságodat. Az nem hisz, nem remél, de kutat; és ha csak egy parányit is fedezett fel, a mi tudnainak igazolására fordíthat — boldog.

Igy hát mindkétten boldogok vagytok. És mi az élet célja? Nem-e a boldogság? Bár mily uton jussunk hozzá, az mindegy; a fődolog az, hogy boldogok legyünk. Egyiket a szerlelem varázsa, mást a tudomány hideg valója, ezt a vallás vigasztalja, azt a munka józansága, emezt a bor mámorító hatása, amuzt a pénz csábja teszik boldoggá. És így tovább. Kevésbé boldog-e az, a ki éjjel-nappal a tudományoknak áldozik, mint a ki folytonosan imádkozik? Ugy hiszem, mindenki úgy boldog, a hogy tud. És ez elég is. Kérdezzétek a földmivest, az iparost, a tudóst, hogy mikor érzi magát boldognak. Akkor-e, mikor földje bő termést ígér, mikor az üzlet jól megy, mikor új felfedezést tesz, vagy mikor a jövő életre, a feltámadásra gondol? Bizonyosan az első esetben.

Legyünk tehát először is boldogok ebben az életben, azután támadjon fel kiki a maga szent hite szerint.

Halottak napja! A kegyelet ünnepe. Mindenki, ki egész éven át szenvedélyeknek élt, e napon lemond a vigaságok zajos örömeiről és azok emlékének szenteli idejét, kik már „nincsenek többé.” Még az is, kinek nincsen halottja a temetőben, kimegy a halottak birodalmába és részt vesz a többiek fájdalmában.

Zarándok sereg vonul végig a Kerepesi-úton a sírkertbe. Szülő, gyermek, testvér, barát felkerekedik szeretottjeik sírját és kegyeletük látható jelével feldiszi az. Kiki a maga módja szerint és a hogy körülményei engedik. A gazdag három-négy koszorút, melyeket drága pénzen vásárolt a vaczi-utcában, rak a hideg márványköre. A sirt már előre feldiszi az innas, vagy kertész, a lámpák és lámpások chiekel vannak elhelyezve, hogy estére kitűnő hatása legyen. Ez kegyeletet gyakorol, hogy megmutassa, hogy még itt is kitűnő ízlést tud kifejteni.

Amott egy alacsony sír felett, félig korhadt fakereaszt áll. A nevet rég lemosta már az eső, de az, a ki az alatta porladozót elvesztette, megtalálja, ha a vihar a fejét egészen elvitte volna is. A szive vonzza oda, az mutatja meg az utat. Egyszerű, szegényes ruhában egy már nem egészen fiatal nő közeledik há-

rom gyermekével. A legidősebb tizenkét éves lehet már, a legkisebb alig öt éves. Egyszerű papiros-koszorút tesz a sirkeresztre. Nem jutott drágábbra. Ennek árát is szájától vonta meg. Azután elővesz apró fagygyugyertyákat is földdel töltött virágcserepekbe helyezi el. Mikor mindezt elvégzi, ráborul a gyöngye fejére és keservesen zokog. Van is miért. Nem csak kenyérkeresőjét veszíté el benne, de a szerető férjét, gyermekei atyjút is. Az idősebb leány anyja könnyeit látva szintén sirásra veszi a dolgot, kis, ezérna után szakadó kötényt viruló arcza elé tartja és hangos zokogásban tör ki. A legkisebbik, egy alig öt éves fiu nem képes még a fájdalmat felfogni, picziny kis ujját szájába teszi és hol anyját és testvérét, hol a tarka fel a alá hullámozó néptömeget bámulja. Végre elapad a könny, még egy fohász és a szegény asszony megkönnyebbülve távozik.

Egy másik csoport, máskép. F fiatal emberek zászlóval állják körül a mauzoleumot. Egyikük beszédet mond. Megemlékezik az e ködépület alatt enyésző hazaszeretetéről, feláldozásáról, a nemzet vértanujáról. Elmondja, hogy a hazának mily nehéz napjai voltak akkor és hogy viselte magát az akkori fiatalság. Az ifjúság rázendíti a hymnust, szózatot mintegy eskü gyanánt, hogy ha rájuk lesz szüksége a hazának, ők sem maradnak el az akkori ifjúság mögött. És tovább mennek a nemzet költőjének sírjához, és megkoszorúzzák a többi jelesek fejfáit is. Nem feledkeznek meg senkiről. A haza bölcsének megdicsőült lelke áldását küldi le rátok hazám ifjúsága!...

Mély gyászba öltözött nő. Bizonytalan léptekkel halad az egymást metsző utakon a nyüzsgő embertömeg között. Nem tekint se jobbra, se balra, mintha nem is keresne sirt. Nem is nyugazik itt seukije. De azért csak megy. Egyszer meglát egy fiatal embert. Deli természetű, épen mint az ő fia volt. Volt! Oh ez az egy szó törte meg kedélyét, zúzta azt szívét. Oly deli, oly szép, ifju volt. A katona ruha még szebbé tette. Domboru, férfias mellén megfeszült a kék kabát. Oly derült volt arcza, midőn bucsuzott. Midőn utolsó csókját lehelte anyja homlokára, biztatón mondta, hogy sohase is busuljon ő utána. Visszatér a harczból, dicsőséggel telve és azután boldogan fognak élni. El is ment, vitézül harczolt. Első volt mindenütt. Nem tartotta vissza, nem rettentette el hegyszakadék, vizomlás, ellenséges golyózápor, és a fanatikus féktelen vad ellenség embertelen harczu. Dicsőséget aratott mindenfelé. És egy álnok orvgolyó leterítette. Kiömlött vére megáztatá a kopár sziklát. Társai sirt ástak neki és most egyszerű faragatlan fakereszt jelöli a helyet, hol egy derék harczos pihen. Nevét nem tudja senki. És az anya csak várta várta a hírt fiáról, de az egyre késett. Végre jön a levélhordó; nagy peccétes levelet ad át. Az írás idogen, nem ismeri. Felbontja a levelet, egy szivetrázó síkoj és a szegény asszony megtudta, hogy nincs többé fia. Most kimegy a temetőbe és itt gyászolja azt, ki ott pihen a kietlen sziklasírban...

Szegény asszony! Fájdalmad mély, fájdalomad nagy, de nem csak téged éri a kemény sors!

Százan hullottak az öldöklő csatákban. Százaknak véro omlott Bosznia rideg szikláin. És eltemették őket mind egy sírba. Ott nyugosznak ők egy közös sírban rang és vallás különbség nélkül. Keresztýén és zaidó nyugodtan megférnek egymás mellett. Varjuk károgják fölöttük a gyászmisét és a zaidó halotti imát.

Nyugodjatok békében ti hőők, ne zavartja álmatokat azok zokogása és fájdalma, kik vérző szívrrel tekintenek arra

tájra, hol a vad ellenség bösz dühe annyi szép reményt ölt el virágában!

Berényi László.

II.

(Vigabb tárcza)

... Edes Coralie, ma is érdektelenek a hírlapok! Igazán örömet olvasnám önnek, hanem — higgye meg — nem érdekes. Azonban ajánlok valamit! olvassunk a sorok között!

Ön azt kérdi, hogy mit lehet a sorok között találni?

Oh, nagyon, de nagyon sokat! Én azt az író tartom a legszellemesebbnek, ki nem önti minden gondolatát fekete betűkbe, hanem megbizik olvasójának éles-látásában, s a sejtelen, és mélység titkos írásával ír le egyetmást... a sorok közé!

Hanem ez egyszer mégis csak a sorokban maradjunk.

Igen érdekes!

Két fiatal ur — egy ifju báró, s egy ifju képviselő, mellesleg mondva híres tánczosok — párbajt vívtak. Lőttek, s a báró erős sérülést szenvedett; talán épen azt a lábát fogják levágni, melyben a cotillion nagy tudományát hordta.

Ön szörnyűködik, kedves Coralie? Ön a párbajt jogtalanoknak tartja? S még hozzá az én véleményemet is szeretné tudni?

Oh, nekem nincs véleményem, ha már önnek van. Legfőlebb néhány esetet merek felhozni, melyekben a párbajt ön is okvetlen és elkerülhetlen következménynek fogja találni!

Kíváncsi rá?

Hát például... vegyük a Zendi Muki és Skriblifinszky esetét. Emlékszik még reá?

Jön a Muki és kéri öntől a legközelebbi keringőt. Nem valami jó tánczos, tehát kosarat kap. Ön — ugymond — fáradt, nem tánczol többé, az erős eau-de-Cologne illattól a feje is megfájdult. Szegény Muki meghajtja magát, s bujában a legközelebbi sarokba húzódik. Bizonyára leiszozza magát ez éjjel, csak érjen véget az a bűbajos „Serenade-Walzer!”

Ugyan ekkor lép önhöz Skriblifinszky. Nem az ulánus főhadnagy, hanem a híres Skriblifinszky, a ki olyan jól keringőzött, és verseket ír a „Vaczkorfalvi Athenaeum” hasábjaira.

— Asszonyom...

— Uram...

S önök — feledve fáradságot, főfájást és erős „eau-de-Colognet” — ott lengenek a tánczterem sima deszkáin.

És Zendi Muki?

Zendi Muki a kétségbeesés örvényének ép most ér az utolsó gyűrűjéhez. Még egy accord a Serenade-Walzerből, még egy forduló a Skriblifinszky karjai közt, s menthetlenül oda vész. Ez — fordul hozzám — vért kíván! vért, vért, vért!

S mi következik belőle?

Az, hogy Zendi és Skriblifinszky lövik, vágják egymást. Csak „első vérre” megy a dolog, de én komolyan hiszem, hogy e szerfölött fontos eseményt a felek rendelkezésére álló összes orroknak és füleknek a küzdőtéren hagyásával tekinteném „bevégeztetnek.”

De ha segéd vagyog, e 6 darab ékezt (4 fül és 2 orr, épen 6 darab.) a bájos hölgynek tenném lábaihoz, ki azt — vagy három bálon keresztül tartoznék viselni.

„Collier à la Bosnie!”

Ön ugy látszik duzzog? Az istenért, hát vétettem valamit? valami keveskét? Előre is bocsánatot kérek, mert akaratomon kívül történt.

Ön egy hírlapot nyújt? képet mutat?

Oh! értem már! A világkiállítási album magyar szépségei! S ön persze szintén elküldte arcképét Pulszky urnak, s kimaradt?

Nagyon kis malheur; hazánk minden második nője bájos, s nem egy ily albumot tudnánk a „Családi Kör” tisztelt olvasó közönségének arcképeiből is kiállítani.

Most különben a bíráló bizottságok kudarczainak korszakát éljük. A színház deszkái, tudós testületek ítéletei ép oly sorban részesülnek, s minőben az ön albuma.

Szegény Coralie! Önt kifelejtteni!

Lásza, ez megtorlást kíván! Én azonnal leülök, és kérem fel a magyar legdelibb, legcsinosabb magyar urak arcképeit, s küldöm a világkiállításra, s első helyre tesszük — úgy, úgy édes Coralie, — a kegyetlen bíró... Pulszky ur arcképét!!

November elseje van. halottak napja.

Azokhoz, a kik rég egy jobb világ magas szféráiba, örökös szállásra „költözének el” (bocsássa meg örökkévaló szellemök ezt a rémületes szójátékot is!) — kinézünk pillanatra mi, a kik épen e napon költözködünk egy hónapos szobából a másikba.

Legyen az ő szállásuk világosabb, s bármely csillagot laknak, ne fenyegetse abban házbérfelemelés, s menyek kapusa, — a jó Péter apostol — nyájas mosolylyal bocsássa be az éden kitűnő szállodájába!

S mi — e bús napon — szenteljük pár sort november elseje azon halottainak is, kik — bár november elsején rendesen nagy számmal lesznek a mulandóság zsákmányaivá, — nokrologot nem kapnak, s emlékek egy-egy hordszámla.

Az ön kedvencz szobrocskái... az én vén íróasztalom... edények... butorok... s e nap annyi áldozata! Költözködünk, s van-e oly változás az életben, melyben veszteségek és lemondás nélkül lépünk?

Mondjon le, drága Coralie, arról a kedves kis „síró gyermekről” is! Épen most tört le az orra, pedig nem gipsz szobrocska volt! Gáspár Imre.

Közügyek.

(A ház elnökei. — Az első összejutkozás. — Keleti ügyek. — Jönnek az ezredek. — Madrid térein.)

Az országgyűlés elnöke 72 szavazat többséggel Ghyczy Kálmán lett, alelnökök lettek Váradi Gábor és báró Kemény János, s így a kormánypárt teljes diadalt aratott.

Megtörtént az első összejutkozás is. Az október 28-diki ülésen jelentette be Ghyczy elnök, hogy Thaly Kálmán budapest-ferencvárosi képviselő választása ellen kérvény adatott be. Az ellenzéknek azonban rögtön eszébe jutott, hogy Thaly Kálmán már mint kifogás nélküli képviselő jelentetett be még a ház megalakulása előtt. A házazabályok szerint: a választások ellen csak a ház megalakulásáig lehet beadni kérvényeket. A szóban levő kérvényt Boér Antal korelnök be is jelentette annak idejében a háznak, megjegyezvén, hogy a ház rendes elnökének fog átadatni. Mikor e kérvény érkezett, Thaly megbízó levelére már ki volt mondva, hogy rendben van, s megtörtént a tévedés, hogy az igazolt képviselők közül még sem törölték ki. Most tehát az ellenzék a házazabályokba ütköznek találta a kérvény számbavételét, és heves felszólalásokban sürgette, hogy utasítsák vissza. A vita igen éles volt, s szomorú előjelét képezheti annak, hogy milyen lesz a többi.

A keleti ügyek egyre bonyolódnak, s tavaszra igen nagy háborútól lehet félni. Nekünk csak az a jó hírünk van e nagy chaosban, hogy ezredeink csakugyan egymásután érkeznek haza.

A mi Poroszországban — éget, az úgy lászik égett Spanyolországban is. Nem szánják a bus, nejét gyászoló ifju királyt, és rá lőnek. Alfonso király ugyanis körutat tett országában, s ebből tért vissza október 25-dikén alkonyatkor Madridba. Mikor a díszmenet a Mayor-utcába ért, a Plaza de la Villa közelében, egy fiatal ember kivált a tömegből, Alfonso közelébe furakodott, s egy revolverrel rálőtt. Nem találta. A madridi katonai parancsnok, ki a király oldala mellett lovagolt, s tetteit megrugadta, a katonák pedig börtönbe kísérték. A király közelében állók, látván a király megmenekülését, hurrah-kiáltásokban törtek ki; ez a távolabb álló néptömeget, melynek sejtelmé sem volt a történetekről, nagy zavarba hozta. A merénylet elkövetőjét Jean Oliva Moncasinak hívják, 23 éves, kádár, vallomása szerint az internationale tagja, s négy nappal azelőtt egyenesen a merénylet elkövetése céljából jött Tarragonából Madridba. Tervével már régebbi időtől fogva foglalkozott. A vizsgálatot azonnal megkezdették ellene. Közvetlen a merénylet elkövetése után a miniszterek s az idegen hatalmak képviselői megjelentek a palotában, részvétőket s örömlöket nyilvánítani a király szerencsés megszabadulása fölött, másnap pedig Madrid minden templomában ünnepélyes Te Deum tartatott.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Király s Felsége október 29. reggel Bécsből Kőbányán át Gödöllőre érkezett, és hir szerint egész november havát ott fogja töltetni. Valószínűleg, audienciát ad ő Felsége a budai várpalotában. Reggelenként szalonkára vendégszagt jó sikerrel. — Király s Felsége gróf Szapáry Lászlónak kifejezteté mély részvétét, s halálának alkalmából. — Rudolf főherczeg Auersberg Carlos herczeg holasichni kastélyában időzik.

*(Gróf Szapáry László) altábornagy szívélyes ovációban részesült e napokban a váczi-utczán. Három ur, kik az altábornagyot közelegni látták, összebeszélt: „Ő oldotta meg Boszniában a legnehezebb földadatot. Kiáltunk neki egy éljenti!” S a gróftól harsány hármas éljen fogadta. Az altábornagy meglepetve állt meg s nézett körül, de csakhamar sűrű tömeg gyűlt köréje, megsokszorozva az éljenzést. Szapáry gróf megköszönte a rögtönzött tisztelgést s tovább ment.

*(Az őszi löversenyek) — melyekről mult számunkban tér szűke miatt nem írhattunk — mult héten folytak le. Kedvező idő, verőfényes csaknem tavaszi, üde nap kedvezett nekik, s a fővárost csaknem egészen foglalkoztatták. A fele kint a pályatérén leste feszült érdeklél „Kincsem” diadalát, a másik fele pedig az illető utcákon tömegekben várta a hazafelé robogó díszennél díszesebb uri fogatokat. Künn volt a királyné is, ki az indóházról két-lovas udvari kocsiiban hajtatott ki; szürke felöltöny s fekete kalap volt rajta. Mellette gróf Festetich Mária udvarhölgy. Másik fogaton báró Nopcsa főudvarmester. A királynét József főherczeg fogadta. Ott volt báró Wenckheim Béla, herczeg Thurn-Taxis tábornok, báró Edelsheim-Gyulay, atb. Vig hangulat uralkodott az onyhe szép időben. Nyertek: a négyezer frank díjat fel-hozzazal a Baltazzi Arisztid „Vöckl-ja”; a St. Leger 2000 forintos díját öt ló közül érdekes verseny után szintén Baltazzi Arisztid lova: a

„Nil desperandum“. A mezei gazdák versenyében tizenkét ló futott, szokásos egyenetlenségben. A „Ritter“-díjra (225 arany) maga a „Kincsem“ járta körül egymaga. A handicap ezer forintjára négy ló közül első lett váratlanul „Miczi“, a gróf Sztáray János lova, hátán a „Kincsem“ híres lovászával, Madden-nel. Az akadályversenyen a herczeg Esterházy Pál „Oracle“-je nyert.

*(A várszínházban) november 5-dikén, árvízkarosultak és sebesültek javára tartandó műkedvelői színielőadás alkalmával énekelni fog a most Budapesten időző Negrini Ida urnő is, ki Róma és Nápoly színpadjain szép sikereket aratott. A színi előadásokat Halmi rendezi s az Erdélyi Béla prologját egy fiatal urnő szavalandja. Jegyek előre válthatók Veres Pálné nőképzőegyleti elnöknél (zöldfa-utca 36.) s a Meyer és Szemek-féle vacsi-utczai és a Kertész-féle szervita-téri szivar-tőzsdékben. Földszinti és elsőemeleti páholy ára 6 frt, másodikemeleti 5 frt, zártszéké 1 frt 20 kr. Ugyan ily jótékonyczélú előadás lesz egyszer a népszínházban; ezen Henryt Odri Lehel, Serpolettet Soldosné éneklendi.

*(Vegyesek.) Mult hétfőn Budapesten égiháboru dühöngött, mely daczára, hogy csupán perczekig tartott, tetemes károkat okozott. — A képviselőház naplója szerkesztőjének, hir szerint, P. Szathmáry Károlyt fogják kinevezni. — A Réthi Mihály síremlékére a következő vers kerül:

A magyar embernek szárféle alakja van itt lenni,
Ősi fajunk, népünk mostori tükör mind.
Nem színlés, de való képmás volt véle a színpad.
Iszól-izre igaz. Mért hogy a sírja is az?!

R ó z s á s n a p l ó .

*(Jegyesek.) Bokor Irén kisasszony Bajáról és Madá Géza miniszteri fogalmazó. — Babarczy Ilka kisasszony és Fehér János. — Palkovics Hermin kisasszony és dr. Murinyi Ede ügyvéd. Esztergomban. — Hippe Emma kisasszony és Madács Zsigmond, Nagy-Károlyban.

*(Összeültek.) Tomanóczy Endre egri ügyvéd és Gráff Boriska kisasszony, Pétervásáron. — Ifj. Morlin Imre fővárosi írvasszéki jegyző és Laroche Irén kisasszony T.-Szt.-Miklóson. — Szépfalvi Ignác és Korda Irén kisasszony, Szegeden. — Meyer Ottó (Budapest) és Antflesz Katalin kisasszony (Debreczen). — Keresz Gábor aljárásbíró és Hartmann Amália kisasszony. — Szabó Ilka kisasszony és Kovács Mihály törvényszéki bíró, Mármarosban. — Hortoványi Irma kisasszony és Damjanovics Bertalan, B.-Csabán. — Greskovics Bertalan kisasszony és Jency Jenő gyógyszerész, M.-Vásárhelyen.

H a l á l o z á s o k .

*(Elhunytak.) N. Vermea Flórián, földbirtokos, Almás-Szabadkán. — Szegeden Simon István polgárnak egy nap alatt két fia: a 31 éves Mihály és a 23 éves János. — B. Szentkereszti Zsigmondné, született Haller grófnő Kis-Bunban. — Veninger Ferencz, nyugalmazott pénzügyi tanácsos, 76 éves, Budapesten. — Novotny Frigyes, hason-szevnyi orvos, 45 éves, Budapesten. — Esztergomban a 14 éves Györfly Ilka, Györfly Iván igazgató tanár kedves leánya. — Szécsényben Schönbörg Zsigmond volt honvéd. — Baracsán Hollósi Somogyi Károly, 76 éves. — Babocsay Lajos esperes és bodonyi pléhános, ki egyizben országos kép-

viselő is volt, Algyőn. — Szathmáron Kósa Lajosné, született György Krisztina urnő, 68 éves korában. Általánosan tisztelt matróna volt, kit az egész város csak „nagymamának“ nevezett. Ő hozta létre a szatmári jótékony nőegyesületet is. — Sopronban Platthy Sándor 18 éves fia. — Gyepesen Kun Géza, forradalombeli hős alezredes, 71 éves korában. — A nagy-háti pusztán a tisztartó gyönyörű szép 17 éves leánya, Lázár Ilka a kutba ugrott, a hol menthetlenül elveszett. Béke hamvaikra!

*(Külföldön elhunytak.) Károly schleswig-holsteini herczeg. — Cullen dublini bibornok-érsek.

V i d é k .

*(Gödöllő vidékén) már megkezdődött a főrnink által rendezni szokott őszi szarvasvadászat. A légy-ott a Szent-Mihályi pueztánál volt 10 órakor. Várták a királyt és királynét is, de nem jöttek el. Egy gyönyörű példány szarvasat hajtottak föl. A jó időben nagyszerű, másfél órai run következett, mely gazdag volt változatosságban: halmokon, völgyben, árkokon, mocsárokon át száguldottak Czinkotától Kerepes felé. Az ebek lihegve hajtották a nemes vadat tul Kerepesen. Ez a kápolna körül, mocsáros helyen bement a faluba, s ott az utca közepén összerogyott. Hallali! A vadászesapat megállt, kipi-hené magát. A vadat a kerepesi parasztok kapták meg.

*(A tálljai.) báró Vay Miklósné ő exjája pártfogása és özvegy Szabó Lajosné, mint elnöknő vezetése alatt álló nőegylet, mely a boszniai háboru kitörése óta, folyvást gyakorolja a szerencsétlen sebesültek irányában való jótékony-ságát, s e mellett a mádi és miskolci vízkárosultakra is kiterjeszté gondoskodását, — közelebből felépült helybeli óvodája új helyiségeiben, a mult vasárnapon egy bazárt rendezett, mely oly rendkívüli részvének örvendett, hogy néhány óra alatt, minden abban felállított tárgyak el lettek az egylet tagjai által árusítva s az ezedmény 1000 frtnál többet mutatott fel, mely összegnek fele az óvoda tőkéjéhez lett téve, fele pedig az itt annyira szükségesnek mutatkozott. B. Achabon Leon ur parancsnoksága alatt létesülő tűzoltó egyletnek lett szánva.

*(Vidéki vegyesek.) Pozsonyban Svetlik keztyűs egy promesszel kétezézer frtot nyert. Nagyon ritka egy véletlen! — Kolozsvár megürülendő kerületében alkalma-sint Jókai Mór lép föl; emlegetik sokan Gyulai Pált is. — A zágrábi színház első művésze: Jovanocait megözökött, sok előleget szedve föl s még több adósságot hagyva hátra.

K ü l f ö l d i h i r e k .

*(Lajos bajor király) egy furcsa, de azért igazán királyi szeszélyéről beszélnek ismét. Heigel Károly drámaírónál, ki a müncheni udvari színház százéves jubileumára a „Featapiel“-t írta, „megrendelt“ egy „Racine“ című drámát; ez ő felsőge privát tulajdona lesz, nem nyomtatják ki, nem adják elő nyilvánosan, csak (mint szokás) a király előtt játszazzák el. Lajos megbizta a Velenczében lakó Heigelt, hogy egészítse ki számára Grillparzer „Esther“-jét. Az ugyláteszik szörnyen könnyen dolgozni tudó poeta folytatta a fragmentumot s be is végezte. A király nagyon meg volt elégedve a munkával, de kijelentette Heigelnek, hogy művét nem szabad kinyomatnia, sem előadatnia; az egész „Esther“ a felség magánbirtoka marad.

*(Vegyesek.) A világtárlati jutalom-osztáson a gróf Zichy Edmund megjelenése, nagy fehér szakállával s mult századokra emlékeztető díszmagyar ruhájában nagy feltűnést okozott.

— Az új „Pressé”-ben Haydn Gueztáv bécsi mérnök felszólal, hogy a műegyetemen nincs magyar-nyelvi tanszék, holott azoknak elkel, kik Magyarországon akarnak szolgálatba lépni. — A düsseldorfi színház igazgatója falragaszokon kérte fel a hölgyeket, hogy előadás alatt tegyék le a kalapjaikat. Mi csupán igazat adhatunk, a merész, de Istennek tetéző felázolításnak. — Kaliforniában Foltz Klára asszony az első hölgy, kit a törvényszék előtt való ügyvédi gyakorlatra jogosítottak, sikerült vizsga után. — A porosz trónörökös legid. fia, Vilmos, igen jó hegedűs; közelebbi születése napján egész örömmel hallgatta egy Postdamban játszó magyar zenekar előadásait. — Hessenben Amendt törvényszéki ülnök neje halálos betegségben rettentő kínokat szenvedett s kérte férjét, hogy ölje meg, s ő golyóval meg is ölte szánalomból; e tettéért aztán befogták. — A genai banknak két millió-négyszázezer frankot küldött valaki vasuton, de midőn ezt felnyiták, pénz helyett fadarabokat találtak benne. — A „Figaro” 450.000 frankra teszi Eugenia ex-császárné évi jövedelmét, melyből 300.000 frankot kész átengedni fiának, ha megdől.

Irodalom és művészet.

*(Előfizetési felhívást kaptunk) Vasvári Ferencz „Két rab” című elbeszélő költeményére, mely 1878. évi október 30-dikán fogja elhagyni a sajtót. Előfizetési ár 20 kr., s az előfizetési pénzek szerzőhöz (VIII. kerület Kölcsei-utca 8. sz., I. emelet) küldendők. — Weizmann testvéreknél Bodon József ismert írónktól „A magyar nemzet története” című ábrázolt, népies füzetek jelennek meg; egy-egy füzet ára 30 kr. — Mehner Vilmos „Képes családi lapok” című folyóiratot indít meg.

*(Vegyes hírek.) „Az irodalmi svindlerei” című 44 lapnyi füzet jelent meg Súlyom Jenőtől, mely a zugirodalom, és ponyva firkászat termékeit, s a rossz regényeket, és rossz vidéki lapokat is ostromozza. — A magyar Shakespeare 19-dik (utolsó) a 44 lapra terjedő kötetét bocsátotta közre a Kisfaludi-társaság. Tartalma: „Vénus és Adonis” és „Lurezia” című költői elbeszélések, fordította Lőrinczi Lóhi Zeigmond, s a „Szerelmes vándor”, fordította Győry Vilmos; 154 sonett, fordította Szász Károly és Győry Vilmos. — Frankói Vilmos egy régi könyv táblájában Holtai Gáspár régi magyar író egy ismeretlen munkájának töredékét találta.

*(Társulatok.) A Kisfaludi-társaság október 29-diki ülésén Szász Károly költeményeket olvasott föl, Greguss Ágost pedig a Pasteiner Gyula értekezését, „A művészi és nem művészi utánzásról”. Győry Vilmos Milton „Elvesztett paradicsomának” első énekét; a társulat a fordítás bevégezésére kérte fel. — A Petőfi-társaság mult vasárnap-i felolvasó ülésén hölgyek is számosan jelentek meg. E. Kovács Gyula olvasta föl. K. Papp Miklós „Ördög bibliája” című népszinművéből az első részt. Komócsy József „A kórházban” című költeményt Csengey Gusztávtól, dr. Váradi Antal pedig „Nem költemény” című politizáló verset, Lauka Gusztáv mutatta be „Olyan boldog házasság, a minő legtöbb van a világon” című rajzát. A zárt ülésen azt is bejelenték, hogy a társaság heti lapja újévkor megszűnik s lesz helyette havi folyóirat a Rautmann Frigyes kiadásában. — Győrben, dr. Karika Antal indítványára, írói és művészi

kör alakul s ideiglenes elnöknek dr. Kovács Pál veterán írónkat választák meg.

*(Zene.) A Rózsavölgyi-czégnél megjelentek: „Mollináry-baka” csárdás, az „Édes anyám ne sirassa a fiát” népdalból zongorára átírt Molnárfy, s „Ritka buza” csárdás, ugyanattól, ára egynek-egyenek 60 kr. — A Krancsovic-féle vonós négyes társaság első kamarai zeneestélye szerdán este fél nyolczkor, a zenekedvelők terimében szép közönség előtt folyt le. — Gobbi Henrik, a würzburgi zenede zongoratanárjának hivatott meg.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombaton, október 26. Hamlet. — Vasárnap és hétfőn, október 27–28. A Fourchambault-család. — Kedd, október 29. Lohengrin. — Szerda, október 30. A Fourchambault-család. — Csütörtök, október 31. Don Pasquale. — Coppélia. — Péntek, november 1. Kiséretet. — Berura derű.

Varszínház. Péntek, november 1. Az utóirat. — Visszatérés Japánból. — Egy játszma piquet. — Szombat, november 2. A kőügyek. — Három gyertyatartó. — A színész. — Vasárnap, november 3. Don Pasquale.

Népszínház. Szombat, október 26. A kis herceg. — Vasárnap, október 27. A sárka csikó. — Hétfőn, október 28. A vereshajn. — Kedd, október 29. Lumpácziusz és a három jó madár. — Szerdán és csütörtökön, október 30–31. A kis herceg. — Péntek, november 1. Molnár és gyermeke.

(r. e.) A nemzeti színház utolsó két ujdonságáról („Ellenállhatatlan”, s a Augier nagy sikerrel játszott „Fourchambault-családja”) jövő számunkban tüzetesebben szólnunk. Ezuttal csupán az opera vendégéről: a „Faust” Margitjában, „Hamlet” Oféliájában is föllépett B. Humann Alexandra asszonyról jegyezzük meg, hogy azóta, a mióta nálunk hirlapi babérok nem aratva — a külföld közönségeiben nyert elismerő bírálatokat, s kivált New-York közönségének vált kedvenczév, csakugyan haladott. Örövendének, ha föllépései szerződési célból történnének. Hir szerint egy távozó művésznőt fogna helyettesíteni.

A népszínházban „A kis herceg”-et e héten kétszer adták elő. A személyzet a „Piros bugyellaris”-on kívül tanulja a „Csillag” című francia új operettet is, mely deczemberben kerül színre. Addig lesz még két francia drámai ujdonság is: a „Cause célèbre” izgalmi dráma s a „Cabinet Peperlin” vigjáték. Ujévtől Górfiné is szerződöttve van.

Molnár György, jeles tragédánk, mult hó végétől 25 előadásra szerződött Szabadkára, a Krecsányi-féle jól szervezett társulathoz. Október 29-dikén lépett fel Coriolánban.

Tartalom.

Greguss Ágost, (arczképpel.) — Zöld erdőben, Hetey Gábertől. — Három modern házasság, Brankovics Györgytől. — A vihar gyermekei, Dr. D. Gy. tán K. E. — Tyrolli rajzok, Bay Ilonától. — Heti tárcsa. — Kőügyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Greguss Ágost arczképe.

Felclős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

44-dik szám.

November 3-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
holte
óra perc
nyugta
óra perc | |
|-----------------------|---|-----------|-----------------------------------|-----------|----------------|--------------------|------------|--|------|
| Nov. | 3 | Vasárnap | F 21 Hub. Géza | F 20 Ida | 22 A 20 Albert | 7 Böjt, Jer. elp. | | 6 47 | 4 39 |
| | 4 | Hétfő | Borom. Kár. | Bor. Kár. | 23 Jakab | 8 | | 6 49 | 4 38 |
| | 5 | Kedd | Imre herczeg | Imre | 24 Arethas | 9 Amianád | | 6 51 | 4 36 |
| | 6 | Szerda | Lénárd hitv. | Lénárd | 25 Murczián | 10 | ☉ | 6 53 | 4 34 |
| | 7 | Csütörtök | Engelbert | Karina | 26 Demeter | 11 | | 6 54 | 4 33 |
| | 8 | Péntek | Gottfried | Gottfried | 27 Nestor | 12 | | 6 55 | 4 32 |
| | 9 | Szombat | Tivadar vértanu | Tódor | 28 Ferencz | 13 S. Vajera | | 6 56 | 4 31 |

Divattudósítás.

A kiállításba helyezett divatreformok gyakori és komoly értekezletre adtak alkalmat a hölgyvilágnak, azaz azoknak, a kik e tekintetben intézői, hangadói — boesánat, a „korszellemnek.“ Akár egy pár évvel ezelőtt a tengeri kigyóról, úgy most a divatlapok a krinolinról tesznek említést, elkeresztelve azt panier-nek, kocsárnak, a mint azt régen neveztek is. De ezen panier-féle újdonság egy seregét a kérdéseknek, a gyanúsításoknak keltették fel, kivált a fiatal nemzedéknek, és kíváncsian kérdik, vajon miből készül, és milyen is az a panier, melyet annyit emlegetnek, mely hivatra van új alakot kölcsönözni az emberiség „jobb“ felének. Pedig csakugyan fog történni valami, az bizonyos. Egy része a hölgyeknek meguntá már a princessé szabást, újabb utin vágyódott és azok keltették fel, örökösnek mondott álmaiból a — paniert, azaz az abroncszoknya emléket, mert merően újat, soha sem látottat még a gázlámpák elő nem vihettek mai nap; csak az idő, a halandó kor nyomja mindig reá az ő irányának és irányának bolygását. Ezek aztán az új jelenségek a divattörén. De mert az idő szerint jelentkezik mindig a divat, úgy ne féljünk, hogy a múlt század hatalmas abroncs-szoknyái egész terjedelmükben vonulnának be hozzánk, hanem ha csakugyan meglepnek bennünket, úgy szerényebb körvonalokban állítanak be hozzánk, a mint azt a jelen kor székebbre szabott lakásai, a vasutak és egyéb kocsik székeisége is teszik. A régi korban csak gazdag, előkelő nők foglalhattak el annyi tért a világon, olyanok, kiknek saját kocsijuk vagy hordozékuk állt rendelkezésükre; mai nap azonban az egész világ egyforma ruhában akar járni, és azért az abroncs-szoknya nem jöhet létre többé az ő igazi, régi formájában, mert csakugyan felette nevetséges volna annak hordozása sok hölgyre nézve.

A tizenharmadik század panier-szoknyája kis ujjnyi fűzfavesszőkből, kosár alakban készült, a csipők körül meg volt kötve és alul legyező formára kiszélesedett. Ezen kemény, egy csepp hajlékonysággal sem bíró alkotmányra borultak, aztán reá a nehéz, nagy virágú kelmék rúncjai. A járás és alak minden szépsége elveszett e hatalmas felfuvalkodottságban, és csak a derék, az arc és a fejdísz képviselhették a szépséget és a bájot. Erre is reájött az emberiség szebb fele és félabroncsokkal, szerényebb körvonalokkal bírókkal is beérték. És ha jól vejtjük e fél terjedelemmel bíró szoknyák lesznek kezdetben divatosak. Na kérdésük azonban, mennyire vezetend majd az idő, minő vétketeket fogunk elkövetni a jó ízlés és az észszerűség ellen! Hozz vannak köztünk olyanok is, a kik évekkor ezelőtt négy méternyi bő krinolinokat viseltek!

Végre azonban felelünk kíváncsi olvasóink kérdéseire és kimondjuk, hogy nyilván kétféle panier-szoknyák fognak divatba jönni, a melyek a ruhákat a csipőn fel fogják dudorítani, az egyik fele finom lészörkölmeiből fog készülni, a másik pedig finom aczélruganyokból, a régi krinolinokhoz hasonlóan, és szövettel lesznek bevonva. E szoknyák a csipő alatt kezdődnek, a szoknya közepén pedig annyi szabad, ruganyok nélküli hely van hagyva, hogy a körülményekhez képest elég könnyűséggel lehessen leülni. Ezen lényeg az alsó és felső szoknya ránczai teszik láthatatlanná.

Minden divat, melyet ízléssel és illedelemmel parcsitva viselünk, csinos lehet és elfogadható. Ezért a kiállításban lévő újítás sem lesz rut, míg a mérséklet határain túl nem megy. Ha a panier-szoknya sok karcsu hölgynek nem is fogja már olyan kiválóan feltüntetni szép alakját, mégis elismerésünket érdemli az új jelenség, mert szerényen és lassan akar bódítani, és ez által időt engedni, hogy megszokva az ő jelenlétét, később térhetőnek, végre pedig meg csinosnak is fogják találni.

Mind ezek azonban csak feltételek, remények, melyeket még nem tudhatjuk, ha igazolni fog-e a jó?

S z á m r e j t v é n y.

Szamosy Etelkától.

1. 10. 13. 7. 15. Éltünk drága ékeasígo,
- 9 10. 3. Nem szép: viszálni véle!
2. 6. 12. 10. 6. 14. 15. Fűszerül ezt is használjuk,
7. 15. 6. 10. Akkor kenyérünket várjuk.
5. 4. 10. 6. 14. Ázsiának egy országa,
9. 8. 9. 5. Vigan szökdel ágról ágra.
12. 9. 14. 15. 13. 10. Gulya, csorda legel rajta,
- 1—15. Pájó szívünket biztatja.

Megfejtési határidő: november 6 27-dike.

A f. é. 40-dik számban közlött rejtvény értelme

E korszakban súlyosan nehezül hazánkra a harc.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, ifj. Liebner Józsefné, Rosenfeld Kamilla, Rostagni Karola, Marosy Etelka és Izabella, Báthori Sigray Istvánné, Steiner Sarolta, Ujfaluzy Károlyné, Mednyanszky Margit és Erzsé, Gerentauer Ilona, Fekete Julia, Janossy Lajosné, Peterdi Pap Erzsébet, Fényes Lilla, Fodor Erzsike, Molnár Károlyné, Vigh Antónia, Cséh Nándorné, Kemény Jolán, Tamási Ilka, Lehotzky Margit, Szinthe Ilonka, Nagy Lajosné, Gersics Janka és Paula, Jók Irén, Jancsó Etelka.

A 39-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldő:

Peterdi Pap Erzsébet, Pölya Luíz, Novák Mariska.

Megbizások tára.

Szegedre H. E. urhölgynek: A legzivesebben megküldtem.

B. Diószegre T. K. urhölgynek: Azonnal újból megküldtem.

Thoroczkóra K. A. urnőnek: Legközelebb meglesz.

N. Harsányra M. A. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

Pécse D. A. I. urnőnek: Igenia, be van küldve. A másikra nézve igyekezni fogok, megszerezni.

D. Vecsére B. Gy. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Makóra V. L. urhölgynek: Ára 12 ft.

Istvádra M. Gy. urnőnek: Ajánlom Alter és Kiss udvari szállító urak divat üzletét, a hol a kívánt tárgyat a legjobb minőségben és aránylag jutányos áron kaphatja.

Kecskemétre F. I. urhölgynek: A legzivesebben tettem.

Aradra E. E. urnőnek: Magánuton feleltem kérdéseire.

H. M. Vásárhelyre P. G. urhölgynek: Arra a tagadó válasza el kellett volna készülnie.

L. Szt. Miklósa A. D. uródnak: Köszönet a váratlan örömért.

Kérdések.

Egy társaságban vitatkoztak a felett, vajon illik-e gyászolóknak hat hét eltelte után színházba menni és négyyszögletre kivágott ruhát viselni, és általában nyilvános helyen megjeleni, a hol zene és dal hangzik. Feleletet vár

Dolores.

A mália nagy köszönettel venné, ha valaki megtanítaná a nyulszalámi készítésére, melyet melegen és hidegen is szokták feltálalni; továbbá a jó magyarosan készült dióspogácsa készítését is ohajtaná megtudni.

Hálás lennék az iránt, a ki megtanítana, hol és mikép tartanom el télen át pelargóniáimat.

Egy virágkedvelő leánya.

Fogadja előre köszönetem azon t. előfizetőm ki tudatja velem a valódi rizs-por készítés módját. Egy kíváncsi.

Hogyan kell készíteni a különféle ezínű birsalma-sajtot a nélkül, hogy ártalmas legyen. Ohajtaná tudni

Egy kíváncsi.

Ki tudná nekem megmondani, hogy ki írta a „Szomorú fűz ágai...” kezdetű dalt? Némelyek népdalnak tartják, de én azt hallottam, hogy valamely ismert költő műve. Igen szeretnék e tárgyban felvilágosítást nyerni. A. Ilonka.

Egy költészettanban sinca e fogalomról írva: költői regény. Ki határozná meg ennek szabályait, s ki mondaná meg különbségét a költői beszélytől, vagy elbeszéléstől? Még egyszer

A. Ilonka.

Feleletek.

A. Lucziának: Tompa Mihály született Rimaszombatban, 1817-ben. Meghalt 1868-ban Hanván, a hol református lelkész volt. Összegyűjtött jeles költeményei 1870-ben jelentek meg Ráth Mór szép kiadásában, 6 kötetben.

G. Vilma.

Sz. Arankának mondhatom, hogy ama kedves költeményt Kerényi Frigyes írta. Ide jegyzem még a szép költemény két utósó versszakát is:

És benyulok gondolattal
A jövőbe, hogy ha majd —
A jelennek nemzedéke,
Nem örül és nem sohajjt:

Lesz talán, ki énekimre
Elmerengjen boldogan,
Gondolván: ki ezt dalolta —
Tudja isten merre van!

A B.

F. Mariskának még két felülérkezett felelete a vadgesztenyéből való kézmosópor készítésére nézve. Tán másoknak is teszünk szívesiséget ha más móddal is megismertetjük.

A vadgesztenye külső héját késsel le kell hámozni, a belső, piros héja azonban rajta maradjon: ezután a kemenczében megázarogatjuk, ugyanannyi borsóval mozsárban finomra megtörjük és katulyában elteszszük. A mália.

Dolores pedig a vadgesztenyét előbb szintén megtisztítja, megreszeli, azután a napon megszáritja, megtöri, és így használja mosópornak, mely fehériti a kezét.

D. Izabellának szívesen szolgál egy aradi urnó lapunk első évnegyedi számaival, szíveskedjék az érte járó 3 frtot szerkesztőségünkbe beküldeni, mi szívesen válladjuk magunkra a lapok és a pénz odajuttatását is.

M. Juliának: Ime egy jó, theához való sütemény. Öt tojás, ugyanannyi nehézeégű tört cukor, meg három tojás ugyanannyi liszttel vigyázva lesz összekeverve. Egy pléhet fehér viaszkkal ki kell kenni, a tésztát reá önteni szép sárgára megsütni, hamar kivenni a sütőből, darabokra vágdalni és ezekből kis hengereket formálni. Ezeket aztán felvert tejszínhabbal meg kell tölteni, abba cukrot és vanigliát is adván.

Egy másik süteményt theához a vajás pogácsa tésztájából is szoktam készíteni, apró rudacskákat, piczi lepénykéket, pereczeket, félholdakat készítvén belőle, a tetejét felvert tojással kenem meg és finom sóval sózom be a tetejét. Máskor még több ilyfélével szolgál

H. Györgyné.

H I R D E T É S E K.

Nouveautés
angol és ruhákban

Női öltözetek, szoknya és ruhák készítése, ártól, ártól és ártól 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 frt.

Női kabátok (szőrű vagy drapirós és szőrűből) egyazon 2-3 frt, díszítő 3.50, 4. 4.50, 5. 5.50, 6. 6.50.

Női kalóntészták, (szőrű vagy drapirós és szőrűből) elegáns 7.50, 8. 8.50, 9. 9.50, 10. 10.50, 11. 11.50, 12. 12.50.

Gyermek ruhák és szőrűből, díszítő 2.50, 3. 3.50, 4. 4.50, 5. 5.50, 6. 6.50, 7. 7.50.

Női műtör ruhák készítése, egyazon 2.50-tól 2.50-ig, ártól 3. 3.50, 4. 4.50, 5. 5.50, 6. 6.50, 7. 7.50.

Ugyancsak piros ruhával 4. 5. 6. 7 frt.

Horgolt belső förtőzők készítése különféle méretekben 60, 70, 80 és 1.50 frt.

Ugyancsak nagyobb alakban 1.50, 1.80, 2.50, 3 frt.

Legújabb vállott és kész harsnyókban, u. m. harisnyaszokrok, dux hűvek és alsóruhákat, és horgolt fehér és színes pamutok gyártása.

Nagy a választék valódi mosó, színes és fehér pachtirákban, flanel és oxfort ruhakelmékben.

Levegőt mintákkal hívására szolgál

CSÁKY ARMIN

székhely: Győr, Rákóczi utca 60. sz. Budapest.

Van szerepcsök tudatni, hogy

G Á L F Y É S T Á R S A

(előbb Horvós József cim alatt)

Erzsébetter 1. sz.

diszosen berendezett, a fényképészet haladásának megfelelő minden igényt kielégítő nagy, kir. udvari

fényképészeti műtermünket

megnyitottuk.

Könnéfogva az igen tisztelt közönséget bátorodunk felkérni becses látogatására.

Galfy István és Társa.

	Ezelőtt most
1700 rég legfinomabb Dublaer chiffon	185/ 850
2000 drb. kitűnő jó szobkendő férfiak és hölgyek számára	1.50 —.25
7000 drb. valódi finom gros grain selyem szobkendő	2.40 —.40

Előfizetési díj (állatmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — felövre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvismagazeti díj felvételint
20 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ö. utca
21-dik sz. 2. dík emelet.
Hirdetési díja:
Egy negyed századosított sorért
8 br.

45. SZ.
Nov. 10-dikén.
1878.

Havonkénti színezett
divatképpel,
minden esztendőben kézzelrajzokkal.
Kivételint
tízvenkét kézzel rajzolt mellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Három modern házasság.

(Elbeszélés.)

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

— Egy látszik, erővel magához akart öregíteni s miután ez nem sikerült, az irigység manóival szövetekezett el. lenem. Valóságos düh fogta el, ha valaki megdicsérte külsőmet; reszketett mérgében, ha nőtárogatói közül valaki jól találta magát társaságomban, ha valakit megdicsértem, ha mosolyt látott arcomon; azon volt, hogy ne beszéljek senkivel, a ki neméhez tartozik; elakart zárni a világtól s hogy ezt elérhesse, azt kívánta, hogy rongyosan, piszkosan járjak; szabóim számláit sokalta, ruháim izlése, nem — mert izlése jó volt — rossz akarata szerint látta el s a mit szegény szüléimnél soha sem nélkülöztem, azt gazdag nőm oldalán nélkülözni kellett. Mig ő százakat költött el évenként piperéjére, mig az ő divatos ruháit Alter és Kias, Monasterly és Eibenschütz szállították, mig ő otthon is selyemben járt: addig nekem jó volt a zseirok kalap, a foltos kabát, kopott nadrág s a repedt csizma. Azt kérdeitek, nem volt-e pénzem, hogy magamat illően beruháztam volna? Ne feledjétek, hogy négy évig nevelő voltam a háznál s a pénztár kezelésén házasságom után is nőm kezében maradt. Négy évi nevelői fizetésemet pedig rendszeren elküldtem szegény anyámnak, a ki özvegyiségre jutott. Sanyaru helyzetemben sirtam dühömben, de sem erőszakhoz, sem aljas csellekedethez nem folyamodtam. Végre...

— Beköszöntött a gyűlölet ördöge!

— Beköszöntött, hogy lánczaimat őszetörje! Egy nap, éppen eladott buzánk felméréseivel foglalkoztam, midőn a vevő úgnőke földre hívott s így szólt hozzám: „Tekintet ur, ne vegye rossz néven s ne érezze magát sértve, egy ajánlatot teszek a tekintetes urnak. Hallom, a ténázasszony nagyon főváeny, s látom a tekintetes ur egyben-másban szükségét is

szenved — s szeméi végig futottak öltözetemen, — tessék a mérésnél egy kicsit szemet hunyni s szívesen szolgálok egy ötvenessel.“

Az első pillanatban azt hittem, a guta üt meg, de a következő pillanatban már ott csattant el tenyerem a hitvány szék arcán. Tehát idáig jutottam én, hogy így megbecsuleni lehessenek? Gyűlölni kezdtem a nőt, a kit szerettem, a ki ok nélküli féltékenységgel megsértett, ellenmondani, gázdagsága s szegénységem felhányásával megalázott; álszövény-séggel megkínzott; csizakodásával életem elkeseríté, irigységével mások által meggyaláztatott. Az öreg béresre bízam a mérést, felrohantam nőmhöz s öt évi szenvedésem árját a fejére zudítam. Megutáltam az életet, meg magamat s az egész emberiséget a nőben; számot vetettem a világgal s ott hagytam a gázdagságot ördögeivel együtt. A zárda falai menedéket adtak s a drámát befejezték ügyvédek s a szent szék!

Mély csend követte Gábor szavait, a jó barátok egyike sem merte a szegény szerzetes lelki harcát meghosszabítani. Lelke mélyébe vonult mindegyik, még egyszer átfutott a halottakon s úgy találta, hogy Gábor küzdelmei irtózatossak lehettek, hogy a „dicsőség koronáját“ megérdemelte.

— Csak egy kérdést még, — szólalt fel hosszú szünet után Károly. — Miként viselte magát nő az elválási pörben?

— Hallani sem akart a válásról. Megtagadta beleegyezését. Sőt elég vakmerő volt még a bíró előtt is könnyezve azt állítani, hogy engem véghetetlenül szeret. Csodálatos, hogy a nő: szeretve is kogyetlen tud lenni.

— Igen, mert a legtöbb esetben gyáva s lelketlen. A mig hatalmába nem kerített: hízoleg, mihielyt azonban

tudja, hogy szereted, hogy az övé vagy: zsarnokoskodik felettéd; ha tőled függ: causzik, ha azonban a férfi függ tőle: mar!

— Szegény fiu! — folytatá Gyula. — Sokat szenvedtél, de tartok tőle, szenvedéseid pohara nem telt meg egészen. A szerzetesi ruha csak az ember külsejét, de belsejét nem változtatja át.

— A mit a csuklya nem adhat, megadja majd az orvosok orvosa: az idő, a az elszigetelt zárdai élet. Utoljára beszéllek ma a világ nyelvén, a megbocsátottok — szóla az érzelem hangján — ha veletek is utoljára beszéllek!

IV.

— Az egyházi hatalom után, a világi jön. Egészségedre e pohár, Károly, — szóla Gyula, — folytatd!

— Láttatok már a tiszta kék eget, a midőn váratlanul egy bárányfelhő támadt azon, egy perc alatt végig cikázott rajta a villám, a menykő leesapott a a mező közepén az árva hárs árnyékában pihenő pásztort szénné égette? Ily rövid volt az én családi multam is, egy percznyi baj elbomlósítá egem a szénné égett szívem. Midőn Jósika azt írta regényében: „Pörköntösben gyakran nagyobb ellentállást találtam, mint a blond-kalap alatt!” nem sejtette még, hogy az erkölcai súlydés a tizenkilencedik század közepén már az emberiség alsóbb osztályaira is kiterjed, azon osztályra, mely egyszerű életmódjánál fogva, legkevésbé van a kísértéseknek kitéve, az erőnyekről legkevesebbet bölcselkedik, s épen azért annál tisztábban megőrizheti azokat. Értem a földmíves osztályt.

— Valóban kétes, — szólalt meg Gábor, — ellensúlyozhatja-e századunk tudományos műveltsége: századunk romlottságát. Félek, hogy az utóbbinak következményei, az előbbinek eredményeit semmisítik meg. Félek, hogy nem sokára kitör a természetnek ama gyógyíthatlan betegsége, mely a nemzeteket, hiúságuk a bölcsességük emlékeivel együtt egy perc alatt megsemmisíti a a jövő század csak egy óriás sírboltot talál a földtekén.

— Ne félj, — válaszolá Gyula. — kiiríthatatlan féreg az ember, nem pusztíthatja azt ki, sem a vízőzön, sem a tűzvész. Többször felforgatta már hasonló pusztulás a földet, a tudomány szövétneke már többször kioltatott, de a véletlen mindig megmentett s meg fog menteni néhány egyént, a kik az emberi nem fonálát tovább szövik, a holdogtalan lények családját újra megalapítják, és évszázadokon át ismét azon fog fáradozni, hogy társadalmat képezzen, törvényt alkosson, a művészetet fejlessze, ismereteit tökélesítse, egymást üldözze, kinozza, a gyilkolja addig, a míg egy újabb rázkódtatás ismét a feledés, a semmiébe örvényébe taszítja. De folytatd vértanúságod történetét, Károly barátom. Tehát csakugyan a pörköntös alatt hitted a családi boldogság horgonyát feltalálhatni?

— Jól tudjátok, a protestáns lelkész dicshívásának köre nagyon korlátolt. Egy szerény egyház a egy jó, házas nő, minden vágyainak netovábbja. Igaz, hogy a protestáns lelkésznek mintegy hagyományos kötelessége, egyik vagy másik lelkész társának a leányát venni nőül, de az is igaz, hogy a mi lelkészeink vagyona nem igen tehetnek szert, leányaik igényei azonban mai nap néha állásuk, nevelésük, a kor szelleme a a divat hatalmánál fogva, rendszeren jóval túlhaladják hozományukat, úgy, hogy számos protestáns lelkésznek a mézes hetei már többnyire a szűkség előfutárai. Én tehát szakítottam a hagyományos szokással a egy jó hírben álló, jó módú földmíves szelid és szép leányát választám ki egyházam kebeléből, hites-társamul.

— S e parasztleánya ugrasztott ki a Lutter-rockból a bujtatott be a katonaruhába? — kérdé Gyula.

— E parasztleánya barátom, kiugrasztott volna a világból is, nem ugyan igényeivel, mert azokat nem ismerte, sem rossz természetével, mert galambszelidségű volt, hanem az erkölcatelen szokások következményeivel.

— Hogy hogy? — pattant fel Gábor.

— Az egyszerű ember felette szerencsésnek érezte magát, hogy az egyház fejének apósa leendő leánya a legboldogabb volt, hogy társnői fölé emelkedik. A szerenese és a nagyravágás megölte őszinteségüket, elnémitá nyelvüket a elhallgatták előttem, hogy a leánynak a falu ifjai között — titokban — már kedvese van.

— S ennek következménye? — kérdé Gyula.

— Az volt, hogy a két tehén, négy ökör, két ló, egy egész házhely a négy ezer forint készpénzen kívül, három havi házasságom után egy nagy szégyennel is megajándékoztattam. Egyszerű nőm nem sokáig tagadta a tényeket. Őt a tudatlanság, bátortalanság, a nagyravágás, a szülői nyomás némileg mentegették, de én mint ember és lelkész, tönkre valék téve, megvalék semmisítve, egyházi lakom be lőn azeplősítve, nevetségessé valék téve, különösen, midőn nőm leánykori kedvese, — mint honvéd az ősi gyakorlatokról haza térve, — társai előtt a kocsmákban büszkélkedve hirdette viszonyát nőmmel.

Meglehet, az enyémnél fáultabb a érzéketlenebb kebel haza küldte volna a nőt a maradt volna tovább egyházában. De én nem tudtam volna az ifju házaspárokat többé megáldani; a keserűség istenkáromlásá változtatta volna át imáimat, a elvégre a mi mindennél erősebb: a szégyen érzete ölt volna meg. Lemondtam a lelkészi pályáról, bucsut vettem egyházamtól, elváltam nőmtől a végig harcoltam az utolsó olasz hadjáratot; de a halál kikerült, pedig hogy keresve kerestem, bizonyítják érdemeim a ama tény, hogy mint közlegény kezdtem meg a hadjáratot, a mint kapitány fejeztem azt be!

— Szép rang, fényes pálya, — jegyzé meg Gábor — még boldog lehetsz!

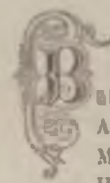
— Boldog, soha! Elvesztettem a nők iránti hitemet; a gyöngéd szeretetre képtelen vagyok, a kobel üres a ha megszámlálom hajam ősz szálait a összevetém éveim számával: könnyezve gondolok szüleimre, kik hosszú évek során át azon reményben tarták éhen, szomjan, szűkölködve a földet, hogy megtakarított a nevelésemre költött filléreikkel nyugodt a boldog jövőt biztosítanak számomra. És ime, minden fáradságuk kárba veszett. De hát azt tanultam egykor a hirdettem is sokszor: „Minden jó, a mit az Isten tesz!” S azután: „Heute roth: morgen todt!” A multa nem építek, a jelent élvezem a a jövővel nem törődöm!

(Vége kör.)

K ö l t e m é n y e k.

A z e l s ő d a l.

Gáspár Imrétől.

Bábjos mezei virágok
Az első dal, a az első ibolya;
Mindkettő tavaszszal virágozott,
Harmatja van, a bábjos mosolya.

Rajtözve éltek, hűs berekben;
A kis virág szelid, illatteli,
S bár levelek közt, lombfedetten,
Egy gyermek-kés is könnyen fölléli.

Az első dal egy ifju szivben
Születott nyájas reggelen,
Mikor fellángolt égi díszben
Egy fényes, büszke nap: a szerelem.

Az első ábránd, mely regéket,
Az első érzet, mely hangot kívánt
És megcsendült a bűvös ének
Saférák seneje, égi kar gyanánt.

Köny, a mely elhullt öntudatlan,
Fohász, oly gyors minő a gondolat...
S bár dalod egykor halhatatlan,
Az elsőnél nem lesz szebb, igazabb!

S miként az első ibolyával
Legszebb a százszor ültető liget,
Nincs semmi tisztább, mint dalával,
Az első dallal volt ifju szived.

A mi őrző angyalaink.

Van egy kedves barátnőm, közel lakik hozzám és mikor már nagyon fáj a szivem, átszaladok hozzá.

Igy a napokban is; épen munkában találtam, a mi nem nagy ritkaság nála. Nem engedtem, hogy félben hagyja, bementem a szobába; oda huzott a szivem, ott vannak a gyermekek, egy fiu, két lányka, és a mint megláttak, mint az aranyos napsugár, a hányan csak voltak, repestek elémbé; az egyik csak harmadfél éves még, aranyászke hajjal, buzavirág szemekkel, babával kezében; a fiu meg már olyan okosan tud nézni; első „latin”-ba jár, most is abban fárad, mentegedőzik is rettenetesképen, hogy visszaül az asztalon nyitva levő könyvhez; a másik kettő meg körülöttem játszik, és miként szép tavasszal virághimes réten, olyan valami édes érzés ereszkedik a lelkemre, a mint őket nézem. A mellett a csattanó jó kedv mellett az a galambszelid csókolódzó szeretet ezekben a fiatal lelkekben!

— Ugy-e hogy kedvesek? — sugja most valaki mellettem. Az anya volt. Nem is vettem észre, hogy bejött a szobába.

— Hogyan bírtad csak megóvni ezt a boldogságos menyországot? — kérdém viszont, és nem bírtam levenni szememet a tündérszép világról.

Az anya nem felelt rá semmit; a varrónasztalon valami gyermekruhácska volt, valami félben maradt igazítással, ezt vette most újra elő.

Barátnőm meglehetősen jó módon van, férje keresett ügyvéd, és tizenkét éve van már férjüel.

— Ezek a kis pandurok! — szólt — mindig van mit tatarozni utánuk és — tevé hozzá azzal a gyermekked szelidséggel, a mi a női arcznak késő öregségig megóvja vonzó báját — olyan az nekem, mintha imádkoznám.

— Mégis csak nagy munkában lehetett, ilyen rendbe hozni ezeket a kedves lelkeket! — jegyeztem meg szavaira.

— Munkában? — veté ellen az anya, édesanyai mosolylyal. — Mondk inkább: gyönyörűségemre. Hiszen csupa fakadó tavasz az ilyen kicsike élet! Ugy rügyözik az napról napra. A hogy először is tiszta angyalszemét körülhordozza, és a kit mindenek előtt megismer, az én vagyok, az édesanya! És mikor gömbölyű kis kacsóját tárja ki feléje! És mikor kicsi kacsójával repez ide-oda, és ráborul az édesanya arcára, és mikor annyit-annyit próbálgatja és végre a mama szót dadogja, és mikor később a ragaszkodás is fölébred benne, és úgy odatapad az édesanya keblére, és minél jobban csalogatják,

annál inkább édesdeden odasimul hozzá — és ez így foly napról-napra, csupa nyíló bimbó az ő egész lelke, és egyik kedvesebb a másiknál, és ezt mindent szemmel látni, ápolgatva, óvatgatva, — van-e ennél nagyobb boldogság a földön? — egész elragadtatva kérdé ezt az anya.

— Ugy van, — jegyzém meg én; — de a pusztító rovarok is, a melyek olyan veszélyesek a bimbó életére —

— A rossz erkölcsöt érte? — veté ellen az anya mosolyogva. — Hidd meg, édesem, az sem valami nagy munka. Igaz, vigyázni kell a kicsi lélekre; van olyan hiba, a mit szinte magával hoz a világra; teszem azt az indulatosság és a harag. Vehetni ezt észre, mikor a tej nem jön neki kedvére. Ha sok jön, akkor is haragszik, és mérgekedik csunyául. De csak úgy van ez, mint a kertben a gyom. Ott van az magától, de könnyű kipusztítani, ha idején hozzá látunk. Épen úgy a kicsi gyermekkel. Csak egyet néztem rá komolyan, aztán megcsókoltam, és legfőlebb ha kétszer-háromszor mérges volt a lelkem, soha többet. Nem is munka tehát tisztán tartani ezt a kedves rózsakertet. Szemmel óvjuk meg a bajtól, csókkal tanítjuk a jóra.

— A tiéd hálát adhatnak érte Istennek — jegyzém meg igaz szivem szerint.

— Mondk inkább, hogy én tartozom nekik hálával! — veté ellen barátnőm, szinte áhitattal.

— Hogyan? — kérdém.

— Ugy van! — folytatá barátnőm, és tiszta szelid arcát pir öntötte el. — Sokat, mindent, a mi boldogságom csak van a földön, nekik köszönhetem. Nem is én neveltem őket, hanem ők engem! — nevetve mondá ezt barátnőm, és köny csillogott szemében, a mint reá néztem. — Ugy van, kedves lelkem. Most is van mit igazítani magamon, hát még leánykoromban! Kedves édesanyám, nem illenék mondanom, de csupa-merő szeretetből merőben elrontott —

— Az ám! Valóságos hét fejű sárkány voltál, azzal a te áldott jó sziveddel! — nevettem, szép szeméibe tekintve.

— Pedig nincs rajta mit nevetni, mert az úgy volt. Nagyon tökéletlen egy teremtes voltam, és ezer a szerencse, hogy ideje-korán észre vettem magam! az az, nem is én, a kis fiam vétette velem észre, az ott ni! — és oda ment a fiához, és össze-vissza csókolt. Ez meg vissza. Azt hitte, a miért olyan buzgón a latin feladatot szedi magába, kapja ezt jutalmul. A köztünk folyt beszélgetésből egy szót sem hallott.

— De hadd mondjam el, hogy történt, — kezdé újra barátnőm, visszaterve munkájához. — Két éves asszony voltam már akkor; jó férjemnek volt mit szenvedni tőlem; mai nap sem tudok neki elég hálás lenni érte. Így akkor is, úgy volt, hogy este jókor haza jön és elmegyünk a színházba, és nem jött haza, csak úgy nyolcz óra felé. Mentegette is magát rettenetesen, valami nagyuri klienae elfogta az uton és nem tudott szabadulni tőle, — beszélhetett nekem! Olyan voltam, mint a furia. Mit mindent nem mondtam neki, a mellett sirtam, mint a záporosó, kis fiamat meg ép a keblemen tartottam. Egyszerre csak a kis fiam kiereszti a keblemet, és mintha fájdalmas nyögés szorongott volna ki szivéből. Erre eszembe jutott, hogy haragvó anyának mogromlik a teje, és egyszerre mintha csak tört döfteek volna a szivembe, úgy nyilallott keresztül az a gondolat: ha az én kis angyalom tápláló keblemből halálos betegséget találna szivni! Le kellett ülnöm, hogy lo ne roskadjak halálos kinomban. És — magam sem tudom, hogy jött, oda szaladtam férjemhez, és nyakába borulva, megfogadtam neki, hogy soha, de soha sem fog többé ilyen csunya haragosan látni. Szegény férjem azt sem tudta, ébren van-e, vagy álmo-

dik; én meg visszaültem a pamlagra, és tisztán úgy tetszett, mintha minden csepp vérem megédesülne bennem, és a hogy a kicsi fiainra néztem, ez meg vissza rám, azzal a nagy, háladatos nézéssel, a melyet csak az ilyen munkában buzgólkodó kicsi lélek tud az anyára nézni, — az az öröm és boldogság, a mi akkor szegény szívemet átaljarta! Oh nem, nem! Örömet és boldogságot szívjon magába az én szívem élete az én keblemből, ujjongattam magamban, és mintha csak lelkem az egekbe föléállana, soha még olyant nem éreztem. Férjem oda jött hozzám, kértem, hagyjon most magamra, úgy szőgyeltem magam tőle!

Barátnőm most elhallgatott, én sem szóltam semmit, az én lelkem is ott járt, a hol az örvő, azokban a napvilágos világokban, a melyek nemes elhatározásokra felnyílnak előttünk. Kís idő múlva aztán barátnőm újra megszólalt.

— Igaz, még nem mondtam el neked az egészet — kezdé, mintegy álomból fölrezenve. — Mikor az ember úgy a lelkének enged, mennyi mindenféle szép és kedves gondolatok jönnek neki néhány rövid perczen! Így akkor is, a mint úgy ültem, kicsi gyermekemmel ölben, az a sok csunya hiba, gonosz hajlam, igen, igen, nem szabad a dolgot magunk előtt szépítozni, a mennyi gonosz hajlam én bennem lakozott! Hiúság, irigység, kényesség, kevélység, méreg és indulat, és mit én tudom, és senki sem figyelmeztetett, és ha ezek most mindvalamennyien én tőlem a gyermekeimbe származnának által, és hogy is ne származnának, mikor az én szívem vérével táplálkoznak, és akkor én, az anya, leszek az ő megrontójuk, enjót testemnek-lelkemnek öldöklő démona, és erre — de mit is beszélek! Ha az ember igazán olyanná lehetne, a milyenné lenni szeretne! — és a jó lélek újra elhallgatott, most meg a fájdalomtól nem birt szólni.

— Kedves, jó lélek! — mondtam neki önkénytelenül.

— Ne mondd azt, kérlek! — szabadodott a jó asszony. — Nagy szó az: jónak lenni! Csak azt az egyet tudom, hogy attól a percztől fogva ör állott a szívem előtt. Az óvatlan pillanatokért nem felelek, de tudom, egyetlen-egy rossz gondolatot sem bocsátottam szívembe. A mint rajta kaptam magam, oda szaladtam gyermekemhez, a legelsőhez, a melyik éppen kezem ügyébe esett, ölbe ragadtam, szívemhez szoritottam, és a babonakor ördögűző mestereinek bizonyynyal nem volt az a hatalmuk, mint az én kicsi életemnek az én lelkem fölött, és látod, ezek voltak az én őrző angyalaim. Most, annyi éve már, hogy abban fáradok, de akkor, a mint egy rossz szó ajkamra türekedett, eleinte nehezen ment, hiába, csunya, rossz, indulatos voltam, de — ha a gyermekem hallaná, eltanulná tőlem! Gondolám mindannyiszor, és el tudtam fojtani, és most íhol a kedves kis életek, úgy-e, hogy szelidek? Pedig egy szó nem sok, de annyit sem hallottak tőlem rosszat. Vagy mit is mondok! Ép azért olyan szelidek és szőfogadó kedvesek. Nem van a gyermek szíve, hogy kalapácsal ütni kéne; lágy és hajlékony az magától az uristentől, azért inkább arra ügyeljünk, hogy a durvaságnak még a lehetősége se érje, és azt teazem én, és ez az én minden nagy dolgom, valóságos gyönyörűség, mégis imé, milyen kedvesek! Még nekem fizet meg érte a jó Isten, hogy ők az én őrző angyalaim.

— Nem éppen azért, hanem — jegyzém meg én.

— Nos, hanem? — kérdé barátnőm, kíváncsian.

— Mégis csak lemondás, így örökké — kezdtem magamat kimagyarázni. Hanem barátnőm szavaimba vágott.

— Miért nem mondod mindjárt: „Rabja lenni a gyermekeknek”, mint már nem egyszer hallottam? — nevetett

szívéből. Legott azonban az ő rendes kedves szelidségével kiigazította magát:

— Tudom, nem azt akartad mondani; hisz ismerem szívedet; ide is leginkább a gyermekek végett jössz.

— Azért hát! — hagyám helyben, igazán öntudatlanul, és ő is, én is jót neveltünk a bókón.

— Ám legyen — kezdé aztán újra barátnőm. — Ezzel sem egészen azt akartad mondani, de mindegy, te is azt hiszed, hogy gyermekeim miatt Isten tudja, hány nemes élvezettől, színháztól, hangversenytől, felolvasástól, látogatástól fosztom meg magamat. De — csalódom kedvesem, mert hisz láthatod, én ezekből is kiveszem a magam részét. Épen azért, mert sokat vagyok gyermekeim körül, lehot őket magukra is hagyni pár órára, hű csaléd felügyelete alatt. Gyakran, az igaz, nem járja az ilyen hazulról távozás, de nincs is arra szükség, nem szabad az élvezetben dúsáskálni, még a szellemiekben sem. Keveset a jóból, nehogy becsét veszítse, vagy — a mi nem kevésbé baj — nagyon is rákapassuk magunkat. Azután meg, mikor igazán szeretjük a magunk kis világát, meg van a szívnek is a maga életrendje, és csakis annyit kíván meg egyből-egyből, a mennyi éppen való neki, azonfelül ha kínálnák, sem kellene. Az otthon, a gyermek, az a nő mindennapi kenye, a mit meg nem unhat soha sem, mert ezt kívánja teste-lelke; a többi, afféle csemege, jó, de nem mindig, és így e részben is a gyermekek a mi őrző angyalaink.

Idáig voltunk beszélgetésünkben, midőn a férj benyitott hozzánk. Megecsőkolta feleségét, helyet foglalt mellette, és abban a szempillantásban mind a három gyermek a nyakán csüggött már.

Sötét is volt már. Csöngetett, behozták a lámpát, pár perczig csend volt, barátnőm férjére nézett, arcza el volt borulva.

— Baj van? — kérdé tehát és simogatta homlokát.

— Dehogy! Csak fáradt vagyok! Az a sok mihaszna! Csak hagyd őket, kérlek! — ellenzé, midőn felesége a gyermekeket kezdé róla leszedni. — Csak maradjanak! Ezek itt ni, az én drága őrangyalaim!

Barátnőm reám nézett, egy boldogság volt arcza; férje fennszóval mondja, a mit ő az imént halkal, hogy a gyermekek ne hallják! Férje is észre vette e tekintetet, azért én hozzám fordulva, az ő kisé pongyola modorában szólt:

— Mintha csak jó erőitő fürdő után volnék, olyan egész új embernek érzem magam itten! — azután a feleségére nézett, megecsőkolta homlokot, darabig még ott maradt nálunk, enyelgett a gyermekekkel, azután elment, sok dolga van még, mondá, csak be akart nézni; én is vele mentem, szintén könnyebbedett szívvel, ő is, én is attól a tudattól, hogy vannak itt a földön is őrző angyalok — gyermekeink.

Emilia.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D Gy. után K. E.

(Folytatás.)

A mint így tova uszott, előbb sebesen, aztán mindinkább lassabban, azt gondolám: lám, ez a csalnak én vagyok, egyedül, part nélkül bolyongva a messzeségben. Hol van biztos horgonyom, hol a cél, az evező? Egyszerre fatemplom tornyocskájáról az esti harang szólalt meg, mintegy

feleletül a magasból. Letérdeltem az elszáradt hárfa alá, a hol egykor anyám vére elborított, és arczomat a lángoló esti pir felé fordítva, imádkoztam egész lelkemhől, szó nélkül szivemben. És midőn felemelkedtem, mintha áldás fogott volna rajtam, mely elkísérend, ki a messze, ismeretlen távolba. Hát csakugyan senkim sincsen nekem e világon? Oh, van, istenem, és ez mellettem maradand! És egy barna arcz feltűnt képzetemben, nagy szemek az enyéimet keresték és egy zengzetes hang kiáltá: Feliczián!

Mosolyogtam. Lám, mégis volt valaki, kinek sokat köszönhetek. Ez a fiatal Feliczián elment, nem várta be, és nem is kívánta köszönetemet. Szivemben hordám képét. Bizonyára él még, és ha találkoznom vele, megmondanám neki, hogy nem feledém el életmentőmet.

Utközben bátyám ismét eszeveszni kezdett. Ebből láttam, hogy jó ember, és nem szeretné, ha mint idegen lépnék házába.

— Látod, kedvesem! — kezdé, de csakhamar kijavítva magát, folytató: — Látja kedvesem, szükségem tartom, hogy mielőtt Rottenczellbe érnék, egy kissé tájékozhasan magát. Ugy élünk ott, akár egy kis udvarnál, mindenkinek megvan a maga eselszövénye és mindenkinek meg vannak a maga külön céljai.

— Ezt nem értem! — mondtam és titkos undor kezdett erőt venni rajtam.

— Majd megtanulja, és higgye el, végre így is nagyon jól érzi magát az ember. Tehát. Első sorban áll a feleségem; ez szüntelenül a külső formákat keresi és ebbeli igyekezetében megelégedezik a tartalomról. Okosabb sok tanárnál. Minthogy kegyed is sokat tanult, tudom meg fog neki tetszeni, és tán kegyed is szívesen hallgatja meg felettébb tanulságos beszédeit. Aztán következik a leányom, Solának hívják, ugy-e bár, különös neve van, — és az öreg ur nagyokat nevetett, — de feleségem adta neki a nevet, és csakugyan, nincs több ilyen nevű leány a világon. Tehát leányom csinos kis teremtes. Örömmel várja kegyedet és tizennyolcz éves, ez az egész, a mit róla mondhatok. Fiam, azt meg Primusnak kereszteltük, ugy-e bár, ez is különös név? de feleségem még egy másodikra és harmadikra is hiába várt, tehát Primus katoná, most éppen szomszédságunkban van ezredével, az egy órai városkában. Ez meg jószívű, kissé könyelmű fiú. Azt pedig előre tudom már, hogy rögtön belébolondul magába.

Bizonyára valami tagadó mozdulatot tehettem, mert bátyám karomra téve kezét, megnyugtatólag mondá:

— Legyen nyugodt kedves gyermekem; fiam nem egyebet, hanem az egész nőnemet szereti felette nagyon, és azért egy cseppet sem veszélyes.

Családjának illetén bemutatása után bátyám kényelmesen hátra dőlt a hintóban és három perc múlva már olyan mélyen aludt, mintha én a világon sem volnék. Szerettem volna megjutalmazni nyíltságoságát, de nem voltam képes őt igazán szeretni. Még most is bántott az a két csók a mit megérkezésakor kötelességből nekem adott volt.

Időt nyertem tehát jövődéli új társaimat képzeletben kiszínezni magamnak: végre azonban belefáradtam az ebbeli foglalkozásba, és bátyám példáját követve, én is aludtam. Egyszerre kellemetlen fázó érzés keltett föl. A kocsi az út közepén mozdulatlanul állott, a kocsis is elaludt, és úgy látszik, a lovak is megértették ezen jogos állapotot és szépen megállottak. Egy perczig nevetésgesnek találtam a helyzetet. A hold is ámulattal nézhetett az alvó társaságot. Bátyám arcán olyan nyugodt, elégedett kifejezés volt álmában, hogy sajnáltam őt felköltetni.

Lassan előre hajoltam tehát, és megfogtam a kocsis kezeiből kicsuszott gyeplőt. E mozdulatra a lovak azonnal megindultak, és folytattuk utunkat Rottenczell felé. Félóra múlva két ut volt előttem és mert járatlan voltam e vidéken, mégis csak meg kellett rázogatni nagybátyámat egy kissé, hogy felköltsem.

És meglátván kezemben a gyeplőt, bátyám nagyot dőfött a kocsis hátába, mire a fiatal legény ijedten felébredt.

— Lódulj a bakról és szaladj haza, hogy felébredj, — kiáltá reá. Azután, a lovakat egy kissé erőlyesen indulásra nógatva, hozzám fordult:

— Ugyan pompásan kezdem meg gyámi tisztemet! Én elalszom, gyámleányom pedig éjnek idején haza koczikáztat! De annak csakugyan örülök, hogy kegyed el nem aludt.

— Én is aludtam, — viszonzám, — már jó félóra óta azonban én hajtom a lovakat. Nem tudom, hogy meddig álltunk mozdulatlanul az országuton.

Bátyám óráját nézte.

— Teljes egy óráig; oh az a gyámoltalan! — és jól rá csapott a lovakra.

Csak az kellene, hogy így értünk volna meg házuk elé. Nőm soha sem bocsátaná meg nekem a bűnt, de még kegyednek sem, mert szerinte szörnyű illetlenség az, ha egy Innbach bárónő maga hajítja a lovakat! Nőm nem helyesli az új divatu női irányt, talán azért, mert Sola leányom túlságosan is követi azt.

A hintó egy nagy épület előtt állott meg. Egy inas jelent meg az ajtóban. Rottenczellben voltunk.

Egy nagyszerű négyszögletű épület, földszint nagy téglalakkal kirakott tornác, az emeleten hosszú folyosó a lakó szobákba nyíló számtalan ajtóval, csupa ternek, egyetlen egy kedélyes kisesebb szoba nélkül, valami különös penészes szag — ez a rottenczelli kastély. Ilyen volt az kétszáz évvel ezelőtt és ilyen mai napig. Hogy a nap az ablakokba be ne süthessen, az épület körül óriási hársak állanak. Nyáron árnyékot adnak, télen pedig félelmetes zugás van száraz ágai közt. Falain vadászöllo kuszott fel. A nagy épülethez jobbra még egy ehhez hasonló, csak kisebb ház volt építve. A falubeliek e két épület közül az egyiket tréfából tehénnek, a másikat meg borjunak nevezték el.

Lelkem előtt most a mi világos, szép kastélyunk állott, és azomoruan gondolám, hogy ha az emberek olyanok, mint ez a komor ház, akkor nem fogom jól magamat itt érezni, mert a szabad levegő és világosság életemnek két nélkülözhetlen feltéte.

Mit mondjak rokonaimról, a kiket nem szerettem, nem szerethettem; a milyenek ők voltak és a milyen én voltam, lehetlenség az igazi holdgító rokonszenv és barátságos jó indulat fejlődése, ama benső szeretet, mely a rokon lelkeket első pillanatra egymáshoz vonzza.

A grófnő hideg ajkakkal homlokon csókolt és úgy látszik, meg volt elégedve a mély bókkal, melylyel őt köszöntém. Sola fel és alá repesett a teremben, mint egy fáradt pillangó és nagy csodálkozva kiáltá:

— Ez tehát az a kis Fortunáta, a kit védszárnyaim alá ajánlottak?

Primus, a hadnagy ur is kötelességének tartá otthon lenni megérkezésemnél. Szép, óriási testalkotásu ember volt, öntelt fellépéssel és beszédjében és külsején bizonyos belső elbizakodottság nyilatkozott. Szüleivel, testvérével, és velem is legott olyan hangon beszélt, mint katonapajtásnival. Ez a modor visszataszított.

Legelőször is olyan erősen szorította meg a kezemet,

hogy hangosan felkiálthattam volna. Feltottem magamban, hogy többé soha sem nyujtom neki kezemet.

— Holnap érkezik meg a vőlegényem! — fordult hozzám Sola fontos arccal, a mint szobámba elkísért. — Nem vagyunk ugyan még hivatalosan eljegyezve, de azért mégis jegyeseknek tekintjük magunkat. Tulajdonképp csak a mama csinálta ezt a históriát, hanem Ohlstadt báró olyan csinos, okos és szeretetre méltó ember, hogy nem eshetik nehezemre, nélkül menni hozzá.

Ez a holnap elérkezett. És a napvilágnál vizsgálván az embereket, kiket lámpatényőnél ismertem meg, úgy tapasztaltam, hogy azóta újra idegenekké váltunk egymásnak.

— Szakasztott az anyja, — mondá a grófnő, fiához fordulva engem nézve.

— Ez boldoggá és büszkévé tesz, — felelém én emeltebb hangon.

Leírhatlan mosoly játszadozott a fiatal ember ajkai körül. Edes anyja széke mögött állt és olyan kihívó, merész szemekkel nézett reám, a mi inkább bosszantott, mint zavarba hozott.

— Akkor Innbach bárónő nagyon szép lehetett, — jegyzé meg halkul.

— Fortunáta elhozta magával anyjának arczképét és már fel is függesztette ágya felett, — veté közbe Sola.

— Ki festette? — kérde néném.

— Luczián a festő, — felelém nyugodtan.

Primus bajuszát pödörinté, néném pedig határtalan csudálkozással bámult reám, mintha nem értené, mint merem csak kiejteni is a nevet. Egy ideig hallgatott, végre vonatva szolt:

— Kiváncsom, hogy jól érezi magadat házunknál. Megszoktad ugyan a magányt, de azt hiszem, csak kellemes lesz reád nézve a változatosság házunknál.

Nem fogom itt jól érezni magamat, gondolám magamban, és megijedtem azon kilátástól, hogy ez emberekkel itt együtt kell majd élnem. De végre, — gondolám — miután kedves innbachi otthonomban, egyedül nem lehetek, végre mindegy, akár hol élek, és akár kikkel.

Valjon eltalálta-e a fiatal katonatiszt gondolataimat mialatt kerek, tüzes szemeit folyton reám szegezte? Nem tudom, de mikor egyedül voltunk, mellém ült, bizalmasan megfogta kezemet és kedélyes hangon mondá:

— Fortunáta, élj a jelennek, látod, mindnyájan annak élünk, és jól érezzük magunkat mellette. Papa él a vadászatnak és a klubnak, én a katonaságnak és a társaságnak, a hol eléggé csinos, habár kissé együgyű leánykákka mulathatok, Sola pedig — vőlegényére, Felicziánra gondol!

— Feliczián! — mondám csudálkozva, majdnem önuralmamot veszve. — Tehát báró Ohlstadt és Feliczián ugyanazon egy személy?

— Igen. Még nincsenek eljegyezve, de mama ohajtja e házasságot, és így meg is fog az köttetni. Tudnod kell, hogy az én mamám minden tudakozásom mellett is igen számító, gyakorlati asszony. Pompásan tud számítani, és csakugyan az a szám jó ki mindig, a melyet fejébe vett.

(Folytatása köv.)

Utolsó látogatásom a világkiállításban.

Páris, novemberhó 1-sején, 1878.

Poggyászsom málházva, a sok száz többé-kevésbé nehezécsü látogatáson is átestem, holnap tehát indulok, vissza

a hazába. Elhagyom a várost, hol hetek-havak óta olyan testre-lelékre eleven életet éltem, nézzünk el azért még egyszer, utoljára a világkiállításba. Láttam őt koltében, láttam őt telében, végső kimulását nem akarom látni.

Már csak egy hónapig tart az ő világa, és a mulandóság árnyéka máris borong rajta. Nagy tágas termeiben nem zibong már százezernyi bámuló sokaság, napról-napra fogy a száma. Esze-ment cifra egy élet is volt ez itt nyáron át. Őt álló hónapig zajok és izgalmak folytonos láza. Mindennap ünnepe, mindennap látvány, tucat szám kongresszus, százával lakoma, ezrivel szónoklat, soha míg a világ ilyen forgó szele az ujdont eszméknek, sajátos hatásnak, érdekes ismeretségeknek, nevezetes jelenségeknek. Minden jótét lélek belelankadt, belebódult, belefáradt, és egyuttal színig telt meg hónapokig, sőt, úgy lehet, halálos-holtig gyümölcsöző eszmékkel.

Ilyen gondolatok közt értem a Mara-mező egyik bejáratához. Ezuttal hamar estem át a belépti jegy vizsgálatán, és előttem állt a rengeteg kiállítás az ő szemfényvesztő ezertelésével. És most az egyszer a jó véletlenre bízom magam, hadd vezessen el utoljára ide is, oda is, a hová a múlt hónapokban annyiszor vágyó szívvel mentem.

Ah, a gépcsarnok! A hol a sok érczóriás éjjel-nappal zankatol. Közbe meg ujkori Boreaul jéghideg áramlatot szuszszant a szelentyű; akkorát, hogy egynémely becsületes szélmalom is untig beérhetné vele. Ott meg a szergép, most is azzal a cyklopei munkával mulatja magát, hogy óriási vasgerendába lyukat is fur, hornyot is gyalul. A gépcsarnok északi végéről meg a disztárlat nyílik meg előttünk. Amott a tuli parázs gobelin-ek, itt a zománczos, aranyzott, bronz-zal szegett sevesi virágtartók, közből meg, tele titokzatos tüzzel, a brilláns óriás; a „Regent“, körülvéve brillánsok, opálok, smaragdok, gyöngyök és rubintok seregeitől, a melyekről még a mesemondó arab sem mert álmodni. Fejedelmileg méltóságos lassúsággal hintúzik fel-alá a 60 láb hosszú óraketyegő, szinte mázsás világgömbbel a végén. Most a disztárlat angol osztályába érünk. Megint mesés drágaságok fénye üti meg szemünket. Garadák aranyból, futó hab gyöngy és smaragdokból, záporosó brillánsokból, merre csak fordulunk. A Walesi herczeg ékszergyűjteménye is itt ragyog ránk szembe szálló pompájában.

És most sietős léptekkel a franczia osztály folyosóján végig. A szebbnél szebb fayence-ok, megannyi remekei a franczia festőművészetnek, egy-egy kicsi tányérban egész vagyron, egy-egy lapos tál fenekére Collintól festett leányfejben egynémely német fejedelemség egész évi jövedelme. Kedves kaczeraság és mesés árak dolgában a fayence-okkal vetekednek a bronz- és zománcz-művek. Barbadiane műve, ama színesbe vésszött japáni nőalak, páratlan szép, hajlongó fejét pillangóval tele szórt legyezővel hűsítve, a hány része, annyi külön színű bronzból van; vetélytársa, Cristofle tárgyai közül meg egy szt. Ferenczet ábrázoló bronz-alak ejt bámulatba. Nagy alakító azellemre valló faliórák és gyertyatartók, a lyoni acelymek, damasztok és brokátok kápráztató fényességébe kísérnének, ha Doré-nak óriási virágtartója utunkat nem állná. Doréről tudva van, hogy az egy csudabogar művészi lélek, így ez a virágtartója is. Karcsu szép derekán szebbnél-szebb amorkák száma nélküli sokaságban sűrűve-forogva, pókokkal, rikokkal, csigákkal, a más e fajta szörnyekkel homeri harcban állnak, mások meg pityókos jókedvben, szőlőszedő lányokul, a fűtőkkel hajingálóznak, körül meg vigyorgó faunok kézzel-lábbal biztatják a jobbról-balról dulakodva kecskebukázó angyali babákat. Ez a Doré-féle virágtartó akár egy anakreonti költe-

mény, és leleményi gazdagságát, szépségét, azt tartom, csak akkor bírja az ember érdem szerint megbecsülni, mikor ugy egy kicsit berugva, amolyan széles jókedve van.

Ujjongató gyermekek a szomszéd osztályba szólítanak. Itt van a sok gyermekjáték, és a körülötte tóduló ezrenyi apróság a műértő komoly tisztjében buzgolkodik folyvást. Amott a kiállítás egyik nevezetessége, a fürdőkádban lubiczoló bubácska; amaz meg a Bernhardt Súrát ábrázolja, ujjában, nadrágban, a festőállvány előtt. Okos fejjel azt akarják vele, hogy a színpadi csillagok oktan bálványozását egész a gyermekszobába csempészszerűk. A többi kiállító meg itt, egyiknek butor, másinak porcellán-mosdó a szakmája, egyebet sem dolgoznak. harmadik meg babaruha-északász, 30 frank egy-egy babaruha szabásmintája, (és a mi még annál is különösebb, akad, a ki megadja,) a negyedik meg azzal van itt nagyra, hogy a babafejek fodrozásában ritkítja párját, és a milyen magas fokra eddig is a bábuipar Párisban fejlődött, arra is készen lehetünk, hogy bubatörséket, bubaujságot és bubagyetemet láthatunk ott nem sokára.

A dél felüli szakaszban is csak úgy épen a villanyfény világításra, arra a vakítóra, az egészségi osztályban meg a tábori kórsátrák és deszkaházakra, az óriási gyomorerősítőkre, az ő ember hátán ember mulató vendégeikkel, vettem egy-egy bucsupillantást, meg a harangjátékra sem jutott több egy-nél, mindamellett, hogy az örökre körülto hámszokódó sok jámbor német, nagy szívbeli gyönyörűségére, eget rengető érezhangon a: „Wir winden dir den Siegeskranz“-ot, és nagy szívbeli fájdalomra, nyomban rá az: „Ei du lieber Augustin“-t szünet-szünetlenül fülkébe zajgatja.

A művészet csarnokát is hamarosan végig járjuk ezuttal. „Istenhozzád“-ot mond szemünk ama halovány-kék alapon páratlanul szép fehér nőalaknak. Madrazotól, Munkácsi „Milton“-jának, az ő csupa szellem költői fejével: az érezolvasztó munkások demoni világításának. Menzeltől; a megháborodott tenger kietlen partjának. Courbettől; XII. Károly bubánatos temetésének, Caderströmtől; a greenwichi rokkant vitézek kemény vitéz fejeinek, Herkomertől, azután sietünk vissza, az iparpalota nyugati részébe, hogy a külföldi osztályoktól is nehéz szívvel bucsuzzunk.

A timisi sátorban napon sült muzulmán földön gunnyasztában épen abban fárad, hogy egy pár szattyán papucsát ugyan-csak kínálja egy angolnak, a ki akarná is, nem is. A Svájcz az ő faragott képeivel, óráival és himzéseivel, Belgium az ő csipkéivel, nyújtott rézműveivel és faragványos butoraival igézik meg a szemeket, hogy alig bír megválni tőlük. Az orosz prémek és ötvösmunkák, az osztrák üveg- és szattyánfélék mellett elhaladva, a magyar osztályba érünk, a mely ma zsúfoltabb is, takarosabb is, semmint az első hetekben, és zomán-csos aranyművei, opáljai és porcellánjai, valamint tulipántos bundái, ezíra szűrjei és remek könyvkötő munkái, a hűny vendége csak van a kiállításnak, egy sem mehet el mellettök úgy, hogy szemé-szive gyönyörűséggel meg ne nézné.

Megint a diasztárlatban vagyunk, a főkapun kiérve, a klasszikus szobornásolatokkal és gyönyörű szép mellék folyosókkal élénkített északi részen át a kedves ülőkékkel és dél-övi lombozattal díszített Jena-hidhoz értünk. Mögöttünk a széles, magas, kisse mogorva arcú iparpalota főhomlokzat, vaakereteivel, üveg gömbjeivel, fayence-csikjaival, a melyek megfakult, kopottas színei az egész világnak elmondják, hogy immár öt hónapja szolgálnak ők, egyformán esőben, porban és tikkszóto hőben. Lassúdad-lejtősen emelkedik előttünk a

Trocadero-domb, lankáin itt is, ott is aranyos szobrok tündökölnék és hatszoros törésben szakad alá a nagyszerű zuhatag. A tetejét koszoruzó palota a hátra néző kiállítást foglalja magában. Minden művészet és minden műipar története tárul itt föl előttünk. Lépérről-lépésre kísérik az emberi képességet, a kökor vaskos nagyolásától az Antika és Cinquecentó legmagasabb teljes-tökéletességeig. Ez itt egy hűn-sir szakasztott mása, a hová a történelem előtti vadonát néptörzsek főnökeik tetemeit takarították el; ez meg a lybini sziklaairok képe, a melyek szinte furcsa, bohókás részletességben a hajdani Egyiptom naphosszanti életmódját tünteti előnk. És ugyan melyik ki- ipar mutat föl kedvezőbb valamit emez ó-görög kised terna-cotta-alakoknál, a melyek ezer számra Tangnában (Böstiában) találhatók, és melyektől megtudjuk, milyenek voltak a klasszikus kor hölgyei, de nem ám ama megközelíthetetlen fenségben, a hogy a márvány- és bronz-szobrokban láthatók; hanem emberekül, érthetőn, meghittén, csupa csintalan hamisság, az ó-kor párisi női gyanánt, a mint, hogy azok is voltak ők. És megtudjuk még e kifestett agyagszoborkuktól, hogy Perikles korában az ő szép földjei szőke fürtös főkön körül széles pásztorkalapokban tetszetek maguknak, kezükben meg nagy levelű legyezővel incselkedtek, és úgy szintén azt, hogy azzal az ő klasszikus Tunikájukkal olyan „chic“-kel tudtak ők elbánni, hogy a mai párisi divathölgy az ő robe princessé-vel sem különben.

Szinte káprázik bele a szemünk a Renaissance-kor leleményi gazdagsága és szépségének láttára. Hirneves festők nem átalították kéziratosokat díszíteni parányképeikkel, tányérokat díszíteni fayence-alakjaikkal; elsőrendű szobrászok reá értek szék hátát kifaragni; Benvenuto Cellini ezüst-arany mellett olyan potomságot is véselt ki, a milyen a kapukulcs. A Strozzi-családnak volt ilyen egy, az ő Palazzo-jához, és a család egyik ivadéka Rothschild Adolf bárónak adta el 10,000 frankon, és most ez állította ki a Trocadero-palotában, a többi Renaissance-csodaszépségek mellé.

A Trocadero-palotában egyenkint minden osztály, sőt minden ezekrény annyira telided-tele van világra szóló szépségekkel, hogy hetekig-hónapokig van mit gondolni rajtuk annak, a ki látta. Csak az, hogy repülnek a perczek, a nap is leáldozóban már, az ő is belezenditi már az ő ellenmondást nem tűrő: „on ferme“-jét a szózatot termekbe; „on ferme“ adja tovább a tágas térek minden zege-zuga, és a komor képű kiutasítás szarkunkhoz tapad, a mig csak oda nem hagyjuk a palotát; a küszöbön azért mégis csak meg nem állhatjuk, hogy egy utolsó, révedező tekintetet ne vessünk az itt felgyült tömerdek kincsekre, a mint az éji homályba merülnek alá.

A Trocadero lombos ligeteiben csak most kezdődik az élet, a keleti bazárokkal nagyban áll a vásár, a nemzeti kávé- és ételcsarnokok egyre telnek, a mór zenekar büdöletlen szer- számai ugyancsak bele sávitnak a csendes esti légbe; engem azonban a Jena-hidon át, vissza visznek lábaim, a hazai csárda felé; ott a mi cigányaink, a párisi civilizációtól illetetlenül, most is csak olyan szilaj tűzzel huzzák, mint a mikor ide értek; olyan jól csak itt a pihenés, hosszú, fárasztó vándorlás után végig a kiállításon, és itt is van a helye, illő módon befejezni a bucsulátogatások sorát. Fejem körül hazai dal zengő rikkantása, szívem körül egész eddig velem fáradt jó pajtások, úgy koccintok magyar borral, magyar szívvel, egyet, fájó szívvel, bucsuzól, Párisra, másikat égő vágygyal, vissza, vissza, szép hazámba, azaporán!

Sz. M.

Heti tárcza.

Novemberhó 6-dikán.

(Szerelem, szerelem, szerelem.)

Néhány nap előtt kek szekér döcögött a kerepesi uton végig. Fehér és kékkel díszített négy paripa volt elé fogva. A szekéren kozoru, s a szemfödelen — virágok alatt — arany betűkkel kiverve egy kedves női név, s rege magában ... a husz év. Ez az ártatlan, hófehér ifjuság halotti pompája.

Mert a fővárosban mindent izléssel, színvonal hatással rendeznek el. A keret illő a tartalomhoz, s a kép mindjárt egy kis regényt mond el nekünk.

Im, ott dísztelen, menyezeti nélküli fekete szekér döcög. Nem árulja el, hogy az életpálya, mely vándorát viszi a pihenés csüdes hazájába; agg volt-e, a ki már csak remegve, ingó léptekkel, s a pihenőt vágyva, s keresve a távolban, haladt a közös szél felé? Élte delén levő férfi, nő, atya vagy anya, kinek szerettei immár eltévednek az élet-uton, mely annyi sokszor keresztut; ifju, gyermek, ki szökdelve haladt, s kiről azt hitték, hogy a sir még messze tőle? A szegények halottas-szekere nem közlékeny, feladata abból áll, hogy elmondja az ő utasáról, milyen szegény volt! Néhány forint, a néhány köny, a mibe halála került.

Az az ezüst díszű ravatal, a két, vagy négy, hat tomboló ménekkal, s gyász-kocsik egész sorozatával, jómódu ember, ur, vagy nagy ur volt. A koporsón van betű is, az szolgál bővebb adatokkal.

A kék kocsiban Coraliet viszik. Pompás palotából, pompás szekéren, pompás sirboltba.

Fényes palotában, szegényen, foszlányokra tépett szívvél.

Hiszen én ismertem őt!

Gazdag főurak gyermeke volt. Kár, hogy az anya ott élt valahol Olaszország cnyhe égája alatt. Volt még egy leánya, de ez nem azt a nevet, nem azt a czimert viselte, melyet Coralie. Valami hirneves zenésznő, a kit valami hirneves diplomata neveltetett. A grófné — mondják — őt se látta soha, s ha kérdezte volna, a diplomata herczeg sok szépet mesélhetett volna neki a műértő körök kedvenczéről, s közölte volna vele művészi nevét is.

Coralie ősi kastélyában maradt, s minden hónapban kapott látogatást dicső atyjától, kit máskülönben a sport sokféle nemei foglaltak el. Ilyenek: lóversenyek, bürze, diplomacia.

De évenként két-háromszor okvetlen meglátogatta Coralie grófnőt a nagy-szentilonnai kastélyban. Néhány napig időztek együtt a százados termek iver alatt.

Ilyenkor nagy sürgős-forgás támadt a házban.

Piros frakkos vadász-társaságok száguldoztak ki és be a kapukon. Jöttek a tisztelgő küldöttségek, s az ebédek csillogó fénytől, a grófi család nagy szabásu vendéglátásáról hatalmas tanuságot tettek.

A grófné — tizenhét éves volt már — két-háromszor csakugyan beszélt atyjával. Együtt nézték meg a lovakat, a kopó-falkát, s én valóban öröndenék, ha vissza szó-szerint tudnám adni ezen a sport műszavaiban gazdag társalgást. De

hát mit ért ahhoz a ki poeta? Aztán kilovagoltak, s a gróf el-telt egyetlen gyermekének bámulatával; „Sarey” pompás paripa, de lovagnője is őrti a dolgát. Ily délczege tartás, ily vakmerő száguldás, és egyezőval ily lovagnő egyetlen egy van a világon. A felséges asszony, kinek kirándulásaiban Coralie jövőre már részt fog vehetni.

— Oh, kis papa! hiszen mást se teszek egyebet, csak lovagolok!

Azután még egy verseny lovaglást kísérlettek meg, mely alatt a gróf úgy tett, mintha udvariasságból engedte volna Coraliet először bevágtatni az ódon kapukon, s nagy meglepéssel hagyta Nagy-Szentilonnán Coraliet, a paripákat, a kopó-falkát, és — pardonne mademoiselle! — a gouvernantot.

Coralie már két év óta van a fővárosban, s ünneplik mindenfelé. Azt hiszem őt nevezték el „Götter-Kind”-nek, olyan szép, olyan isteni volt. Azt hiszem ő volt az, a kiről a lapok megírták, hogy épen ötven párbaft vívtak miatta két év alatt. És ő volt az, a ki egy lovagséta alkalmával valami veszélyes helyre vágtatott; a lovása nem hagyta el, s mig Coralie csodálatos művészettel tette meg útját, ez a szegény angol gyerek nyakát szegte. A lova is odavezett, melyet Coralie megkönnyezett, s hogy ne kinlódjon tovább, agyon lőtte sajátkezűleg.

— De hát mi volna az az unalmas, causzó-mászó élet e hajrá, e viharszerű száguldas nélkül! Jó napot gróf Szandai! Ön virágot hoz nekem? Istenem, még mindig oly naiv, és poétikus pedig már égy éve jött haza Németországból. Lássa, én a mezők füvét és virágát becsülöm, mert abból lesz a széna; így — én nem voltam német egyetemeken, — nem tudom méltányolni. Önt is megtudnám szeretni... lovon! délczege szágulda! versenyt velem!

Gróf Szandai Géza — kivel Coralie ily kegyetlenül bánt — szerelmes volt a sport-hercegnőbe. Verseket írt, zongorázott, és a mint már tudjuk, — miként Hamlet — német egyetemeken tanult. Lovakat nem tartott, s Coralie, kinek szemében valakit csak egy sereg televér mén bírása egészített emberré, nem nézte semminek. Másik udvarlója — s ha már el szabad árulnunk — kérője már híres sport-ember volt: Sigárdi Iván gróf. Mondják, s Coralie is úgy vélte, tele van adóssággal; évei, s hitelezőinek számánál fogva is elért ahhoz a ponthoz, melyen egy jó házasságot kötni okvetlen szükséges.

S a két udvarló — Géza és Iván grófok — épen mára remélték az elhatározó pillanatot. Géza, az idealista, és Béla, a ki máskülönben még a közel őszi lóverseny előtt lesz kénytelen eladni a paripáit. Pedig ezek nélkül hová legyen? még csak piktornak se mehet Párisba, annyira be van meszelve maga.

Azt is tudjuk már, hogy egyöknök sincsenek chanconik Coralienál. Gézának — a ki nem sport-ember — van szive és feje, de hát — jegyezték meg a rossz nyelvek, — ez nem turf, a hol egy fél lófej is elég; Bélánál pedig az a baj, folytatták

ama rossz nyelvek, hogy csakis a lovainak van számbavehető feje.

Coralie nem sokat ad rájuk. Felkaczag, és anjásúgos ölettel vágja ki magát a kényes helyzetből.

— Jól van, uraim. Én csakugyan nem maradhatok vén leánynak. Bondavári Theudelinda grófné a „Fekete gyémántokban.” Ahhoz megyek férjhez, a ki első díjját nyer a lóversenyen. Ma foi, megtartom a szavamát!

De hát mért is van virág . . . illattalan?

Mindenesetre van, de ez a kép hiányos, gyönges. A női szív illata a szerelem; a ha férfi szív lehet zordon és sivár, nő, a ki nem szeretett . . . nem volt soha.

Coralie levelet kapott. Anyjától, a kit soha sem látott, kinek egy szavát, egy betűjét nem ismerte.

Büszkén vetette félre a levelet. Ez egy ember élet-jele, a ki meg van halva. Mi jogon? És ha élni akar, mi jogon szőjje be életét a büszke grófnő életébe?

S midőn Coralie a levelet elolvasa, könnyezett. Egy bánatos történet regéje volt. Egy ifjú nőről, a ki tévedett, de bűnhődött. A kit nem szerettek, és szeretett. Az öreg grófnő hallotta, hogy leánya a roué gróf Sigárdival köt érdek-házasságot. Elmondta neki anját történetét, melyből a szívet kiakarták felejtetni; de hiába, mert annál óriásibb részt követel életükből, minél kevesebbet szántunk neki.

És Coralie — talán először életében — szívével kezdett foglalkozni. Előbb bizonyos maró gunynyal olvasta végig a levelet még egyszer; sentimentalis mentségek! Egy bukás az élet-sportban, semmi más. Mégis jó a sport szenvedélye; őt — fűzte tovább eszméit Coralie, — „férfiasnak” csufolják; de ha épen ez az, a mi a levelet megegyeztet?

És aztán . . . aztán . . .

Ki ne ismerné a szív gyors változásait? Ki ne tudná, hogy a magány ily érzés-gazdag óráiban a pillanat egy élet lehet. Ki nem tapasztalta, hogy vannak nagy pillanatok, melyekben egyszerre rezzen meg lelkünkben minden, a miről nem tudtuk, hogy ott van érzéseink tárházában.

S Coralie azzal a különös gondolattal aludt el, hogy hát nem bánja, . . . ha Szandai csakugyan futtat és nyer, legyen a tréfából valóság . . . elfogadjja.

Nem beszélt irunk; gyorsan végezhetünk. Csapán annak a virágos, kék szekérnek a történetét írjuk le.

A vereeny-téren vagyunk. A lapok lefoglalják írni ezt az élet-gazdag képet. Ott van Coralie is a páholyában. Szandai futtat, a győzhetlen gróf Sigárdi pedig rémítő fogadásokat tett. Híres lóva van, — ismét nem szolgálhatunk sem a ló, sem apja-anyjának nevével, és ha nyer, a gróf „rangirozta magát”. Ha vesz . . . De hiszen ez lehetetlen!

És egy félóra múlva, midőn mindenki a . . . Szandai gróf egész váratlan győzelmeiről beszélt, Coralie lázasan várta őt páholyába. Kipirulva lépett az egykedvű nyertes elé: „Uram, ön a kitűzött jutalomért jó hozzám?”

— Nem, grófnő. Azt máshol veszem át. Pénz és billikom.

— Ön nem ért! A kezemet adom önnek!

Szandai elmélázva tekintett Coraliera. Hiszen ő maga is tréfának vette a szeszélyes gyermek szavait, s hogy mégis futtatott, tette valami büszkeségből; vagy a mint megtette volna, ha Coralie egy költemény írásmára, vagy akármi másra szólítja fel. S most hogy szánta ezt az elvakított nőt! Hogy nem ismeri ez az életet, hogy nem ismeri a szívet! És — elvégre is —

mint annyi nő, ez sem ismeri az igazi férfi szívet sem, mely küzd, szenved, de alamizsnát nem fogad el soha, S ezzel vége is volt az egész varázsnak.

— Grófnő, o kéznek nem lenne oly óriási értéke előttem, ha ily semmiségért kívánnám megvásárolni . . .

Eonny volt a válasz, és ezzel érte végét az ő két személyre irt komédiájok.

Szegény Coralie! Mily megalázás, mily szégyen! De nem! nem lehet megalázva. Ha a győzőnek nem kellett, ez a visszautasított kéz legyen a vesztesé. Gróf Sigárdié, csak azért is!

Csak hogy gróf Sigárdi, a kit e verseny egészen tönkretett, még az nap föbbe lőtte magát egy a versenytérhez közel eső ligetben. Leszámolt.

A kék kocsi fényes fogatok kísérik. Mennyi fákllya! mennyi népség! Lassan dőcög előre. A bámszokodók kényelmeesen olvashatják el a szemfödélen, hogy ez a halott „Gróf Nagy-Szentilonnai Coralie, élt 20 évet.” Fényes palotában, szegény, foszlányokra tépett szívvvel.

Gáspár Imre.

Közügyek.

(A kik sorsunkon vesznek össze. — A miniszterium vádlói. — Fölmentettek. — Kossuth és röpirata. — Andrássy mosolya. — A mit nyertünk — A várpalotában. — Külügyek.)

Az országgyűlésen nagy dolgok történnek. Nem fogjuk mulattatni hölgy-olvasóinkat azon gorombaságok leírásával, melyek miatt Simonyi Ernő báró Kemény Gézával, báró Orbán Balázs Tiszta Lázslóval párbajra hívták egymást; hagy szidják, piszkolják egymást, a kik sorsunkon vesznek össze! E helyett foglalkozunk a parlamentnek egy korunkat kiváltkép jellemző tárgyalásával.

November 3-dikán ugyanis fölolvasták Simonyi Ernő határozati javaslatát a kormány vád alá helyezése tárgyában. Azt bizonyítgatta, hogy a kormány a keleti kérdésben veszélyeztette államunk érdekeit, alkotmányát, függetlenségét; Bosznia megszállásakor a nemzetet félrevezette, az alkotmányos tényezőket el ámitotta s a megszállásból kifolyólag törvény- és szabadságsértő rendeleteket hozott ki. Az elnök indítványára az indokolást jövő keddre tűzték ki. Meg is történt. November 5-dikén Simonyi Ernő másfél óráig tartó beszédben folytatta vádjait. E beszéd és a következő szavazás alatt a miniszterek nem voltak jelen a házban s csak szavazás után tértek vissza. A szavazás nev szerint történt azon kérdés fölött: kívánja-e a ház tárgyalni az indítványt? A 422 igazolt képviselő közül nem-mel szavazott 170, igen-nel 95, távol volt 156. E szerint a vád alá helyezési indítvány 75 szótöbbséggel elvetetett.

Kossuth épen alkalomra közöltetett a lapokban egy röpiratot, melyet „Néhány adat a bosznia-hercegovinai kérdés történelméhez” ezim alatt küldö kiadás végott Heflyhez. E röpirat szerint: a megszállás nem kongresszusi czima s nem is a lefolyt háboru kifolyása, hanem régebbi bécai rögeszme, melynek kivitelére gróf Andrássy ajánkozott, s a gróf egyenesen ennek kivitele végott „konspirált az oroszszal Reichstadtban.”

Valami nevetséges, de azért mert igen lélektani, és jellemző a Kullmann — Nobiling — Hödel — Mancasi-féle esetek után, itt közölhetjük a következő érdekes kis történetecskét is.

Október 4-dikén király 6 Felsége nevenapja Bécsben volt a templomban. Isentisztelet után külügyminiszterünk mosolyogva távozott a templomból. A boszniai rémtettek okozójának mosolya azonban szemébe ötlött a 22 éves Steinhof Sándornak, egy soproni ifjunak s annyira felbőszítette, hogy a miniszterre rohant s őt megölte volna, ha akkor véletlenül fegyver lett volna nála. De nem lévén fegyvere, haza ment következő levelet intézett a külügyminiszterhez: „Exciád! Ha ön intézkedéseket nem tesz, hogy a csapatokat Boszniából haza rendelje, akkor én, önnek egyik legnagyobb ellensége, egy alkalmat sem fogok elmulasztani, hogy önt megsemmisítsem. Alázatos szolgálja Steinhof Sándor.” Azonban csakhamar megjírt s másnap maga jelentkezett a bécsi államügyszéknél, mely — noha Andrássy gróf kijelentette, hogy a fenyegetés a legkevésbé sem nyugtalanítja, hogy épen séggel nem fektet súlyt a levél tartalmára — mégis pört indított Steinhof ellen. A pör e napokban került tárgyalásra. A vádlott egy gyámoltalan bárgyu kretin benyomását tette a bíróságra, mely a vádlottat felmentette. A soproni „politikust” tehát még az a hír sem indította meg, hogy a kormány, hír szerint, közelebb előterjesztést tesz az országgyűlésnek Ada-Kaléh-nak (az új oraovai szigetnek) Magyarországhoz leendő csatoltatása végett. Ugyanilyet tesz az osztrák kormány is a Dalmácia-hoz keblenezendő Spizza végett. Nos, hát nem nyereség?

Visszatérvén a parlamenthez, azt mult hétfőn fogadták a budai várpalotában. Ablaksorai hétfőn este hét órakor már fényesen ki voltak világítva, s fél óra múlva egymást érték a lánczhidon át robogó kocsik. Az előtermekben gyűltek össze a vendégek, kik — élükön a kormányelnökkel, — nyolcz óra tájban léptek a fogadó tereembe, összesen vagy negyedfélsázan. Egy negyed kilencz után háromzori kopogásra föltárltak a belső termek ajtai s megjelent a királyné szűkszába, hosszú uszályu szürkés lilaszín selyem ruhában, fehér csipkével díszítve, fején rubinnal vegyes gyémánt diadémnal, nyakán hasonló ékkel s karján hasonló perecczel. Vele jöttek: Klotild főhercegné, id. gróf Károlyi Istvánné, s gróf Festetics Mária. A király József főherceggel, báró Mondel főhadsegéddel és a szárnysegédekkel lépett be. Szolgálattevő kamarás gróf Karácsonyi Guidó volt. A király társalgott Tisza Kálmánnal, báró Edelsheimmal, Majláth Györggyel és Ghyezy Kálmánnal, Haynald érsekkal. Megszólította Zardényit s gróf Lónyay Menyhértet, Falk Miksát, Pulszky Ágostot és Szerb Györgyöt. Vécsey Tamáshoz fordulva, 6 Felsége megdicsérte a harsztéri szolgálatra behívott egy éves önkénytesek magatartását. A királyné először is gróf Andrássy Gyulával szólt, kezét nyújtva neki, melyet a gróf hódolattal csókolt meg. A felséges asszony többekkel beszélt, köztük báró Simonyi Lajossal, Jókai Mórral, Szilágyi Józseffel, Boér Antallal s egy pár fiatal korjegyzővel. A melléktermekben thea volt sütemény nyel, hideg sülték, pezsgő és bordeauxi. A királyi pár tíz óra után vonult vissza a belső termekbe s a fényes vendégsereg oszlani kezdett.

A külügyekről ezuttal futólag emlékezünk meg. A bolgár lázadás egyre tart, Anglia Afganisztán ellen készül, mi pedig várjuk a tavaszi nagy orosz-osztrák-magyar háborút. S e félelemmel szemben mi az az örömhír, hogy tartalékosaink az Eszték, Vázák és Rudolfok egymásután jönnek haza? 40 hazatért ifju iratkozott be az egyetemen is. De hát tavasszal?

A párisi börzén, hogy adomával zárjuk be szemléket, abból az alkalmából, hogy Rothschild kész új egyiptomi kölcsönt kötni, egy gonosz veracseke kering, mely ugy hang-

zik, hogy Rothschild ősi hajdan, Jehova parancsát követve, kijöttek Egyiptomból; de pénze mai nap bajosan fogja ugyanezt tehetni.

Budapesti hírvivő.

*(Adakozások.) A király a miskolci árvíz által ujtott ágostai hitvallásu egyházközségnek 500 forintot adott, a budapesti első-kerületi tornacsarnokra 300 frtot. — Roskoványi Ágoston nyitrai püspök a feleő-elefénti népiskolára 400 frtot adott. — Kruesz Krizosztom pannonhalmi főpát Tényő községben iskolát állított, Winterl Antal győri kanonok a győrnádorvárosi árvaleányházat. — Semsey Andor földbirtokos egy műfaragó tanító-jelölt külföldi képeztesére négyezáz frtot adományozott. — Bauer Mór a tiszabécsi római katolikus iskolának száz frtot. — Chorinaki Filoména grófnő, a trencséni főgymnázium segélygyulete javára ezer frtos alapítványt tett.

*(Társasági hírek.) A váraszin házi műkedvelők előadásán e hó 12-dikére halasztatott. — Az egyetemi dal-egyesület tánczvigalommal egybekötött hangversenyét e hó 16-dikán tartja meg a vigadóban. — A vigadó új bérlelője: Kuntner János jótekonysággal köszöntö be. Első sétatangversenyét a katonacsaládok javára tartá harmincz krajezár belépti díjjal. Játézott a „Toakána ezred” és a Rácz Pali zenekara. Gundlach balletmester pedig „Indul a baka” című bohózatot rendezte. — Társasági hír az is, hogy a krinolin, mint mondják, rövid időn ujra divatba jön s már az aczélnabroncsokat készítik is a franczia gyárak. Kétségbeeséssel veszünk e rémhírről tudomást!

*(A központi nősegélyző egyesület,) mely eddig másfél-ezer forintnál többet gyűjte a sebesültek számára és onni, innivalókat stb., szépen oszta ki a katonai kórházban, a nemzeti színház intendánsát fölkéri, hogy engedné meg egy jótekonyczélu előadás tartását. Az egyesületi bizottság utósó ülésében Tisza Kálmánné elnök indítványára elhatárazák, hogy ez egyletből, mely csak ideiglenesen alakult, marad egy állandó segélyző bizottság, gróf Teleki Sándorné elnöklete alatt.

*(Vegyesek.) A zempléni egyetemi hallgatók köre megalakult s elnöke Török Tihamér lett. — Halottak napján az egyetemi ifjuság ez idén is kivonult a temetőbe. Szónokok voltak: Forinyák Gyula felett Szemere Attila, a Batthyányi mauzoleumnál Barabás Béla, Vörösmartynál Szivák János, Balassa felett Bókai Árpád, a Deák kápolnánál Dézsi, Horváth Mihálynál dr. Thallóczy Lajos, s végül Toldy felett Körösi László. — Berzsényi Károly vidéki színész sírjára is emléket emeltetett egy népszínházi tag (Kovács Istvánnak) áldozatkész kegyelete; az emléket mult szombaton avatták fel, Bátori R. Mihály rövid beszédet mondott s az énekkar gyászdalt énekelt.

Rózsás napló.

*(Jegyesek.) Sztupa Jenny kisasszony (az ismert Sztupa György képviselő kedves leánya) és Kriegler ifju fővárosi gyógyszerész. — Kovács Ilona kisasszony és Józsa Oszkár hajdumegyei törvénykezési bíró, Debreczenben. — Fazekas József kisasszony és Szentgyörgyi Samu Nagy-Károlyban. — Tolcsai Nagy Vilma kisasszony Hegyaljáról és dr. Dobránszki Péter budapesti műgyetemi jeles tanár. — Dr. Liechtenberg Kornél és Hirschler Julia kisasszony Budapesten.

*(*Összekeltek.*) Bárá Fiaúth Pál és Jankovich Ilona kisasszony, Öreglakon. — Manhold István és Heller Lenke kisasszony, Baján. — Beszedics Dezső és Csontos Ilona kisasszony, Tasna-Erken. — Németh György siklósi segéd szolgabíró és Egerszeghy Ilka kisasszony; Mike Imre földbirtokos és Madarász Aranka kisasszony; Kovács Gyula és Lukács Marcsa kisasszony, mindannyian Pécsen.

Halálozások.

*(*Elhunytak.*) Medve Imre, köz- és váltó ügyvéd, miniszteri hivatalnok, a ponyvairodalom nem mindig megvetendő „Tatár Péteré”, 61 éves, Budapesten. — Prileszky Antal jeles gazda és hazafi, (Prileszky Tádé testvére,) 44 éves, Lőcson. — Gróf Benyovszky Béla, 36 éves, Dunaföldvárán. — Bozsák Gyula, (Bozsák gyógyszerész 26 éves fia,) Baján. — Papp Alfonz Elek honvédszázados, Kassán. — Rakovszky Szeréna, fővárosi tanítónő, 27 éves. — Morvay Pálné, az országos képviselő neje, született Abonyi Vilma. — Búócz Kálmán, királyi táblai bíró, 1861-ben Hontmegye alispánja, s később képviselője, Páláton. — Freyberger kisasszony, a fővárosi angol-kisasszony iskolájának ismert tanítónője, 71 éves.

*(*Külföldön elhunytak.*) Garnier Pagés, régi jó republikánus, ki a júliusi forradalomban is tevékeny részt vett. — Kaizerli pápa, ki — hír szerint — magyarországi családból eredt volna. — Kohl, a németek népszerű uti írója, 70 éves korában, Brémában. Béke hamvaikra!

Vidékek.

*(*A gödöllői gátversenyre*) a november 9-diki külön vonat kis társaságot vitt ki. A besnyői gyepen igen hideg időben fűzött a sport-közönség órákig, melynek számára semmi emelvény nem volt. Nőt ötöt-hatot láttunk. A király nyitott kocsiban 1 órakor jött, mellette herceg Lichtenstein Rezsővel. Egy másik kocsiban Mondel báró első szárnysegéd és Arexter őrnagy szárnysegéd ültek. A peatmegyei főispán fogadta. A királyné is jelen volt a versenyen, de a hideg miatt hintójából ki sem szállt. Maga a veraeny jelentéktelen volt.

*(*Vidéki vegyesek.*) Nagy-Mihályon jövő szombaton működő előadás lesz. A jövedelem felét a katonacsaládok segélyezésére adják. Három francia vígjátékot játszanak a „Chassé croisée,” „Egyik olyan mint a másik” s „Egy császáz théa” címűeket; Polányi Gyuláné s Balogh Gézáné urhölgyek, Milkó Ilona, Krasznapolcsky Emma, Reviczky Ilon s Lavotha Ilona kisasszonyok. — Tarnóczon múlt hó 20-dikán az agg Bernáth Zsigmond, a pozsonyi diéták szabadelvű követe, később képviselőházaink köztiszteletű korelnöke, ülte meg kilenczvenedik születésnapját. — Aradról Janka Mihály volt-honvédszázados Kosuthnak megküldte a 8-dik zászlóalj ama tisztjeinek arcképét, kik harmincz év múltán Szegeden találkoztak; Kosuth is megküldte arcképét e buskomoly sorokkal: „nézze meg, miré tett engem az a rettenetes harmincz év, azután dobja félre; haszontalan lom, mint haszontalan rom, a mit képvisel”.

Külföldi hírek.

*(*Bismarck herceg leánya.*) Rantzau grófné, esküvőjének alkalmából Bécsbe várattott. A lapok fölemlítik, hogy gróf Rantzau, már mint 14 éves fiú, udvarolgatott Bismarck

leányának, mikor az iskolába járt; nem egyszer történt, hogy a kis gróf vitte utána a könyveket. Tudvalevő, hogy Bismarck leánya másnak volt menyasszonya, mi felett gróf Rantzau nagyon elbusult. A vőlegény azonban meghalt, s ekkor gróf Rantzau megújítá a Bismarck-házzal ismeretségét, mint látszik, fényes sikerrel. E történetkét rimékbe foglalták s az esküvő alkalmával az ezt tárgyaló költeményt kiosztották a nászvendégek között. A költeménynek ez volt címe: „On revient toujours à ses premiers amours.”

*(*Az indiai farsang*) e hó 13-dikán végződik. E napon régi brahmánvallási szokás az életörömök istennőjének szobrát, mely a farsang alatt a szoba egy fülkéjében állt ékszerekkel díszítette, virágok, lámpák közt, bedobni a Gangesbe. A szent folyón ilyenkor százezrével usznak az istennőszobrok. A bálványok ékszereit a hívők a brahminoknak szokták ajándékozni. A katmandui brahminok ez idén elhatározták, hogy e jövedelem felét ezentul kórházak és nyilvános kutak alapítására adják s egyszersmind kijelenték ama meggyőződésüket, hogy az összes indiai papság követni fogja e példát.

*(*Külföldi vegyesek.*) A párisi világtárlaton nem rég ünnepélyesen nyitottak fel egy 1811 üstökös-évbeli Château Lafitte palaczkot. 310 frankért vették. — Remusat gróf, az elhunyt államférfi és író fia, eljegyezte Sarah Bernhardt kisasszonyt, a theatre français művésznőjét. — Thyra dán hercegnőt, régebben Károly elhunyt svéd király, Umberto, a mai olasz király s a hollandi trónörökös is kérték; jegyese Cumberland herceg most lemond a hannoverai trónigényekről. — Washingtonban a belügyi elnöki titkár egy husz éves szép leány: Miss Anna Irish, ki a francia, angol, német stb., levelekre hasonló nyelveken válaszol; ugyan ő angolra fordítja az Auerbach regényeit. — Nőmetország öt híres orvosa e napokban tanácskozást tartott Wiesbadenben; a miből azt következtetik, hogy Vilmos császár egészségi állapota éppen nem lehet kielégítő. — A wlaschimi vadászon Rudolt főherceg 25 dámvadot, egy őzet, 120 fácánt, 59 nyulat s egy mókust lőtt.

Hazánk s külföld.

*(*Zichy Géza grófot*) Párisban kitüntetések érik balkezü zongorajátékaért, Erard külön szobát rendezett be számára, gyönyörű zongorával. Saint Saëns múlt hétfőre hívta meg estélyre, hol egy pár darabot nagy tetazás közt játszott el. E hó elején az angol trónörökös vendége volt, s a herceg és neje, a dán trónörökös és hitvese hámulva hallgatók. A walesi herceg meghívta Angliába is. Versailles-ben is játszott kétszer s vasárnap a bauregardi pompás kastélyban volt ebéd, mely után a fényes társaságnak ismét játszott. A művészi körökben Delibes Leó mutatta be, nagy szíveséggel fogadva a grófot, kivel Budapesten a múlt télen ismerkedett meg. A „Figaro” egyik közelebbi estélyén, Sarah Bernhardt gyönyörű szavalata után, a grófot kérték fel zongorajátékra. Mily sikerrel játszott, bizonyítja a lap e sorai: „Egy zenekedvelő, egy magyar főnemes is volt termünkben, Zichy Géza gróf, kinek az a hálósága volt, hogy jobb karját elveszté vadászon. Mégis páratlan tehetség a zongorán. Bámulatos módon játszsza nekünk a Faust-ábrándot. Csak egy keze van — írta Sardou — s megesküdném, hogy négy kézzel játszik.” Impresariók már is fényes ajánlatokat tettek, hogy menjen velők Angliába, Amerikába. A magyar tehetségnek mindenesetre új nemű hirt szerzett Páris szalonjaiban.

•• (A világtárlaton.) A magyar festők művei a párisi világtárlatban vevőkre is találunk. Eddig Pállik Béla „Juhakol” című nagy képét vették meg tizenégy ezer frankért. Thán Mór „Feszület”-e és Feszty Árpád „Delőd” című tájkép szintén elkelt; ez utóbbi 1200 frankért. Még a Markó András „Chiusi környéke” és Markó Károly „Straczena völgyét” vették meg. — Az ipar köréből pedig Fischer majolika-gyáros szép czikkei úgy feltűntek a világtárlaton, hogy a napokban báró Rotschild Alfonznétól kapott megbízást az ő genfi nyaralója feldíszítéséhez szükséges majolikák, többi közt hat nagy váza készítésére. — A budai Ganz-féle vasöntődéből, mely vasuti és egyéb gyártmányaiért a világtárlaton két arany és egy ezüst érmet kapott, ma már nemcsak Svájcba, Német-, Orosz- és Angolországba visznek ki gépeket, hanem újabb időben Amerikába is. — A magyar oszárda a világtárlat bezártakor azonnal lebontják; a Berkes zenekara már el is hagyta Párist.

•• (Vegyesek.) Krakóban, a nemzeti színházban, Dóczy Lajos „Csók”-jának lengyel fordítását teljes sikerrel adták elő. — Bagdadban még szeptember elején egy magyarországi származású kereskedő halt meg: a 82 éves Sweboda Antal, ki Pestről, a hol született, még 1820-ban vándorolt ki oda, mint üvegkereskedő. — Gerster Etelka asszony New-Yorkban betegesen fekszik, meghűlvén a tengeri úton; egyszer sem léphetett föl. — Zülich egyik német lapjában Wyl hosszú tárczát közöl Munkácsiról és a festő által neki elbeszélte oly életrajzi adatokkal, melyek nálunk már igen ismeretesek.

Irodalom és művészet.

•• (A műsarnok) vasárnap megnyílt őszi kiállításában még látható Zichy Mihály „Démon fegyverei” című festménye, bár Bécsbe is feszülten várják. Nagy érdekűek a Deák-szobor pályázat mintái, összesen tizenhat gyps-vázlat. A pályázat általában véve sikeresnek mondható; kettő-három mű élénk figyelmet is kelt, a díjakért pedig négy mű versenyez több joggal. Ilyenek a „Fortiter in re,” „A honszeretet, erély, aszerénység” és „A ki napot keres” feliratu minták. „Az emléket szöszetlen nagy hazafi”-nak című pedig tehetséges művészt sejtet. A két külföldi művészt Warrington Wood és Zumbusch Gáspár, külön díjazás mellett küldtek vázlatot. Az előbbinek műve igen gyöngye; az utóbbié jeles alkotás, de — távol viszonyainktól — nem elég jellemzetes. A magyar államférfit, ennek minden érdemét, nagy szolgálatait, a világtörténelemben páratlan jellemét csak három mű: a „Budapest,” „A hazabölcse” és kiválólag a „Királya is — nézzétek a nagyot — neki csak kézszerítást adhatott” jellegű vázlat tünteti ki. Ezek mindegyike helyes arányok, erőteljes mintázás és az alapszeme tisztasága által válnak ki. Nyertes a „Budapest”, melynek szerzője egy jeles ifjú magyar szobrász: Huszár Adolf.

•• (Arany Június) következő kis költeménye olvasható a lapokban:

Nem kell dör az őszi lombnak,
Mégis egyre sárgul;
Dör nekül is, fagy nekül is
Lesóhajt az ágrul.

Nem kell bu az aggott főnek,
Mégis egyre öszül;
Bu nekül is, gond nekül is
Nyugalomra készül.

Hátha dör-fagy, bu-gond érte,
Ősz is már késző:
Hogy pereljen sora ellen
A szegény lomb és fő!

•• (Vegyes hírek.) Rogeard tanár előadásai a francia irodalomról a De Gerandó-salonban (aldunasor 32. szám), nem sokára megkezdődnek. Egy előadás jegye 1 frt., egy hónapi 3 frt, három hónapi 12 fr. — Megjelentek: Véká L. (Vajkay Károly) ki olvasóink előtt is egyszerre közkedvelt-ségű író lett, „Lajos pap” című regénye. 160 lap, 80 kr. Ismer-tetjük. — Tóth József ifjú írótól A nagyvilági nő. Regény két kötetben. Budapest, 1878. Nyomatja Lauter Ignác és társai. A két kötet ára 1 frt 60 kr. — Rómer Flóris kanonok most rendezi asztal alá a Corvin-könyvtárról szóló munkálatait.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombat, november 2. Ördög Robert. — Vasárnap, november 3. A Fourchambault-család. — Hétfő, november 4. Stuart Mária. — Kedd, november 5. Az afrikai nő. — Szerda, november 6. A tudós nők. — Felhívás beringőre. — Csütörtök, november 7. Hunyadi László. — Péntek, november 8. A Fourchambault-család.

Varszinház. Csütörtök, november 7. Aszalai uram leányai. — Szombat, november 9. A tudós nők. — Boldogtalan asszony. — Vasárnap, november 10. Az afrikai nő.

Nep-szinház. Szombat, november 2. A molnár és gyermeke. — Vasárnap, november 3. A székfő katona. — Hétfő, november 4. A kis herceg. — Kedd, november 5. Poloskei nótárius. — Szerda, november 6. A sárga csikó. — Csütörtök, november 7. Kisasszony feleségem. — Péntek, november 8. A székfő katona.

Színházi rovatunk a jövő számokra marad, midőn bőven foglalkozunk kivált a nemzeti színház kiválóbb előadásával.

A vidéki színdíszet híreiből említjük meg ezuttal, hogy a Szabadkán vendég szereplő Molnár György kivált a Shakespeare szerepekben arat jelenleg nagy sikereket. Itt van a tehetséges Kéler Ilona kisasszony is. — Kolozavárrt Kaesynó Jászay Mari asszony elő föllépte „Galathéa”-ban volt. — Tordán Szakáll Antal, ki egy ízben a nemzeti színháznál is szép sikerrel vendég szerepelt, mint Moór Ferencz a „Haramiák”-ban, meglepte tehetségével a közönséget, mely tizenkétszer tapsolta ki. — Debreczenben mult szombaton adták elő a Csiky „Ellenállhatatlan”-ját nagy néző közönség előtt; a czimazero-pet játszó Mándoki koszorukat kapott. — Aradon közelébb Bély Hermin kisasszony köztetése mellett énekelte „Lucia” czimazerepét; a színház szemelyzetével meg van elégedve a közönség.

Tartalom.

Három moderu házasság. Brankovics Györgytől. — Költemények, Gáspár Imrétől. — A mi őrző anyalaink. — A vihar gyermekei, Br D. Gy. után K. E. — Utolsó látogatásom a világkiállításon. — Heti tárcza. — Közügyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Hazánk a külföld. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítokon: Heti naptár. — Dírtudósítás. — Számrejtvény. — A t. rujtvényfejtők névsora — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

45-dik szám.

November 10-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-térn' 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | O-naptár | Israeliták naptára | Hold-
járás | N a p -
kele nyarai | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|------------------|------------------|--------------------|----------------|------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Nov. | 10 | Vasárnap | F 22 Av. Andr. | F 21 Florencz | 14 | | 6 58 | 4 29 |
| | 11 | Hétfő | Márton püsp. | Jónás | 15 | | 7 0 | 4 27 |
| | 12 | Kedd | Asztr. p. Emilia | Asztrik | 16 | | 7 1 | 4 26 |
| | 13 | Szerda | Koszt. Szaniszló | Homobonus | 17 | 9 | 7 3 | 4 25 |
| | 14 | Csütörtök | Szerap., Jukond | Klementin. | 18 | | 7 4 | 4 24 |
| | 15 | Péntek | Lipót hitv. | Lipót | 19 | | 7 6 | 4 23 |
| | 16 | Szombat | Ödön püspök | Ödön, Ottmár | 20 | | 7 7 | 4 22 |
| | | | | 29 A 21 Zenobius | | | | |
| | | | | 30 Stachya | | | | |
| | | | | 31 Anastasius | | | | |
| | | | | 1 November | | | | |
| | | | | 2 Acindin | | | | |
| | | | | 3 Akcepsim | | | | |
| | | | | 4 Joanik | | | | |

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

As első szám: S és M monogramum betűk csírázatokkal, fehérneműekre.

A 2-dik szám: N és G monogramum betűk.

A 3-dik szám: D és R betűk.

A 4-dik szám: T és B betűk, kicsi alakban.

A 5-dik szám: gyermekgallér mintája, point de lace munka, finom csipke szinórkákból készülőndő.

A 6-dik szám: G és L betűk, monogramum.

A 7-dik szám: P és M betűk, ugyanaz.

A 8-dik szám: E és V betűk.

A 9-dik szám: Z és U betűk.

A 10-dik szám: T és M betűk, kicsi monogramum.

A 11-dik szám: M betű csírázattal.

A 12-dik szám: R és G betűk.

A 13-dik szám: S és S betűk, két színben himszendő.

A 14-dik szám: D és W betűk, monogramum egész nagy alakban.

A 15-dik szám: E és B betűk, szintén kótféle színben dolgozandó.

A 16-dik szám: C és D betűk.

A 17-dik szám: betűt fehérneműekre. És végre

A 18-dik szám: tőpárnára való csipkemunka mintája, szélesebb csipkeszalagokból dolgozandó.

S z á m r e j t v é n y.

Francsek Bertától.

Nem mindenki érdemli e nevet, 9. 19. 11. 14. 5. 17.

De e nélkül ám ölni nem lehet, 16. 22. 3. 18.

Nem éden ez, hiába kóstolod, 8. 10. 2. 21. 14.

Mi szép, ha boldog, 12. 17. 12.

Semmi e minden, ha jól felgondolod, 19. 6. 3. 7.

Ismerni én ezzel tanultalak, 11. 2. 15. 9.

Mióta tudlak és megláttalak, 1. 2. 19. 4. 8. 18. 6. 15. 13.

Ajkan néked mást nem mondhat soha, 1-22.

Mint kis talányom e rövid sora.

Megfejtési határidő: decemberbő 4-dike.

A f. é. 41-dik számban közlött rejtvény értelme

Késő kár után busulni.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárocy Mari, Ujfaluay Károlyné, Marosy Etelka és Izabella, Gerentóér Ilona, Énen Gizella, Mednyánszky Margit és Erzi, Steiner Sarolta, Haintz Mari, Jánosy Lajos, Magyar Ellice, Moosy Gézáné, Peterdi Pap Erzsébet, Bathori Sigray Istvánné, Krakkay Mari, ifj. Liebner Józsefné, Fényes Matild, Tómassy Erzsébet, Malatinszky Aranka, Palody Lóra, Spilka Luiza, Modrányi Jullika, Szarka Sándorné, Nieszky Amália, Nyáry Ilon, Faragó Anna, Páncsól Judit és Flóra, Németby Luiza, Forgács Olga, Nemes József, Izabella, Orosz Malvin, Jaratsky Emilia, Nagy Lipótné, Árgyellán Mariika, Dorogi Nozsti, Mihálka Szidónia, László Flóra, Valkó Mihályné, Kémény

Etelka, Korekes Anna, Olcsaváry Berta, Róth Mária, Issekutz Józsa, Hoffori Lina, Deák Julia, Monori Mari, Sebess Leontino, Kálmán Róza.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, a kik a jelen félévi és azokat, a kik a lapunk jelen évnegyedi díját még be nem küldték, hogy azt mielőbb megtenni sziveskedjenek, annál is inkább, mert még e hét folytán kezdem meg a 12 kötet könyv szélküldését.

Besztercezbányára Gy. B. A. urnőnek: Vettem, átküldtem az illetőnek, és meg kívánsága szerint járt el. Dehogy feledkeztem meg: a mint azt nem sokára tapasztalni fogja.

Brassóba Br. J. B. urnak: A mint szerét tehetem, azonnal.

Tályára Sz. S. urnőnek: Köszönettel vettem, de akkor már a nyomdában volt a másik, mely megelőzött! Szabad máskor is szives közreműködését kérnem?

Acsára M. E. urnőlynek: El van küldve.

B. G. y. urnak: Szives köszönet ajánlatáért, de már meg volt előzve egy vidéki hölgy által! A 40-dikre azonban számolhatok?

Eöskönybe G. H. F. urnőnek: Az nem álnév, de igazi családnév.

Mohácsra P. L. urnőlynek: 22 frutól kezdve 30, 35, 40 frton kaphat csinos téli kabátot.

Pozsonyba N. I. urnőlynek: Igen is, minden nap délelőtt 9-től 12-ig található honn.

Eperjesre Sz. D. urnőnek: Nagyon sajnálom, de erre teljességgel nem szakíthatok magamnak időt.

Győrbe J. J. urnőlynek: Többeknek ajánlottam már a kitűnő gazdaságon és gondos házinót, de eddig siker nélkül.

Losoncra B. B. E. urnőnek: A legszivesebben fogom elküldeni.

Zala-Egerszegre I. A. urnőnek: Köszönettel vettem kedves sorait. A jövő számban hasznát is fogom venni. A másokra nézve még egy kis türelmet kérek!

Igazítás. Mult számunkban a kérdések közt „nyul szalámi” helyett: „nyul szalmi” olvasandó. Sajtóhiba volt.

Együttal értesítem t. előfizetőimet, hogy a könyveket még e hét folytán kezdem szétküldeni, két hét alatt tehát minden t. előfizető kezében lesznek azok.

Kérdések.

Nagy szolgálatot tenné Sz. G.-nek, a ki neki az 1855-diki

Vaa. Ujság 23-dik számát átengedné. Szívesen ajánl fel érte egy egy kötetes jó regényt.

Ki volna olyan szíves a lapok idei 26, 35 és 40-dik számaait a szerkesztőségnek elküldeni, ki azt tovább juttatná egy kis leánynak.

Igen leköteleznc, a ki e t. lapok útján tudatná velem, hogyan lehet az ugynevezett vasfoltokat a zöld selyemből kivenni?
K. Toró z.

Jó hajkenőcaet szeretne készíteni L. Margit, és általában megbízható forrásból tudni, mikép bánják el szép szőke hajával?

Szeretnék magányos óráimban lélektanul is foglalkozni, mert szeretek az emberek és tetteik felett gondolkozni. Kérek erre nézve egy érthetően irt lélektan címét tudatni velem.

O. Paula.

Feleletek.

Doloresnek: A kit nagy csapás ért, a ki apát, anyát, férjét, szeretett gyermeket, édes testvért vesztett, és e vezte-
ség mély sebet ejtett szívére, az három hó eltelté előtt nem igen fog még nyilvános mulató hely után vágyódni, és jól is teszi, ha ilyen helyektől legalább is három hónapig távol tartja magát. Akkor kivágott ruhára sem lesz szüksége. Ha lelke azonban egy pár hét múlva a csapás után mégis emberek után kívánczik, keresse fel rokonait, jó barátait, és azok bizonyosan szívesen derítik fel azomoru kedélyét, vagy, ha körülményei engedik, tegyen egy kis utazást, jó időben sétákat, szórakozzék jó ol-
vaamánnyal, ha tud a zenéhez, foglalkozzék vele komolyan, higgye el, ez jobban fogja enyhíteni fájdalmát a zajos mulat-
ságoknál.

M. Juliának még egy theasütemény. Egy fél font mandulát héjastól megtörve, ugyanannyi cukor, egy vajas kifli megreszelve, egy egész tojással és egy tojás sárgával össze kell gyurni, egy kevés fahéjat, szegfűszeget és egy kis vanigliát is adva hozzá. Mind ezeket addig kell gyurni, míg összeáll, akkor a táblát egy kis törött cukorral meghintjük, a tésztát kis ujjnyi vastagságúra kinyújtjuk és az egész-
ből kis rudacskákat vágunk, aztán egy negyed font cukorból

és a fennmaradt tojás fehéréből egy kis jeget keverünk, a tészta tetejét bekenjük vele és lassu tűznél megszarítjuk.

Rózsika.

Egy kíváncsinak szívesen megmondja az alólirt a valódi rizapor készítése módját: Vegyen egy negyed font rizat, tegye tiszta edénybe és öntse reá egy measures vizet. Ezt hagyja rajta 24 óráig, aztán öntse le, és frissítse fel ismét egy measures vízzel. Ezt pedig ismétlje mindaddig, míg a rizaszemek péppé puhultak. Ekkor öntse le a vizet, terítse ki a pépet papírosra, szárítsa meg és törje meg mozsárban, szitálja meg és tegye el katulyában.

A. Lászlóné.

Egyveleg.

Az örök visszhang. Így lehetne nevezni a phonographot. Edison e csodaa találmányát, mely két nap óta a fővárosban is látható, hallható. Piukovics ur szerzett egyet Párisban tízezer frankért a érdeklődőknek produkálja a vigadó földszinti virágcsarnokában. Hallva ez akusztikai tüneményt, valóban nem lehet csodálni, hogy mikor az Académie française-ben Du Monail először bemutatta, az akademikusok kétkedve kiáltottak: „Ez lehetetlenség! Ön hasbeszélő!” Pedig az egész szerkezet igen egyszerű és igen primitiv természeti törvényen alapszik. Egy rugalmas, vékony fémlemez, (minő fém, az még az Edison titka,) melyet egy gyémántvégű, mozgatható kis tű érint. Ha a lemezre beszélünk egy hangtöle-
sen át, a lemez a rezgéseket közli a tűvel és ez hiven leírja minden mozdulatát egy ónpapírra bevont forgó hengerre. Beszéd után visszatozljuk a hengert előbbi helyére és a tűt végig enged-
dik futni az imént nyomott rovátkokon, melyek aztán rezgetik a tűt és ez viszont a hanglemezt, mely visszazöngi az eredeti hangokat. Beszéd, ének, trombitaszó, zene, robaj, szóval minden hang reprodukálható e készüléken, mely oly hiven ír le minden legkisebb hanghullámot, mint a fényképező gép a leg-
apróbb vonalakat. Perazé még nem tökéletes a ráillik a mit 1784-ben Franklin Benjamin mondott Charlesnek a léghajóról: „Ma született gyermek”; de már is bámulatos.

H I R D E T E S E K.

Nouveautés

angol és a ruhákban

Női blúzok, szetrak és uri kabátok álló, toklato és
kötés 13, 14, 15, 16, 18, 20 frt.

Női kabátok (szetrak vagy drapsinál és szövetből) egyszerű
200 3 frt, díszítve 250, 4, 450, 5, 6 frt.

Női halóköröcskék, szetrak vagy drapsinál és szövetből
elegans 750, 8, 9, 10, 11, 12 frt.

Gyermek ruhák és szövetből, díszítve 250, 3, 350, 4, 5 frt.

Női meleg szetrakok fekete, egyszerű 250-tól 280-ig, szetr-
pon díszítve 350, 4, 450, 5, 650, 6, 7 frt.

Ugyancsak piros velammal 4, 6, 6, 7 frt.

Horgolt berlioi fejrevaló kendők különféle színben 60, 70
80 és 120 fr.

Ugyancsak nagyobb eláiban 150, 180, 250, 4 frt.

Legújabb válasszók és szetrakban, n. m. la-
risnyaszarak, dny tuncok és alsónadrágok, és her-
goló fehér és szürke pamutok gyári áron.

Nagy a választék valódi mosó, szürke és fehér
pachettákban, flanel és oxfort ruháinkelunkban.

Legjobb minálkál kíváncsra szolgá

CSÁKY ARMIN
férfi ruhák, szetrak, egyszerű elegans tér 60. sz. Budapest.

A tisztelt urhölgyeknek

tiszteletteljesen jelentem, miszerint utazásomból vissza-
tértem, és hogy jelenleg raktárom a legújabb divatu
toilettek, koponyezek, felöltök és bundakkal nagy
választékban el van látva.

Stoffirok elkészítése a legolcsóbb ártól kezdve a
legmagasabbig elvállaltainak és saját műhelyemben ké-
szítetnek.

Azonkívül raktáram a legújabb franczia díszít-
mények, különösen a mostan igen kedvelt szürke és egy-
színű himzésekkel, mint mellények, tunikák sat. gaz-
dagon fel van szerelve.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY. Confectionneur.

Budapest, Doák-utca 5.

Megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

Ingyen!
10 fét bevasárlás után
1 Crepp de Chine
szelyem női nyak-
kendő.

30%-ai olcsóbb eladás!
Fegyverek, kővetkezmények

„A PRÓFÉTÁHOZ.”

!sɹpɹɛ qɔsɔɹo ɹ-^o0ɔ

Első árjegyzék a leszállított árakkal.

gimnázium selyemi szobkondó 2,20 —.40

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évi egyre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvesmagaslári díj félcent
20 kr.

Szerkesztői irodái Irodái:

VI. kerület, Terebnyás. Ötven
21-dik sz. 3-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyven bevezetett sorozat
8 kr.

46. sz.

Nov. 17-dikén

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden szükséges bimetallizációval

Ezenként

üzemelt kétet könyvmellék-
lettel.

A könyvek meghozatala egész

évi járatási költséget foglalt

magában a lap irányában.

Három modern házasság.

(Elbeszélés.)

Brankovics Györgytől.

(Vége.)

V.

— Minden jó, a mit az Isten téstén? Biztosítalak róla, barátim, — kezdé Gyula, — a mit az én nőm tett, azt nem csak hogy az isten nem tette, de még tudomással sem bírhatott róla.

— Ha ily atheista irányban folytatod elbeszéléseidet, — akasztá meg az elbeszélőt Károly, — akkor Gábor barátunk vagy folytonosan keresztet fog magára hányni, vagy idő előtt elbuccsuzik!

— Nem vagyok én atheista, — viszonzá Gyula, — nem írom alá Martialis azon versét, melyben azt mondatja Sejussal: „Mig az isteneket imádtam: szerencsétlen valék s mióta szidom őket: boldog vagyok!” De azt sem szeretem, ha az Isten, a hivatott s hívatlan egyházi atyák s bölcséink, az ember büntetésül alacsonyítják le. A ki a roszt megengedi, a ki tudomással bír róla s azt — bár hatalmában áll, — meg nem akadályozza: az büntetés. Ugy, de az Isten sokkal tisztább fogalom, semhogy a rosznak részese, támogatója lehetne. Már pedig annak kellene lennie, ha mind azon rossz, a mi a földön az embereket s legtöbb esetben az ártatlanokat éri, az ő tudtával s akaratával történék meg.

— Igazad van, — folytatá az okoskodást Gábor, — az ember gyarlóságaihoz tartozik az is, hogy a rosznak okát soha nem keresi önmagában, hanem mindig önmagán kívül, s ha embertársaiiban fel nem lelheti, inkább az Istenre hárítja a bajt, később apáit bűnnel terheli s azt hazudni, hogy azokért büntetettek: csak saját kedves énjének az ártatlanságát megmenthesse. Pedig a rossz, a bűn s a büntetés: két szó, de egy fogalom. Az első: a test, a második: a testnek árnyéka; a mint test nélkül a bűn: megszületett az árnyék is. De folytatd kérlek.

— Régen hallottam, s jó korán tapasztaltam, hogy a boldogtalan házasságok oka legtöbb esetben ott rejlik, hogy a házasságok az egybekelés előtt természetüket nem igyekeznek megismerni s az egybekelés után, nem igyekeznek egymás természetéhez kölcsönösen simulni. A mi az egybekelés előtti időt illeti, abban a tanulmányozás szerintem igen nehéz s az eredmény, ha nem is lehetetlen, de mindenesetre hitess. Ugyanis vagy van az illetőknél valódi hajlam, vagy nincs. Ha van, akkor a fontolgató önzést nem ismerik, szeretik egymást vakon, egymás hibáit észre nem veszik, s ha észre veszik is, fontosságot azoknak egyáltalában nem tulajdonítanak. Ha ellenben a valódi hajlam hiányzik, akkor az illetőknél egyik vagy másik érdek viszi a főszerepet, az érdek: számító, a számító: képmutató, s a képmutató: különösen az őszintének felismerni lehetetlen. Az egybekelés után már könnyebben ismerhetik meg egymást a házasságok, mert a képmutatásra nincs többé ok, a valódi hajlam pedig, főszéljűt elérve, higgadtabb lesz s a higgadt vér: tisztábban lát. Az egymás természetéhez való simulás azonban, a felfedezett természeti ellentétek ellensúlyozása: a férfiunál becsületessé jellemet és önabulázást, a nőnél gyöngédséget s önfeláldozást igényel. A jellem s a gyöngédség talán a legtöbb esetben megvan, de az önabulázás s az önfeláldozás már a ritkább erények közé tartozik. Egyszóval a házasság előtti idő: Scylla, az egybekelés utáni: Charybdis!

— Te tehát, — szakította meg az elbeszélőt Károly, — hogy a szirt s az örvény között könnyebben átevezhessél, csakugyan magad neveltél magadnak feleséget?

— Igen. Tizenkét éves volt a leányka, midőn Sopronyban mentem tanárnak; négy évig műveltem őt s oktattam — atyja kérelmére — minden észre és jóra; négy évig tökélyesbítém lelkét, nemesítém szívét. S az Isten s emberek előtt kedves leányka, az ötödik év végén nőm lett! Felhőtlenül élveztem két évig boldogságom napjait; ekkor azonban apósom — a váratlanul kiütközött pénzzavarok folytán, — csődbe jött, elveszté vagyonát s nőm nemcsak örökség nélkül maradt, hanem az évenként atyjától nyert gombostűpénzről is le kellett mondania. E baleset folytán meg kellett ugyan szorítani kiadásainkat, de szükségét nem szenvedtünk; tanári fizetésem s magán óráim még elég tisztességes életmódot biztosítottak számunkra.

— Mily nemezis dulta tehát föl boldogságodat? — türelmetlenkedék Gábor.

— Az álbüszkeség s a hiúság. Nőm ugyanis — a tetemes gombostű pénzre támaszkodva — egybekelésünk után, az ottani társaskörök szívesen látott tagja lőn. Apósom bukása után, csupa álbüszkeségből, egyiktől sem akart megválni s az én magán tanóráim jövedelmének nagyobb részét, a látogatósok nyelték el. De ez még hagyján, a hangversenyek és táncmulatságok nagyobb áldozatokat is követeltek. A fényűzés, tudjátok, utálja az egyszerűt s így az olcsóbbat; a hiúság elápad, megszégyenül, ha máson fényesebb ruhát lát; a folyton változó divat, újabb és újabb szövetet s formákat követel; a társadalmi bon-ton nem engedi, hogy egy ruha sokszor szerepeljen, s mindez összevéve a családi boldogság sirverme. Nőm ugyan szívesen beleegyezett, hogy ezután évenként két bál-, s két hangversenynél többet nem látogatunk meg; de valamely találékony ész felfedezte a jelmezbálokat s az élőképeket s az ilyenekből a szép nő — így hízkelkedett a rendezőség — csak nem maradhat el, nem különösen ott: a hol Cornaro Katalint — így állítá az elnöknő s a választmány — csak egy nő, az én nőm, van hívatta képviselni.

Az első állítás helyességét elismertem, de a másodikat — a költségek miatt — nyomatékosan kifogásoltam. Nem gyönyörködtem soha a női könyvekben, fájt e lelki gyöngyöket nőm szemében láthatni, de a hatszáz forint, — melyet Monasterly, a Cornaro Katalin öltözetéért előlegesen felszámított, tehetségemet túlhaladta. Nőm az elnöknőnek s a választmány-nak adott ígéretére hivatkozott, én szerény jövedelmünkre, az adósságcseinálás veszélyeire, a jövőre stb. Mind nem használt semmit, a női hiúság fellülkerekedett, a viszály kitört; én hallani sem akartam Cornaro Katalinról s nőm komoly, közzönyös, mondhatnám hideg lőn.

Az előadás napján, két zártzéki jegyet vettem s mosolyogva hívtam őt fel a fővárosból becsempészett új tünemény megtekintésére. Megköszönte, de megjegyezte, hogy kár volt az ő személyeért a pénzt kidobni, mert ő a rendezés körül segédkezik s így úgy is ott lesz, menjek tehát csak magam a kibérelt helyre.

— S elmentél?

— El. Az élőképek rövid szünetekben váltakoztak s meglepően sikerültek. Az óriási tapsvihár nagyon silányan, vagy ha úgy tetszik, nagyon gazdagon jutalmazák meg az atyák s a férjek áldozatkészségét, de amaz úrt, melyet tárczájokon az élőképek ütöttek, semmi esetre sem tölté be. Épen azon gondolkoztam, végig tekintve a jelenlevőkön, mennyivel nyertek volna többet az est jövedelménél az árvák, ha az apák s férjek az öltözetekre kiadott pénz negyed részét a növegyelet pénztárának adták volna át, midőn iamét felgördült

a függöny s Cornaro Katalin ragyogó szépségében, pompájában, egész udvarával ott állott előttünk. A meglepően nagy-szerű jelenet már az én kezeimet is mozgásba hozta, midőn Cornaro Katalint szemügyre vettem s a jelmezben saját nőmre ismertem. Visszahanyatlott a kéz, felfordult velem a világ, s levegő után kapkodtam. Alig várva a függöny legördülését, kirohantam az utcára s mint az üldözött vad, futottam egyenesen lakásomra. Először is azt gondoltam, nőm elzalogosító gyöngyeit, ékszereit; felrántottam a szekrényt, egy darabja sem hiányzott. Utána néztem ezüstneműinknek, minden a helyén volt! Rettenetes. Adósságot csinált volna? Lehetetlen. Az öltözék a fővárosból jött, azt ki kellett fizetni. Kölcsönt vett fel? Tudtom nélkül? Kitől és mire? A veríték patakozott homlokomról midőn ezobám ajtója feltárult s azon nőm, még mindig mint Cornaro Katalin lépett be. Feléje rohantam és —

— Megölelted, megcsókoltad, oly igéző volt!

— Szép volt, de helyzetem s lelki állapotom nem igen áhítá a csókját. Tudni akartam, hol vette a pénzt. Eleinte hallgatott, de midőn értésére adtam, hogy ily roppant összeget négy év alatt sem lesznek képesek összeszeremteni, hogy az eddig megtakarított összeget, egy hét előtt atyjának küldtem el Triestbe, a ki ott új üzletét rendezi be; midőn figyelmeztettem, hogy a hitelezők, az uzsorások nem ismernek kegyelmet s vagy roppant összeget követelnek a várakozásért, vagy bepörölnek, s clárvereztetik mindenünket, nem lesz egy párnánk, melyre fejünket lehajthatnók, nem egy ezékünk, melyre leülhetnénk: könyekre fakadt s azzal vigasztalt, hogy:

— Ne félj, az nem fog bekövetkezni, e pénzt nem fogják oly hamar visszakövetelni, a ki adta: szívesen várakozik s után írást sem vett róla.

— De hát szólj, ki adott írást nélkül ily nagy összeget neked? — kérdezém türelmetlenül.

— Azt hittem, — válaszolá ő, — hogy pénzed még a takarékpénztárban van: nem tudtam, hogy atyámnak elküldted; azután meg az elnöknő váltig mondta, hogy csak rendeljem meg az öltözetet, majd kifizeted te azt, ha szeazélyod elmúlik. De midőn láttam, hogy a megrendelés után is ellenkezel, magammal vittem ékszereimet, hogy elzalogosítam; a zálogház előtt azonban találkoztam báró Váryval —

— Báró Váryval? és? — kérdezem újra, ezuttal nőm karját idegesen megragadva.

— A báró észrevette zavaromat, kisírt szemcimet s addig nem tágitott, míg meg nem tudta, miért akartam bemenni a zálogházba. Ekkor figyelmeztetett, hogy ne váljak meg ékszereimtől, ha zálogba teszem, megtudja a világ, s az emberek kigunyolnak; ha időre ki nem válthatom, elvesz. Legyek — ugymond — iránta bizalommal, jöjjenek fel az ő lakására, úgy is a szomszédokban lakik, ő szívesen szolgál nekem a kívánt összeggel, visszafizethetem, a mikor lesz, s nem fogja meg tudni senki.

— És te felmentél s elfogadtad a hatszáz forintot írást nélkül?

— Tehettem-e másként? Az öltöny meg volt rendelve s te az utolsó pillanatig ellenkezel!

— Szerencsétlen! — kiáltám dühömben s Cornaro Katalin palástja egy perc alatt a szoba tulsó oldalára röpi. Tudnotok kell barátim, hogy báró Váry a megye legkönyv-műbb embere; a nők jó hírével s a családi tűzhely szentségével nem sokat törődik s hogy nőnnék lánykora utolsó évében életre-halálra udvarolt. Álmátlanul töltém az éj hátralevő részét, agyamban a legvadabb gondolatok járták boszorkány-

tánczukat; helyzetem nyomorát fokozta azon körülmény, hogy pénztáram üres volt s ily nagy összeget kölcsön se kaphattam hamarjában. Nőm jó hírnevét s becsületét azonban meg kell menteni, mielőtt a pletyka Váry utján szárnyra kél!

Korán reggel berontottam tehát a báróhoz, a lehető legnyugodtabban előadtam látogatásom célját: nőm tettét, a nők hiúsága, meggondolatlansága s tudatlanságával mentegettem, s felkértem őt, hogy — készpénzzel jelenleg nem rendelkezvén — fogadja el az általam aláírt s három hónapra szóló váltót s kímélje meg a mendemondáktól eddig szeplőtlen nevünket.

— S mit válaszolt a báró — kérdezé Károly?

— A nyomorult, az átnyújtott váltót, gunyosan mosolyogva összetépte, s azt felelte, hogy nőm egyszeri látogatása, melyet nála tett, felér hatszáz forinttal, sem én, sem nőm adósai nem vagyunk. Tudtam, hogy nőm nem rossz; tudtam, hogy a mit tett, hiúság s együgyűségből tette; de tudtam azt is, hogy a bárót mily cél vezette a felajánlott kölcsönnél, s tudtam azt is, hogy megjegyzésével engem csak sérteni s nyugalmaimat feldulni akarta.

— Szemtelen! — kiáltám tehát dühtől reszketve s mol-len ragadtam a nyomorultat s úgy vágtam a falhoz, hogy ma is hallom csontjai ropogását. Gyilkost, rablót, kiáltott a gyáva s berohanó inasával ki akart dobni. Egy ökölcsapásom földre teríté az inast s azon kijelentéssel bucsuztam el a bárótól, hogy: ha van egy szikra becsülete: segédeit még ma elküldi hozzám, s ha nincs, addig fogom akárhol az utcán botozni, a míg alávuló lelkét ki nem leheli. Harmincnapra megvívunk s a párbanj következtében egy negyed évig fekvődtem betegen, a báró golyóját csak a nyolczadik műtétnél sikerült az orvosoknak testemből kihuzni.

Betegségemben szegény nővérem ápoli, mert párbanjom oka titok nem maradt, a báró maga terjeszté azt s nőm a társadalom által el levén ítélve, midőn életben maradásomról biztosít: nyert — atyjához menekült s ott szegény bujában meghalt.

Elkivánczoltam az emberek közül; az érzékeny s talán nem mondok sokat, ha azt állítom: a becsületérző ember, ugy sem a mai világba való. Most ott élek a rengeteg erdőben, a szárnyasok, a vad állatok s a puma fák között, nyugodtan s a mennyire a mult emlékei engedik, boldogan.

VI.

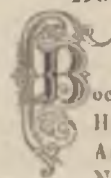
Midőn Gyula végére ért elbeszéléseinek, a hajnal rózsás fénye már eloszlatá az éjt s a reggeli szellő, lüdtő szárnyaival meglegyinté elbeszélésem hőseinek hajfűrteit, figyelmeztetve őket, hogy az új tized, az új korszak megkezdődött, bucsuzzanak, de ujabbi, tíz év utáni találkozásra ne vállalkozzanak, mert könnyen megeshetik, hogy akkor már nem lesz mit meglegyintenie.

Oh bár oszlatná el, e három jó barátomnak bánatát a mai hajnal! Oh bár figyelmeztetné mindenkit elbeszélésem — e szellemi szellő legyintése arra: hogy a feltékenység, a nagy-ravágyás s a hiúság az emberek boldogságának legnagyobb ellensége s a családi tűzhely nyugalmanak férgő.

Óvja meg önöket az ég mindentől, de különösen e háromtól, óvakodjanak önök is tőle s meglátják, hogy az emberiség szerencsétlenségeinek a száma felére apad s a fiatal emberek közül felénél kevesebb jut az — agglegények szomorú sorsára!

Bocsáss, bocsáss már . . .

Hajós Izidortól.

Bocsáss, bocsáss már ölelő karodból,
Híába minden: nekünk válni kell!
Az együttlét utolsó szép óráját
Ne nyujtsuk a válás keservével!
Szakítsuk végét mosolyogva, vígan,
Legszívesebben a búcsúcsók legyen!
Csókolj meg, édes! csókba forrjon össze
Emlék, remény, búbánat, szerelem . . .
Isten veled!

Bocsáss, bocsáss már ölelő karodból,
Szíved verését nem hallgathatom;
Megtántorit és felek, akkor értte
A legfőbb lánczot is alszaggatom,
A legszentebbet, mely fűz a jövőhöz,
Mely életvezérré törni kényszerít . . .
Csókolj meg, édes! azután bocsáss el.
Órizz meg multunk szép emlékeit . . .
Isten veled!

Bocsáss, bocsáss már ölelő karodból,
Vagy ha marasztasz, őlj le eszűdesen;
Add kis kezéd, beszéljünk utjainkról,
Csölgésed le zúgó szíved, édesem.
Nyugodt lemondás illik most mi hozzánk,
Nem tomboló, emésztő szenvedély . . .
Csókolj meg édes! légy örökre boldog!
Emlékemmel szebb jövőndőt cserélj . . .
Isten veled!

Bocsáss, bocsáss hát ölelő karodból,
Mert már magammal sem bírok tovább . . .
Oh megse, mégse! . . . Tarts oltatva hosszan,
Lágy karjaid utolszor fognak át . . .
Csókolj meg százszor! Könnyeid tördöl le . . .
Így boldog s gondoldj egy elváltam rám!
Ismerj meg, hogy ha utunk összefut még,
Feledj, ha emlékezned fáj talán . . .
Isten veled!

A jeggyűrű.

A szerető szívek majdnem mindenütt a világon gyűrűváltással kötik meg az életre szóló szent szövetséget: Te az enyém, én a tiéd; mikor keletkezett e szokás? Nem tudok róla bizonyosat mondani, a történet csak annyit tartott fenn e részben, hogy ósrégi idők óta sok számos népnél volt meg, és jelentőségére nézve szintén semmi bizonyosat nem tudunk. Egy régi ind krónika szerint a gyűrű az alattvalóság jelképe, és azt jelenti ki vele mennyasszonyának a vőlegény — mert a régi időkben csak a vőlegény gyűrűzte el a mennyasszonyt, és nem viszont ez is a vőlegényt — hogy immár ettől fogva engedelmeséggel, szolgálattétellel tartozik neki. Ez azonban álléle régi vad gondolkodás, és nem valami nagy tiszteletre mutat a nő és ennek szerető szíve iránt. Sokkal több gyöngédség van abban a magyarázatban, hogy a gyűrű, mint olyan se eleje, se vége, a szerelem szakadatlanúságát és a két szívnek mindhalálig való egyesülését példázza. Szellemes, épületes magyarázat, és a polgárosult világ házassági fogalmainak megfelelő, történelmi alapja azonban ki nem mutatható. Legtöbb valószínűség van még abban a nézetben, hogy a jeggyűrű egyszerűen egyezés megkötését példázza. E mellett szól a rómaiaknál divott azon szokás, hogy nevezetesebb szerződések alkalmával a szerződő felek gyűrűt váltottak, így tehát az eljegyzésnél is, csak hogy a mátká-gyűrű eleinte vasból volt, (prouubum).

Csak később jött helyébe díratba az arany gyűrű. Néha irás is volt benne, például: „Sokáig tartson életed”, vagy: „En legyek a te boldogságod”. Némelyikben kö is volt, kézzel belevésve, a melyik a fül czimpáját huzogatja, és e szavak is: „Tarts meg emlékezetekben.” A jegygyűrűvel egyidőben a ház kulcsait is átadá a nőnek férje, és: „A gondviselés gyűrűjét adom neked ime át ezzel, hogy segítségére legyen házörzdi tiszteletben” — mondja Photius római költőnél a vőlegény menyasszonyának, a miből látszik, hogy a jegygyűrűnek egyszerűen mind hívő és erőt tulajdonítottak a rómaiak.

Izlandban sajátos módon használták. Csak néha készült arany vagy ezüstből, többnyire csontból vagy kőből volt, és akkor, hogy az ember tenyere keresztül fért rajta. Ezen át fogta meg a vőlegény a menyasszony kezét, kézfogó és elgyűrűzés valószínűleg egyben volt tehát náluk, és hogy annál erősebb legyen az ekként kötött egyezés, az oltárra tették le a jegygyűrűt, istennek, azaz hogy az isteneknek ajánlva, — mert ez még a kereszténység előtti korban volt így szokásban.

Az angoloknál, — de már a kereszténységi korban — mint nálunk is „kézfogó”-val kötötték meg a málka-frigyet; kézfogó után aztán vőlegény és menyasszony kölcsönösen megajándékozták egymást, és a menyasszonyi ajándékok közt a gyűrű sem hiányozhatott. Ezt előbb a pap megáldotta, azután huzta a vőlegény a menyasszony jobb kezének egyik ujjára, és a lakodalom napjáig nem volt szabad azt lehúznia. Lakodalom napján aztán maga a vőlegény huzta le ujjáról, a pap másodszor is áldását adta rá és a balkéz mutatóujjára huzta fel a menyasszonynak. Később meg a törvény úgy rendelkezte, hogy a jegygyűrű a balkéz nővendék ujjára huzandó, és pedig olyaténképen: A vőlegény először a balkéz hüvelykujjára huzta fel, e szavakat mondván: „Atyának”, azután a mutatóujjra: „Fiunak”, azután a középujra: „És szentlélek istennek nevében”, azután a nővendékujjra: „Amen”, a holott aztán maradandó helye volt neki, koporsó zártáig.

A keleti orthodox orosz egyház úgy rendeli, hogy a jegygyűrű a jobb kézen viselendő, és itt háromszor is huznak jegygyűrűt a menyasszony ujjára. Először a vőlegény egyet, menyasszonyi ajándékkul. Azután a pópá a vőlegény gyűrűjét, végre a pópá és a vőlegény együltt előbb lehúzzák mind a két gyűrűt, azután újra felhúzzák neki az egyiket, és ez aztán állandóan ott marad. Az oroszoknál általában nagy szerepet játszik a hármas szám. Mondáik hűsei háromszor kilencz oroszát járnak be, a legnagyobb vitéz közülök harminczhárom éves, és csak harmadik csapásra üti le ellenségét.

Az ujgööröknél két gyűrű szerepel az eljegyzésnél, egy arany és egy ezüst. A templomban szent képekkel díszített vékony fal válaazija el a Szentek szentjét a hajótól. A fal mögött a pópá egy-egy égő gyertyát ad az összekelendő pár kezébe, úgy vezeti vissza a templomba. A két gyűrű, mit a pópá már azelőtt megszentelt, az oltáron van. Most a pópá újra imádságot mond a gyűrűkre, azután átnyujja az aranyat a vőlegénynek, az ezüstöt a menyasszonynak, mindegyiknél háromszor elmondván emez eljegyzési szavakat: „N. N. nevezetű isten szolgája feleségül veszi X. nevezetű isten szolgáját az atyának, fiunak és szentlélek istennek nevében, mostantára, jövőre és mindörökre örökre. Amen.”

Az örményeknél igen gyakran három éves, sőt még fiatalabb kora gyermekek is eljegyeztetnek egymásnak. A két anya megegyezik benne, hogy gyermekeik egymáséi legyenek, — az atyák soha sem mondanak ellent az asszonyok választásának, — erre a fiú anyja, két öreg asszonnyal és a pappal,

elmegegy a leány szüleihez, és a jövődöbéli férj nevében gyűrűvel ajándékozza meg a kis leánykát. Azután hozzák a kis fiút is, a pap egy fejezetet olvas fel a bibliából, megáldja a jegyeseket, és ettől fogva a vőlegény minden évben új ruhát tartozik venni menyasszonyának, egész a házasságig.

Annakelőtte nyugati Európában is fordult elő néha ilyen korai eljegyzés, különösen fejedelmi családok közt. Valamennyi jegygyűrű közül aligha nem az volt a legkisebb, mely Mary, VIII. Henrik, Angolország királyának leánya, és I. Ferencz, Francziország királyának fia eljegyzésénél szerepelt. Az eljegyzés 1518-ban a legnagyobb pompával ment végbe Greenwichben. A királyleány két éves, a királyfi nyolcz hónapos volt. Trónuson ült a király, mellette egyfelül a királyné, másfelül Mary főhercegnő, a király testvére, a királyné előtt meg az aranybrokátba öltözött és gyémántoktól ragyogó menyasszony foglalt helyet. A vőlegényt Bornivet francia tengernagy képviselte, szembe a királyleánnyal ült, Wolsey és Campeggio római képviselőkkel. És minekutána Tunstal püspök beszédet tartott, ölbe fogták a kis királyleányt, és kikérve rá a királyi szülék engedelmét, Wolsey a királyleányhoz lépett, kicsi gyűrűvel kezében, melyben azonban kincaet érő drágakő volt foglalva. Bonniwett tengernagy a királyleány ujjára huzta a gyűrűt, mire Wolsey áldást mondott a frigyre és misét szolgáltatott, melyben a királyi párral együtt az egész udvar részt vett.

Európaszerte sok mindenféle babonás hiedelmek és szokások is szöszdnek a jegygyűrűhez. Így az, hogy az elvesztett jegygyűrű az elveszett szerelmet jelenti. Tirolban és egyébbütt is sok helyütt: ha a jegygyűrű eltörik, egyik házastárs rövid időn meg fog halni. Angolországban is meg van ez a babonahit. Néhány év előtt Essexben egy ember meggyilkolva találtatott: „Tudtam, hogy így fog jönni” — mondá a bánatos özvegy — „a napokban eltört a jegygyűrűm, és szegény nénem, az is, hogy eltörtött a jegygyűrűje éppen úgy járt. Biztos előjel az.”

Oroszországban mikor az esővizet felfogják, jegygyűrűt tesznek az edénybe, és azt tartják, hogy akkor gyógyító ereje van az ilyen viznek. Kis oroszországban a menyasszony egy pohár bort tartozik adni vőlegényének, a jegygyűrűvel a pohár fenekén. Egy orosz népdalban meg így dalol a leány: „Ahol a kovács, három kalapácscaul! Kovács, kovács, kovács, készíts nekem koronát tiszta ezinaranyból, maradékból jegygyűrűt, hullájából rezgőt. Koronával fejemen megyek esküvőre; gyűrűvel majd eljegyez vőlegényem holtig; rezgő meg a keblemen lesz lakodalom napján.” Német- és Angolország némely vidékein azt tartják, hogy a jegygyűrű az árpaszemet elhajtja. Ott háromszor, Angolországban pedig kilencszer kell vele a szemet megdörzsölni, szótlan csendesen, és okvetlenül elmúlik. Sok ilyen babonás hit tapad még a jegygyűrűhez, de minek felsorolni őket, mikor nálunk is van még ebből a lelki dudvából, és nem győzzük irtogatni!

Régi legendák állítása szerint szent József onix, mások szerint amethyast gyűrűvel jegyezte el magának azűz Máriát. Felfedezték pedig ezt Krisztus urunk születése után 996-ban, a mikor egy ékaszarus arany gyűrűt hozott Jeruzsálemből Clusimuba, és rá jött, hogy az miféle gyűrű. Csakhamar aztán, szól tovább a monda, kibizonyosodott, hogy a gyűrű sok mindenféle csudatévő erővel van felruházva, minél fogva elvitték a templomba, a holott szem nem látott gyógyítási miveleteket vive végbe. A melyeknél azonban mégis csak sokkal bámulatosabb az a tulajdonsága, miszerint önönmaga erejéből

megsokasodott, lévén rövid idő múlva legalább is ötven templom csodatevő gyűrű birtokában, mindvalamennyien ugyanazon József és Mária jegygyűrűje és ugyanolyan áhitatos tisztelet tárgya a csodatevő földi dolgokban hívő sokaság részéről, a min azonban épenséggel nem lehet csudálkozni, ha meggondoljuk, hogy Krisztus urunk keresztfájából oly mennyiségben őriztetnek szentül egyes darabok, hogy akár egy nagy hajót lehetne velük megtölteni.

És most végezetül még egy pár mese és népmonda, a jegygyűrűre vonatkozót.

1058-ban egy előkelő ifju Rómában megházasodván, a menyegyzői ünnepélyek alkalmával néhány barátjával a kertbe ment lapdázni. A kertben egy Venus-szobor állt, és hogy a jegygyűrű a lapdázásban ne akadályozza, a Venus-szobor egyik ujjára huzta föl. Játék után aztán oda ment a szoborhoz a gyűrűért. De nagy volt az ő álmélkodása, látván, hogy az ujj tövig be van hajolva és egész odalapult a tenyérhez! Hiába erőlködött, nem bírta sem kiegyenesíteni, sem pedig letörni. Abban hagyta tehát ezuttal, barátainak sem szólt róla, éjjel azonban újra elment a szoborhoz, inasát is magával vitte, és most az ujj ki volt ugyan egyenesítve, a gyűrűnek azonban nyoma sem volt rajta. Nem szólt semmit, visszatért feleségéhez, de a mint megölelni akarta, valami sötét tünemény állt köztük, és egész tisztán hallá, a mint ez mondá: „Engem ölelgezz, mert én Venus vagyok, a kinek ma eljegyeztél magadat, a gyűrűt pedig vagy látod többé, vagy soha.” Ujra meg újra ismétlődvén e jelenet, végre az atyafiság tanácsára fölkereste a mindenféle bűvös-bájos mesterseégeiről híres Palumbus barátot, hogy segítsen rajta. Ez aztán levelet adott a kezébe, rá kötve, hogy éjjel tájban álljon a városvégi omladékoknál, azon a helyen, a hol a négy utoza keresztbe ér, és egyetlen-egy szót se szólva, várja be, mikor indul el mellette nagy-pompás mulatósereg. A sereg végén aranyos kocsi-ban tündérezép aszony ül majd, annak adja át a levelet. A fiatal ember úgy is tett, egyszerre csak meglát nagy embersereget, öreget, fiatal, férfit, nőt vegyesen, lóháton, gyalogot, s szebbnél szebb hintókban, ki melyik jókedvű, melyik meg szomorú. Köztük egy nőszemély, öszvéren ülve, aláomló haja nyakát, vállát verdeste, körül a fején arany karikával, öszvéret is arany karikával csapkodta, úgy járta az szemét jobbra-balra, lélekverő kacérsággal. Leghátról meg amarragddal, gyöngyözemmél kirakott hintóban egy másik nő jött, valószínű tündér szépség, és ez a mint megpillantotta a fiatal embert, haragosan rákiált, hogy mit keres ő itten? Mire a fiatal ember egy hangot sem szólva, elébe tartja a bizonyos levelet, és a gonosz lélek, mit volt mit tennie, el kellett vennie. És alig hogy bele néz, égre kulcsolt kezekkel mondja: „Mennybeli uristen, meddig nézed még Palumbus barát förtelmes dolgát!” És azonnal kíséretéből kettőt oda nyargaltat a hosszú hajú nőszemélyhez, ezek most erővel huzták le ujjáról a fiatal ember gyűrűjét és elhozták neki, így szabadult meg a pokolbeli aszony gonosz szerelmétől.

A németek sem maradhattak hátra, nekik is van Venus-mondájuk. Fülöp mester istentelen varázsló egy csomó aváb és bajor tanuló ifjuval kimegy a mezőre, és elhagyott helyre érven, a fiúk kéri, idézzen nekik lelkeket. Kihuzza tehát kardját, kört huz vele az ifjak körül, lelkekre kötve, nehogy elhagyják a kört akár csak egy ujjal is, aztán félre áll elkezdli ablakadabráját, és egyszerre csak előtűk terem egész sereg marezona képű férfi, mindenik kezében hatalmas fegyver villog, és ugyancsak bizgatják az ifjakat, hogy álljanak ki velük, ha van bátorságuk, a körülhuzott vonalat azonban nem

birták áttálléni, a fiúk meg, eszükben volt a tilalom, de hogy léptek volna által! Akkor a férfialakok, látván, hogy semmire sem mennek, egyszerre csak schol sem látni őket, és ott állt előttük egy csapat leány, egyik szebb a másiknál, és elkezdtek forgódni, körül a vonalon, epedő szemekkel, inceselgő karokkal, édesgető ajkakkal magukhoz csalogatva az ifjakat. Különösen az egyik, mindnyája közül a legszebbik, hajlongása, imbolygása csupa édes csalfa, az egyik fiura vetette a lelkét, ő feléje lengett, egyre csak feléje, arany gyűrűt ragyogtatva szemébe, gyujtogató lángokkal hivogató szemében. A fiu meg, azt se tudta már, hogy mit csináljon, mintha lángot vetett volna szíve, egyszerre csak átvágja kezét, hogy legalább a gyűrűt kikapja kezéből, és a lány, a mint az ifju karja kívül volt a vonalon, csak az egyik ujj, és abban a szempillantásban a gonosz lélek magához ragadta, szívéhez ölelte, és soha hírét nem hallottak többé a magáról megfélemedezett ifjunak.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

És hangosan felkaczagott. Kihuztam kezemet az övéből. Meg kell azonban vallanom, hogy mióta ama nevet kiejtette előttem, jobb szívvel voltam iránta.

— Ugy van, ugy! — folytatá és csintalan barna arcán olyan szikrázó jó kedv villant át, a mi még csinosabbá tette. — És képzeld csak, kettőnk is, igen, ugy, a hogy így egymás mellett üldögélünk, már bennünket is terveinek hálójába kerített.

— Bennünket is? — ismétlém.

— Igenis, bennünket! — mondá komolyan, egyszerre felugrott és elémbe állva folytatá:

— Hallgass reám, Fortunáta. Elmondok neked anyám számítását.

És félíg hozzám hajolva, ujjain kezdé elő számolgatni:

— Először is, tizenhat éves vagy, aztán gazdag örökös, szép, igéző fiatal leányka, nem ismered az ezernyi igényt, melyekkel mai nap a mi hölgyeink eltelvek; másodszor, én huszonnégy éves vagyok, fájdalom igen kevés a jövedelmem, mert a papának sok pénzre van szüksége és ki-neveti mama okoskodásait; aztán ugy-e bár, hagoly sem vagyok, és minél gondtalanabbul vetettem belé magamat a könnyű élet árába, annál jobban fogom magamat ezentul az édes otthonban érezni, juhokat nevelve, nyírva. Nos, kincsem, vedd számba mind ezeket, add össze e számtételeket, és mondd, ha az összedánsnál nem jó-e ki a teljes és hiány nélküli kerek összeg?

Ez a hang, ez a modor nem igen illett egy árva leány elé, ki mély gyászban volt; lelkem fellázadt e hang, e könnyelműség tapasztalatára; de legalább őszinteség és természetesség volt szavaiban, és azért jobban szerettem őt, hidegen számító anyjánál, köznapian gondolkodó atyjánál és a csacska Solánál. Gyermekek voltam, ez az egész kastélybeli élet nem tetézett nekem, és remegtem a jövőtől. Haza térhetni Innbachba! — ez volt egyetlen gondolatom, ezért mindent a világon megtettem volna.

— Nos kedves lelkem? — faggatott Primus.

— Mit nevezesz te kerek üszegnek? — kérdém mosolyogva.

— A kettőt! — nevetett bátyám flörtös haját felborzalva. — Te nem szöktél meg beszédemtől, és nem is neheztelsz rám, azért ugy-e bár meg vagy elégedve anyám szünetítésével, a mely egyszerűsége az enyém is?

— Meg! — mondám és a következő pillanatban már két erős kar fogott át és rokonom bajusza többször jött érintkezésbe szegény arczommal, úgy, hogy alig tudtam, mi történt velem.

— Megállj! — ordítá egy erős mély hang hátam mögött. — Mi történik itt, fiu?

— Ezt ostromnak hívják, édes atyám! — felelé unokabátyám nevetve és kibocsátott karjai közül. — És e gyönyörű vár itt megadta magát. Tudod, édesatyám, nem vagyok barátja a sok előleges szóbeszédnek, vagy a földalatti és feletti védelmi sánczok készítésének. Fortunáta beleegyezik, hogy feleségem legyen, és így Kegyed megszabadul tőlem általa. A gyászév eltelte után lesz a menyegző és aztán Innbachba megyünk lakni.

— De te, leány, te egy szót sem szólsz, azt is lassan mondd, — szól felém fordulva nagybátyám. — Hát beszélj csak, szeretted-e ezen főhadnagycskáit?

— Magam sem tudom! — felelém, el voltam kábulva. Olyan hirtelen jött mindez, alig tudtam, mint történhetett ez így, miért engedhetem meg mindezt. Most már értem, hogy gyenge lelkű fiatal leánykákat miért lehet olyan hamar megnyerni; az érzés világa távol áll tőlük, egyszerre csudálkozó tekintetük előtt aranyos kapu tárul fel, soha sem sejtett érzések szállják meg a szívet, soha sem ismert fény vakítja a tekintetet, — meg vannak rézegtítve. Nálam pedig még a szeretet utáni hő sóvárgás is járult hozzá, azért valósággal úgy gondoltam és éreztem is, midőn bátyámnak mondám:

— Primus bizonyára szeret engem, hisz el akar venni!

Bátyám felkaczagott e végtelen gyermekdedségen, Primus pedig újra ölelésre tárta karjait.

— Ki ne szeretne téged, angyal! — kiáltá föl rajongva.

— Jó, legyünk tehát férj és feleség! — mondám határozottan.

Néném meglepettnek látszott a hirtelen eljegyzés miatt.

— A fiatal embernek törni kell magát a fiatal leány kegye és szerelme után! — mondá egészen kesernyésen és váltig tagadta, hogy fiát ösztönözte volna e lépésre. — A jó Fortunáta még gyermek — folytatá — magával sincsen még tisztában.

— De vágyódom egy lélek után, a kit szerethessek! — mondám. — Annyit vesztettem már, hogy szerető szív nélkül lelkileg is árvának és nagyon elhagyatottnak érzem magamat.

— Tüzes vér! Családi haj! — nevetett bátyám, helyeslőleg integetve felém.

— Jó, nem vagyok ellene, — szóló néném nyugodtan.

Egyszerre kocsizőre hallattazott és Sola rohant be, bő fehér kashemir reggeli ruhában, tulbőven kék csokrokkal díszítve. Haja elől levágva és a homlokba fésülve, a mely hajviselet fejedelemnőnek, világ leányának ugyan azt a képet adja.

Sola nem volt olyan gyengéd, hogy tekintve nagy vesztességemet, sötétebb öltözkéket választatott volna, pedig nem csak vendége, hanem unokanővére is voltam!

— Van szerencsém jövődöbéli sógoronődet bemutatni neked, — szóló Primus, felém vezetve őt.

Sola hangosan felkaczagott.

— Hisz ez pompás! Tehát nem sokára lakodalom lesz! Oh, te boldog, milyen hamar érsz ezélt!

Különös, nem éreztem magamat valami nagyon boldognak és azt sem értettem, hogy a férjhezmenetel egyedüli célja legyen a fiatal leánynak. De megtörtént, és én belenyugodtam. Primus ragyogott az örömtől, szép volt, mint egy fiatal Apollo, egyre szépségeket és bohóságokat mondott nekem, én pedig szívesen hallgattam azokat, tán mert először mondták azt nekem. Hálás voltam mindenki iránt, a ki nekem szeretetet mutatott, hisz akkor még nem is sejtettem, hogy szerelem nélkül is el lehessen venni egy leányt, hiúságból, érdekből, gazdagság utáni vágyból és a legközönségesebb, muló szenvedélyből.

A nagy terem nem volt valami felette világos, ablakai északra nyíltak.

— De hol maradt Feliczián? — kiáltá Sola türelmetlenül. — Az ő kocsiját hallottam az elébb és most még nincs itt!

Minden csepp vér szívemre tódult. Mint az ezüst csöngetyű, hangzott e név az én régi multamból, és felkelté mind ama búvájos virágokat, melyek mélyen aludtak a romok és homok közt. Ez egyetlen egy név emelkedett ki fényesen egy boldogtalan gyermekkor zűr-zavaros éjjelein keresztül. Meghaltak mindnyájan, kiket szeretek, csak ő, kinek életemet köszönhetem, él. És ez ő volt, ő, mert e név ritka, és a következő perczben a szobába lépett, és bizonyára rég elfelejtette a gyermeket, a kit a veszélyes patakból kimentett, a ki nála nélkül már rég összetörve, összezúzva megsemmisült volna. Hány esemény moshatta el e róla nézve kicsinyes élményt! Még most is fülemben csengett az az édes szózat ajkairól: hála istennek meg van mentve! — Ez a hang zenéje kísért el azóta egész életemen keresztül.

Az inas föltárta az ajtót:

— Búró Ohlstadt!

Én nem láttam őt. Kőd, aürü köd borult szemeimre, csak homályosan láttam, hogy nagybátyám kétszer megcsókolta a belépőt, (Sola nem röpült eléje,) és hogy előttem mélyen megbajtotta magát, midőn Primus a bárót bemutatta — mennyasszonyának.

— Egy órai mátkaság — tévé hozzá néném.

Midőn az inas feltárta volt az ajtót, a napsugarak egész fényes melege is ömlött be a komor szobába, és tulvilági fényben jelent meg előttem a báró. Mi háttal állottunk az ablakhoz, és így nem láthatá tisztán sem arczomat, sem megrendüléscmet, sem elragadtatásomat Tulboldog voltam, nem csalódtam, ő volt, ő, Feliczián, az én Felicziánom! Csak ennyit gondoltam, éreztem. Olyan szent béke szállta meg szívemet, olyan boldogság, hogy őt még egyszer láthatám, más kívánságom nem is volt, csak élveztem e megnevezhetlen varázst, a fényes tünemény varázsát.

(Folytatása köv.)

~~~~~

A „m ó v a.”

A keresztelők, születés és névnapok, születok, toll- és kukoricafosztások, disznótorok és egyéb torok, fonók és móvák — mind, mind a boldog régi jóvilág nevezetességeinek lomtárába kezdenek már kerülni, mióta ily bosnyák hercezhurczogovinnis világ jár tündérszép Magyarországon.

Nem tudunk már sirva vigadni, a vigadva sirástól is régen elment a kedvünk.

Hiába: „Forgó viszontagságok járma alatt nyögünk” ... vagy nyög, a ki nyög, gondolja a bácskai gyerek, hiszen:

Én vagyok a bácskai fi
Nem parancsol nekem senki.

Pedig dehogy nem! hisz el se hangzott még a nóta a már itt volt a parancsolat — nem is violaszin pecsét alatt — a „bácskai fi” úgy Boszniába parancsolta az, „kinek egreczérozni, kinek szalutérozni ni muszáj,” — mint annak a rendje.

El is indultak a bácskai fiuk, még csak egy utolsó összejövétel volt a nagy kocsmában, hol megtánczoltatta kiki a magát, aztán mentek vigan (?) az „idegen országba” — csak az anyák, meg a leányok airtak bánattal utánok.

Csendes is lett a falu. Alig lehet néhány suhanczár legényt látni — ezeket is csak úgy vásáros idő alkalmakor, kiknek keskenynyé válik a falu széles nagy utcája, a mint rózsáskedvőkben babájok ablaka alatt le- a fölkiértetik magukat, azokkal az elszontyolodott képű se cigány-, se muzsikus-féle szerencsétlen cziterásuk által, kiket aztán utóvégre is négy piczulával főznek le.

Hej de nem is így volt ez egykor, a végrehajtókat nélkülözte boldog világ vig szüreteinek korszakában! Akkor jókedve volt az egész világnak, hegedültek szépen, hullott a bőgőbe a huszas, meg a csengő tallér, folyt a hámozott szőlőnek a leve, tánczolt a legény ... boldog volt a leány.

Most — még a cigányok is elköltöztek a faluból, magára hagyván a primást, ki aztán bujába beállott dudásnak a csak úgy esténként fujja buját a birka bőrébe keservesen, a különböző célra rendezett mívákon.

„Móva”-nak nevezik a Bácskában, a tollfosztás, kukoriczahántás vagy napjainkban egyes nemesszivű családok által sebesültjeinknek tépés készítésére rendezett összejöveteleket; midőn is zencszó (dudaszó) mellett legények és leányok minél előbb igyekeznek megfosztani a tollat, vagy meghántani a kukoriczát, avagy a szükséges tépést elkészíteni, hogy aztán kitanéczolhassák magukat kedvökre.

A Bácskában még most is a régi vonzó hatást gyakorolja a két nembeli fiatalságra, ha meghallják, hogy estére „móva” lesz. A móva pótolja a bálakat és emlékeztet a kedves emlékü fonókra, melyekben a hasznos a mulattatóval vala egybekötve.

Különösen talvokon egyik boldogsága a legények és leányoknak a móva; azért alig is várják a Tiszára, vagy a kutrmenés idejét, hogy megtudhassák, hol lesz ma móva?

— Ma a jegyzőéknél lesz móva, még pedig a sebesült katonák részére vagy husz kiló tépést is kell csinálni — jó bor, fehér kalács meg kitűnő dudaszó mellett!

— Ott leszünk ...

Siet kiki tovább adni a hírt:

— Ma a jegyzőéknél lesz móva — a ezt nem sokára tudja az egész falu.

Elhangzik nem sokára a gulya kolompja is ... lealkonyul a nap ... még csak az esti harangzót várja, aztán egyszerre — fölkelvén a kutyák nem alaptalan panaszhangját — végig hallik a falu csendjén a duda hívó szava, melyre legények, leányok sietve gyűlnek a jegyzőékhez, hol ma móva van.

Körülülük a hosszú asztalt, nyikorogva-nyekelve zúmog a duda ... megered a mese, foszlik a vászon ... a leányok csak úgy néha-néha pislantanak szemérmesen a foszto-

gató legények felé ... nevetni nem szabad; nehogy levegőbe repüljön a tépés.

Nem sokára körüljár a kulacs; a „ráköszöntés” sorba ment, sikolt is már a duda, majd elreped bele, a legényről is aztán meglátszik, hogy legény a gáton, a leányok dudolása is csakhamar csengő dallú leszen; mészre elhallik az andalító csendben:

Balatonon jár a hajó,
A lány szeretőnek való,
Szerelem az övezője,
Fejkötő a kikötője ...

de már erre a legények is közzé csenditenek a egészen hangossá lesz a még előbb oly csendes társaság ... a jókedv elragadt ... a kulacs bujdosva jár; a félazeg legények nekibátorodva dalolnak:

Torony nélkül mi a város?
Mit ér a lány, ha nem páros!
Hajlelujja lakadalm,
Magam is megházasodom.

Aztán alig akar vége szakadni a dalnak, sorra dalolják a legujabb nótákat, közben-közben holmi hamiskás czélzatu régi nóta is elegyedik:

A mék lánnek a párnája
Libatollal van rakva;
A mék legény ara fekszik
El is alszik az abba ...

Mig egyszer csak a legbátrabb legény valamit aug annak a ragyogó szemű barna kis lánynak, a ki véletlenül szomszédságába került, aztán kiperdülnek a szabad térre, mert hát a legénynek tánczolni való kedve van:

Hipp, hopp itt is, amott is
A mi háznak előtt is.
Menjünk tánczba, vigadjunk
Egyet, kettőt ugorjunk.
Ez az élet gyönyörűlet!

A példa vonz; csakhamar elrendelik az általános mozgósítást, derékon öleli kiki a magát, a dudás is elfeledte buját — egész neki melegülve fujja a talp alá való nótát:

S ilyenkor van igazán kedre
Szép legénynek, lánynak
Tánczra nem anná babáját
Senkinek se másnak,

hanem maga járja vele hajnalhasadásig.

A munka azért folyik istenigazában, a tépés már halomra gyűlt, a annyira belejöttek a fosztogatásba, hogy mindent széttépnének a sebesültek részére, még a bosnyák dának katrinczáját is, ha előttök nem állna az a jó fehér kalács, meg a pirosló bor, aztán meg az a sok fénylő szemű bácskai szép leány; mert hiába, ha valaki, úgy a bácskai tudják, mi a jó bor, meg a szép leány!

A mívákban, bár nincs helye a mókázásnak, de ha a kulacs gyakorta sorra jár, a legények legényebbekké lesznek; kicsi lesz nekik a ház, azaz kicsi lenne, de a gyakori kakasszó, meg a hajnali csillag hazatérésére inti őket.

Megköszönik egymás jóakaróját a szives házigazda, meg a vendéglegény- a leányacereg, aztán kiki haza felé ballag, egyik-másik csendesen dalt dudolgat:

Szép a pávának a tolla, aranyos,
Nem vagyok én a rózsámmal szabados,
Majd lesz még a páva tolla saros is,
Leszek én még a rózsámmal páros is.

... mert megjegyzendő, hogy nem csak az égben, de még a mívákban is köttetnek házasnágok. K— cs J— a.

Heti tárcza.

Novemberhó 13-dikán.

(A mi ismerőseink.)

„Az ellenségeim gonoszszágot szólnak én felőlem, mondván: Mikor hal meg és vész el az ő neve? — Ha midőn eljönnek látogatnom, tehát csak hazudoznak, és az ő szívök álnokságot gondol. És ha kimennek, azt beszélik. Minden ellenségim egyetemben ellenem susognak, és én ellenem gonoszt gondolnak. — Mondván: Isten átku szállott ő rá, és mivel hogy leesett, nem kél fel soha többé.“

Igy írta ezt meg több ezer esztendővel Dávid király a maga 40-dik zsoltárában, s ennek 6—9 dik versében.

És, nyújtas olvasónóm, a mi ellenségeink, más kifejezéssel élve... jó barátaink, ma is épen ilyen látogatásokkal tisztelnek meg bennünket.

Szegény Dávid király! Mintha csak egy legujabbkori „életkép“ beszélne! Vagy nem-e hasonló eset a Sardoué, melyet a szellemes francia vigjáték íróról csak nem rég beszéltek el a continens összes lapjaiban?

Jó szíve van. Adakozó, felebarátait szívesen segélő ember. E mellett gavallér, s mindég utolsó divat szerint öltözködik. Az utolsó előtti divatot aztán szegényebb irótarainak engedi által. Mért ne? A szellemileg szegény írók úgy is a mi kopott ruháinkba öltözködnek; szellemi kóródák rév-vesztett lázbetegei!

Sardounak ily körülmények között valószínűleg sok vendége volt, a kik „eljöttek látogatni, és hazudozni“, s a kik — miután velők oly dolgot mivelt, a mit elviselni legterhebb: hálára kötelezte, — kijöve szobájából úgy vették körül, mint „dühös bikák“ (ez is a Dávid király kifejezése,) s fennhangon kiabáltak reá, hogy: „hé hé!“ (Sztintén a Dávid király kifejezése).

Kivált egy szerencsétlen flótiás barátja volt Sardounak, a kit csak nem rég öltöztetett fel oly módon, hogy a Benoiton-családot se csifrábban. Pompás kulap, felöltő, nagyszerű szabásu kabát, egyszóval a legjobbjá s legdrágábbja annak, a mit az utolsó előtti divat szolgáltatni képes.

S a mi lovagunk? Nos, a köszönetben lyrikus volt, s adakozó magasztalásában epikus, rhapsoda, óda és hymnusköltő, hűla-nyilatkozataiban tragéda. „Uram, én önnek adni oly keveset, mint a világ összes kincstára szegény vagyok, de gazdag vagyok adhatni többet: barátságomat s egész lényemet!“

Sardou talán el is fogadta „lényét“ legközelebbi vigjátéka számára, s elbuceuzott emberétől.

Következett aztán a Dávid király által oly jól nuançoírozott állapot.

Az ekként felruházott lovag ugyania találkozik Sardou egy barátjával, a ki megismerte emberünkön a Sardou-féle öltönyt. Meglehet, hogy Sardou említette előtte a dolgot, csak-hogy megazósította a büszke uracsot:

— Hogyan, ön oly nagy barátságban van Victorienne barátommal, hogy a ruháját is viseli?

— Én? és barátságban Sardouval? azzal az irigy, pőfeszkedő stb. stb. emberrel? Soha bizony! Ha ön a ruháról ítél, akkor Sardou barátom annyiban, a mennyiben a természetünk egyenlő!

Eddig az adoma Dávid király malmára való része.

Tovább is van, mert Sardounak — ez ismét igazat ad a zsoltárok bánatos poétájának, — a dolgot frissiben besúgták, s ő, midőn embere ismét kért ruhát, s ismét hivatkozott az ő nagy barátságukra, azt felelte neki nagy finoman:

— Uram, már nem vagyunk barátok...

— Az Istenért, drága Sardou! ez kétségbeejt, ezt nem lehet elviselni! És mért ne lennénk ezentúl is barátok?

— Azért, mert azóta meghiztam!!

Tableau!

Csak-hogy Sardou ezuttal tulajdos kegyetlen volt, mert a szegény felruházott hálátlanság nélkül, pusztán zavarból is mentegethette magát. Ki vallaná be örömet a látszat e százádában, hogy valakire rászorult?

Dávid király poéta, s így valószínűleg érintkezett poétákkal, s művész emberekkel. Zsoltárainak élén rendesen ott áll, hogy mely kántornak, éneklőmesternek adta ki használatra. Mindenesetre volt körülöle „irodalmi élet“, s így aztán értjük azt a keserű nézetet, azt a bánatos emberismeretet, melylyel Ádám és Éva természetrajzi osztályáról nyilatkozik.

A ki daltok, az azért dalol, mert érzései vannak. Mélyebb, jobb szíve van a mindennapinál. Szeret embert, és világot, de egymást utálja, és gyűlöli teljes lelkéből.

Lám, mi is feltettük magunkban, hogy ezuttal egész sorozat maliciosus dolgot mondunk el pálya-társainkról. Hiszen csak kölcsönbe megy!

Nem rég történt.

Egy fiatal journalistát keresztelődél áldotta meg Istene. Hozzá is látott azonnal a koma-gyűjtéshez: igyekezett olyat választani, a kinek pénze van.

A mi ismeretes X. urunkra esett a választás: a kiről más szerencsétlen emberek is hitték, hogy pénzes ember. Ugy „látszik.“

A látszat-fentartása azonban két irányu feladat. Rendszerűen valamit mutatni, és valamit rejtetni kell. Ez utóbbi — mondják — a nagyobb mesterség.

X. ur — tudjuk — azt „mutatta“, hogy ő gavallér, s annyi higvelejt ember módjára származását rejtgette. Pedig tiszteltetreméltó zsidó család fia.

Ha valakit keresztapának hívnak meg, ez mindenesetre elősegíti a „látszatot“ és mutatni való dolog. Ha én valakinek azt újságolom, hogy engem „keresztapának“ hívtak meg, ezzel tulajdonképen azt mondom, hogy ime, ismét akadt egy ember, a ki elég tekintélyes cégnek talál a keresztelődjéhez, s elég gavallér embernek arra nézve, hogy tőlem pénzt kapjon.

X. ur nem is késett a kellemes kellemetlenséget fűnk-fűnek elmondani. Persze a huzódózás orr-bangján, pedig csak

ugy repesett a szíve a nagy örömtől. A mende-monda szerint már utolsó ékszereit is zálogházba tette, csak hogy illő öszeggel áldozhasson a látszat oltárán.

— Oh uram — beszélte egyik ismerősünknek is, — nem képzeled, milyen terhes egy állapot! S még hozzá fogalmam sincsen a szertartásokról! Félek, hogy valami ügyetlenséget találok elkövetni!

— Oh az a legkevesebb! Én beavatom a nagy titokba. Jó lesz?

— Oh, lekötelez vele!

— Először is kocsiba ülnek, és templomba hajtatnak.

— Helyes. A bérkocsit én fizetem.

— Kétségtelenül. Ott a gyermeket, ha nem lesz kom'asszony, keresztvízre tartja, ezt azonban a „sage femme“ is megteheti.

— Kétségkívül... jó borra valóért.

— Akkor megesküszik rá, hogy a gyermeket kereszttyén szellemben fogja nevelni.

— Én és kereszttyén szellemben? gyermeket nevelni?

— Már mért ne?

— Oh, tökéletesen igaza van! Hát aztán?

— Beírja az anyakönyvbe a nevét, és a vallását...

— A gyerek vallását?

— Oh, az öné is!

— Hm. Lásd, kérem, ön ismeri azt az én reménybeli komámot?

— Ismerem.

— Akkor — folytatja a vallás beírásától fázó X. — szívese kérem fel! Legyen oly jó, és mondja meg neki, hogy engem egy kötelesség visszatarthatott ezavam megtartásától. Ez azonban ürügy, mert én nem írhatom be a vallásomat; nihilista vagyok, hazudni pedig semmi körülmények közt sem szoktam.

— Lásd, ez nagyon szép öntől, kedves X.! (Az ármanys még meg is dicsérte, pedig fogadok, hogy igen jól tudta, hol fáj. Ez is a modern „őszinteség“-hez tartozik.)

Egyik idősebb írónkkal beszélgettünk arról, hogy milyen nehéz az embernek saját művéről tudni, vajjon jó-e, vagy rossz?

Legkönnyebb valami! felel rá tapasztaltabb s igen szellemes pályatársunk. Ha író-társaid a mű megjelenése után barátságosan, előzékenyen fogadnak, akkor meglehetősen róla győződve, hogy rossz dolgot írtál. Halálak érte, hogy nem multad felül. Nem ártott nekik, csak magadnak. Írjál csak olyas valamit, a mi tetszik, népszerűvé tesz, zajt csap... a mi ismerőseink egyszerre kimutatják a foguk fehérét, s fogadnak haragos arczokkal, csipős beszédekkel, s magokkal és veled egyaránt el szeretnék hitetni a munka silénységét.

Longei Jázon, „tehetséges“ ifju óriás, írt egy vigjátékot, de — többféle irodalmi mysteriumnál fogva — roppant titokban szerette volna tartani. Választott álnevet, s ezzel küldte be a dráma bíráló bizottságnak. Nem is tudta meg senki, csak Hermelin, másik szellemileg tehetséges ifju óriás, a ki a titkári hivatal térítvényét olvasta. Természetesen másnap az egész világ tudta a dráma szerzőjének nevét, a ki nagyon kellemesen lón meglepetve, midőn Hermelinnel találkozott...

— Servus, Jázon! Szoktál te drámákat írni?

— Nem én. Soha. Nem is akarok.

— Ejnye, ennek örülök. Egyik bírálónál olvastam egy rossz drámát; visszautasítják. Mindenki azt beszéli, hogy te írtad. Én persze nem hittem...

— Oh, tudom hogy jó barátom vagy!

— Igaz, Jázon barátom! Olvastam azt a költeményedet is, a melyben azt írod, hogy megfogsz örülni. Látod, néme-lyek affectálnak találják, de én... hiszek neked!

Midőn az irodalmi élet félszégeiről írunk, okvetlen eszünkbe jut a „Figaro“ új adomája.

Három szabad lakott Páris egyik utcájában. Erősen versenyeztek egymással.

Az egyik azt írta a czégére, hogy „itt lakik Páris legjobb szabója.“

A másik haragba jött, s így hirdette magát: „Itt lakik a legjobb szabó Európában, és széles a világon!“

A harmadik pedig csak ennyit tartott szükségesnek tudomásul vétetni: „Itt lakik a legjobb szabó ebben az utcában.“

S lehet-e Apollo lovagjainak rossz néven venni ezt a versengést? „Szegény kétlábu, a czél-tollas állatok“, mondaná egy ujabbkori Plátó, ki az embert már teljesen hitte jellemezhetni, ha „kétlábu tollas állatnak“ nevezte el.

Mindennap verseny. Ha A. B. egy sikerült dalt írt, ezzel C. D.-nek ártott.

Ha E. F. G. H. z a j t út a lapokban, I. J. K. L. halálos esőndességet érez maga körül. Ha M. N. O. P. ifju költők „oskolút alapítanak“ (a mire nagy szükségük is volna.) Q. R. S. T. U. V. régi írók vannak feledésnek, elmulásnak átadva. X. Y. Z. sem tesznek kivételt, a kik — egy másik „Figaro“-beli élezerint — élő írók, a mennyiben nem haltak meg.

S nyújts olvasóm... hidd el nekem, hogy erről az alphabetről csak is ilyen dolgokat lehet írni. Czigány élet!

Gáspár Imre.

K ö z ü g y e k .

A delegátusok és színházaink. — A megalakulás. — Ő Felső és a delegátusok. — Budapest vendégeket vár. — 180,000 orosz. — Feliratok. — A horvát felirat és a kormányelnök. — 24. — Királyi kegyelem. — Philippovics megy. — Betegok. — Új Amerika.)

Budapesten egész sereg idegen arczot láthatni. Itt vannak a német delegátusok, a kik a népszínházban Soldosné, a nemzetiben Sylvia-ballettet nézik örömet. Nem lehetne kedvökért Massanet, Massé Bécsben még nem is játszott operáit elővenni? vagy a hatalmas kiállítás „Aydát“?

Különben ők is hozzáláttak a magok komédiájához. Laványossággal kezdtek, a mennyiben ő Felső az osztrákokat vasárnap délelőt tizenegykor, a magyarokat pedig tizenkettőkor fogadta a budai trónteremben. A magyar delegáció. Zsedényi Ede korelnöklése mellett, e napokban tartá első ülését a főrendi ház termében, már előttevaló nap megállapodott abban, hogy elnöknek Szilágy Józsefet, alelnöknek id. Szögyény Lászlót, házagnak Szapáry Antal grófot, jegyzőknek pedig báró Fiáth Ferenczet, Szeniczey Ödönt és gróf Zichy Viktort választja meg. Az osztrák delegátusok az akadémiai palota ülés-terében tanácskoztak s a tudomány házában most német fölliratok hirdetik a politika ideiglenes uralmát. Mindenki feszülten várja most e közözügyi bizottságok érdemleges tárgyalásainak megkezdését, mert mióta ez az intézmény fennáll, soha oly mélybevágó működése nem volt, mint lesz ez idő szerint. Itélni fog a külügy politika kész tényei fölött, melyeket

most a gróf Andrássy Gyula hivatala és kötelessége indokolni a delegációk, illetőleg a monarchia nemzetei előtt. A fogadás alkalmával ő Felsége Herbet iránt igen hideg volt. A cseh tartománygyűlés időszaka caendesen folyt le, mondá neki s aztán be sem várva a választ, gyorsan tovább ment. Szláv elnöknek köszönetet mondott a meleg szavakért, melyekkel beszédében a hadseregről megemlékezett. Gróf Széchen Antalnak elismerését fejezte ki azon szívélyes szavakért, melyekkel a gróf felsőházi beszédében gróf Szapáry tábornagról nyilatkozott. Midőn Wahrmann azon kérdésre, mennyi idő óta tagja a delegációnak, válaszolá, hogy „tiz év óta”. megjegyezte ő Felsége: „tehát teljes a szolgálati ideje”. Bárá Fiahtal családi viszonyairól beszélt, s közlé velle, hogy fia főhadnagygyá lett előléptetve. Roman Miron metropolitával ő Felsége magyarul beszélt, Falknak mondá, hogy külügyi albizottság előadása érdekes feladat. „Érdekes nygán. — válaszolt Falk, — de rendkívül terhes is.” Az ifjabb képviselőket, s azokat, a kik most először tagjai a delegációnak. Tisza miniszterelnök mutatta be ő Felségöknek. Az erdélyiek igen szívélyes megszólításokkal lettek kiöntötve. Az egyiknek tréfálva mondá ő Felsége, hogy most nem egyhamar lehet kilátásuk a hazamenetelre.

Gróf Andrássy itt időzése alatt különben a bécsi nagykövetek is lejönnek fővárosunkba; Elliot angol követet is várják. Itt járt a leendő orosz külügyér, a finom, szellemea gróf Suvaloff is, ki Budapestet szépnak találta.

A parlament a fejedelmi leiratra való válaszfeliratait készíti és vitatja, melyekhez járul a horvátoké; ez általában igen követelő hangon van tartva, s a kormányelnöknek lesz alkalma hazafias szempontból ... levágni. Régi parlamenti diadalainak emléke longje körül!

Hercegovina hódoló küldöttséget menesztett Bécsbe, kik e pillanatban fővárosunkban időznek. 24 tekintélyes mosztári férfi, többnyire nagybirtokos bégek, esendik, de velök van a görögkeleti archimandrita, a római katolikus püspök és titkára, aőt az alsóbb néposztály egy-két képviselője is. Bécsbe a trieszti gyorsvonattal érkeztek. Egy udvari titkár fogadta őket s kalauzolta a „Grand Hôtel”-be, hol a nagy ebédlőteremben rögtön vacsorához ültek. Tetazett nekik a szíves fogadtatás nagyon. A főudvarmesteri hivatal gondoskodott szórakozásukról, szerzett számokra páholyjegyeket, tervezett schönbrunni kirándulást. Eszünkbe jut a „Fekete gyémántok” bécsi küldöttsége. Király ő Felsége különben az elfoglalt tartományok számára általános bűnbocsánatot adott. Philippovics tábornakszernagy visszajő december elején. Bécsben tudvalevőleg egy külön bizottság megállapította Bosznia jövő kormányzatának tervezetét. Philippovics azonban, midőn e tervet közölték vele, arról nagyon kicsinylőleg nyilatkozott s Wessita főkonzult, ki a bizottsági tanácskozásokban szintén részt vett, meglehetősen udvariatlanul fogadta. Philippovics állítólag e szavakkal adta vissza a tervezetet a főkonzultnak: „Én nem vagyok elég okos, hogy eligazodjam e terven. Kérdezzenek az urak nálam okosabb embert.” Ugy látszik ... megfogadták ezt a jó tanácsot is. Talán ezébe is jut a költő mondása ama bizonyos mór ról, a ki megtette kötelességét, és ... mehet.

Serajevóban ezernél több katona fekszik betegen, a kivándorlók pedig új Amerikát csináltak Boszniából, a mennyiben máris 8000 kivándorló érkezett, kik közt 5000 magyar, többnyire kézművesek és napszámosok.

Budapesti hírvivő.

•• (Udvari hírek.) Jósef főherceg Thaisz Elek főkapitány kíséretében vadászgat.

•• (Adakozások.) Király ő Felsége a szamosújvári katolikus templom építésére háromszáz forint, a közép-homorodi leégett katolikus iskola fölépítésére pedig száz forint segélyt adott magánpénztárából. — Királyné ő Felsége a lapu-gyarmati katolikus iskolára 50 frtot adott.

•• (A műkedvelői előadás.) mely a vízkárosultak javára a budai várszínházban igen sikerült. Erdélyi Béla prologját Apáthy Jolán k. a. szavalta, a „Nőuralomban” Xanthuané Doleachul Gabriella, gróf Ráday Ilona, Farkas Ilona, Szerdahelyi Antónia, Tassy Mariska urhölgyek s Jármy Andor, Szemere Attila, gróf Festetich Andor s Boér Endre urak, Koderle Róza kisasszony zongorázása, s Negrini Ida urhölgy éneke, Kovács Lajos változatait játsza gordonkája egyaránt tetazettek. A vigjátékot Halmi rendezte.

•• (A Perczel családról) több lap a következőt közli: Szomorú csapás érte a Perczel-családot. Perczel Mór tábornok legifjabb leánya, az alig 18 éves szép és művelt Perczel Hermin kisasszony a múlt pénteken este 6 és 7 óra közt eltávozott hazulról s több szemtanu állítása szerint a vámháznál a Dunába ugrott. Múlt pénteken a házban mindenki előtt vidámságot mutatott. Hat óra tájban szobájába ment, lekapasolta vállfűzőjét, félig kibontotta haját, lerakta összes ékszereit, csak egy fekete szalagon függő medaillont tartott meg. Könnyedén öltözve, felöltő nélkül távozott hazulról. Egyedül távozott, s azóta családja nem látta. De láttak az nap este egy hasonlóan öltözött nőt a Dunába ugrani. A család, az ősz apa úgy pénteken este, mint másnap hasztalan várakozott reá, hasztalan kérdezősködött utána. Eddig nem találta meg.

•• (Vegyesek.) Japán herceg időz most a fővárosban. Huszi Naga Oka, ki jogi tanulmányait Angliában végezte, sikerrel. — Dr. Wenzel Gusztáv, az érdemes egyetemi tanár e napokban ülte meg társaságának negyvenedik évfordulóját. — Lédeczy Sándor fővárosunkban zongoragyárt nyitott. Éveken át a Beregszász-féle zongoragyárban ügyvezető volt, s tanult Lipcsében, Londonban és Párisban, hol a világhírű Erhard-féle gyárban dolgozott. — Vahot Imre jövő kedden éri meg írói munkásságának negyvenedik évfordulóját s ez este a népszínházban alkalmasint az ő hatáza „Huszárcsiny”-je kerül színre. — Az osztrák delegátusok a Frohner-fogadóban negyven, az „Európá”-ban pedig harmincz szobát foglalnak el. — Az írói és művészi kör kérvényben szólítá fel a fővárosi hatóságot, hogy a sírok fenntartására rendelt alaphól írók és művészek sírjaira is fordítson bizonyos összeget.

Rózsás napló.

•• (Jegyzetek.) Báthory Margit kisasszony és Menczel György. — Fábik Róza kisasszony és Serly Antal aljárásbíró, Szécsényben. — Nozsik Béla és Király Olga kisasszony, Budapest. — Jóseff Dávid (Bécs) és Pollák Regina kisasszony (Budapest). — Nagyváthi Emilia kisasszony és Boroskeőy Elek, Felső-Fuludon.

•• (Összeállítások.) Patay Sámuel földbirtokos és Gencay Margareta kisasszony, Nyír-Balkányban. — Sziklai Ede földbirtokos és Brezovay Klárka kisasszony. — Bárá Fiáth Pál és Jankovics Ilona kisasszony, Öreg-Lakon.

— Bárá Bálintit József és gróf Bély Georgine kisasszony.

Halálozások.

*(Elhunytak.) Detsy István a pestvidéki királyi törvényszék bírja, 42 éves, Budaposten. — Gózon Zsigmond az alsóbaranya-hácsi református egyházmegye főesperese, 84 éves, Új-Szivacson. — Pongrácz Istvánné, született Pákozdy Róza, honvédezerede neje, Besztercebányán. — Dr. Freund Zsigmond ügyvéd, Nagy-Kanizsán. — Mitterdorfer Ferencz, volt fővárosi mérnök. — Schley Armin tornamester, 58 éves, Budaposten. Béke hamvaikra!

*(Külföldön elhunyt.) Phelps Sámuel, Anglia híres Shakespeare-színésze. Béke poraira!

Vidék.

*(Székesfehérvárról) jövő májusban nyílik meg a mű-, ipar-, kézipar-, gazdasági- és állatkiállítás. A védnökséget József főherceg vállalta el s úgy a kormány, mint a megye s a város pártfogolja a vállalatot. A budapesti országos ipar-egyesület külön bizottságot küldött ki a tárlat érdekében, mely előreláthatólag kitűnően fog sikerülni. A kiállítás, a szegedi mintájára, tizenhét csoportra van osztva s a csoportok élén országos nevű szakértők állanak. A kiállítási iroda főnöke Loderer Sándor, ki szakképzett vezére lesz a tárlat belügyeinek. A tiszteletbeli elnökséget Szögyény-Marich László főispán vállalta el.

*(Vidéki vegyesek.) Boros-Jenő az Atzél-család airboltjában nyugvó vértanu, gróf Leiningen forradalmi tábornok bebalzsamozott, még egészen ép tetemét üvegkoporsójából új érczkoporsóba helyezték által. — Pécsen Bertalanfy tisztviselelő tíz frt fölött pörbe keveredve, hitelezője lakására tört s c szavakkal: „Ne higj oly gyávnak, hogy rád löjnek,” s meglötte magát.

Külföldi hírek.

*(Bismark hercegnő menyegzője.) A kancellár berlini palotája szerdán fényesen ki volt világítva, s egymásután érkeztek a díszes fogatok. Az esküvőre délután 1/4 órára szólta a meghívók s a vendégek pontosan meg is jelentek. A palota előtt a kíváncsiak nagy tömege gyűlt össze. A koronaherceg és neje is eljöttek, s kifejezték szerencsekívánataikat, távoztak. A nagy terem, melyben a nyáron a kongresszus ülésezett, most hatalmas fákkal volt díszítve, lombjaik közt az oltárral. Elrejtve állt az énekhar, 5 órakor a társaság ebédelni ment. Ama melléktéremben volt terítve, hol a kongresszus idején a diplomataik magán értekezleteiket tartották. A menyasszony egészen fehérbe volt öltözve. Ebéd közben távozott az ifjú pár, s Szászországba, onnan Bécsbe utazott. A lakodalom este nyolcz óra felé ért véget. A nászajándékokról, melyeket az ifjú pár kapott, jelentik: Az ajándékok száma roppant; egy nagy termet megtöltöttek.

*(A Kölni dóm) a középkori építészet e remeke, romladoz. Végpusztulását ugyan nem fogják megérni még a mai kor szépunokái sem, de e fűnséges épület nem fog annyi évszázadot megérni, mint a mennyire méltó volna. Bármily hatalmasoknak is látszanak az óriás kőcokkák, tiszta csulódás. A dóm legrégibb részein már is nagyon meglátszik e vegytani folyamat eredménye; a párkányok úgy összeomlottak, hogy ahol nyomuk sincs, életnagyságú szobrok fejeit pedig kis

bábbá porhasztotta az idő. A nagy kockák annyira lazák, hogy néhány kalapácsütésre apró darapokra törnek; maga a dóm alapja is meg van támadva, pedig annak óriás terhet kell viselnie, mely a kiépülő torony által folyton növekszik.

*(Külföldi vegyesek.) Drága varjuk. Vashingtonba ezerszáz dollár költséggel Angolorazághól száz darab varjut vittek, hogy a sáskákat pusztítsák. Mig Amerikába értek, kilenczvenkettő elpusztult közülök s így nyolcz darab a mi pénzünk szerint kétezkerétszáz forintba került. — Bárá Rothschild Maggie kisasszony a Guiche herceg arája, nem szándékozik a katolikus hitre térni; nincs is rá szüksége, mert polgári házasságot köthet. — Yusi Nagakar, Daimio, hingo herceg fia, a ki legközelebb Bostonban és Londonban járt az egyetemen, Bécsbe érkezett. — Szerbia legnagyobb jötevője, Ilija Milosavljevita Belgrádban 82 éves korában meghalt. Őszeses vagyonát, a mi százezer aranyra rugott, Szerbia közoktatásának emelésére fordítja. — A Köln melletti jugendorfi ezukorgyár kihirdette, hogy minden megfogott egérért egy fillért fizet. Tíz nap alatt 85 ezer egeret kapott. — A párizsiak meg akarják a télen szüntetni a füzértáncot s kotillon helyett balleit en vogue-ot akarnak rendezni, mint az a mult „nagy század”-ban volt.

Irodalom és művészet.

*(A csóknak) nyelvünkön már is egész kis irodalma van. Első helyen említendő Dóczi Lajos „Csók” című mindenféle nyelvre lefordított vigjátéka, melyben a csók definiálgatása („Nem csók az, hidd el, a mi tiltva nincs . . .”) sokaknak tetszik. Ámbár egy másik poétánk, Kiss József szerint:

„A csókot gyakorold, s ne magyarázd.”

Dr. Vécsei Tamás a tudományos és mű-egyetemi olvasó körben a csók jogi körülményeit fejtegette, Dalmadi Győző pedig „Az első csók”-ról írta egyik legszelb költeményét. S mely költő nem szentelt a csóknak egy-két sort? Legujabban Dengi János küldött be hozzánk „A csók könyve” című kötetét. (Budapest, 1878. Tetty Nándor és társa, 155 lap ára 1 frt 20 kr. (díszkötésben 2 frt 20 kr.) Irodalmunk hasonló munkákban szegény s így a meglehetős könnyeden, s elég adattal irt kötetet ajánljuk olvasóink figyelmébe, van benne itt-ott valami erőltetett élezelhetnemség, de azért elég érdekesen fejtegeti a csókot mint társasági szokást, veszélyeit, s néhány elbeszélést is közöl.

*(Képzőművészet.) A műcsarnokban Makart egy új műve látható: a gróf Zichy Edmund arczképe. Továbbá Bara Thaddeustól egy életnagyságfölötti Deák-mellszobor. Ki van állítva az az aranynyal, ezüsttel, zománczal ékített album is, melyet a világtárlat budapesti kiállító adtak gróf Szapáry Gyulának; ez valódi könyvkötési mestermű, kár hogy részben külföldi munka.

*(Vegyes hírek.) A muzeum azon törekedik, hogy megkaphassa ama régi, többnyire 16. és 17-dik századi magyar nyomtatványokat, melyek az ő könyvtárából hiányoznak. A kegyes rend könyvtáraiban található régi magyar nyomtatványokat ajándékképen átengedi. A bécsi Theresianum igazgatósága is késznek nyilatkozott az ott lévő 16-dik századi 12 unikumot megküldeni. — „Általános egyetemes közlöny” című heti lap első száma jelent meg Bárczai Brix Iván szerkesztése mellett. — Írók és művészek tervezik, hogy Zichi Mihálynak Párisba feliratot küldenek.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombat, november 9. Sylvia, Diana nymphája. — Vasárnap, november 10. Az ellenállhatatlan. — Permeteg eső. — Hétfő, november 11. Az attaché. — A fal tövében. — Kedd, november 12. Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, november 13. Egy pohár víz. — Csütörtök, november 14. Hunyadi László. — Péntek, november 15. A Fourchambault-család.

Varszinház. Csütörtök, november 14. Az ellenállhatatlan. — Permeteg eső.

Nepzsinház. Szombat, november 9. Kisasszony feleségem. — Vasárnap, november 10. A nagy apó. — Hétfő, november 11. Koziki. — Kedd, november 12. A kis herceg. — Szerda, november 13. Két pisztoly. — Csütörtök, november 14. Peleskel notárius. — Péntek, november 15. A kornovilli harangok.

(r. e.) Az utolsó hét kiválóbb előadásai voltak a nemzeti színházban: „Hunyadi László, melyet Erkel Ferencz, a nagy-érdemű zeneköltő, maga vezényelt; Nagynő Benza Ida bravourral énekelte a Lagrange-áriát is, Perotti hatalmasan, s magyar szöveggel a címazerepet. — „Sylvia“, balett, mely drámai kompozíciójával, költői zenéjével, s Rotter Irma (Sylvia) és Veiner Julia (Amor) szép tánczával nagy tetszést aratott. Szerzőt, ki a már-már feledett műfajt „Koppeliájával“ újra divatba hozta, tüviratilag tudósították a rendkívüli sikeréről. — Az „Ellenállhatatlan“ főszerepét Náday helyett játszotta Halmi; a nemzeti színház e kitűnő, egy Szerdahelyi után is jeles művésze e szerepét tartalmassá, élvezetessé tudta tenni. — Scribe „Egy pohár víz“ című híres vigjátéka szerdán került színre: a királynő szerepében Prielle Kornélia bizonyult ismét finom játékával nagy művésznőnek. — „Elsőd előadás“ (première?) volt a theatre-français egy kis vigjátéka: „Permeteg eső.“ (Helyesebben: Permeteg.) Könnyű véru delnő szökkik meg egy uracsossal a Castelli bárónő estélyéről, ki őket utól is éri egy nyelves csárdásnő szobájában, kinek mesterkedésére a két szerelmes csakhamar kiismeri egymást és a nő visszatér az estélyre, a lovag maga marad. Igen szellemes volt a Castelli bárónő tanítása. Ő már ismeri az életet, s az ily fajta könnyen lobbant szerelmet, s fiatal barátját óvja a szégyentől. Mond neki sok okosat igen szépen, kedvesen. Hogy szerelem semmiből támad s meghal semmiért; a szenvedély viharára jön egy kis permeteg s azzal vége mindennek. Ez a szellemes kis darab tanulsága; és arra is megtanít, hogy egy nő becsületét és sorsát könnyen kockára állítani nem szabad, s hogy a könnyen szökö nők szerelme nem lehet tartós boldogság alapjául. Prielle Castelli bárónőt játszotta szokott tökélytel; Náday is ügyesen a lovag szerepét, mely egészen hozzá való, Helvi Laura — a székevény delnő, — és Vizváriné — csárdásnő — ezuttal gyöngébbek voltak, az bágyadt, ez nagyon is élénk.

(„Az ellenállhatatlan.“ Vigjáték. Irta Csiky Gergely. „A Fourchambault-család.“ Dráma. Irta Augier Emil.)

Az akadémiánál nagy dícsérettel Karácsonyi pályadíjat nyert az „Ellenállhatatlan.“ Akadémiánk igen helyesen, meglehetősen nagy mértékben alkalmaz a pályamunkákra, azt kellett tehát hinnünk, hogy e vigjátékban igen becses művel gazdagodott irodalmunk.

A helyett, hogy a darab meséjét hosszasan elmondanánk, összefoglaljuk véleményünket a darab néhány gyöngéjéről, s e mellett jó oldalairól is. Nagy hiány, hogy a bonyodalom

félreértésen alapul és pedig oly félreértésen, mely nem származik a jellemből, minthogy Don Diego, kihez a bonyodalom szálán eljutunk, jellembeli képtelenség. A cselekmény azon fordul meg, hogy Florinda hercegnő azt hiszi: Diego maga akarja őt nőül venni, holott ugyanannak azánta, a kit ő szereti: Rolandnak. Az egész mű tehát félreértésre van felépítve, ez pedig oly ingatag alap, hogy ha akár Florinda, akár Diego csak egyszer kimondja a Roland nevét: az egész mű összeomlik. Érezte ezt a szerző is és azért néhol tulzott vonásokkal rajzolta Diegót, a milyenhez hiába keresnénk hasonmást; indulatos, türelmetlen öreg, ki senkit ki nem hallgat, soha be nem végzi beszédét; a hercegnővel, ki egészen saját hajlamát követetheti, úgy bánik, mint egy cseléddel és a mellett minduntalan azt beszéli, hogy neki milyen angyali türelme van. Érezte a színész is (Ujházi ur), ki még megtoldotta a tulzást, úgy, hogy a derűtlenség, mit játéka keltett, később bosszankodással párosult.

A darab másik főhibája a kiisé száraz, csaknem unalmas előadás; mintha szántszándékkal letörölt volna róla minden költészetet, minden életphilosophiát. Az egészben nincs talán egy mondat sem, a mit idézni lehetne, mint a Csiky mondását.

Az érem tényesebb oldala azonban a kitűnő kompozíció, kifogástalan egység, és rohamos drámaiság. Ez azonban nem menthette meg a darabot. A sajtó optimistikusabb része azt hitte, hogyha a címazerepet nem Náday, hanem Halmi ur játszáná: a darab sorsa megváltoznék. Ma már tudjuk, hogy ez csalódás volt.

A Fourchambault-család nem rég adatott nálunk először és adják azóta folytonosan; telt ház előtt nagy hatással. És méltán. Augier, ki rendesen társadalmi problémát fejtet, s előszeretettel foglalkozik kivált a házasság kérdéseivel, feltárja ezuttal is egy társadalmi osztálynak viaszát, de alapjában nem romlott életét, melyben inkább csak a látszattal, mint a valódi becsületességgel törődnek; hol meg van ugyan a „forgalomban lévő tisztesség“ (mint egyik szereplő mondja), hanem azért a nőcsábítás nem bűn; kivéve ha belőle botrány lesz. És a társadalmi rajzot, ha nem is valami tiszta, átlátszó cselekvénnyel, de annyi költészettel, hű és mély jellemzéssel adja: hogy nemcsak ideig-óráig tartó, hanem állandó nagy hatásra számíthatható e kitűnő dráma. Szereti a közönség, és szeretik a színészek, mert mind jó, hálás szerepek vannak benne. Van is kitűnő összevágó előadás, melyben a szereplők: Prielle Kornélia asszony, Helvey, Márkus kisasszony, Szigethy József, Nagy, Halmi, Vizvári urak egyaránt osztóznak.

Sz — k J — a.

T a r t a l o m

Három modern házasság. Brankovics Györgytől. — Hecsis. Bocsis. Bocsis. — Hajós Istvántól. — A jeggyűzű. — A vihar gyermekei. Br. D. Gy. után K. E. — A „móva.“ — Heti tárcza. — Könyvek. — Budapesti hírviró. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Háló köntös szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

46-dik szám.

November 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL.

Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Iszraeliták naptára	Hold-járás	N a p - holto óra perc óra perc	
Nov.	17	Vasárnap	F 23 B. assz. o.	F 22 Anian	5 A 22 Galakteon	21 Ariel	7 9	4 21
	18	Hétfő	Jenő, Jolán	Jenő, Odo	6 Pál püspök	22	7 11	4 19
	19	Kedd	Magy. Erzsébet	Erzsébet	7 33 vértanu	23 Templ. fert.	7 12	4 18
	20	Szerda	Bódog hitv.	Bódog	8 Mih. főangyal	24 Arnon	7 13	4 17
	21	Csütörtök	B. A. avattatása	Ilma	9 Oncsip	25	7 15	4 16
	22	Péntek	Cziczolle	Cziczollo	10 Erastuz	26	7 16	4 15
	23	Szombat	Kelemen püspök	Kelemen	11 Victor, Ménáz	27 Sab. Told.	7 17	4 15

Divattudósítás.

A melegebb ruhákra való díszítések meghatározása, azoknak kellő megválasztása a fontosabb ruhakészítési kérdések közé tartozik. A díszítés adja meg a ruha értékét, és emeli lényegesebbre, ez adja meg neki az egyszerűbb vagy igényteljesebb jellegét, ez határoz sorsa felett, ha utczeni, látogatási vagy estélyi használatra lesz-e szánva. Jelenleg a más szövetekkel való szegélyezés vagy betoldások, továbbá a paszomántos munka és a rojtok a legdivatosabb díszítések az új ruháknak. Díszesebb öltözékek emelésére a moire, a préselt bársony, atlasz és brocat szövetek használhatók. részint vágott csikokban, vagy elől való betéteknek, mellénykékek, ki- és felhajtókáknak. Egyszerűbb öltözékekre, melyeket azonban mégis választékosan obajtuk kiállítani, a paszomántos zsinórozások divatosnak, melyeknek tartósságuknál fogva értékük is van. Ezekre nézve többféle az islés: vannak a kik a sima, egyszerűbb gombkötőmunkát kedvelik jobban, míg mások a gyöngyökkel kivarottakat tartják szobbecnek. A gyöngyökre nézve is kétféle az islés, mert a fényesre csiszoltak is csak annyi barátnőt találnak, mint a homályosabbak. Mind két fajta zsinórozásban azonban a gyöngyökből készült a főmintázat, t. i. levélfűzőr, egyes levélkék, utánszott csipkázat mintá, kis makkok, apró szőlőlevelek, piciny rojtok stb. A selyem és ohenilla-rojtok közt is nagy a választék. A tollakból való rojtok is nagyon kedveltek és sokfélék; a legújabbak a forgácsféle marabu rojtok, a melyek körülbelül a szőrme vastagságával bírnak, és az oknál fogva azért igen jól reá illenek a teli felöltők és ruhák díszítésére.

A téli szörkelmek közül kevesebb a sima egyszínű szövet, mint a koczkás, a mintázott és a csikos. Kivétel most is a terno és általában a finom cashemir-félék tosznak. Legtöbb keletnek örvendenek a nagy koczkás kék és zöld szövetek, vörös vagy sárga csikokkal keresztelve, de aligha élheti keresztül a telet a hirtelen felkapott divat, melyet később alkalmassá csak a fiatal leánykák és gyermekek fognak viselni.

A szőr és selyemből egyeseken összeállított szövetek már hosszabb életre számíthatnak, a melyekből csakugyan számos őszi ruhákat lehet készíteni.

Az igazi meleg téli ruháknak az idén ismét nagyon fogják a posztó ruhákat viselni, többnyire egy színben található a posztó, de legújabbak mégis készült apró koczkás is. A bronze- és olivzöld, a zöldes, kigyóbarna, a gránát- és bordau színek, a sötétkék, a legdivatosabb színek. E komor alapszíneket egy kis élénkebb, vörös vagy sárga tolválékkal akarják nyújtani. E célra a halvány sárga kőszin a porczban igen kedvelt. Kevesebb csinos a fehér csipkével való díszítés a téli ruháknak; a szemnek nem esik jól a nagy ellentét folytonos látása. Ezek a ríktő fehér vonalak, melyek az öltözéket több részre metszik át, nem lehetnek jó hatással a szelebb bonyomások kedvelő szemre, és általában nem illő a szörkelme nehézkes jellegéhez a fehér csipke, kivált körönséges utczai használatra.

Selyemdíszítéshez a csikos selyemszövetek kedveltetnek. Moiréből, atlaszból, bársonyból, brochirt és sima selyemből vágatnak részletes szegélyek. Ezen drágább szövetekből készült többnyire csak is a ruha szembetűnő díszítése, vagy kiegészítő részei. Sima atlaszszövetet nappali és estélyi finyes öltözékekre használnak fel, míg a faille-ruha mindig más szövettel vagyest állítatik össze, mint: indiai cashemir, brocat vagy bársonnyal. Végül fel kell még említenünk a pár év óta mellőzött moire antique-ot, melynek a divat a telre kiváló helyet jelölt ki. Ezen utóbb megnevezett drága, fényes szövetek princeps-ruhákra szabatnak fel, mint a mely szabás loginkább tünteti fel a szövetek festői szépségét.

Utczeni öltözékeknek azonban a rövid ruha mindinkább hódít, lassan tudta a hosszú uszályokat a föld színéről elpusztítani, sőt még nem is egő-

sen, de biztosan balad kitűzött célja felé, hogy kimeneteleink alkalmával nem vagyunk annyira rabjai a rossz, esős idő és a vele járó tisztatlanság kellemetlenségeinek. A gazdálkodás és tisztaság szempontjából minden esetre kedvező vívmány!

Mai mellékletül egy hálókötő szabásával szolgálunk t. előzetőinknek. Magyarázata a jövő számban.

Számrejtvény.

Bittó Szilárdától.

2. 23. 9. 38. 17. 25. Gyöngyöt jelentő kedvelt női név,
10. 29. 8. 9. Kéropót éri ekkor el az év.
6. 14. 4. Hiba hányod erre a borsót,
4. 19. 13. 28. 11. Hajdan pörgette gyorsan az orsót.
- Ma már csakis magát őt pörgetik.
33. 8. 31. 16. 12. 9. A három szent király közül egyik.
9. 3. 13. 1. 9. 13. 7. 9. 28. A rossz gyomornak hasznos orvosság.
22. 34. 26. 30. Vidámít, érjen bármi bosszúság
18. 27. 15. 25. 32. 21. Sertést leül, sonkát, kolbászt csinál.
21. 35. 17. 20. 36. 27. 4. 5. Sok ház tetőzete ilyenből áll.
- 1-36. A nép ajkáról származó mondás.
- Figyeld meg értelmét és légy hálás;
- Ne gúncsold azt, ne is találj hiányt
- Azon, ki veled jóltavóleg bánk.

Megfejtési határidő: december hó 11-dika.

A f. é. 42-dik számban közlött rejtvény értelme

Ki ki maga háza előtt söpörjön.

Helyes megfejtését következő t. előzetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalnay Károlyné, Batory Sigray Istvánné, Marosy Etelka és Izabella, Steiner Sarolta, Moesz Gézané, Ifj. Liehner Józsefné, Jánosy Lajosné, Magyar Felicie, Ehen Gizella, Gereutsör Ilona, Krakay Mari, Petardi Pap Erzsébet, Kiss Pálné, Török Krzsébet, Pényos Klára, Muharos Biri, Sánta Marianna, Zöldy Irma, Tóth Elekne, Valkó Mihályné, Spilka Luiza, Nemes József Izabella, Nyáry Ilon, Kemény Sándorné, Nicsky Anna, Kelemen Juliska és Anna, Monori Mari, Andaházy Jolán, Szent-Iványi Sarika, Pánczól Judit és Flóra, Forgács Olga, Nemes Mihályné, Argyellen Emilia, Bakoss Róza, Weiner Matild, Tóth Gyuláné, Halmi Ilka, Tótfalussy Zoltánné.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előzetőinket, a kik a jelen félelvi, és azokat, a kik a lapunk jelen évnegyedi díját még be nem küldték, hogy azt mielőbb megtenni sziveskedjenek, annál is inkább, mert a 12 kötet könyv szétküldését már megkezdtük.

F. Ribnyikre Z. I. urhölgynek: Egy pár nap alatt minden bizonynyal.

Kassára: Z. I. Pozsonyba K. O., Makóra P. A., Szt. Ivánra O. M., R. Szombatba L. G., Nyitrára M. M., Kolozsvárra T. O., Aradra D. M., N. Megyerre K. T., N. Váradra Sz. M., N. Faluba F. E., Debreczenbe A. L., Bécsbe R. F., K. Kereszturra R. M., Egerszegre D. K. urhölgyeknek: Szives köszönet a nem várt meglepetésekért és szives névnapi jó kívánságokért! A hű ragaszkodásnak annyi kedves jele, új kitartásra, új erőre serkenti lelkemet.

N. Kállóra W. T. urhölgynek: Legközelebb el lesz küldve.

Ságra B. G. urnőnek: Szives felezőlitása után azonnal utnak indítottam.

Lontóra Sz. A. urnőnek: A legszivesebben és legközelebb veszi a küldeményt.

Mocsára N. P. urhölgynek: El van küldve.

Esztergomba Sz. P. urhölgynek: Valóban! Ki hitte volna!

Brassóba M. E. urhölgynek: A legszivesebben jártam el megbízásában.

Ungvárra P. II. urnőnek: Szives köszönettel vettem. Többet, a mint lehet, magánlevélben.

N. Váradra K. G. urhölgynek: Bizony még mai napig is i-vel írja a nevét! Fogja is azt tenni, míg tollat forgat a keze.

Kérdések.

W. Teréz kérne valami biztos szert a hajhullás ellen.

D. Ilka egy jó szobafesték készítési módját kéri a lapoknak valamelyik szives olvasónójától.

Kertemben még igen sok szép sóka van. Mikép tehetném el azt télire?

D. Irma.

Valami jó, a háznál készülő tapaszt szeretnék mindig kéznél tartani. Faluhelyen erre többször volna szükségem. Ki tanítana rá?

M. Julcsa.

Egy szép selyemruhám az ügyetlen cseléd zsiros lével öntötte le. Hogyan segítsék rajta?

A. Mária.

Értékes bundámba a moly esett, mit tegyek most már vele, hogy legalább e télen még viselhetném és megakadályozzam a szőr tulsűrű hullását?

Sz. Ilona.

Feleletek.

O. Paulának ajánlhatom Dr. Emericzy Géza tapasztalati lélektanát, mely egyszerűségénél fogva bizonyosan meg fog felelni igényeinek. Ugyan e tankönyv szerint adják elő a lélektan a mi kiűnő állami tanítónő képezdénkben Budapesten. A könyv a szerzőnél, Szepes-Iglón kapható.

L. Margitnak: Jó hajkenőcset ajánl Beazédes Gyula gyógyszerész ur Dunavacsán. Egy tégely ára 60 kr. Tessék hozzá fordulni a jó jázsim hajkenőcs megküldéséért.

M. Juliának. Néhány theához való sütemény készítési módját szivesen elmondom. Az angol thea kenyér így készül: 8 lat finomra tört cukor, 1 font liszt, 2 lat vaj és 2 egész tojásból, egy kis vaniglia hozzáadásával, finom tésztát készítünk a gyuródeszkán, későfoknyi vastagra kisodorjuk, aztán különféle formákra kiszakgatva a süítő lemezre rakjuk, és tojással, a mely közé kis cukros vizet vegyítünk, megkenjük és lassu tűznél megsütjük. Továbbá: Pesti thea kenyér. Egy medenczébe 24 lat finom lisztet teszünk, 8 lat felolvasztott vajjal, kevés sóval, fél meazszely langyos tejzsin és 1 lat élesztő hozzáadásával tésztát készítünk, a melyet, ha jól elvertünk, azonnal a deszkára teszünk, a hol apró kis golyókra szakgatjuk és vajjal megkent lemezre rakjuk. Azonnal tojással megkenetnek, a felére cukrot és ánizot hintünk, míg a másik felét só és köménnyel készítjük el. Aztán jól hagyjuk kelni, és nem nagyon forró kemenczében megsütjük. Thea szelőkék: Szép fehér zsemlyét vagy kalácsot szeltekre vágunk, elébb jó sűrű tejszínben, azután pedig vanigliás vagy fahéjas tört cukorban megforgatjuk, és a rostélyon megszáritjuk.

A mália.

H I R D E T É S E K.

Nouveautés

angol és ruhákban

Női öltözetek, szoknya és uri kabátból álló, tökéletes és izéletes 13, 14, 15, 16, 18, 20 frt.

Női kabátok (szárke vagy drapirind és szövetből) egyszerű 2,60 3 frt-ig, díszítő 3,50, 4, 4,50, 5, 6 frt.

Női halálöntözetek, (szárke vagy drapirind és szövetből) elegáns 7,50, 8, 9, 10, 11, 12 frt.

Gyermek ruhák és szövetből, díszítő 2,00, 3, 3,50, 4, 5 frt.

Női meleg szövetből készült, egyszerű 2,50-3,50-ig, színes díszítő 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7 frt.

Ungvári piros ruhával 4, 5, 6, 7 frt.

Hargitai Berlini fejzevaló kandi különféle színben 40, 70 és 1,20 kr.

Ungvári és nagyobb alakban 1,50, 1,80, 2,50, 4 frt.

Legújabb válasszék kősz hártyákban, v. m. harisnyaszárak, dux lerek és alsónadrágok, és horgoló fehér és színes pamutok gyári áron.

Nagy választék valódi mosó-, salacs és fehér pacheitákban, flanel és oxford ruhakelmékben.

Levegőt mintákkal kívánatra szolgál.

CSÁKY ARMIN
férfimű gyártó, megáruvó edogon tér 62. sz. Budapest.

A tisztelt urhölgyeknek

tiszteletteljesen jelentem, miszerint utazásomból visszatértem, és hogy jelenleg raktárom a legújabb divatu tolették, köpenyek, felöltők és bundákkal nagy választékban el van látva.

Staffirok elkészítése a legolcsóbb ártól kezdve a legmagasabbig olvállaltatnak és saját műhelyemben készíttetnek.

Azonkívül raktárom a legújabb francia díszítmenyek, különösen a mostan igen kedvelt színes és egyeznő himzésekkel, mint mellények, tuniquek sat. gazdagon fel van szerelve.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY. Confectioneur.

Budapest, Doák-utca 5.

Megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltenek.

10 Sri bevasarias utān
I Crepp de Chine
 aelyes nōi nyāk-
 kendū.

Egy angol gyár égésének következtében

10 fnt bevasarlas után
I Crepp de Chine
szeljem női nyak-
kendő.

50 %-al olcsóbb eladás!

Mult hó elején egy londoni gyár nagyrésze leégvén, gyár tulajdonos nem tarthatá fön gyárát, megmaradt árukészletének eladását reám bízá, tudván hogy Magyarorszában e tekintetben legelterjedtebb üzletem van. Nem akarom a kelmék jóságát és olcsóságát tulságosan dicsérni, legjobban megmutatja azt a bebizonyított tény; csak annyit vagyok bátor megjegyezni és egyszersmind figyelmeztetni a t. verő közönséget, miszerint nevezett gyáros a csőd kikerülése miatt mind áruit szabad kézből adá át nekem eladás végett, mely után bátran dicselkedtem Magyarorszában ez időben, mint legjutányosabban eladó kereskedő lehetni.

Csak arra kérem a t. vevő közönséget, megrendeléseiket siettetni, miután e csudálatos olcsóságok mellett sokáig nem tarthat az eladás.

Magam a n. érd. közönség kegyébe ajánlva, maradok tisztelettel

Sz -Fehérvárott, okt. hó 1878.

Ifj. Eibisch Zsigmond,

„A PROFÉTÁHOZ.”

Arjegyzékek kívánatra bementve köldetnek.

Köretnek a t. megrendelők az utolsó postát rendszeresen megírni.

Всего в 1987 году в СССР было опубликовано 10 000 научных трудов, в том числе 1 000 статей в ведущих зарубежных журналах.

50% -al olesob e laddas!

*1 Cripp de Chine
seligen not nyak-
kend.*

Inzen:

10 ft bevestigings
I Crepp de Chine
eetjem not nyak-
kend.

— **ingyén** —

Első árjegyzék a leszállított árakkal.

Divatkelmék		azelőtt most
3600 r. Fräbel-belme		r. 48 15
3696 „ Rips ☐ csikok és sima		r. 55 20
3576 „ 16th Bertha-belme		r. 65 75
2500 „ val. „Póra”-ripi minden színben		r. 1 20 40
Mosakelmék leltári kiconota		
2677 r. valódi angol Madapolan		r. 28 15
2555 r. valódi Oxford		r. 35 15
5540 r. Eggenbe ger-Cretorok		r. 45 20
5500 r. valódi amerikai Oxford		r. 48 18
5670 r. angol Oxfordok		r. 55 73
6700 r. szegedi festőgyűjtemény mintákkal		r. 55 24
Gyölesok potom áron		
900 vég 30 rdb. érmudorfi gyöles	7 50	345
8000 „ 30 „ Kaszlinenthal v. c6 - nagyoles	8.50	455
750 „ 30 „ valódi siléniai gyöles	11.50	625
Finom gyölesok		
900 vég 1/4 valódi hollandi gyöles	13.50	580
700 „ 1/4 hollandi gyöles	15.50	750
1500 „ 1/4 val. Regenhardt Creas-gy.	18.50	750
1300 „ 1/4 Urban Creas	22.50	985
440 „ 1/4 valódi amerikai b6rgyöles	18.50	695
700 „ 1/4 b6rgyöles	15.50	695
35 „ 54 r. 1/4 lagnehozobb ma burgi gyöles	88.—	33.70
Kánavászok		
1500 vég 1/4 30 rdb6 m6rga kánavász	6.50	2.85
700 „ glazdorfi rózsaszín kánavász	7.50	3.85
700 „ valódi rumburgi kánavász	13.50	5.75
300 „ rózsaszín kánavász	15.50	6.95
5000 „ angol ágy-topleh szőrvet vi- rággal	4.50	1.35
10000 „ damasc. angol dessert-szal- v6ta csak	—12 kr.	
Fekete Cachmir, Terno és Lüzsterok		
12000 r. fekete lüzster, angol	—55	—37
3500 r. londoni fekete s színes lüzster	—75	—20
3000 r. valódi fekete Saxi Cachmir	—65	—35
7000 r. 1/4 valódi fekete Terno	1.20	—55
8000 r. 1/4 Cloth Terno	1.50	—75
5000 r. 1/4 Ferdinand Cloth	1.90	—95
8000 r. Italia Cloth reverendáknak, fényes	3.50	—65
7000 r. Cloth Alapin fénynyel, reve- rendára.	3.50	—85
Kalmukok és Pargetok leltára		
1400 r. dupla Parget	—45	—20
17000 r. Kalmuk de Royal	—20	—30
1800 vég 30 r. igen jó Chiffon.		
1800 „ „ „ Madapolan-chiffon		
1200 „ „ „ Snow R. chiffon		

	azelőtt mont		
1400 r. Kalmuk Narcisa	— 35	— 35	
3000 r. □ és csikos bécsi parget	— 30	— 15	
5000 r. londoni ruha-parget	— 38	— 20	
6500 r.	— 40	— 25	
7000 r. igen finom avánci parget női ruhákra	— 55	— 30	
10000 r. % zsinór parget, fehér	— 85	— 20	
8000 r. % zsinór-parget, fehér	— 45	— 25	
7000 r. egész nehéz ang. zsinór-parget	— 60	— 30	
6000 r. Pi uo-parget	— 45	— 25	
8200 r. % igen jó angol parget	— 55	— 30	
5000 r. % londoni piquet-parget	— 70	— 35	
6000 r. % egész nehéz piquet-parget	— 75	— 40	
Fekete és színes selymek			
5000 r. v. l. noblesse-selyem, fekete	r. 4.80	1.15	
5000 r. % noblesse fekete	r. 4.50	1.60	
4500 r. nehéz Gros de Neapol	r. 4.80	1.60	
4000 r. Gros Grain, fekete	r. 7.50	1.95	
5000 r. □ és sima mosó sely., szin.	r. 2.80	— 90	
8000 r. színes selyem	r. 4.80	1.50	
4000 r. Gros Grain minden színben	r. 7.50	1.95	
Asztalnemelek árjegyzéke			
1 drb. % Lord abross, színes és fehér	1.50	— 58	
" % Bensonsfield abross, színes és fehér	2.50	1.30	
" % Jokey abross, színes és fehér	3.20	1.50	
" % Jokey abross, színes és fehér	3.80	1.80	
" valódi Damaszt szalvéta	3.10	1.45	
" angol szalvéta	3.50	1.75	
" angol damaszt szalvéta	3.80	1.95	
" fehéritetlen dupla szövésű törülk.	2.50	1.25	
" fehéritett d. szövésű törülk.	3.30	1.65	
" angol törülk.	3.50	1.75	
" angol damaszt törülk.	4.30	1.95	
" angol finom damaszt törülk.	4.60	2.50	
" rumb. szobkend.	1.80	— 95	
" valódi rumburg szobkend.	3.50	1.50	
Kész nri és női fehérnemelek igen olcsó árjegyzéke			
1 drb. valódi angol oxford ing	1.70	— 75	
" valódi angol oxford ing, bélelve, felálló gallérral	2.40	1.20	
" val. angol oxford ing bélelve, 2 gallérral	3.80	1.50	
" Buom Chiffon ing, fehér	1.75	— 85	
" finom Madapolan ing	2.50	1.20	
" valódi rumb. Chiffon ing	8.80	1.50	
" férfi lábravaló, szilárd gyolcsból	1.30	— 70	
Ezelőtt mont			
. . . . .	9.80	5.65	1700 vég legfinomabb
. . . . .	11.50	6.65	1200 drb. kitűnő jó sely.
. . . . .	14.50	7.50	7000 drb. valódi finom

	azelőtt most
1 drb. férfi lábravaló nehéz gyelesből	1.80 — 90
1 " " am. bőrgyelesből	2.50 1.—
1 " " " " " " " "	1.80 —.95
1 " " " " " " " "	3.20 1.50
1 " " " " " " " "	1.90 —.95
1 " " " " " " " "	3.50 1.50
1 " " " " " " " "	3.50 1.50
1 " " " " " " " "	4.50 2.45
1 " " " " " " " "	6.50 2.60
1 " " " " " " " "	2.80 —.80
1 " " " " " " " "	3.20 —.95
1 " " " " " " " "	3.80 1.10
Kendő-raktár Árjegyzéke	
1 drb. berlini fejkendő	— 90 — 40
1 " " " " " " " "	1.20 —.80
1 " " " " " " " "	1.90 —.70
1 " " " " " " " "	2.50 —.85
1 " " " " " " " "	1.20 —.70
1 " " " " " " " "	2.20 1.50
1 " " " " " " " "	6.50 2.75
1 " " " " " " " "	7.50 3.50
5000 drb. 10% valódi angol plaid	22.50 5.75
5000 drb. gyapjú szövet téli ruh. araknak	4.50 2.50
5000 r. valódi brünni gyapjú-szövet	7.50 3.39
5000 r. Lastique, sima, téli kabátira	7.50 2.95
Végül:	
1 elefánt-csont garnitúra	1.50 —.10
1 Quipour-rekli kis gyermekeknek.	1.50 —.10
1 Kantechnk-karporecs	1.50 —.10
1 pár gyermek-harisonya	— .50 —.10
1 " " nagyobb gyermek-harisonya	— .65 —.20
1 " " hölgy-harisonya	— .95 —.30
1 " " egészönöm.	1.20 —.35
1 " " reggeli topán, stickek	1.80 —.65
1 " " torok broge-kendő.	csak —.34
1 " " berliner broge	— .06
1 " " selyem broge	— .06
1000 páncsál mieder igen jutányosan.	
1000 r. szines és fekete bárszöny	1.60 —.65
Kék és barna nehéz parget	csak —.15
1 r. cipke-flüggöny	— .22
1 r. igen finom Quipour	— .35
1 r. amsterdami cipke-flüggöny	— .65
1000 tucat férfi gallér minden nyakbősséggel darabja	— .06
	Ezelőtt most
blauer chiffon	18.50 8.50
kendő férfiak és hölgyek számára	1.50 —.25
es grain selyem aszókendő	2.80 —.40

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Évnegyedre 3 frt. — felévre 6 frt.
egyszer 12 frt.

Könyvcsomagolás díj felévenként
20 kr.

Szerkesztői irodai iroda:

VI. kerület, Terebnyai-utca
31-dik sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyzet hasábjára egyszer
5 kr.

47. SZ.

Nov. 24-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
díratképpel.

minden színesen kiadott rajzzal

Könyvcsomagolás

12-vel két határ könyvmellék-
lettel.

A könyvek megfizetése egész

évi járatási kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Dalospacsirták.

(Beszély)

Irtó Véka L.

I.

Pitymallott.

A hóborított rónát messze távolban körülövező láthatár legalsóbb szegélyén jelentkezett még csak a pirkadó hajnal keletről: de a Doborkőfalva tőszomszédjában fűzfák keretében magányosan álló csinos emeletes urilak tetőjének legmagasb pontján már is csicsereggett a bubos süsíték, üdvözlőlvén a tél dermedtsége közben a keletrkező új napot. Elékerültek nem sokára éjszakai rejtekhelyeikről a borzas verebek is, és szép rendben sorakoztak az érez alatt, hogy onnan kiléssék a várva várt pillanatot, midőn a még mindig a duaszban szunyókáló gulamboknak vettetni fog majd a mások élelmére is szolgálhatandó szép piros buza. A fáradságot sem igénylő mindennapi könyöradamány biztos tudatában irigytelenül szemlélték a hivatlan vendégek, miképen keresgéli össze a ház előtt terjengő kis kert egyik zugában, a zöldre mázolt léczrácsot tőszomszédjában lombvesztetten szomorkodó, nagy bodzafa zuzmarás ágai közt, az itt-ott még megmaradt fűrtmaradékot a szürkehátú, veresbegyű pirók, fel-felpislantván néha okos fekete szemével az emelet egyik ablakúra, mely mögül öreg asszonyka tekintett ki az előtte elterülő téli tájképre és csendeletre.

Az anyuka ott fent az ablaknál, aggódva vizagálgatta az égboltozatot: nem mutatkozik-e valamerre sötétebb pont, mely a mai napra veszedelmes fergeteggel és hófúvással fenyegetőznék? Időközönként pedig elfordult az ablaktól és vizagán pillantott a szoba hátsó részét elfoglaló fülke felé, hol imádott egyetlenegy fia, minden e, élvezte békében, ágyán az ártatlanok és fiatalok mély álmát, nem is gyanítva, hogy édes anyja máris ébren van, és nyugalma fölött most is gondosan őrkü-

dik az, ki oly sok éjen át virasztott addig, míg szülöttjét felnővelhetne emberszámba, e közben vagy e miatt soha sem emelve panaszt, és fáradsámai bő jutalmául mindig elfogadva: ha hűen ápoló kezei alól tűnni látta a láz forróságát, mely ez egyszer ismét sikertelenül törekedett volt kioltani egy életet, a kínoskeservesen megvédeztet.

Hála a jószágos istennek, sikerült annyi sok veszély között fiának életét megvédenie, de nemcsak, hanem olyan emberré is fejleszteni azt, kire mindenkor és mindenhol bátran utalhatott anyai büszkeséggel. Romlatlan szív, minden jó és szép iránt fogékony, még meg nem mértelyezett kedély, eleven ész! Menten dicsérhette őt olyanunk, minőnek az anyja szeme látta, és nem kellett ellenmondástól tartania, ha tulajdonán hangoztatta szavakban, mivel csordultig telve vala szíve. Legfőlebb azt mondhatták, hogy nem fényes, nem kiváló tehetség, nem fog szerepelni a közéletben soha, nem eléggé férfias, hanem igen anyás. A n y á s! Igen ezt hozák fel ellene vádul, kizáróan egyedül ezt. De hagyjáo, hiszen, éppen az képezte az anyja legtöbb boldogságát, hogy ő pótolni képes fiának az egész nagy világot, hogy körében az nem nélkülözi a mindenfelől kinálkozó, már sok fiatal szívet megrontott leveket, és nem kívánczik el, hín vágyakkal, törekeny dicsőséget jutalmul ígérő üvényekre, hogy azokon, habér után küzdve, a végpontnál csalódottan silány szalmakoszorúra akadjon. És ez az a n y á s jó fia: mennyire szereti anyját! Hogyan eszmélhetett volna, szemben ilyen, minden reményét messze felülmúlt eredménnyel, az anyja valaha arra, mily sok bu, gond, aggodalom, kín és keserv árán vásárolta meg a boldogító tudatot, hogy nincsen ember, nincsen egyetlen egy sem

a világon, kiért fiát cserébe odaadná? Nem szorul az fényes tehetségre, hirre, dicsőségre. Megélhet az így is, ősei telkén, maga kenyerén, csendesen és boldogan hű, jó és okos feleség mellett, környezetben a Doborkőy nemzetség legifjabb, lenyűgöző csemetéinek egész rajától, kiket a kedves jó nagymama — ah, mily szívesen! — ringatand majd térdein, édes bért nyerve a sok czuppanó gyermekcsókban.

Az anyáka, az egész vidék üdött jó Stanczi nénije, kora özvegyiségre jutott. Szép is, jó is, és — a mit sokan talán nem utolsó sorban vetettek a latba — vanyonos is vala az özvegy menyecské. Nem csoda, hogy ezek folytán seregeesen tolongtak küszöbénél a kérők, kik szíves áldozatkészséggel felajánlották buselejtőül nagybecsű uri személyiségeiket, csaküdvén mennyre-földre: hogy bár mennyire derék ember légyen is az istenben boldogult, dicső emlékü néhai doborkőfalvai Doborkőy Mihály fő-főtáblabíró ur: de biz azért ők, az élők, mégis ezerszerre derekabb legények a halottnál. Tapasztalni fogja ezt a buslakodó özvegy: csak akaszsa szegre az özvegyi fűtyölt és válkozzék a kínált kállai kettősré! Azonban eskü, ígéret, hízélgés és a csábítás ezerféle más csalótkéi mind hasztalanul pazaroltattak ez egyszer. Stanczi néni egyre csak a fejét rázta és ha bocsátott is mézes-madzagos szavakat ajkairól, de kezét, azt az eszett frigyre még sem nyujtá. Fiára tekintett, a még pólyák közt bölcsőben ringatott kis Jónáskára, és fohásztalan megnyugvással kötözgette a virágcsokrokat, melyek rendeltetése vala, hogy ékesítsék a kiosztandó kosarakat, az ilyen alakban talán kedvezőbb fogadára számíthatókat. El is érte célját. Mert ha elmaradoztak is lassankint házából a kérők, de jóakaró barátokban nem szenvedett hiányt ezentul sem. Stanczi néninek sem a megyében, melynek körében kiváló állást foglalt el birtokánál fogva, sem annak határain tul nem volt ellensége; ő pedig megcsónkitatlanul ruházhatta meleg szíve szeretének egész teljét boldog napjainak élő emlékére, szerelmetes szép fiára. Az anyának nem kellett a nő érzelmeivel harcot vívni, nem meglopni a gyermeket vagy a férjet, hogy részesíthesse mind a kettőt a szeretet kellő mértékében. És minek is változtatott volna sorsán? Hisz volt szeretni és gondozni valója; ennyivel pedig a boldogság után epekedő ember mindig beérheti. Nem mindig jó a jóból a sok!

Hosszu évek során kellett Stanczi néninek az anya tisztjének teljesítése mellett pótolni az apát is. Nem szorítkozhatott, mit szíve sugalt, egyedül a kedves gyermek dédelgetésére: gondoskodnia kellett annak neveléséről is, vezetni az ifjút okosan a fejleszteni benne az ésszt és jellemet akként, hogy az kedves lehessen egykoron ne csak az anya nagyító szemében, hanem isten és más emberek előtt is, vagyis, hogy a fiu megtanulja idejekorán tisztelni az istent, embertársait pedig szeretni és szolgálni. Tette is ezt Stanczi néni egész odaadással. A kedvescért reszkető anya nem merte a gyermeket hosszabb időre idegen emberek gondozására bízni, s azért, míg csak a gyermek nyilvános kára nélkül történhetett, nevelőket fogadott a házhoz, később pedig, midőn a serdülő fiatal ember java mellőzhetetlenül megkövetelte a felsőbb tanodák látogatását, rászánta magát Stanczi néni arra is, mit addig teljesen lehetetlennek vélt: elhagyta Doborkőfalvát és szellérségbe — ő, a földcsasszony, oszmány szellérségbe szegődött a szomszéd megye területén fekvő, tanintézetéről híres vidéki nagy városban.

Szakadatlanul szeme előtt nőtt fel ekként a gyermek, az ifju, és midőn valahára az utolsó tanfolyam zárvizagájának végső szava is elhangzott: diadalérettel kísérhette vissza az

anya fiát ősei fészékbe. A Doborkőy család hagyományi követelményének elég volt téve, Jónás igazolhatólag jogtudónak vala mondható, és az anya mégis kezeskedhetett fia azívének tisztaságáról, jellemének romlatlanságáért. Nem kuttatta: sok vagy kevés ragadt-e fiára az iskola tudományából? Hisz nem kellend annak tollával keresni kenyerét. Elég, hogy megazerezte a bizonyítványt a jogi tanfolyam bevégezéséről; a jogtudományt magát bátran átengedhette ama másoknak, kik arra nálánál jobban rászorultak.

Vig élet következett most Doborkőfalván. Az ifju urnak meg kellett tanulni a terjedelmes nagy birtok kezelését. Az anya volt ebben türelmes oktatója, a gazdatiszt és öreg bérea tanácsadója, a józan ész és a szomszédok példája kétséges esetekben irányítóje. Bele is okult Jónás hamarosan az örökölt mesterségbe és ennek folytán, ha kedvezett az időjárás, volt neki is jó, ha pedig a nap, felhők, szél, eső, köd és harmat megbokrosodtak, volt neki is rossz termés, csakugy épen, mint mindenkinek köröskörül. Ebben aztán megnyugodott szépen a fiu is, az anya is, és ez utóbbinak nem is volt egyéb kívánsága, mint az: hogy ez az élet örökké így tartson. De azért nem zárta ő el fiát a világtól; szorgalmasan el-ellátogatott vele együtt a jó szomszédokhoz, kik mindenütt, de főleg a leányos házaknál szívesen fogadták Stanczi néni czégének előtérbe tolása mellett az ifjút, és viaszont maga is tárt karokkal üdvözölte a látogatókat, de sőt hívvel ragadott meg minden alkalmat, buscút, névnapot, sátoros ünnepet, hushagyó keddet, hogy kellő ürügy mellett Doborkőfalvára csödüthesse a mindkét nembeli fiatalágot, ezt követelvén: — a nagymamai édes álmok megvalósításának lehetősége. Országgra szóló mulatságok kerekedtek az ilyen összejövetelekből többnyire. Nem kellett ahhoz sok készülődés. Jó ősei szokásnak megfelelően, egy pár hirteleniben legyilkolt kappany vagy pulyka, a kamarából elékerített ételmaradék vagy sódar, lángon sült habos szalonnás lepény, egy-két üveg kerti bor s néhány, vályogvetésből kiszólitott faluvégi szurkos cigány megteremtették a széles kedvteléshez szükséges fogékony hangulatot, és mindennek révén úgy befészkelte magát Doborkőfalván a vidámság, hogy még Stanczi néni is másodszori ifjuságra viradt és jó remény fejében naphosszant csicseregte versenyt fiával, az ez által szenvedélyesen gyűjtött, szívéhez szóló magyar népdalokat. Mintha csak két dalos pacsirta lakta volna az emeletes uri házat, úgy hangzott abban reggeltől estig a magyar nép költői szívverésének mesterkéletlen szólama, hamisítatlanul, és menten minden újdivatu, nagyképu bölcsék által több jóakarattal mint helyes érzéssel ráakgatott, srófon járó ezikornyától.

Szép élet volt ez nagyon. De az már nem vala szép, hogy Stanczi néni nagymamai reményei sehogy sem akartak teljesedéshez közeledni. Nem mintha nem lett volna a vidéken csinos és kedves leány. Volt biz ebből a fajtából, mint mindenütt, itt is fölös számmal, és tetézett is abból egyik-másik Jónás urfinak, ma az Emma, holnap a Tilda, holnapután az Irén, Juliska és Irma. De ez még mindig nem vala az, mire Stanczi néni számított. Valódi, fékezhetetlen, gátot és akadályt nem ismerő, az az ugynevezett bolond szereltem, mely tükön-bokron keresztül tör és meg sem állapodik addig, míg csak az egyházba el nem jut: az, ahogy sem akart Jónásnál mutatkozni, bár mennyire leskelődött is jelenségei után az anyáka. Kétségbe is esett e miatt gyakran, és teszi vala ezt bizonynyal még gyakrabban, ha tudta volna, hogy a dolgok ilyen, forró óhajának kevésbé megfelelő menetének oka részben ő maga is. Annyiszor magyarázgatta volt ő Jónásnak:

mind kellékeket keresen jöendő nejében, ha nem keserves ébredéstől követett viharos mámorra, hanem tartós boldogságra kíván számíthatni; annyszor intette ovatosságra a mai — mint az anyáka mondá — botorul nevelt, ledérségre, hiúságra, munkakerülésre a üres nagyképű-ködésre mondva szoktatott hátsereggel szemben: hogy ennek nyomán Jónás most már, kis körütekintés után, minden leányban talált több-kevesebb kivetni valót. Az az angyal, mely az anyáka eszményképének megfelelt volna, sehogysan akart elbukkanni, és úgy látszik, ez idő szerint nem termett vala Doborkőfalva környékén.

A vége a dolognak az lett, hogy Jónás, fogékony szívének daczára, jégcsap hírébe keveredett, a leányok megunták a várakozást és egymásután el-el-tűnedezték Jónás láthatáráról, felcsapván más embereknek, bár szerényebb házaikhoz menyecske néven ismert védazenteknek. Ez pedig baj volt; mert Jónás életének immár huszonegyedik évét fogyasztotta, holott az anyáka fogadást tett vala, hogy kedves fiát nagykorúságának elérte előtt állítandja be a tisztességes emberek sorába, hogy így válva legyen az emberi fogyatkozások elleni hatalma és az ezek működése nyomában fakadó késő bánat ónsulya ellen, az anyáka pedig szent megadással térhessen az örök nyugalomra, majd ha szólíthatni fog, vigaszt meritvén a tudatból, hogy gondozáshoz szoktatott fia nem nélkülözendi ezentul sem az ápoló gyöngéd kezeket. Sok bánatos órában tündött az anyáka azon, miképen juttathatná magát is fiát is a kívánatos célhoz a nélkül, hogy magának kelljen fia számára talán kelleetlen feleséget szerezni, mitől szent borzadással iszonyodott, tapasztalván először, hogy a rendeletre üszítetkolt házasságokon mily ritkán van az istennek igaz áldása. Szűzeszorta inkább szálljon pedig kedves gyermeke a legmélyebb sir fenekére, mintsem ő is, tulérzékeny kedélyével, oda kovácsoltassék rabszolgának ama pokoli lánczhoz, melyet anynyi csalódott házasság nyögve, görnyedve és jajgatón csörtetve vonszol hosszú életen át kiinnal és keservvel, magának véghetetlen gyötrelmére és másoknak még sem elrettentő példájára.

Épen midőn legjavában buslakodott Stanczi uéni azon, miképen bontakozhatnék ki veszteség nélkül az egyrésztől fogadalmán, másrésztől elvei által bekerített termeguteza feneketlen szorosából: érkezett Budapesten megtelepedett fivérértől szép czimeres levélen a kérdés: nem volna-e az anyáka hajlandó fiát farsangolás végett a fővárosba küldeni? Nagy szorultságában mennyei kinyilatkoztatásnak tekintette az anyáka eme levelet, főleg midőn arra eszmélt, hogy hiszen fivérének is van leánya, ki, az ugyancsak meglehetősen elmosódottan szolgáltatott adatok egybevetéséből kerekedő számok tanúsága szerint, már szintén régecskén kinőhetett a kurta szoknyából. Hévvvel kapaszkodott tehát a felcsillámló reménybe és bár igaz, hogy nem kis mértékben fájlalta, hogy fivére még eddig soha sem mutatta be nála leányát és nővére fiának létezésének tudatára is csak most, előggé későcképen, serkentette sokáig tunya emlékező tohatságát: mégis leküzdötte rövid tusával a keblében jelentkezett keserűséget és elezántan elhatározta felküldeni fiát a fővárosba, meghozván maga részéről a legnagyobb áldozatot, midőn fiát — most először életében — magától távol hosszabb időre szárnyra bocsátja. Rémült ugyan az anyáka, ha rágondolt a vészelyekre, melyek kedves gyermekét a nagyváros hirhelt gőzkörében környékezendik; megrázkodott arra a gondolatra is, hogy fővárosi csemetét hozandhat Jónás a házhoz menyül, ki aztán uszályos ruhával seprendi az udvar szarát és hajnaltól éjfélig fog

regénnyel kezében a pamlagon heverni, vagy rosszszul hangolt zongorát fülsértő jajgatásra kirozni, — holott a mama szavahihető emberek tolmácsolása folytán hajlandó vala a fővárosi nőket, kevés kivétellel, mind ilyen minőségűeknek és azokasúaknak képzeln: — de elvégre az ember ne küzdjön a végzet rendelkezése ellen! Ki tudja, nincs-e a csillagos égre aranybetűkkel felírva, hogy Jónás a fővárosban lelje menyaszonyát? Meg fog nyugodni az anyáka ebben is: csak fia legyen boldog.

Hosszas tanácskozás után mára szabatt az elutazás napja, és most az anyáka leste alvó fia közelében az óra kongását, melyre Jónást ébresztenie kellend, hogy a távol eső vasuti állomásra kellő időben eljuthasson és lo ne maradjon a vonatról, mely talán szerencséjéhez vezérlelndi.

Megeselekedte az anyáka most is kötelességét a fájó szívvel és sűrű könnyek hullatása után szélnek bocsátotta fiát, az utolsó pillanatban is lelkére kötven még egyszer, hogy jól vigyázzon magára és mindenben híven kikérje a kövesse babukafalvi Bankás Gerőnek, a szomazédos Bundatorok egyik kisebb közbirtokosának, a sok korteskedés és még több borivás és pagatózás folytán kissé megfogyott jó Bankás Misa húsi fiának oktatását, ki már tíz év óta tapossa a főváros sikamlós talaját és ott fényes tehetségei folytán, mint maga állítja és tehát hinni is kell, nagy hirre és tekintélyre vergődött. De meglátogassa a doborkőfalvai egykori jegyzőket is. Szolgálatandnak talán azok is jó tanácscsal, és mindenesetre örvendeni fognak a szegények, hogy nem feledkezett meg róluk.

(Folytatása köv.)

Két népdal.

Benedek Ádárától.

I.

Száll a felhő napkeletre,
Vele száll szívem szerelme!
A felhő oly nehéz, halvány,
Mivé tett engem az a lány!

Repülj, repülj, nehéz felhő,
Ott él ő, hol a nap feljö;
Ott kel fel a nap reggelre,
De nekem tán ott megyen le!

Száll a felhő, vízi szárnya,
Fáj a lelkem, do búsba!
Tebát a felhő kisírja,
De engem bűm visz a sírba!

Sírba visz a nagy búbanat,
Mely mint felhő kel utánad!
Mire az magát kisírta,
En is nyugszom lenn a sírba!

II.

Rózsabokor, áldjon meg az isten!
Megyek, hogy a rózsám megonyhítsen.
Hisz hogyha ő tán meg nem enyhítne,
Épp úgy fogok elhervadni, mint te!

Deák békekövetsége Windisgrätznél.

Emlékeztek mindnyájan 1848 végén arra az éjjeli ülésre, a mely elhatározta, hogy én, Batthyány Lajos, Lonovics éreek

*) A „Budapesti Szemle” f. é. november-dezemberi számából. Ismertetése az illető rovatban található.

és Mailáth György, az országbíró, Windischgrätz táborába menjünk, megkísérteni a kiegyezést. Kossuth nem volt jelen a képviselőházban az ülés kezdetén. Jónak láttam utána küldeni. Megjelent és ő is pártolta küldetésünket. Azonnal föltették a nekem azonnal által is adták a határozatot.

Másnap korán reggel Mailáthhoz mentem. Kérdezte, hogy utlevélről és katonai kíséretéről, a mely az ellentáborba vigyen, gondoskodott-e a kormány? Még nem, mondtam neki, de tüstént megyek Kossuthhoz, hogy tegye meg a kellő intézkedést. Kossuth azonban már elutazott. Nagyon sietett. Talán, gondolám, itt találom még Madarászt, a rendőrfőnököket. Ennek is hűlt helye már; csak néhány alárendelt hivatalnok pakolta szállásán, a mi még ott maradt. Szerencsére egy pár betöltetlen, de aláírott utlevél is volt az ott maradt tárgyak között. Magamhoz vettem. De hát a katonai kíséret! Hogy meggyünk által a nélkül a magyar táboron is, hát még az osztrák előcsapatokon? Az országbíró megjegyezte, hogy ő ugyan tagja volna a kormánynak, de az ő parancsára senki sem ad most semmit. Hallottam, hogy a honvédelmi bizottság egyik tagja, Nyári Pál, még nem utazott el. Csakugyan otthon találtam. Nyári tüstént hívatta Répásy tábornokot, s ez Görgei főhadiszállására küldött egy tisztet. A tiszt visszajöven, jelentette, hogy a katonai kíséret iránt meg van téve az intézkedés. De ugymond, a táborban nagy a neheztelés, hogy a hadsereg megkérdezése nélkül akar alkudozni az országgyűlés! Eközben a főkormánybiztos, Csányi is megérkezik. Ő is ad utleveleket a követség tagjainak. Majd gróf Schmiedeg kapitány jó. Szintén említi a hadsereg neheztelését. Csányi lezsidja. — „A hadsereg” ugymond: „ne politizáljon!” Schmiedeg maga is helyeselte Csányi megrovását.

Azonban, utlevelünk már lévén, jól nekiöltözve a kemény hidegnek, utnak indultunk. Lonovicsot tükára, ha jól emlékszem, Sántó, kísérte. Görgei főhadiszállása már Promontorban volt. Nem találtuk itt a fővezért; azt mondták, az előcsapatokat ment megsemmisíteni. Helyette egy németnyelvű törzstiszt fogadott bennünket. Ez mondta, hogy a rendelet a katonai kíséretre nézve már ki van adva, azt arról is van már tudomásuk, hogy jól fogadják bennünket. „Talán levél?” kérdezé Batthyány. — „Igen,” felelé habozva a törzstiszt. De nem tudta azt előmutatni. Általában meg kell jegyeznem, hogy főhadiszállásunkon éppen nem kedvező hangulattal találkoztunk. Kísérőül két huszártiszt volt kirendelve. Ezek is, a nélkül, hogy csak arcukat láthattuk volna, előre nyargaltak s aztán sem mutatták magukat.

A magyar utócsapatot Pöltenberg vezérelte. Ez a derék tábornok, régi ismerősem, szívesen fogadott. Mutatta a főhadiszállásról vett német rendeletet, hogy bennünket az ellenség előcsapatjához kísértessen. De hol az osztrák had előőrsé? Senki sem tudta. Csodálkozásomra azzal menté magát Pöltenberg, hogy nincs pénz, a kémek tartása pedig sokba kerül. A derék tábornok hosszasan és igen bizalmasan beszélgetett velünk. Megjegyezte többek közt, hogy igen sok áldozatba kerül védelmi harcunk, s jól tudja, hogy ő lesz az egyik áldozat. Bár a csatatéren érne végzetem! kiálta föl. Fájdalom, a sors megtagadta óhaját. Bitón kellett halni a derék férfinak.

Pöltenberg egy Göczi nevű fiatal hadnagyot rendelt mellénk kíséretül egy káplárral és tizenkét huszárral. Indulásunk előtt hallottuk a tisztek megjegyzéseit. — Bizonyosan kényszerítik, hogy álljon! — jegyzé meg a másik. — Kár ezekért a derék huszárokért is! — kiálta föl egy harmadik.

Végre megindulánk, keresni az osztrák tábor. Nem kis föladat volt ez, mikor az ember azt sem tudta, mely irányban menjen. Aztán olyan csikorgó hidegben! Martonvásáron egy hideg szobában pihentük volna ki a nap fáradalmait, ha már hajnalban föl nem riaszt a házi szolga, hogy itt az ellenség! Sietve öltöztünk. A fiatal hadnagy az öreg káplártól kérdezé, mit tegyen. Ez azt mondá, hogy hadnagy urtól várja a parancsot. — Küldjön hadnagy ur, — mondtam én közbeszólva — küldjön egy legényt fehér kendővel és egy trombitással az ellenség előőrsé elé, s jelentse, hogy parlamentairek vannak a községben. — „Igen is, uram,” jegyzé meg a vén káplár, „ez a hadi regula!” — Csakhamar visszajöttek a kiküldött legények jelenteni, hogy az egész csak vak lárma volt.

Tovább indultunk tehát keresni az ellenséget.

Verebnek tartva, az urban hallottuk egyszerű falusi emberektől, hogy abban a helységben már vagy ötezer német van. — No hát oda menjünk! — mondtam. — Mi az ördög, kiálta föl az egyik paraszt, nem hallották az urak, hogy ott a német? — Épen azért igyekezzünk oda, atyafi! viszonzám. — Ugyan ugy-e? — mondták gunyosan a parasztok, gyanús szemmel nézve bennünket. Megmagyaráztam erre nekik minő járatban vagyunk, hogy az ország gyűlése küld bennünket, értekezni az osztrák hadak vezérével, ha valahogy jó módjával, becsületes uton végét lehetne szakítani a háborúnak. — Ugy hát az ur isten vezérelje kigyelmeiteket jó szerencsével! — mondták kalapot emelve a becsületes földművesek.

Vereb közelében odavaló emberekkel találkoztunk. Ezekről hallottuk, hogy onnan is elmentek már a németek; csak kettő van ott még, s ezek éppen most sütik a Tóth István malacját. — Káplár uram, azt mi eszszük meg! — mondá az egyik huszár kíséretünkől. — Eszed a mennydörgős monnykőt! — jegyzé meg az öreg káplár. — De isten teremtesse megesszem, ha azúsz vasas német őrsi is! — No csak ne azájaskodjál, tudod, hogy nem szeretem a hetvenkedő széköt! — viszonzá a káplár. — Jól tudja káplár uram, mondá neheztelve a közvitéz, hogy atákhán is megállom én a sarat! — Az igaz, fiam, de most még sem eszed meg a malacjot. — felelé a káplár — mert parlamentér vagy. Ilyenkor pedig meg kell becsülnöd magadat! — A huszár nagyot sohajtott és — elhallgatott. Hajh, hogy parlamentér!

Verebre érkezve, Végh János házához szállottunk. Nem szükséges mondanom, mennyire szívesen látott vendégek voltunk! De itt sem tudták megmondani, merre vonult az ellenség, hol keressük előcsapatját. A hadnagyot küldöttük ki, hogy keresse föl. Hadnagyunk megjövén, jelenté, hogy elvégre csakugyan rátalált az osztrák hadsereg egyik hadtestére, előőrsök nélkül. Jellacsics bán hadteste volt. Jellacsics maga elé vitette hadnagyunkat, s megtudva minő járatban vagyunk, kérdezé tőle az országos küldöttek neveit. A hadnagy elmondá. Tiszteletreméltó férfiak! — jegyzé meg a bán német nyelven. S egy kis levéllel bocsátotta utnak a hadnagyot, a melyre csak annyi volt írva, hogy Göczi hadnagy szabadon mehet a császári hadsereg főhadiszállásáig!

Mig hadnagyunk oda járt, azalatt jelentették, hogy a malacz-sütő vadász katonák a paraszt legényekkel összekaptak s az egyik paraszt legényt megaszták. Ezt látva, a legények botra kaptak s mind a két német katonát leütötték. — Hát még sem ők eszik meg a malacjot! — kiálta föl huszárukunk kárörömmel. — Lonovics érsek káplánját küldte, hogy az utolsó kenettel lássa el a szegény németeket. — Dejzen uram, nem gyónnak azok! — jegyzé meg az öreg káplár! — Talán

protestánsok? kérde Lonovica. — Nem uram, válaszolá a káplár, hanem már megfagytak!

Bicskének tartva, Felesuton egy ház előtt egy német katonát láttunk, a mint tiszti ruhát tisztított. — Wer ist hier? — kérdezém tőle, — A német katona olrémuIt arezezal rebegé, hogy N. N. Rittmeister, a ki itt betegen fekezik. Nem hittom volna, hogy még mi is megijesztünk valakit ez utunkban; és épen osztrák katonát! Bementünk a házba. A kapitányt gyomorgörcsben fekeve találtuk. Elöadván neki, mi járattan vagyunk, egész megkönynyebbedve monda, hogy már fogolynak hitte magát, a mint legényétől hallotta a huszárok érkezését. „Huszárok itt, a mi vonalunkban, gondolám — ugymond — magamban. Minő véletlennek kellett történni!“ Ettől a kapitánytól tudtuk meg, hogy Windischgrätz herczeg főhadiszállása most Bicske. Megörültünk, hogy végre megtudtuk.

Bicske alatt ágyukat pillantánk meg, felénk irányozva. Az ágyuk mögött egy törzestiszt állott távcsövel. A mint utóbb magától Windischgrätz herczegtől megtudtuk, csak ama törzestiszt tulságos óvatosságának köszönhattuk, hogy ránk nem löttek. Meg is dicsérte őt ez óvatosságért Windischgrätz.

(Végo kör.)

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

Elmult e boldog pár percz is. Primus a fülembe sugott:

— Szép vagy, akár egy angyal! — és Ohlstadt báró némmel az ablakhoz lépett, nyájasan hogylétét tudkolva. A varázsltnemény egyszerre emberi alakot öltött, halandó teremtménssé vált kábult tekintetem előtt, báróvá és rokonom völegényévé.

És miért nem érezte ő is ama delejes láncz erejét, mely az én szivemtől az övéig ért? Nem hallotta-e a belső szózatot, mely sugta: Ime, itt nem messze tőled áll egy leány, a kinek istene te vagy, a kinek lelke a tiéd, és élete is a tiéd? Köszönetet szeretne most neked a leány mondani, hisz az elalélt gyermek nem volt képes rá. Fordulj hát feléje, hallgass rá, tekints szemébe, Feliczián!

Mindezekből azonban semmi nem történt. Nem sokára a reggelihez hittak bennünket, a grófné nagyon okosan és nagyon hidegen beszélgetett, férje, a gróf sokat nevetett, dörzölgetto kövér kezeit és apró megjegyzéseket tett. Sola lázas hévvel csüngött a báró arcán, ajkán, csak vele beszélt, csak ő volt számára a világ. Ezt észleltem a reggeli alatt, Primus meg titokban egykor-máskor kezemet szorította, mintha jegyesek közt így kellene ennek lenni.

Némelykor felém is fordult a báró barna szeme, nyugodt fényességben, és akkor ugy tetszett, mintha e sugarak beszél-nének velem, és mintha szivembe világitanának. Öncsalódás volt, forró ohajtásom áltatása, mert én ugyan ismertem őt azive legmélyéig, nem csak ugy, mint a többi ember, de ő, ő elfelejtett, még látásom sem kelté fel emlékemet, és mit tehet ő róla, hogy szivem annyira e hő emlékezetnek élt??

Hallgattam nagynéném és Sola csevegését, kivált az utóbbi élők, mélység és érzés nélküli élezelését, egy tárgyról a másikra való ügyes ido-oda röpkedését, és szinte ostobánnak éreztem magamat e semmiségek hallattára. Egyszerre

csak a báró szép hangja csendült meg, és nénéim felé fordulva, monda:

— Csalódik, grófnő, a magány nem kellemetlen. Akár egy árnyékos fa, ugy reánk borul kedves varázsával; egyedül vagyunk, de élet, suhogó élet van körülöttünk, a zöld leveleknek is van nyelvük, halljuk alatta az édes madárdalt, a tova síkló habok titokszerű zenéjét.

— Ugy van! — mondam én magamban olragadtatva. — Igy beszélhet csak az én eszményképem; ily és nem máskép, és mintha anyám mellett ülnék a suttogó hárs árnya alatt, és érezném a magány mélységes szépségét.

— De mégis vannak órák, midőn részvétet ohajtunk, egy kedves lény közelségét, a ki értelemmel bir gondolatink és érzéseink iránt, a midőn futunk a magánytól, a mely olyan sötét is lehet; hiez az ember végre is nem nélkülözheti a vidám társaságot? — hallám nénémet nyájasan megjegyezni.

— Igaz, de hol találjunk teljesen összhangzó lelket? — kérde Feliczián az ő csengő hangjával, a melyből mintha esendes panasz hallanék ki. — Hol találhatók olyan emberek, a kiknek valósággal kitarthatnók szivünket? Mi mindnyájan egy-egy társadalmi szerep oljátszására vagyunk hivatva, felkötjük az álarczot, és folytatjuk abban a megszokás üres létét. Egyikünknek sem szabad máskép tennie, másnak lennie, mint a többinek; rabszolgái vagyunk állásunknak, nevelésünknek; halljuk a láncz csörgését, de gyávák vagyunk lerázására és őszinte bevallására annak, hogy én szabad akarok lenni és jobban szeretem a magányt, mint titeket!

— Szent isten, ne hitessen el magával ilyen rémes meséket! — veté ellen bátyám, mialatt Primus halkal ásitozott, és Sola a bárónak sherryt töltött poharába. Nagybátyám pedig hévvel folytatá: — Életunt, vén emberek jajgassanak így, de ne az ifjuság! Ezé az élet, az élvezet. Nos, ugy-e bár, a sherryt kitűnő. És most nézze a két boldog embert, Fortunát és Primust. Ezeken okuljon.

— Csak az, a ki sokat veszített, szereti a magányt, — szólaltam fel végre én, még a báró szavainak hatása alatt. Nem tehettem máskép, ki kelle mondanom, a mit éreztem és: — A magányban vagyunk csak a magunké és élhetünk emlékeinknek és iatenünknek, — folytatám.

Mintha verőfényes napsugár világította volna Feliczián szép arcát.

— Kegyedet Fortunátának hívják? — monda leirhatlan mosolylyal. — Csak az lehet boldog, a ki másokat boldogít! — tevé hozzá.

— Nagy bolondság, ilyen neveket adni gyermekeinek. — pattogott fel nagybátyám, a nélkül, hogy neje helyreutasító pillantásait tekintetbe venné, a melyek pedig máskor nagyon is erős hatással szoktak rá lenni. — Itt van például az én leányom: Sola a neve, pedig bizony isten, csöpp kedve nincsen neki egy bus solóban, egyesegegyedül, mint vén leány tölteni az életet.

És kuczagott torkaszakadtából.

A grófnő felemelkedett ültéből. Vége volt a reggelinek.

Bátyám az istállóba vezeté vendégét, nénéim meg midőn mellettem elhaladt, feddősleg monda: Teljességgel illetlen dolog, idegen emberekkel vitázni!

Ugy szerettem volna neki modani: hisz ez nem idegen ember, hisz ez Feliczián, ő! Ti vagytok az idegenek hozzám, nem ő. De nem szóltam semmit. Eszembe jutott, hogy nincs jogom így beszélni, hisz ő meg sem ismert.

Vőlegényem igénybe vette jogait és a kertbe akart vezetni.

— Egyedül szeretnék lemenni a kertbe — kértem őt.

— Ha én veled vagyok is, azért csak egyedül vagy! — viszonzá ő nevetve. Olyan különös volt most előttem e gyá-kori nevetése. — Vagy viszhangra találtak nálad báró Ohl-stadt magány-prelectiói? Képes volnék féltékenynyé lenni reá. Ugy van, kicsikém Hisz majd a lelkedet nézted belé és úgy hallgattad badar beszédeit, mint valami próféta nyilat-kozatait.

— Az ő nézetei az enyéim is, — mondtam bosszankodva.

— Ugyan azt mondta ki, a mit én gondoltam, és hogyan se-jezte ki magát! Köszönetet szerettem volna neki mondani, annyira szíveimből meríté szavait.

— No lám, — viszonzá ő vigan — már az első látásra is egészen el vagy bűvölve ez idegentől!

— Oh, nem elbűvölve, csak örülök, ha az igazság szép hangját hallom. A báró bizonyára költő is?

— Mondd inkább rajongó. Mindig a felhőkben jár a feje, azt pedig ki nem állbatom. No, de elég erről. Most adj egy csókot, szép Fortunáta.

— Nem — tiltakozám én, — hagyj magamra, kérlek; ha visszajövök sétámról, melléd ülök; nem lesz dolgom, nem kell átöltözködnöm, mint a hogy hugod szokott.

— Oh, az a kis tarka paradicsommadár! Na, isten neki, eredj ki a kertbe. Itt van kendőd, — és tréfálva csavarta azt nyakam körül. — Nagyon szép vagy, édes Fortunáta. Olyan melletted a testvérem, mint egy kis báb. Meg sem foghatom, hogyan szeretheti őt a báró.

— Nem is szereti őt, — mondtam, már az ajtóban. — Testvéred maga mondta, hogy anyád ohajtja e házasságot, és te is így beszéltél róla.

— Hát ez nem elég, kedves lelkem? Látod, itt vagyunk édes magunk. Fiatal emberek nagyon hamar elhitetik maguk-kal, hogy szerelmesek. Kivált ha egyedül vannak. A fiatalok vagy szeretik, vagy pedig gyűlölik egymást. És hát mi másért járna Ohlstadt a házhoz, ha nem Soláért? a papa istálló-él-czeiért, vagy mama iskola-bölcsészégeért talán?

— Te nem vagy jó fiu. Nevetségesse teszed szülőidet, és a rossz fiúból, félek, hogy rossz férj is lesz — mondtam neki, igazán megsértődve a tiszteletlen hangtól, a melylyel minden-ről a legközöségebb modorban beszélt.

Mielőtt még észrevettem volna, megcsókolt, és kibocsá-tott az ajtón.

A kert épen olyan barátságatlan volt, mint az egész négyszögű nagy ház. Szerettem a fenyők örök zöldjét. Téli időben, hányszor nem ráztam le ágairól a hó vakító ruháját, mely nehéz pelyhekben hullt a földre, míg az ágak vigan fel-szökkeltek, és zölden, ifjan tekintettek be az álomba merült természetbe. E kertben fák és bokrok, mind egyenesre voltak nyirva, mintha falak közt sétálna az ember, a rózsafák mel-lett össze-vissza törpe gyümölcsfák álltak, a rózsák már bimbó-kat hajtottak és a mult ős száraz levelei még mind a földön heverték. Az egész nagy kertben egyetlen egy igazán szép, kedélyes hely sem volt.

Néhány kopár bükk mellett egy pár lila krokusz dugta ki fejceskéjét a földből. Leszakítottam és bámulva néztem szép, fenyő levélkéiket. Hangokat hallék. A kerítés tulsó oldalán bátyám és a báró haladtak el.

— Rögtön ráismertem az ön keséire. Hogy repültek most is a hegynek fel! Nem volna kedve eladni őket?

— Nem. Én is szeretem e lovakat és nem adok el soha semmit, a mit szeretek — hallám őt nyugodtan mondani — aztán még boldogult édes anyám kedvencz lovai voltak.

Ő tehát meghalt, az édes anya, a kinek ajkairól először hallám az ő nevét. Majdnem örömet éreztem a fölött, hogy közös fájdalomunk volt már. A bánat sokkal közelebb hozza a szíveket egymáshoz, mint a tarka-barka öröm, mely mindenkinek más színben mutatja magát, és mindenkit meg-csal. A bánat mindig sütét nyomokat hagy rajtunk és a kiket súlyos keze érintett, azok rögtön felismerik egymást.

— De valjon hol van a boldog vőlegény? — kiáltá fel bátyám, a ki engem most észrevett.

Nem tudtam neki felelni. Félre fordultam, mintha nem hallottam volna. Az utálat és tehetetlen harag érzése szállt meg. Primushoz akartam menni és ekként szólni hozzá: Kér-lek, add vissza szavam. Meggondolatlanúság az egész dolog. Megengedtem öleléscdet, mert az elhagyatottság, az árvaság ér-zete szerencsétlenné tett. Te nem ismeresz engem, én nem is-merlek téged, elhamarkodás volt az egész. Azonban féltom tőle, ki fogja gunyolni, nevetségesse tenni szavaimat. És né-ném, a grófnő, a ki teszi magát, mintha én közeledtem volna előbb fához, sem mint ez hozzám, milyen hideg, megsemmi-sítő tekintettel fogna végig nézni rajtam, ha ezt mind kimon-danám. Oh, úgy fáztam e gondolatoktól és reszkette huztam meleg kendőmet magamra.

(Folytatása köv.)

Egy kedves kis néger népecske.

Dél-Afrika sok tekintetben még a csudák, vagy legalább a rendkívüliségek világa az európai embernek. Keveset tud-nak, mert keveset irtak még róla, és ez a kevés sem igen talált még utat a nagy közönséghez. Bizonyára jó szívvel veszik te-hát e lapok olvasói, ha az afrikai világ egyik legsajátságosabb városába vezetem őket.

Tába-Nku az, a Barolong-négerék uralkodója: Ma-roka királynak székvárosa. Az egész állam mindössze csak néhány mértföldnyi terület, a lakosság száma huszonnyolcz ezer, mégis egész független állam, és rendkívüli természeti szépségeinél, valamint fekete lakosainak különös életmódjánál fogva nagy mértékben kötheti le az európai ember érdekét. Tehát, ha úgy tetszik!

A nap már lemenőben volt, midőn a Barolong-birodalom határához értem. Kifogattam, felüttettem sátorfámat, és jóízű vacsorát készíttettem. Köröskörül csupa illatos növények és bokrok lepték a földet; akár a gyógytárban, annyira szinte megítatva volt a levegő, átható, de ezért felettébb kellemes illattal.

Vacsora után egyet sétálván, valóságos gyönyörűség volt az éji zene, a mit a békák rendeztek. Egész más itt az ő brekeségük, mint nálunk. Szakasztott az andaluziai táncosnők ütemes csattagnetta-csattogatása.

Másnap reggel aztán folytattam utamat, befelé az új or-szágba. A vidék folyvást csudaszépen zöldelt, nyár derekán, az esőszakban is voltunk. Egyre közelebb és közelebb látszott a magas fekete hegyység, a melyről Tába-Nku város nevét vette, míg végre tekintélyes hegytömegként meredezett előttem a keleti égen. Harmadnap végre jobbra-balra az ut menti dom-

hokon előbb egyenkint, majd sűrű csoportokban szénaboglya alakú néger viaskók mellett haladtam el, egyszerre csak mindkét felül megszámlálhatlan sokaságban, egymás hegyén-hátán álltak az ilyen viaskók, tudtomra adván, hogy a nagy Taban-Nku híres-neves négervárosához van szerencsém.

Hajtottam előre, egész egy nagy gyepes térségig, hol néhány európai módon épült ház állt, ott kifogattam, sátoztattam, a sátor tetejébe nagyobb figyelemgerjesztés okáért három színű zászlót tűztem föl, és miután a belső berendezéssel is készen voltam, és a tábori székek, tábori asztal és tábori ágy fel voltak állítva, és a tábori ágy még azon felül akak- és tigrisbőrök segítségével puha kerevetté volt átalakítva, fölkeredém, hogy egy kicsit körölnézzem magamat a városban.

Először is nagy, nagy embersokasággal találkoztam. Ezer színű ruhába öltözve, éppen szemközt jöttek velem, le a domb-ról, és olyan sikítást vittek végbe, hogy szinte megáitkoltam bele. Közelebb érven, láttam, hogy ugyancsak vígan járó tánczó csapat, miként a polonnise-nél, hosszú sorban, kettős rendben követik el polkúra emlékeztető szökkenéseiket, belebele tapsolva, és sikongatva, mindvalamennyien, torkuk szakadtából. Nagyon tetézett nekem ez a mulatság, azonnal közeje is léptem a szemmel láthatólag felette mód boldog és gyönyörűségében alig bőrbe férő négertömegnek. Egytől-egyik annak rendje-módja szerinti fiatal párok valának, mindenik legény mellett a maga édes galambja, egész le az alig serdülő gyermekig, egyik pozsgásabb a másiknál, és legény, leány egyformán felében európai öltözetben, és mindvalamennyien olyan tüzzel járták, csak hogy el nem repültek.

Ezek azonban, mint látszott, az „uri nép” voltak, a csőcselék, nagyobbára asszonyok és gyerekek, pusztán nézőkül állt körülöttük, és bizony azok közül egyet sem hittak tánczra.

Egynémelyik tánczosnőnek vörös és kék színű esernyő-forma is volt a bal kezében, a mit táncz közben igen kecses módon feje fölött forgatott, és valóban mulatságos volt nézni, a hogy a bohó alakok úgy össze-vissza ugrándoztak, alig bírtam megvárni tőlük. Körülbelül olyan lehet a gólyák, ludak, ruczák és csókuk által előadott ballet. Hát még az ének! Még most is cseng belé a fülem. Legszebb mégis az a tulvilági öröm és boldogság volt arczukon. Az a szívben el nem férő ujjongató jókedv, az a csillagrugó boldogságos szilajság, minden ilyen több az egy négereken kívül. Ilyen ünnepélyes alkalommal — mert lakodalmas nép volt, — üti ki magát a néger természet, a maga őstiszta, eredeti-ártatlan, romlatlanul gyermekded valóságában, a milyennek csak ott maradt meg, a hol, mint itt, elrejtve a világtól, — európai „erkölcsök” még nem igen buzgolkodnak — boldogítani őket.

Az én fehér arcom természetesen azonnal szemébe tünt a szilaj kedvű mulatóknak, és bár milyen szilaj volt is kedvük, mégis egytől-egyig feltűnő mód illemeden és gyöngéd udvariasággal mutatták magukat irántam, és a legjobb véleményt keltette is bennem becsülettudásuk iránt.

A merre csak fordultam, mindenütt illedelmesen helyet adtak, hogy kedvem szerint gyönyörködhesem tánczukban, és midőn a menyasszony szüleinek a lakására, egy nagy kerthe indultak, a legnyájasabban szólítottak föl, hogy én is velük tartanak. Elfogadtam a meghívást, a bábész sokaságot nem ereztették be, csak a „színét”, körülbelül kétezázat, és kezdődött a „lagzi.” Éktelen nagy tárlakban marhahúst, kaffer-rozs-kását kínáltak körül, azután nagyon finom csukros kávé, a végén pedig mindvalamennyien fölkelvén ültükből, rázendí-

ték az — anya nyelvükre fordított angol himnusz, pedig utolsó zöngéig olyan helyesen, a mi valóban becsületére válik ezen négertörzs éneklési szép istenadományának.

És odahagyván végre a vig társaságot, odakünn más érdekes látvány kötött le.

Az elő kerítés hosszában száz meg száz fiatal leány állt, köztük jó sokan igen kedves teremtések, hogy legalább szemükkel ők is jelen legyenek a mulatságon. És egyiken sem volt európai öltöny, hanem egytől-egyik az ősrégi időkből fennmaradt, meglehető egyszerű, reám nézve azonban annál érdekesebb, valódi kaffer leányviselet. Csipőjüket alig térdig érő, lágyan a testhez simuló akak- vagy vadmacska rokkolya foglalja körül. Gyönyörű idomzatu keblük és karjuk jóformán meztelenek, épugy térdtől fogva a lábuk. A karesu vékony derék körül gyöngyűs öv kapcsolódik; karjuk és lábszáruk, valamint nyakuk és keblük tarka színű gyöngy-czífrákkal vannak beakgatva, a bal vállon végre könnyű kis mente, kaczkáisan panyókára vetve, mint nálunk a huszárdolmány, és fele-sül kihányva gyöngy-czírával és gyöngyhímzéssel.

Fejükön a gyapjas haj hátul rövidre van nyírva, a fejtetőn ellenben annál magasabbra tornyosodik, mint valami bibornoksüveg, igen kedvesen gyöngyfüzérrel befoglalva, és körül a fejen szintén sok számos apróka gyöngyfüzérke omlik alá. Ezen felső részét a fejnek bőven jószagu olajokkal kenik meg a leányok, innen aztán mintha csak gyémántokkal be volna hintve, annyira csupa ragyogó-csillogó a fejük.

És a mi fő, általában olyan valami finom, okos, sőt előkelő van e leányok arczain, hogy szinte elfogódást éreztem jelenlétükben, mintha csak Budapesten valamely tánczestélyen volnék. Különösen midőn orresiptetődimmel egyenkint szemre vettem őket, szinte neheztelő meghotránkozás öntötte el akkor komoly, nemes idomarczukat, hogy én mit tolakodom úgy tekintetemmel, mikor ők arra épen séggel rá nem szolgáltak!

Oda mentem egyik legszebbikhez közülök, a kinek égő szeme különösen vonzott, és két ezüst forintot ígértem neki, ha rá tudja venni barátját, hogy eljönnek a kocsimhoz, és ott a maga módja szerint egy keveset tánczolnak. A leány erre nagy, csudálkozó, szinte haragos tekintetet vetett reám és visszautasította a pénzt. Nyilván meg sem értette rossz hollandi bevezémet. Később aztán egy fiatal négerlegénynyel jöttem össze, a ki valamit értett angolul, ennek mondtam meg tehát kívánságomat, és ez megígérte, hogy félóra múlva az egész társaság ott lesz sátram körül. Ugy is volt, és erre néhány órahosszat olyan balletben gyönyörködhettem, a minél szebbet az „Afrikai nő”-ben sem láttam. Bújoló-szilajon, azért mégis csupa illemmel és összevágóan forgódtak, szökdeltek e kedves, vidám, vadonat teremtések, vígan dalolgatva, két kézzel tapsolva, soha meg nem állva, mégis egybe csengve, nem is lehetett már szebben. Mint a tigris-macska szökkenésében, olyan valami kecses hajlóság volt ez arányos, idomos leányok minden mozdulatában, és mikor úgy hosszú sorban állva, egyszerre csak tánczra serkentek, olyan volt az, mintha gyönyörűen faragott ében szobrok, bűvös vessző érintésére, villanyos, ujjongó életre lobbantak volna. És az egész megragadó színjáték csak egy-két rőf színes ruhakelmembe kerül, a mit a legtüzesebb és legszebb tánczosnők közt osztottam ki.

(Vége kör.)

Heti tárcza.

Novemberhó 20-dikán.

(Fidonc!)

Fidonc! Emberszóláshoz készülök!

Igen, drága Coralie, önnek semmi fogalma sincsen az emberekről.

Fejét rázza? világ-fájdalmasan, tapasztalat-teljesen so-hajt?

És mégis igazam van. Ön nem ismeri az embereket.

Be fogom bizonyítani.

Először is tudnia kell, hogy legkevésbé ismeri magamagát. Meg vagyok róla győződve! S ha ön, kedves Coralie, aláveti magát egy kis vizsgálatnak, be fogja látni.

Ön aláveti magát, s előre is tudja, hogy én — szavai szerint — felsülök?

Jól van. Lásunk hozzá. Játssunk törvényszékesdit, s jegyezzük a vád és védpontokat.

Első kérdés:

Mit tart vádlott azokról a hajcsigákról, melyeket oly csábítóan alkalmaz halántékai körül, s valjon természetes hajcsigák-e azok?

Vádlott beismeri, hogy azok mesterségesek, s eldőlésükben bizonyos Juczi nevezetű komornának nevezett czinkos képességeire támaszkodott. S valjon nem-e az ő kezéről tanuskodik ama felőlősen halavány arcz-szin? Beismeri vádlott?

Vádlott hevesen tiltakozik. Valószínűleg tiltakozni fog az ellen is, ha már a bevallott büntényből is a hiuság tényálladékát vélem megállapíthatni. Nem hiszi ön? Hogy pedig azt állítja, mikép a hiuság minden nőben meg van, sőt — folytatja állítását — hiuság nélkül nincs is valamire való ember, ez a makacsság, Coralie kedvéért színtén erénynek nevezhető tulajdonságára enged következtetni!

Ön elfordul? duzzog?

Az Istenért, mielőtt az idegesség jelenlétét is behbizonyítanám, sietek állításom második részét behbizonyítani. Azt, hogy nem ismeri... ismerőseit. Ezzel kiengesztelem neheztelését, mert a mit beszélek, az jóformán emberszólás lesz!

Midőn tegnapelőtt délután elhucsuztam öntől, azt mondta, hogy holnap délutánra Kisvárdai Jenőt várja salonjába. Négy órára hívta meg, mert ekkor — ugymond — valami fontos tervet fognak megbeszélni.

Félnégykor — rövid negyedórúra — jelentem meg én is. Gondoltam, négyig legalább elfecseggjük az időt. S Coralie, a ki máskor oly kegyesen fogad, ideges volt, nézegette óráját, s öt perc múlva, ha nem veszi észre, hogy már nyulok a kalapom után, bizonyára kerekén kimondja: ... „Édes barátom, hát mért nem megy, mikor én négy órára egy Kisvárdait várom?”

Oh ne mentesse magát! Ha még kétkedtem volna, eme tegnap létre jött hajcsigák, magukban meggyőztek volna állításom igazságáról. Kisvárdai kissé szórakozott volt, ugy-e Coralie?

Ön is úgy találta?

No, én az okát is tudom. Kisvárdai, nemde, „bevégezt”

uracs? Annyira, asszonyom, hogy uracskodását nem sokára teljesen be is fogja végezni!

Ugyan ne nézzen rám olyan megütközve! vallja be, hogy rágalmazónak, és irigynek tart e pillanatban! Azt mondja, hogy Kisvárdai egy rossz szót sem mondott felőlem?

Hiszen ez természetes! Kisvárdai először is nem mondhat rólam semmi rosszat. Ez egy. Kisvárdai — másodszor — azért sem teszi, mert ő nem féltékeny reám, én pedig ...

Jó, jó Coralie, csak kaczagjon! Én ígérem, hogy önnek pár perc múlva jól fog esni, ha én nem kaczagok. Harmadszor én ügyvéd vagyok, tehát fej-munkás, napszámos ember, Kisvárdai pedig uracs. Ez oly viszony, melyben ő nem tudhatja az én körülményeim, én pedig tökéletesen az övét.

Édes Coralie! Hogy tetszik önnek a Kisvárdai fogata?

Gyönyörűnek találja?

A két alnás pejt? a könnyed magas-kerekűt? az inast?

Nekem is tetszenek, tehát jó ízlésem van. Hát a ruhája?

Hiszen ön állította, hogy Budapesten Kisvárdai öltözik legjobban.

Hátha még a szállását is látná! Hé! szobát lakik a váci-utczában. Butorzata bútúrgyak. Vadász-eszközei, könyvtára, képei pazar ízlésre mutatnak. Én megbecsülhetlen kincsek találom, s igen sajnálom, hogy hivatalból mégis megkellett becsülnöm!

No csak ne nyisson olyan tág ezemekeket! Ugyis annyi csoda, és bűbáj van bennök, hogy alig állom ki! Igen is, meg kellett becsülnöm; e czélra magamhoz vettem a végrehajtót és egy becsűt, a tettem tiszteletemet a hitelezői nevében. Ezek: a butor-kerekedője, a kocszi-gyáros, egy ló-kupecz, az inasai, és a házi-ura. Tulajdonképen a gazdag Schpitzberger vásárolta össze a követeléseit a a magáéval együtt hajtatta be. Egy kis boszu is működött a dologban, mert Kisvárdai a szép Schpitzbergernél nyilvános viszonyt folytatott.

Ugy látom, hogy az ön idegei igen gyöngék! Még ígérem, hogy ez a Kisvárdai tegnap azt a fontos dolgot beszélte meg önnel, melynek neve közönségesen „házasság”. Nem is csodálnám, mert Schpitzbergertől tudom, hogy legközelebb az önnel kötendő házasság rovására igyekezett kölcsönt kötni! Fidonc! Ezt tudniillik Schpitzberger mondta, a ki különben megbocsátott már a feleségének.

Coralie! hát már most állítsa, hogy a nők ismerik az embereiket, és ismerik saját magukat. Jön egy roué, egy bukott földesur, a kit hitelezői az utolsó remény oszillámánál, egy jó házasság reményénél fogva hagynak még egy kicsit lakni a váci-utczában, sétálgatni a korzón, kocsikázni a városligoti köröndön, vadászni parthiekra az önhöz hasonló szép özvegyek salonjaiban... S önöket lépre viszi! egy szép fogat! sőt vannak szép özvegyek, kiket egy szépen kötött nyakravaló is meghódít...

S íme, az ön lábai előtt van egy fiatal prókátor, a ki gyalog — de kenyér után jár, — a ki lakik a Maria-utczában, de szállását fizeti, — a ki nem parthiéra vadász, de áhit

boldogságot, szerelmet, üdvöt! Coralie, egy biztató szót, egy nyájas mosolyt!

Coralie mosolyog, kis kezecskéjét nyújtja, s én csókokkal borítom. A büntetés nem marad el, mert Coralie azt mondja rá, hogy ... fidonc! Gáspár Imre.

K ö z ü g y e k .

(Gróf Suvaloff. — Orosz győzelem. — Parlament. — Az új kormány. — Fiaink Bécsben és itthon. — Hercegovinai küldöttség. — A Passamante türe.)

Az öregedő Gorcsakoff reménybeli utódjának, s Bismarck kedvencének, gróf Suvaloff londoni orosz nagykövetnek, budapesti látogatása képezi jelenleg a keleti ügyek eseményeinek legujabb és bőségesen magyarázott fejezetét. Megint utra kelt, s befutja Livádiától kezdve Bécsre, Berlint, Londont, Páris, s onnan hír szerint, megint visszatér hozzánk, hogy Konstantinápolyban uralgó felfogás szerint rábíra Ausztria-Magyarországot, miszerint pressziót gyakoroljon a portúra, hogy ez az Oroszországgal való végleges békeszerződést sürgősen megkösse.

Suvaloff gróf béke körutjával rideg ellentétben áll az orosz kormány azon intézkedése, hogy a ruméliai csapatokat ismét közelebb rendeli Konstantinápoly felé. Hát békére mutat, ha Drinápoly előtt ott a 180,000 orosz? Az oroszok különben az utolsó háboruban veszítettek Bulgáriában 99,000 embert, (ezek közül 19,000 megfagyott) Romániában 31,000, tehát összesen 130,000. Sebesültet és beteget 151,950-et szállítottak Oroszországba; közülök felépült 80,000, még mindig a kórházakban van 29,000, míg 43,950 ember meghalt, mi által a halottak száma 172,950-re szaporodik. E számok bizonyítják, hogy Oroszország borzasztón győzött, s békére lehet szüksége.

Mig a budai várban erősen folynak a diplomatinai tanácskozások, s a német és magyar delegátusok is erősen feszegetik a közösügyek, s külügyek kérdéseit, addig a parlamentben ép oly erősen folyik a fölirati vita. Sok szónok iratta föl magát, s kivált az ellenzék mondja el véleményét a külügyi politika, Bosznia és Hercegovina felől, oly tárgyak, melyekről hirlapilag, programbeszédekben, népgyűléseken hosszú idő óta hangzott már a szó, de a törvényhozásnak csak most van alkalma megbeszélni. A kormánypárti Szláv József is aggodalmakat nyilvánított a történetek fölött, a fölirati javaslat hangjához tartva magát. November 14-dike óta beszélt a horváth Mihailovics; a horvátok fölirati javaslata számít az elfoglalt tartományoknak Horvátországhoz csatolására. Tisza miniszterelnök a ház november 15-diki ülésén ragadta meg az alkalmat, hogy a kormánynak a keleti ügyben követett magatartásáról nyilatkozzék. Beszéde sok ellenmondásra és cáfolatra talált, s pártját sem lelkesítette föl.

Az ellenzéki szónokok közül mindjárt a viták elején Eötvös Károly tűnt ki éles támadásával és csipős megjegyzéseivel. Következtek azután: báró Simonyi Lajos, Mocsáry Lajos, Irányi, Pulszky Ágost, Bujanovics Sándor, Horváth Lajos, Zsedényi Ede, Szilágyi Dezső.

A kormány mellett tartott szónoklatok közül a Pauler Tivadaré, s a Tóth Vilmosé „őszintesége” által tűnt föl, s ugyanígy a kormányt támogatva azt bizonyítgatta, hogy nagyon jó nekünk ez a muszkaszüvegetési politika.

Szó van az új kormányról is. Mondják, hogy e hó végével a mostani ideiglenes kormány már állandóvá tétetik, pénz-

ügyminisztere gróf Szapári Gyula, kereskedelmi minisztere gróf Zichy József lesz. Ez utóbbihoz államtitkárrul a jeles nemzetgazdász, Matlekovics Sándor neveztetik ki.

Boszniából jönnek haza a fiuk. Bécsben a kecskeméti Mollináriakat, s a pécsi Ferencz-Károly ezredet lelkesülten, élén a városi hatósággal fogadták. Voltak beszédek, koszoruk, éljenzések. Mindenesetre szép a bécsiektől; annál megrovandóbb az a közöny, melylyel a hazatérzőket itthon, s fővárosunkban fogadjuk. Kecskemét, Pécs s más vidéki városok szintén kitétek magokért.

A hercegovinai küldöttek szombat-este fél tíz-kor utaztak el a budai vaspályán, hálásan búcsúzva el az őket vezérlett Demelics udvari titkártól. Vittek magukkal emlékeket, többi közt azokból a magyar lapokból is, melyekben irtak róluk. Az öreg Hadzsi Mustafa Trklya elvitte magával a Soldané asszony képét is, a ki úgy föllelkesíté a „Corneville-i harangok”-ban, hogy azt mondta róla: „Ily bájosak lehetnek a hurik, kiket a próféta ígért hiveinek a paradicsomban.” Innen Zágrábba mentek, Mihailovics érseknél tisztelegni, onnan pedig Fiumén át térnek haza. — Zágrábba a küldöttek vasárnap szakadó esőben érkeztek meg s ezért csak kevesen várták őket.

Külöldön pedig érdekes dolgok történnek. A porosz Nobiling és Hódel, a spanyol Moncassi követekre találunk. Umberto olasz király és neje ugyanis körútból érkeztek Nápolyba e hó 16-dikán délután 2 óra után, s az óriás néptömeg által ünnepélyesen fogadtattak. A Via Carbonarán, midőn néhány egyén az uralkodó párnak kérvényeket nyújtott át, egy ember kést vont elő s a királyra vetette magát; sikerült is neki a király balkarján sebet ejteni s Cairol miniszterelnököt balczombján megsebesíteni. A király hidegvérrel kihúzta kardját s azzal a gyilkos feje felé vágott. E közben Cairoli hajánál ragadta meg a gyilkost, kit egy vértess kapitány megsebesített. A kapitány a gyilkost az öröknek adta át. A tett olyan gyorssággal lön elkövetve, hogy a királyi kocsihoz legközelebb álló kocsiokban levők sem vették észre a dolgot. A királyné s a nápolyi herceg egy kocsiában ültek a királlyal s nagy bátorságot tanúsítottak. A királyi pár folytonosan zajos ovációkban részesült. Midőn ő felségeik a palotába érkeztek, az erkélyről mutatták magukat a tömegnek, mely lelkesülten üdvözölte őket. A gyilkos neve Passamante János, szakács, 29 éves, Potenza tartományból való. Kijelentette, hogy nem tagja semmi társulatnak, de nem akar királyokat, mint-hogy urai vele, mint szegény emberrel, mindenkor rosszul bántak. (Egy későbbi távirat szerint Passamante az mondta volna, hogy az „Internacionale” tagja.)

Egy másik távirat így adja elő a merényletet: „Midőn a király e hó 16-dikán Nápolyba érkezett s az indóház közelében a tömeg kérvényeket nyújtott át a kis nápolyi herceg s Cairol miniszterelnök kíséretében lassan átvonuló királyi párnak, a királyné egyszerre tört látott megvillanni s rémülve felkiáltott: „Cairol! mentse meg a királyt!” Cairol már rárohant a gyilkosra, ki őt a törrel czombján megsebesíté. — A király meglátogatta Cairolit, mialatt az orvosok köteleket tettek sebére. — Az idők sajátságos tanúsága.

Budapesti hírvivő.

*(Udvari hírek.) Királyné ő Felsége a telet Irland enyhe ége alatt fogja tölteni. Ezen utazáshoz már az

előkészületeket megkezdték a királyné vadászlovait Megyeről már elküldték Anglia felé. — A karácsonyi ünnepeket Rudolf főherczog Gödöllőn fogja tölteni. — A felső-geszasszony névnapját a fővárosban s vidéken, templomokban s nyilvános helyeken úgy szíveinkben, ezuttal is a szokott ünnepélyességekkel, szívből eredő őszinte jókívánságokkal ünnepeltük meg.

°. (Adakozások.) A pécsi püspöknek Troll Ferencz apát-kanonok huszezer forintot adott át az egyházmegyei szegény és beteg papok segélyezésére.

°. (Társas élet.) A nemzeti dalkör mult szombati „családi dal estélyén” az érdekes műsort a dalkör nyitotta meg Mendelsohn „Vizi út”-jával, ezután Petyko Imre játszott hegedűn, s a dalkör énekelte el a Huber Jenő maglaji új népdalát. A tánczban részt vettek: Rácskayné, Szakálné, Szabóné, Milassiné asszonyok, Vanke Emilia, Pritzky, Klatohn Irma, Schwerter Teréz, Huber Irma, Marchadt Róza, Ybl Valéria és a Nagy kisasszonyok stb. — A tisztviselők egyletének estélyén zongorázott Dobay Erzsike kisasszony, énekelte Ráth Zsigmond és Sziklai Emilia kisasszony, azépen szavalt Márkus Emilia kisasszony, s hegedült Novacek ur. A tánczban részt vettek: Sponner Etelka, Egerváry Aranka, Péterfi Juliaka, Burián Mariaka, Tomsich Irén, Ruttkay Mariaka, Hegyesy Karola kisasszonyok, Rákossy Zoltánné, Hellebronth Jánosné, Bobeckné urhölgyek stb. — A budapesti egyetemi polgárok a Boszniából visszatért kártársaik üdvözlésére a hó 20-án tánczestélyt rendeztek.

°. (A Valeria-nőegylet) feloszlott. Utolsó ülésében Glatz Antalné elnök indítványára elhatározta, hogy vagyont négy egyenlő részben osztja meg a nőképző egylet, központi Fröbel-egylet, fővárosi szeretetház, s a gazdasszony-egylet között, egyenkint száz frtot pedig a magyar írók segély-egyletének s a sebesültek javára ad.

°. (Vegyesek.) A „Kincsem” ez évben tizenkétszer futott a monarchia területén a 30,872 frtot nyert; ezenkívül külföldön három nagy díjat vivott ki. — A Vörösmartyú utcát a dob-utczáig meghosszabbítják s a végét a Mitterer-féle ház balzárnnyát le is bontották. — Engelbach Károly városkapitány, bár még csak negyvenhat éves, tegnapelőtt már huszonöt éves rendőrszolgálati jubileumát ünnepelte. — Mult esütörtökön a budai várban kihallgatás volt, melyen megjelent az „izraelita siketnéma intézet” küldöttsége s a pozsonyi izraelita küldöttség nyújtá át a hagyományos Márton-ludakat.

R ó z s á s n a p l ó.

°. (Jegyesek.) Frankfurter Betty kisasszony (Budapest) és Kornfeld Zsigmond (Becs). — Szeibéli Olga kisasszony és Ottóki Armin, Nagy-Patakon. — Vojnics Borcsa kisasszony és Gombos Gábor, Szabadkán. — Zanyai Margit kisasszony és dr. M. Rudy Béla, Kulán. — Lamos Lajos és K. Kun Laura urhölgy, Rima-Szécsen. — Szabó Endre és Szathmáry Piroksa kisasszony, Ungon.

°. (Összeültek.) Csapregby Lajos, a nemzeti színház titkára és Pálffy Emma urhölgy. — Lányi József és Burger Flóra kisasszony, Szegeden. — Petry Emilia kisasszony és Demel Ágoston ezredes, Nagy-Szebenben. — Máty Manó és Rothauser Etelka kisasszony, Veszprém-ben. — Gróf Vay Eliz kisasszony és Poasztóczky Iván nógrádi földbirtokos, Csányban. — Woditska Amália kisasszony és Gálffy Pál, Selmeczen. — Kreutzberger

Gyula és Mihályffy Julia kisasszony, Szegeden. — Narbut Ferencz és Szeiler Izabella kisasszony, Tarnóczon. — Gencsy Margit kisasszony és Patay Samu földbirtokos. — Purgly Zsigmond földbirtokos és Purgly Erzsike kisasszony, Kőkuton. — Sz. Tichl János és Tőry Róza kisasszony, Budán. — Hajdu János földbirtokos és Hajdu Anna kisasszony, Szabadkán. — Zubovics Román, Zubovics Fedor öccse és Ipolyi Irma kisasszony, a beszterczoi püspök unokahuga. — Varjassy L. és Mittelman Josefín kisasszony, Aradon. — Vajna Károly és Stock Leopoldina urhölgy, Nagy-Enyeden. — Bernáth Gyula és Fábry Etelka kisasszony; — Nagy Ferencz és Bronta Gizella kisasszony, Rimaszombatban.

H a l á l o z á s o k.

°. (Elhunytak.) Zaarnay Abrahámné, 36 éves. — Zalánán Oelberg Frigyes kohónagy, ki az 1849-diki pusztulás után a várost helyreállítá a Ferencz-József-rendet kapott, több mint 43 évi jeles szolgálat után. — Gróf Berchtold László, 17 éves, Surányban. — Bay Sándorné, 47 éves. — László Alajos, 85 éves, Vácson. — Özveggy Gózon Antalné, 59 éves. — Illy és Ignác, Budapesten. — Márton Antal, nyugalmazott törvényszéki bíró, 70 éves, Veszprém-ben. — Lázár Ilka kisasszony, a nagykáta tisztartó 17 éves leánya. Béke hamvaikra!

°. (Külföldön elhunyt.) Fernkorn, a hírneves szobrászt kísérték örök nyugalomra a bécsi tébolyházból, hol 1866 óta szenvedett. Hazánkban is van két mesterműve: a főthi templomban egy kilencz láb magna öntöttetű madonna, a budapesti lovarda tetején pedig a merészen ugró bronz-ló.

V i d é k.

°. (Pozsonyhól) érdekes ünnepélyekről veszünk tudósítást; Hummel János világhírű zeneköltő születésének századik évfordulóját a pozsonyi magyar kör november 14-dikén ülte meg. Az elnök dr. Révfy László vázolta Hummel életutját. Hummel 1778. november 14-dikén Pozsonyban a nagykalapos-utczán 52. sz. házában született. Hét éves korában Mozart tanítványává fogadta, később Esterházy Miklós herczeg szolgálatába lépett, bejárta Németországot, Párisot és Pétervárt s remek zongorajátékával európai hírré tett szert. Meghalt 1837. október 17-dikén Weimarban. A színházban Hummel egyik zenekari művét játszották. — A „Széchenyi kör” fölolvassó estélyeinek ünnepélyes megnyitása mult vasárnap volt Pozsonyban. Sziklai János Erkel „Hunyadi László”-ját játszotta zongorán. Dr. Vutkovich Sándor elnök, fölolvassát tartott Széchenyiről. Láppert János, Messinger Károly és Bodendorfer Károly, Garay „Obsitos”-át adták elő megfelelő katonai s pór ruhában, Thuróczy Kálmán pedig népdalokat énekelte.

°. (Balassa-Gyarmaton) a dalárda boszniai sebesülteink javára hangversenyt és tánczvigalmat rendezett. Énekelte báró Pongrácz Simonyi Sarolta, zongorán kísérték Riedl Anna kisasszony és Kazinczy Gábor. — Okolicsányi János törvényszéki bíró hegedült, Dettrich Elek földbirtokos fuvalázott, Aninger és Hellebrandt urak zongoráztak, mind sikerrel; épen így igazgatta Chikány Mihály ur a dalárda előadásait.

°. (Vidéki vegyesek.) A somorjai jótékonyági kör.

a mint lapunkat értesítik színi előadást rendezett, mely alkalommal „A vén bakancsos és fia a huszár” került színre. Jövedelem 125 frtra tehető. — Pulszky Ferencz elfogadta a szegedi képviselőjelöltséget; előbb azzal Somssich Pált kinevezték meg. — A pozsonyi egyetemnek Konkoly Thege Miklós felajánlja ó-gyallai csillagvizsgáló-intézetét.

Külföldi hírek.

„(Bismarkról) a politikai színpad e nagy intrikuszáról, Busch közelebbi könyvet adott ki, s ebben érdekes, néha nem épen rokonszenves vonásokat közöl jelleméből. Ily pikáns adatok a következők, melyekből kitűnik, hogy a nagy államférfi... babonás! Rheimban ugyanis gróf Bismarck-Bohlen, összeszámítva az asztalterítékeket, megjegyzé: „Talán csak nem vagyunk tizenhárman? — Nem! — Jó, mert a miniszter ezt nem szereti.” Október 14-dikén kérde a hivatali irodában „Hányadik van ma?” — 14-dike kegyelmes ur. — „Tehát hochkirchi és jenni nap; ily napon nem kell semmi ügyet elintézní.” A pénteket is szerencsétlennek tartja a miniszter. „Mindennek a péntek az oka” — jegyzé meg alkalmilag, midőn a béketárgyalások sehogy sem vezettek eredményhez. Bismarck azon sajtószerek miatt vonakodott a grófi cím elfogadásától, mert a Pommeriában grófi rangra emelt összes családok kihalnak. „Az ország nem bírja ezt meg — tevé hozzá; — megnevezhetnénk tíz-tizenkét családot, a mely így járt. Ezért igen szabadkozom kezdetben ellene; aztán ráhagyom a dolgot, de még most is aggodalmaim vannak.” Szinte hihetetlen! Egyszer épen a halálról kezdett beszélni, s pontosan megjelölte az életkort, mely számára rendeltetve van. „Én tudom ezt — mondá, midőn tiltakoztak ellene — ez egy mystikus szám.” Itt jegyezzük fel, hogy egy bécsi hetilap azt a furcsa hírt írja, hogy Bismarck hercege magyar eredetű volna.

„(A világtárlat) látóival már nagyrészt széthordták a kiállítókat s a vevőket. Még csak a géposztály teljes, de pár nap múlva ott is üresség lesz. — Összesen 12,953,746 frankot vettek be jegyekből, tehát minden hónapban 2000,000 frankot. Az 1867-dik tárlat e jövedelme összesen 9,839,639 frank volt, tehát kevesebb, 1867-ben a képzés számú napi jövedelem 35,000 frank volt, ez évben pedig 65,000, s mégis van nagy deficit.

„(Külföldi regységek.) A darmstadti udvar minden tagja ronszoló toroklobban szenved. — Inghuzlau kis fogadóiban Rudolf főherczegnek két napra 2600 forintos számlát nyújtottak be. — Lembergben a külügyi politikánk ellen tartott szűz-bezárda által felült Hausper képviselőnek tilalom daczára is adtak fáklyászenét; a rendőrséggel összeütközés volt, melynek emberélet lett áldozatává. — Thyra dán herczegnő részére a dán kormány a kamráról 200,000 koronát (112,500 forint) fog kérni hozományul.

Irodalom és művészet.

„(Szemlék.) Szükség van oly folyóiratokra, melyek hosszabb időközben jelenvén meg, ennek társadalmi és politikai tartalmával behatóbban foglalkozhatnak, s irodalmi közléseikről általában kiválóbb gondot is fordíthatnak. Irodalmunknak a különféle szak-folyóiratokon („Természettudományi közlöny”, „Nyelvőr” stb.) két ily szemléje van: a „Budapesti Szemle”, melyet Gyulai Pál szerkeszt, s 2 forintért árulnak; minden két hónapban megjelenő kötetei általában legtekintélyesebb irodalmi közlönyünket alkotják; a vállalat pártfogója az akadé-

mia. Ujabban indult meg a dr. Bodnár Zsigmond, jeles író és egyetemi tanár szerkesztése mellett a „Havi szemle”, mely inkább a napi kérdésekkel foglalkozik, s igen élénken, ügyesen van szerkesztve. Nem oly kitűnőek, mint az angol review-k (olv. revjuk), s a francziáknál például a híres „Revue des deux mondes”, („Két világ szemléje”), de a mi irodalmi viszonyainknak kétségkívül legfelső színvonalán állanak. — A „B. Sz.” ez évi november-decemberi száma kiváltságos jeles; benne olvasható egyik első rendű publicistánk Csengeri Antal egy emlékezése hazánk nagy bölcse... Deák Ferenczről. A közleményt minden lap hozta, mi is adjuk lapunk mai számában. Szépirodalmi rovatában versek az „Ember tragédiája” nagy költőjétől Madách Imrétől, „Epilog” címmel egy bus dal Arany Jánostól, a legnagyobb magyar költőtől. Itt közöljük befejező sorait:

Az életet már megjártam;

Mit szívembe vágyva zárjam.

Azt nem hozta,

Attól makacsul megfoszta.

Egy kis független nyugalmat,

Melyben a dal megfoghat,

Körtöm, kérve;

S ő halasztá évről évre.

Csendes fészket, zöld lomb árnyán,

Hová muzsám' el-elvárnám,

Mely sajátom;

Benne én és kis családom.

Munkás, vidám örögséget,

Hol, mit kezdtem, abban vegot...

Kényi volt csak;

S hogy megint ültessek, oltak.

Most, ha adná is, már késő;

Egy nyugalom vár, a végső:

Mert hogy' szálljon,

Bár kalitja már kinyitva,

Rabmadár is, szegett szárnyon!

A többi közleményből kiemeljük a gróf Széchenyi Antalt Thugul osztrák miniszterről, a Szentkirályi Mórét, melyben, a mi okkupációinkat Elzasz okkupációjával teszi nem épen előnyös párhuzamba; tehát ismét két nagy tekintélyű veterán publicista művét. — A „Havi Szemle” novemberi számának tartalma: „Az éleljelenségek buvárlatáról” Török Auréltól, „Magyar széntelegek s szénbányászat” Sajóhelyi Frigyesztől, „Aspelin útja az áltáji népek őshazájában” Barna Ferdinándtól, „A karácsony-est” Runeberg költeménye Györy Vilmos fordításában, „A daemon fegyverei” Pastiner Gyulától, „Az új országgyűlésről” báró Kassa Ivortól, „Politikai szemle” Pulszky Ferencztől; a kritikai szemleben Pauler Gyula bírálja a Nagy Imre „Anjou-kori okmánytár”-át, Haraszti Gyula pedig a Kovács Gábor miskolci tanár „Zrínyi Miklós költői munkásságát.” Külföldön az ily vállalatok nagyon elvannak terjedve; ismerünk sok mivelt magyar hölgyet, kiknek asztalán angol, és franczia szemlék találhatók, kivált a már említett, két-két hetenkint megjelenő s elég drága „R. d. d. M.” is. Azonban mért ne pártolnók a hazai terméket is, kivált ha ezek színvonala a pártfogás mérvével együtt fogna emelkedni?

„(Luther végrendeletét) Pulszky Ferencz, Györy Vilmos és Fraknói Vilmos a nagy reformátor más kézírásaival való összehasonlítás után sajátkezű iratnak jelenték ki. Ez irat Carpozivius J. Benedek hittudós több leíratával került hazánkba, hol Jankovics ismert régiséggyűjtő vette meg, ettől pedig József nádor neje, Dorottya főherczegasszony (400

frtér) s aztán az evangélikus egyháznak ajándékozta. Látható lesz a muzeumban.

*(Zene.) A hangversenyek idénye már megkezdődött. Így a Krancsevicsék kamara-hangversenye a vigadó kistermét teljesen megtöltötte; Rauchoncker e-moll négyesét, Brüll es-dur hármusát precízióval játszották; ez utóbbinak zongora részét maga a szerző, Brüll Ignác játszotta. Mendelsóhn E-moll négyesét ismételtették is. — Mult szombaton kevesebb sikert aratott a Brüll Ignác és Henschel György hangversenye, ugyancsak a vigadóban. Henschel, jeles berlini baritonista, s kivált az „Ara” és „Két granátoz” című dalokat énekelte szépen, míg Brüll, az „Arany kereszt” szerzője, kevéssel bizonyult többnek ügyes dilettánsnak. A közönséget rossz idő tartotta távol. — Gobbi Henrik nem megy külföldre, hanem a fővárosi zenede tanári székét fogadja el. — Zongora-termet nyit Pirnitzer Frigyes műáros zenei előadásokra, ujdonságok, vendégek bemutatására.

*(Csudavilág.) Tündérregék a gyermekparadicsomból. Gyűjtötte Kardos Pál. Ára kötve 1 frt 80 kr. Ily címmel új ifjúsági-iratot vettünk Tettey Nándor és társa kiadótól 8—12 éves gyermekek számára. Az igen csinos kiállítású könyvecske ifjúsági ajándék karácsonyra; 40 gyermek-mesét tartalmaz. A kedvelt és ismeretes „Hamupipőke” stb. meséje mellett szerző sok német és francia, nálunk új mesét dolgozott fel jó magyar stylben. Perrault, Andersen, Grimm, Buchstein, Leander stb. egy-egy világazerte ismeretes regéje mellett ott találjuk Jókainak s Erdélyinek meséit. Melleg ajánljuk olvasóink figyelmébe. — Szekrényessy Kálmántól „Magyarország és a désláv tartományok” című nagyobb röpirat jelent meg Aigner-nél; ha elolvastuk, szólni fogunk róla. — „Révai Miklós élete és munkái,” dr. Bánóczy József jeles műve, megjelent az akadémia kiadásában, 415 lapon. — „Régi magyar könyvtár”; az 1531-től 1711-ig megjelent magyar nyomtatványok könyvészeti kézikönyve, írta Szabó Károly. Nagybecsű könyvészeti mű, 17 évi szakszerű munkásság eredménye.

*(Vegyes hírek.) Türr tábornok érdekes felolvasást tartott „a keleti kérdéssel nemzetgazdasági és hadászati szempontból”, a vigadó kis termében. — A „Magyar Lexicon”-nak kilenczezer előfizetője van. — A Petőfi-társaság utolsó ülésének tárgyai voltak: „Észrevételek a magyar prózáról” Négy Lászlótól; költemény Tóth Endrétől, „Az én rózsám története” visszaemlékezés Kovács Gyulától, s „Szádi”, tanulmány Erdősi Bélától. — „A kamara haszna” — adó története, kapcsolatban a magyar pénz- és adóviszonyok fejlődése történetével — című munkára nyitott előfizetési felhívást dr. Thallóczy Lajos, ki a történelmi társulat körében már is figyelemreméltó munkásságot fejtett ki.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház Szombat, november 16. Sylvia, Diana nymphája. — Don Pasquale. — Vasárnap, november 17. Dózsa György. — Hétfő, november 18. A demimonde. — Kedd, november 19. Aida. — Szerda, november 20. IV. Henrik király. — Péntek este. — Csütörtök, november 21. Sylvia, Diana nymphája. — A sevillai borbély. — Péntek, november 22. A fuzio. — A szultán.

Varszínház. Csütörtök, november 21. A demimonde.

Népszínház. Szombat, november 16. A kis herceg. — Vasárnap, november 17. A sárga csikó. — Hétfő, november 18. Koziki. — Kedd, no-

vember 19. Peleskei nőtárs. — Szerda, november 20. Kisasszony feleségem. — Csütörtök, november 21. A színház zárva van. — Péntek, november 22. A piros bugyelláris.

(r. e.) A népszínház szép napokat él. Mindég van közönsége, mindig nyújt látnivalót. A „Kis herceg” (Soldosnéval) még mindig megtölti a színházat, mely a „Kornevilli harangok”-kal csaknem rég ért el oly sikert, a minőt a megnyitás, vagy Patti óta sem. Hogyne, mikor Henryt Odry Lehel énekelte; az ő nemes megjelenése, gyönyörű éneke persze nem volt olyan látvány, a mi mosolyra indít épen a legérzékenyebb helyeknél. Milyen szép volt az a híres keringő is! Serpolette Soldosné volt; diákrébb, kedvesebb mint előde. Ha ehhez vesszük az Együd Gáspár apóját az ő híres örültségi jelenetével, s a mellékszereplők közül Sziklay Emiliát, Tihanyit, Kápolnait, el kell hinnünk, hogy ezt az operettet még Pázmándi Dénes ur sem látta jobban előadva. — Odryt csak egyszer engedték át a nemzeti színháztól, s legközelebb a széphangu Vidor próbálkozik meg a Henry szerepével. Serpolette marad Soldosnéval. — Csepreghy legújabb színműve a „Piros bugyellárisnak” e hó 22-ki első előadásáról írunk. Főbb szerepeit Soldosné, Vidor, Tihanyi, Odry, Együd és Horváth Vinczó játszzák. Tamássy saját, régi stílű balladáját is énekl el benne. Lehman több csinos díszletet festett a darabhoz. Még e hó folyamában (29-dikén) színpadra kerül a „Csillag” operette is.

A gyanpju-utczai színházban vendégazerepelnek a „Carl-színház” tagjai, Tevele igazgatóval. Elővették volna a híres „Niche”-t. Azonban Rákossy már megvette az előadási jogot Budapestre nézve, s így az előadást két ízben tiltották be a rendőség útján. Részünkről az ily látványosságokat szívesen engedjük át a német színházaknak. Nekik való.

Kolozsvárott Kassainé J. Mari népszínművekben is fellépett. — A szabadkai színház fővezereje Molnár. Kár, hogy csak két hónapra szerződött a társulathoz; de valószínű, hogy a színgazgató áldozatok árán is megnyeri őt az egész idényre. Eddig hatszor játszott a színpártolás Szabadkán egyre növekszik. A legnagyobb hatást „Lear király”-ban idézte elő a címszerep valóban mesteri alakításával. Azonkívül Coriolánt, Tartuffe-ot, Don Caesar de Bazant és Sullivant játszta telt házak előtt, sűrű tapsok között. Molnár vendégazereplése azokat is becsalja a színházba, a kik különben nem szoktak oda járni s például „Lear király” előadásánál a ház zeufolásig megtelt.

T a r t a l o m.

Dalok pacsirták, Véka L-től. — Két népdal, Benedek Aladártól. — Deák bekezdése Windischgrätznel. — A vihar gyermekei, Br. D. Gy. után K. E. — Egy kedves kis néger népcseke. — Heti tárcza. — Könyvek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Háló főkötő szabásmintája. Divatképünk a jövő számban jelenik meg.

Feladó szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

47-dik szám.

November 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I .

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
							hétke	nyolca
							dra. part	dra. part
Nov.	24	Vasárnap	F 24 Flóra sz. J.	F 23 Firminn	12 A 23 Ján. püsp.	28	7 19	4 14
	25	Hétfő	Katalin szűz	Katalin	13 Arany sz. János	29	7 20	4 13
	26	Kedd	Konrád	Vác r.	14 Fülöp	30	7 22	4 13
	27	Szerda	Virgil Ákos	Ákos	15 Jakab, Guriás	1 Kizl. Ro.	7 23	4 12
	28	Csütörtök	Sosthenes hitv.	Eberhard	16 Máté apost.	2	7 24	4 11
	29	Péntek	Saturnin	Valthér	17 Gergely	3	7 25	4 11
	30	Szombat	András apostol	Endre	18 Plátó	4 Sab. Vaj.	7 27	4 10

Divattudósítás.

Nagyon jól tudjuk, miszerint minden uralkodó hatalomnak meg van a maga hívei és ellenségei, a kik azt mindig saját személyes érzelmeik szerint ítélkezik meg. Ilyen nagyhatalom a divat is. Az egyik ragadozó szörnynek mondja, a mely évenként megszámlálhatlan összegeket elnyel, és sok család boldogságát és jólétét sirba viszi, míg a másik áldástörő istennőt imád benne, mely az ipart és kereskedelmet fejleszti, gazdagítja, és milliók jólétét mozditja elő. Ha csakugyan minduntalan változó chameleon arczával nem tudni sokszor, hova sorozzuk őt! Most szorgalmas háziasszonynak tartathatók, a ki minden meglévő dirib-darab kőseletet bölcsen felhasznál, a jövő őrésében pedig szilaj, futri bohónak, a ki kincselt szerte szórja. Sokszor meg az előkelő delfin megközelíthetetlen modorával vonó körül magát, fennhéjázó közömbösséggel osztogatja visszavonhatlan parancsait, számlálás nélkül, mintha a budget szó nem is léteznék. A divat jelenlegi eszélja, egyedüli eszélja, hogy vak követőit lebetőleg széppé tegye, és jaj azoknak, a kik nem követhetik fényes pályáján. Mert fájdalom mindig elegenden vannak, a kik vakon, megfontolás nélkül utána rohannak, sőt azt is láttuk már, hogy sebes futásban még meg is akarják előzni őt, a mindig futó, repülő — valamin.

A női öltözék egyes részletei minden nap gazdagabbak, fényesebbek, és, a mit nem lehet tagadni, mérvérel színezetét nyernek, gyakran a legjobb ízléssel párosítva. A többféle ipar, mely a divat szolgálatában áll, föltűnő igényeket tanúsít termékeit mindinkább tökéletesíteni, legyenek ezek akár a szövetek, a szalagok, szinórszál, gombkötő munka, csont, aczél, üveg gombok, harisnyák vagy cipők is. Semmi sem elegendő szép úgy, a mint van, mert még szebbnek, tetszetősebbnek kell lenni az egyes részleteknek! Vegyük például a selyemszöveteket. Sok ideig meg voltunk előzve a sima faillal és a bársonnyal, és ezekből készülték a legfényesebb díszöltönyök. Sőt az utolsó években a selyem öltözék egészen kiment a divatból, természetesen a díszes osztály és más fényes alkalmakat kivéve, és megelégedtek a finom szörkelmével, selyemmel, még azok is, a kik majdnem mindig selymet viseltek. Most ez tökéletesen másképp van. A divatozó selyemszövetek egyike pompásabb a másiknál. Minő gyönyörűek például a villágos és sötét színű brochirozott atlasz, failla, nagy és apró mintázott brocat, a préselt bársony, a himzett atlasz és bársonyok, alkalmazott pókin selyemben és bársonyban és sok más drága selyemtermék. És ezen drágaságokat nem csak a kisebb, gazdag osztály viseli, hanem a nagy többség is, és pedig azon egyszerű okból, mert nem e drága kelmekből készül a ruha, hanem csak díszítésül szolgál, és egy pár mester brocat vagy préselt bársonyból, melyet mellénynek, ujjhajtóknak és beszegnek, csokroknak stb. használnak föl, a legpompásabb öltözöket lehet előállítani. És így figyelmesen megvizsgálva a divatot, az egyszerű szépet kedvelő hölgy, ha megnézi az összeget fordíthat is csak öltözékeire, mégis fog ízlése szerint találni valamit, hogy a szép kívánságainak is megfelelhessen, és pénzarában sem okozzon fájó hiányt. Most a fényes és drága szövetek mellett gazdag választékot találunk finom és jó szörkelmekben is, kivált a mostani sötétbarna, olajszíni, zöld, gránátvörös téli szövetek közt. Aztán itt vannak a kockás plaidszövetek, melyek, kivált rövid kimenő ruhákra igen celszerűek. Egy Prince Charles nevű rövid öltözék következők p lett összeállítva: a kerekre szabott szoknya nem érte a földet, és széles plissé volt díszítve. A tülk elöl és nem hátul volt felszedve, két oldalt fényes gombokkal díszítve, mintha ezek fognak föl. A derék apró plissé ráncokba van szedve és vörös bőrvél leborítva, melynek nagyon szépen dolgozott csatja lakatot és lánczón függő kulcsot utánzott. A szürke kerek nyakszalagon hasonlított nagy toll látható és a szürke avéd kottyú vörös selyemmel van kibémezve.

A nyakszalagok már csak azért is nagyon divatosak és kedveltek, mert a ruhaszövetek majdnem minden szinben kaphatók. Mellettük szől

olcsóságuk és még azon előnyök is, hogy egy kis ügyességgel a készen vett kalapot majdnem minden hölgy maga is díszítheti. Egy selyemzsinór, vagy bársonyeszokor, lengő toll, tolleszokor, vagy egy-egy madárszárnny, vagy egész madár elegendő dísz a kalapnak, hozzá járulván még a fátyol, mely lehet egyszerű fekete tüllfátyol is. Jelenleg azonban talán az arannyal himzett fátyolok is divatba fognak jönni, vagy az apró csillagokkal elszórtak. Vannak a kik a rövidke, ugynevezett álarcsfátyolokat szeretik, míg mások a hosszú, bő, hatni a kalapra tűzött, és elől összekötött fátyolt tartják szebbnek.

S z ó t a l á n y.

Somogyi Piroskától

Egy szó, két tagból áll. Az első szótag az időnek egy részét jelenti. A másik szótag nyolcféleképp változhatik. Ugyanis lehet olyan szó, mely kifejez:

1. kis tért;
2. házi főszert;
3. egyik megyének nevét;
4. föltételező kötőszót;
5. egyik érzékünk működését;
6. szímet kérő szót;
7. főnév képzőt, és
8. a „pipa“ végét;

és minden összetételnél úgy az első, mint a másik tag elveszti eredeti értelmét, és nem is összetett, hanem csak egyszerű fogalmat fejez ki, minden összetételnél mást-mást.

Megfejtési határidő: december hó 18-dika.

A f. é. 43-dik számban közlött rejtvény értelme

Ha létem elhervaszítja a halál,
Emlékezzél reám te kedves.
E lángszívtől szeretve mint valál,
S ha sirban is szeretni enged a halál
S a szív még ott is érez és dobog,
Elhunyt szívem téged te kedves,
Hajnán is szeretni fog.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárogyi Mari, Ujfaluzy Károlyné, Marosy Etelka és Izabella, Bittori Sigray Istvánné, Poterdi Pap Erzsébet, Ében Gizella, Manr Riza, Tótfaluzy Gizella, Nagy Teréz, Orosz Katalin, Kun Emília, Török Mihályné született Dankó Erzsébet, Kemény Tilda, Somogyi Aranka, Kiss Irma, Náhbrátzy Mariska.

A 42-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

László Kornélia, Fényes Matild és Olga, Fekete Julia.

Megbízások tára.

Tisztelettel kérem mind azon t. előfizetőimet, a kik a jelen félelvi vagy évenegycdi előfizetési díjjal még hátralékban

vannak, hogy díjaikat minél előbb küldjék be. A könyvek szélküldése javában megy és 10 nap alatt mind azok meg fogják kapni, a kik az értük járó csekély csomagolási díjat beküldték. Együttal pedig figyelmükbe ajánlom a könyveket, kísérő leveletem és a bennfoglalt kérést szíves részvételükbe.

Posonyba Z. A. urnőnek: A mai számban közlött t. rejtvényfejtők névsorából láthatja, hogy a sukkrejtvények megfejtésével kevesebb hölgy foglalkozik, mint azok elkészítésével! Kérek tehát inkább szám- vagy betűrejtvényeket küldeni, a melyek közlésére hamarabb kerülhet a sor és a melyeket jobban szeretnek fejtegetni. A könyvek el vannak küldve.

B. Gyulára A. I. urhölgynek: Az említett regény-nyel, nagy sajnálkozásomra, nem szolgálhatok már.

Acsára M. E. urhölgynek: Az is el van küldve.

Bedőre L. K. urhölgynek: A legzavesebben, ha a jövő évre előfizetdöm közé fogom számíthatni. Az előfizetési díjat azonban évnegyedi részletekben is lehet beküldeni.

Z. Szt. Gróthra St. S. urhölgynek: Levele vételekor a csomag már postára volt adva.

N. Harsányra M. A. urhölgynek: Ugy-e bár még jókor érkezett? Azonnal megküldtem.

Caicaerbe P. P. urhölgynek: Rendesen, ez év végeig volt beküldve az előfizetési díj, nincs tehát tévedés, csak a számok voltak még egyszer beküldve.

Pápára S. L. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Szt. Mártonba D. S. urhölgynek: Szíves köszönettel vettem. Nem készt el vele.

Galgócra Sz. I. urhölgynek: Aláírás nélkül kaptam a levelet azért nem mertem a hymen hirt közölni, többször megjártam már az ilyen levelekkel.

Kérdések.

A mi vidékünkön nincs szokásban a karácsonfa. Adunk ugyan egymásnak egy kis ajándékot, a gyermekeknek játékot, de fát a mi vidékünkön nem adnak. Leírásból tudom, milyen kedélyes ez a karácsonfa, kérem tehát tudatni velom, hogy mivel lesz az tulajdonképen díszítve, miibe felállítva stb. Kis gyermekeimet szeretném vele meglepni. D. Endréné.

Felvehetném-e fehér selyem menyasszonyi-ruhámat egy fényes estélyre, melyre hivatalos vagyok és maradhat-e az egészen fehérén, úgy a mint volt? Először megyek nagy társaságba, mert falun nevelkedtem, egyszerű körben.

Egy kéthónapos asszony.

Ki ajánlhatna nekem valami jó fagyott láb elleni szert? Nagy köszönetre kötelezném vele Ellát.

Hogyan készül a többféle gyümölcsből álló créme, szeretné tudni F. Lilla.

Kedves férjem nem rég valami előkelő uri asztalnál mel-
lék-ételnek vajon téstát evett rákkal és rizsael, mint mondja. Valjon ki ismeri hölgyeink közül ez ételt és tanítana a készítésére, hogy adandó alkalommal meglephetném vele az — öregemet? M. Gyuláné.

Feleletek.

A. Máriának. Zsirpccsétet könnyen ki lehet venni selyemruhából, ha szalmiakszeszszel jól bekenjük, aztán szappannal kimoszuk, és versenként kefével dörzsöljük. G-né.

A sósát következőképen szoktam télire eltenni: megtisztítom száraitól, megmosom, apróra vágom és egy kis zsi-
ron megpárolok. Kihülés után kis üvegekbe rakom, a tetejére pedig tiszta friess zsirt öntök úgy két ujjnyira. Használatkor a zsirt leveszem róla, szedek ki annyi sósát a mennyi a mártáshoz szükséges, aztán a zsirt újból felolvasztva, ismét reá öntöm. — Máskép is teszem el télire a sósát, tudniillik megtisztítva apróra vágom, kis üvegekbe rakom, előbb kinyomva egy kicsit a levét, aztán hóllyagpapírral lekötöm és egy fél negyed óráig gőzben kifőzöm. V. Irma.

Sz. Irma legjobban tenné ha molyette bundáját valami szűcshez küldené, a ki a beteg helyeket újból kiprémezné, de ha közelében nincs szűcs, úgy nem tehet okosabbat, mint veresse ki minden nap jól erősen a bundáját, szórja be rovarporral vagy dohánynyal, és tán megakadályozhatja még végpusztulását. F. Paulin.

W. Teréznek is ajánlhatom hajhullás ellen a francia borszeszszel való, bedörzsölést, a hajnak tisztán tartását és egykor-máskor tiszta glicerinnel való gyenge kenését.

L. Magitnak. Egy igen jó hajkenőcsöt következőkép készíthet: egy negyed font marhavelőt fel kell olvasztani, ha felolvadt egy tál hideg vízre önteni, ha megfagyott leszedni s egy fakanállal jól elkeverni. Akkor egy kevés peruvien balzsamot keverni közé, valamint kedvencz illatából is. En már évek óta használom e hajkenőcsöt s hiszem, hogy attól nyertem szép hosszú hajamat. Rózaikn.

H I R D E T É S E K.

Nouveautés

angol filz ruhákban

Női blúzok, szoknya és uri kabátból álló, tökéletes és kellemes 13, 14, 16, 18, 20 frt.

Női kabátok (szárka vagy drapalinn filz szövetből) egyszerű 2-60 3 frtig, díszitve 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 6 frt.

Női halálkötöttök, (szűcske vagy drapalinn filz szövetből) elegáns 7,50, 8, 9, 10, 11, 12 frt.

Gyermekek ruhái filz szövetből, díszitve 2,50, 3, 3,50, 4, 5 frt.

Női moiré sálkabátok fekete, egyszerű 2,50-től 2,80-ig, szí-
pen díszitve 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7 frt.

Ugyanezek piros rózsával 4, 5, 6, 7 frt.

Horgolt berlini fejverővel kendőz külföldi színben 60, 70
80 és 1,50 kr.

Ugyanezek nagyobb méletben 1,50, 1,80, 2,50, 4 frt.

Legelőbbi vállastók kissé barlangosabb, u. m. ha-
rtyaszarak, dux ingek és alsónadrágok, és hor-
goló fehér és színes pamutok gyártása.

Nagy a választék valódi muso, színes és fehér
parchettekben, flanel és oxford ruhakelmékben.

Levegőt minál is inkább kívánatra szolgál

CSÁKY ARMIN

fehértől kékig, sugártól octogon tőr 80. sz. Budapestben.

A tisztelt urhölgyeknek

tiszteletteljesen jelentem, miszerint utazásomból vissza-
tértem, és hogy jelenleg raktárom a legújabb divatra
töltötték. köpnyveket, felöltők és bundákat nagy
választékban el van látva.

Staffirok elkészítése a legelőbbi ártól kezdve a
legmagasabbig elvállaltatnak az saját műhelyemben ké-
szítetnek.

Azonkívül raktárom a legújabb francia díszit-
menyek, különösen a montan igen kedvelt színes és egy-
színű blúzokkal, mint mellények, tuniquek sat. gaz-
dagon fel van szerelve.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY. Confectioner.

Budapest, Dóka-utca 5.

Megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltnék.

10 srt bevasarins utan
1 Crepp de Chine
selyens nõi nyak-
kendõ.

Egy angol gyár égésének következtében

10 feli bevasarlas után
1 Crepp de Chine
selyem női nyak-
kendő.

50 %-al olcsóbb eladás!

Mult hó elején egy londoni gyár nagyrésze leégvén, gyár tulajdonos nem tarthatá fön gyárát, megmaradt árukészletének eladását reám bízá, tudván hogy Magyarorszában a tekintetben legelterjedtebb üzletem van. Nem akarom a kelmék jóságát és olcsóságát tulságosan dicsérni, legjobban megmutatja azt a bebizonyított tény; csak annyit vagyok bátor megjegyezni és egyszersmind figyelmeztetni a t. verő közönséget, miszerint nevezett gyáros a csőd kikerülése miatt mind áruit szabad kézből adá át nekem eladás végett, mely után bátran dicselkedhetem Magyarorszában ez időben, mint legjutányosabban eladó kereskedő lehetni.

Csak arra kérem a t. vevő közönséget, megrendeléseiket szíveskedjenek, miután e csudálatos olcsóságok mellett sokáig nem tarthat az eladás.

Magam a n. érd. közönség kegyébe ajánlva, maradok tisztelettel

Sz -Fehérvárott, okt. hó 1878.

II. Eibisch Zsigmond,

„A PROFÉTÁHOZ.”

Árjegyzékek kizárólag bermentve küldetnek.

Köretnek a t. megrendelték az utolsó postát rendezően megírni.

Классический вариант

50% off

1011
1012
1013
1014
1015
1016
1017
1018
1019
1020
1021
1022
1023
1024
1025
1026
1027
1028
1029
1030
1031
1032
1033
1034
1035
1036
1037
1038
1039
1040
1041
1042
1043
1044
1045
1046
1047
1048
1049
1050
1051
1052
1053
1054
1055
1056
1057
1058
1059
1060
1061
1062
1063
1064
1065
1066
1067
1068
1069
1070
1071
1072
1073
1074
1075
1076
1077
1078
1079
1080
1081
1082
1083
1084
1085
1086
1087
1088
1089
1090
1091
1092
1093
1094
1095
1096
1097
1098
1099
1100
1101
1102
1103
1104
1105
1106
1107
1108
1109
1110
1111
1112
1113
1114
1115
1116
1117
1118
1119
1120
1121
1122
1123
1124
1125
1126
1127
1128
1129
1130
1131
1132
1133
1134
1135
1136
1137
1138
1139
1140
1141
1142
1143
1144
1145
1146
1147
1148
1149
1150
1151
1152
1153
1154
1155
1156
1157
1158
1159
1160
1161
1162
1163
1164
1165
1166
1167
1168
1169
1170
1171
1172
1173
1174
1175
1176
1177
1178
1179
1180
1181
1182
1183
1184
1185
1186
1187
1188
1189
1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200
1201
1202
1203
1204
1205
1206
1207
1208
1209
1210
1211
1212
1213
1214
1215
1216
1217
1218
1219
1220
1221
1222
1223
1224
1225
1226
1227
1228
1229
1230
1231
1232
1233
1234
1235
1236
1237
1238
1239
1240
1241
1242
1243
1244
1245
1246
1247
1248
1249
1250
1251
1252
1253
1254
1255
1256
1257
1258
1259
1260
1261
1262
1263
1264
1265
1266
1267
1268
1269
1270
1271
1272
1273
1274
1275
1276
1277
1278
1279
1280
1281
1282
1283
1284
1285
1286
1287
1288
1289
1290
1291
1292
1293
1294
1295
1296
1297
1298
1299
1300
1301
1302
1303
1304
1305
1306
1307
1308
1309
1310
1311
1312
1313
1314
1315
1316
1317
1318
1319
1320
1321
1322
1323
1324
1325
1326
1327
1328
1329
1330
1331
1332
1333
1334
1335
1336
1337
1338
1339
1340
1341
1342
1343
1344
1345
1346
1347
1348
1349
1350
1351
1352
1353
1354
1355
1356
1357
1358
1359
1360
1361
1362
1363
1364
1365
1366
1367
1368
1369
1370
1371
1372
1373
1374
1375
1376
1377
1378
1379
1380
1381
1382
1383
1384
1385
1386
1387
1388
1389
1390
1391
1392
1393
1394
1395
1396
1397
1398
1399
1400
1401
1402
1403
1404
1405
1406
1407
1408
1409
1410
1411
1412
1413
1414
1415
1416
1417
1418
1419
1420
1421
1422
1423
1424
1425
1426
1427
1428
1429
1430
1431
1432
1433
1434
1435
1436
1437
1438
1439
1440
1441
1442
1443
1444
1445
1446
1447
1448
1449
1450
1451
1452
1453
1454
1455
1456
1457
1458
1459
1460
1461
1462
1463
1464
1465
1466
1467
1468
1469
1470
1471
1472
1473
1474
1475
1476
1477
1478
1479
1480
1481
1482
1483
1484
1485
1486
1487
1488
1489
1490
1491
1492
1493
1494
1495
1496
1497
1498
1499
1500
1501
1502
1503
1504
1505
1506
1507
1508
1509
1510
1511
1512
1513
1514
1515
1516
1517
1518
1519
1520
1521
1522
1523
1524
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544
1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563
1564
1565
1566
1567
1568
1569
1570
1571
1572
1573
1574
1575
1576
1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600
1601
1602
1603
1604
1605
1606
1607
1608
1609
1610
1611
1612
1613
1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620
1621
1622
1623
1624
1625
1626
1627
1628
1629
1630
1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644
1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652
1653
1654
1655
1656
1657
1658
1659
1660
1661
1662
1663
1664
1665
1666
1667
1668
1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680
1681
1682
1683
1684
1685
1686
1687
1688
1689
1690
1691
1692
16

— Invenit —

10 fr. 25 cent. net

Index

Első árjegyzék a leszállított árakkal.

Bírátkelmék		azelőtt most	Bírátkelmék		azelőtt most
3600 r. Fröbel-kelme		r. 48 15	1400 r. Kalmuk Narciss		—55 —35
3696 „ Rips □ csikos és sima		r. 55 20	5000 r. □ és csikos bécsi parget		—30 —15
3575 „ téli Bertha-kelme		r. 65 25	6000 r. londoni ruha-parget		—38 —20
5500 „ val. Péra-rips minden színben		r. 120 40	6500 r. „ „ Igen finom		—40 —25
Mosókelmék leltári kironata			7000 r. igen finom svájci parget női ruhákra		—55 —30
3677 r. valódi angol Madapolan		r. 28 15	10000 r. ¼ zsinór parget, fehér		—35 —20
2555 r. valódi Oxford		r. 35 15	8000 r. ¼ zsinór parget, fehér		—45 —25
5500 r. Eggenberger Cretonok		r. 45 20	7000 r. egész nehéz ang. zsinór-parget		—50 —30
5500 r. valódi amerikai Oxford		r. 48 18	6000 r. Piquet-parget		—45 —25
5670 r. angol Oxfordok		r. 55 23	3200 r. ¼ igen jó angol parget		—55 —30
6700 r. ssogedifestő-gyönyörű mintákkal		r. 55 24	5000 r. ¼ londoni piquet-parget		—70 —35
Gyöcsök potom áron			6000 r. ¼ egész nehéz piquet-parget		—75 —40
200 vég 30 rőfő. gürmesdörög gyöcs	7 50	345	Fekete és színes selymek		
8000 „ 30 „ Karolinenthal v. cé - nagyolcs	8 50	455	5000 r. v. l. noblesse selyem, fekete	r.	4 80 1 15
750 „ 30 „ valódi silkai i gyöcs	11 50	635	8000 r. ¼ noblesse fekete	r.	4 50 1 60
Finom gyöcsök			4500 r. nehéz Gros de Neapel	r.	4 80 1 60
800 vég ¼ valódi hollandi gyöcs	13 50	5 80	4000 r. Gros Grain, fekete	r.	7 50 1 95
700 „ ¼ hollandi gyöcs	15 50	7 50	5000 r. □ és sima mosó sely., szin.	r.	2 80 —90
1500 „ ¼ val. Regenhartd Creton-gy.	18 80	7 50	8000 r. színes selyem	r.	4 80 1 50
1300 „ Urban Creton	22 50	9 85	4000 r. Gros Grain minden színben	r.	7 50 1 95
440 „ ¼ valódi amerikai börgyöcs	15 50	6 95	Asztalneműk árjegyzéke		
700 „ ¼ börgyöcs	15 50	6 95	1 drb. ¼ Lord abross, színes és fehér		1 50 —58
85 „ ¼ r. ¼ legnehesebb inn burgi gyöcs	88.—	\$3 70	1 „ ¼ Beakonsfield abross, színes és fehér		2 50 1 20
Kanavászon			1 „ ¼ Jokey abross, színes és fehér		3 20 1 50
1500 vég ¼ 30 rőfő morgia kanavász	6 50	2 85	1 „ ¼ Jokey abross, színes és fehér		3 60 1 80
700 „ glanzdörög rózsaszín kanavász	7 50	3 85	6 „ valódi Damaszt szalvéta		3 10 1 45
700 „ valódi rumburgi kanavász	13 50	5 75	6 „ angol szalvéta		3 50 1 75
300 „ rózsaszín kanavász	15 50	6 95	6 „ angol damaszt szalvéta		3 80 1 95
5000 „ angol ágypapír selyvett vi- raggal	4 50	1 35	6 „ felérítetlen dupla szőrvett törülk.		2 50 1 25
10000 „ damaszt angol dessert-szal- véta csak	—12 kr.		6 „ fehérített d. sző. és törülkőző		3 20 1 65
Fekete Cachmir, Terno és Lúszterek			6 „ angol törülkőző		3 50 1 75
12000 r. fekete lúszter, angol		—55 —37	6 „ angol damaszt törülkőző		4 30 1 95
3500 r. londoni fekete a színes lúszter		—75 —30	6 „ angol finom damaszt törülkőző		4 60 2 50
3000 r. valódi fekete Bari Cachmir		—55 —35	6 „ rumb. szőrkendő		1 90 —95
7000 r. ¼ valódi fekete Terno		1 20 —55	6 „ valódi rumburgi szőrkendő		3 50 1 50
8000 r. ¼ Cloth Terno		1 50 —75	Kész női és női fehérneműk Igen olcsó		
5000 r. ¼ Ferdinand Cloth		1 90 —85	Árjegyzéke		
8000 r. Italia Cloth reverendáknak, fényes		2 50 —65	1 drb. valódi angol oxford ing		1 70 —75
7000 r. Cloth Alapin fényes, reve- rendára.		3 50 —85	1 „ valódi angol oxford ing, bővelve, felálló gallérral		2 40 1 20
Kalmukok és Pargetok leltára			1 „ val. angol oxford ing bővelve, 2 gallérral		3 80 1 50
1400 r. dupla Parget		—45 —20	1 „ finom Chiffon ing, fehér		1 75 —85
17000 r. Kalmuk de Royal		—50 —30	1 „ finom Madapolan ing		2 50 1 20
Ezelőtt most			1 „ valódi rumb. Chiffon ing		8 80 1 50
1700 vég 30 r. igen jó Chiffon	9 50	5 65	1 „ férfi lábravaló, silkai gyöcsből		1 30 —70
1800 „ „ Madapolan-chiffon	11 50	6 85	Ezelőtt most		
1900 „ „ finom R. chiffon	14 50	7 50	1700 vég legfinomabb Dublaer chiffon	18 50	8 60
			12000 drb. kitűnő jó szőrkendő férfiak és hűlgyek számára	1 50	—25
			7000 drb. valódi finom gros grain selyem szőrkendő	2 80	—10
			1 drb. férfi lábravaló nehéz gyöcsből	1 80	—90
			1 „ „ am. hűlgyöcsből	2 50	1 —
			1 „ finom Chiffon női ing	1 80	—95
			1 „ stikkelt női ing	3 20	1 50
			1 „ finom Corsette	1 80	—95</

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — felelve 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvtármegjelölési díj felelősként
20 kr.

Szerkesztői skladól iradat:
VI. kötet. Tizenötödik, tizenhatodik
és tizenhetedik sz. 2-dik kiadás.
Hirdetések díja:
Egy soros hirdetés 5 kr.

48. sz.
Decz. 1-jei.
1878

Havonkénti színezett
dívatkeppel.
minden színezett képhez rajzokkal.
Ezenkívül
tizenketűt könyvmellett
létel.

A könyvek megfizetése egész
évi járatási kötelezettséget foglal
magában a lap irányában.

Dalospacsírták.

(Beszély)

Irtá V é k a L.

(Folytatás.)

Már a csörgő szánon ült Jónás és még mindig nem bo-
csátotta el az anyáka fiának kezét, mert hiszen még sem fo-
gyott ki a jó tanácsból. Boldognak tennél — monda befejezésül
— ha a kocsin, melyet majd érted küldendek, nemegyedül tér-
nél vissza Budapestről, hanem kedves kis feleségeddel lepnél
meg. Tedd ezt, hogy az isten áldjon meg! Nem korlátolom én
választásodat. Nem bánom én, kerits magadnak szépet vagy
csunyát, gazdagot vagy szegényt, magas rangot vagy alacsony
sorsból valót. Örömmel fogom én mindegyiket szívemhez
zánni: csak téged szeressen, csak boldogítsa tégedet.
Kizáróan arra kérlek: ne végy el olyan leányt, ki naphosszant
mindig csak önmagát csodálja tükör előtt. Nem férhet
az olyanak szívébe a magáé mellé még másnak is képe. De
ne végy el tudós nőt sem, mert annak mindig hegyen, völ-
gyön, tengereken és csillagok közt kalandozik az esze, és szűk
a maga háza. Ne végy el tunyát, mert az folyton unat-
kozni fog, az unalom pedig nőknél az ördög párnája. Kerüljed
a durczúst és zsémbost, mert pokollá teendő házadat,
elazoktatand attól, és korhelyt fog faragni belőled. Inkább
annak szoknyaráczába kapaszkodjál, ki szívesen megfogja a
munka mindkét végét és aközben soha sem bírja be-
csukni száját, a sok novellások és dalolásnak miatta.
Egy kis bolondosság és hóbort nem ártalmas, sőt nehéz órában
hasznos dolog a jó asszonyban; legalább aztán majd hárman
fogjuk dudolhatni kedves népdalaidat estenden. Ellenben mint
a tüzes menykőt kerüld a leányt, ki száz férfival —

A türelmet vesztett lovak megkapták a szánat és az
anyáka, ha nem akart a hámla és szántalp által elsodortatni,
kényszerült fia kezét elbocsátani, és elnyelni a készletben tar-
tott prédikációnak még hosszabb felét.

Ellenben a bozontos vén gazdatiszt, ki a viláért sem
engedte volna, hogy fiatal urát más kocsis szállítsa a nehéz
utra, és ki ennek folytán, az anyákanak hosszú mondókáját a
kocsisülésből végig hallgatta, az meg nem állhatta, hogy bu-
csuzás alkalmával, a pályaudvaron váltott utasok kézasorításkor
e szavakra ne fakadjon: — Én pedig avvaló vagyok, urfi, hogy
az ember ne sokáig válogasson vadalmakkal megtöltött sza-
kajtókosárban. Az okos ember beleharap bátran az első
almába, mely keze útjába akad és nem vallja annak kárát.
Mert tudja, hogy valamennyinek az utóíze fanyar kisé —
egytől-egyig. Nincs tehát ok, miért vesztegeasse sok keresé-
léssel a drága időt! Házasodni vagy hamar kell vagy soha;
különb, de talán így is úgy is hosszú bánat a vége.

II.

Jónás reggel ért Budapestre, elhelyezkedett a „Nemzeti”
szállodában, rögtön felültözködött szépecskén és azonnal utnak
indult nagybátyja, keserűkúti és tyukdombi Keserű Tihamér
lakásának felkeresésére.

A városház tornyán a mutatók reggeli kilencz órát je-
leztek, midőn Jónás az onnan nem meesze fekvő díszes ház első
emeletére vezető széles gránitlépcsőt megmászta.

A lépcsőháza nyíló előszoba tárva-nyitva vala: bejut-
hatott oda Jónás csengetés és bejelentés nélkül.

Körültekintett itt figyelmesen, de egy, sárgásbarnára
mázolt karos lőze és az előszobára nyíló három ajtó kivételé-
vel, egyebet mitsem látott Embernek nyomába, ki őt utba iga-
zithatta volna. hosszabb várakozás után sem akadt, önszántá-
ból pedig nem mert előbbre haladni, mert nem tudta: a három
közül melyik ajtónak fogja meg kilincsét?

Mig ily helyzetben azon tépelődött, mit tevő legyen már most: az előszoba keskeny falába illesztett kettős ajtó mögül édes hangok hatoltak feléje.

Jónásnak gyakoriult füle azonnal felébreszté a gondolatláncolatot: hogy a hallott hangokat éneklés szüli, hogy az, a mi énekelte, magyar népdal, és az, a ki énekel, nő.

Ennyit elég volt tudnia, hogy késedelem nélkül odahúzódjék a kettős ajtóhoz és odalapulván annak deszkázatához, hegyezve fülét, kilelni iparkodjék az ének dallamát és szövegét.

Fülüregét a kulcslyukhoz illeszté és édes gyönyörrel szívta magába az eddig még nem hallott bús dallamot és — elévönván tárczáját — az annak tartozékát képező írónnal gyorsan jegyezteté abba a tisztán megértett szavakat, hogy azok segítségével honn visszaidézhesse a dalt emlékezetébe.

Az énekesnő, mintha sejténé Jónásunk foglalkozását és célját, szíveskedett a kis népdalt másodszor, sőt harmadszor is ismételni, és ez utóbbi alkalommal már Jónás is kísérté halk dudolással az ezüstcsengésű éneket.

Az ajtón innen morogva, az ajtón túl csengve hangzottak a bús dallam hangulatának teljesen megfelelő szavak:

Szerettem őt mint senkit e világon;
Azt ígérte, enyim leszen a nyáron.
Hej, az álnok, de megcsalta hitemet!
Égbe szállott a elhagyott itt engemet.

Halkan susog a nyárfának levele;
Most viszik ki a hamist a sírkertbe.
Kívánczik véle együtt szívemet!
Engemet is melléje — — !

A „temessetek” szó Jónás torkán szűrődött. Mert épen midőn azt kiejteni készült: vasmarok ragadta meg gallérjánál fogva s visszarántotta őt az ajtótól, a tulnan ezüstösen csengővel kellemben épen nem versenyezhető női hang kissé udvariatlan modorban ezt rikácsolván fülébe: — Megfogtalak végre, jó madár! Beérhotted volna a mult héten elkaparított szőnyeggel. Most benntörött bicskád a leskelődésben. Hiába kapálódzol; nem szabadulsz körmeim közül.

Ez utóbbi figyelmeztetésnek megvolt a maga alapos oka. Jónás, ki nagy buzgalmában, elcsajátíthatni az addig még nem hallott népdalt, olyannyira elmerült vala az ének megfigyelésében, hogy a mögötte levő ajtók egyikének megnyíltát és egy harmadik élő lénynek beléptét észre sem vette: most váltig iparkodott szabadulni a nyakszirtjére nehezedett békából, és legalább szembe fordulni azzal a teremtéssel, mely vagy ki őt, kissé nagyon is udvariatlan módszer alkalmazása mellett, művészi emelkedettségéből a porba lerántotta. Azonban mennél inkább erőlködött Jónás: annál szorosabban zárkóztak az ujjak, melyek gallérját megragadták. Jónás sem nem szabadulhatott, sem meg nem fordulhatott. Nem maradt tehát más hátra, mint hogy a körülmények által előidézett illetlen helyzetben, hátat fordítva annak, kihez szólnia kellett, nyissa meg a további párbeszédet.

— Tiltakozom a méltatlan gyanúsítás ellen, — szabadkozék Jónás: — nem vagyok én tolvaj.

— Minden bolond mondhatná ezt, — heveskedett a mögötte kardoskodó amazon. — Csakhogy kettőn áll a vásár, ha arra számít, hogy ily könnyű szerrel fog szabadulni. Tisztelességes ember nem leskelődik kora reggel uri család ajtajánál. Bolonddal hitesse ezt el, de ne velem. Majd kivallatják a dityiban. Vagy adja elő a mult héten ellopott szőnyeget és akkor — nem bánom — szélnek bocsátom. Nem kerül el úgy sem az akasztófát; legalább nem én fogom oda juttatni.

— De, kérem, — rimázkodott Jónás, — tekintsen végig rajtam. Tolvajhoz hasonlítok-e én? Látogatóba jöttem én ide az urakhoz.

A vasmarku Jónás mögött, gunyos hahotára fakadt.

— Látogatóba? — lökte ki csufolódva röhögése közben. — Látogatóba hozzánk ilyen korán? Felsültél, komám! Nem vagy te ur; nem értesz az uri divathoz. Az uraság ilyenkor még alszik, úgyban pedig nem fogad látogatókat. Rajta kaptalak a hazugságon.

— De hiszen ébren vannak odabenn! Énekelnek. Hallottam, — erőlté Jónás.

A gallérjába kapaszkodott asszonyi személy most még jobban röhögött és e közben annyit mégis tügitott Jónás kényeszerhelyzetén, hogy ez legalább arczeval fordulhatott könnyörtelen poroszlója felé. Nálánál legalább egy fejjel magasabb némherrel állott most szemben, ki beillett volna dragonyos káplárnak, de kinek reggeli pongyolája fennem hirdeté, hogy sem nem öreg s nem is fiatal birtokosnéja többet foglalkozik a sajtárok öblögetésével mint egyébbel. Ezen, hosszúságával arányban álló szélességgel megáldott hölgy egyik karjával összerakott szőnyegek irtózatosan nagy csomagját szorítá domboru kebléhez, másik karja pedig még mindig Jónás gallérjába kapaszkodott.

— Ugyan halljon már okos szót, asszonynéném! — könnyörgött szép illedelmesen Jónás. — Nem loptam én még soha, árva gyümölcsöt sem; nem vagyok én kapezabetyár. Igaz istenemre mondom: látogatóba jöttem én ide.

A könnyörgés hatott, vagy talán az ifju szép barna szemének nyíltszívűségre valló tekintete ígérte-e meg a makacskodó konyhaszentet: elég az hozzá, hogy a hang kissé szelidebben surrant ki fogai közül, midőn ismét megszólalt.

— Mindjárt meglássuk, — mondá a meggyőződés kifejezésével, míg szeméit végig jártatta az urfin. Szeméi csakugyan meg lehettek elégedve azzal, a mit láttak. Csinos legény állott előttük; olyan sem nem barna, sem nem szőke, sem nem hórihorgas, sem nem törpe, igaz magyar fiu, hegyesre pördrött bajuszszal, csattanó egészséget hirdető, szakálltalan, napharnított orczával, jól kidomborított csipők közül egyenes fenyőszálként könnyeden emelkedő karcsu derékkal és jámbor szemekkel. — Mindjárt meglássuk: ismerős-e az ur a háznál?

Már urazta. Ez jó jel. Jónás reményei növekedtek.

— Hej! Kicsaszony! — kiáltá torokszakadtan az asszonyi fogdmeg, a kettős ajtó felé fordulván. — Jöjjön csak ide, kicsaszony!

Nem kellett Jónásnak sem több. Az az angyal tehát, ki ott benn oly gyönyörűen dalolt, az a háznak leánya. A világ kincseért sem tűrte volna Jónás, hogy kedves unokát estvére őt mostani szőgyenletes helyzetében pillantssa meg először. A kétségbeesés vállalkozó szellemével és bontó hatalmával lökte el magától két öklével az öles asszonyi személyt — egyet, de nagyot rántott magán, és — a gallér ott maradt a görcsösen összeszorult marokban, de Jónás maga — ő szabadult.

Egyik pillanat műve volt a szabadulás, a következő pillanaté a kiszökés az előszobából. Házeevezetten rohant le Jónás a lépcsőn, nyakfeszamodást is kockáztatván, és mennél sivatobban hangzott utána onnan felülről a kurjongatás, hogy fogják meg a tolvajt: annál hatalmasabb ugrásokkal szökelt le, őt-hat lépcsőt is egyszerre átlábolva, Jónás az emeletről. Szerencséjére üldözője, a nem várt rohamos ellenzszegülés által előidézett meglepetésének első bódultságában nem eszmélt

arra, hogy földre dobhatná a szőnyeget és maga is utána iramodhatnék a gyanus szőkevénynek. Mintha féltene nemrég már ugyanis megvámolt drága kincsét: még szorosabban kebléhez szorította a nehéz nagy csomagot, és messze kihajolva a lépcsőház karfáján, földhöz tapadt lábai helyett nyelvét pörögtetve csak, gyakorolván azt, gégejét s hangizmait rémületes sivitásban.

Jónás őrangyala gondoskodott arról, hogy e válságos nehéz órában pusztá legyen a lépcső, pusztá a kapu alja. Egyetlen ember sem vetődött Jónás útjába. Menten kirohanhatott a házból, el menten a harmadik utcza közepéig a nélkül, hogy őt bárki feltartóztatni törekedett volna. Ott végre megállapodott, tapasztalván, hogy senki sem üldözi, s hogy tüdője is felmondani készül a szolgálatot.

Mit tevő legyen már most?

Gondolkodott. Az unokahug kétségtelenül angyal! De aztán? Hogyan jutand most már tisztességesen hozzá?

Eh, felkeresi babukafalvi Bankás Gerőt. Szolgáljon az most jó segítséggel. Megteheti hála fejében. Hiszen minden áldott esztendőben legalább négy hétig fogyasztja az anyának gőzben befőzött gyümölcsseit, midőn állítólag atyját, a jó Misa bácsit szándékozik Bundatorokon meglátogatni, de mindig ottreked Doborkőfalván, míg csak tart az édes gyümölcsből.

De így, a gallért vesztett köntösben csak nem haladhat a világ csufjára tovább? Be kell tehát térnie elébb a szabóhoz, kinek kirakatában kész öltönyöket lát, és venni ujdonauf felöltőt.

Ezt végezvén: megkönnyebbült tárczával és lélekkel megindult Bankás Gerő felkutatására.

III.

Sokáig kellett Jónásnak vándorolni. Gerő, mint mondá, nem hiába falusi dudva; nem tud a paloták közt megszokni. A városban is a szabad levegőt keresi s az apai rezidenciát emlékébe visszahívó viskókat óhajtja lakásul.

Messze tul a józsefvárosi templomon, hol — az államrendőrség és városi atyák nagy becsületére — csakugyan fényesen tenyéznek a szemétdombok, melyek még Bundatorok díszül is beillenének: ott kellett Jónásnak ide-oda bukda-csolva keresgélni azt az utcát, melyet Bankás Gerő udvartartásának befogadására méltónak ítelt. A mama előre látó hőlcaséggel Jónás tárczájába írta vala nagy betűkkel az utcza nevét és a megszűlésre szerencsételtetett ház számát, és most ennek nyomán fűtől-fűtől, kofától, csirkefogótól, vízfordótól, házaló zsidótól, gyümölcskoszárral hamiskodó palotai aszszonytól tudakolta Jónás utja irányát. Legnagyobb megütközésére a kérdezők legtöbbje csak szájtátással felelt a tudakolásra: néhány pedig égre-földre esküdözött, többnyire Budapest eme fővárosának ékes szűkebbhoni tájbeszédében: hogy ilyen nevezetű utcának e tájon még hírére sem hallotta. Az illető kuruczvezér neve még sokkal rövidebb időig pompázott az utczasorok kék tábláján, semhogy a „piros golya” vagy „hétfarkú sárkány”-féle elnevezésekhez szokott nép öntudatában gyökeret verhetett volna.

Végre megszánta a sors Jónást s levélhordót vetett útjába, ki a hivatalával járó magasabb tudományánál fogva képes volt hosszasan kanyarulatok segélyével, néhány feneketlen kátyugödör átgázolása után Jónást, jó borra való fejében, Budapestnek ama idylli tájára elvezetni, hol a ház állott, melyet kétszáz esztendő múlva kétségtelenül díszíteni fog az aranybetűs felírat: „Itt lakott . . . években babukafalvi Bankás Gerő.”

És e ház, nádtetőjével, vakolatvesztet falával, nem egyenletes s részint bezuzott, részint ócska okiratok segítségével légmentesített ablakaival, csakugyan oda illett volna Bundatorokra is, a fényesb multat látott századok elkallódását sirató viskók sorába. Még az udvar is, a tejárus háztulajdonosnő aranybányájából kiszivárgó trágyalével és a legbüszkébb kóhinkina-kakas féltően védett szentélyét képezhető illatos dombbal, melynek töszomszédságában helyezte el az ács a Bankás Gerő lakrészeibe vezető ajtót, ritkította volna az ilyenekben bővelkedő Bundatorokon párját.

(Folytatása köv.)

Kedvesemnél.

Hetyey Gáborról.

Ezemben volt kezecskéje,
Olomban a fejecskéje;
Átkaroltam, átöleltem,
Ölelt, karolt ő is engem.

Ajakára csókot adtam,
Csókjaimat visszakaptam;
Meleg szóbért melegebbet,
Édes csókért édesebbet.

Beszélgettünk egyről-másról,
Szerelemről, boldogságról,
Szép tavaszról a jóról . . .
S ki tudná még, hogy miről nem!?

Találgattuk, hogy az égben
Életünk majd milyen lesz?
Ez azt mondtuk, hogy az égben
Ilyen élet lehet épen! . . .

Alma felice.*)

Gáspár Imréről.

Oh! dűvőzött lény, ki a menyből
Szállt megvidíteni ejjelem,
Sugárral e szép, tiszta szemből,
Mely még dicsőbb lett oda fenn!

Oh! gyönyörű arc, egyre vágyott,
Most még dicsőbb, szebb, ragyogóbb!
Mi szép lehet, mi szép lakod,
Illik belé lényed, valód!

S hol — régen, sok, sok kínos ére —
Dalolra, vigan szökdélel,
Emlékim könyvet elővére
Bolyongok, s a mult szárnyra kel.

S te megjelenesz új öltönyödben,
Meghallgatod fűjő dalom,
Arcozod, szavad a tekintetemben
Magasztosabb a fájdalom!

Deák békekövetsége Windischgrätznél.

(V e g e.)

A bicskei fogadóhoz érve, egy ezredesnél vagy tábornoknál jelenté magát katonai kíséretükr. Ez a főtsist megtámadta Géczyt, hogy merészelt a főhadiszállásig betolakodni, előőrsi

*) Kisértet Petrarkából.

kiséret nélkül. Géczy megjegyzé, hogy sehol sem talált előőr-
sökre. — Hazugság! — kiáltá nyers hangon a torzomborz
szemöldökű, nagybajszu törzatiszt. Mailáth, az országbíró,
védelmére kell hadnagyunknak; ez meg előmutatja Jellasics
levelkáját. Az osztrák törzatiszt szemétől messzetartva olvassa az
iratot, s elszörnyűködve fordul a jelenvolt tisztokhoz. „Schauen
Sie, meine Herren!“ ugymond, „hier ist etwas, was rein un-
möglich ist, und doch wahr ist!“ Hallatlan Ausztria dicsőséges
hadi történetében! — folytatá nagy pathosszal. Csakugyan
ide jöhettek ezek a parlamentairek a nélkül, hogy előőr-
sökkal találkozhattak volna! Egy tábornoknak annyira nem tudni a
hadi szabályokat! Az ellenség parlamentairet kíséret nélkül
egy ezéduácskával bocsátani a tábor kellő közepébe! „Und
dieser Feldherr — tevé hozzá gunyosan — ist der saubere
Baron Jellasics!“ — Ah, ah! — hangzott mindenfélől a tiszt-
ek szörnyűködése. — Végre mi is szóhoz juthatánk. Ertesülve
küldetésünkről a boszusi törzatiszt, ment jelentést tenni a fő-
vezérnek. Mailáth, személyes ismerőse Windischgrätznek, szin-
tén előre ment, értesíteni a herceget. Kevés idő múlva egy
segédtiszt jött jelenteni, hogy Windischgrätz herceg, Bat-
thyány gróf kivételével, kész fogadni a küldöttség tagjait.
Hasonló izenetet hozott Mailáth is. Őt azívesen látta a
herceg. A küldöttség többi tagjairól is megjegyezte, hogy
„Ehrenwerthe Namen!“ Csak Batthyányra jelentette ki, hogy
őt nem fogadhatja.

Megjelenvén Windischgrätz előtt, Mailáth volt szóno-
kunk. „Mint a magyar országgyűlés küldöttoi jöttünk, ugy-
mond, hercegségedhez! — Windischgrätz indulatosan kiálta
közbe, hogy magyar országgyűlés nincs, rég föloszlatta ő
felsége!”

Az országbíró nem jött zavarba, hanem folytatólag elő-
adta, hogy a nemzet kész elfogadható föltételek alatt föltagyni
a védelmi harczczal.

— Unbedingte Unterwerfung! Teljes lefegyverzés s az
összes várak átadása! — kiálta lakonikus rövidséggel a her-
ceg, hozzátévé, hogy a többi ő felsége kegyelmétől függ!

— Ha küldetésünknek itt nem lenne eredménye, —
mondá folytatólag az országbíró, — utasításunk: tovább, egye-
nesen ő felségéhez menni a nemzet kérésével!

Windischgrätz erre határozottsággal kijelenté, hogy ő
felsége nem fogadhatja (darf und kann nicht, a mint mon-
dá) a küldöttséget!

Majd kitörő szenvedélyességgel, majd udvarias hangon
szólt velünk a herceg. S föltűnő volt, hogy valahányszor
szenvedélyesebb hangon beszélt, mindig Lonovics ércsere né-
zett, a ki e miatt igen kellemetlenül érezte magát.

Kértem végül a herceget, hogy miután eljártunk küldet-
ésünkben, engedjen bennünket visszatérni küldöinkhez.

— Mehetnek egész biztossággal! — viszonzá Windisch-
grätz. Majd összenézvén a jelen volt tisztok egyikével s jelt
vevén tőle, kiigazította magát, hogy egy pár napig mégis csak
várunk kell. — Mint parlamentairek vannak itt, — ug-
ymond; — s ha utukban valamely összecsapásba keverednének
és baj érné önöket, bennünket érhetne a vád vagy gyanúsítás.
Tudtukra adjuk önöknek, mikor lehet biztos távozásuk. Lesz
rá gond, hogy addig illő ellátásban részesüljenek.

A hivatalos fogadás befejeztével, a küldöttség egyes tag-
jairól tudakozódott a herceg Mailáthtól. Engem is bemutat-
ván az országbíró, kérdezé tőlem a herceg: „ugy-e rég lekö-
szönt a miniszterségről? — Mikor többi társaim, — felelém, —
mikor Batthyány is. — De, — vága közbe Windischgrätz,

Batthyány még azután is miniszterelőök maradt és rendezte
a fegyveres támadást. — Azaz, — jegyzém meg helyroigazi-
tólag. — Batthyányt ő felsége bizta meg új minisztérium ala-
kitásával, a mi nem sikerülvén, ő is lemondott.

Windischgrätz visszavonulván, a jelen volt törzatisztok
közé vegyültünk, a kik közt több ismerősünk volt. Ott talál-
koztam mások közt Rousseau tábornokkal, a kit még a régiebb
országgyűlésekről ismertem, a hol ezredes korában mint biz-
tos volt jelen, az országos bizottságokban felvilágosítást adni
a hadi kormányzat részéről az ujonczajánlás és katonai élel-
mezés kérdése tárgyalásakor. Rousseau szemrehányásokat kez-
dett tenni a magyar nemzet ellen. Én nem bocsátkoztam vele
vitába, csak lovagiasságára hivatkozva kértem, ítélje meg
maga, vajjon ez a hely s az a helyzet, a melyben küldött-
ségünk van, alkalmas-e ilyen beszélgetésnek ily hangon foly-
tatására? — „Sie haben vollkommen Recht! Ich bitte um
Verzeihung!“ — mondá a tábornok rögtön közönbős dolgokra
fordítva a beszédet.

Kimenvén az udvarra, huszárainkat vitában találtuk
több vasas némettel. — „Was Respekt!“ — kiáltá a huszár, a
kinek Vereben a malaczra fáj a foga. — „Huszár Respekt vor
Uhlán? Nein. Uhlán respekt vor Huszár! Huszár nikaz Res-
pekt vor Kurazir.“ — A német tisztok, kik között minden
fegyvernem képviselője volt, magok is mosolyogtak. Had-
nagyunk vetett véget a huszárok versengésének, kirendelt
szállásaikra küldve őket.

Bennünket is elvezettek a nekünk rendelt szállásra. Egyet-
len szoba mindnyájunknak, két ágygyal. Előttünk két tiszt
volt ideszállásolva. Mertens őrnagy, ha jól emlékszem nevére,
a ki a küldöttség ellátása iránt intőzkedni volt megbízva, en-
gedelmet kért tőlünk, hogy ideiglenesen csak ilyen rosszul
szállásolhat el. Holnap, jegyzé meg, több szállás megüriül és
nagyobb kényelemről gondoskodik. Lonovics ércsere a biscei
katholikus paphoz, Barsihoz, küldötte titkárát, szállást kérni.
A titkár azonban csakhamar elrémülve jött vissza, jelentvén
hogy a tisztelendő urat, a kihez küldve volt, ő előtte verték
vasba s vitték el fegyveres katonák. Lonovics elhalványult.

Délután négy óra tájban jött hozzánk egy segédtiszt, je-
lenten, hogy herceg Windischgrätz azívesen lát bennünket
öt órakor ebédre sajátasztalához. De, ugymond, ha a küldött-
ség tagjainak, át levén fázva s törődöttek levén a hosszú utazástól,
alkalmatlan volna a hercegnél ebédelni, külön mellék-
szobában is terítették számunkra a herceg. Én főleg Bat-
thyány miatt, a kit Windischgrätz nem fogadott el, az utóbbi
újánlat mellett voltam. Az ebéd igen jó volt. Egyik étel fogoly
levén, tréfásan mondtam Lonovicsnak: „malum omen“. Lono-
vics elkomorult.

Batthyány, Mailáth és Lonovics este sokáig kártyáztak.
Éjfél után én és Mailáth a két ágyba feküdtünk, Lonovics egy
karos asztalra dőlt, Batthyány egy szup szalmát hozatott be,
arra feküdt. Lefekvés előtt kimenvén, visszajövet tréfásan
jegyzém meg, hogy baj nem érhet bennünket, mert olyan két
gyönyörű szál gránátos áll ott ajtónk előtt, hogy Nagy Frid-
rik atyja sokat adott volna értök. Lonovics elszápadt. Az éjet
is álmatlanul töltötte, míg mi elég jól aludtunk. Másnap reg-
gel vettük észre, hogy a gránátosok nem minket, hanem a tá-
bori pénztárt őrizték az átellenben levő szobában.

Időközben az osztrák hadsereg egy része a főváros felé
előbb mozdulván, több szállás megüriült. Most a küldöttség
két-két tagja külön szobát kapott. Én Batthyányval voltam
egy szobában, Mailáth Lonovicsczal egy másikban. Séta és

olvasás közt töltöttük a napot. Nagy Károly bicskei könyvtárából hoztam el egy Tacitust és egy Horatiust. Az egyiket Mailáthnak adtam. Mailáth és Lonovics éppen nyitott ablaknál állottak, mikor őket meglátogattam. Ablakukból folytonos ágyuzást véltek hallani. Én kimenvén, rövid időn ismét visszatértem. „Halljátok-e, kérdezém tőlök, most is az ágyuzást?” — „Nem! Most megszűnt!” válaszolák. — „Mindjárt fogjátok újra hallani!” mondtam ismét kimenve. Visszajövet azzal fogadtak, hogy csakugyan megint hallják az ágyuzást. Ekkor világosítám föl őket, hogy alul a nyitott pinceajtót csapkodja a szél, annak a hangját hallják. Előbb azért hallgatott el az ágyuzás, mert betettem a pinceajtót.

Harmadnapra korán fölébredvén, csodálkozásomra Batthyányt is ébren találtam, a ki rendesen nagyon későn szokott kelni. — „Már rég nem tudok aludni!” — mondta Batthyány. — „Gondolod-e, folytatá némi szünet után, hogy életem veszélyben foroghat?” — „E kérdésre, viszonzám, csak úgy felelhetek, ha őszintén megmondod négy szem közt, tettel-e olyasmit, a miről nekem nincs tudomásom; különösen volt-e részed az olasz mozgalom és a bécsi forradalom előmozdításában?” — Batthyány becsületeszavával erősítette, hogy mindezekben nem volt része. — „Igy nem gondolnám, — felelém neki, — hogy életed veszélyben foroghatna. Azonban, — tevém hozzá, jobban meggondolva a dolgot, ilyen lázas időkben senki sem tudhatja, mi történhetik. Ha Windischgrätz bánasmódja után ítélve, tartasz valamitől: legegyszerűbb dolog, most innen elmenni. Künn jártomban, sétaközben meggyőződtem az iránt, hogy sehol sem tartanak szemügygyel. Bizton menekülhetesz. Ha nem hoztál elég pénzt magaddal, vedd, a mi nálam van.” — Ah, — kiálta föl erre Batthyány egész határozottsággal, — egy pár hitvány év miatt csak nem leszek szökevény! — Azt hitte, egy pár évi fogságnál a legrosszabb esetben sem érheti nagyobb baj.

Ez nap délelőtt Windischgrätz megbízásából jött hozzánk egy tiszt a herczeg izenetével, hogy ha közölünk valaki hozzátartozói megnyugtatóására levelet akarna írni, a tábornagy gondoskodni fog elküldéséről. „Csak küldőinket ohajtánók értesíteni eljárásunkról!” — mondtam én. A tiszt távozott, de rövid időn visszatérve, tudunkra adta, hogy a jelentést megírhatjuk, csak azt köti ki a herczeg, hogy megolvashassan, a mit elküldünk. Örömmel fogadtuk e kikötést. Legalább nem desavouálhatják utóbb, a mit írunk! — Én irtam meg a jelentést, a mely azonban a honvédtiszt hosszasan kalandozása után, a kire egy osztrák tiszt kézbeadását bizta, elég későn jutott el Debreczenbe.

Negyedik nap reggel jelentette nálunk az öreg huszárkáplár, hogy hadnagyunk és huszár pajtásai, nem állhatván ellen a fenyegetéseknek és csábításoknak, mindnyájan átpártoltak az osztrákokhoz. „Nekem sem lehet már többé ellenállnom” — tévé hozzá az öreg káplár; — de nekem isten teremtsen, nem sok hasznomat vesz a német!”

Öt napig voltunk Bicskén, míg Windischgrätz Budára tette át főhadiszállását. Ekkor adták tudunkra, hogy mi is mehetünk. Dzaidásokat rendelték mellénk kíséretül, a kik szekereink mellett lovagoltak. Budára a várba vitt kíséretünk, a hol tudatták velünk, hogy mehetünk, a merre tetszik. Én Pestre, az István főherczeg vendéglőbe szálltam. Batthyány, a helyett, hogy menekülésre gondolt volna, a gróf Károlyi György palotájába ment. Ott fogták el őt még aznap este tíz órakor.

Én Debreczenbe ohajtottam menni, a hol az ország-

gyűlés volt, hogy szóval is értesítsem küldőimet. Windischgrätz herczeg azonban csak az alatt a föltétel alatt volt hajlandó erre az engedélyt és utlevelet megadni, ha becsületeszavamra fogadom, hogy föltétlen megadásra bírom rá Kossuthot és az országgyűlést.

Volt eszem, — végzé be előadását az öreg ur, — volt eszem, hogy senkit se beszéljek rá, hogy akasztassa föl magát.
Csengery Antal.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. ntán K. E.

(Folytatás.)

Léptek közeledtek. Bizonyára értem jött ő, az a férfiú, a ki tudatlanságomból és elfogultságomból fűzte szorosra azt a lánczot, mely sorsomat az övéhez kötendi. Siettettem lépteimet. És nagyon haragudtam magamra. Mert minden közönyös volt előttem, nem reméltem és nem ohajtottam semmit, nem gondoltam meg semmit és csak neki rohantam az elém vetett hálóba. Ezenbe jutottak gyámom szavai, a ki előre elbeszélte nekem, hogy az ő házában mindenki a maga útján halad, mindenki saját céljai felé törekszik. Ez egy célra azonban bizonyára mind annyian közreműködtek. A grófnő a gazdag örökösövel akarja fiát összeházasítani, a fiú szivesen áll rá, mert csinosnak is talált és nagyon alkalmasnak is találta a házasságot.

Szeretni bizonyára nem ezeket, oh dehogya szeret, és akkor van reményem, hogy beleegyezik a meggondolatlan adott ígéret felbontásába. De édes istenem, miért akartam most egyszerre egészen mást, mint a mibe két órával ezelőtt beleegyeztem? Oh, utálatos, gyenge egy teremtes vagyok én!

Ennyire jutottam keserű magánbeszédemben és éppen hátra akartam fordulni, hogy mind ezt Primusnak megmondjam, mikor eszembe jutott, hogy nem ő követheti most lépteimet, hisz ő azt kívánta volna tőlem, hogy várjam be, vagy utánam szaladna, hogy utólrjen. Nem, nem ő követé lépteimet. De ki lehet hát?

Feliczián! — felelé szívem.

És csakugyan mellém jött, ezótlanul, köszönés nélkül, csak barna hűséges bárszony tekintetű szeme tündöklött felém és küldte üdvözlését az én lelkemnek. Oh, a szemek tudnak beszélni, érthetőbben még, mint a szavak, mert azokból árad a világosság és ellepi a szívet, mint a harmat a virágkelyhet, a melyből a szerelem száll. Azzal a tekintettel nézett most rám a férfiú, a minővel akkor az ifjú a megmentettet nézte, és e férfiut Primus rajongónak csufolta!

Nem szóltam semmit, hallgatásom azonban nem keltett félelmet hennem. A hallgatás csak olyan emberek közt alkalmatlan, a kik semmi benső összefüggésben nincsenek egymással, a kik tudják, hogy nincs mit mondaniok egymásnak; de midőn a rokonszenv beszél, az ő szelid, ékeesen szóló nyelvén, akkor bizvást hallgathat az ajk.

Vége Feliczián megfogta kezemet, karomat a magáéba fűzte és mondá:

— Kegyed ismét gyászt visel, mind akkor, és ismét virág van a kezében, mint akkor. Csakhogy akkor ősziróza volt a kezében, míg most a tavasz első gyermekei díszítik. És az a mai tavaszi nap mennyire hasonló amaz őszi naphoz!

— Feliczián! — többet nem bírtam szólni, olyan tulboddoggá tettek szavai. Tehát nem feledett el mint egy röpke álmot, még a fekete ruha és a virág is eszébe maradtak! Elfeledtem e pillanatban életem minden elhagyatottságát, és éreztem, hogy valósággal élek. Most nyílik fel előttem a boldogság, elborít, mint tavaszkor a fák virágos, illatos aranyesője. És mellettem haladt e férfi, a ki életre kelté a gyermeklélek mindez álomalakjait és a kié minden gondolatom, minden érzésem, egész valóm. A grófnő, gyámom, Sola, vőlegényem, — mind árnyékokká váltak, melyeket tova vitt a bensőmben hirtelen keletkezett szenvedély hatalmas vihára. Mióta megérinté karomat, mindent más színben láttam.

Villám-gyorsasággal cikláztak keresztül agyamon e gondolatok. Lehajoltam és megcsókoltam a kezét, a mely az életnek adott vissza. Egy köny, egyetlen egy csepp csak, de a szív legszentebb érzéseiből fakadva, hullott ki szemeimből az ő kezére, és ő felemelé kezét és megcsókolta a helyet.

— Rég feledve hittem magamat! — mondtam suttogva. Nem bírtam hangosan szólni.

— Oh dehogy feledtem el, Fortunáta! — felelé ő lágyan. — Én mitsem feledek, csak hogy a többiek előtt nem akartam megismerni. Ne is tudják, meg sem értenék. És most beazélje el, hogyan lett Primus menyasszonya; hisz minden érdekel, a mi azon óra óta Fortunatával történt, midőn oly boldog lehettem megmenteni őt, és aztán a tűre fektetve, reám emelé nagy, csudálkozó tekintetét, melyet azóta nem bírtam elfeledni. Szemei még most is ugyanazok. Hisz a szemek nem nőnek, és a szűz arcából épen úgy világítanak felénk, mint az édes gyermekarczából.

Olyan hide volt most a lég, a milyen nyomasztó és hideg a kastély levegője. Soha sem érzett vidámság kapott meg, a keserűség elazált lelkemből, úgy szerettem volna, bár soha sem volna vége e szép sétának.

— Kérem, támaszkodjék jobban karomra. Nem szeretem a látszólagos vezetést; hisz a nőnek támaszra van szüksége. De most kérem, beszéljen nekem magáról és Primusról.

Mosolyognom kellett. Primushoz való viszonyom e boldog perczen elveszté élességét, kiállhatatlan keserűségét.

— Kérdezze meg tőle magától, Primustól, mint lettem menyasszonya. — felelém. — Egyedül, elhagyatva érzem magamat a világban, és elfogadtam a kezét, melyet felém nyújtott. Azután anyja is ohajtja őt Inbach urává tenni, és mert ezt másképp el nem érhetné, ráadásul engem is elfogad.

A kastély felé vezetett. Mondhattam-e neki: egyszer kiszabadítottál a haláltól, szabadíts meg most az itteni élettől, azután a gyűlölt házasságtól? Ne távozzál előbb, míg vigaszt nem nyújtottál nekem; gondolj ki valamit, hogy szabaduljak e borzasztó helyzetből, melybe magam sodortam magamat. Jogod van hozzá, tartad védőleg kezdet az egény fejem fölött! Tégy velem, a mit akarsz, a te akaratod az én törvényem!

Nem, nem szólhattam így hozzá, nem volt bátorságom. A szerelem félénk. Öntudatára jutottam ugyan érzéseimnek, de szégyeltem magam előtte, hátha félreismer! Ezért hagytam őt bizonytalanágban lelkem fájdalomt illetőleg.

Sola az ablaknál állott. Fenyégető gyűlölet villogott szemeiben, elrutitva egész lényét. Mielőtt még a nehéz sötét tornácra értünk, azt sugá nekem a báró:

— Köszönöm, hogy Felicziánnak nevezett.

— Mindig így neveztem önt, Feliczián! Nem is tehettem másképp. Nekem ön nem volt soha Ohlstadt báró, hanem csak

Feliczián, e név körül fonódnak emlékeim örökzöld füzerei, e névhez szállt fel imám.

Karja egy kevésbé reszketett.

— Köszönöm, hogy helyemet pótolta! — szólt Primus, mikor oda értünk, és a lépcsőn lerohanva, karon fogott és felvezetett a salonba. Sola valami csipkével babrált, de olyan türelmetlenül, olyan görcsös reszketéssel, mintha én lettem volna ideges ujjai közt.

— A hajad kissé rendetlen, gyermekem, — jegyzé meg néném.

— Se baj! — viszonzám, és feltettem magamban, hogy nem hagyom most itt a salont.

Néném erre elhagyá karos székét, nehéz selyemruhájában felém suhogott, kézen fogott és kivezetett a salonból saját szobámba.

— A bárónő nem érzi jól magát, azért itt, szobájában fog ebédelni — szólt komornámhoz, kit hazulról hoztam volt ide magammal. Aztán folytatá: — Javulást kívánok neked, gyermekem, és ha jobban léssz, este jér le hozzánk.

Ezzel elhagyá a szobát én pedig szörnyű fölháborodásban egy székbe hanyatlottam, és könyekben törtem ki.

Hozzá sem nyultam az ebédhez, folyvást sirtam. Ezért az ételhordó inas csakugyan elhitte, hogy beteg vagyok. Komornám megtudta, hogy a grófnő a salonban elbeszélte, hogy szokásos ideggöréseim rohantak meg és nagyon izgatott vagyok.

Primus beszélni akart velem. Nem fogadtam.

Sola is besuhant szobámba és nagy sietve elbeszélte, milyen jól mulat báró Ohlstadtal, milyen kedves ember, és bizonyára olyan boldog lesz vele, mint én Primussal.

Egy szót sem feleltem neki, nem is lehetett, mert pillanatul mulva már kirepült a szobámból.

Kocszörgést hallottam. Oda künn sötétes volt már, de azért homlokomat az ablakhoz nyomtam és igyekeztem legalább alakját láthatni, vagy hangját hallani, de hiába, nem láttam, nem hallottam semmit, és magam sem tudom, miért, de újból keservesen sirva fakadva ágyamra dőltem.

(Folytatása köv.)

Egy kedves kis néger népecske.

(Vége.)

Mulatság végeztével több rendbeli nevezetességeimet mutogattam szerettetreméltó ballerináimnak, órámat, tükrömet, gyújtó üvegemet, a mivel egy-egy suhancznak a hátára villantottam, hogy szinte oda lett ijedtében, a többiek meg örömlükben. Leginkább mégis a néger leányok fényképei tetszettek nekik, különösen nagyítóüvegen át életnagyságban pillantván meg őket. Mennybeli uristen! Olyan valami tisztá, gyermekded elragadtatás volt az, a mit nem lehet leírni.

Igy ereszkedett alá az est, akkor az én szerettetreméltó szépeim szépen itt hagyták mind a szem-nem látott csudadolgokat, visszaverték hajlékaikba, kiki nyugovóra, és az enyhe esti szellő még jó sokáig hozta el hozzám egy-egy kicsi részlet daloló jó kedvűeknek.

Másnap reggel aztán közelebből tekintettem meg a várost. Rendes utcákról persze szó sincs. A házak mintha csak össze-vissza hányták volna őket, keskeny utcák erre arra csavarodnak közöttük, hogy ember legyen, a ki irányt nem vesz rajtok.

És a mi az építést illeti, egyik olyan viskó, mint a másik. A falak nádból vannak, agyaggal tapasztva. Nyáron jó hiva-
sek, télen jó meleg. Ablak nincsen belül, csak hogy épen a
mestergerendába nem üti fejét az ember. A hajlék három
részre van osztva, hálóra, fogadósobóra és konyhára. Teteje
duczba megy, fűfélével van fedve, körül eresze, oszlopos, hogy
csős időben is könnyen lehessenek alatta.

Minden háznak külön tapasztott fallal kerített udvara
van, és ház és udvar egyformán szép tisztán van tartva, általá-
ban a Barolong a legtisztaságzeretőbb kaffertörzsek kö-
zül való.

És hogy a házaknak nincsen ablakuk, abban is semmi
sincsen, mivel itt jóformán egész éven át szép idő jár, azért a
ház leginkább csak éjjeli szállás, a belső munka mind az ud-
varon foly. Azért is felette érdekes, e számtalan sok házikó és
kertek közt járkalni (mert kis veteményes és gabnakertecske
is van minden ház mellett.) A tapasztott falon át kényelmesen
beláthatni az udvarokra, és az egész család és háztartási élet
táru előtűnik. A gyöngygyel ékes asszonyok az örökké
egyforma ebédet: kaffer-rozs kását főznek meg; mellettük
a pucér gyermekek a kutyákkal játszanak; a gazda meg a
viskó előtt nagy-buzgón a pipáját szívja, vagy vendégeit
tartja szóval. És úgy látszik, békeség, szeretet lakozik itt
minden házbán: veszekedés, czivakodás, vagy akár csak
hangos összeszólalkozásnak nyomát sem láttam. A tekervő-
nyes, azúk utcákon is nagy a csend, embert is alig látni,
ha-ne-ha egy-egy csupa eleven, mosolygó arcú leány oszon el
mellettünk, azzal a kigyó surronására emlékeztető könnyed
inholygós járással, a mit a spanyolok „uszás”-nak neveznek,
vagy valamely öreg anyóka sompolyog, bokáig érő befordított
bundában, a fején meg ormóttan borsüveggel, vagy khinai
formájú, felül hegyes, fűfonású sisakkal, a mi körül alú-
csüngve, a tinórugombára emlékeztet. Fűből a nők általában
sok minden féle dolgokat, kalapot, tálat, korsót, bögrét, tányért
stb. tudnak itt készíteni.

A házak előtt rengeteg rakásokban valami barnás gumócs-
kákat láttam felhalmozva, és közelebből megnézvén, nagy
sáskák voltak, napon vagy tűzön szárítva. Mondják, nagyon
jóízű eledel, és levegőn tartva, sokáig eláll.

Mánap reggel Maroka király ő felségénél tettem tisz-
teletemet. Bekerített nagy tér közepén öt-hat ház áll, egészen
olyan, mint a többi, csak sokkal nagyobbak.

Közből van a fogadó terem, nagy maga fűtetővel, egy
pár száz ember bőven elfér benne; fontos tanácskozás és nagy
ünnepély alkalmával itt fogadja ő felsége alattvalóinak jobb-
jait. Engem kormánytanácsától körülvéve fogadott. Maroka
király már öreg ember, nyájas arccal, fehér körszakállal, —
már a menyinyiben a Becsuna-négernél azakállról szó lehet, —
egészen afrikai divat szerinti öltözkében volt, csak hogy az ő
bundája különös szépsége által vált ki, míg a tanácsurak, szin-
tén koros férfiak, európai ruhában voltak.

A fogadó terem előtt szék állt készen számomra, meg-
kínáltak vele, és minekutána egy ideig a körülményekhez al-
kalmazott és a legfinomabb európai udvariassági igényeket is
bőven kielégíthető társalgás folyt köztünk, ő felsége bemu-
tatott első feleségének, a tulajdonképi királynénak, a ki szü-
letett európai, igen szelíd, nyájas szemekkel, és kissé olhizott
termettel. Egészen néger divat szerint volt öltözve, csak hogy
az ő rajta levő bunda aranyakal- és szürke pézsmamacska-
bőről volt. Alattvalói csak „a nép anyja”-nak nevezik, és
akkor bizonynyal méltóan is viseli ezen fényes czimet.

Tudakozódtam a gyermekek felül, hogy mint érzik ma-
gukat. Maroka királynak mindössze csak hatvanöt gyermeke
van, azért mint az orgonasipok mindenféle nagyságban van
neki belőle. Mert úgy van az Afrikában, hogy az évekkel egy
arányban növekedik a király gazdagsága, a mi marha-nyáják-
ból áll. Leányait is mind előkelő férfiaknak adja nőül, és eze-
ket is marhákon veszik tőle; a bűnbe esett alattvalók szintén
marhákkal váltják meg magukat. — börtönnek híre sincs a
feketék hazájában, — innen aztán egyre növekedvén a király
csordái és nyájai, módjában van neki, újra meg újra mentől
szebb és mentől fiatalabb feleségeket vásárolni magának, és
bár ha változatlanul azon egy a tulajdonképi királyné, ő fel-
sége előtt azért minél fiatalabb a feleség, annál kedvesebb, és
ez a furcsa izlése késő vénségében sem mulik el nála.

Kértem, mutasson be nekem egynéhányat kicsi gyermekei
közül, mire előmbbe is hoztak belőlük, félíg európai, félíg kaff-
ter ruhácskáiban, és beléptükkor igen kedves bókocskákat
csináltak. Az egyik közülök, a kilencz éves Margit, gyermek-
néven: Mági, gyönyörű kis teremtes volt. Finom szabású, okos
és előkelően nemes arca mellett olyan egy pár szemé volt
neki, a milyent én még nem láttam. Nagyok, ragyogók, fehér
alapon két fekete nap. A mellett a körül omló tengernyi fe-
kete haj, nem is olyan, mint a néger, hanem mint az olasz,
vagy spanyol haj.

Szinte rajta felejtettem a szememet e gyönyörű, néger-
nek épen csudaszép gyermekem, és egyszerre csak valóságos
regényes gondolatom jött. Ha ide adnák nekem ezt a fekete
kis angyalkát, én elvinném magammal Európába, gondosan
neveltetném, a legjobb mestereket tartanám neki, életre fej-
tetném mind ama tehetségeket, a melyek ez okos, őzike szemű
fejecskében netalán szunnyadnak? Teszem azt, hogy a kis
Máginak a zenére volna tehetsége, egy fekete opera- vagy
hangverseny-énekesnő, nagy gazdagsággal, fényes jövővel ke-
cségető gondolat! Különösen azért, hogy egész külső jelen-
sége is olyan kedves; kincseket gyűjthetne az egyszer Euró-
pában, és annál fogva mennyivel magasabb polcra emelked-
hetnék, mint a milyen Afrikában néz rá, hol mindössze vala-
mely főfőkaffernak ez a ez számu felesége lesz belőle? Azután
meg a szerető gond és hűséges ápolás idő folytában okvettele-
nül a gyermeki szeretet és édes vonzódás érzetét keltenék föl
a kedves kis lélekben, és a hogy ezt a finom délővi csudavi-
rágot Európa nagyuri termeiben főrangú hölgyek czirógnák,
dédeltetnék, az is milyen édes gyönyörűségem volna nekem
akkor!

Legott szólni is tettem szándékomat, megkérdezvén a ki-
rályt, hogy miután ugyis bőven megvan áldva gyermekekkel,
nem volna-e hajlandó, egyet közülök, nevezetesen a kis Mágit
az én gondjaimra bízni, oly végre, hogy európai nevelést ad-
junk neki? Kötelezném magamat minden lehető biztosítékot
adni neki arra nézve, hogy a neveltetést illető ajánlatomat hű-
ségesen beváltanám.

A király válasza rövid volt és határozott. Magához szó-
lítja Mágit, ölébe vette, édesdeden megcsókolta, és tolmácsa
által tudtomra adá, hogy kérjem tőle bármelyik gyermekét
csak ezt ne, mert ez az ő szemé fénye, az ő szívének legna-
gyobb öröme. Máginak is, úgy látszott, épenéggel nem volt
ellenére e válasz; gyöngédeden simult öreg édesatyja kebelére,
czirógatta, csókolgatta, én rá meg kedves hamiskásan pislon-
gatott atyja karjai közül — ilyen világ van a Barolongok
tündérszép földjén.

Heti tárcza.

Novemberhó 27-dikén.

(Rima-Szombat.)

Szép kis város ott a tűz-árnyak folyócska mentében, — boldogságom csöndes világa, — hallgas meg engemet.

Te hosszú országut, mely a kelő hold fényében mint végtelen ezüst-szalag nyúltál el messze, messze, s vezettél a lomb-árnyalt temetőbe, hullámos kalászhöz, melyek mély titkokról susogtak kék buzavirágnak, dalos pacsirtának, s elvezettél aztán bűvös ligetbe... én újra utasod vagyok, te vidd lelkemet vissza, vissza!

S veszem a vándorbotot. Lépést tűzök lépéshez, mértőldet mértőldhöz, s elérem ama drága város szélét, de mégis távol vagyok tőle, mert a boldogság amaz egy esztendeje rég elmúlt, s nem jő vissza soha többé.

Lám, újra nálad vagyok, ifjuságom bájos nemtője.

— Jó emberek, — szóltam az utca járó-kelőihez, — ebben a kis házban valaha, régen egy jó öreg ember lakott. Ezeket a fákat ő nevelte, s abban a nagy házban amott ő tanította az én lelkemet szépre, jóra. Mondjátok meg nekem, ti jó emberek, hol van ő most?

És midőn megnevezem az én jó tanítómát, az emberek rám néznek busan, s a temetőre mutatnak. Piros márványra írták fel arany betűvel a nevét, s lágy pázsitos hant alá fektették porait. Szelleme, az itt leng. a hol az ő fái hintenek árnyékot, kínálnak levelet, s itt lakik a mi szíveinkben.

— Jó emberek, kérdeztem aztán busan, bátortalanul, itt e házban lakott egy szép gyermek. Szőke fürtje volt, én sokszor hittem, hogy angyal aranyos szárnyai, s ilyenkor imádvá borultam a lábai elé, s kértem, hogy velem maradjon, ne szálljon még a menyegbe. Kék szeme volt, s abból jószág sugárzott mindenkire. Hol van ő, hol van?

S az én hús lelkem, mely maga előtt titkolá a nagy feleletet, megszólalt mély bánatában. Ott fekszik ő is a temetőben. Csöndes, szép helye van, az ő virágai nyílnak legszebben. Sirkövére fel van írva egy könyvbe: „A halandó ember hasonló napjával a földhöz; mint a mezőnek virágai, úgy virágzik. És mikor a szél átmegyen rajta, nem lesz többé, és nem ismeri azt többé az ő helye...” (Dávid szolt.)

Tíz év nagy, nagy idő.

Tíz év előtt a kis város temetője sokkal kisebb volt. S ime, a halál eljött, s a maga kertjét kiterjesztette; megszólalt, s az élettől elfoglalt jókora földet.

És a temetőt középen vágja ketté az ipar vasparipája. S a ki az élet nagy hajzában ide került, s hozza őt a zakatoló, szikra-hányó szűrnyeteg, a füst-fátyolon áttekint erre is. Lát sírokat, omlatag, vagy büszkén emelkedő sírköveket; döbbenve pillantja meg, de a vaskocsi oly gyors mint az élet, s pillanatok mulva ismét virágzó réteket, zöldelő erdőket, vig falvakat mutat. A temető el van feledve.

De a kinek itt halottja van, az felé terjeszti karjait, néven szólítja őket, kik megjelennek sir-jelökre dőlve, s aztán

utra kelnek, s a bús utazót követik messze, messze, és el nem hagyják soha többé...

Elmentem abba a kis szobába is, melyben egy halvány, csenevész gyermek arról álmodott, hogy ő valaha dicsőséget ér.

A dicsőségért küzdeni kell, s ő dindalról álmodott. Tizenöt év, beh szépek a te álmaid!

Asztalára hajolt, és a világból nem látott semmit, semmit. Pislogó mécsese nem derítette fel a szegényes kis szobát, de lelkének egy csoda-világot ragyogott be.

Előtte heverték a gyermekkor meghitt barátai; az ő naplója, azzal a sok ártatlan titokkal, és az ő dalos könyve, első lapján az első dallal.

A naplóban nagy hit, nagy remények, nagy szeretet. Felírva benne azok, a kiket szeretett; nő, barát. Gyermek-nevek, gyermek bizalom.

De mért is van az, hogy abban a szép korban, melynek — a költő szerint — egy percével sem ér fel a dicsőséggel, annyi kincse, annyi számítása s oly kevés vesztesége van szívének, léleknek, s mért van, hogy később szegényebb lesz az utazó koldusnál?

Rejtély. Ki felelhet meg rá?

Az a szöglet volt az ő szöglete, az az asztal az ő asztala. Amott aludta könnyű és nyugodt álmait. Vajh ki jár, ki alszik, ki álmodik falaid között, én kis tanuló szobám?

Most, most kereslek én fel, drága világom legdrágább helye, kicsi kis kert, első szerelmem tanuja!

Van-e egy virága, mely azóta nyílt? Oh mily illatos virág volna az! Van-e egy fája, mely hallotta a mi suttogásunkat? Oh mily édes lehet annak árnyában pihenni.

De nincsen. Tíz év eltörült, kitépett, ledöntött mindent. Nincsen egy szív sem, melyben a multnak nyoma maradt volna.

Az egyik por lett, a másik talán... kő.

És megszólítottam a lombokat: Adjatok árnyat!

És beszéltem a csillagos éghez: Adj fényt emlékeimnek!

És szóltam a liget patakjának: Csevegj velem, aztán enyhít meg forró homlokomat!

És szóltam egy Istennőnek: Adj még egy emléket!

Sők, a kik valaha, de nagyon régen, tíz év előtt az én társaim voltak, idegenül tekintettek reám, és némán is szóltak... Ki vagy te, ismeretlen ember? Ismertünk egy bús gyermeket, a ki a fák zöldjéről regéket tudott, a csillagokról végzetét kérdezte, s a patak partjának dalt mondott, hogy hullámai megtanulják, s elvigyék messze, messze, és az Istennő, az emlék Istennője mosolyogva állott oldalánál. De te nem vagy az, mit jössz ide kiégett kebelled, reménytelen szíved?

És azután az emberek közé vegyültem el.

Vig fiuk... bizony idegenekké lettetek ti is.

Boldog a ki nem élőködik emlékekein! A gyermekből férfiú lesz, a ki köt-köre halmoz, s hajlékot emel magának. Oldalánál ül hitvese, körülök gyermekek, munka és jólét. Élnek a pereznok, munkálnak fillérért. Mindegy; ez a hasznos élet.

Poharat ide! csengjen! hegedűt elő! zengjen!

Ezt a poharat a legszebb asszonyért! ezt egy ábrándos fiúért! Ezt a másikat a múltért és a jövőért!

Dalra fiuk! mint valaha! Zengjék a régi nótákat, s a halmok viesszazengik erősen. Hej halmok, halmok, napos, holdas halmok, melyik dal volt a legszebb? Emlékszel-e, hogy szólt tiz esztendő előtt?

A cigány pedig huzza, huzza a legbúsabb dalokat. Azokra fáj a szív legédesebben, a melyek emlékek. „Maros vize folyik csöndesen...” „Cserebogár...” „Fütyül a szél, fújja a föllegeket...” Aztán azt a keringőt, a szerelmi vallo-más keringőjét! Hej, nagy napom ez nekem!

— Uram...

— Asszonyom...

— Rég láttuk önt körünkben...

— Pedig én ohajtottam régi hódolatomnak kifejezést adni...

S az illem-látogatások is lefolytak. Biz ugy! Régen jártam én itt! S a nagyságos asszonyok, a professor urak, és a vig fiuk nem tudják felfogni, mit akar itt ez az ember. Hát mit? Átutaztam, és lemaradtam a vasutról, az tartott itt. Semmi más.

Mert ugy se mondhatom meg, hogy lelkemben van egy sajgó bánat, mely ide hajtott gyógyulást keresni. Hogy, drága városkám, a te emléked éjjel-nappal lakja szívemet, s a te temetőből hívó hangok szállanak felém.

Elbucuszom.

Szép kis város ott a fűzárnyalt folyócska mentében, boldogságom csöndes világa, hallgass meg engemet.

Megáldanám házaidat, hogy azokat boldogság, béke lakja örökkön-örökké. Templomaidat, hogy a kik azokban imádkoznak, tönjénük ég felé emelkedvén, elérje a mindenek urát. Oskoláidat, hogy azoknak tanítása fogunatos legyen. Temetődet, hogy annak földje jó pihenést adjon, fájja szép álmot őrizzen. Megáldanám az én emlékeim száz meg száz helyét, s azokat a jó sziveket, melyek engem szerettek.

Visszatérek még egyszer, vándor-bottal kezemben, lépést-lépéshez, mértföldet fűzve mértföldhöz. Izzó nap hevében, vagy dermesztő tél-viharban. Tikkadatlan, nem pihenve, mint a zarándok tör szent hamvak felé; minél bőszebb az elemek harcra, annál édesebb az ő útja. Aztán lerogyok határodon, s kérek egy kis helyet a temetőben, ifjuságom emlékeinek árnyékában!

G á s p á r I m r e.

K ö z l e s e k.

(Királygyilkosok — A legujabb. — A mi potárdáshánk és tüntetéseink. — A diák könyv elé való. — Parlament. — Delegációk. — A milliók. — Új képviselők. — És most... — Suvaloff elcsúsz.)

Nagy büntettek gyorsan találhatnak utánpótlásra. Thomas brémai büntetése egymásután következtek hasonló gonoszságok: Francesconi, majd Hödel, azután Nobiling. Különösen koronás fők ellen a merényletek aránylag gyorsan és nagyobb

számban jelentkeztek. Május 11-dikén Hödel lőtt a német császárra, három héttel később Nobiling, Október 26-dikán Moncasi tört a spanyol király ellen, míg e hó 16-dikán az olasz király volt a kiszemelt áldozat. E század első harmada óta 31 merénylet követtetett el koronás fők és köztársasági elnökök ellen. Csak két esetben (Lincoln és Parma hercege) végződött a merénylet az áldozat halálával.

Passamante, a legujabb merénylet igen érdekes alak. Közéletéből is azt mondta bírónak: „A sok fogadtatási előkészület, a sok ünnepély hozsant engem. Azt mondtam magamban: Hozsant, ő tiz ételt fog enni, s te egyet sem. Ezért akartam megölni.” — „Megölni, vagy csak megsebesíteni akartad-e a királyt?” kérdezik tovább. — „Megölni. Ha pénzem lett volna, revolvert veszek, s a lövést valóban nem hibáztam volna.” — „Szerencsétlen, büntetted még rémülettel se tölt el?” — „Nem, ellensége vagyok a császároknak s királyoknak fényűzésök miatt. Mindabból, a mit olvastam, azt látom, hogy a királyok sok pénzt költenek.” Van ebben valami tanulságos, a háboruk e nagy idejében.

Hozzánk még nem jutott el ilyen tör, vagy ólom golyó. A szabadelvű kör elnöke ugyan kapott egy levelet, mely Tiszának s a pártnak petárdát ígér, s talán ép akkor, midőn gróf Andrássy Gyula időzött benne, robbant el a helyiség előtt. De micsoda verseny volna ez a külfölddel szemben? A mi ifjuságunk is tüntet; fáklya-zenét akart adni az ellenzéki szónokoknak; de micsoda kia tüntetés ez! Jól összeszidták, s haza küldték... tanulni, mert — ugymond — „a diák könyv elé való.” Hej! ezt mondogattuk mi is, mikor a diákok háboruba, biztos halál elé vitték!

Az országgyűlés a felirati vitát végezte be. Néha oly hangon folyt, hogy arról hölgylapban írni teljes lehetetlenség. A delegációk viszont megszavazták a „megszállás” költségeit. Ez év végeig 102 millió — tudniillik a megszavazott 60 milliótól még 42 millió — kellett, a jövő évre pedig csak 33 millió van előirányozva. Ellenzéki lapok azt hiszik, hogy valószínűleg többet fognak elkölteni. Az új képviselők — Bakai Nándor, Jókai Mór, Csernátoni Lajos, Törzs Kálmán stb. — tehát már a legtöbb elvégezni valók után lettek parlamenti tagok.

Az angol-afgán-háború kitört. Orosz munka, melynek célja volt ezzel, hogy Angliát egyik kezét lekötse a messze Ázsiában, hogy aztán ő, az orosz, itt Európában annál könnyebben gazdálkodhassék. Anglia sokáig segélypénzt fizetett az afgán emíreknek, azon hitben és célból, hogy megvesztegessék és megnyerjék őket az orosz ellen. És most...

Suvaloff gróf különben hagyott Budapesten egy szerfölt jellemző bonmot is. Midőn ugyanis Budapestre érkezett, egy ismerős államférfiú az kérdezte tőle: „Gróf ur, mit hoz ön?” — Békét és barátságot, mint remélem, — felelt a gróf. — „A berlini szerződéssel jött, vagy a nélkül?” — „Utazáson, lehetőleg a szabad szóra kell ügyelni, felesleges podgyászt nem vihetünk magunkkal!” — viszonzá Suvaloff.

Budapesti hírvivő.

••• (Udvari hírek.) Király ő Felsége Gödöllőről Budára érkezett, s az utolsó kihallgatáson 80 egyént fogadott. Az utolsó udvari ebéd, melyen a hercegegek is jelen voltak, következő étlaphoz állott: Huitres d'Ostende. Potage à la Clairmont. Petite bouchée à la chasseur. Branzino sauce an-

chois. Bœuf et roastbeef à la jardinière. Filets de faisans à la Royale. Jerrine de fous gras à la gelée. Sorbet. Chapons de styrie, Salade. Asperges en branches. Pouding à la Metternich. Gelée à l'eau de Danzig. Fromage de Requefort. Glaces aux citrons et au chocolat. Dessert.

*(Adakozások.) Királyi Felsége Szepes-Ófalu tűzkárosultjainak ötszáz forintot, az ásványi evangélikus templomra pedig száz forintot adott. — A kalocsai székesegyháznak Haynald érsek orgonát készíttetett tizenhatezer forintért. — A józsefvárosi szegény tanulókat segélyező egyesület e télre 133 fiút és leányt ruházott fel.

*(Társas élet.) Gróf Festetich György Eszterházi-utcai palotájában mult szombaton fényes estély volt. Jelen voltak: a két delegáció tagjai, a közös miniszterek: gróf Andrássy, gróf Bylandt és báró Hoffmann, a miniszterek: Tisza, Pauler, Bedkovicz, báró Wenckheim, a főrendi és képviselőháznak több előkelő tagja, a főpolgármester, továbbá József főherceg, ki két órát töltött az estélyen folytonos élénk társalgás közben. Jelen voltak még Türr tábornok nejével, báró Edeleheim Gyulai nejével, báró Fehérváry tábornok nejével. A házasszony és leánya (gróf Kinakyné) körében: báró Fehérváryné, gróf Zichy Nándorné, a szép Wodianerné, gróf Andrássy Aladárné, a szép Zichy Sarolta és Margit grófnők stb.

*(Vegyesek.) A Losoncra indult vonat összeütközött a Rákoson váró tehervonattal, s a hazatérő 36 Wassa-katonából 3 súlyosan, 11 könnyen sérült, valamint pár utas is. — A szegény 19 éves öngyilkos Horváth Irma következő verssel kezdi végrendeletét: „Mi a rózsá, ha tüske környezi? Mi az élet, ha gonddal van teli? Mik az ajkak, ha rajtok gyász lebeg? Mi vagyok én, ha senki sem szeret.”

Rózsás napló.

*(Jegyesek.) Bassó Malvina kisasszony (Baja) és Stein Simon az országház könyvtárnoka (Budapest). — Erdélyi Béla miniszteri fogalmazó, kitől a lapok csinos verseket hoztak, és Némethy Erzsike kisasszony, Nagyváradon. — Szuper Klára kisasszony és Mihók Mihály, Budapesten. — Hetcs Etelka kisasszony és Veureős Jenő ügyvéd, Győrött. — Bártfai Szabó Gábor királyi alügyész és Kászónimpérfalvi Balási Ilona kisasszony, Debreczenben. — Szilvássy Sarolta kisasszony a kisküküllői főispán kedves leánya és Baranyai Lajos nagyváradi irattárnok. — Schwarz Eszti kisasszony (Nyir-Acsa) és Gutmann Sámuel (Szabolca). — Dr. Tassay Pál jogtanár és Sánta Olga urhölgy, Ceglédről.

*(Összeültek.) Konkolyi Adrienne kisasszony és Stefanovics János, Gyónon. — Sárközy István törvénytudó vizsgálobíró és Orosz Irma kisasszony, O. Mihály borsodi képviselő szép leánya, Budapesten. — Illovay Ilona kisasszony és Kniczky Sándor királyi alügyész, Munkács. — Nits Vilma kisasszony és Petrikofszky Lajos kapitány, Esztergomban. — Benedikty Fanny kisasszony és Ribiczey Aladár, Szent-Mártonban. — Szohner Irma kisasszony és Eckert János tanár, Baján.

*(Arany lakodalm.) Gyertyánffy János földbirtoke és neje, mintegy 60 tag jelenlétében, e hó 24-dikén ülték meg 50 éves boldog házasságok ünnepét, Gyéren, Torontálban.

Halálozások.

*(Elhunytak.) Torma Anna, 18 éves, Felőrön. — Szalay Sándor, az ipartársulati hitelintézet igazgatója, s az újpesti református hitközség főgondnoka, 38 éves. — Gerlóczy Imréné, a fővárosi alpolgármester anyja. — Ecsedy Imre, pákozdi jegyző. — Velits Károlyné, született báró Orbán Eugénia, Orbán Balázs képviselő nővére, 44 éves. — Baják János, soproni táviratíró, 30 éves. — Simon Vendel, 47 éves, Budapesten. — Csönka Eöry Ilona, Zala-Egerazegen.

*(Külföldön elhunyt.) Brendel, hírneves állatfestő, Fontainebleau mellett. Béke hamvaikra!

Vidók.

*(A róka vadászatok.) Budapest környékén erősen folynak, s a káposztás-megyeri löversenynek is kedvezett az idő. Jelen volt báró Wenckheim Béla s több főrangú hölgy. A vadászbizonyosban hat ló közül a báró Majthényi Izidor „Wild Youth”-ja győzött, a gátversenyben hét közül Hannu Mórócz „Hotapur”-ja lett, a pony-versenyben pedig hat ló közül a Beniczky Gábor „Madár”-ja nyert. Báró Bechtolsheim Antal császári királyi katonai attaché, a nélkül, hogy loasett volna, ugratáskor heves agyrázkódást szenvedett.

*(Vidéki vegyesek.) Stubenberg grófné, Almás mellotti kastélyában, vetkőzés közben egy kép mögött elrejtőzött férfit vett észre, s ajtaja kívülről levén elzárva, s a csöngetyű zsinórja elmeteszve, csendesen lefeküdt, engedte ékezeit s pénzt elrabolni, a tettest — kocsisát — csupán más nap, midőn Almásra hajtattott, fogatta el. — Rózsá Sándor, a hírneves rabló, szegedi börtönében meghalt. — Győrött a 83 éves Hechtl Jánost, Csukássy József ismert író atyját, egy katonatiszt jelentéktelen összeszólalás miatt karddal életveszélyesen megsebezte. — Szolnokon e hó 18-dikén ünnepélyesen avatták fel az új megyeházát.

Külföldi hírek.

*(Gambetta.) Bismarck e nagy ellenlábasa... azintén babonás. A társadalmi babona egy neme az, ha egy hazájának oly szükségese férfin egy golyó szeszélyére bizza életét, mint ő, ki Fourtout a parlamentben „hazugnak” bélyegezte. Vítak, s Fourtout golyója közvetlenül Gambettának arcza előtt ment el. Ime, kik mennek elől jó példával!

*(Házánk s külföld.) Rothschild bárónő megrendelt a Fischer-czég porcellán kirakatában egy nagy gyümölcskosarat, mely a hazai agyaggyártásnak díszére válik. Ki van állítva a bécsi utca sarkán. — Szabó Alvin nevű magyar szerzetes van Californiában.

*(Külföldi vegyesek.) A cumberlandi hercegegygyáltása Thyra dán hercegnővel e hó 19-dikén hirdette-tett ki hivatalosan Fredensborg dán királyi kastélyban. A jegyesek esküvője a tél folytán megtörténik, s az új pár Bécsbe, állandó tartózkodási helyére fog utazni. — Gambetta arczképét himző ki selyemmel egy marseillei leány, s azt a jeles államférfi anyjának küldte, a ki igen szép levélben felelt. — Moncasit, a madridi merénylőt, kötél általi halálra ítélték; e sora várja olasz társát, a társadalmi vívódásokkal irásban is tépelődött Passamante szakácsot. — Eugenia exkirályné, visszakövetelve több butort, továbbá a Fontainebleau

fegyver-gyűjteményt, sevresi-porcellánját, s gobelineket, pört indított a franczia köztársaság ellen, s esetleg 14.000.000 frank kárpótlást kíván; az alperes köztársaság egyezséget ajánl.

Irodalom és művészet.

„* (A költészet berkeiben) szokatlan élénkség uralkodik. Közeledik a karácsony, a sziv e legszebb ünnepélye, s a boldog gyermekek már álmodnak a szép karácsonyfáról, kincseiről, s a ragyogó gyertyácaikról. De álmodnak a nagyok is, s ők is várnak ajándékot. Egy gyöngéd, érző kebel bizonyára legszívesebben a költők adományát fogja fogadni, kik közül boldogok azok, a kiknek költészete fényes gyertya-lámpához hasonlít... szép karácsony estéjén! — Ilyenkor a könyv-piacz megelégnék, van választék de nagy: Gyulai Pál a Franklin-társulat kiadásában a Madách Imre műveit bocsátja közre. Az „Ember tragédiája“ nagy költőjének kisebb költeményei is benne vannak ez értékes 3 kötetben, a eddig összegyűjtve nem voltak. — Előttünk fekszik Váradi Antal „Az én világom“ című kötete. Váradi hamar tett szert névre költészettünkben. „Iskariot“ című drámája merész kísérlet volt; Judást, a megváltó elárulóját választotta tragikai hőseül, s e feladatában tanúsított is eredetiséget, s voltak szép, lendületes helyei. Utána azután számos fiatal író váltott neki a bibliai alakok drámai feldolgozásának, jóval kevesebb szerencsével, s az ifjú költő még két drámával („Mózes“, „Tumóra“) nyert akadémiai elismerést. Első két versgyűjteményében voltak szép darabok („Strassburgi harangok“, „Én láttam őt“ stb.) s kivált nemes hang, gondos forma tekintetében érdemeltek figyelmet, azonban dagály, s a bibliai stílnak csupán külsőségeiben való követése képezték azt, a mi Váradinál a forrongás rovására esik. Jelen kötete határozottabb haladást képvisel, s e hibáknak sokkal kevesebb nyomát viseli. Három fő részre oszlik, a Hit, Remény és Szerelmek szép címeivel. Sok szép vers van a kötetben, minő a „Westminster“, s ha Váradi föllengő hangját közvetlenséggel párosítja, a legszebbet várhatjuk tehetségétől. A művet a Petőfi-társaság adja ki; kapható Aigner Lajosnál, ára 2 frt. — Szabó Endrénék a mi vig, s e mellett mégis érzelmies ifjú Beranger-követőknek „Ujabb költeményeit“ bocsátja közzé lapunk derék nyomdásza, Kocsi Sándor. Igen szép, az előbbi kötethez méltó költemények lesznek benne, minők az „Irók urfi“, „Sárospatakon“, s több. Az előfizetési pénz a kiadóhoz (muzeum körut 10-dik szám) január 10-dikéig küldendő be, fűzött példány ára 1 frt, diszpeldány ára 2 frt; a kötet 10—12 ívből fog állani. — Rudnyánszky Gyula, a lapunkban ismertetett „Fünni dalai“ egyszerű, kedves hangú ifjú költője „Sic vivamus“ („Igy kell élnünk!“) cím alatt hirdet előfizetést költeményeire. Csöndes, szeretetben gazdag életet fog tanítani. A pénzek (fűzött példány 1 frt, diszkiadás 2 frt.) Nyitrára jövő év január 1-sejéig, szerző címére küldendők be. — Boruth Elemér, régebb költő, hosszas hallgatás után szintén fellép kötetével; „Szomorú fűz ága...“ című dala országsszerre ismeretes. Mind e megjelent, illetőleg megjelenendő köteteket ajánljuk a szépet kedvelő olvasóink pártfogásába, s azokból igyekezünk mutatványokat közölni. — (Miatán már annyi versről irtunk, itt tesszük jóvá a nyomdai véletlen azon hibáját, melynél fogva Benedek Aladár múlt számunkban közölt másodikk dala esonkán látott napvilágot. Egészen a szerző kívánságához képest ily módon javítjuk ki:

Rózsabokor hajlik ki az útra.
Meglátom a kedvesemet újra;
Nem messze már ide az a város.
Mikor leszek én már vele paros?

Rózsabokor uti portól lépve,
Ha ő egykor engem elfelelne!
Elfogynék én akkor mint az árnyék.
De addig is a nyamában járnék.

Rózsabokor, leveletlen, sárga,
Mért is vagyok én oly igen árva?
Nincsen nekem se anyám, se házam.
Se senkim, ki én reám vigyázzon.

Rózsabokor, istenhagyott róza,
Szívemnek ő oly sokkal adós!
Sok öröm fért az én jó szívembe,
S ő volt, a ki azt onnan kivette!

Rózsabokor, áldjon meg az Isten!
Megyek, hogy a rózsám megnyihitsen.
Hisz hogyha ő tán meg nem enyhítne,
Ép úgy fogok elbervadni, mint te!

Az első dal harmadik szakjában pedig „Tehát“ helyett „Terhét“ olvasandó.) Im, ennyi mindenfélét ujságo-lunk a költészet dalos berkeiről!

„* (Vegyes hírek). A „Budapesti Szemlét“ újév-től a „Franklin társulat“ adja ki. — Gróf Széchenyi Antal nyolcz kitűnő essay-je megjelent Bécsben, a gróf saját német fordításában. — Tennyson új drámát irt, melynek hőse Beckert Tamás a tizenkettedik századbéli canterburyi érsek. — Nagy-Kanizsán Keley György egy forinttal előfizetést nyitott „Mezei virágok“ című verseskönyvre, a tiszta jövedelem felét (ha lesz) a sebesülteknek szánva. — „Képző-művészeti szemlét“ indít meg újévtől Prém József; ha a szerző egyénisége arra elég garanciát nyújt, akkor komoly folyóiratot remélhetünk. — Kisfaludy Atala csinos rajzai karácsonyra megjelennek a Franklin-társulatnál. — Német Ignác „Elbeszélések és rajzok“ című kötetre hirdet 2 forintjával előfizetést Kocsi Sándornál.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombat, november 23. Sába királynője. — Vasárnap, november 24. A Fourchambault-család. — Hétfő, november 25. Az utóirat. — A cremonai hegedős. — A fuzió. — Kedd, november 26. Sylvia, Diana nymphája. — A sevillai borbély. — Szerda, november 27. Iskarióth. — A munkások. — Csütörtök, november 28. Az alarezos bál. — Péntek, november 29. A Fourchambault-család.

Varszinház. Csütörtök, november 28. A cremonai hegedős. — A fuzió.

Népszínház. Szombat, vasárnap, november 23—24. A piros bugyellária. — Hétfő, november 25. Kozik. — Kedd, november 26. Peleskei nőtárlás. — Szerda, csütörtök, november 27—28. A piros bugyellária. — Péntek, november 29. A csillag (Előszór.)

Első előadások.

I.

Népszínház: „A piros bugyellária.“ Népszínmű, írta Csépregi Lajos. (November 22-dikén először.)

(r. e.) Csépregi Lajos, ki először mint kézműves és költő, tehát mint speciálitás költött figyelmet, most már jó nevű vig-lyrikus, és színmű-író. A Viz-özön-ben a vig drámai költemény ujszerű genrjében próbálkozott meg, s mint első nagyobb hatású népszínművében a „Sárga csikóban“, ugy a múlt héten színre került Piroa bugyelláriában is érzéket tanúsított a népies iránt, színpadi ismereteket, s bár lélektani

indokolása, vagy kerek compositiója soha sem volt, ezuttal is jó alakokat, s hatásos mulattató helyzeteket hozott színre. — Csillag Pál a féltékeny Török Mihály, falusi bíró, feleségének a régi szeretője. Mint őrmester kerül haza, s azt találja, hogy piros bugyellárisát — s ebben a legénység 500 forintját — elvesztette, s a kedvese is másé. A bíró, — kihez Pált kvártélyozták — hogy házi nyugalma megmentse, megajándékozza 500 frttal, de Csillag Pál kész inkább vártogságot szenvedni. Ezalatt egy cigány asszony, a kit Töröknek kártyát vetni hivatott, kilopja a bíró 500 fruját. Ez a feleségét és Csillagot gyanúsítja, s amazt el is kergeti magából. Megkerül azonban a bíró egy titkos gyermeke, a ki szerelmes Pálba, s vissza is hozza neki az 500 frtot. A vége persze általános bocsánat, s Pál a kis leányt veszi feleségül. Ez a darab gyöngye meséje. Meg is látszik az egészen, hogy minden új népszínmű írója előtt a „Falurossza” és egy élénk, bájos tündér alakja: Soldosné lebegett. Ő — a bíróné — volt a darab lelke, és sikere. „Piros, piros”, és „Hamis”, kezdetű dalai, sentimentális és pattogó jelenetei, kivált találkozásai a férje titkos rokonnival, pompás volt. Kívülről jó volt a huszár küplár, Tihanyi, a bíró ellopott pénzét visszafoglalta, a ki lopja is az őrmestere kedvéért, és Kósza Gyurka, Vidor, a ki bebecsukolja magát, hogy a szép bírónd őrizze. Tamási — a hazatérő régi szerető, a kit oly hamar gyógyít meg egy új szerelem — búgyadt volt. Az általa szerzett ó stílus balláda dalama emlékeztetett a „Tisza partján van egy hajó kikötve...” kezdetű híres népdalra. Voltak a karzatnak is látnivalói, így a bíróné két udvarlójának zsákba bujtatása; vasszag komikum, melynél a „Sárga csikó” cigány-koldus jelenetei is jobbak voltak. Ennyit a darabról, melyet Soldosné s egy-két ügyes jelenet színen fog tartani; eddig — szép közönség előtt — öt előadást látott.

II.

Nemzeti színház: „A fuzió.” Vigjáték 3 felvonásban, írta Bulyovszky Gyula. (November 22-dikén először.)

Manapság az a szokás, hogy a ki drámát ír, iparkodik minél inkább fölcsigázni a közönség várakozását az előadás előtt, a mire alkalmas eszköz a napi sajtó. Hajlandók volnánk azt tanácsolni, hogy próbálja meg valaki tulságos reklám nélkül adatni első darabját — ez bizonyára nem válnék ártalmára. Erre tanított meg bennünket a legújabb két magyar vigjáték. Az Ellenállhatatlan a legnagyobb igényekkel lépett a közönség elé; bukása után a rá következő „Fuzió”-tól nem sokat várt a közönség és egy része talán többet kapott, mint a mennyit várt. Nem akarom tudcséru a darabot; ha a költészet feladata az, hogy az emberi szívet fesse, már pedig ez, különösen a drámai költészeté: akkor a Fuzió nem sok dicséretre tarthat számot; de azt mégis merem állítani, hogy némely bírálója túl szigorú volt iránta és azt sem méltatta benne, a mi csakugyan érdeme. A jellemzés, ismételjük, nagyon gyöngén áll a darabban. Mindjárt a hősen Adorján Bélában kifogás alá esik az, hogy tökéletes egy eszményi ember, Jókainak valóságos regény hőse. Nem tud érdeket kelteni, mert előre tudjuk róla, hogy mindene sikerül. És csakugyan! Gróf Garamkeresztői Gabriella első látásra beleszeret, és apja is az első vallomásra kitér a szerelmesek újjából. Szabad legyen itt alkalmilag fel- említeni egy régi elméletet, melyet drámaíróink következetesen mellőznek; a vigjáték nem abban különbözik a tragoediától, hogy hőse győzedelmeskedik, míg emezé bukik, mert bukik a vigjátéki hő is, hanem a bukás módjában. Molière hőseiben mindig valami emberi gyöngeséget gunyol ki, s annak harcát

és bukását élénken festve sikerül neki érdeket költeni. A mese fonálát ott szakítottuk meg, a hol Gabriella bele szeretet Bélába és ő „a büszke nő” (ezt sokszor halljuk) maga vall szerelmet; Béla azonban, bár szereti őt, lemond egy hosszú szónoklatban csak azért, mert nem egyrangúak. Ki látott már e században ilyen embert? Ez a lemondás annyira meghatja az ott hallgatózó apát, (ez is szép dolog egy büszke főúrtól) hogy már most kész ő is beleegyezni. Most jó közbe egy félértés is. Báródiné, csacska, kaczer menyecske a fauteuilejében elalazik egy bál társadalmaitól, s papucs alatt nyögő férje neki bátorodik, hogy megcsókolja. A gyanu Adorjánra hárul és most már Gabriella mond le a hajlandó kezét a vén Kosztolnai grófnak, kikoszarzott kérőjének, nyujtani. Azonban maga Báródiné be- ezéli el a valóságot, s megtudja Gabriella, hogy ő miatta vívott Adorján párbajt: hozzájárul még, hogy Adorján miniszterré lesz, s a rangkülönbség megszűnik. Semmi sem áll tehát újjában a házasságnak, mint legfeljebb még az a 50—60 évében ilyenkor oly hatásos vera, melyet közösen elszavalnak s a melyre a közönség már igen kevésbé kíváncsi.

E vékony meséből is láthatja már olvasóm, hogy hiányzik a darabban az egységes cselekvény, és vele együtt annak átlátszósága; hiányzik a következetes jellemzés, és mégis van méltányolni való e kis vigjátékban. Van szép könnyen folyó nyelvezete, csevegései élénkek, a mint azt az ismert társzairótól el is várhattuk, s van néhány elég sikerült alakja. Ilyen mindennek előtt Báródi, a vidéki nyílt szívű, becsületes nemes, ki azonban a grófi légkörben meglehetősen ügyetlenül viseli magát, a komornyikot megméltóságozza és iszaga a puncsot méltóságos barátai helyett is. Sikerült alak Báródiné, férjének ellentéte, ki csak is a főúri körben érzi jól magát, hova Gabriella barátságából jut be. Miss Arabella, az angol társalgónő, bátran elmaradhatott volna. A rossz nyelv-ismeret kómikuma már kopott eszköz.

A darab egészben véve nem tett mélyebb hatást, de egyes jeleneteit tetézésessel fogadta a közönség. A színészek igen jól játszottak, legjobban pedig Prielle asszony (Báródiné) és Vizvári ur (Báródi); hogy Helvey kisasszony (Gabriella) nem tudott szerepéből egyént alakítani — nem az ő hibája.

A Fuzió megegyez újabb drámaíróinkkal abban, hogy bár magyar talajon mozog, festi a jelen társadalmat, hanem inkább csak képzelt életet, képzelt küzdelmeket. Pedig egyszer csak is el kell jutnunk oda is, a hol a franczia dráma irodalom oly győzelmesen áll: a színpadon az élet képét, társadalmunk hű rajzát kell látnunk. Nagy része, talán fő része van ez előnynek abban, hogy a francziákon kívül pang minden modern drámairodalom és nálunk, bár roppant nagy a termelés, évek során se mindig kapni egy figyelemre méltó drámai terméket.

Sz—k J—s.

T a r t a l o m.

Dalos pacsirták, Véka L.-től. — Kedvesemről, Hetty Gábortól. — Alma felice, Gaspar Imrétől. — Deák békékövetésége Windischgrätznel. — A vihar gyermekei, Br. D. Gy. után K. E. — Egy kedves kis néger nőpecske. — Heti tarcza. — Közügyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak. — A boríték on: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi dívatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

48-dik szám.

Deczember 1-sején.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNAL

Muzseum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
							telte	nyarta
							óra perc	óra perc
Decz.	1 Vasárnap	F 1 Eligius, Nat.	F 1 Natália	19 A 24 Abadiás	5		7 28	4 10
	2 Hétfő	Bibiána, Rómus	Bibiána	20 Gregor	6 Böjt, Jerem.		7 29	4 9
	3 Kedd	Xav. Ferencz	Atala	21 B. nass. avat.	7 Herod. hal.		7 30	4 9
	4 Szerda	Borbála szűz	Borbála	22 Philemon	8	☾	7 31	4 9
	5 Csütörtök	Sabbás apát	Pelin	23 Amphilok	9		7 32	4 9
	6 Péntek	Miklós püspök	Miklós	24 Katalin	10		7 34	4 8
	7 Szombat	Ambrus pápa	Ágota	25 Kelemen	11 Sab. Visl.		7 35	4 8

Divattudósítás.

Annait beszéltünk már a külső divatról: ruhákról, felöltőkről, kalapokról, cipőkről stb., hogy végre a fehérneműkről is szükségesnek tartjuk említést tenni, annál is inkább, mert a fehérnemű képezi tulajdonkép a házi asszony legkedveltebb tulajdonát.

Felreértések és gyanúsítások kiküldése végett kötelességemnek tartom megmondani, hogy ez a „legkedveltebb tulajdon” csak a házi, az életben szükséges tárgyakat illeti, mert napjainkban is sok Cornélia van, a ki legfőbb drágaságának — gyermekét tartja. Most nem szívbeli, hanem prózai tulajdonról fogunk csevegni, még pedig egy kérdéssel kapcsolatban, melyet időnként az ország több vidékéről intéznek e lapok t szerkesztőjéhez, tudnillik: miből álljon egy menyasszony kelengyéje, mennyi fehérneműt adjon vele az anya, és milyen legyen az a fehérnemű.

Könnyű és nehéz ezekre a felelet. Mindenek előtt a vagyon jó tekintethez, az összeg, mely az egész kiházasításra fordítható.

Nálunk rendszeren a leány hozza férje házához a butort, a fehérneműt, a saját ruházatát, a konyha és kamara felszerelését, a házi ur pedig a maga szobáját és egyéb szükségleteit, fehérneműjével együtt, maga szokta megszerezni. Ha azonban a leány egészen szegény, úgy a vőlegény gondoskodik az új otthon berendezéséről, természetesen a menyasszony és övéi utasításai és kívánságai tekintetbevételével. Ha pedig vőlegény is, menyasszony is szegények, akkor a legszükségesebbekről együttesen gondoskodnak, a legjobban tesszik azonban, ha egybekelésükkor addig várnak, míg szorony igényekhez képest mégis tudnak maguknak egy csinos otthont teremteni, mert fájdalom napjainkban egy kunyhó és csupán csak a szerelem, nem elegendő a tartós boldogságra.

Lehetetlenség volna általános utasítást adni a fehérneműk mikénti és milyen mennyiségben való összehállítására nőre, aztán nagyon könnyen lehet többel pótolni a női hiányokat, most csak egy egyszerű, a nagyszámú középosztály szükségleteihez mért fehérneműk kelengyéjét állítjuk össze némi tájékoztatásul azoknak, a kik ez iránt érdeklődnek.

Nézzük legelőször is a női fehérneműket. Ebből szükséges napnali ingekből két tucsat, fole egyszerű himzett szállel, a másik fole díszesebb varrással.

Háló ingekből egy tucsat, csinosabban és egyszerűbben kiállítva.

Háló köntös egy tucsat egyszerűbb és egy tucsat gazdagabb díszítésű.

Női nadrág egy tucsat, vagy 18 darab shirtingből himzett fodrokkal, egy tucsat pedig télire barchetból, és néhány flanel-nadrág.

Barchet szoknyák egy föl tucsat és néhány színes flanel szoknya.

Három-négy uszályos alsó szoknya szép kiállítással, mert a szoknyák csakis díszes oltózekkhez vehetők fel.

Rendes fehér alsó szoknya egy és föl tucsat, közte néhány fodorral díszítve, a többi betéttel, hat pedig sima szögélylyel.

Hat fősülő köpeny.

Négy tucsat harisnya, kettő cszárnából és ugyanannyi pamutból, hozzá mellékelvén néhány pár színes selyombáronyát is.

Zebe kendő két tucsat fehér vászonból és 1—2 battiatból, ezeknek egy része színes szállel.

Háló főkötő két tucsat.

Gallérok, kékötők, nyakkötők, reggeli főkötők tetszés szerint, de nem tanácsos ezekből sokat készíteni, mert formájuk hamar változik és könnyen lehet újakkal pótolni.

Az asztaluemű a következő lehet:

Három nagy, tizenkét személyre való a b r o s z, mindegyikhez 12 egyforma asztalkendő. Ha lehet finom damaszkból.

Hat a b r o s z 6—6 asztalkendővel.

Három fehér kávé s a b r o s z a most divatos színes szállel, mindegyikhez egyforma kis asztalkendővel.

Három színes kávé s a b r o s z, szintén kis asztalkendővel.

Három-négy vastag abrosz a cselédek számára két tucsat asztalkendővel.

Egy tucsat színes himzett vagy szürke szövött gyümölcs-kendőcske, ugyanannyi tálexakendő és a kenyérfoszába való, többnyire Javakannavásra hímzik ezeket tarka fonállal.

Az ágyneműekből lehet:

Egy tucsat finom himzett párnahaj.

Ugyanannyi egyszerűbb készíttéssel közhasználatra.

Hat finom paplanlepedő, a két finom tuczattal egyforma kiállítással.

Hat egyszerűbb paplanlepedő.

Két tucsat alsó lepedő, mind ezek jó tartós tiszta vászonból.

Két színes levarrt paplan.

Két könnyű dunyha (plumoa), mely a paplanokkal egyforma szövettel buratlik át.

Egy tucsat cseléd lepedő és

Ugyanannyi színes párnahaj.

(Vége köv.)

Mai divatképünk magyarázata:

Az első alakon téli kimondó öltözközék látható.

A ruha marine-kék cashemirből és hasonszínű failleből készült, a szoknyán faille fodorral, a tunique-be ugyanilyen betéttel. A dorék selyemből való. E ruha ára ilyen finom kiállításban 70 frt. — A moir-ral és bodros rojtjal díszített legújabb formájú köpeny ára 65 frt. Együttal megemlítjük, hogy Alter és Kiss urak váci-utczai divattermükben nagy mennyiségű és aránylag jutányos áru téli köpenyek kaphatók 40 frittól kezdve.

A második alak selym-axinó sergeből és csikos selyombáronyából összeállított ruhát mutat be. A bárony közt végig futó sárga selyem csik, apró atlaci virágaival, feltűnően szép és gazdag szövet. Az egész ruha ilyen gazdagon kiállítva 100 frt. Otthon készítve, és csakis a szövetet véve meg, sokkal olcsóbb.

S z á m r e j t v é n y.

Bálint Irmától.

4. 1. 5. 7. 11. 12. Nagyon kedves magyar város.
11. 20. 8. 19. 8. 23. Tokaji bor ebben áros.
24. 7. 11. 15. 5. 6. 22. 19. 14. 18. 13. Hivó lélek ettől épül;
11. 12. 10. 11. 9. 6. Csalfa szívnek szolgál vétkül;
13. 2. 21. 6. 24. 21. 14. Egykor szünpadunkon fénylett,
20. 24. 16. 23. 16. 19. 2. 1. Arany szépen éneklő meg.
17. 14. 21. 11. 23. Ilyen a lány kedvességre.
20. 14. 3. 18. 25. Shakespeare egyik dicsősege.
1—25. Egyik népdal ekkép kezd,
S nem is igen eltéveszti.

Megfejtési határidő: december hó 26-dika.

A f. é. 44-dik számban közlött rejtvény értelme:

Eső után verőfény.

Helyes megfojtását következő t. előfizetőkink küldték be:

Sárosy Mari, Marosy Etelka és Izabella, Steiner Sarolta, Fényes Matild, Fodor Izabella, Haintz Mari, Peterdi Pap Erzsébet, Ujfaluzy Károlyné, László Kornélia, Pekete Julis, Jannossy Lajosné, Pálffy Szidónia, Dús Matild, Hamar Gizella, Lukács Juliska, Szalontay Sándorné, Horváth Veronika, Bagi Eleonóra, Ferenczy Istvánné, Dienes Ilka, Tóth Lajosné, Török Izabella, Pápai Irma és Ilona, Bárány Kamilla, Tátray Teréz, Rakovszky Amália, Koneczwald Ida, Sebestyén Janka, Laczó Emilia, Fényes Mari, Békassy Antónia, Viski Róza, Stary Ida és Margit, Siposs Juliska, Tallian Mária, Szilágyi Katinka, Molnár Otília, Erdélyi Istvánné, Dentek Gabriella, Nemes Lilla, Bartók Riza, Vógh Irén, László Hermán, Pongrácz Kszter, Laky Vilma, Miklovich Lászlóné, Keresztossy Klótil, Bodó Katalin, Molnár Lajosné, Kemény Franciska.

Megbízások tára.

Tisztelettel kérem azon t. előfizetőket, a kik lapomat egész évre megrendelték, és a kiknek már meg is küldtem az egész évi könyveket, a lap hátra levő díját mielőbb beküldeni sziveskedjenek. A könyvek szétküldését elvégeztük és a kik e hét végeig nem kapták meg azokat, forduljanak hozzám, hogy a fennakadás okát kipuhatolva, rögtön intézkedhessem azoknak mielőbbi kézhez jutásáról.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Már el volt küldve, midőn sorait vettem.

Nagyváradra Sz. Gy. urhölgynek: Köszönettel vettem.

N. Faluba L. O. urhölgynek: Ha lehet: tavaszkor!

Szegedre K. I. urhölgynek: Szives figyelembe ajánlom lapom mult számában levő divattudósítását, ott van szó a kérdezett tárgyról.

Brassóba N. A. urhölgynek: Ajánlom szives figyelembe magánleveletemet.

Sz. Mártonba L. K. urnőnek: Most már kezei közt van a csomag.

Sz. Ivánra M. P. urnőnek: 10—12 frton elég csinosat kaphatni már.

Makóra Gy. A. urhölgynek: Igenis, az idén is kiadták a Légrády-testvérek a kicsi pénztárca naptárt és a zsebnaptárt, az elébbi ára 20, az utóbbi pedig 40 kr.

Debreczenbe P. J. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

Beregszászba K. I. urhölgynek: Azonnal elküldtem és örülnék, ha megfelelőe izlésének.

Kérdések.

Rendkívüliágénél fogva közöljük a következő kérdést, melyet vidékről küldtek be hozzánk.

Ki tudna utasítást adni egy szegény anyának, hogy 14. mondott tizen négy élő gyermekéből hasznos honpolgárokat neveljen — semmiből. Sőt ha ezen tizen négy gyermekkel megáldott anyának valami kereset-forrást is mondhatna valaki, hogy magát is fenntartsa és vénségére is szerezhetne valamit, hálás köszönettel venné ugyanez anya.

Egy alföldi lelkész ohajtáná tudni, ha csakugyan meglálták-e néhány évvel ezelőtt Tisza-Roffnál Attila koporsóját, és aztán mi történt vele?

Nina kérne valami ártalmatlan szert fagyos orra gyógyítására.

K. Juliska Kecskemétre egy teveszőr és egy berlini

pamutból való kendőt szeretne befestetni, kérdi, ha lehetséges-e ez?

Ugyanez ohajtáná tudni, mit tegyen, hogy ablakait ne lepje el annyira az izzadság. A ház ujonnan épült, és így bizonyára a nedves kigőzölgéstől van, hogyan lehetne azonban mégis véget vetni a folytonosan vizes ablakoknak?

Feleletek.

D. Endrénének A karácsonfáról hosszú cikket lehetne írni, szép jelentéséről, lélekemelő nlapgondolatáról, e keretben azonban nem lehet, azért csak külső kiállításáról szólók. Hozzámon egy szép fiatal fenyőfát az erdőből, állítsa egy nagy, földdel telt ládába, vagy készítesen neki erdő talpu, négy lábu számolty, közepén lyukkal, és ebbe állítsa a fát, akárcsak teli a fát színes zsinórkákra fűzött czukorüteményekkel, datolyával, fügével, apró almácskával, színes papírból készült kosárrakkal, lánczokkal, apró csacsebecsékkel, miket ügyes női kezek olyan csinosan tudnak elkészíteni. Aztán ragasszon rá 12—18 kis vinaszgyertyácskát, a melyhez igen czélszerű pléh tartókat olcsón lehet kapni és sok éven át használhatók, takarja le szépen a fa alját, és az asztalt rakja körül a kedves gyermekeinek szánt ajándékokkal: a fiuknak és a leánykáknak olyan játékkal, a mi nekik való, de ne hiányozzék közte a hasznos, szép könyv sem, és ne hiányozzék az a nagy szeretet, az a földöntúli öröm sem az anyai és apai azemből, mely jobban világít be a gyermekszívbe, mint a legragyogóbb nap. Ilyen karácsonfát gyújtottak nekem kedves boldogult szülőim, és vénségemre is szívemben érzem a sugárzó szeretet édes, holdgító varázsát.

A. Dénesné.

A kéthónapos aszazonynak. Bátran felveheti felyér helyem mennyasszonyi ruháját az estélyre, csak távolítsa el róla minden mirthu virágot, és díszítse fel színes virággal vagy színes szalagsokrokkal. A minő illő a mennyasszonynak az egészen fehér ruha, olyan illő a fehér ruhát estélyre az említett módon élénkebbé tenni.

Gy. Riza.

W. Teréznek. Az általam nagy szababassággal készített fejkoraszsz bármi hajhullás elleni szert ajánlom. Egy üveg ára 1 frt. Beszédes Gyula gyógyszerész Duna-Vecsén.

M. Julesának. A párizsi világtárlaton dicserő oklevelet nyert házi szbapaszomat tessék készletben tartani, egy darab 40 kr. Beszédes Gyula gyógyszerész Duna-Vecsén.

O. Paulának ajánlani merem Klamarik besztercebányai igazgató John Stuart Mill után szabadon átdolgozott „Psychológiá”-ját, mely jó magyarsággal a lehető könnyű iránylyal van írva és belőle könnyen tájékozást nyer a lélektanban.

Egy nőbarát.

F. Lillának. A gyümölcs-crème ekkép készül: Három lat tépett vizahólyagot vagy gelatint három lat czukorral addig hagyunk főzni, míg fél megszelynyiro leapadt, akkor tisztá ruhán átszűrjük egy tálba, négy evőkanálnyi vanigliás czukrot tesszünk hozzá és jégen addig kavargatjuk, míg az egész meglehetősen megaludt. Akkor egy nagymezely tejazint erősen habbá habarunk és koczka alakúra vágott piskótát keverünk közéje, ugyanolyanra elvágott birzsalmaszjót, ringlót, czukorba főtt diót, az egész lehet egy kávé csésze aljával. Mind ezeket jól belé koverjük a krémbe, egy formát mandulaolajjal kikenünk és a jégre tesszük. Tálaláskor a crème körül piskótát kell szép sorban rakni.

Sz. Irén.

Valódi angol vászonból készült bekötési díszablak a „CSALÁDI KÖR”-hez.

Hogy a t. c. közhírtág jutányo- áron, díszes és tartós kötéseken juthasson elhatároltam mint az külföldön már régebben szokás, az értéke-ebb magyar irodalmi vállalatokhoz díszab- lákat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja díszes külsejük, mely alkalmassá teszi, hogy bar- mely család könyves asztalának vagy könyvtárának díszére szolgáljanak, vala- mint tartó-águk és olcsóságuk, s a legegyszerűbb kötés árának kerülnek.

Ily díszablak e mű minden előbbi és jövőbeni évfolyamához is meg- rendelhető.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis linom arannyal aranyozva el- látott bekötési díszábla egy egész évfolyamhoz készítve melynek alakját az ill. látható rajz mutatja 1 fnt 60 kr-ért kapható teljese szerint választott vörös, zöld vagy kék színben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is szinórral készítve különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szálódák, kávéházak stb. részére.

Számos megrendeléseket kérem levelező lap útján eszközölni, a csím sáv és lakás vilá- gos megjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.

Budapest, (Akadémia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozsám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközölök egy szintén a vidékre is.

Nouveautés

angol illz ruhákban

Női öltözetek, szoknya és uri kabátból álló, tökéletes és izlotes 13, 14, 15, 16, 18, 20 fnt.

Női kabátok (szürke vagy drapszinű illz szövetből) egyszerű 2.60 3 fntig, díszítve 3.50, 4, 4.50, 5, 6 fnt.

Női halóköntések, (szürke vagy drapszinű illz szövetből) elegáns 7.50, 8, 9, 10, 11, 12 fnt.

Gyermek ruhák illz szövetből, díszítve 2.50, 3, 3.50, 4, 5 fnt.

Női moire sárkabatok fekete, egyszerű 2.60-tól 2.80-ig, sze- pen díszítve 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6.50, 6, 7 fnt.

Ugyanezek piros volánnal 4, 5, 6, 7 fnt.

Horgolt berlini fejrevaló kendők különféle színben 60, 70 80 és 120 kr.

Ugyanezek nagyobb alakban 1.50, 1.80, 2.50, 4 fnt.

Legújabb válasszók kész harisnyákban, u. m. ha- risnyaszarak, dux ingek és alonudragok, és hor- golt fehér és színes pamutok gyári áron.

Nagy a válasszók valódi mosó, színes és fehér pacheitokban, flanel és oxford ruhakelmekben.

Levágott mintákkal kíváncsi szolgá

CSÁKY ARMIN

fehérmű gyára, angárut octagon tér 60. sz. Budapesten.

Fogorvosi és fogászati műterem Arnstein Mór

ajánlja magát a t. c. közhírtágnek minden fajú műfo- goknak aranyból, valamint amerikai vulkanitből elkő- szítésére, és azoknak anélkül, hogy a foggyökerek eltávo- lításának, fájdalomtalan betételére. Műletek és plom- birozások a legteljesmeretesebben teljesíttetik, mirő 20 evi gyakorlatom nyújt biztosítékot.

Ajánlatommal szolgál, hogy teljes 18 órig Hek-eb J. G. fogorvosnál és az utóbbi időben Dr. Turnovszky m. k. udvari fogorvosnál segédkedtem, utóbbinak álbusy- táig. A tisztelt fogbetegek becses látogatását kérve- maradok mély tisztelettel

ARNSTEIN MÓR,
Budapest, dorottya-utca 3.

Bizonyítvány.

Egy meghülés következtében éveken át mindkét lábamon heves köszvényben szenvedék, mi ellen különféle szereket használtam, de sajnos, eredménytelenül. Végre tanácsolás folytán kísérletet tettem az oly híres kös- v. ny. vászonnal, s legnagyobb bámulatomra egyetlen egyszeri hasz- nálát után fájdalmaimtól megszabadultam. Mit is ezennel a legjobb lelki- ismerettel bizonyíthatok.

Budapest, Kőbánya-út.

Schmidt József,

Schmidt és Császár céég.

Főraktárhelyiség Magyarország részére Budapesten T ő r ő k J ó z s e f-nél.

Ára csomagonként 1 fnt 5 kr. és 2 fnt 10 kr.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnyegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.

Külföldi előfizetők díj félévenként
20 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
VI. kerület, Tereztársaság, Óutca
21-41b sz. 2-dik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyven soros hirdetés
8 kr.

49. SZ.
Decz. 8-dikán.
1878.

Havonkénti színesített
dívatképpel.

minden színesített képpel.

Ezenkívül
tízszázötvenöt könyv mellé-
keltet.

A könyvek megfizetése egész
évi járattal köteleztetést foglal
magában a lap irányában.

„Multával dicserjük
a napot”, igaz, de mi-
kor a kelő nap is olyan
szép! Én legalább nem
tudok kedvesebb, föl-
vidítőbb valamit, mint
nézni, hogy fakadoz
lent az ég peremén az a
piczi pirkadás, mintha
csak oda volna lehelve,
és a kinek volt benne
módja, arról a hamvas
rózsaszínről is tudja,
milyen időt várhatunk
most egész napra. És a
mint így nézzük, fő-
lebb-főlebb huzódik,
egyre tűzesebben, fé-
nyesebben, egyszerre
csak az a csupa aranyos
sugár, a mivel az egész
vidéket elönti, a csak
ugy a lelkünket huzza
föl magához! Csak né-
zünk, és kérjük, hogy
és mikép mehetett ez
végbe, így a szemünk
láttára, — pedig ez
még csak a reggele, hol
van még a verőfényes
déli nap világa! — és
épen így a költő lelke
a világ égi boltozat-
ján. Vegyük csak V á-

Váradi Antal.

radi Antalt, ki-
nek arczképével ezuttal
kedveskedünk.

E lapok tisztelt ol-
vasói közül nyilván so-
kan emlékeznek még
reá, alig hét éve mu-
tattuk be első költemé-
ményeit. Akkor még
nagyon fiatal volt, most
is csak 24 éves, és már
akkor is, olyan valami
önönmagától való édes
melegség volt bennük,
a mi — ha szabad úgy
mondani, — az anya-
tejre emlékeztet. Meg-
érzett rajtuk az egy
igaz Isten adománya,
a költői hivatás. Az-
után még valami volt e
költői zsengékben, a mi
ugy a szívhez szólt: a
harmattiszta kegyelet
amaz érzések iránt, a
miket csak a romlatlan
lélek őriz szentségekül
első gyermekégtől ké-
sőbb öregségig; ilyen a
szülei hajlek, a hit és
különösen az édesanya
iránti szeretet. Annyi
igaz meleg bensőséggel
tudott ő erre szót ta-
61

lálni, hogy szinte úgy tetézett, nem is szó az, a mit olvasunk, hanem úgy zeng föl valami szívünk mélységes fenekéből, egy rég elfelejtett dal, a boldog gyermekévekből, talán éppen felejthetetlen drága édesanyánktól hallottuk valaha, altatóban. Éa a női szívről szintén, akár a szerelmet, akár a nő magasztos jóságát énekelte meg, mindig az a gyermektiszta melegség; született az érzés költője, gondolók, egyszerre csak, most három éve, az a hír járta be a fővárost, hogy, a mi rég nem történt, az akadémián pályázaton egy valóságos költői tragoedia tünt föl, címe: „Iskarióth.” A díjat ugyan nem ítélték oda neki, mert hát így meg úgy, ez és ez, hiába, az akadémia akadémia, a kritika meg kritika, hanem azért valami az; a költő Tóth Kálmán egyfelül, a színi hatás nagy mestere: most már boldogult Szigligeti másfelül elragadtatással szóltak róla, és felbontatván a jelígs levél, kitűnt, hogy a gyönyörű mű szerzője — egy huszonegy éves ifju, Váradi Antal, és mikor azinro került, a közönség is el volt ragadtatva, adták egyre, és ennek is, a mi úgy tetszik, az a tiszta, igaz rajongás, a mennybe szálló hit malasztja. A föld, az éj, a lég, a mit beszív, egészen más, mint a milyet most élünk, még a költészetben is. Nem a falánk érdek hureza ez, mely a győző homlokát is eltarkázza: az örök üdv és kárhozat csatája ez, és mintha csillagok közt járnánk, szinte újra él a lélek a rég látott világtól.

Egy évvel rá meg már az akadémián pályadíjat is elnyerte Váradi „Tamora” című tragoediájával, és ez csak a reggele, hol van még a déli nap világa! Azért nem köznap hiúság, hanem a tiszta öntudat édes öröme tölti el szívemet arra a gondolatra, hogy ez aranyos költészet felragyogásában a szerény „Családi Kör”-nek is van egy kicsi része. Eltettem egy levelét, még abból az időből, mikor a költő ifju tanulókorában az édesanyai házban volt még, és ehben többek közt ezek a sorok is állanak: „A legelső lap, a melyet olvastam, a „Családi Kör” volt, melyet egész családunk buzgón olvasott, és kék borítékának megpillantása a postás kezében nekem ünnep volt.” Mondom, nem köznap hiúságból idézem e sorokat, — rég tul vagyunk mi már ezen! — hanem azért, mert nagyon nem mindegy, milyen kebelből szívja első táplálékát a bimbó test, és azonképen a bimbó lélek.

Éa hát még a jó anyának mennyi része van benne, hogy a lélek végig szentül őrzi az anyai gyermekkor áhitatos rajongásait az örökkévaló szép és jó iránt! Halljuk csak, erre nézve is mit ír nekem akkor a fiatal költő:

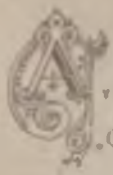
„Anyám tanár volt Budán. Egy éves koromban halt meg. Anyám nevelt, tőle tanultam isteni félelmet, vallásszeretetet, tőle tanultam szeretni mindent, a mi szép.” Lehet képzelni, a hűséges anyai szeretet mint őrizte az ő egyetlen szeme fényét a rossz példától, minden csunya szótól, a mi a zenge tiszta lelken foltot ejthet, — meg is adta Isten neki hű sáfarkodásának jutalmát, saját nevelésű lelkének ragyogó szép gyümölcsét!

Éa most még csak annyit, hogy az egyetemen boldogult Toldy és Greguss voltak Váradi tanárai, négy éve már főiskolai tanár Budapesten, és egy fél év óta boldog férje szíve választotta gondos, munkás, szerető feleségének.

G I L L A.

Váradi Antaltól.*)

XIII.

vihar felhő könyvében
Szólván nyelven írva áll:
„Oh ne higj a földi lóban,
Vege pusztulás halál!”

*) Mutatvány a közelebb a Petőfi-Társaság által kiadott költeményekből.

S a derült ég tiszta lapján
A szivárvány így besztél:
„Tiszta ég mosolyg le aztán
Elsimul vihar, veszély.”
Tőled, lányka, messze váltan
Hittem a vihar szavában,
S most, hogy látlak édesem,
A szivárványt hiszem!

XIV.

Szerető szív hogyha porlad,
Hamvadó pora felett
Új tavaszszal róza támad,
Róza nyílik és szorot;
Rózsabokron kis madárka
Szerelméről énekel.
S megtanítja szép titkára
A mezőt zongorával,
S míg körötte büszke bérécek
Porba hullnak, elenyésznek;
Tovább él a szerelem,
Mert örök, mert végtelen!

D a l o s p a c s í r t á k.

(Beszély)

I r t a V é k a L.

(Folytatás.)

Más körülmények között Jónás talán azt hiszi vala, hogy eltévedt, vagy legalább csudálkozott volna azon, hogy a büszke Budapest, fényes palotái mellett kebelében hasonló telepeket is megtűr: most mindezzel nem törődött és csak annak örült, hogy végre valahára eljutott a kellő ajtó elébe. Igen! Ez volt az az ajtó, melyre jelenleg azükéje volt. Kis látogatójegyről olvasta le a szavakat: „buhukafalvi Bunkós Gerő, író.” Jó helyen kereskedett.

Már háromszor kopogtatott illedelmesen a sokezőgű mértani rajzok kecsét feltüntető, repedésekkel diszitott ajtón Jónás, és még mindig leste a bebocsátást engedélyező választ. Semmi nesz a szobában.

Bekandikált ennek folytán Jónás a kulcslyukon, de így sem látott egyebet: a belülről a zárba tolt kulcs tarajánál. E látomány mégis megnyugtatta, mert az kétséget kizáró bizonyossággal hirdette Gerőnek honlétét. Neki bátorodván tehát, félretette Jónás az illedelmet, és két öklével dörömbölt a porta szüette felületén.

Kiesérletének igyekezetét siker koronázta.

— Bujj be! — hangzott ki az üreg belsőjéből, lecsapó égzengést utánozó recsegéssel.

Jónás megnyomta a kilincset s átlépte a küszöböt.

Még be sem tette maga után az ajtót: már is újból dörögedezett a ropogó fogadj Isten a tülő sarokból.

— Csizmadia avagy szabó, méregkeverő kocsmáros vagy lóhust terjesztő hentes: hozzám ugyan hiába fáradsz, ha csak nem akarsz pénzzel kínálni! De ha pénz üti a markodat: hozz az isten!

Jónásnak nem kis fáradságába került, tájékozhatni magát a helyiségben, melyben ilyen szives üdvözlés fogadta. A fényes nappal világításához szokott szemek kezdetben itt mit sem látnak. A szobának csak egyetlen keskeny ablaka volt, és most ez is be vala akasztva ócska gunyával. Néhány rövid percz alatt azonban hozzá szoktak Jónás szemei a derengő homályhoz, és most látta a vendég, hogy a hátsó keskeny fal mellé helyezett ágyban, téli köntösével betakartan nyújtózik keresett utbaigazítója.

Melléklet:
Harminczhárom kötet válogatott regény
Bolti áruk huszonöt forint.

Előfizetési fölhevás a
„CSALÁDI KÖR”
szépirodalmi divatlap
Husadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fűtáltta színezett díratképek, női munkalapok, természet nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmalu arszképek.

Havonkint
színezett dívatképpel.
Havonkint
egy hórajai arszképpel.

FELELŐS SZERKESZTŐ

23

KIADÓ-TULAJDONOS:

E M I L I Á.

Eredeti
hímet-mintákkal. 200—300 női
munkarajzzal, havonkint egy természet nagyságban kivágott ruhaszabással.

Husz év!

Most husz éve fordultam először a magyar hölgyekhez, segítsenek nekem megindítani olyan szépirodalmi divatlapot, a mely kiválólag nekik szánva, nekik élve, csakis a szépet és jót ápolja az ő jóra-szépre termett szívében. És közéről-távolról testvéri örömmel fogadták kérésemet. A ki akkor virító leány volt, rég boldog anya már azóta, a ki akkor fiatal asszony volt, kedves unokákat öölget, és mennyi minden nem ugyan már, mint volt régen, künn az élethen és benn a szívekben, csak egy nem változott: a hű szívek szeretete.

Es husz év múlva kérem hölgyeinket, vegyék továbbra is pártolásukba az ő hű lapjukat, a „Családi Kör”t! Minden szépnak és jónak buzgó szószólója volt ez az egész hosszú idő folyamában, és ifju szív- és lélekkel fogom ezentul is szolgálni hölgyeinket, sok kellemes órát szerezve azoknak, a kik a jövő évben hívei lesznek lapomnak, pártolói hő törekvésemnek.

Találnak hölgyeim ezentul is lapomban jelesebb íróinktól szívhez szóló költeményeket és beszélyeket, a mi szép és jó a természet és művészet, a haza és külföld, a köz- és társasélet birodalmában csak előadja magát, mindenről értesíteni fogom őket, melegen és vonzón, a hogy a nők kedvelik. Bemutatom a *díratot képhen és szóban*, de nem tulságaiban, a melyek a fiatal elmét csak megtévesztik, hanem vála sztékban, mely az igazi jó izlést fejleszt.

Azonkivül adok a jövő évben is *tizenkét kötet regényt ingyen, csak a csomagolás fejében kérek félécenként 20 krt.*

Az új előfizetőknek azon felül a következő regényeket — kötetenként 10 krért — *azonnal* megküldhetem:

Mit tegyünk? Bernysevskytól	3 kötet
Falóp szerelme, Feuillet-től	1 „
Vinetta, Vernertől	3 „
A gavallérok, Csongéitől	2 „
Család nélkül, Malot Hectortól	10 „
A szivtelen Claire de Chaudencuxtól	2 „

Összesen tehát 21 kötet, kötetenként csak tíz kr-ával, összesen 2 ft 10 kr.

A rendes évi mellékletekkel együtt tehát *harminczhárom* kötet könyvet adok új előfizetőimnek az új évben.

És műlapot is adok t. előfizetőimnek, és pedig tetszés szerint a következő cziműekből:

„A nagymama kis foglya“, „Ifjabbiróink és művészeink arczképesarnoka“ (két műlap), „József főherczeg családi boldogsága“, „A kis torkos“, „Az anyai szeretet“, „Két anya“ és „Gyermekek temetkezése“ *darabja 30 kr.*

Előfizetési díj:

esupán a lapra:

Egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — évnegyedre 3 frt.

A félévi 6 kötet csomagolási díja 20 kr.

Könyvmellékleteket azonban csak azon t. előfizetőknek adhatok, kik kötelezik magukat, hogy egész évig hűvei lesznek lapomnak, — habár az előfizetést félévi, vagy negyedévi részletekben is küldhetik be. — A könyvmellékletekért félévenként 20—20 kr. csomagolási díj beküldését kérjük.

T. gyűjtőimnek két új előfizető után 6 kötet, négy új előfizető után 12 kötet, öt új előfizető után 19 kötet érdekes regénynyel kedveskedem.

És most egyszerűen csak kérem hazánk lelkes hölgyeit, támogassák lapomat az új évben is, hogy husz év után is szívem szerint szolgálhassam hazámat, az irodalmat és őket.

Együttal szívesen ajánlom fel szolgálatimat mindazon t. előfizetőimnek, kiknek valami megrendelni valójuk volna Budapestről, és azonnal elintézem megbízásaikat.

Budapesten, december hóban 1878.

Emilia,

a „Családi Kör“ felelős szerkesztője
és kiadó-tulajdonosa.

Ó-utca 21-dik k. m., 2-dik emelet.

Az előfizetési összeget postai utalrány mellett is postára lehet adni.

— Ne bolondozzál Gerő, — szólta udvariasan az ifju. — Én vagyok — én, Doborkőy Jónás.

— Te vagy, Krisztus barátja! — kiáltá ujjonva Gerő és lelökven magáról a takaró köntöst, a lehető legegyszerűbb reggeli pongyolában ugrott ki az ágyból s nyakába horult Jónásnak. — Téged a mindentudó, mindenható és véghetetlen jószág nagy isten vezérelt kalibámba. Csókoljalak meg érte!

Jónás alig birt a rohamos szeretet ölelései közül és csókjaitól menekülni. Csak nagysokára tudta megértetni Gerővel, hogy annak öltözködni kell, mert magával akarja vinni, hogy őt Keserű Tihaméréknél bemutassa. Nemi titkolta azt sem, miért van oda kísérré szüksege? mondván, hogy attól tart, hogy az előszobát őrző porkoláb rá fogna ismerhetni és megújithatná a reggeli jelenetet, holott pedig Jónás semmi hajlamot sem érez magában még egy gullérnak feláldozására.

— Te ugyan megjártál, — mondá Gerő, mi közben letépte az ablakról az ócska gunyát, hogy az isten világító és melegítő napjának jobb helyre szert nem tevő egyes sugarai emez oduba is betévedhessenek. A helyiség ez által nem nyert kedvességben. A vagy tíz év előtt meszelt, azóta soha le ne porolt pusztá falakon és a ronda lepedővel letakart nyoszolyán felül díszíté azt egy festetlen lágyfanzattal, azon egy pintes üveg, abban dugott faggyugyertya maradékával, mindentéle ruha — és csizmafélével megrakott két konyhaszék és — egyéb semmi. Jónás méltán megbámulhatta barátjának puritán szokásait.

— Megjártad, öcsém! — ismétlő Gerő. — No de se baj! Majd segítünk a dolgon. Kiragadlak a — a — hogy is hívják? — a pokol komondorának torkából.

Azonban Gerő most sem sietett az öltözködés megkezdésével. Leült ágya szélére és himbálta lábait a levegőben.

Jónás csudálkozón és kérdőleg tekintett a szoba gazdájára.

— Megértettél-e? — kérdő végre türelmetlenül Jónás, látván, hogy a lábhimbálás megszüntetéséhez még mindig nem fog Gerő ép úgy, mint nem a néma merengés félbeszakításához.

— Úlj le öcsém, — mondá most Gerő, — és beszéljünk okosan.

Jónás körüljártatta szemeit, megfordulván saját tengelye körül is, kutatván, hol találhatna helyet, melyre leülhetne. A megrakott s különben is a függőleges iránynyal harcban állóknak látszó székek nem bátoriták kísérletre. Felkapaszkodott tehát az asztalra s azon helyezkedett el a pintes üveg és gyertyamaradék társaságában.

— Helyes, öcsém; az okos ember tud magán segíteni s beéri kevésse, — bízozte Gerő. — Látom: van eszed és így most már szólhatunk nagybölcsen. — Te tehát azt akarod, hogy elkíséreljelek Keserűékhez? Megtenném szívesen; de van a dolognak bökkenője is. A legközelebb mult napokban megneheztelt rám a makkdiszó, és én, hogy megengeaszteljem, válujába raktam sok mindenféle nélkülözhető kacsában a nélkülözhetlent is.

— Nem értelek, — vága szavába Jónás. — Beszélj velem érthetőbben.

— Száz szónak egy a vége, — intett helyeslőleg Gerő. — Téli felöltőben nem tisztelkedhetem ő nagyságaiknál, a Keserű hölgyeknél; szép szemek előtti bemutatására méltó többi ruhámat pedig legelészni küldtem a makkerdőre. Ha azt kívánod, hogy bemutatassalak Keserűéknél: előbb magamat kell bemutatatható állapotba helyeznem.

Megértette végre Jónás a szép szót és elballagott szent megadással a szabóhoz, kinek ismeretségével dicsekedhetett mai élményei folytán. Vakargatta ugyan kisé fejét, ha arra eszmélt, hogy a megkezdett ismerkedés folytatása nem válland tárczájának épen előnyére; de megvigasztalta a gondolat, hogy a kedves dalos madár bizonynyal megérdemli a kis áldozatot. Hisz a mama is azt mondta: abba kapaszkodjék, ki viradattól napestig nem fogy ki a dalolásból; az ispün meg épen azt tanácsolta, hogy az első almába harapjon, mely keze ügyébe akad! Őszevág minden, s így semmi kétség, hogy most jó uton jár. Képelete egészen neki tüzesedett és máris látta maga előtt a jóanyákát, a mint elébe szalad a kocsinak, melyen viszi Jónás ősi fészkebe a kedves dalos madárkát, és már megszíról kurjantja nagy örömeiben: Csak hogy megjöttek! Odaadta volna Jónás e pillanat siettetése végett szívesen egész tárczáját.

A felkeresett szabó nem akadékoskodott. Nagy nyaláb kész ruhát küldött Gerő lakására. Felöltöztette ott szépen Jónás Gerőt tetőtől talpig s aztán megindultak kettecskén Keserűék lakása felé. E közben elérkezett már a dél is.

Gerő jelenléte nem akadályozhatta, hogy Jónás szíve kisé nyugtalanabbul ne dobogjon, midőn Gerő az előszoba ajtaját megnyitotta. Nem várt most egyebet, mint hogy a konyha hősnője rögtön ismét nyakon fogja csipni. Nagy megnyugvására azonban, vadászterülettel nem bíró vadász fogadta az érkezőket az előszobában, és udvariasan bevezeté a bejelentetteket a fogadó terembe.

Jónás gyorsan körülfutostatta szemeit a teremben. Fájdalom, a dalos pacsirtának se híre se hamva! A parulagon, szemben a nagy tükörrel, Verbőczy apó mellszobrát árnyékoló nagy levelű mocsárnövények közelében csak a házasszonya ült, Keserű Tihamérné ő nagysága, és előtte állott a háznak hatalmas természetű ura, játszván a nyakáról csüngő nehéz arany óralánczczal. Ő nagysága előtt a kis kerek asztalon halommá magasodtak a mai napilapok, melyek egyikéből épen akkor betűzgette a vezércikket, midőn a bejelentett ifjak beléptek.

Gerő, ki ő nagyságaiknak jó asztalt tartó házában nem vala ritka vendég, otthonias fesztelenséggel közeledett a kerevethöz, vonszolván maga után Jónást is, hogy így bemutatód tisztjének eleget tegyen. De még fel sem nyitotta jóformán száját: máris türelmetlenül szakította félbe ő nagysága, az urnő.

— Hagyjuk ezt! — mondá az ingerült izgalom félreismerhetlen idegeasságával. — Tudjuk: őcsém! Úljön le! Ön pedig foglaljon itt mellettem helyet. Önök, uraim, — folytatá egyhuzamban, elhajtván mészé magától a kezében tartott ártatlan ujságot, — önök, uraim, kik a nép szellemét emelkedettebb lengésre szoktatni, erkölcsét nemesíteni hivatvák; igen, önök égbekiáltó bűnökkel terhelik lelkeiket. Elpusztulnak az üde virányok, gyászba borulnak a csillagok is, vész az erkölcs, sir az emberiség ősananyagának lelke, és maholnap egy nagy posvány lesz az egész világ, melyben csak a békák fognak vígan kuruttyolni. Igen, uram, s végezhöz vezet önök áldástalan működése. Önök uraim, kik büszkén nevezik magokat íróknak, az egyházzal karöltve járnai vannak hivatva. És mit tesznek? Lerontanak minden tekintélyt, gunynyal mocskolnak be mindent, a mi szent, megingatják a társadalom oszlopait, aláássák annak alapfalait, és dörzsölik kárörvendve kezeiket. Uram, ez véték, ez ocsmány bűn! Hova jutunk, ha így pusztulunk? Elvárom öntől, uram, hogy vitézül harcra kelend a hőnő áramlattal!

Jónás nagy meglepődéssel hallgatta a gyorsan lepergő

ömlengést. A maga bőrét feltette vala, és mos: Gerőnek jut ki a fekete levezből. Örvendetes csalódás.

Gerőt nem zavarta meg a váratlan támadás. Ismerte már ő nagysága észjárását, és még neki állott felebb a rudja.

— Ugy van, édes nagysám, — jegyzé meg Gerő helybenhagyólag, a mint szóhoz juthatott. — Ugy van. Veszünk, romlunk, elmállunk, pusztulunk; a végromlásnak kezdetét éljük: ha idejekorán meg nem térünk. Kifejtettem én azt, szétszedve a legapróbb szálakra, felszálva az egekig, lenyulva a pokol fenekéig, bele markolva a nyüzsgő életbe, hat kötetre terjedő nagy munkámban, melyet végrendelettem gyanánt fogok vérző szívem helyett a késő utókor számára fenhagyni. Ma is már, kora hajnal óta, a társadalom hullájának górcsővezésével foglalkoztam íróasztalom mellett, és most is öntené meg forrongó vérembe mártott tollam papírra a kinszenvedést jajgató apró betűket: ha Jónás barátom váratlan érkezése meg nem akaszt vala izzasztó munkásságomban. Rajtam nem mulik: hogy az éjt is nappallá változtató igyekezetem kijózanítsa a feneketlen veszedelemnek eszeveszetten rohanó emberiséget.

Gerő önértzetesen végig simitá nyaka csigolyájáig érő magas homlokát és diadalérzettel tekintett körül a kis körben. Jónás pedig mereszté szeméit, tapasztalván, miképen meri azok rovására és élő füleinok hallatára szemtelenül magasztalni az általa ágyban meglepett Gerő mai fényes munkásságát.

Keserű Tihamér kicsinylő kézmozdulattal felelt Gerő kérdő tekintetére.

— Mind bliktri az! — mondá most ünnepélyes lassúsággal, hátra vetvén őszbe csavarodni kezdő öblös fejét. — Az írka-fírka nem segít bajainkon. Az állam közegeinek lanyhasága érleli az üszköt, a azért csakis az állam hatalma pusztíthatja el vasmarokkal a darázsfészket. Megmondtam én ezt már tegnap a Ferinek a kaszinóban, és ma is olyant sugok a klubban a Kálmus fülébe, hogy — tudom — megcsendül a vezhangtól Lexinek koponyája. Kinek azíve helyén van: maga segít az magán kellő módon. Én megteszem. Nem akasztok lakatot a azújamra. Tapasztalta ezt már a Pieti is, nem egyszer. Tegnapelőtt is olyan igazságot nyomtam az ország-háza előtt a markába: hogy szeme is szikrázott bele! Így kell tenni; ez az igazi módszer, nem pedig a ludtoll örökös recseg-tetése. Nem figyel arra senki. A Menyus is azt mondotta nekem csak imént Marschálnál: Mercsi te, ha az állam —

— Hagyj fel, kérlek, a handabandával, — vágott szavába hirtelen ő nagysága. — Az állam tehetetlen gyerkőc. Egyedül a harczoló egy ház az, mely —

— Kérem, kérem! — szabadkozék Gerő. — Sem az állam, sem az egyház; csupán a z és z bajnokainak —

— Voltaképen miről van a szó? — bátorkodott most Jónás szerényen a vitába elegyedni, tartván attól, hogy az elmentetes meggyőződések harcza mind kellemetlenebb tordulatot vehetne, és ennek moggátlása végett jószívűségében inkább azt kockáztatván, hogy bárgyunak tekintessék.

— És ön, öcsémuram, ezt még nem tudja? — pattant fel most ő nagysága, magasra emelkedvén a pamlagon. — Csak önhez nem jutott volna még el annak a szörnyű merényletnek a híre, mely békés falainkat szemelte ki buljósálatu véres dráma színhelyéül? Tele van azzal már az egész város!

Jónás melegedni érzé homlokát. Nyugtalanul kezdett nyűhölődni székén.

— Ha Zauzsánk ébereége és hősiességszántsága nem hiúsítja vala meg az undok tervet: most védtelen hölgyek iszonyatos kegyetlenséggel logyilkolt véres hulláinak tátongó seb-

jei fagyasztják meg a vért önök ereiben. Igen, uraim, idáig jutottunk. A békés polgárok otthonuk igénytelen rejtekében sincsenek többé biztonságban. Igen uraim, a terjengő vallástalanság okozta, hogy ma, itt a főváros kellő közepén, vakmerő gonosszággal egy egész rablóbanda vakmerősködött ártatlan családunkra törni. Két gonosztevő őrt állott a lépcsőn és a ház kapujánál, hogy senki védelmünkre ne kelhessen; három gyilkos pedig, tetőtől talpig fegyverzetten, más előszobánkba is behatolt, vak dühhel törve előre lakosztályaink felé, és ha az isten különös kegyelme nem veti az irgalmatlanok útjába Zauzsát: most, uraim, a helyen ártatlan áldozatok párolgó vére kiáltana az égbe boszuért.

Jónás még tátongóbban meregeté szeméit. Egy rövidke pillanatig sem kételkedett arról, hogy uri személyében egyösült az a nagy rablóbanda, melynek vérszomjas célzatai oly élénk színekkel esztelítették most előtte. Csak azon tűnődött Gerő: ő nagysága a házi asszony, vagy Zauza érdemli-e a merész hazudozás pályakoszorúját. Ur isten, ha Zauza lépne most a terembe! Hideg veritek lepte el a gondolatra Jónás egész testét.

— És kérdem uraim: miért mindez? — folytatá mind hevültebben Keserűné ő nagysága. — Azért, uraim, mert az örök igazság által megállapított társadalmi rendnek eaküdt ellenségei jól tudják, hogy él még egy bátor nő, ki daczos kezekkel meri a falak közt fennem lobogtatni a vallástalanság mocskotalan zászlaját, az őt környező rothadt szagu gőzkörnek közepette. Igen, uraim, ezért, egyedül e miatt! Ön, Bankás, az igazság hajnokává szegődött; ön író; elvárom öntől, hogy sikra szálljon az üldözött ártatlanság mellett. Nem kérelem: olvasni fogom már holnap minden lapban az ön tollából folyt élevezéreszkeket, melyek a legálmosabbak is képesek lesznek aléltságból felriasztani, fel arra a vérfagyasztó öntudatra: hogy így haladva tovább is, hová kellend jutnunk? Igen, uraim, én ezt megkövetelem öntől! Házi szentélyem védelmére hívom önt fel!

— Bocsanat, nagysád, — mentegetőzék Gerő, — bocsanat! Erre nem vállalkozhatom. A napi sajtót mesze alattam álló alacsony szellemek undorító raja tekintti kizáró örökségül. Nem enged az nekem tért, mert tudja, hogy egy hasáb betűvel örökre kiemelném őket a nyeregéből. Nem is vágyom közéjük. Fonkolt lelkületem iszonyodik a porban kuszó nap-számtól. A sas mind magasabbra tör a nap felé és jól teszi; tőle e jogát senki el nem veszi. Igen, a tisztá léghű a magasban: az az én hazám! Hat kötetes munkám —

— Mind bliktri! — akasztá meg a házi ur Gerő ömlengését. — A Menyussal tartok én, ki a kaszinóban —

Keserűné ő nagysága türelmetlen mozdulattal fordult el férjétől.

— Közölje tehát legalább, — szóla gyorsan Gerőhöz, — közölje megnyugtatósomul nagy munkáját velem; hadd merítsék lelki tápot belőle és reményt egy jobb, egy szebb jövő iránt.

— Bocsanat, nagysád, — válaszolá hirtelen Gerő, — e kérését is meg kell tagadnom. Elveim nem engedik teljesítését. Már az őskorban megírta Horác, hogy kilencz évig érleltesse az ész terméke. Én ezzel sem érem be. A jelenleg élő nemzedék nem fog megismerkedni forrongó véremmel leirt betűimmel. Nagy munkámat hagyományul szántam a késő utókor számára. Halálom előtt azt senki sem fogja látni. Fájlalom, mélyen fájlalom, nagysád, hogy most a hálátalanság vádját kell magamra vonnom. De elveim, szentül fogadott el-

veim sehogy sem engedik, hogy kivételt tegyek. Nyugodjék meg ebben nagyság! Én nem a jelen, én a jövő munkása vagyok. Utánunk ne legyen vizözön.

— Mind bliktri! — jegyzé meg hideg kimértiséggel Keserű Tihamér ur. — Elmegyek a klub-ba, megveregetem ott Kálmus vállát, és tudom —

Keserűné ő nagysága arczába felazökönt a pulykaméreg. Kemény házi jelenet magvát magában rejtő felhőár tornyosult a láthatárra. Jónás indítva látta magát villámhárítóul szolgálni és ő nagyságának eszméirányát más mederbe terelni.

(Folytatása köv.)

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

Egyszerre néném kemény hangja szólalt meg mellettem.

— Természetesnek találom könnyeidet — mondá — azért mégis vétek olyan rendkívüli fájdalomkitöréseknek engedni át magadat atyád halála miatt.

— Nem atyámat siratom én — mondám könyek közt — olyan keveset tördött velem, hogy nem igen érzem e veszteség keserű voltát. Aztán szegény, nem is szeretett élni és örömmel vette halálát.

— Akkor viseleted épen nem menthető — viszonzá. — Azt hiszem, hogy igen jól illenék hozzád, nem esni tulságokba, kivált most, mióta fiam jegyese vagy.

— Beszélni fogok Primussal.

— Azt nem fogod tenni, miután elébb visszautasítottad látogatását. A városba kocsizott Ohlstadt báróval, és mi is elmegyünk holnap a fővárosba, néhány hónapra. Neked is jót fog tenni ez a szórakozás.

Homlokon esőkölt. Hidegség futott át ez érintésre. Midőn eltávozott, arra gondoltam, nem volna-e jó, most ez éjjel itt hagyni a házat; de fájdalom, atyám Rottenczell grófot gyámul rendelte mellém, ez hatalmat adott neki felettem, — maradtam tehát. Ugy sem engedték volna meg távozásomat.

Kétségbeesett fájdalommal rebegém halkal Feliczán nevét és megnyugodtam.

Később komornám jött be és elbeszélte, hogy a grófnő és Sola grófnő nagyon haragosan beszélgetnek a salonban. A báró elutazása után a fiatal grófnő a bárót bolond komédiásnak nevezte, sirt, felette dühös volt, az öreg grófnő pedig csitotta és biztatta, csak legyen kitartó, csak nyugodtan szem előtt tartva a kitűzött célt, csak így lehet azt elérni, míg heveséggel mindent elronthat.

Ezt a komornyik hallotta és a családok szokása szerint, odább adta a többinek.

Most az egyszer majd megöleltem komornámat e hírért, melyet még azzal toldott meg, hogy a méltóságos grófnő azt remélte, hogy a báró ma megkéri Sola grófnő kezét, a báró azonban csak hallgatott, és ekként a grófnő nem lett ám oly hamar menyasszony, mint az én kedves báródom! — végző a leány örömmel.

— Sola so nevezzen engem többé menyasszonynak! — figyelmeztetém — mert nem vagyok az. És most süss, hozd rendbe holmimat, mert utazunk.

Valóban nem volt érdemes ma reggel kirakni holmimat,

csak tudtuk volna, hogy nem lesz itt maradásom. De a mint lábamat a házba tettem, vége volt akaratomnak!

Elutazásunk előtt néném határozottan eltiltá, hogy magammal vigyem kedves anyám arczképét, hely sincs reá, és szenvedhetne is az utazás alatt.

Szót fogadtam, habár nehezemre esett ez elválás.

— Te Solával a kis félkocsiban fogtok menni, — mondá néném — úgy tetszett nekem, hogy tegnap némi kis félreértés volt köztetek, ennek nem szabad lenni, azért azt hiszem, hogy ez az együttlét erősebbé teszi majd barátságotokat.

De nem tette erősebbé. Sola azótlanul ült a koci egyik sarkában, és behunyta azemeit. Midőn a azomszéd kis városra kereasztül hajtottunk, Primus lépett kocsinkhoz.

— Nos, angyalom, mit szólsz azon kegyetlenséghez, hogy most elválasztanak bennünket? — mondá. — Ugy-e bár, gyakran fogsz nekem írni?

— Nem fogok, — felelém.

— Te hamis, — mondá nevetve és pajzánul végig huzta arczomon keztyűjét és összeütötte sarkantyuját, mintha valami jó tréfát mondtam volna. — Te hamis! Egyéb dolgod sem lesz, mint reám gondolni. De mégis valóságos kegyetlenség a mamától azt állítani, hogy jegyvseknek nem illik együtt lenniök, és hogy szörnyű unalmas dolog együtt látni őket. De mit tördőnének mi az emberekkel, ugy-e édes kincsem?

— Talán én is azért vagyok most érdekes beszélgetések áldozata, — dörmögé Sola a másik sarokból.

Ah, most látom csak! Hát te is itt vagy, kis paradicsommadár! — fordult az udvarias testvér nővérehez. — Az érdekes beszélgetés vádja csak engem illet, mert Fortunátá csak egyszer nyitá ki rózsaszíkját, akkor is csak azért, hogy kiassé ellenkezzék velem! De ugy-e bár, édes testvérem, te már tudod, hogy ha a nők azt mondják, nem, akkor azt gondolják: igen!

— Hagyj békét a te istálló szagu beszédeiddel! — förmedt rá Sola, — és ne beszélj rólam, mint egy nőről, azt ki-kérem magamnak!

— Nem is rólad beszéltem, drágám, hanem Fortunátáról, a ki bizonyára nőm leendő. És tudom, te sem találod olyan unalmasnak a beszédet, ha itt a koci mellett nem én állanék, hanem báró Ohlstadt!

A leány haragosan nézett testvére.

— Isten áldjon meg, te szép madárka, te — integetett feléje Primus, nekem meg ujjával csókot hányt és a koci elrobogott.

— Mégis csak jószívű egy ember, — mondám.

— Az még szörnyű-kevé — viszonzá Sola megvetéssel és elébbi hallgatásába merült. Ez volt barátságunk szorosabb tétele.

Három hóig időztünk a fővárosban és, mint minden a világon, ez az idő is elmúlt. Nem javítottak rajtam ez idő alatt, nem lettem okosabb, csak kimerültem, és utálattal teltem el a nagyvilági élet iránt. A fényes mulatságokban gyászom miatt nem vehettem részt, de néném házában sok volt a látogató. Ez az élet új lóvén előttem, eleinte érdekelt, de jobban belé pillantva, csakhamar beláttam annak hiába való ürességét.

Lehetlen volt észre nem vennem, hogy szépségem figyelmet keltett, azt is láttam, hogy az emberek előttem megfoghatatlan részvétellel tekintenek reám; nem tudtam még, honnan ez érdeklődés, míg egyszerre fájdalmas világosság öntötte el lelkemet.

Nagy estélyt rendeztünk. Zenéltek. Én egy ablakmélye-

désben ültem, nagylevelű zöld virágcsoport rejtett el a társaságtól. A csoport átellenes oldalán egy kis pamlagon két fiatal ember ült, és Sola éneklése alatt bizalmasan társalogtak egy pereznyi figyelmet sem fordítva az énekre, a mint az már szokásban van ilyen alkalommal.

— A kis Innbach — szólalt fel az egyik fiatal ember, egyike azoknak, a kik minden nőt kicsinek neveznek, habár egy fejjel magasabb is náluknál, — lelkemre mondom, gyönyörű egy teremtés! Láttál-e valaha ilyen szemeket és ilyen szép arcszínt?

— De soha sem nevet, — jegyzé meg a másik — legfőlebb a szemével, és ez csudálatosan jól áll neki.

— Nincs is neki mi nevetni, vagy örülni az életben!

— Ej mit! Nagyon gazdag, és akkor mindent el lehet tőnni. Primus mégis csak irigylésre méltó egy kópó, és úgy látszik, nem sokat törődik szép menyasszonyával. Még egyetlen egyszer sem látogatta meg!

— Csak állile mondva csinált házasság lesz ez is, a mama parancsolta, és a fiatalok engedelmeskedtek.

— Bizonyára nem nagy áldozatába kerül Primusnak és örömmel engedelmeskedett anyjának! Na, hanem Ohlstadtot nem kerithette kelepczébe ő méltósága, és a felfuvalkodott kis Sola —

— És hol van most Ohlstadt? — szakította félbe a másik.

— Velenczében. Ugy tudom, valami színésznővel van viszonya.

— Mondd csak, igaz-e, hogy ennek a kis Innbachnak a nagyanyja elhagyta volt férjét?

— Ezt ország-világ tudja. Elhagyta férjét, megszökött fiatal kedvesével és férjénél hagyta egyetlen fiát. Ez a fia sem tapasztalt sok jót a házasságban. A fiatal nő még a nászutazás alatt szerelmes lett egy fiatal festőbe. A szerelem éleslátókká teszi a nőket, a férfiakat pedig vakokká; a jó Innbach báró semmit sem vett észre. Csak tíz év múlva sült ki az egész história, mikor a báró a festőt meghitta jószágára, hogy lessa le nejét. Az a vad ember, a festő, aztán agyonlőtte előbb a bárónt, aztán magát, mert a nő nem akart vele megszökni. Most nyílt ki csak a jó vak Innbach szeme, és jogosan következtette, hogy nem lövünk meg egy nőt, ha viszonyunk nem volt vele. Elég az hozzá, Innbach ez idő óta a remeteéletre adta magát, a leánya pedig mellette nevedezett fel. Az a szegény gyermek sokkal idősebbnek látszik, mint a milyen valósággal, és csakugyan szomorú egy örökség az ilyen hozzánk nőtt mult!

Sola most készen volt éneklésével. A két fiatal ur elhagyta helyét, hogy szépségeket mondjon a ritka, szép élvezetért, melyből egy hangot sem hallottak.

Képtelen voltam megmozdulni helyemről. Kimondhatatlan fájdalom szorította össze szívemet. Jó ideig maradtam így félig eszméletlenül helyemen. Mint egy óriás kísértet állt előttem az a gondolat, hogy lehetetlenség sorsom ellen küzdeni. Boldogult édesanyám szent volt és tiszta, mégis rajta maradt a folt és millió könnyem nem tudja azt lemosni róla. Oh édes istenem, ez az anya, a ki imára kutsolta kezeimet, imádkozni tanított, a ki olyan nemcsen viselte magát Luczián iránt, ez anya a csendes sirban nyugszik, még saját férje is gyanúsította és csak halálos ágyán oszlatthattam el gyanúját. Mégis legalább utolsó óráiban tudta tisztának és szerethette ismét nejét. De a világnak, hogyan mondhasam el mind azt: Tévedtek emberek! Ok nélkül rágalmaztok! Nincs szükségem sajnálkozásokra! A merre fordultam mindenütt hazugsággal találkoztam, és én tehetetlen, elhagyatott vagyok a zürzavar

közepette! Örültséggel fenyegették szegény agyamat a keeserves gondolatok, és a sötét tömkelegbe még a szavak is hangzottak: Ohlstadt egy színésznővel Velenczében van!

— Nem, nem igaz! — kiáltá szívem. — Ez sem nem igaz, sem nem lehetséges! A vihar nem tépheti le egyszerre életemnek minden virágát!

Szívem fellázadt, hirtelen felkeltem, ott hagytam helyemet, és még jobban gyűlöltem a világot, mint eddig.

Mások előtt Sola mindig nagyon szeretetreméltó volt hozzám, most is felém lebegett.

(Folytatása köv.)

A rovarok nyelve.

Ösztön-e, vagy ész és öntudatos akarat? Századok óta sok jeles elmét foglalkoztat e kérdés, az állatok életmódjai és tehetségeikre nézve. De csak az újabb korban döntötte azt el a természettudomány, és pedig beható vizsgálatok és észlelések alapján, olyformán, hogy az állatoknak is vannak bizonyos olmebeli tehetségeik. És alig van a természetben jelenség, a mi jobban leköthetné érdeklődésünket, mint mikor nyomról nyomra követjük ama vizsgálódásokat, melyek amaz úgy szellemi, mint erkölcsi tekintetben nagyon fontos eredményekre vezettek. Elő pillanatra szinte hihetetleneknek, holmi költői ábrándnak tetszenek az állatok szellemi életéről szóló újabb tanok; kellő kitartás és fogékonyság mellett azonban maga a kétkedés is el fogja ismerni, hogy igazuk van ama jeles férfiaknak azon most már kétségtelennek hirdetett meggyőződésre nézve, hogy az állatokban nem csupán vak ösztönök, hanem valóságos gondolkodás és észbeli tehetségek működnek, és pedig nem csupán a nagy és tökéletesebb szervezett állatokban, hanem azokban a parányi és jóformán semmihez vett teremtetésekben is, a melyek zizegve-donogva a levegőt töltik meg körülöttünk, csusz-mász életükkel az egész föld keréke el van öntve, és a melyeket sétáinkon figyelembe sem véve, agyon taposunk. Nem lesz tehát érdektelen, ha a lapok t. olvasói egy-két újabb adattal ismerkednek meg, a melyeknek alapján most már egész határozottsággal hirdetik az új tanokat e téren.

Kétséget nem szenved — mondjuk, — hogy az állatoknak is megvan az ő nyelvük, és pedig nem csupán az emlősöknek és madaraknak, — a mi már régóta tudva volt a gondolkodó emberek előtt, — hanem a rovaroknak is. Tökéletesen be van bizonyítva, hogy ezen piczike állatok bizonyos hangok útján, és sokan közülök különösen a fejükön levő és egyéb czélokra is szolgáló csápok útján beszélhetnek és valósággal beszélnék is egymással. „Akárhányszor“ — írja Büchner, kinok legújabb műve után ez adatokat közöljük, — látni két hangyát, fejükkel egymáshoz fordulva, és felette érzékeny és mozgékony csápjáikkal derekasan megtapogatva és föbe kollintva egymást. És ezek akkor gondolataikat, élményeiket, vagy aggodalmaikat közlik egymással. „Gyakran megtettem azt — írja az angol Jesse, — hogy közel a hangyabolyhoz egy kis zöld hernyót tettem le. És a mint őt a legelső hangya megpillantotta, azonnal neki esott, hogy a közös fészekbe cipelje. De mert az sehogys akart neki süketülni, mit csinál? Elmegy a másik hangyához, és akkor aztán kezdődik köztük nagy beszélgetés csápjáik segélyével, a melynek az lett az eredménye, hogy mind a ketten elmennek a hernyóhoz és közös erővel a fészekbe vonaszolják. Azt is nem egyszer látni, hogy két hangya utközben találkozáván, szépen

Előfizetési díj a lapra, minden további kötelezettség nélkül:

Egész évre 12 frt., — félèvre 6 frt., — énnegyedre 3 frt.

A 6 kötet csomagolási díja 20 kr. — Az azonnal beküldendő régibb kötetek ára kötetenként 10 kr.

T. gyűjtő neve: ..... Lakása: ..... Utolsó posta: .....

EMILIÁNAK.

Előfizetési pénz:

ftl.....kr.....

Posten,

Öröczs 21. sz. II. emelet.

megállnak, meg-megtapogatják egymást csápjaikkal, és tisztán láthatni rajtuk, hogy híreket közölnek egymással, és pedig a legtöbb esetben élelemre vonatkozó híreket. A nagy természetbuvár Hagu meg egyik levelében azt írja Darwinnak, hogy egyszer egy csomó hangyát ujjaival agyonszorított, mivel napok óta egyik lyukon át a falból a kandalló párkányán levő virágaira másztak és a lekefélgetéssel semmire sem ment velük. Ez öldöklésnek aztán az lett a következménye, hogy az utánuk érkezett hangyák azon módon megfordultak, és ezekben találkozási testvéreikkel, a melyeknek még nem volt tudomásuk a nagy vezedelomról, a mi őket a kandalló párkányán várja, megállították őket utjukban, elbezélték nekik — az ő csápnyelvükön — a mi borzasztót ott láttak, és midőn az új jövevények erről értesültek, elébb saját szemükkel is meggyőződtek a hallottak valóságáról, azután nyilván a maguk részéről is erősítvén az előbb érkezettek hírb-postáját, soha sem láttam többé hangyát kandallóm párkányán, pedig a lyukat a falban azon nyitva hagytam.

Ép ilyen módon hadi tanácsot is tartanak a hangyák, mielőtt érdekes hadjárataikra indulnak, és sok számos alkalmammal lehet látni, mint közli a hozott határozatokat egyik a másikkal. Mikor valamely hangya éhes, azt is csápjával adja tudtul testvéreinek. A tehetetlen bábút is ily módon figyelmeztetik, hogy nyissa ki a száját, mikor étetni akarják, és kölcsönös hajlamaikat vagy idegenkedésüket is ezen jelbeszéd útján nyilvánítják. A tudomány egyébiránt azt is kiderítette, hogy ezen jelbeszéd mellett valóságos hangbeszédje is van a hangyának, csak hogy az emberi fül nem képes azt meghallani. Landois, híres francia természetbuvár többek közt egy nyüzsgő hangyabolyba eleven keresztes pókot hajított. Pillanat alatt az egész boly fel volt lármázva, és pedig olyan gyorsasággal, a mi Landois szerint csak hang által volt lehetséges. A hangyák nagy számmal neki estek a póknak, heves küzdelem fejlődött, a melynek az lett vége, hogy a sok hangya legyőzte a pókot. Ugyanezen természetbuvár rájött, hogy a hangyák hátulján van a beszélő szervük, vagyis afféle ráspoly-készülék. Az egyik hangyafaj (*Ponera*) ráspolyhangja emberi fülnek is hallható, a többinél azonban csak maguk hallják, emberi fül nem bírja meghallani.

Hogy a méheknek a jelbeszéd mellett még hangbeszédjük is van, az most már semmi kétséget nem szenved. A mint valamely méh új mézforrást fedezett föl, azonnal hangos szóval (tűt, tűt, tűt,) kikiáltja, és e kiáltás hallatára azonnal seregesen tódol a sok méh a köpüből és hordja a mézet. Mikor új tavaszszal a méhes gazda figyelmezteteni akarja méheit, hogy a köpükhez közel víztől gondoskodott — szükségük van a vízre, költés elején, a tápláló pép gyurására, minél fogva nem jó, ha ilyenkor messzire kell víztért menniük, — akkor csak azt tegye, hogy a repülő nyílás elé mézzel bekent rudacskát tartson, és a mint egy-két méh rá ezállt, vigye az új víztartóhoz, ez az egy-két méh azonnal az egész telepnek mondja el a nagy ujságot és aztán mindvalamennyien oda találnak, és onnan visznek vizet. Leginkább azonban mégis a méhek is csápjaik útján közlik egymással örömeiket és bánatukat. Tisztán láthatni ezt, mikor az anyaméhet, vagy az úgy nevezett királynőt kivesszik a kaptárból. Azok a méhek, a melyek ezt látják, azonnal abban hagyják a munkát, mintha fejüket vesztették volna, úgy bolyonganak ide-oda a kaptárban, a hány méhkel találkoznak, megállítják, megérintik egymást csápjukkal, és erre ezek is legott abban hagyják a munkát, ugyan ilyen módon tovább adják a borzasztó ujságot, a mely ily for-

mán egyre terjedvén, egyszerre csak az egész köpű mint az őrlőtek házában, eszeveszetten jár-kél, azt se tudja, mit csinál.

A méhekről azonban rég tudva van, hogy a rovarvilág kiváló értelmiségéhez tartoznak, de nyelv tekintetében a közönséges bogarak is semmit sem engednek nekik. Ezek is minden gondolatukat közlik egymással csápjaikkal, már a milyen gondolata a bogárnak van. „A mult nyáron” — írja egy szavahihető ur Észak-Amerikából a híres dr. Büchnernek — „egy vakondtúrás-forma buczkát láttam a földemen, azon valami hosszú lábú, fekete-veres csikos bogarat, a mi lehetett akkora, mint a darázs, és egész erőből azon fáradozott, hogy egy akna-forma lyukból a földet eltakarítsa. És a mint így nézem, egyszerre csak egy másik ugyanilyen bogarat látok meg a lyuk nyílásán, a melyik a földet a lyukban a nyílásig hordta és azután újra eltűnt. Minden öt-öt perczben egy-egy kis rakás föld került ily módon a lyuk mélyéből a nyílásig az ott benn dolgozó bogár által, a mit aztán a künn dolgozó másik bogár onnan elhordott. Így tartott ez vagy félóraig. Akkor az eddig benn dolgozott bogár kijött a napvilágra, egyenesen oda ment társához, mire mind a ketten összedugták fejüket, nyilván valaminek a megbeszélése végett, mert nyomban rá felváltották egymást a munkában. A melyik eddig künn dolgozott, az leszállt a lyukba, a másik meg a külső munkához fogott. Kétséget sem szenved tehát, hogy tökéletesen megértették egymást.

Pietry — szintén jeles természetbuvár — írja: „Kertemben egy cserebogár hanyatt feküdt. Ezt látván egy aranyos futó, rajta rontott, hogy felfalja, de hogy nem birt vele, elszaladt a közeli bokrokba, és kis idő múlva visszatért egy társával, ketten aztán legyűrték a cserebogarat és elcipelték a lyukukba.” Más bogaraknál is észre vették, hogy kölcsönös segítségére szólítgatják egymást, különösen az úgynevezett gannjuró bogár, (*Atteuchus*, vagy *Scarabeus sacer*), a mely oly nagy tiszteletet keltett maga iránt a régi világban rendkívüli ügyessége által, hogy az egyiptombeliek az istenek közt helyet szereztek neki. Ennek az *Atteuchus*nak tudniillik az a természete, hogy két hüvelynyi golyókat készít, ezekbe elhelyezi petéit, és addig-addig görgeti a golyót maga előtt, a míg eléggé gömbölyű és tömör, és a míg eljutott vele azon helyhez, a hol el akarja ásni a földbe, sokszor nagy utat kell tennie odáig, és sok baja van a rozsz utak mint, de okos fejével rendszeren mégis célhoz jut. Néha azonban megesik, hogy a golyó lyukba, vagy horpadásba reked, a melyből aztán sem maga, sem ketten párjával nem bírják kiemelni. Ilyenkor a bogár egyszerre csak ott hagyja a golyót, kiterjeszti szárnyait és felszáll. Kis idő múlva visszatér a golyóhoz, harmad-, negyed-, ötödmagával, ezeknek a segítségével aztán újra olyan állapotba hozza a golyót, hogy odább guríthatja. És eljutván vele a kiszemelt helyre, erős, fogas lábaival lyukat vág a földbe, elássa benne a golyót, és viassa borítja rá a földet.

Azt tartom, ennyi is elég annak kimutatására, hogy azok az oktan állatok még sem annyira oktanok, és azért ha nem vagyunk is barátjai a tulhajtott érzélgőségnek, a szűkségtelen, avagy durva kegyetlenkedésnek azért az állatok irányában is határozott ellenségei vagyunk. A mennyire csak az emberi létet megegyedi, az állattal is szeliden és kiméletesen kell bánnunk, és a mily mértékben ezen elv tért foglal a polgári társaságban, oly mértékben lesznek majd nemcsak gondolkodásunk és emberi érzésünk a következő nemzedékek.

Közli:

T. J.

Heti tárcza.

Decemberhó 4-dikén.

(Olvasmányok)

Jönnek a téli esték, a kandalló lángja nyájasan mosolyog felénk, s azon a piczi kis asztalkán ott gözölög az illatos tea.

Coralie szemben ül velünk, s mi felolvasunk neki.

Mi van az asztalán, kedves Coralie? azok a nagy sárga füzetek! Ah, gondoltam! „Üeber Land und Meer“, „Gartenlaube“, „Bazar“!

Igazán jellemző! Mondja csak édes Coralie, mi nyerte meg oly igen a szíveskékjét ezekben a német ujságokban?

Az „Üeber Land und Meer“ éppen most hozott novellát az ismeretes van Devalttól; emlékezik még? Ő irt nem rég egy „érdekes“ regényt „Gömör vármegyéből“, melyben a magyar grófok káromkodnak, s ha jól emlékszem vereshugymát szel-
delnek ékes csáti bicsakkal.

Ez az író természetesen megérdemli, hogy egy magyar delnő asztalát „diszítse“!!

Az „Üeber Land und Meer“-ben is figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Átfutottam azt a novellát („Die Schweizer Pension“), és valóságos méregbe (igen, és nem galamb-méregbe,) hozott az a német elbizakodottság, mely e novella minden sorából kéri.

Ha a németek aesthetikát írnak, az „deutsche Aesthetik“. (Ilyen a Lemcke különben igen jeles népszerű széptana, mintha általában lehetne német, francia vagy általában nemzeti szép, s a szép nem maradna szépnak, még ha a turkomán nyelven is tárgyalják.) Mikor Shakespeare-t nézik, talán unatkoznak, ha benne nem fedeznének fel valami „németet.“ Ine a „legnagyobb“ német Shakespeare-magyarító, Gervinus (ugye unalmas egy név?) Hamletről azt találja, hogy ez az ur nem más, mint a németiség tipikus alakja.

Hanem ez hagyján. Dewal urban már speczialis porosz henczegés nyilatkozik; főképp ebben a novellában. Az ember szinte csodálkozik, hogy a porosz asznak még mindig lehet bizelkedni az 1871-iki győzelemmel... ily alakban. Hogy e hadjárat még hét év múlva is ott áll az élelmes szépirodalmi író háta megett!

Igy van ebben a novellában is, melyet Coralie téli olvasmányul szemelt ki magának. Egy fürdőben vagyunk, a hol vannak németek is, francziák is. Amazok erkölcsi, szellemi és testi tökély mintaképei, a francziák között a fiatal nők először is nem tudnak igazán szeretni, s érzelmeik felületesek, az anyák együgyűek, az atya jelentéktelen, s kedvező vonásokat azért kapott, mert rajong a németekért; a lovagok közül egy tehetetlen, egészen német vonásokkal festett „chevalier sans peur et sans reproche“ — félelem s kifogás nélkül való lovag, — a mások, — itt a francziák típusa, — pedig haszontalan, a hadjáratban hazug hőstettekkel dicsekvő lébűtő, a kit egy két éves telen szarvaitól német delnő szabadít meg, s kit egy német kapitány félkézzel tart a levegőben fölemelve... S a mi földolog, francia író, a ki az itt erkölcstelen, személyeskedő zuglaphnak festett „Figaro“-ba irogat tárczákat, mely „Figaro“-nak azon-

ban egy számában van annyi élcz, szellem, és könnyedség, mint az összes porosz szellemes-ujságokban egy év alatt. A kitől a „Figaro“ tárczákat közül, az bizonyára szellemes író, s Dewall ur csak azt bizonyította be, hogy a francziáknak van egy hadserege, melyet a német soha sem fog legyőzni: irodalma. E novellában, — mint Dewallnak kivált rövidebb dolgaiban — vannak mulatságos helyek; de ha, kedves Coralie, a folyóirat ez évi folyamában csak egy nem unalmas és élvezhető novellát is talál, akkor megajándékozunk a Beléndek Dalabáj ur költeményeivel. (Ezekből kapható a legtöbb.)

Ugy.

Olvassa csak, olvassa ezeket a német remekműveket! Igazán lélekemelő a magyar olvasóra, mikor úgy piszkolják benne betűkhen és rajzokban! A „Figaro“ közelebb áll a országgyűlésnek keraasztelte el a mi jó magyar parlamentünknek; s csakugyan, a francziák és németek egyaránt irnak fölülünk bolondokat; csak hogy azok tudatlanságból — ki követelne attól a szeretetreméltó csevegőtől népiismeretet, földrajzot, történelmet? — a németek, — nem ritkán hazánkban született tudós német, kivált pedig a z a z uraságok, — csupa tiszta... roszakaratból!

Őn — vég menedékül — szótalanul mutat e lapok szép képeire, s azt jegyzi meg, hogy képes lapjaink is ezeket közlik nem egyszer?

Csakugyan nagy hiba tőlök, hogy oly külföldi lapok képeit veszik át, melyek több példányban terjedtek el szép magyar hazánkban, mint édes maguk. Arra való, ha már „muzsáj“ a szegényes eljárás, a képek dolgában is sokkal gazdagabb, jobb izlésű angol és francia irodalom. De, édes Coralie, higgye meg nekem, hogy ha a német lapok valamennyi, vagy csak felényi előfizetője csoportosulna a mi lapjaink köré, akkor azok minden tekintetben felülmulnák a németeket. Meg lehet róla győződve.

Némely delnők különben műveltebbnek tartja magát, ha az asztalán „külföldi“ ujságok hevernek. Egy nő, a ki — bár teljesen jogtalanul — büszke arra, hogy az ő nyelvének... nincs irodalma! Kérem — ha ismer ilyet, — fejezze ki ő nagysága előtt legőszintőbb részvételét!

S most jut eszembe! Ha Coralie, annyira szerelmes a szép képekbe, bizonyára tagja a képzőművészeti társulatnak is, mely valóban remek képeket ad néhány forintért. Vagy nem úgy van? Oh édes Coralie, könnyen kimentheti magát; az „Üeber Land und Meer“-ből és a „Garten-Laube“-ból nem értesülhetett arról. S ez elég.

Pedig mondanék ám valamit!

Coraliet ünneplik, szeretik tágas körben. Legalább három nőegyesületnek elnököje.

Salonjai népesek, keresettek.

Izlése irányadó, ő maga — hogy rimben is zengjem halhatlan érdemeit, — ... hangadó.

Ha már most Coralie nem irtóznék rózsás-hófehér ujjacskáinak betintázásától (az íráshoz látó nők közös, okvetlen sorsa!) s azután — egy halom bájos levélke megírása után, —

befogatna, s tenne igen, igen sok látogatást... csakhamar szervezhetne ma, a petárdák és titkos ligák korszakában egy kis összecsküvést... a német olvasmány ellen!

S boldogok volnánk mi, ha e véd és vádbeszéd önöket, t. hölgyeim, Coralie, Adrienne, Clarisse, Márta, Margit, Nandine, Ida, Berta, Gizella, Ilka stb. urnók, arra ösztönözné, hogy kisse sorakoznának a magyar lapok körül is. Ezekben is van olvasni való, s aztán hazafias munkát cselekednének, míg egy-egy előfizetés a magyart teljesen semmibe vevő „Über Land und Meer“-s, s a többi sült német újságra... valóságosan een miniatúr... hazaárulás!

Még Coralie is... germanizál!

Az év lejár, az előfizetések ideje következik... tessék, édes Coralie, számolni a lelkiismeretével! Gáspár Imre.

Közügyek.

(Parlamentária — A szavazás. — Füst. — Az új miniszterium. — Gróf Andrássy Gyula; beszéde és a delegációk. — Philippovics, Strossmayer és persze... Bosznia. — Afgán-angol háború; macedonai és bolgár lázadás. — Berlinben. — A socialisták és Svájc. — Alfonz király vigasztalódik. — Kossuth Lajos beteg.)

„A baloldal fiatal ezónokai rózsákkal kedveskedtek; a többség soraiban van sok napraforgó. (Derűtség.) De van ott számártövís is (Szóló itt szünetet tart). Igen nagy köszönettel tartozom — így folytatja — a t. elnök urnak, hogy nem figyelmetetett, hogy a kifejezés nem parlamentária, mert bizonyára ő épen oly tisztelője Tompa Mihály koszorús költőnknek, mint épen én vagyok, pedig az már rég megírta a „Temetői hangokban“, hogy a bölcsnek a kit fáklyaként kísér és világít az ész, a bölcsnek sírján számártövís tenyész. (Nagy derűség.) Így tehát ha ezen mondott töviacéket alkalmazom és hasonlítom a Hegedüs képviselő ur által elmondott beszédre, csak a bölcsességet kívánom jelezni.“ (Nagy derűség.) A kik pedig nem tudnák, hogy mi legyen ez az elnös, könnyed tárcacizikk, vagy nem tudnák elképzelni, hogy micsoda testületben élvezték e gorombaságokat, melyekben a „szamár“ kifejezés még enyhe gyöngédség, azoknak megsugjuk, hogy ezt a szónoklatot Német Albert mondta el a magyar országgyűlésen. Ugyannitt már vége a felirati vitának. 22 szavazat többséggel a kormányt győzt; Ernuszt Sándor, Ernuszt Kelemen, Szájbely Gyula, Ugron Akos, Horváth Boldizsár és Horváth Lajos kormánypárti képviselők az ellenzékkel szavaztak, s ki is leptek a pártból. Az ellenzéki szónokok pedig e hó 2-dikén csakugyan kaptak fáklyás zenét. Az egyetemi ifjuság adta, csak hogy a fővárosi polgárság czége alatt, 500 fáklyás gyűlt össze a dohány-utczai zsinagóga előtt, a kik aztán eljenezve, s énekelve a Kossuth-indulót, s először a szénatéren levő egyesült ellenzék klubbjá előtt álltak meg, hol Szemere Attila joghallgató szól; báró Simonyi Lajos képviselő válaszolt rá, mondva azt is, hogy a mostani kormányt a Széll is megintgatja. Innen a menet a kecskeméti-utczába fordult, a függetlenségi párt klubjához; a nagy tömeg alig mozoghatott. Itt is egy joghallgató, Barabás Béla beszélt, Mocsáry Lajos képviselő válaszolt, ki Magyarországot is egy okkupált tartományhoz hasonlítá, melyet a közös hadsereg tart megszállva teketesárga zászlók alatt. Az ifjuság óhajára Verhovay beszélt a tömeghez. Rendetlenséget csak a rendőrök csináltak. A Tisza-miniszteriumot s új tagjait is kinevezték; pénzügy-miniszter gróf Szapáry Gyula, kereskedelmi miniszter báró Kemény Gábor, az eddigi belügyi államtitkár. A többi mi-

niszter az eddigi marad. A Tisza miniszteriumról is elmondhatná Heine, hogy régi, de mindig új marad!

Andrássy Gyula gróf nehéz napokat él. Szelleme ugyan még mindég szikrázik, s a lapok naponta közlik új és új élezeit. Például a budai várpalotában, egy udvari ünnep alkalmával, melyben Lipót bajor herceg is jelen volt, feltűnt báró Sennyey Pálnak az Andrássy mellén levő egyetlen rendemillag, melyet a báró nem ismert. Meg is kérdezé egy minisztertől annak mi voltát, de az sem tudta. „Kérdezd meg Andrássytól!“ — mondá neki. A báró úgy is tett, s a gróf ezt felelte: „Ez, barátom, a Szent-Hubert-rend nagy csillaga. A bajor király egy postával küldötte meg ő Felségének és nekem. Ő Felsége mosolyogva fordult hozzám: „Nos gróf, gratulálok, ma miniket egyforma szerencse ért.“ — „Könnyen beszél Felséged — felelém, — Felséged egy aranygyapjas rendet ad érte, s azzal quitt, nekem pedig ki kell fizetnem a nyolcezer forintot, a mi érte jár!“ A Felség mosolygott. — „Majd segítünk rajta,“ — mondá, s kieszközölte a díj elengedését. Így jutottam a Szent-Hubert-rendhez.“ Goresakoffal való barátságát ekkép jelzé: „Ha valaki engem mélységbe akar lőni, legjobb vele karon fogva mennem.“ Mikor fiát augusztusban elküldte Boszniába, ezt írta egy budapesti jó ismerősenek: „Hadd hozza helyre a fia azt karddal, mit az apja elrontott tollal.“ A szellemet, s kifogástalan hajviseletét még a II-ik Kákai Aranyos róla szóló, nem rég megjelent kiméletlen, és haragos „tanulmánya“ sem tagadja. De népszerűsége... az nem a régi; Bosznia... occupálta. Kivált az osztrákok, Herbst, Giskra, Kuranda, Dumba találtak a magyar tudományos akadémia termében, a hol most — tudvalevőleg — a német delegáció ülészik, a fejére olvasni. A bosnyák hitelre vonatkozó pöttétel javaslatát az albizottságban egyszerűen nem fogadták el tárgyalási javaslatul, s közel-másfél óráig tartó védbeszédét bizony hidegen fogadták. Ebben háromfelét akar behizonyítani. Azt, hogy czélja nem vala Boszniát elfoglalni; hogy mindamellett kénytelen volt azt cselekedni, a mit nem akart, s hogy végül a foglalás kellő időben, se korábban se későbbben nem történt, mint a hogy czél-szerű volt. Nos, ezt majd csak a magyarok fogják elhinni, s itt a bizalmi szavazat sem fog elmaradni. Híjába, nekünk híz-eleg, a németeknek pedig bosszúság a magyar külügyér; ez is csak nyom valamit a lapban.

Philippovics báró, — miután dolgaát Boszniában befogezte volna, kénytelen-kelletlen, onnan már eltávozott; előbb azonban a Szerajevóban építendő püspöki székházra, melyet Strossmayer zágrábi érsek lesz elfoglalandó, 4000 frtot utalványozott. Strossmayer különben igen alkalmas lesz az új tartományok panalavizálására.

A másik okkupáló nagyhatalom, az angol, győzelmeket arat Afganisztánban. A jó emir ugyan más betörő, horda-fele seregek ellen jól használt egy fogást: a törbecsalását, de az angolok — Brown tábornokkal, — nem szoktak elbizakodni, s így Ali ur már is kénytelen volt segílyt kérni az oroszoktól. — A macedonai és bolgár lázadás még folyik; a bolgár fejedelem — a czár kegyességéből — még nem tudni ki lesz.

Vilmos császár 5-dikén vonult be Berlinbe; Bismarckal kisse hidegen bünik, mondják, hogy az általunk is ismertetett Bismarckról szóló Busch-féle könyv néhány kifecseggése miatt, s így ő az ünnepélyen, melylyel az öreg császár ismét átveszi a sebesülése óta nem folytatott uralkodást is, nem lesz jelen. Be feljön Goresakoff, a kit Suvalofftól — a már-már biztos

utódjától — csak is a porosz kancellár ellenszenve mentett meg. Ugyancsak Berlinben, s egész Németországban, pusztítják az ugynevezett szocialistákat. A szánóüzötték között vannak Hasselmann és Fritsche birodalmi képviselők is. Mind Svájcba, Tell szabad honába menekülnek. Német, Spanyol, sőt Olasz hivatalos lapok felhívják a kormány figyelmét Svájcra, mely mindenféle politikai kalandoroknak menedéket ad. Hogyan, talán Elzász és Lothringen után Svajcz is beleválnék az egységes német birodalomba? Ürügynek már kisebb ürügy is elég volt ilyféle eseményekhez!

Alfonzo király különben felocsudott a Moncasi által okozott ijedtegből, s gyászában is talált vigasztalást. Jelenik, hogy elhunyt neje nővérét, Krisztina hercegnőt fogja nőül venni. Krisztina hercegnő 1852. október 29-dikén született, s így idősebb, mint véglegénye a spanyol király, ki november 28-dikán volt 21 éves. Pedig mi — e lapok nem egy érzékeny szívű olvasónőjével — komolyan kezdtük félteni!

Végül közöljük azon szomorú hírt, hogy nagy hazánkfia, Kossuth Lajos, egy Helfy Ignácshoz érkezett levél szerint, néhány nap óta fekvő beteg. Egészségét gyomorgörcs támadta meg, mely, fájdalom ágyba kényszerítette. Reméljük, hogy eddigi ifjúi erős egészsége a bajt csakhamar leküzdí. Ne is adja a magyarok Istene, hogy hamar elveszítsük; halálával — egy kitűnő költőt kivéve — nem ez idő szerint egyetlen magyar ember sem érdemelné meg a nagy nevet.

Budapesti hírvivő.

Lapom előfizetési felhívását, e számunkhoz mellékelve veszik olvasónőim. Egy XX-dik évfolyamdba (ritka szám!) lépő folyóirat kéri ismét becses pártfogásukat. Husz év! Most husz éve fordultam először a magyar hölgyekhez, segítsenek nekem megindítani olyan szép irodalmi divatlapot, a mely kiválólag nekik szánva, nekik élve, csakis a szépel és jól ápolja az ő jóra-szépírtéremtől szívőkben. És közről-távolról testvéri örömmel fogadták kérésemet. A ki akkor virító leány volt, rég boldog anya már azóta, a ki akkor fiatal asszony volt, kedves unokákat ölelget, és mennyi minden nem úgy van már, mint volt régen, kunn az életben és benn a szívekben, csak egy nem változott: a hű szívek szeretete. És husz év múlva kérem hölgyeinket, vegyék továbbra is pártolásukba az ő hű lapjukat, a „Családi Kör“-t! Minden szépnak és jónak buzgó szószólója volt ez az egész hosszú idő folyamán, és ifjú szív- és lélekkel fogom eszentul is szolgálni hölgyeinket, sok kellemes órát szerezve azoknak, a kik a jövő évben hívei lesznek lapomnak, pártolói hő törekvésemnek. — Eszentul is igyekeznék t. közönségünk megelégedésére szolgálni. Adunk minden számban, — jelesebb régi és új írók közreműködésével, — eredeti és fordított beszédeket és költeményeket, s ismeret-terjesztő cikkeket; tárczáinkban csevegést, s számos rovatban emlékezünk meg a politikai, társadalmi, irodalmi és művészeti, s színházi eseményekről, a kiválóságokról önnálló cikkeben is. Az új előfizetőknek a következő regényekkel szolgálunk: „Mit tegyünk?“ Bernysevskytől 3 kötet, „Páló szerelme,“ Feuillet-től 1 kötet, „Vinnetta,“ Fernertől 3 kötet, „A gavallérok,“ Csengeitől 2 kötet, „Család nélkül,“ Malott-Hactortól 10 kötet, „A szívtelen“ Claire de Chaudeneuxtől 2 kötet. Összesen tehát 21 kötet. Egyszóval eszentul sem kímélünk áldozatot, hogy lapunkat eszentul is kedvessé tegyük t. olvasóink körében.

Ajánljuk lapunkat szíves pártfogásukba. Emilia.

*(Üdvari hírek.) Király ő Felsége jelenleg Budapesten tartózkodik.

*(Adakozások.) A király tízezer forintot adományozott a Száva kiáradása által károsult lakosoknak. Ez adományt ő Felsége ép aznap tette, midőn trónraléptének harminczadik évfordulója volt.

*(Társas élet.) A bálókra már is készülnek A technikus bál-bizottmány a következőleg alakult meg: Lisznyai Tihamér; alelnök: Kiss István. Pénztárnokok: Ordódy Béla és Felezeghi Ferencz. Ellenőrök: Horváth Károly és Planer Ödön. Jegyzők: Sch Ödön és Benkó Imre. Háznagy: Bolvári Zahn Dénes. Lady patronesse lesz Blaskovich Miklósné. — A jogász bál bizottságának elnöke Cernovics Diodor lett. — A gyógyszerész bálelnöke Farkas Béla. — A váraszinházban működvelők pénteken sikerült hangversenyt rendeztek a „Mária Erzsébet“ jótékony egylet javára; K. Jászai Mari asszony különben ezavalta Vörösmarty „A merengőhöz“ című költeményét.

*(Ezer persely.) A magyar gazdasszonyok országos egyletének Damjanich-utczai nevelőintézetéből e napokban küldték el — nagyrészen a vidékről való felszólításra — az intézet árvái javára gyűjtendő összegeknek szánt perselyek utolsóját: az ezrediket. E szám arról tanuskodik, hogy a jeles özvegy Damjanichné által vezetett intézet e pártfogást meg is érdemli. Sárcaevics Teréz igazgató is odafejleszté, hogy a 80 árván kívül most már jó vidéki családok fizetése gyermekei is nyernek benne oktatást, tanulnak háziasszony modort s úgy neveltetnek, hogy kilépésük után kiérdemeljék a magyar gazdasszony nevet.

*(Vegyesek.) Az operaház falai már kiépülvén, a bokréta-ünnepély is megtartatott. Az Ybl építész tervezete szerint épült, s összesen 2,100,000 forintba fog kerülni. Költségeit a király föltűzi, s 1500 ülőhellyel fog bírni. — A „Fourchambault-album“-ot e héten küldik el Augiernek; Paulay Ede levele. Prielle Kornélia, Paulayné, Szigeti József, Helvey Laura Márkus Emilia, Nagy Imre, Halmi és Vizvári fényképei vannak benne. — A Margit-hidról e fölkiáltással: „Oh, szegény nőm! férfi ugrott a Dunába.

Rózsás napló.

*(Jegyesek.) Perotti (Protti) Gyula, a nemzeti színház tenoristája és Finál Regina kisasszony. — Herczegh Géza orosházi ügyvéd és Kiss Halmy Ilonka kisasszony, Aradon. — Szemák Bertalan mármarosai aljárásbíró és Jurka kisasszony, Feleő-Kálinsalván. — Lovász Gábor és Morvay Gabriella kisasszony, Micskén. — Gamberazky József és Rotter Irma kisasszony, Aradon. — Balázsovich Kálmán és Mártonffy Katinka kisasszony. — Schönföld Ödön és Sonnenberg Etelka kisasszony, Budapesten. — Rivé Norbert kapitány és Bonariva Gizella kisasszony, Pozsonyban.

*(Összekeltek.) Dobner Rudolf miniszteri titkár és Csáky Aranka kisasszony. — Jokics József és Kaszalik Gizella kisasszony, Budapesten. — Szaploneczay Lajos és Hatfaludy Ilonka kisasszony, Vörösparton. — Dorazil Eduárd és Terna Anna kisasszony, Nagy-Mihályon. — Pollerman Bertalan és Kadletz Ida kisasszony Zsamblyán. Sipos Elek igazgató-tanító és Schwandtner Berta kisasszony, Komáromban.

Halálozások.

*(Brachvogel Albert Emil), jeles német drámaíró, 55 éves, Berlinben. Legjelesebb műve „Narciss“ volt, mely

szinpadainkon is ismeretes. Termékenysége igen sok irodalmi ágban biztosított neki kiválóbb helyet. Béke poraira!

*(*Elhunytak.*) Fodor Károly földbirtokos, 1839-ben és 47-ben követ, 79 éves, Nemes-Militicsen. — Dr. Kottz Józsefné, Miskolcson; a szép és jó írást buzgó delnő, a a Palóczy László méltó leánya volt. — Kovácsics Miklós, az országos levéltárnak több érdemea történeti munka szerzője, 81 éves, Bécsben. — Király F. ügyvéd, Debreczenben. — Ollé Béla, Veszprémben. — Özveggy Kozma Hollaki Amália, 78 éves. — Vojnita Sándorné, 30 éves, Budapesten. — Lamos Józsefné, 44 éves, Rima-Szécsen. — Dr. Barbás József főorvos anyja, özveggy Barbás Jánosné, 86 éves. — Zöld Ferencz, valaha a kolozsvári ifjak vezére, 30 éves. — Gróf Teleki Ádámné, 73 éves, Nagy-Enyedon. — Lukács Miklós, 68 éves, Nagyvárdon. — Hermann Leitner Czeccília Nagyvárdon. Béke hamvaikra!

*(*Külföldön elhunyt.*) Microslavsky Lajos lengyel tábornok, küzdelmes élet után a mult szombatn halt meg száműzve Párisban. 1814-ben Nemoursban született, a részt vett Lengyelhon szabadság harczaiban, 1863-ban diktator is volt.

V i d é k.

*(*Besztercebányáról*) írják, hogy ott teljes hijjával vannak mindennemű társas-életnek. Az urnak csaknem elmulatnak kaszinóban, kávéházban, s kivált a sör-házakban, de a nőknek csak az és otthonülés marad. Nőegyletnek se hire se hamva, bár ilyennek alakításáról szó van. Levelezőnk kezdeményezőtül báró Nyári Radvánszky Mária urnót találná alkalmasnak.

*(*Vidéki vegyesek.*) Szamosujvárról a Rózsa Sándor koponyáját megküldik Lenhossék József tanárnak koponyatani vizsgálat tárgyául. Multkor hibásan írtuk, hogy Szegeden volt fogva. — Z. Zsigmond, jelenleg nevezetes orvos Bécsben, külföldben 74 éves férfin, házasodni kíván, s e végett keresi évek előtt Nyitráról eltűnt 73 éves nejét. — Fábry János rimaszombati nőképezdije ez idén is rendez karácsonyi bazárt.

Külföldi hírek.

*(*Prága város*) megülte IV-dik Károly császár halála ötszázadik évfordulóját, de igen szerencsétlenül. A cseh királyság IV. Károlyban legnagyobb uralkodója emlékét ünnepli, ki Csehországot és Prágát virágzásra emelte. Eső esett s minden hatóság visszavonult, s a cseheknek értékre adatott, hogy Rudolf koronaherceget az ünnepélyre ne hívják meg.

*(*Külföldi vegyesek*) Salvini és Rossi, a fővárosunkban is ismert olasz tragikusok, az olasz korona-rendet kapták. Nálunk ez még csupán Telekivel e jeles színészünkkel történt meg. — Egy horvát színtársulat fog közelebb Szerajevóban előadásokat tartani. — Egy lipcsei lap számítása szerint egy levélhordó 25 év alatt 24,000 mérföldet fut be.

Irodalom és művészet.

*(*A Deák-szobor.*) A Deák-szobor bizottság még e hó elején fog dönteni azon fontos kérdés felett, hogy milyen szobor hirdesse a legnagyobb magyar, a haza bölcsének emlékét. A bíráló bizottság tagjai Drake berlini szobrász, Dubois párisi szobrász (ki nem jöhet el), Ferstl bécsi építész, Keleti Gusztáv,

báró Lipthay Béla, Pulszky Ferencz, Ráth György, Tisza Lajos, Weber Antal építész, báró Wenckheim Béla. Ybl Miklós építész. E szoborra — tudvalevőleg — mintegy 120,000 forintot adott a nemzet; járultak a nagy összeghez külföldiek is. A magyar tudományos akadémia december 3-diki ülésén Keleti Gusztáv levelező tag székfoglaló beszédében fejtegette egy Deák-szobor kellékeit. Deák Ferencz szobor-emléke — a jeles műtész szerint — nehéz feladatokkal jár. Deák alakja ugyanis nem volt plasztikai; de annál szebb nagyszabásu, valóban antik jellemének plasztikai nyugalma, méltósága által. Első kellék a testállás és mozdulat (attitude) minősége; Deák Ferencz, mint az önmérséklés és lelki egyensúly élő képe, az állam feje a nélkül, hogy a kormányon ült volna, ülő alakban ábrázolandó, mint sok remek ó és ujkori szobormű. A pályázat kívánja, hogy Deák Ferencz alakja úgy legyen ábrázolva, a milyen a 60-as években volt, mielőtt a kor és betegség bántották volna. De azért óvakodni kell ez élethűség túlzásától. A ruházat, Deák jelleme szerint is, a polgári ruha legyen. A szobor maga érezből öntessék, nyílt téren állitassék fel, s ott, különösen a mi éghajlatunk alatt, az idő viszonyaitól is jobban daczolhat mint a márvány. Ennyit a tetszéssel fogadott fejtegetésből. — Más képző-művészeti hírek e héten: A z aradi vértanúk szobor bizottsága a Huszár Adolf pályaműve mellett nyilatkozott; valószínűleg ő lesz a Deák szobrásza is. — A z Eötvös-emlék Eresiben már készen áll, s hatásáról dunai utazók kedvezően nyilatkoznak. — A műcsarnokban 28 kép foglalja el az egy Zichienek a helyét.

*(*Irodalmi hírek.*) Az akadémia helyesírásának tizkrajczáros füzetei nagyban terjednek a közönség közt. A helyesírás egyöntetűségének érdekében kívánatos, hogy hölgyeink között is elterjedjen. — Uj kiadásokban jelentek meg közelebb: a Gyulai Pál jeles Vörösmarty-életrajza, egészen át is dolgozva, és az Ipolyi Arnold kisebb történelmi munkái. Megjelent a Várad Antal akadémiai jutalmat nyert „Tamora” című színműve is; ára 40 kr.

*(*Zene.*) A hangverseny idény javában folyik. Hőse mindenestre egy fényes tehetségű ifju zongora-művész, Joseffi Ráafel. Nagy technikával s érzéssel játszik, s mester kivált a finomabb színezésben. Nevezetesebb hangversenyek voltak eddig: A 2-dik philharmoniai hangverseny, melyet a nemzeti színház tagjai rendeztek Erkel Sándorral, november 27-dikén. Kiválóan sikerült. Műsora volt: I. „Manfred”-nyitány Schumanntól. II. Zongora-verseny (E-moll) Chopintól előadta Joseffi R. ur. III. Serenade (C-dur) vonóshangszerekre Fuchs R.-tól. IV. Simfonie fantastique Berlioztól. A közönség szép számu és hálás volt. — A harmadik kamarai zeneestély (a Krancsevicské) vasárnap esti műsorában Beethoven, Raff, (zongorán előadta Joseffi Ráafel) és Schuberttel. — A Joseffi Ráafel külön hangversenyei — művekkel Bach, Mendelsahn, Schumann, Chopin, Liszt, Wagner, s az előadó művésztől is, — november 24-dikén volt a vigadó kis termében. A lapok lelkesedéssel írják gyönyörű játékáról. — Joachim, a nagy hegedű-művész, fővárosunkba, szülőhelyére jő, s január 8-dikán és 11-dikén hangversenyt ad. — New-Yorkban két hazánk szülötte: Reményi Ede és Gerator Etelka szerepelnek jelenleg, nagy sikerek mellett. — Rucker Sarolta zongoraművész is e hó 18-dikán hangversenyt ad Bécsben, s közreműködik gróf Zichy Géza is.

*(*Vegyes hírek.*) A közoktatási miniszter a

magyar tudományos akad. ajánlatára újabb 1200 frtot ad egy jeles ifju történet buvár, dr. Fehérpataky László számára. — Ugyancsak Trefort közoktatási miniszteri rt. Csengery Antalnak, mint az akadémia elnökének levelet, melyben elismerését fejezi ki az akadémiai jutányos könyvkiadások felett; köztök jelennek meg nem sokára az Arany János kisebb prozái. — A székesfehérvári Vörösmarty-kör a nagy költő születési évfordulóját deczem. 2-dikán felolvasó estélylyel ülte meg. — „Háromszék” cím alatt Sepsi-Szent-Györgyön ellenzéki politikai lap jelen meg. — A Kárpát-egylet kárpáti népmeséket, dalokat és mondákat is fog gyűjteni.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombat, november 30. Hugonották. — Vasárnap, deczem. 1. Liliomfi. — Reggeli előtt. — Hétfő, deczem. 2. Loar király. — Kedd, deczem. 3. Sylvia, Diana nyμφaja. — Lalla-Roukh. — Szerda, deczem. 4. A 47-dik cikk. — Csütörtök, deczem. 5. Tannhäuser. — Péntek, deczem. 6. Budapest. — A cromonai hegyedő.

Varszinház. Csütörtök, deczem. 5. Reggeli előtt. — A munkások. — Egyetlen leány.

Népszínház. Szombat, november 30. A csillag. — Vasárnap, hétfő, deczem. 1–2. A piros bugyellár. — Kedd, deczem. 3. A csillag. — Szerda, deczem. 4. A kis herceg. — Csütörtök, deczem. 5. A sárga csikó. — Péntek, deczem. 6. A csillag.

(r. e.) Deczem. 2-dika rendesen ünnepnap szokott lenni a nemzeti színházban. Ez a Vörösmarty Mihály születése napja, melyen a nagy költő drámaiból szoktak egyet-egyet elővenni, többnyire az „Aldozatot”, vagy „Marót bánt.” Bizonyára van ezekben annyi költészet, olyan szép nyelv, mint az újabban épen csak a tulajdonságaiknál fogva elővett drámákban; drámaiság ezekben sincs. Ez idén Vörösmarty emlékére az általa fordított „Lear királyt” hozták színpadra, tehát inkább Shakespeare-ünnepet tartottak. Helyesen írják a lapok, hogy egy jól segélyezett nemzeti műintézetnek kötelessége volna egy napot szentelni a nagy költőknek, még akkor is, ha ez által egyszer a karzat és a páholy, a klasszikai stílus két nagy ellensége... üresen maradna. — Lear E. Kovács Gyula játszotta. „Volt néhány sikerült jelenete”, ez általános frázist megadhatjuk a játéknak, ily sikerültek a keserű kacajjal járó jelenetek. Maszkja, taglejtései azonban még mindig rá vallanak a vidéki színészre. Igyekezék — oly értelmes színész letére, — összhangzó, egyenletes játékra, a mire oly szerepben, melyről csak nem rég is jelent meg egy példány szerű tanulmány, s a legelső-magyar színház deszkáin, okvetlen fog is törekedni. A bolondot Vizvári, tehát a bohóc színész játszotta; már a megkülönböztetés is sokat magyaráz. A Shakespeare bolondja humoros, sőt sarcastikus alak, a mi felette, igen magosan felette áll a kómikumnak. Vizvárinál a bolond nevetést kelt, holott inkább bánatos érzést kellene költenie. Ezt a szerepet, minden modern tudomány szerint, Halminak, az újabb színészi nemzedék a legtehetségesebb tagjának kellene osztani. Nagy Imre Edgárt, Szigeti József Kentet játszotta határozottan, tapsok mellett. Rosz játész ez este nem is volt.

A francia színmű.

A mi lapunk egyik feladata lévén t. olvasónőinket művészeti s irodalmi dolgokban is ellátni irányeszmékkel, most, a francia színmű uralmának a fényszakában, örömeit közöljük a kitűnő művész s író e sorait. Annál is inkább, mert a fran-

cia színmű erkölcselen befolyása ellen irányozvák, s mi is a magunk nemzeti forrásait becsüljük többre e téren is.

A francia közoktatási miniszter úgy látszik erős kezekkel akar belé markolni a mai drámai művészet süllyedésének okozataiba, midőn ezek iránt a Theatre Français igazgatóságától közelebb felvilágosításokat kívánt. Ha egy miniszter, a világ központján, Párisban, halaszthatatlannak találja, hogy segítve legyen a bajon, jele, hogy a baj meg is van, hogy a világ színügye, színirodalma örvény szélén áll, hová Párisból adortatott, mert a színpadok ma csak is utánózni tudnak, csak Párist tudják majmolni, de teremteni semmit!

Valamint az opera, úgy az operette, a népszínmű és a dráma is concert-dologgá süllyedt, és sängereiá lön, mely egyes áriák, egyes részletek, helyzetek hntás-vadászata által hat a színpadon, s nem a valódi művészet összhatásával, melyben végig ott van a költői művészet is. Olyan írók, mint Augier is, a ki egy „Gyboyer fia”-művel állott még 1864-ben, a hatás és az áradat kedvéért leszállt piedestáljáról, lelke és szelleme eltörpült, szíve elgyöngült és elérzékiesedett, hogy a mai nemzedék elkorcsosult izlésének szolgálatába álljon, és ifj. Dumas, Sardou, és Feuillet babérjaiból egy pár levelet — nagyon hamar elhervadandót — kitépjen, és ideig-óráig pompázzon vele.

A Theatre Français is meghajolt a modern izlés előtt, hogy jövedelmeket csináljon, s megkoszorozza a kor ferde izlését, midőn egy minden drámai értéket nélkülöző, külső helyzetekből összetákoltt, tarka-barka művet, mely inkább csak a rab mint mű, színpadára emelt. Értjük az újabban nagy zajt csapott „Fourchambault-családot.”

Augier persze költői szellemmel rakta össze ezt az érzékeny cseccsebecsét, melyben a tulzott nagylelkűséget szípor-káztatja, de lélektan és drámai motivumok nélkül. A modern világ a maga tartüffoskodó keneteljeségével örül az alkalomnak, hogy tapsoljon Augier szív-embereinek, s ez által megmutassa, hogy milyen nemesek, jók vagyunk mi is; de aztán a markába kaczag; semmibe sem kerül, s a morál legpompásabb fitogtatása megvásárolható a nélkül, hogy elébe tükört tartottak volna. Tapulság nélkül, könnyű, ledér kebellet tér vissza a színházból, mint a hogy az öreg Fourchambault rakja zsebre a Bernardék százazreit, s nem kap egy kis lezckét, mielőtt a függöny legördül. A közönségtől való színdleg meg is kapja, de ez nem drámai költészet; nem a mű befejezése után oszt ez igazságot, hanem a maga kellő idejében! Ezért Concert-Sängerei ma már a drámai költészet is!

Mintha hiában élt volna a világ, s az emberiség költőkirálya, Shakespeare, oly keveset tanultak tőle a drámaírók!

Molnár György.

T a r t a l o m.

Váradi Antal (arcképpel). — Gilda, Váradi Antaltól. — Dalos paszirtár, Veka L.-tól. — A vihar gyermekei, Br. D. Gy. után K. E. — A rovarok nyelve. — Heti társas. — Könyvek. — Budapesti hírviró. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A rejtvenyfejtek névsora. — Megbízások társ. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Műszámmunk melléklete: Váradi Antal arcképe és előfizetési felhívásunk.

Feloldó szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

49-dik szám.

Deczember 8-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körút 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és havi naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Held-járás	N a p	
							kelte	nyerta
							óra perc	óra perc
Decz.	8	Vasárnap	F 2 R. nass. fog.	F 2 Szofron	26 A 25 Alip.	12 Benes	7 36	4 7
	9	Hétfő	Leokádia szűz	Caesar	27 Perza Jnk.	13	7 37	4 7
	10	Kedd	Judith	Judit	28 István	14 Benjámín	7 39	4 7
	11	Szerda	Damasus pápa	Damáz	29 Paramon	15 Beer	7 40	4 7
	12	Csütörtök	Maxencz püsp.	Bulcsú	30 András apost.	16	7 41	4 8
	13	Péntek	Lucza szűz	Lucza	1 Deczember	17	7 42	4 8
	14	Szombat	Nikáz Spiridion	Agnellus	2 Habukuk	18 Sab. Vaj.	7 43	4 8

Divattudósítás.

(Polytatás és vége.)

A házi-ruha a következőkből állhat:

Hat tuczat tőről kőz, a fele finomabb damaskból, a másik fele vastagabb szővőből.

Egy tuczat cseléd törülköző, fehérítetlen.

Három tuczat konyhatörő, az edény törlesztőre.

Egy tuczat keskeny törőruha kések és villák törlesztőre.

Két tuczat törőruha az ezüstneműhez.

Két tuczat pohártörő.

Két tuczat puha portörő.

Két tuczat puha ruha a lámpák tisztántartására, ablakok törlesztőre stb.

A fehérneműket toczatuként színes szalaggal össze kell kötni. Szokásban van az egyes csomagokra a köteg tartalmát, mennyiségét is feljegyezni, valamint a számokat is.

Mondanunk sem kell, hogy a háznál levő minden darab fehérneműn ott legyen a leány novének két kezdő betűje és a szám. Jelenleg a nagy betűk divatosak és pedig színes himézssel, sőt még az ingek is tarkán himézettek, de azt hisszük, hogy ez csak fotólagos szeszélye a divatnak, a melytől ismét visszatérnek a fehér himézésekhez.

Némi eltéréssel készül a fehérnemű, ha a férj vidéken lakik. Palun több ág- és asztalneműre van szükség, mint városban. A vendégágyakról is kell gondoskodni a háló vendégek számára, és több asztalneműre is van szükség falun.

Sok tárgyat nem említettünk fel még, például a fehér takaros kötőket, melyekben a fiatal házi asszony reggeli házi teendőit végzi, egy szót nem szoltunk a reggeli, a nappali, a kimenő és társaságba való öltözékekről, de ezekre nézve valóban nem kell sem utasítás, sem pedig tájékozás, ez olyan külső dolog, melyet a kör határoz meg, a melyben élünk, és olyan változásnak ki van téve, hogy legtapintatosabb, ha hallgatással mellőzzük. Az okos anya, még ha gazdag is, nem fog leányának sok szükségtelen ruhát csináltatni, hanem inkább kiegészíti a fiatal nő készletét egy-két vég finom vászonnal, chiffonnal, néhány ruhaszövettel, mely nem az utolsó divat színtől, hanem olyan, hogy mindig divatos maradjon, egy-két vég szélesebb és keskenyebb csipkével, himézsekkel, színes szalagokkal, egy szíval olyan tárgyakkal, a melyek nem romlanak az állásban és mindig hasznavehetők.

Számrejtvény.

Kollerich Irmától.

22. 4. 7. Mohamedán öt tiszteli,
2. 4. 3. 8. Jó volna ez, pénzrel teli,
6. 11. 12. 3. A Tiszán túl bíres város,
10. 2. Hamis névvel ez határos
7. 12. 3. Nem egyet, de sokat jelent,
7. 4. 5. Sok embernek csak ez a szent,
9. 1. 11. Tolvaj ennek nem barátja,
1. 11. 6. 3. 1. 5. 12. Eger s Miskolc pusztulása.
- 1-12. Minden hennő ezt ohajtja,
- Vajha lenne fogamatja

Megfejtési határidő: január hó 1-5-éig.

A 1. é. 45-dik számban közölt rejtvény értelme:

Szerelmem csak te érted él.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Marosy Etelka és Izabella, Ujfalu Károlyné, Magyar Matild és Felicie, Ferencserecs Teréz, Fekete Julia, Jánosy Lajosné, ifj. Liebner Józsefné, Peterdi Pap Erzsébet, Hanzslovics Berta, Nagy Péterné, Tóth Zsuzsika, Tury Ilka, Nyegő Ilon, Zimmermann Józsa, Széles Vilma, Gül Emma, Fodor Gizella, Thulmon Antónia, Balázs Irma, Mátyos Mariska, Pényes Berta, Okolicsányi Margit, Mészáros Irén, Tóth Károlyné, Rónay Gizella, Malatinszky Viktória, Szarvasy Elekné, Víz Aranka, Tomsits Izabella és Ilonka, Bauer Lina, Károlyi Szidi, Engel Matild, Szentgyörgyi Nella, Jéo Mária, Kornis Nina, Tolnay Herta, Tamás Olga, Duchon Erzsike, Váczy Amália, Török Zelma, Madarász Emma, Fodor Lóra, Nagy Emilné, Jóob Györgyné, Hajnik Róza, Kiss Zsuzsanna Anna

Megbízások tára.

Tisztelettel kérem azon t. előfizetőket, a kik lapomat egész évre megrendelték, és a kiknek már meg is küldtem az egész évi könyveket, a lap hátra levő díját mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Széki pusztára D. E. urnőnek: El van küldve.

Deésre G. L. urnőnek: Még a múlt héten postára lett adva.

Nagyváradra K. J. urnőnek: Azonnal utnak indítottam.

Nagyváradra N. K. urnőnek: Magánlevelet írtam, a kívántat pedig megküldtem.

Debreczenbe P. J. urnőnek: Mind el van küldve.

Szt. Ivánra O. P. urnőnek: A 30 frtos csinos, de nem elengedőleg meleg. Ajánlom az 50 frtosat.

Gyöngyösi M. E. urnőnek: A mint megbízó levelet vettem, azonnal munkába adattam.

Kovácsiba A. J. urnőnek: Még a karácsoni ünnepek előtt kezeiben lesz.

Martonvásárra Sz. M. urnőnek: Az 5 frtos egy-azerű, a 8-10 frtos igen csinos.

M. Szigetre M. E. F. urnőnek: Két nap itt elkészül, csak az utat is tessék figyelembe venni.

M. Váásrhelyre B. J. urnőnek: Egy hét alatt elkészül, aztán azonnal elküldöm.

Zsibóra Z. B. urnőnek: Szívesen szolgáltam vele.

Szatmárra E. S. urnőnek: Pontosan vettem. Szíves tisztelet.

Kérdések.

Igen lekötölezne valaki, a ki tudná velem, mivel távolíthatnám el arczomról a pattanásokat, foltokat, úgy, hogy szép fehér színt kapjon a bőröm.

Anna.

Hogyan készül a vesepecsenye birszalma lével, és valjon csakugyan ismeretes és szokásos étel-e ez? Szeretném tudni, mert csak hírből ismerem.

B. Janka.

A vaddiasznóhust hidegen, eczettel olajjal szoktam feltá-
lalni. Nem szokás azt másképp is elkészíteni? kérdi

egy tapasztalatlan.

Völegényemet mivel lepjem meg karácsonra? Logyen az
kézimunka, vagy lehet az más tárgy is, ohajtáná tudni egy
félénk

meccasszony.

Hány hónapig viseljek gyászt egy kedves sógornőmért?
Felvilágosítást kér

K. Margit.

Felvilágosítást szeretnék a tárczáról mint műfaj-
ról s irodalmáról általában. Kéri

G. F.-né.

Feleletek.

Ellának és Ninának fagyás ellen ajánlhatom Re-
szédes Gyula dunavecsei (Pestmegye) gyógyszerész ur fagy-
gyapot mázát, melynek ára eczettel együtt 80 kr, s mely-
lyel a legjobb sikerrel fagyos lábaim- és kezeimet gyógyi-
tottam.

Sz. Gáborné.

A. Mariannának: A zsirpecségeket legjobb benzin-
nel a selyemből kidörzsölni, mert ez a szint nem támadja meg.

Sz. Irmának: Moly ellen legjobb ha itatós papírt
carbolsav szeszes oldatába mártunk és ezt teszszük a téli
ruha közé.

Reszédes Gyula gyógyszerész.

A tizenégy élő gyermek anyjának. Mielőtt
a rendkívüli kérdés fejtegetésébe bocsátkoznánk, szívesked-
jék a tisztelt anya alólirottat, hogy e tizenégy gyermek,
a kit isten éltesen, hány évesek, él-e az apjuk, mi ál-
lásban vannak, kaptak-e már egy kis nevelést és milyent? Le-
het tizenégy gyermeket is felnevelni, miután minden állásban,
a legerényebben is, hasznos honpolgárokká lehet képezni.
De a tizenégy gyermek anyja vajjon bir-e kenyérkereseti-
képességgel? Mit tud tökéletesen, miben hasznosíthatja mu-
gát, ez a főkérdés! Sok szegénységben sínlődő nő legnagyobb
baja az, hogy egyet-mást ha tud is, semmit sem tud töké-
letesen.

Egy emberbarát.

Megmondom M. Gyulánénak hogyan készül a vajsa
tészta rizzsal és rákkal töltve.

Egy negyed font rizst nyolcz lat vajban kell puhára pá-
rolni, ezalatt harmincz közep nagyságu rákot megsózva, egy
kis zöld petrezselyemmel és egy kis köménymaggal meg kell
főzni, míg szép verecek lesznek, akkor a rákokból ki kell
szedni a farkaikat, kockára vágni és a riza közé keverni, még egy

kissé párolni hagyni, aztán hűvös helyre földre tenni. — A rá-
kok többi részeit mozsárban apróra kell törni, nyolcz lat vaj-
ban mindaddig kell sülni hagyni, míg a vaj szép pirossá nem
lesz, akkor a forró vajra egy iteze hideg vizet kell ünteni és
szintén földre tenni. Ha a vaj a víz felszínén már megaludt, le
kell szedni, keverő tálba tenni, habosra elkeverni, hozzá ad-
ván három tojás sárgáját, az eddig már hideg riza közé ke-
verni, egy kis sóval és borsal együtt, valamint a három tojás
fehéréből vert kemény habbal is.

Ezután egy fél font vajból a szokott módon vajsa tész-
tát készítünk, későfoknyi vastagságura kinyújtjuk, a sütőpléhre
teszszük, a rizsből egy ujjnyi vastagságura reá kenünk a tész-
tából, hegyibe csinos rostélyt formálunk, körök körül is tész-
tával bekerítjük, felvert tojással bekenjük, és szép pirosra meg-
sütjük. E mennyiségből husz darab tésztát lehet eldarabolni,
melyet csinosan rakva fel a tála, forróan be kell tálni.

D. Lászlóné.

Egyveleg.

Az élet merő ajándék; fogadjunk el tehát minden napot
oly új ajándékkal, a melyre nem számolhattunk.

A nevelés nem külön munka, vagy foglalkozás, hanem
mindent kísérjen a gyermek körül, mindent öleljen körül ál-
dást hozó hatásával, mint a kedves illat a tavaszi levegőt.

A családi életben szükséges, hogy a férfi a társadalmat, a
nő pedig az erkölcsöt tekintve, a becsület képviselői és fenn-
tartói legyenek.

Vagyont, szerencsét és jólétet többnyire csak az képes
megbecsülni, a ki már ismerni tanulta, mi a szegénység, sze-
rencsétlenség és nyomor.

Önérzettel bíró emberek, kérni igen — de könyörögni
nem szoktak.

Az iskola könnyebben pótolja a fiúnak az apát, anyát,
mint a leánynak az egy anyát.

H I R D E T É S E K.

Karácsonyi és ujévi ajándékok leszállított áron.

A. Wissnyey Gyula

Budapest váci-utca 14.

Nagy raktár női pipere áruk, fűzők, chemi-
settek, gallerek és kezeltőlők a legújabb formákban.

Különösen szép pongyola-főkötők.

Újdonságok valódi francia selyem cravatteok
és csipke harleokban. Spanyol és csipke fejken-
dők fehér és feketében.

Fejcsokrok és colfure-ok továbbá minden női
pipere ezek a legújabb mintákban.

**Az ünnepek alkalmára az áruk le-
szállítva.**

A forrángi idényre: ball, estélyi és
mennyezői ruhák a legújabb parisi modellek után ol-
csón készíttetnek.

A. Wissnyey Gyula,

Budapest, váci-utca 14.

Mint legalkalmasabb

Karácsoni és ujévi ajándékok

ajánlom dusan felszerelt

illatszer és toilette áruk

raktáromat, valamint disz-műczikkeket remek ki-
állításban.

Vadász Ferencz özv. utóda,

Koronaherceg (uri) utca 1-és szám

Párisi házban.

Második sürgöny!

Egy angol gyár égésének következtében

Még nem létezett olcsó eladás.

50 %-al olcsóbb eladár!

Mult hó elején egy londoni gyár nagyrésze leégvén, gyár tulajdonos nem tarthatá fön gyárát, megmaradt árukészletének eladását reám bízá, tudván hogy Magyarországbán e tekintetben legelterjedtebb üzletem van. Nem akarom a kelmék jóságát és olcsóságát túlságosan dicsérni, legjobban megmutatja azt a bebizonyított tény; csak annyit vagyok bátor megjegyezni és egyszerűsind figyelmeztetni a t. vevő közönséget, miszerint nevezett gyáros a csőd kikerülése miatt mind áruit szabad kézből adá át nekem eladás végett, mely után bátran dicsékedbtem Magyarországbán ez időben, mint legutányosabban eladó kereskedő lehetni.

Csak arra kérem a t. revő közönséget, megrendeléseiket fiettetni, miután e csudálatos olcsóságok mellett sokáig nem tarthat az előadás.

Magam a n. érd. közönség kegyébe ajánlván, maradok tisztelettel

Sz -Fehérvárott, okt. hó 1878.

Ifj. Eibisch Zsigmond,
„A PROFÉTÁHOZ.“

Arjegyzetek kíváncsi bementve koldotnek.

Kérjük a t. megrendelőt az utolsó postát rendezni meg!

...а также в области культуры, искусства, спорта, олимпийского движения и других сферах деятельности.

50%-a] olesobd eladpa;

Ingyen!

10 ffr bevensarios utan
1 Crepp de Chine
selyem nõi nyak-
kendõ.

30%-al olcsóbb eladás!
Kétféle angol konyha
Készletünk kávékezelője

1011
1012
1013
1014
1015
1016
1017
1018
1019
1020
1021
1022
1023
1024
1025
1026
1027
1028
1029
1030
1031
1032
1033
1034
1035
1036
1037
1038
1039
1040
1041
1042
1043
1044
1045
1046
1047
1048
1049
1050
1051
1052
1053
1054
1055
1056
1057
1058
1059
1060
1061
1062
1063
1064
1065
1066
1067
1068
1069
1070
1071
1072
1073
1074
1075
1076
1077
1078
1079
1080
1081
1082
1083
1084
1085
1086
1087
1088
1089
1090
1091
1092
1093
1094
1095
1096
1097
1098
1099
1100
1101
1102
1103
1104
1105
1106
1107
1108
1109
1110
1111
1112
1113
1114
1115
1116
1117
1118
1119
1120
1121
1122
1123
1124
1125
1126
1127
1128
1129
1130
1131
1132
1133
1134
1135
1136
1137
1138
1139
1140
1141
1142
1143
1144
1145
1146
1147
1148
1149
1150
1151
1152
1153
1154
1155
1156
1157
1158
1159
1160
1161
1162
1163
1164
1165
1166
1167
1168
1169
1170
1171
1172
1173
1174
1175
1176
1177
1178
1179
1180
1181
1182
1183
1184
1185
1186
1187
1188
1189
1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200
1201
1202
1203
1204
1205
1206
1207
1208
1209
1210
1211
1212
1213
1214
1215
1216
1217
1218
1219
1220
1221
1222
1223
1224
1225
1226
1227
1228
1229
1230
1231
1232
1233
1234
1235
1236
1237
1238
1239
1240
1241
1242
1243
1244
1245
1246
1247
1248
1249
1250
1251
1252
1253
1254
1255
1256
1257
1258
1259
1260
1261
1262
1263
1264
1265
1266
1267
1268
1269
1270
1271
1272
1273
1274
1275
1276
1277
1278
1279
1280
1281
1282
1283
1284
1285
1286
1287
1288
1289
1290
1291
1292
1293
1294
1295
1296
1297
1298
1299
1300
1301
1302
1303
1304
1305
1306
1307
1308
1309
1310
1311
1312
1313
1314
1315
1316
1317
1318
1319
1320
1321
1322
1323
1324
1325
1326
1327
1328
1329
1330
1331
1332
1333
1334
1335
1336
1337
1338
1339
1340
1341
1342
1343
1344
1345
1346
1347
1348
1349
1350
1351
1352
1353
1354
1355
1356
1357
1358
1359
1360
1361
1362
1363
1364
1365
1366
1367
1368
1369
1370
1371
1372
1373
1374
1375
1376
1377
1378
1379
1380
1381
1382
1383
1384
1385
1386
1387
1388
1389
1390
1391
1392
1393
1394
1395
1396
1397
1398
1399
1400
1401
1402
1403
1404
1405
1406
1407
1408
1409
1410
1411
1412
1413
1414
1415
1416
1417
1418
1419
1420
1421
1422
1423
1424
1425
1426
1427
1428
1429
1430
1431
1432
1433
1434
1435
1436
1437
1438
1439
1440
1441
1442
1443
1444
1445
1446
1447
1448
1449
1450
1451
1452
1453
1454
1455
1456
1457
1458
1459
1460
1461
1462
1463
1464
1465
1466
1467
1468
1469
1470
1471
1472
1473
1474
1475
1476
1477
1478
1479
1480
1481
1482
1483
1484
1485
1486
1487
1488
1489
1490
1491
1492
1493
1494
1495
1496
1497
1498
1499
1500
1501
1502
1503
1504
1505
1506
1507
1508
1509
1510
1511
1512
1513
1514
1515
1516
1517
1518
1519
1520
1521
1522
1523
1524
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544
1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563
1564
1565
1566
1567
1568
1569
1570
1571
1572
1573
1574
1575
1576
1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600
1601
1602
1603
1604
1605
1606
1607
1608
1609
1610
1611
1612
1613
1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620
1621
1622
1623
1624
1625
1626
1627
1628
1629
1630
1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644
1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652
1653
1654
1655
1656
1657
1658
1659
1660
1661
1662
1663
1664
1665
1666
1667
1668
1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680
1681
1682
1683
1684
1685
1686
1687
1688
1689
1690
1691
1692
16

— Inyen —

Ingyen!

10 fnt bevasárlás után
1 Crepp de Chine
selyem női nyak-
kendő.

30/0-ai olcsóbb eladás!
Egy ancol kár
évesének kivevőizménye

*Le Croy de Chine
selon nos yeux
kendo*

— Inyen —

Első árjegyzék a leszállított árakkal.

Divatkelmék		azelőtt most
3600 r.	Fröbel-kelme	r. 48 15
3696	" Rips ☐ csikós és sáma	r. 56 20
3575	" Idő Hertha-kelme	r. 85 25
5800	" val. l'óra ^a -rips minden színben	r. 120 40
Mosókelmék leltári katonala		
3677 r.	valódi angol Madapolau	r. 28 15
2555 r.	valódi Oxford	r. 35 15
5500 r.	Eggenberger-Cretorok	r. 45 20
5800 r.	valódi amerikai Oxford	r. 48 15
5670 r.	angol Oxfordok	r. 55 25
6700 r.	szegecs fuatgyú hnyörű mintákkal	r. 55 24
Gyölesok jótum áron		
900 vég 20	rétó-gürmedorti gyöles	7 50 345
8000 " 30	Kar-linenthalti v. cö - nagyöles	8 50 455
750 " 30	valódi nízzezi gyöles	11 50 625
Finom gyölesok		
800 vég 1/2	valódi hollai di gyöles	13 50 580
700 " 1/2	hollandi gyöles	15 50 750
1500 " 1/2	val. Regenhardt Creaa-gy	18 50 720
1300 " 1/2	Urban Creaa	22 50 985
440 " 1/2	valódi amerikai börgyöles	15 50 695
700 " 1/2	börgyöles	15 50 695
50 " 5/8	r. 1/2 legnehesebb rumburgi gyöles	88.— 3370
Kanavászok		
1500 vég 1/2	valódi morgia kanavász	6 50 285
700 " 1/2	glazdott rózsaszín kanavász	7 50 385
700 " 1/2	valódi rumburgi kanavász	13 50 575
300 " 1/2	rózsaszín kanavász	15 50 695
5000 " 1/2	angol ágy-lepőch szövött virággal	4 50 185
10000	damasc. angol dessert-asztalvető ruhák	—12 kr.
Fekete Cachmir, Terno és Lászterek		
12000 r.	fekete lüster, angol	—55 —2
3500 r.	lozdoni fekete s színe. lüster	—75 —20
9000 r.	valódi fekete Saxi Cachmir	—55 —35
7000 r.	1/2 valódi fekete Terno	1 20 —55
8000 r.	1/2 Cloth Terno	1 60 —75
5000 r.	1/2 Ferdinand Cloth	1 90 —85
8000 r.	Italia Cloth reverendáknak, fényes	2 50 —65
7000 r.	Cloth Alapin fénynyel, reverendára.	3 50 —85
Kalmukok és Pargetok leltára		
1400 r.	dupla Parget	—45 —20
17000 r.	Kalmuk de Ryal	—50 —30
Chiffonok		
1500 vég 30	r. igen jó Chiffon.	
1300 " "	" " Madepolan-chiffon	
1200 " "	" " finom R. chiffon	

		azelőtt	most
1400 r.	Kelmuk Narciss	—55	—36
5000 r.	□ és színes bécsi pargot	—30	—15
6000 r.	londoni ruha-pargot	—34	—20
6500 r.	" igen finom	—40	—22
7000 r.	igen finom svájci pargot női ruhákra	—55	—30
10300 r.	1/2 színör-pargot, fehér	—35	—20
2000 r.	1/2 színör-pargot, fehér	—45	—24
7000 r.	angol nehéz ang. színör-pargot	—60	—29
8000 r.	Pi. ún-pargot	—45	—25
5200 r.	1/2 igen jó angol pargot	—55	—30
5000 r.	1/2 londoni piquet-pargot	—70	—35
8000 r.	1/2 nehéz piquet-pargot	—75	—40
Fekete és színes selymek			
5000 r.	val. noblesse-selyem, fekete	r. 4.80	1.15
5000 r.	1/2 noblesse fekete	r. 4.50	1.60
4500 r.	noblesse Gros de Neapol	r. 4.80	1.80
4000 r.	Gros Grain, fekete	r. 7.50	1.95
5000 r.	□ és színes mosó sely., szín.	r. 2.80	—90
3000 r.	színes selyem	r. 4.80	1.50
4450 r.	Gros Grain minden színben	r. 7.50	1.95
Asztalneműek árjegyzéke			
1 db.	1/2 Lord abraza, színes és fehér	1.50	—58
"	1/2 Heakensfield abraza, színes és fehér	2.50	1.20
"	1/2 Jokoy abraza, színes és fehér	3.20	1.50
"	1/2 Jokoy abraza, színes és fehér	3.60	1.80
"	valódi Damaszat szálvóta.	3.10	1.45
"	angol szálvóta	3.50	1.75
"	angol damaszat szálvóta	3.80	1.95
"	fehérített dupla szálvétel törülk.	2.50	1.25
"	fehérített dupla szálvétel törülk.	3.10	1.65
"	angol törülk.	2.50	1.75
"	angol damaszat törülk.	4.30	1.95
"	angol finom damaszat törülk.	4.60	2.50
"	rumb. szobkereső	1.80	—95
"	valódi rumburgi szobkereső	3.50	1.50
Kész férfi és női fehérneműek igen olcsó árjegyzéke			
1 db.	valódi angol oxford ing	1.70	—75
1 "	valódi angol oxford ing, bélelve, feldílt gallérral	2.40	1.20
1 "	val. angol oxford ing bélelve, 2 gallérral	3.80	1.50
1 "	finom Chiffon ing, fehér	1.75	—85
1 "	finom Madapolan ing	2.50	1.20
1 "	valódi rumb. Chiffon ing	8.80	1.50
1 "	férfi lábravaló, olaszai gyökéből	1.30	—70

	azelőtt	most
1 drb. férfi lábravaló nehéz gyolcsból	1.80	— .90
1 " " am. btygyolcsból	2.50	1. —
1 " finom Chiffon női ing	1.80	— .85
1 " stikkelt női ing	3.20	1.50
1 " finom Corsetto	1.80	— .95
1 " stikkelt Corsetto	3.50	1.50
1 " alsó szoknya, fodorral	3.50	1.50
1 " " stikkelt fodorral	4.50	2.45
1 " " színes diokzit. fod.	6.50	2.60
1 " Chiffon alsó nadrág stikk-léssel	2.80	— .80
1 " zsinór-pargott alsó nadrág stikk-léssel	3.20	— .95
1 " Piquot alsó nadrág	3.80	1.10
Kendő-raktár árjegyzéke		
1 drb. berlini fejkendő	— .90	— .40
1 " 1/2 berlini fejkendő	1.20	— .60
1 " 1/4 berlini fejkendő	1.90	— .70
1 " 1/2 finom berlini kendő	2.50	— .85
1 " posztó fejkendő	1.20	— .70
1 " 1/4 posztó kendő	2.20	1.00
1 " 1/4 posztó kendő tricót csikkal	6.50	2.75
1 " 10/16 sima, csik és □ nehéz posztókendő	7.50	3.50
Végül:		
5000 drb. 10/16 valódi angel plaid	22.50	5.75
5000 d. gyapjú szövet téli ruh. uraknak	4.50	2.50
5000 r. valódi brúnai gyapjú-szövet	7.50	3.90
5000 r. Laattique, sima, téli kabátira	7.50	2.93
1 alefánt-csont garnitúra	1.50	— .10
1 Quipour-rekli kis gyermekeknek.	1.50	— .10
1 Kautechuk-karperce	1.80	— .10
1 pár gyermek-hariganya	— .50	— .10
1 " nagyobb gyermek-hariganya	— .65	— .30
1 " hölgy-hariganya	— .95	— .30
1 " egész finom	1.20	— .35
1 " reggeli topán, atickel	1.80	— .65
1 " torok broge-kendő	csak	— .34
1 " berliner broge	"	— .05
1 " selyem broge	"	— .08
1000 páncsól mieder igen jutányosan.		
1000 r. színes és fekete bársony	1 00	— .65
Kék és barna nehézs pargot	csak	— .15
1 r. csipke-függöny	"	— .22
1 r. igen finom Quipour	"	— .35
1 r. amsterdami csipke-függöny	"	— .65
1000 tucsat férfi gallér minden nyakbővvel darabja		— .06
		Ezelőtt most
blanc chiffon	18.50	8.50
nehéz férfiak és hölgyek számára	1.50	— .25
színes selyem uszkendő	2.50	— .40

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
 Evnegyedsre 3 frt. — félévre 6 frt
 egész évre 12 frt
 Képeslapok díj félévenként
 30 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
 VI. kerület, Terevárosi út 21-ik sz. 3-ik emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy négyszögletes sorozat
 8 kr.

50. SZ.
 Decz. 15-dikén.
 1878

Havonkénti színezett
 dívatképpel.
 Minden színezett dívatképpel
 Képeslapok
 tízenhét kötet könyvmellék-
 lettel.

A könyvek megfizetése egész
 évi járattal kötelezettséget foglalt
 magában a lap irányában.

Dalos pacsirták.

(Beszély)

Irta V é k a L.

(Folytatás.)

— Nem lehetnek oly szerencsés, — kérdé illedelmes hajlongás után szerény könyörgéssel, — még soha sem látott kedves unokatestvéremnek bemutatni?

— Igen, — ragadta meg Gerő is az alkalmat, a nagy munkájára vonatkozó további fejtegetést megakaszthatni, — igen, hol van Hajnalka nagysám? Mi okból rejtezik el sovár szemeink elől a ragyogó égi testek ragyogóbb királynéja?

Keserűné ő nagysága, ki izgalmanak lúzárt nem bírta hamarosan lecsillapítani, tagyos rövidséggel tudatta az ifjakkal, hogy Hajnalka nem jelenhet meg. A nagy vigadóban ma este tartandó bálra készül és e miatt pótolja most előzetesen a mulasztandó álmat. Reményli azonban ő nagysága, hogy a vigadóban találkozni fog az urakkal is, és ott majd megkötheti Jónás az ohajtott ismeretséget Hajnalkával.

Jónás hajlandó volt volna erre, reményeinek oly kevésé megfelelő pillanathan kibőfenteni, hogy ő már kora reggel hallotta Hajnalka ezüstös dalát, és így biztosan tudja, hogy az nem alszik. De Gerő megértette a szóbeszédnek kegyes elbozósítást jelző fordulatát és felkelt, udvariasan búcsuzván. Jónásnak, akarva nemakarva követni kellett példáját. Ugy lát-szik: Keserű Tihamér is czélszerűnek találta e pillanatban a honn nem maradását.

— Várjatok egy perczig, — szólott a mellékszobának tartott. — Veletek megyek én is. Sietős dolgot kell még ebéd előtt végeznem.

Nem sokára megjelent ismét a teremben, téli felöltőben, bottal és kalappal kezében.

Távoztak mindhármán.

Az utcán megállapodott Keserű Tihamér.

— Isten veletek! — mondta kegyes leereszkedéssel nyujtva

kezőt Gerőnek és Jónásnak. — Én most felkeresém Kálmust. Sugok egyet a fülébe. Tudom: megemlegeti majd Lexi is a mai napot. Nem kell ehhez irkafírka.

És végezvén komoly kimértséggel a mondatot: ünnep-lyes lassu léptekkel távozott, befordult a legközelebbi mellék-utczába, elhaladt a Dunáig és elhelyezkedett a legközelebb induló csavargözösön, hogy azon eljusson a főváros jobb-parti kerületeibe vagyis — őnyelven — Budára.

Oda érve, kiszállott a partra, és még komolyabb lassu-sággal lépegetett a part hosszában egy alacsony házig, melyen ékesen felett sült csirke és aeres kancsó csalogatott belépésre.

Behatolt oda és leült kék és piros koczkás terítővel le-takart kerek asztal mellé. Leereszkedő mosoly villant fel arcán.

Rögtön mellette termett egy nyalka legényke. Átadta ennek a botot, a kalapot, és aztán csakugyan sugott valamit annak a fülébe. Bizonyynyal ez volt a kérdéses Kálmus.

Néhány percz múlva az asztalon állott Keserű Tihamér előtt a kancsó, teli habos serrel.

IV.

Ragyogott a budapesti vigadó nagy és két kisebb mel-lékterme a sok csillár ezer légszecsángjától. Tolongott a min-dennaposágából kuszó hernyöként csillogó pillangónak át-változott sok tarka népség a tükörsima talajon, és hosszú sor-ban ülték körül a szőnyegborított falakat a gondos anyák, kiknek nem jutott hely az isten vagy inkább a rendezők vá-lasztottjai számára a bálanya emelvénye közelében összerakott széke-oron, melyre csak azok bozósítatnak, kik magokat job-baknak tartják a többi halandónál, vagyis más szóval: kik

ainylenek ugyan már a nagyzás hóborijában, de még nem rekesztettek a Lipótmező híres intézetébe, bárha ott volnának leginkább rendeltetésük megfelelő helyén.

Még meg sem kezdetett a táncz és mária vonszolták a szép fiatal hölgyek hosszú foszlányokban magok után letaposott pávauszályaik egy napi életre szánt díszítményeit, holott a széles szalaggal övezett rendezők még mindig kíséretük a terembe bólintgató tipegással a virágokkal vagy üveggyémántokkal díszített pipiakéket karonfogva. Azaz: kíséretük azt, a kit!

Legalább Jónás, ki Gerő barátja karján szintén taposta vagy tapostatta a tolt vagy toló emberiség nagy gombolyagában a tyukszemeket, azt az észrevételt kockáztatta: hogy mégis furcsa, hogy akárhány fiatal hölgyecske a mamája udvarina, rendező kalauzolása nélkül kénytelen elhagyottan a terembe hatolui, s ennél még furcsább az, hogy nem is a legszébb pártviselők azok, kik körül tolong a hódoló rendezők egész raja. Doborkőfalván ilyesmi bizony aligba fogna történni!

Keserű ő nagyságai még nem méltóztattak megjelenni. Hízen vesztenének becsükből, ha azon hiedelemnek szolgáltatnának tápot, hogy pórias szokással kapnak a mulatságon és azért jönnek ide, hogy vigadjanak a vigadókkal. Magasabb színvonalon állanak ők. Művelt emberek azért mutatkoznak csak a társaságban, hogy alkalmuk legyen bizonyítani, miképen kelljen illedelemmel tisztelegesen unatkozni; ilyen célból pedig az ember, még oly későn is, mindig jókor érkezik.

Gerő felhasználta az ekként részére szolgáltatott időhadékat, hogy Jónást a budapesti élet titkaiba magvas rövidséggel beavassa. Fecsegett megazakítás nélkül mindenről, mi nyelvo helyére akadt; fecsegett oly jó kedvvel, nem kimélve a csipős megjegyzéseket sem, mint a minő kitelik amaz emberből, ki ma délben Jónás jóvoltából két üvegből a pezsgőbort egymaga ürítette ki. Háláját akarta ekként leróni a szabószámla kielégítéséért, a behűtött italokkal fűszerezett jó ebédért és a tánczvizgalom költségeinek fedezéséért. Jónás csak félfüllel hallgatta bölcs vezetője ömlengéseit. Türelmetlenül várta a dalos madárka megjelenését. Mennyire azépnek, kedvesnek és jónak kell lenni annak, ki oly igézően bír énekelni, lelket lehelve néhány egyszerű szóba és hangba! Oh bár csak itt volna már, hogy azeintől szembe láthassa azt, kinek lelkébe mária szerelmes!

Gerő azivekedett észre nem venni társai szórakozottságát és folytatta enyelgő csevegését mint az olyan jószívű ember, ki beéri azzal, ha csak maga magát sikerül is mulattatnia.

— Lásd, öcsém, — mondá gondolatai tovább fűzéseül, — a jóra való fővárosi ember első szemhunyorítására megismeri tánczvizgalomban az azt sajátosan jellemző, azt a többi ilyen nemű öszejóveteltől szorosan megkülönböztető zománczot. Nem szorul az tánczrendre, hogy megtudja, kik hozzák mozgásba az előtte tipegő, csoszogó, lüktető embereket. Gyakorlott szem kíváncsatik ehhez néha, az igaz; de azért még sem lehetetlen. Az aranyos ifjúság segélyegyleteinek báljait, való igaz, mind egyforma széles kedv jellemzi, de azért a gyakorlott fővárosi ember még sem jutand soha abba a kellemetlen helyzetbe, hogy a pártasi jogászok tánczvizgalmát a tudományos komolyságot negélyező orvosokéval vagy a jövő fáradsághatatlanság mérnökeivel összehasonlítsa. Ha pedig most itt körülünk figyelmesen szettekintesz: lehetetlen, hogy azonnal ne győződjél meg arról, hogy itt sem a jogászok, sem az orvo-

sok, sem a gyógyszerészek, műegyetemi növendékek, vagy bölcsészek nem a háziurak. Nézd csak! Kik udvarolnak itt a rizsporról behintett szépeknek? Két harmadrészben hozzám hasonló kopasz emberek, kik rég levedlették már az ifjúság bolondos ábrándjait. Korlátolt eszűnek kellene lenned, ha ennek nyomán következtetni nem bírnád, hogy ez ama előkelő bálók egyike, miket nem ugyan az először bevezetett leánykák, de már a több pár tánczezzipőt elkoptatott érettebb hajadonok is, főleg pedig a ezámitó gondos mamák méltatnak kiváló figyelemre. Most megfejteted magadnak azt is, miért buslakodik itt annyi szép fiatal hölgyecske árva magányban a vén asszonyok közelében, holott a legrutabb madárijesztő körül hajlongva tolong az érett eszű imádók megszámlíthatatlan csoportja? Ebben a teremben ma éjjel, kedves öcsém, nem a fürge lábacsok, hanem az édes papák pénzládái tánczoltatnak meg. Meg lehetsz győződve, hogy ama tarfejűek mindegyikének zsebében meglelnéd a remélhető hozományoknak utolsó krajczárig pontosan kiszámított jegyzékét és annak kecsében a vonatkozó telekkönyvi kivonatokat is. És ez rendén is van. Mert az okos ember, ha már rabiga alá hajlik, legalább meg-aranyoztatja elébb a kincseskaszorvó rablánczot. Bolond épít mulandó gerjedelmekre légvárakat. A józan eszű tartósabb alapokra fekteti reményeit. Éljen a pezsgő és a tengeri rák!

— Czudar bíz az ilyen gondolkodás! — veté közbe Jónás, kit Gerőnek véletlenül meghallott utolsó megjegyzései kellemetlen durvasággal taszítottak le rajongó képzelmei mennyéből a sáros földre.

— Mit akaraz? — szabadkozék Gerő. — Nem mi vagyunk okai, ha nem éljük többé a fügefalevéllal beérő emberiség ártatlan zsenge korát. Figyeld meg a körülled suhogó, tiz ökör legeltetésére is elegendő tápot szolgáltató virágok özönével megrakott selyem-rokolyákat, idézd fel eszedben az ezekért benyújtott számlákat, és felelj aztán őszintén a kérdésre: elvehet-e jó lélekkel szegény legény feleségül ilyen ezítra nennét? Magam is rég megnősültem volna már. Nem idegenkedem aranyszabadságom korlátozásától. De még nem találtam leányt, ki minden igényemnek megfelelné, noha tulszerények követelményeim. Hozományul százezer forinttal becerem; a leányka maga legyen tizenhat éves; családja birjon egyik vagy másik irányban nagy befolyással, ősei pedig megszereztek legyen legalább háromszáz év előtt a két előneves nemesiséget. Ennyi az egész, mit attól megvárok, kinek kezemet nyújtsam, és eddig még ilyenre sem akadtam. Ha van eszed: követed példámat és addig válogatsz, míg —

— Magam is megkopaszodom, — mordult rá Jónás. — Nem ettem bolond gombát. Megélek én a magam emberségéből és ráadásul eltartom feleségemet is.

— Kiki izlése szerint, — felelé egykedvűen Gerő; — én az enyimet jobbnak tartom a tiednél. Ha itt volna Keserű bátyánk: kétségtelenül rábizonyítaná, hogy a Menyus, Pisti, Feri vagy Kulmus is azt monda. Ez aztán talán tégedet is észre térítene. Mert hát —

Gerő további érvelését elnyelte a felharsogó zene. A bálanya lépett a terembe, a rendező bizottság elnökének karján. Előtte bukdácsolt az alelnök, czipelvén a bálanyának szánt, nagyságban a legnagyobb vendégoldalas, hat ökrös szekér hűtő kerekével vetélkedő, persze Triestből megrendelt kaméliabokrétát. Mögötte sürögtek-forogtak a rendezők hosszú sorban, telhetőleg növelvén a teremben a szorongást és rendetlenséget a bálanya öles uszálya kedvéért.

Rákezdte most Rácz Pali, a mint a méltóságos bálanya

a számára készült emelvényen a spanyol udvar szabályainak is megfelelő grandezzaival elhelyezkedett, a legjobb ízű csárdások egyikét. Vonzolta volna a tánczosok serege százával a ragyogó szemű szépeket a barna zenészek állványa elé: ha — egyetemi ifjaink vigalmainak egyikén csendült volna meg a nő, s nem volt volna végehozza az ujrázásnak. Itt, az előkelő bálon, egy-két bús magyar szánta magát csak a legildomosabb aprózásra, ez is csakhamar megalakván már sokat koptatott inai fűasztásút.

Kedvetlenül lökte el magától vonóját az öreg Palkó és vad oroszánképeket mereszgetett fél vállon a léha gyülekezetre; Jónás pedig meg nem állhatta, hogy el ne gondolja magában, hogy az ilyenféle csárdás tánczot Doborkőfalván még az öregapja sem látott. Hej, volna csak itt Hajnalka! majd megmutatná ő ennek a fővárosi cifra népségnek, hogyan járja magyar a tánczát!

Még nem fejezte be gondolatnak is beillő sóhaját, midőn Gerő barátságosan oldalba dőfte.

— Ébredj, komám! Keserű ő nagyságai közelednek! Fektesdük hódolatunkat atlasz-czipőkbe bujtatott lábacskaikhoz. Siessünk!

Megindult az emberpár az ajtó felé, hősiesen daczolva a folyosó felől betóduló légvonattal, mely itt már annyi sok fiatal életet nyomorított meg örökre és bizonyynyal ezentul is még ugyanannyit fog elhervasztani jövőben, mihez természetesen senkinek semmi köze, mert hát ne jöjjön ide az, a ki ezt kockáztatni nem akarja. Ekként elmélkednek legalább a haj orvoslására hivatott intéző körök, s ezt mondja talán a Menyus bácsi is, meg a Pisti és Feri.

Nem könnyű munka volt azonban Keserű ő nagyságáéig eljutni. Nem csak a terem közepén bámszkodók sűrű sorfalán kellett áttörni, nem csak tíz himzett uszályt kellett könyörtelenül letaposni: magát a családot is rövid percek alatt áthatatlan, meglábolthatatlan élő körfal vette körül. Alighogy Keserűné ő nagyságának megyszínpiros bűrszínruhája megvillant a teremben: százával rohantak, többnyire nyakszirtig lengedező hoszu hajjal megáldott és szemüvegekkel fegyverzett uracsok, fecskefarkúak negédes hullámváza mellett, az érkezők elébe. Hiába könyörgött: Gerő, hiába rimázkodott Jónás; a körfal nem tágitott és Jónásnak be kellett érni azzal, hogy lábujjaira kapaszkodva, a vállak fölött és a fejek között nyíló részekben bekandikáljon a kör középpontjába. Ott látta teljes fényében, őt áru ragyogó gyémántkoronával fején a természetes nagynénét, s mellette Kálmus bizalmas barátját, a néjénél még természetesebb, a szálas és széles nagybücsit. Fájdalom: ezek annyira betöltötték a tért, hogy Jónás sehogysem láthatta világos határozottsággal, mi mozog a természetes házaspár háta mögött? Annyit azonban mégis megsejtett: hogy két világos női ruha ólálkodik ott a háttérben. Hála az égnek: Hajnalka tehát itt van! De ki lehet a másik?

Meg is csípte Jónás mindjárt Gerőt s kérte a kellő felvilágosítást. — Ki lehetne? — válaszolá Gerő. — Olyan szegény atyafiéle. Mondják: tanítónőnek készült és kapna is állomást akár hányat. De Keserűné ő nagysága nem engedi, hogy tanítói vagy nevelőnői állomást elfoglaljon. Mert hát homály borulhatna a familiára. Inkább megadja neki házában a kegyelem kenyérét. A rossz nyelvű világ, mely minden kákan csomót keres, azt suttogja: hogy Keserűné ő nagysága csak olcsó társalgónét kívánt leánya mellé szerezni, s azonnal szélnek bocsátandja a kedves rokont, a mint Hajnalka nagyság feleszerelendi mostani bajkét hóbitás fejkötővel. De nem kell

ám mindent elhinni, a mit a kigyók sziszegnek. Annyit azonban tanácsolhatok barátodul: óvakodjál a kis boszorkánytól, mert átkozottul csinos és — fájdalom! — a templom egerénél is szegényebb.

Jónás megelégte a magyarázatot. Tanítónő! Tudós! Isten óvja tőle! Nem lehet az reá nézve veszedelmes. Megmagyarázta a mama kellően, mit tartson a tudós nők felől. Nem kér ő ebből a fajtából. Hála az égnek, hogy nem Hajnalka a tudós tanítónő. Hogy is dalolhatna különben olyan mély érzéssel egyszerű népdalokat? Sem főzni, sem sütni, sem énekelni: csak tentás ujakkal betűket faragni tud a tudós nő. Isten mentsen minden jámbor keresztyént az ilyentől!

V.

Végre eljutott Keserűék családja a kiválók sorában számára fentartott székekhez. Felbomlott az üdvözlők köre. Megviradt most valahára Jónásnak is a szerencse. Oda furakodhatott a csillogva ragyogó nagynéne elé.

Mélyen meghajlott ő nagysága előtt és csak lopva mert pillantani abban az irányban, melyben a két világos ruha helyezkedett el a szomszédos székeken.

Im! Valóban! Csinos két leány; főleg az egyik koromfekete hajával, nevető barna szemeivel és merészen a világba kandikáló pisze orrával. Ez bizonyosan Hajnalka! No de a másik is megjárja; csak hogy kissé büszke hideg szépség és a szabályos vonásokat még fagyosabbá varázsolja az orrán fityogó szemüveg a az arról lecsüngő fekete szalag árnyéka. Ez kétségtelenül a tudós nő! Lelje benne más gyönyörét! Már ő, Jónás, inkább csak a nevető szemű dalos madárkához szegődik. Sajátságos! Mintha ezt már régóta ismerné; pedig teljes bizonyossággal tudja, hogy ez életben Hajnalkával még nem találkozott.

Oda is oldalgott mindjárt elébe és ismételte a mély bókot, melyet csak imént végzett vala be a nagynéne előtt. Azonban még fel sem egyenesedett: máris egyik oldalról Gerő sugta fülebe az udvariatlan Málét, a másik oldalról pedig a nagybácsi ragadta karon s czipelte a pápaszemes másik hölgy széke elé.

— Engedd, édes Hajnalkám, — szólt ünnepélyes hangnyomattal Keserű Tihamér ur, — hogy unokatestvérodot bemutatassam. — Doborkő Jónás, — kedves leányom. Hajnalka! Nyujtsátok egymásnak kezeiteket tartós barátságra. A Feri is azt mondta tegnap a kaszinóban, hogy csak egyetlenegy gyöngyöt terem az élet és ez a barátság.

Jónás kissé megzavarodott. Motyogott ugyan valamit, a nagy szerencséről, a várva várt pillanatról, a reményeit felülmuló szíves fogadtatásról. De biz ő maga sem tudta, hogy mit hadart e pillanatban összevissza. Csak egy gondolat emelkedett ki tisztán az agyában nehéz ködként gomolygó zűrzavarból. Tehát Hajnalka a pápaszemes és a másik — az a tudós! Jaj, beh kár!

Nem ért rá azonban cme gondolatát végig főzni: mert megcsendült a katonai zenekar és felhangzottak a legújabb bécsi keringő dallamai. Most élet és mozgás jött a budapesti vigadóba a megtöltő társaságha is, és még a tarfejűek is nekifanyarodtak az ildomos egyformaságban szabályosan mozgó lejtésnek. Jónást — maga sem tudta: hogyan s honnan? — elsodorta az ár, a mikorra visszaküldhette magát a kiváltságos székekhez; Hajnalkának már csak hült helyét találta. Elragadta valamely tánczos karvaly.

Gondolkodott: nem illenék e most azt a tudós nőt ke-

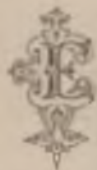

ringásra felhívni, minthogy annak e me társaságban még nem akadt táncosa? De hátha zokon veszi a nagynéni, hogy nem Hajnalkával kezdi meg a mulatását? Ugyis orrolhatja talán már előbbi baklövését. De ki is hihetto volna, hogy ez a nevető szemű, pisze orru angyalka legyen olyan tudósféle! Mikor még olyan ismerősnek is látszik!

Nem sokáig tűnődhetett azonban azon, mit tevő legyen ilyen nehéz helyzetben, mert Keserűné ő nagysága kegyeskedett őt észrevenni és félbezakítva a fontos beszélgetést, melybe eddig Gerővel elmerült vala, a legyező kecseli összehajtásával méltóztatott őt magához inteni.

Jónás sietett a parancsnak hódolni; nem állhatta meg azonban, hogy a közben fel ne vessze a kérdést; hogy is lehet az, hogy azt a fítos orrut olyan nagyon ismerősen tapasztalja? Mintha már látta volna valahol. De hol? Mikor? Sehogysem birt tájékozódni. Furesa! Hiszen mindig kerülte ő a nagyon tudós nők társaságát! Hogyan kerülhetett volna tehát ezzel össze? Pedig mégis fogadni merne, hogy ezt a nevető szemet nem ma látja először.

(Folytatás köv.)

Nóta.

Gáspár Imre költeményeiből.
 Lincgek, elmegyek, Isten tudja merre,
 A hol a nap kel föl, arra valamire!
 Jóságos jó szívek mosolyogva várnak,
 Nem lehet jobb dolga akár a császárnak!

Eljövök, eljövök aztán nem sokára,
 Velem jön az öröm is már valahára,
 Bokrotás kalappal, pántlikás székkel,
 Hah! az oldalamon szép kis feleséggel!

Leveszem a gyászt.

Köln Gyulától

Leveszem a gyászt kalapomról,
 Gyászoltam hosszúan és híven;
 Eszmélj e kínos csüggedésből
 Eszmélj már egyszer én a szívom!
 Szeretnél, bizni a világba
 Ugy elfeledtem, nem tudok,
 A könyt letörölöm, mosolyogni
 S tréfálni újra tanulok.

Köszöntöm régi ismerősim,
 Kötségem kiuját letöröm:
 Begyógyult sebből, új reménnyel
 Jövök köztetek újra én.
 Fehér homlokkal, ingra lépek
 Mint naptól elszokott beteg;
 Oly kedves minden arcra, köszöntöm
 Szívükből, kité nem is ismerlek.

Csendes szhajtás kelt szeliden
 S ágyam lábához tételelek:
 A bajnal fényben, jó Teremtőm
 Imádom tiszta képedet!
 Ó álld meg Isten a világot!
 Kiengesztelt a sora vele...
 Egy is közel van már koporsóm,
 Beköltén zárjanak bele.

Arabs közmondások és szólásformák.

„A közmondás” tartja az arab „a beszéd szöveteke”, és csakugyan ezek mutatják meg a nemzet sajátos eszejárás-

sát, gondolkodásmódját. Azért minket is érdekelhet, hogy milyen közmondásai vannak az arabnak, annnyival inkább, mint-hogy, mint látni fogjuk, egyik-másik belőlük nálunk is jár. Lássunk tehát egynéhányat belőlük.

Neveti ám a fecske a gólyát; (mert neki cressz alatt a fészke, míg a gólyáét azél és eső éri.)

Sokan vannak az ég madarai, azért mindenik a maga nótáját fujja.

Hollót fogadott kalauznak, utat mutat omladékra.

Fecské Istent dicseri, mecsetet meg elrontitja.

Iskolába vitték a farkast, mondták neki: „b, g, k,” azt mondta rá: „bárány, gidó, kecske.”

A tyúk a hányat iszik, annyit néz az égre.

Azt mondták a tehénnek: „Adunk reád bundát”. Azt mondta rá: „Csak a bőröm ne bántsa.”

Kérdik a számról: „Hová?” Azt feleli rá: „Vagy vizet hordani, vagy fát.”

Azt mondták a kutyának: „Ugorj egyet a ugass!” Feleli rá: „Két dolog egyszerre nem járja.”

Macaka egeret fog álmában.

Az éjjel azt álmodta a tyúk, hogy búzát rostál.

Azt álmodta a kakas, hogy eleséget árul.

Biztatják a kakast, hogy szóljon, azt feleli rá: „Mindent idejében.”

Nagyot szóló kakas hujában már kurjogat.

Kakasnak holtában is szemeten a szeme.

Legrühösebb birkának legjobb forrás kellene.

Ha kiabálás győzné, a hány kidölt-bedölt ház van, mind fölépítette volna már a számár.

Kérdik a tevétről: „Mért hosszú a nyakad?” Feleli rá: „Hogy messzire lássak.”

Akár merre menjen is a vakondok, meglátszik a turása.

Összeveszték a mének, mikor a lovász is velük volt.

Hadd eüsse csak a pék a pogácsát, ha mindjárt csipeget is belőle. (Mindig jobb, semmint hogy kontúr elronta.)

Vagy tedd meg szép szerin, vagy hagyd el szép szerin.

Bele köthetesz a fejedelembbe, de nem ám az adószédbe.

Nézd meg elébb, kieszoda, ha pofon akarsz ütni.

Egy évig mondja magát barátodnak, azután még próbáld ki.

A mi kenyérünk is tiszta buza, a tiétek is tiszta buza. (Nem kell nagyra lenni)

Becsüld meg magadat, megbecsül a világ is; szemétre vesd magadat, tyukok rajtad kaparnak.

Czírókád-mirókád a kezét, ha bírósabb nálad.

Csak hadd egye meg a tűz az aprófát! (Hadd veszekedjenek az emberek! Soh' se törődjél vele!)

Nézd meg a szomszédot, mielőtt kivesszed a házat.

Ha kovácsnál összeadod magud, szíporka száll fejedre.

Mocskoljuk a világot, magunkon a foltja.

Üvegből a házad, ne dobáld a szomszédod.

Napamasszony, napamasszony, kend is volt ám menyemasszony!

Egyetlen barátod tulajdon kebeled.

Isten legyen azzal a faluval, a melyiknek gyermek a bírja.

Minden hajazál alatt ördögöt keres.

Világtalan kalauzzal pórul jár a látó.

Türelem Istentől, aggodás ördögtől.

A holnapnak is van istene.

Tedd meg a jót, ha tengerbe esik is.

A ki mindent akar, semmihez sem jut.
Álld ki végig és megmenekszel.
Az ördög nem rontja el a maga hálóját.
Égre emeld kezedet, és a jóra elvezet.

Közli:

Sz. M.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

— Olyan halvány vagy mint az éj királynője, pedig boldog menyasszony vagy! — szólt.

— Mind a kettőt szívesen engedném át neked, — válaszonzám.

— Hogy van a fiatal gróf ur? — kérdé egy ismerősünk.

— Nem tudom! — felelém röviden.

— Bárónő, Kegyed egy élő rejtély, egy sphinx. Ugy lebeg közöttünk közönséges halandók közt, mint valami földöntuli tünemény —

— Végre mégis csak köztük lebegek; ha saját kívánságom szerint cselekedhetném, azt sem igen tenném!

— És képes volna szakítani az élénk társas élettel?

— Nem egészen, csak azokkal, a kik közönyösek előttem. Multam szeretett embereivel szeretnék csak mulatni.

— Tehát az álmak országában ohajtana élni!

— Nem ott, a boldogság, a napsugár és a szeretet nem álmovilágbeli dolgok! — felelém, — és boldoggá tesz azon tudat, hogy senki sem rabolhatja el tőlem ezeket a soha el nem múló emlékeket, melyek még a sivár jelent is megszépítik!

Az ember csudálkozva nézett reám, mintha nem értene.

— Mégis csak sphinx a bárónő, ha csak a mult árnyékai képesek olyan fényességet árasztani egész lényére, mert úgy látom, az emberek nem idézhetik ezt elő Kegyednél!

— Az emberek! — sohajtottam fel önkénytelenül. — Van-e nekem egyetlen egy emberem? Az elhunytakhoz kell menekülnöm, mert csak azok értenek engem, senki más!

— Kegyed nem keresi azokat, a kik megértenek!

— Nem azért van ez így, de mert a megérthetetés belső összhangzatot követel vagy közös élményeket, az igazság minden szép és nemes viszony alapja, a világ pedig annyira tele van hazugsággal. Ki törődik az igazsággal, hogy a végére járna, ha valjon csakugyan igaz-e, a mit hallott? Elhiszi és tovább adja, a világ nyelve vakon uralkodik, és ez iránt fájdalom, nekem nincs érzésem!

Oh, van a léleknek is messzelátó, tulvilági percze! Anyámat láttam álmban földöntuli mosolylyal szép arcán. Felelém nyújtá karját és ismétlő atyám szavait, melyet halálos ágyán mondott: Fortunáta, szeress egész lelkedből, kérdés nélkül, kétely nélkül, mert szentséges titok a szerelem!

Másnap irtam Primusnak, megkértem, küldené el nekem boldogult anyám arcképét. Két nap múlva kezeim közt volt. Boldognak érzi magát, irta levelében, hogy valamiben szolgálatomra lehetett, miért is azonnal átlövagolt Rottenzellro és maga csomagolta be a festményt.

Néném éppen nálam volt a szobában.

— Tiltakozásom daczára is fel akarod függeszteni ez arcképet?

Vannak percek, midőn nem birunk urakodni magunkon, mintha más lény cselekednék bennünk, melyen nem vehetünk erőt.

Igy most is szinte kénytelen voltam határozott választ adni nagynénémnek:

— Ez arckép szent előttem, és az egész világ alávaló hazugságai sem képesek előttem e szentséget elhomályosítani. Anyám tiszta volt, mint felettünk az ég. Egyébiránt nincs senkim, a ki annyira közel állna hozzám, hogy ítélete, vagy véleménye jelentőséggel bírna előttem!

— Látod, mama, ez Fortunáta híres nyugalma! Ilyen nevetlenségeket szemedbe mondani neked! — pattogott Sola.

— Elég szomorú, hogy az igazságot nevetlenségeknek mondd! — felelém nyugodtan.

— Anyja és nagyanyja vére zajlik benne! Maga szegény lélek, ártatlan benne, — felelé a grófnő lenéző méltósággal.

— Ne sértegetsz, néném! — kiáltám majdnem dühösen. Néném vállat vont.

— Férjem gyámod, én nagynénéd vagyok, fiam pedig völegényed!

— Mindez nem jogosít fel sértésekre. Én ugyan melletetek élek, de nem egyszeramind veletek. Te nagyon jól tudod, milyen idegenül érzünk mi egymás iránt és mi módon jött létre ez eljegyzés. A mint meglátom Primust, vissza veszem neki tett ígéretemet.

— Azt nem fogod tenni! — mondá néném keményen. — Ne feledd, hogy egy gróf Rottenzell nevnek nem szabad a világ nyelvére kerülni, mint a hogy a báró Rinnbach név került. Utálok minden botrányt, és a míg házamnál vagy, meg fogom tudni azt őrizni is tőle!

— Akkor el fogom hagyni e házat! — mondám magamon kívül.

Sola gunyorosan felkaczagott.

— Gyámod majd felvilágosítand, hogy ez lehetetlenség, — mondá a grófnő előkelő lenézéssel és leányával együtt ki-suhoztak a szobán.

Fejem szédült, arcomra szoritám kezeimet. Mit tettem, mit fogok tenni? És éreztem, hogy jogom volt így beszélni! Kábulat és harag, megvetés és undor fogta el szerencsétlen lelkemet! Mit tegyek, hová meneküljek?

Kis idő múlva bátyám keregett fel. Felesége küldte be hozzám, úgy látezik, zavarban volt.

— Kegyed fel van indulva — tagolá.

Szavába vágtam:

— Kérem, bátyám, tegezz engem, csak akkor tudok őszintén beszélni veled!

Bátyám azemei könyvekkel teltek meg. Közelebb lépett hozzám, megfogta kezemet és meghatottan mondá:

— Fortunáta, ne tedd tönkre reményeinket és légy felesége fiunknak. Nem tudom, miféle ábrándokat táplál szived az élet iránt, mit vársz és mit remélsz tőle, ezt az egyet azonban tudd meg, hogy az élet soha sem ad teljes boldogságot, még ha minden vágyaink teljesülnek is. Nőm azt állítja, hogy oka van neheztelni reád, hidd el, szívemből szeretlek, és azért arra kérlek, engedd szertetni a fiammal való házasságot, hidd el, legjobb lesz az.

— Szeress szivedből és teljesen! — autogtam magamban, aztán kérldm:

— Kérlek bátyám, nem vétek-e fiad nejevé lennem akkor, ha nem szeretem őt?

— Nem vétek! — felelé ő komolyan. — Mi is az a sze-

relem? Két ember soha sem ismeri egymást a házasság előtt, különben az ezredik házasság sem jönne létre. Elnézésel, okossággal az ember nyugodtan élhet, ha nem boldog is.

Reá néztem, megértettem, hogy tapasztalatból beszél, és ő atyailag megőlelve, megcsókolva, folytatta:

— Nem paradicsom az élet, Fortunáta. Öröm és bánat tözsomszédok benne. Csak lelki egységre és önuralomra kell törekedni. Mind a mellett, hogy szereted a csendességet és a magányt, nem volnál boldog az egyedüliségben. Mert sokkal szomorubb elhagyatva érezni magát: mint elhagyatva lenni. Igaz, Primus könnyelmű fiatal ember, éppen olyan, mint száz más, de a jó nő befolyása nagyon üdítő lehet, és a kötelességek bü teljesítésében is van némi boldogság!

Igy beszélt hozzám a gróf, a kit neje lenézett, fin nevetésgessé tett, és a kit csakugyan nem igen lehetett egyébként venni, mint világfinak, mert csakia ezt az oldalát mutatta ki rendszeren. Sajnáltam őt, most már megértettem, hogy sívár házassága tette őt olyanná, a minőnek látszott; nem törődött semmivel, hagyta menni a dolgokat, a hogy mentek, csak hogy békesége legyen.

— Jól van, kedves bátyám, — viszonzám tehát, — ird meg fiadnak, hogy jöjjön. Beszélni akarok vele. Belefáradtam már a bizonytalanságba, a magammal vívott harcba. Ha ő nőül vesz, úgy a mint vagyok, kész vagyok reá.

— Tudtam ezt előre, te jó gyermek vagy, Fortunáta, és azt is tudom, hogy Sola milyen sértő az ő hevesességében, nőm meg maró az ő hidegségében.

Bátyám elment. Alig záródott be utána az ajtó és én máris megbántam ígéretemet, és szívesen vettem volna azt vissza! Minden perczen jobban éreztem, mennyire nem szeretem Primust, nincs iránta ellenszenvem, de nem szeretem. Haragudtam magamra gyűvaságomért, jellemtelenségem, gyengének mondtam magamat, mert nem volt erőm széttegni a köteléket, mely nehéz lánczként csörömpölt utánam. Az egész világ tudta, hogy Rottenczell gróf jegyese vagyok, csak mint ilyent ismert, és ezzel nem volt bátorságom szakítani.

Feliczián jelent meg előttem, fényes színpadban. Fájdalommal gondoltam reá. Miért nem írt nekem? — de, hiez lehetetlen, magam mondtam neki, hogy menyasszony vagyok. Az ő számúra semmivé lettem. És mégis milyen híven őrizte meg emlékemet. — miként a czedrus kicsi törpék mellett, úgy magaslott ki az ő alakja a többi ember fölött. Minden szava szívémben csengett vissza, azért mégis olyan volt, mint egy szép álom, mint a hajnalpir, egy távoli bűbajos dal, mely szerelemtől és boldogságról zengett és mely után örök, forró vágy keletkezik a lélekben.

— Maradok! — mondtam hangosan és sokáig ültem egyedül kínos gondolatimmal.

És Primus megérkezett, nevetve, tréfálva, diadalmasan.

— Kérlek, csak egy kis ideig légy komoly! — kértem őt.

— Minden leszek, a mit csak parancsolez, kincsem, angyalom, mert boldog vagyok, hogy hivattál.

— Miattad tettem, Primus, mert én nem szeretlek téged —

— De mást sem szeretsz?

Ereztem, mint tódul a vér arcomba. Nem feleltem kérdésére. Hogy mondhattam volna meg neki azt, a mit enmagamnak is csak a mély magányban tudtam bevallani, a mit egy leány

csak akkor vallhat be örömmel, ha biztos a viszont-érzésről. Primus balul értelmezte hallgatásomat és elpirulásomat.

— Nem is ismeresz senkit! — kiáltá fel.

— Siettetni akarom menyegzőnket, — folytattam, — mert nem érzem jól magamat anyád és testvéred közelében.

— Én is éppen így vagyok velük, kedves lelkem, és azért nem is fogunk törődni velük! És a mi a szerelmet illeti az olyan virág, mely a házasságban nyílik. — biztosított Primus, mintha ezt senki se tudná jobban nálánál.

— Szeretném reményleni! — sohajtam.

Négy év óta voltam férjnél, három év óta anyja kis fiának. Felicziánnak neveztem őt, ezen drága lényt, mely életemnek némi értéket kölcsönzött. Legalább kötelessége volt nyomorúságos életemnek.

Primus csak annyira örült fia születésének, mint ama kis csikónak, melyet drága arab lova világra hozott. Órákig el tudott beszélgetni a nemcs faj szép járásáról, finom idomairól.

— Milyen rosszul vannak vele az emberek, — monda, ágyam mellett megállva, — a kis csikó első nap ugrándozott, játszadozott velem, az anyja is vidáman nyertett, midőn simogattam és imc, te betegem fekszel az ágyban, tán hetekig leszsz beteg, és ahoz a piczi jószághoz hozzá sem merek nyulni! Aztán meg nem is szép az olyan kicsi gyerek!

Szavai nem bántottak. Ő már ilyen volt. Nem követelhetjük a varjútól, hogy úgy énekeljen, mint a pacsirta, vagy hogy a szarvas megtagadja természetét és házi állattá szelidüljön. Azért mégis bántott a gyöngédtelenség.

A szerelem virága, melyet oly fennem hirdettek nekem, csak nem akart felvirulni sem az egyik, sem pedig a másik oldalról. Férjem elérte célját, hogy gazdag emberré lett általam, annál többet nem is ohajtott. Soha sem voltak kellemetlen házi jeleneteink, hiányzott hozzá az alkalom, mindketten azt tettük, a mi nekünk tetszett. Primus neki adta magát főszenvedélyének a — lovaknak és vadászatnak, és nem nehezelt reám, hogy visszavonultam a társaságtól.

Sok tudományos könyvet olvastam. A szépirodalom nem érdekelt, nem hittem benne, vagy tulságos szépnek, vagy pedig tulságosan rutnak festette az életet, a tudományhoz menekültem tehát. Napam eleintén az én házamban is próbált uralkodni, de ennek azonnal a legnagyobb nyugodtsággal elejét vettem. Sola soha sem látogatott meg. Minek is? Innbachban nem tánczolhatott, mert nem voltak fiatal embereink, nem énekelhetett, mert első kísérleténél férjem bedugta fülét és rákiáltott:

— Várj egy kicsit, míg kiszaladok. — Minek is keresett volna fel engem a hű, felületes leány?

De most gyermekem volt, egy lény, melyet szeretheték. Mintha szentség épült volna fel bennem, olyannak éreztem magamat, mikor anyává lettem; mintha az ur isten minden egyes nőnek azt mondaná: Üdvöz légy! mint a hogy az angyal mondta volt az istenanyának.

De férjemhez közelebb a gyermek sem hozott. Elbeszéltem neki egyszer, miként mentett ki gyermekkoromban Ohlstadt a patakból, és hogy az ő emlékére Felicziánnak kereszteltettem gyermekemet.

Nevetett. — Most már értem! Hisz ti ismertétek már egymást és akkor hát nem lehetett csudálni, hogy a parkban sétált veled. Megvallom, egy kissé féltékeny voltam reá, és Sola, az a finom gonosz, kacérnak is nevezett téged. Hancin

Heti tárcza.

Decemberhó 11-dikén.

(A regények.)

Hogy is volt az ön adomája, édes Coralie? mikor a párisi hűtel szobaleányát testszínű harisnyáért küldte? S in, a Maja koromfekete harisnyát hozott, mert — Maja a legpompásabb szerezcsen nőcske lévén — neki ez volt a testszíne.

Apropos! még mindig az idősebb Dumas urért rajong, édes Coralie? Ez az „apropos” — melynek jogasultságát ön úgy látszik kétségbe vonja — háromszoros összeköttetésben áll a főnebbi adomával.

1) Dumas ur először is szintén oly törzsből való volt, melynek testszínű harisnyái szintén feketék volnának.

2) Az én olvasmányaim, édes Coralie, és az ön olvasmányai ép oly viszonyban állanak, a minőben a Coralie ő nagyságának és Maja kisasszonynak a harisnyái.

3) Olvasmányok dolgában mindketten oly szerencsének vagyunk, a kiket hiába mosdatnának fehérekké.

Oh, az a Páris! milyen szép! milyen bájos! milyen nagyszerű!

Ön azt a megjegyzést teszi, hogy én soha sem voltam Párisban?

Nos, épen úgy, mint a hogy az ön írói járnak mindig ott, a hol soha sem voltak! Idegen világrészekben hurezolnak, a melyek egy-egy elemi földrajzi könyv néhányai vonásokat leszámítva eemmiben sem különböznek a mi világunktól; Amerika nálok egészen olyan, mint Turóc vármegye, Páris mint szabad királyi Kecskemét városa, London mint Buziás. Pedig hej! sokkal érdekesebb ám egy érdekesen, jellemző vonásokkal leírt Buziás, mint egy amolyan képzelt Amerika, Páris vagy Kecskemét.

Coralie ideges lesz. Azt a megjegyzést teszi, hogy a regény nem földrajz. És tökéletesen igaza van. A regényírónak nem is ez a valódi feladata. Egy egészen kis világ van előtte, ennek legyen ő buvára, tolmácsa, tanítója; egészen kis világ, könyv, mely apró, finom vonásokkal véste lapjaira az egész nagy világot. A bú és üdv, — múlt, jelen és jövő, — erény és bűn, — álom és való nagy országai üzennek abban egymásnak hadat. Egy óriási kártyajáték játszik benne, s az írónak a gavar-t és coeur d'ámnát, skizt és pagatot, egyest és huszonötöt, királyt és apródot, tarokkot és szint kell benne, nagy ügyesen kiosztani két játékos: egy dāmon és egy angyal között. Oh Istenem, az ő művésze az, hogy mindég az angyal, a jó, nemes és szent symboluma győzzön.

S ez a kis világ, melyet az írónak ismernie, melyen uralkodnia kell, az ember benső világa. A mit kívülről — legyen ez a legpompásabb írás alakjában — veszünk hozzá, az csupán kerete eme belsőnek; a színdarab a szívből van véve a szívből hasznára; a díszletek, a kordínák... az egészen a szemé. A külsőségek írója -- higgye meg Coralie — kontár.

A költő nem oly szerencsés, mint a regényíró. A költemény egy-egy ihlett percz adománya egy más ihlett percz számára. Ez a csillagos ég, melynek legszebbek nagy csillagza-

ta; de egy csillag sincs, melyre azt mondanók, hogy nem szép. maga a fogalom összesége vet reá fényt.

De a csillagos égre (mint, — jegyzi meg nagy maliciával, és hálátlanul Coralie — a csillagos tárczára is...) elég egy futó, bár benső, és gyönyör-ittas tekintet. Ritkán, az ifjuság és a bú néhány korszakában melázunk el tovább ama vonzó fény-világ titokzatai felett. A kivétel... az betegség. Mánia.

A dal műfajai tehát — hogy igen rossz, igen profán, és igen messzesző hasonlattal éljek — a dessertet képezik a szellemi élvezetek terített asztalán.

A mindennap tartalmasabb, és — ah! boldog regényírók és színműírók! — kívántabb tápláléka... a regény és a színmű.

Nos, kedves Coralie, nem akarok sem a regényről, sem a színműről hosszas fejtegetéseket írni. Megteszem a kedvéért, hogy csak is az előbbiről, a regényről csevegünk egyet-mást a samovar illata mellett.

Micsoda melange az, a mit ön vásárol?

Oh be pompás! Oly varázsa van, mint egy kábitó Musset-féle költeménynek! Ez a kékes láng még inkább növeli az illusziót. Igaz! még se hagyjuk csönkán fönnebbi „elméleteinket”! Csak az egyes „tétéleket”, (milyen szók!) irom le „körmondatok” (mily nmalmas szók!) helyett külön-külön.

Az író legyen először is érdekes egyéniség; tehát legyenek művében oly kiváló vonások, melyeknél fogva ő maga is megnyerjen, vagy legalább foglalkoztasson; ilyen V. Hugo mély igazsága, merészsége, — Dickens kedves, még a bűnben is enyhe sugárt kereső humora, — a mi Jókaink igazán magyaros, ugynevezett jóízű előadásai; Poe titokzatossága, — Turgenjew éles rajzai az orosz társadalomból, — idősebb Dumas nagy képzelő-tehetsége... (Milyen kevés az ő három testőrjével, Monte-Christojával szemben, kik szintén lehetetlenek, de legalább szellemesen vannak megalkotva, — mindazon örült, légbe-kapott alakok, melyeket a Ponson-ok, Montepin-ek, Feval-ok és Goboriau-k bősz raja szór világgá! Hol ezekben az érdekes, saját egyéniséggel bíró író? Vagy csak egy szellemes mondás? egy jó fordulat?)

Az író másodszor érdekes alakokat szerepeltessen. Hiszen ez világos! Coralie is igyekszik minél érdekesebb embereket fogadni a színpadon... (Jó Coralie, nem mond csipősséget untatójának!) Érdekes pedig oly alak, a kit a műben szeretünk (mint például Dickens „Fehér házában” Esztikét, Goldsmith „Wackefieldi lelkészében” a regény hőst), szánunk (mint például Dickens „Dombey és fiában” az elhaló kis Pált, a szenvedő Florencet. Eötvös „Falu jegyzőjében” Violát,) gyűlölünk, megvetünk, bāmulunk. egyszóval valami érzést, valami hangulatot kelt bennünk. Máskép... közönyösen hagy, mint a hogy közönyös önnök a szénárúsa, kapusa, és cipésze.

Az író érdekes mesét alkosson, melynek egy vonása sem üssön el az élettől. A jó regény, az angol Boz Dickens, Rvift, Smollet, Sterne, Goldsmith, Bulver, Scott Walter, Fielding, Thackeray, — a francia Lesage, Saint Pierre, Cha-

tenubriand, Rousseauie, V. Hugo, — a Spanyol Cervantes, — a német Goethe, Jean Paul, Wiland, újabban Freytag, Spielhagen, — a magyar Kemény és Eötvös, — az orosz Turgenev, Sollogub és Gogol... ilyen regényeket írtak. A kik élethű alakok, és élethű történet — műszóval mese — nélkül irnak, idősb Dumas, Sue, Jókai s a többiek, azoknak egyéniségeiben lesz az a talizmán, a melylyel — mégse sülyednek a közönséges rém-, kaland-, törvénytörési-, vagy divat-regények színvonalára. — Különben a mese-szövegetnek igen, igen sok a szabálya, melyeket azonban lehetetlen thea mellett elősorolni. Egy „sarkalatos“ (ez is érdekes unalmas egy szó!) törvénye az egységé. Csak egy példát kívánok idézni e fogalomra. Nem egységes regény például a Dickens, Coralie által is csak nem rég olvasott „Dombey és fia“. Itt nincs egység először is a meseében; a kis Pál haláláig első rész maga egy kerek regény, azontul a másik; nincs benne egységes érdek, mert az egésznek két egyenragu hőse van (Pál és atyja,) s így az érdek is kétfelé oszlik, a nincs egység az értékben, mert a regény első része — a kis Pál megható, remek alakjával, s annyi hangulattal, csaknem zeneszerű részlettel — hasonlíthatatlan jobb a másiknál.

Ime, édes Coralie, legyen önnek oly kitűnő olvasóasztala, mint a mily kifogástalan thea-asztala van. Készakarva írtam össze ennyi nevet; ezek a legjelesebb regényírók, kiknek műveit ön bizonyára ki fogja írni a kölcsön-könyvtár jegyzékéből. A divatos nevekket, új regényekkel szemben pedig gyanakoroljon kegyetlen kritikát. Szívesen szolgálnék még több szabálylyal, de...

A kandalló lángja kialszik, a samovár álmosodik. Coralie pedig alig várja, hogy olvashasson... „Rocambol ifjúságát“ Ponson du Terrailtől. Gáspár Imre.

Közügyek.

(Az új Tisza-miniszterium. — Rossz előjelek. — 6839 háborn. — Bosnyák küldöttek. — Az új török kormány. — Szegény ezár!)

Az új Tisza miniszterium igen kedvezőtlen előjelek mellett tartotta decz. 7-én ünnepélyes felvonulását. A szabadelvű párt bomlik, mint „bontott kéve... széthull.“ A párt decz. 7-diki ülésében Szontagh Pál alelnök a Horváth B. Horváth Lajos, Hodosy Imre, Wahrmann Mór, gróf Pechy Manó és Fröhlich G. jeles képviselők által aláírt következő levelet olvasta föl. „A megalakult kormány — nézetünk szerint — nem nyujtván programjában kilátást arra, hogy befolyását és tevékenységét akként fogja érvényesíteni, hogy a keleti politika, eddigi végzetes irányából a nemzet érdekeinek és óhajainak megfelelő irányba tereltesse: reánk nézve, kik a külügyi politikát — a mint az eredményeiben nyilvánul — elítéljük, s annak a monarchia államjogi szervezetére s hatalmi állására, a parlamentarizmusra és pénzügyeink rendezésére való visszahatását veszélyesnek tartjuk, erkölcsi lehetetlenség, hogy az országgyűlési szabadelvű pártnak, mint kormánypártnak kötelességében továbbra is megmaradván, a helyzetet domináló kérdésekre nézve meggyőződésünket és cselekvésünk szabadságát a pártállás követelményeinek alárendeljük. Kilépünk tehát a pártból, melynek aulyos viszonyok között is őszinte hívei vagyunk, s melyhez bennünket egyénileg annyi kedves emlék kötött, kérvén igen tisztelt alelnök urat, hogy ezen elhatározásunkról s annak indokairól, a szabadelvű pártot, hazafiai tiszteletünk tolmácsolása mellett, értesíteni méltóztassék.“ Kilépett Mihályi Péter is, ki a levelet távolléte miatt nem írhatta alá. O

a hazafias románok elismert vezére. Legújabban Lyka Demeter és Bölönyi Sándor jelentették be kilépésüket. Ez utóbbi Bihar-megyéből éppen azt a kerületet képviseli, melyhez tartozik Geiszt is, a miniszterelnök birtoka. S hír szerint még egész sereg kilépés van készülöben.

A háboru politika... ez lesz a kormány megölő betűje. A hadügyi levéltár igazgatósága egy térképet adott ki, mely monarchiánk 300 év alatt viaszt háboruit szemlélteti. A monarchia fekvése Európa közepén nem egy tekintetben nehezíti teszi annak helyzetét, mely sokkal kényesebb, mint más nagy államok, mint Anglia, Franciaország vagy Oroszország helyzete, a mennyiben ezek csak egy bizonyos határ felé kénytelenek figyelmüket irányozni, minthogy vagy a tenger által határoltatnak, vagy veszélytelen szomszédaik vannak. Monarchiánk 375 év alatt 6839 különböző esetben vívott harczt. Svédországon és Norvégián, valamint Oroszország keleti és déli részein kívül nincs az európai szárazföldön ország, Németországban pedig alig van egy négyszögmértöldnyi terület, melyen monarchiánk hadserege ne küzdött volna ezen idő alatt. Az osztrák örökös tartományokban a csata és ütközet-zónák legsűrűbben szemlélhetők Csehország északkeleti részén, ugyasintén a monarchia déli határain a Száván és Dunán innen és túl. Legtöbb háboru folyt Magyarországon területén. A hadsereg csatákban vesztett ezen 375 év alatt 261 tábornokot, 17.096 tisztet, 1.068.574 katonát. Hadi fogságba esett ezenkívül 56 tábornok, 4174 tiszt és 289.041 katona. Az ellenség által elfoglaltott vagy egyébként elvesztett 1805 darab ágyu, 712 zászló és 129.227 ló. Mennyi munkaerő odavezését jelentik e számok! A bosnyák hadjárat a kisebbek közé tartozik, de a koraszellem már ez ellen is fölemelő hatalmas szavát, s ezt veszélyes és teheti intézőire nézve! Nem segít ezen még az a 37 tagi küldöttség sem, melyet Bosznia hórlolatát tolmácsolni küldött a felség elébe. Épen itt vannak.

A szultán új kormányt nevezett ki, mely nagyban foglalkoztatja az európai sajtót és diplomáciát. Találgatják: orosz barát-e vagy muszkaellene. Talán ez utóbbi mégis inkább, legalább Kheireddin pasa, mint Vámbéry írja, határozottan oroszgyűlölő. A szultán a kabinetváltozásról határozatot hozott ki, melyben ohajtja, hogy az ország élvezhesse a béke áldásait s a század vívmányai által szükségessé vált reformokat. Rebesgetik, hogy Abdul Hamidot a Michad pasa iránt való bizalmatlanság indította a kormányváltoztatásra s az új minisztereknek biztosítékot kell nyujtaniok a fondorlatok ellenében. A második inlok az osztrák-magyar akcióitól való félelem volna; az új török kormány hivatása lenne előkészületeket tenni a háboru esélyekre. — Az orosz ezár Vilmoszal egyszerre vonult be fővárosába; félve, remegve valami mérenylettől. Szegény didergő fejedelmek! a szabadság szelleme megmentene!

Budapesti hírvivő.

(Udvari hírek.) Királyi Felsége utolsó kihallgatásán gróf Andrássy Gyula, Tisza miniszterelnök, Elliot angol nagy-követ, a pozsonyi egyetemi küldöttség, a leMBERGI fuklyás-zene miatt kiküldött bizottság, több püspök, s a sok kitüntetett tiszt is jelen voltak; 5-kor udvari ebéd 24 személyre. — Sziam uralkodója a királynak atyja halála alkalmából részvélevelet küldött. — Nagy sorajátékok

rendelt el 6 Felsége a mozgósított tartalékosok családjai javára. — Rudolf főherceget azon balcsét érte, hogy újait véletlenül elült pisztolylyal megebezte. A seb nem veszélyes, ám 6 felsége a karácsonyi ünnepeket még sem töltheti családi körben.

*(Adakozások.) A királyné 500 frtot adott fűtőanyag beszerzésére a fővárosi szegények számára. — A nőképző-egyletnél Vigyázó Podmaniczky Zsuzsánna 500 frttal alapító tag lett. — A vas megyei árvaháznak Nagy Sándor földbirtokos már 43,000 frtot adott. Ritka nemes szívség! — Igal mezőváros templomát gróf Pergen 22,000 frt. költséggel újjíttatja a új orgonát állíttat bele.

*(Társas élet.) A karácsonyi fa-ünnepekre már készülnek. A gyermek-menhelyben (kis fő-utca 10. sz.) ünnep másodnapján délután lesz a karácsonyi ünnep. — A gyermek kórházi örömmünnepet december 24-dikén délután tartják meg. Adományok szívesen fogadtatnak. — A tisztviselők egyletében hangverseny volt: Caillag Teréz kisasszony (szavalt), Haslinszky Ágost (hegedű), Németh Ilona kisasszony (zongora) a Kaszner Károly (cziimbalomjáték) közreműködésével. — A tabáni tantestület január 5-kén hangversenyt rendez. — A Helfy-kör mult pénteken sikerült estélyt rendezett a „Hungária” dísztermében. Díszes közönség hallgatta a Parlagi-Brachfeld Vilma kisasszony, Rosenthal Emil és Arányi Lipót zenéjét, a két kis francia vigjátékot. („Már alazik” és „A rablógyilkos”) ezekben Stern Lujza, Benyovics Laura stb. kisasszonyokat. A táncban részt vettek még: Adler Berta, Fischer Etelka, Grünhut Berta, Jolin Mari, Jurányi Regina, Ledovszky nővérek, Neuman Gizella, Pollaczek Berta, Schwarz nővérek stb. Jelen volt Helfy is. nejevel. — A nőképző-egylet művész estélyén, december 14-dikén a jeles közreműködők, Menter Zsófia kisasszony, Walter Minna kisasszony, Walter Gusztáv híres bécsi tenorista, Hellmeberger az udvari opera hegedűse, De Munk gordonka-művész nagy tetazát arattak, és sikerült a tánczestély is. — A jogász-hál háziaszonyául gróf Teleki Sándornét nyerte meg, a gyógyszerészeké Cserhalmay urhölgyet. — A budapesti szegény gyermekort rendezett várszínházi műkedvelői előadás ismét igen sikerült. Berezik Árpád „Közügyek” című kis vigjátékában kivált a hölgyek, Kluger, Kis Kornélia és Cecília kisasszonyok voltak igen bájos jelenségek. Tóth Kálmán „Szilágyi Erzsébet” című szép költeményét Felekiné asszony, a jeles művésznőnk szavaltta kiűnősen. Kauserné urnő a „Traviatából” népdalokat énekelt tapok között, Vörös és Krivácsi kisasszonyok szépen zongoráztak, az élőképekben még Magyar, Kluger, Staudinger és Rupp urnők voltak bájos jelenségek.

*(Vegyesek.) A fővárosban már több napja havaz, s beállott a fagy. — Öreg asszony nyújtott át a minap 6 Felségének kérvényt, midőn ennek kocsija a lánczhidtéren rohogott el. — B. Orbán Balázs és K. Papp Miklós, amannak országgyűlési botránya folytán, löttek egymásra, de nem esett bajuk. — A szegénység oly nagy, hogy a főváros minden szegényháza tele van. — Blau urat, a német színház igazgatóját, ki ellenszegült a „Niche” betiltásának, a főkapitányság 500 frt bírságra ítélte. — A torna-egylet dísztornászátán jelen volt József főherceg is, a a győztesek — mint az ókorban — koszorút kapnak. — A spanyol tanulók, 21 érdekes külsejű spanyol ifju, két vonós hangszeren s csupa tamburinon és mandolinon, Granado karmester dalamos keringőt szépen

játszák a gyapjuteri színházban. — Roman bűvész a vigan-dóban esténként igen ügyes, s mulatságos mutatványokkal lép elő. — Mellékelt árjegyzékét Thallmeyer és Seitz uraknak ajánljuk hölgyeink figyelmébe.

R ó z s á s n a p l ó .

*(Jegyzetek.) Ujhelyi Berta kisasszony és Langer Viktor színházi karmester, az ismert „Tisza Aladár” és „Özyek” Szegeden. — Prgyela Anna kisasszony és Herzensgluth Ákos, Budapesten.

*(Összekeltek.) Florescu Mária, Florescu volt román miniszter leánya és báró Szentkereszt Béla, Bukarestben. — Rieger Leona kisasszony és Török János, Temesvárott. — Póka Margit kisasszony és Helger Ernő, ifju ügyvéd, Aradon. — Walter Hermin kisasszony és Rösler Károly, Kolosmonostoron. — Dr. Nagy Lajos hivatalnok és Martini Róza kisasszony, Budapesten. — Báró Staudach Aurél ügyvéd és özvegy Serényiné urhölgy. — Boér Antónia kisasszony és Ferenczy Lajos földbirtokos, Szolnok-Doboka megyében.

H a l á l o z á s o k .

*(Leveles), nagy nevű angol író hunyt el közelébb Londonban, 61 éves korában. Hallatlan érdemeket szerzett Göthe életrajzának megírásával, s korzakot alkotó töle „A bölcsészettörténete”; amazt Szász Károly, ezt dr. Bánóczy József fordításában adta ki az akadémia. Számos jeles műve van még, s barátja volt egy Carlyle, Dickens, Thackeray, Stuart Millnek, kik az angol irodalomnak vele együtt büszkeségei. Gyászolja neje, ki Elliot (olv. Illió) György álnév alatt írta a nálunk is ismert „Bede Ádám”, és „Middlemarch” című jeles regényeket.

*(Elhunytak.) Özvegy Gyertyánffy Jánosné, 51 éves, Budapesten. — Johb házi Török Flória, Török János író öccse, volt honvéd, 53 éves, Erzsébetfalván. — Wunder Mihály császári királyi nyugalmazott őrnagy, 88 éves, Sopronban. — Neumann Sándor, agg földbirtokos, Budapesten. — Báró Löwenthal Sámuelné, különöz kutya-kedvelő, de jó szívű urhölgy, 81 éves, Földvárt Erdélyben. — Özvegy Lécsay Dánielné, 72 éves, Szászvároson. — Gróf Pongrácz Károlyné, 49 éves, Budapesten. — Bende Péter ügyvéd, 91 éves, Nagyváradon. — Özvegy Bakay Jánosné, a képviselő anyja, 69 éves, Szegeden. — Izák Sándor megyei levéltárnok, egyidőben politikai fogoly, Temesvárott. — Meszlényi Károly, földbirtokos, 81 éves, Velenczén. — Barabás Dániel fővárosi ismert ügyvéd. Béke hamvaikra!

V i d é k *

*(A megyei akadály versenyek) vasárnap nem kedvezett az idő. Mégis megjelentek gróf Teleki Sándorné, gróf Teleky Margit, Rohonczy Gidáné, gróf Andrássy Manoné, Andrássy Irma és Etelka stb.; Tisza István és Kálmán (a miniszterelnök fiai) ifj. gróf Keglevich Béla és Teleki Gyula gróf stb. mint urlovarok. Győztesek gróf Esterházy Miklós „Rudija”; lovagolta Vacano kapiány, Majthényi Izidor báró pej „Wildyouth”-ja, s a Beniczky Gábor „Madár”-ja lett. Verseny után vadász-reggeli volt.

* Tisztelt előfizetőnőinket felkérjük a rovat teljessége kedvéért minél több tudósítás beküldésére, kivált a farsang ideje alatt. Szerk.

•• (Vidéki vegyesek.) Szolnokon a vasúti tisztviselők társasestélyt rendeztek, közvacsorával és tánczszal. A tánczosok közt Kapussy Karola, Hubay Mariaka, Reinheimer Laura, Szűsz nővérek, Jovanovich, Ottahal, Ploschekné, Firtingerné, Böhmné és Pulliardini urnók. — Pozsonyban erősen várják Joachimot, a hegedű-királyt. — Debreczenben az irodalom és művészi kör jól sikerült hangversenye — Liedl hegedűművész, Vértessy Arnold ismert író s mások közremunkálásával — mult pénteken folyt le. — A váczi kereskedő ifjak tánczvigalmán a fővárosból jelen voltak: Schmiedl Katarina urhölgy, Weisz nővérek, Illofasky Rozália, Holler, Goldberger, Strausz és Eisler kismazonyok. — A szegedi dalárdának is látogatott estélye volt mult szombaton. — Debreczenben január 10-dikén lesz a jogászbál.

Külföldi hírek.

•• (Hazánk s külföld.) A magyar cigányok meghódítják egész Európát. Ujabban a Fátyol Lajos bandája tetszett meg Lembergben. Mier grófné estélyén sok csárdást huztak, Thurn-Taxis herczeg pedig a Rükóczi-t huzatta, a vendégek nagy tapsa mellett. — A koburgi uralkodó herczeg pedig a Sághy Balog Berta zenekarát szerződtette udvarához. — Párisban az e hó 17-iki első nagy zenekari hangversenyén Berlioz „Rükóczi-induló“-ját is előadják.

•• (Külföldi vegyesek.) Az orosz császári pár e telel valószínűleg Nizzában fogja tölteni. — Bihácsban, él egy Kara Alija Pavanovics nevű 135 éves, erős török. — Góthán temetőt szenteltek be, mely a hullák elégetéséhez szükséges készülékkel is el van látva. — Eugénia ex-császárné eladta három párisi házát báró Hirsnek összesen 2.361,500 frankért. — Garibaldi e napokban a sziciliiaiakhoz írt irta: „A világ jövője a köztársaságé; ma azonban sorakozni kell a Cairol-i kabinet körül“. — A londoni Haymerket-színházban is nagy tetezés mellett adták elő a „Fourchambault-család“-ot, „The crisis“ czim alatt. — A lengyel szabadságharcz évfordulóját, ez idén már a 48-ikat, november utolsó napján ülték meg Rapperswylben. — A világ legjobb hegedűje a hies Sarasate birtokában van, ki egy hangversenyen így szólt Joachimhoz: „Sajnálom, hogy nincs meg nekem második példányban is, mert mindjárt odaadnám önnek, a világ legjobb hegedűsének“

Irodalom és művészet.

(Egy zene-reggély.)

Mintegy négy-öt éve már annak, hogy egy kedves, alig 10—12 éves gyermek... Liszt, a zene nagy királya előtt Beethoven a-dur sonátáját, e rendkívüli technikát igénylő zeneművet játszotta. A kis művész oly kicsike volt testileg, hogy a nagy művésznek egész csomó hang-jegyet, talán saját halhatlan műveinek aranyos kötész-kiadásait, vagy egy különféle kiadásu Beethoven gyűjteményt kellett alátennie, hogy a Liszt zongorájáig... emelkedhessek. S bár a mester kissé támaszkodott a sikerben, emberünk a Beethoven-sonátákat tulajdonképeni helyökre, a zongora állványára helyeztette, s a mester megelégedésére oldá meg az a-dur-sonáta hangjegy-rejtvényeit. A mester meg is jutalmazta a kedves gyermeket, mert homlokát megérinté ajkaival; vajon ki ne volna egy genie csókja által művészi ihletve? S Liszt, ki a gyermekeket úgy szereti, bizonyára gondol ilyenkor arra a boldogságra, arra buzdító érzésre, melyet ifju lelkében ily kicsi gyermek korá-

ban egy még nagyobb lángelme: Beethoven csókja ébresztett. El volt ő ezzel jegyezve a halhatatlanságnak! — A kis művésznek már akkor multja volt. A szilvási idény válogatott közönsége előtt, jótékony-célú hangversenyeken nem egyszer aratott tapaszt; akkor is Beethoven korafeletti ügyes játékával érdemelte ki. A „kis Almásy Miklós“ valóban kedvence volt a kis fűrdőnek, mely több éven át látta haladását, növekedését; volt is erre alkalma, mert először Székely Imre, majd Sipos, ujabban részben a zenészeti akadémia is jó befolyással voltak szép tehetségére. Almásy Miklós most már jeles ifju művész, társadalmi állása, összeköttetései segítségére vannak pályáján, bár ezen már tehetségénél fogva is hivatva van szép utat tenni meg. Játzott Bécsben, még pedig a birodalmi főváros legmagasabb körei előtt, melyek tudvalevőleg zenei izlés dolgában mérkőznek Párisal, Lipcsével. Fővárosunkban játszott egy Pauli, az ismert tenorista által rendezett matinén, saját reggélyein, s mindannyiszor sikert, tetszést aratva, s reményt ébresztve szép jövőjére nézve. El van ismerve, hogy technikáját, kivált forte-it — melyek egészen Liszt atylóvé teszik játékát — bravourrá tudta fokozni. E véleményét erősíté meg utolsó reggélye is. Beethoven „Cantique d'amourját“ játszotta legazebben, s ennek lágyabb részleteit is szépen adta vissza. Lisztnek „Magasan repül a daru...“-féle változatát, Weber „Scherzo“-ját, és Schubert „Impromptu“-jét is bensően tudta visszaadni; Webernél az is kitűnt, hogy Almásy ujjai valóságos akrobatai ügyességgel birnak. Almásy különben hangjegyek nélkül játszik, s ez emlékező-tehetségének is díszéretére válik. Emelte a reggély érdekét a Pauli Rikhard nemzeti színházi tag közreműködése, ki néhány dalt elég csinosan énekelt el. Jelen voltak az estélyen báró Hoffmann közös pénzügyminiszter, a bájos Teschenberg báróné, Haynald érsek, gróf Lónyai menyhért és neje, gróf Apponyi Albert, gróf Szapári Gyula belügyminiszter, Blaskovics Miklósné, Simonyi Ernő és még számosan, kik elhalmozták szerencsekívánataikkal a kedves ifju művészt.

.... Régóta van egy ifju poéta barátja is Almásy Miklósnak, kit a gyöngéd anya oltalma, szeretete alatt nevelvő kis művész meg tudott nyerni. Ezt írta hozzá emlékül:

Gyermek vagy, s maradj sokáig,
Zengd csak gyermek álmaid,
Nem oly tiszta, nem oly édes
Mire az élet tanít!

Egykor, egykor, annyi harcban,
Több dicsőt leled, s több babért,
Odaadnád koszorúdat
Gyermeteg, lágy dalodért!

Gyermek még, s a léha tapaszal
Ne zavarjuk álmait,
Anyja elmoreng magában,
Könnyre hull, s imádkozik.

A kis dal azóta több nyelvre is lőn lefordítva; azon szeretet, mely augallá, úgy látezik másokat is megihletett. Írója sok szép emléknél fogva legkedvesebb dalának ismeri, s ohajtja, hogy Almásy Miklós pályája csak azt valósítsa, a mi e dalban dicsőséget jósol, és ne borús, bánatos sejtéseit. Ugy legyen!

r. c.

•• (Irodalmi hírek.) Előfizetési felhívásokat kaptunk; Don Pedro „Rugott csillagok“ czim alatt 1000 tréfas költeményt bocsátott közre; egy kötet ára 1 frt, díszkötés 1 frt 75 kr, az összegek a „Bolond lalók“-nak, himzű-utca 1. sz. alá küldendők be. — „Általános tanügyi közlöny“ jelenik meg Aradon, 1879. január haváról, szerkesztik Gyöngyössi

Rudolf és Mádai Mútyás; havi lap lesz, s egy évre 4 ft. — „Magyar Lapok” ezim alatt az Athenaeum olvasó ellenzéki, kisebb napi lapot ad ki; szerkesztője lesz Molnár Antal. — Maier Paulina német tanítónő-könyvét a női- és gyermekruhák mintarajzolásának és készítésének alapos tanításáról, lefordítá Kozma Józsefné, kolozsvári igazgatóné, s rá 1 forintjával előfizetést hirdet. Ajánljuk hölgyeink figyelmébe. — Megjelent könyvek: „Jókai Mór újabb munkái”-nak olvasó kiadásából a 6—11. sz. „Fekete gyémántok.” Egy-egy szám ára 40 kr. — A nemzeti színház könyvtárából három füzet (Váradi Tamórájával), egynek-egynek ára 40 kr.

*(Zene.) Massenet, kinek zenei testésekben gazdag, Wagner-irányú „Lahore királya” ezimű dalművét nem sokára a nemzeti színházban is előadják, a párisi akadémia tagja lett; ellentéte volt a szintén híres zene-költő Saint-Saëns. — A philharmonikusok 3-dik hangversenye szerdán este volt a vigadóban. Klaszikusok voltak a műsoron, ugymint Schubert b-moll symphoniája, magándal Beethoven „Fidelio”-jából, éneklé Materna asszony, a bécsi jeles művész, Bach suite-je vonós hangszerekre, Weber „Euryanthe”-jének magándala, éneklé Materna asszony, s Beethoven d-dur symphoniája. A nagy színi közönség meglegedve távozott a sikerült hangversenyről. — Liszt Ferencz hír szerint január 7-dikén veszi át újra a zeneakadémia vezetését.

*(Képzőművészet.) A Deák szobor-bizottság bírái, a három külföldi tekintély szavazataiból is kettővel, hosszas vita után Huszár Adolfnak ítélte a jutalmat. A 2-dik jutalmat a Zomleisch mintázata, a 3-dikat Brestyánszky (új név) nyerte el. — A műcsarnok kiválóbb képei jelenleg Makart János, Charlemont Ede, Lichtenfels, Schilcher stb. külföldi, a hazsánk közül pedig Lotz Károly, Thán Mór, Ligeti Antal, Pállik Béla stb. művészektől valók.

*(Vegyes hírek.) A magyar színész egyesület e hó 10-dikén kezdte meg üléseit. — A történelmi társulat nagyon heves ülésén Ipolyi Arnold, az eddigi alelnök, választatott meg elnökké. — Dr. Lenhossék József, egyetemi rektor, megkapta a svéd Wasa-rend lovagkeresztjét; a híres tudós atyja ugyan e rendet bírta valaha. — Greguss Ágost is felolvassott december 3-dikán az akadémiában egy Shakespeare tanulmányt; ebből vesszük ki, hogy Shakespeare összesen 970 alakot szökölt meg műveiben. — Negrini Ida asszony, ki a nőképző-egylet budavári jótékony előadásán közreműködött, karácsonyra már a londoni opera tagja lesz.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombat, december 7. Borgia Lucetia. — Vasárnap, december 8. A Fouchambault család. — Hétfő, december 9. A jósolat. — Kedd, december 10. Sylvia, Diana nymphája. — Lalla-Roukh. Szerda, december 11. Az idogások. — Reggeli előtt. — Csütörtök, december 12. Borgia Lucetia. — Péntek, december 13. A Danisoffek.

Várszínház. Csütörtök, december 12. IV. Henrik király.

Népszínház. Szombat, vasárnap, december 7—8. A piros bugyellárás. — Hétfő, december 9. Korzikai. — Kedd, december 10. A kis herceg. Szerda, csütörtök, péntek, december 11—13. Egy katona története.

(r. e.) Újabban számos új tehetség került a fővárosi színpadok világos-jelentő deszkáira. A népszínházban a „Csillag” orizmű kisé vasikos komikumú új bohózatban a nő-szerepeket két kezdő, Jennei Anna és Komáromi Mariiska kisasszonyok játszották, Soldosné pedig egy páholyból nézte, s

mégis öt tapsolták. Gierőfiné valóságos áldás lesz azokra az estékre, a melyeken Soldosné asszony nem lép fel; Sziligetintét kell majd pótolnia. Először január folytán, a „Nichben” lép fel. A népszínház számára növekszik hirben és művészetben a most vidéken — Szegeden — szereplő Enyvári Sarolta kisasszony is; Kordin Mariiska kisasszony, tavaly még képezdei tag pedig a nemzeti színházban énekelte a „Liliomfi” népdalait. Csinos hangocskája, ügyes játéka van, s ha — hír szerint — bejut a nemzeti színházhoz, a Nádainé asszony szerepköréből kapna részt, ki úgy is sok nem neki való dolgot játszik a férjével, Nádainé urral együtt. Itt említjük meg, hogy a képezde tavalyi növendékei közül Csillag Teréz és Láncezi Ilka kisasszonyok gyakrabban lépnek fel a nemzeti színpadon, s ők a társalgási darabokban, valamint a most Szabadkán, Molnárral egyszerre szereplő Kéler Ilona kisasszony a hősnő alakjában, a legszebb jövőt ígér. — „Tannhäuser”-ban Vénust szintén új énekesné énekelte; a szép hangú Kurzweil Janka kisasszony, ki, kezdő léte, o hálátlan szerephen általánosan nehéznek ismert feladatra vállalkozott. — Ennyit a hölgyekről. A férfiak közül háromnak volna helye a nemzeti színház deszkáin, s mind hármat a színi tanodában képezte tehetséges, ügyes művész. Gyenes László, kinek III. Rikárdja valódi, bármely művészhez méltó sikert aratott, s ki jelenleg Párisban tanulmányoz és tapasztal, Somló S., a tehetséges ifjú versíró, ki egy matiné alkalmával megkapón játszott a „Báró és bankár” viszontlúti jelenetében, s jelenleg a győri színház kedvelt, szép alaku szerelmes színésze, — és végre Tolnai Andor (gróf Festetics), ki csak nem rég játszott a budai műkedvelőkkel, s finom előadásu salon-színészt ígér, de Romeokat is szépen fog játszani. Most, a szerződés-kötések idényének közeledtével, szükségessé láttuk o kis szemlét; annál inkább, mert műsorunk nagyon megérzi, hogy sok szakma egyetlen egy személyesítőre van bízva. Tartalékra szükség van.

Mindkét színház műsora vett fel e héten első-előadásokat; a nemzeti színházban pénteken december 13-dikán került színre „Danisoffek”, ifj. Dumas Párisban nagy hatást keltett társadalmi színműve. Némelyek szerint Newsky, valódi néven gr. Krukovszky nevű orosz emigrans írta volna, kinek a jeles író nevét kölcsönözte oda. A népszínházban az „Egy katona története” járja, Tamásival az egészen drámai czim-szerephen. A darabot francziából fordították, s Párisban és Bécsben egyaránt tetaszott; Párisban 200 estét töltött be. Tehát egyszerre két színházunkban is franczia darab járja.

Tartalom.

Dalok pacsirták, Vaka L.-tól. — Nóta, Gaspár Imrétől. — Leveszem a gyaszt, Köln Gyulától. — Arabs közmondások és szólásformák. — A vihar gyermekei, Br. D. Gy. után K. E. — Hogyan éltek a régi világban. — Heti tárcza. — Közügyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítókon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrajtvány. — A t. rejtvenyfejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképek és Thallmayer és Seitz karácsonyi és újévi ajándékok árjegyzéke.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

50-dik szám.

Deczember 15-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÓEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCHI SANDORNÁL

Múzeum utca 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p - kelet nyugat	
							óra perc	óra perc
Decz.	15	Vasárnap	F 3 Ireneus pk.	F 3 Valerián	3 A 26 Sophon.	19	7 44	4 8
	16	Hétfő	Etelka	Ananias	4 Borbála	20 Esőért. könyv.	7 44	4 8
	17	Kedd	Lázár	Lázár	5 Szabbanaz	21 Ün. Gar. h.	7 45	4 8
	18	Szerda	Grac. Kántor	Kegyes	6 Miklós	22 Dán	7 45	4 8
	19	Csütörtök	Nemcsius	Nemző	7 Ambrus	23	7 46	4 9
	20	Péntek	Theofil, Ammon	Amon	8 Pátáp.	24 Dániel	7 46	4 9
	21	Szombat	Tamás apostol	Tamás	9 B. nesz. fogant.	25 Oltárün. S.	7 47	4 10

Divattudósítás.

Morész dolgot bátorodom mondani! Kérem szépen, ne tessék érte neheztelni reám, a ki sehogysem vagyok oka! Semmit sem tettem hozzá, ártatlan vagyok, mint tündés nézője és megfigyelő itézője a jó vagy a rossz színműveknek. En csak a tényeket, az élet deszkáin felmerülő jelenségeket mutatom be, magyarázom meg és legfőkébb egy kis igénytelen nézetet közlök, számítva jó szíveik ez örömdotter szabadalmára. Tehát, nehogy sokan meghallhassák, egész halkan, sőt még moréin megmondani, hogy sok olyan dolgot észleltem a divatok mezején, a mi arra a boldog feltárássra adna némi kicsi okot, hogy, — hogy — igazán félve mondom ki — még írhatjuk, hogy egyszer csak tollas kalappal a fejükön, hosszú ruhákban, uszályosan látjuk megjelenni a — férfiakat! Kimondtam! De kérem, ez nem egyéb, mint egy hébortos bírói színteleken alapuló okoskodása, következtetése, látván a női divaton a férfi öltönyt nem csak szabást, de még szívet is. Hátha — gondoltam boldog fejemen — a világ arai nem tűrik el a jogukba vágó túrfoglalásokat, és jogos felháborodásban aztán neki indulnak — annektálni, saját területökre plantálván mind azt, a mi nem csak az övék, de a másé is volt. Láttam én ilyen eseteket a politikai világban is, és az évtizedek alatt alaposan felforgatott földrajzi és státus-politikai szem- és álláspontok mellett tanuszkodnak.

De hová töredt túlélnék képzeletem! Borsánat, ezer borsánat, ha után egy teremtsen-ur tekintet esnek a lapokra! Hát-marek tulajdos felel-memat, ha a divattudósítói aggodalmak nyugtalanító hatást, de hol van az a lélek, a ki koserres balsejtelmek nélkül tudná nézni nem csak kirakatáinakban, hanem még divattermeinkben és utcáinkon is a sok teli felöltöt, melyek mintha csak férfiaknak volnaak készíte, és melyeket most mégis holgyeink viselnek! Nem közlelő álomlátás szüleménye-e ama veszedelmes feltevés? Ilyen ijesztő forradalmi eszméket támasztott az a sok nagy gombu, zsebű kabát, az a három gombra járó juget, a sok mellény és csaka, akkor tudtam kigyógyulni e világfájdalmas hangulatból, mikor a ruhákat figyelmesebben szemügyre vettem, melyeket e kabátok takarnak, és a melyekről biztos vagyok, hogy soha, soha férfitagekat nem fognak szépi-tani, nem, soha! Honnan is vennék azt az izlést, azt a bűbajt, melylyel egyirant tudnak viselni szép holgyeink hosszú uszályos ruhát és a rövid szoknyákat, melyek most csakugyan megállapították „szerencsésüket.” És milyen szerényen léptek fel a rövid ruhák! Eleintén csak rossz időben, mikor kevesen látják, mertek napvilágra menni, akkor is egyszerű kiállításul, csakely disztaul, olesó szövetekből készölve, majdnem kérdőjelként jelentek meg, ismét öltöttek, szerényen visszavonulva, és aztán szép esendesen ismét megjelentek és most itt vannak, és most úgy oral nekik mindenki, és mindenki dicéri, hizeleg neki, és csupa jó indulatból most már drága szövetekből, kitűnő díszítéssel is készítik és nem csak csőben, rixben mutatkoznak, hanem fontos világos nappal is, mintha mindig itt lettek volna.

Ha pedig találkoznak holgyeink közt valaki, a ki a mai divattudósításból „tényeket”, bevezetett határozatakat várt volna, úgy hivatkozom a jövőre, mely okvetetlen még sok felemlítésre méltó vívmányokkal fog szolgálni, és e sorok szerény írója legfőbb boldogságát fogja találni, hogy mind ezekről azonnal tudósíthatja kegyes olvasónőit, megígérvén azonban, hogy a férfi szabásu teli kabátok hossza szemleletébe soha sem merül el többé, mert ezek, csupán csak ezek oka azon szemoru körülménynek, hogy itt a szedő fin és rekedt hangon azt mondja: „kérem közírat!” Ez olyan nagy szó, hogy — mai divatképünk magyarázatát is kénytelen vagyok a jövő számra hagyni, és jószagos szívuk elő bocsátani e csevegést.

S z á m r e j t v é n y.

Serédy Klárától.

1. 2. 6. 11. 12. 9. 6. 5. Tulajdonkép vékony hátya,
  7. 8. 6. 12. 19. A Megváltót buzgón várta,
  1. 2. 7. 8. 12. 9. 10. 5. Lábtó helyett ezt hasznájják,
  4. 8. 19. Morsárföldön ezt kaszálják.
  3. 20. 5. 1. 12. 6. 11. 2. Aranytól lett nagy a hirt;
  15. 12. 10. 11. 12. 18. 7. 8. 6. Szedőjét ez jól megszúrja,
  14. 16. 17. 1. Jó szív első vértanuja.
  12. 4. 11. 12. 9. Attilát ennek nevezték,
  17. 13. 6. Torkoság okozta vesztét,
  - 1-20. Közmondás ez, és azt mondja,
  - Oratosnak jól van dolga.
- Megfejtési határidő: január hó 8-dika.

A f. é. 46-dik számban közlött rejtvény értelme:

A mely fa árnyékában pihensz, azt ne nyesegezd.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőkink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfaluzy Karolyné, Báthori Sigray Istvánné, Jánosy Lajosné, Marosy Etelka és Izabella, Moosy Gézné, ifj. Liebner Józsefné, öz-vény Klazoly Miklósné, Ágoston Irma és Ilonka, Medayánszky Margit és Erzei Halntz Mari, Peterdi Pap Erzsébet, Hauszlovits Berta, Fodor Ida, Tomesváry Erzsébet, Horváth Mariska, Hamar Bella, Gajzágó Eszika, Kiss Pálné, Rácz Gizella, Gergely Szidónia, Harsányi Berta, Tallián Olga, Kristó Emma, Kádas Anna, Szalay Ludovika, Jármy Ferike, Tóth Kalmár Janka, Kóos Etelka, Kármán Matild, Dániel Marianne, Gallos Vilma, Kirch Betti, Dismas Emilia, Szabó Malonyay Róza, Naményi Gizella, Rakó Mariska.

Megbízások tára.

Tisztelettel kérem azon t. előfizetőket, a kik lapomat egész évre megrendelték, és a kiknek már meg is küldtem az egész évi könyveket, a lap hátra levő díját mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Győrbe F. M. urhölgynek: Azonnal eligazítottam.
Besztercebányára Gy. B. A. urnőnek: Várom szives válaszat.

Veszprémbe K. Zs. R. urnőnek: El van küldve.
Tolcsvára F. J. urnak: Azonnal megküldtem. A könyvekre nem történt előfizetés.

Kristyorra S. L. urnőnek: Postára van adva.
Debreczenbe M. K. urhölgynek: Magánlevelet írtam.
Kakucsa L. J. urnőnek: Kívánsága szerint megküldtem.

M. Rógeoba Sz. M. urnőnek: Vettem kedves sorait, köszönet szives részvételeért.

Meczenzékbe G. J. urnőnek: A postai vevény kezében van, mely a csomag elküldéséről tanuskodik. Bizonyára utközben találkoztak. Kérem értesítését, hogy csakugyan pontosan megjött-e?

Pécsre T. S. urhölgynek: Magánlevelemre várom szíves válaszát.

Hed-Papiba A. N. J. urnőnek: Nemde vette magán-értesítésemet?

Szendro T. G. urhölgynek: Ez évben is sürgetése előtt a postára volt adva.

Nagy Vázsonyba K. K. urnak: Még levele vétele előtt el volt küldve.

Kérdések.

Egy fiatal gazdaszony kér egy pár thea sütemény leírását, és egy-két crème készítési módját is szeretné tudni.

F. Nella.

„Hony soit qui mal y pense.“ Ezt a mondatot sokszor olvastam, hallottam, értem is, sőt azt is tudom, hogy ez az ugynevezett térdszalagrendnek jellegje. Azt azonban nem tudom, ki alapította azt a térdszalagrendet, és miért van éppen ez a különös felirata?

Egy kíváncsi fiatal nő.

Hogyan főzik a jó átlátszó aspikot? az enyim mindig tisztátlan, zavaros, kérde

F. Irma.

E rovatban kéri alólírt valamely tapasztaltabb gazdaszonyt, ha sokáig eltartatható disznózsír kisütéséhez adna utasítást, hátha újabb, más modorban tanulhatnám azt meg.

V. Mari.

Feleletek.

B. Jankát tudósítom a vesepecsenye birszalmával való elkészítésére, mely az én házamnál is kedvencez étele kicsinek, nagynak. A vesepecsenyét a szokott módon megtisztítván szálkáitól, csontjaitól, meg kell apékálni és hosszukás lábasban egy iteze új borral feltenni, hozzá adván egy jó maroknyi sült gesztenyét és tizenkét darab négy részre vágott birszalmát. E lében puhára kell párolni a húst. Ha a birszalma már megpuhult, ki kell venni a léből és félre tenni, a pecsenyét azonban csak tovább párolni. Ha már egészen megpu-

hult, kivesszük a levéből, félre tesszük azt: is, a levet pedig a gesztenyével együtt szitán áttörjük, ismét a tűzre állítjuk, egy meszely borral megazaporítjuk, egy darab cukrot adunk hozzá és a pecsenyét ismét belé téve, még egy kis ideig együtt forni hagyjuk. Tálalás előtt a pecsenyét szép darabokra vágjuk, leöntjük a mártás felével (a másik felét külön csészében adjuk fel), köröskörül pedig a birszalmával rakjuk körül.

Sz. Endréné.

Egy tapasztalatlannak megmondhatom, hogy a vaddisznó husból igen jó meleg pecsenyét is lehet készíteni, ha a húsos darabjait, például a csombot ecetes, zöldes pácba tesszük, melyet három nap egymás után felforralunk és azon forróan a vaddisznó húst leöntjük vele. Sütni úgy kell, mint az őzcsombot: a léből öntvén többször resá, tálalás előtt pedig tejfelt tesszünk a lébe. Édes salátát, vagy vajás téasztát is adhat hozzá.

D. Janka.

A mennyasszony mindentelével lepheti meg karácsonra vőlegényét: ha szivarozik, szivartárczával, szivartartóval, szivaraszekrénykével, újságtartóval, papírtartóval stb. csak arra figyelmeztetem, hogy saját készítményű kézimunkából álljon az ajándék.

B. Luiza.

K. Margit legalább egy félévig viseljen gyászt sógor-
nője után. Az első három hónapig egész, a második három hónapban pedig félgyászt

K. Lina.

G. F.-nének. Tárcza-czikk alatt mindenféle kérdések, művek, tárgyak, vagy események könnyed, csevegészerű megbeszélést értjük; a lapok nyugpontját, kellemes pihenőjét kell képeznie. Gregus Porzó tárczáihoz írt elő-szavában leveleink nevezi a közönséghez írva, és ez elég találó hasonlat. Legkíválóbba tárcza-czikkeket a francziák írják; Saint-Revo „Hétoldi levelei“, Jules Janin kritikái, kivált azinházi tárczái halhatlanok maradnak; „Vicomte Delaunay“ név alatt Girardin Emilné tette a férje lapját kelendővé ismeretlönül beküldött tárczáival. Rendes heti tárczákat nálunk sokan írják; Vadnai Károly, Bulyovszki Gyula, Argus (Berczik Árpád), Porzó (dr. Ágai Adolf) másféléket igen sok író.

G. I.

H I R D E T É S E K.

Karácsonyi és ujévi ajándékok leszállított áron.

A. Wissnyey Gyula

Budapest, vaczi-utca 14.

Nagy raktár női pipere áruk, ruhák, chemisetek, gallerek és kezeltőkhöz a legújabb formákban.

Különösen szép pongyola-főkötők.

Ujdonságok valódi franczia selyem cravatteok és csipke harisnyok. Spunyor és csipke fejkendők fehér és feketeben.

Fejcsokrok és szőfűzők továbbá minden női pipere czikk a legújabb mintákban.

Az ünnepek alkalmára az áruk leszállítva.

A farsangi időnyre: ball, estélyi és menyegzői ruhák a legújabb parisi modellek után olcsón készíttetnek.

A. Wissnyey Gyula,

Budapest, vaczi-utca 14.

Mint legalkalmasabb

Karácsoni és ujévi ajándékul

ajánlom dusan felszerelt

illatszer és toilette áruk

raktáromat, valamint díszműcikkeket remek kiállításban.

Vadász Ferencz özv. utóda,

Koronaherceg (uri) utca 1-nő szám

Párisi házban.

Ingyen!
10 fct bevásárlás után
1 Crepp de Chine
selyem női nyak-
kendő.

50%-al olcsóbb eladhat!
Egy angol ár
egyenek követelménye

Ingenieur
10 rue de Valenciennes
1 Créppe de Chine
allgemein und nützlich
kennend.

szárítókészlet	18.50	8.50
szárító fűtőszálak és hővezetők számára	1.50	— .25

Előfizetési díj (illetmények nélkül)

Egy évre 3 frt. — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.

Könyvszemagolási díj felevenként
20 kr.

Szerkesztői irodai iroda:

VI. kerület, Terebessy utca, 21-ik sz. 3-ik emelet.

Hirdetések díja:

Egy negyzedes hasznosított sorért
8 kr.

51. SZ.

Decz. 22-dikén.

1878.

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden archaisches Bismarckportrattal.

Ezenként

tizenkét kötet könyvmellék-
lettel.

A könyvek megkötetala egész

évi járatási kötelezettest foglal

magában a lap irányában.

Dalospacsirták.

(Beszély)

Irta Véká L.

(Folytatás.)

— Innen szemlélje, Jónás öcsém, — mondá most kenet-
tel a nagynéne, a mint székeig ért Jónás, — innen a szemek-
nek kínálkozó látványt. Nem tárja-e fel társadalmi viszonyaink
hű tükrét? Sir a vallás, zokog az erkölcs nemtője; mi pedig
bódult szilajsággal keringünk a tűzhányó hegy ormán. Oh,
mily keserű lesz az óbédés!

— Meg fogja gátolni az állam vas marka, — szólt bizta-
tólag a neje széke mögött álló nagybácsi. — A Pista is —

Torkára fagyott a további szó a lehűtő pillantástól, me-
lyet neje rávetett.

— Ön, kedves öcsém, — folytatá a nagynéne, a nélkül,
hogy férjét további figyelemre méltatná, — ön igen helyesen
cselekszik, hogy nem tánczol. A bölcs tapasztalás tanítja,
hogy nem ok nélkül áll az ur imájában a könyörgés: „és ne
vigy minket kísértetbe.“ Gazdag aratást tart az ördög a fel-
hevült érzékek körében. Kerüli a vérsza talajt a bölcs.

— Drága nagynéném dicséretét nem érdemlem, — vála-
szolá szerényen Jónás. — Forró ohajom: Hajnalkával a vi-
gadók körébe vegyülhetni.

— Erről a reményről le kell mondania, felelé a nagy-
néne nagy határozottsággal; — Hajnalkának minden táncza
már hetek óta le van foglalva. Különben ide sem jött volna. A
művészek köreiben, melyekben Hajnalka előszeretettel mozog,
ferde nézetek uralkodnak az erkölcsről. A zenészek és festők
fürgé tánczosok és szegény leányom kénytelen a mindentől
feléje tolokodók unszolásának engedni: noha pedig tudom,
hogy kebelében anyjának intelmei hű viszhangra találnak.
Szegény gyermek!

A szegény gyermeket épen most vezette vissza
tánczos a mamához. Fuldokolt, csorgott homlokáról az izzad-

ság, és még a rizapor alól is kivilágítottak a rézpiros pipacsok.
Lelkendezve dőlt székeire, félig lehunyta szempilláit és ihlet-
tel lökte ki a sohajt: isteni művészet! Nemde Jónás, ön is
imádja a művészetet? Nem volna rokonom, ha nem tenné. A
zene, a festészet ragyogó csillagok az élet egén; de a táncz ez
égen a mindent elhomályosító nap, a táncz a művészetek össz-
foglalata. Nemde, Jónás?

Jónásnak nem maradt ideje válaszra. Még el sem hang-
zott az olvadóan ellehelt kérdés: már ott állt egy új, hosszú
sörényű tánczos és ragadta ismét Hajnalkát a tánczolók sorába.

Jónás kissé hosszasan tekintett utánuk. Ugy rémlett előtte
a rövid ismerettség után, mintha Hajnalka nem felelne meg
egészen annak az eszményképnek, melyet magának felőle alkot-
ott volt az előzőhöz hasonló izgalmas jelenet folytán.
Megnyugtatta mégis némileg a most még mélyebb gyökeret
vert meggyőződés, hogy Hajnalka volt az, ki a mélabús szép
új népdalt oly szívrehatóan énekelte vala. Ki is lehetett
volna más, mint az, ki a művészetet annyira imádja? E közben
azonban meg nem állhatta Jónás, hogy lopva ismét és ismét
oda ne pillantson a pisze orru leánykára, kinek eme kiváló
társaságban még mindig nem akadt tánczos. Valóban,
ott ült az még most is helyén elhagyottan, és nevető szemei
még most is csak úgy mosolyogtak mint a hogyan előbb, noha
különben hasonló helyzetben fiatal leánykak szájaiknak végei,
daczára minden erőködésnek, ptyergésre szoktak görbülni.
Meggázta Jónás, és hősiességszerűséggel elhatározta, hogy
— török-szakad — ha senki más, ő hívja fel tánczra a sze-
gény leányt. Meg fogja ő mutatni ezeknek a kopasz városi
léhűtőknek, kik most is még nagy tömegben ögyelegnek a
terem közepén: mit követel a talnai illendőség?

— Nem kegyeskednék, édes néném, — fordult most nagy alázatossággal Keserűné ő nagyságához, — engemet annak a másik kisaszonynak is bemutatni?

A nagynéne már ismét elmerült volt Gerővel nagy jelentőségű beszédbe, renditően keseregvén az erkölcsök hanyatlása miatt. Elmerültségében nem hallotta meg Jónás kérdését.

— Eh, — gondolá magában Jónás, — nem szorulok én ciffrázkodásra; bemutatathatom én magam is magamat. Tán csak nem fogja a tudós párokás orromat leharapni.

Oda lépett tehát kényesen a másik kisaszonynak elébe és ildomos csipemozdulat és mosoly kíséretében, összeütö kongóan két sarkát.

— Édes kisaszony, — szólalt meg udvarias bók közben, — én Doborkő Jónás vagyok.

— Én én, — felelé vidáman a nevető szemű, — én pedig — de hát igazán nem tudnád te Jónás, hogy én ki vagyok?

És a fiatal hölgy nevetve nyujtá kezét szíves üdvözlésre. Jónás visszahökken. Mi a tatár! Ez a tudós tegezi! Hogy jön ez ehhez!

— No, mondjad már, ki vagyok én? — faggatózott a fiatal hölgy.

Jónás mindjobban meresztgeté szemeit. Igaz, hogy első pillanattól fogva úgy rémlett előtte, mintha ezt az arcot már látta volna valahol. De akárhová tegye is a jó Isten: nem bírja ő még sem megmondani, ki légyen a szép szent?

— Nos? — nevet rá még mindig a pisze orru. Én — én — De hát teljesen elfeledhetted gyermekkorod játszópartját? Hisz én vagyok a Stanczika, igazán és valóban a doborkőfalvai jegyző Stanczija.

— Nem lehet az, — tört ki most Jónásból indulatos kifakadással; — az nem volt ilyen szép soha!

Villámgyorsasággal szegződtek most földhöz a nevető szemek, eltűnt az ajkáról a mosoly és biborlepel borult a fiatal hölgy arcára, felvillanva a habos hajzat keretéig.

Semmi kétség: a fiatal hölgy megnehezelt. Volt is oka rá. Bolátta ezt, észre térve, maga Jónás is. Hogyan is lehetett annyira ügyetlen: azt lobbantani fiatal nő szeme közé, hogy őt valaha nem látta szépnek? Szánta-bánta tettét Jónás, szerette volna leharapni nyelvét, még a föld alá is bujt volna, ha remélhette volna, hogy ez által tettét nem tetté fogja varázsolhatni. Feltette tehát magában rögtön, hogy legalább iparkodni fog hibáját lehetőleg jóvá tenni. Tán csak nem lesz kérlelhetetlen! Nem illenék szép és jó szemeihez.

— Ki hitte volna? — szólalt meg kisé remegve. — Tudtam én mindjárt, hogy láttam én már ezt az arcot. De azt, hogy — hogy — maga — kegyed — nagyságam —

— Maradjunk csak a te-nél, — vágott hirtelen szavába a hölgy, ráemelve már ismét mosolygó szeméit. — Híven ragaszkodom én gyermekkorom emlékeihez és a legédesebbek közé számítom ama napok emlékét, melyeket jó keresztanyám, édes anyád körében tölthettem veled.

— De hát csakugyan te vagy a Stanczika? kérdé még mindig félénken az ifjú, de máris hévvel nyulva a kis kezecské után, mely elébb önként kínáztatott volt üdvözlésre. Te — ki egykor tüskőn-bokon nyargalóztál velem a vesző paripán, — te, ki csintalanabb voltál a legcsintalanabb fiúnál, — te lehetnél most tudós nő?

A kis csintalan, ott a széken, halk nevetésbe tört ki. Nem, nem volt az nevetés, csak édes csicsérgés. Ah, mily édes!

Ebben a pillanatban Keserűné ő nagyságának éles sikojtása vonta magára az egész környezet figyelmét. Oda siettek

hozzá rögtön Stanczika és Jónás is. Dult arccal állt ő nagysága előtt egy hosszú hajú, pápaszemes ur, akadozva jelentvén, hogy Hajnalka nagyság — kétségtelenül tánczos ügyetlensége folytán — keringés közben elesett, megacérült és most azonnal haza kívánczik, csak a mamát várván az öltöző szobában.

Rémülten ugrott fel a nagynéne, és nem törődve a rohanó párok elvadultságából származható veszélyekkel, gyors léptekkel sietett a kijárás felé. Szorosan oldala mellett maradt Stanczika; kisé lassabb léptekkel követték Jónás, Gerő és a nagybátya. Ez utóbbi arcát nagy elkeseredés jelenségei koinoríták. Rátette sulyos kezét Jónás vállára. Látod, öcsém, mondá bubánatos rezgéssel, hogy mind való az, a mit mondtam. Még ilyen balesetek elhárítására sem ügyelnek az állam drágán fizetett közegei. De meg is mondom holnap Kálmannak! Tudom: megrendül bele a kaszinó nagy terme!

Hajnalka nem volt megnyugtatható. Váltig ismétlé, karjait tördelve, hogy ezt a nagy szégyent, mely őt, a leghíresebb tánczosnőt érte, el nem viselheti, és ezikrázó szeméből villámokat szórt a boldogtalan tánczosra, ki a balszerencsét felidézte és most égre földre esküdzött, hogy nem ő, hanem az előttiük haladó tánczosnőnek, lábai körül tekeredett hosszú uszálya okozta a kudarcot.

Keserűk sietve kocsi szállításra; velők Stanczika is. Jónás nem juthatott többé szóhoz. Mennyit szeretett volna pedig még tudakolni! Istenem, beh kár, hogy ebből a Stanczikából olyan, eszével mindig hegyen, völgyön, tengereken és csillagok közt kalandozó tudós nő lett, ki sem főzni, sem sütni nem tud, kinek mindig tentás az ujjja, ki bizonynyal tudománya méltóságán alólinak tekinti a dalolást, és kinek mindig szűk a maga háza! Istenem, beh nagyon kár! De hogy is történhetett ez?

Jónás merengését Gerő szakította félbe.

— Derűre boru, komám! — mondá Gerő és belekapaszkodott Jónás karjába. — Tanuld meg ebből, hogy örök frigy az égiekkel nem köthető, és most kíséj el az ebédlőbe. Ülőgecsük le nagy bubánatunkat részvéttel keltő franczia nedűvel!

De Jónás nem hajolt a szép szóra. Magasökönsödött, és haza kívánczolt most ő is.

Gerő megnyugodott ebben is a nagy lelkek fölényével. Csak tíz forintot követelt elébb Jónástól, hogy most — mint mondá — maga fizethesse ki tulajdon kezével a jó vacsorát, melyet tánczosása jutalmául ígért vala Jónás neki mára.

Jónás most sem fukarkodott. Beváltá kész bankóval ígértét, de távozása előtt felkérte Gerőt, hozza az némi viszonzásul holnap hozzá egyetnást nyomtatásban megjelent munkáiból, hogy ő is megismerkedhessék a végromlásnak indult emberiséget mentő eszmékkel. Jónás e pillanatban úgy érzé szívében, miként nagy szűksége van arra, hogy a tudományosság felsőbb színvonalára emelkedjék ő is.

Gerő magára egyenesedett és lapos tenyerével nagyot csapott tulajdon homlokára.

— Ne higj te engem bolondnak! — szólalt indulatosan, megvető kicsinyléssel. — Jutott-e valaha józan állapotban eszedbe, hogy doborkőfalvai pagonyodat forgácsokra szelvelve értékesítsed? Az erdőt lábán kell hagyni egyben: különben nem erdő. Nem olvasott tőlem még soha élő ember egy nyomtatott árva betűt sem; nem is fog olvasni halálom előtt. Istennemre fogadom! Hat kötetes nagy munkám —

A többi elhangzott a távolban. Kopogós lépésekkel távozott Gerő sietve az étterem felé, a kapufélfánál hagyván a tudományoszomjas Jónást. Fejét mélyen lelohasztva, kereste

fel ez a „Nemzeti szállodát”, ma éjjel nyugtalan álmai békétlen színhelyét.

VI.

A következő reggelen Keserűnő ő nagysága fontos tanácskozást tartott szeretett kedves férjével, vagyis inkább hosszabb előterjesztést teve férjének, melyben ez sem talált kifogásolni valót. Ez egyszer gyors egyetértésre jutottak a házasság felek, és szent volt közöttük a béke. Nem az állam, nem az egyházzal folyt a beszéd; nem is kellett most nagy szavakat faragni vagy nagy képeket vágni, mert hisz kettőjükön kívül senki sem vala jelen, ők kettecskén pedig már rég ismerték egymást — kívülről — belülről. Nem vala tehát szükség a képmutató alakoskodásra. Azt sem lehetett kétségbe vonni, hogy Hajnalka — mi tagadás? — már huszonötödik évét is meghaladta és így, férjhez menve, nem lépne feltűnően éretlen korában a szent házasság frigyére. A tekintetben sem mutatkozott nézetkülönbség, hogy a művészek, zenészek és festők, kedvtöltésre igeen kedves emberek ugyan, de férjnek mégis csak kívánatosabb volna, parlagi szokásai mellett is Jónás. A ház ura nem mulaszthatta el a latba vetni, hogy a Doborkőyek vagyona nem megvontató tényező akkor, midőn maga részéről bevallani kénytelen, hogy a harmincz év, melynek során csak fogyni kezdő életet folytat a fővárosban, és leányának művészi hajlamai némi zavart idéztek elő kiadásai és bevételai egyensúlyában. A mama viszont nagy megnyugvást lelt abban, hogy Jónás nyilván egyike ama jóra való, szerény, jól fegyelmezett ifjakkal, kikkel okos asszony nagy fejtörés nélkül is szörnyen és könnyedén elbánhat a nélkül, hogy kívánatos uralmának hajótörését koczháztatná.

Az óhajások és eszmék ilyen összhangzatos találkozása mellett csakhamar létre jött a megállapodás: hogy a kedvező alkalmat, melyet ugyis a mama előre látó bölcsesége idézett vala elő, midőn férjével a tudvalevő levelet Doborkőfalvára megíratta, nem kell elszalasztani, és a fiatalokat össze kell szépecakén szoktatni. A terv kivitelét, édes szokása szerint, a nagyságos asszony vállalta magára. Ő fog gondoskodni arról, hogy a tervet siker koronázza. Hozzá is fogott azonnal a szükségsegekhez, s nem telt bele negyedóra: máris szaladt a czipra vadász ruhába bujtatott ruháncz a meghívókkal, melyekkel nem nagy, de válogatott társaság doboltatott össze mára Keserűékhez: zeneestélyre. Természetes, hogy Jónás nem hiányozhatott a meghívottak közül. Hiszen első sorban őt kellett elragadtatni Hajnalkának fényes tehetségei által. Hadd lássa, milyen kincs a kedves unokatestvére! A mama tudta a módját.

Jónás pontosan jelent meg a kitűzött órára. Nem volt legrózsásabb hangulatában. Álmának lidérczétől nem szabadította vala meg az ébredés. A tudós nő lebegett folyton szemei előtt, holott pedig eléggé megmagyarázta a mama, hogy a tüzes paráznál is jobban kerülje az e fajtabeli nőket. De hát minek is tért Stanczi ilyen vészes utra? Mi szüksége volt erre? Vagy, ha már tette: legalább ne fejtett volna ilyen szépnak! Maradt volna olyan sem nem csunya, sem nem csinos utszeli növénynek, mint a minő volt akkor, mikoron még minden napos vala a mama házában. Ki parancsolta, hogy ily színpompás rózsáru tákadjon? Minek csalja a világot?

Elmondotta ezeket a mai nap folytán Jónás százszor is magának. Tudja a manó, mi okozta, hogy Stanczika mégis csak oda tolakodott folyton minden gondolatába! Mintegy mentő horgonyba kapaszkodott ilyen kínos hányattatása közben a nagynéne meghívójába. Zeneestély! Semmi kétség: Hajnalka énekelni fog ismét szép magyar népdalokat s a szív-

reható ének el fogja oszlatni a káprázatokat. Őszeszedte Jónás minden erejét, hogy magát erre reménynyel kecsegtesse s felidézze lelkében ama hangulatot, melyet az előszobán ajtajánál kilesett kis népdal fakasztott vala kebelében. Hogy is szól? „Szerettem őt, mint senkit e világon!” — En istenem, ha Stanczika énekelné ezt noked, — n e k e d Jónás!

Ehen ni! Már megint Stanczika!

Bár mit kezdjen, bár mihez fogjon: mindig oda furakodik hivatalosan annak a képe, neve. Mit mondana pedig az édes anyáka, ha — feledve tanácsait — tudós nőt merészelné a házhoz hozni menyit? Ezt érdemelné-e a jó anyúka sok jószágért? Mily nagy szerencse, hogy Keserűék ma zeneestélyt rendeznek! Oda van írva a meghívóra, nagy betűkkel: hogy Hajnalka is közre fog működni. Ennek édes szava fogja kijózanítani. Majd elvállik: fog-e a tudakos kikircs is hangot találni torkában? Dehogy fog! Dehogy! Hogyan térne meg egy emberben a nagy tudomány és a szerény népdal! Nem lehet az! A mama mondta! Az pedig tudja. De hátha mégis?

Még mindig küzködött háborgó gondolataival, titkos vágyaival, félnék reményeivel Jónás, midőn már rég ott forgott a nem nagy, de válogatott társaságban.

Ugy látszik: csak érkezésre vártak, mert alighogy a terembe lépett, azonnal megkezdte Hajnalka a terem közepére állított, fűdelétől is megfosztott zongora csörgetését. Bár mennyire sietett vala Jónás: még sem jött elsőnek. Már ott ültek körben a zongora körül a hosszú sörényű, pápaszemes urak, kiket Keserűnő ő nagysága ma meghívásra méltatott, és ezek a játék közben — talán Hajnalka művészete hatalmának varázsa folytán, vagy talán a többszöri tapasztalataik szerint biztosan várható jó vacsorának reménye fejében — hol lelkesülten ég felé meresztett szemekkel, hol hadonázó karjaikkal serénykedtek kifejezést adni határtalan elragadtatásuknak.

A nagynéne és a nagybácsi a pamlagon ültek komolyan; Stanczika nem volt a teremben. Jónásra senki sem figyelt, még csak nem is fűtözölte senki. Annál jobban megfigyelte ő Hajnalka művészetét. De bár mennyire erőlködött is fülét a hangzörejhez hozzászoktatni: a lelkesítő szikrát a zürzavarban még sem birta fellelni. A zongora hol vastagon morgott, hol vékonyan cizinezgett. Ezt hallotta Jónás. Azt is látta, hogy Hajnalka most orrával turja a billentyűket, majd hátra veti vadul fejét, most végig sepi egész szélességében tiz ujjával a zongorát, majd ismét magasra kapja fel hol egyik, hol másik, hol mindkét kezét. De hogy mind ennek mi a célja? Azt Jónás semmiképp sem birta magának megmagyarázni. Nem értett ő ebből egy árva betűt sem, s annyival kevesebbet érzett mellette.

Most Hajnalka nagyot csapott mindkét kezével a zongorára s kimerülten dőlt hátra székébe. Öröngző taps haragott fel a körben. Hajnalka nem mozdult; csak szemei köszöntek meg bádogyattan a bámulat adóját. Meglátta a körben, hogy szemeit körüljártatta, Jónást is.

— És ön, Jónás, nem tapsol? — aohajtá epedően Hajnalka. — Nem hat-e öntre is az isteni szellemek mennyei nyilvánulása? A felsőges muzsa hidegen hagyja?

— Igazat szólva: — válaszolá kábultan Jónás, — nem értettem én ebből semmit sem.

— Vad barbár! Az isteni Beethoven hidegen hagyja! Szánom! — mondá most fagyosan Hajnalka, felbigyeszté ajkát és elfordult Jónástól megvetéssel.

— No nehezteljen rám ezért, — esdeklött Jónás, közelebb lépve a duzzogó művésznőhöz. — Nem tehetek róla. Nem vagyok annyira ügyes, hogy az érthetlent is szépnak hallgassam.

Uj politikai napilap!

A
Magyar Lapok

előfizetési ára:

egész évre . . . 14 ft — kr.
fél évre . . . 7 „ — „
évesgyedre . . . 3 „ 50 „
egy hónapra . . . 1 „ 20 „

Előfizetési felhívás

MAGYAR LAPOK

politikai és társaséleti napilapra.

A
Magyar Lapok
felálló szerkesztője:
Molnár Antal,
kiadó-felügyelő:
az Athenaeum.

A „Magyar Lapok“ ezíme alatt új politikai napilap köszönt be Magyarországra olvasó közönségéhez.

Nagy hangú ígéretek nélkül, e sorokban teljes őszinteséggel elmondjuk, hogy mi a célja vállalatunknak.

Nem akarunk pártlap lenni s nem képezi feladatunkat, hogy a nagy politikai napilapokkal versenyezzünk. A „Magyar Lapok“, az e vállalat körül sorakozott kitünő írói erőkkben s a kiadó-társulat segélyeszközeiben bizva, azt tűzik ki céljukul, hogy a kisebb politikai napisajtó oly közegét alkossák meg, mely népies ugyan, de nem súlyos alá a ponyvairódalom színvonalára melynek nincs diésvágva arra, hogy „magyar“ politikát folytasson, de mint a szabadság és alkotmányosság igaz tanainak népszerű terjesztője, kiváló szolgálatot tehet a hazai közügyeknek.

Feladatunk nemcsak voltánknak teljes öntudatában lépünk a térre, melyet kiválóbb frónk eddig elhanyagoltak.

Lapunk politikai iránya, a jelen közviszonyok között, *ellenzéki* lesz. Nem helyeselnék a bosnyák párt politikáját s oly kormányt akarunk, mely *magyar nemzeti* politikát űz, s melynek szavában megbízhatunk. De személyi tekintetek nem kötnék le egy irányban sem. Megmondjuk a pártoknak s a kormánynak az igazat; — a teljes igazságot, a mint azt meggyőződésünk, minden személyi tekintettől függetlenül, elénk szabja.

Politikai rovataink rövidnek, de kimerítőek lesznek, megtalálják azokban mindenki röviden mindazt, a mit az országgyűlés, a kormány és a törvényhatóságok végeznek s gondunk lesz róla, hogy a bel s külföld összes politikai eseményeiről az olvasó lapunkból teljes tájékozást nyerjen.

A *fővárosra* különös gondot fordítunk. A főváros ügyeit eddig kiválólag német tollak tárgyalták. Lapunkban kitünő magyar emberek fognak szólni a magyar főváros ügyeiről, oly tüzetesen, hogy e tekintetben hízagot vélünk betölteni a magyar napisajtóban.

Általában a magyar társasélet érdekeinek képviselése képezi főgondunkat. Nemzetes társasélet nélkül nincs nemzet, s a

De tudok azért én is zenén lelkesülni. Tapasztalni fogja: csak énekelje nekem azt a kis népdalt: „Szerettem őt, mint senkit e világon!”

Hajnalka megfélekedezett kimerültségéről. Haragoosan egyenesedett fel és szikrázóan nézett végig Jónáson.

— Uram! — kiáltá indulatosan. — Ez sért é! Mikép meri ön rólam feltenni, hogy én — én! — képes legyek művészi magaslatamról a pórás népdalig leereazkedni? Ilyen zenét, uram, a konyhában keresen, de ne művészek körében!

— Ugy van! Ugy van! — kiálták a pápaszemecek. — Beethoven után népdal! Minő vad gondolat! — Ez utóbbi megjegyzést legélesebben Gerő hangoztatta, ki éppen most érkezett vala.

Jónás elszégyelte magát a visszahuzódott; pedig sehogysom birta felfogni, miben vétett? Hiszen magától Hajnalkától hallotta ő az említett kis dalt. Miért nem ismételhette tehát az ma is azt?

Szerencséjére Jónásnak: sikerült a többi hallgató hízegésének Hajnalka felháborodását annyira lecsendesíteni, hogy az ismét oda ült a zongorához és kezdte elől a billentyűk marcangolását. Most még könnyörtelenebbül kinozta azokat.

Megfélekedezett az egész művész-társaság Jónásról. Nem tartotta többé számba vehetőnek. Csak a mama nem feledkezett meg róla. Oda intette kegyesen magához.

— Ne vegye zokon, édes öcsém, — mondá Keserűné ő nagysága meggyugtatón. — Hajnalka felindulását. Kisé különös népdal a művészek csoportja. Közülök mindegyikének van kis hóbertja. Számolni kell ezzel mindenkinek, ki velük érintkezni kíván. De ezért szívük mégis tiszta, mint a szinarany. Különbözik pedig magam is azt vélem, hogy nagyon kevésre becsülhettem, kedves öcsém, Hajnalka művészetét, midőn annyira ildomtalan kérésseel hátorkodott azt zaklatni. Azért kérelje meg szép móddal.

— De, kérem, — tört ki Jónásból, — hiszen tőle hallottam először ama kis népdalt; általa szerettem meg szép lelkét.

Ő nagysága boszusan szegte hátra fejét.

— Ön álmodik, — mondá, most már tiz fokkal hidegebben. — Hol hallhatta volna ön Hajnalkát?

Jónás elpirult; jókor eszébe jutott, hogy tanácsos lesz az előszobában ezenvedőleg viselt dolgaival nem dicsekedni, s azért nem válaszolt a kérdésre.

— De nem is hallhatta, — folytatá ünnepélyesen a nagynéne rövidke várakozása után. — Hajnalka soha sem feledkezik meg magáról annyira, hogy ama tiszta légkörből, melyben otthonos lelke, leszálljon az alantaa föld erkölcsbontó salakjához.

Jónás mélyen meghajlott és visszavonulni készült. Megsemmisülése érzetében már két lépésnyire hátrált, midőn súlyos kéz nehezült vállára és helyhez szegzé.

— Ugy — ugy, öcsém, — dörgé fülébe ünnepélyes komolysággal a nagybátya; — a Pista is azt mondja mindig a kaszinóban: ne tekint nagyon mélyen a kancsó fenekére, mert eszed adja meg annak az úrát!

Jónás merész kanyarulattal szabadult a nagybácsi körmei közül. De nem távozhatott messze, mert útját állta Gerő.

— Beillesz batkötetes nagy munkám elrettentő példái közé. Bolond hajigál kövekkel verebek után. Téged Stancoz néni, mint ma érkezett, nyolcz lapra terjedő leveléből gyantatom, házasolni küldött ide. Találaz-e pedig neked valóbb feleséget Hajnalkánál? Tekinta reá, öcsém, és borulj porba lábai előtt! Magam is vetélytársadnak szegődném, ha a korra és

hozományra vonatkozó kellékeket éppen úgy képviselve látnám benne, mint aláírásában a háromszáz esztendő előtt megszerzett két előnevet. Csaldja befolyásáról végre kezeskedik a Kálmua, meg a Feri és —

Jónás nem birta tovább türelmetlenségét fékezni. Kimelletlenül félre lökte az útjában állót, és öles léptekkel hagyta el a termet, követve a nyitottnak látott mellékszoba ajtójának irányát. Gerő szánakozó vállvonogatással tekintett utána. — Bolond! — mormogá a kicsinylés meggyőződésével. — A zsinigre fűzött cserebogár kitepheti ugyan lábát, de éppen nem menekülhet. Okos ember nem rugdalozik a végzet rendelkezésével szemben. Megadja magát bölcsen és ha kell: — a lakodalom után rakja tűzre kedves felesége zongoráját.

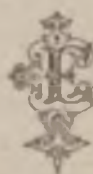
(Vége köv.)

Karácsony-dalok.

Gáspár Imrétől.

I.

Égnek a gyertyák...

Égnek a gyertyák, földerlik
Egy pillanatra kebelom;
Elreszti föllegét, boruját,
A mult leszáll, emlékezem.

Anyámat látom oldalamnál,
Jó arca oly nyájas, szelid,
S látom az égből könnyű szárnyon
Felnék egy angyal közelit.

Érinti fácskám, és hozzától
Fényes az ég; fölzeng dala.
S ráismerünk mi: — „Te vagy ismét,
Szeretet, béke angyala!”

Égnek a gyertyák, s bár világok
Nem az enyém, imádkozom:
„Oh szállj le ismét, s szívednek
Hagyj derűt, én angyalom!”

II

A fenyő álma.

A kis fenyőcske álmodik.
Köröle fény, öröm, dal,
S ő áll közepén, holdog itt
E fényes tarka lombbal.

S a vonatagba csendesen
Leszáll egy bájos angyal,
És megszólítja: „Jér velem,
Elviszlek én magammal!”

Emlékszel, oh emlékszel-e?
Én küldtem annyi álmot,
Csodás világba jőjj, velem
Álmaid feltalálok.

Fényár borít, öröm fogad,
Szeretnek, üdvözölnek,
Oh boldogság ily pillanat
A fiatal kebelnek!”

... S ébred; a látomány után
Szép angyalát kereso,
S föllole, mint te is talán,
Bájos karácsony-esto!

Két karácsonest.

„Megjött a szép karácson
Aranyozott kis színon,
Hozott diót, meggyorót.
Jó gyermekeknek valót!”

Ezer meg ezer szívben zendül meg újra most e kedves kis gyermekdal; az enyémben is édesded-halkal szólal meg! Olyan különös is az a gyermekkori költészet: mint valami arany fonál szála, úgy szövődik által a komoly férfikorba, onnan meg az őszi hervadáshoz; és bár mit hozott is az egyik, és rabolt el a másik, a férfi szívben csakugy, mint az öregben van egy hely, a melyben ez egyszerű gyermekdal édes-fájó érzéseket fakaszt, ép azért, mivel olyan egyszerű és mégis olyan édes-kedves volt az egykoron. Mindvalamennyien, a kik csak vagyunk, minden évben újra meg újra szívünkbe fogadjuk a kis Jézusát, akár mint változtak is meg nézeteink; mindvalamennyien újra gyermekké leszünk, — ha bár csak percekre, — mikor a gyermekek karácsonesti öröme a mi szívünkben is felragyog.

Soha sem éreztem ezt elevenebben, mint távol a hazától, idegen földön, mikor a naptár azt tudatá velem, hogy oltárhaza ma gyertyácskák libegnek-lobognak — egészen be, sok ezer gyermekszívnek kellő közepébe! Olyankor mindig olyan valami érzékenyülés fogott el, a milyen csak a gyermekévekben szokott különben. Sovárgó vágy kapta meg szívemet, valóságos sajnó érzés a szülei hajlék iránt, hogy szinte nehezeltetni szerettem volna magamra, csak az, hogy nem lehetett.

Sok mindenféle helyeken, sok mindenféle népek közt ültem már meg a szent karácsonestét, leginkább azonban mégis csak két helyütt volt reám megrendítő hatással. Az egyik karácsonest vad zivaja még most is, ha csak gondolok is reá, szint a fülem cseng belé, míg a másik meg rengető hatalmasan szólal meg lelkemben. Megkísértem, hátha el tudom mondani egyiket is, másikat is.

Madridban voltam, egyedül, ismeretlenül a nagy városban, testben-lélekben dideregve az itt kétszerte érezhető téli hidegtől, mivel sem kályha, sem semmi, a hol az ember óltalmazhatná magát ellene. Csak a drága hazára való visszamemlékezésben melegedett föl a lelkem. Ugy szerettem volna egy kis karácsonfát gyújtani magamnak, de nem lehetett, nem is lett volna, hol felállítanom. Annál vidámabban lobogtak lángjai vágyódó szívemben, jóval előbb még a szent est beálltánál, a melyre nézve elhatároztam volt, hogy a templomban fogom tölteni. Végre bekövetkezett az annyi kicsi és nagy gyermekektől várva-várt este. Spanyolország fővárosának utcáin csak úgy zajlott a sokaság „a kis Jézuska üdvözlétére.” Abban találta örömét, hogy egyik a másikon tultett a nagy öröm nyilvánításában, csak az, hogy miközp férfiak, asszonyok seregesen futkostak fel-alá az utcákon, kurjongatva, ujjongatva, — de nem úgy, mint emberekhez illik, hanem valóságos barbarok módjára, férfiak, asszonyok, gyermekek egyformán dobokkal, tamburinokkal, ócska fazékokkal, üstökkel, sipokkal inaszakadtában dolgoztak, egész olyan formán, mint nálunk a szurkos képű vargajelöltek macskazenék alkalmával. A mellett a hány kocsmája és pálinkamérése csak a városnak volt, mindvalamennyien tárva-nyitva, és a mi süpredéke csak volt, mind beléjük tódult, el sem férték már bennük, járni sem lehetett tőlük, úgy álltak el az utcáit. Nőttön-nőtt az éktelen lármá; részeg némberek vetekedtek a férfiakkal, melyikük nagyobb mester a dobolásban, csörömpölésben, sipolásban és sívalkodásban; a gyermekek meg a szülek példáját követték; a me-

lyiknek nem jutott már a zajgó azerszámból, a torkával pótolta, nem is volt az többé emberi hanghoz hasonló — és a szent este karácsonfájának lobogó lángjai egyenkint kialvának a szívemben.

Éjszél tájban a templomok felé tódult a sokaság. Zárva voltak, az ajtók előtt katonák álltak, szuronyos fegyverrel, a nép meg kaczagott, kurjongott, dorombolt, csörömpölt, még vezettebben, mint eddig, vagy vásott tréfát űzött az asszony félékkel. Hozzá meg az itteni harangozó, egészen más az, mint idehaza minálunk. Egyes kongúsok, mint mikor nálunk a harangot verik félre, és nem is egybe hangzón, hanem mindenik magának, össze-vissza egymást hozsantva. Soha sem tudtam megbarátkozni a spanyolországi harangazóval, valóságos visszazélés az a keresztyénség fenséges hangszerével, ma meg már épen megbotránkoztam rajta. Másutt mindenütt a gyermekkor ábrándjait, a szív haza vágyódását, a drága otthon képét költögette bennem a harangok hívogató szózata, — itt e zaggya kongatásban mocczanni sem mert a szívem. Nem csudálkoztam már rajta, hogy csak nálunk lelkesíti a harangozó a költő lelkét. Megértettem, hogy csak az én drága hazámban teremhetett költő lelkében az a gyönyörű dal, a melyben ez a kedves rész is megvan:

„Sugár magas a toronynak teteje,
Sugár torony kilátzik a pusztára,
Harangoznak pünkösöd első napjára.”

Spanyolországban — talán a jó Isten sem érti meg a harangszót.

Pontban tizenkét órakor kinyitják a templomok ajtait, és a künn levő sokaság a templomokba tódul. Én is vele mentem, azótlanul, komolyan, mert olyan különös kedvem lett azóta. Pedig még hátra volt a java. Nem hittem szemeimnek, az Isten házában belsőjében rendőröket pillanték meg, villogó fegyverrel kezükben. Minden oszlopnál két-két fegyveres rendőr állt, azonkívül a hajó végtében mind a két felül, azért, hogy a nőktől külön helyet mutassanak a férfiaknak, az imádság, a szent Isten házában, a mindenek felett keresztyén Spanyolországban.

Lelkem mélyeig felháborodtam a fegyveres rendőrség láttára a szentegyházban; nem tudtam, hogy ez azért is volt, mivel akkor tiltották meg a népnek, hogy ne üzze tovább is a templomban azt a barbar kurjantást, mint ősidők óta. És volt is a rendőrségnek dolga, hogy be ne cseszesse a vasfazékos és rézüstös népséget, kívülről azért elég csunyán hallatszott a nagy zivaj. És azért is a rendőrségnek kellett magát közhívetni, hogy a misét félbe ne szakítsák. Egyre folyt a kacagás, hancuzás és sívalkodás, a rendőrség sem bírta fenntartani a rendet és csendet. Szívemből örültem, hogy már egyszer vége lett a misének. Siettem haza piczi szobácskámba, bezártam ajtó-ablakot, hogy ne halljam többé az iszonyu zivajt, mely annyira tönkre tette kedves karácsonestemet, és künn az utcán folyvást tartott a förtelmes lármá. Csak itt, a magányos csendben, tért újra magához fölháborodott lelkem, és akkor — egy másik karácsonest jutott eszembe, melyet néhány évvel ezelőtt éltem volt át, és — kezdék magamban hasonlítani. Tengeren tuli világrészbe szállt el velem emlékezetem. Afrika belsejében láttam magam újra, mikor ott egy karácsonestét töltöttem.

A Nilus egyik főágán, erdő közepében, állt kicsike hájóm. Egész nap vadásztunk, dolgoztunk, szemléltünk, fölfedezéseket tettünk, csudákat láttunk, a minél fogva mindenről, még a hazáról is megelégedtünk. A mint azonban a nap

leáldozott, a mint az aranyos eszhajnal a száz- meg százféle levelű faudarakat arany szálaival fonogatta körül, a mint a papagályok elcsendesedtek, és a majmok falka számára fáról fára imbalyogva, öregek és erősbejek vezérlete alatt valamely magas tetejű mimosán biztos éjjeli tanyát kerestek; a mint a folyam tulsó partján a halászsás hófehér nyakút összehuzta; a mint a szemközti zátonyon két óriás krokodil naphevített pánczéluakat meglangyosítandók, a folyamhoz czamogott; a mint aláereszkedett az éj, szeliden, vidáman, mint itt mindig: akkor elszűlltak gondolataim, messze, messze, túl a tengeren, túl a sivő pusztákon, drága, kedves hazámba; és bármint esőkolgatott, csirógatott is a bűvös éj, nem sikerült neki lecsendesíteni szívem sajgó vágyát. Puncsot főztünk volt magunknak, és pipáinkban a világ legfinomabb dohány, a páratlan Gye-beli égett, ánde most az egyszer a bodor füstfellegek nem bírták magukkal vinni bánatom felhőit: azon üresen maradtak a poharak, azon színig telve meg a szívem. Törölkünk egész keleti meleg érzéssel legazebb szerelni dalait dalolgatá, ezek sem voltak ma reám hatással. Az őserdőnek kellett megazólalni, ez térített csak vissza magához és magához, nem nézhette tovább szívem nagy bánatát, kínos hazavágyódását.

Egyszerre harsogás verte föl a nagy éji csendet. A tulsó partról hullatszottak ide; a cselédek és hajósok fecsegése is azonnal elhallgatott, velom együtt ezek is valamennyien a neszre figyeltek. Ujra ide hallatszott hozzánk, és: „El Fiuhl, el Fiuhl! — Elefántok, Elefántok!” — ujjongtak föl azok, a kik ismerték e hangokat. Csakugyan elefántok voltak, amott túl a vízre mentek; csak ezektől eredhettek e hangok — és most hallottuk őket először: a karácsonest tehát nekem sem mult el ajándék nélkül. És nemcsak ők, a rengeteg óriási, szóltak meg, harsogásuk csak mintegy jeladás volt arra, hogy szinte borzasztó, azért mégis véghetetlenül nagyszerű hangverseny kezdődjék körülöm. A rengeteg királyának mennydörgése végig lömbölt az ő birodalmában, királynéja feleletet adott reá, arra csend lett, de csak kis időre. Egész közel hajónkhoz egy nilusi ló vetette föl fejét a vízből, és dörögött, olyan formán, mintha az oroszláni hangon szeretne kifogni. Egy párd u c z is rőfögött, ijedten rikácsoltak belé a majmok; a hienák és sakalok, mint mindig, most is a kardalnokokat adták; közbe huhogtak a baglyok, a zátonyon meg az éjszakai hullámszúntó, az ollósorru kesergett, és miként az ezüst csengetyű, úgy csilingeltek a csirpoló hűskök, a brugókat végre a morgadalmas erdei varangyok huzták hozzá. Fül nem hallott hangjátékhöz volt most alkalmam, bámulatosok a művészeknél fogva is, a melyek előadták, egészen visszaigóztak a helyhez, a hol voltunk és elfelejtették velem, hogy idegen földön vagyok. Szívem föléledt ez éjjeli hangokra, elernyedtt szememben az elragadtatás tüze ragyogott föl, és alig birtam szívemmel, úgy dobogott örömemben.

Tudom, hogy a két karácsonest közül melyiket ültem meg méltóbban. A madridit még az emlékezet sem bírja tűrhető képpé feldolgozni bennem, míg amaz őserdőbelit évről-évre élénkebb színekben festi ki előttem. És most, hogy újra visszagondolok reá, újra meg újra zendülnek meg lelkemben a népdal eme szavai:

„De a szívem csak azt mondja:
Jobb otthon!”

Csak ilyen este érzi a szív az ő egész keserves valóságában, mit tesz az: idegenek közt élni, és hogy gazdagnak, sze-

génynek egyformán nincs nagyobb áldás, édesebb boldogság a világon az ő meleg szívű otthonjánál, az ő családja körében, — boldog ünnepeket!

Sz. M.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

Kedves kis fiam gyönyörűen fejlődött az én kizárólagos gondoskodásom alatt. Napom ugyan hallatlan dolognak mondta, hogy egy Rottenczel grófod maga táplálja gyermekét. Azt mondtam neki, hogy kitűnő egészségem mellett még csak áldozatot sem hozok ezzel gyermekemért. Miután sem társaságokban nem jártam, sem vendégeket nem kellett fogadnom, egész időmet, éjjel-nappal gyermekemnek adhattam oda. Sola tartotta őt a keresztvízre. Egy izma sem rándult meg, midőn a Feliczián nevet hallá.

A keresztelői szertartás után azonban hozzám fordult és csipősen mondta:

— Ez megint egyike a te gonoszságaidnak! Nem tartám érdemesnek, egy szóval is felvilágosítani őt.

Mindent meg lehet szokni, még egy nem-szeretom férjet is. Hiszen gyermekem atyja volt. A kis fiucska vadonat kis jószág lett. Férjem azt kívánta, hogy minél előbb adjuk ki a házból, valami intézetbe, hogy más gyermekekkel együtt neveltessék.

— Te nagyon szép vagy és feleségnek nagyon kényelmes, olyan férfirá nézve, a milyen én vagyok. — mondta férjem ez alkalommal, — hanem ez az egyetlen gyermek és téged is a te fiatal éroid komorrá és — tevé hozzá mosolyogva — nem épen szeretetreméltóvá tettek.

En is mosolyogtam, magam is világosan éreztem, hogy nincs meg bennem ama kedélyesség és vonzó, élénk vidámság, a mi tulajdonképen szeretetreméltóvá teszi a nőt és többet ér a szépségnél és a szellemnél.

— Nagyon nyílt szívű vagy! — mondtam tehát neki. — Látsz, tehát még sem rontott el engem a világ. — Ezzel megczibálta a kis Feliczián szőke, fürtös haját és elhagyott bennünket.

Többször a tó partján ültünk, ama felejthetetlen helyen. Oda át a szigeten már jól megnőtték volt a festő magányos sirja melletti bokrok. Egyszer Primus észrevette, mikor koszorúval a kezemben a szigetre eveztem át. Megvárta, míg visszajöttem.

— Hogyan, te virágot viszesz ama férjü sirjára, kit gyűlölnöd kellene. Hisz megfosztott mindenedtől!

— Ugy van, de sajnálom őt. Bűnös volt, de forró szenvedélyvel szerette anyámat, és viszon-szerelmet követelt. Ezért volt boldogtalan. Óriási erővel lepte meg ő szerelem, nem tudott előle menekülni, és ama végzetes perczen a gonosz szellem hajthatta a bűn örvényébe!

— Isten óvjon ilyen szerelemtől! — kiáltá férjem, tréfas tiltakozással. — Hisz az egy tűztenger, egy borzasztó, romboló erő. Mai nap sokkal nyugodtabb vérűek vagyunk, vagy épen nem is szeretünk, vagy szép kényelmesen, szenvedélyes izgalmak nélkül. Valóban, isten mentson engem olyan szerelemtől!

— Engem is! — mondtam halkal és megnevezhetlen fájdalmas hidegség horzongott végig testömen.

leáldozott, a mint az aranyos eszhajnal a száz- meg százféle levelű fasudarakat arany száláival fonogatta körül, a mint a papagályok elcsendesedtek, és a majmok falka számra fáról fára imbalyogva, öregeik és erősbeik vezérlete alatt valamely magas tetejű mimosán biztos éjjeli tanyát kerestek; a mint a folyam tulsó partján a halásznak hófehér nyakát összehuzta; a mint a szemközti zátonyon két óriás krokodil naphevitett pánczélukat meglangyosítandók, a folyamhoz czamogott; a mint aláereszkedett az éj, szeliden, vidáman, mint itt mindig: akkor elzálltak gondolataim, messze, messze, túl a tengeren, túl a sivó pusztákon, drága, kedves hazámba; és bármint csókolgatott, csirógatott is a bűvös éj, nem sikerült neki lecsendesíteni szívem sajgó vágyát. Puncsot főztünk volt magunknak, és pipáinkban a világ legfinomabb dohányja, a páratlan Gyebelei égett, ánde most az egyszer a bodor fűsfellegek nem bírták magukkal vinni bánatom felhőit: azon üresen maradtak a poharak, azon színig telve meg a szívem. Törökünk egész keleti meleg érzéssel legszebb szerelmi dalait dalolgtatá, ezek sem voltak ma reám hatással. Az őserdőnek kellett megszólalni, ez térített csak vissza magához és magamhoz, nem nézhette tovább szívem nagy bánatát, kinos hazavágyódását.

Egyszerre harsogás verte föl a nagy éji csendet. A tulsó partról hallatszottak ide; a cselédek és hajóok fecsegése is szonnan elhallgatott, velem együtt ezek is valamennyien a neszre figyeltek. Ujra ide hallatszott hozzánk, és: „El Fiuhl, el Fiuhl! — Elefántok, Elefántok!” — ujjongtak föl azok, a kik ismerték e hangokat. Csakugyan elefántok voltak, amoit túl a vízre mentek; csak czeiktől eredhettek e hangok — és most hallottuk őket először: a karácsonest tehát nekem sem mult el ajándék nélkül. És nemcsak ők, a rengeteg óriási, szóltak meg, harsogásuk csak mintegy jeladás volt arra, hogy szinte borzasztó, azért mégis véghetetlenül nagyszerű hangverseny kezdődjek körülém. A rengeteg királyának mennydörgése végig bömbölt az ő birodalmában, királynéja feleletet adott reá, arra csend lett, de csak kis időre. Egész közel hajónkhoz egy nilusi ló vetette föl fejét a vízből, és dörögött, olyan formán, mintha az oroszláni hangon szeretne kifogni. Egy párducz is rőfögött, ijedten rikácsoltak belé a majmok; a bálnák és a kalok, mint mindig, most is a kardalnokokat adták; közbe huhogtak a baglyok, a zátonyon meg az éjezakai hullámszántó, az ollósorru kesergett, és miként az ezüst csengetyű, úgy csilingeltek a csirpoló hűskök, a brugókat végre a morgadalmas erdei varangyok huzták hozzá. Fül nem hallott hangjátékhoz volt most alkalmam, bűmulatosok a művészeknél fogva is, a melyek előadták, egészen visszaigéztek a helyhez, a hol voltunk és elfelejtették velem, hogy idegen földön vagyok. Szívem fölélédt ez éjjeli hangokra, elernyedtem szememben az elragadtatás tüze ragyogott föl, és alig bírtam szívemmel, úgy dobogott örömemben.

Tudom, hogy a két karácsonest közül melyiket ültem meg méltóbban. A madridit még az emlékezet sem bírja türethető képpé feldolgozni bennem, míg amaz őserdőbeli évről-évre élénkebb színekben festi ki előttem. És most, hogy újra visszagondolok reá, újra meg újra zendülnek meg lelkemben a népdal eme szavai:

„De a szívem csak azt mondja:
Jobb otthon!”

Csak ilyen este érzi a szív az ő egész keserves valóságában, mit tesz az: idegenek közt élni, és hogy gazdagnak, sze-

génynek egyformán nincs nagyobb áldás, édesebb boldogság a világon az ő meleg szívű otthonjánál, az ő családja körében, — boldog ünnepeket!

Sz. M.

A vihar gyermekei.

Életrajz

egy halott naplójából.

Bz. D. Gy. után K. E.

(Folytatás.)

Kedves kis fiam gyönyörűen fejlődött az én kizárólagos gondoskodásom alatt. Napom ugyan hallatlan dolognak mondta, hogy egy Rottenczel grófnő maga táplálja gyermekét. Azt mondtam neki, hogy kitűnő egészségem mellett még csak üldozatot sem hozok ezzel gyermekemért. Miután sem társaságokba nem jártam, sem vendégeket nem kellett fogadnom, egész időmet, éjjel-nappal gyermekemnek adhattam oda. Sola tartotta őt a keresztvize. Egy izma sem rándult meg, midőn a Feliczián nevet hallá.

A keresztelői szertartás után azonban hozzám fordult és csipősen mondá:

— Ez megint egyike a te gonoszságaidnak! Nem tartám érdemesnek, egy szóval is felvilágosítani őt.

Mindent meg lehet szokni, még egy nem-szeretett férjet is. Hiszen gyermekem atyja volt. A kis fiucska vadonat kis jószág lett. Férjem azt kívánta, hogy minél előbb adjuk ki a házból, valami intézetbe, hogy más gyermekekkel együtt neveltesék.

— Te nagyon szép vagy és feleségnek nagyon kényelmes, olyan férfirá nézve, a milyen én vagyok. — mondá férjem az alkalommal, — hanem ez az egyetlen gyermek és téged is a te fiatal éveid komorrá és — tevé hozzá mosolyogva — nem éppen szeretetreméltóvá tettek.

En is mosolyogtam, magam is világosan éreztem, hogy nincs meg bennem ama kedélyesség és vonzó, élénk vidámság, a mi tulajdonképen szeretetreméltóvá teszi a nőt és többet ér a szépségnél és a szellemnél.

— Nagyon nyílt szívű vagy! — mondám tehát neki. — Látnod, tehát még sem rontott el engem a világ. — Ezzel megeztibálta a kis Feliczián szőke, fürtös haját és elhagyott bennünket.

Többször a tó partján ültünk, ama felejthetetlen helyen. Oda át a szigeten már jól megnőtték volt a festő magányos sirja melletti bokrok. Egyszer Primus észrevette, mikor koszorúval a kezemben a szigetre veztem át. Megvárta, míg visszajöttem.

— Hogyan, te virágot visesz ama férfiu sirjára, kit gyűlölnöd kellene. Hisz megfosztott mindenedtől!

— Ugy van, de sajnálom őt. Bűnös volt, de forró szenvedélyvel szeretett anyámat, és viszon-szerelmet követelt. Ezért volt boldogtalan. Óriási erővel lepte meg a szerelem, nem tudott előle menekülni, és ama végzetes perczben a gonosz szellem hajthatta a bűn örvényébe!

— Isten órjon ilyen szerelemtől! — kiáltá férjem, trófiás tiltakozással. — Hisz az egy tűztenger, egy borzasztó, romboló erő. Mai nap sokkal nyugodtabb vérűek vagyunk, vagy éppen nem is szeretünk, vagy szép kényelmesen, szenvedélyes izgalom nélkül. Valóban, isten montsen engem olyan szerelemtől!

— Engem is! — mondám halkal és megnevezhetlen fájdalmas hidegeég borzongott végig testemen.

*szociális vonatkozás és dús tartalmu lesz. Magyarítani fogja a napi eseményeket. A kíválóbb politikai személyiségek élet-
rajza, jellemzése, ismertetése ép úgy helyet talál abban, mint a jobb magyar művek bemutatása, a színházakról, hangversenyek-
ről, újabb felfedezésekről stb. szóló cikkek. Ezeken kívül érdekfeszítő, a irodalmi értékkel bíró *regényeket* közlünk. *Községi*
rovatunk ki fog terjeszkedni mind arra, a mit a kisebb gazdának tudni kell. Övni fogjuk minden szédelgéstől s figyelemzetni fog-
juk az okos értelemesség módjára. Szóval arra törekszünk, hogy lapunk *családi olvasmány* legyen, melyben férfi és nő megta-
lálja a maga részét.*

A **közönség számára** külön nagy rovatot nyitunk, melyben a kérdésekkel összefüggő panaszokat, levelezéseket stb.
leenyomatjuk; az erkölcsöt sértő közlések azonban nem vétetnek fel.

Az lesz fő törekvésünk, hogy sokat adjunk, röviden és érdekesen.

A mi feladatunk, mint az előadottakból kitűnik, lényegesen más, mint a nagy lapoké, s azért biztosíthatunk arról is, hogy
nem oly czélból alapítunk kis lapot, hogy később azt az ár fölemelése által, nagy lappá alakítsuk. Meg vagyunk győződve, hogy
a magyar napi sajtóban hiányt töltünk be s legszébb jutalmunkat abban fogjuk találni, ha a magyar közönség, melynek szíves
pártolásába ajánljuk lapunkat, abban szint oly örömet leli, mint a mily örömmel fog e vállalatba, egy régibb kedvencz eszméje
valósításához, azon irói kör, mely a Magyar Lapok felelős szerkesztője *Molnár Antal* körül a lap megindítása czéljából sorakozott.

A „Magyar Lapok” szerkesztősége.

A „Magyar Lapok”, a tulajdonos, **Athenaeum irodalmi és nyomdai részvény társulat kiadásában**
1879. jan. 1-től kezdve hetenként hatszor, reggel (rendkívül fontos események alkalmával hétfőn reggel is, tehát hétszer) nyolcz
lapos összehajtott íven a jelen felhívás alakjában jelennek meg.

A lap előfizetési ára:

Egész évre (jan.—decz.)	14 ft — kr.	Negyedévre	3 ft 50 kr.
Félévre	7 „ — „	Egy hónapra	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzek a „Magyar Lapok” kiadó-hivatalába (Budapest, Bartók-tere, Athenaeum épület) küldendők.

Vidéki előfizetések legczél szerűbben posta-utalvánnyal eszközölhetők.

 Megbízható vidéki lap-elárutatóknak, ha a kiadó-hivatalnál jelentkeznek, szívesen küldünk bizományba példányokat.

Az Athenaeum r. társulat hírlap-kiadó hivatala.

Férjemet most hirtelen valami különös érzés szállhatta meg; egyszerre csak forróan magához ölelt.

— Tudod-e, Fortunáta, hogy én téged nagyon becsüllek, és kivált azt a jó tulajdonságodat, hogy soha sem sírsz. Az pompás egy tulajdonság. Kiálthatlan az olyan nő, a ki, mint az anyám, örökké pityereg, vagy, mint a hugom örökké mérgeződik.

— Miért sírnék előtted? — mondtam, és eszembe jutott az a megszámlálhatlan köny, melyeket a magányban sírtam, midőn irtózatot életemnek szívbéli egyedülisége erőt vett rajtam. Oh, hányszor nem ébredt fel szívemben az a hangos szózat: elhibázva életem, és aztán még egy másik szózat is hangzott felém: hátha talán még, — és e szó körül a remény, a hit halvány sugára kusztott fel!

Ki parancsolhatja az agyvelőnek: ne gondold a rosszat! Ki szökhetik meg maga-magától! ki törölheti ki emlékeit, ohajtásait, forró gondolatait, melyek mint az izzó láva olykor-olykor az ész jégrétegén is keresztül csapnak!

Hányszor nem gondoltam a Felicziánnal való viszonytá-
tásra! Nyugodtan, megilletődés nélkül akartam eléje lépni, de nyájasan kezét nyújtani neki, hálás barátsággal lenni hozzá, egyéb semmi! A kötelesség volt életemnek fényes szövétneke, e szövétnek nem volt világos, nem volt meleg, de főlelem nélkül követhettem azt.

És fájdalom voltak ismét perczek, midőn térdre rogyva foházkodtam az istenhez: Ne hozd őt előmbe, jószágos isten, legyen a mi elválásunk örök, örök, hisz szegény, gyenge nő vagyok, egyetlen erőm a hozzá való szerelmem, mely esendően lobog nehéz bánatom hullámai alatt, mint a görög tűz a víz alatt. Senki sem tilthatja el tőlem, hogy szerelem, míg e szent érzést titokban magammal hordozom. Ne küldd reám a vihart menyeknek ura, hogy felkorbácsolja ez érzést, mert akkor megsemmisülök!

— Ne sírj, édes mamám! — szólt egy hízogó gyermekhang és egy édes, puha arczoska borult reám.

Zokogva ölelém magamhoz az angyalt és csak azt rebeghetém: Feliczián, Feliczián!

A legtöbb ember mindent megenged magának, csak titokban történjék, csak az illedék, a szokás csálóka máza ne legyen megsértve, de még sajnálkozást se mutasson a nő azon férfin iránt, a ki őt szereti. Viszonoznia sem kell szerelmét. Ezért maradt édes, ártatlan anyám emléken is folt. Prímus be-
szélte egyszer, hogy nagyatyám egy időben azt írta volt ne-
jének, térjen vissza hozzá, ő még mindig szereti. Ha ismét nála
lesz, fényes estélyeket, ebédeket fognak rendezni, aztán néhány
jótékony együletnek tagjává teszi őt, és mind ez, párosítva fé-
nyes állásával, gazdagságával, vissza adandja neki, a bárónő-
nek, elvesztett jó nevét. Eleintén csak kíváncsiságból jönné-
nek az ismerősek, később: a vendégszerető ház önkénytele-
nül vonzerőt gyakorolna a világra és lassan-lassan a világ elfe-
lejtí a régi dolgokat, a mint majd más, újabb botrányokról
kell értekezni!

De nagyanyám nem tért vissza hozzá. A férfi, a kivel
élt hántalmazta, mert természetesen, nem tisztelte, és ilyen nem
tisztelt nő iránt mi hamar megvétel is keletkezik!

És nagyanyám mégis szerette őt. Az ember hűtlen volt
hozzá, a nő tudta ezt, iszonyuan szenvedett, és mégis szerette.
E szerelem volt büntetés és balsorsa. Végre nyomorultan
meghalt. Hogy nagyanyám elhagyhatta férjét, habár ez is
hiba volt, ezt még el tudtam képzelni, de gyermekét elhagyni,
atyámat, oh, ez bűn volt, lábbal tiprása a legszentebb érzés-

nek, mely mint égi harmat éleszti, tisztítja és emeli a női
szívet.

Nem egyszer mondtam magamnak, hogy férjem daczára
szívbéli durvaságának, mégis jobb sok más férfinál. Nem
volt hazug, hanem nyíltan mondta ki minden gondolatát. Tel-
jes hiányával volt ama gyöngéd érzéseknek, melyeket mi nők
nagyra becsülünk, hisz a nő érzéseinek prismáján keresz-
tül nézi az ő kis világát. De legalább nem kellett félnem fér-
jemtől, és ha gyenge, hiu ember volt is, és minden mélység
nélküli lélek, de bírt bennem! És így őszinték voltunk egy-
más iránt.

Gyermekeim, Felicziánom, valóságos áldása volt életem-
nek. A gyermek magába veszi fel a szív sugarait, és ha gyer-
mekem szemébe néztem, mindenkor a boldogság édes tudatá-
nak árja lepett el. Ilyenkor szemrehányásokat tettem magam-
nak. Kérdeztem magamtól, mit akarok hát? Miért vannak
mégis órák, a melyekben nem tudok nyugalmat parancsolni
háborgó lelkeimnek? Anyám sírjához kellett akkor menekül-
nöm, és vádoltam bűnös, gyenge lelkemet.

És ha férjem nem tudott megfelelni boldogságomnak,
jól érzem, hogy én sem vagyok hozzá illő feleség. Én, örökös
gyászommal, örökös komolysággal, és ő, az a vitor, mulat-
ságokat, közönséges élvezeteket hajhászó ember!

Mi teljességgel nem illettünk össze, én mindig tudtam,
éreztem azt, de ő egy cseppet sem búsult miatta.

Nem egyszer mondtam nekem bátyám: — Te kitűnő nő
vagy, Fortunáta. Házias vagy, egyszerű vagy, a jószág és lelki
tisztaság fénye ragyog körül, kitűnően neveled gyermekedet.
Valóban, fiam irigylésre méltó.

Szavai megnyugtattak.

— Oh bátyám, mégis tudom, mi sok hiányosság van
bennem! — sohajtott.

— Ej gyermek, ne ábrándozzál! — intett ő. — Látod,
olyan nő mint te, engem véghetetlenül boldoggá tehetett volna.
Örömet maradtam volna melletted, megelégedett, esendes
életet éltem volna, ilyen nő szerelme melegen tartotta volna
az én szívemet is, de így —

Itt elakadt szava.

— Oh nem, nem! — mondtam. — ha férjem szeretne, ha
mindig körülöttem volna, én azt ki nem állhatnám. Ezerszerre
jobban szeretem, hogy nem igen törődik velem.

— Ábrándozó! — szólt bátyám és végig simitá hom-
lokomat.

Egyszerre Feliczián szaladt felém; felkaptam ölembe,
hangosan nevetett örömeiben, és csókokkal borította arcomat.

— Oh, ez már nem ábránd! — mondtam egész teljes
boldogsággal. — Ez való igaz, a legszébb való. Ez életem, je-
lenem és jövőm, szeretetem és reményem. Mondd, atyám,
nem-e duzzogdag gyermeke által az anya? nem tisztá-e, ha
szeme gyermeke szemében tükröződik vissza, és nem irigy-
lésre méltó-e? Légy áldott, én istenem e boldogságért, mert
mi volnék gyermekem nélkül?

— Milyen szenvedélyes vagy, Fortunáta! — monda
ipam morolyogva. — Látom már, minden nőben egy nagyha-
talom szunyad és gyakran a kis ok is felkölti azt. Téged nem
a szerelem, hanem az anyai szeretet villanyozott fel.

Esendően a földre tettem kis angyalommat. Oh én nyo-
morult! Mindnyátokat átnitlak, és magamat leginkább!

Aztán térdeire vevé ipam fiacskámat és vidáman nyar-
galódzott vele.

— Szegény gyermek! — sohajtam. — Egyrészt még

since jó anyja,, nem tudok vele énekelni és nevetközni, komoly vagyok mindig, és csakis szeretni tudom őt!

— Se baj! — szól rá az öreg ur. — Hísz olyan gyermekes, bohókás, boldog nagyatya van! De igaz, tudod-e, hogy ma van menyegződ évfordulója?

— Igen is, tudom! — mondtam halkal.

És eljött az ősz. A szél vadul kergette a megsárgult leveleket, de a folyondár még sötét zölden futotta át kedvező helyemet a kertben. Itt szerettem ülni, a tó partján, bámulva a naplementét, a természet szépségét. Gyermekeim mellett játszadozott. A levegő lecsendesedett, rózsaszínű fátyolba merült az ég karimája, a közeli és távoli láthatár meg volt aranyozva, és béke, isteni béke szált be szívembe. Az ilyen szent órában szelid megadással gondolunk az elmúlt bűnünkre, szent kegyelettel a halottakra és tisztelettel az élőkre.

— Fortunáta! — szólalt meg egy mély csengésű hang.

Felébredtem merengésemből, megijedtem, reszketés fogott el. Ki hihatott?

— Mama, nézd csak ama kis leánykát! — ujongott hiam és egy gyönyörű kis leányka közeledett felém és őszi rózsákból kötött bokrétát nyújtott elébem.

— Engem is Fortunátának hívnak! — csevegett a kis angyal — és a papa azt mondta, adjam neked e virágokat, mert te szereted őket! De itt a papám!

Szóltanul a fásor felé fordultam, felkeltem ültemből. Feliczián állott előttem, Feliczián! Az öröm, a valóság elkábított, mintha ég és föld, nap és csillagok keringtek volna körülöttem. De nem ájultam el. Eléje léptem és mint egy szeretett álmokép után, karjaiba rohantam és szívén pihentem. Ez volt az én helyem, ide tartoztam, erre voltam születve, most éreztem egész biztonsággal, átadtam magamat ez üdvösségnek, csak egy percig, egyetlen egy percig.

Forró könyvcsépp égeté homlokomat. Ez ébresztett fel, kibontakoztam karjaiból, és csak most néztünk egymás szemébe.

Végre gyermekére mutatott:

— A kegyed nevét viseli, Fortunáta! — monda.

— Az én fiamat meg Felicziánnak hívják! — felelém.

A gyermekek kéz közben szaladgáltak előttünk.

Karját nyújtá. A gyermekek után indultunk. Csak most vettem észre, mennyire megváltozott, mennyi fájdalom borong a szép arczon, mintha a bubánat kegyetlen keze véste volna belé szomorú vonásait, és milyen halovány az arca! Csak a szemek, azok a kedves, barna szemek, azok maradtak meg olyan szépeknek, és ezek mint a virágok bárszony csillagjai tekintének reám.

— Ön beteg volt, ön szenvedett! — mondtam — és én erről mit sem tudtam!

(Vége könyv.)

~~~~~

Hogyan éltek a régi világban.

(Vége.)

A tizenhatodik század konyhája még nem mutat föl nagy különbséget a tizenötödik századbelitől. Még mindig a rengeteg busételek mellett az óriási mennyiségű fűszerezések. 1575-ben Lajos württembergi herceg menyegzője alkalmával font számra fogyasztották a borsot, fahéjat, sáfrányt, gyömbért, szegfűszeget, szerecsendiót, szerecsendióvirágot, és ezzel arányban áltak: a mazsola, fige, damaszkuszi szilva, továbbá a piskóta és Martius panie, vagyis marczipán, és hogy e finom

főzemények, sütemények mentül izesebbek legyenek, csak nyolcezer font — vaját használták föl hozzá.

Angolország ura asztalain is csak olyan „kindó” ételeket láttak akkor szívesen. A szépségéről híres Boleyn Anna, VIII. Henrik kedvese és felesége szalonnát reggelizett serrel; leánya meg Erzsébet királyné, 1576-diki novemberhó 22-kén a következő reggelivel erőltette meg magát: zsemlye és tejeskenyér, fehér és barna ser, ürühús, ökör-, juh- és boronyu felsár és oldalas, vajban rántott házinyul csombja.

Ebben az időben került először a pulykapecsenye az urak asztalára. 1561-ben a hazai történelmünkben is gazdagságról ismeretes Fugger Jakab vendégséget adott, mely alkalmával két öreg és négy fiatal „indiai kakas” azaz pulyka került az asztalra. A tizenhetedik században a pulykhus már rendes disze volt az ura asztaloknak, épen úgy, mint annakelőtte a páva. Ugyancsak a tizenhetedik század elején került először a burgonya az asztalra, és pedig ritka csemege gyanánt: csupán csak a királyi asztalokra. Olajjal, eczettel, borsal ették, vagy velővel és fűszerrel sülve. Hozzánk csak a mult század második felében került, és pedig, mint a neve is mutatja, Burgundiából, alig egy századja tehát, és most már egész vidékeknek ugyazólván mindennapi tápláléka.

Miként általában, úgy a konyha és asztal körül is a finom izlést a nagy francia nemzetnek köszöni Európa. Az első szakácskönyv is Franciaországban jelent meg 1692-ben; szerzője egy de la Varenne „ur”. Sokkal nagyobb hírnévre emelkedett azonban Cherulaus hercegnő szakácsának, Marin szakácskönyve: *Les Dons de Comus* („Comus adományai”), és Brumoy jezsuita páter érdemesnek találta, előszót írni hozzá. Itt mondatott ki először a nagy szó, hogy nem a minél többféle fűszer öszekotyvasztásában, hanem az egyes hozzávételek izletes egybeolvadásában áll a „szakácsosság tudománya”, azért. — mondja tovább, — a felsőbb rendű mártalékban mutatkozik e tudomány remeke. Mert, mondja tovább, ugyanaz az egybeolvadás, a mi a festményben a szemet gyönyörködteti, van kellemes hatással a mártalékban is az inyre, hogy ha csakugyan mártalék. És miként a francia nyelv és finom társalgás, úgy terjedt a tizenhetedik században a francia konyha is Európa-szerte, elébb a főuri, onnan meg a polgári körökben. A tizennyolcadik század elején, 1716-ban a francia udvar egyik kiváló hölgye Montague aszony Béca-ben levén, már nem győzi magasztalni az ottani magyar mágusok asztalait, a kiknél hivatalos volt. Nem egyszer — írja, — ötvenféléből is állt az ebéd, minden étel külön-külön drága ezüst tálakon, a csemegék meg a legfinomabb porcellánokon. Hozzá tizennyolcz féle finom bor, a melyeknek neveit az asztalkendővel együtt a tányéron találták a vendégek.

Azóta keveset változott a konyha. Nem az, hogy mindennütt egyformán főznek; nagy ebben az eltérés országok, sőt egyes vidékek szerint is. Máskép főznek Magyarországon, máskép Németországban, Olaszországban, stb.; de csak a magánházaknál, a vendéglők már csak keveset térnek el egymástól e részben; Konstantinápolyban épugy lehet most már enni, mint New-Yorkban, azért, a mennyire most egyformasításra törekszik az emberiség, nem tartozik épen a lehetetlenségek közé, hogy pár öltő múlva a szegedi halászlé, az alföldi töltött káposzta és az erdélyi bálmos vagy valamely francia szakácskönyv által általános polgárjogot kap, vagy minden kiváló jószáguk mellett, csak emlétkben fognak élni, mint valami szép mythos.

Sz. M.

Heti tárcza.

Deczemberhó 18-dikán.

(Deczember 24-dikére.)

Coralie feltúrta fényes salonjának ajtóit, az apróságok diadal-zajjal rohanták meg — hősen, mint ifjaink Dobozi, vagy Bihácsot — a karácsonyfa csodás mese-világát, s a szegény remegő fácskát csakhamar kifosztották. Szegény fácska! ... egy perczig a fényes álmok, s álmokban dus ifjuság symboluma, most — örökzöld színe daczára — a mi szívünké, kik a mult egy ily fényes pillanatának éltünk.

Az asztal körül ülünk, s mutogatjuk egymásnak, a mit Krisztuska hozott.

Coraliehoz véletlenül igen pazarr volt. Drágakő, még pedig fényes, ragyogó, s valóban drága. S midőn Coralie, és a gyermekek — kik szintén be fogják várni a 12 óra kondulását, már kissé álmosan, felém tekintenek, s tőlem várnak valami újat a lankadó figyelem ébren-tartására ... En zavarba jövök.

— Olvassunk lapokat, édes Coralie? Oh! ne tegyük! Karácsony-estéjén unalmas minden újtság. Könyv nélkül tudok minden karácsonyi tárczát, bár nem olvastam egyikét sem. Milyen sokszor leírták már a gazdag és szegény karácsonyát, általában át a ragyogó fácskára bámuló didergő gyermekeket, a főváros és a nyájus kis falu ünneplését, s a sentimentális gyermek-emlékek egész sorozatát. Ne olvassunk lapokat, édes Coralie!

Mesélek valamit. Mesélek, édes Coralie, valamit az ön ékszerairól. Azokról is, a mit Krisztuska hozott. Babonák lesznek ám! Nagyanyámtól hallottam, a ki rezeskedő hangon, mély hittel beszélt el.

Mik az ék-kövek? Örök virágok. Hiszen a virágnak is élénk, dúsgazdag színét szeretjük; van hozzá illatuk, melylyel beszélnek hozzánk, míg csak el nem hervadnak. A kövek, a ragyogó, csillogó-villogó jószágok, illat helyett kapták az örökkévalóságot. Ha azt mondom, hogy az ék-köveknek van gondviselés-szerű befolyásuk az ember sorsára, azt ön, Coralie, a modern ékszer-világban régi igazságnak fogja találni. De — sok helyen, — kivált Lengyelországban, minden hónapnak meg van a maga ék-köve, mely fölötté uralkodik; mindenki az a köv van végzet-szerű befolyással, melynek hónapjában született. Barátok és jegyesek egymásnak a magok végzetes ék-kövét ajándékozzák azon obujjal, hogy őket annak hatalmas oltalmazza; ez is talizmán.

Január van. Ez a kezdet hónapja. Symboluma a gránát, tehát a szilárdság, tántoríthatlan kitartás köve, és a hyacinth, kék, mint a hűség.

Februáré az amethyst, piros színét lágy kék árnyalat enyhíti; megóv a szenvedélyektől, a szívnek békét hoz. Amethystgyűrűt adjon szilaj fiának az aggódnó anya, csapongó leírjenek a tüdő, bús hitve.

Márcziusban, a feltámadó természet hónapjában uralkodik a vérvörös jaspis. A vakmerőség symboluma, s a lélek jelenléte.

Áprilisban, a szeszély, és változadoság hónapjában uralkodik a legszilárdabb köv: a gyémánt, vagy saphir; a lélek tisztaságát, a megbánást jelképezi.

Májusban, a zöld tavasz ábránd-hónapjában végzet-szerű a smaragd. A szerencse köve. Ma szerencsének a pénzbeli sikert nevezik; a smaragd azért oly ritka köv. Ime, a bankárok kapták a legköltőibb hónapot!

Juniusban, a legüdébb hónapban, mikor a természet úgy hasonlít egy szép menyasszonyhoz, talizmán az agát. Nem a szerelem, és nem az ábránd jelvénye, hanem egy egészen prózai dologé: a jó egészségé.

Juliusban, az év derekán vagyunk. Jelképe a szép corallin; hatalmas köv, a legszükegesebb talizmán, mert vérző szívünk azon sebet gyógyítja be, melyet rajta szerető kéz ütött. A bocsánat, az önzetlen szeretet csodaköve.

Augusztusé a sárgás sardonix, a régiek kettőszínű szent köve; tartós boldogság talizmánja.

Szeptemberben is nagyon hasznos egy ék-köv uralkodik. A chrysolith, s őv a bolond tettektől, és állhatlanságtól. (Az ön ékszereszkényemben véletlenül nincsen.)

Októberben, a mélabús hónapban, Coralie, a babona egész regénynyé válllik. Gyanut költ hennünk, hogy ez egész symbolismust valami csalódott, magába vonult szív találta ki. Ősz-felé, mikor már a levelek hullnak, s a virágok halni készülnék, uralkodik az opál, a bal-sorsban, és buban is hű szerelem köve. Hasonlít az aczélhoz, azért jelképezi a sors szeszélyeinek nem hódoló lelkeket is.

Novemberben uralkodik a topáz, színével, mely csilámló borhoz hasonlít, a hű barátság ék-köve.

És végül deczemberben, mikor egy hoasszu, vagy másoknak oly rövid év lefelé jár; mikor már ah! jól tudjuk, hogy mi kesvet értünk el vágyainkból, s mi sokat kell várnunk a jövőtől ... az év utolsó hónapjában symbolikusa turcoisc, vagy a malachit, mindkettő a jó reménységé.

— Születtem — kezdi Coralie elmélázva, lágy, szelid hangon — a smaragd hónapjában, a mint ön mondja a „zöld tavasz ábránd-hónapjában.“ Nekem a smaragd nem az ön prózai köve. Nekem azt a régi költészetet jelenti, mely a köv szép zöld színéhez fűződik. Ez a remény köve, ez a remény hónapja. Szívemet mindég beragyogja, abban mindég tavasz zöldel.

— Születtem, — válaszolok Coralienak, — februárban. Ha atyám, anyám ismerik ezt az érdekes babonát, bizonyára ellátnak egy amethyst-talizmánnal. Ime, most már tudom, mért égett el mindenem a szenvedélyek vad tűzvészében; tudom mért dul annyi gyász, annyi pusztító vész az én szívemben; a pecsét-gyűrűm köve nem symbolikus; nem amethyst, hanem ...

— Hanem? kérdez kíváncsian Coralie.

— Hanem jaspis, mely rendesen épen ellene működik a derék amethystnek.

Tizenkét óra.

Édes Coralie, én hiszek a babonában.

Egy szép babona tartott ébren e pillanatig is. Valahol messze, a kis Betlehemben; valamikor régen, ó-századok előtt — ha elfeledjük most az idő-számításunk helytelenységéről irt sok könyveket, — 1878 év előtt ép e pillanatban... született az üdvözítő. Deczemberben, az év vége felé, mikor a turcoise, és malachit, az örök reménység ék-kövei uralkodnak. Boldog, ki látja őt e pillanatban földre szállani, boldog, ki hallja hangjának lágy csengését, boldog a kit fényes kezecskéje érint. Gyujtsuk meg ismét a kis fenyő-fát; az égi vándor megpillantja fényét, meglátja, hogy itt születését váró, imádkozó emberek vannak; leszáll közéjük, és oszt, oszt, és oszt kincseiből mindenkinek. Ő, és inkább a benne-való hit talán meghozza azt, a miért megható babonával viselünk amethystet... gyémántot... opált...

Tizenkettő az óra. Jó éjt, Coralie! G á s p á r I m r e.

K ö z ü g y e k.

(Európa bajai. — Vigasztalás. — Merényletek. — 6000 forint. — Filippovics, a bosnyák gyűlö. — Hol voltak a bosnyákok? — A delegációk. — „Occupatio” és „annexio”. — Mit neki Hecuba. — Rövid hírek. — Karácsonyra.)

Találó vonásokkal vázolja egy ismert politikai lapunk, Európa államainak mostani szorongatott helyzetét. Egyetlen vigaszunk — ugymond — csak az, hogy másfelé sem süti vigubban az isten napja mostanság. Oroszországban orgyilkolják a harmadik osztályt és a rendőrség főnökeit. Helylyelközzel kravallok, fölkelési kísérletek, melyeket a lovasság legázol, a gynogság elpusztat. Az egyetemeken rendőri felügyelet mellett tartanak előadásokat. Németországban kis oszromálapot, mely testvérek között is heillik nagyra. Spanyol- és Olaszországban detto királyölési kísérletek. Ez utóbbiban teljes parlamenti zűr, melyből a kilábolás módja beláthatlan. Valami hóhortos az angol királynő ellen tervezett volna merényletet. Jellemző az, hogy Olaszországban a legzászlós köztársasági párt ül a kormányon, és mégis mindamellert ez sem elég! Konstantinápolyban készülő forradalom. Már a szennvtelen török sem akar tovább megnyugodni a fátumban; már ez a nép sem akar tovább koplalni! Az utcákon a néptömeg plakátokat hord zászlókul, melyeken írva: „Kenyeret kérünk!”

Nos.... a fenebbi vigasztaláshoz csatolhatunk még egyet: nálunk nincs merénylet, bár Canadá és Orbán képviselő urak szerint a haza ellen van elég. Nem számítva a petárdákat, s azon merényleteket, melyeket a két ur követ el parlamentben a jó izlés ellen. Ime, báró Orbán Balázs ismét lélek-vásárlással vádolta a kormányt, mire Mórícz Pál képviselő éppen a nemes báró levelét mutatta elő, melyben 6000 forintot kér... választási célokra.

Filippovics báró szombat éjjel érkezett Budapestre; itt találkozott a kedveért hosszabb ideig maradt bosnyák küldöttséggel is. Jelenleg Bécsben időzik. A bosnyák urak jelen voltak a delegációk néhány ülésén is. Érdekes lehetett, midőn Pulszky Ágost a bosnyák bégekről, mint izgatókról beszélt; „itt vannak a karzaton!” szolt közbe a külügyér. „Aból még se következik” — vágott vissza Pulszky — „hogy nem lehetnek jelen ott is... annak idejében.” — A delegációk bevégezték üléseiket. Mindent megszavaztak a külügyérnek, és közös-minisztereknek; most már jön az áradat, s vele a Novibazári terület okkupációja, az „okkupációra” (foglalásra) pedig „annexio” (elsajátítás.) A magyar delegációnak kivált két szónoka tűnt fel: a régi gróf Széchenyi

Antal, s az új gróf Apponyi Albert. De hát mit gróf Andrásynak akár... két Hecuba is?

Rövid, de fontos hírek a következők: Belügyminiszteri államtitkárrá gróf Zichy Victor neveztetett ki. Kossuthról írják, hogy egészsége javulóban van.

... És itt a szép karácsony is. Ennek alkalmából Arany o sorairal zárjuk be szemlénket:

Rosz időket élünk.
Rosz csillagok járnak.
Isten óvja nagy vesztélytől
Mi magyar hazánkat!

S midőn a keresztény-világ megváltóját ünnepli, ujult reménynyel és hittel várjuk, a mit a nagy költő oly szépen fejezett ki! Boldog karácsonyt tehát... a hazának is!

Budapesti hírlvő.

*(Szép karácson napja!) A mi ünnepeünk ez, akkor született a szeretet Istene, és szeretettel a szivekben a családi hajlék a földi boldogság hajléka és a női szív a szeretet oltára! Így köti össze a női szív szeretete a családi hajlékot a szeretet Istennel és lesz az ő szeretete a boldogság forrása apának, gyermeknek! Olyan szép a karácson ünnepe, karácson a hajlékban, karácson a szivekben; itt is, ott is a szeretet Istennének születését üljük meg — boldog karácsonünnepeket! Emilia.

*(Udvari hírek.) Királyné ő Felsőge elhalasztá január 6-dikára tervezett irlandi utját. — A király báró Joannovics tiszteletére udvari ebédet adott; néhány napra gróf Andrássyval Bécsbe megy, de igyekszik a „Sylvia” s „Danieffeket” megnézni a nemzeti színházban. A multkori kihallgatásban egy 200,000 forintig megkárosított hód-mező-vásárhelyi paraszt is volt jelen.

*(Adakozások.) Az uralkodó pár ötezer forintot adományozott Bécs szegényeinek, a kemény tél beálltával; a budapestieknek a királyné 500 frtot. — Király ő Felsőge a korbeati görög katholikus templomra száz forintot adott.

*(Társas élet.) Közélog a farsangi a csillárok! a lepke-ruhák! a bájos keringők, a szerelem-valló négyecsek ivada! A bál-bizottságok már írják össze a meghívandó százszor-szópek ezreit, s a poéták is írják a farsangi verseket. Mért ne? Dávid király tánczolt, s már a régi jó Horác mondta: „Most igyunk! most ütögezzük szabad lábakkal a földet!” Musset andalító bájjal énekelte meg a keringőt. A Petőfi-társaság utolsó ülésén pedig Szabó Endre szavalt el, hogy...

Oh! mennyi varázs, mennyi bűbáj
A tizes szemek fényiben;
Ugr reszketek, ha egy tekintet
Rajtam egy perczre megpihen.
Ugy tetszik: Ezek bűvös nimfák,
Ringatják őket fény-habok,
Es usznak, usznak... mennyi kellem,
Álmodozamba sul ágyolmain,
Tánczolatok... tánczolatok!

Bizony szép ez, pedig nem tudom, hogy jól irtuk-e le a felolvasás alatt. Majd meglátjuk, így értenek-e a költők a tánczhoz... az írók és művészek már szintén szóba jött bálján! — Ime, egyéb farsangi híreink: A bécsi akadémiái olvasó kör január 30-dikán tartja meg fényesen igérkező bálját. Elnöke gróf Wey Olivér. — A gyógy-szeréaz bált január 22-dikén tartják, az orvos-bált, melynek házi-asszonya gróf Andrássy Aladárné, elnöke Szabó Dónes, január 23-dikán. — A fővárosi iparosok körében mult vasárnap műkedvelői előadás volt; a „Már alszik” című vígjátékban Némédi Jenőné, és Nikászy Karolina urnők

tűntek ki. — A „budai kör” szombati estélyét kivált a hölgyek (Benza Gyuláné, Gretschi Klótild, Stechl Irma, Stegman Hermina stb.) tették zenéjük által élvezetessé.

Rózsás napló.

•• (Jegyzetek.) Glück Róza kisasszony (Alvincz) és dr. Reinitz Adolf ügyvéd (Budapest). — Gál Malvin kisasszony és Bradáts Gyula Rozenyón. — Olay Brigitta kisasszony és Lőrincz István, Ipolyvágyon. — Csémei Juliska kisasszony és Gartner Fülöp, Csongrádon. — Borostyáni Irma kisasszony és dr. Arányi Árpád, Szegeden. — Szklárik Vilma kisasszony és Lülle Ferencz, Korponán. — Unger Emma kisasszony és Andrejcsik Román, Unger Matild kisasszony és Szőke Rudolf, Rozenyón.

•• (Összeállítások.) Gróf Zedwitz Malvin kisasszony és Rakics Aladár, Adonyban. — Kada Krisztina kisasszony és Kazab Ernő, Árok-Szálláson.

Halálozások.

•• (Guttskov.) a jeles német regény-író közelébb elhunyt. Jeles regényei („Die Ahnen“, „Hohenschwangau“, „Wally“, „Ritter vom Geiste“, „Der Zauberer von Rom“), drámái („Urbild des Tartuffe“, melyet nálunk is adnak, „Uriel Acosta“ stb.), továbbá kritikái tették nevét halhatatlanná. 67 évet élt.

•• (Elhunytak.) Boryné született Mattyasovszky Auguszta, 20 éva. — Kálemen Ferencz, 25 éva, Baján. — Özvegy gróf Wenckheim Józsefné, született Jankovich Stephania, csillagkereszt és palotahölgy, 64 éva. — Aradon Varjassy Józsefné asszony, a Párisban lakó Varjassy Béla édes anyja. — Szilassy Cézárné, született Verébely Ilona, 32 éva, Szalkán. — Minay Ilona, 18 éva, Ungvárt. — Zágrábban a hó 10-dikén hunyt el Molnár Antal királyi tanácsos, élete nyolczvankettedik évében; a boldogult 1837-ig a budapesti egyetemen volt jogjogtanár, majd 1869-ig a zágrábi akadémián; ékes latin költeményei széles körben voltak ismeretesek.

•• (Külföldön elhunyt) Alice, darmstadti nagyhercegné, az angol királynő legidősebb leánya, igen művelt nő; 35 éva, difteritisben hunyt el. Béke hamvaikra!

Vidékek.

•• (Aradról) írják lapunknak, hogy ott a színház csupán látványosságokra telik meg, bár az operában Scholaster, a drámában Ditróiné, az operettben Krecsányi Sarolta, a népszínműben Török, továbbá Kassai, Ditrói, Czecz Kata stb. a jobb erők közé tartoznak. Hiányzik azonban egy első szorolmes és egy coloratur énekesné; az előbbi szakra Somló Sándort fogják szerződtetni.

•• (Vidéki regények.) Turkovén a hó 14-dikén sikerült műkedvelő előadás volt; a „Regény vége” és „Erneszt” című egyfelvonásos vígjátékokat adták elő, s kitűntek Hajdu Erzsike, Kenéz Jolánta és Nánássy Emma kisasszonyok. — Nagy-Károlyban Ujfaluasszony báró Uray Leona báróné a hó 11-dikén műkedvelői előadást rendezett a megyei katonacsaládok javára. A „Nőuralom” Szigligeti-től került színre. Kitűntek: Halmassy Ida, Zanathy Luiza, Balogh Adél, Csánády és Horváth kisasszonyok. — A pozsonyiak vasárnap ünnepelesen fogadták a megérkezett Dormus-féle tartalék-ezre-

det. — Szegeden a korcsolya-egylet február 8-dikán nagy bált rendez.

Külföldi hírek.

•• (Az angol királynő gyásza.) A csapás, mely a királyi családot érte, az egész országot gyászba borította. Ur és szolgál, szegény és gazdag versenyez a részvét kifejezésében. London kinézése az utolsó két napon egy tizenhét évvel ezelőtt ugyanez évszakban történt eseményre emlékeztetett. Sajátságos találkozás, hogy ugyanegy nap és pedig nemcsak a hónap, hanem a hétnek ugyanazon napja szolgált el atyát és leányt a földről. Az atya és testvér odanőd ápolónőjét a nép jobban szerette, mint nővéreit. Midőn szombaton észrevették a függönyök lebocsátását a Buckingham-palotában, a Marlborough-, Clarence- és Gloucester-Houseban, az ablakredőnyöket lebocsátották, a boltokat becsukták. Az ország és a gyarmatok legkülönbözőbb vidékeiről jöttek a részvétnyilatkozatok. A templomok és kápolnák feketével voltak bevonva. A királynő most vesztett először gyermeket. Cumberland herceg és Connaught herceg házassága elhalasztatott. — Alice hercegné megbetegedéséről a Morning Post megható részleteket közöl. Az előbb meghalt, csak négy éva Mária hercegnő kedvencz gyermeke volt atyjának, a nagyhercegné. Kis lánya halálára az atya elalélt. A nagyhercegné férjéhez rohant, megölelte és magához koltá őt. Ez elég volt, hogy megkapja tőle a difteritist, és bele is halt.

•• (Az „offenbacher asszony”). kinek rejtélyes csete husz év előtt nálunk nagy feltűnést okozott, közelébb meghalt. Magyar születésű volt, de a születést teljes homály fedi. Frankfurt mellett egy nagy erdőnél 1833. november 9-dikén uri hintó állt meg s abból egy koros asszony fiatal szép leányt emelt ki, finom kendőben átadott neki néhány fontnyi kenyeret és hideg sültet, bekísérte az erdőbe, ott azt mondta neki magyarul: „Vissza kell térnem a kocsihoz, várj rám, majd elvezetlek a mamához.” De nem tért vissza többé. Jóságú emberek felnevelték, s később elmondá, hogy fivérével együtt öt éves kora óta egy pinczehelyiségben tarták, hol ludakat tömtek, s egy kutya is volt. Kimennie soha sem volt szabad, nem tanították semmire, anyanyelve a magyar lett volna, de ezt is csak öt éves koráig tanította. Két névre emlékezett: „Temeser” és „Bertha”. Az elsőről azt hitték, hogy Temesvár, Bertha pedig az az asszony volt, ki őt a pinczéből elvitte hosszú utra s aztán az erdőben hagyta. Egész halálaig hiába kutatták származását.

•• (Külföldi regények.) Gróf Széchenyi Imre nagykövetté fog kineveztetni.

Irodalom és művészet.

(Új regények.)

Ismét kaptunk új regényeket, melyek közül kettő, (Degré-től és Véka Lajostól) lapokban jelent meg először, a harmadik pedig ifjabb íróink egyik legtehetségesebbikétől, Ábrányi Kornéltól való. A Degré Lajosé („Az elzárt gyámleány,” 1 k., ára 1 frt), egészen elhibázott munka. Regény-irodalmunk nekünk nincsen; ama 3—4 kiváló íróval hasonlítana egy telephez, melynek van néhány monumentalis egy világvároshoz méltó épülete, de háza nem több, mint a mennyiből kis falucskára való rem telnék ki. Folytonossággal s a külföldi irodalom hatásával bíró regény-irodalom hiányát napról-napra érezzük. Ilyet csupán a modern társadalom tanulmányozása teremthetne; ez hozna létre regényt, regény-írókat és regény-

olvasót. Nézzük regény-íróinkat; nem Jókai Mór, a ki természetesen kivételt képez fejtegetéseink alól. A többiek vagy elhallgattak, vagy csak nagy ritkán szólalnak meg, sokkal ritkábban, mintsem hogy egy-egy társadalmi irány állandó képviselőül tekinthetők. A legújabbak pedig azt a szeretetre méltó szokást vették fel, hogy egy-két mű megírása után belépnek különféle társulatokba, kiadták arcképeiket, iratnak magukról... és elhallgatnak. Élet egynek sincs művében, egyikök sem par excellence nagy író. Kvassay Ede („A hol az ember kezdődik”) írt egy jó társadalmi regényt, és elhallgatott; Prém Józsefnek („Edith története”) egy jó regényeért sem bocsátották meg önmagát, azért ír most műtörténetet, a mihez nem ért; Vértessy sokat és szépet ír, de regény-írónak nem elég széles szabása; Toldy István festett franczia társadalmat magyar nevekkal („Anatole regénye”) és journalista lett; a jövőnek marad Beöthy Zsolt, e tehetséges író, („Biró Márton”, „Kulcsdi Béla”), a ki azonban a maga fanyar kedélyével, lassan mozduló kompozíciójával soha sem lesz népszerű regény-író. Nagyön egyoldalu életet kell ez uraknak élniök, hiszen salonjaik, jellemzéseik stb. most már egészen színtelenek, a utánzottak. Grófnéknál pedig arra a gondolatra jövünk, hogy az illető író ilyet még aligha látott... elevenen. Egyik él, de nem tanul, — a másik mint épen Beöthy — olvas és tanulmányoz, de a pezsgő, mozgó életet nem vázolja. Utoljára is, nyújtas olvasónom, meg kell bocsátanunk, ha néha a fordítottat szereted jobban! De igaz, hiszen Degréről van szó, a közelebbi évtizedek dilettans bon gré-mal gré írójáról. Ismételjük, kedvezőtlenül kell megítélnünk e művét is. Szinte csodáljuk, mint lehetett egy ember, a ki nem tud sem jellemezni, sem mesét alkotni, s kinek összes ügyessége egy kis könnyed, (néha azonban csak siető,) irány... íróvá. Megmagyarázzák amaz idők, melyekben írni... hazafiság volt. E regény az elzárt gyámleány Moliérei komikumán fordul meg; a gyám, ki fél a gyámi számadásoktól, fiának azünya a leányt, de hiába, mert ez mást szeret. A kedves azután — mint a múlt századi regényekben — álrúhában jelenik meg, s ismételt álöltözködések segítségével megszökteti. Ez az egész. Ügyetlen párbeszéd, vastag komikum lepik el minden lapját. Különböztet megjegyezhetjük, hogy mintegy 30—40 éve, még Jósika előtt, megjárta volna közepeszerű regénynek. — Véka Lajos „Lajos papja” sokkal többet ér; ez nem Jósika előtti, de Jósika-korbeli alakítás. Történeti regény vagy inkább novella Buda multjából; ma, midőn novella helyett is csak többnyire rajzot, vagy könnyed tárcza-cikket kapunk, ily gonddal kidolgozott, s jól fogalmazott beszélt örömmel kell üdvözlölnünk. — Ifj. Ábrányi Kornél 2 kötetes „Titkolt szerelem” című regénye már közelebb esik társadalmunkhoz, bár abba mélyebben nem ereszkedik. Tárnya nem új; az elhanyagolt nő története, kit a házibarátság igyekszik kárpótolni. Az egész kissé el van nyújtva, s a lélektani tartalomhoz modern, regények hibájaként, nincs elég érdekes keret; kapunk alakokat valódi regény nélkül. Az irány szellemessége, s néhány igen szép részlet azonban dicséretére válik a szerzőnek, ki e mellett szép tehetségű ifjú lyrikus, s több híres politikai satíra („Tisza Kálmán”, „Gróf Andrássy Gyula”, „Újabb árny és fényképek”) felelmesé vált szerzője. Véka és Ábrányi műveit ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

r. c.

*(Irodalmi hírek.) Zichy Antal lefordította Leasing „Bölcs Náthán”-ját; a sikerült fordítás 225 lapon közelébb jelent meg a Franklin-társulatnál. — A Petőfi-társaság

közelebbi ülésén Szabó Endre költeményeket, Éjszaky Károly és Margitai Dező pedig elbeszéléseket olvastak föl tetszés mellett. — Disz művekül a karácsonyra megjelentek Ráth Mórnál a „Báró Eötvös József költeményei”, Grill K. „Babérok” című anthologia. — Jókaitól az „Utörökös”-ben Rab Ráby című regény fog folyni, Kazártól az „Egyetértés”-ben „Zseb” című. — A „Havi Szemle” 3-dik füzeté is megjelent válogatott tartalommal. — Halim bej Vámbéry Armin már 12 nyelvre lefordított „Utazás Középáziában” című művét adja ki törökül. — A Kisfaludy-Társaság utolsó ülésén nagy hatása volt Vajda János Rákosi Jenő által felolvasott „Jelenetek” című költeménye. — „Magyar Lapok” cím alatt az „Athenaeum” kis napilapot ad ki. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

*(Zene.) A nőképző-egylet művész-cséléjén elragadt nagy közönség hallgatta Menter Zsófia, ifj. Helmesberger, Demunk, előadásait, s a Walter Gusztáv — bécsi kumara énekes — énekét. — Eisler Emmy hétfői hangversenye a „Hungária”-ban sikerült; közreműködött Menter zongora-művész, és Handtel Ilka szép alt-hangu énekesné. — A zeneakadémia hétfői hangversenyén Wachtel Aurél „Judith” című eredeti operájából is énekelték egy kottást; Kujdási kisasszony és Schmidt Ferencz ur. — A katonazenekarok újjászervezésével foglalkoznak most a hadügyminiszteriumban. Azt tervezik, hogy Bécsben központi zeneiskolát alapítsanak.

*(Képzőművészet.) A Deák-szoborra eddig 126,195 frt 95 $\frac{1}{2}$ kr gyűlt be. — Az osztrák műegylet harmincz képet állított ki Zichy Mihálytól és tanítványa Miss Mary-től ez utóbbi közt a „Halál angyala” de a „Démon feje” is zajt csinál.

*(Színészet.) A színészi-kongresszus az országot 30 színi kerületre osztotta, s ezekben 1—1 társulat játszhatik. — Molnár György Kolozsvárra megy 6 vendégszereplésre, aztán a fővárosi német színházban játszik magyarnul. — A bécsi operában Bianchi Blanka kisasszony coloratur-énekesnő, mult vasárnap lépett fel az „Alvajáró”-ban, rendkívüli sikerrel.

S z i n h á z a k.

Nemzeti színház. Szombat, december 14. Lohengrin. — Vasárnap, hétfő, december 15—16. A Daisi-ffek. — Kedd, december 17. Ernani. — Peregrina. — Szerda, december 18. Nemes és polgár. — Csütörtök, december 19. Sylvia, Diana nymphája. — Lalla-Roukh. — Péntek, december 20. A diplomata. — Az égből.

Varszínház. Csütörtök, december 20. A Fourchambault-család.

Nepzínház. Szombat, december 14. A kis harczeg. — Vasárnap, december 15. A piros bugyellár. — Hétfő, december 16. Kisasszony feleségem. — Kedd, december 17. Egy katona története. — Szerda, december 18. A sárga csizó. — Csütörtök, december 19. — A színház zárva. — Péntek, december 20. Niniss. (Előszór)

T a r t a l o m.

Dalok pacsirták. Véka L.-tól. — Karácsony-dalok, Gáspár Imrétől. — Két karácsonst. — A vihar gyermekei. Br. D. Gy. után K. E. — Hogyan éltek a régi világban. — Heti tárcza. — Közölgések. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak. — A borítokon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rajtvényfejtők nevére. — Megbírázások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja és a „Magyar Lapok” előfizetési felhívása.

Felölös szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

51-dik szám.

Deczember 22-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | R. katolikus és protestáns naptár | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
hétkezi
szombat |
|-----------------------|-----------------------------------|----------------|--------------------|---------------|-------------------------------|
| Decz. 22 Vasárnap | F 4 Zeno | F 4 Flavián | 10 A 27 Hermes | 26 Dárius | 7 48 4 10 |
| 23 Hétfő | Victoria szűz | Győzőke | 11 Dániel | 27 Dávid | 7 48 4 11 |
| 24 Kedd | Ádám és Éva | Ádám és Éva | 12 Spiridion | 28 Eleázár | 7 48 4 11 |
| 25 Szerda | Nagy karácson | Nagy karácson | 13 Eustrat | 29 Elizeus | 7 49 4 12 |
| 26 Csütörtök | István vértanu | István vértanu | 14 Thyrsus | 30 Roschodes | 7 49 4 13 |
| 27 Péntek | János evang. | János | 15 Eleuther | 1 Tebeth Ro. | 7 49 4 13 |
| 28 Szombat | Apró szentek | Apró szentek | 16 Aggeus | 2 Sab. Vajeg. | 7 49 4 14 |

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

- Az első szám: betét, point-de lace csipkéből dolgozandó.
A 2-dik szám: olvasó jegyre, öv-re stb. való himzés rajza, selyemre selyemmel himzendő.
A 3-dik szám: E és H betűk, monogram.
A 4-dik szám: K P és I betűk, monogram.
A 5-dik szám: kis lepke, himzésnek kitöltésére.
A 6-dik szám: S és M betűk, monogram asztalneműekre.
A 7-dik szám: N és U betűk.
A 8-dik szám: E betű és G G betűk.
A 9-dik szám: O és W betűk.
A 10-dik szám: reggeli csipő mintája, posztóra vagy ripsre himzendő tambouröltéssel, vagy keskeny selyemzsinórkákkal kivarrandó.
A 11-dik szám: B és C betű, kétféle fonállal himzendő.
A 12-dik szám: az öngyökekre, vagy utitáskákra stb. való kereszt öltésű himzés rajza, a mintalapon megjelölt színekben dolgozandó.
A 13-dik szám: M és R betűk, monogram.
A 14-dik szám: elszórt virág himzések kitöltésére.
A 15-dik szám: széles csipke mintája, point de laceból dolgozandó.
És végre
A 16-dik szám: blinzett betét mintája bútorokra, szőnyegek-re, keresztöltésben himzendő a megjelölt színű pamuttal.

Divatképünk magyarázata.

Az első alak: barna foule-cashmirből készült ruhát mutat be, alul két széles buzott fodorral, a derékon és a tunique-en pedig sűrű zsinórdiszszel. E ruha szövete kitűnő finomsága 100 frtra teszi az árát, olcsóbb és könnyebb szövethől azonban jóval olcsóbban állítható ki.

A második alak: díszes estélyi öltözködést tüntet elő. A ruha gránátzsinórhoz sálle-ből való, a derék oldal és hátrésze ugyanolyan színű bársonyból készült. A felső ruha eleje fehér sál, vörös virágú damaskirozott brocatból áll, mely kitűnően emeli a szép ruha fényét. Az oldalon látható nagy csokor a ruha tulajdon kolmájából való. A négyszögben kivágott derék és felig rövid ujjak finom csipkével vannak díszítve. E gazdag kiállítású ruha ára 120 frt, könnyebb szövethől, egyszerűbb összeállítással jóval olcsóbban készíthetnek öltözködést. Alter és Kiss urak udvari szállítók divatterméiben, a honnan a szép mintaruhák kikorhíltak.

Számrejtvény.

Cs. K.-től.

- 1 2. 15. 13. 14. 4. Őskorunk egyik vezére;
6. 5. 9. 4. 5. 14. 16. 8. A bűgőnek kis testvére;
18. 10. 9. 14. 8. Hunyadi ítél esatát vívott;
9. 10. 12. 8. Ilyen kelme bajdan divott.
16. 8. 15. 13. 14. 8. Tragédiát írt ez nekünk,
22. 21. 20. 21. 22. Ne legyen ez hibánk, vétünk!
19. 8. 4. 10. 12. Ezt kívánjuk szép hazánkra,
18. 17. 9. 10. 6. Ilyen a lány ifjúsága;
11. 12. 13. 7. 21. 20. 8. 17. Szépen dalolt ez Lilláról,
1-22. És pedig a legjavából

Megfejtési határidő: január hó 15-dike.

A f. é. 47-dik számban közlött rejtvény értelme:

Korhacea, melyből lesz: kor-só, kor-lát, kor-os, kor-pa.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Peterdi Pap Erzsébet, Fényes Matild, Podor Erzsé. Károlyi Szidónia, Gállos Mariska, Tóth Károlyné, Miskolczy Judit, Tomor Lilla, Szilágyi Alexandra, Szabó Krisztina, Horváth Eleonóra, Gyulai Victorina, Szentmiklóssy Malvin, Mihály Róza, Pölöp Katinka, Kézy Irma, Ember Juliska, Beniczor Ella, Lakó Katinka, Molnár Istvánné, Buzath Margit, Bartók Emilia, Fazekas Maresa, Végh Luiza, Valkó Erzsike, Kaltek Lóra, Szikszay Ilka, Sánta Lászlóné, Kádár Hermin, Kemenczy Béke, Juhasz Juliska, Kovács Emilia, Csomós Berta és Adél, Demény Danielné, Török Vilma, Szankóczy Eszter, Laky Janka, Nemes Jolán és Vilma, Szilágyi Flóra, Simon Mariska.

A 46-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Fekete Jolán, Kassai Lilla.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérem azon t. előfizetőket, a kik lapomat egész évre megrendelték, és a kiknek már meg is küldtem az egész évi könyveket, a lap hátra levő díját mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Ha valamelyik kedves olvasónóm nélkülözhetné lapom idei 26-dik számát, és azt szerkesztőségembe küldené, egy vidéki hölgyet nagyon leköteleznék, a kinek azonnal megküldhetném azt.

Szt. Ivánra K. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Enyingre B. S. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Lozonczra B. B. E. urnőnek: El van küldve.

Verebélyre B. A. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Giurgeora A. L. urnőnek: El van küldve.

Mikolára K. G. A. urnőnek: Várom szives válaszát.

S. A. Ujhelyre Cs. I. urnőnek: Magán uton feleltem.

Bajára K. J. urnőnek: Nemde vette felvilágosításomat, és meggyőződött állításom igazságáról?

A. Ludányba P. L. urnőnek: El van küldve.

Pozsonyba B. K. K. urnőnek: Magánlevelet írtam.

Kérdések.

Jó szoba-beerasztó festék készítésének utasítását szeretném kapni, ki lesz olyan szives utasítást adni, kérde

Ilonka.

Van egy fekete celymruhámm, még egészen szép de kivágott derékkal, rövidke ujjakkal, felvehetném-e azt kisebb esztélyre, vagy nagyobb ebédre? Kérek szives utasítást

Sz. Klótild.

Divatban vannak-e még a himzett betétek butorokon? Hat hosszú szép himzést készítettem ez évben, és most egy jó barátom azzal íjessz, hogy nem divat többé a karos székek és pamlagok közepére alkalmazott himzés. Valóságban úgy van-e ez?

D. Ilka.

Miféle béli ruhák lesznek a divatosak? Bátorzkodhatnám-e rövid, uszály nélküli, de az azért mégis földig érő ruhában az első bált meglátogatni?

K. Mariska.

Hölgytársaim közül ki tudná nekem megmondani, mikor és hol született Döbrentei Gábor? E napokban került kezembe egy pár huszárdala, érdekelné, ha többet tudnék róla, mit teljesen elzárt falusi magányomban csak ez uton vélem elérhetőnek.

Egy falusi leány.

Feleletek.

Egy kíváncsi fiatal nőnek. A térdazallagrendről nem sokára egy kedves kis mesét fogunk közölni, melyből meg fogja tudni eredetét a rendnek és mondatnak.

E.

F. Nellának szívesen szolgál két thea sütemény leírásával egy idősebb gazdaszóny. A nyújtó deszkára téve 15 lat finom lisztet, nyolez lat friss vaját, négy lat törött cukrot, ugyanannyi lehámozott és törött mandulát, két tojás sárgáját és három kanálnyi tejzint, mind ezeket addig kell jól gyúrni, míg a tészta a deszkától leválik. Ekkor az egészből apró rudacskákat és pereczeket kell formálni, egy sütőlemezre rakni, gorombára tört cukorral behinteni és szép sárgára megsütni.

Egy másik meg így készül: Két napos kemény hosszukás zsemlyékből husz szeleteket kell vágni, a kemény héját lemetélni, cserecsnye vagy meggy lébe mártogatni, aztán felvert tojásban és tört cukorban megforgatni, papírral letakart lemezre elrakni és jó meleg sütőben megsütni. Még többel fog szolgálni

G. Lilla.

A tizennégy élő gyermek anyja kéri az „emberbarátot”, közölje vele czimét és ő névszerint és arczképben is bemutatja neki mind a tizennégy gyermekét.

V. Marinak. A dísznózsir kisütésénél, ha azt akarjuk, hogy az évekig avasodás nélkül elálljon: két körülményt tapasztaltam elodázhatatlannak. Első: hogy a kisülést semmi esetben sem szabad rézedényben eszközölni, hanem vas-, még bedig ha lehet öntött vasedényben, mit tetemes szerenti nagyságban minden nagyobb vaskereskedésben olcsón kaphatni. Második: a jól kisült zsir soha sem szabad rögtön bödönbe önteni, hanem cserep fazekakba, és ott engedni kihűlni, és egészen leülepedni. — Az állandó bödönökbe leszűrésnél ügyelni, hogy a zsir üledéke ne keveredjék a tisztá zsirral.

K. Teréz.

Egy veleg.

(Jóétvágy.) A „Galois” francia lap egy kis áttekintést adja a francia marschall-elnök híres estélyén elfogysz-

tottaknak. Így tudtuk meg, hogy 2000 üveg champagni, 1200 üveg bordeaux-i, 2000 liter punch, 2400 liter jeges kávé, 4000 cséce csokoládé, 20.000 kalács, 20.000 kisebb sütemény, 500 sült jércze, 400 fogoly, 50 sódar és 200 font cukorban főlt gyümölcs fogyott el ezen nevezetes estélyen.

(Száz éves menyaszony.) A Kalischban megjelenő lengyel ujság „Kulischania” a következő ujdonságot mondja el. Sompolno faluban, a kaliachi kerületben, lakik egy száz éves izraelita özvegy, neve: Wilczynoka Rajela. E nő lakik nyolezvan éves leányánál, a ki szép-anya egy tizenhárom éves leányának. Az özvegy Wilczynoka egyedül jár ki sétálni, tökéletesen ép testű, jó szemei vannak, sőt jó hallása, és kitűnő emlékező tehetsége is van. Legközelebb pedig, megúván özvegyiségét, újból férjhez ment a mi érdekes özvegyünk egy Rachmiel Mózes nevű 83 éves kereskedőhöz!

(Hol van a társaság?) Händel a nagy zenész és zeneköltő óriási testalkottal és annak megfelelő nagy étvágygyal bírt. Egykor egy londoni vendéglőbe ment és négy személyre való ebédet rendelt. Igen soká kellett várakoznia, végre türelmetlenül felszólal és kérdi a szolgát, miért nem hozzák tehát az ebédet?

— Azonnal tálalunk, mihelyt a társaság összegyűl, — felelé neki a szolga.

— Akkor csak szaporán ide az ebéd, mert én magam vagyok az a társaság!

Hibnizniztas. Mult számunkban a heti-tárcaiban az I. hasáb 7-dik kikerdesének 3-dik sorában „néhányai vonásokat” h. olv. „néhányai vonásokat”; — a 8 k 9-10. s. „huszonötöt” h. olv. „huszonegyest”; — a 9 k 3. s. „írás” h. olv. „leírás”; — a 6. s. „kordinak” h. olv. „coulisak”; — a II. hasáb utolsó kikerdesében „Rwift” h. olv. „Swift”; — a III. hasáb 1 kikerdesén 1 s. „Rousseauie” h. olv. „Rousseau”; — a 2. s. „Wiland” h. olv. „Wiland”. — A „Feleletek” között a G. F. urnőnek szóló cikkben „Saint-Revue” h. olv. „Saint-Bauve”.

Szerkesztői nyílt levelek.

Az első hó igen szívesen látott vendég, bár egy héttel előbb köszöntött volna be, hogy azonnal helyt adhattam volna neki!

Hladornak. „A gyémánt” valóságos drága kő, „A csillag” pedig gyönyörűen ragyog.

Zalárnak: A visszaemlékezés épen olyan jóleső mint a „Dala dalról” és „Egy köny.” Szíves köszönet mindkettőért!

Bartók Lajosnak: Legközelebb megörövendtettem kedves küldeményével lapom olvasóit.

Szabó Endrának: Köszönettel vettem mind a kettőt.

Lafayette Mária kedves vendég, de ez évben aligha talállok helyet számára.

III. Richárd egy jelenete szép magyarázatának is csak a jövő évben örülhetnek t. olvasóim.

„A szakely népdalok” Benedek Elektől méltán fogják érdekelni t. hölgyeinket a — jövő év elején.

„Oh miért!” — Oh miért ír Ön olyan gyarló verseményeket!

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR”

Tizenkilenczedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven színes borítókkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

A rossz viszonyok következtében igen olcsó eladás!

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Kérem a t. közönséget bevásárlásaikat mielőbb eszközölni, mert az eladás ily poton áron nem sokáig tarthat.

A bekövetkező ünnepek alkalmával szokásos

ajándékosztások

megkönnyítése végett, tekintve a viszonyok rossziaságát, az alant elsorolt tárgyakat meses olcsó áron bocsátom a t. közönség rendelkezésére azon meggyőződéssel, miszerint a már úgy is hallatlan olcsón elarusítandó tárgyak tömeges eladása nyújtandó kárpótlást esekölly hasznomért.

Az alant elsorolt árjegyzéket a t. revő közönség becses figyelmébe ajánlván
Szekesfehérvárott, 1878. december hó.

tisztelettel

Ifj. Eibisch Zsigmond,

„A PROFÉTÁHOZ.”

szokásos

Az utolsó posta-vagy vaspályai-állomást kérem a leg-

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Ingyen!

10 főt bevasárlás után

1 db. berlini gyermek-karmantyú.

Ingyen!

20 főt bevasárlás után

6 db angol flitir-törülköző.

1 db. szék

1 db. szék

10 főt bevasárlás után

Ingyen!

szokásos

3 db. szék

30 főt bevasárlás után

Ingyen!

Első lettári kironat.

	Mosókelmék	azelőtt	most
7500 mtr.	Coston	r. — 25	— 12
2500	Coston	r. — 35	— 15
1500	francza Coston	r. — 45	— 20
4500	legf. francza Battiist	r. — 45	— 20
2000	Millier Jacomet	r. — 55	— 25
3000	Sephter	r. — 70	— 25
5000	szegedi fenti	r. — 45	— 21

Második lettári kironat.

	Divatelmék, csikok, sima és kockázott	azelőtt	most
5000 mtr.	Dolores-szövet	r. — 41	— 13
2500	Cristina-szövet	r. — 48	— 15
1500	Josapha-szövet	r. — 54	— 20
5000	Danczer-szövet	r. — 60	— 25
5000	Palerm-szövet	r. — 65	— 35
1000	Barokk, minden színben	r. — 65	— 18
3000	legfinomabb Mozambique de Frangais	r. — 75	— 25
5000	valódi Charlotte gálér	r. — 75	— 18

Harmadik lettári kironat.

	Flanellek, poton áron számítva (Csikok és kockázott.)	azelőtt	most
3000 mtr.	Sohár flanel	r. — 5	— 15
4000	gyapjú-flanel	r. — 75	— 25
5000	1/2 szék-flanel	r. — 150	— 75
5000	valódi posztó-flanel	r. — 25	— 98

Negyedik lettári kironat.

	Kalmuckok	azelőtt	most
1000 mtr.	valódi finom kalmuck	r. — 45	— 20
2000	Kalmuck de R. il.	r. — 50	— 25
3000	Kalmuck, dupla szövet	r. — 55	— 30
4000	csikok Parget	r. — 25	— 15
4500	legf. kocka és csikok Parget	r. — 45	— 25
3000	legfin. legjobb mosható kocka és csikok Parget	r. — 55	— 30
3000	fehér szőcsor Parget	r. — 35	— 20
2500	legn. szőcsor Parget	r. — 45	— 25
3500	finom fehér Piquet Parget	r. — 25	— 25
2800	legf. fehér Piquet Parget	r. — 65	— 35
5000	kék és barna parget	r. — 28	— 15
1500	legn. kék és barna Parget	r. — 45	— 25

Leszállított árjegyzék

	Fekete Ternokból	azelőtt	most
3000 mtr.	finom fekete Lustre	r. — 65	— 25
2500	finom fekete Cachmir	r. — 70	— 35
4200	igen finom fekete Turno	r. — 120	— 55
3400	Alapin Terno	r. — 180	— 65
3000	Ferdinand-Cloth Terno	r. — 250	— 85
1800	Alapin de Liverpool	r. — 380	— 120
5000	Ripszok, minden színben	r. — 120	— 40

Selyem árjegyzék

	poton áron	azelőtt	most
2000 mtr.	fehér Satin	r. — 180	— 65
3500	színes mosó selyem	r. — 220	— 90
1800	fekete neh. n. b. és selyem	r. — 230	— 125
5000	színes n. b. és n. b. selyem	r. — 300	— 165
7000	Grosgrain Fail	r. — 395	— 170

		azelőtt	most
800 mtr.	Gros de napel Fail . . .	r. 4,00	1,85
7500	" ujda Grosgrain . . .	r. 5,90	2,20
9000	" színes Grosgrain selymek,
minden színben . . .	r. 5,20	1,90

Leszállított árjegyzék

	Gyöcsökből	azelőtt	most
1 vég	30 rőf Fera szburgi gyöcs	6.80	3.45
1	30 rőf Mi-sziki gyöcs	7.80	4.90
1	30 rőf leg. eh. szilárd gyöcs	11.65	5.75
1	30 rőf nehéz Croas gyöcs	13.50	7.25
1	30 rőf mi-biz Croas gyöcs	18.50	9.50
1	30 rőf finom hollandi gyöcs	18.50	7.80
1	30 rőf valódi rumburgi gyöcs	38.50	18.50

Árjegyzék kanavaszakból

1 vég	30 rőf Warendorfi kanavasz	4.25	2.85
1	30 rőf Krentbali kanavasz	4.80	3.25
1	30 rőf Klorámi róz-szín kanav.	7.80	3.85
1	30 rőf valódi rumburgi kanavasz	12.50	6.85
1	30 rőf legn.b. rumburgi kanavasz	24.50	11.50

Árjegyzék schiffonokból

vég	30 rőf schiffon, kockázott	9.80	6.50
1	30 „ R. schiffon	11.50	6.50
1	30 „ RR. schiffon	16.50	7.25
1	30 „ leg. ehesebb Doubler	18.50	8.25

Árjegyzék szaténeműkből

drb.	1/2 Lord-abroz, színes	1.50	— 55
1	1/2 fehér Damaszt-abroz	2.50	— 98
1	1/2 J. quard-abroz, színes és fehér	3.40	1.50
1	1/2 kocka és színes szatén	4.50	1.95
6	v. lódi Damaszt-szatén	8.50	1.65
6	v. lódi J. quard-szatén	4.80	1.95
6	fehérített törülköző	2.25	1.10
6	fehérített törülköző	2.80	1.55
6	Damaszt törülköző	3.60	1.65
6	J. quard törülköző	3.85	1.95
6	fehér 1/2 szatén ebekendő	1.80	— 48
6	szatén ebekendő, színes szálal	1.95	— 45
6	fehér rumb. szatén ebekendő	2.25	— 83
6	legfinomabb rumb. ebekendő	3.50	1.50
6	Tolard szatén ebekendő	2.80	1.60
6	festő szatén ebekendő	2.25	1.20

Árjegyzék kész férfi- és női-fehérneműkből

1 drb.	valódi angol oxford-ing.	1.80	— 70
1	valódi angol oxford ing, hállelve,
fe álló gallerral	2.80	1.10
1	finom oxford ing, hállelve, 2 gal-
leral	3.90	1.35
1	finom chiffon ing	2.10	— 80
1	finomabb chiffon ing	2.80	1.10
1	valódi rumburgi chiffon ing	3.80	1.45
1	férfi lábravaló, ailezai gyöcsből	1.60	— 70
1	amorkai bőrgyöcs nadrág	1.80	— 95
1	finom női chiffon ing	1.85	— 92
1	finom chiffon női ing, himzéssel	3.40	1.40
1	finom corsotto	1.95	— 92
1	finom coratette, himzéssel	3.80	1.65
1	fin chiffon aló- és szoknya, foderral	3.60	1.80
1	finom chiffon aló- szoknya, kettős
foderral	5.80	2.80

Árjegyzék téli kendőkből

		azelőtt	most
1 drb.	1/2 Berlini fejkendő	—	30
1	1/2 Berlini fejkendő	1.25	— 45
1	1/2 Berlini fejkendő	1.80	— 60
1	1/2 legnehezebb berlini kendő	3.65	1.15
1	1/2 csikok téli kendő, eselédék számára	5.60	2.70
1	1/2 nehéz posztókendő, kockázott, csikok számára	9.80	3.45
1	1/2 csikok Tricot kendő	7.80	2.98

Árjegyzék gyapjú-szövetekből, férfi-nadrágra

1 drb	1/2 angol flitir	22.50	5.25
1200 mtr.	1/2 színes b. d. gyapjú-szövet	4.80	1.90
2100	1/2 színes v. reichembergi szövet	7.50	2.80
1800	1/2 fekete, kék és szürke Lantique	6.50	2.50

Végül csodálatos olcsó Árjegyzék

1 db.	erőtel. brochs-kendő csak	—	—	02
1	1/2 nagy. n. nehéz selymekendő	—	—	60
1	selyem-brochs-kendő szálal	—	—	05
1	nagy rojtos selymekendő	5.20	1.15	
1	G. szatén-kendő himzett szálal	5.60	—	25
1	4 soros gallér	—	25	—
1	nehéz gros grain selymekendő	2.25	—	38
1	berlini gyermek-karmantyú	1.25	—	18
1	berlini gyermek nyak-schlipaz	1.25	—	15
1 pár	gyermek téli barisnya	—	40	—
1	nagyobb téli barisnya	—	50	—
1	női barisnya	—	80	—
1	férfi barisnya	1.20	—	25
1	legnehezebb barisnya	1.20	—	35
1	gazdászati-nadrág	1.50	—	20
1 drb.	férfi nyakkendő 1/2 selyem	—	85	—
100 drb.	női gallér	—	65	—
100	legfinomabb himzett	1.50	—	45
1000	női nadrág Schiffon és Pargetből	2.20	—	95
1000	gyermek nadrág Schiffon és Pargetből	1.20	—	30
Arjegyzék függöny-szövetből				
6000 mtr.	fényes, virágos és csikok függőszelvénye	—	25	—
4000	csipke-függöny	—	65	—
6000	am. úrdalmi csipke-függöny	—	75	—
4200	Börszenci csipke-függöny	1.20	—	50
3000	valódi Olipour-csipke	2.80	—	65

Árjegyzék aló ingek és nadrágokból

1000 darab	azelőtt 2 főt 80 kr., most 75 kr.		
A fent elősoroltakon kívül:			
10000 mtr. 1/2 Porcelán		r. — 28	— 10
8000 pár kottya		1.20	— 20
10000 drb. Tricot egyszálú aló nadrág		2.25	— 75
1600 „ Tricot egyszálú aló-réki		2.25	1.20
10000 „ selyem női nyakkendő csak			— 15
500 vég 1/2 színes chiffon		24.50	10.50
1 „ patent gndi		14.50	6.90
15000 drb. finom selyem szatén ebekendő színes szálal		2.25	— 25

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Egy évre 3 frt. — fél évre 1 frt.
egész évre 12 frt.

Könyvesmagolás: díj fél évre 2 frt.

Szerkesztői kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, 3. utca
21-23. sz. Zöldik emelet.

Hirdetési díja:

Egy negyzet: határozott sorozat
8 frt.

52. SZ.

Decz. 29-dikén.

1878

Havonkénti színezett
dívatképpel.

minden színezett kép mellé rajzolunk

Ezenként

tízszázötvenöt könyv mellé-
lettel.

A könyvek megvásárlása egész

évi juttatás kötelezettséget foglal

magában a lap irányában.

Dalospacsirták.

(Beszély)

Irta V é k a L.

(Vége.)

VII.

Jónás a mellékszobában az ablak mélyedésébe vonult, a függönyök mögé. Kedélyének hangulatát az ide érkezte őt gyorsan átélte események nem változtatták rózsásabbra. Boszus volt, valóban boszus. Legalább az a Stanczika volna valamely zugban látható. Most mutatná meg, hogy megérdemli a tudós nevet s adna jó tanácsot. De persze: van is annak erre gondolja! Tudja a jó ég, hol esatangol hegyen, völgyön, teugereken, a csillagok közt, vagy dugja pisze orrát dieznóbörbe kötött nagy könyvbe s keni a szurkos tentát rózsás kis ujjaira! Okosabbat tehetne az olyan szép leány.

Jónás ingerülten rágyeszkálta körmeit és mert máson nem tudta boszuját töltetni: ezét kezdte zaklatni. Gondolkodáshoz fogott. Gondolkodni kezdett azon: mit tevő legyen most már?

Nem kellett sokáig tündönnie, hogy megállapodáshoz jusson. Megoldja kerekét és odább áll innen; holnap pedig visszavontatja magát a döbörgő gőzlő által Doborkőfalvára. Ott van ő helyén, nem itt ebben a bolondos világban. Maradjon ez Gerőnek esorbátlanul. Vegye el ő, ha tetszik, a háromszáz éves két előnevet s hozzá ráadásul az üstökös művészeket, a zongorát, Beethovent, meg a Kálmust és a Pistit. Jónás nem kér mind eme jóból.

De hogyan jusson a szabadba? A világ minden kincséért sem térne vissza a terembe! Mikép érjen tehát az előszobába. — Eh! Három ajtót látott ő az előszobában. Majd csak eljut oda másfelől is. Tehát bátran előre! Talán csak nem akad Zeuzea közbe!

Gondolva: már téve is volt.

Benyitott elszántan a második mellékszobába. Ez is meg volt világítva, de itt sem akadt senkire, ki utba igazithatta

volna. Nagy megnyugvására azonban eme szobának is volt tulnan másik ajtója. Folytathatja tehát haladását a megkezdett irányban.

A harmadik szoba már kivilágítva sem volt. Ügyetlen gondolat vala: rögtön betenni maga mögött az ajtót. Most merre forduljon a sötétben?

De mi ez? — Mi hangzik oly édesen feléje?

„Szerettem őt, mint senkit a világon:

Azt igért, enyim legyen a nyáron!”

Istenem! Hisz ez az a kedves kis népdal, melyért ma már annyi pirongatásban részesült! Ugyanaz a kedves, szivreható hang, mely százszoros visszhangot keltett tulajdon szívében! Ki énekelheti itt, a művészet fehéjűző rajongói világában, ily kedvesen a kis népdalt?

Eszevesztetten rohant a megkezdett irányban, — kilécs akadt a kezébe — és fellökte az ajtót.

Vacsorához terített, csüngő lámpákkal megvilágított hosszú asztal ötlött először is a szemébe.

De ott az, — az a kedves teremtes, ki a válogatott gyümölcsessel és csemetével megtöltött üveg- és ezüstkosarakat rakogatja olyan helyesen az asztalra, — ki az?

Szent isten! Hisz az a — tudós nő!

— Stanczi! — Te énekel az ily szövegen? Lehet-e ez? — kiáltá Jónás kitörő örömmel, és feledve minden bosszúságot, szenvedett bánalmat és tartózkodást, oda rohant a fiatal hölgyhöz, átkarolva — maga sem tudta: hogyan történt? — annak kareu derekát.

Stanczi szeliden kibontakozott a váratlan, nem keresett, de talán nem is tulságosan nehezelt üléseből.

— Vigyázz szavaidra, — rebegé mosolygón. — Vendégeink s Hajnalka keservesen leszólnának miattok. Nem tudok én énekelni, csak dalolózni. De ezt aztán teszem is reggeltől estig. Lelkem készíttet rá, nem a művészet.

— De hogyan is van? — kérde most Jónás tévőzva, és dörzsölé homlokát, mintha nyomasztó álm boruját akarná emlékezetéből kitörölni. — Hogyan lehetséges ez? Hiszen azt mondták nekem, hogy te tudós vagy s én e miatt ma már — annyit bántódtam!

A fiatal hölgy álmélkodva emelte rá szemét. Nem értette.

— Bár állíthatnám magamról, hogy tudós vagyok, — válaszolta nevetve. — Fájdalom! Nem érdemlem e minősítést, sem vádként, sem dicséretül.

— Azt mondták: tanítónő vagy, — folytató az ifju faggatását.

— Tanítónő nem, csak tanításra képesített, — felelé szerényen Stanczi.

— Tehát mégis tudós nő! — sohajtá Jónás. — Oh, Stanczi, minek tértél ilyen övényre, mely boldogságot nem terem s osztani sem enged. Miért tevéd ez?

— Ül oda a székre, szép csendesen a nyugodtan, — mondá a fiatal hölgy, kissé pirulva de mégis mosolygva. Értetni kezdte Jónás felháborodásának okát, s — maga sem tudta miért? — megnyugtanni ohajtá. — Elmondom válásunk után következett élelményeimnek rövid történetét.

Engedelmeskedett rögtön Jónás s leült a kijelölt székre.

— Gyermek valék, — kezdé a Jónástól három lépésnyire az asztal mellett álló leányka regéjét, miközben kezecskéi ügyesen vegyíték az alattuk tökélyesedő olasz salátát. — Gyermek valék, midőn jó atyám meghalt. Megtörte a sok gond. Heten voltunk mi gyermekek s mindannyian aprók. Kissé sok az isten nagy áldásából. Atyámnak kis házában felül vagyona nem volt, a kolduláshoz nem értett, az éjt is nappal átalakító szakadatlan munkásságot pedig ronszolt egészsége nem bírta sokáig. A nagy csapás földhöz sújtotta anyánkat is, s az apátlan árvák anyjukat is árathatták volna: ha jó anyád nem szálltala házukhoz nemtőnek. Ápoló kezei alatt felüdült jó anyánk s az ő szavai támasztották fel újból anyánkban nem az élethez ragaszkodó kedvet, de igen a bánat elviselhetőségére szükséges életerőt. Anyád a hét törékeny árvára utalt, s anyánk megértette, hogy kötelessége élni. — De minek is mondom el neked ezeket; hiszen hüen osztóztál bánatunkban te is, a szegényes házból? Tudod te ezeket.

— Elhallgatnának reggelig. — mondá áhitattal az ifju, le nem vonván szemét a hölgyről.

— Tudod azt is, — folytató ez. — hogy anyáddal tartott hosszas tanácskozás után elhatározta anyám, hogy eladva a kis házat és elhagyva Doborkőfalvát, gyermekeivel a fővárosba vonul, remélvén, hogy itt szorgalmát jobban fogja értékesíthetni és sikeresebben nevelhetni gyermekeit. Jó anyád szívesen tartóztatott volna engem, keresztleányát, magánál; de anyám nem birt megvárni egyetlen gyermekétől sem. Nehéz napok következtek most ránk. Szegény anyánk sok keserű órában megemlékezhetett arról, hogy nem mind arany a mi fénylik. A főváros fénye nem könnyíté feladatát, s ha soha sem lankadó fáradozása daczára nem estünk a nélkülözéseknek áldozatul: köszönjük ezt első sorban jó anyádnak, ki a távolban sem feledkezett meg rólunk. Áldom is érte!

— Jó lélek! — fohászodott Jónás, nem törődve azzal, hogy közbeszólása kétséget hagy fenn arról: kire vonatkozik dicsérete: anyjára-e vagy az azt áldóra?

— Nem feledem én soha, mit édes anyád velünk szenvedett, mit értünk tett. Rég elkereaszteltek engem, — folytatá most, talán hogy a nehéz napok emléke által homlokára felidézett borot elűzze, vidámabban s ismét mosolygva. — rég elbértáltak engemet eme ház előkelő légkörében Szilárdának. Nem hallgatok én e névre. Stanczi vagyok én maig, s az is fogok maradni, míg élek. Büszke vagyok rá, hogy anyád nevét viselhetem.

— Bár az enyimet is viselni akarnád, — tört ki most halkan az ifjuból.

Stanczi úgy tett, mintha a félheszakító megjegyzést nem hallotta volna. Folytatta sebesebben elbeszélését.

— A jó isten, ki nem csak a verebekről a háztetőkön, a lilimokról a mezőn, ki az emberekről is gondoskodik: nem hagyott el engemet sem. Még egy órangyalt vezérelt utamba, akkor épen, midőn arra legnagyobb szükségem vala. Leánynya nőtem fel az idők folyamában s előttem állott jövőm kérdése. Nem számíthattam én vak szerencsére; tudtam, hogy meg kell tanulnom a támaszkodást önmőre. Nem iszonyodtam a munka bármely nemétől. Nemesít az mindig. De epekedve vágytam megmaradhatni a hivatásnál, melyet maga a természet jelöl ki a nőnek, és a jó ég meghallgatta könyörgésemet. Megismerttetett jószágában — a nagy világ azt mondaná: vak véletlenségből! a tanítónőket képző intézet igazgatónőjével. Nincs oly okos fő, oly jószágos szív több a világon; vagy ha van: n i n c s o k o s a b b é s j o h h e g y s o m! Anyám valódi, igaz jó anyám lett az, mint lett mind azoké, kiket a szegény árvák fölött atyailag őrködő nagy isten gondozására bízott. Befogadott jó szó fejében intézetébe, és most neki köszönöm, neki s a már általa nevelt, általa tapintatosan választott segítőknek, ha jogosan vallhatom büszkén, hogy — bármint rendeljen is még felőlem a sors, — gyermekeket nemcsak ösztönszerűleg szeretni, de é a z s z e r ű e n nevelni is fognék tudni, ha a nyers anyag idomítását gyenge kezeimre bízna a jó isten.

— Hol lelem azt az anyagot? Hadd köszönjem én is áldásos működését! — kiáltá lelkesülten Jónás.

— Itt Budapesten. Elvezethet a sugárutra minden gyermek s ott felleled. De — folytatá a fiatal hölgy s a nevető kis csintalan ördög ismét felvillant szemében — nagyon szigorúnak a házszabályok. Nem bocsátanak be téged az épületbe, ha csak nem igazolod: mi járathan vagy? Nehéz volna pedig ezt tenned. Elutasítana a tilos kert küszöbétől a seprűvel őrtálló házimester. Övjük ott gondosan a báránkyákat a gonosz farkasoktól.

— Folytasd, kérlek, — rimázkodott az ifju még mindig ömlengően, nem találván magát e pillanatban az enyelgés hangjába; — folytasd élelményeid történetét!

— Nincs több mondani valóm, — felelé a hölgy. — Elvégezvén a tanfolyamot, letettem a tanításra képesítő vizagát, és anyai jószágú második anyám bizonyosan el is helyeztet volna azonnal tehetségeimnek megfelelő állomásra. De akkor emlékezett meg Keserűné ő nagysága arról, hogy édes anyám voltaképen rokona és ennek folytán férje által egyik fivérem számára állami ösztöndíjt szereztetett — tudod: a Kalmus, Menyus, Pista és Feri segélyével. Ennek fejében kerültem én ide s most itt vagyok azóta. Tartozom ezzel jó édes anyámnak, ki ebben megnyugvását lel s büszke a rokonra, ki nem restelt róla, a szegényről, megemlékezni alkalmas időben. — Igy! Most tudsz mindent! Igaz, tanultam sokat; de egy betűvel sem többet, mint mennyit édes hazánk

jóvoltára tudni kellene minden magyar nőnek. Jó anyám, az ott a sugáruton, szív és ész képzésével foglalkozik, nem a tudátság ferde maszlagának terjesztésével. Ha ezt az eredményt kevesled: szívemből sajnálnám. De többel — fájdalom! — nem szolgálhatok. Mondd: tudósnak tartasz-e még?

— Nem ér fel az egész nagy világ tudománya a tiéd del! Engedje a mennyei gondviselés, hogy még sok ilyen tudós nőt bocsásson szélnek a budapesti sugárt! Ráfér ne édes hazánkra! — kiáltá lelkesülten az ifju. Nem birt többé békében székén megmaradni. Felpattant a egy ugrással ott termett a fiatal hölgy mellett, ki még mindig türelmesen kavargatta az olasz salátát. De megragadta most az ifju a szorgalmas kezeket, s a nem tulnagy ellenállás, tiltakozás és szabadkozás dacára, maga felé fordítá arczczal a kedves kis teremtet. A nevető szemek igen komoly kifejezést akartak magokra erőszakolni; de a kísérlet sehogys nem sikerült; a nevető szemek most is csak nevettek.

— Stanczikám, édes, — rimánkodott Jónás, — hadd el, kérlek, most kezdd munkáját. Látom én: nem szoktattak el téged oktan bölcsék attól a foglalkozástól, melylyel terjeszthet családi körben a nő boldogságot maga körül, s mely minden nőnek, szegénynek gazdagnak egyaránt annyira illik. De most — most kérlek, nézz szemembe és mond: ugy-e, nem lesz neked soha szűk a magad háza?

A nevető szemek most mint a villám földhöz tapadtak.

— Nem értelek, — rebegé Stanczi és elpirult haja tövéig.

— Szívesen emlékszel-e vissza Doborkőfalvára? — kérde a tavaszi szellő légyságával Jónás.

— Ott születtem; ott él jó anyád — volt a tartózkodó válasz.

— És én is? — Én is, ugy-e?

— És te is, — augá alig hallhatóan a szakadatlanul szint változtató fiatal hölgy, még mindig le nem emelve szeméit a padlóról.

— Nagy küzdelmedbe kerülne-e: elválni a főváros fényétől? — folytatá Jónás mind hevesebben faggatását.

A fiatal hölgy keble magára emelkedett; érezte, hogy a pillanat dönt egészen jövője fölött. Sokáig kereste s nem találta a megfelelő választ.

— Annyira elszoktál volna Doborkőfalvától? — kérde szomorúan az ifju.

— Nehéz szívvel hagynám el jó anyámat és testvérimet, — rebegé akadozva a kérdett. — Támogatásomra szorulnak.

— És ha azok számára is akadna ott még kis szalma-födél? — kiáltá most ujjongva a faggatásban kifogyhatatlan.

A majd halálaápadt, majd bíborpiros leányka nem birt többé válaszolni. Lélekzete elszorult, keringett vele az egész világ, szédült. Támaszt keresve: oda borult fejével Jónás keblére és zokogott és nevetett is egyben. Öntudatlanul Jónás nyaka körül fonódott karja és mind tapadóbban simul az őt hévvel átkaroló ifjuhoz.

— Megértettelek talán tőged is? — kérde végre félénken az ifju, és gyengéden felemelni iparkodott a leányka fejét, hogy ismét bele tekinthessen a kedves szemekbe, hogy ismét érje őt azoknak biztató sugara.

— Szerettelek mindig, gyermekkoromtól fogva maig, változatlanul, mint senkit mást a világon! — susogá a leányka és még mélyebben rejté piruló arczát Jónás keblére.

Az alig elhangzott szavak felvillanyozták az ifjut.

— És ugy-e: dalolni fogod velem holtomiglan né-

pünk szép dalait? — kérde ittás örömmel. — Engem is lelkem késztet a dalra s nem a művészet. Fújlnám, ha te is megvetnéd szegény kis népdalaimat. Szívemhez nőttek azok s nem adom őket cserébe a nagyvilág minden tudós zenéjéért.

Stanczika most önkényt felemelé fejét s mosolygott édesen kis szájával s nevető szemével Jónásra.

— Magam sem tudom megállni, hogy reggeltől estig ne csicseregjek, — válaszolá a fiatal hölgy vidáman; — nem tanultam én ezt parancsszóra mestertől, csak úgy magától, a jó istentől. Kaptam is már a házban elég pirongatást kontárkodásomért. De mindig ujból és ujból erőt vett rajtani: a kioltatlan szenvedély. Ezentul legalább nem lesz, a ki pirongasson. Kettőn mondjuk hajnaltól szürkületig, s így nem vethetünk semmit sem egymás szemére. Istennem, mily boldog vagyok.

És mintha észgyenlencé az ömlengés közben kiosont valomást: gyorsan lekapta ujra fejét, s rejté azt a kebelre, melyen oly jól esett megpihennie.

— Egyet azonban kikérek magamnak, — szólalt meg Jónás széles kedvteléssel, és még szorosabban magához ölelé a hozzája simulót. — Legujabb nótádon változtattunk. Így fog ez szólni ezentul:

Szeretem őt, mint senkit a világon.

A jó isten nekem adta a nyáron.

A végét pedig elhagyjuk egészen. Nem akarok én arról többé hallani sem.

Stanczika felemelte fejét.

— Hát te hogyan ismerheted ezt a legujabb nótámat? — kérde caintalanul. — Megálmodtad talán? Hies magam faragtam! Hogyan hallhattad te azt Doborkőfalván?

— Nem is ott tanultam, lelkecákém, — válaszolá pajzánul Jónás. — Itt lestem el: midőn hármas haramiának szegődtem előszobátokba.

A fiatal hölgy csodálkozva tekintett a nevetőre. Talán bizony megzavarodott az kissé — nagy boldogságában!

— Mit csvegezs? — kérde Stanczika kétkedve. — Nem értelek.

— Jaj, lelkem, ne firtassuk a dolgot tovább. Majd megmagyarázom máskor. Addig higgy szavamnak és felöltöm gallérának, melyet győzelmi jelül őriz Zauzsátok!

— Lehetséges? Te voltál volna a rabló? — kiáltá Stanczika, kitörő kacagással.

— Kitelik tőlem minden, — válaszolá Jónás, szintén jóízűn nevetve. — Ugy nézz rám! Büszke lehetek rá! El ne bizzad magad! Nem csak te tudez nótákat faragni. Magam is értek én ahhoz. Bebizonyítom. Keserű napom volt nekem ma nagyon és mielőtt hozzátok jöttem, naphosszant daloltam azobámban:

Dalos madár csicsereg az almafán,

Hernyó dülja a rózsát a fa alján:

Az én ajkam is vig enekre fakad, —

Jaj de szívem búbanattól megszakad.

De most vége a keserű nótának. Megviradt most nekem! Más-kép szól most a nóta. Ezt azonban nem mondom már csak magadnak. Hallani kell azt azoknak is, kik annyira rémülnek a szegény magyar népdaltól. Jer!

Hasztalanul szabadkozott, hiába vonakodott Stanczika. Annyi időt sem engedett Jónás, hogy feltűzött dolgozó köté-nyét levethette volna. Megragadta Jónás Stanczika jobb kezét és bevonszolta magával nagy eicséggel a terembe a piruló hölgyet.

Alkalmas időben érkeztek. A kimerült művészek épen szüneteltek.

Jónás, nem ügyelve a mindenfelől rámeresztett szörnyű-kőd tekintetekre, bátran lépegetett a zongoráig, ott szépen meghajlott a tisztelt közönség előtt, és leült azó nélkül a zongora elébe helyezett székre, még mindig tartván a magáiban Stanczika kezét, no hogy az nagy zavarában megszökjék.

— Nagyszerű gyülekezet! — kezdé most Jónás oly átolkodott merészséggel, minőt e szerényke ifjútól bizonyosan senki sem várt. — Nagy az én vétkem. Botorul mertem feltenni, hogy a zenének nem célja a sültompító, az idegek érzékenységet előlő püfögés, haragadás, nyivácsolás, cizincogás és dobogás. Felmertem tenni, hogy a művészet nem irtja ki az emberből az érző szívet. Büntetést érdemlek. Magam azonban magamra. Megemlékeztem arról, hogy nem feledtem én még el minden fogást, mire gyermekkoromban tanítottak nagykeservesen. Tudok legalább annyit még, mennyi a magamféle parlagi gavallér szájában illő pörias népdal kíséretéhez szükséges. Most tehát — hogy módja legyen a nagyszerű gyülekezetnek nevető izmaiz az én rovásomra egészéges mozgásba hozhatni — most tenni fogom én azt, mit kedves unokatestvérem előkelő méltóságának megszósas önértében meg nem cselekedhetett. Légmentesítsék füleiket, uraim a hölgyeim! kezdődik a magyar népdal!

Es maradásra kérvén szemével Stanczikát: elbocsátá annak kezét és annyi ügyességgel, mennyit eme díszes társaságban a szántóvető embertől bizonyosan senki sem várt, csinos bevezetést csalt a zongora hurjaiból.

— Halljuk! Halljuk! — kiálták gunyolva és röhögve a művészek, felebaráti szeretettel örvendő a botránynak, melynek most tanui lesznek.

— Szerencsétlen, — mordult Jónásra széko mögül Gerő. — Örökre elveszted Hajnalkát!

— El kell viselnem, a mi rám van mérve, — válaszolá vállvonogatva Jónás. Szemei találkoztak Stanczikáéival a mindkét szempárban felvillant a csintalanság szellemének halk kacagása. Meg voltak egymással elégedve.

A bevezetés véget ért a megszólalt a nem iskolázott, de érczes, szívhez szóló mély férfi hang.

Ezer csillag ragyog ott fent az égen,
Az én rózsám lemm ragyog a kertjében.
Az én rózsám jobban ragyog egy magra,
Mint a nagy ég alatt és ezer csilaga.

Rongyos virág áll a síkság közepén,
Golya fértkel annak bedőlt tetején;
De én azért palotáért sem adnám:
Ha én abban szép rózsámmal lakhatnám.

A dalba Jónás egész lelkét fektette s önkénytelenül elhallgatott a gunys a környezet kárörvendő kacajja. A sziv hangja megtalálta ösvényét az előtte féltékenyen elzárt szívekhez is.

Az utolsó énekhang után még egy rövidke fogás — és felpattant azékérül Jónás's magára egyenesedvén, büszkén tekintett körül a körben.

— Most pedig, nagyszerű gyülekezet, nehogy valaki túlságos szerénységgel vádolhaason: kötelességemnek tartom rózsámat is bemutatni, kiért a legazobb palotáról kész volnék lemondani. Itt áll mellettem: — jegyezsem!

Es megragadta ismét Stanczika kezét és oly kecseli tipogással, minőt a kopasz rendezőtől lesett el a budapesti vigadóban, oda vezette azt a pamlag elé.

— Urambátyám! Asszonyoném! Kérjük áldásukat!

A nagyságos asszony fanyar képet vágott, fintorgatta orrát a valamit morgott a porban kuszához szokott pörias szellemekről. A nagybácsa a Kálmust, meg a Menyust és a kaszinót emlegette hozsuzan.

Jónás láthatlanná és hallatlanná vette az egyiket, a másikat is. Oda fordult magára csapongó, szilaj széles kedvvel Gerőhöz, ki szintén a csoporthoz szegődött.

— Remélem, — mondá, — nem neheztelsz rám azért, hogy elkaptam előled a szép menyasszonyt. Ugy sem felelne meg kívánszod minden kellékének. Van ugyan nem csak két, van három előneve: szép, jó és okos. A százezer forint értékét is meassze meghaladja hozomány: van szive és esze. Befolyása meg épen határtalan — szivembe. De — fájdalom! — nem tizenhat évca. Ha jól számítottok: bizony már huszadik évét éli. Azért nem is neked való, s már csak megtartom inkább magamnak. Beérem én vele így is! Bele írhatod ezt is, az utókor erkölcsenemesítő gyönyörűségére, hatkötetes nagy munkádba!

Stanczika nem bírta többé a nevetést visszafojtani. Kírántotta marcangolt kezét Jónás kezéből és megszökött az ebédli irányában.

— Alázsolgája, mind közönségesen! — lökte ki Jónás, kacagással vegyítve a szavakat, míg bókolvá megfordult saját tengelye körül és aztán ölnyi lépésekkel iramodott utána Stanczikának.

Az ebédli ajtónál utolérte a szökevényt.

— Várj, megbüntetlek most téged is, mivelhogy elhagytál! — szólt hévvel, átkarolta a védekezőt és forró csókokat hintett nyakára, szájára, nevető szeméire.

Megrémülten taszította fel Stanczika az ajtót.

Zauzsza hordta épen az ebédlibe a felszeletelt hideg sültet az asztalra.

— Jézusom! — kiálta Zauzsza ijedten, a mint Jónást és viaskodását megpillantotta. — Már meg itt van a rablóvezér! Fusson a kisasszony! Bizony megöli!

— Dehogy rabló, Zauzsza néni, — csitítá pirulva a fiatal hölgy a visítót. — Nem rabló az: csak a vőlegényem!

Még aznap éjjel két távirat repült Doborkőfalva felé. Az egyik a jó anyákának szólt.

„Megfogtam a dalos madarat. El sem bocsátom többé. Viazom magammal.”

A másik a bozontos vén gazdatiszthez volt címezve.

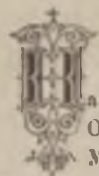
„Követtem tanácsát. Beleharaptam az almába, mely elsőnek vetődött Budapestén utamba. De nem vadalma ám az, nem is fanyar az ize: nemes gyümölcs, isten engem úgy segéljen!”

A legközelebb következő nagybőjtben már három pacsirta csicsergett reggeltől napestig a doborkőfalvai uri lakban. Egy Jónás, két Stanczi!

Még egy év gördült a nagy semmiség feneketlen örvényébe, és a doborkőfalvai uri lakot, most már négy dalos madár nyugtalanítja. A társasághoz csatlakozott második Jónás, azonban nagyot hallásban szenvedhet kisé. Sehogy sem tud az összhangzathoz szabatosan beleilleszkedni. De azért a nagy mama mégis váltig erőlteti, hogy a kerek nagy világban nincsen ennél szebb és okosabb gyermek. Épen olyan szép és okos mint az anyja, és csaknem olyan kedves mint az apja. Csak a vak és világtalan nem látja!

M a j d . . .

Szabó Endrétől.

a majd mi egyszer nem leszünk,
Ott nyugszunk majd a temetőben,
Meg-megállanak sirjainknál
A járó-kelők elmenőben,
És találgatják, hogy ki voltál.
Olvassák hangzatos neved,
S nem fogják tudni, hogy ki voltál
S nem törődnek tovább veled.

De ha az én fajtámhoz érnek.
Olvassák a feliratot:
„Szegény poéta, a ki annyi
Bolíndos verset faragott . . .
Szerette Helént . . . és e volt a
Legbolíndosabb tette neki.
Most a szívót a tépte szőllyel . . .
Hogy te ki voltál, majd megértik.

Oszl' haza-monet verseimből
Dudorászatni kezdenek,
És peraxe fogják emlegetni
Minden dalomban a neved:
Emléked így marad fen, még az
Egyézetes siron tul is . . .
— Lásd, épen így jutott be régen
A „Credo“-ba Pilátus is.

A vihar gyermekei.

Életrajz
egy halott naplójából.

Br. D. Gy. után K. E.

(Vége.)

— Még most is beteg vagyok, még most is szenvedek! —
vieszonzá. — Azért jöttem kegyedhez és elhoztam e gyermeket,
az én gyermekemet, legyen az is a kegyedé! Fáradt vagyok,
életem vége közel van, e gyermeknek senkije sincsen, For-
tunáta!

— És anyja? — rebegém.

Szó nélkül gyászfatyolára mutatott, és élénken felém
fordulva, mondá:

— De ugy-e bár, az élet, mely reám csak nehéz terhe-
ket rótt, kegyednek örömet és boldogságot hozott? Kegyed
férjénél van, boldog? Kedves napa gondoskodott róla, hogy
pontosan megkapjam férjhezmenetelének jelentését. Kegyed
anyja e szép fiúnak, a ki az én nevemet viseli, élete világos,
derült, a mint azt meg is érdemli?!

Valami nemes fény világítja meg Felicián arcát; úgy
látszik, azon nemes lelkek arcára leheli azt a halálangyala,
melyeket áldozatul szemelt ki magának: Mély fájdalmat érez-
tem e pusztítás láttára, de nyugodt volt ez érzés. Nem is gon-
doltam rá, hogy újra karjaiba rohanjak és mondjam neki:
Nem, oh nem, Felicián, nem voltam én boldog, hisz nálad-
nélkül éltem, örömtelenül. Az én életem is nehéz toher, mert
szeretlek téged, csupán csak téged, a mint mindig szerettelek,
és mert nem tudtam rólad semmit!

De nem, nem szóltam így, és csudáltam nyugalmaimat és
önuralmaimat. Kezemet az övére téve szóltam hozzá:

— Felicián, ne engedje át magát szomorú előérzetek-
nek. Őn élni fog, és míg élünk, nem vagyunk remény nélkül!

— Ez nem előérzet, ez bizonyosság! — felelé ő. — De
mondjn csak, honnan van, hogy most itt együtt megyünk.

hogy olyan nagy bizalmam van kegyedhez, hogy gyermeke-
met elhozom kegyednek, a megholt hű nő gyermekét, a
ki nőmmé lett, értem elhagyta fényes pályáját, szívesen mon-
dott le a borostyánról, és beérte a csendes étellel, hogy engem,
a beteget, idegen országban ápolhasson és olyan nagyon ha-
sónlitott kegyedhez. — Fortunáta!

Fáradtan elhallgatott. Én szívemre szoritám kezemet.

A kastély elé értünk.

— Az szép, hogy ön nem feledkezik meg régi barátai-
ról! — kiáltá élénk férjem, a mint meglátott bennünket. — Tud-
tam már, hogy ön megérkezett, láttam a kocsiját, és megkér-
deztem a kocsist. És ez a gyönyörű jószág az ön leánykája?

— Épen most ígérte meg nekem Fortunáta, hogy ma-
gának fogadja. A szegény gyermeknek nincsen anyja, és az
atyját is elpusztítja az első vérhányás.

— Oh majd, vérhányás! Nem is olyan a színe! Mi
ápolni fogjuk önt, csak jó soká maradjon nálunk, és akkor is-
mét egészséges lesz!

Oh, szívemből ölelhettem volna meg férjemet e szava-
kért, melyeket keresetlen, őszinte modorában mondott.

A gyermekek ezalatt már annyira összebarátkoztak,
mintha évek óta ismerték volna egymást.

— Köszönöm, és egy pár napig csakugyan édes örömet
önök közt maradok! azután pedig keletre utazom vissza, mert
ez éghajlat aiettetű betegségem lefolyását, — mondá Felicián
kipirult arczczal.

— Ön meg fog még gyógyulni! — siettem én is crő
síteni.

— Ha az lehetséges volna, akkor itt bizonyára meggyó-
gyulnék! — mondá ő.

Férjemnek még egy kis dolga volt az erdészszel. Ma-
gunkban ültünk Feliciánnal, anyám kis nappali szobájában.
Kedélyes kis szoba volt ez, fényűzés nélkül, de izléssel ren-
dezve. Én semmit sem változtattam meg e kedves helyen:
ugyanazon képek az ő íróasztala felett, ugyanazon virágtar-
tók, kedvencz írói arczképei álló keretekben az asztalon,
egy gyönyörű szobor, az éjjelt ábrázolva, az esti csillaggal
szép homloka felett — egy sarokban művészi szépségű fake-
reszt, a kiszenvedett istenemberrel, alatta egy kis asztalka, me-
lyen azon szép faragványu szekrényke állott, melyben e lupo-
kat tartám, belső életem nyilvánulásaát, szívem vérével írva.

Felicián fáradtan egy karos székbe ült. Eleintőn sem-
mit sem beszéltünk. Nem éreztük a beszéd szükségét. A cse-
deség olykor jóltevőleg hat az emberekre, a kik szeretik
egymást.

A félhomályban figyelmesen nézte a szoba tárgyait, végre
hosszám fordulva, mondá:

— Különö, épen ilyennek gondoltam kegyed kedvencz
helyét, nem a kicsi részletekre nézve, de az egészre nézve!

— És én nem járultam hozzá ez elrendezéshez, úgy
maradt e szoba, a mint anyám azt utóljára elhagyta.

— Kegyed nagyon szerette édesanyját?

— Lehet-e egy édesanyát nem n a g y o n szeretni, és még
hozzá olyan anyát, a milyen az enyém volt! Oh Felicián, na-
gyon boldog gyermek valék, mert ő csupa jó érzéssel és jó
gondolatokkal töltötte meg kicsi szívemet! Azóta árva va-
gyok!

És most elbeszéltem neki a történeteket Lucziánnal; ki-
mondhatatlanul jól esett szívemnek, végre egy nemes lélek-
nek az egész dolgot a maga valóságában elmondhatni.

Felicián kezével letakarta szemait és úgy hallgatott
reám. Midőn én kész voltam, hosszám lépett és mondá:

— Köszönöm Fortunát, hogy érdemesnek tartott e bizalomra.

Egy hét mult el azóta. Legboldogabb napjai életemnek. Ha Feliczián szépsége, boldogsága régi fényében lépett volna előm, bizonyára hiányzott volna ez együttlét, a szent béke tiszta árnya. Igen, érzem, hogy szerettem őt, de szenvedély, félelem nélkül. Nyíltan megvallottam magamnak, hogy csak egy boldogság létezhetett volna számomra a világon: e férfiut életem önkényes odaszóásával boldogítani. Szerettem kezemet az övébe tenni, szemem követte őt, ha elment, és üdvözölte őt, ha jött. — Akaratom nélkül jött e szerelem, mint ez élet, vagy mint a halál. Senki sem kérdi tőlünk, ha kívánjuk-e vagy nem. — Egyet éreztem halálával: hogy állapota lehetővé tette nálunk maradását, különben férjem elé léptem volna, megmondván neki, hogy nem teljesíthetem többé kötelességimet mint hű nő, mert szerettem Felicziánt és van becsületem és lelkiismeretem, és büszkeségem tiltja a tettét, a hazugságot. Ez önvádtól meg voltam mentve. Még nem is ohajtám a tiltottat, a nem jót.

Sétálgattunk a kertben, csónakáztunk a tavon, át mentünk a kis ódon templomhoz a temetőben, és beszélünk csupa szépről és magasztosról. Késő este, mikor elváltunk, kis szobámat és a lapokat keresem fel, és feljegyeztem ama szép beszélgetéseket, a melyekből a szeretett férfi képe, a költői és a halálra ítélte egyiránt fényesen kiemelkedett. Ez elméledések és a lapok legyenek egykoron gyermekeinkké, ha születik sírja felett egymás felé nyujják kezeiket.

Férjem nem változtatta meg életmódját, naponként felkereste játszótársait, gazdasági egyleteit, régi katonai pajtásait. Feliczián látta a mi életünket, és megértett mindent, habár legtávolabbról sem beszéltem neki róla. Soha sem voltam képes panaszt tenni előtte férjemre, nem volt jogom hozzá és azon nézetben vagyok, hogy a házasság olyan könyv, mely még akkor is csukva maradjon a harmadik előtt, ha hiányzik is róla a szerelem arany foglalatja. Tudom, Feliczián is látta, hogy én sem éltem a paradicsomban, és néha véghetetlen szomorúsággal tekintett reám.

Primus a maga szokott nyílt modorában nyilvánította, hogy jól tudja, hogy Ohlstadt báró tulajdonképen nem hozzá, hanem csupán hozzám jött látogatóba, és azért csakis jót tesz a kedves beteggel, ha az én gondoskodásom alatt hagyja. — A jó ember nem is sejtette, hogy Feliczián és én szent, földön tuli szeretettel szeretjük egymást, a melynek nem volt szüksége sem nyilatkozatra, sem pedig hangos szavakra.

Egy este az élénken lobogó kandalló tüze előtt ülve, Feliczián azomori mosolylyal mondá:

— Mégis nehezebb a válás, mint előre gondoltam; hisz én is csak ember vagyok. De kegyed meg fog álmítani engem, Fortunáta, és én már holnap menni fogok.

— Már holnap? Oh, akkor nagyon nehéz lesz reám nézve a magány, nehezebb, mint eddig! — mondám szomoruan.

— Fortunáta! — szólt ő lassan, — minek maradjak tovább kegyednél? Én nem vagyok vidám társ, aztán teljesítem kötelességemet, gyermekemnek anyát szereztem, és most mind egy, akár élek, akár halok!

— Teljesíteni fogom gyermeke iránti kötelességemet! — biztosítam komolyan.

— Igen, tudom, Fortunáta. Gyermekeink szeretettel és tisztellel emlékezzenek meg rólunk. Ne tudják meg soha,

mily viharok dulnak az emberi szívekben, mi az: örök lemondás és emészto fájdalom.

Főlemelkedett ültéből, nehezen visszafojtott fájdalommal.

— Jó éjt, Fortunáta!

— Jó éjt, Feliczián!

Az ajtó bezáródott utána, egyedül voltam. Kimondhatlan vad fájdalom marcangoló lelkemet, erősen szorítám meg halantékimat, mintha agyon akarnám zúzni a tomboló, fellázadt gondolatokat ott benn az agyban. Nem tudom, meddig merengtem így azon helyre, a hol őt utójjára láttam, a kandalló tüze hideg hamuvá lett, sötétség vett körül. Nem-e most e perczen záródott be utána az ajtó? Ne rohanjak utána, hogy vissza hívjam, könnyeimel, csókjaimmal horitva el arcát? Hisz elment, távol életemtől, elment meghalni, távol tőlem, és még egy virágot sem tehetek sírjára. Oh te gyarló, nyomorult asszony, e pillanatban ördögök és angyalok harcoltak lelkedért!

És az elkínzott teremtes gyermeke ágyához menekült, izzó arcát gyermekének úrtatlan tiszta kezecskéjébe temet, és forró könnyeivel lemosta a bűn gondolatát lelkéről!

— A tévedő anyyala! — ezt rebegé reszkető ajkam.

Éjfel elmúlt. Fejem felett zajt hallottam. Ott volt Feliczián szobája. Tán éjjel akar elutazni, megkímélni minket a bucsú fájdalomtól! Lehetetlen!

Primus még nem volt honn.

Csengtettem és felküldtem az inast, nézzen utána. Azon hírrel jött le, hogy a báró urat erős vérhányás fogta el. Komornyikja csak nem rég volt képes lefektetni őt.

Felmentem Felicziánhoz.

A nő a leghorzasztóbb való sem töri meg, csak a kis szenvedések elviselésében gyenge, de a legnehezebb fájdalom alatt sem roskad le.

El kell őt veszítenem, egészen világos volt előttem a tudat, midőn szobájába léptem. Egy czüst medenczében nagy mennyiségű vért láttam. Ő, félig felöltözve, az ágyon feküdt, elbágyasztva, halalsápadtan.

Hosszu, mély bánatban átvirasztott éjszakának minden órája egy-egy öröklét. Megparancsoltam, hogy ne nyugtalanítsák férjemet a szomori hír közlésével mikor haza jő és hallgassák el a báró rosszullétét. Nem tudtam volna őt a szobában látni. Még a komornyikot is kiküldém.

Az asztalon egy levelet láttam, a czím nekem szólt, ő írta. Bizonyára elutazása után akarta nekem megküldeni. Felbontám. Csak az volt benne: Fortunáta! A mi elválásunk örök. A halálnak van joga, letépni a köteléket, melyet az élet reánk parancsol. Isten veled, Fortunáta! Mégis áldom ez életet, mert te voltál hajnali és esti csillaga! Te nem adtál nekem semmit, csak egy kis időre kezdet érintését és tekintetét, de én szeretlek téged, és mindig is szerettelek téged! Elhagytalak, mert más menyasszonyának találtalak, felejtést kerestem, de sehol sem találtam! Isten áldjon meg, gyermekemnek anyja, egyetlen, forrón szeretett nő te!

Lerogytam egy székre, a levéllel kezemben. Szeretve vagyok tőle, ezt a boldogságot senki sem rabolhatja el tőlem. Ha távol is tőlem, de szeret, ha meghal is, de szeret. Ágyához léptem, megcsókoltam hideg kezét. Fölveté szempilláit, reám nézett. Földön tuli tekintet volt az. Föléje hajoltam, nem volt képes beszélni. Meglátta a levelet kezemben és boldog mosoly terjedt el csodaszép, nemes arcán. Ajkam az övéhez ért, először életemben.

— Legyen lelkem a tiéd mindörökre! — mondtam és magamba szívám az utolsó lehelletet ajkáról.

Felicián meghalt. Az én számomra örökké élt. Semmi vad fájdalom nem dulta többé bensőmet. Levelét szívemhez rejtettem.

— Soha sem lesz többé éj az életem! — mondtam e szent helyen hangosan — ez óra fénye megvilágítja léteimet!

Kedves szemcét én zártam le. Anna boldog mosoly még most is ott játszadozott hideg ajkai körül.

Viezontlátásra, Felicián!

Y a n k e e - j á t é k .

East-New-York olyanforma félszek New-Yorktól keletre, mint Budapest mellett Ó-Buda, épen csak az a különbség a közt, hogy ezt a Duna választja el a fővárostól, amazzt a Hudson.

Ebben a városrészben lakik a legélelmesebb yankee-nép. A ki 13 mesterségbe belekap, koldusbotra jut. Ezt mondják az európaiak. Nem így a yankee. Ha tizenhárom mesterségbe belebukott — elmegy East-New-Yorkba s belekap a tizennegyedikbe.

Nos — én nem azért mentem East-New-Yorkba, hogy mesteremberré legyek. A világért sem! G. Géza barátom ott lakott s kötelességemnek tartottam őt meglátogatni, annyival inkább, mert több egy havánál nem láttam.

Géza barátom tengerész-társam volt; sok száz meg ezer mérföldet barangoltunk be a világtengereken, sok vig órát töltöttünk együtt szerény hajókaputteleben, fényes szalonokban, dohos tengerparti csapzésekben, sokszor ábrándoztunk szép jövőről, átélendő rettenetes kalandokról és sokszor bucsuztunk el egymástól — örökre.

Hanem sem ő, sem én nem akartunk meghalni. A végzet s a halál mindig kitért előlünk s ott, a hol más ember egy jajzó nélkül meghalt vagy éhen veszett el, ott Géza s én álltunk, mint a Sion hegye.

Ily körülmények teszik az embert vakmerővé. Ily behatások alatt képes az ember rozzant bárkán tizenegyed magával nekivágni az óceánnak s mikor amerikai földre ér, a nélkül, hogy angolul tudna s csak egy dollárja volna, gyalog bejárni a yankeek birodalmát.

Igy én.

Géza barátom máskint. Ő szokása szerint mindjárt első nap beleszeretett egy csinos creolt angyalkába — s aztán nem akart többé semmit tudni Amerikáról, a tengerről, sőt Nyitráról sem, hová szerelmes lelke — kívált ha a hajómenage rossz volt — gyakorta visszavágyott.

New-Yorkban telepedett le a lépéseket tett az iránt, hogy a Hudson-gőzhajó társulatnál alkalmazást nyerjen. Mig azonban e tervét kivihette volna — enni is kellett. Ez iránti spekulációja ez volt: Ha nem dolgozom, éhen halok, eltemetnek; ergo dolgozom. S minthogy ép csak egy alkalom kínálkozik erre, elmegyek East-New-Yorkba s eltemetem az éhenhaltakat.

Faktum! Akkor egész Amerika stricke-olt, munka nem volt sehol; Gézának a kocsiság s a sirásás közt kelle választani. S az a fiu, az az elegans, gyöngéd tengerész-apród, kiért annyi magyar leány szíve dobogott, sirásóvá lett.

A vizionlátás után, természetesen, egy közeli „Wine-salon”-ba tértünk.

Géza tele töltötte poharát s legujabb kedvesére köszönté: Kljen Bianca!

Gyöngéd, kedves viszony volt az a Géza-Bianca-féle mealliance. Bianca egy „tűzijáték-gyár” tulajdonosának lánya volt s nem régiben kerültek East-New-Yorkba Floridából, hol atyja csillagászati eszköz-raktárt tartott. Az égiekkel való kereskedés azonban nem igen fizette ki magát s Hatman ur East-New-Yorkba telepedett át. Ezer számra készültek itt a

rajgók, tűzdaemonok, békák, durr-bonbonok, lidérczek, bengáli s görög-tűzek s ezek meg Bianca lángoló szempárja eszlosiont idéztek elő Géza szívében. Bianca naphosszant föl s alá járkált a fireworka-raktárak előtt, ellenőrizte a kis berakodást. Géza délelőtti sirokat ásott, néha kettőt, néha hármat-négyet. Ebéd után megitta theáját, visszament siri birodalmába s a temetésekre rendes idejéig 4-ig valamely ujonnan ásott sir fenekén pihente ki fáradalmait. Mikor aztán megérkeztek a halottas kocsi, Gézát társai pár reá hajított görönggyel életre támasztották s ő maga helyébe ismeretlen hullát kapart a hüvös gödörbe. Este természetesen a Hatman-manufacturing körül ácsorgott. Bianca azonnal talált valami dolgot a városban s Géza boldog volt. Karöltve bolyongtak a végtelen utczalabyrinthban s igyekeztek egymással megértetni, hogy Floridában mily kedves szép az élet s Nyitrán milyen bolondok a fiuk. A kis Bianca igen különösnek, regeyesnek találta azt, hogy az ember 15—16 évig erdőben lakjék s aztán tengerre menjen, hogy valaki ott hagyja Európa salonjait, hogy Amerikában sirásóvá legyen. Géza megmagyarázta neki, hogy ő 20 éves s hogy az európai 20 éves fiatal emberek szörnyű ostobák; egvébkint úgy vélekedik, hogy ostobának jár a szerencse, mert ő Biancát csak Amerikában találhatta föl s hogy idekerült, ahöz ostobaság kellett.

Ily szellemű társalgás folyt köztük, szívről, szerelemtől soha szó sem volt. Elváláskor a kis Bianca megengedé Gézának, hogy megcsókolja s Géza udvarias, engedelmes, boldog fiu volt. Soha sem kérdezte ő, hogy Bianca szereti-e őt? Ugy látzott neki, hogy ez nem szokásos Amerikában. Ellenben igen sokat beszélt kedvesével arról, hogy mily szép életet vinnének ők együtt. — Bianca pedig hallgatta nagy figyelemmel s csak olykor szólt egyet-kettőt: „Yes, mi dear.” Mondom, hogy gyöngéd, kedves viszony volt az a Géza-Bianca-féle mealliance.

Nem tudom én, miféle ünnepélyeséget tartottunk mi egyszer a new-yorki magyar együletben. Tény, hogy sokat táncoltunk a magyar emigrans s yankee-leánnyokkal, néhányan azaváltak, engem pedig hegedüvirtuózzá nevezett elnökünk, a derek Gressák bácsi s csárdásokat kelle játszani. Ittunk sok oil-beert s magyar bort.

Géza is ott volt s még vigabb volt, mint egyébkor. Az nap kapott levelet Nyitráról, meg is mutatta az aláírást: Klemmi.

Ismertem Gézát s megérttettem. Bianca szerepre lejárt s Géza tisztességes szökésről kezdte gondolkodni. Megmagyaráztam neki, hogy itt a csók tényleg házassági ígéretet jelent s con brachis el kell vennie kedvesét, ha az követeli.

— Bah, hisz Bianca még csak 15 éves gyerek. Hová gondolsz? Hisz nekem Nyitrára kell mennem? Értesz már most?

-- Tökéletesen!

Az egyleti ünnepélyből bucsu-estély lett. Géza bucsuzott a magyaroktól.

Pár nap múlva utban volt Európa felé.

Hát aztán?

Aztán Gézának még most sincs nyugta.

Hamburgban hallotta a rendőrségnél, hogy mint házasságtörő kövözik, Nyitrán híre járt, hogy „egy Amerikából megugrott ifju világcsaló” érkezik oda közelebb. Francia forrás után egy hazai lap plane azt a hírt közölte, hogy G. Géza barátomat el is fogták s el kellett vennie Biancát. Akkor tudta meg, hogy 400,000 dollár ura lett.

Tény az, hogy Klemmi szereti Gézát most is, Géza pedig — Biancát.

Bianca minden hóban küld egy levelet Budapestre, Géza ugyancsak egyet New-Yorkba.

Jövő évben pedig Philadelphiában annak az érdekes jelenetnek leszek szemtanúja, hogy sir Géza s lady Bianca mint férj és feleség fognak sétát tartani.

Kompolthy Tivadar.

Decemberho 25-dikén.

(Az ócska tárgy.)

Az új-évet ócska tárgy!

Kell megemelkednem.

Ez ő-évben, mint annyi sokszor, s talán minden évben, mely magát egyszer u-j-nak is nevezte épen 365-ször aludtunk el, s 365-ször ébredtünk fel.

Kivehetők e szabály alul peraze azok is, a kik Morfeus hívó karjai elől élénkebb istenségek csarnokaiba menekültek, vagy a kik munka mellett tettek egyenlővé éjt-napot.

Kivehetők azok, a kik egy szép nap lefeküdtek, hogy ne ébredjenek fel soha többé. Az ember élete hasonló egy meredek szélén reszkető csépphez, melyet még beragyog a nap fényes sugara, a másikon lehull, s egyé válik az alatta zuhogó örvénnyel. Ok elbucsuztak a naptól, az éj csillagaitól, s elmentek pihenni, nem érnek több új évet . . . több ébredést . . . több csalódást.

Künn jártál egyszer árnas, lombos rengetegben. Nagyon nagy rengeteg volt ez; egyik végétől a másikig — mondják — egész élet kell, hogy elérjünk.

A rengeteg szélén hófehér asszony vár. Oly szép, oly bájos, oly mennyei! Kézen fogja a téveteget utast, kit fényes illat környez; szemei virágokat látnak, lelke virágos uton jár. Mennek tovább, s a rengeteg sötétebb lesz, s az ifju nem: ő arca komolyabb, lépése nehezebb, homloka borúsabb. Az utas nem vesz észre változást, vigan, gondtalan halad tovább. Virág van kezében; még mindig a szerelem, ábránd, vágy, zöldelő remény szép virága. Tovább, tovább! A rengeteg sűrűbb, a lomb szelesebb árnyat sző, s rémeket rejt sötora alatt. De a nemtő — most még busabb, s korosabb — megküzd velők, s bizton vezet a tömkelegben. Éj lesz. Társad elereszti kezedet; így szól: tovább nem kísérlek. Fáradt vagyok. Küzdj, haladj magad. Ne tépj több virágot, kezeldbe ásót, és fegyvereket végy; csak az ifjuságnak van nemtője, s te kiléptél az ifjuság bűv-köréből. Nem oltalmaz senki többé.

Mégysz tovább, egyedül. A rengeteg egyre sűrűbb, az ég egyre feketébb, idegenebb. Megpihennél, de egy rém sen enged. Menekülnél, de tutasodnak nincsen biztos célja. Küzdesz, de gyöngye vagy; fegyvered eltörik, s ki vihathat pusztá kézzel? Gungos kacaj felel kiáltásaidra.

Egyszer azonban véget ér a tévelygés. Egy percztől fogva az éj oszlani kezd, s a rengeteg nyújtsabb, ismerősebb. Nézd amott áll a te nemtőd! szép ezüst haja van már, mint a minővé a tiéd lön; homloka azonban sima és hófehér maradt, a tiédet pedig az élet-eko mélyre szántotta! Int, biztat: Még egy lépést! egy-ke kinos, bánatos évet! Küzdj, közel a cél! Te új erővel haladsz nemtőd felé, míg átölelheted; keblére zár, s a mint haladt veled a földi-pálya lapályán, úgy száll veled immár egy szebb, dicsőbb pályán . . . fölfele! . . . fölfele!

Itt volt a tavasz, elültette virágait, szerte-szórta illatát, fényét, dalát. Karodba fűzte karját, járt-kelt veled, a hová

csak léptél. Elmentetek a szelid ligetbe, mely vendégeit ékes mezben várta. A tavasz még egy virágot, még egy harmatgyöngyöt adott kedvencének. Aztán elvezetett a zöld oromra, megmutatta az egész világot, s szólt: minden örvend, minden szeret köröskörül! A fülemile, s a pacsirta vállára szállt; dalt tanultak tőle, aztán felrepültek egész a föllegek fölé, s onnan csattogták vissza a tavasz himnuszát. Még egyszer mosolygott reád, még egyszer érinté szívedet azellom-kezevel, s szólt: „Én nem vagyok az egész élet; egy egész esztendő sem, csak a tavasz. Mennem kell, de nem örökre bucsuzom. Isten veled!”

Aztán jött a nyár, s az ősz. Eljött a tél is, és ezintén így szólt bucsuzóra: „Én sem vagyok az egész élet; egy egész esztendő sem, csak a tél.”

S a mit az ő-év ragad magával a mult végtelenébe, azt az új év hozza magával vissza. Tavaszt és telet, borot és derűt.

1878-ban sok szomorúságot értünk.

Meghalt egy nemzet.

Meghalt sok derék ifju, a ki még élni, és remélni vágyott.

Értek csapások, s nincs az a boldogság, melyet meg nem rabolt volna.

A hazának hozott véres háborukat, az embereket busabaká, szegényebbeké és rosszabbaká tette.

1878-hoz sokkal közelebb áll az 1879 száma, mintsem, hogy mind o bánat vigaszt lelhetne. A beteg sokkal nyomorultabb, mintsem hogy hirtelen gyógyulást remélhetne. Oh Istenem, az időnek bár o lépés és a javulás, gyógyulás lépése legyen! s a ki nem hisz, nem remél, az is nyomja el lelkében a kétségbeesést. Az új év is — mint minden ünnep, — remény, enyhülés napja. Ez érzés nevében fogadjuk el, s hangoztassuk mi is azt a sok száz éves jó kívánságot: Boldog új esztendőt!

B. U. É. K.

(Boldog Új Évet Kívánok.)

Coralie épen kétszáz ily névjegyet küldött szét, s kapott is vagy háromszázat.

Én a nő-egyesület ivére iratkoztam, és semmi emberi lénynak sem küldök B. U. É. K. feliratu névjegyet.

Csak úgy képzeletben intézek ide-oda egy kis jó kívánságot. Elgondolom kinek van rá legnagyobb szüksége.

A szegényeknek, kik el sem hiszik, hogy ez a hidegtől csikorgó januári nap valami újat jelentene. A régi fagy, a régi nyomor. Boldog új évet szegény emberek, az az a nyújás meleg szobát, s egy kis betévd falatot!

Az hazának is. Bölcs vezérek, önzetlen atyák, béke, jótermés . . . és Isten tudja mi minden képviseli itt egyhangusavazat folytán a boldog új évet!

Az irodalomnak. A költőnek, ki bánatos dalokkal hangolja szelidebbé, dalomosa kebledet. Az elbeszélőnek, ki — ha megismeri — csupa boldogságból sző a számunkra érdekes

meséket. És — habár önmegtadadás tőlünk, — a kritikusoknak is . . . boldog évet!

A kiadóknak. Már csak azért is, mert a kétlábu aczéltollas kaszt boldogsága egészen az ő zsebükben van. Mondják ugyan, hogy az üres szobák, és üres fejek többnyire . . . kiadó k. Az íróknak mindketteje . . . hideg.

S végül boldog új évet néked, is nyújas olvasóm! Az új évre teljesüljön minden óhajod, gyógyuljon be minden fájdó sebed, s engedd remélnünk, hogy az új év küszöbén elmondhaszok a nagy német költővel:

Er zählt die Häupter seiner Lieben,
Und sich . . . es zählt kein theures Haupt!

A viszontlátásig nyújas olvasónk! G á s p á r I m r e.

E v v é g é n.

Hála neked Istenem! Husz év óta mondom ezt ilyenkor, és el van felejtve, a mi az életet emésztí, és csak egy marad meg szívemben: az az édes tudat, hogy újra egy évet töltöttem a szépnek és jónak szolgálatában, és Isten után hálás köszönettel telik el lelkem azok iránt, a kik elébem hozták a jó és szépért dobogó szívüket, hogy én küldjek neki abból hétről-hétre, — hálás köszönettel telik el lelkem a magyar hőlgyek iránt.

És — biztat a lelkem, — hogy ők is jó szívvel maradnak hozzám. Csak a jó Isten tudja, milyen egy évem volt nekem ez a mostani. Ha elmondanám, tudom, nagyon sokan tárnák elébem résztvevő szeretetüket. De — így is, csak egy kicsi igazi jó szívvel legyenek hozzám; lapom mai számához van mellékelve ez évi folyam tartalomjegyzéke — menjenek végig rajta, akkor bizonyára meg fognak emlékezni a sok kellemes órára, miket e lap hétről-hétre a házhoz hozott, a beszélyek és költemények mennyi nemes érzést, az ismereti czikkek mennyi szép eszmét költöttek; azután a heti tárczák, az újdonságok, az arczképek, a divat- és munkamellékletek, — csak egy kis igazi jó szívvel legyenek hozzám, és bizonyára elismerik, hogy valószínű ráadás a 12 kötet könyv, melyeket mellékelül adtam, és pedig milyen szívesen adtam, és mennyire fájt, hogy többet is nem adhattam.

És fogok többet is adhatni. Biztat a lelkem, hogy jó hölgyeink újra módot adnak nekem hozzá, épen azért, mert olyan nehéz időket élünk. Ha egyéb nem is, az az egy, hogy husz éve szolgálom már lelküket mindig hiven és odaadó szeretettel, husz év! A merő köben is mely nyomot hagy az, hát még az élő-eleven szívben, és mennyivel inkább a n ő i szívben!

Azért tudom, hogy az új évben is szívük szerint pártolni és terjesztetni fogják lapomat, hogy ujult erővel, az ő jó lelküknek szolgulván, drága irodalmunkat szolgáljuk, én álltaluk, ők általam — a viszontlátásig tehát, ujult erőben, én is, Kegyetek is, — boldog új évet!

Emília.

K ö z ü g y e k.

(Az érdekes Bécs és Schönerer ur. — Francziaország. — A „hő magyarjaink” — Novibazár. — Fiaink téli helyzete Boszniában. — Egy dicső nemzet.)

Legérdekesebb most Bécs. Schönerer képviselő a „Reichsrathban” nem épen tulságos antipathiával találkozott, mert a

nagy Németországhoz szító nyilatkozatokat tett. Schönerer ur tiszteleti tagja az egyetem olvasó körének, melyet ama beszédre néhány nap mulva . . . feloszlattak. A híres mondást következő egy kis hasonlat előzte meg. Schönerer ur ugyanis azélelő kereskedőkhöz hasonlítá a kormány tagjait, kik daczára annak, hogy csődöt voltak kénytelenek bejelenteni, az üzletet mégis tovább viszik. Ezután mondá, hogy viszonyaink közt Ausztria német tartományaiiban mind hangosabban lehet már hallani azon óhajt: Bár Németországhoz tartoznánk már! Bravo kedves Schönerer ur! A szlávok ugyanígy vélekednek Oroszországról, monarchiánk olaszai Itáliáról, csak a szegény magyar népnek nincs módjában valami hatalmas rokon háta mögöl intézkedni. Mint Cordelia hallgat . . . és szeret.

Oroszországban és Törökországban összeesküvések, forradalmak, zavarok. Konstantinápolyból december 22-dikéről különben nevezetes hírt jelentenek. A szultán fölhatalmazta Kheireddin nagyvezírt, hogy monarchiánk javaslatának alapján végleges szerződést kössön a novibazári kerületet illetőleg. Tehát Novibazárt ajándékba kaptuk, bár nagyon kétes, hogy a bosnyákok nem ismételtetik-e velünk a sok véres drámát; azután egy kis ujjabb száz millió is jut eszünkbe. Hát szegény fiaink hogy vannak ebben a cikorgó hidegben ott Boszniában?

Derültebb képet! Lássuk végre a sok hanyatló, és bomló-félben levő ország után egy dicsőbbet. Betegedésre gyógyulást. Ime Francziaország, mely most, midőn világszerte az államok és népek pénzügyi bajokban siulenek, mikor még Angliából is az üzletek pangását hányják fel; midőn még Amerika is ingadozik, — akkor Francziaországot, mely ezelőtt nyolcz évvel öt millárdot fizetett hadi-sarcul s — egyszerre felzudult külső és átzenvedte pusztító belháboru iszonyait, — ez a Francziaország gazdag; gazdagok az egyes emberök, és gazdag az állam. Többet a magányosnak és az ország költségvetésében, a hadi létszáma pedig túlhaladja a három milliót! Maga-magát már megmentette.

Budapesti hírvivő.

A 77—80-dik évfolyamuknak, tehát a XX-dik évfolyamnak már jóformán küszöbén, ajánljuk még egyszer lapunkat olvasóink szíves pártfogásába. Husz év oly idő — jegyzé meg lapunkról a tekintélyes „Pesti Napló” — mely annak életrevalóságáról tanuskodik. Talán nem is szükség elősorolnunk a lap által nyújtott sok előnyt; arczképet, s a mellékelül szánt sok jó regényt; ezek közt legujabban Malot, Fenillet, Bernyeszowszky, Werner és Chaudeneux külföldiek, s Csengery Gusztáv hazai író művét, összesen 21 kötetet. De ép ily gazdag lesz a lap szellemi tartalma. A legjelesebb új és régi írókat számíljuk munkatársaink közé. Beszély-írók: Balázs Sándor, Csiki Gergely, Veka Lajos, Vértessy Arnold, Bodon József, Brankovics György stb. Versírók: Szász Károly, Gregues Ágost, Jambor Pál, (Hádor) Zalár, Tóth Endre, Endrődi Sándor, Ábrányi Emil, Váradi Antal, Szabó Endre, Bartók Lajos, Márkus Miklós, Reviczky Gyula, Erdélyi Béla, Koroda Pál, Pósa Lajos, Somló Sándor, Rudnyánszky Gyula, gróf Vay Sarolta stb. Másféle cikkeket Mezei Ernő, Milkó Izidor, Hermann Ottó, dr. Thallóczy Lajos, Molnár György, Nogáll Janka, Huszár Imre, Prém József, Komjáthi Jenő, stb. Ez évben

közlünk Major Béla és Andrássy Béla, korán elhunyt tehetséges írók hagyományából, ez utóbbtól cikkel. A „Heti társaságban” olvasóink a hét mindennemű cseményeit magába foglaló, élénk világot találnak. Lapunk fémunkatársai, Gáspár Imrénének csevegései, — 3—! önálló cikk: a „Közügyek”, — mely rovatban egy kicsit politizálunk, — s bírálatok az irodalom és művészet kiválóbb termékeiről. Más rovataink maradnak még: „Budapesti hírvivő”, „Rózsás napló”, „Halálozások”, „Vidék”, „Külföld”, „Irodalom és művészet”, „Színházak”. A két horitéken jó irányú „Divattudósítás”, „Heti naptár”, rejtvények és megfejtők, „Megbizások tára”, a „Kérdések” és „Feleletek” kedvelt rovatai, „Egyveleg” stb. Végül jegyezzük meg, hogy a farsang mozgalmainak hő képét nyugtjuk, a fővárosi bálokra, sőt a bécsi akadémiai magyar bálra is tudósítót küldünk. Egyszóval mindenképen a legjobb lelkiismerettel ajánljuk lapunkat... a régi jó „Csiládi Kört.”

•• (Adakozások.) Ő Felségeik a gödöllői szegényeknek Pestmegye főispánjához 200 forintot küldöttek.

•• (Társas élet.) Az athletikai klub bálbizottságának elnöke gróf Teleki Domokos, alelnök gróf Bethlen András, Tomcsányi László, jegyző és ellenőr Császár Ferencz, pénztárnok Fábrián József; — bizottsági tagok: gróf Bethlen Márkus, gróf Batthyány Lajos, Bezerédy Viktor, Csernovics Diodor, ifj. Dobóczy Ignác, ifj. gróf Eszterházy Móricz, Földváry György, Harkányi József, gróf Karácsonyi Jenő, Kacsavics Zoltán, Kelemen György, Kiss Aladár, Ittebei Kiss Elemér, visontai Kovács Zoltán, Lónyay Albert, Liptay Béla, báró Löffert Antal, gróf Pejacaevics Tivadar, Rohonczy Gida, Rónay Béla, Rónay József, Szitányi Géza, báró Tschiricz Zsigmond és gróf Zichy Antal urak. A bál február hónapban fog megtartatni. — A budapesti tiszti kaszinó a farsangon ismét rendez több mulatságot; december 31-dikén tombola lesz, január 11-dikén, 25-dikén és február 8-dikén táncz, február 25-dikén jelmezbál, márczius 15-dikén pedig hangverseny.

•• (Egy kis fölvilágosítás.) A múlt héten a hazai lapokat sorban járta az a hír, hogy a közelebb elhunyt „offenbach-i asszony”, magyar születésű volt, de e születést teljes homály fedi, és egész csattanósan írják le, hogyan tűnt fel 1853-ban az akkor még „offenbach-i leány”. Németországban, és mint tudódott ki róla, hogy kicsi gyermekkorától el volt dugva valahol Magyarországon, nyilván előkelő magyar szülők gyermeke, kit gonosz rokonok tettek el láb alul stb. — holott az egész dologból egy szót sem igaz, mert hitelesen ki van derítve, hogy az az „offenbach-i leány, vagy asszony” 1831-diki május hó 23-dikán Németországban, Linden nevű faluban született, Lechner Kunigunda névre kereszteltetett, szegény zsel-lér emberek gyermeke volt, maga koholta ki azt a mesét, hogy Magyarországon született, oly végből, hogy tovább is dologtalan életet élhessen, és sikerült is neki felültetni a félvilágot, egész 1858-ig, akkor tudódott ki hazug fursangossága. Az egész dolog körülményesen le van írva a „Gartenlaube” 1858-dik évi 49. 50. 51. és 52-dik számaiban, az „offenbach-i asszony” tehát ha az Isten magához vette, nyugodjék békében, Magyarországon azokban semmi része nem volt benne, és most sem kér belőle.

•• (Jegyzetek.) Budapesten ismét beállt a lucasos idő, meghusitva kivált a korecsolya-kedvelők reményeit. — Ünnepe második napján egy korecsolyázó ur a városaligeti tavon lábát törte. — Oszwald Sándor fővárosi ügyvéd vagyoni zavarok folytán fölbőlötte magát; temetésén megható

volt 7 éves kis fiának siralma: „Kelj fel papa, ne hagyj el bennünket!”

Rózsás napló.

•• (Thurn Taxis Luiza) hercegnő, királynének nővérének 19 éves szép leánya, mennyasszony. A drezdai udvarnál ismerkedett meg Frigyes hohenzollerni herceggel, ki 35 éves s egy porosz testőr-dragonos ezred parancsnoka aki a hercegnő-kisasszonyt eljegyezte.

•• (Jegyzetek.) Laszka Adél kisasszony és Kosztka Lajos Pápa. — Zalay Lajos és Paulus Tinike kisasszony Nagy-Kanizsán. — Lücke Adolf tanár és Unger Mathild kisasszony Losoncson. — Kállay Zoltán, Kállay Ödön országgyűlési képviselő fia, és Jankovich Katinka kisasszony, Jankovich Miklós országgyűlési képviselő leánya.

•• (Összeállítások.) Berger Bertha kisasszony (Bécs) és Neumann Gyula (Budapest). — Király Zoltán és Szegedi Ida kisasszony Pozsonyban. — Mihályi Dezső és Karosi Otilia kisasszony, Budapest.

Halálozások.

•• (Taylor Bayard), az amerikai Egyesült-Államok berlini követe elhunyt. Faust-ot angolra fordította, s mint államférfi is kiváló becsülésnek örvendett. Temetésén a berlini diplomáciai kar, a német kormány, a tudomány, művészet és a sajtó képviselői megjelentek, s gyászbeszédet Auerbach mondott.

•• (Elhunytak.) Pettau Lázár, a „Vasuti közlöny” szerkesztője, a „N. P. Journal” alapítója, Budapesten. — Lőrinczy Ferencz, Ungvár város közgyámja és 1848-9-diki honvédtiszt, 76 éves. — A kis, 6 éves Békássy Károly, a képviselő egyetlen gyermeke, Budapesten. — Cseréi Munóné, 22 éves, Budapesten. — Özvegy gróf Wenckheim Józsefné, született Jankovits Stefánia, 64 éves, Békés-Gyulán és a családi sirbortban temettetett el. Emlékét áldják a szegények és árvák. — Szentpéteri Th. Károly, a premonstréiek nagyváradi főgymnáziumának igazgatója, 31 évi tanárkodás után. — Fiedler József Budapesten.

•• (Külföldön elhunyt) Wildauer Mathild a bécsi udvari dalműszínház egykori ünnepelt énekesnője 38-dik évében. Béke poraikra!

Vidék.

•• (Lecke) decz. hó 22-dikén 1878. (Eredeti levél.) Tisztelt Szerkesztő! Az itteni jótékony négyesület által fenn tartott gyermek kert ma karácsoni ünnepélyt rendezett, mely a jótékony célon kívül is nagyon megérint a csekély belépti díjat. A kedves kis növendékgyermekok forgolódtak, kerengőztek, közben meg — tán először, mióta a város áll, — csupa tiszta magyar verseket dalolgattak. Isten áldja meg azt az okos főt, a melyben az a gondolat termott, hogy a német ajku városban magyar legyen a gyermek kert. A kicsi gyermek így játszva tanulja meg a haza édes nyelvét. És gyönyörűség volt nézni azt az örömet, a melylyel gróf Csáky Albinné ő méltósága a keze ügyébe eső első kis leánykát, a mint magyarul megszólalt, magához felkapta, ölelte, csókolta. Mert az ő fejében, azaz, hogy szívében termett ez a szép gondolat, és máris van sikere, a jeles gyermek kertész: Rusz-vurm Ida kisasszony avatott szakértelme és példás buzgal-

mánál fogva. Alig két hónapja hívta meg e nőegylet, és a kicsi lelkek, hogy csicseregnek már magyarul! És magyar színészek is vannak most nálunk, Veresa igazgatása alatt, és nem lehetetlen, hogy egész télre itt marasztják majd őket. A lelkes J. E. ur legalább minden követ megmozdit, hogy minél nagyobb bérletet toborozzon össze. E hó 25-dikén kezd meg előadásait a társulat, és számra is eléggé szép. Huszonöt fejből áll, a szíveket is beleszámítva.

*(Árvizek.) A sok hó és eső miatt Máramaros megyében az összes folyók medrökből kiléptek; M.-Sziget, Tecső és Huszt városa viz alatt áll; Nagyváradon a Peczé patkon kívül a Körös vize áradt fenyegetőleg. A parthoz közeli házak pinczéi telvék vízzel. A Porondon és a Füzesen még 21—22-dike közti éj folyamán kiöntött a Körös; a közeli házakból a lakókat ki kellett költöztetni. Szomorú ünnepet értek meg e boros 1878-dik évben.

*(Vidéki vegyesek.) Aranyos-Maróthon a bars-megyei kaszinó műkedvelői előadásán Berczik Árpád „A közügyek” című egyfelvonásos vígjátékában Rónay Irén, Orley Lujza, Konkoly Vilma kisasszonyok és Farkas Géza, Kraft Károly, Faust Elek, Bethlenfalvy György és Homolay Béla a „Kukli prédikációk”-ban: Konkoly Vilma, Bodó Örszi ur-hölgyek és Kraft Károly, Rédeky István, Konkoly Gyula, Kiss Lajos, Homolay Béla léptek fel sikerrel. — Nagy-Károlyban a műkedvelők a „Nőuralom”-ban különösen Rába László (Szirtfoki Jenő) és Zannathy Luiza, (Ilon, neje) tűntek ki. — Gróf Andrásy Gyula Tisza-Dobon tölti az ünnepeket s ha lehet, huzamosb ideig fog ott pihenni. — A debreczeni jogászból házinaszonya Fráter Béláné született Rhédey grófnő lesz.

Külföldi hírek.

*(A hirhedt affghán emirről) egy hittérítő írja: „Az emir egészen műveletlen ember. Nem tud sem írni sem olvasni. Minek való — mondja — az írás és olvasás, mikor száz meg száz ezemély áll rendelkezésemre, a ki ért hozzá? Egy napon arról vitatkozott velem, hogy ki a világ legnagyobb hadvezére; azt állítá, hogy kétségkívül Napoleon a legnagyobb hadvezér, kit a világ valaha látott. — Megfojtatta testvérét, unokaöccsét Lahoreba küldte, hol az a fogságban meghalt. Jakub khán hőrtönben sínlódik. Nem érdekes dolog az emirrel foglalkozni és én mondhatom róla, hogy barbár.”

*(Külföldi vegyes.) Vilmos német császár gróf Károlyi Alajost és nejét meglátogatta és enjút karrarai márványmellszobrával ajándékozta meg. — Würzburg németországi városban december 17-dikén reggel egy őrjárat egy egyetemi hallgatót agyonlőtt.

Irodalom és művészet.

*(Új lapok.) Új év felé egész sereg új lap próbál szerencsét a nyilvánosság sikos pályáján. Kívánjuk, hogy egyike sem essék el, s egyike alatt se szakadjon át a viszonyaink között oly vékony talaj. A „Kelet Népe” című ellenzéki lap, az ezután más irányban járó „Közvélemény” sok támogatójával gyarapodván, „Magyarország” cím alatt folytatja pályáját, mint az egyesült ellenzék közlönye. Szerkesztője ifjabb Ábrányi Kornél lesz. Az „Atheneum” Molnár Antal által szerkesztett kis napi-lapja, a „Magyar Lapok” hivatva

lesz a sok német journal kiküszöbölésére. Dolinai Gyula, a jeles nevelési író és szerkesztő „Házi Kincetár” című hetilapot indit meg; a mutatóvány-szám Gáspár Imrétől, Endrődi Sándortól, és Lauka Gusztávtól hoz közleményeket. — A Petőfi társaság „Petőfi társaság lapja” című közlönye pedig havi-folyóirat lesz, s „Koszoru” cím alatt szerkeszti Szana Tamás. A szép kiállítású mutatóvány-füzet Jókai egy szép rajzát hozza, s hoz közleményeket Endrődi Sándortól, Pásztóitól, Reviczky Gyulától és másoktól. Minket e számban kivált az Ábrányi Kornél ur irodalmi-satirája érdekel, s ebben a részlet: „A Családi Kör” lángelméi nem értik, hogy miért alakult hát a Petőfi-társaság csak azt jegyezzük meg, hogy ha a „Cs. K.” lángelméi alatt ennek munkatársai értenek akkor biztosíthatjuk, hogy ezek — élükön a Kisfaludi-társaság vezetőtagjaival, — nagyon jól értik, miért alakult a Petőfi társaság.

*(Újabb dalok az időnek) címmel 55 lapon politikai versek jelentek meg e lap főmunkatársaától, Gáspár Imrétől. A díszes kiállítású füzet ára 25 kr.

*(Irodalmi hírek.) Petőfi népies kiadása megjelent. A minden költeményeit tartalmazó, 31 szép képpel díszített 8-adrét, vaskos kötet ára csak 2 frt. — Jókai Mór legjobb regénye, az „Új földesur” Almqvist finn fordításában jelent meg közelébb. — A „Külföld” című havi folyóirat, Moller Ede és Ujvári Béla soproni tanárok szerkesztésében, a külföldi irodalom alapos bírálataival is napvilágot láttak.

*(Zene.) Palotási dala Jászberényben megjelentek 2 füzetben, az elhunyt zeneszerző arcképével. E dalokat széltiliben éneklék a hazában, melegen ajánljuk tehát azokat, mert a jövedelem a családot illeti. A 2 füzet ára 3 frt. — Siposs Antal december 22-én ismét sikerült zene-reggélyt adott; közreműködő tanítványai közül kitűnt gr. Csáky Jolán énekével, s Kövér Jolán zongorán. Jelen volt Haynald érsek is. — Mai számunkhoz van mellékelve előfizetési felhívás, az „Apolló” című zenefolyóiratnak, ajánljuk t. olvasóndóink figyelmébe mint jó irányu, a magyar zenét terjesztő közlönyt.

*(Képzőművészet.) Tárkányi Béla, a jeles kath. költő Szoldatics Ferencz Rómában élő festőnél évenként egy-egy olajfestmény szokott megrendelni, s általában örömet győjt képeket. — Huszár Adolf koszorus szobrász tiszteletére a Hungariában fényes lakomát rendeztek, melyen Ipolyi püspök, Greguss Ágost, Szlávay József, Pulszky, Szász K. sat. mondtak toastokat.

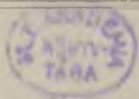
*(Vegyesek.) A Kisfaludi-társaság rendes tagjaül ez idén Csiky Gergelyt választja meg. — A Petőfi-társaság új tagjai lettek: Beniczky Bajza Lenke (Kisfaludi Atalával a másik nő-tag.) Teleky Sándor gróf, Tolnay L., Kiss József, Balla J., Boruth Elemér, Reviczky Gyula és Prém J.

Színházak.

Nemzeti színház. Szombat, december 21. Örök Robort. — Vasárnap, december 22. A vén bakancsos és fia a huszár. — Hétfő, december 23. A diplomata. — A felolvasó-nő. — Kedd, december 24. A színház zárta. — Szerda, december 25. Danisellék. — Csütörtök, december 26. Sylvia. — A windsoori vig nők. — Péntek, december 27. Az új czég.

Varszini-ház. Csütörtök, december 26. A nagyasszony hőbortja.

Népszínház. Szombat, vasárnap, hétfő, december 21—23. Niniss. — Kedd, december 24. A színház zárta. — Szerda, december 25. Niniss. —

Csütörtök, december 26. A piros bugyellárás. — Péntek, december 27. Ninias.

(r. e.) Legujabban Budapest este 7 órától 11-ig élénken hasonlít Páris valamely elővárosához. Minden új darabja a modern Babelből került ki. A sok francia darab közül, a nemzeti színházban előadott „Danisettek”, a népszínházi érzelgős „Egy katona története” — Tamásival, mint jeles drámai színészével, — a nők által nem is látogatott, lapunkban tehát nem is tárgyalható „Ninias” helyett az érdemel legtöbb figyelmet, melyek ösmertetését alább vesszük t. olvasóink.

Első előadás.

(A diplomata. Vigjáték 3 felvonásban. Írta Scribe és Delavigny. Elsőször december 20-dikán.)

Első előadása egy különben nem új darabnak oly írótól, ki a magyar közönségnek is régi jó ismerőse, kinek vigjátékai egész Európában repertoíron vannak. Gauthier Teophil, ki egyáltalában nem nagy barátja volt, mondta Scribe-ről, hogy elhallgathatna egy időre, írva ezalatt igazi jó vigjátékot. A francia esztétikus e kicsinylése élénken emlékeztet bennünket arra, mikor a gazdag ember fitymálja saját vagyonát és fölsohajtunk: hát mit mondjunk mi szegény emberek! Igaz, hogy oly mintaképhez mérve, mint Molière, Scribe-n s diplomatában is találhatunk kifogásolni valót, de jót is találunk bőven. A mulatságos kis vigjátékban látunk egy fiatal könnyű véré franciát, ki tudtán, sőt még akaratán kívül is, nagy diplomatává lesz három felvonás alatt. Udvari bál készül Párisban és a fiatal Chavigny grófot elküldik Németországba, hogy az ottani népviseletet megismerje és az udvari bálon bemutassa. Egészen neki való megbízás, csak hogy a német fejedelmi udvarban nem hisznek neki; épen egy diplomatát várnak Franciaországból és most mindenki őt gondolja annak. A trónörökös herceg is, ki titkon nőül vette Surville marquiset s így persze nem tud választani a kínált spanyol és szász hercegnő között. Pedig a fejedelem és az illető követek már várják a döntő pillanatot: a herceg a legnagyobb zavarban van; hogy neje ne kételkedjék hűségében, a két hercegnő arczképét elküldi neki Chavignytól. És itt fordul meg az egész dolog, még pedig a legjobbra. Chavigny a rábizott képeket a spanyol és szász követeknek adja át, mert a herceg szövából nem érthette meg, kinek küldi azokat. Természetesen az arczképek átadása visszautasítás, sértés az illető államokra, de kiengeszteli a vetélytársakat az, hogy a másikkal is az történt és a herceg egy harmadik nemzetből választott, a mihez a fejedelem is örömet adja beleegyezését. Így oldotta meg Chavigny a nehéz feladatot, így jött nagy diplomata bérébe, és ami neki sokkal többet ér — így jutott a kis Moreno Izabella kezéhez, a mit apja, a spanyol követ, csak oly feltétellel ígért meg neki, ha hírneves diplomatává képezi ki magát.

Az egész darabnak ma napság, mikor a történelmet a diplomaták küzdelme csinálja, van korszerűsége és jól esik nevetni azon a nagyképűsködésen, melylyel szemben az ártatlan tévedés genialis műnek tetszik. Különösen mulatságos az, mikor Moreno azt bizonyíttatja Chavignyvel, a kinek tudjuk egész működése egy önkénytelen félreértésen alapszik, hogy a diplomatának lángésznek kell lenni. Különben az egész darab nagyon jól van írva; ügyes vigjáték, sok szellemmel, kitűnő bonyolítással. Csak egy nagy hibája van: alapja ingatag, nem elég szilárd; az a mi közös hiba minden oly vigjátékban, mit szorosán nem jel-

lem-vigjátéknak nevezünk, mi félreértésen alapul. Itt is a darab két forduló pontja két félreértés: a herceg másnak gondolja Chavignyt és ő nem kérli meg, kinek adja át az arczképeket. Az ilyen fajta vigjátékokban sohasem tetőzik a műfaj, ha még annyi szellemmel és ügyességgel írják is, mint a régi jó Scribe. És ez már meghaladott álláspont is, mióta Molière a jellemvigjátékot megalkotta. A szereplők közül első helyen Halmi urat kell említeni, ki oly kitűnően játszotta Chavignyt, hogy csak dicsérni lehet. Általában e fiatal művészhez már nem csupán reményeket kell kötni, neki már szép sikerei vannak. Több nagy szerep nincs a darabban. Prielle Kornélia asszonyról, Ujházi és Vizváry urról mondani sem kell, hogy jól játszottak. Csillag Teréz kisasszony (Izabella) idővel képes volna helyettesíteni Molnárét, kinek most még modorát, sőt beszédét is utánozza.

Sz—k J—a.

Mutatvány a „Walkürök” s Wagner híres operájának Csiky Gergely által fordított magyar szövegéből.

(I. felv. III. jelenet. Handlog kunyhója. — Kéj. — Az ajtó kinyílik, kívül tavaszi éji tájkép, a tele hold besüt s megvilágítja Siegmundot, ki Sieglindöt keblére vonja.)

Siegmund:

Tél havát leverte
Tavaszi bevé.
Meleg mosolylyal
Kel kikelet, —
A lanyha légben
Könnyű kedvvel
Bűvös bájjal
Leug. libeg;
Bokorra, bérce-re
Rá lehelle,
Dévaj kedv
Dereng szemén.
Madár csapat danája
Mészre csang;
Légben illat
Lengedez;
Forró vére a tavasznak
Fekaszt virágot,
Hajt, kikelt
Csírá, esemetét.
Gyöngyét a fegyvere
S legyőzte a föld;
Tél, vihar elvonul
Tegze elől: —
Most annyi erős csapásra
Megnyílt a zord kapu zára,
Mely daczosan állt
Köttönk között.

T a r t a l o m.

Dalok pacsirták. Véka L.-tól. — Majd . . . Szabó Endrétől. — A vihar gyermekei. Br. D. Gy. után K. E. — Yankoe-játék. Kompolthy Tivadar-tól. — Heti tárcza. — Közögyek. — Budapesti hírvivő. — Vidék. — Külföldi hírek. — Irodalom és művészet. — Színházak.

A borítékon: Heti naptár. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvénysejtők névsora. — Megbízások tára. — Kérdések — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Újévi üdvözetünk, egyuttal czimlapunk és lapunk tartalomjegyzéke 1878-ról, valamint az „Apollo” zenefolyóirat előfizetési fölhívása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

52-dik szám.

Deczember 29-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két lven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

E M I L I A.

XIX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1878.

NYOMATOTT KOCSI SANDORNÁL

Museum-körut 10. sz.

H E T I N A P T Á R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katholikus és protestáns naptár | | O-naptár | Israeliták naptára | Hold-
járás | X a p.
húta nyuata | |
|-----------------------|----|------------------------------------|------------------|--------------|--------------------|-----------------|-----------------------|-----|
| | | | | | | | ára | óra |
| Decz. | 29 | Vasárnap | F Tamás püsp. | F Jonatán | 17 A 28 Dániel | 3 Efraim | 7 | 49 |
| | 30 | Hétfő | Dávid király | Dávid | 18 Sebestyén | 4 | 7 | 49 |
| | 31 | Kedd | Szilveszter pápa | Szilveszter | 19 Bonifác | 5 Elhaczim | 7 | 49 |
| Jan. | 1 | Szerda | Kis karácson | Új év ünnepe | 20 Decemb. 1878. | 6 | 7 | 50 |
| | 2 | Csütörtök | Makár, Béla | Ahel, Béla | 21 Juliánna | 7 | 7 | 50 |
| | 3 | Péntek | Genována szüz | Dániel | 22 Anastasia | 8 | 7 | 50 |
| | 4 | Szombat | Titus püspök | Izabella | 23 40 vértanu | 9 S. R. S. Sem. | 7 | 50 |

Divattudósítás.

A zord téli idő beálltával az estélyek és társas összejövetelek ismét napi rendben vannak. Így vesszük észre, hogy ezekben harez és háboru foly a régi és újabb divat közt. Az egyik párt híven ragaszkodik a sima princess ruhához, nehez, pompás szövésű selyemből készítő, míg a másik már kezdi bemutatni a hátul feldudorított szoknyákat, habár eddig még szorony, igénytelen modorban, és távolról sem hasonlítva még a XV. Lajos korabeli terjedelmes, aczélszögökkel és abroncsokból készült gépekhez, sőt még a husz év előtti krinolinokhoz sem.

A fiatal leánykák béli ruhái sok és szép viraggal való díszítést mutatnak, a melyek nem csak a szoknyát, hanem még a derekat, a vállakat is körülölelik, míg a fiatal asszonyok atlaci és faille ruhákra fehér gyöngyöket és gyöngyházból készült csífrészeket alkalmaznak.

A rövid szoknya csakugyan végkép leszorította az utcáról a hosszú ruhákat. Még most is leginkább egy plüssfodor díszíti a rövid szoknya alját, a hozzá való hosszú palotót pedig a tulajdon kolméből készült, oldalt szobakkal, hajtokákkal, melyek angol bársonyból vagy atlaczból készülnek. Egy hasonlított nemoz kalap, egyszerű toldatdíszítéssel egészíti ki a kiegészítő ruhákhoz való tartozásokat. A szoknyákhoz hasonlóan készült ruhákat préselt vagy csikos bársonnyal díszítik, valamint plüsch-sel is. A hegyesre csúszolt aczélszögök nagyon divatosak és két-három sorban is alkalmazhatók a ruha elején.

Nem csak a karimányuk nőttek meg a telen, hanem a kalapok is. Az őszi kalapok sokkal kisebbek voltak a mostaniaknál, a melyek nem csak hogy mélyebben jönnek be a fejre, hanem oldalt és hátul is egészen kis ernyőt képeznek. Sok szalagot láttunk az új kalapokon, a melyeket rendkívül szép színekben és szép mintázatokban állítják elő. Az atlaci, brocat, bársony, moire és plüsch szalagok a legdivatosabbak. A kalapok mind elől le vannak kötve. A nagyanyáink korából való nagy ernyős kalapoknak a telen jóvalnak új feltámadást. Már meg is bámultuk az első ilyen új alkotmányt, mely fekete selyem-nemzéből készült, ernyője egy kis árnyékot vetett a homlokra és szemekre, és tetején öt kis fekete toll díszlett, valamint egy nagy fekete toll az egyik oldalról a másikra hajlítva szomorú ágait. Hogy sikerül-e a nagy karimájú kalapokat nálunk is megkedveltetni, nem tudjuk, ki jóslhatna a divat terén biztos combatio ntán? A szép fő megkedvelteti velünk a legbizarrabb kalapformát is, és a divat törvényei nem kormányoztatnak rendes törvényezikkek szerint, azt mindnyájan igen jól tudjuk, a kik figyelemmel követjük a külső és belső élet folyamát.

És végül köszönetet mondok tiszteletes olvasóimnak, a kik a divatvilág tarka-barka országában ismét egy orvíg végig barangoltak velem tükön-bekön keresztül, és kérem, engedjek meg nekem ezentúl is elcseregni mindenről, a mit a nagy város hoz, és ne nehezteljenek érte, ha nem tudok rajongani mindenért, a mi új, divatos, legyen az szép vagy rut, csészertő vagy hasznavehetetlen, hanem felállítom, a hol csak lehet az egyszerűt is, az igazi értéket. Figyelemstetem a jó ízű és takarékoság törvényeire is, a melyeket nekünk magyar hölgyeknek soha sem szabad szem elől töröztetni. Tisztelemmel fogva be kell mutatnom a divat főjelenségeit, de követésre nógatni, fenyegetést meghonosítani, távol legyen tőlem mindenha, a mint távol volt tőlem tizenkilenc évig és távol lesz tőlem a jövőben is, a hová szíves résztvetek követendő. Boldog új évet, tehát itt is és a — vizionlátásra!

S z á m r e j t v é n y.

Fekete Luizától.

8. 9. 10. 6. 2. 1. Semminak az ellentete,
9. 3. 9. 14. 13. 10. 9. 7. Nővér, jól ismerte Goethe,

12. 7. 8. 7. Drága név ez a gyerekek

3. 7. 5. 6. Nagy hegyek közt rája lennek.

16. 4. 6. 7. 16. Álmodtél, ha ez tiszta,

10. 13. 12. 11. 15. Árpa levőt bőven iszta,

16. 15. 1. 16. 7. Gondolatunkat feltárja.

1—16. Köszöndés, és azt jelenti:

Ne szóljunk a más dolgába.

Megfejtési határidő: január hó 22-dike.

—1962—

A f. é. 48-dik számban közölt rejtvény értelme:

Nem úgy van már, mint volt régen!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Batori Sigray Istváné, Peterdi Pap Erzsébet, Pap Julianna, Jánosy Lajosné, Sziklay Kornelia, Fodor Julianna, Fenyves Olga, Németh Gyuláné, Hsinar Mariska, Török Aranka, Vay Ida, Szathmáry Etelka, Anyos Erzsike, Takács Károlyné, Vass Lúcia, György Karolin, Balázs Mária, Malász Emilia, Haranyay Klótila, Véghe Emma, Temesváry Erzsébet, Fazekas Mária, Mihály Róza, Fölöp Katinka, Horváth Elnóra, Valkó Erzsike, Nemes Jolán és Vilma, Gyulai Viktorin, Kész Irma, Csomós Nina és Bertta, Dimegy Danijelné, Tóth Julianna, Szentmiklósy Ella, Juhász Julianna, Thodorovits Jolán, Maléter Vilma, Miskolczy Judit, Horváth Gizella, Buzáth Margit, Lajcsay Helén, Szikszay Ilka, Beresényi Magdolna, Kolosy Endréné, Szikra Erzsébet, Károlyi Riza és Bella, Weiss Lotti, Falvay Olga, Blhányi Mária, Molnár Istvánné, Csépy Jolán, Kemény Adél, Biró Kamilla, Sós Károlyné.

—1962—

Megbizások tára.

Ez évben utójjára kérjük fel mindazon t. előfizetőinket, a ki lapunkat egész évre rendelték meg, és a kiknek már rég meg is küldtük az egész évi könyvmelléleteket, hogy a még hátralévő neyyed- vagy félévi előfizetési díjaikat két hét alatt okvetetlenül beküldeni szivesek legyenek, megkímélve magukat és bennünket is minden további kellemetlen felszólításoktól.

Tisztelettel

a kintő hivatal.

Mikolára K. G. A. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Tolcsavára F. J. urnak: Másodszor is szívesen megküldtem.

Aradra b. J. T. urnőnek: Azonnal postára tettem.

Beaterczabányára Gy. B. A. urnőnek: A legszívesebb köszönettel viszonzom jó kívánságait!

Eörkénybe G. F. urnőnek: Kétféle korait épen december 27-dikén vettem, tehát egy héttel elkésve! Többet magánlevélben, a mint időm engedi. Addig is: boldog új évet!

A. Fegyvernekre K. T. O. urnőnek: Magánlevelet írtam.

H. M. Váasárhelyre V. J. urnőnek: El van küldve.

L. Istvánra Sz. P. urnőnek: Postára van adva.

D. Vecsére B. Gy. urnak: Magánlevelet írtam.

Makóra K. O. urnőnek: Azonnal munkába adtam.

Pásztor L. N. urhölgynek: A kisebbik ára 12 frt a nagyobbiké pedig 18 és 20 frt.

Bedőre L. K. urhölgynek: El van küldve.

Kérdések.

Sz. Vilma szeretné tudni, hogyan készül az ugynevezett „Ördög pillula”-féle édes tézsa, valamint a finom csipke- és himzett fehérneműek mitől lesznek nagyon fehérek és fényesek?

Gyakran szenvedek fogtájában, kivált télen és hideg, nedves időben. A mi erős szeszeket a gyógyszerértárban kaphatók, mind alkalmaztam már, egyszer az egyik, máskor a másik megezüntette ugyan, de nem biztosan, hátha mégis tud valaki olyan ezert, mely egyáltalában mindig csillapító hatással volna? Köszönettel venné

Gizella.

Valjon a Beszédes Gyula duna-vecsei gyógyszerész ur által ajánlott fejbőr erősítő és hajhullás elleni fejkorpa szesze csakugyan jó hatással van-e? Ki próbálta meg? szeretné tudni

P. Juliska.

Új késeim megrozadásodtak, (kiasó nedves a lakásom!) mivel távolíthatnám el a csunya rozsdafoltokat?

V. Mariska.

Kamarámba számlálhatlan mennyiségben szaporodott meg a hangya, oly annyira hogy még befőttes üvegeimet is ellepik. A legnagyobb figyelemmel felmosattam a padlót, de néhány nap múlva ismét csak itt vannak! Mivel pusztítsam el őket?

G. Ilka.

Igen lekötölezne, a ki e lap útján tudatná velem, ki a szerzője amaz „Alkonyatkor” című költeménynek, melynek ez az első szaka;

„Nyugodni szállt a nap,
Hős alkonyat terül,
Merengő szárnyakon
A sóra tar körül.”

N. Gy.

Feleletek.

Sz. Klótildnak: Kivágott dereku ruhát egyáltalában nem lehet mai nap kisebb estélyre, vagy ebédre felvenni. Ajánlom, díszítse fel a derekat egy szép csipkekendőcskével, tegyen rá néhány csokrot, az ujjakat is hosszabbítsa meg könyökig, tegyen rá elébb fekete fodrot, aztán varrjon be széles csipkefodrot. Így átalakítva divatos jelleget fog ismét nyerni ruhája.

D. Lilla.

D. Ilkának. A himzett betétekkel díszített butorok még mindig divatban vannak és a legnyugodtabb lélekkel készíthet még két himzett betétet, hogy ne csak a hat karos-azékre, de a pamlagra is jusson kettő. A kedves barátnőnek pedig — alkalmasint nincs ideje himzett betétek készítéséhez.

Sz. Károlyné.

K. Mariskának. Az idei béli rukákon feltűnően sok virágdisz fog lenni, ha bihetünk az előleges jelentéseknek és külföldi divatképeknek, a melyeken virágfüzérrel elborított ruhákat láttam. Kerek szoknyában, uszály nélkül is bizvást láto-

gathatja meg az első bált, megjegyzem azonban, hogy fehér ruhát vegyen ez alkalomra. Ez már felvett régi szokás, melyet még most is követnek.

M. Rózsa.

F. Irma-nak. Készítse következőkép az uspikot, és meg lesz elégedve jószágával és átlátásosságával: Négy darab borjúlábat, egy öreg tyukot, egy félfont horkét, egy itcze régi bort, egy maroknyi szeletekre vágott sárga répát, petrezselymet, vörös hagymát, egy pár szem fekete borsot, egy babérlevelet és egy kis sőt mind addig forrni kell hagyni, míg a lé nyulós, ragadós nem lesz. Ekkor egy finom, sűrű asztalkendőn keresztül kell szűrni a levet, és azt ismét a tűzre tenni egy kis ecetet és négy egész tojáást ütve belő, valamint a habverővel folyton vergetve azt, míg a lé forrni kezd. Most levéve a tűzről a levet, be kell fődni, egy órára félretenni, a zairadékot gondosan leszedni róla, és ismét egy sűrű kendőn átszűrni. Most már a levet jégre lehet tenni, használatkor pedig tetészé szerinti kockákra vagy apró darabkákra elvágni. Ha kétféle színű uspikot ohajtunk, úgy a fél mennyiségbe egy kis alkermust csepegtessünk, a másikat pedig hagyjuk meg külön edényben világosnak. — Az átszűrés egyszerű módja abból áll, hogy egy konyhaszéket hosszában a földre fektetünk, négy lábára kötjük a finom asztalkendőt, alája a földre pedig egy tiszta tálat, a melybe a lé befolyhat; a levet a kendőbe kell önteni.

Sz. Vilma.

A miskolci vízkárosultak és szegény sebesültjeink ujo-lag vettünk felerészben Ácsról, Décsi Lidia urhölgy gyűjtése folytán 2 frt 50 krt, melyhez járultak: Botha Sándorné 1 frt, Varga Klára 50 kr, Varga Janka 50 kr és Ács Lidia 50 kr.

Még októberben begyűlt 2 frt 90 krral együtt teszen: 5 frt 40 krt, mely összeget a „Pesti Napló” t. szerkesztőségének küldtünk át, hogy szíveskednék azt az illető helyre átszolgáltatni.

Szerkesztői nyílt levelek.

„Szülőföldemhez” Szépen indul, de már a második versszak végén lapos próza.

„Anyámhoz” Ez a szentség magasabbra is ragadhatja a lelket. Azután más a „szeretet” és más a „szeretett”.

„Nagy pusztaságból.” Ismeri Aranynak: „A gyermek és a szívárvány” című alegóriáját? Nézze meg jól, milyen annak a fojtelménye eszelve.

„Átok ül a szívemen.” Nem tudjuk magból, melyik a csalfa, az álnok, és a remes. Általában nagyon kereset lehet belőle megtudni.

„Az én énekem.” Kissé homályos, különösen a vége.

„Vagy.” Az első sorban az „a” magyartalan.

„Merengős” Szép csak az ötödik versszakban a „De” és az „oly” prózái. — „A mlóta” Eunek is az a „De” a megtrótyja.

„Terra incognita.” Az a „lekenyerezhetetlen” nem igen illik bele az egésznek választékos nyelvbe. És a mortéa sem mindig helyes.

„Hasonlat.” Az a „burokjara” szinte kéri a sorból, az a három sor meg az egészről.

„Gyöngyvirág” atb. Zsongók.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR”

Huszdik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két íven színes borítékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölválva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhasabások és könyvmatu arcképek.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

Az egész évi 12 kötet csomagolási díja 40 kr.

A rossz viszonyok következtében igen olcsó eladás!

Ingyen!

10 frt bevasárlás után

1 db. berlini gyermek-karmanthü.

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen.

Karácsonyi és ujévi ajándékek.

Kérem a t. közönséget bevasárlásaikat mielőbb eszközölni, mert az eladás így poton áron nem sokáig tarthat.

Ingyen!

20 frt bevasárlás után

6 db angol flitirtörülköd.

A bekövetkező ünnepek alkalmával szokásos ajándékosztások

megkönnyítése végett, tekintve a viszonyok rosszát, az alant elsorolt tárgyakat **meses olcsó áron** hozsatom a t. közönség rendelkezésére azon meggyőződéssel, miszerint a már ugy is hallatlan olcsón elárúsítandó tárgyak tömeges eladása nyújtandó kárpótlást csekély hasznomért.

Az alant elsorolt árjegyzéket a t. vevő közönség becses figyelmébe ajánlva

Székesfehérvárott, 1878. december hó.

tisztelettel

Ifj. Eibisch Zsigmond,

„A PRÓFETÁHOZ.”

postakészletben megkötve.

Az utolsó posta- vagy vaspostai-állomást kérem a leg-

Karácsonyi és ujévi ajándékek.

szobkendő.

3 darab selyem

30 frt bevasárlás után

Ingyen!

Első leltári kironat.

Mosókelmék	azelőtt	most
7500 mtr. Carton	r. — 25	— 12
2500 „ Carton	r. — 35	— 15
8000 „ francia Carton	r. — 45	— 20
4500 „ legf. francia Battist	r. — 45	— 20
2000 „ Mülör Jaconett	r. — 55	— 25
3000 „ Sephir	r. — 70	— 25
5000 „ angol fasté	r. — 45	— 21

Második leltári kironat.

Divatelmék, csikos, sima és kocakított:

5000 mtr. Dolores-szővet	r. — 41	— 13
2000 „ Cristina-szővet	r. — 48	— 15
6000 „ Josepha-szővet	r. — 54	— 20
5000 „ Dancos-szővet	r. — 60	— 25
5500 „ Palermo-szővet	r. — 65	— 35
9000 „ Barrogok, minden színben	r. — 65	— 18
3000 „ legfinomabb Mozambique de Franque	r. — 76	— 25
8000 „ valódi Charlotte garis	r. — 85	— 18

Harmadik leltári kironat.

Planellek, poton áron számítva

(Csikos és kocakított.)

3000 mtr. Sebár flanel	r. — 55	— 15
4000 „ gyapjn-flanel	r. — 75	— 35
5000 „ 3/4 szőles flanel	r. — 1.50	— 75
5000 „ valódi postó-flanel	r. — 2.25	— 98

Negyedik leltári kironat.

Kalmuckok

1000 mtr. valódi finom kalmuck	r. — 45	— 20
2000 „ Kalmuck de Roui	r. — 50	— 25
3000 „ Kalmuck, dupla szövettü.	r. — 55	— 30
4000 „ csikos Parget	r. — 60	— 35
4500 „ legf. kocaká. és csikos Parget	r. — 45	— 25
3500 „ legf. legjobb mosata kocaká. és csikos Parget	r. — 55	— 30
3000 „ fehér színű Parget	r. — 35	— 20
2500 „ legf. színű Parget	r. — 45	— 25
2000 „ finom fehér Piquet Parget	r. — 25	— 25
2500 „ legf. fehér Piquet Parget	r. — 65	— 35
5000 „ kék és barna parget	r. — 28	— 15
1500 „ legf. kék és barna Parget	r. — 45	— 25

Leszállított árjegyzék

Fekete Ternokból

3000 mtr. finom fekete Lustre	r. — 65	— 35
2500 „ finom fekete Cachmir	r. — 70	— 33
4200 „ igen finom fekete Terno	r. — 1.20	— 55
3400 „ Alapin Terno	r. — 1.80	— 65
3000 „ Ferdinand-Cloth Terno	r. — 2.50	— 85
1800 „ Alapin de Liverpool	r. — 3.80	— 120
5000 „ Ripszek, minden színben	r. — 1.20	— 40

Selyem árjegyzék

poton áron

2000 mtr. fekete Batina	r. — 1.80	— 85
3500 „ szines mosó selymek	r. — 2.20	— 90
1800 „ fekete neb. noblesse selyem	r. — 2.90	— 125
800 „ 2. szőles nehé noblesse selyem	r. — 3.50	— 165
700 „ Grosgrain Fail	r. — 3.95	— 170

azelőtt most

800 mtr. Gros de napol Fail	r. — 4.80	— 1.85
750 „ dupla Grosgrain	r. — 5.90	— 2.50
900 „ szines Grosgrain selymek, minden színben	r. — 5.20	— 1.90

Leszállított árjegyzék

Gyölesokból

1 vég 30 rőt Forasbergi gyöles	r. — 6.80	— 3.45
1 „ 30 „ Mitatoki gyöles	r. — 7.80	— 4.90
1 „ 30 „ logueh. szállásai gyöles	r. — 11.65	— 5.75
1 „ 30 „ nehézs. Croas gyöles	r. — 13.50	— 7.25
1 „ 30 „ nehézs. Croas gyöles	r. — 18.50	— 9.50
1 „ 30 „ finom hollandi gyöles	r. — 16.50	— 7.80
1 „ 30 „ valódi rumburgi gyöles	r. — 38.50	— 16.50

Árjegyzék kanavászokból

1 vég 30 rőt Warndorfi kanavász	r. — 4.25	— 2.85
1 „ 30 rőt Krenthali kanavász	r. — 4.80	— 3.25
1 „ 30 „ Klerassai rózsaszín kanavász	r. — 7.80	— 3.85
1 „ 30 „ valódi rumburgi kanavász	r. — 12.50	— 6.65
1 „ 30 „ legneh. rumburgi kanavász	r. — 24.50	— 11.50

Árjegyzék schiffonokból

1 vég 30 rőt schiffon, kúttűs jó	r. — 9.80	— 5.50
1 „ 30 „ R. schiffon	r. — 11.50	— 6.50
1 „ 30 „ RR schiffon	r. — 16.60	— 7.25
1 „ 30 „ legnehézs. Doubler	r. — 18.50	— 8.25

Árjegyzék szaténelmékéből

1 drb. 1/2 Lord-abross, szines	r. — 1.50	— 55
1 „ 1/2 fehér Damas-abross	r. — 2.50	— 98
1 „ 1/2 J. quad-abross, szines és fehér	r. — 3.40	— 1.50
1 „ 1/2 kereszt. üdvözlő abross, szin.	r. — 4.50	— 1.85
6 „ valódi Damas-abross	r. — 3.60	— 1.65
6 „ valódi Jacquart szatén	r. — 4.80	— 1.95
6 „ fehérreírt törülködő	r. — 2.25	— 1.10
6 „ fehérített törülködő	r. — 2.80	— 1.55
6 „ Damaszt törülködő	r. — 3.50	— 1.85
6 „ Jacquard törülködő	r. — 3.95	— 1.95
6 „ fehér 1/2 extra-szebbkendő	r. — 1.80	— 43
6 „ szobkendő, szines szőllél	r. — 1.95	— 45
6 „ fehér rumb. szobkendő	r. — 2.25	— 83
6 „ legfinomabb rumb. kendő	r. — 3.50	— 1.50
6 „ Telári szobkendő	r. — 3.80	— 1.60
6 „ fasté szobkendő	r. — 2.25	— 1.20

Árjegyzék kész férfi- és női-fehérművekből

1 drb. valódi angol oxford-ing	r. — 1.80	— 70
1 „ valódi angol oxford ing, bőllélve, fehérlő galerral	r. — 2.00	— 1.10
1 „ finom oxford ing, bőllélve, 2 galerral	r. — 3.90	— 1.35
1 „ finom chiffon lug	r. — 2.10	— 80
1 „ finomabb chiffon ing	r. — 2.80	— 1.10
1 „ valódi rumburgi chiffon ing	r. — 3.60	— 1.45
1 „ férfi lábravaló, szinesai gyölesből	r. — 1.50	— 70
1 „ amerikai bürgyöles nadrág	r. — 1.80	— 85
1 „ finom női chiffon ing	r. — 1.85	— 92
1 „ finom chiffon női ing, himzésel	r. — 3.40	— 1.40
1 „ finom corsetto	r. — 1.95	— 92
1 „ finom corsetto, himzésel	r. — 3.80	— 1.65
1 „ fin chiffon alósoknya, foderral	r. — 3.60	— 1.50
1 „ finom chiffon alósoknya, kúttűs foderral	r. — 5.80	— 2.80

Árjegyzék téli kendőkéből

	azelőtt	most
1 drb. 1/2 Berlini fejkendő	r. — 1.50	— 30
1 „ 1/2 Berlini fejkendő	r. — 1.25	— 45
1 „ 1/2 Berlini fejkendő	r. — 1.80	— 60
1 „ 1/2 legnehézs. berlini kendő	r. — 3.65	— 7.45
1 „ 1/2 csikos téli kendő, cselédok számára	r. — 5.50	— 2.70
1 „ 1/2 nehézs. puztókendő, kocaká. zott, csikos és sima	r. — 9.80	— 3.45
1 „ 1/2 csikos Tricot kendő	r. — 7.80	— 2.95

Árjegyzék gyapjn-szővetekből, férfi-nadrágra

1 drb. 1/2 angol jland	r. — 22.50	— 5.25
1200 mtr. 1/2 szőles b. flanel gyapjn-szővet	r. — 4.80	— 1.80
2100 „ 1/2 szőles v. reichenbergi szövet	r. — 7.50	— 2.80
1800 „ 1/2 fekete, kék és szürke La-stique	r. — 6.50	— 2.50

Végül csodálatos olcsó Árjegyzék

1 drb. creton broche-kendő csak	r. — —	— 62
1 „ 1/2 nagyon nehézs. selymekendő	r. — —	— 60
1 „ selyem-broche-kendő szőllél	r. — —	— 06
1 „ nagy rojtos selymekendő	r. — 5.20	— 1.15
1 „ Olasz batistakendő himzett szőllél	r. — 5.50	— 25
1 „ 4 soros gallér	r. — 25	— 04
1 „ fehér gros grain selymekendő	r. — 2.25	— 38
1 „ berlini gyermek-karmanthü.	r. — 1.25	— 18
1 „ berlini gyermek nyak-schlipss	r. — 1.25	— 15
1 pár gyermek téli harisnya	r. — 40	— 15
1 „ nagyobb téli harisnya	r. — 50	— 20
1 „ női harisnya	r. — 80	— 30
1 „ férfi harisnya	r. — 1.20	— 25
1 „ legnehézs. harisnya	r. — 1.20	— 35
1 „ gazdálkodni sapka	r. — 1.50	— 20
1 drb. férfi nyakkendő 1/2 selyem	r. — 85	— 10
100 drb. női gallér	r. — 65	— 25
100 „ legfinomabb himzett	r. — 1.50	— 45
1000 „ női nadrág Schiffon de Pargetből	r. — 2.20	— 95
1000 „ gyermek nadrág Schiffon de Pargetből	r. — 1.20	— 30

Árjegyzék függöny-szővetből

5000 mtr. tányos, virágos és csikos függönyelmék	r. — 85	— 33
4000 „ csipke-függöny	r. — 65	— 23
6400 „ am-tordami csipke-függöny	r. — 75	— 40
4200 „ flórenci csipke-függöny	r. — 1.20	— 50
3000 „ valódi Gipsz-csipke	r. — 2.90	— 85

Árjegyzék alsó ingek és nadrágokból

1000 darab azelőtt 2 frt, 80 kr., most 75 kr.		
A fent elősoroltakon kívül:		
10000 mtr. 1/2 Parcail	r. — 28	— 10
8000 pár kortyú	r. — 1.90	— 20
1000 drb. Tricot egyszínű alsó nadrág	r. — 2.25	— 75
1000 „ Tricot egyszínű alsó rékl	r. — 2.25	— 120
10000 „ selyem női nyakkendő csak	r. — 15	
500 vég 1/2 szőles chiffon	r. — 24.50	— 10.50
1 „ patent gradl	r. — 14.50	— 6.90
1000 drb. finom selyem szobkendő szines szőllél	r. — 2.25	

